

8
8 F
19

ALFREDO
ROMA
B.V.E.

CONCILIORVM OMNIVM,

TAM GENERALIVM, quàm Prouincialium,

QVÆ IAM INDE AB APOSTOLORVM TEMPORIBVS,

Hactenus legitimè celebrata haberi potuerunt.

Volumen Secundum.

SIXTI V. PONTIFICIS MAXIMI, Fœlicissimis Auspicijs.

VENETIIS, M D LXXXV.

Apud Dominicum Nicolinum.

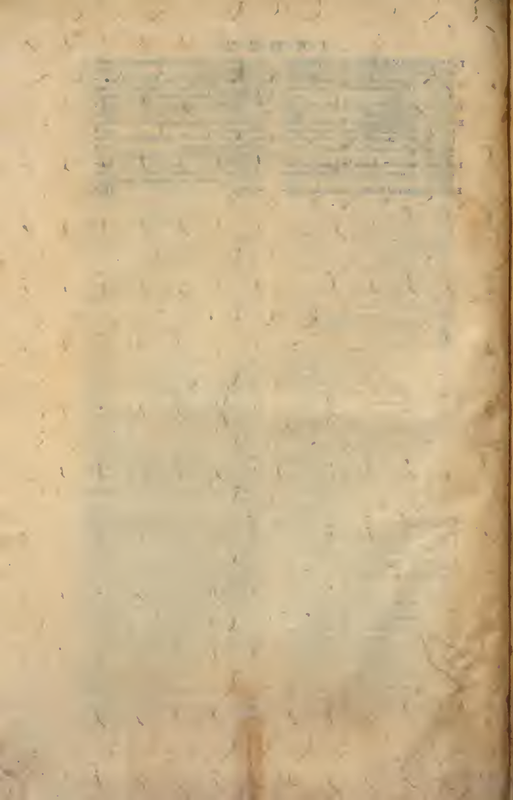
INDEX OMNIVM CONCILIORVM QVÆ IN HOC SECVNDO TOMO CONTINENTVR.

INDEX OMNIVM EPISTOLARVM
Quæ in hoc Secundo Conciliorum Tomo continentur.

INDEX.

Epist.

Epist.

INDEX COPIOSISSIMVS EORVM

QVAE IN HOC SECVNDO CONCILIORVM TOMO scitu digna reperiuntur.

Epitomes ferè vicem explens.

Litera A, primam Columnam, B secundam demonstrat.

A

B

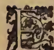
C

Clerici

D

E

Ecclesiæ

Episcopus

Homicida

I

K

L

M

N

O

Ordinari

P

Poly-

Quadra-

Q

R

S

Sedes

T

V

Finis Indicis Tomi secundi.

SECVNDVS TOMVS CONCILIORVM

Quem, quod primus ad iustam magnitudinem, propter nouas accessiones, excreuerat, coacti sumus à Sixto inchoare.

DECRETA SIXTI PAPAE TERTII.

Ex libro pontificali.

Anno Dñi 435.

IXTVS natione Romanus, ex patre Sixto; sedit annis 8, diebus 19. Hic post annum vnũ & menses 8, incriminatur à quodã Basso. Eodem tempore audiẽs hoc Valentinianus Augustus, iussit concilium & & sanctam synodum congregari. Et facto conuentu, cum magna examinatione, per iudiciũ synodicum purgatur à 56 episcopis. Et condemnatur Bassus à synodo, ità tamen, vt vltimo die viaticum ei nõ negaretur propter humanitatem pietatis ecclesiæ. Hoc audiens Valentinianus Augustus, cum matre sua Placidia Augusta, furore sancto commoti, proscriptione Bassum condemnauerunt, & omnia prædia facultatum eius, ecclesiæ catholicæ * sociauit. Qui Bassus nutu diuino intra tres menses defunctus moritur. Cuius corpus Sixtus episcopus cum linteaminibus & aromatibus, manibus suis tractans, recondidit, & sepeliuit ad Beatum Petrum Apostolum in cubiculo parentum eius. Hic fecit basilicam Sanctæ Mariæ matris Domini, quæ ab antiquis Liberij cognominabatur, iuxta macellum * Libyæ, vbi & obtulit hæc: Altare argenteum purissimum pensans libras 300. Patenas argenteas 3, pensantes libras 60. Amas argenteas 4, pensantes libras 60. Scyphum aureum purissimum, pensantem libras 12. Scyphos argenteos 5, pensantes libras 50. Calices ministeriales aureos * 2, pensantes singuli libras singulas. Calices ministeriales argenteos 10, pensantes singuli libras 3. Aquamanulos argenteos, pensantes lib. 8. Coronam farum ante altare argenteam, pensantem lib. 30. Coronas farales 34 argenteas, pensantes singulæ lib. 10. Candelabra argentea quatuor, pensantia singula lib. 20. Thymiamaterium argenteum, pensans libras 5. Canthara cerostrota aurichalcea 24, pensantia singula libra 15. Possessionem Scauitianam in territorio Caietano, præstantem cum omnibus adiacentibus attiguis solidos 312 & tremissem. Possessionem Marmoratam in territorio Prænestino, præstantem solidos 92. Possessionem Celeris in territorio Afiliano, præstantem solidos cxj & tremissem. Domum Palmatij intra vrbem, iuxta inibì basilicam cum balneo & pistrino, præstantem solidos 154 & siliquas 3. Domos Claudij in Sicimino, præstantes solidos 104. Ceruum argenteum fundentem aquam in fontem baptisterij, pensantem lib. 20. Omnia vasa sacra baptismi argentea, pensantia lib. 15. Cœnacula * aregiæ gradorum adhærentia basilicæ, vel quicquid intrinsecùs esse videtur. Hic ordinauit de argento confessionem Beati Petri Apostoli, quæ habet lib. 400. Huius supplicatione obtulit Valentinianus Augustus imaginem auream cum duodecim portis, & duodecim Apostolos. Et saluatorem gemmis preciosissimis ornatum, supra confessionem Beati Petri Apostoli. Fecit & Valentinianus Augustus ex rogatu Sixti episcopi fastigium argenteum in basilica Constantiniana, quod à Barbaris sublatum fuerat, pensans lib. 1610. Huius etiàm temporibus fecit Valentinianus Augustus confessionem Beati Pauli Apostoli ex argento, * quæ habet libr. 200. Item fecit Sixtus episcopus confessionem Beati Laurentij martyris cum columnis porphyreticis, & ornauit * transennam, & altare & confessionem S. martyris Laurentij de argento purissimo. Fecit altare, pensans lib. 50. Cancellos argenteos supra platomas porphyreticas, pensantes lib. 300. Absidem supra cancellos cum statua B. Laurentij martyris argenteam, pensantẽ lib. 200.

Marginal notes: * sociarũt. — Hanc ecclesiam, Mariano Scoto authore, fecit anno papatus secundo. — * tres. — Locus obscurus. — * quod — * crediram — * suggestũ

Fecit autem basilicam B. Laurentio, quod Valentinianus Augustus [a consensit] concessit, vbi & obtulit hæc: Patenas argenteas 5, pensantes singulæ lib.* 15. [a: 10.] Amas argenteas 3, pensantes singulæ libras 15. Scyphos argenteos 4, pensantes singuli lib. 8. Scyphum singularem aureum, ornatum de margaritis, pensanté lib. 10. Lucernam* nixorum decem auream, pensantem [a lychnorũ] lib. 10. Calices argenteos ministeriales 12, pẽsantes singuli libras 2. Aquamanulos argenteos, pensantes libras octo. Ministerium ad baptismum vel pœnitentiã, ex argento libras quinque. Concham aurochalceam, pensanté libras 20. Coronas argenteas farales 30, pensantes singulæ libras sex. Fara canthara tria ex argento, pensantia singula libras quindecim. Candelabra argentea duo, pensantia singula libras triginta. Canthara cerostrota ærea in basilicæ gremio vigintiquatuor. Fara ærea 60. Hic fecit in basilica Constantiniana ornamentum super fontem, quod antè non erat, id est, epistylia marmorea, & columnas porphyreticas erexit, quas Constantinus Augustus congregatas dimisit, & iussit vt erigerentur, quas & versibus exornauit. Hic fecit platoniam in cœmeterio Calixti via Appia, vbi nomina episcoporum & martyrum scripsit* cõmemorans. [a cum memorijs.] Hic fecit ordinationem in vrbe Roma per mensem Decembrem, presbyteros vigintiocto, diacones duodecim, episcopos per diuersa loca quinquagintaduos. Qui etiã sepultus est via Tiburtina in crypta, iuxta corpus beati Laurentij. 5. Kalendas Aprilis. Et cessauit episcopatus dies vigintiduos.

TITVLI CANONVM SEQVENtis Epistolæ.

EPISTOLA SIXTI PAPAE III. ad episcopos Orientales.

Sixtus episcopus, omnibus Orientalibus episcopis in Domino salutem.

Gratias vestræ referimus sanctitati, quòd in tribulatione & persecutione nostra, nos visitare misistis, & causæ nostræ finem bonum scire & esse optastis, precibusq; Deum exorastis, vt mihi in tribulatione, succurreret mea, meq́ue adiuuaret, & ab æmulis tribulantibus & persequentibus me liberaret. O quàm bona est charitas, quæ absentes per imaginem, præsentes sibimetipsis exhibet per amorem: diuisa quoquè vnit, & confusa ordinat, inæqualia sociat, imperfecta confirmat: Quam rectè prædicator egregius, Apostolus videlicet Paulus, vinculum perfectionis vocat: [Col. 3. b.] quoniam virtutes quidem cæteræ perfectionem generant, sed tamen eas charitas ità ligat, vt ab amantis mente dissolui iam nequeant. Hac quoquè virtute, fratres, plenos vos spiritus sancti gratia esse reperio, dum solatiari mihi in meis anxietatibus sentio. Nec mirum, charissimi, si me persequuntur æmuli mei, cùm caput nostrum, quod est Christus, olim æmuli sanctæ Dei ecclesiæ, seruorumq; eius, sunt persecuti. [Ephe. 4. d. & Ibi. 5. c. & ad Col. 1. c.] Vndè & ipsa per se veritas dicit: *Si patremfamilias Beelzebub vocauerunt, quanto magis domesticos eius?* [Matt. 10. c] *Quæ iterùm dicit: Si de hoc mundo essetis, mundus, quod suum erat, diligeret. Sed quia de hoc mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus.* [Ioan. 15. c] Hæc (fratres) cùm & nos sciamus, & alijs nos sæpè dicamus, vosq́ue ea perfectè scire non dubitemus, propter insidiantium vituperationes, aut accusationes, vel propter adulantium laudationes, nec ad dexteram, nec ad sinistram declinare debemus: sed inter verba laudantium siue vituperantium, ad mentem semper recurrendum est. Et si in ea non inuenitur bonum, quod de nobis dicitur, magnam tristitiam generare debet. [11. q. 4. Inter verba.] Et rursùm, si in ea non inuenitur malum, quod de nobis homines loquuntur, in magnam debemus lætitiam prosilire. Quid enim si omnes laudent, & conscientia nos accuset? aut si omnes accusent, & conscientia nos liberos demonstret? Habemus Paulum dicentem: *Gloria nostra hæc est, testimonium conscientiæ nostræ.* [2. Cor. 1. c] Iob quoquè dicit: *Ecce in cælis testis meus.* Si ergo est nobis testis in cælo, testis in corde, dimittamus stultos foris loqui quod volunt. Quid enim aliud detrahentes faciunt, nisi in puluerem sufflant, atque in oculos suos terram excitant, vt vndè plùs detractionis perflant, indè magis nihil veritatis videant. Vocandi tamen sunt etiàm ipsi, & tranquillè admonendi, eisque satisfieri modis omnibus debet, scientes quòd de Iudæis veritas ait: Nè fortè scandalizemus eos. [Iob. 17. d] Si autem satisfieri sibi ex veritate noluerint, habes consolationem, quam in euangelio adspicias: quia cùm Domino dictum fuisset, *Scis, quia audito hoc verbo, scandalizati sunt, respondit: Sinite illos: cæci sunt, & duces cæcorum.* [Matt. 15 b] Paulus quoquè apostolus admonet, dicens: *Si fieri potest, quod ex vobis est, cum omnibus hominibus pacem habentes.* [Rom. 12. d] Dicturus, Cum omnibus hominibus pacem habentes: quia hoc difficile esse perspexit, præmisit, Si fieri potest. Et subiunxit, quòd potest fieri, cùm dicit: Quod ex vobis est. Quia si nos in mente charitatem erga odientes seruare cupimus, etsi illi pacem nobiscum non habent, nos tamen cum illis sinè dubio habemus. Quòd ergò mandastis, vt scriberem vobis, qualiter instans iurgium contra me suscitatum sit, vel à quo, vt vestro adminiculo pelleretur, & causa mea firmare- [3. q. 4. Mandastis vt scri.]

tur:

tur scitote, me criminari à quodam Basso, & iniustè persequi. Quod audiens Valentinianus Augustus, nostra authoritate synodum congregari iussit. Et facto concilio, cum magna examinatione, satisfaciens, omnibus, licèt euadere satis aliter potuissem, suspicionẽ tamen fugiens, coram omnibus me purgaui, me scilicet à suspicione & æmulatione liberās sed non alijs, qui noluerint, aut spontè hoc non elegerint, faciendo formam, exemplumque dans, cùm scriptum sit: Si quis crimen obijcere voluerit, scribat se priùs probaturũ. Et alibi: Criminationes aduersùs doctorem nemo * recipiat. Et iterùm: Si quis episcopus, presbyter, aut diaconus, vel quilibet clerici, apud episcopum à qualibet persona fuerint accusati, quicunque fuerit, siue ille sublimis vir honoris, siue vilius alterius generis persona, qui hoc genus illaudabilis intentio nis arripuerit, nouerit, docenda probationibus, monstranda documentis, se debere inferre. Si quis ergò circa huiusmodi personas nõ probanda detulerit, intelligat se iacturam infamiæ sustinere, & sub magna excommunicatione exilio deportari. Ista omnia postposui, non alijs (vt paulò superiùs prælibatum est) exemplum dando, sed me à præfata infamia & suspicione liberando. Condemnatus est autem memoratus Bassus à iam dicta synodo, ità tamen, vt in vltima die viaticum ei non denegetur, propter humanitatem pietatis ecclesiæ. Valentinianus quoquè antedictus Imperator scripto eum condemnauit, cum Augusta matre Placida, & omnia prędia facultatum eius, futuris de talibus dans hominibus formam ità faciendi, ecclesiæ catholicæ sociauit. Sæpe dictus ergò Bassus, nutu diuino nõ multò post moritur. Cuius corpus, licèt dignum non esset sepulturæ, propter misericordiam tamen sepeliui eum in cubiculo parentum eius. Et quanquàm ipse erga me stultè & imprudenter egisset, ego verò misericorditer circa eum egi, cogitans illud quod Dominus in euangelio loquitur, dicens: *Si non dimiseritis hominibus peccata eorum, nec pater vester cœlestis dimittet vobis peccata vestra.* Et in ipsa Dominica oratione, quam Saluator noster discipulos orare docuit, quotidiè supplicando Domino dicimus: *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* Et multa sunt talia his similia. His ità de me peractis, quia contra voluntatem omnium episcoporum, qui nobiscum erant, propter humilitatem sensûs mei, nullo cogente iudicio, ant vim passus, sed spontè eligens, hæc (nec formam, vt iam dictum est, alijs dando, sed me purificando) feci, in alijs tamen episcopis competens adhibenda est talibus medicina vulneribus, nè immatura curandi facilitas mortifera captis peste nihil possit, sed, segniùs tracta pernicies, reatu non legitimæ curationis, inuoluat pariter sauciatos & medentes &c.

2. q. 8. Quicrimẽ obijcit. & 2. q. 6. q. crimen obij. & in de suo. lib. 5.

* suscipiat. 2. q. 7. si quis epis. presb.

2. q. 8. scentitialiter, Qui crimẽ obijcit.

Matth. 6. b.

Ibidem.

Idẽ habetur suprà in dec. Fabiani Papæ

Quære suprà in 3. Epistola Fabiani Papæ, vbi ad verbum eadem omnia habentur vsque in eius Epistolæ finem, præter Datam huius Epistolæ Sixti, quæ talis est, Data Kalend. April. Valentiniano & Florentio vv. cc. coss. quos tamen Consules nullus alius sic edit, sed Dionysium & Florentiũ, omnes. Prosper quidem in chr. A. D. 432. reliqui fore, Anno 429. Sed neuter numerus conuenit, cum Prosper Sixtum creatum Pontificem asserat. A. D. 435. alij verò 452.

AD LECTOREM PRAEMONITIO
in expurgationem Sixti Papæ tertij, à crimine imposito.

Propter exẽplarium intolerabilem, nimiamq́; & differentiam & deprauationem, quorum alterum vetustum fuit ac mendosum, quanquam optimo charactere, atq; in pergameno exaratum, alterum magis vetustum, sed æquè deprauatũ, ceu ad oculum intuentibus liquet, adeò vt nonnunquã, quid intendant, non valeat intelligi: ideircò vtriusque exemplaris de syllaba in syllabam, nulla facta mutatione, litera est posita. Vnius quidem in columna anteriori, cui præponitur A, alterius in posteriori, cui præponitur litera C. Verùm media columna, cui litera B. præscribitur, pro illius capacitate, seu potiùs coniectura, qui vtranq; literam admodùm differentem concordare nisus est, & ad sensum aliquem reducere, quantùm ei pro sua virili licuit, litera, vbi illius intellectus haberi potuit, manente, ex vtroq; exemplari desumptis his, quæ literæ magis congruere illi visa sunt, aut certè, quibus dã vel mutatis, vbi litera nimis deprauata extabat, aptata est. Nemo ergò caput subsannando moueat, qui vel exemplaribus correctioribus na ctis, aut ex ingenij nobilitate, aut lympiditate concordantiam illam minùs aptã considerans, potens est emendare: quinimmò patienter ferat, & in meliorem formam ipse restituat. Proindè visum collectori no est, omninò ista propter posuissas ineptias prætermittere, quæ patres priores nobis suis posteris opera ac diligẽtia tãta reliquerũt: quin potiùs etiam nostræ posteritati illa cõmunicare decreuit.

DE EXPVRGATIONE SIXTI PAPAE III.

¶COLLECTIONES SIXTI PAPAE,
quas collegit, impetitus à Mariniano & Basso.

CAPITVLA SEQVENTIS PROcessùs habiti circa Sixtum Papam III.

¶IPSE SIXTVS COLLIGI PRAECEPIT, VALENTINIANO & Anatolio viris clariss. coss.

A

CAP: I.

CRescentius quidam ti-
mens DEVM, quas ex
nobilitate composuerat per
annos vitæ suæ, omnes facul-
tates snas ecclesiæ reliquit, in
integro fecit ecclesiam, hære-
demque instituit. In qua di-
misit prædiũ in partes Siciliç,
quod nominatur Argianum,
qui prçstat solidos septingen-
tos. Huic prædio proxime
non longe etat prædium Ma-
riniani. Veniens autem in vr
bem Romam Octauius ser-
uus Matiniani, intimauit Ma
riniano, & laudauit prædium
ecclesiæ. Tunc Marianus p-
gir ad episcopum vrbis Ro-
mæ Syxtum, & cœpit, rogans,
postulare ab eo fundum su-
pradictum ecclesiæ. Respon-
dens Syxtus episcopus vrbis
Romæ, dixit: Nihil ex meis
reditibus creuit ecclesiæ. Vn-
de charissime fili pauperũ se-
necta subleuari desiderat, nec
veni ecclesiã subnertere. Hoc
audito, Marinianus habuit in
semetipsum, & discessit ab eo.

CAP. II.

Epiphanius igit' ingenuus
ex nobilibus parentibus pro
creatus & facultatibus. Hic nu
tritus fuerat, quasi in domo
Bassi exconsulis. Litigies ergo
inter setuũ Bassi & Epiphaniũ
nascit' euẽtu. Hic venit ad Syx
tũ episcopũ, & cœpit rogare
eũ, vt ingenuitas eius seruare-
tur per ecclesiam. Veniens au
tẽ Syxtus episcopus vrbis Ro-
mæ ad Bassum, cçperit rogare
eñ de ingenuitate munimen-
tum. Itatus autem Bassus, re-
spondit ad Syxtum Episcopũ:
Nemo enim iudicauit dñm in
cõsilio serui. Nam & misit, &
vniuersa ꝑdia eius occupauit.

CAP. III.

Exiens autem, & Syxtus
episcopus, venit ad Valenti-
nianum Augustum, & cœpit
rogare eum de ingenuitate
Epiphanij, tantũ vt cyrogra-
pho Augusti munitus, per ec-
clesiam vindicaretur. Et cœ-
pit

B

CAP. I.

VAlentiniano, & Anato-
lio viris clarissimis con-
sulibus, Crescentius quidam
ex nobilibus timẽs Deũ, quas
comparauerat per annos vitç
suæ omnes faculiates suas, ec-
clesiæ reliquit, & ex integro
ecclesiam fecit, hæredemque
instituit. In qua dimisit præ-
diũ in partibus Siciliæ, qnod
nominatur Argianum, qnod
præstat solidos septingentos.
Secus hoc prædium proximè
non longè erat prædium Ma-
riniani. Veniens autem in vr
bem Romã Octauius seruus
Mariniani, intimauit Mari-
niano, & laudauit prædiũ ec-
clesiæ. Tunc Marinianus per-
rexit ad episcopum vrbis Ro-
manæ Sixtum, & cœpit rogãs
postulare ab eo fundũ eccle-
siæ supradictum. Respondẽs
Sixtus episcop' vrbis Romæ,
dixit: Nihil ex meis reditibus,
charissime fili, accreuit eccle-
siæ, vndè pauperum senecta
subleuari desiderat, nec ego
veni ecclesiã subuertere. Hoc
audito, Marinian' **rabuit ira
semetipsum, & discessit ab eo.

CAP. II.

Epiphanius igit' ingenuus
ex nobilibus parẽtibus ꝓcrea
tus, & facultatib' diues, hic nu
tritus fuerat quasi in domo
Bassi exconsulis. Litigiũ ergo
inter seruum Bassi & Epipha-
niũ hoc euentu nascitur: Hic
venit ad Sixtũ episcopũ, & cœ
pit rogare eum, vt ingenuitas
eius seruaretur p ecclesiã. Ve-
niens aũt Sixtus Episcopus vr
bis Romanæ ad Bassum, cœ-
pit rogare eum de ingnuitatis
munimento. Tũ iratus Bassus,
rñdit ad Sixtum episcopum:
Nemo indicabit dñm ex cõsi-
lio serui. Nã & misit, & vniuer
sa prædia eius occupauit.

CAP. III.

Exiens autẽ & Sixtus epi-
scopus, venit ad Valentinia-
num Augustum, & cœpit ro-
gare eum de ingenuitate Epi-
phanij, tãtũ vt chirographo
Augusti munit', p ecclesiã vin
dicaret'. Et cçpit studiose (si-
cut

C

CAP. I.

CRescentio quidam ti-
mens Deum ex nobili-
tate, cum poneret annos vitæ
suæ, omnes facultates suas ec
clesiæ reliquit. In integro fe-
cit ecclesiam hæredem atque
instituit, in quibus dimisit
prædiũ in parte Siciliæ, quod
nominatur Argiannm, quod
præstat solidos septingentos.
Latus hoc prædium proxime
non longe erat prædium Ma-
riani. Veniens autem in vr-
bem Romam Octauius ser-
uus Mariniani, intimauit ei
Mariniano, & laudauit præ-
dium ecclesiæ. Tunc Mari-
nianns pergit ad Episcopum
vrbis Romæ Sixtum, & cœ-
pit rogans postulare ab eo
fundum supradictum eccle-
siæ. Respondens Sixtus Epi-
scopus vrbis Romæ, dixit:
Nihil ex meis redditibus cre-
uit ecclesiæ. Vnde charissime
fili, pauperum senecta suble-
uare desiderat, & ecclesiã non
subuertere. Hoc audito, Ma-
rinianus habuit in semetip-
sum, & discessit ab eo. *abijt.

CAP. II.

Epiphanius igitur ingenuus
ex nobilibus parentibus pro-
creatus est, & facultatibus hic
nutritus est, fuerat quasi in
domo Bassi exconsule. Litiges
ergo inter seruũ Bassi & Epi-
phaninm nascitur. Euentus
hic venit ad Sixtum, & cœpit
rogare eũ, vt ingenuitas eius
seruaretur per ecclesiam, ve-
niens autem Sixtus vrbis Ro-
mæ ad Bassum, cœpit rogare
eũ de ingenuitatis munimen
to. Tnm iratus autem Bassus,
respondit ad Sixtum Episco-
pum: Nemo enim iudicabit
dominnm in consilio sequi.
Nam & misit, & vniuersa præ
dia occupauit.

CAP. III.

Exiens autem Sixtus epi-
scopus, venit ad Valentinia-
num Episcopum, & cœpit ro
gare eum, de ingenuitate Epi-
phanij, tantum vt cirographo
Augusti munitus per ecclesiã
vindicaretur. Et cçpit studio-
se

pit studiose, sicut decet semper, subleuare grauatos. Iratus autem Marinianus, de his quæ supradicta sunt, venit ad Bassum, dicens, quasi de malitia Syxti episcopi, & quod per Petrum audierat seruum Episcopi Syxti, eo quod consecratam Chrisogontē stuprasset.

CAP. IIII.

Consilio inito cœperunt ambo accusare eum apud Augustum Valentinianū, ita vt accenderet Augustus vel mater eius furore, & suspenderūt se ab inuicem a cōmunione. Syxtus autē episcopus vrbis Romæ, sciens omnia quæ de eo ad Augustum intimabantur, & quia a communione multus populus Romanus se irrigerat, venit in basilicam beati Petri apostoli, & fecit quasi suprascriptū verbū, & p Leonē diaconū populo enarrabat, dicēs: Si delicta mea cōtra me sunt semper, probatio quare nō fit? & cœpit omnis plebs vrbana clamare, vt dicta eius Augustus vel clerus vrbis Romæ probaret examine.

CAP. V.

Audito hoc, Augustus Valentinianus dixit: Pia petitio. Iussit fieri secundum dicta, & rogauit vniuersum senatum vrbis Romæ. Et Syxtus Episcopus rogauit præsbyteros vrbis Romæ vel clerum, nam & monasteria seruorum DEI, & sederunt in vno conflictu in basilica Heleniana, quod dicitur sessorium, & cœpit studiose clamans dicere ad Augustum: Intrent qui separauerunt filium à matre ecclesia, & corroborent vniuersa velamina cordis mei. Augustus autem Valentinianus tacebat. Respondit Leo diaconus & dixit: Ista petitio Non abscōdatur. Erant enim ibi Patricij & Consules isti: Paterius excons. Anatolius excons. Ipse Bassus & Marinianus &c.

Presbyteri autem vrbis Romæ omnes, 48. Diacones quinque. Introiuit enim Epiphanius presbiter & dixit cū lachrymis: Fiat probatio, vt ecclesia non maculetur. Respon-

cut decet) ecclesiā semper subleuare grauatis. Iratus aūt Marinianus de his, quæ supradicta sunt, venit ad Bassum, dicēs quasi de malitia Sixti episcopi, & quòd per Petrum seruum episcopi Sixti audierat, eò q consecratam Chrysogonitem stuprasset.

CAP. IIII.

Consilio inito, cœperunt ambo accusare eum Augusto Valentiniano, ità vt accenderent Augustus & mater eius furore. Et suspenderunt se ab inuicèm à cōione. Sixtus aūt episcopus vrbis Romę, sciens omnia quæ de eo apud Augustum delata fuerant, & quòd ab eius communione multus populus se segregaret, venit in basilicam beati Petri apostoli, & fecit quasi suprà scriptum verbum, & per Leonem diaconum populo enarrabat, dicens: Si delicta mea contra me sunt semper, pbatio quarè non fit? Et cœpit omnis vrbana plebs clamare, vt dicta eius Augustus & clerus vrbis Romæ probarent examine.

CAP. V.

Hoc audito, Valentinianus Augustus dixit: Pia petitio. Et iussit fieri sm dicta. Et cōgregauit vniuersum senatū vrbis Romæ. Et Sixtus episcopus cōgregauit pbyteros vrbis Romæ & clerū, necnon & monasteria seruorū Dei. Et sederūt in vno cōsessu in Basilica Heleniana, q dr sessoriū. Et cœpit studiosè clamās dicere ad Augustū: Intrent, q separauerūt filiū à matre ecclesia, & aliàs vt corroborēt vniuersa velamina cordis mei. Augustus aūt Valētinian⁹ tacebat. Rñdit Leo diacon⁹, & dixit: Ista petitio nō abscondat. Erāt.n. ibi Patricij, & cōsules isti Paterius excōsul, Anatolius excōsul, ipse Bassus excōsul, & Marinian⁹ patrici⁹, Albin⁹ patrici⁹, Sigisbuld⁹ patrici⁹, Hounorat⁹ patrici⁹, Et pfectus vrbis Euthymius, expfectus vrbis Valerius patricius, Claudi⁹ patrici⁹, Fōtei⁹ expfect⁹. Et aduocati isti, Quir⁹, Deuteri⁹, Alexāder, Heliocarus. Presbyteri aūt vrbis Romę omnes 48. Diacones 5. Introi-

se sicut decet ecclesiā semper subleuare gratis. Iratus autem Marinianus, de quo supradicta sunt, venit ad Bassum, dicens quasi de malitia Sixti episcopi, & quod per Petrum audierat seruum episcopi Sixti, q consecratam Chrysogontiem stuprasset.

CAP. IIII.

Consilio inito, cœperunt ambo accusare eum Valentiniano Augusto, ita vt accenderetur Augustus vel mater eius furore, & suspenderunt se ab inuicem à communione. Sixtus autem episcopus vrbis Romæ, sciens omnia quæ de eo ad Augustum intimabātur, & quia à communione multus populus Romanus erigerat, venit in basilicam beati Petri Apostoli, & fecit quasi supra scriptum verbum, & per Leonem diaconum populo enarrabat, dicens: Sic delicta mea contra me sunt semper, probatio quare non fit? Et cœpit omnis vrbana plebs clamare, vt dicta eius Augustus vel clerus vrbis pbaret examine.

CAP. V.

Audito hoc, Augustus Valentinianus dixit: Pia petitio. Et iussit fieri secundum dicta. Et rogauit vniuersum senatū vrbis Romæ. Et Sixtus episcopus rogauit presbyteros vrbis Romæ, & clerum, nam & monasteria seruorum Dei. Et sederunt in vno cōflictu in basilica Heleniana quæ dicitur censorium. Et cœpit studiose clamās dicere ad Augustum: Intrent, qui separauerunt filium à matre ecclesia, vt corroborent vniuersa velamina cordis mei. Augustus autem Valentinianus tacebat. Respondit Leo diaconus & dixit: Ista petitio non abscondatur. Erant ibi Patricij, & consules isti: Paterius &c.

Presbyteri autē vrbis Romę omnes, 49. Introiuit enim epiphanis presbyter, & dixit cum lachrymis: Fiat probatio vt ecclesia nō maculetur. Respondit Maximus excon-

sul,

ſpondit Maximus exconſul, & dixit: Non licet enim aduerſus pontificem dare ſententiã. Reſpondit Syxtus, & dixit: Quoniam in meo arbitrio eſt iudicare, & in iudicare tamen meo non abſcõdatur veritas. Reſpondit Auguſtus Valentinianus, & dixit ad Baſſum: Cõfitere publicè vniuerſas intimationes tuas, quoniam ſi nõ probaueris, eris obnoxius eccleſiæ & pontifici. Nã & damnatio tibi commanet. Et iterũ Auguſtus dixit ad Maximum; Parens Maxime iuſta fuit poſtulatio tua. Leuauit ſe Auguſtus, & dedit in arbitrio Syxti epiſcopi, iudicare iudicium ſuum. Et diſceſſerunt cũ Auguſto omnes. Et erat ſicut in priſtinum munita eccleſia, ita vt cum gaudio & ioco diſcederet Valentinianus Auguſtus à Sixto Epiſcopo, inſultans Mariniano & Baſſo.

Introiuit.n.Epiphanius pſbyter, & dixit cũ lachrymis: Fiat probatio, vt eccleſia nõ maculet. Reſpondit Maximus excõſul, & dixit: Nõ licet aduersùs pontificẽ dare ſententiã. Reſpondit Sixtus, & dixit: Quanquam in meo arbitrio ſit, iudicer, an non iudicer, tñ meo iudicio nõ abſcondatur veritas. Reſpondit Auguſtus Valentinianus, & dixit ab Baſſum: cõfitere publicè vniuerſas intimationes tuas, q̃m ſi nõ probaueris, eris obnoxius eccleſię & põtifici. Nã & dãnatio tibi cõmanet. Et iterùm Auguſtus dixit ad Maximũ: Parẽs Maxime, iuſta fuit poſtulatio tua. Leuauit Auguſtus, & dedit in arbitrio Sixti epiſcopi, vt iudicaret iudiciũ ſuũ. Et diſceſſerunt cũ Auguſto oẽs. Et erat ſicut in priſtinũ munita eccleſia, ità vt cũ gaudio & ioco diſcederet Valentinianus Auguſtus à Sixto epiſcopo, inſultãs Mariniano & Baſſo.

ſul, & dixit: Non licet enim aduerſus pontificem dare ſententiam. Reſpondit Sixtus, & dixit: Quoniam in meo arbitrio eſt iudicare, & non iudicari, tamen non abſcondatur veritas. Reſpondit Auguſtus Valentinianus, & dixit ad Baſſum: Confitere publice vniuerſas intimationes tuas, quoniam ſi non probaueris, eris obnoxius eccleſiæ, & pontifici. nam & damnatio tibi commanet. Et iterum Auguſtus dixit ad Maximũ, Parens maxime, iuſta fuit poſtulatio tua. Leuauit ſe Auguſtus, & dedit in arbitrio Sixti epiſcopi, iudicare iudicium ſuum. Et diſceſſerunt cum Auguſto omnes. Et erat ſicut priſtinum vnita Eccleſia, ita vt cum gaudio & ioco diſcederet Valentinianus Auguſtus à Sixto Epiſcopo, exultans Mariniano & Baſſo.

CAPVT SEXTVM.

Alia autem die fecit colligi omnes presbyteros vrbis Romæ, & ſedit in eodem loco, quia ibidem conſiſtebat Auguſtus, & fecit cum omnibus concilium, & damnauit Baſſum, & Marinianum, ita vt communione eos ambos vinctos ſubleuaret, & miſit authoritatis munimẽ per vniuerſos epiſcopos. Audientes hoc Baſſus & Marinianus, cœpit Baſſus grauiter ferre, Marinianus omnia deridere, ita vt omnia prædia ſua, quæ compoſuiſſet per annos vitæ ſuę, omnia eccleſiæ derelinqueret, vt ad cõmunionẽ reuerteretur, & non ſubleuaretur. Nã & Marinianus ore proprio clamabat, dicens: Scriptum eſt in verba: *Dimitte, & dimittetur vobis. Date, & dabitur vobis.* Hoc cum audiret Syxtus, dixit: Scriptum eſt in euangelica verba doctrinæ: *Qui peccauerit in hoc ſeculo, remittetur ei. Qui autem peccauerit in ſpiritum ſanctum, non remittetur ei, nec hic, nec in futuro.* Et eos reuocauit ad communionem, ita vt de ſeculo ambo ſic tranſirent. Et damnauit eos ſexto Kalen. Septembris. ita tamen,

* priuaret.
Luc. 6.
Matth. 12.
* VII.

Alia autem die fecit colligi omnes presbyteros vrbis Romæ, & ſedit in eodẽ loco, vbi conſiſtebat Auguſtus. Et fecit commune concilium, & damnauit Baſſum, & Marinianum, ità vt communione ambos ſimul * ſubleuaret. Et miſit authoritatis munimen per vniuerſos epiſcopos. Audiendo hoc Baſſus, & Marinianus, cœpit Baſſus grauiter ferre, Marinian' deridere, ità vt Baſſus prędia ſua, quę per omnes annos vitæ ſuę, omnia eccleſię derelinqueret, vt ad communionẽ reuerteretur, & nõ ſubleuaretur. Nã Marinianus ore proprio clamabat, dicẽs: Scriptum eſt in verbis euãgelicis: *Dimittite, & dimittetur vobis. Date, & dabitur vobis.* Hoc cũ audiret Sextus epiſcopus, dixit: *Scriptum eſt in Euangelica doctrinæ verbis: Qui peccauerit in hoc ſeculo, remittetur ei. Qui autem peccauerit in Spiritum ſanctum, non remittetur ei, nec hic, nec in futuro.* Et nec eos reuocauit ad communionem, ità vt de hoc ſeculo ambo ſic tranſirent. Et damnauit eos * ſexto Kalendas Septembris, ità tamen, vt Six-

Alia antem die fecit colligi omnes presbyteros vrbis Romæ & ſedit in eodẽ loco, quia ibidem conſiſtebat Auguſtus. Et fecit cõmune concilium, & damnauit Baſſum & Marinianum, ita vt communione eos ambos vinctos ſubleuaret. Et miſit authoritatis munimen per vniuerſos epiſcopos. Audientes hoc Baſſus & Marinianus, cœpit Baſſus grauiter ferre, Marinianus deridere, ita Baſſus vt omnes p̃dia ſua, dum poſuiſſet annos vitæ ſuæ, omnia eccleſiæ derelinqueret, vt ad communionem reuerteretur, & non ſubleuaretur: Nã & Marinianus ore proprio clamabat, dicẽs: Scriptũ eſt in verbis euangelicis: *Dimitte & dimittetur vobis: Date, & dabitur vobis.* Hoc cũ audiret Sixtus, ait: Scriptũ eſt in euãgelicæ verbis doctrinæ: *Qui peccauerit in hoc ſeculo, remittetur ei: qui autem in ſpiritum ſanctum, non remittetur ei, nec hic, nec in futuro.* Et nec eos reuocauit ad communionẽ, ita vt de ſeculo ambo ſic tranſirẽt. Et damnauit ſeptimo Kalen. Septẽbris, ita tamen, vt Sixtus epiſcopus ſedens

tamē, vt Sixtus episcopus sedēs in sede sua, sic iudicabat,
Iohan. 13. dicens: *Non est seruus supra dominum suum, neque discipulus supra magistrum.* Et quia dixerūt Bassus,& Marinianus de me peccatore, quòd scorti ad similarem negocium, relegi euangelia in loco vbi scri-
Iohan. 8. ptū est: Sedēte Iesu, & scribēte digito in terra,& q̃a nō inueniebāt Iudæi, quomodo eū damnarent, adulteram adduxerant ei. Et hoc respondit Iesus: Si quis ex vobis est sine peccato, injiciat in istam lapidem. Et per hæc verba euangelica iudicabat sedem suam. Actum in basilica elementa. Hoc indiculū collegit Archidiaconus presbyter, & ipse quasi in chartarium Ecclesiæ collocauit.

Sixtus episcopus sedens in sede sua, sic iudicaret, dicens,& proferens euangelica verba per eandem doctrinam: *Non est seruus supra dominum, neque discipulus supra magistrum.* Et quia dixerunt Bassus & Marinianus de me peccatore, quòd scorti assumerem negocium, relegi dicta euangelica in loco vbi scriptum est: Sedente Iesu,& scribente digito in terra. Et quia non inueniebant Iudæi, quomodò eum damnarent, adulteram adduxerunt ei. Et tunc respondit Iesus: Si quis ex vobis est sine peccato, mittat in istam lapidem. Et per hæc verba euangelica iudicabat sedem suam. Actum in basilica Heliana.

sedens in sede sua, sic se iudicabat, dicens, & proferens euangelica per eandem doctrinam dicebat: *Non est seruus supra dominum, neque discipulus supra magistrum.* Et quia dixerunt Bassus, & Marianus de me peccatore, quod scorti assimilarem negotiū, relegit euangelia in loco vbi scriptum est: Sedente Iesu & scribente digito in terra. & quia non inueniebant Iudęi, quomodo eum damnarent, adulteram adduxerant ei, & hoc respondit Iesus: Si quis ex vobis sine peccato est, iniciat super istam lapidem, & per hæc verba euangelica iudicat sedem suam. Actum in basilica Heliana.

¶ Hunc indiculum collegit Archidamus presbyter, & quasi in chartacium Ecclesiæ collocauit.

DE POLYCRONIO & illius gestis.

DE POLYCHRONII HIEROSOLYMITANI accusatione & expurgatione, tempore Sixti Papæ III.

Caput Sextum.

Erat quidem sacerdos nomine Polychronius, episcopus Hierosolymitanus. Hic per imprudentiam senectutis dicebat, quòd Hierusalem prima sedes esset, et ore superbo, & quasi superiorem affirmabat se pontificem esse,& summum sacerdotem, & quasi in sua senectute semper insidentia corroboratur, ita vt acciperet remunerationem & ordinaret presbyteros & diacones, & nisi accepisset satis dignum munus, non ordinabat episcopum: & quia quod ei, prout videbatur opulentia, quod canon vrbis damnauit, diaconos Æthiopes, & Ægyptios in suo gremio ordinabat, & Ecclesiam quamlibet sicubi

Erat quidam sacerdos nomine Polychronius, Episcopus Hierosolymitanus. Is per imprudentiā senectutis dicebat, quòd Hierusalem prima sedes esset. Et ore superbo quasi superiorem affirmabat se pōtificem esse, & summū sacerdotē,& in sua senectute semper in hac sua cōfidentia corroborabatur, itá vt acciperet remuneratione, & alias cùm ordinaret presbyteros & diacones. Et nisi accepisset satis dignum munus, non ordinabat episcopum. Et quia ei pro desse videbatur opulentia, Æthiopes & Aegyptios in suæ gremio vrbis (quod canon damnauit) diacones ordinabat:& sicubi ad dedicandam

Erat quidem sacerdos nomine Polychronius, id per imprudentiam dicebat, quod Hierusalē prima sedes esset. Et ore superbo, & quasi de superiore affirmabat se pontificem esse, & summū sacerdotem, & quasi in senectute sua semper in sua fidētia corroborabatur, ita vt acciperet remunerationem, & ordinaret presbyteros, & diacones. Et nisi accepisset satis dignū munus, non ordinabat episcopum, & quia quod ei prout videbatur opulentia, quod canon vrbis dānauit diacones Æthiopes, & Aegyptios in suo gremio ordinabat, & ad ecclesiā quamlibet sicut in eius regione parochiarum ad dedicandas

ſicubi in eius regione parochiarum ad dedicandas rogaretnr, non dabat authoritatis ſuæ ſaculam, niſi x. librarum auri accepiſſet remunerationem. Nam clerus omnino vrbis Hieroſolymitanæ non aſſcendebat gradum ſuum currens, niſi dediſſet remunerationem.

Hoc audito Sixtos epiſcopus vrbis Romæ conuocauit vniuerſam ſynodum epiſcoporum vel presbyterorũ Romanorum, clerosque in baſilicam Conſtantitianam, & ibi ſedens cũ Epiſcopis, clerumque ad ſtantem omnem de vrbe Roma intimabat eis Polycronium Hieroſolymitanum. Quod canon catholicus calcauit, vel Apoſtolus teſtat, gratis accepiſtis, gratis date. & vniuerſum velamen cordis eius, & qui alios ciues, quod non licet, ad ordinem ſociabat eccleſię Hieroſolymitanæ. Et quod vniuerſas eccleſias cum præmio, & muneribus conſecrabat.

dam quamlibet parochiarũ in ſua regione eccleſiã rogaretur, nõ dabat authoritatis ſuæ facultatem, niſi decem librarum auri accepiſſet remunerationem. Nam clericus omninò nullus vrbis Hieroſolymitanæ aſcendebat gradum ſuperiorẽ, niſi dediſſet remunerationem.

Hoc audito, Sixtus epiſcopus vrbis Romæ conuocauit vniuerſam ſynodom epiſcoporum, & presbyterorũ Romanorum, clerosq; in baſilicam Conſtantinianam: & ibi ſedens cum epiſcopis, cleroq; de omni vrbe Roma adſtãte, intimabat eis Polychronium Hieroſolymitanũ, quòd canones calcauit, vt Chriſtus teſtatur: Gratis accepiſtis, gratis date. Et intimauit etiãm eis vniuerſum velamen cordis eius, quòd alios ſcilicet ciues (qood non licet) ſociabat eccleſiæ Hieroſolymitanæ, & quòd vniuerſas eccleſias cum præmio & muneribus conſecrabat.

das eccleſias rogaretur, nõ dabat authoritatis ſuæ faculam, niſi decem librarum auri accepiſſet remunerationem. Nã clericus omnino vrbis Hieroſolymitanæ, non aſcendebat gradum ſuum currens, niſi dediſſet remunerationem.

Hoc aodito, Sixtus epiſcopus vrbis Romæ conuocauit vniuerſam ſynodũ epiſcoporum, & presbyterorum Romanorum, clerosq; in baſilicam Conſtantinianam, & ibi ſedẽs cum epiſcopis cleroq; aſtante omni de vrbe Roma, intimabat eis Polychronium Hieroſolymitanum, quòd canon calcauit, vel Apoſtolus teſtatur: Matth. 10. Gratis accepiſtis, gratis date. Et intimauit eis vniuerſum velamẽ cordis eius, quia alios conciues quod non licet, ad ordinem ſociabat eccleſiam Hieroſolymitanę. Et quia vniuerſas eccleſias cum præmio, & muneribus conſecrabat.

Capvt Septimvm.

Sedentibus itaqoe Lxxx. & 1. epiſcopis, & 40. & 8. presbyteris, & 6. diaconibus, iuſſit introire Euphemium epiſcopum, qui hoc ſupradictũ dę Polycronio pontifice ſuo voce clara accuſare teſtabatur. Ordinauit autem vniuerſa ſynodus, & elegit de ſuo ordine tres presby. Caſtum, Felicem, & Habundium, & duos diacones ciues Romanos Lollianum, & Leonem, & tres presby. vrbis Romæ, Archidamum, Petrum, & Demetrium, & miſit in Hieruſalem & ſecundum Euphemij dicta quicquid integrum inueniſſent, ore eius docente vel teſtibus 40. qui vera teſtificarẽtur ſecundum dicta Euphemij epiſcopi aduerſus Polycronium epiſcopum. Hi Epiſcopi, Caſtus, Felix, & Abundantius, & Diacones Lollianus, & Leo, & presbyteri, Archidamos, Petrus, & Demetrius, Polycronium ſecundum dictũ Sixti epiſcopi vrbis Romæ, vel octoginta & vnius epiſcoporum ſynodum,

Sedentibus itaq; octoginta, & vno epiſcopis, & quadragintaocto pſbyteris & 6. diaconibus, iuſſit introire Euphemiũ epiſcopũ, qui hæc ſupradicta de Polychronio pontifice ſuo voce clara accuſare teſtabatur. Ordinauit autem vniuerſa ſynodus, & elegit de ſoo ordine tres epiſcopos, Caſtum, Felicem & Abundium, & tres presbyteros vrbis Romæ, Archidamum, Petrum, & Demetrium, & duos diacones ciues Romanos, Lollianum, & Leonem, & miſit eos Hieroſolymam, vt ſecundùm dicta Euphemij, quicquid minùs integrum inueniſſent, ore eius docente, teſtibus 40. qui vera teſtificarentur ſecũdùm dicta Euphemij epiſcopi aduersùs Polychroniom epiſcopum, emendarent idem epiſcopi Caſtus, Felix, Abundius, & presbyteri Archidamus Petrus & Demetrius, & diacones Lollianus & Leo ſecundùm præceptum Sixti epiſcopi vrbis Romę, vel octoginta & vnius epiſcopo-

Sedentibus itaque 80. & 1. epiſcopis, & XLVIII. presbyteris, & ſex diaconis, iuſſit introire Euphemium Epiſcopum, qui hoc ſupradictum de Polychronio pontifice ſuo voce clara accuſare teſtabatur. Ordinauit autem vniuerſa ſynodus, & elegit de ſuo ordine tres epiſcopos, Caſtum Felicem, & Habundum, & duos diacones ciues Romanos Lollianum, & Leonem, & tres presbyteros vrbis Romę, Archidamum, Petrum & Demetrium. Et miſit in Hieruſalem ſecundùm dicta Euphemij, quicquid integrũ introijſſent ore eius docẽte teſtibus vel quadraginta, qui vera teſtificarent ſecundũ dictum Euphemij epiſcopi aduerſus Polychronium epiſcopum: hi Epiſcopi, Caſtus, Felix, & Habundantius, & diacones Lollianus & Leo, & presbyteri Archidamus, Petrus, & Demetrius, Polycronium epiſcopum ſecundum Sixti epiſcopi vrbis Romæ, & octoginta & vnius epiſcoporum

dum, & 48. presbyterorum ciuium Romanorum. nam etiam & secundum chyrographum Augusti Valentiniani & Theodosij Episcopi Constantinopolitani, quicquid edocuisset Euphemius Episcopus de episcopo & pontifici suo Polycronio, ambos simul Polycronium & Euphemium extra ciuitatem damnarent. Venientes autem in vrbe Hierusalem, introierunt. Feria sexta hi octo cum Euphemio episcopo iam sabbato, & suspenderunt eos ab inuicem à communione. Feria autem prima celebratæ sunt Missæ à Casto episcopo, qui directus fuerat à Sixto episcopo & coepiscopis suis vel e synodo. Feria autem secunda conuenerunt vniuersi Episcopi de illis regionibus, & venerunt in eandem ciuitatem quasi synodus 70. & 6. Episcopi isti, Epiphanius, Quiriacus &c.

* quasi ad synodum.

scoporum synodum, & quadraginta octo presbyterorum Romanorum ciuium: quin etiam & secundùm chirographum Valentiniani & Theodosij Augustorũ, si quid edocuisset Euphemius episcopus de episcopo & pontifice suo Polychronio, ambos simul Polychronium & Euphemium, extra ciuitem damnarent. Venientes autem in vrbem Hierusalem, introierunt feria sexta hi octo cum Euphemio episcopo, & iam sabbato suspenderunt eos ab inuicem à communione. Feria autem prima celebratæ sunt Missę à Casto episcopo, qui directus fuerat à Sixto episcopo, & coepiscopis suis, & à synodo. Feria autem secunda conuenerunt vniuersi episcopi de illis regionibus, & venerunt in eandem ciuitatem * quasi fuisset synodus, numero septuaginta sex Episcopi isti, Epiphanius, Quiriacus,

porum synodum, & 48. presbyteros ciues Romanos. Nam etiam & chirographum Augusti Valẽtiniani, & Theodosij episcopi Constantinopolitani, & quicquid eis docuisset Euphemius de episcopo & pontifice suo Polychronio, ambos simul Polychronium & Euphemium extra ciuitatem damnarent. Venientes autem in vrbem Hierusalem, introierunt feria sexta, & hi octo cum Euphemio episcopo iam sabbato suspenderunt eos ab inuicem à communione. Feria autem prima celebratæ sunt Missæ à Casto episcopo, qui directus à Sixto episcopo, & coepiscopo suo vel à synodo. Feria autem secunda conuenerunt vniuersi episcopi de illis regionibus, & venerunt in eandem ciuitatem, quasi synodus, numero septuaginta & sex episcopi isti, Epiphanius, Quiriacus, &c.

Bonosus, Ioannes, Victor, Montanus, Speciosus, Paulus, Roborus, Castinus, Rerbentius, Iacobus, Iustus, Festus, Palumbulus, Euphemius, Cicero, Familiaris, Felix, Augustinus, Hippolytus, Theodulus, Symmachus, Leo, Pelagius, Paulus, Restitutus, Reuocatus, Polychronius, Sabinus, Pardus, Spes in DEO, Triton, Auentius, Tranquillinus, Parseus, Sebastianus, Vrbicus, Petrus, Zosimus, Habet DEVM, Zoilus, Valentinus, Quirinus, Anastasius, Cartosus, Geminus, Deuterius, Theodalus, Paulus, Castus, Gorgonius, Fortunatus, Proditus, Scelbianus, Fabius, Clemens, Secundus, Iunius, Honoratus, Olybrius, Ioannes, Petronius, Holocaustus, Andreas.

Et sederunt cum supradictis, qui directi fuerant ab vrbe Roma, & docuit omnia Euphemius in conspectu synodi. Respondit Castus episcopus ex directione Sixti episcopi, & dixit: Vincat nos iustitia: Introducantur testes numero cõpetenti 40. vt secundum canonem catholicũ vrbis Romæ damnetur extra ciuitatẽ.

Et sederunt cum supradictis, qui directi fuerãt ab vrbe Roma. Et docuit omnia Euphemius in cõspectu synodi. Respondit Castus episcopus ex directione Sixti episcopi, & dixit: Vincat nos iustitia. Introducãtur testes numero cõpetenti 40, vt secundùm canonem catholicum vrbis Romæ damnetur extra ciuitatem.

Et sederunt cum supradictis, qui directi fuerãt ab vrbe Roma. Et docuit oĩa Euphemius in conspectu synodi. Respondit Castus episcopus ex directione Sixti episcopi, & dixit: Vincat nos iustitia. Introducãtur testes numero competenti 40. vt secundum canonem catholicum vrbis Romæ dãnetur extra ciuitatem.

CAPVT OCTAVVM.

Prima autem die synodi tãta probatio fuit Eufemii. Qui dum probasset omnia, quæ testificabatur prima pollicitatione, damnatus est, & accepit anathema dum docuisset omnia; & subscripserunt omnes episcopi in eius damnationẽ. Leo diaconus vrbis Romæ dixit. Ex te enim dãnaberis, quoniam pontificẽ qui te cõsecrauit coepiscopũ, cõdemnabas & accusabas. Cecidit autẽ in terra ante

Prima autem die synodi tãta probatio fuit Euphemii. Qui dũ non probasset omnia quæ testificabatur prima pollicitatione, dãnatus est, & accepit anathema, dum non docuisset omnia. Et subscripserunt omnes episcopi in eius damnationẽ. Leo diaconus vrbis Romæ, dixit: Ex te enim dãnaberis, quoniam pontificẽ, qui te consecrauit coepiscopũ, condẽnabas & accusabas. Cecidit autem

Prima aũt die synodi tãtũ probatio fuit Euphemii. Qui dum probasset omnia testificabatur, prima pollicitatione damnatus est, & accepit anathema, dũ docuisset oĩa. Et scripserũt oẽs episcopi in eius dãnationẽ. Leo diaconus vrbis Romæ dixit. Ex te enim damnaberis, quoniam pontificẽ qui te creauit coepiscopũ, cõdemnabas, & accusabas. Cecidit aũt in terra ante oẽ conciliũ episcopo.

ante omne cōciliū episcoporū, & ibi cōfitebat se peccasse. Rñdit Abundius eps missus ab vrbe Roma, & dixit Nō licet quenq̄ accusare pontificē suū, qm̄ iudex nō iudicabitur. Alia aūt die cōuenerūt in basilica sancta resurrectionis domini nři Iesu Chři, & ibi sederunt iudicantes eū. Ibi aūt cū anathemate dānanerūt Eufemiū vsq; ad vltimū diē téporis sui. Et subscripserūt oēs in eius damnationē episcopi numero 76. & 2. diaconi cardinales Romani, & tres presbyteri, & tres episcopi, qui directi fuerant, concluserunt, subscribentes in eius damnationem, & dum damnassent eū, extra ciuitatē iudicabant.

aūt in terrā ante oēe cōciliū epōrū, & ibi cōfitebat se peccasse. Rūdit Abundius epus, missus ab vrbe Roma, & dixit: Nō licet quenq̄ accusare pōtificē suū, qm̄ iudex nō iudicabitur. Alia aūt die cōuenerunt in basilicā sanctā resurrectionis Dñi nři Iesu Chři, & ibi sederūt iudicātes eum. Ibi autē cū anathemate dānauerūt Euphemiū vsq; ad vltimū téporis sui. Et subscripserūt oēs in eius dānationē episcopi numero 76. & 2. diaconi cardinales Romani, & tres presbyteri, & tres episcopi, qui directi fuerant, concluserunt subscribentes in eius damnationē. Et dum damnassent eum, exire ciuitatem iudicabant.

scoporum, & ibi confitebatur se peccasse. Respōdit Abundantius epus, missus ab vrbe Roma, & dixit: Nō licet quenquā accusare pontificē suum, qm̄ iudex nō iudicabit. Alia aūt die conuenerunt in basilicā sanctæ resurrectionis Dñi nostri Iesu Christi, & ibi sederunt iudicantes eū. Ibi aūt cū anathemate dānauerunt Euphemium vsq; in vltimū temporis sui. Et subscripserūt omnes in eius dānationē. Episcopi verò 76. & duo diacones cardinales Romani, & tres přsbyteri, & 3. episcopi, qui directi fuerant concluserunt, subscribentes in eius damnationē. Et dum damnassent eum, extra ciuitatem iudicabant.

CAPVT NONVM.

Et Polycronium episcopū Hierosolymitanum, quia ordinasset diaconū æthiopū nomine victorē, & quia propter 10 libras auri ecclesias consecrabat, dānauerunt eum extra ciuitatē, & dederunt ei vel cōstituerūt prædia tria ecclesię, ita tñ, vt locus eius intactus seruaretur in gremio vrbis Hierusalē. Et dum cessissent ei vsufructuario prædia, subscripserunt oēs episcopi 76 & diacones duo, & dimiserūt ibidē epm quasi vicariū in loco eius nomine Theodolum de Bethleem vrbe. Et suspenderunt sedem eius, ita vt extra ciuitatē habitaret in prædicta supradicta, & venerunt ad vrbem Romam festinantes supradicti 8. Et iussit Sixtus episcopus redōuenire episcopos supradictos simul cum Augusto Valentiniano, & alligauerunt vulnera eius. Gaudebat autem Augustus in damnatione Eufemij episcopi, qui extitit accusator Polycronij pontificis sui, & subscripserunt in damnationem horum duorū, omnis synodus, & Augustus Valentinianus, & Sixtus Episcopus vrbis Romæ manu propria conclusit.

Et Polychroniū episcopū Hierosolymitanū, quia ordinasset diaconum æthiopē nomine Victorē: & quia ob decē libras auri ecclesias consecrabat, damnauerunt exire ciuitatem, & dederunt ei vel constituerunt prædia tria ecclesiæ, ità tamē, vt locus eius intactus seruaret in gremio vrbis Hierusalem. Et dum cessissent ei vsufructuario pdia, subscripserūt omnes Episcopi septuagintasex, & episcopi tres, & presbyteri 3, & diacones duo, & dimiserunt ibidem episcopum, quasi vicarium in loco eius nomine Theodulum de Bethleē vrbe & suspenderunt sedem eius, ità vt extra ciuitatē habitaret in prædijs supradictis. Et venerunt ad vrbem Romam festinantes supradicti 8. Et iussit Sixtus Episcopus conuenire episcopos supradictos simul cum Augusto Valentiniano, & alligauerunt vulnera eius. Gaudebat autē Augustus in damnatione Euphemij episcopi, q extitit accusator pontificis sui Polychronij. Et subscripserunt in damnationem horum duorū omnis synodus, & Augustus Valentinianus. Et Sixtus episcopus vrbis Romæ manu propria conclusit.

Et Polychroniū episcopū Hierosolymitanū, quare ordinasset diaconum æthiopē, nomine Victorē, & quia ad 10. libras auri ecclesias cōsecrabat. Damnauerunt eū extra ciuitatē, & dederunt ei vel constituerūt prædia tria ecclesiæ, ita tamē, vt locus eius intact seruaret in gremio vrbis Hierusalē. Et dū cessissent ei vsufructuaria prædia, subscripserunt oēs episcopi 76, & epi 3, & přsbyteri 3, & diacones duo, & dimiserunt ibidē epm quasi vicariū in loco eius nomine Theodolū de Bethleem vrbe. Et suspenderunt sedem eius, ita vt extra ciuitatem habitaret in prædijs supradictis. Et venerunt ad vrbem Romam festinantes supradicti 8. Et iussit Syxtus episcopus conuenire episcopos supradictos simul cum Augusto Valētiniano, & alligauerunt vulnera eius. Gaudebat autem Augustus in damnationem. Euphemij episcopi, qui extitit accusator Polychronij pontificis sui. Et subscripserunt in damnationem horum duorū omnis synodus & Augustus Valentinianus, & Syxtus episcopus vrbis Romæ propria manu conclusit.

CAPVT DECIMVM.

Post menses enim 9, obsessa est ciuitas Hierusalē fame, non tantum fame, quantum inopia

Post menses etenim nouē, obsessa est ciuitas Hierusalē, ac laborabat fame, nec tātum fame,

Post menses enim 9, obsessa est ciuitas Hierusalē fame, non tantum fame, quam inopia

inopia paupertatis. Polycronius autem, qui exepiscopus, vendidit publice prędia Ecclesiæ supradicta pauperibus & clericis, populoq; Hierosolymitano erogauit vel sparsit. Veniens autem Prikus diaconus vrbis Hierusalem, accusabat iterum Polycronium, dicens: Quod ei temporale concessum fuerat, vendidit populo cleroq; sparsit. Hoc Sixtus episcopus audiẽs, gaudio corroboratur, & intimauit Augusto Valentiniano rem quam gestam audierat. Respondit diaconus, & dixit ad Sixtum episcopum: Iube occurrere synodum per authoritatis tuæ munimeo, vt subueniatur domui, quę supra aquam habuit fundamentum, & accipiat cõtinua & fundamenta lapidea, vt tuo munimine pontificij noo ruat domus ædificata.

fame, quãtum inopia paupertatis. Polychronius autem, q exepiscopus, vẽdidit publice prædia Ecclesiæ supradicta, pauperibus & clericis, populoq; Hierosolymitano erogauit vel sparsit. Veniens autem Priscus diaconus vrbis Hierusalem, accusabat iterum Polychronium, dicens, quod in tẽporale coocessum fuerat, vendidit populo, cleroq; sparsit. Hoc Sixtus episcopus audiẽs, gaudio corroborabatur, & intimauit Augosto Valẽtiniano rem, quam gestã audierat. Respondit Leo diaconus, & dixit ad Sixtum episcopum: Iube occurrere synodum per authoritatis tuæ munimẽ, vt subueniatur domui, quæ supra aquam habuit fundamentum, & accipiat contignationes & fundamenta lapidea, vt tui munimine pontificij, non ruat domus ædificata.

pia paupertatis. Polycronius autem qui ex episcopo, vendidit publice præmia ecclesiæ supradictæ pauperibus, & clericis, populoque Hierosolymitano erogauit vel sparsit. Veniens autem Priscus diaconus vrbis Hierusalem, accosabat iterum Polycronium, dicens: quod ei temporale cessum fuerat, vendidit populo, cleroq; sparsit. Hoc Sixtus episcopos audiens corroborat, & intimauit Augusto Valentiniano rem quam gestam audiret. Respõdit Leo diacon⁹, & dixit ad Sixtum episcopum: Iube occurrere synodum per authoritatis tuæ munimen, subueniatur domui, quæ super aquam habuit fundamentum. Et accipiat continas & fundamenta lapidea, vt tuo munimine pontificij, oon ruinet domus ædificata.

Caput Vndecimum.

Misit aũt præcepta per vniuersas ciuitates & occurrerũt omnes episcopi, & fecit synodum, & sedit cum Augusto in eadem basilica Constantiniana, & sedit cum episcopis Augostoque, simul & cogitationibus æstuabatur Sixtus episcopus, qualiter Polycronium reuelaret. Respondit Valentinianus Augustus, & dixit: Nolite æstuare pater, qa meruit Polycronius sicut & vidua, quæ misit aeris minuta 2. in gazofilacium, vbi omnes abundanter miserunt. Illa enim nihil habebat, nisi tantũ illa duo minuta. Et respondit Dominus noster: Et quid dixit? Dixit autem Sixtus episcopus: Quia omnibus plus misit. Hic autem omnem victum suum quem habuit, misit. Respondit Leo diaconus: Ergo præsul qui imitatus est viduam, non viduetur. Tunc lauauerunt se omnes episcopi, vel qui in eodem loco erant, gaudio letanias faciebãt plus enim gaudio plorabant omnes.

Misit aũt præcepta per vniuersas ciuitates, & occurrerũt omnes episcopi. Et fecit synodum, & sedit cum Augusto in eadem basilica Constantiniana. Et sedens cum episcopis, simulq; & Augusto, cogitationibusq; æstuabat Sixtus episcopus, qualiter Polychronium releuaret. Respondit Valẽtinianus Augustus, & dixit: Noli æstuare pater, quia meruit Polychronius sicut & vidua quæ misit æris minuta duo in gazophylacium, vbi omnes abundantur miserunt. Illa enim nihil habebat nisi tantùm illa duo minuta. Et respondit Dominus noster: Et quid? Dixit autem Sixtus episcopus: Quia omnibus pl⁹ misit. Hæc autem omnem victum suum, quem habuit, misit. Respondit Leo diaconus: Ergò præsul, qui imitatus est viduam, non viduetur. Tonc leuauerunt se omnes episcopi, & qui in eodem loco erãt, præ gaudio litanias faciebãt. Plùs enim ex gaudio plorabant omnes.

Misit autem præcepta per vniuersas ciuitates, & occurrerunt omnes episcopi. Et sedit cum Augusto in eadem basilica Costantiniana. Et sedit cum episcopis Augustoq; simul. Et cogitationibus æstuabatur Sixtus Episcopus, qualiter Polycronium reuelaret. Respondit Valentinianus Augustus, & dixit: Noo æstuare pater, quia meruit Polychronius sicut vidua, quæ misit æra minuta duo in gazophylacium, vbi omnes abundanter miserunt. Illa autem nihil habeos, nisi tantum illa duo minuta. Et respondit dominus noster: Et quid? Dixit autem Sixtus Episcopus: Quia omnibus plus misit. Hęc autem omnem victum suum, quem habuit, misit. Respondit Leo diaconus: Ergo præsul, qui imitauit viduam, non vidoetur. Tũc leuauerunt se omnes episcopi, & qui io eodem loco erãt, gaudio letanias faciebãt. Plus enim ex gaudio plorabant omnes.

Luc. 21. Marc. 12.

Caput Duodecimum.

Et direxit epistolam hanc ad vrbem Hierusalem. Beatissimo Polycronio Episcopo & coepiscopus Sixtus episcopus

Et direxit epistolam hanc ad vrbem Hierusalem. Beatissimo Polychronio Episcopo & coepiscopis Sixtus episcopus

Et direxit epistolam hanc ad vrbem Hierusalem. Beatissimo Polychronio Episcopo & coepiscopus Sixtus episcopus

scopus vrbis Romæ & vniuersa synodus clerusq; omnis & Augustus. Releuationis meę officia & munimen ruinæ nō obliuiscar pati, quā redij ad vxorem, supra quam tentabas adulterare. Non enim viduetur vxor casta, nec vir prudēs non maculetur pecuniæ, non scorti consilio, quam templū quod deiecerat Eufemius, pat te Polycroni ædificetur, redi ad vxorem sine macula, & custodi dicta Apostolica. Ora pro vrbe Roma. Actum est autem Valentiniano septimo & Abieno. Dum introissent hi octo in Ierusalem, decimo Kalendas Aprilis, & reuocauerunt Polycronium episcopū in vrbem Hierusalem cū magno honore, & sedit in eadem annis septem & menses sex, & requieuit in pace.

pus vrbis Romæ, & vniuersa synodus, clerusque omnis, & Augustus: Releuationis tuæ officia, & munimē ruinæ non patiar obliuisci. Iam redi ad vxorem, quam tentabas adulterare. Non viduetur enim vxor casta, nec vir prudens maculetur pecunia aut scorti cōtagio: quia templum, quod deiecerat Euphemius, per te Polychroni ædificetur. Redi ad vxorem sinè macula, & custodi dicta Apostolica. Ora pro vrbe Roma. Actum est autem Valētiniano septimò, & Anieno consulib. dum introissent hi octo in Hierusalem decimo Kalendas Aprilis, reuocauerunt Polychronium episcopum in vrbem Hierusalem cum magno honore, & sedit in eadem annos septem, & menses sex. & requieuit in pace.

scopus vrbis Romæ & vniuersa synodus, clerusq; omnis & Augustus. Releuationis tuæ officia & munimen ruinæ nō obliuiscar pati. Q̄m redi ad vxorem, super qua tentabas adulterari. Non enim viduet vxor casta, nec vir prudens, non maculetur pecuniæ, non scorti consilium, quoniam templum quod deiecerat Euphemius, pro te Polychroni ædificetur. Redi ad vxorem siue sine macula, & custodi dicta apostolica, & ora pro vrbe Romana. Actum autē Valentiniano septimo & Auie consulibus dū introissent hi octo in Hierusalem, decimo Kalē. Aprilis. Et reuocauerunt Polychronium episcopum in vrbem Hierusalem cum magno honore. Et sedit eandem annis septem, & menses sex. Et requieuit in pace.

Hi Consules referuntur ab omnibus in annū D. 430. qui fuit decimus à Sixti mortē.

FINIS GESTORVM AC DECRETORVM Sixti Papæ tertij.

CONCILIVM REGIENSE, VEL POTIVS REGENSE,

Aut Regenense, in Gallia Narbonensi, habitum tempore Sixti Papæ III. ab Episcopis tredecim, æra 472. Anno Domini 439. est Prouinciale.

HACTENVS ferè ab omnibus creditum fuit, hoc Concilium habitum. Regij in Aemilia, vel, vt nunc loquuntur, in Lombardia: Cum tamen res ipsa quæ de in eo agitur, satis indicare debuerit alterum Regium; siquidem in eo agitur de commendando Ecclesiæ Ebredunensi, quam satis constat esse in Gallia Transalpina. Nec verò est credibile, in Concilio Cisalpino actum fuisse de dando Episcopo Ecclesiæ Transalpinæ. Fuisse vero atque adeo fortè etiam nunc esse in Transalpina Gallia eius nominis ciuitatem, Satis constat, ex Indiculo Episcopatuum adnexo practicæ Cancellariæ Romanæ. Nam ibi legitur, Archiepiscopatus Regiensis in Calabria. Episcopatus Regiensis in Aemilia, sub Rauennate Metropolitano (quem Regiensem Episcopatum, Gregorius XIII. Archiepiscopatui Bononiensi à se nunc primum instituto, cum aliis, attribuit) & Episcopatum Regensem, sub Aquensi Metropolitano, in Prouincia Narbonensi. Atque hunc quidem esse illum ipsum Episcopatum, quem quærimus, dubitari non debet: in quo propterea actum sit de causa Ebredunensi, vt vicino Episcopatu. Sanè Antoninus, in Itinerario, inter ciuitates prouinciæ Narbonensis secundæ, ponit ciuitatem Retensium, forte Regensium, vulgo Reias; & inter Prouinciæ Alpium maritimarum Ciuitates, ponit Metropolim Ebredunum. In indiculo etiam Celtico addito Commentarijs Cæsaris, est Regena, & Episcopatus Regenensis: & Ebredunum, & Episcopatus Ebredunensis. Alia etiam Rigena vel Regena ibidem legitur in indice Aquitanico. Adde vero quod monasterium Lyrinense, situm in Insula Rhodani, vicinum est Episcopatui Regensi vel Regenensi, nam Vincentius ille, insignis Presbyter, subscripserit concilio huic Regensi: & Faustus & Maximus ex eodem monasterio assumpti fuerint ad Episcopatū Regensē: Atq; adeo & Prosperum illū Aquitanicū (vt hoc obiter dicā) huius Regēsis, vel Regenæ ciuitatis Episcopum fuisse

Valdè

valdè probabiliter colligitur, cum subscripserit Concilio Vasensi, vel Vasionensi, & Carpentoratensi, quæ Ciuitates ab Antonino numerantur in Prouincia Viennensi; quarum in eodem etiam celtico illo indice supradicto mentio fit. Vt satis mirari non possim qui factum sit, vt & hoc Concilium Regio Lepidi adscribatur; & eiusdem Episcopus Prosper Aquitanicus tam constanter habeatur vt omittam hic alias coniecturas, quæ aliò nos ducant. Carolus certè Sigonius, acerrimi vir iudicij, in historia sua de Imperio Occidentali, in Concilio quidem non labitur, in Prospero tamen vulgatam sequitur opinionem, quam & ipse lebenter vellem sequi posse.

TITVLI CANONVM sequentis Regiensis Concilij.

CANONES ET CAPITVLA REGIEN. CONCILII.

SVB Imperatoribus Theodosio iuniore & Valentiniano, Theodosio decimoseptimò & Festo consulibus, quum de voluntate Domini apud Regiensem Ecclesiam conuenissemus, & transgressionis apud Ebredunensem Ecclesiam habitæ, remedium quæreretur, qua sanctis Ecclesiæ canonibus, ac reuerendis patrum constitutionibus omni parte neglectis, absque trium Episcoporum præsentia, absq; comprouincialium literis, absque Metropolitani authoritate, irritam ordinationis speciem, a duobus temerè conuenientibus, præsumptam esse clarebat, non minùs doloris de * præsumpto lapsu, quàm de Ecclesiæ ipsius conuulsione, in pectoribus omnium diutina collatione versatum est. Primùm itaque, quia non vlciscendi, sed remediandi studium nutu Domini vniuersorum pectoribus prorsùs sacerdotali consilio insederat, in sermonibus singulis proprietate perspecta, placuit, quòd sicut reproba, quæ præsumpta essent, in irritum sunt deuocanda, ità eos, qui reproba præsumpsissent, quamuis confundere censura cogeret, charitati licere absoluere, præsertim quum hi, qui in tam peruersa incidissent, a primo ipsius lapsus die, adhibitis passim precibus, culpam sibi * pœnitentes, cum ignorantiæ proscriptione imputassent, quia & si inueniale credere tur, sacerdotem sacerdotalia statuta nescisse, leuius tamen erat, quàm si ore impudenti fateretur se nota calcasse.

*præsumptum.

*pœnitentes.

Capitulum I. De mulcta duorum, qui ordinationem præsumpserunt.

Itaque eos, qui tam incondita, ac tam instabilia vsurpauerant, placuit misericordiæ & charitatis occursu, ità in communionem dilectionemque recipi, vt scirent, secundùm recentem & saluberrimam Taurinatis Synodi definitionem, ad perpetuam vitæ istius suffusionem, nullis se decæterò ordinationibus, nullis ordinarijs * futuros interesse concilijs, quia nihil salubre ab illis statuendum expectaretur, qui tantæ corruptionis detestanda exempla præbuerant Ebredunensi Ecclesiæ, cui ante omnia maturè visum est consulendum: (quia biennio & quatuor mensibus sacerdote legitimo destituta, hoc grauiùs ęgrotauerat) quòd clerus innocens disciplinæ (vt probatum est memor, quorundam laicorum insolentia, ac varia perturbatione vexatus etiàm in sacerdotibus, ac ministris minas, ac iurgia, & vim acerbissimam periculosè perniciosa nupèr cæde perrulerat, nec poterat differri bonorum, ac disciplinæ mœror, nè vel * expectatione videretur contumacium & inquietorum * vota palpare, quorum conspirationes iniquæ, machinationesque & in præteritum (quantùm depręhendi possint) animaduersione ecclesiastica puniendæ, & in futurum mancipandæ erant supplicio. Itaque ordinationem, quam canones irritam definiunt, nos quoquè vacuàm esse censuimus, in qua prætermissa triū præsentia, nec expetitis comprouincialium literis, metropolitani quoquè voluntate neglecta, prorsùs nihil, quod Episcopum faceret, ostensum est.

Cap 2. Taurinatē cōcil.

*futuris.

*expectatione

*votis palpari.

Cap. II. de remotione eius, quem ordinare perperàm duo præsumptione.

Itemque, de voluntate Domini placuit, remoto hoc, qui peperàm assumptus erat Episcopus, fieri omninò fratrum cōstitutionem, ecclesiastica traditione seruata. Verùm, quia hæc sancta synodus non * disciplinā tantùm, sed & misericordiam gestit, (quamq; occurrerit, quòd se Armentarius diebus proximis eidem ecclesiæ multa assentatorum insolentia * retulisset, occurrebat tamen, ꝙ antè admonitionem discessisset, quòd à nonnullis sacerdotibus in hoc ipsum confirmatus, se etiam priuatæ domui reddidisset, quòd epistolas ad clerum ipsum emiserat, quibus episcopatum, * quem se * indeptum agnoscebat appetere, renunciauerat, eradi nomen suum petens, & hoc ipsum quod instabiliter in se præsumptum erat, iam tunc inordinatum & irritum

*disciplinā tantum eū, sed & misericordiā.

*præsulisset.

*indebitū quem se nō adeptum.

irritum futurum protestatū esse confirmans) in illam potius partē declinata sententia est; vt iuueni, educato in timore Domini, plùs suffragaretur, quòd in actu vitiosissimo interdùm sana sensisset, quàm quòd iuuenilibus titillationibus aliqua in parte cessisset. Itaque prætermissis his, quæ * in ingressu ipsius cum absque vllius excusationis effugio, * culpæ associatum asseuerant, velut innocentem, eundem præterire sacerdotes Domini, qui huic concilio aderant, damnatione vacuum maluerunt.

* regressu.
* societatis culpæ resg scant.

Cap. III, De indulto eidem peregrini vel chorepiscopi nomine.

Nice. conc. cap. 8.

Quod ergò in quibusdā schismaticis magis quàm hæreticis recipiendus. Nicenū conciliū statuit à singulis per territoria sua, hoc etiàm præsens conuentus in hoc statuit ab omnibus seruati debere, id est, vt cuicunq; de fratribus tale aliquid charitatis concilia dictauerint, liceat ei in vnam parochiarū suarū ecclesiam * cedere, in qua aut chorepiscopi nomine, vt idē canon loquitur, aut peregrina (vt aiunt) communione foueatur. Primùm itaque statuitur, vt hoc in qualibet prouincia, præterquàm in Alpina maritima liceat, quā si in aliqua parte accesserit, vt malorum incitator & quietis impatiens, damnationi, quam in se prouocauerat, subiacebit. Sed & si quis eidem quicquam ex his, quæ statuta sunt, transgredienti, communicauerit, à communione omnium fiat alienus. Deinde, vt quolibet in loco, præterquàm in publico * gerentur, nè quisquam ei locus decernatur, quem curiæ & ciuitatis species, aut ordo nobilitat. Additur, nè vnquàm in ciuitatibus, nisi sub Episcoporum absentia offerre præsumat, nec ordinare vel vltimum clericum, nec in eadē quidam ecclesia, quæ illi cuiuscunque misericordia fuerit attributa, nec vlli Episcoporū vel succedente ætate, assumpto aliquo, in rudimentis suis huic in aliquo quasi pro ætatis reuerentia, cedere liceat, nec vsquàm ipsi quicquā de Episcopalibus officijs vsurpare, præterquàm in ecclesia, quā cuiusquam misericordia fuerit * indeptus, in qua ei solùm neophytos confirmare, & ante presbyteros offerre conceditur. Quòd si vnquàm aliter aliquis, charitate alterius prouocatus, de habitationis commutatione variauerit, non aliter in alia ecclesia requiem accipiat, quàm in priori habuit, cui renunciauerat. Nec omninò vnquàm gubernationē obtineat, cui etiàm in ea, quæ ipsi conceditur, ministros à ciuitatis Episcopo necessè est ordinari. Sanè, quia ministrorum mentio facta est, & nonnulli ab ipso iuuenti, excommunicati, temerè in clero dicuntur prouecti: statutum est, eos, qui ità assumpti sunt, deponendos. Quibus autem nulla macula conuersationis præiudicàrit, prout Ebredunensi sacerdoti constituendo visum est, aut in ecclesiæ suæ ministerio tenendos, aut ad ipsum, quôcunque habitâsset, transferendos, plebique quam acceperit, ex constitutionis huius permissu benedicere, & (vt suprà definitum est) in vna eademque ecclesia neophytos confirmare in castellis ac vicis, totum illi ante presbyteros (sicubi venerit) liceat, quod in ciuitatibus omninò præscribitur.

* cōcedere.
* egerit.
* adeptus.

Cap. IIII. Vt presbyteri priuatim fidelibus desiderantibus benedicant.

Et inter minutas has discussiones & indefinitas visum est omni presbytero per familias, per agros, per priuatas domos pro desiderio fideliū habere facultatem benedictiones aperire, quod nonnullas iam prouincias habere occurrit. Huic autem etiàm in ecclesiarum plebibus, per loca tamen magis quàm per vrbes, hoc idem visum est esse tribuendum. In ecclesia quoquè, in qua ordinatus fuerit, consecrandi virginem, sicut confirmādi neophytum, ius habebit. Et per omnia, vt sit multæ indulgentiæ testimonium, semper se inferiorem Episcopo, superiorem presbytero agat. Mandatis, votisque omnium sanctorum prosequentibus, viuat in timore Domini, & * Episcopum suū colat, Deo seruiat, synodi circa se beneuolentiæ gratias agat, semperque indignum se indultis, etiàm negatis imparem, esse fateatur.

* quietem.

Cap. V. De ordinanda Ecclesia, defuncto Episcopo.

In commune autē omnes, qui conuenerant sacerdotes, sibimetipsis contra huiusmodi scandala præcauendum censuerunt. Itaque propter eiusmodi temeritatem, stabili definitione cōsultum est, vt decætero obseruaretur, nè quis ad eam ecclesiam, quæ Episcopū perdidisset, nisi vicinæ ecclesiæ Episcopus exequiarum tempore accederet, qui tamē statim ecclesiæ ipsius curam districtissimè gereret, nè quid ante ordinationem, discordantium in nouitatibus clericorū subuersioni liceret. Itaque quum tale aliquid accidit, vicinis vicinarum ecclesiarum inspectio, descriptio, recensioque rerum mandatur.

Cap. VI. Nè quis ad ordinationē veniat, nisi metropolitani literis inuitatus.

Hæc autem omnia exequiarum tempore vsque ad septimam defuncti agat diem. Exindè ecclesiæ referens mandatum metropolitani, simul cum omnibus sanctis Episcopis sepeliatur. Nec quisquam ad ecclesiam, quæ summum amiserat sacerdotem, nisì metropolitani literis inuitatus (nè à plebe decipiatur) accedat, & vim pati voluisse videatur.

In exemplari Parisijs impresso, continuè Episcoporum subscriptiones (vt infra conscribuntur) subsequabantur. Verùm in vetusto Gemblacēn codice, titulus & canon sequens interponebantur.

Cap. VII. De conuentu annuo.

Hæc, quæ communi consensu de voluntate Domini seruanda sunt, neque (quod absit) sinè offensa Dei ac omnium à quoquam transgredienda, definiêrunt ità dicentes, vt secundùm antiquam consuetudinem (si qui

ex

ex[?] tempore fuerint) bis in anno conuentus agant, ac certè inter quaslibet anxietates, neglectis proprijs & domesticis necessitatibus, gratias simul Deo agentes, quicquid in spiritu considerant, consurgentes, solùm Ecclesiæ remedium, remota vltionis prurigine, atque omni animositate, quærant.

Ego Hilarius Episcopus (iuxta id quod vniuersis sanctis coepiscopis meis, qui mecum subscripserunt, placuit (definita patrum sequutus, his definitionibus sub * die xvj. Decembris, Theodosio Augusto xvij. & Festo viris clariss. coss. subscripsi.

* iiij. Kalen.

Ego Seuerianus Episcopus huic definitioni interfui, & subscripsi, die & consulibus suprascriptis.

Ego Audientius Episcopus his statutis interfui, & die, ac consulibus suprascriptis subscripsi.

Ego Iulius Episcopus his &c.

Ego Archadius Episcopus his &c.

Ego Auspicius Episcopus his &c.

Ego Seuerus Episcopus his &c.

Ego Claudius Episcopus his &c.

Ego * Valerius Episcopus his &c. * Valerian'

Ego * Nectarius Episcopus his &c. * Neuteri'

Ego Asclepius Episcopus his &c.

Ego Theodorus Episcopus his &c.

Ego Maximus Episcopus his &c.

Ego Vincentius presbyter Episcopi * Constatiniani, ab eodem ordinatus, interfui vice ipsius, & subscripsi. * Constantini.

DECRETA LEONIS PAPÆ I.

Ex Libro Pontificali.

An. D. 440. LEO natione Tuscus, ex patre Quintiano, sedit annos viginti vnum, mensem vnum, dies tredecim. Huius temporibus fecit Demetria ancilla Dei, Basilicam sancto Stephano via Latina, milliario 3. in prædio suo. Hic inuenit duas hæreses, Eutychianam & Nestorianam. Hic ordinauit præcepta sua authoritate, & misit ad Martianum Augustum catholicum Principem fidelem. Et facta collatione cum eodem principe, collecti sunt Episcopi, Et factum est Concilium sanctum Episcoporũ in Chalcedonia, in martyrio sanctæ Euphemiæ. Et congregati sunt 256. Sacerdotes, & alij 406. Episcopi, quorum chirographus cucurrit, qui coogregati sunt vnà cum tomo, hoc est, fide Apostolicæ Ecclesiæ Romanæ. Sed & in præsentia catholici principis Martiani Augusti coogregatum est Concilium, * numero mille cc. Episcoporum vnà cum Augusto Martiano, qui exposuerunt fidem catholicam, duas asserentes naturas in vno Christo Deo & homine. In quo loco pijssimus Augustus Martianus vnà cum vxore sua Pulcheria, deposita regia maiestate, fidem suam exposuerunt ante conspectum sanctorum Episcoporum, vbi & damnauerunt Eutychen, & Nestorium, & Dioscorum. Et iterùm Imperator Martianus Augustus cum coniuge sua Pulcheria Augusta, chirographo proprio fidem suam exponentes, postulauerunt factum Concilium, vt dirigeret ad sanctissimum Papam Leonem, rogantes vt fidem catholicam exponeret. Beatus verò Leo direxit fidei catholicæ tomum, & exposuit, damnans omnes hæreses. Idem beatissimus Leo Archiepiscopus multas Epistolas fidei misit, quæ hodiè archiuo Ecclesiæ Romanæ reconditæ tenentur. Hic firmauit frequenter suis epistolis Synodum Chalcedonensem. Ad Martianum Augustum misit epistolas 12. Ad Leonem Augustum epistolas 13. Ad Flauianum Episcopum epistolas nouem. Ad Episcopos per Orientem epistolas Octodecim, per quas fidem Synodi confirmauit. Hic renouauit post cladem Vuandalicam om oia ministeria sacrata argentea per omnes titulos, de conflatis hydrijs sex, duas Basilicæ Constantinianæ, duas basilicæ beati Petri Apostoli, duas beati Pauli Apostoli, quas Constantinus Augustus obtulit, quæ pensauerunt singulæ libras C. Hic renouauit Basilicam beati Petri Apostoli, & fecit ibi cameram, quam & ornauit. Et beati Pauli Basilicam post ignem diuinum renouauit. Fecit & cameram in eadem, similiter & in basilica Constantiniana. Fecit quoquè Basilicam sancto Cornelio Episcopo & martyri, iuxta cœmeterium Calixti via Appia. Hic propter nomen Romanum suscipiens legationem, ambulauit ad Regem Hunorum, liberauit totam Italiam a periculo hostium. Hic constituit monasterium apud Petrum Apostolum. Hic constituit, vt intra actionem sacrificij diceretur, sanctum sacrificium, immaculatam hostiam &c. Hic quoquè constituit, vt monacha non acciperet velaminis capitis benedictionem, nisi probata fuerit in virginitate * lx. annis. Hic etiam constituit, & addidit super sepulchra Apostolorum & clero Romano custodes, qui dicuntur cubicularij. * xl.

* numero DC.

Hic fecit ordinationes quatuor per mẽsem Decembrem in vrbe Roma, presbyteros lxxxj. diacones xxxj. Episcopos per diuersa loca numero clxxxv.

Qui etiàm sepultus est apud Beatum Petrum Apostolum, iij. Idus Aprilis. Et cessauit Episcopatus dies vij.

CONCILIVM ARAVSICANVM PRIMVM, SVB LEONE PRIMO PAPA, TEMPORE THEODOSII IVNIORIS & Cyri Consulis, * sexto Idus Nouemb. in Ecclesia Iustinianeñ. Estque Prouinciale,

* quinto. | Fl. Cyrus, sine collega An. D. 441.

Arausia, siue Arausiensis ciuitas, Narbonensis est Galliæ. Plinius lib. 3. cap. 4. In mediterraneo Arausia colonia Secundanorum dicta, quòd è secunda legione milites coloni eò deducti sint. vide Ptolem. lib. 2. cap. 10. & Strabonem lib. 4. Vulgò dicitur Aurenge.

TITVLI CANONVM Arausicensis Concilij sequentis.

Capitulum primum.

NVLLVS ministrorum, qui baptizandi recipit officium, sinè chrismate vsquàm debet progredi, quia inter nos placuit semèl in baptismate chrismari. De eo autem, qui in baptismate, quacunque necessitate faciente, non chrismatus fuerit, in confirmatione sacerdos commonebitur. Nam inter nos chrismatis ipsius non nisi vna benedictio est. Non vt præiudicans, quicquam dico, sed vt necessaria habeatur chrismatio repetita. | De cō. di. 4. Nullus ministrorum.

2 Hæreticos, in mortis discrimine positos, si catholici esse desiderent, si desit episcopus, à presbyteris cum chrismate & benedictione consignari placet.

3 Qui recedunt de corpore, pœnitentia accepta, placuit, sinè reconciliatoria manûs impositione eos communicare, quod morientis sufficit * consolationi secundùm diffinitiones patrum, qui huiusmodi communionem congruenter viaticum nominauerunt. Quòd si superuixerint, stent in ordine pœnitentium, vt ostensis necessarijs pœnitentiæ fructibus, legitimam communionem cum reconciliatoria manûs impositione recipiant. | 26. q. 6 Qui recedūt de. | * reconciliationi.

4 Pœnitentiam desiderantibus etiàm clericis, non negandam.

5 Eos qui ad Ecclesiam confugerint, tradi non oportere, sed loci sancti reuerentia, & intercessione defendi. | Di. 17. Eos qui ad Ecclesiam.

6 Si quis autem mancipia clericorum pro suis mancipijs ad Ecclesiam confugientibus, crediderit occupanda, per omnes Ecclesias districtissima damnatione feriatur.

7 In Ecclesia manumissos, & per testamentum Ecclesiæ commendatos, si quis in seruitutem, vel obsequium, vel ad * colonariam cōditionem * imprimere tētauerit, animaduersione Ecclesiastica coercebitur. | Et in decr. Iuo. lib. 2. | * colonariā | * reuocare.

8 Si quis alibi consistantem clericum ordinādum putauerit, priùs definiat, vt cum ipso habitet. Nec enim sine consultatione eius Episcopi, cum quo antè habitauit, ordinare præsumat: quia non sinè causa, diù ab alio non ordinatus remansit.

9 Si

9 Si qui autem alienos ciues, aut alibi conſiſtentes, ordinauerint, nec ordinati in vllo accuſantur, aut ad ſe eos reuocent, aut * ipſi eis impetrent, cum quibus habitent.

* gratiã ipſi eorum im-

10 Si quis Epiſcoporum in alienæ ciuitatis territorio eccleſiam ædificare diſponit, vel pro fundi ſui negocio, aut eccleſiaſtica vilitate, vel pro quacunque * ſua oportunitate, permiſſa licentia ædificandi, (quia prohibere * hoc nefas eſt) non præſumat dedicationem, quæ illi omnimodè reſerua ur, in cuius territorio eccleſia aſſurgit: reſeruata verò ędificatori Epiſcopi hac gratia, vt, quos deſiderat clericos in re ſua videre, ipſos ordinet, is in cuius ciuitatis territorio eſt, vel ſi ordinati iam ſunt, ipſos habere acquieſcat. Et omnis eccleſiæ ipſius gubernatio, ad eum, in cuius ciuitatis territorio eccleſia ſurrexerit, pertinebit. Quòd ſi etiàm ſecularium quicũqoe ædificauerit eccleſiam, & alium magis, quàm eum, in cuius territorio ædificat, inuitandum putauerit: tam ipſe, cui contra conſtitutionem ac diſciplinam gratificari vult, quàm omnes Epiſcopi, qui ad huiſmodi dedicationem inoitantur, à conuentu abſtinebunt. Si quis excelſerit, in reatum deuocabitur. Si quis exceſſerit, ordinem recognoſcat canonicum.

* ſuorum

* huic

11 Placuit, in reatum venire Epiſcopum, qui admonitus de excommunicatione cuiuſque, ſinè reconciliatione eius, qui eum excommunicauit, ei communicare præſumpſerit, vt integra omnia, ſi reconciliatio interceſſerit, de iuſtitia vel iniquitate excommunicationis, proxime ſynodo reſeruentur.

27.q.6.Qui recedũt de.

12 Subitò obmuteſcens, prout ſtatutum eſt, baptizati, aut pœnitentiam accipere, poteſt, ſi voluntatis præteritæ teſtimonium aliorum verbis habet, aut præſentis in ſuo nutu.

Ibidem.

13 Amentibus, quæcunque ſunt pietatis, conſerenda ſunt.

14 Energumeni iam baptizati, ſi de porgatione ſua curent, & ſe ſolicitudini clericorum tradant, monitiſque obtemperent, omnimodè communicent, ſacramenti ipſius virtute vel muniendi ab incurſu dæmonum, quo infeſtantur, vel purgandi quorum iam oſtenditur vita purgatior.

15 Energumenis catechumenis, in quantùm vel neceſſitas exegerit, vel opportunitatis permiſerit, de baptiſmate conſulendum.

16 Energumeni non ſolùm non aſſumendi ſunt ad vllum ordinem clericatûs, ſed & illi qui ordinati iam ſunt, ab impoſito officio ſunt repellendi.

17 Admixtionem euchariſtiæ, ſimul conſecrandam cenſuimus. Aliàs, Cum capſa & calix inferendus eſt, & admixtione euchariſtiæ conſecrandus.

18 Placuit, catechumenis non legi euangelium in eccleſia. Aliàs, Euangelia, placuit, deincèps catechumenis legi apud omnes prouinciarum noſtrarum eccleſias.

19 Catechumeni nonnunquàm admittendi ſunt etiàm inter domeſticas orationes. Alias, Ad baptiſterium catechumeni nunquàm admittendi.

20 Segregandi, informandique ſunt catechumeni, vt ſe reuocent, & ſignandos vel benedicendos ſemotìm offerant eos fideles. Aliàs, Ad fidelium benedictionem, etiàm inter domeſticas orationes, inquantùm caueri poteſt, ſegregandi, informandique ſunt, vt ſe reuocent. Ad ſignandos vel benedicendos ſe, ſemotè offerant.

21 Duo ſi preſumpſerint ordinare Epiſcopum in noſtris prouincijs, placuit de præſumptoribus, vt ſicubi contigerit, duos Epiſcopos inuitum Epiſcopum facere, authoribus damnatis, vnius eorum eccleſiæ ipſe, qui vim paſſus eſt, ſubſtituatur, ſi tamen vita reſpondet: & alter in alterius deiecti loco nihilominùs ordinetur. Si voluntarium duo fecerint, & ipſe damnabitur, quò cautiùs ea, quæ ſunt antiquitùs inſtituta, ſeruentur.

Diſt. 64. De abiectione & ambitione. Et in decre. lu[...]. lib. 3.

22 Sedit præthereà, vt deincèps non ordinentur Diacones coniugati, niſi qui priùs, conuerſionis propoſito, profeſſi fuerint caſtitatem.

23 Si quis autē poſt acceptam benedictionem Leuiticam, cum vxore ſua incontinens inuenitur, ab officio abijciatur.

24 De his autem, qui, priuſquàm ordinati fuerint, in hoc ipſum inciderint, Taurinatis ſynodi ſequendam eſſe ſententiam, qua iubentur, non vlteriùs promoueri.

Cap 7. & vl. Hinc liquidò conſtat, Taurinatem Synodũ, hanc pãtem præceſſiſſe.

25 De idoneis autem, probatiſque viris, qui clericatui alligari ipſa vitæ gratia ſuggerit, ſi fortè inciderint in duplicata matrimonia, vt non vltra ſubdiaconatum eccleſiaſticas capiant dignitates.

26 Diaconiſſæ omnimodè non ordinandæ. Si quæ iam ſunt, benedictioni, quæ populo impenditur, capita ſubmittant.

27 Viduitatis ſeruandæ profeſſionem, coram Epiſcopo in ſecretario habitam, impoſita à * preſbytero veſte viduali, non eſſe violandam. Raptorem verò talium, vel ipſam talis profeſſionis deſertricem, meritò eſſe damnandam.

27. q. 1. Viduitatis ſeruandæ.
* Epiſcopo.

28 * Hi verò, qui ſunt deſertores profeſſæ caſtitatis, præuaricatores habendi, & his omnibus per pœnitentiam legitimam conſulendum.

* In vtroq; ſexu.

29 Hæc quæ ſubſcripſimus, cum eorum quoquè concordia, qui conſenſus dederunt, rata deincèps inter nos ac noſtros haberi volumus, & habenda ſancimus: non prætereuntes eos, qui ſynodo aut per ſe, aut per conſenſus ſuos, vel ad vicem * ſublegatos deſtinando adeſſe detrectant, vt quid ſibi de illis placeat, qui patrum ſtatuta deſpiciunt, innoreſcat: non quòd nobis temporum qualitate difficile ſit, ad ſanctam ſynodum conuenire, adijcientes, quòd ſi ſimilibus deincèps, paginis pro ſalubritate eccleſiaſtica ac reme-

* ſui per legatos.

diis, congregare conuentus voluerimus, constituamus, vt nullus conuentus, sine alterius conuentus denunciatione, soluatur. Itaque sequenti anno, si Domino ac Deo nostro Iesu Christo permittente conceditur, die decimoquinto Kalendas Nouembris, in Arausico territorio cōuentum habeamus. Qui ideò tanto prius antè denunciatur, vt tam excusationis libertas, quàm inuitationis necessitas non sit. De die enim ac loco per nos ipsos cōmonebimur, singuli nobiscum exemplaribus ea, quæ per nos sunt constituta, referentes: reliquos, qui defuerunt, beatissimi fratris nostri Hilarij solicitudini relinquamus, datis ad ipsos horum exemplaribus commonendos. Si post omnia occurrerit imbecillitas fragilitatis humanæ, vt si quis Episcopus per infirmitatem, debilitatemve aliquam, aut hebetudinem sensus, inciderit, aut officium oris amiserit, ea, quæ non nisi per Episcopos geruntur, non sub præsentia sua presbyteros agere permittat, sed euocet Episcopum, cui hoc, quod in ecclesia agendum fuerit, imponat. Ego Hilarius Episcopus subscripsi. Ego Claudius Episcopus subscripsi. Ego Constantinus Episcopus subscripsi. Ego Audentius Episcopus subscripsi. Ego * Egrestius Episcopus subscripsi. Ego Iulianus Episcopus subscripsi. Ego Auspicius Episcopus subscripsi. Ego Maximus Episcopus subscripsi. Ego * Theuderius Episcopus subscripsi. Ego Eucherius Episcopus subscripsi. Sanctorum sacerdotum comprouincialium meorum, qui superiùs sunt memorati, expectaturus assensum Nectarius subscripsi. Iustus Episcopus subscripsi. Augustalis Episcopus subscripsi. Ingenuus Episcopus subscripsi. Cęsarius Episcopus subscripsi. Salonius Episcopus subscripsi. Ego Superuentor, pro patre & meo Episcopo Claudio subscripsi & recognoui.

*Agrestius

*Theodor.

Explicit concilium Arausicum.

DECRETA ALIQVA HVIC concilio in Gratiani & aliorum decretis ascripta, quæ non habentur in superioribus. Primò ex decreto Gratiani.

11.q.11. Canonica instituta.

¶Modus & forma excommunicationis.

Canonica instituta & sanctorum patrum exempla sequentes, ecclesiarum DEI violatores, authoritate Dei & iudicio sancti spiritûs, à gremio sanctæ matris ecclesiæ & à consortio totius Christianitatis eliminam*, quousquè resipiscant, & Ecclesiæ Dei satisfaciant.

¶Ex eodem partim, & partim ex alio codice decretorum librorum 16. cap. 7. lib. 11.

¶Reconciliatio excommunicati.

11.q.11. Cũ aliquis excommunicatus.

Cùm aliquis excommunicatus, vel anathematizatus, pœnitentia ductus, veniam postulat, & emendationē promittit, Episcopus, qui eum excommunicauit, ante ianuas ecclesiæ venire debet, & xij. presbyteri cum eo, qui eum hinc & inde circunstare debent. Vbi etiā esse debent illi, quibus iniuria vel damnum commissum debet emendari: aut si iam emendatum est, eorum testimonio comprobari. Deindè interroget Episcopus, si pœnitentiā, iuxta quod canones præcipiunt, pro perpetratis sceleribus suscipere velit. Et si ille terræ prostratus, veniam postulat, culpam confitetur, pœnitentiam implorat, & de futuris cautelam spondet, tunc Episcopus appræhensa manu eius dextra, in ecclesiam illum introducat, & * ei communionem & societatem Christianam reddat, & septem psalmos pœnitentiales decantet cum istis precibus, kyrieleison, Pater noster. Et nè nos. Saluum fac seruum tuum, DEVS meus sperantem in te. Mitte ei Domine auxilium de sancto, Et de Sion tuere eum. Nihil proficiat inimicus in eo, Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. Esto ei Domine turris fortitudinis, A facie inimici. Domine exaudi orationem meā, &c. Dominus vobiscum, &c.

*Cōmunionem Christianā.

ORATIO.

PRAESTA quęsum* Domine huic famulo tuo dignum pœnitentiæ fructū, vt ecclesiæ tuæ sanctæ, à cuius integritate deuiauerat peccando, admissorum veniam consequendo reddatur innoxius:. Per Christum Dominum nostrum, Amen.

ALIA ORATIO.

MAIESTATEM tuam quæsumus, Domine sancte, pater omnipotens, æterne Deus, qui non mortem, sed peccatorum vitā semper inquiris, respice flentem famulū tuū, attende prostratum, eius planctum in gaudium tuæ miserationis conuerte, scinde delictorum saccum, & induce eum lætitia salutari, vt post longam peregrinationis famē, de sanctis altaribus satietur, ingressusque cubiculum regis, in ipsius aula benedicat nomē gloriæ tuæ semper. Amen.

ALIA ORATIO.

DEVS misericors, Deus clemens, qui secundùm multitudinem miserationum tuarum peccata pœnitentium deles, & præteritorum criminum culpas venia remissionis euacuas, respice super hunc famulum tuū N. & remissionem omnium peccatorum suorū sibi tota cordis confessione poscentem, deprecatus exaudi: innoua in eo, piissime pater, quicquid terrena fragilitate corruptum, vel quicquid diabolica fraude violatum est: & vnitati corporis ecclesiæ membrum redemptionis annecte. Miserere Domine gemituū, misere lachrymarum eius, & non habentem fiduciam, nisi in tua magna misericordia, ad tuæ sacramentum reconciliationis admitte. per Christum Dominum nostrum, Amen.

Post

Poſt hæc, ſecundùm modum culpæ, pœnitentiam ei iniungat, & literas per parochiá ſuam dirigat, vt omnes nouerint, eum in ſocietate Chriſtiana receptum. Alijs etiàm Epiſcopis hoc notum faciat. Nullus autem Epiſcopus alterius parochianum excommunicare vel reconciliare præſumat, ſinè conſenſu vel conſcientia proprij Epiſcopi.

Ex eodem libro 14. cap. ſexto.

¶Vt in ſabbato ſancto ieiunia non ſoluantur.

Vt in ſabbato ſancto, hoc eſt, in Vigilia Paſchæ, ieiunium ante noctis initium, niſi a paruulis & infirmis, non ſoluatur, nec in ipſa Paraſceue: quia cœna Domini, & Paraſceue, & ſabbatum, ad illos quadraginta dies reſpiciunt: * vel diuina myſteria his duobus diebus celebrantur, canonibus quippe iubentibus, in biduo iſto, id eſt, Paraſceue & ſabbato, ſacramenta penitùs non celebrari. for. * nec

Finis Concilij Arauſici & decretorum eius.

CONCILIVM VASENSE,

VEL VASIONEN. SVB TEMPORE LEONIS PAPÆ PRIMI.

Eſtq; Prouinciale.

Vaſio in Narbonenſi Gallia Vocontiorum eſt oppidum, cuius meminit Ptolemæus lib. 2. ca. 10. Plinius lib. 3. cap. 4. & Pomp. Mela lib. 2. cap. 5.

TITVLI CAPITVLORVM huius Vaſenſis Concilij.

Vt Gallicani Epiſcopi in Gallijs non diſcutiantur. 1

De pœnitentibus ſubitò mortuis, vt oblationes eorum recipiantur. 2

Vt alterius Epiſcopi chriſma nullus accipiat, ſed tantùmmodò proprij. 3

Vt, qui oblationes defunctorum retinent, excommunicentur. 4

Vt, qui ſententiæ Epiſcopi ſui non acquieuerit, recurrat ad ſynodum. 5

Vt excommunicatus, humiliet ſemetipſum. 6

Vt accuſatores de leuibus cauſis non audiant, de criminibus verò diſcutiantur. 7

Vt Epiſcopus alienum clericum redarguat peccantem. 8

Vt, qui expoſitum inuenerit, Eccleſiam conteſtetur. 9

Vt, qui præter conſtitutum expoſcit, vt homicida habeatur. 10

*Vaſionenſis. CAPITVLA CONCILII * VASENſis, in quo 18. Epiſcopi conuenerunt.

CONSTITVTIONES ſanctæ Synodi habitæ in ciuitate Vaſeñ, apud Vrbicũ Eccleſiæ catholicę, tpibus Theodoſij iunioris & Dioſcori conſulis, ſub die Iduum Nouemb.

Capitulum primum.

An. D. 442. PLACVIT ergò, tractatu habito, Epiſcopos de Gallicanis prouincijs venientes, intra Gallias non diſcutiendos, ſed ſolùm ſufficere, ſi nullus cõionem* eis interdixerit: quia inter circumhabitãtes, ac ſibi penè inuicẽ notos, nõ tam teſtimonio indigent probi, q̃ denotatione & denunciationibus deprauati. *alicuius

2 Horum, qui pœnitentia accepta, in* bono vitæ curſu, ſatisfactoria compunctione viuẽte, ſinè communione, inopinato nonnunquàm tranſitu, in agris aut in itineribus præueniuntur, oblationem recipiendã, & eorũ funera, ac deincèps memoriã, eccleſiaſtico affectu proſequẽdã: quia nefas eſt, eorũ cõmemorationes excludi a ſalutarib⁹ ſacris, qui ad eadẽ ſacra fideli affectu cõtẽdẽtes, dũ ſe diutiùs reos ſtatuunt, & indignos ſalutiferis myſterijs iudicãt, ac dũ purgatiores reſtitui deſiderãt, abſq; ſacramentorũ viatico intercipiant, quibus fortaſsè nec abſolutiſſimã reconciliationem ſacerdos denegandam putâſſet. *bonæ

3 Per ſingula territoria presbyteri vel miniſtri ab Epiſcopis, nõ (prout libitũ fuerit) a vicinioribus, ſed a ſuis proprijs, per annos ſingulos petãt chriſma, appropinquante ſolẽnitate paſchali: nec p quẽcunq; Eccleſiaſticũ, ſed ſi qua neceſſitas, aut miniſtrorũ occupatio eſt, p ſubdiaconũ, q a inhonorũ eſt inferiorib⁹ ſumma cõmitti. Optimũ eſt aũt, vt ipſe ſuſcipiat, q in tradẽdo vſurus eſt. Si qd aũt obſtat, ſaltẽ is cuius officium eſt ſacrarium diſponere, & ſacramenta ſuſcipere. A proprio Epiſcopo chriſma petẽdum ſingulis annis

4 Qui oblationes defunctorũ retinẽt, & Eccleſijs tradere demorant, vt infideles ſunt ab Eccleſia abijciẽdi: qa vſq; ad inanitionẽ fidei puenire certũ eſt hãc diuinæ pietatis exacerbationẽ: qa & fideles de corpore recedẽtes, votorũ ſuorũ plenitudine, & pauperes cõſulatu alimoniæ, & neceſſaria ſuſtẽtatione fraudant. Hi. n. tales, quaſi egẽtiũ necatores, nec credentes iudiciũ Dei, habẽdi ſunt. Vndè & quidam patrũ hoc ſcriptis ſuis inſeruit, cõgruẽte ſententia, qua ait: Amico quippiã rapere, furtum eſt: Eccleſiam fraudare ſacrilegium. 13. q. 2. Qui oblationes. Pijs legatis non ſatisfacientes excommunicandi. D. Hiero.

5 Si quis Epiſcopi ſui ſententię non acquieſcit, recurrat ad ſynodum.

6 Ex epiſtola ſancti Clemẽtis, vtilia quæq; pñti tpe Eccleſijs neceſſaria, ſunt honorificè pferenda, & cũ reuerentia ab oĩbus fidelibus, ac pcipuè clericis recipiẽda. Ex quibus, quod ſpecialiter placuit, ppter venerãdã antiqtatẽ, ſtatutis pñtib⁹ roboramus, quod ſupradictus Ex epi. Clementis prima, & in Epiſt. decr. Fab. pp. Et in decr. Anac. Papæ. Et di 93. Si inimicus.

beatus

beatus martyr de beatiſſimi Petri Apoſtoli conſtitutione commemorat, dicens: Quædam autem etiam ex vobiſipſis intelligere debetis, ſi qua ſint, quæ ipſe propter inſidias hominũ malorum non poteſt euidentiùs & manifeſtiùs proloqui. Verbi gratia: Inimicus eſt alicui pro actibus ſuis, vos nolite expectare, vt ipſe vobis dicat, cum illo nolite amici eſſe: ſed prudenter obſeruare debetis, & voluntati eius, videlicet qui eccleſiæ curam gerit, abſque commonitione obſecundare, & auerti ab eo, cui ipſum ſentitis aduerſum, ſed nec loqui his, quibus ipſe non loquitur: vt vnuſquiſque qui in culpa eſt, dum cupit omnium veſtrum *ſibi gratiam reparare, citiùs feſtinet reconciliari ei, qui omnibus præeſt, vt per hoc redeat ad ſalutem, cùm obedire cœperit monitis præſidentis. & cætera, quæ in conſequentibus denotant amicos eorum, qui veritati inimici ſunt. Sciat itaque princeps clerus ad reatum, ſed & populus fidelium ad culpam ſibi adſcribendum, ſi quis hoc in viro, malorum conſoriator & diſciplinæ ſubuerſor, eſſe cognoſcitur.

*amicitiã ferre, cit.

7 Placuit prætereà, accuſandi licentiam in veſtris ordinibus, ſi qua exiſtat, lenitate comprimere. Quòd ſi epiſcopus aliquem iudicat abſtinendum pro humiliatione & correctione fratris, & aſſurgitur exorari à cæteris, acquieſcat fratri, de quo agitur, correptione & comminatione adhibita. Sin autem de crimine aliquem putet eſſe damnandum, accuſatoris vice diſcutiendum ſe ſciat. Fas eſt enim, vt quæ vni probantur, probentur ab omnibus.

8 Quòd ſi tantùm epiſcopus alieni ſceleris ſe conſcium nouit, quandiù probare non poteſt, nihil proferat, ſed cum ipſo, ad compunctionem eius, ſecretis correptionibus elaboret. Quòd ſi correptus pertinacior fuerit, & ſe communioni publicè ingeſſerit, etiàm ſi epiſcopus in redarguendo illo, quem reum, iudicat, probatione deficiat, *indamnatus licet ab his, qui nihil ſciunt, ſecedere ad tempus properſona maioris anthoritatis iubeatur, illo, quandiù probari nihil poteſt, in communione omnium, præterquàm eius qui eum reum iudicat, permanente.

6. q. 2. Si tantùm epiſcopus.

*indemnatus.

9 De expoſitis (quia conclamatur ab omnibus) querela proceſſit, eos non miſericordiam, ſed canibus exponi, quos colligere *calũniarum metu, quanuis inflexa præceptis miſericordiæ mens humana detrectet: id ſeruandum viſum eſt, vt ſecundùm ſtatuta fideliſſimorum piiſſimorumq́; Auguſtorum & principum, quiſquis expoſitum colligit, eccleſiam conteſtetur, conteſtationem colligat: nihilominùs de altario Dominico die miniſter annunciet, vt eccleſia ſciat expoſitum eſſe collectum, vt intra dies decem ab expoſitionis die, expoſitum recipiat, ſi quis probauerit ſe agnouiſſe: collectori pro ipſorum decem dierum miſericordia, prout maluerit, aut præſens retribuat, aut in perpetuum cum Dei gratia, ſi voluerit, poſſideat.

*calũniatorum.

10 Si quis expoſitorum, hoc ordine collectorum, repetitor vel calumniator extiterit, homicida habendus eſt.

Alias, Sanè ſi quis poſt hanc diligentiſſimam ſanctionem expoſitorum, hoc ordine collectorum, repetitor vel calumniator extiterit, vt homicida habendus eſt, & eccleſiaſtica diſtinctione damnabitur.

CANONES SECVNDI VASENſis concilij.

Capitulum primum.

Cvm ſecundùm ſtatuta canonum, in Vaſenſi vico ſanctorum pontificum fuiſſet concilium congregatum, iuxta conſuetudinẽ antiquorum patrum regulas relegentes, propiciante Domino, nullum de præſentibus dominis ſacerdotibus aliquid contra decreta ſpiritualia aut præteriſſe, aut præſumpſiſſe cognouimus. De qua re vberes Deo gratias agimus, quia ſeruis ſuis ſecundùm pietatis ſuæ conſuetudinem præſtare dignatus eſt, pro quibus ſolo perfectæ charitatis affectu, & pro deſiderio videndi, ad ſynodum conuenerunt. Et quanuis omnia, quæ à ſanctis ſacerdotibus vel clericis obſeruari debeant, & antiqui & nouelli canones continere probentur, tamen nè congregatio ſancta ſine aliqua definitione diſceſſerit, vel parùm aliquid, quod ad ędificationem eccleſiarum pertinere poſſit, in ſpirante Domino decreuerunt: & hoc placuit, vt omnes presbyteri, qui ſunt in parochiis, conſtituti, ſecundùm conſuetudinem, quam per totã Italiam ſatis ſalubriter teneri cognouimus, iuniores lectores quantoſcunque, ſiue vxores habuerint ſecum in domo, vbi habitare videntur, recipiant: & eos, quomodò boni patres, ſpiritualiter nutrientes, pſalmos parare, diuinis lectionib' inſiſtere, & in lege Domini erudire contendant, vt & ſibi dignos ſucceſſores prouideant, & à Domino præmia æterna recipiant. Cùm verò ad ætatem perfectam peruenerint, ſi aliquis eorum pro carnis fragilitate vxorem habere voluerit, poteſtas ducendi cõiugem non negetur. A. D. 444.

Capitulum ſecundum.

Vt presbyteris prædicandi poteſtas ſuis plebibus concedatur.

Hoc etiam pro ędificatione omnium eccleſiarum; & pro vtilitate totius populi nobis placuit, vt non ſolùm in ciuitatibus, ſed etiam in omnibus parochiis verbum faciẽdi daremus presbyteris poteſtatem, ità vt ſi presbyter, aliqua infirmitate prohibente, per ſeipſum non potuerit prædicare, ſanctorum patrum homiliæ à diaconibus recitentur. Si enim digni ſint diaconi, quæ Chriſtus in euangelio loquutus eſt, legere: quarè indigni iudicentur, ſancto-

sanctorum patrum expositiones publicè recitare ?

Capitulum tertium.

Vt Kyrie eleison in omnibus ecclesijs dicatur.

Et quia tam in sede Apostolica, quàm etiã per totas Orientales atque Italiæ prouincias, dulcis & nimiùm salubris consuetudo intromissa est, vt Kyrie eleison frequentiùs cum grã di affectu ac compunctione dicatur: placuit etiàm nobis, vt in omnibus ecclesijs nostris ista consuetudo sancta, & ad matutinum, & ad Missas, & ad vesperam, Deo propiciante, intromittatur.

Capitulum quartum.

Vt in omnibus Missis siue matutinis, siue quadragesimalibus, vel quæ in defunctorum commemorationibus fiunt, semper, SANCTVS SANCTVS SANCTVS, dicatur: & vt nomen Papæ vrbis Romæ, in nostris ecclesijs recitetur.

Nomen Papæ recitandum in Ecclesia. Et in omnibus Missis, siue matutinis, siue quadragesimalibus, siue in illis, quæ pro defunctorum commemorationibus fiunt, semper SANCVVS SANCTVS SANCTVS, eo ordine, quo ad Missas publicas, dici debeat: quia tam dulcis, & desiderabilis vox, etiam si die noctuque possit dici, fastidium non poterit generare. Et hoc nobis iustum visum est, vt nomen domini Papæ, quicunque sedi Apostolicæ præfuerit, in nostris ecclesijs recitetur.

Capitulum quintum.

Vt propter hæreticorum incredulitatem, post GLORIA PATRI, etiàm SICVT ERAT IN PRINCIPIO &c. semper dicatur.

Et qnia non solùm in sede Apostolica, sed etiàm per totum Oriẽtem, & totam Affricam vel Italiam, propter hæreticorum astutiam, qua Dei filium non semper cum patre fuisse, sed à tempore cœpisse blasphemant, in omnibus clausulis post GLORA PATRI &c. SICVT ERAT IN PRINCIPIO &c. dicitur, etiam & nos in vniuersis ecclesijs nostris hoc ità dicendum esse decreuimus. ¶Nomina episcoporum qui subscripserunt: Cesarius in Christi nomine episcopus subscripsi sub die * Nonas Nouembris, Decio iuniore, viro clarissi. consule. Contumeliosus episcopus subscripsi. Cyprianus episcopus subscripsi. Gallianus episcopus subscripsi. Constantinus episcopus subscripsi. Porcianus episcopus subscripsi. Heraclius episcopus subscripsi. Maximus episcopus subscripsi. Prosper episcopus subscripsi. Aquitanus episcopus subscripsi.

* Cũ Theodosio iõã 18 editur Consul Cecinn. Decius Albinus.

CONCILII VASENSIS
Capitulum ex decreto Gratiani.

De sepulturis quomodo non est accipiendum pretium.

Præcipiendum est secundùm canonum authoritatem, vt de sepulturis & hominibus sepeliendis, nil muneris exigant: nisi fortè, qui sepelitur, viuens iusserit, Ecclesiæ, in cuius atrio sepelitur, aliquid de rebus suis tribuere; aut etiàm post mortem ipsius, illi, quibus commissum est eius eleemosynam facere, de rebus illius aliquid sponte, dare voluerint. Et tamen nullatenus a presbyteris Ecclesiæ illius aliquid exigatur, siue ab illis, qui locis & villis præsunt. 13.q.2. Præcipiendum est secundum.

Vaseñ Concilij Finis.

CANONES CONCILII
alterius Arausicani prouincialis, circa tempora Leonis Papæ primi.

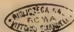
De libero arbitrio vel diuersis conditionibus, & de rebus necessarijs per capitula requirendis.

Capitulum primum.

CVM ad dedicationem Basilicæ, quam illustrissimus Præfectus & Patricius filius noster Liberius in Arausica ciuitate fidelissima deuotione construxit, Deo propiciante, & ipso innitante conuenissemus, & de rebus, quæ ad Ecclesiasticam regulam pertinent, inter nos fuisset spiritualis oborta collatio: peruenit ad nos, esse aliquos, qui de gratia & libero arbitrio minùs cautè, & non secundùm fidei catholicæ regulam, sentire velint. Vndè & nobis, secundùm authoritatem & admonitionem sedis Apostolicæ, iustum & rationabile visum est, vt pauca capitula, ab apostolica nobis sede transmissa, quæ ab antiquis patribus de certis scripturarum voluminibus in hac præcipuè causa collata sunt, ad docẽdos eos, qui aliter quàm oportet, sentiunt, ab omnibus obseruanda proferre, & manibus nostris subscribere deberemus. Quibus lectis, qui hucusquè, non sicut oportebat, de gratia & libero arbitrio credidit, ad ea quæ fidei catholicæ conueniunt, animum suum inclinare non differat. An.D.444.

Si quis per offensam preuaricationis Adæ, non totum (id est, secundùm corpus & animam) in deterius dicit hominem commutatum, sed animæ libertate illæsa durante, corpus tantummodò corruptioni credit obnoxium, Pelagij errore deceptus, aduersatur scripturæ dicenti: Anima quæ peccauerit, ipsa morietur. Et, Nescitis, quoniam cui exhibetis vos seruos ad obediendum, serui estis eius, cui obeditis? Et, A quo quis superatur, eius & seruus addicitur. Ezech.18 Rom.6.c 2.Pet.2.d

2 Si quis

2 Si quis ſoli Adæ præuaricationem ſuam, non & eius propagini, aſſerit nocuiſſe, aut certè mortē tantùm corporis, quæ pœna peccati eſt, non autem & peccatum, quod mors eſt animæ, per vnum hominē in omne genus humanum tranſiſſe teſtatur, in iuſtitiam Deo dabit, contradicens Apoſtolo dicenti; [Rom. 5. b] Per vnum hominem peccatum intrauit in mundum, & per peccatum mors in omnes homines pertranſijt, in quo omnes peccauerunt.

3 Si quis ad inuocationē humanam gratiam Dei dicit conferri, non autem ipſam gratiam facere, vt inuocetur à nobis, contradicit Eſaiæ prophetæ, vel Apoſtolo idem dicenti: [Eſaiæ 65. a] [Rom. 10. d] Inuentus ſum à non quærentibus me: palàm apparui his, qui me non interrogabant.

4 Si quis, vt à peccato purgemur, voluntatem noſtram Deum expectare contendit, non autem vt etiàm purgari velimus, per ſancti ſpiritûs infuſionem & operationem in nos fieri confitetur, reſiſtit ipſi ſpiritui ſancto, per Salomonem dicenti: [Pro. 19. iuxta Lxx.] Præparatur voluntas à Domino, & Apoſtolo ſalubriter prædicanti: [Philip. 2. b] Deus eſt, qui operatur in nobis & velle & perficere pro bona voluntate.

5 Si quis, ſicut augmentum, ità etiàm initiū fidei ipſum credulitatis affectum, quo in eū credimus, qui iuſtificat impium, & ad regenerationem baptiſmatis peruenimus, nō per gratiæ donum, id eſt, per inſpirationem ſpiritûs ſancti corrigentem voluntatem noſtrā ab infidelitate ad fidem, ab impietate ad pietatem, & naturaliter nobis ineſſe dicit; apoſtolicis dogmatibus aduerſarius approbatur, beato Paulo dicente: [Philip. 1. a] Confidimus, quia qui cœpit in vobis bonum opus, perficiet vſque in diem Domini noſtri Ieſu Chriſti. Et illud: [Ibidem. d] Vobis datum eſt pro Chriſto, non ſolùm vt in eum credatis, ſed etiàm vt pro illo patiamini. [Eph. 2. b] Et, Gratia ſalui facti eſtis per fidem, non ex vobis: Dei enim donum eſt. Qui enim fidem, qua in Deum credimus, dicunt eſſe naturalē, omnes eos, qui ab eccleſia Chriſti alieni ſunt, quodammodò fideles eſſe diffiniunt.

6 Si quis ſinè gratia Dei, credentibus, volentibus, deſiderantibus, conantibus, laborantibus, vigilantibus, ſtudentibus, petentibus, quærentibus, pulſantibus nobis miſericordiam dicit conferri, non autem diuinitùs, vt credamus, velimus, vel hæc omnia, ſicut oportet, agere valeamus, per infuſionem & inſpirationem ſancti ſpiritûs in nobis fieri confitetur, aut humilitati, aut obedientiæ humanæ ſubiungit gratiæ adiutoriū, nec vt obediens & humilimus, ipſius gratiæ donum eſſe conſentit, reſiſtit Apoſtolo dicenti: [1. Cor. 4. b] [Ibidē 15. d] Quid habes quod non accepiſti? Et, Gratia Dei ſum id quod ſum.

7 Si quis per naturæ vigorem bonum aliquod, quod ad ſalutem pertinet vitæ æternæ, cogitare * non expedit aut eligere, ſiue ſalutari (id eſt, euangelizanti) prædicationi conſentire poſſe confirmat, abſque illuminatione & inſpiratione ſpiritus ſancti, qui dat omnibus ſuauitatem in conſentiendo & credendo veritati, hæretico fallitur ſpiritu, non intelligens vocem DEI, in euangelio dicentis: [Ioan. 15. a] Sinè me nihil poteſtis facere. Et illud Apoſtoli; [2. Cor. 3. b] Nunquid idonei ſumus cogitare aliquid à nobis, quaſi ex nobis? ſed ſufficientia noſtra ex Deo eſt.

[* Hæ duæ dictiones videntur ſuperfluæ.]

8 Si quis (alius miſericordia, alius verò per liberum arbitrium, quod in omnibus, qui de præuaricatione primi hominis nati ſunt) cōſtanti * ſæuitia hominem ad gratiam baptiſmi poſſe venire contendit, à recta fide probatur alienus. [* ſententia] Is enim non omnium liberum arbitrium per peccatum primi hominis aſſerit infirmatum, aut certè ità læſum putat, vt tamen quidam valeant, ſinè reuelatione Dei, myſterium ſalutis æternę per ſemetipſos poſſe conquirere. Quod quàm ſit contrarium, ipſe Dominus probat, qui non aliquos, ſed [Ioan. 6. e] neminem ad ſe poſſe venire teſtatur, niſi quē pater attraxerit. Sicut & Petro dicit: Beatus es Simon Bar Iona, quia caro & ſanguis non [Matth. 16. c] reuelauit tibi, ſed pater meus qui in cœlis eſt. Et Apoſtolus: Nemo poteſt dicere Dominū Ieſum Chriſtum, niſi in ſpiritu ſancto. [1. Cor. 12. a]

9 *De adiutorio Dei.* Diuini eſt muneris, cùm & rectè cogitamus, & pedes noſtros à falſitate & iniuſtitia tenemus. [Phil. 4. b] Quotiès enim bona agimus, Deus in nobis atque nobiſcum, vt operemur, operatur.

10 *De adiutorio Dei.* Adiutoriū Dei etiàm renatis ac ſanctis ſemper eſt implorandum, vt ad finem bonum peruenire, vel in bono poſſit opere perdurare.

11 *De obligatione votorum.* Nemo quicquā Domino rectè vouerit, niſi ab ipſo acceperit, ſicut legitur: [1. Para. 29. d] Quæ de manu tua accepimus, damus tibi.

12 *Quales nos diligit Deus.* Tales nos amat Deus, quales futuri ſumus ipſius dono, non quales ſumus noſtro merito.

13 *De reparatione liberi arbitrij.* Arbitrium voluntatis in primo homine infirmatum, niſi per gratiam baptiſmi, non poteſt reparari. Quod amiſſum, niſi à quo potuit dari, non poteſt reddi. Vndè ipſa veritas dicit: Si vos filius liberauerit, tunc verè libari eritis. [Ioan. 8. c]

14 Nullus miſer de quacunque miſeria liberatur, niſi qui Dei miſericordia præuenitur, ſicut dicit Pſalmiſta: [Pſalm. 78.] Citò anticipet nos miſericordia tua Domine. Et illud: Deus meus, miſericordia eius præueniet me. [Pſal. 58.]

15 Ab eo quod formauit DEVS, mutatur Adam, ſed in peius per iniquitatem ſuam ab eo quod operata eſt iniquitas, mutatur fidelis, ſed in meliùs per gratiam DEI. Illa ergò mutatio, fuit præuaricatoris primi: hæc, ſecundùm pſalmiſtam, mutatio dexterę excelſi. [Pſalm. 76.]

16 Nemo ex eo, quod videtur habere, glorietur, tanquàm non acceperit: aut ideò ſe putet accepiſſe, quia litera extrinſecùs, velut legitur, apparuit, vel vt audiretur, ſonuit. [1. Cor. 4. b] [Galat. 2. d] Nam

ſicut

sicut Apostolus dicit, Si per legem iustitia, er-
Eph. 4. b. & Psal. 67. gò Christus gratis mortuus est. Ascendens in
altum, captiuam duxit captiuitatem, dedit do
na hominibus. Indè habet, quicunque habet.
Quisquis autem indè se habere negat, aut ve-
rè non habet, aut id quod habeat, aufer-
Matt. 25. e tur ab eo.

17 *De fortitudine Christiana.* Fortitudinem
gentilium mundana cupiditas, fortitudinem
Rom. 5. a Christianorum Dei charitas facit, quæ diffu-
sa est in cordibus nostris, non per voluntatis
arbitrium, sed per spiritum sanctum, qui
Rom. 4. a datus est nobis, nullis meritis gratiam præ-
uenientibus.

18 Debetur merces de bonis operibus, si
fiant: sed gratia, quæ non debetur, præcedit,
vt fiant.

19 *Neminem nisi Deo miserante saluari.* Na-
tura humana, etiam si in illa integritate, in
qua est condita, permaneret, nullo modo seip-
sam, creatore suo non adiuuante, seruaret. Vn-
dè cùm sinè gratia Dei salutem non possit cu-
stodire, quam accepit, quomodò sinè Dei gra-
tia poterit reparare, quod perdidit?

Esaiæ 26. d 20 *Nihil boni hominem posse sinè Deo.* Multa
in homine bona fiunt, quæ non facit homo.
Nulla verò facit homo bona, quæ non Deus
præstet, vt faciat homo.

21 *De natura & gratia.* Sicut eis, qui volen
tes in lege iustificari, & à gratia exciderunt, ve
Gal. 2. d rissimè dicit Apostolus: Si ex lege iustitia est
ergo Christus gratis mortuus est. Iā hic enim
erat lex, & non iustificabat: iam hic erat & na-
tura, & non iustificabat: ideò Christus nō gra
tis mortuus est, vt & lex per illum implere-
Matth. 5. b tur, qui dixit: Non veni legem soluere, sed ad-
implere: & natura per Adam perdita, per illū
repararetur, qui dixit, venisse se quærere &
Lucæ 19. b saluare, quod perierat.

22 *De his quæ hominum propria sunt.* Nemo
Psalm. 115. habet de suo, nisi mendacium & peccatum.
Si quis autem habet homo veritatem atque
iustitiam, ab illo fonte est quem debemus siti-
re in hac heremo, vt ex eo quasi guttis quibus
Esa. 10. b dam irrorati, non deficiamus in via.

23 *De voluntate Dei & hominis.* Suam volun
tatem homines faciunt, non Dei, quandò id
agunt quod Deo displicet. Quandò autem ità
faciunt quod volunt, vt diuinæ seruiant volun
tati, quamuis volentes agant quod agunt, illo-
rum tamen voluntas, est à quo præparatur, &
obitur, quod volunt.

Ioan. 15. a & Augusti. super Ioā. 24 *De palmitibus vitis.* Ità sunt in vite palmi
tes, vt viti nihil conferant, sed indè accipiant,
vndè viuant. Sic quippe vitis est in palmitibus
vt vitale subministret eis, non sumat ab eis.
Ac per hoc & manentem in se habere Chri-
stum, & manere in Christo, discipulis prodest,
& non Christo. Nam præciso palmite, potest
de viua radice alius pullulare. Qui autem præ
cisus est, non potest sine radice viuere.

Ioan. 4. b Ioan. 14. c 25 *De dilectione, qua diligimus Deum.* Pror-
sùs donum Dei est, diligere Deum. Ipse, vt di-
ligeretur, dedit, qui non dilectus diligit. Di-
splicentes, amati sumus, vt fieret in nobis vn-
dè placeremus. Diffundit enim charitatem in Rom. 5.
cordibus nostris spiritus patris & filii, quem
cum patre amamus & filio. Ac sic secundùm
suprascriptas sanctarum scripturarum sentē-
tias, vel antiquorum patrū diffinitiones, hoc
Deo propiciante, & prædicare debemus &
credere, quòd per peccatum primi hominis,
ita inclinatum & attenuatum fuerit liberum
arbitrium, vt nullus posteà aut diligere Deū,
sicut oportuit, aut credere in Deum, aut ope-
rari propter Deum, quod bonum est, possit,
nisi gratia eum & misericordia diuina præue
nerit. Vndè Abel iustum, & Noe, & Abraham,
& Isaac, & Iacob, & omnem antiquorum san-
ctorum multitudinem, illam præclaram fidē,
quam in ipsorum laudem prædicat Aposto-
lus Paulus, non per bonū naturæ, quod priùs Hebræ. 11.
in Adam datum fuerat, sed per gratiam DEI per totum.
credimus fuisse collatam; quia gratiam, etiam
post aduentum Domini, omnibus qui bapti-
zari desiderant, non in libero arbitrio habere
sed in Christi nouimus simul & credimus lar
gitate conferri, secundùm illud, quod iam su-
pra dictum est, & prædicat Paulus Apostol⁹:
Vobis donatum est pro Christo, non solùm Philip. 1. d
vt in eum credatis, sed etiam vt pro illo patia-
mini. Et illud: Deus, qui cœpit in vobis bonū Ibidem, a
opus, perficiet vsque in diem Domini nostri.
Et illud: Gratia salui facti estis per fidem, & Ephe. 2. b
hoc non ex vobis: Dei enim donum est. Et qd
de seipso ait Apostolus: Misericordiam con- 1. Tim. 1. c
sequutus sum, vt fidelis essem. Non dixit, quia
eram, sed, vt essem. Et illud: Quid habes quod 1. Cor. 4. b
non accepisti? Et illud: Omne datum bonum, Iacob. 1. b
& omne donum perfectum, desursum est, de-
scendens à patre luminum. Et illud: Nemo ha Ioan. 3. d
bet quidquam boni, nisi illud illi datum fue-
rit desuper. Innumerabilia sunt sanctarū scri
pturarum testimonia, quæ possint ad proban
dam gratiam proferri: sed breuitatis studio
prætermissa sunt, quia & re vera, cui pauca nō
sufficiunt, plura non proderunt. Hoc etiam
secundùm fidem catholicam credimus, quòd
accepta per baptismum gratia, omnes bapti-
zati, Christo auxiliante & cooperante, quæ ad
salutem pertinent, possint & debeant, si fideli
ter laborare voluerint, adimplere. Aliquos ve
rò ad malum diuina potestate prædestinatos
esse, non solum non credimus, sed etiam, si
sunt, qui tantum malum credere velint, cum
omni detestatione in illis anathema dicimus.
Hoc etiam salubriter profitemur & credim⁹,
quòd in omni opere bono non nos incipim⁹,
& posteà per Dei misericordiam adiuuamur:
sed ipse nobis, nullis præcedentibus bonis me
ritis, & fidem & amorem sui priùs inspirat, vt
& baptismi sacramenta fideliter requiramus,
& post baptismum cum ipsius adiutorio ea
quæ sibi sunt placita, implere possimus. Vndè
manifestissimè credendum est, quòd & illius Lucæ 23. f
latronis, quem Dominus ad paradisi patriam
reuocauit,

Actor.10.a revocauit, & Cornelii Centurionis, ad quem
Lucæ 19.a Angelus, Domini missus est, & Zachæi, qui ipsum Dominum suscipere meruit, illa tam admirabilis fides non fuit de natura, sed diuinæ largitatis donum. Et quia diffinitionem antiquorum patrum, nostramque, quę supra scripta est, non solùm religiosis, sed etiam laicis, medicamentum esse & desideramus & cupimus: placuit ergò vt etiam illustres ac magnifici viri, qui nobiscum ad præfatam festiuitatẽ conuenerunt, propria manu subscriberẽt: Cęsarius in Christi nomine episcopus, constitutionem nostram relegi & subnotans subscripsi, quinto Nonas Iulii, Decio iuniore viro clarissimo consule. Iulianus episcopus subscripsi. Constantius episcopus subscripsi. Cyprianus episcopus subscripsi. Eucherius episcopus subscripsi. Heraclius episcopus subscripsi. Philargrius episcopus subscripsi. Maximus episcopus subscripsi. Prætextatus episcopus subscripsi. Aletius episcopus subscripsi. Lupercianus episcopus subscripsi, Vindemialis episcopus subscripsi. Petrus, Marcellus, Felix, Liberius, viri clarissimi & illustres Præfecti prætorii Galliarum atque Patricii, consentientes subscripserunt. Siagrius vir clarissimus cons. subscripsit. Opilio vir clarissimus cons. subscripsit. Pantagatus vir clarissimus consul. subscripsit. Deodatus vir clarissimus consul. subscripsit. Chariattho vir clarissimus consul. subscripsit. Marcellus vir clarissimus consul. subscripsit.

¶ Arausicẽ Concilii, circa tempora Leonis Papæ primi, Finis.

CONCILIVM CARPENTORACTENSE, CIRCA LEONIS PRIMI TEMPORA. Estque Prouinciale.

CARPENTORACTE, *vrbs est Galliæ Narbonensis, vt est apud Plinium lib. 3. cap. 4.*

TITVLI CONCILII CARpentoractẽ.

De eo, quod parochiis fuerit à Christianis collatum, quantum aut qualiter ab episcopo præsumatur.

CONSTITVTIO SANCTORVM episcoporum vel patrum in ciuitate Carpentoractensi.

A. D. 444. LICET omnia, quæ ecclesiastica regula præcepit obseruari, in multis canonibus contineantur inserta, nascuntur tamen causę, pro quibus necessè habent sacerdotes Domini, quòd ad iustitiam pertinet, secundùm disciplinam Ecclesiasticam ordinare. Et ideò quia Carpentoracte conuenientes, huiusmodi ad nos querela peruenit, quòd ea quæ a quibusdam fidelibus parochijs conferuntur, ità ab aliquibus Episcopis præsumantur, vt aut parùm aut propè nihil ecclesijs, quibus collata fuerant, relinquatur: hoc nobis iustum & rationabile visum est, vt si Ecclesia ciuitatis eius, cui præest Episcopus, ità est idonea, vt ipsa nullius indigeat, quicquid parochijs fuerit derelictum, clericis, qui in ipsis parochijs deseruiunt, vel reparationibus Ecclesiarum rationabiliter dispensetur. Si verò Episcopum multas expensas, & minorem substantiam habere constiterit, parochijs, quibus largior fuerit collata substantia, hoc tantùm, quòd clericis vel architectis rationabiliter sufficiat, reseruetur. Quod autem amplius fuerit, propter maiores expensas Episcopus ad se debeat reuocare, ita tamen, vt nihil de facultaticula ipsa, vel de ministerijs clericorum loci ipsius, licentiam habeat minuendi.

¶Nomina Episcoporum qui subscripserunt,
Cæsarius in Christi nomine Episcopus, constitutionem nostram relegit, & subscripsit, not. subd. G. 1.
Aletius constituit, & subscripsit.
Cyprianus constituit & subscripsit.
Eucherius constituit & subscripsit.
Gallicanus constituit & subscripsit.
Iulianus constituit & subscripsit.
Oranius constituit & subscripsit.
Porcianus constituit & subscripsit.
Vindemialis constituit & subscripsit.
Contumeliosus constituit & subscripsit.
Constantius constituit & subscripsit.
* Filagrius constituit & subscripsit.
Heraclius constituit & subscripsit.
* Lopertianus constituit & subscripsit.
Prosper constituit & subscripsit.
Principius constituit & subscripsit.

CÆSARII EPISCOPI EPISTOLA ad Agretium (alias Agricium) Episcopum.

DOMINO sancto ac venerabili fratri Agretio Episcopo, Cæsarius Episcopus & cæteri Episcopi in Carpentoractensi synodo congregati: Licèt ad synodum aut per vos, aut per personam vicariam debueritis adesse, vt ordinationis tuæ, quàm fecisse diceris, in synodali conuentu redderes rationem, vt si rectè feceras, absolutus cum charitate DEI remeares: sin certè transgressorem te canonum esse constaret, præsenti denunciatione cognosceceris, vt Deo medio prolata sententia aut percelleres reum, aut absolueres

ueret supplicantem: quia licèt sacerdotibus canones ignorare non liceat, tamen penè leuior error fuerat, si per ignorantiam deliquisses, quàm vt eorum custodia, vel vicarij tui manus subscriptione, canonum transgressor existeres. At nunc verò duplici reatu teneris adstrictus, cùm non solùm contra venerabilium patrum, sed etiàm contra tua venisse decreta comprobaris. Quapropter hoc communi in Christo deliberatione sancimus, vt, quia filium nostrum Protadium statuta canonibus per vos inferta, & vos similis sententia constringunt, vsquè emisso anno Missas facere non præsumas: quia æquum est, vt quod apud antistites Deo medio statuitur, inuiolabiliter D e o propicio conseruetur. Quæ enim obseruationis reuerentia a posteris exhibebitur, si ab ijs primùm lex, à quibus constituta est, violatur?

Cæsarius Episcopus subscripsit.
Cyprianus Episcopus subscripsit.
Constantius Episcopus subscripsit.
Porcianus Episcopus subscripsit.
Gallicanus Episcopus subscripsit.
Aletius Episcopus subscripsit.
Heraclius Episcopus subscripsit.
Principius Episcopus subscripsit.
Contumeliosus Episcopus subscripsit.
Iulianus Episcopus subscripsit.
* Philagrius Episcopus subscripsit.
Eucherius Episcopus subscripsit.
Prosper Episcopus subscripsit.
Oranius Episcopus subscripsit.
* Lupercianus Episcopus subscripsit.
Vindemialis Episcopus subscripsit.

Carpentoratensi Concilij Finis.

EPISTOLAE LEONIS PAPAE PRIMI ET DECRETA

EPISTOLA I.

Capitulorum sequentis epistolæ, tituli.

Vt nullus Episcopus seruum alterius ad officium clericatûs promoueat. 1

Vt quicunque ad sacerdotium, vel viduarum mariti, vel habentes numerosa coniugia, promoti fuerint, ab ecclesiasticis officijs arceantur. 2

Quòd vsuras, non solùm clerici exigere non debeant, sed nec laici. 3

Vt clericus nec suo, nec alieno nomine fœnus exerceat. 4

Vt, si quis sacerdotum contra interdicta fecerit, a suo submoueatur officio. 5

Capitulum. I.

LEO Episcopus vrbis Romæ, vniuersis episcopis per Campaniã, Picenum, Tusciam, & vniuersas prouincias constitutis, in Domino salutem.

Idē in epi. Damasi pp. Vt nobis gratulationem facit ecclesiarum status, salubri dispositione compositus, ità non leui nos mœror e cõtristat, quoties aliqua contra statuta canonũ, ecclesiasticamque disciplinam præsumpta, vel commissa cognoscimus: quæ si non quã debemus vigilantia resecemus, illi, qui nos Ezech. 3. d & 33. b speculatores esse voluit, excusare non possumus, permittentes syncerum corpus ecclesiæ, quod ab omni macula purum custodire debemus, ambientium improba contagione fœdari, quum sibi membrorum per dissimilationem compago non congruat. Admittuntur Di. 54 Admittuntur. passim ad ordinem sacrum, quibus nulla nataliũ nulla morum dignitas, suffragatur: & qui à dominis suis libertatem consequi minimè potuerunt, ad fastigium sacerdotii, tanquàm seruilis vilitas hunc honorem iure capiat, prouehuntur: & probari Deo posse creditur, qui domino suo necdùm probare se potuit. Duplex itaq; in hac parte reatus est, quòd & sacrum ministerium talis consortii vtilitate polluitur, & dominorum, quantum ad illicitæ vsurpationis temeritatem pertinet, iura soluũtur. Ab his itaque, fratres charissimi, omnes Ibidem. vestræ prouinciæ abstineant sacerdotes, & nõ tantùm ab his, sed & ab illis etiam, qui originali, aut alicui cõditioni obligati sunt, volumus temperari, nisi fortè eorum petitio aut voluntas accesserit, qui aliquid sibi in eos vendicant potestatis. Debet enim esse immunis ab aliis, qui diuinæ militiæ fuerit aggregandus, vt a castris dominicis, quibus nomen eius ascribit, nullis necessitatis vinculis abstrahatur.

2 Qualis verò vnicuiq; nataliũ honestas & morũ esse debeat, qui sacri altaris ministerio est sociandus, & Apostolo nos docēte, & diuina præceptione didicim⁹, & canonũ regulis, 1. Tim 3. a Leuit. 21. c à quibus plerosque fratrum declinasse & penitùs deuiasse reperimus, admonemur. Nã cõstat ad sacerdotium peruenisse viduarum maritos, quosdã etiã, quibus fuerint numerosa cõiugia, & ad oẽm licentiã vita liberior, ad sacrum ordinẽ passim patefactis aditibus fuisse pmissos, cõtra illã B. Apostoli vocẽ, qua talibus exclamat, dicẽs: Vnius vxoris virum. Et cõ Ibidem. tra illud antiquæ legis præceptum, quo dr̃ & cauetur: Sacerdos virginẽ vxorẽ accipiat, non viduã, nõ repudiatã. Hos ergò, quicunq; tales admissi sunt, ad ecclesiasticis officiis, & à sacerdotali nomine, Apostolicæ sedis authoritate iubemus arceri, (Nec hoc enim sibi poterũt pro arbitrio vẽdicare, cuius capaces, p hoc qđ illis obstiterat, nõ fuerũt) huius discussionis curam

curã nobis specialiter vendicantes, vt, si qua forsitã de his cõmissa sunt, corrigantur, ne liceat vltra committi, & nè qua excusatio de ignoratione nascatur, quanquàm ignorare nunquàm licuerit sacerdotem, quod canonũ fuerit regulis definitum. Hæc ergò ad prouincias vestras, per Innocentium, Legitimum & Segetium, fratres & coepiscopos nostros, scripta direximus, vt quę malè pullulasse noscuntur, radicitus euellantur, & messem Dominicam zizania nulla corrumpant. Ita enim fructum vberem, quæ sunt syncera, præstabunt, si ea quæ natam segetem enecare consueuerunt, diligentiùs amputentur.

Sacerdotẽ ignorare non licet, quod canonum regulis est definitum.

3 Nec hoc quoque prætereundum esse duximus, quosdam, lucri turpis cupiditate captos, vsurariam exercere pecuniam, & fœnore velle ditescere. Quod nos, non dicam in eos, qui sunt in clericali officio constituti, sed & in laicos cadere, qui Christianos se dici cupiunt, condolemus. Quod vindicari acrius in eos, qui fuerint confutati, decernimus, vt omnis peccandi opportunitas adimatur.

14. q. 4. Nec hoc prætereum.

4 Illud etiam duximus præmonendum, vt sicut non suo, ità nec alieno nomine, aliquis clericorum exercere fœnus attentet. Indecens enim est, crimen suum commodis alienis impendere. Fœnus autem hoc solum adspicere, & exercere debemus, vt, quod hic misericorditer tribuimus, ab eo Domino, qui multipliciter & in perpetuum mansura retribuet, recipere valeamus.

Dist. 46. Sicut nõ suo.

5 Hoc itaque admonitio nostra denunciat, quòd, si quis fratrum contra hæc constituta venerit, vel venire tentauerit, & prohibita fuerit ausus admittere, à suo se nouerit officio submouendum, nec eum communionis nostræ futurum esse cõsortem, qui socius esse noluit disciplinæ. Nè quid verò sit, quod prætermissum à nobis fortè credat, omnia decretalia constituta, tam beatæ recordationis Innocentii, quàm omnium decessorum nostrorũ, quæ de ecclesiasticis ordinibus & canonum promulgata sunt disciplinis, ità vestram dilectionem custodire debere mandamus, vt si qs * illa cõtempserit, veniam sibi deinceps nouerit denegari. Data sexto Idus Octobris, Maximo 2. & Paterio viris clariss. coss.

Dist. 19. Si Rom. pon. S. quibus ad hæ.

* in illa cõmiserit. A. D. 443.

EPISTOLA II. EIVSDEM AD episcopos per Italiam, quòd plurimi Manichæorum vigilantia ipsius Papæ Leonis, in vrbe Roma detecti sunt.

Leo Episcopus vrbis Romanæ, omnibus Episcopis per Italiam constitutis.

IN consortium vos nostræ solicitudinis, dilectissimi fratres, aduocamus, vt vigilantia pastorali, nè quid diabolicæ licere possit astutiæ, commissis vobis gregibus diligentiùs cõsulatis, nè is, qui Domini misericordia, re-uelante, per nostram curam à nostris ouibus morbus abijcitur, necdum vobis præmonitis, & adhuc quid agatur ignaris, per vestras se dispergat ecclesias, & suarum furtim cuniculos inueniat latebrarum, nè quod à nobis in vrbe extinguitur, tenebrosis apud vos radicibus semidetur. Plurimos impietatis Manichææ sequaces & doctores in vrbe inuestigatio nostra reperit, vigilantia diuulgauit, authoritas & censura coercuit: quos potuimus emẽdare, correximus, & vt damnarent Manichæũ cum prædicationibus & disciplinis suis, publica in ecclesia professione, & manus suæ suscriptione compulimus, & ita de voragine impietatis suæ confessos, pœnitentiam concedendo, leuauimus. Aliquanti verò, qui ità se demerserunt, vt nullum his auxiliantis posset remedium subuenire, subditi legibus, secũdùm Christianorum principum constituta, nè sanctum gregem sua contagione polluerent, per publicos iudices perpetuo sunt exilio relegati. Et omnia, quæ tam in scripturis, quàm in occultis traditionibus suis habent prophana vel turpia, vt nosset populus, quid refugeret, aut vitaret, oculis Christianæ plebis certa manifestatione probauimus: adeò, vt ipse qui eorum dicebatur episcopus, à nobis tentus, proderet flagitiosa, in suis mysticis quæ * teneret, sicut gestorum vos series potest edocere. Ad instructionem enim vestram etiam ipsa direximus: quibus lectis, omnia, quæ à nobis deprehensa sunt, nosse poteritis. Et quia aliquantos de his, quos, nè absoluerentur, arctior reatus inuoluerat, cognouimus aufugisse: hanc ad dilectionem vestram epistolam misimus per acolythum nostrum, vt effecta certior sanctitas vestra, solicitius agere dignetur & cautius, necubi Manichææ peruersitatis homines plebes vestras facultatem lædendi, & huius sacrilegii possint inuenire doctores. Aliter enim nobis commissos regere non possumus, nisi eos, qui sunt proditores & perditi, zelo fidei Dominicæ persequamur, & à sanis mentibus, nè pestis hæc latius diuulgetur, seueritate qua possumus, abscidamus. Vndè hortor dilectionẽ vestram, obtestor, & moneo, vt qua debetis & potestis solicitudine vigiletis ad inuestigandos eos, necubi occultandi se reperiant facultatem. Vt enim habebit à Deo ingens remunerationis prœmium, qui diligentiùs, quod ad salutem commissæ sibi plebis proficiat, fuerit executus, ità ante tribunal Domini, de reatu negligentiæ se non poterit excusare, quicunque plebem suam, contra sacrilegæ persuasionis authores, noluerit custodire. Data tertio Kalen. Februarii, Theodosio 18. & Albino viris clariss. consulibus.

Haretici resipiunt cantantes recipiunf.

Haretici obstinati exilio relegantur.

* teneret.

A. D. 444.

Ianuarii EPISTOLA EIVSDEM * AD IVLIANUM Episcopũ Aquileień, q omnis cuiuslibet ordinis clericus, qui catholicam deserẽs, hæreticæ cõmunioni se miscuerit, & ad Ecclesiam conuersus fuerit, in eo gradu, quo erat, sinè promotione remaneat.

EPISTOLA III.

* Ianuarie

LEO Episcopus vrbis Romæ, * Iuliano Aquileień Epo. Lectis fraternitatis tuæ literis, vigorem fidei tuę, quẽ olim noueramus, agnouimus, congratulãtes tibi, q ad custodiã gregum Christi, pastoralem curam vigilanter exequeris, nè lupi, qui sub specie ouium subintrarunt, bestiali sæuitia simplices quosq; dilacerent: & non solùm ipsi nulla correctione proficiant, sed etiàm ea, quæ sunt sana, corrũpãt. Quod nè viperea possit obtinere fallacia, dilectionem tuam duximus commonendam, insinuantes, ad animæ periculum pertinere, si quisquam de his, qui à nobis in hæreticorũ atq; schismaticorum sectam delapsus est, & se vtcunq; hæreticæ communionis contagione maculauit, resipiscens, in communione catholica sinè professione legitimæ satisfactionis habeatur. Saluberrimum enim & spiritualis medicinæ vtilitate plenissimum est, vt siue presbyteri, siue diaconi, siue subdiaconi, aut cuiuslibet ordinis clerici, qui se correctos videri volunt, atque ad catholicam fidem, quam iam pridem amiserãt, rursùm reuerti ambiũt, priùs errorẽ suum, & ipsos erroris authores, dannari à se, sinè ambiguitate fateantur, vt sensibus prauis etiàm peremptis, nulla sperãdi supersit occasio, nè vllum membrum taliũ possit societate violari, quum per omnia illis professio ꝓpria cœperit obuiare. Circa quos etiàm illam canonum constitutionem præcipimus custodiri, vt in magno habeant beneficio, si adempta sibi omni spe promotionis, in quo inueniuntur ordine, perpetua stabilitate permaneant, si tñ iteratæ tinctionis sacrilegio non fuerint maculati. Non leuem enim apud Deum noxam incurrit, qui de talib⁹ ad sacros ordines promouendum aliquem iudicarit. Quòd si cum grãdi examinatione promotio conceditur inculpatis, multò magis nõ debet licere suspectis. Proindè dilectio tua, cuius deuotione gaudemus, iungat curam suam dispositionibus nostris, & det operam, vt circũspectè atque velociter impleantur, quæ ad totius Ecclesiæ incolumitatem & laudabiliter suggesta sunt, & salubriter ordinata. Non aũt dubitet dilectio tua, nos, si (quod non arbitramur) neglecta fuerint, quæ pro custodia canonum, & pro fidei integritate decernimus, vehementiùs commouendos: quia inferiorũ ordinũ culpę, ad nullos magis referẽdę sunt, q̃ ad desides negligentesque rectores, qui multam sæpè nutriunt pestilentiam, dum necessariam dissimulant adhibere medicinam. Data pridiè Kaleń Iulij, Alypio & Ardabure viris clarissimis consulibus.

Matth. 7. c

1. q. 1. Si quis hæreti ca.

1. q. 7. Saluberrimum.
1. q. 1. Ois cuiuslibet; Et ca. Si qs hæret. Et in de. Iuo. li. 3

Dist. 56. Inferiorũ cul.

A. D. 447.

EPISTOLA IIII. EIVSDEM.

Tituli capitulorum sequentis Epistolæ.

Quòd prohibeatur, in die Epiphaniæ baptismum celebrari. 1

Quòd cuncta nobis per ordinem rerum, per incarnationem Domini nostri salutis sacramenta digesta sunt. 2

Quòd in baptismo mors proueniat interfectione peccati, & sepulturam triduanam imitetur trina demersio, & ab aquis eleuatio, sit velut resurrectio de sepulcro. 3

Quòd beatus Apostolus Petrus in die Pentecostes virorum tria millia baptizauerit. 4

Quòd hæc duo tempora, id est, Pascha & Pẽtecoste, a Romanis Pontificibus ad baptizandum præfixa sunt. 5

Quòd omni tempore hi, qui necessitate mortis vrgentur, idest, ægritudinis, obsidionis, persequutionis, naufragij, debeant baptizari. 6

Vt de Sicilia terni semper annis singulis, de Episcopis ad diem tertium Kalendarum Octobrium, Romam sociandi synodo indissimulanter occurrant.

LEO Episcopus vniuersis Episcopis per Siciliam constitutis.

Diuinis præceptis & apostolicis monitis incitamur, vt pro omnium Ecclesiarum statu, impigro vigilemus affectu, ac si quid vsquàm repræhensioni inueniatur obnoxium, celeri solicitudine, aut ab ignorantiæ impetia, aut à præsumptionis vsurpatione reuocemus. Monente enim Dominicæ vocis imperio, quo beatissimus Apostolus Petrus trina repetitione mysticæ sanctionis imbuitur, vt Christi oues, qui Christum diligit, pascat: ipsius sedis, cui per abundantiam diuinæ gratiæ præsumus, reuerentia cohortamur, vt periculum desidiæ, quantùm possumus, declinemus: nè professio summi Apostoli, qua se amatorem Domini esse testatus est, vana inueniatur in nobis: quia negligenter pascens totiès commendatum Dominicum gregem, conuincitur summum non amare pastorem.

25. q. 1 Diuinis prece ptis.

Ioan. 21. c

CAPITVLVM I.

Quum ergò mihi, de charitatis vestrę actibus fraterna affectione solicito, certis indicijs innotuerit, vos in eo, quod inter sacramenta Ecclesiæ principale est, ab Apostolicæ institutionis consuetudine discrepare, ità vt baptismi sacramentũ numerosiùs in die Epiphaniæ, quàm paschali tempore celebretis: miror, vos, vel præcessores vestros, tam irrationabilem nouitatem vsurpare potuisse, vt confuso temporis vtriusq; mysterio, nullam esse differentiam crederetis inter diem, quo adoratus est Christus à Magis, & diem quo resurrexit a mortuis. Quam culpam nullo

 modo

modo potuissetis incidere, si vndè consecrationem honoris accepistis, indè legem totius obseruantiæ sumeretis: & beati Petri Apostoli sedes, quæ vobis sacerdotalis mater est dignitatis, esset ecclesiasticæ magistra rationis. A cuius vos regulis recessisse, minore posset æquanimitate tolerari, si aliqua commonitionis nostræ increpatio præcessisset. Nunc autem quia non desperatur correctio, mansuetudo seruanda est. Et licèt vix ferenda sit in sacerdotibus excusatio, quæ prætendat inscitiam: malumus tamen & censuram necessariam temperare, & ratione vos apertissimæ veritatis instruere.

B. Petri sedes quæ sacerdotalis mater est dignitatis, esse debet Ecclesiasticæ magistra rationis.

3 Semper quidem in æterno consilio Dei mansit humani generis incommutabiliter præordinata reparatio, sed ordo rerum, per Iesum Christum Dominum nostrum temporaliter gerendarum, in incarnatione Verbi sumpsit exordium. Vndè aliud tempus est, quo, annunciante angelo, beata virgo Maria fœcundandam se per spiritumsanctum credidit, & concepit; aliud, quo, salua integritate virginea, puer editus, exultante gaudio cœlestium ministrorum, pastoribus indicatur; aliud, quo infans circunciditur? aliud, quo hostia pro eo legalis offertur: aliud, quo tres Magi, claritate noui sideris incitati, in Bethlehem ab Oriente perueniunt, & adoratum paruulum mystica munerum oblatione venerantur. Nec iidem sunt dies quibus impio Herodi, ordinata diuinitùs in Ægyptum translatione subtractus est, vel quibus ab Ægypto in Galilæam, persequutore mortuo, reuocatus est. Inter has autem dispensationum varietates, accedunt augmenta corporea, crescit Dominus (sicut Euangelista testatur) profectibus ætatis & gratiæ; per dies Paschæ in templum Hierusalem cum parentibus venit; & quum abesset à societate redeuntium, sedens cum senioribus, & inter admirantes magistros disputans inuenitur; rationemq; remansionis suæ reddens, Quid est, inquit, quòd me quærebatis? nesciebatis, quòd in his, quæ patris mei sunt, oportet me esse? significans, eius se esse filium, cuius esset & templum. Iã verò quum in annis maioribus aperiùs declarandus, baptismum præcursoris sui Ioannis expetijt, quid deitatis eius remansit ambiguum, quandò baptizato Domino Iesu Spiritussanctus in columbæ specie super eum descendit & mansit, audita de cœlis patris voce, dicentis: Tu es filius meus dilectus, in te benè complacui? Quæ omnia ideò, quanta potuimus breuitate, perstrinximus, vt notum sit dilectioni vestræ, dies vniuersos Christi innumeris consecratos fuisse virtutibus, & in cunctis eius actionibus sacramentorum mysteria coruscasse: sed aliter quæq; signis denũciari, aliter rebus impleri: nec quęcunq; numerantur in operibus Saluatoris, ad tempus pertinere baptismatis. Nam si etiam illa, quæ post beati Ioannis lauacrum a Domino

Luc.1.d

Luc.2.a,b,c

Matth.2.a

Matt.2.c,d

Luc.2.f,g

Matth.3.d Luc.3.c.

gesta cognouimus, sub indiscreto honore colamus, omnia tempora continuatis erunt deputanda festis, quia omnia sunt plena miraculis. Verùm quia spiritus sapientiæ & intellectus ita Apostolos & totius ecclesiæ erudiuit magistros, vt in Christiana obseruantia nihil inordinatum, nihil pateretur esse confusum, discernendæ sunt causæ solennitatum, & in omnibus institutis patrum principumq; nostrorum, rationabilis seruanda distinctio, qua nõ aliter vnus grex & vnus pastor sumus, nisi quemadmodum Apostolus docet. *Idipsum dicamus omnes: Simus autem perfecti in eodem sensu & in eadem sententia.* 1.Cor.1.b

3 Quamuis ergò & illa quæ ad humilitatem, & illa quæ ad gloriam pertinent Christi, in vnam concurrant eandemque personam, totumque quicquid in illo & virtutis diuinæ est, & infirmitatis humanæ, ad nostræ reparationis tendat effectum, propriè tamen in morte crucifixi, & in resurrectione ex mortuis, potentia baptismatis nouam creaturam condit ex veteri, vt in renascentibus & mors Christi operetur, & vita, dicente beato Apostolo Paulo. *An ignoratis, quia quicunque baptizati sumus in* CHRISTO IESV, *in morte ipsius baptizati sumus? Consepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem, vt quomodò surrexit Christus à mortuis per gloriam patris, ità & nos in nouitate vitæ ambulemus. Si enim complantati facti sumus similitudini mortis eius, simul & resurrectionis erimus.* Et cætera, quæ latius magister gentium, ad commendandum sacramentum baptismatis, disputauit, vt appareret, ex huius doctrinæ spiritu regenerandis filijs hominum, & in Dei filios adoptandis, illum diem esse electum, in quo, per similitudinem formamq; mysterij, ea quæ geruntur in membris, his quæ in ipso sunt capite gesta, congruerent, dum in baptismatis regula, & mors interuenit interfectione peccati, & sepulturam triduanam imitatur trina demersio: & ab aquis eleuatio, resurgentis instar est de sepulcro. Ipsa igitur operis qualitas docet, celebrandæ generaliter gratiæ eum esse legitimum diem, in quo orta est & virtus muneris, & species actionis. Ad cuius rei confirmationem plurimùm valet, quòd ipse Dominus Iesus Christus, posteaquàm resurrexit à mortuis, discipulis suis, in quibus omnes ecclesiarum præsules docebantur, & formam & Potestatem tradidit baptizandi, dicens: *Euntes ergò nunc, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritussancti.* De quo vtiquè eos etiam ante passionem potuisset instruere, nisi propriè voluisset intelligi, regenerationis gratiam ex sua resurrectione cœpisse. Additur sanè huic obseruantiæ etiam Pentecostes ex aduentu Spiritussancti sacra solennitas, quæ de Paschalis festi pendet articulo. Et cùm ad aliosdies alia festa pertineant, hæc semper ad eum diem, qui resurrectione

De consec. dist.4 Propriè in morte.

Roma.6.

Mat.28.d

rectione Domini eſt inſignis, occurrit, porrigens quodammodò auxiliantis gratiæ manum, & eos, quos à die Paſchæ aut moleſtia infirmitatis, aut longinquitas itineris, aut nauigationis difficultas interclusit, inuitans, vt quibuslibet neceſſitatibus impediti, deſiderii ſui effectum dono ſpiritusſancti conſequantur. Ipſe enim vnigenitus Dei, in fide credentium & in virtute operum, nullam inter ſe & ſpiritumſanctum voluit eſſe diſtantiam, quia nulla eſt diuerſitas in natura, dicens: *Ego rogabo patrem, & alium paracletum dabit vobis, vt vobiſcum ſit in æternum, ſpiritum veritatis.* Et iterùm: *Paracletus autem ſpiritusſanctus, quem mittet pater in nomine meo, ille vos docebit omnia, & ſuggeret vniuerſa, quæcunque dixi vobis.* Et iterùm: *Cum venerit ille ſpiritus veritatis, ille diriget vos in omnem veritatem.* Cùm itaque veritas Chriſtus ſit, & ſpiritus veritatis, ſpiritusſanctus, nomenque paracleti vtrique ſit proprium, non diſſimile eſt feſtū, vbi vnum eſt ſacramentum.

Ioan. 14. b — Ioan. 14. d — Ioan. 16. c — Ioan. 14. a

De cō. di. 4. Propter ē in mort.

IIII Hoc autem nos, non ex noſtra perſuaſione defendere, ſed ex Apoſtolica authoritate ſeruare, ſatis idoneo probamus exemplo, ſequentes beatum Apoſtolum Petrum, qui in ipſo die, quo omnem credentium numerum, promiſſus ſpiritusſancti repleuit aduentus, trium millium populum, ſua prædicatione conuerſum, lauacro baptiſmatis conſecrauit. Quod ſancta ſcriptura, quæ Apoſtolorum actus continet, fideli hiſtoria docet, dicens: His auditis, compuncti ſunt corde, & dixerunt ad Petrum, & ad reliquos Apoſtolos: *Quid faciemus viri fratres? Petrus verò ad illos: Pœnitentiam* (inquit) *agite, & baptizetur vnuſquiſque veſtrum in nomine* IESV CHRISTI, *in remiſſionem peccatorum veſtrorum, & accipietis donum ſpiritusſancti. Vobis enim repromiſſio eſt, & filijs veſtris, & omnibus qui longè ſunt, quoſcunque aduocauerit Dominus Deus noſter.* Aliis etiam verbis pluribus teſtificatus, exhortabatur eos, dicens: *Saluamini à generatione iſta praua. Qui ergo receperunt ſermonem eius, baptizati ſunt, & appoſita ſunt in illa die animæ circiter tria millia.*

Act. 2. f

De cō. di. 4. Duo tempora.

V Vndè quia manifeſtiſſimè patet, baptizandis in eccleſia electis, hæc duo tempora (de quibus loquuti ſumus) eſſe legitima, dilectionem veſtram monemus, vt nullos alios dies huic obſeruantiæ miſceatis.

VI Quia etſi ſunt alia quoquè feſta, quibus multa in honorem DEI reuerentia debeatur, principalis tamen & maximi ſacramenti cuſtodienda nobis eſt * myſticæ rationis exceptio, non interdicta licentia, qua in baptiſmo tribuendo quolibet tempore periclitantibus ſubuenitur. Ità enim ad has duas feſtiuitates, connexas ſibimet atque cognatas, incolumium & in pacis ſecuritate degentium, libera vota differimus, vt in mortis periculo, in obſidionis diſcrimine, in perſecutionis anguſtiis, in timore naufragii, nullo tempore, hoc veræ ſalutis ſingulare præſidium cuiquam denegemus. Si quis autem Epiphaniæ feſtiuitatem, quæ in ſuo ordine, debito honore veneranda eſt, ob hoc exiſtimat priuilegium habere baptiſmatis, quia hoc quidam putant, quòd in eadem die Dominus ad baptiſmum ſancti Iohannis acceſſerit, ſciat illius baptiſmi aliam gratiam, aliam fuiſſe rationem: nec ad eandem pertinuiſſe virtutem, qua per ſpiritumſanctum renaſcuntur, de quibus dicitur: *Qui non ex ſanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, ſed ex* DEO *nati ſunt.* Dominus enim nullius indigens remiſſione peccati, nec quærens remedium renaſcendi, ſic voluit baptizari, quomodò voluit circuncidi, hoſtiamque pro ſe emundationis offerri, vt qui factus erat ex muliere, (ſicut Apoſtolus ait) fieret & ſub lege, quam non venerat ſoluere, ſed adimplere, & implendo finire, ſicut beatus Apoſtolus prædicat, dicens: Finis autem legis Chriſtus ad iuſtitiam omni credenti. Baptiſmi autem ſui in ſe condidit ſacramentum, quia in omnibus primatum tenēs, ſe docuit eſſe principium. Et tunc regenerationis potentiam ſanxit, quando de latere ipſius profluxerunt ſanguis redemptionis & aqua baptiſmatis. Sicut ergò vetus teſtamentum noui teſtificatio fuit, & lex per Moſen data eſt, gratia autem & veritas per Ieſum Chriſtum facta eſt: ſicut diuerſa ſacrificia vnam hoſtiam præformarunt, & multorum agnorum occiſio, illius immolatione finita eſt, de quo dicitur: Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Sic & Iohannes, non Chriſtus, ſed Chriſti præuius, non ſponſus, ſed ſponſi amicus, fuit adeò fidelis, & non ſua quærens, ſed quæ Ieſu Chriſti, vt ſe profiteretur, ad ſoluenda calceaméta pedum eius indignum: quoniam ipſe quidem baptizaret in aqua in pœnitentiam, ille autem baptizaturus eſſet in ſpiritu ſancto & igni, qui duplici poteſtate & vitam redderet, & peccata conſumeret. His itaque, fratres chariſſimi talibus ac tantis exiſtentibus documentis, quibus, omni ambiguitate ſubmota, euidenter agnoſcitis, in baptizandis electis, qui ſecundum Apoſtolicam regulam, & exorciſmis ſcrutandi, & ieiuniis ſanctificandi, & frequentibus ſunt prædicationibus imbuendi, duo tantùm tempora id eſt, paſcha & Pentecoſten, eſſe ſeruáda: hoc veſtræ indicimus charitati, vt ab Apoſtolicis inſtitutis nullo vlteri⁹ recedatis exceſſu. Quia inultum poſt hæc eſſe non poterit, ſi quiſquā Apoſtolicas regulas in aliquo crediderit negligendas.

* myſticæ & rationabilis.

De cō. di. 4. Si qui neceſſit. — Ibid. Si quis autem epi. et in dec. Iuo. lib. 1. — Baptiſmus Ioannis nō conferebat gratiam. — Ioan. 1. — Matth. 3. d — Luc. 3. e — Luc. 2. c. d — Galat. 4. a — Matth. 5. b — Rom. 10. a — Ioan. 19. f — Ioan. 1. b — Ioan. 3. d — Matt. 3. c — Luc. 3. c. d

Iudec. Iuo. lib. 1. De cō. di. 4. Duo autē tempora. Secundum Apoſtolicā regulam baptizādi, & exorciſmis ſecundi, & ieiuniis ſanctificandi, & frequentibus ſunt prædicationibus imbuendi.

7 Quare illud primitus pro cuſtodia concordiſſimæ veritatis exigimus, vt quia ſaluberrimè à ſanctis patribus conſtitutum eſt, binos in annis ſingulis epiſcoporum debere eſſe conuentus, terni ſemper ex vobis ad diē tertium Kalendarum Octobrium Romam,

Nic. con. c. 5.

fraterno concilio indissimulanter cõcurrant: quod vtiquè laboriosum non est, si vicissim inter vos hæc consuetudo seruetur. Quoniã adiuuante gratia Dei, faciliùs poterit prouideri, vt in ecclesijs Christi nulla scandala, nulli nascantur errores, quum coram beatissimo Apostolo Petro id semper in commune tractatum fuerit, vt omnia instituta, canonumque decreta apud omnes Domini sacerdotes inuiolata permaneant. Hæc autem quę inspirante Domino, vobis insinuanda credidimus, per fratres & coëpiscopos nostros, * Bachillum atque Paschasinum, ad vestram volumus notitiam peruenire. Quibus referentibus, cognoscamus, quàm reuerenter à nobis Apostolicæ sedis statuta seruentur. Data duodecimo Kalendas Nouembris, Alypio & Ardabure viris clarissimis consulibus.

* Vacillum

EPISTOLA V. EIVSDEM AD Dorum Beneuentanum Episcopum.

DILECTISSIMO fratri Doro Leo Episcopus. Iudicium, quod de te sperabamus, dolemus esse frustratum, quandò ea te commisisse perspicimus, quæ omnem ecclesiasticæ sanctionis regulam culpabili nouitate fœdarent, cùm plenissimè noueris, quanta solicitudine per omnes Domini ecclesias paternorum velimus canonum præcepta seruari, & hanc maximè curam ad sacerdotes vniuersarum plebium pertinere, vt sanctarũ constitutionum regulæ nullis corrumpantur excessibus. Vndè miramur te, quem authoritatum Apostolicæ sedis obseruantissimum esse conuenerat, tam negligenter ac potiùs insolenter egisse, vt traditarum tibi legum non custos, sed transgressor existeres. Libello etenim Pauli presbyteri tui, qui in subditis habetur, cognouimus, apud te nouo ambitu, fœdoque colludio presbyteri ordinem fuisse turbatum, ità vt vnius festina & immatura prouectio, quædam eorũ deiectio facta sit, quorum honorem ætas commendabat, & nulla culpa minuebat. Quòd si ambientis intentio, aut imperita fauentium studia id, quod nunquàm habuit consuetudo, poscebant, vt incipiens emeritis, & nouellus præferretur antiquis: tuæ fuerat industriæ atque doctrinæ, vt iniustè petentium desideria rationabili authoritate cohiberes, nè quem in sacerdotali properè prouehebas honore, ad iniuriam eorum, quibus sociabatur, inciperet, minorque se fieret, dum in illo nõ humilitatis virtus, sed elationis vitium roboraretur. Neque enim ignorabas dixisse Dominum, quòd qui se humiliat, exaltabitur: qui verò se exaltat, humiliabitur. Vos autem quęritis de pusillo crescere, & de honore maiores esse. Vtrunque enim inordinatum, vtrunque præposterum est: & omnis laborum fructus aufertur, omnis meritorum mensura vacuatur, si tantum quis assequitur dignitatis, quantum adulationis obtinuit, vt cupiditas eminendi non solùm superbientem minuat, sed etiàm conniuentem. Si vero (vt asseritur) primi, secundique presbyteri, circa Epicarpium sibimet præponendum, tam huic assentatio fauit, vt illum cũ sui dedecore poscerent honorari: nec hoc quidè illis, proprio se iudicio deijcientibus tribui debuit quod volebant, cui tam miseræ voluntati te digniùs fuerat obuiare, quàm cedere. Deformis autem & ignaua subiectio benè sibi conscijs, & non irritam facientibus gratiam Dei, præiudicare non potuit, vt primatus suos quocunque commercio in alterutrum transferentes, subsequentium suorum minuerent dignitatem * & quem vltimum sibi antepo. suerant, cæteris præemineret. Prædicti igitur presbyteri, qui indignos se honoris sui ordine sunt professi, licèt priuari etiàm sacerdotio mererentur, tamen vt eis pro Apostolicæ sedis pietate parcatur, vltimi inter omnes ecclesiæ presbyteros habeantur. Et vt iudicij sui sententiam ferant, inferiores etiam illo erunt, quem propria sententia sibimet prætulère, cęteris omnibus presbyteris in eo ordine permanentibus, quẽ vnicuique ordinationis suæ tempus ascripsit. Nec quisquam, præter prædictos duos, imminutę dignitatis patiatur iniuriam: sed in eorũ statum tantummodò hoc recurrat opprobrium, qui nouello & immaturè ordinato inferiores fieri delegerunt, vt illam euangelicam sententiam ad se sentiant pertinere, qua dicitur: *Quo iudicio iudicaueritis iudicabitur de vobis: & qua mensura mensi fueritis, eadem remetietur vobis.* Paulus verò presbyter ordinem suum, de quo laudabili firmitate non cessit, obtineat. Nec vlteriùs aliquid in cuiusquam præsumatur iniuriam, ità vt dilectio tua, quam non immeritò tota facti huius pulsat inuidia, hoc saltem remedio curare se properet, vt sinè dissimulatione hæc quæ decernimus, tradantur effectui, nè si iteratò ad nos imploratio iusta confugerit, necesse sit seueriùs commoueri, cùm his, quæ malè sunt facta, correctis, malimus redintegrare disciplinam, quàm augere vindictam. Exequutionem verò præceptionum nostrarũ, fratri & coepiscopo nostro Iulio commisisse nos noueris, vt omnia illi quemadmodũ constituimus, roborentur. Data * Idibus Martij, Posthumiano viro clarissimo consule.

Lu. 14. a. 18. c.

* sed qui vltimum sibi antepositi fuerant, hi iam cæteris non præminerent.

Matth. 7. a. Marc. 4. c.

* viij. Idus Mar. An. D. 448.

EPISTOLA VI.

Epistola eiusdem ad Eutychen Constantinopolitanum abbatem.

DILECTISSIMO filio Eutycheti presbytero, Leo Episcopus. Ad notitiam tuæ dilectionis * Epistola retulisti, quòd Nestoriana hæresis quorundam rursus studijs pullularet. Solicitudinem tuam ex hac parte nobis placuisse, rescripsimus, qm iudex animi tui

* literis

tui est sermo, quem sumpsimus. Vndè non ambigimus authorem catholicæ fidei Dominum tibi in omnibus affuturum. Nos autem cùm pleniùs, quorum hoc * improbitate fiat, potuerimus agnoscere, necesse est, auxiliante Domino prouidere, quatenùs nefandum virus dudumque damnatum, radicitùs possit extingui. Deus te custodiat incolumen dilectissime fili. Datum Kalen. Iunij, Posthumiano & Zenone viris clariss. coss.

* prauitate vel importunitate.

An. D. 448.

EPISTOLA VII.

LEO Episcopus Theodosio Augusto. Quantum præsidij Dominus Ecclesiæ suæ in fide vestræ clementiæ præpararit, his etiàm literis, quas ad me misistis, ostenditur, vt vobis non solùm regium, sed etiàm sacerdotalem animum inesse gaudeamus. Si quidem præter imperiales & publicas curas, pijssimam solicitudinem Christianæ religionis habetis, nè scilicet in populo Dei, aut schismata, aut hæreses, aut vlla scandala cōualescant: quia tunc est optimus regni vestri status, quandò sempiternæ & incommutabili Trinitati, vnius deitatis confessione seruitur. Quid autem in Constantinopolitana Ecclesia perturbationis acciderit, quod ità fratrem & coepiscopum nostrum Flauianum potuerit commouere, vt Eutychen presbyterum communione priuaret, nondùm potuimus euidenter cognoscere. Quamuis enim prædictus presbyter ad sedem Apostolicam per libellum doloris sui querimoniam miserit, breuiter tamen aliqua prælibauit, allerens se Nicænæ Synodi constituta seruantem, frustrà in fidei diuersitate culpatum. Eusebij autem Episcopi accusatoris eius libellus, cuius exemplaria ad nos prædictus presbyter misit, de obiectionis euidentia nihil habebat. Sed cùm presbytero hæreseos crimen intenderet, quem tamen in eo sensum argueriṫ, non euidenter expressit, quamuis & ipse Episcopus Nicænæ Synodi profiteatur in hac re se esse decretis, propter quod non habuimus, vndè aliquid disceremus. Et quia causæ meritum, fidei ratio, & laudabilis solicitudo vestræ pietatis exegit, necesse est, iam locum subreptionibus non patere, sed priùs, de quibus eum æstimat arguendum, instrui nos oportet, vt possit de benè cognitis congruè iudicari. Ad prædictum autem Episcopum dedi literas, quibus mihi displicere cognosceret, quòd ea, quæ in tanta causa gesta fuerant etiam nimio silentio reticeret, cùm studere debuerit primitùs nobis cuncta referare. Quem credimus, vel post admonitionem, omnia ad nostram notitiam relaturum, vt in lucem ductis his, quę adhuc videntur occulta, id quod euangelicæ & apostolicæ doctrinæ conuenit, iudicetur. Data ad Kalend. Martias, Asterio & Protogene viris clariss. consulibus.

Eutyches presbyter Constantinopoli ex communicatus apud Rom. sedē conquerī.

An. D. 449.

EPISTOLA EIVSDEM AD FLAuianum Constantinopolitanum Episcopum, vbi quærit, cur Eutyches à communione Ecclesię fuerit separatus.

De hac tota causa legendum est Breuiariū Liberati, quod infra positū est, post V Synodum, cet tis de causis.

EPISTOLA VIII.

DILECTISSIMO fratri Flauiano Episcopo, Leo Episcopus. Cùm Christianissimus & clementissimus Imperator * sanctæ & laudabilis fidei, pro Ecclesiæ catholicæ pace solicitus, ad nos scripta transmiserit de his, qui apud vos perturbationis strepitum mouerant, miramur fraternitatem tuam, quicquid illud scandali fuerit, nobis silere potuisse, & non potiùs procurasse, vt primitùs nos insinuatio magis tuę relationis instrueret, nè de rerum gestarum possemus fide ambigere. Accepimus enim libellum Eutychetis presbyteri, qui se queritur, accusante Eusebio Episcopo, immeritò communione priuatum, maximè cùm euocatum se affuisse testetur, nec sui præsentiam denegâsse, adeò vt in ipso iudicio libellum appellationis suæ se asserat obtulisse, nec tamen fuisse susceptum, qua ratione compulsus sit, vt contestatorios libellos in Constantinopolitana vrbe proponeret. Quibus rebus intercedentibus, necdùm agnoscimus, qua iustitia a communione Ecclesiæ fuerit separatus. Sed respicientes ad causam, facti tui nōsse volumus rationem, & vsque ad nostram notitiam cuncta deferri: quoniam nos, qui sacerdotum Domini matura volumus esse iudicia, nihil possumus, incognitis rebus, in cuiusquam partis præiudicium definire, priusquàm vniuersa, quæ gesta sunt, veraciter audiamus. Et ideò fraternitas tua per idoneam maximè aptamque personam, plenissima nobis relatione significet, quid contra antiquam fidem nouitatis emerserit, quod seueriori sententia dignum fuerit vindicari. Nam & Ecclesiastica moderatio, & religiosa pijssimi principis fides, multam nobis solicitudinem Christianæ pacis indicunt, vt amputatis dissensionibus, fides catholica inuiolata seruetur, & his, qui praua defendunt, ab errore reuocatis, nostra authoritate, quorū fides probata fuerit, muniatur. Nec aliqua poterit ex hac parte difficultas afferri, cùm memoratus presbyter libello proprio sit professus, paratum se esse ad corrigendum, si quid in se inuentum fuerit quod repræhensione sit dignum. Decet enim talibus causis hoc maximè prouideri, vt sinè strepitu concertationum, & charitas custodiatur, & veritas defendatur, frater charissime. Et ideò quia dilectio tua de tanta causa nos videt necessariò esse solicitos, quàm plenissimè & lucidè vniuersa nobis, quod antè facere debuit, indicare festinet: nè inter assertiones partiū, aliqua ambiguitate fallamur, & dissensio,

* sanctis & laudabili fide.

Conscius & cert' sedi Primatus hęc audet Leo.

quæ

quæ in suis initijs abolenda est, nutriatur: cùm in corde nostro ea obseruantia, Deo inspirante, permaneat, nè constitutiones venerabilium patrum diuinitùs roboratæ, & ad soliditatem fidei pertinentes, praua cuiusquã interpretatione violentur. Deus te custodiat incolumen, frater charissime. Datum 12.

An.D.449. Kaleñ Maij, Asterio & Protogene viris clariss. coss.

RESCRIPTVM FLAVIANI Episcopi Constantinopolitani, ad sanctissimum Leonem Papam vrbis Romæ.

De subdoli hostis insidijs. 1
De fraudulenta subtilitate hæreticorum. 2
De blasphemijs Eutychetis. 3
De excommunicatione eius iustissima. 4

DOMINO beatissimo & Deo amabili patri Leoni, Flauianus in Domino æternam salutem.

CAPITVLVM I.

NVLLA res Diaboli venena compescit, nec continet mortiferas eius sagittas. Sursùm enim atque deorsùm peruolans, quærit, quos possit occidere, quos possit superare, quos possit deuorare. Propter quam rem vigilandum est, & orationibus a Deo obtinendum, vt fatuas inquisitiones euitare possimus. Decet enim sequi patres nostros, nec commutare definitionem eorum perpetuam, quorum regulam sm sacras scripturas esse didicimus. Depositis ergò fletibus & lachrymis, quas incessanter fundo, quia sub me clerus degens, inuasus est a fero dæmone, & non potui eum liberare, nec auferre a tali lupo, qui animam meam pro illis paratus eram ponere; quomodò raptus sit, quomodò resilijt a proposito diuino, & ad illum cucurrit, qui perdere consueuit, præcepta pa-

*declinans trum * declinans & constituta eorum despiciens, iam incipio enarrare.

2 Sunt enim quidam, veste sua oues signi-

Matth.7. c ficantes, interiùs lupi rapaces, quos ex fructibus eorum debemus agnoscere. Isti pri-

1.Ioan.2. c ma fronte videntur esse de numero nostro, sed non sunt de numero nostro. Si enim de numero nostro essent, nobiscum mansissent. Quandò autem cœperunt assumere impietatem, illud, quod priùs occultabatur in illis, aperitur, & dolus omnis fit omnibus manifestus. Inueniuntur autem infirmæ fidei homines, & qui diuinas lectiones nesciunt, & secum eos in perditionem præcipitant, dissipantes & vituperantes patrum disciplinas, &

*relinquunt * reliquas sanctas scripturas ad suam perditionem, quos quidem debemus præuidere, & à quibus multùm oportet cauere, nè in malitia sua aliqui occupati, concidant de sua firmitate. Exacuerunt enim linguam suam quasi serpentes, & venenum in labijs habent quasi aspides. De his, hæc propheta clamauit.

3 Talis inter nos Eutyches emersit, quondàm presbyter & archimandrites, qui quasi nostræ religionis sectam * sapiebat, & hanc * præferebat: Nestorij quidem impietati resistens in pugna, quæ contra Nestorium pa-

*capiebat. *preferebat

batur: trecentorum autem decem & octo sanctorum patrum de fide expositionem factã, & sanctæ memoriæ Cyrilli epistolam scriptam ad Nestorium, vel ad similes eius, quibus omnes assenserunt, tentauit euellere, antiquam impij Valentini & Apollinaris reparans sectam, & non timuit præceptum regis veri Dei, dicentis: *Quicunque scandalizauerit vnũ de pusillis istis, expedit ei vt mola asinaria alligetur collo eius, & demergatur in profundum maris.* Verecundiam autem omnem eius perfidia abiecit, & quam gerebat infidelitatis pellem excutiens, in sancta synodo asserebat, instanter dicens: Dominum nostrum Iesum Christum non oportere confiteri de duabus naturis post humanam susceptionem, cùm a nobis vnius substantiæ & vnius personæ cognoscatur, neque carnem Domini coessentialem nobis subsistere, tanquàm ex nobis susceptam & coadunatam Dei verbo secundùm substantiam; sed dicebat virginem quidem quæ eum genuit, secundùm carnem consubstantialem nobis esse: ipsum autem Dominũ non suscepisse ex ea carnem consubstantialẽ nobis, & corpus Domini non esse quidem corpus hominis: humanum verò corpus esse, quod est ex Virgine, omnium patrum expositionibus contraria sentiens.

Matth.18. a Marc.9.

4 Sed nè multa dicens, longam faciam epistolam: olim, quicquid egerimus, misimus ad beatitudinem vestram literas, quibus literis docuimus & presbyterio illum esse nudatum, quia sic captus est, & iussimus eum cum monasteris nullam habere rationem, & exclusimus eum a communione nostra, vt sanctitas vestra hoc cognoscens, quod circa illum actum est, omnibus Episcopis, sub beatitudine vestra degentibus, manifestare dignetur illius impietatem, nè nescientes aliquid ille senserit, quasi ad orthodoxum, vel per literas, vel per aliquam coniunctionem loquantur.

Eutyches damnatus a Flauiano de sententia Concilij Constantinopolis.

EPISTOLA LEONIS PAPÆ ad Theodosium Augustum, IX.

LEo vrbis Romæ Episcopus, Theodosio semper Augusto. Pro integritate fidei catholicæ Christianissimum principem conuenit esse solicitum, & hoc indefessis precibus diuinam misericordiam posco, vt cordi di vestro id, quod est veritatis inspiret, neq; falli vos in aliquo humanarum calliditatum æmulatione patiatur. A me autem, atque ab omnibus catholicis sacerdotibus, quæ Euangelicæ fidei pietas defendat, satis plenè, ac lucidè literis meis (quas clementiam vestram iamdudùm per famulum vestrum Epiphaniũ tribunum, qui pro hac causa missus est) arbitror vos accepisse. Ratum est, nec ambigi

potest,

potest, hoc nos purissimè, credere, hoc constanter asserere, quod etiàm venerandi patres, quondàm apud Niceam congregati, secundùm fidem symboli credendum & confitendum sacratissima authoritate sanxerunt. Nos enim, venerabilis Imperator, sicut Nestorij dogma peruersum meritò anathematizauimus, ità iustè etiàm horum impietatem, qui veritatem carnis nostræ negant à Domino Iesu Christo susceptam esse, damnamus. Vndè si pietas vestra suggestioni ac supplicationi nostræ dignetur annuere, vt intra Italiam haberi iubeatis Episcopale conciliũ, citò (auxiliante Deo) poterunt omnia scandala, quæ in perturbationem totius ecclesiæ sunt commota, resecari, vt per vniuersum regnum vestrũ catholicæ fidei integritate seruata, & pacem Christianam manere, & vestram apud Deum crescere gloriam gaudeamus. Data octauo kalen. Iunias, Asterio & Protogene viris clariss. consulibus. An. D. 449.

RESCRIPTVM LEONIS PAPAE ad Flauianum Constantinopolitanum Episcopum, contra Eutychetis perfidiam & hæresim.

EPISTOLA X.

Quòd ignorantia sanctarum scripturarum, Eutychen hæreticum fecerit. 1
Contra eos, qui in duos filios dispensationis Dominicæ mysteriũ scindere moliuntur. 2
Contra eos, qui passibilem diuinitatem vnigeniti filij Dei audent asserere. 3
Contra eos, qui in duas naturas Christi temperamentum, vel confusionem, argumentantur. 4
Contra eos, qui cœlestem, aut alterius cuiusque substantiæ, existere formam serui, quam ex nobis assumpsit, insaniendo asserunt. 5
Contra eos, qui duas quidem ante adunationem naturas Domini delirant, vnam verò post adunationem confingunt. 6

CAPITVLVM I.

LEo Episcopus dilectissimo fratri Flauiano Constantinopolitano Episcopo. Lectis dilectionis tuæ literis, quas miramur fuisse tam seras, & gestorum Episcopalium ordine recensito, tandèm quid apud vos scandali contigerit, atque contra integritatem fidei exortum fuisset, agnouimus: & quæ priùs videbantur occulta, nunc nobis reseruata patuerunt. Quibus Eutyches, qui presbyterij nomine honorabilis videbatur, multùm * imprudens, & nimis imperitus ostenditur, vt etiàm de ipso dictum sit à propheta: Noluit intelligere vt benè ageret, iniquitatem mediatus est in cubili suo. Quid autem iniquiùs, quàm impia sapere, & sapientioribus doctioribusque non credere? Sed in hanc insipientiam cadunt, qui cùm ad cognoscendam veritatem aliquo impediuntur obscuro, non ad propheticas voces, non ad apostolicas literas, nec ad euangelicas authoritates, sed ad semetipsos, recurrunt. Sed ideò magistri erroris existunt, quia veritatis discipuli nõ fuêre. Quam enim eruditionẽ de sacris noui & veteris testamenti paginis acquisiuit, qui nec ipsius quidem symboli initia comprehendit? Et quod per totum mundum omnium regeneratorum voce depromitur, istius adhuc senis corde non capitur.

*impudẽs
Psal. 35.
24. q. 3. Quid autẽ iniquius.

2 Nesciens igitur quid deberet de verbi Dei incarnatione sentire, nec volens ad promerendum intelligentiæ lumen, in sanctarum scripturarũ latitudine laborare, illam saltem communem & indiscretam confessionem solicito apprehendisset auditu, qua fidelium vniuersitas profitetur, credere se in Deum patrem omnipotentem, & in Iesum Christum filium eius vnicum, Dominum nostrum, qui natus est de spiritusancto ex Maria virgine. Quibus tribus sententijs omnium ferè hæreticorum machinæ destruuntur. Cum enim DEVS & omnipotens, & æternus pater creditur, consempiternus eidem filius demonstratur, in nullo à patre differens, quia de Deo DEVS, de omnipotente omnipotens, de æterno natus est coæternus, nõ posterior tempore, non inferior potestate, non dissimilis gloria, non diuisus essentia. Idem verò sempiterni genitoris vnigenitus sempiternus, natus est de spiritusancto ex Maria virgine. Quæ natiuitas temporalis, illi natiuitati diuinæ & sempiternæ nihil minuit, nihil contulit, sed totã se reparando homini, qui erat deceptus, impendit, vt & mortem vinceret, & diabolũ, qui mortis habebat imperium, sua virtute destrueret. Non enim superare nos possemus peccati & mortis authorem, nisi naturam nostram ille susciperet, & suam faceret, quem nec peccatum contaminare, nec mors potuit detinere. Conceptus quippe est de spiritusancto intra vterum matris virginis, quæ ita illũ, salua virginitate, edidit, quemadmodùm salua virginitate concepit. Sed si de hoc Christianæ fidei fonte purissimo syncerum intellectũ haurire non poterat, quia splendorem perspicuæ veritatis obcæcatione sibi propria tenebrârat, doctrinæ se euangelicæ subdidisset, dicente Matthæo: *Liber generationis Iesu Christi filij Dauid, filij Abraham*. Apostolicæ quoquè prædicationis expetisset * instructum, & legens in epistola ad Romanos, *Paulus seruus Iesu Christi, vocatus apostolus, segregatus in euangelium Dei, quod antè promiserat per Prophetas suos in scripturis sanctis de filio suo, qui factus est ei ex semine Dauid secundum carnem*, ad propheticas paginas piam solicitudinem contulisset, & inuenisset promissionẽ Dei ad Abraham dicentis: In semine tuo benedicentur omnes gentes. Et nè de huius seminis proprietate

Hebr. 2. d.
Matth. 1. a
*instructionem.
Rom. 1. a
Gene. 22.
Gal. 3. a

prietate dubitaret, secutus fuisset Apostolum
Gal.3.c dicentem: *Abrahæ dicta sunt promissiones & semini eius. Non dicit, & seminibus, quasi in multis, sed quasi in vno, & semini tuo quod est Christus.* Esaiæ quoquè prædicationem interiore
Esa.7.c. appræhendisset auditu, dicentis: *Eccè virgo*
*vocabunt *in vtero concipiet, & pariet filium, & * vocabitur nomen eius Emmanuel quod est, interpreta-*
Matth.1. *tum, Nobiscum Deus:* Eiusdemque Prophetæ
Esa.9.a fideliter verba legisset: *Puer natus est nobis, filius datus est nobis cuius potestas super humerum eius, & vocabitur nomen eius magni consilij angelus, admirabilis consiliarius, Deus fortis, Princeps pacis, pater futuri seculi.* Nec frustratoriè loquens, ità verbum diceret carnem factum, vt editus vtero virginis Christus, haberet, formam hominis, & non haberet materni corporis veritatem. An fortè ideò putauit Dominum nostrum Iesum Christum, non nostræ esse naturæ, quia missus ad beatam
Luc.1.d Mariam Angelus, ait: *Spiritussanctus superueniet in te, & virtus altissimi obumbrabit tibi: Ideoq; & quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei:* vt quia conceptus virginis, diuini fuit operis, non de natura concipientis fuerit caro concepti? Sed non ità intelligenda est illa generatio singulariter mirabilis, & mirabiliter singularis, vt per nouitatem creationis proprietas remota sit generis. fœcunditatē enim virgini Spiritussanctus dedit. veritas
Pro.9.a autem corporis sumpta de corpore est: &
Ioan.1.b ædificante sibi sapientia domum, verbum caro factum est, & habitauit in nobis, hoc est, in ea carne, quam sumpsit ex homine, & quā spiritus vitæ rationalis animauit.

3 Salua igitur proprietate vtriusque naturæ, & in vnam coeunte personam, suscepta est à maiestate humilitas, à virtute infirmitas, ab æternitate mortalitas, & ad resoluendum conditionis nostræ debitum, natura inuiolabilis, naturæ est vnita passibili. vt quod nostris remedijs congruebat, vnus atque idem mediator Dei & hominum, homo Christus Iesus, & mori posset ex vno, & mori non posset ex altero. In integra ergò veri hominis, perfectaque natura, verus natus est Deus: totus in suis, totus in nostris. Nostra autem dicimus, quæ in nobis ab initio creator condidit, & quæ reparanda suscepit. Nam illa quæ deceptor intulit, & homo deceptus admisit, nullum habuêre in Saluatore vestigiū. Nec quia communionem humanarum subijt infirmitatum, ideò nostrorum fuit particeps delictorum. Assumpsit formam serui, sinè sorde peccati, humana augens, diuina non minuens: quia exinanitio illa, qua se inuisibilis visibilem præbuit, & creator ac Dominus omnium rerum vnus voluit esse mortalium, inclinato fuit miserationis, non defectio potestatis. Proindè qui manens in forma Dei, fecit hominem, idem in forma serui, factus est homo. Tenet enim sinè defectu proprietatem suam vtraque natura. Et sicut formam serui, Dei forma non adimit: ità formam Dei, serui forma non minuit. Nam quia gloriabatur diabolus hominem, sua fraude deceptum, diuinis caruisse muneribus, & immortalitatis dote nudatum, duram mortis subijsse sententiam, seque in malis suis quoddam de præuaricatoris consortio inuenisse solatium, Deū quoquè, iustitiæ exigente ratione, erga hominem, quem in tanto honore condiderat, propriam mutâsse sententiam: opùs fuit secreti dispensatione consilij, vt incōmutabilis Deus, cuius voluntas nō potest sua benignitate priuari, primam erga nos pietatis suæ dispositionem, sacramento occultiore compleret, & homo, diabolicæ iniquitatis versutia actus in culpam, contra Dei propositum non periret.

4 Ingreditur ergò hæc mundi infirma filius Dei, de cœlisti sede descendens, & à paterna gloria non recedens, nouo ordine, noua natiuitate generatus. Nouo ordine, quia inuisibilis in suis, visibilis factus est in nostris. Incomprehensibilis, voluit comprehendi. Ante tempora manens, esse cœpit ex tempore. Vniuersitatis Dominus seruilē formā, obumbrata maiestatis suæ immensitate, suscepit. Impassibilis Deus, non dedignatus est esse homo passibilis: & immortalis, mortis legibus subiacere. Noua autem natiuitate generatus, quia inuiolata virginitas concupiscentiā nōsciuit, carnis materiam ministrauit. Assumpta est igitur de matre Domini natura, non culpa: nec in Domino Iesu Christo, ex vtero virginis genito, quia natiuitas est mirabilis, ideò natura est dissimilis. Qui enim verus est Deus, idē verus est homo. Et nullum est in hac vnitate mendacium, dum inuicèm sunt & humilitas hominis, & altitudo deitatis. Sicut enim Deus non mutatur miseratione, ità homo non consumitur dignitate. Agit enim vtraque forma cum alterius communione, quod proprium est, verbo, scilicet operante quod verbi est, & carne exequente quod carnis est. Vnum horū coruscat miraculis, aliud succumbit iniurijs.
Et sicut verbum ab æqualitate paternæ gloriæ Veritas diuinæ, & humanæ naturæ in Christo
non recessit, ità caro naturam nostri generis eleganter
non reliquit. Vnus enim idemque est, quod ostenditur.
sæpe dicendum est, verè Dei filius, & verè hominis filius. Deus per id, quòd in principio Ioan.1.a
erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Ioan.1.b
Deus erat verbum. Homo per id, quòd verbū Ioan.1.a
caro factum est, & habitauit in nobis. DEVS per id, quod omnia per ipsum facta sunt, & sinè ipso factum est nihil. Homo per id, quòd Galat.4.a
factus est ex muliere, factus est sub lege. Natiuitas carnis, manifestatio est humanæ naturæ. Partus virginis, diuinæ est virtutis indicium. Infantia paruuli, ostenditur humilitate cunarum. Magnitudo altissimi, declaratur vocibus Angelorum. Similis est rudimentis hominum, quem Herodes impius Matth.2.c
molitur occidere. Sed Dominus est omnium, quem magi gaudentes veniunt suppliciter Matth.2.b
adorare.

adorare. Iam cùm ad præcursoris sui Ioãnis
baptismum venit, nè lateret, quod carnis ve-
lamine diuinitas tegeretur, vox patris de cœ-
Matth.3.d Luc.3.c lo intonans, dixit: Hic est filius meus dilect⁹,
in quo mihi beoè complacuit. Quem itaque
Marc.1.b Matth.4.a sicut hominem, diabolicat tentat astutia, ei-
dem sicut Deo angelica famulantur officia.
Esurire, sitire, lassescere, atque dormire, eui-
Ioan.6.c Ioan.4.a denter humanum est. Sed quinque panibus
quinq; millia hominum satiare, & largiri Sa-
marttanæ aquam viuam, cuius haustus bibẽ-
Matth.14.c Luc.8.b ti præstet, nè vltrà iam sitiat, supra dorsum
maris, plantis noo subsidentibus, ambulare,
& elationes fluctuum increpata tempestate
Luc.8.d coosternere, sinè ambiguitate diuinum est.
Sicut ergò (vt multa prætercam) non eiuſdẽ
naturæ est, flere miserationis affectu amicum
Ioan.11.e mortuum, & eundem remoto quatriduanæ
aggere sepulturæ, ad vocis imperium excita-
re rediuiuum, aut in ligno pendere, & in no-
Matth.27.d ctem luce conuersa, omnia elementa treme-
facere, aut clauis transfixum esse, & paradisi
Luc.23.f portas fidei latronis aperire: ità non eiusdem
naturæ est, dicere, Ego & pater vnũ sumus:
Ioan.10.f Ioan.14.d & dicere, Pater maior me est. Quamuis.n.
in Domino Iesu Christo, Dei & hominis vna
persona sit, aliud tamen est, vndè in vtroque
communis est contumelia: aliud, vndè com-
munis est gloria. De nostro enim illi est mi-
nor patre humanitas, de patre illi est æqualis
cum patre diuinitas.

5 Propter hanc vnitatem personę, in vtraq;
natura intelligendam, & filius hominis legi-
tur descendisse de cœlo, cùm filius Dei carnẽ
de ea virgine, de qua est natus, assumpserit.
Et rursùs, filius Dei crucifixus dicitur, ac se-
pultus, cùm hæc non in diuinitate ipsa, qua
vnigenitus, coosempiternus & consubstan-
tialis est patri, sed in naturæ humanæ sit in-
firmitate perpessus. Vndè Vnigenitum filiũ
Dei, crucifixum & sepultum, omnes etiàm
in symbolo confitemur, secundùm illud Apo
1.Cor.2.b stoli dictum: *Si enim cognouissent, nunquàm Do-
minum maiestatis crucifixissent.* Cùm aũt ipse
Dñs noster atque Saluator, fidem discipulo-
Matth.16.b,c rum suis interrogationibus erudiret: *Quem
inquit, dicunt homines esse filium hominis?* Cum-
que illi diuersas aliorum opiniones retexuis-
sent, *Vos, ait, quem me esse dicitis?* me vtique,
qui sum filius hominis, & quem in forma
serui, atque in veritate carnis adspicitis, quem
me esse dicitis? Vbi B. Petrus, diuinitùs in-
spiratus, & confessiooe sua omnibus genti-
bus profuturus, *Tu es, inquit, Christus filius
Dei viui.* Nec immeritò beatus est pronun-
ciatus a Domino, & a principali petra soli-
ditatem & virtutis traxit & nominis, qui per
reuelationem patris eundem & filium Dei
est confessus, & Christum, quia vnum ho-
rum sinè alio receptum, non proderat ad sa-
lutem: sed æqualis erat periculi, Dominum
Iesum Christum, aut Deum tantummodò si-
nè homine, aut sioè Deo solùm hominem
credidisse. Post resurrectionem verò Domi-
ni, quæ vtiquè veri corporis fuit, quia non
alter est resuscitatus, quàm qui fuerat cruci-
fixus & mortuus, quid aliud quadraginta
dierum mora gestum est, quàm vt fidei no-
stræ integritas ab omni caligine mundaretur?
Colloqueos eoim cum discipulis suis, & co- Act.1.c
habitans atque conuescens, & pertractari se Ioan.20.
diligenti curiosoque contactu ab eis, quos
dubietas perstringebat, admittens, ideò & Ibidẽm.e
clausis ad discipulos ianuis introibat, & fla-
tu suo dabat Spiritumsanctum, & dooato Luc 24.d Ioan.20.f
intelligentiæ lumine, sanctarum scriptura-
rum occulta pandebat. Et rursùs vulnus la-
teris, fixuras clauorum, & omnia recentissi-
mæ passionis signa monstrabat, dicens: *Vi-* Luc.24.f
*dete manus meas & pedes, quia ego sum. Palpa-
te & videte, quia spiritus carnem & ossa non ha-
bet, sicut me videtis habere:* vt agnosceretur
in eo proprietas diuinæ humanæque naturæ
indiuidua permanere, & ità sciremus verbũ
non hoc esse, quod carnem, & vnum Dei
filium, & verbum confiteremur & carnem.
Quo fidei sacramento Eutyches iste nimiùm
æstimandus est vacuus, qui naturam nostram
in Vnigenito Dei nec per humilitatem mor-
talitatis, nec per gloriam resurrectionis agno
uit. Nec sententiam beati Apostoli & Euan-
gelistæ Ioannis expauit, dicentis: *Omnis Spi-* 1.Ioan 4.a
*ritus, qui confitetur Iesum Christum in carne ve-
nisse, ex Deo est: & omnis spiritus, qui soluit Ie-
sum, ex Deo non est, & hic est Antichristus.* Quid
antem est soluere Iesum, nisi humanam ab eo
separare naturam, & sacramentum fidei, per
quod voum saluati sumus, imprudentissimis
euacuare figmentis? Caligans verò circa na-
turam corporis Christi, necessè est vt etiàm
in passione eius eadem obcęcatione desipiat.
Nam si crucem Domini non putat falsam, &
susceptum pro mundi salute supplicium, ve-
rum fuisse non dubitat: cuius credit mortem,
agnoscat & carnem. Nec diffiteatur nostri
corporis homioẽ, quẽ cognoscit fuisse passi-
bilem: quoniam negatio veræ carnis, negatio
est etiàm corporeæ passionis. Si ergò Christia
oam suscipit fidem, & a prædicatiooe Euange-
lij suum non auertit auditum videat, quæ na-
tura transfixa clauis pependerit in crucis li-
gno: & aperto per militis lanceam latere cru-
cifixi, intelligat, vndè sanguis & aqua effluxe- Ioan.19.f
rint, vt Ecclesia Dei lauacro rigaretur & pocu
lo. Audiat & beatum Petrum Apostolum, prę 1.Pet.1.a
dicãtem quòd sanctificatio spiritûs, p adsper-
sionem fiat sanguinis Christi. Nec transitoriè
legat eiusdem Apostoli verba, dicentis: *Sciẽtes* Ibidẽm.d
*quòd non corruptibilibus argento & auro redem-
pti estis de vana vestra conuersatione paternæ
traditionis, sed precioso sanguine, quasi agni in-
contaminati & immaculati, Iesu Christi.* Beati 1.Ioan.1.d
quoquè Ioaonis Apostoli testimonio nõ resi-
stat, dicentis: *Et sanguis Iesu filij Dei emundat
nos ab omni peccato.* Et iterùm: *Hæc est victoria,* 1.Ioã.5.a,b
quæ vincit mundum, fides nostra. Et quis est, qui
vincit

vincit mundum, nisi qui credit, quoniam Iesus est filius Dei? Hic est, qui venit per aquam & sanguinem Iesus Christus. Non in aqua solùm, sed in aqua & sanguine. Et spiritus est, qui testificatur, quoniam Christus est veritas. Quia tres sunt, qui testimonium dant, spiritus, aqua & sanguis: & hi tres vnum sunt. Spiritus vtiquè sanctificationis, & sanguis redemptionis, & aqua baptismatis, quæ tria vnum sunt, & indiuidua manent, nihilque eorum à sui connexione seiungitur. Quia catholica ecclesia hac fide viuit ac proficit, vt in Christo Iesu, nec sinè vera diuinitate humanitas, nec sinè vera credatur humanitate diuinitas.

6 Quum autem ad interloquutionem examinis vestri Eutyches responderit, dicens: Confiteor ex duabus naturis fuisse Dominũ nostrum ante adunationem, post adunationẽ verò vnam naturam confiteor: miror tam absurdam, tamque peruersam eius professionẽ, nulla iudicantiũ increpatione repræhensam, & sermonem nimis insipientem, nimisque blasphemum, ità omissum, quasi nihil, quod offenderet, esset auditum, quum tam impiè duarum naturarum ante incarnationem vnigenitus Dei filius fuisse dicatur, quàm nefariè, postquàm verbum caro factum est, natura in eo singularis asseritur. Quod nè Eutyches ideò vel rectè vel tolerabiliter æstimet dictũ, quia nulla vestra est sententia confutatum: dilectionis tuæ diligentiam commonemus, frater charissime, vt si per inspirationem misericordiæ Dei ad satisfactionem causa perducitur, imprudentia hominis imperiti etiàm ab hac sensûs sui macula per te purgetur. Qui quidem (sicut gestorum ordo patefecit) benè cœperat à sua persuasione discedere, quum, vestra sententia coarctatus, profiteretur se dicere, quod antè non dixerat, & ei fidei acquiescere, cuius priùs fuisset alienus. Sed quum anathematizando impio dogmati noluisset præbere consensum, intelleXit eum fraternitas vestra in sua manere perfidia, dignumque esse, qui iudicium condemnationis exciperet. De quo si fideliter atque vtiliter dolet, & quàm rectè mota sit Episcopalis authoritas vel serò cognoscit, vel si ad satisfactionis plenitudinem, omnia quæ ab eo malè sunt sensa, viua voce & præsenti subscriptione damnauerit, non erit repræhensibilis erga correctũ quantacunque miseratio: quia Dominus noster verus & bonus pastor, qui animam suam posuit pro ouibus suis, & qui venit animas hominum saluare, non perdere, imitatores nos suæ vult esse pietatis, vt peccantes quidem iustitia coerceat, conuersos autem misericordia non repellat. Tùnc enim demùm fructuosissimè fides vera defenditur, quandò etiàm à sectatoribus suis opinio falsa damnatur. Ad omnem verò causam piè ac fideliter exequendam, fratres nostros Iulianum Episcopum & Renatum presbyterum tituli sancti Clementis, sed & filium meum Hilarium diaconum vice nostra direximus. Quibus Dulcitium notarium nostrum, cuius fides nobis est sæpè probata, sociauimus, confidentes affuturum diuinitatis auxiliũ, vt is, qui errauerat, damnata sensûs sui prauitate, saluetur. Deus te incolumen custodiat frater charissime. Data Idibus Iunij, Asterio & Protogene cõsulibus, æra 486. An. D. 449

Ioh. 10. b. Luc. 9. f

EPISTOLA XI. EIVSDEM Leonis Papæ ad Iulianum Episcopum Coensem, contra Eutychenæ impietatis errorem.

LEO vrbis Romæ Episcopus, dilectissimo fratri Iuliano Episcopo. Licèt per nostros, quos ab vrbe pro fidei causa direximus, plenissimas ad Flauianum fratrem literas miserimus, contra nimiæ impietatis errorem, tamen quia per filium nostrum Basilium diaconem, scripta tuæ dilectionis accepimus, quæ multùm nobis catholici sensûs feruore placuerunt, etiàm hanc paginam, quæ illis epistolis consonaret, adiecimus, vt vnanimiter atque constanter his, qui euangelium Christi corrumpere cupiunt, resistatis, quoniam sancti spiritûs in nobis atque in vobis vna est eruditio, eademque doctrina: quam quicunque non recipit, nõ est membrum corporis Christi: nec potest eo capite gloriari, in quo naturam suam asserit nõ haberi. Quid aũt prodest imprudentissimo seni, Nestorianæ hæreseos nomine, eorum lacerare opinionem, quorum pijssimam conuellere non potest fidem, quum quantùm Nestorius à veritate discessit, deitatem verbi ab assumpti hominis substantia separando, tantùm à recto tramite etiàm iste desciscat, qui vnigenitum Dei filiũ sic de vtero beatæ virginis prædicat natum, vt humani quidem corporis speciem gesserit, sed humanæ carnis veritas verbo vnita non fuerit? De quo prodigio falsitatis, quis non videat, quæ opinionum monstra nascantur? Negator enim mediatoris Dei & hominum, hominis Iesu Christi, necessè est vt multis impietatibus impleatur, eumque aut Apollinaris sibi vendicet, aut Valentinus vsurpet, aut Manichæus obtineat, quorum nullus in Christo humanæ carnis credidit veritatem. Qua vtiquè non recepta, non solùm quòd secundùm carnẽ atque animam rationalem, qui erat in forma Dei, manens idem in forma serui, homo natus est, denegatur: sed etiàm, quòd crucifixus est & mortuus ac sepultus, quodq; die tertia à mortuis resurrexit, & quòd ad dexteram DEI patris sedens, ad iudicandos viuos & mortuos in eo corpore sit venturus, in quo est iudicatus ad tem, abnuitur: quia hæc redemptionis nostræ sacramenta vacuantur, si Christus veram veri hominis, totamque naturam suscepisse non creditur. Aut quia manifesta erant signa diuina, falsa dicentur documenta corporea? & testimonia vtriusque naturæ valebunt, vt crea-

tor

tor intelligatur: non valebunt, vt creatura salvetur? Quod deitatis est, caro non minuit: quod carnis est, Deitas non peremit. Idem enim & sempiternus ex patre, & temporalis ex matre: in sua virtute inuiolabilis, in nostra infirmitate passibilis: in deitate Trinitatis cũ patre & cum spiritusanctovnius eiusdemque naturæ: in susceptione autem hominis, non vnius substantiæ, sed vnius eiusdemque personæ, & idem esset diues in paupertate, omnipotens in abiectione, impassibilis in supplicio, in morte immortalis. Nec enim verbum aut in carnem, aut in animam aliqua sui parte conuersum est, quum simplex & incommutabilis natura Deitatis tota sit semper in sua essentia, nec damnum sui recipiens, nec augmentum, & sic assumptam naturam beatificans, vt glorificata, in glorificante permaneat. Cur autem inconueniens aut impossibile videamr, vt verbum & caro atque anima vnus Iesus Christus & vnus Dei hominisque sit filius, si caro & anima, quæ dissimilium naturarum sunt, vnam faciunt etiam sine verbi incarnatione personam, quum multò facilius sit, vt hanc vnitatem sui atque hominis, Deitatis p̃stet potestas, quàm vt eã in substãtijs suis obtinear solius humanitatis infirmitas? Nec verbum igitur in carnem, nec in verbum caro mutata est: sed vtrunque in vno manet, & vn° in vtroque est, non diuersitate diuisus, nõ per mixtione confusus, nec alter ex patre, alter ex matre: sed idem aliter ex patre ante omne principium, aliter de matre in fine seculorũ, vt esset mediator Dei & hominum, homo Iesus Christus, in quo inhabitaret plenitudo diuinitatis corporaliter: quia assumpti, non assumentis, prouectio est, quòd Deus illũ exaltauit, & donauit illi nomen, quod est super omne nomen, vt in nomine Iesu omne genuflectatur, cælestium, terrestrium, & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quoniam Dominus Iesus Christus in gloria est Dei patris. In eo verò quòd Eutyches in episcopali iudicio ausus est dicere, ante incarnationem duas in Christo fuisse naturas, post incarnationem autem, vnam: necessarium fuerat, vt ad reddendam rationem professionis suæ, crebris atque solicitis iudicum interrogationibus vrgeretur, nè tanquam inane aliquid prætesflueret, quod non nisi de haustu venenatorum dogmatum apparebat effusum. Arbitror enim, talia loquentẽ hoc habere persuasum, quòd anima, quàm saluator assumpsit, priùs in cęlis sit commorata, quàm de Maria virgine nasceretur, eamque sibi verbum in vtero copularet. Sed hoc catholicæ mentes, auresq; non tolerant, quia nihil secum Dominus de cęlo veniens, nostræ conditionis exhibuit: nec animam enim quæ anterior extitisset, nec carnem, quæ non materni corporis esset, accepit. Natura quippe nostra non sic assumpta est, vt priùs creata, pòst assumeretur, sed vt ipsa assumptione crearetur. Vndè quod in Ori-

1. Tim. 2. b Coloss. 2. b

Philip. 2. b

gene meritò damnatum est, qui animarũ, antequàm corporibus insererentur, non solùm vitas, sed & diuersas fuisse asseruit actiones: necessè est, vt etiàm in isto, nisi maluerit sententiã abdicare, plectatur. Natiuitas enim Domini secundùm carnem, quamuis habeat quędam propria, quibus humanæ cõditionis initia transcendat, siue quòd solus ex sanctospiritu ab inuiolata virgine sinè cõcupiscẽtia carnis est cõceptus & natus, siue quòd ità visceribus matris est editus, vt & fœcunditas pareret, & virginitas permaneret, non alterius tamẽ naturæ erat eius caro, quã nostra: nec alio illi, quàm cęteris hominibus, anima est inspirata principiò, q̃ excelleret, nõ diuersitate generis, sed sublimitate virtutis. Nihil enim carnis suæ habebat aduersum, nec discordiã desideriorum gignebat compugnantia voluntatum. Sensus corporei vigebant sinè lege peccati, & veritas affectionum sub moderamine Deitatis & mẽtis, nec tẽtabatur illecebris, nec cedebat iniurijs. Verus homo vero vnitus est Deo: nec secundùm existentem priùs animã deductus è cęlo, nec secundùm carnẽ creatus ex nihilo, eandem gerens in * Deo verbi Dei personam, & tenẽs communem nobiscum in corpore animaque naturam. Non enim esset Dei hominumque mediator, nisi idem Deus, idemq; homo in vtroque & vnus esset & verus. Incitat quidem nos ad latitudinem differendi materiæ magnitudo: sed apud eruditionem tuam non est copia laborandum, præsertim cùm iã per nostros ad fratrem Flauianũ sufficientes literas miserimus, ad confirmandos animos non solùm sacerdotũ, sed etiàm laicorũ. Præstabit, vt credimus, misericordia Dei, vt absque cuiusquam animæ detrimẽto possint aduersùm diaboli dolos, & sana defendi, & vulnerata curari. Data Idibus Iunij, Asterio & Protogene viris clariss. cons.

Origenis dogma damnatum de animabus creatis antequã corporibus insererentur.

* verbi Deitate personam.
1. Tim. 2. b

EPISTOLA 12 EIVSDEM LEONIS Papę, ad Theodosiũ Augustũ, de legatis, quos vice sua destinauit ad synodum Ephesinam, pro erroribus Eutychetis collectam.

CAesari Theodosio religiosissimo & pijssimo Augusto, Leo Papa ecclesiæ catholicæ vrbis Romæ. Quantum rebus humanis consulere prouidentia diuina dignetur, solicitudo clementiæ vestræ, spiritu Dei incitata, demonstrat, quæ in catholica ecclesia nihil impacatum, nihil vult esse diuersum: quoniam fides, quæ non nisi vna est, in nullo potest esse sui dissimilis. Vndè licèt Eutyches (quantùm gestorum episcopalium ordo patefecit) imperitè atque imprudenter errare detectus sit, debueritque à sua meritò reprobabili persuasione discedere: quoniam tamen pietas vestra quæ in honorem Dei religiosissimè catholicã diligit veritatem, apud Ephesum constituit synodale concilium, vt imperito seni ea

Legati Papæ ad Concil. Ephesinum.

in qua nimis caligat, veritas innotescat, fratres meos Iulianum episcopum, & Renatum presbyterum, & filium meum Hilarium diaconum misi, qui ad vicem præsentiæ meæ pro negocij qualitate sufficerent, & qui eum secũ deferrent iustitiæ & benignitatis affectum, vt quia dubitari non potest, quæ sit Christianæ confessionis integritas, & totius erroris prauitas, damnaretur, & resipiscẽs, q deuiauerat, si ꝓ venia supplicaret, sacerdotalis ei beneuolẽtia subueniret, quũ in libello suo, quẽ ad nos misit, hoc saltẽ sibi ad promerendã veniã reseruauerit, vt correcturũ se esse promitteret, quicquid nostra sententia de his, quæ malè senserat, improbasset. Quid autem catholica ecclesia vniuersaliter de sacramẽto Dominicæ incarnationis credat & doceat, ad fratrem & coepiscopum nostrum Flauianum pleniùs continent scripta, quæ misi. Data Idibus Iunij, Asterio & Protogene viris clarissimis cons.

EPISTOLA XIII. EIVSDEM Leonis Papę ad Pulcheriam Augustam, de his vndè suprà ad Theodosium Augustum.

Leo catholicæ Romanæ Ecclesiæ Episcopus, piissimæ Pulcheriæ Augustæ.

QVantum præsidij Dominus ecclesiæ suæ in vestra clementia præpararit, multis sepe probauimus documentis. Et quicquid nostris temporibus contra impugnatores catholicæ veritatis, industria sacerdotalis obtinuit, ad vestram maximè gloriam redundauit, dum, sicut spiritusancto docente didicistis, illi per omnia potestatem vestram subijcitis, cuius munere & protectione regnatis. Vndè quia, contra integritatem fidei Christianæ, dissensionem quandam in Constantinopolitana ecclesia Eutyche authore generatam, fratris & coepiscopi mei Flauiani relatione cognoui, ità vt totius causę speciẽ synodalium gestorum textus ostenderit: dignum gloria vestra est, vt error, qui (vt arbitror) de imperitia magis, quàm de versutia natus est, auferatur, priusquàm vllas sibi vires de consensu imprudentium pertinacia prauitatis acquirat: quia etiàm ignorantia graues nonnunquàm incidit lapsus, & plerunquè in diaboli ruit foueas incauta simplicitas, per quam in supradicto subrepsisse intelligo spiritum falsitatis, vt dum æstimat, se religiosiùs de filij Dei maiestate sentire, si ei naturæ nostræ veritatem inesse non dicat, totum illud, quòd verbum caro factum est, vnius atque eiusdem putet esse substantiæ. Et quantùm Nestorius à veritate excidit, dum Christum de matre solum hominem asserit natum: tantùm etiàm hic à catholico tramite deuiat, qui de eadem virgine non nostram credit editam esse substantiam, volens vtiquè eam solius deitatis intelligi, vt quòd formã serui gessit, & quòd nostri similis fuit atque conformis, quædam nostræ naturæ fuerit imago, non veritas. Nihil autem prodest, Dominum nostrum B. Mariæ virginis filium, verũ perfectumq́; hominẽ dicere, si non illius generis homo creditur, cuius in euangelio prædicatur. Dicit enim Matthæus: Liber generationis Iesu Christi filij Dauid, filij Abraham: (Matth. 1.) & ità humanæ originis ordinem sequitur, vt generationum lineas vsque ad Ioseph, cui mater Domini erat desponsata, deducat. Lucas verò, retrorsùm (Luc. 3.) successionum gradus relegens, ad ipsum humani generis principem redit, vt Adam primum, & Adam nouissimum eiusdem ostendat esse naturæ. Potuerat quippe omnipotentia filij Dei sic ad docendos, iustificandosque homines apparere, quomodò & patriarchis & prophetis in specie carnis apparuit, quum (Gene. 32. f) aut luctamen inijt, aut sermonem conseruit, quum ve officia hospitalitatis non abnuit, vel etiàm appositum cibũ sumpsit. (Gene. 18. a) Sed illæ imagines huius hominis erant indices, cuius veritatem ex præcedẽtium patrum stirpe sumẽdam, significationes mysticæ nunciabant. Et ideò sacramentum reconciliationis nostræ, ante tempora æterna dispositum, nullæ implebant figuræ, quia nondùm superuenerat spiritus sanctus in virginem, nec virtus Altissimi obumbrauerat ei, vt & intra intemerata viscera, ædificante sibi sapientia domum, ver- (Prou. 9. a) bum caro fieret, & forma Dei ac forma serui in vnàm conueniente personam, creator temporum nasceretur in tempore, & per quem (Ioan. 1. b) facta sunt omnia, ipse inter omnia gigneretur. Nisi enim nouus homo, factus in similitudinem carnis peccati, nostram susciperet vetustatem: & consubstantialis patri, consubstantialis esse dignaretur & matri, naturamque sibi nostram, solus à peccato liber, vniret: sub iugo diaboli generaliter teneretur humana captiuitas, nec aliter vti possemus triumphantis victoria, si extra nostram esset confecta naturam. De hac autem participatione mirabili sacramentum nobis regenerationis indulsit, vt per ipsum spiritum, per quem Christus & conceptus est & natus, etiàm nos, qui per concupiscentiam carnis sumus geniti, spirituali iterùm origine nasceremur. Propter quod ab euangelista de credentibus dicitur: *Qui non ex sanguinibus, neque ex volunta-* (Ioan. 1. b) *te carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt.* Cuius ineffabilis gratiæ particeps non est, nec potest filiorum Dei adoptionem consequi, quisquis à fide sua hoc, quod nos principaliter saluat, excludit. Vndè multùm doleo, multumq́ue contristor, quòd hic, qui antè à de humilitatis proposito laudabilis videbatur, contra vnicam spem nostram patrumque nostrorũ, vana nimis & stolida audet adstruere. Qui cùm videret, insipientiæ suæ sensum catholicis auribus displicere, reuocare se (24 q 1 Dānationem sententiam.) à sua opinione debuerat: nec ità Ecclesiæ præsules commouere, vt dãnationis sententiam

tiam mereretur accipere, quam vtiq; , si in suo sensu voluerit permanere, nullus poterit relaxare. Sedis enim apostolicæ moderatio hanc temperantiam seruat, vt & seueriùs agat cum obduratis, & veniam cupiat præstare correctis. Quia ergò multa mihi fiducia est de pietatis tuæ syncerissima fide, obsecro gloriã clementiæ tuæ, vt sicut sancto studio tuo catholica prædicatio semper adiuta est, ità nũc quoque eius faueat libertati: quam fortè ideò permisit Dominus hac tentatione pulsari, vt quales intra ecclesiam laterent, possit agnosci. Quorum planè non est negligenda curatio, nè ipsorum nos contristet amissio. Augustissimus verò & Christianissimus Imperator, cupiens quàm celerrimè turbata componi, episcopali concilio, qood Ephesi vult haberi, nimiùm breue & angustum tempus indixit, diem Kalendarum Augustarum præstituendo conuentui, quum à tertio die Iduum Maiarũ, quo serenitatis eius scripta suscepimus, maior pars reliqui sit temporis absumenda, vt profectio sacerdotum, qui negocio sufficiant, valeat ordinari. Nam illud quòd pietas eius etiàm me credidit debere interesse cõcilio, etiàm si secundùm aliquod præcedens exigeretur exemplum, nunc tamen nequaquã possit impleri: quia rerum præsentium nimis incerta conditio, à tantę vrbis populus me abesse non sineret, & in desperationem quandam animi tumultuantium mitterentur, si per occasionem causæ ecclesiasticæ viderer patriam & sedem Apostolicam velle deserere. Quia igitur ad publicam vtilitatem pertinuisse cognoscitis, vt salua clementiæ vestræ venia, charitati me & precibus ciuium non negarem, in his fratribus meis, quos vice mea misi, me quoque adesse cum cęteris, qui affuerint, æstimate: quibus secundùm causam, satis mihi & gestorum serie, & ipsius, de quo agitur, professione, patefactam, euidenter & plenè quid seruandum esset, ostendi. Non enim de portiuncula aliqua fidei nostræ, quę minùs lucidè declarata sit, quæritur: sed hoc stolidissima insultatio audet incessere, quod Dominus noster in Ecclesia neminem sexûs vtriusq; voluit ignorare. Siquidem ipsius catholici symboli breuis & perfecta confessio, quæ duodecim Apostolorum, totidem est signata sententijs, tam instructa sit munitione cælesti, vt omnes hæreticorum opiniones solo ipsius possint gladio detruncari. Cuius symboli plenitudinem si Eutyches puro & simplici voluisset corde concipere, in nullo à decretis sacratissimi Niceni concilij deuiaret, & hoc à sanctis patribus intelligeret constitutũ, vt contra apostolicam fidem, quæ non nisi vna est, nullum se ingenium, nullum eleuaret eloquium. Et ideò pro vestræ pietatis consuetudine elaborare dignamini, vt quod contra singulare sacramentum humanę salutis blasphema insipientia protulit, ab omnium animis repellatur. Ac, si ipse qui in hanc tentationem incidit,

Excusat se Papa quod Concilio se interesse non possit, sed tantũ per Vicarios.

Symbolum apostolicũ.

resipiscat, ità vt per libellarem satisfactionẽ proprium damnet errorem, communio ei sui ordinis non negetur. Quod etiàm sancto Flauiano episcopo me clementia tua scripsisse cognoscat, vt charitas non negligatur, si error aboletur. Datum Idibus Iunij, Asterio & Protogene viris clariss. coss.

EPISTOLA XIIII. EIVSDEM AD Ephesinam synodum secũdam, in qua prouocat congregatos episcopos Eutycheus blasphemias condemnare.

LEo episcopus sanctæ synodo, quæ apud Ephesum conuenit. Religiosa clementissimi principis fides, sciens ad suam gloriam maximè pertinere, si intra ecclesiam catholicam nullius erroris germen exurgeret, hanc reuerentiam diuinis detulit institutis, vt ad sanctæ dispositionis effectum, authoritatem Apostolicæ sedis adhiberet, tanquàm ab ipso beatissimo Petro cuperet declarari, quod in eius confessione laudatum sit, quandò dicente Domino, quem me esse dicunt homines filium hominis, varias quidem diuersorũ opiniones discipuli memorarunt. Sed quum ab eis, quid ipsi crederent, quæreretur, princeps apostolorum plenitudinem fidei breui sermone complexus, Tu es, inquit, Christus filius Dei viui, hoc est, Tu qui es verè filius hominis, idem verè es filius Dei viui. Tu inquam, verus in deitate, verus in carne, & salua geminæ proprietate naturæ vtrinque vnus. Quod si Eutyches intelligenter ac viuaciter crederet, nequaquàm ab huius fidei tramite deuiaret. Propter quam ei respondetur à Domino: Beatus es Simon Bar Iona, quia caro & sanguis non reuelauit tibi, sed pater meus qui est in cœlis. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferi non præualebunt aduersùs eam. Nimis autem à compage huius ædificationis alienus est, qui & beati Petri cõfessionem non capit, & Christi euangelio contradicit, ostendens se nullũ vnquàm studium cognoscendæ veritatis habuisse, & superfluũ honorabilẽ visum, qui nulla maturitate cordis ornauit canitiem senectutis. Verùm quia etiàm talium non est negligenda curatio, & piè ac religiosè Christianissimus Imperator haberi voluit episcopale conciliũ, vt pleniore iudicio omnis possit error aboleri, fratres nostros Iulianum episcopum, Renatum presbyterum, & filium meum Hilarium diaconem, cumq; his Dulcitium notarium probatæ nobis fidei, misi, qui vice mea sancto conuentui vestræ fraternitatis intersint, & communi vobiscum sententia, quæ Domino sint placitura, constituant. Hoc est, vt primitùs pestifero errore damnato, etiàm de ipsius, qui imprudenter errauit, restitutione tractetur, si tamen doctrinam veritatis amplectens, sensus hæreticos, quibus imperitia eius fuerat irretita,

Matth. 16.

Matt. 16.b

Ibidem

plenè apertèque propria voce & subscriptione damnauerit, quod etiam in libello, quem ad nos miserat, & professus, spondens, per omnia nostram sequuturum se esse sententiam. Acceptis autem fratris & coepiscopi nostri Flauiani literis, plenius ad eum de his, quæ ad nos videtur retulisse, rescripsimus, vt abolito hoc, quo inquinatus videbatur, errore, in laudem & gloriam Dei per totum mundum vna sit fides, & vna eademque confessio, & in nomine Iesu omne genu flectatur cælestium, terrestrium & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei patris. Data Idibus Iunii, Asterio & & Protogene viris clarissimis consulibus.

Philip. 2. b

EPISTOLA XV. EIVSDEM, AD Flauianum Constantinopolitanum.

FLauiano charissimo fratri, Leo episcopus Romæ. Literas tuæ dilectionis accepi, cũ gestis, quæ apud vos super fidei quæstione cõfecta sunt. Et quia clementissimus Imperator pro Ecclesiæ pace solicitus synodum voluit congregari, quanuis euidenter appareat, rem, de qua agitur, nequaquàm synodali indigere tractatu: tamẽ, frater charissime, subsequutos esse significo, quos in hac re placuit destinare. Nec necessarium fuit, nunc amplius scribi, quum, propicio Deo, de his, quæ causæ credidimus conuenire, per ea, quæ ipsi portabunt scripta, sis pleniùs instruendus. Data 15. Kalendas Iulii, Asterio & Protogene viris clarissimis consulibus.

In rebus apertis Cõcilio nõ est opus.

EPISTOLA XVI. EIVSDEM, AD Theodosium Augustum.

LEo Episcopus Theodosio semper Augusto. Acceptis clementiæ vestræ literis, & multùm vniuersali Ecclesiæ gaudendum esse prospexi, quòd Christianam fidem, qua diuinitas honoratur & colitur, in nullo dissimilem, in nullo vult esse discordẽ. Quid enim rebus humanis ad exorandam misericordiã Dei efficacius suffragetur, quàm si vna gratiarum actio, & vnius confessionis sacrificium maiestati eius ab omnibus offeratur? In quo & sacerdotum & cunctorum fidelium ità demum erit plena deuotio, si in his, quę per vnicum Dei filium Deum verbum pro nostra redemptione sunt gesta, nihil aliud sentiatur, q̃ quòd ipse prædicari de se iussit & credi. Vnde quanuis ad diem concilii episcopalis, quem pietas vestra constituit, occurrere me ratio nulla permittat, quum nec aliqua ex hoc exẽpla præcesserint, & temporalis necessitas me non patiatur deserere ciuitatem, præsertim quum tam euidens fidei causa sit, vt rationabilibus causis ab indicenda synodo fuisset abstinendum: tamen inquantùm Dominus iuuare dignatur, meum studium commodaui, vt clementiæ vestræ statutis aliquatenus pareat, ordinatis hinc fratribus meis, qui amputandis scandalis pro causæ æquitate sufficiant, quique præsentiæ meæ impleant vicem, quia nõ talis quæstio orta est, vnde aut possit, aut debeat dubitari. Data 12. Kalendas Iulii, Asterio & Protogene viris clariss. coss.

EPISTOLA XVII. EIVSDEM, ad Pulcheriam Augustam.

LEo Episcopus Pulcheriæ Augustæ. Quantùm sibi fiduciæ de fide vestræ clementiæ ecclesia Dei debeat polliceri, multis probauimus sæpè documentis, dum, sicut spiritu sancto docente, didicistis, illi per omnia potestatem vestram subiicitis, cuius munere & protectione regnatis. Vndè quia contra integritatem fidei Christianæ, dissensione quandã in Constantinopolitana ecclesia, Eutyche authore, generatam, fratris & coepiscopi mei Flauiani relatione cognoui, ita vt totius causę speciem synodalium gestorum textus ostenderit, dignum gloriæ vestræ est, vt error qui imperitia magis, quàm de versutia natus est, auferatur, priusquam vllas vires de consensu imprudentium pertinacia prauitatis acquirat. Nam quantum Nestorius à veritate excidit, dum Dominum Iesum Christum de matre virgine hominem solùm asserit natum: tantũ etiam hic à catholico tramite deuiauit, qui de eadem virgine editum, non nostræ credidit esse naturæ, vt quod formam serui gessit, quod nostri similis fuit atque conformis, quædam nostræ carnis fuerit imago, non veritatis. Nihil autem prodest Dominum nostrum, beatæ Mariæ virginis filium, hominem dicere, si non illius generis atque seminis homo creditur, cuius in ipso euangelii exordio prædicatur. Vnde multum doleo, multumque contristor, quòd hic, qui anteà de humilitatis proposito laudabilis videbatur, contra vnicã spem nostram, patrumque nostrorum, vana & nimis, peruersa audet adstruere. Qui quum videret insipiẽtiæ suæ sensum catholicis auribus displicere, reuocare se à sua opinione debuerat, nè ita Ecclesiæ præsules commoueret, ut sententiam damnationis exciperet. Quam vtique, si in suo sensu voluerit permanere, nullus poterit relaxare. Sedis enim Apostolicæ moderatio hanc temperantiam seruat, vt & seuerius agat cum obduratis, & veniam cupiat pręstare correctis. Quia ergo mihi multa fiducia est de pietatis vestræ syncerissima fide, obsecro gloriosissimam clementiam vestram, vt sicuti sancto studio tuo catholica prędicatio semper adiuta est, ità nunc quoque eiusdem faueas libertati. Non enim portiuncula aliqua fidei nostræ, quæ minus lucidè sit clara, pulsatur, sed hoc imperita resoluto audet incessere, quod Dominus in ecclesia sua neminem voluit ignorare. Et ideo pro vestræ pietatis consuetudine elaborare dignemini, vt contra singulare sacramentum salutis humanæ, quod blasphema insipientia protulit,

Hæc eadẽ ferè habetur, sed fusius, supra Epistola.

tulit, ab omnium animis repellatur. Ac si ipse, qui in hanc tentationem incidit, resipiscat, ità vt, quod malè senserat, ꝓpria voce & subscriptione condemnet, communio illi sui ordinis reformetur. Quod etiàm fratri & coëpiscopo meo Flauiano me clemētia vestra scripsisse cognoscat, & his, quos misimus, delegâsse, vt venia concedatur, si error aboletur. Nē autem pijssimi principis dispositioni, qua episcopale concilium voluit congregari, nostra videretur præsentia defuisse, fratres meos Iulianum Episcopum, Renatum presbyterum, & filium meum Hilarium diaconum misi, qui vicem præsentiæ meæ implere sufficerent. Sed ei, qui in errore est, meliùs consuletur, si vbi desipuit, ibidèm resipiscat: & vbi damnationem meruit, illic indulgentiam consequatur. Data Idibus Iunij, Asterio & Protogene viris clariss. coss.

EPISTOLA XVIII. EIVSDEM, ad Iulianum episcopum.

LEo episcopus Iuliano episcopo, charissimo fratri. Literæ dilectionis tuæ, quę mihi nupèr sunt redditæ, quàm spirituali catholicæ fidei vigeas amore, demonstrant, & multùm gaudere me faciunt, quòd in eadem sententia pia corda concurrunt, vt secundùm doctrinam spiritussancti impleatur in nobis, qd

1. Cor. 1. b Apostolus ait: Obsecro autem vos fratres, per nomē Domini nostri Iesu Christi, vt idipsum dicatis omnes, & non sint in vobis schismata. Sitis autem perfecti in eodem sensu, & in eadem sententia, cuius vnitatis nimiùm se Eutyches facit extraneum, qui in sua peruersitate veterascit, nec adhuc, quibus vinculis à Domino sit obligatus, intelligit. Et quanquàm sacerdotem Domini reperiendum putat, qui eius imperitiæ amentiæq; cōsentiat, diù apud nos incertum fuit, quid in ipso catholicis displiceret. Et cùm fratris nostri Flauiani nullas literas sumeremus, ipse autē scriptis suis Nestorianam hæresim repullulare quereretur, nō plenè potuimus discere, vndè procederet, vel quò tenderet tam dolosa causatio. Sed posteaquàm gestorum ad nos episcopalium documenta perlata sunt, omnia illa, quæ fallaciū querelarum velamine tegebantur, quàm essent detestanda, patuerunt. Et quia clementissimus Imperator, pro beneuolentia & pietate animi sui, de statu huius, qui antè honorabilis videbatur, diligentiùs voluit iudicari, atq; ob hoc indicendum credidit episcopale cōciliū: per fratres nostros Iulianum episcopum, & Renatum presbyterum, sed & filium meum diaconum Hilarium, & quos ex latere meo vice mea misi, ad fratrem nostrum Flauianum sufficientia pro qualitate causæ scripta direxi, quibus & vestra dilectio, & ecclesia vniuersa cognoscat, de antiqua & singulari fide, quā indoctus impugnator incessit, quid diuinitùs traditum teneamus, & quid incommutabili-

ter prædicemus. Quia tamen non debemus partes miserationis omittere, congrua moderatione credidimus sanciendum, vt si condemnatus presbyter plena satisfactione corrigitur, sententia, qua obstrictus est, relaxetur. Si verò in eodem insipientiæ suæ luto iacere delegerit, statuta permaneant, & cum eis habeat sortem, quorum est secutus errorem. Data Idibus Iunij, Asterio & Protogene viris clariss. consulibus.

EPISTOLA XIX. EIVSDEM, AD Flauianum episcopum.

FLauiano dilectissimo fratri, Leo episcopus. Profectis iam nostris, quos ad vos in fidei causa direximus, per filium nostrum Basilium diaconum scripta tuæ dilectionis accepimus, quibus meritò parùm de negocio communis solicitudinis indidisti, quoniàm & gesta antè delata, de omnibus nos sufficientet instruxerant, & ad familiarem interrogationem idoneus erat sermo prædicti, per quem nunc alloquia reddentes, dilectionē tuam per Dei gratiam, in qua fidimus, cohortamur, vtentes verbis Apostolicis, atque dicentes: *In nullo terreamini ab aduersarijs, quæ est illis causa perditionis, vobis autem salutis.* Quid enim tam exitiabile, quàm negata veritate incarnationis Christi, omnem spem salutis humanæ velle dissoluere, & Apostolo contraire dicenti manifestè, Magnum est pietatis sacramentum, quod manifestatum est in carne? Quid tam gloriosum, quàm contra inimicos nativitatis & crucis Christi pro fide euangelica dimicare? De cuius purissimo lumine, innictaq; virtute, datis iam ad tuā dilectionem literis, quid in nostro esset corde, patefecimus, nè de illis, quæ secundùm doctrinam catholicam didicimus & docemus, aliquid inter nos videri possit ambiguum. Quia verò tam valida & tam clara sunt testimonia veritatis, vt nimis cęcus, nimisq; obduratus habendus sit, qui ad coruscationem lucis atq; rationis, non confestim se à tenebris falsitatis excusserit, ad curādam imperitorum insaniam, etiàm patientiæ volumus adhibere medicinam, vt paternas increpationes hi, qui in senectute carnis suæ mente sunt paruuli, discant obedire maioribus. Ac, si deposita imperitiæ suæ vanitate resipiscunt, omnique errore damnato, fidem veram singularemque suscipiunt, misericordia eisdem episcopalis beneuolentiæ non negetur, mansuro iudicio, quod præcessit, si impietas meritò condemnata, in sua prauitate pērstiterit. Data x. Kalend. Augusti, Asterio & Protogene viris clariss. coss.

Philip. 1. d

1. Tim. 3. b

Epistola XX. eiusdem ad eundem Constantinopolitanum episcopum.

LEO Episcopus Flauiano episcopo. Auget solicitudinem nostram taciturnitas

tua, qui iamdiù nulla dilectionis tuæ scripta suscepimus, cùm nos curatum tuarum participes, pro fidei defensione soliciti, frequenter per occasiones idoneas ad dilectionem tuam literas miserimus, vt adhortationum nostrarum consolationibus te iuuaremus, vt aduersariorum stimulis pro fidei defensione non cederes cùm laboris tui participes nos probares. Olim ad fraternitatem tuam nostros credimus peruenisse, per quos plenius scriptis, mandatisque nostris instructum te esse retines, & Basilium ad te (vt volueras) ipsi remisimus. Nunc, nè aliqua prætermissum occasio ne te crederes, per filium nostrum honorabilem & amabilem nobis virum Etitium, hanc paginam dedimus, vt tota celeritate ad scripta nostra respondes, nosque subindè de tuis actibus, nostrorumq; & de totius causæ absolutione facias certiores, vt solicitudinem, quã nunc pro fidei defensione gerimus, prosperioribus nunciis molliamus. Data iij. Idus Augusti, Asterio & Protogene viris clarissimis consulibus.

Epistola XXI. eiusdem ad Constantinopolitanos.

Vt prophana, iudicantur, in hac epistola cõcilii Ephesini secundi acta, & impenditur consolatio Constantinopolitãis pro destitutione pontificis sui glauiani.

LEO episcopus, & sancta synodus, quæ in Vrbe conuenit, clero, honoratis, & plebi consistenti apud Constantinopolim dilectissimis filiis in Domino salutem. In notitiam nostram, quæ Ephesi contra opinionem omniũ sunt acta, perlatis, magno animum nostrum fatemur mœrore confusum, nec tantum licuisse iniquitati facilè potuissemus credere, nisi filius noster Hilarus diaconus, qui à nobis vice nostra cum alijs, vt interesset synodo missus fuerat, fugiens reuertisset, declinans, nè iniustæ particeps esset sententiæ. Quippe quũ vox illic à nostris contradictionis emissa sit, quam Alexandrinus antistes (qui totum solus ibi potentiæ suæ vendicauit) audire contempsit, in consortium suæ voluntatis innitos protrahens sacerdotes, vt per vim coacti subscriberent, qui nullam damnationis causam idoneam reperissent. Sed hos ausus pio & Christianissimo principi confidimus minimè placituros. At nunc quia ecclesiam vestram hac ratione cognouimus dissipatam, consolandos adhortandosque vos esse credimus nostris epistolis, vt pro catholicæ fidei defensione perfidorum nequitiæ resistatis. Nolumus enim dilectionem vestram hoc mœrore percelli, cùm maior gloria vestram sit subsecutura constantiam, si à probabili sacerdote vestro nullæ vos minæ, nulla formido diuulserit. Quisquis enim incolumi atq; superstite Flauiano Episcopo vestro sacerdotium eius fuerit ausus inuadere, nunquàm in communione nostra habebitur, nec inter episcopos poterit numerari. Nos enim sicut Nestorium in sua peruersitate anathematizauimus, ità eos, qui veritatem carnis nostræ in Domino Iesu Christo denegant, pari execratione damnamus. State igitur in spiritu catholicæ veritatis, & Apostolicam cohortationem ministerio nostri oris accipite, quia vobis donatum est pro Christo, non solùm vt in eum credatis, sed etiam vt pro illo patiamini. Nolite arbitrari, dilectissimi, quòd sanctæ ecclesiæ suæ desit, aut defutura sit diuina protectio. Splendescit enim fidei puritas, cùm ab ea sordes separantur errorum. Vnde iterùm, iterumque vos ante conspectum Domini obtestamur, patitet & monemus, vt à fide, in qua fundati estis, & in qua Christianissimũ principem nouimus permanere, non inlidiis, non cuiusquam persuasionibus moueamini, sed in persona episcopi vestri illum in cordis oculis habeatis, pro quo idem omnia pati, quę fuerunt illata, non metuit, cuius per omnia imitatores vos esse cupimus, vt commune cũ ipso præmium, fidei habere possitis. Data Idibus Octobris, Asterio & Protogene viris clarissimis consulibus. Philip. 1. a

Epistola XXII. eiusdem ad clerum & plebem Constantinopolitanæ vrbis.

Cõcilium Rom. contra Ephesinum prædamnatum.

LEO episcopus, & sancta synodus, quæ in vrbe Roma conuenit, clero, honoratis, & plebi consistenti Cõstantinopoli. Licet de his, quæ in cõcilio sacerdotum apud Ephesum gesta memorantur, multus nos mœror afficiat, eo quòd sicut consonãs fama dispersit, & ipso rerum monstratur effectu, nec iustitiæ illic moderatio, nec fidei est seruata religio: de vestræ tamen deuotionis pietate gaudemus, & in sanctæ plebis acclamationibus, quarum ad nos exempla delata sunt, omniũ vestrorum probamus affectum, quia & viuit ac permanet apud bonos filios optimi patris iusta dilectio, & catholicæ doctrinæ eruditio nem in nulla patimini parte corrumpi. Non dubiè enim, sicut vobis spiritussanctus reserauit, Manichæorum consœderantur errori, qui ab vnigenito Dei filio, verum & nostrę naturæ hominem negant esse susceptum, omnesque eius corporeas actiones simulatorii volũt fuisse phantasmatis. Cui impietati, nè in aliquo præberetis assensum, iam per filium meũ Epiphanium, & Dionysium Romanæ Ecclesię notarios, cohortatoria ad dilectionem vestram scripta direximus, quibus confirmationem, quam expetistis, vltrò præbuimus, vt nos paternam vobis curam non dubitetis impendere, ac modis omnibus laborare, vt auxiliante misericordia Dei, omnia quæ ab imperitis & ab insipientibus excitata sunt scandala destruantur. Nec quispiam sibi audeat de sacerdotali honore blandiri, qui potuerit in exercendi sensus impietate conuinci. Nã si vix in laicis tolerabilis videtur inscitia, quãtò magis in eis qui præsunt, nec excusatione est digna, nec venia, maximè cùm etiã defendere peruersarum Dist. 8. Si in laicis videtur.

tarum opinionum commenta præsumunt,& in cõsensum suum aut terrore, aut gratia insa nabiles quosq; traducunt? Spernantur huiusmodi à sanctis membris corporis Christi neque sibi catholica libertas infideliũ iugum patiatur imponi. Extra enim donũ diuinæ gratiæ,& extra sacramentum habendi sunt salutis humanæ,qui negantes naturam nostræ carnis in Christo, & euangelio contradicunt, & symbolo reluctantur. Nec sentiunt se in hoc præruptum sua obcæcatione deduci,vt nec in passionis Dominicæ, nec in resurrectionis veritate consistant, quia vtrunque in saluatore vacuatur,si in eo nostri generis caro non creditur. In quibus isti ignorantiæ tenebris, in quo hactenùs desidiæ torpore iacuêre, vt nec auditu discerent, vel lectione cognoscerent, quod in ecclesia Dei in omnium ore tam consonum est,vt nec ab infantium linguis veritas corporis & sanguinis CHRISTI inter communis sacramenta fidei taceatur? Quia in illa mystica distributione spiritualis alimoniæ hoc impartitur, hoc sumitur,vt accipientes virtutem cœlestis cibi, in carnem ipsius, qui caro nostra factus est, transeamus. Vndè & ad confirmationem charitatis vestræ, quæ laudabili fide inimicis veritatis obnititur,aptè atque opportunè, sermone affectuq; Apostolico vtar,& dicam: Propterea & ego audiês fidem vestram,quæ est in Christo Iesu, & dilectionem in omnes sanctos, non cesso gratias agens pro vobis, memoriam vestri faciens in orationibus meis,vt Deus Domini nostri Iesu Christi, pater gloriæ, det vobis spiritum sapientiæ & reuelationis, in agnitione eius illuminatos oculos cordis vestri, vt sciatis,quę sit spes vocationis eius, & quæ diuitiæ gloriæ hæreditatis eius in sanctis,& quæ sit supereminens magnitudo virtutis eius in nobis, qui credimus secundùm operationem potentiæ virtutis eius, quam operatus est in Christo, suscitans illum à mortuis,& constituens ad dexteram suam in cœlestibus, supra omnem principatum, & potestatem, & virtutem, & dominationem, & omne nomen, quod nominatur non solùm in hoc seculo, sed etiàm in futuro,& omnia subiecit sub pedibus eius, & ipsum dedit caput supra omnem ecclesiã, quæ est corpus ipsius, plenitudo eius,qui omnia in omnibus adimpletur. Dicant hi aduersarij veritatis, quandò omnipotens pater, vel secundùm quam naturam,filium suum super vniuersa prouexerit, vel cui substantiæ cuncta subiecerit. Deitas enim verbi, par in omnibus & consubstantialis est patri, & sempiternè atque intemporaliter vna eademque potentia est genitoris & geniti.Creator quippe omnium naturarum, quoniam per ipsum omnia facta sunt,& sinè ipso factum est nihil, superior est omnibus quæ creauit, nec vnquã creatori suo non fuerunt non subiecta, quæ condidit,cui proprium & sempiternum est, nec aliundè quàm de patre, nec aliud esse q̃ pater est. Huic si addita est potestas, si illustrata dignitas, si exaltata sublimitas, minor erat prouehente, qui creuit,nec habebat diuitias eius naturæ, cuius indiguit largitate. Sed talia sentientem in societatem suam Arius rapit,cuius peruersitati multùm hæc suffragatur impietas, negans verbo Dei humanam inesse naturam, vt dum humilitatem in DEI maiestate fastidit, aut falsatam in Christo asserat imaginem corporis,aut omnes actiones eius,passionesque corporeas deitatis potiùs fuisse dicat quàm carnis. Quodlibet autem defendere audeat,prorsùs insanum est : quia nec pietas fidei,nec ratio recipit sacramenti, vt aut aliquid passa sit deitas,aut in vllo mentita sit veritas. Impassibilis igitur Dei filius Deus,cui cum patre & spiritusancto vno incõmutabilis Trinitatis essentia, hoc quod est esse, perpetuum est,in ea plenitudo temporis, quæ sempiterno consilio fuerat præstituta, & prophetica dictorum atque gestorum significatione promissa, factus filius hominis non suæ conuersione substantiæ, sed nostræ assumptione naturæ, venit quærere & saluare quod perierat. Venit autem non locali accessu,nec motione corporea,tãquàm præsens futurus, vndè abfuisset, aut illinc recessurus, vndè venisset : sed venit, per quod erat visibile & commune cernentibus declarandus, humanam scilicet carnem atque animam in visceribus virginis matris accipiens, vt manens in forma Dei, formam serui sibimet & similitudinem peccati carnis vniret,per quam non minueret diuina humanis, sed augeret humana diuinis. Talis enim erat omnium à primis ducta genitoribus causa mortalium, vt originali peccato transeunte per posteros, nullus pœnam damnationis euaderet, nisi verbum caro fieret, & habitaret in nobis, in ea scilicet natura, quæ nostri & sanguinis esset & generis.Propter quod dicit Apostolus: *Sicut per vnius delictum in omnes homines in condemnationem, sic & per vnius iustitiam in omnes homines ad iustificationem vitæ. Sicut enim per inobedientiam vnius hominis, peccatores constituti sunt multi: ità & per vnius obedientiam, iusti constituentur multi*. Et iterùm; *Quia enim per hominem mors, & per hominem resurrectio mortuorum. Et sicut in Adam omnes moriuntur, ità & in Christo omnes viuificabuntur*. Hi vtique omnes, qui licèt in Adam sint nati, in Christo tamen inueniuntur renati, habentes fidei testimonium, & de iustificatione gratiæ, & de communione naturæ, quam qui susceptam ab vnigenito Dei filio in vtero Dauidicæ virginis diffitetur, ab omni sacramento Christianæ religionis alienus est, & nec sponsum agnoscens, nec sponsam intelligens,nuptiali non potest interesse conuiuio. Caro enim Christi, velamen est verbi, quo omnis qui ipsum integrè confitetur, induitur. Erubescens autem illud, & quasi indignum refutans, nullum ex eo habebit ornatum,

Marginal notes: De co. di. 2. In quibus isti. — Ephe. 1. c. — Ioan. 1. a — Luca 19. b — Ioan 1. b. — Rom. 5. d — 1. Cor. 15. c

natum, ac licèt se regio inferat festo, sacrisque se epulis importunus immiscear, discretionē tamen regis fallere improbus conuiua nō poterit, sed sicut ipse Dominus protestatus est,
Matt. 22.b tolletur ligatis manibus & pedibus, & mittetur in tenebras exteriores, vbi erit fletus & stridor dentium. Vndè, quicunque in Christo non confitetur corpus humanum, nouerit se mysterio incarnationis indignum, nec eius sacramenti habere consortium, quod Aposto-
Ephe. 5 f. lus prædicat, dicens: *Quia membra sumus corporis eius, de carne eius & de ossibus eius, propter hoc relinquet homo patrem, & matrem, & adhærebit vxori suæ, & erunt duo in carne vna*. Et exponens, quid per hoc significaretur, adiecit: *Sacramentum hoc magnum est. Ego autem dico in Christo, & in Ecclesia*. Ab ipso ergò principio generis humani omnibus hominibus Christus est denunciatus, in carne venturus. In qua (sicut dictum est, & erunt duo in carne vna) vtiq; duo sunt, Deus
Joan. 19. f & homo, Christus & Ecclesia, quæ de sponsi carnè prodijt, quandò ex latere crucifixi manante sanguine & aqua, sacramentum redemptionis & regenerationis accepit. Ipsa est .n. noua conditio creaturæ, quæ in baptismate non indumento veræ carnis, sed contagio damnatæ vetustatis exuitur, vt efficiatur ho-
Christi mo corpus Christi, quia & * Christus corpus est hominis. Vndè non Deum tantùm dicimus Christum, sicut hæretici Manichæi: nec
Fidei veritas de Christo. hominem tantùm, sicut hæretici Phonniani: nec ità hominem, vt aliquid ei desit, quod ad humanam certum est pertinere naturam, siue animam, siue mentem rationalem, siue carnem, quæ non de fœmina sumpta sit, sed facta de verbo in carnem conuerso atque mutato, quæ tria falsa & vana Apollinaristarum hæreticorum tres partes variè protulerunt. Nec dicimus, quod beata virgo Maria hominem sinè deitate conceperit, qui creatus à spiritusancto, posteà sit susceptus à verbo, quod Nestorium prædicantem, meritò iusteq; damnauimus: sed dicimus Christum Dei filium, Deum verum, natum de DEO patre, sinè vllo initio temporis, eundemque hominem verum, natum de matre homine, certa plenitudine temporis, nec eius humanitatem, qua maior est pater, minuere aliquid ei naturæ, qua æqualis est patri. Hoc autem vtrunque vnus est Christus, qui verissimè dixit, & secun-
Joan. 10. f
Joan. 14. d dùm DEVM, Ego & pater vnum sumus: & secundùm hominē, Pater maior me est. Hanc fidem, dilectissimi, veram & indissolubilem, quæ sola veros efficit Christianos, quamque (vt intelligimus & probamus) pio studio & laudabili amore defenditis, perseueranter tenete, & constanter asserite. Et quoniam oportet vos post diuinum auxilium, etiàm catholicorum principum gratiam promereri, humiliter ac sapienter exposcite, vt petitioni nostræ, qua plenariam indici synodum postulamus, clementissimus Imperator dignetur annuere, quò citiùs, adiuuante misericordia Dei, & sanis fortitudo augeatur, morbidis, si curari acquiescant, medicina præstetur. Data Ibidus Octobris, Asterio & Protogene viris clariss. coss.

Epistola XXIII. eiusdem ad Theodosium Augustū, de secunda & prophana synodo Ephesina, *in qua Eutychetis hæresis quorundam episcoporum prauo intellectu adiuta est. Vnaè hortatur eundem Augustum, vt priscæ fidei constitutio ab eis non violetur, sed Dei sacerdotes totius orbis adunentur.*

LEo episcopus, & sancta synodus, quæ in vrbe Roma conuenit, Theodosio Augusto. Literis clementiæ vestræ, quas dudùm ad beati Petri Apostoli sedem, pro catholicæ fidei amore misistis, tantam fiduciam sumpsimus defendendæ per vos veritatis & pacis, vt in causa tam simplici, tamque munita nihil putaremus posse existere, quod noceret, præsertim cùm ad episcopale concilium, quod haberi apud Ephesum præcepistis, tam instructi sint missi, vt si scripta, quæ vel ad sanctam synodum, vel ad Flauianum episcopum detulerunt, episcoporum publicari auribus Alexandrinus permisisset antistes, ità manifestatione purissimæ fidei, quam diuinitùs inspiratam & accepimus & tenemus, omnium concertationum strepitus quieuisset, vt nec imperitia vltrà deciperet, nec occasionem nocendi æmulatio reperiret. Sed dum priuatæ causæ, religionis exercentur obtentu, commissum est impietate paucorum, quod vniuersam Ecclesiam vulneraret. Comperimus enim non incerto nuncio, sed fidelissimo rerum, quæ gesta sunt, narratore Hilario diacono nostro, (qui vix, nè subscribere per vim cogeretur, effugit) conuenisse ad synodum plurimos sacerdotes, quorum vtiq; frequentia consultationi & iudicio profuisset, si is, qui sibi locum principē vendicabat, sacerdotalem moderationem custodire voluisset, vt (sicut moris est) omniū sententijs ex libertate prolatis, id tranquillo & æquo constitueretur examine, quod & fidei congrueret, & errantibus subueniret. In ipso autem iudicio non omnes, qui conuenerant, interfuisse cognouimus. Nam alios reiectos, alios didicimus intromissos, qui pro supradicti sacerdotis arbitrio, impijs subscriptionibus captiuas manus dederunt, q nocituru statui suo scirent, nisi imperata fecissent, talemque ab ipso prolatam esse sententiam, vt dū homo vnus impetitur, in omnem ecclesiā sæuiretur. Quod nostri ab Apostolica sede directi, adeò impium & catholicæ fidei contrariū esse viderunt, vt ad consentiendum nulla potuerint oppressione cōpelli, constanterq; in eadē synodo (vt decuit) fuerint protestati, nequaq̄ id, qđ constituebatur, sedem Apostolicā recepturā, qm̄ reuerà omne Christianæ fidei Sedes Apostolica in suis legatis damnat hæreticum probatā nefariā synodo Ephesina.

sacra-

sacramentum (quod absit) à téporibus vestræ pietatis excluditur, nisi hoc scelestissimũ facinus, quod cũcta sacrilegia excedit, aboleatur. Quia verò diabolica nequitia subtiliter fallit incautos, & ità quorundam imprudentiam per similitudinem pietatis illudit, vt pro salubribus persuadeat nocitura: remouete, quæsumus, à vestræ pietatis conscientia periculũ religionis & fidei, quodque in secularibus negocijs legum vestrarum æquitate conceditur, in rerum diuinarum pertractatione præstate, vt Christi euangelio vim non inferat humana præsumptio. Eccè ego, Christianissime & venerabilis Imperator, cum consacerdotibus meis, implens erga reuerentiam clementiæ vestræ synceri amoris officium, cupiensque vos placere per omnia Deo, cui pro vobis ab Ecclesia supplicatur, nè ante tribunal Christi Domini rei de silétio iudicemur, obsecramus corã vnius deitatis inseparabili Trinitate, quę tali facto læditur, cùm ipsa vestri sit custos & author Imperij, & corã sanctis angelis Christi, vt omnia in eo statu esse iubeatis, in quo fuerunt ante omne iudicium, donèc maior ex toto orbe sacerdotum numerus congregetur. Nec alieno peccato patiamini vos grauari, quia (quod necassè est nos dicere) veremur, nè cuius religio dissipatur, indignatio prouocetur. Præ oculis habete, & tota mentis acie reuerenter adspicite beati Petri gloriam, & communes cum ipso omnium apostolorum coronas, cunctorumq; martyrum palmas, quibus alia non fuit causa patiendi, nisi confessio veræ diuinitatis, & veræ humanitatis in Christo. Cui sacramento, quia impiè nunc à paucis imprudentibus obuiatur, omnes partium nostrarum ecclesiæ, omnes mansuetudini vestræ cum gemitibus & lachrymis supplicant sacerdotes, vt quia & nostri fideliter reclamârunt, & eisdem libellum appellationis Flauianus episcopus dedit, generalem synodum iubeatis intra Italiam celebrari, quæ omnes offensiones ità aut repellat, aut mitiget, nè aliquid vltrà sit vel in fide dubium, vel in charitate diuisum, conuenientibus vtique Orientalium prouinciarum episcopis, quorum si qui superati minis atque iniurijs à veritatis tramite deuiarunt, salutaribus remedijs in integrum reuocentur: ipsique, quorum est causa durior, si consilijs melioribus acquiescant, ab Ecclesiæ vnitate non excedant. Quàm autem post appellationem interpositam hoc necessariè postuletur, canonum Niceæ habitorũ decreta testantur, quæ à totius mundi sunt sacerdotibus constituta, quæque subtèr adnexa sunt. Fauete catholicis vestro more, parentumque vestrorum. Date defendendæ fidei libertatem, quam salua clementiæ vestræ reuerentia, nulla vis, nullus poterit mundanus terror auferre. Cùm enim ecclesiæ causas, tum regni vestri agamus & salutis, vt prouinciarum vestrarum quieto iure potiamini, defendite contra hæreticos inconcussum ecclesiæ statum, vt & vestrum Christi dextera defendatur Imperium. Datum iij. Idus Octobris, Asterio & Protogene vv. cc. coss. æra qua suprà.

¶ Epistola XXIIII. eiusdem Leonis Papæ, ad Pulcheriam Augustam, contra eandem secundam prophanam synodum Ephesinã, vt eius errores in alia synodo retractentur.

Leo episcopus, & sancta synodus, quæ in vrbe Roma conuenit, Pulcheriæ Augustæ. Si epistolæ, quæ pro fidei causa per nostros clericos directæ sunt, ad vestram pietatem peruenissent, certum est, remedium vos his rebus, quæ contra fidem factæ sunt, adspirante vobis Domino, præstare potuisse. Quãdò enim sacerdotibus, quandò Christianæ religioni aut fidei defuistis? Sed cùm ad mansuetudinem vestram adeò non potuerint perueni re, qui missi sunt, vt ad nos vix vnus illorum Hilarius diaconus noster fugiens sit reuersus, iteranda scripta credidimus. Et vt validiores preces nostrę esse mereantur, ipsorum scriptorum, quæ ad clementiam vestram non peruenerunt, exempla subiecimus amplioribus vos obtestationibus obsecrantes, vt quanto acerbiora facta sunt, quibus pro sede regia vos conuenit contraire, tanto maiore gloria curã eius, in qua excellitis, religionis habeatis, nè catholicæ fidei integritas vlla humanarum cõcertationũ occasione violetur. Quæ enim, congregata apud Ephesum synodo, sopienda & sananda pacis remedio credebantur, hæc non solùm in maiora pacis dispẽdia, sed quod nimis dolendum est) etiàm in ipsius fidei, quã Christiani sumus, excidia processerunt. Et ij quidem, qui missi sunt, quorumque vnus vim Alexandrini episcopi, sibi omnia vendicantis, effugiens, rerum gestarum nobis ordinem fideliter nunciauit, reclamarunt in synodo (sicut oportuit) vnius hominis non tam iudicio, quam furori, protestantes, ea quæ per vim metumque gererentur, sacramentis Ecclesiæ & ipsi symbolo ab Apostolis instituto, præiudicare nõ posse, nec se ab ea fide vlla iniuria separandos, quam plenissimè expositam atque digestam, à sede beati Apostoli Petri ad sanctam synodum detulissent. Cuius cùm recitano, poscentibus episcopis, non sit admissa, vt scilicet remota ea fide, quę patriarchas, prophetas, apostolos & martyres coronauit, generatio IESV CHRISTI Domini nostri secundùm carnem, & veræ mortis ac resurrectionis eius confessio (quod horremus dicere) solueretur, scripsimus de hac re (vt potuimus) ad gloriosissimum principem & (quod est maximum) Christianum, cuius epistolæ pariter exempla subiecimus, vt fidẽ, in qua renatus per Dei gratiam regnat, nulla sineret nouitate corrumpi, quoniam Flauianus episcopus in nostra omnium communione persistit: atque hoc, quod factum est

sinè

sinè consideratione Iustitiæ, & contra omniū canonum disciplinam, ratū haberi ratio nulla permittit: & quia dissensionis scandalum nō abstulisset Ephesina synodus, sed auxisset, habendo intra Italiam concilio & locus constitueretur, & tempus, omnibus querelis & præiudicijs partis vtriusque suspensis, quo diligentiùs vniuersa, quæ offensionem generauerunt, retractentur, & absque vulnere fidei, absque religionis iniuria in pacem Christi redeant, qui per impotentiam subscribere coacti sunt sacerdotes, & soli aufeŕantur errorés. Quod vt obtinere mereamur, probatissimæ nobis fidei pietas tua, q̄ labores ecclesiæ semper adiuuat, supplicationem nostram apud clementissimum principem sibi specialiter à beatissimo Petro Apostolo legatione commissa dignetur asserere, vt priusquàm ciuile hoc & exitiale bellum intra ecclesiam côualescat, redintegrandæ vnitatis copiam, Deo auxiliante, concedat, sciens Imperij sui viribus profuturum, quicquid catholicæ libertati, benigna ipsius fuerit dispositione collatum. Data tertio Idus Octob. Asterio & Protogene vv. cc. coss. æra qua suprà.

Epistola XXV. eiusdem, ad Flauianum Constantinopolitanum episcopum.

FLauiano charissimo fratri Leo Episcopus. Quæ & quanta dilectio tua pro catholicæ fidei defensione patiatur, per diaconum, qui ab Epheso furtim est lapsus, cognouimus. Et licet magnificemus Deum, qui te gratiæ suæ virtute confortat, necesse est tamē nos dolere eorum ruinas, per quos veritas impugnatur, & ipsa totius Ecclesiæ fundamenta quatiuntur. Quia verò prouidentia Dei semper suis necessarium præstat auxilium, scire debet fraternitas tua, nos pro communi causa nihil eorum quæ agenda sunt, prætermittere, vt primitùs ad ea, quæ vniuersitati fidelium prosint, peruenire mereamur. Sin, est vt fortiter interim dilectio tua toleret, quæ sibi ad æternam gloriam nō dubitat profutura. Perlator sanè breuis huius epistolæ, fidei sermone poterit enarrare, quicquid illud est, ad quod, adiuuante Domino, studio fidei & charitatis intendimus. Data tertio, Kalen. Octobris, Asterio & Protogene vv. cc. consulibus.

¶Epistola eiusdem XXVI. Ad Faustum & cęteros Archimandritas Constantinopolitanos, *qua adhortatur eos ad constantiam in omni bono, maximè fidei & charitatis, & detestatur acta secundi concilij Ephesini.*

LEo episcopus, & sancta synodus quæ in vrbe Roma conuenit, Fausto, Martiano, Petro & Magno & Heliæ, presbyteris & Archimandritis Constantinopolitanis, dilectissimis filijs in Domino salutem. Quamuis ea, quæ ad Constantinopolitanam ecclesiā scripsimus, solicitudinem deuotionis vestræ latère non possint, tamen etiàm specialibus dilectionem vestram literis cohortandam esse credidimus, vt memores sanctæ professionis vestræ, quę propriè in fide & charitate consistit, omnia scandala, quæ contra pacem Ecclesiæ orta sunt, à vestris cordibus repellatis, beati Apostoli sententiam pia mente retinentes: Si quis vobis euangelizauerit præter id, quod accepistis, anathema sit: & custodientes vnitatem cum fratre nostro Flauiano episcopo, quem ad tempus Dominus permisit impiorum factione tentari, vt probatum sibi sacerdotem suum, perseuerantiæ merito faceret clariorem. Hæ autem perturbationes, necesse est, vt auxiliante Dei gratia celeriter destruantur, & omne quod reprobum est, ab Ecclesiæ puritate, quæ nec maculam nec rugam recipit, respuatur, maximè cùm ab insana imperitia in hoc vsque proruptum sit, vt contra sacramentum salutis humanæ, incarnationis Domini nostri Iesu Christi veritas denegetur: atq; antiquæ fidei prædicator atque defensor, quia non acquieuit blasphemijs, quas olim sancti patres nostri in multis hæreticis damnauêre, subijciatur iniurijs: in quo vtiq̄ne omnium Domini sacerdotum reuerentia cęditur, & vniuersa corporis Christi membra pulsantur. Sed quia gloriosum nobis est, quicquid nos pati Deus voluerit, & ꝓ veritate tolerare: in consortium vos patiētiæ paternis exhortationibus aduocamus, vt per dilectionem vestram omnibus Deo seruientibus, quæ scripsimus, innotescant, & inimicis euangelij resistentes, nec pastoris vestri dilectionem, nec vnitatem catholicæ fidei deseratis: quoniam ea quæ in Epheso nupèr contra iustitiam, vel canonum disciplinam per vnius hominis * impudentiam gesta sunt, nulla catholicæ fidei ratio, rata esse permittit. Data octauo Idus Octobris, Asterio & Protogene vv. cc. consulibus.

Galat. 1. A

Ephe. 5.

* potestatem

Epistola XXVII. eiusdem, ad Anastasium Episcopum Thessalonicensem.

LEo Episcopus vrbis Romæ, dilectissimo fratri Anastasio Episcopo. Quantùm relatione Hilarij diaconi nostri cognouimus, magnum facinus, Alexandrino Episcopo authore vel executore, commissum est, vt dum in fratrem nostrum Flauianum veteres æmulationes & odia priuata desæuiunt, nec innocentiæ probatissimi sacerdotis, nec Christianę fidei parceretur. Vndè multùm dilectioni tuæ congratulamur, quòd te, ad illā synodum ire cupientem, opportunis obstaculis manus diuina detinuit, nè abstenturus proculdubiò à tanto scelere, indignis iniurijs subiaceres, & furori impio, militibus (quantùm didicimus) armisque suffulto, contraire non posses.

Quia

Quia ergò prorupit in apertum perfidia, quę latebat, & in nefandissimam hæresim vnius imperitissimi senis assleclæ transierunt, têpus probationis nostræ debemus agnoscere, & contra impetus aduersantium, munitionibus cælestibus freti, incommutabilis animi constantiam præparare. Scimus, frater charissime quia sacramento magnæ pietatis suæ aderit diuina protectio. Si quid igitur fraternitati tuæ de impijs constitutionibus fuerit ingestum, protestamur pariter ac monemus, nè vel in damnationem fratris insontis, vel in receptione nefarij dogmatis cõsensum tui cordis immisceas. Maior est enim, qui in nobis est, quàm qui aduersùs nos. Annitere potiùs, quã tùm te ipse naturæ nostræ susceptor & glorificator adiuuerit, vt omnium fratrum nostrorum corda confirmes. Nobis enim ab euangelio generationis, & mortis ac resurrectionis Domini nostri Iesu Christi nullatenùs recedêtibus, diffinitissimum est, in nostræ communionis numero non futuros eos, qui conantur antiqua catholicæ fidei fundamenta conuellere. Data tertio Idus Octobris, Asterio & Protogene viris clariss. consulibus.

2. Tim. 3. d

¶Epistola XXVIII. eiusdem, ad Iulianum Episcopum.

LEo Romanæ ecclesiæ Episcopus, Iuliano fratri & coepiscopo salutem. Cognitis, quæ apud Ephesum vnius hominis præsumptione sunt gesta, magno quidem dolore affecti sumus de his, quæ impiè furioseque commissa sunt: sed ad Dominum nostrum animum dirigentes, multam fiduciam ab ipsa, quam sequimur, veritate concipimus, non omittentes omnia agere, quæ auxiliante Dei gratia credimus profutura. Tenendum ergò nobis est, quod tenemus: & fæuiente vnius turbinis procella, serenissima fidei est amplectenda tranquillitas, donèc radios suos veritas per vniuersa diffundat, & caliginem infidelitatis consumat. Quæ autê dil posita sunt, per latoris sermonem agnosces. Data tertio Idus Octob. Asterio & Protogene vv. cc. consulibus.

¶Epistola XXIX. eiusdem, ad Pulcheriam Augustam, de his quæ superiùs postulauit.

LEo episcopus Pulcheriæ Augustæ. Gaudere me plurimùm & exultare in Domino, pietatis tuæ scripta fecêre, quibus euidenter ostenditur, quantùm catholicam diligas fidem, & quantùm hæreticum detesteris errorem. Hæresis quippe est nimis impia, & * euangelio veritatis inimica, quę non portionem aliquam lædere, sed ipsa religionis Christianæ conatur fundamenta conuellere, negans sempiterni patris filium sempiternum, de vtero beatæ virginis matris, veram carnem nostræ sumpsisse naturę & eos damnatione percellens, qui ab Euangelica & apostolica fide nullo deduci errore potuerunt, illudq; frustrà pretendens, quod Nicenæ synodi fidê teneat, cuius eum constat esse alienum, gloriosissima Augusta. Vndè, quia non deserit ecclesiam suã diuina protectio, dicente Domino: Eccè ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consummationem seculi, eodemque opere & tempore spiritus Dei & clementiæ vestrę solicitudinem, & curam nostri cordis accendit, vt dę remedijs procur ãdis eadem vtrique cupere, mus, quæ priùs poposci, nunc quoque instantiùs pero, maiore vtens fiducia deprecandi, postea quàm præsidium venerandę exhortationis accepi, sperans affuturam misericordiam Dei, vt, cooperante vestra clementia, pestiferi erroris possit morbus auferri, vt quicquid, ipso inspirante atq; auxiliante, potuerit salubriter fieri, cum vestrę fidei laude peragatur: qm̃ res humanæ aliter tutæ esse non possunt, nisi quæ ad diuinam confessionem pertinent, & regia & sacerdotalis defendat authoritas. Data sextodecimo Kalendas Aprilis, Valentiniano Augusto septiès & Auieno viris clarissimis consulibus, æra 488.

* euangelii veritati.

Matt. 28. c

11 q 3 Res autè oês. a. D. 450.

¶Epistola trigesima Leonis Papę ad Martianum & Faustum presbyteros exhortatoria, de damnatione secundi Ephesini Concilij.

LEo Episcopus, Martiano Faustoque presbyteris. Bonorum operum & spiritualiũ studiorum Deum authorem esse, non dubium est, qui quorum incitat mêtes, adiuuat actiones. Quod nobis pręsenti experimento euidenter apparuit. Siquidem inter discretarum spatia longinqua regionum, vnum sumpserunt corda nostra consilium, vt, quod à nobis desiderabatur, eo vobis tempore, quo epistolę nostrę mittebantur, occurrerit: si tamen dilectioni vestrę tradi scripta nostra potuère, quę non solùm Apostolicę sedis authoritate, sed etiam sanctę synodi, quę ad nos frequens conuenerat, vnanimitate directa sunt, vt in his, quantam curam totius Ecclesię habeamus, appareat, hortando scilicet omnium fidelium mentes, & clementissimorum principum pręsidia ad defensionem fidei postulando, quorum pios & catholicos animos, non diffidimus opem atque authoritatem suam iustis petitionibus pręstituros, quò citiùs, auxiliante Domino, perniciosa hæresis, & dudùm sanctorum patrum authoritate damnata, quę & nupèr Ephesi malè adiuta est, auferatur. Interim verò det operam (quantum fieri potest) vestra dilectio, vt omnibus Ecclesię filijs innotescat, quod contra impium sensum, secundùm doctrinam euangelicam & Apostolicam prædicamus. Quia licèt plenè, quę semper fuisset atque esset catholicorum sententia, scripserimus, tamen nunc quoquè ad

confirmandas omnium mentes, non parùm exhortationis addidimus. Memor enim sum, me sub illius nomine Ecclesiæ præsidere, cuius à Domino Iesu Christo est glorificata confessio, & cuius fides omnes quidem hæreses destruit, sed maximè impietatem præsentis erroris expugnat: & intelligo mihi aliud non licere, quàm vt omnes conatus meos ei causæ, in qua vniuersalis Ecclesiæ salus infestatur, impendam. Nè autem aliqua negligentiæ occasione, scripta nostra ad vos non potuerint peruenire, exemplaria eorundem nunc mittenda credimus, vt nullo modo fidei, quam defendimus, prædicatio, vestræ notitię subtrahatur. Data decimosexto Kalēdas Aprilis, Valentiniano Augusto septimò & Auienu viris clarissimis consulibus.

¶Epistola 31. eiusdem ad Theodosium Augustum, *vbi scripsit, vt id, quod de incarnatione filij Dei ab Anatolio Constantinopolitano episcopo prædicatur, agnoscat, & vniuersale concilium in Italia fiat.*

LEo Episcopus Theodosio semper Augusto. Omnibus quidem vestræ pietatis epistolis, inter eas solicitudines, quas pro fide patimur, spem nobis securitatis maximam præstitistis, Nicenū commendando Concilium, adeò, vt ab illo, sicut sępè iam scribitis, non patiamini sacerdotes Domini deuiare. Sed nè aliquid in præiudicium catholicæ defensionis videter egisse, de ordinatione eius, qui Constantinopolitanæ cœpit Ecclesiæ præsidere, nihil interim in alterutram partem temerè rescribendum putaui, non dilectionem negās, sed manifestationem catholicæ veritatis expectans. Quod æquanimiter ferat, obsecro, vestra clementia, vt cùm talem se erga fidem catholicam, qualem cupimos, approbârit, de synceritate ipsius copiosiùs & securiùs gaudeamus. Nè verò aliqua illum de nostro animo mordeat sinistra suspicio, occasionem totius difficultatis amoueo: nec aliquid exigo, quod aut arduum videatur, aut dubium: sed ad id, quod nullus catholicorum refutet, inuito. Noti enim sunt per vniuersum mundum atque manifesti, qui ante nos siue Græca, siue Latina lingua in catholicæ veritatis prædicatione fulserunt: ad quorum scientiā atque doctrinam, quidam etiàm nostræ ætatis accedunt, de quorum scriptis par & multiplex profertur instructio. Quę sicut Nestorianam hæresim destruxit, ità etiàm hunc, qui nunc malè repullulat, abscidit errorem. Relegat itaque solicitè, quæ à sanctis patribus incarnationis Dominicæ fides fuerit custodita, semperque similiter prædicata: & cùm sanctæ memoriæ Cyrilli Alexandrini episcopi epistolam (qua Nestorium corrigere & sanare voloit, prauas prædicationes ipsius arguens, & euidentiùs fidem Nicenæ definitionis exponens, quamque ab eo missam Apostolicæ sedis scrinia susceperunt) præcedentium sensui perspexerit consonantem, Ephesinæ etiàm synodi gesta recenseat, quibus contra Nestorij impietatem, à sanctæ memoriæ Cyrillo inserta & alligata sunt, de incarnatione Domini Catholicorum testimonia sacerdotum. Non aspernetur etiàm meā epistolam recensere, quam pietati patrum per omnia concordare reperiet. Cumque à se hoc, quod eidem profuturum sit, expeti desiderarique cognouerit catholicorum sententijs toto corde consentiat, ità vt synceram communionis fidei professionem, absolutissima subscriptione, corā omni clero & vniuersa plebe declaret, Apostolicæ sedi & vniuersis Domini sacerdotibus, atq; ecclesijs publicandam, vt pacificato per vnam fidem mundo, possimus omnes dicere, quod angeli, nato de Maria virgine saluatore, cecinerunt: *Gloria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.* Luc. 2. Quia verò & nos, & beati patres nostri, quorum doctrinam & veneramur & sequimur, in vnius fidei concordia sumus, sicut prouinciarum omnium protestantur antistites: agat clemētiæ vestræ deuotissima fides, vt quam primùm ad nos Constantinopolitani episcopi, qualia debent, probati & catholici sacerdotis scripta perueniant, apertè scilicet atque dilucidè protestantia, quòd si quis de incarnatione verbi Dei aliud aliquid credat aut afferat, quàm catholicorum omnium & mea professio protestatur, hunc à sua communione secernat, vt ei fraternam in Christo charitatem meritò possimus impendere. Vt autem salubribus curis velocior, plenior que, auxiliante Domino, per vestræ clementiæ fidem præstetur effectus, ad pietatem vestram fratres & coepiscopos meos Abundium & Asterium, sed & Basilium & Senatorem presbyteros, quorum mihi deuotio est probata, direxi: per quos, quæ nostræ forma sit fidei, manifestatis instructionibus quas misimus, possitis dignanter agnoscere, vt si Constantinopolitanus antistes in eandem confessionem toto corde consentit, securi (vt dignum est) de ecclesiastica pace lætemur, neque aliquid residere videatur ambiguum, vt de super flui forsitan suspicionibus laboremus. Sin verò aliqui à puritate nostrę fidei, atque patrum authoritate dissentiunt, Concilium vniuersale intra Italiam, sicut Synodus, quę ob hanc causam Romę conuenerat, mecum petit, clementia vestra concedat, vt in vnum conuenientibus omnibus, his qui aut ignorantia, aut timore prolapsi sunt, correctionis remedijs consulatur: nec cuiquam vltrà sit liberū, ità Nicenę synodi facere mentionem, vt eius fidei inueniatur esse contrarius: quoniàm & vniuersę Ecclesię, & vestro hoc imperio profuturum est, si vnus Deus, vna fides, & vnum sacramentum salutis humanę, vna totius mūdi coofessione teneatur. Data decimoseptimo

primo Kalendas Augusti, Valentiniano se-ptimò & Auieno viris clarissimis consulibus.

¶Epistola trigesimasecunda ad Faustum, Martianum, ceterosque presbyteros & Archimandritas.

LEo Episcopus Fausto, Martiano, Petro, Manueli, Iob, Antiocho, Viuantiacho, Abrahamo, Theodoro, Pientio, Eusebio, * Caroso Helpidio, Paulo, Asterio & * Charaso presbyteris & archimandritis, & Iacobo diacono & archimandritæ. Causa fidei, in qua salus Christiana consistit, multa me solicitudine laborare compellit, metuentem, nè prauitas, quæ in suis fuerat amputanda principijs, processu temporis & pertinacior fiat, & latior. Nam cùm clementissimus Imperator talia ad nos scripta direxerit, quibus solicitudinem suam pro pace vniuersalis Ecclesiæ demonstraret, ipse Constantinopolitanus Episcopus, & hi qui eundem consecrarant, præter id quod ad ordinationem noui antistitis pertinebat, nihil nobis de compressis vel abdicatis erroribus indicârunt: quasi in illa Ecclesia nullum scandalum, nulla extitisset offensio, aut nō hinc præcipuè fuerit ordinati meritum demonstrādum, si aliena a se, quę catholicorū sensibus sunt aduersa, docuisset. Ne ergò (quod inter longinquas regiones accidere solet) in nimias dilationes tenderent veritatis examina, fratres & coepiscopos nostros Abundium & Asterium, sed & Basilium & Senatorem presbyteros probatissimos viros, ad * probatissimum Principem cum sufficienti paternarum authoritatum instructione direximus. * pijssimū Quos in omnibus, fratres charissimi, diligentia, ac solicitudine vestra cupimus adiuuari, vt impietas, quæ cæcis ausibus in exitialia abrupta processit, simplices quosque decipiendi vlteriùs non habeat potestatē, cùm aptiore medicina etiam illis cupiamus per correctionis remedia subueniri, qui aut imperitia sunt lapsi, aut errore traducti. Et ideò vos, qui iustificamini per fidem, qui catholicam diligitis veritatem, & de singulari sacramento salutis humanæ per Spiritumsanctum estis edocti, collaborate nobiscum, &c, quanta potestis deuotione, id agite, vt falsitate destructa, & fidei soliditate defensa, secura per totum mundum Dei pace potiamur. Data decimosexto kalend. Augusti, Valentiniano Augusto septimò, & Auieno viris clarissimis consulibus.

¶Epistola 33. Leonis Papæ, ad Pulcheriam Augustam, pro his quæ superiùs Theodosium Augustum postulauit.

LEo Episcopus Pulcheriæ Augustæ. Gaudeo fidei clementiæ vestræ, quòd religiosum studium dignanter impenditis, vt pax Ecclesiastica renouetur, quæ quorundam dissensionibus videbatur esse turbata. Debetur enim hoc vestræ specialiter gloriæ, vt ablatis omnibus scandalis, quæ contra catholicam fidem inimicus excitauerat, vna eademq; sit per totum mundum confessio veritatis: quæ faciliùs certiùsque reparabitur, si prauorum sensuum nulla semina, nulla vestigia relinquantur. Quod tamen mearum partium est, præterire non debeo, vt scilicet, quid de incarnatione filij Dei a Constantinopolitano Episcopo teneatur, agnoscā, præsertim cùm in ordinatione ipsius plura præcesserint, taliaque ad nos debuerit scripta dirigere, quæ illum a contagione huius qui nuper emersit, erroris alienum euidenter ostenderent. Optās itaque securam cum eo habere concordiam, gratiamq; illi fraternę charitatis impendere, scribere ei interim distuli, non dilectionem negans, sed manifestationem catholicæ veritatis expectans. Simplex enim est atque absolutum, quod posco, vt remoto longarum disputationum labore, sanctæ memoriæ Cyrilli Alexandrini Episcopi Epistolæ, quam ipse ad Nestorium miserat, acquiescat, in qua & errorem Nestorij arguit, & fidem Nicænæ definitionis exposuit, & Epistolæ meæ, quam ad sanctæ recordationis Flauianum Episcopum est directa, consentiat. Quibus vigilanter inspectis, Constantinopolitanus antistes repudiandum sibi, quod ausa est contra purā & singularem fidem imperita insipientia definire, incunctanter agnoscat: quia & mea, & sanctorum patrum de incarnatione Domini concors per omnia & vna confessio est. Quam si quis existimauerit non sequendam, ipse se a compage catholicæ vnitatis abscindet, cùm tamen nos, vt in integrum omnia reuocentur, optemus. Ad effectum verò salubrium dispositionum velociùs obtinendum, fratres & coepiscopos meos Abundium & Asterium, sed & Basilium & Senatorem presbyteros probatissimos viros misi, qui clementiæ vestræ formam fidei, quam secundùm doctrinam venerabilium patrum prædicamus, offerrent, & remotis circunlocutionibus, quibus obscurari veritas solet, quid de incarnatione filij Dei, a totius orbis probatis sacerdotibus defensum fuisset, ostenderent. Quos post diuinam gratiam sancto vestræ pietatis auxilio dignum est adiuuari, nè in totius Ecclesiæ perturbationem imprudens procedat contentio, cùm correctione adhibita, omnes oporteat in vnius confessionis redire concordiam. A qua si forsitan ab aliquibus discrepatur, vniuersale Concilium sacerdotum haberi intra Italiam, clementia vestra annuente, iubeatur, quò, remota arte fallendi, tandèm pateat, quid altiori tractatu aut coerceri debeat, aut sanari. Data tertiodecimo Kalendas Augusti, Valentiniano Augusto septimò, & Auieno viris clarissimis consulibus.

¶Epistola trigesimaquarta eiusdem, ad Martianum presbyterum.

LEo Episcopus Martiano presbytero. Gratias agimus Deo, & multam fiduciam piæ exultationis accepimus, cùm dilectionem tuã & catholicam fraternitatem ità spiritu fidei vigere cognoscimus, vt cordibus vestris nihil infirmitatis hæretica possit inferre tentatio, ad quam diuinitùs destruendam, nec defuit (vt scitis) solicitudo nostra, nec deerit, donèc omnipotentis dextera omnia diaboli arma confringat. Cui ob hoc aliquid audere permittitur, vt à fidelibus Christi gloria maiore vincatur. Si quid autem difficultatum interuenit aut morarum, cùm æquanimitate tolerandũ est: quoniam vbi veritas est magistra, nunq̃ desunt diuina solatia, fratres charissimi. Quãuis ergò magna locorum interualla nos diuidant, vnitate tamen fidei vobiscum sumus, & toto corde Iesum Christum Dominum nr̃um verum Deum, & verum hominem confitẽtes, nulla in vobis detrimenta perpetimur, cùm de vestræ professionis concordia gloriamur, tantùm vt sit, auxiliante Dño, constantia perseuerans, dicente Apostolo: *Vobis enim datũ est pro Christo, non solùm vt in eum credatis, sed etiàm vt pro illo patiamini*, Ad quam fortitudinem sanctarum mentium roborandam, fratres nostros atque legatos, quos pro Apostolicæ fidei libertate direximus, & quos dudùm apud vos esse confidimus, plurimùm credimus profuturos, cùm totius actionis nostræ didiceritis affectum, & curam vestram atque consilium operi iunxeritis. De qua re non necessè est nunc latiùs scribere, cùm iam per supradictos sufficientes Epistolas miserimus, quibus abundantissimè omnis catholica fraternitas instruatur. Diuinæ erit virtutis & gratiæ, vt Dei filius, qui naturam humani generis suam fecit, ampliùs quàm videmus aut sapimus, magnum pietatis suæ afferat sacramẽtum, quod impia temeritas sibi quidem fraudauit, sed rectis cordibus non potuit. Data Idibus Septembris, Valentiniano & Auieno viris clarissimis consulibus.

Philip. 1. d

1. Tim. 3. d

¶Epistola trigesimaquinta eiusdem, ad Leonẽ Rauennatem Episcopum.

De his, qui de captiuitate redeuntes, incertum habent, vtrùm ante captiuitatem Baptisma consecuti sunt.

TITVLI CAPITVLORVM sequentis Epistolæ.

LEo Episcopus, Leoni Episcopo Rauẽnati salutem. Frequẽter quidem in diuersarum ambiguæ quæstionum titubãtia fratrũ corda, spiritu Dei instituente, solidauimus, responsionis formam vel ex sanctarum scripturarum disciplinis, vel ex patrum regulis colligentes. Sed nupèr in synodo nouum & inauditũ anteà genus consultationis exortũ est.

Capitulum. I.

Nam quorundam fratrum suggestione cõperimus, aliquos captiuorum ad sedes suas libertatemque redeuntes, qui scilicet in captiuitatem illa ætate peruenerint, quæ nullius rei firmam poterat habere notitiam, remedium quidem implorare baptismi, sed vtrùm eiusdem mysterij ante sacramenta perceperint, infantiæ inscientia non posse reminisci: & ideo sub hoc lateris recordationis incerto, animas suas in discrimen adduci, dũ sub specie cautionis negatur his gratia, quæ ideo non impẽditur, quia putatur impensa. Cùm itaque tribuere talibus Dñici sacramẽta mysterij, non immeritò quorundam fratrum formido dubitaret, in synodali (vt diximus) cœtu formã huiuscemodi consultationis accepimus: quã diligentiùs discuti, & pro vniuscuiusque sensu solicita voluimus ratione tractari, quò ad veritatem, adhibita cognitione multorum, certiùs peruenire possemus. Eadem ergò, quæ in sensum nostrum diuina inspiratione venêre, frequens etiàm fratrum firmauit assensio. In primis itaq; prouidere debemus, nè, dum speciem quandam cautionis tenemus, damnum regenerãdarum incidamus animarum. Quis enim ità in suspicationibus nis deditus, vt verũ esse definiat, quod omni manifestatione cessante, ex opinione ambigua suspicatur? Cùm itaque baptizatum se nec ille recordetur, qui regenerationis est cupidus, nec alter attestari de eo possit, quòd nesciat consecratum, nihil est, in quo peccatum possit obrepere, cùm in hac parte cõscientiæ suæ nec ille reus sit, qui cõsecratur, nec ille, qui consecrat. Scimus quidẽ inexpiabile esse facinus, quotiès iuxta hæreticorum damnata a sanctis patribus instituta, cogitur aliquis lauacrum, quod regenerandis semèl tributum est, bis subire, Apostolica reclamante doctrina, quæ nobis vnam prædicat in Trinitate deitatem, vnam in fide confessionem, vnum in baptismate sacramẽtum. Sed in hoc nihil simile formidatur, quoniam non potest in iterationis crimen deuenire, quod factum esse omninò nescitur. Atq; ideò quotiès persona talis inciderit, solicita primùm examinatione discutite, & longo tempore, nisi fortè supremus finis immineat, indagate, vtrùm nemo sit penitùs, qui testimonio suo iuuare possit ignorantiam nescientis. Et cùm constiterit, hunc, qui baptismatis indiget sacramento, sola inaniter suspicione prohiberi, accedat intrepidus ad consequendam gratiam,

De cõ di. 4. Cum itaq; baptism.

gratiam,

gratiam, cuius in se nullum scit esse vestigiũ. Nec vereamur huic salutis ianuam aperire, quam nunquàm antè docetur ingressus.

2 Quòd si, ab hæreticis baptizatum quempiam fuisse, constiterit, erga hunc nullatenùs sacramentum regenerationis iteretur: sed hoc tantùm, quod ibi defuit, côferatur, vt per episcopalem manûs impositionem virtutẽ sancti spiritûs consequatur. Quã rem, frater charissime, ideò generaliter ad omnium vestrum volumus peruenire notitiã, nè, dum plùs iusto metuitur, misericordia Dei saluari cupiẽtibus denegetur. Data nono Kalend. Nouembris, consulatu Martiani Augusti.

Martianus & Adelphius Consules fuerunt. A.D. 451.

¶ Epistola trigesimasexta eiusdem, ad Martianum Augustum.

LEo Episcopus Martiano semper Augusto. Literas pietatis vestræ accepisse me gaudeo, & ad significationem totius prosperitatis pertinere cognosco, cùm sermones vestri vos faciant integritate securos. Quantas itaque clementiæ vestræ gratias referamus, non ex verbis nostris, sed ex beneficijs vestris, quæ ecclesiæ contulistis, agnoscite, non ambigentes, qualem illum retributorem in omnibus habeatis, pro cuius estis tã pia religione soliciti, & qui vos (vt res ipsa demonstrat) ad hoc, vt fides catholica ab insidijs inimicorum suorum defenderetur, elegit. Hæc à me nũnc breuiter per fratris mei Anatolij clericos pietas vestra dignanter accipiat. Pleniora autem de omnibus, quæ ad curam meam pro statu ecclesiarum, & concordia pertinent Domini sacerdotum, per legatos nostros scripta direximus. Data Idibus Aprilis, Adelphio viro clariss. consule.

¶ Epistola 23. eiusdem, ad Pulcheriam Augustam, in qua gratias agit, quòd Nestorianam & Eutychianam hæresim fidei defensione destruxerit.

LEo Episcopus vrbis Romæ, Pulcheriæ Augustæ. Quòd semper de sancta pietatis vestræ mente præsumpsimus, id plenissime experiendo cognouimus, Christianam fidem (quamuis diuersis prauorum appeteretur insidijs) vobis tamẽ præsentibus, & in defensionem eius à Domino præparatis, non posse turbari. Non enim Deus aut suæ misericordiæ sacramentum, aut vestri laboris deserit meritum, quo dudùm subdolum sanctæ religionis hostem ab ipsis visceribus Ecclesiæ depulistis, quum hæresim suam tueri impietas Nestoriana non potuit: quia non fefellit famulam & discipulam veritatis, quantùm simplicibus infunderetur veneni, per illa loquacis hominis colorata mendacia. De quo virtutum agone processit, vt per solicitudinẽ vestram ea, quæ per Eutychen diabolus molitus est, non laterent: & qui sibi singulas partes geminæ impietatis elegerãt, vna catholicæ fidei virtute procumberent. Secunda ergò hæc vobis de perempto Eutychetis errore victoria est, quem, si quid sani cordis habuisset, dudùm in authoribus suis perculsum, olimque prostratum, facilè potuerat declinare, ne de sepultis cineribus rediuiua tentaret incendia commouere, vt in eorum transiret consortium, quorum sequutus esset exemplũ, gloriosissima Augusta. Libet igitur exultare cum gaudio, & pro vestræ clementiæ prosperitate, digna Deo vota persoluere, qui tibi per omnes mundi partes, in quibus Domini euãgelium prædicatur, duplicem iam & palmam contulit & coronam. Clementia igitur vestra agnoscat, omnem Romanam ecclesiam vniuersis fidei vestræ operibus plurimùm congratulari, siue quòd legationem nostram pio per omnia adiuuistis affectu, & quod sacerdotes catholicos, qui de ecclesijs suis iniusta fuerunt eiecti sententia, reduxistis, siue quod reliquias sanctæ memoriæ Flauiani innocentis & catholici sacerdotis ad ecclesiã (cui benè præfuit) fecistis cum honore debito reuocari. In quibus vtriquè omnibus gloriæ vestrę multiplicatur augmentum, illũ & sanctos pro suis meritis veneramini, & ab agro Domini spinas & tribulos vultis auferri. Quosdã sanè Episcopos de his, qui rebus impijs videntur præbuisse consensum, reconciliationem reposcere, & catholicorum communionem desiderare, tam nostrorum, quàm fratris & coepiscopi mei Anatolij, cui testimonium ferre dignamini, relatione cognouimus: quorum desiderijs sic præbemus effectũ, vt correctis, & quæ malè sunt facta, propria subscriptione damnantibus, participata nostrorũ (quos misimus) cura cum supradicto Episcopo, pacis gratia tribuatur, quia deuotionis vtrunq; est Christianæ, vt & pertinaces veritas iusta coerceat, & conuersos charitas non repellat. Quia vetù nouimus, quantùm piæ solicitudinis catholicis sacerdotibus mansuetudo vestra, dignetur impendere, indicandum esse putauimus, fratrem & coepiscopum nostrum Eusebium nobiscum degere, & nostræ communionis esse consortem, cuius commendamus ecclesiam, quam dicitur vastare, qui illi iniustè asseritur subrogatus. Illud etiam à vestra pietate poscentes, quod vos spontaneo facere non dubitamus arbitrio, vt tam fratrẽ & coepiscopum meum Iulianum, quàm Cõstantinopolitanos clericos, qui sanctæ memoriæ Flauiano fidelibus officijs adhęsêre, ea qua debetis, gratia foueatis. De omnibus verò pietatem vestram per nostros, quid fieri aut declinari deberet, instruximus. Data Idibus Aprilis, Adelphio viro clarissimo consulę.

¶ Epistola 38. eiusdem, ad Anatolium Constantinopolitanum Episcopum.

De fide eius, scriptis missis, probata. 1
De his, qui metu in hæresim lapsi sunt, vt si

conuersi fuerint, recipiantur. 2
De nominibus hæreticorum ad altare non recitandis. 3
De commendatione Iuliani Episcopi, vel eorum clericorum, qui Flauiano Episcopo fide adhæserunt. 4

Capitulum primum.

LEo Episcopus Anatolio Episcopo. Gaudemus in Domino, & in dono gratiæ ipsius gloriamur, quia sicut dilectionis tuæ literis, & fratrum nostrorum, quos Constantinopolim misseramus, relatione cognouimus, sequacem te euangelicæ eruditionis ostendis, vt per sacerdotis probabilem fidem meritò præsumamus, quòd tota Ecclesia eidem credita, nec rugam cuiusquam sit erroris habitura
2.Cor.11. nec maculam, dicēte Apostolo: *Despondi enim vos vni viro, virginem castam exhibere Christo*. Illa est enim virgo Ecclesia, sponsa vnius viri Christi, quæ nullo se patitur errore vitiari, vt per totum mundum vna nobis sit vnius castæ communionis integritas, in qua societatem tuæ dilectionis amplectimur, & gestorum quæ sumpsimus, seriem necessarijs (sicut oportuit) munitam subscriptionibus approbamus. Vt ergò inuicèm dilectionis tuæ animus nostris confirmaretur alloquijs,
*Charteriū filios nostros *Casterium presbyterum, Patricium & Asclepiadem diaconos, qui ad nos tua scripta detulêre, cū epistolis nostris, post venerabilem diem festi paschalis emisimus, indicantes nos (vt supra diximus) de Constātinopolitanæ Ecclesiæ pace gaudere, cui hanc curam semper impendimus, vt eam nulla velimus hæreticorum fraude violari.

2 De fratribus verò, quos & epistolis tuis, & legatorum nostrorum relatione communionis nostræ cupidos esse cognouimus, eò quòd doleant, se contra potentiam contraq; terrores non tenuisse constantiam, sed alieno sceleri præbuisse consensum, cùm ità eos formido turbâsset, vt in damnationem catholici atque innocentis antistitis, & in receptionem detestabilis prauitatis trepido famularentur obsequio: illud quidem, quod præsentibus & agētibus nostris, constitutum est, approbamus, vt suarum interim ecclesiarum essent communione contenti: sed cum legatis nostris, quos misimus, participata tecum solicitudine, volumus disponatur, quatenùs hi, qui plenis satisfactionibus malè gesta condemnant, & accusare magis se eligunt, quàm tueri, pacis & communionis nostræ vnitate lætentur, ità vt digno priùs anathemate, quæ contra fidem catholicam sunt recepta, damnentur. Aliter enī
1.q.1. In Ecclesia Dei quæ. in Ecclesia Dei, quæ corpus est Christi, nec rata sunt sacerdotia, nec vera sacrificia, nisi in nostræ proprietate naturæ verus nos Pōtifex reconciliet, verus immaculati agni sanguis emundet. Qui licèt in patris sit dextera constitutus, in eadem tū carne, quam sumpsit ex virgine, sacramentum propiciationis exequitur, dicēte Apostolo: *Christus Iesus, qui mortuus est, immò qui & resurrexit, qui est in dextera Dei, qui etiam interpellat pro nobis.* Rom.8. Neq;.n. potest in aliquo benignitas nostra reprehendi, cùm satisfaciētes recipimus, quos dolumus esse deceptos. Nec asperè igitur communionis nostræ gratia deneganda est, nec temerè largienda: quia sicut plenum pietatis est, oppressis charitatem Dominicam redhiberi, ità iustum est, omnia perturbationis authoribus imputari.

3 De nominibus aūt Diosccori, Iuuenalis & & Eustathij, ad sacrum altare non recitandis, dilectionem tuam hoc decet custodire, quod nostri, ibidèm constituti, faciendum esse dixerint, quodq; honorandæ sancti Flauiani memoriæ non repugnet, & a gratia tua Christianæ plebis animos non auertat. Nam iniquum nimis est atq; incōgruū, eos, qui innocentes & catholicos sua persecutione vexârunt, sanctorū nominibus sine discretione misceri, cum dānatam impietatem non deserentes, ipsi se sua prauitate condemnent, quos cōuenit aut percelli pro perfidia, aut laborare pro venia.

4 Fratrem verò & coepiscopum nostrum Iulianum, vel clericos, qui sanctæ memoriæ Flauiano fidelibus officijs adhæserunt, dilectioni quoquè tuæ volumus adhærere, vt quē fidei suæ meritis viuere apud Deum nostrum nouimus, in te sibi eum præsentem agnoscāt. Illudque dilectionem tuam nôsse volumus, fratrem & coepiscopum nostrum Eusebium, qui causa fidei multa discrimina, laboresque tolerauit, nobiscum interim demorari, & in nostra nunc communione persistere, cuius Ecclesiam, tua solicitudine volumus esse defensam, vt nihil eodem absente depereat, & nullus ei in aliquo præiudicare præsumat, donèc cum literarum nostrarum ad vos profectione perueniat. Et vt maior circa te vel nostra vel totius Christianæ plebis affectio prouocetur, hoc quod ad dilectionē tuam scripsimus, in omnium volumus notitiam peruenire, vt qui Deo nostro deseruiunt, de confirmata apud te pace sedis Apostolicæ, gratulentur. De cæteris verò causis atque personis, dilectio tua literis, quas per nostros accipiet, pleniùs instruetur. Data Idibus Aprilis, Adelphio viro clariss. consule.

EPISTOLA XXXIX. EIVSDEM, ad Iulianum Episcopum.

LEo Episcopus, Iuliano Episcopo. Literas fraternitatis tuæ per filios nostros Constantinopolitanos clericos, nuncias tuæ salutis accepi: quibus te magnis tribulationibus grauatum fuisse significas, cùm vtiquè non defuerit materia solicitudini & laboribus, quæ inter procaces catholicæ fidei aduersarios, inhærentem veritati animum fatigaret, idque (vt scribis) fuerit animo, vt per occasionem necessitatis, & nobis te & patriæ præsen-

præsentares. Quod verum futurum speraueram, vt apertiùs omnium hæreticorum ambages tuo ore cognoscerem. Sed gratias Deo, quòd ità incolumitas tua & ecclesiæ causa profecit, at liberum tibi fuerit apud eos interim degere, quorum nobis probabilis consensus innotuit, sicut & fratris Anatolij scripta profitentur, & gesta, quæ apud ipsum coram nostris sunt confecta, demonstrant fratribus remeantibus. Ergò prædictis salutationibus vicissitudinem reddo, & vt contra falsitatis astutias perseuerantem diligentiam teneas, fidenter exhortor, cùm tibi ad hoc & tuus animus & nostra authoritas suffragetur: quoniam licèt de multis meliora indicata sint, quòd scilicet doleant se deceptos, & damnata perfidia cum authoribus suis, gratiam nostræ communionis exposcant, quod nos adeò libenter accepimus, reddituri his hanc, quam desiderant, communionem, quum promissa compleuerint, tamē quosdam persistere in sua obduratione cognouimus, quos oportet districtiùs comprimi, si nequeunt benignitate sanari. Ad quam rem nostros post diem venerabilem dirigemus, qui tecum participato cōsilio, ea quæ à nobis constituta fuerint, exequantur. Data Idibus Aprilis, Adelphio viro clarissimo consule.

¶ Epistola quadragesima eiusdem, ad Martianum Augustum, in qua pro conseruatione catholicæ fidei illi congratulatur.

LEo Episcopus Romanæ Ecclesiæ, Martiano semper Augusto. Quamuis per Cōstantinopolitanos clericos ad pietatem vestrā antè rescripserim, sumptis tamen clementiæ vestræ literis, per virum illustrem præfectum vrbis filium meum Tatianum, magnam materiam gratulationis accepi, quia studiosissimos vos ecclesiasticæ pacis agnoui. Cui sancto desiderio digna æquitate consertur, vt quē statum esse cupitis religionis, eundem habeatis & regni. Nam inter Principes Christianos, spiritu Dei confirmante concordiam, gemina per totum mundum fiducia roboratur: quia profectus charitatis & fidei, vtrorunque armorum potentiam insuperabilem facit, vt propiciato per vnam confessionem Deo, simul & hæretica falsitas, & barbara destruatur hostilitas, gloriosissime Imperator. Aucta igitur per Imperialem amicitiam spe cœlestis auxilij, confidentiùs pietatem vestrā pro sacramento salutis humanæ incitare præsumo, nè cuiusquam procaci, impudentiúque versutia quasi de incerto, quid sequendum sit, sinatis inquiri: vtquum ab euangelica, apostolicaque doctrina nec vno quidem verbo liceat dissidere, aut aliter de scripturis diuinis sapere, quam beati Apostoli & patres nostri didicêre, atque docuerunt, nunc demùm indisciplinatæ moueantur & impiæ quæstiones,

quas olìm mox, vt eas per apta sibi corda diabolus excitauit, per discipulos veritatis spiritussanctus extinxit. Nimis autem iniquum est, vt per paucorum insipientiam ad coniecturas opinionum & ad carnalium disputationum bella reuocemur tanquàm reparata disceptatione tractandum sit, vtrùm Eutyches impiè senserit, & vtrùm impiè Dioscorus iudicârit, qui in sanctæ memoriæ Flauiani condemnatione se perculit, & simpliciores quosque, vt in eandē ruinam prouoluerentur, impegit, quorum multis iam (vt cognouimus) ad satisfactionis remedia conuersis, & veniam de incōstanti trepidatione poscentibus, nō cuiusmodi sit fides, tractandum est, sed eorū precibus qualiter annuendum. Vndè pijssimæ solicitudini vestræ, quā de indicenda synodo habere dignamini, per legationem, quæ confestìm ad clementiā vestram, Deo annuente perueniet, quicquid ad causæ vtilitatem arbitror pertinere, pleniùs atque opportuniùs suggeretur. Data 9. kalen. Maij, Adelphio viro clariss. coss.

¶ Epistola 41. eiusdem ad Martianum Augustum, de directa vicis suæ legatione Constantinopolim, pro Chalcedonēsi Concilio faciendo.

LE o Episcopus Martiano Augusto. Poposceram quidem à gloriosissima clemētia vestra, vt synodum, quam pro reparanda orientalis ecclesiæ pace, à nobis etiàm petitā necessariam iudicastis, aliquantisper differri ad tempus opportunius iuberetis, vt liberioribus ab omni perturbatione animis, hi quoquè Episcopi, quos hostilitatis metus detinet, conuenirent. Sed quia pio studio humanis negocijs diuina præponitis, & rationabiliter ac religiosè regni vestri viribus creditis profuturum, si nulla sit in sacerdotum sensibus dissonantia, nulla sit in euangelij prædicatione discordia: ego etiàm vestris dispositionibus nō reuitor, optans vt omniū cordibus catholica fides, quæ nō potest nisì vna esse, firmetur. A cuius integritate & Nestorius anteà, & nunc Eutyches, diuersis quidē callibus, sed impietate nō impari, deuiârunt, abominandi prorsùs in persuasionibus suis, quas contra syncerum veri luminis fontem, de cœnosis lacubus diabolicæ falsitatis hauserunt. Prior itaq; synodus Ephesina Nestorium cū dogmate suo, meritò iusteque damnauit: & quisquis in illo errore persistit, ad nullius post spem remedij peruenire. Sequens verò in prædicta ciuitate nō potest vocari conciliū, quod in euersionē fidei fuisse constat agitatū, quodq; vestra clementia amore veritatis, catholicis affutura, aliud statuendo, cassabit, gloriosissime Imperator. Vndè per ipsum Dominū nostrū Iesum Christū, qui regni vestri est author & rector, obtestor & obsecro clementiam vestram, vt in præsenti synodo fidem, quam beati patres no-

Gallos maximè intelligit. in maxima trepidatione, Hunnorū in Gallias irruptionē quæ hoc anno cōtigit, pertimescētes.

stri ab Apostolis sibi traditam prædicarunt, nō patiamini quasi dubiam, retractari, & quæ olim Maiorum sunt authoritate damnata, redduiuis non permittatis conatibus excitari. Illudque potius iubeatis, vt antiquæ Nicænæ Synodi cōstituta, remota hæreticorum interpretatione permaneant. Nec me quoque, vt voluit vestra clementia) ab illo credatis abesse concilio, cùm in his fratribus, quos direxi, id est, Paschasino & Lucentio Episcopis, Bonifacio & Basilio presbyteris, sed & fratre meo Iuliano, quem eorum volui esse participē, etiàm mea sit æstimanda præsentia. Quos auxiliante Christo, ita acturus esse confido, vt eà, quæ Domino nostro placeant, decernentes, accedente pietatis vestræ studio consulīt, quod & paci prosit religionis, & custodiæ veritatis. Data quinto Kalēdas Iunij, Adelphid viro clarissimo consule.

Hæreticis scripturæ interpretatio reijcienda.

EPISTOLA XLII. EIVSDEM, AD Martianum Augustum, in qua inter cętera pro defensione fide Imperatori gratulatur.

LEo Episcopus Martiano Augusto. Multā mihi fiduciam scribendi ad clementiam vestram, & literæ vestræ, quas veneranter accepi, & coepiscopi mei reuertentes a Constantinopoli præbuerunt, non sola assertione verborum, sed ipsis iam operū effectibus demonstrantes, ad defensionem catholicæ fidei diuinum in vobis vigere præsidium. Quo vsquè non solùm Ecclesiæ status, sed etiàm vestri robur munitur Imperij, vt meritò eius expectetis protectionem, cuius colitis veritatem gloriosissime Imperator. Nam vt & fratris mei Anatolij citiùs manifestaretur integritas, & olim damnati erroris rediuiuus assertor locū in Christi Ecclesia non haberet, vt catholici Episcopi, quos nupèr hæreticorum persecutio deprauare non potuit, ab iniustis reuocarentur exilijs: vsque reliquijs beatæ memoriæ Flauiani digno honore susceptis, impietatem suam condemnator eius agnosceret, vestræ virtutis titulus, vestrę pietatis est fructus. Cui confido etiàm aliarum insignia accumulanda palmarum, vt sicut Constantinopolitana Ecclesia, recepta Apostolicæ fidei libertate lætatur, ità omnes regni vestræ ꝓuinciæ emūdatas se esse a diabolici dogmatis contagione glorientur. Vt ergò præcedentibus literis indicaui, fratres meos Lucentiuin Episcopum, & Basilium presbyterū, qui solicitudinis meæ partes possint implere, direxi, fauori eos pietatis vestræ in omnibus, quæ sunt agenda, cōmendans. Nam cùm fratris mei Anatolij scriptis, & nostrorum sermone cognouerim, multos de his, qui apud Ephesum Dioscori factione compulsi, detestabilibus statutis præbuêre consensum, pœnitendo inconstantiæ suæ veniam postulare, & communionem catholicā per satisfactionem correctionis expetere: non fuit talium negligenda conuersio, qui non ꝓprio sensu, sed * impij præsumptoris impulsu in hæc incidisse noscuntur, in quibus liberum non habuêre iudicium. Ne itaque vel res fipsilicerum desideria mora longior fatigaret, vel incuriosa facilitas temere aliquos & sine discretione susciperet, iniunctum est ab Apostolica sede directis, vt in consortiū suæ deliberationis accito Constantinopolitanæ vrbis antistite, & pestilentiæ contagia non admittantur, & sanitatis remedia non negētur. Quæ industria, in omnibus quæ nequiter gesta sunt, emendandis, celerem (iuuante Dño) consequetur effectum, si reparationi pacis Ecclesiasticæ opem suam vestra pietas dignetur adiungere, vt vobis in terra regnantibus, & Dei regnum intra vos habere mereamini, & catholicam fidem nulla falsitas violet, nulla hæresis inquietet, nec vnquam liceat doctrinam Euangelicam deserere & sacerdotali honore gaudere. Synodum verò fieri, vt meministis vestra clementia, etiàm ipsi poposcimus. Sed sacerdotes prouinciarum omnium cōgregari præsentis tpis necessitas nulla ratione permittit, qm̄ illæ prouinciæ, de quibus maximè sunt euocandi, inquietante bello, ab Ecclesijs suis eos nō patiuntur abscedere. Vndè opportuniori tempori, propitiato Domino, cùm firmior fuerit restituta securitas, iubeat vestra clementia reseruari. De qua re plenius inter cætera, apud pietatem vestram poterunt allegare, quos misi. Data * v. Idus Iunij, Adelphio viro clarissimo consule.

* improbi

Causa differatur, ꝓhibens celebrare Concilium.

* vij. Idus.

¶Epistola quadragesimatertia eiusdem ad Pulcheriam Augustam.

LEo Episcopus Pulcheriæ Augustæ. Religiosam pietatis vestræ sollicitudinem qua vniuerso mundo, Deo inspirante, consulitis crebrioribus alloquijs incitare præsumo, vt operum vestrorum profectum necessaria perfectio subsequatur, ac sicut de statu Constantinopolitanæ Ecclesiæ gratulamur, cuius & sacerdos & populus catholicæ puritatis fidem iam tenere cognoscitur, ità etiàm aliorum concors nobiscum sit de verbi incarnatione confessio. Vnde quod factorum me alijs literis iudicaueram, Lucentium Episcopum & Basilium presbyterum fratres meos dirigerē præparaui, qui dispositiones meas, fratris mei Anatolij deuotione sociata, secundùm eas, quas acceperunt regulas, exequantur. Sicui enim prædicti Episcopi scriptus, & clericorum eius suggestione patefactum est multa, sunt, quæ indulgentiùs sunt curanda, multa q̄ iustiùs coercenda, vt in causa tantæ perturbationis, nec districtio nimis sit aspera, nec remissio parùm cauta, quum aliud satisfacientibus, aliud pertinacibus debeatur. Offertur ergò pietati vestræ digna materia, quæ placitam Domino curam sancti cordis exerceat, & præcedentium meritorum coronas etiàm

de

de præsentis erroris abolitione multiplicet. Sicut enim Nestoriana impietas, ità & Eutychiana blasphemia ab omnium est catholicorum eliminanda consortio. Qui tam impium est, consubstantialem & consempiternam patri filij deitatem, etiàm ex vtero virginis matris partu editam negare corporeo, quàm vnâ in Dei filio post incarnationis sacramentum affirmare naturam, vt scilicet aut humanitas eius referetur, aut deitas: cùm vnione vtriusq; essennæ, nec altera sit in alterutram versa, nec assumpta in assumente finita: sed & verbi incommutabilis, & carnis atque animæ veritas maneant inseparabiliter in vnitate personæ: quod qui, testificante lege, credentibus patriarchis, annuentibus Prophetis, prædicante Euangelio, docentibus Apostolis, & toto mũdo confitente, non credunt, extra sacramentum corporis Christi, extra vnitatẽ sunt nominis Christiani. Quorum sicut ruinam dolemus, ità perfidiam detestamur. Vt autẽ circa talium personas syncerum seruetur vbiquè iudicium, & aliud correctis, & aliud pertinacibus rependatur, vestra pietas nostros qui ab Apostolica sede sunt missi, fouere dignetur, eorumque omnes, quas iniunximus, adiuuet actiones, quò citiùs ac faciliùs, auxiliante Domino, quæ ad vestram gloriam & totius Ecclesiæ pacem proficiant, exequantur. De Eutyche autem totius scandali & prauitatis authore, hoc clementia vestra præcipiat, vt ab eo loco, qui Constantinopolitanæ vrbi nimis vicinus est, longiùs transferatur, nè frequentioribus solatijs eorum, quos ad impietatem suam traxit, vtatur. Monasterio quoquè ipsius, cui perniciosè indigneque præsedit, catholicum abbatem iubete præponi, qui illam seruorum Dei congregationem & à prauo dogmate liberare, & institutis veritatis possit imbuere. Data Idibus Iunij, Adelphio viro clarissimo consule.

¶ Epistola 44. eiusdem, ad Anatolium Constantinopolitanum Episcopum, de his, qui hæreticorum erroribus metu, non voluntate, implicantur, vt per satisfactionem in ecclesia suscipiantur.

LEo Episcopus, Anatolio Episcopo in Domino salutem. Licèt sperem dilectionem tuam ad omne opus bonum esse deuotã, vt tamen efficacior tua fieri possit industria, necessarium & congruum fuit fratres meos, Lucentium Episcopum, & Basilium presbyterum (vt promisimus) destinare, quibus tua dilectio societur, vt nihil in his, quæ ad vniuersalis Ecclesiæ statum pertinent, aut dubiè agatur, aut segniter, cùm residentibus vobis, quibus exequutionẽ nostræ dispositionis iniunximus, ea possint agi cuncta moderatione, vt nec beneuolentiæ partes, nec iustitiæ negligantur, sed absque personarũ acceptione diuinum in omnibus iudiciũ cogitetur. Quod vt rectà obseruantia valeat custodiri, catholicæ primitùs fidei seruetur integritas, vt quia per omnia angusta & ardua via est, quæ ducit ad vitam, neque in sinistram, neq; ad dexteram ab eius tramite deuietur. (Matth. 7. b) Et quia euangelica & apostolica fides omnes expugnat errores, & ab vno latere Nestoriũ deijcit, ab alio Eutychen & participes eius elidit: hanc regulam mementote seruandam, vt quicunque in illa synodo, quæ nomẽ synodi nec habere potuit, nec meretur, & in qua maleuolentiã suã Dioscorus, imperi iam autẽ Iuuenalis ostendit, dolent vt dilectionis tuæ relatione comperimus) se metu victos, & terrore superatos, ad cõsensum scelestissimi iudicij potuisse cõpelli, & communionem catholicam obtinere desiderant, satisfactioni eorum pax fraterna præstetur, ità vt non dubijs professionibus, Eutychem cum suo dogmate, cumque cõsortibus suis anathematis execratione condemnent. (Ephesinam secundam, quæ prædatoria dicitur, intelligit.) De his autem, qui in hac causa grauiùs peccauêre, & ob hoc superiorem sibi locum in eadẽ infelici synodo vindicârunt, vt humiliũ fratrum simplicitatem arrogantiæ suæ præiudicijs aggrauarent, si fortè resipiscunt, & à factis sui defensione cessantes, in condemnatione proprij conuertuntur erroris: horum si satisfactio talis accedit, quæ non refutanda videatur, maturioribus Apostolicæ sedis consilijs reseruetur, vt examinatis omnibus atque perpensis, de ipsis eorum * agnitionibus, quid cõstitui debeat, æstimetur. (Reseruat sibi Papa grauiores quasdã causas.) (* actionib') Neque priùs in ecclesia, cui te Dominus voluit præsidere, cuiusquã talium (vt ante iam scripsimus) nomen ad altare recitetur, quàm quid de eis constitui debeat, rerum processus ostendat. De commonitorio verò à clericis dilectionis tuæ nobis oblato, necessarium nõ fuit, epistolis quid videretur inserere, quum sufficeret legatis cuncta committi, quorum sermone ex omnibus diligentiùs instrueris. Annitere igitur, frater charissime, vt quę ecclesiæ Dei cõgruunt, fideliter & efficaciter cum his fratribus, quos tecũ viros idoneos authores elegimus, exequaris, præsertim cùm & ipsa vos causæ ratio, spesque diuini auxilij cohortetur, & clementissimorum principum tam sancta sit fides, tam religiosa deuotio, vt in eis non solùm Christianum, sed etiàm sacerdotalem experiamur affectum. Qui vtiquè pro ea pietate, qua se Dei famulos esse gloriantur, omnes suggestiones vestras fidei catholicæ profuturas, dignãter accipient, vt ipsorum quoque ope & pax Christiana reparari, & error impius possit aboleri. Ac si de aliquibus ampliùs fuerit deliberandum, celeriter ad nos relatio dirigatur, vt pertractata qualitate causarũ, nostra, quid obseruari debeat, solicitudo constituat. Data * nono Idus Iunij, Adelphio viro clarissimo consule. (* sexto.)

¶Epistol<a>

¶Epistola 45.eiusdem,ad synodum Chalcedonen. vbi hortatur per legatos suos Dei sacerdotes, vt secundùm scripturas cuncta disponerent,

LEo episcopus, sanctæ Synodo apud Chalcedonam constitutæ, dilectissimis fratribus in Domino salutem. Optaueram quidem dilectissimi pro nostri charitate collegij, omnes Domini sacerdotes in vna catholicę fidei deuotione persistere, nec quenquam gratia aut formidine potestatum secularium deprauari, vt à via veritatis abscederet. Sed quia multa sæpè quæ pœnitudinem possint generare, proueniunt,& suppetat culpas delinquentium misericordia Dei, atque ideò suspenditur vltio,vt possit locum habere correctio, amplectendum est clementissimi principis plenum religione consilium,quo sanctam fraternitatem vestram,ad destruendas insidias diaboli, & ad reformandam ecclesiasticam pacē voluit conuenire, beatissimi Petri iure atque honare seruato adeò,vt nos quoque suis literis inuitaret,vt venerabili synodo nostrā præsentiam pręberemus: quod quidem nec necessitas temporis,nec vlla cōsuetudo poterat permittere.Tamen in his fratribus Paschasino & Lucentio episcopis, Bonifacio & Basilio presbyteris, qui ab Apostolica sede directi sunt, me synodo vestra fraternitas existimet præsidere, non abiuncta à vobis præsentia mea,qui nunc in vicarijs meis adsum, & iamdudùm in fidei catholicæ prædicatione non desum,vt qui non potestis ignorare, quid ex antiqua traditione credamus,non possitis dubitare,quid cupiamus. Vndè,fratres charissimi,reiecta penitus audacia disputandi cōtra fidem diuinitùs inspiratam, vana errantium infidelitas conquiescat,nec liceat defendi, quod non licet credi,cùm secundùm euangelicas authoritates,secundùm propheticas voces, Apostolicamque doctrinam plenissimè & lucidissimè p literas quas ad beatæ memoriæ Flauianum episcopum misimus,fuerit declaratum, quæ sit de sacramento incarnationis Domini nostri Iesu Christi pia & syncera confessio. Quia verò non ignoramus, per prauas æmulationes, multarum ecclesiarum statum fuisse turbatum,plurimosque episcopos, quia hæresim non receperint,sedibus suis pulsos,& in exilia deportatos,atque in locum superstitum alios substitutos,vulneribus his primitùs adhibeatur medicina iustitiæ: nec quisquam ita careat proprijs,vt alter vtatur alienis, cùm si (vt cupimus) errorem omnes relinquunt, nemini quidem perire honor debeat,sed illis, qui pro fide laborauerunt, cum omni priuilegio oporteat ius proprium reformari.Prioris autem Ephesinæ synodi,cui sanctæ memoriæ Cyrillus episcopus tunc præsedit, in Nestorium specialiter statuta permaneant, nè tunc damnata impietatas, ideò sibi in aliquo blandiatur, quia Eutyches iusta execratione percellitur. Puritas enim fidei atque doctrinæ,quam eodem,quo sancti patres nostri,spiritu prædicamus,& Nestorianam & Eutychianam,cum suis authoribus, condemnat pariter & persequitur prauitatem. Benè valete in Domino,fratres charissimi. Data quinto Kalendas Iulii,Adelphio viro clariss.consule.

Romanus Pōtifex pręsidet conciliis œcumenicis.

¶Epistola quadragesimasexta eiusdem, ad Anatolium episcopum.

LEo Episcopus Anatolio confratri. Ad declinandam erroris maculam,qua nonnullos aut Nestoriana impietas,aut Eutychiana labefactauit insania, laudabilem curam filii nostri Basilius & Ioannes presbyteri suæ æstimationis habuerunt,vt inter pugnantia dogmata falsitatis, vera catholicæ fidei pace gauderent. Siquidem longinquo peregrinationis labore suscepto, sensum cordis sui in Apostolica sede patefacere,damnantes vtranque hæresim,quarum supra fecimus mentionem, & de incarnatione Domini nostri Iesu Christi non aliud recipientes, quàm quod instruente sancto spiritu,& didicimus,& docemus. Per hos ergò,frater charissime,cū testimonio nostro ad propria reuertētes,dilectioni tuæ nostra scripta direximus, fidenter orātes,vt qui gratia Apostolicę communionis ornantur,etiā tuo fauore per omnia se gaudeāt adiuuari.Data 13.Kalendas Iulii,Adelphio viro clarissimo consule.

¶Epistola quadragesimaseptima eiusdem, ad Martianum Augustum.

LEo Episcopus Martiano semper Augusto. Credebamus, clementiam vestram id desiderio nostro posse præstare,vt præsenti necessitate respecta, differri ad opportunius tempus sacerdotalem synodum iuberetis, vt vocatis de cunctis prouinciis sacerdotibus,verè posset esse vniuersale Concilium. Sed quia vos amore catholicæ fidei congregationem nunc fieri voluistis, nè deuoto obuiare viderer arbitrio, fratrem & coepiscopum meum Paschasinum de ea prouincia, quæ videtur esse securior,euocatum, qui vicem præsentiæ meæ possit implere, direxi, Bonifacio fratre nostro & compresbytero sociato,& his, quos anteà miseramus,adiunctis, consortem illis fratrem quoquè meum Iulianum addentes episcopum.Quos ea moderatione vniuersa,Domino auxiliāte,credimus esse gesturos, vt quæcunque in querelam perturbationemque venerunt, ad vnitatem pacis & fidei, cōpressa omni dissensione,reuocentur, nec vllū in aliquorum cordibus sacerdotum, vel Nestorianæ, vel Eutychianæ impietatis vestigium relinquatur: quoniam catholica fides, quam,instruente nos spiritu Dei, sed sanctos patres à beatis Apostolis didicimus, & docemus,neutrum subrepere permittet errorē.

Si

Si quid ergo morborum, si quid est vulnerũ, quod syncera possit correctione curari, vt ad veram sanitatem reuocetur, optamus. Quæ nunc vtique non erant dubia, nec cuiusquam simplicitati deinceps nocitura, si nullis se excusationibus voluerit obumbrare, cum absolutionem peccati non obtineat nisi vera confessio. Quia verò quidam de fratribus, quod sine dolore non dicimus, contra turbines falsitatis non valuere catholicam tenere constantiam, prædictum fratrem & coepiscopum meum vice mea synodo conuenit præsidere. Certus sum enim, quòd absq; odio & gratia ibidem ab his, quibus hoc committimus, laboretur, vt cum solius hæreticæ impietatis excidio, in omnibus ecclesijs Dei veritas regnet & charitas. Data 6. Kalendas Iulii, Adelphio viro clarissimo consule.

Papa synodo præsidet.

¶ Epistola quadragesimaoctaua ad eundem Martianum.

LEO episcopus Martiano Augusto. Sanctum clementiæ vestræ studium, quo ad reparationem pacis Ecclesiasticæ synodum habere voluisti, adeò libenter accepi, vt quamuis eam fieri intra Italiam poposcissem, & aptiùs expectari tempus optassem, quo si plurimi possent episcopi, etiam de longinquis prouincijs euocari, mox tamen vt mihi pietatis vestræ scripta sunt tradita, & Bonifaciũ de compresbyteris meis ab vrbe direxerim, & de episcopis fratrem meum Paschalinũ de Sicilia facerim nauigare, qui vicem meã sufficetur implerent, datis per eosdem epistolis ad eos, qui legationem antè susceperãt, vt ipsi quoque prædictis ad implendas partes sneæ præsentiæ iungerentur. Vnde quamuis nimis arctus dies synodo fuerit constitutus, spero tamen affuturum omnipotentis auxilium, quo omnes valeant ad præfinitum tẽpus occurrere, & vnanimiter, cũ sanctæ fraternitatis assensu, quæ vniuersali Ecclesię cõgruant, definire. Compressa enim vel remota inquietudine ac prauitate paucorum, facilè firmabitur probanda concordia, si tñ eam fidem, quam euangelicis & Apostolicis prædicationibus declaratam, per antiquos patres nostros accepimus & tenemus, omni um corda concurrant, nulla penitus disputatione cuiusquam retractationes admissa, nè per vanam fallacemque versutiã aut infirma videãtur, aut dubia, quæ in ipso lapide angulari Christo fundata sunt, & sine fine mãsura: hoc nobis indesinenter orantibus, vt à sacramento singularis fidei nemo inueniatur alienus: sed damnata impietate hæreseos, nullum de perditione cuiusquam catholica ecclesia sentiat detrimentum. Quòd autem pietatem vestram de his, per quos meas misi epistolas, obsecraui, nunc quoque simili fiducia precor, vt vice mea acturos, commẽdatos per oia habere dignemini, quò faciliùs ac diligẽtius,

Semel definita, non sunt in dubium vocanda.

Ephe. 2. d

quę optimo fidei vestrę ordinata sunt studio, salubri impleantur effectu. Data decimoquae to Kalendas Augusti, Adelphio viro clarissimo consule.

¶ Epistola quadragesimanona eiusdem, ad Pulcheriam Augustam per Theosticum Magistrianum.

LEO Episcopus Pulcherię Augustę. Religiosam clementię vestrę solicitudinem, quam catholicę fidei indesinenter impẽditis, per omnia r cognosco, & Deo gratias ago, q tantam vniuersalis Ecclesię curam habere vos video, vt quod iustitię & beneuolentię congruere arbitror, confidenter insinuem, quò celeriùs, quę, propicio Christo pietatis vestrę studio irreprehensibiliter hactenùs gesta sunt, ad gratulandum perducantur effectum. Quòd ergò synodum Chalcedonensem haberi clementia vestra pręcepit, cùm à me, vt in Italia haberetur, mansuetudo vestra retineat postulatum, vt omnes nostrarum partium conuocati antistites, si securitas temporis suppeteret, conuenirent: adeò tamen nõ aspernanter accepi, vt binos de coepiscopis meis & compresbyteris ordinarem, qui vicẽ meam implere sufficerent, etiàm datis ad venerabilem synodum congruentibus scriptis, quibus fraternitas aduocata cognosceret, quam formam seruare in hac dijudicatione deberet, nè vlla temeritas aut fidei regulis, aut canonum statutis, aut benignitatis remedijs obuiaret. Sicut enim a principio huius causę frequentissimè scripsi, hanc inter discordes sensus & carnales ęmulationes moderationẽ volui custodiri, vt integritati quidem fidei nihil euelli, nihil liceret apponi: ad vnitatem verò, pacemq; redeuntibus, remedium venię præstaretur: quia tunc operum diaboli potẽtiæ destruuntur, cùm ad Dei & proximi dilectionem hominum corda reuocantur. Sed quàm contraria tunc his monitis atque obsecrationibus meis acta sint, multùm est explicare: nec opùs est epistolari pagina comprę hendi, quod in illo Ephesino non iudicio, sed latrocinio potuit perpetrari. Ibi primates synodi, nec resistentibus sibi fratribus, nec consentientibus pepercerunt, cùm ad infringendam catholicam fidem, & ad execrabilem hęresim roborandam, alios priuilegio honoris exuerint, alios consortio impietatis infecerint sæuiores profectò in eos, quos persuadẽdo ab innocentia separabant, quàm in illos, quos beatos confessores persequendo faciebant. Veruntamen quia sibi maximè sua iniquitate nocuerunt, & maioribus vulneribus diligentior est adhibenda medicina, nullis vnquàm epistolis definiui etiàm talibus, si resipiscerent, veniam denegandam. Et quamuis incomparabiliter inimicissimam Christianę religioni hæresim detestemur, ipsos tamen, si corrigantur, & digna se satisfactione purificent,

Papa præscribit formam synodo.

erant, ab ineffabili misericordia Dei non iudicamus alienos, sed potiùs cùm gementibus gemimus, & cum flentibus flemus, & sic utimur iustitia commonitionis, vt non amittamus remedia charitatis. Quod, sicut pietas vestra cognoscit, non verbis solis promittitur, sed etiam factis docetur. Si quidem pene omnes, qui in consensum præsidentium aut traducti fuerant, aut coacti, rescindendo quod statutum fuerat ab illis, & cōdemnando quod scripserant, perpetuam culpæ abolitionem, & Apostolicæ pacis gratiam sunt adepti. Si ergò sententia vestra propositum nostrum considerare dignetur, probabit, me eo consilio cūcta gessisse, vt sine cuiusquam animæ detrimēto, hæreseos tantùm obtineretur extinctio, & ob hoc circa auctores sæuissimorum turbinum, quiddam consuetudinis mansuetæ, vt ad indulgentiam postulandam, compunctione aliqua possit eorum tarditas excitari. Qui etsi post aliud iudicium suum tam impium, quàm iniustum, non sunt catholicæ fraternitati itá honorabiles, vt fuerunt, suas tamen adhuc obtinent sedes, & Episcopatûs sui honore potiuntur, aut per veram & necessariam satisfactionem pacem Ecclesiæ recepturi, aut si heresim (quod absit) tuebuntur, professionis suæ merito iudicandi. Data 13. Kal. Augusti, Adelphio viro clarissimo consule.

Rom. 12. c

Epistola Ceretij, Salonij & Vrani Episcoporum Gallorum, ad Leonem Papam.

DOMINO sancto, beatissimo patri, & Apostolicæ sedis dignissimo Papæ Leoni, Ceretius, Salonius & Veranus. Recensita epistola beatitudinis vestræ, quam de fidei instructione conscripsam, ad Constantinopolitanum Episcopum destinastis, dignum esse censuimus, vt tantæ doctrinæ vbertate ditati, debitas gratias saltem oblato litterarum officio redderemus. Paternę siquidem erga nos pietatis vestræ sollicitudinem comprobantes, anticipationi curationis vestræ hoc nos magis obnoxios confitemur, quòd remediorum beneficia ante malorum experimenta cognouimus. Scientes nanque penè sera esse remedia, quæ adactis iam vulneribus apponuntur, vt Apostolicis illis munitionibus induamur, prouidæ pietatis vocibus præmonetis. Agnoscimus planè beatissime Papa, qua ad nos interiora pectoris vestri peculiari affectione trāsmiseritis, quorum incolumitati aliorùm curatione succurritis: & dum ex aliorum præcordijs infusa antiqui serpentis venena prodocitis, quasi in quadam charitatis specula constituti, Apostolica illa cura, ac solicitudine conclamatis, nè inopinantibus improuisus hostis adueniat, nè vulneri locum præbeat incauta securitas, domine sancte, beatissime Pater, & Apostolica sede dignissime Papa. Magna prętereà & ineffabili quadam nos peculiares tui gratulatione succrescimus, quòd illa specialis doctrinæ vestræ pagina ità per omnium ecclesiarum conuenticula celebratur, vt verè consona omnium sententia decretur, meritò illic principatum sedis Apostolicæ constitutum, vndè adhuc Apostolici spiritùs oracula referentur. Idcircò si dignanter admittitis, deprecamur vt opus & præsentibus & futuris temporibus profuturum, quod nos asseruandi studio folijs mandare curauimus, sanctitas vestra percurrere, & si qd librarij errore defuerit, emendare dignetur: vel si salutarem lecturis omnibus paginam aliquo studij vestri accumulâstis augmento, idipsum addi libello huic solicita pietate iubeatis, vt nō solùm plures sancti Episcopi fratres nostri per Gallias, verùm etiam multi ex laicis filij vestri, qui epistolam istam magnopere pro veritatis manifestatione desiderant, remissam ad nos, & sancta manu vestra emēdatā transscribere, legere & tenere mereantur. In rem missos, si dignum ducitis, redire mox capimus, vt quia incolumitas vestra, exultatio & salus nostra est, citiùs ad nos relatu desiderabili salutis vestræ gaudia recurrant. Et alia manu: Memorem coronam vestram humilitatis nostræ Christus Dominus longæua ætate conseruet, domine sancte, beatissime Pater, & Apostolica sede dignissimè Papa. Ceretius susceptus vester, apostolatum vestrum saluto, commendans me orationibus vestris. Salonius venerator vester, Apostolatum vestrū in Dño saluto, orationū vestrarū subsidia deposcēs Veran*cultor vestri Apostolatûs, beatitudinē vestrā saluto, & vt pro me oretis, peto.

¶ Epistola Rauennij, aliorumq; Episcoporū Gallorum, ad Leone Papam, fidei eius, quam ad Orientem direxit, laudes dicentium.

DOMINO verè sancto, meritò in Christo beatissimo, & Apostolico honore venerando Papę Leoni, Rauennius, Rusticus, Venerius, Constantinus, Maximus, Armentarius, Florus, Sauinus, Valerianus, Constantius, Nectarius, Maximus, Asclepius, item Maximus, Vrsus, Ingenulus, Iustus, Valerianus, Superuentus,* Crisaphius, Fonteius, Petronius, Hydatius Etherius, Eulali*, Eutychi*, Fraternus, Venturus, Eugenius, Hilarius, Verus, Amādus, Leontius, Proculeianus, Iulian*, Helladius, Armentarius, Honoratus, Hepartius, Amenus, Dynamius, Maximinus, *Ynatius & Palladius. Perlata ad nos Epistola beatitudinis vestrę, quam ad Orientem pro catholicæ fidei assertione misistis, optassemus & statim apostolatui vestro pro tam immenso munere gratiarum actionem referre, nisi nobis difficultatem, qua in vnum celeriter non potuimus conuenire, vel spatia, quibus a nobis dispalati sumus, longa terrarum, vel aurarum, quę in regionibus nostris pręter consuetudinem fuit, intemperies attulisset. Dei ergò

Epistola Episcoporū Gallicorū egregia.

Apostolo-

Apoſtolatus veſter noſtræ veniam tarditati, quæ non de ocio aut diſſimulatione, ſed de certa neceſſitate deſcendit, quæque à nobis, etſi celeritatis gratiam abſtulit, exultandi tamen materiam auferre non potuit. Exultauimus itaque, Chriſto propicio, lectis beatitudinis veſtræ literis, & omni inſtructione patefacta, omnes, intra Gallias conſtitutos, exultare mox fecimus, dolentes pariter pro his vobiſcum, qui catholicæ fidei lumine derelicto, errorum tenebras inciderunt. Quæ apoſtolatus veſtri ſcripta, ità vt ſymbolum fidei, quiſquis redemptionis ſacramenta non negligit, tabulis cordis adſcripſit, & tenaci, quo ad confundendos hæreticorum errores paratior ſit, memoriæ commendauit. Multi itaque in ea gaudentes pariter & exultantes, recognouerunt fidei ſuę ſenſum, & ità ſe ſemper ex traditione paterna tenuiſſe, vt veſter apoſtolatus expoſuit, iure lætantur. Nonnulli ſolicitiores facti, beatitudinis veſtræ admonitione percepta, modis omnibus ſe gratulantur inſtructos, datamque ſibi occaſionē gaudent, qua liberè ac fiducialiter, ſuffragante etiàm Apoſtolicæ ſedis authoritate, eloquantur, & aſſerat vnuſquiſque quod credit. Quis autem apoſtolatui veſtro, pro hoc tanto munere, quo non ſolum Gallias, ſed totum mundum, velut quibuſdā precioſiſſimis gemmis ornauit, dignas æſtimet gratias poſſe perſolui? Doctrinæ poſt Deum veſtræ debet fidelis, vt cōſtanter teneat quod credebat: debet etiàm infidelis, vt à perfidia ſua agnita veritate, diſcedat, & Apoſtolicæ inſtitutionis luce perfuſus, erroris ſui tenebras derelinquat, magisq́; ſequatur & credat, quod per os veſtrum Dominus noſter Ieſus Chriſtus de ſacramento incarnationis ſuę docet, quàm id teneat, quod diabolus humanę ſalutis & veritatis inimicus inſtillat. Optaſſemus etiàm ad filium veſtrū, glorioſiſſimum ac fideliſſimum principem, ſuper eadem cauſa literas dare, quibus cōgratulantes fidei ipſius, humilitatis quoque noſtræ ſolicitudinem, qua vos in Chriſto ſequimur, proderemus, niſi ad nos de Orientalibus partibus nuncio perlato, fieri hoc, minimè neceſſarium putaſſemus. Meritis autē apoſtolatus veſtri pius Dominus præſtitit, vt hæreſim, iam diù occultè nutritam, veſtris temporibus proderet. Ad laudem enim ſolicitudinis veſtræ pertinet, quòd malorum error latere non potuit: ad glorioſæ fidei ædificationem redundat, quòd praua perſuaſio participes aut non inuenit, aut inuentos amiſit. Reſpiciat itaque conſeruando apoſtolatum veſtrum, miſericors Dominus Eccleſiam ſuā, toto orbe diffuſam. Vobis enim ità inuigilantibus, & hi qui curam animæ ſuæ gerunt, ſolicitiores in fide redduntur: & hi, qui paulò deſides ſunt, tanto ad ſolicitudinem accenduntur exemplo. Quod nos ante oculos ſemper habentes, non deſinemus Deo ac Domino noſtro gratias agere, & pariter ſupplicare,

Imperatorē vocat Papa filium.

Monichęo ſū intelliguntur.

gratulantes quòd tantæ ſanctitatis, tantæ fidei, tantæque doctrinæ Apoſtolicę Sedi, vndè religionis noſtræ, propitio Chriſto, fons & origo manauit, antiſtitem dederit, petentes etiàm, vt datum conceſſumque munus pontificij veſtri, longiſſima ad ædificationem eccleſiarum ſuarum ætate cuſtodiat. Nos autē etſi impares meritis, pari tamē fide, ſi quid (quod abſit) contra Eccleſiam catholicam, prophana infeſtatione tentetur, parati ſumus, confortante Domino, cum beatitudine veſtra pro veritate fidei animas noſtras ponere, & vitam hanc authori ſalutis noſtræ & largitori æternitatis impendere. Et alia manu: Ora pro me, Domine meritò beatiſſime, & Apoſtolico honore venerande Papa. Ruſticus Epiſcopus, apoſtolatum veſtrum in Domino venerans ſaluto, & vt digneris pro me orare, ſuppl. x rogo. Venereus, te dominum in Chriſto meū, reuerentiſſimè ſaluto, & vt digneris pro me orare, ſupplex rogo. Cōſtantinus Epiſcopus, beatitudinem veſtram ſaluto. Similiter & omnes Epiſcopi ſuprāſcripti admodùm reuerēter & honorificè ſalutauerunt.

A Romana ſede Religionis in Gallias fons, & origo manauit.

¶ Epiſtola 50. Leonis Papæ, ad omnes Epiſcopos Galliarum, de damnatione hæreticorum.

LEo Romanæ vrbis Epiſcopus, Rauennio, Ruſtico, Venereo, Conſtantino, Maximo, Armentario, Floro, Sauino, Valeriano, Conſtantino, Aſclepio, Nectario, Maximo, Vrſo, Ingenulo, Iuſto, Valeriano, Superuento, * Criſaphio, Fonteio, Petronio, Hydatio, Etherio, Eulalio, Eutychio, Fraterno, Venturo, Eugenio, Hilario, Vero, Amando, Gerontio, Proculeiano, Iuliano, Helladio, Armentario, Honorato, Hepartio, Amenio, Dynamio, Maximino, * Ynantio & Palladio Epiſcopis per Gallias conſtitutis.

* Chryſaphio

* Hyantio

Optaſſemus quidem fraternitatis veſtræ literas, eo tempore quo promiſeramus, accipere, vt profecturis ad Orientem fratribus noſtris, quos ad ſanctam ſynodū, vice noſtra pro catholicæ fidei defenſione direxerimus, etiàm veſtrę ſententię profeſſio iungeretur. Sed cùm multa obſtacula inopinatam nobis intulerint tarditatem, quamlibèt ſeras & diù expectatas epiſtolas, per fratrem & coepiſcopum noſtrū Ingenulum gratanter accepimus: eaſq́; cum gaudio recenſentes, probauimus, ſicut confidebamus, eruditione Spiritusſancti cœleſtem in vobis vigere doctrinam: quam in Orientalibus Eccleſijs verſutia hoſtis antiqui, per eos, quos ſequaces ſuos reperit, falſitasque fatigare conata eſt, cum catholica fides, quæ nulla ſui eſt parte mutabilis, per ipſas aduerſantium exercitationes & validior efficiatur ſemper, & clarior: operante hæc gratia Dei, vt ſi qui fortè, ad hæc ſubtilia inimici iacula declinanda, minùs erant inſtructi, minusq́; ſoliciti, perceptis veritatis armis, hærent contra impiorum

d.: ao2

piorum mendacia fortiores. Quòd ergò, sicut causa poscebat, fiduciam nostram, quã de vobis habemus in Domino, fideliter atq; obedienter auxistis, multa exultatione gaudemus. Et meritò nos cognoscimus, fratribus & coëpiscopis nostris Orientalibus intimâsse, quòd secundùm euangelicam & apostolicam traditionem de incarnatione Domini nostri Iesu Christi, vna esset omniũ nostrum & indiscreta confessio, neque vllis eorum disputationibus detineri, vt aliter aliquid de summi & salutiferi sacramenti veritate sapiamus, quàm & ex prędicatione sanctorum patrum, & ex authoritate incommutabilis symboli didicimus & docemus, damnatis ab vniuersali Ecclesia & nunc Eutyche, & anteà Nestorio. Quorum si quis non ferendis impietatibus inhærere delegerit, ipse se à corpore Christianæ vnitatis abscidit. Nõ enim vltrà iam cuiquam excusationis refugium de ignorantia & inscientia, vel de intelligentiæ difficultate conceditur, cùm hæc ipsa sexcentorum ferè fratrum, coëpiscoporumque nostrorum synodus congregata, nullam artem ratiocinandi, nullum eloquium disserendi contra fundamentum fidei inspirare permiserit: quoniam adnitentibus per auxilium gratię Dei fratribus, vicarijs nostris, quorũ plenissima extitit in omni actione deuotio, non solùm sacerdotibus Christi, sed etiàm principibus & potestatibus Christianis, cunctisq; clericis, plebibus, ordinibus plenè atq; euidenter apparuit, hanc esse verè Apostolicam fidem, ex diuinæ pietatis fonte manantem, quam synceram, & ab omni fæce totius erroris alienam (sicut accepimus) prędicamus, & vniuerso iã mundo consentiente, defendimus, extinctis toto orbe dogmatibus, quæ vel præcedens hæreticus ausus est inferre, vel subsequens, dissimili quidẽ commento, sed impietate compari. Nam sicut Nestorius non est toleratus, affirmans beatam Mariam hominis tantummodò fuisse genitricem, qui postmodùm sit à verbo deitatis susceptus, duabus scilicet naturis & personis distinctis, vt neque ipse esset filius hominis, qui filius
Ioan. 1. b Dei, neque vnus Christus in vtraque natura, sed alter sempiternus ex patre, alter temporalis ex matre, cùm euangelica authoritas itá verbum prædicet carnem factum, vt nõ duos Christos, nec duos filios, sed in vno Domino Iesu Christo, & Dei & hominis nobis insinuet veritatem, vt vtriusque substantiæ, id est, saluantis atque saluatæ, nec proprietas possit confundi, nec persona geminari. Sicut ergò Nestorius in suo dogmate execrabilis, sic & Eutyches, damnatum olim sectatus errorem, alia prophanitate blasphemans, à catholicæ soliditatis cõpage resecatus est: quia indoctis quibusdam, nimiumque simplicibus persuadere tentauit, quòd verbum Dei itá caro sit factum, vt veram carnem de ventre virginis nõ sumpserit, nec nostri illum generis corpus habuisse, sed diuinitatis eius & carnis vnam esse naturam, vt vnũ Dominum nostrum Iesum, & falsum hominẽ, & Deum diceret esse passibilem: Quòd nec pietas fidei, nec ratio recipit sacramenti, vt aut in sua natura passibilis fuerit deitas, aut in susceptione humana mẽtita sit veritas. Quæ diabolicorum sensuum prodigiosa commenta, sancta nunc synodus (humilitatis nostræ scriptis, authoritate Domini mei beatissimi Petri Apostoli & meritò roborans, religiosa vnanimitate consentiens) abominando, ab Ecclesia Dei amputauit Dioscorum quoque Alexandrinum, in sua impietate manentem, nè illa ecclesia, quæ inter ipsa euangelij principia, beatũ Marcum beatissimi Petri Apostoli discipulum, in omnibus vtique doctrinis, sui Doctoris magisterio cõsonantem habuit fundatorem, quæque postea recentioribus à nostra ætate temporibus Athanasium, Theophilum, & proximè Cyrillum probatissimos præsules habuit, indignam captiuitatem sub hæretici dominatione pateretur. Vndè secundùm magnam misericordiam DEI, vniuersos diaboli conatus, quibus Ecclesiam Domini conturbare molitus est, noueritis esse destructos. Redditè igitur Deo gratias, fratres charissimi & dignam gratiarum actionem: & orei nobiscum vestra dilectio, vt fratres nostros, quos expectatio nostra desiderat, incolumes quàm primùm redijsse lætemur, & de omnibus, quæ, Domino adiuuante, sunt gesta, pleniùs vos possimus instruere. Nam fratrem Ingenuum nolumus hac expectatione tardari, cùm ob hoc ipsum properantiùs remeare debuerit, nè diutiùs vobis esset incognita omnium materia gaudiorum, quæ volumus per curam dilectionis vestræ etiàm ad fratres nostros Hispaniæ Episcopos peruenire, vt quod Deus operatus est, nulli esse possit incognitum.

Data Kalendis Februarij, Herculano viro clarissimo consule. A.D. 45.

¶ Eusebij Mediolaneñ Episcopi epistola ad Leonem Papam, per quam fidei eius, quam ad Orientem direxerat, assertioni cum alijs Episcopis consensit atque subscripsit.

DOMINO sancto & beatissimo patri Leoni, Eusebius Mediolaneñ Episcopus. Reuersis, Domino annuente, fratribus nostris, quos ad Orientem fidei causa solicitè prouida beatitudo vestra direxerat, decurrisíqne literis, quas per eos tua sanctitas destinauit, omni exultatione in Christo releuatus sum, quòd effectum commissæ sibi legationis eosdem reportâsse, vestra pagina designauit. Nec mirũ, quòd Dominus noster Iesus Christus catholicæ fidei, quam tenemus, maiestatis suę gratiam, custodiamq; pręstiterit, quandò vos idoneos cultus sui assertores, in apostoli sui sede præsules collocauit, qui & rectè sentire de incarnationis Dominicæ sacramẽto, & eadem potestis rectè custodire. Admoniitis

nitis ergò fratribus & coepiscopis meis, habitoque conuentu, vestrarum formam tenuimos literarum. Nam recensens epistolā beatitudinis vestræ io sacerdotum Domini concilio, quam sanctus frater & coepiscopus noster Abundantius, & compresbyter meus Senator detulerāt, agnitoq; eorū narratione (sicut scripta vestra signauerāt) rerū gestarū ordine, continuò requisita est, recitataque epistola, quam fidei assertione plenè digestam, ad Oriētem dudùm sanctitas vestra transmiserat, quæ ad nos, ex vestra admonitione, sancto fratre & coepiscopo nostro Ceretio muitante peruenit: claruit, eā plenam fidei simplicitate fulgere, prophetarū etiam assertionibus, euangelicis authoritatibus, & Apostolicæ doctrinæ testimonijs, nitore quodam lucis, & veritatis splendore radiare, omnibusq; sensibus conuenire, quos beatus Ambrosius, de incarnationis Dominicæ mysterio suis libris, sancto spiritu excitatus, inseruit. Et quia omnia maiorum fidei, nobis antiquitùs traditæ, tota puritate conueniunt, domine sancte & beatissime pater, placuit omnibus, quorum subscriptio subtèr annexa nomina poterit declarare, vt eos, qui impiè de incarnationis Dominicæ sacramento sentiunt, quanuis intellectus sui prauitate, à catholicæ fidei veritate recedeotes, seipsos dignos abiectione fecerint, suo etiam consensu, authoritatis vestræ præcedente sententia, damnatione congrua persequeodos. Literarum ergò vestrarū formam secuti, modum perscriptę ordinationis nos seruasse, his per fratrem & coepiscopum nostrum Cyriacum missis ostendimus. Superest, vt anuente Domino perfectis rebus, palmam fidei & consummati certaminis coronam quiete perpetua retinentes, hoc futuris memorabile seculis relinquatis, vt ab hoc tempore præsenti, extincta impiæ sectæ contumacia videatur, vt vobis propugnatoribus, in æternum prostrata succumberet. Et alia manu: Incolumem beatitudinem tuam summa diuinitas tueatur atque custodiat, domine sancte & beatissime pater.

Ego Eusebius episcopus ecclesiæ Mediolaneñ. in omnia sopradicta coos. & subscripsi, aoathema dicens his, qui de incarnatioois Dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Fauentius episcopus Rhegieñ. ecclesiæ, in omoia suprascripta cōsensi & subscripsi, anathema dicens his, qui de incarnationis Dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Maioranus episcopus ecclesiæ Placentioæ, in omnia supras. cōs. & subs. anath. dicēs his qui de incarn. Dominicæ sac. im. sens.

Ego Cyprianus episcopus ecclesiæ Brixilleō. io omnia supras. cons. & subs. anat. dicens his qui de incar. Dominicæ sac. imp. sens.

Ego Quintinus episcopus ecclesiæ * Dertoneñ. in omnia sup. cons. & subs. anat. dicens his, qui de incar. Do. sac. imp. sens.

* Terdonensis.

Ego Crispinus episcopus ecclesiæ Ticineñ. iñ omnia sup. cons. & subs. anat. dicēs his, qui de incar. Dominicæ sac. imp. sens.

Ego Maximus episcopus ecclesiæ Taurinatis, in omnia sup. cons. & subs. anath. dicens his, qui de incar. Dominicę sacramento imp. sens.

Ego Floreius presbyter, iussus à præsente sancto Eulogio episcopo meæ ecclesiæ Iporieñ. quia ipse per infirmitatem subscribere non potest, subscripsi, ad omoia suprascripta coosentiente, & anathema dicente his, qui de incar. Dominicæ sact. imp. sens.

Ego * Gratus presbyter directus ab episcopo meo Eustasio ecclesiæ Augustanæ, vice ipsius in omnia supras. cons. & subs. anath. dicens his, qui de incar. Dominicæ sac. impia senserunt.

* Geratdus.

Ego Cyriacus episcopus ecclesiæ Laudeñ. in omnia supras. cons. & subs. anat. dicens his, qui de incar. Domioicæ sac. imp. senserunt.

Ego Abundantius episcopus ecclesiæ Comeñ. in omnia sup. pro me ac pro absente sācto fratre meo Asimone episcopo ecclesiæ Curieñ. primæ Rhetiæ, subscripsi, anath. dicens his, qui de incar. Dominicæ sacramento imp. senserunt.

Ego Paschasius episcopus ecclesiæ Geoueñ. in omnia supras. cons. & subs. anath. dicens his, qui de incar. Dominicę sac. imp. senserūt.

Ego Pastor episcopus ecclesiæ Astensis, in omnia supras. cons. & subs. anath. dicens his, qui de incar. Dominicæ sac. imp. sens.

Ego Simplicius episcopus ecclesiæ Nouarieñ. in omnia supras. coosensi & subs. anath. diceus his, qui de incar. Dominicæ sacramento imp. senserunt.

Ego Ioannes episcopus ecclesiæ Cremoneñ. in omnia supras. cons. & subs. anath. dicens his, qui de incar. Dominicæ sac. imp. senserunt.

Ego Octauianus episcopus ecclesię Brixianæ, in omnia supras. cons. & subs. anath. dicens his, qui de incar. Dominicæ sac. imp. senseruot.

Ego Iustianus episcopus ecclesiæ Vercelleñ. io omnia supras. coos. & subs. anath. dicens his, qui de incar. Dominicæ sac. impia senserunt.

Ego Quintius episcopus ecclesiæ Albingauneñ. in omnia supras. consensi & subs. anath. dicens his, qui de incar. Dominicæ sacramento impia senserunt.

Ego Præstantius episcopus ecclesiæ Bergomatis, in omnia suprascripta coosensi & subscripsi, anathema dicens his, qui de incarnationis Dominicæ sacramento impia senserunt.

¶ Epistola LI. eiusdem Leonis, ad Anatoliū Constantinopolitanum episcopum, vbi inprimis eum de fide in Calcedonēn. concilio laudat: Deindè arguit, quòd contra Nicenam Synodum, Alexādrinā atq; Antiochenam ecclesias sibi subdere voluisset.

LEO Anatolio Episcopo. Manifestato, sicut optauimus, per gratiam DEI lumine euangelicæ veritatis, & ab vniuersali Ecclesia perniciosissimi erroris nocte depulsa, ineffabiliter gaudemus in Domino quòd creditæ nobis dispensationis labor ad desideratum peruenit effectum, sicut etiam epistolæ tuæ textus eloquitur, vt secundùm Apostolicam doctrinam, idipsum dicamus omnes, & non sint in nobis schismata: simus autem perfecti in eodem sensu, & in eadem sententia. In cuius operis deuotione gratulamur dilectionem tuam esse consortem, vt & corrigendis tua prodesset industria, & ab omni te deuiantium participatione & factione purgares. Decessore enim tuo beatæ memoriæ Flauiano, propter defensionem catholicæ veritatis eiecto, non immeritò credebatur, quod ordinatores tui, contra sanctorum Canonum constituta, viderentur sui similem consecrasse. Sed affuit misericordia Dei, in hoc te dirigens atque confirmans, vt malis principijs benè vtereris, & non te iudicio hominum, sed DEI prouectum benignitate, monstrares. Quòd verè ità accipiendum est, si hanc diuini muneris gratiam alia offensione non perdas. Virum enim catholicum, & præcipuè Domini sacerdotem, sicut nullo errore implicari, ità nulla oportet cupiditate violari. Dicēte quippe scriptura sancta, Post concupiscentias tuas nō eas, & à volūtate tua* vetare: multis mūdi huius illecebris, multis vanitatibus resistendum est, vt veræ cōtinētiæ obtineatur integritas, cui* prima est labes superbia, initium trāsgressionis & origo peccati. Quoniā mēs potentiæ auida, nec abstinere nouit à vetitis, nec gaudere concessis, dum inordinato prauoq; progressu, impunitarum transgressionū augentur excessus, & crebrescūt culpæ, quæ toleratæ sunt studio fidei reparandæ, & amore concordiæ. Post illa itaque ordinationis tuæ inculpata principia, post consecrationem Antiocheni episcopi, quam tibimet contra canonicam regulam vendicasti, doleo etiàm in hoc dilectionem tuam esse prolapsam, vt sacratissimas Nicenorum canonū cōstitutiones conareris infringere, tanquàm opportunè se tibi hoc tempus obtulerit, quo secundi honoris priuilegium sedes Alexandrina perdiderit, & Antiochena ecclesia proprietatem tertiæ dignitatis amiserit, vt his locis iuri tuo subditis, omnes Metropolitani episcopi proprio honore priuentur. Quibus inauditis, & nunquàm antè tentatis, ita præuenitis excessibus, vt sanctam Synodum, ad extinguendam solùm hæresim, & confirmationem fidei catholicæ studio Christianissimi Principis congregatam, in occasionē ambitus trahas, & vt conniuentiam suam tibi dedat, impellas: tanquàm refutari nequeat, quod illicitè voluerit multitudo, & illa Nicenorum canonum per sanctum verè spiritum ordinata cōditio, in aliqua vnquàm sit parte solubilis. Nulla sibimet de multiplicatione congregationis synodalia concilia blandiantur, neque trecentis illis decem atque octo quantumlibèt copiosior numerus sacerdotum vel cōparare se audeat, vel præferre, cùm tāto diuinitùs priuilegio Nicena sit synodus cōsecrata, vt siue per pauciores, siue per plures ecclesiastica iudicia celebrentur, omni penitùs authoritate sit vacuum, quicquid ab illorum fuerit constitutione diuersum. Nimis ergo hæc improba, nimis sunt praua, quæ sacratissimis canonibus inueniuntur esse contraria. In totius Ecclesiæ perturbationem superba hæc tendit elatio, quæ ità abuti voluit concilio synodali, vt fratres in fidei tantummodo negocium conuocatos, & definitione eius causæ, quæ erat curanda, perfunctos, ad consentiendum sibi, aut deprauando traduceret, aut terrendo compelleret. Indè enim fratres nostri, ab Apostolica sede directi, qui vice mea synodo præsidebāt, probabiliter atque constanter illicitis ausibus obstiterunt apertè reclamantes, nè cōtra statuta Nicenæ synodi, præsumptio reprobæ nouitatis assurgeret. Nec potest de eorum contradictione dubitari, de quibus in epistola tua etiā ipse conquereris, quod conatibus tuis voluerint obuiare. In quo eos quidem multùm mihi, hæc scribendo, commendas: sed temetipsum, quòd eis parere nolueris, dū illicita moliris, accusas superfluè nō concedenda appetēs, & insalubriter cōtraria cōcupiscens, quæ nullum vnquàm potuerunt nostrum obtinere consensum. Absit enim à cōsciētia mea, vt tā praua cupiditas meis studijs adiuuetur, ac non potiùs & meo, & omnium, qui nō alta sapiūt, sed humilibus cōsentiūt, *opere subruat. Sācti illi & venerabiles Patres, qui in vrbe Nicena, sacrilego Ario cum sua impietate damnato, mansuras vsque in finem mundi leges ecclesiasticorum canonum condiderunt, & apud nos in toto orbe terrarum in suis constitutionibus viuunt, & si quid vsquàm aliter, quàm illi statuerūt, præsumitur, sine cunctatione cassatur, vt quæ ad perpetuam vtilitatem generaliter instituta sunt, nulla commutatione varientur, nec ad priuatum trahātur cōmodum, quæ ad bonum sunt commune præfixa. Et manentibus terminis quos constituerūt, patres, nemo in ius tendat alienum. Sed intra fines proprios atq; legitimos, prout quis valuerit, in latitudine se charitatis exerceat, cuius satis vberes fructus Constantinopolitanus potest antistes acquirere, si magis humilitatis virtute nitatur, quàm spiritu ambi-

1. Cor. 1. b

Idq́ue eo magis erat suspiciosū, quod Anatolium, Dioscori Apocrisiarium, Cōstantinopoli fuisse, Liberatus, affirmat, in Breuiarij cap. 12.

Eccl. 18. d

*auerterem.

Eccl. 10. b

Niceni concilij. 6. & 7. capitulis. Quum Alexandrinus episcopus hæresim Eutychis probaret, & Antiochenus, eidem, quā ius non libent subscripserat.

Inuenit numerum episcoporum chalcedon: Cōcilij plus quam sexcentorum

Legati Papæ resistunt episcopo Constantinopol ambienti primum locū post papā Rom.

Roma. 12. d

* ope

25 q. 1. Quæ ad perpetuā.

Rom. 11. c ambitionis infletur. Noli, frater, altum sapere, sed time, & Christianissimorũ principum pijssimas aures improbis petitionib. inquietare desiste, quibus certum habeo modestia te magis, quàm elatione placiturum. Persuasioni enim tuæ in nullo penitùs suffragatur quorundam episcoporum ante sexaginta (vt iactas) annos facta subscriptio, nunquamque à prædecessoribus tuis ad apostolicæ sedis transmissa notitiam, cui ab initio sui caducæ, dudumque collapsæ, sera nunc & inutilia subijcere fomenta voluisti, eliciendo à fratribus speciem consensionis, quam tibi, in suam iniuriam, verecũdia fatigata præbe-

Matt. 18. b Marc. 9. f ret. Memento, quid Dominus ei, qui vnũ de pusillis scandalizauerit, cõminetur: & sapienter intellige, quale sit iudiciũ Dei subiturus, qui tot ecclesijs, tot sacerdotibus scandalum inferre non metuit. Fateor enim, ità me dilectione vniuersæ fraternitatis obstringi, vt nemini prorsùs in his, quæ contra se poscit, assentiam, possisque euidenter agnoscere, me dilectioni tuæ beneuolo animo contraire, vt saniore cõsilio ab vniuersalis te Ecclesiæ perturbatione cõtineas. Non conuellantur prouincialium iura primatuum, nec priuilegiis antiquitùs institutis Metropolitani antistites fraudentur. Nihil Alexandrinæ sedi eius, quam per sanctum Marcum euangelistã beati Petri discipulum meruit, pereat dignitatis: nec Dioscoro impietatis suæ pertinacia corruente, splendor tantæ Ecclesiæ tenebris obscuretur alienis. Antiochena quoque ecclesia, in qua primùm prædicante beato apo-

Act. 11. stolo Petro, Christianum nomen exortũ est, in paternæ constitutionis ordine perseueret, & in gradu tertio collocata, nunquàm se fiat inferior. Aliud enim sunt sedes, aliud præsidentes. Et magnus vnicuique honor est integritas sua. Quę cùm in quibuslibet locis propria ornamenta non perdat, quanto magis in Constantinopolitanæ vrbis magnificẽtia potest esse gloriosa, si per obseruãtiam tuam & defensionem paterni canonis, exemplũ probitatis multi habeant sacerdotes? Hæc tibi scribẽs, frater in Domino, hortor ac moneo, vt deposito ambitionis desiderio, spiritu potiùs ferueas charitatis, eiusque virtutibus, se-

cundùm doctrinam Apostolicam, proficien-

Rom. 12. c 1. Cor. 13. b ter orneris. Est enim patiẽs & benigna, & nõ æmulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non quęrit quę sua sunt. Vnde si charitas nõ quęrit propria, quantùm peccat, qui concupiscit aliena? A quibus, volo, vt te prorsùs abstineas, memorque sis eius sententię, quę dicit: Tene quod habes, nè

Apoc. 3. c Leo minat excõmunicationem Episcopo Constantinopolit. alius accipiat coronam tuam. Nam si inconcessa quęsieris, ipse te tuo opere atque iudicio, vniuersalis Ecclesię pace priuabis. Frater autem & coepiscopus noster Lucianus, & filius noster Basilius diaconus, quantùm in ipsis fuit, studiosè his, quę eis iniunxeras, affuere. Sed actioni eorum iustitia negauit effectum. Data xj. Kaleñ. Iunii, Herculano viro clarissimo consule. A. D. 452.

¶ Epistola LII. eiusdem, ad Martianum Augustum, vbi de eius gratulatur fide, quę in Chalcedoñ. Concilio gesta est. Et de Anatolio Constantinopolitano episcopo, qui in eodem Concilio Alexandrinam & Antiochenam ecclesias cõtra statuta per ambitum sibi voluit subiugare.

Leo Episcopus Romanę & vniuersalis Ecclesię, Martiano Augusto. Magno munere misericordię Dei, totius Ecclesię catholicę multiplicata sunt gaudia, cùm sancto & glorioso clementię vestrę studio perniciosissimus error extinctus est, vt labor noster citiùs ad desideratum peruenire effectũ, quem Deo sermones principatus vester, & fide & potestate iuuisset. Quia etsi in virtute Spiritus sancti, inter quaslibet dissensiones per sedis Apostolicę famulatum euangelii erat defendenda libertas, manifestior tamen apparuit gratia Dei, quę præstitit mundo, vt in victoria veritatis, authores tãtùm violatę fidei deperirent, & sua integritas Ecclesiæ redderetur. Bellum igitur, quod pacis nostrę inimicus excitauerat, adeò feliciter, dextera Domini pugnante, confractum est, vt triumphante Christo, omnium sacerdotũ esset vna victoria, & coruscante lumine veritatis, erroris tenebræ cum suis assertoribus pellerentur. Nã sicut in ipsa Domini resurrectione credẽda, ad corroboranda initia fidei, multùm securitatis accessit, quòd quidam apostoli de cor- Ioan. 20. porea Domini Iesu Christi veritate dubitarunt, & visu atque contactu fixuras clauorũ, & vulnus lanceę perscrutãdo, ambiguitatem cunctis, dum ambigunt, abstulerunt: ita nunc quoque dum aliquorum infidelitas confutatur, omnium hęsitantium corda firmata sũt, & profecit vniuersis ad illuminationẽ, quod quibusdam intulit cæcitatem. In quo opere dignè & iustè exultat vestra clementia, quæ fideliter proprieque prospexit, vt Orientalibus ecclesiis, diabolicę insidię non nocerent, sed ad propiciandũ Deum efficaciora vbiquè offerrentur holocausta, quandò per mediatorem Dei & hominum, hominem Christum Iesum, eadem confessio plebium, eadem sacerdotum, eadẽ esset & regum, gloriosissime fili, & clementissime Auguste. His autẽ, propter quæ tanta facta est congregatio sacerdotum, bono & optabili fine compositis, miror & doleo, quòd pacem vniuersalis Ecclesiæ diuinitùs reformatam, ambitionis rursùs spiritus inquietat. Quanuis enim necessariè sibi frater meus Anatolius consuluisse videatur, vt ordinatorum suorum errorem deserens, in assensum catholicæ fidei salubri correctione transiret, custodire tamen debuit, vt quod vestro beneficio noscitur consecutus, nullius cupiditatis prauitate turbaret. Nos enim

vestræ fidei & interuentionis habentes intuitum, cùm secundùm suæ consecrationis authores eius initia titubarent, benigniores circa ipsum quàm iustiores esse voluimus, quò perturbationes omnes, quæ operante diabolo fuerant excitatæ, adhibitis remedijs, leniremus: quæ illum modestũ magis, quàm immoderatum, facere debuere. Qui etiam si præcipuis meritis, optimoque iudicio legitimè fuisset ac solenniter ordinatus, contra reuerentiam tamen canonum paternorum, contra sancti spiritus instituta, contra antiquitatis exempla, nullis posset suffragijs adiuuari. Apud Christianum & verè religiosum, vereque orthodoxum principẽ loquor: multùm Anatolius Episcopus proprio detrahit merito, si illicito crescere optat augmento. Habeat, sicut optamus, Constantinopolitana ciuitas gloriam suam, ac protegente dextera DEI, diuturno clementiæ vestræ fruatur imperio. Alia tamen ratio est rerum secularium, alia diuinarum, nec præter illam petram, quam Dominus in fundamento posuit, stabilis erit vlla cõstructio. Propria perdit, qui indebita concupiscit. Satis sit prædicto, quòd vestræ pietatis auxilio, & mei fauoris assensu episcopatum tantę vrbis obtinuit. Non dedignetur regiam ciuitatem, quã apostolicam non potest facere sedẽ, nec vllo speret modo, quòd per aliorum possit offensiones augeri. Priuilegia enim ecclesiarum, sanctorum Patrum canonibus instituta, & venerabilis Nicanæ Synodi fixa decretis, nulla possunt improbitate conuelli, nulla nouitate mutari. In quo opere, auxiliante Christo, fideliter exequendo, necesse est me perseuerantem exhibere famulatum, quoniam dispensatio mihi credita est, & ad meum tendit reatum, si paternarum regulæ sanctionum, quæ in synodo Nicæna ad totius Ecclesiæ regimẽ, spiritu Dei instruente, sunt cõditæ, me (quod absit) conniuente, violẽtur, & maior sit apud me vnius fratris volũtas, quàm vniuersæ domus Domini cõmunis vtilitas. Et ideò sciens gloriosam clementiam vestram ecclesiasticæ studere concordiæ, & his, quæ pacificæ congruunt vnitati, piissimè præstare consensum, precor, & sedula suggestione vos obsecro, vt ausus improbos, vnitati Christianæ pacique contrarios, ab omni pietatis vestræ abdicetis assensu, & fratris mei Anatolij (nocituram ipsi, si perstiterit) cupiditatem salubriter comprimatis, nè ea, quæ vestræ gloriæ atque temporibus inimica sunt, cupiens, maior suis velit esse prioribus, liberumq; illi sit quantis potuerit splendere virtutibus, quarũ non aliter particeps erit, nisi charitate magis voluerit ornari, quàm ambitione distendi. Hanc autem improbi desiderij conceptionẽ, nunquàm quidem debuit intra cordis sui recipere secretum: sed cùm illi fratres & coepiscopi mei, qui vice mea aderant, obuiarẽt, ab illicito appetitu, eorum salteṃ salubri cõtradictione, cessasset. Nam & vestræ pietatis apices, & ipsius scripta declarant, legatos sedis Apostolicæ (sicut oportuit) contradictione iustissima restitisse, vt inexcusabilior esset præsumptio, quæ se nec increpata cohiberet. Vnde quia conuenit fidei vestræ vel gloriæ, vt sicut hæresis, Deo per vos agente, destructa est, ita etiam omnis ambitus retundatur: agite, quod & Christianæ est probitatis & regię, vt prędictus episcopus pareat patribus, cõsulat paci, neque sibi ęstimet licuisse, quòd Antiochenæ ecclesiæ sine vllo exemplo, contra statuta canonum, episcopum ordinare præsumpsit, quod nos amore reparandæ fidei & pacis studio retractare cessauimus. Abstineat ergò ab ecclesiasticarum iniuria regularũ, & illicitos declinet excessus, nè se ab vniuersali Ecclesia, dum inimica paci tentat, abscindat. Quem opto magis, irrepræhensibiliter agentẽ, diligere, quàm in hac præsumptione, quæ illũ ab omnibus separare poterit, perdurare. Frater autẽ & coepiscopus meus Lucianus, qui cum filio meo Basilio diacono clementiæ vestræ ad me scripta portauit, omni deuotione partes susceptæ legationis impleuit, qui non est æstimandus negocio defuisse, quem potiùs causa deseruit. Data XI. Kalendas Iunij, Herculano viro clarissimo consule.

Sola sedes Petri stabilis.

Matt. 16. c

25. q. 2 Priuilegia ecclesiarum. & ibidẽ c. Priuilegia ecclesiarũ.

Eiusdem LIII. epistola ad Pulcheriam Augustam de ambitu Anatolij.

LEo episcopus Pulcheriæ Augustæ. Sanctis & Deo placitis clementiæ vestrę studijs defensam cõtra hereticos catholicam fidem, & vniuersę Ecclesię redditam pacem, ineffabiliter cum vestra pietate gaudemus gratias agentes misericordię omnipotenti Dei, quòd exceptis his, qui magis dilexerunt tenebras, quàm lucẽ, neminem passus est euãgelica veritate fraudari, vt abstersa erroris caligine, in omnium cordibus purissimũ lumẽ oriretur, nec de infirmis quorũdam animis, tenebrosus ille exultaret inimicus, quem non solùm hi, qui illęsi steterant, sed etiam, quos fecerat nutare, superauerunt, vt errore abolito, per totum mundum fides vera regnaret, & omnis lingua confiteatur, quoniam Dñs Iesus Christus in gloria est Dei patris. Confirmato autem in vnitate euangelij vniuerso mũdo, & in eodẽ spiritu sensus directis cordibus omnium sacerdotũ, optimum fuerat, supra illa, propter quæ sancta est synodus cõgregata, & quæ, secũdùm pietatis vestræ studiũ, probabili sunt fine conclusa, nihil quod tanto bono contrarium esset, inferri: nec per occasionem Episcopalis concilij, id in commune appeti, quod nõ licuit concupisci. Frater enim & coepiscopus meus Anatolius parùm considerauit, quanto pietatis vestræ beneficio, & mei fauoris assensu Constantinopolitanæ ecclesiæ sacerdotium fuerit consequutus: & non tam de adeptis gauisus, quàm de immodicis appetendis supra mensurã sui hono-

Ioan. 3. c

Philip. 2. g

honoris accensus est, credens huic tam intẽperanti cupiditati posse prodesse; quod ei quorundam consensum præbuisse dicitur extorta subscriptio, quũ tam destruendis mox conatibus contradictio fratrum & coepiscoporum meorum vicem meam agentium, fideliter & laudabiliter obuiaret. Quoniam contra statuta paternorum canonum, quæ ante longissimæ ætatis annos in vrbe Nicena spiritualibus sunt fundata decretis, nihil cuiq; addere cõceditur, ità vt si quis diuersum aliquid decernere velit, se potiùs minuat, quàm illa corrumpat: quæ si (vt oportet) à cunctis pontificibus intemerata seruentur, per vniuersas ecclesias trãquilla erit pax & firma cõcordia, nullæ de mensuris harũ dissensiones, nullæ de ordinationibus lites, nullę de priuilegijs ambiguitates, nulla erũt de aliena vsurpatione certamina: sed ea, quæ iure charitatis rationabilis est, & morum & officiorum seruabitur vnanimitas. Et ille verè erit magnus, qui fuerit totius ambitionis alienus, dicente Domino: (Quicunq; voluerit inter vos maior fieri, sit vester minister. Et quicunq; voluerit inter vos primus esse, erit vester seruus. Sicut filius hominis non venit ministrari, sed ministrare.) Et tamen hæc illis tunc insinuabantur, qui de pusillo volebant crescere, & de infimis ad summa transire. Constantinopolitanæ verò præsuli ecclesiæ (quia amplius, quàm assequutus est, concupiscit) quid illi satisfaciet, si tantæ vrbis magnificentia & claritudo non sufficit? Superbum nimis est & immoderatum, vltra fines proprios tendere, & antiquitate calcata, alienum ius velle præripere, atq; vt vnius crescat dignitas, tot metropolitanorum impugnare primatus, quietisq; tot prouincijs & olim sanctæ Synodi Nicenæ moderatione depositis, bellum nouæ perturbationis referre, atq; vt venerabilium patrum decreta soluantur, quorundam episcoporum proferre consensum, cui tot annorum series negauit effectum. Nam sexagesimus ferè annus huius inchoantiæ esse iactatur, qua se prædictus episcopus æstimat adiuuari, frustrà cupiens id sibi prodesse, quod etiam si quisquam ausus est velle, nullus tamen potuit obtinere. Agnoscat, cui successit viro: & repulso omni spiritu elationis, Flauiani modestiam, Flauiani humilitatem, quę illum vsque ad confessoris gloriam prouexit, imitetur. Cuius si velit splendere virtutibus, laudabilis erit, & in omni loco plurimùm dilectionis acquiret, non ambiendo humana, sed promerendo diuina. Hęc autem obseruantia, vniuscuiusque illi animum spondeo copulandum, & Apostolicæ sedis dilectionẽ, quam Constantinopolitanæ ecclesiæ semper impendimus, nulla mobilitate violandam: quia si interdùm immoderati præsules aliquas incidũt culpas, ecclesiarum tamẽ Christi integra gratia perseuerat. Cõsensiones verò episcoporum, sanctorum canonum apud Niceam conditorũ regulis repugnantes, vnita nobiscum vestræ fidei pietate, in irritum mittimus, & per authoritatẽ beati Petri Apostoli, generali prorsùs definitione cassamus, in oĩbus ecclesiasticis his legibus obsequentes, quas ad pacificationem omnium sacerdotum, per trecentos decem & octo antistites spiritus sanctus instituit, ità vt etiàm si multo plures aliud, quàm illi statuere, decernerent, in nulla reuerentia sit habendum, quicquid fuerit à prædictorum constitutione diuersum. Prolixitatem itaq; epistolę meę, qua necessè habui explicare, quid sentiam, rogo vt per fratrem & coepiscopum meum Lucianum, qui (quantùm in ipso est) solicitudinem susceptæ legationis est fideliter exequutus, & per filium meum Basilium diaconem, pietas vestra dignanter accipiat. Et quia moris vestri est, pro pace & vnitate Ecclesiæ laborare, fratrem meum Anatolium episcopum ex vestra insinuatione delectũ, salubriter in his, quæ ipsi profutura sunt, continete, vt gloria clementiæ vestrę, sicut magnificatur de fide reparata, ità prædicetur de ambitione compressa. Data XI. Kaleñ. Iunij, Herculano viro clarissimo consule.

Cap. quæ tum intelligit Constantinopolitani Concilij.

Matth. 20. d Marci 10. g

Obserua authoritatem Romani pontificis.

Eiusdem LIIII. Epistola, ad Iulianum episcopum Coeñ, de Aetio & Andrea.

LEo Episcopus Iuliano episcopo Coënsi. Agnouimus dilectionis tuæ literis fraternæ charitatis affectũ, quòd de multis malis, quæ multa & sæua pertulimus, pio nobiscum dolore compateris. Sed vtinàm hęc, quæ perpeti nos Dominus aut permisit, aut voluit, ad correctionẽ proficiant multorum; & vt desinant aduersitates, finiantur offensæ. Quod vtrunque de magna erit misericordia Dei, si & flagella remoueat, & ad se suorũ corda conuertat. Sicut autem fraternitatem tuã, ea quæ apud nos fuit, contristauit hostilitas, ità me anxium facit, quod in Constantinopolitana ecclesia (quantùm tuæ indicant literæ) hæreticorum insidię non quiescunt, & quæsitis occasionibus, hi qui catholicę fidei defensores fuere, vexantur. Nam dũ Ætius ab officio archidiaconatûs per speciem prouectionis amouetur, & in locum eius Andreas, qui ob hæreticorum societatem fuerat abiectus, assumitur: dum beatę memorię Flauiani accusatoribus honor redditur, & pijssimi confessoris participes aut discipuli contẽnuntur: nimis apertè, quid episcopo ecclesiæ ipsius placeat, demonstratur. In quem pro causæ merito differo cõmoueri, & quid ipse mecum cum suis epistolis agat, quas missurũ eũ filius noster Ætius indicauit, expecto, dãs locum voluntariæ emendationi, qua dolorem meum cupio mitigari. Clementissimo tamen principi & pijssimę Augustæ de his, quæ ad custodiam pacis ecclesiasticæ pertinent, scri-

psi: quos deuotione suæ fidei prouisuros esse non dubito, nè contra gloriam operis ipsorum, dānata hæresis queat pullulare. Studeat ergò dilectio tua, frater charissime, piam & necessariam curā solicitudini Apostolicæ Sedis impendere, quæ tibi, apud se nutrito, catholicam contra Nestorianos & Eutychianos hæreticos actionem, materno iure commendat, vt diuino fultus auxilio, speculari de Cōstantinopolitanæ vrbis opportunitate nō desinas, vt prædictorum dogmatum impius nūquàm turbo consurgat. Et quia tanta est gloriosorum principum clementia, vt confidenter eis possis, quæ sunt insinuanda, suggerere, pietate ipsorum, ad vtilitatē ecclesiæ vniuersalis, vtatis. Consulente autem dilectione tua de his, in quibus putaueris ambigendum, non deerit relationibus tuis meæ responsionis instructio, vt sequestrata earum actione causarum quæ in quibusque ecclesijs præsulū suorum debent cognitione firmari, hac speciali cura, vice mea functus, vtaris, nè hæresis Nestoriana vel Eutychiana, in aliqua parte reuiuescat: quia in episcopo Cōstantinopolitano catholicus vigor non est, nec multùm aut pro sacramento salutis humanæ, aut pro sua est æstimatione solicitus, cùm si quid illi inesset spiritualis industriæ, ità & à quibus ordinatus sit, & cui viro successerit, cogitare deberet, vt magìs beatum Flauianū, quàm sui honoris sequeretur authores. Et ideò cùm pijssimi principes secūdùm obsecrationes meas, dignati fuerint fratrē Anatolium de his, quæ meritò in querelā veniunt, increpare: videat charitas tua diligentia sua, vt vniuersa scandala, adhibita plenissima correctione, resecētur, & à filij nostri Etij cesset iniuria. Nā apud catholicum episcopum, etiàm si erat vtcunquè decus sacerdotale, sacerdoti archidiaconus propter fidei reuerentiā debuit præmitti, potiùs quàm locum catholici nequissimus hæreticus obtineret. Cùm itaque quæ sequātur, agnouero: tunc manifestius, quid agi oporteat, æstimabo. Nam interim, dolore cohibito, malui indulgere patientiæ, vt locus esset veniæ. De Palæstinis verò monachis, qui iampridèm in tumultu dissensionis esse dicūtur, quo adhuc animo moueantur, ignoro. Neque cuiusquam sermone mihi patefactū est, quas causas videantur antè factę præferre discordiæ, vtrùm scilicet Eutychianæ peruersitati tali furore famulentur, an implacabiliter doleant, episcopum suum in hanc impietatem posse traduci, quæ contra ipsorum locorum sanctorum testimonia, quibus totus mundus instruitur, ab incarnationis Dominicæ veritate desciuerit, & quod in alijs per indulgentiam curare placuit, in illo putent non esse veniale. Vnde cupio me super his pleniùs edoceri, vt etiàm talium correctioni congruè studeatur: quia aliud est contra fidē impiè armari, aliud in errore quempiam detineri. Chartas etiàm, quas Actius presbyter ante indicauit esse directas, & breuiarium fidei, quod te misisse significas, necdùm ad me noueris peruenisse. Vndè, si expeditior occasio se præbuerit per latores, libenter habeo, vt si qua est, quæ vtilis videatur, quā primùm ad me mittatur instructio. De Aegyptijs monachis, quàm quieti, aut cuius sint fidei, scire desidero, & de Alexandrinæ ecclesiæ pace, quid ad vos verisnūcijs perferatur, ad cuius episcopum vel ordinatores ipsius, seu clericos, quòd * alia scripta direxerim, missis exēplarijs scire te volui. Ad clementissimū quoque principem, & ad religiosissimam Augustam quis nunc meus sermo sit, missa exēplaria docebunt. Vtrùm autem epistola mea, quā de incarnationis Dominicæ fide, incolumi adhuc sanctę memorię Flauiano, ad dilectionem tuam per Basilium diaconum miseram, fraternitati tuę tradita sit, scire desidero: quoniam suspectū habeo, quòd de eius textu nullum vnquàm indiciū reddidisti. Gestorū synodalium, quæ omnibus diebus cōcilij in Chalcedonensi ciuitate confecta sunt, parùm clara, propter linguæ diuersitatē, apud nos habetur instructio. Et ideò fraternitati tuæ specialiter iniungo, vt in vnum codicem vniuersa facias congregari, in Latinum sermonē absolutissima interpretatione translata, vt in nulla parte actionum dubitare possimus, neque vllo modo esse possit ambiguum, quod ad plenam intelligentiam, te fuerit studēte perductum. Data 5. Idus Martij, Opilione viro clariss. consule. * aliàs

Anno Domini 455

EPISTOLA LV. EIVSDEM, ad Martianum Augustum, de Aetio & Andrea.

Leo Episcopus Martiano Augusto. Quàm excellenti pietate, & quàm glorioso clementiæ vestræ studio, in integrum nuper fides Christiana reuocata fit, totus mundus agnoscit, & saluti suæ singulare præsidium per vos à Domino esse reparatum. At si quid, aduersum tanti operis consummationē, de contrario spiritu sētitur oboriri, necesse est vt ad vestræ reuocetur pietatis auxiliū, quod ad custodiam catholicę veritatis diuina prouidentia præparauit, vt quum potestatis vestræ sit, scandala etiam in longinquum nata resecare, multo magis ea quę sub vestris audent oculis surgere, non sinatis accrescere. Anatolij episcopi ordinationē (sicut scientia Dei testis est) suspectam (quod fatendum est) mihi fecerāt consecrationis eius authores, nec dissimilem ab eligentibus arbitrabar electū: sequutumq; est vt dum à communione Apostolicæ sedis existeret alienus, diù dandis ad eum epistolis pacis meæ abstinerem. Sed quum illi pietatis vestræ testimoniū suffragaretur, quum de fide atque vnanimitate eius optāda quæque & placitura promitteret, professionem eius ità credidi esse synceram, vt tamē, qua obseruantia se agere deberet, non desiuerem commonere,

nere, ſedulò ipſi ac diligenter inculcans, vt de perſequutoribus beatę memoriæ Flauiani nemine auderet in ſuo habere conſortio, & Eutychianæ hæreſeos defenſorem à ſe indicaret eſſe deiectum. Sequutumq; eſt, vt de his, quæ pro catholica fide in ſynodali concilio fuerāt definita, talia ad me ſcripſerit, qualia catholicum ſacerdotem ſcribere congruebat. Cùm ergò ad commendanda ipſius primordia iſta præceſſerint, miror quid cauſæ aut occaſionis emerſerit, vt virum catholicæ fidei, & Neſtorianis atque Eutychianis hæreticis conſtanter etiam aduerſum, archidiaconum ſub honoris ſpecie degradaret, & diſpenſationem totius cauſæ & curæ eccleſiaſticæ, in Andream Eutychianiſtam repentè transferret, adeò nimia commotione turbatus, vt conſecrationem, quam pro iniuria dabat, ſexta ſabbati, traditionis Apoſtolicæ aut neſcius aut oblitus, inferret: quaſi non ad epiſcopum magis, quàm ad presbyterū, ordinationis illius vitiū pertineret: qui non inueniens, quod argueret in fide, quod improbaret in moribus, deiectionem innocētis per ſpeciem prouectionis impleuit, addens ſententiæ illud iniuriæ, vt eū, cœmeterio deputando, condemnaret exilio. Quem tamen pietati veſtræ cōmendare præſumo, nè vllis vlteriùs noxijs ingrauari poſſit inſidijs, quem Dominus (vt comperi) ſub veſtra defenſione conſtituit. Adijcio autē etiam hanc obſecrationem, vt prædictum epiſcopū à profeſſione ſua diſſonum, & nimiùm teſtimonij veſtri ac fauoris oblitum, neceſſariè increpare dignemini. Ceſſet catholicos inſectari, ceſſet eos, qui ſanctæ memoriæ Flauiano placuere, conterere, & eorum ſocietatē, quos improbauit, eligere. Fraternam enim illi charitatē non aliter poterimus impēdere, quàm vt ſe inimicos catholicæ fidei approbet execrari, eiuſque à ſe conſortium, quem meritò abiecit, abſcindat, qui etiam ſi magna ſuiſſet ſatisfactione purgatus, poſt dubium tamē reuerſus errorem, catholicis diaconibus poſtponi debuit, non præponi. Illud quoque clementiæ veſtræ beneuolentiam peto, vt veneratorem veſtrum, fratrem meum Iulianum epiſcopum, in veſtro, ſicut facere dignamini, habeatis affectu, cuius obſequiis præſentiæ meæ vobis imago reddatur. Nam & de fidei eius ſynceritate confidens, vicem ipſi meam, cōtra temporis noſtri hæreticos, delegaui: atque propter eccleſiarum paciſque cuſtodiā, vt à comitatu veſtro non abeſſet, exegi: cuius ſuggeſtiones, pro concordia catholicæ vnitatis, tanquàm meas audire dignemini, placentes Deo, qui vobis præter re- giam coronam, etiam ſacerdotalem conferat palmam. Data ſexto Idus Martij, Opilione viro clariſſimo conſule.

Leo, Iulianū Epiſcopum, legatum ſuum, in comitatu Imperatoris aſſidue adeſſe vult.

EPISTOLA LVI. EIVSDEM, ad Pulcheriam Auguſtam de Aetio & Andrea.

LEo Epiſcopus Pulcheriæ Auguſtæ. Multis exiantibus documentis, quibus in dilectionem Eccleſiæ Dei pietatis veſtræ manifeſtatur affectio, meritò quotiès aliquid naſcitur ſcandalorum, veſtrum deſideratur auxilium, vt fides, quæ annitentibus vobis, contra hæreticorum cōmenta defenſa eſt, ſecuræ pacis perpetem obtineat firmitatem. Nam quid prodeſt, fortis aduerſarios veritatis oppreſſos, ſi eoſdē habeamus intra Dominica ſepta rediuiuos? Quod itaque circa perſonā filij mei Aetij geſtum eſſe cognoui, nimiùm me anxiū facit, & metuere certa ratione compellit, nè pœnitendum mihi ſit, quòd de epiſcopo Cōſtātinopolitano, qui ab impugnatoribus fuerat ordinatus fidei, vobis adhortantibus, acquieui meliora ſentire, cùm tanto pietatis veſtræ teſtimonio iuuaretur, nè illum grauaret ſuæ ordinationis infirmitas, vbi veſtra interuentio præſtaretur. Vnde gratulari cœperā, quòd beati Flauiani honoraret memoriam, & hæreticorū conatibus obſiſtere diceretur. Sed doleo illum (ſicut prædicti lachrymabilis querela demonſtrat) in deteriora mutatū, & eum nunc cōſtituiſse archidiaconem, quē ipſe profeſſus eſt à ſe eſſe reiectum, qui Eutychianę hereſis ſe apud nos prodiderat defenſorem. Quem quia nunc eccleſiaſticis negocijs præpoſuit, propter hæreticam peruerſitatem, eidem fauorem ſuum pręſtare conuincitur. Qui etiam ſi magna ſatisfactione potuiſſet indulgentiam promereri, nequaquàm debuit his, qui in fide permanſerant, anteferri. Vnde quia non latet clementiam veſtram, quantum periculi, aut per pudendam ſocordiam, aut per doloſam nequitiam nutriatur, dignamini epiſcopum ad profeſſionem ſuæ fidei, authoritate veſtrę clementię reuocare. Et nè ſibi has maculas ſuperducat, nè ęſtimationem ſuam, quam veſtro acquiſiuit fauore, contemnat, ſocietatem hæretici, quem dudùm à ſe remouit, abſcindat. Cuius innocentiæ ita aſſuiſſe vos gaudeo, vt mœrori eius digna cōſolatione veſtra pietas ſubueniret. Circa fratrem meum, veneratorem veſtrum Iulianum epiſcopum, quantùm debeat creſcere veſtra dignatio, Apoſtolicæ ſedis exiſtimate iudicio, cùm in cauſa fidei, cui gloria veſtra famulatur, vicem ipſi meam catenùs delegarim, vt ab ea, quę vobis debetur obſeruantia, non recedēs, pietati me veſtræ præſentare nō deſinat, exequēs in cuſtodia fidei, & in eccleſiaſticis diſciplinis per omnia ſolicitudinem, & opportunis ſuggeſtionibus, quod vniuerſali Eccleſiæ proſit inſinuans, vt in ipſo, nec catholicis veſtrum præſidium, quibus volumus ſubuenire, nec vobis meum deſit obſequium. Data 6. Idus Martij, Opilione viro clariſſimo conſule.

EPI-

EPISTOLA LVII. EIVSDEM,

ad Martianum Augustum, vbi gratias agit, quòd per Chalcedon. Concilium pax Ecclesiæ Catholicæ sit reddita.

LEo episcopus Martiano Augusto. Multa mihi in omnibus clementiæ vestræ literis causa gaudij est, dum ex magna prouidentiæ diuinæ misericordia præstutum humanis rebus experior, quòd ecclesiasticam pacē (quę non, nisi vnitate prædicationis Euāgelicę custoditur) pijssimo studio iuuare dignamini, vt fidei vestræ gloria nō solùm vtilitate reipublicæ, sed etiā religionis profectibus augeatur, gloriosissime Imperator. Vndè ineffabiliter Deo gratias ago, qui eo tēpore, quo oboritura hæreticorum scandala præsciebat, vos in Imperij fastigio collocauit, in quibus ad totius mondi salutem & regia potentia, & sacerdotalis vigeret industria. Nam cùm vestro præcipuè opere sit effectum, vt per synodale concilium, dum matis impugnatis dogmatis defensoribus, omnes vires sic eius erroris amitteret, ad eiusdem deuotionis pertinet palmā, si malum, quod in suis ducibus est oppressū, etiam in quibuscunque reliquijs deleatur. Quod facilius clementia vestra arbitratur implendum, si per vniuersas ecclesias, definitiones sancti Synodi Chalcedonensis, Apostolicæ Sedi placuisse, doceantur. De quo quidem non ob hoc ambigendi, cùm ei fidei omnium subscribendo consensus accesserit, quæ à magnificatione formam Apostolicæ doctrinæ ac paternæ traditionis emissa est, & per fratrem meum Lucianum episcopum tam ad gloriam vestram, & ad Constantinopolitanum antistitem scripta direxerim, quæ euidenter ostenderent, me ea quæ de fide catholica in prædicta synodo definita fuerant, approbare. Sed quia in eisdem literis ea, quæ per occasionem synodi malè sunt attentata, reprehendere me maluit prædictus antistes meam gratulationē tacere, quàm suum ambitum publicare. Mihi autem multum fiduciæ, Deo per vos operante, collatum est, quòd probasse vos & seruantiam meam, de custodia canonum paternorum, pietatis vestræ assensibus indicatis, sic mihi geminatur gaudium meum, quòd in vobis religiosissimè placere cognosco, vt & fides Nicœna semper teneat firmitatem, & priuilegia ecclesiarum illibata permaneant. Quamuis autem de præclaro fidei vestræ opere nunc vestra pietas indicauerit mihi tamen per veneratorem, vnà mecum specialiter vestrum, fratrem meum Iulianum episcopū, innotuisse significo, quàm pio dignati fueritis responso, imperitorum monachorum animos cohibere, pariter & docere, vt si illos non penitùs deseruerit diuina miseratio, sentiant se & didicisse quod credant, & eghouisse quod timeant. Quia verò omnibus modis obediendum est pietati vestræ, religiosissimæque voluntati, constitutionibus synodalibus, quæ mihi de confirmatione fidei Catholicæ, & hæreticorum damnatione placuerunt, libens adieci sententiam meam. Quæ sit, vt in notitiam omnium sacerdotum ecclesiarumq; perueniat, vestræ clementiæ præceptio ordinare dignabitur, affuturam credo & spero gratiam Dei, quæ tam sanctam tanti principis curam, piissimum desiderij sui fructu faciat abundare, vt omnibus dissentiendi occasionibus amputatis, Apostolicæ vbiquè doctrinæ & pax regnet & veritas. Fratri autem meo Iuliano episcopo, nouerit vestra clementia hoc me propriè delegasse, vt quicquid illic ad custodiam fidei pertinere probauerit, meo nomine vestræ fiducialiter suggerat pietati, quoniā certus sum, vos ad hæc omnia emendanda vel defendenda, Deo auxiliante, sufficere. Data 12. Kalend. Aprilis, Opilione viro clarissimo consule.

Apostolicæ sedis approbatio, necessariò adfert momentū ad vniuersalis Concilij definitiones.

EPISTOLA LVIII. EIVSDEM,

ad Pulcheriam Augustam.

LEo Episcopus Pulcheriæ Augustæ. Quāquàm nullas nunc literas tuæ pietatis acceperim, scribente tamen gloriosissimo principe, non aliter dignatione ipsius sum gauisus, quàm si mihi etiam tuæ serenitatis redderentur alloquia. Vnde consuetudinem debitam mei officij oportuit me custodire, per quam significarem clementiæ vestræ, abundantèr me gaudere, & incessabilibus à Deo precibus postulare, vt vos & Romanæ reipub. & Catholicæ Ecclesiæ in omni prosperitate conseruet. De vigore autem fidei vestræ, quo indesinenter Domino sacrificium laudis offertis, quantas Deo gratias agam, enarrare non valeo: quoniam principibus temporis nostri non solùm potentiam regiam, sed etiam sacerdotalem cognoscimus inesse doctrinā: Indicante enim fratre meo Iuliano episcopo, peruenerunt ad nos in exemplaribus præceptionum vestrarum saluberrimæ sanctiones, quibus insanam imperitiam monachorum dignati estis parcendo plectere, & docendo punire, vt si eos ad pœnitentiam miseratio diuina conuerterit, multis lachrymis & à nefandis cædibus, & ab hæreticorum blasphemijs diluantur. Quòd verò pijssimus Imperator ad omnes episcopos, qui Chalcedonensi synodo interfuere, voluit me scripta dirigere, quibus, quæ illic de fidei sunt regula definita, firmarem, libenter impleui, ne fallax cuiusquā simulatio sententiam meā haberi vellet incertam, quum per Constantinopolitanum episcopum cui lętitiam meam Iugiter indicaui, in omnium potuerit notitiam peruenire quod scripseram, nisi maluisset meum gaudium tacere, quàm repulsam sui ambitus publicare. Fratri & coepiscopo meo Iuliano, cui sollicitudinem meam in causa fidei delegaui, rogo, vt eam fiduciam præbere

Papa firmat decreta vniuersalis Concilij.

bere dignemini, qua pietati vestræ possit, quæ vniuersali Ecclesiæ sint profutura, suggerere Data 2. Kalend. Aprilis, Opilione viro clarissimo consule.

EPISTOLA LIX. EIVSDEM, ad episcopos, qui in sancta synodo Chalcedonensi congregati fuerunt directa.

LEo Episcopus sanctæ synodo apud Chalcedonem habitæ. Omnem quidem fraternitatem vestram nosse non ambigo, definitionem sanctæ synodi, quæ ob confirmationem fidei in Chalcedonen. ciuitate celebrata est, toto corde me fuisse complexum: quia nulla sinebat ratio, vt qui vnitatem catholicæ fidei dolebam ab hæreticis fuisse turbatã, non exultanter in integrum redijsse gauderem. Hoc autem non solùm ex ipso beatissimæ consensionis affectu, sed etiam ex epistolis meis, quas post reditum meorum ad Constantinopolitanę vrbis antistitem dedi, potuistis agnoscere, si vobis responsionem sedis Apostolicę manifestare voluisset. Nè ergò per malignos interpretes dubitabile videatur, vtrùm, quę in Synodo Chalcedonensi per vnanimitatem vestram de fide statuta sunt, approbem: hæc ad omnes fratres & coepiscopos nostros, qui prędicto cõcilio interfuerunt, scripta direxi, quæ gloriosissimus & clementissimus princeps (sicut poposci) in notitiam vestram mittere pro Catholicæ fidei amore dignabitur, vt & fraterna vniuersitas, & omnium fidelium corda cognoscant, me non solùm per fratres, qui vicem meam executi sunt, sed etiam per approbationem gestorum synodalium, propriam vobiscum iunxisse sententiam, in sola videlicet fidei causa, quod sæpè dicendum est, propter quam generale Concilium, & ex præcepto Christianorum principum, & ex consensu Apostolicæ sedis placuit congregari, damnatis hæreticis, qui si corrigi voluissent, nulla penitùs resideret de vera Dñi nostri IESV CHRISTI incarnatione dubitatio. Vndè si quis vnquàm ausus fuerit vel Nestorij perfidiã tueri, vel Eutychetis vel Dioscori impium dogma defendere, à Catholicorum communione resecetur, nec habeat eius corporis participationem, cuius abnegat veritatem, fratres charissimi. De custodiendis quoque sanctorum patrum statutis, quæ in synodo Nicæna inuiolabilibus sunt fixa decretis, obseruantiam vestræ sanctitatis admoneo, vt iura ecclesiarum, sicut ab illis 318. Patribus diuinitùs inspiratis sunt ordinata, permaneant. Nihil alienum improbus ambitus concupiscat, nec per alterius immunutionẽ, suum aliquis quærat augmentum. Quantumlibèt enim extortis assentationibus sese instruat vanitatis elatio, & appetitus suos conciliorum æstimet nomine roborãdos, infirmum atque irritum erit, quicquid à prædictorum Patrum canonibus discrepaerit. Quorum regulis Apostolica sedes quàm reuerenter vtatur, scriptorum meorum, quibus Constantinopolitani antistitis conatus repuli, poterit sanctitas vestra lectione cognoscere, & me, auxiliante Domino nostro, & catholicæ fidei, & paternarum traditionum esse custodem. Data duodecimo Kalendas Aprilis, Opilione viro clarissimo consule.

EPISTOLA LX. EIVSDEM, ad Maximum Antiochenum Episcopum.

QVantùm dilectioni tuę placeat communis fidei sacratissima vnitas, & pacis ecclesiasticę tranquilla concordia, literarum tuarum textus ostendit, quas ad nos filij nostri Martinianus presbyter & Olympius diaconus detulere, eo nobis gratiores, quòd per ipsas alloquia alterna miscemus, & magis magisque innotescit gratia Dei, qua fit, vt per totum mundum de manifesto catholicę veritatis lumine gaudeatur. Quamuis (quod multùm dolemus) quidam adhuc (sicut sermo indicat nunciorum) tenebras suas diligant, & cùm vbiquè diei splendor exortus sit, etiam nunc cęcitatis suę delectentur obscuro: & perdita fide, solo & vacuo remanserint nomine Christiani, non habentes intelligentiam, qua errorem ab errore discernant, & blasphemiam Nestorij ab Eutychis impietate distinguant. Nec enim ideò excusabitus videri aliqua eorum falsitas potest, quia ipsi sunt in sua peruersitate contrarij. Nam cùm Nestorium Eutychetis discipuli detestentur, & Eutychen anathematizent Nestorij sectatores, catholicorũ iudicio pars vtraque damnatur, & ambę simul hęreses à corpore Ecclesię resecantur, quia neutra falsitas nobiscum potest habere concordiam. Nec interest, quo sacrilegio ab incarnationis Dominicę veritate discordent, dum id quod prauissimè sentiunt, nec authoritas euangelij, nec ratio recipiat sacramenti. Et ideò, frater charissime, oportet dilectionem tuã toto corde perspicere, cuius ecclesię gubernaculis te Dominus voluerit presidere, & eius meminisse doctrinę, quam præcipuus Apostolorum omnium beatissimus Petrus, per totum mundum quidem vniformi prędicatione, sed speciali magisterio in Antiochena & Romana vrbe fundauit, vt illum in fine glorificationis domicilio præeminentem, ea intelligas reposcere instituta, quę tradidit, sicut ab ipsa, quam confessus est, veritate suscepit. Neque vllo modo tinas in Orientalibus ecclesijs, maximeque in his, quas Antiochenę sedi sacratissimorum patrum Niceni canones deputauere, ab improbis hęreticis Euangelio resultari, & vel Nestorij, vel Eutychetis à quoquam dogma defendi. Quoniam (sicut dixi) catholicę fidei Matth. 16. Ioan. 1.

dei petra (cuius cognomen beatus Apostolus Petrus sumpsit à Domino) nullum recipit ab vtraque impietate vestigium, sed euidenter atque perspicuè & Nestorium anathematizat, qui verbi carnisque naturam in beatæ virginis coniunctione seiungens, vnumque Christum in duos diuidens, aliam deitatis, & aliam humanitatis voluit esse personam, quum omninò vnus idemque sit, qui & secundùm sempiternam deitatem de patre est natus sine tempore, & de matre natus in tempore. Et Eutychen similiter execratur, qui in Domino Iesu Christo veritatem humanæ carnis euacuans, ipsum verbum in carnem asserit transfurmatum, vt nasci, nutriri, proficere, pati, mori, atque sepeliri, & die tertio suscitari, solius fuerit deitatis, quæ seruilis formæ non veritatem susceperit, sed figuram. Summa itaque vigilantia cautum te esse conuenit, nè quid sibi hæretica prauitas audeat vendicare, quum te deceat, his sacerdotali authoritate resistere, nosque sæpiùs de profectu ecclesiarum tuis relationibus, quid agatur, instruere. Dignum est enim, te Apostolicæ sedis in hac solicitudine consortem, & ad augendam fiduciam priuilegia tertiæ sedis agnoscere, vt in nullo cuiusquam ambitione minuantur: quia tanta apud me est Nicenorum canonum reuerentia, vt ea quæ sunt à sanctis Patribus constituta, nec permiserim, nec patiar aliqua nouitate violari. Etsi enim diuersa nonnunquàm sint merita prætulum, tamē iura permanent sedium: quibus etsi possunt æmuli perturbationem aliquam fortassis inferre, non tamen possunt minuere dignitatem. Vndè quum aliquid pro Antiochenæ Ecclesiæ priuilegijs dilectio tua agendum esse crediderit, proprijs literis studeat explicare, vt & nos consultationis tuæ absolutè & congruè respondere possimus. Nunc autem ad omnia generaliter pronunciare sufficiat, quòd si quid à quoquam contra Nicenorum canonum statuta in quacunque, synodo vel tentatum est, vel ad tempus videtur extortum, nihil præiudicij potest inuiolabilibus inferre decretis. Et facilius erit quarumlibet consensionum pactum dissolui, quàm prædictorum canonum regulas ex vlla parte corrūpi. Subrependi enim occasiones non prætermittit ambitio: & quoties ob incurrentes causas generalis congregatio facta fuerit sacerdotum, difficile est, vt cupiditas improborum non aliquid supra mensuram suam moliatur appetere. Sicut etiam in Ephesina synodo, quæ impium Nestorium cum dogmate suo perculit Iuuenalis episcopus ad obtinēdum Palęstinæ prouinciæ principatum, credidit se posse sufficere, & insolētes ausus per commentitia scripta firmare. Quod sanctæ memoriæ Cyrillus Alexādrinus episcopus merītò perhorrescens, scriptis suis mihi, quid prædicta cupiditas ausa sit, indicauit, & solicita prece multùm poposcit, vt nulla illicitis conatibus præberetur assensio. Nam cuius epistolæ ad nos exemplaria direxisti sanctæ memoriæ Cyrilli, eam in nostro scrinio requisitam, nos authenticam noueris reperisse. Hoc tamen proprium diffinitionis meæ est, vt quantumlibèt numerus sacerdotum amplior, aliquid per quorundam surreptionem decernat, quod illis trecentorum decem & octo patrum constitutionibus inueniatur aduersum, id iustitiæ consideratione cassetur: quoniam vniuersæ pacis tranquilitas non aliter poterit custodiri, nisi sua canonibus reuerētia intemerata seruetur. Si quid sanè ab his fratribus, quos ad sanctam synodum vice mea misi, præter id, quod ad causam fidei pertinebat, gestum esse perhibetur, nullius erit penitùs firmitatis: quia ad hoc tātùm ab Apostolica sede sunt directi, vt excussis hæresibus, catholicæ essent fidei defensores. Quicquid enim præter speciales causas synodalium conciliorum ad examen episcopale defertur, potest aliquam dijudicandi habere rationem, si nihil de eo est a sanctis Patribus apud Niceam diffinitū. Nam quod ab illorum regulis, constitutionéque discordat, Apostolicæ sedis nunquam obtinebit consensum. Quanta vero hoc diligentia custodiatur à nobis, exemplaribus eius epistolæ, quam ad Constantinopolitanum episcopum, refrenantes ipsius cupiditatem, direximus, instrueris: quam tu omnium fratrum & sacerdotum nostrorum facias notitiam peruenire; vt nouerint pacem ecclesiasticam, per concordiam Deo placitam debere seruari. Illud quoque dilectionem tuam conuenit præcauere, vt præter eos, qui sunt Domini sacerdotes, nullus sibi ius docendi & prędicādi audeat vēdicare, siue sit ille monachus, siue sit laicus, q alicuius sciētiæ nomine glorietur. Quia etsi optādū est, vt omnes ecclesiæ filij, quæ recta & sana sunt, sapiant: nō tamen permittendum est, vt quisquam extra sacerdotalem ordinem constitutus, gradum sibi prædicatoris assumat, quum in Ecclesia Dei omnia ordinata esse cōueniat, vt in vno Christi corpore & excellentiora membra suum officium impleant, & inferiora superioribus non resultent. Data 3. Idus Iunij, Opilione viro clarissimo consule.

Prædicatio ... [illegible]

D. Cyrillus & Leo cō̄ponuntur.

THEODORETVS (CYRI EPIscopus) Leoni Romæ Episcopo.

SI Paulus præco veritatis, tuba sanctissimi spiritus, ad magnum Petrum cucurrit, vt ijs, qui Antiochiæ de institutis legalibus cōtendebant, ab ipso adferret solutionem: multò magis nos, qui abiecti sumus & pusilli, ad Apostolicam vestram sedem currimus, vt ecclesiarum vlceribus medicinam à vobis accipiamus. Vobis enim per omnia primos esse cōuenit. multis enim, quibus superiores estis, orna-

Acto. 15. Gala.

ornatur vestra sedes. Alias enim vrbes ornat vel magnitudo, vel pulchritudo, vel multitudo eorum, qui inhabitant. Nonnullas autem ijs priuatas, dona quædam illustrant spiritalia. Vestræ autem redundantem bonorum copiam dedit is, qui est bonorum largitor. Ea est enim omnium maxima & præclarissima, & quæ præest orbi terrarum, & eorum, qui inhabitant, abundant multitudine. Accedit his, quòd hoc quoque, quod rerū potitur, peperit Imperiū, & propria sua appellatione eos quibus imperat, impertijt. Præcipuè autem & insigniter eā exornat fides, & fide dignus testis diuinus Apostolus, qui clamat: Fides vestra annunciatur in vniuersis mundo. Si autē diuinæ prædicationis statim susceptis seminibus, mirabiles hos fructus & tam vberes tulit: quę nam ad eam, quæ nunc in ea versatur, pietatem laudibus celebrandam suffecerit oratio? Habet autem cōmunium quoque Patrum & veritatis Doctorū Petri & Pauli sepulcra, quę fidelium animas illuminant. Horum autem beatissimum par & planè diuinum, exortum quidem est in Oriente, & radios omnem in partem emisit: in Occidente autem prompto & alacri animo vitæ suscepit occasum, & nūc illinc orbem terræ suis radijs illustrat. Ij vestram sedem effecere magis illustrem: ea est vestrorum bonorum colophon. Illorum autem Deus nunc quoque illorum sedem clarā insignemque reddidit, cùm vestram sanctitatem in ea collocauerit, quæ radios fidei orthodoxæ emittit. Atque huius quidem possunt multa quoque alia inueniri indicia: sufficit autē vel vester zelus in nefandos infaustosq; Manichæos, quem vestra nuper sanctitas aperuit, ostendens vestræ in Deum pietatis studium. Satis sunt etiam, quæ nunc à vobis scripta sunt, ad significandum vestrum characterem Apostolicum. Incidimus enim in ea, quæ scripta sunt à vestra sanctitate, de suscepta à Deo & seruatore nostro humanitate, vt quæ accuratè ac perfectè scripta essent, admirati sumus. Vtraque enim simul declarabant, & ęternam vnigeniti ex æterno patre diuinitatem, & quæ erat ex semine Abrahæ & Dauid humanitatem: & quòd quæ sumpta erat natura, erat nobis similis in omnibus: solùm autem erat dissimilis, quòd ab omni peccato permanserit alienus: quandoquidem id non a natura, sed ab animi instituto & libero arbitrio nascitur. Habebant autē hæc quoque scripta, quòd vnus quidem est vnigenitus Dei filius: est autē eius diuinitas impatibilis, immutabilis, & in quam nō cadit alteratio, sicut is, qui genuit ipsum Pater & sanctissimus spiritus. Et ideò patibilem suscepit naturā, quādoquidem in diuinam naturam nō cadit passio, vt suæ carnis passione largiretur impatibilem ijs, qui in ipsum credidissent. Hæc & quæ sunt his similia, scripta continebant.

Rom. 1.

Graue testimonium Doctoris Græci de Ecclesia Romana.

Nos autem spiritalem admirati sapientiam tuam, quæ per vos locuta est, sanctissimi spiritus gratiam laudauimus: Hortamurque, rogamus, obsecramus, & supplicamus sanctitati tuæ, vt quæ tempestate agitantur, Dei ecclesijs opem feras. Nam cùm per ea, quæ à vestra sanctitate Ephesum scripta sunt, sperassemus fore, vt sedaretur fluctus, in grauiorem procellam incidimus. Iustissimo enim Alexandrinorum præsuli nō suffecit iniqua, atque adeò iniustissima depositio sanctissimi & religiosissimi Constantinopolitanorum episcopi domini Flauiani, nec eius expleuit animum similis cædes aliorum episcoporum: quinetiam me quoque absentem calamo similiter iugulauit, cùm me nec in ius vocasset, nec præsentem iudicasset, nec quid de suscepta à Deo & seruatore nostro humanitate sentirem, interrogasset. Atque homicidas quidem, & sepulcrorum effossores, & eos, qui aliena cubilia violauerint, non priùs condemnant iudices, quàm ipsi accusationem confessione sua confirmauerint, vel ab alijs apertè conuicti fuerint. Nos autem is, qui in diuinis legibus est eductus, trigintaquinque dierum spatio remotos condemnauit, vt voluit. Et nec hoc non solùm fecit, sed etiam anno superiore, cùm duos viros, qui in morbū Apollinaris inciderant, illucque excurrerant, & calumnias in nos contexuerant excitasset, nos in ecclesia notauit anathemate, idq; cùm ego ad eum scripsissem, & quæ sentio, literis significassem. Ego autem Ecclesiæ quidem defleo tempestatem, quietem autem amplector. Nam cùm viginitisex annis mihi ab vniuersorum Deo creditam ecclesiam per vestras preces rexerim, non tempore beatissimi Theodoti orientis præsulis, non tempore illorum, qui ei in sede Antiochena successere, quantumuis leuem subij reprahensionē: sed mihi diuina opem ferente gratia, plùs quàm mille animas liberaui à morbo Marcionis: multos autem alios à secta Arij, & Eunomij adduxi Christo Domino, & vt in octingentis ecclesiis pastor essem, mihi sortitò obtigit. tot enim parœcias habet Cyrus: in quibus per vestras preces ne vnum quidem remansit zizanium, sed ab omni errore hæretico liberatus fuit grex noster. Nouit, qui omnia intuetur, quot à nefandis hæreticis lapides in me immissos sustinuerim, quàm multa in multis Orientis ciuitatibus certamina susceperim, aduersus gentes, aduersus Iudæos, aduersus omnem hæreticum errorem. Et post tot sudores & labores, ne in ius quidem vocatus, sum condemnatus. Ego autem Apostolicæ vestræ sedis expecto sententiam: & supplico, & obsecro vestram sanctitatē, vt mihi opem ferat iustum vestrum & rectum appellanti iudicium, & iubeat ad vos accurrere, & ostendere meam doctrinam vestigia Apostolica sequētem. A me enim scripta sunt alia quidem ante viginti annos, alia verò ante decem & octo, alia ante quindecim, alia ante duodecim, partim quidem aduersus Arianos, & Eunomia-

Orientalis Episcopus ab Alexandr. Episcopo depositus sedem Romanam appellat.

nomianos, partim verò aduersùs Iudæos & gentes, partim verò aduersùs Magos, qui sunt in Perside: alia rursùs de vniuersa ac generali prouidentia: alia rursùs per diuinam gratiā à me sunt explicata de Theologia, & diuina humanæ naturæ susceptione, & scripta Apostolica, & Propheticæ prædictiones: & ex his facilè sciri potest, an seruauerim rectam atque inflexibilem fidei regulam, an rectitudinem eius transilierim. Sed supplicationem meam quæso nè respuatis, nec miseram meam caniciem despiciatis, quæ post tot labores affecta est contumelijs. Ante omnia autem rogo, vt sciam à vobis, an in iniusta hac depositione me oporteat acquiescere, an non. Vestram enim expecto sententiam, & si iudicatis me stare iussentis, stabo, nec vlli deinceps hominum molestiam exhibebo: sed quod flecti nō potest, Dei & seruatoris nostri expectabo iudicium. Mihi autem, vt Dominus Deus est testis, nec honor curæ est, nec gloria, sed tātùm scandalum quod factum est, quòd multi ex simplicioribus, & maximè qui ex diuersis hæresibus à nobis capti sunt, sedem eorum, qui nos condemnarunt, attendentes, existimabūt nos fortasse hæreticos, vt qui, quod sit rectum perfectumq; dogma, videre nequeant. Quòd autem, cum tot annis fuerim episcopus, non domum possederim, non agrum, non obolū, non sepulcrum: sed sponte electam amplexus sum paupertatem, & quæ nobis à parentibus obuenerant, post illorum mortem statim distribuerim, norunt omnes, qui in Oriēte habitant. Ante omnia autem supplico vestro sacro & Deo amico capiti, vt precum mihi præbeat auxilium. Hæc per religiosissimos & Dei amātissimos presbyteros Hypatium & Abramium chorepiscopos, & Alypium præsidem eorum, qui sunt apud nos monachorū, vestram docui sanctitatem, quādoquidem nè ad vos venirem, me Imperatoris literarū vincula retinuere. Sicut ergò alios, rogo etiā sanctitatem vestram, vt eos paternè adspiciat, & inflexas aures beneuolas eis præbeat, & quæ calumnijs appetitur & temerè oppugnatur, senectutem meā vestra dignetur cura ac prouidentia, & ante omnia fidei, cui insidiæ tenduntur, omnibus viribus curam gerat, & ecclesijs paternam suam cōseruet integram hæreditatem, vt pro his quoque remunerationes accipiat sanctitas vestra à liberali & munifico Deo.

EPISTOLA LXI. EIVSDEM, ad Theodoretum episcopum Cyri, post Chalcedoneñ. Concilium, de fidei perseuerantia.

DILECTISSIMO fratri Theodoreto episcopo, Leo episcopus. Remeantibus ad nos fratribus & consacerdotibus nostris, quos ad sanctum concilium sedes beati Petri direxit: agnouimus, dilectionē tuam superno adiutorio, nobiscum tam Nestorianæ impietatis, quàm Eutychianæ vesaniæ, extitisse victricem. Vnde gloriamur in Dño, cum propheta canentes: Adiutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit cœlum & terram, qui nullum nos in nostris fratribus detrimētum sustinere permisit: sed quæ nostro priùs ministerio definierat, vniuersæ fraternitatis irretractabili firmauit assensu, vt verè à se prodisse ostenderet, quod priùs à prima omnium sede formatum, totius Christiani orbis iudicium recepisset: vt in hoc quoque capiti membra concordent, in quo nobis ampliùs accrescit gaudendi materia, dum & tanto magis se perculit inimicus, quanto contra Christi ministros sæuiùs insurrexit. Nam nè aliarum sedium, ad eam, quam cæteris omnium Dominus statuit præsidere, cōsensus, assentatio videretur, aut alia quælibet subrepere posset aduersa suspicio, inuenti priùs sunt, qui de iudicijs nostris ambigerent. Et dum nonnulli *ad dissensiones incitati ab authore contradictionis, ad insana bella prosiliunt: ad maius bonum, malo eius, authore totius bonitatis dispensante, peruentum est. Dulciùs siquidem munera gratiæ diuinæ proueniunt, quotiès non sinè magnis sudoribus acquiruntur. Et minùs bonum videri solet, pax cōtinuata per ocium, quàm reddita post laborē. Ipsa quoq; veritas & clariùs renitescit, & fortiùs retinetur, dum, quæ fides priùs docuerit, hæc postea examinatio confirmarit. Multùm denique sacerdotalis officij meritum splendescit, vbi sic summorum seruatur authoritas, vt in nullo inferiorum putetur imminuta libertas. Et ad maiorem DEI gloriam proficit finis examinis, quandò ad hoc se accipit exercendi fiducia, vt vincatur aduersitas, nè quod per se probatur reprobum, silentij præiudicio videatur oppressum. Exulta igitur charissime frater, & in vnico Dei filio victor exulta. Vicit per nos ille pro se, cuius carnis veritas negabatur: vicit per nos, & pro nobis ille, cui vicimus. Secunda est post aduētum Domini hæc orbi festiuitas. Redditū seculo est, prædone prostrato, incarnationis diuinæ mysteriū, quod humani generis inimicus, quia rebus ipsis auferre nō poterat, calūnijs obscurabat. Quinimmò ab incredulorū corde perierat immortale mysterium, quia nihil prodest tanta salus incredulis, ipsa veritate suis dicente discipulis: Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit: qui autem non crediderit, condemnabitur. Solis iustitiæ iubar, densis per Orientem Nestorij & Eutychetis nebulis impeditū, purè ab Occidente resplenduit, vbi culmen sanctum in apostolis & doctoribus principaliter collocauit, quamuis nec illic vnquàm defuisse credendus sit, quo confessores sibi egregios reseruauit, ità vt dum denuò conaretur hostis antiquus, per secundi Pharaonis impœnitens cor, fidei Abrahæ semē & filios repromissionis extinguere, Deo miserante, languescens, nisi sibi nocere, nihil possit. De quo

Psal. 123.

Hæresis perbatio est dei.

*à dissensionū contradictionis authore, ad contradictionis bella.

Marc. 16.

quo & illud omnipotens mirabilius egit, quia & quos sibi socios ad Israelitici populi cædes asciuerat, non cum tyrannicis authore submersit, sed cum suo populo congregauit. Et sicut reuera se dignum, & soli sibi possibile fons misericordiæ nouerat, victos à nobis, nobiscum fecit esse victores. Nam dum solus verè sit humani generis hostis spiritus falsitatis, omnes de illo triumphare non dubium est, quos sibi veritas vendicauit. Nunc prorsùs illa redemptoris nostri dicta, quàm sint diuinæ authoritatis, appáret, dum contra hostes fidei sic aptantur, vt de ipsis dicta dubitare non liceat. *Vos*, Ioann. 8.f *inquit, ex patre diabolo estis, & desideria patris vestri vultis implere: Ille homicida fuit ab initio, & in veritate non stetit, quia veritas in eo non est: Quandò loquitur mendacium, ex proprijs loquitur: quia mendax est, & pater eius*. Nihil ergò mirandum est, quòd hi, qui in veritate DEI nostræ naturæ mendacium crediderunt, patri suo & circa ista concordant, quicquid visum, quicquid auditum, quicquid denique (teste euangelio) tactum est, atque palpatum in verbo DEI filio, non eius, cuius probatum est, asserentes, sed coæternæ & coessentialis patri fuisse substantiæ, quasi aut diuinitatis natura, crucis ligno transfixa sit, aut inconuertibilis, crescere per ætates, & in sapientia proficere, sapientia sempiterna, vel spiritu Deus, qui Ioann.4. spiritus est, subindè repleri potuerit. In hoc quoquè se acerba vesania, ex quo authore processerit, prodit, quòd quantum in se est, vniuersis nocere molitâ est. Nam qui vos persequendo afflixit, cæteros ad consensum sceleris impellendo deprauauit. Sed nec nos, licèt in singulis fratribus (quia membra nostra sunt) vulnerasset, à speciali dolore fecit exceptos, quibus noua, & inaudita priùs atque incredibili audacias inferre contra suum caput est molitus iniuriam. Sed vinàm vel post tot pessima resipiscens, non nos etiàm de suo æternæ damnationis interitu contristasset. Quam mensuram sceleris prætermisit, cui nec hoc sufficere potuit, quòd nec viuis parcendo, nec mortuis, etiàm in sanguine, innocentis, & catholici sacerdotis pollutas iampridem abdicata veritate, atque approbata falsitate, manus intinxit? Et Ioann.3.c quum scriptum sit, *Quid odit fratrem suum, homicida est*, ille (quod odio iam fecisse, addictus est) impleuit operibus, quasi nec hæc audissent, nec illud quod Dominus ait: Matt.11.d *Discite à me, quia mitis sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris. Iugum enim meum suaue est, & onus meum leue est*: dignus diabolici prædicator erroris, Ægyptius vastator inuentus est, qui tanquàm sæuissimus tyrannus ecclesiæ, nefandas blasphemias per violentam seditiosorum turbam, & per cruentas manus militum venerandis fratribus imponebat. Et cùm voce nostri redem-

ptoris firmatum sit, vnum eundemque esse Ioann.8.f homicidij & falsitatis authorem, ille pariter vtrunque compleuit, quasi non vt caueantur, vt perpetrentur, scripta sint, ad perditionis suæ cumulum trahens, quæ Dei filius monuit ad salutem. Illud quoque surda nimis aure præteriens, quod ab eodem Domino dictum est: *Ego, quod vidi apud Patrem meum, loquor: & vos ergo, quod vidistis apud Patrem vestrum, facitis*. Ioann.8.d Igitur, dum sanctæ memoriæ Flauiano vitam præsentis seculi moliretur auferre, se veræ vitæ luce priuauit. Dum vos ab ecclesijs vestris conaretur expellere, se à Christianorum collegio segregauit. Dum trahit plurimos, & impellit ad erroris assensum, multiplici animam suam vulnere sauciauit, solus vltra omnes & per omnes, ac pro omnibus reus, qui causa reatûs omnibus fuit. Sed licèt his tua fraternitas, solido cibo firmata, indigere minimè videatur, tamen vt, quod nostri loci est, impleamus circa vocem dicentis Apostoli, *Præter ea quæ extrinsecùs sunt, instantia* 2. Cor. 11. *mea quotidiana, solicitudo omnium Ecclesiarum: Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego nõ vror?* hoc præcipue præsens occasione credimus admonendum; frater charissime, vt quotiescunque, diuina gratia administrante, illos qui foris sunt, fonte doctrinæ, aut submergimus, aut purgamus, in nullo ab illis, quas Spiritus sancti diuinitas in Chalcedonensi Concilio protulit, fidei regulis recedentes, inter vtrunque hostem nouellæ perfidiæ sermonem nostrum cum omni cautela libremus, non iam (quod absit) tanquàm de dubijs disceptantes, sed authoritate sua, quæ bene definita sunt, adstruentes, quum & in Apostolicæ sedis epistola vniuersali sanctæ synodi assensu firmata, tanta diuinæ authoritatis testimonia nouerimus esse congesta, vt nullus queat vlteriùs dubitare, nisi qui sibimetipsi errorum tenebras inferre maluerit, quum synodalia gesta, vel quibus primùm definitio fidei legitur esse formata, vel quibus præfatæ literæ Apostolicæ sedis, etiam tuæ fraternitatis studio defensæ sunt, & maximè ad pijssimos principes totius Concilij alloquutio, tot sit præcedentium patrum testimonijs roborata, vt quamuis imprudenti ac pertinaci animo, si tamen non tam cum diabolo pro sua impietate damnatus est, valeant suadere. Vndè hoc quoque nos contra hostes Ecclesiæ prouidere condignum est, vt eis nullam calumniandi occasionem (quòd ad nos attinet) penitùs relinquamus, nec vnquam contra Nestorianos, aut Eutychianos agentes, alteri eorum videamur terga vertisse, sed vtrosque Christi hostes æqua lance vitemus atque damnemus, ita vt eos, quotiès audientium quantalibet poscit vtilitas, cum dogmatibus eorum digno anathemate promptissimè, atque euidentissimè feriamus, nè si à nobis hoc aut obscuriùs, sieri videatur, aut tardiùs, putetur inuitum.

Quod quanuis prudentiam tuam res ipsa admonere sufficiat, nunc tamen & experimenta docuerunt. Sed benedictus Deus noster, cuius inuincibilis veritas ab omni hæreseos macula mundum te, secundùm sedis Apostolicæ iudicia, demonstrauit. Cui dignam retribues pro tot laboribus gratiam, si talem te, qualem probauimus ac probamus, pro vniuersali Ecclesię defensione seruaueris. Nam quòd Deus omnium calumniosorum fallacias soluit, maximam beatissimi Petri curam pro nobis cunctis agnoscimus, qui postquàm suæ sedis iudicium in fidei diffinitione firmauit, nec circa cuiusquam vestrum, qui nobiscum pro catholica fide laborastis, personam, quicquam reprobum videri permisit, quia nec poterat, Spiritusancto iudicante, quisquam ex eis non victor exire, quorum iam vicerat fides. Quod superest, exhortamur, vt quia illic nonnullas Eutychiani ac Nestoriani erroris reliquias cognouimus remansisse, nunc etiàm sedi Apostolicæ collabores. Victoria enim, quam Christus Dominus Deus noster suæ donauit Ecclesiæ, quandiù in hoc mundo versamur, licèt fiduciam maiorem tribuat, non tamē in totum solicitudinem perimit: nec vt dormiamus donata est, sed vt suauiùs laboremus. Vndè in hoc quoque tuæ vigilantiæ solicitudine volumus adiuuari, vt tua relatione currente, quid apud illos religionis doctrina Dominica proficiat, Apostolicam sedem festines instruere, quatenùs illius religionis sacerdotes, in quocunque vsus exegerit, adiuuemus. De his verò, quæ in sæpedicto concilio illicita contra venerabiles Nicenos canones præsumptione tentata sunt, ad fratrem & coepiscopum nostrum Antiochenæ sedis præsulem scripsimus, adijcientes & illud, quòd nobis propter improbitatem monachorum quorundam, religionis vestræ verbo mandastis per vicarios nostros, & hoc specialiter statuentes, vt præter Domini sacerdotes nullus audeat prędicare, seu monachus, siue ille sit laicus, qui cuiuslibet scientię nomine glorietur. Quas tamen literas, pro vtilitate vniuersalis Ecclesię, per prædictum fratrem & coepiscopum nostrum Maximum, ad omnium volumus peruenire notitiam: & ob hoc, hic noluimus earum exemplar adijcere: quia quæ prædicto fratri iniunximus, nō dubitamus implenda. Et alia manu. Deus te incolumem custodiat, frater charissime. Data 4. Idus Iunij, Opilione viro clarissimo cōsule.

Victoria donat ēās; non vt non laboremus, sed vt suauius laboremus.

6 q. 1. Adijcimus illud

A.D. 453.

PASCHASINIS EPICOPI LILYbetani epistola ad Leonem papam, qui iusserat illi, vt rescriberet de supputatione paschalis festi.

DOmino verè beatissimo ac Apostolico, mihique post Dominum plurimùm colendo papæ Leoni, Paschasinus Episcopus. Apostolatus vestri scripta, Diacono Panormitanę Ecclesię Silano deferente, percepi, quę nuditati meę atque ærumnis, quas amarissima captiuitate faciente incurri, solatium in omnibus atque remedium attulerunt, cœlesti rore animum recreantes, atque omne, quod triste fuerat, abstergētes. Domine venerabilis papa, iubere dignata est corona vestra, vt quod paschalis supputationis veritas anni post hūc futuri haberet, sacrosanctis auribus vestris exiguitas mea intimaret. Cui pręcepto inobediēs existere non potui omninò, nec debui. Diutino itaque tractatu, vel ratiocinatione id verum inuenimus, quod ab Alexandrinæ ecclesiæ antistite beatitudini vestræ rescriptum est. Nam quum Romana supputatio, quæ cyclo concluditur, cuius ipse, de quo agitur, erit sexagesimusquartus annus, qui cyclus cœpit à consulatu Antonini & Siagrij, nobis dubietatem afferret, eo quòd septimum Kalendarum Aprilium die, dies Dominica, & luna 21. incurreret, & iterùm nono Kalendarum Maiarum die (vt rei veritas habet) Dominica dies, & luna 19. obueniret, in hoc ambiguo fluctuantes, ad Hebræorum, hoc est, legalem supputationem nos conuertimus, quæ quum à Romanis ignoratur, facilè errorem incurrunt. Cœpit ergò Ogdoas à consulatu virorum clarissimorum Ætij iterùm & Sigismildi, quæ clauditur anno, de quo quæstio videtur exorta. Talis ratio hæc est: Priores verò anni communes, tertius embolismalis, quartus & quintus communes, e sextus embolismalis septimus communis: octauus embulismalis. Peruidet ergò apostolatus vestri prudentia, octauum annum Ogdoadis fieri aliter non posse, nisi embolisinum teneamus. Quòd si, voluerimus illud, quod superiùs diximus, id est, quòd primum incurrit, pascha septimo Kalendarum Aprilium die celebrare, communem annum faciemus, & incipiet omnis deincèps subsequentium annorum supputatio vacillare. Et nè hoc quod exposui, beatitudini vestræ obscuritatem aliquam afferat, suggessimus communes annos, apud Hebræos duodecim tantùm menses, hoc est dies 354. habere. Necessitate ergò embolismi cogimur id tenere, q longius est, nè à vero deuiare videamur. Neque nobis aut nouum aut erraticū videatur, quum dies passionis vndecimo Kalēdas Maij occurrat, à qua (sicut videtur) Pascha nomen accepit, licèt Hebrææ linguæ interpretes tradant, pascha transitum dici, quod tamen idem & Ioannis Euangelistæ dicto firmatur, quo ait, quum de passione loqueretur: Cùm venisset hora, vt transiret Iesus de hoc mundo ad patrem. Non ergò nos dies vna longiùs posita terreat, nè, quum hoc vitamus, incurramus errorem, sicut tempore beatæ recordationis domini mei, prędecessoris vestri Zosimi, anno consulatus Honorij Augusti vndecimo, & Constantij secundo. Tunc enim, quum declinaretur, nè

Ætij. 2. & Sigismildi consulatus incidit in annū Domini 457.

Ioan. 13. a

decimo Kalendas Maij dies paschæ teneretur, celebratum octauo die Kalendas Aprilis, id est, pro embolismo communis est annus tentus, & error grauissimus est ortus, intantùm, vt ministerio certo, quod dono sancti spiritus ministratur, hæc veritas probaretur. Quod propterea credidi exponendum, quia locus ipse etiàm sancto, atque à me venerando fratri meo Libanio diacono notissimus est. Cuius mysterij miraculum tale est: Quædam vilissima possessio Meltinas appellatur, in montibus arduis ac syluis densissimis constituta, illicque perparua atque vili opere constructa est Ecclesia. In cuius baptisterio nocte sacrosancta paschali baptizandi hora, quum nullus canalis, nulla sit fistula, nec aqua omninò vicina, fons ex se repletur, paucisque qui fuerint, consecratis, cùm deductorium nullum habeat, vt aqua venerat, ex sese descendit. Tunc ergò (sicut suprà diximus) cùm sanctæ memoriæ domino quondàm meo, ac beatissimo Papa Zosimo, cùm apud Occidentales error ortus fuisset, consuetis lectionibus nocte sacra discussis, cùm presbyter secundùm morem, baptizandi horam requireret, vsque ad lucem aqua non veniente, non consecrati, qui baptizandi fuerant, recesserunt. Vt ergò breuiter narrem, illa nocte, quæ lucescebat in diem Dominicam, 10. die Kalendas Maij fons sacer hora competenti repletus est. Euidenti ergò miraculo claruit, Occidentalium partium fuisse errorem. Hæc prout potui, vel epistolaris breuitas passa est, iubente apostolatu vestro rescripsi.

EPISTOLA LXII. LEONIS, AD Martianum Augustum de Pascha.

LEO Episcopus Martiano Augusto. Tam multis documentis per omnes CHRISTI ecclesias fides vestræ pietatis innotuit, vt si quid solicitudinum pro communi religione generatur, meritò vestrum quæratur auxiliũ. Et quia memor dispensationis mihi creditæ: necessè habeo, curas meas etiàm in ea, quæ sunt futura, præmittere, non improbè cupio clementiæ vestræ studijs adiuuari, vt in ea obseruantia, quæ certa semper ratione variatur, nihil possit erroris incurri. Paschale etenim festum, quo sacramentum salutis humanæ maximè cõtinetur, quanuis in primo semper mense celebrandum sit, ità tamen est lunaris cursus conditione mutabile, vt plerunque sacratissimi diei ambigua currat electio, & ex hoc fiat plerunquè, quod non licet, vt non simul omnis Ecclesia, quod non nisi vnum esse oportet, obseruet. Studuerũt sancti patres occasionem huius erroris auferre, omnem hanc curam Alexandrino episcopo delegantes: quoniam apud Ægyptios huius supputationis antiquitùs tradita esse videbatur peritia, per quam, qui annis singulis dies prædictæ solennitatis euenerit, sedi Apostolicæ indicaretur, vt huius scripti ad longinquiores Ecclesias iudicium generaliter percurreret. Sed sanctæ memoriæ Theophilus, Alexandrinæ Ecclesiæ vrbis Episcopus, cùm huius obseruationis annos centum numero collegisset, septuagesimo sexto paschale festum longè aliter, quàm alij decreuerant, tenendum esse constituit, à primo Augustæ memoriæ Theodosij iunioris consulatu succedentes sibi sacræ obseruantię ordines ponens, vt longioris temporis ratio eius literis teneretur ascripta, cuius complexionis septuagesimus & quartus est annus, in qua pridiè Idus Aprilis sanctum Pascha celebrauimus: sequenti verò anno, pridiè Nonas Aprilis eadem, propitio Deo, erit habenda festiuitas, sicut regulariter centenarię annorum rationis ordo declarat. Sed in anno, qui erit septuagesimussextus, paschæ dies inuenietur ascriptus, quem à passione Domini nullius exempli nullius constitutionis admitti authoritas. Nam diem octauum Kalendarum Maiarum ab eo cognoscimus præfinitum, qui anni limitem antiquitùs constitutum, excedit, cùm alij quintodecimo Kalendarum Maiarum huic festiuitati deputauerint diem. Siquidem ab vndecimo Kalendarum Aprilium, vsque in decimum kalendarum Maiarum, legitimum spatium sit præfinitum. Intra quod omnium varietatum necessitas concludatur, vt Pascha Dominicum nec priùs possimus habere, nec tardiùs. Quod enim in decimum, & in nouum Kalendarum Maiarum, videtur nonnunquàm peruenisse festiuitas, quadam ratione defenditur: quia etsi dies resurrectionis vltra terminum videtur exisse, dies tamen passionis, limitem positum non inuenietur egressus. Ad octauum autem Kalendarum Maiarum Paschalem obseruantiam perducere, nimis insolés, & aperta transgressio est. Quia ergò in illa, vt dixi, centenaria supputatione Theophili, septuagesimussextus annus diem paschę contra morem ecclesiasticum statuisse monstratur, & non leuiter delinquitur, si in principio sacramenti veritas & vnitas ab vniuersali Ecclesia non tenetur: obsecro clementiam vestram, vt studium vestrum præstare dignemini, quatenùs Ægyptij, vel si qui sunt alij, qui certam huius supputationis videntur habere notitiam, scrupulum huius solicitudinis absoluant, vt eum diem generalis obseruantia dirigat, qui nec paternarum constitutionum normam relinquat, nec vltra præfixos terminos euagetur. Quicquid autem pietas vestra de hac consultatione cognouerit, ad meam iubeat mox notitiam peruenire, vt in diuinis mysterijs nulla dissonantię culpa nascatur. Data decimosexto Kalendas Iulij, Opilione viro clarissimo cõsule.

Et tamen anno Domini 1546. incidit in 7. calend. Maij.

Hæc Eudoxia anus fuit Eudociæ vxoris Theodosij iunioris, cui scripta est sequens Epistola 64

EIVSDEM LXIII. EPISTOLA, ad Eudoxiam Augustam de Pascha.

LEO Romanę & vniuersalis Ecclesię Episcopus, Eudoxię Augustę salutem.

Sanctę memorię Theophilus, ad Augustū Theodosium seniorem scribens, per centum annos à primo prędicti principis consulatu, digessit ordinem diei festi, cuius instructionis septuagesimus quartus nunc annus euoluitur, Opilione consule. Pridiè Idus Aprilis celebrata est sacra solennitas: vndè sequenti anno pridiè Nonas Aprilis, eadem festiuitas rationabiliter consequitur. Sed annus, qui erit septuagesimus sextus, memorati Episcopi annotationem habere cognoscitur, quæ à totius antiquitatis exemplo, & ab omni authoritate patrum discordat. Siquidem in octauum Kalendarum Maiarum Dominicum pascha transtulerit, præfinitos antiquitatis limites nimis audenter excedens, cùm die quintodecimo Kalendarum Maiarum paschalem solennitatem (sicut constituere alij) potuerit annotare. Vndè quia non mediocris mihi solicitudo generatur, nè apud Ægyptios hæc persuasio probaretur, ad Christianissimum & clementissimum principem scripta direximus, quibus causam scrupuli diligenter exposui, & suppliciter postulaui, vt operam suam, quemadmodùm consueuit, religionis cultui dignanter impendat, vt eos, qui huius supputationis perfectam videntur habere notitiam, in vnum iubeat conuenire, & diligenter inquirere, nè fortè hæc difficultas teneatur, & hic excessus, qui prioribus videtur repugnare temporibus, nostræ conniuentiæ vel negligentiæ deputetur, & fiat in nostris diebus, quod nunquàm antè præsumptum est. Quia verò oportet, serenitatem tuam curæ istius mecum esse participem, & nè quid tale accidat, præcauere: crebriùs religiosissimo & fidelissimo principi dignare suggerere, vt indissimulanter iubeat Ægyptios admonere, nè in summæ festiuitatis die, aut dissensione aliqua, aut transgressione peccetur. Quicquid autem de hac re diligentiùs inuestigare solicitudo tua potuerit, citò ad notitiam meam gloriosissimus Imperator iubeat peruenire: quia & ad ipsius, & ad omnium salutem pertinet, vt Dei cultus nullo errore lædatur. Data decimosexto Kalendas Iulij, Opilione viro clarissimo consule.

EPISTOLA LXIIII. EIVSDEM, ad Eudociam Augustam, de monachis Palæstinis.

LEO Episcopus Eudociæ Augustæ. Quanta mihi Catholicæ cura sit fidei, & quā solicitudine, inquantùm Dominus adiuuat, debeat præcaueri, nè vnquàm ab imperitis & impijs veritatis Euangelio resistatur, pietate vestram scire non dubito. Et ideò cum salutationis officio, quo semper mihi est vestra oranda clementia, obsecro Dominum, vt me tuam incolumitatem in causa fidei, in qua quorundam inter prouinciam Palæstinam Monachorum fuerant corda turbata, magis magisque faciat adiuuare, vt tantùm, quod pietatis tuæ studio fieri potest, hæreticæ peruersitati omnis fiducia subtrahatur. Quos enim nec ratio Sacramentorum, nec authoritas scriptorum, nec ipsa sacratorum locorum testimonia commouebant, quid eis nisi abruptum periculum timeretur? Prosit ergò Ecclesijs, sicut (fauente Deo) & prodest: & prosit generi humano, in verbis DEI vestram ibi esse voluntatem, vbi Dominum nostrum Iesum Christum vobis, sicut Deum verum & verum quoque hominem, in vnitate personæ, & mirabilium * iudicia, & passionum documenta loquuntur. Si ergò prædicti nomen catholicum venerantur & diligunt, & inter Domini corpus se volunt membra nominari, prauos errores, quos temerè admiserant, detestentur, & agant pœnitentiam impiarum blasphemiarum, cruentorumque factorum. Succumbant pro salute animarum suarum, Synodalibus, quæ in ciuitate Chalcedonensi sunt confirmata, decretis. Et quia ad intelligendum sacramentum salutis humanæ, nisi fides vera & humilitas quieta non peruenit, credant in Euangelio, quod confitentur in Symbolo, nec impijs dogmatibus misceantur. Fides enim Catholica sicut damnat Nestorium, qui in vno Domino nostro Iesu CHRISTO, duas ausus est prædicare personas: ità damnat etiam Eutychen cum Dioscoro, quòd ab vnigenito DEI verbo, negant in vtero virginis matris veritatem carnis humanæ susceptam. Si quid autem erga prædictorum conuersionem exhortatio vestra profecerit, quod gloriam vobis præstabit æternam, peto, hoc mihi clementiæ vestræ literis indicetis, vt & in vobis boni operis fructum, & in illis gaudeam misericordiam Domini non perijsse. Data septimo Kalendas Iulij, Opilione viro clarissimo consule.

Euagrius libro 2. cap. 5. Ad hos Monachos extat infra grauissima Leonis Epistola 81.

* indicia

EIVSDEM LXV. EPISTOLA, ad Iulianum Coensem Episcopum.

LEO Episcopus Iuliano Coensi Episcopo. Frequentissimè dilectionem tuam ad hanc curam & diligentiam meis sum literis cohortatus, vt de his, quæ circa fidem aguntur, solicitudinem meam indesinenter instrueres. Et cùm omnibus occasionibus scribere non quiescam, quibusdam tamen scriptis meis, id est, per filium nostrum * Rodanum, domesticum filij nostri viri illustrissimi Asparasij datis, nullum responsum tuæ

tuæ fraternitatis accepi, tanquàm ratio temporis non habuerit, vt quid post mea scripta sit gestum, poteris indicare. Et ideò per filium meum Rodanum his literis te soluto, & vt opportunitatem scribendi non negligas, in quo quæstus solicitudinis meæ releuatur, admoneo. Cùm enim in te quandam mei, Constantinopolitani habeant portionem, dignum pro communi amicitia est, & pro tonus Ecclesiæ dilectione, incessabili te vigore prospicere, nè quid possit de statu fidei me latere. Quæ ergò per prædictos, vel ad gloriosissimum principem, vel ad tuam dilectionem scripsi, vt celerrimè tradantur effectui, opportunis suggestionibus elabora. Et quicquid fuerit (Deo auxiliante) dispositum, scire me facito, vt perductis in effectum his, quæ rationabiliter ordinata sunt, pax fidei, canonumque custodia & securior vbiquè habeatur, & fortior. Data septimo Kalendas Iulij, Opilione viro clarissimo consule.

EPISTOLA LXVI. EIVSDEM, ad Iulianum episcopum.

LEo vrbis Romæ Episcopus Iuliano Episcopo. Christianissimi Principis fidem sæpè euidentissimis probauimus documentis, ac Deo nostro gratias ago, qui talem dignatus est rebus humanis concedere pro sua pietate rectorem, qui fidei causas & reipublicæ summæ vigilantiæ studio tueretur, hæreticorum ausibus semper obsistens, & nihil eorum insaniæ aduersùm Catholicam fidem licere permittens: cuius post Deū beneficijs hoc debetur, quòd Hierosolymitanus episcopus est receptus, & Monachos, quos perfidia hæreticæ falsitatis inuaserat, ad sanitatem Augusta authoritas reuocauit. Mox itaque vt accepi epistolas tuas, talia continentes, non solùm eadem die, sed propè eadem hora responsum reddere maturaui, vt certior de omnibus, quæ scripseras, redderis. Fratrem Proterium Alexandrinæ vrbis episcopum, gratulor satisfactionis plenas de fide sua ad nos literas direxisse, & manifestè, quidnam teneat, indicasse: cui me dignā gratiam, & fidei ipsius synceritate, necessè est præstare, vt honorem in nullo suæ perdat ecclesiæ, sed sedis suæ priuilegia, paternæ antiquitatis exemplo, iuxta canonum illibata iura possideat. De præsentis anni pascha, nulla dubitatio esse nobis potuit: sed de futuro, quod Theophilus Alexandrinæ vrbis Episcopus, octauo Kalendarum Maiarum die, quod nunquàm itā tempore Dominicæ resurrectionis est, credidit ascribendum. Vndè solicitius congruit hoc requiri, vt omnis occasio tollatur erroris. Nam in nostris annalibus Kalendarum Maiarum die, aptissimè à patribus nostris & constitutus legitur, & celebratus. Ac ne vel apud nos, vel apud Orientales, nascatur ex hac parte diuersitas, hoc instantiùs nostro nomine cum

Hic Proterius vir sanctissimus ab Alexandrinis crudelissimè trucidatus est. Vide Nicephorū li.15.ca.16.

Christianissimo Principe agere tua digneris dilectio, quamuis & ipse clementissimus Princeps se, inquisitione solicitissima, curam hanc Aegyptijs delegasse, suis Epistolis dignatus sit indicare. Epistolam sanè meam, ad Chalcedonensem Synodum datam, præsentibus Episcopis & Clericis lectam fuisse, tuis Epistolis retulisti: * sed vsque ad illud Capitulum, quo ea, quæ de fide acta sunt, meus videtur firmasse consensus: Vndè miratus sum, quòd reliqua quæ secuta sunt, non pariter in notitiam eorum, quibus sunt lecta, prolata sint, cùm maximè omnibus innotescere debuisset, improbum à nobis ambitum notatum fuisse, vt à nouis vsurpationibus constituta inuiolata (vt semper scripsimus) seruarentur. Ætium Presbyterum, quem asseris fuisse discussum, gratulamur, cognitione habita, in omnibus fuisse purgatum. Epistolam quoque ad Christianissimum Principem noueris me misisse, in qua illi gratias egi, quia curam mihi suam, tam pro fidei causa, quàm pro securitate Reipublicæ, dignatus indicare. Aliam quoquè ad nos Epistolam dedit, interueniens pro Anatolio Episcopo, vt nostri illi animi gratia præbeatur, quoniam correctionem eius promittit, & in omnibus se satisfacturum esse, quæ ad fidei obseruantiam pertinent, pollicetur. Data 5. Idus Ianuarij, Ætio & Studio viris clarissimis consulibus.

* dunataxat

A.D.454.

EPISTOLA LXVII. EIVSDEM, ad Martianum Augustum.

LEo Episcopus Martiano Augusto. Puritatem fidei Christianæ, qua clementia vestra præfulget, etiàm his literis, quas frater & coepiscopus meus * Nestorianus detulit, demonstrastis, iustissimum fratri meo Proterio Alexandrinæ vrbis antistiti impendentes fauorem, quo mihi per omnia esset acceptior. Nam cui vestra pietas testimonium perhibere dignatur, indubitanter esset probandus, etiàm si taceret. Sed accedit ad gratiam, quod proprio quoquè sermone cognoscitur, & quàm syncerus sit Catholicis dogmatis prædicator, ipsius professione clarescit. Vndè plenissimo affectu dilectionem Orthodoxi fratris amplector, & Deo gratias ago, quòd amoto eo, qui Euangelio Christi voluit contraire, & à sanctorum Patrum intelligentia dissentire, talem prospexit Alexandrinæ Ecclesiæ sacerdotem, qui præcedentibus rectoribus & fide concordaret & vita. Nam cùm amplecti se Epistolam meam, quam ad beatæ memoriæ Flauianum contra Eutychen impium misi, toto corde profitetur, quid aliud, quàm Apostolorum se discipulum ostendit. quoniam doctrina veritatis in lumine suo permanet, & non potest esse diuersum, quod

* Nestorus

vnum est atque diuinum? Rescripsi itaque prædicto fratri, quod debui, atque in sancto studio vt perseueraret, admonui. Qui sine dubio constantior erit, si etiàm clementiæ vestræ cohortationibus adiuuetur. Nec in aliquo eum terreat quorundam imperita dissensio, quos paucorum hæreticorum instigationibus ignorãtia fecit obnoxios. Quod sua ergo negligentia assequi nequeunt, opportunè eorum insinuetur auditui. Et ne memoratis noua inferre, & propria * videatur adstruere, venerabilium Patrum, qui eidem Ecclesiæ præfuerunt, scripta relegantur, & quid beatus Athanasius, quid Theophilus, quid Cyrillus, quid etiàm Orientales magistri de incarnatione Domini sentiant, recognoscant. Nec repullulantibus decipiantur erroribus, qui olim Euangelici sermonis sunt virtute prostrati: quoniam omnes ferè hæreses, quæ diuersis temporibus extiterunt, dum sacramentum corporeæ natiuitatis, & passionis, ac resurrectionis. Christi non intelligunt, ab Euangelio deuiarunt. Et possemus minùs laborare in hæreticis repellendis, si rudes animos ipsa noo turbarent mendacia, quę peremit antiquitas. Sed nunc (vt dixi) hic nocendi optimus modus est, vt paternorum sensuum linea, Alexandrinæ plebis & cleri auribus innotescat, ac si qui sunt, qui nostra scripta despiciant, illis saltem qui nobiscum Apostolicis sensibus congruunt, acquiescant. In quo opere multùm consacerdotis nostri deuotione gaudebo, & semper ipsius vnanimitate lætabor, quia fraterna pax non nisi vna fidei confessione seruatur. Quia verò quorundam hæreticorum versuta nequitia, ad conturbandam aliorum simplicitatem, Epistolam meam, quã ad beatæ memoriæ Flauianum dedi, falsasse perhibetur, vt commutatis quibusdam verbis vel syllabis, receptorem me Nestoriani erroris asserat: obsecro venerabilem clementiam vestram, vt eandem Epistolam, per fratrem meum Iulianum Episcopum, vel eos, quos idoneos ad hoc opus pietas vestra delegerit, in Græcum sermonem iubeatis integrè diligenterque translatam, per idoneum laterem, sub vestri signaculi impressione, deferri, tradendam iudicibus Alexandrinis, qui eam clero & plebi ipsius ciuitatis, cum prædictorum Episcoporum prædicationibus, * qui & meo scripto consentiunt, faciant recitari, vt agnoscant, se fallacium hominum fraude vlterius decipi noo debere, & probentur Apostolicæ sedis synceri esse discipuli, apud quam nec Eutyches, nec Nestorius vllum obtinent locum: quia sicut alios hæreticos, ità & istos Ecclesia vniuersalis damnauit. Data 6. Idus Martij. Ætio & Studio viris clarissimis consulibus.

* videat.

* quibus mea scripta

EPISTOLA LXVIII. EIVSDEM, ad Martianum Augustum, in qua scribit de exilio Eutychetis, vt ad secretiora loca eum transferret, quia vbi positus erat, adhuc praua docebat.

QVod sæpissimè multa iam experimenta docuerunt, sanctum pietatis vestræ studium circa religionem Christianam gloriosis perseuerat & crescit augmentis, & hæc fides vestræ clementiæ non solùm me, sed & omnes Domini sacerdotes consolatur & roborat, & dum in Christianissimo principe sacerdotalem experimur affectum. Quem si Orientalium partium sacerdotes studeant imitari, nihil scandalorum neque pax, neque fides Christiana patietur. Vndè cùm Constantinopolitanus episcopus ad omnem pietatis profectum præsenti clementiæ vestræ doceatur exemplo, si fideliter vestris acquiescat hortatibus, habebit in me syncera gratiæ animum: tantùm, vt quod verbis spondet, corde perficiat. Si verò, quæ Deo & pietati vestræ displicent, pertinaci intentione delegerit, salua mansuetudinis vestræ reuerentia, vtar cum omnibus & pro omnibus, vobis quoque annitentibus, aduersùm superbientem liberiore constantia,* quem (quod sæpè dicendum est) mallem pro sanctis actibus fraterna charitate complecti, gloriosissime Imperator. Quia verò suggestiones meas pro tranquillitate catholicæ fidei libenter accepistis, significatum mihi fratris & coepiscopi mei Iuliani (quem excepistis pijssimè) sermone cognoscite, Eutychen impium pro suis quidem meritis exolare, sed in ipso suæ damnationis loco, multa aduersùs integritatem catholicam blasphemiarum desperatiùs venena profundere, & quod in illo totus mundus horruit atque damnauit, impudentia maiore, vt innocentes decipere possit, euomere. Plenum itaque rationis æstimo, vt vestra clementia ad longinquiora eũ iubeat & secretiora transferri. Monasterio verò eius Constantinopoli constituto, in quo habitatores ipsius Monachi Euangelica Apostolicaque doctrina crebriùs sunt & pleniùs roborandi, salubriter (vt arbitror) fiet, si is qui ipsi monasterio præpositus esse dicitur, à societate veneratoris vestri Iuliani episcopi, quem in speculis propter fidem illic esse constitui, non recedat, cuius assidua visitatione, profectus seruorum Dei illic habitantium possit augeri. Petitionem autem de festiuitate paschali gaudeo ità à vestra pietate susceptam, vt confestim Nectarium agentem in rebus Alexandriam mitteret, de errore remouendo, quem sanctæ memoriæ Theophili constitutio videtur inferre. De qua re (sicut scribere dignamini) quicquid ad pietatis vestræ notitiam perlatum fuerit, iubete me nosse, vt de obseruantia, quam non licet esse diuersam, quid potissimùm sit tenen-

* quia (quẽ sæpè dicendum est) malè pulsantis fraterna charitate oportet refecari, gloriosissime.

tenendum, Ecclesia vniuersalis agnoscat. Precor autem, quod vestrę noui clementiæ conuenire, vt eos maximè tueamini contra omnes insidias, quos mihi & vestræ mansuetudini propter amorem fidei placere cognoscitis, vt eos Constantinopolitanus episcopus lædendi nō habeat facultatem. Data 17. Kalēdas Maij, Ætio & Studio viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA LXIX. EIVSDEM, ad Anatolium episcopum, per Nectarium agentem in rebus dicta.

LEO EPISCOPVS ANATOLIO Episcopo.

SI firmo incommutabilique proposito dilectio tua curā grauæ communis habuisset, nihil profectò, quod vllam anxietatem tibi ingereret, extitisset. Nō enim sinebat ratio, vt eius charitatem spernerem, quem amore pacis & studio reparandę catholicę fidei, inter ipsa episcopatus rudimenta iuuissem, optans in ecclesiasticis curis talem habere consortem vt mihi de sanctis prædecessoribus tuis, nec Ioannis spiritalem copiosamque doctrinam, nec Authoritatem Attici, nec industriam Procli, nec fidem beati Flauiani deesse sentirem, & ita studijs tuis vterer, vt nullus auderet vel fidei Catholicæ resultare, vel Nicenis venerabilium patrum regulis contraire. Sed quum in iniuriā canonum (vt agnoscis) illa tentata sint, quæ oībus ecclesijs scandalū maximum generarēt, quid aptiùs ac modestiùs facerem, quàm vt te primum, vt ab hac intentione discederes, fraterno animo, nullis literis, admonerem? Ad quas quum non rescriberes, ipse te à colloquij mei cōsortio separasti. Denique indè iam tacui, sed clementissimo principi, custodi fidei, frequentū literarū petitione suggessi, vt pro pace ecclesiarū, qua tibi maximè prodesse cognoscis, hęc quę nūc a tua dilectione facta sunt, iplerent. Cui ineffabiles gratias ago, quòd secūdùm eruditionem spiritus sancti, cuius est virtute plenissimus, sacerdotali dignatur studere concordiæ, sciēs sibi orationes supplicantium copiosiùs profuturas, si famuli vnius Domini, in nullo sint à veræ pacis vnitate diuisi. Quod ergò in Constantinopolitana ecclesia quædam in officijs clericorum correcta significas, vt & Euam presbyterum in gratiam tuam, affectionemque reuocaueris, & Andream Archidiaconi actione submouetis, nobis placuisse rescribo, quia existimationem tuam (vt optabam) plurimùm erigit atque commendat. Et meritò post correctionem in obliuionem deducitur, quod repræhensioni obnoxium videbatur, quum hę reticorum prouectione, & sanctæ memoriæ Flauiani iniuria grauaueris, quæ nunc simul ab omni offensione, cum tu (vt voluit) laude cessarunt, quia in ordinem suum, quæ fuerant turbata, redierunt. Andream sanè, qui rationabiliter Archidiaconi est priuatus officio, & Euphratam, qui sanctæ memoriæ Flauiani (vt comperi) improbus extitit accusator, si professionibus plenissimè scriptis, non minùs Eutychianam hæresim, quàm Nestorianum execrabile dogma condemnant, quoniam venia est præstanda correctis, presbyteros consecrabis, vt sibi remedium Catholicæ fidei sentiāt profuisse, electo primitùs & probato, qui Archidiaconi officium possit implere, id est, quem nulla vnquàm prædictarum impietatum fama respexerit. Cæteri verò quos par reatus inuoluerat, si veniam simili professione cum satisfactione deposcunt, suis ordinibus reformentur, his tantùm ad officiorum primatum admissis, quos ab omni errore liberos fuisse constiterit. Illam autem culpam, quam de augenda potestate, aliena (vt asseris) adhortatione contraxeras, sapiùs atque synceriùs tua charitas diluisset, si quod tentari sinè tua voluntate non potuit, non ad sola clericorum consilia transtulisses: quia sicut in mala suasione delinquit, ità & in mala consensione peccatur. Sed gratum mihi (frater charissime) est, quòd dilectio tua profitetur sibi displicere, quod tunc etiam placere non debuit. Sufficit in gratiæ communis regressum, professio dilectionis tuæ, & attestatio principis Christiani. Nec videtur tarda correctio, cui tam venerabilis assertor accessit. Abijciatur penitùs inconcessi iuris, qui dissensionem fecerat, appetitus. Sufficiant limites, quos sanctorum patrū prouidentissima decreta posuerunt. Vt quieta sit suis meritis & antiquis priuilegijs dignitas omnium sacerdotum, renouetur & maneat in te Dominicę charitatis affectio: ad quam, dilectionem tuam sæpiùs cohortatus sum cum fratre & coepiscopo nostro Iuliano, qui communem gratiam semper optauit, cuius industria & solicitudinis tuæ releuabuntur, & fides Catholica munietur. Super omnia autem, fraterna charitate hortor & moneo, vt ea, quæ ad gloriam vel ad munimen pertinent sacerdotalis officij, Nicęnorum canonum, vniuersalis Ecclesiæ pacem seruantia, decreta custodias. Sic enim inter Domini sacerdotes inuiolata charitas permanebit, si paribus studijs, quæ sunt à sanctis patribus constituta, seruentur. Data 4. Kalend. Iunij, Ætio & Studio viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA LXX. BEATI LEOnis Papæ, ad Iuuenalem Hierosolymitanum episcopum.

LEO Episcopus Iuuenali Episcopo Hierosolymitano. Acceptis dilectionis tuæ literis, quas ad me filij nostri Andreas presbyter & Petrus Diaconus detulerunt, gauisus quidem sum, quòd tibi ad episcopatus tui sedem redire licuisset: sed confluentibus in recordationē omnibus, quę te per quodam

Euagrius lib. 2. ca. 5. hist. eccles.

dam excessus laborare fecerunt, dolui aduersitatum tuarum temetipsum tibi fuisse materiam, & resistendi hæreticis constantiam perdidisse, qui æstimant non esse tibi liberum, vt eos audeas redarguere, quos tibi professus sis in suo errore p acuisse. Beatæ enim memoriæ Flauiani condemnatio impijssimi Eutychetis receptio, quid nisi Domini nostri Iesu Christi secundùm carnem negatio fuit? quam ipse grandi misericordia sua fecit resolui, cùm detestandum illud Ephesinę synodi iudicium ità sancta Chalcedonensis synodi authoritate destruxit, vt nullum deprauatorum a remedio correctionis arceret. Vndè quia in tempore indulgentiæ resipiscentiam magis quàm pertinaciam delegisti, ità gaudeo te cælestem expetisse medicinam, vt fidei ab hæreticis impugnatæ, tandèm possis esse defensor. Quanuis enim nulli sacerdotum liceat nescire quod
1.Cor.14. prædicat, quoniam qui ignorat, ignorabitur, inexcusabilior tamen est omnibus imperitis quilibet Hierosolymis habitans Christianus, qui ad cognoscendam virtutem Euangelij, non solùm paginarum eloquijs, sed ipsorum locorum testimonijs eruditur. Et quod alibi non licet non credi, ibi non potest non videri. Quid laborat intellectus, vbi est magister adspectus? Et cur lecta vel audita sunt dubia, vbi sic & visui & tactui tot humanæ salutis ingeruut sacramenta? Quasi ad singulos quosque cunctantes Dominus adhuc
Luc.24.f. voce corporea vtatur & dicat: *Quid turbati estis, & quarè cogit tiones ascendunt in corda vestra? Videte manus meas & pedes meos, quia ipse ego sum. Palpate & videte, quia spiritus ossa & carnem non habet, sicut me videtis habere.* Vtere ergò frater charissime inuictissimis catholicæ fidei documentis, & euangelistarum prædicationem, sanctorum locorum in quibus degis, testificatione defende. Apud te
Luc.2.a est Bethleem, in qua salutifer Dauidicæ vir-
Ibidem, a b ginis partus illuxit, quem obuolutum pannis inter angustias diuersorij, præsepe suscepit. Apud te est declarata ab angelis, adorata à Magis, & per multorum infantium mortes ab Herode quæsita saluatoris infantia. Apud te est, vbi pueritia eius adoleuit, vbi adolescentia maturauit, & per omnia incrementa corporea, in virum perfectum veri hominis natura profecit, non sinè cibo esuritionis, non sine somno quietis, non sinè fletu miserationis nec sinè pauore formidinis. Vnus enim atque idem est, qui & in Dei forma operatus est, miracula magna virtutis, & in forma serui subijt sæuitiam passionis. Hoc tibi ipsa crux indesinenter loquitur, hoc lapis clamat sepulcri, in quo Dominus humana conditione iacuit, & de quo diuina potentia resurrexit: & cùm ad montem Oliueti, locum ascensionis veneraturus, accedis, nònne illa vox Angelica in tuo resultat auditu, qua eleuationem Domini stupentibus dicitur; *Viri Galilæi, quid statis adspicientes in cælum? hic Iesus qui assumptus est à vobis in cælum, sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in cælum.* Veram igitur CHRISTI generationem crux vera confirmat, quoniam ipse in nostra carne scitur, qui in nostra carne crucifigitur: quę nullo interueniente peccato, nisi fuisset nostri generis, non potuisset esse mortalis. Vt autem repararet omnium vitam, recepit omnium causam, & vim veteris chirographi, quod solus inter omnes non debuit, pro omnibus soluendo, vacuit: vt sicut per vnius reatum omnes facti fuerant peccatores, ità per vnius innocentiam omnes fierent innocentes, indè in homines manante iustitia, vbi est humana suscepta natura. Nulla enim ratione extra nostri est corporis veritatem, de quo Euangelista prędicationem incboans, dicit: Liber generationis Iesu Christi filij Dauid, filij Abraham. Et qui Samaritanę mulieri protestatur, quoniam salus ex Iudęis est, beati Pauli Apostoli consonante doctrina, cùm dicit: Quorum patres, & ex quibus CHRISTVS secundùm carnem, qui est super omnia Deus benedictus in secula. Itemque ad Timotheum: Memento, inquit, Iesum CHRISTVM, resurrexisse à mortuis, ex semine Dauid secundùm carnem. Hęc autem veritas quantis & noui & veteris Testamenti authoritatibus declaretur, pro antiquitate sacerdotij tui euidenter agnoscis, cùm fides Patrum & scripta mea ad sanctę memorię Flauianum data, quorum mentionem ipse fecisti, adiecta vniuersalis synodi confirmatione, sufficiant. Vndè prospicere oportet dilectionem tuam, nè contra redemptionis ac spei nostræ ineffabile sacramentum vllus obmurmuret. Sed si qui sunt, qui adhuc aut ignorantia caligant, aut peruersitate discordant: eorum quotum in Ecclesia Dei Apostolica fuit & clara doctrina, authoritatibus instruantur, & de incarnatione verbi DEI hoc nos credere, quod illi crediderę, cognoscant, neque se extra corpus CHRISTI, in quo commortui & conresuscitati sumus, sua obduratione constituant: quia nec pietas fidei, nec ratio recipit sacramenti, vt aut in sua essentia passibilis fuerit Deitas, aut in nostræ naturę susceptione mentita sit veritas. Particulam Dominicę crucis cum eulogijs dilectionis vestrę veneranter accepi. Data pridiè Nonas Septembris, Ætio & Studio viris clarissimis consulibus.

Marginal references: Mat.2.a,& Ibidem, c; Luc.2. a; Ibidem,a.b; Luc.2.a; Matt.4.a; Matt.4.d; Ioann.11.e; Matt.26.d; Ioan.19.d; Matt.28.a; Actor.1.b; Coloss.2.c; Roma.5.d; Matth.1.a; Ioann.4.c; Rom.9.a; 2.Tim.2.b

EPISTOLA LXXI. EIVSDEM, ad Leonem Augustum.

LEO Romę Episcopus, Leoni semper Augusto. Officijs, quę ad gratulationem imperij vestri pertinent, persolutis, etiàm hanc paginam necessariæ supplicationis adieci, qua Catholicę fidei diuinitus præparatum fauoris vestri posco præsidium. Nam

Seditione mota a fautoribus Dioſcori, Proterius ſede necatus eſt. Euagr. lib. 2. ca. 5. & 8. & Liberatus c. 15. & infra Aegyptiorũ epiſtola ad Leone Imp.

talia in Alexandrina Eccleſia perpetrata, fratris & coepiſcopi mei Anatolij relatione cognoui, vt omnis Chriſtiana religio ſentiat ſe impetiatque violari, niſi vniuerſali fidei veſtra deuotione proſpiciatur, & memoratæ Eccleſiæ, quæ antea Catholicis fuit clara doctoribus, reddatur Chriſtiana libertas, vt ceſſantibus hæreticorum impugnationibus, Euangelica doctrina, quæ illic ante Dioſcorum viguit, vnita cum totius Eccleſiæ pace reparetur. Quod opus virtutibus veſtris gloriæque conueniens, celerem & Deo placitum habebit effectum, ſi apud ſanctam Chalcedonenſem ſynodum de Domini Chriſti incarnatione firmata, nulla permiſeritis retractatione pulſari: quia in illo Concilio, per Spiritum ſanctum congregato, tam plenis atque perfectis definitionibus cuncta firmata ſunt, vt nihil ei regulæ, quæ ex diuina inſpiratione prolata eſt, aut addi poſſit, aut minui. Hoc autem etiam apud clementiæ veſtræ ſcientiam non ambigimus eſſe perſpicuum, ſi quidem (vt multorum antè relatione comperimus) molitiones hæreticorum, quæ contra prædictæ ſynodi authoritatem conabantur aſſurgere, nihil ex hoc permiſeritis audere. Vnde quod negandum illis ſponte vidiſtis, glorioſum vobis eſt vniuerſali eccleſiæ, me ſupplicante, concedere, & incommutabiliter perpetuaque præſtare, vt quæ ſecundum Euangelium CHRISTI & prædicationis Euangelicæ veritatem, omnibus retro ſeculis, vna fide vnaque intelligentia roborata ſunt, nulla vltetius poſſint actione conuelli. Prout ergo miſericordia Dei, conſilio ſpiritus ſui, mentem veſtræ pietatis inſtruxerit, ſanctæ primitus Alexandrinæ Eccleſiæ pacis reparationi conſulite, & per Catholicos ſacerdotes talem prouideri iubete Pontificem, in quo & in actuum probitate, & in fidei perfectione nihil poſſit reprehenſibile reperiri, vt omnibus ritè compoſitis, eadem vbique feruetur prædicatio veritatis. Data quinto Idus Iunij, Conſtantino & Ruſo viris clariſſimis

A. D. 457. qui fuit primus an. Imperij Leonis.

Conſulibus.

EPISTOLA LXXII. EIVSDEM, ad Leonem Auguſtum.

LEo Epiſcopus Romæ, Leoni ſemper Auguſto. Licet proximè ad clementiam veſtram gemina ſcripta direxerim, quorum vnum debitum ſalutationis impleret, aliud pro ſtatu Eccleſiæ ſupplicaret, tamen occaſione, quæ Deo prouidente ſe præbuit, iterari vtcunque conuenit. Secundum ergo fiduciam illam, quam ex Dei inſpiratione vniuerſali Eccleſiæ præſtitiſtis, ante cuiuſquam preces conſtituendo, quod maximè ab omnibus fuerat expetendum: non deſinimus gratias agere, & prouidentiam DEI in fidei veſtræ feruore benedicere, qui ſancto & catholico ſpiritu, ſicut fratris & coepiſcopi mei Anatolij ſermone cognoui, ita hæreticorum impudentiæ reſtitiſtis, vt proficeremini, ad totius mundi pacem, Chalcedonenſis Synodi vos eſſe cuſtodem. Quod cum ex veſtræ fidei ſententia ſaluberrime diffinitum ſit, quanto ſtudioſius vniuerſali Eccleſiæ eſt conferendum, vt tranquillitas fidei Chriſtianæ etiam veſtro proſit imperio, nec improbitas hæretica in aliquo ſuo molimine glorietur? Cuius pertinax inſidioſa contentio ilicò conquieſcet, ſi Imperiali poteſtate frenetur. Data Kalendis Septembris, Conſtantino & Ruſo viris clariſſimis Conſulibus.

EPISTOLA LXXIII. EIVSDEM, ad eundem Leonem Auguſtum.

LEo Epiſcopus Leoni Auguſto. Literas clementiæ tuæ, plenas virtute fidei & luminе veritatis, veneranter accepi: quibus cupetem etiam in eo, quod præſentiam meam pietas veſtra neceſſariam exiſtimat, obedire, vt maiorem fructum conſpectu veſtri ſplendoris aſſequerer: ſed magis id vobis arbitror placiturum, quod eligendum ratio demonſtrauit. Nam cum ſancto & ſpirituali ſtudio, in vniuerſo mundo pacem Eccleſiæ muniatis, nihilque ſit conuenientius fidei defendendæ, quam his, quæ per omnia, inſtruente ſpiritu ſancto, irreprehenſibiliter diffinita ſunt, inhærere: ipſi videbimur bene ſtatuta conuellere, & authoritates, quas Eccleſia vniuerſalis amplexa eſt, ad arbitrium hæreticæ petitionis infringere, atque ita nullum colligendis eccleſijs modum ponere, ſed dilatare licentia rebellandi, dilatare magis, quam ſopire, certamina. Vnde, quia poſt illas Epheſinæ ſynodi impietates, quibus Dioſcori ſcelere fides catholica refutata, peruerſitas Eutychiana ſuſcepta eſt, nihil ad confirmationem fidei Chriſtianæ vtilius potuit ordinari, quam vt prædicti facinus ſancta ſynodus Chalcedonenſis aboleret: & tanta illic haberetur cœleſtis cura doctrinæ, vt nihil in cuiuſquam opinione reſideret, quod à prædicationibus vel propheticis, vel Apoſtolicis diſſonaret, ea ſcilicet moderatione ſeruata, vt rebellibus tantum ac pertinacibus ab Eccleſiæ vnitate reiectis, nulli correcto venia negaretur. Quid probabilius, quid religioſius poterit pietas veſtra decernere, quam vt, quæ non tam humanis, quam diuinis ſunt ſtatuta decretis, nullus vltra ſinatur impetere, ne vere digni ſint tantum Dei munus amittere, qui de veritate ipſius auſi fuerint dubitare? Cum ergo vniuerſalis Eccleſia per illius principalis petræ ædificationem facta ſit petra, & primus Apoſtolorum beatiſſimus Petrus, voce Domini dicentis audierit: Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam: quis eſt, niſi aut Antichriſtus, Matt. 16. c

christus, aut diabolus, qui pulsare audeat inexpugnabilem veritatem, qui in malitia sua inconuertibilis perseuerans, per vasa iræ suæ apta fallaciæ, falso diligentiæ nomine, dum veritatem se mentitur inquirere, mendacia desiderat seminare? Atque contemnenda & vitanda meritò sibi incontinens furor, & impietas cæca præscripsit, vt dum diabolico instinctu in sanctam Alexandrinam sæuit Ecclesiam, quales essent qui Chalcedonensem Synodum retractari cupiunt, disceretur, in qua nullo modo accidere potuit, vt à nobis contra sanctam Nicęnam Synodum sentiretur, quod hæretici mentiuntur, qui se fidem Nicęni concilij tenere confingunt, in quo sancti & venerabiles Patres nostri contra Arium congregati, non carnem Domini, sed Deitatem filij homousion patri esse firmauere: in Chalcedonensi autem concilio aduersùm Eutychianam impietatem definitum est, de substantia virginis matris Dominū IESVM CHRISTVM sumpsisse nostri corporis veritatem. Apud Christianissimum igitur principem, & inter CHRISTI prædicatores digno honore connumerandum, vtor Catholicæ fidei libertate, & ad consortium te Apostolorum ac prophetarum secutus exhortor, vt constanter despicias ac repellas eos, qui se Christiano nomine priuauere: nec patiaris impios parricidas sacrilega simulatione de fide agere; quos constat fidem velle vacuare. Cùm enim clementiam tuam Dominus tanta sacramenti sui illuminatione ditauerit, debes incunctanter aduertere, regiam potestatem tibi non solùm ad mundi regimen, sed maximè ad Ecclesiæ præsidium esse collatam, vt ausus nefarios comprimendo, & quæ benè sunt statuta, defendas, & veram pacem his, quæ sunt turbata, restituas, depellendo scilicet peruasores iuris alieni, & antiquæ fidei sedē Alexandrinæ Ecclesiæ reformando, vt correctionibus tuis DEI iracundia mitigata regiæ ciuitati non retribuat, quæ anteà admissa sunt, sed remittat. Constitue ante oculos cordis tui, venerabilis Imperator, omnes, qui per totum orbem sunt, Domini sacerdotes, pro ea tibi fide, in qua totius mundi est redemptio, supplicare: in qua re specialiùs ambiunt, qui Apostolicæ fidei sectatores Alexandrinæ Ecclesiæ præsedere, agentes apud pietatem tuam, nè hæreticos homines & meritò pro sua peruersitate damnatos, vti sua persuasione patiamini: cùm siue impietatem errorum adspicias, siue opus perpetrati furoris attendas, non solùm ad sacerdotij honorem admitti nequeant, sed ab ipso Christiano nomine mereantur abscindi. Nam (quod exorata pietatis vestræ venia dixerim) quodam contagio splendorem vestræ serenitatis obfuscant, cùm sacrilegi parricidæ id audeant petere, quod nec innocentes liceat obtinere. Oblatæ sunt gloriosissimæ pietati

Imperatores & Reges non solum ad mūdi regimen, sed maximè ad Ecclesiæ præsidium potestatem acceperunt.

vestræ preces, quarum exempla vestris literis subdidistis: sed in his, quæ catholicorum sunt deplorantium, subscriptio continetur, & quia causa probabilis est, fiducialiter nomina singulorum, vel dignitas sui honoris aperitur. In illis autem, quas Orthodoxo Principi hæretica porrigere non formidauit obreptio, sub incerto confusæ vniuersitatis vocabulo, ideò certum nomen retrahitur, nè non solùm paucitas personarum, sed etiam meritum detegatur. Latere enim sibi vtile æstimat eorum quantitas, quorum est & qualitas indicata: nec incongruè cuius loci homines sunt, profiteri metuunt, qui meruere damnari. In vna ergò, Catholicorum supplicatio continetur: in alia, hæreticorum commenta panduntur. Hic sacerdotum Domini, & totius Christiani populi, ac Monasteriorum defletur euersio: ibi immanium scelerum continuatio demonstratur, vt quod non licuit audiri, liceat dilatari. Nonne perspicuum est, quibus pietas vestra succurrere, & quibus debeat obuiare, nè Alexandrina Ecclesia, quæ semper fuit domus orationis, spelunca nunc fit Latronum? Manifestum quippe est, per crudelissimam immanissimamque sæuitiam omne illic cęlestium sacramentorum lumen extinctum. Intercepta est sacrificij oblatio; defecit chrismatis sanctificatio, & parricidalibus manibus impiorum omnia se subtraxere mysteria. Nec vllo modo ambigi potest, quid de his decernendum sit, qui post nefanda sacrilegia, post sanguinem probatissimi sacerdotis effusum, & concremati corporis cinerem, in contumeliam aeris cœlique dispersum, audent sibi ius peruasæ dignitatis expetere, & Apostolicæ doctrinę inuiolabilem fidem ad concilia prouocare. Magnum ergò vobis est, vt diademati vestro de manu Domini etiam fidei addatur corona, & de hostibus Ecclesiæ triumphetis: quia si laudabile vobis est aduersarum gentium arma conterere, quanta erit gloria, ab insanissimo tyranno Alexandrinam Ecclesiam, in cuius contritione omnium Christianorum est iniuria, liberare? Vt autem literæ meę pietati tuę colloquium quasi præsentis exhibeant, quicquid de communi fide fueram suggesturus, scriptis prosequentibus insinuandum esse perspexi. Ac nè huius epistolę pagina in nimiam longitudinem tenderetur, alijs literis, quę assertioni catholicę fidei congruunt, comprehendi, vt licèt ea quę à sede Apostolica sunt prędicata, sufficerent, insidias tamen hęreticorum etiàm hęc, quę sunt adiecta, reserarent. Sacerdotalem nanque & Apostolicum tuæ pietatis animum, etiàm hoc malum ad iustitiam vltionis debet accendere, quod Constantinopolitanæ ecclesiæ puritatem pestilentes obscurant, in qua inueniuntur clerici quidam, hæreticorum sensui consonantes, & intra ipsa Catholicorum viscera,

Matt. 21. b Marc. 11. c Luc. 19. g 1. q. 1 Manifestū est per cru.

Vide hinc Euagrium lib. 2 c. 8 & Nicephorū lib. 15. c. 16.

Epistola vltima probat, quod hæc promittit, qua cōmodius 76. subditur.

secta, assertionibus suis hæreticorum partem adiuuantes. In quibus deturbandis si frater meus Anatolius, cùm nimis benignè parcit, segnior inuenitur, dignamini pro fide vestra, etiam istam Ecclesiæ præstare medicinam, vt tales nō solùm ab ordine clericatûs, sed etiam ab vrbis habitatione pellantur, nè vlteriùs sanctus DEI populus peruersorum hominum contagio polluatur. Cultores autem pietatis tuę, Iulianum Episcopum & Ætium presbyterum, mea petitione commendo, vt suggestiones eorum pro catholicæ defensione fidei placidè digneris audire, quia verè sunt eiusmodi, vt fidei vestræ possint per omnia vtiles inueniri. Data Kalendis Decebris, Constātino & Rufo viris clarissimis Consulibus.

EPISTOLA LXXIIII. EIVSDEM, ad Anatolium episcopum Constantinopolitanum.

LEO Episcopus Anatolio Episcopo.

Diligentiam necessariæ solicitudinis, quam fraternitas tua in dirigendis ad nos literis exequitur, approbamus: & acceptis per filium nostrum Olympium paginis tuis, sacerdotalem in te curam vigere sentimus. cui nos quoque (quantùm Dominus dat posse) non desumus, exhortantes dilectionem tuam, vt quia tempus laboris incidimus, in sancta vigilantia perseueres, donèc dextera Domini faciat virtutem, & sub pedibus Ecclesiæ suæ conterat tentatorem. Confidatur etenim nos per omnia præparata diuini tùs clementissimi Principis fides, quem meo rursùs, sicut oportuit, sum cohortatus alloquio, vt impijssimorum latronum ausibus, districtore constantia faciat obuiari: quos nefas est tantum de suo fauore præsumere, vt etiàm apud Constantinopolim audeant insanire. Sed hoc eis ideò diuinæ prouidentiæ ratione permittitur, vt magis ac magis, quo spiritu agitentur, appareat: nè dubitari possit, in quantam essent audaciam proruputri, si post damnationem impijssimæ hæresis, disceptandi contra fidem acciperent potestatem, vt, quantùm in ipsis est, latius hoc furore sæuirent, quem fratres & coepiscopi nostri, qui ad vos nuper ex Ægypti partibus confugere, se pertulisse deplorant, quibus & à Christianissimo principe, & à tuæ fraternitatis Deo placita charitate, solatia pietatis impendi non ambigerem, etiàm si ipse non scriberes. Oportunum autem credidi, vt ad ipsos quoque scripta dirigerem, quæ ad illos possint in communis fidei proposito roborare: & vt quid pro patientia sua superna remuneratione mereantur, agnoscerent, sicut beatus Apostolus docet, dicens: Excipite itaque illos cum omni gaudio in Domino, & huiusmodi cum honore habete, quoniam propter fidem CHRISTI vsque ad mortem accesserunt. Illud sanè plurimùm mihi displicere significo, quòd inter dilectionis tuæ clericos quidam esse dicuntur, qui aduersariorum conniueant prauitati, & vasa irę, vasis misericordiæ misceantur Quibus inuestigandis, & seueritate congrua coercendis, debet diligentia tua vigilanter insistere, ità vt his, quibus prodesse non poterit correctio, non parcat abscisio. Oportet enim nos Euangelici meminisse mandati, quod ab ipsa veritate præcipitur, vt si nos oculus, aut pes, aut dextera scandalizauerit manus, à compage corporis auferatur: quia melius sit, his in Ecclesijs carere membris, quàm cum ipsis in æterna ire supplicia. Nam superfluò extra Ecclesiam posius resistimus, si ab his, qui intùs sunt, in eis quos decipiunt, vulneramur. Abijcienda prorsùs pestifera hæc à sacerdotali vigore patientia est, quæ sibimet, peccatis aliorum parcendo, non parcis. Sicut Heli quondàm sacerdos filiorum suorum delicta tolerando, cum ipsis diuinæ iustitię sententiam meruit experiri, quia segni indulgentia dissimulauit plectere peccatores. Quantùm itaque opportunitas inuitat officij, religiosissimum principem dilectio tua studeat frequentare: & non solùm regiam, sed & sacerdotalem ipsius mentem precibus meis obsecrare persiste, vt memor communis fidei, quam spiritusancto docente suscepimus, omnia hæreticorum machinamenta confringat: neque quicquam illis in ecclesijs Christi licere patiatur, nè in eorum potestate sint diuina mysteria, quibus in domo Dei pro scelerum suorum magnitudine, nec habitandi ius residet, nec orandi. Data 5. Idus Octobris, Constantino & Ruso viris clarissimis Consulibus.

Psalm. 117.

Philip. 2. d

24. q. 3. Illud sanè.

Matth. 18. b & Mar. 9. f

1. Reg. 2. f g

EPISTOLA LXXV. EIVSDEM, ad Anatolium Episcopum per Patricium diaconum missa.

LEO Episcopus, Anatolio Episcopo.

Lectis dilectionis tuę literis, quas per filium nostrum Patricium Diaconum direxisti, intellexi tibi studium meæ solicitudinis displicere, qua, secundùm Dominicam charitatem, quam tibi à nobis impendi, experimentis plurimis approbasti, de cauendis his, qui communi fidei aduersari dicerentur, admonui: nè ad negligentiam rectoris referretur, si quisquā in Ecclesia Catholica ea prędicare pręsumeret, quę hęreticorum sensibus conuenirent. Quod vtrùm veraciter fama iactaret, dilectionis tuę inquirendum iudicio delegaui. Neque in aliquo honorem tuum lęsi, cui discutienda ea, quę ad me erant perlata, commisi: vt scilicet Atticus presbyter, quem talia audere cognoueram, nisi perfecta se satisfactione purgasset, & non solùm voce hęreticos, sed etiàm propriæ manus subscriptione

ſubſcriptione damnaſſet, à communionis gratia eſſet alienus. Qui ſcripta mittendo dubiæ fidei & profeſſionis incertæ, confirmauit magis, quam diluit, quicquid ad nos de eo fama pertulerat, cùm, ſi conſcientiam ſuam voluiſſet probare ſynceram, non Eutychen ſibi odioſum fuiſſe, ſed quòd perfidiam ipſius reprobaret atque damnaret, debuerat confiteri: quia aliud ſunt humanæ, etiàm inter catholicos, ſimultates: aliud diabolici, quos fides catholica damnat, errores. Et ideò, frater chariſſime, in nullo debes de noſtra dilectione dubitare, ſi prophetæ exemplum ſequaris,
Pſalm. 138. & dicas: Nònne qui te oderant, Domine, oderam illos, & ſuper inimicos tuos tabeſcebam? Per omnia enim volo te eſſe certiſſimũ, quòd ſicut meam exiſtimationem illæſam cupio permanere, ità opto te quoque in omnibus irreprehenſibilem reperiri. Prędictus aũt Atticus, vt ab omni ſuſpicione contraria liber appareat, quid in Eutychete anathematizet ac damnet, euidenter oſtendat, & in damnationem erroris expreſſi, remota omni dubitatione, ſubſcribat, ità vt Chalcedonenſis ſynodi diffinitionem de fide, cui etiàm dilectio tua ſubſcribendo conſenſit, & quam Apoſtolicæ ſedis firmauit authoritas, profiteatur ſe per omnia ſeruaturum, adiecta ſubſcriptione propriæ manus, quæ in Eccleſia, Chriſtiano populo præſente, recitetur, vt pro catholica fide, neque nos negligentes, neque ipſe vltrà ſuſpectus habeatur. Qui ſi, in eadem prauitate perdurans, præceptis ſalubribus parere noluerit, ſententiam Synodi Chalcedonenſis, cu-
A.D. 458. jus diffinitionibus reſultat, excipiat. Data decimoquinto Kalendas Aprilis, Leone & Majoriano Augg. conſulibus.

EPISTOLA LXXVI. EJVSDEM, ad Leonem Auguſtum, per Philonem in rebus agentem directa.

MVlto gaudio mens mea exultat in Domino, & magna mihi eſt ratio gloriandi, cùm clementiæ veſtrę excellentiſſimam fidem augeri per omnia donis gratiæ cæleſtis agnoſco, & per incrementa diligentię, deuotionem in vobis animi ſacerdotalis experior. Nam in veſtræ pietatis alloquijs non dubiè paret, quid per vos in totius Eccleſiæ ſalute ſpiritusſanctus operetur, & quantùm vniuerſorum fidelium precibus ſit optandum, vt in omnem gloriam veſtrum extendatur imperium, qui ſupra curam rerum temporalium, religioſæ prouidentiæ ſamulatum diuinis & ęternis diſpoſitionibus perſeueranter impenditis, vt ſcilicet catholica fides, quæ humanum genus ſola viuificat, ſola ſanctificat, in vna confeſſione permaneat: & diſſenſiones, quæ de terrenarum opinionũ varietate naſcuntur, à ſoliditate illius petræ, ſupra quam ciuitas Dei ędificatur, abigantur. Hæc autem Dei munera ità diuinitùs demùm nobis conferentur, ſi de his, quæ pręſtita ſunt, non inueniamur ingrati, & tanquàm nulla ſint, quæ adepti ſumus, contraria potiùs expetamus. Nam quæ patefacta ſunt quęrere, quæ perfecta ſunt retractare, & quę ſunt diffinita, cõuellere, quid aliud eſt, quàm de adeptis gratiam non referre, & ad interdictæ arboris cibum, improbos appetitus mortiferæ cupiditatis extendere? [margin: E. à facinus haeretici.] Vndè, quia ad pacem vniuerſalis Eccleſiæ, & ad cuſtodiam catholicæ fidei, cura dignamini ſolicitiore reſpicere, euidenter agnoſcitis, quòd magnis hæreticorum audetur inſidijs, vt inter Eutychis Dioſcorique diſcipulos, & eum, quem Apoſtolica ſedes direxerit, diligentior, tanquàm nihil fuerit antè definitum, tractatus habeatur: & quod totius mundi catholici ſacerdotes * in ſancta Chalcedonenſi ſynodo probant, gaudentq; firmatum, in iniuriam etiàm ſacratiſſimi Concilij Nicęni, efficiatur infirmum. [margin: Definita in Conciliis nõ retractanda.] [margin: * à] Quod enim noſtris temporibus apud Chalcedonam de Domini noſtri Ieſu Chriſti incarnatione firmatum eſt, hoc * etiàm apud Nicęnam myſticus ille patrum numerus definiuit, nè catholicorũ confeſſio, aut vnigenitum Dei filium in aliquo crederet patri imparem, aut eundem, cùm factus eſt filius hominis, non veram carnis noſtræ, atque animæ habuiſſe naturam. [margin: In Symbolo nimirũ, vt innuit illa ipſa et Epiſtola 95 quæ eſt vltima.] Deteſtandum ergò nobis eſt, perſeueranterque vitandum, quod fraus hæretica nititur obtinere: nec in aliquã diſceptationem, piè & plenè definita, reuocãda ſunt, nè ad arbitrium damnatorum, ipſi de his videamur ambigere, quæ manifeſtum eſt, per omnia propheticis & Euangelicis & Apoſtolicis authoritatibus conſonare. Vndè, ſi qui ſunt, qui ab his quæ cælitùs ſunt cõſtituta, diſſentiunt, ſuis opinionibus relinquantur, & ab vnitate Eccleſiæ, cum ea, quam elegere, peruerſitate diſcedãt. Nam nullo modo fieri poteſt, vt qui diuinis audent contradicere ſacramentis, aliqua nobis communione ſocientur. Iactent ſe in ſui eloquij vanitate, & de argumentationum ſuarum verſutia, quæ inimica eſt fidei glorientur. nobis placet, Apoſtolicis obedire præceptis, dicẽtibus: Videte, nè quis vos
Coloſ. 2. b decipiat per philoſophiam & inanem ſedu-
Galat. 2. d ctionem hominum. Nam ſecundùm eundem Apoſtolum, ſi quæ deſtruxi, hæc ædifico, prænaricatorem me conſtituo: & eis me vltionum conditionibus ſubdo, quas non ſolùm authoritas beatæ memoriæ principis Martiani, ſed etiàm ego mea conſenſione firmaui. Quia ſicut ſanctè veraciterque dixiſtis, perfectio incrementum, & adiectionem plenitudo non recipit. Vndè cùm ſciam, te, venerabilis Princeps, ſynceriſſimo veritatis lumine imbutũ, in nulla fidei parte nutare, ſed ſancto perfectoque iudicio à prauis recta diſcernere, & à refutandis amplectenda diuidere obſecro, nè humilitatem meam de diffidentia putes eſſe culpandam, cùm hæc

mea

mea cautio non solùm vniuersali Ecclesiæ cõsulat, sed etiàm tuæ gloriæ famuletur, ne sub imperij tui tempore & hæreticorum aucta vi deatur improbitas, & catholicorum perturbata securitas. Quamuis ergò multùm per omnia de pietatis vestræ corde confidam, & per inhabitantem in vobis spiritum Dei, satis vos instructos esse perspiciam, nè fidei vestræ vllus possit error illudere, præceptioni tamen vestræ in eo admitar obedire, vt aliquos de fratribus meis dirigam, qui apud vos præsentię meæ instar exhibeant, & quæ sit Apostolicæ fidei regula, licèt (vt dixi) vobis benè sit nota, demonstrent, patefacientes eis omnibus & probantes, non esse omninò inter catholicos computandos, qui definitiones venerabilis synodi Nicenæ, vel sancti Chalcedonensis concilii regulas non sequuntur, cùm vtrorumque sancta decreta, ex Euangelico & Apostolico sit manifestum fonte prodire, & quicquid non est de irrigatione Christi, poculum esse viperei. Prænoscat igitur pietas vestra, venerabilis Imperator, hos, quos spondeo dirigendos, non ad confligendum cum hostibus fidei; nec ad certandum contra illos, à sede Apostolica profecturos; quia de rebus & apud Niceam, & apud Chalcedonam (sicut Deo placuit) definitis, nullum audemus inire tractatum, tanquàm dubia vel infirma sint, quę tanta per Spiritum sanctum fixit authoritas. Instructioni autem paruulorum nostrorum, qui post lactis alimoniam cibo desiderant solidiore satiari, ministerij nostri præsidium nõ negamus. Et sicut simpliciores non spernimus, ita à rebellibus hæreticis abstinemus, memores præcepti Dominici, dicentis: Nolite dare sanctum canibus, neque miseritis margaritas vestras ante porcos. Nimis quippe indignum, nimisque iniustum est, eos ad liberta te disceptationis admitti, quos significat Spiritus sanctus per prophetam, dicens: Filij alieni mentiti sunt mihi. Qui etiàm si Euangelio non resisterent, de illis tamen se esse monstrarent, de quibus scriptum est: Deum se profitentur scire, factis autem negant: clamante adhuc iusti Abel sanguine aduersùm impium Cain, qui increpatus à Domino, non requieuit ad pœnitudinem, sed exarsit ad cædem. Cuius vindictam sic Domini iudicio volumus reseruari, vt improbus prædo & parricida crudelis in seipsum recidat, & nostra non teneat. Neque sanctæ ecclesiæ Alexandrinę lamentabilem captiuitatem patiamini vlterius prolongari, cui oportet fidei vestræ iustitiæq; præsidio, suam restitui libertatem, vt per omnes Aegypti vrbes dignitas patrum & ius sacerdotale reparetur. Data vndecimo Kalendas Aprilis, Leone & Maioriano Augusto consulibus.

Matt. 7. a Hæretici ad disputationẽ non admittẽdi

Psal. 17.

Titi 1. d.

Gene. 4. b

EPISTOLA LXXVII. EIUSDEM, ad Nicetam Episcopum Aquileiensem.

TITVLI CAPITVLORVM sequentis epistolæ.

LEo Episcopus Nicetæ Aquileień. episcopo salutem. Regressus ad nos filius meus Adeodatus, diaconus sedis nostræ, dilectionem tuam poposcisse memorauit, vt de his à nobis authoritatem Apostolicæ sedis acciperes, quæ quidem magnam difficultatem diiudicationis videntur afferre. Sed pro inspectione temporalium necessitatum adhibenda curatio est, vt vulnera, quę hostilitatis aduersitate illata sunt, religionis maximè ratione sanentur.

CAPITVLVM I.

CVm ergò per bellicam cladẽ, & per grauissimos hostilitatis incursus, ita quędã dicatis diuisa esse coniugia, vt abductis in captiuitatem viris, fœminę eorum remanserint destitutæ, quæ viros proprios aut interemptos putarint, aut nunquam à dominatione crediderint liberandos, & ad aliorum coniugium, solitudine cogente, transierint: cumq; nunc statu rerum, auxiliante Domino, in meliora conuerso, nonnulli eorum, qui putabantur periisse, remeauerint: meritò charitas tua videt ambigere, quid de mulieribus, quæ aliis iunctæ sunt viris, à nobis debeat ordinari. Sed quia nouimus scriptum, quòd à Deo iungitur mulier viro, & iterum pceptũ agnouimus, vt quod Deus iunxit, homo non separet:

14. q. 1. & 2 Cum per bellicam. Et in decr. Inno. lib. 6.

Pro. 19. c Matt. 19. a

patere necesse est, vt legitimarum fœdera nuptiarum redintegranda credamus, & remotis malis, quæ hostilitas intulit, vnicuiq; hoc quod legitimè habuit, reformetur: omnique studio procurandum est, vt recipiat vnusquisque quod proprium est.

2 Nec tamen culpabilis iudicetur, & tanquam alieni iuris peruasor, qui personam eius mariti, qui iam non esse æstimabatur, assumpsit. Sic enim multa, quæ ad eos, qui in captiuitatem ducti sunt, pertinebant, in ius alienum transire potuerunt: & tamen plenum iustitiæ est, vt iisdem reuersis propria reformentur. Quod si in mancipiis vel in agris, aut etiam in domibus ac possessionibus ritè seruatur, quanto magis in coniugiorum redintegratione faciendum est, vt, quod bellica necessitate turbatum est, pacis remedio reformetur?

3 Et ideò, si viri post longam captiuitatem reuersi, ità in dilectione suarum coniugum perseuerant, vt eas cupiant in suum redire consortium: omittendum est, & inculpabile iudicandum, quod necessitas intulit, & restituendum quod fides poscit.

4 Si autem aliquæ mulieres ità posteriorum virorum amore sunt captæ, vt malint his cohærere, quàm in legitimum redire consortium: meritò sunt notandæ, ità vt etiam ecclesiastica communione priuentur: quæ de re excusabili contaminationem criminis elegerunt, ostendentes, sibimet pro sua incontinentia placuisse, quod iusta remissio poterit expiare. Redeant ergò in suum statum voluntaria redintegratione coniugia, neque vllo modo ad opprobrium malæ voluntatis trahatur, quod conditio necessitatis extorsit: quia sicut hæ mulieres, quæ reuerti ad viros suos nolunt, impiæ habendæ sunt: ita illæ, quæ in affectum, initum ex Deo, redeunt, meritò sunt laudabiles iudicandæ.

Pœnitentia non tam temporis longitudine, quam cordis compunctione pensanda est.

5 De his autem Christianis, qui inter eos, à quibus fuerant captiuati, immolatitiis cibis asseruntur esse polluti, consultationi charitatis tuæ hoc etiam respondendum esse credidimus, vt pœnitentiæ satisfactione purgentur, quæ non tam temporis longitudine, quàm cordis compunctione pensanda est. Et siue hoc terror extorserit, siue fames suaserit, non dubitetur abolendum, cùm huiusmodi cibus pro metu aut indigentia, non pro religionis veneratione, sit sumptus.

6 His verò, de quibus dilectio tua similiter nos credidit consulendos, qui ad iterandum baptismum vel metu coacti sunt, vel errore traducti, & nunc se contra catholicæ fidei sacramentum egisse cognoscunt: ea est custodienda moderatio, qua in societatem nostram, non nisi per pœnitentiæ remedium, & per impositionem episcopalis manûs, communionis recipiant vnitatem, tempora pœnitudinis habita moderatione, tuo constituente iudicio, prout conuersorum animos perspexeris esse deuotos, pariter etiam habens senilis ætatis intuitum, & periculorum quorumque aut ægritudinum respiciens necessitates: in quibus si quis ita grauiter vrgeatur, vt dum adhuc proficit, de salute ipsius desperetur, oportet ei per sacerdotalem sollicitudinem communionis gratia subueniri.

26.q.7. Tempora pœnitudinis.

1.q.1. Hi qui baptisma.

7 Nam hi qui baptismum ab hæreticis acceperunt, cùm baptizati antea non fuissent, sola inuocatione spiritus sancti per impositionem manuum confirmandi sunt, quia formam tantùm baptismi sine sanctificationis virtute sumpserunt. Et hanc regulam (vt scitis) seruandam in omnibus ecclesiis prædicamus, vt lauacrum semel initum, nulla iteratione violetur, dicente Apostolo: Vnus Dominus, vna fides, vnum baptisma. Cuius ablutio nulla iteratione temeranda est, sed (vt diximus) sola sanctificatio sancti spiritus inuocanda est, vt quod ab hæreticis nemo accipit, à catholicis sacerdotibus consequatur. Hanc autem epistolam nostram, quam ad consultationem tuæ fraternitatis emisimus, ad omnes fratres & comprouinciales tuos episcopos facies peruenire, vt omnium obseruantiæ data prosit authoritas. Data 12. Calendarum Aprilium, Maioriano Aug. primum consule.

1.q.1. Hanc regulam.

Ephe.4. a

A. D. 458. Sexto scilicet post annos Hunni, Duce Attila, Italiam inuadentes, Aquileiã & alias plurimas urbes deuastarunt.

EPISTOLA LXXVIII. EIVSDEM, ad vniuersos episcopos per Campaniam, Samnium & Picenum constitutos.

¶ Tituli capitulorum sequentis epistolæ.

Vt non omni tempore baptismi regeneratio detur, sed tantùm in Pascha & Pentecoste; nisi periculo infirmitatis obrepente.

De pœnitentia fidelium, vt confessio non publicetur.

CAPITVLVM I.

Leo vniuersis episcopis per Campaniam, Samnium & Picenum constitutis. Magna indignatione commoueor, & multo dolore contristor, quòd quosdam ex vobis ita comperi esse Apostolicæ traditionis oblitos, & studio sui erroris intentos, vt præter paschæ festum, cui sola pentecostes solennitas comparatur, audeant sibimet, non aliqua humanæ infirmitatis necessitate cogente, sed sola indisciplinati arbitrii libertate, ius baptismatis vendicare, & in natalibus martyrum, quorum finis aliter honorandus est, quàm dies Dominicæ passionis, regenerationis celebrare mysteria, ac sine vllis spiritualium eruditionibus præparationum, ita rudibus & imperitis tradere sacramentum, vt circa renouandos, nihil doctrina ecclesiastica, nihil in exorcismis impositio manuum, nihil ipsa ieiunia, quibus vetus homo destruitur, operentur: neque in* tanto mysterio salutis humanæ, vlla eius diei habeatur exceptio, quo ipsum donum est conditum * renascentibus. Admonemus

148 supra Epist.4. Ad Episcopos Siciliæ.

a tot mysteriis.

a renascendi

nemus igitur, & non sinè periculo status eorum, qui hæc faciunt, protestamur, vt ab hac præsumptione cessetur, & summam hanc potentissimamque Dei graniá, nō nisì in paschali & pentecostes die, desiderantibus & credentibus conferatis, manente quolibet tempore grauium necessitatum ac periculorum consideratione, secundum quam oporteat subuenire, nè conditione mortali coarctata infirmitas, necessaria liberatione fraudetur, cùm seruata (sicut prælocuti sumus) duarum tantummodò festiuitatum reuerentia, propter multa pericula sit cauendum, nè cuiquam aut in desperata ægritudine, aut in hostilitatis incursu, aut in timore naufragij, per sacerdotem Domini regeneratio denegetur. Siquis verò post hoc interdictum, in eadem fuerit vsurpatione detectus, dignam pertinaciæ suæ incidet vltionem, quoniam ostendit se turpe potiùs lucrum, quàm religionis cultum esse sectatum.

2 Illam etiàm, contra Apostolicam regulá, præsumptionem, quàm nupèr agnoui à quibusdam illicita vsurpatione committi, modis omnibus constituo submoueri, (de pœnitentia videlicet, quæ ita à fidelibus postulatur) nè de singulorum peccatorum genere, libellis scripta professio publicè recitetur, cum reatus conscientiarum sufficiat solis sacerdotibus indicari confessione secreta. Quamuis enim plenitudo fidei videatur esse laudabilis, quæ propter DEI timorem apud homines erubescere non veretur, tamen quia non omnium huiusmodi sunt peccata, vt ea, qui pœnitentiam poscunt, non timeant publicare, remoueatur tam improbabilis consuetudo, nè multi à pœnitentiæ remedijs arceantur, dum aut erubescunt, aut metuunt inimicis suis sua facta reserare, quibus possunt legum constitutione percelli. Sufficit enim illa confessio, quæ primùm Deo offertur tum etiàm sacerdoti: qui pro delictis pœnitentium precator accedit. Tunc enim demum plures ad pœnitentiam poterunt prouocari, si populi auribus non publicetur conscientia confitentis. Datum pridiè Nonas Martij, Ricimero consule.

De pęnitētia. dist. 1. Quamuis plenitudo.

De pęnitē. dist. 1. Sufficit pęnitenti.

Confessio sacramentalis.

A.D. 459.

EPISTOLA LXXIX. EIVSDEM, ad Dioscorum Alexandrinum episcopum.

¶ Tituli capitulorum sequentis epistolæ.

De ordinatione presbyteri aut diaconi, vt sabbato sancto celebretur, id est, die Dñico. 1

De festiuitatibus, vt si vna Agenda, id est, Missæ celebratio, populis non suffecerit, nulla sit dubitatio iterari sacrificium. 2

LEo episcopus, Dioscoro episcopo Alexandrino salutem. Quantum dilectioni tuæ Dominicæ charitatis impendamus affectum, ex hoc poteris approbare, quòd tua firmiùs desideramus fundare initia, nè quid charitati tuæ ad perfectionem deesse videatur, quum tibi * specialis gratiæ merita (vt probauimus) suffragentur. Paterna igitur & fraterna collatio debet sanctitati tuæ esse gratissima, & à te taliter suscipi, quemadmodùm à nobis eam intelligis proficisci. Vnum enim nos sentire oportet & agere, vt (sicut legimus) in nobis quoquè vnum esse cor & anima comprobetur. Quum enim beatissimus Petrus apostolicum à Domino acceperit principatum, & Romana ecclesia in eius permaneat institutis, nefas est credere, quòd sanctus discipulus eius Marcus, qui Alexandrinam primus ecclesiam gubernauit, alijs regulis traditionum suarum decreta formauerit, quum sinè dubio de eodem fonte gratiæ vnus spiritus fuerit & discipuli & magistri, nec aliud ordinatus tradere potuerit, quàm quod ab ordinatore suscepit. Nō ergò patimur, vt quum vnius nos esse corporis & fidei fateamur, in aliquo discrepemus: & alia doctoris, alia discipuli instituta uideantur.

Præposter⁹ est ordo huius epistolæ, siquidē inter primas collo-

canda fuit eā ante synodū ephesinā latrocinalem. A. D. 449.

celebratā oporteat scripeam.

*spiritualis

Acto 4. f

24. q. 1. Cū beatissim⁹.

CAPITVLVM I.

Quod ergò à patribus nostris propensiore cura nouimus esse seruatum, à vobis quoquè volumus custodiri, vt non passim diebus omnibus sacerdotalis vel Leuitica ordinatio celebretur, sed post diem sabbati eius noctis, quæ in prima sabbati lucescit, exordia deligantur, hoc est, sub lege diuini officij substituantur, in quibus, his, qui consecrandi sunt, ieiunis & à ieiunantibus sacra benedictio cōferatur. Quod eiusdem obseruantiæ erit, si manè ipso Dominico die, continuato sabbati ieiunio, celebretur, à quo tempore præcedentis noctis initia non recedunt, quam ad diem resurrectionis, sicut etiàm in pascha Domini declaratur, pertinere, non dubium est. Nam præter authoritatem consuetudinis, quam ex Apostolica nouimus venire doctrina, etiàm sacra scriptura manifestat, quòd quum apostoli Paulum & Barnabam ex præcepto spiritussancti ad euangelium gentibus mitterent prædicandum, ieiunantes & orantes, imposuerunt eis manus: vt intelligamus, quanta & dantium & accipientium deuotione curandum sit, nè tantæ benedictionis sacramentum negligenter videatur impletum. Et ideò piè & laudabiliter apostolicis morem gesseris institutis, si hanc ordinandorum sacerdotum formam per Ecclesias, quibus Dominus præesse te voluit, etiam ipse seruaueris, vt his, qui consecrandi sunt, nunquam benedictiones nisì in die resurrectionis Dominicæ tribuantur, cui a vespera sabbati initium constat asscribi, & tantis diuinarum dispositionum mysterijs est consecrata, vt quicquid est a Domino insignius constitutum, in huius diei dignitate sit gestum. In hac mundus sumpsit

In decret. Iuo. lib. 1.

Act. 13. a

Dominicæ diei dignitas.

exordium in hac, per resurrectionem Christi,& mors interitum,& vita accepit initium. In hac apostoli à Domino prædicandi omnibus gentibus euangelij tubam sumunt,& inferendum vniuerso mundo sacramentum regenerationis accipiunt. In hac (sicut beatus Ioannes euangelista testatur) *congregatis in vnum discipulis, ianuis clausis, quum ad eos Dominus introisset, insufflauit, & dixit: Accipite spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum detinueritis, detenta erunt.* In hac denique, promissus à Domino apostolis spiritus sanctus aduenit, vt cœlesti quadam regula insinuatum & traditum nouerimus, in illa die celebranda nobis esse mysteria sacerdotalium benedictionum, in quo collata sunt omnia dona gratiarum.

Ioan.20.e

Ioan.14.b & 16.c

2 Vt autem in omnibus obseruantia nostra concordet, illud quoque volumus custodiri, vt quum solennior festiuitas conuentum populi numerosioris indixerit,& ad eam tanta multitudo conuenerit, quam recipere basilica simul vna non possit, sacrificij oblatio indubitanter iteretur, nè, his tantùm admissis ad hanc deuotionem, qui primi aduenerint, videantur hi qui postmodum confluxerint, non recepti, quum plenum pietatis atque rationis sit, vt quoties basilicam, in qua agitur præsentia nouæ plebis impleuerit, toties sacrificium subsequens offeratur. Necessè est autem, vt quædam pars populi sua deuotione priuetur, si vnius tantùm Missæ more seruato, sacrificium offerre non possint, nisi qui prima diei parte conuenerint. Studiosè ergò dilectionem tuam & familiariter admonemus, vt quod nostræ consuetudini ex forma paternæ traditionis insedit, tua quoque cura non negligat, vt per omnia nobis & fide & actibus congruamus. Propter quod remeanti filio nostro Possidonio presbytero, hanc ad fraternitatem tuam epistolam dedimus perferendam, qui nostris processionibus atque ordinationibus frequenter interfuit, & toties admissus, quid in omnibus Apostolicæ authoritatis teneremus, agnouit. Data Kalend. Iulij.

De cons. dist. 2. Necessè est.

EPISTOLA LXXX EIVSDEM, ad Iulianum Goën episcopum.

Hæc istè aliquanto superius collocada fuit, si ordo seruaretur.

LEo episcopus Iuliano Goën episcopo. Literas dilectionis tuæ, quas per filium meum virum illustrem Ischinum direxisti, eo tempore accepi, quo recentioribus epistolis tuis, iterata iam occasione, responderam. Vndè quia etiam in his alloquijs tuis, eadem de impijssimis hæreticis iusto dolore côquestus es, congruum fuit, quoad scribendi opportunitas extitit, non tacere. In causa itaque fidei, quicquid pro nostro officio oportuit ac potuit iuuante Domino,& solicitè & libenter exequimur, vt Euangelio Christi irreprehensibiliter seruiamus, nè per desidiam nostram vlla pars Ecclesiæ Catholicæ neglecta videatur. Propter quod, sicut omnibus notum est, non destiti laborare, vt manifestata atque defensa incarnationis Dominicæ veritate omnis fraternitas, quid vbique secundùm doctrinam Apostolicam, & tenendum & docendum esset, agnosceret, accedente gloriosissimorum principum studio diuinitus inspirato, vt in ciuitate Calcedonensi synodo congregata, hæretica damnaretur impietas, nè vel quisquam sectator Nestorij, vel vllus discipulus Eutychis, liberum posset cum Catholicis habere consortium, cùm (quod ad sancti concilij authoritatem pertinet) nulla vlquam remanserit discordia. Si qui autem sua obdurratione cæcati, itá in reprobi sensus amentiã transierunt, vt mallent furere, quam sanari; ad Imperialem pertinet potestatem, vt perturbatores Ecclesiæ, pacis & reipublicæ (quæ Christianis principibus meritò gloriatur) inimici solicitiùs comprimantur. Vt autem Imperialis est (vt diximus) potestatis, tumultus publicos ac seditiones sacrilegas seueriùs coercere: ita authoritatis est sacerdotalis, monachis prædicandi aliquam contra fidem licentiam non præbere, & omni virtute resistere, nè ea, quæ ad sacerdotes pertinent, sibi audeat vendicare. Vndè miramur fratrem Thalasium episcopum, quòd Georgio nescio cui, qui præsumendo illicita, & propositum monachi & nomen amisit, scribendi vel prædicandi aliquam permiserit facultatem. Ad quẽ episcopum (si dilectioni tuæ visum fuerit) ex hac parte competentia scripta mittamus. Agat itaque fraternitas tua opportunis suggestionibus, vt clementissimus princeps, quæ Domino sint placitura, præcipiat, & incentores cruentarum seditionum iubeat competentiùs coerceri, vt nec illi impuniti sint, quorum manus scelera perpetrarunt, nec illi, qui talium vtuntur insania. Si autem inquisitio iudiciaria,& confessio reorum ad eas personas peruenit, quarum vel consilio vel impulsu mala tanta commissa sunt, nullius fauoris eis præstanda sunt solatia. Quorùm enim meliora de ipsis sunt credita, tantùm sunt ampliùs detestandi, quorum nunc impietas, quæ per hypocrisim fuerat velata, detegitur. Et ideò agat Christianissimus & pijssimus Imperator, quod paci ecclesiasticæ intelligit profuturum. Quem superna inspiratione itá instruendum esse côfido, vt & disciplina inquietos reuocare,& à sanguine eorum iubeat abstineri, quamuis nil vltionum non mereantur subire, qui ausi sunt & diuinis & humanis constitutionibus repugnare.

Imperialis potestatis est seditiones coercere, sacerdotalis autem facultatem prædicandi nõ concedere, vel negare.

EPISTOLA LXXXI. EIVSDEM, ad Palæstinos monachos.

Cum hac epistola est eadem ferè, quæ in epistola 95.

LEo Episcopus Palæstinis monachis. Solicitudini meæ, quam vniuersali Ecclesiæ omni-

omnibusque eius filijs debeo, multorum relatione patefactum est, dilectionis vestræ animis quiddam offensionis illatum, dum aut

Ad eosdem Monachos Vide infra post Concilium chalcedon. Epistolam Martiani, Pulcheri-mæ, Iuuenalis.

imperiti (vt apparet) interpretes, aut maligni quædã vos aliter intelligere, quàm à me sunt prædicata, fecerunt, non valentes in Græcum eloquium aptè & propriè Latina transferre, cùm in rebus subtilibus & difficilibus explicandis, vix sibi etiàm in sua lingua disputator quisque sufficiat. Quod tamen apud me eo proficit, vt dum ea quæ catholica fides respuit, improbatis, intelligamus vos veris amiciores esse, quàm falsis, & id meritò refutare, quod ex antiquæ institutione doctrinæ etiàm ipse detestor. Quamuis enim epistola mea, ad sanctæ memoriæ Flauianum episcopũ data, satis sibi ad manifestationem sui ipsa sufficiat, neque in aliquo aut purgationis aut expositionis indigeat, & alia tamen cùm eàdem mea scripta concordant, in quibus similiter prædicationis meæ sensus in aperto est. Necessitatem enim habens contra hæreticos, qui multos Christi populos conturbauerant, disserendi, & clementissimis principibus, & sancto concilio synodali, & Constantinopolitanæ Ecclesiæ, quid de incarnatione verbi, secundum Euangelicam apostolicamque doctrinam deberemus sapere ac sentire, patefeci, & in nullo à sanctorum patrum confessione discessi: quia vna est, vera, singularis, perfecta, inuiolabilis catholica fides, cui nihil addi, nihil minui potest. Quam Nestorius prius, & nunc Eutyches, diuersa quid est assertione, sed simili impietate, impugnare conati sunt, & Ecclesiæ Dei duas hæreses sibimet contrarias inferre tentarũt, vt vterque à discipulis veritatis meritò damnaretur: quia insanum nimis & sacrilegium fuit, quod varia falsitate ambo sensere. *Anathematizetur ergo* Nestorius, qui beatam virginẽ Mariam hominis tantummodò credidit genitricem, vt aliam personam carnis, aliam faceret Deitatis: nec vnum CHRISTVM in verbo DEI & carne sentiret, sed separatim atque seiunctim alium filium Dei, alium hominis prædicaret, quum manente illa incommutabilis verbi essentia, quæ ei cum patre & spiritusancto intemporalis atque coæterna est, ità intra virginea viscera verbum caro sit factum, vti vno conceptu, vnoque partu eadem virgo, secundum vnionem vtriusque substantiæ & ancilla Domini esset & mater. Quod etiàm Elizabeth

Lucæ 1. d

(sicut Lucas Euangelista declarat) intellexit & dixit: *Vndè hoc mihi, vt veniat mater Domini mei ad me?* Eutyches quoquè eodem percellatur anathemate, qui per impios veterum hæreticorum volutatus errores, tertium Apollinaris dogma delegit, vt negata humanæ carnis atque animæ veritate, totum Dominum nostrum IESVM CHRISTVM vnius asserat esse naturæ, tanquàm verbi Deitas ipsa se in carnem animamq; conuerterit, & concipi ac nasci, nutriri accrescere, crucifigi ac

mori, sepeliri ac resurgere, & ascendere in cælum, & in patris dextera, vndè ad iudicandos viuos & mortuos veniet, considere, eius tantùm essentiæ fuerit, quæ nihil horum in se sinè veritate carnis recipit: quoniam natura vnigeniti natura est patris, natura est spiritussancti; simulque impassibilis, simul est incommutabilis, sempiternæ Trinitatis indiuisa vnitas, & consubstantialis æqualitas. Vndè si ab Apollinaris peruersitate hæreticus iste desciscit, nè conuincatur Deitatẽ passibilem sentire atque mortalem, & tamen verbi incarnati, id est, verbi & carnis vnam audet pronunciare naturam, non dubiè in Manichæi & Marcionis transit insaniam: & mediatorem DEI & hominum, hominem IESVM CHRISTVM, simulatoriè omnia credit egisse, nec humanum in ipso corpus, sed phantasticam corporis speciem oculis apparuisse cernentium. Quæ impietatis mendacia, quoniam olim fides catholica detestatur, & talium sacrilegia, concordibus per totum mundum beatorum patrum sunt dãnata sententijs: quicunque illi sunt ità obcæcati, & à luminè veritatis alieni, vt verbo Dei à tempore incarnationis, humanam (id est, nostram) negent inesse naturam, ostendant, in quo sibi Christianum nomen vsurpent, & cum euangelio veritatis qua ratione concordent, si beatæ virginis partu, aut caro sinè deitate, aut deitas est orta sinè carne. Sicut enim negari non potest, quòd verbum caro

Ioan. 1. b
2. Cor. 5. d

factum est, & habitauit in nobis: ità negari nõ potest, quòd Deus erat in Christo, mundum reconcilians sibi. Quæ autem reconciliatio esse potest, qua humano generi propiciaretur DEVS, nisi omnium causam mediator Dei hominumque susciperet? Qua verò ratione veritatem mediatoris impleret, nisi qui in forma DEI æqualis est patri, in forma serui particeps esset & nostri: vt per vnum nouum hominem, fieret renouatio vetustatis: & mortis vinculum, vnius præuaricatione contractum, vnius morte, qui solus mortui nihil debuit, solueretur? Effusio enim pro iniustis sanguinis iusti, tam potens fuit ad priuilegium, tam diues ad precium, vt si vniuersitas captiuorum in redemptorem suum crederet, nullum tyrannica uincula retinerent, quoniam (sicut Apostolus ait) vbi abunda-

Rom. 5. d

uit peccatum, superabundauit & gratia. Et quum sub peccati præiudicio nati, potestatem acceperint ad iustitiam renascendi, ualidius factum est donum libertatis, quàm debitum seruitutis. Quàm itaque sibi in huius sacramenti præsidio spem relinquunt, qui in saluatoris nostri corpore negant humanæ substantiæ ueritatem? Dicant, quo sacrificio reconciliati: dicant, quo sanguine sint redempti. Quis est, qui tradidit semetipsum pro nobis oblationem & hostiam Deo in odorem

Ephe. 5. a

suauitatis? Aut quod unquàm sacrificium sacratius fuit, quàm quod uerus pontifex alta-

ri crucis, per immolationem suæ carnis im-
Psalm. 115. posuit? Quamuis enim multorum sanctorū
in conspectu Domini preciosa mors fuerit,
nullius tamen insontis occisio, propitiatio
fuit mundi. Acceperunt iusti, non dederunt,
coronas; & de fortitudine fidelium, exempla
nata sunt patientiæ, non dona iustitiæ. Sin-
gulares quippe in singulis mortes fuere, nec
alterius quisquam debitum suo fine persol-
uit, quum inter filios hominum vnus solus
Dominus noster IESVS Christus extiterit,
in quo omnes crucifixi, omnes mortui, omnes
sepulti, omnes sunt etiam suscitati, de quibus
Ioann. 12.e ipse dicebat: *Quum exaltatus fuero à terra,*
omnia traham ad me. Fides etenim vera iusti-
ficans impios, & creans iustos, ad humanita-
tatis suæ tracta participem, in illo acquirit sa-
lutem, in quo solo homo se inuenit innocen-
tem, liberum habens per gratiam Dei, de eius
potentia gloriari, qui contra hostem super-
bum in carnis nostræ humilitate congressus,
his victoriam suam tribuit, in quorum cor-
pore triumphauit. Quamuis ergò in vno Do-
mino nostro Iesu Christo, vero DEI atque
hominis filio, verbi & carnis vna persona
sit, & vtraque essentia communes habeat actio-
nes, intelligendæ tamen sunt ipsorum ope-
rum qualitates: & syncerae fidei contempla-
tione cernendum est, ad quæ prouehatur hu-
militas infirmitatis, & ad quæ inclinetur al-
b. titudo virtutis: quid sit, quod caro sinè verbo
non agit: & quid sit, quod verbum sinè carne
Luc. 1.e non efficit. Sinè verbi enim potentia, nec
Luc. 2.a conciperet virgo, nec pareret: & sinè veritate
carnis, obuoluta pannis infantia non iace-
Matt. 2.a ret. Sinè verbi potentia, non adorarent ma-
gi puerum nouo sidere declaratum: & sinè
Matt. 2.c veritate carnis, non iuberetur transferri in
Matt. 3.d Aegyptum puer, & ab Herodis persecutione
Marc. 1.b subduci. Sinè verbi potentia, non diceret vox
patris, missa de cælo: Hic est filius meus dile-
ctus, in quo mihi complacui. & sinè veritate
Ioann. 1.d carnis, non protestaretur Ioannes: Eccè agnus
Dei, eccè qui tollit peccata mundi. Sinè verbi
Matth. 4.d potentia non fieret redintegratio debilium,
Ioann. 11.e & viuificatio mortuorum: & sinè veritate car-
Matth. 4.a nis, nec cibus ieiuno, nec somnus esset ne-
Marc. 4.d cessarius fatigato. Postremò, sinè verbi po-
tentia, non se Dominus patri profiteretur
Ioan. 10.f æqualem: & sinè veritate carnis, non idem
& 14.b diceret patrem esse maiorem, cùm catholica
fides vtrunque suscipiat, vtrunque defendat,
quæ secundùm proprietatem dioinæ huma-
næque substantiæ, vnum Dei filium, &
hominem credit & verbum: Quamuis ergo
ab illo initio, quo in vtero virginis verbum
caro factum est, nihil vnquàm inter diuinam
humanamque substantiam diuisionis extite-
rit, & per omnia incrementa corporea, vnius
personæ fuerint totius temporis actiones, ea
ipsa tamen, quæ inseparabiliter facta sunt,
nulla permixtione confundimus: sed quid
cuius formæ sit, ex operum qualitate senti-
mus. Nec diuina enim humanis preiudicant,
nec humana diuinis, cùm ità in idipsum vtra-
que concurrant, vt in eis nec proprietas absu-
matur, nec persona geminetur. Dicant igitur Ioan. 19.d
isti phantasmatici Christiani, quę substātia sal-
uatoris affixa sit ligno, quę iacuerit in sepul-
cro: & reuoluto monumenti lapide, quæ ter-
tia die caro surrexerit, vel quale corpus IE- Matt. 28.a
SVS discipulorum visui, clausis ad eos ostijs
ingressus, ostenderit, cùm ad abigendam cernē- Luc. 24.d
tium diffidentiam, inspici oculis, digitisque
tractari patentes adhuc fixuras clauorum, &
recens compuncti lateris vulnus exigeret. Ioan. 20.d
At si in tanta luce veritatis tenebras suas hæ-
retica obduratio non relinquit, ostendant,
vndè sibi spem vitæ polliceantur æternæ, ad
quam, nisi per mediatorem Dei & hominū
hominem IESVM CHRISTVM, non Acto. 4.c
potest perueniri. Non est enim aliud nomen
datum hominibus sub cęlo, in quo oporteat
nos saluos fieri: nec est redemptio captiuitatis
humanæ, nisi in sanguine eius, qui dedit se-
metipsum redemptionem pro omnibus. *Qui* 1. Tim. 2.b
(sicut prædicat beatus Apostolus) cùm in for- Phil. 2.a b
ma Dei esset, non rapinam arbitratus est, esse
se æqualem DEO, sed semetipsum exinaniuit,
formam serui accipiens, in similitudine hominum
factus, & habitu inuentus vt homo, humiliauit
semetipsum, factus obediens vsque ad mor-
tem, mortem autem crucis. Propter quod & Deus
illum exaltauit, & donauit illi nomen, quod
est super omne nomen, vt in nomine IE-
SV omne genu flectatur cælestium, terre-
strium, & infernorum: & omnis lingua
confiteatur, quia Dominus Iesus Christus in
gloria est Dei patris. Quamuis ergò vnus
sit Dominus IESVS Christus, & ve-
ræ Deitatis veræque humanitatis in ipso
vna prorsùs eademque persona sit, neque
huius vnitionis soliditas vlla possit diuisione
seiungi: exaltationem tamen, qua illum exal-
tauit Deus, & donauit illi nomen, quod su-
per omne nomen excellit, ad eam intelligi-
mus pertinere formam, quæ ditanda erat tan-
tæ glorificationis augmento. In forma quip-
pe Dei, æqualis erat filius patri: & inter geni-
torem atque vnigenitum, nulla erat in essen-
tia discretio, nulla in maiestate diuersitas,
nec per incarnationis mysterium, aliquid de-
cesserat verbo, quod ei patris munere redde-
retur. Forma autem serui, per quam impas-
sibilis deitas sacramentum magnæ pietatis
impleuit, humana humilitas est, & in gloriā
diuinæ potestatis euecta est, in tantam vnita-
tem ab ipso conceptu virginis, deitate & hu-
manitate connexa, vt nec sinè homine diui-
na, nec sinè Deo agerentur humana. Propter
quòd sicut Dominus maiestatis dicitur cru-
cifixus, ità qui ex sempiternitate æqualis est
Deo, dicitur exaltatus. Nec interest, ex qua
Christus substantia nominetur, cùm insepa-
rabiliter manente vnitate personæ, idem sit
& totus hominis filius propter carnem, &

totus

totus Dei filius propter vnam cum patre
deitatem. Quicquid ergò in tempore accepit
Chriſtus, ſecūdùm hominem accepit, cui quę
non habuit, conferuntur. Nam ſecundùm po-
tentiam verbi, indifferenter omnia, quæ ha-
bet pater, etiàm filius habet: & quæ in for-
ma ſerui à patre accepit, eadem in forma pa-
2. Cor. 8. b tris etiàm ipſe donauit, & idem ipſe & diues
Ioan. 1. a & pauper. Diues, quia in principio erat ver-
Ibidem b. bum, & verbum erat apud Deum, & Deus
erat verbū: Hoc erat in principio apud Deū:
Omnia per ipſum facta ſunt, & ſinè ipſo fa-
ctum eſt nihil. Pauper verò, quia verbum ca-
ro factum eſt, & habitauit in nobis. Quæ
autem eſt eius exinanitio, quæ ve pauper-
tas, niſi formæ ſeruilis acceptio, per quam,
verbi maieſtate velata, diſpenſatio humanæ
redemptionis impleta eſt? Nam quia captiui-
tatis noſtræ reſolui originalia vincula non po
terant, & ab hoſtis imperio relaxari, niſì exi-
Coloſſ. 2. c ſteret homo noſtri generis, noſtræque natu-
ræ, quem veteris debiti præiudicia non tene-
rent, & qui immaculato ſanguine ſuo chiro-
graphum lætale dilueret: ſicut ab initio erat
diuinitùs præordinatum, & prophetarum ora
culis prænunciatum, ità eſt in plenitudine
præfiniti temporis factum, vt multis modis
ſignificata promiſſio, in diù expectatum ve-
niret effectum: nec poſſet eſſe ambiguum,
quod continuis ſignificationibus ſemper fue
rat nunciatum. Deſtructis itaque tot hæreſi-
bus, quæ per ſanctam deuotionem præſiden-
tium patrum, à corpore ſunt catholicæ vnita-
tis abſciſſę, quęque ideò extorres à Chriſto
eſſe meruerunt, quia verbi incarnationem,
quæ ſingularis eſt rectè credentium ſalus, fe-
cerunt ſibi lapidem offenſionis & petram ſcā
dali: miror dilectionem veſtram, in diſcernen
do veritatis lumine laborare. Et quum multis
manifeſtationibus declaratū ſit, quàm rectè
& Neſtorium & Eutychen cum Dioſcoro, fi-
des Chriſtiana damnauerit, nec Chriſtianus
poſſit vocari, qui vel illius, vel horum impie-
tati præbet aſſenſum: doleo, vos euangelicæ
& apoſtolicæ doctrinæ (vt audio) reſultare,
exagitando ſeditionibus ciuitates, conturban
do eccleſias, nec ſolum iniurias, ſed etiàm
cædes presbyteris atque epiſcopis inferendo,
1. Pet. 2. b vt præ furore & ſæuitia, propoſiti veſtri &
profeſſionis ſitis immemores. Vbi eſt regula
manſuetudinis & quietis? Vbi longanimitas
patientiæ? vbi tranquillitas pacis? vbi firma-
mentum dilectionis, & tolerantię fortitudo?
Quę vos ab euangelio Chriſti aut perſuaſio
abduxit, aut perſequutio ſeparauit? Vel
quę tanta extitit decipientis aſtutia, vt obliti
prophetarum & Apoſtolorum, obliti ſym-
boli ſalutaris & confeſſionis, quam pronun-
ciantes coram multis teſtibus, ſacramentum
baptiſmi ſuſcepiſtis, diabolicis vos illuſioni-
bus ſubderetis? Quid apud vos acturę fue-
rant vngulæ, quid ſæua tormenta, ſi ad ex-
pugnandam fidei veſtræ integritatem, tātum
vana hæreticorum commenta valuêre? Pro
fide vos agere creditis, & fidei contraitis. Ec-
cleſiæ nomine armamini, & contra Eccleſiā
dimicatis. Hoccine à prophetis, hoc ab Euan-
geliſtis, hoc ab Apoſtolis didiciſtis, vt negan-
tes veram Chriſti carnem, & ipſam verbi eſ-
ſentiam paſſioni mortique ſubdentes, alie-
nam faciatis noſtram a ſuo reparatore natu-
ram, totumque quod crux intulit, quod lan-
cea vulnerauit, quod ſepulcri lapis ſuſcepit
& reddidit, ſolum fuiſſe opus diuinæ po-
tentiæ, non etiàm humilitatis humanę? Pro-
pter quam Apoſtolus dicit, Non enim eru-
beſco euangelium: quoniam nouerat, quale Rom. 1. b
Chriſtianis obijceretur opprobrium ab ini-
micis. Et ideò etiàm Dominus proteſtabatur,
dicens: *Qui me confeſſus fuerit coram homini-*
bus, & ego confitebor illum coram patre meo. Marc. 8. d
Hi enim non erunt digni confeſſione filij & Luc. 12. a
patris, quibus nunc caro Chriſti verecundiā
facit: probabuntque ſe nullam de ſigno cru-
cis ſumpſiſſe virtutem, qui quod præferen-
dum frontibus acceperunt, promere labijs
erubeſcunt. Declinate filij ab his diabolicis
perſuaſionibus, declinate. Veritatem Dei
nulla res violat: ſed veritas nos, niſi in no-
ſtra carne, non ſaluat. Veritas quippe, ſicut
Propheta ait, de terra orta eſt: & ſic verbum Pſal. 84.
Maria virgo concepit, vt veniendam ipſi car-
nem de ſua ſubſtantia miniſtraret, nec cum
adiectione perſonæ, nec cum euacuatione na
turæ: quoniam qui erat in forma Dei, ità ac-
cepit formam ſerui, vt vnus atque idem in for
ma vtraque ſit Chriſtus, inclinā te ſe Deo vſq;
ad infima hominis, & proficiente homine vſq;
ad ſumma deitatis, dicente Apoſtolo: Quorū
patres, & ex quibus Chriſtus ſecundùm car- Rom. 9. a
nem, qui eſt ſuper omnia Deus benedictus
in ſecula. Amen.

¶Epiſtola LXXXII. eiuſdem, ad Anaſtaſium Theſſalonicenſem Epiſcopum.

TITVLI CAPITVLORVM ſequentis epiſtolæ.

Epiſcopi

CAPITVLVM I.

LEo episcopus vrbis Romæ, Anastasio episcopo Thessalonicen. Quanta fraternitati tuæ à beatissimi Petri Apostoli sede cõmissa, & qualia etiàm nostro tibi fauore sint credita, si vera ratione perspiceres, & iusto examine ponderares, multùm possemus de iniunctæ tibi solicitudinis deuotione gaudere. Qm̃ sicut præcessores mei præcessoribus tuis, ità etiàm ego dilectioni tuæ, priorum sequutus exemplum, vices mei moderaminis delegaui, vt curam, quam vniuersis ecclesijs principaliter ex diuina institutione debemus, imitator nostræ mansuetudinis effectus adiuuares, & longinquis ab Apostolica sede prouincijs præsentiam quodammodò nostræ visitationis impenderes: * quia de continenti opportunoq; prospectu promptũ tibi esset agnoscere, quid in quibusq; rebus vel tuo studio componeres, vel nostro iudicio reseruares. Nam quum maiora negocia & difficiliores causarum exitus liberum tibi esset sub nostræ sententiæ expectatione suspendere, nec ratio tibi, nec necessitas fuit in id, quod mensuram tuam excederet, deuiandi. Abundant enim apud te monitorum scripta nostrorum, quibus te de omnium actionum temperantia frequenter instruximus, vt commendatas tibi Christi ecclesias, per exhortationem charitatis, ad salubritatem obedientiæ prouocares. Quia etsi plerunq; existãt inter negligentes vel desides fratres, quæ oporteat maiore authoritate curári: sic tamen est adhibenda correptio, vt semper sit salua dilectio. Vndè & beatus Apostolus Paulus, ad ecclesiasticum regimen Timotheũ imbuens, dicit: *Seniorem nè increpaueris, sed obsecra vt patrem, iuuenes vt fratres, anus vt matres, iuuenculas vt sorores in omni castitate.* Quæ moderatio si quibuscunq; inferioribus membris ex apostolica institutione debetur, quanto magis fratribus & coepiscopis nostris sinè offensione reddenda est? vt licèt nunquàm accidant, quæ in sacerdotalibus sint repræhendenda personis, plùs tamen erga corrigendas agat beneuolentia, quàm seueritas: plùs cohortatio, quàm commotio: plùs charitas, quàm potestas. Sed ab his, qui quæ sua sunt, quærunt, non quæ Iesu Christi, facilè ab hac lege disceditur: & dũ dominari magis, quàm consulere subditis quærunt, placet honor, inflat superbia: & quod prouisum est ad concordiam, tendit ad noxam. Quod, vt necessè habeamus ità dicere, non de paruo animi dolore procedit. Meipsum enim quodammodò in culpam trahi sentio, quum te à traditis tibi regulis immodicè deuiasse cognosco. Qui si tuæ existimationis parùm diligens eras, meæ saltem famæ parcere debuisti, nè quæ tuo tantùm facta sunt animo, nostro viderentur gesta iudicio. Relegat fraternitas tua paginas nostras, omniaque ad tuos missa maiores Apostolicæ sedis præsulum scripta percurrat: & vel à me, vel à præcessoribus meis inueniet ordinatum, quod à te cognoui esse præsumptum. Venit nanq; ad nos cum episcopis prouinciæ suæ frater noster Atticus, veteris Epiri * Nicopolitanus antistes, & de indignissima adstrictione, quam pertulit, lachrymabili actione conquestus est, coràm adstantibus diaconis tuis, qui querelis flebilibus nihil contrà referendo, ea quæ nobis ingerebantur, fide non carere monstrabant. Legebatur quoque in literis tuis, quas ijdem diaconi detulere, quòd frater Atticus Thessalonicam venisset, quodque consensum suum etiàm scripturæ professione signàsset, vt de illo nõ aliud à nobis posset intelligi, quàm proprij arbitrii & spontaneæ deuotionis fuisse, quòd venerat, quodque chartulam de obedientiæ sponsione conscripserat, in cuius tamen chartulæ mentione signum prodebatur iniuriæ. Non enim necessarium fuerat, vt obligaretur scripto, qui obedientiam suam ipso iam voluntarij aduentùs probabat officio. Vndè deplorationibus supradictis hæc verba epistolæ tuæ testimonium præbuere, & per hoc quod non est tacitum, nudatum est illud quod silentio fuerat adopertum, aditam scilicet Illyrici præfecturam, & sublimissimá inter mundanos apices potestatem, in exhibitionem insontis antistitis incitatam, vt missa exequutione terribili, quæ omnia sibi officia publica ad effectum præceptionis adiungeret, à sacris ecclesiæ adytis nullo vel falso insimulatus crimine, extraheretur sacerdos, cui non ob molestiam ægritudinis, non ob sæuitiam hyemis darentur induciæ, sed iter asperum & periculis plenum per inuias niues agere cogeretur. Quod tantũ laboris, tantiq; discriminis fuit, vt ex his, qui episcopum comitati sunt, quidam defecisse dicantur. Multùm stupeo, frater charissime, sed & plurimùm doleo, q̃ in eum, de quo nihil amplius

Thessalonic. epi sedis Apostolicæ in oriẽte Vicarijs.

* siquidẽ Castigat Vicarium suũ Papa, quod modũ suæ potestatis excessent.

1. Timo. 5. a

Philip. 2. a

* metropolitanus.

196 Multũ stupeo.

plius

pliùs indicaueras, q̄ φ euocatus adesse differret, & excusationem infirmitatis obtenderet: tam atrociter & tam vehementer potueris cōmoueri, præsertim quum, etsi tale aliquid mereretur, expectandum tibi fuerit, quid ad tua cōsulta rescriberem. Sed vt video, benè de moribus meis existimàsti, & quàm ciuilia pro cōseruanda sacerdotali concordia responsurus essem, verissimè præuidisti: & ideò motus tuos exequi sinè dilatione properàsti, nè, cùm moderationis nostræ aliud disponentia scripta sumpsisses, faciendi id quod factum est, licentiam non haberes. An fortè aliquod tibi facinus fratris innotuerat, & * metropolitanum episcopum noni apud te criminis pondus vrgebat? At hoc quidem alienum ab illo esse, etiàm tu nihil ei obijciendo confirmas. Sed etiàm si quid graue, intolerandumque gessisset, nostra erat expectanda censura, vt nihil priùs ipse decerneres, quàm quid nobis placeret, agnosceres. Vices enim nostras ità tuæ credidimus charitati, vt in partem sis vocatus solicitudinis, non in plenitudinem potestatis. Vndè sicut multùm nos ea, quæ à te piè sunt curata, lætificant: ità nimiùm ea, quæ perperàm sunt gesta, contristant. Et necesse est, post multarum experimenta causarum, solicitiùs prospici, & diligentiùs præcaueri, quatenùs per spiritū charitatis & pacis, omnis materia scandalorum de ecclesijs Domini (quas tibi commēdauimus) auferatur, præeminente quidē in illis prouincijs episcopatûs tui fastigio, sed amputato totius vsurpatiōis excessu.

* Nicopolitanum.

3.q.6. Multùm.

2 Igitur secundùm sanctorum patrum canones, spiritu Dei conditos, & totius mundi reuerentia consecratos, metropolitanos singularum proninciarum Episcopos, quibus ex delegatione nostra fraternitatis tuæ cura prætenditur, ius traditæ sibi antiquitùs dignitatis intemeratum habere decernimos, ità vt à regulis præstitutis, nulla aut negligentia, aut præsumptione discedant.

25.q.2. Igitur.

3 In ciuitatibus, quarum rectores obierint, de substituendis episcopis hæc forma seruetur, vt is qui ordinandus est, etiàm si bonæ vitæ testimonio fulciatur, non laicus, non neophytus, nec secundę coniugis sit maritus, aut qui vnam quidem habeat, vel habuerit, sed quam sibi viduam copularit. Sacerdotum enim tam excellens est electio, vt hæc, quæ in alijs Ecclesiæ membris non vocantur ad culpam, in illis tamen habeantur illicita.

Di. 32. Omnium sacerdotum.

4 Nam quum extra clericorum ordinem constitutis, nuptiarum societati & procreationi filiorum studere sit liberum, ad exhibendam tamen perfectæ continentiæ puritatem, nec subdiaconis carnale quidem connubium conceditur, vt & qui habent, sint tanquam nō habentes: & qui non habent, permaneant singulares. Quod si in hoc ordine, qui quartus à capite est, dignum est custodiri: quantò magis in primo, aut secundo, tertioq; seruandū est, nè aut Leuitico ministerio, aut presbyterali honori, aut episcopali excellentiæ quisquam idoneus existimetur, qui se à voluptate vxoria necdùm frenàsse detegitur?

Clericorū Continentia.

1. Cor. 7. c

5 Cùm ergò de summi sacerdotis electione tractabitur, ille omnibus præponatur, quem cleri plebisque consensus concorditer postulârit: ità vt si in aliam fortè personam partium se vota diuiserint, metropolitani iudicio is alteri præferatur, qui maioribus & studijs iuuatur, & meritis. Tantum, vt nullus inuitis & non petentibus ordinetur, nè ciuitas episcopum non optatum, aut contemnat, aut oderit, & fiat minùs religiosa, quàm conuenit, cui non licuerit habere, quem voluit.

In dec. Iuonis lib. 5. Dist. 63. Si fors.

Inuitis nō est dandus episcopus.

6 De persona autem consecrandi episcopi, & de cleri plebisque consensu, metropolitanus episcopus ad fraternitatem tuam referat, quodque in prouincia benè placuit, scire te faciat, vt ordinationem ritè celebrandam, tua quoquè firmet authoritas. Quæ rectis dispositionibus nihil moræ aut difficultatis debet afferre, nè gregibus Domini diù desit cura pastorum. Metropolitano verò defuncto, quum in locum eius alius fuerit subrogandus, prouinciales episcopi ad ciuitatem metropolitanam conuenire debebunt, vt omnium clericorum atq; omnium ciuium, voluntate discussa, ex presbyteris eiusdem ecclesiæ, vel ex diaconibus optimus eligatur, de cuius nomine ad tuam notitiam prouinciales referant sacerdotes, impleturi vota poscentium, cùm quod ipsis placuit, tibi quoq; placuisse cognouerint. Sicut enim iustas electiones nullis dilationibus volumus fatigari, ità nihil permittimus, te ignorante, præsumi.

Dist. 65. De psona aūt.

Dis. 63. Metropolitano. Et dist. 77. in principi.

7 De concilijs aūt episcopalibus non aliud indicimus, quàm sancti patres salubriter ordinarunt, vt scalicet bini cōuentus per annos singulos habeantur, in quibus de omnibus querelis, quæ inter diuersos Ecclesiæ ordines nasci assolent, iudicetur. At si fortè inter ipsos, qui præsunt, de maioribus (quod absit) peccatis causa nascatur, quæ prouinciali nequeat examine diffiniri, fraternitatem tuam de totius negocij qualitate metropolitanus curabit instruere, & si coràm positis partibus, nec tuo fuerit res sopita iudicio, ad nostrā cognitionem, quicquid illud est, transferatur.

Dist. 18. De concilijs.

Bina Concilia singulis omnis, in singulis prouincijs celebrāda.

8 Si quis Episcopus, ciuitatis suæ mediocritate despecta, administrationem loci celebrioris ambierit, & ad maiorem se plebē quacunque occasione transtulerit, non solùm à cathedra quidem pelletur aliena, sed carebit & propria, vt nec illis præsideat, quos per auaritiam concupiuit, nec illis, quos per superbiam spreuit. Suis igitur terminis quisque contentus sit, nec supra mensuram iuris sui affectet augeri.

7.q.1. Si qs episcopus.

Epūs de Ecclesia in Eccl. non trāseat.

9 Alienum clericum, inuito episcopo ipsius, nemo suscipiat, nemo solicitet, nisi fortè ex placito charitatis, id inter dantem accipientemque conueniat. Nam grauis iniuriæ reus est,

19 q 2. Alienum clericum.

eſt, qui de fratris eccleſia id, quod eſt vtilius aut precioſius, audet vel allicere, vel tenere. Itaque ſi intra prouinciam res agatur, transfugam clericum ad ſuam eccleſiam metropolitanus redire compellet: Si autem longiùs * proceſſit, tui præcepti authoritate reuocabitur, vt nec cupiditati, nec ambitioni occaſio relinquatur.

10 In euocandis autem ad te epiſcopis, moderatiſſimum eſſe te volumus, nè per maioris diligentiæ ſpeciem, fraternis videaris gloriari iniurijs. Vndè ſi cauſa aliqua maior extiterit, ob quam rationabile ac neceſſarium ſit, fraternum aduocare conuentum, binos de ſingulis prouinciis Epiſcopos, quos metropolitani crediderint eſſe mittendos, ad fraternitaté tuá venire ſufficiat, ità vt à præſtituto tépore non vltra quindecim dies, qui conuenerint, retardétur.

11 Si autem in eo, quod cũ fratribus tractandum, definiendumve credideris, diuerſa eorum fuerit à tua voluntate ſententia, ad nos omnia ſub geſtorum teſtificatione referãtur, vt remotis ambiguitatibus, quod Deo placeat, decernatur. Ad hunc enim finem, omnem affectum noſtrum curamq; dirigimus, vt quod ad vnitatem concordiæ, & quod ad cuſtodiá pertinet diſciplinæ, nulla diſſenſione violetur, nulla deſidiá negligatur. Et te igit frater chariſſime, & eos fratres noſtros, qui de tuis offenduntur exceſſibus, quàm tñ non ſimilis ſit omnibus materiá querelarum, hortor & moneo, vt quæ piè ſunt ordinata, ſalubriterque diſpoſita, nulla concertatione turbentur. Nemo quod ſuum eſt quęrat, ſed quod alterius, ſicut Apoſtolus ait: *Vnuſquiſq; veſtrùm proximo ſuo placeat in bono ad ædificationem*. Nec enim poterit vnitatis noſtræ firma eſſe compago, niſi nos ad inſeparabilem ſoliditatem vinculum charitatis adſtrinxerit: quia ſicut in vno corpore multa membra habemus, omnia autem membra non eundem actum habent, ità multi vnum corpus ſumus in Chriſto, ſinguli auté alter alterius membra. Hæc cõnexio totius quidem corporis vnanimitaté requirit, ſed præcipuè exigit concordiá ſacerdotũ. Quibus cũ ſit dignitas communis, non eſt tñ ordo generalis: qm̃ & inter beatiſſimos apoſtolos in ſimilitudine honoris fuit quædam diſcretio poteſtatis: & quum omnium par eſſet electio, vni tamen datum eſt vt cęteris præemineret. De qua forma, epiſcoporum quoq; eſt orta diſtinctio: & magna diſpoſitione prouiſum eſt, nè omnes ſibi omnia védicarent, ſed eſſent in ſingulis prouinciis, quorũ inter fratres haberet prima ſententia: & rurſus quidá, in maioribus vrbibus cõſtituti, ſolicitudiné ſuſciperét ampliorem, per quos ad vnã Petri ſedem vniuerſalis eccleſiæ cura conflueret, & nihil vſq̃ à ſuo capite diſſideret. Qui ergò quibuſdam ſcit ſe eſſe præpoſitũ, nó moleſtè ferat, aliqué ſibi eſſe prælatum: ſed obedientiá quam exigit, etiàm ipſe dependat: & ſicut non vult grauis oneris ſarcina ferre, ità nó audeát alii importabile pondus imponere. Diſcipuli enim ſumus humilis & mitis magiſtri, dicentis: *Diſcite a me, quia mitis ſum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus veſtris. Iugum enim meum ſuaue eſt, & onus meum leue eſt.* Quod quõ experiemur, niſi & illud in obſeruátiam veniat, quod idem Dñs ait: *Qui maior eſt veſtrum, erit miniſter veſter? Qui autem ſe exaltat, humiliabitur: & qui ſe humiliat, exaltabitur.*

Philip. 2. a
Rom. 15. a
Rom 12. b
2. Cor. 12. b
2. q. 6. Qui ſcit ſe.
Matt. 23. a
Matt. 11. d
Matt. 20. d
Marc. 10. d
Luce 22. c
Luce 14. c

Epiſtola 83. eiuſdem, ad Septimium Altinum Epiſcopum.

LECTIS tuæ fraternitatis literis, vigoré fidei tuæ, quem olim noueramus, agnouimus, cõgratulantes tibi, q́ ad cuſtodiam gregum Chriſti, paſtoralem curá vigilanter exequeris, nè lupi, qui ſub ſpecie ouium ſubintrarunt, beſtiali ſæuitia ſimplices quouſq; dilacerent, & non ſolùm ipſi nulla correctione proficiant, ſed etiàm ea, quæ ſunt ſana, corrumpant: Quod nè qua viperea poſſit obtinere fallacia, ad Metropolitanum Epiſcopũ prouinciæ * Venetiæ ſcripta direximus, quibus ad ſtatûs ſui periculum cognoſceret pertinere, ſi quiſquam de Pelagianorum & Cœleſtianorum conſortio veniens, in communione catholica, ſiuè profeſſione legitimæ ſatiſfactionis, habeatur. Saluberrimũ eſt enim, & ſpiritualis medicinæ vtilitate pleniſſimũ, vt ſiue presbyteri, ſiue diaconi, ſiue alij cuiuſlibet ordinis clerici, qui ſe correctos videri volunt, errorem ſuum & ipſos erroris authores, damnari a ſe ſinè ambiguitate fateantur, vt ſenſibus prauis & dudùm peremptis, nulla ſperandi ſuperſit occaſio, nè vllum membrum Eccleſię talium poſſit ſocietate violari, cùm per omnia illis profeſſio propria cœperit obuiare. Circa quos etiàm illam canonum conſtitutionem præcipimus cuſtodiri, né ab his Eccleſijs, ad quas propriè pertinent, ſinantur abſcedere, & pro ſuo arbitrio in loca ſibi non deputata, tranſire: cùm quod rectè non permittitur inculpatis, multò minus debeat licere ſuſpectis. Proindè dilectio tua, cuius deuotione gaudemus, iungat curá ſuam diſpoſitionibus noſtris, & cum ſupradicto Metropolitano det operam, vt circunſpectè ac velociter impleantur ea, quæ ad totius Eccleſiæ incolumitatem, & laudabiliter ſunt ſuggeſta, & ſalubriter ordinata.

Matth. 7. c
* Venetiæ
1. q. 7. Saluberrimum &c.
1. q. Oẽs cuiuſlibet. &c. Si quis hæretica.

Epiſtola 84. eiuſdem, ad Nicetam Aquileienſe Epiſcopum.

LEO Epiſcopus Romæ, Nicetæ Aquileiéſi Epiſcopo. Relatione ſancti fratris & coepiſcopi noſtri Septimij, q́ in ſubditis habet, agnouimus quoſdam presbyteros, diaconos, ac diuerſi ordinis clericos, quos Pelagiana vel Cœleſtiana hęreſis habuerit implicatos, ità in veſtra prouincia ad communionem catholicam perueniſſe, vt nulla ab eis damnatio

proprij

proprij exigeretur erroris, & pastoralibus excubijs nimium dormitantibus, lupos, ouium pellibus tectos, in ouile Dominicum, non depositis bestialibus animis, introisse: & quod, per authoritatem canonum decretorumque nostrorum, nè insontibus quidem conceditur, vsurpasse, vt relictis ecclesijs, in quibus clericatum aut acceperant, aut receperant, instabilitate sua per diuersa circunferantur, amantes semper errare, & nunquã in fundamẽto apostolico permanere. Quoniam qui nullo discussi examine, nullo sunt præiudicio suæ professionis obstricti, hunc maximè expetunt fructum, vt sub velamento communionis plures domos adeant, & per falsi nominis scientiam multorum corda corrumpant: Quod vtiquè efficere non possent, si ecclesiarum præsules necessariam diligentiam in talium receptione seruarent, nec cuiquam eorum euagari in diuersa licuisset. Nè ergò hoc vlteriùs audiatur, nève per quorundam negligentiam introducta pernicies, ad euersionem multarũ tendat animarum, hoc nostri authoritate præcepti industriæ tuæ fraternitatis indicimus, vt congregata apud nos synodo prouincialium sacerdotum, omnes siue presbyteri, siue diaconi, siue cuiuscunque ordinis clerici, qui de Pelagianorum Cælestianorumque consortio, in communionem catholicam ea imprudentia sunt recepti, vt non priùs ad damnationẽ sui coarctarentur erroris, nũc saltem, posteaquam hypocrisis eorum ex quadam parte detegitur, ad verã correctionẽ, q̃ & ipsis prodesse, & nullis possit nocere, cogantur. Damnent apertis professionibus suis superbi erroris authores, & quicquid in doctrina eorũ vniuersalis Ecclesia exhorruit, detestentur, omniaq; decreta synodalia, q̃ ad excisionẽ huius hæreseos Apostolicæ sedis confirmauit authoritas, amplecti se, & in omnibus approbare, plenis & apertis, ac propria manu scriptis, protestationibus eloquantur. Nihil in verbis eorum obscurum, nihil inueniatur ambiguum: quoniã nouimus hanc istorum esse versutiam, vt in quacunque particula dogmatis execrandi, quàm à damnandorum societate discreuerint, nihil sibi sensuum suorum existiment esse nõ saluũ. Cumque omnes diffinitiones suas, ad subrependi facilitatem, improbare se simulent atq; deponere, hoc sibi tota arte fallendi, nisi intelligantur, excipiunt, vt gratia Dei secundùm merita dari accipientiũ sentiatur. Quæ vtiq; nisi gratis detur, nõ est gratia, sed merces retributioque meritorum, dicente beato Apostolo: Gratia salui facti estis per fidem, & hoc non ex vobis Dei donum est, non ex operibus, nè fortè quis extollatur. Ipsius enim sumus figmentũ, creati in Christo Iesu in operibus bonis, quæ præparauit Deus, vt in illis ambulemus. Omnis itaque bonorum operum donatio, diuina præparatio est: quia non priùs quisquam iustificatur virtute, quam gratia, quæ vnicuique principium iustitiæ, & bonorum fons, atque origo meritorum est. Sed ab istis ideò per naturalẽ industriã dicitur perueniri, vt qui ante gratiã proprio clara sit studio, nullo videatur peccati originalis vulnere sauciata. Ideò etiàm paruulos dicunt, si sinè baptismo hinc de seculo exierint, non posse damnari, neq; reos in peccato Adæ teneri, sed ad regnum Dei, vel ad vitam æternam, sinè vlla cunctatione venire, cũ Apostolus dicat: Per vnum hominem peccatũ intrauit in mundum, & per peccatũ mors, & ità in omnes homines pertrãsijt, propter quod & ipsi paruuli baptizãtur. Quãuis in illo vno possint intelligi plura peccata, si vnũ ipsum in sua quasi membra singula diuidatur. Nam & superbia est illic, quia in sua homo potiùs esse, quam in Dei potestate dilexit: & sacrilegium, quia Deo non credidit: & homicidium, quia se præcipitauit in mortem: & fornicatio spiritualis, quia integritas mentis humanæ serpentina suasione corrupta est: & furtum, quia prohibitus vsurpatus est cibus: & auaritia, quia plùs quam sufficere illi debuit, appetiuit: & si quid aliud in hoc vno admisso diligenti consideratione poterit inueniri. Parentum quoque peccatis paruulos obligari, non solùm primorum hominum, sed etiàm suorum, de quibus ipsi nati sunt, non improbabiliter dicitur. Illa quippe sententia, Reddam peccata patrum in filios, tenet eos vtique, antequã per regenerationem ad testamentum nouum incipiãt pertinere, quod testamentum prophetabatur, cũ diceretur per Ezechielem, non accepturos filios peccata patrum suorum, nec vlteriùs futuram in Israel parabolam illam, Patres manducauerunt vuam acerbam, & dentes filiorũ obstupescunt. Ideò enim quisq; renascitur, vt soluatur in eo quicquid peccati est, cum quo nascitur. Nã peccata, quæ malè agẽdo posteà cõmittuntur, possunt & pœnitendo sanari, sicut etiam post baptismum fieri videmus. Ac per hoc non est instituta regeneratio, nisi quia vitiosa est generatio, vsque adeò, vt etiàm de legitimo matrimonio procreatus dicat: *In iniquitatibus cõceptus sum, & in peccatis mater mea in vtero me aluit.* Neque hic dixit, In iniquitate, vel in peccato, cũ hoc rectè dici posset: sed, iniquitates & peccata dicere maluit: quia & in illo vno, quod in omnes homines pertransiuit, quodque tam magnum est, vt eo mutaretur & conuerteretur in necessitatem mortis humana natura, sicut suprà disserui, reperiuntur plura peccata alia parentum, quæ licèt nõ possunt mutare naturam, reatu tamẽ obligant filios nisi gratuita gratia & misericordia diuina subueniat. A paruulo enim recèns nato, vsque ad decrepitum senem, quanlibet corporis ætatem gerant, sicut nullus prohibendus est à baptismo, ita nullus est, qui non peccato moriatur in baptismo. Sed paruuli, originali: maiores autem, etiam his omnibus moriuntur peccatis, quæcunque malè viuendo addiere ad illud, quod nascendo traxere. Cauẽdum ergò dilectioni tuæ est, magnaque diligentia

Mat.7.c
Ephe.2.b
Rom.5.b
In primi hominis peccato, q̃ multa peccata.
Exod.20.a
Ezech.18.a
Hiere.31.
Psalm.50.
Rom.5.b
De cõ.di.4. A paruulo

ligentia prouidendum, nè per huiuſmodi homines extincta dudùm ſcandala ſuſcitentur: & de exciſo olim dogmate, aliquod in prouincia tua eiſdem mali germen oriatur, quod nõ ſolùm in radicibus ſuis creſcat, ſed etiàm ſanctæ Eccleſiæ ſobolem veneno ſui odoris inficiat. Qui correctos ſe videri volũt, ab omni ſuſpicione ſe purgent, & obediendo nobis, probent ſe eſſe noſtros. Quorum ſi quiſquam ſalubribus præceptis ſatisfacere detrectarit, ſiue ille clericus, ſiue ſit laicus, ab Eccleſiæ ſocietate pellatur, nè perditor animæ ſuæ, ſaluti inſidietur alienæ.

Illam quoquè partem eccleſiaſticæ diſciplinæ, qua olim à ſanctis patribus, & à nobis ſæpè decretum eſt, vt nec in presbyteratus gradu, nec in diaconatus ordine, nec in ſubſequẽti officio clericorum ab eccleſia ad eccleſiam cuiquam tranſire ſit liberum, vt in integrum reuocet, admonemus: Et vnuſquiſque non ambitione illectus, non cupiditate ſeductus, nõ perſuaſione hominum deprauatus, ibi vbi ordinatus eſt, perſeueret: ità vt ſi quis ſua quærent, non quæ IESV Christi, ad plebem & eccleſiam ſuam redire neglexerit, & ab honoris priuilegio, & à communionis vinculo habeatur extraneus. Non autem dubitet dilectio tua, nos, ſi (quod non arbitramur) neglecta fuerint, quæ pro cuſtodia canonum & pro fidei integritate decernimus, vehementiùs commouendos: quia inferiorum ordinum culpæ ad nullos magis referendæ ſunt, quàm ad deſides negligenteſque rectores, qui multam ſæpè nutriunt peſtilentiam, dum auſteriorem diſſimulant adhibere medicinam.

Ab Eccleſia ad eccleſiam nõ eſt tranſeundum.

In Concil. Hiſpalẽ. 2. cap. 1.

Diſt. 86 Inferiorum culpæ.

§ Epiſtola 85. eiuſdem, ad epiſcopos Aphricanos, per Mauritaniam Cæſareñ. conſtitutos.

TITVLI CAPITVLORVM ſequentis epiſtolæ.

CAPITVLVM I.

LEo epiſcopus vniuerſis epiſcopis per Cæſaream Mauritaniam conſtitutis, in Domino ſalutem. Cùm in ordinationibus ſacerdotum quædam apud vos illicitè vſurpata crebrior ad nos commeantium ſermo perferret, ratio pietatis exegit, vt pro ſolicitudine, quam vniuerſæ Eccleſiæ, ex diuina inſtitutione dependimus, rerum fidem ſtuderemus agnoſcere, vicem curæ noſtræ, proficiſcẽti à nobis fratri & conſacerdoti noſtro Potentio delegãtes, qui ſecundùm ſcripta, quæ per ipſum ad vos direximus, de epiſcopis, quorum culpabilis ferebatur electio, quid veritas haberet, inquireret, nobiſque omnia fideliter indicaret. Vndè quia idem pleniſſimè notitiæ noſtræ cuncta retulit, & ſub quibus qualibuſque rectoribus quædam Christi plebes in partibus prouinciæ Cæſareenſis habeantur, ſyncera nobis relatione patefecit: neceſſarium fuit, vt dolorem cordis noſtri, quo pro Dominicorum gregum periculis æſtuamus, datis nunc ad vos literis promeremur, mirantes tantum apud vos, per occaſionem temporis impacati, aut ambientium præſumptionem, aut tumultum valuiſſe popularem, vt indignis quibuſque & longè extra ſacerdotale meritum conſtitutis, paſtorale faſtigium & gubernatio eccleſiæ crederetur. Non eſt hoc conſulere populis, ſed nocere: nec præſtare regimen, ſed augere diſcrimen. Integritas enim præſidentium, ſalus eſt ſubditorum: & vbi eſt incolumitas obedientiæ, ibi ſana eſt forma doctrinæ. Principatus autem, quem aut ſeditio extorſit, aut ambitus occupauit, etiàm ſi moribus atque actibus non offendat, ipſius tamẽ initij ſui eſt pernicioſus exemplo. Et difficile eſt, vt bono peragãtur exitu, quæ malo ſunt inchoata principio. Quòd ſi in quibuſlibet eccleſiæ gradibus prouidenter ſcienterque curandum eſt, vt in Dei domo nihil ſit inordinatum, nihilque præpoſterum: quanto magis elaborandum eſt, vt in electione eius, qui ſupra omnes gradus conſtituitur, non erretur? Nam totius familiæ Domini ſtatus & ordo nutabit, ſi quod requiritur in corpore, non inueniatur in capite. Vbi eſt illa beati Pauli apoſtoli per ſpiritum Dei emiſſa præceptio, qua in perſona Thimothei, omnium ſacerdotum Christi numerus eruditur, & perindè vnicuique noſtrum dicitur: *Manus citò nemini impoſuèris, neque communicaueris peccatis alienis?* Quid eſt, citò manus imponere, niſi ante ætatem maturitatis, ante tempus examinis, ante meritum laboris, ante experientiam diſciplinæ, ſacerdotalem honorem tribuere non probatis? Et quid eſt, communicare peccatis alienis, niſi talem effici ordinantem, qualis ille eſt, qui non meruit ordinari? Sicut enim boni operis ſibi comparat fructum, qui rectum ſeruat in eligendo ſacerdote iudicium: ità graui ſemetipſum afficit damno, qui ad ſuæ dignitatis collegium ſublimat indignum. Non enim in cuiuſquam perſona prætermittendum eſt, quod inſtitutis generalibus continetur: nec putandus eſt honor ille legitimus, qui fuerit de præuaricatione collatus. Dicente enim Apoſtolo, vt inter alias electionis regulas, is Epiſcopus ordinetur, quem vnius vxoris virum fuiſſe aut eſſe conſtiterit,

Di 61 Miramur tantum.

8. q. 1 Principatus quẽ.

1 Tim. 5. b di. 78 Quid eſt manus.

1. Tim. 3. a

tam

tam sacra semper habita est ista præceptio, vt
etiàm de muliere sacerdotis eligendi, eadem
intelligeretur seruanda conditio, nè fortè il-
la, priusquàm in matrimonium eius veniret,
qui aliam non habuisset vxorem, alterius vi-
ri esset expetta coniugium. Quis ergò dissi-
mulare audeat, quod in tanti sacramenti per-
petratur iniuriam? cùm huic magno vene-
Leuit.21.e Ezech.44.f tandoque mysterio, nè legis qoidem statuta
defuerint, quibus euidenter est definitum,
vt virginem sacerdos accipiat vxorem, & al-
terius torum nesciat coniugis, quæ vxor est
futura Pontificis? Iam tunc enim in sacerdo-
Ephe.5.f 1.Cor.11.a tibus figurabatur Christi & Ecclesiæ spiri-
tuale coniugium, vt quoniā vir caput est mu-
lieris, discat sponsa Verbi, non alium virum
nôsse quàm Christum, qui eam vnam elegit,
vnam diligit, & aliam præter ipsam suo con-
Leuit.21.e Ezech.44.f sortio non adiungit. Si ergò etiàm in veteri
testamento hæc sacerdotalium coniugiorum
forma seruata est, quanto magis sub reuelata
iam gratia constituti, Apostolicis debemus
seruire præceptis, vt quamlibèt quis bonis
moribus præditus, & sanctis operibus inue-
niatur ornatus, nequaquàm tamē vel ad dia-
conij gradum, vel ad presbyterij honorem,
vel ad Episcopatûs culmen ascendat, si eum
ipsum non vnius vxoris virum, aut vxorem
eius non vnius viri fuisse constiterit? Monen-
1.Tim.3.d te verò Apostolo, atque dicente, Et hi au-
tem probentur primùm, & sic ministrent,
quid aliud intelligendum in hoc putamus,
nisi vt in his prouectionibus non solùm ma-
trimoniorum castimoniam, sed etiàm labo-
rum merita cogitemus, ne aut à baptismo ru-
dibus, aut à seculari actu repentè conuersis,
officium pastorale credamus, cùm omnis gra-
Dis.61.Miramur tātū dus militiæ Christianæ, de incrementis pro-
fectuum debeat æstimari, an possint cuiquam
maiora committi? Meritò beatorum patrum
venerabiles sanctiones, cùm de sacerdotum
electione loquerentur, eos demùm idoneos
sacris administrationibus censuêre, quorum
omnis ætas a puerilibus exordijs vsque ad
prouectiores annos, per disciplinæ Ecclesia-
sticæ stipendia cucurrisset, vt vnicuique testi-
monium prior vita præberet: nec posset de
eius prouectione dubitari, cui pro laboribus
multis, pro moribus castis, pro actibus stre-
nuis, celsioris loci præmium deberetur. Si
enim ad honores mundi sinè suffragio tem-
poris, sinè merito laboris, indignum est per-
uenire, & notari ambitus solent, quos pro-
bitatis documenta non adiuuant: quàm di-
ligens & quàm prudens habenda est dispen-
satio diuinorum munerum & cœlestium di-
gnitatum, nè in aliquo apostolica & canoni-
ca decreta violentur, & his Ecclesia Domi-
ni regenda credatur, qui legitimarum insti-
tutionum nescij, & totius humilitatis igna-
ri, non ab infimis sumere incrementum, sed
à summis volunt habere principium, cùm
valdè iniquum sit & absurdum, vt imperiti

magistris, noui antiquis, & rudes præferan-
tur emeritis? *In domo quidem magna, neces-* 2.Tim.2.e
sè est (sicut Apostolus disserit) *vasa diuersa*
sint, quædam aurea & argentea, quædam verò
lignea & fictilia: sed horum ministerium pro
materiæ qualitate discernitur: nec qui est pre-
ciosorum, idem vsus est & vilium. Nam in-
ordinata erunt omnia, si fictilia aureis, &
lignea præferantur argenteis. Sicut autem in
ligneis & fictilibus eorum hominum species
figurantur, qui nullis adhuc virtutibus ni-
tent: ità in aureis & argenteis hi sinè du-
bio declarantur, qui per longæ eruditio-
nis ignem, & per fornacem diuturni labo-
ris excocti, aurum probatum & argentum
purum esse meruere. Quibus si merces pro
deuotione non redditur, omnis ecclesiasti-
ca disciplina resoluitur, omnis ordo turba-
tur, dum in Ecclesia, qui nullum subiere
ministeriū, peruerso eligentium iudicio in-
debitum obtinent principatum. Cùm er-
gò inter vos tantùm valuerint, aut studia
popularium, aut ambitus superborum, vt
non solùm laicos, sed etiàm secundarum
vxorum viros, aut viduarum maritos, ad
officium cognoscamus pastorale prouectos:
nonne apertissimæ exigunt causæ, vt Ec- 1.q.7. Exigūt causæ.
clesiæ, in quibus ista commissa sunt, iu-
dicio seueriore purgentur, & non so-
lùm in tales præsules, sed etiàm in ordi-
natores eorum vltio competens proferatur?
Sed circumstant nos hinc mansuetudo cle-
mentiæ, hinc censura iustitiæ. Et quia vni- Psalm.24.
uersæ viæ Domini misericordia & veritas,
cogimur, secundùm sedis Apostolicæ pie-
tatem, ità nostram temperare sententiam,
vt trutinato pondere delictorum, quæ con-
stat non vnius esse mensuræ, quædam defi-
niamus vtcunquè toleranda; quædam verò 1.q.7. Exigūt causæ.
penitùs amputanda. Eos enim, qui vel se-
cundas nuptias inierunt, vel viduarum se
coniugio sociàrunt, in sacerdotio manere
non patimur: & multo magis illum, si fue-
rit vestro iudicio confutatus, qui (sicut ad
nos relatum est) duarum simul est maritus
vxorum, vel illum, qui à prima vxore dimis-
sus, alteram duxisse perhibetur, priuandum
honore decernimus. Cæteros vero, quorum 1.q.7. Exigunt causæ.
prouectio hoc tantùm repræhensionis in-
currit, quòd ex laicis ad officium Episcopa-
le delecti sunt, neque ex hoc quòd vxores
habeant, possunt esse culpabiles, susceptum
sacerdotium tenere permittimus, non præ-
iudicantes Apostolicæ sedis statutis, nec præ-
cessorum nostrorum, nostrisque decretis,
quibus salubriter constitutum est, nè pri-
mum vel secundum aut tertium in Ecclesia 1.q.7. Exigunt causæ.
gradum quisquam laicorum, quibuslibet
suffragijs fultus, ascendat, priusquàm ad
hoc meritum per legitima augmenta perue-
niat. Quod enim nunc vtcunque patimur
esse veniale, inultum postmodùm esse non
poterit, si quisquam id, quod omnino

interdicimus, vsurpare præsumpserit: quia
remissio peccati, non dat licentiam delinquẽ
di; nec quod potuit aliqua ratione concedi,
fas erit ampliùs impunè committi.
2 Cùm itaq; de omnibus ferè, quæ fratris
nostri Potentij relatio continebat, plenissimè
dilectionem vestram, per Dauid fratrem &
coepiscopum nostrum, qui & sacerdotij meri
to nobis est probatus & moribus, videatis in-
structam; superest, fratres, vt concordi obediẽ
tia salubres suscipiatis hortatus, & nihil per
contentionem agentes, sed ad omne studium
deuotionis vnanimes, diuinis & Apostolicis
constitutionibus pareatis, & in nullo patia-
1.q.7. Donatum aũt ß. mini pia canonum decreta violari. Quę enim
nunc certarum remissimus cõsideratione cau-
sarum, antiquis deincèps custodiẽda sunt re-
gulis, nè quod ad tempus pia lenitate conces-
simus, iusta post hæc vltione plectamus, in eos
specialiùs & propensiùs commouendi, qui in
Episcopis ordinandis sanctorum patrum sta-
tuta neglexerint, & quos refutare debuerãt, cõ
secrarint. Vndè si qui Episcopi talem cõsecra-
1.q.1.& 25.q.2. Si qui epi talem. uerint sacerdotem, qualem non liceat, etiàm si
aliquo modo damnum proprij honoris eua-
serint, ordinationis tamen ius vlteriùs nõ ha-
bebunt, nec ei Sacramento intererunt, quod
Dist. 80. Illud sanèq; ad Ca.6. Sardicen. Concilij neglecto diuino iudicio, immeritò pręstitere.
Illud sanè quod ad sacerdotalem pertinet di-
gnitatem, inter omnia volumus canonum sta-
tuta seruari, vt non in quibuslibet locis, neque
quibuslibet castellis, & vbi antè non fuerunt,
Episcopi consecrentur, cùm vbi minores sunt
plebes, minoresq; conuentus, presbyterorum
cura sufficiat. Episcopalia aũt gubernacula nõ
nisi maioribus populis, & frequentioribus
Ciuitatibus oporteat præsidere, nè, quod san-
ctorum Patrum, diuinitùs inspirata decreta
vetuere, viculis & possessionibus, vel obscuris
& solitarijs municipijs tribuatur sacerdotale
fastigium, & honor, cui debent excellentiora
cõmitti, ipse sui numerositate vilescat. Quod
nunc in sua diœcesi Restitutus Episcopus fa-
ctum esse causatus est, & rationabiliter postu-
lauit, vt si Episcopi eorum locorum, in qui-
bus non debuerant ordinari, humana condi-
tione decesserint, loca ipsa ad ius eius antisti-
Sententialiter ponit iste canon 32.q.5. Illæ autem famulæ Dei, tis redigantur, cuius fuerant antè priora. Et
inutile est, vt sacerdotalis dignitas inconside-
rata ordinantis facilitate superflua multipli-
catione minuatur. De his autem, quæ in sa-
cro virginitatis proposito constitutæ, barba-
ricam pertulere violentiam, & integritatem
pudoris non animo, sed corpore perdidere:
ea nobis seruanda videtur moderatio, vt ne-
que in viduarum deijciantur gradum, nec in
sacrarum & perseuerantium virginum nume
ro censeantur. Quibus, si in omnibus vir-
ginalibus obseruationibus perseuerant, &
castimoniæ soliditatem mente custodiunt,
Sacramentorum nõ est neganda communio:
quia iniustum est, eas in eo vel argui, vel no-
tari, quod non voluntas amisit, sed vis ho-
stilis eripuit. Causam quoque Lupicini Epi-
scopi illic iubemus audiri. Cui multùm &
sæpiùs postulanti, communionem hac ratio-
ne reddidimus: quoniam cùm ad nostrum iu-
dicium prouocasset, immeritò eum, pendente
negocio, a communione videbamus fuisse
suspensum. Adiectum etiàm illud est, quod
huic temerè superordinatus esse cognoscitur,
qui non debuit ordinari, antequam Lupici-
nus in præsenti positus, aut conuictus, aut
certè confessus, iustæ posset subiacere senten-
tiæ, vt vacantem locum, quemadmodùm
disciplina Ecclesiastica exigit, is qui consecra-
batur, exciperet.
3 Donatum autem Salicinensem, ex No- 1.q.7. Donatum aũt
uatiano cum sua (vt comperimus) plebe
conuersum, ità Dominico volumus gregi pręs-
sidere, vt libellum fidei suæ ad nos meminе-
rit dirigendum, quo & Nouatiani dogmatis
damnet errorem, & plenissimè confiteatur
catholicam veritatem. Maximum quoque ex 1.q.7. Maximũ quoq; ex la.
laico, licèt repræhensibiliter ordinatum, ta-
men si Donatista iam non est, & a spiritu schi-
smaticæ prauitatis alienus est, ab episcopali,
quam quoquo modo adeptus est, non repel-
limus dignitate, ità vt & ipse libello ad nos
edito, catholicum se esse manifestet.
4 De Aggaro verò & Tiberiano; quorum
a cæteris, qui ex laicis ordinati sunt, in hoc
causa diuersa est, quòd eorum ordinationi
atroces tumultus & sæuæ seditiones memo-
rantur esse famulatæ, vestro iudicio cuncta
commisimus, vt relata habiti apud vos exa-
minis fide, quid de supradictis statuendum
sit, scire possimus.
5 Illæ autem famulæ Dei, quæ integritatem 32.q.5. Illæ autem famulę Dei.
pudoris oppressione barbarica perdidere, lau
dabiliores erunt in humilitate ac verecundia
sua, si se incontaminatis non audeant compa-
rare virginibus. Quamuis enim omne pecca-
tum ex voluntate nascatur, & potuerit corru-
ptione carnis mens inuicta non pollui: minùs
tamen hoc eis oberit, si, quod potuerũt animo
non amittere, doleant se vel corpore perdidisse.
Si verò aliæ emerserint causæ, quæ ad statutũ
Ecclesiarũ, & ad concordiam pertineant sacer
dotum: illic sub timore Dñi (volumus) ven-
tilentur, & de componendis atq; compositis
omnibus ad nos relatio plena mittatur, vt ea,
quæ iuxta ecclesiasticũ morem iustè & ratio-
nabiliter fuerint definita, mea quoq; sentẽtia
roborentur. Data quarto Idus Augusti.

LEO PAPA DE PRIVILEGIO
Chorepiscoporum sine presbyterorũ,
ad vniuersos Germanię atq; Gallię
Ecclesiarum Episcopos.

Epistola octogesimasexta.

LEo Romanæ Ecclesiæ & Apostolicæ se- Cap 13. Damasi Papæ in epi. ad Numidiæ Episcopos.
dis Episcopus, vniuersis Germaniæ atque
Galliæ Ecclesiarum Episcopis salutem.

Cùm

Cùm in Dei nomine in Romana Ecclesia
synodum Episcoporum, siue cæterorum con-
sacerdotum, Christique fidelium coaduna-
tam habuissemus, & de ordinationibus illi-
citis, super quibus crebrior ad nos illarum
partium commeantium sermo peruenerat,
atque de alijs necessarijs Ecclesiasticis nego-
cijs tractantes, sacrosque canones relegen-
tes, solerter egissemus: à multis lachryma-
bili vultu relatum est nobis, quòd quidam
Germaniarum ac Galliarum vrbium Episco-
pi, frequenter Chorepiscopos (qui iuxta Ca-
nones Neocæsareeñ, siue secundùm aliorum
decreta patrum, ijdem sunt, qui & presbyte-
ri) vel presbyteros destinarent, qui absente
Pontifice altaria erigerent, basilicasque con-
secrarent. Quod quidem non est mirum,
id præcepisse viros Ecclesiasticæ disciplinæ
ignaros, quod est canonicæ regulæ contra-
rium, & statim à seculari militia in sacerdo-
tale ministerium delegatos atque promotos.
Ergò ne vltrà talis à vobis licentia vsurpetur,
communi sententia statuendum oportuit,
scientes, quia sicut chorepiscopo vel presby-
tero illicita consecratio est altaris, ità & con-
stitutio. In diuinis enim literis, præcipiente
Domino, solus Moses in tabernaculo Dei
Num.7.a erexit altare, solus ipse vnxit, qui vtique sum-
mus sacerdos Dei erat, sicut scriptum est de
eo: Moses & Aaron in sacerdotibus eius:
Psalm.98. ideoque id, quod tantùm facere principibus
sacerdotum iussum est, quorum typum Mo-
ses & Aaron tenuerunt: omninò decretum
est, vt chorepiscopi vel presbyteri, qui filio-
rum Aaron gestant figuram, arripere non
præsumant. Nam quamuis cum Episcopis
plurima illis ministeriorum cõmunis sit di-
spensatio, quædam tamen authoritate veteris
legis, quędam nouellis & ecclesiasticis regulis
sibi prohibita nouerint, sicut presbyterorum
& diaconorum, aut virginum consecratio,
sicut constitutio altaris ac benedictio vel vn-
ctio. Siquidem nec erigere eis altaria, nec
ecclesias vel altaria consecrare licet, nec per
impositionem manuum fidelibus baptizan-
dis, vel conuersis ex hæresi paracletum Spi-
ritum sanctum tradere, nec chrisma confice-
re, nec chrismate baptizatorum frontes si-
gnare, nec publicè quidem in Missa quen-
quam pœnitentem reconciliare, nec forma-
tas cuilibet Epistolas mittere. Hæc enim
omnia illicita sunt Chorepiscopis, qui ad
Luc.10. exemplum & formam septuaginta discipulo-
rum esse noscuntur: vel presbyteris, qui ean-
dem gestant figuram: quoniam quanquàm
consecrationem habeant, pontificatus tamẽ
apicem non habent. Quæ omnia solis de-
beri summis pontificibus authoritate cano-
num præcipitur, vt per hoc & discretio gra-
duum, & dignitatis fastigium summi ponti-
ficis demonstretur. Sed neque coram Epi-
scopo licet presbyteris in baptisterium introi-
re, nec præsente antistite, infantem tingere,
aut signare, nec pœnitentem sine præceptio-
ne Episcopi sui reconciliare, nec eo presente,
nisi illo iubente, sacramentum corporis &
sanguinis Christi conficere, nec eo coràm po
sito populum docere, vel benedicere aut salu
tare, nec plebem vtiquè exhortari.

Ex fine huius Epistolæ argumentum sumitur,
quòd non sit plena, sed fragmentum
duntaxat.

EIVSDEM LXXXVII. EPISTOLA,
ad Episcopos per Viennensem pro-
uinciam consti-
tutos.

DILECTISSIMIS fratribus vniuersis
Episcopis per Viennensem prouinciam
constitutis, Leo. Diuinæ cultum religionis,
quem in omnes gentes, omnesque nationes, Distinc.19.
Dei voluit gratia coruscare, ità Dominus no- Ità Dñs no-
ster Iesus Christus humani generis Saluator ster Iesus.
instituit, vt veritas, quæ anteà legis & prophe
tarum præconio continebatur, per Aposto-
licam tubam in salutem vniuersitatis exiret,
sicut scriptum est: *In omnem terram exiuit* Psalm.18.
sonus eorum, & in fines orbis terræ verba eo-
rum. Sed huius muneris sacramentum, ità
Dominus ad omnium Apostolorum officium
pertinere voluit, vt in beatissimo Petro, Apo D. Petrus
stolorum omnium summo, principaliter col- summus, &
locaret, vt ab ipso quasi quodam capite, do- Caput Apo
na sua velut in corpus omne diffunderet, vt stolorum.
exortem se mysterij intelligeret esse diuini,
qui ausus fuisset à Petri soliditate recedere.
Hunc enim in consortium indiuiduæ vnitatis
assumptum, id quod ipse erat, voluit nomina-
ri, dicendo: *Tu es Petrus, & super hanc pe-* Matth.16.c
tram ædificabo Ecclesiam meam, vt æterni ædi-
ficatio templi, mirabili munere gratiæ Dei
in Petri soliditate consisteret, hac Eccle-
siam suam firmitate corroborans, vt illam
nec humana temeritas posset appetere, nec
portæ contra illam inferi præualerent. Ve-
rùm hanc petræ istius sacratissimam firmita-
tem, Deo (vt diximus) ædificante constru-
ctam, nimis impia vult præsumptione vio-
lare, quisquis eius potestatem tentat infrin-
gere, fauendo cupiditatibus suis, & id,
quod accepit a veteribus, non sequendo,
cùm nulli se subditum legi, nullis institutio-
nis Dominicæ credit regulis contineri, a ve-
stro nostroque per nouæ vsurpationis am-
bitum more desciscens, præsumendo illici-
ta, & quæ custodire debuit, negligendo.
Verùm hæc nos, Deo (vt credimus) ad-
spirante, seruata circa vos nostræ charita-
tis gratia, quam sanctitati vestræ Apostoli-
ca semper sedes (vt meministis) impendit,
nitimur consilio maturiore corrigere, &
vestrarum Ecclesiarum statum, communica-
to vobiscum labore, componere, non no-
ua instituentes, sed vetera renouantes, vt

in ſtatus conſuetudine, quæ nobis à noſtris patribus eſt tradita, perduremus, & Deo noſtru per boni operis miniſterium, remotis perturbationũ ſcandalis, placeamus. Nobiſcũ itaq; veſtra fraternitas recognoſcat, Apoſtolicam ſedem, pro ſui reuerentia, à veſtræ etiá prouinciæ ſacerdotibus, innumeris relationibus eſſe cõſultam, & pro diuerſarũ (quemadmodùm vetus conſuetudo poſcebat) appellatione cauſarum, aut retractata, aut confirmata fuiſſe iudicia, adeò vt ſeruata vnitate ſpiritus in vinculo pacis, commeantibus hinc indè literis, quod ſanctè agebatur, perpetuæ proficeret charitati. Quam ſolicitudo noſtra, non ſua quærens, ſed quæ ſunt Chriſti, dignitatem diuinitùs datam, nec eccleſijs, nec eccleſiarum ſacerdotibus abrogabat. Sed hunc tramitẽ, ſemper inter maiores noſtros & benè tentum, & ſalubriter conſtitutum, Hilarius eccleſiarum ſtatum & concordiam ſacerdotum nouis præſumptionibus turbaturus, exceſſit, ità ſuæ vos cupiens ſubdere poteſtati, vt ſe beato Apoſtolo Petro non patiatur eſſe ſubiectum, ordinationes ſibi omnium per Gallias eccleſiarũ vendicans, & debitam Metropolitanis ſacerdotibus in ſuum ius transferens dignitatem, ipſius quoq; beatiſſimi Petri reuerentiam verbis arrogantioribus minuendo, cui cùm præ cæteris ſoluendi & ligandi tradita ſit poteſtas, paſcendarum tamen ouium cura ſpecialiùs mandata eſt. Cui * quiſquis principatum æſtimat denegandum, illius quidem nullo modo poteſt minuere dignitatem, ſed inflatus ſpiritu ſuperbiæ ſuæ, ſemetipſum in inferna demergit. Quæ igitur apud nos in cauſa Celidonij Epiſcopi geſta confecta ſint, & quæ Hilarius dixerit, dum cum eodem præſente ſupradicto Epiſcopo, audiretur, inditus chartis rerum ordo demonſtrat. Vbi poſtquàm Hilarius rationabile, quod in ſanctorum Concilio ſacerdotum poſſet reſpondere, nõ habuit, ad ea ſe occulta cordis ipſius tranſtulerunt, quæ nullus laicorum dicere, nullus ſacerdotũ poſſet audire. Doluimus (fateor) fratres, & hunc eius mentis tumorẽ medelis patientiæ noſtræ curare tentauimus. Nolebamus etenim ea illi exacerbare vulnera, quæ ſuæ animæ inſolentibus ſubindè ſermonibus infligebat, & quem ſuſceperamus vt fratrem, delinire magis ipſum, quamuis ipſe ſe ſuis reſponſionibus irritaret, quàm contriſtare interlocutionibus, nitebamur. Abſolutus eſt Celidonius Epiſcopus, quoniam ſe iniuſtè ſacerdotio fuiſſe deiectum, manifeſta teſtium reſponſione, ipſo etiàm præſente, monſtrauerat, ità vt, quod Hilarius nobiſcum reſidens poſſet opponere, non haberet. Remotum eſt ergò iudicium, quod prolatum in hac ſententia legebatur, quòd tanquàm viduæ maritus, ſacerdotiũ tenere non poſſet. Quod nos quidem, ſecundùm legalia conſtituta, ſolicitiùs volumus cuſtodiri, non ſolùm circa ſacerdotes, ſed circa clericos quoquè minoris officij, nè ad ſacram militiam hi permittantur accedere, quibus ſit tale coniugium, vt contra Apoſtolicam diſciplinam, non vnitantùm vxoris viri fuiſſe monſtrentur. Sed ſicut eos, quos factum ſuum non poteſt excuſare, aut non admittendos, aut ſi * fuerint, decernimus remouẽdos: ità quibus hoc falſum objicitur, ab ea neceſſè eſt examinatione purgemus, & ſuum officium perdere non ſinamus. Manſiſſet namq; in illum prolata ſententia, ſi obiectorum veritas extitiſſet. Redditus itaque eſt Eccleſiæ ſuæ, & huic, quam amittere non debuit, dignitati. Coepiſcopus noſter Celidonius, ſicut geſtorum ſeries, & poſt decurſam cognitionem ſententia, quæ à nobis eſt prolata, teſtatur. Huic negocio ſic finito, fratris & Coepiſcopi noſtri Proiecti querela ſucceſſit. Cuius ad nos literæ lachrymabiles & dolendæ, de ſuperordinato ſibi Epiſcopo ſunt directæ. Epiſtola quoquè ingeſta eſt ciuium ipſius, & numeroſa ſubſcriptione ſingulorum firmata, inuidioſiſſimis contra Hilarium plena querimonijs, quòd Proiecto Epiſcopo ſuo ægrotare liberum non fuiſſet, eiuſq; ſacerdotium in aliũ præter ſuam notitiam eſſet tranſlatum, & tanquàm in vacuam poſſeſſionem ab Hilario peruerſore hæredem viuentis inductũ. Quid hic fraternitas veſtra ſentiat, cuperemus audire, quanquàm de veſtris animis noſtra nõ debeat ſententia dubitare, cùm fratrem in lectulo conſtitutum, non tam infirmitate corporis aggrauari, quàm alio videatis dolore torqueri. Quæ ſpes illi de vita relinquitur, cui de ſacerdotio ſuo, dũ illi alter ſubſtituitur, irrogatur deſperatio? Apparet ergò, quàm mitis ſit corde Hilarius, qui obeſſe præſumptioni ſuæ, fraternæ mortis credidit tarditatẽ. Quantùm enim in ſe fuit, illi ſubtraxit lucem, abſtulit vitam, qui hunc dolorem, in locum eius alterum ſubrogandò, nè ad ſalutem illi recurſus eſſet, iniecit. Eſto, vt breuis fratri eueniret humanæ conditionis conſueta migratio: quid ſibi Hilarius quærit in aliena prouincia, & id quod nullus deceſſorũ ipſius, aut Patroclus habuerit, cur vſurpat, cùm & ipſum, quod Patroclo à ſede Apoſtolica temporaliter videbatur eſſe conceſſum, poſtmodùm ſit ſententia meliore ſublatum? Expectarentur certè vota ciuium, teſtimonia populorum, quæreretur honoratorum arbitrium, electio clericorum, quæ in ſacerdotum ſolent ordinationibus ab his, qui nôrunt patrum regulas, cuſtodiri, vt Apoſtolicæ authoritatis norma in omnibus ſeruaretur, qua præcipitur, vt ſacerdos eccleſiæ præfuturus, non ſolùm atteſtatione fidelium, ſed etiàm eorum, qui foris ſunt, teſtimonio muniatur, neque vllius ſcandali relinquatur occaſio, cùm per pacem & Deo placitam cõcordiam, conſonis omnium ſtudijs, qui doctor pacis futurus eſt, ordinatur. Sed inſpe-

ratus

Eccleſiam Gallicanã agnouiſſe Romanam ſibi ſuperiorem, pluribus argumẽtis probat.

Huius Hilarij Arelatẽſ. Archiepiſcopi contumaciá in ordinandis Epiſcopis inconſultu Rom. Pontifice Leo Apoſtolica auctoritate, & litteris Valentiniani, quæ extant, cõpeſcit.

Matth. 16. c. Ioan. 21. c.

* Principatũ Eccleſ. Romanæ denegans, illum minuere non poteſt, & ſemetipſum ad inferna demergit.

* ſcilicet, admiſſi.

Conſuetudo olim Eccleſiaſtica in creandis Epiſcopis.

ratus nescientibus superuenit,& improuisus
abscessit,cursu (vt didicimus) celeri itinera
multa conficiens, & per longinquas prouincias tanta immaturitate discurrens, vt videatur gloriã de scurrili velocitate potius, quàm
de sacerdotali moderatione captâsse. Hæc
enim directarum ad nos ciuiũ verba sunt literarum: Antè abscessit,quàm eũ venisse nôssemus. Non est hoc redire, sed fugere: nec salubritatem impendere diligentiæ pastoralis,
sed vim inferre latronis & furis, dicente Do-
Ioan.10.a mino: *Qui non intrat per ianuam in ouile ouium,sed ascendit aliundè, hic fur & latro est.*
Non ergò Hilarius tam studuit Episcopum
consecrare,quàm eum potiùs,qui ægrotabat,
occidere, & ipsum quem superposuit, malè
ordinando decipere. Nos tamen quod vobis
credimus, Deo iudice, placiturũ, in commune cunctis fratribus consulentes, & malè ordinatum submoueri Episcopum, & Proiectũ
in suo sacerdotio permanere debere,decreuimus: id statuentes, vt si quisquam fratrũ nostrorum in quacunque prouincia decesserit,
is sibi ordinationem vendicet sacerdotis,quẽ
illius prouinciæ metropolitanum esse constiterit:quia (vt videmus) causæ transactæ sunt,
in quibus etiã multa sunt, quæ præter rationem Ecclesiasticam videantur esse commissa,& iusti iudicij debeant expectare censurã.
Sed nos diutiùs hic non possumus immorari,
cùm ad alia, quæ nobis cum vestra sanctitate
conferenda sunt,prouocemur. Militaris manus (vt didicimus) per prouincias sequitur
sacerdotem, & * armatis præsumptione suffulto, ad inuadendas per tumultũ famulatur
ecclesias,quæ proprios amiserint.Trahuntur
ordinandi ad hoc officium, his quibus præficiendi sunt,ciuitatibus ignoti. Vt enim notus, qui fuerit probatus, per pacem petitur:
ità per vim, necesse est, qui ignotus adducitur, imponatur. Obtestor & obsecro, & sub
Dei vos inuocatione cõuenio, prohibete fratres talia, & omnẽ dissensionis materiam de
vestris prouincijs remouete. Certè nos ante
Deum absoluimus,qui vos,nè permittatis vltrà hęc fieri,conuenimus.Per pacem & quietem sacerdotes, qui præfuturi sunt,postulentur.Teneatur subscriptio clericorũ, honoratorum testimoniũ, ordinis consensus & plebis.Qui præfuturus est omnibus,ab omnibus
eligatur.Ordinationem sibi (vt antè iam diximus) singuli metropolitani suarum prouinciarum, cum his,qui cæteros sacerdotij antiquitate pręueniunt,restituto sibi per nos iure,
defendant.Alienum ius alter sibi non audeat
vendicare. Suis limitibus, suis terminis sit
vnusquisq; contentus. Et priuilegium sibi debitum, in aliũ transferre se posse,nouerit nõ
licere. Quòd si quis negligens Apostolicas
sanctiones, plùs gratiæ tribuens personali,
sui honoris desertor esse voluerit, priuilegiũ
suum in aliũ transferre posse se credens:non
is, cui cesserit,sed is, qui intra prouinciã an-

tiquitate Episcopali cæteros præuenit, sacerdotes ordinandi sibi vendicet potestatem, nõ
quæ passim,sed die legitimo celebretur. Nec
sibi cõstare statûs sui nouerit firmitatem, qui
non die sabbati vesperè,quod lucescit in primã sabbati, vel ipso Dominico die fuerit or- Ordinationum dies.
dinatus. Solùm enim maiores nostri resurrectionis Dominicæ diẽ honore dignum iudicauêre, vt sacerdotes,qui sumuntur, hoc die
potissimùm tribuantur.Suis vnaquæque prouincia sit cõtenta concilijs,nec vltrà Hilarius
audeat cõuentus indicere synodales,& sacerdotum Domini iudicia, se interferendo, turbare,qui nõ tantùm nouerit se ab alieno iure
depulsum, sed etiàm Viennensis prouinciæ
(quam malè vsurpauerat) potestate priuatũ.
Dignum est enim,fratres,antiquitatis statuta
reparari, cùm is, qui sibi ordinationem prouinciæ indebitæ vendicabat, talis in præsenti
etiàm ꝓbatus fuerit,vt cùm ipse frequentiùs
temerarijs & insolentibus verbis sententiam
damnationis expeteret, suæ tantùm ciuitatis
illi sacerdotium, pro sedis Apostolicę pietate,
præceptio nostra seruauerit. Non ergò sit illi
ordinatio,qui merito sui conscius, cùm quæreretur ad accusandum,turpi fuga se credidit
subtrahendum ex oris Apostolicæ cõmunionis, cuius particeps esse non meruit, Deo (vt
credimus) hoc agente,qui illũ, inopinantibus
nobis,& ad iudicia nostra pertraxit, & inter
examinationes habitas, nè communionis nostræ consors fieret,vt abscederet latenter, effecit. Nulli Christianorum facilè communio
denegetur: nec ad indignantis fiat hoc arbi- Sententia excommunicationis nõ temerè ferenda.
triũ sacerdotis, quod in magni reatus vltionem, inuitus & dolens quodammodò, debet inferre animus vindicantis. Cognouimus enim, pro commissis & leuibus verbis
quosdam à gratia communionis exclusos, &
animam, pro qua Christi sanguis effusus est,
irrigatione tam sæui supplicij sauciatam, &
inermem quodammodò, exutamque omni
munimine, diabolicis incursibus, vt facilè
caperetur, obiectam. Certè si quandò causa
talis emerserit, vt pro cõmissi criminis qualitate, aliquem iustè faciat communione priuari: is tantùm pœnæ subdendus est, quem
reatus inuoluit: nec particeps debet esse supplicij, qui consors non docetur commissi.
Sed quid mirum, eum in laicos talem existere, qui soleat sacerdotum damnatione gaudere? Vndè quia nostra longè alia videtur
intentio, (nam omnium ecclesiarum statum,
& concordiam custodiri cupimus sacerdotum) ad vnitatem vinculo charitatis hortantes,& obtestamur, & affectione congrua commonemus, vt ea, quæ à nobis Deo inspirante, & beatissimo Petro Apostolo, discussis
probatisque nunc omnibus causis decreta
sunt,pro vestra pace & dignitate seruetis,certi, non tam nostro honori proficere, quòd
talia statuisse cognoscimur. Non enim nobis ordinationes vestrarum prouinciarum

defendimus, quod poteſt forſitan, ad deprauandos veſtræ ſanctitatis animos, Hilarius pro ſuo more mentiri: ſed vobis per veſtram ſolicitudinem vindicamus, nè quid vlteriùs liceat nouitati, nec præſumptori locus vltrà iam pateat priuilegia veſtra caſſandi. Non enim gratulationi hoc ſolùm creſcere profiremur, ſi Apoſtolicæ ſedis diligentia apud vos illibata ſeruetur, & per ſacerdotalis diſciplinæ cuſtodiam, honori veſtro perire, quod ſuum eſt, pro nouis vſurpationibus non ſinamus. Et quoniam honoranda eſt ſemper antiquitas, fratrem & coepiſcopum noſtrum Leontium probabilem ſacerdotem, hac (ſi vobis placet) dignitate volumus decorari, vt præter eius conſenſum, alterius prouinciæ non indicatur à veſtra ſanctitate concilium, & à vobis omnibus, quemadmodum vetuſtas eius & probitas exigit, honoretur, metropolitanis priuilegijs ſui dignitate ſeruata. A equũ eſt enim, nec vlli de fratribus fieri videtur iniuria, ſi his, qui ſacerdotij vetuſtate præcedunt, pro ætatis ſuæ merito in ſuis prouincijs à ſacerdotibus cæteris deferatur. Deus vos incolumes cuſtodiat, fratres mei.

EPISTOLA LXXXVIII. EIVSdem ad Rauennium Arelatenſem Archiepiſcopum.

DOMINO fratri Rauennio, Leo. Prouectionem dilectionis tuæ, quæ ſummi ſacerdotij adepta eſt dignitatem, ità nobis placere cognoſce, vt non ſolùm tibi de honoris augmento, ſed etiàm Arelatenſi Eccleſiæ, cui te Dominus præpoſuit, gaudeamus. Ad omnium enim fidelium decus atque vtilitatem redundat, cùm talis habetur antiſtes, cuius plurimi & adiuuentur præſidio, & incitentur exemplo. Vndè, quia non ignoras, quid de ſynceritate animi tui ſecundum præſentem notitiam ſenſerimus, iuſtiſſimè nos agnoſcitis exigere, vt quod præſumimus, hoc probemus, frater chariſſime. Modeſtiæ igitur tuæ non authoritas conſtantiam, ſed manſuetudo commendet, iuſtitiam lenitas temperet, patientia contineat libertatem: & declinata ſuperbia, cui proximum eſt vt decidat, ametur humilitas, cui ſemper debetur vt creſcat. Eccleſiaſticarum legum non ignara eſt dilectio tua, vt intra earum regulas atque menſuras, omnis poteſtatis tuæ iura contineas. Iuſto tamen dicitur lex non eſſe poſita, (S.Tim.1.b) quia normam præceptionis implet iudicio voluntatis, cùm verus recti amor in ſemetipſo habeat & Apoſtolicas authoritates, & canonicas ſanctiones. Quarum deuotus ſectator & diligens executor, in eorum proculdubiò conſortio gloriaberis, qui de creditorum ſibi profectibus talentorum audire meruerunt: (Matth.25.c & Luc.19.c) *Eugè ſerue bone & fidelis, quia ſuper pauca fuiſti fidelis, ſupra multa te conſtituam, intra in gaudium domini tui.* Vt autem fiduciam dilectionis erga te noſtræ habere non dubites, ſæpiùs nos de proceſſu actuum tuorum facias certiores, quoniam iudicij noſtri memores, cupimus ſemper de tuis profectibus in Domino gloriari. Deus te incolumem cuſtodiat, frater chariſſime.

EPISTOLA LXXXIX. EIVSdem, ad Theodorum Foroiulieñ Epiſcopum, vt his, qui in exitu ſunt, pœnitentia & communio non negentur.

DILECTISSIMO fratri Theodoro Epiſcopo, Leo Epiſcopus. Solicitudinis quidem tuæ is ordo eſſe debuerat, vt cum Metropolitano tuo primitùs de eo, quod quærendum videbatur eſſe, conferres: ac ſi id, quod ignorabat dilectio tua, etiàm ipſe neſciret, inſtrui vos pariter poſceretis: quia in cauſis, quæ ad generalem obſeruantiam pertinent omnium Domini ſacerdotum, ſinè primatibus nihil oportet inquiri. (Prius consulendus Metropolitanus, quàm ſedes Apoſtolica adeat.) Sed, vt quoquomodo inſtruatur ambiguitas conſulentis, quid de pœnitentium ſtatu eccleſiaſtica habeat regula, non tacebo. Multiplex miſericordia DEI ità lapſibus ſubuenit humanis, (De pœ. diſ. 1. Multiplex.) vt non ſolùm per baptiſmi gratiam, ſed etiàm per pœnitentiæ medicinam, ſpes vitæ reparetur æternæ: & qui regenerationis donum violaſſent, proprio ſe iudicio condemnantes, ad remiſſionem criminum peruenirent: ſic diuinæ bonitatis præſidijs ordinatis, vt indulgentia Dei, niſi ſupplicationibus ſacerdotum, nequeat obtineri. Mediator enim Dei & hominum, homo Chriſtus Ieſus, hanc præpoſitis Eccleſiæ tradidit poteſtatem, vt & confitentibus actionem pœnitentiæ darent, & eoſdem ſalubri ſatiſfactione purgatos, ad communionem ſacramentorum per ianuam reconciliationis admitterent. Cui vtique operi ipſe Saluator interuenit, nec vnquàm ab his abeſt, quæ miniſtris ſuis exequenda commiſit, dicens: *Ecce ego vobiſcum ſum omnibus diebus vſque ad conſummationem ſeculi:* (Matt.28.d De pœ. diſ. 1. Multiplex.) vt ſi quid per ſeruitutem noſtram bono ordine & gratulando impletur effectu, non ambigamus per ſpiritumſanctum nobis fuiſſe donatum. Si autem aliquis eorum, pro quibus Domino ſupplicamus, quocunque interceptus obſtaculo, à munere indulgentiæ præſentis * exciderit, (* exceſſerit) & priuſquàm ad conſtituta remedia perueniat, temporalem vitam humana conditione finierit: quod, manens in corpore, non receperit, conſequi, exutus carne, non poterit. Nec neceſſè eſt nobis, eorum, qui ſic obierint, merita actusq; diſcutere, cùm Dominus Deus noſter, cuius iudicia nequeunt comprehendi, quod ſacerdotale miniſterium implere non potuit, ſuæ iuſtitiæ reſeruauerit, ita poteſtatem ſuam timeri volens, vt hic terror omnibus proſit, & quod quibuſdam tepidis aut negligentibus accidit, nemo nó metuat. Multùm

tùm enim vtile ac necessarium est, vt peccatorum reatus ante vltimum diem sacerdotali supplicatione soluatur. His autem, qui in tpe necessitatis, & in periculi vrgentis instantia, præsidium pœnitentiæ & mox reconciliationis implorant, nec satisfactio interdicenda est, nec reconciliatio deneganda: quia misericordię Dei nec mensuras possumus ponere, nec tempora definire, apud quem nullas patitur veniæ moras vera conuersio, dicente spiritu Dei per Prophetam: *Cùm conuersus ingemueris, tunc saluus eris*. Et alibi: *Dic tu iniquitates tuas prior, vt iustificeris*. Et iterùm: *Quia apud Dominum misericordia est, & copiosa apud eum redemptio*. In dispensandis itaq; Dei donis non debemus esse difficiles, nec accusantium se lachrymas gemitusque negligere, cùm ipsam * pœnitentiam ex Dei credamus inspiratione conceptam, dicente Apostolo: *Nè fortè det illis Deus pœnitentiam, vt resipiscant à diaboli laqueis, à quo capti tenentur ad ipsius voluntatem*. Vndè oportet vnumquenque Christianum conscientiæ suę habere iudicium, nè conuerti ad Deum de die in diem differat, nè cùm satisfactionis sibi tempus in fine vitæ suæ constituat, qota periculosè hac se conditione fragilitas & ignorantia humana concludit, ad paucarum horarum se referuet incertum: & cùm possit pleniore satisfactione indulgentiam promereri, illius temporis angustias eligat, quo vix inueniat spatium vel confessio pœnitentis, vel reconciliatio sacerdotis. Verùm (vt dixi) etiàm talium necessitati ità auxiliandū est, vt nec actio illis pœnitentiæ, nec communionis gratia denegetur, si eam, etiàm amisso vocis officio, per * iodicium integri sensus quærere comprobentur. Quòd si aliqua vi ægritudinis ità fuerint aggrauati, vt quod paulòantè poscebant, sub præsentia sacerdotis significare non valeant testimonia eis fidelium circunstantium prodesse debebunt, vt simul & pœnitentiæ & reconciliationis beneficium consequantur, seruata tamen regula canonum paternorum circa eorum personas, qui in Deum, a fide discedendo, peccârunt. Hæc autem frater charissime, quæ ad interrogationē dilectionis tuę ideò respondi, nè aliquid cōtrarium sub ignorantiæ excusatione gereretur, in Metropolitani tui notitiam facies peruenire, vt si qui fortè sunt fratrum, qui de his anteà putauerint ambigendū, per ipsum de omnibus, quæ ad te scripta sunt, instruantur. Data 4. Idus Iunij, Herculano viro clarissimo consule.

De pœ. dis. 1. Multiplex & 26 q. 6. His qui tempore.
Ezech. 33. d
Esa. 43. d
Psalm. 129.
* pœnitendi affectione.
2. Tim. 2. d
De pœn. dis. 1. Multiplex.
* indicia 26 q. 6. His qui tēpore nec
A. D. 452.

EPISTOLA 90. EIVSDEM, AD Rusticum Narbonensem Episcopum.

CAPITVLORVM SEQVENTIS Epistolæ decretalis, tituli.

LEO Episcopus, Rustico Narbonensi Episcopo. Epistolas fraternitatis tuæ, quas Hermes archidiaconus tuus detulit, libenter accepi, diuersarum quidem causarum connexione multiplices, sed non ità patientiæ legentis onerosas, vt aliquid earum inter concurrētes vndiq; solicitudines fuerit prætermissum. Vndè totius sermonis tui allegatione* cōperta, & gestis, quæ in Episcoporum honoratorumq; examine confecta sunt, recēsitis, Sauiniano & Leoni presbyteris actionis suæ intellexìmus fiduciam defuisse: nec eis iustā superesse querimoniam, qui se ab inchoatis disceptationibus spontè subduxerint. Circa quos quam

* concepta

quā formā, quamve mēsuram ideas tenere iustitiæ, tuo relinquo moderamini: suadens tñ charitatis hortatu, vt sanandis ægris spiritualem adhibere debeas medicinam, & dicente Scriptura, *Noli esse nimiùm iustus*, mitiùs agas cum eis, qui pudicitiæ zelo videntur modum excessisse vindictæ, nè diabolus, qui decepit adulteros, de adulterij exultet vltoribus. Miror aūt dilectionem tuam, intantùm scandalorum, quacunq; occasione nascentium, aduersitate turbari vt vacationem ab episcopatûs laboribus optare te dicas, & malle in silentio atq; ocio vitam degere, q in his, quæ tibi cōmissa sunt, permanere. Dicente verò Dño, *Beatus qui perseuerauerit vsque in finem*, vndè beata erit perseuerantia, nisì de virtute patiētiæ? Nam secundùm Apostolicam prædicatione, omnis, qui voluerit piè viuere in Christo Iesu, persecutionem patietur. Quæ non in eo tantùm computanda est, * q contra Christianam pietatem aut ferro, aut ignibus agit, aut quibuscunq; supplicijs: cùm persecutionum sæuitiā suppleant & dissimilitudines morum, & contumaciæ inobedientium, & malignarum tela linguarum: quibus conflictationibus cùm omnia semper Ecclesiæ membra pulsentur, & nulla piorum portio hic a tentatione sit libera, ità vt periculis nec ocia careāt, nec labores: quis inter fluctus maris nauē diriget, si gubernator abscedat? quis ab insidijs luporum oues custodiet, si pastoris cura non vigilet? quis deniquè latronibus obsistet & furibus, si speculatorem in prospectu explorationis locatum, ab intentione solicitudinis amor quietis abducat? Permanendum ergò in opere est credito, & in labore suscepto. Cōstanter tenenda est iustitia, & benignè præstāda clementia. Odio habeantur peccata, nō homines. Corripiantur tumidi, tolerentur infirmi: & quod in peccatis seueriùs castigari necessè est, non sæuientis plectatur animo, sed medentis. At si vehementior tribulatio incubuerit, non ità expauescamus, quasi illi aduersitati proprijs sit viribus resistendum, cùm & cōsilium nostrum, & fortitudo nostra sit Christus, vt sinè quo nihil possumus, per ipsum cūcta possimus: qui confirmans prædicatores Euangelij & sacramentorum ministros, *Eccè ego, inquit, vobiscum sum omnibus diebus vsque consummationem seculi.* Et iterùm: *Hæc, inquit, loquutus sum vobis, vt in me pacem habeatis, in mundo autem tribulationem habebitis. Sed bono animo estote, quia ego vici mundum.* Quæ pollicitationes quia sinè dubitatione manifestæ sunt, nullis debemus scandalis infirmari, nè electioni Dei videamur ingrati, cuius tam potentia sunt adiutoria, q̄ vera promissa. De consultationibus autem dilectionis tuæ, quas separatìm conscriptas, archidiaconus tuus detulit, quid sentiēdum sit, inter præsentes opportuniùs quæreretur, si nobis tui conspectûs copia prouenirct. Nam cùm quædam interrogationes modum diligētiæ videantur excedere, intelligo eas colloquijs aptiores esse q̄ scriptis. Quia sicut quędam sunt, quę nulla possunt ratione conuelli; ità multa sunt, quę aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat tēperari, illa semper conditione seruata, vt in his, quæ vel dubia fuerint, vel obscura, id nouerimus sequendum, quod nec præceptis Euangelicis cōtrariū, nec decretis sanctorū patrū inueniat̃ aduersum.

[Margin: Eccle. 7.c — Vacationē ab episcopatu poscentem nō ꝓbat Leo. — Matt. 10.c & 24.a — 2. Tim. 3.c — * quod — Ioan. 10. b — Distin 86. Odia habeantur peccata, non homines. — Ioan. 14.a — Matt. 28.d — Ioan. 16.g — Dist. 14. c. Sicut quędam.]

Incipiunt, ad inquisitiones eiusdem Episcopi subiecta responsa.

Capitulum primum.

NVLLA ratio sinit, vt inter Episcopos habeantur, qui nec a clericis sunt electi, nec a plebibus expetiti, nec a prouincialibus Episcopis cum Metropolitani iudicio consecrati. Vndè cùm sæpè quæstio de malè accepto honore nascatur, quis ambigat, nequaquam istis esse tribuendum, quod non docetur fuisse collatum? Si qui aūt clerici, ab istis pseudoepiscopis, ī eis Ecclesijs ordinati sunt, quæ ad proprios Episcopos pertinebāt, & ordinatio eorū cū consensu & iudicio prçsidentium facta est, potest rata haberi, ità vt in ipsis Ecclesijs perseuerent. Aliter aūt vana est habēda ordinatio, quæ nec loco fundata est, nec authoritate munita.

2 Alienum est a consuetudine ecclesiastica, vt qui in presbyterali honore, aut in diaconij gradu fuerint consecrati; ij pro crimine aliquo suo per manûs impositionem remedium accipiant pœnitendi, quod sinè dubio ex apostolica traditione descendit, secundùm quod scriptum est: Sacerdos si peccauerit, quis orabit pro eo? Vndè huiusmodi lapsis, ad ꝓmerendam misericordiam Dei, priuata est expetenda secessio, vbì illis satisfactio, si fuerit digna, sit etiàm fructuosa.

3 Lex continentiæ eadem est ministris altaris, quæ Episcopis atq; presbyteris. Qui cùm essent laici siue lectores, licitè & vxores ducere, & filios procreare potuerunt. Sed cùm ad prædictos peruenerint gradus, cœpit eis non licere, quod licuit. Vndè vt de carnali fiat spirituale coniugium, oportet eos nec dimittere vxores, & quasi non habeant, sic habere, quô & salua sit charitas * coniugiorum, & cessent opera nuptiarum.

4 Non omnis mulier iuncta viro, vxor est viri: quia nec omnis filius heres est patris. Nuptiarū autem fœdera, inter ingenuos sunt legitima & inter æquales, multo priùs hoc ipsum Domino constituente, q̄ initium Romani iuris existeret. Itaque aliud est vxor, aliud concubina, sicut aliud ancilla, aliud libera. Propter quod etiam Apostolus ad manifestandam harum personarum discretionem, testimonium ponit ex Genesi, vbì dicitur Abrahæ: *Eijce ancillam & filium eius. Non enim hæres erit filius ancillæ cum filio meo Isaac.*

[Margin: Distinc. 62. Nulla ratio. — 1. q. 1 Siqui a pseudoepiscopis. — Distin. 50. Alienū est a cō. — 1. Reg. 2. c — Dis. 31. Lex cōtinentię. — a connubiorum. — 32. q. 2. Nō ois mulier. — Gen. 2. d. & 21. b — Galat. 4. d — Gen. 21. b]

Vndè

27 q. 2. c. Cum societas. Vndè cum societas nuptiarum ità ab initio constituta sit, vt, præter sexuum coniunctionem, haberet in se Christi & Ecclesiæ sacramentum: dubium non est, eam mulierem non pertinere ad matrimonium, in qua docetur nuptiale non fuisse mysterium. Igitur cuiuslibet loci clericus, si filiam viro habenti concubinam in matrimonium dederit, non ità accipiendum est, quasi coniugato eam dederit, nisi fortè illa mulier & ingenua facta, & dotata legitimè, & publicis nuptijs honestata videatur. Paterno arbitrio viris iunctæ, carent culpa, si mulieres, quæ a viris habebatur, in matrimonio non fuerunt: quia aliud est nupta, aliud concubina.

Ephe. 5. a

32. q. 5. Ancillã a toro. 5 Ancillam a torro abijcere, & vxorem certæ ingenuitatis accipere: non duplicatio coniugij, sed profectus est honestatis.

De pœ. di. 7. Nemo desper. 6 Culpanda est sanè talium negligentia, sed non penitùs desperanda, vt crebris cohortationibus incitati, quòd necessariè expetierũt, fideliter exequantur. Nemo enim desperandus est, dum in hoc corpore constitutus est: quia nonnunquàm, quod diffidentia ætatis differtur, consilio maturiore perficitur.

26. q. 2. De cõione. 7 Horum causa Dei iudicio reseruãda est, in cuius manu fuit, vt talium obitus* vsq; ad communionis remedium differretur. Nos aũt, quibus viuentibus non communicauimus, mortuis communicare non possumus.

* non vsq;.

De pe. di. 1. Pœnæ quæ. 8 Dissimulatio hæc potest non de contemptu esse remedij, sed de metu grauiùs delinquendi. Vndè pœnitentia quæ dilata est, cùm studiosiùs petita fuerit, nõ negetur, vt quoquo modo ad indulgentię medicinam anima vulnerata perueniat.

De pe. di. 5. Aliud quidẽ. & 11. q. 1. Aliud. 9 Aliud quidem est, debita iusta reposcere: aliud, propria perfectionis amore contemnere. Sed illicitorum veniam postulantem, oportet multis etiam a licitis abstinere, dicẽte Apostolo: Omnia mihi licent, sed non omnia expediunt. Vndè, si quis pœnitens habet causam, quam negligere fortè non debeat, meliùs expetit Ecclesiasticum, quàm forense iudicium.

1. Cor. 6. c

De pe. di. 5. Qualitas lu. 10 Qualitas lucri, negociantem aut excusat, aut arguit: quia est & honestus quęstus & turpis. Veruntamen pœnitenti vtilius est, etiam dispendia pati, quàm periculis negociationis obstringi, quia difficile est, inter ementis vendentisque commercium, non interuenire peccatum.

De pe. di. 5. Cõtrariũ. 11 Contrarium est omninò Ecclesiasticis regulis, post pœnitentię actionem redire ad militiam secularem, cùm Apostolus dicat: *Nemo militans Deo, implicat se negocijs secularibus.* Vndè non est liber a laqueis diaboli, qui se militia mundana voluerit implicare.

2. Tim. 2. a

12 In adolescentia constitutus, si vrgente aut metu mortis, aut captiuitatis periculo, pœnitentiam gessit, & postea, timens lapsum incontinentiæ, iuuenilis copulam vxoris elegit, nè crimen fornicationis incurreret: rem videtur fecisse venialem, si præter coniugem, nullam omninò cognouerit. In quo tamen non regulam constituimus, sed quid sit tolerabilius, æstimamus. Nam secundùm verã cognitionem, nihil magis ei congruit, qui pœnitentiam gessit, quàm castitas perseuerans & mentis & corporis.

13 Propositum monachi, proprio arbitrio aut voluntate susceptum, deseri non potest absq; peccato. Quod enim quis voluit Deo, debet & reddere. Vndè, qui relicta singularitatis professione, ad militiam vel ad nuptias deuolutus est, publicæ pœnitentiæ satisfactione purgandus est: quia etsi innocens militia, & honestum potest esse coniugium, electionem tamen meliorum deseruisse, trãsgressio est. 20. q. 3. Propositum. Deut. 23. d. Psal 49 115. & Eccl. 5. a. Ionas 2. d

14 Puellę, quæ non coactæ parentum imperio, sed spontaneo iudicio, virginitatis propositum atque habitum susceperunt, si posteà nuptias eligunt, præuaricantur, etiamsi consecratio non accessit, cuius vtiquè non fraudarentur munere, si in proposito permanerent. 20. q. 1. Puel.

15 Ambigi verò non potest, crimen magnum admitti, vbi & propositum deseritur, & consecratio violatur. Nam si humana pacta non possunt impunè calcari, quid de* eis manebit, qui corruperint fœdera diuini sacramenti? Vbi sup. 20 q. 1. Puellæ quæ non. * eos.

16 Si nulla existãt indicia inter propinquos aut familiares, nulla inter clericos aut vicinos, quibus hi, de quibus quæritur, baptizati fuisse doceantur: agendum est vt renascantur, nè manifestè pereant, in quibus, quod non ostenditur gestum, ratio non sinit vt videatur iteratum. Qui autem possunt meminisse, quòd ad Ecclesiam veniebant cũ parentibus suis: possunt recordari, an quod eorum parentibus dabatur, acceperint. Sed si hoc etiam ab eorum memoria alienum est, conferendum eis videtur, quod collatum esse nescitur: quia non temeritas interuenit pręsumptionis, vbi est diligentia pietatis. De cõ. di. 4. Si nulla ex. Et in decre. Iuo. lib. 1.

17 Hi autem de quibus scripsisti, qui se baptizatos sciunt, sed cuius fidei fuerint, qui eos baptizauère, se nescire profitentur, quolibet modo formam baptismatis acceperint, baptizandi non sunt: sed per manus impositionem, inuocata virtute Spiritus sancti, quã ab hæreticis accipere non potuerunt, catholicis copulandi sunt. De cõ di. 4. Hi de qb. Et in decre. Iuo. lib. 1.

18 Qui conuiuio solo gentilium & escis immolatitijs vsi sunt, possunt ieiunijs & manus impositione purgari, vt deincèps ab idolothytis abstinentes, sacramẽtorum Christi possint esse participes: si autem aut idola adorauère, aut homicidijs vel fornicationibus contaminati sunt, ad communionem eos, nisi per pœnitentiam publicam, non oportet admitti.

EPISTO-

EPISTOLA XCI. EIVSDEM, ad Turibium Asturicensem Episcopum.

CAPITVLORVM EPISTOLÆ Decretalis sequentis, tituli.

* Dictinij.

LEO Episcopus Turibio Episcopo salutẽ. Quàm laudabiliter pro catholicæ fidei veritate mouearis, & quàm solicitè Dominico gregi deuotionem officij pastoralis impendas, tradita nobis per diaconum tuum fraternitatis tuæ scripta demonstrant, quibus notitiæ nostræ insinuare curasti, qualis in regionibus vestris de antiquæ pestilentiæ reliquijs errorum morbus exarserit. Nam & Epistolæ sermo, & commonitorij series, & libelli tui textus * demonstrat, Priscillianistarum fœdissimam apud vos recaluisse sentinam. Nihil est enim sordidum in quorundam sensibus impiorum, quod in hoc dogma non confluxerit: quoniam de omnium terrenarũ opinionum luto, multiplicem sibi * fæcem commiscuerunt, vt soli totum biberent, quicquid alij ex parte gustassent. Denique si vniuersæ hæreses, quæ ante Priscilliani tempus exortæ sunt, diligentiùs retractentur: nullus penè inuenietur error, de quo non traxerit impietas ista contagium: quæ non contenta eorum recipere falsitates, qui ab Euangelio Christi sub Christi nomine deuiarunt, tenebris se etiàm paganitatis immersit, vt per magicarum artium prophana secreta, & mathematicorum vana mendacia, religionis fidem morumq; rationem, in potestate dæmonum & effectu siderum collocarent. Quod si & credi liceat, & doceri, nec virtutibus præmium, nec vitijs pœna debebitur: omniaque non solùm humanarum legum, sed etiàm diuinarum constitutionum decreta soluentur: quia neque de bonis, neque de malis actibus vllum poterit esse iudicium, si in vtranq; partem fatalis necessitas motum mentis impellit: & quicquid ab hominibus agitur, non est hominum, sed astrorum. Ad hanc insaniam pertinet prodigiosa illa totius humani corporis per duodecim cœli signa distinctio, vt diuersis partibus diuersæ præsideant potestates: & creatura, quam Deus ad imaginem suam fecit, in tanta sit obligatione siderum, in quàta est connexione membrorum. Meritò patres nostri, sub quorum temporibus hæresis hæc nefanda prorupit, per totum mundum instanter egêre, vt impius furor ab vniuersa Ecclesia pelleretur, quandò etiàm Principes mundi ità hanc sacrilegam amentiam detestati sunt, vt authorem eius ac plerosque discipulos, legum publicarum ense prosternerẽt. Videbant enim omnem curam honestatis auferri, omnem coniugiorum copulam solui, simulque diuinum ius humanumque subuerti, si huiusmodi hominibus vsquàm viuere cum tali professione licuisset. Et profuit diù ista districtio ecclesiasticæ lenitati, quæ etsi sacerdotali contenta iudicio, cruentas refugit vltiones, seueris tamen Christianorũ principum constitutionibus adiuuatur, dum ad spiritale nonnunquàm recurrunt remedium, qui timent corporale supplicium. Ex quo autem multas prouincias hostilis occupauit irruptio, & executionem legum tempestates * interdixêre bellorum, ex quo inter sacerdotes Dei difficiles commeatus, & rari cœperunt esse conuentus, inuenit ob publicam perturbationem secreta perfidia libertatem, & ad multarum mentium subuersionem, his malis est incitata, quibus debuit esse correcta. Quæ verò illic, aut quàta pars plebium postis huius aliena est, vbi (sicut charitas tua indicat) lœthali morbo etiàm quorundam sacerdotum corda corrupta sunt: & per quos opprimenda falsitas, & defendenda veritas credebatur, per ipsos doctrinæ Priscilliani, Euangelium subditur Christi, vt ad prophanos sensus pietate sanctorum voluminum deprauata, sub nominibus prophetarum & Apostolorum non hoc prædicetur, quod Spiritus sanctus docuit, sed quod diaboli minister inseruit? Quia ergò dilectio tua fideli (quantùm potuit) diligentia, damnatas olim opiniones sedecim capitulis compræhendit,

Margin notes: * eloquitur · * fæculentia · Gen. 1. c · Hæretici afficiendi supplicio. · * interdixere.

nos quoque strictim omnia retractemus, nè aliquid harum blasphemiarum aut tolerabile videatur, aut dubium.

Capitulum primum.

PRIMO itaque capitulo demonstratur, quàm impiè sentiant de Trinitate diuina, qui & Patris & Filij & Spiritus sancti vnã atq; eandem asserunt esse personã, tanquam idem Deus nunc Pater, nunc Filius, nunc Spiritus sanctus nominetur: nec alius sit, qui genuit alius, qui genitus est; alius, qui de vtroq; processit: sed singularis vnitas in tribus quidem vocabulis, & non in tribus sit accipienda personis. Quod blasphemiæ genus de Sabellij opinione sumpserunt; cuius discipuli, etiàm Patripassiani meritò nuncupantur: quia si ipse est filius qui & pater, crux filij, patris est passio: & quicquid in forma serui filius, patri obediendo, sustinuit, totum in se pater ipse suscepit. Quod catholicæ fidei sinè ambiguitate contrarium est, quæ Trinitatem vnitatis sic homousion confitetur, vt Patrem, & Filium, & Spiritumsanctum, sinè confusione indiuisos, sinè tempore sempiternos, sinè differentia credat æquales; quia vnitatem in Trinitate non eadem persona, sed eadem implet essentia.

2 In secundo capitulo ostenditur ineptum vanumque commentum, de processionibus quarundam virtutum ex Deo, quas habere cœperit, & quas essentia sua ipse præcesserit: in quo Arianorum quoque suffragantur errori, dicentium quòd pater filio prior sit; quia fuerit aliquandò sinè filio; & tunc pater esse cœperit quandò filium genuerit. Sed sicut illos catholica Ecclesia detestatur, ità & istos qui putant, vnquàm Deo id, quod eiusdem est essentiæ, defuisse. Quem sicut mutabilem, ità & proficientem, dicere nefas est. Quàm enim mutatur, quod minuitur: tam mutatur etiàm, quod augetur.

3 Tertij verò capituli sermo designat, quòd ijdem impij asserant, ideò vnigenitum dici filium Dei, quia solus sit natus ex Virgine. Quod vtique non auderent dicere, nisi Pauli Samosateni & Photini virus hausissent, qui dixêre, Dominum nostrum Iesum Christum, antequàm nasceretur ex Virgine Maria, non fuisse. Si autem isti aliud de suo sensu intelligi volunt, neque principium de matre dant Christo, asserant necesse est, non vnum esse filium Dei, sed alios quoquè ex summo patre progenitos, quorum hic vnus sit natus ex fœmina, & ob hoc appelletur vnigenitus, quia hanc nascendi conditionem alius filiorum DEI nemo susceperit. Quaquauersùm igitur se contulerint, in magnæ tendunt impietatis abruptum, si Christum Dominum vel ex matre volunt habere principium, vel patris Dei vnigenitum diffitentur, cùm & de matre is natus sit, qui erat Deus verbum, & de Patre nemo sit genitus præter verbum.

4 Quarto autẽ capitulo continetur, quòd natalem Christi, quem secundùm susceptionẽ veri hominis catholica Ecclesia veneratur, quia verbum caro factum est, & habitauit in nobis, non verè isti honorent sed honorare se simulent, ieiunantes eodẽ die sicut & die Dominico, qui est dies resurrectionis Christi. Quod vtique ideò faciunt, quia Christũ Dominum in vera hominis natura natũ esse non credunt, sed per quandam illusionem ostentata videri volunt, quæ vera non fuerint, sequentes dogma Cerdonis atque Marcionis, & cognatis suis Manichæis per omnia * concordantes. Qui sicut in nostro examine detecti atque conuicti sunt, Dominicum diem, quem nobis Saluatoris nostri resurrectio cõsecrauit, exigunt in mœrore ieiunij, solis (vt proditum est) reuerentiæ hanc cõtinentiam deuouentes, vt per omnia sint à nostræ fidei vnitate discordes, & dies qui à nobis in lætitia habetur, ab illis in afflictione ducatur. Vndè dignum est, vt inimici crucis Christi & resurrectionis, talem excipiant sententiam, qualẽ elegêre doctrinam. Ioan. 1.f * consonantes.

5 Quinto capitulo refertur, quòd animam hominis diuinę asserant esse substantię, nec à natura creatoris sui, conditionis nostræ distare naturam. Quam impietatẽ ex Philosophorũ quorundam & Manichæorum opinione manantem, catholica fides damnat, sciens nullã tam sublimem, tamq; præcipuam esse facturam, cui Deus ipse natura sit. Quod enim de ipso est, * id est quod ipse. Nec id aliud est, quàm Filius & Spiritus sanctus. Præter hanc autem summę Trinitatis vnam consubstantialem & sempiternam atque incommutabilẽ Deitatẽ, nihil omnium creaturarum est, quod non in exordio sui ex nihilo creatum sit. Nõ autem, quicquid inter creaturas, Deus est: nec si quid magnũ est atque mirabile, hoc est quod ille, qui facit mirabilia magna solus. Nemo hominũ veritas, nemo sapientia, nemo iustitia est: sed multi participes sunt veritatis, & sapientiæ, atq; iustitiæ. Solus autẽ Deus nullius participationis est indigens. De quo quicquid dignè vtcunq; sentitur, nõ qualitas est, sed essentia. Incommutabili enim nihil accedit, nihil deperit: quia esse illi quod est, semper ęternũ, semper est propriũ. Vndè in se manens, innouat omnia: & nihil accipit, quod ipse non dederit. Nimiùm igit' superbi, nimiumq; sunt cęci, qui cùm dicant humanam animã diuinę esse substantiæ, non intelligunt, nihil se aliud dicere, quàm Deum esse mutabilem, & ipsum perpeti, quicquid potest naturæ eius inferri. * hoc. Psal. 71.135.

6 Sexta annotatio indicat eos dicere, quòd diabolus nunquàm fuerit bonus, nec natura eius opificium Dei sit, sed eum ex Chao & tenebris emersisse: quia scilicet nullũ sui habeat authorem, sed omnis mali ipse sit principiũ atq; substantia, cùm fides vera, quæ est catholica, oĩm creaturarũ siue spiritualiũ, siue corporalium,

poralium, bonam confiteatur substantiam, & mali nullam esse naturā: quia Deus, qui vniuersitatis est conditor, nihil nō bonum fecit. Vndè & diabolus bonus esset, si in eo, quod fa-

Ioan. 8. f — ctus est, permaneret. Sed quia naturali excellentia malè vsus est, & in veritate non stetit: non in contrariam transijt substantiam, sed a summo bono, cui debuit adhærere, desciuit: sicut, ipsi qui talia asserunt, a veris in falsa ꝑruunt, & naturam in eo arguunt, in quo spōtè delinquunt, ac pro sua voluntaria peruersitate damnantur. Quod vnq; in ipsis malū erit, & ipsum malum non erit substantia, sed pœna substantiæ.

7 Septimo loco sequitur, ꝙ nuptias damnant, & procreationem nascentium perhorrescunt: in quo (sicut penè in omnibus) cum Manichæorū prophanitate concordant, ideò (sicut ipsorum mores probant) coniugalem copulam detestantes, quia non est illic libertas turpitudinis, vbi & pudor matrimonij seruatur, & spes sobolis.

8 Octauum ipsorum est, plasmationem humanorum corporum, diaboli dicere esse figmenta: & semina conceptionum, opere dæmonum in mulierum vteris figurari: Proptereà resurrectionem carnis non esse credēdam, quia concretio corporis nō sit congruēs animæ dignitati. Quæ falsitas sinè dubio opus diaboli est, & talia prodigia opinionum, figmenta sunt dæmonum, qui non in fœminarum ventribus formant homines, sed in hæreticorum cordibus tales fabricantur errores. Quod immundissimum virus, de Manichææ impietatis specialiter fonte ꝓcedens, olim fides catholica depræhendit atq; damnauit.

9 Nona aūt adnotatio manifestat, ꝙ filios promissionis, ex mulieribus quidem natos, sed ex Spiritusancto dicant esse conceptos, nè illa soboles, quæ de carnis semine nascitur, ad Dei conditionem pertinere videatur. Quod catholicæ fidei repugnans atq; contrariū est, quæ oēm hominem in corporis animæque

* substātia — * substantiam a cōditore vniuersitatis formari, atq; animari intra materna viscera, cōfitet, manente quidem illo peccati mortalitatisque contagio, quod in prolem a primo parente trāscurrit: sed regenerationis sacramēto subueniente, quo per Spiritumsanctum promissionis filij renascuntur, non in vtero carnis, sed in virtute baptismatis. Vndè & Dauid, qui vtiquè erat promissionis filius, dicit ad Deū:

Psal. 118. Iob 10. b Hiere. 1. a — *Manus tuæ fecerunt me, & plasmauerunt me.* Et ad Hieremiam Dominus ait: *Priusquàm te formarem in vtero, noui te, & in vulua matris tuæ sanctificaui te.*

10 Decimo aūt capitulo referuntur asserere, animas, quę humanis corporibus inseruntur, fuisse sinè corpore, & in cœlesti habitatione peccasse, atq; ob hoc a sublimibus ad inferiora delapsas, in diuersę qualitatis principes incidisse, & p aereas, ac sydereas potestates, alias duriores, alias mitiores, corporibus esse inclusas forte diuersa & conditione dissimili, vt quicquid in hac vita variè & inæqualiter prouenit, ex præcedentibus causis videatur accidere. Quam impietatis fabulam ex multorū sibi erroribus texuerunt, sed omnes eos catholica fides a corpore suæ vnitatis abscidit, constanter prædicans atque veraciter, quòd animæ hominum, priusquàm suis inspirentur corporibus, non fuēre: nec ab * vllo incorporentur, nisi ab opifice Deo, qui & ipsarum est creator, & corporum. — * alio

Et quia per primi hominis præuaricationem tota humani generis propago vitiata fit, neminem posse a conditione veteris hominis liberari, nisi per sacramentum baptismatis Christi, in quo nulla est discretio renatorum, dicente Apostolo: *Quicunque enim in Christo baptizati estis, Christum induistis. Non est Iudæus, neque Græcus: non est seruus, neq; liber: non est masculus, neq; fœmina: omnes enim vnum estis in Christo Iesu.* — Galat. 3. d

Quid ergò hic agunt cursus syderum? quid figmenta fatorum? quid mundanarum rerum mobilis status & inquieta diuersitas? Eccè tot impares gratia Dei facit æquales, qui inter quoslibet vitæ huius labores, si fideles permanent, miseri esse non possunt, Apostolicum illud in omni tentatione dicentes: *Quis nos separabit a charitate Christi? tribulatio? an angustia? an persecutio? an fames? an nuditas? an periculum? an gladius?* — Roma. 8. g

Sicut scriptum est, quia propter te morte afficimur tota die, æstimati sumus vt oues occisionis. Sed in his omnibus superamus per eum, qui nos dilexit. Sit ideò Ecclesia, quæ corpus est Chri, nihil de mundi inæqualitatibus metuit, quia nihil de bonis corporalibus concupiscit. Nec timet inani strepitu fatorum grauari, quæ patientia tribulationum nouit augeri. — Psal. 43.

11 Vndecima ipsorum blasphemia est, qua fatalibus stellis & animas hominum, & corpora opinantur * adstringi: per quam amentiam, necessè est, vt * homines paganorum erroribus implicati, & fauentia sibi (vt putant) sidera colere, & aduersantia studeant mitigare. Verùm ista sectantibus nullus in Ecclesia catholica locus est: quoniam qui se talibus persuasionibus dedit, a Christi corpore totus abscessit. — * obstringi — * omnibus

12 Duodecimus inter hęc illud est, quòd sub alijs potestatibus partes animæ, sub alijs corporis mēbra describunt: & qualitates interiorum præsulum 10 patriarcharum nominibus statuūt quibus è diuerso signa syderea, quorū virtuti corpora subijciantur, opponunt. Et in his omnibus inextricabili se errore præpediunt, non audientes dicentem Apostolum: *Videte, nè quis vos decipiat per philosophiam & inanem fallaciam, secūdùm traditionem hominū, secundùm elemēta mundi, & non secundùm Christum, quia in ipso inhabitat oīs plenitudo diuinitatis corporaliter, & estis in illo repleti, qui est caput oīs principatus & potestatis.* — Coloss. 2. b

Et iterū: *Nemo vos seducat volēs in humilitate & religione angelorū, quæ nō vidit ambulās, frustrà inflatus sensu carnis suæ,* — Coloss. 2. d

non teneris caput, ex quo totum corpus per nexus & coniunctiones subministratum et constructum crescit in augmentum Dei. Quid ergò opus est in cor admittere, quod lex non docuit, quod prophetia non cecinit, quod euangelij ueritas non prædicauit, quod Apostolica doctrina non * tradidit? Sed hæc * operta sunt eorum mentibus, de quibus Apostolus dicit: Erit enim tempus, cùm sanam doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria coaceruabunt sibi magistros prurientes auribus: & a veritate quidem auditum auertent, ad fabulas autem conuertentur. Nihil itaque nobiscum commune habeant, qui talia audent uel docere, uel credere, & quibuslibet modis nituntur adstruere, quod substantia carnis ab spe resurrectionis aliena sit, atque ità omne sacramentum incarnationis Christi resoluunt: quia indignum fuit integrum hominem suscipi, si indignum erat integrum liberari.

*apta

2. Tim. 4. a

13 Tertiodecimo loco positum est, eosdem dicere, quòd omne corpus scripturarum canonicarum, sub patriarcharum nominibus accipiendum sit, quia illæ duodecim uirtutes, quæ reformationem hominis interioris operantur, in horum uocabulis indicentur, sine qua scientia nullam animam posse assequi, ut in eam substantiam, de qua prodijt, reformetur. Sed hanc impiam uanitatem despectui habet Christiana sapientia, quæ nouit ueræ deitatis inuiolabilem & inconuertibilem esse naturam: animam autem, siue in corpore uiuentem, siue à corpore separatam, multis passionibus subiacere. Quæ utiquè si * diuinæ esset essentiæ, nihil aduersi posset incidere. Et ideò ineffabiliter aliud creator est, aliud creatura. Ille enim semper idem est, & nulla varietate mutatur: hæc autem mutabilis est, etiam non mutata: quia vt non mutetur, donatum poterit habere non proprium.

*de diuina esses essentia.

14 Sub quartodecimo verò capitulo, de statu corporis sentire dicuntur, quòd sub potestate siderum atque signorum pro terrena qualitate teneatur: & ideò multa in sanctis libris, quæ ad exteriorem hominem pertineant, reperiri, vt in ipsis scripturis inter diuinam, terrenamque naturam quædam sibi repugnet aduersitas: & aliud sit, quod sibi vendicet animæ præsules: Aliud, quod corporis conditores. Quæ fabulæ ideò disseruntur, vt & anima diuinæ affirmetur esse substantiæ, & caro credatur malæ esse naturæ: quoniam & ipsum mundum cum elementis suis, non opus Dei boni, sed conditionem mali profitentur authoris: atque vt hæc mendaciorum suorum sacrilegia, bonis titulis colorarent, omnia penè diuina eloquia sensuum nefandorum * immissione uiolarunt.

*immistione.

15 De qua re quintidecimi capituli sermo conqueritur, & præsumptionem diabolicam meritò detestatur: quia & nos istud veracium testium relatione comperimus, & multos corruptissimos eorum codices, qui canonici titularentur, inuenimus. Quomodò enim decipere simplices possent, nisi venenata pocula quodam melle præliniront, nè vsquequaque sentirentur insuauia, quæ essent futura mortifera? Curandum ergò est, & sacerdotali diligentia maximè prouidendum, vt falsati codices, & à syncera veritate discordes, in nullo vsu lectionis habeantur. Apocryphæ autem scripturæ, quæ sub nominibus Apostolorum, multarum habent seminarium falsitatum, non solùm interdicendæ, sed etiàm penitùs auferendæ sunt, atque ignibus concremandæ. Quamuis enim sint in illis quædam, quæ uideantur speciem habere pietatis, nunquàm tamen uacua sunt venenis: & per fabularum illecebras hoc latenter operantur, vt mirabilium narratione seductos, laqueis cuiuscunque erroris inuoluant. Vndè si quis episcoporum vel apocrypha haberi per domos non prohibuerit, vel sub canonicorum nomine eos codices in ecclesia permiserit legi, qui Priscilliani adulterina sunt emendatione corrupti, hæreticum se nouerit iudicandum: quoniam qui alium ab errore non reuocat, seipsum errare demonstrat.

Heretici vet corrũpunt scripturas.

Apocrypha sub nominibus Apostolorum, concremanda.

16 Postremo autem capitulo hoc prodidit iusta querimonia, quòd * Dicticinij tractatus, quos secundùm Priscilliani dogma conscripsit, à multis cum veneratione legerentur: cùm si aliquid memoriæ Dicticinij tribuendum putant, reparationem eius magis debeant amare, quàm lapsum. Non ergò Dicticinium, sed Priscillianum legunt: & illud probant, quod errans docuit, non quod correctus elegit. Sed nemo hoc impunè præsumat, nec inter catholicos censeatur, quisquis vtitur * scripturis, non solùm ab Ecclesia Catholica, sed etiàm à suo authore damnatis. Non sit peruersis liberum simulare quod fingunt, nec sub velamine nominis Christiani, decretorum Imperialium statuta declinent. Ideò enim ad ecclesiam Catholicam cum tanta cordis diuersitate conueniunt, ut & quos possunt, suos faciant: & legum seueritatem, dum se nostros mentiuntur, effugiant. Faciunt hoc Priscillianistæ, faciunt Manichæi, quorum cum istis tam fœderata sunt corda, ut solis nominibus discreti, sacrilegijs autem suis inueniantur vniti: quia & si uetus testamentum; quod isti se suscipere simulant, Manichæi refutant, ad unum tamen finem utrorunque tendit intentio, cùm quod isti recipiendo corrumpunt, illi abdicando impugnant. In execrabilibus autem mysterijs eorum, quæ quanto immundiora sunt, tanto diligentiùs occultantur, vnum prorsùs nefas, una est obscœnitas, & similis turpitudo. Quam & si eloqui erubescimus, solicitissimis tamen inquisitionibus indagatam, & Manichæorum, qui comprehensi sunt, confessionibus detectam, ad publicam fecimus peruenire notitiam, nè vllo modo possit dubium uideri, quod in iudicio nostro, cui non solùm frequentissima præsentia sacerdotum, sed etiàm illustrium uirorum dignitas & pars quædam senatus ac plebis interfuit, ipsorum qui omne facinus perpetrârant, ore reseratum

*Dictinij

*scriptis

est, sicut ea, quæ ad dilectionem tuam hunc dicximus, gesta demonstrant. Quod autem de Manichæorum fœdissimo scelere, hoc etiam de Priscillianistarum incestissima consuetudine olim compertum, multumq; vulgatum est. Qui enim per omnia sunt impietate sententiæ pares, non possunt in sacris suis esse dissimiles. Decursis itaq; omnibus, quæ libelli series cōprehendit, & à quibus commonitorij forma non discrepat, sufficienter (ut opinor) ostendimus, quid de his, quæ ad nos fraternitas tua retulit, sentiamus: & quàm non sit ferendum, si tam profanis erroribus etiam quorundam sacerdotum corda consentiunt, vel (ut mitius dicatur) non resistunt. Qua conscientia honorem sibi superiorum debitum vendicant, qui pro animabus sibi creditis non laborant? Bestiæ irruunt, & ouium septa non claudunt. Fures insidiantur, & excubias non prætendunt. Morbi crebrescunt, & remedia nulla prospiciunt. Cum autem etiam illud addunt, ut his, qui sollicitius agunt, consentire detrectent: & impietates, olim toto orbe damnatas, subscriptionibus suis se anathematizare dissimulent: quid de se intelligi volunt, nisi quod non de numero fratrum, sed de parte sint hostium? In eo verò, quod in extrema familiaris epistolæ tuæ parte posuisti, miror cuiusquam catholici intelligentiam laborare, tanquam incertum sit, an descendente ad inferna Christo, caro eius requieuerit in sepulcro: quæ sicut verè & mortua est & sepulta, ita verè est die tertia suscitata. Hoc enim & ipse Dominus denunciauerat, dicens ad Iudæos: *Soluite templum hoc, & in triduo suscitabo illud.* Vbi euangelista subiungit: *Hoc autem dicebat de templo corporis sui.* Cuius rei veritatem etiam David propheta prædixerat, loquens sub persona Domini saluatoris, & dicens: *Insuper & caro mea requiescet in spe: Quoniam non derelinques animam meam in inferno, nec dabis sanctum tuum videre corruptionem.* Quibus utiq; verbis manifestum est, carnem Domini & verè sepultam requieuisse, & corruptionem non subijsse, quia celeriter uiuificata reditu animæ, resurrexit. Quod nō credere, satis impium est, & ad Manichæi Priscillianiq; doctrinam pertinere, nō dubium est, qui sacrilego sensu ità se Christū simulant confiteri, vt & incarnationis & mortis & resurrectionis auferant veritatem. Habetur ergò inter uos episcopale concilium & ad eum locum, qui omnibus opportunus sit, vicinarum prouinciarum conueniant sacerdotes, ut secundum ea, quæ ad tua consulta respondimus, plenissimo disquiratur examine, an sint aliqui inter episcopos, qui huius hæreseos cōtagio polluantur, à communione sine dubio separandi, si nefandissimā sectā per omnium sensuum prauitates damnare noluerint. Nulla enim ratione tolerandū est, vt qui prædicandæ fidei suscepit officium, is contra euangeliū Christi, contra Apostolicam doctrinā, contra vniuersalis Ecclesiæ symbolū audeat disputare. Quales illic erunt discipuli, vbi tales docebunt magistri? quæ illic religio populi, quæ salus plebis, ubi contra humanā societatē, pudoris sanctitas tollitur, coniugiorū fœdera auferuntur, propagatio generationis inhibetur, carnis natura damnatur, contra verū autē Dei veri cultū, Trinitas deitatis negatur, personarum proprietatē confundit, anima humana diuinæ essentiæ prædicatur, & eadē ad diaboli arbitriū carne concluditur: Dei filius per id, quod est virgine natus, non per id, quod ex patre natus est, unigenitus prædicatur: idemq; nec vera Dei proles, nec verus virginis partus asseritur, vt per falsam passionē mortemq; non verā, nec uera resurrectio carnis de sepulcro resumptæ credatur. Frustrà autē utuntur catholico nomine, qui istis impietatibus non resistunt. Possunt hæc credere, qui possunt talia patienter audire. Dedimus itaq; literas ad fratres & coepiscopos nostros, Tarraconenses, Carthaginenses, Lusitanos, atq; Gallæcos, eisq; concilium synodi generalis indiximus. Ad tuæ dilectionis sollicitudinem pertinebit, ut nostræ ordinationis authoritas, ad prædictarum prouinciarum episcopos deferatur. Si autem aliquid (quod absit) obstiterit, quominus possit celebrari generale concilium, Gallæciæ saltem in unum conueniant sacerdotes, quibus congregandis fratres nostri Hydatius & Ceponius imminebunt, coniuncta cum eis instantia tua, quo citius uel prouinciali conuentu remedium tantis vulneribus afferatur. Data XII. Calend. Augusti. Calepio & Ardabure viris clarissimis consulibus.

Ioan. 2. Psalm. 15.

Hæretica patienter audit, pōt, & credere. Gallæcianos. A. D. 447. supra ep. 4 Calepius hic dicitur Albinus, alijs Calepius.

¶Epistola 90. eiusdē, ad Rusticū, Rauennium, Venerium, & cæteros episcopos Galliarum.

LEO episcopus Romæ, Rustico, Rauēnio, Venerio, cæterisq; Galliarum episcopis. Impletis per misericordiam Dei cōmunibus votis, dignum est, fraternitatem vestrā tantorum gaudiorum habere consortiū. Nā fratres, qui vice mea Orientali synodo præsederunt, ad nos reuertisse, significo, confirmata catholicæ fidei, & glorificata apostolicæ prædicationis triumpho, quod etiam hi, qui ad deuiandum vel seducti fuerant, uel impulsi, recepta ueritatis luce, lætantur. Siquidē omnes Dñi sacerdotes, in una sententia, sancto spiritu docente, consenserunt. Et de sacramento Dñicæ incarnationis, in quā multorum intelligentia caligabat, ità tenebræ erroris ablatæ sunt, ut in uno Dño nostro, vero Dei & hominis filio, nec de humanitatis ambigatur natura, nec de Deitatis essentia. In impios autem nefandi erroris authores, qui indignos se DEI gratia iudicantes, correctionis uti remedijs noluerunt, qualis sit lata sententia, exemplaria, quæ misimus, edocebunt: ut agnoscat vestra dilectio, fratres charissimi, in sancto examine diuinum non

defuisse

desuisse iudicium, quo & vindicta retributa est obduratis, & pax impensa correctis. Dñs vos incolumes custodiat, fratres charissimi.

Epistola eiusdē XCIII. ad episcopos Galliarum & Hispaniarum, de pascha.

DILECTISSIMIS fratribus, uniuersis episcopis catholicis, per Galliā & Hispaniam cōstitutis, Leo. Cùm in omnibus diuino rum præceptorū regulis exequēdis, sacerdotalē obseruantiam oporteat esse concordē, maximè nobis principaliter prouidēdū est, nè i paschalis festi die vel ignorantia, vel præsumptio peccatum diuersitatis incurrat. Vnde quia tēpus sacratissimæ solennitatis ita dispositos habet limites suos, ut salutare sacramentum nunc citiùs, nunc tardiùs oporteat celebrari: non desinit Apostolicæ sedis solicitudo prospicere, nè deuotio ecclesiastica aliquo turbetur incerto. Quū igitur in quibusdam adscriptionibus patrū, futurū proximè pascha Dñi, ab alijs in diē xv. Kal. Maij, ab alijs in diem viij. Kalēdarum earundem inueniretur adscriptū, tamē me diuersitas ista promouit, vt clementissimo principi Martiano curā de hac re animi mei panderem, vt percipiente ipso, ab his, qui habent huius supputationis peritiam, diligentiùs illic difficulta ratione quæreretur, quo die posset veneranda solēnitas rectiùs celebrari. Quo rescribente, viij. Kalend. Maij definitus est dies. Quia ergò studio vnitatis & pacis malui Orientaliū definitioni acquiescere, q̃ in tantæ festiuitatis obseruantia dissidere: nouerit fraternitas vestra, die viij. Kalendarum Maiarum, ab omnibus resurrectionē Dñicam celebrandam, & hoc ipsum per vos alijs esse fratribus intimandum, vt diuinæ pacis consortio, sicut vna fide iungimur, ita vna solennitate feriemur.

Epistola 94. eiusdem, ad episcopos & presbyteros, intra Thraciam prouinciam constitutos.

DOMINIS Fratribus meritò beatissimis, in Christo venerabilibus, Samarthoni, Carathoni, Desiderio episcopis, & presbyteris oīum ecclesiarū, q̃ sunt intra prouinciā Thraciam constitutæ, Leo, Victorius, Eustathius, episcopi. Tātū seculi potestates circa sacerdotalem ordinem reuerentia præualuere, etiàm hi, quos sub Imperiali nomine terris diuina potentia esse præcepit, vt ius distringendorum negociorū episcopis sanctis intra diualia constituta permiserint. Quod cùm & iuris antiqui formulis, & illibatis frequentiùs sit legibus confirmatum, præsenti tñ tempore a plerisq; inuenimus fuisse calcatū. Nam prætermisso sacerdotali iudicio, passim ad examen secularem transiere. Quocircà nobis visum est, ut hanc & sacræ legis & nostri ordinis contumeliam, & ad præsens vlcisceretur plena districtio, & obseruandā formulam constitueret in futurum. Censemus itaq;, vt quicunque, prætermisso sacerdote ecclesiæ suæ, ad disceptationem venerit secularium, sacris liminibus expulsus, à cælesti arceatur altario: neque vllus

post hanc diffinitionem, q̃ cōmuni sedit arbitrio, quicquā sibi vltra præscriptum vendicare nitatur, & ita fiet, vt his qui antè errauēre, cōgrua emendatione se corrigant: & qui sub obseruatione clericali cælesti probatur seruire officio, ex clero abijciendum se nouerit, si prætermisso sacerdotū iudicio, secularem adierit potestatem. Quod ideò singulos, vniuersosq; volumus agnoscere, ut quod pleno iustitiæ & iuris ordine constitutum est, effectum totius firmitatis in omnibus clericorū negocijs sortiatur. Sanè si clericus laicum pulset, priùs se audiri ab episcopis poscat: tū si petitioni suæ laicum viderit obuiare, ex permissu episcopi sui, in seculi moderatores disceptatione confligat. Leo episcopus scribit, Victorius episcopus scribit, Eustathius episcopus scribit.

Clerici ne adeant Tribunalia secularia.

Epistola eiusdem XCV. ad Leonem Augustum.

CAPITVLORVM SEQVENTIS epistolæ tituli.

De blasphemijs Nestorij & Eutychetis, eorumq; digno anathemate. 1

Quòd in una Dñi IESV persona, gemina sit Deitatis & humanitatis asserēda natura. 2

De capitulis fidei, ex sanctorum patrū libris collectis. 3

CAPITVLVM I.

LEO episcopus, Leoni Augusto. Promisisse me memini, venerabilis Imperator, in causa fidei, de qua clementiam tuam non piè esse solicitam, pleniorem humilitatis meæ dirigendum esse sermonem: quem nunc (auxiliante Domino) fideli occasione persoluo, vt sancto pietatis tuæ studio, vtilis (quantùm arbitror) deesse non possit instructio. Quamuis enim sciam clementiā tuā humanis institutionibus non egere, & syncerissimā de abundantia spiritussancti hausisse doctrinam, officij tamen mei est, & patefacere quod intelligis, & prædicare quod credis, ut ignis ille, quem Dñs veniens misit in terrā, motu crebræ meditationis agitatus sic concalescat, vt ferueat: & sic inflammetur, ut luceat. Magnas enim caligines Eutychiana hæresis Orientis partibus inferre molita est, & ab illa luce, quæ (sicut euangelium loquitur) lucet in tenebris, & tenebræ eam non comprehenderunt, imperitorum oculos tentauit auertere. Cumque ipsa in suam reciderit cæcitatem, nunc in discipulis recrudescit, quod in authore defecit. Non longo namq; temporis interuallo catholica fides, q̃ est singularis & vera, cuiq; nihil addi, nil ve minui potest, à duobus est hostibus appetita, quorum prior Nestorius, Eutyches secundus emersit, qui Ecclesiæ Dei duas hæreses sibimet contrarias inferre voluerunt, vt vterq; a prædicatoribus veritatis meritò damnaretur: quia insanū nimis & sacrilegum,

Epist. 73. id promisse tat.

Lucæ 12. f

Ioan. 1. b

legum fuit, quod varia falsitate ambo senserunt, Anathematizetur ergò Nestorius, qui B. virginem Mariam, non Dei, sed hominis tantummodò credidit genitricē, vt aliam personam carnis, aliam faceret deitatis: nec vnum Christum in verbo Dei & carne sentiret, sed separatim atque seiunctim alterū filiū Dei, alterū hominis prædicaret, cùm manente illa incōmutabili verbi essentia, quæ ei cum patre & spiritusancto intemporalis atque coæterna est, ità intra virginea viscera verbū caro sit factū, vt per id, quod ineffabile est, sacramentū vno conceptu, vnoq; partu, secundùm veritatē vtriusq; naturæ, ea virgo & ancilla Dñi esset, & mater. Quod etiam Elisabeth (sicut Lucas euangelista declarat) intellexit, & dixit: (Vnde hoc mihi, vt veniat mater Dñi mei ad me?) Eutyches quoque eodē percellatur anathemate, qui per impios veterum hæreticorū volutatus errores, tertiū Apollinaris dogma delegit, vt negata humanæ carnis atq; animæ veritate, totum Dñm nostrum Iesum Christū vnius assereret esse naturæ, tāquàm verbi Deitas ipsa se in carnem animamq; conuerterit, & concipi ac nasci, nutriri & crescere, crucifigi ac mori, sepeliri ac resurgere, & ascendere in cœlum, & in patris dextra, vnde ad iudicādos viuos & mortuos veniet, cōsidere, diuinæ tātùm essentiæ fuerit, quæ nihil horum in se, sine carnis recipit veritate: quoniam natura vnigeniti, natura est patris, natura est Spiritussancti. Simulq; impassibilis, simul est incōmutabilis, sempiternę Trinitatis indiuisa vnitas, & consubstantialis æqualitas. Vnde si ab Apollinaris peruersitate Eutychianus quisq; desciscit, ne cōuincatur Deitatem passibilem sentire atque mortalem, & tamen verbi incarnati, id est, verbi & carnis vnā audet pronunciare naturam, manifestè in Valentini & Manichęi transit insaniam, & mediatorem Dei & hominum, hominem Iesum Christum, simulatoriè credit omnia egisse, nec humanum in ipso corpus, sed phantasticam corporis speciem oculis apparuisse cernentium. Quæ impietatis mēdacia, quoniam olim fides catholica detestatur, & talium assertionum sacrilegia, concordibus per totum mundum beatorum patrum dudùm sunt damnata sententijs: non dubium est, eam nos fidem prædicare atque defendere, quam sancta synodus Nicæna confirmauit, dicens: Credimus in vnū Deum patrem omnipotentem, omnium visibilium & inuisibilium factorem, & in vnum Dominum nostrum Iesum Christum filiū Dei, natum de patre vnigenitum, hoc est, de substantia patris, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, natum, non factū, vnius substantię cum patre, (quod Gręci dicūt Homousion) per quem omnia facta sunt, siue quę in cœlo, siue quę in terra. Qui propter nos, & propter nostram salutem descendit de cœlo, & incarnatus est, & homo factus, passus est, & resurrexit tertia die. Ascendit ad cœlos, inde venturus iudicare viuos & mortuos. Et in Spiritum sanctum. In qua professione hoc euidentissimè continetur, quod etiā nos de Domini incarnatione confitemur & credimus, qui ad salutem humani generis reformādam, veram carnem nostrę fragilitatis, non de cœlo secum detulit, sed in vero virginis matris assumpsit.

Lucæ 1. d

2 Quicunque ergò illi sunt ità obcæcati, & à lumine veritatis alieni, vt verbo Dei à tempore incarnationis, humanę carnis denegent veritatem: ostendant, in quo sibi Christianum nomen vsurpent, & cum euangelio veritatis qua ratione concordent, si B. Virginis partu, aut caro sine deitate, aut deitas est orta sine carne. Sicut enim negari non potest, Euangelista dicente, (quòd verbum caro factum est, & habitauit in nobis:) ità negari non potest, beato Paulo Apostolo prædicāte, (quòd Deus erat in Christo, mundū reconcilias sibi.) Quę autem reconciliatio esse posset, qua humano generi propitiaretur Deus, nisi omnium causam mediator Dei hominumque susciperet? Qua verò ratione veritatem mediatoris impleret, nisi qui in forma Dei æqualis est patri, in forma serui particeps esset & nři? vt mortis vinculum, vnius præuaricatione cōtractū; vnius morte (qui solus morti nihil debuit) solueretur? Effusio enim pro iniustis sanguinis iusti Christi, tam potens fuit ad priuilegium, tam diues ad precium, vt si vniuersitas captiuorum in redemptorem suum crederet, nullum diaboli vincula retinerent: quoniam sicut Apostolus ait, (Vbi abundauit peccatū, superabundauit & gratia.) Et cùm sub peccati præiudicio nati, potestatem acceperint ad iustitiam renascendi: validius factum est donū libertatis, quàm debitū seruitutis. Quam itaque sibi in huius sacramēti pręsidio spem relinquunt, qui in saluatore nostro negant humani corporis veritatem? Dicant, quo sacrificio reconciliati: dicant, quo sanguine sint redempti. Quis est, vt ait Apostolus, (qui tradidit semetipsum pro nobis oblationē & hostiam Deo in odorem suauitatis?) Aut quod vnquàm sacrificiū sacratius fuit, quàm quod verus & æternus pōtifex altari crucis, per immolationem suæ carnis imposuit? Quamuis enim multorum sanctorum in cōspectu Domini preciosa mors fuerit, nullius tamen insontis occisio, redemptio fuit mūdi. Acceperunt iusti, non dederunt, coronas: & de fortitudine fidelium, exempla nata sunt patientiæ, non dona iustitię. Singulares quippe in singulis mortes fuerunt, nec alterius quisquā debitum suo fine persoluit, cùm inter filios hominum vnus solus Dominus noster Iesus Christus, qui verè erat agnus immaculatus, extiterit, in quo omnes crucifixi, omnes mortui, omnes sepulti, omnes sunt etiam suscitati: de quibus ipse dicebat: (Cùm exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipsum.) Fides enim vera, iustificans impios, & creans iustos,

Ioan. 1. d
2. Cor. 5. d
Rom. 5. b
Ephes. 5. a
Psal. 115. a
Ioan. 12. c

ad

ad humanitatis suæ tracta participem, in illo acquirit salutem, in quo homo solo se inuenit innocentem, liberum habens per gratiã Dei de eius potentia gloriari, qui contra hostem humani generis in carnis nostræ humilitate congressus, his victoriam suã tribuit, in quorum corpore triumphauit. Licèt ergò in vno Dño nostro Iesu Christo, vero Dei atque hominis filio, verbi & carnis vna persona sit, quæ inseparabiliter atque indiuisè cõmunes habeat actiones: intelligendæ tamen sunt ipsorum operum qualitates, & syncerae fidei contemplatione cernẽdũ est, ad quæ prouehatur humilitas carnis, & ad quæ inclinet altitudo diuinitatis: quid sit, quod caro sinè verbo nõ agit: & quid sit, quod verbum sinè carne non
Lucæ 1. c efficit. Sine verbi enim potẽtia nec conciperet virgo, nec pareret, & sine veritate carnis ob-
Lucæ 2. a uoluta pannis infantia nõ iaceret. Sine verbi potentia non adorarent Magi puerum, stella
Matth. 2. a indice declaratum: & sine veritate carnis non iuberetur in Aegyptum transferri puer, & ab
Matth. 2. b Herodis persecutione subduci. Sine verbi potentia non diceret vox patris missa de cœlo:
Matth. 3. d Hic est filius meus dilectus, in quo mihi benè
Marc. 1. b complacui, ipsum audite. & sine veritate car-
Ioan. 1. d nis non protestaretur Ioannes: Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Sine verbi potentia nõ fieret redintegratio debilium, & vi-
Ioan. 11 f uificatio mortuorum: & sine veritate carnis,
Matth. 4. a Marc. 4 d nec cibus ieiunio, nec somnus esset necessarius fatigato. Postremò, sine verbi potentia non se
Ioan. 10. d Ioan. 14 d Dñs patri profiteretur æqualẽ, & sine veritate carnis non idem diceret patrẽ se esse maiorem, cùm catholica fides vtrunque suscipiat, vtrunque defendat, quę secundùm confessio-
Matt. 16. c nem B. Apostoli Petri, vnum Christũ Dei viui filium, & hominẽ credit, & verbum. Quamuis itaque ab illo initio, quo in vtero virginis verbũ caro factũ est, nihil vnquàm inter vtranq; formam diuisionis extiterit, & per omnia incrementa corporea vnius personę fuerint totius tẽporis actiones, ea ipsa tñ, quæ inseparabiliter facta sunt, nulla permixtione cõfundimus: sed quid cuius formæ sit, ex operũ qualitate sentimus. Dicant ergò isti hypocritæ, cæcis mẽtibus lumen nolunt recipere verita-
Ioan. 19 d tis, in qua forma crucis ligno Dñs maiestatis
Ibidem g Christus affixus sit? quid iacuerit in sepulcro?
Matt. 28. a & reuoluto monumẽti lapide, quæ tertio die carne resurrexerit? & in qua post resurrectionem suam non credentes quosdã discipulos,
Luc. 24. d arguebat, & hæsitationẽ cunctantium confu-
Luca vlt. f tabat, cùm diceret: (Palpate & videte, quia spi-
„ ritus carnem & ossa nõ habet, sicut me vide-
Ioan. 20. g tis habere.) Et Apostolo Thomæ: (Infer ma-
„ num tuam in latus meũ, & vide manus meas
„ & pedes, & noli esse incredulus, sed fidelis.) Qua vtique manifestatione corporis sui, iam hæreticorum mẽdacia destruebat, vt vniuersa Ecclesia Christi imbuenda doctrinis, hoc sibi non dubitaret credendum, quod Apostoli susceperant prædicandum. At si in tãta luce ve-

ritatis tenebras suas hæretica obduratio non relinquit, ostendant, vnde sibi spem vitæ polliceantur æternæ, ad quam nisi per mediatorem Dei & hominũ, hominẽ Iesum Christũ, non potest perueniri. Sicut enim ait beatus Actor. 4 c
Petrus Apostolus, (non est aliud nomen datũ „
hominibus sub cœlo, in quo oporteat nos sal- „
uos fieri:) nec est redemptio captiuitatis hu- „
manæ, nisi in sanguine eius, q dedit semetipsum redemptionem pro omnibus: & qui (si- 1. Tim. 2. b
cut prædicat beatus Apostolus Paulus) (cùm in forma Dei esset, non rapinã arbitratus est, Philip. 2. b
esse se æqualem Deo, sed semetipsum exinaniuit formam serui accipiens, in similitudinem „
hominũ factus, & habitu inuentus vt homo, „
humiliauit semetipsum, factus obediens vsq; „
ad mortem, mortem autem crucis.) Propter „
quod & Deus exaltauit illum, & donauit illi nomẽ, quod est super omne nomen, vt in nomine Iesu omne genu flectatur cœlestiũ, terrestrium & infernorum, & omnis lingua cõfiteatur, quia Dñs Iesus Christus in gloria est Dei patris. Cùm ergò vnus sit Dominus Iesus Christus, & veræ Deitatis veræque humanitatis in ipso vna prorsùs eademq; persona sit, exaltationem tamen, quia illum (sicut doctor gẽtium dicit) exaltauit Deus, & donauit Philip. 2. b
illi nomen, quod super omne nomẽ excellit, ad eam intelligimus pertinere formã, quę ditanda erat tantæ glorificationis augmento.

In forma quippe Dei, æqualis erat filius patri, & inter genitorem atque vnigenitum nulla in essentia erat discretio, nulla in maiestate diuersitas, nec per incarnationis mysterium aliquid decesserat verbo, quod ei patris munere redderetur. Forma autem serui, per quam impassibilis Deitas sacramentum magnæ pietatis impleuit, humana humilitas est, quæ in gloriam diuinæ potestatis euecta, est in tantam vnitatẽ, ab ipso conceptu virginis, Deitatis & humanitatis conserta, vt nec sine homine diuina, nec sine Deo ageretur humana. Propter quod sicut Dñs maiestatis dicitur crucifixus, ità qui ex sempiternitate æqualis Deo, dicitur exaltatus: quia inseparabiliter manente vnitate personæ, vnus atq; idem est & totus hominis filius propter carnem, & totus Dei filius propter vnam cum patre deitatem. Quicquid ergò in tempore accepit Christus, secundùm hominem accepit, cui, quæ non habuit, conferrentur. Nã secundùm potentiam Deitatis, indifferẽter omnia quæ habet pater, etiam filius habet: & quæ in forma serui à patre accepit, eadẽ in forma Dei etiam ipse donauit.

Secundùm formam enim Dei, ipse & pater Ioan. 10. f
vnum sunt: secundùm formam autem serui, non uenit facere uoluntatem suã, sed uolun- Ioan. 6. d
tatem eius qui misit eum.

Secundùm formam Dei, sicut pater habet uitã in semetipso, sic dedit & filio uitam ha- Ioan. 5. d
bere in semetipso.

Secundùm formam serui, tristis est anima Matt. 26. d

eius vsq; ad mortẽ. Et idem ipse est (sicut ait 2. Cor. 8. b Apostolus) & diues, & pauper.

Diues, quia euangelista dicente, In principio erat verbum, & verbũ erat apud Deum, & Ioan. 1. b Deus erat verbũ, hoc erat in principio apud Deum, Omnia per ipsum facta sunt, & sinè ipso factum est nihil.

Pauper verò, quia propter nos verbum caro factum est, & habitauit in nobis. Quæ autem est eius exinanitio, quęve paupertas, nisi formæ seruilis acceptio? per quam, verbi maiestate velata, dispẽsatio humanæ redemptionis impleta est. Nam quia captiuitatis nostræ resolui originalia vincula non poterant, nisi existeret homo nostri generis nostræque naturę, quem peccati præiudicia non tenerẽt, Coloss. 2. c & qui immaculato sanguine suo chirographum lætale dilueret, sicut ab initio erat diuinitùs præordinatam? ità est in plenitudine præfiniti temporis factum, vt multis modis significata promissio, in diu expectatũ veniret effectum, nec posset esse ambiguũ, quod continuis testificationibus semper fuerat nũciatum. In magno autem sacrilegio se versari hæreticorum manifestat impietas, cùm sub specie Deitatis honorandæ, humanæ carnis in Christo denegant veritatem, & religiosè existimans credi, si dicatur in saluatore nostro verum non esse, quod saluat, cùm ità secũdùm promissionem omnia secula * pcurrẽtẽ, mundus sit Deo reconciliatus in Christo, vt nisi verbum dignaretur caro fieri, nulla posset caro saluari. Omne enim sacramentum fidei Christianæ, magno (vt hæretici volunt) decoloratur obscuro, si lux veritatis, sub mẽdacio putatur latuisse phantasmatis. Non ergò quisquam sibi erubescendum existimet Christianus, de nostri ĩ Christo corporis veritate, quia oẽs Apostoli, Apostolorumque discipuli, & præclari ecclesiarum quiq; doctores, qui ad martyrij coronam, vel ad confessionis meruere gloriã peruenire, in huius fidei lumine splenduerunt, consonis vbique sententijs intonantes, ꝙ in Dño Iesu Christo, Deitatis & carnis vna sit confitenda persona. Qua autem rationis similitudine, qua diuinorũ voluminũ portione heretica impietas se existimat adiuuari, q̃ veritatẽ negat corporis Christi, cùm hanc non lex testificari, non prophetia pcinere, non euangelia docere, non ipse destiterit Christus ostendere? Quęrãt p omnem seriem scripturarum, quò tenebras suas fugiant, non quo verum lumẽ obscurẽt: & p omnia secula ità veritatẽ inueniẽt coruscãtẽ, vt magnum hoc & mirabile sacramentũ, ab initio videant creditũ, quod est in fine cõpletum. De quo, cùm sanctarũ literarũ nulla pars sileat, sufficit q̃dam cõsona veritatis signa posuisse, quibus diligentia fidei in splendidissimam latitudinem dirigatur, & syncera intelligentiæ luce perspiciat, ꝙ in filio Dei, qui se incessabiliter filiũ hominis & hominem profitetur, non sit Christianis erubescendũ, sed constantissimè gloriandũ. Vt autẽ pietas tua cum venerabiliũ patrũ prędicationibus nos concordare cognoscat, aliquãtas eorũ sententias huic credidi subijciendas esse sermoni: Quibus si diligentis attendere recensitis, non aliud nos prædicare reperies, quàm quod sancti Patres nostri toto orbe docuere: nec quenquam ab illis, nisi solos impios hęreticos, discrepare. His igitur, gloriosissime & venerabilis Imperator, quanta potui breuitate perstrictis, cum inspirata tibi diuinitùs fide etiam nostram prædicationem vnitam esse cognosce, nec in aliquo nos ab Euangelica Apostolicaque doctrina, vel à catholicæ professionis 1. Tim. 3. d symbolo discrepare: quoniam, sicut docet beatus apostolus Paulus, magnum est pietatis sacramentum, quod manifestatum est in carne, iustificatum est spiritu, apparuit angelis, prædicatum est gentibus, creditum est in mundo, assumptum est in gloria. Quid igitur tuæ vtilius est saluti, quid tuę congruentius potestati, quàm vt paci ecclesiarum, Dñi, tua constitutione prospicias, & in omnibus tibi subditis DEI dona defendas, neque vlla ratione patiaris, per inuidiam diaboli ministros ipsius in cuiusquam sæuire perniciem, vt qui in hoc seculo temporali emines regno, in æternum merearis regnare cum Christo. Data 13. Calend. Septembris, Leone & Maioriano August. consulibus.

3 Sancti Hilarij Pictauiensis Episcopi & confessoris, in libro secundo, inter cętera: Hilarij Pictauié episcopi lib. 2. de fide, vel de Trinitate. Vnum igitur hóc est immobile fundamentum, vna hęc felix fidei petra, Petri ore confessa: Tu es (inquit) Christus filius Dei viui, Matth. 16. c tanta in se argumenta sustinens veritatis, quantę peruersitatum quæstiones, & infidelitatis calumniæ mouebuntur. Iam in cæteris dispensatio voluntatis paternæ est. Virgo, partus, & corpus, post quæ crux, mors, inferi, salus nostra est. Humani enim generis causa, Dei filius natus ex virgine & Spiritu sancto, ipso sibi in hac operatione consorte, & sua, Dei videlicet, inumbrante virtute, corporis sibi initia consẽuit, & exordia carnis instituit, vt homo factus ex virgine, naturam in se carnis exciperet, perq; huius admixtionis societatem, sanctificatum in eo vniuersi generis humani corpus existeret, vt quemadmodùm omnes in se, per id, ꝙ corporeum se esse voluit, conderentur: ità rursùm in oẽs ipse per id, quod eius est inuisibile, referretur. Dei igitur imago inuisibilis, pudorem humani exordij non recusauit: & per cõceptionem, partum, vagitum & cunas, omnes naturæ nostræ contumelias transcurrit. Quid tandèm dignum à nobis tantæ dignationis affectui rependetur? Inenarrabilis à Deo originis vnus vnigenitus Deus, in corpusculi humani formam sanctę virginis vtero insertus, accrescit. Qui omnia continet, & intra quem & per quem cuncta sunt, humani partus lege pfert: & ad cuius vocẽ Archãgeli atq; Angeli

mundi

mundi resoluentur elementa, vagitu infantiæ auditur. Qui inuisibilis & incomprehensibilis est, non visu, sensu, tactu moderandus, cunis est obuolutus. Hæc si quis indigna Deo recolit, tanto se maioris beneficij obnoxium confitebitur, quanto minus hæc Dei conueniunt maiestati. Non ille eguit homo effici, per quem homo factus est: sed nos eguimus, vt Deus caro fieret, & habitaret in nobis, id est, assumptione carnis vnius, membra vniuersæ carnis incoleret. Humilitas eius, nostra nobilitas est: contumelia eius, noster honor est. Quod ille est Deus in carne cõsistens, hoc nos vicissim in Deum ex carne renouari.

Ide Hila. lib. 9. vt supra. — ITEM eiusdem in libro nono inter cætera: Nescit planè vitam suam, nescit, qui Christum Iesum, vt verum Deum, ita & verũ hominem ignorat. Et eiusdem periculi res est, Christum Iesum vel spiritum Deum, vel carnem nostri corporis denegare. Omnis ergò, qui cõfitebitur me coram hominibus, confitebor & ego eum coram patre meo, qui est in cœlis. Qui autem negauerit me coram hominibus, negabo & ego eum coram patre meo, qui est in cœlis. Hæc verbum caro factum loquebatur, & homo Iesus Christus Dominus maiestatis docebat, mediator ipse in se ad salutem Ecclesiæ constitutus, & ipso illo inter Deum & homines mediatoris sacramento vtrunque vnus existens, dum ipse ex vnitis in idipsum naturis, naturę vtriusque res eadem est, ità tamen, vt neutro careret in vtroque, nè fortè Deus esse, homo nascendo, desineret, & homo rursus, Deus manendo non esset. Hæc itaque humanæ beatitudinis fides vera est, Deus & hominem prædicare, verbum & carnem confiteri: neque Deum nescire, quòd & homo sit: neque carnẽ ignorare, quod verbũ sit. (Matt. 10. d)

Idem vbi suprà. — ITEM eiusdem in eodem libro inter cætera: Natus igitur vnigenitus Deus ex virgine homo, & secũdùm plenitudinem temporum in semetipso profecturus in Deum hominẽ, hunc per omnia euãgelici sermonis modum tenuit, vt se filiũ Dei credi doceret, & hominis filium prædicari admoneret, loquens & gerens homo vniuersa quæ Dei sunt, loquens deindè & gerens Deus vniuersa quę hominis sunt: ità tamẽ, vt in ipso illo vtriusque generis sermone, nunquàm nisi cum significatione & hominis & Dei loquutus sit.

Idem vbi suprà. — ITEM alio loco in eodem libro inter cætera: Hinc itaq; fallẽdi simplices atque ignorãtes hæreticis occasio est, vt quæ ab eo secũdùm hominem dicta sunt, dicta esse secũdùm naturæ diuinæ infirmitatem mentiantur: & quia vnus atque idem est, loquens omnia, quę loquitur, de semetipso omnia eum locutum esse contendant. Nec sanè negamus, totum illum, qui eius manet, naturæ suæ esse sermonem. Sed si Iesus Christus, & homo & Deus est, & neque cùm homo, tum primùm Deus: neque cùm homo, tum nõ etiam & Deus, neque post hominem in Deo, non totus homo totus Deus: vnum atque idem, necessè est, dictorum eius sacramentum esse, quod generũ. Et cùm in eo secundùm tempus discernis hominem à Deo, Dei tum atque hominis discerne sermonem. Et cùm Deum atque hominẽ in tempore confiteberis, Dei atque hominis in tempore dicta dijudica. Cùm verò ex homine & Deo, rursum totius hominis, totius etiam Dei tempus intelligis, si quid aliud, ad demonstrationem eius temporis dictum est, tẽpori coaptato, quæ dicta sunt: vt cùm aliud sit ante hominem Deus, aliud sit homo & Deus, aliud sit post hominem & Deum totus homo, & totus Deus, non confundas temporibus & generibus dispensationis sacramentum, cùm pro qualitate generum ac naturarum, alium ei in sacramento hominis necesse est sermonem fuisse non nato, alium adhuc morituro, alium iã æterno. Nostri igitur causa hæc omnia Iesus Christus *manens, & corporis nostri homo natus, secundùm cõsuetudinem naturæ nostrę loquutus est, non tamẽ omittens naturę suę esse, quod Deus est. Nam tametsi in partu & passione & morte, naturę nostrę res peregerit, res tamen ipsas omnes virtute naturę suę gessit. Et reliqua. (*gerens.)

Idẽ vbi supra. — ITEM alio loco in eodem libro, inter cętera: Vidésne ità Deum & hominem prædicari, vt mors homini, Deo verò carnis excitatio deputetur? Nõ tamen vt alius sit, qui mortuus est, & alius sit per quem mortuus resurgit. Spoliata enim caro, Christus est mortuus: & rursum Christum à mortuis excitãs, idem Christus est, carne se expolians. Naturã Dei, in virtute resurrectionis intellige: dispensationem hominis, in morte cognosce. Et cùm sint vtraque suis gesta naturis, vnũ tñ Christũ Iesum eum memento esse, qui vtrunque est.

Idẽ vbi supra. — ITEM post pauca: Hęc igitur demonstranda à me paucis fuerunt, vt vtriusque naturę personam tractari in Domino Iesu Christo meminissemus: quia qui erat in forma Dei, formam serui accepit.

Athaš. Alexãdrini ex epistola ad Epictetum episcopum Corinthi. — ITEM sancti Athanasij Alexandrinę Ecclesię Episcopi & confessoris, ad Epictetum Corinthiorum episcopũ: Quomodò autem vel dubitare ausi sunt, qui dicuntur Christiani, si Dominus, qui ex Maria virgine processit, filius quidem substantia & natura Dei est: quod autem secundùm carnem, ex semine Dauid est & carne sanctę Marię?

Amb. Mediolaš. lib. 2. de fide, ca. 4. ad Gratianũ Imperatorem. — ITEM sancti Ambrosij episcopi, & cõfessoris Mediolanensis Ecclesię, ad Imperatorẽ Gratianum, in libro secundo de fide inter cętera: Vnde illud, quod lectum est, Dominum maiestatis crucifixum esse, non quasi in maiestate sua crucifixum putemus: sed quia idem Deus, idem homo: per diuinitatem Deus, per susceptionẽ carnis homo Christus Iesus, Dominus maiestatis dicitur crucifixus, quia cõsors vtriusq; naturę, id est, humanę atque diuinę, in natura hominis subijt passionem: vt indiscretè & Dominus maiestatis dicat esse,

qui passus est: & filius hominis, sicut scriptũ
Ioan. 3. b. & Ephe. 4. b — est, qui descendit de cœlo. ITEM alio loco in
eodem libro inter cætera: Sileant igitur inanes de sermonibus quæstiones, quia regnum
1. Cor. 4. d — Dei (sicut scriptũ est) non in persuasione verbi est, sed in ostẽsione virtutis. Seruemus distinctionẽ diuinitatis & carnis. Vnus in vtroque loquitur Dei filius, quia in eodẽ vtraque natura est: etsi idem loquitur, nõ vno semper loquitur modo. Intende in eo nunc gloriam Dei, nunc hominis passiones. Quasi Deus loquitur, quæ sunt diuina, quia verbũ est: quasi homo dicit, quæ sunt humana, quia in mea
Ex cap. 6. — substantia loqurbatur. ITEM eiusdem in libro de incarnatione Domini cõtra Apollinaristas: Sed dum hos redarguimus, emergunt alij, qui carnem Domini & diuinitatẽ dicant vnius naturæ. Quæ tantũ sacrilegium inferna vomuere? Iam tolerabiliores sunt Ariani, quorum per istos perfidiæ robur adolescit, vt maiore contentione asserant, Patrẽ & Filium & Spiritumsanctum, vnius non esse substantiæ, quia isti diuinitatem Domini & carnem,
Eodẽ libr. & capitulo. — substantiæ vnius dicere tentauere. ITEM infrà: Et hi mihi frequenter Nicæni Concilij tractatum se tenere commemorãt. Sed in illo tractatu patres nostri, non carnẽ, sed Dei verbum, vnius substantiæ cum patre esse dixere. Et verbũ quidẽ ex paterna processisse substãtia, carnem autem ex Virgine esse cõfessi sunt. Quomodò igitur Nicæni Concilij nomen obtenditur, & noua inducuntur, quæ nunquàm nostri sensere Maiores? Et reliqua.

Lib. 7. epist. 47. — ITEM eiusdem ad Irenæum episcopum inter cætera: Vnde pulchrè Apostolus eiusdem verbi repetitione vsus est, dicens de Domino Iesu: Cùm in forma Dei esset, non rapinam
Philip. 2. a — arbitratus est, esse se æqualem Deo, sed semetipsum exinaniuit, formam serui accipiens. Quid est, in forma Dei, nisi in plenitudine Deitatis, in illa perfectionis diuinæ expressione? Ergò cùm esset in plenitudine diuinitatis, exinaniuit se, & accepit plenitudinem naturæ & perfectionis humanæ. Sicut Deo nihil deerat, ità nec hominis consummationi, vt esset
Psal. 44. — perfectus in vtraque forma. Vnde & Dauid dicit: Speciosus forma præ filijs hominum. Cõcluditur Apollinarista, nec quò se vertat, habet: suis clauditur retibus. Ipse enim dixit, formam serui accepit, non seruus locutus est. Iterùm ergò interrogo: Quid est, in forma
Galat. 4. b — Dei? Respondet, In natura Dei. Sunt enim (ait Apostolus) qui non sunt natura dij. Quæro, quid sit, formam serui accipiens. Sine dubio, perfectionem naturæ & conditionis (vt dixi) humanæ, vt esset in hominum similitudine. Et pulchrè, nõ carnis, sed hominum dixit similitudinem, quia in carne eadem est. Sed quia sine peccato erat solus, omnis autẽ homo in peccato, in specie hominis videbat'.
Hiere. 17. b — Vnde & propheta ait: Et homo est, & quis cognoscet eum? Homo secundùm carnem, sed
Matth. 8. a — vltra hominem diuina operatiòne. Denique cùm leprosum tangeret, homo videbatur, sed
vltra hominem, cùm mũdaret. Et cùm Lazarum mortuum fleret, mortuum quasi homo — Ioan. 11. e
flebat: sed supra hominem erat, cùm mortuũ
vinctis iuberet pedibus exire. Homo videbatur, cùm penderet in cruce: sed supra hoiem, — Ioan. 19. d, Matt. 27. f
cùm reseratis tumulis, mortuos suscitaret. SANCTI Augustini episcopi Hipponeñ. ad Dardanum inter cætera: Noli itaque dubitare, ibi nunc esse hominem Christũ, vnde venturus est: memoriterque recole, & fideliter tene Christianam confessionem, quoniam resurrexit à mortuis, ascẽdit in cœlum, sedet ad dexteram patris: nec aliundè, quàm inde vẽturus est ad viuos & mortuos iudicandos. Et
sic venturus est, illa angelica voce testante, — Acto. 1. b
quemadmodùm est ire visus in cœlum, id est, in eadem forma carnis atque substantia, cui profectò immortalitatem dedit, naturam nõ abstulit. ITEM eiusdem in epistola ad Volusianum inter cætera: Nunc verò ità inter Deũ & homines mediator apparuit, vt in vnitate personæ copulans vtranque naturam, & solita sublimaret insolitis, & insolita solitis temperaret. ITEM eiusdem in expositione euan- — Tractatu 78 post medium.
gelij secundùm Ioannem inter cætera: Quid igitur hæretice, cùm Christus sit Deus & homo, loquitur vt homo, & calumniaris Deo? Ille in se naturam commendat humanam, tu in illo audes deformare diuinam?

Et iterùm infrà: Agnoscamus geminã sub- — Vbi suprà statim post.
stantiam Christi, diuinã scilicet, qua æqualis est patri: humanam, qua maior est pr̃. Vtrunque autem simul, non duo, sed vnus Christus, nè sit quaternitas, non Trinitas Deus. Sicut enim vnus est homo, anima rationalis & caro: sic vnus est Christus, Deus & homo: ac per hoc, Christus est Deus, anima rationalis, & caro. Christum in his omnibus, Christum in singulis confitemur. Quis est ergò, per quem factus est mundus? Christus Iesus, sed in forma Dei. Quis est sub Pontio Pilato crucifixus? Christus Iesus, sed in forma serui.

ITEM eiusdem cuius suprà: Quis non est — Quasi cõtinuè post præmissa.
derelictus in inferno? Christus Iesus, sed in anima sola. Quis resurrecturus, triduo iacuit in sepulcro? Christus Iesus, sed in carne sola. Dicitur ergò in his singulis Christus. Verùm hæc omnia nõ duo vel tres, sed vnus est Christus. Ideò ergò dixit, Si diligeretis me, gaude- — Ioan. 14. d
retis vtique, quia vado ad patrem: quoniam naturæ humanæ gratulãdum est, eò quòd sic assumpta est à verbo vnigenito, vt immortalis constitueretur in cœlo: atque ità fieret terra sublimis, vt incorruptibilis puluis sederet ad dexteram patris. SANCTI Ioannis Cõstantinopolitani episcopi, & confessoris in homilia de cruce & latrone inter cætera: Sed cur cũ cruce veniat, videamus, scilicet vt hi, qui eum crucifixere, suæ sentiant dementiæ cæcitatem. Et ideò impudentiæ eorum signum portatur.
Ideò Propheta ait: (Tunc lamẽtabuntur om- — Zach. 12. d
nes tribus terræ, videntes accusatorẽ, & agno- „
scentes

scentes peccatum.) Et quidem mirum est, si crucem portans adueniet, quandò & vulnera corporis ipsa demonstrat? Tunc enim (inquit) videbunt quem confixere. Et sicut post resurrectionem, Thomæ voluit diffidentiam confutare, & illi clauorum loca monstrauit, & lateris vulnera declarauit, & dixit, Mitte manum tuam, & vide, quoniam spiritus carnem & ossa non habet, sicut me videtis habere: sic & tunc ostendet vulnera, crucemq; demonstrabit, vt ostendat illum se esse, qui fuerat crucifixus. ITEM eiusdem in homilia de ascensione Domini: Nā sicut duobus inrgio separatis, vnus in medio positus, altercātium litē discordiamq; dissoluit, ita & Christus fecit. Deus nobis iustè irascebatur: & nos contemnebamus iratum, & clementem Dominum declinabamus: & se mediū Christus ingessit, & sociauit vtranque naturam: & nobis quod imminebat supplicium, ipse sustinuit. ITEM eiusdē episcopi in eadē homilia inter cætera: Christus igitur nostræ naturæ primitias obtulit patri, & oblatū donum miratus est pater. Quod tāta dignitas offerebat, & quod offerebat, nulla macula fœdabatur. Nam & suis manibus suscepit oblatū, & suæ sedis fecit esse participem, & quod plus est, ad partem suæ dexteræ collocauit. Cognoscamus, quis ille est, qui audiuit, Sede ad dexteram meam: quæ natura est, cui dixit, Esto meæ particeps sedis. Illa natura quæ audiuit: Terra es, & in terram ibis. Item eiusdem in eadem homilia inter cætera: Quo sermone vtar, quo verbo dicam, reperire non possum. Natura fragilis, natura contempta, & omnibus monstrata deterior, omnia vicit, omnia superauit, & omnibus hodierna die meruit excelsior reperiri. Hodiè angeli, vt diū desiderata ceperunt: hodiè Archangeli, quod multo tempore cupiebant, inspicere valuerunt. Naturam nostram in sede Dominica, immortali fulgentem gloria, peruiderunt.

SANCTI Theophili epi Alexandrini de epistola paschali, quā per Ægyptum destinauit: Cuius rei testis est ille, qui loquitur: (Omnes declinauere, simul inutiles facti sunt. Et prophetæ, Christi auxilium deprecantes: Domine, inclina cælos tuos, & descende.) Nō vt mutaret loca, in quo omnia sunt: sed vt propter salutem nostram, carnem humanæ fragilitatis assumeret, Paulo Apostolo eadem concinente: (Cùm esset diues, pro nobis pauper factus est, vt nos illius paupertate diuites essemus.) Venitq; in terras, & de virginali vtero, quē sanctificauit, egressus homo, interpretationem nominis sui Emmanuel, id est, Nobiscum Deus, dispensatione confirmans, mirum in modū cœpit esse, quod nos sumus; & non desijt esse, quod erat: sic assumens naturam nostram, vt quod erat, ipse non perderet. Quanquàm enim Ioannes scribat, (Verbum caro factum est, id est, alijs verbis, Deus homo factus est, verbum tamen non est versum in carnem, quia nunquam Deus esse cessauit.) de quo & sanctus loquitur: Tu autem idem ipse es. Et pater de cælo contestatur, & dicit: (Tu es filius meus dilectus, in quo mihi benè complacui.) Vt & homo factus, nostra confessione permanere dicatur quod fuit, priusquàm homo fieret, Paulo nobiscum eadem prædicante: (Iesus Christus heri & hodiè, ipse & in æternum.) In eo enim quod ait, ipse, ostendit eum pristinam nō mutasse naturam, nec diuinitatis suę imminuisse diuitias, quia propter nos pauper effectus, plenam similitudinem nostræ conditionis assumpserat.

Item eiusdem in alia epistola paschali contra Origenē, inter cætera: Vnus filius patris, nostriq; mediator, nec æqualitatem eius amisit, nec à nostro cōsortio separatus est. Inuisibilis Deus, & visibilis homo: forma serui absconditus, & Dominus gloriæ confessione credentium comprobatus. Neq; enim priuauit eum pater naturæ suæ nomine, postquā pro nobis homo, & pauper effectus est: nec in Iordane fluuio baptizatum, altero appellauit vocabulo, sed filium vnigenitum, Tu es filius meus dilectus, in quo mihi benè complacui. Nec similitudo nostra in diuinitatis est mutata naturam, nec diuinitas in nostræ naturę versa est similitudinē. SANCTI Gregorij episcopi Nazianzeni in homilia de Epiphania inter cætera: Cùm ergò processisset ex virgine Deus in ea, quam assumpserat, humana natura, vnum è duobus inuicèm contrarijs existēs, carne & spiritu, alid in Deum assumitur, aliud Deitatis gratia præstat.

Item infrà: Mistus est quidē, sed vt homo. Duplex enim erat in eo natura. Indè denique & laborauit ex itinere, indè & esuriit, & sitiuit, & contristatus est, & fleuit humani corporis lege. SANCTI Basilij epi Cappadocis: Cùm ergò quędam in Christo ità videamus humana, vt nihil à communi mortalium fragilitate distare videantur: quędam ità diuina, quę nulli alij, nisi illi ineffabili naturę conueniant Deitatis: hęret humanus intellectus angustia, & tantę admirationis stupore percussa, quò decliner, quid teneat, quò se vertat, ignorat. Si hominem putet, deuicto mortis regno, cum spolijs redeūtem à mortuis, cernit. Propter quod cum omni metu & reuerentia contemplandum est, vt in vno codemq; ità vtriusq; naturę veritas demonstretur, vt neq; aliquid indignum & indecens de diuina illa & ineffabili substantia sentiatur: neque rursum, quæ humanitùs gesta sunt, falsis illusa imaginibus æstimentur.

SANCTI Cyrilli epi Alexandrini Homo nominatus est, cùm sit natura Deus, Dei patris verbū: qm̄ similiter vt nos, sanguini cōmunicauit & carni. Sic enim in terris apparuit, non amittens id quod erat, sed assumens humanitatis naturā in sua ratione perfectā.

Item eiusdē in libro qui dicitur Scholia:

Vnus

Marginalia: Zach. 12. d; Ioan. 19. g; Ioan. 20. f; Luc. 24. f; Psalm. 109.; Matth. 22.; Gene. 3. d; Theop. Alexandrini ex epistola per Aegyptum missa.; Psalm. 13.; Psalm 143.; 2. Cor. 8. b; Matth. 1. d; Ioan. 1 b; Psal 101. & Heb. 1. d; Matt. 3 d; Marc. 1 b; & Luc. 3. e; Heb 13. b; Matt 3 d; Marc. 1 b; & Luc. 3. e; Cyrillus episcopus Alexandrinus.

Vnus igitur est, & ante incarnationem Deus verus, & qui in humanitate mansit id, quod erat, est, & erit. Non discernendū igitur vnum Dominum Iesum Christum, in hominē seorsùm, & seorsùm in Deum, sed vnū eundemq; Iesum Christum esse dicimus, nō ignorantes differentias naturarū, sed eas inconfusas inter se seruantes. ITEM, cuius suprà: Dicitur nanque tanquàm aliud in alio inhabitare, id est, diuina natura in humanitate, nō perpessa cōmixtionē, vt esset, quod non erat. Quicquid enim in alio habitare dicitur, non ipsum fit tale, quale est id, in quo habitat, sed aliud in alio magis intelligitur. At verò in verbi persona & humanitatis, nobis solam differentiā designat diuersitas naturarum. Vnus enim ex vtraque intelligitur Christus. Ergò in confusione (vt antè dixi) seruata inhabitasse ait verbum in nobis. Scit enim, vnum esse filiū vnigenitum, carnem factum & hominem. Item cuius suprà ad Nestorium:

Idem Cyrillus in epist. ad Nestorium. Ait igitur sancta & magna synodus, ipsum, qui est ex Deo patre natus naturaliter, filium vnigenitum, Deum verum de Deo vero, lumē de lumine, per quem & cum quo omnia fecerit pater, hunc descendisse, incarnatum esse, & hominem factum, passum esse, resurrexisse tertia die, & ascendisse rursus in cœlos. Hæc nos sequi verba debemus, his nos conuenit obtemperare dogmatibus, cōsiderantes quid sit, incarnatum esse & hominem factum Dei verbum. Non enim dicimus, quòd Dei natura conuersa, vel immutata facta sit caro: nec quòd in totum hominem, qui est ex anima & corpore, transformata sit: sed illud magis, q̄ carnē, animatam anima rationali, sibi copulauerit verbum, & sic substantialiter, ineffabiliter, & indepræhensibiliter factus sit homo, & nuncupatus sit etiam filius hominis, non nuda tātummodò voluntate, sed nec assumptione sola personæ, sed quòd diuersæ quidē naturæ in vnum conuenerint, vnus tamē ex ambabus Christus & filius, non euacuata aut sublata diuersitate naturarum per coniunctionem, sed quia simul nobis effecerunt vnū Dominum & Christum & filium, id est, diuinitas & humanitas, per arcanam illam ineffabilemque copulationis adunationem. Itaque is, qui ante secula omnia est natus ex patre, etiā ex muliere carnaliter dicitur procreatus in tempore. Non quia diuina ipsius natura de sacra virgine sumpsit exordiū, nec quòd propter seipsam opùs habuit secundò nasci post illam natiuitatē, quam habebat ex patre: (est enim ineptum & stultum hoc dicere, quòd is, qui ante omnia secula est consempiternus patri, secundæ generationis eguerit, vt esse inciperet) sed quia propter nos & propter nostrā salutem, naturam sibi copulauit humanam, & processit ex muliere, idcircò dicitur natus esse carnaliter. Neque enim priùs natus est homo communis de sancta virgine, & tunc demùm habitauit in eo verbum: sed in ipsa vulua vteroque virginali se cum carne coniunxit, & sustinuit generationem carnalem, carnis suę natiuitatem, suam faciens. Sic illum dicimus & passum esse, & resurrexisse: nō quia Deus verbū in sua natura passus sit aut plagas, aut clauorum transfixiones, aut alia vulnera, (Deus nanque incorporalis, extra passionem est) sed quia corpus illud, quod ipsius proprium factum est, passum est, ideò hæc omnia pro nobis ipse dicitur passus. Inerat enim in eo corpore, quod patiebatur, Deus, qui pati nō poterat. Simili modo & mortem ipsius intelligimus. Immortale enim & incorruptibile est naturaliter, & vita, & viuificans Dei verbum. Sed quia corpus ipsius proprium, gratia Dei, iuxta Pauli vocem, pro omnibus mortem gustauit, idcircò ipse dicitur mortem passus esse pro nobis. Non quòd ipse mortē esset expertus, quantùm ad ipsius naturam pertinet, (insania est enim, hoc vel sentire, vel dicere) sed quòd (vt suprà diximus) vera caro ipsius mortem gustauit. Ita & resurgente carne, ipsius rursus resurrectionem dicimus: non quia in corruptionem ceciderit, quod absit, sed quia eius resurrexit corpus. Ita Christum vnum & Dnm confitemur, non tanquàm hominem cum verbo coadorantes, ne diuisionis quædā species inducatur, sed vnum iam & eundem adorantes, quia non est alienum à verbo corpus suum, cum quo ipsi etiam assidet patri. Nec hoc ita dicimus, quasi duobus filijs assidentibus, sed vno cum carne per vnitatē: quia si talem copulationem factam per substantiā, aut quasi impossibilē, aut quasi parùm decoram, noluerimus accipere, in id incidimos, vt duos filios esse dicamus. Necessè est enim discernere, & dicere, hominem separatim fuisse sola filij appellatione honoratū: & rursùm, verbum quod est ex Deo, & nomine & veritate, filium Dei: sed discernere in duos filios, non debemos vnum Dominum Iesum Christum. Neque enim id adiuuat rectā fidei rationē, licèt nonnulli, nescio quam, perhibeāt copulationem personarum. Non dixit enim scriptura, verbum Dei personam hominis sibi assumpsisse, sed carnem factum esse. Id autem est ostendere, Dei verbum, similiter ac nos, participatum habuisse carnis & sanguinis, & corpus nostrum propriè suum fecisse, & hominem ex muliere processisse, non abiecta nec deposita Deitate, aut generatione illa, quam habebat ex patre, sed mansisse etiam in assumptione carnis Deum, quod erat. Hoc vbique recta fidei ratio protestatur. In tali sensu sanctos patres fuisse comperimus. Ideò illi non dubitarunt sanctam virginem dicere theotocon, non quòd verbi natura, Deitasque in sancta Virgine sumpsit exordium, sed q̄ ex ea natum sit sacrū illud corpus, animatum anima rationali, cui substantialiter adunatum Dei verbum, carnaliter natū esse dī.

Heb. 2. b

Ioan. 1. b

EPISTOLARVM LEONIS, FINIS.

IN CHALCEDONENSE CONCILIVM SVB LEONE PAPA PRIMO, præambula.

CHALCEDON Phrygia Hellespontiæ vrbs in Ponti Euxini ora sita ab ea parte, quæ cominus terris angustum mare reddit; Procerastis antè dicta, dein Compusa, postea cæcorum oppidum, quòd locum eligere nesciissent, septem stadia distans à Byzantio, tanto feliciore omnibus modis sede, vt inquit Plinius libr. 5. cap. 32. Meminit eius Ptolemæus lib. 5. cap. 1. Strabo lib. 12. qui eam dicit à Megarensibus conditam; atque Antoninus in suo Itinerario.

EPISTOLÆ PRÆAMBVLAE, CONCERNENTES CONCILIA Ephesinum secundum, prophanum, & Chalcedonense sanctum.

EPISTOLA FLAVIANI ARCHIepiscopi Constantinopolitani, ad Theodosium Imperatorem de fide.

Rescriptum de fide, factum manu propria Flauiani Archiepiscopi Constantinopolitani, datum ab eo poscenti Imperatori.

FLAVIANVS Episcopus Constantinopolitanus piissimo & amatori Christi Imperatori nostro Theodosio salutem. Nihil ita conuenit sacerdoti Dei & dogmatibus erudito diuinis, quàm paratum esse ad satisfactio- 2.Petr.3.c
nem omni poscenti rationem de spe, quæ in nobis est, & gratia. *Non enim erubesco euan-* Rom.1.b
gelium Dei: virtus enim Dei est ad salutem omni credenti. Quia igitur & nos misericordia regis omnium Christi Dei, sacerdotium tale euangelizare iussi sumus, sapimus rectè atque inculpabiliter, semper scripturas diuinas sequentes, & expositiones sanctorum patrum qui in Nicæa conuenerunt, & centum quinquaginta qui hic congregati sunt, & qui in Epheso sub sanctæ memoriæ Cyrillo, qui fuit Alexandrinus episcopus. Et prædicamus Dominum nostrum Iesum Christum, ante secula quidem ex Deo patre sine principio natum secundùm diuinitatem, in nouissimis autem diebus eundem propter nos & propter nostram salutem, ex Maria Virgine secundùm humanitatem, Deum perfectum, & hominem perfectum eundem in assumptione animæ rationalis & corporis; consubstantialem patri secundùm diuinitatem, & consubstantialem matri eundem secundùm humanitatem; ex duabus vtique naturis confitentes Christum post incarnationem ex sancta Virgine, & inhumanatum in vna substantia & in vna persona vnum Christum, vnum filium, vnum Dominum confitemur. Et vnam quidem verbi Dei naturam, incarnatam tamen & inhumanatam, dicere non negamus, eò quòd ex ambobus vnus atque idem sit Dominus noster Iesus Christus. Eos verò qui aut duos filios, aut duas subsistentias, aut duas personas annunciant, & non vnum eundem Dominum Iesum Christum, filium Dei viui prædicant, anathematizamus, & alienos esse ab Ecclesia iudicamus. Et ante omnes Nestorium impium anathematizamus, & sapientes quæ eius sunt, & loquentes ea, quæ abscindantur huiusmodi filiorum adoptione, promissa rectè credentibus. Et post hæc dicens, & in annotationibus scriptis: Domine Christe, adiuua nos Deus. Et iterum: Hæc scripsi itaque ad satisfactionem vestræ potestatis, & vt confundantur calumniam facientes nostræ bonæ & simplici in Christo conuersationi.

EPISTOLA LEONIS ARCHIepiscopi Romani ad Eutychem Constantinopolitanum abbatem.

DIlectissimo filio Eutycheti presbytero Leo episcopus. Ad notitiam nostram vestræ dilectionis literis &c. *Quære ibi: que epistola sexta in epistolis Leonis Papæ.*

EPISTOLA PETRI RAVENNAtis episcopi ad Eutychem abbatem.

DIlectissimo & merito honorabili filio Eutycheti presbytero, Petrus episcopus Rauennæ. Tristis legi tristes literas tuas, & scripta mœsta mœrore debito percurri. Quia sicut nos pax ecclesiarum, sacerdotum concordia, tranquillitas plebis, gaudere facit gaudio cœlesti, ita nos contristat & deiicit fraterna dissensio, præsertim cùm talibus oriatur ex causis. Triginta annis humanæ leges humanas adimunt quæstiones: & Christi generatio, quæ diuina lege scribitur inenarrabilis, post tot secula disputatione temeraria ventilatur. Quid Origenes principiorum scrutator incurrerit, quomodò Nestorius lapsus sit disputans de naturis, non latet prudentiam tuam. Magi Iesum in cunabulis Deum mysticis muneribus confitentur, & sacerdotes, quis sit qui virginali partu de Spiritusancto natus est, dolenda interrogatione disquirunt. Cùm vagitus latet Iesus in cunis, Gloria in excelsis Deo, clamat cœlestis exercitus. Et modò, quandò in nomine Iesu omne genu flectitur cœlestium, terrestrium & infernorum, originis eius quæstio commouetur. Nos frater charissime

Hic est Petrus ille, propter diuinam eloquentiam Chrysologus dictus, & propter sanctitatem diuorum numero ascriptus. • honore digno filio.

Esa.53.c.

Matth.2.

Luc.2.b

Phil.2.b

2 Cor. 5. d * inutiosè tissimeverò cum Apostolo dicimus: *Etsi nouimus Iesum secundum carnem, sed nunc iam non nouimus.* Nec possumus * curiosè perscrutari, qui iubemur honorem dare & timore reddere, expectare, non discutere quem iudicē confitemur. Hæc breuiter respondi, frater literis tuis, plura rescripturus, si ad me frater & coepiscopus noster Flauianus aliqua de hac causa scripta misisset. Si enim tibi displicet, quoniam scripsisti electum iudiciū, nos quomodo de his iudicare poterimus, quos neque vidimus propter absentiam, & quid intellexerunt, eorū taciturnitate nescimus? Iustus mediator non est, qui sic vnam partem audit, vt nihil alteri parti referuet. In omnibus autem hortamur te frater honorabilis, vt his quæ à beatissimo Papa Romanæ ciuitatis scripta sunt, obedienter attendas, quoniam B. Petrus, qui in propria sede & viuit & præsidet, præstat quærentibus fidei veritatem. Nos enim pro studio pacis & fidei, extra cōsensum Romanæ ciuitatis episcopi, causas audire non possumus. Incolumem tuam dilectionē Dominus tempore longissimo cōseruare dignetur, charissime & honoratissime fili. Authoritas summi pontificis vbiq; Romanus.

EPISTOLA LEONIS PAPÆ ad Flauianum Constantinopolitanum archiepiscopum, in qua querit, cur Eutyches à communione Ecclesiæ fuerit separatus.

DILECTISSIMO fratri Flauiano, Leo episcopus. Cùm Christianissimus & clementissimus Imperator sancta & laudabili fide &c. *Quære reliqua in epistolis Leonis Papæ, epist. 8.*

EPISTOLA FLAVIANI ARCHIepiscopi Constantinopolitani, siue rescriptum ad Leonem Papam vrbis Romæ.

DOMINO beatissimo & Deo amabili patri Leoni, Flauianus in Deo æternā salutem. Nulla res Diaboli venena compescit &c. *Quære reliqua in epistolis Leonis Papæ, in epistola quæ præmissam epistolam § sequitur.*

EPISTOLA SANCTISSIMI ARchiepiscopi Romæ Leonis, ad Faustum presbyterum.

DILECTISSIMO Fausto presbytero Leo episcopus. Gratum semper est mihi, tuam alloqui charitatem, & affectum salutationis exoluere: quoniam & scio te probabilem, & syncerissimæ fidei esse custodem, & qui non circunducitur omni vento doctrinæ, sed in fundamento prophetarum & apostolorum (qui Christus est) firmè consistere, vt cùm venerit filius hominis in diuinitate sua ad purgationem totius mundi, in electione reperiaris frumentum æternitatis, qui dignus thesaurizari possis in horreis. Suscepetis itaque literis per filium meum Parthenium, reciprocam salutationem exoluens, exhortor tuam beatitudinem fili charissime, vt non confundaris sic euangelio generationis Domini Iesu Christi filij Dauid, filij Abraham secundùm carnem, quoniam hæc fides vincit mundum, quando quis credit quia Iesus est filius Dei. Si quæ verò fidei quæstiones inueniuntur, admonemus, vt de his quæ ad communem vtilitatem pertinent, latas nobis scribas, libenter nobis suscipientibus qui ista detuleritе. Matth. 1. a 1. Ioan. 5. a

EPISTOLA EIVSDEM SYNOdica ad Flauianum Constantinopolitanum Archiepiscopum.

OMNEM quidem fraternitatem &c. *Hæc epistola, quæ in ordine prolemdinum epistolarum septima habenda est, hoc loco intermittitur, in fine tertiæ actionis Chalcedonensis Concilij inserenda. Et quoque in epistolis Leonis Papæ, epistola 59.*

EPISTOLA LEONIS PAPÆ AD Iulianum episcopum Coensem.

DILECTISSIMO fratri Iuliano. Licèt per eos, quos ab vrbe pro fidei causa direximus &c. *Quære reliqua in epistolis Leonis Papæ, epistola 11.*

EPISTOLA FLAVIANI ARCHIepiscopi Constantinopolitani, ad Leonem Papam vrbis senioris Romæ.

SANCTISSIMO & beatissimo patri & comsacerdoti Leoni, Flauianus in Domino salutem. Pietate & recta prædicatione verbi veritatis nihil honorabilius sacerdotibus, sicut nostri Deo amantissime. Omnis enim nostra spes atque salus, & retributio promissorū bonorum in his est. Propterea omnia facienda à nobis sunt, & laborandum pro vera fide, & expositionibus dogmatibusque sanctorum patrū, quatenus per omnia & inter omnes contusiones rerum integra hæc & inuiolata saluentur atque custodiantur. Necessarium itaque fuit nunc, etiam nos videntes pro orthodoxam fidem, & renouari Apollinaris & Valentini hæreses ab Eutyche monacho, non hoc dispicere, sed in aperto hoc pro cautela populi reuelare. Iste enim Eutyches absconditum in se languorem malæ sectæ retinens, insiliens nostræ mansuetudini, inuerecundè & impudenter in multos impietatem propriam præsumpsit inferre, dicens ante inhumanationem quidem Saluatoris nostri Iesu Christi, duas naturas esse diuinitatis & humanitatis, post vnitatem verò, vnam naturam factam, neque sciens quod dicit, neque de quibus affirmat. Neque enim vnitas conuenientium in CHRISTO duarum naturarum sic vt vna, te proprietates suas in vnitate confudit, sed manent in vnitate perfectæ naturarum proprietates. Adiecit autem Prima Eutychetis impietas. Secūda Eutychetis impietas.

tem & aliam impietatem, dicens corpus Domini, quod ex Maria factum est, non esse nostræ substantiæ, neque humanæ conspersionis, sed humanum quidem illud vocat, non tamē nobis consubstantiale, neque genitrici eius secundùm carnem. Et hæc aiebat, cùm in gestis. Ephesi habitis & sancto & vniuersali concilio, in epistola scripta ad impium damnatumque Nestorium, apertè sic habeatur: Quia diuersæ quidem ad vnitatem veram cō currere naturę, vnus autem ex ambobus Christus Dei filius, non tanquàm naturarum differentia sit perempta propter vnitatem, sed potiùs effecerit nobis vnum Dominū Iesum Christum, diuinitatis & humanitatis per ineffabilem & in intelligibilem ad vnitatem concursionem. Et hoc non latet tuam sanctitatē, dum omninò legerit gesta, quæ Ephesi sunt confecta. Quæ pro nihilo ponens idem Eutyches, arbitratur non se daturum pœnam præfinitam à sancto illo & vniuersali concilio, quoniam per hæc multi simpliciores ex eius eloquijs in fidei sermone læduntur. Accusatum verò eum à reuerendissimo Eusebio, & occurrentem in sanctum concilium, & voce sua sectam propriam * retegentem, alienumque existētem à recta fide, damnauimus, sicut docebunt vestram sanctitatem omnia, quæ supra eo sunt gesta, quęque direximus cū nostris his literis. Iustum autem est, & hoc vobis (sicut arbitror) intimari, quia idem Eutiches passus iustam canonicam damnationē, cùm debuisset secundis saluare priora, & per pœnitentiam perfectam multasq; lachrymas placare Deum, nostrumque cor vehementer contritatum in eius ruina, per veram sanare pœnitentiam: non solùm hoc non fecit, sed etiàm per omnia conturbare sanctam, quæ apud nos est, ecclesiam festinauit, propositiones iniuriarum publicè ponens, & maledictionibus plenas, super hęc & preces offerens pijssimo & Christi amantissimo nostro Imperatori, & easdem arrogantia & petulantia plenas, per omnia diuinas regulas conculcare conatus est. Sed his ità gestis, literę nobis datæ sunt vestrę sanctitatis per admirabilem comitem Pansophium, per quas sumus edocti, quia idem Eutyches libellos direxit vobis plenos omni fallacia atque calliditate, dicens, Iudicii tempore libellos se dedisse appellationis & nobis & hic conuenienti sancto concilio, & appellasse vestram sanctitatem, quod nequaquam ... eodem factū est. Sed etiam & in hac parte mentitus est, tanquàm per falaciam mendacii subrepere se sanctis vestris auribus putans. Commotus itaque sanctissime pater in his omnibus, quæ ab eo præsumpta sunt, & ob ea quæ in nos & sanctissimam Ecclesiam facta sunt, atq; fiunt, pro consueta fiducia fiducialiter age, secundùm quod sacerdotio competit: propriamq; faciens communem causam, & sanctarum ecclesiarum disciplinam, simul decernere damnationem ad-

*detegentē *tetegentē.

uersùs eum regulariter factā, & per propria scripta dignare, confortare autem & pijssimi & Christo deditissimi nostri Imperatoris fidem. Causa enim eget solummodò vestro solatio atque defensione, qua debeatis consensu proprio ad tranquillitatem & pacem cuncta perducere. Sic enim hæresis, quæ surrexit, & turbę, quæ propter eum factę sunt, facillimè destruentur, Deo cooperante per vestras sacratissimas literas. Remouebitur autem & concilium, quod fieri diuulgatur, quatenùs nequaquàm vbique sanctissimę turbētur ecclesię. * Omnium quæ vobiscum est, fraternitatem ego, & qui mecum sunt, salutamus. Incolumis in Domino, & orans pro nobis, doneris Ecclesiæ & nobis, religiosissime & sanctissime pater.

Ephesinū f. prophanū.

* Omnem

EPISTOLA LEONIS PAPÆ I. ad Faustum, Martianum & reliquos archimandritas Constantinopolitanos.

Dilectissimis filiis Fausto & Martiano & reliquis archimādritis, Leo Episcopus. Cùm propter causam fidei, quam Eutyches perturbare tentauit, de latere meo mitterem, qui defensioni veritatis assisterent, congruum credidi, vt etiàm ad vestram dilectionem scripta dirigerem, quos certum habeo ità studere pietati, vt blasphemas & impias voces nullatenùs æquanimiter audire possitis, manente in cordibus vestris Apostolica institutione, qua dicitur: Si quis vobis euangelizauerit, præter id, quod accepistis, anathema sit. Sensum autem prædicti Eutychetis, qui sicut gestorum lectione cognouimus, meritò reprobatus est, etiàm nos detestandum esse decernimus, ita vt, si asserior insipiens in sua prauitate voluerit permanere, habeat cum his consortium, quorum est secutus errorem. Meritò enim fiet extra Christi ecclesiam, qui in Christo humanam, id est, nostram, negat esse naturam. Sed si idem spiritu D e i miserante correctus, impietatem sui erroris agnouerit, & quę catholici execrantur, plena satisfactione damnauerit: volumus ei misericordiam non negari, vt Ecclesia Domini nullum sentiat damnum: cùm & resipiscens possit recipi, & solus debeat error excludi. De sacramento autem pietatis magnæ, in qua nobis per incarnationem verbi Dei iustificatio est & redemptio, quæ sit nostra ex patrum traditione sententia, in literis, quas ad fratrē meum Flauianum episcopum misi, nunc sufficienter (quantùm arbitror) explicatum est, vt per insinuationem præsulis vestri, quid secundùm euangelium Domini Iesu Christi in omnium fidelium cordibus fixum esse cupiamus, noscatis. Datum Idibus Iunij, Asterio & Protogene consulibus.

Gal. 1.

EPISTOLA EIVSDEM, AD Imperatorem Theodoſium,

GLorioſiſſimo & clementiſſimo Theodoſio Auguſto, Leo epiſcopus. Quantùm rebus humanis conſulere prouidentia diuina dignetur &c. *Quære reliqua in epiſtola Leonis Papæ, epiſtola 12.*

EPISTOLA EIVSDEM, AD Pulcheriam Auguſtam.

QVantùm ſibi fiduciæ de fide veſtræ clementiæ &c. *Quærantur reliqua in epiſtolis Leonis Papæ, epiſtola 17.*

EPISTOLA EIVSDEM, AD Epheſinam ſynodum ſecundam, in qua prouocat congregatos Epiſcopos Eutychetis blaſphemias condemnare.

Et hæc quidem epiſtola licèt ſit miſſa, eſt tamen occultata, nec conceſſum vt publicaretur Epiſcopis.

LEo epiſcopus ſanctæ ſynodo quæ apud Epheſum conuenit. Religioſa clementiſſimi principis fides, ſciēs ad ſuam gloriam &c. *Quærantur reliqua in epiſtola Leonis Papæ 14.*

EPISTOLA EIVSDEM AD Theodoſium Auguſtum, qua rogat illum, ſpeciale concilium in Italia fieri, & in nullo alio loco, eò quòd contraria canonibus facta ſit ſynodus Epheſina, & in ea acta, iudicantur illegitima nec ritè facta.

Vide hæc plenius in epiſtola 23. Leonis Papæ.

GLorioſiſſimo & clementiſſimo Theodoſio Auguſto, Leo epiſcopus. Olim & ab initio in concilijs celebratis tantam nos percepimus à beato Petro Apoſtolorum principe fiduciam, vt authoritatem habeamus, ad veritatem pro noſtra pace defendendam, quatenùs nulli liceat, ſic eam munitam in aliquo commouere, dum repentè læſio remouetur. Igitur quia concilium Epiſcoporum, quod propter Flauianum in Epheſina ciuitate fieri præcepiſtis, & ipſi fidei probatur obeſſe, & omnes eccleſias vulnerare, & hæc à nobis cōperta ſunt non incerto nuncio, ſed ab ipſis reuerendiſſimis epiſcopis, qui à nobis miſſi ſunt, & fideliſſimo rerum quæ geſtæ ſunt, narratore Hilario diacono noſtro. Hæc autem ideò culpa proceſſit, eò quòd non pura cōſcientia & recto iudicio ſecundùm cōſuetudinem hi qui collecti ſunt, de fide & erratibus protulerunt. In ipſo autem iudicio non omnes, qui cōuenerant, interfuiſſe cognouimus. Nam alios

Dioſcori.

relictos, alios didicimus intromiſſos, qui pro ſupradicti ſacerdotis arbitrio, impijs ſubſcriptionibus captiuas manus dederunt, quòd & nociturum ſtatui ſuo ſcirent, niſi imperata feciſſent: talemque ab ipſo prolatam eſſe ſententiam, vt in omnes per eam ſæuiretur eccleſias. Quod noſtri ab apoſtolica ſede directi, adeò impium & catholicæ fidei contrarium videntes, nobis ſignificare noſcuntur. Vndè tranquilliſſimi * principum, remoueto (quæſumus) à veſtræ pietatis conſcientia periculum religionis & fidei, vt Chriſti euangelio vim non inferat humana præſumptio. Eccè ego Chriſtianiſſime & venerabilis Imperator, cum conſacerdotibus meis implens erga reuerentiam clementiæ veſtræ ſynceri amoris officium, cupienſque vos per omnia placere Deo, cui pro vobis ab Eccleſia ſupplicatur, nè ante tribunal Domini, rei de * conſilio iudicemur, obſecramus corā vnius Deitatis inſeparabili Trinitate, (quæ tali facto læditur, cùm ipſa veſtri ſit cuſtos & author imperij) & coram ſanctis angelis Chriſti, vt omnia in eo ſtatu eſſe iubeatis, in quo fuerunt ante omne iudicium, donèc maior ex toto orbe ſacerdotum numerus congregetur. Nec alieno peccato piatiamini vos grauari; quia (quod neceſſè eſt nos dicere) veremur, nè cuius religio diſſipatur, indignatio prouocetur. Præ oculis habete, & tota mentis acie reuerenter adſpicite beati Petri gloriam, & communes cum ipſo omnium apoſtolorum coronas, cunctorumque martyrum palmas, quibus alia non fuit cauſa patiendi, niſi confeſſio veræ diuinitatis & veræ humanitatis in Chriſto. Cui ſacramento, quia impiè nunc à paucis imprudentibus obuiatur, omnes partium noſtrarū eccleſiæ, omnes manſuetudini veſtræ cum gemitibus & lachrymis ſupplicant ſacerdotes, vt quia & noſtri fideliter reclamauerunt, & eiſdem libellum appellationis Flauianus epiſcopus dedit, generalem ſynodum iubeatis intra Italiam celebrari, quæ omnes offenſiones ità aut repellat, aut mitiget, nè aliquid vltrà ſit vel in fide dubium, vel in charitate diuiſum, conuenientibus vtique orientalium prouinciarum epiſcopis, quorum ſi qui ſuperati minis atq; iniuriis, à veritatis tramite declinarunt, ſalutaribus remediis in integrum reuocentur: ipſique quorum eſt cauſa durior, ſi conſiliis melioribus acquieſcant, vt ab Eccleſiæ vnitate non excidant: Quàm autem poſt appellationem interpoſitam hoc neceſſariò poſtuletur, canonum Nicææ habitorum decreta teſtantur, quæ à totius mundi ſunt ſacerdotibus conſtituta. Fauete catholicis veſtro more parentumque veſtrorum, date defendendæ fidei libertatem: Cùm enim Eccleſiæ cauſas, tum regni veſtri agamus & ſalutis, vt prouinciarum veſtrarum quieto iure potiamini: defendite contra hæreticos inconcuſſum eccleſiæ ſtatum, vt & veſtrum Chriſti dextera defendatur imperium. Datum tertio Idus Octobris, Aſterio & Protogene viris clariſſimis conſulibus, æra qua ſupra.

* principes

* concilio

EPI-

EPISTOLA EIVSDEM, AD Theodoſium Auguſtum, in qua culpat ſecundam Epheſinam ſynodum.

Glorioſiſsimo & clementiſsimo Theodoſio Auguſto, Leo epiſcopus, & ſancta ſynodus, quę in vrbe Roma conuenit. Literis clementię veſtrę, quas dudùm ad beati Petri Apoſtoli ſedem &c. *Quærantur reliqua in epiſtolis Leonis Papæ, epiſtola 23.*

EPISTOLA EIVSDEM, ET Sancti Concilij, quod Romæ collectum erat, ad Pulcheriam Auguſtam.

Glorioſiſsimę & clementiſsimę filię Pulcherię Auguſtę, Leo Epiſcopus, & ſanctum concilium Romę collectum. Si epiſtolæ, quę pro fidei cauſa per noſtros clericos directæ ſunt &c. *Quærantur reliqua in epiſtolis Leonis Papæ, epiſtola 24.*

EPISTOLA HILARII DIACONI Romani ad Pulcheriam Auguſtam.

Glorioſiſſimæ atq; pijſſimæ Auguſtę, Hilarius diaconus. Studium mihi fuiſſe, poſt ſynodum aduenire Conſtantinopolim, dicere non debeo: quoniam manifeſta neceſſitas erat, quæ me literas beatiſſimi Papæ ad veſtram clementiam directas offerre compelleret, vt pariter & veſtræ pietati, ac inuictiſſimo & Chriſtianiſſimo principi officiū, quod debebam, venerationis exoluerem. Sed huic congruo meo propoſito illud impedimentum euenit, quod omnium bonorum inimicum eſt, & Chriſtianorū ingemiſcit affectus, hoc eſt, Alexandrinus epiſcopus, in damnatione virorum inculpabilium potentiſsimus. Nam poſtea quàm iniuſtæ eius voluntati atq; ſententiæ communicare non potui, ad aliud concilium terroribus atque inſidijs me euocare conatus eſt: quatenùs me (quod abſit) aut ſeductionibus faceret conſentire ad condemnandum ſanctiſsimum Flauianum epiſcopum, aut reſiſtentem teneret, vt mihi non eſſet licentia ad pietatem veſtram Conſtantinopolim percurrere, aut ad Romanam Eccleſiam remeare. Veruntamen confidens de auxilio Chriſti, quòd attinet ad damnationem reuerendiſsimi & ſanctiſsimi viri, innocentē me integrumq́ue ſeruaui, licèt nulla flagella, nulla tormenta me poſſent facere eius conſentire ſententiæ, ſed omnibus derelictis, exinde diſceſſi, per incognita & inuia loca Romam veniens, vt reuerendiſsimo Papę, omnium quæ in Epheſo geſta ſunt, idoneus nunciator exiſterem. Veſtra itaque veneranda clementia cognoſcat, à præfato Papa cum omni Occidentali concilio reprobari omnia, quę in Epheſo contra canones per tumultus & odia ſecularia a Dioſcoro Epiſcopo geſta ſunt, & nulla ratione hæc in his partibus ſuſcipi poſſe, quæ per potentiam prædicti, non ſine læſione fidei & præiudicio ſanctiſſimi viri innoxij, commiſſa ſunt. Quæ verò conſtanti ac forti authoritate pro fide a me nunciata ſunt, ſuperfluum credo narrare. Nam hæc ex literis beatiſſimi Papæ poteritis agnoſcere. Vnde domina ſplendidiſſima atque clementiſſima Auguſta, adoranda veſtra pietas, in quibus libenter fecit initium, relinquere non debet, ſed hæc zelo religioſo fidei, conſtanti voluntate ſeruare.

EPISTOLA GALLÆ PLACIDIÆ ad Pulcheriam Auguſtam, qua acta Cōcilij Epheſini ſecundi deteſtantur, & peruntur annullari.

Galla Placidia pijſſima ſemper Auguſta, Æliæ Pulcheriæ pijſſimæ ſemper Auguſtæ filiæ. Vt Romam frequentibus concurſionibus adæquè deſideramus inſpicere, cauſa nobis eſt amplectendę religionis, vt terminis ſanctorum noſtram exhiberemus præſentiam, quos certum eſt, pro ſua virtute in cœleſtibus conſtitutos, neque inferiora deſpicere. Nos itaq; ſacrilegum eſſe credimus, ſi ſolennium ordinem denegemus. Cùm igitur beato Apoſtolo Petro noſtram pręſentiam dediſſemus, illic multitudine ſacerdotum, reuerendiſſimus Leo Papa circundatus, pro dignitate ſui loci nos primus adijt, qui propter interpoſitam gemitûs ſui triſtitiam, deſiderium plenè ſuū verbis inſinuare non poterat. Vicit tñ conſtantia ſapientiæ ſacerdotis, vt lachrymas paululùm retineret, & cauſam violatæ fidei, tanquàm huius vindex, manifeſto ſermone proferret. In quo ſermone cognouimus, noſtris temporibus catholicam fidem eſſe turbatam, quam a diuo patre noſtro Conſtantino noſtri generis parentes hactenùs ſeruauerūt. Secundùm voluntatem nanq; eiuſdem, prauum aliquid aduersùs ſacerdotem Conſtantinopolitanum excitatum dicitur. Nos itaque in Epheſino concilio, in quo nullus ordinem ſacerdotum cuſtodiuit, neq; menſuram, ſinè conſideratione diuinitatis omnia eſſe geſta cognouimus, quatenùs præſumptio & iniuſtitia in quorundam damnationem vim obtinere dicatur, quæ noſtris temporibus terribilia eſſe videntur. Debet itaque fides propriè valere ſanctiſſima atque venerabilis filia Auguſta. Igitur tua clementia ſecundùm catholicam fidem, quod ſemper nobiſcum fecit, & nunc ſimiliter conſpirare dignetur: vt quicquid in illo tumultuoſo miſerrimoq́ue concilio conſtitutum eſt, omni virtute remoueatur, vt omnibus integris permanentibus, ad Apoſtolicæ ſedis, in qua primus apoſtolorū beatus Petrus, qui etiā claues regni cœleſtis ſuſcipiens, ſacerdotij principatum tenuit, epiſcopatûs cauſa mittatur. Debemus enim primatum

tum in omnibus immortali cõuersationi tribuere, quæ totum mundum propriæ virtutis dominatione compleuit, & nostro imperio orbem gubernandum seruandumque commisit.

SACRAE LITERAE TAM A Domino nostro Valentiniano, quàm à diuæ memoriæ Placidia, necnon & Eudoxia Augustis, ad Theodosium diuæ memoriæ, vt iuberet in partibus Italiæ concilium celebrari, in qua quoquè Romani Pontificis authoritas commendatur.

DOmino meo Theodosio, gloriosissimo victori & triumphatori perpetuo Imperatori & Patri, Valẽtinianus gloriosus victor ac triumphator semper Augustus & filius. Cùm aduenissem in vrbem Romam ad diuinitatem placandam, sequẽti die ad basilicam apostoli Petri processi, & illic post venerabilem noctem diei apostoli, & à Romano episcopo & ab alijs cum eo ex diuersis prouincijs congregatis, rogatus sum scribere vestræ mansuetudini de fide, quæ cum sit conseruatrix omnium fidelium animarũ, dicitur perturbata, quam nos à nostris Maioribus traditam, debemus cum omni competenti deuotione defendere, & dignitatem propriæ venerationis beato Apostolo Petro intemeratam & in nostris temporibus conseruare: quatenùs beatissimus Romanæ ciuitatis episcopus, cui principatum sacerdotij super omnes antiquitas cõtulit, locum habeat ac facultatẽ de fide & sacerdotibus iudicare, Dñe sanctissime pater & venerabilis Imperator. Hac enim gratia secundùm solennitatem Conciliorum & Constantinopolitanus Episcopus eum per libellos appellauit, propter cõtentionem, quæ orta est de fide. Huic itaque postulanti, & coniuranti salutem nostram communem, annuere non negaui, quatenùs ad tuam mansuetudinem meam petitionem ingererem, vt prædictus sacerdos congregatis ex omni orbe etiàm reliquis sacerdotibus, intra Italiam, omni præiudicio submoto, à principio omnem causam, quę vertitur, solicita probatione cognoscens, sententiam ferat, quam fides & ratio veræ diuinitatis expostulat. Non debet enim nostris temporibus contra religionem turbarum petulantia præualere, dum incommota fides hactenùs fuerit conseruata. Ad perfectiorem verò agnitionem vestræ dignitatis, direximus etiàm gesta, per quæ & desideria & exclamationes omnium pietas vestra cognoscat.

EPISTOLA GALLAE PLACIdiæ Augustæ ad Theodosium Imperatorem filium illius, data in fauorem Romani Pontificis, & Flauiani Constantinopolitani.

DOmino victori Theodosio triumphatori, semper Augusto filio, Galla Placidia pijssima & perpetua Augusta mater. Dum in ipso ingressu ciuitatis antiquæ hanc curam habuissemus, vt cultum beato Petro apostolo redderemus, in ipso adorando altari martyris reuerendissimus Leo Episcopus paululùm se post orationem retinens, propter catholicam fidem apud nos defleuit, ipsum similiter summum apostolorum, quem nupèr adieramus, testem objciens, episcoporum multitudine circunseptus, quos ex innumerabilibus ciuitatibus Italiæ, pro principatu proprij loci seu dignitate collegit: & verbis permiscens lachrymas, ad communionem sui fletus, nostros quoquè gemitus prouocauit. Non modicum detrimentum est ex his, quæ gesta sunt, vt fides quæ tantis temporibus regulariter custodita est à sacratissimo patre nostro Constantino, qui primus imperio splenduit Christianus, perturbata sit ad arbitrium vnius hominis, qui in synodo Ephesinæ ciuitatis, odium & contentiones potiùs exercuisse narratur, militum præsentia & metu impetens Constãtinopolitanæ ciuitatis episcopum Flauianum, eò quòd libellum ad Apostolicam sedem miserit & ad omnes episcopos harum partium, per eos qui directi fuerunt in concilio à reuerendissimo episcopo Romæ, qui secundùm diffinitiones Nicęni concilij consueti sunt interesse, domine sacratissime fili venerabilis Imperator. Hac itaque gratia, tua mansuetudo tantis turbis resistens, veritatem immaculatam fidei catholicæ religionis seruari præcipiat, vt secundùm formam & diffinitionem Apostolicæ Sedis, quam & nos tanquàm præcellentem similiter veneramur, in statu sacerdotij illæso manente per omnia Flauiano, ad concilij & Apostolicæ Sedis iudicium transmittatur, in qua primus ille, qui cęlestes claues dignus fuit accipere, principatũ episcopatus ordinauit, quando scilicet decet nos huic maximè ciuitati, quę domina omnium est ciuitatum tuarum, in omnibus reuerentiam conseruare. Diligentiùs autem etiàm in hoc prouidete, nè quod priscis temporibus nostra generatio custodiuit, sub nobis immunui videatur, & per præsens exemplum schismata generentur inter episcopos ac sanctas ecclesias.

Epistola Liciniæ Eudoxię Augustę ad Theodosium, de Ecclesię catholicę turbatione, ac Flauiani Constantinopolitani depositione.

DOmino Theodosio inclyto semper Augusto & patri, Licinia Eudoxia pijssima & perpetua Augusta. Omnibus nonum

tum est, tuam mansuetudinem curam atque solicitudinem habere Christianorum & catholicæ fidei intantùm, vt iuberetis ad iniuriam eius nihil omninò faciendum. Cùm igitur feliciter Romam fuissemus ingressi, & in liminibus basilicæ sanctissimi Petri venissemus, Leo beatissimus Romanæ ciuitatis episcopus, etiàm cum alijs plurimis episcopis postulationem nobis obtulit, dicens omne dogma religionis per Orientem fuisse turbatum, & accidisse, quatenùs tota Christianorum fides ad confusionem omnem perduceretur. Nam Flauianum Constantinopolitanæ ecclesiæ episcopum, propter inimicitias Alexandrini episcopi ingemiscebat expulsum, & hoc cum alijs episcopis postulauit, protestans & ipsorum venerabilium locorum cultum, & mansuetudinis nostræ salutem, quatenùs ad tuam clementiam ex hac causa eas literas destinarem, domine sanctissime pater & adorabilis Imperator. Salutans igitur iusta posco, quatenùs his literis curam vestra tranquillitas præbere dignetur, & quæ malè gesta sunt, emendari præcipiat, donec omnibus quæ etiàm diffinita sunt, reuocatis ex integro, causa fidei & Christianæ religionis, quæ mota est, in partibus Italiæ congregato concilio, perquiratur. Scriptum est enim, hinc omnem contentionem motam, quatenùs Flauianus Episcopus ex ecclesiasticis rebus potuisset auferri.

EPISTOLA THEODOSII

Imperatoris ad Valentinianum Imperatorem:

In qua, licèt iniustè atque indebitè, commendantur & Ephesin synodus secunda prophana, & Flauiani archiepiscopi Constantinopolitani depositio.

Domino meo Valentiniano Augusto Theodosius. Et Romam peruenisse tuam mansuetudinem, & petitionem oblatam à Leone reuerendissimo patriarcha, in ipso principio literarum ex tua maiestate significatum est. Et de tua quidem incolumi in Romanam vrbem reuersione gratias competentes diuinæ maiestati reddimus, domine sanctissime fili & venerabilis Imperator. De his autem quæ dixit memoratus reuerẽdissimus vir, indicatum est ad eundem latius atque pleniùs, (sicut arbitrati sumus) & cognouit nos in nulla parte à paterna religione & Maiorum traditione resiluisse. Nihil aliud voluimus, quàm sacramenta paterna per successionem nobis tradita, inuiolabiliter custodire. Propter hanc igitur causam, quoniam quosdam cognouimus sanctissimas ecclesias nocibili nouitate turbare, synodum decreuimus Ephesi fieri. In præsentia quippe reuerendissimorum episcoporum, cum multa libertate & integra veritate, & indigni sacerdotio remoti sunt, & qui iudicati sunt esse digni, suscepti sunt. Nihil igitur ab his contrarium regulæ fidei aut iustitiæ factum esse cognouimus. Omnis igitur contentio sacto iudicio examinata est. Flauianus autem, qui reus inuentus est lęsibilis nouitatis, debitum recepit. Et hoc remoto, omnis pax & omnis concordia regnat in ecclesijs, & nihil aliud quàm veritas viget.

EPISTOLA EIVSDEM

Ad Gallam Placidiam Augustam,

Eadem scribens vel tractans, quæ & prior.

Dominæ meæ Placidię venerabili Augustæ Theodosius. Ex literis tuæ mansuetudinis nostra cognouit serenitas, quid reuerendissimus patriarcha Leo à tua serenitate poposcerit. His itaque literis indicamus, quoniam de his, quæ dicta à reuerendissimo episcopo, pleniùs atque apertiùs sæpiùs scriptum est: ex quibus sine dubitatione manifestum est, nihil nos præter paternam fidem aut dogmata diuina vel diffinitiones reuerendissimorum episcoporum, qui tam sub diuæ memoriæ Constantino in Nicea ciuitate, quã dudum nostro præcepto in Epheso congregati sunt, definisse, aut decreuisse, aut intellexisse: sed hoc solùm in Epheso constitui iussimus, vt omnes, qui nocibili lęsione ecclesias sanctas turbauerunt, dignè remouerentur. Hęc sunt, quę non ad refragationem, sed ad concordiam & purum vinculum adorandę religionis à reuerendissimis presbyteris sunt decreta. Flauianus autem princeps contentionis huius, sacra sententia ab ecclesiasticis rebus expulsus est. Hęc igitur sciens tua mansuetudo, domina sacratissima mater & venerabilis Augusta, nihil nos aliquandò contrariũ à tradita fide sentire (sicut à quibusdam dicitur) suspicemini, aut cogitetis.

EPISTOLA EIVSDEM

Ad Eudoxiam Augustam,

Eiusdem tenoris est, cuius due priores.

Dominę meę Eudoxię venerabili Augustę Theodosius. Semper equidem tui desiderij literis delectamur, ac tota animę suauitate complectimur, & omnibus tuis petitionibus consuetimus gratanter annuere, domina sacratissima filia venerabilis Augusta: sed de pręsenti causa, hoc est, de Flauiano, qui fuit episcopus, quæ in hac causa subsequuta sint, reuerendissimo archiepiscopo Leoni perfectè nostra mansuetudo significauit. Tuę verò dulcedini hoc solùm approbauimus intimandum, quia memoratus Flauianus sacro iudicio ab ecclesiasticis rebus ablatus est, quatenùs totius dubietatis contentio à sacris remoueretur ecclesijs, & nihil vlterius post

post hæc definire possibile est, cùm iam ista semel decisa sint.

EPISTOLA LEONIS PAPAE & Romani concilij, ad clericos, & honorabiles, & omnem populum Constantinopolitanum.

LEo Episcopus & sancta synodus, quæ in vrbe Roma conuenit, clero, honoratis, & plebi consistenti apud Constantinopolim, dilectissimis filijs in Domino salutem. In notitiam nostram &c. *Quærantur reliqua in epistolis Leonis papæ, epistola vigesimaprima.*

EPISTOLA EIVSDEM ET Romani concilij ad archimandritas Constantinopolitanos.

LEo episcopus & sancta synodus, quæ in Romana ciuitate collecta est, Fausto, Martino, Petro, Magno & Aeliæ, præsbyteris & archimandritis monasteriorum Constantinopolitanorum, dilectissimis filijs in Domino salutem. Quanuis ea, quæ ad Constantinopolitanam ecclesiam &c. *Quærantur reliqua in epistolis Leonis Papæ, epistola. 26.*

EPISTOLA VALENTINIANI ET Martiani ad archiepiscopũ Romæ Leonem, & est inuitatoria pro Chalcedonensis concilij celebratione ad bonum fidei & pacis.

VIctores Valentinianus & Martianus, gloriosi triumphatores semper Augusti, Leoni reuerendissimo archiepiscopo gloriosæ ciuitatis Romæ. Ad hoc maximum imperium venimus Dei prouidentia & electione senatus excellentissimi, cunctæq; militiæ. Vndè pro reuerẽda & catholica religione * Christianæ fidei, cuius auxilijs virtutem nostræ potentiæ confidimus gubernari, tuam sanctitatem principatum in episcopatu diuinæ fidei possidentem, sacris literis in principio iustum credimus alloquendam, inuitantes atque rogantes, vt pro firmitate & statu nostri imperij, æternam diuinitatem tua sanctitas deprecetur, vt & tale propositum atque desiderium habeamus, quatenùs omni impio errore sublato per celebrandam synodum te authore, maxima pax circa omnes Episcopos fidei catholicæ fiat, ab omni scelere pura & intemerata consistens.

* Christianorum, celus.

Actum Constantinopoli, consulatu domini Valentiniani perpetui Augusti.

EPISTOLA PIISSIMI IMPERAtoris Martiani ad archiepiscopũ Romæ Leonem, qua excitat illum, vt deliberet de concilio futuro, & de conueniendi loco.

LEoni reuerendissimo episcopo Ecclesiæ gloriosissimæ ciuitatis Romæ, Martianus. De studio & oratione nostra, sanctitas tua non dubitat: quoniam veram Christianorum religionem & Apostolicam fidem firmam volumus permanere, & ab omni populo pia mente seruari. Denique solicitudinem nostræ potentiæ, ex recta religione & propiciatione saluatoris nostri consistere, non ambigimus. Quapropter reuerendissimos viros, quos ad nostram pietatem sanctitas tua direxit, libenter & sicut decebat, animo grato suscepimus. Superest, vt si placuerit tuæ beatitudini in has partes aduenire, & synodum celebrare, hoc facere religionis affectu digneturnostris vtique desiderijs vestra sanctitas satisfaciet, & sacræ religioni quæ vtilia sunt, decernet. Si verò hoc onerosum est, vt tu ad has partes aduenias: hoc ipsum nobis proprijs literis tua sanctitas manifester, quatenùs in omnem Orientem & in ipsam Thraciam & Illyricum sacræ nostræ literæ dirigantur, vt ad quendam diffinitum locum, vbi nobis placuerit, omnes sanctissimi episcopi debeant conuenire, & quæ Christianorum religioni atque catholicæ fidei prosint, sicut sanctitas tua secundùm ecclesiasticas regulas diffininerit, sua dispositione declarent.

¶Missæ sunt etiàm diuinæ syllabæ à diuæ memoriæ Pulcheria ad eundem virum sanctissimum, nunciantes Deo amicissimum archiepiscopum Constantinopolitanum Anatolium, omni errore sepolito, epistolæ nupèr missæ ad sanctæ memoriæ Flauianum, absq; vlla mora subscripsisse, & sustinere iã, vt quædam synodus fieret in partibus Orientis: corpus verò eiusdem sanctæ memoriæ Flauiani, Constantinopolim fuisse perductum, vt in basilica apostolorum sepeliretur. Episcopi etiam qui vnanimes erant sanctæ memoriæ Flauiano, & ad exilium fuerant destinati, & hos reuocandos fore, vt ad recipiẽdas ecclesias suas, synodi sententiam sublinerent.

EPISTOLA PVLCHERIAE AVgustæ, ad sanctissimum archiepiscopum Romæ Leonem, qua Anatolij episcopi probitas commendatur, & admonet fieri concilium maturum ac catholicum: & sepultura corporis sancti episcopi Flauiani, condecens facta significatur.

LEoni reuerendissimo episcopo ecclesiæ gloriosæ ciuitatis Romæ, Pulcheria Augusta. Literas tuæ beatitudinis cum omni

decenti omnem episcopum veneratione suscepimus, per quas tuam fidem puram & talem cognouimus, qualis debet cum sanctitate sacro præberi templo. Ego verò similiter ac meus dominus trãquillissimus Imperator meus coniunx, in eadem semper & mansimus & manemus, omnem prauitatem atque pollutionem & maleficium declinantes. Sanctissimus igitur gloriosæ Constantinopolis Episcopus Anatolius, in eadem fide permansit atque religione, & tuarum literarum Apostolicam confessionem complectitur, illo errore sublato, qui ab aliquibus nunc ortus est, sicut ex eius quoquè literis clariùs tua sanctitas agnoscere poterit. Et epistolæ similiter catholicæ fidei, quam ad sanctæ memoriæ Flauianum episcopum tua beatitudo direxit, sinè aliqua dilatione subscripsit. Et propterea tua reuerentia quocunque modo * prospexerit, significare dignetur, vt omnes etiam totius Orientis episcopi, Thraciæ atque Illyrici (sicut etiam nostro domino pijssimo Imperatori meo coniugi placuit) in vnam ciuitatem velociter ab Orientalibus partibus valeant conuenire, & illic facto concilio, & de catholica confessiono, & de his episcopis, qui ante hoc segregati sunt, sicut fides & Christiana pietas exigit, re authore decernant. Super hæc autem sciat tua sanctitas, quoniam præcepto nostri domini & tranquillissimi principis mei coniugis, in gloriosa ciuitate Constantinopoli sanctæ memoriæ episcopi Flauiani corpus allatum est, & in basilica apostolorum, in qua consueuerunt præcessores episcopi sepeliri, competenter est positum. Et hos similiter episcopos, qui propter eandem causam, quoniam cum sanctissimo Flauiano ad concordiam fidei catholicæ concurrerant, exilio deportati sunt, reuerti debere, robore pragmatici sui præcepit, quatenùs per approbationem synodi atque sententiam omnium episcoporum conuenientium, episcopatum & ecclesias proprias recipere decernantur.

* prospexerit.

SACRAE LITERAE MISSAE à Valentiniano & Martiano vbique ad religiosos Episcopos, quatenùs omnes in Niceam conuenirent.

IMperatores Cæsares Valẽtinianus & Martianus, victores & Triumphatores maximi, semper Augusti, ad omnes vbiq; reuerendissimos episcopos. Omnia ad veram fidem & Christianam orthodoxam religionem tendentia, præponenda alijs rebus existimamus. Deo enim propicio existente, & nostrum imperium & communes causas meliores fore cõfidimus. Quia igitur dubitationes quædam circa orthodoxam fidem motæ sunt, sicut indicant & literæ sanctissimi Archiepiscopi felicissimæ Romæ Leonis, placuit nobis propriè, sanctum cõcilium fieri in Nicea Bithyniæ ciuitate: quatenùs cunctis concordantibus, veritate examinata, & vacante omnium studio, quo quidam iam abusi, religionem turbauerunt orthodoxam, vera ac saluberrima fides sic omni mundo manifestetur, vt decæterò omnis quæstio & dubitatio auferatur. Vndè tua sanctitas cum quantis approbauerit reuerendissimis Episcopis sub suo sacerdotio constitutis sanctarum Ecclesiarum, expertas habentibus diuinas scripturas, & in sciẽtia & doctrina orthodoxæ & veræ fidei præcunctis eminentibus, ad memoratam Nicænam ciuitatem proximis calẽdis Septembribus aduenire festinet. Quisquis enim generalem & omni mundo vtilem futuram synodum refutauerit, peccet equidem & circa diuinitatem ipsam, & pietatem nostram offendat. Agnoscat autem & tua sanctitas, quoniã nostra pietas aderit in ipso concilio, nisi quędam publicæ & ineuitabiles curæ nos in expeditione fecerint occupari.

SIMILITER ALIÆ SACRÆ literæ eorundem pijssimorum Imperatorum ad Anatolium Episcopum Constantinopolitanum.

VIctores Valentinianus & Martianus inclyti triumphatores, Imperatores semper Augusti, Anatolio Episcopo Constantinopolitano. Omnibus negocijs diuinæ res prę ponendæ sunt. Deo enim omnipotente propicio, Remp. & conseruandam & meliorandam esse confidimus. Quia igitur dubitationes quædam in orthodoxa religione nostrą videntur esse commissę, sicut etiàm Epistolæ viri reuerendissimi Episcopi almæ urbis Romæ Leonis testantur, id specialiter clementię nostræ placuit, vt venerabilis Synodus in Nicæna ciuitate prouinciæ Bithyniæ celebretur, quatenùs conuenientibus animis & omni veritate discussa, cessantibus etiam studijs, quibus antehàc vsi quidam, sacrosanctam orthodoxam religionem conturbasse noscuntur, vera fides nostra cuncto seculo manifestiùs innotescat, vt deincèps nulla possit esse dubitatio vel discordia. Qua de re sanctitas tua cum quibus placuerit reuerendissimis Episcopis, vnos de ecclesijs sub sui sacerdotij cura constitutis idoneos & instructos orthodoxæ religionis esse probauerit, ad prædictã Niceam ciuitatem intra die Kalendarum Septembrium ire deproperet. Sciat autem religio tua etiàm serenitatem nostram venerabili synodo interfuturam, nisi fortè publicę necessitates in expeditionibus detinuerint. Diuinitas te seruet per multos annos sanctæ ac venerabilis pater. Data x: Calendas Iunij, Constantinopoli, consulatu domini Martiani perpetui Augusti primo, & qui fuerit nunciatus.

SA-

SACRAE LITERAE EMISSAE ad synodum in Nicea à Valentiniano & Martiano Imperatoribus.

Nicena synodus tempore Leonis Papæ.

STudij nostri est, congruenter decerni ea, quæ sanctæ & orthodoxæ religionis existũt; quatenùs omnis ambiguitas perimatur, & decens pax sanctissimis & catholicis reddatur ecclesijs. Hoc enim omnibus rebus præmonendum existimamus. Quia igitur voluimus interesse sancto concilio, retinent verò nos publicæ & necessariæ vtilitates in expeditione: dignetur vestra religio nõ arbitrari graue, nostræ tranquillitatis absentiam sustinere: sed orare, quatenùs ea quæ inter manus habemus, Deo auxiliante benè disponentes, illuc venire possimus, vt nostra pietate pſente decernantur, quæ omnem discordiam quæstionemq́; submoueant, & confirment veram & venerandam orthodoxorum fidem.

SACRAE LITERAE MISSAE A pijssima & Christianissima Augusta Pulcheria ad cõsularem Bithyniæ Strategium, vt curam haberet circa disciplinam synodi perhibendam, antequam placuisset de Nicæa ad Chalcedonẽ. mutari cõcilium.

INtentio nostræ tranquillitatis est, ante ciuiles causas, sanctas Christi ecclesias, eisq́; dicatos, in pace consistere, & orthodoxam fidẽ, quam continere indicamus imperium, imperturbatam & immotam ab omni hominũ genere custodiri. Vndè dudùm praua quadã emergente discordia, multam curam habuimus, vt vndique multitudo sanctorum episcoporum simul congregaretur in Nicæa, quatenùs vniuersorum concordia, omnis turba de medio tolleretur, & in futuro firma & immobilis fides venerabilis præualeret. Quia ergò secundùm nostram sanctionem reuerendissimi quidem episcopi vniuersi conuenerunt, * sustinentes potestatis nostræ præsentiam, q̃ non post multùm Deo cooperante aderit: quidam autem, sicut agnouimus, cùm sint soliti conturbare & confundere Deo placitam disciplinam, superuenientes in Nicæa clerici ac monachi atque laici, tumultus facere tentant, contendentes absque his, quæ nobis placuerũt: necessariè has pias literas ad tuam direximus claritatem, quatenùs cum omni virtute eos, si præter nostram euocationẽ aut permissionem suorum episcoporum ibidèm cõmorantur, clericos, siue intra huic ordinẽ constitutos; siue aliqui eorum à proprijs episcopis sunt remoti, vel monachos atq; laicos, quos nulla ratio ad concilium vocat, omnimodò debeas de ciuitate & ipsis locis expellere, vt cũ omni disciplina considente sancta synodo, sinè aliqua commotione atque contentione, quæ à Domino Christo reuelata fuerint, communiter ab omnibus confirmentur. Scito enim, quia si quis decæterò inuentus fuerit tumultuosus ibidem cõmorari, aut ante præsentiam nostræ tranquillitatis, aut certè post præsentiam, non fortuitum sibi imminere periculum.

* expectantes

SACRAE LITERAE MISSAE sancto concilio; quod in Nicæa secundò concurrerat, vt deberet Chalcedonen. migrare.

VIctores Valentinianus & Martianus gloriosi ac triumphatores maximi semper Augusti, Deo amabili synodo. * Festinantes ad sanctum venire concilium, retinuit nos causa publicarum & nimis necessariarum rerum. Cognouimus autem ex his, quæ à vestra sanctitate scripta sunt, quoniam plurimi vestrum propter corporis infirmitatem aliasq́; diuersas causas laborant. Vndè licèt plurimarum publicarum causarum nobis sit hic remorandi necessitas, tamen preponendam omnibus curam sanctæ & orthodoxæ fidei indicamus. A reuerendissimo nanque Leone archiepiscopo felicissimæ vrbis Romæ, reuerẽdi episcopi & presbyteri venerunt, & poposcerunt à nostra tranquillitate, quatenùs omnimodò nos adesse debeamus sancto cõcilio, affirmantes, quoniam non paterentur illi, absente nostra pietate, venire. Secũdùm petitionẽ verò vestrę sanctitatis, nos ipsi valdè quærentes velociter sanctissimum vestrum concilium celebrari, festinamus ad vos citiùs aduenire. Vndè si perspicit vestra religio, in Chalcedonensium ciuitatem venire dignemini: illic enim præcurremus, licèt hîc nos publicæ causæ retineant: quoniam quæ prosint verę & orthodoxæ fidei, & paci & disciplinæ sanctarum catholicarum ecclesiarum, omnibus arbitramur esse præponenda, nec dubitamus quin etiàm vestræ sanctitati hoc placebit. Nè etiam angustia ciuitatis ampliùs vos faciat laborare, & absente nostra tranquillitate, sanctum concilium longiùs protrahatur: orare ergò dignemini pro nostro Imperio, quatenùs & hostes subditi nobis efficiantur, & pax in vniuerso orbe firmetur, & Romanæ res securè consistant, quod etiam nunc vos facere iudicamus. DEVS vos custodiat per multos annos sanctissimi.

* Cùm festinaremus ad

Legatorũ Papę postulatione adest Concilio Imperator.

EXEMPLAR SIMILITER IMPERialium literarum, quę Nicęam missæ sunt sancto concilio, dum adhuc pijssimus Imperator in Thracia resideret, vt deberet indilatè Chalcedonem migrare.

IMperatores Valentinianus & Martianus victores semper Augusti, sancto concilio quod Nicææ per Dei voluntatem nostra sanctione collectum est. Dudùm quidem & per alias diuinas nostras literas indicauimus vestræ religioni, quatenùs in Chalcedonensium ciuitatem

tem venitetis, vt ea quæ de sancta & orthodoxa fide à sanctis patribus nostris sunt distincta, confirmaretis, nè diutiùs orthodoxorum multitudo diuersis modis errando seduceretur, sed vt omnes Dominum nostrum & saluatorem Christum (sicut congruit, & sicut sanctissimi patres nostri decreuerunt) confiteantur. Nos enim propter feruentissimum fidei zelum, publicarum rerum necessarias vtilitates in præsenti distulimus, multùm desiderantes ea, quæ orthodoxæ & veræ sunt fidei, tranquillitatis nostræ præsentia confirmari. Nam ea quæ in Illyrico contigerunt, & ad vestras aures peruenisse confidimus, quæ licèt Dei voluntate competenti vindicta contigerunt, tamen publicarum rerum vtilitas exigebat ad Illyricum nostræ tranquillitatis profectionem. Sed quoniam (sicut prædictum est) nihil orthodoxæ fidei, & vt hæc roboretur, præponendum esse iudicamus, propterea huic quidem expeditioni interim supersedemus. Et nunc propriè vestram venerationem per has nostras sacratissimas literas adhortamur, quatenùs sine vlla dilatione accedatis Chalcedonensium ciuitatem: quoniam Attico diacono regiæ ciuitatis sanctissimæ & catholicæ ecclesiæ referente nostræ tranquillitati, cognouimus vestram sanctitatem formidare, nè forte Eutychetis sectatores, aut alter aliquis, seditiones aut tumultus aliquos præparare pertentent. Qua gratia significamus vobis, vt prædictam causam nullatenùs formidantes, adueniatis in Chalcedonensium ciuitatem. Speramus enim de Dei clementia, quia præter aliquam turbam atque tumultum, omnibus secundùm orthodoxam & veram fidem iustè & Deo placitè constitutis, vnusquisque vestrum ad propria sub celeritate reuertetur. Festinate itaque aduenire, & nullam dilationem negocio facere, nè per vestram segnitiem dilationē habeat inuentio veritatis. Nobis enim studiū est, Diuinitate propicia, prosperum finem accipiente causa, velociter iterùm ad expeditionem felicissimam remeare. Deus vos custodiat per multos annos, sanctissimi & DEO amantissimi patres. Datum decimo Kalendas Octobris, Heracleæ.

Finis eorum, quæ ante Chalcedonense Concilium gesta sunt.

SYNODVS CHALCEDONENSIS SEXCENTORVM

Triginta Episcoporum, habita contra omnes hæreses, maximè contra Eutychem & Dioscorum, Valentiniano septiès & Auieno viris clarissimis consulibus, æra. 488.

SYNODI CHALCEDONENSIS Actio prima.

A.D.451. IN NOMINE Domini nostri Iesu Christi, consulatu piissimi & amatoris Christi Imperatoris Flauij Martiani perpetuò Augusti, & qui fuerit nunciatus, sub die octauo Id' Octobris, indictione quarta, in Chalcedonen. ciuitate metropoli prouinciæ Bithyniæ, facta est synodus ex decreto piisimorum & fidelisimorum Imperatorum Valentiniani & Martiani, congregatis in ecclesia sanctæ ac triumphatricis martyris Euphemiæ gloriosissimis iudicibus, id est, magnificentissimo & gloriosissimo magistro militum & exconsule ordinario ac patricio Anatolio, & magnificentissimo & gloriosissimo præfecto sacrorum prætoriorum, Palladio, & magnificentissimo & gloriosissimo præfecto vrbis Tatiano, & magnificentissimo & gloriosissimo magistro sacrorum officiorum Vincomalo, & magnificentissimo & gloriosissimo ex magistro Martiali, & magnificentissimo comite deuotissimorum domesticorum Sporatio, & magnificentissimo comite* sacrorum priuatorū Genethlio. Appositis etiā ex glorioso & amplissimo senatu, id est, magnificentissimo & gloriosissimo expræfecto prætorij sexiès, & exconsule ordinario ac patricio Florētio, & magnificentissimo & gloriosissimo exconsule ordinario & patricio Senatore, & magnificentissimo & gloriosissimo exmagistro officiorum, & exconsule ordinario ac patricio Nonio, & magnificentissimo & gloriosissimo expræfecto & exconsule ordinario ac patricio Protogene, & magnificentissimo & gloriosissimo expræfecto Zoilo, & magnificentissimo & gloriosissimo expræfecto vrbis Theodoro, & magnificentissimo & gloriosissimo expræfecto

* rerum priuatarum.

fecto vrbis Apollonio, & magnificentissimo & gloriosissimo expræposito sacri cubiculi Romano, & magnificentissimo & gloriosissimo expræfecto Illyrici Theodoro, & magnificentissimo & gloriosissimo expræfecto prætoriorum Constantino, & magnificentissimo & gloriosissimo expræposito sacri cubiculi Artaxerxe, & magnificentissimo & gloriosissimo expræfecto Illyrici Eulogio. Conueniente etiàm sancto & vniuersali cōcilio secundùm sacram præceptionem in Calcedonensi vrbe congregato, i. Paschasino & Luceno reuerendissimis episcopis, & Bonifacio religiosissimo p̄sbytero, tenentibus locum sanctissimi & reuerendissimi archiepiscopi almæ vrbis Romæ Leonis: & Anatolio reuerendissimo episcopo inclytæ vrbis Constantinopolitanæ nouæ Romę, & Dioscoro reuerendissimo episcopo magnæ Alexandrinę ciuitatis, & reliquis sanctissimis & religiosissimis episcopis, id est.

Maximo Antiochiæ Syriæ:

Iuuenali Hierosolymæ,

Quintillo Heraclęę Macedoniæ; agente vices Anastasij episcopi Thessalonicensis;

Thalassio Cæsareæ Cappadociæ.

Stephano Ephesi;

Luciano Byzię, & agente vices Cyriaci episcopi Heracleæ Thraciæ;

Eusebio Ancyræ Galatiæ;

Diogene Cyzici;

Elutherio Chalcedonæ;

Petro Corinthi:

Basilio Seleuciæ metropolis Isauriæ prouinciæ.

Florentio Sardeorum Lydiæ metropolis

Amphilochio Sidenæ ciuitatis metropolis Pamphyliæ prouinciæ.

Eunomio Nicomediæ metropolitanæ ciuitatis.

Theodoro Tarseñ ciuitatis metropolis Ciliciæ prouinciæ,

Eusebio & Constantino presbytero, agentibus vicem Anastasij episcopi Nicęę,

Iuliano ciuitatis Coēnsis, & ipso agente vicem sedis Apostolicæ priscæ vrbis Romæ Leonis,

Meletio ciuitatis Larissenæ sanctæ ecclesię & agente vicem Domini episcopi Apameæ metropolis Syriæ secundæ,

Cyro Anazarbi ciuitatis metropolis Ciliciæ secundæ,

Constantino Bostrenæ ciuitatis metropolis Arabiæ,

*Photio Tyri ciuitatis metropolis Phœnices mariumę,

Theodoro Damascenæ ciuitatis Metropolis,

Stephano Hierapolis ciuit. primæ Syriæ,

*Nomio Edessæ ciuitatis primæ Syriæ, *Nonno

Simeone Almedenæ ciuitatis Metropolis Mesopotamiæ,

Epiphanio Episcopo & agente vices Olympij episcopi Constantiæ *Mesopotamiæ, *ciuitatis

Ioanne Sebastię ciuitatis Metropolis primę Armeniæ, Metropolis insulæ Cypri, Ioanne.

Seleuco Amasiæ ciuitatis Metropolitanæ,

Constantino Melitenæ ciuitatis Metropolis Armeniæ,

Patricio Tyanæ ciuitatis Metropolis Cappadociæ secundę,

Petro Gangræ ciuitatis Metropolis Galatię secundę,

Ioāne *Chrysopolis, Apragmonio Tij ciuitatis, agente vices Calogeri Episcopi ciuitatis Metropolis Claudiopolis Pōncę Honoriadis. *Cyzopolis.

Atarbio Trapezuntis ciuitatis, agente vices Theoctisti episcopi Pessinuntis ciuitatis Metropolis Ponti Galatię secundę,

Romano Myreñ ciuitatis Metropolis Lycię prouincię,

Critoniano Aphrodisiadis ciuitatis Metropolis Cariæ,

Nunechio Laodiceę ciuitatis Metropolis Phrygię Pacatianæ Trimitarię,

Marmiano Synnadę ciuitatis Metropolis Phrygię Pacatianæ,

Onesiphoro Iconij ciuitatis Metropolis Lycaonię,

Pergamio Antiochię ciuit. Metropolis Pisidię Phrygię salutarię prouincię,

Epiphanio Pergę ciuitatis Metropolis Pāphylię prouincię,

Iordano Abilę Syrię, Attico Nicopolis ciuitatis Metropolis veteris Epiri,

Martyrio *Gortynę ciuitatis Cretę insulę, *Cortynæ

Luca Dyrrhachij ciuitatis Metropolis nouæ Epiri,

Francione Philippopolis ciuitatis Metropolis Thraciæ prouinciæ,

Constantino Demetriadis Thessaliæ, agente vices Vigilantij episcopi Larissæ ciuitatis Thessaliæ,

Sebastiano *Beroeę ciuitatis, *Beroæ

Basilio Traianopolis sanctæ ecclesiæ ciuitatis Metropolis Rhodopæ prouinciæ, *Berrhoeæ

Tryphone Chij insulæ ciuitatis, agente vices Ioānis episcopi Metropolis insulę Rhodi,

Theoctisto *Berrhoę ciuitatis Syrię, *Berrhoeæ

Eusebio Dorylei ciui. Phrygię Salutariæ prouinciæ,

Gerontio Seleuciæ ciuitatis Syriæ,

Saba Paltos ciuitatis primæ Syriæ,

Eusebio presbytero, agente vices Macarij episcopi Laodiceæ ciuitatis Syriæ,

Olympio Aratopolis Phęnicię prouincię,

Peto Gabalæ ciuitatis Syriæ,

Sophronio Constantiæ ciuitatis,

Patricio Neocæsareæ ciuitatis Augustæ Euphratesiæ prouinciæ,

Mara Anasarthæ ciuitatis,

Romulo Chalcidis ciuitatis,

Eustathio Beryti ciuitatis Phœnices maritimæ,

Leontio Ascalonæ ciuitatis Palæstinæ,

Antiano Capitoliadis ciuitatis,

Zebenno Pellæ ciuitatis,

Ioanne

Ioanne Tiberiadis ciuitatis,
Antiocho Archelaidis ciuitatis Palæstinæ,
* Alalæ Beryllo * Alalæ ciuitatis,
Areta Elusæ ciuitatis Palæstinæ secundæ,
*Sigor *Segor *Sigaræ Musonio * Zoaræ Palæstinæ secundæ,
Rufino Bybli ciuitatis Phœnices maritimę
Pancratio Libyadis ciuitatis,
Zosimo Minoidis ciuitatis,
Polychronio Antipatridis ciuitatis,
Ioanne Gadaræ ciuitatis Palæstinę secūdę,
Paulo Anthedonis ciuitatis,
Photio Lyddæ ciuitatis,
Heraclio Azoti ciuitatis,
Glycone Cæsareensi per Zosimum Minoiden,
*Marciano *Mattiano Gerrhæ ciuitatis,
Stephano Iamniæ ciuitatis Palæstinæ,
Epicteto Diocletianopolis ciuitatis,
Romano Eudoxiupolis, id est, Selymbriæ ciuitatis Thraciæ prouinciæ,
Theodoro Claudiupolis ciuitatis Isauriæ prouinciæ,
Iuliano Calenderitis ciuitatis Isauriæ,
*Tyranno Germanicopolis ciuitatis Isaurię,
Ioanne Diocæsareę ciuitatis,
Acacio Antiochiæ ciuitatis,
Aeliano Selenuntis ciuitatis,
Epiphanio Cestriæ ciuitatis,
Gaio Aegęorum ciuitatis,
Ammonio Iotapæ ciuitatis,
Megalo Philadelphiæ ciuitatis,
Marco Arethusæ ciuitatis Syriæ secundæ,
Timotheo Balaneorum ciuitatis Syriæ secundæ,
* Seleucobelis Eusebio * Seleucobeli ciuitatis,
Eutychiano Epiphaniæ ciuitatis Syriæ secundæ,
* Mariammæ * Mariamnę Paulo * Mariāmæ ciuitatis Syriæ secundæ,
Lampadio Raphaneorum ciuitatis Syriæ secundæ,
Alexandro Sebastæ ciuitatis sanctæ ecclesiæ Tarsi Ciliciæ,
Philippo Adanæ ciuitatis,
Hypatio Zephyrij ciuitatis,
Theodoro Augustę ciuitatis,
Chrysippo Malli ciuitatis,
Iuliano * Rhosi ciuitatis,
Polychronio Epiphaniæ ciuitatis Ciliciæ secundę,
Ioanne Flauiadis ciuitatis Cilicię,
* Irenopolis * Hermupolis Indimo * Hirinupolis ciuitatis Cilicię secundę,
Proclo Adranę ciuitatis,
* Mopsuestię Sophronio chorepiscopo, agente vices Bassiani * Mopsiestię ciuitatis,
Leomādito Antiochię Cilicię vel Isaurię,
Eulogio Philadelphię ciuitatis Metropolis Arabię prouincię,
Theodosio Canothę ciuitatis,
Hormisda Philippopolis Arabiæ,
Damiano Sidonis ciuitatis,
Theodoro Tripolis ciuitatis Phœniciæ primæ prouinciæ,

Olympio Paneadis ciuitatis,
Paulo Ptolemaidis ciuitatis,
Paulo Aradi ciuitatis,
Thoma Porphyrionis ciuitatis,
Porphyrio Botrorum ciuitatis,
Phosphoro Orthosiadis ciuitatis Syriæ,
Ioseph Heliopolis ciuitatis Phœnices Libani,
Porphyrio Archidiacono agente vices Vranij episcopi Emilæ ciuitat. Phœnices Libani, Mara Vrimorum ciuitatis,
Valerio Laodiceæ ciuitat. Phœnices,
Thoma Euromæ ciuitatis Phœnices,
Rufino Samosatæ ciuitatis,
Ioanne Germaniciæ ciuitatis,
* Euphratesidis ciuitat. * Eupho
Thimotheo * Dolichis insulæ ciuit. * Dolyches
Euoltio Zeugmatis ciuit.
Athanasio Pari insulæ ciuitatis,
Zebenno Martyropolis ciuitatis,
Ioanne Carrhæ ciuitatis,
Abraamio † Castricircensis, for. *Castri cornelien.
Ioanne Sarracenorum gentis,
Noe * Cephacastelli * Insulæ, for. *Cephalenię.
Hieraco Asinæ ciuitatis,
Sabino Deli insulę ciuitatis,
Apollonio Tanec ciuitatis,
Irone * Tenisse ciuitatis, *Thenæ * Tenise
Athanasio Busiridis ciuitatis Tripolis Aegypti prouincię,
Pasmeio Pralai ciuitatis,
Isidoro Sethroiorum ciuitatis,
Theophilo Cleopatridis (quæ & Arsinoe) ciuitatis,
Theodulo Ticehæ Pentapolis ciuitatis,
Ianuario Leontos ciuitatis,
Ioanne Pselchis ciuitatis,
Auxonio Sebennitæ ciuitatis,
Eulogio Athribis ciuitatis,
Esaia * Hermupolis minoris ciuitatis, * Hermopolis
Nestorio Phanagoriæ ciuitatis,
Theophilo Erythræ ciuitatis,
Macario Caballenæ ciuitatis,
Callinico Apameæ Bithyniæ ciuitatis,
Leuchadio * Thinniensis insulæ ciuitatis, * Ptinsæ ciuitatis.
Ioanne Polemonij ciuitatis,
Gratidiano Cerasuntis ciuitatis,
Iuliano, * Tabię ciuitatis, for. * Dablis.
Meliphthongo Iuliopolis ciuitatis,
Hypericio Asponensis ciuitatis,
Acacio * Cinos ciuitatis, * Cynæ
Euphrasio Laganię ciuitatis,
Cecropio Sebastopolis ciuitatis,
Ioanne Nicopolis ciuitatis Armenię primę,
Attico Zelorum ciuitatis,
Dorotheo presbytero, tenente locum Anatolij episcopi Satalorum ciuitatis,
Daniele Macedonopolis,
Antiocho Sinopę ciuitatis,
Heraclio Comanorum ciuitatis,
Euchario diacono tenente locum Paralij episcopi Andrapę ciuitatis Hellespontí,
Damiano

Damiano Callinicopolis.
Paulo presbytero agente vices Vranij episcopi Himerorum ciuitatis.
Olympio Prusiadensi.
Adelphio chorepiscopo agẽte vices Adoli episcopi Arabissi ciuitatis.
Martiano Stephanorum.
Euphronio præsbytero agẽte vices Domini episcopi Cocusi ciuitatis.
* Marciano Ilnæ.
Otreio presbytero agente vices Ioannis episcopi Arcæ ciuitatis.
Musonio * Brimenæ. * Belmina
Theodosio Nazianzi ciuitatis Cappadociæ secundæ.
Aristomacho Colonæ ciuitatis Cappadociæ secundæ prouinciæ.
Rheno Iunopolis ciuitatis.
Theodoro Heracleæ ciuitatis Ponti prouinciæ.
Epiphanio presbytero agente vices Aetherici episcopi Pompeiopolis ciuitatis.
Philotimo presbytero agente vices Themistij episcopi Amastridis ciuitatis Pōti prouinciæ.
Eulogio presbytero, agẽte vices Genethlij. Cratiæ ciuitatis.
Pelagio presbytero agente vices Theophili episcopi Adrianupolis ciuitatis.
Helpidio Thermensis mansionis.
Aquila Eudoxiadis ciuitatis.
Chrysippo presbytero agente vices Cyriaci episcopi Trogmadorum ciuitatis sanctæ ecclesiæ Dei.
Longino * Orchisti ciuitatis. * Orcisen.
Docimasio Maroneæ ciuitatis Rhodopæ Thraciæ sanctæ ecclesiæ Dei.
Sereno Maximianopolis ciuitatis Rhodopæ.
Aetherico Smyrnæ ciuitatis Asiæ.
Eusebio Clazomenæ ciuitatis.
Cyriaco * Egarę ciuitatis Asiæ. * Aegeæ
Mama * Amnitensis ciuitatis. * Antimoeſi. * Itonensi
Leontio Magnesiæ Męandri ciuitatis.
Quinto Phocensis ciuitatis.
Proclo Argillę ciuitatis.
Thoma Alalcomenę cioitatis.
Olympio Theodusiopolis ciuitatis.
Philippo Nouę aulę vel Thedosiupolis ciuitatis.
Rnfino Brullenę ciuitatis.
Marcellino Metropolis ciuitatis.
Esaia * Elaitanę ciuitatis. * Eleæ
Paulino Theodosiupolis Asię prouincię.
Iuliano Hypepę ciuitatis.
Hesperio Pitanę ciuitatis.
Proterio Myrrhenæ ciuitatis Asiæ prouincię.
Basilico * Palęaspolis ciuitatis. * Palæscepsis
Meonio Nysę ciuitatis Asiæ prouinciæ.
Petro Dardani ciuitatis Hellesponti prouinciæ.

Thalassio Parij ciuitatis Hellesponti prouinciæ.
Dauid * Andrianæ ciuitatis Hellesponti. * Andera
Eulalio Pioniæ ciuitatis Hellesponti prouinciæ.
Pionio Troadæ ciuitatis Hellesponti prouinciæ.
Stephano Prymnesiæ ciuitatis Hellesponti prouinciæ.
Theosebio Ilij Hellesponti prouinciæ.
Hermia Abydi ciuitatis sanctæ ecclesiæ Dei Hellesponti.
Daniele Lampsaci ciuitatis.
Patricio Adrianuterorum sanctę ecclesiæ Dei Hellesponti prouinciæ.
Menecrate Carystorum ciuitatis Lydiæ prouinciæ.
Paulo Tlosorum ciuitatis.
Cossinio Hierocæsareę ciuitatis Lydiæ, agẽte vices Andreæ episcopi Sectoriorum.
Lydiæ prouinciæ.
Helia Bleandri ciuitatis.
Polycarpo Cabalæ ciuitatis Lydiæ prouinciæ.
Patricio Cressen̄. ciuitatis.
Paulo Tripolis ciuit. Lydiæ prouinciæ.
Amachio Septoriorum ciuit. Lydiæ prouinciæ.
Leucio Apollinis fani vel templi ciuit.
Gemello Stratonicæ ciuit.
Alchimede * Silandi ciuitat. Lydiæ prouinciæ. * Chalcidæ Lyciæ prouinciæ.
Dionysio Attalię ciuitat. * Lydiæ, Nicolao Acassenę ciuit. agente vices Stephani episcopi Lymirę ciuit. Lycię. * Lyciæ
Zenodoto Telmessenę ciuit. & Eniandos ciuit. ac Ionnię sanctæ ecclesiæ Dei.
Frontone Phaselidis ciuit.
Philippo * Liburnæ ciuit. * for. Lymnesi
Natriniano Pompeiopolis Ciliciæ.
Mampreto Titiopolis Ciliciæ secundæ vel Isauriæ.
Ioanne * Chrysopolis Arabiæ. * Cyropolis
Theodoro Antiphelli ciuit.
Leontio Araxi ciuitatis Lyciæ.
Antipatro Cauni ciuitatis Lyciæ.
Andrea * Dędalorum ciuitatis. * Cenocē
Romano Buboneorum ciuitatis.
Nicęa Megarę ciuit. Helladis prouinciæ.
Athanasio Opuntenę ciuit. Achaiæ & Helladis.
Donnino Plateæ ciuitatis Helladis ꝓuinc.
Onesimo Argorum ciuitatis Helladis.
Marco * Euriæ ciuitatis. * Euiæ
Peregrino Phœnicæ ciuitatis Helladis.
Eutychio Adrianopolis ciuitatis veteris Epiri.
Claudio Anchiaxi veteris Epiri ciuitatis.
Soterico Corcyræ ciuitatis veteris Epiri.
Dionysio Antiochiæ ciuitatis Cariæ Pisidiæ prouinciæ.
Ioanne Alnidenæ ciuitatis Cariæ ꝓuincię.
Flacillo

Flacillo Asfi ciuitatis.
Erezorum Papia * Erezorum ciuitatis.
Dionysio Heracleæ ciuitatis Lyncestidum.
* Salmacis Menandro * Heracleę ciuitatis.
Cariæ. Latmos, Eupythio Stratonicę ciuitatis* Carię. (*fortè* * *Macedoniæ, aliàs tamen in vno loco huius Concilij additur, Lydiæ,*)
Ioanne Amyzonis ciuitatis Cariæ.
Tynchanio Apolloniadis ciuitatis Cariæ.
Theodoreto Alabandorum ciuitatis Cariæ.
* Gnidi. Ioanne * Cnidi ciuitatis Cariæ.
Daniele Cadi ciuitatis Ecclesiæ sanctæ Dei.
Iuliano presbytero agente vices Calendionis Episcopi ciuitatis Halycarnasi.
Macario Enos Thraciæ.
Paulo Aristij ciuitatis.
Eulalio Silbij ciuitatis.
Charitone Dionysiopolis ciuitatis.
Ioanne Trapezopolis ciuitatis.
Gennadio * Acmoniorum ciuitatis Phrygiæ Pacatianæ prouinciæ.
Thoma Theodosiopolis ciuitatis Phrygiæ Pacatianæ prouincię.
Gennadio Mosinnorum ciuitatis.
Euandro Diocliæ ciuitatis.
Gerontio Basianupolis ciuitatis.
Alphio Myndi ciuitatis Cariæ.
Theoctisto presbytero agente vices Diogenis Episcopi Orthosiæ ciuitatis Cariæ.
Theoctisto presbytero agente vices Zotici Episcopi Arpasæ ciuitatis.
Miro Euladræ ciuitatis.
Ipsen. Luciano * Ipsensis ciuitatis Phrygię.
Philippo Lysiadis ciuitatis.
Epiphanio Midañ ciuitatis.
Abertio Hierapolis ciuitatis Phrygiæ.
Cyriaco Eucarpiæ ciuitatis.
Eustochio Docimei ciuitatis Phrygiæ.
Aquila Androsiorum ciuitatis.
Basilio Nacoliæ ciuitatis.
Strategio Polydororum ciuitatis Phrygiæ.
Neoptolemo Corneñ ciuitatis.
Paulo Derbæ ciuitatis Phrygiæ.
* Lystræ. Plutarcho * Lystris ciuitatis.
Rufo Hydæ ciuitatis.
Eugenio Cannorum ciuitatis.
Tyranno Homonadorum ciuitatis.
Acholio Larandæ ciuitatis.
Eutropio Adadæ ciuitatis.
Paulo Philomelij ciuitatis.
Paulino Apameæ ciuitatis Pisidiæ prouinciæ.
Theotecno Tyri ciuitatis.
Eorticio Nicopolis Metropolis ciuitatis Pisidiæ prouinciæ.
Cyro Syniandi ciuitatis.
* Patilyconiæ. Libanio * Parij ciuitatis.
Alexandro Seleuciæ ciuitatis Pisidiæ.
Olympio Sozopolis Hemimontis ciuitatis Pisidiæ prouinciæ.
Fonteiano Sagalasi ciuitatis.
Bassona Neapolis ciuitatis.
* Malano * Adilo Chorepiscopo tenente locum Mes-

salini Episcopi Laodiceæ ciuitatis.
Florentio Adrianopolis ciuitatis.
* Musonio Lymerorum ciuitatis.
Euelpisto Chorepiscopo, agente vices Florentij Episcopi ciuitatis Insulæ Tenedi emporij Hellesponti & * Lydorum.
Sotere Theodosianæ ciuitatis, agente vices Heliodori Episcopi Amathuntis ciuitatis, & pro Echio Episcopo Arsinoæ ciuitatis.
Epaphrodito Tamassij ciuitatis Episcopo, agente vices & Didymi Episcopi Lapethos ciuitatis.
Dionysio diacono agente vices Photini Episcopi Chytrorum ciuitatis.
Ioanne Messenæ ciuitatis prouinciæ Achaiæ & Helladis.
Ophelimo Tegeæ ciuitatis Helladis.
Irenæo Naupacti ciuitatis Helladis.
Cyrillo Subriti ciuitatis.
Gennadio Gnosi ciuitatis.
Demetrio Lappę ciuitatis.
Euphrate Eleuthernæ ciuitatis Cretę prouinciæ, agente vices & Pauli Episcopi * Cantari ciuitatis. Chamerę Candæ.
Zozonte Philippi ciuitatis Macedoniæ.
Eusebio Topiris ciuitatis Macedoniæ primæ prouinciæ.
Maximino * Serres ciuitatis primæ Macedoniæ prouinciæ. * Derres. * Scyres.
Nicolao Stoborum ciuitatis Macedoniæ secundæ prouinciæ.
Dardanio * Bargalę ciuitatis. * Bargylæ.
Ioanne Parthenopolis ciuitatis Macedoniæ primæ prouinciæ.
Honorato Thassos ciuitatis insulæ Helladis prouinciæ.
Theophilo * Orei ciuitatis. * Ariassi.
Neone ciuitatis Psyllij.
Diodoto * Lysimachiorum ciuitatis. * Lysimiæ.
Mara Cordilusorum ciuitatis.
Marcellino * Isidis ciuitatis. * Isandis.
Eugenio * Cotenorum ciuitatis. * Cochenorum.
Macedonio Magidis ciuitatis.
Eudoxio Etennorum ciuitatis.
Marcellino Carissorum.
Obrimo Coracesij ciuitatis.
Petro Echineorum ciuitatis.
Eustathio gentis Saracenorum.
Aurelio Adrumetino.
Rustico Aphro.
Trecentis sanctissimis & reuerendissimis Episcopis.
Ecce aduenientibus omnibus ante cancellos sancti altaris, cum magnificentissimo & eximio senatu, adueniente etiàm pijssimo Imperatore Martiano in supradicta sanctissima Basilica, præsente etiàm zelo diuino & calore fidei accensa pijssima & fidelissima regina Augusta Pulcheria, sanctam Synodum allocutus est hæc:

M Cùm

Oratio Martiani imperatoris.

Cùm primùm per electionem in regnum de secreto Dei prouecti sumus, inter tantas publicas vtilitates nullum magis nos cõstrinxit negocium, quàm rectam & veram fidem Christianorum, quæ sancta & veneranda cõsistit, indubitatam omnibus declarare. Manifestum est enim, quòd ex auaritia vel vano studio hi, qui præcedentibus temporibus diuersa sapuerunt, & docuerunt populũ, prout eis placuit, non ꝑut conuenit, neq; quod veritas aut doctrina patrum exquirit, multi ad errorem seducti sunt. Vndè, vt sanctam Synodum ad istam ferre perfectionem properemus, laborem vobis arbitrati sumus imponere, vt oĩ errore caliginis deterso, sm quod ipsa diuinitas hominibus se fieri manifestam esse voluit, vt patrum demonstrauit doctrina, sic fides nostra, quæ pura & sancta consistit in omniũ ingrediens animas, propriæ veritatis effulgeat luce. Decæterò audeat nemo de natiuitate Domini & saluatoris nostri Iesu Christi aliud disputare, præter quod Apostolicum procemium CCCXVIII. sanctorum Patrum consonans huic doctrinæ, tradidisse noscitur, sicut sanctissimi Papæ Leonis, qui Apostolicũ gubernat throonum, ad sanctæ memoriæ Flauianum regiæ vrbis Constantinopolitanæ quondàm Episcopum, testantur literæ. Nos enim ad confirmandam fidem, non ad ostendendam virtutem, exemplo Imperatoris Constantini adesse Synodo excogitauimus, nè in posterum multitudo populi institutionibus prauis attracta, inueniatur dissentiens. Facilè enim simplicitas quorundam commentis, ceu locuti sumus, vsq; nunc delusa est: quoniam manifestæ diuersorũ prauis doctrinis discordiæ & hæreses ostensæ sunt.

Ad quod Imperator se adesse Cõcilio profitetur.

Nobis autem omne studium adhibendum est, vt populum propter veram sanctámque doctrinam idipsum sentientem, vni rectæ applicare Ecclesiæ: & ideò veram fidem catholicámque etiàm exponere secundùm patrum doctrinam, concordantibus animis vestris, vestra properet reuerentia, vt qualiter in Nicæna Synodo vsque in hoc* tempore, abscisso errore, vera fides est hominibus cognita: sic & nunc per hanc sanctam Synodum deposita nebula, quæ in eis paucis annis (vt superiùs diximus) ex prauitate & auaritia quorundam visa est exoriri, semper seruentur, quæ statuta sunt. Erit quidem diuinæ prouidentiæ, quod piè fieri volumus, in secula hoc conseruare firmissimè. Et post regis hæc verba, omnes Episcopi clamauerunt: Martiano nouo Constantino, multi anni Regi, multi anni Reginæ, Orthodoxis multi anni, Martiani amatoris Christi regnum in secula permaneat, digni orthodoxæ fidei amatoris Christi. Sit à bis procùl inuidia. Et post hæc residentibus magnificẽtissimis & gloriosissimis iudicibus, & amplissimo senatu in medio ante cancellos sanctissimi altaris, & ex læua quidem parte sedentibus sanctissimis & reuerendissimis Episcopis, & vicarijs Deo amicissimis sanctissimis & reuerendissimi Leonis antistitis priscæ vrbis Romæ, & Anatolio religiosissimo Archiepiscopo Constantinopolitanæ regiæ ciuitatis, & Maximo religiosissimo Episcopo Antiochiæ, & Thalassio religiosissimo Episcopo Cæsareæ Cappadociæ, & Stephano religiosissimo Episcopo Ephesi, & cæteris religiosissimis Episcopis Orientis & Ponti, & Asianæ & Thraciæ regionum, exceptis Palæstinis. Ex dextera verò parte similiter considentibus, Dioscoro religiosissimo Archiepiscopo Alexandriæ, & Iuuenali religiosissimo Episcopo Hierosolymorum, & Quintillo religiosissimo Episcopo Heracleæ primæ Macedoniæ, & agente vices Anastasij religiosissimi Episcopi Thessalonicensis, & Petro religiosissimo Episcopo Corinthi, & reliquis Ægyptiacæ diœcesis & Illyrici, insupèr etiàm & Palestinis religiosissimis Episcopis, antepositis in medio sacrosanctis & venerabilibus Euangelijs: Paschasinus verò reuerendissimus Episcopus & vicarius sedis Apostolicæ, cùm in medio vnà cum his viris reuerendissimis collegis suis stetisset, dixit: Beatissimi, atque Apostolici viri Papæ vrbis Romæ, quæ est caput omnium Ecclesiarum, præcepta habemus præ manibus, quibus præcipere dignatus est eius Apostolatus, *vt Dioscorus Alexandrinorum Archiepiscopus non sedeat in Concilio, sed audiendus intromittatur. *Hoc nos obseruare necesse est. Si ergò præcipit vestra magnificentia, aut ille egrediatur, aut nos eximus. Quibus in Græco interpretatis per Beronicianum virum deuotissimum & secretarium sacri Consistorij, gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Quid enim specialiter ingeritur Dioscoro reuerendissimo Episcopo? Paschasinus verò reuerendissimus Episcopus & Vicarius sedis Apostolicæ, dixit: Cùm intromissus fuerit, necesse est, vt illi objiciatur. Gloriosissimi iudices, & amplissimus senatus dixerunt: Vt iam interfati sumus, causa quæ objicitur, specialiter manifestetur. Lucentius reuerendissimus Episcopus & Vicarius sedis Apostolicæ, dixit: Iudicij sui necesse est eum dare rationem, quia cùm personam iudicandi non haberet, præsumpsit, & Synodum ausus est facere sine authoritate Sedis Apostolicæ, quod nunquàm licuit, nunquàm factum est. Paschasinus verò reuerend. Episcopus, & Vicarius sedis Apostolicæ, dixit: Nos contra præcepta beatissimi, atque Apostolici Papæ gubernatoris sedis Apostolicæ, venire non possumus, nec contra ecclesiasticas regulas, vel contra patrum instituta. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Conuenit, vos specialiter, quid errauerit, exponere. Lucentius vir venerandus Episcopus & Vicarius sedis Apostolicæ, dixit: Non patimur tãtam iniuriam nec vobis fieri, nec nobis, vt iste sedeat,

*tempus.

Primus locus in Concilio, datus Legatis Papæ.

Ecclesiam Rom. caput oim Ecclesiarum.

Vide Euagriũ histor. Ecclesiastic. li. 2.

*Quod

deat, qui iudicandus aduenit. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Si iudicis obtines personam, non vt accusator debes prosequi. Et Dioscoro religiosissimo Episcopo Alexandriæ, secundùm iussionem gloriosissimorum iudicum & amplissimi senatus, residente in medio, & residentibus Romanis & reuerendissimis Episcopis in proprijs locis, & tacentibus, Eusebius religiosissimus Episcopus Dorylei ciuitatis, transiens in mediũ, dixit: Per salutem vos dominorũ vniuersi mundi, iubete preces meas legi, sicut placuit pijssimo Imperatori. Lęsus sum a Dioscoro. Læsa est fides. Occisus est Flauianus sanctus Episcopus. Lachrymis impleor. simul mecum iniustè ab eo damnatus est. Iubete preces meas perlegi. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Preces legantur. Et residente in medio eorum, iussione omnium, Eusebio reuerendissimo Episcopo, Beronicianus vir deuotus, a secretis sacri Consistorij, accipiens preces ab eo, recitauit.

Quæ paruis characteribus adiicia ntur, ex Accumictiũ codice græco desumpta sunt.

Per sanctam Trinitatẽ vos adiuro, quæ custos est principum, quamq; colitis, & in qua baptizati estis, & cuius inuocatione saluamini, iubete preces meas relegi. Clementissimi iudices, per salutem vos adiuro imperatorum. Flauianus iniquè occisus est. Clementissimi iudices miseremini & adestote fidei, quæ violata est a Dioscoro.

EPISTOLA EVSEBII EPISCOPI Dorylei, ad Imperatores Valentinianum & Martianum.

Amatoribus Christi religiosissimis, & pijssimis Imperatoribus nostris Flauijs Valentiniano & Martiano perpetuis Augustis, ab Eusebio humilimo Episcopo Dorylei, faciente verba pro se & pro orthodoxa fide, & sanctæ memoriæ quondam Flauiano Episcopo Constantinopolitanæ ciuitatis.

Intentio & propositum est clementiæ vestræ, vniuersis quidem sibi subditis prouidere, & manum porrigere omnibus iniustè oppressis, præcipuè tamen fungentibus sacerdotio: in hoc diuinitati placentes, a qua vobis imperare & dominari sub hoc sole donatum est. Ergò quoniam multa & dira & contra oẽm cõsequentiam, fides (quæ in Christo est) & nos sumus perpessi a reuerendissimo Dioscoro Episcopo Alexandriæ magnæ ciuitatis, adimus vestram pietatem, supplicãtes iustitiam promereri. Causa aũt in his est: In nupèr facto Concilio in Ephesiorum Metropoli, quod vtile fuit non fieri, vt non malis & perturbationibus vniuersum mundum repleisset, suauis iste iste Dioscorus, pro nihilo ponens iustitiæ rationem & Dei timorem, similis constitutus & consentaneus Eutychi vaniloquo & hæretico, occultus autem multis sicut postea seipsum manifestauit, inueniens tempus ex facta a me aduersùs Eutychẽ eius similem accusatione, & sententia in eum a sanctæ memoriæ Flauiano Episcopo prolata, multitudinem seditiosorum populorum congregans, & potentiam sibi pecunijs acquirẽs, piam religionem catholicorum (quantùm ad ipsum pertinet) violauit, & perfidiam Eutychis monachi, quæ olim a sanctis patribus reprobata est, confirmauit. Quoniam igitur non modica sunt, quæ ab ipso vsurpata sunt aduersùs Christi fidem, & aduersùs nos prouoluti precamur vestram clemẽtiam, vt præcipiatis reuerendissimum Episcopum Dioscorum respondere de his, quæ a nobis ei ingeruntur, relectis sinè dubio in hoc Cõcilio monimentis, ab eo contra nos gestis, per quæ possumus ostendere, eum & alienum esse a catholica fide, & impietate repletam hæresim roborantem, & iniustè nos damnantem, & grauia in nobis operatum, sacrum & venerabile vestrum mandatum dirigentes sanctæ & vniuersali Synodo religiosissimorũ Episcoporum, quo possit inter nos & præfatum Dioscorum audire & perferre ad scientiam vestræ pietatis omnia quæ geruntur, ad quod placuerit vestræ clementiæ: quod consecuti, incessanter offeramus Deo preces pro vestro æterno imperio * sacratissimi Imperatores. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Soluantur, quæ ingeruntur. Dioscorus reuerendissimus Episcopus Alexandriæ, dixit: Præcepit pijssimus Imperator Synodum celebrari, quæ secundùm sacrum nutum pijssimi Imperatoris nostri congregata est. De his autem quæ gesta sunt propter Constantinopolitanæ sanctæ Ecclesiæ quondam Episcopum Flauianum, monimẽta sunt facta in sancto Concilio, & ea postulo recenseri. Eusebius religiosissimus Epus. Dorylei, dixit: Hæc & nos postulamus. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Omnia, quæ in hoc negocio subsecuta sunt, per ordinem recitentur. Et antequàm legerentur, Dioscorus reuerendiss. Episcopus Alexandriæ, dixit: Supplico per vestram magnificentiam, imprimis, quæ de fide sunt, examinari. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Interim aduersùs accusationem te conuenit respondere. Ergò sustine actorum fieri lectionem, quod & ipse fieri postulasti. Constantinus deuotissimus a secretis sacri Consistorij, dixit: Habentur sacræ literæ, sæpiùs directæ pro Synodo pridem facta, pręmanib⁹ ad legẽdũ. Et ex codice recitauit:

* diuinissimi

EPHESI ACTA.

EPISTOLA DIVÆ MEMORIÆ Theodosij & Valentiniani Imperatorum, ad Dioscorum Alexandriæ Episcopum.

Imperatores Cæsares Theodosius & Valentinianus, victores, ac triumphatores maximi, semper venerabiles Augusti, Dioscoro. Cunctis constitit manifestum, quia nostræ reipublicæ status & omnia humana, di-

uina pietate moderantur, atque firmantur, Deo enim propitio constituto, prosperè & secundùm vota nostra gubernari res, & proficere solent. Imperium ergò diuino nutu sortiti, subditis pro pietate & mansuetudine similiter necessariò plurimam solicitudinem impartimus, quatenùs & vera religio, & nostra respublica cultu Dei purissimo & pietate firma, præfulgeat. Quoniam igitur in præsenti subita emergente dubitatione ad catholicæ & apostolicæ doctrinæ ac nostræ fidei custodiam, quæ (vt fit) diuersis sententijs impugnata, conturbat, & confundit hominum sensus & animas; intolerabile duximus, huiusmodi delictum contemnere, ne per talem negligentiam ipsi Deo inferre contumelias videremur. Ideoque sancimus, in vnum sanctissimos & Deo placitos conuenire viros, quibus pro pietate catholica atq; vera fide plurimus sermo est, vt vniuersa quidē talis vana dubitatio, subtili proposita inquisitione soluatur, vera autem & Deo *amica catholica fides firmetur. Igitur & tua sanctitas, sumptis secum decem reuerendissimis Metropolitanis Episcopis, qui sub tua degunt diœcesi, & alijs similiter decem sanctis Episcopis, sermone & vita ornatis, qui in doctrina & scientia rectæ & immaculatæ fidei præcunctis apud cunctos eminent, proximis Kalēdis Augustis Ephesum Metropolim Asiæ conuenire absque vlla dilatione *festinet, nullo scilicet alio præter prædictos viros sanctam Synodum molestante, quatenùs vniuersis sanctissimis & beatissimis Episcopis, quos conuenire per sacras nostras epistolas sancimus, ad prædictam concurrentibus ciuitatem, & subtilissimè inuestigantibus & quærentibus, omnis de medio error contrarius auferatur, catholica autem doctrina & orthodoxæ fidei Saluatoris nostri Christi amicissima solidetur, & consuetè effulgeat, quod vniuersi in posterum inconcussum Deo propicio & intemeratum custodiant. Si quis verò tam necessariam & verè Deo *amicam Synodum prætermiserit, & non omni virtute secundùm prædictum tempus ad præfinitū locum peruenerit, nullam excusationem, neque apud Deum, neque apud nostram inueniet pietatem. Sacerdotalem enim conuentū non, nisi quis mala propria conscientia sauciatus, euitat. Theodoretum sanè Episcopū Cyri ciuitatis, quē pridem iussimus suæ soli vacare Ecclesiæ, sancimus non priùs ad sanctam Synodum conuenire, nisi vniuerso sancto placuerit conuenienti Concilio & ipsum cōcurrere, & pariter interesse. Si verò aliqua discordia de eo emerserit, absq; illo sanctam Synodum conuenire, & quæ iusta sunt ordinare, præcipimus. Datum tertio kalendas Aprilis, Constantinopoli, Zenone & Posthumiano viris clarissimis consulibus.

*amica] charа · *festinet] festinent · *amicam] charam

Cyrus oppidum est in Syria situm, a Iudæis è captiuitate dimissis, in gratiam Cyri Regis Persarum conditum. Vide Procopium. A.D. 448.

CHALCEDONE ACTA.

Constantious deuotiss. a secretis sacri consistorij, dixit: Eodem tenore scriptum est, & alijs reuerendiss. Episcopis, vt in Synodum conuenirent. Gloriosissimi iudices & ampliss. senatus dixerunt: Ingrediatur & reuerend. Episcopus Theodoretus, vt fit particeps Synodi, quia & restituit ei Episcopatum sanctiss. Archiepiscopus Leo, & *sacratissimus & pijssimus Imperator sanxit eum adesse sanctæ Synodo. Et ingresso Theodoreto reuerendiss. Episcopo, Ægyptij & Illyriciani & Palæstini reuerendiss. Episcopi clamauerunt: Miseremini, Fides perit, istum canones eijciunt, hunc foràs mittite, magistrum Nestorij foràs mittite. Orientales & Pontici, & Asiani, & Thraces reuerendiss. Episcopi clamauerunt: Nos in pura charta subscripsimus. Cæsi sumus, & ità subscripsimus, Manichæos foràs mittite, inimicos Flauiani foràs mittite, aduersarios fidei foràs mittite, Dioscorus reuerendissimus Episcopus Alexādriæ, dixit: Cyrillus cur eijcitur, qui ab isto est anathematizatus? Orientales & Pontici, & Asiani, & Thraces reuerendissimi Episcopi clamauerunt; Dioscorum homicidam foràs mittite, Dioscori acta quis ignorat? Ægyptij & Illyriciani, & Palestini reuerend. Episcopi clamauerunt: Multos annos Augustæ. Orientales & qui cum ipsis reuerendiss. Episcopi clamauerunt: Homicidas foràs mittite. Ægyptij & qui cum ipsis reuerend. Episcopi clamauerunt: Augusta Nestorium eijcit, Multos annos catholicæ Augustæ: Synodus orthodoxa Theodoretum non suscepit. Theodoretus reuerendissimus Episcopus transiens in medium, dixit: Preces obtuli *sacratissimis & pijssimis & Christianissimis mūdi dominis, & enarraui quæ in me acta sunt funera, & precor has perlegi. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Theodoretus reuerend. Episcopus proprium recipiēs locum a sanctiss. Episcopo inclytę vrbis Romæ, in locum nunc accusatoris ingressus est. Vndē patiamini ea, q̄ inchoata sunt, finiri: *vt nē alīqua confusio adiutorio fiat. Præiudicium enim ex *persona reuerend. Theodoreti Episcopi nulli generabitur, reseruata, videlicet post hęc omni accusatione & vobis & illi, & quæ inuicèm exercere volueritis, quia rectam tenēt fidem, maximè cùm & sine scriptis appareat, & testimonium catholicæ fidei perhibens reuerendissimus Episcopus Antiochiæ magnæ ciuitatis. Et postquàm sedit in medio reuerend. Episcopus Theodoretus, Orientales & qui cum ipsis reuerēd. Episcopi clamauerūt: Dignus, dignus. Ægyptij & qui cum ipsis reuerend. Episcopi, clamauerunt: Nolite eum dicere Episcopum, Non est Episcopus, Impugnatorem Dei foràs mittite, Iudæum foràs mittite. Orientales & qui cum ipsis reuerēd. Episcopi clamauerunt: Orthodoxum Synodo, seditiosos foràs mittite, Homicidas foràs mittite. Ægyptii & qui cū ipsis reueren. Episcopi clamauerūt: Impugnatorem Dei foràs mittite,

*sacratissimus] diuinissimus · *sacratissimis] adiuinissimis · *vt nē aliqua confusio adiutorio fiat] vt fiue a'i qua confusione audi torium · *persona] præsentia

mittite. Qui iniuriã dixit in Christum, foràs mittite. Multos annos Augustę, Multos annos Imperatori, Catholico Imperatori multos annos, Cyrillũ iste anathematizauit. Orientales & qui cũ ipsis reuerend. Episcopi clamauerũt: Homicidã Dioscorũ foràs mittite. Ægyptij & qui cũ ipsis reuerend. Epi clamauerunt: Multos annos senatui. Vocem non habet. Coram vniuersa Synodo damnatus est. Basilius reuerend. Epus Traianopolis prouinciæ Rhodopę exurgens, dixit: Et a nobis Theodoretus damnatus est. Ægyptij & qui cum ipsis reuerend. Epi clamauerunt: Et Cyrillum Theodoretus accusauit. Cyrillum eijcimus, si Theodoretũ acceperimus. Canones istum eijciunt. Hunc Deus auersat* est. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerũt: Acclamationes istæ populares neq; Epos decent, neq; partes iuuant. Patiamini ergò vniuersorũ fieri lectionem. Ægyptij & qui cum ipsis reuerend. Epi clamauerũt: Vnũ eijcite, & oẽs audimus. Pro pietate clamam*, ꝓ catholica fide hęc dicim*. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerũt: Magis acquiescite ẽm ordinẽ audientiam fieri, & * permittite omnia ẽm ordinem recenseri. Et quiescentibus cunctis, Constãtinus deuotissimus agens in rebus, & a secretis sacri consistorij, ex eodem codice recitauit.

* patimini

EPHESI ACTA ET CHALCEDONE LECTA.

EPISTOLA IMPERATORIS ad Dioscorum Alexandrinum.

SACRAE literæ scriptæ venerãdissimo Epõ Alexandriæ Dioscoro. Peruenit ad nostræ serenitatis auditum, quia multi reuerend. Oriẽtaliũ Archimandritæ, simul cũ catholicis populis aduersùs quosdã Epos, qui Nestoriana impietate ægrotare dicunt, in quibusdã Oriẽtaliũ ciuitatibus cõstitui, laborarent, & ꝓ catholica fide cõtẽderẽt. Hac ergò de causa nſæ serenitati cõplacuit, religiosiſſ. presbyterũ & archimandritã Barsumã, puritate vitæ & catholica fide ꝓbatiſſimũ, adesse Ephesinæ ciuitati, & tenẽte locũ cũctorũ Oriẽtaliũ archimãdritarũ, cõsedere tũ tuæ sanctitati, q̃ vniuersis sanctissimis Patribus ibidẽ cõuenientibus, quatenùs Deo placita de omnibus sententia ꝓferatur. Dignetur ꝑindè tua religio puidens, quia oĩs nobis est ꝓ catholica fide solicitudo, affectuosè & prædictũ reuerẽd. archimãdritã suscipere, & operã dare, vt sit eũ sanctæ Synodi participẽ fieri. Data Idib* Maij, Protogene viro clarissimo cõsule, & q fuerit nũciat*. Eodẽ tenore Iuuenali reuerẽd. Epo Hierosolymorũ, idẽ ipse de eodẽ codice recitauit. Sacrę literæ, Barsumæ reuerẽdo archimãdritę, destinatæ.

A. D. 449.

EPISTOLA IMPERATORIS ad Barsumam archimandriten.

NOSTRAM pietatem latere non potuit, in quali sint certamine constituti per Orientem religiosissimi & sanctissimi archimandritæ, pro fide laborantes catholica, & quosdam Epos in ciuitatibus Orientis constitutos, Nestorianæ hæreseos participes asserentes, collaborante etiàm orthodoxo populo eisdem religiosissimis archimandritis. Quæ igitur & tua sanctitas pro catholica fide tantum laborem sustinuit, vt ad nostram perueniret pietatem: iustum esse duximus, tuam sanctitatem puritate vitæ & catholica fide ꝓbabilem, ad Ephesinam pergere ciuitatem, & locum tenentem omnium religiosissimorum archimandritarum Orientalium, considere sanctæ Synodo, quæ ibidem disposita est conuenire, & cum alijs sanctis Patribus & Episcopis, quæ sunt Domino placita, ordinare. Datum pridiè idus Maij, in Alexandria. Et postquàm legit, Beronicianus deuotissimus secretarius sacri Consistorij, ex eodem codice recitauit: Sacrum commonitorium datum Elpidio viro spectabili comiti sacri Consistorij.

In nomine Alexãdriæ, videtur sub esse mẽdũ. nec n. imperator erat Alexãdriæ.

IMPERATORIS COMMONITORIUM, ad Elpidium comitem sacri Consistorij.

SANCTAE quidem Synodi pridèm apud Ephesum factæ, Nestorij impij contra Deum blasphemia, extitit causa: & ideò a sanctis Patribus, qui ibidèm conuenerunt, dignã suscepit sententiam. Quoniam igitur & nũc altera iterùm contra diuinam fidem excitata est dubitatio, secundam hanc Ephesi fieri Synodum sancimus, mali radicem omninò excidere festinantes, quo vndiquè conturbationem dogmatis eijcientes, mundam orationis iustitiam in cordibus reseruemus, & sit hoc reipublicæ munimẽ, & humanitatis vtilitas. Ideò igitur tam tuam claritatem, quàm Eulogium virum spectabilem tribunum & notarium, ad ministerium elegimus fidei, sicut probatos, * tam in alijs rebus rectissimos, q̃ circa Dei cultum opinatissimos, & valentes nostris diligenter iussionibus ministrare, de his, quæ in Epheso a sancta Synodo fuerint constituta, & nullum fieri tumultum permittere: sed & si quem videritis conturbationibus & tumultui studentem, ad læsionem sanctæ fidei, hunc custodiæ mancipare, & ad nostrã perferre notitiam, & causam quidem ordine prouenire: interesse autem iudicio, & operam dare, celerem & circunspectam ꝓbationem a sancta Synodo fieri, & nobis cognitam facere, his, qui pridèm Eutychetis religiosiſſ. archimandritæ iudices extiterunt, præsentibus quidem & tacentibus, nullum tamen iudicantium habentibus locum, sed communem aliorum omnium sanctorum patrum sententiam expectantibus: quoniam ea, quæ dudùm ab ipsis iudicata sunt, nũc retractentur. Nõ licere autem vllũ aliquid mouere ex pecuniarijs * capitulis, antequàm ea, q̃ de fide

* rectè & mundè ea, q ad Deum pertinent, colentes, q̃ etiam quæ

* causis

fide sunt catholica, effectui mancipetur. Ideò nanq; & ciuile per literas, quas ad virum spectabilem proconsulē, ac reliquos scripsimus, & militare vobis auxilium delegauimus, quatenùs & vos super proprium studium his fulti auxilijs, sufficere possitis ad ea, quæ præcepimus, adimplenda; quæ tanto alijs omnibus bonis meliora sunt, quanto solent humanis diuina præcellere; & quæ in hac causa fuerint constituta, ad nostram perferre notitiam. Eodem tenore, Eulogio viro spectabili tribuno notario, Beronicianus vir deuotus a secretis sacri consistorij, ex ipso codice recitauit. Et similiter sacras literas directas Proclo viro spectabili proconsuli Asiæ.

IMPERATORIS EPISTOLA AD Proclum Proconsulem Asiæ.

SANCTÆ quidem Synodi pridem apud Ephesum factæ, Nestorij impij contra Deum blasphemia, extitit causa: & ideò a sanctis Patribus ibidèm conuenientibus, dignā suscepit sententiam. Quoniam igitur altera iterùm contra diuinam fidem excitata est dubitatio, secundam hanc in Epheso fieri Synodum sancimus, mali radicem omninò excidere cupientes, quò vndiquè conturbationes dogmatis eijcientes, mundam orationis iustitiam in cordibus reseruemus, & sit hoc reipublicæ munimē, & humanitatis vtilitas. Ideò igitur & Elpidium virum spectabilem comitem sacri nostri consistorij, & Eulogium virū spectabilem tribunum & notarium, ad hanc causam elegimus, sicut dignos hoc administrare negocium, & idoneos multorum testimonio comprobatos: quibus volumus necessarium a te conferri præsidium, per quod omnis ab his, quę aguntur, conturbatio repellatur, & ex nostræ serenitatis iussione nullus tumultus fieri permittatur: a quibus si fuerim* edocti, nostræ & a te mālsuetudinis præcepta neglecta, & non in omnibus, quibus voluērint, obsecutum, tuam læsionem ex tua negligentia fieri decernemus. Idem deuotiss. Beronicianus a secretis sacri consistorij, ex eodem codice recitauit.

IMPERATORIS EPISTOLA AD Synodum Ephesinam secundam.

SANCTAE Synodo Ephesinę. Vellem* quidē absq; vlla cōturbatione sanctas ecclesias Dei persistere, & vos sanctis imminētes Ecclesijs, cōsuetè ea quę ad diuinitatis placationem pertinent celebrare, & non tm̄ vobis laborem & afflictionē fieri. Sed qm̄ * beatissimus Epus Flauian* aliqua de sancta fide mouere voluit aduersùs reuer. archimādritam Eutychen, & cōcilium congregans, aliqua cœpit agere: nos quidem sæpiùs dirigentes ad eundem beatissimū Episcopū, volumus, q̄ mota est, conturbationem cōpescere, persuasi sufficere nobis

* religiosissimus.

traditam à sanctis patribus in Nicęa Synodo catholicam fidem, quam & sancta Synodus, q̄ in Epheso facta est, confirmauit. Sed qm̄, sæpiùs a nobis rogatus idē beatissimus Epus, desistere a tali q̄stione, nè conturbatio vniuersitati fieret, minimè acquieuit: cogitantes nō esse tutum, absq; vestra sancta Synodo & vbiquè sanctarum Ecclesiarum præsulibus huiusmodi q̄stionem de fide renouari, necessarium duximus, vestram conuenire sanctitatem, quatenùs vos, quæ hic acta sunt, cognoscentes, & q̄stionem motam, & oēm diabolicam stirpem possitis euellere, & eos, qui Nestorij impij blasphemiā sectant', aut retinent, a sanctis Ecclesijs repellere, catholicā verò fidem firmissimā & incōcussam custodiri disponere: qm̄ nostra oīs spes & nostri imperij firmitas, ex catholica fide & vestris sanctis orationibus pendet. Idem deuotissimus Beronicianus a secretis sacri consistorij, ex eodem codice recitauit.

IMPERATORIS EPISTOLA AD Dioscorum Alexandrinum.

DIOSCORO reuerendo Epo Alexādriæ. Ante hoc quidē Theodoretum Epm̄ Cyri ciuitatis pręcepimus i sanctā Synodū minimè cōuenire, donec de eo, q̄ placuerit, Synod* sancta constituat, auersati eū, quia assumpsit proferre cōtraria his, quę conscripsit de fide sanctę memorię Cyrillus Alexandrinę quōdā ciuitatis Epus. Qm̄ verò suspicamur, aliquos sectatores Nestorij assumere studium & cōferre, vt omnimodò intersit sancto Cōcilio: hac de causa necessariū duximus, his sacris literis vti ad tuā reuerentiā, per quas manifestū facimus tuæ beatitudini, & vniuersæ sanctę Synodo, q nos regulas sanctorū patrum sequētes, non solùm ꝓpter Theodoretū, sed alios oēs, qui ad cōgreatam sanctā Synodum pertinēt, authoritatē & primatū tuæ præbemus beatitudini, scientes diligentiùs, q & reuerendissimus Archiepiscopus Hierosolymorū Iuuenalis, & beatissimus archiepus Thalassius, & oīs talis feruens amator & æmulator orthodoxæ fidei, cōsentanei erunt tuæ sanctitati, radianti per DEI gratiam honestate vitæ & catholica fide. Eos nanq;, qui aliquid per additamētū aliquod aut imminutionē conati sunt dicere, pter quæ sunt exposita de fide catholica a sanctis Patribus, qui in Nicæa, & postmodùm qui in Epheso cōgregati sunt, nullā omninò fidutiā in sancta synodo habere patimur: sed & sub vestro iudicio esse volum*, qa hac de re & nūc sanctā Synodū disposuimus cōuenire. Eodē tenore Iuuenali reuerendissimo Episcopo Hierosolymorū. CHALCEDONE ACTA.

Theodosi* dat, quod non habet, nisi ex vsurpata potestate, idque ex imperitia Ecclesiastica Canonis.

Dioscorus reuerendissimus Episcopus Alexandriæ, dixit: Comperit vestra clementia, quia non mihi soli sacratissimus noster Imperator commisit iudicium, sed & beatissimo Iuuenali, & sanctissimo Episcopo Thalassio authoritatem Synodi dedit. Nos ergò iudi-

Hic Dioscorus, dū oia Ephesi per se gesta, firma esse desiderat, inuidiam facti a se in alios detinat.

iudicauimus, quæ iudicata sunt, Consentit nobis & vniuersa Synodus. Quare in me solum ista extenduntur, quandò authoritas executionibus data est, & iudicatis à nobis consensit (vt dixi) vniuersa synodus, & confessa est proprijs vocibus, & subscripsit, & relatum est pijssimo Imperatori diuæ memoriæ Theodosio, & confirmauit omnia, quæ iudicata sunt à sancta & vniuersali synodo, generali lege? Orientales & qui cum ipsis reuerendissimi omnes Episcopi dixerunt: In damnationem beati Flauiani Constantinopolitani archiepiscopi & Eusebij Episcopi, nullus voluntariè consensit. Violenta facta est vis cum plagis, in pura charta subscripsimus. Minabatur nobis damnatio, minæ exilij tendebantur, milites cum fustibus & gladijs instabant. Timebamus & fustes & gladios. Vbi gladij & fustes, qualis synodus est? Milites propter hoc accepit Dioscorus, vt nos terreret. Nam milites eos magis deposuerunt, quàm nos: quia quicquid egimus, terrore compulsi fecimus. Homicidam foras mitte, Flauianum milites deposuerunt.

Synodus Episcoporum est, nõ clericorũ.

Ægyptij & qui cum ipsis reuerendissimi Episcopi, clamauerunt: Ipsi primi subscripserunt clerici, nunc quarè clamant? Synodus Episcoporum est, non clericorum. Superfluos foras mitte. Qui subscripserunt, in * medio veniant. Post vos nos subscripsimus.

* medium.

Stephanus reuerendissimus Episcopus Ephesi, dixit: Quia violentia & necessitas facta est in hoc quod actum est, Deus testis est, & quia nolentes, in damnationẽ beati Flauiani subscripsimus, Deus testis est: Etenim omnes clericos eius in Ephesiorum metropolim venientes, vt Episcopus suscepi, & communicaui eis, & omnem affectum in eis ostendi.

Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Quis vobis vim intulit? Stephanus reuerendissimus Episcopus Ephesi, dixit: Cùm suscepissem in communionẽ Elpidium presbyterũ, & alios diaconos, & Episcopum Eusebium, (scit enim & ipse Episcopus Eusebius, quia suscepi eos) superuenerũt mihi in episcopio Elpidius & Eulogius, & milites & monachi Eutychis vsque trecenti numero, & voluerunt me interficere, dicentes: Quia aduersarios Imperatoris suscepisti, aduersarius IMPERATORIS es. Dico ego, Ego * xenodochus sum, in nullo communico causæ. Ego non potui excommunicare communicatores venientes, & ità vi & necessitate omnia facta sunt. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Dioscorus reuerendissimus violentias tibi fecit? Stephanus reuerendissimus Eṗus Ephesiorum ciuitatis, dixit: Per homines eius & comites non sum permissus egredi de ecclesiæ secretario, vsquequò subscripsi sententiæ Dioscori & Iuuenalis & domini Thalassij & aliorum Episcoporum, à quibus scriptum fuerat. Thalassius reuerendissimus Episcopus Cæsareæ, dixit: In secretario fueram positus. Ego autem nescij, quomodò sum positus, tamen cùm fierent aliqua, ego prohibui, & volui differre, & festinaui, & sunt testes.

* id est, hospitalis.

Theodorus reuerendissimus Episcopus Claudiopolis Isauriæ, dixit: Dioscorus & Iuuenalis, & quicunque primitùs subscripserunt, quibus præceperat dominus orbis terræ, sicut orthodoxos, dijudicare de fide, meditantes apud semetipsos dolos ac consilia, nos simpliciter sedentes introduxerũt,* quomodò homines iudices ignorantes causam. * veluti.
Et legebamus quidem actorum series, & laudabatur beatæ memoriæ Flauianus. Cùm laudaretur autem, nos tacebamus, sicut benè gestis, quæ acta sunt. Post hæc verò, vt nos exterrerent, exclamauerunt, de vicina Nestoriana hæresi infamantes nos: In duo separate eos, qui dicunt duas naturas. Qui dicunt duas, diuidite, interficite, ejicite. vt terrore Nestorianæ hæreseos, nõ sicut catholici iudicaremur, sed vt hæretici damnaremur. Et vnusquisque verens, nè vt hæreticus deiectus perderet quos baptizauerat, & nõ ei esset periculum, sed baptizatis & fidelibus Christi, & his, qui in Christo crediderunt, & nõ oportuit quidem nos tunc tacere. Postmodùm & aliud fecerũt, Iussum est à domino orbis terræ, vt synodus de Flauiano priùs iudicaret. Isti multas synodos * in hoc ipso facientes, & neque subscribentes, * pro prædictis facientes.
neque perscribentes statuta, neque legentes alicui, neq; sciente aliquo, obtulerunt nobis puras chartas Dioscorus & Iuuenalis, multitudinem habentes seditiosorum hominum, clamantium & conturbantium, & commouentiũ synodum. Centum trigintaquinq; eramus omnes in * Constantinopolitana synodo, rectiùs for. * Ephesina
Quadragintaduo iussi sumus tacere, reliqui erant Dioscorus & Iuuenalis, & multitudo seditiosorum. Iam quindecim tantùm homines remanseramus, Quid essemus facturi? In sanguine nostro ludebant isti hæretici constituti. vna voce dicebant. omnes nos terruerunt. hæreticos nos deiecerunt, & eiecti sumus vt hæretici. Orientales & qui cũ ipsis reuerendissimi Episcopi clamauerunt: Oẽs eadem dicimus, hæc ità se habent. Ægyptij & qui cũ ipsis reuerendissimi Episcopi, clamauerũt: Christianus neminẽ timet, catholicus neminẽ formidat. ignis ponatur, & discimus. si homines timerentur, martyres non fierent.

Dioscorus reuerẽdissimus Episcopus Alexandriæ, dixit; Quia asserunt se non audisse quæ iudicata sunt vel disposita, sed simpliciter in oblata sibi pura charta subscripsisse eos, maximè quidem non oportuit eos subscribere, quibus satisfactum non erat de his, quæ dixit synodus, quia de fide erat sermo. Sed quia causantur in oblata sibi pura charta subscripsisse, interlocutiones eorum quis ordinarit, supplico, dicere eos præcipiat magnificentia vestra. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt; Quæ acta sunt, recitentur,

recitentur,

recitentur. Constantinus deuotissimus agens in rebus, & adiutor sacri secretarij, ex scheda data sibi ab Aetio archidiacono regię vrbis sanctæ Ecclesiæ, legit sacras literas directas Dioscoro religiosissimo Episcopo, vt conueniret ad Ephesinam synodum, quæ superiùs iam comprehensæ sunt, & ex codice relectæ. Idem ex eadem scheda recitauit. EPHESI ACTA.

Mesoris Aegyptiacè dicitur mēsis Iulius.

Tempore Zenonis & Posthumiani venerabilium consulum, sub quarto Idus Augusti, quę est secundum Ægyptios, Mesori quintadecima, indictione tertia, synodo congregata in Epheso metropoli, ex præceptione religiosissimorum & Christianissimorum, Deo amicissimorum & amantium Christum Imperatorum, & residentibus in sancta ecclesia, quę vocatur Maria, reuerendissimis & sanctissimis Episcopis; Dioscoro Alexandriæ, & Iuliano Episcopo agente vices & tenente locum sanctissimi & beatissimi Episcopi Romanæ Ecclesiæ Leonis. Et cùm legerentur,

CHALCEDONE ACTA.

Orientales & qui cum ipsis reuerendissimi Episcopi clamauerunt: Eiectus est, nullus suscepit nomen Leonis. Constantinus deuotissimus à secretis, ex eadem scheda recitauit subsequentia: EPHESI ACTA.

Contra Nicenos canones Antiochene posuerunt Hierosolymitano inconcenienter & irregulariter.

Et Iuuenale Hierosolymorum, & Domno Antiochiæ, & Flauiano Constantinopolis. Et cùm legerentur. CHALCEDONE ACTA.

Orientales & qui cũ ipsis reuerendissimi Episcopi, clamauerunt: Flauianus vt adiudicatus, ingressus est. Hæc manifesta calumnia. Flauianus in proprio loco quarè non sedit? Constantinopolitanum Episcopum quarè quintum posuerunt? Paschasinus reuerendissimus Episcopus dixit: Ecce nos, Deo volente, dominum Anatolium primum habemus. Hi quintum posuerunt beatum Flauianum. Diogenes reuerendissimus Episcopus ecclesiæ Cizyci, dixit: Quoniam vos regulas scitis. Ægyptij & qui cum ipsis reuerendissimi Episcopi, clamauerunt: Petimus, superfluos foràs mitte. Imperator Episcopos vocauit. synodus Episcoporum est. superflui quarè clamantur? Theodorus Episcopus Claudiopolis Isauriæ, dixit: Dioscori notarij clamant. Dioscorus reuerēdissimus Episcopus Alexandriæ, dixit: Duos solùm habeo notarios, duo tumultū quomodò faciūt? Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerūt: Sequētia percurrant. Constantinus deuotissimus à secretis sacri consistorij, ex eadem scheda recitauit sequentia: EPHESI ACTA.

Catalogus Episcoporum Ephesini Concilij Ephesini.

Et Stephano Ephesi, & Thalassio Cæsareæ Cappadociæ primæ, & Eusebio Ancyræ Galatiæ primæ, & Ioanne Sebastiæ Armeniæ primæ, & Cyro Aphrodisiadæ Cariæ, & Erasistrato Corinthi Helladis, & Quintillo Heracleæ, agente etiàm vices reuerendissimi Episcopi Anastasij Thessalonicensis, & Meletio Larissæ Syriæ, agente etiàm vices reuerendissimi Episcopi Domni Apameæ, & Cyriaco Episcopo Trogmadorum, agente vices reuerendissimi Episcopi Theoctisti Pessinuntis Galatiæ secundæ, & Diogene Cizyci, & Basilio Seleuciæ Isauriæ, & Ioanne Rhodi, & Theodoro Tarsi, & Romano Myrorum Lyciæ, & Photio Tyri, & Theodoro Damasci, & Iuliano Tabiæ, & Florētio Lydiæ, & Mariniano Synnadorum, & Musonio Nysæ, & Constantio Bostræ, & Ioanne Nicopolis Armeniæ primæ, & Acacio Ariarathiæ Armeniæ secundę, agentes vices Constantini reuerendissimi Episcopi Melitenæ; & Stephano Hierapolis, & Attico Nicopolis Epiri veteris, & Eustathio Beryti, & Nunechio Laodiceæ Trimitariæ, & Olympio Constantiæ Cypri, & Candidiano Antiochiæ Pisidiæ, & Stephano Anazarbi, & Gerontio Seleuciæ Syriæ, & Rufino Samosatæ, & Indimo Irenupolis, & Timotheo Balaneæ, & Theodosio Canothæ, & Eutychio Adrianupolis veteris Epiri, & Claudio Anchiaxi Epiri veteris, & Helia Adrianupolis Asiæ, & Seleuco Amasiæ, & Petro Gangræ, & Luca Dyrrhachij, & Antonio Lychnidi, & Marco *Euriæ, & Vigilantio Larissæ Macedoniæ, & Vasilio Traianupolis Rhodopæ prouinciæ, & Docimasio Maroneæ Rhodopæ prouinciæ, & Cōstantino Demetriadis Thessaliæ & Alexando Sebastæ Tarsi, & Sozonte Philippi, & Eusebio Topiritano Macedoniæ primæ, & Maximo *Derrensi Macedoniæ primæ, & Hermogene Cassandriæ primæ Macedoniæ prouinciæ, & Luca *Beroeæ primæ Macedoniæ, & Diogeniano *Remesianensi Daciæ, & Vranio *Himerorum ciuitatis prouinciæ *Osroenæ, & Ioanne Messenę ciuitatis Achaiæ, & Theodoro ciuitatis Claudiupolis Isauriæ, & Athanasio *Opuntinę ciuitatis Achaię, & Leontio Ascalonæ ciuitatis, & Photino Lyddæ ciuitatis, & Theodosio Amathuntis ciuitatis, & *Paulo *Maiumensis ciuitatis, & Zosimo Minoidæ ciuitatis, & Epiphanio *Pergis ciuitatis, & Baruchio Oruxæ Palęstinæ ciuitatis, & Heraclio Azoti ciuitatis, & Ioanne Tiberiadis ciuitatis, & Musonio Zoaræ ciuitatis, & Dionysio Sycacinonensis ciuitatis, & Caiuma Phaneensis ciuitatis, &Ætherico Smyrnæ ciuitatis, & Constantio Sebastæ ciuitatis, & Zebenno Pellensis ciuitatis, & Alypio *Bachtrensis ciuitatis, & Polychronio Antipatridis ciuitatis, & Pancratio Libyadis ciuitatis, & Auxilao Hippodion gentis Saracenorum fœderatorum, & Domnino Plateæ ciuitatis Helladis, & Theodosio Mastauræ ciuitatis, & Cyriaco *Aegensis ciuitatis, & Flauiano Adramyrinæ ciuitatis, & Cyriaco Lebedi ciuitatis, & Leontio Magnesiæ Mæandri ciuitatis, & Eutropio Pergami ciuitatis Asiæ, & Gennadio *Tiēsis ciuitatis, & Olympio *Ebaganensis ciuitatis, & Iuliano Hypepenæ, & Chrysanto Balcenæ ciuitatis, & Polycarpo, Gabilæ ciuitatis, & Paulo Tripolis ciuitatis Lydiæ, & Me-

*Euiæ
*Serrensi.
*Beroeæ
*Rhemesianensi.
*Hymiræ
*Osroenæ
*Paulino
*Mamensi.
*Bachatensi.
*Aegææ
*Thiēs.
*Diensi.
*Euagenensi.

& Meliphthongo Iuliopolis, & Onesiphoro Iconiæ ciuitatis, & Docimasio Maroneæ Thraciæ, & Longino * Chersonesi ciuitatis, & Eudoxio Bosphori ciuitatis, & Timotheo * Primopolis ciuitatis Pamphyliæ, & Theopompto Caballæ ciuitatis, & Calosirio Arsinoitensis ciuitatis, & Heraclide Heracleæ ciuitatis, & Ioanne * Hephestij ciuitatis, & Isaac * Elearchiensis ciuitatis, & Gemellino Erythrææ ciuitatis, & Apollonio Taniensis ciuitatis, & Gennadio * Herinupolis maioris ciuitatis, & Cyro Babulinæ ciuitatis, & Athanasio Busiridis ciuitatis, & Theophyto Cleopatridis ciuitatis, & Pasmeio Paralaiorum ciuitatis, & Photino Tentyrenæ, ciuitatis, & Sosia Sozulæ ciuitatis, & Theodulo Ticeliæ ciuitatis, & Theodoro * Barcis ciuitatis, & * Rufino Cyrenensis ciuitatis, & Zenone Rhinocorurensis ciuitatis, & Lucio Zygrensis ciuitatis, & Iuliano Moltenæ ciuitatis, & * Auxonio Sebennitensis ciuitatis, & Isaac Tauensis ciuitatis, & Philocalo Zagylensis ciuitatis, & Esaia * Herinupolis minoris ciuitatis, & Barsuma presbytero, & archimandrita, & longino presbytero agente vices Dorothei Episcopi Neocæsareæ ciuitatis, & Anthimo presbytero agente vices Patricij Episcopi Tyanorum ciuitatis Cappadociæ secundæ, & Aristone presbytero agente vices Eunomij Episcopi Nicomediæ ciuitatis, & Olympio presbytero, agente vices Calogeri Episcopi Claudiopolis ciuitatis Ponticæ, & Hilario diacono Romano, & Dulcitio notario Romano, Ioannes presbyter & primicerius notariorum dixit: Placuit & nunc pijssimis & Christianissimis Imperatoribus nostris sancire, sanctam & magnam vestram Synodum huc concurrere, quatenùs, quæ nuper emerserunt de catholica & immaculata nostra fide, quærantur, & ea radicitùs euellantur: vt ne fortè trahentia & retrahentia, simpliciores aliquos in foueam perfidiæ & erroris impingant, quia tanta eis est de pietate solicitudo; & vt ea custodiantur in perpetuum inconcussa & immaculata, quæ de orthodoxa religione nostra pridèm quidem a beatissimis patribus, qui in Nicæa conuenerunt, sunt exposita: confirmata autem nupèr à patribus, qui in hac ciuitate congregati sunt, qui tantùm sibimet inuicèm consenserunt, & consonuerunt, vt nihil omninò, aut saperent, aut disfinirent diuersum. Et præ manibus nostris sunt venerabiles literæ. & hæc ipsa intimamus ad id quod placuerit vestræ sanctitati.

*Vranopolis
*Ephestij
*Libyarchię
*Hermupolis
*Rufo
*Ausonio
*Ireaupolis

Dioscorus reuerendissimus Episcopus Alexandriæ, dixit: Legantur pijssimæ & religiosissimæ Christianissimorum Imperatorum literæ, redditæ vnicuique Metropolitano, & præfulgeant in actorum serie.

Ioannes presbyter & primicerius notariorum recitauit,

THEODOSII, ET VALENTINIANI Imperatorum epistola ad Dioscorum Alexandrinum Episcopum.

IMPERATORES Cæsares Theodosius & Valentinianus, victores triumphatores maximi, semper venerabiles Augusti, Dioscoro. Omnibus constat manifestum, quia nostræ reip. dispositio & vniuersa humana per pietatem circa Deum continentur & cōfirmantur, & rel. quæ superiùs sub numero 16 tametsi aliter versa, habentur. Iulianus Episcopus agens vices sanctissimi archiepiscopi Romanæ ecclesiæ Leonis, & interpretante eum Florentio Episcopo Lydiæ, dixit; Eodem tenore à pijssimis & Christianissimis Imperatoribus sanctissimus noster Papa Romanæ Ecclesiæ præpositus Leo, vocatus est. Hilarius diaconus Romanus, interpretante eum Florentio Episcopo, dixit; Gloriosissimi & Christianissimi Imperatores, charitatem circa catholicā fidem & affectum tenentes, beatissimū Episcopum nostrum Leonem Apostolicæ Sedis prçsulē, vt huic venerabili & sancto Cōcilio adesset, dirigentes venerabiles epistolas, supplicàrunt, cuius pietati placere potuit, si in hac re teneretur aliqua similitudo. Nam meliùs vestra potest cognoscere sanctitas, quia neque in Nicæa, neque in Ephesina sancta synodo, neqꝫ in alio tali sancto Concilio Papa perpetuæ sanctissimæ sedis adfuit. Pro qua re, hujus formæ sequens cōsuetudinem, nos direxit. Qui sanctissimus non dubitans se in nobis hic adesse, quos præcipuè cognoscit, omnia, quæ ad fidei catholicæ synceritatē, & quæ ad sancti Petri apostoli pertinent reuerentiam, agere, qui etiàm per nos ad vestram beatitudinem congruas sanctorum patrū cōcilii direxit epistolas, quas suscipere & recēseri præcipite. Dioscorus reuerendissimus Episcopus Alexandriæ, dixit: Suscipiantur quæ scripta sunt ad hanc sanctam & vniuersalem synodū à sanctissimo fratre nostro & coepiscopo Leone. Et porrectis eis, Ioannes presbyter & primicerius notariorum, dixit: Aliæ diuinæ literæ redditæ sunt reuerendissimo & sanctissimo archiepiscopo nostro Dioscoro, quæ præ manibus nostris sunt, ad id quod placuerit vestræ sanctitati. Iuuenalis Episcopus Hierosolymæ, dixit: Legantur, & videant fidei monimenta. Et cùm legerentur.

CHALCEDONE ACTA.

Ætius archidiaconus Constantinopolitanus dixit: Neque suscepta est epistola sanctissimi Episcopi Leonis, neque lecta est. Orientales & qui cum ipsis sanctissimi Episcopi, clamauerunt: Non est nobis lecta epistola. Si enim fuisset lecta epistola per omnia, & contineretur per omnia.

Eusebius Episcopus Dorylei, dixit: Non est lecta, sed retenta ab eo epistola synodica. Aetius archidiaconus Constantinopolis, dixit:

sit: Neque suscepta est epistola, neque lecta est. Et sepiùs iurauit ante omnes facere eam recitari, & non est lecta. Et peierauit, quia iurauit. Theodorus reuerendissimus Episcopus Claudiopolis Isauriæ, dixit: Quia iurauit, omnes scimus: & quia non est lecta, confitemur. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Reuerendissimi Episcopi, quibus authoritas tunc eorum, quæ agebantur, ab imperiali data est clementia, dicant, pro qua re epistola sanctissimi archiepiscopi Leonis non est recitata, præcipuè procedente interlocutione, vbi eam iussum est recitari. Dioscorus reuerendissimus Episcopus Alexandriæ dixit. Gesta demonstrant, quia secundò interlocutus sum, recitari Epistolam reuerendissimi Episcopi Romani.

Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Ob quam ergo causam post tuā interlocutionem lectio epistolæ non est facta? Dioscorus reuerendissimus Episcopus Alexandriæ, dixit: Interrogentur & alij Episcopi, quibus fuerat causa commissa, cuius rei gratia non est recitata. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Quos maximè vis interrogari, apertiùs dicito. Dioscorus reuerendus Episcopus Alexādriæ, dixit: Beatissimū, Deo colendissimum (quod vbique religiosissimum posui) Episcopum Iuuenalem & beatissimum Episcopum Thalassium. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: In primo loco ipse responde, quam ob causam lectio non est facta. Consequenter enim & ipsi interrogabūtur. Dioscorus reuerendissimus Episcopus Alexandriæ, dixit: Semel dixi, quia secundò interlocutus sum recenseri eam. Eusebius Episcopus Dorylei, dixit: Mentitur. Gloriosissimi iudices & amplissi. senatus dixerunt: Dicat* beatissimus Episcopus Iuuenalis, cur interloquente reuerend. Episcopo Dioscoro, ob recitandam epistolam sanctiss. Romani archiepiscopi, lectio eius non est facta. Iuuenalis reuerend. Episcopus Hierosolymæ, dixit: Statim respondit presbyter & primiceriùs notariorum Ioannes, habere se præ manibus sacras literas religiosissimorum & pijssimorum Imperatorum, & responderi, & imperiales literas relegi. Gloriosissimi iudices & ampliss. senatus dixerunt: Post lectionē ergò sacrārum literarū & reuerendiss. archiepiscopi Leonis epistola recitata est: Iuuenalis reuerendiss. Episcopus Hierosolymæ, dixit: Deçæterò neque primicerius notariorū, neq; alter quis dixit, habere se præ manibus reuerend. Episcopi Romani literas. Gloriosissimi iudices & ampliss. senatus dixerunt: Nunc & reuerendiss. Thalassius Episcopus dicat, quam ob rem non est recitata epistola sanctissimi archiepiscopi Leonis. Thalassius reuerend. Episcopus Cæsareæ Cappadociæ, dixit: Vnū scio ego, quia neq; prohibui: neq; enim tantam authoritatem habebam, vt ego solus possem disponere fieri lectionē. Gloriosissimi iudices & ampliss. senatus dixerunt: Actorum sequentia percurrantur. Constantinus deuotus à secretis sacri consistorij, ex eadem scheda recitauit: EPHESI ACTA.

* Deo amplissimus.

Ioannes presbyter & primicerius notariorū recitauit* sacras literas scriptas reuerend. Episcopo Dioscoro, vt in Concilio Barsumas conueniret, sicut superiùs cōtinentur relectæ ex codice. Iuuenalis Episcopus Hierosolymæ, dixit: Hæc eadem & mihi scripta sunt de reuerend. presbytero & archimandrita Barsuma a pijssimis Imperatoribus. vnde.* decenter visum est sanctæ synodo. Dioscorus reuerend. Episcopus Alexandriæ, dixit: Si quid habent quod doceant, quibus iniunctū est de hoc negocio, viri spectabiles, Elpidius comes simul & Eulogius tribun* & notarius, dicant. Elpidius venerandus comes dixit: Neq; malorum princeps dæmon aliquandò negligit aduersus sanctas ecclesias prælia cōcitare, & pijssimus Imperator semper ei non iuste pugnanti resistit, rectè cogitans, quia habebit Deum propugnatorem sui imperij, si ad certamē & ipse ꝓ pietate armetur, & in nullo se reprehendit, sic sentiens. Desursùm nāque omnia ei magis quàm armis reguntur. Ideoq; & aduersùs Nestorij arrogantiā protulit vnam vobiscum communē sententiam, quoniam ad Dei seruitium ordinatus, impij dogmatis extitit pater & doctor, vtpotè à dæmonibus sacerdotium, & non magis a diuina pietate, suscipiens. Sed illi quidē condecenti sibi loco interim condemnatus, ad inexcusabilem pœnam in futura vita seruatur, qui ad tam maximam impietatem tam ipse effusus est, quàm etiam plures secū fallendo pertraxit. Ei verò, quæ nunc orta est dubitatio, pijssimus Imperator ad vos, sicut ad patres & iudices, perducit, à vobis desiderans inuenire propositæ quæstionis solutionem, communē tam sibi quàm suis subditis credens fore tutelam. Qualia autem sunt, quę pijssimus Imperator & nobis mandauit, & vobis dignatus est scribere, ilicò faciam manifesta, tantū antè dicturus, quantum vnus ex* his constitutus, qui à vobis pro pietate rectè imbuti sunt. Hodiè cunctorum Dominus & Deus,* verbum, Saluator, vobis se ad iudicandū tradit, & patitur iudicantes, & honorat* potestate decreti, innuens vt vos de se iusta iudicantes, & hic honorificet, & corā patre rursus confiteatur. Si verò aliquos reperit de suis cordibus syn ceritatem pietatis eijcientes, & ea, quę credūtur, arte verborum in dubium perducentes, præter expositionem sanctorum patrū, væ illis ab vtraq; sententia, & Dei & Imperatoris. Bonū erat illis, sicut ait scriptura, si non fuissent nati, quia post latronem, & publicanū, & meretricē, & Chananæam, syncerè non confitentur eum in gloriam Dei, qui propter nos se spontè humiliauit. Recenseam etiam, quæ & nobis commissa sunt à sacratissimo & pijssimo

* diuinas

* consequenter iniectis sanctæ.

* hic cōstitutis, qui

* solum saluator.

* potestati bus decretorum.

Marc.14.c Luc.22.c Luc.18.c Matt.21.c & alibi.

ſimo noſtro Imperatore. Elpidius venerandus comes recitauit ſacrum commonitoriũ, quod ei & Eulogio viro ſpectabili tribuno & notario datum eſt, quod ſuperiùs continetur, relectum ex codice. Elpidius venerandus comes dixit: Nunc iubete ſuſcipi & recenſeri & ea, quæ ad vos ſcripta ſunt à diuino apice. Dioſcorus reuerend. Epiſcopus Alexandriæ, dixit: Suſcipiatur venerabilis epiſtola Chriſtianiſſimorum Imperatorum, ſcripta ad ſanctam ſynodum, & legatur. Ioannes presbyter & primicerius notariorum, recitauit, Sacræ literæ in Epheſo ſcriptæ ſynodo de ſanctæ memoriæ Flauiano, vtpotè innouante aliqua de fide contra Eutychen, quæ ſuperiùs continentur perlectæ ex codice. Thalaſſius Epiſcopus Cęſareæ Cappadociæ, dixit: Piiſſimus & Chriſtianiſſimus Imperator deſiderans fidem, quæ hactenùs eſt, inconcuſſam manere, præcepit, nihil aliud neque dicere, neq; agere in ſancta ſynodo, niſi priùs de fide ſtatuatur. Vndè omnia vacent, quæ ſunt autem de fide, proueniant. Iulianus Epiſcopus agens vices ſanctiſſimi Epiſcopi Romanæ eccleſiæ Leonis, interpretante eum Florentio Epiſcopo Lydiæ, dixit: Neque enim aliud præceptũ eſt. Elpidius venerandus comes dixit: Quoniam ergo nunc fundamentum fidei eſt hæc fides, pro qua & congregati eſtis, dignamini annuente vobis Deo, quæ de fide ſunt terminare, quatenùs ſecundo in loco ſecũdùm ordinem tempus oriatur ad legendum ea, quæ in regia vrbe aduersùs reuerendũ Eutychen archimandritam acta ſunt. Dioſcorus reuerend. Epiſcopus Alexandriæ, dixit: Manifeſtę nobis factæ ſunt piiſſimæ literæ Chriſtianiſſimorum Imperatorum, & quia aliquibus in Conſtantinopolim motis, ſynodum præceperunt fieri: quæcunq; ergò nunc mota ſunt, primitùs aperiantur, & ità inferantur, quę ſuperiore tempore iure acta ſunt in ſanctis cõcilijs: aliqua enim ſtatuerunt canones, aliqua verò ſunt ordinata in ſynodis. Hæc tranſgredi nõ debemus. Piiſſimus & Chriſtianiſſimus noſter Imperator pro aliquibus, quæ emerſerunt, iuſsit hanc congregari ſynodũ, non vt fidem noſtram exponamus, quam expoſuerunt iam patres noſtri: ſed vt inquiramus, quæ emerſerunt, ſi conueniant ſanctorũ patrum noſtrorum ſtatutis. Oportet ergò ea, quæ contigerunt, primitùs inquirere, & nos probare, ſi conſonantia ſint ſtatutis à ſanctis patribus, * aut vultis fidem ſanctorum patrũ innouare? Sancta ſynodus dixit: Si quis innouat, anathema ſit: Si quis diſcutit, anathema ſit, Sanctorum patrũ fidem ſeruemus. Et cùm legerentur. CHALCEDONE ACTA.

Orientales & qui cũ ipſis reuerendiſſ. Epiſcopi clamauerunt: Iſta nõ diximus. Iſta quis dixit? Theodorus reuerend. Epiſcopus Claudiopolis Iſauriæ, dixit: Deducat notarios ſuos, Eijciens enim omnium notarios, ſuos fecit ſcribere. Veniant notarij, & dicant, ſi iſta ſcripta ſunt, aut nobis præſentibus lecta ſunt, aut quis cognouit & ſubſcripſit. Glorioſiſſimi iudices & ampliſsimus ſenatus dixerũt; Monimenta geſtorũ cuius manu perſcripta ſunt? Dioſcorus reuerend. Epiſcopus Alexandriæ, dixit: Vnuſquiſque per ſuos notarios ſcripſit, mei mea: religioſiſsimi Epiſcopi Iuuenalis, ſui: religioſiſſimi Epiſcopi Thalaſſij, ſui. Erant autem & aliorum reuerendiſsimorum Epiſcoporum multi notarij excipiẽtes. ſic non eſt meorum notariorum litera, quia vnuſquiſque proprium habet. Iuuenalis reuerendiſſ. Epiſcopus Hieroſolymæ, dixit: Vnus notarius meus erat excipiens cum aliorum notarijs. Thalaſsius reuerend. Epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Et meus vnus erat, qui excipiebat. Dioſcorus reuerend. Epiſcopus Alexandriæ, dixit: Eccè notarius Epiſcopi Iuuenalis excepit, & notarius Epiſcopi Thalaſsij & Corinthi excepit, nunquid mei tantummodò? Euſebius reuerendus Epiſcopus Dorylei, dixit: Supplico beatiſsimum Epiſcopum Stephanum Epheſinum perquiri, ſi nõ exceperunt acta ſanctæ ſynodi notarii ipſius, & qualia perpeſsi ſunt à notariis religioſiſsimi Epiſcopi Alexandriæ Dioſcori. Glorioſiſsimi iudices & ampliſsimus ſenatus dixerunt: Quid ad hæc dicit reuerend. Epiſcopus Stephanus? Stephanus reuerend. Epiſcopus Epheſi, dixit: Excipiebant notarii mei Iulianus, qui nunc eſt reuerend. Epiſcopus Lebedi, & Criſpinus diaconus: & venerunt notarij reuerendiſ. Epiſcopi Dioſcori, & deleuerunt tabulas eorum, & digitos eorum penè fregerunt, volentes tollere & thecas eorum. Et neque eorum actorum exemplaria accepi, neq; noui decæterò, quid actum ſit. Sed & in eadem die, in qua facta examinatio, ſubſcripſimus in charta, & ſi qui Epiſcoporum nõ ſubſcripſerunt, ego eos in fide mea ſuſcepi, & alio die ſubſcripſerũt. Euſebius reuerendiſsimus Epiſcopus Dorylei, dixit: Peto religioſiſsimũ Epiſcopũ Epheſi Stephanum dicere, in quam chartam ſubſcripſerunt. Stephanus reuerendiſsimus Epiſcopus dixit: In puta charta, in eadem enim hora, in qua damnatio facta eſt, mox & ſubſcriptio ſecuta eſt. Dioſcorus reuerendiſsim[9] Epiſcopus Alexandriæ, dixit: Legatur profeſſio reuerẽdiſsimi Epiſcopi Stephani. Putaſne ego eum compuli talia profiteri? Acacius reuerendus Epiſcopus Ariarathiræ, dixit: Puræ chartæ ſubſcripſimus compulſi & violenter, & multa mala perpeſsi nolẽtes, ſed & per potentiam oppreſsi, ſubnotauimus. vſque enim veſperam tenuerunt nos, recludentes in Eccleſia. Et ægrotantes nos neq; quieſcere permiſerunt, neque recedere, vt aliquantulùm recolligeremur, ſed milites nobis & monachos cum ſuſtibus & gladiis impoſuerunt, & ſic nos fecerunt ſubnotare. Glorioſiſsimi iudices & ampliſsimus ſenatus dixerunt: Reliqua percurrantur. Conſtantinus deuotus à ſecretis

secretis sacri consistorij, ex eadem scheda recitauit: Et cùm venisset ad locum, vbi dicit. EPHESI ACTA.

Dioscorus Episcopus Alexandriæ, dixit: Ego pro satisfactione cunctorũ & firmitate fidei, & pro euersione eorũ, quæ emerserunt, patrũ statuta scrutor, qui in Nicæa & in Epheso conuenerunt. Sancta synodus dixit: Hoc mundum saluat, hoc fidem saluat. Et cùm legeretur, CHALCEDONE ACTA.

Eusebius reuerend. Episcopus Dorylei, dixit: Eccè, scrutor, dixit. Ei ego hoc feci. Dioscorus reuerend. Episcopus Alexandriç, dixit: Scrutor, dixi, non, innouo. Nã & Saluator præcepit nobis, dicens: Scrutamini scripturas. Qui enim scrutatur, nõ innouat. Eusebius reuerend. Episcopus Dorylei, dixit: Saluator dixit: Quærite, & inuenietis. Cõstantinus deuotus à secretis sacri consistorij, ex eadem scheda recitauit: EPHESI LECTA.

Ioan. 5.f

Matth. 7.a

Dioscorus Episcopus Alexandriæ, dixit: Etsi duæ dicuntur synodi, tamen ad vnã pertinent fidem. Sancta synodus dixit: Plenè omnia statuerunt patres. Anathema præuaricãti ea, Nemo addat, nemo minuat. Dioscorus reuerend. Episcopus Alexandriæ, dixit: Quoniam voces vestras & Deus suscepit, & vos ipsi firmas eas esse acquiescitis, & placabiles Deo, si quis præter ea, quę acta sunt, aut præter ea quæ placuerunt patribus, qui in Nicæã conuenerunt, & qui hic congregati sunt, aut inquirit, aut discutit, aut retractat, anathema sit. Sancta synodus dixit: Magnus custos fidei Dioscorus archiepiscopus. Dioscorus Episcopus Alexandriæ, dixit: Et aliud dico, quod est terribile & formidabile: Si, inquit, peccans peccauerit vir in virum, & orabunt pro illo ad Dominum: si autem in * Domino peccauerit, quis orabit pro eo? Si ergò sanctus Spiritus consedit patribus, sicut & manifestè consedit, & ordinauit quæ ordinata sunt, qui retractat ea, Spiritus cassat gratiam. Sancta Synodus dixit: Omnes hæc dicimus. Anathema sit, qui retractat. Ejciat retractans. Dioscorus reuerendissimus Episcopus Alexandriæ, dixit: Nemo ordinat ordinata. Sancta Synod* dixit: Hæ voces sancti spiritus. Custos regularũ. Pater te viuent patres, custos fidei. Et cùm legerentur. CHALCEDONE ACTA.

1. Reg. 2.e

*Dominũ

Theodorus reuerend. Episcopus Claudiopolis, dixit: Hæc nullus dixit: Dioscorus reuerendissimus Episcopus Alexandrę, dixit: Ex confessis omnia negare volunt. Dicant & hoc, quia nec præsentes fuimus. Constantinus deuotus à secretis sacri consistorij, ex eadem scheda recitauit: EPHESI ACTA.

Elpidius venerabilis comes dixit: Patefactum est, quod vnbis visum est de sancta fide, & cunctorũ vocibus consentientium & laudantium vestrũ, qui præsidetis, decretum. Iubete religiosissimum archimandritam Eutychem, super quo iudicata sunt, quæ iudicata sunt, & qui est author totius actionis, & cuius gratia præcipuè scriptum est vobis sacris literis adesse, & quæ ei visa fuerint, docere vestram religiositatem. Sanctus synodus dixit: * Consequens est. Iuuenalis Episcopus Hierosolymæ, dixit: Rationabile est adesse religiosissimum archimandritam Eutychen, & suis vti documentis. Et cùm ingressus fuisset, Thalassius Episcopus Cæsareç Cappadociæ, dixit: Quod iustum fore suæ vtilitati putat reuerendus archimandrita Eutyches, insinuet sanctę huic atque magnæ Synodo. Eutyches archimandrita dixit. Ego commendaui meipsum patri, & filio, & Sancto spiritui, & verbo veritatis vestræ iustitiæ, & testes vos habeo meæ fidei, pro qua & laboraui cum sancta Synodo, quæ ante vos * hic congregata est, sicut & vestra sanctitas testis est. Habeo autem præ manibus & libellum fidei meæ, & iubete eum recitari, & confessionem fidei, quæ in eo continetur. Stephanus Episcopus Ephesi, dixit: Iustum est, confessionem & libellos reuerendissimi archimandritæ Eutychis susceptos inserere fidei monimentorũ. Et cùm porrecti fuissent, Ioannes presbyter & primicerius notariorum recitauit.

*Consequẽs est.

* Constantinopoli. sor. in Ephesi

LIBELLVS CONFESSIONIS Eutychetis,

SANCTISSIMAE & Domino amantissimæ vniuersali synodo congregatæ in Epheso metropoli, ab Eutyche archimandrita. Gratias ago per omnia sancto Deo præsenti die, in qua per vos pietas recepit fiduciam, & edoceo vestram sanctam Synodum, quæ in me, magis autem contra rectam fidem, commissa sunt. Propositum quidem mihi fuerat à pueritia, in silentio absque vllo negocio vsque ad decrepitam senectutem degere, & absque vlla conturbatione * consistere. Non sum autem permissus tali frui proposito, sed & pessimis periculis insidiantium circundatus sum, eò quòd secundùm diffinitionem prioris vestri * hic congregati sancti Concilij, non acquieui contra eam, quæ in Nicæa à sanctis patribus fides est exposita, sapere. Necessarium verò arbitror, antequàm ea, quæ in me commissa sunt, doceã ad satisfactionem vestræ sanctitatis, quam habeam de sancto dogmate confessionem, iterùm facere manifestam, attestante mihi tã Deo, quàm vestra sanctitate, cum qua & ipse semper iuxta virtutem meam pro catholica fide aduersùm hæreticos steti. Credo in vnũ Deum patrem omnipotentem, omnium visibilium & inuisibiliũ creatorem, & * vnum Dominum Iesum Christum, filium Dei, natum de patre vnigenitum, id est, de substantia patris, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, natum, non factũ, homousion patri, id est, vnius cum patre essentiæ, per quem omnia facta sunt, quæ in cęlo & quæ in terra, qui propter nos homines, & pro-

* persistere

Ephesi i cõtra Nestorium.

sor. * & in

& propter nostram salutem descendit, & incarnatus est, & homo factus est, & passus, & resurrexit tertia die, ascendit in cælos, vndè venturus est iudicare viuos & mortuos. Et in Spiritum sanctum. Eos autem, qui dicunt, erat quandò non erat, & antequàm nasceretur, non erat, & quia ex nullis extantibus factus est, aut ex alia subsistentia vel essentia dicentes esse, aut conuertibilem, aut mutabilem filium DEI, hos anathematizat catholica & Apostolica Ecclesia. Sic ab initio à progenitoribus meis accipiens, credidi: in hac autem & genitus sum, & statim cõsecratus sum Deo, & suscepit me ipsius misericordia. Et in hac fide baptizatus, signatus sum, & vsque hodiè vixi in ea, & opto mori. Hanc fidem & memorata hæc anterior sancta & vniuersalis synodus confirmauit, cuius præsul fuit beatæ & sanctæ recordationis pater noster & episcopus Cyrillus, & diffinitionem protulit, eum, qui præter ista addiderit aliquid, aut minuerit, aut docuerit, damnationibus, quæ tunc scriptæ sunt, subiacere. Quorum exemplaria in codice destinauit mihi memoratus pater noster & episcopus Cyrillus, quæ & præ manibus habeo. Subijciens igitur meipsum sanctæ synodo, & diffinitionem eius vsque nunc custodiui. Et cùm legerentur,

CHALCEDONE ACTA. Eusebius reuerend. episcopus Dorylei, dixit: Mentitus est. Non est diffinitio talis, non est regula hoc præcipiens. Dioscorus reuerend. eps Alexandriæ, dixit: Quatuor codices sunt, qui hāc diffinitionē continent. Quod diffinierunt epi, nō est diffinitio? Nunquid hēr quia regula est, nō est regula? Aliud est regula, & aliud est diffinitio. Accusa quinque synodicos codices, & ego habeo, & ille & ille habent, proferant omnes codices. Diogenes reuerendissimus episcopus Cyzici, dixit: Dolosè præposuit synodum sanctorum patrum, quæ in Nicæa facta est. Accepit nanque* addimenta à sanctis patribus, propter peruersum intellectū *Apollinaris* & *Valentini* & *Macedonij*, & qui eis similes sunt. Et additum est in symbolo sanctorum patrum, Qui descendit, & incarnatus est de Spiritusancto ex Maria Virgine. Hoc namque prætermisit Eutyches, sicut Apollinarista. Nam, Apollinaris suscepit sanctam synodum, quæ in Nicæa facta est, secundùm propriam peruersitatem intelligēs verba, Effugit de Spūsancto & MARIA Virgine, vt nè omninò vnionem carnis confiteretur.

Circa illud, Effugit de sancto spiritu & Maria virgine: in exēplari priùs scripto habebatur, Ex Maria Virgine. Quo accipitur argumentum, eam mutationem non carere singulari intellectu.

*Etenim sancti patres, qui in Nicæa cōuenerunt, quòd incarnatus est, dixerunt. sancti autem patres q post ipsos fuerūt, explanauerunt dicentes, de Spiritusancto & Maria Virgine. Aegyptij & qui cum ipsis reuerendissimi episcopi, clamauerunt: Nemo suscepit adiectionē, nemo diminutionē. Quæ in Nicæa constituta sunt, teneant. Catholicus Imperator hoc iussit. Orientales, & qui cum ipsis reuerendissimi episcopi clamauerunt: Hæc Eutyches dixit. Aegyptij & qui cum ipsis reuerendissimi episcopi, clamauerunt: Adiectionem nullus suscipit: Teneant, quæ patrum sunt, teneant quæ in Nicæa constituta sunt, teneant quæ de Spiritusancto sunt, catholicus Imperator hoc iussit. Constantinus deuotissimus magistrianus, & à secretis sacri consistorij, ex eadem schedā recitauit: EPHESI ACTA, Et omnes enim sanctos patres, sicut & vestra sanctitas, catholicos habui, & fideles, & doctores meos posui, anathematizans Manichæū, Valentinum, Apollinarium, & Nestoriū, & omnes hæreticos vsque ad Simonem Magum, & eos, qui dicunt carnem Domini & DEI nostri IESV CHRISTI de cęlo descēdisse. Et cùm legeretur, CHALCEDONE ACTA. Eusebius reuerend. episcopus Dorylei, dixit: Eugit quidem quod de cælo. Vndè autem, quod non addidit. Diogenes reuerendus episcopus Cyzici, dixit: Vndè ergò, dic. Per potestatem vestram rogauimus eum, dicentes. Domine Eutyche, vnde ergò? dic. & non concessit. Basilius reuerend. episcopus Seleuciæ Isauriæ, dixit: Rogauimus eum tūc, sicut memorat Dominus Eusebius, & Sozon Philippensis, vt diceret modum incarnationis & humanæ assumptionis, si secundùm assumptionem carnis scit DEVM Verbum factum hominem. Et iusserunt non inuestigatum dimitti istud, & non susceperunt prosequutionem nostram. Dioscorus reuerend. episcopus Alexandriæ, dixit: Religiosissimus episcopus Basilius reprehendit in gestis suam vocem, dicens quia sic nō dixi, sed falsè scriptum est: Si verò Eutyches præter dogmata Ecclesiæ sapit, non solùm pœna dignus est, sed & igne. Ego verò fidei catholicæ & Apostolicæ sollicitudinem gero, & nō alicuius hominis. Ad ipsam nanque diuinitatem mentem intentam habeo, & ad personam non attendo, neque pro quolibet curo, nisi pro mea anima & rectà & syncera fide. Basilius reuerend. episcopus Seleuciæ Isauriæ, dixit: Dum legerentur gesta, quæ in Eutyche acta sunt, mea interloquutio lecta est, & in medio prolata est, quam feci sequens patres, qui in Epheso ptimitùs conuenerunt, laudans epistolam beatissimi Cyrilli illius beatæ synodi præsulis, per quam insanum Nestoriū arguit, malè interpretantem trecentorum decē & octo patrum fidem. Habebat autem interlocutio mea, sicut & hactenùs habet: Adoro Dominum nostrum IESVM CHRISTVM filium DEI vnigenitum, DEVM verbum, post incarnationem

* in Græco propriè ità est, Sancti enim patres qui postea fuerunt, id quod est, incarnatus est quod dixerunt sancti patres in Nicæa.

Hic Aegyptij & qui cū ipsis excludunt synodū, locū faciēdo hæreticis.

Initiū certaminis de duabus naturis Christi.

carnationem & inhumanationem in duabus naturis cognitum. Aegyptij & qui cum ipsis reuerendissimi episcopi clamauerunt: Impartibilem nemo separet. Vnum filium nemo dicit duo. Orientales & qui cum ipsis reuerendissimi episcopi clamauerunt: Anathema diuidenti, anathema partienti. Basilius reuerend. episcopus Seleuciæ Isauriæ, dixit: Anathema partienti, anathema diuidẽti duas naturas post adunationem. Anathema autem, & qui non cognoscit * naturarum proprietatem. Aegyptij & qui cum ipsis reuerend. episcopi, clamauerunt: Sicut natus est, sic passus est. Voces nostras Imperatori: Vnus Dominus, vna fides, vnum Dominum nemo dicit duo. Hæc Nestorius sapit, Hæc Nestorius clamat. Orientales & qui cum ipsis reuerendissimi episcopi, clamauerunt: Anathema Nestorio & Eutychi.

* quod est propriũ naturarum.

Aegyptij & qui cum ipsis reuerendissimi episcopi, clamauerunt: Dominum gloriæ nolite partiri, impartibilem nolite partiri.

Basilius reuerend. Episcopus Seleuciæ Isauriæ, dixit: Quod dicebam, in duabus naturis cognoscẽdum post adunationem deitate perfecta & humanitate perfecta. Nanque vnam habebat ex patre ante secula, alteram verò ex matre secundùm carnem incipiens, idem ipse vnita sibi secundùm subsistentiã, & vocatus est filius DEI filius hominis. Hac lecta interlocutione, vnus quidem nescio quis (etenim caligo causarum, & animæ oculum confundebat & corporis) proiecit seipsum in medio, & dicere cœpit: Quia hæc vox ecclesias conturbauit. Et surrexerunt postmodùm omnes Aegyptij, & monachi qui sequebantur, Barsumas & omnis turba, & cœperunt dicere: Eum, qui dicit duas naturas, in duo incidite. Qui dicit duas naturas, Nestorianus est. Post hæc recitata est iterũ mea vox, post impiam & peruersam Eutychis vocem. Interrogatus nanque à reuerendiss. episcopo Eusebio, dicis duas naturas in Christo: dicit, ex duabus quidem naturis scire Christum ante adunationem, post verò adunationem, vnam. Ego verò tunc, sicut nũc, intuens monimenta, recordatus sum, & dixi: Si non post adunationem inseparatas & inconfusas duas naturas dixeris, confusionem dicis & commixtionem. Lecta autem hac voce, tantus ab illis factus est plausus, vt omnium nostrorum commouerentur animæ, & maximè nostræ, qui iudicabamur, & qui iussi sumus synodi expectare sentẽtiam. Caligine repletus dixi, quia ego non recordor his verbis ista dixisse. Scio quidem dixisse: quod si vnam naturam dicas absolutè post adunationem, confusionem dicis & commixtionem. Si verò addideris incarnatam & inhumanatam, & intellexeris iuxta beatum Cyrillum incarnationem & inhumanationem, eadem nobiscum dicis. Manifestum enim, quia aliud est diuinitas eius, quæ ex patre: aliud verò humanitas, quæ ex matre est. Et qui priùs reprehenderunt, posteà approbauerunt me ista dixisse. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt. Et sic catholicè docẽs, pro qua re in damnatione sanctæ recordationis Flauiani subscripsisti? Basilius reuerend. Episcopus Seleuciæ Isauriæ, dixit: Qm̃ in iudicium cẽtum viginti aut triginta episcoporũ traditus, necessitatẽ habui parere his, q̃ ab illis ordinabãtur. Dioscorus reuerend. eps Alexandriæ, dixit: Nũc completũ est, quod scriptũ est: Ex ore tuo cõdẽnaberis. Erubescens homines, præuaricatus es qđ bonũ est, & fidẽ spreuisti. Non * audisti qđ scriptum est, Nõ erubescas in ruinam tuam?

Imperita & impia Barsumæ dicta.

Matt. 12.

* attendisti

Basilius reuerendissimus episcopus Seleuciæ Isauriæ, dixit: Si apud iudices habuissem martyrium, sustinuissem. etenim apud Constantinopolim ostendi fiduciam meam. A patre autem, qui iudicatur, iustis non vtitur: Filius enim patri etiàm iusta dicens, moriatur. Orientales &, qui cum ipsis reuerendissimi episcopi clamauerunt: Omnes peccauimus, omnes veniam postulamus. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Et quidem vos primitùs docuistis, quia per vim & necessitatẽ in pura charta coacti estis subscribere ad damnationem sanctæ memoriæ Flauiani. Orientales & qui cum ipsis reuerendissimi episcopi, clamauerunt: Omnes peccauimus, omnes veniã postulamus. Thalassius & Eusebius & Eustathius reuerendissimi episcopi, dixerunt. Omnes peccauimus, omnes veniam postulamus. Beronicianus deuotissimus magistrianus & à secretis sacri consistorij, ex eadẽ scheda recitauit: EPHESI ACTA, SED CHALCEDONE LECTA. Sed secundùm hanc fidem & viuens, & permanens in orationibus, accusationem ex insidijs Eusebij episcopi Dorylei sustinui, libellos porrigentis aduersùm me reuerendissimo episcopo Flauiano, & diuersis alijs episcopis, qui tunc pro priuatis causis in vrbe degebant regia, hæreticum me iniuriosè in eis vocantis, nullam autem speciem hæreseos libellis inserentis. Vt subitò in altercationibus quæstionum lapsum linguæ (sicut assolet) ex tumultu & nouitate vocum perpessus, irruerem in peccatum, me quidem aduersus libellos accusationis memoratus reuerend. episcopus occurrere ad satisfactionem accusatoris præcipiebat. Ipse tamen in multis cum accusatore degebat, & penè inseparabilis erat ab ipso, putans me (sicut solebam) semper in monasterio perdurare, non meam exhibere præsentiam, & ideò quasi non occurrentem damnare. Sed subitò postquàm perueni in regiam ciuitatem de monasterio meo, discens à viro laudabili magno silentiario, quem mihi pijssimus & fidelissimus noster Imperator delegauit, ad non concedendum, me comminatum periculum salutis sustinere, qui superfluam decæterò meam esse præsentiam respondit,

Continuatio confessionis Eutychetis paulo antè interruptæ.

respondit, vt iam ante discussionem damnari, sicut & posteà facta à viro laudabili silentiario prosequutio docet: sed quoniam etiàm sic in iudicium ad satisfaciendum occurri, causa quidem, quæ pro diuina confessione à me facta est & subscripta doctrina, secundùm eam, quæ exposita est à sanctis patribus in Nicæa fidè, & posteà confirmata est à priore sancta synodo Ephesina, neque suscipere dignabatur, neque permittebat recitari: & tumultu & cõturbatione secretarium replebatur, multis inordinatè superuenientibus, & vndiquè clamoribus me perturbantibus, sicut posteà prolatæ interloqutiones iudicũ, quæ scriptis tenentur, de tali facto tumultum designãt. Et cùm iussus fuissem per meipsum confessionem fidei dicere, & dixissem sapere sicut trecenti decem & octo patres, qui in Nicæa sanxerunt, & quæ in Epheso sancta synodus confirmauit, exigebat me alia aliqua, *præter q̃ exposita sunt in Nicæa & in Epheso priùs, dicere. Ego verò timens præuaricari, prolatam definitionem à sancta synodo, quæ hic Dei voluntate priùs congregata est, & ea, quæ diffinita erant de fide à sanctis patribus, qui in Nicæa conuenerunt: rogabam innotescere vestro sancto Concilio, vt his, quę à vobis approbarentur, acquiescerem, præparatus in his manere. Et hæc dicenti, subitò contra me longè antè scripta (vt ipsi videbatur) damnatio legebatur, & secretò iam posteà aliquæ ipsorum voces ac professiones meæ, & aliæ allegationes, & maximè vbi egò secundùm sanctos patres in Nicæa, & posteà in Epheso congregatos, sapere confitebar, in monimentorum seriem mutabantur, sicut posteà scriptis acta ex mea supplicatione & iussione pijssimi & Christianissimi Imperatoris ostendunt, nullum verbum faciente de appellatione mea ad vestram sanctitatem reuerendissimo episcopo Flauiano, neque meos erubescente canos, in prælijs contra hæreticos & pietatis confessione senescentis: sed sicut potestatem habens omnia de fide solus agere, & nihil vestræ sanctitati de tali æquitate tanti iudicij reseruare, condemnauit me, & ab ecclesia (vt putabat) abscidit, & sacerdotio (vt arbitratus est) priuauit, & à diuinorum ac canonum communione prohibuit, & præesse monasterio consequenter impediuit, & tradidit multitudini ab eodem præparatæ, vt per episcopium & per publicum, sicut hæreticum & blasphemum, Manichæumque, protraherent, nisi diuina me prouidentia conseruans vsque in præsentem diem, vestræ beatitudini custodiret. Sed & in diuersis oratorijs memorijsque sanctorum, post appellationem fecit in me prolatam legi sententiam. Et anathematizabat me, & eos, qui conueniebant ad me, & colloquebantur mecum, alienos faciens à sancta communione, non expectans vestræ sanctitatis iudicium: sed & subscribere dictam aduersùs me sententiam monasteria cõpellebat, nunquàm (sicut & vestra nouit reuerentia) tali habita consuetudine, nec contra apertos hæreticos. Et in Oriẽte & per alia diuersa loca chartas destinauit, vt etiàm & ab alijs religiosis episcopis & monachis, & hoc, qui non iudicauerunt, subscriberentur, cùm magis oportuerit antè omnibus pontificibus scribere, quos & appellaueram.

*præterquam

Ephesi, f. contra Nestorium.

Tunc ergò vix saluatus, per libellos manifesta feci vestræ sanctitati, q̃ subsequuta sunt, & pijssimo & fidelissimo Imperatori supplicaui, vos sanctos & Deo dignos, atque omnẽ iniustitiam & factionem abominantes, iudices fieri eorum, quæ iudicata sunt. Rogo igitur nunc vestram sanctitatem, considerate compositam mihi calumniam & factionem, & ex hac causa factam vbiquè sanctis ecclesijs perturbationem, & ex hoc pullulans plurimis scandalum: & per insitam vobis Christianissimam sapientiam, eos, qui huius mali occasio facti sunt, ecclesiasticis regulis subdite. Omnem verò radicem blasphemiæ & impietatis abscinde. Egò enim vestræ beatitudinis iudicium ab initio proclamaui, & iterum contestor coram IESV CHRISTO, qui testimonium perhibuit sub Pontio Pilato bonam confessionem, quià sic sapio. & cogito, & intelligo, sicut tradiderunt nobis fidem sancti patres in Nicæa conuenientes; quam & in *Epheso secundo Concilio sancti patres roborauerunt. *Et si quis præter istam fidem glorificat, hunc anathematizo* secundum diffinitionem eorum. Eutyches archimandrita sic credo, sicut suprà scriptum est, & subscripsi manu mea, & tradidi libellus. Flauianus episcopus Constantinopolitanus, dixit: Iste accusatorem habuit Eusebium, iubete eum adesse. Et cum legerentur, CHALCEDONE ACTA. Eusebius reuerend. episcopos Dorylei, dixit: Accusatus à me Eutyches, dans libellos in sancta synodo, commemorauit, quia accusator ipsius sum. Quo autem modo, cum sanctæ memoriæ Flauianus, qui iudicauerat, postularet me accusatorem eius ingredi, & consequentia ac regulis ità volentibus, prohibitus sum ingredi, rogo perquiri. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Postulante Flauiano sanctæ memoriæ Eusebium accusatorem Eutychis ingredi, quapropter secundum regulas vos, quibus potestas iudicandi data fuerat, hoc fieri non præcepistis? Dioscorus reuerend. Episcopus Alexandriæ dixit: Postulo recitari prosequutionem Elpidij. Non enim habui prohibere, nisi commonitorium detulisset Elpidius, confirmans quia Imperator eum iusserat non ingredi. Iuuenalis reuerend. Episcopus Hierosolymorum, dixit: Venerand. comes Elpidius non iussit eum ingredi. Thalassius reuerendus episcopus Cæsareæ Cappadociæ, dixit: Ego non eram author.

*Epheso

author. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: In iudicio fidei non est ista defensio. Dioscorus reuerendus episcopus Alexandriæ, dixit: Quoniam igitur nunc culpatis me, sicut qui transgressus sum regulas, & audissem Elpidium: nunc quæ custodiuntur regulæ, vt Theodoretus ingrederetur? Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt; Theodoretus episcopus, vt accusator ingressus est, sicut ex voce eius audistis. Dioscorus reuerēdus episcopus Alexandriæ dixit: Et quamobrem in ordine episcopi sedet? Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Et episcopus Eusebius & episcopus Theodoretus in ordine accusantium sedent, sicut & vos in loco * accusatorum sedetis. Vndè reliqua relegantur. Constantinus deuotus à secretis sacri consistorij, ex eadem scheda recitauit:

Dioscorus vafrè a proposito ad alia vergit.

* eorū qui accusantur

EPHESI ACTA. Elpidius venerandus comes dixit: *Sacratissim* Imperator implēs ipse primùm ordinem legum, quarum est & inuentor & custos, præcepit eos, qui dudùm iudices fuerunt, in loco eorum esse, qui iudicandi sunt, neque habere tempus docendi, neque fiduciam à vobis accipere. Ad ea ergò, quæ nunc ab archiepiscopo Flauiano di... sunt, & hoc doceo, quia accusator quiddā suam accusationem amplectitur, vt arbitratus est, vicit & iudex accusatoris causam iam in semetipso transtulit, sicut & in publicis sententijs custoditur. Nunc igitur vos conuenistis, vt eos, qui iudicauerant, iudiceris: non vt iterùm accusatoris personam suscipiatis, & perturbationis iterùm initium alterum fiat. Iubete ergò (sicut placet) secundum ordinem reliqua omnia, quæ in causa acta sunt, relegi ad id quod vobis *visum fuerit*. Dioscorus reuerendus episcopus Alexandriæ, dixit: * Consequenter docuit venerandus comes Elpidius. Vndè porrecto libello & relecto, legantur & ea, quæ in regia vrbe de hoc negocio, quod mouetur, gesta sunt. Dicant etiàm & præsentes reuerendissimi episcopi, si hoc eis placet. Iuuenalis episcopus Hierosolymorum dixit: Consequens est sententia tuæ sanctitatis. Vndè rationis est gesta recitari. Stephanus episcopus Ephesi dixit: Iusta constituta interlocutione sanctissimi & beatissimi patris nostri Dioscori & archiepiscopi, hoc fiat. Cyrus episcopus Aphroditiadis dixit: Iusta est & consequens interlocutio sanctissimi & DEO amantissimi archiepiscopi; Dioscori, ad recitanda quæ super hac causa acta sunt in regia vrbe. Thalassius episcopus Cæsareæ Cappadociæ, dixit: Consequens est, ea quæ interlocuta est *vestra sanctitas, effectui mancipari. Pro qua re proferantur chartæ, quæ recitari debent in hoc sancto Concilio. Eusebius Ancyræ Galatiæ dixit: Et mihi similia placent, vt secundùm sententiam sanctorum patrum fiat gestorum lectio. Diogenes episcopus Cyzici dixit: Et ego ad hæc eadem consentio, quatenus secundùm sententiam sanctæ & magnæ synodi percurratur actorum series, quæ in regia vrbe facta sunt. Florentius episcopus Lydiæ dixit: Concors sum proposito benè inquirentium lectionem actorum. Theodorus episcopus Tarsi dixit: Secundùm quod peruisum est sanctissimis archiepiscopis, iustum est recitari, quæ acta sunt in regia vrbe. Ioannes episcopus Sebastiæ dixit: Secūdùm decretū sanctissimorū & Deo dignissimorū episcoporū, necessaria est, quę in regia vrbe gesta sunt, monimētorum lectio. Romanus Episcopus Myrō dixit: Iustum puto, recitari gestorum seriē, q̄ in regia vrbe sunt acta, sicut & sanctissimi patres interlocuti sunt. Nunechius ep̄s Laodiceę Trimitariæ dixit: Secundum interlocutionē sanctissimorū patrum, consequēs & mihi visum est actorū fieri lectionē. Marinianus episcopus Sinnadæ dixit: Sicut interlocuti sunt sanctissimi patres, recitentur gesta, quę facta sunt propter Eutychen in regia vrbe. Eustathius episcopus Berytius dixit: Necessaria est actorum lectio ad notionem eorum, qui cognitioni minimè interfuerunt. Quintillus episcopus Heracleæ, agēs vices reuerēdissimi episcopi Anastasij Thessalonicēsium dixit: Consequens est recitari quæ acta sunt apud magnificentissimam vrbem Constantinopolim, sanctæ synodo pro perfectiore negocij notione: Atticus episcopus Nicopolitanus veteris Epiri dixit: Consequēs est interlocutioni sanctissimi archiepiscopi nostri Dioscori, & acta recitari vniuerso sancto Concilio ad subtilem inquisitionis notionem. Sozon episcopus Philippensis primæ Macedoniæ dixit: Necessaria est lectio eorum, quæ in regia vrbe acta sunt, in hoc negocio. Ità enim possunt diligentius intelligi, quæ ibi mota sunt. Vranius episcopus Himeriæ prouinciæ *Osrœnæ; interpretante se Eulogio præsbytero Edessenæ ciuitatis dixit: Consequenter iudicauit sanctissimus & Deo dignissimus archiepiscopus Dioscorus, vt ea prius, quæ in vrbe regia de præsenti negocio acta sunt, recitentur. Sancta synodus dixit: Omnes volumus acta recitari. Legantur quæ gesta sunt. Dioscorus episcopus Alexandriæ, dixit: Dicat & beatissimus Iulianus episcopus, vicarius sanctissimi episcopi Romanæ ecclesiæ Leonis, si cōgruit huic sanctæ synodo, & vult & ipse relegi, quæ de hoc negocio acta sunt in Constantinopoli. Iulianus episcopus agens vices sanctissimi episcopi Romanæ Ecclesiæ Leonis, interpretante se Florentio episcopo Lydiorum dixit: Hac ratione volumus gesta relegi, vt priùs Papæ legatur epistola. Hilarius diaconus Romanæ Ecclesiæ, interpretante se Florentio episcopo Lydiorum dixit: Quoniam & sanctissimus episcopus Romanæ Ecclesiæ, relectis sibi istis monimentis, quorum nunc quæritis lectionem, transmisit epistolam, eam legi iubente. Quo dicente,

* diuinissimus

Id est, rationabiliter.

Eutyches

Eutyches archimandrita dixit: Directi religiosissimi viri à sanctissimo & Deo amantissimo Leone archiepiscopo Romanæ Ecclesię in sanctam vestrā synodum, suspecti mihi facti sunt. Manserunt enim apud religiosissimū Flauianum episcopum, & * prandiderunt apud eū, & munerati sunt & omne obsequiū eis præbuit. Postulo ergò sanctitatem vestrā, si quid iniustè ab eis factum fuerit cōtra me, id præiudicium mihi non generare. Dioscorus reuerendissimus episcopus Alexandriæ, dixit: Consequens & rationabile est, primitùs quæ in hoc negocio acta sunt, relegi, & ità epistolam beatissimi episcopi Romani. Vndè secundùm quod placuit sancto Concilio, acta percurrantur. Ioannes presbyter & primicerius notariorum, dixit: Præcepit sancta vestra & magna synodus, quæ acta sunt in regia vrbe Constantinopoli, legi de negocio, quod præ manibus habemus. Sed quia obtulit ea religiosissimus episcopus Constantinopolitanus Flauianus, porrexit etiàm & similia reuerendus archimandrita Eutyches, recitabimus sicut præcepistis.

* pransi sunt

ACTIO PRIMA CONSTANTINOPOli habita de Eutychete, lecta in Ephesino secundo Concilio; relecta in Chalcedonensi.

CONsulibus Flauijs Zenone & Posthumiano viris clarissimis, sub die sexto idus Nouembris, in Christianissima & regia vrbe Constantinopoli noua Roma, congregata sancta & magna synodo reperta, in prædicta magnificentissima vrbe in secretario episcopij, præsente sanctissimo & beatissimo archiepiscopo Flauiano, & recitantibus relationem directam à Florentio beatissimo episcopo Sardis metropolis prouinciæ Lydiorū, aduersùs sub eo constitutos reuerendissimos episcopos Ioannem & Cossinium, præsentibus etiàm clericis his, qui easdem relationes detulerant. Et data forma de aliquibus, quæ lecta sunt, exurgens Eusebius reuerendissimus episcopus Dorylei, vnus constitutus de considentibus, libellos obtulit sancto Concilio, coniurans eos relegi, & inserri monimenta actorum: instante verò eo, sanctissimus archiepiscopus Flauianus dixit: Susceptus libellus legatur, ad cognoscendam causam, quæ in eo continetur. Et suscipiens Asterius notarius legit.

¶Epistola Eusebij episcopi Dorylei ad Flauianum Constantinopolitanum archiepiscopum.

EXemplar libelli Eusebij reuerendissimi episcopi Dorylei. Sanctissimo & beatissimo archiepiscopo Flauiano, & præsenti magno & sancto Concilio, in hac regia vrbe religiosissimorum episcoporum ab Eusebio episcopo Dorylei. Optaueram quidem non sic præfocatum sensum & ebrium cogitatione & excessū mentis capi Eutychen presbyterum & archimandritam, vt oblitus quidem timoris Dei, sperneret etiàm terribile tribunal Christi, saluatoris omnium nostrum, & iustum eius iudicium & retributionem, qui venturus est iudicare orbem terræ in æquitate, & reddere vnicuique secūdùm opera sua: nec vt ità auderet aduersùs saluatorem omnium nostrum Christum blasphemam linguā mouere, & patres, qui inter sanctos connumerātur, hæreticos nominare, & nos, qui eorum sumus fidei sectatores. Quoniam verò non cessat, inobseruatum habens os & infrenem linguam, negans pijssimam rectæ religionis doctrinam, derogans autem & sanctissimis patribus, * & me qui nunquàm hæreticus suspicatus sum, sed econtrariò magis semper hæreticis repugnantem, & orthodoxam fidē secundùm meas vires defendentem, permanentemque in fide sanctorum patrum trecentorum decem & octo in Nicęa congregatorū, & omnibus, quæ in Ephesia metropoli à sancta & magna synodo acta sunt, & his, quæ sapuit & exposuit beatissimus Cyrillus, Alexandriæ magnæ ciuitatis quondam episcopus, EPHESI LECTA. Et clamans sancta synodus dixit: Semper memoria Cyrilli, Dioscorus & Cyrillus vnam fidem habent. Sic sapit omnis synodus, Cyrillo æterna memoria. Si quis retractat, anathema sit: si quis super ista inquirit, anathema sit. Maledictus qui addit, maledictus qui aufert, maledictus qui innouat. Voces nostras Imperatori. Iulianus episcopus agens vices sanctissimi episcopi Romanæ Ecclesiæ Leonis, interpretante se Florentio episcopo Lydiorum, dixit: Apostolica sedes sic sapit. CALCEDONE ACTA. Sancta synodus dixit: Et hæc vniuersalis synodus sic sapit. Et post has voces sequentia libelli Eusebij.

Psal 95. Matt. 16. d

for. & hæreseos me accusans, g

CONSTANTINOPOLI ACTIONE PRIMA ACTA, LECTA EPHESI, RELECTA CHALCEDONE. & magnus Athanasius, & Gregorius, & Atticus, & Proclus sancti epi, supplico & peto, vestrā sāctitatē minimè despicere hāc meā supplicationē: sed iubere Eutychen presbyterū & Archimandritā occurrere in sanctum vestrum concilium, & respondere his, quæ à me ingerūtur. Paratus enim sum eum conuincere, falsò habere catholicum nomen, & alienum omninò à recta fide. Et coniuro vos per sanctam & homousion Trinitatem, quæ saluat Christianissimos nostros imperatores, & per salutem & per reuerentiam pijssimorum nostrorum Imperatorū Theodosij & Valentiniani perpetuorum Augustorum, prædictum Eutychen iubere occurrere in vestram sanctam synodum, & satisfacere his à me ei obiectis: quatenùs hoc ità conuicto à me, & qui ab eo subuersi sunt, erigantur: & catholica fides vincens & nunc, appareat

appareat omnes mundi terminos circumplexa: quo prouenienre, gratias semper vestrę cõfitear sanctitati. Eusebius episcopus Dorylei sanctæ Dei ecclesię, offerẽs hos libellos meos, subscripsi manu mea. Sanctissimus Flauianus archiepiscopus, dixit: Stupefaciunt quidem nos, quæ lecta sunt, eô quòd talis ingeritur repræhensio reuerendo presbytero & archimãdritæ Eutychi. Tamen dignetur tua reuerentia conuenire ad eum, & disputare cum eo de recta fide: & si inuenietur pro vero non recta sentiens, tunc vocabitur in * sancto concilio, & aderit sibi. Eusebius reuerendissimus eps Dorylei, dixit: Ego quidem amicus illi eram priùs. Non semèl autem nec secundò, sed sępiùs conueni ad eum pro hac causa, ex qua lęsus est, & locutus sum cum eo, & inuèni eum nõ recta sapere, & monui, & docui: sed instabat, dicens ea, quæ aliena sunt à recta nostra fide. Et hoc possum ostendere per multos testes, qui præsentes fuerunt & audierunt. Cõiuro igitur vos, & iterùm per Dominum nostrum Iesum Christum, quatenùs destinetis ad eum, vt veniat, & respondeat. Et postquã victus à me fuerit, cesset à peruersa doctrina: quia multi ab eo læsi sunt.

for. * sanctum concilium,

Sanctissimus archiepiscopus Flauianus, dixit: Patiatur nos tua reuerentia, & mox fatigationem sustineat vsque monasterium, & quæ condecent, loquatur ei, & quę ad pacem pertinent, vt non commotio, cursus & conturbatio oriatur sanctis ecclesijs Christi. Eusebius episcopus Dorylei, dixit: Impossibile est, me iam postquàm perrexi frequenter, & non persuasi, iterùm ad eum accedere, & blasphema verba audire. Sed dignetur vestra sanctitas dirigere ad ipsum, vt occurrat: nec enim permitto, inexaminatum tãtum negocium relinqui. Sancta synodus dixit: Oportuerat quidem tuam reuerentiam acquiescere suasionibus sanctissimi & beatissimi archiepiscopi nostri. Sed quia perstantem te vidimus, fiet quod postulasti. Nunc ergò primitùs à te datos libellos fides teneat monimentorum, ad diligentem agendorum examinationem. Ioannes autem religiosissimus presbyter & defensor, simul cum religioso diacono Andrea, pergentes ad religiosissimum presbyterum & archimãdritam Eutychen, porrectum aduersùs eũ libellum ei relegant & commoneant occurrere ad hoc sanctum concilium, & sibi adesse. Non enim in leui accusatur causa. Et cùm legerentur,

CHALCEDONE ACTA.

Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Cùm Eusebius reuerendissimus episcopus apud Constantinopolim accusaret Eutychen, considerate, quia ipse postulauit, vt præsens Eutyches discuteretur: quomodò igitur in Ephesio similiter non est obseruatum, neque susceptus est Eusebius reuerendissimus eps? Et omnibus tacentibus, Gloriosissimi iudices, & amplissimus senatus dixerunt: Reliqua percurrantur. Beronicianus deuotissimus à secretis sacri consistorij, ex eadem scheda recitauit.

ACTIO CONSTANTINOPOLITANA secũda de Eutychete, lecta in Ephesina Synodo prophana, relecta in Chalcedonensi.

CONSVLATV Flauij Zenonis & Posthumiani virorum clarissimorum, sub die pridiè Idus Nouembris, in Christiana regia apud Constantinopolim noua Roma, congregata sancta & magna Synodo, conuersante in prædicta magna vrbe, præsidente sanctissimo & beatissimo Archiepiscopo Flauiano in secretario episcopij, Eusebius Episcopus Dorylei dixit: Interpellans vestram sanctitatem, dudùm libellos obtuli, accusans Eutychen presbyterum & archimandritam huius ciuitatis, sicut doctrinas orthodoxæ Ecclesiæ corrumpentem, tam per disputationes quàm per admonitiones ad se conuenientium, per quos possibile ast (postquàm idem aduenerit) probationes me in certamen præsentare, & eum palàm ex multis conuincere probationibus. Quoniam igitur paratus sum hunc tale probare, rogaui vestram sanctitatem, vt eum regulariter commonitum, peruenire ad sanctum Concilium iuberetis. Et hoc fieri pręcepistis per quosdam reuerendissimos clericos. Suggero autem, vt perfectiùs vestra doceatur sanctitas, quoniam sanctæ & beatæ memoriæ quondàm Alexandrię magnę ciuitatis sanctissimę Ecclesię Archiepiscopus Cyrillus, Nestorium peruersam introducentem doctrinam & prædicantem in Ecclesia, habens amorem DEI & zelum fidei, cognoscens de eo, suasorias ad eum literas destinauit, continentes expositiones sanctorum patrum, qui in Nicæa congregati sunt, & quemadmodùm oporteat illam spiritalem expositionem & intelligere, & sapere. Hanc suscipiens Nestorius epistolam, rescripsit ad eundem beatæ memoriæ Cyrillũ, peruersa sua & prophana dogmata manifestans, pro quibus secundùm præceptionem Christianissimorum Imperatorum nostrorum synodus in Ephesio Metropoli congregata est. Et primo loco postulauit beatæ memoriæ Cyrillus, relegi sanctæ & magnæ synodo epistolam à se Nestorio destinatam, vt approbaretur ab ea, vtrùm consonans esset expositioni sanctorum Patrum, an aliter haberet. Et interloquente igitur sancta illa & magna & vniuersali synodo, lecta est ipsa epistola. Et omnes, qui in illa magna & vniuersali synodo consederunt, decreuerunt eam consonam esse expositioni sanctorum patrum & sanctarum scripturarũ, & in nullo ab eis dissonare, consentire verò se his, quæ in eadem continebantur epistola. Hanc

A.D. 448.

& nunc, vestram deprecor sanctitatem, vt iubeat recenseri, & omnibus fieri manifestum, quia secundùm expositiones, quæ in memorata epistola continentur, sic sapimus, & sic credimus. Est enim & secunda epistola memorati sanctæ recordationis Cyrilli, scripta ad sanctam Orientalem synodum, quandò inter eos concordia facta est, quomodò habent de incarnatione saluatoris nostri Christi, & quomodò oportet vbiquè sanctas Dei ecclesias sapere & prædicare. Et has supplico sub fide monimentorum lectas inseri, vt manifesta sint omnibus Ecclesiæ dogmata. Sanctissimus archiepiscopus Flauianus dixit: Etsi hæc omnibus fidelibus nota sunt, qui nutriuntur, & meditantur in libris sanctorum patrum, propter profectum & robur, quod ex eorum lectione quotidiè insitæ nobis fidei procreatur: nihil tamen prohibet pro tua postulatione, etiàm nunc relegi, ad inserenda omnia, quæ aguntur, fidei monimentorum.

RESCRIPTVM EPISTOLÆ Religiossimi Cyrilli Alexandriæ episcopi, ad Nestorium mense Mechir, indictione XIIII.

Editio Vna.

Mechira Aegyptij Februariũ vocãt, qui apud alios tũc inchoatur, quãdo apud nos habet mẽsis Ianuarius dies 31.

OBloquuntur quidem (sicut audio) quidam æstimationi meæ apud tuam religiositatem, & hoc frequenter, processionum vel conuenmum tempora maximè obseruantes: & eo magis forsitan arbitrantes delectare se aures tuas, & inconsideratas aduersùm nos voces emittunt, læsi quidem nihil, obiurgati autem & hoc leuiter, vnus quidem eorum, quòd cæcos & pauperes vexabat iniurijs: alter autem, quòd contra matrem euaginauerat gladium: tertius verò, quia cum ancilla aurum furatus est alienum, & qui talem semper habuerit existimationem, qualem nullus saltem prouenire grauissimis inimicis optauerit. Verùm non multus mihi de talibus sermo est, vt neque supra Dominum & magistrum, neque supra patres, pusillitatis quæ mihi inest, modus crescat. Non enim facile est cuiquã, (quãlibet vitam suam habeat circunspectam) nequaquam hominũ maledicta vitare: sed illi quidem maledictione & amaritudine plenũ os habentes, reddent quandoque omnium iudici rationem. Conuertar autem nunc ego ad id quod me maximè decet, & commonebo etiàm nunc te, tanquàm fratrẽ in Christo, doctrinę ratione & sensu fidei cum omni cautela plebibus pdicãdæ. Exhortabor quoq; cogitare debere, q͂a si offendat solùm vnus de pusillis qui credunt in Christum, quàm sit intolerabilis indignatio Dei. Si verò tanta fuerit multitudo læsorum, quomodò (quæso) non omni arte studendum est, vt prudenter auferatur huiusmodi offensio, & sanæ fidei ratio inlinuetur expofcentibus veritatem? Erit autem hoc* rectè faciendum, si sanctorum patrum libros legentes, magni eos momenti * habere studeamus, & probantes nosmetipsos, si sumus in fide, secundùm quod scriptum est illorum * rectis & irreprætensibilibus definitis, nostros sensus benè atque optimè roboremus. Ait ergò sanctũ illud & magnum Concilium patrum, ipsum de Deo patre genitum secundùm naturam vnicum filium, Deum verum de Deo vero, lumen de lumine, per quẽ omnia creauit pater, descendisse,

Psalm. 13.

Matth. 18.

* & omninò rectè
* ntè
* facere se studeamus, &
* dictis

EPISTOLA CYRILLI Alexandrini ad Nestorium hæreticum.

Editio Altera.

CYrillus Nestorio. Comperi quosdam existimationi meæ detrahentes apud reuerentiam tuam, multa garrire, & id crebrò frequenterque agere, & maximè tũc, cùm virorum illustrium atque prudentium prǽstò esse plurimos vident, & fortassè opinãtes tuas aures delectari, non adeò ex voluntate tales aduersùm nos voces emittunt homines, nulla quidem in re à me prorsùs offensi, nec læsi, sed modestè à nobis clementerque conuicti: vnus, quia cæcis vim egentibusque faciebat: alter, quia supra matrem suam erexit gladiũ: alius, quia cum ancilla aurum rapuit alienũ, & hac semper existimatione vixit, quam nullus inimicissimo suo optar euenire. Cæterùm talium hominum nullam omninò habeo curam, nè videat supra Dominum aut magistrum vel supra patres nostros mensuram meæ mediocritatis extendere. Neque enim fieri potest, vt aliquis, maledicorum virus & molestiã vitare possit, quàmuis rectissimè viuat. Sed illi maledictionis & amaritudinis os plenum habẽtes, rationem iudici omnium reddituri sunt. Ego autem me conuerto ad id, quod me maximè decet: & te nunc quoquè admonebo quasi fratrem in Domino, vt doctrinã verbi, & sensum fidei cautè & cum omni obseruatione facias semper ad populos, sciens planè, quòd si quis ex his, qui in Christum credunt, vnum duntaxàt scandalizauerit, indignationi subiacebit ingenti. Sin verò non vnus sit, sed multitudo decepta, tunc omni arte nobis vtendum est, vt circuncidamus scandala, & illis, qui quærunt veritatem, sanam rectamq; fidei dirigamus rationem. Id autem facilè fiet, si patrum recensentes scripta sanctorum, eos plurimi faciamus. Et nosmetipsos consulentes, si in fide cõsistimus, secũdùm quod scriptum est, tum demùm rectis illorum atq; irreprætensibilibus institutis, sensus nostros animosq; firmemus. Ait igitur sancta & magna synodus, ipsum (qui est ex Deo patre naturaliter natus) filium vnigenitum, Deum verum de Deo vero, lumen de lumine, per quẽ & cum quo omnia fecit pater, hunc descendisse,

2. Cor. 13.

disse, incarnatum esse, atque inhumanatum, passum, mortuum, resurrexisse tertia die, & in cœlum ascendisse. Hæc etiàm nos sequi oportet, & verba atque doctrinas, cogitantes quid significet, incarnari & * inhumanari Dei verbum. Non enim dicimus, quia Dei verbi natura transformata, facta est caro: sed nec, quia in totum hominem (qui est ex anima & corpore) commutata est: sed illud potiùs sentiendum, quia carnem animatam, anima videlicet rationali, vniens sibimet secundùm * subsistentiam Deus verbum, inenarrabiliter atque inscrutabiliter factus est homo, & appellatus est filius hominis, non tantùm secundùm voluntatem aut bonum placitũ, nec sicut in personę tantummodò susceptione, sed quia diuersæ quidem ad veram vnitionem cõuenêre naturæ. Vnus autem ex vtrisq; naturis Christus & filius non quasi naturarum earum per vnitatem diuersitate consumpta, sed magis iisdem naturis, id est, perficientibus nobis diuinitate & humanitate, vnum Dominum & Christum & filium, per inenarrabilem & inscrutabilem concursum ad vnitatem. Et sic dicitur certè (dum sit ante omnia secula subsistẽtiam habens, & natus ex patre) generari etiá secundùm carnem ex muliere: non quòd diuina eius natura (in qua consubstantiuus, al. Cõsubstantialis vel coessentialis, idest, homousios est patri) in sancta virgine initium, vt esset, acceperit: neque quia ex necessitate propter seipsum, secunda eguerit natiuitate post patrem: (est enim hoc vanum simul & imperitum, hunc existentem ante omnia secula, & coæternum patri, dicere, indiguisse secundo, vt esset, initio) sed quoniam propter nos & propter nostram salutem, vniens sibi * secundùm subsistentiam humanitatem, processit ex fœmina, propterea dicitur * secundùm carnẽ natus. Non enim priùs homo communis ex sancta est * genitus virgine, & sic posteà verbũ superuenit in eo: sed * ex ipsa vulua cũ carne vnitus, natiuitatem carnalẽ creditur & dicitur pertulisse, tanquam natiuitatem propriæ carnis suam faciẽs. Sic eum dicimus & passum esse, & resurrexisse, non quia Dei verbum in sua natura passum est aut plagas, aut pforationes clauorum aut reliqua vulnera pertulerit: (impassibilis est nanq; diuinitas, quoniam & incorporea) sed quia quod factũ est proprium eius corpus, pertulit *, ipse mortem pro nobis dicitur pertulisse. erat enim hic impassibilis in carne passibili. Simili autem modo & de morte eius sentimus. Immortalis enim ſm naturam & incorruptibilis & vita, & viuificans est Deus Dei verbũ, sed quia iterùm propriũ eius corpus gratia Dei (sicut dicit Paulus Apostolus pro omnibus gustauit mortem, ideò dicitur mortẽ pro nobis ipse perferre: & non q in experimentum venerit mortis, q attinet ad eius naturam, (summa.n.demẽtia est, hoc sentire vel dicere) sed quia (sicut nupèr dixi) caro eius gustauit mortẽ. Sic ẽt resurgente eius carne,

*hominem fieri

*substentialiter

Illud parẽthesi clausum, nõ est in Græco.

* substantialiter

* carnaliter

* generatus

* in

* ità, aut ob hoc ipse iterum

Hebr. 2.

* nõ quòd experimentum terrenæ mortis diuina eius natura pertulerit,

disse, incarnatum esse, & hominem factũ, passum esse, resurrexisse tertia die, & ascendisse rursùs in cęlos. Hęc nos sequi verba debemus, his nos conuenit obtemperare dogmatibus, considerantes quid sit incarnatum esse, & hominem factum Dei verbum. Non enim dicimus, q Dei natura conuersa vel immutata, facta sit caro: nec q in totum hominem, qui est ex anima & corpore, transformata sit: sed illud magis, quòd carnem animatam anima rationali, sibi copulauerit verbum substantialiter, & ineffabiliter & indepræhensibiliter factus sit homo, & nuncupatus sit etiam filius hominis non nuda tantummodò voluntate, sed nec assumptione sola personæ, sed quòd diuersæ quidem naturæ in vnum cõuenerint. Vnus tamen ex ambabus Christus & filius, nõ euacuata aut sublata diuersitate naturarum per coniunctionem, sed quia simul nobis effecerunt vnum Dominum & Christum & filiũ, id est, diuinitas & humanitas per arcanam illam ineffabilemq; copulationem ad vnitatẽ. Itaq; is, qui ante secula omnia est natus ex patre, etiam ex muliere carnaliter dicitur procreatus, non quia diuina ipsius natura de sacra virgine sumpsit exordium, nec q propter seipsam opùs habuit secundò nasci post illam natiuitatem, quam habebat ex patre. Est enim ineptum & stultum hoc dicere, q is, qui ante omnia secula est consempiternus patri, secundæ generationis eguerit vt esse inciperet: sed quia propter nos & propter nostram salutem naturam sibi copulauit humanam, & processit ex muliere, idcircò dicitur natus esse carnaliter. Neq; enim primùm natus est homo communis de sancta virgine, & tunc demùm inhabitauit in eo verbum: sed in ipsa vulua vteroque virginali se cum carne coniunxit, & sustinuit generationem carnalem, carnis suæ natiuitatem, suam faciens. Sic illum dicimus & passum esse, & resurrexisse: non quia Deus verbum in sua natura passus sit aut plagas, aut clauorum trãsfixiones, aut alia vulnera Deus nanque incorporalis, extra passionem est: sed quia corpus illud, quod ipsius proprium factum est, passum est, ideò hæc omnia pro nobis ipse dicitur passus. Inerat enim in eo corpore quod patiebatur, Deus qui pati non poterat. Simili modo & mortem ipsius intelligimus. Immortale enim & incorruptibile est naturaliter, & vita, & viuificans Dei verbum. Sed quia corpus ipsius proprium gratia Dei, iuxta Pauli vocem, pro omnibus mortem gustauit, idcircò ipse dicitur mortem passus esse pro nobis. Non q ipse mortem esset expertus, quantùm ad ipsius naturam pertinet, (insania est enim, hoc vel sentire vel dicere) sed quòd (vt suprà diximus) vera caro ipsius mortẽ gustauit. Ità & resurgente carne, ipsius rursùs resurrectionem dicimus: non quia in corruptionẽ ceciderat, (quod absit) sed quia eius resurrexit corpus. Ità Christum vnum & Dominum confitemur, non tanquàm hominem cũ

Hebr. 2.

verbo

ne, rursùs eius resurrectio dr., non quasi ipso ad corruptionem (quod absit) delapso, sed quia eius iterùm corpus surrexit. Sic vnũ Christum Dominumq; * fatebimur, non vt hominem coadorantes verbo, nè * diuisionis imaginatio præsentetur vel inducatur, dum dicitur, co: sed sicut vnum atq; eundẽ adorantes, quia non alienum est corpus eius à verbo, sed eius magis proprium est, cum quo ipsi cõsidet patri: non iterùm sicut duobus rursùs filijs considentibus, sed sicut vno cum carne secũdùm vnitionem. Si verò * secundùm subsistentiam vnitionẽ, aut vt inconuenientẽ, aut vt indecentem recusamus, irruimus in id, vt duos filios prædicemus. Necesse est enim omnia diuidere, & dicere hominem quidem specialiter filij honoratũ vocabulo: & rursùs, specialiter Deum verbum filiationis nomen atque appellationis naturaliter habere. Nõ ergò in duos filios vnus Dominus Iesus Christus diuidẽdus est. Nullo enim modo oportet rationem rectæ fidei sic habere: sed nec personarũ vnitionem, sicut aliqui opinantur. Non enim dixit scriptura, quia Deus verbum personam hominis vniuit sibi, sed quia caro factum est verbũ. Verbũ verò carnẽ fieri, nihil est aliud, nisi quia iuxta nos participatus est carni & sanguini. Nostrum autem corpus fecit proprium, & processit homo ex muliere, Deus esse non deficiens, & ex Deo patre progenitus, sed & in assumptione carnis quod fuerit, perseuerans. Illud allegat vbique subtilis fidei ratio: sic sanctos patres sensisse comperimus, sic ausi sunt Dei genitricem sanctam virginem dicere, non quia natura verbi vel deitas eius ex sancta virgine initium, vt esset, accepit: sed quia quod ex ea genitum est sanctum corpus rationabiliter animatum, cui est substantialiter vnitum verbum, sẽm carnem dicitur natum. Hæc etiàm nunc ex charitate, quæ in Christo est, scribo, rogans vt fratrem, & contestans sicut in conspectu Christi & electorum angelorum, hæc nobiscum sentire, pariter & docere, vt ecclesiarum pax perstet incolumis, & sacerdotibus Dei indissolubilis concordiæ, atque charitatis vinculum perseueret.

* fateamur
* incisionis
* ineffabilẽ
Ioan. 1.
Gal.

verbo coadorantes, nè diuisionis quędam species inducatur, sed vnum iam & eundem adorantes; quia non est alienum à verbo corpus suum, cum quo ipsi etiàm adsidet patri. Nec hoc ità dicimus, quasi duobus filijs adsidentibus, sed vno cum carne per vnitatem: quia si talem copulationem factam per substantiam, aut quasi impossibilem, aut quasi parũ decoram noluerimus accipere, in id incidimus, vt duos filios esse dicamus. Necesse enim est discernere, & dicere, hominem separatum fuisse sola filij appellatione honoratum: & rursùs verbum, quod est ex Deo, & nomine & veritate, filium Dei, sed discernere in duos filios nõ debemus vnum Dominum Iesum Christum. Neque enim id adiuuat rectam fidei rationẽ, licèt nonnulli copulationem (nescio quam) perhibeant personarum. Nõ dixit enim scriptura, verbum Dei personam sibi hominis assumpsisse, sed carnem factum esse. Id autem est, ostendere Dei verbum similiter ac nos participatum habuisse carnis & sanguinis, & corpus nostrum propriè suum fecisse, & hominem ex muliere processisse, non abiecta nec deposita Deitate, aut generatione illa, quam habebat ex patre, sed mãsisse etiàm in assumptione carnis, Deum, quod erat. Hoc vbique rectæ fidei ratio proclamat. In tali sensu sanctos patres fuisse comperimus. Ideò illi non dubitarunt sanctam virginem dicere theotocon, non quòd verbi natura Deitasque in sancta virgine sumpsit exordium, sed quòd ex ea natum sit sacrum illud corpus animatum anima rationali, cui substantialiter adunatum DEI verbum, carnaliter natum esse dicitur. Hæc igitur pro charitate in Christo scribo, quærens te tanquàm fratrem, & contestans coram Christo & electis angelis, vt hæc nobiscum & sentias simul & doceas, vt ecclesiarum pax salua seruetur, & concordiæ charitatisq; vinculum indissolubile maneat sacerdotibus DEI.

Ioan. 1.
Ioan. 1.

QVÆ SEQVVNTVR, ACTA SVNT IN PRIMA SYNODO EPHESINA.

Acta in prima synodo Ephesina, lecta Constantinopoli, relecta Ephesi, & Chalcedone.

Cyrillus episcopus Alexandriæ dixit: Audiuit hęc sancta & magna synodus, quę scripsi reuerendissimo Nestorio, defendens rectã fidem. Arbitror autem quia nullo modo trãsgressus inuenior rectæ fidei rationem, vel in aliquo præteriens expositum symbolum à sancta & magna synodo, quæ suo in tempore in Nicæa collecta est. Et peto vestram sanctitatẽ dicere, vtrùm rectè & irrepræhensibiliter & consonè illi sancto Concilio scripserim, néc ne. Iuuenalis episcopus Hierosolymorum dixit: Relecta sancta fide, quæ in Nicæa exposita est, & epistola sanctissimi & beatissimi episcopi Cyrilli, & quæ à sancta synodo edita sunt, consona inueniuntur. Et istis pijs dogmatibus consentio, & acquiesco.

Firmus episcopus Cæsareæ Cappadociæ, dixit: Quæ in breui & capitulatim à sancta Nicęna synodo dicta sunt, exponens tua religiositas, subtiliter, & gradatim manifestam nobis & efficaciorem reuelationem editæ sanctę fidei facit, vt sit nihil in his, quę dicta sunt ambiguum, omnibus inuicem consonantibus & confirmantibus fidem. His ergò diligenter & immutabiliter se habentibus, ac nullam nouitatem inferentibus, & ego consentio, eandem doctrinam à sanctis patribus & episcopis meis suscipiens. Memnon eps Ephesiorũ metro-

metropolis, dixit: Expositæ fidei à sanctis trecentis decem & octo patribus in Nicæa conuenientibus, cōsona & in epistola relecta sanctissimi & beatissimi patris nostri & episcopi Cyrilli continentur, quibus & acquiescimus, & consensimus, nihil minus neque dissonum inuenientes. Interlocutum est autem eadem & omne sanctum magnumq; Concilium.

¶Epistola scripta Deo amantissimo Episcopo Antiochiæ Ioanni, à sanctissimo Episcopo Alexandriæ Cyrillo de pace.

EDITIO VNA.

EXultent cœli, & lętetur terra. Solutus est enim medius paries maceriæ, & quod cōtristabat, quieuit, atq; dissensionis omnis modus abscisus est, omnium nostrûm saluatore Christo pacem suis ecclesijs tribuente, conuocantibus autem nos ad hoc & pijssimis ac Deo amantissimis atque Christianissimis Imperatoribus, qui originalis pietatis facti imitatores egregij, tutam quidem & inconcussam in proprijs animis rectam fidem custodiunt, maximam verò curam impendunt pro sanctis ecclesiis, vt * opinabilem habeant in secula gloriam, & præclarissimum proprium ostendant imperium. Quibus & ipse Dominus virtutum diuite manu bona * impertit, & tribuit subiugare quidem aduersarios, donat autem & victoriam. Neque enim mentitur, dicens: *Viuo ego, dicit Dominus, quia glorificantes me, glorificabo*. Veniente igitur in Alexandria domino meo religiosissimo & consacerdote fratre Paulo, impleti sumus omni lętitia, & nimis dignè, tanquàm tanto viro mediante, & supra vires in laboribus acquiescente versari, vt diaboli superaret inuidiam, & coniungeret separata, & interiecta scandala circuncidens, consensu & pace coronet ecclesias, quæ apud nos & apud vos sunt. Quo enim modo diuisæ sunt, superfluum arbitror dicere. Oportere autem reor ea, quæ pacis tempori conuenientia sunt, & sapere & effari. Delectati ergò sumus colloquiis memorati reuerendissimi viri, qui fortè & certamina se non parua habiturum suspicabatur ad persuadendum nobis, quoniam oportet ad pacem coniungere ecclesias, & hæreticorum risum abolere, sed & hebetem facere super his aculeum diabolicæ malignitatis. Paratos autem ità in hoc nos inuenit, vt nullum laborem penitùs sustineret. Recordamur enim saluatoris dicentis: *Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis*. Edocti autem sumus & in orationibus nostris dicere: Domine Deus noster, pacem da nobis: omnia enim reddidisti nobis, intantùm, vt si quis particeps fuerit pacis, quæ à Deo datur, non indigebit omni bono. Quoniam verò omninò superflua & inopportuna ecclesiarum diuisio facta est, nunc magis nobis est satisfactum, domino meo religiosissimo Paulo Episcopo chartam nobis proferente, quæ irrepræhensibilem continet

* inenarrabilem

* partitur

1. Reg. 2.

Ioan. 14.

Esaiæ 26. c

¶Epistola Cyrilli ad Ioannem Antiochenum, de partu diuinæ genitricis virginis, & vnigeniti filii Dei humanitatis assumptione.

EDITIO ALTERA.

LÆTENTVR cœli, & exultet terra. Solutus est enim medius paries sepis, & cessauit illud, quod afferebat tristitiam, & totius dissensionis sublata est via, omnium nostrûm Saluatore Christo suis Ecclesiis pacem præstante, prouocantibus nos & adhortantibus ad hoc ipsum piissimis & Deo amantissimis principibus nostris, qui patrum suorum religionis æmuli existentes, veracem & inconcussam & rectam in suis animis conseruant fidem, egregiam autem faciunt solicitudinem pro sanctis Ecclesiis, vt inenarrabilem habeant sempiternam gloriam, & suum imperium dignum omni laude conferuent. Quibus & ipse omnium virtutum Dominus, ditissima manu distribuit bona, & præstat obtinere resistentes, & donat victoriam: Nec enim mentitur, dicens: *Viuo ego, dicit Dominus, quoniam eos, qui me glorificant, glorificabo*. Adueniente igitur nunc Alexandriam domino meo venerabili fratre Paulo, lætitia repleti sumus, & valdè necessariè, vtpotè tali viro mediatore, & de his laboribus & causis (quæ vires excedunt) animosè volenti disputare, vt diaboli vincat inuidiam, & coniungat diuisa: & quæ in medio fuerant inter hæc adspersa scandala, auferat, & coronet concordia & pace Ecclesias, quæ sunt & apud nos, & apud vos constitutæ. Quemadmodùm enim diuisæ sunt, superfluū est dicere. Oportere autem arbitror eo loqui & sentire, quæ decent pacis tempora. Gauisi sumus igitur occursu & notitia memorati religiosi viri, qui ferè nō leuiter se laborare putauit, vt persuadeat nobis ecclesias oportere coniungere, & adunare ad pacem, & eorum qui aduersa nobis sentiunt, dissipare ridicula, obscurare aūt & hebetare adhuc diaboli malignitatis stimulum. Inuenit autem nos ità paratos ad hoc, vt omninò nullum laborem sustineamus. Meminimus enim saluatoris nostri, dicentis: *Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis*. Docti etiàm sumus dicere in orationibus nostris: Domine Deus noster, pacem da nobis, omnia enim reddidisti nobis. Si quis igitur particeps fiat à Deo pacis huius tributæ, inops non erit omnis boni. Quoniam ergò superflua & nullis ex causis ecclesiarū dissensio facta est, nunc maximè pleniùs docti sumus & cognouimus, domino meo venerabili Paulo Episcopo chartam nobis proferente,

1. Reg. 2. f

Ioan. 14. d

tinet fidei confessionem, & affirmante hanc à tua sanctitate & ab aliis Deo amantissimis ibidem cōstitutis episcopis esse compositam. Habet autem scriptura ità, & ipsis verbis inserta est huic epistolæ meæ: De genitrice autē Dei virgine, quemadmodùm & sapimus & dicimus, & de modo incarnationis vnigeniti filij Dei necessariò, non quasi in additamenti parte, sed in specie satisfactionis, sicut ab initio tam ex diuinis scripturis, quàm ex traditione sanctorum patrum suscipientes, habuimus: breuiter dicimus, nihil penitùs addentes sanctæ fidei, quæ à patribus in Nicæa est exposita. Sicut enim anticipando diximus, sufficit ad omnem pietatis cognitionem, & abdicationem totius hæreticæ prauitatis. Dicimus autem, non quasi audentes aliquid cōtra ineffabilia, sed confessione propriæ infirmitatis, pro excludendis his, qui cōtra nos tentant assurgere, in quibus ea, quæ sunt supra hominem, cogitamus. Confitemur etenim Dominum nostrum Iesum Christum filium Dei vnigenitum, Deum perfectum, & hominem perfectum ex anima rationali & corpore, ante secula quidem ex patre natum secundùm deitatem, * qui fuit verò dierum, eundem propter nos & propter nostram salutem de Maria virgine secundùm humanitatem, consubstantialem patri secundùm deitatem, & consubstantialem nobis secundùm humanitatem. Duarum enim naturarum vnio facta est. Propter quod vnum Christum, vnum filium, vnum Dominum confitemur. Secundùm hunc inconfusæ vnitionis intellectum, confitemur sanctam virginem Dei genitricē, propter quod Deus verbum incarnatus est, * & homo factus est, & ex ipsa conceptione sibimet vniērit templum, quod ex ipsa suscepit. Euangelicas verò & Apostolicas de Domino voces, scimus Deiloquos viros quasdam quidem * vnificantes, tanquàm in vna persona: quasdam verò diuidentes, tanquam in duabus naturis: & diuinitatem quidem decentes, secundùm deitatem Christi: humiles autem, secundùm humanitatem eius tradentes. His vestris relectis sacris vocibus, & ità vt nos quoq; sapere inuenientes, (vnus enim Deus, vna fides, vnum baptisma) glorificauimus omnium saluatorem Deum, alterutrùm congaudentes, quoniam scripturis diuinitùs inspiratis, & traditioni sanctorum patrum nostrorum consonantem fidem habent & nostræ & vestræ ecclesiæ. Quoniā verò comperi quosdam, vituperare amantes, vesparum agrestiū modo circumsonare, & malignos contra me sermones eructare, tanquàm ex cœlo depositum, & non ex sancta virgine sanctum corpus Christi esse confitear, considerauì, pauca pro hoc ad eos * dicere oportere. O insensati, & tantùm calumniari docti, quemadmodum in hoc estis sensu lapsi, & hac tanta stultitia languistis? Oportebat enim apertè intelligere, quoniam nobis penè omne certamen de

for sin fine vero

* inhumanatus, & ex

* coniungentes

* communicantes

* dici debere

re, irreprǽhēsibilem habentem fidei confessionem, & hanc ipsam chartam confectam esse adstruens & confirmans à tua sanctitate, & à venerabilibus illarum partium episcopis: q̄ conscriptio ità continetur, & ipsis verbis apponetur in hac epistola nostra: De partu autem diuinæ genitricis virginis, quemadmodùm & sentiamus & dicamus, & de humanitatis assumptione vnigeniti filij Dei, * necessarij, non partem aliquam addentes, sed plenissima satisfactione & ratione speciali, à principio & de diuinis scripturis, & traditione sanctorum patrum suscipientes & docti, breuiter dicimus, nihil prorsùs addentes in sanctorum patrum conuentu & synodo Niceni concilii expositæ & expressæ fidei. Sicut enim prædiximus, ad omnem sufficit pietatis scientiam, & vniuersæ hæreticæ & prauæ doctrinę abdicationem. Dicimus autem non temerè audentes se incomprǽhensibilibus, sed confessione propriæ infirmitatis, excludentes eos qui oboriri volunt, in quibus ea cogitamus, quæ sunt vltra hominem. Confitemur igitur Dominum nostrum Iesum Christum filium Dei vnigenitum, Deum perfectum & hominem perfectum ex anima & corpore rationali, ante secula quidem de patre natum secundùm deitatem, in nouissimis verò temporibus eundem ipsum propter nos & propter nostram salutem de Maria virgine secundùm humanitatem, consubstantiuum vel consubstantialem patri secundùm deitatem, consubstantialem nobis secundùm humanitatem. Duarū enim naturarū vnitio facta est. Propter quod vnum Christū, vnum Dn̄m confitemur. Secūdùm hanc incomparabilis vnitatis fidem, confitemur sanctam & diuinam genitricem Dei virginem, propter hoc quòd Dei verbum incarnatum est, & humanitatem assumpsisse, & ex ipso cōceptu aduniasse sibi templum, quod ex ipsa assumpsit. Euangelicas autem & Apostolicas de Domino nostro voces, nouimus * viros aliquas quidem communes facientes, tanq̄ in vna persona: aliquas autē diuidentes, tanquàm ex duabus naturis: & illas quidē, q̄ Deo conueniunt, secundùm deitatem Christi: humiles verò, secundùm humanitatem ipsius tradentes. His ergò cognitis sacris vocibus vestris, & sic vos sentientes cùm cognouissemus, (vnus enim Dn̄s, vna fides, vnum baptisma) glorificamus omnium Dominum saluatorem Deum, inuicèm congaudentes, quoniam scripturis, quæ à Deo inspiratæ sunt, & traditioni sanctorum patrum conuenientem habent fidem, quæ apud nos & apud vos sunt ecclesiæ. Quoniam igitur * interrogaui quosdam, qui amant ex more suo vituperare, velut crabrones agrestes circunstrepere, & molesta eructare contra me verba, eò quòd dixerim de cœlo aduenisse, & non de sancta virgine sanctum corpus Christi, oportere arbitratus sum, pauca super hoc ad eos dicere: O stulti, & solùm calumnias mouere scientes, quo-

* necessaria

* veros

Ephes. 4.

* intellexi

de fide prouenit, confirmantibus quoniam sancta virgo Dei genitrix est. Sed si de cœlo, & non ex ipsa, sanctum corpus omnium nostrum saluatoris Christi factum esse dicamus, quomodò iam intelligatur DEI genitrix esse? Quem enim omninò peperit, nisi est verum, quod peperit secundùm carnem, Emmanuel est? Rideantur, hæc de me garrientes. Nec enim beatus propheta Esaias mentitus est, dicens: (Esa. 7. c, Matth. 1. d) *Ecce virgo in vtero habebit, & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emmanuel, quod est, interpretatum, Nobiscum Deus*. * (* Verum) Verè autem omninò & sanctus Gabriel ad beatam Mariam virginem dicit: (Luc. 1.) *Noli timere Maria, inuenisti enim gratiam apud DEVM. Et ecce, concipies in vtero, & paries filium, & vocabis nomen eius IESVM. Ipse enim saluabit populum suum à peccatis eorum.* Quandò autem dicimus de cœlo, & desursùm Dominum nostrum IESVM CHRISTVM, non quasi desursùm & de cœlo, deposita eius sancta carne, talia dicimus, sed magis sequentes diuinum Paulum, apertè clamantem: *Primus homo de terra, terrenus: secundus homo de cœlo, cœlestis*. Meminimus autem & ipsum saluatorem, dicentem: *Et nemo ascendit in cœlum, nisi qui de cœlo descendit, filius hominis*; qui vtique & secundùm carnem (sicut nupèr dixi) ex sancta virgine natus est. Quoniam verò desursùm, & de cœlo descendens DEVS verbum, (Phil. 2.) exinaniuit semetipsum, formam serui accipiens: & nuncupatus est filius hominis, permanens id quod erat, id est, DEVS: (Inconuertibilis enim & immutabilis est secundùm propriam naturam, * (* tanquàm tamen) tantùm quia vt vnus iam intelligitur cum propria carne, de cœlo dicitur descendisse) nuncupatus est verò & homo de cœlo, perfectus in deitate, & perfectus idem ipse in humanitate, & tanquàm in vna persona intelligendus: vnus enim Dominus IESVS CHRISTVS, quamuis non ignoretur differentia naturarum, ex quibus inenarrabilem vnitionem factam esse dicimus. Eos autem, qui dicunt, quia commixtio vel confusio aut fermentatio Dei verbi facta est ad carnem, dignetur tua sanctitas refrenare. Suspicor enim & de hoc de me aliquos diuulgare quasi * (* ità sapuerim aut dixerim.) aut tali multiloquio vsus sim, aut talia dixerim. Ego autē tantùm absum ab huiusmodi sensu, vt & furere arbitrer eos, q vel suspicati sunt omninò, quia mutationis adumbratio circa naturam Dei verbi potest contingere. Manet enim, quod est, semper, & non est mutatus: sed neque mutabitur aliquandò, vel conuersionis est capax. Impassibile autem super hæc Dei verbum omnes confitemur, licèt ipse sapientissimè disponens mysterium, sibimet applicans videatur accedentes carni propriæ passiones. Ideò vtique & sapientissimè Petrus inquit, (1. Pet. 4.) Christo passo pro nobis carne, & non natura inenarrabilis Deitatis. Vt enim ipse saluator esse omnium credere-tur,

quomodò ad hoc consilium deducti estis, & tanta stultitia ægrotâstis? Oportebat enim, & valdè oportebat, apertè vos intelligere, quoniam penè omne nobis quod pro fide est, luctamen aduenit, adfirmantibus, quoniam sancta virgo diuini partùs est genitrix. Sed si dixerimus, de cœlo, & non ex ipsa sancta, natum esse corpus omnium nostrûm saluatoris Domini, quomodò enim dicemus genitricem Dei, quæ eum omnimodò peperit, nisi est verum illud, quod peperit secundùm carnem, qui est Emmanuel? Derideantur ergò, qui de me ista garrierunt. Non enim mentitur beatus Esaias propheta, dicens: (Esa. 7. c) *Ecce virgo in vtero concipiet, & pariet filium, & vocabitis nomen eius Emmanuel, quod interpretatur, Nobiscum DEVS*. Verùm quoquè testatur & sanctus Gabriel, ad eandem beatam virginem dicens: (Luc. 1.) *Noli timere Maria, inuenisti enim gratiam apud DEVM: Ecce concipies in vterò & paries filium, & vocabis nomen eius IESVM. Ipse enim saluabit populum suum à peccatis eorum*. (Matth. 1.) Quandò autem dicimus, de cœlo, & de supernis Dominum nostrum Iesum Christum, non tanquàm de cœlo deposita sancta eius carne, talia dicimus, sed sequimur magìs mirabilem Paulum, clamantem apertè: (1 Cor. 15. f) *Primus homo de terra, terrenus: secundus homo de cœlo, cœlestis*. Meminimus autem & ipsum saluatorem dicentem: (Ioan. 3. b) *Nemo ascendit in cœlum, nisi qui descendit de cœlo filius hominis*. Natus est enim secundùm carnem (sicut pauloantè prædixi) de sancta virgine: & quoniam qui de cœlo & de superioribus aduenit Deus verbum, exinaniuit seipsum, formam serui accipiens, appellatus est filius hominis, manens quod erat, hoc est, Deus: (Immutabilis enim & inconuertibilis secundùm naturam est) tanquàm vnus iam intellectus cum propria carne, de cœlo dicitur descendisse: appellatus est etiàm & homo de cœlo perfectus, cùm esset etiàm in Deitate perfectus, idem ipse in eadem humanitate perfectus, & tāquam in vna persona intelligendus. Vnus enim Dominus Iesus Christus, etsi naturarum differentia nō ignoretur, de quibus inenarrabilem vnitionem factam fuisse sentimus & dicimus. Eos autem qui dicunt, quoniam temperamētum, aut confusio, aut conspersio facta est Dei verbi ad carnem, dignetur tua sanctitas refrenare. Forsitan enim esse quosdam non ambigo, qui hæc me iactitent, tanquàm garrientem aut dicentem. Ego autem intantùm ab his longè sum, vt nihil tale sentiā, vsqueadeò, vt insanire putem, qui hoc de me suspicati sunt, quòd omninò mutationis adumbratio accidere potest circa diuini verbi naturam. Manet enim id quod semper est, & non mutatur, nec vnquàm mutabitur, nec suscipiet mutationem. Impassibile enim ad hoc Dei verbū esse confitemur vniuersi, tametsi sapientissimè ipse disponens mysterium, * (* for. sibi tribuas in) video in propria

tur, secundùm proprietatem dispensatiuam ad semetipsum (vt dixi) carnis suæ refert passiones, quale est illud, quod per prophetæ vocem tanquàm ab ipso * prædicitur: *Dorsum meum dedi ad verbera, & maxillas meas ad palmas, faciem autem meam non auerti a fœditate sputorum*. Quoniam verò vbique sequimur sanctorum patrum sentẽtias, maximè autem patris beatissimi & * opinabilis Athanasij, omninò in aliquo ab eo deuiare metuentes, tua quidem sanctitas credat, aliorũ verò ambigat nemo. Apposuissem vtique & testimonia multa eorum, ex ipsis mea verba confirmans, nisi prolixitatem meæ epistolæ timuissem, nè fortè per hoc fastidium legẽtibus generetur. Nullo verò modo moueri ab aliquibus patimur fidem, aut ipsum fidei symbolũ, quod à sanctis patribus nostris in Nicæa cõuenientibus, illo tempore diffinitum est: sed neque permittimus nobismetipsis, aut alijs, vel * verbum mutare ibidem positorum, vel vnam saltem syllabã præterire. Meminimus enim & dicentis: *Noli trāsgredi terminos æternos, quos posuerunt patres tui.* Neque enim ipsi erant, qui loquebantur: sed spiritus Dei & patris; qui procedit quidem ex ipso. Est autem & à filio non alienus secundùm vnius essentiæ rationem. & ad hoc ipsum nos * sanctarũ arcana docentium verba confirmant. In Actibus namque Apostolorum scriptum est: *Venientes autem in Mysiam, tentabant ire in Bithyniam, & non permisit eos spiritus Iesu.* Scribit autem & admirabilis Paulus: *Qui autem in carne sunt, Deo placere nõ possunt. Vos autem non estis in carne, sed in spiritu, si quidem spiritus DEI habitat in vobis. Si quis autem spiritum Christi non habet, hic non est eius.* Quandò autem quidam eorum, qui recta peruertere solent, meas voces in sibimet placitum vertunt: non admiretur hoc tua sanctitas, sciens, quoniã & omnes hæretici de scriptura diuinitùs inspirata, sui colligunt erroris occasiones, ea quæ à sancto spiritu rectè dicta sunt, sua malitia corrũpentes, & super sua capita flammam inextinguibilem haurientes. Quoniam verò didicimus, quòd epistolam * opinatissimi patris nostri Athanasij ad beatum Epictetum destinatam, rectè habentem, corrumpentes quidam ediderunt, vt per hoc plurimis noceatur: proptereà vtile aliquid & necessarium fratribus prouidentes, ex antiquis exemplaribus, quæ apud nos sunt, & nullum errorem habẽtibus, tuæ sanctitati paria destinauimus.

* prædicatur.
Esa. 50. c
* vnũ mutare dictorum,
Prou. 22 d
Matth. 10.
Actor. 16 b
Rom. 8. b

Finit.

Et cùm legeretur epistola sanctæ memoriæ Cyrilli reuerendissimi episcopi, CHALCEDONE ACTA. Illyriciani clamauerunt: Sic credimus, sicut & Cyrillus: Cyrilli æterna memoria. Theodoretus episcopus dixit; Anathema ei, qui dicit duos filios. Vnũ enim filium adoramus Dominum nostrum Iesum Christum vnigenitum. Omnes reuerend. episcopi

pria carne passiones, quæ acciderunt. Eadem & sapientissimus Petrus: Christo, inquit, pro nobis passo in carne, & non natura inenarrabilis Deitatis. Vt enim ipse omnium saluator esse credatur, secundùm dispositionẽ propriã in se (vt dixi) propriæ carnis reuocat passiones. Quale est illud secundùm prophetæ vocẽ prædictum, tanquàm ex ipso intelligendum: *Dorsum meum dedi ad flagella, & maxillas meas ad verbera, faciem autem meam non auerti à confusionibus sputorum*. Quoniam autem sanctorum patrũ doctrinis obtemperantes vbique, maximè autem beati & per omnia laudabilis patris nostri Athanasij præcepta, omninò de his aliquid foras eijcere recusãtes, discat quidem tua sanctitas, & nullus alius societur. Posuissem autẽ etiam illorũ plura verba, quibus meis dictis fidem adhiberem, si nõ prolixitatem scriptorum reuererer, ne ex hoc ipso fieret horribile. Nullo autem modo patimur à quibusdam concuti definitam fidẽ, siue fidei symbolũ à sanctis patribus nostris, qui apud Nicæam cõuenerunt illis tẽporibus. Nec permittitur aut nobis aut alijs, mutare aliquod verbũ ex his, quæ ibidem cõtinentur, aut vnã syllabam immutare, memores eius dicentis: Ne transferas terminos æternos, quos posuerunt patres tui. Non enim erant ipsi loquentes, sed spiritus Dei & patris, qui pcedit quidem ex ipso: non est autem alienus à filio secundùm essentiæ rationem, & ad hoc nos eorum sanctorum, quæ mysteria tradiderunt, dicta confirmant. In actibus enim apostolorum scriptum est: *Venientes autem circa Mysiam, tentabant in Bithyniam ire, & non eos permisit spiritus Iesu.* Scribit etiam & venerabilis Paulus: *Qui autem in carne sunt, Deo placere non possunt. Vos autem non estis in carne, sed in spiritu, si tamen spiritus Dei habitat in vobis. Si quis autem spiritum Christi non habet, hic non est eius.* Quandò autem quidam qui consueti sunt, quæ recta sunt peruertere, meas voces deuiare & abstrahere æstimant ad id, quod eis videtur: non miretur hoc sanctitas tua, sciens, quoniam qui sunt ab omni hæresi, ex diuinis scripturis erroris sui colligũt causas, & ea quæ per Spiritumsanctum rectè dicta sunt, malignitatibus mentis suæ corrumpẽtes, proprijs capitibus suis ignis inextinguibilis exhauriũt flammam. Et quoniam cognouimus, & ad beatum Epictetum epistolam per omnia laudabilis patris nostri Athanasij rectam fidem habentem, quòd immutantes eam ediderint, & hinc quasi lædi plurimos: propter hoc necessariũ, & vtile intelleximus, & fratribus nostris de exẽplaribus antiquis edere, quæ apud nos sunt benè explanata, & similia tuæ venerabilitati dirigere.

1. Pet. 4. a
Esa. 50. c

Explicit.

scopi clamauerunt: Nos sicut Cyrillus credimus, sic credimus, sic credimus. anathema, qui sic non credit. Orientales, & qui cum ipsis reuerend. episcopi, clamauerunt: Flauianus sic credebat, Flauianus ista vindicabat, pro his Flauianus damnatus est, Eusebius Nestorium deposuit, Dioscorus fidem corrumpit. Aegyptii, & qui cum ipsis reuerendissimi episcopi, clamauerunt: Nestorium Deus deposuit. Orientales, & qui cum ipsis reuerend. episcopi, clamauerunt; Leo sic sapit, Leo sic credit, Anatolius sic sapit. Aegyptij, & qui cum ipsis reuerend. episcopi clamauerunt: Omnes sic credimus, omnes sic sapimus, Satanas locum non habeat, Satanas occasionem non inueniat. Orientales, & qui cum ipsis reuerend. episcopi, clamauerunt: Et Imperator & senatus & omnes ita sapiunt. Gloriosissimi iudices, & amplissi. senatus, & vniuersa synodus reuerend. episcoporum clamauerunt: Imperator sic sapit, Augusta sic sapit, Omnes sic sapimus. Aegyptii, & qui cum ipsis reuerend. episcopi, clamauerunt: Sic sapit vniuersus mundus. Statuta patrum benè habent. Orientales, & qui cum ipsis reuerend. episcopi, clamauerunt: Interfectorem Flauiaoi foras mittite, temeratorem Patrum foràs mittite. Aegyptii, & qui cum ipsis reuerĕd. episcopi clamauerunt: Vniuersi sic credimus. Multos annos senatui, multos annos Imperatoribus, multos annos Catholicis. Vniuersi sic credimus. Per vos pax fiat. Omnes rectè glorificamus. Gloriosissimi iudices & amplissi. senatus dixerunt: Et qua ratione Eutychen quidem his contraria dicentem, in communionem suscepistis: Flauianum verò sanctæ memoriæ, & Eusebium reuerendum episcopum his vsos, deposuistis? Dioscorus reuerend. episcopus Alexandriæ, dixit: Monimenta ipsa veritatem docebunt. Beronicianus deuotus à secretis sacri consistorii, ex eadem scheda recitauit: EPHESI ACTA. Eustathius Episcopus Beryti, dixit: Postquàm lectæ sunt epistolæ, necessarium est manifestum facere vestræ sanctitati, quia præstitit Deus beatæ & sanctæ memoriæ patri nostro & archiepiscopo Alexandriæ Cyrillo, in vita ipsius dubitari de aliquibus, quæ ab eo scripta sunt, ab his, qui benè dicta non rectè intelligunt, quatenus ipse per sapientissimam & doctissimam suam linguam manifestum faceret, volentibus peruertere scripta benè composita, & sequi suum pium dogma omnibus persuasit: sed aliis quibusdam præparantibus de epistolis in præsenti perlectis beatissimi & sanctiss. viri dubiam facere sententiam, rursùs necessitatem habuit, magis autem audaciam. Omne autem suum tempus hoc pio labore consumpsit, vt seipsum interpretaretur, suamque intentionem ostenderet, & palàm omnibus faceret per ea, quæ scripsit ad beatæ & sanctæ memoriæ quondam episcopos Acacium Meletinæ, & Valerianum Iconij, & Successum Diocæsareæ Isauriæ prouinciæ, quomodò oporter intelligi & nuper lectas epistolas, & cultum aduentus Saluatoris nostri. Adiacet enim & hoc inter alia in his epistolis, quas ad illos beatos viros direxit: Non oportet igitur intelligere duas naturas, sed vnam naturam Dei verbi incarnatam. Et hanc suam vocem, testimonio beatissimi viri Athanasij confirmauit. *Allegatio Eustathii pessima & haeretica.*

CHALCEDONÆ ACTA. Orientales, & qui cum ipsis reuerend. episcopi, clamauerunt: Ista Eutyches dixit, hæc Dioscorus dicit. Dioscorus reuerend. episcopus Alexandriæ, dixit: Neque confusionem dicimus, neque diuisionem, neque conuersionem. Anathema dicenti aut confusionem, aut conuersionem, aut commixtionem. Gloriosiss. iudices & ampliss. senatus dixerunt: Dicat sancta synodus, si canonicis epistolis sanctæ memoriæ Cyrilli, quæ in synodo publicatæ & hic lectæ sunt, consonat interlocutio Eustathij reuerend. Episcopi. Et antequàm responderet sancta synodus, Eustathius reuerend. episcopus Beryti transiens in medium, & gestans librum, dixit: Si malè dixi, ecce codex, libet Cyrilli anathematizetur, & anathematizer. Aegyptii, & qui cum ipsis, reuerend. episcopi clamauerunt: Eustathius episcopus benè dixit, orthodoxus benè dixit. Probatissimi venerabilis Cyrilli æterna memoria. Eustathius reuerĕd. episcopus Beryti, dixit: Epistolæ sanctæ memoriæ Cyrilli sic habent. Et memoriter recitauit tenorem epistolæ, inter cætera sic continĕtem: Non oportet igitur intelligere duas naturas, sed vnam naturam Dei verbi incarnatam. Et post pronunciationem prædictæ epistolæ idem reuerend. episcopus Eustathius Beryti, dixit: Et qui dicit vnam naturam ad negationem carnis CHRISTI, quæ & consubstantialis est nobis, anathema sit. Et qui dicit duas naturas ad diuisionĕ filii Dei, anathema sit. Et pro beato Flauiano dicere volo, ipsa nuda accepit beatus Flauianus, & porrexit pijssimo Imperatori, & iubete recitari manŭ ipsius, vt dicat vniuersa synodus, quia instè susceptus est. Gloriosiss. iudices, & ampliss. senatus dixerunt: Cur ergò Flauianum reuerendæ memoriæ deposuistis? Eustathius reuerend. episcopus Beryti, dixit: Erraui. Beronicianus deuotissimus à secretis sacri consistorii, ex eadem scheda recitauit: Et postquàm lecta sunt. ACTIO II. CONSTANTINOPOLI HABITA, LECTA EPHESI, RELECTA CHALCEDONE. Eusebius reuerend. episcopus Dorylei, dixit: Hæc meipsum sapere sciens, & de his fallare rectum dogma volentibus existens aduersarius, ad vestram perueni sanctam synodum: & peto vestram sanctitatem, consentaneam his quę lecta sunt, fieri, quatenus omnes sciant, quia si quis has expositiones soluerit, inimicus sit catholicæ Ecclesiæ, & à sacerdotali conuentu alienus. Sanctissimus archiepiscopus Flauianus dixit:

xit: Necessarium & pium est, consentire nos rectæ fidei placitis. Quis enim sancti spiritus verbis resistere potest? Lectæ nanque sunt epistolæ sanctæ memoriæ inter sanctos patris nostri Cyrilli, quondam episcopi Alexandrinæ sanctæ ecclesiæ, diligenter sanctorum patrum, qui in Nicæa eo tempore conuenerunt, sensum interpretantis: docentis ea, quæ nos sapimus semper, quia Dominus noster IESVS CHRISTVS filius Dei vnigenitus, Deus perfectus, & homo perfectus est ex anima rationali & corpore, ante omnia quidem secula ex patre sine initio genitus secundum Deitatem, in fine autem & in nouissimis temporibus, idem ipse propter nos & propter nostram salutem, de Maria virgine natus secundum humanitatem consubstantialis patri secundum Deitatem, & consubstantialis matri secundum humanitatem. Etenim ex duabus naturis cõfitemur Christum esse post incarnationem in vna subsistentia, & in vna persona vnum Christum, vnum Dominum, vnum filium confitentes. Volentes autem præter hæc sapere, abdicamus à sancta sacerdotali synodo & Ecclesiæ plenitudine. Singuli autem præsentes reuerẽd. Episcopi, suam voluntatem & fidem in actorum deponant monimentis. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Quid dicunt venerand. episcopi præsentis sanctæ synodi? Itane exponens fidem sanctæ memoriæ Flauianus, orthodoxam & catholicam religionem saluauit, an errauit in ea? Paschasinus reuerend. episcopus, vicarius sedis Apostolicæ, dixit: Sanctè & integrè & catholicè exposuit beatæ recordationis Flauianus. Siquidem eius fidei expositio cum beatissimi atque Apostolici viri Papæ Romani epistola concordat. Qua voce Græcè interpretata per virum deuotissimum Constantinum secretarium sacri consistorij, Anatolius venerand. Archiepiscopus Constantinopolitanæ ciuitatis, dixit: Beatus Flauianus benè & orthodoxè sanctorum patrum nostrorum fidem exposuit. Lucentius reuerend. Episcopus, Vicarius sedis Apostolicæ, dixit: Quoniam sanctæ memoriæ Flauiani fides concordat cum Apostolica sede & patrum traditione, sententiam, qua illum ab hæreticis constat damnatum, ipsam in eos retorqueri à sancta synodo necesse est. Qua voce Græcè interpretata per Constantinum venerandum secretarium sacri consistorij, Maximus reuerend. episcopus Antiochiæ Syriæ, dixit: Orthodoxè sanctæ memoriæ Archiepiscopus Flauianus & consonanter beatissimo & sanctissimo archiepiscopo Leoni fidem exposuit, & omnes eam promptè suscepimus. Thalassius reuerend. episcopus Cæsareæ Cappadociæ, dixit: Beatæ memoriæ Flauianus consonanter locutus est sanctæ memoriæ Cyrillo. Eusebius reuerend. episcopus Ancyræ Galatiæ, dixit:

Hic interlocutionẽ Latinis literis habent codices Græci Acũmiceñ, pro ut hic tacet.

Consentimus, & approbamus sanctissimi Flauiani pro catholica fide interlocutionem. Eustathius reuerend. episcopus Beryti, dixit: Secutus est beatæ memoriæ archiepiscopus regiæ vrbis quondam Flauianus, doctrinam beatissimi & sanctiss. patris nostri & quondam episcopi Alexandriæ Cyrilli. Orientales & qui cum ipsis reuend. episcopi, clamauerunt: Martyr Flauianus fidem benè exposuit, Archiepiscopus Flauianus fidem benè exposuit. Dioscorus reueren. episcopus Alexandriæ, dixit: Legantur reliqua eius verba, & sic respondebo. In sequentibus enim inuenitur se impugnans, & dicens post adunationem duas naturas. Iuuenalis reuerend. episcopus Hierosolymæ, dixit: Consona dictis beatæ memoriæ Cyrilli & sanctissimus episcopus Flauianus dixit. Supplicamus verò sequentia recitari, vt sensus eius manifestior fiat. Reuerend. episcopi Palæstini dixerunt: Eadem dicimus, quæ & sanctissimus archiepiscopus Iuuenalis. Exurgens reuerend. episcopus Iuuenalis simul cum ipsis, transijt in alteram partem, & clamauerunt Orientales, & qui cum ipsis reuerend. episcopi: Deus benè adduxit te orthodoxe, benè venisti. Petrus reuerend. episcopus Corinthi, dixit: Ego quidem tunc non affui in Ephesina synodo: (necdùm enim eram *gratia Christi ordinatus Episcop*) ex his verò, quæ lecta sunt, reperi dicta à beatæ memoriæ Flauiano zelum habentia pro expositionibus sanctæ memoriæ Cyrilli, & piget me reprehendere. Reliqua verò, cùm lecta fuerint, perfectius me edocebunt. Et exurgens & ipse, transijt in alteram partem. Et acclamauerunt Orientales, & qui cum ipsis reuerend. episcopi: Petrus ea, quæ Petri sunt, sapit. Benè venisti orthodoxe. Irenæus reuerend. episcopus Naupacti Helladis prouinciæ, dixit: Nec ego quidem præsens fueram * sanctæ Ephesinæ nuper factæ synodo. Ex his verò expositionibus, quæ nunc nobis lecta sunt, sanctæ memoriæ Flauiani, piget me eam reprehendere. Reliqua verò petimus recitari. Cæteri venerand. episcopi Helladis, dixerunt: Hæc eadem & nos super his, quæ lecta sunt, docemus. Et omnes in alteram partem transierunt.

Accumiceæ le non habet, *gratia Christi.

Sanctam dixit nefandam Ephesiam synodum secundam, idque consuete magis quã verè.

Quintillus & Sozon, & cęteri reuerend. episcopi Macedoniæ & Cretæ, dixerunt: In recitata interlocutione sanctę memoriæ Flauiani, nihil inconsequens inuenimus. Petimus autem reliqua recitari. Nicolaus reuerend. Episcopus Stobenus secundæ Macedoniæ prouinciæ, dixit: In præscripta quidem Synodo non affui. De his verò, quæ lecta sunt, nihil inuenio contrarium definitis à beatis patribus, & à beato Cyrillo, dixisse sanctæ memoriæ Flauianum. Athanasius reuerendissimus Episcopus Busireus Tripolis Ægypti prouinciæ, dixit: Secutus est epistolas sanctissimi Cyrilli & sanctus Archiepiscopus Flauianus. Etenim benè exposuit fidem.

idem. Auſonius reuerend. Epiſcopus Sebennitenus, dixit: Conſona his, quæ expoſita ſunt à ſanctæ memoriæ Cyrillo, interlocutus eſt & ſapuit ſanctiſſimus & venerandus Epiſcopus Flauianus, ſicut & quæ lectæ ſunt, epiſtolæ ſanctiſſimi Cyrilli continent. Neſtorius venerandus epiſcopus Flauoneus, dixit: Conſequentia his, quæ lecta ſunt ex fide monimentorum, & expoſitione, quam expoſuit beatæ memoriæ Cyrillus, & beatæ memoriæ Flauianus expoſuit. Macarius venerandus Epiſcopus Cabaſſi, dixit: Ego hæc eadem dico. Benè enim expoſuit ſanctiſſimus epiſcopus Flauianus, ſecutus fidem ſanctiſſimi Cyrilli. Conſtantinus venerandus Epiſcopus Demetriadis Theſſaliæ, dixit: Metropolita quidem meus ægritudine detentus, adhuc in Helenopoli eſt. Ego tamen ſecundùm fidem trecentorum decem & octo ſapio, & conſentio his, quæ nuper lecta ſunt beatiſſimi Cyrilli. Et ſi ſapio aliter, aut aliquandò aliter ſapui, anathema mihi. Et conſentio tis, ſicut conſenſit beato Cyrillo & beatæ memoriæ Flauianus. Eutychius venerandus epiſcopus Adrianopolis veteris Epiri, Claudius epiſcopus Anchiaxi, Marcus reuerend. epiſcopus * Euriæ, Peregrinus reuerend. epiſcopus Phœniciæ, & Sotericus reuerend. epiſcopus Corcyræ, dixerunt: Sanctiſſimus quidem pater noſter Atticus metropolita & piſcopus Nicopolis, ante paululum receſſit, durè ægrotans. Nos verò tantùm confitemur, quia lectis epiſtolis beatiſſimi & ſanctiſſimi patris noſtri Cyrilli conſona & beatiſſimus Flauianus interloquutus eſt, & petimus ſequentia omnium geſtorum relegi. Et omnes in alteram partem tranſierunt. Dioſcorus reuerend. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Manifeſtè ideò damnatus eſt Flauianus, quoniam poſt adunationem duas dixit naturas. Ego autem teſtimonia habeo ſanctorum patrum, Athanaſij, Gregorij, Cyrilli in multis locis, quia non oportet dicere poſt adunationem duas naturas, ſed vnam naturam Dei verbi incarnatam. Ego cum patribus eijcior, ego defendo patrum dogmata, non tranſgredior in aliquo, & horum teſtimonia non ſimpliciter neque tranſitoriè, ſed in libris habeo. Vt verò omnes petierunt, & ego rogo reliqua recenſeri. Religioſiſſimi iudices & ampliſſimus ſenatus dixerunt: Sequentia relegantur. Beronicianus deuotiſſimus à ſecretis ſacri conſiſtorij, ex eadem ſcheda recitauit.

*Euriæ.

Hæretica Dioſcori reſponſio contra catholicā fidem.

ACTIONE II, CONSTANTINOPOLI habita de Eutyche, lecta in Epheſino Concilio, relecta in Chalcedone.

REVERENDVS Epiſcopus Baſilius Metropolis Seleuciæ Iſauriæ, dixit: Quis poterit beatiſſimi patris noſtri Cyrilli reprehendere voces, qui impietatem Neſtorij futuram mundum inundare, compeſcuit per propriam ſapientiam? Et illo quidem diuidente in duas perſonas & duos filios vnum Dominum noſtrum & Deum ſaluatorem Chriſtum, ipſe oſtendit in vna perſona & filij & Domini & dominatoris creaturæ Deitatem agnoſcendam perfectam, & humanitatē perfectam. Approbamus igitur omnia ab eo ſcripta & dicta, ſicut vera & pia continentia, & adoramus vnum Dominum Ieſum Chriſtum in duabus naturis agnoſcendum. Vnam enim habebat in ſemet pſo ante omnia ſecula, ſicut ſplendor gloriæ patris: alteram autem, ſicut ex matre natus, propter nos accipiens ex ea, ſibi vniuit ſecundùm ſubſiſtentiam. Et vocatus eſt perfectus Deus & filius Dei, & perfectus homo & filius hominis, omnes nos volens ſaluare in eo, quòd factus eſt per omnia nobis ſimilis abſque peccato. Contrarios verò his doctrinis, inimicos catholicæ Eccleſiæ eſſe aſſerimus. Reuerend. epiſcopus Seleucus Metropolis Amaſiæ, dixit: Repleuerunt corda noſtra lætitia, quæ nuper ſunt nobis lectæ doctrinæ ſancti patris noſtri & quondam epiſcopi Cyrilli, & prudentia ſanctiſſimi archiepiſcopi Flauiani, & præſens profeſſio ſanctiſſimi epiſcopi Baſilij. Vnde cùm recta & apoſtolica & pia ſint talia dogmata, & ego conſentio & confiteor: & qui ità non ſapit, anathematizo, & alienum eſſe iudico ab eccleſiaſtica & catholica vnitate. Credimus enim & nos in vnum Deum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, ex Deo verbum, lumen ex lumine, de vita vitam, in duabus naturis poſt incarnationem, & ex ſancta Maria aſſumptionem prædicari. Et eum qui præter hæc ſapit, ſicut alienum ab Eccleſia abdicamus.

Apertius dictū hic, quàm à Baſilio, in duabus naturis.

EPHESI ACTA. Sancta Synodus dixit: Nemo duo dicit Dominum poſt vnitionem. Non erat Amaſiæ epiſcopus. Indiuiſum noli diuidere. Hæc Neſtorius ſapuit, ſic Neſtorius ſapuit. Non erat Amaſiæ epiſcopus, non erat Amaſiæ, Sinopis eſt. Dioſcorus reuerend. epiſcopus Alexandriæ, dixit: Tacete modicùm, Audiamus alias blaſphemias. Quid culpamus Neſtorium ſolùm? Multi ſunt Neſtorij. Ioannes presbyter & primicerius notariorū, dixit: Ex his quæ lecta ſunt, illud annotemus, quia alteram fidem præter eam, quæ in Nicæa expoſita, & hic priùs confirmata eſt, expoſuerunt, qui iſta dixerunt. Olympius epiſcopus * Euazon, dixit: Si initium fides habet ex geſtis, qui dederunt initium, ſint anathema.

Locus ... falſò ... ſcriptus.

*Ebageſi.

CONSTANTINOPOLI ACTIONE II, GESTA, SEV CHALCEDONE RELECTA. Deo amantiſſimus Epiſcopus Saturninus Martianopolis metropolis, dixit: Si quis aliter ſapit, præter ea quæ nuper lecta ſunt in hac ſancta Synodo, hic ſecundùm formam ſanctorum patrum alienus ſit & excommunicatus à nobis, ſicut non permanens in his, quæ benè à ſanctis Patribus definita ſunt. Deo amantiſſimus Epiſcopus. Aetherius

ticus ciuitatis Smyrnæ, dixit: Sicut præsentes patres consenserunt, & ego consentio & concordo, & ante & nunc, & in futuro seculo. EPHESI ACTA. Aethericus Episcopus Smyrnæ dixit: Ego ista non dixi. Dioscorus Episcopus Alexandriæ dixit: Quid dicit: Ioannes presbyter & primicerius notariorum dixit: Falsum reprehendit. Dioscorus Episcopus Alexandriæ dixit: Doceat reueren. Episcopus Aethericus, quæ voluerit. Aethericus Episcopus Smyrnæ dixit: Subitò vt ingressus sum Constantinopolim, accedebant ad me auersores, ducentes hunc ipsum monachum cum ipsis, qui dixit: Domine, subscribe. Dico & ego: Interim sine videamus, si, quæ audiuimus iniqua de eo, certa sint. Posteà dicit: Expone. Ego verò dixi: Exponere non possum. Verè quidem scio, sed non possum dicere. Tamen dico, si quis non credit, sicut trecenti decem & octo, & qui in Ephesi, anathema sit & hic, & in illo futuro seculo. Dioscorus Episcopus Alexandriæ dixit: Hæc ergò quæ lecta sunt, falsa sūt? Aethericus Episcopus Smyrnæ dixit: Ego nescio. Dioscorus episcopus Alexandriæ dixit: Aliud his amplius non dixisti? Aethericus episcopus Smyrnæ dixit: Non. Dioscorus episcopus Alexandriæ dixit: Audiuisti autē, quæ tunc si à te dicta sunt? Aethericus Smyrnæ episcopus dixit: Audiui. Dioscorus episcopus Alexandriæ dixit: Et non ea dixisti? Aethericus eps Smyrnæ dixit: Nō. Dioscorus episcopus Alexandriæ dixit: Manifesta sunt, quæ à presente viro deposita sunt. Vnde reliqua percurrantur. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Aethericus reueren. episcopus Smyrnę, exurgens dixit: Priùs quidem consensi & subscripsi, tandem abij Ephesum. Statim adhęsit mihi Dioscorus veneran. episcopus, & dixit: Quare subscripsisti contra Eutychen? Dico, Ego subscripsi, sicut omnes patres nostri. Si verò aliud est, dicite mihi. Dixit: Quid subscripsisti? Dico: Sicut obtulerunt mihi, subscripsi. Anathema, si quis non credit, sicut trecenti decem & octo, & sicut qui in Ephesi, ille anathema sit. Posteà: Quid scripserunt? Nescio, presentibus omnibus dixi. Dioscorus veneran. Episcopus Alexandrię dixit: Deducat duos testes. Aethericus veneran. episcopus Smyrnę dixit: Sicut Cyrillus credo. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Quo presente, hæc tibi dixit Dioscorus reuerend. episcopus? Aethericus veneran. episcopus Smyrnę dixit: Coram omnibus dixit. Thalassius reueren. episcopus Cęsareę Cappadociæ dixit: Hęc quę scripta sunt, dixisti sine vlla necessitate. qnid vis ea modò destruere? Dioscorus venerand. episcopus Alexādrię dixit: Calumniatus nihil patitur. Si ego essem reprehensus, non patiebar? Beronicianus deuotiss. à secretis sacri consistorij, ex eadem scheda recitauit: CONSTANTINOPOLI ACTIONE

SI. ACTA SED CHALCEDONE RELECTA. Reuer. episcopus Valerianus dixit: Ego confiteor duas naturas in Christo diuinitatis & carnis. Diuinitatis ex patre, carnis ex matre, vnum tamen filiū Dei, quemadmodùm vniuersi patres cōstituerunt duas naturas in vna persona. Sic ergò confiteor, sicut patres trecenti decem & octo, congregati in Nicæa ciuitate, & vt sancta synodus Ephesi decreuit, & beatæ memoriæ Cyrillus Alexandrinæ vrbis episcopus antè statuit, sic credo atque cōfiteor. Deo * amantiss. episcopus Longinus * Chersonensium ciuitatis dixit: Sanctam & magnam synodum trecentorum decē & octo congregatam in Nicæa, sequens & sanctus pater noster Cyrillus episcopus, doctrinam * in epistola cum omni diligentia exposuit. Vnde & ego beatissimi archiepiscopi Flauiani consensui & beatissimorum Episcoporū concordo, sciens post inhumanationem ex duabus naturis adorare diuinitatē vnigeniti filij Dei & saluatoris nostri Iesu Christi. Contrarios autem huiusmodi fidei, alienos existimamus à fide pia sanctæ Ecclesiæ. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Dioscorus venerā. episcopus Alexandriæ dixit: Ex duabus suscipio, duas non suscipio: Cogor & impudenter agere, de anima est mihi sermo. Eusebius veneran. episcopus Dorylei dixit: Tu enim dudùm occidisti sanctissimum archiepiscopum Flauianum, mihi autem vitæ intulisti discrimen. Dioscorus reuerendus episcopus Alexandriæ dixit: Satisfacio Deo hic & tibi. Eusebius reuerend. episcopus Dorylei dixit: Sed & legibus, sicut dicis. Ergò quare interpellaui? Vtique, vt pœnas de te exigam. Nunquid ad salutandum huc ingressus es? Paschasinus venerandus episcopus dixit: Licuit Flauiano episcopo, isto audiente, tantum loqui quantum iste loquitur? Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerūt: Sed in * præsentia synodus cum iustitia celebratur. Lucētius reueren. episcopus, vicarius Sedis Apostolicæ dixit: Iniusta est synodus. Detur ergò in illa iusta sententia. Beronicianus deuotissimus à secretis sacri consistorij, ex eadē schoda recitauit: CONSTANTINOPOLI ACTIONE II. ACTA ET CHALCEDONE LECTA. Deo * amantissimus episcopus Meliphthongus Iuliopolis ciuitatis, dixit: Secundùm diuinum Apostolum, si Angelus de cœlo euangelizauerit vobis aliud quid, præter ea, quæ nuper lecta sunt, sanctorum qui in Nicæa & in Ephesi patrum, anathema sit. Et qui non confitentur ad verum vnitatem coniunctas duas naturas in vnum eundemq; filium Dei, Deum verum de Deo vero, Christum Iesum, sint anathema. Qui verò innouant aliquid, præter expositiones Apostolorum & sanctorum patrum, & conturbantes Dei Ecclesiam, portent iudicium, quicunque illi fuerint. Deo amantissimus episcopus Iulianus Coensis, dixit: Nullus sapientum contraire

* amicissimus.

* eorum in

Dogma Dioscori.

* præsenti

* amicissimus.

Galat. 1. b.

traire potest expositioni fidei à sanctis patribus, qui in Nicæa, & iterùm à sancta & magna synodo in Epheso metropoli congregata. Confitemur igitur duas naturas in vna persona, propter quod vnum filium, vnum Dominum Iesum Christum. Et si quis diabolica insania agitatus, & propriam cogitationem (sicut putat) sequens, aliud quid sapit, præter ea quæ à prædecessoribus sanctissimis patribus accepimus, sit ab Ecclesia alienus. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Dioscorus reuerendissimus episcopus Alexandriæ dixit: Ecce hoc reprehendo, quia post vnitionē non sunt duæ naturæ. Beronicianus deuotissimus à secretis sacri cōsistorij, ex eadem scheda recitauit: CONSTANTINOPOLI ACTIONE II. ACTA, SED CHALCEDONE LECTA. Deo amantissimus episcopus Sabas Palros ciuitatis, dixit: Didicimus sanctos patres sequi. Etenim patres nostri, qui in Nicæa conuenerant, nō à semetipsis locuti sunt, sed quod Spiritussanctus dictauit. Similiter & sanctissimus & Deo amicus beatus Cyrillus ex Spiritusancto, quæ sunt sanctorum patrū, loquutus est & docuit. Secutus est autem eum & princeps Orientis Deo amantissimus Ioānes quōdam episcopus Antiochiæ. Hunc etiā, & qui superiùs interlocutus est, Deo dignus episcopus Basilius est secutus. Hoc & ego sapio & confiteor. Et si quis in vniuerso mūdo hanc fidem nō sapit, non solùm mihi est alienus, sed & omnibus rectè credentibus. Rogo verò vestram sanctitatem, hunc tomum & in Orientem dirigere, & liberare nos à blasphemijs. Et si quis nō subscripserit in hoc tomo, sit nobis alienus. Deo amantissimus episcopus Thomas Valentinianopolis, dixit: Cùm vtilia sint animæ pietatis dogmata, exposita à sancta synodo, quæ in Nicæa congregata est, & in Epheso metropoli, sic & credimus, & populos, qui sub nobis sunt, docemus: & eū, qui ita non sapit, alienum decernimus esse à catholica Ecclesia. Deo amātissimus eps Typhon ciuitatis insulæ Chij, dixit: Secundùm expositionem patrum sanctorum in Nicæa, & beatissimi & sanctissimi archiepiscopi Cyrilli, sic & credidimus & credimus. Et qui non credunt sanctorum patrum doctrinis, anathematizamus, & alienos eos à sancta Ecclesia iudicamus. Deo amantissimus episcopus Timotheus Primopolitanus, dixit: Piè & rectè statuta à sanctis patribus, qui in Nicæa conuenerunt, & beatæ memoriæ pater noster Cyrillus quondam Alexandriæ episcopus ea secutus, digna Deo dogmata nobis tradidit, his & concordamus & cōsenomus. Vnde si quis hæc non sequitur, alienus sit à sanctis Dei ecclesijs. Deo amantissimus episcopus Bosphori, dixit: Ter beatissimus pr̄ noster Cyrillus secutus Nicænam sanctam & magnam synodum, manifestū nobis fecit de Christi & saluatoris nostri præsentia, quia qui ante secula est Deus, & filius est patris, in nouissimis temporibus in[illegible] ianatus est, vt disrumperet cōtra nos [illegible] um chirographum, & hominē perfectum assumpsit propter nostram salutē. Omnis ergò, qui non cōsentit expositionibus sanctorum patrum, seipsum alienat ab omni sacerdotali communione, & à Christi præsentia. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Eustathius reuerendissimus episcopus Beryti, dixit: Hominē non assumpsit, sed homo factus est, carnem autem assumpsit. Beronicianus deuotus à secretis sacri consistorij, ex eadem scheda recitauit. CONSTANTINOPOLI ACTIONE II. ACTA, SED CHALCEDONE LECTA. * Eustathius Deo amātissimus episcopus Docimei ciuitatis, dixit: Factam à synodo in Nicæa sanctorū patrum expositionem, & lectas nobis epistolas sanctissimi & Deo digni quondam episcopi Cyrilli, & expositas regulas, & fidem à sancta & magna Ephesina synodo, consona omnia ad inuicem comperimus. Igitur & ego sic credo, & confiteor. Et qui præter hæc sapit, alienum iudico à sancta catholica Ecclesia, & à fide rectè credentium.

Iulianus Deo amantissimus episcopus ciuitatis Mostenæ, dixit: Cùm sint certa & vtilia animæ lecta nobis canonica scripta, exposita à beatissimo & sāctissimo Cyrillo, & Niceno & Ephesino sanctis Concilijs, ita & ego sapio, & credo. Et si quis præter hæc sapit, * sit alienus à sanctæ Ecclesiæ recta fide.

Cosinius Deo amantissimus episcopus ciuitatis Hierocæsareæ, dixit: Audiens has sanctorum patrum nostrorū lectas epistolas, & quæ in Epheso metropoli acta sunt, secūdùm sanctas regulas in Nicæa ciuitate expositas, ita sapimus, & credim⁹, & docemus populū, qui sub nobis est. Et si quis aliud sapit, alienus sit à sancta Catholica Ecclesia.

Ioannes Deo amantissimus episcopus ciuitatis Hyrcaniorum, dixit: Nuper lectis, & pridem expositis à sanctis patribus in Nicæa congregatis, & orthodoxe prædicans à sanctis episcopis, consentio, & acquiesco. Alter autē sapientem, sicut insipientē, & auersor, & alienum iudico à fide recta, per gratiam Christi cum omnibus patribus stabilitus. Eusebius episcopus Dorylei, dixit: Quoniam quidam venerandissimorum episcoporum in hac regia vrbe degentium, quòd aut propter infirmitatem, aut ignorantes ad conuocationem sanctæ synodi non conuenerunt, peto absentes per reuerēdissimum presbyterum & notarium Asterium, & per religiosissimos diaconos & notarios cōmoneri, quatenùs & ipsi agnoscentes, quæ acta sunt, suam manifestam faciant voluntatem. Sanctissimus Flauianus archiepiscopus, dixit: Reuerendissimi notarij absentes Deo amantissimos episcopos cōmonefaciant, perlegentes eis, quæ acta sunt, quatenùs vnusquisque propriam voluntatem exponat. ACTIONE TERTIA CONSTANTINOPOLI ACTA, SED CHALCEDONE LECTA.

Hic Dioscorus suum dogma tacitum occidit.

Sabæ petitio.

Coloss. 2. c

* Eustochius.

* sit.

Lecta. Præsidente sanctissimo & beatissimo archiepiscopo nostro Flauiano, & considente ei sancta synodo, rursus in secretario episcopi secunda feria xv. die mensis Nouembris, consulatu suprascripto, Eusebius reuerẽdissimus episcopus Dorylei, dixit: Quartus hodie excessit dies, ex quo vestrã interpellani sanctitatem, postulãs Eutychen presbyterum & archimandritam in sanctam vestram synodum occurrere, arguendum à me, pro eo quòd orthodoxa dogmata corrupit, & aliter sapit, q̃ credit catholica Ecclesia. Et peto tũc directos à sanctitate vestra interrogatos dicere, qualia ab eo acceperunt responsa. Flauianus sanctissimus archiepiscopus, dixit: Dicãt notarij, qui sunt dudùm directi. Notarij dixerunt: Ante hoc vestra iusserat sanctitas, religiosissimum presbyterum & defensorem Ioannem, & reuerendissimum diaconum Andream, pergere ad venerandissimum presbyterum & archimandritam Eutychen, & vtrique præstò sunt. Flauianus sanctissimus archiepiscopus, dixit: Adsterit sanctæ synodo, & dicat prius religiosissimus presbyter & defensor Ioãnes, si abijt ad vocandum presbyterum, & archimandritam Eutychen, & si vidit eum, & quid ab eo audiêrit.

Religiosissimus Ioannes presbyter & defensor, dixit: Pridem venerandissimo episcopo Eusebio interpellante in cõuentu vestram sanctitatem, & accusante venerandissimum presbyterum & archimandritam Eutychen, & libellum scriptis porrigente, in quo manifestabat eum hæreticis passionibus ægrotare, & postulante, euocatum eum apud vestram sanctitatem satisfacere pro his, quæ obijciebantur: prouidens vestra indeclinabilis sapiẽtia præcepit, pergere tam me, quàm reliquum diaconum Andream ad eum in eius monasterium, & ad satisfaciendum, eum vocare. Quo facto, cùm peruenissemus ad eum in eius monasterium, libellos ei legimus, & exemplaria ei dedimus, & accusatorẽ ei manifestauimus, & vocationem ei denunciauimus, & satisfactionem apud vestram sanctitatem: Ipse autẽ occurrere quidẽ & satisfacere penitùs abnegauit, dicẽs, hoc apud se esse decretum, & diffinitione quadam ab initio teneri, vt nusquàm alibì egrediat à sua fraternitate: quodammodò enim tanquàm in sepulcro, degere in monasterio. Innotescere autem vestræ sanctitati per nos postulauit, eò quòd reuerẽdissimus episcopus Eusebius inimicus ei iamdudùm existens, detractionis & iniuriæ causa hanc accusationem aduersus eum confecerit. Paratũ enim se esse asserebat, expositioni sanctorum patrũ, qui in Nicęa & in Epheso congregati sunt, consentire, & subscribere interpretationibus eorum cõfitebatur. Si verò aliquid contigit eos in aliquibus dictis aut falli, aut errasse, hoc neque repræhendere, neque subscribere: solas autem scripturas scrutari, tanquàm firmiores sanctorum patrum expositionibus. Post incarnationem verò Dei verbi, hoc est, post natiuitatem Domini nostri Iesu Christi, vnam naturã adorare, & hãc Dei incarnati, & inhumanati. Et librum aliquem huiusmodi proferens perlegebat. Adijciebat verò derogationes aliquas aduersùs se ab aliquibus dictas, quasi quòd dixerit, quia Deus verbum carnem secum de cœlo deduxerit: se innoxium ab huiusmodi derogatione esse: ex duabus autem naturis vnitis secundùm subsistentiam, factum fuisse Dominum nostrum Iesum Christum, neque didicisse in expositionibus sanctorum patrum, neque suscipere, si contigerit ab aliquo ei tale aliquid legi, quia diuinæ scripturæ (vt dicebat) meliores sunt patrum doctrinis. Et hæc dicens, confitebatur perfectum Deum esse & perfectũ hominem, qui natus est de Maria virgine, non habentem consubstantialem nobis carnem. Hoc autem mecum colloquẽs, dixit. Flauianus sanctissimus archiepiscopus, dixit: Hæc ipsa tu solus audisti, an & qui pariter tecũ directus est, Andreas diaconus? Ioannes presbyter & defensor, dixit: Dum hęc mihi mandaret ad insinuandum vestrę sanctitati, pręsens erat & venerandus Andreas diaconus. Flauianus archiepiscopus dixit: Dicat & venerandus Andreas diaconus, si hęc à venerando presbytero & archimãdrita Eutyche dicta audiuit.

Reuerendus diaconus Andreas dixit: Iuxta vestrę sanctitatis iussionem, perreximus ad venerandum presbyterum & archimandritã Eutychem: & colloquentes ei, hęc ab eo audiuimus, quę & reuerendus presbyter & defensor Ioannes iam exposuit. Ioannes religiosiss. presbyter & defensor dixit: Ipso collocutionis tempore reuerend. presbyteri & archimãdritę Eutychis, quandò hæc nobis mandabat vestrę sanctitati referre, & religiosissimus diaconus reuerend. episcopi Basilij ibì pręsens fuit, & quę dicta sunt, audiuit. Quapropter peto vocatum eum interrogari, si horum aliquid audiuit. Flauianus sanctissimus Archiepiscopus dixit: Dicant religiosissimi notarij, si diaconus, qui adesse solet venerãdo episcopo Basilio, qui & à reuerendo presbytero & defensore Ioanne cõmemoratus est, hic pręsens est. Notarij dixerunt: Adest diaconus, qui adesse solet reuerendo episcopo Basilio, qui & vestrę considet sanctitati. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Stet in medio. Et cùm stetisset, sanctissimus archiepiscopus dixit: Quis vocaris? Et ait: Athanasius. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Quo gradu fungeris Ecclesiastico? Athanasius dixit: Diaconus sum. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Cuius ciuitatis? Athanasius diaconus dixit: Seleuciæ sub sanctissimo episcopo Basilio. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Dic, quę audisti, præsentibus reuerend. Ioanne presbytero & defensore, & Andrea diacono, à reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche de fide.

Atha-

Athanasius diaconus dixit: Hæc audiui, quæ & Deo amantissimus presbyter, & defensor Ioannes exposuit, & reuerend. diaconus Andreas. Eusebius Deo amantissimus episcopus dixit: Sufficiunt quidem, quæ prolata sunt à reuerend. presbytero & defensore Ioanne, & reuerend. diacono Andrea, & quæ facta est professio ab Athanasio reuerend. diacono sanctæ Ecclesiæ Seleuciæ, ad manifestandū quem habeat impium sensum, & contrarium expositionibus sanctorum patrum. Tamen supplico vestræ sanctitati, & iterùm secundò eum vocari. Paratus enim sum arguere eum multorum testimonijs malè sapuisse, & sapere, & docere. Flauianus sanctissimus Archiepiscopus dixit: Vtinam veniens, & agnoscens suum delictum, ad pœnitētiam respiciat, quoniam Dominus noster Christus lætatur de salute perditorum, & circumiens ipse prior ouem errantem requirit. Quapropter & nunc directi, Mamas & Theophilus reuerend. presbyteri commoneant eum, reddentes ei à nobis transmissa vocationis scripta, quatenus ad nostram sanctam perueniat synodum, scandalizatam non solùm ex accusatorijs libellis aduersus eum porrectis ab Eusebio Deo amantissimo episcopo, sed etiam ex facta professione, quasi male sentiente eo, & permanente, vt dictum est à religiosissimo Ioanne presbytero & defensore, & Andrea, & Athanasio reuerendis diaconibus, si quando veniens & euomens priorem suam impietatem, & cognoscens rectam fidem & expositionem sanctorum patrum nostrorum, veniam mereatur, quàm decet dari à nobis his, qui ad pœnitentiam respiciunt. Eusebius Deo amantissimus episcopus dixit: Dignetur vestra sanctitas, iubere prius recitari & dictata à sancta synodo vocationis scripta, vt & ipsa inserantur monimentis. Flabianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Legantur & inserantur fidei monimentorum.

Luc. 15. ab

EPISTOLA CONSTANTINOpolitani concilii ad Eutychen archimandriten.

Sancta & magna synodus secundùm Dei gratiam degens in Christianissima & regia Constantinopoli * Roma, reuerendo presbytero & archimandritæ Eutychi. Et nunc secunda ista te vocatione vocamus per Mamā & Theophilum reuerendos presbyteros, vt occurras absque dilatione, ad satisfaciendum sancto concilio, incusatus à Deo amantissimo episcopo Eusebio, sicut qui aliena à fide sapuisti, & sapis, & ad aliquos ex eis locutus es. Veni ergo in conuentum nihil differés, nè, vt subterfugiens in faciem conuinci, subiaceas diuinarum regularum seueritati. Nec enim rationabilis est satisfactio, dicere, te decreuisse non procedere de monasterio, qui de talibus accusatus es.

for. * noua Roma,

Adhuc sedente sancta synodo, & expectante Mamam, & Theophilum reuerend. presbyteros, qui missi sunt vocare reuerend. Euthychen presbyterum & archimandritam, dum legerentur eis expositiones de fide sanctorū patrum, exurgens in medio Eusebius Deo amantissimus episcopus dixit: Nihil *intemeratum relinquitur adeò impiè agenti, & aliena à recta fide sapienti, audacter pergit omnia facere. Comperi enim, quia Eutyches presbyter & archimandrita volumen direxit per monasteria, & ad seditionē excitat monachos. Et quia hoc ipsum ad tutelam Ecclesiasticam & sanctæ synodi pertinet inquirere hoc & cognoscere, qualia conficit & machinatur tumultum faciens, postulo, hic præsentem presbyterum * Martyrii, quod est in * Septimo, dicere, si destinauit volumen, & fecit fieri subscriptiones. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Hic præsens est, de quo tanta professus est? Notarii dixerunt: Adest.

* intentatū

Martyrii nomine, templum honori martyris constructum cape.

Septimum, vnū est ex suburbiis Constantinopolis. Procopius.

Sanctissimus archiepiscopus dixit: Sistatur in medio. Et cùm stetisset, archiepiscopus dixit: Quis vocaris? Ille respondit: Abrahamus. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Quo gradu fungeris honoris? Abrahamus dixit: Presbyter sum in septimo sub tua sanctitate.

Flauianus archiepiscopus dixit: Audisti, quæ exposuit reuerend. episcopus Eusebius? Abrahamus dixit: Etiam per vestigia tua.

Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Dic, quę ista? Abrahamus dixit: Emmanuel presbyter & archimandrita, direxit me ad Asterium presbyterum, hæc ei denunciare, quæ Eutyches presbyter & archimandrita direxit ei, tomū de fide, & suadebat ei in eo subscribere. Et hæc mandauit, vt prædictus presbyter Asterius vestræ suggerat sanctitati.

Eusebius Deo amantissimus dixit: Quoniam non solùm in monasterio Emmanuelis presbyteri hoc ausus est facere, peto te dirigere & in alia monasteria, & addiscere, verùm & illic direxerit tomum ad subscribendum, quasi fides contempta sit, nec ne. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Iuxta postulationes religiosissimi Eusebii episcopi, pergant ad monasteria ciuitatis quidem Petrus reuerendus presbyter, & Patricius reuerend. diaconus, trans verò in Sycas, Rhetorius presbyter & Eutropius diaconus, in Chalcedonem autem Paulus & Ioannes presbyter, ad cognoscendum ab eis, si directus est eis tomus ab Eutyche presbytero & archimādrita, suadente eis subscribere. Et cùm hæc à sanct. episcopo dicerentur, Ætius diaconus & notarius dixit: Qui hodie directi sunt à sanctitate vestra venerandi presbyteri Mamas & Theophilus ad Eutychen reuerend. presbyterum & archimandritam, prestò sunt. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Dicant reuerend. presbyteri, qui mandata sancti con-

concilii pertulerunt, quid audierunt, ab Eutyche reuerend. presbytero & archimandrita. Et si paratus est conuentui sanctæ huius synodi præsentari. Mamas reuerend. presbyter dixit: Peruenientes ad monasterium Eutychis reuerendiss. presbyteri & archimandritæ, reperimus ante ianuas monachos stantes. Et ingressi cum eis monasterium, diximus: Nunciate. Loqui enim habemus archimandritę, directi à sanctissimo archiepiscopo & præsente sancta synodo. Et dicebant nobis, quia dominus archimandrita ægrotat, & videre vos non potest. Quid ergò vobis placet, aut pro qua re estis directi, dicite nobis. Nos autem non acquieuimus, dicentes eis, quia nos ad illum ipsum sumus directi, & scriptam iussionem complemus, & præ manibus habemus, quę ad eum scripta sunt à sancta synodo. Qui ingressi, iterum regressi sunt, & deduxerunt secum Eleusiniũ quendam monachum, dicentes: Quoniam archimandrita noster ægrotat, hunc loco suo direxit, vt huic, quę sunt mandata, dicatis. Nec sic acquieuimus dicere ei, sed diximus, si suscepit nos missos a sanctissimo & beatissimo archiepiscopo & à sancta & magna synodo, dicite nobis. Deindè vidimus eos turbatos, & ad alterutrum susurrantes, & dicentes aliqua. Et cùm non acciperemus responsum, conturbatis eis, eò quòd in scriptis esset mandatum, diximus eis: Quid conturbamini? Nihil est durum. Quę scripta sunt, non sunt occulta, sed dicimus & nos, quod scriptura contineat. Commonuit eũ ecce hoc secundò sancta synodus, quatenus occurrat, & in his, in quibus accusatus est à Deo amantissimo Eusebio episcopo, se sistat, & satisfaciat inclamatus. Tunc ingressi nunciauerunt, & suscepit nos prædictus reuerend. presbyter & archimandrita Eutyches. Ingressi porrexìmus ei missam chartulam, & fecit eam nobis præsentibus legi. Et postquàm lecta est, dixit: Ego apud me definitum habeo, citra mortis necessitatem nõ egredi monasterium. Peruidet autem & sancta synodus, & Deo amantissimus archiepiscopus, quoniam & senex sum, & effœtus. Diximus: & nos: Dignare venire, & in his, quibus accusaris, satisfacere apud sanctam synodum. Qui respondit: Ego non egredior de monasterio meo, quia sic habeo definitum. Si autem voluerit beatissimus archiepiscopus & sancta synodus aliquid agere, quod eis placet, agant. Hoc vnum peto, nullum huc altera vice fatigati. Definitum enim mihi est, non egredi monasterium. Nè ergò & iterùm dirigant: Quod volunt, & ante tertiam vocationem meam faciant. Mihi enim, àc si vocassent, sunt. Petiit autem nos dicere sanctitati domini hæc. Compellebat autem nos & chartulam aliquã scriptam deportare, & non acquieuimus suscipere, dicentes: Si quid volueris, perueniens doce. Ità nobis talia ad eum dicentibus, delata est charta, & voluit eam nobis legere. Et nec sic acquieuimus audire: sed accipiens, subscripsit eam. Et nos valefacientes, egressi sumus, dicente eo: Quia dirigo sanctæ synodo hanc chartulam cum subscriptione mea. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Dicat & reuerend. presbyter Theophilus, quæ pergens ad reuerend. presbyterum & archimandritam Eutychen pariter cum religiosissimo presbytero Mama, audiuit. Theophilus reuerend. presbyter dixit: Perueniens pariter cum Mama presbytero in monasterium Eutychis presbyteri & archimandritæ, hæc eum audiui dicentem: Nisi forte mors eiciat me de hoc monasterio, quia definitum mihi est, & impossibile mihi est egredi. Et alia omnia, quę dicta sunt à reuerend. presbytero Eutyche, exposuit religiosissimus presbyter Mamas, quæ ego audiui. Eusebius Deo amantiss. episcopus dixit: Excogitatio est semper & occasio obnoxiis, vt delationibus vtantur. Nec enim in arbitrio eorum, qui accusantur, est recusare, aut loco seipsos circunscribere. Sed peto & nunc regularum sanctarum inuigilare potentiam aduersus accusatum, & iubete eum etiã inuitum huc aduenire. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Andiens sancta synodus, quę mandata sunt ab Eutyche reuerend. presbytero & archimandrita per reuerend. presbyteros, qui ad eum directi fuerant, quod placet, declaret. Sancta synodus dixit: Rationis est, & tertiò à sancta & magna hac synodo reuerend. presbyterum & archimandritam Eutychen commoueri, vt ad hanc sanctam synodum occurrat. Quòd si hoc minimè fecerit, seipsum culpabit. Flauianus sanctiss. archiepiscopus dixit: Religiosissimi presbyteri, Memnon sacrorum vasorum custos, & Epiphanius, & Germanus diaconus, euntes ad reuerend. presbyterum Eutychẽ & archimãdritam, tertiæ euocationis scripta, à sancta synodo ei directa, insinuent: quatenus venẽs, satisfaciat super his, quæ ei irrogantur. Continebat verò directa à sancta synodo vocationis chartula, sic.

Pertinacia Eutychetis

EPISTOLA CONSTANTINOpolitanæ synodi actionis 3. ad Eutychen presbyterum.

Sancta & magna synodus per Dei gratiam degens in Christianissima & regia Constantinopoli * Roma, Eutycheti reuerendiss. presbytero & Archimandritæ. Arbitramur te non ignorare, quę à sanctis regulis diffinita sunt aduersus minimè obedientes, & nolentes ad satisfaciendam occurrere, cum & tertia ad eos facta vocatio fuerit. Nè ergò teipsum his, quæ piè ab eis statuta sunt, configas, vel nunc etiàm tertiò à nobis vocatus per reuerendiss. presbyteros, id est, Memnonem custodem sacrorum vasorum, & Epiphanium

for. * noua Roma.

&

& reuerend. Germanum diaconum in sanctū concilium, acquiesce præsens esse in subsequē ti die maturè, hoc est, die, quarta feria, decimaseptima mensis Nouembris.

ACTIO CONSTANTINOPOlitanæ synodi 4. sed Chalcedone lecta.

ET sequenti die tertia feria, quæ est 16. mensis Nouembris, præsidente sanctiss. archiepiscopo sanctæ synodo, & disputante de diuinis dogmatibus eodem ipso sanctissimo Archiepiscopo, Asclepiades diaconus & notarius nunciauit, dicens: Quidam monachi à presbytero & archimandrita Eutyche directi, & Abrahamus reuerend. presbyter & archimandrita, foris sont, & postulant ingredi. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Ingrediantur. Et cùm ingressi fuissent Abrahamus reuerend. presbyter & archimandrita, & Eleusioius, & Constantinus, & Constantius diaconi monasterii reuerend. presbyteri & archimandritę Eutychis, sanctissimus archiepiscopus dixit: Quid est fatigata ad nos reuerentia vestra? Abrahamus reuerend. presbyter & archimandrita, dixit: Directi sum*.

Sanctissimus archiepiscopus dixit: Quis vos direxit? Abrahamus reuerēd. presbyter & archimandrita, dixit: Archimandrita. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Quis archimandrita? Abrahamus reuerend. presbyter & archimandrita, dixit: Eutyches. Sāctissimus archiepiscopus dixit: Quid maximè? Abrahamus reuerend. presbyter & archimandrita, dixit: Direxit me ęgrotans. Per orationes enim tuas, totam noctem dormire non potuit, gemens. Nec ego verò dormiui, eo gemente. A vespere enim propter hoc me vocauit. Dixit autem mihi, vt aliqua dicerem domino. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Et intermittimus, * non imminemus. Dei est enim dare sanitatem, nostrum autem expectare sospitatem ipsius. Nec enim in abscisionem inspicimus, sed ad incrementum. Nec enim delectatur Deus in perditione viuorū: nec sumus filij inhumanitatis, sed clementiæ Dei. Si enim propter nos, qui diues erat, pauper factus est, & nos excelsam eius sequi paupertatem debemus. Ad misericordiæ enim opera à Deo facti sumus. Abrahamus reuerend. presbyter dixit: Mihi per vestigia tua, & alia aliqua mandauit, quæ si interrogatus fuero, dico. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Quomodo (rogo te) est possibile, altero accusato, pro eo alterum dicere? Sed magis intermittimus, & non imminemus. Aduenoiat huc ad patres, veniat & ad fratres, non ad ignorantes eum, immò hactenus in amicitia permanentes. multi audierunt, & scandalizati sunt. Nam accusator eius instat, & debet satisfacere. Si enim tunc, Nestorio aduersante veritati, pro veritate iste ingressus est: quanto magis nunc debet pro veritate, & pro semetipso ingredi? Homines sumus: multi & magni scandalizati sunt & per impudentiā, & imperitiam decepti sunt, putantes se recta sapere. Pœnitentia non affert confusionem: sed permanere in peccato, opprobrium est. Sicut enim vermis consumit lignum ex quo nascitur, ità & peccatum permanens in faciente illud. Sed magis adueniat, & confiteatur et delictum, & anathematizanti, dabimus pro præcedentibus veniam, & de futuris nos & sanctam synodum moniat, quòd similia expositionibus sanctorum patrum sapiat, & præter has postmodùm neque doceat aliquos, neque in aliquorum præsentia disputet. sic oportet, obsecro te. Nam & antequam tu eum scires, scio eum: & antequam te ille cognosceret, me cognouit.

Abrahamus reuerend. presbyter & archimandrita, dixit: Ita habet per vestigia vestra. Et postquàm surrexerunt, Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Cognoscitis zelum accusatoris, quoniam & ipse ignis, frigidus illi videtur propter pictatis zelum. Et Deus scit. Et monui, & rogaui, dicens: Noli, obsecro, intermittere. Cùm autem imminerct, quid eram facturus? Nūquid ergo dispersionem vestram volo? Absit, & non magis congregari vos? Inimicorum est dispergere, patrū autem conseruare.

ACTIO QVINTA CONSTANTInopolitani concilii, lecta Ephesi, sed relecta Chalcedone.

SEquenti die, id est, septimadecima mensis Nouembris, rursùs cōgregata sancta synodo in secretario episcopij. Ætius diaconus & notarius dixit: Qui directi sunt hesterno die, qui erat sextadecimus dies mensis Nouēbris, religiosissimi presbyteri Memnon sacrorum vasorum custos, & Epiphanius, & Germanus diaconus in tertiam vocationem ad reuerend. Eutychen presbyterum & archimādritam, adsunt, volentes intimare, quæ à memorato viro audierunt * ministrantes literis vestræ sanctitatis. Flauianus sanctiss. archiepiscopus dixit: Priore loco dicat Memnon reuerend. presbyter, quale responsum accepit ab Eutyche presbytero & archimandrita super his, pro quibus directus est à sancta synodo. Memnon presbyter & sacrorum vasorū custos, dixit: Secundùm iussionem vestræ sanctitatis & vestræ sanctæ congregationis, peruenientes vsque ad reuerend. presbyterū Eutychen & archimandritam, reddidimus ei scripta, quæ à vestra sancta synodo transmissa sunt ei. Et accipiens autem, & perlegens, dixit nobis: Quia direxi reuerend. presbyterum & archimandritam Abrahamum ad sanctum & beatissimum archiepiscopum nostrum, necnon & sanctum concilium, quatenùs ex persona mea consentiat omnibus, quæ

* suspendimus cognitionem ne generaliter donec conualescat, non vrgemus ægrotantē, viuat.

Sapien. 1. d
2. Cor. 8. b

* ministrantes (alias) ministro tus.

quæ dicta sunt à sanctis patribus in Nicæa, vel in Epheso congregatis, & omnibus, quæ à B. Cyrillo. Et adhuc eo dicente, Eusebius reuerend. episcopus dixit: Nunc venit consentire. Ego non de futuris eum, sed de præteritis accusaui. Nunquid modò, si ei quidam ediderunt aliquam expositionem, dicentes, Propter necessitatem consenti & subscribe, propterea ego iam victus sum? Flauianus sanctiss. archiepiscopus dixit: Nullus neque tibi concedet recedere ab accusatione, neque illi, vt non satisfaciat de præteritis. Eusebius Deo amantiss. episcopus dixit: Postulo hanc vocem mihi non præiudicare. Ego enim fidelissimos testes habeo, sub quorum præsentia peruersa docebat, & admonebat, & contentionem expertus est, non semel, non bis, sed & sepius admonitus à me, vt recta saperet, nec ita acquieuit. Nam si dicas his, qui in carcere sunt, Ex hodiè non latrocinemini, & omnes promittunt. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Nullum præiudicium generatur tuæ sanctitati in accusatione à te proposita, etsi millies spoponderit subscribere expositionibus sanctorum patrum. Sicut enim sæpiùs iam à nobis dictum est, oportet eum, priùs conuictum in quibus accusatus est, & satisfacere. Et cùm adhuc dicerentur, adiecit reuerend. presbyter & vasorum custos Memnon: Dicebat verò: Eo quod in infirmitate constitutus sum, hac de causa direxi presbyterum & archimandritam Abrahamum. Cùm verò feruentius ei imminerē, quia debes peruenire, & presentare te in sancta synodo, & satisfacere de his, quibus impeteris, hoc ait: Quia sustineo Papam Abrahamum, fortè supplicat domino & sanctæ synodo. Dico ei: Quid ergò? Nos manemus hic, donèc venias? Respondit: Peto supplicare Domino archiepiscopo & sanctæ synodo, quatenus inducias mihi tribuant præsentis septimanæ, & secunda feria, volente Deo, ingredior, & satisfacio & domino & sanctæ synodo. Flauianus reuerend. archiepiscopus dixit: Dicat & reuerend. presbyter Epiphanius, quid audierit à reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche. Religiosissimus presbyter Epiphanius dixit: Secundùm iussionem vestræ sanctitatis perueniens ego & reuerend. presbyter sacrorum vasorum Memnon, pariter cum reuerendo Germano diacono, reddidimus reuerend. presbytero & archimandritæ Eutychi commonitorium scriptum à vestra synodo. Et perlegens ipsum, illa dixit, quæ reuend. presbyter Memnon prosequutus est. Flauianus sanctissimus archiepiscobus dixit: Dicat & religiosiss. Germanus diaconus, quæ audierit. Religiosiss. diaconus Germanus dixit: Secundùm iussionem vestræ sanctitatis & sancti concilii, peruenimus ad reuerend. presbyterum & archimandritā Eutychen. Et hæc eadem nobis dixit, quæ & reuerend. presbyteri prosequuti sunt. Eusebius Deo amantissimus episcopus dixit: Iam & pridem postulaui vestram sanctitatem pro seditione ab eo meditata, quoniam conturbationes immittit, etiàm monasteriis, quatenus dirigatur ad monasteria ad cognoscendum: quia omnes commonet, debere eos alicui chartulæ ab ipso conscriptæ, aut (nescio quomodo) ad eum perductæ subscribere. Pro quo vestra sanctitas præcepit certos reuerendos clericos pergere ad monasteria. Iubete ergo eos adesse, & sub fide monimentorum ea, quæ à monachis audierint, profiteri. Sanctiss. archiepiscopus dixit: Dicant notarii, qui sunt directi ad monasteria ciuitatis. Notarii dixerunt: Reuerendus Petrus presbyter & Patricius diaconus, & hic præsentes sunt. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Dicant quid audierint ab vnoquoque reuerend. archimandritarum. Reuerendus Petrus presbyter dixit: Secundùm iussionem vestræ sanctitatis & sanctæ synodi, peruenientes ad monasterium reuerendissimus presbyteri & archimandritæ Martini, requisiuimus, si aliquam * chartulam * tomum directam à reuerendo presbytero & archimādrita Eutyche susceperit. Qui respōdit, directam ad se quidem fuisse præterita sexta feria, quæ est duodecima mensis Nouembris, per aliquem Constantinum diaconum, * petens, * qua petebatur, vt vt subscriberem, & non acquieui, dicens: Non est meum subscribere. Episcoporum tantùm est, & eorum, qui digni sunt. Dicebat: Si nunc mihi conspirare nolueritis, & humiliauerit me episcopus, postmodùm & vobis impositurus est. Exinde egressi, venimus ad reuerend. presbyterum & archimandritam Faustum. Flauianus sanctiss. archiepiscopus dixit: Quid enim continere reuerend. presbyter & archimandrita Martinus dicebat tomum, quem subscribere noluit?

Petrus presbyter dixit: Vt dicebat, quæ in Epheso acta sunt. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Legerat & cognouerat? * aut tantummodò audiens, hæc illi respondit? * an Petrus reuerend. presbyter dixit: Non legerat quidem. Dicebat vero, quia ista sunt beati Cyrilli, & eorum quæ in Epheso. Subscriptus verò erat & tomus, & occultabat subscriptionem. Similia verò & reuerend. presbyter & archimandrites Faustus dicebat, directum ad se tomum per Constantinum & Eleusinium, quasi deberet à se subscribi: Et exigebat virtutem chartulæ. Dicebant illi: Trecentorum decem & octo est expositio, & in Epheso congregatorum beatissimorum episcoporum. Et respondi eis: Nunquid exēplaria eorum saluantur apud nos? Et date nobis ad pertractandum, nè fortè aliquod additamentum habeat. Et non acquieuerunt, sed recesserunt, dicentes: Nos verò & Ecclesiæ filij sumus, & vnum patrem post Deum, habemus

habemus archiepiscopum. Et domnus Iob dixit: Tomum quidem non direxit ad nos. Dicebant verò, quia in his diebus tomum ad te directurus est episcopus, vt subscribas, & nè persuadearis ab eo. Perreximus verò & ad Emmanuelem. Et dixit, non ad se directum. Similiter ad Abrabamum: Et ipse dicebat, neque tomum, neque aliquod responsum ad se fuisse directum.

Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Dicat & Patricius reuerend. diaconus, quid à reuerend. presbyteris & archimandritis audierit. Patricius reuerēd. diaconus dixit: Directus à vestra sanctitate, & à vestra sancta synodo, vnà cum reuerend. presbytero Petro, audiui illa, quæ & memoratus reuerend. presbyter professus est. Eusebi* Deo amātissimus episcopus dixit: Peruidet vestra sanctitas, quæ ab Eutyche archimandrita commissa sunt, & quia aliena à fide sapiebat. Talia enim & reuerend. presbyter & defensor Ioannes prosecutus est, & cum eo directus Andreas reuerend. diaconus, & Athanasius reuerend. diaconus reuerendissimi Basilij episcopi, qualia & nunc responsa reuerendi archimandritæ per directos ad se reuerend. clericos innotuerunt vestræ sanctitati. Qualis ergò adhuc ei satisfactionis locus relinquitur? Pro quo peto, quæ præcipiunt sanctæ regulæ, ad præsens in eum iam exerceri. Qui enim conturbationes emittit, & aliena à fide sapit, qua sorte dignus est inter Dei sacerdotes & archimandritas cōnumerari? Perspicitis verò, quia & de periurio arguitur. Qui enim dixit, quia definitum est mihi nō egredi, & sepulcrum mihi est monasterium, ipse promittit venire, ad dilationē respiciens, & alia aliqua machinans, quatenùs fugiat comprobationes, & non sustineat pœnam. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Sufficiunt quidem vniuersa, quæ aduersùs Eutychen presbyterum & archimandritā proposita sunt, ad ostendendum nobis, quia aliena à recta fide sapit, & conturbare festinauit Ecclesiam, quatenus amodò iam vindictæ canonicæ subiaceret, & alienaretur & à sacerdotali, qua fungitur, dignitate, & à principatu monasterii. Propter pleniorem verò examinationem, & postulatas ab eo præstamus inducias: sic enim occurrens, & in faciē conuincetur. Si verò secundùm propriam promissionem Eutyches presbyter & archimandrita minimè occurrerit proxima secunda feria, id est, vicesimosecundo die præsentis mensis Nouemb. priuabitur omnino & presbyterij dignitate, & alienabitur * præesse monasterio. ACTIO VI. CONSTANTINOPOL. LECTA EPHESI, SED RELECTA CHALCEDONE. Considente sancta & magna synodo in secretario episcopij, Eusebius Deo amantissimus episcopus dixit: In quibus scripto accusaui Eutychen presbyterum & archimandritam, supplico vestram sanctitatem, necessarios inibi, propter motum à me adoctus eum negocium, præcipere in vestram venire sanctam synodum die proxima secunda feria, in qua & ille se venire promisit. Sunt autem qui à me quæruntur, Narses presbyter, & * syncellus eius Maximus archimandrita & amicus eius, & Cōstantinus diaconus & apocrisarius eiusdem Eutychis, & Eleusinios diaconos eiusdem monasterij, vt eis præsentibus facta cognitione, veritas manifestetur.

* nō præsit.

* id est, cohabitator.

Flauianus sanctiss. archiepiscopus dixit: Inquisiti à reuerend. Eusebio episcopo, vocentur ad occurrendum præfinito die. Eusebius Deo amantiss. episcopus dixit: A quibusdam comperi, quia secunda facta vocatione à sancta vestra synodo, directi à vobis religiosissimi presbyteri Mamas & Theophilus, aliqua ab Eutyche presbytero & archimandrita audierunt, quæ sub fide monimentorū non sunt professi. Et hæc si manifesta fuerint, comprobatio est certa quid sapiat. Peto igitur, vocatos Mamam & Theophilum presbyteros, propositis sanctis euangelijs, dicere quæ audierunt ab Eutyche presbytero & archimandrita. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Dicant notarij, si supradicti reuerendissimi presbyteri in præsenti sunt. Notarij dixerunt: Adest quidem reuerend. Theophilus presbyter, reuerendus verò Mamas presbyter absens est.

Flauianus sanctiss. archiepiscopus dixit: Audisti, quæ à Deo amantissimo episcopo Eusebio dicta sunt. Propter quod timorem Dei præ oculis habens, omnia cum veritate profitere, quæ ab Eutyche presbytero dicente audisti, cùm ad vocandum eum, à nobis & à sancta synodo directus est. Theophilus religiosissimus presbyter dixit: Secundùm iussionem sanctitatis vestræ, ego & religiosissimus presbyter Mamas peruenimus ad monasterium reuerend. presbyteri & archimandritæ Eutychis, & porreximus ei à vestra sancta synodo directum commonitorium euocationis eius. Cœpit velle disputare nobiscum. Reuerendo autem presbytero Mama dicente ei, quia non pro hoc venimus, vt cum tua reuerentia disputemus, sed euocare te ad occurrendum in sancta synodo, cœpit idem reuerend. presbyter & archimandrita, præsente Narsete presbytero & Maximo archimandrita, & alijs monachis, dicere: In qua scriptura iacent duæ naturæ? Deinde vero, quis sanctorum patrum exposuit Deum verbum habere duas naturas? Ad hæc nobis respondentibus, & tu ostende nobis vbi continetur homousion, aut quæ scriptura hæc dicit, respondit idem reuerend. presbyter Eutyches: Non continetur in scripturis, in expositione vero patrum iacet. Ad hæc reuerend. presbyter Mamas respondens, dixit: Eo modo, sicut homousion in sanctis scripturis nō iacet, sed à sanctis patribus expositum est, ita & de duabus

Lepida & syncera thesis legatorū cū Eutyche disputatiuncula.

duabus naturis idem sancti patres exposuerūt. dixi ad hęc & ego: Perfectus est Deus verbum, *aut non? Dixit idem presbyter: perfectus. Dixi ego: perfectus & homo incarnatus an non? Dixit idem presbyter: perfectus. Dixi: Si ergò Deus perfectus & homo perfectus, duo perfecta vnum perficiunt filium. Quid igitur prohibet nobis dicere, ex duabus naturis vnū filium? Et ad hæc respondit reuerend. presbyter & archimandrita Eutyches: Absit à me, dicere ex duabus naturis esse CHRISTVM, aut de natura loqui seu disputare Dei mei. Si ergò volunt deponere me, aut si desiderant facere aliquid aduersùm me, secundùm permissum Dei faciant. Ego enim in fide, quam accepi, in ipsa steti, & consummari desidero. Hæc sunt, quæ ab eo audiui. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Dic nobis, qua de re talia de fide à reuerendissimo Eutyche audiens, hæc ipsa adueniens priùs tacueras? Theophilus reuerendissimus presbyter, dixit: Scit & vestra beatitudo, quia non pro hac causa sumus directi, sed tantummodò vocare presbyterum Eutychen. Propter quòd minimè interrogati, superfluum putauimus hæc dicere, de quibus mandatum non accepimus.

*an

Notarij dixerunt: Aduenit & Mamas presbyter, *quem memoratus est Eusebius Deo amantissimus episcopus. Flauianus sanctiss. archiepiscopus dixit: Relegatur reuerendo presbytero Mamæ prosequutio reuerendi Theophili presbyteri. Et postquam lecta est, Mamas religiosissimus presbyter dixit: Si de homine esset, quod inquireretur, quum nomen clerici habeam, non mentirer. De fide autem loquendo, absit vt negem aut mentiar. Quoniam directi nihil aliud à sancta synodo in mandatis accepimus, nisi tantummodò commonitorium dare, & responsum accipere, si venit, aut non: pro hoc in prima prosequutione, quæ voluit ille loqui, superflua putaui proferri. Sed quia interrogauit reuerendissimus Eusebius episcopus, & quæ loquuti sumus proferri, hæc eadem & ego profiteor, quæ etiam reuerendiss. presbyter Theophilus professus est. Nam nobis tacentibus & minimè ei volentibus de vlla causa loqui, ipse certabat, dicens de dogmate, sicut sapiebat. Et leniter reprehendimus eum. Dicebat enim, quia Deus verbum incarnatus, humanam naturam, quæ ceciderat, venit erigere. Statim respondens dixi: Qualem? Dixit iterùm ille: Quia humanam naturam. Dico ego: Fige in memoriam, quia humanam naturam, & à qua natura hæc suscepta est? Dicebat: Quia ego à sanctis scripturis non didici de duabus naturis. Dixi ego: Quia neque de homousion à sanctis scripturis edocti sumus, sed à sanctis patribus, qui scripturas & piè intellexerunt, & exposuerunt fideliter: sic ergò accepimus & de homousion, & de ex duabus naturis esse Christum filium Dei.

*de quo lo quutus est

Legitur alia constitutio annalia.

Ait ad hæc: Quia ego deitatem non possum asserere naturam, neque dico duas naturas. Absit. Et hic sum, & si damnatus fuero, sepulcrum mihi sit monasterium: & si permiserit Deus pati me aliquid, libenter patior. Ego tamen duas naturas non confiteor. Pro ea ergò causa, quam dixeram, quia non ad conquærendum missi sumus, sed tantummodò responsum dare, & accipere, ideò hæc priùs minimè sumus prosequuti. Flauianus archiepiscopus sanctissimus dixit: Manifesta sunt ab vtrisque reuerēdissimis presbyteris exposita, vndè hæc gestorum fides accipiat. ACTIO VII. CONSTANTINOPOLI, LECTA EPHESI, RELECTA CHALCEDONE.

Congregata rursùs sancta & magna synodo, prolatis sanctis & tremendis euangelijs, & præsidente sancto & venerabili archiepiscopo nostro Flauiano in secretario episcopij, statuto tempore, secunda feria, quæ est 10. Calen. Decembris, Asterius presbyter & primicerius dixit: Aduenit statutus dies, & Deo amantissimus Eusebius episcopus præ foribus stans petit se intromitti.

Flauianus sanctissimus Archiepiscopus dixit: Ingrediatur. Cumque ingressus fuisset, Flauianus sanctissimus Archiepiscopus, dixit: Eant Philadelphius & Cyrillus diacones, & requirant reuerend. presbyterum & archimandritam Eutychen circa episcopiū, si occurrerit secundùm promissionem suam, & vocent eum ad concilium. Et paulopost redeuntes prædicti, dixerunt, quæsiuimus quidem illum per vniuersam ecclesiam, sed non inuenimus, nec ipsum, nec quenquam ipsius. Flauianus sanctiss. episcopus dixit: Et rursùs Crispinus & Diogenianus diaconi euntes, requirant eum circa ecclesiam, & vbicunque esse didicerint, euocent eum. Et cùm abijssent, & reuersi fuissent, dixerunt ipsum, quidem non repertum, sed didicisse, quòd cum maxima multitudine militum & monachorum ac præfectianorum apparitorum esset venturus. Et cùm ista dicerentur, & expectaret sancta synodus, Ioannes venerabilis presbyter & defensor dixit: Occurrit reuerendus presbyter & archimandrites Eutyches cum magna multitudine militum & monachorum, & præfectianorum apparitorum sublimissimæ potestatis præfectorum prætorio, & non aliter eum volunt dimittere, vt ingrediatur in vestrum sanctum concilium, nisi eis promiserimus, restituturos eius personam. Est verò pariter & magnus & mirandiss. Silentiarius & ipse vnà cum eo prę foribus cupiens ingredi, vtpote directus à pijssimo & amante CHRISTVM Imperatore nostro. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Ingrediantur. Cumque ingressi fuissent, mirandiss. magnus Silentiarius dixit: Per vestigia sanctitatis vestræ, si iubetis suscipere responsum domini Imperatoris? Certa enim quædam

scripto mandauit, quæ (si placet) relegam. Sancta synodus dixit: Relege, quæ a piissimo & religiosissimo nostro Imperatore præcepta sunt*, fili. Et legit mirificentiss. magnus Silentiarius ita: Nos pacem cogitamus sanctarum ecclesiarum & catholicæ fidei, & custodiri volumus rectam & Deo inspirante prędicatam fidem à sanctis patribus nostris, qui in Nicea congregati sunt, trecentis decem & octo, & ab his qui Ephesi interfuerunt damnationi Nestorij. Hoc ergò volumus, nè scandalum in prædicta catholica fide immittatur. Et quoniam scimus magnificentissimum Patricium Florentium esse fidelem, & testimonijs probatum in recta fide, volumus ipsum interesse audientiæ synodi, quoniam sermo de fide est. Adhuc cùm hæc legerentur: sancta synodus dixit: Multos annos Imperatori, Magna fides Imperatorum, Custodibus fidei multos annos, Orthodoxis Imperatoribus multos annos. Pio & orthodoxo, pio Imperatori, pontifici Imperatori, Audite sancti patres, Gratias agimus orthodoxis Imperatoribus. Flauianus sanctissimus episcopus dixit: Dominum Florentium fidelem omnes scimus, & testificationibus probatum in catholica fide, & volumus eum interesse. Discamus autem & ab Eutyche presbytero, si vult & ipse eum interesse. Eutyches presbyter & archimandrita dixit: Quod vult Deus & sanctitas vestra, facite, ego me vobis commendo. Flauianus sanctiss. episcopus dixit: Veniat & Magnificentissimus Patricius Florentius. Dignare ergò fili Silentiarie, fangari ad eum.

Vir laudabilis magnus Silentiarius dixit: Iubere & aliquem clericorum mecum mitti, nè fortè dubitet, quòd vestra sanctitas miserit. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Si iussisset piissimus Imperator noster nos mittere, misissemus. Quoniam verò non iussit, ipse solus perge ad eius amplitudinem. Et cùm venisset magnificentissimus & gloriosissimus ex præfectis & ex consulibus & patricius Florentius, sancta synodus dixit, Stent in medio accusator & accusatus, & legantur ab initio, quę acta sunt de negocio, quod vertitur inter Deo amantissimum episcopum Eusebium & venerabilem presbyterum & archimandritam Eutychen, vt instructi ex his, quæ gesta sunt, congruentem æquitati & sanctis canonibus, terminū demus his quæ mota sunt. Et transiens in medium Aetius diaconus & notarius, legebat factam cognitionem gestorum. Et cum legeret, peruenit ad partem secundæ epistolæ sanctæ memoriæ Cyrilli, scriptæ ad Deo amantissimos episcopos Orientales, in qua hæc continebantur: Confitemur itaque Dominum nostrum Iesum Christum, filium Dei vnigenitum, Deum perfectum, & & hominem perfectum ex anima rationali & corpore, ante secula quidem ex patre natum secundum diuinitatem, in vltimis autem diebus eundem propter nos & propter nostram salutem de Maria virgine secundum humanitatem, consubstantialem patri secundum diuinitatem, & consubstantialem nobis secundum humanitatem. Duarum enim naturarum vnitio facta est. Propter quod vnum Christum, vnum Dominum confitemur secundum gratiam inconfusæ vnitionis. Confitemur sanctam virginem theotocon, propter incarnationem Dei verbi & hominis assumptionem, & quia ex eius conceptione vniit sibi templum, quod accepit ex ipsa. Eusebius Deo amantissimus episcopus dixit: Iste per vestigia vestra hoc non confitetur, nec his aliquandò consensit, sed contraria illis sensit, & locutus est ad vnumquenque ad se venientem, & docuit. Magnificentissimus & gloriosissimus Florentius ex præfectis & ex consulibus & patricius, dixit: Si placet vestræ sanctitati, interrogetur Papa Eutyches, vtrum his consentiat. Eusebius Deo amantissimus episcopus dixit: patimini igitur, vt legatur omnis actio gestorum. Sufficiunt enim mihi priùs acta ad eum conuincendum: nam mihi iam manifestatus est. Neque enim si modò consenserit, sumens alicundè documentum, debeo pati præiudicium. Nam ego demonstraui eum & per sanctiones, quæ ad eum missę sunt à sancta synodo, & per testes episcopos sanctissim. eadem possum rursùs ostendere, si negauerit. Est enim dominus Meliphthongus, & dominus Iouious, & dominus Iulianus scientes certissimè. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Nemo neque tibi concedit, Eusebi episcope eum non conuincere, neque presbyterum Eutychen continuò suscipi et aliquis consentientem, nisi conuincatur quid antè senserit.

Eusebius Deo amantissimus episcopus dixit: Metuo ipsius concussionem. Ego pauper sum, nihil possidens. Minatur mihi exilium. Diuitias habet. Nam designat mihi iam nunc eas in loco exilij. Flauianus sanctissimus archiepiscopus dixit: Licèt nullus ista perseueres dicendo, nos tamen nihil præponimus veritati. Eusebius episcopus dixit: Si conuictus fuero columniæ, amittam dignitatem. Magnificentissimus & gloriosissimus ex præfectis patricius Florentius, dixit: Spatium offeratur Eutychi presbytero, vt exponat, quemadmodùm credit, & tunc rursùs interrogetur, cur modò ista asserens, antè aliter asserebat. Eusebius episcopus dixit: Sicut prædixi, præiudicium mihi non fiat ex eius repentina consensione, & interrogetur. Ego enim ex his, quæ antè acta sunt, documentis conuici eum non rectè sententem. Flauianus sanctiss. archiepiscopus dixit: Non erit tibi præiudicium, si modò consenserit. Nam quæ antè acta sunt, habent propriam firmitatem. Eusebius episcopus dixit: consentit istis, quæ modò lecta sunt beatę memoriæ Cyrilli, & confitetur duarū naturarum vnitionem

nem factam in vna persona, & in vna subsistentia, an non? Flauianus sanctiss. archiepiscopus dixit: Audisti presbyter Eutyches, quid accusator tuus dicit? Edicito nunc, si ex duabus naturis vnitionem confiteris. Eutyches presbyter dixit: Etiam ex duabus naturis. Eusebius episcopus dixit: Confiteris duas naturas domine archimandrita post* incarnationem, & consubstantialem nobis esse Christum dicis secundùm carnem, an non?

* incorporationem

EPHESI ACTA.

Sancta synodus dixit: Tolle, incende Eusebium. Iste viuus ardeat, iste in duo fiat. Sicut partitus est, partiatur. Dioscorus episcopus Alexandriæ, dixit: Tolerabilis est vobis iste sermo, post inhumanationem duas naturas dicere? Sancta synodus dixit: Anathema, qui dixerit. Dioscorus episcopus Alexandriæ, dixit: Quoniam & voces vestras necessarias habeo & manus, si quis non potest clamare, manum extendat. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Orientales, & qui cum ipsis reuerendiss. epi, clamauerunt. Nullus dixit ista, Dioscorus dixit. Ista Ægyptij dixerunt. Ægyptij reuerendiss. epi clamauerunt: Ista tunc diximus, & nunc dicimus. Constantinus deuotissimus à secretis sacri consistorij, ex eadem scheda recitauit: CONSTANTINOPOLI ACTIONE VII. ACTA, CHALCEDONE AVTEM LECTA.

Eutyches presbyter dixit: Ego non veni disputare, sed veni suggerere sanctitati vestræ, quid sentiam. Scriptum est autem in hac chartula, quid sentiam: iubete eam legi. Sanctiss. archiepiscopus dixit: Ipse lege. Eutyches presbyter dixit: Non possum Sanctiss. archiepiscopus dixit: Quarè? Tu non exposuisti? aut alterius est expositio? Si tua est, lege ipse. Eutyches presbyter dixit: Mea quidem est dictatio, quæ dictatio æqualis est expositioni sanctorum patrum. Sanctiss. archiepiscoscopus dixit: Dic, quorum patrum? Dic per te ipsum. Quid opùs habes charta? Et cùm legerentur, EPHESI ACTA. Ioannes reuerendiss. episcopus Ephesi, dixit: Quando quidem abfuit, & in concilio venire minimè sperabatur, omnis ei quasi promitti clementia videbatur. Quandò verò aduenit, in omnem tentationem inhumanitatis inducitur. CONSTANTINOPOLI ACTIONE VII. ACTA, SED CHLACEDONE LECTA

Eutyches presbyter dixit: Sic credo: adoro patrem cum filio, & filium cum patre, & spiritum sanctum vnà cum patre & filio. Confiteor autem factam eius in carne* præsentiam ex carne sanctæ virginis, & incorporatum eum perfectè propter nostram salutem. Sic cõfiteor coram patre & filio & spiritu sancto, & vestra sanctitate. Dioscorus episcopus Alexandriæ, dixit: Admittimus hác vocem. EPHESI ACTA. Sancta synodus dixit: Hæc fides patrum. Dioscorus episcopus Alexandriæ, dixit: Quoniam

* præsentationem.

dixit religiositas vestra, hęc est fides patrũ, quę fides? quam quis exposuit? Sancta synodus dixit: Eutyches. Nam Eusebius impius est. Dioscorus episcopus Alexandriæ, dixit: Auditus fidem Eutychis archimandritæ. Eccè omnibus vobis manifesta est eius intentio. Ioannes presbyter, & primicerius notariorum, reliqua recitauit. CONSTANTINOPOLI VII. ACTIONE ACTA CHALCEDONE VERO LECTA.

Flauianus archiepiscopus dixit: Confiteris cõsubstantialem patri secundùm diuinitatem, & consubstantialem matri secundùm humanitatem, eundem ipsum vnum filium Dominũ nostrum Iesum Christũ? Eutyches presbyter dixit: Ego quoniam commendaui me sanctitati vestræ, dixi, quid sentiam de ipso patre & filio & spiritu sancto, nihil vlterius me interrogetis sanctiss. archiepiscopus dixit: Num Christum confiteris ex duabus naturis? Eutyches presbyter dixit: Quoniam confiteor Deum meum, Dominũ cæli & terræ, hactenùs de eius natura disputare non mihi persuadebam. Consubstantialem autem nobis, hactenùs nunquã me dixisse confiteor. Sanctiss. archiepiscopus dixit: Non dicis consubstantialem patri secundùm diuinitatem, & cõsubstantialẽ nobis eundem secundùm humanitatẽ? Eutyches presbyter dixit: Vsque ad hodiernum diem non dixi corpus Domini & Dei nostri consubstantiale nobis. Sanctam autem virginem confiteor nobis esse consubstantialem, & quoniam ex ipsa incarnatus est Deus noster. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Consubstantialis ergò nobis est virgo, ex qua incarnatus ẽ dominator Christus? Eutyches presbyter dixit: Dixi, quia virgo consubstantialis est nobis. Basilius reuerend. episcopus dixit: Si mater est nobis consubstantialis, & ipse: quoniam filius hominis vocatus est. Si ergò mater eius consubstantialis est nobis, & ipse secundùm carnem consubstantialis est nobis. Eutyches presbyter dixit: quoniam modò dicitis, omnibus consentio. Magnificentissimus atque gloriosiss. ex præfectis & consulibus Florentius Patricius dixit: Cùm mater nobis consubstantialis sit, sinè dubio & filius consubstantialis est nobis. Eutyches presbyter dixit: Hactenùs non dixi, quoniã ipsum corpus Dei confiteor. animaduertis, non dixi corpus humanum corpus Dei: humanum autem corpus, & quoniam ex ipsa virgine incarnatus est Dominus. Si autem oportet, vt dicatur ex virgine consubstantialis nobis, & hoc dico domine: tamen filium Dei vnigenitum, dominum cæli & terræ, condominantem & conregnantem patri, cui considet, & collaudatur. Neque enim dico consubstãtialẽ negasse, eo quòd ipse sit filius Dei, ante quidem non dicebam: dico quidem modò tibi: puto, quod in exordio dixi. Nunc autem, quia vestra sanctitas hoc dicit, dico. Sanctiss. archiepiscopus dixit: Ergò per necessitatẽ, non per voluntatem, veram fidem confiteris. Eutyches presbyter dixit: Nunc, domine

domine ità habet. Vsque ad hanc horam metuebam dicere, quoniam scio Dominum nostrum Deum, & de eius natura disputare mihi non persuadebam. Quoniam autem vestra sanctitas permittit & docet, dico. Sanctiss. archiepiscopus dixit: Non nos nouitatem inducimus, sed patres nostri exposuerunt. Et sicut exposita ab eis fides habet, sic credẽtes, in his perseuerare omnes volumus, & nullum aliquid innouare. Magnificentiss. Florentius Patricius dixit: Consubstantialem & ex duabus naturis post incarnationem Dominum nostrum, qui ex virgine est, dicis, an non? Eutyches presbyter dixit: Confiteor ex duabus naturis fuisse Dominum nostrum ante adunationem, post verò adunationem, vnam naturam confiteor. EPHESI ACTA. Dioscorus episcopus Alexandriæ, dixit: Consentimus * hic & nos omnes. Sancta synodus dixit: Consentimus. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Orientales & qui cùm ipsis reuerend. episcopi, dixerunt: Ista nemo dixit. Anathema ei qui dixit ista. Homicida dixit, Ægyptij dixerunt, Ista Pharaonis sunt, Anathema qui ista dixerunt. Hæc Dioscori sunt. Hæc homicidæ sunt. Post hæc quid quærimus? Voces n̄ras Imperatori, Multos annos Imperatori, Multos annos Augustæ, Multos annos senatui. Eustathius reuerend. Ep̄s dixit: Et intẽtio pijssimi Imperatoris, intẽtio pijssimæ Augustę, & intẽtio v̄ra vult venire ecclesias. Ergò nẽ, postq̃ hinc fuerimus egressi, incipiant aliq. dicere, q̃m docuerũt duas naturas dicere post adunationem diuisas: Et cùm hęc diceret, Basilius reuerend. episcopus Seleuciæ Isauriæ, dixit: Cognoscimus duas naturas, nõ diuidimus: neque diuisas, neque confusas dicimus.

Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Percurre reliqua Constantinus deuotissimus à secretis sacri consistorij, recitauit ex eadem scheda: CONSTANTINOPOLI ACTIONE VII. ACTA, EPHESI AVTEM LECTA, SED IN CHALCEDONE RELECTA. Sancta synodus dixit: Oportet te clarè confiteri, & anathematizare omne dogma, quod contrarium est his, quæ modò lecta sunt. Eutyches dixit: Dixi sanctitati vestræ, quoniam ante hoc non dicebam. Nunc autem quoniam hoc docet sanctitas vestra, dico, & sequor patres. Neque autem in scripturis inueni manifestè hoc explanatum, neque omnes patres dixerunt. Si verò anathematizauero, væ mihi est, quòd patres meos anathematizo. Exurgẽs sancta synodus, clamauit dicens: Anathema ipsi. Et post hæc sanctissimus archiepiscopus dixit: Dicat sancta synodus, quid meretur iste præsens, neque confitens rectam fidem, neque consentire volens his, quæ hæc sancta synodus sentit, sed in sua peruersa & iniqua malignitate persistens. Seleucus Deo amantissimus episcopus Amasiæ, dixit: Dignus est quidem damnatione iste, in vestrę tamen sanctitatis humanitate consistit.

Sanctissimus archiepiscopus dixit: si quidem confitens proprium peccatum, persuaderetur anathematizare propriam doctrinam, & cõsentiret nobis sequẽtibus traditiones sanctorum patrum, meritò dignus esset venia. Sed quoniam permanet in sua malignitate, subiacebit vindictis canonum. Eutyches presbyter dixit: Dico quidem ista, quoniam & vos nunc iussistis, non autem anathematizo. Quod enim dico, in veritate dico. Magnificentissimus & gloriosissimus ex præfectis & consulibus Florentius patricius dixit: Duas naturas dicis, & consubstantialem nobis esse? Eutyches presbyter dixit: Ego sequor legem beati Cyrilli, & sanctorum patrum, & sancti Athanasij. quoniam ex duabus quidem naturis dixerunt ante adunationem, post autem adunationem & incarnationem, non iam duas naturas, sed vnam naturam dixerunt. Magnificentissimus & gloriosissimus ex præfectis & consulibus Florentius Patricius, dixit: Confiteris duas naturas post adunationem? dic. Si non dixeris, damnaberis. Eutyches presbyter dixit: Legi iubete sancti Athanasij scripta, vt aduertatis quoniam nihil tale dicit. Basilius Deo amantissimus episcopus dixit: Si non duas naturas post adunationem dixeris, commixtionem & confusionem dicis. EPHESI ACTA Exurgens Basilius episcopus Seleuciæ Isaurię, dixit: Hanc vocem, quam dicunt me dixisse, ego non dixi his verbis, neque scio ista. Dicente verò monacho, ex duabus naturis dico Dominum Iesum Christum, post verò adunationem vnam naturam, & non addente incarnatam & inhumanatam, scio dixisse. Quia si dixeris, ex duabus naturis, post verò adunationem vnam, & non addideris incarnatam & inhumanatam, putabetis confusionem dicere commixtionem. Si autem addideris incarnatam & inhumanatam, similia patrum nostrorum dicis manifestè: quia secundùm expositionem patrum, aliud quidem est diuinitas eius, id est, vnius Domini IESV CHRISTI, & aliud caro eius, quæ ex matre est. Iuuenalis episcopus Hierosolymę, dixit: Hęc ergò vox adulterata est? Basilius episcopus Seleucię Isaurię, dixit: Non sum memor, neque scio dixisse. CONSTANTINOPOLI ACTIONE VII. ACTA, EPHESI LECTA, CHALCEDONE AVTEM RELECTA. Magnificentissimus & gloriosissimus Florentius dixit: Qui non dicit, ex duabus naturis, & duas naturas, non credit rectè. Exurgẽs vniuersa sancta synodus, exclamauit: Quę ex necessitate est, fides non est. Multi anni Imperatori catholicorum, Imperatorum multi anni. Florentius vir illustris dixit: Fides vestra semper vincit. Synodus dixit: Non consentit. Quid illi persuades? Sanctissimus archiepiscopus dixit: Per omnia

Hic error Eutychis, & sequaciũ eius prodit ad lucem.

Eutyches

Eutyches quondam presbyter & archimandrita, & ex his, quæ anteà acta sunt, & proprijs eius confessionibus, Valentini & Appollinaris peruersitate repertus est ægrotare, & eorum blasphemias incommutabiliter sequi, qui nec nostram reuerens persuasionem atque doctrinam, rectis noluit consentire dogmatibus. Vndè lachrymantes & gementes perfectam eius perditionem, decreuimus per Dominum nostrum Iesum Christum ab eo blasphematum, extraneum eum esse ab omni officio sacerdotali, & à nostra communione, & primatu monasterij, scientibus hoc omnibus, qui posteà colloquentur ei, & ad eum conuenerint, quoniam rei erunt & ipsi pœnæ excommunicationis, sicut qui non declinauerunt confabulationes eius.

¶ Flauianus episcopus Constantinopolitanus nouæ Romæ, iudicans subscripsi.

Saturninus episcopus Martianopolis, iudicans subscripsi.

Basilius episcopus Seleuciæ Isauriæ, iudi. subscripsi.

Seleucus Dei gratia episcopus Amasiæ Hellesponti, iud. subscripsi.

Eulalius episcopus Chalcedo. iudi. subscripsi.

Timotheus episcopus *, iud. subscripsi.

Dorotheus episcopus misericordia Dei Neo cæsareæ, consensi & subscripsi.

Aethericus episcopus Smyrnæ, iud. subscripsi & definiui, si quis aliud sapit de fide, præter ea, quæ in Nicæa ab omni sancta synodo diffinita sunt, anathema sit. Callinicus Apameæ, quæ est in Bithynia, iud. subscripsi.

Cecropius misericordia Dei episcopus Sebastopolis, iud. subscripsi.

Meliphthongus misericordia Dei episcopus sanctæ Dei ecclesiæ, quæ est Iuliopolis, iud. subscripsi.

Lōginus misericordia Dei episcopus. Chersoneñ, iud subscripsi.

Tryphon episcopus Chij ciuitatis insulæ sanctæ Dei ecclesiæ, iud. subscripsi manu mea.

Paulus episcopus Appolloniadæ ciuitatis sanctæ ecclesiæ, iud. subscripsi.

Sabas episcopus Palti primæ Syriæ, iud. subscripsi manu mea.

Iouinus episcopus Deuelteñ, iud. subscri.

Iulianus minimus episcopus Coeñ. iudicio subscripsi.

Saturnianus episcopus Thelmissi, & Eniandos, & Ioniæ sanctæ Dei ecclesiæ, iud subscripsi.

Eustochius misericordia Dei episcopus sanctæ Dei ecclesiæ Docimei Phrygiæ, iud. subscripsi.

Pionius minimus episcopus Troadis ciuitatis sanctæ Dei ecclesiæ, iud. subscripsi.

Cossinius episcopus Hierocæsareæ, iud. subscripsi.

Ioannes minimus episcopus Hyrcaniorum ciuitatis, iudicio subscripsi.

Diapherentius episcopus ciuitatis Olbæ, iudicio subscripsi.

Romanus episcopus Eudoxiupolis, iudicio subscripsi.

Iulianus episcopus ciuitatis Mostenæ, iud. subscripsi.

Eudoxius episcopus ciuitatis Bosphori, iudicans & definiens per presbyterum meum Basilium subscripsi.

Thomas minimus episcopus Valētinianupolis, iud. subscripsi.

Amelius episcopus Opotanæ ciuitatis, subscripsi.

Secundinus episcopus * Noslaneñ. his gestis subscripsi.

Ianuarius episcopus ciuitatis * Macrianæ, subscripsi.

Timotheus episcopus Primopolis, iudicans subscripsi,

Genethlius episcopus Argos, iud. subscri.

Andreas p̄sbyter & archimandrita, subscripsi in depositione Eutychis, per presbyterum Timotheum.

for. * Nocētianus. * Marianæ. * Marci populi. *Subscriptio archimandritarum.*

Faustus presbyter archimādrita, subscripsi in depositione Eutychis quondàm presbyteri & archimandritæ.

Martinus presbyter & archimādrita monasterij B. Dionysij, subscripsi in depositione Eutychis quondàm presbyteri & archimādritæ, per fratrem Philippum.

Manuelius presbyter & archimādrita, subscripsi in depositione Eutychis.

Petrus presbyteri & archimandrita monasterij B. Thalassij, subscripsi in damnatione Eutychis, quondàm presbyteri & archimandritæ, per Theodorum monachum.

Iob presbyter & archimandrita, sub scripsi in depositione Eutychis per diaconum meum Andream.

Antiochus presbyter & archimandrita monasterij B. Theotecni. subscripsi in depositione Eutychis.

Abramius presbyter & archimandrita, subscripsi in depositione Eutychis.

Theodorus monachus & archimandrita, subscripsi in depositione Eutychis.

Theodorus presbyter & archimandrita monasterij Aegyptiorum, subscripsi in depositione Eutychis.

Pientius presbyter & archimandrita Basilicæ paruulorum, subscripsi in depositione Eutychis.

* Flauianus archimandrita monasterij sancti Hermilli, subscripsi in depositione Eutychis. *Claudius.

Eusebius presbyter & archimandrita monasterij Heliæ, subscripsi in depositione Eutychis.

Eusebius presbyter & archimandrita monasterij sancti Eulogij, subscripsi per Theodulum diaconum meum, in depositione Eutychis.

Tryphon archimandrita, subscripsi in depositione Eutychis.

Iacobus diaconus & archimandrita Syrorum, subscripsi per Zorum monachum meũ, in depositione Eutychis.

Elpidius presbyter & archimandrita subscripsi in depositione Eutychis.

Paulus presbyter & archimãdrita * Etyhij, subscripsi in depositione Eutychis.

Carosus presbyter & archimandrita, subscripsi in depositione Eutychis.

Asterius presbyter & archimandrita monasterij beatæ memoriæ. Laurentij, subscripsi in depositione Eutychis.

* Callinicus monachus & archimandrita monasterij Theodoti, in Eutychis depositione subscripsi.

Germanus presbyter & archimãdrita, subscripsi in depositione Eutychis per Glyceriũ diaconum.

Marcellus exiguus presbyter & archimãdrita, subscripsi in depositione Eutychis manu mea.

*Omnes quinquagintatres subscripserunt. Cumque lecta fuissent, EPHESI ACTA. Eutyches archimandrita dixit: Certa ex gestis, quæ lecta sunt, adulterata sunt. Et sunt, quæ in hoc negocio acta sunt, & peto ea recenseri. *11. qui subscripserunt.

Iuuenalis episcopus Hierosolymæ dixit: Suscepta percurrantur, & fidei inserantur monimentorũ. Ioannes presbyter & primicerius notariorum, legit exempla gestorum habitorum idibus Aprilis: CONSTANTINOPOLITANA ACTIO IN EPHESO LECTA, ET IN CHALCEDONE RELECTA,

Flauio Protogene, & qui fuerit nunciatus, consulibus, cùm sedissent ex sacro mandato in maiore porticu sanctæ Ecclesiæ.

Flauianus reuerend. episcopus huius inclytæ vrbis.

Florentius magnificentissimus & gloriosissimus ex præfectis vrbis, & præfectus prętorij sexiès, & ex consul & Patricius.

Thalassius reueren. episcopus Cęsareæ ciuitatis prouinciæ Cappadociæ.

Eusebius reuerendissimus episcopus Ancyranorum ciuitatis.

Seleucus reuerendus episcopus ciuitatis Amasiæ.

Basilius reuerendissimus episcopus Seleuciuitatis Isauriæ.

Alexander reueré. episcopus Tomitanorũ ciuitatis prouinciæ Scythiæ.

Martinianus reuerendiss. episcopus Synnadorum.

Meliphthongus reuerendiss. episcopus Iuliopolitanorum ciuitatis.

Acacius reuerendis. episcopus Ariarathiræ ciuitatis.

Proculus reuerendiss. episcopus Adrianopolitanus.

Daniel reuerendiss. episcopus ciuitatis Cadenæ.

Sabas reuerendissimus episcopus ciuitatis Paltenæ.

Longinus reuerẽdissimus episcopus Chersoneñ. ciuitatis.

Ioannes reuerendissimus * presbyter Parthenopolitanus prouinciæ Carię. *episcopus

Paulinus reuendus episcopus Theodosiopolitanus prouinciæ Asiæ.

Thomas reuerendissimus episcopus Theodosiopol. prouinciæ Phrygię Pacatianę.

Timotheus reuerendissimus episcopus Saracenorum ciuitatis prouincię Palestinę.

Eusebius reuerendissimus episcopus Dorylei ciuitatis prouinciæ Phrygię Salutarię.

Paulus reuerendissimus episcopus Apolloniadis ciuitatis prouincię Bithynię.

Eudoxius reuerendissimus episcopus Bosphorenę ciuitatis.

* Eustochius reuerendissimus episcopus Docimenę ciuitatis. *Eustathius

Timotheus reuerendissimus episcopus Primopolitanę ciuitatis.

Petrus reuerẽdissimus episcopus Theodosiopolis ciuitatis prouincię Armenię.

Secundinus reuerendissimus episcopus * Nocentianę ciuitatis. *Nosalenæ

Candidianus reuendissimus episcopus Antiochię ciuitatis prouincię Pisidię.

Iulianus reuerend. episcopus Coensis.

Longinus reuerendissimus episcopus *Talbondanę ciuitatis prouincię Pisidię. *Menedineñ.

Gerontius reuerendus episcopus Basiliopolitanus.

Pergamius reuerendissimus episcopus Antiochię prouincię * Pisidię. *Phrygię Salutariæ.

Paulus reuerẽdissimus episcopus ciuitatis Anthedoneñ.

* Natira reuerendissimus episcopus Gazenę ciuitatis. *Natyra

Euphrates reuerendissimus episcopus Eleutheropolitanus prouincię Cretę.

Tryphon reuerendissimus episcopus ciuitatis Chij.

Aurelius reuerendissimus episcopus ciuitatis Adramytine, pręsente Mama viro spectabili comite, & proximo sacri scrinij libellorum sacrarumque cognitionum.

Macedonius reuerendissimus tribunus, notarius & referẽdarius dixit: Sub die sexto iduũ Aprilium, ex sacro mandato iussus sum, reuerendissimos episcopos fidem pridèm factorum monimentorum de accusatione, quæ inter Flauianum reuerend. episcopum, & Eutychen archimandritam mouetur, perquirere, quod & in pręsenti identidèm fieri Imperialis pręcepit authoritas. Flauius Florentius magnificentiss. ex pręfectis vrbis, & pręfectus pręorij sexiès, & ex consul, & patricius, dixit: quę acta sunt in prosecutione viri spectabilis Macedonij referendarij, pręsente sancta synodo, lectione pandantur. Cumque prolata fuisset scheda à sacro scrinio libellorum, & sacrarum cognitionum, à Ioanne

ne deuotissimo exceptore eiusdem sacri scrinij recitata est: CONSTANTINOPOLITANA ACTIO, EPHESI IN CONCILIO LECTA, CHALCEDONE AVTEM RELECTA. Flauio Protogene viro clarissimo, & qui fuerit nunciatus, consulibus, sub die quinto Iduum Aprilium in Constantinopoli, cùm sedissent ex sacra iussione in sanctissimo baptisterio catholicę ecclesię.

Thalassius reuerend. episcopus Cęsareę ciuitatis Cappadocię.

Eusebius reuerēd. episcopus Ancyrę ciuitatis Galatię.

Constantinus reuerendus episcopus Meletinę ciuitatis.

Basilius reuerend. episcopus Seleuciæ ciuitatis Isauriæ.

Saturninus reuerend. episcopus Martianopolitanus.

Marinianus reuerendiss. episcopus Synnadæ ciuitatis.

Patricius reuerend. episcopus ciuitatis Cl ij.

Seleucus reuerend. episcopus Amasiæ ciuitatis.

Candidianus reuerend. episcopus Antiochiæ ciuitatis prouinciæ Pisidiæ.

Timotheus reuerend. episcopus Saracenæ ciuitatis.

* Natira reuerend. episcopus Gazenæ ciuitatis.

*Natyra

Eustathius reuerend. epis Pharnacię ciuitatis.

Paulus reuerend. episcopus Anthedoneõ. ciuitatis.

Thomas reuerend. episcopus Theodusiopolitanæ ciuitatis.

Eustachius reuerend. episcopus ciuitatis Docimenæ.

Gerontius reuer. episcopus Basiliopolitanus.

Aquilas reuerend. episcopus ciuitatis * Auròcyrorum.

Secundinus reuerend. episcopus * Nouensenæ ciuitatis.

* Ariocerauiorū, vel Acrotenorum, vel * Acroceràniorum.
* Nesaleæ

Acacius reuerendus episcopus Ariarathirę næ ciuitatis.

Iulianus reuerendus episcopus Coensis ciuitatis.

Proclus reuerendus episcopus ciuitatis Adraorum.

Eudoxius reuerendus Episcopus Bosphori.

Sabas reuerēd. episcopus ciuitatis Paltenæ.

Timotheus reueren. episcopus Primopolitanus.

Paulinus reuerend. episcopus Theodosiupolis ciuitatis prouinciæ Asiæ.

Paulus reuereo. episcopus Apolloniadæ ciuitatis.

Longinus reuerend. episcopus * Madinæ ciuitatis.

* Mandiae

Macedonius vir spectabilis tribunus, notarius & referendarius dixit: Eutyche reuerē. archimandrita, oblatis precibus sacratissimo Imperatori, suggessit pridèm se reperisse & reliqua, quæ in sacris scrinijs continentur.

Magnificentissimus Patricius dixit: Oblatæ preces reuerendi Eutychis monachi, perlegantur, & venerabilis tribunus & notarius & referendarius doceat, si qui obseruant pro persona agentes eiusdem reuerendi monachi. Et antequàm legerentur, Macedonius tribunus, notarius & referendarius, dixit: Obseruant, qui pro persona monachi possint dicere magnificentissimus Patricius dixit: Quid pro hoc placet reuerendiss. episcopis? Eusebius reuerendissimus episcopus Dorylei ciuitatis, dixit: Si per procuratorem dicit, me iubete recedere. Magnificentissimus Patricius dixit: Quod Imperialis præcepit authoritas, omnibus modus obseruandum est. Vndè si consentiunt reuerendissimi episcopi, vt suscipiantur hi, qui pro persona reuerendi monachi agere parati sunt, dicant. Meliphthongus reuerendissimus episcopus dixit: Tali facta accusatione, consequens est, adesse eum, qui accusatur, præsertim quia huiusmodi accusationes non sunt periculo fiunt. Nec enim leue est ac transitorium, quod vertitur, & ideò alterum pro altero decertare non licet. Quoniam igitur piissimus Imperator ex antiqua traditione consueuit orthodoxam continere fidem, & in nullo sanctas regulas irrumpere, postulamus eius referri clementiæ. Et si insserit criminali causa alterum pro altero decertare, & hoc suscipimus, præcipuè quia vniuersalem præcepit fieri Synodum. Et necesse est, maiores causas in * eum reseruare concilium. Et vocati sunt multi, & iustum est, quæ à pijssimo principe præcepta sunt, effectui mancipari. Magnificentissimus Patricius dixit: Quod sibi de hoc venerabilis tribunus notariorum & referendarius mandatum esse cognoscit, exponat. Macedonius venerabilis tribunus notariorum & referendarius, dixit: Pijssimus Dominus noster cognoscens damnatum esse prædictum virum, iussit pro eo omnibus modis directos ingredi, vt cognoscant in relectione chartarum, quæ ab episcopo ad eum dicta sunt, & quæ ab eo ad sanctissimum episcopum. Magnificentissimus Patricius dixit: Simplex est quod postulatur. Et propter hoc illi ingrediantur, & sub eorum prę- sentia preces recitentur. Et cùm ingressi fuissent, & stetissent in medio Constantinus, Eleusinius, & Constantius reuerendi monachi, Macedonius venerabilis tribunus, notarius & referendarius, proferens sanctum Euangelium, dixit: Oportet omnia, quę mandata sunt ab eorum pietate, dicere me. Iussit igitur eos, qui dudùm præsentes fuerunt, sacratissimos episcopos, sub sacramento dicere, si verę sunt legendorum monimentorum professiones ab vtraque parte illatę. Basilius reueren-

* illud

reuerendissimus episcopus Seleucienſium Eccleſiæ, dixit: Hactenùs iuramentum episcopis neſcimus oblatum. Sed & præceptum eſt nobis à Domino Christo, non iurandum, neque per cælum, quia thronus Dei eſt: neque per terram, quia ſcabellū pedum Dei eſt: neq; per caput ſuum, quenquam iurare, quid nullus poteſt vnum capillum, qui à Deo creati ſunt, ipſe facere. Vnuſquiſque verò ſicut ante altare ſtans, Dei timorem habens præ oculis, & propriam conſcientiam mundam ſeruans Deo, quod in memoriam retinet, nullatenùs habet intermittere. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Sicut ſemel dictum eſt, precum lectio ſequatur. Et per eundem deuotiſſimum exceptorem recitatum eſt: Piiſſimis & fideliſſimis amicis Christi, Imperatoribus noſtris, Theodoſio & Valentiniano patribus patriæ Auguſtis, Eutyches archimandrita: In omnibus mihi poſt Deum & ſalutis & veritatis maniſeſtatio facta eſt vera pietas, in nulla re prætermittens inquiſitionem facere eorum, quæ vel de fide, vel aduersùs me calumnioſè nota ſunt. Geſta enim, quæ ſunt compoſita à reuerendiſſimo archiepiſcopo Flauiano aduersùm me, legi heſterno die, & reperi contraria his, quæ acta ſunt, contineri inchartis. Nec enim, quæ ipſe ad me locutus eſt, iacebant in eis: neque, quæ ego locutus ſum, inſeruerunt eidem monimento. Supplico igitur veſtræ ſerenitati, conſuetè orthodoxæ fidei patrocinanti, & meæ paruitatis opinioni, vt dignetur præcipere beatiſſimos epiſcopos, qui in hac cauſa tunc reſederunt, & notarios reuerendiſſimi epiſcopi Flauiani, & reuerend. clericos, qui ad me directi fuerant, vocantes vt occurrerem, & reuerend. diaconum Athanaſium reuerend. epiſcopi Baſilij, conuenire in præſentia ſanctiſſimi epiſcopi Thalaſſij, quatenùs interrogati dicant, omni cum veritate *ſcriptis, quid nouerint: vt hoc conſecutus, more ſolito laudans gratias agam Domino & Deo omnium Christo & veſtræ ſemper pietati. Idem deuotiſſimus exceptor dixit: Eſt in recitata prece etiàm diuina annotatio ſacratiſſimi & piiſſimi Imperatoris noſtri. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Summa cum veneratione percurratur. Et per eundem deuotiſſimum exceptorem recitatum eſt: Deponant apud reuerend. epiſcopos non ſolùm, qui dudùm conuenerant, verùm etiàm & reuerendiſſimum epiſcopum Thalaſſium, vt omnibus his præſentibus, quos ſupplicatio loquitur, negocij veritas inquiratur. Flauianus reuerend. epiſcopus dixit: Reuerendi diaconi & notarij, Aſterius & Ætius, Nonnus, Aſclepiades, Procopius, præſtò ſunt. Cumque in medio ſteti ſſent, Aſterius, Ætius, Nonnus, Aſclepiades, Procopius, notarij Flauiani reuerend. epiſcopi, magnificentiſſimus Patricius dixit: Præſentibus omnibus monimenta ex ordine relegantur. Et priùs quàm offerantur, Ætius reuerend. diaconus & notarius dixit: Neſcimus per veſtigia veſtra, cur vocati ſumus.

*Iuramenti

Magnificentiſs. Patricius dixit: Religioſiſs. diaconi & notarij reuerend. epiſcopi Flauiani, monimenta in hoc negocio celebrata offerent relegenda. Aetius diaconus & notarius dixit: Neque cauſam ſcimus, pro qua hic aſſiſtimus, neque pro quo geſtorum exiguntur monimenta. Hac de re diſſerimus, & ſupplicamus ſcire, pro quo adſtamus, & reſpondere debemus. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Geſta quæ in cauſa Eutychis monachi acta ſunt: inquirimus publicari. Ætius diaconus & notarius dixit: Accuſatio enim aliqua aliquandò talis aduersùm nos emerſit. Magnificent. Patricius dixit: Cauſam requirere iuſſus ſum, & propter hoc neceſſaria eſt geſtorum oblatio. Cur ergò dilatione & calliditate vteris? Ætius diaconus & notarius dixit: Qui exordium inquiſitionis negocio præſtitit & originem, det nobis tempus reſpondendi, vtrùm proferamus, aut non proferamus. Magnificentiſſ. Patricius dixit: Vos geſta excepiſtis, à vobis ergò offerenda ſunt. Aetius diaconus & notarius dixit: Quis eſt accuſator? Seleucus reuerend. epiſcopus dixit: Preces Eutychis archimandritæ lectæ ſunt nobis, continentes, quòd peruiderit geſta, & depræhenderit in eis non contineri, quæ in ſancta ſynodo acta ſunt. Iuſtum ergò nobis hoc videtur, vt proferantur illa munimenta, quæ legiſſe ſe aſſeruit, & ex eis cauſæ fieri examinationem.

Magnificentiſſimus Patricius ad Ætium dixit: Authenticis monimentis opus eſt, in quibus ſubſcriptiones epiſcoporum continentur. Propter quod (vt ſæpe interlocutus ſum) hæc à notarijs proferantur. Aetius diaconus & notarius dixit: Dignetur magna & ſancta ſynodus, & veſtra magnificentia tempus nobis dare, de quibus volumus dicere. Nec enim ſinè periculo nobis eſt. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Monimenta priùs conuenit publicare. Poſtmodùm enim, ſi quid dicere deſideras, facultas tibi præſtabitur. Aetius diaconus & notarius dixit: Nihil incongruum, neque inlicitum poſtulamus. Et præ omnibus magnificentia veſtra cognoſcit, & ſicut dixi, quia non de paruo nobis eſt periculum. Audiuimus autem, quia interpellatio aduersùm nos facta ſit à quodam apud piiſſimum & Chriſto amantiſſimum (& qui à Domino Deo conſeruatur) Imperatorem. Supplicamus has nobis declarati abiectiones, & cauſas agnoſcere, & perſonam ſtatui, & manifeſtam accuſationem aduersùs certas perſonas fieri, atque ità reſpondebimus, & nos defendemus, præſumentes de veſtra iuſtitia. Magnificentiſſimus Patricius dixit: Aduersùs vos interim nihil depoſitum eſt, ſed geſta quæruntur, quæ ſic (vt ſæpius dictum eſt) à vobis offerenda ſunt. Aetius diaconus & notarius dixit: Monimentorum acta nos deducunt in medium.

Iniuſtæ interpellationes. Iuſtæ petitiones.

Neque enim ab alijs scripta sunt. Magnificentissimus Patricius dixit: Nè aliqua suspicione perculsus, hæc proferre formides. Aetius diaconus & notarius dixit: A me tale aliquid nec dictum, nec gestum est. Magnificentissimus Patricius dixit: Monimenta proferantur. Et priusquàm offerentur, reuerend. episcopus huius inclytæ ciuitatis, dixit: Cognoscitis, quia tunc sancta Synodo congregata, & voces ab vtraque parte vos excepistis? Et subtiliter cognoscitis, quæ à vobis scripta sunt. Et si hæc vera sunt, expressìm, & cum DEI timore timore dicite. Sin verò aliqua falsa sunt, quasi ante tribunal Christi nolite mentiri, & falsarium non taceatis. Hæc ità interloquente reuerendissimo episcopo, magnificentissimus Patricius dixit: Propositum reuerend. episcopi nouimus, quia propria conscientia fisus, interfatus est religiosiss. notarios gesta proferre, & docere de omnibus veritatem. Quapropter gesta (sicut sæpiùs dictum est) offerantur. Aetius diaconus & notarius dixit: Admonitio sanctissimi & beatissimi archiepiscopi nostri, oultræ tribuit voluntati, quatenùs inter acta veritatem dicamus. Si ergò * nobis dicentibus digni fide constabimus, & confitebimur & proferemus, & veritatem dicemus. Magnificentissimus Patricius dixit: Munimentorum lectio celebretur. Aetius diaconus, & notarius dixit: & sanctam synodum, quæ tunc fuit præsens, præcipere nobis proferre monimentorum seriem. Reuerendissimus episcopus Seleuciæ dixit: Semel sanctissimo archiepiscopo nostro iubente proferri monimentorum gesta, nullam dilationem in proferendis actis conuenit fieri. Et, quasi si a reuerendiss. episcopis dictum sit, hęc eadem omnes dicimus. Magnificentissimus Patricius dixit: Dum singula capitula releguntur, quid in his repræhensibile probat pars reuerendi monachi, prosequatur: & rescripta, quæ penès se habet pars prædicti reuerendi monachi, oblata lectione, cum gestis authenticis conferantur. Et cùm vtraque pars obtulisset monimenta, Aetius diaconus & notarius dixit: Si iubet magnificentia vestra, habemus aliquid dicere: Didicimus, quòd per supplicationē docuit reuerend. Eutyches, se gesta recensuisse, & exindè causas pro suis assertionibus reperisse, hæc acta petimus. Quo dicente, magnificentissimus Patricius dixit: Propter hoc, conferri authenticis gestis rescripta diximus. Aetius diaconus & notarius dixit: Petimus agnoscere, vtrùm authentica sint, an exemplaria, aut si quid tale ab aliquo ei est præstitum. Magnific. Patricius dixit: Reuerend. Constantinus, si hæc quæ profert, exemplaria sunt aut authentica, doceat. * Aetius diaconus & notarius dixit: Exemplaria sunt. Magnificentiss. Patricius dixit: Nunc lectio subsequatur. Et priusquàm legerentur, Aetius diaconus & notarius dixit: Petimus considerare seriem gestorum, quę ab eis offertur, vt cognoscamus, cuius manus sit, vel à quo data sit, aut si à notarijs sit edita. Suscipite nostras petitiones, quæ non sunt incongruę. Magnificentissimus Patricius dixit: Si authenticis gestis schedæ non concordant, hæc iustè posteà requirentur.

for. Constantinus

Satis prudēter Aetius manus proprietatem

quærebat agnoscere vt videret, an aliquis notariorū Eutychis demētiæ consentiret

Aetius diaconus & notarius dixit: Nihil prohibet. Semper iudicastis, & iudicando claruistis.

Magnificentissimus Patricius dixit: Superfluis prætermissis, lectio celebretur. Et relecta per Asterium deuotissimū exceptorem authentica scheda, à notarijs oblata, & ab alio collatis exemplaribus, prolatis à parte Eutychis reuerend. presbyteri & archimandritæ, relecta sunt, & ab exordio recensita sunt prima & secunda acta, quæ & in monimentis ità inserta sunt: Consulatu Flauiorum Zenonis & Posthumiani venerabilium consulum, sub die sexto Idus Nouembris in amica Christi & regia vrbe Constantinopoli * Roma. Et reliqua. Et postquàm lecta sunt prima & secunda actorum series, & suppletis depositionibus reuerend. episcoporum, Aetius diaconus & notarius dixit: Petimus sanctam & magnam synodum interrogari, auditis proprijs vocibus & gestorum serie, nè aliquid falsatum sit vel corruptum. Magnificentissimus patricius dixit: in hoc ipso quod tacent, consentire monstrantur. Vndè conuenit & reliqua recenseri. Et per eundem deuotiss. exceptorem tertia gestorum series est relecta, quæ est & monimentis inserta. Et relecta prosecutione viri religiosiss. Ioannis presbyteri & defensoris, Constantinus diaconus & monachus dixit: Ità non est dictum per vestigia vestra, vt continet. Idem deuotiss. exceptor, repetita eadem lectione, relegit: Et si alicubi contigit, aliqua ab eis in aliquibus verbis falli, aut errari, hoc neque accusare, neque suscipere, solas autem scripturas scrutari, vt firmiores sanctorum patrum expositionibus. Dum lectum fuisset, Constantinus reuerend. diaconus & monachus, dixit: quoniam diuersis modis locuti sunt sancti patres, & omnia suscipio. In regula autem fidei non suscipio, & quandò perturbatio & insinuatio facta est. Constantinus reuerend. diaconus & monachus, dixit: Hoc rogo, vt qui egressi sunt, & andieruot ab archimandrita cum integra conscientia, quasi in præsentia Domini, quæ audierunt, cum veritate dicant, præiudicio minimè generato archimandritæ. Et ex mea prosecutione rogo reuerend. clericos, qui interfuerunt, deponere, quę ab eo audierint, vt religiosum diaconum Athanasium. Seleucus reuerend. episcopus dixit: Ante prosecutionem fratris Constantini, qui in persona directi sunt ipsis, qui precem porrexit, promiserūt omnia, quæ ipsi dixerunt, rata habere eorum archimandritam, & petimus vocem præiudicantem non facere præiudicium monumentis actorum. Constantinus diaconus & monachus

monachus dixit: Supplico illud auferri, quod est in regula fidei, quia in perturbatione nesciens sum locutus. Seleucus reuerendus episcopus dixit: Quia, cùm quies esset ante perturbationem, hanc vocem frater Constantinus deposuit, attestantur & sanctissimi episcopi, necnon & ipsorum potestas. Magnificentissimus Patricius dixit: De postulatione vtriusque partis, quid considerandum putant, reuerend. episcopi Thalassius & Eusebius dignentur dicere. Reuerend. episcopus Thalassius dixit: Non potest directus à reuerend. monacho certa quidem de his, quæ ipse voce sua confitetur, suscipere in certa autem minimè suscipere. Reuerendus episcopus Eusebius Ancyranorum ciuitatis, dixit: Et mihi similiter placet, vt qui personam religiosi archimandritæ suscepit, omnia ei firma consistant, quę ex eius voce prolata sunt: & non in parte velle ea teneri, in parte verò quæ dicta sunt, improbare. Magnificentiss. Patricius dixit: Reuerend. Ioannes presbyter & Andreas, quæ cognoscunt se ab Eutyche monacho audisse, memores suæ opinionis, exponant. Et cùm in medio stetissent Ioannes reuerend. presbyter & defensor sanctæ ecclesiæ huius gloriosæ ciuitatis, & Andreas reuerend. diaconus, Constantinus diaconus & monachus dixit: Non diximus, quia complacent omnia archimandritæ, quæ dico. Magnificentissimus Patricius dixit: Voces tuæ in monimentis continentur. Seleucus reuerend. episcopus dixit: Veniens magnificentissimus referendarius, directus à pijssimo & Christi amico Imperatore nostro, deposuit in propria persona archimandritæ Eutychis directos Constantinum, & qui cum eo sunt, suscepturos omnia, quæ in eum inferuntur. Magnificentissimus Patricius dixit: Verba similiter tua eisdem monimentis cōtinentur. Et adiecit Religiosus presbyter Ioannes, quę ab Eutyche reueren. monacho audiuit, exponat. Et priusquàm exponeret, Meliphthongus reuer. episcopus dixit: Ex prouidentia quadam in exordio statim, accusatione instante, commemoraui, & dixi, quia non de qualibetcūque re accusatio commoueretur, neque per procuratorem tam periculosa causa tentari aut fieri debet: sed necessaria est & accusari præsentia, legibus hoc præcipientibus. Si verò fortè videtur pijssimo principi, per procuratorem venulari criminale negocium, & accusare sinè periculo, & hoc constituerit, innotescat ipsi. Et necesse nos erit in omnibus Imperatoris Christi amici cedere iussioni. Reuerend. episcopus Seleucus dixit: Firmitatem tenentibus etiam his, quæ & hodie acta sunt, ex prosecutione magnifici referendarij, & consensu sanctorum episcoporum, & magnificentissimi, & gloriosissimi exconsulis & patricij Florentij, exponant & reuerend. Ioannes presbyter & Andreas diac. quæ nouerunt. Ioannes reuerend. presbyter & defensor, dixit: Ea quidem, quæ professus sum, & sanctissimo & DEO amabili concilio sunt relecta, præsente & magnificentissimo, & per omnia gloriosissimo exconsule ac patricio Florentio, quoniam hęc veritate subsistunt, hoc & religiosissimus diaconus. Quo dicente, Constantinus diaco. dixit: Non omnia sunt relecta. Idem Ioannes reuerend. presbyter & defensor, dixit: Etiàm, ecce hoc dico. Constantinus reuerend. diaco. dixit: Ego vnum verbum dixi perturbatus, & scriptum est. Quo dicente, reuerend. episcopus Thalassius dixit: Sufficiebat quidem & opinio Ioannis presbyteri. Quoniam verò euangelium nobis omnibus est antè positum, rationabile est, & ipsum super his, quæ dicit, coram euangelio roborare. Idem Ioannes reuerend. presbyter & defensor subiungens, dixit: Quoniam verò hæc veritate subsistunt, & ex eo quod placuit aduersario debitare, maiore ea vinculo veritatis obstrinxi, & hoc agnouit DEO amabile sanctumque concilium ex eo, quòd posteà verba propria refutare tentauit. Sed quoniam oportet perfici lectionem, & satisfieri mihi & consequentibus, quatenùs cognoscam ea, quæ dicta sunt à reuerend. Archimandrita Eutyche, & si conuenientia dixi his, quæ tunc à me dicta sunt, aut denegem, si à me non cognosci contigerit, peto vestram Deo amabilitatem, & plenissimam fieri lectionem, vt & cuncta perspiciam propter reuerentiam sancti euangelij, quod vestra Deo amabilitas proposuit, & verbum consequar veritatis. Magnificentissimus Patricius dixit: Rursùs Ioannis presbyteri voces ex monimentis repetantur, vbi aliqua ab Eutyche se audisse confessus est. Et per eundem deuotissimum exceptorem denuò voces Ioannis presbyteri recitatę sunt Religiosus Ioannes presbyter & defensor, dixit: Ante hoc reuerend. Eusebio episcopo interpellante vestram sanctitatem in synodo, & accusante reuerend. Eutychen presbyterum & archimandritam, & libellum scriptis porrigente, declarantem ægrotare eum hæreticorum passione, & postulante euocari eum ad vestram sanctitatem, & satisfacere pro his, quæ ei ab eo ingerebantur, prouidēs vestra in circūscripta sapientia præcipit, peruenire me & reuerend. Andream diaconum ad monasterium ipsius, & euocare eum ad satisfaciendum. Quo facto, peruenientes ad eum in monasterio ipsius libellos ei legimus, & exemplaria eorum dedimus, & accusatorem manifestauimus, & nunciauimus, ei vestræ sanctitatis euocationem, pro satisfactione apud beatitudinem vestram. Qui occurrere quidem, & satisfacere modis omnibus abnegauit, dicens, hoc apud se decretum ex diffinitione quadam ab initio contineri, vt nullo modo alibi à sua congregatione discederet, sed quodammodò eum velut in sepulcro degere in monasterio. Cognitum vero per nos sanctitati vestræ fieri postulauit, quia Deo amantissimus episcopus Eusebius

Sequentia ante habētur post tertiam actionis initium.

Eusebius olim inimicus eius existens, detractioois atque iniuriæ gratia, hanc accusationẽ aduersùs eũ cõflauerit. Paratũ enim se esse dicebat expositionibus sanctorũ Patrũ, qui in Nicæno & Ephesino cõgregati sunt, cõsentire & subscribere eorũ interpretationib' fatebatur. Si verò alicubi contigerit, ab ipsis in aliquibus verbis vel falli, vel errasse, hoc neq; accusare, neq; suscipere, solas autẽ scripturas inquirere, sicut patrum expositionibus firmiores. Post inhumanationem verò DEI verbi, id est, post Natiuitatem Domini oostri IESV CHRISTI, vnam naturam adorare, & hanc DEI incaroati & inhuamanati. Et de huiusmodi codicem proferens, legebat, Addebat autem detractionem quandam contra se vbique diffusam, quasi ipse dixerit, quòd de cælo carnem Deus verbum deduxerit, se verò liberum esse ab huiusmodi detractione. Ex duabus verò naturis adunatis secundùm sobsistentiam factum Dominum oostrum IESVM CHRISTVM, neque didicisse io expositionibus sanctorum patrũ, neque suscipere, si contigerit ei aliquid huiusmodi à quolibet relegi: quoniam dioinæ scripturæ, sicut dicebat, meliores sunt sanctorum patrum doctrinis. Et hæc dicens, confitebatur perfectum Deum esse, & perfectum hominem, qui natus est ex Maria virgine, non habentem carnem consubstantialem nobis, Hoc autem mihi colloquens, dixit. Sanctiss. archiepiscopus dixit: Hæc eadem solus audisti, an & qui tecum directus est, Andreas diaconus: Reuerend. Ioannes presbyteri & defensor dixit: Cùm ista mihi mandaret vestræ suggerere sanctitati præsens erat & reuerend. diaco. Andreas. Et postquam lectum est, Ioannes reueren. presbyteri & defensor, dixit; Scit & vestra magnificentia, & Deo amabilis & sancta synodus, quoniam impossibile est, eisdem verbis vti eum, qui dirigitur enunciationem aliquibus intimare. Nec enim hoc vel probatissioiorum rhetorum aliquis forsan efficit, aliena verba deferre, & aliquibus deportare. Veruotamen quandò hæc à reueren. archimandrita Eutyche inquirebam, præseos fuit & reueren. Andreas diaconus, & in super reuerend. Athanasius diaconus. Ego autem eo tempore commemoratorium faciens apud meipsum, vt putabam, quæ ille dixit, custodio, atque apud me habeo. Oportuit autem eundem reuerend. archimandritam Eutychen esse præsentem his, quę hodiè per aguntur præ confusione mea. Hoc enim & à vestra incircunscripribili prudentia credidi comprobari, vt ipse, qui dixerat mihi, præsens hic, quę à me dicebantur, audiret: & interrogatus, contradiceret sermonibus meis, aut consentiret eis. Nec enim puto religiosum virum propositis sanctis euãgelij verba mea destruere, quę tunc ipse locutus est, maximè cùm & pręsens reuerendissimus Diaconus Constantinus aliquandò quidem consentit his, quæ à me dicuntur, aliquandò autem & suspicatur, & aduersatur his, quę à me dicta sunt, Et rogo, nè satis à me expressiùs verba quęrantur, quę ille locutus est, Nec enim hoc quisquam facere potuit, ipsis prorsùs verbis redintegrare alicuius eloquia, Donscriptos autẽ à me sermones tunc in * commemoratorio iubete relegi, Magnificentissimus Patricius dixit: * Cõmemoratorium, quod postulat, relegatur, & conferatur professioni, quę gestis cootinetur, vt si qoid ex sensu vel ex verbis dissonat, agnoscatur. Et priusquàm legeretur, Ioannes reuerend. presbyter & defensor, dixit: Rogo primum, vtrùm diaconus Aodreas & reuerend. diaconus Thalassius pręsentes dicant, si consonant his, quę iam lecta sunt, & à me iampridem exposita. Magnificentissimus Patricius dixit; Interim lectio subsequatur. Et cùm protulisset * commentarium reuerend. Ioaones presbyter & defensor, per eundem deuotissimum exceptorem relectum est: Ante hęc religioso Eusebio episcopo in concilio vestrę beatitudinis interpellante; & accusante Eutyhen reuerend. presbyterum & archimandritam, & libellum contra eum dante, quo indicatur heretica eum ęgrotare perfidia, ac postulante eundem reuerend. archimandritam accersitum, satisfacere de ijs, quę ei ab impingebantur, prouidens catholicę fidei incircunscriptibilis vestro prouidentia, abire ad illum pręcepit me & reuerend. diaconum Andræam, & vocare eum satisfacturum, Hoc autem facto, nobisque ei in suo monasterio pręsentatis, relectaque ei accusatione cõscripta, atque exemplaribus traditis, accusatoreque etiàm declatato, & euocatione ad satisfactionem apud vestrum Deo amabile sanctumque concilium memorata, huc quidem veoire, & his, de quibus inclamatur, occurrere, modis omnibus distulit, dicens decretum sibi, & diffi nitione quadam ab exordio conseruatum, nusquam alibi à congregatione discedat, propt ereà quòd velut in sepulcro quodã io monasterio degat: innotescere verò per nos vestrę sanctitati postulauit, quòd olim inimicus eius existens Deo amantissimus Eusebius iniurię & derogationis gratia hanc cõtra eum accusatinem instituit: ipse enim sequi se expositiones sanctorum & beatissimorum patrum, qui in Nicæno atque Ephesino concilio fuerunt, & sobscribere, eas paratum esse promittit. Si verò fortè alicubi (vt dicebat) circa aliqua verba vel erra uerũt patres nostri, vel falli potuerunt, ea se (quòd ad ipsum attinet) oeque accusare, neque suscipere, sed solas diuinas scripturas scrutari de huiusmodi, vtpotè firmiores. Dicebat autem memoratis aliquibus, vanas contra se derogatiooes dispersas, quasi Deus verbũ carnem de cęlo deduxerit, alienum se autem ab huiusmodi derogatione. Nam post incarnationem Dei verbi,

* commentario
* Commentarium
* cõmmemoratorium

verbi, hoc est, post natiuitatem Domini nostri IESV CHRISTI, vnam naturam adorare, & hanc DEI incarnati atque inhumanati, & de hoc codicem proferens, relegebat. Duabus enim de naturis post vnitionem Domini nostri IESV CHRISTI disputare, neque didicisse in expositionibus patrum, neque suscipere, si contingat ei forte tale aliquid relegi, eo quòd diuinæ scripturæ (vt dixit) nullam de naturis faciant mentionem, & meliores sint expositionibus magistrorum. Et hæc dicens, addebat quoniam Deus perfectus, & homo perfectus est natus ex virgine. Magnificentissimus Patricius ad Constantinũ monachum dixit: Secundùm narrationem * commemoratorij, an secundùm monimentorum seriem locutum fuisse reuerendissimum monachum Eutychen clericis dicis? Constantinus reuerend. diaco. & monachus, dixit: Quicquid allegauerunt, qui audierunt, hoc suscepit archimandrita cum veritate. Magnificentissimus Patricius dixit: Andreas, quæ ab ipso monacho audiuit, edicat, relectis priùs eius vocibus ex monimentis gestorum. Et priusquam legerentur, Eleusinius reuerend. monachus dixit: Non habentem carnem consubstantialem nobis, hoc mihi in locutione dixit, sed in prolato ab eo * commentario non continet. Magnificentissimus Patricius dixit: Quid ad hæc dicit religiosus Ioannes? Ioannes reuerend. presbyter & defensor, dixit: Sanctas scripturas proposuit nobis humilibus vestra beatitudo & vestra magnificentia: & quę habet * commemoratorium meum, ista & confessio in gestis: & si contigit in sermonibus ea dissonare, non scio quid dicere. Magnificen. Patricius dixit: Sed non est modicum, quod dicitur immutatum. Ioannes presbyter & defensor, dixit: Et quis potest aliena verba redintegrare cuilibet, sed magis ipsum intellectum, quē dixit? Quo dicente, Magnific. Patricius dixit: Quid ergo istum in hac parte dixisse confirmas? Ioannes religiosus presbyter & defensor dixit: Quid enim extat ambiguum de consubstantiali? Dixit, quia matri cõsubstantialis est, non dixit, nobis hominibus. Aut vbi vultis, iuro quia dixit, consubstantialis matri est, non nobis consubstantialem habet carnē. Magnifi. Patricius dixit: Rursùs hæc pars tam de monimentis, quã de * cõmemoratorio relegatur, & reue. Ioannes specialiter fateatur, quid in hoc ab eo audierit. Quo facto, Ioãnes reue. presbyter & defensor, dixit: Istud mihi soli disputans dixit, quoniam consubstantialem nobis carnem nõ habet, sed matri. Magnificentiss. Patricius dixit: Oblitus es, quæ audisti, & propterea hęc * commemoratorio non indidisti? Ioannes religio. presbyter & defensor, dixit: Quoniam præsentes mecum viri reuerend. diaconi nõ audierunt, quæ mihi seorsùm dicta sunt, propterea hæc non indidi * commemoratorio. Constantinus diaconus & monachus dixit: Et hoc rogamus, vt reuerend. diaconi veniant, & cum veritate profiteantur, quæ audierunt ab archimandrita: &, si semotim illi locutus est. Magnificentiss. Patricius dixit: Sicut superius interlocutus sum, præsente Andrea voces ipsius publicentur. Et per eundem virum deuotissimum exceptorem ex eisdem gestis relecta sunt: Sanctissimus archiepiscopus dixit: Dicat reuerend. diaconus Andreas, si hæc audiuit à reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche dicta. Reuerend. diaconus Andreas dixit: Secundùm preceptum vestræ sanctitatis iuimus ad reuend. presbyterum & archimandritam Eutychen, & locuti illi, hæc ab ipso audiuimus, quæ & reuerend. presbyter & defensor Ioannes iam professus est. Magnificentissimus Patricius dixit: Andreas reuerendissimus diaconus quid ab Eutyche audiuit, referat. Andreas reuerẽd. diaconus dixit: Quoniam Deus confidet vobis, & timor & tremor senium meum detinet, non possum à veritate excedere. Primitùs etenim directus à domino meo sãctissimo archiepiscopo Flauiano, & sanctissimo cum ipso conuentu ad reuerend. archimandritam Eutychen, ea quidem, quæcunque de euocatione edocuit reuerend. presbyter & defensor Ioannes, hæc & comprofessus sum, & conscius sum. De consubstantiali autem cùm interrogationē faceret reuerend. presbyter & defensor Ioãnes reuerend. archimandritę Eutychi, vtrùm dicat consubstantialem patri Deum verbum secundùm Deitatem, & consubstantialem nobis secundùm humanitatem, inquit archimandrita Eutyches, dicens: Symbolum quemadmodùm habet? Dicit dominus Ioannes, quia anathema consubstantialem patri habet tantùm. Opposuit archimandrita Eutyches, dicens: Ità ergò habe & tu, quoniam & ego ità teneo. Aliud quid nescio in hoc negocio. Magnificenti. Patricius dixit: Semotim tamen aliquid Ioannes cum Eutyche monacho & absente locutus est? Andreas diaconus dixit: Quędam locutus est per vestigia vestra, quę ego non audiui. Magnificentiss. Patricius dixit: Nunc reueren. diaconus Athanasius adueniat. Et cùm stetisset in medio Athanasius diaconus, magnificenti. Patricius ad eum dixit: Propositum tuum considerans, cum veritate dic, quid monachum Eutychen Ioanni viro reuerend. vel Andreę dixisse cognoscis? Athanasius reueren. diaconus dixit: Quoniam de anima est sermo, & non est absque periculo, non proferẽti veritatem, quę comperi, hęc & dico. Non sum directus ego pro hac causa cum Deo amantissimo presbytero Ioanne, vel Andrea reuerend. diacono: vocatus tamen à prædicto Deo amãtissimo presbytero & defensore Ioanne, tanquàm eo sibi præsente & audiente, quę ab eo dicta sunt, & requisitus à sanctissimis episcopis, professus sum, quia hæc & ego præsens ibi audiui, quæcunque & ipse professus est. Sed & nunc hoc commemo-

* Cõmẽtarij
* cõmemoratorio
* cõmemoratorium.
* commemoratorio.
* cõmẽtario
* cõmẽtario

commemoratorio relecto, quod tenebar prædictus Deo amantissimus vie, cognoui omnes alios sermones, solùm verò de consubstantiali non agnoui. Sed tunc eodem presbytero interrogante archimandritam, ac dicente, quia confiteris Dominum consubstantialem quidem patri secūdùm diuinitatem, cōsubstantialem verò nobis secundùm humanitatem, idem archimandritā dixit: Symbolū quemadmodùm habet? Deindè respondens presbyter, ait: Consubstantialem patri. Dicit ille: Ità habeto, quia & ego ità habeo. Magnific. Patricius dixit: Sermocinationes tamen quasdam inter se priuatim, Eutyches reuer. monachus & Ioannes reue. presbyter habuerunt? Athanasius reuer. diaconus dixit: Non intēdi per vestigia vestra. Eleusinius reuer. monachus dixit: Precamur virū reuer. Athanasiū diaconū, requisitū, profiteri de ijs, quibus in secunda interrogatione repræhendit virum reuer. presbyterum Ioannem. Docuit nanq; quòd post primam professionem alia iterùm legebantur, & repræhendit, protestans quòd nō sunt scripta hæc, q̄ professus est, priùs, qn̄ venit de monasterio, siue hæc siue alia: sed posteà congregatione habitā, & iubente sanctissimo archiepiscopo acta gestorum proferri, in quibus professus est Deo amantissimus Ioannes presbyter, relectis eis, repræhendit reueren. diaconus Athanasius, dicens: quia hæc nō audiui. Magnific. Patricius dixit: Ioannis voces ex monimentis relegantur: & quod ampliùs de ijs Athanasius paratus est docere, prosequatur. Et cùm iterùm recitatæ fuissent, idem Ioannes reuerend. presbyter & defensor dixit: Præcedens reueren. diaconus Andreas, nec non & reueren. Athanasius diaconus, omnibus, quæ à me dicta sunt in commemoratorio, consenserunt, præter consubstantialem, vt dixerunt: & hoc profitentes, qualiter dictum est à reuer. archimandrita, & poterit intelligere & venerabile sanctumque hoc concilium & vestra magnificentia, quia hoc ipsum, quod dixerim, quoniam scis Deū consubstantialem patri secundùm diuinitatem, & consubstantialem nobis secundùm humanitatem, quia hoc ipsum quod econtrario interrogauit, dubitationis erat signum. Et precor vocem reuerend. diaconorum, quæ cōtinet omnem professionem meam factam in *commemoratorio, iam nullatenùs euerti debere. Magnific. Patricius dixit: Athanasius, quod requisitus est, dicat. Athanasius reuerē. diaconus dixit: In tertia discussione hæc professio, quæ nunc deposita est à presbytero, relegebatur in secretario, & nouum hunc sermonem accepi, qui in fine positus est, vbi dicit, non habentem carnem consubstantialem nobis, & contradixi. Dixit enim idem presbyter Ioannes: Hoc mihi soli locutus est. Magnific. Patricius dixit: Absente te tamen, singulatim aliquid cum illo sermocinatus est? Athanasius reuer. diac. dixit: Non vidi: Ioannes reueren. presbyter & defensor, dixit: Quoniam quidē omnia, quæ à me dicta sunt, & secundò & tertio requisiti reuer. diacones confirmauerunt proprijs vocibus, & vester Deo amabilis sanctus conuentus à vestra magnificentia & audiuit, & cognoscit. De consubstantiali autem, quoniam vir reueren. diacon. Athanasius dixit, nouū se comperisse sermonem, sed & cōturbationem etiàm quandā cōcitasse, hoc etiàm ego confiteor: semotim enim hoc dixi eum retulisse mihi, quod quidem & dixit. Quia verò & ipsi ex parte audierint me ei dicētem, quia scis eū patri consubstantialem secundùm Deitatē, & consubstantialem nobis secūdùm humanitatem, etiàm ipsi proprijs vocibus affirmauerunt. Completis autē primis gestis, Marinus lector & notarius Cæsareeñ. ecclesiæ Cappadociæ primæ, relegit. Magnific. Patricius dixit: Pars gestorum reliqua relegatur. Et per eundem virum deuotum exceptorem relectum est. Reueren. presbyter & defensor Ioānes, dixit: In eodem tempore collocutionis nostræ. Et reliqua tertiæ cognitionis. Et cùm relectum fuisset, Constantinus diaco. & monachus ait: Hoc non dixit, q̄ nisi conspirraueritis mihi, & humiliauerit me episcop', postmodùm etiàm vobis imponet. Hoc non dixit per vestigia vestra. Constantinus diaco. & monachus ait: Quoniam neq;, qui directi sunt, hìc sunt, neque presbyter archimādrita in præsente reperitur, si iubetis, hoc transeat. Magnifi. Patricius dixit: Patricius, qui simul cum Petro ad monachum iuit, hìc esse dicitur. Dicite ergò: Vultis istū interrogari, an reue. Martinum? Eleusinius reuer. diac. & monachus, dixit: Necessaria pertractate per vestigia vestra. Magnifi. Patricius dixit: Nè fortè aliter gesta continent, quā ipsa veritas de hac parte non dicitis? Constantinus diac. & monachus dixit: Non habent aliter per vestigia vestra in hac parte. Magnifi. patricius dixit: Sequentia relegātur. Et per eundē virum deuotum exceptorē de eadem scheda relectum est: Sanctus archiepiscopus dixit: Quod antē contineretur, reuer. presbyter & archimandrita Martinus in tomo retulit. Et reliqua. Et postquā lecta sunt, Aetius diac. & nota. dixit: Precamur præsentē sanctū conuentum, sed & vestrā magnificentiā, interrogationem adhiberi viris reuer. clericis, quorū nobis mentionem præsens lectio gestorū cōtinuit, & proferri, nè quid dubitēt super his, q̄ relecta sunt, & ab eis tunc exposita, id est, Mamæ presbytero, Theophilo, Memnoni, & Ioanni presbytero & defensori, Andreæ & Athanasio, diaconis. Magnifi. Patricius dixit: Nunquid ambigentibus illis, præsens requisitio proponitur viro reuer. Eutychi monacho, cujus & homines in præsenti stant? Et addidit. Reliqua relegantur. Et per eundē virū deuotum exceptorē relectum est: Die sabbati, quæ est 20. mensis Nouembris. Et reliqua. Et cùm

* commentatio

Plenè habetur istud suprà, actio ac quinta Constantinopolitanæ synodi, recitatum in Chalcedonen.

lecta fuissent, Constantinus diac. dixit: Rogamus interrogari eos, si hæc audierunt. Magnifi. Patricius dixit: Theophilus, professionibus suis publicatis, si hæc eum audisse vel dixisse scit, dicat. Et cùm in medio stetisset Theophilus vir reuer. presbyter, dixit: Directus ego & presbyter Mamas à sanctiss. archiepiscopo & à sancto conuentu, peruenimus ad monasterium viri reueren. archimandritæ Eutychis. Et primùm quidem hæc, quæ nuper relecta sunt, cœpit dicere. Posteà verò noluimus cum ipso certare, sicut coram Christo compulit nos, & propria voce dixit: Quoniam impossibile est, dicere me Christum ex duabus naturis. Neq; enim de natura disputo Domini mei. hæc ergò ipsa quæ relecta sunt, audientes ex ore viri reueren. Eutychis, professi sumus. Et neq; additamentum, neq; ablationem aliquam fecimus. Constantinus monachus dixit: Aliud nihil audiuit?

Magnific. Patricius dixit: Extra hæc, quæ confessus es, nihil aliud audisti? Theophilus vir reuer. presbyter dixit: Dicebat, quia & patrum expositiones sequor. Ista dixit. Magnific. Patricius ad monachos dixit: Quid ampliùs requiritis? Constantinus monachus & diaconus dixit: Supplicamus & dominum Mamam dicere. Magnific. Patricius dixit: Similiter & reuerend. Mamas, quæ cognoscit, profiteatur. Et antequàm profiteretur, Eleusinius diaconus & monachus, dixit: Ipse confessus est, quoniam dicebat, & patrum expositiones sequor. Et non est insertum in gestis. Magnific. Patricius ad Theophilum dixit: Quarè in gestis nullo modo continetur, quod ab Eutyche dictum est, in tua professione, quam posteà addidisti? Theophilus reuerend. presbyter dixit: Et alia dixit per vestigia vestra, quæ in memoria non habeo. Quæ autem in mentem venerunt, confessus sum. Magnific. Patricius dixit: Quarè hoc in gestis illo tempore non inseruisti? Eleusinius monachus dixit: Certè superiùs dixit, neque additamentum, neque detractionem se fecisse. Theophilus presbyter dixit: Quæ audiui ex ore archimandritæ, hæc dixi. Si autem volunt, vt ampliora dicã, quæ non audiui ab eo? Quo dicente, magnific. Patricius dixit: Mamas presbyter (sicut dictum est) prosequatur. Mamas reuerend. presbyter dixit: Relegatur per vestigia vestra professio, quæ tunc habita est, quoniam oblitus sum. Magnific. Patricius dixit: Voces illius ex gestis publicentur, vt relectis his, quæ se audisse cognoscit, dicat. Et per eundem virum deuotum exceptorem ex gestis voces eius relectæ sunt: Sanctiss. archiepiscopus dixit: Dic nobis cuius gratia. Et cætera. Quæ postquàm relecta sunt, Mamas presbyter dixit: Ità est per vestigia vestra. Hæc professus sum, quæ mihi relecta sunt, & nihil ampliùs prosecutus sum. Constantinus diaconus & monachus dixit: Arbitror, quia cõtraria sunt sibimet, quæ dixit dominus presbyter, quantùm ex relectis professionibus Theophili & Mamæ. Magnific. Patricius dixit: Nè fortè aliter habent gesta. Eleusinius monachus dixit: Non habent aliter per vestigia vestra. Magnific. Patricius dixit: Si quid aliud est, relegatur. Et per eundem virum deuotum exceptorem, relectũ est: CONSTANTINOP. SYNODI ACTIONIS (VT VIDETVR) VII. ACTA, LECTA EPHESI, RELECTA CHALCEDONE. Congregato rursùs sanctissimo & magno conuentu, propositis sacris ac venerabilibus euangelijs, & præsidente sancto archiepiscopo nostro Flauiano in secretario episcopij, diffinita dilatione, id est, secunda feria, quæ est 22. mensis Nouembris. Et cætera. Et postquàm relecta sunt, magnificentissimus Patricius dixit: Interlocutio mea posita est, continens, quoniam requisitio oblata est presbytero Eutychi, queadmodùm credit, & quid dicit, vsq; hoc dixi. Addiderunt verò, quod non est dictum, quod & insensatum est. Et nunc igitur interrogetur, cur nunc hoc dicens, primùm aliter sapiebat. Et addidit: Quomodo hoc potui dicere, necdùm aliquid reuer. archimandrita Eutyche dicente? Reuerendiss. episcopus huius gloriosæ ciuitatis, ad notarios dixit: Quemadmodùm hæc, quæ nunc est interlocutus magnific. Patricius, gestis inserta sunt? Aetius reuer. diaconus & notarius dixit: Habemus quid de his dicere. Reueren. episcopus huius gloriosæ ciuitatis, dixit: Quis vobis hæc dictauit? Ego vobis aliquid addere dixi, aut à vobis, vel certè ab alijs hæc audientes, fecistis? Aetius diacon. dixit: Iam quasi persuasa sanctitas vestra, quòd additamentum factum est, hæc interrogat. Magnifi. Patricius dixit: Relegantur sequentia. Similiter per eundem virum deuotum exceptorem relectum est. Eusebius episcopus dixit: Sicut & anteà dixi, nullo mihi præiudicio generato ex moderna huius professione. Et cætera. Et postquam relectum est, Eleusinius diaconus dixit: Non sunt secundùm ordinem posita. Priùs libellum porrigebat, in quo fides trecentorum decem & octo patrum continebatur, sicut & in Epheso sanctus conuentus confirmauit. Et hunc offerentem libellum non suscepit Deo amantiss. episcopus. Sed & magnificentia vestra dicente, quòd suscipi oportet, nec tunc auditus est. Reueren. archiepiscopus huius gloriosæ ciuitatis dixit: Et vndè hoc certum est, quia trecentorum decem & octo patrum fidem, illa chartula continebat? Eleusinius reuerend. diaco. dixit: Oportuerat ergò suscipi eum. Eusebius reuerend. episcopus Dorylei, dixit: Coniuro vos per sanctam & homousion Trinitatem, futuro conuentui secundùm sanctionem Christi amicorum principum hoc negocium reseruari, vt ibi cum omni diligentia ostendatur Eutyches iam abdicatus sicut hæreticus, quia hæretica & sapiebat, &

sapere non quiescit. Aetius reueren.diaco.& not.dixit:Rogamus magnificentiam vestram & præsentem sanctum conuentum. Quo dicente, magnificent.Patricius dixit:Neq; Deo amantiss. archiepiscopus Flauianus de hoc ambigit,quoniam offerente libellum reuer. archimandrita Eutyche,noluit suscipere,sed vt per semetipsum responderet, interlocutus est.Reuerend. episcopus Seleucus dixit: Anticipans reuer.diac.Eleusinius,dixit libellum obtulisse sancto conuentui reuer. archimandritam Eutychen, in quo dicebat expositionem fidei contineri. Quoniam verò ante paucos dies literæ sanctiss. archiepiscopi Romanorum Leonis insinuatæ sunt nobis, continentes,quia accusauit reuereo. archimandrita Eutyches,& appellauit in tempore examinationis vestram audientiam per dationem libelli,& ideò post damnationem eum archimandritam renominauerunt quemadmodùm nunc stans & dicens de fide esse libellum, dicit illum quem tunc apud Rom.sanctiss. episcopum appellationem eum nominauit. Et hinc doceri debetis, quoniam non in eisdem permanet reuer.archimandrita. Et postulo epistolam prolatam relegi. Magnific. Patricius dixit:Postquam quieuit conuentus reuer.episcoporum obtulit mihi reuer. Eutyches exemplum libelli,quem dicebat se obtulisse sancto conuentui. Et cùm legeretur, idem vt exceptor subiunxit: Eutyches presbyter dixit:Ego non ueni disputare,sed satisfacere sanctitati vestræ,quemadmodùm sapio. Scriptum aût est in hac charta, quemadmodùm credo,& iubete eam relegi. Sanctiss.archiepiscopus dixit: Tu relege. Eutyches presbyter dixit:Non possum. Sanctiss. archiepiscopus dixit:Quarè? Tu non exposuisti? An alterius est hæc expositio? Si tua, ipse relege. Eutyches presbyter dixit: Dictatio quidem mea est, dictatio verò hæc, sanctorum patrum est. Sanctiss. archiepiscopus dixit: Quorum patrum? Dic per te.Quid opùs habes charta? Eutyches presbyter dixit: Ità credo,Adoro patrem cum filio, & filium cũ patre:& spiritumsanctum cum patre & filio. Confiteor verò & incarnatam eius præsentiam factam ex carne virginis & inhumanatum eum perfectè propter salutem nostram. Ità confiteor corã patre & filio & sancto spiritu & vestra sanctitate. Et postquam relecta sunt,Eleusinius diac.dixit:Vt coactus est per se fidẽ cõfiteri,dicit ꝙ stans in conspectu patris & filij & spiritussancti,quem adoraui,& adoro,& adoraturus sum:quia ità sapio quẽadmodùm sancti patres trecenti decẽ & octo sanxerunt,qui in Niçea,sed & sanctiss. conuentus confirmauit in Epheso, & hæc in gestis inserta non sunt. Aetius diaconus & notarius dixit: Precamur sanctitatem vestrã, sed & vestram magnificentiam, interrogationem adhiberi tunc præsentibus sanctiss.episcopis,qui & interlocuti sunt ea, quæ produxit

lingua ipsorum, & hæc manu propria confirmauerunt, si ea, quæ nunc ab his dicta sunt, eo tempore a reuerend.Eutyche dicta sunt,& si aliquid immutatum est in his, quæ gesta continent. Basilius Episcopus dixit: Vt verè dicam, ego memoriam eorum diligenter non habeo. Seleucus Episcopus dixit: Relegantur mihi voces, quibus reuer. diaconus Eleusinius ministrauit. Et cù n de tabulis voces Eleusinij relegerentur, Seleucus reueren.Episcopus dixit: Nunquid ego commemor hæc dicta a reuer.archimãdrita Eutyche. Tryphon Episcopus dixit: Sicut sub Dei veritate, sicut in gestis continetur, ità hæc locutus est ille. Longinus Episcopus dixit: Sicut gesta relecta continent,ità & ego commemoror Eutychen archimandritam dixisse. Quod autẽ dicitur modò ab Eleusinio reuerendissimo, quoniam dixit, vt trecenti decem & octo, qui in Niçea & Ephesio confirmarunt, ità ab eo ostenditur, & ex vltimis, vbi noluit confiteri Dominum nostrum Iesum Christũ consubstantialem nobis secundùm carnem factum, & sicut coram Deo ità hæc dico. Meliphthongus reuerend.Episcopus dixit: Vt coram Deo dico, quia nihil aliud comperi tunc factum, quàm nunc relectum est. Quòd verò dixit diaconus Eleusinius, quia tales emisit voces Eutyches, ipse scit,qui corda hominum scrutatur Deus, quia non audiui,nõ commemoror. Iulianus reuerend.Episcopus dixit: Et ante verba mea arguet & infidelitatem Eutychis gestorum series. Nos enim ea, quæ nunc professa sunt ab Eleusinio diacono, ignoramus. Nequeenim aliquid tale dictum est ab Eutyche. Paulus reuerend.Episcopus dixit: In veritate dico, quasi nouam sum audiens vocem, cùm hæc ab Eleusinio diacono audio. Scio autem quia, quæ continentur in gestis,vera sunt omnia, & neque vel vnius syllabæ aut additio est,aut detractio. Eudoxius reuerend. Episcopus dixit: Coram Deo dico, obstupesco nunc audiens hæc ab Eleusinio diacono. Tunc enim non est dictum tale aliquid a reueren.archimand.Eutyche,sed tãtùm quæ gestis inserta sunt. Eustochius reuerend.Episcopus dixit.Sicut corã Deo, quæ dixerunt, qui ante me sunt, hæc & ego dico. Q̃m illa tantùm scio,quæ gestis inserta sunt. Timotheus reuerend. Episcopus dixit: Quia audiui dicentem ea, quoniam ità credo,sicut patres nostri. Scit tamen & vestra magnificẽtia,quia siue sursùm, siue deorsùm, audiui eũ dicentem,ità sapio, sicut patres nostri. Valerianus reuerend. Episcopus dixit: Hæc & ego dico. Sabas reuerend. Episcopus dixit: Testis mihi est Deus, cui in die iudicij pro his ipsis redditurus sumus rationem,quoniam, quę in gestis inserta sunt, hęc locutus est archimand. Et laboraui ego, supplicans ei, vt confiteretur consubstantialem nobis, & nullo modo eum persuadere potui. Secundinus reuerend.Episcopus dixit: Extra ea, quæ gestis

Locus obscurus.

1.Par.28.b Rom.8.c

gestis inserta sunt, nihil audiui, nihil dictum est. Aurelius reuerend. episcopus dixit: Hæc quæ nunc nobis relecta sunt, priùs & illo tempore ab archimand. dicta esse commemoror. Constantinus diaconus dixit: Rogo sanctum conuentum vestrum, interrogari dominum episcopum Basilium, quid est, quod dixit, quandò dominus Eusebius episcopus insurrexit contra eum, & obiurgauit sicut coram Deo? Quid est, quod dixit? Surrexit dicens, quoniam libellos contra eum daturus sum. Et ità eum corripuit. Magnific. Patricius dixit: Interim acquiesce fieri lectionem. Et si inferiùs hæc non continentur, tunc istis allegationibus vtere. Et per eundem virum deuotum exceptorem relectum est: Sanctissimus archiepiscopus dixit: Confiteris consubstantialem patri secundùm Deitatem, & consubstantialem nobis secundùm humanitatem eundem vnum filium? Et cætera. Et postquàm relecta sunt, Constantinus diacon. dixit: Quandò dixit archimand. vnam naturam, tunc dominus episcopus ità dixit. Quo dicente, Eleusinius diacon. dixit: Sicut coram Deo. Nunquid anathematizatus est tunc à religiositate vestra quia dicit, exurgens sancta synodus anathematizauit eum? Magnifi. Patricius dixit: Tunc nihil tale dictum est? Seleucus reuerend. episcopus dixit: Ego non audiui. Iulianus reueren. episcopus dixit: Verè hoc nec ego audiui. Basilius reue. episcopus dixit: Vere frater, ex lingua mea talis vox non est egressa. Meliphthongus reuer. episcopus dixit: Ego in illa hora à quibusdá iniuriatus sum, tanquam indignus côuentui, quia dilationem clamaui, & nescio. Sabas reueren. episcopus dixit: Ante iudices quandò introierit martyr ad martyrium, & loqui nô potuerit, annuit capite suo, & habet coronam martyrum. Omnes ergò nos subscribentes manibus nostris, quæ & confessi sumus scriptis, quomodò negare possumus? Tryphon reueren. episcopus dixit: Sicut semel impia eo verba locuto, & extra expositionem sanctorû patrû trecentorû decem & octo, & S. Ephesinæ synodi, omnes anathematizauerunt eum præsentes clerici. Aetius diaco. & notarius dixit: In talibus sanctissimis concilijs contingit frequenter, vnum ex præsentibus reuer. episcopis aliquid dicere, & quod ab vno dictum est, tâquam ab omnibus simul dicatur, & scribitur & intelligitur. Hoc ab exordio subsecutum est, in tantum, vt vno dicente, scribamus, Sancta synodus dixit. Si ergò inuentus fuerit nunc vnus aut secundus, dicens, quia & professi sunt Deo amantissimi episcopi, & consonauerunt, & acclamauerunt tunc sanctissimi clerici, petimus nullatenùs hanc vocem excludi, aut submoueri de gestis, qm̄ videntur omnes sancti episcopi subscripsisse. Quo dicente, Magnifi. Patricius dixit: Quæ vnusquisq; professus est, firma sunt. Quæ veritas continet, nullatenùs dubitantur. Aetius diacon. & notar. dixit: Rogamus de hoc professionem nunc reuer. episcopi Sabæ, & reuer. episcopi Typhonis fieri manifestam præsente sanctitate, vestra, sed & Pauli reueren. episcopi. Magnific. Patricius dixit: Manifesta sunt, gestis inserta sunt. Vndè reliqua relegantur. Similiter per eundem virum deuotum exceptorem relectum est: Et post hæc sanctiss. archiepiscopus dixit: Dicat sanctus conuentus, quid meretur præsens, neq; apertè rectam fidem confitens, neq; volens doctrinæ præsentia sancti concilij consentire, sed permanens in peruersa ac maligna sua sententia. Deo amantiss. episcopus Seleucus dixit: Dignus est iste quidem damnari. In humanitate antè sola vestræ sanctitatis positum est. Sanctiss. archiepiscopus dixit: Siquidem confitens proprium peccatum, acquieuisset condemnare suam doctrinam, & consentiret nobis, sequentibus traditiones sanctorum patrum, consequenter dignus erat venia. Sed quoniam permanet in malignitate sua, subiacebit canonum vindictis. Eutyches presbyter dixit: Dico quidê ista, quoniam & vos nunc insistis, non autê anathematizo. Quod enim dico, cum veritate dico. Magnificentiss. & gloriosissimus ex præfectis & consulibus & Patricius Florentius, dixit: Duas naturas dicis, & consubstantialem nobis? dic. Et postquàm recitatû est, magnificentissimus Patricius dixit. Quod dixi, dic, non quasi interloquens dixi, sed exhortans eum, vt consentiret his, quæ à sancta synodo dicebantur. Constantinus diaconus dixit: Propter quæ damnatus est archimandrita? Nonne quia religiosissimus & sanctissimus archiepiscopus noster interrogabat eum, dicis duas naturas post adunationem, & anathematizas eos, qui non dicunt? Et quoniam non acquieuit anathematizare, pro hoc condemnatus est, & voces eius non continentur in gestis. Magnific. Patricius dixit: Reliqua relegantur, vt si nullatenùs in gestis posita sunt, quæ Constantinus confirmauit, sciamus. Statim simul per eundem deuotissimum exceptorem recitatum est: Eutyches presbyter dixit: Ego legi scripta beati Cyrilli & sanctorum patrum & sancti Athanasij, quoniam ex duabus quidem naturis dixerût ante adunationem, post adunationem verò & incarnationem, iam non dixerunt duas naturas, sed vnam. Magnificentissimus & gloriosissimus ex præfectis & consulibus & Patricius Florentius, dixit: Confiteris duas naturas post adunationem? dic. Si non dixeris, damnaberis. Et cùm recitarentur, magnificentissimus Patricius dixit: Istud, dic, Si non dixeris, damnaberis: non quasi interloquens dixi, sed quia videbam instantes ei omnes, hortabar eum consentire. Similiter & per eundem virum deuotum exceptorem relectum est: Eutyches presbyter dixit: Legi iubete sancti Athanasij scripta, vt aduertatis, quoniam nihil tale dicit. Deo amantissimus

Hic locus est vbi anathematismus dictus Eutychi ab aliquibus negabatur.

Optima ratio & sta.

Basilius

Basilius dixit: Si non duas naturas & post adunationem dicis, commixtionem quandam & confusionem dicis. Magnificentissimus & gloriosissimus Patricius Florentius dixit: Qui non dicit, ex duabus naturis, & duas naturas, non credit rectè. Et cùm legerentur, magnificentissimus Patricius dixit: Hanc interlocutionem non dixi. Neq; enim idoneus eram dicere. Religiosissimus & gloriosissimus episcopus huius gloriosæ ciuitatis, dixit: Quæ dicuntur non fuisse tunc dicta, gestorum tamen serie continentur. Annotate vos notarij. Contra vos enim de hoc certamen est, & opportuno tempore requirenda sunt hæc diligentiùs. Aetius diaconus & notarius dixit: Nunc est tempus, & conuinci, & non conuinci. Hic etenim sunt & præsentes sanctissimi episcopi, qui & audierunt. Sed & magnitudo ipsorum audiuit sæpè gesta, & his etiàm qui in præcelsis dignitatibus sunt, præsentibus & multis sanctissimis episcopis. Et nunquid magnificentia ipsorum nos vnquàm repræhendit? Quo dicente, magnificentissimus Patricius dixit: Quandò enim mihi relecta sunt gesta, vt quid repræhenderem? quippe dum quærenti mihi relegere, non dederunt. Ætius diaconus & notarius dixit: Nemo nobis dixit. Similiter per eundem virum deuotum exceptorem relectum est: Exurgens sancta synodus, exclamauit: Ex necessitate fides non est. Multi anni Imperatorum catholicorum, Imperatorum multi anni, Fides vestra semper vincit. Non consentit. Quid illi persuades? Et postquàm relectum est, reuerendissimus diaconus Constantinus dixit: Hæc synodus dixit. Ætius reuerendissimus diaconus dixit: Interrogetur sancta synodus. Sabas reuerendissimus episcopus dixit: In omnibus ecclesijs anathematizatus est, & in vno angulo non habuit anathematizari? Tryphon reuerendissimus episcopus dixit: Et ego hæc eadem dico Constantinus reuerendissimus diaconus dixit: Propter quid damnatus est archimandrita? Vox non est posita. Dominus enim archiepiscopus noster exegit eum, dicens, quoniam dic duas naturas post adunationem, & anathematiza eos, qui non dicunt. Et quoniam noluit anathematizare, dicens, Væ mihi est, si sanctos patres anathematizauero, tunc fecit damnationem eius, & hæc vox non est posita. Et tunc relectum est. Et Dominus Basilius episcopus nouit, quandò interrogatus est archimandrita, quia dicis duas naturas? Et dixit. Ego vnam confiteor. Et subiunxit mox dominus Basilius episcopus, dicens, quia & à sancto Athanasio dictum est, vna natura Dei verbi incarnati. Et nec hoc positum est. Sed & Dominus episcopus Seleucus interlocutus est, quia relegantur confessiones nostræ: & si consentit his archimandrita, videamus. Et iubente domino archiepiscopo nostro relegi, surrexit subitò religiosus presbyter Asterius, & damnationem relegit. Et hoc non est positum. Magnificentissimus Patricius dixit: Iuxta me sedens religiosissimus Seleucus, dixit: Iubeat sanctitas vestra expositiones nostrûm omnium, quas de fide fecimus, relegi, & dicere virum Eutychem, si cōsentit eis. His ità dictis, dixi sancto episcopo Flauiano, vt præciperet fieri lectionem. Et interlocutus est relegi debere expositiones. Et nihil ex his factum est, sed subitò damnationes relectæ. Sciunt autem hoc & Deo amantissimi episcopi Seleucus & Basilius. Seleucus reuerendissimus episcopus dixit: Memini me interlocutum. Basilius reuerendissimus episcopus dixit: Sicut in veritate dico, ipsa verba quæ tunc interlocutus sum, rememorari non possum, quia & multum tempus transiuit. Domino autem & concilio dicente, dicis cognosci duas naturas in Domino Deitatem & humanitatem, archimandrita autem dicente, ex duabus quidem naturis dico Dominum nostrum Iesum Christum ante adunationē: post autem vnitionem, vnam dico naturam: scio & ego talem me quandam sententiam protulisse, si ex duabus naturis dicis ante vnitionem, post vnitionem autem vnam dixeris absolutè, confusionem putaberis inducere & commixtionem. Post hæc autem scio, quia cōuersus sum, & dicens in mente mea, qualem scit Christus, quippe & dominum archiepiscopum placans, & ipsum archimandritam trahens sensim, vt consentiret nobis, dixi: Si autem dixeris vnam naturam, Dei verbi incarnatam & humanatam, eadem dicis nobis & patribus. Manifestum est enim, quòd aliud quidem est quiddam Deitas, quę ex patre est: aliud verò quiddam caro, quæ ex matre est, qua se incarnauit. Aetius diaco. & notarius dixit: Multa sæpiùs tanquam in collocutione communi, & in parte concilij in conuentu, à præsentibus sanctissimis episcopis dicuntur, quæ scribi non præcipiuntur. Longinus reueren. episcopus dixit: Et dictum est, & positum est, & relectum est. Constantinus religiosus diaconus dixit. Quia damnatio, quæ relecta est, non eadem hora dictata est, sed anteq̄ veniret archimandrita, in episcopio dictata est. Aetius diac. & notarius dixit: Precamur, confiteri eum, vndè hæc didicit, & ostendere, si vera sunt, quæ dicit. Seleucus episcopus dixit: Si quidem nunc regulariter esset inquisitio facienda, aptum erat religiosiss. diaco. Constantino accusare sentētiam & nos & notarios, & debere nos de hac purificare. Quoniam verò nunc iussit pijss. noster Imperator fieri inquisitionem, si falsata sunt gesta, nunc arbitror non conuenire de hoc loqui. Constantinus reuerend. diac. dixit: Hæc in gestis non iacent. Basilius reueren. episcopus dixit: Quoniam commemorauit meam religiosus diac. Constantinus vocem, nè fortè negans, noceam propriam animā: propter hoc dixit,

hæc autem dixi tūc disputans, non diffiniēs. Vnde & reue. episcopus Eusebius suspicatus, quod archimandritæ suaderem, visus est exasperari contra me. Aetius diac. & notarius dixit: Supplicamus etiam sanctiss. episcopū Seleucum dicere, si ea, quæ dixit se tunc interlocutum, quia oportet legi professiones, ista sic dicta sunt, vt gestis insererentur. Magnificentiss. Patricius dixit: Quid enim dicebat S. Episcopus Seleucus, vel alter aliquis, quæ deberent scribi, quæ autē non? Aetius diac. & notarius dixit: Quoniam audiuimus ab ipso dictum, Dignemini. Quo dicente, Constantinus reuer. diac. dixit: Archimandrita audiuit, & vos non audistis? Seleucus reuer. episcopus dixit: Io mente habeo, tales me dixisse voces. Euenit tamen, excrescente tumultu, vocē meā omninò non scribi. Constantinus reuerē. diac. dixit: Etiam dixi, quia dominus archiepiscopus noster interrogauit archimādritam: Dicis duas naturas post adunationem, & anathematizas eos, qui nō dicunt duas naturas? Et hic sermo nō est insertus in gestis. Pro his enim & damnatus est, quia eos, qui post vnitionem duas naturas negāt, anathematizare noluit. Reuer. episcopus Thalassius dixit: Audiuit sancta synodus ea, quæ dicta sunt à Cōstantino reue. diac. Dignetur ergò sancta synodus, si scit hæc dixisse Deo amantiss. & sanctiss. archiepiscopum Flauianum, facere manifesta præsenti conuentui. Basilius reuerend. episcopus dixit: Quia Eusebius reueren. episcopus dixit, & semel & secundò accusauit eum tā. quàm non dicentem duas naturas post adunationem, recolimus: & quoniam ipse dixit, quia audis quid tibi dicit, & quid tibi proponit, quid dicis ad hæc? reminiscimur. Cōstantinus reueren. diac. dixit: Ipsos ergò sermones à domino nostro archiepiscopo non audisti? Basilius reueren. episcopus dixit: In principio quartæ examinationis & reueren. Eusebius episcopus dixit ad monachum: Dicis duas naturas post adunationem, & consubstantialem nobis Dominum nostrum Iesum Christum secundum carnem? Et dixit: Anathematizas eos, qui non ità sapiunt? Et dominus archiepiscopus obtulit ei interrogationem: Si dicis hæc, quæ proponit ei accusator? In postremis autem turba maxima facta, verè non recordor, si talem ei episcopus sanctiss. fecerit obiectionē. Constantinus reuer. diaco. dixit: Hoc rogo sanctum conuentum vestrum. Audistis à domino meo archiepiscopo dicēte, quia dicis duas naturas? Quo dicente, Seleucus reuerend. episcopus dixit: Quoniam quidem dictum est in interrogatione, siue à Deo amantissimo Eusebio, siue à Deo amantiss. & sanctiss. nostro archiepiscopo Flauiano dictum est. Quali autem tempore dictum est, non recordor, de duabus naturis. Magnific. Patricius dixit: Recolo & ego, tunc quia dictum est hoc à sanctiss. episcopo, quia confiteris duas naturas & post adunationem? Et respondit ille, dicens: Quoniam codex est sancti Athanasij, & aliorum episcoporum, qui non habet ità, & piget me dicere. Aetius religiosus diac. & notarius dixit: Talis interrogatio à Deo amantiss. episcopo Eusebio, dum gesta fierent, dicta est. Timotheus episcopus dixit: Ità audiui, quomodò reuerend. episcopus Basilius dixit. Iulianus reuerend. episcopus dixit: Dum turba esset, non recolo, à quo dicta est. Eudoxius reuerend. episcopus dixit: Recordor quidem sanctissimum episcopum Eusebium dixisse, & archiepiscopum consentientem ei, & compellentem archimandritam consentire his, quæ ab Eusebio dicebantur. Longinus reuerend. episcopus dixit: Coram Domino dico, quia ista non possum rememorari, quia cōfusio iam orta erat: & quæ antè agebantur, nos qui retrò eramus, non cognouimus. Sabas reuerend. episcopus dixit: Recordor ego, quia dixi ad ipsum archimandritam, quia nisi confitearis ex duabus naturis vnum vnigenitum, aut dispensationem negas, aut Deitatem. Constantinus reueren. diac. dixit: Eutyches, dum legeretur damnatio, appellauit sanctum concilium episcopi Romani, & Alexandrini, & Hierosolymitani, & Thessalonicensis. Et hæc in gestis non sunt inserta. Magnificentissimus Patricius dixit: Turba facta & dissoluto conuentu, dixit ad me silenter, appellans Romanum, & Ægyptium, & Hierosolymitanum concilium. Et ego arbitratus indecens esse, latere hoc sanctissimum & reuerendiss. Archiepiscopum Flauianum, ascendens, dixi ei. Basilius reuerend. episcopus dixit: Iam in veritate dico. Adhuc ipso conuentu sedente, & proponente sancta synodo, vt diceret iste duas naturas inseparabiles & inconfusas in vno Domino, & post adunationem, scio quia dixit religiosus archimandrita Eutyches: Si præceperint mihi patres Romanus & Alexandrinus, dico hoc ipsum. Hoc autem non quasi appellans, dixit, sed dicens, non sum ausus dicere propter patres. Sanctiss. archiepiscopus huius gloriosæ ciuitatis, dixit: Non audiui ego ab illo, sed à viro magnificentissimo & gloriosissimo exconsule & Patricio, ascendente * me in hospitium superiora domus post solutam synodum.

Magnificentissimus Patricius dixit: Si cognouerunt appellantem virum religiosum monachum cæteri sanctissimi episcopi, dicant. Iulianus reueren. episcopus dixit: Coram Deo dico. Nihil tale ab Eutyche monacho audiui in confessu. Seleucus reuerend. episcopus dixit: Dum esset concilium, & interrogatio proueniret, nihil tale cognouimus dictum ab archimandrita Eutyche. De appellatione à reuerend. episcopis dictū est, & nos eadem confitemur. Similiter per eundem deuotissimum exceptorem relectum est. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Per omnia

fort. * ad me in hospitio

Eutychis condemnatio.

omnia apparet Eutyches quondàm presbyter & archimandrita, tam ex his, quæ ante acta sunt, & proprijs eius confessionibus, Valentini & Apollinaris ægrotare perfidia, & eorum blasphemias incommutabiliter sequi. Qui nec nostram reuerens persuasionẽ & doctrinam, rectis noluit consentire dogmatibus. Vndè lachrymantes & gementes propter perfectam eius perditionem, decreuimus, per Dominum nostrum Iesum Christum ab eo blasphematum, extraneum eum esse ab omni officio sacerdotali, & à nostra communione, & primatu monasterij, scientibus illud omnibus, qui posteà cum eo colloquentur, & ad eum conuenerint, quoniam rei erunt & ipsi pœnæ excommunicationis, sicut qui non declinauerunt confabulationes eius. Subscriptiones: Flauianus episcopus Constantinopolitanæ Romæ, iudicans subscripsi. Et reliqui omnes episcopi subscripserunt & archimandritæ. Magnific. Patricius dixit: Omnia referantur ad cognitionẽ clementiæ Imperialis. Ætius reueren. diac. dixit: Vsque ad præsens approbauimus nosmetipsos, in quibus potuimus, & quia sæpè lectione facta nemo nos reprehendit: quoniam verò ante multum tempus, dum chartæ priùs apud nos essent, Asterius, qui nobiscum est presbyter, & notarius nobiscum constitutus, & agens, descendit, & omnes chartas nostras abstulit & schedas authenticas, & est duorum aut trium mensium tẽpus, & nihil ex his habemus. Si ergò in posterum, aliquid aut monetur, aut agitur, aut dicitur de præsenti negocio, nos liberos esse decet.

Florentius magnificentissimus ex præfectis vrbis prætoriorum sexiès, & ex consule Patricius, dixit: Et hoc præsentibus inseratur monimentis, vt ad imperialem veniat notionem. CONSTANTINOPOLI ACTA, LECTA EPHESI, RELECTA CHALCEDONE. Consulatu Flauij Protogenis viri clarissimi, & qui fuerit nunciatus, sub die v. Kalẽ. Maij, in Constantinopoli, in sacra iussione cognoscente Martiali magnificẽtissimo comite & magistro sacrorum officiorum, præsente Castorio viro spectabili comite, & proximo sacri scrinij libellorum sacrarumque cognitionum, ingressis Macedonio viro spectabili, tribuno, notario & referendario, & magno viro deuoto Silentiario cum Costantino reueren. monacho & diacono, Constantinus reuerend. diac. dixit: Preces obtulit Eutyches archimandrita pijssimo Domino nostro certa cõtinentes, & has eius pietas subnotauit. Suscepit verò eas vir spectabilis tribunus & referendarius. Supplico, vt hæc eadem ipse profiteatur, & preces relegantur, & quæ eius pietati placuerũt, manifesta fiãt. Flauius Arouindus Martialis magnificentissimus comes, & magister sacrorum officiorum, dixit: Quæ diffiniuit principalis clemẽtia, per virum spectabilem tribunum, notarium & referendarium, nostris mentibus intimentur. Macedonius reuerend. tribunus, & notarius referendarius, dixit: Eutyches archimandrita, oblatis precibus principali serenitati, certa quædã edocuit, & dignata est præcipere eius tranquillitas in iudicio vestræ magnificentiæ, relectis precibus, magnum virum deuotum Silentiarium profiteri, quid in eo negocio subsecutum esse cognoscit. Magnificentissimus comes, & magister sacrorum officiorum, dixit: Preces, quæ à reuerend. Eutyche presbytero inuictissimis principibus porrectæ sunt susceptæ, lectione pandantur. Et per Euitbium virum deuotum exceptorem sacri scrinij libellorũ, sacrarumq; cognitionum, relectæ sunt: Pijssimis & fidelissimis, ac Christi amatoribus principibus nostris Flauio Theodosio & Valentiniano perpetuis Augustis, ab Eutyche archimãdrita. Vestra pietas superiùs & à principio non ignorans circa rectam fidem, religionem mundam & irreprehensibilem fidẽ meam, pro calumnia mihi composita, & meditatis insidijs ab Eusebio episcopo Dorylei, quasi rectè non sapiam, sancire dignata est, ingrediente me in Concilium, adesse mihi virum* laudabilem magnũ Silentiariũ custodię causa. Qui vadens ad Episcopum, & præsentiam meam nuncians, quædam audiuit a religiosissimo Episcopo Flauiano de damnatione mea, & vidit. Precor igitur vestram trãquillitatem, dignetur sancire apud quem placuerit vestræ pietati, eundem virum mirandissimum laudabilem magnum Silentiarium cum veritate scriptis profiteri ea, quæ audiuit (vt superiùs dixi) & vidit, quo his impetratis, solitas orationes Deo semper pro vestra salute referam, pijssimi & fidelissimi Imperatores. Magnificentissimus comes & Magister sacrorum officiorum, dixit: Sacra subnotatio recitetur. Et per eundem virum deuotum exceptorem relecta est: Profiteatur vir deuotus Silentiarius omnia, quæ super hoc negocio subsecuta cognouit. Magnificentissimus comes & Magister sacrorum officiorum, dixit: Necessariũ est, quæ sanxit clementia principalis, effectui mancipari. Vndè vener. magnus Silentiarius, si qua cognouit, secundùm sacram præceptionem profiteatur. Magnus deuotissimus Silentiarius dixit: Sæpè directus sum à sacratissimo & pijssimo domino nostro ad archiepiscopum Flauianum, vt adesset magnificentiss. & gloriosiss. ex præfectis & consulibus & patricius Florentius Synodo, quę futura erat in episcopio Constãtinopolitanæ huius regiæ ciuitatis, & distulit Archiepiscopus, dicens: Quia non oportet hic fatigari eundem virum magnificentissimum & gloriosissimum ex præfectis & consulibus & patricium Florentium, quia iam de hoc forma data est, & damnatus est Eutyches monachus, quoniam secundò vocatus, non obediuit. Postmodùm verò obtulerunt

* mirandissimum.

Sententia Theodosij ꝓ Eutyche contra S. Flauianũ data, quẽ eo teste tantã causam essa minari asseruit, atq; subscripsit.

lerunt mihi chartam quandam, habentem damnationem eius. Magnificentissimus comes & magistratus sacrorum officiorum, dixit: Prosecutio magni viri deuoti Silentiarij monimentis publicis inseratur. Constantinus diaconus & monachus dixit: Postulo & hoc, vt profiteatur Dominus magnus Silentiarius, quia ante synodum damnatio facta est. Magnificentissimus comes & * magistratus sacrorum officiorum, dixit: * Quæ cognoscit, profiteatur. Magnus deuotus Silentiarius dixit: Et priùs dixi eo quòd ante synodum damnationem Eutychis mihi ostenderunt. Magnificentissimus comes & * magistratus sacrorum officiorum, dixit: Et hæc professio gestis inseratur. Constantinus monachus & diaconus dixit: Precor & hoc, vt reuerend. tribunus & referendarius prosequatur ea, quæ audiuit ab Asterio viro reuerendo presbytero & monacho. Magnificentissimus comes & magistratus sacrorum officiorum, dixit: Quanuis in precibus hæc petitionis pars minimè contineatur, attamen propria voluntate, si voluerit reuerend. tribunus, notarius & referendarius, quæ cognouit, profiteatur. Macedonius reuerend. tribunus, notarius & referendarius dixit: Ante hoc sacratiss. & piissimus noster Imperator præcepit colligi tam episcopos, quam magnificentissimum & gloriosissimum ex præfectis & consulibus & patricium Florentium, precibus datis ab Eutyche reuerend. archimandrita, & accusante gesta, quæ acta sunt, tanquàm malignè à notariis immutata, & certa subsecuta sunt in facta synodo. Cùm verò secederem obuius mihi factus est Asterius presbyter & notarius, coniurans me audire ab ipso, quæ valebat effari. Accusabat autem reuerendissimum Abraamium & notarios, tanquàm immutantes in gestis quædam capitula. Et quia necessitatem habet, ipse metuens huiusmodi malignitatem, illos quidem ostenderet alia, sed sine eius scientia, commisisse. Flauius Ariouindus Martialis vir magnificus, comes & * magistratus dixit: Et hæc similiter professio gestis inseratur. Edantur Flauius Charisius venerabilis comes & proximus sacri scrinij, libellorum sacrarumque cognitionum gesta edi præcepi. Flauius Euithius vir deuotus, exceptor sacri scrinij, libellorum sacrarumq; cognitionum gesta edidi. Basilius episcopus Seleuciæ Isauriæ, dixit: Consentio fidei sanctorū patrū, q in Nicæa fuerunt, & q in Ephelo eadē iterùm confirmauerunt. Eos verò, qui contraria sentiūt in aliquo, vel his quæ in Nicæa, vel his quæ in Ephelo ordinata sunt, auersor, anathematizans diuidentes post vnitionem in duas naturas, vel * substantias vel personas vnum Dominum nostrum Iesum Christum, accusans & reprehendens propriam vocem, quam de duabis naturis professus sum, in gestis habitis apud regiam ciuitatem, & adoro vnā naturā Deitatis vnigeniti inhumanati & incarnati. Et cùm legerentur, CHALCEDONE ACTA. Basilius reu. rend. episcopus Seleuciæ Isauriæ, dixit: Nó vtor alijs testibus. Per beatum Ioannem episcopum rogaui emendari interlocutionem meam, timens ac metuens te reuerend. Dioscorum. Magnam enim nobis necessitatem imposuisti tunc, tam quidem ab his, qui foris erant, quam ex lingua tua. Irruebant enim in ecclesiam milites cum armis, instabant monachi, qui cum Barsuma, & qui Parabolani nuncupantur, & multitudo alia grandis. Conturrentur omnes. Coniuretur Aunoxius episcopus Aegyptius, coniuretur Athanasius, quia dicebat, Noli domine, soluisti totius orbis opinionem. Dioscorus reuer. episcopus Alexandriæ, dixit: Ego te coegi? Basilius reueren. episcopus Seleuciæ Isauriæ, dixit: In tale nos homicidium tu copulisti per minas multitudinis post damnationem beatiss. Flaniani Constjciue, quantam tunc intulit violentiam, omnium rerum potestatem adeptus & iudicij, quum etiam & nunc omne conturbet concilium. Sex illi tantùm relicti sunt, & omnes nos conturbat. Dioscorus reuerend. episcopus Alexandriæ, dixit. Et meus notarius Demetrianus parat* est approbare, quia clàm ab ipso rogatus est vocem suam mutare. Basilius reuerend. Episcopus Seleuciæ Isauriæ, dixit: Precor magnificentiam vestrā, singulos metropolitanos episcopos & Lycaoniæ & Phrygiæ, & Pergensem, & cæteros venire huc, & præsentibus sacrosanctis euangelijs dicere, si non post damnationem beati Flaniani omnibus nobis tristibus effectis, & aliquantis quidem nolentibus emittere vocem, aliquantis autem fugientibus, exurgens ipse, & stans in alto, designabat, & dicebat: Videte qui non vult subscribere ad me, abeat. Coniuretur dominus Eusebius, nisi periclitatus sit ipse damnare, quia parùm distulit vocem. Dioscorus reuerend. episcopus Alexandriæ, dixit: Necdùm disceptatis his, quæ contra Flauianum agebantur, vocem suam repræhendit, & rogauit auferri. Basilius reuerend. episcopus Seleuciæ Isauriæ, dixit: Quicquid professus est contra me, iubete manifestum mihi fieri, vt aduersùs id respondeam. Onesiphorus reueren. episcopus Iconij, dixit: Postquam lecta sunt hæc omnia, q̄ nunc relecta sunt, regula legebatur, in qua continebatur, nullum debere iam de fide quærere aliquid, neque episcopum, neque clericum, alioquin esse eum condemnatum. Si autem laicus est, vt excommunicatus existeret. Dico his, qui iuxta me considebant, episcopis sub silentio: Regula ista propter nihil aliud legitur, nisi vt Flauianus damnetur episcopus. Erat autem mecum Episcopus Synnadæ Marinianus reuerend. & Pergensis Dominus Epiphanius. Dicit mihi Pergensis: Absit. Sed si aliqua forte indignatio procedat, contra Eusebium vtique futura est. Nam contra

contra Flauianum nemo erit insanus, vt frustrà tale aliquid faciat. Post lectam hanc regulam, confestim dicit: Da hic notarios. Et allata & relecta est damnatio beatiss. Flauiani. Tollens ergò ego alios episcopos, surrexi, & tenui genua ipsius, dicens: Noli per vestigia reuerentiæ vestræ. Nihil dignum damnatione egit. Si autem & reprehensione dignus est, reprehendatur. Et exurgens de throno, stans super scabellum suum, dixit: Seditionem mihi mouetis? Da comites. Et ità timentes, subscripsimus.

Superbia Dioscori. Dioscorus reuerend. episcopus Alexandriæ, dixit: Mentitur. Pœnas sustineat. Non dixi, da comites. Da, qui dicant. Et exurgenti Mariniano reuerend. episcopo Synnaden. dixit ad eum Dioscorus reuerend. episcopus: Interminatus dixi, adhuc comites iutus? Marinianus reuerend. episcopus Synnaden. dixit: Dum vellet proferre sententiam, surrexi ego, & dominus Onesiphorus, & dñs Nunechius Laodicen. & alij, & tenuimus pedes eius, dicentes: Quia & tu presbyteros habes, non debet propter presbyterum damnari dominus episcopus. Deindè ipse dicit: Etiàm si lingua mihi præcidatur, aliam vocem non emitto. Sic corruit multitudo, & permanebamus nos, tenentes genua eius, & rogantes eum. Et tunc emisit hanc vocem: Vbi sunt comites? Amans veritatem dico. Ingressi sunt comites, introduxerunt proconsulem cum multitudine magna & catenis. Post hoc vnusquisque nostrum subscripsit. Dioscorus reuerend. episcopus dixit: Non erant decem, aut viginti, aut triginta, aut centum soli ex ipsis. Ego adduco testes, quia ex ijs, quæ dixit, nihil verum est. Quoniam verò laborauit magnificentia vestra, si placet, differatur: & iterùm quicquid tractaueritis, facimus. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Cætera relegantur. Beronicianus secretarius sacri consistorij, ex eadem scheda recitauit: EPHESI ACTA. Seleucus Episcopus dixit: Congruo & consentio ijs, quæ in Nicea à sanctis patribus exposita sunt, & in Epheso confirmata sunt. Et reprehendo vocē meā, quā dixi in gloriosissima Cōstantinopoli habērem, quia oportet in duabus naturis dñm nostrum Iesum Christū post adunationem prædicari, anathematizans eos, qui in duas naturas, vel in duas substantias, aut in duas psonas post adunationem diuidūt dñm nřm Iesum Chřm, & alienos arbitror ab ecclesiastica cōmunione.

Eutyches archimandrita dixit: Peruidet & vestra reuerentia, quia relectorum actio ostēdit: gesta priora esse falsata. Habemus verò & nunc professionem viri laudabilis magni Silentiarij, factam sub viro magnifico magistro, & postulamus hanc relegi. Flauianus episcopus Constantinopolitanæ vrbis, dixit: Falsa sunt. Dioscorus episcopus Alexandriæ, dixit: Si quid scit Deo amantiss. episcopus Flauianus suæ opinioni cōgruum, inscriptis dicat. Flauianus episcopus Constantinopolitanæ vrbis, dixit: Occlusisti mihi omnem iustam allegationem. Dioscorus episcopus Alexandriæ, dixit: Scit præsens sancta synodus, si tibi aliquid occlusi. Si quid ergò scis congruum tibi, dic. Flauianus episcopus Constantinopolitanę vrbis, dixit: Non mihi permissum est loqui. Dioscorus episcopus Alexandriæ, dixit: Nemo te prohibuit. Scit & hęc sancta synodus. Flauianus Constantinopolitanæ vrbis episcopus, dixit: Secunda acta nihil habēt falsum, scit & dominus Thalassius, & dominus Eusebius.

Thalassius episcopus Cæsareæ Cappadociæ, dixit: Nemo prohibuit loqui sanctitatem vestram. Si quid ergò tibi speras congruere, Dic. Dioscorus episcopus Alexandriæ, dixit: Domine Eusebi, dicas, prohibui eum loqui? Eusebius episcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: Sicut nouit Deus, optamus te loqui. Iuuenalis episcopus Hierosolymæ, dixit: Sed & nunc, quicquid vult, dicat. Flauianus Episcopus Constantinopolis, dixit: Coram domino Thalassio & domino Eusebio, præsente etiàm magno Silentiario, gesta facta sunt, & examinata sunt, & nihil tale approbatum est. Singuli, qui tunc præsentes fuerunt episcopi, vt coram Deo, quæ audierunt, dixerunt: & nihil falsi dictum est. Dioscorus episcopus Alexandriæ, dixit: Domine episcope Stephane, dic, si prohibui eum. Stephanus episcopus Ephesi, dixit: Eccè ibi est. Si prohibuisti eum, dicat. Dioscorus episcopus Alexādriæ, dixit: Dicite omnes, si prohibuistis eum.

Sancta synodus dixit: Non eum prohibuimus. Flauianus episcopus Constantinopolis, dixit: Me acta illa nihil terrent propter Deum. Neque enim aliter glorificaui, aut sapui aliquandò, vel sapio.

Dioscorus episcopus Alexandriæ, dixit: Manifestis factis, quæ relecta sunt, dicant singuli præsentes sancti episcopi, quomodò sciūt archimandritam Eutychen credere, & quid de eo ordinant.

Iuuenalis Hierosolymæ episcopus dixit: Dum frequenter confiteatur, eo q sequatur expositionem fidei synodi, quæ in Nicęa habita est, & ea quæ priùs in magno concilio apud Ephesum gesta sunt, orthodoxum summè eum esse in his, quæ locutus est, comperi. Et ego autem decerno, & volo eum in suo monasterio degere, & in proprio gradu. Sancta synodus dixit: Hoc iustum iudicium.

Dominus episcopus Antiochiæ, dixit: Quoniam dudùm ex transmissā mihi epistola à sancta synodo in Constantinopoli cōgregata, in damnationem viri religiosi Eutychis archimandritæ subscripsi, ex nupèr autem oblatis ab ipso libellis sanctæ synodo in hac Ephesina metropoli coogregatæ, cōfessus est se acquiescere & fidei sanctorum trecentorū decem & octo patrum, qui in Nicęa conuenerunt, sed & priori concilio, quod in hac

eadem

eadem vrbe Ephesina similiter conuenit, comprobaui & ego ipse cum vestra sanctitate, recipere eum & presbyterij dignitatem, & primatum sub eo degentium reuerendissimorum fratrum.

Stephanus episcopus Ephesi, dixit: Ex ijs, quæ relecta sunt, & ex oblatis libellis à viro reuerendo presbytero & archimandrita Eutyche, ostenditur, quia & rectè glorificat, & orthodoxam habet fidem. Vndè & ego sequens sententiam sanctissimi ac Deo amantissimi episcopi Iuuenalis, consentio, & concordo, esse eum presbyterum & archimandritam.

Thalassius episcopus Cæsareæ Cappadociæ primæ, dixit: Laudo, & approbo virum reuerendiss. presbyterum & archimandritam Eutychen, nil extra Nicænam synodū sapiētē, neque expositam fidem in sancta synodo in aliquo corrumpentem: sed & approbans, volo eum habere gradum presbyterij.

Eusebius episcopus Ancyræ Galatię, dixit: Et reuerend. presbyterū & archimandritam Eutychen, & omnem hominem consona sapientem, sanctiss. conuentui Niceno, & sanctissimo Ephesino concilio, quod & confirmauit ea, quæ in Nicęa facta sunt, orthodoxum arbitror, & à catholica fide non alienum. Rationabile autem suspicor, & in doctrina fidei irrepræhensibilem, id est, prædictum virum reuerend. presbyterum & archimandritam Eutychen, non priuari sacerdotali dignitate & primatu monachorum.

Cyros episcopus Aphrodisiadæ Carię, dixit: Ex oblatis libellis à viro reuerend. Eutyche presbytero & archimandrita, & relectis, apparet ipsum ei, quod fides sanctorū patrū habet, qui in Nicęa & hic cōgregati sunt, cōsonasse. Vndè & ego consenoo sententiæ sanctorum patrū, vt & presbyterij habeat dignitatem, & præsit monasterio.

Erasistratus episcopus Corinthi in Hellade, dixit: Ostendit per libellos suos reuerend. archimandrita Eutyches, q̄ semper ea sapuit, quę orthodoxa fides continet, & sequutus est expositiones sanctorū patrum, qui in Nicęa congregati sunt, quæ confirmata sunt in hac etiàm metropoli, per pridèm collectam sanctiss. synodum. Vndè & ego consonè decerno, vt fruatur & dignitate presbyterij, & præsit monasterio, vbi à principio ordinatus est.

Quintillus episcopus Heraclee, agēs vices Anastasij epi Thessaloniceñ. dixit: Ex nuper oblatis libellis sanctæ & magnę huic synodo à viro reuerend. archimandrita Eutyche, reperi eum rectè credentem expositę fidei à sanctis trecentis decem & octo patribus, qui in Nicæa congregati sunt, sed & ijs, quæ acta sunt à sancta synodo hic collecta ad impij Nestorij damnationem. Necessariè ergò suscipiens hanc eius fidem, dignum eum iudico & presbyterio, & primatu monasterij.

Meletius episcopus Larissenæ ciuitatis, & agens vices Domini reuerend. episcopi Apamee, dixit: Consono & ego sententijs sanctorum patrum. Conspexi enim ex ijs, quę lecta sunt, orthodoxè eum credere. Vnde dignum eum iudico priore sacerdotio, & monasterij gubernaculo.

Cyriacus episcopus Trcgmadensium, locum tenens & Theoctisti reuerend. episcopi Pessinuntis Galatiæ secundæ, dixit: Sanctissimo presbytero & archimandrita Eutyche interpellante sanctum conuentum per libellos, & docente ità eum colere fidem, sicut sancti trecenti decem & octo, & sequi sanctam Ephesinam synodum, orthodoxum eum inuenimus, & volumus eum habere gradum presbyterij, sed & principatum monachorum. Dixi autem hæc, & pro me, & pro prædicto metropolitano, eò quòd ille graui infirmitate deprimatur.

Diogenes episcopus Cyzici, dixit: Ex ijs, quæ nunc professus est reuerend. presbyter & archimandrita Eutyches, cognouimus, eo quòd & ipse confessit expositæ fidei à sanctis patribus, qui in Nicæa conuenerunt, & qui posteà in hac Ephesia vrbe congregati sunt. Et propter hoc iudico eum, tanquàm ista sapientem, & sacerdotali dignitate frui, & monasterium procurare secundùm priorem consuetudinem.

Ioannes episcopus Sebastiæ Armeniæ primæ, dixit: Hoc est rectè credere, sequi sanctos patres. Et reuerend. igitur presbyter & archimandrita Eutyches, sequens expositam fidem à sanctis patribus apud Nicæam, & consonantia sanctorum patrum apud Ephesum, orthodoxus est. & dignus vt præsit monasterio, & secundùm priorem consuetudinem fungatur sacerdotio.

Basilius episcopus Seleuciæ Isauriæ, dixit: Ex oblatis libellis à reuerendo Eutyche presbytero & archimandrita nunc sancto congregato conuentui, secundùm sancti spiritùs inspirationem, cognoscens eum consona patribus, qui in Nicęa & in Ephesò ante hoc conuenerunt, sapere, restituo ei iuxta præcedentes patres & presbyterij gradum, & primatum monasterij.

Theodorus episcopus Tarsenæ ciuitatis, dixit: Cognouimus reuerend. presbyterum & archimandritam, tam ex oblatis ab eo libellis, quàm ex confessione ipsius, quæ in gestis continetur, sequentem fidem sanctorum patrum, quæ in Nicæa est exposita, & confirmata ab ijs, qui dudùm in Ephesò conuenerunt. Et iustum est habere eum sacerdotium, & præesse monasterio, quoniam hoc omni sancto complacuit concilio.

Romanus episcopus Myrorum ciuitatis prouinciæ Lyciæ, dixit: Reuerend. presbyter & archimandrita Eutyches sequens fidem

dem sanctorum patrum, fruatur & honore presbyterij, & præsit reuerendo monasterio.

Photius episcopus Tyri, dixit: Condecens, & omni consequentia dignum est, ita sequenti catholicam fidem, quæ exposita est à sanctis patribus in Nicęa, & quæ confirmata est à sancta synodo ante hoc in Epheso congregata, sacerdotali eum frui dignitate, & curam consuetè sui gerere monasterij decernimus. Eum enim, qui recta fide & vitę claritate decoratus est, omni honore, qui et à diuina collatus est gratia, secundùm anteriora frui, iustum est.

Theodorus episcopus Damascenæ ciuitatis, dixit: Per nuper porrectos libellos à viro reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche peruidimus, quoniam expositionibus sanctorum patrum, qui in Nicęa, & synodo, quæ in hac clara vrbe Epheso posteà congregata est, consensit. Et propter hoc consona etiam & ego sanctis patribus decernens, iustum arbitror, eum & sacerdotium habere presbyterij, & monasterij principatum.

Iulianus episcopus Tabiæ, dixit: Sãctorum patrum trecentorum decem & octo concordiam inspiratam à gratia Dei, in Nicęna vrbe congregatorum, quæ exposuit dogmatum diligentiam, manifestè esse sancti spiritus vocem omnes confitentur, qui pietatis iura non negant. Et quæ in hac splendida metropoli non ante multa tempora concurrens synodus confirmauit, sicut illi priores in initio scripserũt per spiritum, hoc & qui post ipsos colentes ea quæ illorum sunt, diligentissimã horum decreuerunt cautelam. Reuerendum igitur presbyterum & archimandritam Eutychen, ea, quæ in Nicęa à patribus sunt exposita, & ab ijs, qui in Epheso fuerunt confirmata, clara voce pronũciantem, iustum est & pietatis gratia, & sacerdotali frui dignitate, & sacrum habere promittentium meliorem viam primatum.

Florentius episcopus Lydiæ, dixit: Porrigente libellos viro reuerendiss. archimandrita Eutyche, in quibus spondet se coniunctum fidei sancti conuentus Niceni, & nupèr congregati in Ephesina metropoli, addẽte etiam super hęc, eo ꝙ omnem hęresim inscriptam libello anathematizet, & tanquam sub Deo patre & filio & sancto spiritu ex animo proferat ea, quæ in libello credens indidit, & ego similia præcedentibus decerno, decorari quidem eum nomine presbyterij, præesse autem secundùm præcedentem consuetudinem fraternitati.

Marinianus episcopus Synnadensis dixit: Eutyches reuerend. archimandrita, spondẽs per libellos proprios sequi sanctam synodum Nicęnam, & ea, quæ tũc in Epheso de ijs diffinita sunt à beatissimo & sanctiss. Cyrillo & cum ipso sancto conuentu, fruatur presbyterio & communione nostra, ac præsit secundùm Deum decenter monasterio.

* Mulonius episcopus Nysenæ ciuitatis, dixit: Custodem fidei trecentorum decem & octo, & definitionum sanctorum patrum, qui apud Ephesum, ostendit virum religiosum presbyterum & archimandritam Eutychen porrectus ab ipso libellus, necnon & professiones, quas gestis inseruit. Vndè & habere eũ sacerdotium, & præesse viris reuerendiss. monachis iustũ arbitror, propter rectã eius fidẽ.

Constantinus episcopus Bostrenæ ciuitatis, dixit: Manifestum effectum est, & ex relectis gestis, & ex oblatis libellis à viro reuerendiss. presbytero & archimãdrita Eutyche, eo ꝙ consequentia sapit expositę orthodoxę fidei in Nicęa à sanctis patribus, id est, trecẽtis decem & octo, & ijs, qui in Epheso congregati sunt sanctis patribus. Vnde & ego iustũ reor, habere eum & sacerdotium presbyterij, & primatum monasterij.

Ioannes episcopus Nicopolitanę ciuitatis Armenię primę, dixit: Ex porrectis libellis sanctiss. conuentui à viro reuerendiss. presbytero Eutyche, cognoscentes eum rectè glorificare, secundùm expositionem sanctorũ patrum, qui in Nicęa, & qui pridèm in Epheso congregati sunt, & nos eadem, quę sanctiss. synodus, decernimus, dignum eum esse indicantes & sacerdotio fungi, & præesse monasterio.

Acacius episcopus Ariarathirensis secundę Armenię, & agens vices Constantini viri religiosissimi episcopi Melitenę, dixit: Religiosissimus & sanctissimus presbyter Eutyches, & per porrectos libellos, & per ea, quę nunc professus est, ostendit se rectè sapere, sicut & ij, qui in Nicęa trecenti decem & octo patres nostri, & qui pòst in Epheso congregati sunt. Dignus ergò est recipi in sacerdotium, & primatum habere monasterij.

Stephanus episcopus Hierapolitanę ciuitatis dixit: His, quę benè complacita sunt sanctis patribus nostris de viro religiosiss. presbytero & archimandrita Eutyche, & ego consentiens sum, proptereà quòd ex relectis persuasus sum, eum esse orthodoxum. Vndè habere eum & gradum sacerdotij, & primatu monasterij dignum iudico.

Atticus episcopus Nicopolitanę ciuitatis Epiri veteris, dixit: Oportebat quidem sufficere promissiones sanctorum atque eximiorum patrum nostrorum, in quibus concordes & nunc inueniuntur immutabilibus factis sanctorum pridem habitis patrum decretis, qui in illis temporibus in Nicęna ciuitate, & qui in hac Ephesiorum Deo amica metropoli, cuius princeps atque magister factus est omni laude dignissimus, & ter beatus inter angelos, qui olim pater noster erat Cyrillus, qui vbiquè terrarum illustrauit sanctum nostrę fidei mysterium. Condecet enim verè, viros religiosos ac fideles sanctorum patrum fidei conuenire.

re. Intantùm igitur etiàm ego profiteor, eò quòd consonantem inuenimus virum reuerendiss. presbyterum & archimandritam Eutychen, præsertim ex nupèr nobis lectis gestis, & ex oblatis per manus ipsius libellis, sancto huic & vniuersali Concilio, expositionibus sanctorum patrum, & est rationabile secundùm sententiam sanctorum patrum, quæ & vera est, esse eum presbyterum, & primatum habere à Deo illi traditi monasterij.

Eustathius episcopus Beryti, dixit: Sic piè doctrinam fidei exposuit exactus reuerend. archimandrita Eutyches, vt cogeret præsentem sanctum conuentum omnem sacris & consonis vti vocibus, & collaudare; quia hæc est fides patrum. Quis ergò ità alienus est à pietate, qui hunc talem patiatur non frui & sacerdotij gradu, & monasterij primatu?

Phrygiæ Pacatianæ. Nunechius episcopus Laodiceæ * Trimitariæ, dixit: Iustum est & consequens, & humanissimæ huic synodo conueniens, Eutychem virum reuerend. presbyterum & archimandritam, sequentem expositionem fidei sanctorum patrum, qui in Nicæa & sanctissimorum qui pridèm in hac splendida vrbe congregati sunt; sicut ab ipso porrecti libelli continent, frui & sacerdotali dignitate, & regere monasterium, sicut placuit & sanctis patribus.

Olympius episcopus Constantiæ Cypri insulæ, dixit: Ego consentio definitis à sanctitate vestra, in restitutione viri reuerendiss. presbyteri & archimandritæ Eutychis.

Candidianus episcopus Antiochię Pisidię, dixit: Piè & canonicè decretis à sanctiss. & religiosiss. patribus de Eutyche viro reuerendiss. presbytero & archimandrita, etiàm ego consentio.

Stephanus episcopus Anazarbi dixit: Manifestè monstratum est ex nupèr selectis, eo quòd nihil extra sanctos patres sapuit reuerendiss. presbyter & archimandrita Eutyches, sed sæpè confessus est, sequentia se sapere sanctis patribus trecentis decem & octo in Nicæa, sed & in hac posteà ciuitate congregatis episcopis sanctissimis. Vndè ego similem sanctis patribus profero sententiam, vt habeat & presbyterij dignitatem, & sacerdotium, & curam monasterij.

Gerontius episcopus Seleuciæ Syrię, dixit: Ex porrectis libellis à viro religiosiss. presbytero & archimandrita Eutyche, inuenimus eum consentientem & sanctæ synodo, quæ in Nicæa, & quæ in Epheso. Et volumus eum habere presbyterij dignitatem, sed & præesse solitè ijs, qui sub ipso erant, religiosissimis monachis.

Rufinus episcopus Samosatenæ ciuitatis, dixit: Ex relectis libellis coram sancta synodo, qui porrecti sunt à viro religiosissimo presbytero & archimandrita Eutyche, reperi eũ * consonè sanctæ synodo Nicænæ & Ephesinæ sapere. Et consentio vnà cum sanctis patribus, & volo eum habere presbyterij dignitatem, & præesse solitè sub se constitutis monachis. * consona

Indimus episcopus Irenopolitanus dixit: Per omnia, quæ nunc selecta sunt, omnibus satisfecit professio viri religiosiss. presbyteri & archimandritæ Eutychis, eo quòd sequentia sanctis patribus in Nicæa congregatis trecentis decem & octo, sed & ijs, qui apud hanc metropolim, sapuit, & nihil extra diuinos canones: ideò & ego eandem profero sententiam, quam & sancti patres, & definiui habere eum & presbyterij dignitatem, & monasterij principatum.

Timotheus episcopus Balaneen. dixit: Libellis porrectis à reuerendiss. presbytero & archimandrita Eutyche, in quibus profitetur se acquiescere & permanere in fide, quæ pro tempore exposita est à sanctis patribus in Nicæa congregatis, & nupèr in Ephesina vrbe, & ego profiteor, sicut sancti patres probauerunt, habere eum & dignitatem presbyterij, & archimandritæ.

Theodosius episcopus Canothenæ ciuitatis, dixit: Sequor & amplector iussionem sanctorum patrum, in restitutione reuerendiss. presbyteri & archimandritæ Eutychis. (Hoc enim decretum, à Deo prolatum est per sanctum Concilium.). Simul & decerno esse eundem loco suo presbyterum & archimandritam.

Eutychius episcopus Adrianopolitanus veteris Epiri, dixit: Sanctis approbantibus patribus, & reperiens ex gestis in vrbe regia Constantinopoli habitis, & ex oblatis libellis à Deo amantissimo presbytero & archimandrita Eutyche, quòd extranea non sentit ijs, quæ à sanctis patribus apud Nicæam, & in Deo amantissima Epheso confirmata sunt, & mea humilitas concors fit sententiæ, in habendo per eum presbyterio, & præesse monasterio sicut & pridèm. Nam & sanctiss. pater meus & episcopus Atticus Nicopolitanus, similia sanctis patribus de prædicto reuerend. presbytero & archimandrita professus est.

Claudius episcopus Anchiaxi veteris Epiri, dixit: Profitente Deo amantiss. & sanctiss. metropolitano episcopo nostro Attico consequentia huic sanctę & magnę synodo, & ego hęc sequēs profiteor, sicut eius sanctitas est professa pro reuerendissimo presbytero & archimandrita Eutyche.

Simeon episcopus Amidenę ciuitatis Mesopotamię prouincię, dixit: Ex ijs, quę nupèr lecta sunt, & subtiliter approbata in hac sancta synodo, quibus placuerunt omnia, quę gesta sunt in negocio religiosiss. presbyteri & archimandritę Eutychis, & ego sequor, quę ab eorum sanctitate sunt ordinata,

nata, esse eundem religiosissimum presbyterum Eutychen in antiquo presbyterij ordine, & tenere eum primatum proprij monasterij.

Seleucus Amasiæ Episcopus, dixit: Consentiente reuerendiss. presbytero & archimandrita Eutyche sequi, quæ exposita sunt a sanctis Patribus apud Nicæam, & quæ in Epheso confirmata sunt, iustum iudico, habere eundem reuerendissimum presbyterum sacerdotale ministerium, & monachorum principatum.

Petrus Episcopus Gangrenæ ciuitatis, dixit: Et ego concors sum sententiæ ordinatæ a sanctis Patribus, in iudicio reuerend. presbyteri & archimandritæ Eutychis.

Lucas Episcopus Dyrrhachenus, dixit: Reuerend. presbyter & archimandrita Eutyches, per oblationes libellorum & gestorum docuit sanctam & magnam Synodum, sobrium se esse in Christo & confiteri decenter expositam fidem, tam a sanctis Patribus, & Doctoribus, quàm a sancto Nicæno Concilio expositam & confirmatam in Ephesina vrbe cógregata magna & vniuersali Synodo, & a collectis nunc in eadem metropoli sanctissimis & beatissimis Episcopis, & per probationem reddentibus memorato reuerédiss. presbytero & archimandritæ sanctam presbyterij communionem, & primatũ monasterij. Et ego hæc eadem ꝓfiteor, & paria definio.

Antoninus Episcopus Lychnidensis, dixit: Et ego consona ijs, quæ ante me sanctissimus Episcopus Lucas Metropolitanus confessus est, & adæquè sapiens, approbaui.

Marcus Episcopus Euriæ, dixit: Et ego consentaneus sum ijs, quæ professa sunt a sancto Episcopo metropolitano meo Attico, propter reuerend. presbyterum & archimandritam Eutychen.

Vigilantius Episcopus Larissenæ ciuitatis, dixit: Ex lectis nobis monimentis & porrectis libellis a reuerendiss. presbytero Eutyche, considerantes sapere eum sicut & nos, secundùm expositam in Nicæa a sanctis Patribus fidẽ, quæ & super signata est a facta in Epheso sancta Synodo, concordes sumus etiàm nos in sententia nunc congregatorum sanctorum Patrum & consacerdotum, secundùm iussionem pijssimorum Imperatorum, pro restitutione presbyterij prædicti Eutychis ad monachorum suorum primatum.

Basilius Episcopus Traianopolitanus Rhodopæ prouinciæ, dixit: Consona sanctis Patribus & meæ paruitas, pro persona viri religiosi presbyteri & archimandritæ Eutychis decernit.

Constantinus Episcopus Demetriadis, dixit: Omnibus consentio, quæ a sanctis Patribus sunt definita in sancto Ephesino Concilio, quatenus habeat reuerend. presbyter Eutyches sacerdotium & primatum monasterij, qui confessus est consentaneum se esse Nicęnę

fidei, & omnibus, quæ a sanctis Patribus sunt exposita in catholica fide.

Alexander Episcopus Sebastenæ ciuitatis sub Tarso positæ, dixit: Reuerendiss. & gloriosiss. presbytero & archimandrita Eutyche consentiente fidei trecẽtorum decem & octo, qui in Nicæa fuerunt, & fidei beatæ memorię sanctissimi & religiosissimi Cyrilli, confirmatæ in Epheso, iustum arbitror habere presbyterium eundem reuerend. presbyterum & archimandritam, & principatum monasterij tenere.

Zozon Episcopus Philippensium, dixit: Libelli, qui nunc dati sunt a reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche, consonante ijs, quæ a sanctis Patribus in Nicæa sunt exposita, & ijs, qui statuta sanctorum Patrum in hac vrbe consignauerunt. Talem ergò eũ habentem fidem, decerno secundùm omniũ indicium, & sacerdotalem eum honorem habere, & monachorum principatum.

Eusebius Episcopus Topiritanus Macedoniæ primæ, dixit: Hæc eadem & mihi placẽt de reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche.

Maximus Episcopus Derreñ Macedoniæ primæ, dixit: Hæc eadem & mihi placent de reuerend. ꝑsbytero & archimãdrita Eutyche.

Hermogenes Episcopus Cassandriæ Macedoniæ primæ, dixit: Hæc eadem & mihi videntur de reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche.

Lucas Episcopus * Beroæ Macedoniæ primæ ciuitatis, dixit: Monachorum principem, & in multitudine piorum primatem reuerend. & Deo amantissimum Eutychen in nullo repræhensibilem inueniens, sed sectatorem sanctorũ Patrum apud Nicæam, & in hac vrbe conuenientium catholicæ fidei, volo eum priorem honorem habere presbyterij, & præsulatus monachorum. * Beroeæ

Ioannes Episcopus Messenæ ciuitatis prouinciæ Achaiæ, dixit: In nullo delinquens reuerend. presbyter & archimandrita Eutyches, eorum quæ piè decreta sunt in Nicæa a sanctis Patribus, & ab ijs, qui conuenerunt in Epheso, fruatur sacerdotali dignitate, & præsit secundùm pristinam consuetudinem honesto habitaculo fratrum.

Vranius Episcopus * Himeriæ Osroenæ ꝓuinciæ, interpretante eum Eulogio presbytero Edesseno, dixit: Ex ijs, quæ lecta sunt, agnitus est reuerend. presbyter & archimandrita Eutyches rectè sapere, & sectari fidem trecẽtorum decem & octo, qui in Nicæa congregati sunt, quam & in Epheso sancta Synodus confirmauit. Et iustum est, recipere eum presbyterij dignitatem, & esse presbyterum & monasterij primatum habere. * Hymiriæ

Athanasius Episcopus Opùntinæ ciuitatis prouinciæ Achaiæ, dixit: Rectè & irreprehẽsibiliter inuestigans semitas sanctorum Patrum, qui pro tempore collecti sunt sancto

R spiritu

spiritu in Nicæa, & in Epheso, sicut docuit per libellos & confessiones suas, quas intra gestorum seriem deposuit reuerendissimus presbyter & archimandrita Eutyches, iustum iudicamus, vt fruatur sacerdotali ordine, & præsit monachis secundùm præcedentem consuetudinem.

Theodorus Episcopus Claudiopolitanus prouinciæ Isauriæ, dixit: Secundùm relectam instructionem Deo amantissimi presbyteri & archimandritæ Eutychis, & ex eius voce & scriptis prolata professione, manifestum est, rectè eum sapere. Vndè & ego cōcors sententiæ constitutus sancti conuentus, confirmo habere eum presbyterij honorem & præsulatum sancti sui monasterij.

Leontius Episcopus Ascalonensis, dixit: Laudo diuinitùs datam sententiam per sanctos & religiosissimos nostros antistites. Vndè & ego sequens optimam eorum sententiam, supplico recipi reuerend. Eutychen in sacerdotio, quod pridem habebat: & retinere eum monachorum principatum.

Photinus Episcopus Lydden. dixit: Apparuit per omnia, & per proprias in scriptis probatas voces religiosiss. archimandrita Eutyches rectè credere, & consequentia sapere sanctis Patribus Nicæni Concilij, & qui post eos hic collecti sunt. Propter quod sanctos Patres sequens, consensi, & simul decreui, habere eum presbyterij locum & sacerdotij dignitatem, & secundùm consuetudinem prospicere proprio monasterio.

for. * Maiumensis, vel Maiumensis. Paulus Episcopus * Maiumensis, dixit: Reuerendissimum presbyterum & archimandritam Eutychen, sequutus canones sanctorum Patrum nostrorum, qui in Nicæa, & qui in Epheso conuenerunt, & ego iustum iudico, gradum eum presbyterij & archimandritæ recipere.

* Minoed. Zosimus Episcopus * Minoidenæ ciuitatis dixit: Quoniam per omnia repertus est religiosus presbyter & archimandrita Eutyches sapere rectam fidem, quæ a sanctis Patribus in Nicæa & hic est exposita, decerno & ego eum sacerdotij perfrui dignitate, & præesse sanctæ fraternitati.

Epiphanius Episcopus Pergensis, dixit: Secundùm ea, quæ benè placita sunt sancto Concilio, & ego omnibus consentio, quę sancti Patres professi sunt.

Baruchius Episcopus Orizæ Palestinæ prouinciæ, dixit: Secundùm veram vocem religiosissimi & sanctiss. Archiepiscopi Iuuenalis, consonam constitutam ijs, quæ a nostro Domino Saluatore Christo & sanctis Apostolis dicta sunt, & a sanctis Patribus, qui in Nicæa, & qui in Epheso conuenerunt, & ego similiter decerno, reuerendissimum presbyterum & archimandritam Eutychen recipere proprium presbyterij gradum, & præesse solitè sancto suo monasterio, ac clarè & per omnia manifestum catholicum.

Heraclius Episcopus Azotensis, dixit: His, qui rectè de fide sapiunt, omnes cōsentire iustum est. Vndè & ego religiosum presbyterum & archimandritam Eutychen, sequutum canones sanctorum Patrum, qui in Nicæa, & qui in Epheso conuenerunt, iustum iudico, recipere presbyterij dignitatem, & præesse fraternitati, quæ sob eo est.

Ioannes Episcopus Tiberiadis dixit: Audiui confessiones religiosi presbyteri & archimandritæ Eutychis, ex ijs, quæ 10 vrbe felicissima Constantinopoli, & hic gesta sunt, & in nullo eum inueni repræhensibilem, sed secundùm expositam sanctam fidem trecentorum decem & octo sanctorum Patrum, qui in Nicæa, & qui hic conuenerunt, & volo eum, sicut sancti Patres probauerunt, habere dignitatem presbyterij, & principatū detinere sancti sui monasterij.

Musonius Episcopus Zoaren. dixit: Custodem fidei trecentorum decem & octo, & diffinitionis sanctorum Patrum, qui in Epheso congregati sunt, manifestauit religiosissimū presbyterum & archimandritam porrectus ab eo libellus, & professiones, quæ ab eo in monimentis factæ sunt. Propter quod, detinere eum sacerdotium, & præesse reuerendissimis monachis propter eius catholicam fidem, iustum existimo.

Dionysius Episcopus Sycacinonensis, dixit: Ex omnibus gestis præsens religiosissim* presbyter & archimandrita Eutyches * manifestus est integerrimè ea, quæ a catholicis probata sunt, sapere. * manifesta tus. Neque enim prætermisit, nec aliquid violauit eorum, quæ in Nicæa a sanctis trecētis decem & octo Patribus ordinata sunt de catholica fide, necnon quæ in Epheso confirmata sunt. Vnde & ego similiter decerno, sicut & sancti Patres, & volo hunc suo monasterio consuetè præesse, & presbyterij honore perfrui.

Caiumas Episcopus * Phaneen. dixit: * Phœnicen. Nihil errantem reperiens reuerend. archimandritam Eutychen, sequutus & ego, quæ benè sunt placita sanctissimo nostro Archiepiscopo, consentio & ego restitui ei pristinum gradum presbyteratus, & præesse eum secundùm consuetudinem suo proprio monasterio.

Æthericus Episcopus Smyrnensis, dixit: Reperiens Deo amantissimum presbyterum & archymandritam Eutychen consentientem sancto Concilio, quod in Nicæa coonenit, & sanctæ Synodo, quæ hic priùs collecta est, & nunc firmata a sancto vestro conuentu, & ego in hoc consentiens, & confiteor catholicum prædictum religiosum virū esse, & habere presbyteratus dignitatem, & præesse monasterio.

Zebennus Episcopus Pellen. dixit: Ex porrectis libellis, per quos catholicam fidem planè exposuit reuerend. presbyter & archimandrita Eutyches secutus canones, & ex gestis

verò

verò manifestata est eius recta fides. Vndè & ego iustum iudico, per omnia catholicum demonstratum, recipere sacerdotalem gradum & primatum archimandritarum.

Pancratius Episcopus Libyadis dixit: Iustum est, religiosissimum presbyterum & archimandritam Eutychē secutum regulas sanctorum Patrum, qui in Nicæa, & in Epheso conuenerunt, & ob hoc recipientem a sanctissimo Archiepiscopo nostro Iuuenali gradum presbyteratus & archimandri. quippè pleniùs rectam fidem sapientem, consona decernere de eo decet & meam paruitatem.

*Auxil. ass. * Auxolaus Episcopus Hippodion gentis Sarracenorum fœderatorum, dixit: Annuo & consentio omnibus benè placitis de Eutyche reuerendissimo archimandrita, & instū iudico, restitui ei presbyterij gradum, & præesse eum proprio monasterio.

Olympius Episcopus Vazateñ. dixit: Ex relectorum nobis gestorum serie, necnon etiàm ex porrectis libellis a religiosissimo presbytero & archimandrita Eutyche, cognoscens diligenter concordem eum esse sanctæ fidei, quæ exposita est a trecentis decem & octo sanctis Episcopis tam in Nicæa, quàm qui in Epheso conuenerunt, secundùm iustum decretum sanctissimi Archiepiscopi nostri Iuuenalis, & reliqui sancti Concilij, & ego consentio eum esse presbyterum & archimandritam.

Polychronius Episcopus Antipatridæ, dixit: Sequor & consentio ea, quæ benè placita sunt sanctissimo archiepiscopo Iuuenali, & sacro huic Concilio: & iudicaui restitui ministerio reuerendissimum Eutychem archimandritam, & præesse eum solenniter proprio monasterio.

Domninus Episcopus Plateæ ciuitatis prouinciæ Helladis, dixit: In omnibus declaratus benè peragens pietatis verbum religiosus presbyter & archimandrita Eutyches, dignus est gradum presbyterij decorare, & præesse secundùm consuetudinem fratribus.

Theodosius Episcopus Mastaurensis, dixit: Consequens est discipulos sectari doctores, & eos, qui probauerunt ex præcedentibus religiositatem reuerendissimi presbyteri Eutychis circa sanctorum Patrum regulas & custodiam eorum, qui in Nicæa, & in hac splendidissima Metropoli conuenerunt. Et ego igitur comprobo iustum esse, eum perfrui & presbyterij dignitate & monasterij principatu.

Cyriacus Episcopus Ægeensis, dixit: Consequenter sancti Patres definierunt in persona religiosissimi & reuerendissimi presbyteri & archimandritæ Eutychis, reperientes eum orthodoxè sapere, quæ a sanctis Patribus statuta sunt, qui in Nicæa, & in Epheso Metropoli conuenerunt. Quem reuerendissimum virum & mea decreuit paruitas tenere eum & presbyterij gradum, & dignitatem archimandritæ.

Flauianus Episcopus Adramytinus, dixit: Reuerendissimus presbyter & Archimandrita ostendit propriam voluntatem, quoniam consentit & confitetur sancto Concilio sanctorum Patrum, qui in Nicæa congregati sunt, & eorum confirmationi, quæ facta est in Ephesina Metropoli. Vndè quemadmodùm sancti Patres definierunt, qui in hac eadem Metropoli conuenerunt, dignus est in sacerdotali presbyterij ordine connumerari reuerendissimus archimandrita Eutyches, & præesse monasterio reuerendissim. monachorum, qui sub ipso sunt constituti.

Leontius Episcopus Magnesiensis, dixit: Et in dogmaticis doctrinis, & in spiritalibus fungentes sacerdotio magisterijs patres, nos filios conuenit sequi. Quoniam igitur iudicatum est ab hoc honestissimo & diuino collegio, reuerend. presbyterum & archimandritam Eutychen, recipere & gradum presbyterij, & primatum monasterij, quod ei nupèr ablatum est, vndè & mea concordat paruitas, ad perfruendum eum & presbyterij dignitate, & principatu monasterij.

Eutropius Episcopus Pergamenus Asiæ prouinciæ dixit: Reuerendissimo presbytero & monacho Eutyche probato per libellos ab eo sanctæ Synodo porrectos, credere rectè secundùm expositionem sanctorum Patrum Nicæni & Ephesini Concilij & ego sanctorum Patrum sententiæ sanctæ & magnæ Synodi, quæ secundùm diuinam iussionem in Ephesina Metropoli collecta est, consentio, quatenùs dignus habeatur fungi sacerdotio, & præesse monachis.

Maximus Episcopus Tralleñ. dixit: Et ego interlocutiones sanctorum & Deo amantissimorum Patrum nostrorum sequens, proptet quod probatus est Deo amantissimus presbyter & archimandrita Eutyches custodire catholicam fidem, decerno tenere eum sacerdotium, & monasterium quod antè sortitus est.

Onesiphorus Episcopus Iconiensis, dixit: Et ego approbo iustum esse, religiosissimum presbyterum & archimandritam, Eutychen, & in ordine esse sacerdotij, & præesse eum proprio monasterio.

Ioannes Episcopus Rhodi insulæ, dixit: Ex porrectis libellis ab Eutyche reuerendissimo archimandrita, demonstratum est, quia & rectè sapit, & dignus est tenere dignitatem presbyterij, & principatū monasterij. Vndè & ego cōsentio his, quæ a sancta vestra & magna Synodo in eo sunt ordinata.

Diogenes Episcopus ciuitatis * Remessenensis, dixit: Secundùm consensum Patrum Eutyches presbyter habeat communionem & sacerdotium, & habitaculum proprij monasterij. *for. Rhuessensis.

Theodoſius Epiſcopus Amathuntenæ ciuitatis, dixit: Auditor factus lectionis monimentorum, quæ de reuerendiſſimo archimãdrita Eutyche geſta ſunt, & inueniens eũ rectè ſapere, & viſtum tam ſancto Nicæno cõcilio, quàm ei quod pridèm hic & nunc gratia Dei collectum eſt, conſenuio (ſicut placuit ſanctis patribus) tenere eũ & gradum ſacerdotij, & primatum monaſterij,

Cyriacus Epiſcopus Lebedenſis, dixit: Et ego* concors prolatæ ſententiæ ſanctorũ patrum in perſona reuerendiſſimi archimandritæ Eutychis. Vndè iuſtum iudico, tenere eum gradum presbyterij, & primatum monaſterij.

for. *cõcordo.

Gennadius Epiſcopus Thien̄ prouinciæ Helladis, dixit: Ex lectione monimentorum, & datis libellis, cognoui catholicũ eſſe reuerendiſſimũ archimandritam Eutychen. Vndè & ego conſentaneus factus ſententiæ ſanctorum patrum, iuſtum iudico, tenere eum gradum presbyterij, & principatum monaſterij.

Olympius Epiſcopus * Euazenſis, dixit: Reuerendiſſimũ archimandritam Eutychen cognoui tam ex lectione monimentorum, quàm per propria manu conſcriptos & porrectos libellos, & ex proprijs vocibus, quas profeſſus eſt præſente vniuerſali Concilio, (cui præſul & primus eſt ſanctiſſimus pater noſter & vniuerſalis archiepiſcopus Dioſcorus magnæ Alexandriæ ciuitatis) catholicũ, & ſimilia ſapientem, & concordem conſtitutum ſanctis trecentis decem & octo patribus in Nicæa conuenientibus, in recta & vera fide, quæ eſt ab eis expoſita, & quę in Epheſino Concilio dudùm confirmata eſt, Concors & ego exiſtens ſanctorum patrum prolatæ ſententiæ, iuſtum iudico, reuerendiſſimum archimandritam Eutychen tenere priſtinum ſacerdotium, & præeſſe reuerendiſſimis fratribus, quos ſub ſua manu iampridèm habebat.

* Rhaginen.

Iulianus Epiſcopus Hypepenæ ciuitatis, dixit: Et ego ità decerno ſicut definijt ſancta & vniuerſalis Synodus, quę ſecũdùm Dei gratiam, & iuxta ſanctionem piiſſimorum & Chriſti amicorum noſtrorum Imperatorum, in Epheſina metropoli collecta eſt, quatenùs reuerendiſſimus archimandrita Eutyches teneat presbyterij gradum, & fruatur ſancto miniſterio Domini noſtri Chriſti, & præſit procurationi reuerendiſſimorum fratrũ eiuſ (quod ſub eo eſt) monaſterij.

Theopemptus Epiſcopus Caballenus, dixit: Sicut videtur, etiàm nunc iudaizant. perſcrutantes Saluatorem omnium Chriſtum, Ignorantes enim ipſius cum carne diſpenſationis myſterium, hactenùs perdurârunt errantes, & decipientes, ſicut beatus Paulus dixit. Eutychen igitur reuerendiſſimum & Deo amantiſſimum presbyterum & archimandritam, pridèm & ab exordio ſcientes

2. Timo. 3.

non ſolùm catholicum, verùm etiàm ſceleratis Neſtorij dogmatibus fortiter repugnãtem cognouimus, & nunc ex lectione monimentorum iniuſte, & contra leges damnationem perpeſſum. Et quia nunc per oblationem libellorum manifeſtam fecit huic ſancto & magno concilio rectam ſuam & immaculatam fidem, hunc & nos habeamus communicatorem, & inter presbyteros numerandũ & præſulem ſui monaſterij ſecundùm ſanctorum patrum ſententias.

Caloſirius Epiſcopus Arſinoitæ ciuitatis, interpretante eum Helia diacono ſuo, dixit: Comperi ex facta hodiè chartarum lectione, reuerend. presbyterum & archimandritam Eutychen rectę ſapere de fide catholica. Quapropter ſicut ſemper eum communicatorem habuimus, ſecundùm decreta huius ſanctæ Synodi & dignum eum exiſtimo recipere presbyterij ordinem, & præſulatum proprij monaſterij.

Ioannes Epiſcopus * Epheſiæ ciuitatis, dixit: Religioſiſſ. presbyter & archimand. Eutyches (qui neque minis inimiciſſimi iudicis, neque varietate accuſatoris victus, ſed in tanta tempeſtate inſidiarum influctuoſam ſuam animam conſeruauit, & aduerſùs omnimodos conturbantes eum & impugnantes fluctus reſtitit. hæc enim nupèr facta lectio, eorum, quæ in perſona eius contra leges geſta ſunt, demonſtrauerunt) fruatur presbyterii dignitate, & præſulatu ſub ipſu degentium reuerendiſſimorum monachorum, circa rectam & immaculatam fidem piè & indeclinabiliter demonſtrans cuſtodiam, quæ ei facta eſt ſcutum in tempore tanti belli, tantis vndiquè inimicitiarum & impietatum iaculato ſagittis.

* Nephesin vel Epheſij.

Heraclides Epiſcopus Heracleenſis, dixit: Ex geſtis & libellis Eutychis reuerendiſſimi presbyteri & archimandritæ hodiè lectis, cognouimus eum, ſicut ſemper recta ſapere, & ei ſanctam communionẽ dedimus, quatenùs & recipiat presbyterii gradum, & primatum proprii monaſterii ſecundùm decreta ſanctę ſynodi.

Iſaac Epiſcopus *Elearchienſis, dixit: Ex libellis porrectis & monimentis, quæ & hodiè lecta ſunt, inuentus eſt reuerend. presbyter & archimandrita Eutyches ſequens fidẽ ſanctorũ patrũ, quæ in Nicæa eſt expoſita, & in hac Epheſia ciuitate ante hoc cõfirmata. Et concors exiſto ſanctis patribus, quatenùs habeat presbyterii ordinẽ, & archimãdritæ honorẽ.

* Libyarchien.

Gemellinus Epiſcopus Erythræen̄, dixit: Ex lectione monimentorum, quæ in magnifica & Chriſtianiſſima Conſtantinopoli acta ſunt, de quibus accuſabatur reuerendiſſimus & Deo amantiſſimus Eutyches & presbyter & archimandrita, per eadẽ agnoſcentes, quoniam ipſe quidẽ ſemper catholicè & ſapuit, & ſapit: quia verò eũ (ſicut arbitrati ſunt) depoſuerunt, inuenti ſunt contraria ſapere Ni-

ceno & Ephesino Concilio, iustum iudicauit sancta hæc & magna Synodus, quatenùs idē sit & presbyter, & archimandrita secundùm priorem consuetudinem. Vndè & ego his cōsentio.

Apollonius Episcopus Taneeñ. dixit: Rectè repertus est sapere & credere reuerendissimus presbyter & archimandrita Eutyches. propter quod cōsentio his, quæ à sanctis patribus in eo diffinita sunt, in recipiendo honore presbyteratus, & vt teneat gubernationem, sicut & pridèm, proprij monasterij.

* Irenopolitanæ.

Gennadius Episcopus magnę * Herinupolitanæ ciuitatis, dixit: Ex oblatis libellis huic sanctæ Synodo, lectione hodierna facta monimentorum, cognouimus Eutychen reuerendissimum presbyterum & archimandritā rectè sapuisse, & sapere. Et propter hoc consentio, quatenùs recipiat presbyterij gradum & honorem archimandritæ.

Cyrus Episcopus Babyloniæ, dixit: Quantùm constat ex oblatione libellorum & lectione monimentorum, consensi & ego præcessoribus sanctis, reperiens catholicum & fidem tenentem inconcussibilem reuerendissimum presbyterum & archimandritam Eutychen, ad tenendam presbyterij dignitatem, & monachorum procurationem.

Athanasius Episcopus Busiritiñ. dixit: Cùm ostensus sit reuerendissimus presbyter & archimandrita Eutyches sapere & credere, sicut & sancta Synodus cōtinet, quæ eo tempore in Nicæa cōgregata est, confirmata verò & à sancta Synodo, quæ pauloantè in hac ciuitate facta est, acquiesco & ego, & consentio (sicut & hæc sancta Synodus decreuit) recipere eum presbyterij dignitatē, habere etiàm & sui monasterij principatum.

Photinus Episcopus Teuchireñ. dixit: Quantùm ex oblatis à reuerendissimo presbytero & archimandrita libellis, & lectione monimentorum, rationabile & iustum est, restituere in sacerdotio, necnon & procuratione secundùm consuetudinem proprij monasterij.

Theophilus Episcopus Cleopatridis dixit: Et vita, & mores, & ab exordio conuersatio perhibent testimonium fidei reuerendissimi presbyteri & archimandritæ Eutychis. qui & tantùm laborem iam pridèm instituit aduersùs Nestorij insanias, ex quibus apud omnes extitit laudabilis. Et nūc verò nihilominùs sequentem eum expositiones sanctorum patrum in Nicæa congregatorum, & in Ephesina ciuitate confirmatas, (cui præfuit tec beatus archiepiscopus quondàm noster Cyrillus) & ego consentio, quatenùs permaneat in quibus pridèm permanebat, id est, in presbyterij & archimandritæ honore.

Paimeius Episcopus Paralaiorum, dixit: Ex porrectis à reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche libellis cognouimus eum irrepręhensibiliter rectam nostram & immaculatam fidem tenere. Propter quod & ego consentio, & concordo his, quæ à sanctis patribus terminata sunt.

Sosias Episcopus * Sozutensis, dixit: Bona & iusta sanctorum patrum & pietatem in se habens sententia, quam protetre dignati sunt pro restitutione reuerendiss. presbyteri & archimandritæ Eutychis, respicientes integra subtilitate hæc, quæ hodie lecta sunt, quibus & ego concordo, iustum arbitrans, reddi ei iam locum presbyteratus, quàm primatum honestissimi monasterij. * Zoticeñ.

Theodorus Episcopus Ticeliæ ciuitatis, dixit: Libellis à religiosissimo presbytero & archimandrita Eutyche porrectis huic sanctæ Synodo, & lectione monimentorum, in omnibus cognouimus eum rectè sapere, & sapuisse. Et ego iustum existimo, reddi ei presbyterij locum & honorem archimandritæ.

Theodorus Episcopus Barcensis, dixit: Rectè hodiè chartæ quæstionis gratia aduersùs religiosissimū presbyterum & archimandritam Eutychen factæ, probauerunt eum recta sapere, & sapuisse. Et in hoc concors existo, ob restituendum ei & gradum presbyterij, & principatum proprij monasterij.

Rufinus Episcopus Cyreneñ. dixit: Rationabiliter & iustè sacerdotium & principatū monasterij restituit hæc sancta & magna Synodus reuerendo presbyt. & archimandritæ Eutychi. Pium enim eum & fidelem acta monimentorum, & qui porrectus est ab eo libellus, monstrauit. Et huic ego concordo sententiæ.

Zenon Episcopus Rhinocoruteñ. dixit: Planè approbatum est, tam ex nunc facta lectione gestorum, quàm ex porrectis irreprehensibilibus libellis à sanctissimo presbytero & archimandrita Eutyche, quia diligens est circa piam religionem, & quia sequutus est catholicam fidem, quæ ante hoc est exposita à ter beatis patribus nostris Episcopis in Nicæa conuenientibus, & circa hæc, quæ hic pauloantè statuta sunt à sanctæ memoriæ & inter sanctos constituto Cyrillo Alexandrinæ ciuitatis antistite & confirmata à sancta & vniuersali synodo. Vndè & mea humilitas consentanea fit sancto & magno huic Concilio, quatenùs * memoratus sanctissimus Presbyter & Archimandrita Eutyches, non sit extra sacerdotalem dignitatem, sed & presbyterij gradum & principatum religiosissimorum teneat monachorum. * Miserabilis.

Lucius Episcopus Zygrenlis, dixit: Ex porrectis à reuerend. presbytero & archimandrita Eutyche libellis, cognouimus eum recta sapere in catholica fide. Et ob hoc & ego consentio cunctorum sententiæ, quatenùs ei restituatur & dignitas presbyterij, & honor archimandritæ.

* Auxonius Episcopus Sebennitenæ ciuitatis, dixit: Ex lectione actorum monimentorum, * Ausonius

torum, & ex porrectis libellis, reuerend. archimandrita Eutyches approbatus est sapere & dicere & credere, sicut expositio fidei continet, quæ facta est à sanctis patribus olim in Nicæa cōgregatis, quæ & confirmata est à synodo paulo antè in hac ciuitate facta, cui præfuit ter beatus & omninò laudabilis memoriæ antistes noster Cyrillus. Et iustum est, vt memoratus vir reuerendus (sicut & sancta synodus decreuit) recipiat presbyterij dignitatē, & permaneat, in quibus degebat priùs, habere verò eū & patrociniū pprij monasterij.

Isaac Episcopus* Tanien. dixit: Lectis hodiè monimentis, & porrecto libello à reuerendissimo Eutyche, cōsona persequuti sunt Deo dignissimi patres, qui nunc in hoc sancto & vniuersali concilio congregati sunt. Et ego igitur consentaneus factus sum his, quæ acta sunt, & peto eum tenere presbyteratum, & præesse proprio monasterio.

Philocalus Episcopus Zagylensis, dixit: Ex libellis sanctæ Synodo à reuerendissimo presbytero & archimandrita Eutyche porrectis, docentibus de catholica fide, cognouimus, quia irrepræhensibiliter sapit, quæ à sancto Nicæno cōcilio definita sunt, insupèr etiàm in Ephesina Synodo confirmata. Propter quod & nos cognoscentes eū sic sapere, decernimus restitui ei presbyterij dignitatē, & archimandritæ honorem.

Esaias Episcopus* Hermopoleos minoris, dixit: Sancta hac & magna Synodo iudicio & decreto gestorum suscipiente religiosum & Deo dignum presbyterum & archimandritam Eutychen, sicut consona priori & magnæ Synodo Nicænæ & Ephesiæ credentem, necessariè & ego consentio, & decerno, tenere eū & presbyteratus honorem, & principatum monasterij.

Barsumas presbyter & archimandrita, per interpretem Eusebium monachum, dixit: Et ego vt filius sequor proprios patres, & testimonium perhibens catholicæ fidei sanctissimi & Deo amantiss. archimandritæ Eutychis, consentio, & cōcordo, & gratulor, quoniam restituitis ei sacerdotij gradum, & principatum sancti sui monasterij.

Impias interlocutiones Dioscorus impiè cōfirmat.

Dioscorus Episcopus Alexandriæ dixit: Omnes sancti huius & vniuersalis Concilij sententias super reuerendiss. archimandrita Eutyche confirmans, & meam ipsius simul introduco voluntatem, quatenùs numeretur in ordine presbyterij, præsit etiàm & proprio monasteriò sicut anteà.

Ioannes presbyter & primicerius notariorum, dixit: Clerici & monachi monasterij, quod sub reuerendissimo presbytero & archimandrita Eutyche est vel degit, libellum obtulerunt sancto vestro Concilio, quem legemus, si præceperit vestra sanctitas.

Eusebius Episcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: Susceptus libellus recitetur. Ioannes presbyter & primicerius notariorum, recitauit:

¶ Epistola monachorum, qui sub Eutyche, ad Concilium Ephesinum secundum.

SANCTAE huic & Deo amantissimæ vniuersali Synodo, congregatæ in Ephesia metropoli, à Narsete presbytero, & Timotheo, & Eusebio, & Constantino, & cæteris diaconibus, subdiaconibus, & omnibus monachis sub religiosissimo archimandrita constitutis. Promissa à misericorde Deo in eum credentibus dona, ex diuinis edocti eloquijs, & cognationes & pecunias, & quibus vnusquisque nostrum decorabatur, dignitates & diuersas militias, & * semèl omnia, quæ videntur bona humana despicientes, quibus fruebamur, fruique adhuc sperabamus, in vnam omnes monachorum conuersationem & continentiam concurrimus, trecentorum, numerum iam complentes gratia Domini Christi, & sub præposito reuerendissimo archimandrita Eutyche pietatis & iustitiæ doctrinis obedientes, & tricesimo anno plùs minùsve plures ex nobis in hac * continentia perdurantes: sed reuerendissimus Episcopus regiæ Constantinopolitanæ ciuitatis Flauianus, cùm oporteret eum & præsentia laudare, & ad meliora cohortari, & omni prouidentia continere eos, qui humana derelinquentes, ad Deum confugimus, contrà quàm decuit, operatus est, nostrum quidem pastorem calumnijs & blasphemijs circonueniens, & non veram occasionem damnationis eius, veluti ex pietate, simulans, eò quòd non blasphemat cum ipso, præter diffinitionem fidei, quam exposuit quidem sanctum Nicænum Concilium, confirmauit autem & quæ priùs in hac Ephefo congregata est Synodus. nobis autem præcipiebat per directum ab eo Theodotum presbyterum, & cum eo præsentibus alijs clericis, recedere à pastore, & neque loqui cum eo decæterò, & res monasterij aduersùs ipsum custodiri, (hoc ipsum enim negociabatur sub nomine pauperum) aut hoc non facientes, prohiberi & nos cum nostro magistro à cōmunione diuinorum ministeriorum. Et sanctum quidem altare, quod ipse ante sex menses, quàm insidias meditaretur, * cōsecrauit, vacuum diuino remansit sacrificio. Permansimus autem nos hactenùs, vsq; ad hanc sanctam vestram Synodum, iniquis eius sententijs alligati. Aliquanti autem ex fratribus nostris obierunt sub eodem iniquo penè * schemate, & alia quidem conuersationis monasterialis solenniter celebrantes secùdùm monasteriorum regulas. Alieni verò extitimus, sicut pro impietate damnati. Et in hac infidelitate lachrymantes nos inuenit salutaris dies natalis Saluatoris nostri Dei & Domini Iesu Christi, & quæ omnibus Christianis est in lætitia, eā nos in luctu peregimus, pro orationibus diuini ministerij lamentationes ex lingua

Matth. 19.

* simul.

* instantia

* inauxit.

gua nostra perfundentes, In his nos & sancta Epiphaniorum dies suscepit. Et sicut morti propinquantes, & animam suam diligentes, finem suum deflent, ità nos in sacri ministerij oblatione lugentes, peregimus. Superuenit & salutaris passionis dies, & sacra nox, & resurrectionis festiuitas, in qua quidem & plurimis peccatoribus a sanctis patribus nostris damnationes soluuntur: verùm & ab Imperatoribus, reis criminalia vincula relaxantur; iusta verò lætitia omnis domus, & omne forum repletur: nos verò iniustis detenti sententiæ vinculis, nullam clementiam nostri vidimus damnatoris, sed vsque in præsenti perseuerauit indeclinabilis, iam nouem penè transactis mensibus, talem vtique *super se a vobis sententiam ordinans, vt pro suo iniquo contra nos prolato iudicio, dignum inueniat fructum, iusta aduersùm se à vobis prolata sententia, vt secundùm sanctas scripturas iudicetur, quemadmodùm iudicauit & fruatur, sicut insidiatus est. Propter quod supplicamus vestræ sanctæ Synodo, condolere nobis quidem pro tanto tamque iniquo cruciatu, quem pro pietate sufferimus a sacerdote, reddere verò nobis quidem communionem iniustè ablatam, illi verò talia perpetranti vicissitudinem eorum, quæ iudicauit iniustè.

* vestrâ contra se.

Narses presbyter manu mea subscripsi.
Timotheus diaconus manu mea subscripsi.
Eusebius diaconus manu mea subscripsi.
Constantinus diaconus manu mea subscripsi.
Eustathius diaconus manu mea subscripsi.
Zenobius diaconus manu mea subscripsi.
Auxentius diaconus manu mea subscripsi.
Zenobius diaconus manu mea subscripsi.
Smaragdus diaconus manu mea subscripsi.
Eleusinius diaconus manu mea subscripsi.
Constantinus diaconus manu mea subscripsi.
Theodorus subdiaconus manu mea subscrip.
Gerontius subdiaconus manu mea subscripsi.
* Prosphorius subdiacon* manu mea subscip.
Martyrius monachus manu mea subscripsi.
Pácharius monachus manu mea subscripsi.
Paulonas monachus manu mea subscripsi.
Philinius monachus manu mea subscripsi.
Abraamius monachus manu mea subscripsi.
Iulianus monachus manu mea subscripsi.
Antoninus monachus manu mea subscripsi.
Macedonius monach* manu mea subscripsi.
Timotheus monachus manus mea subscripsi.
Ioannes monachus manu mea subscripsi.
Euprepius monachus manu mea subscripsi.
Dorotheus monachus manu mea subscripsi.
Cortalius monachus manu mea subscripsi.
Timotheus monachus manu mea subscripsi.
Eugenius monachus manu mea subscripsi.
*Theotinus monachus manu mea subscripsi.
Iulianus monachus manu mea subscripsi.
Malchus monachus manu mea subscripsi.
Eubulus monachus manu mea subscripsi.
Gymnasius monachus manu mea subscripsi.

* Phosphorius.
* Bosphorius.
Theotim.

Hypatius monachus manu mea subscripsi.

Dioscorus Episcopus Alexandriæ, dixit; Quoniam excommunicatos vos dixistis factos esse, ignoratis vero culpam, & conijcimus & nos pro qua re, dicite manifestè, propriam fidem quomodò habeatis. Hæc enim est vestra fruitio, confessio fidei. Eleusinius monachus & diaconus dixit; Sicut per libellum Deo *dignus archimandrita noster edocuit vestram sanctitatem, sic sapimus sicut trecenti decem & octo sancti Patres in Nicæa sanxerunt, & sicut hic congregata sancta Synodus confirmauit. Et præter istam fidem nunquàm neque intelleximus, neque sapuimus aliquid. Dioscorus Episcopus Alexandriæ, dixit: De incarnati Saluatoris nostri præsentia sic sapitis, sicut beatus Athanasius, & beatus Cyrillus, & beatus Gregorius, & oẽs catholici Episcopi? Eleusinius diaconus & monachus, dixit: Omnes sic sapimus, & sicut qui in Nicæa conuenerunt, & qui hic congregati sunt sancti Patres. Dioscorus Episcopus Alexandriæ, dixit; Quoniam dedit libellos reuerendissimus presbyter & archimandrita Eutyches, acquiescitis his, quæ ille scripsit? Sequimini fidem eius? Eleusinius diaconus & monachus, dixit; Etiàm.

* Religiosissimus.

Dioscorus Episcopus Alexandriæ, dixit: Nè præuaricemini. Eleusinius diaconus & monachus, dixit; Non. Dioscorus Episcopus Alexandriæ, dixit: Hæc eadem sapitis? His contenti estis? Anathematizatis, qui sic non sapiunt? Eleusinius diaconus & monachus, dixit: Etiàm per vestigia vestra. Iuuenalis Episcopus Hierosolymorum, dixit; Consequens est, sic eos rectam fidem confitentes in Nicæa expositam, & in Epheso confirmatam, participes existere & sanctæ communionis, & propriorum graduum. Sancta Synodus dixit: Omnes consentimus his verbis, omnes hæc dicimus. Dioscorus Episcopus Alexandriæ, dixit; Placet ergò religiositati vestræ, in interlocutione & hoc inseri, quia cum reuerend. archimandrita Eutyche, absoluimus & qui cum eo sunt, clericos siue monachos? Sancta Synodus dixit; Absoluimus eos. Dioscorus Episcopus Alexandriæ, dixit: Communicamus eos & dignitate & mysterijs? Sancta Synodus: Etiàm hoc iustum iudicium. Dioscorus Episcopus Alexandriæ, dixit; Manifestis constitutis gestis, & omni sancto hoc Concilio consentiente, & restituente communionem reuerend. archimandritæ Eutychi, verùm etiàm & presbyterij dignitatem, super his verò absoluente omnes, qui cum ipso sunt, tam clericos eius, quàm monachos, iustum est decętero & consequens, ea quæ de recta fide nostra acta sunt in congregata pridè in hac ciuitate beatiss. Synodo, recitari. Quæ proferens reuerend. presbyter & primicerius notariorum Ioánes, relegat, si hoc & vniuerso Cócilio placuerit.

Dioscorus hic anathematizat seipsum Nã sancta Synod* Ephesina duas Chri naturas pdicat.

Domnus Episcopus Antiochiæ, dixit: Si placuerit

placuerit recitari, recenseatur. Thalassius Episcop⁹ Cæsareæ Cappadociæ, dixit: Necessarium nobis est, relegi fidem sanctorum Patrum trecentorum decem & octo, & qui apud Ephesum, quatenùs nos audientes, plùs aliqd imbuamur. Eusebius Episcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: Vulis sanctorum Conciliorum lectio & confirmatio. Illic enim habemus tutelam nostræ catholicæ fidei. Stephanus Episcopus Ephesi, dixit: Legatur expositio, quę facta est a sanctis trecentis decem & octo Patribus in Nicæa, & confirmata in Epheso ad cautelam catholicæ fidei. Sancta Synod⁹ dixit: Omnes hoc volumus. Ioannes presby. & primicerius notariorum, recitauit.

EPHESINÆ PRIMÆ SYNODI ACTA QVAEDAM, RECENSITA EPHESI IN SYNODO PROPHANA. RVRSVS RELECTA IN HAC CHALCEDONENSI SYNODO, CVM SVBSCRIPTIONIBVS.

¶Ephesinum Concilium primum.

¶ Post consulatum dominorum nostrorum, Flauij Theodosij terdeciès, & Valentiniani tertiò perpetuorum Augustorum, sub die XI. Kalendarum Augusti, qui est secundùm Ægyptios vicesimusoctauus dies, congregata Synodo in Ephesina Metropoli, ex sanctione religiosissimorum, & amantium Christum Imperatorū nostrorū, & sedentibus in episcopio Deo amantissimi Memnonis Episcopi, Deo amantissimis & religiosissimis Episcopis.

Cyrillo Alexādriæ, & agente vices sanctissimi & beatissimi Archiepiscopi Romanę Ecclesiæ Cœlestini.

Iuuenali Hierosolymorum.

Memnone Ephesino.

Flauiano Philippensi, & agente vices Rufi reueren. Episcopi Thessalonicen.

* Firmo * Firino Cæsareæ Cappadociæ primæ.

Theodoto Ancyræ Galatiæ primæ.

Acacio Meletinæ Armeniæ.

* Cortynæ, Iconio * Gortynæ Cretæ.

Peregrino Corinthi Helladis.

Cyro Aphrodisiadis prouinciæ Cariæ.

Valeriano Iconij.

Palladio Amasiæ Hellesponti.

Hesychio Parij. Hellanico Rhodi.

Dynato Nicopolitano veteris Epiri.

Euchario Dyrrhacheno nouæ Epiri.

* Pharnacien. Perrhebio * Pharmachi.

Eudoxio Chomatis Lyciæ.

* Hieracopeń. Syluano * Cheratapeń. Phrygię.

Berinitano Pergensi prouinciæ Pamphylię.

Amphilochio Sidensi.

Epiphanio Crateńsi ꝓuinciæ Honoriadis,

Gregorio Ponti Polemoniaci,

Senecione Scodrensi,

Dalmatio Cyziceno.

Docimasio Maroneensi Thraciæ.

Ioanne insulæ * Præconnensi.

Daniele Colonensi secundæ Cappadociæ,

Romano Rhaphiensi,

* Maiuḿ. Puluiano * Maiumensi,

Paulo Anthedoneń. Fido Ioppensi.

Ioanne * Sycomazensi. * Sycasinonen vel Sycaminen.

Theodoro Gadarensi.

* Letogio Libyadensi. Apelle Eleusij.

Theodoro * Ariddelensi. * Arındeń.

Petro Parempolensi.

Ioāne Augustopolitano. Saida Phœnicēsi.

Rufino Thabeensi. Anysio Thebensi.

Callicrate Naupactensi.

Domnino Opunteoli. Nicæa Megarensi.

Agathocle * Colonensi Achaiæ vel Coronen. * Coroneń. * Dodoneń.

Felice Apolloniń. ac Bellidensi.

Theodoro Toroneń.

Andrea * Chersoneń. Cretæ. * Chyleń.

Prothymio * Conanensi. Paulo Lāpensi. * Comaneń.

Zenobio Gnosensi.

Luciano Topirensi Thraciæ.

Nepio Maximianopolitano.

Secundiano Lamiensi.

Dione Thebensi Thessaliæ.

Theodoro Echinensi.

Martyrio * Helectrensi.

Thoma Derbensi. Athanasio Paroseń.

Themistio Iassensi. Aponio Heracleēsi.

Philippo Amyzonensi. Apelle Ceryēsi.

Spudasio Ceramēsi. Archelao Myndēsi.

Phania Arpalensi. Promaxio Alindensi.

* Philippo Pergamensi Asiæ. * Phileto

Maximo Assuēsi. Dorotheo Myrinensi.

Maximo Cymensi. Ephoro Hypepensi.

Alexandro Archadiupolitano.

Eutyche Theodosiupolitano.

Rhodone Palesceplelitano.

Eutropio * Euatensi. Aphobio Chologēsi. * Ebagineń

Nestorio Cionensi. Eradione Tralleń.

Theodoto Nysensi. Theodoro Alyddēsi.

Timotheo * Brulēsi. Theodosio Mastaurēsi. * Brullień.

* Tychico Erythrensi.

Eusebio Clazomenensi.

* Eulalio Colophonensi.

Modesto Atheniēsi. Theosebio Prienensi.

Eusebio Magnętiensi Sipyli.

Saprìtio Paphensi insulæ Cypri.

Zenone Curiensi. Rhegino Constantiēsi.

Euagrio Silonensi.

Cæsario Chorepiscopo Arcesenæ.

Tribuniano Aspendensi Pamphyliæ.

Nunechio Selgensi. Solone Corydallēsi.

Acacio * Cotnanēsi. Paulico Apollianēsi.

Anysio * Colibratlensi. * Coriialeń

Matidiano Coracesiensi.

Eutropio Etoniensi. Tariano Lyrbensi.

Eusebio Asponensi Galatiæ.

Philomeno Cinnensi.

Strategio & Eusebio Heracleæ Honoriadis.

Palladio Andraponensi Hellesponti.

Hermogene Rhinocorurensi.

Euoptio Ptolemaidæ Pentapolis.

Eusebio Pelusiensi. Adelphio Oniphēsi.

Paulo Pharbeteń. Phibanione Copiēsi.

Macario Metelensi. Adelphio Saensi,

Macedonio Xoetensi.

Marino * Herinupolitano. * Hermupolitano.

Eulogio

*Tremiteñ. Eulogio * Teremitẽsi, Metrodoro Leõtẽsi.
Macario Anteeñ. Petro Oxyrinchitano.
Strategio Athribiteñ. Athanasio Paralieñ.
Syluano Corpidateñ. Ioãne Ephesteũ.
Aristobulo Thinithiñ. Theõe Sethroiẽti.
Lampetio * Bisiensi, Cyro Achieñ.
* Ditteñ. Publio Olbieñ. Samuele * Dittensi,
Zenobio Barcensi. Zenone Tentyrensi,
Sosipatro Septimiaceñ.
* Danielo Darneensi.
Eusebio Iuliopolitano.
Heraclide Heracleeñ.
Chrysaorio Aphroditano.
* Hermupolis. Andrea * Hermopolis maioris.
Sauino Panensi. Abraamio Ostracinẽsi,
Hettaco Asanensi, Alypio Selinuntensi.
Alexandro Cleopatridensi.
Theopempto Caballensi, Isaac Tauiensi,
Ammonio Butensi. Heraclio Ptenethẽsi
* Libyarchieñ. Isaac * Hlearchiensi.
Heraclio Thamanideñ.
Theona Psinchensi.
Ammonio Panephyseñ.
Bessula diacono Carthagineñ:
Archadio & Proiecto Episcopis & Legatis.
Philippo religiosissimo presbytero Apostolicæ Romanæ sedis & Legato.

Petrus presbyter Alexandriæ & primicerius notariorum, dixit: Sancta & magna vestra Synodus omnem faciens prouidentiam rectę & Apostolicæ fidei, & veritati dogmatum, prouidens verò & statui & disciplinæ sanctarum Ecclesiarum, terminum promulgauit, quem præmanibus habentes (si præceperit vestra sanctitas) legimus. Sancta Synodus dixit: Promulgata sententia à sancto & vniuersali hoc Concilio recitetur, & gestis inferatur. Quæ in Nicæa congregata est Synod^s, fidem hanc exposuit.

NICENÆ SYNODI FIDES.

Credimus in vnum Deum patrem omnipotentem, omnium visibilium & inuisibilium factorem. Et in vnum Dominum nostrum Iesum Christum filium Dei, natum *ex patre vnigenitum, hoc est, de substantia patris, Deum dè Deo, lumen de lumine, Deũ verum de Deo vero: natum, non factum, homousion patri, per quem omnia facta sunt, quæ in cœlo, & quæ in terra. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit, & incarnatus est, & inhumanatus est, passus est, & resurrexit tertia die, ascendit in cœlos, venturus indè iudicare viuos & mortuos. Et in sanctum Spiritum. Eos autem, qui dicunt, Erat aliquandò quãdò non erat, & antequam nasceretur, non erat, & quia ex non existentibus factus est, vel ex altera subsistentia, aut essentia dicentes esse, aut mutabilem aut conuertibilem filium Dei, hos anathematizat catholica & Apostolica Ecclesia. Huic quidem sanctæ fidei omnes conuenit consentire. Habet enim piè & sufficienter ad vtilitatem ijs, qui sub cœlo sunt. Quoniam verò quidam simulant quidem confiteri eam, & consentire ei, falsè verò interpretantur ad id, quod eis placet, intellectus virtute, & circumueniunt veritatem, erroris & perditionis filij constituti: necessarium visum est, sanctorum & catholicorum patrum proferre testimonia, quæ possunt satisfacere quemadmodùm eam intellexerunt, & prædicare confisi sunt, quatenùs ex manifesto, & omnes rectam & immaculatam fidem habentes, sic & intelligant, & interpretentur, & prædicent eam. Petrus presbyter Alexandriæ & primicerius notariorũ, dixit: Quoniam præ manibus habentes libros sanctorum & beatissimorum patrum & Episcoporum & diuersorum martyrum, elegimus verò ex his pauca capitula, quæ (si præceperitis) recitamus. Flauianus Episcopus Philippensis, dixit: Et hæc recitata monimentis inserantur. Et lectum est ità: Petri sanctissimi Episcopi & martyris Alexandriæ, ex libro de diuinitate: Quoniam & verè gratia & veritas per Iesum Christum facta est, vndè & gratia eius salui sumus, secundùm Apostolicum dictum: & hoc, inquit, non ex vobis, (Dei enim donum est, non ex operibus) vt nè quis glorietur. Voluntate Dei Verbum caro factum est, & habitu inuentus, vt homo, non destitit a diuinitate. Neque enim vt a virtutis suæ, aut gloriæ perfectione recederet, pauper factus est, cùm diues esset, sed vt & mortem pro nobis peccatoribus susciperet iustus pro iniustis, quatenùs nos offeret Deo, mortificatus quidem carne, viuificatus verò spiritu. Et post aliquanta: Vndè & Euangelista veraciter dicit: *Et Verbum caro factum est, & habitauit in nobis*. Tunc vtiquè, ex quo angelus salutauit Virginem, dicens: *Aue gratia plena, Dominus tecum*. Quòd enim ait, Dominus tecum: nunc est audire Gabrielem, hoc est, Deus verbum tecum. Significat enim ipsum natum in vulua, & carnem factum, sicut scriptum est: *Spiritussanctus superueniet in te, & virtus altissimi obumbrabit tibi. Ideoq; & id, quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei*. Et iterùm post alia: Deus autem verbum, absque viri præsentia, secundùm voluntatem Dei, qui omnia operari potest, factus in vulua Virginis caro, non indiguit viri operatione, aut præsentia. Efficacius enim viro inoperata est Dei virtus, obumbrans Virginem cum superueniente Sancto spiritu.

Sãcti Athanasij quodãm Epi Alexandriæ, de libro contra Arianos: Multi igitur sanctificati sunt, & mundi ab omni peccato. Hieremias verò & ex vtero sanctificatus est, & Ioãnes adhuc constitutus in vtero, exilijt in exultatione, in voce Dei genitricis Mariæ. Et tamen regnauit mors ab Adã vsq; ad Mosen, & super eos, qui nõ peccauerũt, & in similitudine

Marginal notes: * de; Petrus Alexandrinus martyr. Ioan.1.b; Ephe.2.b; Ioan.1.b Philip.2.a 2.Cor.8.b; 1.Pet.3.d; Idem. II. Ioan.1.b; Luc.1.c.d; Ibidem.; Idem.; III.; Athanasius contra Arianos. IIII. Hiere.1.b Luc.1.d; Rom.5.e

ne præuaricationis Adæ:& itâ manebant nihilominùs homines mortales & corruptibiles, capaces suæ naturæ passionum. Nunc verbo facto homine,& sua faciente, quæ carnis sunt, vltrà hæc corpus non tangunt, propter verbum quod in eo factũ est, sed ab ipso quidem consumpta sunt: Decæterò verò homines nullatenus secundum suas passiones peccatores permanent & corruptibiles, sed secundùm verbi virtutẽ resurgentes, immortales & incorruptibiles semper permanent. Vndè & carne nascente ex Dei genitrice Maria, ipse dicitur esse natus, qui alijs geniturã, quô sint, præstat, vt nostram in semetipsum transferret natiuitatem, vti nè decæterò sicut terra tantùm constitutri, in terram eamus, sed sicut cœlo verbo coniuncti, in cœlum ab eo perducamur. Ergò sic & reliquas corporis passiones nõ indecenter in seipsum transtulit, vt non iam sicut homines, sed sicut proprij verbi æternæ vitæ efficiamur participes. Nec vltrà enim secundùm priorem natiuitatem in Adam morimur, sed iam natiuitate nostra & omni carnali infirmitate translatis in verbo, resurgimus à terra, soluta maledictione peccati, propter eum, qui in nobis pro nobis factus est maledictum. Eiusdem ex epistola ad Epictetum: Quomodò autem addubitare ausi sunt, qui dicuntur Christiani, si is, qui ex Maria processit Dominus filius quidem est Dei essentia & natura: id verò, quod est secundùm carnem, ex semine est Dauid, carne autem sanctæ Mariæ? Qui autem (putas) isti tam temerarij sunt, vt dicerent Christum (qui carne passus est & crucifixus) non esse Dominum, & Saluatorem, & Deum, & filium patris? Aut quomodò Christiani volunt nominari, qui dicunt, in hominem sanctum, sicut in vnum de prophetis, superuenisse verbum,& non ipsum hominem factũ, accipientem ex Maria corpus, sed alterũ esse Christum, & alterum Dei verbum, qui ante Mariam, & ante secula filius est patris? Aut quomodò Christiani esse possunt, dicentes alterum esse filium,& alterum esse Dei verbum? Et post aliquanta iterum: Non appositiuè autem hæc facta sunt, (absit) sicut quidam iterùm arbitrati sunt: sed propriè in veritate homine facto Saluatore, totius hominis salus factus est. Si enim appositiuè fuit in corpore verbum secundùm eos, (quod autem positiuè dicitur, imaginatio est) inuenitur putatiua & salus & resurrectio hominũ dici secundùm impium Manichæum. Sed vera, non phantastica, est salus nostra: neque corporis solius, sed totius hominis, animæ & corporis veraciter salus facta est. Humanum ergò corpus natura id quod ex Maria, secundùm diuinas scripturas & verum fuit Domini Saluatoris. Ex epistola sanctissimi Iulij quondam Episcopi Romani ad * Prosdociũ: Prædicatur verò ad supplementum fidei & incarnatus ex Maria virgine Dei filius, & habitans in hominibus, non in homine operatus. Hoc enim in Prophetis præfatus fuerat & Apostolis. Perfectus Deus in carne, & homo perfectus in spiritu, nõ duo filij, vnus quidem proprius filius assumens hominem, alter verò mortalis susceptus à Deo: sed vnus vnigenitus in cœlo, vnigenitus Deus in terra. Ex epistola Felicis Episcopi Romani & martyris ad Maximinianum Episcopum & clericos Alexandriæ: De incarnatione verò verbi & fide, credimus in Dominum nostrũ Iesum Christum, ex Maria virgine natum, quoniã ipse est æternus Dei filius, & verbum, & non homo à Deo susceptus, vt alter esset præter ipsum: nec enim hominem assumpsit Dei filius, vt esset alter præter ipsum: sed Deus existens perfectus, factus est simul & homo perfectus, incarnatus ex Virgine. Sanctissimi Theophili Episcopi Alexandriæ, ex quinta epistola paschali: Sunt enim & nunc, tunc factorum miraculorum reliquiæ. Non sint increduli, quoniam virtus Dei potens est facere, virginẽ parere, in qua factus est viuens Dei verbum, vt nobis fieret similis. Aliter enim nobiscum colloqui eũ propinquiùs impossibile fuit, vt non ex * voluptate & somno (sicut in alijs habetur hominibus) susciperet corpus, sed in similitudinem huius acceperit ex Virgine genitus homo, apparens quidem sicut nos secundùm seruilem formã, ex operibus verò approbatus, quoniam vniuersorũ factor & dominus est, agens opera Dei. Itẽ eiusdem ex paschali epistola: Sicut enim artifices optimi non in pretiosis solis materijs artem ostendentes, mirandi sunt, sed qui ex vili luto & cera solubili, sæpè suæ disciplinæ operando demonstrant virtutem, multo magis sunt laudabiles: itá omnium optimus artifex, vnus & efficax Dei verbum, decorans conuenientia ordinis vniuersa, non quasi accepta corporis pretiosa materia, ad nos peruenit, sed in luto maiestatẽ suæ artis ostẽdit, reformans hominem, qui de limo plasmatus est; ipse ex Virgine, non decoris homo, procedens, modum quidem natiuitatis immutans, per omnia verò nostram secundùm nos, absque peccato, similitudinem non iudicans fugiendam, nascens pannis inuolutus est, nutritus est infans in præsepio positus, naturæ nostræ infirmitatem propter præcedentes causas excipiens. Sed dum adhuc infans esset, simul & inimicum & eius cuneum conturbauit, magos attrahens ad pœnitentiam, & imperans eis contemnere regem, à quo fuerant destinati.

Sancti Cypriani Episcopi & martyris, ex libro de pietatis opere & eleemosynis: Multa & magna sunt, fratres dilectissimi, beneficia diuina, quibus in salutẽ nostram Dei patris & Christi larga & copiosa clementia & operata sit,& semper operetur: quòd conseruandis ac viuificandis nobis pater filium misit, vt reparare nos posset: quodq; filius missus

Margin notes: Idem. V. — Idem. VI. — Iulius Papa. VII. — * Prosdociũ — Felix Papa. VIII. — Theophil. Alexandrin. IX. — * voluntate & somno. — Idẽ ibid. X. — Luc. 2. a — Matth. 2. b — Cyprianus XI.

sus est, & hominis filius dici voluit, vt nos Dei filios faceret. Humiliauit se, vt populum, qui priùs iacebat, erigeret. Vulneratus est, vt vulnera nostra * curaret. Seruiuit, vt ad libertatem seruientes extraheret. Mori sustinuit, vt moriens, immortalitatem mortalibus exhiberet. Sanctissimi Ambrosij Episcopi quondàm Mediolanensis, de libro ad Gratianum: Si mihi non credunt, credant Apostolo dicenti: Postquàm verò venit plenitudo temporis, misit Deus filium suum, factum ex muliere, factum sub lege. Filium (inquit) suum, non vnum de multis, non communem, sed suum. Suum cùm dicit, generationis æternæ proprietatem signauit. Hunc posteà factum ex muliere asseruit, vt factura non diuinitati, sed assumptioni corporis ascriberetur, factum ex muliere per carnis susceptionem, factum sub lege per obseruantiam legis. Generatio autem illa cœlestis ante legem, ista post legem.

* sanaret.

Ambr. ad Gratia. li. 1. ca. 6. XII. Galat. 4. a

Eiusdem de libro secundo: Sileant igitur inanes de sermonibus quæstiones, quia regnum DEI (sicut scriptum est) non in persuasione verbi est, sed in ostensione virtutis. Seruemus distinctionem diuinitatis & carnis: vnus in vtroque loquitur Dei filius, quia in eodem vtraque natura est. Et si idem loquitur, tamen non vno semper loquitur modo. Intende in eo nunc gloriam Dei, nunc hominis passiones. Quasi Deus loquitur, quæ sunt diuina, quia verbum est: quasi homo dicit, quæ sunt humana, quia in mea substantia loquebatur: Hic est panis * viuus, qui descendit de cœlo. Panis hic caro est, sicut ipse dixit: Hic panis, quẽ ego dabo, caro mea est. Hic est, qui descendit, hic est, quẽ pater sanctificauit, & misit in hunc mundum. Hæc ipsa litera nos docet, sanctificationem non diuinitatem eguisse, sed carnem. Sanctissimi Gregorij maioris Episcopi Nazianzeni, ex epistola ad * Celidonium: Nec decipiant homines, neque decipiantur, hominem sinè mente suscipientes Dominum, cùm ipsi dicunt, magis autem Dominũ nostrum & Deũ. neque enim hominem separamus à deitate, sed vnum eundemq; prædicamus, priùs quidem non hominem, sed Deum, & filium Dei tantummodò, & ante secula absque commixtione corporis, & omnibus quæ corporis sunt: in finem verò, & hominem assumptum pro nostra salute: passibilem carne, impassibilem deitate: circunscriptũ corpore, incircunscriptum diuinitate, eundem terrenũ & cœlestem, visibilem & * intelligibilem, compræhensibilem & incompræhensibilẽ, vt toto homine eodemq; & Deo, totus homo reformaretur, qui cecidit sub peccato. Si quis Dei genitricem, Mariam non æstimat, alienus est a deitate. Si quis quasi per fistulã, ità per virginem transcurrisse, & nõ potiùs in ipsa plasmatũ plasma esse dicit diuinè pariter & humanè: Diuinè quidẽ, quia sinè viro: humanè

Idẽ lib. 2. ca. 4. XIII. 1. Cor. 2. a

Ioan. 6. d * verus. Ioan. 6. e

Ioan. 10. g

Gregor. Nazian. xiiij.

* inuisibilẽ.

autem, quia iure nascendi. Si quis plasmatum dicit esse hominem, deinde subintrasse Deũ, damnandus est. Neq; enim Dei natiuitas hæc est, sed fuga natiuitatis. Si quis introducit duos filios, vnum quidem ex Deo patre, secundum verò ex matre, sed non vnum eundemq́ne, ab adoptione * excidat, quę promissa est rectè credentibus. Naturę quidem duę, Deus & homo, quemadmodùm & anima & corpus: filij verò non duo, neque dij. Neque enim hic duo homines, etsi ità Paulus id, qđ intùs est, hominis, & id quod foris est, nominauit. Et si oportet breuiter dicere, aliud quidem & aliud * ea ex quibus constat saluator, quoniam non idem est illud inuisibile huic visibili, & id quod sinè tempore, ei quod sub tempore: non alius verò, & alius. Absit. Nam vtraque vnum sunt propter temperamentum, DEO quidem humanato, homine verò deificato, siue quocunque modo quis nominauerit. Dico autem aliud & aliud ecõuersò, quam in Trinitate habetur. Ibi enim alius & alius est, vt non subsistentias confundamus, non aliud verò & aliud. Vnum enim idemq́ue sunt tria & idipsum diuinitate. Si quis velut in Propheta dicit secundùm gratiam operatam, & non secundùm essentiam coniunctum & confirmatum esse sit vacuus melioris * operationis, magis autẽ plenus nugis. Econtrariò, si quis non adorat eum, qui crucifixus est, anathema sit, & connumeretur * cũ deicidis. Si quis ex operibus perfectum aut post baptisma, aut post resurrectionem ex mortuis, adoptionem meruisse dicit, sicut pagani eos fictos subintroducunt, anathema sit. Quod enim cœpit, & proficit aut perficitur, non est Deus, etsi per modicum augmentum ità dicitur. Sanctissimi Basilij quondàm Episcopi Cæsareæ primæ Cappadociæ: Non enim tantùm cœlũ & terra, & magnitudines pelagorũ & in aquis degentia, & terrena animalia, & arbores, & stellæ, & aer, & horæ, & varia vniuersitatis decoratio excellentiam fortitudinis demonstrant, quantùm est quòd possibile fuit Deo incompræhensibili impassibiliter per carnem cum morte confligere, vt nobis propria passione impassibilitatem donaret. Sanctissimi Gregorij Episcopi Nysseni: Hoc enim * sapite (inquit) in vobis, quod & in Christo Iesu, qui cùm in forma Dei esset, nõ rapinam arbitratus est, esse se æqualem Deo, sed semetipsum exinaniuit, formam serui suscipiens. Quid pauperius in Deo, quàm forma serui? Quid humilius in rege vniuersorum, quàm in cõmunionem pauperis nostræ naturæ voluntariè peruenire? Rex Regum & DOMINVS Dominantium, forma seruitutis induitur: iudex omnium, fit sub tributo potentium: creaturæ DOMINVS, in speluncam diuertit: & qui omnia palmo tenet, non inuenit locum in diuersorio, sed in præsepio animaliũ proijcitur. Mundus & * incontaminabilis, humanæ

* excidit.

2. Cor. 4. d

* est

* opinionis

* inter theoctonos.

Basilius. xv.

Gregorius Nyssenus. xvj.

* sentite Philip. 2. a

Luca 2. a * incoinquinabilis.

manæ naturæ suscipere dignatur sordes: & per omnem paupertatem nostram pertransiens, vsque ad mortis processit experimentum. Videte voluntariæ paupertatis mensuram. Vita mortem gustat, iudex in iudicium adducitur: vitæ vniuersorum Dominus, fit sub sententia iudicantis; omnium cœlestium potestatum rex, carnificum manus non repulit; ad hoc ibi, inquit, exemplum respiciat humilitatis mensura. Attici Episcopi Constantinopolitani: Hodiè Christus Dominus * clementiæ natiuitatem suscepit. Natiuitas enim diuinæ maiestatis iam præexistebat. Deinde post hæc iterùm subiungit: Misericordiæ verbum exinanitur, qui natura exinaniri non potest. Seipsum exinaniuit, formam serui accipiens, incorporeus propter se incarnatus: verbum enim caro factum est. Palpatur, qui propter incorpoream naturam tactui non subiacet: qui sine initio, est sub corporeo initio. Qui perfectus est, crescit: incommutabilis, proficit. Qui diues est, intrat in diuersorio: qui operit cœlum nubibus, pannis inuoluitur, rex in præsepio ponitur. Amphilochij Episcopi Iconij: Quoniam enim idem ipse, est & rex & Deus, mortem propter dispensationem passionis gustauit. Dona mysterij sunt iudicia. Offerunt aurum, agnoscunt enim eum esse regem. Offerunt & thus sicut Deo, offerentes & myrrham, propter mortem in mysterio passionis. Item eiusdem: Nisi enim ille nasceretur carnaliter, nunquam tu natus fuisses spiritaliter. Nisi ille dignatus fuisset formam serui suscipere, nunquàm tu gloriam adoptionis lucrareris. Propter hoc venit in terram cœlestis, vt tu terrenus eleuareris in cœlum. Propter hoc Christus semetipsum exinaniuit, vt nos omnes de plenitudine eius acciperemus. Illius mors, nostra facta est immortalitas. Domini passio, seruo facta est exaltatio. Tu verò beneficium accipis ad occasionem blasphemiæ. Attici Epi Constantinopolitani: Si quē discernit incarnatio vnigeniti, & partus virginis, & passionum communio, & crux, & passio, atq; mors, discens cognoscat, prouisoria hæc vniuersalis salutis, sed non indigna diuinæ clementiæ. Si enim turpe est Deo, habitare in virgine: turpius est omninò, creare. Si autē creans non sustinuit contumeliam, neq; habitare in creatura, dignū verecundia iudicauit. Et si pati malū est, quale est à passionibus liberare? Ideò & mortuus est, vt immortali morte mortē mortificaret, & resurrexit, nostram disponens resurrectionē. Et omnia hæc suscepit, nō natura diuinitatis, sed susceptione carnis, illa quidem in inuiolabilitate propriæ impassibilitatis permanens, hac verò omnes passiones sustinens, quatenùs optimæ conuersationis fieret legislator, & princeps.

Attic' Epi xvij. — Philip. 2.b — Ioan. 1.b — Psal. 146. — Lucæ 2.a — Amphilochius xviij. — Matth. 2.b — Idem. XIX. — Philip. 2.b — Ioan. 1.b — Attic' Epi XX.

EPHESINÆ PRIMÆ SYNODI ACTA ALIQVA, CHALCEDONE RELECTA.

Secundùm sanctionem pijssimorum & amicorum Christi Imperatorum Theodosij & Valentiniani, congregata in Ephesia metropoli ex omni (sicut dicitur) mundo sancta hac Synodo religiosissimorum omnium sanctarum ecclesiarum Episcoporum, & confidente, & definiente obtinere ac firmam esse fidem, quæ exposita est per sanctum spiritum à sanctis patribus, pro tempore in Nicæa ciuitate cōgregatis numero trecentis decem & octo, & ordinante de his, quemadmodùm oportebat, Charisius quidam nomine presbyter, qui fuit & œconomus sanctæ ecclesiæ Philadelphenæ ciuitatis, docuit, quia quidam de Lydia prouincia descendentes hæretici, voluerunt suum quidem errorem relinquere, ad veritatis verò lumen conuerti, & imbui catholicæ Ecclesiæ recto & pio dogmate. Et cùm oporteret eos in veritatem perduci, ampliùs decepti sunt, & quasi ex fouea in deteriorem foueam ceciderunt. Decepti enim, quoniam Antoninus & Iacobus presbyterorum nomen habentes, descenderunt de Constantinopoli, commendatitias portantes epistolas à quodam Anastasio & * Photino, illo tempore cum hæretico Nestorio constitutis, & ipsidem verò presbyteroū habentibus nomina. Et cùm oporteret Apostolicam atque euangelicam traditionē fidei, quam exposuerunt pro tempore patres, qui in Nicæa ciuitate congregati sunt, tradere ijs, qui ex errore ad veritatem conuertebantur, & à tenebris venire ad lucem desiderabant, protulerunt expositionem aliquam impiorum dogmatum, sub obtentu symboli compositam, & huic fecerunt subscribere miseros illos, omnem modum impietatis superantes in ijs. Pro manifestissima verò explanatione eorum, quæ dicta sunt, insertus est, qui porrectus est libellus à memorato presbytero Charisio, & impiæ illius hæreseos expositio de inhumanatione vnigeniti filij DEI, cum subscriptione eorum, qui decepti sunt, sanctissimo & vniuersali concilio DEO amabili congregato in Ephesina ciuitate metropoli à Charisio presbytero & œconomo Philadelphiæ:

* Photio

¶Oratio quidem est omnium, qui benè sapiunt, honorem semper & decentem reuerentiam spiritualibus, maximè patribus & doctoribus, exhibere. Si verò alicubi contigerit, eos, qui docere debent talia subiectos, de fide insonare, quæ omnium * aures nocent & * corda: necessarium est, ordinem commutari, & eos, qui malè docere conantur, à minoribus redargui. Igitur quia vnus ex his Nestorius est, suæ carens perfidiæ fructu, qui pessimè de fide (quæ in CHRISTO est) sapiens, & docens multa sæpiùs, quæ non oportebat, omnem omninò, qui sub sole est, orbē pariter conturbauit, vt & * CHRISTI amantissimos Imperatores cogeret sancire vestram sanctitate hic congregatam, ea, quæ catholicæ sunt fidei, dogmata confirmare,

* auribus — * Cordibus

Et

Et hoc propter suam clementiam Dominus Deus præstans, omnes vos sanctos patres hic proptereà congregauit. Huius gratia ego prouolutus vestræ sanctitati, doceo, quia non solus iste, sed & qui cum eo sunt impietatis eius participes Anastasius & * Photius presbyteri, eandem hæresim & in alijs ciuitatibus volētes dispergere, Iacobum quendam similia ijs sapientem continuerunt, & hactenus continent, immēsam fiduciam ei præstantes, quem & per literas iamdudùm sicut orthodoxum commendauerunt reuerēdissimis episcopis Lydiæ. Talia verò ab isto temerata sunt quæ cùm sanctitas vestra cognouerit, omnibus modis mouebitur ad regularem aduersùs eū pœnā, & aduersus eos, qui eū continent. In Philadelphiā enim ciuitatē prouinciæ Lydiæ pueniēs, & quosdā simplices decipiēs, (clerici autē sunt isti) sanctorum patrum Nicænorū expositionem fidei spernens, alterius expositionem fidei, magis autem perfidiæ, subscribere fecit. Et hoc fecerunt, sicut simpliciores, subscribētes: quia hic orthodoxæ fidei acquiescimus, quæ expositio hæreticis blasphemijs plena, & habens subscriptiones eorum, quibus subrepsit, salua est. Quam rogo coram vestra sanctitate relegi, vt manifesta sit, quæ ab ijs meditata sit contra catholicam fidem subuersio. Non solùm verò hoc, sed & literæ prædictorum, vbi Iacobo quidem hæretico constituto, qui talia commisit, testimonium catholicæ fidei perhibent: me autem, sicut hæreticum, ministerio & communione priuauerunt, piè sapientem, sicut subnexum est. His enim lectis, docebitur omnibus modis vestra reuerentia, quæ aduersus catholicam fidem ab eis commissa sunt, quæ Dominus per vestram sanctitatem vsque ad finem destruat.

* Photius

¶ Charisij fidei professio catholica.

Credo in vnum Deum, patrem omnipotentem, omnium visibilium & inuisibilium factorem, & in vnum Dominum Iesum Christum filium eius vnigenitum, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo verò, homousion patri, qui propter nos & propter nostram salutem descendit de cœlo, incarnatus est, natus ex sancta Virgine: & inhumanatus, crucifixus est, propter nos mortuus, & resurrexit tertia die, ascendit in cœlos, & iterum venit iudicare viuos & mortuos: & in sanctum spiritum veritatis paracletum, consubstantialem Patri & Filio: & sanctam catholicam Ecclesiā, resurrectionem mortuorum, & vitam æternam. Ego Charisius hos libellos dedi, sicut superius scriptum est, subscribens manu mea.

¶ Exemplar expositionis falsati symboli, quod eos, qui nunc in primis imbuuntur ecclesiastici dogmatis diligentia, aut ex aliquo volunt hæretico errore ad veritatem conuerti, doceri & confiteri oportet.

Quia credimus in vnum Deum, patrem sempiternum, neque postea incipientem vt esset, sed qui est ab æternitate sempiternus Deus, neque verò postea factum patrem, quoniam vtiquè semper Deus erat & pater. Credimus verò & in vnum Dei filium vnigenitū, de substantia existentem patris sicut verè filium, & eiusdem substantiæ existentem illi, cuius est & creditur filius: & in spiritum verè sanctum, qui ex Dei est substantia, non filium, Deum verò, sicut eiusdem existentē substantiæ, cuius est Deus pater, ex quo secundùm essentiam est. Nos enim (inquit) non spiritum mundi accipimus, sed spiritum, qui ex Deo est, à creatura quidem eum vniuersa separans, Deo verò coniungens, ex quo essentialiter est speciali modo præter omnem creaturam, quam non secundùm substantiam, sed secundùm causam creationis ex Deo esse arbitramur, sed neque filium æstimantes, neque filium sumpsisse substantiam. Confitemur verò patrem perfectum persona, & filium similiter, & sanctum spiritum identidem, salua nobis pietatis ratione: id est, Patrem & Filium, & Spiritum sanctum, non tres aliquas diuersas substantias æstimari, sed vnam identitate deitatis cognoscendam. Oportet verò & de dispensatione, quam pro nostra salute in Deum, ea, quæ est secundùm Christum, dispensatione Dominus Deus perfecit, scire quoniam Deus verbum, hominem perfectum assumpsit ex semine Abrahæ & Dauid, secundùm pronunciationem diuinarum scripturarum, hoc existentem natura, quod erant illi, ex quorum erat semine, hominem perfectum natura ex anima intellectuali & carne humana constantem, quem hominem existentem secundùm nos per naturam, spiritussancti virtute in virginis vulua formatum, factum ex muliere & factum sub lege, vt omnes nos à seruitute legis redimeret, antè iam prędestinatam adoptionem accipientes inenarrabiliter sibimet vniens, mortem quidem eum secundùm legem humanam experiri constituens, suscitans verò ex mortuis, & perducens in cœlum, & considere faciens ad dexteram Dei: vndè super omnes constitutus principatus, & potestates, & dominationes, & virtutes, & omne quod nominatur nomen non solùm in hoc seculo, verùm etiàm & in futuro, ab omni creatura accepit adorationem, sicut inseparabilem ad diuinam naturam habens copulationem relatione Dei & intelligentia, omni creatura ei adorationem exhibente. Et neque duos filios dicimus, neque duos dominos:

1. Cor. 2.

Galat. 4.

minos: quoniam vnus filius ſecundùm ſubſtantiam, Deus verbum, vnigenitus filius patris, cui iſte coniunctus & participans filiatione, communicat nomine filij & honore, & Dominus ſecundùm eſſentiam, Deus verbũ, cui iſte coniunctus honore communicat: & ideò neque duos filios dicimus, neque duos dominos: quia manifeſto conſtituto ſecundùm ſubſtantiam Domino, & filio, inſeparabilem tenet ad eum copulationem, qui cauſa noſtræ ſalutis aſſumptus, conreferiur nomine & honore filio & Domino. non ſicut vnuſquiſque noſtrum, & ſecundùm ſeipſum conſtitutus eſt filius: vndè & multi, ſecundùm beatum Paulum, dicimur filij: ſed ſolus præcipuum habens hoc, quòd in ea, quæ eſt

Galat. 4. ad Deum Verbum, copulatione, filiatione & diuinatione participans, aufert quidem omnem ſuſpicionem dualitatis filiorum & dominorum, præſtat verò nobis in copulatione ad Deum verbum, omnem habere ipſius fidem & intelligentiam & ſpeculationem, pro quibus & adorationem pro relatione Dei ab omni ſuſcepit creatura. Vnum igitur filium dicimus, & Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, per quem omnia facta ſunt, principaliter quidem Deum verbum intelligentes, ſubſtantialiter filium Dei & Dominum: cointelligentes

Act. 10. autem aſſumptum Ieſum à Nazareth, quem vnxit Deus ſpiritu & virtute, ſicut in verbi Dei copulatione filiationis participantem & dominationis, qui & ſecundus Adam, (ſecun-

1. Cor. 15. dùm beatum dicitur Paulum) ſicut eiuſdem naturæ conſtitutus cuius Adam', demonſtrãs verò nobis futurum ſtatum, & tantum habẽs ab illo differentiam, quantã quippe eſſe oportet inter eum, qui inenarrabilia miniſtrat in futuro ſeculo bona, & inter eum, qui præſentium tribulationum dedit initium. Simili verò modo & ſecundus Adam vocatur, ſicut ſecundum ſtatum demonſtrans: quoniam primi quidem exordij factus eſt Adam mortalis, & paſſibilis, & multis plenus doloribus, cuius & nos ſuſcepimus ſimilitudinem: ſecundùm verò oſtendit Dominus Chriſtus, qui de cœlo in futuro apparens, omnes nos ad ſuam

Ibidem. perducet communionem. Primus enim (inquit) homo ex terra terrenus, ſecundus homo Dominus de cœlo, id eſt, exinde appariturus, vt omnes ad imitationẽ perducat ſuam. Vndè ſubiunxit: Qualis terrenus, tales & terreni: & qualis cęleſtis, tales & cœleſtes. Et ſicut portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem cœleſtis. In eo verò apparente, & ab omnibus videndo, qui in futuro iudicandi ſunt, inuiſibiliter exiſtens, faciet iudicium

Act. 17. diuina natura. Tempora enim ignorantiæ noſtræ prætermittens Deus, nunc præcepit omnibus hominibus vbiquè pœnitentiam agere, quoniam ſtatuit diem, in qua iudicaturus eſt vniuerſum orbem in iuſtitia, in viro quem prædeſtinauit, fidem præſtans, reſuſcitans eum à mortuis, Hæc eſt eccleſiaſticorum dogmatum doctrina, & omnis, qui his contraria ſapit, anathema ſit. Omnis qui ſalutarem pœnitentiam uon ſuſcipit, anathema ſit. Omnis, qui non celebrat ſanctum diem paſchæ ſecundùm ſanctæ catholicæ Eccleſiæ ſtatuta, anathema ſit. Budius iunior Philadelphienſis Quartodecimanus, cognoſcens verã & catholicam fidem, & poſtulans ſanctiſſimũ

epiſcopum Theophanium, acceſſi ad ſanctam & catholicam Eccleſiam. Et anathematizo omnem hæreſim, præcipuè Quartodecimanorum, in qua prius errraueram, & conſentio ſuprascriptæ expoſitioni catholicæ fidei, anathematizans & eos, qui non celebrant ſanctũ diem paſchæ, ſicut ſancta catholica & apoſtolica Eccleſia celebrat, iurans per ſanctam & homouſion Trinitatem, & pietatem & victoriam dominorum orbis terrę, Flauij Theodoſij & Flauij Valentiniani perpetuorum Auguſtorum: ſi verò aliquid eorum quandoquè tranſgreſſus fuero, ſubiacere me legis ſeueritati. Et relecta mihi expoſitione, ſubſcripſi per Flauium * Eſychium Philadelphiæ principalem, propterea quòd literas ignorẽ. Theophanius epiſcopus vnus fuit ex his, qui erat cũ Orientalibus.

* Heſychiũ

Flauius Eſychius * Cerdanepenſis principalis Quartodecimanus, cognoſcens veram & ſanctam & catholicam Eccleſiam. Et anathematizo omnẽ hæreſim, præcipuè verò Quartodecimanorum, conſentio autem ſupraſcriptæ expoſitioni catholicæ fidei, anathematizans & eos, qui uon celebrant ſanctum diem paſchæ, ſicut ſancta & catholica Eccleſia celebrat, iurans per ſanctam & homouſion Trinitatem, & pietatem & victoriam religioſiſſimum & CHRISTI amicorum Imperatorum, Flauij Theodoſij & Flauij Valentiniani perpetuorum Auguſtorum. Si verò aliquid de his qaandoque tranſgreſſus fuero, ſubiacere me legis ſeueritati. Et ſubſcripſi manu mea.

* Cardanſis.

* Rufinus ſecundæ Philadelphiæ Quartodecimanus, cognoſcens veram catholicam fidem, ſupplicaui, exorans ſanctã & catholicam Eccleſiam. Et anathematizo omnem hæreſim, præcipuè verò Quartodecimanorum. Conſentio verò cum omni domo mea ſupraſcriptæ expoſitioni rectæ fidei, anathematizans & eos, qui non celebrant ſanctum diem paſchæ, ſicut ſancta & Catholica & Apoſtolica Eccleſia celebrat, iurans per ſanctam & homouſion Trinitatem, & pietatem & victoriam CHRISTI amicorum Imperatorum, Flauij Theodoſij & Flauij Valentiniani perpetuorum Auguſtorum: ſi verò de his aliquid aliquandò tranſgreſſus fuero, ſubiacere me cum omni domo mea legis ſeueritati. Et relecta mihi expoſitione, & placente, ſubſcripſi propria mea voluntate & propoſito.

* Rufinus Dublius.

Eugenius ſecundæ Philadelphiæ Quartodecimanus, cognoſcens cum omni domo mea recta & catholicam fidem, obſecrans ſanctiſſ. epiſcopum Theophanium, acceſſi ad ſanctam & catholicam Eccleſiam. Et anathematizo omnem hæreſim, præcipuè

verò

verò Quartodecimanorum, & eos, qui non celebrant sanctum diem paschæ, sicut sancta & catholica & apostolica Ecclesia. Consentio verò cum omni domo mea præscriptæ expositioni catholicæ fidei, iurans per sanctam & homousion Trinitatem, & pietatem & victoriam & diuturnitatem, Christianissimorum Imperatorum, Flauii Theodosij & Flauij Valentiniani perpetuorum Augustorum. Si verò aliquid eorum præuaricatus fuero quandoquè subiacere me cum omni domo mea legis seueritati. Et relecta mihi expositione, & placita, subscripsi manu mea. * Faustinus laicus secundæ Philadelphię Quartodecimanus, cognoscens veram & catholicam fidem, obsecrans sanctissimum Episcopum Theophanium, accessi ad catholicam Ecclesiam. Et anathematizo omnem hæresim, præcipuè verò Quartodecimanorum, in qua prius errraueram. Et consentio præscriptæ expositioni catholicæ fidei, anathematizans & eos, qui non celebrant diem sanctum paschæ, quemadmodum sanctæ & catholicæ & apostolicæ ecclesiæ celebrant, iurans per sanctam & homousion Trinitatem, & pietatem & victoriam dominorum orbis terræ, Flauij Theodosij & Flauij Valentiniani perpetuorum Augustorum. si verò aliquid horum prę uaricatus fuero quandoquè, subiacere me legum seueritati. Et relecta mihi expositione, accedens cum omni domo mea, subscripsi manu mea. * Damalius & Alexāder manu vsi Entropij filij Theodori reuerendissimi diaconi, cognoscentes catholicam fidem, & obsecrātes sanctissimum episcopum Theophanium, accessimus ad catholicam Ecclesiam, anathematizātes oēm hæresim, præcipuè verò Quartodecimanorum, in qua erraueramus, & eos, qui non celebrant sanctum diem paschæ, quemadmodum catholici. Et relecta nobis expositione, iurantes venerabili iuramento sanctæ Trinitatis, & per victoriam & salutē dominorum orbis terræ, Flauij Theodosij & Flauij Valentiniani perpetuorum Augustorum, non transgredi aliquid præscriptorum, & credentes cùm domibus nostris subscripsimos. Flauius Nymphidianus secundæ Philadelphiæ scholasticus, omnibus dogmatibus & consuetudinibus Quartodecimanorum, hęresim non suscipiens, cōsentiens verò his, quę sunt orthodoxæ fidei, abrenuncio, confitens quoquè communicare huic rectæ fidei in omnibus, & hanc suscipere. * Polychronius Taciani Philadelphień, vtens Flauij, Esychii & Danielis Philadelphenorum principalium, propterea quòd tardè scriberem, cognoscens cath. fidem & obsecrans S. Episcopum Theophanium, accessi catholicæ fidei, anathematizans omnem hæresim, præcipuè verò Quartodecimanorum, in qua erraueram, & eos, q non celebrant sanctum diem paschæ, quemadmodùm & orthodoxi. Et lecta mihi hac expositione, iuraui venerabili iuramēto sanctæ Trinitatis, & per victoriam & salutem dominorum orbis terræ, Flauij Theodosij & Flauij Valentiniani perpetuorum Augustorum, non transgredi aliquid præscriptorum. & credens cum omni domo mea, & quia constant mihi omnia præscripta, Polychronius mutuatus sum manum Eustathij. Flauius Marcellus aurifex Quartodecimanus, cognoscens catholicam fidem, & obsecrans sanctissimum episcopum Theophaniū, accessi propria mea voluntate & proposito ad sanctam Dei & catholicam Ecclesiam. Et anathematizo omnē hæresim, præcipuè verò Quartodecimanorum, & eorum, qui non celebrant sanctum diem paschæ, quemadmodùm catholici. Et iuraui per sanctam Trinitatem, & pietatem Christianissimorū Imperatorum Flauij Theodosij & Flauij Valentiniani perpetuorum Augustorum: si autem aliquid transgressus fuero horum præscriptorum, reum me esse legum seueritati. Et subscripsi manu mea. * Eutychius secundę Philadelphiæ cognoscēs catholicam fidem, & obsecrans sanctissimum episcopum Theophanium, accessi propria mea voluntate & proposito ad sanctam Dei catholicam Ecclesiam. Et anathematizo oēm hæresim, præcipuè verò Quartodecimanorū, & qui non celebrant sanctum diem paschæ, sicut catholici. Et iurans per sanctam Trinitatem, & pietatem Christianissimorum Imperatorum, Flauij Theodosij & Flauij Valentiniani perpetuorum Augustorum: si verò transgressus fuero aliquid de his, quæ præscripta sunt, subiacere me legum seueritati, subscripsi manu mea. * Stratonicus Ammonij Philadelphiæ Quartodecimanus, cognoscens catholicam fidem, & obsecrans sanctissimum episcopum Theophanium, accessi ad sanctam Dei catholicam Ecclesiam. Et anathematizo omnem hæresim, præcipuè verò Quartodecimanorum, & qui non celebant sanctum diem Paschæ, sicut catholici. Et iuraui per sanctam Trinitatem, & pietatem Christianissimorum Imperatorum nostrorum Flauij Theodosij & Flauij Valentiniani perpetuorum Augustorum: si autem transgressus fuero de his omnibus, quæ præscripta sunt, subiacere me legum seueritati. Et supscripsi per nepotem meum Alexandrum ob id, quòd literas ignorarem. * Theodorus, & Alexander, & * Philadelphus scribentes per vnum ex nobis, id est, Alexandrum, cognoscentes catholicam fidem, & obsecrantes sanctissimum episcopum Theophaniom, accessium ad sanctam Dei catholicam & Apostolicam orthodoxam Ecclesiam. Et anathematizamus omnem hæresim, præcipuè quæ dicitur Catharoo, & qui non faciunt sanctum diem paschæ, sicut catholici. Et iuramus per sanctam Trinitatem, & pietatem & victoriam dominorum orbis terræ, Flauij Theodosij & Flauij Valentiniani perpetuorum Augustorum: si autem transgressi

* Faustinus laicus Diffilius.
* Damalius
* Polychronius Taciani filius.
* Eutychius Marcelli filius aurifi cis.
* Stratonicus Eunomii filius.
* Theodoretus
* Philadelphenus.

gressi fuerimus quid de his omnibus, quæ præscripta sunt, subiacere nos legum seueritati. Et relectæ nobis huic expositioni subscripsimus. Marinianus Euithij, manu viens Neotorij lectoris catholicæ fidei, cognoscens catholicam fidem, & obsecrans sanctissimum episcopum Theophanium, accessi ad sanctam DEI catholicam & apostolicam Ecclesiam. Et anathematizo omnem hæresim, præcipuè autem Quartodecimanorum, qui non celebrāt sanctum diem paschæ, sicut catholici. Et iurani venerabili sacramento, si trāsgressus fuero quid de his omnibus, quæ præscripta sunt, subiacere me legum seueritati. Et subscripsi.

* Flacid. * Pacidius Philadelphianus subscripsi manu mea, cognoscens catholicam fidem, & obsecrans sanctissimum episcopum Theophaniū, accessi ad sanctam catholicam & Apostolicā catholicorum Ecclesiam. Et anathematizo omnem hæresim, præcipuè Quartodecimanorū, & qui non celebrant sanctum diem paschæ, sicut catholici, iurans venerabili sacramento, si quid transgressus fuero de his omnibus, quę præscripta sunt, subiacere me legum seueritati. Et perlecta mihi expositione, subscripsi manu mea.

Cyriacus Philadelphenus Nouatianæ hæresços, cognoscens orthodoxam fidem, & obsecrans sanctissimum Episcopum Theophanium, accessi ad sanctam Dei catholicam & orthodoxorum Ecclesiam. Et anathematizo omnem hæresim, præcipuè verò Catharon, & iurans venerabili sacramento, si quid præuaricatus fuero de his omnibus, quæ præscripta sunt, subiacere me legum seueritati. Et relecta mihi expositione, subscripsi per Eusebiū Syrum Calliopium. * Auxonius Philadelphenus Nouatianus cognoscens catholicam fidē, & obsecrans sanctissimum Episcopum Theophanium, accessi ad sanctam Dei catholicam & orthodoxorum Ecclesiam. Et anathematizo omnem hæresim, præcipuè autem Nouatianorum. Et consentio cum omni domo mea præscriptæ expositioni catholicæ fidei, iurans venerabili sacramēto per sanctam & homousion Trinitatem, & pietatem & victoriam dominorum Imperatorum Flauij Theodosij & Flauij Valentiniani perpetuorum Augustorum: si autem aliquid horū præuaricatus fuero, subiacere me cum omni domo mea legum seueritati. Et perlecta mihi expositione, & cōplacens subscripsi manu mea. Diomedes habitans in vico Caccaba, cognoscens catholicam fidem, & obsecrans sanctissimū Theophanium episcopum, accessi propria mea voluntate & spontaneo proposito ad sanctam Dei catholicam & apostolicam orthodoxorū Ecclesiam. Et anathematizo omnē hæresim, præcipuè verò Tetraditorum, in qua prius erraueram. Et iuro per sanctam & homousion Trinitatem, & victoriam & pietatem dominorum orbis terræ, permanere me in his, quę præscripta sunt, & in nullo transgredi, sed

* Auxon.

in omnibus custodire permanentem catholicam fidem. Si verò inuentus fuero vnquàm præuaricari aliquid eorum, quæ mihi placent, subiacere me legum seueritati. Et audiens expositionem, subscripsi manu mea. Iulianus secundæ Philadelphiæ, cognoscens catholicam fidem, accessi ad sanctam DEI catholicorum Ecclesiam. Et anathematizo omnem hæresim, præcipuè autem Quartodecimanorum, & iuro per venerabile sacramentum, si quid transgressus fuero de his omnibus, quæ præscripta sunt, subiacere me legum seueritati. Et complacens, per Martyrium lectorem subscripsi. Eutychius Chorepiscopus * Aulacæ, princeps Quartodecimanorum hæresços, cognoscens verā catholicorum fidem, & obsecrans sanctissimorum episcopum Theophanium, & reuerendissimum Chorepiscopum Iacobum, & reuerendissimum presbyterum & œconomū Charisium, accessi ad sanctam & catholicam Ecclesiam. Et anathematizo omnem hæresim, præcipuè verò Quartodecimanorum, in qua prius erraueram. Et consentio præscriptæ expositioni catholicæ fidei, anathematizans & eos, qui non celebrant sanctum diem paschæ, sicut & sancta catholica & apostolica Ecclesia celebrat, iurans per sanctam & homousion Trinitatem, & pietatem & victoriā dominorum orbis terræ, Flauij Theodosij & Flauij Valentiniani perpetuorum Augustorum: si verò aliquid de his præuaricatus vnquàm fuero, subiacere me legum seueritati. Et subscripsi manu mea. Patricius presbyter de vico Paradioxilo, manu viens Maximi cōpresbyteri, ob hoc quòd literas ignorarem, cognoscens veram fidem catholicorum, & obsecrans sanctissimum & Deo amantissimū episcopum Theophanium, & reuerendissimum presbyterum Iacobum, & reuerendissimum presbyterum & œconomum Charisiū, & obsecrans, accessi communicare in sancta Dei catholica & apostolica Ecclesia catholicorum fidei & orthodoxæ. Et anathematizo omnem hæresim, præcipuè verò Quartodecimanorum, & eos, qui non celebrant sanctū diem paschæ, sicut sancta Dei & catholica Ecclesia, iurans per sanctam & viuificatricem Trinitatem, & pietatem & victoriam dominorum orbis terræ, Flauij Theodosij & Flauij Valentiniani perpetuorum Augustorum: si verò de his aliquid præuaricatus fuero, subiacere me legum seueritati. Et lecta mihi expositione, & complacens, subscripsi manu mea. Zenon Chorepiscopus Quartodecimanorum hæresços, cognoscens veram fidem catholicorum, & obsecrans sanctissimum episcopum Theophanium, & reuerendissimum Iacobum Chorepiscopum, & reuerendissimum presbyterum & œconomum Charisium, accessi ad sanctam DEI & catholicam Ecclesiam. Et anathematizo omnem hæresim, præcipuè verò Quartodecimanorum,

* Aulidis

cimanorum, in qua prius erraueram. Et consentio præscriptæ expositioni orthodoxæ fidei, anathematizans & eos, qui non celebrant sanctum diem paschæ, sicut sancta catholica Ecclesia celebrat, iurans per sanctum & homousion Trinitatem, & pietatem & victoriã dominorum orbis terræ, Flauii Theodosij & Flauij Valentiniani perpetuorum Augustorum: si verò de his aliquid præuaricatus fuero vnquàm, subiacere me legum seueritati. Manum verò accommodaui pro eo ego Flauius Palladius, ob hoc, quòd præsens diceret literas se ignorare. His igitur perlectis, statuit sancta synodus, alteram fidem nemini licere proferre, aut conscribere, aut componere præter diffinitam à sanctis patribus, qui in Nicæa cum spiritu sancto congregati sunt. Qui verò ausi fuerint, aut componere fidem alteram, aut proferre, vel offerre conuerti volentibus in agnitionem veritatis, siue ex gentilitate, siue ex Iudaismo, siue ex qualicunque hæresi, hos quidem, si sunt episcopi aut clerici, alienos esse episcopos ab episcopatu, & clericos à clericatu iudicamus. Si verò laici fuerint, anathema esse. Secundùm similem verò modum, si inuenti fuerint siue Episcopi, vel clerici, aut laici, siue sapere, siue docere ea, quę sunt in oblata expositione à Charisio presbytero de inhumanatione vnigeniti filij DEI, siue scelerata & peruersa Nestorij dogmata: quæ & subnexa sunt, subiaceant sententiæ sanctæ huius & vniuersalis synodi, quatenùs manifestum sit, quia episcopus quidem priuabitur ab episcopatu, & erit damnatus, clericum verò similiter cadere à clericatu. Si verò laicus quis sit, & ipse anathematizetur, sicut superius dictum est.

¶ Ex codice Nestorij, quaternione xvij. de dogmatibus.

Quotiès igitur diuina scriptura dictura est aut natiuitatem Christi ex virgine Maria, aut mortem: nusquàm videtur ponere, Deus, sed aut Christus, aut filius, aut Dominus: quoniã hęc tria duarum naturarum sunt significationes, aliquandò quidem huius, aliquandò illius, aliquandò verò & huius & illius. Est autem talę quod dico. Quandò ex virgine natiuitatem nobis scriptura narrat, quid dicit?

Galat. 4. a *Misit Deus filium suum.* Et non dixit, misit DEVS Deum verbum: sed profert nomen, quod significat duas naturas. Quoniam enim filius homo est & Deus, dicit, misit Deus filium suum, factum ex muliere: vt cùm audis, factum ex muliere, deinde videas nomẽ præpositum, quod indicat duas naturas, vt natiuitatem ex beata virgine factam, filium quidẽ voces. Filium enim genuit Dei, & quæ peperit Christum virgo. Sed quoniam filius Dei duplex est secũdùm naturas, non genuit quidem filium Dei, sed genuit humanitatem, quę est filius propter coniunctum filium.

¶ Similiter eiusdem de quaternione xxj.

Vide quid contingat, hæretice. Non inuideo voci dicenti, Christi genitricem virginẽ, sed scio venerabilem, quæ suscepit Deum, per quam processit omnium dominator, per quam illuxit iustitiæ sol. Iterum suspectum habeo plausum, quomodo quod dixi, processit, intellexistis? Non est dictum à me, processit, quasi genitus est: nec enim ità citò obliuiscor meorum. Nam procedere Deum ex Christi genitrice virgine, à sanctis scripturis didici: nasci verò Deum ex ipsa, nusquàm didici. Et post alia: Nusquàm igitur diuina scriptura Deum de Christi matre virgine dicit natum, sed Iesum Christum filium Dominum. Hæc omnes confitemur. Quæ enim docuit diuina scriptura, infelix qui non continuò suscipit. Surgens, accipe infantem & matrem eius. Hæc angelorum vox est. Matth. 2. Fortassè verò meliùs te (quæ pertinent ad natiuitatem) sciebant archangeli. Surgens, tolle infantem & matrem eius. Non dixit: Surge, tolle Deum & matrem eius.

¶ Similiter eiusdem quaternione xxiiij.

Quod igitur dicebamus, Noli timere tollere Mariam coniugem tuam: quod enim in ea natum est, (quod Grece dicitur γεννηθὲν qd Matt. 1. siue per vnam n literam, siue per duas scribatur, sensui nihil præiudicat: quoniam si duas posueris n literas, apud Græcos natus intelligitur: si verò vnam, factus) de spiritu sancto est. Si verò dixerimus, quia Deus verbum natus est in vtero: aliud enim, coesse illi, quị natus est: & aliud, nasci. quod enim (inquit) in ea natum est, de spiritu sancto est, id est, spiritus sanctus creauit, quod in ipsa est. Viderũt ergò patres, sicut docti in diuinis scripturis, quòd si pro incarnato posuerimus natum, inueniemur aut filius spiritus sanctus, aut Deus verbum duos patres habens, aut (per vnam n literam, sicut apud Græcos inuenitur) Deus verbum, creatura esse spiritus sancti. Fugientes igitur natiuitatis sermonem, posuerunt, descendisse propter nos homines & propter nostram salutem, & incarnatum esse. Quid est incarnatum esse? Non mutatũ à diuinitate in carnem. Incarnatum enim ex sancto spiritu, secuti sunt euangelistam. Nã & euangelista veniens ad incarnationem, fugit natiuitatem dicere in verbũ, & posuit incarnationem. Vbi* audi, Et verbum caro factum est. Non dixit, Verbum per carnem natum est. Nanq; vbi cõmemorant apostoli & euangelistæ filium, ponunt, quia natus est ex muliere. Intende quod dicitur, obsecro. Vbi dicunt nomen filij, & quoniam natus est ex muliere, ponunt, quia natus est. Vbi verò com memorant verbum, nullus eorũ ausus est dicere natiuitatem per humanitatem. Audi: Beatus Ioannes euangelista veniens ad verbum, a audis

& ad incarnationem eius, audi, qualia dicit:
Ioan. 1. b *Verbum caro factum est*, hoc est, suscepit carnem, & habitauit in nobis, id est, nostram naturam indutus est. *Et habitauit in nobis, & vidimus gloriam ipsius filij*. Non dixit, Vidimus natiuitatem verbi.

¶ Similiter eiusdem ex quaternione xv. de dogmate.

Ità & secundùm carnem Christum Deum nominamus propter coniunctionem Dei verbi, hoc, quod videtur, scientes vt hominē. Audi itaque Paulum prædicantem. *Ex Iudæis* (inquit) *Christus secundùm carnem qui est super omnia Deus.* Confitetur hominem prius, & tunc propter coniunctionem Dei, Deum prædicat, quod videtur, vt nullus Christianissimū hominem colore suspicetur.
Roma. 9. b

¶ Similiter eiusdem ex quaternione xxvij.

Non autem sicut dicebamus Deum omniū creatorem, & Deum Mosen. Deum enim
Exodi 4. f (inquit) posui te Pharaoni, & filium Dei Israel. Filius enim (inquit) primogenitus meus Israel. Et sicut dicebamus Christum
1. Reg. 26. b Saul. Non enim (inquit) mittam manum meam super eum, quoniam Christus Domini est. & Cyrum identidem. Hæc enim (inquit) ait Dominus Christo meo Cyro, &
Esaie 45. a Babylonium sanctum. Ego enim (inquit) impero eis: sanctificati sunt, & ego adduco eos, ità dicimus Dominum Christum, & Deum, & filium, & sanctum, & Christum. Sed communio quidem nominum similis, nō eadem verò dignitas.

¶ Similiter eiusdem de quaternione xv.

Hoc sentiatur in vobis, quod & in Christo Iesu. Qui cum in forma Dei esset, semetipsum
Philip. 2. b *exinaniuit, formam serui accipiens.* Non dixit, Hoc sentiatur in vobis, quod & in Deo verbo. Qui cùm in forma Dei esset, formam serui accepit: sed dicens, Christus, (tanquàm vocem duas naturas significantem) sine periculo eum & formam serui, quam accepit, & Deum nominat: quia ea, quæ dicunt in naturarum duplicitatem, irreprehensibiliter diuiduntur.

¶ Similiter eiusdem ex quaternione xiij.

Ibidem *Vt in nomine Iesu (inquit) omne genuflectatur cælestium, & terrestrium, & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quia Dominus Iesus Christus.* † Propter induentem, veneror eum, quem induit indumento. Pro occulto adoro visibile. Inseparabilis enim à visibili Devs, ideoque inseperabilis honorē non separo. Separo naturas, sed adorationem vnio.

¶ Similiter eiusdem ex quaternione xvij. de Deo.

Erat quidem Devs verbum & ante inhumanationem filius, & Deus, & ens cum patre. Suscepit verò in vltimis temporibus serui formam, sed ante hoc filius constitutus & vocatus. Post susceptionem non potest vocari separatus filius, vt nè duos filios doceamus: sed quoniam illi filio copulatus est, qui in principio erat, qui ad eum copulatus est secundùm filiationis dignitatem, diuisionem suscepisse secundùm dignitatem: dixi filiationis, non secundùm naturas. Propterea & Deus verbum Christus nuncupatur, quoniam habet copulationem cum Christo perpetuam.

¶ Similiter eiusdem ex quaternione xij. de dogmate.

Inconfusibilem igitur naturarū seruemus copulationem. Confiteamur in nomine Domini, veneremur eum, qui diuina copulatione omnipotenti Deo coadoratur homo.

¶ Similiter eiusdem de quaternione vj.

Attende & hoc confestim coniunctum. Vt Hebr. 2. d misericors (inquit) fiat, & fidelis sacerdos apud Deum. In quo enim passus est ipse & tentatus, potens est hos, qui tentantur, adiuuare. Ergò qui passus est, sacerdos est misericors passibile autem est templum, non ille qui passibilem viuificat Deus.

¶ Similiter eiusdem ex quaternione xxvij.

Et discatis (inquit) quoniam nimia erat aliqua copulatio deitatis, quæ & in infantia carnis Dominicæ videbatur. Erat enim ipse & infans, & infantis Dominus. Laudastis vocem, sed nec propter eam sinē examinatione plaudatis. Dixi enim, quia ipse erat infans, & infantis habitator.

¶ Similiter eiusdem ex quaternione j.

Communes igitur sunt operationes Trinitatis, & tantummodò subsistentijs diuisionē habentes. Gloria ergò vnigeniti aliquandò ad patrem refertur. *Est enim (inquit) pater, qui me glorificat.* Aliquando verò ad spiritum: *Spiritus enim (inquit) veritatis me glorificat.* Aliquando verò ad Christi potestatem. Ioan. 8. g Ioan. 16. d

¶ Similiter eiusdem ex quaternione xiij. de filio dicens:

Iste qui dicit, *Deus meus, Deus meus, quarè me dereliquisti?* Iste qui triduanam sustinuit mortem. Adora verò eum cum deitate, sicut diuinæ authoritatis cooperatorem. Matt. 27. e & Psal. 21.

¶ Et post aliquanta.

Propter eum qui indutus est, eum quem induit, colo. Propter absconditum, adoro visibilem. Inseparabilis à visibili Deus: ideoq; eius qui non separatur, honorem non separo Separo naturas, sed vnio adorationem. Non secundùm se Deus, quod in vulua plasmatum est. Non secundùm se Deus, quod creatum est de spiritu. Non secundùm se Deus, quod in sepulcro sepultum est: sic enim erimus hominicolæ, & mortuorū cultores aperti: sed quoniam in illo suscepto Deus à suscipiente, qui

susceptus est, sicut suscipienti copulatus, connuncupatur Deus.

¶ Similiter eiusdem ex quaternione iij. cõtra hæreticos de spiritu dicens:

Qnomodò enim seruus sit, (inquit) qui
cum filio & patre operatur? Et si requirat qs
actiones spiritûs, inueniet filij & patris in nul
lo minores: Non quia vna partitur deitas, sed
quia sancta Scriptura ea, quæ vnius virtutis
sunt, & in singulas partitur subsistentias in
approbatione similitudinis Trinitatis. Et at-
tende mihi hanc similitudinem, ex maiori-
Ioan. 1. b bus operibus incipientem. DEVS verbum fa-
ctus est caro, & habitauit in nobis. Considere
fecit sibi pater susceptam humanitatem. *Di-*
Psal. 109. *xit enim* (inquit) *Dominus Domino meo, sede*
ad dexteram meam. Eius, qui susceptus est, glo-
Ioan. 15. d riam, descendens spiritus sustentauit. Quan-
dò enim (inquit) veniet spiritus veritatis, ip-
se me glorificabit.

¶ Eiusdem ex quaternione vj. de Christo dicens:

Quia missus est prædicate captiuis remis-
sionem, sicut Apostolus subiungit, & dicit:
Heb. 2. d *Hic fidelis Deo factus pontifex.* Factus est enim
iste, qui non priùs erat æternus: iste qui pau-
latìm in pontificis ò hæretice proficit digni-
tate. Et audi manifestiore tibi hoc voce cla-
Heb. 5. b. c mantem: *In diebus* (ait) *carnis suæ preces sup-*
plicationesq́, ad eum, qui poterat illum saluum fa-
cere à morte, cum clamore valido & lachrymis
offerens, exauditus est pro sua reuerentia. Et qui-
* filius Dei. dem cùm esset * filius, didicit ex his quæ pas-
sus est, obedientiam: & consummatus, factus
est omnibus obtemperantibus sibi causa salu-
tis æternę. Consummatur verò, quod paula-
tìm ò hęretice proficit: De quo & Lucas in
Lucæ 2. f Euangelijs clamat: IESVS *proficiebat ætate*
Heb. 5. c *& sapientia & gratia.* Quibus consona & Pau-
lus loquitur: Consummatus, inquit, factus est
omnibus obtemperantibus sibi causa salutis
æternæ, appellatus à DEO pontifex iuxta or-
dinem Melchisedech. Et post alia: Pontifex
vocatus: Quibus ergò econtrariò interpreta-
Heb. 5. a ris Paulo, impassibilem DEVM verbum ter-
renæ commiscens similitudini, & passibilem
pontificem faciens?

¶ Et iterùm eiusdem ex quaternione vij.

Vndè fratres sancti, vocationis cęlestis par-
ticipes, considerate apostolum & pontificem
cõfessionis nostrę Iesum, qui fidelis est ei, qui
* præfecit * fecit illum. ¶ Et post alia:

Existente ergò nobis hoc solo pontifice cõ-
patiente, & cognato, & firmo, ab eius fide nè
recedatis. Ipse est enim nobis promissæ bene-
dictionis destinatus ex semine Abrahę, pro se
Heb. 5. d & genere suo sacrificiũ corporis offerens. At-
tendendum est hic, quia confitens omnẽ pon-
tificem egére sacrificio, & excipiens Christũ,
vt qui non indiguit, hic dixit. & pro seipso of-
ferre, & pro genere sacrificium.

¶ Similiter eiusdem ex quaternione iiij.

Ioan. 6. f Audite igitur attendentes verba: Qui man-
ducauerit (inquit) carnem meam. Memora-
te, quia de carne est, quod dicitur, & quia non
à me additum est carnis nomen, vt nõ videar
illis malè interpretari, Qui mãducauerit car-
nem meam, & biberit sanguinem meũ. Nun-
quid dixit, Qui mãducauerit Deitatem meã,
& biberit Deitatem meam? Qui manducaue-
rit carnem meam, & biberit sanguinem meũ,
in me manet, & ego in eo. Cõmemoramini,
quia de carne dicitur: Sicut misit me, qui vi-
uus est pater, me, qui visibilis sum. Si fortè
malè interpretor, ex his, quæ sequũtur, audia-
mus: Sicut misit me, qui viuus est pater. Ille
dicit Deitatem, ego humanitatem. Videamus
quis est, qui malè interpretatur, sicut misit
me, qui viuus est pater. Dicit hæreticus, hic
diuinitatem dicit, misit me Deum verbum,
sicut misit me viuus pater, secundùm illos, &
ego viuo Deus verbũ propter patrẽ. Deindè
quod post hæc est, & qui me manducat, & ip-
se viuet, Quem manducamus? Deitatem, aut
carnem?

¶ Similiter eiusdem ex quaternione xvj.

Et omninò (inquit) si omnem simul nouã
scripturam effoderis, nusquàm inuenies in
ipsa mortem ad Deum pertinentem, sed aut
ad Christum, aut ad filium, aut ad Dominũ.
Christus enim, & filius, & Dominus in vni-
genito à diuina scriptura positum, duarum
naturarum significatiuum est, & aliquandò
quidem designans Deitatem, aliquando verò
humanitatem, aliquãdò etiam vtraque, vt est
illud, cùm Paulus in epistola prædicat: *Si etiã* Rom. 5. b
cùm inimici essemus, reconciliati sumus Deo per
mortem filij eius, humanitatem clamat filij.
Cùm verò iterùm idẽ ad Hebræos dicit, *Deus* Heb. 1. a
locutus est nobis in filio, per quem fecit & secula,
diuinitatem significat filij. Neque enim caro
creatrix est seculorum, quæ post multa crea-
ta est secula. Et post alia: Non Deitas fratrem Galat. 1. d
Iacobum habuit, nec Dei verbi mortem nos 1. Cor. 11. f
annũciamus, cùm Dominico corpore & san-
guine pascimur.

¶ Similiter eiusdem ex quaternione 23.

Considero (inquit) nostros populos mul-
tam reuerentiam possidentes & feruentissi-
mam pietatem, per ignorantiam verò diuinę
scientiæ lubricantes. Hoc verò non crimen
est populi, sed (vt decenter dicam) eò quòd nõ
habuerint doctores tempus, quo possint ali-
quid de doctrina nobis cõmendare subtiliùs.
Petrus presbyter Alexandriæ & primicerius
notariorũ, dixit: Ecce manifestè in his dicit,
quoniam eorum, qui ante eũ fuerunt docto-
rum, nullus hæc loquutus est populis.

¶ Cyrillus episcopus Alexandriæ, subscripsi.

Archadius episcopus legatus sedis Apo-
stolicæ, subscripsi.

Iuuenalis episcopus Hierosolymæ, subsc.

Proiectus episcopus legatus sedis Aposto-
licæ, subscripsi.

Philippus presbyter sedis Apostolicæ at-
que legatus, subscripsi.

Firmus

Firmus episcopus Cæsareensis, subscripsi.
Theodorus episcopus Ancyritanus, subsc.
* Berinianus episcopus Pergeñ. metropolitanus, per Timotheum episcopum subscr.
Marinianus episcopus Synnadeñ. subscripsi.
Peregrinus episcopus Corinthi, subscripsi.
Iconius Gortyneñ. Cretæ, subscripsi.
Memnon episcopus Ephesi, subscripsi.
Rheginus episcopus Cōstantiæ Cypri, subsc.
Acacius episcopus Melitenus, subscripsi.
Palladius episcopus Amasenus, subscripsi.
* Herenianus episcopus Myreñ. subscripsi.
Valerianus episcopus Iconieñ. subscripsi.
*Florius. * Pius episcopus metropolis Pessinuntis, subscripsi.
Cyrus humilis episcopus Aphrodisieñ. subsc.
Amphilochius episcopus Sideñ. metropolis, subscripsi.
*Sardeñ. Meonius episcopus * Sardeñ. subscripsi.
Hellanicus episcopus Rhodieñ. subscripsi.
Dalmatius episcopus Cyzicenus, subscripsi.
Flauianus episcopus Philippeñ. subscripsi.
Aristonicus episcopus Laodicēsis, subscripsi.
Paralius misericordia Christi episcop* Chij, subscripsi.
Idduas episcopus Smyrnensis, subscripsi.
Olympius Episcopus Claudiupolitanus, per episcopū Epiphanium, & Eusebium subscripsi.
*Cataneñ. *Catineñ. Domninus episcopus * Cartheanensis, subscripsi.
Eustathius episcopus Docimeensis, subscr.
Epiphanius episcopus Cratiensis, subscripsi.
Gregorius episcopus Cerassuutinus, subscr.
Elladius episcopus Adramytenus, subscripsi.
Anysius episcopus ciuitatis Thebanæ Helladis, subscripsi.
Domninus episcopus Opuntinus, subscripsi.
Callicrates eps Naupactenus, subscripsi.
* Nicæas episcopus Megarensis, subscripsi.
Callinicus episcopus Apamenus Bithyniæ, subscripsi.
Petrus humilimus episcopus Prusensis, subscripsi.
Euprepius episcopus Byzensis, subscripsi.
Dion episcopus Thebeus, subscripsi.
Perrhenius episcopus Thessalonicensis Sardorum, subscripsi.
Paulus episcopus * Anthedonēsis, subscripsi.
Theodorus episcopus Magnesiæ ciuitatis, subscripsi.
Eusebius episcopus Heracleensis, subscripsi.
Ioannes episcopus Lesbos & Tenedi emporij Hellespontij & Lyciorum, subscripsi.
Thomas episcopus Derbeñ. subscripsi.
*Senetion. * Senecion episcopus Scodrenę ciuitatis, subscripsi.
Tribunianus episcopus Primopolitanæ sanctæ ecclesiæ, subscripsi.
*Heleſtieñ. Martyrius episcopus * Electreñ. subscripsi.
Anysius episcopus Colobrassenæ ciuitatis, subscripsi.
Acacius episcopus * Cotiaieñ. ciuitatis, subsc.

Ablabius episcopus * Amorieñ. subscripsi. *Amorieñ.
Philippus episcopus Pergameñ. subscripsi.
Heraclion & Theophilus episcopi Tralleñ. ciuitatis, subscripsi.
Daphnus episcopus Magnesiæ Mæandri, subscripsi.
Eusebius episcopus Magnesiæ Sipyli ciuitatis, subscripsi.
Andreas humilis episcopus Chersoneñ. subscripsi.
Paulus humilis episcopus Lampenæ ciuitatis, subscripsi.
Eutropius humilimus episcopus *Euazeneñ. subscripsi. * Ebageñ.
Seuerus minimus episcopus Sozopolis prouinciæ Pisidiæ, subscripsi.
Siluanus episcopus * Cheratapeñ. subscripsi. * Hierocæpiensis.
Cōmodus minimus episcopus Tripolis, subscripsi.
Cōstātinus episcopus Diocletiauopolis, subscripsi.
Nestorius episcopus * Cioneñ. subscripsi.
Aphobius minimus episcopus Chologeñ. subscripsi.
Dioscus episcopus Entetenæ ciuitatis, subscripsi.
Paulus episcopus Dedicanæ ciuitatis, subscripsi.
Limenius * Heptenæ ciuitatis, subscripsi.
Dorotheus episcopus Smyrneñ. subscripsi.
Theodorus episcopus Atalieñ. subscripsi.
* Apronitus minimus episcopus Heracleotanæ ciuitatis, subscripsi. * Aphthonius.
Spudasius minimus episcop* Cerameñ. subscripsi.
* Philetus minimus episcop* Amyzonis, subscripsi. *Philippus
Docimasius episcopus Maroneæ, subscripsi.
Ennepius episcopus Maximianopolitauus, subscripsi.
*Eulalius episcopus Colophoneñ. subscripsi. * Eutalius.
Lucianus episcopus Topireñ. subscripsi.
Rufinus episcopus Tabeeñ. ciuitatis, subscripsi.
Romanus episcopus Rhaphiæ ciuitatis, subscripsi.
* Fidus episcopus Ioppis, subscripsi.
Hesychius episcopus Parij ciuitatis, subscripsi.
Timotheus episcopus Telmissi, & Eniandos ac Ioniæ, subscripsi.
Eucharius episcopus Dyrrhachenæ ciuitatis, subscripsi.
Euagrius Episcopus Soloneñ. ciuitatis insulę Cypri, subscripsi.
Nectarius episcopus * Casoneñ. ciuitatis, subscripsi. * Casseñ.
Agathocles episcopus * Coroniæ ciuitatis, subscripsi. * Coroneæ.
Azanus episcopus *Sycamazoneñ. subscripsi. * Sycamineñ. vel, Sycamenus.
Edesius episcopus Posidoneñ. subscripsi.
Secundinus episcopus Lamieñ. subscripsi.

Nune-

Nnnechius episcopus Selgeñ, subscripsi.
Maidianus, Coraceñ, subscripsi.
Cyrillus episcopus Celeñ, per manus Hellesponti presbyteri subscripsi.
Sapritius episcopus Paphi Cypri insulæ, subscripsi.
Themistius minimus episcopus Iasseñ, subscripsi.
Promaxius episcopus Alindineñ ciuitatis, subscripsi.
Eudoxius episcopus Chomateñ. ciuitatis, subscripsi.
Libanius episcopus Veteris ciuitatis, subscripsi.
* Tatianus Episcopus Lyrbensenæ ciuitatis, subscripsi.
Alexander episcopus Archadiupolis, subscripsi.
Theodorus episcopus Nysseñ, subscripsi.
Rhodon episcopus veteris ciuitatis, subscripsi.
Tychicus minimus episcopus Erythreæ ciuitatis, subscripsi.
Eugenius episcopus Apolloniadæ, ciuitatis, subscripsi.
* Ætius episcopus Peonieñ Hellesponti, subscripsi.
Archelaus minimus episcopus Myndeñ, subscripsi.
Apelles humilis episcopus Cyberitæ ciuitatis, subscripsi.
Philadelphus minimus episcopus Traianupolis, subscripsi.
* Eutherius humilis episcopus Stratonicæ Lydiæ prouinciæ, subscripsi.
Ioannes minimus episcopus Aureliupolis ciuitatis subscripsi.
Maximus episcopus Cymeñ, subscripsi.
* Anithe-nę Modestus episcopus * Anathenæ ciuitatis, subscripsi.
Theodosius humilis episcopus Mastaureñ, subscripsi.
Thomas episcopus Valentiniapolitanus, subscripsi.
Eusebius episcopus Clazomeneñ, subscripsi.
Eusebius episcopus Asponeñ Galatię subscripsi.
Euporus episcopus Hypepeneñ, subscripsi.
Sadus episcopus subscripsi.
* Orcelleñ Dóninus episcopus * Orcelleñ, subscripsi.
Ioannes episcopus Augustopolitanus subs.
Petrus episcopus Parembol. subscripsi.
Natiras episcopus Gazæ, subscripsi.
Zenon episcopus Curieñ ciuitatis, subscripsi.
Euoptius episcopus Ptolemaidæ Pentapolis prouinciæ, subscripsi.
Macarius episcopus Meteleñ, subscripsi.
Eusebius episcopus Pelusieñ, subscripsi.
Hermogenes episcopus Rhinocoruren, subscripsi.
Marinus episcopus * Herinupolitanus, subscripsi.
Ioannes episcopus Ephestieñ, subscripsi.

Heraclius episcopus Thamatudeñ, subscripsi.
Strategius episcopus Athribiteñ, subscripsi.
Aristobulus episcopus Thinireñ, subscripsi.
Theon episcopus Heracleæ, subscripsi.
Heraclius episcopus Sethroieñ, subscripsi.
Solon episcopus ciuitatis Collieñ, subscripsi.
Alypius episcopus Selinúntensis, subscripsi.
Macedonius episcopus Zoeteñ, subscripsi.
Petrus episcopus Oxyrincheñ, subscripsi.
Metrodorus episcopus Meonteñ, subscripsi.
Paulus episcopus * Pharbeteñ, subscripsi. * Phacuseñ.
Ammonius episcopus Panepbyseñ, subscripsi.
Publius episcopus Olbieñ, subscripsi.
Hieracus episcopus Aspheñ, subscripsi.
Samuel episcopus Disteeñ, subscripsi.
Sopatrus episcopus Lybiæ Septimiacæ prouinciæ, subscripsi.
Isaac episcopus * Elearcbieñ, subscripsi.
Isaac episcopus * Tauateñ, subscripsi. * Libyarchiæ,
Heraclides episcopus Heracleæ, subscripsi.
Theonas episcopus Singeñ, subscripsi.
Cyrus episcopus Acheeñ, subscripsi.
Eulogius episcopus * Tremineñ, subscripsi.
Syluanus episcopus Corpidateñ, consensit * Tremitunteñ
Ego verò Heraclius episcopus pro eo subscripsi, eo quòd infirmabatur.
Adelphius episcopus Onupheñ, subscripsi.
Abraham episcopus Ostracineñ, subscripsi.
Athanasius Parali episcopus subscripsi.
Adelphius episcopus Saeñ, suscripsi.
Lampetius episcopus Casiæ ciuitatis, subscripsi.
Chrysaorius episcopus Aphroditeñ, subscripsi.
Ammonius episcopus Buteñ, subscripsi.
Eutychius episcopus Theodosiupolitanus, subscripsi.
Venantius episcopus Hierapolitanę ciuitatis, subscripsi.
Subscripsi verò per notarium meum Theodosium.
Zenobius episcopus Barcenæ ciuitatis, subscripsi.
Zenon episcopus Tentyriteñ, subscripsi.
Eusebius episcopus Iuliopolitanæ ciuitatis, subscripsi.
Heraclides episcopus Heracleæ superioris, subscripsi.
Macarius episcopus Anteeñ ciuitatis, subscripsi.
Sauinus episcopus subscripsi.
Athanasius episcopus Scepsit, subscripsi.
Philumenus episcopus Cinnensis, subscripsi.
Felix episcopus, agens vices sedis Apostolicæ ciuitatis.
* Apollinensium & Bellidensium, subscripsi.
Timotheus episcopus Tomitanæ ciuitatis, prouinciæ Scythiæ, subscripsi.
* Paulianus episcopus Maiumæ, subscripsi. * Paulinus, vel, Paulus
* Phibamon episcopus Coptensis, subscripsi.

Zenobius episcopus Gnosensis ciuitat. subscripsi.
Pausicus episcopus Apollianensis, subscripsi.
Andreas episcopus Herinupolitanus, subsc.
Phanias minimus episcopus Arpasensis, subscripsi.
Theosebius episcopus Prieneñ ciuitatis, subscripsi.
Maximus episcopus Assieñ, subscripsi.
Theoctistus Phoceñ episcopus, subscripsi.
* Atubeñ. Hermolaus minimus episcopus * Attusensis, subscripsi.
Theodorus episcopus Gadareñsis per alterius manum, id est, * Etherij archidiaconi, subscripsi.
Athanasius episcopus Pari insulæ, subscripsi.
* Vrimeñ Paulus * Orymeñ episcopos, subscripsi.
Timotheus episcopus Briulensis, subscripsi.
Daniel episcopus Colonæ Cappadociæ secundæ, subscripsi.
Asclepiades episcopus Trapezopolitanus, subscripsi.
Theodorus episcopus Echineñ, subscripsi.
Bessula diaconus ecclesiæ Carthagineñ, subscripsi.
Stephanus episcop' Theopolitanus Asiæ prouinciæ, subscripsi.
Cæsarius chorepiscopus Arcesenæ ciuitatis, subscripsi.
Theodulus episcopus Eleuseñ, subscripsi.
* Arideñ Theodorus episcopus * Aridde leñ, subscripsi.
* Leiotus episcopus Libvadis, subscripsi.
Aristocritus episcopus Olympi, subscripsi.
Timotheus Thermeñ Hellespонti episcopus, subscripsi.
Alexāder episcopus Cleopatridis, subscripsi.

EPHESINI CONCILII ACTA QVÆDAM, *hic interposita pro instructione prius dictorum, & ad ea plurimum conducentia.*

¶ Nestorij blasphemiarum capitula, quibus, epistolis ad eum missis à sancto Cœlestino Romanæ urbis archiepiscopo, & Cyrillo Alexandrino episcopo, contradicit, & disputatione breuissima resoluendo 12. capitula fidei, quæ ad illū missa fuerant, refellit. Et primùm quidem Cyrilli capitula ponuntur, quæ ecclesia approbauit: & deinde Nestorij respōsa, è Græco in Latinum versa.

Cap. 1. Cyrillus dixit: Si quis non confitetur Deum esse secundùm veritatem, eum qui est Emmanuel, & ob hoc ipsum Dei genitricem sanctam virginem, peperit enim carnaliter verbum, quod ex Deo est, carnem factum, secundùm quod scriptum est: Verbum caro factum est, anathema sit. Ioan. 1. b

Nestorius respondit: Si quis, eum qui est Emmanuel, Deum verbum esse dixerit, & nō potius, Nobiscum Deus, hoc est, inhabitate eam, quæ secundùm nos est, naturam, per id, quòd vnitus est massæ nostræ, quam de Maria virgine, suscepit, matrem etiàm Dei verbi, & non potiùs eius, qui Emmanuel est, nuncupauerit, ipsumq; Dei verbum in carnem versum esse, quā accepit ad ostensionem deitatis suæ, vt habitu inueniretur vt homo, anathema sit.

2 Cyrillus dixit: Si quis non confitetur carni secundùm subsistentiam vnitū esse verbum patris, vnitum quoquè esse Christum cū propria carne, eūdem ipsum sinè dubio Deū & hominem, anathema sit.

Nestorius respondit: Si quis in verbo Dei coniunctionem, quę carne facta est, de loco in locum mutatione diuinæ essentiæ dixerit factam, eiusque diuinę naturæ carnem capacē esse dixerit, ac specialiter vnitā carni, aut iterùm in infinitum incircumscriptæ diuinæ naturæ, quod extenderit carnem, accipiendum Deum dicat & hominem, anathema sit.

3 Cyrillus dixit: Si quis in vno Christo diuidit subsistentias post vnitatem sola eos societate connectens secundùm dignitatem, aut authoritatem, aut potentiam, & non magis cōuentu ad vnitatem naturalem, anathema sit.

Nestorius respondit: Si quis non secūdùm coniunctionem vnum dixerit Christum qui est etiàm Emmanuel, sed secundùm naturam, ex vtraque etiam substantia tam Dei verbi, q̄ etiam ab eo hominis suscepti in vnam filij cōnexionem, quam etiam nunc inconfusè seruamus, minime confiteatur, anathema sit.

4 Cyrillus dixit: Si quis in duabus personis aut subsistentiis discernit eas voces, quæ tam in euāgelijs, quàm in apostolicis scriptis continentur, aut etiàm eas, quæ à sanctis dicūtur, vel ab ipso Christo de seipso, & aliquas quidem ex his tanquàm homini, qui præter Dei verbum quasi specialiter intelligitur, applicandas crediderit, aliquas verò tanquam Deo decentes, soli verbo Dei patris deputauerit, anathema sit.

Nestorius respondit: Si quis eas voces, quę tam euangelicis, quàm epistolis apostolicis de Christo, qui est ex vtroque, conscriptæ sunt, acciplat tanquàm de vna natura, ipsique Dei verbo tentat passiones tribuere, tam carne, q̄ etiam dignitate, anathema sit.

5 Cyrillus dixit: Si quis audet dicere, hominem Deo ferentem Christum & nō potiùs Deum esse secundùm veritatem, tāquàm vnū filium, qui naturaliter secundùm quod verbū caro factū est, participauerit similiter nobiscum carni & sanguini, anathema sit.

Nestorius respondit: Si quis vnum esse post assumptionem hominis naturaliter Dei filium audet dicere, cùm sit Emmanuel, anathema sit.

6 Cyrillus dixit: Si quis dicit Deū vel Dominum esse Christi verbum patris, & non magis eundem ipsum confitetur Deum, & hominem simul, tanquàm verbum carnem secundùm scripturas, anathema sit.

Nestorius respondit: Si quis post incarnationem Deum verbum, alterum quempiam pręter Christum nominauerit, serui sanè formam

mam initium non habere cum Deo verbo, & increatam, vt ipse est, dicere tentauerit esse, & non magis ab ipso creatam confiteatur tanquàm naturã & creaturam ex Deo, quam & Ioan. 2. c suscitare propria virtute promisit, Soluite, dicens ad Iudæos, tẽplum hoc, & in triduo suscitabo illud, anathema sit.

7 Cyrillus dixit: Si quis dicit tanquàm in homine Iesum Deum verbum fuisse inoperatum, & vnigeniti dignitatem, tanquàm alteri præter ipsum existenti, tributam esse, anathema sit.

Nestorius respõdit: Si quis hominem, qui de virgine creatus est in virgine, hunc esse dixerit vnigenitum, qui ex vtero patris ante luciferũ natus est, & non magis propter vnitionem eum, qui est naturaliter vnigenitus patris, vnigeniti appellatione confiteatur eum participẽ factũ, Iesum quoq; alterũ quem piã præter Emmanuel dicat, anathema sit.

8 Cyrillus dixit: Si quis audet dicere, assũptum hominẽ coadorari cum Deo verbo oportere, & conglorificari, & connuncupari Deum, tanquàm alterũ alteri (adiectio enim vnius syllabæ, hoc est, co, hoc cogit intelligi) & non magis vna reuerentia veneratur Emmanuel, vnamque ei glorificationem dependit, secundùm quod verbum factum est caro, anathema sit.

Nestorius respondit: Si quis serui formam per seipsam, hoc est, secundùm propriæ naturæ rationem, colendam esse dixerit, & omnium dominam, & non potiùs propter societatem, qua beatæ & ex se naturaliter dominæ vnigeniti naturæ cõiuncta est, veneratur, anathema sit.

9 Cyrillus dixit: Si quis eum, qui est vnus, Dominum Iesum Christum glorificatum dicit esse à spiritu sancto, tanquàm aliena potẽtia, qua per eum vteretur, ab eoque meruisse inoperari posse aduersùs immũdos spiritus, & per eum implere diuina signa, & non magìs proprium eius spiritum dicat, per quem signa operatus est, anathema sit.

Nestorius respondit: Si quis formæ serui consubstantialem dixerit spiritum sanctum, & non potiùs per illius mediationem, quę est ad Deum verbum, ex ipsa cõceptione habuisse dixerit cõiunctionem, per quam communes nonnunquàm & in homines mirandas curationes exercuit, & ex hoc fugandorum spirituum eueniebat ei esse potestatem, anathema sit.

Heb. 3. a 10 Cyrillus dixit pontificem & apostolum confessionis nostræ Christum factũ esse, sancta scriptura designat. Obtulit autẽ seipsum Heb. 9. d pro nobis Deo patri in odorem suauitatis. Si quis ergò pontificem nostrum & apostolum dixerit esse factum, non ipsum Dei verbum (quandò factũ est caro, & s̃m nos homo) sed quasi alterũ pręter ipsum specialiter hominẽ ex muliere, & si quis dicit, quia pro se obtulit seipsum oblationem, & non magis pro nobis solis, (non enim indiguit oblatione, qui peccatum nescit) anathema sit.

Nestorius respondit: Si quis illud in principio verbum pontificẽ & apostolum confessionis nostræ factum esse, seque ipsum obtulisse pro nobis dicat, & non Emmanuelis esse apostolum dixerit, oblationemque secũdùm eandem diuidat rationem, ei qui vniuit, & ei qui vnitur, ad vnam communitatem filij, hoc est, Deo quæ Dei, & homini quę hominis, deputans, anathema sit.

11 Cyrillus dixit: Si quis non confitetur carnem Domini viuificatricẽ esse, tanquàm propriam ipsius Dei verbi patris, sed quasi alterius cuiuspiam præter ipsum, cõiuncti quidẽ ei secundùm dignitatẽ, aut tanquàm secundùm quod solam diuinã habitationẽ habuerit, & non potiùs (sicut dixi) viuificatricẽ esse, quia facta est propria verbi Dei, cui omnia viuificare possibile est, anathema sit.

Nestorius respondit: Si quis vnitam Deo carnem, ex naturæ proprietate possibilitate viuificatricem esse dixerit, ipso Domino & Deo pronunciante, Spiritus est qui viuificat, Ioan. 6 g caro nihil prodest, anathema sit. Spiritus Deus est, per quẽ hoc à Deo pronunciatũ est. Si quis ergò Deum verbum carnaliter secundùm substantiam carnem factum esse dicat, hoc autẽ modo & specialiter custoditẽ, maximè Domino Christo post resurrectionem discipulis suis dicente: Palpate & videte, quia Luc. 24. f spiritus carnem & ossa non habet, sicut me videtis habere, anathema sit.

12 Cyrillus dixit: Si quis nõ cõfitetur Deũ verbũ passum esse carne, & crucifixũ carne, & mortẽ carne gustasse, factumq; primogenitum ex mortuis, secundùm quod est viuificator & vita tanquàm Deus, anathema sit.

Nestorius respondit: Si quis cõfitens passiones carnis, & has quoque tanquàm verbo Dei tribuerit, quasi etiã carni, in qua factus est adhibuerit, non * decernens dignitatẽ naturarum, anathema sit.

¶His igitur recitatis, decreuit sancta & magna synodus, aliam fidẽ nulli licere proferre, vel conscribere, vel componere, pręter illam, quæ constituta est à sanctis patribus, qui in Nicæa cum sancto spiritu conuenerunt. Illos autem qui audeant fidem aliam componere vel proferre volentibus se cõuertere ad agnitionem veritatis ex paganitate, siue ex Iudaismo, siue ex alia qualibet hæresi, eos, si episcopi sint aut clerici, alienos esse episcopos ab episcopatu, clericos à clericatu. Sin verò laici sint, anathema esse simili modo. Si qui depręhẽsi fuerint, siue episcopi siue laici vel credentes, vel docentes ea, quę scripta sunt in expositione à Charisio presbytero prolata de incarnatione vnigeniti filij Dei, aut certè scelerata & peruersa Nestorij dogmata, quę etiã supra scripta sunt, eos subiacere sanctæ & magnæ synodo, sit perspicuum, & episcopus quidem sciat se alienum futurum ab episcopatu,

patu, & fore depositum, clericus verò à clericatu se submouendum. Si verò laicus sit, eum fore anathema, sicut suprà dictum est.

Et subscripserunt. Cyrillus episcopus Alexandriæ subscripsit. Archadius episcopus legatus Sedis Apostolicæ, subscripsit. Iuuenalis episcopus Hierosolymitanus subscripsit. Et cæteri episcopi subscripserunt, qui in eodem concilio fuerunt, numero centum nonagintaquatuor.

Et cùm legerentur, CHALCEDONÆ ACTA. accensis cereis Constantinus deuotissimus secretarius sacri consistorij, ex eadem scheda recitauit ità: EPHESI GESTA. Dioscorus episcopus Alexandriæ, dixit: Existimo omnibus placere, quæ sunt exposita à sanctis patribus, qui in Nicæa olim congregati sunt, quæ & confirmauit & sola tenere diffiniuit, quæ hic pridem sancta synodus collecta est, Deo amabilia & sufficienter habentia. Audiuimus autem diffinientes eos ità: Si quis præter hæc dixerit, aut sapuerit, aut retractauerit, aut quæsierit, subiaceat sententiæ: Quid vobis vr? Vnusquisque qualem habet voluntatem, subscriptis dicat. Non enim possumus hæc aut quærere, aut retractare. Si verò aliquis inquisiuit vltra ista, quæ dicta sunt, & ordinata sunt, & placuerūt, nónne iustè subiacebit patrum sententiæ? Dicat igitur vnusquisque vestrum, si eius est voluntatis. Thalassius episcopus Cæsareæ Cappadociæ, dixit: Trecentorum decem & octo patrum in editione fidei laudem illis temporibus diuina gratia demonstrauit, cui illi accommodātes linguas, prædicauerunt. Confirmauit verò maximè, & quæ in hac splēdida metropoli conuenit sanctorum concordia, quam tenere omninò est necessarium sine aliquo additamento aut detrimēto, quia hæc similiter nocere solent regulæ pietatis sanciæ à sanctis patribus, qui in Nicæa congregati sunt, & cōfirmatæ ab his, qui hic ante hoc cōuenerunt. Eos autem, qui contraria ijs sapiunt, abominabor, sicut soluentes rectam fidē. Sozon episcopus Philippensis, dixit: A trecentis decem & octo sanctis patribus, qui in Nicæa conuenerunt, expositam fidem & credidi, & credo, & in hac vrbe congregatæ synodo consensi. mus. Et eos, qui præter hæc sapiunt, aut docent, minimè esse catholicos credidi.

Ioannes episcopus ciuitatis Sebastiæ primæ Armeniæ, dixit: Morbum in veritate introducere, nihil est aliud quàm audere impietatem fidei cōmiscere. Qui enim spernit fidem, quæ in se firmitatē possidet, præ multitudine & tēpore & authoritate eorum, qui exposuerūt, nullum habet stabilitatis terminum, mutabili voluntatis impietate ægrotās. Vnde & ego omnem hæresim & nouitatem abominans, colo solam hanc fidē, quæ à sanctis patribus est exposita, quia omnis pietatis nostræ est subsidium.

Theodorus episcopus Tarsensis ciuitatis prouinciæ Ciliciæ primæ, dixit: Et fidei, quæ exposita est à sanctis patribus, qui in Nicæa conuenerunt, & qui pridem in Epheso congregati sunt, similia & ego ipse sapiēs permaneo, & eos, qui præter hæc sapiunt, nō iudico catholicē sapere. Basilius episcopus ciuitatis Seleuciæ prouinciæ Isauriæ, dixit: Et expositam fidem à sanctis patribus, qui in Nicæa conuenerunt, & quæ sunt lecta sanctorum patrum dogmata, & quæ pridem in hac ciuitate à sanctis patribus congregatis ordinata sunt, eiusdem sancti spiritus operationis esse credo. Et eos, qui præter hæc aut sapiunt, aut docent, inimicos orthodoxorum ecclesiæ existimo. Stephanus episcop' ciuitatis Ephesinæ, dixit: Manifesta sunt, quæ à sanctis patribus sancita & diffinita sunt trecentis decē & octo, qui in Nicæa ciuitate cōgregati sunt, & confirmata sunt à sancta & vniuersali synodo, collecta in hac Ephesia metropoli. Vnde si quis præter ea, quæ sancita sunt, dixerit, anathema sit, quoniam hæc est vera & catholica fides. Vranius episcopus ciuitatis Himeriæ prouinciæ Osroenæ, interpretante se Eulogio presbytero Edeseno, dixit: In his, quæ exposita sunt à sancto Concilio in Nicæa cōgregato, & sententia, quæ diffinita est in hac metropoli de eadem fide aduersùs præuaricatores eius, permaneo. Et qui præter hæc ausi fuerint aut dicere, aut inquirere, anathematizo, & alienos esse à recta fide diffinio. Theodorus episcopus Damasci, dixit: Qui istis, quæ nuper lecta sunt, non obtemperat, alienus est à catholica fide, & dignus anathemate, quod à sanctis patribus diffinitum est. Iulianus episcopus tenēs locum Leonis sanctissimi episcopi Romanæ ecclesiæ, interpretante se Florentio episcopo Lydiæ, dixit: Hæc tenet Apostolica sedes. Stephanus episcopus Hierapolitanus, dixit: His & nos consentimus, & præter hæc neque sapuimus, neque sapiemus, & vsque ad vltimum suspirium nostrum hæc sequemur, & nullis præter hæc conantibus docere permittimus. Meletius episcopus Larissenę ciuitatis, faciens verbū pro sanctissimo episcopo Domno Apamenę ciuitatis secundę Syrię, dixit: Semper ab infantia his credidi, & nunc hanc eandem teneo fidem, & amplector eā, quæ nuper nobis lecta est, sanctorum patrum expositionem.

Cyrus episcopus Aphrodisię ciuitatis prouincię Carię, dixit: Et ego non solùm à puerili ac monachali mea vita, sed etiam ex paterna doctrina hanc fidem possideo. Florentius episcopus ciuitatis Lydiæ, dixit: Et ego huic adhęreo fidei, quę nuper lecta est, & dudùm à sanctis patribus cū sancto spiritu diffinita est, & tutelam meę spei esse confiteor, & placent mihi, quę sancita sunt. Candidianus episcopus ciuitatis Antiochię prouinciæ Pisidię, dixit: Et à pueritia nutritus sum in catholica fide, & archidiacon' regię ciuitatis fui, & gratia Dei & Christi sine querela hactenùs

tenùs (ficut arbitror) conuerfatus fum, & vfque hodiè fanctorum patrum trecentorum decem & octo qui in Nicæa, & eorum, qui in hac metropoli congregati funt, inconcuffibiles expofitiones cuftodio, & vfque in finem hæc eadem & fapui, & fapio. Hilarius diaconus Romanę ecclefiæ, interpretante fe Florentio epifcopo Lydienfi dixit: Quæ nupèr lecta funt de fide prolata, tam quæ in Nicęa eft expofita, quàm à fancta fynodo, quæ in Ephefia ciuitate à fanctis patribus confirmata eft, Apoftolica fedes & docet, & veneratur. Hæc ergò fcio fanctorum patrum confonare dogmatibus, hæc & proprijs, ô vos fanctiffimi, literis, quas ad vos deftinauit, Apoftolica fedes inferuit. Quas fi iufferitis recitari, cognofcetis confonas effe veritati. Bafilius epifcopus Traianopolitanus, dixit: Et mea paruitas in hac fancta fide nutrita eft, & in ipfa oro vitam finire. Polychronius epifcopus Antipatridis ciuitatis, dixit: Diuinas & veras conftitutiones fanctorum patrum, & tenemus gratia Dei apud nofmetipfos, & in hac nos fide femper cuftodiri oramus. Sancta fynodus dixit: Omnes eiufdem fumus voluntatis & fidei. Diofcorus epifcopus Alexandriæ, dixit: Quoniam fancta & magna fynodus, quæ iamdudùm in Nicæa congregata eft per voluntatem DEI, rectam noftram & immaculatam fidem expofuit, quàm & nupèr hic congregata fancta fynodus confirmauit, & hanc folam teneri, & in Ecclefia tradi diffiniuit, ordinans & hoc, quatenùs nulli liceat alteram fidem præter hanc vel exponere vel inquirere, vel innouare, aut penitùs commouere de noftra venerabili religione: eos autem, qui præter hæc tentant aut fapere aut quærere, aut componere, aut omninò quæ ordinata funt, retractare, certis fubiecit damnationibus, ità vt fi epifcopi fint alieni fint ab epifcopatu, & clerici à clericatu: fi verò laici, priuentur communione. Hæc nanque ex nupèr lectis munimentis didicimus. Apparent verò, ficut omnis veftra fancta & vniuerfalis fynodus peruidet, omnia penè renouantes & immutantes, Flauianus ecclefiæ quondàm Conftantinopolitanæ vrbis epifcopus, & Eufebius Dorylei, & fcandali & conturbationis facti occafio fanctiffimis ecclefijs, & vbique catholicis populis, certũ eft, hos ex femetipfis fynodicis olim a fanctis patribus diffinitis damnationibus fubiacere. Vndè & nos, quæ eorum funt confirmantes, memoratos, id eft, Flauianum & Eufebium, ab omni facerdotali & epifcopali dignitate effe iudicauimus alienos. Confiteatur vero & vnufquifque religiofiffimorum epifcoporum fuam propriam voluntatem, & manifeftam hanc faciat fub fide monimentorum. Vnuerfa autem, quæ acta funt hodiè, innotefcant pijffimis & Chriftianiffimis Imperatoribus. Flauianus dixit: Appello à te.

Hilarius diaconus Romanæ Ecclefiæ, dixit: Contradicitur. Et cùm legerentur.

CHALCEDONE ACTA. Orientales, & qui cum ipfis, reuerendiffimi epifcopi clamauerunt: Anathema Diofcoro. Hac hora damnauit, hac hora damnetur. Sancte domine, tu illum vindica. Domine domine, tu illum vindica. Catholice Imperator, tu illum vindica. Leoni multos annos. Patriarchæ multos annos. Conftantinus deuotiffimus fecretarius facri confiftorij, recitauit.

EPHESI ACTA. Iuuenalis Epifcopus Hierofolymitanus dixit: Sefe alienos à facerdotio & gradu epifcopali monftrauerũt Flauianus & Eufebius qui conati funt addere & minuere aliquid de fancta fide, quæ in Nicæa à fancto concilio expofita eft, quam & confirmauit fancta & vniuerfalis fynodus, in hac Ephefia ciuitate pridèm collecta. Quapropter iuftum eft, eos, qui audent addere aliquid fidei, aut minuere, alienos effe à facerdotio, & maximè, qui tantam fecerunt confufionem. Vndè & ego confona decerno in fancta & vniuerfali fynodo, & fanctiffimo archiepifcopo Diofcoro, alienans eos ab epifcopatus dignitate. Domnus Epifcopus Antiochiæ, dixit: Conforts fum & ego fanctæ veftræ fynodo, namnanti Flauianum & Eufebium, tanquàm non permanentes fanctũ Nicæno concilio, & quod pridèm hic congregatum eft. Et confentio in eos à vobis prolatæ iuftæ fententiæ.

Thalaffius epifcopus Cæfareæ Cappadociæ, dixit: Quutquot præter conftitutiones patrum, quas de fide decreuerunt, agere conantur, fibimet inducunt correptiones canonicas. Vndè Flauianus & Eufebius, qui tranfgreffi funt conftituta, quæ in Nicęa & in Ephefo à fanctis patribus expofita funt, fecundùm decretum veftræ religiofitatis & noftrum, epifcopali gradu priuati funt.

Eufebius epifcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: Mihi quidem amabilis eft femper mifericordia. Sed quoniam religionis ratio mouet fanctos patres ad prolatam iufto iudicio fententiam aduersùs Flauianum & Eufebium, & ego confentio.

Stephanus epifcopus Ephefię ciuitatis, dixit: Iufta eft, quæ eft prolata fententia contra Flauianum quondàm epifcopum & Eufebium. Vndè confentio vtrorunque depofitioni, & fubfcribo.

Cyrus epifcopus Aphrodifiadæ ciuitatis, dixit: Nemo ità infipiens, aut DEO inimicus exiftit, qui diffinitionibus & fententijs patrum audeat contraire. Vndè & ego concors præcedentibus fententijs fanctorum patrum factus fum in damnatione Flauiani & Eufebij quondàm epifcoporum.

Eraliftratus epifcopus Corinthi Helladis, dixit: Præfens, & cognofcẽs ab his, quæ lecta funt

sunt, non consona sapere Catholicæ fidei Flauianum & Eusebium, neque obtemperare Nicęno sancto concilio, necnon & Ephesio, quod paulò antè est collectum, & ego cōsensio sanctis patribus, & alienos hos omni episcopali dignitate esse existimo, id est, Flauianum & Eusebium.

Quintillus episcopus Heracleæ, vicarius Anastasij reuerendissimi episcopi Thessalonicensis, dixit: Quæ paulò ante in hac ciuitate collecta est sancta & magna synodus, in damnationem impij Nestorij diffiniuit, nulli licere alteram quandoque proferre fidem, quàm quæ in Nicęa exposita est à sanctis trecentis decem & octo patribus.

Sequens igitur & ego ipse illam diffinitionem, omnes quidem, qui permanent in prædicta fide, catholicos esse iudico: Hos verò, qui aliquid peruerterunt, anathematizo, & alienos esse catholicæ fidei decerno.

Meletius episcopus Larissenæ ciuitatis, & agens vices Domini reuerendissimi episcopi Apamenæ ecclesiæ, dixit: Consentio & ego vestræ sanctitati, quæ iusta & legitima est in depositione Flauiani & Eusebij quondàm episcoporum, quoniam demonstrati sunt præuaricari constituta, quæ tradita sunt à sanctis & magnis concilijs, quæ in Nicęa & in Epheso congregata sunt, & alienos eos esse episcopali dignitate vnà vobiscum existimo.

Diogenes episcopus Cyzicenæ ciuitatis, dixit: Hæc eadem & ego consentio sanctis nostris patribus in ijs, quę aduersùs Flauianum & Eusebium ordinata sunt, alienans eos ab episcopali dignitate.

Ioannes episcopus Sebastiæ primæ Armeniæ, dixit: Omnis innouatio, quæ contra instiatam ab aliquibus cōmittitur, super se trahit regularem sententiam. Quoniam igitur & Flauianus & Eusebius conuicti sunt præuaricari, & innouationem fecisse in ea fide, quæ à sanctis patribus apud Nicęam constituta est, & apud Ephesum confirmata, iusto iudicio sacerdotio priuati sunt, secūdùm formam reuerendissimi & sanctissimi Alexandrini archiepiscopi, & sancti & vniuersalis concilij, & ego eisdem consentio.

Basilius episcopus Seleuciæ Isauriæ, dixit: Sequor ea, quæ à sanctitate vestra aduersùs Flauianum & Eusebium quondàm episcopos ordinata sunt, & cōsentio omnibus diffinitis à vestra beatitudine. Etenim ipsi sequuti estis ea, quæ pridèm sancti patres sanxerūt, & inferunt aduersùs præuaricatores fidei, si quidem sacerdotes sunt, alienos esse à sacerdotio si verò laici sint, hos fieri sub anathemate.

Theodorus episcopus Tarseñ. ciuitatis, dixit: Prolatæ aduersùs Flauianum & Eusebium sententiæ à sancta synodo, sicut iustæ & canonicè promulgatæ, & ego consentio.

Romanus episcopus Myreñ. ciuitatis prouinciæ Lyciæ, dixit: Et ego concors sum ijs, quæ a sanctis patribus sancita sunt aduersùs Flauianum & Eusebium, iustè aduersùs eos prolatæ sententiæ.

Photius episcopus Tyri ciuitatis, dixit: Consona & mea profitetur paruitas sententiæ sancti huius & vniuersalis concilij, alienos facienti Flauianum & pessimum Eusebium à sacerdotio, tanquàm contraria sapientes sancto Nicęno concilio, & quod paulònte in hac splendida Ephesina metropoli congregatum est.

Iulianus episcopus Tabiæ ciuitatis, dixit: Doleo quidem, ad hanc tristem vocem veniens. Talis enim prudentium lex est. Sed quoniam pro pietatis assertione magni vniuersalis concilij præsules, Flauianum & Eusebium diffinitioni patrum subiecerunt, his quæ legitime facta sunt, consentio.

Florentius episcopus Lyddeñ. ciuitatis, dixit: Quoniam hoc sanctæ & magnæ synodo placuit, eos, qui diuinas leges præuaricantur, ex eius sancto ore damnari, aduersùs Flauianum & Eusebium quondàm episcopos, similia & ego vestræ sanctitati decerno.

21. Marinianus episcopus Synnadensis, dixit: Sequor in omnibus, quæ sunt ordinata à sancta synodo, quæ & meam supereminent paruitatem, aduersùs Flauianum & valdè pessimum Eusebium. Et consentio eorum damnationi.

Musonius episcopus Nysenæ ciuitatis, dixit: Quoniam spernere reperti sunt sanctam synodum, ante hoc in Ephesia metropoli congregatam, Flauianus & Eusebius quondàm episcopi, ideò & ego in regulari eorum facta damnatione consentio.

Constantinus episcopus Bostrenę ciuitatis, dixit: Consentio & ego iustę depositioni, quę aduersùm Flauianum & Eusebium quondàm episcopos à sancta synodo prolata est, & concors sum sententię, benè ab ipsa diffinitę.

Stephanus episcopus Hierápolitanę ciuitatis, dixit: Sequor & ego à vestra sanctitate aduersùs Flauianum & Eusebium quondàm episcopos prolatam sententiam, tanquàm præuaricantes sanctos canones, qui in Nicęa, & hic pridèm constituti sunt, & alienos eos esse consequenter vestrę diffinitioni consentio.

Atticus Episcopus Nicopolitanę ciuitatis veteris Epiri, dixit: Sequor & ego, quę à sanctis patribus diffinita sunt in sententia, quę aduersùs Flauianum & Eusebium prolata est, alienans eos, sicut iudicauit sanctorum sententia ab episcopatus dignitate.

Eustathius episcopus Beryti, dixit: Manifesta omnibus facta est forma diffinita à nostris sanctis patribus, qui hic pridèm ex iussione piissimorum & Christianissimorum nostrorum Imperatorum congregati sunt, apertè

iubens

iubens eos, qui conantur aliquid inquirere aut scrutari, aut addere fidei sanctorum patrum, qui in Nicęa conuenerunt, & hos proprio gradu priuari. Flauianus ergò quondàm Constantinopolitanus episcopus, & Eusebius olim Dorylei præsulatum habens, contraria his sapientes, seipsos illi omninò terribili subiecerunt sententiæ.

Nunechius episcopus Laodiceę Trimitariæ, dixit: Consentio & ego ipse prolatæ sententiæ à sanctis patribus aduersùs Flauianū & Eusebium quondàm episcopos.

Olympius episcopus Constantiæ ciuitatis Cypri insulæ, dixit: Concors & ego sum vestro sancto & glorioso concilio, damnanti Flauianum & Eusebium tanquàm præuaricatores eorum, quæ placita sunt in sancta Nicęna synodo, & in ea, quæ hic sub ter beato & sanctæ memoriæ patre nostro & episcopo Cyrillo congregata est, & consentio iustè diffinitis à vestro magno & sancto concilio.

Ioannes episcopus insulæ Rhodi, dixit: Consentio & ego ipse his, quæ diffinita sunt à sancta & magna vestra synodo in alienatione Flauiani & Eusebij, eo quòd præuaricati sunt, quę in sancta & magna Nicęna synodo diffinita sunt, & quæ sub reuerendo & sanctæ memoriæ patre nostro & episcopo Cyrillo in hac Ephesia metropoli ordinata sunt.

Candidianus episcopus ciuitatis Antiochiæ prouinciæ Pisidiæ, dixit: Omnibus regulariter ordinatis ab omni sancta synodo sanctorum patrum aduersùs Flauianū & Eusebium & ego consentio.

Stephanus episcopus Anazarbenæ ciuitatis, dixit: Consentio & ego iustè prolatæ sententiæ à vestra sanctitate aduersùs Flauianum & Eusebium quondàm episcopos, & alienos eos decæterò existimo ab huiusmodi dignitate, eo quòd prævaricati sunt prolata statuta à sancta & magna in Nicęa congregata synodo, necnon & quæ consequenter in hac ciuitate collecta est.

Gerontius episcopus Seleucię Syrię, dixit: Et ego ipse consentio sancto vestro concilio, & alienos decerno Flauianum & Eusebium ab episcopatus dignitate, tanquàm præuaricatores eorum, quę sancita sunt à sanctis patribus, qui in Nicęa, & qui in Ephesia ciuitate collecti sunt.

Rufinus episcopus Samosatenę ciuitatis, dixit: Consentio omnibus, quę iustè prolata sunt aduersùs Flauianum & Eusebium quondam episcopos, & alienos esse existimo à sacerdotij dignitate, tanquàm prævaricatores eorum, quę à sanctis patribus statuta sunt Nicęa & Ephesi congregatis.

Indimus episcopus Irenupolitanæ ciuitatis, dixit: Iustè promulgato iudicio à vestra sanctitate in damnatione Flauiani & Eusebij quondàm episcoporum, qui prævaricati sunt prolata statuta a sancta & magna synodo sanctorum patrum, qui in Nicęa ciuitate collecti sunt, necnon etiam qui paulòantè in hac Ephesia ciuitate, consentio, & alienos eos decæterò ab episcopali dignitate existimo.

Timotheus episcopus Balaneeñ, dixit. Cōsentio & ego prolatæ iustæ sententiæ a vestra sancta synodo in damnationem Flauiani & Eusebij quondam episcoporum, in quibus transgredi ausi sunt ea, quæ placita sunt synodo, quæ in Nicęa ciuitate, & quæ nupèr in Epheso collecta est.

Theodosius episcopus Canothę ciuitatis, dixit: Permaneo in omnibus diffinitis a sancta synodo de Flauiano & Eusebio quōdam episcopis, & alienos eos existimo ab episcopatus dignitate, tanquam præuaricatores statutorum patrum, qui in Nicęa, & qui in Epheso conuenerunt.

Seleucus episcopus Amasiæ, dixit: His quę legitimè & regulariter de Flauiano & Eusebio à sancta synodo definita sunt, & ego ipse concors efficior, & consentio alienos eos ab omni sacerdotali ministerio.

Petrus episcopus Gangrenæ ciuitatis, dixit: Et ego concors sum sententiæ sanctorum patrum in damnatione Flauiani & Eusebij.

Eutychius episcopus Adrianupolis veteris Epiri, dixit similiter. Ab hoc signo vsq; ad signum eā paulò pōst sequitur, q̄ sunt intermedia, nō habentur in aliquibus exemplaribus.

Claudius episcopus ciuitatis Anchiaxi veteris Epiri, dixit similiter.

Simeon episcopus * Amydæ, dixit similiter.

Helias episcopus Adrianupolitanus, dixit similiter.

Lucas episcopus Dyrrhachenæ ciuitatis, dixit similiter.

Basilius episcopus Traianupolitanus Rhodopenæ prouinciæ, dixit: Sententię huius magnæ & sanctæ synodi, & mea consentit paruitas aduersùs Flauianum & Eusebium.

Docimasius episcopus Maroneæ, dixit: Prolatæ sententię à sancta & magna synodo aduersùs Flauianum & Eusebium, consentit & mea humilitas.

Alexander episcopus ciuitatis Sebastiæ, dixit: Quæ prolata est sententia à sanctis patribus aduersùs Flauianum & Eusebium, & ego similiter consentio.

Vranius episcopus Himerorum ciuitatis prouinciæ Osroenæ, interpretante se Eulogio presbytero Edesseno, dixit: Quotquot ausi sunt prævaricari sententiam sanctorum patrum, qui in Nicæa, & qui in Epheso conuenerunt, hi non solùm ab ecclesiastica dignitate debent expelli, verùm etiam gladio submitti. Oportebat enim, videntes eos, qui ante se fuerunt, quali subiacuerunt pœnæ, recedere ab huiusmodi conatibus. Quoniam igitur Flauianus & Eusebius præuaricatores eorum extiterunt, hos & ego alienos ab episcopatùs dignitate, &

dignos multis millibus malis esse diffinio.

Athanasius episcopus Opuntenę ciuitatis, dixit: Et ego concors effectus praclaræ sententiæ à sancta synodo in damnatione Flauiani & Eusebij, eadem profiteor.

Theodorus episcopus Claudiupolitanus, dixit: Consentio his, quæ à sancta synodo iudicata sunt in damnatione Flauiani & Eusebij, ut qui non permanserunt in regulis trecentorum decem & octo patrum, & statutis sancti concilij, quod dudum in hac Ephesia ciuitate collectum est, & similia decerno eorum, quæ iustè à vestra sancta synodo dicta sunt.

Leontius episcopus Ascalonensis, dixit: Consentio omnibus, quæ à sanctis patribus aduersùs Flauianum & Eusebium decreta sunt, quatenùs alieni sint ab omni sacerdotali dignitate.

*Lydæ

Photinus episcopus * Lyddæ, dixit: Rectè & iustè, quod hic pridèm conuenit sanctum cōcilium, definiuit nihil ab aliquo mutilari eorum, quæ in Nicæa, vel in eo ordinata sunt. Propter quod consentio his, quæ nūc à sanctis patribus statuta sunt, & alieno ab episcopatùs gradu Flauianum & Eusebium, qui ausi sunt præuaricari ea, quę in sancta ordinata sunt synodo.

* Aurelio-politanorū

Anastasius episcopus * Areopolitanorum, dixit: Audiens cognitionem, quæ inter reuerend. presbyterum & archimandritam Eutychen, & Eusebium & Flauianum habita est, & ex prolatis monimentis & porrectis libellis repræhendens eorum perfidiam, concors effectus & ego sanctis patribus, alienos eos esse ab omni sacerdotali dignitate, id est, Flauianum & Eusebium.

Theodosius episcopus Amathuntenæ ciuitatis, dixit: Flauianus & Eusebius, qui sanctorum patrum, qui in Nicæa, & qui in hac pridèm ciuitate collecti sunt, definitiones non custodièrunt, & à sanctis patribus damnati sunt, etiàm alieni ab episcopali dignitate facti sunt. Sequor enim ea, quæ à sanctis patribus decreta sunt.

Paulus episcopus Maiumenæ ciuitatis, dixit: Flauianum & Eusebium, qui sanctorum patrum, qui in Nicęa, & qui pridèm in Epheso conuenerunt statuta præuaricati sunt, & propter hoc damnati sunt à nūc collecta sancta synodo, decreui & ego alienos esse ab episcopali dignitate.

Zosimus episcopus Minoidæ ciuitatis, dixit: Flauianus & Eusebius, quoniā in sanctorum patrum, eorum qui in Nicæa, & qui in Epheso conuenerunt, diffinitionibus minimè permanserunt, & præuaricati sunt, & mutilàrunt, & propter hoc damnati sunt sententia huius præsentis sanctę synodi, & à me episcopali priuati dignitate.

Epiphanius episcopus Pergenæ ciuitatis, dixit: Execrabile quidem erat hoc mihi, lachrymans verò anima, concors & ego efficior in damnatione Flauiani quondàm Constantinopolitani episcopi, & Eusebij qui olim Dorylenæ ciuitatis tenuit præsulatum.

* Orozenæ

Baruchius episcopus * Sozusenæ ciuitatis, dixit: Custodes fidei sacerdotes semper spiritus sanctus producit. Qui ergò contraria committunt, quàm peragere debuerunt, damnandi sunt. Inter quos Flauianus, necnon & Eusebius canonicis expositionibus sanctorum patrum, qui in Nicęa, & qui in Epheso conuenerunt, audacter rebelles inuenti, episcopatûs decident gradu, propriæ temeritatis iustum luentes iudicium.

Heraclius episcopus Azoti ciuitatis, dixit: Eos, qui conturbare conātur & mutilare semper, & quæ à sanctis patribus benè statuta sunt, sancta hæc & magna synodus benè fecit * abscindere Flauianum & Eusebium ab omni sacerdotali ministerio. Vndè & ego iustè diffinita sequens, consentio.

Ioannes episcopus Tiberiadis, dixit: Iusta est & legitima, quæ aduersùs Flauianū & Eusebium à sancta synodo est prolata sententia. Vndè & ego hęc eadem profiteor.

Musonius episcopus Zoarensis, dixit: Nō aduersantur hominibus, sed Deo, qui, quę à trecentis decem & octo sanctis patribus in Nicęa, à sancto spiritu congregatis, & post ipsos iterùm in hac magna Ephesia metropoli sancita sunt, existunt contraria. Vndè Flauianus & Eusebius contraria sancto spiritui loquentes & peragentes, episcopatûs vtrique decidentes gradu, sibimetipsis causam ruinę, non nobis, qui ab eorum impietate recessimus, scribentes.

*Sycaeinonẽs vel Sycaminẽs.

Dionysius * Sycamazonensis episcopus, dixit: Iusta & Deo amabilia, à patribus diffinita sunt aduersùs Flauianum & Eusebium quondàm episcopos, qui rectè de fide non sapuerunt. Vndè & ego hęc eadem decerno, quæ & sancta synodus.

* Phænicẽs.

Caiumas Episcopus * Phaneensis, dixit: Et ego iusta reperiens, quę à sanctis patribus aduersùs Flauianum & Eusebium quondàm Episcopos decreta sunt, abscidi eos à sacerdotio, consentientes sanctæ synodo.

Aethericus episcopus Smyrnensis, dixit: Nullus audet contraire statutis sanctorum & magnorum conciliorum, quæ diuinitùs definièrunt, eos, qui præuaricati sunt catholicam religionem, regulari repræhensioni subiacere. Vndè * ego concors sententiæ vestræ sanctitatis factus, Flauianum & Eusebium quondàm episcopos, sacerdotali nudaui dignitate. * & ego

Constantius Episcopus Sebastæ ciuitatis, dixit: Flauianus & Eusebius, quia ad acerbissimum bellum, eorum quæ in Nicęa olim, & postmodùm in Epheso de fide sunt regulariter exposita, seipsos armauerunt, episcopali decidant gradu, per propriam ruinam vniuersum orbem ab scandalo, quod operati sunt, liberantes.

Zebennus

Zebennus episcopus Pellensis, dixit: Deo amabilia & vtilia à sanctis patribus decreta sunt aduersùs Flauianum & Eusebium, qui non sequuti sunt sanctum & vniuersale Nicęnum concilium:, & quæ in hac Ephesia ciuitate aduersùs temeratores ecclesiasticorum terminorum confirmata sunt. Vndè & ego concors sententiæ effectus, alienos feci ab omni sacerdotali dignitate Flauianum & Eusebium.

Alypius episcopus Bachatensis, dixit: Præsens & audiens examinata cognitione, quæ inter reuerendissimum presbyterum & archimandritam Eutychen, interque Flauianum & Eusebium facta est, & ego cognoscens, & ex relectis nobis monimentis & porrectis libellis esse repræhensibiles eosdem Flauianũ & Eusebium, & reos perfidiæ apparuisse, cócors effectus sanctissimis patribus, alienos eos feci, id est, Flauianum & Eusebium, à sacerdotali dignitate.

Polychronius episcopus ciuitatis Antipatridis, dixit: Secundùm sententiam sanctorum patrum, quæ aduersùs Flauianum & Eusebium prolata est, vt extranei sint à sacerdotio & dignitate episcopatus, & ego consentio.

Pancratius episcopus Libyadis ciuitatis, dixit: Flauianus & Eusebius, episcopatus ruina sui orbe ab scandalo liberato, docent omnes oportere perseuerare in regulis, quæ à sanctis patribus in Nicęa & in Epheso promulgata sunt, & non se amare ad manifestissimum prælium, quemadmodùm hi.

* Auxolaus episcopus gentis Sarracenorum fœderatorum, dixit: Iustum est, ea quæ à sanctis patribus diffinita sunt, sequi. Vndè & ego consentio prolatis diffinitionibus adsùs Flauianum & Eusebium quondàm episcopos.

* Auxilaus

Domninus episcopus Plateæ ciuitatis, dixit: Cùm manifesta sit interloquutio sanctorum patrum, & prolata diffinitio aduersùs Flauianum & Eusebium, & ego concors effectus sententiæ, hæc eadem profiteor.

Theodosius episcopus Maltautensis, dixit: Iusto consistente decreto sanctorum patrum in damnatione Flauiani & Eusebij, & ego cócors sententiæ factus sum.

Cyriacus episcopus * Egleusis, dixit: Etsi prætet nostras orationes factum est, non obedire Flauianum & Eusebium regulari expositioni sanctorum patrum apud Nicęam prolatæ, & in hac Ephesia metropoli confirmatę, & propter hoc iusta aduersùs eos à sancta synodo est prolata sententia, cui & ego concors effectus sum, in damnatione memoratorum.

* Aegeeñ

Flauianus episcopus Adramytenæ ciuitatis, dixit: Et ego consentio diffinitioni, quæ à sanctis pontificibus prolata est Dioscoro, Iuuenali, Domno, & Stephano, & Thalassio, & ab omni simul collecto vnà cum ipsis sancto concilio, Flauiani & Eusebij causa, & alienos istos iudico ab omni simul sacerdotio.

Cyriacus episcopus Lebedensis, dixit: Concors & ego factus sum sanctorum patrum decreto. Vndè consentio in damnationem Flauiani & Eusebij, qui veritatem contempserunt.

Leontius episcopus Magnesiæ Mæandri ciuitatis, dixit: Non optabam quidem, neq; ea quæ aduersùs sanctiss. & reuerend. presbyterum & archimandritam Eutychen audacter commissa sunt, fieri: neq; Flauianum & Eusebium quondàm episcopos, extra catholicam fidem conuinci sapere: sed quoniam quæ facta sunt, regulari integritate calcata sunt, prædictus quidem religiosissimus archimandrita iustam promeruit ab hoc sancto & vniuersali concilio clementiam, recipiens & gradum, & communionem, & principatum proprij monasterij, Flauianus verò & Eusebius sibimetipsis adscribant ex propria blasphemia acquisitam perditionem. Propter quod & ego consentio his, quæ aduersùs eos ab omni ac Deo amabili & vniuersali synodo diffinita sunt.

Eutropius episcopus Pergamensis, dixit: Concors & ego factus sum sanctorum patrum sententiæ, in damnatione Flauiani & Eusebij.

Gennadius episcopus * Thiesi. ciuitatis prouinciæ Achaię, dixit: Et ego similiter concor efficior sanctis patribus, quatenùs alieni sint Flauianus & Eusebius à participatione sacerdotalis gradus.

* Dieñ

Olympius episcopus * Euazonensis, dixit: Secundùm præcedentem sententiam sanctorum patrum vniuersalis synodi Ephesi congregatę, decerno & ego, lachrymans multùm apud memetipsum, Flauianum & Eusebium alienos esse ab omni sacerdotali collegio.

* Euazoneñ vel Ebageneñ

Maximus episcopus Trallensis, dixit: Consentio & ego in damnatione Flauiani & Eusebij quondàm episcoporum, iuxta terminum à sanctis patribus datum.

Iulianus episcopus Hypepeñ, dixit: Et ego cócors efficior diffinitioni à sanctis patribus prolatę, qui secundùm gratiam Dei in Ephesia metropoli collecti sunt, quatenùs Flauianus & Eusebius alieni sint ab episcopatus dignitate, & non fruantur sancto & arcano mysterio Domini Christi & Dei nostri, tanquàm contraria sapientes sanctę fidei, quę exposita est à sanctis patribus, qui in Nicęa ciuitate collecti sunt, & qui postmodùm in Ephesia ciuitate congregati sunt.

Theopemptus episcopus Cabassenus, dixit: Graue pręliũ quidem, quod à manifestissimis inimicis est: à fictis verò & deceptoribus amicis, durius: nocent .n. per simulationes, & q̃ maximè simpliciores & à pietate abstrahunt, & longè ab ecclesiasticis seducunt dogmatibus. Reuerendissimus igitur Flauianus magnę

magnæ Conſtantinopolitanæ vrbis quondàm epiſcopus, cõfirmare deſiderans pernicioſi Neſtorij dogmata, per multa oſtenſus eſt hæreticus, necnon & Dorylei ciuitatis malè factus quondàm Euſebius epiſcopus, ſimilia Flauiano ſapiens, depræhenſus eſt. Quoniam ergò & ſancta hæc & magna ſynodus, quia non permanſerunt ijdem in ſanctorum patrum doctrinis, iuſtam dãnationis aduersùs eos ſententiam protulit, concors & ego ſum his omnibus, quæ à ſancto concilio ſuper his ſtatuta ſunt, quatenùs manifeſtum ſit, alienos eos eſſe ab epiſcopatus dignitate, & omni ſacerdotali miniſterio.

Calnſitius epiſcopus Arſinoëſis, interpretante & Helia diacono ſuo, dixit: Et ego hæc eadem, quæ & præcedẽtes ſanctiſſimi epiſcopi in damnatione Flauiani & Euſebij quondàm epiſcoporum confiteor. Et conſentio in omnibus, quæ definita ſunt à ſancta ſynodo.

* Hepheſtieñ. Matt. 18.a Ioannes epiſcopus* Epheſtieñ. ciuitatis, dixit: Si eum qui ſcandalizauerit vnum de puſillis reum amariſſimæ pœnæ diuina ſalutaris definiuit ſententia: quid patientur dignũ ſua impietate, qui omnem ferè orbem terræ in præſenti conturbauerunt, & fiduciam his (qui ſcelerata Neſtorij dogmata colunt, quantùm ad ipſos pertinet) præſtiterunt? Inſupèr etiàm paganis & Iudæis ad deridendum & detrahendum Chriſtianę fidei dederunt licentiam, quaſi vſque in hodiernam diẽ recta & immaculata noſtra fides ignorata ſit, quæ à ſanctis patribus per ſanctumſpiritum in Nicęa eſt expoſita, conſignata verò paulò antè in hac metropoli, & hoc ſanctiſſimo concedente collegio ſancta & iuſta præcipiente ſententia abſcidi à ſacerdotio eum, qui auſus fuerit nouam aliquam inquiſitionem, aut expoſitionem ſuperintroducere his, quæ pleniſſimè per ſanctumſpiritum (ſicut dixi) ſunt expoſita. Sed hoc quidem iuſtum decretum ſuprà memorati contemnentes, quod ſibi placuit, peregerunt. Occaſio verò fuerat inimicitiarum aduersùs prędictum presbyterum Eutychen, illa circa catholicam fidem ruina, quam vſque in finem idem religioſiſſimus vir immutabilem conſeruauit. Et hoc damnationis eius crimen inuentum eſt: abomina- Eccl. 1.c tio eſt enim peccatori Dei cultus. Flauianus igitur & Euſebius decenter ſanctorum patrum noſtrorum ſubiacent ſententiæ à ſancto hoc concilio ſacerdotio expulſi, innouare fidem volentes, & Neſtorij imprudenter dogmatibus congruere, quatenùs decæterò nulla innouatio perpetretur aduersùs piam & rectam religionem.

Heracleeñ Heraclides epiſcopus Heracleapolitanæ ciuitatis, dixit: Secundùm ea, quæ diffinita ſunt à ſancta veſtra ſynodo, concors & ego ſum, & conſentio in damnatione Flauiani & Euſebij quondàm Epiſcoporum.

Libyarchieñ. Iſaac Epiſcopus Elearchienſis ciuitatis, dixit: Hæc eadem & ego profiteor, quemadmodùm & ante me ſanctiſſimi patreſ & epiſcopi in damnatione Flauiani & Euſebij quondàm epiſcoporum.

Gemellinus epiſcopus Erythrænæ ciuitatis, dixit: Qui ſanctorum patrum doctrinis benè expoſitis & habentibus non obtemperant, ſeipſos eccleſiaſticis ſubijciunt ſententijs. Hoc & in præſenti eſt inuenire. Quoniam ergò aliqua diſplicentia ſpiritualibus noſtris patribus, qui venerabilem illum trecentorum decem & octo epiſcoporum numerum compleuerunt, & his, qui dudùm in Epheſia metropoli eorum acta confirmauerunt, inquiſitio facta eſt ab Euſebio Dorylęiorum epiſcopo, & Flauiano Conſtantinopolitano iudicante, & acquieſcente retractari aliquid eorum, quæ non continentur in prædictis doctrinis: neceſſarium eſt, ſubijcere eos diffinitæ ſententiæ à ſanctis patribus, pridem in Epheſia metropoli hoc approbantibus, & deponendos eſſe, & ab omni eccleſiaſtico agmine effici alienos.

Apollonius epiſcopus Taneos, dixit: His quæ à ſanctis patribus eo tempore in Nicęa congregatis, expoſita ſunt pro catholica fide, quæ in Chriſto eſt, & nupèr confirmatis in hac Epheſia metropoli, quia contraria ſapientes & gerentes Euſebius & Flauianus inuenti ſunt & increpationibus quę ibi continentur, ſubiacuerunt, & à ſancta hac & vniuerſali ſynodo ſunt damnati, & alieni ab omni ſacerdotali agmine facti. Ideoq; & ego concordo & conſentio.

Gennadius epiſcopus maioris* Herinopolitanæ ciuitatis, dixit: Hæc eadem & ego quę prędeceſſores mei ſancti patres ſuper damnatione Flauiani & Euſebij quondàm epiſcoporum ſtatuerunt, profiteor, & damnandos hos eſſe decerno. *Irenopolitanæ *Hermopolitanæ

* Chriſtus epiſcopus Babulinus, dixit: Et ego conſentio his, quæ à ſanctis patribus ſuper dãnatione Flauiani & Euſebij quondàm epiſcoporum definita ſunt. * Chreſtus

Athanaſius epiſcopus Buſiridis ciuitatis, dixit: Sequens & ego iuſtè promulgatam ſententiam aduersùs Flauianum & Euſebium, profiteor & conſentio decretis, quæ ſuper* eos definita ſunt. * eis

Phoonus epiſcopus Tentyrenæ ciuitatis, dixit: Secundùm ea, quæ conſtituta ſunt à ſanctis patribus, & ego decerno, confirmans ab eis factam damnationem Flauiani & Euſebij quondàm epiſcoporum, & conſentio decretis omnibus, quæ contra eos definita ſunt.

Theophilus epiſcopus Cleopatridis ciuitatis, dixit: Concordo & conſentio his, quæ ſancta hæc, & vniuerſalis ſynodus diffiniuit aduersùs Flauianum & Euſebium quondàm epiſcopos, & concors efficior in omnibus quę aduersùs eos ſtatuta ſunt.

Palmeius epiſcopus Parali, dixit: Cõcors &

ego

ego efficior his, quæ placuerũt sancto & magno huic concilio super damnatione Flauiani & Eusebij quondàm episcoporum.

*Oruza.

Sosias episcopus * Sozusæ ciuitatis, dixit: Quæ diffinita sunt à sanctis patribus, super damnatione Flauiani & Eusebij quõdàm episcoporum, iusta cognoscens, his & ego concors efficior.

Theodulus episcopus Ticelieñ ciuitatis, dixit: Expedisset Flauiano & Eusebio quondàm episcopis, si nati non fuissent, sed mola asinaria suspendi circa colla eorum, & in mare proijci quoniam scandalizauerunt animas simplices. Et propter hoc concors efficior in damnatione eorum, tanquàm qui præuaricati sunt diffinitiones sanctorum patrum in Nicæa & in Epheso ante hoc congregatorum.

Matth: 18.

Theodorus episcopus Barcenæ ciuitatis, dixit: Hæc eadem & ego habeo dicere, & agere, & sapere, quæ placuerunt sancto huic conuentui. Et in his consentio & concordo super damnatione Flauiani & Eusebij quondàm episcoporum.

Rufus episcopus Cyreneñ, dixit: Flauianus & Eusebius quondàm episcopi, sibimetipsis causa damnationis effecti sunt, qui sanctorum patrum dogmata ausi sunt retractare. Et ego igitur consentio & cõcordo in eorum damnatione, quæ à sancta & magna hac synodo promulgata est.

Zenon episcopus Rhinocoruren ciuitatis, dixit: Licèt seuera, & omni tristitia plena, & amarissimis lachrymis digna, aduersùs quõdàm episcopos à sancta & magna synodo sententia prolata sit, veruntamen propter multam iniquitatem & impietatem impij Eusebij, & seducti eius insania & cæcitate Flauiani, sicut hæc monimentorum lectio manifestat, sequentes compassionis & fraternæ charitatis iura, congemiscentes consentimus aduersùs eos promulgato iusto iudicio.

Lucius episcopus Zygrenæ ciuitatis, dixit: Flauianum & Eusebium quondam episcopos, conuictos in præuaricatione eorum, quę in Nicęa, & quæ in Epheso à sanctis patribus pridem congregatis diffinita sunt, condemno & ego secundùm statuta totius huius sancti concilij.

Auxonius episcopus Sebennitenæ ciuitatis, dixit: Licèt lachrymis digna sit, quæ aduersùs Flauianum & Eusebium sentẽtia prolata est, (oportet enim nos iuxta compassionis legem contristari, & repleri mœstitia) attamen sequens & ego sanctum hoc & vniuersale concilium, consentio his, quæ aduersùs eos diffinita sunt.

Isaac episcopus * Tauenæ ciuitatis, dixit: Cõtra semetipsos Flauianus & Eusebius quõdam episcopi elicuerunt sententiam, quantum * in gestis, quæ in Nicęno & in hac ciuitate collecto concilio acta sunt, intelligitur tantorum congregatorum episcoporum, præsente eis & sancto Spiritu, ex eo quòd præuaricati sunt ea, quæ illo ipse gesta sunt. Consequens ergò, secundum voces religiosissimorum patrum, alienos eos esse ab omni sacerdotali ordine.

* ex

Philocalus Episcopus Zagyleñ ciuitatis dixit: Rectis synodalibus formis, quæ a sanctis Patribus de catholica fide statuta sunt, cognouimus ex his, quæ nũc prolata & relecta sunt, monimentis, Flauianum & Eusebium quondàm Episcopos, * retractantes ea, quæ benè sunt placita a sanctis Patribus: ideò & ego consentio in eorum damnationem, secũdùm ea, quæ ab hac sancta Synodo ordinata sunt.

Vide num desit contradixisse: aut restitisse: aut simile aliqd.

Elaias Episcopus * Herinopolis minoris ciuitatis, dixit: Aduersùs seipsos Eusebius & Flauianus, secundùm quod ex gestorum serie ostenditur, protulerunt sententiam: quia post diffinitionem sancti & vniuersalis (id est) Nicæni Concilij & Ephesij, alteram fidem exponere ausi sunt, inferentes sibimetipsis increpationes, quæ in præcedentibus sanctis Concilijs diffinitæ sunt, & præsenti hac sancta & vniuersali Synodo eos damnante, sanctis diffinitionibus eorum concors efficior.

Barsumas presbyter & archimandrita, interpretante Eusebio monacho, dixit: Et ego sequens sanctos Patres, qui in Nicæa conuenerunt, & qui in Epheso priùs, nunc verò vestram sanctitatem, Flauianum quondàm Constantinopolitanæ ciuitatis Episcopum, & Eusebium, damnatos a vobis, condemnabo, sciens, quæ a vẽstra sanctitate acta sunt, secundùm Dei timorem esse confecta.

SVBSCRIPTIONES EPISCOPORVM EPHESINÆ SYNODI SECVNDAE, RECENSITAE IN HAC SYNODO CHALCEDONENSI.

¶ Dioscorus Episcopus Alexandriæ, diffiniens subscripsi.

Iuuenalis Episcopus Hierosolymorum, diffiniens, subscripsi.

Domnus Episcopus Antiochenæ ciuitatis, diffiniens subscripsi.

Stephanus Ephesi Episcopus, diffiniens subscripsi.

Thalassius Episcopus Cæsareæ Cappadociæ, diffiniens subscripsi.

Eusebius misericordia Dei Episcopus Metropolis Ancyræ, diffiniens subscripsi.

Ioãnes Epũs Sebastiæ, diffiniẽs subscripsi.

Cyrus minimus Episcopus Aphrodisiadis Metropolis sanctæ Dei ecclesiæ, diffiniens subscripsi.

Quintillus Episcopus Heracleæ, & agens vices sanctissimi Archiepiscopi Thessalonicẽsis Anastasij, diffiniens subscripsi.

Meletius Episcopus Larissæ, agens vices Domni reuerendissimi Episcopi Apameæ & pro meipso, diffiniens subscripsi.

Diogenes

Diogenes episcopus Cyzici, definiens subscripsi.

Basilius episcopus Seleuciæ Isauriæ, diffiniens subscripsi.

Theodorus episcopus Tarsi, diffiniens subscripsi.

Romanus episcopus Myrorum, diffiniens subscripsi.

Photius episcopus Tyreñ, diffiniens subs.

Theodorus episcopus Damasci, diffiniens subscripsi.

Iulianus episcopus Tabeæ, definiens subs.

Florentius episcopus Sardiorum Lydiæ metropolis, diffiniens subs.

Marinianus episcopus Synnadæ, diffiniēs subscripsi.

Musonius episcopus Nysæ, diffiniens subscripsi.

Constantinus episcopus Bostrenorum, diff. subscripsi.

Ioannes gratia Dei episcopus Nicopolitanus primæ Armeniæ, diff. subs.

Acacius episcopus * Ariarathyræ secundæ Armeniæ, diff. subs.

Stephanus episcopus Hierapolitanus, definiens subscripsi.

Atticus episcopus Nicopolis, quæ est metropolis veteris Epiri decernens cum sanctis patribus ac definiens subscr.

Meletius episcopus Larissenæ sanctæ ecclesiæ, faciens sermonem tam pro episcopo Domno Apamenorum, quàm etiàm pro me, definiens subs.

Quintillus episcopus Heracleę, tenens locum sanctissimi archiepiscopi Thessalonicēsis Anastasij, definiens subscripsi.

Eustathius episcopus Beryti, definiens subscripsi.

Nunechius humilis episcopus Laodiceæ metropolis, definiens subscripsi.

Candidianus episcopus Antiochiæ metropolis, definiens subscripsi.

Stephanus episcopus Anazarbi, decernēs subscripsi.

Gerontius episcopus Seleuciæ Syriæ, definiens subscripsi.

Rufinus episcopus Samosatenus, definiens subscripsi.

Indimus episcopus * Hieronupolitanus, definiens subscripsi.

Timotheus episcopus ciuitatis Balaneorū, definiens subscripsi.

Theodosius episcopus Canothæ, definiens subscripsi.

Eutychius episcopus Adrianopolis veteris Epiri, definiens subscripsi.

Claudius episcopus ciuitatis Anchiaxi veteris Epiri, definiens subscripsi.

*Simeon episcopus * Amidæ metropolis Mesopotamiæ, definiens subscripsi. * Amydę

Helias episcopus Hadrianupolitanus, definiens subscripsi.

Per Romanum episcopum Myrorum, eo quòd nesciam literas. Seleucus gratia Christi episcopus metropolis Amasiæ, definiens subscripsi.

Petrus episcopus Gangrenę ciuitatis, definiens subscripsi.

Lucas episcopus Dyrrhachij, definiens subscripsi.

Antonius episcopus Lychnidēsis, definiēs subscripsi.

Marcus episcopus * Euriæ ciuitatis, definiens subscripsi. * Esiæ

Vigilantius episcopus ciuitatis Larissæ, definiens subscripsi.

Basilius episcopus sanctæ ecclesiæ Traianopolis prouinciæ Rhodopæ, definiens subscripsi.

Docimasius episcopus sanctę ecclesię, quæ est Maroneæ prouinciæ Rhodopæ, definiens subscripsi.

Constantinus episcopus Demetriadis, definiens subscripsi.

Alexander episcopus ecclesiæ, quæ est Sebastæ Tarsensis, definiens subscripsi.

Zozon episcopus Philippensis, definiens subscripsi.

Eusebius episcopus Topiritanus primæ Macedoniæ, definiens subscripsi.

Maximianus episcopus * Derrensis ciuitatis Macedoniæ, definiens subscripsi. * Serrē.

Hermogenes episcopus Cassandriæ primę Macedonię, definiens subscripsi.

Diogenianus episcopus * Remessianeñ. Dacię mediterraneę, definiens subscripsi. * Rhemesia

Lucas episcopus * Beroeę Macedonię primę, definiens subscripsi. * Beroeæ

Cyriacus episcopus Trogmadorum ciuitatis, & agens vices Theoctisti reuerendissimi episcopi Pessinunteñ metrop. secundę Galatię, definiens subscripsi.

Ioannes episcopus Messenę, quę est Achaię, definiens subscripsi.

Athanasius episcopus Opuntis, quę est Achaię, definiens subscripsi.

Theodorus episcopus Claudiopolis Isaurię, definiens subscripsi.

Olympius episcopus metropol. Cōstantię Cypri, definiens subscripsi.

Leontius episcopus Ascalonę, definiens subscripsi.

Photinus episcopus Lyddę, definiens sub.

Anastasius eps Arcbeopolis, definiens sub.

Theodosius episcopus Amathuntenus, def. subscripsi.

Paulus episcopus * Mainmę, def. subscripsi. * Maniæ

Baruchius episcopus ecclesię * Oruze, def. subscripsi. * Sozusæ

Heraclius episcopus Azoti, def. subscripsi.

Ioannes episcopus ciuitatis Tiberiadis, def. subscripsi.

Musonius minimus episcopus Zoarensis, defin. subscripsi.

Dionysius episcopus * Sycamazonensis, def. subscripsi. * Sycamazoneñ, vel Sycaminoñ.

Caiumas

*Phanusen. vel Phaneen.

Caiumas episcopus ciuitatis* Phœnicensis, def. subscripsi, per coepiscopum meum Dionysium, propterea quòd literas ignoré.

Constantius episcopus Sebastiæ, def. subscripsi.

Zebenus episcopus Pelleasis ciuitatis, defin. subscripsi.

Alypius episcopus Bachateñ. def. sub.

Polychronius episcopus Antipatridæ, defin. subscripsi.

Pancratius episcopus Libyadæ, def. subs.

*Auxolaus episcopus*Hypopodion gentis Saracenorum fœderatorum, def. subscripsi.

Domninus episcopus Plateę, def. subs.

Theodosius episcopus Mastaurensis, def. subscripsi.

Cyriacus minimus episcopus*Egarę, defin. subscripsi.

Flauianus minimus episcopus Adramytenus, def. subscripsi.

Cyriac. reuerendissimus episcopus Lebedi, def. subscripsi.

Leontius minimus episcopus Magnesiæ Mæandri, def. subscripsi.

Eutropius episcopus Pergami, def. subs.

Gennadius humilis episcopus ciuitatis Thieñ. def. subscripsi.

Olympius minimus episcopus ciuitatis *Ebageñ. defin. subscripsi. *Ebaceñ.

Maximus minimus episcopus Trallensis, def. subscripsi.

Iulianus humilis episcopus Hypepeñ. def. subscripsi.

Chrysanthus minimus episcopus Balcenus, definiens subscripsi.

Polycarpus minimus episcopus Gabalenus, definiens subscripsi.

Paulus humilis episcopus Tripolis, definiens subscripsi.

Epiphanius humilis episcopus Perges Pamphyliæ, definiens subscripsi.

Petrus episcopus Chersonensis, faciés verba & pro Cyriaco episcopo Heracleæ Thraciæ, definiens subscripsi.

Olympius episcopus Sozopolis prouincię Pisidiæ, definiens subscripsi.

Florentius episcopus Lesbos & Tenedi emporij Hellesponti * Edicorum, subscripsi.

Aethericus episcopus Smyrnéñs, definiés subscripsi.

Bassus episcopus ciuitatis Chij, definiens subscripsi.

Daniel minimus episcopus ciuitatis, quondam Cadoniæ sanctæ Dei ecclesiæ, definiens subscripsi.

Symmachus minimus episcopus Attaliæ sanctæ Dei ecclesiæ, def. subscripsi.

Philetus episcopus sanctę Dei ecclesię, quę est Hierocepiæ, definiens subscripsi.

Zosimus episcopus Minoidis, definiens subscripsi.

Maras episcopus ciuitatis Dionysiæ, definiens subscripsi.

Eulogius presbyter hortaru Vranij episcopus fuit. Humerorũ prouinciæ Syrię Osroenę subscripsi pro eo, definiente cum synodo.

Eralistrat* episcopus Corinthi sanctę Dei ecclesiæ, definiens subscripsi.

Theopemptus episcopus Caballenę ciuitatis, definiens subscripsi.

Calosirius episcopus Arsinoensis ciuitatis definiens subscripsi, per Heliam primũ diaconum meum.

Ioannes episcopus ciuitatis Hephestiensis, definiens subscripsi.

Heraclides episcopus Heraclenæ ciuitatis, definiens subscripsi.

Gemellinus episcopus Erythręeñ. definiens subscripsi.

Apollonius episcopus Tanee ciuitatis, definiens subscripsi.

Gennadius episcopus*Herinupolis maioris ciuitatis, definiens subscripsi.

Cyrus episcopus ciuitatis Babulinæ, definiens subscripsi.

Athanasius episcopus ciuitatis Busiridis, definiens subscripsi.

Photinus episcopus ciuitatis Tentyrenę, definiens subscripsi.

Theophilus episcopus Cleopatridis, definiens subscripsi.

Pasmeius episcopus Paralaiorũ ciuitatis, definiens subscripsi.

Sosias episcopus * Sozusę, definiens subs. *Ozuzæ

Theodorus episcopus Ticeliteñ. definiens subscripsi.

Theodulus episcopus Barcenus, definiens subscripsi.

Rufus eps ciuitatis Cyreneñ. definiẽs sub.

Zenõ episcopus ciuitatis Rhinocorurensium, definiens subscripsi.

Lucius episcopus Zygreñ. definiens subs.

Auxonius episcopus Sebennitensis, definiens subscripsi.

Isaac episcopus ciuitatis Tauanensium, definiens subscripsi.

Philocalus episcopus Zagylenorum, definiens subscripsi.

Esaias episcopus Herinupolis minoris, definiens subscripsi.

Marinian* episcopus Gazę, definiens sub.

Martyrius eps Gortynę Cretę, def. subscri.

Gennadius episcopus ciuitatis Gnidi, defin. subscripsi.

Barsumas presbyter & archimãd. def. sub.

Longinus presbyter agens vices Dorothei reuerend. episcopi Neocæsareæ, defi. subscr.

Antemius presbyter, agens vices Patricij epi Tyaneñ. prouinciæ Cappadocię secundę, def. subscripsi.

Ariston presbyter, agens vices Eunomij reuerend. episcopi Nicomediæ, definiens subscripsi.

Olympius presbyter, agens vices Calogeri reuerendissimi episcopi Claudiopolis prouinciæ Ponti, definiens subscripsi.

CHAL-

Lib. 2. Ecclesiasticæ historiæ Euagrij.

CALCEDONE ACTA. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: De recta quidem & catholica fide perfectius sequenti die conuenienti concilio, diligentiorem examinationem fieri oportere perspicimus. Quoniam verò Flauianus religiosæ memoriæ, & Eusebius reuerend. episcopus ex gestorum & cognitionum scrutatione, & ipsa voce quorundam, qui tunc synodo præfuerunt, confitentium se erràsse, & frustrà eos damnâsse, quia nihil circa fidem monstrantur erràsse, ostenduntur iniustè depositi, videtur nobis (secundùm quod Deo placitum est) iustum esse (si placuerit diuinissimo & pijssimo domino nostro) eidem pœnę Dioscorum reuerend. episcopum Alexandrię, & Iuuenalem reuerend. episcopum Hierosolymorum, & Thalassium reuerend. episcopum Cęsareę Cappadocię, & Eusebium reueren. episcopum Ancyrę, & Eustathium reuerend. episcopum Beryti, & Basilium reuerend. episcopum Seleucię Isaurię, qui potestatem & principatum tunc synodi tenuerunt, subiacere, & à sancto concilio secundùm regulas ab episcopali dignitate fieri alienos, omnibus quę acta sunt, ad sacrum apicem referendis. Orientales, & qui cum ipsis reuer. episcopi clamauerunt: Hoc iustum iudicium. Illyriciani reuer. episcopi dixerũt: Omnes errauimus, omnes veniã mereamur. Orientales, & qui cum ipsis reuerend. episcopi dixerunt: Multos annos senatui. Sanctus Deus, sanctus fortis, sanctus immortalis, miserere nobis. Multos annos Imperatoribus. Impius semper fugit. Dioscorum Christus deposuit. Homicidam Christus deposuit. Hęc iusta sententia, hoc iustum cõcilium, hoc sanctum concilium. Iustus senatus, iustum concilium, Martyres Deus vindicauit. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Vnusquisque reuerend. episcoporum pręsentis sancti concilij, quomodò credit, in scriptis sinè vllo metu, DEI timorem ante oculos suos ponens, exponere festinet, cognoscens, quoniam diuinissimus & pijssimus dominus noster secundùm expositionem in Nicęa cõgregatorum trecentorum decem & octo sanctorum patrum episcoporum, & secundùm expositionem, qui post eos fuerunt, centum quinquaginta, & secundùm canonicas epistolas & expositiones sanctorum patrum, Gregorii, Basilij, Hilarij, Athanasij, Ambrosij, & Cyrilli, duas canonicas epistolas in Ephesina prima synodo publicatas & confirmatas, credit, nullo modo ab earum fide recedens. Etenim reuerend. archiepiscopus senioris vrbis Romę Leo, aduersùs Eutychis infidelem & contrariam catholicę religioni emergentem dubitationem, visus est ad reuerendę memorię Flauianum misisse epistolam. Legi, legimus. Aetius archidiaconus regnantis Constantinopolitanę nouę Romę, & primicerius notariorum, dixit: Completum est.

¶Finis primæ cognitionis Chalcedonensis Concilij, quæ finita, emendata, & collata est anno Domini * 417. feria 4. Indict. 13. Kalen. Aprilis 12. Rusticus, per gratiam Dei diaconus sanctæ Ecclesiæ Romanæ, contuli, annotaui, distinxi. *Deo gratias.*

COGNITIO SECVNDA SANCTI Chalcedonensis Concilij.

CONSVLATV domini nostri Martiani perpetui Augusti, & qui fuerit nunciatus, sub die sexto Idus Octobris, Chalcedone secundùm iussionem diuinissimi & pijssimi domini nostri Martiani perpetui Augusti, conuenientibus in sancta Ecclesia sanctæ martyris Euphemiæ gloriosissimis iudicib9, id est, magnificentissimo & gloriosissimo magistro militum, & exconsule ordinario ac patricio Anatolio, & magnificentissimo & gloriosissimo præfecto sacrorum prætoriorum Palladio, & magnificentissimo & gloriosissimo præfecto vrbis Tatiano, & magnificentissimo & gloriosissimo magistro sacrorum officiorum Vincomalo, & magnificentissimo & gloriosissimo ex magistro Martiali, & magnificentissimo comite deuotissimorum domesticorum Sporatio, & magnificentissimo comite sacrorum priuatorum Genethlio; insupèr & gloriosissimo & amplissimo senatu, id est, magnificentissimo & gloriosiss. ex præfecto Prætoriorum, & exconsule ordinario ac patricio Florentio, & magnificentissimo & gloriosissimo exconsule ordinario & patricio Senatore, & magnificentissimo & gloriosissimo ex magistro officiorum, & exconsule ordinario, ac patricio Nomo, & magnificentissimo & gloriosissimo expræfecto & exconsule ordinario, ac patricio Protogene, & magnificentissimo & gloriosissimo expræfecto Zoilo, & magnificentissimo & gloriosissimo expræfecto vrbis Theodoro, & magnificentiss. & gloriosiss. expræfecto Apollonio, & magnificentissimo & gloriosiss. expræposito sacri cubiculi Romano, & magnificentiss. expræfecto Illyrici Thodoro, & gloriosiss. expræfecto prætoriorum Constantino, & magnificentissimo & gloriosissimo expræposito Artaxerxe. Conueniente verò & sancto & vniuersali Concilio, secundùm sacram sanctionem in Chalcedonensi ciuitate congregato, id est, Paschasino & Lucentio reuerendissimis Episcopis, & Bonifacio reuerendissimo presbytero, agentibus vices sanctissimi & Deo amantissimi Archiepiscopi senioris Romæ sancti Leonis, & Anatolio sanctissimo Archiepiscopo magni nominis Constantinopolitanæ ciuitatis nouę Romæ, & cætero sancto Cõcilio, & consedentibus ante cancellos sanctissimi altaris, Magnificentissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Priore conuentu de damnatione sanctæ memoriæ Flauiani & Eusebij

sebij reuerendissimorum episcoporum inquisitio facta est, & omnibus vobis manifestum constitutum, quàm iustè & secundùm consequentiam prouenit examinatio. Et ostensi sunt, tunc crudeliter & non decenter damnati. Quæ nobis igitur visa sunt super hoc capitulo fieri oportere, tunc per interlocutiones vobis manifesta facta sunt. Nunc autem hoc quærendum, & studendum & iudicandum est, vt vera fides contineatur, pro qua maximè & concilium factum est. Scientes igitur quia & Deo rationem reddituri estis, tam pro proprijs animabus singuli vestrûm, quàm & pro nostris omnibus, qui & decori, quæ ad religionem pertinent, rectè desideramus, & omnem ambiguitatem auferri, ex omnium sanctorum patrum concordia, & consensu, & consona expositione, & doctrina: festinate igitur sinè vllo timore & gratia atque inimicitia fidem puram exponere, ità vt, qui videntur non eadem cum omnibus sapere, per veritatis agnitionem ad concordiam reuocentur. Scire enim vos volumus, quia tam diuinissimus & pijssimus orbis terræ dominus, quàm nos, catholicam fidem à sanctis trecentis decem & octo, & à sanctis centum quinquaginta, necnon etiàm & à cæteris sanctissimis & gloriosissimis patribus traditam, custodimus, & secundùm ipsam credimus. Reuerendissimi episcopi clamauerunt: Expositionem alteram nullus facit, neque tentamus, neque audemus exponere. Docuerunt enim patres, & in scriptis custodiuntur, quæ ab eis sunt exposita, & citrà ea dicere non possumus. Cecropius reuerendissimus episcopus Sebastopolitanus, dixit: Emerserunt, quæ ad Eutychen pertinebant, & super ijs forma data est à sanctissimo archiepiscopo Romanæ vrbis, & constat nobis, & epistolæ omnes subscripsimus. Reuerendissimi episcopi clamauerunt: Ista omnes dicimus, sufficiunt, quæ exposita sunt, alteram expositionem non licet fieri. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Si placet vestræ reuerentiæ, sanctissimi patriarchæ singularum prouinciarum eligentes singulos aut binos suæ propriæ quisque prouinciæ, in medio transeuntes, & communiter de fide tractantes, quæ complacita fuerint, omnibus manifesta constituantur: quatenùs si (sicut optamus) omnes consenserint, soluatur omnis ambiguitas: sin verò aliqui contraria (quod non putamus) sapuerint, ità fiat, vt & eorum voluntates manifestæ constituantur. Reuerendissimi episcopi clamauerunt: In scriptis expositionem non facimus. Regula est, quæ prædicat sufficere, quæ sunt exposita. Regula vult aliam expositionem non fieri. Ea, quę sunt patrum, teneantur. Florentius episcopus reuerend. Sardæorum, dixit: Quoniam non est possibile, subitò dictare de fide eos, qui docti sunt sequi Nicænam sanctam synodum, & quæ in Epheso rectè & piè roborata est, secundùm fidem sanctorum patrum, Cyrilli & Cœlestini, & epistolæ sanctissimi Leonis, precamur vestram magnificentiam, præstari nobis inducias, quatenùs vt decenti tractatu accedere ad veritatis causam possimus, quamuis in nostra persona (qui epistolæ sanctissimi Leonis subscripsimus) non indigeamus correctione. Cecropius reuerend. episcopus Sebastopolitanæ ciuitatis, dixit: Fides benè disceptata est à trecentis decem & octo sanctis patribus, & firmata à sanctis patribus Athanasio, Cyrillo, Cęlestino, Hilario, Basilio, Gregorio, & nunc iterùm per sanctissimum Leonem. Et precamur, vt ea, quæ sanctorum patrum trecentorum decem & octo sunt, & quæ sanctissimi Leonis, recitentur. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Recitentur, quæ exposita sunt à sanctis trecentis decem & octo patribus in Nicæa congregatis. Eunomius reuerend. episcopus Nicomediæ ciuitatis, ex codice recitauit symbolum trecentorum decem & octo patrum.

EXPOSITIO FIDEI CONCILII habiti in Nicæa.

CONsulatu Paulini & Iuliani virorum clarissimorum coss. anno post Alexandrum sexcentesimo tricesimosexto, mensis (secundùm Græcos) Desij die nonodecimo, quod est tertiodecimo Kalen. Iuliarum, in Nicæa metropoli prouinciæ Bithyniæ. Credimus in vnum Deum, patrem omnipotentem, omnium visibilium & inuisibilium creatorem. Et in vnum Dominum Iesum Christum filium Dei, de patre natum vnigenitum, hoc est, de substantia patris, Deum ex Deo, lumen ex lumine, Deum verum ex Deo vero, natum, non factum, homousion patri, hoc est, eiusdem cum patre substantię, per quem omnia facta sunt, quę in cęlo & quę in terris. Qui propter nos homines & propter nostram salutem descendit, & incarnatus est, & inhumanatus, passus est, & resurrexit tertia die, & ascendit in cœlos, indè venturus iudicare viuos & mortuos. Et in spiritum sanctum. Eos autem, qui dicunt, Erat aliquandò quandò non erat, & antequàm nasceretur, non erat, & quia ex nullis extantibus factus est, aut ex alia subsistentia vel substantia dicunt esse, aut conuertibilem aut mutabilem filium Dei, anathematizat sancta Ecclesia catholica & Apostolica. Reuerendissimi episcopi clamauerunt: Hęc catholicorum fides. Huic omnes credimus. In hac baptizati sumus, in hac baptizamus. Beatus Cyrillus sic docuit. Hęc vera fides, hęc sancta fides, hęc sempiterna fides. In hac baptizati sumus, in hac baptizamus. Omnes ità credimus. Papa Leo sic credit. Cyrillus ità credit. Papa Leo ità interpretatus est. Gloriosissimi iudices

dices & amplissimus senatus dixerunt: Recitentur & quæ à sanctis centum quinquaginta patribus exposita sunt. Aetius reuer. archidiaconus Constantinopolitanæ ecclesiæ, ex codice recitauit symbolum centum quinquaginta patrum: Sancta fides, quam exposuerunt sancti centum quinquaginta patres, cōsona est sanctæ & magnæ synodo.

SYMBOLVM SYNODI Constantinopolitanæ.

Credimus in vnum Deum, patrem omnipotentem, factorem cœli & terræ, visibilium omnium & inuisibilium. Et in vnum Dominum Iesum Christum filium Dei vnigenitum, ex patre natum ante omnia secula, Deum de Deo, lumen ex lumine, Deum verum ex Deo vero, natum, non factum, homousion patri, hoc est, eiusdem cum patre substantiæ, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines & nostram salutem descendit, & incarnatus est de spiritusancto & Maria Virgine, humanatus est, & crucifixus pro nobis sub Pontio Pilato, & sepultus, & tertia die resurrexit, & ascendit in cœlos, & sedet ad dexteram patris, & iterùm venturus cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in spiritumsanctum, Dominum & viuificatorem, ex patre procedētem, cum patre & filio coadorandum & conglorificandum, qui loquutus est per prophetas. *In vnam catholicam & apostolicam Ecclesiam. Confitemur vnum baptisma in remissionem peccatorum, & expectamus resurrectionem mortuorum, & vitam futuri seculi, amen. Omnes reueren. episcopi clamauerunt: Hæc omnium fides, hæc orthodoxorum fides. Omnes sic credimus. Aetius reueren. archidiaconus dixit: Est & epistola sanctæ & beatæ memoriæ Cyrilli Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondam episcopi, scripta ad Nestorium, quæ ab omnibus sanctissimis episcopis priùs in Epheso in damnationem eiusdem Nestorij congregatis & approbata est, & subscriptione omnium confirmata. Est autem & altera epistola eiusdem sanctæ memoriæ Cyrilli, ad beatæ memoriæ Ioannem Antiochenæ magnæ ciuitatis quondàm episcopum scripta, quæ similiter & confirmata est, & si placuerit, eas recitabo. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Recenseantur epistolæ sanctæ memoriç Cyrilli. Aetius archidiaconus regiç Constantinopolitanç ciuitatis, legit: Reuerendissimo & religiosissimo consacerdoti Nestorio Cyrillus. Obloquuntur &c. *suprà actione prima præsentis concilij plenè habita sub biformi interpretatione.* Similiter idem archidiaconus Aetius recitauit: Domino meo dilectissimo fratri & consacerdoti Ioanni, Cyrillus in Domino salutem. Exultent cœli &c. *quæ similiter habita est in prima huius concilij actione sub duplici translatione.* Et cùm legerentur, reuerend. episcopi clamauerunt: Omnes sic credimus. Papa Leo sic credit. Anathema ei, qui partit, & ei qui diuidit. Hęc fides Leonis archiepiscopi. Leo sic credit. Leo & Anatolius ità credunt. Omnes sic credimus. Sicut Cyrillus, ità credimus. Aeterna memoria Cyrilli. Sicut epistolę Cyrilli habent, ità sapimus, sic credimus, sic credimus. Leo archiepiscopus sic sapit, ità credit, ità scripsit. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Recitetur & epistola Deo dignissimi archiepiscopi regię & senioris Romę Leonis Beronicianus deuotissimus secretarius sacri consistorij, recitauit ex codice porrecto sibi ab Aetio archidiacono Constantinopolitanæ ecclesię.

EPISTOLA LEONIS PAPÆ Vrbis Romę scripta ad Flauianum episcopum.

De hæresi Eutychianorum, siue propriè de ipso Eutyche.

Dilectissimo fratri Flauiano Leo.

Lectis dilectionis tuę literis, quas miramur fuisse tam seras, & gestorū episcopalium ordine recensito, tandèm quid apud vos scandali contigerit, atq; contra integritatem fidei exortum fuisset, agnouimus, & quę priùs videbantur occulta, nūc nobis reserata. *Et reliqua, Quæ in epistola Leonis Papæ decimæ habentur.* Post lectionem autem prędictę epistolę, reuerendi episcopi clamauerunt, Hęc patrum fides, hęc apostolorum fides. Omnes ità credimus. orthodoxi ità credimus. anathema, qui ità non credit. Petrus per Leonem ità loquutus est, apostoli ità docuerunt. Piè & verè Leo docuit, Cyrillus ità docuit, Cyrilli eterna memoria, Leo & Cyrillus similiter docuerunt, anathema qui sic non credit. Hęc vera fides. Catholici ità sapimus. Hęc patrū fides. Hęc in Epheso cur lecta non sunt? Hęc Dioscorus occultauit. Et cùm legeretur pars prædictę epistolæ, quæ continet, Et ad resoluendum conditionis nostræ debitum, natura inuiolabilis, naturę est vnita passibili, vt quod nostris remedijs congruebat, vnus atq; idem mediator Dei & hominum, homo Christus Iesus, & mori posset ex vno, & mori non posset ex altero: dubitantibus Illyricianis & Palæstinis reuerend. episcopis, Aetius reuer. archidiac. sanctę Constantinopolitanę ecclesię ciuitatis, legit Cyrilli sanctæ memoriæ Alexandrinę magnę ciuitatis quondàm episcopi capitulum, ità continens: Quoniam verò iterùm proprium eius corpus gratia Dei (sicut ait Paulus) pro omnibus gustauit mortem, Hebr. 2. idcò dicitur ipse passus propter nos mortem, non tanquàm in experimētum veniens mortis, quod ad suam pertinebat naturam, (demētię est enim, hoc dicere aut sapere) sed quia (secùdùm quod nuper dixi) caro eius gustauit mortem. Similiter, cùm legeretur ex epistola

stola pars, quæ continet, Agit enim vtraque forma cum alterius communione, quod proprium est, verbo scilicet operante, quod verbi est: & carne exequẽte, quod carnis est: vnũ horum coruscat miraculis, aliud succumbit iniurijs: dubitantibus Illyricianis & Palæstinis reuerendiss. episcopis, Aetius archidiaconus sanctæ Constantinopolitanæ ecclesiæ, legit sanctæ memoriæ Cyrilli capitulum cõtinens ità: Quædam sunt voces quàm maximè Deum decentes, quædam verò decentes humanitatem, quædam uerò medium tenentes ordinem, insinuantes filium Dei, Deum esse & hominem simul. In eisdem similiter cũ legeretur ex eadẽ epistola pars, quæ ità conunet, Quamuis in Domino Iesu Christo Dei & hominis vna persona sit, aliud tamen est, vndè in vtroque cõmunis est cõtumelia, aliud vndè communis est gloria: De nostro enim illi est minor patre humanitas, de patre illi est æqualis cũ patre diuinitas: dubitãtibus Illyricianis & Palæstinis reuerend. episcopis. Theodoretus reuer. episcopus Cyri, dixit: Est similiter exemplum beatiss. Cyrilli ità habens: Et factum hominem, non mutantem quod proprium est. Permansit enim id quod erat, intelligitur verò omninò & aliud in alio quod habitat, id est, diuina natura in humanitate. Magnificentissimi Iudices & amplissimus senatus dixerunt: Post hæc omnia adhuc quis dubitat? Reuerendissimi episcopi clamauerunt: Nemo dubitat. Atticus reuerendissimus episcopus Nicopolitanæ ciuitatis, dixit: Quoniam præstitit magnificentia vestra suarum aurium facilitatẽ cum patientia, precamur (si iubetis) inducias dari nobis, vt intra paucos dies tranquilla mente, & non turbato aio, q̃ Deo placent, à sanctis patribus ordinẽtur. Qm̃ verò nũc dñi nostri & sanctissimi patris & archiepiscopi Leonis, adornãtis apostolica sedẽ, lecta est epistola, oportet vero & beatæ memoriæ Cyrilli epistolam scriptam ad Nestoriũ, (in qua iubet eum consentire duodecim capitulis) & hanc dari nobis, vt in tempore disceptationis parati inueniamur. Reuerend. episcopi clamauerunt: Si iubetis dari nobis inducias, petim⁹ patres perscrutari. Magnificentiss. Iudices & amplissimus senatus dixerunt: Differatur audiẽtia vsq; ad quinque dies, vt inter hos cõueniat vestra sanctitas ad sanctissimum Archiepiscopum Anatolium, & communiter de fide tractetis, vt qui dubitant, doceantur. Omnes reuer. episcopi clamauerunt: Nos ità credimus. Omnes ità credimus. Sicut Leo, ità credimus. Nostrûm nullus dubitat. Nos iam subscripsimus. Magnificẽtissimi & gloriosissimi Iudices & amplissimus senatus dixerunt: Nõ est necessarium omnes vos conuenire. Sed quia conueniens est, dubitantibus persuadere, reuerẽdissimus archiepiscopus Anatolius eligat de his, qui subscripserunt, quos putauerit idoneos esse ad docendum eos qui dubitant. Reuerendissimi episcopi clamauerunt: Pro patribus petimus, patres synodo reddite, consentaneos Leoni in synodo, patribus in synodo. Has voces Imperatori, Has preces catholico, Has preces Augustæ. Omnes peccauimus, omnibus indulgeatur. Clerici Constantinopolitani clamauerũt: Pauci clamãt, Non tota dicit synodus. Orientales, & qui cum ipsis reuerẽd. episcopi, clamauerunt: Ægyptium in exilio. Illyriciani, & qui cum ipsis reuerend. episcopi, clamauerũt: Precamur, omnibus misereminí. Orientales, & qui cum ipsis reuerendi episcopi, clamauerunt: Aegyptium in exilio. Illyriciani & qui cum ipsis reuer. episcopi, clamauerunt: Oẽs peccauimus, omnium misereminí. Has voces catholico Imperatori. Ecclesiæ scindũtur. Clerici Constantinopolitani clamauerunt: Dioscorum in exilio. Hæreticum in exilio. Dioscorum Christus damnauit. Illyriciani, & qui cum ipsis reuerend. episcopi, clamauerunt: Omnes peccauimus, omnibus indulgete. Dioscorum in synodo, Dioscorum in ecclesijs. Sub vobis malum non fiat. Sub imperio vestro malum non fiat. Sub imperio vestro dissidium non fiat. Clerici Constantinopolitani clamauerunt: Qui communicat Dioscoro, Iudæus est. Orientales, & qui cum ipsis reuerend. episcopi, clamauerunt: Aegyptium in exilio. Hæreticum in exilio. Illyriciani, & qui cum ipsis reuerendiss. episcopi, clamauerunt: Patres in synodo. Magnificẽtissimi & gloriosissimi Iudices, & amplissimus senatus dixerũt: Quæ interlocuta sunt, effectui mancipentur.

TERTIA COGNITIO
Concilij Chalcedoneñ.

Consulatu pijssimi & Christianiss. Imperatoris nostri Martiani primo, & qui fuerit nunciatus, sub die tertio Idus Octob. in Chalcedonensi ciuitate Bithyniæ prouinciæ, secũdùm Dei gratiam ex sanctione pijssimorum & fidelissimor. Imperatorum, congregato vniuersali Concilio, & considentibus in sancta basilica sanctæ & bonæ victricis martyris Euphemiæ omnibus sanctiss. & reuerendiss. episcopis, Aetius archidiaconus regiæ Constantinopolitanæ nouæ vrbis Romæ, & primicerius notariorum, dixit: Retinet uestra sanctitas, quoniam pridèm lectis precibus, quæ & pijssimis & Christianiss. Imperatoribus nostris à religiosiss. episcopo Dorylitanæ ciuitatis Eusebio, aduersùs religiosiss. episcopum Alexandriæ Dioscorum porrectę sunt: certa gesta monimentorum subsecuta sunt, præsente hoc sancto Concilio, & gloriosiss. & magnificentiss. Iudicibus & ampliss. & gloriosiss. senatu examinantibus inter vtrosque causam vsque * profundâsse ad vltimam vesperam. Quoniã igitur idem religio- for. * profundè

ligiosissimus episcopus Eusebius & nunc alios libellos vestræ sanctitati obtulit, adversùs memoratum sanctissimum episcopum Dioscorum, hos præ manibus habentes, intimamus ad id faciendum, quod vobis placuerit. Paschasinus episcopum Lilybæi prouinciæ Siciliæ, agens vices sanctissimi episcopi senioris vrbis Romæ Leonis, per interpretē dixit: Notū est sæpe huic Deo amabili Concilio, & ad beatum & apostolicū & catholicum Papā Leonē sacras esse literas destinatas, quatenùs huic sancto Cōcilio se præsentare dignaretur. Sed quoniam neq; antiqua hoc tenuit consuetudo, neq; generalis temporis necessitas permittere videbatur, nostram paruitatem huic sancto Concilio pro se præsidere præcepit. Ideoque necessarium est, hæc quæ in mediū proferuntur, per nostram interlocutionem disceptari. Propter hoc igitur porrectus libellus à religiosissimo fratre nostro & coepiscopo Eusebio, susceptus à religiosissimo archidiacono & primicerio notariorū, recitet'. Et suscipiens Aetius archidiaconus & primicerius notariorum, recitauit:

¶ Sanctæ & vniuersali Synodo, ex sanctione piissimorum Imperatorum nostrorum congregatæ in Chalcedonensium ciuitate prouinciæ Bithyniæ, ab Eusebio Doryletanæ ciuitatis episcopo, faciente verba tam pro se, q̄ etiā pro sanctæ memoriæ Flauiano quondam episcopo Constantinopolitanæ ciuitatis, & pro catholica fide.]Sciētes vestræ sanctitatis mores Deo amabiles, & cōtrarios malitiæ, & circa iniqua passos iustam cōpassionem vestram, multa & dira & contra omnē consequentiam perpessi à reuerendissimo episcopo Dioscoro Alexandriæ magnæ ciuitatis, adimus vestram reuerentiam, iustitiam impetrare deprecantes, causam verò in his continerī. Pridē congregata vestra sancta synodus pariter cū gloriosissimis & excellentissimis iudicibus, & amplissimo senatu in hac sancta ecclesia, audiuit ex precibus nostris, quas obtulimus piissimis nostris Imperatoribus aduersùs Dioscorū reuerēdissimū Alexandriæ magnę ciuitatis episcopum, & propositum nobis certamen discussit inter nos, & arguit, q̄ audacter cōmissa sūt à Dioscoro aduersùs me, & sanctæ memoriæ Flauianum, & orthodoxam fidē. Accusauimus enim prædictū Dioscorum, tanquā consentaneum Eutychi hæretico constitutum, & damnato, & anathematizato, & quia volens perfidiā confirmare in nupèr facto in Ephesia metropoli Concilio, multitudine seditiosæ turbę collecta, potentiā sibimet acquirens per suas diuitias, rectam fidem (quātùm ad ipsum pertinuerit) contaminauit, & fermentū hęreseos insolitę in catholica Ecclesia introduxit, & nos sacerdotali dignitate priuauit. Quia ergò cognitione facta, sicut nouit vestra reuerentia, prędictus Dioscorus aliena sapere à catholica fide, & à nobis demonstratus est, & me non permisit ingredi, facto in Ephesina metropoli Concilio, & adesse meis allegationibus, insupèr verò & Flauianū sanctę memoriæ quondā Constantinopolitanæ vrbis episcopum, pro quo & sermonē feci, pro tēpore suis allegationibus vti * non sinit, præterea verò uoces, q̄ à synodo tunc dictæ non sunt, monimentis iodidit, & in puris chartis compulit eos subscribere, & omnem iniquitatem operatus est contra ipsam pietatē, & contra diuinas regulas, & contra legum cōsequentiā: precor & supplico vestrę sanctitati, miseremini nostri sancti patres. Et dum adhuc in memoria retinetis, quę antea inter nos & præ fatū Dioscorum acta sunt, decernite omnia, q̄ aduersùs nos gesta sunt, viribus carere, & nihil nobis ea monimenta, quæ iniustè cōtra nos facta sunt, nocere. Habere verò nos & sacerdotalem dignitatē, anathematizare autem eius sceleratum dogma, pietatis autem verbum corroborare, & illū, eorum quę audacter commisit, luere pœnas, quatenùs exemplum factus, in reliqua vita omnes corrigat, similia actis eius agere conantes. Quod impetrantes, incessanter gr̄as agamus vestrę sanctitati. Eusebius episcopus Doryletanę ciuitatis prouincię Phrygię Salutarię, hos libellos manu mea subscribens, porrexi. Et cùm lecti fuissent, Eusebius episcopus dixit: Supplico aduersarium meum euocari. Aetius archidiaconus & primicerius notariorū, dixit: Dudùm (sicut iussisti) pergētibus Domnino & Cyriaco diaconib*, quēadmodùm ad alios sanctissimos episcopos, & ad Dioscorū sanctiss. episcopū maturiùs pro eo, vt hic vobis cōsideret, & hortantibus eū, vt conueniret & ipse in hoc Cōcilio, nūciauit se quidem velle venire, nō autē permitti à custodientibus se, sicut dicebat. Paschasinus episcopus dixit: Qm̄ non videmus præsentem esse Dioscorū sanctissimū episcopum, egrediētes reuerēdissimi clerici inquirant eum, si prę foribus Concilij inuenitur. Aetius archidiaconus & primicerius notariorū, dixit: Quēadmodùm iussistis, Epiphanius & Helpidius presbyteri circumeuntes sanctam hanc basilicam, quęsiērunt religiosissimum episcopum Alexādrię Dioscorum & (si placuerit) prętentari interrogētur. Anatolius episcopus Constantinopolitanę ciuitatis nouę Romæ, dixit: Dicant reuerendissimi Epiphanius & Helpidius presbyteri, si quęsiērunt reuerendissimum episcopū Dioscorum. Epiphanius & Helpidius dixerunt: Peragrantes atria sancti huius loci, quæsiuimus, & non eum inuenimus. Anatolius episcopus Cōstantinopolitanæ vrbis nouæ Romę, dixit: Si complacet vestræ sanctitati, aliquos ex Deo amātissimis fratribus & coepiscopis nostris destinare ad eum in domum, in qua manet, & commonefacere eum, vt in hoc sanctum Cōcilium adueniat? Maximus episcopus magnæ Antiochię ciuitatis, dixit:

Benè

Oratio seu Epistola Eusebij Dorylei contra Dioscorū

* sinit.

Benè placuit sanctissimo archiepiscopo Anatolio dirigi Deo amantissimos Episcopos ad accersendum rursùs Deo amantissimū Dioscorum magnæ Alexandrinæ ciuitatis Epm, & manifestum ei facere, quæ aduersùs eum facta est accusatio. Sancta Synodus dixit: Consequens est, mandare Deo amantissimo Episcopo Alexandriæ ciuitatis Dioscoro. Vnde Deo amantissimi Episcopi, Constantinus Metropolitanus Bostrensis, & Acacius Ariarathirensis, & Atticus Zelensis pergentes, cōmoneant Deo amantissimum Episcopum Alexandriæ Dioscorum occurrere ad sanctū hoc Concilium. Et cùm abissent reuerendiss. Episcopi Constantinus & Acacius, & Atticus cum Himerio lectore, & notario, & reuersi fuissent, Ætius archidiaconus & primicerius notariorum, dixit: Qui paulo antè destinati sunt sanctissimi Episcopi Constantinus Metropolitanus Bostrēsis, & Acacius Ariarathirensis, & Atticus Zelensis, ad Deo amantissimum Epm Alexandriæ Dioscorum a vestra sanctitate, aduenerunt. Et hoc ipsum suggerimus ad notitiam vestræ sanctitatis. Anatolius Epus Constantinopolitanę ciuitatis nouę Romæ, dixit: Dignentur Deo amantissimi reuerendi Epi docere hanc sanctam Synodum, quale acceperunt responsum a Deo amantissimo Dioscoro Episcopo. Constantinus Episcopus Metropolitanus Bostrensis, dixit: Secundùm præceptum vestræ sanctitatis pergētes ad reuerendiss. Epm Alexandriæ Dioscorum, in scriptis ei, quæ nobis mandata sunt, diximus. Et postulamus, vt quæ Himerius lector & notarius, qui pariter nobiscū directus est, excepit, dicat, quæ sunt, quæ a nobis dicta sunt, & quale nobis dedit responsum. Paschasinus Episcopus dixit: Præsens Himerius notarius sm prosecutionem Deo amantissimi fratris nostri & coepiscopi, ea quæ respondit Epus Dioscorus, recitet, vt possit hæc beatissima Synodus communi consilio tractare, quid debeat agere. Himerius lector & notarius recitauit. Et lectum est ità: Constātinus Episcopus Metropolis Bostrensis, ad Episcopum Dioscorum dixit: Sancta Synodus tuam obsecrat sanctitatem, vsque ad ipsam occurrere, quæ congregata est in Basilica sanctæ & bonæ victricis martyris Euphemiæ. Dioscorus reuerendiss. Episcopus Alexandriæ, dixit: Custodior ego. Si verò permittunt me descendere, dicant magistriani. Acacius Episcopus Ariarathirensis, dixit: Nos ad deuotissimos magistrianos non sumus directi, sed ad tuam sanctitatem, quatenùs digneris fatigare te, & peruenire ad sanctum Concilium, congregatum in Basilica sanctæ martyris Euphemiæ. Dioscorus Episcopus Alexandriæ, dixit: Paratus sum aduenire ad sanctum & vniuersale Concilium: sed prohibeor. Atticus Episcopus Zelensis, dixit: Libelli porrecti sunt & nunc ab Eusebio Deo amantissimo Episcopo, sancto & vniuersali Concilio aduersùs tuam sanctitatem, & per nos sancta & magna Synodus tuæ sanctitati mandauit, quatenùs peruenias, & satisfacias super his, quibus accusatis. Dioscorus Episcopus Alexandriæ, dixit. Semel dixi, & ego paratus sum venire ad sanctum & vniuersale Concilium: sed, vt videt vestra religiositas, prohibeor a deuotissimis magistrianis & scholaribus. Et cùm hæc lecta fuissent, Himerius lector notariorum dixit: Sed postquàm descendi cum Deo amantissimis Episcopis, occurrit Eleusinius venerandus adiutor magnificentissimi & gloriosissimi magistri sacrorum officiorū, & reuersi iterùm Deo amantissimi Episcopi ad eundem Deo amantissimum Episcopum Dioscorum, & ascendentes, rursùs commonuerunt eum occurrere, & certa locuti sunt, quæ in exceptis habeo. Si placet vestræ sanctitati, & hæc recenseo. Sancta Synodus dixit: Relege. Himerius lector & notarius legit. Dioscorus Alexandriæ Episcopus, dixit: Tractans apud memetipsum, & cognoscens quid expedit mihi, hæc respondeo: Quoniam ante hæc in congregatione sedentes magnificentissimi iudices, certa diffinierūt post multam vniuscuiusque interlocutionem, nunc verò in prædictorum infirmatione, secundò me euocat congregatio: obsecro, vt qui pridèm ad hoc sanctum Concilium gloriosissimi iudices & amplissimus senatus cōuenerunt, & nunc sint præsentes, vt iterùm sub eorū præsentia hæc eadē examinentur. Acacius Epus Ariarathirensis, dixit: Non ità sancta & magna Synodus vestram sanctitatē euocauit, ad subuertendū ea, quæ sub magnificentissimorū & gloriosissimorum iudicum & sacri senatûs præsentia acta sunt: sed mandata destinauit, quatenùs ad Concilium peruenias, & non abstrahit eo tua sanctitas.

Dioscorus Episcopus dixit: Dixistis mihi nunc, eo quod libellos porrexerit Eusebius aduersùs * tuam religiositatem, postulo iterùm præsentibus iudicibus & glorioso senatu approbari, quæ ab ipso dicuntur. Atticus Episcopus Zelensis, dixit: Nos ad tuam directi sumus sanctitatem ad cohortandum. Et interrumpens ei Dioscorus Episcopus, dixit: Respondi iam, quia sub præsentia magnificentissimorum iudicum & sacri senatûs iterùm, quæ de me sunt, volo discuti. Constantinus Episcopus Metropolitanus Bostrensis, dixit: Statim, vt venimus, respondit nobis tua sanctitas: Quoniam si permissus fuero a me custodientibus, peruenio ad sanctum Cōcilium. Quoniam igitur adueniente viro clarissimo adiutore gloriosissimi magistri officiorum, permissus es (si volueris) ad sanctā Synodum peruenire, de hoc (si placet) da nobis responsum. Dioscorus Episcopus dixit: Nūc didici, quia non sunt præsentes magnificentissimi & gloriosissimi iudices, & sanctus senatus, & ideò nunc ità respondi. Et cùm lectum fuisset, Eusebius Episcopus Dorylenæ ciuitatis,

* meam.

ciuitatis, dixit: Precor sanctitatem vestram, quæ nunc a destinato notario cum Deo amantissimis Episcopis ad reuerendissimum Episcopum Dioscorum lecta sunt, iubete indi præsentibus monimentis. Maximus Episcopus magnæ Antiochenæ ciuitatis, dixit: Ea quidem, quæ nunc ab Himerio notario lecta sunt, actis inserentur monimentorum. Cõsequens tñ est, secundùm regulas sanctorũ Patrum, & rursùs dirigi ad Deo amantissimum Epm Dioscorum Deo amantissimos Epos, ad vocandum eum secundò, vt adueniat in hoc vniuersale sanctumque Concilium.

Eusebius Episcopus Dorylenæ ciuitatis, dixit: Deo amantissimus Episcopus Dioscorus dissimulationes & occasiones emittit, nè ad hanc sanctam perueniat Synodum. Super certis enim capitulis iam conuictus est, tam sub vestræ sanctitatis, quàm sub magnificentissimorum iudicum & sacri senatus præsentia. Et sunt alia capitula, quæ debent coram vestra sanctitate ventilari & approbari, & iubete eum adesse. Neque enim subuertimus aliquid eorum, quæ dudùm acta sunt. Ætius archidiaconus & primicerius notariorum, dixit: Quid videtur vestræ sanctitati de interloquutione secundæ vocationis? Sancta Synodus dixit: Consequens & regulare est, & secundò eum euocare. Eãt igitur ad Dioscorum sanctissimum Alexandrinorum Episcopum Deo amantissimi Episcopi Pergamius & Cecropius & Rufinus, ad cohortandum eum, vt ad nos veniat. Ætius archidiaconus & primicerius notariorum, dixit: Placet ergò sanctitati vestræ, * scriptis ad eum ex persona totius sancti Concilij destinare? Amphilochius Episcopus Metropolitanus Sidensis, dixit: Vno aut duobus diebus causa differatur. Menecrates Episcopus Cytallen. prouinciæ Lydiæ, dixit: Vnus homo vniuersum orbem desolauit, & tres menses assidemus ei. Et destinatum est secundò ita:

* scriptae

LITERÆ DIRECTÆ A CONCILIO Dioscoro Episcopo, ad vocandum eum secundò.

SANCTA & vniuersalis Synodus Deo amantissimo Episcopo Alexandrinorum Dioscoro. Prius placuit sacratissimis dominis orbis terræ, tam sub magnificentiss. & gloriosiss. iudicibus, quàm etiam sub sacratissimo & amplissimo senatu, inter tuam religiositatem, atque reuerendissimum Episcopum Eusebium, & a nobis causam examinari, & nunc placuit, quatenùs confidente sancta & magna Synodo, habente regularem authoritatem, nihil de prioribus, quæ de te seu corã te acta sunt in illo sacro Concilio retractari: sed de alijs quibusdam, de quibus nunc idem Deo amantissimus Episcopus Eusebius per libellos accusans tuam religiositatem, a nobis petit fieri examinationem. Sinè vlla igitur excusatione tua religiositas perueniat ad nos, satisfactura, sicut ordo expetit regularum. Eccè enim & secundam regularem vocationem ad tuam fecimus religiositatem, dirigentes Pergamiũ & Cecropium & Rufinum, Deo amantissimos fratres & coepiscopos nostros, debentes commonefacere tuam religiositatem, quatenùs ipse ad nos indubitanter peruenias, & satisfacias de his, quæ tibi ingeruntur. Et his remeantibus, Ætius archidiaconus & primicerius notariorum, dixit: Qui secũdò ministrauerunt vocationi sanctissimi Episcopi, Pergamius & Cecropius & Rufinus, aduenerũt, & hoc ipsum suggerimus. Stephanus Episcopus Ephesi, dixit: Dicant Deo amantissimi Episcopi, si quid a beatissimo Episcopo Alexãdrinæ magnæ ciuitatis Dioscoro audierunt, & sanctæ Synodo, quæ audieruot, cum veritate denuncient. Pergamius Episcopus Metropolitanus Antiochiæ Pisidiæ, dixit: Consequenter his, quæ præcepta sunt a vestra sanctitate de secunda regulari vocatione, cõmonefecimus Deo amantissimum Episcopum Alexandrinorum Dioscorum, & super hæc, quæ et in scriptis mandata sunt, certum fecit responsum: quod si placuerit vestræ sanctitati, a lectore & notario Hypatio, qui nobiscum directus fuerat & exceperat, recitentur.

Diogenes Episcopus Metropolitanus Cyzici, dixit: Lector Hypatius, quæ a Deo amãtissimo Episcopo Dioscoro excepit, huic sanctæ & magnæ & vniuersali recenseat Synodo. Hypatius lector & notarius relegit ità: Pergamius Episcopus Metropolitan⁹ Antiochiæ Pisidiæ, dixit: Congregata in Basilica sanctæ martyris Euphemiæ vniuersalis sancta Synodus, secundam vocationem faciens ad tuam sanctitatem, paruitatem nostram direxit, facientem commonitionem in scriptis denuncians, quæ nunc tuæ sanctitati relegentur. Et cùm Episcopo Dioscoro, quæ a sancta Synodo per Deo amantissimos Episcopos ei mandata sunt, lecta fuissent, Dioscorus Episcop⁹ dixit: Iamdudùm perueniens demandaui vestræ religiositati, quia & infirmitate detineor, & postulo & magnificentissimos iudices & sacrũ senatum esse præsentem, in eorum, quæ nunc examinanda sunt, audientia. Quoniam verò ampliùs mihi ægritudo inualuit, huius gratia feci dilationẽ. Cecropius Episcopus Sebastopolitanus, dixit: Paulòante tua sanctitas non se asserebat infirmari, sed postulauit sacratissimum senatum & magnificentissimos iudices esse præsentes, nunc verò hoc addidit. Dignare ergò (sicut te decet) agere, & regulis satisfaciens, obedire sanctæ & vniuersali Synodo, quatenùs, quæ negocio competunt, cõsequenter & secundùm regulas proueniant. Dioscorus Episcopus dixit: Semèl dixi, quia postulaui gloriosissimos & magnificentissimos iudices, & sacratissimum senatum adesse his, quæ nunc debent examinari. Rufinus Samosatenus Episcop⁹, dixit: Canonica sunt,

quæ

quæ mouentur. Potest & nunc tua pronemiens sanctitas, quæ vult, postulare a sancto Concilio. Dioscorus Episcopus dixit: Venerunt religiosissimi Episcopi Concilium Iuuenalis & Thalassius, Ensebius, Basilius, & Eustathius? Pergamius Episcopus dixit: De hac interrogatione a tua reuerentia facta, responsum nunc facere, non præcipit nobis sancta & vniuersalis Synodus. Vt verò satisfacias regulari secundæ vocationi, sufficiéter commonefecimus. Tuæ igitur sanctitatis est, & sanctissimam & vniuersalem Synodum (prout decet) per obedientiam honorare, & tuæ reuerentiæ cogoitas regulares formas similiter in honore habere, consequéter illis obtemperando. Dioscorus Episcopus, dixit: Et nunc eadem dico. Petij pijssimum & Christianissimum nostrum Imperatorem, quatenùs & nunc, ante hoc constitui in sancta Synodo magnificentissimi & gloriosissimi iudices, vnà cum sacro senatu præsentes sint his, quæ examinanda sunt, præsentibus etiàm & religiosissimis Episcopis, qui simul mecum * feruntur in accusatione, quę nobis ingeritur ab Eusebio. Cecropius Episcopus dixit: Tuá tantummodò religiosissimus Eusebius sanctitatem accusat, & hæc societas necessaria non est. Sed vt consequenter & regulariter impleatur obedientia, & quæ canonica sunt, ventilentur. Quandò enim quædam regularia examinantur, neq; iudices, neq; alios aliquos laicos interesse oportet, nisì tantummodò tuam sanctitatem, quæ in propria accusatur persona. Non est igitur opùs ista tarditate aut dilatione, siquidem volueris & Deo & canonibus obedire, & non per dilationes confirmare ea, quæ ab accusatore dicuntur. Dioscorus Episcopus dixit: Semèl precatus sum pijssimum & amicum Christi nostrum Imperatorem, quatenùs & alij Episcopi vnà mecum intersint. Neque enim aduersùs me specialem causam habet Eusebius, sed potiùs de quibus omnes pariter egimus. Pergamius Episcopus dixit: Secundùm quod Deo amátissimus coepiscopus Cecropius tuam cómonuit reuerentiam, religiosissimi Eusebij Epi accusatio, sicut aduersùs tuam reuerentiá facta, tuam quærit personam. Ideoq; tuam sanctitatem consequenter & regulariter vocauit, & vocat sanctissima & catholica Synodus. Dioscorus Episcopus dixit: Semèl dixi, quæ dixi, & vltra hæc compendiosiùs quod dicá, non habeo. Et cùm prædicta relecta fuissent, Eusebiùs Episcopus Doryletanæ ciuitatis, dixit: Et per preces, quas victoribus & triumphatoribus dominis nostris obtuli, aduersùs solum religiosissimum Episcopum Dioscorú accusationem institui, tanquàm ab eo passus iniqua, vnà cum sanctæ memoriæ patre nostro & quondàm archiepiscopo Flauiano. Et nunc sub fide monimentorum profiteor, qm̃ aduersùs nullum alterum facio accusationẽ, nisi tantummodò aduersùs Dioscorum magnæ Alexandriæ ciuitatis Episcopum. Non ergò fingat occasiones Dioscorus, neq; compellat me alijs, quibus nolo accusationem ingerere. Quippe & si ab alijs læsus essem, licebat mihi, aduersùs vnum, quem vellem, accusationem deponere. Cùm verò non ꝓfiteor, quia neq; ab altero læsus sum, supplico vestrę sanctitati, & tertia eum accersitum vocatione, adesse vestro sancto Concilio, & meas contra eum factas conuentiones suscipere. Et cùm diceret, Ætius Archidiaconus & primicerius notariorum, dixit: Ante hoc, aliqui dicentes se esse clericos, vnàm cum alijs laicis ab Alexandria orti, aduersùs Dioscorú sanctissimú Epm̃ libellos porrexerunt. Hi ante sanctú cóstituti Conciliú vestrum, clamoribus vsi sunt, & obsecrant, coniurantes vos per sanctam & homousion Trinitatem, & salutem & victoriá pijssimorum & Christi amicorum nostrorú Imperatorum, introitum impetrare. Et hoc ipsum ad id (quod placuerit) suggerimus. Sancta Synodus dixit: Ingrediantur, qui libellos porrexerút. Et cùm ingressi fuissent, Athanasius dicens se esse presbyterum magnæ Alexandriæ ciuitatis, dixit: Multa, & dira, & oĩno sæuissima, & omni plena impietate & auaritia, perpessus sum a reuerendissimo Epõ Dioscoro. Preces obtuli pijssimis & Chri amicis nostris Imperatoribus, docens, quas ab eo sustinui circumuẽtiones pariter & insidias, necnon & huic vniuersali Cócilio easdem preces obtuli. Et precor sanctissimos & Deo amantissimos Epos, & patres nostros, quatenùs & mei misereamini, & cleméter me suscipiatis, doceatem, quæ ad meipsum pertinent. Et post ipsum Ischyrion, dicens se esse magnæ Alexádriæ ciuitatis diaconum, dixit: Vt non putet reuerend. Episcopus Dioscorus, solum reuerendissimum Episcopum Eusebium accusationem aduersùs eum instituisse, sed vt sciat & alios, & qui sint, qui accusant, & quæ sunt, quæ ei ingeruntur, obsecramus libellos recitari. Lucentius Eps̃ dixit: Libelli, qui aduersùs reuerendissimum Episcopum Dioscorum a diuersis nobis oblati, sunt suscepti, ab Ætio archidiacono & primicerio notariorum recẽseantur, quatenùs omnis hæc sancta Synodus scire possit, quid continent. Et suscipiens Ætius archidiaconus & primicerius notariorum libellum Theodori, legit. Et cùm lectum fuisset, Paschasinus reuerend. Episcopus dixit: Quid ad hæc dicit præsens accusator Theodorus? Si confidit approbare ea, quæ ingerit aduersùs reuerendissimum Episcopum Dioscorum, propriore confiteatur, si non vult aduersùs se regularem conuerti sententiam. Theodorus diaconus dixit: Supplico porrectum libellum monimentis inseri, paratus enim sum mihijpsi adesse. Paschasinus Episcopus dixit: Perlectus libellus monimentis Ecclesiasticis societur, reliqua verò dicat Theodorus, aduenieṫe eius aduersario, quæ ei competunt.

* fuerunt

Optima & canonica ratio cōtra Dioscorū.

LIBELLVS THEODORI DIAconi, ad Leonem Papam & Chalcedoneñ Concilium,

SANCTISSIMO & DEO amantissimo & vniuersali archiepiscopo & Patriarchæ magnæ Romæ Leoni, & sanctæ & vniuersali Chalcedoneñ Synodo, quæ voluntate diuina Dei præceptione congregata est, à Theodoro ecclesiæ Alexandrinæ diacono. Quæ à reuerendiss. Dioscoro Alexandriæ magnæ ciuitatis commissa sunt, lingua quidem egent antiqua, quæ possit docere singula, quæ ab ipso perpetrata sunt * tam in sanctorum patrum regulas, necnon etiàm & in diuersos & plurimos illius prouinciæ. Quæ enim in ipsa deuotione ab eo confecta sunt gesta, sub diuersis iudicibus habita, vestram sanctitatem docebunt. Tamen vt omnia compendiosè dicam, quæ ab eo in nostram pusillitatem perpetrata sunt, ad sum vestram deprecans sanctitatem: Viginti & duos plùs minùs annos in schola deuotiss. magistrianorum militans, conuersatus sum, nullam aduersùs memetipsum dans aliquandò repræhensionem aut querelã, sperans magnæ illius scholæ mereri priuilegium. Sed sanctæ & beatæ memoriæ Cyrillus, qui nominatissimæ Alexãdrinæ ciuitatis triginta & duos annos fuit archiepiscopus, rectæ & immaculatę fidei aduocatus, deputatum me habuit, & maximè in tempore quo facta est sub eo in Epheso Synodus, & sinè vlla querela ministrans sancto illi, & per Deum facto Concilio, ità vt pro synceritate & studio meo, magnę Alexãdrinæ ciuit. clericatum ab ipso mererer. Siquidẽ videbar fructu multorum annorũ fraudari militiæ meę: maiorem tamen honorem existimans diuini & venerabilis mysterij ministerium, quindecim annos in clero permãsi, sperans & maiorem honorem mereri. Sed inter hæc sancto & beatæ memoriæ Cyrillo de hac humana vita migrante, succedens ei (quod vtinàm nunquàm contigisset) memoratus reuerend. Episcopus Dioscorus, nulla aduersùs me accusatione per scripturã vel sinè scriptura facta, sed neque simplici querela in principio Episcopatûs sui, (quem, nescio quo ordine, sortitus est) statim me clericatu priuauit, cõminans & à magna illa ciuitate fugare, propter nihil aliud, nisi ob id, quòd familiaritate & cõtinentia sanctæ memoriæ Cyrilli vtebar. Intentio enim eius talis est, nõ solùm parentes eius ex illa ciuitate exagitare seu vita priuare, verùm etiàm & familiares ipsius. Exercens inimicitias aduersùs eius rectam fidẽ, hæreticus constitutus, & semper quæ Origenis sunt sapiens, & hic homo neque à sanctę Trinitatis blasphemia abstinens, neq; homicidij expers, neqs alienas parcens excidere arbores, neqs incendia facere, neque domos destruere, sed * enim & turpiter semper viuens, quæ sum paratus ostendere. Qm̃ igitur vestra Deo amabilitas peruidet, quia nõ leuẽ iniquitatẽ sustinui, militiam tantorũ annorũ contemnens, maiorem sacerdotalẽ ordinem arbitrans, supplicio permittere mihi in sancto vestro Cõcilio adesse, & meis allegationibus vti, vt nè ex vtraque parte videar cadere, qui & in militia (sicut dixi) irrepręhensibiliter cõuersatus sũ, & in venerabili clero (quãtùm ad me pertinuit) cũ modestia memoratis temporibus ministraui. Ostendã enim, cũ omnia quæ dicta sunt, perpetràsse, necnon etiàm & cõtra gestũ in metropoli Nicæna Cõciliũ, temerariũ extitisse. Hic nanque sanctissimus, magis autẽ circa omnia ferocissimus, in consuetudine habens leges præuaricari, nihil arbitrans, quod ab ipso in sanctę & sacrę memorię Flauiano cõmissum est, insupèr ad mala maiora se vertit. Excõicationem nanq; faciens cõtra sanctissimũ & beatissimũ apostolicæ sedis magnæ Romę Episcopũ, suasit subscribere eis, qui cũ ipso de Ægypto exiêrunt sanctissimis Episcopis plùs minùs numero decẽ, (neq; enim ampliores ausi sunt exire cũ ipso, propter * quę ab ipso in Epheso contra leges peracta sunt) aliquotiès cõminans, aliquotiès nolentes decipiens. Vndè lachrymãtes atq; gementes, nefandę illi chartæ subscripserunt. Considerate igitur sanctissimi & reuerendissimi patres, q̃ neq; Deo placita sint, quæ ab eo cõmissa sunt, neq; hominibus toleranda. Et obsecro vestrã sanctitatẽ præcipere (si placet) eos, qui subtèr designati sunt, sub custodia fieri, quatenùs quæ veritatis sunt, ostendantur. Sunt aũt Agorastus, Dorotheus, Eusebius, Ioannes notarius. Tempore nanq; opportuno * vacante, offero vestro angelico choro, & sanctissimos viros, & reuerentia & rectitudine adornatos, qui sup singulis capitulis possint testimoniũ perhibere. Et ipse ego hãc accusationẽ propria subscripsi manu. Similiter & reliqui accusatores, suas accusationes singuli per singula se ꝓbare spopõderũt, & singulos accusationis libellos propria manu subscripserunt. Theodorus diaconus sanctæ & catholicæ Ecclesię magnæ Alexãdrinæ ciuitatis suprascript', sancto & vniuersali Cõcilio hos libellos obtuli. Et post hoc idem ipse Theodorus dixit: Parat' sum, aduenięte reuerẽd Epo. Dioscoro, in hoc sanctũ vestrũ Conciliũ meis adesse accusationibus. Bonifacius p̃sbyter Romanę Ecclesiæ, vicari' & ipse beatissimi Papæ Leonis, dixit: Et ꝓclamãtis præsentis Ischyrionis iustũ est recitari libellos.

Romanus Episcopus Metropolitanus Myrẽsis prouinciæ Lyciæ, dixit: Secũdùm interlocutionẽ religiosissimi presbyteri Bonifacij, oblati libelli ab Ischyrione recenseant. Et suscipiens Asclepiades diaconus & notarius, legit. Et postquàm lectũ est, Petrus Episcopus Metropolitanus Corinthi, dixit: Et ab Ischyrione reuerendissimo porrectus libellus, ex lectione notus factus sancto huic & vniuersali Concilio, præsentibus inserat monimẽtis.

Marginal notes: * tam in diuinitate, q̃ in sanctio Patrum regulis, * in sanctorum & diuinorũ Patrum regulas, — Cyrillo Dioscorus successit. — * Al. etiàm — * ea quæ — * vocato me in Synodo.

LIBEL-

LIBELLVS ISCHYRIONIS Diaconi, ad Leonem Papam & Chalcedonen. Concilium.

Nota in his libellis, Leonem vocari vniuersalem Archiepiscopum & Patriarcham.

SANCTISSIMO & beatissimo vniuersali Archiepiscopo & Patriarchæ magnæ Romæ Leoni, & sanctæ & vniuersali Chalcedonensi Synodo, voluntate Dei & diuina præceptione cõgregatæ, libellus ab Ischyrione magnæ Alexandrinę ciuitatis diacono. Nũc quãdò liberam vocem vnusquisq; qui malè passus est, recipit, & iusti patroni humano generi præsunt, & perijt decætetò omnis circumuentio & auaritia, & quæ erant quasi in dira tyrannide tunc, & ego ausus sum hunc libellum vestræ sanctitati offerre, & docere, quanta aduersùs me & aduersùs multos alios cõmissa sunt a reuerendissimo magnæ Alexandrinorum ciuitatis Episcopo Dioscoro, si mihi lingua dicere & pro illis sufficeret. Neq; enim quisquam fuit expers illius crudelitatis & inhumanitatis. Aliquorum enim vastata sunt prædia excisione arborum perpetrata, aliorum verò domus destructæ sunt, alij in exilium pulsi sunt, alij verò mulctatione vexati sunt, quidam verò & ab Alexandrina magna ciuitate, sicut de propria eius possessione, exclusi sunt: Quoniam quidem impia deuotione nõ intermisit maxima peccare, hoc magni & clari viri sciunt, necnõ etiàm & omnis illa magna ciuitas Alexãdria, sicut & acta habita sub diuersis iudicibus manifestant. Quæ enim contra sanctam & homousiõ Trinitatem ab ipso sæpè cõtumeliosè dicta sunt, omnia nominatissimo illius ciuitatis populo, necnon etiàm venerabili clero reuerendissimis quoque monachis nota sunt. Tanta autem contra omnes (non sicut decebat Episcopum, & maximè tantæ ciuitatis, & euangelicæ illius sedis præsulem constitutum) perpetrare ausus est, vt etiàm & frumentum, quod a pijssimis nostris Imperatoribus Ecclesijs Libyæ (propter ariditatem illius prouinciæ, & quia ibì omninò triticum non nascitur) præstitum est, in primis quidem vt incruenta ex ipso hostia offeratur, deindè vt & peregrini, necnon etiàm & prouinciales pauperes aliquod mereantur solatium, non permitteret suscipere sanctissimos Episcopos illius prouinciæ, sed æstimaret memoratum frumentum largissimis precijs, ipsum verò in tẽpore famis amarissimis æstimationibus venundaret. Et ex hoc neque terribile & incruentum sacrificium celebratum est, neq; (sicut dixi) peregrini aut prouinciales hoc solatio fruiti sunt. Cæterùm clarissimæ memoriæ Peristerię negocium nullus ignorauit, maximè eorum, qui in hac regia vrbe noua Roma habitare noscuntur. Illa namque pro suæ animæ salute testamentum condens, iussit multam quantitatem pecuniarum præstari monasterijs, necnon etiàm Xenodochijs & parochijs, & alijs pauperijs Ægyptiacę prouinciæ. Quod molestæ ferens idem reuerendissimus vir, ob id quòd in persona eius hæc minimè sunt dimissa, fecit easdem pecunias pro eleemosyna scortis & alijs theatricis dispartiri personis, vt neque incensum ex oblatione illius clarissimæ memoriæ Peristeriæ (quantùm ad eum pertinuit) Deo offerretur, sed illius quidem manifestum propositum demonstratum est. Quoniam verò & vita prædicti reuerend. viri, & luxuria omni illi prouinciæ non ignorata est, (impudicis mulieribus frequenter in episcopio, & in balneo eius apertè deliciantibus, præcipuè famosissima Pansophia, quæ cognominatur Orini, de qua & numerosus Alexandriæ populus frequentissimas voces emisit, tam ipsius, quàm amatoris eius faciens mentionẽ) vestro angelico choro manifestabitur. Non solùm verò hæc, sed etiàm homicidia per occasionem istius admirabilis doctoris perpetrata sunt. Quoniam verò, & quæ in me miserabili ab ipso commissa sunt, tolerabilia non sunt: accedo, & precor vestram sanctitatem, misereri mei, hominis qui multis temporibus in sancta illa magnæ ciuitatis Ecclesia laboraui, & hac de causa clericatum eius merui, sæpiùs destinatus in peregrinationes sub sanctę memoriæ Cyrillo, qui ipsam euangelicam sedem ornauit, & maximè ad hanc regiam nouam Romam, aliquandò quidem in hyemis tempore cum animalibus iter omne perficiens, aliquandò verò & pro commissis mihi a sanctę memoriæ Cyrillo necessatijs causis, per mare omne nauigio transmeans, aliquandò per Lyciam, aliquandò per Pamphyliam, ità vt debile mihi corpus laborum faceret magnitudo, sicut & ipsis adspectibus intuetur vestra beatitudo. Obtinui enim dignus fieri & familiaritate, & gratia sanctæ memoriæ archiepiscopi Cyrilli, quod reuerend. Episcopum Dioscorum contristabat. Quippe mox, vt migrauit sanctæ & beatæ memoriæ Cyrillus in cœlos, iste (quod vtinàm nunquàm contigisset) successit, qui prohibuit me in sancto & venerabili ministerio obsequium facere. Nihilominùs etiàm aduersùs nostras vilissimas possessiones, monachos & alios aliquos destinauit, & tradidit eas incendio, ità vt & ipsa in eisdem possessionibus ædificia (ex quibus nutrimenti mei haberem solatium, pauper constitutus, & solum corpore) pleniùs ignis consumeret, diuersas quoque arbores ibi succideret, atque ipsam incenderet terram, & mihi vltrà inutilem faceret, & in reliquum mendicans, nec victus necessarios haberem. Sed neque his contentus summittit aduersùs miserabilem me ecclesiasticorum cateruam (vt veriùs autem dicam, latronum) pariter cum Petro & Arpocratione diaconibus, & Mena presbytero, vt me de humanis rebus auferrent, mandans corpus meum mortuum sibi deportari. Quod nisì per misericordiã

Libyæ cur opus sit tritico externo.

Cõtra osores sacrificij Missæ.

Dei ante punctum temporis mihi inootuisset, & fugissem, (sicut priùs dixeram.) iam tunc ab humanis rebus efficerer alienus. Postquàm verò saluari per misericordiam Dei potui ex insensibilitate facta diuinitùs corporis mei, & quia multùm meorum obsequio indigebam, præcipuè verò quia & ex ea essem ciuitate ego & mei maiores, & quia domum in ea haberem, iratus super his, quasi nihil factum esset, in ipsius paschalibus diebus iterùm me iubet, raptum per Arpocrationem diaconum, rapi (semper enim eius ministrauit furori) pariter cum prædicto Petro diacono, sicut demonstraui, quæ apud Ephesum gesta sunt aduersùs sanctæ memoriæ Flauianum quondàm archiepiscopum huius nouæ Romæ, & contra multos eius, insupèr etiàm & contra reuerendissimum, nunc quidem Episcopum, tunc verò presbyterum, & œconomum constitutum magnæ Alexandrinæ ciuitatis ecclesiæ Neoriom; & recludor in vno xenodochio tabidorum, nullo modo alicui obnoxius constitutus. Neque (sicut docui) accusatione aliquandò aduersùs me facta, immittit iterùm & in eodem Xenodochio aliquos, qui me occiderent, sicut & omnibus, qui in ipso xenodochio sunt, manifestatum est, intantùm, vt horrentes malitiam, iuuare me dignarentur: propter quod & viuo hactenùs. Nec priùs me ab illis iniquissimis absoluit vinculis, nisi & à magna Alexandria alienû me fieri promitterem in tali corporis statu, & alia aliqua, quæ illi erant desiderabilia, agerem. Quoniam igitur cõsideratis sanctiss. & beatissimi, quia omnia quæ ab eo commissa sunt, neque Deo placita, neque legibus toleranda sunt, sed neque vlli homini: peto, & deprecor vestigia angelicæ vestræ militiæ, misereri mei, & præcipere, me sanctum & vniuersale vestrum intrare concilium, hæc omnia probaturum, quatenùs & ex omni iniquitate in me illæsus effectus, proprio gradui (si vestræ placuerit sanctitati) restituar, homo, qui multis temporibus syncerè iussionibus sanctæ memoriæ & catholicæ fidei aduocati Cyrilli ministraui, debilis factus, & nõ habens aliundè necessaria vitæ nutrimenta, quatenùs hæc iuste promeritus, solitas orationes & gratias referam omnium nostrum Saluatori Christo pro vestro angelico choro. Et supplicio, pro documento eorũ, quæ à me dicta sunt, in tuto collocari Agorastum & Dorotheũ, Eusebium, Didionem, Arpocrationem, Petrum, Gaianum, & Mediastinũ Episcopalis balinei, nunc eum comitatorem, qui * est imperitus, & qui potest omnia subtiliter dicere. Paratus enim sum, tempore cognitionis & sanctiss. viros, vita & fide probabiles, producere, ex iussione vestræ sanctitatis, qui de his omnibus, quæ in libellis accusationis sunt inserta, testificari valeant. Ischyrion diaconus hos libellos obtuli, factos secundùm meam voluntatem & dictatos, & manu mea subscriptos.

* non est

Et cùm recitatus fuisset libellus, Paschasinus Episcopus dixit: Et libellus præsentis Athanasij, qui nobis oblatus est, recenseatur. Et suscipiens eũ Procopius * lector & notarius, legit. Et cùm lectus esset, Lucẽtius Episcopus dixit: Quæ per libellũ docuisti aduersùs Deo amantissimum Dioscorum Episcopum, hæc considera, & si confidis, per te notum nobis facito, & proprio ore manifesta. Athanasius dixit: Paratus sum, & mihi confido, adueniente eum in vestro sancto concilio, in omnibus, de quibus eum accusaui, conuincere. Et post ipsum Ischyrion dixit: Si deductus fuerit in hac sancta & vniuersali Synodo Dioscorus reueren. Alexandriæ Episcopus, paratus sum per euidentissimas approbationes demonstrare hæc omnia, quæ vestrum angelicum chorũ docui, nihilominùs & per nominatos à me testes, * syncellos eius constitutos, qui hactenùs cũ ipso degere & manere videntur, cùm producti fuerint, quatenùs & ex domesticis eius veritas ostendatur. Per orationes enim vestras quidam in honore promoti sunt, pro eo quòd illis homicidijs, quę in Epheso facta sunt, ministrassent, & hic cũ ipso sunt. Et cùm lecti fuissent libelli, Marinianus Episcopus Metropolitanus Synnadæ, dixit: Oblatus libellus aduersùs Deo amantiss. Dioscorũ Episcopũ ab Athanasio viro reuerend. fidei monimentorum cũ alijs * misceatur. Pergamius Episcopus Metropolitanus Antiochiæ Pisidiæ dixit: Lectum libellum, quẽ obtulit Athanasius reuerend. in quo Deo amantiss. Dioscorum Alexandriæ ciuitatis Episcopum accusauit, oportet monimentis, quæ nunc agũtur, inseri. Dicat verò idem Athanasius propria voce, si suis accusationibus adherit.

* diaconus

* i. cohabitatores, vel cõsultores.

* inseratur

¶ LIBELLVS ATHANASII PRESbyteri, ad Leonem Papam & ad Chalcedonen. Concilium.

Sanctissimo & beatiss. vniuersali Patriarchæ magnæ Romæ Leoni, & sancto & vniuersali Concilio, secundùm Dei voluntatem & diuinum nutum cõgregato in Chalcedonensi ciuitate, à miserabili Athanasio quondàm presbytero magnæ Alexandrinæ ciuitatis, & filio sororis sanctæ & beatæ memoriæ Episcopi Cyrilli. Sanctæ & beatæ memoriæ Cyrillus, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm triginta & duobus annis archiepiscopus, irreprahensibiliter & cum recta fide viuens, mihi quidẽ Athanasio, & clariss. memoriæ Paulo fratri meo auunculus fuerat, meæ verò matris Isidoræ germanus. Hic moriturus testamentum condens, honorauit eũ, quicunq; ille post eum fuisset ordinatus archiepiscopus, plurimis & magnis legatis de sua substantia, coniurans eum in scriptis per venerabilia & terribilia mysteria, vt ipsius foueret genos, & in nullo eis laborem inqueret.

ret. Sed reuerendiss. Dioscorus, qui malo non solùm nostro, sed etiàm totius illius diœceseos, succedens throno, inimicitias exercens, contra eius rectam fidem hæreticus constitutus, non solùm non fouet, sed pro nihilo ducens eius terribiles adiurationes, contraria in nos operatur, omnes aduersùs nos exquirens insidias: & in principio quidem episcopatus (quem, nescio qua ratione, sortitus est) mihi & fratri meo adhuc tunc superstiti, mortem minitans, à nominatissima Alexandria quadam nos intentione exclusit, vt persequutionem passi, exindè ad feliciss. Constantinopolitanam vrbē perueniremus, sperantes mereri auxilium. Sed intentio reuer. viri talis erat, quatenùs hic teneremur, & affligeremur tam ab iniquæ memoriæ Chrysaphio, quàm etiàm & à magnificentissimo & gloriosissimo Nomo, rūc res totius orbis habenti, quæ manifesta sunt præ manibus. Hoc enim mandauit per literas, quasi magnum aliquid prouidens memoratis, vt nos quidē ab eis consumeremur, ipsis verò nostræ captionis gratiam se debere cōfiterentur. Quippe ilicò cùm in regiā vrbem perueniremus, sperantes mereri auxilium, sub custodia habiti, diuersis sumus pœnis subiecti, quousquè omnia, quæ in mobilibus habebamus, daremus, ità vt, cùm tormentis non sufficeremus, quasi pro remedio cogeremur cum grauissimis vsuris multos fœneratores inquirere, ità vt noster quidem frater clarissimæ memoriæ Paulus, non sustinens cruciatus & iniurias, humanis rebus excederet. Ego autem Athanasius, & nostra matertera, & vxor & filij fratris mei, malo nostro in humanis rebus permansimus, nihil aliud quàm fœneratores habentes sub grauissimis (sicut dixi) vsuris, vt decæterò nec procedendi haberemus licentiam, pro frequentissima fœneratorum contra nos interpellatione, cùm non haberemus, vndè absolueremus debitum. Infinitam nanque, & excedentem non solùm nostram virtutem, sed etiàm diuitū insigniū, pecuniam exacti sumus, ità vt nihil nobis relinqueretur. Super hæc autem, vt neque babitationem aliquam haberemus, nostras domos præparauit ecclesias fieri, meam Athanasij quarto recto superiacentem, & quæ pro sui positione fieri non posset ecclesia, quia complectitur cum prædictis domibus, alias etiàm vicinas domos & redditus tenens. Sed neque his contentus, me presbyterio priuauit, & alienum ab ecclesiastico fecit collegio, nulla aduersùs me facta accusatione. Etiàm agimus annū iam septimum errantes de loco in locum, aliquandò quidem à creditoribus fugientes, aliquandò & ab ipso neq; in ecclesijs, neque in monasterijs habitare permissi. Sic ergò perueniente me Athanasio in metanœa, (id est, huius nominis suburbano magnæ Alexandriæ ciuitatis, quod aliquandò Canopos vocabatur, quod suburbanum ab initio & ex antiqua consuetudine, ad refrigerium confugientium constitutum est. Totum enim videtur esse sub tutela venerabilis monasterij Tabennensium) verùm etiàm & intra fines sanctæ Dei ecclesiæ, habens & publicum balneum, in quo & reficere nostrum miserabile corpus, & tutelam ab insidiantibus sperabamus habere; intantùm autem ad impietatem memoratus reuerendiss. Episcopus declinauit, vt miserioribus omni miseria nobis effectis, neque misereretur, neque aliquandò aliquod mandatum Christi præciperet impendi. Nam præcepit, neque publicum balneum exhiberi, neque panem transmitti, aut alterum aliquem cibum ibidèm venundari, ad hoc vnū respiciens, quatenùs sub angustia non lauandi & famis, periremus. Vndè ex multa angustia & penuria * paulominùs de humanis rebus excesseram, quod mihi quidem optabile erat, vt à tantis malis liberarer. Non autem contigit mihi per Dei misericordiam. Pecuniæ itaque, quas exacti sumus, quædam quidem de propria nostra substantia, aliæ verò sub grauissimis vsuris (sicut diximus) accommodatæ, vsque ad mille quadringentas plùs minùs auri libras extenduntur, quas a nobis magnificentissimus & gloriosissimus Nomus, per virum deuotum Seuerum magistrianum, & quondàm subadiutorē eiusdem deuotissimæ magistrianorum scholæ, accepit. Nec enim faciē illius barbari Chrysaphij vidimus. Has verò nostras & huiusmodi calamitates pro nihilo ducens, in possessionem relictarum mihi Athanasio rerum * mittitur, ita vt vndique mihi & necessarius victus deficeret, & posteà mendicando ab his qui misereri piè consueuerunt, mihi & reliquis duobus aut tribus mācipijs victum colligerem. Post has autem omnes pecunias exegit à nostris marerteris, sororibus verò sanctæ & beatæ memoriæ Cyrilli, vsq; ad ipsam animam, extremamque expugnationem afflictus metu mortis, impositis auri pondo octogintaquinque, nihilominùs & filios clarissimæ memoriæ mei fratris orbitate infelices, & eius vxorem, mortem mariti sui plangentem, auri pondo quadraginta. Considerate igitur omnia, Deo amantissimi, quia nec barbari aliquandò aduersùs subiectos sibi talia commiserunt, qualia iste mirabilis doctor, qui alijs prædicare debuit obliuisci malitiam. Talia autem ipse non solùm contra nos, sed etiàm contra multos alios perpetrauit, & precamur vestram sanctitatem, vt vel nunc mereamur auxilium, & cognitione vobis pposita, quæ iniustè à magnificentiss. & gloriosiss. Nomo exacti sumus, recipiamus, vt reddamus fœneratoribus. Parati enim sumus, ostendere hunc magnificentiss. virum, qui nos illam quantitatem exegit, & reuerendiss. Episcopum Dioscorum, & in ipsum Christum contumelias perpetrâsse, & multa alia commisisse, quæ non solùm legibus

id est, ferè

mittitur vel mittimur.

bus abdicata sunt, sed etiàm immanissimis & ferociss. Barbaris. Istius enim cōmissa, illorum credulitatem & omnē circa Deum impietatē vicerunt. Et precamur, sicut & anteà obsecrauimus, vestrum mereri auxiliū, quatenùs gratias agentes Deo & vestræ religiositati sanctæ, solitas orationes pro vestra sanctitate Christo omnium nostrum Saluatori fundamus. Rogamus verò, neque testes abesse, qui possunt tēpore cognitionis de omnibus, quæ à nobis dicta sunt, testimonium perhibere. Miserabilis Athanasius presbyter nominatissimæ Alexandrinæ ciuitatis, hos libellos porrexi sanctissimo & vniuersali archiepiscopo & Patriarchæ Leoni, & sanctissimo & vniuersali Concilio sanctissimorum patrum Episcoporū. Et post hæc Athanasius dixit: Possum adesse meæ voci & opinioni, & per manifestissimas approbationes ostendere, omnia hæc aduersùs me à reuerend. & Deo amantissimo Dioscoro perpetrata, in totis octo hodiè annis eo circūueniente me, & insidias faciente vsque ab ipsam salutem mihi, & omni nostro generi, & meis materteris, & ter beatissimo fratri meo, & vxori eius & orphanis infantibus. Ioannes Episcopus Metropolis Sebastiæ primæ Armeniæ, dixit: Quod etiàm adstans desiderat, manifestiùs doceat. Sophronius dixit: Multa iniqua perpessus & ego à Dioscoro reuerendiss. Alexandrinæ ciuitatis Episcopo, ad sanctū hoc perueni Concilium. Et interpellans, dudùm libellos porrexi, & iubete eos relegi. Ioannes Episcopus Metropolitanus Sebastiæ, dixit: Et libelli præsentis Sophronij recitentur. Et accipiens Asclepiades diaconus & notarius, recitauit. Et cùm lecti fuissent, Sophronius dixit: Peto & meos libellos inseri monimentis. Patricius Episcopus Metropolitanus Tyanensis, dixit: Lecti libelli secundùm postulationem Sophronij, monimentorum seriei socientur.

¶LIBELLVS SOPHRONII Christiani, ad Leonem Papam & ad Chalcedoneñ Concilium.

SANCTISSIMO & beatiss. vniuersali archiepiscopo & Patriarchæ magnæ vrbis Romæ Leoni, & sanctissimo Concilio secūdùm voluntatem Dei & diuina mandata in Chalcedonēsi ciuitate cōgregato, à Sophronio Christiano. Orationis meæ opus fuit, nō solum *verò mihi minimo, verùm etiàm omnibus, qui à Dioscoro Episcopo læsi sunt, vt secundùm voluntatem Dei, & sanctionem sanctissimorum dominorū orbis terræ, sanctum vestrum & euangelicum cōgregaretur Concilium, quatenùs interpellans edocerē, quantam tyrannidem & violentiā à memorato reuerend. Episcopo sustinui. Precor igitur vestram sanctam Synodū, suas mihi aures accommodare, vt, quæ in me commissa sunt, pro meis viribus doceam, licèt maiore sermone, quia magna sunt, egeant. Læsus enim sum maximè, & ego in paupertatē deductus, per diuersas circumuentiones reuerend. Dioscori magnæ Alexandrinæ ciuitatis Episcopi, per quas sæpiùs aduersùs me pauperem malignè operatus est. Adiens doceo, diuersos habens obnoxios, necnon etiàm & iniqua passus à Macario magnæ Alexandrinæ ciuitatis curiali. Hic enim coniugem meā nomine Theodotem, ex qua & filios suscepi, neque repudio consequente, neque tristi aliquo commisso, sed in cōmuni connubio constitutam, desiderio iniquo captus, raptā apud se habuit, ad hoc concitatus, quod neq; Barbari vnquàm facilè perpetrauerunt. Vix tandèm perueniens ad dominos orbis terræ, & magnificentissimos & excellentissimos præfectos, accusaui memoratum Macarium, & certa super his acta sunt. Et præcepi, eū, qui cōtra iura perpetrare præsumpsit, repræsentari vnà cum mea coniuge Theodote, quatenùs legitima examinatio cognitionis proueniret, nominans & alios, qui mihi in scriptis vel sine scriptis probationibus obnoxij sunt. Habens itaq; diuina decreta, sed & maximas sententias magnificentiss. & gloriosiss. præfectorum, necessariè verò & eorum executorē, id est, virum strenuū Theodorum ex amplissimo officio, reuersus sum in magnā Alexandrinam ciuitatem, quatenùs hæc executioni traderentur. Sed reuerend. Episcopus Dioscorus omnia indeuotè agens, arbitratus que se super omnes esse, neq; immobilia decreta, neq; magnificas concessit exequi sententias, suam magis prouinciam quàm Imperatorū esse dicens. Quippe immittit aduersùs me Isidorum, nomē quidem habentem diaconi, sui verò furoris ministrum, cum latrocinantium agmine tam rusticorum quàm quorūdam aliorum, vt me de rebus humanis facerent alienum: exequutorē verò mihi ab amplissimo officio delegatū, sinè vlla accusatione abigerent: quod & factum est. Qui diaconus, secundùm præceptionem memorati reuerend. Episcopi Dioscori, non contentus ijs, insuper omnes meas abstulit facultates, quas in nauibus & mulus rebus alijs possidebam, ex quibus cum nostris infantibus victum habebam. Ex insperato enim ista cognoscens, aliquo mihi memoratu insaniam nunciante, fugiens, saluatus sum. Quoniam igitur, quæ perpetrata sunt à reuerend. Episcopo Dioscoro, neque à Barbaris aliquandò sunt commissa, ideò & deprecor vestram angelicam militiam, misereminí mei, & præcipite per DEI prouidentiam, hic comprehensum tyrannum mihi facere responsum. Præparatus enim sum ostendere, reuerend. Episcopum Dioscorum & aduersùs sanctam homousion Trinitatem sæpius blasphemas emisisse voces, necnon etiàm adulteria perpetrâsse, & in ipsam deuotionem peccâsse.

Nam

*ratio (margin)

Nam & sacra laureata, cùm pro felicitate orbis terræ & in Alexandrinam ciuitatem introissent, non recusauit agere, multas dispergens pecunias per Agorastum & Timotheum & alios quosdam, vt ea de ciuitate depelleret. Molestè enim ferebat, eò quòd talis orbis terræ dominus prædicaretur. Sæpius enim magis Aegypuacæ * diœceseos imperare volebat, sicut & gesta, apud diuersos iudices confecta, demonstrant.

* diœcesi

Nam & vir spectabilis, tribunus & notarius Ioannes, testimonium perhibet, & nisi quia ex diuina prouidentia contigisset magnificentissimum & gloriosissimum Theodorum Aegyptiacæ prouinciæ gubernare negocia, fortem legum patronum, olim à prædicto tyranno magna Alexandrinorum ciuitas fuisset deleta. Quia enim non ego solus, sed etiàm multi sunt alij experti insaniã prædicti reuerendissimi Dioscori, manifestum est, licèt qui pertulerunt, siue pro paupertate, siue pro timore eius tyrannidis, nō sunt ausi, ad vestram sanctitatem peruenientes, eum accusare: peto ergò & deprecor vestrum Angelicum Chorum, Agorastum, hic compræhensum, vnum ex cooperatoribus eius insaniæ, & syncellum eius existentem, adduci, & iubete me apud vestrum sanctum & vniuersale Concilium ingredientem, oīa probare quæ docui. Paratus enim sum, si meruero à sanctis vestris auribus audientiã, ostendere, reuerendissimum episcopum Dioscorum hæc omnia perpetrasse. Suprascriptus Sophronius Christianus hunc libellum obtulit sancto & vniuersali Concilio, sicut præscripta sunt. Et post hæc sancta synodus dixit: Omnes hi libelli gestis inserantur. Oportet enim eos rursùs recitari, aduenienie sanctiss. Dioscoro, & querelam suscipiente. Florentius episcopus metropolitan⁹ Sardensis dixit: Certis constitutis quæ lecta sunt, & tertiò vocet religiosiss. Alexandrinorum episcopus Dioscorus: quoniã hoc vult ecclesiastici ordinis cōsequentia, vt si & post hanc tertiam euocationem venire recusauerit, regulæ suo itinere gradiantur. Paschasinus episcopus dixit: Consequēter Deo amãtissimus episcopus Florentius prosequutus est vt tertiò commoneatur per sanctissimos fratres nostros, quatenùs venire nō differat, ad respondendũ se accusantibus. Et pro hoc (si placet sanctæ & vniuersalis synodo) & tertiò vocetur reuerend. episcopus Dioscorus. Aetius archidiaconus & primicerius notariorum, dixit: Quoniam tertiam uocationē à sancta synodo ad religiosissimũ episcopum Dioscorum fieri iudicatis, si placet, iubete aliquos sanctissimos episcopos pergere, & commonefacere eum, vt occurrat vel nunc in sacratissimum vestrũ Concilium. Sancta synodus dixit. Deo amãtissimi episcopi Fráción, Lucianus & Ioannes, pergentes ad sanctissimum episcopum Dioscorum, manifestam ei tertiam constituant vocationē, eum fraternè monentes.

LITERÆ DIRECTAE A CONcilio ad Dioscorum, quibus iam tertiò vocatus est.

Sancta & magna vniuersalis synod⁹ sanctissimo episcopo Dioscoro. Quæ à tua religiositate mandãtur, multam & diuersam habent varietatem. Aliquandò enim teneri te à deuotissimis magistriatis atque scholaribus significãt. Deindè post eorum permissionem oportere confingunt, præsentes esse debere magnificētissimos & gloriosissimos Iudices. Rursùs ægritudinem proferunt, & iterùm magnificentissimorum & gloriosissimorum iudicum confessionem simulant expectare. Insupèr postulasse etiàm à pijssimo & Christi amico nostro Imperatore, & Deo amantissim. episcopos Iuuenalē, Thalassiũ, Eusebium, Basilium, & Eustathium vnà tecũ adesse in ijs, quæ contra te dicta sunt, significant. Quorum singula nullo modo veritati concordant, quoniam vnumquodque dictorum tuorum repellit ex differentia veritatē. Quoniam igitur neque pijssimus & Christi amicus Imperator noster, ea quæ dixisti, decreuit, sed permisit sancto huic & vniuersali Concilio audientiam, neque aliud aliquid à præsenti regulari examinatione nos prohibet omni deposita occasione, dignate aduenire in sacrũ hoc Concilium, ad satisfaciendum simul & reuerendo Eusebio episcopo, & ijs quę tibi nunc ingeruntur, responsurus, & qui in præsenti aduersùs te alios accusatores dederunt libellos, non paucis constitutis, & qui ab Alexandria orti sunt, clericis & laicis quorũ nomina sunt, Athanasius, Theodorus, Ischyrion, Sophronius, & Theodorus, sciens quòd si post tertiam hanc regularem vocationem, ex omni parte nullam habentem suspicionem, ad venieodum distuleris, pręsens sancta & magna & vniuersalis synodus ad illum veniet modum, qui contra pertinaces & contemptores synodalis vocationis scit mouere pœnam à canonibus constitutam. Direximus verò ad te & nunc tertiæ euocationis gratia, Deo amantissimos coepiscopos nostros Francionem metropolitanum Philippipoleos, & Lucianum Byzenum prouinciæ Thraciæ, & Ioannem Germaniciæ ciuitatis Orientalis.

Anatolius Deo amantissim⁹ archiepiscopus dixit: Dignentur Francion & Lucianus & Ioannes Deo amantissimi episcopi, sicut complacuit, pergere ad Deo amantissimum episcopum Dioscorum, rogare eum, vt vel nunc adsit huic sancto Concilio.

Francion episcopus metropolitanus Philippipoleos, dixit: Vnum de excipientibus notarijs iubete nobiscum venire, ad perlegēda Deo amantissimo Dioscoro episcopo,

quæ ei mandata sunt à vestro sancto Concilio.

Sancta synodus dixit: Pergat Palladius diaconus & notarius Deo amantissimi episcopi Patricij, & q̄ à nobis ei dicta sunt, ex exceptis suis Deo amantissimo episcopo Dioscoro, præsentibus directis * cum Deo amantissimis episcopis, relegat. Et redeuntibus rursùs ijs reuerendissimis episcopis, Aetius archidiaconus & primicerius notariorũ, dixit: Qui destinati sunt sanctissimi episcopi, ad Deo amantissimũ episcopum Dioscorũ, ob faciendam ad eum secundùm diuinas regulas tertiam vocationem, adsunt. Et hoc ipsum suggero.

* cum eo, Deo

Anatolius episcopus Constantinopolitanus nouæ Romæ, dixit: Dignemini referre nobis, quale & ipsi nunc pro tertia vocatione à Deo amantissimo episcopo Dioscoro accepistis responsum.

Maximus episcopus Antiochię magnæ ciuitatis, dixit: Relegatur ea, quæ à Deo amantissimo episcopo Dioscoro in tertia euocatione mandata sunt.

Francion episcopus metropolitanus Philippipoleor, dixit: Sicut præcipere dignata est vestra sanctitas, pergere nos ad Deo amãtissimum Dioscorum episcopum, peruenimus, & q̄ mandata fuerant, verbis ei nunciauimus, & tertiam vocationem in scriptis directam, perlegi fecimus, & petimus, tam quę à nobis ad eum dicta, quàm quæ ab ipso responsa sunt relegi sancto Concilio.

Maximus episc. magnæ ciuitatis Antiochiæ, dixit: Legantur, quæ à reuerend. episc. Dioscoro pro tertia vocatione mãdata sunt.

Palladius diaconus & notarius Patricij Deo amantissimi Episcopi Tyanensis, recitauit ità: Francion episcopus Philippipolitanus, ad Dioscorum Alexandriæ ciuitatis Episcopum dixit: Sancta & vniuersalis synodus congregata in basilica sanctæ martyris Euphemiæ, nostram humilitatem ad tuam religiositatem destinauit, tertiã iã hanc vocationem faciens, secundùm consequentiam sanctorum canonum. Et hanc vocationem, quam in scriptis fecit, iubeat tua reuerentia recitari, vt digneris aduenire in sanctam eorum congregationem, ob respondendum ad ea quæ ingeruntur.

Dioscorus episcopus dixit: Sufficienter docui vestram religiositatem, quibus addere aliquid nõ possum illa enim sufficiũt mihi.

Lucianus episcopus Byzeranus, dicit: Decet tuam sanctitatem, obedire sancto & magno & vniuersali Concilio, & confidẽtia suæ conscientię aduenire ad satisfaciendum super ijs, quæ sibi ingeruntur, nè ampliùs cõtradicens, regulari increpationi succumbat, præcipuè iam tertia hac ad te à sancta & magna synodo facta vocatione.

Dioscorus episcopus dixit: Quæ dixi, dixi: quibus addere aliquid non possum.

Ioánes Episcopus Germaniciæ, dixit: Ante tres dies secundùm præceptionem pijssimi & Christi amici nostri Imperatoris, magnificentissimi & gloriosissimi iudices, & sacratissimus senatus, vnà cũ sancta & magna synodo examinationem de ijs peccatis, quæ ingerebantur tuæ religiositati à religiosissimo episcopo Eusebio, fecit, & decernens aduersùs tuam reuerentiam, promulgauit sententiam, si hoc placuisset sanctissimis episcopis, quibus hanc inferre à Domino Deo creditum est. Sed quod ipsam decet, sancta & magna synodus mente concipiens, hactenùs tuæ religiositati dedit inducias. Dignare igitur (si conscientia vteris munda) aduenire, & sanctæ & magnæ synodo respondere. Dioscorus episcopus dixit: Et tertiò hæc eadem dico, quod addere aliquid ijs, quæ iam dicta sunt, non habeo.

Francion episcopus dixit: Sed necessariũ ducimus, ad sanctam synodum tuam religiositatem aduenire, & respondere, vt quę Deo placuerint, ordinentur. Dioscorus episcopus dixit: Iterùm hæc eadem dico, & nihil ampliùs addere habeo ijs, quæ dicta sunt.

Lucianus episcopus dixit: Non parua neque leuia inseruntur in libellis, qui aduersùs tuam reuerentiam sancto & vniuersali Concilio oblati sunt. Si ergò tibijpsi cõfidis, quasi potens adesse super ijs, quæ ingeruntur, petimus te adesse, vt ostendas, quia per omnia ab ijs, in quibus reprehenderis, innocẽs & alienus existis.

Dioscorus episcopus dixit: Quid me compellis alia dicere? Hęc eadem, quę priùs dico.

Ioannes episcopus dixit: Non est violentię causa. Magna & vniuersalis & sancta est synodus. Et credimus, quia sicut placitũ est Deo, ità iudicat. Si igitur scit tua sanctitas, posse destruere querimonias, quę sibi ingeruntur tam à Deo amantiss. episcopo Eusebio, quàm ab ijs, qui hodiè interpellãtes obtulerũt libellos, adesto, & à macula libera sanctam Dei Ecclesiam. Dioscorus episcopus dixit: Maculam non habet Ecclesia. Absit. Ego enim scio, quo occurri responsionibus.

Ioannes episcopus dixit: Delicta sacerdotum, communis est turpitudo. Si igitur scit tua sanctitas calũniam se ab aliquibus pati, non est longè sancta synodus. Fatigare, vt conuincas mendacium.

Dioscorus episcopus dixit: Quę dixi, dixi: & hęc mihi sufficiunt. Et postquàm recitatum est, Paschasinus episcopus dixit: Cognouit Deo amabilis & beatissima synodus, q̄m tertiò vocatus per Deo amantissim. episcopos, Francionem, Lucianum & Ioannẽ, Dioscorus episcopus ad respondendum suis accusationibus, sciẽs se esse obnoxium, venire contẽpsit. Quo igitur dignus est ità contẽnẽs, vr̃a sãctitas ore proprio faciat manifestũ.

Dioscori, immò hæreticorum omnium pertinacię specimẽ.

Sancta synodus dixit: Indignatione q̄ cõtra inobediẽtes à sãctis regulis cõstituta est.

Stepha-

Stephanus episcopus Ephesi metropolis, dixit: Hoc consequens est, vt qui secundùm sanctos canones vocatus, eosdem canones cõculcauit, eorum sententiæ subiaceat.

Paschasinus episcopus dixit: iterùm rogamus vestram beatitudinem. Eccè tertiò à sanctis fratribus & coëpiscopis nostris vocatus, & contemnens, & non veniens, quo dignus est? Quid placeat vestræ sanctitati, volumus discere. Sancta synodus dixit, Quæ placita sunt Canonibus. Lucianus episcopus dixit: A beatissimo patre nostro & episcopo Cyrillo in sancta Ephesia synodo contra Nestoriũ quædam acta sunt: ipsa inspicientes, formã, quæ placuerit, date. Paschasinus episcopus dixit: Iubet religiositas vestra, vt vltione Ecclesiastica contra eum vtamur? Consentitis? Sancta synodus dixit: Omnes consentimus, quæ regulis sunt placita, in eo fieri. Paschasinus episcopus dixit: Iubet religiositas vestra, vt Ecclesiastica sententia aduersùs eum vtamur? Sancta synodus dixit: Etiàm consentimus. Qnintus episcopus Phocensis dixit: Quandò sanctum virum Flauianum catholicæ fidei custodem interfecit, neque Canones protulit, neque lecti sunt, neque aliquo ecclesiastico ordine vsus est, sed propria vtens authoritate, eum damnauit. Nunc verò omnia canonicè placuerunt, & non debent iterùm dilationibus protrahi. Proterius episcopus Smyrnensis, dixit: Quandò interfectus est sanctus Flauianus, nihil consequenter super eum actum est. Nunc verò tanti sunt patres, & nũc iterùm protractiones tentatis exquirere, omnibus piè in sancto Concilio congestis? Iulianus episcopus Hypepensis, dixit: Sancti patres audite: Quandò in Ephesia metropoli primatum habebat Dioscorus, ad iudicandum inter sanctum Flauianum & religiosissimum Eusebium Episcopum, inter quę Eutyches, ex omni parte iniquam proferens sentẽtiam, ipse priùs prosequutus est iniustũ iudicium, & omnes *cum necessitate sequuti sunt. Nunc vestra sanctitas primatum tenet sanctissimi Leonis, & cognouit vestra sanctitas & omne sanctum Concilium, quòd secundùm Dei gratiam & sanctionem pijssimorũ nostrorum Imperatorum congregatum est, & cognouit singula, quæ in Epheso iniustè facta sunt, & omnia quæ ibi gesta sunt, vestræ sanctitati innotuerunt. Et semel, & secundò, & tertiò vocauit Dioscorum, & nullatenùs voluit obedire. Petimus vestram sanctitatem, qui habes, magis autem qui habetis locum sanctiss. Papę Leonis, promulgare in eum, & regulis infixam contra eum proferre sententiam. Omnis enim & tota vniuersalis synodus concors efficitur vestræ sanctitatis sententiæ. Paschasinus episcopus dixit: Iterùm dico: Quid placet beatitudini vestræ? Maximus episcopus magnę Antiochenæ ciuitatis, dixit: Quod videtur sanctitati vestræ, & nos concordes efficimur. Paschasinus

*eum

Primatus Romani Pontificis confessione Vniuersalis Cõcilij.

episcopus Lilybætanus prouinciæ Siciliæ, & cum ipso Lucentius episcopus Esculaneñ. & Bonifacius presbyter magnæ Romanę Ecclesię, tenentes locum sanctiss. & beatiss. archiepiscopi Apostolicę sedis magnę & senioris Romę Leonis, pronnnciauerunt: Manifesta facta sunt, quæ à Dioscoro quondàm Alexandriæ magnę ciuitatis episcopo commissa fuerunt, aduersùs sanctatum regularum ordinem, & ecclesiasticam disciplinam, tam ex ijs quę dudũ examinata sunt in priori consessu, quàm ex ijs, quę hodiè acta sunt. Hic enim (vt plurima intermittamus) Eutychen similia sibi sapientem, & regulariter à proprio damnatũ episcopo (id est, sanctissimo patre nostro & archiepiscopo quondam Flauiano) prę sumens sibi primatum, irregulariter in communione suscepit priusquàm consideret in Ephesio cum Deo amantissimis episcopis. Sed illis quidem Apostolica sedes veniam prę stitit de ijs, quę ibi non voluntatiè ab eis gesta sunt, qui & hactenùs permanserunt obedientes sanctissimo archiepiscopo Leoni, & omni sancto & vniuersali Concilio. Huius gratia, & in sua communione eos sicut cõfideles suscepit. Hic autem & hactenùs permansit glorians in eis, pro quibus eum oportebat gemere, & se terrę prosternere. Super hęc verò, neque epistolam legi permisit beatissim. Papæ Leonis, scriptam ad sanctę memorię Flauianum, & hoc frequenter rogatus à portitoribus recitari eam, & cum iuramento fieri lectionem promittens. Qua non lecta, scandalum & lęsionem sanctę Dei ecclesię per totum orbem terrę pertulerunt. Sed tamen talibus ab eo audacter commissis, delib erabamus, vt de priore sua pessima actione aliqua ei pręstaretur clementia, sicut & cęteris reuerend. episcopis, & ijs, qui neque similem ei authoritatem iudicandi habuerunt. Sed quoniam secundis excessibus priorem iniquitatem valdè transcendit, (pręsumpsit enim & excommunicationem dictare aduersùs sanctiss. & beatiss. archiepiscopum magnę Romę Leonem, insuper etiàm multi libelli multis eius pleni iniquitatibus, contra eum in sancto & magno concilio oblati sunt, & semel, & secundo, & tertiò per Deo amantiss. episcopos regulariter vocatus, minimè voluit obedire, propria vtiquè conscientia stimulatus, & hos, qui à diuersis Concilijs regulariter damnati sunt, contra diuinas leges suscepit) ideò ipse contra se eliciuit sententiam, sępius ecclesiasticos conculcans Canones. Vndè sanctiss. & beatiss. archiepiscopus magnę & senioris Romę Leo, per nos & per pręsentem sanctam synodum, vnà cum ter beatiss. & omni laude digno beato Petro apostolo, qui est petra & crepido catholicæ Ecclesię, & ille, qui est rectę fidei fundamentum, nudauit eum tam episcopatus dignitate, quàm etiam & ab omni sacerdotali aliena-

De periurio notatus Dioscorus.

Dioscorus pro sua intoleranda superbia ausus excommunicare Papã Rom. ob id maxime damnatus est.

Sententia dãnationis in Dioscorũ primi pronunciant legati Leonis.

X uit

uit ministerio. Igitur sancta hæc & magna synodus, quæ placent regulis, super memorato Dioscoro decernat.

Anatolius archiepiscopus regiæ Constantinopolis nouæ Romæ, dixit: Hæc eadẽ Apostolicæ sedis per omnia sapiens, concors sententiæ efficior super damnatione Dioscori quondam Alexandrinæ magnæ ciuitatis episcopi, qui seipsum ab omni sacerdotali ministerio ostendit alienum, eò quòd omnibus sanctorum patrum regulis extitit inobediens, & tertiò canonicè vocatus, noluit obtemperare.

Maximus episcopus magnæ Antiochiæ ciuitatis, dixit: Optabam quidem, nullum ex fratribus & consacerdotibus quondàm meis, talibus peccatis * irruere, vt etiàm regulis subiaceret. Quoniam verò Dioscorus quondàm Alexandrinæ magnæ ciuitatis episcopus, super alia & tertiò ad se facta regulari vocatione, inobediens visus est, non occurrens: ideò eum ecclesiasticæ sententiæ subijcio, sicut & sanctissim. & beatiss. archiepiscopus & pater noster Leo regiæ senioris vrbis Romæ, per vicarios suos sanctissimos episcopos Paschasinum & Lucentium, & religiosissimum presbyterum eiusdem magnæ Romæ Bonifacium, & sanctiss. & beatiss. regiæ nouæ Romæ archiepiscopus Anatolius interlocuti sunt. Et ego his cõcors effectus, alienum eũ iudico ab omni episcopali siue sacerdotali dignitate & ministerio.

* for. irretiri.

Stephanus episcopus Ephesi metropolis, dixit: Et ego his, quæ dicta sunt à religiosiss. & sanctiss. Leone & Anatolio super damnatione Dioscori quondàm Alexandrinę magnæ ciuitatis episcopi, cõcors efficior, & alienum eum ab omni sacerdotali dignitate esse definio. Lucianus episcopus Byzię ciuitatis, agens vices Deo amantissimi episcopi Cyriaci metropolitani Heracleæ, pro ipso dixit: His quæ secundùm Deum, & magno concilio super damnatione Dioscori quondam magnæ Alexandrinæ ciuitatis episcopi benè placuerunt, consentio, alienans eum ab omni sacerdotali ministerio & dignitate.

Diogenes episcopus metropolis Cyzici ciuitatis, dixit: Dioscorus quondàm magnę Alexandrinæ ciuitatis episcopus, aduersùs eum oblatis libellis, tertiò regulariter per religiosissimos episcopos vocatus, & non obediens, semetipsum huiusmodi increpationibus fecit obnoxiũ. Vndè & ego cõsentio his, quæ aduersùs eum sunt definita, alienãs eum ab omni sacerdotali ministerio, consentiens his, quæ statuta sunt à sanctissimo & beatissimo archiepiscopo Romano Leonè, & his quę à sanctissimo & beatissimo regiæ nouæ Romæ Anatolio, & præsente sancto & vniuersali Concilio.

Iulianus episcopus Coensis & legatus Romanæ Ecclesiæ, dixit: Mihi quidem lachrymarum fontes distillant, & tenet linguam ad explanationem communis compassio: sed quoniam præter meum votum Dioscorus magnę Alexandrinæ ciuitatis episcopus, tot seipsum per inobedientiam criminibus mõstrauit obnoxiũ, accusatus à diuersis in multis delictis, & tertiò vocatus, regulariter occurrere minimè voluit, debilitate conscientię tentus, dolens & gemens dico, alienus est ab episcopatûs dignitate, & omni sacerdotali ministerio.

Eunomius episcopus Nicomedię ciuitatis metropolitanus, dixit: His, quæ sub diligentia sancti huius & vniuersalis concilij examinationibus super Dioscoro, qui fuit magnæ Alexandrinę ciuitatis episcopus, cum legitima cautela gesta sunt, & ego cõsequenter decerno, alienum eum iudicans à sede sacerdotali.

Petrus episcopus metropolitanus Corinthi Achaię prouinciæ, dixit: Consentio & ego his interloquutionibus, tam vicariorum sanctissimi & beatissimi archiepiscopi maximæ Romę Leonis, & sanctissimi & Deo amantissimi & * omni laude supergressi Anatolij, super damnatione Dioscori, & alienum eum ab omni sacerdotali ministerio esse decerno.

* omnem laudem.

Eleutherius episcopus Chalcedonensis, dixit: Omnibus iustè definitis à sancta hac & vniuersali synodo aduersùs Dioscorum, quõdàm magnæ Alexandrinę ciuitatis episcopum, concors effectus, alienum eum esse iudico ab omni sacerdotali dignitate & ministerio.

Theodorus episcopus metropolitanus Tarsensis, dixit: Seipsum alienum fecit à sacerdotali dignitate Dioscorus, Eutychen, damnatum à sanctæ memoriæ Flauiano, in communionem suam irregulariter suscipiens, super criminibus verò grauissimis accusatus, & vocatus à sancto & vniuersali Concilio, non obtemperans: vndè & à maximis sedibus tam magnę Romæ, quàm nouę Romę sanctissimarum ecclesiarum archiepiscopis, Leone & Anatolio iustè damnatus est. Quibus & ego concors effectus, intelocutus sum, alienum eum iudicans ab omni pontificali ministerio.

Romanus Episcopus metropolitanus Myrenę ciuitatis, dixit: Dioscorum accusatum per oblationem libellorum à religiosissimo Episcopo Eusebio, insupèr etiàm & à diuersis clericis in sancta & vniuersali synodo, congregata secundùm sanctionem pijssimorum & Christianissimorum nostrorum imperatorũ, in Chalcedonensi ciuitate, tertia ad eum regulariter facta vocatione per reuerend. Episcopos, vt veniret, & de his, quæ ab eis ingerebantur, sibi adesset, & minimè obedientem, consono & ego, sequens sanctissimum & Deo amantissimum Leonem senioris Romę, & sanctiss. & Deo amantissimum archiepiscopum nouę Romę

Con-

Constantinopolitanum Anatolium,& omne sanctum & vniuersale Concilium profiteor prædictum Dioscorum Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopum,contemnentem, & non obedientem,alienum esse tam ab episcopatûs dignitate, quàm ab omni sacerdotali ministerio.

Cyrus episcopus metropolitanus Anazarbenæ ciuitatis, dixit: Lamentatione quidem dignum est, aliquem patrem quondàm nostrorum huiusmodi incidisse delicta, quæ sacerdotali eum alienetent dignitate. Quoniã verò ea,quæ super Dioscoro quondàm episcopo magnæ Alexandrinæ ciuitatis subsecuta sunt,& tres,quæ ad eum factæ sunt vocationes,quibus noluit obedire,compulerunt sanctos & beatissimos nostros patres regulariter , & consequenter eum ab episcopali dignitate & ministerio exterum constituere: hæc & ego,quæ ab eis rectè & iustè iudicata sunt,sequens,eadem decerno,alienum eum iudicãs ab episcopali dignitate & ministerio.

Constantinus episcopus metropolis Melitenæ ciuitatis,dixit:Ploro quidem, & plango per suos actus ruentem de episcopali gradu Dioscorum, quondàm Alexandrinæ magnæ ciuitatis episcopum : Tamen quoniam consequenter & canonicè & istè aduersùs eum à sancto & beatissimo archiepiscopo Leone,& beatissimo Anatolio archiepiscopo nouæ Romæ Constantinopolitano, & sancto & magno & vniuersali Chalcedonensi concilio est prolata sententia , concors efficior his,quæ super prædicto definita sunt alienum eum iudicans ab omni sacerdotali ministerio.

Seleucus Episcopus metropolitanus Sebastiæ Armeniæ primæ ciuitatis,dixit:His,quæ legitimæ & canonicè super prolata sunt ab Apostolica Romana Sede, per sanctissimos episcopos,qui in eius loco aduenerunt, & à sanctissimo & DEO amantissimo archiepiscopo nouæ Romæ Anatolio, & ab omni sancto Concilio super Dioscoro magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopo, & ipse consentio & concordo , & ab omni eum alienum iudico pontificatûs ministerio.

Ioannes episcopus metropolitanus Sebastiæ ciuitatis, dixit:Iusta & regularis prolata sententia est à Deo amantissimo & sanctissimo patre nostro & archiepiscopo Romano Leone,& Deo amantiss. & sanctissimo archiepiscopo Anatolio nouæ Romæ Constantinopolitano, & à sancto hoc & vniuersali Cõcilio super Dioscoro Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopo. Et ego omnibus,quæ super eum sunt placita,consentiens, alienum eum iudico ab omni sacerdotali ministerio.

Constantinus episcopus metropolitanus Bostrenæ ciuitatis, dixit: Consentio & ego his, quæ definita aduersus Dioscorum Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopum à vicarijs sanctissimi Leonis,Deo amantiss. episcopis,& à sancto & beatissimo archiepiscopo regię Constantinopolitanæ ciuitatis nouę Romæ Anatolio, & alienum eum iudico ab omni sacerdotali dignitate & ministerio.

Calogerus episcopus Claudiopolis ciuitatis metropolitanus,dixit:Consentio his, quę regulariter & iustè super Dioscoro Alexandrinę magnæ ciuitatis quondàm episcopo facta sunt,decernens eum alienum esse ab omni sacerdotali dignitate & ministerio.

Patricius episcopus Tyanę ciuitatis metropolitanus,dixit:Ego quidem optabam, non interesse audacię Dioscori , ità contemnentis tam diuinos Canones, quàm etiàm sanctissimos patres & archiepiscopos magnę Romę Leonem,& nouę Romę Anatolium, & omne sanctum & vniuersale Concilium.Quoniam verò,quæ commissa sunt,omnem repulerunt regularem consequentiam, concors sum omnibus his,quę super eo à maximè Deo amabili synodo ordinata sunt, alienum eum iudicans ab omni pontificali ministerio.

Amphilochius episcopus metropolitanus Pamphylię prouincię Sidenæ ciuitatis, dixit: Votum quidem mihi erat, nec qualecunque quidem,maximè autem honoratum Ecclesię membrum,abscindere. Quoniam vero Dioscorus Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopus, super quibus accusatus est à quibusdam , tertiò vocatus à sancto & vniuersali concilio,minimè occurrit, & super seipsum sanctæ synodi attraxit sententiam, sibimet hoc ipsum iustè reputet.

Epiphanius episcopus metropolitanus prouinciæ Pamphyliæ Pergenę ciuitatis , dixit:Optaba quidem ex nulla parte, neque super minores talem proferre sententiam, qualem aduesùs Dioscorum magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondam episcopum. Sed quoniam seipsum obnoxium constituit, nolens tertiò a sancto & vniuersali Concilio vocatus,aduenire, & satisfacere de his , quæ ei ingerebantur,consentio cum omnibus his,quæ super eo iudicata sunt,

Theodorus episcopus metropolitanus Damascenæ ciuitatis,dixit:Rectè & iustè, & secundùm sanctorum Canonum normam, sancta & magna synodus diffiniuit,quatenùs Dioscorus sit alienus a sacerdotali & episcopali dignitate. Propter quod & ego alienum eum ab omni sacerdotali ministerio iudico , concors effectus his , quæ placita sunt (sicut prædixi) sanctæ & magnæ synodo,

Atticus episcopus metropolis veteris Epiri Nicopolitanæ ciuitatis,dixit:Regularem fidem sanctorum patrum decernentium damnationem Dioscori,magnæ Alexandrinæ ciuitatis qnondam episcopi,& ego sequens, cõcors efficior.

Onesiphor⁹ episcopus metropolis Iconij ciuitatis,

ciuitatis,dixit: Oportebat quidem, reuerendissimum Dioscorum, & scientem regulas, & consuetudinem minimè ignorantem, obtemperare his,quæ à sancto & vniuersali Cócilio præcepta fuerant,& tertiò vocatum cũ per Deo amantissimos episcopos, aduenire in sanctum concilium, ad satisfaciendum de his,quæ ei ingerebantur.

Basilius episcopus metropolitanus Traianupolis ciuitatis,dixit: His, quæ placuerunt sancto Concilio super Dioscoro, consentit & mea paruitas.

Florentius episcopus metropolis Sardenæ ciuitatis,dixit: Sequens & ego hęc,quæ decreta sunt à sanctiss.& beatiss. Papa Leone,per eius beatitudinis hic inter gesta vicarios, & per alios sanctos episcopos, Dioscorum magnæ Alexandrinæ ciuitatis episcopum, alienum à sacerdotio & communione Ecclesiastica decerno, propter suprascriptas culpas.

Francion episcopus metropolitanus Philippipolis ciuitatis,dixit: Concors & ego effi cior Apostolicæ sedi,& sanctiss.& Deo amantiss.archiepiscopo Anatolio nouæ Romę Cóstantinopolitanæ ciuitatis,& præsenti sancto & vniuersali concilio,de damnatione Dioscori Alexandrinę magnę ciuitatis quondam episcopi,& iudico alienum eum esse tam à dignitate sacerdotali, quàm etiam communione terribilis mysterij.

Ioannes episcopus metropolitanus* Rhodi insulæ,dixit: Omnibus iustè & regulariter de his, à sancta hac & vniuersali synodo aduersùs Dioscorum,magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopum,concors & ego effectus,alienum eum iudico ab omni sacerdotali, siue etiam episcopali dignitate & ministerio.

Petrus episcopus metropolitanus Gangrenæ ciuitatis,dixit: Quæ placuerunt Apostolicæ sedi,& sanctis patribus super damnatione Dioscori,his & ego consensi.

Photius episcopus metropolitanę ciuitatis Tyri, dixit: Iustæ & regulari sententiæ, quæ facta est in Dioscorum magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopum, à sanctissimo & beatissimo archiepiscopo Leone,& sanctissimo & beatissimo archiepiscopo huius regię vrbis Anatolio,& à sancto & vniuersali Concilio,quod secundùm decretum Dei. & imperialem sanctionem,in Chalcedonensi ciuitate factum est,consentio,& decerno ea, quæ super eo sunt placita, & alienum eum habeo ab omni sacerdotali dignitate.

Nunechius episcop* metropolitanus Laodiceę ciuitatis,dixit: Secundùm ea, quæ definita sunt à Deo amantissimo & sanctissimo patre nostro & archiepiscopo senioris Romę Leone,per directos ab eo Deo amantissimos episcopos,& Deo amantissimum presbyterũ Bonifacium,& à Deo amantissimo & sanctissimo Anatolio archiepiscopo nouæ Romæ Constantinopolitanæ ciuitatis, & omni præsenti Concilio, iudico & ipse Dioscorum Alexandrinę magnæ ciuitatis,quondàm episcopum, alienum esse ab omni sacerdotali ministerio.

Pergamius episcopus metropolitanus Pisidiæ prouinciæ Antiochenę ciuitatis, dixit: Plurimam olim confusionem contra diuinos Canones operantem Dioscorum, magnę Alexandrinę ciuitatis quondàm episcopum, & post multa aduersùs eum à diuersis personis in sancta & magna synodo in scriptis deposita,vocatum eum probabiliter nó semel, neq; secundò,sed tertiò, & aduenire minimè passum,sed aliqua inconsequẽter & indecenter responsa facientem,& propter hoc iustè damnatũ ab vniuersali hoc sancto Concilio, alienum eum esse à sacerdotali ministerio & dignitate,similiter & ego prædictis increpationibus subiacere eum decerno.

Meletius episcopus Larissenæ ciuitatis,faciens verba pro Domno sanctissimo episcopo metropolitano Apameę ciuitatis, dixit: Hæc eadem & ego decerno, concors effectus sanctis patribus aduersùs Dioscorum,magnę Alexandrinę ciuitatis quondàm episcopum, & eum alienum facio ab omni sacerdotali ministerio & dignitate.

Crisonianus episcopus metropolitanus Aphrodisiadę ciuitatis,dixit: Secũdùm prolatam sententiam aduersùs Dioscorum, magnę Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopum, à sanctissimis & Deo amantissimis archiepiscopis & patribus nostris magnarum & regalium vrbium,secundò & tertiò regulariter vocatum, & minimè obedientem, & ego concors effectus eidem sententiæ, alienum eum definio ab omni sacerdotali ordine & ministerio.

Simeon episcopus metropolitanus Amideuę ciuitatis,dixit:Concors & ego sum regulariter gestis super dãnatione Dioscori,quondàm episcopi Alexandrinę magnę ciuitatis, à sanctissimo & Deo amantissimo archiepiscopo nouę Romę Constantinopolitanę ciuitatis Anatolio, & sanctissimis & Deo amantissimis episcopis in sancto hoc Concilio congregatis, alienum iudicans eundem Dioscorum ab omni episcopali dignitate & ministerio.

Theoctistus episcopus metropolitanus Pessinuntenę ciuitatis, dixit: Cõsentio & ego omnibus,quę aduersùs Dioscorum, Alexandrinę magnæ ciuitatis quondàm episcopum, ordinata sunt à sancto & vniuersali Cócilio, per Photinum religiosissimum archidiaconum meum alienans eum ab omni sacerdotali dignitate & ministerio.

*Phontennus Episcopus Sagalassenę ciuitatis, dixit: Concors efficior his, quę statuta sunt à sanctissimis patribus super damnatione Dioscori, magnę Alexandrinę ciuitatis quondàm episcopi, & alienum eum existimo ab omni sacerdotali ecclesiastico ordine.

* Simeon* *Amydeno* * Fonteianus hucusque dixit*.

Neopto-

Neoptolemus episcopus Cornensis, dixit: Necessarium est & nos sequi, quæ regulariter aduersùs Dioscorum sanctis patribus & metropolitanis episcopis sunt placita. Vndè & ipse consentio factæ super eo damnationi.

Acholius episcopus Larandenæ ciuitatis, dixit: Iustè & regulariter iudicatis à sanctis patribus aduersùs Dioscorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopū, cócors & ego effectus sum in eius damnatione.

Iulianus episcopus Hypepæ, dixit: Et ego cōsentio omnibus, quæ interloquuti sunt sanctissimi episcopi Paschasinus & Lucentius, & Bonifacius reuerend. presbyter, vicarij sanctissimi & beatissimi archiepiscopi Romani, & sanctissimus & beatissimus archiepiscopus regiæ Constantinopolitanæ ciuitatis nouæ Romæ Anatolius, & omnibus quæ definiuit sancta & vniuersalis synodus super Dioscoro, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopo, & iudico eum esse alienum ab omni sacerdotali dignitate, & à fruitione sancti & inenarrabilis mysterij Dei nostri.

Leontius episcopus Magnesiæ ciuitatis dixit: Lex est pia, patribus obedire, & eorum sequi iudicia. Hanc legem & in præsenti custodiens, eis quæ ordinata sunt super Dioscoro, concors & ego efficior, alienans eum ab omni sacerdotali dignitate.

Eudoxius episcopus * Chomatenæ ciuitatis, dixit: Secundùm ea, quę à sanctis patribus approbata sunt super damnatione Dioscori, quondàm Alexandrinæ magnæ ciuitatis episcopi, & ego consentio, & alienum eum ab omni sacerdotio indico.

Stephanus episcopus Lymiræ ciuitatis, dixit: Consentio regulariter factę Dioscori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopi, dānationi. Propter quod & ego minimus definio, eum esse ab omni sacerdotio alienū.

Fronto episcopus Phaselidenæ ciuitatis, dixit: Concors sum & ipse damnationi factæ super Dioscoro magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopo, & alienum eum ab omni episcopali & sacerdotali ministerio esse approbaui, sicut & sancti patres, & sanctum decreuit Concilium.

Theodorus episcopus Antiophellenæ ciuitatis, dixit: Consentio damnationi Dioscori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondam episcopi, sicut sanctis regulis placuit, alienum eum existimans ab omni sacerdotali dignitate.

Leontius episcopus Zarenæ ciuitatis, dixit: Secundùm prolatam sententiam à sanctis per omnia patribus aduersùs Dioscorū, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopum, concors efficior in eius damnatione, ab omni sacerdotali dignitate, alienum eum existimans.

Antipater episcopus Cauuinæ ciuitatis, dixit: Consentio in Dioscori Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopi, damnatione, & ab omni sacerdotali ministerio alienum eum indico.

Philippus episcopus * Liburnę ciuitatis, dixit: Concors efficior confessionibus sanctorum patrum, factis super damnatione Dioscori, Alexandrinę magnę ciuitatis quondàm episcopi, & approbo & ego. alienum enim esse ab episcopatùs dignitate & omni sacerdotali ministerio.

*Lymensis

Cratianus episcopus Panormensis, dixit: Concors & ego efficior in damnatione Dioscori, magnę Alexandrinę ciuitatis quondàm episcopi, facta à sanctis patribus, & alienum eum existimo ab omni sacerdotali dignitate.

Andreas episcopus * Coensis, dixit: His, quę definita sunt à præcedentibus sanctis patribus de damnatione Dioscori Alexandrinæ magnę ciuitatis quondàm episcopi, in omnibus concors efficior, & ab omni eum honore sacerdotali alienum iudico.

* Coensis

Nicolaus episcopus Acrassenus, dixit: Cōsentio damnationi Dioscori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopi, factæ à sanctis patribus & à sancta synodo alienum eum iudicans ab omni sacerdotali dignitate.

Romanus episcopus Bubonēsis, dixit: Hęc eadem & ego profiteor, quæ & ante me sanctiss. patres, & concors ego sum in damnatione Dioscori, Alexandrinę ciuitatis quondàm episcopi, ab omni sacerdotali honore alienū eum iudicans.

Atticus episcopus Zelensis, dixit: Lachrymor equidem de his, quę cōtigerunt ob ea, quę frater noster aliquandò & consacerdos, in talibus fuerit delictis. Quoniā verò consequēs est & iustum, regulariter memorata eadē aduersùs eum definire, huius rei gratia consentaneus & ego super damnatione Dioscori, Alexandrinę magnę ciuitatis quondàm episcopi, sanctis patribus efficior, & alienum eū iudico ab omni sacerdotali dignitate.

Paulus episcopus Philomeliensis, dixit: Cōcors & ego efficior tam sanctissimo archiepiscopo Leoni, quàm regulari & iustę sententię, factę super damnatione Dioscori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopi, & alienum eum indico ab omni sacerdotali ministerio.

Florentius episcopus Adrianopolitanus, dixit: Alexādrinę magnę ciuitatis quondàm episcopus Dioscorus, super* quibus gessit inique, luit supplicium. Igitur & ego his, quæ à sanctis patribus & archiepiscopis, & omni sancto Concilio super eum definita sunt, consentio, ab omni ecclesiastico ministerio cessare eum decernens.

fort. *ijs quę

Messalinus Laodicensis episcopus, dixit: Ostendit diuinitas, quia non protractione téporum solent magnitudines delictorum obliuionem suscipere: sed diuinorum ac sanctorum patrum regulæ appræhendentur iniqua gerentem, & per nos iudicant, Dioscorum magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm

Episcopum, foris abijci ab ecclesiastico ordine, & diuina sacerdotali operatione.

Helpidius Episcopus mansionis Thermensis, dixit: Concors efficior prolatæ sententiæ a sanctis Patribus contra Dioscorum, Alexandrinæ magnę ciuitatis quondam Episcopum, & ab omni sacerdotali ministerio alienum eum esse iudico.

Longinus Episcopus Orchistensis ciuitatis, dixit: Concors efficior sanctis Patribus in damnatione Dioscori, quondàm Alexandrinę magnę ciuitatis Episcopi, & ab omni sacerdotali ministerio alienum eum esse iudico.

Mysterius Episcopus Amorij ciuitatis, dixit: Prolatę a sanctissimis & DEO amantissimis Patribus & Episcopis nostris aduersùs Dioscorum, quondam magnę ciuitatis Alexādriæ Episcopum, sententię & ego minimus consensuo, alienum eum ab omni sacerdotali ministerio esse existimans.

Petrus Episcopus Dardani ciuitatis, dixit: Definitionibus sanctorum Patrum aduersùs Dioscorum promulgatis, & ego concors efficior, alienans eum ab omni sacerdotali ministerio.

Iouious Episcopus Debeltensis, dixit Dioscorum magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm Episcopum, in multis & diuersis accusatum criminibus, insuper & perfidiam Eutychis secutum, & iuste a sancta & magna Synodo damnatum, concors & ego effectus, ab omni eum episcopali ministerio existimo alienum.

*Heraeupolitanus. Indimus * Herinupolitanus secundę Ciliciæ, dixit: Coosentio prolatę sententię aduersùs Dioscorum, magnę Alexandrinę ciuitatis quondàm Episcopum, a sanctissimo & beatissimo Archiepiscopo Romano Leone, per eos, qui ab ipso directi sunt, sanctissimos & beatissimos Episcopos, necnon etiàm & a sanctissimo & beatissimo Archiepiscopo regię Constantinopolitanę vrbis nouę Romæ Anatolio, & a cęteris sanctissimis Patribus, & alienum eum existimo ab omni Episcopali dignitate & ministerio.

Aquilas Episcopus Eudoxiadæ ciuitatis, dixit: Agnosco iustè damnatum Dioscorum in hac sancta Synodo a sanctis Patribus,* qui præter regulas, beatæ memoriæ Episcopum Flauianum damnauit, hunc & cum omni Synodo damnatum habeo. *for. & qui

Eutropius Episcopus Adadeñ, dixit: Factæ damnationi Dioscori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm Episcopi, a sanctissimis & beatissimis archiepiscopis Leone & Anatolio antiquæ Romæ & nouæ, & a sancto & vniuersali hoc Concilio consentio & concors sum, ab omni eum Ecclesiastico ministerio alienum iudicans.

Marcus Epus * Arethusinæ ciuitatis, dixit: Ad hæc eadē & ego cōsentio sanctis Patribus aduersùs Dioscorum, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopum, & alieno eum ab omni sacerdotali ministerio.

Proterius episcopus * Myrrbinę ciuitatis, dixit: Cum omoibus sanctis patribus & ego concors efficior in damnatione Dioscori, magnę Alexandrinę ciuitatis quondàm episcopi.

Olympius episcopus Theodosiupolitanus, dixit: Consentio & ego sanctissimis & Deo amantiss. patribus, in damnatione Dioscori, Alexandrinorum quondàm episcopi.

Marcellinus episcopus Metropolitanns ciuitatis,* dixit: Consentio & ego sanctis patribus vniuersalis & sancti Concilij in damnatione Dioscori, iustè suscipientis damnationem:

Eusebius episcopus Clazomenę ciuitatis, dixit: Et ego concors efficior sanctiss. & Deo amantissimis patribus, in damnatione Dioscori magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopi.

Mainas episcopus * Aninitenæ ciuitatis, dixit: Prolato termino à sanctis patribus super damnatione Dioscori, Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopi, & ego consentio. *Aminitenę

Gerontius episcopus Seleuciæ ciuitatis dixit: Et ego consentio factæ damnationi à sanctis patribus super Dioscoro, Alexandrinæ magnę ciuitatis quondàm episcopo.

Iulianus episcopus Rhosi ciuitatis, dixit: Consentio damnationi factæ à sanctis patribus super Dioscoro, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopo, & alienum eum iudico ab omni sacerdotali ministerio.

Hypatius episcopus Zephyrij, & Alexander episcopus Sebastæ secundæ Ciliciæ, & Theodorus episcopus Augustæ, & Chrysippus episcopus Malli, dixerunt: Consentimus omnibus regulariter & iustè iudicatis, super damnatione Dioscori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quōdàm episcopi, à sancta & vniuersali synodo, & alienum eum habemus ab omni sacerdotali ministerio.

Chrysippus presbyter, verba faciens pro Deo amantissimo & sanctissimo Cyriaco Episcopo Trogmadenæ sanctæ Dei ecclesiæ, dixit: Concors & ego efficior his, quæ determinata sunt à sanctis patribus super damnatione Dioscori, magnę Alexandrinę ciuitatis quondàm episcopi, quatenùs alienus sit à sacerdotali ministerio & episcopali dignitate.

Daniel minimus episcopus Cadenæ ciuitatis, dixit: Secundùm ea, quæ ordinata sunt ab Apostolica sede senioris & regiæ Romæ, & ab omni præsente sancto Concilio, & ipse iudico alienum esse Dioscorum, Alexandrinę magnæ ciuitatis quondàm episcopum, ab omni ecclesiastico ministerio & sancta communione.

Thomas episcopus Theodosiunopolitanę ciuitatis, dixit: Et ipse concors efficior tam Apostolicæ sedi, quàm vniuersæ sanctæ synodo, aduersùs Dioscorum, Alexandrinæ ciuitatis

uitatis quondàm episcopum, quatenùs alienus sit ab ecclesiastico ministerio & sancta communione.

Ioannes episcopus Trapezuntis, dixit: Cócor efficior & ego omnibus præcedentibus sanctis patribus aduersùs Dioscorum, & alienum iudico eum ab omni sacerdotali ministerio & dignitate.

* Mossynõ Athanasius episcopus * Mossynorum, dixit: Et ego concors efficior omni sancto Concilio, & alienum iudico Dioscorum ab omni sacerdotali dignitate & sancta cómunione.

Patricius episcopus Neocæsareę Augustæ prouinciæ Euphratesiæ, dixit. Consentio sancto & vniuersali Concilio, & iudico Dioscorum ab omni sacerdotali dignitate & ministerio alienum.

Epictetus episcopus Diocletianopolis, dixit: Vestigia sequens & ego sanctorum patrum, cum sanctis viris alienum iudico Dioscorum ab episcopali honore & dignitate.

Alexáder episcopus Seleuciæ Pisidiæ prouinciæ, dixit: Concors & ego in omnibus efficior his, quę iudicata sunt ab angelico vestro consessu aduersùs Dioscorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopum.

* Natyras episcopus Gazæ, dixit: Cósentio beatissimis & sanctiss. patribus nostris aduersùs Dioscorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopum, & iudico eum alienum esse ab omni episcopali dignitate & ministerio, contemnentem vocationes sanctorum patrum.

*Phœnicis * Fhęnices Valerius episcopus Laodiceæ * Phœnicis, dixit: Consona & ipse sancto Concilio aduersùs Dioscorum quondàm episcopum, decerno, iudicans eum ab omni ecclesiastico ministerio & episcopali dignitate alienum.

Cyrinus episcopus ciuitatis Pataræ, dixit: His, quæ iudicata sunt à sanctissimis patribus & archiepiscopis, concors & ego efficior, & cósentio aduersùs Dioscorum quondàm episcopum, & alienum eum existimo à sacerdotali dignitate & ministerio.

Theophilus episcop⁹ ciuitatis Orei, dixit: In omnibus, quę ordinata sunt à sancta & vniuersali synodo aduersùs Dioscorum, quondàm episcopum, consentio & concordo his, quæ super eo gesta sunt.

Neon episcopus ciuitatis Sylbij, dixit: Omnibus, quæ prolata sunt vel decreta à sancta & vniuersali synodo aduersùs Dioscorum quondàm episcopum, consentio, & concordo omnibus, quæ aduersùs eum facta sunt.

Eudoxius episcopus ciuitatis Etennorum, dixit: Sicut præcedentes sancti patres, & ego concors efficior ad damnationem Dioscori quondàm episcopi.

Martianus episcopus Stephanorũ, dixit: Sicut præcedentes sancti patres, & ego concors efficior ad damnationem Dioscori quódàm episcopi. Diodotus episcopus ciuitatis Lysimachiorum, dixit: Et ego consentio omnibus decretis super damnatione Dioscori, qui fuit episcopus.

Ioannes episcopus Flauiadis prouincię Ciliciæ, dixit: Consentio prolatæ à sanctis patribus sententiæ aduersùs Dioscorum quondàm episcopum, & alieno eum ab omni sacerdotali ministerio.

Tryphon episcopus insulæ Chij, dixit: Concors efficior sanctis patribus aduersùs Dioscorum quondàm episcopũ, & alienum eum iudico ab omni sacerdotali dignitate & ministerio.

Paulus episcopus Ptolemiadis ciuitatis, dixit: In omnibus, quę ordinata sunt à sancto & vniuersali Concilio super Dioscoro quondã episcopo, & ego consentio, & alienum eum adiudico ab omni episcopali dignitate & ministerio.

Dionysius episcopus Heracleotanæ ciuitatis, dixit: Prolatę sententię à sanctissimis & beatissimis archiepiscopis & patribus magnarum & regalium vrbium, super Dioscoro quondàm episcopo, vocato secundò & tertiò, & non obediente, & ego concors efficior, alienum eum existimans ab omni sacerdotali dignitate & ministerio.

Ioannes episcopus ciuitatis Alyndæ, dixit: Concors & ego efficior sanctis patribus senioris & nouæ Romæ, & cęteris sanctis patribus aduersùs Dioscorum quondàm episcopum, alienum eum existimo ab omni sacerdotali dignitate & ministerio.

Eustathius episcopus Stratonicæ ciuitatis, dixit: Secundùm prolatam sententiam à sanctis archiepiscopis & patribus aduersùs Dioscorum quondàm episcopum, vocatum secũdò & tertiò, & ego concors eis efficior, & alienum eum existimo ab omni sacerdotali dignitate & ministerio.

Ioannes episcopus ciuitatis * Amyzonum, dixit: Et ego in omnibus concors efficior his, quę super Dioscoro, quondàm episcopo, acta sunt, alienum eum iudicans ab omni episcopali dignitate & ministerio.

Papias episcopus ciuitatis Eressorum, dixit: Secundùm prolatam sententiam à sanctis patribus aduersùs Dioscorum quondàm episcopum, concors & ipse efficior eis, & alienum eum iudico ab omni episcopali ministerio.

Dionysius episcopus Antiochiæ ciuitatis prouinciæ Cariæ, dixit: Et ipse concors efficior omnibus sanctis patribus, & alienum iudico Dioscorum quondàm episcopũ, ab omni sacerdotali dignitate & operatione.

Tynchanius episcopus Apolloniadę ciuitatis, dixit: Et ego similia sanctiss. & Deo amátiss. archiepiscopis & patribus nostris decerno super damnatione Dioscori episcopi.

Theodoretus episcopus ciuitatis Alabandenæ, dixit: Et ego similia decerno Deo amátiss. & sanctiss. archiepiscopis & patribus nostris super damnatione Dioscori quondàm episco-

episcopi,alienum eum iudicans ab omni sacerdotali dignitate & operatione.

Menander episcopus Heracleæ ciuitatis,dixit:Similia & ego decerno ijs, quæ sancti archiepiscopi & patres nostri super Dioscoro quondàm episcopo,alienās eum ab omni sacerdotali dignitate & operatione.

Flacillus episcopus ciuitatis Affi, dixit: Secundùm prolatum decretum à sanctiss.archiepiscopis & patribus super Dioscoro quondàm episcopo,vocato secundò & tertio & minimè obediente, & ego alienum eum existimo ab omni sacerdotali dignitate & operatione.

* Gnidi Ioannes episcopus ciuitatis * Gnidi,dixit: Concors & ego efficior sanctis patribus, & alienum iudico Dioscorum quondàm episcopum,ab omni sacerdotali dignitate & ministerio.

Iulianus presbyter,& agens vices Calandionis episcopi * Alycarnassenæ ciuitatis,dixit: Secundùm prolatam iustam sententiam à sanctis archiepiscopis & patribus aduersùs Dioscorum quondàm episcopum, vocatum & secundò & tetiò,& minimè obedientem,& ego eum alienum existimo ab omni sacerdotali dignitate & ministerio. * Halycarnassenæ

Theotecnus episcopus Therę, dixit: Omnibus,quæ à sanctis patribus secundùm Dei timorem,& secundùm diligentiam sanctorū canonum ordinata sunt super Dioscoro quōdam episcopo , & ego consentio, alienans eū ab omni episcopali ministerio.

Eorticius episcopus Nicopolitanę ciuitatis prouincię Pisidię,dixit:Concors & ego efficior sanctis patribus senioris & nouę Romę, & cęteris omnibus sanctis patribus aduersùs Dioscorum quondàm episcopum, & alienum eum existimo ab omni sacerdotali dignitate & ministerio.

Aethericus episcopus Smyrnę ciuitatis,dixit: Decreto sanctorum patrum, super damnatione Dioscori quondàm episcopi facto, & ego consentio,alienum eum existimans ab episcopali dignitate & sanctorum communione, secundùm quod placuit sanctiss.archiepiscopo Leoni & sanctiss.archiepiscopo Anatolio,& sancto concilio.

Florentius episcopus Tenedi insulæ,dixit: Seipsum nudans pontificatus dignitate Dioscorus quondàm episcopus,pro eo q vocatus secundùm ecclesiasticas regulas tertio per diuersos sanctiss.episcopos,obaudire, minimè passus est,inordinatis vsus occasionibus, dignus est alienus esse à sacerdotali ordine & omni ministerio & communione, secundùm quod placuit pręcedētibus sanctiss.patribus & episcopis.

Zenodotus episcopus ciuitatis Telmessi, dixit: Non debet indignari Dioscorus, iusto succumbens iudicio , qui sanctę memorię quondam episcopum Flauianum, nullo modo damnatione ostensum dignum,iniquè damnauit,sicut lecta monimenta ante hæc in hoc sancto concilio ostenderunt,& in presenti vocatus à sancta synodo per sanctiss.patres semel & secundò & tertio, secundùm diuinorū Canonum ordinem occurrere, & accusatoribus respōdere minimè passus est.Iustè igitur auferatur ab episcopali sede & omni ecclesiastico statu.

Sabas episcopus ciuit.Palti, dixit: Iustè & sanctè sancti patres damnauerunt nouum Cain Dioscorum, Alexandrinę magnę ciuitatis quondam episcopum. Hunc & ego damno,& alienum ab omni ecclesiastico ministerio esse decerno. quòd sicut Abelē ille, sic Flauianū iste occidit.

Theoctistus episcopus ciuitatis* Beroę,dixit:Cōsentio omnibus,quę decreta sunt à sanctis patribus super damnatione Dioscori, & alienum eum duco ab omni sacerdotali ministerio & communione.

Macarius episcopus Enos ciuitatis, dixit: Consentio omnibus decretis pręcedentium sanctorum patrum super dānatione Diosc.

Cyriacus episcopus ciuitatis Aegeæ,dixit: Consentio omnibus,quę regulariter & legitimè à sanctis patribus super Dioscoro Alexandrinæ magnę ciui.quondàm episcopo terminata sunt , alienum eum faciens ab omni sacerdotali honore & episcopali dignitate.

Eulogius presbyter agēs vices reuer.episcopi Genethlij Cratię ciui. dixit: Consentiens subscrip. his,q̄ definita sunt à sancta synodo.

Philippus episcopus ciuit.Theodosiupolis siue Nouę aulæ,dixit:Et ego concors efficior sanctis patribus aduersùs Dioscorum,quondam episcopum Alexandrinorum, alienum eum faciens ab episcopali dignitate & omni sacerdotali ministerio.

* Basilius episcopus ciuita. Palæaspoleos, dixit: Secundùm terminum sanctorum patrum, quem sanxerunt aduersùs Dioscorum quondàm episcopum Alexandrinorum, regulariter super eo proferentes sententiam,& ego concors eis efficior,vt sit extraneus tam à sacerdotali dignitate, quàm à cōmunione. * Basilius

Paulinus episcopus ciuitatis Apameæ Pisidię, dixit: Consona & ego profitens patribus veteris & nouæ Romę in ijs, quibus Dioscorus(qui intolerabiliter in diuinitate deliquit) mala operatus est,super eius dignè facta damnatione concos efficior.

Basilius episcopus ciuitatis Nacolię, dixit: Et ego similia decerno , sicut & sancta patrū synodus aduersùs Dioscorum Alexādrię quōdàm episcopum,& extraneum eum existimo ab omni sacerdotali ministerio, regulis minimè obtemperantem.

Ioannes episcopus Germaniciæ ciuitatis, dixit: Manifestus est Dioscorus Alexandrinæ ciuitatis,quōdā episcopus,quia mala vsus cōsciētia,pro his,quæ ei crimina ingerebantur, occurrere ad hoc sanctū & vniuersale Concilium minimè voluit.Vndè regulariter aduersùs eum prolatæ sententię & ego consentio.

Cecropius

Cecropius episcopus Sebastopolitanæ ciuitatis, dixit: Concors sum ego Apostolicæ sedi & magnæ huic synodo, in his quæ regulariter ordinata sunt aduersùs Dioscorum, & consentio alienum eum esse à sacerdotali ministerio.

Acacius episcopus Ariarathirenę ciuitatis, dixit: Iusto & recto iudicio tam Apostolicæ sedis, quàm sanctæ & vniuersalis synodi, & ego consentio super Dioscoro inobediente regulis & alienum esse profiteor ab omni sacerdotali ministerio.

Ioannes episcopus Nicopolitanus, dixit: Boni consilij bonus est finis. Sed quoniam nō rectè cogitans Dioscorus, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopus, & secundùm regulas tertiò vocatus, minimè obediēs, vltimam super se traxit sententiam: indè & ego concors sum omnibus, & alienum eum ab omni sacerdotali ministerio esse iudico.

Rufinus episcopus Samosatenæ ciuitatis, dixit: Sequens sanctos archiepiscopos & patres, concors & ego efficior his, quæ iustè secundùm regulas ordinata sunt, & super damnatione Dioscori, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopi, & alienum eum ab omni ministerio sacerdotali esse existimo.

Lucianus episcopus Byzień. dixit: Sequens & ego sanctos patres, cōcors efficior iustæ secundùm regulas prolatæ sententiæ aduersùs Dioscorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quōdàm episcopum, & alienum eum ab omni dignitate & sacerdotali ministerio esse existimo.

Beroeń. Sebastianus episcopus Beroeń. Macedoniæ, dixit: Dioscorus regularibus laqueis cōpeditus, alienus sit ab episcopali sede. Vndè omnibus sanctis patribus concors aduersùs eum efficior, secundùm apostolicæ scripturæ eloquium, dicentis: Tollite malum, ex vobisipsis.

1. Cor. 5. *Nacrasę Menecrates episcopus* Cyrassorum ciuitatis, dixit: Hæc eadem & ego profiteor, quæ & metropolita meus & sancta synodus, concors effectus in damnatione Dioscori, Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopi, alienans eum ab omni sacerdotali dignitate.

*Hieracęsarez Cossinius episcopus ciuitatis *Hierocęsareę Lydiæ prouinciæ, dixit: Concors & ego efficior huic sancto & magno Concilio super factam damnationem Dioscori, & alienum eum decreui ab omni sacerdotali ordine & ministerio.

Patricios episcopus Acamasenæ ciuitatis, dixit: Consentio in facta damnatione ab omni sancto Concilio aduersùs Dioscorum, Alexandrinum quondam episcopum, alienum eum iudicans ab omni sacerdotali ministerio.

Domninus episcopus Plateę, dixit: Consentio iustæ & regulariter factæ damnationi super Dioscorum Alexandrinorum quondàm episcopum, à sancto & vniuersali concilio, & alienum eum existimo ab omni sacerdotali ministerio.

Dionysius episcopus Attaliæ Lydiorum ciuitatis, dixit: Consentio iustæ & regulari damnationi, quæ facta est in Dioscorum, qui fuit episcopus Alexandriæ, à sancta & vniuersali synodo, & alienum eum existimo ab omni ecclesiastico ministerio.

Paulus episcopus Tripolitanus dixit: Consentio & ego iustæ & regulariter à sancta hac & vniuersali synodo aduersùs Dioscorum Alexandrinorum quondàm episcopum factæ damnationi, & alieno eum ab omni sacerdotali ministerio.

Gemellus episcopus Stratonicæ ciuitatis, dixit: Consentio in damnatione Dioscori, Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopi, ab hac sancta & magna synodo facta, & extraneum eum esse iudico ab omni episcopali sede.

* Meonius episcopus Nysæ ciuitatis prouincię Asiæ, dixit: Non parua, neque leuia aduersùs diuinos Canones deliquit Dioscorus, Alexandrinorum quondàm episcopus, sicut pridèm ante excellētissimos iudices & sacratissimum senatum ostensum est, sicut diuersę accusationes, à diuersis hodiè factæ, ostendūt. Vndè & ego sequens sanctos patres, decerno, nudum eū esse ab omni sacerdotali dignitate. *Musonius *Maonius

Esaias episcopus* Eleitanę ciuitatis, dixit: Iusta prolata forma à sanctis patribus, contra se Dioscorus Alexandrinæ ciuitatis quondā episcopus, super his, q̄ ab eo perpetrata sunt in sanctę memoriæ episcopo Flauiano, audiat Domini per meam paruitatem vocē: In quo iudicio iudicaueritis, iudicabimini. Proiectus est igitur à sancto & vniuersali hoc concilio, cui & ego concors efficior. *Elaitanæ Matth. 7. a

Hesperus episcopus Pitanensis, dixit: Iustè sanctis patribus iudicantibus secundùm sanctas regulas, super damnatione Dioscori, Alexandrinę vrbis quondàm episcopi, alieno eū & ego cum omnibus ab omni ecclesiastico ministerio.

Quintus episcopus Phocęę ciuitatis, dixit: Iustè & sanctè à sanctis patribus determinatis super damnatione Dioscori quondàm episcopi consentio.

Eustochius episcopus Docimeorum, dixit, Dioscorum quondàm Alexandrinorum episcopum; damnatum regulariter à sanctis & beatissimis patribus, alienum esse & ipse existimo ab omni sacerdotali consequentia.

Musonius episcopus Nyssenus Lycię, dixit: Eiusdem sum & ego sententię, quæ à sanctis patribus promulgata est super damnatione Dioscori Alexandrinorum quondàm episcopi, & alieno eum ab omni sacerdotali dignitate.

Zenus episcopus Iunopolitanus, dixit: His, quę Apostolica sedes & sanctum concilium in Chalcedona congregatum, terminauit aduersùs Dioscorum, Alexādrinorum quondàm

quondàm episcopum, & ego consentio.

Paulus episcopus * Mariamniæ ciuitatis, dixit: Omnibus sanctis patribus consentio, & condemno Dioscorum quondàm episcopum,& alieno eum ab omni sacerdotali ministerio.

Eusthathius episcopus gentis Saracenorum, dixit: Omnibus,quę placita sunt sanctis regulis,& sanctis patribus,consentio.

Thalassius episcopus Parij ciuitatis, dixit: Quæ à sancta synodo iustè definita sunt aduersùs Dioscorum, Alexandrinorum quondàm episcopum, & ego decerno, & alienum eum iudico ab omni episcopali dignitate.

Athanasius episcopus Pariensis,dixit: Cōsentio omnibus, quæ sancto placuerunt Concilio super damnatione Dioscori, Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopi, & alienum eum iudico ab omni episcopali dignitate.

Sub isto Vranio & ab ipsius monachis fertur caput S. Ioannis inuentum, & loco, vbi oportuit collocatum.

Vranius episcopus Emisenus, dixit: Eadem & ego, quæ sancti patres, decerno de Dioscoro, Alexandrinorum quondàm episcopo; & volo eum esse alienum ab omni episcopali ministerio.

Damianus episcopus ciuitatis Sidoniorū, dixit: Hæc eadem & ego, quæ & sancta synodus, decerno, & iudico Dioscorum Alexādrinorum quondàm episcopum, alienum esse ab omni sacerdotali ministerio.

* Cephaleniæ insulę.

Noe episcopus * Cephacastelli, dixit: Et ego concors sum in omnibus, quæ placita sunt sancto Concilio super damnatione Dioscori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopi.

Paulus presbyter, agens vices Deo amantissimi Vranij episcopi Himerorum ciuitatis, dixit: Dioscorus aliquandò Alexandrinæ magnę ciuitatis Episcopus, ipsum concilium condemnans, alienauit se à sacerdotali dignitate. Vndè & ego talia accipiens à Deo amantissimo Vranio episcopo mandata, cōcors efficior sanctissimis & Deo amantissimis episcopis, qui iustam super eo protulerunt sententiam.

Polychronius episcopus Epiphanię ciuitatis, dixit: Consentio sanctis patribus super facta damnatione iusta & regulari aduersùs Dioscorum, magnę Alexandrinę ciuitatis quondàm episcopum constitutum, iudicans eum alienum esse ab omni sacerdotali dignitate.

Theodorus episcop* Tripolitanę ciuitatis prouincię primæ Phœniciæ, dixit: Miratus sum huius sancti & magni Concilij sapientiā & compassionē atq; magnanimitatem circa Dioscorum, magnę Alexandrinæ ciuitatis quondàm episcopum, huius verò memorati viri duritiam cordis. Nanq; tertiò euocatus à sancta hac & magna synodo, vt in Deo amātissimam congregationem veniret, atque accusationibus criminalibus satisfaceret, non acquieuit, mala conscientia vulneratus. Vndè & ipse ijs, quæ rectè & regulariter a sancta hac & beata Synodo aduersùs eum decreta sunt, & consentio & concordo, alienans eum ab omni sacerdotali ministerio.

Lucianus Episcopus* Ipsensis ciuitatis, dixit: Audiens hæc, quæ gesta sunt & decreta a sanctis Patribus, & omni sancto Concilio de Dioscoro quondàm Alexandrię Episcopo, vt minimè obtemperante sanctis Canonibus, & ego alienum eum iudico ab omni sacerdotali dignitate & ministerio.

Cyrus Episcopus ciuitatis Syniandi, dixit: Dioscorum aduersùs sanctos Canones agentem, & super sceleratis & nefandis actibus accusatum, & tertia *clamatione vocatum, & minimè obedientem, secundùm præcedentes sanctos patres, & ego alienum eū iudico a Pontificatus collegio, & ab omni sacerdotali dignitate. * euocatione

Proclus Episcopus ciuitatis Adranorum, dixit: Hæc eadem & ego, quæ placuerūt Deo amantissimis & sanctissimis Archiepiscopis & sanctæ Synodo, decerno, alienum esse iudicans Dioscorum ab omni episcopali & sacerdotali dignitate.

Amachius Episcopus Septenæ ciuitatis prouinciæ Lydiæ, dixit: Et ego hæc eadem decerno, quæ regulariter a sancto & vniuersali Concilio ordinata sunt super damnatione Dioscori, magnæ Alexandrinæ ciuitatis quondàm Episcopi, ab omni eum alienans sacerdotali dignitate.

Alchimedes Episcopus Silandi ciuitatis prouinciæ Lydię, dixit: His, quæ consequenter & secundùm diligentiam meā memini a sancto hoc & vniuersali Concilio super damnatione Dioscori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm Episcopi ordinata, consentio, alienum eum esse indicans ab omni sacerdotali ministerio.

Polycarpus Episcopus Gabalenæ ciuitatis prouinciæ Lydiæ, dixit: Et hęc eadem decerno, quæ & sancta & vniuersalis Synodus secundùm prolatam sententiam super damnatione Dioscori Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm Episcopi, alienans eum ab omni sacerdotali dignitate & ab Ecclesiastico ministerio.

Eleusinius Episcopus ciuitatis Phani Apollinis prouinciæ Lydiæ, dixit: Eadem & ego profiteor, quæcunque & sancta Synodus super damnatione Dioscori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm Episcopi, & alieno eum ab omni sacerdotali ministerio & Episcopatus dignitate.

Patricius Episcopus Ecclesiæ Adramyteorum prouinciæ Hellesponti, dixit: Concors & ego efficior huic sanctæ & beatissimę Synodo, & Dioscorum Alexandrinę ciuitatis quōdàm Episcopum, in plurimis & in magnis delictis accusatum, & damnatum a sanctis Archiepiscopis, damno, & ab omni eum ecclesiastica communione alienum decernens.

Helias

Helias episcopus Blcandrenæ ciuitatis, dixit: Cōsentio & ego, quæ à synodo super Dioscori damnatione ordinata sunt, & alienum eum iudico ab omni sacerdotali ministerio.

Eusebius episcopus* Seleucobeli ciuitatis, dixit: Rectum & iustum & regulare iudiciū sanctæ huius & magnæ & vniuersalis synodi sequens, & his, quæ ab ea aduersùs Dioscorū, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondam episcopum, definita sunt, concors effectus, alienum eum definio ab omni sacerdotali dignitate & ministerio.

* Seleucobelis

Theodosius episcopus Conathæ, dixit: Concors efficior sanctæ & vniuersali huic synodo aduersùs Dioscorum, quondàm Alexandrinę ciuitatis episcopum, & alieno eum ab omni episcopali dignitate & omni ministerio.

Hermias episcopus Abydi sanctæ ecclesiæ, dixit: Concors efficior sanctis patribus super damnatione Dioscori Alexandrinæ quondàm episcopi, & alienum eum esse iudico ab omni ecclesiastico ministerio.

Gennadius episcopus ciuitatis Acmoniorum Phrygiæ Pacatianæ, dixit: Concors efficior sanctis patribus, ac his quæ placent sancto magnoque Concilio super damnatione Dioscori, Alexandrinæ magnæ ciuitatis episcopi, & alienum eum esse & ego iudico ab omni ecclesiastico ministerio.

Eulalius episcopus Pionitanorum ciuitatis prouinciæ Hellesponti, dixit: Secundùm, quæ determinata sunt à sanctis patribus, cōsentio, & alienum dico ab omni sacerdotali ministerio Dioscorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopum.

Theosebius episcopus Ilij Hellesponti, dixit: His, quæ determinata sunt aduersùs Dioscorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopum, à sancto & vniuersali Concilio, concors efficior, & alienum eū esse iudico ab omni sacerdotali ministerio.

Pionius episcopus ciuitatis Troadæ, dixit: Omnibus quæ definita sunt à sanctis patribus aduersùs Dioscorum, Alexandrinę magnę ciuitatis episcopum, consentio, alienum eum esse existimans ab episcopali honore, & omni sacerdotali ministerio.

Stephanus episcopus ciuitatis Iamnæorū, dixit: His, quæ determinata sunt à sanctissimis patribus super Dioscoro Alexandrinorū quondàm episcopo, consentio, & alienum eū iudico ab omni sacerdotali ministerio.

Callinicus episcopus Apameę, dixit: Tribus vocationibus à sancto & vniuersali Concilio regulariter factis, inobediēs Dioscorus, seipsum alienum à sacerdotali dignitate ostēdit, regulis contraria perpetrās. Igitur & ego ipse sequens sententiam tam Romani sanctissimi archiepiscopi Leonis, quam aduersùs eum protulit per eos, qui ab eo directi sunt, quàm etiàm magnæ Constantinopolitanæ ciuitatis sanctissimi archiepiscopi Anatolij, & Antiochiæ, hæc eadem & ego de eo decerno.

Romanus episcopus Eudoxiupolis Thraciæ, prouinciæ dixit: Sequens fidem & decretum sanctorum patrum, Dioscorum alienum iudicaui ab omni ministerio sacerdotali & ecclesiastica dignitate.

Andreas episcopus ciuitatis Sectoriensis prouinciæ Lydiæ, dixit: Hæc eadem ego profiteor, & consentio factæ damnationi super Dioscorum à sanctissimo & vniuersali Concilio, & alienum eum facio ab omni sacerdotali ministerio & episcopali dignitate.

Sophronius episcopus Constantiæ ciuitatis, dixit: Consentio his, quę à sanctissimis & Deo amātissimis archiepiscopis definita sunt, insupèr etiàm & à considentibus eis sanctissimis patribus aduersùs Dioscorum, Alexandrinę magnę ciuitatis quondàm episcopum, decernens eum alienum esse ab omni sacerdotali dignitate & ministerio.

Hormisda episcopus Philippipolitanus prouincię Arabię, dixit: Consentio his, quæ regulariter & iustè à sancto & vniuersali Cōcilio aduersùs Dioscorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopū, facta sunt, & alienum eum iudico ab omni ecclesiastico ministerio.

Paulus episcopus Aradensis, dixit: Dioscorus Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondam episcopus, ostensus est, quia mala compunctus conscientia, vocatus à vestra hac sancta & vniuersali synodo, in Deo amantissimū hoc Concilium aduenire minimè voluit & de his, quę ei criminaliter ingerebantur, satisfacere. Vndè legitimè aduersùs eum facta damnatione à sanctis patribus, & ipse concors sum, alienans eum ab omni sacerdotali dignitate & ministerio.

Timotheus episcopus Balaneorum, dixit: Et mea concors constituta est prauitas prolatę canonicę interloquutioni aduersùs Dioscorum, Alexandrinæ magnę ciuitatis quondàm episcopum, à sancto hoc & vniuersali Concilio, & alienum eum esse existimo ab omni sacerdotali dignitate & ministerio.

*Theodotus episcopus Nazianzenus prouincię secūdę Cappadocię, dixit: Concors efficior sanctis patribus ad damnationem prolatam aduersùs Dioscorum, Alexandrinę magnæ ciuitatis quondàm episcopum, & alienū eum esse iudico ab omni sacerdotali ministerio & episcopali dignitate.

* Theodosius.

Aristomachus episcopus Colonę prouincię Cappadocię secundę, dixit: Similia sanctis patribus & regulis sapiens & iudicans, alienū esse cognosco Dioscorum ab omni sacerdotali ministerio.

Petrus episcopus Gabalenus, dixit: Cōsentio omnibus, quę definita sunt à sancto & vniuersali Concilio super damnatione Dioscori, Alexādrinę magnæ ciuitatis quondàm episcopi, & alienum eum iudico ab omni sacerdotali ministerio.

Rufinus episcopus * Briullenus, dixit: Con-

Consentio & ego damnationi Dioscori, Alexandrinæ magnæ ciuit. quondàm episcopi, sicut & sancta & vniuersalis synodus determinauit, & alienum eum iudico ab omni sacerdotali ministerio.

Olympius episcopus Sozopolitanus, dixit: Consentio sanctis patribus super damnatione Dioscori Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopi, & alienum eum iudico ab omni sacerdotali ministerio.

Euphratas episcopus Eleutheruæ, dixit: Consentio sanctis patribus super damnatione Dioscori Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopi, & alienum eum esse iudico ab omni sacerdotali ministerio. Caiumas Marcopolitanus.*

*Carrhen. *Ioannes episcopus * Carensis, dixit: Hæc eadem, quæ sancti patres, decerno aduersùs Dioscorum Alexandrinorum quondàm episcopum, & alienum eum iudico ab omni sacerdotali ministerio.

*Castri Cornelien. Abraamius episcopus * Castricircensis, dixit: Hæc, eadem quæ & sancti patres, aduersùs Dioscorum Alexandrinorum quondàm episcopum, decerno, & alieno eum ab omni ecclesiastico ministerio.

Demetrius episcopus ciuitatis Lappæ, dixit: Consentio sanctis patribus super damnatione Dioscori, Alexandrinorum quondàm episcopi, & alienum eum esse iudico ab omni sacerdotali ministerio.

Basſonas episcopus Neapolitanus, dixit: Concors efficior professionibus sanctorum patrum super damnatione Dioscori, Alexandrinorum quondàm episcopi magnæ ciuitatis, alienum eum existimãs ab omni sacerdotali & ecclesiastico ministerio.

Musonius episcopus Brimenen. dixit: Cõcors & ego efficior super dãnatione Dioscori, magnæ Alexandrinorum ciuitatis quondã episcopi, & alienum eum esse iudico ab omni sacerdotali & ecclesiastico ministerio.

Antiochus episcopus Sinopẽsis, dixit: His, quæ legitimè & iustè & regulariter definita sunt à Deo amantiss. & sanctiss. archiepiscopo Romano Leone, & à sanctiss. archiepiscopo regiæ ciuitatis Anatolio, super Dioscoro Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopo, & ipse concors efficior, alienans eum ab omni sacerdotali ministerio.

Helpidius presbyter, agẽs vices Deo amãtiss. episcopi Paralij Adrapenensis, dixit: His, quę legitimè ab archiepiscopis & ab vniuersali Concilio aduersùs Dioscorum, Alexandrinæ magnę ciuitatis quondàm episcopum, decreta sunt, concors efficior.

Euphronius presbyter, verba faciens pro Domno, Deo amantiss. episcopo Cocusenorum, dixit: *Iustè prolatæ à sancto hoc & vniuersali Concilio aduersùs Dioscorum, Alexãdrinę magnę ciuitatis quondàm episcopum, sententiæ consentio & concordo, alienans eũ ab omni sacerdotali ministerio & dignitate.

*Iusta

Helpidius presbyter, agens vices Deo amantissimi episcopi Antonini * Amilienorum, dixit: Legitimè & regulariter à sanctissimis archiepiscopis, & à sancto & vniuersali Concilio aduersùs Dioscorum, Alexandrinæ magnæ ciuitatis quondàm episcopum prolatæ sententiæ, & ipse concors efficior.

Theodorus episcopus Claudiopolitanus prouinciæ Isauriæ, dixit: Consentio ijs, quę iustè decreta sunt à sanctissimo archiepiscopo regiæ vrbis Romæ Leone, per Paschasinum & Lucentium Deo amantissimum presbyterum, vicarios eiusdem Deo amantissimi archiepiscopi Leonis, & sanctissimo archiepiscopo regiæ vrbis nouæ Romæ Constantinopolitano Anatolio, & ab omni sancta Synodo super Dioscoro Alexandriæ sanctæ Ecclesiæ quondàm episcopo, probans eum alienum esse ab episcopatùs dignitate.

Legati Papæ præsidẽt Cõcilio, & primi subscribunt. Leo vniuersalis Ecclesiæ Papa pronunciatur audiente & probãte vniuersali Synodo. Quare B. Gregorius postea scripsit Vniuersalis nomẽ à Concilio Chalcedõ. B. Leoni oblatũ fuisse libro 4. Ej. (?) 76. & 78. & lib. 7. Epist. 30.

Paschasinus episcopus ecclesię Lilybętanę, vice beatissimi atq; Apostolici vniuersalis Ecclesię Papę vrbis Romę Leone, sanctę synodo pręsidens, in Dioscori damnatione cõsensu vniuersalis Concilij subscripsi.

Lucẽtius episcopus Esculanę ecclesię, simil.

Cęlius Bonifacius presbyter sanctę ecclesię Romanę, similiter.

Anatolius episcopus Cõstantinopolis Nouę Romę, definiens pariter cum sancta synodo in damnatione Dioscori subs.

Maximus episcopus Antiochenus, similit.

Stephanus Episcopus Metropolitanus Ephesi, subscripsi.

Quintillus Eps Heracleæ Macedonię, sub.

Andreas presbyter Thessalonicensis, pro Anastasio episcopo meo, subscipsi.

Lucianus episcopus Byzię, pro Cyriaco reuerendo Episcopo Heracleæ, Thraciæ, subsc.

Diogenes Episcopus Metropolitanus Cyzici, subscripsi.

Iulianus Episcopus in Coo, & legatus Ecclesię Romanę, subscripsi.

Petrus episcopus Corinthi, puincię Achaię, subscripsi.

Eunomius Episcopus Metropolitanus ciuitatis Nicomedię, subscripsi.

Theodorus Episcopus Tarsensis Metropolitanus, subscripsi.

Ioannes Episcopus * Ephestij, subs.

Romanus Episcopus Metropolitanus Myrenę ciuitatis, subscripsi.

Eleutherius Episcopus Chalcedonensis, subscripsi.

Seleucus Episcopus Amasię, subscripsi.

Constantinus Episcopus Metropolitanus Melitenę ciuitatis, subscripsi.

Eustathius episcopus Beryti, subscripsi.

Cyrus Episcopus Metropolitan' Anazarbenę ciuitatis, subscripsi.

Ioannes episcopus Metropolitanus Sebastię ciuitatis, subscripsi.

Con-

Constantinus episcopus metropolitanus Bostrenæ ciuitatis, subscripsi.
Patricius episcopus Tyanæ, subscripsi.
Theodosius episcopos ciuitatis Damascenæ, subscripsi.
Petrus episcopus Gangrenæ ciuitatis, subscripsi.
Basilius episcopus metropolitanus Traianupolitanæ ciuitatis, subscripsi.
Calogerus episcopus metropolitanus Claudiupolitanæ ciuitatis, subscripsi.
Amphilochius episcopus metropolitanus Sidenæ ciuitatis prouinciæ Pamphyliæ, subscripsi.
Epiphanius episcopus metropolitanus Pergenæ ciuitatis prouinciæ Pamphyliæ, subscripsi.
Atticus episcopus metropolitanus Nicopolitanæ ciuitatis veteris Epiri, subscripsi.
Onesiphorus episcopus metropolitanus ciuitatis Iconij, subscripsi.
Ioannes eps metropolitanus insulæ Rhodi, subscripsi.
Florentius episcopus metropolitanus Sardenæ ciuitatis prouinciæ Lydiæ, subscripsi.
Photius episcopus metropolitanus ciuitatis Tyri, subscripsi.
Francion episcopus metropolitanus Philippupolis ciuitatis, subscripsi.
Tryphon episcopus insulæ Chij, subscripsi.
Nunechius episcopus metropolitanus Laodiceæ, subscripsi.
Pergamius episcopus metropolitanus Antiochenæ ciuitatis, pro me & pro Domno reuerendissimo epo metropolitano Apamenæ ciuitatis, subscripsi.
Eulogios episcopus Philadelphiæ ciuitatis metropolitanus, subscripsi.
Proclus episcopus ciuitatis Adraon, subscripsi.
Critonianus eps metropolitanus, Aphrodisiadæ ciuitatis, subscripsi.
Simeon episcopus metropolitanus Amidenę ciuitatis, subscripsi.
Stephanus episcopus Hierapolis, subscripsi.
Theoctistus episcopus metropolitanus Pessinuntenæ ciuitatis, subscripsi.
Fonreianus episcopus Sagalassenæ ciuitatis, subscripsi.
Lucas episcopus Dyrrhachenæ ciuitatis, metropolitanus prouinciæ nouæ Epiri, subscripsi.
Marinianus episcopus Synadæ, subscripsi.
Ioannes episcopus Germaniciæ, subscripsi.
Theodorus episcopus ciuitatis Claudiopolis, subscripsi.
* Nomius * Edessæ *Nonnus episcopus ciuitatis * Edesæ, subscripsi.
Sebastianus episcopus Beroetanæ ciuitatis, subscripsi.
Paulus episcopus Ptolemaidæ, subscripsi.
Ioannes episcopus Nicopolis Armeniæ prouinciæ, subscripsi.

Cecropius episcopus Sebastopolitanæ ciuitatis, subscripsi.
Aristomachus episcopus ciuitatis Colonæ, subscripsi.
Thalassius episcopus ciuitatis Parij, subscr.
Acacius episcopus Ariarathirę ciuitatis, subscripsi.
Heraclius episcopus ciuitatis Camanon, subscripsi.
Meletius episcopus Larissæ, faciens sermonē pro Domno epo Apameæ Syriæ, subscr.
Meletius episcopus Larissæ, subscripsi.
Marcus episcopus Arethusæ ciuitatis, subscr.
Callinicus episcopus Apameæ ciuitatis, subscripsi.
Paulus episcopus Anthedonis ciuitatis, subscripsi.
Sabas episcopus Paltenæ ciuitatis, subscripsi.
*Theodosius episcopus Nazianzenæ ciuitatis, subscripsi. * Theodorus
Philippus episcopus ciuitatis Adanæ, subscr.
Euolius episcopus Zeugmatis, subscripsi.
Polychronius episcopus Epiphaniæ, subscr.
Neoptolemus episcopus Cornæ, subscripsi.
Acholius episcopus Larādenæ ciuitatis, subscripsi.
Iulianus episcopus Hypepæ, subscripsi.
Gerontius episcopus Seleuciæ, subscripsi.
Theoctistus Episcop. ciuitatis Hypepæ, subscripsi.
Zenodotus episcopus Telmessenæ ciuitatis, subscripsi.
Gratianus episcopus Panormēsis, subscripsi.
Leontius episcopus ciuitatis Magnesiæ, subscripsi.
Eudoxius episcopus Chomatenæ ciuitatis, subscripsi.
Vranius episcopus Emisenæ ciuitatis, subscripsi.
Epictetus episcopus Diocletianupolitanæ ciuitatis, subscripsi.
Timotheus episcopus Balaneon, subscripsi.
Theotecnus episcopus ciuitatis Theræ, subscripsi.
Paulus episcopus ciuitatis Philomeliensis, subscripsi.
Paulinus episcopus ciuitatis Apameæ Pisidiæ, subscripsi.
Bassonas episcopus Neapolitanæ ciuitatis, subscripsi.
Theophilus episcopus ciuitatis Orei, subscripsi.
Cyrus episcopus ciuitatis Syniandi, subscr.
Macarius episcopus ciuitatis Laodiceæ, subscripsi.
Indimus episcopus * Herinupolis ciuitatis prouinciæ secundæ Ciliciæ, subscripsi. * Heenagopolis
Hypatius episcopus ciuitatis Zephyrij, subscripsi.
Aethericus episcopus Smyrnæ ciuitatis, subscripsi.
Antiochus episcopus ciuitatis Sinopæ, subscripsi.

Lucianus episcopus ciuitat. Ipsinorum subscripsi.
Basilius episcopus ciuitatis Nacoliæ, subscripsi.
Eustochius episcopus ciuitat. Docimeorum subscripsi.
Apragmonius episcopus ciuitatis Tij, subscripsi.
Eorticius episcopus Nicopolitanæ ciuitat. prouinciæ Pisidiæ, subs.
Alexander episcopus Seleuciæ ciuitat. prouinciæ Pisidiæ, subs.
Timotheus episcopus Dolychenæ ciuitat. subscripsi.
Gratidianus Episcopus Cerassuntenæ ciuit. subscripsi.
* Rhenus episcopus Iunopoleos, subs.
Patricius episcopus ciuitatis Neocæsareæ & Augustæ prouinciæ Euphratesiæ, subscripsi.
Sophronius episcopus ciuitat. Constantiæ, subscripsi.
Ioannes episcopus ciuitatis Flauiadis, subscripsi.
Theodorus episcopus Augustæ, subs.
Cyrinus episcopus Pataræ ciuitatis subscripsi.
Ioannes episcopus Gadaræ ciuitatis subs.
Cyriacus episcopus Eucarpiæ, subs.
Abertius episcopus Hierapolis, subs.
Paulus episcopus Mariamuiensis ciuitatis, subs.
Eusebius episcopus Clazomenæ ciuitatis, subscripsi.
* Myrus * Mirus episcopus Euladrenæ ciuitatis subscripsi.
Paulus episcopus Tripolitanæ ciuitatis subscripsi.
Eutropius Episcopus Adadæ, subs.
Olympius Episcopus Sozopolis ciuitat. subscripsi.
Leontius episcopus Zarenus, subs.
Mamas episcopus * Aninitenæ ciuitat. subscripsi.
Proterius episcopus ciuit. Myrrhinæ, subscripsi.
Marcellinus Episcopus * Metropolis ciuitatis, subs.
Esaias episcopus Elæanæ ciuitatis, subscripsi.
Hesperius episcopus Pitanæ ciuitatis, subscripsi.
* Castri Circens. Abraamius episcopus * Circensis, subs.
*Moonius episcopus Nysenæ ciuitatis, subscripsi.
Caiumas episcopus Marcopolitanæ ciuitatis, subscripsi.
Ioannes Episcopus Carrhenæ ciuitatis, subscripsi.
Theodorus episcopus Antiphellenæ ciuitatis, subscripsi.
Quintus episcopus Phociæ subscripsi.
* Musonius * Musianus episcopus ciuitatis * Lymerorum, subscripsi.
Iulianus Episcopus ciuitatis Rhosi, subscripsi.
Valerius Episcopus ciuitatis Laodiceæ, subscripsi.
Philippus episcopus Lysiadis ciuitatis, subscripsi.
Alchimedes Episcopus, ciuitatis Silandi prouinciæ Lydiæ, subscripsi.
Amachius episcopus ciuitatis Septenæ, subscripsi.
Polycarpus episcopus ciuitatis Gabalenę prouinciæ Lydiæ, subscripsi.
Eleusinius episcopus Phani Apollinis, subscripsi.
Dionysius Episcopus Ataliæ ciuitatis, subscripsi.
Gemellus Episcopus Stratonicæ ciuitatis, subscripsi.
Nicęas Episcopus Megarenæ ciuitatis, subscripsi.
Athanasius episcopus Opuntenę ciuitatis, subscripsi.
Philippus episcopus * Nouæ aulæ ciuitat. subscripsi. * Theodosiupolis.
Atarbius Episcopus ciuitat. Trapezuntis, subs.
Irenæus episcopus ciuitatis Naupacti, subs.
Ophelimus Episcopus Tegeæ ciuitatis, subs.
Domninus Episcopus ciuitat. Plateæ, subscrip.
Stephanus episcopus * Lymiræ ciuitatis, subs.
Fronton Episcopus Phaselidenæ ciuitatis, subs.
Philippus Episcopus Liburnæ ciuitatis, subs.
*Antipatrus Episcopus Cauniuæ ciuitatis subscripsi. * Antipater
Nicolaus episcopus Acarassuæ ciuitat. subs.
Leontius Episcopus Araxenę ciuitatis, subs.
Andreas episcopus Sectoriorum ciuitat. subs.
Romanus episcopus Bubonensis ciuit. subs.
Alexander episcopus Sebastiæ, subs.
Stephanus episcopus Prymnesiæ ciuitat. subs.
Hermias Episcopus Abydi sanctæ Dei ecclesiæ, subscripsi.
Cossinius episcopus ciuitatis * Hierocæsareæ prouinciæ Lydiæ, subscripsi.
Patricius episcopus Adramyteorum sanctæ Dei ecclesiæ prouinciæ Hellespontí, subs.
Strategius episcopus * Polybotis ciuitatis, subscripsi. * Polidorę
Olympius episcopus Theodosiupolis ciuitatis, subscripsi.
Damianus episcopus ciuitatis Sidonis, subscripsi.
Theodosius Episcopus ciuitatis Canothæ, subscripsi.
Docimasius Episcopus Maroneæ, subscripsi.
Thomas episcopus Porphyrionis, subscripsi.
Epiphanius Episcopus Cestriæ ciuitatis, subs.
Megalus episcopus Philadelphiæ, subs.
Helianus Episcopus ciuitatis Selenuntis, subs.
Euandrus episcopus Diocliæ, subscripsi.
Eulogius presbyter, pro Genethlio reuerentissimo episcopo Gratiæ ciuitatis, subscripsi.
Pelagius presbyter, pro Theophilo reuerendissimo

dissimo episcopo meo Adrianupolis, subscripsi.
Modestus presbyter, pro episcopo meo Prusiadis ciuitatis Olympio, subscripsi.
Serenus episcopus Maximianupolis ciuitatis, subscripsi.
Ioannes Episcopus Polemonij, subscripsi.
Soter Episcopus Theodosianæ ciuitatis, subscripsi.
Epaphroditus episcopus Tamassij, subscripsi.
Leontius episcopus ciuitatis Ascalonæ, subscripsi.
Patricius episcopus Acamassenæ ciuitatis, subscripsi.
Sabennus episcopus Pellensis, subscripsi.
Ibas Episcopus Edessenæ ciuitatis, subscr.
Ætherius episcopus Satdonæ ciuitatis, subscripsi.
Alexander episcopus Tomitanorum prouinciæ Scythiæ, subscripsi.
Phounus episcopus Lyddæ ciuitatis, subscripsi.
Anianus Episcopus ciuitatis Capitoliadis, subscripsi.
Theophilus Episcopus Ariaci ciuitatis, subscripsi.
Martyrius episcopus Gortynæ ciuitatis, subscripsi.
Nicolaus Stobenæ episcopus subscripsi.
Cyrillus Episcopus Apoloniæ Cretæ ciuitatis * Subriti, subscripsi.
Eusebius episcopus * Topiris ciuitatis, subscripsi.
Peregrinus Episcopus * Phœnicis, subscr. * Phœnicis * Phœnices
Claudius Episcopus Anchiaxi, subscripsi.
Euphrates Episcopus ciuitatis Eleutherne, subscripsi.
Gennadius episcopus ciuitatis Acmoniorum prouinciæ Phrygiæ, subscripsi.
Demetrius episcopus Lappenæ ciuitatis, subscripsi.
Paulus episcopus ciuita. Derbæ, subscripsi.
Plutarchus episcopus Lystrenæ ciuitatis, subscripsi.
Eugenius episcopus ciuitatis Cannorum, subscripsi.
Rufus episcopus ciuitatis Hydæ, subscr.
* Tyrannus episcopus Homonadorum ciuitatis, subscripsi.
Petrus episcopus Gabalenæ ciuitatis, subs.
Noe episcopus Cephacastelli, subscripsi.
Maras episcopus Anasarthenæ ciuitatis, pro Romulo episcopo Chalcidēsis ciuitatis, subscripsi.
Eulalius episcopus Silbij ciuitatis, subscr.
Petrus episcopus Echineorum, subscripsi.
Theosebius episcopus ciuitatis Iulij, subs.
Dionysius episcopus Heracleæ ciuitatis, subscripsi.
Ioannes episcop* ciuitatis Aliudenæ, subs.
Eupythius episcopus Stratonicæ, subscr.
Papias episcopus Erezorum, subscripsi.

Theodoretus episcopus Alabandenæ ciuitatis, subscripsi.
Ioānes episcopus ciuitatis Amyzonis, sub.
Tynchanius episcopus Apolloniadæ, sub.
Dionysius episcopus Antiochiæ Pisidiæ, subscripsi.
Florentius episcopus Adrianupolitanæ ciuitatis, subscripsi.
Atticus episcopus Zelensis ciuitatis, subs.
Messalinus episcopus Laodicensis, subscr.
Helpidius monasterii māsiouis Thermeñ, subscripsi.
Menander episcopus Heracleæ, subscr.
Flacillus episcopus ciuitatis Assi, subscr.
Ioannes episcopus Gnidi, subscripsi.
Aquilas episcopus Eudoxiadis ciuitatis, subscripsi.
Romanus episcopus Eudoxiupolis ciuitatis, id est, Selymbriæ prouinciæ Thraciæ, subs.
Theodorus episcopus Heracleæ, subs.
Rufinus episcopus Samosatenæ ciuita. subsc.
Athanasius episcopus Pari insulæ ciuitatis, subscripsi.
Rufinus episcopus * Briulenæ ciuitatis, subscripsi. * Brullenæ
Pionius episcopus ciuitat. Troadæ, subscr.
Hormisda episcopus Philippopolis ciuitatis prouinciæ Arabiæ, subscripsi.
Iulianus episcopus Celenderitis ciui. sub.
* Tyrannus episcopus Germanicopolis ciuitatis, subscripsi.
Acacius episcopus Antiochiæ, subscripsi.
Ammonius episcopus Iotapenæ ciui. subs.
Gennadius episcopus * Mossynorum ciuitatis, subscripsi.
Paulinus episcopus Theodosiupolis ciuitatis, subscripsi.
Ioannes Episcopus Trapezupolitanæ ciuitatis subscripsi.
Florentius episcopus Lesbos Tenedi, sub.
Daniel episcopus Lampsaci, subscripsi.
Antiochus episcopus Arcæ, subscripsi.
Aquilas * Aurocyron episcopus, subscr. * Acrocerraunorum.
Ioannes Episcopus Diocęsareæ, subscripsi.
Eulalius episcopus Pioniæ ciuitatis prouinciæ Hellesponti, subscripsi.
Rufinus episcopus ciuitatis Bybli, subscr.
Alexander episcopus Antaradi. subscripsi.
Iouinus episcopus Debaltenæ ciuita. subs.
Ioannes episcopus Tiberiadis ciuita. subs.
Theodorus episcopus Tripolitanæ ciuitatis, subscripsi.
Paulus episcopus ciuitatis Aristij, subscr.
Zozon episcopus Philippensis, subscripsi.
Cyriacus episcopus Trogmadorum ciuitatis, subscripsi.
Diodotus episcopus Lysimachiorum ciuitatis, subscripsi.
Mecedon episcopus. Magidenæ ciuit. sub.
Neon episcopus ciuitatis Psyllenæ, subsc.
Mysterius episcopus ciuit. Amorij, subscr.
Longinus episcopus Orchistenæ ciuitatis, subscripsi.

Petrus episcopus ciuitatis Dardani, subsc.
Chrysippus episcopus ciuitatis Malli, subscripsi.
Daniel episcopus Cadenæ ciuitat. subscripsi.
Thomas episcopus Theodosiupolis ciuitat. subscripsi.
Athanasius episcopus * Mossynorum, subscripsi.
Dauid episcopus Adrianæ ciuit. subscripsi.
Cyriacus episcopus ciuit. * Egaræ, subscripsi. (* Aegæ)
Paulus Tlosorum Episcopus, subscripsi.
Iulianus presbyter agens vices Calandionis episcopi, * Alicarnasenæ ciuitatis, subscr.
Iuuenalis episcopus Hierosolymę, subscripsi.
Thalassios episcop. Cæsareæ, subscripsi.
Nyteras episcopus ciuitatis Gazæ, subscripsi.
Eusebius episcopus Ancyræ, subscripsi.
Eudoxius episcopus ciuita. Etennorum, subscripsi.
Martianus episcopus Stephanæ ciuitat. subscripsi.
Macarius Episcopus ciuitat. Enos, subscripsi.
Cyriacus episcopus ciuitat. Eucarpiæ, subscr.
* Basilius episcopus * Palæaspoleos, subscripsi. (* Basilicus * Palæsce. psis.)
Patricius episcop. Acamallenę ciuitatis subscripsi.
Eutychius episcopus Adrianupolis veteris Epiri ciuitatis, subscripsi.
Eustathius episcopus gentis Sarracenorum, subscripsi.
Paulus presbyter, agens vices Vranij reuer. episcopi Himeroi um ciuitat. subscripsi.
Helias episcopus Blaandrenæ ciuit. subscrip.
Eusebius episcopus ciuit. Seleucouallæ, subscripsi.
Patricius episcopus Adramyteorum, subscr.
Iulianus episcopus Tabiæ, subscripsi.
Meliphthongus episcopus Iuliopolis, subscr.
Stephanus episcopus ciuit. Iamnię, subscrip.
Acacius episcopus ciuit. Cynnę subscripsi.
Andreas episcopus ciuitat. Sectoriorum, subsc.
Paulus episcopus Aradi, subscripsi.
Leucadius episcopus * Tynnień. ciuitat. subscripsi. (* Lagariæ vel Lagæ)
Euphrasius episcopus * Laganię ciuitatis subsc.
Musonius episcopus Brymenę ciuitat. subsc.
Antiochus episcopus ciuit. Synopi, subscripsi.
Helpidius presbyter, agens vices reueren. episcopi Patalij Adrapenę ciuitatis, subscripsi.
Euphronius presbyter, agens vices Domini reueren. episcopi Cocusenę ciuitatis, subsc.
Helpidius presbyter, agēs vices reuer. Antonini episcopi ciuitat. Amissinorum, subsc.

EPISTOLA CONCILII CHALcedonensis, ad Valentinianum & Martianum Imperatores.

Pijssimis & fidelissimis & Christianissimis Imperatoribus ac triumphatoribus, Valētiniano, & Martiano semper Augustis, sancta & magna Synodus secūdùm Dei gratiam & sanctionem vestræ pietatis congregata in Chalcedonensium ciuitate.

Magnę ægritudines & medicamine forti, & medico indigent sapiente. Propter hoc igitur omniū Dominus, passionibus orbis terrę sicut medicum optimum vestram superinstituit pietatem, vt has congruentibus sanctis medicaminibus. Vos verò Christianissimi Diuinum suscipiētes decretum præ alijs hominibus, competentem diligentiam adhibuistis ecclesijs, pontificibus concordiæ medicinam machinantes. Vndique enim nos congregantes, omnes commodastis auxiliū, quatenùs vt factæ intermittantur discordię, & paternæ fidei doctrina roboretur. Nos igitur * confidentes, & vniuerso orbi factæ tempestatis causam inquirentes, huius rei authorem comperimus Dioscorum quondam Alexandrinorum Episcopum. Primùm quidē, quia epistolam à sanctissimo archiepiscopo senioris Romæ Leone directam, ad sanctæ memorię Flauianum, quondam Cōstantinopolitanæ vrbis Episcopum, recitari prohibuit reuerendissimis episcopis Ephesi congregatis, & hæc post promissiones suas & iuramēta plurima, sicut nos præsentes nouimus. Secundò verò, quia Eutychi ægrotāti impietate Manichæi, & legitimè abdicato, tam sacerdotum quàm monachorum principatū, ante decretū Synodale irregulariter reddidit. Et hæc cùm sanctissimus & beatissimus magnę Romæ archiepiscopus Leo per easdem literas conuenientia decreuisset, & scelestam Eutychis in scriptis damnasset perfidiam, dicēns: Confiteor quidē ante adunationē ex duabus naturis Dominum nostrum Iesum Christū, post verò vnitionem vnam esse naturam: & quia in Deo amantissimum Episcopum Eusebiū iniqua commisit, adhuc autem & quosdam à diuersis Concilijs ritè damnatos, in communionem propria authoritate suscepit, sanctis regulis præcipientibus, excommunicatos ab alijs, in communionem alios non debere suscipere. Et fortè super tātis ac talibus iniquitatibus veniam adipisci potuisset, si per dignā pœnitentiam adsciseeret medicinam ab hoc vniuersali Concilio. Sed quoniam super alias suas nequitias & aduersus ipsam Apostolicā sedem latrauit, & excommunicationis literas aduersùs sanctissimū & beatissimum Papam Leonem facere conatus est, & in prioribus arrogantet perstitit iniquitatibus, & aduersùs præsentem sanctam vniuersalem & magnam Synodum procax existens, atque diuersis contra se factis accusationibus, omninò contemnens, respondere nō passus est, semel quoque ac secundò & tertiò secūdùm sanctas regulas euocatus, despexit occurrere: decenter ab vniuersali Concilio sacerdotio est oudatus, & ab episcopali dignitate pronunciatus est alienus, vt his similia perpetrare tentantibus, disciplinæ fieret & sobrietatis exemplum. Quoniam quidem & diuinæ præcipiunt leges, apertè dicentes: Expellite malum à vobismetipsis.

Quid autem peius est tantis in rebus delinquente,

(* confidentes.)
(Regula si ue decretū de excommunicatione.)
(Contumacia Dioscori in Rom. Pontificem grauissimū crimen reputatur à Concilio.)
(Deut. 13. b & 19. b & 1. Cor. 5. c)

quente, & ita diuinos canones conculcante, & vniuersum orbem terræ fluctuatione & tempestate replente, & membra Ecclesiæ dissipante, & hæc eadem aduersus se inuicem armante: Quoniam verò inueniet aliquis & medicum (quandò viderit membrum teneri incurabili passione, & corpus omne pestiferum) ferro vrentem, & abscindentem malè se habenuia, vt alijs corporibus partibus conferat sanitatem, hæc verè pium vestrum docemus imperium, vt & illius malitiam, & in eum prolatæ (quod Deo teste dicimus) iustæ sententiæ synceritatem consideretis. Credimus enim consonos nobis fieri & vos pijssimos & Christianissimos Imperatores, scientes vestri venerabilis imperij circa malos horrorem, & quantam pacis ecclesiasticæ geritis prouidentiam, experimento edocti. Cuius gratia & omnium Deum petimus, vestrum amplius custodire imperium, & pietatem solito more protegens, & tranquillè vniuersum orbem terræ regens, & iustitiam singulis subditis iudicans, & resistentes manus hostiũ subiugans, & vestris sceptris obtemperare cõpellens. Vt autem, quæ benè & secundùm DEVM cum sanctis regulis definita sunt, manifestiùs cognoscat Christianissimum vestrũ imperium, & ipsa, quæ subsecuta sunt monimentorum gesta, cum omnium nostrorum subscriptione huic relationi sociauimus.

¶PROPOSITIO EDICTI CHALCEdonensis concilij contra Dioscorum.

SAncta & magna & vniuersalis synodus, quæ per gratiam Dei secundùm sanctionem pijssimorum & Deo amantissimorum Imperatorum nostrorum in Chalcedonensi prouinciæ Bithyniæ ciuitate collecta est, in ecclesia sanctissima & decore ornata victricis sanctissimæ martyris Euphemiæ, omni dilecto in CHRISTO Constantinopolitanæ ciuitatis populo simul & Chalcedonensis. Peruenit ad sanctum magnumque concilium, ꝙ post sacerdotij ablationem ex diuinis regulis descendẽtem, Dioscorus, qui fuit Alexandrinorum magnæ ciuitatis episcopus, diffamare præsumit, rursus se fore sacerdotiũ recepturum, quod priùs habuit: & non ad placandum largitorem Christum, sed ad iniquitatẽ, corruptionemque canonum diuinorum, ecclesiastico est ordine hoc abusus. Vt igitur cũcti, qui sanæ fidei sunt alumni, certũ & indubitatum teneatis, quòd iusta sit super eum à sancto vniuersali concilio decreta deiectio, iustum iudicauimus has literas promulgare, signantes, quòd qui talia perpetrauit, quæ ab omnium dominatore Deo, & à tanta episcoporum multitudine ignosci non debeant, sacerdotali gratia denudatus, omninò nullam restaurationis spem poterit obtinere: quippe quo proiecto, vna quieuit & scandalum.

¶DAMNATIO MISSA DIOSCOro à sancto concilio Chalcedoneñ.

SAncta & magna & vniuersalis synodus, quæ gratia Dei secundùm constitutum pijssimorum & Deo amantissimorum principum nostrorum collecta est in Chalcedonensium ciuitate Bithyniæ, * in basilica sanctissimæ & bonæ victricis martyris Euphemię, Dioscoro. Cognosce teipsum, propterea ꝙ diuinos canones despexisti, & inobediens extitisti huic sancto & vniuersali concilio, super quæ hæc, præter alia tua commissa, in quibus inuentus es reus, etiàm tertiò euocatus ab hac sancta & magna synodo secũdùm diuinas regulas, vt accusationibus respondere, minimè occurristi, Octob. mensis præsentis tertiodecimo diè, & à sancto & vniuersali concilio esse ab episcopatu depositum, & ab omni ecclesiastica functione submotum.

¶ITEM CLERICIS ALEXANdrinis, qui erant Chalcedone, de damnatione Dioscori.

SAncta & magna & vniuersalis synodus, quæ gratia Dei secundùm sanctionẽ pijssimorum & amantium Christum Imperatorum nostrorum collecta est in Chalcedoneñ ciuitate Bithyniæ regionis, in martyris sanctissimæ & bonæ victricis Euphemiæ ecclesia, Charmosino presbytero & dispensatori, & * Euthalio diacono reuerendissimis, & cęteris clericis, qui hic sunt. Cognoscat reuerentia vestra, Dioscorũ (qui fuit vester episcopus) multis modis deprę̀hensum in diuinarum regularum læsione & ecclesiastici ordinis, insupèr verò & huic sanctæ & vniuersali synodo contumelias irrogantem, & ꝙ tertiò euocatus ſm diuinos canones, contempsit occurrere, hesterno die, qui est præsentis Octobris mẽsis tertiusdecimus dies sabbati, à sancta & vniuersali synodo, ſm quod placuit ecclesiasticæ disciplinæ, tam ab episcopatu esse depositum, q̃ & ab omni ecclesiastico gradu factũ extraneum. Custodite igitur res ecclesiasticas vniuersas, tanq̃ qui reddituri estis rationem ei, qui ſm Dei voluntatem, & nutum pijssimorum & Deo amantissimorum Imperatorũ nostrorũ, Alexandrinæ magnæ ciuitatis sanctissimæ ecclesiæ ordinãdus episcopus.

¶EX CODICE ACVMICENSI Græco. Relatio sanctæ synodi Chalcedoneñ, ad sanctæ memoriæ Pulcheriam Augustam de damnatione Dioscori.

PIjssimæ & Christum diligenti, Deoq; dilectissimæ Reginæ & Augustæ, custodi catholicæ & orthodoxæ fidei filiæ Polcheriæ, sancta & magna synodus, quæ secũdùm Dei gratiã & vestri imperij sauctionem, in Chalcedonensium Metropoli congregata est.

Multa tibi bona præstentur, quæ donante digna sunt saluatore, quæ amas Christum filia & Augusta. Loquentes enim nos ad alumnam fidei, oportet ab orationibus inchoare, atque hinc Deo laudes offerre, quia iuxta ipsam Dñi euangelicam vocem, lucet lux meritorum vestrorum coram cũctis hominibus, & bona opera vestra cernẽtes, glorificant patrem nostrum, qui est in cœlis. Ecce enim cũctis pietatis vestræ fulgor irradiat, impletus est per vos doctrinæ apostolicæ cursus, & zelo vestri amoris in Deum, ignorantiæ caligo perculsa est, & fidei declarata concordia, nec vltrà hæreticæ pestilentiæ nobis sunt importuna zizania. Cõsonamus vniuersis magisterijs pietatis, vestris id adiuti laboribus impetrantes. Per vos enim nobis fideliũ gregibus caulæ replentur: per vos nunc, qui olim fuerant dispersi, cõcurrunt: suntq; pastores ouibus restituti, & magistri discipulis. Qui enim dispergebat, extinctus est: sopitus est persecutor, princeps tẽpestatis explosus est, ipsiq; naues suas in cursu repetere rectores, Christo ad intelligentiam prosperè dirigente, qui ostẽdit in Leone mirabili veritatem, quia sicut sapiente Petro, ità & isto vtitur assertore. Et nos quidem desideraumus, vt omne membrum nobiscum pariter fraterna concordia chorum gaudij celebraret: sed quia solus ille qui Alexandrinorum tenuit præsulatum, vltrò semetipsum à tantorum bonorum collegio pepulit, & nos ei cum tristitia & lachrymis denegauimus communionis nostræ consortium: quia & saluator noster, qui vult omnes homines saluos fieri, & ad agnitionẽ veritatis venire, illum quem sordida indutum veste conspexit, regali aula competenter exclusit. Cui quia similem comperimus esse Dioscorũ, ob hoc eum à sacerdotij dignitate contra vota nostra desiximus alienum. Fratribus enim scãdala ponebat, vt nequam in ore suo abundauit nequitia, fallacia sua literarũ Romani pontificis abnueus lectionem. Vnde quia semetipsum non exhibuit bonis exemplum, remansit sicut statua salis, vt terreat delinquẽtes, dum per illa, quæ gessit, pro nobis suis aduocatoribus satisfaciat, eò quòd ex nulla duritia, quinimmò nec quanta adhuc exigebat iustitia, sententiæ aduersus eum decreta protulimus. Vnde præsumentes ea, quæ placuerunt, vestro insinuamus imperio, vt illum pro suis erroribus execretur, nostra verò sententiam probet, à quibus pro totius corporis prouidentia, quod computruerat, est abscissum. Estote igitur incolumium protectores, & sicut pij roborate fideles, & diuinæ in vobis prouidentiæ largitori hanc vicissitudinem repensate, vt tali precio illum obtineatis honorem, qui nulla successione finietur, & imperiali corona coronam immarcescibilem comparetis. His enim, qui piè dispensationem rerum peragunt terrenarum, necessariò cœlestia rependuntur, & maximè vobis, ò fidelissimi, quibus & inter tãti oneris principatus, in orationibus tota vita consistit, quorum conuersatio est in psalmis, * & apud quos dignitate videntur ornati, qui se humiliant propter Deum: quibus religionis est, vt ad eos facilè accedatur: & zelus ille cœlestis, quatenus omnibus, qui ad vestrum pertinent principatum, fructum prouideant veritatis.

Left margin notes: Matth. 5. b — 1 Tim. 2. a — Matth. 22. — Gene. 19.

Right margin note: * qui dum dignitatem gentis, eius tã humiles sŭ Deum.

¶ EDICTVM SIVE LEGES SANctæ memoriæ Valentiniani, & Martiani Imperatorum, quas quidem leges beatissimus Papa Leo in suis cõfirmauit epistolis, quibus interdicuntur prohibenturque disputationes de fide coram vulgo, & confirmantur Chalcedoneñ. Concilij decreta atque statuta.

IMPERATORES Cæsares, Flauius Valentinianus pontifex inclytus, Germanicus inclytus, Alamanicus inclytus, Sarmaticus inclytus, tribunitiæ potestatis vicies septiès, Imperator vicies septiès, cõsul septiès: & Flauius Martianus pontifex inclytus, Germanicus inclytus, Sarmaticus inclytus, Alamanicus inclytus, Francus inclytus, tribunitiæ potestatis vicies septiès, Imperator, * consul semel, de ꝓhibitis disputationibus à Christianis ciuibus nostris Constantinopolitanis. Tandem aliquãdò, quod summis votis atque studijs optabamus, euenit. Remota est de orthodoxa Christianorum lege contentio, tandem remedia culpabilis erroris inuenta sunt, & discors populorum sententia in vnum cõsensum, concordiamq; cõuenit. E diuersis enim prouincijs religiosissimi sacerdotes Chalcedonã venerunt iuxta nostra præcepta, & quid obseruari in religione debeat, perspicua definitione docuerunt. Cesset igitur iã prophana contentio. Nam verè impius atque sacrilegus est, qui post tot sacerdotum sentẽtiam, opinioni suæ aliquid tractandum relinquit. Extremæ quippe dementiæ est, in medio & perspicuo die commentitium lumẽ inquirere. Quisquis enim post veritatem repertam, aliquid vlteriùs discutit, mendacium quærit. Nemo itaque vel clericus, vel militaris, vel alterius cuiuslibet cõditionis, de fide Christiana publicè turbis aduuatis & audiẽtibus tractare conetur in posterum, ex hoc tumultus & perfidiæ occasionem requirẽs. Nam iniuriã facit iudicio religiosissimæ synodi, si quis semel iudicata ac rectè disposita, reuoluere & publicè disputare contendit, cùm ea, quæ nunc de Christiana fide statuta sunt, iuxta apostolicas expositiones & statuta sanctorũ patrum trecentorum decem & octo, & centum quinquaginta, definita esse noscuntur. Nam in contemptores huius legis pœna non deerit, quia non solùm contra fidem benè compositam veniunt, sed etiam Iudęis & Paganis ex huiuscemodi certamine prophanant veneranda mysteria. Igitur si clericus erit, qui publicè tractare de religione ausus fuerit,

Right margin notes: L. Nemo. C. de sum. tri. & fide cath. — Iniuriã facit synodo qui de semel iudicata tis audet disputare.

fuerit, à consortio clericorum remouebitur: Si verò militia prædi ussit, cingulo spoliabitur. Cæteri etiam huius criminis rei, de hac sanctissima vrbe pellētur, pro vigore indiciario etiam competentibus supplicijs subiugādi. Constat enim, hinc hæreticæ insaniæ exordia, fomitemque præberi, dum publicè quidam disputant atque contendunt. Vniuersi ergò, quæ à sancta synodo Chalcedonensi statuta sunt, custodire debebūt, nihil postea dubitaturi. Hoc itaque nostrę commoniti serenitatis edicto; abstinete à prophanis vocibus, & vlterius desinite de diuinis disputare, quod nefas est. Quia non solùm diuino iudicio peccatum hoc (prout credimus) punietur, verùm etiam legum & iudiciorum authoritate coercebitur. Datum Constantinopoli, VII. Kalēdas Februarij, Sporatio viro clarissimo, & qui fuerit nunciatus, consulibus.

A.D.452.

¶ MARTIANI IMPERATORIS edictum ad Constantinopolitanos ciues, de confirmatione gestorum Chalcedonēs synodi, & eorum obseruatione.

VEnerabilem catholicæ orthodoxorum fidei sanctitatem, manifestam & indubitatam vniuersis constituere cupiens nostra serenitas, vt maior erga diuinitatis obsequia hominibus religio traderetur, tantam atque talem synodum ex omnibus penè prouincijs coadunatis episcopis, in Chalcedonensi ciuitate colligi iussit, atq; ibi plurimis diebus tractatu habito, quod verum & infucatum Christianæ fidei esset, inuenit. Votis etenim & orationibus plurimis exorauere diuinitatem, quatenus sancta & plena eos veritas non lateret. Secutique sunt statuta venerabilium patrum, ea videlicet, quæ apud Nicæam trecentorum decem & octo sanctorum episcoporū sunt sententia definita, similiter & quæ centū quinquaginta in hac amplissima coadunati vrbe constituerunt, atque ea quæ apud Ephesum pridèm statuta sunt, cùm beatissimæ recordationis Cœlestinus Romanæ vrbis, & & Cyrillus Alexandrinę ciuitatis episcopi, inuenare veritatem. Quo tempore etiam Nestorianus error exclusus est, eius authore damnato. Quibus ità ritè & venerabiliter apud Chalcedonam inquisitis, Eutyches, qui plura affirmabat illicita, cum sua assertione deiectus est, nè decipiendorum vlterius ei hominum pręberetur facultas. Ordinatis itaque religiosè & fideliter. quæ venerādam orthodoxorum fidem fundasse noscuntur, ita vt nulla in posterum dubitatio, vel illis, qui calumniari diuinitatem assolent, relinqueretur: sacro nostræ serenitatis edicto venerandam synodum confirmantes, admonuimus vniuersos, vt de religione disputare desinerent, quoniam vnus & alter tanta secreta inuenire non posset, maximè cùm summo labore & amplissimis orationibus tot venerabiles sacerdotes, nisi Deo (vt credendum est) anthore, ad indaginem veritatis non potuerint peruenire. Verùm sicut manifesta ratione cognouimus, non desinuot quidam in eadem peruersitatis insania permanere, & publicè de religione cō tendere populis coadunatis, & mysteria diuina, Iudæorum Paganorumque sub obtutibus, publicare & prophanare, quæ rectius volenda sunt, quàm inquirenda. Oportuerat itaque in eadem pertinacia consistentes, statuta dudùm animaduersione compesci, vt pœna corrigeret, quos reuerētia iussionum emēdare non potuit. Verùm in hoc secuti consuetudinem nostram; noscentes præ omnibus, quòd diuinitas pietate lætetur, pœnam nocētiū credidimus differendam, iterata hac sancientes nostræ clementiæ iussione, vt in futurum à prohibitis omnes abstineant, nec conuenticula colligant super religione certantes: quia in huiusmodi peruersitate & vanitate detecti, & statutas dudùm suscipient pœnas, & iudiciario motu) prout religiosis temporibus conuenit) punietur. Oportet enim Chalcedonēs synodum sequi, in qua, omnibus diligenter quæsitis, ea definita sunt, quæ pridē tres prędicti cœtus apostolicam fidem secuti, omnibus obseruanda tradiderunt ciuibus Cōstantinopolitanis. Datum 3. Idus Martij, Constantinopoli, Sporatio viro clarissimo, & qui fuerit nunciatus, consulibus. Et eodem exemplo scriptum Palladio viro illustri prætori Orientis, Valentiniano viro illustri prætori Illyrici, Tatiano viro illustri præfecto vrbis, Vincomalo viro illustri, magistro officiorum & consuli designato.

INTERPRETATIO LEGIS THEODOSII iunioris, quam pro Eutyche, seductus à Chrysaphio, promulgauit. Quæ nunc ideò ponitur, vt quia beatæ memoriæ principis Martiani lex hanc subsecuta destruxit, etiàm tali collatione noscatur, quid amplectendum, quidq; euitandum sit. De hæreticis Nestorianis, & fide catholica.

OLim quidem prius Nestorius, qui fuit Constantinopolitanus episcopus, noua & pestifera (præter illa, quæ tradita sunt, tentans inducere) dogmatum Christianorum puræ & orthodoxæ fidei contraria, à sancta synodo est eiectus, quæ Ephesi ex vniuerso orbe principali sanctione conuenit. Quæ sancta synodus pariter confirmauit etiam catholicam fidem, ab episcopis, qui Nicææ congregati sunt, traditam. Et nos confirmantes, quæ salubriter definita sunt ab eodem sancto concilio, quod Ephesi congregatum est generalem promulgauimus legem, quæ tam prædictum Nestorium, quam eos, qui ei similia sapiunt, damnat, præcipientes, nè Christiano salutem nomine censeantur, sed vt Simoniani potius vocarentur, quoniā blasphemiam Simonis dilexerunt. Difiniuimus

mus enim, cæteris eos debere vltionibus subiacere, quas continet præfata præceptio. Quoniam verò præsenti tempore, dum post illa iam pridèm quietæ essent ecclesiæ, Flauianus Constantinopolitanus Episcopus & Eusebius alter episcopus, perniciosas seductiones sequendo, Nestorij * schismata ecclesijs iniecerunt, præcepimus rursùs in eiusdem ciuitatis Ephesiæ sanctiss. ecclesiam vtiquè denuò conuenire cociliom, vt cum omni subtilitate vera fide firmata à sanctis ecclesijs, iniecta per eos hæresis auferretur. Hæc ipsa igitur sancta synodus definiuit, obtinere quidem fidē, quæ Niceæ à trecentis decem & octo patribus tradita est, excludi vero ab episcopatu nō solùm Flauianum & Eusebium, sed & Domnū, qui fuit Antiochenus episcopus, & Theodoretū, & alios quosdam, qui in eadem præfatæ hæreseos cæcitate participant, & ob hoc sacerdotalibus indigni sunt sedibus: Et nos igitur eiusdem sanctæ synodi decreta laudamus, atque firmamus, hanc orthodoxam fidem putantes atque ominantes, quæ à trecentis decem & octo patribus exposita est, & firmata in sanctis concilijs, quæ Ephesi congregata sunt. Vt verò & in reliquum tempus perfectissima fiat totius solutio quæstionis, iubemus, vt in omni orbe terrarum, huic ipsi fidei, quæ in Nicæa prolata est, vndiquè episcopi vniuersi subscribant per metropolitanos singulorum locorum, & hoc ipsum nobis per proprias eorum literas intimetur. Omninò autem nullus, qui Nestorii ac Flauiani, & eorum, qui eiusdem sententia hæreseos detinétur, vllo modo episcopus ordinetur: sed & si quis iam maligno prçueotu est ordinatus, aut si quis decætetò per concursum fuerit simulationemq ue prouectus, hic orthodoxorum proijciatur decreto pontificum, & neç vsque ad verbum eidem sanctæ fidei vel adijciatur aliqnid, vel dematur. Sed nec habeat aliquid aut legat, aut transcribat, proferatve Nestoriū vel terminos eius, aut codices noxios, & maximè, qnos cōtra solas Porphyrius edidit Christianas literas, neque Theodoreti scripta: sed quicunque huiusmodi codices habet, publicè illos proferat, & cunctis videntibus igni tradantur. Et eos, qui hanc religionem colont, vel doctores eorum, nullus neque in ciuitate, neque in agro, neque in suburbio suscipiat, neque eos secum patiatur habere consessum: alioquin rebus eius publicatis, ipse perpetuo exilio relegabitur, quisquis hoc egerit, vel qualislibet extiterit, vel quisquis codices habuerit, interdictam fidem Nestorij ac Theodoreti continentes, vt interpretationes eorum, vel qui vocantur sermones allocutorij, siue traditiones, ijsdem tormentis subiaceat, vel si ea, quæ sunt ab illis composita, alterius nomine fuerint prænotata.

Mala definitio Theodosij, fraude decepti.

* sectiones

Hæc sunt D. Petri Crabbæ.

Hæc lex in Nestorium rectè promulgata est, contra orthodoxos verò non benè. Sed pro illa nihilominùs vtilitate inserta est, vt sciat lector, quia sequens lex principis Martiani, ideò nominatim de Iba nil dixit, quoniam nec in ista sic legitur: sed specialiter ab ista damnatos, specialiter soluit: generaliter verò, & illa generaliter attingit. Sicubi autem de Iba in huius legis (quæ sequitur) exemplaribus inuenitur, vt superfluum deputetur: quia & nos, ita nos alicubi posuisse, recolimus, quod ex verioribus Acumicen. exemplaribus duximus emendandum.

DE INFIRMANDIS IIS, QVÆ contra sanctæ memoriæ Flauianum episcopum Constantinopolitanæ vrbis sunt iniustè prolata, & confirmandis ijs, quæ meliori tractatu posteà de eo sunt prolata à sancta synodo Chalcedonensi; ijsdem Augusti, id est, Valentinianus & Martianus, Palladio præfecto prætoriorum Orientis.

GLORIA nunquàm gloriosa morte perimitur: nec pereunt, cùm deficient, virtutes. Immò etiam obitu existimatio augetur bonorū, quia omnis aduersum mortuos euanescit inuidia. Indè tanto studio ac præconijs Maiorum facta laudantur: inde optimorum maxima cum veneratione memoria celebratur: indè magnorum animi virorum, exitus appetiuere verè gloriosos: quia cōpertum erat, eos solummodò perpetuè mori, quorum de vita ac morte taceretur. Iudicia vel inuidiam esse, etiàm præsenti in tempore diuinum ostendit, humanumque iudicium. Cùm enim falsa inuidia & improbè concinnata calumnia, religiosæ ac venerabilis recordationis Flauianus huius almæ vrbis episcopatu fuisset expulsus, (quamuis hoc fuit plenius retinere sacerdotium, fidem, quam acceperat, cōseruare: is enim solus est, qui esse meretur episcopus) tamen ita eius reliquias & expetijt hæc sacratissima ciuitas, & recepit, vt beatior omni viuenti videretur: vt exitus ille, qui putabatur acerbus, optandus credatur fuisse, quo illam immortalem mercatus est laudem: sequutumque est illud, quod meritis eius diuinitas prçstitit, vt venerabilis synodus inoumerabilium penè sacerdotū Chalcedone conueniret: quæ dum fidem diligenter inquirit, authoritate beatissimi Leonis episcopi æternæ vrbis Romæ & religionis fundamenta constituit sanctæ ciuitati, & Flauiano palmā mortis tribuit gloriosæ. Ergò quoniam venerabilis recordationis Flauianus, tanto ac tali decoratus est testimonio, vt Eutyches, qui contra senserat, cum sceleratis dictis suis ab omnibus vno ore damnaretur, aboleatur ille à constitutione, quę subreptione sceleratorum, post obitum sanctæ memoriæ Flauiani, aduersus eum lata cognoscatur, cesletq; in totum, cuius initium fuit iniquum & iniusta sententia. Nihil obsit Eusebio quoquè & Theodoreto religionis episcopis, qui

Locus obscurus.

eadem

eadem lege continentur: qm̄ non possunt sacerdotes constitutione damnari, quos synodicum ornat super conseruanda religione decretum. Expulsa itaq; illa sanctione, retinear vitæ gloriæq; Flauianus, quam meretur, perpetuam laudem, cæteris constantiæ erga fidē futurus exemplum. Illa igitur & magnifica authoritas tua hanc saluberrimā legem, edictis propositis, ad omnium notitiam faciat peruenire. Datum Constantinopoli pridiè Nonas , Sporatio viro clarissimo, & qui fuerit nnnciatus, consulibus, Palladio præfecto prætorij.

DE CONFIRMANDIS, QVÆ à syoodo Chalcedoneñ. contra Eutychen & eius monachos constituta sunt, ijdem. Augusti Palladio perfecto prætorij. Et eodem exemplo Valentiniano præfecto Illyrici, Tatiano præfecto vrbis, Vincomalo magistro officiorum & consuli designato.

AMplæ omnipotenti Deo referendæ ac tribuendæ sunt gratiæ, q̄ scelera nec latere concedit, nec durare impunita permittit. Horum enim alterum, lædendi habet plurimam facultatem: alterum, peccandi cæteris præstat exemplum. Curæ igitur esse diuinitati hominum actus, & maximè reuerentiam religionis, proximè in cōfirmanda catholica fide euidenter apparuit, cùm Eutychen sceleratorum dogmatum sectatorem, nec latere, vt diù lateret, siuit: nec, patefacto scelere, passa est pœnam sceleris euitare. Sententijs itaq; diuinis humanisq; damnatus, synodicū decretum (vt merebatur) excepit, reus diuinitati, cui faciebat iniuriam: reus hominibus, quos decipere conabatur. Proximè etenim innumerabiles ex toto peoè orbe beatissimi episcopi Chalcedooe congregati, improba prædicti Eutychis, voā cum synodo eius caussa habita, expulere commenta, sequuti sanctorum definita Maiorum, quæ vel apud Nicæam à trecentis decem & octo constituta sunt, vel in hac posteà alma vrbe à centum quinquaginta sunt episcopis * decreta, vel apud Ephesum, cùm Nestorij est error exclusus, præsidentibus Cęlestino Romanæ vrbis, & Cyrillo Alexandrinæ ciuitatis episcopis. Ea igitur, quæ sunt iuxta pristinam disciplinam à reuerenda synodo Chalcedone definita, illa fide, qua Deum colimus, per omnia seruanda censuimus atque censemus: quia valdè consequens est, * quingeotorū viginti sacerdotum, pura mente Deum colentium, definita, quæ pro orthodoxorum fide sacrosancta secundùm patrum regulas processerunt, summa cum veneratione seruare. Verùm quoniam principalis prouidentiæ est, omne malum inter initia opprimere, & serpentem morbum, legum medicina resecare: hac lege decernimus, eos, qui Eutychetis decipiuntur errore, ad exemplum Apollinariorum, quos Eutyches sequutus est, quosq; venerabiles parentum regulæ, id est, ecclesiastici canones, & principum diuorum sacratissima scita condemnant, nullum episcopum, nullum habere presbyterum, nullos * habere vel appellare clericos, ipsumq; Eutychen nomine presbyteri (quo & indignus, & spoliatus est) in totum carcere. Si qui tamen contra definita nostra episcopos, presbyteros, cæterosque clericos ausi fuerint creare, tam factos, quàm facientes, vel præsumentes sibi clericorum gradum, bonorum amissione perculsos, exilio perpetuo præcipimus contineri: coeundi, vel colligendi, vel congregandi monachos, aut ædificandi monasteria, nullā eos iubemus habere licentiam, locaque ipsa (in quæ fortè connenire aliquandò tentauerint) confiscari, si tamen domino loci sciente conuenerint: Quòd si ignaro actore, conductorem loci fustibus cæsum, deportationem subire censemus. Ipsos præterea nihil ex testamento cuiusquam capere, nihil eis, qui eiusdem erroris sunt, relinquere testamento, ad nullam eos patimur adspirare militiam, nisi fortè ad * cohortaliciam vel limitaneam. Si quis etiàm extra prædictam militiā inuentus fuerit militare, vel quia ignotabatur eius in religione peruersitas, vel quia post adeptū cingulum ad hūc deuenerit errorem: solutus militia, infidelitatis suæ fructum hunc habeat, vt optimorum hominum & palatii cōmunione priuetur. Nec alibi, quàm in quo natus est vico vel ciuitate, versetur. Quòd si qui eorum in hac alma vrbe (quod credi nefas est) geniti sunt, tam hac ciuitate venerabili, quàm sacratissimo comitatu, & omni excludatur metropolitana ciuitate. Et hæc quidem generaliter circa omnes coostituimus, q̄ tali labe polluti sunt, vel polluētur. Eos autē, qui antehàc * clerici orthodoxorum fidei & monachi, qui quondàm Eutychis habitauere diuersorium, (neq; enim monasterium dicendum est, quod religionis habuit inimicos) qui ad hoc vsque insaniæ processerunt, vt relicto venerabilis religionis cultu, & synodico decreto, quod totius penè orbis Chalcedone coadunati * decreuere sacerdotes, infaustam Eutychetis sequantur assertionem: quia vera luce deserta, tenebras eligendas esse crediderunt, omnibus pœnis, quæ vel hac, vel præcedentibus legibus aduersus hæreticos definitæ sunt, iubemus teneri: immò extra Romanum expelli solum, sicut pręcedentes religiosissimæ cōstitutiones de Manichæis cōstituere, nè eorum venenatis fraudibus, sceleratisque commentis, innocentum & infirmorum animi decipiantur. Comperimus præterea, quædam eos in cōtumeliam religionis & inuidiā venerabilis synodicæ definitionis fuisse mentitos, conscriptisque libris & chartarū tomis plura finxisse, quę eorum insaniam aduersus veram fidem apertè signarent: atque ideò præcipimus, vbicunque huiusmodi scri-

pta

* declarata

* 610

* creare

for. u habiti quidem sunt clerici

* desciuere

Hæreticorũ scripta comburenda.

pta reperta fuerint, ignibus concremari. Eos verò, qui vel scripserint, vel alijs legenda tradiderint docendi studio vel discendi, censemus deportatione puniri. Docendi etenim hanc infaustam hæresim, sicut pridèm edictis serenitatis nostræ continetur, omnibus adimimus facultatem: quia vltimo supplicio coercebitur, qui illicita docere tentauerit: Eos verò, qui discendi studio audierint scelerata disserentem, decem librarum auri mulcta compescimus. Ità enim materia subtrahetur erroris, si peccatorum & doctor defuerit, & auditor, Palladi parens charissime. Illustris itaq; & magnifica authoritas tua, edictis propositis, omnibus faciat nota, quæ iussimus, cognoscentibus moderatoribus prouinciarum, eorumque officijs, defensoribus etiam ciuitatũ. Quòd si ea, quæ * mera fide & sancto proposito custodienda censuimus, aut neglexerint, aut permiserint temerari: denarum librarum auri mulcta perculsi, vt religionis legumque proditores, etiam existimatione laborabunt.

Datum 15. Kalen̄ Augusti, Constantinopoli, Sporatio, & qui fuerit nunciatus, consulibus. Legi. Eodem exemplo scripta Valentiniano viro illustri præfecto Illyrici, & Tatiano præfecto vrbis, & Vincomalo magistro officiorum, & consuli designato. Datum 15. Kalen̄ Augusti, Constantinopoli, Sporatio viro clarissimo, & qui fuerit nunciatus, consulib.

ACTIO QVARTA CHALCEDONEN̄ CONCILIJ.

CONsulatu domini nostri Martiani perpetui Augusti, & qui fuerit nunciatus, 16. Kalen̄ Nouemb. Chalcedone fm iussionẽ sanctissimi & pijssimi domini Martiani perpetui Augusti, congregatis in sanctissima ecclesia sanctæ martyris Euphemiæ, gloriosissimis iudicibus, hoc est, magnificentissimo & gloriosissimo præfecto sacrorum prætoriorũ Palladio, & magnif. & gloriof. præfecto vrbis Tatiano, & magnif. & gloriof. magistro sacrorum officiorum Vincomalo, & magnif. & gloriof. ex magistro Martiali, & magnif. comite deuotissimorum domesticorum Sporatio, & magnif. comite sacrorum priuatorum Genethlio: ad hæc & gloriosissimo senatu, hoc est, magnif. & gloriof. expræfecto & exconsule ac patricio Florentio, & magnif. & gloriof. exconsule ac patricio Senatore, & magnif. & gloriof. exmagistro & * consule & patricio Nomo, & magnif. & gloriof. expræfecto & exconsule & patricio Protogene, & magnif. & gloriof. ex præfecto vrbis Zoilo, & magnif. & gloriof. expræfecto vrbis Theodoro, & magnif. & gloriof. expræfecto Apollonio, & magnif. & gloriof. expræposito sacri cubiculi Romano, & magnif. & gloriof. expræfecto Illyrici Theodoro, & magnif. & gloriof. ex præfecto prætoriorum Constantino, & magnif. & gloriof. expræposito sacri cubiculi Artaxerxe. Congregato autem & sancto vniuersali, concilio, quod fm diuinam sanctionẽ in Chalcedonensium ciuitate collectum est, Paschasino & Lucentio reuerend. episcopis, & Bonifacio reuerend. presbytero, habentibus locum sanctiss. & Deo dilectiss. episcopi senioris Romæ Leonis & Anatolio magni nominis Constantinopolis nouæ Romæ episcopi, & reliquis sanctiss. & reuerend. episcopis, id est, Maximo Antiochiæ Syriæ, Quintillo Heracleæ Macedoniæ, habente locum Anastasij episcopi Thessalonicen̄, Stephano episcopo Ephesi, Luciano Byziæ, habente locum Cyriaci episcopi Heracleę Thraciæ, Diogene Cyrici, Pietro Corinthi, Florentio Sardeorum, Eunomio Nicomediæ, Eusebio & Constantino presbyteris, habentibus locum Anastasij episcopi Niceæ, Eleutherio Chalcedonæ, Meletio Larissæ, habente locum Domni episcopi Apamiæ Syriæ secundæ, Amphilochio Sidæ, Iuliano Coensis ciuitatis, habente locũ & ipso sedis apostolicæ Romæ, Theodoro Tarsi, Cyro Anazarbi, Cõstantino Bostrorũ, Photio Tyri, Theodoro Damasci, Nonno * Edesiæ, Simeone Amidæ, Ioanne Sebastiæ, Seleuco Amasiæ, & reliqua synodo. Et residentibus omnibus ante altaris sanctissimi cancellos, propositis in medio sacrosanctis euangelijs, Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Vt sciamus, quę gerenda sint, relegantur ea, quæ in præcedentibus suot audientijs constituta. Constantius vir deuotus magistrianus, & secretarius, ex schedagestorum sub consulatu domini nostri Martiani perpetui Augusti, & qui fuerit nunciatus, octauo Idus Octobris Chalcedone inter alia legit: Magnificentissimi & gloriosissimi iudices, & amplissimus senatus dixerunt: De orthodoxa quide & catholica fide integriùs & subtiliùs in concilio post hunc diem inquisitionem fieri oportere perpendimus. Quoniam autem Flauianus reuerendæ memoriæ, & Eusebius reuerend. episcopi, ex gestorum & cognitionum perscrutatione, & ipsa voce aliquorum, qui priores fuerant in illo concilio, & se errasse dicentium confessione, quòd vanè fuerint cõdemnati, qui nihil in fide peccauerant, probantur iniustè damnati, videtur nobis secũdùm hoc, quod Deo est placitum, iustum esse, si visum fuerit sacratiss. & pijss. * domino nostro, increpationi simili subiacere Dioscorum Alexandrię, & Iuuenalem reuerend. episcopum Hierosolymorum, & Thalassium reuerend. episcopum Cæsareæ Cappadociæ, & Eusebium reuerend. episcopum Ancyræ, & Eustathium reuerend. episcopum Beryti, & Basilium reuerend. episcopum Seleuciæ Isauriæ, qui potestatem habuerunt, & principes tunc fuere concilij, & cadere fm canones de sancta synodo, vt alieni à dignitate episcopatus existant, omnibus quę subsequuta sunt, à sacro vertice cognoscendis. Post aliqua magnificentissimi & gloriosiss. iudices &

* Edessæ.

* concilio

& amplissimus senatus dixerunt: Vnusquisque reuerendiss. episcoporum huius præsentis sancti concilij, quomodò credit, per scripturam sinè aliquo metu, solius DEI timore pręoculis habens, festinet exponere, sciens quia sacratissimus & pijss. dominus noster Imperator secundùm Nicænam expositionē sanctorum patrum trecentorum decem & octo, & secundùm expositionem sanctorum patrum centum quinquaginta, qui post hæc collecti sunt, & secundùm canonicas epistolas & expositiones sanctorum patrum, Gregorij, Basilij, Hilarij, Athanasij, Ambrosij, & Cyrilli canonicas duas epistolas, quæ sunt in primo Ephesino publicatæ concilio atque firmatæ, credit, nullo modo ab eorum fide recedens. Nam & reueren. archiepiscopus senioris Romæ Leo pro contentione, quæ ab Eutyche infideliter & contra catholicam religionē facta est, videtur ad reuerendissimæ memoriæ Flauianum epistolā direxisse. Beronicianus vir deuotus secretarius, ex alia scheda gestorum, recitauit ea, quæ acta sunt: Consulatu domini nostri Martiani perpetui Augusti, & eius qui fuerit nunciatus, sexto Idus Octob. Chalcedonæ. Et post alia legit: Magnificentissimi & gloriosi. iudices & ampliss. senatus dixerūt: Differatur auditio vsque ad dies quinque, vt inter hęc vestra sanctitas congregetur ad sanctiss. archiepiscopum Anatolium, & de fide communiter cogitetis, vt ij, qui dubitant, doceantur. Et post reliqua, magnif. & gloriosi. iudices & amplis. senatus dixerūt: Necessariū non est, omnes vos conuenire. Sed quoniam consequens est credere dubitantes, reuerend. episcopus Anatolius eligat ex ijs, qui subscripserunt, quos putauerit esse dignos, vt doceāt dubitātes. Post reliqua, magnif. & gloriosi. indices, & amplissimus senatus dixerunt: Interloquutio, quę precessit, tradatur effectui. Magnificentissimi & gloriosi. iudices & ampliss. senatus dixerunt. Manifestatis ijs, quæ iam pridèm cōstituta sunt, quod placuit reuerendo Concilio de sancta fide, ipsum nos doceat. Paschasinus & Lucentius reuerēdissimi episcopi, & Bonifacius reuerend. presbyter, vicarij sedis Apostolicæ, per Paschasinum virum reuer. episcopum dixerunt: Sancta & beatissima synodus fidei regulā, quæ apud Nicęam à patribus est constituta, sequitur & tenet, sed etiam & centum quinquaginta apud Cōstantinopolim, sub sanctæ recordationis Theodosio maiore congregata synodus, ipsam fidē confirmauit, cuius symboli expositionem à beatę recordationis viro Cyrillo apud Ephesum expositam (quandò Nestorius est pro sui calliditate damnatus) similiter amplectitur. Tertiò verò beatissimi & apostolici viri vniuersalis ecclesiæ Papæ Leonis, Nestorij & Eutychetis hæresim damnantis, directa scripta, quid vera fides habeat, exposuerūt. Similiter verò & sancta synodus hanc fidem tenet, hāc sequit. nihil ampliùs nec addere potest, nec minuere. Qua expositione interpretata græcè per Beronicianum, videlicet secretarium diuini consistorij, reuerend. episcopi clamauerunt: Omnes sic credimus, Sic baptizati sumus. Sic baptizamus, sic credimus. Gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerūt: Quoniam sacra euangelia posita à reuerentia vestra perspicimus, singuli reuerend. episcopi, qui conuenerunt, doceant, si expositio trecentorum decem & octo sanctorum patrum, qui olim in Nicæa collecti sunt, & post hæc centum quinquaginta qui in regia cōgregati sunt ciuitate, consonant epistolæ reuer. Papæ Leonis. Anatolius reuerend. episcopus regię Constantinopolis, dixit: Epistola sanctissimi & Deo amantissimi archiepiscopi Leonis, cōsonat symbolo trecentorū decem & octo sanctorum patrum, qui apud Nicæam, & cētum quinquaginta, qui apud Constantinopolim posteà sunt collecti, qui eandem fidem cōfirmauerunt: sed & ijs, quæ in Epheso sub beatissimo & sanctissimo Cyrillo gesta sunt ab vniuersali & sancto Concilio, quandò maledictum Nestorium condēnauit. Quapropter consensi, & eidē epistolæ libenter subscripsi.

Habentur actione huius Concilij prima.

Epistola 8.

Paschasinus & Lucētius viri reuerend. episcopi, & Bonifacius presbyter, vicarij sedis Apostolicæ, per virum reuerend. Paschasinū dixerunt: Manifestum est, nec poterit dubitari, vnam fidem beatissimi Papæ sedis Apostolicæ rectoris Leonis, cum trecētorum decem & octo apud Nicæam patrum cōcordare atque detineri, centum quoquè quinquaginta apud Constantinopolim congregatorum sacerdotum, qui eandem fidem firmauerūt: sed & Cyrilli sanctæ recordationis viri apud Ephesum (quandò Nestorius pro suo errore dānatus est) statuta in nullo penitùs discordare. Ideòque etiam beatiss. Papæ epistolam, quæ illam fidem exposuisse, causa erroris Eutychis, est visa, vno sensu, vnò quoque spiritu videtur illi fidei esse coniuncta.

Subscriptiones Patrum Concilij Chalcedon. epistolæ Leonis Papæ.

Maximus reuer. episcopus Antiochiæ Syriæ, dixit: Concordat epistola sanctiss. archiepiscopi regiæ Romæ Leonis, expositionibus trecentorū decem & octo apud Nicæam sanctorum patrū, & centum quinquaginta apud Cōstantinopolim nouam Romā, & in Ephe so à sanctiss. episcopo Cyrillo expositæ fidei. Et subscripsi.

Stephanus reueren. episcopus Ephesi, dixit: Concordat, & subscripsi.

Diogenes reuer. episcopus Cyzici, dixit: Consonat, & subscripsi.

Cyrus episcopus Anazarbi, dixit similiter: Consonat, & subscripsi.

Constantinus reuer. episcopus Bostrorum Arabiæ, dixit: Consonat, & subscripsi.

Ioannes reuer. episcopus Sebastiæ Armeniæ primæ, dixit: Secūdùm intellectum meū intentio epistolæ sanctiss. archiepiscopi Romæ Leonis, consonat fidei trecentorū decem & octo, & centū quinquaginta, qui post hæc

apud Constantinopolim congregati sunt, & expositioni, quæ in Ephesso in damnatione impij Nestorij facta est, cui beatiss. Cyrillus præsidebat. Et in ea epistola subscribit.
Constantinus episcopus Meletinæ, similiter.
Seleucius episcopus Amasiæ similiter.
Patricius episcopus Tyanorum, similiter.
Theodorus episcopus Damasci, similiter.
Photius episcopus Tyri, similiter.
Simeonius episcopus Amidæ, similiter.
Pergamius episcopus Antiochiæ Pisidiæ, similiter.
Theodorus episcopus Tarsi, similiter.
Francion episcopus Philippopolis, similiter.
Eusebius episcopus Dorylei, similiter.
Florentius episcopus Sardeorum, similiter.
Amphilochius episcopus Sidæ, similiter.
Marinianus episcopus Synnadorum, similiter.
Epiphanius episcopus Pergæ, similiter.
Onesiphorus episcopus Iconij, similiter.
Petrus episcopus Gangrorum, similiter.
Theodosius episcopus Canothæ, similiter.
Sabas episcopus Palti, similiter.
Epiphanius presbyter, habés locum * Aetherici episcopi Pompeiopoleos, similiter.
*Themistij Philotimus presbyter, habens locũ * Themestij episcopi Amastridis, similiter.
Abraamius eps Castri Circeñ. similiter.
Eudoxius episcopus Etennorum, similiter.
Eugenius episcopus Cotenorum, similiter.
Obrimus episcopus Coracesij, similiter.
Neon episcopus Psylhj, similiter.
Theophilus episcopus Orei, similiter.
Verus presbyter, obtinens locum Maræ episcopi Cordilusorum, similiter.
* Beroea Sebastianus episcopus * Beroeæ, similiter.
Aristomachus episcopus Colonæ, similiter.
Iulianus episcopus Coenlis, similiter.
Theodoretus episcopus Cyri, similiter.
Cecropius episcopus Sebastopolis, similiter.
Acacius episcopus Ariarathiræ, similiter.
Atticus episcopus Zelorum, similiter.
Heraclius episcopus Comanorum, similiter.
Meletius episcopus Larissæ, similiter.
Olympius episcopus Paneadis, similiter.
Timotheus episcopus Balaneorum, similiter.
Iulianus episcopus Rhosi, similiter.
Paulus episcopus Mariamniæ, similiter.
Atarbius episcopus Trapezuntis, similiter.
Photinus diaconus, vicarius Dorothei, episcopus Neocæsareæ, similiter.
Ioannes episcopus Polemonij, similiter.
Gratidianus episcopus Cerassuntis, similiter.
Ioannes episcopus Carrhæ, similiter.
Rhenus episcopus Iunopolis, similiter.
Caiumas episcopus Marcopolis, similiter.
Athanasius episcopus Pari insulæ, similiter.
Basilius episcopus Traianopolis, similiter.
Docimasius episcopus Maroneæ, similiter.
Serenus episcopus Maximianupolis, similiter.
Eusebius episcopus Seleucobeli, similiter.
Eusebius & Constantinus presbyteri & vicarij Anastasij Nicææ, similiter.
Porphyrius archidiaconus, locũ tenens Vranij episcopi Emisæ, similiter.
Theodorus episcopus Claudianupolis, similiter.
Ioannes episcopus Germaniciæ, similiter.
Euoltius episcopus Zeugmatis, similiter.

Quintillus episcopus Heracleæ, tenens locum Anastasij Thessaloniceñ. & Petrus episcopus Corinthi, & Atticus episcopus Nicopolis, & Lucas episcopus Dyrrhachij, & Martyrius episcopus Gortynæ, & Constantinus episcopus Demetriadis, tenens locum Vigilantij episcopi Larissæ, & reuerend. Macedoniæ primę episcopus, id est, Zoson Philipporum episcopus, & Eusebius episcopus Topiri, & Maximus episcopus Chersonesi, & Nicolaus episcopus Stoborum, & Ioannes episcopus Parthenopolis, & Dardanius episcopus Bargylę, & Honoratus episcopus Thassi, & Nicęas episcopus Megarę Hellados, & Ioannes episcopus Messenę, & Ophelimus episcopus Tegeę, & Athanasius episcopus Opuntis, & Irenæus episcopus Naupacti, & Domninus episcopus Plateæ, & Onesimus episcopum Argorum, & Marcus episcopus Euriæ veteris Epiri, & Peregrinus episcopus Phœniciæ, & Eutychius episcopus Adrianopolis, & Claudius episcopus Anchiaxi, & Sotericus episcopus Corcyræ, & Petrus episcopus Echineorum nouæ Epiri, & Eusebius episcopus Apolloniæ Cretæ, & Cyrillus episcopus * Subritis Cretæ, & Gennadius episcopus Gnosi, & Demetrius episcopus Lappæ, & Euphrates episcopus Eleuthernæ, tenens locum Pauli episcopi Candiæ, ex charta dictauerunt notis per Zosomem episcopum Philipporũ: Nos sanctorum patrum trecentorum decem & octo fidem, quæ est salus nostra, & seruamus, & cum ipsa vitam nostram complere oramus. Necnon & centum quinquaginta, per nullum modum antedictæ fidei dissonat, quam & seruantes exequimur, & omnia, quæ acta sunt & decreta in prima Ephesiaca synodo, cuius præsides fuerunt beatiss. Cœlestinus apostolicæ sedis præsul, & beatiss. Cyrillus episcopus magnæ ciuitatis Alexandriæ, & summè orthodoxum esse sanctissimum patrem nostrum archiepiscopum Leonem, perfectissimè nouimus. Factum est autem nobis certum, de epistola missa ab ipsius beatitudine sanctiss. episcopis Paschasino & Lucentio, qui locum continent Apostolicæ sedis, qui nobis dilucidauerunt, quæ linguæ obscuritas fecernere subsannabat. Quandò enim secundùm iussionem potestatis vestræ, ad sanctiss. archiepiscopum Constantinopolis magnæ ciuitatis Anatoliũ, & ad considen- * Subrid

tem

tem ei sanctiss. synodum, peruenimus, volentes, de quibus paulo antè dubitabamus, doceri, inuenimus ipsorum sanctitatē paratissimam ad expellendam omnem dubitationem. Omnem enim hominem anathematizabant separātem à diuinitate carnē Domini & Dei saluatoris nostri Iesu Christi, quam sibi adunauit de sancta virgine Maria genitrice Dei, & non dicentem, quæ Deum decent, & quæ conueniunt ipsius essentiæ inconfusè, & indiuisè, & sine conuersione. Et per hoc nobis satisfactum est. Et per omnia cōsonare æstimātes præscriptis sanctis patribus, huic epistolę consensimus & subscripsimus omnes antedicti reuerend. episcopi. Omnes de Illyrico eandem vocem dedimus, cui omnes consentimus. Leontius episcopus Ascalonis, & Photinus episcopus Lyddæ, & Paulus episcopus Anthedonis, & Heraclius episcopus Azoti, & Stephanus episcopus Iamniæ, & Polychronius episcopus Antipatridis, & Pancratius episcopus Libyadis, & Zosimus episcopus Minoidis, & * Anianus episcopus Capitoliadis, & Zebennus eps Pellæ, & Ioānes episcopus Tiberiadis, & Ioannes episcopus Gadaton, & Beryllus episcopus * Aialæ, & Aretas episcopus Elusæ, & Musonius episcopus Zoaræ, & Marcianus episcopus * Ili, ex charta dictauerunt per Anianum episcopum Capitoliadis: Nos sanctorum patrum trecentorum decem & octo, qui in Nicæa ciuitate cōuenerunt, fidem semper seruauimus, & seruamus, & cum ea vitæ nostrę finem complere oramus. Sequimur autem & centum quinquaginta nullo modo dissonantem. Consentimus autem actis & cōstitutis in prima Ephesina synodo à beatiss. & sanctissimæ memoriæ Cyrillo, qui fuit episcopus Alexandriæ magnę ciuitatis. Sed & lecta est nobis epistola beatiss. & Deo amātissimi archiepiscopi Romani Leonis, i plurimis rectè habens & prædictis consonās. & cōsentimus. Aliqua autem nobis ex ipsa apparuerunt verba, vt partitionem & separationem aliquam demonstrantia sic volentibus sapere. De quibus & ab initio ante vestram clementiam certabamus, & tunc à vestra iussi exire magnificentia, audiebamus à sanctissimis patribus & episcopis & presbyteris locū continentibus sanctissimi & DEI amatoris præcipui archiepiscopi Leonis, quia nullam dicunt partitionem in Domino & saluatore nostro Iesu Christo, sed vnum eundemque Dominum filium Dei. Propter quod consensimus, & tomo subscripsimus. Existimauimus autem & nunc ipsos, quia si inuitati fuerint a vestra magnitudine, eadem * confitebuntur. Pro vtilitate totius mundi omnes prædicti reuerendissimi episcopi eadem diximus, & his consentimus. Nunechius episcopus Laodicæ Phrygiæ Pacatianæ, dixit: Epistola beatissimi Leonis, in qua & subscripsi, consonat expositioni fidei sanctorum patrū, qui in Nicæa, & centum quinquaginta, qui congregati sunt in Constantinopoli, & synodo Ephesina, cuius præsidens fuit beatissimus Cyrillus. Nonnus reuerend. episcopus * Edesæ, similiter.

* Alie
* Ilij
* rectè for. * cōfessuros.

Polychronius episcopus Epiphaniæ, similit.
Alexander Sebastiæ episcopus, similiter.
Eunomius episcopus Nicomediæ, similiter.
Callinicus episcopus Apameæ Bithyniæ, sim.
Teodorus episcopus Tripolis, similiter.
Apragmonius episcopus Chij, similiter.
Cossinius episcopus * Hierocęsareę, similiter.
Eulogius episcopus Philadelphiæ, similiter.
Epiphanius episcopus Cestriæ, similiter.
Andreas episcopus Sectoriorum, similiter.
Iulianus episcopus Celendritis, similiter.
Patricius episcopus Acamasæ, similiter.
Dionysius episcopus Attaliæ similiter.
Helias episcopus Bleandri, similiter.
Romanus episcopus Myron, similiter. * Myrea
Neoptolemus episcopus Carnon, similiter.
Florentius episcopus Adrianupolis Galatiæ, similiter.
Paulus episcopus Derbæ, similiter.
Acholius episcopus Larandon, similiter.
Mirus episcopus Euladron, similiter.
Lucianus episcopus Ipsi, similiter.
Philippus episcopus Lysiadis, similiter.
Eustochius episcopus Docimei, similiter.
Basilius episcopus Nacoliæ, similiter.
Cyriacus episcopus Eucarpias, similiter.
Abertius episcopus Hierapolis, similiter.
Strategius episcopus Polybotis, similiter.
Epiphanius episcopus Midaij, similiter.
Critonianus episcopus Aphrodisiadis, simil.
Ioannes episcopus * Amyzonis, similiter. * Amyzonē
Dionysius episcopus Antiochiæ, similiter.
Papias episcopus Eressorum, similiter.
Eupytius episcopus Stratonicę, similiter.
Theodoretus episcopus Alabandorum, simi.
Menander episcopus Heracleæ, similiter.
Ioannes episcopus Gnidi, similiter.
Tynchanius episcopus Apolloniadis, similiter.
Dionysius episcopus Heracleæ, similiter.
Gemellus episcopus Stratonicæ, similiter.
Leucius episcopus Apollinis Phani, similiter.
Polycarpius episcopus Gabalon, similiter.
Ioannes episcopus Alyndæ, similiter.
Iulianus presbyter continens locum Calandionis episcopi * Alicarnassi, similiter. * Halycarnassi.

Magnificentiss. & gloriosiss. iudices & ampliss. senatus dixerūt: Et si reliqui oēs reueren. episcopi, qui nō specialiter sūt cōfessi, cōsentiūt dictis eorū, qui iā cōfessi sunt sanctorū patrū ꝓpria voce doceāt. Oēs reueren. epi clamauerūt: Oēs acquiescimus, oēs cōsentimus, oēs similiter credimus, oēs eadē sapimus. Sic sapimus, sic credimus: patres ad synodū, cōcredētes ad synodū, qui subscripserunt, ad synodū. Multi anni Imperatoribus, multi anni Augustæ. Patres ad synodum, concredentes ad synodum. Multi anni Imperatoribus, consapientes ad synodum, Multi anni Imperatoribus. Ipsi quinque episcopi fidei subscripserunt.

runt. Sicut Leo, sic sapiunt. Magnificentissimi & gloriosiss. iudices, & amplis. senatus dixerunt: Suggessimus diuo & pijssimo domino nostro Imperatori propter ipsos, & expectamus pietatis eius mandata. Vestra autem reuerentia & de Dioscoro, qui à vobis damnatus est, ignorante diuo vertice & nobis, & de ipsis quinque, pro quibus petitionem facitis, & de omnibus actis in sancta Synodo dabit rationem Deo. Omnes reuerendissimi episcopi clamauerunt: Dioscorum Deus deposuit, Dioscorus iustè damnatus est, Dioscorū Christus deposuit. Et paucis horis transactis, dum expectabatur diui & pijssimi domini nostri Imperatoris mandatum, Magnificentissimi & gloriosiss. iudices & amplis. senatus dixerunt: Pijssimus noster Imperator addiscens vestras preces, sententiæ vestræ permisit de Iuuenale deliberare, & de Thalassio, & de Eusebio, & de Basilio, & de Eustathio reuerendissimis episcopis, quæ vobis placuerint. Ergò vestra religiositas cognoscens, quia Deo de his, quę fiunt, dabit rationem, quid fieri de ipsis debeat, cogitate. Anatolius reuerend. episcopus Constantinopolis, dixit: Petimus eos intrare, Omnes reuerendissimi episcopi clamauerunt. Rogamus eos intrare. Qui credunt similiter ad synodum, qui eadem sapiūt synodo. Absint, qui subscripserunt epistolæ Leonis, ad synodum. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Intreot. Et postquàm intrauerunt præfati reuerendissimi episcopi, & consederunt omnes reuerendissimi episcopi clamauerunt: Vnus Deus qui hoc fecit. Multi anni Imperatorum. Magnorum Imperatorū multi anni. Multi anni senatus. Multi anni iudicum. Orthodoxorum multi anni. Hæc integra adunatio, hæc pax ecclesiarum. Magnificētissimi & gloriosissimi iudices, & amplissimus senatus dixerunt: Pridiè certi episcopi Ægypriacæ regionis petitiones porrexerunt diuinissimo & pijssimo Imperatori domino nostro, propriam fidem exponentes, & placuit pietati eius ante vestram sanctam synodum eas recitati. Ergò obedientes decretis diui & victoris apicis, & intrare eos præcipimus, & petitiones ipsis præsentibus recitari, & vestram reuerentiam docere, quod de eis placuerit. Vt intrauerunt Hieracus, Sabinus, Apollonius, Parmius, Ianuarius, Eulogius, Ioannes, Isaac, Iron, Stephanus, Theophilus, Isidorus, reuerendissimi Ægyptiorum episcopi, & iussione omnium consederunt, magnificentiss. & gloriosiss. iudices & amplis. senatus dixerunt: Vos petitiones porrexistis? Reuerend. Aegyptiorum episcopi dixerunt: Etiàm per vestigia vestra Magnificenti. & gloriosiss. iudices, & amplissi. senatus dixerunt: Et subscripsistis eis? Et conspexerunt ijdem reuerend. Aegyptiorum episcopi subscriptionem petitionum, & dixerunt: Etiàm per vestigia vestra cognoscimus subscriptiones. Nos subscripsimus, nostræ sunt literæ. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Recitetur petitiones. Constantinus deuotiss. secretarius sacri consistorij, recitauit: Pijssimis & Christi amatoribus nostris Imperatoribus, Flauio Valentiniano, & Flauio Martiano, & victoribus ac triumphatoribus semper Augustis, ab omnibus episcopis Ægypriacę vestrę regionis. quę à principio tradita est nobis à sanctiss. & spiritualibus patribus orthodoxa fides, à sancto Euāgelista Marco, & vbiquè audito episcopo & martyre Petro, & sanctis patribus nostris, & Athanasio, & Theophilo, & sanctissimæ memoriæ Cyrillo, & nos seruamus, & confessionis eorum sumus discipuli. Eam colimus, & secundùm eam sapimus, sicuti & trecenti decem & octo, qui in Nicęa, & beatus Athanasius, & qui sanctis connumeratur Cyrillus exposuerunt, anathematizantes omnes hęreses, & Arij, & Eunomij, & Manichæi, & Nestorij, & illos, qui dicunt è cœlo carnem Domini nostri fuisse, & non ex sancta Dei genitrice virgine Maria ad similitudinem omniū nostrum sinè peccato, super hæc & omnes hę reses, quę extra Ecclesiam catholicam sapiūt & docent. Et subscriptiones.

Hieracus episcopus * Asuitorum porrexi. *Ossoes
Sabinus episcopus * Doctitorum, porrexi. *Tacntert
Ianuarius episcopus Leonton, porrexi.
Apollonius episcopus Taneorum, porrexi.
Ioannes episcopus Pselchis, porrexi.
Isaac episcopus * Taneorum, porrexi.
Pasmeius episcopus * Paralteorum, porrexi.
Eulogius episcopus Athribitorum, porrexi.
Iron episcopus Tenistæ, porrexi.
Stephanus episcopus Gerisorum, porrexi.
Theophilus episcopus Erythrę, porrexit.
Theophilus episcopus Cleopatridis, porrexi.
Isidorus episcopus Sethroitorum, porrexi.

Omnes reuerendissimi episcopi clamauerunt: Dogma Eutychis quarè non anathematizauerunt?

Cū impostura petiones porrexerunt. Epistolę Leonis subscribant, anathematizantes Eutychen & dogma eius. Consentiant epistolę Leonis. Eludere nos volunt, & discedere. Diogenes reuerend. episcopus Cyzici, dixit: Synodus propter Eutychen facta est, non propter alterum aliquem. Romanus episcopus propter ipsum scripsit. Omnes consensimus epistolæ consequenter. habenti expositioni sanctorum patrum. Consentiant & isti epistolæ sanctiss. Leonis. Paschasinus & Lucentius viri reuerendiss. episcopi, & Bonifacius presbyter, vicarij sedis apostolicę, per Paschasinum, dixerunt: Dicant, si consentiunt epistolæ Apostolicæ sedis, & si anathema dicunt Eutycheti. Acacius reuerend. episcopus Ariarathiæ, dixit: Suggerimus anathematizare eos Eutychen, qui dixit ante incarnationem duas naturas saluatoris nostri, & post incarnationem, vnam. Cecropius reuerend. episcopus

ſcopus Sebaſtopolis, dixit: Subſcribant epiſtolæ beatiſſimi Papæ Leonis, & Eutychen anathematizent & dogma eius. Hieracus reuerendiſſimus epiſcopus Ægypti, & cæteri reuerend. epiſcopi Ægyptij, per eundem Hieracum dixerunt: Si quis præter iſta, quæ à nobis in petitionibus porrecta ſunt, ſapit, ſiue Eutyches, ſiue alter aliquis, anathema ſit. De epiſtola autem ſanctiſſ. & DEo amantiſſ. archiepiſcopi Romani Leonis, ſciunt omnes ſanctiſſimi Patres noſtri, quia in nobis expectamus ſententiam beatiſſimi noſtri archiepiſcopi, & petimus veſtram clementiam expectare præſidis noſtri ſententiam: quia eum in omnibus ſequimur. Et ſanctiſſimi patres, qui in Nicæa congregati ſunt trecenti decem & octo, regulam dederunt, vt ſequatur omnis Ægyptiaca regio archiepiſcopum magni nominis ciuitatis Alexandrinæ, & nihil abſque ipſo agatur ab aliquo ei ſubiacente epiſcopo.

Euſebius reuerendiſſimus epiſcopus Dorylei, dixit: Mentiuntur. Florentius reuerendiſſimus Epiſcopus Sardeorum, dixit: Oſtendant, quod dicunt. Omnes reuerendiſſimi Epiſcopi clamauerunt: Manifeſtè anathematizate dogma Eutychis. Qui non ſubſcribit epiſtolæ, cui omnis ſancta ſynodus conſenſit, hæreticus eſt. Anathema Dioſcoro, & amantibus eum. Si non rectè ſapiunt, quomodò poſſunt eligere Epiſcopum? Reuerendiſſimi epiſcopi Ægyptij clamauerunt: De fide eſt certamen. Cecropius reuerendiſſ. epiſcopus Sebaſtopolis, dixit: Non nouerunt iſti, quomodo credunt, & nunc volunt diſcere. Photius reuerend. epiſcopus Tyri, dixit: Conſentitis epiſtolæ beatiſſimi & ſanctiſſimi archiepiſcopi Romæ Leonis, ſicut & vniuerſalis ſynodus conſenſit, & ſubſcripſit, *aut non? Paſchaſinus & Lucentius viri reuerend. epiſcopi, & Bonifacius presbyter, vicarij ſedis Apoſtolicæ, per Paſchaſinum virum reuerend. epiſcopum dixerunt: Tot annorum epiſcopi in Eccleſia ſeneſcentes, vſque ad hoc tempus fidem rectam & catholicam ignorant, & expectant adhuc alienam ſententiam? Et interpretata in Græcam linguam prædicta interloquutione, Omnes reuerendiſſimi epiſcopi clamauerunt: Qui non conſentit epiſtolę ſanctiſſimi archiepiſcopi Leonis, hæreticus eſt. Diogenes reuerend. epiſcopus Cyzici, dixit: Qui necdùm cognoſcunt, quod credunt, iſti ordinare habent epiſcopum? Omnes reuerend. epiſcopi clamauerunt: Qui non anathematizat Eutychen, hæreticus eſt. Reuerendiſſimi epiſcopi Ægyptij clamauerũt: Anathema Eutychi, & credentibus ei. Reuerendiſſimi epiſcopi clamauerũt, & dixerunt: Subſcribãt epiſtolę Leonis. Qui non ei ſubſcribit, hæreticus eſt. Reuerendiſſimi epiſcopi Ægyptij clamauerunt: Extra voluntatem archiepiſcopi noſtri non poſſumus ſubſcribere. Acacius reuerend. Epus Ariarathiræ, dixit: Incõgruum eſt, vniuerſalem ſynodum prætermittere, & in vna perſona attendere, quę ſuſcepura eſt epiſcopatum Alexandriæ magnę ciuitatis. Intentio enim his eſt, ſicut in Epheſo perturbauerunt omnia, & ſcandalis compleuerunt vniuerſum mundum, & nunc iſtam ſanctam & magnam ſynodũ perturbare. Petimus, vt nõ eis concedatur: ſed aut conſentiant epiſtolę, aut regularem damnationem ſuſcipiant, & cognoſcant quia excommunicati ſunt. Photius reuerend. epiſcopus Tyri, dixit: Quomodò conantur ordinationem facere, non eadem ſapientes huic ſanctæ & vniuerſali ſynodo? Si enim rectè ſapiunt, oſtendant propriam intentionem qualis eſt circa fidem, & ſuſcipiant epiſtolam ſanctiſſimi archiepiſcopi Leonis. Si enim nolunt, excommunicati ſunt. Omnes reuerend. epiſcopi clamauerunt: Hęc omnes dicimus. Omnes ſic ſapimus. Reuerend. epiſcopi Aegyptiorum per vnum ipſorum, Hieracum ſcilicet, dixerũt: Iam per petitiones noſtram fidem manifeſtam fecimus, & non extra catholicam fidem credentes apparuimus. Quia verò epiſcopi noſtrę regionis nimis multi ſũt, nos pauci, non poſſumus pauci numero, illorum perſonas ſuſcipere. Petimus autem veſtram ſublimitatem, & hanc ſanctam & magnam ſynodum, vt miſereamini nobis, & expectetis noſtrum archiepiſcopum, vt ſecundùm antiquã conſuetudinem illius ſequamur ſententiam. Quia ſi extra voluntatem præſidis noſtri aliquid facimus, ſicut præſumptores & non ſeruantes ſecundùm canones antiquam conſuetudinem, omnes Ægyptiacæ regiones inſurgent in nos. Ergò miſeremini noſtræ ſenectutis. Miſeremini, & non nos faciatis in peregrinatione noſtram vitam conſumere. Et ijdem reueren. epiſcopi iactauerunt ſe in terra, & dixerunt: Clementes eſtis, miſeremini noſtri. Cecropius reuerendiſſ. epiſcopus Sebaſtopolis, dixit: Vniuerſalis hæc ſyndus, Ægyptiaca regione maior eſt, & fide dignior. Et non eſt iuſtum, decem hæreticos audiri, & prætermitti mille ducentos epiſcopos. Non enim eos exigimus, vt pro alijs ſuam fidem oſtendant, ſed dicimus, ipſi pro ſua perſona rectæ fidei conſentiant. Reuerend. epiſcopi Aegyptiorum clamauerunt: Iam non poſſumus habitare in prouincia. Miſeremini noſtri. Euſebius reueren. epiſ. Dorylei, dixit: Procuratores ſunt iſti omnium Aegyptiorũ, & debent vniuerſalem ſynodum ſequi. Lucentius reuerendiſſimus epiſcopus, vicarius ſedis Apoſtolicæ, dixit: Si errant, doceantur per veſtigiorum veſtrorum magnificentiam, quia non poſſunt decem homines præiudicium facere ſynodum ſexcentorum epiſcoporũ, nec catholicę fidei. Reuerend. epiſcopi Ægyptij clamauerunt: Occidimur. Miſeremini noſtri. Omnes reueren. epiſcopi clamauerunt: Videtis, quomodò teſtimonium perhibent ſuis epiſcopis, dicentes, quia occidimur? Ægyptij reuerend. epiſcopi dixerunt: Morimur

Margin notes: *al. (beside "aut non"); Hic Ægyptij epiſcopi anathematizant Eutychen; Mille ducenti Epiſcopi in chalced. Concilio ſi dentur aſſiſſe, non tamen aſſerſi ſunt ſexcenti.

Morimur per vestigia vestra, miseremini nostri. Moriamur à vobis, & non illic. Fiat hic archiepiscopus, & subscribimus, & consentimus. Miseremini canorum nostrorum. Detur hic archiepiscopus. Nouit Deo amantissimus archiepiscopus Anatolius, quia talis consuetudo Ægyptiacam regionem obtinuit, vt omnes episcopi obediant archiepiscopo Alexandriæ. Non quia non obtemperamus synodo, sed occidimur in patria. Miseremini nostri. potestatem habetis. Subditi sumus, non recusamus. Libentius est nos mori à domino mundi, & à vestra magnificentia, vel ab hac sancta synodo, quàm illic. Propter Deum miseremini istorum canorum, parcite decem hominibus. Omnes episcopi reuerendissimi clamauerunt: Isti hæretici sunt. Reuerendissimi episcopi Ægyptij dixerunt: Potestatem habetis in animâ nostram, parcite decem hominibus. Morimur illic. Melius est hic mori. Misericordes sunt domini. Nouit consuetudinem Anatolius archiepiscopus. Hic sumus, vsque dum fiat archiepiscopus. Sedes nostras volunt, tollant. Nolumus esse episcopi. Solummodò non moriamur. Date archiepiscopum, & si contradixerimus, punite nos. Consentimus his, quæ decreuerit potestas vestra. Non contradicimus, sed eligite archiepiscopum. Hic expectamus, vsq; dum ordinetur. Omnes reuerend. episcopi clamauerunt: Subscribant damnationi Dioscori. Magnificētissimi & gloriosissimi iudices & amplissi. senatus dixerunt: Quoniam reuerend. episcopi Ægyptiorum, non vt repugnantes catholicæ fidei, subscribere in præsenti distulerūt epistolæ sanctiss. archiepiscopi Leonis, sed dicentes consuetudinem esse in Ægyptiaca regione, extra sententiam & iussionem archiepiscopi nihil tale se posse, (poscunt autem sustineri se, donec consecretur episcopus, qui ordinandus est magnæ ciuitatis Alexandriæ) rationabile nobis & clemens esse apparuit, vt in eodem habitu expectent in regia ciuitate, & dilationem habeant vsque ad ordinationem archiepiscopi magnę ciuitatis Alexandriæ. Paschasinus vir reuerendissimus episcopus, vicarius sedis apostolicæ, dixit: Si præceperit gloria vestra, & iubetis illis aliquid præstari humanitatis, fideiussoribus datis, non exeant de ista ciuitate, quàm diù Alexandrię episcopum accipiat.

Magnificentiss. & gloriosiss. iudices & amplissimus senatus dixerunt: Sanctiss. Paschasini sit firmum iudicium. Vndè permanentes in proprio habitu reuerendiss. episcopi Ægyptiorum, aut dent fideiussores, si hoc illis est possibile: aut per sacramenta eis credatur, quia expectant ordinationem futuri episcopi magnæ ciuitatis Alexandrię.

Per iussionem gloriosissimorum iudicum & amplissimi senatus, & sanctæ synodi, intrātib. Fausto, Martino, Petro, Manuhele, Abramio, Iob, Antiocho, Theodoro, Paulo, Iacobo, Eusebio, Tryphone, Marcello, Timotheo, Pergamio, Petro, Asterio, Ioanne, reuerendiss. presbyteris & archimandritis, & consedentibus, magnificentiss. & gloriosiss. iudices & amplissimus senatus dixerunt: Petitiones porrectæ sunt diuiniss. & piissimo nostro Imperatori, ex nomine Caroli & Dorothei reuerendissimorum archimandritarum, & *alterutrum aliquorum. Nomina autem illorum, qui eas porrexerunt, manifesta fiant his, qui introierunt reuerend. viris, vt dicant, si omnes nouerūt esse archimandritas. Et audientes reuerend. archimandritæ nomina eorum, qui petitiones porrexerunt, per Faustum reuerend. archimandritam dixerunt: Carosus & Dorotheus archimandritæ sunt. Helpidius monimentorum * procupientium custos est. Photinus autem quis est, non nouimus. Eutychius de basilica Cælestinæ est, quia monasterium non habet. Theodorus in monimentis habitat. Moysen non nouimus Maximus, archimandrita est, magister Eutychis. Geronuium non nouimus. Nemesinum non nouimus, sed non eius miramur. Theophili & nomen miramur. Thomam similiter non nouimus. Leōnius ex Vrsario est. Hipsius in monumentis habitat, habens duo vel tria nomina in Xylocerco. Callinicus habet decem nomina in memoria in Xylocerco. Paulus de Bithynia est, habitans in monumento. Gaudentius in monumentis habitat. Habet quinque nomina in Philippianis. Eugnomenem non nouimus. Rogamus aliquos mitti à vestra magnificentia, & à vestra sancta synodo, vt ambulēt, & videāt monasteria eorum, & dicant, si habent monasteria, an deludant, & noceant honoribus archimandritarum, & an modò debent accipere disciplinam, vt non se dicant archimandritas, qui in monumentis habitant. Petimus etiàm, vt & illi, qui se dicunt esse monachos, & non agnoscuntur, nec à vestra magnificentia, nec à sanctissimo archiepiscopo, nec à nobis, vt exeant à ciuitate, sicut impostores propter scandalum, quod conati sunt facere.

Xylocercus nomē loci est, vbi duo vel tres monachi habitant.

Magnificentissimi & gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Introeat reuerendissimi monachi, qui petitiones porrexerunt. Et intrauerūt Carosus & Dorotheus, & Helpidius, & Photinus, & Eutychius, & reliqui reuerend. monachi, & Barsomas monachus, insupèr etiàm & Calopodi* eunuchus.

Magnificentissimi & gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Petitiones olim reuerentia vestra victori summo porrexit. Ergò respiciētes, quæ vobis proferuntur, dicite, si eas agnoscitis à vobis porrectas. Carosus & Dorotheus reuerendissimi Archimandritę, & reliqui respicientes petitiones, dixerunt: Istæ sunt petitiones, quas nos porreximus. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Recitentur petitiones. Et antequàm recitarentur,

tur, Anatolius reuerendissimus archiepiscopus Constantinopolis, dixit: Calopodius & Gerontius, qui inter eos presbyteri sunt, olim damnati sunt, & non illis licet intrare. Calopodius & Gerontius dixerunt: Nemo nobis dixit quia damnati sumus. Modò nobis dixerunt. Aetius archidiaconus sanctæ ecclesiæ Constantinopolitanæ, vadens ad Calopodiū eunuchum, dixit ei: Archiepiscopus per me archidiaconum dicit tibi, quia damnatus es. Et exi. Calopodius dixit: Pro qua causa? Aetius archidiaconus dixit: Vt hæreticus. Calopodius dixit: Suggero, vt legantur petitiones nostræ. Gloriosissimi & magnificentissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Recitetur. Beronicianus deuotissimus magistrianus & secretari* sacri cōsistorij, recitauit.

DIVERSORVM ARCHIMANdritarum epistolium ad Martianum Augustum.

Pijssimo & Christi amātissimo Imperatori nostro nouo Constantino Martiano, à Caroso, Dorotheo, Helpidio, Photino, Eutychio, Theodoro, Moyse, Maximo, Gerontio, Nemesino, Theophilo, Thoma, Leontio, Hipsio, Callinico, Paulo, Gaudentio, Eugnomene, viris archimandritis, & ab omnibus in Christo comitibus suis, & reliquis clericis & monachis & laicis. Semper Imperium Romanorū, & præsertim à Theodosio maximo & beato, vniuersum mundum pacis bono compleuit, laborans pro recta fide. Sed quoniam quisque suum quærit, non etiàm proximi, (sicut sancit sancta scriptura) omnia soluta sunt, apostolorum fides turbata est, & ea quidem, quæ sunt inimicorum, Iudæorum dicimus & Paganorum, quanuis pessima, tamen in pace constituta sunt. Nostra autem in bello irreconciliabili persistūt. Hæc autem correctio seruabatur vestro amico Christi Imperio, vt non in recta fide fiat schisma, sed vt fides firmaretur à diuinitate vestra. Omnis enim iustitia omnem quidem iudicem decet, sed præcipuè Imperatorem, & maximè pium. Vndè ad ipsum pertinet, ius promulgare legitimū. Suggerimus ergò pietati vestræ, vt præcipiat vniuersalē fieri synodum, quam vestra pietas prouidentiā faciēs, nostrum omnium saluti iam conuenire sanciuit. Vacent autem turbationes & subscriptiones, quæ per violentiam fiunt, & persecutiones, quæ semper à clericis contra nos meditantur, & quas conantur facere, latentes vestram pietatem. Et petimus diuinitatem vestram, iam neminem iactare, nec à monasterio, nec ab ecclesia, neque à Basilica martyris, vsque ad iustum sanctæ Synodi iudiciū, nè canonicis regulis obuiare videamur, & nè fortè aliqui, alijs seditionem facientibus, hęc pietati vestræ pateant ascribenda, quam pacem diligere, & pro ipsa pro omnibus noui-

Philip. 2.a

mus cogitare, vt iterùm per sanctos patres, sancta fide confirmata, possimus reliquum tempus vitę nostræ castè & piè viuere, & in pace incessanter cōsuetas orationes offerre Domino nostro CHRISTO pro diuturnitate æterni vestri Imperij, qui & sua bona voluntate inuisibiliter nobis donauit imperium diuinissimi Augusti. Diogenes reuerend. episcopus Cyzici, dixit: Barsumas, qui inter illos intrauit, occidit beatum Flauianum. Ipse instabat, & dicebat: Occide. Et non est positus in petitionibus, quare introiuit? Omnes reuerend. episcopi clamauerunt: Omnem Syriam Barsumas euertit, Duxit super nos mille monachos. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices & amplissimus senatus, ad monachos dixerunt: Secundùm vestram petitionem, quam per suggestiones dedistis, diuus & pijssimus Imperator & sanctam synodum conuenire, & vos introire præcepit. Ergò postquam intrastis, sustinete discere, quæ ab ipsa sancta synodo de fide formantur. Carosus & Dorotheus reuerend. archimandritæ, & cęteri monachi, dixerunt: Rogamus vt recitetur libellus, qui à nobis offertur. Omnes reuerendissimi episcopi clamauerunt: Homicidam Barsumam mitte forās, Homicidam in arena, Anathema Barsumæ, Barsumā in exilium. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Recitetur libellus, qui à reuerendis monachis porrectus est. Constantinus deuotissimus secretarius diuini consistorij, accipiens ab eis, recitauit.

EPISTOLA ARCHIMANDRITArum ad Chalcedonēn. Concilium, pro Dioscori rehabilitatione.

Sanctæ synodo, quæ hic modo * profecta est, ab archimandritis & omni in Christo fraternitate. Ad primam vocationem conuenire habuimus ad vestam sanctitatem: sed quia pijssimus Imperator, sanctiss. archimādritæ & presbytero Caroso mandauit non venire, nisi & ipsius pietas pręsens fuerit, nos autem sine ipso intrare superuacuum putauimus, quia pater est noster, sicut & *vestræ sanctitati per rescripta mandauimus, ob hoc non venimus. Nunc autem ad vos venientes, petimus vestram sanctitatem, vt omnia consequenter procedant, & ad hoc Concilium conueniant sanctiss. archiepiscopus Dioscorus, & qui cum ipso sunt sanctissimi episcopi. Et cum legerentur, Omnes reuerend. episcopi clamauerunt: Anathema Dioscoro, Dioscorum Christus deposuit. Istos mitte forās. Tolle iniuriam à synodo, Voces Imperatori. Tolle violentiam à synodo, tolle iniuriam à synodo, tolle notam à synodo. Faustus reuerendus & qui cum ipso reuerendi archimandritæ,

dritæ, dixerunt: Tolle iniuriam à monasterijs. Omnes reuerend. episcopi clamauerunt: Petitiones istas synodum audire non licet. Illum, qui damnatus est ab omni synodo, episcopum nominare non licet. Episcopum nominare ausi sunt. Regulæ quarè calcantur? Magnificentissimi & gloriosissimi iudices & ampliss. senatus dixerunt: Sinè præiudicio recitetur libellus. Cõstantinus deuotiss. secretarius sacri consistorij, libelli reliquà recitauit: Namque & ipse pijssimus noster Imperator, ex quo congregare hanc synodum constituit, pollicitus est nobis, coohrmare tantùm expositionem fidei trecentorum decem & octo sanctorum patrũ, & nihil aliud ante hoc moueri vel fieri. Isto autem placito vtiq; irrationabilis est facta damnatio contra sanctissimũ archiepiscopum Dioscorum, quia nec sinè eo & sanctissimis episcopis, qui cũ ipso sunt, possumus aliquid de fide aut dicere, aut facere. Ergò pręcipite venire eundem sanctissimũ archiepiscopum Dioscorum, & omnes Episcopos, qui cum ipso sunt, vt & scandala, quæ facta sunt de fide, incidantur, & orthodoxi populi non habeant inter se discordiam. Debebat enim in hac parte vobis esse studium ante omnia vitæ necessaria. Si autem contra hæc, quæ nos tam consequenter requirimus, vestra nititur reuerentia, & velit authoritate vti, quæ contraria est vtilitatibus: testamur Dominum Christum, & pijssimum Imperatorem, & magnificentissimos iudices & amplissimum senatum, & vestram conscientiam, & vestes nostras excutimus, & extra communicationem vestram nosmetipsos efficimus. Non enim patimur (symbolo fidei trecentorum decem & octo recusato) communicatores fieri eorum, qui hunc respuunt. Ad integriorem autem probationem, quòd nihil nos contrarium symbolo fidei sapiamus, neque locum habeat aliqua calumnia, quæ aduersùm nos facta est, subdidimus & ipsum symbolum, & diffinitionem, quæ hoc supersignauit, prolatam à sancta vniuersali synodo, quę Nestorium condemnauit. Ætius archidiaconus Cõstantinopolis sanctæ & vniuersalis ecclesiæ, dixit: Regula est hæc cum alijs posita à sanctis patribus, quam custodientes sanctissimi patres episcopi, docent & clericos, & monachos, & omnes CHRISTVM colentes. Si autem inueniant aut insultantes, aut acquiescere non volentes, hac viuntur regula. Et ex codice relegit hæc: De clericis & monachis, qui semetipsos à communione suspendunt: Si quis presbyter aut diaconus suum contemnens episcopum, à communione semetipsum suspendit ecclesiæ, & secretiùs collectam fecerit, & altare constituerit, & noluerit euocanti episcopo consentire, & noluerit eidem acquiescere, neque obedire & priùs & secundò vocanti, hunc omninò damnari, nec vnquàm hunc curationem mereri, nec recipere eum posse honorem ordi-

9.q. Si quis presbyter. Et in Cõc. Antiocheno, cap. 5.

namus. Si autem permanserit turbas faciens & seditiones ecclesię, & per extraneam potestatem, tanquàm seditiosum debere * conuerti. Omnes reuerendissimi episcopi clamauerunt: Hæc iusta regula, Hæc regula patrum. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices, & amplissimus senatus dixerunt: Secundùm vestram petitionem (& contradicentibus reuerendissimis episcopis) oblati à vobis libelli, relecti sunt. Dicite igitur, si vultis dogmatibus totius sanctissimæ Synodi consentire. Carosus reuerendissimus archimandrita dixit: Fidem trecentorum decem & octo patrum, qui conuenerunt apud Nicæam, in qua & baptizatus sum, noui. Nam ego aliam fidem nescio. Episcopi sunt. Potestatem habent, & excommunicare & damnare, & quicquid volunt, potestatem habent ampliùs. Ab hoc ego aliud nescio. Me sanctus Timotheus in Tomis baptizauit. Iussit mihi nihil aliud sapere. Dorotheus reuerendus archimandrita dixit: Permaneo in fide sanctorum patrum trecentorum decem & octo, qui apud Nicæam conuenerunt, in qua baptizatus sum, & constituta eorum, qui apud Ephesum Nestorium damnauerunt. Et sic credo, & præter haoc non noui aliam fidem.

* coerceri

Barsumas reuerendus monachus per proprium hominem, interptetantem eum Syricè loquentem, dixit: Sic credo quomodò trecenti decem & octo. Et sic baptizatus sum in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, sicut Dominus docuit Apostolos. Helpidius monachus dixit: Egò credo sicut trecenti decem & octo patres, qui apud Nicæam, & qui in Epheso Nestorium damnauerunt, & permaneo in constitutis, sicut exposuerunt. Alij monachi, qui cum ipsis erant, dixerunt: Et nos eadẽ dicimus. Ætius Archidiaconus Cõstantinopolitanæ sanctissimę Ecclesię, vadens ad eos, dixit eis: Sanctum hoc magnumque concilium sic credit sicut trecenti decem & octo sancti patres, qui apud Nicæam tunc con gregati sunt, & exposuerunt hoc symbolum, & ipsi custodiunt, & omnes aduenientes edoceri. Quoniam autem inter hęc discordię sunt per aliquos generatę, & aduersùs has repugnantes sancti patres Cyrillus & Celestinus, & nunc sanctissimus & beatissimus Papa Leo, epistolas interpretantes Symbolum, non fidẽ aut dogma exponentes, dederant, quas veneratur omne concilium vniuersale, & consentit, & interpretationem earum tradit cupientibus edoceri: & vestra dilectio huic sententiæ totius sanctæ synodi cõquiescit, & anathematizat Nesturium & Eutychen, tanquàm nouas voces introducentes, aut non?

Mat. vlt. c

Pontifices Symbolum exponunt non condunt.

Carosus reuerendissimus monachus dixit: Ego quid habeo anathematizare Nestorium, qui & semel, & secundò, & tertiò, multotiès anathematizaui & damnaui eum? Ætius archidiaconus Constantinopolis sanctissimæ ecclesiæ, dixit: Et Eutychen igitur modò anathematizas,

* an

thematizas, sicut sancta synodus, *aut non?

Carosus reuerendissimus monachus dixit: Non est scriptum tibi, non iudices, nè iudiceris? Episcopi sedent, & tu cur loqueris?

Math. 7. a

Ætius reuerendus Archidiaconus Constantinopolitanæ sanctę ecclesię, dixit: Ad ea, quę per me interrogaius à sancto cócilio, dic. Acquiescis sanctissimo & vniuersali concilio, an non?

Hæreticorũ cosuetudo, in peruersitate hęrere nec timore concuti.

Carosus reuerendissimus monachus dixit: Egò secundùm expositionem trecentorum decẽ & octo sanctorum patrũ sic credo, sic baptizatus sum: aliud quid mihi dicis, nescio. Potestatẽ hẽtis, Epi estis. Vultis ĩ exiliũ mittere? Vultis dãnare? Quicqd vultis, suscipio à vobis. Sanctus Aplus dicit: Si Angelus de cœlo annunciauerit vobis, præterq̃ quod accepistis, anathema sit. Quid habeo facere? Si non credit Eutyches, sicut credit vniuersalis Ecclesia, anathema sit. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Relegantur preces, quæ à Fausto reuerendissimo, & ab alijs archimandritis oblatæ sunt. Beronicianus deuotissimus secretarius sacri consistorij, legit.

Galat. I. b.

FAVSTI, MARTINI, PETRI, & aliorum archimandritarum literæ ad Martianum Imperatorem.

Petitio Catholicorũ archimandritarũ contra pseudo archimandritas hęreticos.

A Diuina semper manu Protecto pijssimo & Christianissimo dominatori & Imperatori Martiano perpetuo Augusto, preces & supplicationes à Fausto, Martino, Petro, Manuele, Abraamio, Iob, Antiocho, Theodoro, Paulo, Iacobo, Eusebio, Tryphone, Marcello, Timotheo, Germano, Petro, Asterio & Ioanne, presbyteris & archimandritis. Christianissimum & pium vestrum Imperium, sanctam orthodoxorum religionem augere, atq; continere meditans, sanctarum ecclesiarum expulit turbationem. Eutychen enim, qui pollutas & prophanas aduersùs omnium Saluatorem Christum voces euomuit, & seminare Christi Ecclesiæ multa zizania machinatus ést, proiecit Christianissima vestra potentia. Qui autem ab illo edocti sunt, nolunt piæ & orthodoxæ fidei subscribere, & sequi sanctorum patrum pijssima dogmata, sed dura ceruice manserunt, resultantes atque aduersantes rectæ patrum confessioni. Multa verò admonitione eis illata à Deo amãtissimo archiepiscopo Anatolio, & his, qui cum eo sunt, sanctissimis episcopis & presbyteris, & diuinis dogmatibus eis relectis, sicut hi, qui à nobis directi sunt, vobis hoc declararunt. Hac causa rogamus vestram sancire potentiam, quatenùs non ampliùs eorum augeatur impietas. Præcepit autem nobis, vt monachorum spiritalibus constitutis subdantur, qui sic inuerecundè à nostra fide recta recesserunt: aut si emendati fuerint, (quod oramus) cum his, qui saluantur, hos quoque partem habere. Si autem ampliùs in sua mala fide permanserint, decentem eos suscipere disciplinam. De spelunca autem, vbi digni bestijs habitant, & quotidiè blasphemant saluatorẽ omnium Christum, disponi nobis præcipiat Christianissimum vestrum imperium, sacra vestra subnotatione transmissa ad nostram personam.

Dorotheus reuerendissimus monachus dixit: quoniam Eutychen dicunt, quia ante vnitionem duas naturas dixit, & post vnitionem vnam naturam, & anathemauzant eum sicut hæreticum: vbique propositiones posuit Eutyches, & vestra magnificentia audiuit, quæ sunt ab eo proposita, quia orthodoxus est homo, & fit ei calumnia. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Eutyches ait, quòd corpus saluatoris nostri Christi non fuit nostræ substantiæ. tu de hoc quomodò confiteris? Dorotheus reuerendus monachus dixit: In nomine patris, & filij, & spiritus sancti cuncti baptizati sumus, confitentes saluatorem nostrum Iesum Christum, qui descendit, & incarnatus est ex sancta Virgine Maria, q inhumanatus est, & crucifixus est pro nobis temporibus Pontij Pilati. Sustine autem, & si quid me transit, corrigat. Hunc ex trinitate esse fatemur. Nam & ipse Dominus noster, in cuius faciem expuerunt, & telo percussus est, alapam accepit, cùm surrexisset à mortuis, dixit sanctis suis discipulis: Euntes, docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris, & filij, & spiritus sancti. Ergò credimus illum passum, Trinitatis esse, & aliam fidem non nouimus. Omnes reuerendissimi episcopi dixerũt: Subscribis epistolæ, *aut non? Dorotheus reuerendus monachus dixit: Ego in baptismate credo, epistolæ autem non subscribo. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Cùm diuinissimus noster Imperator & magnificentissimos iudices, & amplissimum senatum ad vos destinauit, promisistis non contradicere his, quæ à sancta synodo promulgantur: quarè igitur in præsenti non consentitis decretis sanctæ Synodi? Dorotheus reuerendus monachus dixit: Tunc nos locuti sumus iudicibus & senatui. Et intus intrantes, rogauimus Imperatorem, vt hæc synodus, quæ præsens est, fidem confirmaret trecentorum decẽ & octo patrum, in qua baptizati sumus, vnà cum definitione, quæ ab ipsis patribus definita est. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: Quia diuinissimus Imperator noster pius est, & nos intentionem eius sequimur, si vultis, inducias duorum aut trium dierum ad cogitandum accipite. Hoc enim, vt vobis concedatur, nos petimus sanctam synodum, vt recogitantes, confessionem fidei sanctorum patrum sequamini. Carosus reuerendissimus archimandrita dixit;

Matt. vlt. e

* an

dixit: Hic sum. Quid opùs habetis duos aut tres sustinere? Ecce modò, si vultis aliquid facere, potestatem habetis. Dorotheus reuerendus monachus dixit: in fide permaneo trecentorum decem & octo patrum, in qua & baptizatus sum, & in definitione Ephesia, & aliud aliquid non dico. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerunt: A sancta synodo formula dabitur.

ACTIO QVINTA Chalcedon. Concilij.

Consulatu domini nostri Martiani perpetui Augusti, & qui fuerit nunciatus, sub die 11. Kalend. Nouembris in Chalcedone, secundùm iussionem diuinissimi & piissimi domini nostri Martiani perpetui Augusti, conuenientibus in sanctissima Ecclesia sanctæ martyris Euphemię, magnificentissimo & gloriosissimo magistro militum exconsule ac Patricio Anatolio, & magnificentissimo & gloriosissimo præfecto sacrorum prætoriorum Palladio, & magnificentissimo & gloriosissimo magistro sacrorum officiorum Vincomalo: conuenientibus etiàm Paschasino & Lucentio reuerendissimis episcopis, & Bonifacio reuerendissimo presbytero, agentibus vices sanctissimi archiepiscopi senioris Romæ Leonis, & Anatolio reuerēdissimo archiepiscopo magni nominis Cōstantinopolis, & Maximo reuerend. episcopo Antiochiæ Syriæ, & Iuuenali reuerendissimo episcopo Hierosolymorum, & Quintillo reuerendissimo episcopo Heracleæ Macedoniæ, agente vices sanctissimi episcopi Anastasij Thessalonicensis, & Thalassio reuerendiss. episcopo Cæsareæ Cappadociæ, & Stephano reuerendissimo episcopo Ephesi, & Luciano reuerendissimo episcopo Byziæ, agente vices Deo amantissimi Cyriaci episcopi Heracleæ Thraciæ, & Eusebio reuerendissimo episcopo Ancyre Galatiæ, & Diogene reuerendissimo episcopo Cyzici, & Petro reuerendissimo episcopo Corinthi, & Florentio reuerendissimo episcopo Sardeorum, & Eunomio reuerēdissimo episcopo Nicomediæ, & Anastasio reuerendissimo episcopo Niceę, & Iuliano reuerendissimo episcopo Coensi, & eodem agente vices sedis Apostolicæ senioris Romæ, & Eleutherio reuerendissimo episcopo Chalcedonę, & Basilio reuerendissimo episcopo Seleuciæ Isauriæ, & Meletio reuerend. episcopo Larissæ, agente vices reuerendissimi episcopi Apameæ Syrię Domni, & Amphilochio reuerendissimo episcopo Sidę, & Theodoro reuerendissimo episcopo Tarsi, & Cyro reuerēdissimo episcopo Anazarbi, & Constātino reuerend. episcopo Bostrorum, & Photio reuerend. episcopo Tyri, & Theodoro reuerēd. episcopo Damasci, & Stephano reuerend. episcopo Hierapolis, & Nonno reuerend. episcopo Edesę, & Simeone reuerendissimo episcopo Amidę, & Epiphanio reuerendissimo episcopo agente vices reuerend. episcopi Olympij Constantię, & Ioanne reuerendiss. episcopo Sebastiæ, & Seleucio reuerendissimo episcopo Amasię, & Constantino reuerendiss. episcopo Melitenæ, & Patricio reuerend. episcopo Tyanensi, & Petro reuerendiss. episcopo Gangrorum, & Eustathio reuerendiss. episcopo Beryti, & Apragmonio reuerend. episcopo Tij, agente vices reuerend. episcopi Calogeri Claudiupolis, & Atarbio reuerendiss. episcopo Trapezuntis, agente vices Theoctisti reuerend. episcopi Pessinuntis, & Romano reuerend. episcopo Myrorum, & Critoniano reuerend. episcopo Aphrodisiadis Carię, & Nunechio reuerendiss. episcopo Laodiceę Phrygię, & Mariniano reuerend. episcopo Synnadorum, & Onesiphoro reuerend. episcopo Iconij, & Pergamio reuerend. episcopo Antiochię Pisidię, & Epiphanio reuerend. episcopo Pergami, & Attico reuerend. episcopo Nicopolis Epiri, & Martyrio reuerendissimo episcopo Cortynę, & Luca reuerend. episcopo Dyrrhachij, & Vigilantio reuerend. episcopo Larissę Thessaliæ, & Francione reuerend. episcopo Philipporum, & Sebastiano reuerend. episcopo Beroæ, & Basilio reuerend. episcopo Gratianopolis, & Tryphone reuerend. episcopo Chij, & Theoctisto reuerend. episcopo Beroę, & Gerontio reuerend. episcopo Seleuciæ Syriæ, & Eusebio presbytero, agente vices Macarij reuerend. episcopi Laodiceæ Syriæ, & Eusebio reuerendissimo episcopo Dorylei & reliqua sancta & vniuersali Synodo, secundùm præcepta diuinissimi & piissimi domini nostri congregata in Chalcedone ciuitate. Et consedentibus omnibus ante cancellos sanctissimi altaris, magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Hæc, quæ decreta sunt de fide, manifesta nobis iubete perfici. Asclepiades diaconus magni nominis sanctissimæ ecclesiæ Cōstantinopoli, recitauit diffinitionem, quam nō placuit ijs gestis inserere. Et post lectionem dubitantibus aliquibus, Ioannes reuerendiss. episcopus Germaniciæ, transiens in medio, dixit: Non benè habet diffinitio, sed debet integre fieri. Anatolio Deo amantissimus archiepiscopus nominatissimæ Constantinopolis, ad sanctam synodum dixit: Placet vobis diffinitio? Omnes reuerendissimi episcopi, præter Romanos & aliquos Orientales, clamauerunt: Diffinitio omnibus placet. Hęc fides patrum. Qui præter ista sapit, hæreticus est. Qui aliter sapit, anathema fit. Nestorianos mitte forás. Hæc diffinitio oībus placet. Qui non anathematizat Nestorium, exeat. Anatolius Deo amantissimus archiepiscopus regiæ vrbis Constantinopolis, dixit: Heri omnibus diffinitio fidei placuit? Prædicti reuerendissimi episcopi clamauerūt: Diffinitio omnibus placuit. Aliter non credimus Anathema illi, qui aliter credit. Ista fides orthodoxo-

Hic non fedit senatus.

patrum. Diffinitio DEO placuit. Ista fides orthodoxorum. Fides fraudem non patitur. Sancta Maria theotochos scribatur. In symbolo sic addatur. Paschasinus & Lucentius viri reuerendissimi episcopi, & Bonifacius presbyter, vicarij sedis Apostolicæ, dixerunt: Si non consentiunt epistolæ apostolicæ, & beatissimi viri Papæ Leonis, iubete nobis rescriptam dari, vt reuertamur, & ibi Synodus celebretur. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Si placet, ab Orientalibus reuerendissimis episcopis sex, & ab Asiana regione tres, & ab Illyrico tres, & à Pontica tres, & à Thracia tres, præsentibus etiàm sanctissimo archiepiscopo Anatolio, & reuerendiss. Romanis, conueniamus intrò in oratorio sanctę martyris, & omnibus ab ijsdem consequenter requisitis, quæ placuerunt de sancta fide, manifesta nobis fiant. Prædicti reuerend. episcopi clamauerunt: Omnibus diffinitio placuit. Has voces Imperatori. Ista diffinitio orthodoxorum est. Et iterùm Ioanne reuerendissimo episcopo Germaniciæ veniente ad gloriosissimos iudices, reuerend. episcopi clamauerunt: Nestorianos mitte foràs. Inimicos Dei mitte foràs. Qui sunt, vix apparent. Vniuersus mundus orthodoxus est. Heri diffinitio omnibus placuit, Imperator orthodoxus est, Augusta orthodoxa est, Iudices orthodoxi sunt. Multi anni Augustæ, multi anni Imperatori. Heri diffinitio omnibus placuit. Multi anni iudicibus. Petimus vt diffinitio subscribatur coram euangelijs. Omnibus placuit. Iubete subscribi diffinitionem. Contra fidem fraus non fiat. Qui non subscribit diffinitioni, hæreticus est. Sancta Maria Theotocos est. Qui non sic sapit, hæreticus est. Orthodoxi iudices, fidem custodite orthodoxorum Imperatorum. Orthodoxi iudices, à diffinitione nullus abscedit. Spiritussanctus diffinitionem dictauit. Diffinitio orthodoxa est. Diffinitio modò subscribatur. Qui non subscribit, hæreticus est. Hęreticos foràs mitte. Virgo Maria Theotocos est. Hæreticum mitte foràs. Maria Theotocos diffinitioni addita est. Nestorianos mitte foras. Christus Deus est. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Dioscorus dicebat, propter hoc se damnasse Flauianum, quia duas naturas aiebat esse. Diffinitio autem, ex duabus habet naturis. Anatolius reuerend. archiepiscopus Constantinopolis, dixit: Propter fidem non est damnatus Dioscorus, sed quia excommunicationem fecit domino archiepiscopo Leoni, & tertiò vocatus est, & non venit, & ideò damnatus est. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Epistolam sanctissimi Leonis suscipitis? Prędicti reuerendissimi episcopi clamauerunt: Etiàm suscepimus, & subscripsimus. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Ergò quę in ea inseruntur, inserantur diffinitioni.

Minantur Vicarij Papæ se recessuros ex Concilio.

Dioscorus damnatus est, quia ausus est excommunicare Papā.

Prędicti reuerend. episcopi clamauerunt: Altera diffinitio non fit. Nihil deest diffinitioni. Eusebius reuerend. episcopus Dorylei, dixit: Alia diffinitio non fit. Prędicti reuerend. episcopi clamauerunt: Epistolam diffinitio firmauit. Archiepiscopus Leo, vt credimus, sic credit. Diffinitio subscribatur. Diffinitio habet omnia. Diffinitio fidem habet. Leo eadem dixit, quę & Cyrillus. Cœlestinus, quę & Cyrillus dixit, firmauit. CHRISTVS roborauit, quæ Cyrillus dixit: vnum baptisma, vnus Dominus, vna fides. Tolle fraudem à diffinitione. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerūt: Suggerentur diuinissimo, & pijssimo domino nostro Imperatori clamores isti. Et per iussionem gloriosissimorum iudicum vadēs in diuinum palatium Beronicianus deuotissimus secretarius sacri consistorij, & post paululum rediens, ista sanctæ synodo interlocutus est: Præcepit diuinissimus & pijsimus dominus noster Imperator, sicut placuit magnificentissimis & gloriosissimis iudicibus, sex reuerendissimos episcopos ab Orientali regione, & tres ex Pontica, & tres ab Asiana, & tres à Thraciensi, & tres ab Illyrico, præsentibus etiàm archiepiscopo Anatolio, & reuerendissimis Romanis, & conuenientibus in oratorio sanctæ martyris, de fide rectè & irreprehensibiliter constituatur, quibus omnes consentiant, & nihil dubium relinquatur. Si enim vobis hoc non placet, singuli fidem suam per suum metropolitam manifestam constituant, vt nulla similiter dubietas aut discordia relinquatur. Si autem neque hoc vestra velit sanctitas cognoscere, quia in partibus occidentalibus fieri habet synodus, eo quòd religiositas vestra hic noluit de vera & orthodoxa fide indubitanter diffinire. Reuerendissimi episcopi clamauerunt: Multi anni Imperatori: Aut diffinitio persistat, aut vnus intereat. Multi anni Imperatoribus.

Cecropius reuerendissimus episcopus Sebastopolis, dixit: Petimus recitari diffinitionem, & ij, qui contradicunt, & non subscribunt, ipsi ambulent, quia nos consentimus benè decretis, & in nullo contradicimus.

Reuerendissimi episcopi Illyrici dixerunt: Qui contradicunt, manifesti fiant. Qui contradicūt, Nestoriani sūt. Qui cōtradicūt, Romā ambulēt. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerūt: Dioscorus dicebat, Quòd ex duabus naturis est, suscipio. Sanctissimus autem archiepiscopus Leo duas naturas dicit esse in CHRISTO vnitas inconfusè, incōuertibiliter, & indiuisibiliter in vno vnigenito filio saluatore nostro. Quē an autem sequimini? sanctissimum Leonem, * an Dioscorum? reuerendissimi episcopi clamauerunt: Vt Leo, sic credimus. Qui contradicunt, Eutychianistæ sunt. Leo rectè exposuit. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Ergò addite diffinitioni secundùm iudicium

* an

dictum sanctissimi Patris nostri Leonis, duas esse naturas, vnitas in Christo inconuertibiliter, inseparabiliter, & inconfusè. Et cogati ab omnibus gloriosissimis iudices, intrauerunt in oratorio sanctissimæ martyris Euphemiæ, vnà cum Anatolio reuerend. Archiepiscopo Constantinopolitano, & Paschasino, & Lucentio reuerendissimis episcopis, & Bonifacio presbytero, & Iuliano reuerendiss. Episcopo Coëli, vicario Apostolicæ sedis Romanæ magnæ ciuitatis, necnon & Maximo reuerend. Episcopo Antiochiæ Syriæ, & Iuuenale reuerend. Episcopo Hierosolymitano, & Thalassio reuerendissimo episcopo Cæsareæ Cappadociæ, & Eusebio reuerend. Episcopo Ancyræ Galatiæ, & Qointillo, & Attico, & Zozonte reuerendissimis episcopis Illyricis, & Diogene reuerend. Episcopo Cyzici, & Leontio reuerẽd. Episcopo Magnesię, & Florentio reuerend. Episcopo Sardeorum & Eusebio reuerend. Episcopo Dorylei, & Theodoro reuerend. Episcopo Tarsi, & Cyro reuerend. Episcopo Anazarbi, & Constantino reuerend. Episcopo Bostrorum, & Theodoro reuerend. Episcopo Claudiupolis Isauriæ, & Francione, & Sebastino, & Basilio reuerend. Episcopis Thracibus. Et postquàm tractauerunt de sancta fide, & exierunt, & sederunt omnes, magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Dignetur sancta synodus fidem continens, cum taciturnitate audite, quæ decreta sunt in præsentia nostra à congregatis sanctissimis Patribus, qui & diffinitionem fidei interpretati sunt. Ætius archidiaconus sanctæ Ecclesiæ magnæ ciuitatis Constantinopolis, recitauit: Sancta & magna & vniuersalis Synodus, quæ per gratiam Dei, & præcepto pijssimorum & Christianissimorum Imperatorum, Valentiniani & Marciani Augustorum, congregata est in Chalcedone & Metropoli prouincię Bithyniorũ, in Ecclesia sanctæ & victricis martyris Euphemiæ, hæc diffiniuit, quæ subter scripta sunt.

DIFFINITIO CONCILII
CHALCEDONENSIS,
sub quadruplici Editione.

Editio I.

Dominus noster & Saluator IESVS Christus, notitiam fidei discipulis suis firmans, dixit: Pacem meam do vobis, pacẽ relinquo vobis: vt nullus dissonet à proximo circa dogmata pietatis, sed vt pariter veritatis ostenderẽt prædicationem. Quia verò non desinit per zizania sua diabolus cõtra semina pietatis insurgere, & semper aliquid nouũ cõtra veritatem inuenire: propter hoc Dominus (ut consueuit) prouidens humano generi, pijssimũ & fidelissimum ad æmulationẽ erexit Imperatorem, & vndiq; sacerdotij præsides ad se cõuocauit, vt gratia Dñi omniũ nostrum Christi operãte, omnem quidem mendacij à Christi ouibus pestilẽtiam remoueret, floribus autẽ veritatis eas pinguescere faciat. Quod & perfecimus, cõmuni iudicio dogmata expel- lentes

EDITIO II.

Dominus & Saluator noster IESVS Christus, fidei agnitione proprios confirmans discipulos, ait: Pacẽ meam do vobis, pacẽ relinquo vobis: vt nulla fidei dissensio in proximos oriatur, sed ex æquo veritatis prædicatio ostẽdatur. Sed quia nõ desinit malignus in ipsis pietatis seminibus zizania sua inserere, & noui aliquid aduersùs veritatem semper excogitare: idcircò Dominus noster humano generi solitè cupiẽs prouidere, pijssimum hunc & fidelissimũ Imperatorẽ erexit ad zelũ, qui vndique sacerdotum Pontifices ad se cõuocauit, vt gratia Domini nostri cooperante, oĩm mendacij pestilẽtiã ab omnibus Christi remoueat: quod et fecimus communi decreto, peregrinas erroris quidẽ sectas abijcientẽs, & patrum rectam fidem renouantes, trecentorum de- cem

EDITIO III.

Dominus noster & Saluator IESVS Christus, notitiam fidei cõfirmãs discipulis suis, ait: Pacẽ meã do vobis, pacem relinquo vobis: vt nullus à proximo suo dissonet in doctrina pietatis, sed æqualiter prædicatione veritatis ostendatur. Quoniã verò non quiescit nequissimus per sua zizania insurgẽs sationibus pietatis inspergere, & noui aliquid cõtra veritatẽ semper inueniens: ob hoc consuetè Dominus noster prouidẽs humano generi, pijssimum hunc & fidelissimum Principẽ ad zelũ fidei suscitauit, et vndiq; sacerdotij prĩcipes ad se cõuocauit, quatenùs gratia Domini oĩum nostrũ Christi operante, ab omnibus Christi oẽm pestem quidem mendacij submoueret, germinibus autem veritatis pinguescere efficeret. Quod quidem & fecimus, communi decreto

EDITIO IIII.

Dominus et Saluator IESVS Christus, fidei intellectu discipulos confirmari præcipiens, ait: Pacem meam do vobis, pacem meã relinquo vobis: vt nulla dissensio inter nos ex rebriositate venerabili oriatur, sed de æquo veritatis ostendatur præconium. Et quoniã non desinit per sordiculas quasdam malignus insidiari pietatis seminibus, sed semper noui quiddã aduersus veritatẽ indagans: ob hoc habens Dominus noster prouidentiã humani generis, hũc clementissimũ & fidelẽ aduersùs æmulum nobis, concessit Principẽ, qui vndiq; sacerdotes ad se cõuocauit, vt gratia Domini nostri Iesu Christi cooperante, totam falsitatis noxam à grege suo abijciat, & veritatis eã corroboret germinibus. Quod & fecimus, communi decreto vel iudicio erroris

léntes errbris, & inenarrabilem patrum renouanimus fidē, symbolū trecētorū decē & octo omnibus prædicantes. Et eos, vt proprios patres etiā ascribimus, qui posteà in magna Cōstātinopoli congregati sunt centum quinquaginta, & eandē fidē ipsi quoq; confirmauerūt. Diffinimus igitur, ordinē & omnes formulas custodientes, quæ de fide sunt cōstitutę, & nos synodo quōdā in Ephe so facta, cuius præsides fuerunt sanctissimæ memoriæ Cęlestinus Romanorum, & Cyrillus Alexādrinorum, præfulgere quidē rectæ & immaculatę fidei expositionē sanctorū & beatissimorum trecentorū decē & octo patrū, qui in Nicęa tēporibus piæ memoriæ Constantini Imperatoris cōgregati sunt, seruari autem & ea, quæ apud Cōstantinopolim à sanctis quinquaginta Patribus decreta sunt, ad expellendas quidē omnes germinantes hæreses, & ad confirmationem eiusdē catholicæ & Apostolicę nostræ fidei.

eem & octo symbolum omnibus prædicantes, & velut horum domesticos centum quinquaginta Patres qui Constantinopolim conuenerunt, huic pussimo titulo asscripsimus, quomodò & ipsi eandem fidem subsignauerunt. Statuimus igitur, ordinem & omnes fidei formulas custodientes, etiàm sanctam synodum Ephesi factam, cuius fuerunt authores venerabilis memoriæ Cęlestinus Romanæ vrbis, & Cyrillus Alexandrinæ ecclesię sacerdotes, vt prefulgeat quidem rectę & inculpabilis fidei expositio trecentorum decem & octo sanctorum, qui in Nicæa sub Constantino piæ memoriæ Imperatore conuenerunt. Contineatur & centum quinquaginta Patrum sanctorum in vrbe Constantinopolitana decretum, ad peremptionem quidem sectarum tunc pullulantium, confirmationem verò ipsius catholicæ atque Apostolicæ nostræ fidei.

decreto dogmata fugātes erroris, & inenarrabilem verò patrum renouanimus fidem trecentorum decem & octo symbolum omnibus prædicantes, & tanquàm domesticos, qui pietatis huius compositionem receperunt, patres ascribentes, qui posteà apud Constantinopolim conuenerunt centum quinquaginta, qui & ipsi eandem fidem subsignauerunt. Diffiniuimus igitur, ordinem & omnes formulas fidei conseruantes, nos quoquè eius, quæ apud Ephesum olim facta est synodus, cuius præsides fuerunt sanctæ memoriæ Cælestinus Romanorum vrbis antistes, & Cyrillus Alexandrinæ ecclesiæ, præfulgere rectæ quidem & immaculatæ fidei expositionem trecentorum decem & octo sanctorum & beatissimorum patrū, apud Nicæam sub piæ recordationis Constantino principe congregatorum, obtinere autem etiàm centum quinquaginta sanctorum patrum apud Constantinopolim definitam, ad interemptionem tūc exhortarum hæreseon, confirmationem verò eiusdem Catholicæ & Apostolicæ nostræ fidei.

erroris persequentes & sectas: sed & perfectissimorum patrum innouanimus fidem trecentorum decem & octo symbolum omnibus prædicantes, & quod syncera agnitione animo concepisse cognoscimus sacerdotes, attitulantes notauimus, qui post hæc conuenerunt in vrbe Constantinopolitana numero centum quinquaginta, etiàm hi hanc confirmantes fidem. Nos verò nunc ordinem & omnes fidei formulas custodientes, decernimus, sanctum Ephesianorum Concilium, cuius authores fuerunt venerabiles Cælestinus vrbis Romæ, & Cyrillus Alexandrinæ episcopi, vnanimiter sentientes, iustè præcellere inculpabilis fidei expositionem trecentorum decem & octo venerabilium & beatissimorum Patrum, qui in Nicæam temporibus duæ memoriæ Constantini Imperatoris conuenerunt, obtinere etiàm centum quinquaginta venerabilium episcoporum apud Constantinopolim decreta aduersùs interemptionem sectarum pullulantium & crescentium, & manifestationem huius Catholicæ & Apostolicę nostrę fidei.

ALIA

ALIA DIFFINITIO CHALCEDONENSIS SYNODI,

similiter sub quadruplici Editione:

Compræhendens eorum, quæ in Concilijs, Nicæno primo, Constantinopolitano primo, Ephesino primo, decreta sunt, approbationem, & duarum naturarum in vna CHRISTI persona assertionem,

EDITIO I.

AD cognoscendam quidem confirmandamq́ perfectissimè pietatem, consultissimum satis hoc diuinæ gratiæ symbolũ, saluberimũq́, sufficeret. De patre namque, & filio, ac Spiritu sancto, quod plenissimæ fuerat institutionis, edocuit, & incarnationem Domini fideliter excipiẽtibus euidenter insinuat. Verùm quoniam quidã ea quæ syncera veritas prædicat, deprauare conati, nouas auditu suas hæreticas perfidias ediderũt: & alij quidẽ dispensationis Dominicæ sacramentum, quod nostri causa est celebratũ, ausi fuere corrũpere, dum à sancta virgine partũ processisse diuinum, vocis abnegatione dissimulant: alij confusionem siue permixtionem rursùs inducunt, vt vnam esse naturam diuinitatis & carnis stultè confingant, ac per hoc vnigeniti confusione portentuosa, diuinam naturam passibilem esse significant: Eapropter ab vniuersa contra veritatem machinatione veniente, volens eos excludere, quæ modò præstò est, sancta & magna hæc synodus, quod antiquitùs in fide prædicatur, immobile semper hoc dicens, ante omnia statuit, vt trecentorum decem & octo patrum venerabilium fides illibata permaneat. Et propter eos qdẽ, q sancto spiritui obuiare nituntur,

eam

EDITIO II.

SVfficiebat quidem ergò ad perfectam pietatis cognitionem & confirmationem, sapiens & salutare hoc diuinæ gratiæ symbolũ (de patre enim & filio ac spiritu sancto edocet perfectè, & Domini humanationem) fideliter suscipientibus ad probationem. Verum quia veritatis prædcationem reprobare conantes, per proprias hæreses varias voces parturierunt, hi quidẽ Domini propter nos dispẽsationis mysteriũ vitiare conati sunt, & vocem theotocos, id est, Dei genitrix, in virgine abnegant. Alij autem confusionem & cõmixtionem introducentes, vnamq́ esse naturam carnis & deitatis insensatè fingentes, passibilem vnigeniti naturam diuinam confusione monstruantur. Propter hoc omnẽ ipsis claudi contra veritatem machinam volens præsens nunc ipsa sancta magna & œcumenica synodus, illud prædicationis superiùs immotum edocẽs diffiniuit præcipuè trecentorum decem & octo sanctorum patrũ fidem immutilatam manere. Propter spiritus sancti quidem impugnatores, posterioribus tẽporibus doctrinam de spiritu sãcti substantia, à centum quinquaginta patribus in regia vrbe traditã, authorizat, quã illi omnibus notificarũt, non tanquàm aliquid deficiens

præ-

EDITIO III.

SVfficeret quidem ad plenissimam pietatis agnitionem & confirmationem, sanctissimum & salutare diuinæ gratiæ symbolum. De patre enim & filio & spiritu sancto doctrinam perfectam edocet, & incarnationem Dominicam fideliter suscipientibus manifestat. Sed quoniã hi, qui prædicationem veritatis destruere conantur, quasdam propriæ hæreseos nouitates parturiunt: (quidam enim mysterium pro nobis actum diuinæ dispensationis, audent corrumpere, & vocem illam diuini patris factam ad virginem denegant, alij temperamentum confusionemq́ inducentes, & vnam esse naturam carnis & deitatis insensatè componentes, passibilem vnigenitis diuinã naturam tali confusione prodigiosè diuulgant) idcircò omnem aduersùs veritatem opponendam ab ipsis machinationem volens excludere sancta & magna vniuersalis synodus, hanc prædicationem immobilem docens, statuit, præcipuè trecentorum decem & octo sanctorum patrum fidem incontaminatam manere. Et propter eos, qui Spiritu sancto aduersantur, centum quinquaginta patrum paulò posteriore tẽpore ĩ vrbe Constãtinopolitana conuenientium de substantia spiritus sancti traditã doctrinam corroborat,

quam

EDITIO IIII.

SVfficere quidem ad plenitudinem cognoscendam pietatis & confirmationem prudens hoc & salutare per Dei gratiam symbolum. De patre autem & filio & spiritu sancto plenitudinem docet, & Domini inhumanationem fideliter accipientibus repræsentat. Sed quoniam lędere prædicationem veritatis conantes, proprijs hæresibus nouas voces proferunt, hi quidem mysterium Domini propter nos diuinæ dispẽsationis audentes corrũpere, & matris Dei virginis appellationem recusant, alij verò confusionem permixtionemque introducunt, & vnam naturam carnis & Deitatis stultè confingunt, passibilem vnigeniti diuinam esse naturam confusione portentosa dicentes: Ob hoc illis omnem aditum contra fidem volẽs claudere præsens hæc sancta & magna atque vniuersalis synodus, prędicationẽ hanc ab initio inconcussam docẽs, constituit præ cęteris trecentorum decẽ & octo sanctorum patrũ fidem manere illæsam: & propter illos, qui aduersùm spiritum sanctum pugnant, Macedonianos, posterioribus temporibus à patribus ad Constantinopolim centum quinquaginta congregatis, de essentia Spiritus corroborat traditã disciplinam, quam illis omnibus notam fecerunt,

non,

eam traditionem, quæ in augustissima Cõstãtinopolitana vrbe posteà, cõgregatis centum, & quinquaginta patribus, de substantia sancti spiritus fuerat decreta, cõfirmat. Hanr etenim cunctis innotescere memorati fecerũt, nõ quasi aliqd deesset pcedẽtib⁹ ducẽtes, sed de spiritusancto quid ipsi sentirent, cõtra illos, qui eius potestati refragari conati sunt, sanctarum scripturarũ testimonijs illustrantes. Propter eos aũt, qui dispẽsationis Dominicæ tentauere peruertere sacramentũ, & hominẽ solũ de sancta Maria Virgine procreatum esse vaniloquijs suis autumant impudenter, sancti Cyrilli, qui Alexandrinæ pastor ecclesiæ, synodales epistolas ad Nestoriũ scriptas atq; Oriẽtales, vtiq; sibi conueniẽtes, amplexa est, ad arguendum quidẽ Nestorianã dementiam, interpretationem verò desiderantium pio zelo concipere saluberrimi sacramenti sententiã. Quibus epistolam quoq; beatiss. Romanæ antiquioris vrbis antistitis, ac venerabilis Papæ Leonis, Flauiano sanctæ memoriæ archiepiscopo scriptam, ad expugnandam prauitatis Eutychianæ perfidiam, vtpotè maximi Petri confessioni satis conuenientem, & velut monimentum cuiusdam statuæ communis extantem, contra cunctos hæreticos meritò copulauit, vt recto dogmati sua firmitas inconcussa permaneat. Nam & in duos filios dispensationis tentantibus diuidere sacramentum resistit hostiliter, & eos, qui passibilis audent diuinitatis vnigenitum dicere, collegio sacerdotali detrudit, & confusionem siue cõmixtionem in duabus Christi naturis

præcedentibus introducentes, sed de spiritusancto ipsorum cogitationẽ vel intellectũ, contra attentantes ipsius dominationem reprobare, scripturarũ testimonijs expresserunt. Propter aũt dispẽsationis mysterium vitiare conantes, & tenuem hominem esse ex sancta Virgine Maria natum impudicè maledicentes, beati Cyrilli Alexandrinorum ecclesiæ pastoris synodicas epistolas ad Nestoriũ & ad ipsos Orientales, conuenientes existentes suscepit, in redargutionẽ quidẽ mẽte captionis Nestorij, in interpretationem autem salutaris symboli pio zelo desiderantiũ intellectũ. Quibus & epistolam magnæ & antiquæ Romæ præcedentis sancti & beati Leonis, scriptã sanctissimo episcopo Flauiano, ad extinctionem quidem prauæ intelligẽtiæ Eutychis, magi PETRI professioni cõuenientem, ac cõmunem quendam cippũ columnam existentẽ contra malè opinantes meritò adnexuit ad orthodoxorum dogmatum cõfirmationem. Conantibus enim in filij diuinitate dispensationis diuellere mysteriũ obuiat, & passionem vnigeniti deitatis dicere audentes, sacrorũ colloquio repellit, & excogitantibus commixtionem vel confusionem in duabus naturis Christi obsistit, & eos, qui insaniunt, dicentes cælestem vel alicuius alterius essentiæ substantiam, ex nobis assumptam impij serui formam existere, exagitat: & confabulantes duas quidem ante vnionẽ naturas Domini, vnã autem post vnionem autumantes, anathematizat. Sequentes igitur sanctos patres, vnum & ipsum confiteri filium Dominum

quam etiàm illi omnibus insinuauerunt, non q in precedẽtibus deeßet aliquid, adijcientes, sed de spiritu eorundem intellectum aduersùm eos, qui deitatis eius dominationẽ nituntur demergere, scripturarum testimonijs pleniùs manifestantes. Propter eos sanè, qui dispensationis mysteriũ tentant corrumpere, & purum hominẽ esse, qui ex sancta Maria Virgine natus est, impudenter diuulgant, beatissimi quondam Cyrilli Alexandrinæ ecclesiæ sacerdotis synodicas epistolas, tam ad Nestorium, quàm ad cæteros per Orientem, cõngruas & sibi consentientes suscepit, ad confutationem quidẽ Nestorianæ amentiæ, interpretationem verò eorum, qui religioso zelo salutaris symboli cupiunt intellectum. Quibus & epistolam sancti ac beatissimi primæ sedis archiepiscopi Leonis, scriptã ad Flauianum sanctæ recordationis archiepiscopũ, ad perimendam Eutychetis malignitatẽ, atq; magni Petri confessioni concordantem, & communem quandam paginam consistentem contra eos, qui non rectè glorificãt, ad confirmationem catholicæ religionis euidenter subiunxit. Nam eos, qui in duos filios dispensationis Dominicæ mysterium scindere moliuntur, execratur: & eos, qui passibilem diuinitatem vnigeniti filij audẽt asserere, de concilio sacerdotum repellit: et eis, qui in duabus naturis Christi permixtionẽ vel confusionẽ argumentantur, aduersatur. Et quì cælestem aut alterius cuiusq; substantiam existere formam serui, quã ex nobis aßumpsit, insaniẽdo aßerunt, procùl abijcit. Et eos, qui duas ante

non, quasi deesset aliquid præcedentibus, inferentes, sed de sancto spiritu suam sententiã promulgãtes, aduersùm eos, qui veritatem lædere tentauerunt, scripturarum testimonijs roborantes. At verò propter illos, qui mysterium dispensationis violare conantur, & purum hominẽ eße, qui ex sancta Virgine Maria natus est, impudẽtiùs delirantes, epistolas B. Cyrilli Alexandrinæ ecclesiæ pręsulis synodicas utiq; literas ad Nestoriũ, & ad alios per Orientẽ, acceptissimas habet ad conuincendas Nestorij blasphemias, & ad interpretationem synceriorẽ salutaris symboli, his, qui nosse illud desiderãt. Quibus etiàm subiunxit epistolã magnæ & senioris vrbis præsulis beatissimi sancti episcopi Leonis, quæ scripta est ad sanctę memorię archiepiscopum Flauianum, & ad sensus pessimos Eutychis auferendos, quippe magni illius Petri confessionibus congruentem, & quandã columnã nobis aduersùm praua dogmata iure coniunctã, ad confirmationẽ recti dogmatis. His enim, qui in dualitate filiorum dispensatione cõuellere mysteriũ nituntur, præcipit & illos, qui passibilem deitatem vnigeniti ausi sunt dicere, sacerdotali numero submoueri: & his, qui in duabus naturis Christi pmixtionẽ aut cõfusionẽ dici æstimãt, repugnãdum, vel eos, qui cælestẽ, aut alterius esse substantiæ carnẽ, quæ illi est assumpta de nobis, formã serui abijcit: & qui duas quidem ante vnionẽ naturas Domini fabulãtur, vnam verò post vnionẽ cõfingũt, anathematizat. Sequentes igitur sanctos patres, vnũ eũdemq; cõfiteri filiũ, & Dominum no-

naturis excogitantibus reluctatur, & cælestem vel alterius cuiusdã substantiæ esse, quam de nobis assumpsit sibi formã seruilem, delirantes, exterminat: necnon & eos, qui duas quidẽ ante vnitionem, vnam verò post vnitionem, naturas in Christo fabulosè confingunt, anathematizare non cessat. Beatiss. igitur sequendo patres, vnum & eundem filium confiteri Dominum Iesum Christum, concordantibus omnes institutionibus, edocemus eundem in deitate perfectum, eundem in humanatione perfectum, Deũ verè & verè hominem eundem ex anima rationali & corpore, consubstantialem patri secundum deitatem, consubstantialem nobis eundem secũdum humanitatem, in humanitate per omnia similem nobis sinè sorde peccati, ante secula quidem à patre progenitum secundum deitatem, in vltimis verò diebus eundẽ propter nos, & propter nostram salutem ex Maria Virgine, quæ Deũ peperit, secundum incarnationem unum & eundem Christum Iesum filium, Dominum, unigenitum, quem in duabus naturis inconfusè & incommutabiliter, indiuisè atque inseparabiliter omnes agnoscimus, nunquã sublata differentia naturarum propter vnitionem, sed potiùs vtriusq; naturæ proprietate seruata, & in vnam concurrente personam, non in duas deductum diuisumve personas, sed vnum & eundem filium unigenitum, Deum verbum, Dominum Iesum Christum, sicuti nos ab initio prophetæ de eo, & ipse nos Iesus Christus instituit, & paternũ nobis traditu symbolum. His

minum nostrum Iesum Christum consonanter omnes docemus, perfectum ipsum in Deitate, & perfectum ipsum in humanitate, Deum verè & verè hominem, ipsum ex anima rationali & corpore consubstantialem patri secundùm deitatem, nouissimis autem diebus ipsum propter nos, & consubstantialẽ nobis ipsum secundùm humanitatem, per omnia similem nobis sinè peccato, ante secula quidem ex patre natum secundùm deitatem nouissimis autem diebus ipsum propter nos & nostram salutem, ex Maria Virgine natum secũdùm humanitatem, vnũ & ipsum Iesum Christũ Dominum vnigenitum, in duabus naturis inconfusibiliter, inconuertibiliter, indiuisibiliter, inseparabiliter cognoscendum, nulla naturarum differentia sublata propter vnionem, sed salua magìs vtriusque naturæ proprietate, & in vnam personam & in vnam subsistentiam concurrẽte, non in duas personas distributum uel diuisum, sed vnum & ipsum vnigenitum filium, Deum verbum Iesum Christũ, sicut superiùs propheta de ipso, & ipse Iesus Christus nos edocuit, & patrum symbolum nobis tradidit. His igitur cum omni vndique diligentia & solicitudine à nobis formatis, diffiniuit sancta & œcumenica Synodus, aliam fidem nemini licere proferre [illegible], vel conscribere, vel componere, vel sapere, vel docere aliter. Audentes autem vel componere fidem alteram, [illegible], vel producere, vel docere, vel tradere alind symbolum volentibus conuerti ex gen-

te adunationem naturas Domini delirant, vnam verò post adunationem confingunt, anathematizat. Consequentes ergò sanctis patribus, vnũ eundemq; filium confiteri Dominum nostrum Iesum Christum consona voce pariter edocemus, perfectum eundem in diuinitate, perfectum eundem in humanitate, Deũ verum & hominem verum eundem ex anima rationali & corpore, secundum diuinitatẽ vnius cum patre naturæ, secundum humanitatem eundem vnius naturę nobiscum, per omnia similem nobis absque peccato, ante secula quidem ex patre natum secundum diuinitatẽ, in nouissimis verò diebus eũdem propter nos & propter nostram salutem hominem factum, hunc vnum, eundemq; Christum, filium, Dominum, vnigenitum in duas naturas inconfusè, immutabiliter, indiuisè, inseparabiliter cognoscendum, in nullo naturarũ differentias propter vnitatem perimendas, magìs autem salua vtriusque naturæ proprietate, & in una coeunte persona, vnoq; statu concurrente, non in duabus personis partiendũ vel diuidendũ, sed vnũ eundemque filium, vnigenitum, Deum verbum, Dominum Iesum Christum, sicut ab exordio propheta de eo, & ipse nos erudiuit, & nobis tradidit symbolum. His itaque cum omni vndiq; subtilitate & diligentia à nobis ordinatis, statuit sancta & vniuersalis synodus, aliam fidem nulli licere profiteri, aut scribere, aut docere, aut dicere aliter. Qui autem audent exponere aliam fidem, aut proferre, aut docere aliud symbolum, volentibus

nostrum Iesum Christũ consona voce omnes docemus, eundem perfectum in Deitate, eundem perfectum in humanitate, Deum verè & hominem verè eundem ex anima rationali & corpore, coessentialem patri secundùm deitatem, coessentialem nobis eundem secundùm humanitatem, per omnia nobis similem absque peccato, ante secula quidem de patre genitum secundùm deitatem, in nouissimis autem diebus eundem propter salutem nostram ex Maria virgine theotoco secundùm humanitatem, vnum, eundem Christum, filium, Dominum, vnigenitum, in duabus naturis inconfusè, immutabiliter, indiuisè, inseparabiliter agnoscendum, nusquam sublata essentia naturarum propter vnionem, magisque salua proprietate vtriusque naturæ, & in vnam personam atque existentiam concurrente, non in duas personas partitum atque diuisum, neq; disiunctum, sed vnum, & eundem filium, vnigenitum Deum verbum Iesum Christũ, sicut antè propheta de eo, et ipse nos Iesus Christus erudiuit, & patrum nobis symbolum tradidit. His igitur cum omni vndique veritate, diligentia & solicitudine à nobis definitis, statuit sancta & vniuersalis Synodus, alteram fidem nulli licere proferre, vel conscribere, aut componere, aut sentire, aut docere aliter. Eos autem, qui ausi sunt componere fidem alteram, aut proferre, aut docere, aut tradere alterum symbolum volẽtibus conuerti, vel ex gentilibus ad cognitionẽ

igitur à nobis vndiq; cū omni deliberatione ac diligentia pariter ordinatis, decreuit sancta atq; vniuersalis hæc synodus, aliā fidem nemini licere proferre, siue cōscribere, aut exponere, vel sentire, vel aliter tradere. Sed eos, qui audent vel componere aliam fidem, vel proferre, vel docere, vel tradere aliud symbolum volentibus ad cognoscendam se conuertere veritatem ex ritu pagano, siue Iudaico vel qualicunq; hæretico: eos, si quidem episcopi siue clerici sunt, alienos esse episcopos ab episcopatu, & clericos à clero: Quòd si monachi vel laici fuerint, anathematizari.

tilitate, vel Iudaismo tyon, vel hæresi quacunque hos, si quidē episcopi fuerint, vel clerici, alienos esse episcopos episcopatu, & clericos clericatu: si autem monachi uel laici fuerint, anathematizari.

cōuerti ad scientiā veritatis ex gentilibus, ex Iudæis, vel hæreticis quibuscūq; si quidē episcopi aut clerici fuerint, alienos esse ēpos ab episcopatu, & clericos a clero: si verò monachi vel laici fuerint, anathema fieri.

veritatis venire, vel ex Iudæis, vel hæresi quacunq; hos, si episcopi fuerint aut clerici, alienos esse episcopos ab episcopatu, & clericos à clero: si verò monachi aut laici fuerint, anathematizari.

Et post lectionem diffinitionis, omnes reuerendi episcopi clamauerunt: Hęc fides patrum. Metropolitani modò subscribant. Quæ benè diffinita sunt, dilationem nō suscipiant. Hæc fides apostolorum Huic omnes consentimus Omnes ità sapimus. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Quæ à sanctis patribus statuta sunt, & omnibus placuerunt, manifesta fiant diuino vertici.

Finis actionis quintę Chalcedoneñ Concilij.

CHALCEDONEN. CONCILII.
Actio sexta.

Consulatu domini nostri Martiani perpetui Augusti, & qui fuerit nunciatus, octauo Kaleñ. Nouemb. in Chalcedona secūdùm iussionem diuini & pijssimi nostri domini Martiani perpetui Augusti, conuocientę in sanctissima ecclesia sanctæ & bonæ victricis martyris Euphemiæ sancta & vniuersali synodo, quæ secundùm diuinam sanctionem in Chalcedonensium ciuitate congregata est, id est, Paschasino & Lucentio reuerendissimis episcopis, & Bonifacio reuerendo presbytero, locum tenentibus sanctissimi & Deo amantissimi Archiepiscopi senioris Romæ Leonis, & Anatolio sanctissimo Archiepiscopo splendidissim. Constantinopolis nouæ Romę, & reliquis sanctissimis & reuerendissimis episcopis, id est.

Maximo Antiochiæ Syriæ, Iuuenale Hierosolymorum.
Quintillo Heracleæ Macedonię, tuente locū Anastasij episcopi Thessalonicensis.
Thalassio Cæsareæ Cappadociæ.
Stephano Ephesi.
Luciano Byziæ, tuente locum Cyriaci Heracleæ Thracię.
Eusebio Ancyræ Galatiæ. Diogene Cyzici.
Petro Corinthi.
Florentio Sardensium.
Eunomio Nicomedię. Anastasio Niceæ.
Eleutherio Chalcedonensi.
Iuliano ciuitatis Co, tuente & ipso locum Apostolicę sedis senioris Romæ Leonis.
Basilio Seleuciæ Isauriæ.
Meletio Larissæ, tuente locum Domni episcopi Apameæ Syrię.
Amphilochio Sidis. Theodoro Tarsi.
Cyro Anazarbi. Constantino Bostrensi.
Photio Tyri. Theodoro Damasci.
Stephano Hierapoleos. *Nonno Edessæ. *Nonnio
Simeone Amidę.
Epiphanio episcopo Pergę, tuente locum Olympij episcopi Constantię.
Ioanne Sebastię. Seleuco Amasię.
Constantioo Melitenę. Patricio Tyanensi.
Petro Gangrensi.
Apragmonio Tij, tuente locum Calogeri episcopi Claudiupolis.
Atarbio Trapezuntis, tuente locū Dorothei episcopi Neocęsareę.
Photino archidiacono, tuente locum Theoctisti episcopi Pessinuntis.
Romano Myrensi.
Critoniano Aphrodisiadis Carię.
Nunechio Laodiceę Phrygię.
Marinoiano Synnadę. Onesiphoro Iconij.
Pergamio Antiochię Pisidię.
Epiphanio Pergensi.
Attico Nicopolis veteri Epiri.
Martyrio Gortynę. Luca Dyrrhachij.
Vigilantio Larissę Thessalię.
Francione Philippopolis. Sebastiano Berog.
Basilio Traianopolis. Tryphone Chij.
Theoctisto Berrhoę Syrię. Gerōtio Seleucię.
Eusebio presbytero, tuente locum Macarij Laodiceę Syrię.
Eusebio Dorylei. Saba Palti. Petro Gabalę.
Sophronio Cōstātię. Patricio Neocęsareę.
Mara Anazarthę. Rhomulo Chalcidę.
Eustathio Beryti. Leontio Ascalonæ.
Aniano Capitoliadis. Zebenno Pellæ.
Ioanne Tiberiadis. Antiocho Archelaidis.
Beryllo Ailę. Areta Elusę. Musonio Zoarę.
Rufino Byblí. Pancratio Libyadis.
Zosimo Minoidis. *Natyra Gazæ. *Natira
Polychronio Antipatridis. Ioanne Gadarę.
Paulo Anthedonis. Photino Lyddę.
Heraclio Azoti. Marriano Gerrę.
Stephano Ianię. Epicteto Diocletianupolis.
Romano Eudoxiupolis.
Theodoro Claudiupolis Isaurię.
Iuliano Celendereos.

Tyranno Germanicopolis.
Ioanne Diocæsareę.
Acacio Antiochiæ. Epiphanio Cestriæ.
Aeliano Selenuntis. Ammonio Iotapis.
Megalo Philadelphiæ. Marco Arethusæ,
Timotheo Balaneorum.
Eusebio Seleucobeli.
Eutychiano Epiphaniæ.
Paulo * Mariamniæ.
Lampadio Rhaphaneorum.
Alexandro Sebastæ.
Philippo Adanæ. Hypatio Zephyrij.
Theodoro Augustę. Chrysippo Malli.
Iuliano Rhosi.
Polychronio Epiphaniæ.
Ioanne Flauiadis.
Indimo * Hermupolis.
Sophronio Chorepiscopo, tuente locum Bassiani Episcopi Mopsuestiæ.
Proclo Adranę.
Eulogio Philadelphię Arabię.
Theodosio Canothę.
Hormisda Philippopolis.
Damiano Sidonis. Theodoro Tripolis.
Olympio Paneadis.
Paulo Ptolemaidis.
Paulo Aradi. Thoma Porphyrionis.
Porphyrio Botrorum.
Phosphoro Orthosiadis.
Porphyrio archidiacono, tuente locum Vranij Emisę.
Ioseph Heliopolis Phœnicię.
Iordane Abilę.
Valerio Laodiceę Phœnicię.
Theona * Europi Phœniciæ.
Theodoreto Cyri. Rufino Samosateno.
Ioanne Germanicię. Timotheo Dolychis.
Euoltio Zeugmatis. Athanasio Pari insulę.
Zebenno martyropolis.
Caiuma Marcopolis.
Ioanne Carrensium.
Abraamio Circensi. Ioanne Saraceno.
Noe Cephacastelli.
Callinico Apameę Bithynię.
Leucadio Tinniensi. Ioanne Polemonij.
Gratidiano Cerasuntis. Iuliano Tabię.
Meliphthongo Iuliopolis.
Hypericio Asponentium.
Acacio * Cynnę, Euphrasio Lacinien. Laganię,
Cecropio Sebastopolis.
Ioanne Nicopolis Armenię.
Dorotheo presbytero, tuente locum Anatolij Satalorum.
Attico Zelorum. Antiocho Sinopis.
Eucharisio diacono, tuente locum Paralij Andraponensis.
Paulo presbytero, tuente locum Vranij Episcopi Himerorum.
Acacio Ariarathiræ.
Heraclio Comanorum.
Adelphio chorepiscopo tuente locum Adolij Episcopi Arabissi.

Euphronio presbytero, tenente locum Domni episcopi Cocusi.
Otreio presbytero, tenente locum Ioannis episcopi * Arcis. * arcæ
Theodosio Nazianzeno.
Aristomacho Colonæ, Rheno 'unopolis.
Epiphanio presbytero, tenēte locum Aetherici episcopi Pompeiopolis.
Photino tenente locum Aetherici episcopi Pompeiopolis.
Photino tenente locum Themistij Amastrię.
Theodoro Heracleę, Eulogio presbytero, tenente locum Genethlij Cratię epis.
Pelagio presbytero, tenente locum Theophili episcopi Adrianopolis.
Helpidio * Thermesi.
Aquila Eudoxiadis, Mysterio Amorij.
Longino Orchistij. Docimasio Maroneæ.
Sereno Maximianopolis.
Aetherico Smyrnen.
Eusebio Clazomenensi. Cyriaco Aegen.
Mama * Aniniten. * Amaliten
Leontio Magnesiæ Męandri.
Quinto Phoceę. Proclo Argissæ.
Thoma Alalcomenę.
Olympio Theodosiupóleos.
Philippo Nouę aulę. Rufino * Brueleno. * Bdalleno
Marcellino metropolis. Esaia Elaitano.
Paulino Theodosiupolis Asiæ.
Iuliano Hypepę. Hesperio Pitanę.
Proterio Myrrhinę. Basilico Palęscepsis.
Meonio Nysę. Petro Dardani.
Thalassio Parij. Dauide Adrianæ.
Eulalio Pioniæ. Pionio Troadis.
Stephano Prymnesię. Theosebio Ilij,
Hermia Abydi. Daniele Lampsaci.
Patricio Adramyteorum.
Menecrate * Cyrassorum. * Carystorū
Cossinio Hierocęsareę, & tuente locum Andreę episcopi Sardeorum Bleaddri.
Polycarpo Gabalon. Patricio Acamassę.
Paulo Tripolis. Amachio Septenorum.
Leucio Apollinis Phani.
Gemello Stratonicę. Alchimede Silandi.
Dionysio Attalię.
Nicolao * Acrassenο, & tuente locum Stephani episcopi * Limiræ. * Acrasseno
Zenodoro Telmessi. Frontone Phaselidis.
Philippo Liburnę. Theodoro Antiphelli.
Leontio Araxi. Antipatro Cauni.
Andrea Sectoriorum. Paulo Tlosorum.
Romano Buboniorum. Nicęa Megaron.
Athanasio Opuntis. Donnino Plateæ.
Onesimo Argos. Marco Eurię.
Peregrino Phœnices.
Eutychio Adrianupoleos.
Claudio Anchiaxi. Soterico Corcyrę.
Dionysio Antiochię. Ioanne Alindę.
Flacillo Tarsi. Papia Eressorum.
Dionysio Heracleę Lyncestidum.
Menandro Heracleę * Latmos.
Eupythio Stratonicę. * Saluadis
Ioanne Amizonis.

Tynchanio

Tynchanio Apolloniadis.
Theodoreto Alabandorum.
Ioanne Gnidi.
Iuliano presbytero, tuente locum Calandionis episcopi * Alycarnassi. * Halicarnassi
Daniele Cadi. Modesto Sebastæ.
Paulo Aristij. Eulalio * Silbij.
Charitone Dionysiopolis.
Ioanne Trapezopolis.
Gennadio * Agmonios. * Agmoniorum
Thoma Theodosiopoleos.
Gennadio * Mossiunorum. * Mosianorum
Euandro Diochas.
Gerontio Basilinopoleos. Alphio Myndi.
Theoctisto presbytero, tuente locum Diogenis episcopi Orthosiæ.
Philotheo presbytero tuente locum Zotici episcopi Arpasen.
Miro Euladren. Luciano Ipsen.
Philippo Lysiadis. Epiphanio Midaij.
Aberuo Hierapoleos. Cyriaco Eucarpias.
Eustochio Docimeen. Aquila * Aurochrō. * Acroceraunō, vel Achrotonorum,
Basilio Nacoliæ. Strategio Polybotis.
Neoptolemo Coeneñ. Paulo Derbeñ.
Plutarcho Lystreñ. Eugenio Canorum.
Rufo Hydæ. Tyranno Homonadon.
Acholio Larandæ. Entropio Adadon.
Paulo, Philomelij. Paulino Apameeñ.
Theotecno Terç. Eotticio * Metropoleos. * Nicopolis Pisidiæ.
Cyro Syniandi. Libanio Parilycaoniæ.
Alexandro Seleuciæ.
Olympio Sozopoleos.
Fonteiano Sagalassi.
Adilo Chorepiscopo, tuente Messalini episcopi Laodiceæ.
Bassona * Neaspoleos. *Neapolis
Florentio Adrianopoleos.
*Maiano Limerorum. * Musonio
Euelpisto chorepiscopo tuente locum Florentij episcopi Tenedi.
Sotero Theodosiæ, tuente locum Heliodori episcopi Amathuntis, & pro Echio Arsinoæ, Epaphrodito Thamassij, tuente locum & Didymi episcopi ciuitatis Lapethon.
Dionysio diacono, tuente locum Photini episcopi Chitrorum.
Ioanne Messene, Ophelimo Tegeæ.
Ireneo Naupacti, Cyrillo * Subritos. * Subriti
Gennadio Gnosi. Eusebio Apollonieñ.
Demetrio Lappeñ.
Euphrate Eleutherneñ. tuente locum Paulli episcopi Candię.
Zozonte Philipporum.
Constantino Demetriados.
Eusebio Topiris. Maximino * Serres. * Derres
Nicolao Stoborum. Dardanio Bargylæ.
Ioanne * Partecopoleos. Honorato Thassi. * Parthenopolis
Teophilo Orei. Neone * Psyllij. * Psylleno
Diodoto Lysimachiorum.
Mara Cordilusorū. Marcellino * Isundis.
Macedone Magidon. Eudoxio Etennon.
Eugenio Contennon.
Marcellino Corydallorum.

Obrimo Coracesij. Petro Echineorum.
Eustathio gentis Sarracenorum.
Aurelio Aphro * Restimano Afro. Et reliqua sancta synodo. Adueniens in eadem sanctiss. ecclesia diuiniss. & pijssimus dominus noster Martianus perpetuus Augustus, sub die sanctissimorum martyrū sancti Callinici & Euphemiæ, præsente ex diuino zelo & feruore fidei etiàm pijssi. & Christianissi. regina Augusta Pulcheria, vnà cum magnific. & gloriosis. iudicibus, id est, gloriosissi. magistro militum, & exconsule ac patricio Anatolio, & gloriosissi. præfecto sacrorum prætoriorum Palladio, & magnific. præfecto regiæ Constantinopolitanæ vrbis nouæ Romæ Taciano, & gloriosis. magist. sacrorum officiorū Vincomalo; & viris magnificis ex magistris Martiali & Placito, & viro magnif. comite domesticorum Sporatio, & viro magnif. comite sacrorum priuatorum Genethlio, & viro magnif. comite domesticorum & sacrorū stabulorum * Ætio, & viro magnif. primicerio clarorum tribunorum & notariorum Leontio. Super ijs etiàm amplissimo senatu, id est, gloriosi. exprefecto & consule ac patricio Florentio, & gloriosissimo excon sule & patricio Senatore, & gloriosissimo exmagistro & exconsule & patricio Nomo, & gloriosissimo exprefecto & exconsule ac patricio Protogene, & viro magnificentissimo expræfecto & patricio Antiocho, & viro magnificentissimo exprępositο Romano, & magnifi. exprefecto Zoilo, & viro magnificen. exprefecto vrbis Theodoro, & viro magnificentiss. Apollonio, & viro magnificentiss. expræfecto vrbis Antiocho, & viro magnificentiss. exprefecto vrbis Anysio; & viro magnificentiss. expræfecto Illyrici Theodoro, & viro magnificent. exprępositο Artaxerxe, & viro magnific. expræfecto Constantino, & viro magnificentiss. Artaxio * Parmasio, & viro magnificentiss. expræfecto Illyrici Eulogio, & viris magnificentiss. exquæstoribus, Apollodoro, Theodoro & Mena, & viro magnificentiss. excomite priuatorum Seuero, & viro magnif. excomite largitionum Basilio, & viro magnific. excomite priuatorū Iuliano, & viro magnifi. exprefecto Tryphone, & viro magnific. exquæstore Polychronio, & viro magnifi. excomite Constantino, & viro magnifi. excomite Seueriano, & viro magnific. excomite Heracliano, super ijs etiàm spectabilibus comitibus & tribunis notarijs, alloquutus est, quæ subsequuntur: * Rustico

Dominus noster Martianus perpetuus Augustus alloquutus est sanctam synodū primùm Latinè, & postmodum græcè, cuius alloquutionis virtus est ista:

¶Vbi primùm diuino iudicio ad imperiū sumus electi, inter tantas necessitates Reip. nulla nos magis causa constrinxit, quàm vt orthodoxa & vera fides Christiana, quæ sancta atque pura est, indubitata omnium ani- Oratio Martiani Latina ad Concilium.

mis insideret. Constat autem, auaritia vel studijs quorundam per media tempora nonnullis diuersa sentientibus, & pro voluntate sua (nō prout veritas atque doctrina patrum postulat) populos seducentibus, in errorem quàm plurimos esse deductos. Qua de re sanctam synodum hoc videlicet proposito fieri studuimus, & vobis laborem indixisse videmur, quatenùs omni errore atque caligine detersa, prout se diuinitas hominibus manifestare voluit, & doctrina patrum ostendit: religio nostra, quæ pura atque sancta est, vniuersorum mentibus insinuata, suæ veritatis luce fulgescat. Nec in posterum quisquam audeat de natiuitate Domini & saluatoris nostri Iesu Christi aliter disputare, quàm apostolica prædicatio, & instituta trecentorum decem & octo sanctorum patrum, eidem conuenientia, posteritati tradidisse noscuntur, sicut etiàm sancti Leonis Papæ vrbis Romæ, qui sedem Apostolicam gubernat, missa ad sanctæ memoriæ Flauianum Constantinopolitanę vrbis episcopum, scripta testantur. Remotis itaque studijs, ablatis patrocinijs, cessante auaritia, cunctis veritas innotescat. Nos enim ad fidem confirmandam, non ad potentiam aliquam exercendam, exēplo religiosi principis Constantini, synodo interesse voluimus, nè vel vlteriùs populi prauis persuasionibus separentur. Facilè enim simplicitas quorundam, hactenùs nonnullorum ingenijs atque superflua verbositate decepta est: & constat, diuersorum prauis insinuationibus dissensiones & hæreses natas. Studium autem nostrum est, vt omnis populus per veram & sanctam doctrinam vnum sentiens, in eandem religionem redeat, & veram fidem catholicam colat, quàm secūdùm instituationes patrum exponere concordantibus æquè animis religio vestra festinet, quatenùs sicut à Nicęna synodo vsque ad proximum tēpus, erroribus amputatis, vera fides cunctis innotuit, ità & nunc per hanc sanctā synodū remotis caliginibus, quæ in his paucis annis (sicut superius dictum est) prauitate atque auaritia quorundam emersisse videntur, perpetuò, quæ statu à fuerint, conseruentur. Erit autem diuinæ maiestatis, id quod sancto animo fieri desideramus, in æternum firmiter custodite. Omnes clamauerunt: Multi anni Imperatori, multi anni Augustæ, orthodoxis multos annos. Vnus filius Constantinus Martiano nouo Constantino.

Ad quid Imperator in Concilio.

Diuinissimus & pijssimus dominus noster Martianus perpetus Augustus virtutem præscriptæ alloquutionis & græcè alloquutus est ità:

Oratio Martiani habita ad Synodum græcè.

¶ Vbi primùm diuino iudicio ad imperium sumus electi, ante alias omnes publicas & summè necessarias causas, nihil sic & * concilio & studio dignum putauimus, nisi vt circa orthodoxam fidem, quæ sancta & vera est, omnes vnius essent sententiæ, & nihil de

* consilio

ea dubitabile in animabus hominum insideret. Repertum est enim, medio tempore quosdam tam pecuniarum cupiditatibus, quàm prauissimis studijs diuersa sensisse, & præter sanctorum patrum fidem multitudini doctrinæ expositionem plenam erroribus edidisse. Huic rei remedium volentes imponere, sanctam vestram collegimus synodum, laboribus, quos ex itinere suscepistis, euentū maximū fore credētes, vt vera religio firmaretur, quatenùs omnis interiectus error atque caligo auferretur ab intelligentijs seductorum. Et prout se diuinitas hominibus propria voluntate manifestauit, & vt sanctorum patrum doctrina, purissimam & verissimam animis omnium præfulgentem exposuit fidem, sic humanum genus incolere, & de reliquo omnem auferri audientibus præsumptionem, de natiuitate Domini & Saluatoris nostri Iesu Christi aliter sapere aut disputare, præter hæc, quę prædicta quidem sunt à sanctis apostolis, tradita autem consone à trecentis decem & octo sanctis patribus nostris, sicut etiàm Deo amantissimi Leonis Papę vrbis Romæ, qui sedem Apostolicam gubernat, missa ad sanctæ memorię Flauianum nouæ regiæ Romanæ vrbis episcopum scripta testantur. Amputato igitur omni inconuenienti studio, & electo omni patrocinio, & locum nullum habente auaritia, cunctis veritas vestris expositionibus innotescat. Nos enim ad fidem confirmandam, non ad potentiam ostendendam, exemplo religiosi principis Constantini synodo interesse voluimus, vt inuenta veritate, non vltrà multitudo, prauis doctrinis attracta, discordet. Multi enim mentis simplicitate, à quibusdam pertertiti, superflua & callida introducere conantibus, meritò decepti sunt. Non est enim dubium, quòd imperfectis & prauis diuersorum expositionibus, tam dissensiones, quàm multæ exortæ sunt hæreses. Nostræ autem tranquillitati operæprecium est, omnes populos, vnam eandemque circa diuinitatem habentes sententiam, veram & Catholicam religionem fidemque colere, quam, secundum tradita à sanctis patribus dogmata, exponetis. Hoc ergò operis sic sanctitatis vestræ, vt consentienti animo, sicut in Nicęno sanctissimorum patrum concilio manifestata fides, ab errore quidem homines liberauit, ad lucem autem prolata, omnibus cognita est: similiter & nunc per vestrum concilium, omnis quidem ambiguitas, in hoc paruo medio tempore nata (sicut diximus) prauitate atque auaritia quorundam, amputetur. In perpetuum autem, quæ à vobis terminata fuerint, seruentur. Erit autem hoc diuinę prouidentiæ, vt id, quod pio proposito fieri festinamus, semper ad vtilitatem, quæ per vos orta est, firmiter conseruetur. Omnes clamauerunt: Martiano nouo Constantino multos annos.

annos. Imperatori multos annos. Augustę orthodoxæ multos annos. Martiane amator Christi, vestrum nobis duret Imperium, semper nobis imperetis, digni ex orthodoxa fide. Ab amatoribus Christi procul inuidia sit. Et post has voces Aetius archidiaconus Constantinopolitanę vrbis nouę Romæ, & primicerius notariorum, dixit: Quoniam nutu supernę gratię & diuino zelo serenitatis vestræ pijssimæ & fidelissimę omnibus imperare à Deo vobis datum est, hæc magna & sancta & vniuersalis synodus, quæ per præceptū vestrum congregata est, cum nimio studio, & diuina diligentia per multos dies omnem discordiam, quæ in præterito * quoquo modo aduersùs rectam & immaculatam Catholicā nostram fidem exorta est, expelli fecit, per verbum veritatis omnem noxiam vocem abijciens, sicut in scriptis monumentis singula, quæ contigerunt, manifestant. Diffinitionem autem nunc ab omni errore alienam prædicauit, diuinarum scripturarum virtute munitam, seruata in hanc sanctorum & beatorum patrum sententia, ad certam quidem scientiā syncerè legentium, & ad perpetuam coronā vestri pij imperij. Hanc præ manibus habens, si placet, annuente vestra serenitate, recitabo. Diuinissimus & pijssimus dominus Imperator dixit: Lege. Aetius Archidiaconus Constantinopolis nouæ Romæ, legit: Sancta & magna * vniuersalis Synodus, quæ secundùm Dei gratiam & sanctionem pijssimorum Christianissimorumque Imperatorum nostrorum Valētiniani & Martiani Augustorum, congregata est apud Chalcedonam metropolim Bithyniæ prouincię, in basilica sanctæ & venerabilis martyris Euphemiæ, diffiniuit subtèr annexa: DOMINUS noster & saluator IESVS CHRISTVS notitiam, &c. secut habetur in actione quinta huius Chalcedonen. concilij, vnà cum tractatu fidei, cuius initium est, Sufficeret quidem &c vsque ad passum exclusiuè, vbi legitur, Et post lectionem diffinitionis, ad quem continuentur, quæ hic sequuntur.

* vel quo modo

* venerabilis

Pascasinus episcopus, vice domini mei beatissimi atque Apostolici vniuersalis Ecclesiæ Papę vrbis Romæ Leonis, synodo pręsidēs, statui, consensi, & subscripsi.

Lucentius episcopus ciuitatis Ecclesiæ Esculanæ, vicarius domini mei beatissimi atque Apostolici viri vniuersalis Ecclesię Papę vrbis Romę Leonis, in synodo Gręcè relecta subscripsi.

Subscriptiones episcoporum definitioni fidei in Cōcil. Chal.

Bonifacius presbyter vrbis Romę, vicarius domini mei beatissimi & Apostolici viri vniuersalis Ecclesię Papę vrbis Romę Leonis, cū vniuersa synodo consensi & subscripsi.

Anatolius episcopus Constantinopolis nouę Romę, definiens subscripsi.

Maximus episcopus Antiochię, statuens subscripsi.

Iuuenalis episcopus Hierosolymorum, statuens subscripsi.

Quintillus Episcopus Heracleæ, obtinēns locum Anastasij Episcopi Thessalonicensiū, statuens subscripsi.

Thelassius Episcopus Cæsareæ Cappadociæ, similiter.

Stephanus Episcopus Ephesi, similiter.

Lucianus Episcopus Byziæ, habens locum Cyriaci Episcopi Heracleæ, similiter.

Eusebius Episcopus Ancyræ, similiter.

Diogenes episcopus Cyzici, similiter.

Petrus episcopus Corinthi, similiter.

Florentius episcopus Sardeorum, similiter.

Eunomius episcop. Nicomediæ, similiter.

Anastasius episcopus Nicææ, similiter.

Iulianus episcopus, & Legatus sedis Apostolicæ, similiter.

Eleutherius epus Chalcedonen. similiter.

Basilius episcopus Seleuciæ, similiter.

Meletius episcopus Larissæ, sermonem faciens & pro Domno episcopo Apameę Syriæ, similiter.

Amphilochius episcopus Sidę, similiter.

Theodorus episcopus Tarsi, similiter.

Cyrus episcopus Anazarbi, similiter.

Constantinus epus Bostrensium, similiter.

Photinus episcopus Tyri, similiter.

Theodorus episcopus Damasci, similiter.

Stephanus episcopus Hierapolis, similiter.

* Nonnus episcopus * Edeſæ, similiter. * Nonius * Edessę

Simeon Episcopus Amidæ, per Paulum presbyterum, similiter.

Olympius epus Constantiæ, similiter.

Ioannes episcopus Sebastiæ, similiter.

Seleucius episcopus Amaciæ, similiter.

Cōstātinus episcopus Melitenæ, similiter.

Patricius episcopus Tyanorum, similiter.

Petrus episcopus Gangrorum, similiter.

Calogerus episcopus Claudiupolis, per Apragmonium episcopum Tij, similiter.

Dorotheus episcopus Neocæsareæ, per Atarbiū episcopum Trapezuntis, similiter.

Theoctistus episcopus Pessinūtis, per Photinum archidiaconum, similiter.

Romanus episcopus Myrorum, similiter.

Christonian. eps Aphrodisiadis, similiter.

Nunechius epus Laodiceæ, similiter.

Marinianus epus Synnadæ, similiter.

Onesiphorus episcopus Iconij, similiter.

Epiphanius episcopus Pergæ, similiter.

Pergamius episcopus Antiochię, similiter.

Atticus episcopus Nicopolis, similiter.

Martyrius episcopus Gortynæ, similiter.

Lucas episcopus Dyrrhachij, similiter.

Vigilantius episcopus Larissę, similiter.

Frāciō episcopus Philippopolis, similiter.

Sebastianus episcopus * Beroæ, similiter.

Basilius episcopus Traianopolis, similiter.

Tryphon episcopus Chij, pro Ioanne episcopo Rhodi, similiter.

Theoctistus episcopus * Berroeæ, similiter.

Gerontius episcopus Seleuciæ, similiter.

Macarius episcopus Laodiceæ Syriæ, per Eusebium presbyterum Antiochiæ similiter.

Eusebius episcopus Dorylei similiter.
Sabas episcopus Palti, per Thalassiū diaconum similiter.
Lucianus episcopus Byziæ, similiter.
Petrus episcopus Gabalæ, similiter.
Sophronius episcopus Constantiæ, simil.
Patricius episcopus Neocæsareę, similiter.
Maras episcopus Anasarthæ, similiter.
Romulus episcopus Chalcidis, per manū Marę coepiscopi Anasarthę, similiter.
Eustathius episcopus Beryti, similiter.
Leontius episcopus Ascalonis, similiter.
Anianus episcopus Capitoliadis, sim.
Zebennus episcopus Pellæ, similiter.
Ioannes episcopus Tiberiadis, similiter.
Antiochus episcopus Archelaidis, sim.
Beryllus episcopus * Aslæ, similiter.
Aretas episcopus Elusæ, similiter.
Musonius episcopus * Segor, similiter.
Rufinus episcopus Bybli, similiter.
Pancratius episcopus Libyadis, similiter.
* Nauitas episcopus Gazæ, similiter.
Polychronius episcopus Antipatridis, sim.
Ioannes episcopus Gadarenorum, similiter.
Paulus episcopus Anthedonis, similiter.
Photinus episcopus Lyddæ, similiter.
Heraclius episcopus Azoti, similiter.
Marianus episcopus Gerræ, similiter.
Stephanus episcopus Iamniæ, similiter.
Epictetus episcopus Diocletianopolis, sim.
Romanus episcopus Eudoxiopolis, simil.
Ibas episcopus Edessæ, similiter.
Theodorus episcopus Claudippolis, simi.
Iulianus episcopus Celendirion, similiter.
Tyrannus episcopus Germanicopolis sim.
Ioannes episcopus Diocęsareæ, per lectorem meum Iulium, similiter.
* Helianus episcopus Selenuntis, per subdiaconum meum Paulum, similiter.
Acacius episcopus Antiochiæ, similiter.
Epiphanius episcopus Cestriæ, similiter.
Ammonius episcopus Iotapæ, similiter.
Megalus episcopus Philadelphiæ, similiter.
Marcus episcopus Arethusæ, per Timotheum episcopum Balaneotum, similiter.
Eusebius episcopus Seleucobeli, per Paulum episcopum Mariamnæ, similiter.
Eutychianus Episcopus Epiphanię, per Meletium episcopum Larissæ, similiter.
Paulus episcopus Mariamnæ, similiter.
Lampadius episcopus Rhaphaneorum, per Ianuarium diaconum meum, similiter.
Alexander episcopus Sebastæ, similiter.
Philippus episcopus Adanæ, similiter.
Hypatius episcopus Zephyrij, similiter.
Theodorus episcopus Augustæ, similiter.
Chrysippus episcopus Malli, similiter.
Polychronius episcopus Epiphaniæ, simi.
Ioannes episcopus Flauiadis, similiter.
Indimus episcopus Irenopolis, similiter.
Iulianus episcopus Rhosi, similiter.
Sophronius Chorepiscopus sermonem faciens pro Bassiano episcopo Mopsuestień. sim.

Lucianus iste paulò antè pro alio, nūc idē pro se subscribit.

* Nasytas

* Aelianus

Eulogius episcopus Philadelphiæ, sim.
Proclus episcopus Adranorum, similiter.
Theodosius episcopus Canothæ, similit.
Hormisda episcopus Philippopolis, simil.
Damianus episcopus Sidonis, similiter.
Theodorus episcopus Tripoleos, similiter.
Olympius episcopus Paneadis, similiter.
Paulus episcopus Ptolemaidis, similiter.
Paulus episcopus Aradi similiter.
Thomas episcopus Porphyrionis, similit.
Porphyrius episcopus Botrorum, per Timotheum diaconum similiter.
Phosphorus episcopus Orthosiadis, similiter per Timotheum diaconum,
Ioseph episcopus Heliopolis, similiter.
Vranius episcopus Emisæ, similiter.
Valerius episcopus Laodiceæ, similiter.
Iordanus episcopus Abilæ, similiter.
Theodoretus episcopus * Cyrthi, similit.
Theonas episcopus * Euariæ Phęnicis, similiter.
Rufinus episcopus Samosatenorum, sim.
Ioannes episcopus Germanicię, similiter.
Timotheus episcopus Dolychis, similiter.
Euoltius episcopus Zeugmatis, similiter.
Athanasius episcopus Pari, similiter.
Zebennus episcopus Martyropolis, simi.
Callinicus episcopus Apameę, similiter.
Caiumas episcopus Marcopolis, similiter.
Ioannes episcopus Carrhensium, similiter.
Abramius episcopus * Circensis, simili.
Leucadius episcopus * Tinnień. similiter.
Noë episcopus Cephacastelli, similiter.
Atarbius episcopus Trapezuntis, similit.
Ioannes episcopus Polemonij, similiter.
Gratidianus episcopus Cerasuntis, simili.
Iulianus episcopus * Tabiæ, similiter.
Meliphthongus episcopus Iuliopolis, similiter.
Hypericius episcopus Asponensium, simi.
Acacius episcopus Cynnæ, similiter.
Euphrasius episcopus Laganiæ; similiter.
Cecropius episcopus Sebastopolis, sim.
Ioannes episcopus Nicopolis, similiter.
Anatolius episcopus Satalorum, per Dorotheum presbyterum, similiter.
Patalius episcopus Andrapeneń. per Eucharium diac. similiter.
Atticus episcopus Zelorum, similiter.
Antiochus episcopus Sinopis, similiter.
Vranius episcopus Himerorum, per Paulum presbyterum, similiter.
Acacius episcopus Ariarathiræ; similiter.
Heraclius episcopus Comanorum, similit.
Adolius episcopus Arabissi, per Adelphiū Chorepiscopum, similiter.
Domnus episcopus Cocusi, per Euphronium presbyterum, similiter.
Ioannes episcopus Arcæ, per Otreium presbyterum, similiter.
Aristomachus episcopus Colonæ, similit.
Theodosius episcopus Nazianzi, similiter.
Rhenus episco. Iunopolis, similiter.

* Cyri
* Cyrij
* Europi

* Castricię cesis

* Priusa

Aprágmonius

Apragmonius epis. Tij, similiter.
Aethericus episco. Pompeiopolis, per Epiphanium presbyterum, similiter.
Themistius episco. Amastridis, per Philotimum presbyterum, similiter.
Theodorus episcop. Heracleæ, similiter.
Genethlius episco. Cratiæ, per Eulogiũ presbyterum, similiter.
Theophilus episco. Adrianopolis, per Pelagium episco. similiter.
Helpidius epis. Thermarum, similiter.
Aquilas episco. Eudoxiadis, similiter.
Mysterius episco. Amorij, similiter.
Cyriacus episco. Trogmadorum, per Chrysippum presbyterum, similiter.
Serenus episco. Maximianupolis, similiter.
Longinus episco. Orchisti, similiter.
Petrus epis. Gangrorũ, pro Polychronio epis. *Dabliorũ, & Theodoro epis.* Salorũ, sim.
Aethericus episc. Smyrnę per Paulũ diac. sim.
Eusebius epis. Clazomeneñ. similiter.
Cyriacus epi. Aegeæ, similiter.
Mamas epi. Aniniteñ. similiter.
Leontius epis. Magnesiæ Mæandri, similiter.
Quintus epi. Phoceñ. similiter.
Proclus epis. Argisæ, similiter.
Thomas epis. Alalcomenus, similiter.
Philippus epis. * Nouę aulę, similiter.
Rufinus episco. Briullenus, similiter.
Marcellinus episcopus * Metropolis, simili.
Esaias episcopus Elaitanus, similiter.
Paulinus episcop. Theodosiopolis, similiter.
Iulianus episcopus Hypepenus, similiter.
Hesperius episcopus Pitanæ, similiter.
Proterius episco. * Myrthinæ, similiter.
Basilicus episcopus * Palæaspolis, similiter.
Meonius episco. Nysæ, similiter.
Petrus episcopus Dardaniorum, similiter.
Thalassius episcopus Parij, similiter.
Dauid episcopus Adrianorum, similiter.
Eulalius episcopus Pionierum, similiter.
Pionius episcopus Troadis, similiter.
Stephanus episcopus Prymnesiæ, similiter.
Theosebius episco. Ilij, similiter.
Hermias episcopus Abydi, similiter.
Daniel episcopus Lampsaci, similiter.
Patricius episco. Adramyteorum, similiter.
Menecrates epis. Cyrallorum, similiter.
Cossinius episco. Hierocæsareæ, similiter.
Andreas episc. Dadalorum, per Cossinium episcopum, similiter.
Helias epis. Bleandri, similiter.
Polycarpus episcop. Gabalorum, similiter.
Patricius episc. Acamallenus, similiter.
Paulus episcopus Tripolis, similiter.
Amachius episcopus Sepienorum, similiter.
Leucius epis. templi vel phani Apollinis, similiter.
Gemellus episcopus Stratonicæ, similiter.
Alchimedes episcopus Silandi, similiter.
Dionysius epis. Attaliæ Lydiæ, similiter.
Stephanus episcopus * Lymerensium, per Nicolaum episcopum Acrasseuum, simili.

* Daclioru
* Syopolis
* Theodosiopolis.
* Myrthenę
* Paleseptis

Zenodotus episcopus Telmessi, & * Micræ insulæ, similiter.
Fronton episc. Phaselidorum, similiter.
Philippus episc. Liburnensium, similiter.
Theodorus episc. Antiphelli, similiter.
Leontius episco. Araxi, similiter.
Antipater episc. Cauni, similiter.
Andreas episc. Tloeñ. similiter.
Nicolaus epis. Acrassi, similiter.
Romanus epis. Bubonensium, similiter.
Docimasius epis. * Burensium, similiter.
Niceas epis. Megarensium, similiter.
Athanasius epis. Opuntis, similiter.
Domninus epis. Plateensium, similiter.
Onesimus episco. Argorum, similiter.
Marcus episco. Euriæ, similiter.
Peregrinus episcopus * Phœnicis, similiter.
Eutychius episco. Adrianopolis, similiter.
Claudius epis. Anchiaxi, similiter.
Sotericus episco. Corcyræ, similiter.
Dionysius episcopus Antiochiæ, similiter.
Ioannes epis. Alindorum, similiter.
Flacillus epis. Assi, similiter.
Papias episc. * Erezorum, similiter.
Dionysius episc. Heracleæ * Latmi, similiter.
Menander episco. Heracleę Salmacis, similit.
Eupythius epis. Stratonicæ, similiter.
Ioannes episcopus Amyzonis, similiter.
Tynchanius episc. Apolloniadis, similiter.
Theodoretus episc. Alabandorum, similiter.
Ioannes episc. Gnidi, similiter.
Calandion epis. Alycarnassi, similiter per Iulianum presbyterum.
Daniel episc. Cadorum, similiter.
Modestus episc. Sebastæ, similiter.
Paulus epis. Aristij, similiter.
Eulalius episc. Silbij, similiter.
Chariton epis. Dionysionopolis, similiter.
Ioannes episco. Trapezopolis, similiter.
Gennadius epis. * Acmoneorum, similiter.
Thomas episc. Theodosiopolis, similiter.
* Gerdio episc. * Chadalma, similiter.
Gennadius episc. * Mossiunorum, similiter.
Euandus epis. Diocliæ, similiter.
Gerontius episco. Basilianopolis, similiter.
Alphius epis. Myndi, similiter.
Diogenes episcop. Orthosiæ, per Theoctistũ presbyterum, similiter.
Zoticus episc. Arpasiensium, per Philotheum presbyterum, similiter.
* Mirus episcopus * Enladrus, similiter.
Lucianus episcopus * Hipsensis, similiter.
Philippus episc. Lysiadis, similiter.
Epiphanius episcopus Midaneñ. similiter.
Abertius episcopus Hierapolis, similiter.
Cyriacus episc. Eucarpiæ, similiter.
Eustathius episcopus Docimei, similiter.
Aquilas episcopus Aurocyrorum similiter.
Basilius episcopus Nacolię, similiter.
Strategius episco. Polybotus, similiter.
Neoptolemus episcopus Corneñ. similiter.
Paulus episcop. Derbæ, similiter.
Plutarchus episcopus Lystrorum, similiter.

* Miniæ
* Buteñ.
* Euiæ
* Ereßor,
* Lyncesti de
* Agmonienorum
* Mosinnorum.
* Ipsensis.
* Ilpeñ.

Eugenius

Eugenius episcopus Cannorum, similiter.
Rufus episcop. Hydæ, similiter.
Tyrannus episcopus Homonadorum, simili.
Acholius episcopus Larandorum, similiter.
Eutropius episcopus Adadorum, similiter.
Paulus episcopus Philomenij, similiter.
Paulinus episcopus Apameæ, similiter.
Theoctistus episcopus * Tyrij, similiter. * Theris
Eorticius episcopus Metropolis, similiter.
Cyrus episcopus * Sinandi, similiter. * Synandi
Libanius episcopus Parilycaoniç, similiter.
Alexander episcopus Seleuciæ, similiter.
Olympius episcopus Sozopolis, similiter.
Fonteianus episcopus Sagalassi, similiter.
Messalinus episcopus Laodiceæ, per * Adilum Chorepiscopum, similiter.
Bassonas episcopus Neapolis, similiter.
Florentius episcopus Adrianopolis, similiter.
* Musianus episcopus * Limerorum, similit. * Mesenius
Manasses episcopus Theodosiopolis, similit.
Ioannes episcopus Bargylæ, similiter.
Florentius episcopus Lesbi, per Euelpistum chorepiscopum, similiter.
Epaphroditus episcopus Tamassij, similiter.
Soteres episc. Theodosianus, similiter.
Heliodorus episcopus Amathuntis, per Soterem episcopum Theodosiañ. similiter.
Didymus episcopus Lapethos, per Epaphroditum Tamassij, similiter.
Echius episcopus Arsinoæ, per Soterem episcopum Thodosiañ, similiter.
Photinus episcopus Chytrorum, per Dionysium diaconum, similiter.
Epiphanius episcopus Salorum, per Soterẽ episcopum Theodosiañ. similiter.
Ioannes episcopus Messenæ, similiter.
Ophelimus episcopus Vegeæ, similiter.
Irenæus episcopus Naupacti, similiter.
Cyrillus episcopus Subritis, similiter.
Gennadius episcopus Gnosi, similiter.
Eusebius episcopus ciuitatis Apolloniæ, sim.
Demetrius episcopus Lappæ, similiter.
Euphrates episcopus Eleutheriæ, similiter.
Paulus episcopus Candiæ, per Chrysogonum presbyterum, similiter.
Zoron episcopus Philippensium, similiter.
Eusebius episcopus Topirensium, similiter.
Maximinus episcopus * Serrensium, similiter.
Nicolaus episcopus Stoborum, similiter.
Dardanius episcopus * Bargylæ, similiter.
Ioannes episcopus * Particupolis, per Cyriacum presbyterum, similiter. * Parthenopolis.
Honoratus episcopus Thassi, similiter.
Theophilus episcopus * Ariassi, similiter. * Orel
Neon episcopus Psyllenus, similiter.
Diodorus episcopus Lysimachorum, simil.
Maras episcopus Cordulisorum, similiter.
per Marcellinum episcopum * Isidorum. * Isideñ
Paulus episcopus Tlosorum, similiter.
Marcellinus * Isidorum, similiter. * Isandeñ
Macedon episco. Magidis, similiter.
Eudoxius episcopus Etennorum, similiter.
Aurelius episcopus Adrumetinus, similiter.

Marcellinus episcopus * Corydallorum, simi.
Eugenius episcopus Cotennorum, simil.
Obrimus episco. Coracesij, similiter.
Petrus Episcopus Echineorũ, per manum Sophronij coëpiscopi, similiter.
Eustathius Episcopus gẽtis Sarracenorũ, sim.
Cõstãtinus Episcopus Demetriadis, similiter.
* Restitutianus Epus Africanus, similiter.
Sauinianus Episcopus Perrhæ, similiter.
Eudoxius Episcopus Chomatis, similiter.
Palladius Episcopus Corydallorum, per Eudoxium epum Chomatis, similiter.
Diogenes Episcopus Cyzici, & pro absentib* Episcopis sub me constitutis, hoc est, Alexandro ciuitatis Oceæ, Gemello Melitopolis, Eustorgio Scepsiæ, Eutychiano Bareñ. Acacio Procõnesi, Timotheo Germę, consentiens subscripsi.
Theodorus Eps Tarsi, & pro absentibus Epis sub me constitutis, Salustio Coryceñ. Matroniano Pompeiopolis, subscripsi.
Marianus Epus Synnadorũ, & ꝑ absentibus Epis, qui sub me sunt, Helladio Thyatiræ, Paulo Gammausæ, Auxianonte Prepenissæ Otreio Cynnabarij Auxianonte * Bysenorum, Iacobo Primessę insulæ, Basilio Orei, consentiens subscripsi.
Cyrus Episcopus Anazarbi, & pro absentibus Episcopis sub me constitutis, Paregorio Castabalæ, Iuliano Alexandriæ miñ. Eustathio * Rhisorum, Alexandro Egæorũ, consentiens subscripsi.
Onesiphorus Eps Iconij, & ꝑ absentibus episcopis sub me constitutis, Eugenio Aranę, Diomede Ablateñ. * Ætio Isauriopolis, Eustathio Ebagenorum, Hegemonio * Gadarenorum, Conone * Pertę, Armatio Mysti, Onosimo Cyzistrorum, Olympio Sadagenorum, consentiens subscripsi. * Gadarenorum.
Basilius Epus Seleuciæ Isauriæ, & pro absentibus Epis sub me constitutis, Antonino Nephelidis, Iacobo Anemurij, Nunechio Charadrorum, Diapherentio * Olbassæ, Antonio Domitiopolis, Stephano Dalisandi, Paulo Serepolis, Minodoro Irenopolis, Cynone Isidis, consentiens subscripsi. * Olbia
Nunechius Episcopus Laodiceæ, & ꝑ absentibus episcopis sub me constitutis, Symmacho antiquorũ * Bendos, Phileto Hierocepieñ. Epiphanio Chologeñ, Euagora Eulliorum, Zosimo Themisonij, Antiocho ciuitatis Neæ, Philadelphio ciuitatis Anchemusiæ, Arabio ciuitatis Simæ, Heraclio ciuitatis Cydissorum, Gaio * Egarurum, Matthia Trimenothuritorum, Philippo ciuitatis Peltorum, Tatiano ciuitatis Philippupolis contenuens subscripsi.
Olympius Epus Cypri, per Epaphroditum episcopum Tamassi, & pro absentibus Episcopis sub me constitutis, Hermolao ciuitatis Catheriæ, * Aristoclities, Tiberio Nicopolis, consentiens subscripsi.
Simeonius Episcopus Amidæ, & pro absentibus,

tibus episcopis sub me constitutis, Eusebio, Maronio, Caiunia, Gualara, Tyricio, per Petrum presbyterum, consentiens subscripsi.

Pergamius episcopus Antiochiæ Pisidiæ, & pro absentibus episcopis sub me cõstitutis, Apellino, Protogene, Marcellino, Maximo, Timotheo, Eutropio, Armenio, Musonio, cõsentiens subscripsi.

Stephanus episcopus Ephesi, & pro absentibus episcopis, Eutropio Pergami, Flauiano Andriaccorum, Maximo Assi, * Aroetiano Antandri, Chrysogono Cimæ, Alexandro Magnesiæ apud Sipylum, Eustathio * Timbriæ, Dracocio Hydrę, Gennadio Therorum, Iuliano Lebedi, Alexandro Colophonis, * Zitico Neæ, Isidoro Prienæ, Maximo Trallorũ, Sabatio Mastaurorum, Eustorgio * tẽpli Iouis Gerontio Archadiupolis, Thoma Aulij, Ruso * Ilij, Ioanne * Bargasorum, Basilio Teorũ, Alexandro Naulochi, per Hesperium episcopum Pitanæ, consentiens subscripsi.

* Zetico
* Zotico
* phani
* Timi
* Varectorũ

Cõstantinus episcopus Bostrorum, & pro episcopis absentibus sub me constitutis, Placo Gerasæ, Zosio Ebodorum, Malcho Auaræ, Gantone Elanorum, Nonno Saraceñ. Chilone Neapolis, * Erraiobio ciuitatis Neclæ, Caineo ciuitatis Medinæ, Seuero ciuitatis Maximianupolis, Anastasio Anithæ, * Solemo Cõstantiæ, Mara Dionysiadis, consentiens subs.

Theodorus episcopus Damasci, & pro episcopis absentibus sub me constitutis, Ioanne * Palmyræ, * Cochena Dadachorum, Eusebio Iabrudorũ, Theodoro Dananio, Abraamio Alalorum, Petro Coarorum, cõsentiens subs.

* Ogdamo

Stephanus episcopus Hierapolis, & pro DEO amantissimi Episcopis sub me constitutis, Vranio Surorum, Maræ Vrimorum, Dauid Europi, Cosma Marino, consentiens subscripsi.

Diuinissimus & pijssimus dominus noster Imperator ad sanctam synodum dixit: Dicat sancta synodus, si secundùm omnium sanctorum episcoporum expositionem, diffinitio nunc relecta, prolata est. Omnes clamauerunt: Omnes sic credimus: Vna fides, vna voluntas. Omnes idipsum sapimus, omnes consentientes subscripsimus, omnes orthodoxi sumus. Hæc fides patrum, hæc fides. Apostolorum, hæc fides Orthodoxorum. Hæc fides orbem terræ saluauit. Martiano nouo Constantino, nouo Paulo, nouo Dauid multos annos. Dauid Imperatori pio domino vitam ei. Nouo Constantino, nouo Martiano. Vos estis pax orbis, pie domine. Dominus vitam ei conseruet. Vos fides nostra. Christus, quem honoras, ipse te custodiet. Orthodoxam fidem tu roborasti. Sicut apostolici, ità credis. Augustæ multos annos. Vos lumina orthodoxæ fidei. Propter hæc vbique pax est. Lumina pacis, Domine, tu custodi. Luminaria mundi, Domine, tu custodi. Perpetua memoria nouo Constantino: Quæ ex genere orthodoxa est, Deus eam custodiat. Custodem fidei Deus custodiat. Eam, quæ semper pia est, Deus custodiat. Pia orthodoxa, quæ contraria est hæreticis, Deus eam custodiat. Omnes hæreticos tu fugâsti. Nestorium & Eutychen tu persecuta es. Absit inuidia à vestro imperio. Fideles Imperatores sic honorantur. Deus custodiat potestatem vestram, Deus pacificet imperium vestrum. Martianus nouus Constantinus. Pulcheria noua Helena. Zelum Helenæ tu sectaris. Vestra vita, munimen cunctorum est: vestra fides, ecclesiarum gloria est. Et post has voces, diuinissimus & pijssimus noster dominus Imperator ad sanctam synodum dixit: Licèt laborem vestræ reuerentiæ fatigationemq; fecerimus, tamen maximas gratias agimus omniũ saluatori Deo, qui multorum errantium circa fidem amputata discordia, in vnam eandemque religionem omnes nunc vna voluntate cõuenimus, sperantes celerrimam, vestris ad diuinitatem precibus, & circa omnia pacem nobis à Deo donari. Omnes clamauerunt: Hæc digna vestro imperio. Hæc propria vestri regni. Hæc correctio vestri imperij digni fide, digne Christo, digne imperio, digne fide & religione. Propter hoc pacificatur orbis terrarum. Hæc digna vestro imperio. Per te orthodoxa fides firmata est. Per te hæresis non est. Cælestis rex, terrenum custodi. Per te firmata fides est. Cælestis rex, Augustam custodi. Per te fides firmata est. Vnus Deus, qui hoc fecit. Rex cælestis Augustam custodi, dignam paci. Hæreticos tu fugâsti. Nestorio & Eutychi anathema. Anathema & Dioscoro. Per vos fides, per vos pax. Hæc oratio ecclesiarum, hæc oratio pastorum. Nestorio & Eutychi & Dioscoro anathema. Et post has voces diuinissimus & pijssimus dominus noster Imperator ad sanctam synodum dixit: Pia & Catholica fide à sancta & vniuersali synodo secundùm patrum expositionem declarata, iustum simul & expediens esse nostra tranquillitas approbauit, omnem decæterò contentionis occasionem de sanctæ fidei religione penitus amputari. Si quis igitur idiota, vel militaris, seu clericus, publicè de fide turbam congregans, sub obtentu disputationis tumultum fecerit, sciat, quia si quidem idiota sit, ab vrbe regia expelletur: militaris verò & clericus, gradûs sui periculum sustinebunt, & pœnis alijs subiacebunt. Omnes clamauerunt: Multos annos Imperatori, multos annos Augusto pio & Christiano. Ecclesias tu correxisti, orthodoxam fidem tu confirmasti. Augustę orthodoxæ multi anni. Multos annos piæ & amatrici Christi. Imperium vestrum Deus custodiat. Vos hęreticos expulistis. Nestorio & Eutychi & Dioscoro anathema. Trinitas hos tres damnauit. In perpetuum maneat vestrum imperium. Diuiniss. & pijssimus noster Imperator ad sanctam synodum dixit: Quædam capitula

Edictum Martiani cõtra populares de fide disputationes.

Quædam per synodū melius est sanciri quam Imperatorē, affirmat ipsemet Imperator. capitula sunt, quæ ad honorem vestræ reuerentiæ vobis seruauimus, decorum esse iudicantes, à vobis hæc regulariter potiùs formari per synodum, quàm nostra lege sanciri. Et iubente diuiniss. & piissimo principe, Beronicianus vir deuotus secretarius diuini consistorij, capitula relegit:

Primum capitulum.

Cōcil. Chalcedo. cap. 4. ¶ Eos, qui verè & syncerè solitariam arripiunt vitam, debito honore dignos efficimus. Quoniam verò quidam, sub prætextu solitariæ vitæ, & ecclesias & communes perturbant causas, placuit, nullum quidem ædificare monasterium præter volūtatem episcopi ciuitatis, neque in possessionem præter voluntatem domini possessionis. Eos verò monachos, qui per singulas ciuitates sunt atque prouincias, subijci episcopo, & quietem amplecti, & intendere solùm ieiunio & orationi, & neque ecclesiasticis, neque publicis importunos rebus existere, nisi fortè iubeatur eis propter necessariam causam ab episcopo ciuitatis. Sed neque potestatem habere monachos, suscipere in monasterijs suis seruos aut inscriptitios, præter voluntatem dominorum.

Capitulum secundum.

¶ Quoniam verò aliqui clericorum & monachorum pecuniæ amore languentes, curis mundanarum rerum semetipsos subijciunt, aut possessionum conductores aut procuratores constituti, aut in domibus secularium obuersantes, tanquam dispensatores effecti: placuit huic sancto & magno concilio, nullum clericum conducere possessiones, aut procurationem suscipere, nisi fortè ei à proprio episcopo iubeatur, ecclesiasticarum possessionum habere solicitudinem: Si quis autē post hunc terminum aut ipse conducere præsumpserit, aut per alium quemlibet hanc curam susceperit, hunc ecclesiastico subdi supplicio: quòd si in contentione perstiterit, dignitate priuetur.

Capitulum tertium.

¶ Clericos in ecclesia constitutos, non licere alterius ciuitatis ecclesiæ deputari, sed permanere illic, in qua ministrare ab initio deputati sunt, extra illos scilicet, qui, amissis proprijs prouincijs, ex necessitate in aliena ecclesia transierunt. Siquis verò post hāc definitionem, clericum aliū episcopo competentem susceperit, placuit extra cōmunionem fieri & eum, qui susceptus est, & qui suscepit, donèc clericus, qui excessit, ad propriam reuertatur ecclesiam. Et post hanc lectionem capitulorum à diuiniss. & piiss. domino nostro, religiosissimo episcopo regiæ Cōstantinopolis Anatolio, Omnes clamauerūt: Multos annos Imperatori pio Christiano. Christus, quem colis, ipse te seruet. Hæc fide digna sunt sacerdoti. Imperatori multos annos. Ecclesias tu erexisti, victor libellorum, doctor fidei. Multos annos Augustæ piæ amatrici Christi. Orthodoxæ multos annos. Vestrum imperium Deus conseruet. Hæreticos vos destruxistis, fidem vos custodistis. Inuidia ab imperio vestro procul sit. Imperium vestrū per seculum sit. Et post hæc diuiniss. & piiss. noster dominus Imperator ad sanctam synodum dixit: Ad honorem sanctæ martyris Euphemię, & vestræ pariter sanctitatis, Chalcedonensium ciuitatem, in qua sanctę fidei concilium gestum est, metropolis priuilegia habere sancimus, nomine tantùm hanc honorantes, salua videlicet Nicomediensium ciuitati propria dignitate. Omnes clamauerunt: Iustum iudicium Imperatoris digni sancta martyre. Vnum pascha orbi terrarum. Circunuentiones episcoporum vos cohibetis. Hæc sancta te custodiat, supplicamus: Dimitte nos, pie Imperator, dimitte nos. Diuiniss. & piissimus dominus noster Marrianus perpetuus Augustus, ad sanctum concilium dixit: Multùm quidem estis itinere fatigati, laborem perferentes. Veruntamen sustinete tres adhuc aut quatuor dies, & præsentibus magnificentissimis nostris iudicibus, quæcunque vultis mouete, competens adepturi solatium. Nullus vestrûm, antequā perfecti termini ex omnibus proferantur, à sancto concilio discedat.

CONCILII CHALCEDONENSIS Actio septima.

CONsulatu domini nostri Martiani, patris patriæ, perpetui Augu. 4. kalēd. Nouembris Chalcedone secundùm iussionem piiss. nostri domini Imperatoris, conuenientibus in ecclesia sanctiss. beatæ martyris Euphemiæ gloriosiss. iudicibus & sancto & vniuersali concilio, per sanctionem sereniss. & piiss. nostri domini in Chalcedonensium ciuitate congregato, & residentibus cunctis ante cancellos altaris, gloriosiss. iudices dixerunt: Diuiniss. & piiss. noster dominus Imperator rogatus à Maximo & Iuuenale sanctissimis episcopis, præcepit nos agnoscere, de motis inter eos capitulis. Vndè conueniētes sanctiss. viri, quidam adinuicem, inter se ex non scripto constituerunt, quæ etiā nobis manifesta fecerunt, & videntur ex consensu iustè disposita. Hoc igitur necessarium iudicauimus, etiàm coram sancta synodo vnumquenque eorum edocere, quatenùs & ex vestra sententia, & ex nostra allocutione, quæ fuerint placita, confirmentur. Maximus reuerend. episcopus Antiochiæ Syriæ, dixit: Placuit mihi & reuerend. episcopo Iuuenali, propter multam contentionem per consensum, vt sedes quidem Antiochensium maximæ ciuitatis beati Petri, habeat duas Phœnicas & Arabiam, sedes autem Hierosolymorum habeat tres Palæstinas. Et rogamus, Conuentiones inter Antiochenū & Hierosolymitanū patriarchas.

mus, ex decreto vestræ magnificentiæ, & sancti Concilij, hæc scripto firmari. Iuuenalis sanctissimus Hierosolymorum ciuitatis episcopus, dixit: Hæc etiàm mihi complacuerunt, vt sancta quidem Christi resurrectio tres Palæstinas habeat, sedes autem Antiochensium duas Phœnicas & Arabiam. Et rogo, quatenùs ex decreto vestræ magnificentiæ & sancti Concilij ista firmentur.

Paschasinus & Lucentius reuer. episcopi, & Bonifacius presbyter, tenentes locum Apostolicæ sedis, per Paschasinum reuerendiss. episc. dixerunt. Hæc, concordantibus fratribus nostris, Maximo reuerendi Antiochensium ciuitatis episcopo, & Iuuenale reuerẽd. & sanctiss. Hierosolymorum episcopo, pro bono pacis dicta noscuntur, hoc est, vt Antiochensium ecclesia duas Phœnicas & Arabiam habeat, Hierosolymorum verò tres Palæstinas possideat. Ad hoc autem & nostræ humilitatis interloquutione firmantur, vt nulla in posterum de hac causa prædictis ecclesijs contentio relinquatur. Anatolius reuerend. archiepiscopus gloriosę Constantinopolis nouæ Romæ, dixit: Quæ placuerunt inter Deo amantissimum Episcopum Antiochensium Maximum, & Deo amantissimum Hierosolymorum episcopum Iuuenalem, & ex mea interlocutione firma consistant, vt sanctissima quidẽ Ecclesia Antiochẽsiũ magnæ ciuitatis habeat duas Phœnicas, & Arabiam, sanctiss. verò Ecclesia Hierosolymorum tres Palæstinas obtineat, quatenùs de cæterò vtrique Ecclesiæ huius rei causa nullius contentionis reliquatur occasio. Talassius reuerend. episcopus Cæsareæ Cappadociæ, dixit: His, quæ per consensum ordinata sunt inter amantissimos episcopos Maximum & Iuuenalem, & nos consentimus. Stephanus reuerend. episcopus Ephesi, dixit: Sicut placuit reuerend. episcopis, Antiochensium ciuitatis Maximo, & Deo amantissimo Iuuenali Hierosolymorum, vt sanctissima quidem Antiochensium ciuitatis ecclesia habeat duas Phœnicas & Arabiam, sanctissima verò Hierosolymorum Ecclesia tres habeat Palęstinas, quæ inter eos placuerunt, confirmo, quatenùs vtraque Ecclesia decæterò nullius habeat contentionis occasionem. Eusebius reueren. Episcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: Gratias agimus Domino Deo, in quibus duorum patrum contentio amicabili placito terminata est. Obtinere igitur volumus ea, quæ vtrisque partibus placuerunt. Petrus reuerend. Episcopus Corinthi, dixit: Circa pacem & concordiam vtrorunque patrum gaudentes placitis consentimus. Iulianus reuerend. episcopus Coensium, dixit: Sicut cõplacuit vtrique parti, hoc est, Maximo reuerend. Episcopo Antiochensium, & Iuuenali Episcopo Hierosolymorum, vt sanctissima quidem Ecclesia Antiochensium maximę ciuitatis habeat duas Phœnicas & Arabiam, sanctissima verò Ecclesia Hierosolymorum tres Palæstinas obtineat, & ego, quæ inter eos placuerunt, mediante Christi charitate, vtrisque ad vnitatem firma esse decerno. Diogenes reuerend. Episcopus Cyzici, dixit: Consentio his, quæ a patribus facta sunt. Amphilochius reuerend. episcopus Sidensis, dixit: Apertè diuina dispensatione ad amicabilem consensum contentionem Deo amantissimorum episcoporum Maximi & Iuuenalis venite iubente, gratias ago & ego Saluatori Christo de eorum pace, consentiens his, quę sunt benè disposita. Omnes reuerend. Episcopi clamauerunt: Nos ità dicimus, & consentimus his, quæ a patribus dicta sunt. Gloriosissimi iudices dixerunt: Et hoc efficacia est sanctæ Trinitatis, & propositi diuinissimi & pijssimi Principis nostri, quatenùs ea, quæ in lite erant apud eos, qui cõtendere videbãtur, concordi proposito deciderentur. Per placitũ igitur Maximi sanctissimi Antiochensium ciuitatis episcopi, & Iuuenalis Hierosolymorum factus consensio, sicut vtriusque attestatio declarauit. Firma etiàm per nostrum decretum & sententiam sancti Concilij in omni tempore permanebit, hoc est, vt Maximus quidem sanctissimus episcopus, seu Antiochensium sanctissima Ecclesia, duas Phœnicas & Abrabiã sub propria habeat potestate. Iuuenalis autem sanctiss. Hierosolymorũ episcopus, siue sanctiss. Ecclesia quæ sub eo est, tres Palæstinas indèm sub propria habeat potestate, vacantibus scilicet, secundùm iussionem diuinissimi & pijssimi Principis, omnibus rebus, & quocunque modo sacris ab vtraque parte literis impetratis, insupèr & mulctatione, quæ in eis huius rei causa noscitur contineri. Datum Kalendis Aprilis, feria quarta, indictione decimaquarta.

ACTIO DE DOMNO ANTIOCHENO, quę inuenta est in codice patrum Iuliæ membranaceo, trãscripta ex codice vetusto chartaceo, & dicitur ipsa fuisse Proculi & Albini Germanorũ scholasticorum.

Consvlatv Dñi Martiani, perpetui Augusti, & qui nunciatus fuerit, sexto Kalendarũ Nouẽbriũ, Chalcedone ẽx præceptum diuiniss. & clementiss. dñi nostri imperatoris, cõuenientibus in sancta Ecclesia sanctæ martyris Euphemiæ, magnificentissimo gloriosissimo magistro militũ & excõsule ordinario & patricio Anatolio, magnificẽtissimo & gloriosissimo præfecto sacri Cõsistorij Palladio, & magnificẽtissimo & gloriosiss. sacrorum officiorũ magistro Vincomalo, cõuenientibus etiàm & Paschasino & Lucẽtio veris reuerend. episcopis, & Bonifacio viro reuerẽ. presbytero, vicarijs sancti archiepiscopi senioris Romæ Leonis, & Anatolio reuerendiss. archie-

archiepiscopo maximi nominis Constantinopolis, & Maximo reuerendiss. archiepiscopo Antiochiæ Syriæ, & Iuuenale reueren. episcopo Hierosolymitano, & cætera sancta Synodo, quæ ex sanctione diuinissimi & clementiss. domini nostri Imperatoris in Chalcedonensi ciuitate congregata est, quorum nomina infrà sunt scripta. Et residentibus vniuersis ante cancellos sancti altaris, Maximus reuerend. Episcopus Antiochiæ, dixit: Deprecor magnificentissimos & gloriosissimos iudices, sanctam hanc & vniuersalem Synodum, humanitatem exercere in Domnum, qui fuit Antiochiæ Episcopus, dignemini & statuere ei certos sumptus de Ecclesia, quæ sub me est.

Paschasinus & Lucentius viri reuerendiss. episcopi, & Bonifacius presbyter, Vicarij sedis Apostolicæ, per Paschasinum reuerend. episcopum dixerunt: Sanctus ac beatissimus Papa, qui episcopatum sancti, ac venerabilis Maximi episcopi Antiochenæ Ecclesiæ confirmauit, iusto satis iudicio eius meritum approbasse videtur. Siquidem memoratus vir episcopus Maximus sub arbitrio Domno voluerit esse consultum, vt sumptus ei de sua ecclesia (miserationis intuitu, prout æstimauerit) largiatur, vt contentus alimonijs, quiescat in posterum. Quæ confessio Græcè per Beronicianum virum deuotissimum, secretarium sacri consistorij, translata est. Anatolius reuerend. episcopus dixit: Laudo & ego condoleoutam beatissimi episcopi Antiochiæ Maximi, in quibus spontanea voluntate ipse tales precatorias obtulit, vt sumptus præstaret Domno, qui fuit episcopus ecclesiæ sanctæ, quæ sub eo est, præter hoc prædicto nihil requirente. Iouenalis episcopus Hierosolymitanus, dixit: Amplector & ego consilium sancti episcopi Antiochiæ Maximi.

Vniuersa sancta Synodus vociferata est: Laudabiles meritò sunt beneuolentiæ Archiepiscopi. Omnes cogitatum eius laudabimus. Hic decet eius existimationem humanus cogitatus Pontificis. Magnificentissimi iudices dixerunt: Amplectente sancta Synodo arbitrium Maximi viri religiosi Episcopi Antiochensium, quod de Domno probauit, & nos eidem consentimus, quæ sunt, eius arbitrio derelinquentes, de Domni honorificentia. Et alia manu edantur.

ACTIO OCTAVA, DE COMpositiooe Maximi & Iuuenalis, quam inter se fecisse leguntur, de quibusdam parochijs.

CONSVLATV domini nostri Marciani perpetui Augusti, & qui fuerit nunciatus, sub die octauo Kalen. Nouemb. Chalcedone, secundùm iussiooem sacram diuoissimi & pijssimi Domini oostri Imperatoris congregatus in sanctissima Ecclesia sanctæ martyris Euphemiæ, magnificentissimo & gloriosissimo magistro militum & exconsule ordinario & patricio Anatolio.

Et magnificentiss. & gloriosiss. præfecto sacrorum prætorium Palladio.

Et magnificentiss. & gloriosiss. magistro sacrorum officiorum Vincomalo: congregatis autem & Paschasino & Lucentio reuerendiss. episcopis, & Bonifacio reuerendissimo presbytero, habennbus locum sanctissimi archiepiscopi senioris Romæ Leonis.

Et Anatolio reuerend. archiepiscopo magni nominis Constantinopolis.

Et Maximo reuerēd. episcopo Antiocheno.

Et Iuuenali reuerend. episcopo Hierosolymorum.

Et Quintillo reuerend. episcopo Heracleæ Macedoniæ, habente locum sanctiss. archiepiscopi Anastasij Thessalonicensis.

Et Thalassio reuerend. episcopo Cæsareæ Cappadociæ.

Et Stephano reuerend. episcopo Ephesi.

Et Luciano reuerend. episc. Byziæ, habente locū reueren. epis. Cyriaci Heracleæ Thraciæ.

Et Eusebio reuerend. episcopo Ancyræ.

Et Diogene reuereod. episcopo Cyzici.

Et Petro reueren. episcopo Corinthi.

Et Florentio reuerend. episcopo Sardeorū.

Et Eunomio reuerē. episcopo Nicomediæ.

Et Anastasio reueren. episcopo Nicææ.

Et Iuliano reuerendiss. episcopo Coensi, habente locum & ipso Apostolicæ sedis senioris Romæ Leonis.

Et Eleutherio reuerendissimo episcopo Chalcedonos.

Et Basilio reuerendissimo episcopo Seleuciæ Isauriæ.

Et Meletio reuerend. episc. Larissæ, habēte locum reueren. episc. Apameæ Syriæ Domni.

Et Amphilochio reuer. episcopo Sidis.

Et Theodoro reuerend. episcopo Tarsi.

Et Cyro reuerend. episcopo Anazarbi.

Et Constantino reuereodiss. episcopo Bostrorum.

Et Photio reuerend. episc. Tyri.

Et Theodoro reueren. episcopo Damasci.

Et Stephano episc. Hierapolis.

Et Nunechio reuerendiss. episc. Laodiceæ, habente locum reuerendiss. episcopi Constantiæ Olympij.

Et Ioāne reuerend. episcopo Sebastiæ.

Et Seleuco reuerend. episc. Amasiæ.

Et Cōstātino reuerend. epō Melitenæ.

Et Patricio reuerend. episc. Tyanorum.

Et Petro episcopo Gangrorum.

Et Apragmonio reuerēd. episc. Tij, habēte locū reuerend. epi Calogeri Claudiopolis.

Et Atarbio reuerē. episc. Trapezūtis, habēte locū reuerēd. episc. Dorothei Neocæsareæ.

Et Photino archidiacono, habente locum reuerend. episc. Theoctisti Pessinuntis.

Et Romano epō Myrorum, & Critoniano reuerend. episcopo Aphrodisiadis Cariæ.

Et Nunechio

Et Nunechio reuerendiss. episco. Laodiceæ Phrygiæ.

Et Marniano reuerendiss. episcopo Synnadorum.

Et Onesiphoro reueren. Episcopo Iconij.

Et Pergamio episc. Antiochiæ Pisidiæ.

Et Epiphanio reuerend. episcopo Pergæ.

Et Attico reuerend. episc. Nicopolis Epiri.

Et Martyrio reuerend. episc. Gortynæ.

Et Luca reuerend. episcopo Dyrrhachenorũ.

Et Vigilantio reuerendiss. episc. Larissæ Thessaliæ.

Et Francione reuerendissimo episcopo Philippopolis.

Et Sebastiano reuerẽdissimo episcopo Beroę.

Et Basilio reuerendissimo episcopo Traianopolis.

Et Tryphone reuerendiss. episcopo Chij.

Et Theoctisto reuerend. Episcopo * Beroæ.

Et Gerontio episcopo Seleuciæ Isauriæ.

Et Eusebio presbytero habente locum Macarij reuerẽdissimi episcopi Laodiceæ Syrię.

Et Eusebio reuerẽdissimo Episcopo Dorylei, & reliqua sancta & vniuersali Synodo, quæ secundùm sanctionem diuinissimi & pijssimi domini nostri Imperatoris in Chalcedonensium ciuitate collecta est. Et residẽtibus omnibus ante cancellos sanctiss. altaris, reuerend. episcopi clamauerunt: Theodoretus modò anathematizet Nestorium.

Theodoretus reuerend. Episcopus trãsiens in medio, & dixit: Preces obtuli diuinissimo & pijssimo Imperatori, & libellos obtuli reuerendissimis Episcopis, agentibus locum archiepiscopi Leonis. Et si vobis videtur, legantur coram vobis, vt (sicut sapio) cognoscatis. Reuerendissimi episcopi clamauerunt: Nihil relegi volumus, modò anathematiza Nestorium. Theodoretus reuerend. Episcopus dixit: Ego per Dei gratiam ab orthodoxis sum nutritus, & orthodoxè docui, & orthodoxè sum edoctus, & orthodoxè prædicaui. Et non solùm Nestorium & Eutychen, sed & omnem hominem, qui rectè non sapit, auersor & alienum existimo. Et dũ diceret reuerẽd. Epi clamauerunt: Clarè dic, anathema Nestorio & dogmatibus eius, anathema Nestorio & amantibus eum. Theodoretus reuerend. episcopus dixit: Verè non dico, nisi quomodò noui Deo placere. Priùs satisfacio vobis, quia neq; de ciuitate cogito, neque honore opùs habeo, neque ob hoc adueni. Sed quia calumniam passus sum, veni satisfacere me esse orthodoxum, & omnem hæreticum, qui conuerti noluerit, anathematizo, & quia Nestorium, & Eutychen, & omnem hominem dicentem vel opinantem duos filios, anathematizo. Et cùm diceret, Reuerend. episcopi clamauerunt: Dic apertè, anathema Nestorio, & qui ea, quæ eius sunt, sapiunt. Theodoretus reuerend. episcopus dixit: Ego, nisi exposuero, quomodò credo, non dico: Credo autem. Et cùm diceret, Reuerend. episcopi clamauerunt: Iste hæreticus est, iste Nestorianus est. Hæreticum foràs mitte. Theodoretus reuerend. episc. dixit: Anathema Nestorio, & ei, qui non dicit Dei genitricem virginem Mariam, & qui in duos filios partitur vnum filium vnigenitum. Ego autem & fidei diffinitioni subscripsi, & Epistolæ sanctiss. & Deo amantiss. archiepiscopi domini Leonis, & sic sapio. Et post omnia hæc dixit: Saluete. Gloriosiss. iudices dixerunt: Omnis iam dubitatio de Theodoreto reuerend. est soluta, quippe & Nestorium coram nobis anathematizauit, & a sanctiss. & Deo amantiss. archiepisc. senioris vrbis Romæ Leone susceptus est, & diffinitionem fidei a religiositate vestra prolatam libenter suscepit, & insupèr epistolæ memorati sanctissimi archiepiscopi Leonis subscripsit. Deest igitur vt sententia proferatur a Deo * amabilitate vestra, vt ecclesiam suam recipiat, sicut & sanctiss. Leo archiepiscopus iudicauit. Legi. Legimus. Omnes reuerendissimi episcopi clamauerunt: Theodoretus dignus est sede Ecclesiæ. Orthodoxum Ecclesia pastorem recipiat, orthodoxum doctorem Ecclesia recipiat. Theodoretus dignus est sede. Archiepiscopo Leoni multos annos. Post Deum Leo iudicauit. Populus orthodoxum recipiat dignum sua sede. Theodoreto catholico doctori reddatur Ecclesia. Paschasinus & Lucentius reuerendiss. episcopi, & Bonifacius reuerend. presbyter, insupèr & Iulianus reuerend. episcopus Coensis, habentes locum Apostolicæ sedis, dixerunt: Sanctissimum & venerandissimum Episcopum Theodoretum, sanctiss. & beatiss. vniuersæ Ecclesiæ Episcopus vrbis Romæ Leo, dudùm in communionem suscepit ità, sicut literæ ab eo ad nostram humilitatem directæ, testantur. Si igitur fidem catholicam promittit, sicut secundùm prædictum beatum episcopum subscriptionem in proprio libello direxit, & nostræ insupèr humilitati, alio dato libello, monstrauit, quoniam & Nestorium & Eutychen non solùm scripto, sed & sub præsentia totius consessûs ore proprio anathematizauit, hoc iudicio sanctissima & venerandissima Synodus, insupèr verò & nostra humilitas reddi ei ecclesiam propriam definiuit. Anatolius reuerendissimus Episcopus Constantinopolis, dixit: Reuerendiss. Episco. Theodoretus per omnia quidem est orthodoxus demonstratus, & ob hoc verò, quòd anathematizauit Nestorium & Eutychen, eiusque malè placiti hæresim, & suam igitur ecclesiam iustè recipiet. Maximus reuerendiss. episcopus Antiochiæ, dixit: Dudùm quidem, & a principio reuerend. episcopum Theodoretum noui catholicum, audiens doctrinas eius in sanctiss. ecclesiam, multo autem magis nunc eius recipio sanctitatem, quia modò anathematizauit Nestorium

fort. * amabili sanctitate.

& Eutychen,& sapit secundùm definitionem expositam ab hoc sancto Concilio. Vndè & ego decerno esse eum consuetè Episcopum ciuitatis Cyri. Iuuenalis reuerend. episcopus Hierosolymorum dixit: Et ego eisdem consentio, quæ decreuit Anatolius Deo amantissimus Constantinopolitanus Episcopus. Thalassius reuerend. episcopus Cæsareæ Cappadociæ, dixit: Et ego decerno his similia, quæ patres sanctiss. Deo amantiss. Episcopo Theodoreto firmauerunt. Eusebius reuerend. Episco. Ancyræ, dixit: His, quæ firmata sunt a sanctiss. patribus nostris & archiepiscopis, consona definio de reuerend. episcopo Theodoreto.

Constantinus reuerend. episc. Bostrorum Arabiæ, dixit: Et ego consentio his, quæ de sanctiss. episcopo Theodoreto rectè & iustè decreta sunt. Omnes reuerend. episcopi clamauerunt: Hoc iustum iudicium, hæc iusta sententia, hoc Christi iudicium. His & nos consentimus. Hæc omnes dicimus. Gloriosiss. iudices dixerunt: Secundùm decretum sancti Concilij Theodoretus sanctiss. Episcopus ecclesiam ciuitatis Cyri recipiet. Relegi. Relegimus. Reuerend. episcopi clamauerunt: Anathematizet & Sophronius.

Sophronius reuerend. Episcopus Constātiæ, dixit: Anathema Nestorio & Eutychi, & omnibus, qui orthodoxè non sapiunt. Reuerend. episco. clamauerunt: Et Ioannes modò anathematizet. Ioannes reuerend. episcopus Germaniciæ, dixit: Anathema Nestorio & Eutychi, & omnibus praua sapientibus. Reuerendiss. Episcopi clamauerunt: Amphilochi* modò anathematizet. Amphilochius reuerendiss. Episcopus Sidæ, dixit: Anathema maledicto Eutychi, & qui ea, quæ eius sunt, sapiunt. Gloriosiss. iudices dixerunt: Curata per omnia sancta Synodo, tempus est omnes seruare concordiam. Legi. Legimus Legi.

Contuli die supradicta, sexto Kalendas * viij. Aprilis, Indictione * xiij.

CHALCEDONEN. CONCILII Act. IX.

CONSVLATV domini nostri Martiani perpetui Augusti, vij. Kalendas Nouemb. in Chalcedone secundùm iussionem diuiniss. & pijssimi nostri domini Imperatoris, conuenientibus in sanctissima ecclesia sanctæ martyris Euphemiæ gloriosissimis proceribus, & sancta & vniuersali Synodo, quæ per decretum diuiniss. & pijssimi nostri domini Imperatoris in Chalcedone ciuitate collecta est. Et residentibus ante cancellos sanctiss. altaris, ingressus Ibas reuerend. qui fuit Edessenæ ciuitatis episcopus, dixit: Iniustitiam ab Eutyche & falsa figmenta perpessus, absens a quadraginta mansionibus & condemnatus, huc adueni impetrare clementiam, & adij sacrum & immortalem verticem, & iussit vestram magnificentiam, cum sancta hac & vniuersali Synodo, quæ aduersùm me sunt gesta, perquirere. Deprecor igitur vos, vt cognoscatis, quoniam falsam accusationem pertuli, & calumniam a quibusdam clericis. Iubete ea, quæ iudicata sunt a Photio & Eustathio reuerend. Episcopis, legi. Vranius Episcopus Himerorum, pro gratia Eutychis omnia agens, præparauit quosdam clericos accusare me, & iudicium sibi prædictisque transmitti. Et innocens sum innocens a blasphemijs, quæ mihi illatæ sunt, & iudicatum datum est a præfatis reuerend. Episcopis, accusationes quidem aduersùm me per calumniam factas arguens, testificans autem meæ rectæ fidei. Iubete omnia, quæ per absentiam meam in Epheso sub Dioscoro gesta sunt, euacuari, & iustitiam mihi seruari, qui sum in nullo culpabilis, & reddi mihi episcopatum pariter & ecclesiam. Nam & omnes clerici Edesseni, per quæ scripserunt præfatis episcopis, testantur me esse catholicum, & alienus sum a nefaria blasphemia, quæ mihi infertur. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Postulatione Ibæ reuerendiss. declarata sanctæ Synodo, quid videtur? Paschasinus & Lucentius, & Iulianus reuerendissimi Episcopi, & Bonifacius presbyter, vicarij sedis Apostolicæ, per Paschasinum dixerunt: Ea, quæ gesta sunt, quorum memoriam fecit reuerend. Ibas, & semetipsum mundum ab omni accusatione in episcoporum significauit iudicio, proferantur in medio, vt eorum lectione, aut quid iudicandum sit, aut quid diffiniri oporteat, cognoscamus. Et porrecta ea sententia ab Iba reuerendissimo, Beronicianus vir deuotus, secretarius diuini Consistorij, relegit.

¶ Ibæ Edessenæ episcopi libellus querulosus.

POST consulatum Flauij Zenonis & Posthumiani venerandorum virorum consulum, sub die quinto Kalend. Martiarum in Colonia Tyro clarissima Metropoli consulari, anno quingentesimo septuagesimo quarto, mensis * Perithu die decima, secundùm Romanos autem Februarij quinta & vicesima, indictione prima, Photius Episcopus Tyriorum Metropolis, & Eustathius Berytiorū pulchræ ciuitatis, interlocuti sumus ea, quæ sunt subiecta. Magnificentiss. & gloriosissimus tribunus & Notarius Damascius, adueniens in Phœnicum prouincia, pias literas nobis dedit, per omnia pijssimi & amatoris Chři Imperatoris nostri, quę iuberēt auditores nos esse cū religiosissimo Vranio Epō ciuitatis Himeriæ capitulorū eorū, quę mouētur aduersùs Deo amantiss. Ibā Edessenæ ciuitatis Epm, a Samuele, & Cyro, & Maia, & Eulogio reuerend. & formam, quæ nobis videt, iustissimā proferre. His ergò, quæ piè sanci-

ta sunt, satisfacientes, audientiam proposuimus: & partibus nobis adductis, per præfatum strenuissimum & spectabilem tribunum & notarium Damascium, ab eodem strenuiss. viro depositione facta, manifestante Imperatoris nostri pijssimi sanctionem, necessariè hortabamur, accusatorum personam habentes docere, quæ vellent. His ergò dantibus capitula quædam, & rogantibus, vt horum fieret subtilis inquisitio, incumbentes nos capitulis, & inuenientes in his accusationem quandam aduersùs Ibam religiosiss. episcopú, quasi non rectè saperet, sed alia præter piam doctrinam doceret, necessariè ex hoc priùs inquisitionem cum magna diligentia facere sumus impulsi. Præcepimus igitur accusatoribus dicere, quæ essent, quæ a religiosissimo Episcopo Iba dicta essent, (sicut ipsi dicebant) a pijs dogmatibus aliena. Dixerunt verò eorum ipsorum quædam. Et cùm multa mota fuissent, quæ in actis inserta sunt, nos audientium ordinem ad modicum relinquentes, & ad sanctarum ecclesiarum communem vtilitatem respicientes, pro iudicibus pacis mediatores eis partibus nosmetipsos effecimus: & multis vsi consilijs, pietatem vbique præponentes & inquirentes, præparauimus religiosiss. Ibam episcopum, quòd & ipse amplexus est, ad satisfactionem eorum, qui læsi dicebantur, ex scripto dare quod sentit, vel sapit de pia nostra fide: quod & fecit. Ex abundanti autem prædictus religiosiss. vir promisit, & in suæ alloqui ciuitatis Ecclesia, & manifestè anathematizare malignæ impietatis principem Nestorium, & eos qui, sicut ille, sapiunt, & qui vel libris vel codicibus eius vtuntur. Confessus autem sic se credere, sicut continent literæ, quæ conuenerunt inter Deo amantiss. & sanctiss. memoriæ viros Ioannem maximæ Antiochenæ ciuitatis Episcopum, & Cyrillum maximæ Alexandrinorum ciuitatis Episcopum, quibus ministrauit beatæ memoriæ Paulus Emisenorum ciuitatis Episcopus, ex quibus vniuersalis concordia facta est: consentire autem & omnibus, quæ nupèr gesta sunt a sancta Synodo, quæ conuenit in regia & Cóstantinopoli ciuitate: habere autem omnia, quę placuerũt in Ephesina Metropoli, vt a Concilio, quod a Spiritu sancto mouebatur: æqualem autem eam iudicare his, quæ in Nicæa sunt constituta, & nullam differentiam arbitrari eius ad illam. Et valdè eius religiositatem laudauimus, quod anticipauerit curare eos, qui vel suspicione, vel alio quolibet modo læsi erant de opinione eius doctrinæ. His ergò placitis & præmissis, & medium parietem inimicitiarum cum Deo soluentes, necessarium fuit congregare nos, & coniungere ad pacem & concordiam & dilectionem capiti membra diuisa. Dicétes igitur quæcunque dicebant, persuasimus reuerend. Episcopo Ibæ, vt præfatos, sicut filios proprios, haberet & foueret & cótineret, omni iniuriarum obliuione præmia, Dei iudicium ei proponentes. Persuasimus autem, & eosdem prędictos conuenire sicut patri eidem religiosissimo episcopo Ibæ, & omnem præbere benignitatem pariter & affectum, omnibus quę tristitiam commouerunt, Deo iuuante, cessantibus. Super hæc nos exegimus sacramétum à religiosissimo Episcopo Iba, vt omnibus, qui eum in præsenti negocio contristassent, vel visi fuissent aliquid aduersùs eum egisse, obliuionem donaret, & nullum penitùs contristaret, neque gradu fraudaret, neque minores maioribus propter præfatam contristationem præferret: sed omnes, siue clerici, siue monachi, vel laici essent, tanquàm proprios filios haberet, nullam differentiam vniuscuiusque ad alium faciendo, sed omnibus seruaret iustitiam in honoribus, & consuetudinibus, & gradibus. De ecclesiastico verò reditu, & ex quacunque causa quæstionibus sanctissimæ Ecclesiæ motis, aliquibus placuit eidem religiosissimo Ibæ ex propria voluntate promittere, quia deceterò secundùm formam Antiochenæ maximæ ecclesiæ gubernarentur res per œconomos, ex clero ordinatos ab eius religiositate. Placuit autem, etsi aliquandò iustè viros contristari religiosissimus Ibas episcop. voluerit corripere aliquem præfatorum reuerendiss. Samuelis, Cyri, Mareæ, Eulogij, non ex authoritate propria corripiat eos, sed ex sententia reuerendissimi & Deo amantiss. & sanctiss. patris & Archiepiscopi Domni hoc faciat, propter præcedentem, quæ in eis pusillanimitas est effecta & excitata. Sunt autem & alia quædam ex non subscripto capitula, quæ & disposita sunt, & tata ambæ partes habuerunt, quæ a nobis sunt probata. Et subscriptiones: Photius Episcopus Tyri decreui. Eustathius episcopus Berytiorum pulchræ ciuitatis, decreui. Samuel presbyter, Rata habeo, quæ decreta sunt. Maras presbyter, Rata habeo, quæ decreta sunt. Cyrus presbyter, Rata habeo, quæ decreta sunt. Eulogius presbyter, Rata habeo, quæ decreta sunt. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Audiuit sancta Synodus, quæ relecta sunt: quid igitur ei videatur, edicat. Paschasinus & reliqui reuerendissimi Episcopi, per Bonifacium presbyterum Apostolicæ sedis, dixerunt: Sáctiss. episcopi, qui decreto proprio inculpabilem, & ab omni accusatione liberum Ibam reuerendissimum declararunt, si propriam sententiam recognoscant, edicant. Photius reuerendissimus Episcopus Tyri, dixit: Etiám nostrum est iudicatum. Eustathius reuerendissimus Episcopus Beryti, dixit: Mea est & dictatio. Paschasinus & reliqui episcopi sedis Apostolicæ dixerunt: Audiuit vestra beatitudo, quid contineat & sanctissimorum episcoporum decretum: similiter & vestræ puritati de statu Ibæ quid videtur, declarare dignamini. Et tacentibus omnibus reuerendissimis

ἀμνηστία, i. obliuio iniuriarũ.

dissimis Episcopis, Magnificentissimi iudices dixerunt: Subsequenti die suam sententiam sanctissima Synodus efficiat manifestã.

CHALCEDONEN. CONCILII, Actio X.

SIMILITER sexto Kalendas Nouembris eodem cõsulatu, in eadem sanctissima ecclesia sanctæ martyris Euphemiæ, præsidentibus eisdem magnificentissimis & gloriosissimis iudicibus, & eadem sancta & vniuersali Synodo secundùm iussionem diuinissimi & pijssimi domini nostri Martiani perpetui Augusti, ingressus prædictus Ibas reuerendissimus Episcopus, dixit: Deprecor magnificentiam vestram, & hanc vniuersalẽ sanctissimam Synodum. Eutyches aduersùs me pro fide quædam falsa confinxit, nec me in Synodum introire permisit, per quadraginta mansiones per diuersos adinuicèm succedentes ordines direxit me, viginti amplius carceres mutaui, tanquàm non esset carcer in Antiochia in ordine * commicianorũ, dicunt mihi, quia damnatus es. Si videtur ergò magnificentiæ vestræ, & sanctæ vestræ Synodo, quę sine iudicio in absentia mea aduersùm me gesta sunt, infringere, in vestra erit potestate. Ob hoc etenim (sicut iam edocui) adij sacrum & immortalem verticem. Et iussit vestram magnificentiam, & sanctam Synodum audire, quæ aduersùm me gesta sunt. Et cognouistis ex decreto, quia in nullo culpabilis sum repertus. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Pridèm dilatione facta, vt sancta Synodus, quæ ei viderentur, ediceret: de Iba reuerendo, quæ placeant, manifestè declaret. Reuerendissimi Episcopi clamauerunt: Absentem nemo condemnat.

Locus obscurus.

Ibas reuerend. dixit: Exoro vos. Absens condemnatus sum, nõ aderam. Non obtinui, nõ merui satisfactionis * licentia facere verbum. Reuerendissimi Episcopi clamauerunt: Malè fecerunt, qui eum præter Canones dudùm damnauerunt. Quæ aduersùs absentem facta sunt, vacuentur. Hæc omnes dicimus. Nullus condemnat absentem. Patricius reuerend. Episcopus Tyanensis, dixit: Pridèm relecta est sententia eorum, qui tunc iudices fuerunt deputati, (Dico enim Photij & Eustathij reuerendissimorum Episcoporum) & decreuerunt eum sacerdotem esse. Omnes ergò eorũ definitioni consentimus, & eum esse volumus sacerdotem. Orientales reuerend. Episcopi clamauerunt: Iustum est hoc decretum. Quidam reuer. Episcoporum clamauerunt: Contradicitur. Sunt accusatores eius foris, & iubeantur ingredi. Magnificentissimi & gloriosiss. iudices dixerunt: Ingrediantur, qui Ibam reuerendũ accusare voluerunt: Et ingressis Theophilo diacono, & Euphrasio, & Abraamio, & Antiocho. Theophilus dixit: Rogamus, quæ super Ibam in Beryto gesta sunt, relegi, vt addiscatis, quia iustè damnatus est. Magnificentiss. & gloriosissimi iudices dixerunt Theophilo: Accusaturus Ibam reuerendum aduenisti, an pro fide certaturus, gesta relegi quæris? Theophilus diaconus dixit: Accusatores manifesti sunt, & hic non sunt. Ego diaconus sum, & scio violentiam ciuitatis. Et si accuso, & testes non assunt, denegat. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Scriptas probationes de re aliqua præstare potes? Theophilus diaconus dixit: Habeo monimenta, quæ super hoc gesta sunt in Beryto, & quæ in Epheso. Ecce & dominus Thalassius religiosissimus Episcop⁹ nouit ipse, qui suscepit relationes. Adest. Interrogetur ipse, ob quam causam damnationem fecit. Et dominus Eusebius adest, & nouit. Eusebius reuerend. Episcopus Ancyræ, dixit: Ego relationem non suscepi. Dum autem in Epheso relegeretur, audiui. Et est versuum charta multorum, & multorum hominum depositiones habens: si autem habet monimenta, tanquàm ad petitionem gesta, eius est probare. Ego enim cum multitudine auditor fui. Thalassius reuerend. Episcopus Cæsareæ Cappadociæ, dixit: Cum omnibus audiebamus. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Aderat tunc reuerend. Ibas in vestra audientia? Thalassius reuerẽd. episcopus Cæsareæ Cappadociæ, & Eusebius reuerend. episcopus Ancyræ Galatiæ, dixerunt: Non aderat. Orientales & Pontici reuerendi Episcopi clamauerunt: Absentem nullus abijcit. Theophilus diaconus dixit: Veritas in sancta Synodo demonstretur. Et dominus Eustathius dixit, quia introduxerunt tres, & sex, & duodecim testes propter dictionem quam dixit, Non inuideo Christo facto DEO. Hic est Photius episcopus: Proponatur ei euangelium. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Expertus reuerendissimus Episcopus Photius sententiam Synodi, iustitiam, quam in propria causa inueniet, custodire nunc quoque festinet, narrans nobis, quomodò se habuit Ibæ negocium. Photius reuerendissimus episcopus Tyri, dixit: Verè dico. Neque enim decet in quacunque causa mentiri, multo magis in tali & tanta, & quæ à vestra potestate requiritur. Et ab vniuersali Synodo quæstione quadam de eo mota, venientes presbyteri & monachi à Mesopotamia, dicebant aduersùs eum de semetipso, iste verò negabat. Nos tanquàm mediatores, & pro timore blasphemiarum, & pro importunitate monachorum & presbyterorum, iussimus egredi eos à Tyro. Scandalizabatur enim ciuitas, quæ nunquàm tale aliquid vel intellexerat, vel audierat. Post hæc, eo iurante nihil tale a se dictum, occasionem percepimus, vt pacificaremus ambos, & communicarent

* gratia

tibi,

sibi, (aderat, puto, & Domnus diaconus, * Eulogius Cõstantinopolitanus) & nos amicos eos fecimus. Gloriosissimi iudices dixerunt: Ibas igitur reuerendissimus a suis accusatoribus est conuictus? Photius reuerendissimus Episcopus Tyri, dixit: Non. Dicebat autem: Venerunt quidem tres cohabitantes ipsis clericis iniuriantibus, & litigantibus cõtra eum. Nos diximus, quia non possunt cohabitantes inimicis, susceptibiles ad testimonium comprobari. Fecimus ergò eos amicos. Sancta munera rursùm in episcopio cõmunicauerunt inuicèm presbyteri & ipse. Theophilus diaconus dixit: Per salutem Imperatorum, eorumque victoriam, legantur, q super hoc gesta sunt. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Relegantur ea, quç super Ibam reuerend. in Tyro gesta dicuntur. Et his oblatis, Constantinus vir deuotus, magistrianus & adiutor sacri Consistorij, relegit commonitorium.

* & Eulogi.

¶ Commonitorium pro causa Ibæ Edesseni Episcopi.

DAMASCIO viro spectabili, & notario prætorianorum. Scientes admirationis tuæ propositum, & cognoscentes quantum habeas studium, vt teipsum Deo & nostræ pietati commendes, visum nobis est, vt tu pergas cum Vranio reuerend. Episcopo Himerorum ciuitatis ad partes Orientales, & cooperantibus per singula loca iudicibus, inducas reuered. Ibam Edessenæ ciuitatis Episcopum, & Danielem reuerend. Carrhenorum ciuitatis Episcopum, & Ioannem reuerend. Theodosiopolitanum Episcopum, in Phœnicum properare prouinciam, & ibi inquiri, quæ mouentur a reuerend. prædictarum clericis ciuitatum, tam apud prædictum religiosissimum Vranium, & Photium reuerend. Episcopum Tyri Metropolis, quàm Eustathium reuerend. Berytiorum ciuitatis, aduersùs supra memoratos religiosissimos Episcopos. Festina igitur secundum ea, quæ nostræ diuinitatis iussa sunt, pergere ad partes Orientales, & inducere præfatos reuerend. Episcopos, in Phœniciam aduenire, & ibi omnia, quæ mouentur a venerabilibus clericis Edessenæ & Carrhensis, & Theodosiopolitanæ ciuitatum, inquiri subtiliter apud memoratos religiosissimos Episcopos, & quæ ab ijs fuerint definita, effectui mancipare. Datum Constantinopoli, sexto Kalendas Nouembris.

¶ Beryteñ. Synodus habita in causa Ibæ Edesseni Episcopi, relecta Chalcedone.

POST consulatum Flauij Zenonis & Posthumiani virorum clarissimorum, sub die kalendas Septembris, indictione secunda, in Colonia Christi amica Beryto, considentibus Photio & Eustathio & Vranio religiosissimis episcopis in nouo episcopio Beryti sanctissimæ nouæ Ecclesiæ, præsidente & Damascio viro spectabili, tribuno & notario diuini palatij, & Eulogio religiosissimo diacono Christi amantissimæ Constantinopolis sanctissimæ ecclesiæ, præsentibus religiosissimis Episcopis Iba, Ioanne, Daniele; stantibus autem Samuele, & Cyro, & Eulogio, & Mara, & Ablabio, & Ioanne, & Anatolio, & Caiuma, & Abibo, reuerend. Damascius dixit: Cùm præsentes & reuerendi clerici adiissent pijssimum, & diuinissimum dominum nostrum Imperatorem, & accusassent reuerendissimũ & Deo amantissimum Ibam Episcopum, & reuerend. Ioannem Episcopum, & reuerend. Danielem Epm, pietas eius sanxit, (sicut cõtinent & piæ sacræ literæ, quæ ad vestram datæ sunt sanctitatem) vt ij, qui accusati sunt, à * Bostroena ad Phœniciam aduenirent, & ad ea, quæ ijs inferunt, apud vestram religiositatem redderent rationem. Et deputatus sum eos deducere, & quæ a vobis fuerint definita, executioni mandare. Adsunt ambæ partes ad hoc, quod vobis placuerit. Reuerend. Episcopi Photius & Eustathius & Vranius, dixerunt: Pium commonitorium dignetur tua magnificentia demonstrare, vt per omnia intentionem pijssimi & Christianissimi Imperatoris nostri sequamur: præfulgere etenim debet ijs gestis. Quo facto, Eulogius diaconus Constantinopolis dixit: Adeuntibus reuerendiss. clericis, Samuele, Cyro, Eulogio, Mara, Ablabio, Ioanne, & Anatolio, & Caiuma, & Abibo, Deo amantissimum Episcopum nostrum in sanctissima Ecclesia regiç ciuitatis Constantinopolis nouæ Romæ, & accusantibus Ibam, Ioannem & Danielem reuerendissimos Episcopos, approbauit eius sanctitas vestram religiositatem audire negocium, & ex hoc literas detuli vestrç sanctitati. Et adsunt partes ad hoc, quod vobis videtur. Reuerendiss. Episcopi dixerunt: Quoniam dubitamus, quomodò proferre interrogationes aut responsiones debeamus his, qui personam accusatorum obtinent, Deo amantissimus Episco. Ibas nos doceat, si quid aduersùs eos actum est in sancta & magna Synodo, quæ in Antiochena pridèm facta est ciuitate. Samuel dixit: Rogamus, vt ea, quæ dicuntur, dicantur Syra lingua propter sanctissimum Episcopum Vranium, quoniam integrè nouit ea, quæ scripta sunt Deo amantissimo Archiepiscopo Flauiano, a DEO amantiss. reuerend. & sanctiss. archiepiscopo Dõno de nobis. Affuit enim apud Constantinopolim. Deo amantiss. Episcopi dixerunt: Assit vnus eorum, qui possit interpretari Deo amantiss. Episc. Vranio. Notarij dixerũt: Adest Maras, qui possit interpretari Deo amãtiss. Epõ Vranio. Deo amantiss. Episcopi dixerunt: Iam interrogationem intulimus tibi religiosissimo Episcopo Ibæ; quatenùs nos doceres, si quid

* Osroena

de

de præsentibus actum est in sancto magnoq; Concilio, quod est pridè in Antiochia Christo amantiss. congregatum, vt congruè eis nos inferamus interrogationes siue responsa. Religiosissimus episc. Ibas dixit: Isti quatuor qui stant, libellos obtulerunt religiosiss. episcopo Domno, & dignata est eius sanctitas mandare nobis, vt occurreremus. Et quoniam quadragesima erat, post diem nos iussit occurrere. Qui scripsit mihi, vt ab excommunicatione eos absoluerem. Erant enim à me excommunicati. Ego omnia sententiæ archiepiscopi dereliqui. Qui archiepiscopus propter festiuitatem ab excommunicatione eos absoluit, sub ea tamen definitione, vt non excederent Antiochiam, donèc sententiam causa perciperet. Si autè exirent, antequàm finem causa perciperet, maiori pœnæ essent damnationis obnoxij. Samuel & Cyrus, antequàm adueniremus in ciuitatem, descientes in comitatu profecti sunt. Maras autem & Eulogius remanserunt. Deindè dum cōtinuaretur sancta Synodus, (erant enim illic non pauci episcopi) iussit libellos relegi. Relecti libelli sunt. Referebantur nomina quatuor accusatorum. Stabant autè duo. Interrogauit autem eos: Vbi sunt vestri sodales, qui vobiscum obtulerunt libellos? Illi autem dixerunt, Nescimus. Tamen sicut audiuimus, in Constantinopolim perrexerunt. Religiosiss. episc. dixerunt: Tua religiositas, quæ tunc præsens fuit, debet scire intentionem sancti illius & magni Concilij, vtrùm integrè damnâsset, an in dubio hanc sententiam protulisset. Manifestum enim est, quia non patitur tua sanctitas, quæ à sancto illo non sunt gesta Concilio, dicere quasi gesta. Nam & facile percipitur veritas. Religiosiss. episc. Ibas dixit: Occulta nôsse non possum. Ego puto, quia perfectam horum damnationem fecit. Si autem videtur vobis ex sententia eorum, damnationem eorum non fecisse, potest posteà iudicari. Reuerendiss. episc. dixerunt: Ea, quæ gesta sunt in sancto illo conuentu, tua sanctitas præ manibus habet? Religiosiss. episcopus Ibas dixit: Habeo, & adiacent. Reuerend. epis. dixerunt: Suscipientes notarij, illam partem gestorū percurrant, quæ continet de his, qui se subtraxerunt, vt quæ de his gesta sunt, agnoscamus. Samuel dixit: Omnem allegationem nobis congruam aduersùs depositionem reuerend. episcopi Ibæ, & aduersùs ea, quæ iussa sunt relegi, reseruari (sicut iustum est, vestram sanctitatē nostræ parti statuere) quæsumus. Deo amantiss. episcopi dixerunt: Ad præiudicium tuum non duximus * nunc fieri lectionem. Samuel dixit: Quoniam ea, quæ aguntur, consequenter aguntur, & fortè imminet vobis, vt non hæc, sed alia moueantur. Rogauimus autem reseruari nobis allegationem, & ob hoc certamus, & ostendimus, quia non subiacemus damnationi, neque excommunicationi: sed hoc, quod factum est, sinè

* hanc

ordine & præter regulas à reuerend. episcopo nostro Iba factum est. Deo amantiss. episcopi dixerunt: Relegatur pars illa gestorum, quæ de his, qui se de audientia subtraxerunt, pridèm in maxima Antiochia sunt confecta. Sanctum Concilium dixit: Vbi sunt, qui vobiscum obtulerunt libellos?

Maras & Eulogius presbyteri dixerunt: Eius calumnias cognoscentes, (sicut & nos dicimus) nescimus, quomodò illi discesserint. Sanctum Concilium dixit: Nunc autem vbi sunt? Maras presbyter dixit: Nescimus integrè. Sicut autem audiuimus, in Constantinopolim sunt profecti. Neque verò literas eorum suscepimus, neque scimus integrè. Sanctissimus Domnus archiepiscopus dixit: Quas calumnias metuebant, cùm ego vtque scripsissem religiosissimo Ibæ ob hoc, & rescripserit, relinquens mihi omnia, & absoluti vobiscum sunt ab excommunicationis pœna, sub hac definitione, vt vos quidem haberetis communionem, si quis autem vestrûm causam desereret ante finem, ecclesiasticæ disciplinæ subiaceret? Manifesti sunt igitur desertores, & excommunicationem & Apostolicum hunc thronum contemnentes, & semetipsos submittentes maiori damnationis supplicio. Samuel dixit: Rogo subscriptiones eorum episcoporum, qui ibidèm reperti sunt, vt subscripserunt, relegi, & inseri monimentis. Reuerendissimi episcopi dixerunt: Relegantur subscriptiones religiosissimorum & sanctissimorum episcoporum, qui in his inserti sunt monimentis pariter, & subdantur. Domnus episcopus Antiochiæ, interlocutus sum. Simeonius episcopus Amidæ, hæc eadem interloquutus sum. Stephanus episcopus Hierapolitanus, hæc eadem interloquutus sum. Constantinus Bostræ Episcopus sanctissimæ ecclesiæ, hæc eadem interlocutus sum. Theoctistus episcopus Beroę, hęc eadem interloquutus sum. Thomas Episcopus Mopsuestiæ, hæc eadem interloquutus sum. Placus episcopus Gerastenæ sanctæ ecclesiæ, hæc eadem decreui. Euoltius episcopus Zeugmatis, hæc eadem interloquutus sum. Daniel episcopus Carrhensium, hæc eadem interloquutus sum. Dadas episcopus Batenorum, hæc eadem interlocutus sum. Deo amantissimi episcopi dixerunt: Manifesta est interloquutio Deo amantissimi, reuerendissimi & sanctissimi patris nostri & archiepiscopi Domni. Libelli igitur, qui heri oblati sunt, relegantur, & gestis indantur.

¶ Libellus Samuelis & aliorum presbyterorum Edessæ, ad Photium & ad reliquos Episcopos contra Ibam.

SANCTISSIMIS per omnia & Deo amātissimis episcopis Photio & Eustathio & Vranio petitio oblata à Samuele, Cyro, Eulogio,

gio, Mara, presbyteris sanctissimæ ecclesiæ Edessenæ. Nos equidē optabamus per omne tempus vitæ sine litigio viuere. Quoniam autē ea, quæ audacter gesta sunt aduersus nostram ecclesiam, & sanctorum nostrorum patrum fidem, a venerabili episcopo nostro Iba per summam iniustitiam, compulerunt nos ad hanc accusationem descendere tam eius q̃ eius fratris Danielis, qui idem episcopus est Carrhensium ciuitatis, consequenter & secūdùm Canones adeuntes Conciliū tam Orientale quàm Occidentale, oportuit nos & piissimum atque Christianissimum pro ijs Principem deprecari. Ex hoc ergò & sanctissimo archiepiscopo Flauiano pariter decernente, & cum piissimo nostro Principe disponente, a vestra sanctitate nostrum exerceri negociū, aduenimus, paratos nosmetipsos habentes probare, quæ diximus. Adsumus igitur, per hos nostros deprecantes libellos, vt iubeatur a vestra sanctitate inchoari negociū. Samuel presbyter, Libellos obtuli cum collegis. Cyrus presbyter, Porrexi libellos cum collegis. Eulogius presbyter, Obtuli hos libellos cum socijs. Maras presbyter, Obtuli libellos socijs. Samuel dixit: Rogamus hoc nobis licitū existere a vestra iustitia, vt hæc eadē Syra lingua dicantur Deo amantissimo & sanctissimo episcopo Vranio, quoniam aderat apud Constantinopolim, quando literæ de hoc scriptæ ab archiepiscopo Domno ad archiepiscopum Flauianum, lectæ sunt. Et iterùm adfuit in Antiochia, quādò ex hoc moti eramus sermonem. Et de hoc alia ei locutus est. Et quid ei dixit, rogamus, vt dicat. Reuerend. episcopi Photius & Eustathius dixerunt: Omnia, quæ expetistis, is, qui adest, religiosissimo episcopo Vranio propria interpretabitur lingua. Et postquàm interpretata sunt, Deo amantissimi Photius & Eustathius episcopi dixerunt: Edoceat nos venerabilis Maras, quæ religiosissimus episcopus Vranius propria voce locutus est. Maras dixit: Hæc dixit, Relectæ sunt literæ coram patricijs, & quoniam confundebant confessum, fecimus eos excommunicari. Tamen ego iudex datus sum, & non possum testari. Religiosissimus Episcopus Ibas dixit: Non fecit illorum mentionem, dominus Domnus in epistola, quam scripsit ad sanctissimum archiepiscopum Flauianū, qui fuerunt semel damnati? Religiosissimi & sanctissimi Episcopi dixerunt: Diximus, Clara est interlocutio Deo amantissimi & sanctissimi patris nostri & archiepiscopi Domni, relegantur igitur rursus libelli. Et postquàm relecti sunt, Deo amantissimi episcopi dixerunt: Libelli, qui à vobis oblati sunt, generalem quandam cōtinent accusationem. In scriptis igitur vnusquisque vestrum deponat, & quid accusare habet, & quibus deliberauit instare capitulis. Samuel dixit: Per ordinem ex ore capitula coram vestra sanctitate proferimus. Incipimus autē ab isto capitulo. Deo amantiss. Episcopi dixerunt: Singuli propria voce deponant, si accusationi persistunt de ijs capitulis, quæ dederunt. Samuel dixit: Persisto. Maras dixit: Persisto. Eulogius dixit: Persisto. Cyrus dixit: Persisto. Deo amantissimi episcopi dixerunt: Relegantur omnia capitula, & sic vniuscuiusq; inquisitionem faciemus. Samuel dixit: Et ea deprecamur inseri monimentis. Deo amantiss. episcopi dixerunt: Inserantur.

Ciuitate conferente ad redemptionem captiuorū vsq; ad mille & quingentos solidos, & positis apud custodem sacrorū ministeriorum vsque ad sex millia solidorū & amplius, præter redditus, suscepit ipsius frater, habens in vasis argenti sacri vsque ad libras ducentas, & vendidit pro mille solidis solùm, (sicut nos cognouimus, non direxit) in semetipsum reliqua conferens.

Rursùm calicem gemmarū magni precij, oblatum nostræ ecclesiæ a sancto viro ante annos vndecim, inter vasa sanctæ ecclesiæ nō reposuit, & nescimus, quid factum sit de eo.

Ternò adhuc & de ordinationibus accepit.

Quartò Abraamius quidam diaconus nostri cleri fuit. Hic Ioannis alicuius malefici depræhensi amicus erat, & conscius. Coram reuerendissimo Episcopo nostro & omni clero conuocato ad audientiam Abraamio diacono, monstratum est eodem confitente conscium esse, vt pœnam sustineret excommunicationis, & ab omnibus odiretur, & in persecutione esset multo tempore. Post hæc (nescimus quomodò persuasus) satisfactione ab eo nullatenùs proueniente, tentauit eum Batenorum ordinare ciuitatis episcopum. Et prohibitus ab eo, qui tunc archidiaconus erat, indignatus est. Et hunc quidem, qui morti erat obnoxius, apud semetipsum decreuit esse episcopum. Illum verò, qui turbam incitauerat ciuitatis, & dixit iustum non esse hoc fieri, remouit de proprio loco, & excommunicauit, & expulit ab ecclesia. Et quoniam non potuit intentionem suam explere, compulsus est eū facere xenodochum. Et retinet chartam magicarum incantationum reuerend. noster episcopus, qui debuit iudici prouinciæ hunc, qui ità execrabilis est, offerre secundùm consequentiam legum.

Quintò Balleum nomine quendā virū, (de quo oēs, qui in eodem vico habitāt, clamauerunt & in scriptis, & sine scriptura, adulterum & masculorum cōcubitorem) ordinauit presbyterum, & procuratorem in custodiā retrudens, & iudici tradens hos, qui clamauerunt, & hæc innotescentibus ei literis Deo amantiss. reueren. archiepiscopi Domni.

Sextò, quia ordinauit Danielem filium sui fratris epūm paganorum ciuitati, dū oportebat patrē sanctū fieri, cuius possent opera reuerentiā facere, & psuadere, vt vel nūc ad cognitionē veritatis accederēt, iste illic ordinauit inquietū, & iuuenē existentē, & luxuriosissimum.

sissimum. Neque enim passus aut dignatus est aliquandò latere, sed penè semper in nostram adueniens ciuitatem, propter Challoam quãdam maritatam, circunducens eam per loca diuersa, & in delicijs cum ea versabatur: quia omnes ecclesiasticos redditus multos existentes, & in infinitam tendentes quantitatem, confert suo fratri vel consobrinis. Et rogamus, vt rationẽ faciat coram vestra sanctitate, quia hæreditates & munera, & quæ vndecunque offeruntur, & cruces positas aureas & argenteas, collecta dirigit suo fratri vel consobrinis: quia quæ ex definita mensura in expensas captiuorum eroganda fuerant, in domibus suorum erogat cognatorum.

Septimò, quia dum memoria fieret sanctorum martyrum, non est datum vinum ad sacrificium altaris, ad sanctificationem & populi distributionem, nisi omninò paululum, & hoc infectum atque lutosum, & tempore, quo fuerat vindemiatum: vt ex hoc cogerentur, qui deputati fuerant ministrare, de tabernis & omninò infectos comparare sextarios, qui nec sufficerent, intantùm, vt hi, qui sanctum corpus distribuebant, innuerent ingredi eos, quia sanguis non inueniretur, illis bibentibus & tunc ac semper habentibus diuersum & mirabile vinum. Et hæc acta sunt, conscio & admonito eo, qui potestatem ministeriorum habebat. Cui & dictum est, vt & ipse admoneret episcopum cum fiducia. Et cùm nihil fecisset, illo tempore coacti sumus nos, & ipsum reuerendissimum episcopum rursùs admonere. Et cùm didicisset, permotus non est, sed contempsit, ità vt multi nostræ ciuitatis hinc scandalizarentur.

Octauò, quia Nestorianus est, & B. Cyrillum hæreticum appellat.

Nonò, quia episcopus Daniel quosdam ex sua clericos ordinauit.

Decimò, Pirozo presbytero benè testante, & sua propria disponente, & res, quas habuit, ecclesijs relinquente redditus nullos habentibus, accensus noster episcopus Ibas cautionẽ eius se habere dixit * mille ducentorum solidorum. Et mandauit ei, volens eius infringere voluntatem, & eum per tristitiam deperire.

*Græcè triũ millium.

Vndecimò, Daniele autem episcopo testãte, & relinquente, quam habuit locupletem facultatem, & prædia ex ecclesiasticis rebus nepotibus suæ amitæ & ipsi Challoæ, neque indignatus, neq; increpauit eum, quia Challoa amita Danielis episcopi, quæ priùs nihil habuit, multis rebus ecclesiasticis abutens, quæ apud ipsam sunt, ducentenos & trecentenos solidos fœneratur: vt ex hoc manifestũ fiat, vnde fit harum rerum collectio.

Duodecimò Abraamius fuit quidam diaconus. Hic apantita erat nostræ ecclesiæ, diuersis negociabatur tẽporibus. Primiùs pauper & nihil ferè habẽs, ex nostra ecclesia multas & innumeras res habuit, quæ pro veritate erant nostrę ecclesiæ. Suadet huic Daniel episcopus, vt scripto testamento, in eum suã transmitteret hæreditatem, iurans ei, hæc se post eius mortem pauperibus erogare. Hoc enim & testamento continetur. Et postquàm hæc Daniel est adeptus, non solùm (sicut oportebat, vel sicut iurauerat) nõ disposuit, sed luxurię eius seruiũt. Challoę em̃ mulieri dedit ea.

Tertiodecimò, quia a paganis incidentibus in peccatum sacrificiorum, accipiens Daniel episcopus sportulam, relinquit crimen, negocians & hinc sibimet lucrum.

Decimòquartò, quia & ecclesiæ Edessenæ prædiola sargaritas syluas cædentes, portauerunt ad prædia Challoæ amitæ Danielis episcopi, & ædificauerunt, quæ voluerunt. Deo amantissimi episcopi dixerunt: Quandò redargutio capituli sequitur, animæ periculum ferens, superfluam iudicamus inquisitionem loci fieri cæterorumque. Quæ igitur manifestè interdicta sunt & canonibus & legibus, & sunt apertè odiosa Deum timentibus, hæc eligite primitùs, & his instate. Videntur autem nobis hæc esse principalia. Primùm quidem, rectę esse oportere fidei, qui sacerdotio fungitur. Deindè, esse eum totius luxuriæ liberum, sed nec prodere pietatem, maximè pecuniarum causa. Ex quibus si alicuius probare potestis pręuaricationem, proprio ore deponite. Samuel dixit: Sicut iam postulauimus, rogamus fieri inquisitionem capituli vniuscuiusque per ordinem. Et si quidẽ primum pridem capitulum increpationem talem habeat, vt eo solo sufficiat, & nihil aliud sit mouendũ, benè id iudicabit vestra sanctitas, & nos * his seruiemus. Deo amantiss. episcopi dixerunt: Ex capitulis ità vobis oblatis, tria sunt maximè pessima, cùm soleant talia obiurgari facilimè. Hæc igitur si probare potestis, vt diximus, propria lingua testamini. Maras dixit: De fide mouemus priùs, & alia capitula pòst mouemus. Deo amantissimi episcopi dixerunt: Si proposuimus vobis, vt horum trium capitulorum probatio subsequatur, non ex hoc inquisitionem neganimus reliquorum. Maras dixit: De fide mouemus priùs. Deo amantissimi episcopi dixerunt: Quid habes de fide mouere? Maras dixit: Alloquens dixit: Non inuideo Christo facto Deo: inquantùm enim ipse factus est, & ego factus sum. Deo amantissimi episcopi dixerunt: Confiteatur priùs religiosissimus episcopus Ibas, si [illegible] ità dicta sunt. Religiosiss. episcopus Ibas dixit: Anathema ei, qui dixit, & ei, qui calumniatur. Ego enim non dixi. Absit. Samuel dixit: Testes nobis existunt huius rei, ex quibus hic sunt. Rogamus hos a vobis vocatos, suscipi, & propria voce testari, si eum non audierunt hæc dicentem.

*hęc seruemus.

Religiosissimus episcopus Ibas dixit: Deciès milliès ego secari patior, quam dicere hoc verbum. Absit à me, hoc verbum vel cogitare. Sed scio ego, quia vnusquisque ex confessione saluatur. Deo amantissimi episcopi

scopi dixerunt: In ecclesia dicis, Deo amantissimum Ibam episcopum hæc dixisse? Samuel dixit: Consuetudo est, in die sancto Paschæ, aut ante diem, dare eum de manu clericis quædam pro festiuitate. Hæc daturus, alloquitur primitùs, & sic dat. Eloquutus est autem hoc, & coram omnibus præsentibus clericis, ac acciperent ea, quæ pro festiuitate dantur. Et conuincitur ab aliquibus ex his clericis hic stantibus, qui hoc ab isto audierunt dictum. Deo amantissimi episcopi dixerunt: Ante quantum tempus hæc dixisse Deo amantissimum reuerendissimum Ibam episcopum profiteris? Samuel dixit: Sunt tres anni plùs minùs. Dicta sunt autem & alia. Hęc autem (si videtur) comprobamus. Si autem & alia nos coniungere iubetis, & alia quoque deponimus. Deo amantisimi episcopi dixerunt: Qui sunt, qui hoc possint interim attestari? Samuel dixit: Sunt quidem multi. Corā omni enim clero dixit: Ex his sunt hic tres, & tres, quos Canones legesque suscipiunt. Si autem pluribus opus est, & videtur, & aliorum dabimus nomina, & secundùm vestram adsunt iussionem. Religiosissimus Ibas dixit: Est clerus noster plùs minùs nominum ducentorum & plurimorū. (Neque enim retineo numerum.) Omnes clerici testati sunt, siue orthodoxus siue hæreticus sum, & per confessiones scriptas, quæ directæ sunt sanctissimo episcopo Domno, & ad vestram reuerentiam scripserunt. Si consonat tantorum testimoniū clericorum tribus (sicut ipse dicit) testibus, qui cum ipsis venerunt ad accusandū in Constantinopolim, & nunc verò cū ipsis existunt, vestrum est iudicare.

Samuel dixit: Nostrum est, qui attendimus de hoc capitulo, & accusantium (quas diximus) probationes ostendere, non religiosissimi episcopi nostri Ibæ, aut per semetipsum, aut per aliū sibi testari. Negationis enim rationem nullus exigit. Dixi, quia factum, est meum est probare. Deo amantisimi episcopi dixerunt: Eos, qui testes a te adducti sunt, declara nominatim, quasi audissent Ibam religiosissimum episcopum hoc dixisse. Samuel dixit: Est Dauid diaconus ex custode sacrorū vasorum, & Maras diaconus, & Sabas diaconus, qui constituta beati Effræm per loca singula profert, vir inter Syros sapientissimus. Religiosissimus episcopus Ibas dixit: Et Maras cum ipsis in Antiochia adijt, & libellos cum ipsis porrexit, & ascendit Constantinopolim cum eis.

Maras autem secundùm veritatem excommunicatus est à proprio archidiacono, (non enim a me excommunicatus est) quoniam iniuriam fecit presbytero, ob hoc eum a communione suspendit. Deinde inuenerunt eum tristem, & susceperunt eum ad accusationem. Illos qui ascenderunt aduersùs me, & contra me adierunt principem, quomodò isti ad testimonium producere potuerunt?

Tu quandò dixisti, vita mortua est, non tibi dixi repentè, Amice, si quidem hoc dicis, quia caro Domini viuificans est, & Christus noster vita est, & ego confiteor: Si autem de diuinitate sensisti, non recipio: & ex eo tempore communicāsti mihi annis decem. Samuel dixit: Si vocauit me secretiùs vel increpauit, vel ex hoc si mihi locutus est, sum his, quæ dicit, obnoxius, nisi quia ex illo me alloqui non præcepit.

Deo amantisimi episcopi dixerunt: Religiosissimus episcopus Ibas edocuit, quia te vocāsset, & alia monuisset, tu denegas. Coram testimonijs verò nullus ex omnibus est, qui vel doceat, vel moneat. Hoc ergò tanquàm superuacuum relinquentes, ad præsens redite negociū. Samuel dixit: Sufficit mihi, quòd coram vestra confessus est sanctitate, quoniam me increpauit ex hoc religiosissimus Ibas episcopus. Religiosiss. episcopus dixit: Non increpaui, sed interrogaui: Amice, quomodò dixisti vitam fuisse mortuam? Diuinitatem dicis, an carnem Dei viuificantem dicis? Etenim vita est & viuificans. Et sic credo, & confiteor ore meo, sicut iussit & ipse Deus, quia ore fit confessio ad salutem. Deo amantisimi episcopi dixerunt: Interrogamus vos, si in ecclesia religiosissimus episcopus Ibas hoc, quod dicitur à vobis, docuit: & dicitis, quia in triclinio episcopij, omni clero præsente, hoc dogmatizauit. Quoniam igitur & Canones & leges propter indigentiam certum numerum testium deduci ex omnibus decreuerunt, & in præsenti negocio indigentia testium non est, sed abundantia magis, sicut ipsi testamini: necessarium est, non solùm his, qui a vobis adducti sunt, credi, quoniam reuerend. episcopus Ibas tanquàm accusatores vobiscum hic asserit existentes: sed penè omnes interrogandos, qui illo tempore benedictiones ab eo (sicut narratis) acceperant. Maras dixit: Forte sunc quidam, neque scientes se audire: sed qui integrè nouerunt talia, manifesti sunt, & hos nominaturi sumus. Deo amantisimi episcopi dixerunt: Quanti aderant ibi tunc presbyteri? Maras dixit: Nescimus. Deo amantisimi episcopi dixerunt: Dum benedictiones præberentur, verisimile est, omne reuerendum clericorum Concilium affuisse. Eulogius dixit: Maximè quidem, & si venire & dicere aliqui voluissent, eius concinnatione pauescentes, non venerunt. Multi enim eligunt hunc non offendere, nè moriantur. Cuidam enim presbytero nolenti subscribere in eius laudibus, cùm accusationem in Antiochia aduersùs eum instituissemus, postquam exindè est reuersus, calumniatus est & viro ante annos quinquaginta catholico, nec labanti aliquandò ex quo conuersus est, cui tota ciuitas restabatur, accusationem intulit per proprios dispensatores, quam nec ad exitum perducere valuit, quamuis iudex in eius gratia

Rom. 10. b

gratia ageret, illo stante & clamante, Ostendatur, quæ aduersùs me calumnia instituta est, aut absoluar. Et omnis ciuitatis suscepit eum cum cereis & lucernis. Et ob hoc omnes clerici metuentes, aduersùs eum testari non volunt. Deo amantissimi episcopi dixerunt: Non arbitramur, timorem Dei ante oculos habentes, & fidei causa proposita, pro gratia hominum, salutem propriam aliquem posse contemnere. Vnde quoniam ipse narrâsti; collectam reuerendissimorum multitudinem clericorum, quandò hæc religiosissimus Ibas edocuit, non suscipimus trium testium, qui à vobis deducti sunt, voces, & maximè cùm suspecti sunt eidem religiosissimo episcopo, sicut deposuit. Samuel dixit: Quomodo possibile est, totum clerum ad testimonium euocari? Eulogius dixit: Dum essemus in Antiochia, fecerunt dictationem laudum, & hanc circunferebant clericis, vt subscriberent. Quidam clericorum, aut quindecim aut decem & octo subscribere noluerunt, dicentes: Fortè interrogamur aliquid, & nescimus quid dicere, & mentiri non possumus. Hos deducens in ecclesia, violenter inclamari fecit, quasi qui deberent foris mitti, quoniam minimè subscripsissent. Et excommunicauit eos coram omni ecclesia, & misit eos foràs, & ex hoc venerunt in Antiochia. Ex quo autem viderunt, quia oppressi sumus, & non sunt nostræ allegationes susceptæ, & quia descendit homo, qui quasi contra nos præualuerat, timuerunt descendere in ciuitatem, & necessè habuimus, vsque hodiè eos pro testimonio pascere. Religiosiss. episcopus Ibas dixit: Sanctissimus archiepiscopus noster aduenit in Hierapolim, vt dominum Stephanum inthronizaret religiosissimum episcopum. Nos volumus, quæ consuetudinis sunt implere, & ire, & salutare eos in Hierapolim. Dum egredimur, audio quia Samuel & Cyrus profecti erant ad accusandum nos, subscriptiones nonnullorum clericorum accipientes. Confiteor, quia conuocaui clerum, & dixi, quia Samuel & Cyrus ierunt ad accusandum nos. Sed & vobis dico, si quis in scriptis communicauerit eis in libellis, (donèc videat, quem finem causa suscipiet) non communicet. Excommunicauerunt semetipsos reliqui, sua conscientia vulnerati. Religiosissimi episcopi dixerunt: Quot erant, qui semetipsos excommunicauerunt? Religiosiss. episco. Ibas dixit: Sunt plùs minùs quindecim, qui semetipsos à communione suspenderunt. Nam ego eos non excommunicaui. Maras dixit: Nullus excommunicauit semetipsum, nisi ego solus, & presbyter Samuel. Quoniam nos quatuor libellos dederamus aduersùs eum, ego, & Cyrus, & Samuel, & Eulogius. Duo tulerunt libellos, & profecti sunt Hierapolim, vt sustinerent archiepiscopum. Dominus autem Samuel iam malè habebat. Deindè conuocauit omnes in secretario, & dixit: Quoniam audiui, quia Cyrus & Eulogius profecti sunt, vt me accusarent. Hos à communione suspendi, vt cognoscatis, quia excommunicati sunt. Si quis autem eis in libellis cooperatus est, vel conscius est. (quoniam audio quòd triginta sunt clerici, qui eis consenserunt) eorum dimitto sententiæ. Nullusque egressus est, nisi ego solus & ipse, quia nō nobis consenserant, sed remanserunt communicantes ei. Deo amantiss. episcopi dixerunt. Dicat religiosiss. episcopus Ibas, si verè ab eo dicta sunt, quę isti dixerunt. Religiosiss. episcopus Ibas dixit: Ego nec dixi, & anathematizo, qui dixit: Ego enim nec à dæmone audiui hoc verbum. Maras dixit: Sunt testes, qui testantur nobis, hic tres, quorum nomina dedimus. Sunt autem & alij nobis in Edessa. Deo amantiss. episcopi dixerunt: Necessarium est adijci & horum quoque vocabula, quoniam non est de re modica quæstio. Eulogius dixit: Dabimus. Maras dixit: Beatum Cyrillum non vocasti hæreticum? Religiosiss. episcopus Ibas dixit: Cum veritate dico, non sum memor. Et si vocaui eum, quandò Orientale Concilium eum quasi hæreticum anathematizauit, sequutus sum primatem meum. Maras dixit: Non dixisti, quia nisi anathematizâsset capitula sua, non reciperemus eum? Religiosissimus Episcopus Ibas dixit: Dixi quia nisi semetipsum interpretatus fuisset, & suscepisset eum Orientale Concilium, & ego eum, cum meo principe & Orientali Concilio, abnegabam. Maras dixit: An non dixisti, (quandò flagitatum est in secreto) bonæ memoriæ Cyrillum tanquàm hæreticum habui, & donèc anathematizâsset sua capitula, non recepi eum? Religiosiss. episcopus Ibas dixit: Verè non sum memor. Si autem dixi, dixi verè, quia Orientale Concilium recepit eum sua capitula retractantem, alioquin hæreticum eum haberem. Religiosiss. episcopi dixerunt: Probare potestis, quia post factam Ecclesiarum vnitionem, (quæ facta est cum beatissimæ & sanctissimæ memoriæ Ioanne, & religiosissimæ & sanctiss. memoriæ Cyrillo episcopo) eum sua confessione hæreticum nominauit religiosiss. episcopus Ibas? Maras dixit: Hoc dixit, quia habuimus eum hæreticum, donèc sua anathematizâsset capitula. Religiosissimus episcopus Ibas dixit: Ego, postquàm sua capitula interpretatus est, tantùm abstineo ab anathemate viri, quòd & literas ab eo suscepi, & literas ei direxi, & communicatorem me habuit, & communicatorem eum habui. Deo amantiss. episcopi dixerunt: Postquàm communicastis adinuicèm, dixisti aliquid? Maras dixit: Anno hoc dixit, quia hæreticus fuit, donèc anathematizasset: Religiosiss. episcopus Ibas dixit: Donèc semetipsum interpretatus fuisset, (quia Orientale Concilium eum vocabat hæreticū, & vt hæreticum eum condemnauit) hæreti-

cum

cum eum & ego putabam. Postquàm verò adunatæ sunt Ecclesiæ, & beatus Paulus perrexit Alexandriã, Orientalium fide portata, & suscepit ab eo capitulum interpretationẽ, omnes eum communicatorem habuimus & orthodoxum, & nullus eum appellat hæreticum. Religiosiss. episcopi dixerunt: Maximè quidem sufficit ad pietatẽ, hæresium abnegatio. verũtamẽ religiosissimus Ibas episcopus causam edocuit, pro qua putauit hæreticum cum omni Orientali Concilio sanctiss. memoriæ Cyrillum: Vos autem dicitis, hoc anno eum nominauit hæreticum. Hoc vobis est necessarium comprobare. Maras dixit: Anno dixit, hæreticum eũ habui, donec anathematizasset sua cap. Religiosiss. Episcopus Ibas dixit: Donèc secretiùs ad aurem Ioannis beatiss. loqueretur, & suscepisset ab eo scriptam de fide confessionẽ, quam per Paulum beatiss. destinauit, hæreticũ eum omnes habuimus: postquàm verò suscepit eum, cõmunicauimus ei, & communicauit nobis, & nos ei. Samuel dixit: Hæc modò reuerend. episcopus Ibas dicit, suum volens corrigere vitium: nostrũ verò est probare, quia Cyrillũ dixit hæreticum. Et post hæc emendans semetipsum, ait: Donèc sua anathematizasset capitula, fuit hæreticus. Religiosiss. episcopus Ibas dixit: Ego anathematis nõ feci mentionem. Ego secutus sum Orientale Concilium. Vultis in scriptis proferre, quæ scripta * sunt? Vultis nõ scripta proferre, an scripta? Deo amantiss. episcopi dixerũt: Si post mortem beatiss. Cyrilli religiosiss. Ibas episcopus eum visus est hæreticum nominasse, mõstrate. Maras dixit: Probamus. Idem vir deuotissimus secretarius similiter relegit: Interpretatio epistolæ, quæ scripta est à reuerẽdo Iba episcopo Mari Persæ post proœmia.

* nõ sunt

FRAGMENTVM EPISTOLÆ Ibæ episcopi Edesseni, ad Marim Persam contra Cyrillum Alexandrinum.

IN breui autem clarè tuæ prudentiæ, quæ in paucis multa cognoscit, indicare, quæ pridèm & nunc hic acta sunt, festinauimus, scientes quia, quæ vestræ sanctitati à nobis scripta sunt, vestro studio illic omnibus innotescent. Et quia nullam permutationem scripturæ à Deo traditæ susceperunt, facio huius argumenti principiũ ex sermonibus, quos & ipse edoctus es: Contentio facta est, ex quo hic tua religiositas fuit, his duobus hominibus Nestorio & Cyrillo, & cõscripserunt aduersùm se nocuos vel perniciosos libros, quia audientibus fuerunt scandalum. Nestorius enim dixit in suis libris, (sicut & religiositas tua nouit) quia beata Maria Dei genitrix nõ est, ità vt multi putarẽt, ex hæresi Pauli Samosateni hunc esse, qui dixit hominem purum esse Christum. Cyrillus autem libros Nestorij volens destruere, lapsus est, & inuentus est in Apollinarij dogma incidens. Conscripsit enim & iste illi similiter, quia ipse Deus verbum homo factus est, vt non esset differentia inter templum & habitantem in eo. Cõscripsit enim duodecim capitula, quæ puto & tuam cognouisse religiositatem, quia vna natura est diuinitatis & humanitatis Domini nostri Iesu Christi, & quia (sicut dicit) non oportet diuidere voces dictas, quas vel ipse Dominus de semetipso dixit, vel euangelistæ de eo. Hæc omni impietate plena sunt. Et antequàm nos dicamus, sicut sanctitas tua nouit, quomodò accipi potest hoc, quod est in principio verbũ, de templo, quod factum est ex Maria? aut illud, Minuisti eum pauloninùs ab angelis, de diuinitate vnigeniti dictum? Ecclesia enim sic dicit, sicut & tua religiositas nouit, & à principio est edocta, atque firmata diuina doctrina ex libris beatissimorum patrum, duæ naturæ, vna virtus, vna persona, quod est vnus filius Dominus noster Iesus Christus. Ob hanc contentionem victores & triumphatores iusserunt, episcoporum primiores in Ephesina cõgregari ciuitate, & corã omnibus libros Nestorij & Cyrilli iudicari. Priùs autem quàm omnes episcopi, qui iussi fuerant congregari, venissent in Ephesum: præcedens idem Cyrillus, aures omnium quodam medicamine, quod solet sapientium oculos obcæcare, præoccupauit. Inuenit autem causam odio, quod habuit circa Nestorium. Et antequàm in Synodum adueniret sanctissimus & Deo amantissimus archiepiscopus Ioannes, Nestorium ex episcopatu deposuerunt, iudicio & inquisitione non facta. Post duos autem dies damnationis huius, venimus in Ephesum. Et cognoscentibus nobis, quia in damnatione Nestorij, quæ ab eis facta est, duodecim capitula, quæ à Cyrillo conscripta sunt (cùm essent contraria veræ fidei) posuerunt & firmauerunt, & consenserunt eis, tanquàm veræ fidei consonis, omnes Orientales episcopi, eundem Cyrillum damnauerunt, & excõmunicationem aduersùs alios episcopos, qui consenserunt eius capitulis, protulerunt. Et post hanc perturbationem vnusquisque in suam ciuitatem reuersus est. Nestorius autem, quia in suæ erat odio ciuitatis, & virorum, qui in ea sunt, maximorum, in eam reuerti non potuit. Et remansit Orientale Concilium, non communicans episcopis, qui communicauerunt Cyrillo. Et ob hoc multa tristitia inter eos facta est, & in contentione erant episcopi aduersùs episcopos, & populi aduersùs populos. Et completum est opere, quod scriptum est, quia erunt inimici hominis domestici eius. Et ex hoc detractiones multæ aduersùs nos factæ sunt Paganorum & hæreticorum. Non enim audebat aliquis de ciuitate ad ciuitatem, aut ad prouinciam de prouincia proficisci, sed tanquàm inimicum suum, vnusquisque pro-

Psal. 8. (beside "Minuisti eum")

Matt. 10. d (beside "Et completum")

ximum suum persequebatur. Multi autem ante oculos non habentes Dei timorem, occasione ecclesiastici zeli, aduersitatem, quam occultam in cordibus suis habuerant, ad effectum perducere festinabant. Ex quibus vnus existit nostræ tyrannus ciuitatis, quem & ipse non nescis, qui occasione fidei non solùm côuiuentes punit, sed & hos etiam, qui olim ad Dominum migrauerunt. Quorum vnus est beatus Theodorus veritatis prædicator & doctor Ecclesiæ, qui non solùm in vita sua colaphis cecidit hæreticos pro veritate suæ fidei, sed & post mortem spiritualia arma in opusculis suis Ecclesiæ filijs dereliquit, sicut & tua sanctitas, ad eum côueniens, agnouit, & ex his, quæ ipse conscripsit, credidit. Hunc ausus est, qui omnia in ecclesijs præsumit, clarè anathematizare. Qui propter zelum Dei, non solùm propriam ciuitatem ab errore ad veritatem conuertit, sed & longè existentes ecclesias sua doctrina perdocuit, & de libris quidem eius multa vbique perscrutatio facta est, non quia à vera fide existerent alieni. Vidi enim eum, (adhuc illo viuo) frequenter eum laudantem, & in libris eius legebat, sed & propter aduersitatem latentem, quam aduersùs eum habuit, quontâ manifestè eum conuicit in Synodo. His ergò malis inter eos gestis, & vnoquoque sicut

Iudic.17.b & 21. volebat (sicut scriptum est) ambulante, adorandùs Deus noster, qui semper sua clementia curam pro suis gerit ecclesijs, erexit cor fidelissimi atque victoris principis, vt dirigeret virum magnum, & in suo palatio notum, qui cogeret reuerendum atque sanctissimum archiepiscopum Orientis dominum Ioannem, vt reconciliaretur Cyrillo. Ab eo enim fuerat de episcopatu depositus. Et postquàm literas Imperatoris accepit, sanctissimum & religiosissimum Paulum Emisenum episcopum direxit, per eum veram fidê scribens & denuncians ei, quia si huic fidei Cyrillus consentiret, & anathematizaret eos, qui dicunt, quia diuinitas passa est, qui dicunt, quia vna natura est diuinitatis & humanitatis, vt ei communicaret. Voluit autem Dominus, qui semper suæ curam gerit Ecclesiæ, quam sanguine suo proprio redemit, vt & cor Aegyptij subigeret, & sine fatigatione fidei consentiret, eamque susciperet, & omnes, qui absque hac crederent, anathematizaret. Et communicantibus inuicem, contentio de medio est ablata, & pax in Ecclesia facta est, & non est in ea iam schisma, sed pax, sicut pridem est. Quæ autê uerba sunt, quæ à sanctiss. & Deo amantiss. archiepiscopo Ioanne scripta sunt, & quæ à Cyrillo rescripta suscepit, ipsas epistolas huic, quam ad tuam direxi religiositatem, coniunxi, ut relegens tua sanctitas, agnoscat, & omnibus amantibus pacem denunciet, quia contentio iam quieuit, & medius inimicitiæ paries est ablatus, & qui seditiosè aduersùs uiuos & mortuos irruerant, in côfusione sunt, satisfacientes pro suis excessibus, & contraria docentes suæ priori doctrinæ. Non enim quisquá audet dicere, quia vna est natura diuinitatis & humanitatis, sed confitentur in templum, & in eum, qui in hoc habitat, qui est vnus filius Iesus Christus. Hæc autem scripsi tuæ religiositati ex magno affectu, quem circa te habeo, sciens quia tua sanctitas nocte & die in doctrina Dei semetipsum exercet, vt multis sit vtilis. Ibas reue rend. episcopus dixit: Iubeat vestra clementia, relegi & literas clericorum Edessenorum, vt cognoscatis, quia & ab his, quæ mihi illata sunt, alienus existo, & violentiam sum perpessus. Magnificentiss. & gloriosissimi iudices dixerunt: Relegâtur ea, quę scripta sût à venerabilibus clericis Edessenis. Et oblatis his, Beronicianus uir deuotus sacri consistorij legit:

Clericorum Edessenæ ciuitatis ad Photium, & Eustathium episcopos literæ.

INSTRVCTIO & deprecatio DEO amantissimis atque sanctissimis episcopis Photio & Eustathio, ab omni clero Edessenę ciuitatis. A multis atque diuersis de Phœnice aduenientibus ad nos, cognouimus ea, quæ ab his, qui insurrexerunt in Deo amantissimum & sanctissimum episcopû nostrum Ibam, gesta sunt, perterriti in eo, quod dictum est, (Transcendunt enim & illos, qui sine Deo sunt, & infideles, & hæreticos, & Iudæos, & paganos ea, quæ dicta nobis sunt) quia nobis præsentibus dixisset, id est, Deo amantissimus episcopus: Non inuideo Christo facto Deo, quoniam & ego, si volo, possum fieri secundùm illum. Et omnes nos, quos dicunt audisse ea, quæ dicunt, manifestum facimus vestræ Deo amabilitati coram Dei clementia, quia neque ab eo, neque ab alio vllo tale dictum aliquádò audiuimus, neque in aures nostras ingressum est tale aliquid aliquandò anathematizantes nosmetipsos, & terribili gehennæ nosmetipsos obnoxios facientes, si nouimus aliquid tale dictum ab eo, aut aliud aliquid contrarium catholicæ fidei. Si enim aliquo tali dicto acquiescere mus, aut communicare ei qui dixit, aut comministrare ei in sacrificio, vltimo supplicio fuissemus obnoxij, tanquàm communicantes tali execrationi. Rogamus autem & deprecamur vestram sapientiam, vt eidem DEO amantissimo suadeatis episcopo, quatenùs velociter ad suum gregem reuerti festinet, qui periclitatur ab omnibus lacerari, cùm nullus sit, qui ei adesse præualeat, & maximè festiuitate salutifera sancti diei paschalis imminente, in qua & propter catechismos, & propter eos, qui digni sunt sancto baptismate, opùs est eius præsentia. Et petimus, hanc instructionem nostrâ coram vestra sapientia gestis innecti, vt nullum hæc lateant. Et subscriptiones: Fecidas presbyter feci hanc suggestionem cum socijs.

Vrsi-

Vrsicinus presbyter feci hanc suggestionem cum socijs.
Eulogius presbyter feci hanc suggestionem cum socijs.
Libanius primus presbyter feci hanc petitionem cum socijs. Et subscriptione Syra.
Rhodon presbyter similiter, & subscriptione Syra.
Leontius presbyter, similiter.
Miochalos presbyter, similiter.
Eusebius presbyter, similiter.
Basilius presbyter, similiter.
Abraamius presbyter, similiter.
Patroinius presbyter, similiter.
Bassus presbyter, similiter.
Strategius presbyter, similiter & subscriptione Syra.
Leontius presbyter, similiter.
Sabbatius diaconus, similiter.
Nicæas diaconos, similiter.
Martyrius diaconus, similiter.
Eulogius diaconus, similiter.
Sabas diaconus, similiter.
Iacobus diaconus, similiter.
Cyrus Leontij diaconus, similiter.
Aphrenius diaconus, similiter.
Patricius diaconus, similiter.
Acacius diaconos, similiter.
Sanctius diaconos, similiter.
Sabas episcopus, qui dicitur medicus, similiter, & subscriptione Syra.
Eusebios diaconus, similiter.
Cyrus diaconus, similiter.
Abraamius diaconus, similiter.
Lucianus diaconus, similiter.
Anisius diaconus, similiter, & subscriptione Syra.
Abibus diaconus, similiter.
Andreas diaconus, similiter.
Arbius diaconus, similiter, rogatus subscripsi pro viro reuerend. Hypatio diacono, qui confessus est, se fecisse hanc instructionem cum socijs.
Dadeos diaconus feci hanc instructionem cũ socijs, stans pro ea vsque ad mortem.
Abraamius diaconus feci hanc instructionẽ.
Abibus diaconus similiter rogatus subscripsi pro viro reuerẽdissimo Valentino diacono, ob hoc quòd non poterat, & subscriptione Syra.
Eusebius diaconus feci hanc subscriptionẽ cum socijs.
Eulogius diaconus feci hanc petitionẽ cum socijs, & insto pro ea vsque ad mortem.
* Abraamius diaconus, similiter.
Romanus diaconus, similiter.
Paulus diaconus, similiter.
Item Paulus diaconus rogatus subscripsi pro Marea diacono, qui hanc fecit petitionem cum socijs.
Cæsarius diaconus, similiter.
Apeneus diaconu, similiter.

Maronius diaconus, similiter.
Fecidas diaconus, similiter, & subscriptione Syra.
Ioannes diaconus, similiter.
Gerontius diaconus, similiter.
Agapius diaconus, similiter.
Adelphius diaconus, similiter.
Sabas subdiaconus, similiter.
Bassus subdiaconus, similiter, & subscriptione Syra.
Restitutus subdiaconus feci hanc instructionem cum socijs, instans pro ea vsque ad mortem.
Cyrus subdiaconus feci hanc instructionem cum socijs.
Restitutus subdiaconus rogatus subscripsi pro Abibo subdiacono, qui hãc petitionẽ fecit cum socijs.
Thomas subdiac. similiter, & subscriptione Syra.
Bassus subdiaconus subscripsi pro Abibo lectore, qui se confessus est hanc petitionem fecisse, & subscriptione Syra.
Euphrasius subdiaconus similiter, & subscriptione Syra.
Romulus subdiaconus similiter, & subscriptione Syra.
Eusebius subdiaconus similiter, & subscriptione Syra.
Pœmenius subdiaconus similiter, & subscriptione Syra.
Pœmenius subdiaconus similiter, & subscriptione Syra.
Adelphius lector, feci hanc petitionem cũ socijs, & subscriptione Syra.
Euphrasius subdiaconus similiter.
Romillus subdiaconus similiter.
Eusebius subdiaconus similiter.
Pœmenius subdiaconus similiter.
Theophilus lector similiter, & subscriptione Syra.
Ioannes diaconos similiter.
Theophilus diaconus similiter.

Deprecor vos, qui detulit hanc ipsam (nescio quomodò dicitur diaconus, qui eam deportauit) postquàm indè proiectus est, si nõ cõfessus est coram omnibus clericis, quia ego mutaui verbum illud, vt placerem episcopo. Et post hæc relatio facta est ab omni ciuitate, & est verbũ in relatione positum. Iubete quæri, si nõ confessus est diaconus, quia ego mutaui verbum: misit enim eum à Beryto. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Ea quidem, quæ relecta sunt, clarent. Vt autẽ nihil desit iustè iudicare debentibus, relegantur, quæ in Ephesо in vltimum de Iba gesta sunt.

Locus obscur', quales hic & superius cõplures.

Paschasinus & Lucentius & Iulianus reuerend. episcopi, & Bonifacius reuerend. presbyter vicarij sedis Apostolicæ, per Paschasinom dixerunt: Synodus proferri non potest, in qua illa nefaria delicta relecta sunt,

& ob hoc ad lectionem videntur esse superflua ea, quæ ibi sunt acta. Si ergò & à beatissimo Apostolico Romanæ vrbis episcopo omnia, quæ ibi gesta sunt, vana sunt habita: claret, quia & sanctissimus episcopus Antiochenæ ciuitatis extra hæc est, quem post hæc beatissimus episcopus in propria cõmunione suscepit. Necessarium est enim, vt rursus eundem tranquillissimum & Christianissimum principem adeamus, quatenùs illud concilium sacra & pia lege neque nominari præcipiat.

Anatolius reuerẽdus archiepiscopus Cõstantinopolis nouæ Romæ, dixit: Hinc destructionem ea, quæ in Epheso gesta sunt, habuerunt, ex quo maximè hæc optimè sunt & DEO amabiliter emendata. Igitur definimus, nihil horum valere, quæ in illa (quæ synodus dicitur) sunt confecta, nisi circa sanctissimum episcopũ Maximum maximæ Antiochenæ ciuitatis episcopum, quoniam & sãctissimus Leo Romanus archiepiscopus in communionem eum recipiens, præesse eum Antiochẽsium indicauit ecclesiæ, in qua forma sequente ipse consensi. Et præsens omne sanctum Concilium deprecatur pijssimũ & CHRISTI amantissimum nostrum Imperatorẽ, quatenùs & pia lege sanciat, neque synodum illam, quæ post primã in Epheso facta est, nominari, neque quicquã, quod actũ est in ea, tenere.

Ego quod in quolibet Cõcilio Paparũ habet, id validum iudicatur, etiã si reliqua omnia fuerint irrita.

Iuuenalis episcopus Hierosolymorum, dixit: Quod placet ex hoc pijssimo & DEO amãtissimo Imperatori nostro, eius imperiũ DEO amicum sancire dignetur.

Thalassius reuerendus episcopus Cæsareę Cappadociæ, dixit: Hæc eadem & ego sapio, quæ DEO amãtissimus & sanctissimus Iuuenalis episcopus.

Eusebius episcopus Ancyræ Galatiæ, dixit. Cõsona & ego sanctissimo episcopo Iuuenali de hoc negocio & sapio & dico.

Stephanus reuerendus episcopus Ephesi, dixit: Et ego iudico, vt quæ contra canones in Ephesina metropoli facta sunt, infringantur, absque his, quæ gesta sũt aduersùs Domnum Antiochenæ ciuitatis Episcopũ, ob hoc, quia ordinatio DEO amantissimi Episcopi Maximi, facta pro eo canonicè in Antiochena metropoli, à sanctissimo Archiepiscopo Leone, & præsente sancto & vniuersali concilio, est suscepta.

Petrus reuerendus episcopus Corinthi, dixit: Neque abstuli Ibæ sacerdotium, qui nec communicaui Ephesino concilio. Et sequor expositionem horum, qui locum sedis Apostolicæ habent, & sanctissimi Archiepiscopi Anatolij.

Diogenes reuerendus Episcopus Cyzici, dixit: Et ego consentio sanctissimis Archiepiscopis. Ioannes reuerend. episcopus Sebastiæ, dixit: Simili sententia, qua sanctissimus episcopus Iuuenalis, & ego decerno, omnia authoritati Imperatoris pijssimi & Christi amici reddens.

Constantinus reuerendissimus episcopus Bostrę, dixit: Et ego consentio his, quæ interlocuti sunt patres.

Theodorus reuerendus episcopus Damasci, dixit: Et ego consentio omnibus, quæ à sanctis patribus iustè & sanctè formata sunt.

Critonianus reueren. episcopus Aphrodisiadis, dixit: Et ego consentio his, quæ à sanctis patribus sunt firmata.

Romanus reuerend. episcopus Myrorum Lyciæ, dixit: Omnia, quæ à pijssimis & Christi amatoribus Imperatoribus nostris firmãda sunt de synodo, (quæ dicitur esse, cùm nõ sit) & nos pronè suscepimus.

Eunomius reuerẽdus episcopus Nicomediæ, dixit: Quod placet sancto Concilio de his, quæ in Epheso gesta sunt, hoc & mihi placet.

Cecropius reuerendus episcopus Sebastopolitanus, dixit: Illud concilium dicere non debemus, quia nec Apostolica authoritate coactum est, neque ritè peractum.

Reuerẽdissimi episcopi clamauerũt: Omnes hæc dicimus. Igitur hæc relegantur, quæ in Epheso gesta sunt. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices dixerunt: Quod placet ei de Iba reuerendo episcopo, sancta synodus doceat. Paschasinus & Lucentius reuerend. episcopi & Bonifacius presbyter, tenentes locum sedis Apostolicę (quia missi Apostolici semper in synodis priùs loqui, & confirmare soliti sunt.) per Paschasinum dixerunt: Relectis chartis, agnouimus ex sententia reuerendissimorum episcoporum, Ibam reuerendissimũ innoxium approbari. Relecta enim eius epistola, agnouimus eum esse orthodoxum. Et ob hoc decernimus, ei honorem episcopatus restituendum, & ecclesiam, à qua iniustè & absens expulsus est, reparãdam. De sanctissimo igitur episcopo Nonno, qui pro eo pauloantè factus est, existimationis erit venerabilis Episcopi Antiochenæ ecclesię, quid oporteat de eo * formari.

Nota authoritatem pontificis Romani. * forte tamen hæc verba ex margine in textum irrepserunt, licet verissima sint.

* statui

Anatolius reuerend. archiepiscopus Constantinopolis nouę Romę, dixit: Deo amantissimorum episcoporum & iudicum fides, ac lectio omnium horũ, quę sunt subsequuta, demonstrant innoxium Ibam reuerendissimum ab accusationibus, quę illatę sunt in eum. Vnde omnẽ in præsenti de eo suspicionẽ abijcio, quoniam consentit & subscribit ei, quę nunc de fide sentẽtia data est à sancto cõcilio, & epistolæ sanctissimi Archiepiscopi Romæ Leonis, & dignum eum iudico episcopatu, & habere curam, in qua pridem existebat, ecclesiæ. De Nonno autem reueren. episcopo formam dabit Maximus reueren. Antiochenus episcopus.

Maximus reuerẽ. episcopus Antiochenus, dixit:

dixit: Ex ijs, quæ modò relecta sunt, constitui manifestum esse, quia ab omnibus ei illatis, reuerend. Ibas innocens est repertus. Ex relecto verò rescripto epistolæ, quæ probata est ab eo, qui aduersarius eius extitit, orthodoxa est eius declarata dictatio. Vnde & ego decerno, eum & episcopatus recipere dignitatem, & ciuitatem propriam, sicut visum est & sanctiss. archiepiscopis, & qui locum sanctiss. archiepiscopi Leonis retinent, & qui regiæ ciuitatis est, sanctiss. archiepiscopo Anatolio. De reuerend. quippe Nonno episcopo, qui pro eo factus est, manente in eadem Episcopatus dignitate, manifestum est, æstimaturum me esse cum Deo amantissimis Episcopis eiusdem dioeceseis meæ, & de eius ordinatione deliberare.

Iuuenalis Hierosolymitanus Episcopus, dixit: Qui conuertuntur, hos scriptura diuina suscipi iubet. Quapropter & eos, qui ab hæreticis reuertuntur, suscipimus. Vnde peruideo reuerend. Ibam impetrasse clementiā, quia & senex est, & vt habeat episcopatus gradum, orthodoxus existens.

Thalassius reuerend. Episcopus Cæsareæ Cappadociæ, dixit: Reuerend. episcopis Photio & Eustathio comprobantibus Ibæ negocium, & non adiudicantibus eum, horum opinione suasus & ego, volo permanere eum in sacerdotio, sicut & sanctissimis præsulibus visum est, maximè quia in gestis promisit, vt anathematizaret illa, quæ accusatores aduersus eum deposuerant ex scripto.

Eusebius Episcopus Ancyræ, dixit: Lectio sententiæ, quæ in Tyro prolata est à sanctissimis Episcopis Photio & Eustathio, docuit, quia reuerend. Ibas in illo iudicio anathematizauit Nestorium, & eius impia dogmata, & rectis consensit dogmatibus. Quapropter & præfati reuerend. episcopi hanc satisfactionem recipientes, vt oporteret eū habere episcopatum, comprobauerunt. Et in præsenti igitur eundem religiosissimum Ibam, anathematizātem Nestorium & eius impia dogmata, permanere in sacerdotio volo.

Stephanus reuerend. episcopus Ephesi, dixit: Reuerend. Ibam anathematizantem Nestorium & Eutychen & eorum dogmata, & ego decerno, sicut & sancti patres, in ordine episcopatus existere.

Diogenes reuerend. episcopus Cyzici: dixit: Sententiam quæ prolata est à sanctissimis epis Photio & Eustathio de Deo amātissimo episcopo Iba, teneri iudico, maximè qa & eius accusatores ibi impositi, subscriptione ꝓpria expositæ illi diffinitioni cōsētiunt, quæ nunc relecta est in sancto hoc & vniuersali concilio.

Constantinus reuerendissimus episcopus Bostræ, dixit: Et ego consentio ijs, quæ benè visa sunt sancto concilio de Iba Deo amantissimo episcopo.

Theodorus reuerendissimus episcopus Damasci, dixit: His, quæ consequenter & canonicè à sanctis Patribus diffinita sunt super persona Ibæ Deo amantissimi, & egò consentio.

Meletius episcopus Larissæ, habens locū Domni reuerend. episcopi Apameæ, dixit: Et ego consentio ijs, quæ benè diffinita sunt à sanctissimis patribus, de reuerend. episcopo Iba.

Romanus reuerend. episcopus Myrorum Lycis, dixit: Sicut relectorum nobis fides suasit, & ego decerno, eundem reuerendum Episcopum Ibam permanere in sacerdotio, sicuti est & à sanctissimis Patribus & Archiepiscopis diffinitum, vtique eo anathematizāte Nestorium, Eutychen, & ea, quæ impiè sapuerunt.

Eunomius episcopus Nicomediæ, dixit: Iam quidem ex ijs, quæ relecta sunt, innoxius approbatus est reuerend. Ibas. In quibus etenim dicendo malè culpare visus est beatissimum Cyrillum, in postremis rectè confessus, illa, in quibus culpauerat, refutauit. Vnde & ego, anathematizantem eum Nestorium & Eutychen, & impia eorum dogmata, & consentientem ijs, quæ à sanctissimo episcopo Leone scripta sunt, & huic vniuersali concilio, dignum esse episcopatu decerno.

Ioannes episcopus Sebastiæ, & Seleucus episcopus Amasiæ, & Constantinus Episcopus Melitenus, & Patricius episcopus Tyanorum, & Petrus episcopus Gangrorum, & Atarbius episcopus Trapezuntis, habens & locum reuerend. episcopi Dorothei Neocęsareæ, dixerunt: Definitio reuerend. episcoporū Photij & Eustathiis demonstrat innoxium reuerend. Ibam, similiter autem & Ibæ abnegatio, facit nos ad eum recipiendum pronio res. Amica etenim semper est Domino Christo clementia. Vnde secundùm iudicium sanctorum præsulum & totius sancti concilij, iustum decernimus & nos, eum recipere gradum episcopatus.

Francion episcopus Philippopolitanus, & Basilius Episcopus Traianopolitanus, dixerunt: Qui in iudicio neque præsens fuit, sed neque aduocatus est, eum nullo modo lædi per sententiam, quę aduersus eum prolata est, iudicamus.

Nunechius reuerend. Episcopus Laodiceæ Phrygię, dixit: Condefinimus ea, quæ definita sunt à sanctis patribus de Iba reuerendo episcopo.

Florentius episcopus Sardeorum Lydiæ, dixit: Et ego eadem colloquor iis, quæ præfata sunt de Iba reuerendo episcopo.

Eusebius reuerend. Episcopus Dorylei, dixit: Tantis patribus sanctis episcopatum reuerend. Ibæ reddentibus, & ego consentio.

Omnes reuerend. episcopi clamauerunt: Omnes eadem dicimus. Nestorium modò anathematizet, Eutychen & eius dogma

modò anathematizet. Ibas reuerend. Episcopus dixit: Et iam in scripto anathematizaui Nestorium, eiusque dogma, & nunc anathematizo eum deciès milliès. Quod enim semèl cum satisfactione fit, si fiat deciès milliès non contristat. Anathema & Nestorio & Eutychi, & vnam dicenti naturam. Et omnem eū, qui non sapit, sicut hæc sancta synodus, anathematizo. Magnificentissimi & gloriosissimi iudices, dixerunt: Quæ iudicata sunt à sancto concilio de Iba reuerēdissimo episcopo, propriam fortitudinem retinebunt. Legi, legimus, legi, Constantinopoli, vj. Kalen. Aprilis, indictione xiij. feria sexta.

CHALCEDONEN. CONCILII Actio XI.

CONsulatu domini nostri Martiani perpetui Augusti, & qui fuerit nunciatus, 4. Kalend. Nouemb. in Chalcedona, secundùm iussionem diuinissimi & pijssimi nostri domini Imperatoris, conuenientibus in sanctissima ecclesia sanctissimæ martyris Euphemiæ magnificentissimis iudicibus, & sancto & vniuersali concilio, ex diuali decreto in Chalcedonensium ciuitate collecto, & residentibus omnibus ante cancellos sancti altaris, ingressus Bassianus reuerend. pridem factus episcopus in Ephesiorum metropoli, adhærente sibi etiàm Cassiano reuerendo presbytero, dixerunt: Violentiā passus, adij pijssimum nostrum Imperatorem, eique supplicaui, & direxit diuinas literas ad sanctum & vniuersale concilium, vt me audiat. Et quoniam omnia, quæ mouentur in sancto concilio, diuinus apex præsente vestra magnificentia præcepit examinari, rogo vestram potestatem, sanctumque concilium, vt literæ diuinæ legantur, & mihi, quæ sunt iusta, feruentur. Gloriosissimi iudices dixerunt: Literæ diuinæ legantur. Quibus traditis, Beronicianus vir deuotus, magistrianus & secretarius diuini consistorij, legit: Imperatores Cæsares Valentinianus & Martianus, victores & triumphatores maximi, semper colendi Augusti, sancto concilio, quod sacro nostro decreto Chalcedonæ collectum est. Bassianus reuerendissimus multa incongrua passus, quæ precibus eius, ijs nostris diuinis literis subdita, continentur, petiit à vestra sanctitate hæc discuti. Festinet igitur vestra reuerentia, has nostras suscipiens literas, causam discutere, & formam, quæ vobis fuerit visa, proferre. Gloriosissimi iudices dixerunt: Et preces, quæ subiectæ sunt, relegantur. Idem relegit:

Epistolam Imperatorum pro Bassiano.

Bassiani Episcopi literæ ad Valentinianum & Martianum Imperatores, supplicatoriæ pro causa sua.

TErræ, marisque, & totius humani generis dominis, Flauijs Valētiniano & Martiano perpetuis Augustis, supplicatio & deprecatio, à Bassiano humili & pusillo episcopo. Omnis salus viuentium patientium, post Deum vestra tranquillitas est, præcipuè autē sacerdotum Christi. Quapropter & ego ad has preces veni prouolutus vestigiis vestris, vt mei misereamini. At verò, quæ in me præsumpta sunt, lachrymis & gemitibus plena, & inenarrabilia esse noscuntur. Sed vt breuiter pietati vestræ suggeram, quidam eorum, qui sacerdotio funguntur, necnon & alij, crudelia & interdicta legibus, in me facere præsumpserunt, & talia, quæ neque à Barbaris sunt aliquandò commissa. Spernentes enim Dei timorem, & immaculatorum virtutem mysteriorum, quam ex humilimis manibus meis Dei misericordia susceperunt, postquàm à nobis mysteriorum perfectio celebrata est, repentè appræhendentes me, & abripientes de sancta ecclesia, plagis afficiebāt, ducentes & portantes in foro, aliquandò quidem & recludentes, & gladijs perturbantes. In ijs itaque, dum ipsius vitæ periculū sustinerem, furentes & abripientes pallium sacerdotij mei, in sede posuerunt quendam ex ijs, qui & ipse præsumpserat ea, quæ in me incongruè facta sunt, & in locum meum. Et post hæc, quascunque res habueram mobiles vel immobiles, abstulerunt, & sicut voluerunt, sibi partiti sunt. Super hæc etiam, multos hominum meorum diuersis plagis morti tradiderunt, ità vt funera ante ianuas sanctæ Dei ecclesiæ quidam exponerent. Quia ergò (Deo mihi teste & hominibus potentibus atque venerabilibus) in nullo culpabilis exutus sum ijs, quæ in me dicta sunt, atque in me præsumpta: supplico vestræ pietati, & voluor diuinis vestris sacratisque vestigijs, quatenus sancire dignetur vestra cœlestis potestas, sacra vestra subnotatione missa ad sanctum concilium, vt cognitio fiat inter me miserrimum, & eos, qui in me talia præsumpserunt, atque dicunt aliquid se aduersum me habere. Hoc insuper sancire vestrā diuinitatem exoro, vt nulli liceat exactionem mihi quandam inferre, donèc terminus proferatur eorum, quæ inter me & aduersarios aguntur. Quoniam verò consuetudo illorū est, hoc facere, nè in eos videar præualere, & vt ea, quæ mihi ab eis inferuntur, vel à me dicuntur coram sacerdotibus in sancto concilio, vestris sacratissimis auribus referantur, & vt detur nobis, qui debeat, quæ ab eis definita fuerint, effectui mancipare, vt ijs potitus, consuetas orationes referam incessanter Deo pro vestræ potestatis imperio. Gloriosissimi iudices dixerunt: Dicat Bassianus reuerend. nomina eorum, qui ab eo sunt accusati. Bassianus reuerend. dixit: Multi quidem sunt, princeps tamē horum ipse est, qui nunc episcopus est, Stephanus. Hic enim & sedem meam tenet & res, & rogo omnia examinari. Necessarium est enim potius sacer-

dorium, quàm possessiones. Quæratur enim, si quid peccaui: probent patres nostri, & sicut volent, decernant. Gloriosissimi iudices dixerunt: Stephanus reuerend. episcopus ad ista respondeat. Stephanus reuerend. episcopus dixit: Sunt hic episcopi Asianæ diœcesis. Veniant, & probamus, quæ nostra sunt. Et episcopus Magnesiæ Leontius, Meonius episcopus Nysiæ, Proterius episcopus Smyrnæ, & cæteri, qui hic sunt. Gloriosissimi iudices dixerunt: Interim tu responde. Stephanus reuerend. episcopus Ephesi, dixit: Iste neque ordinatus est in Epheso, sed vacante sancta ecclesia, colligens seditiosorum turbam cum gladiis & alijs quibusdam arenarijs, superingressus est, & sedit ibi. Si hunc iudicat vestra magnificentia esse episcopum, alia ratio est. Hoc ergò expulso, secundùm regulas, & proiecto, dignè me quadraginta episcoporum Asianorum decreto, & nobilium, & plebis, & totius reuerendi cleri, & omnis ciuitatis ordinauerunt: Hodiè enim quinquaginta annos habeo in Ephesino clero. Bassianus reuerendissimus Episcopus dixit: Noli me circũuenire. Et ego regulariter factus sum episcopus, & ostendo hoc, & à nullo depositus sum, nec accusatus ab aliquo, neque culpatus ab aliquo. Sed ego à iuuenili ætate mea vixi cum pauperibus, & ptochium feci, & in eo posui septuaginta lectos, & omnes languentes & vlceratos hospitio suscipiebam. Memnon autem, qui fuit episcopus Ephesi, inuidiam habens in istis, quoniam diligebar ab omnibus, hoc egit, vt expelleret è ciuitate, & immisit manus suas, vt me ordinaret episcopum * Euasorum, & hoc fecit. Ego autem non acquiescebam, sed ab hora tertia vsque sextam coram altari me plagis expendit, & afflixit, & sanctum euangelium & altare sanguine est impletũ. His igitur ita gestis, ego pmansi sic, neque ad ciuitatem vadens, neque penitùs ecclesiæ illi communicans, in qua nominatus fueram, neque penitùs ipsam ciuitatem videns. Mansi ergò sic, & contigit ipsum Memnonem finem vitæ suscipere. Post hæc ordinatus est Basilius. Is autem euocans concilium prouinciæ, & agnoscens ab eis violentiam, quam fueram passus, & quoniam * machinatio fuerat in illa ciuitate, alium ordinauit episcopum, mihi verò reddidit communionem, & locum episcopatus. Contigit iterum, & hunc finem vitæ suscipere, me autem cum multa necessitate & vi, inthronizauerunt in eadem ciuitate Ephesi populus & clerus & episcopi, quorum vnus, episcopus Olympius hic est. Agnoscens autẽ hæc noster pijssimus Imperator, repentè hoc confirmauit, & continuò per commonitorium apertè declarauit, confirmans episcopatum. Postea direxit sacram per Eustathiũ silentiarium, quibus iterum confirmauit episcopatum. Veni autem in regiam Constantinopolim, & suscipiens nos idem * rerum dominus, id est, me, & eum, qui erat in ipsa regia ciuitate, episcopum Proclum, amicos nos fecit. Et communicaui cum eo, & cum omnibus episcopis, qui per singula tempora sunt reperti. Et faciens synodicam idem sanctissimus Proclus, direxit, & ciuitati, & episcopis & clericis. Mansit itaque sic ego quatuor annis, ità vt decem episcopos ordinarẽ, & multos clericos. Et cùm in pace degeremus, quæ etiam per relationem suam manifestauerunt ipsi reuerend. episcopi, & reuerendus clerus, pijssimo nostro Imperatori, & perpetuæ Augustæ, & placida voluntate suscipiens eorum pietas, repentè rescripsit mihi, & ipsis sanctissimis episcopis, & clericis, & direxerunt per Silentiarium. Relectis autem diuinis syllabis, omnes nos glorificauimus Deum, quia eorum pietas de ecclesiarum pace sic cogitauit. Crastina autem die Missas celebrauimus omnes simul, & post Missas, manus inijcientes, incluserunt me & cum vi abripuerunt pallium sacerdotij mei, & omnia bona mea, & sumentes vnum ex ipsius hunc Stephanum, fecerunt eum episcopum. Stephanus reuerend. episcopus Ephesi, dixit: Iubeat vestra potestas, episcopos, qui sunt hic, venire, vt appareat veritas coram vestra magnificentia. Gloriosissimi iudices dixerunt: Pro qua re vocas reuerend. episcopos? Stephanus reuerend. Episcopus Ephesi, dixit: Vt testentur de vniuersis, quæ gesta sunt, quandò ipse superintrauit in sanctam ecclesiam cum gladijs & arenarijs, & alijs quibusdam, & sedit in sede. Et pro hoc expulsus est à sanctis patribus, & à sanctissimo regiæ ciuitatis Romæ Leone, & à beatissimo sanctæ memoriæ. Flauiano Constantinopolitanæ vrbis, & ab Alexandrino, & Antiocheno: ab his enim expulsus est. Ecclesiastico enim iudicio mea humilitas constituta est. Cognouerunt omnes, & consenserunt, & sanctæ memoriæ Theodosius Imperator, & vniuersa synodus. Pro his enim misit sanctæ memoriæ Imperator Theodosius Eustathiũ primicerium silentiariorum, vt cognosceret inter eum & clerum, & pauperes, qui ab eo iniustitiam fuerant passi. Venit in * Epheso beatæ memoriæ Eustathius. Tres menses fecit cognoscendo. Quædam cognouit, & terminum, quem decreuit, beatæ memoriæ Eustathius suscepit, & confessiones exposuit, & clericis & pauperibus ecclesiæ hæc manifesta sunt. Sunt hic episcopi. Veniant huc, & fateantur, si aliter dico. Iubeat ergò vestra magnificentia venire eos. Nunquid cum eis ordinatus est? Superintrauit ibi. Hodiè quatuor anni sunt. Et Romanus episcopus eũ deposuit, & Alexandrinus eum damnauit. Videat epistolam scriptam à beatissimo Papa Leone vestra magnificentia. Gloriosissimi iudices dixerunt: Confiteris reuerendissimũ Bassianum quatuor annis obtinuisse sanctam Ephesiorum ciuitatis ecclesiam, velut episcopum?

Ptochion, est locus ad recipiendos mendicos.

Vangeliũ, habetur in libro sancti Liberati.

* malignatio.

* reuerẽdus dominus.

Arenarij sunt, qui pugnant in arena gladiatores.

pum? Stephanus reuerendissimus episcopus Ephesi, dixit: Vt tyrannus, non vt episcopus. Quomodò enim obtinere poterat, qui per manus impositionem constitutus nõ est, sed cum gladijs est ingressus, & sedit ibi? Iubeat vestra magnificentia Episcopos ingredi. Gloriosissimi iudices dixerunt: Ostendat Bassianus reuerendiss. si per Synodum reuerendissimorũ Episcoporum, & consueta lege Episcopus Ephesiorum Metropolis est constitutus. Bassianus reuerend. episcopus dixit: Euazorum ego neque factus sum, neque profectus illuc, sed vim passus, denominatus sum episcopus. Canones manifesti sunt. Dicant patres, si præiudicium est ordinari, nec proficisci. Ipsi dicant. Nouerunt regulas. Supplico, vt audiar. Interim præsumptio declaretur, qua authoritate sua clarueruntme, & tunc de sacerdotio quærimus. Violentia primò quæratur.

Stephanus reuerend. Episcopus Ephesi, dixit: Supplico, vt canones relegantur, qui dicunt, vt is qui in alia ciuitate ordinatus est, constitui non possit in altera. Gloriosissimi iudices dixerunt: Relegantur hi canones.

Leontius reuerendissimus Episcopus Magnesiæ, ex codice relegit regulam nonagesimamquintam: Si quis Episcopus vacans, super Ecclesiam vacantem semetipsum inijciens, subripuerit sedem præter perfectum Concilium, hunc expellendum esse, licèt omnis populus, quem arripuit, eum elegerit. Perfecta verò Synodus illa est, cui interest Metropoli anus Episcopus. Idem reuerendiss. Leontius ex eodem codice legit regulam nonagesimamsextam: Si quis Episcopus ordinationem acceperit episcopatus, & populo præesse decretus, non acquieuerit ordinationi, neque ei persuasum fuerit proficisci ad Ecclesiam sibi commissam, hunc excommunicatum esse, donèc coactus acquiescat, aut quicquam de eo episcoporum prouinciæ Synodus perfecta definiat. Gloriosissimi iudices dixerunt: Reuerendissimus episcopus Bassianus edoceat, quis eum fecit Episcopum. Bassianus reuerendissimus episcopus dixit Vnus eorum, qui me inthronizauerunt, hic est, Olympius. Nescio alios. Hunc recordor. Lucianus reuerendissimus episcopus Byziæ, dixit: Qui habuit ius, suscepit eum bonæ memoriæ Proclus, & suscepit eum beatæ memoriȩ Theodosius pijssimus Imperator. Et vocans eos, amicos effecit, sed tamen cur est expulsus? Stephanus reuerend. Episcopus Ephesi, dixit: Beatus sanctæ memoriæ Flauianus expulit eum. Gloriosissimi iudices dixerunt: Quoniam memoria facta est Olympij reuerend. episcopi, tanquàm is inthronizauerit Bassianum reuerend. episcopum, Olympius, si hęc ità sunt, nos edoceat. Olympius reuerend. episcopus Theodosiopolis, dixit: Post mortem episcopi, qui illo tempore fuit in ciuitate, in qua ordinatus sum episcopus Theodosiopolis, in ea degebam. Mandauerunt mihi clerici eiusdem ciuitatis Ephesi, dicentes: Veni huc, vt regulariter ordinationem suscipiat ciuitas, quoniam dormiuit sanctæ memoriæ Basilius, qui fuit Episcopus. Ego verò has literas accipiens, adueni, credens quia & alij reuerend. episcopi vocarentur. Ante tres autem dies quàm ingressus essem Ecclesiam, vt is inthronizaretur, dum applicassem in quodam hospitio, sustinebam etiàm reuerend. episcopos, vt regulariter secundùm morem ordinatio proueniret. Vt ergò primam & secundam & tertiam sustinuissem diem in hospitio, & alter nullus Deo amicissimorum est inuentus Episcopus, dicebam: Solus ego quid possum efficere? Quoniam extra subtilitatem canonum est, solum episcopum disponere ecclesiam, & maximè tantæ Metropolis. Cùm ergò hæc loquerer mecum, circundedit mansionem, in qua eram, innumera multitudo: & (Noui enim, quo constituto coram tanta potestate, & coram altari) quidam enudans gladium, * Holosiricus nomine, qui (puto) comitiancus est, venit & ipse, & omnis multitudo, & portantes me, profecti sunt in ecclesiam. Et ità cum ducentis aut trecentis hominibus, & me, & ipsum leuauerunt ad sedem, & inthronizatio celebrata est. Vsque ad hoc, quemadmodùm factum est, noui. Bassianus reuerend. Episcopus dixit: Mentitus est. Gloriosissimi iudices dixerunt: Si Proclus sanctæ memoriæ, qui fuit Archiepiscopus regiæ Constantinopolis, suscepit Bassianum reuerend. episcopum, & communicauit ei, tanquàm episcopo Ephesiorum metropolis, reuerendus clerus sanctæ Constantinopolitanæ Ecclesiæ nos edoceat.

Theophilus reuerendus presbyter Constantinopolis sanctæ Ecclesiæ, dixit: Vt coram Deo & suscepit eum sanctæ memoriæ Proclus communicantem, & synodalibus literis * honorans dimisit eum ad Ephesum, & in diptychis posuit eius nomen, & recitabatur vsque ad modicum tempus. Omnes reuerendissimi clerici sanctissimæ Constantinopolitanæ Ecclesiæ, dixerunt: Et nos hæc dicimus. Suscepit enim eum, & communicauit ei beatæ memoriæ Proclus, & fecit synodicas literas, & in diptychis eum posuit. *

Gloriosissimi iudices dixerunt: Nunc Stephanus reuerendiss. episcopus dicat, quemadmodùm nouit Bassianum reuerendiss. episcopum ab episcopatu remotum, & si ipse per Synodum ordinatus est. Stephanus reuerendiss. episcopus Ephesi, dixit: Relatum est ad Episcopum Alexandrinæ ciuitatis sanctissimæ memoriæ, & Theodosio principe scribente, illuc allatæ sunt literæ a beatissimo & sanctissimo Papa Romano, quatenùs istum esse non oporteret episcopum, & manifestæ sunt literæ. Iubete venire notarios, vt

Antioch. cõcili. ca. 16.

Antioch. cõcilij. ca. 17.

Hæc dicit in veritatis assertionẽ per interpositionem.

* honoratũ

* Diptych est, in quo, (vt est infra in epistola Ægyptiorũ ad Anatolium Epm Constantinopolita.) pro memoria tẽtũ ad epĩos habentes episcoporum vocabula cõtinebat, qua tpe sacrorũ mysteriorum, sm sanctas regulas, relegantur.

vt declaretur, quomodò remotus est, & quomodò ego sum ordinatus. Nos propter fidē venimus. Nunquid sciebam, quoniā hoc potuisset emergere? Semel finem accepit causa. Venit Silentiarius, ibi tres menses fecit, cognoscens inter eum & clericos. Clarent ea, quæ definita sunt. Basſianus episcopus dixit: Stephanus presbyter meus fuit. Quatuor annis mecum Missas celebrabat, mecum cōmunicabat, & cōmunicabat mihi tanquàm episcopo. Et ipsa die, qua recluserunt me, simul communicauimus, & atripuit me, & inclusit me. Et ista sum passus per virtutē Dei. Aquam quæsiui, & non mihi dederunt. Tribus mensibus habuerunt me clausum. Episcopi autē, qui à me ordinati sunt, ipsi & nunc ordinauerunt episcopum, dum essem inclusus. Si nō sum ego episcopus, neque illi, qui à me sunt ordinati, esse debent episcopi neque clerici.

Cassianus presbyter, qui fuit cum Basſiano reuerēd. dixit: Media hebdomada coegerunt nos, & introduxerunt in baptisterio Stephanus reuerendus episcopus, & Meonius, & dederunt mihi euangelium, & coniurauerunt me, & dixerunt: Veni, iura mihi nō discedere ab eo, sed viuere cum eo, & mori cum eo, & non tradere eum. Dixi: Hodie vigintiquinque annis communico, Constantinopoli negocium agens: & Deus est qui nouit, quia nunquàm iuraui alicui: & nunc dū presbyter sum, cogitis me iurare? Qui sumētes euangeliū dederunt, & iuraui eis. Et quinta feria de sancto pascha tollentes, & ipsum iuclauserunt, & me ceciderunt, & debilem fecerunt calcibus. Et adduxerunt tres subdiaconos, & vesperè tulerunt & duxerunt me iu domo mea, & posuerunt me semiuiuum, & phlebotomauerunt me. Vt ergò non peierarem, hodiè quatuor annos habeo, errando, mendicando Constantinopolim, vt non peierarem nomen filij DEI. Lucianus reuerendus Episcopus Byziæ transiens in medium, dixit: Obstrinxerunt nos reliqui episcopi, nobiscum residentes, vt vnusquisque, quod nouit in veritate ad pietatem tendere, dicat. Et licèt ex nobilissis bonum esset hoc facere, veruntamen dicimus, quoniam quatuor annis operatus est in sede sinè contentione, sinè contradictione, & ordinauit decem episcopos, & clericos multos, & communicauit ei, qui nunc est episcopus Stephanus, cùm esset eius presbyter, & omnes reliqui clerici. Et quomodò possibile est, nunc Basſianum expelli præter consequentiam regularem, cùm præcipuè beatissimus Proclus regiæ Cōstantinopolis episcopus, ei communicauerit, & per synodicas literas firmauerit eius episcopatum? Meliphthongus reuerendus episcopus Iuliopolis, transiens in medium, dixit: Oportebat eum, qui quatuor annis sine contentione episcopatum obtinuit, aut accusari, aut sic sinè iudicio non iactari. Et quoniam & ego cōiuratus sum ab episcopis iuxta me sedentibus, quatenùs transiens in medium, dicam ea, quæ cunctos mouent, tanquàm os effectus reliquorum residentium Episcoporum, ex persona cunctorum hæc refero & sancto concilio & vestræ potestati, quæ Lucianus reuerendus episcopus dixit. Stephanus reuerendus episcopus dixit: Sanctissimus Archiepiscopus Leo Roman. hunc damnauit, quoniam præter regulas factus est. Cecropius reuerendus episcopus Sebastopolis, dixit: Domine Stephane, cognosce, quantùm potest Flauianus beatæ memoriæ & post mortem. Reuerend. episcopi & clerici Constantinopolitani clamauerunt: Veritas sic habet. Omnes hæc ipsa dicimus. Flauiano æterna memoria. Eccè viuo, eccè veritas. Flauianus post mortem viuit. Martyr pro nobis oret. Flauianus post mortem fidem exposuit. Flauianus hic est, Orthodoxus hic est. Multos annos Imperatori. Flauianus nobiscum iudicat. Gloriosissimi iudices dixerunt: Omnibus examinatis de Basſiano & Stephano reuerendis, relectis etiam canonibus, dicat sancta Synodus, de episcopatu Ephesio quid ei videtur. Reuerend. episcopi clamauerunt: Iustitia Basſianum vocat, Regulæ valeant. Gloriosissimi iudices dixerunt: Nobis quidem videtur, neque Basſianum reuerendum dignum existere, vt sit Ephesiorum ciuitatis episcopus, quoniam ex inuasione violēta episcopatum sibimet vendicauit: neque Stephanum reuerendum episcopum, qui per coniurationes, & tales adinuentiones episcopatum sibimet acquisiuit. Iustum verò esse, vt eligatur alter, qui & fidem & integrè sciat, & vita noscatur ornatus, vt esse possit episcopus. Totum autem Concilio sancto relinquimus, quatenùs sententiam, quæ in hac causa fuerit visa, depromat. Sancta Synodus clamauit: Hæc iusta sententia est. Hoc DEI iudicium est. Christus iudicauit causam. Deus per vos iudicat. Hæc sententia Christi est. Canones & leges vos custoditis. Multos annos iudicibus, multos annos Concilio. Paschasinus reuerendus episcopus obtinens locum Apostolicæ sedis, dixit: Clarent, quæ ab vniuerso Cōcilio dicta sunt, quid de hac causa siue personis videatur, & * nostram & horum est confirmare sententiam. Anatolius reuerendus Archiepiscopus Constantinopolis, dixit: Eos, qui se contra legem sponsæ Christi Ephesinæ ecclesiæ coniunxerunt, hos decenter legibus suis ius expellit. Igitur & qui insiliuit sedi Basſianus reuerendus episcopus, & qui post illum inordinatè semetipsum immisit Stephanus reuerendus episcopus, quietem habeant, cessantes ab operatione eiusdem Ecclesiæ. Dabitur autem Ephesiorum metropoli episcopus, à Deo monstratus, & ab omnibus, qui pascendi sunt, eligendus est ad ordinationem episcopatus, qui &

Sententia synodi cōtra hos duos episcopos cōtendentes.

* nostrum

rectè prædicet verbum veritatis, memoratis scilicet dignitatem in episcopatu habentibus & communionem necessariaque salaria, quæ à sanctiss. consequentur ecclesia. Sancta synodus exclamauit. Hæc iusta sententia, * hoc iustum iudicium est. Eusebius reuerendiss. episcopus Dorylei, dixit: Innasio reuerendi Bassiani euersionem habet, & extra regulas etiam inordinatè facta ordinatio in Stephanum. Vndè, si videtur, ambo debent Ephesiorum metropolis episcopatu vacare. Ordinari autem regulariter d her Episcopus prædictæ metropoli, vita & fide compositus. Asiani reuerend. episcopi prostrati, dixerunt: Misetemini nostri. Nos supplicamus sancto concilio, vt misereatur filiorum nostrorum, nè fortè propter nos & nostri filij moriantur, vt nobis * clementia condonetur: nam si Bassiano successorem suadeat aliquis hic ordinari, & filij nostri moriuntur, & ciuitas deperit. Gloriosissimi iudices dixerunt: Quoniam secundùm voces sancti concilij, neque Bassianus, neque Stephanus reuerend. episcopi in Ephesiorum ciuitate sunt digni, Asiani autem episcopi hic reperti, dicunt: Si hic ordinetur alter Episcopus Ephesiorum, conturbari ciuitatem, dicat sancta synodus, vbi volunt Episcopum Ephesinæ sanctissimæ Ecclesiæ canones ordinari. Reuerend. episcopi clamauerunt: In prouincia. Diogenes reuerendiss. episcopus Cyzici, dixit: Cōsuetudo hoc habet, si factus fuisset à Constantinopolitano Episcopo, non habuerunt * hæc agi. * Vbi enim falgamarios ordinant, & propterea euersio fit. Leontius reuerendiss. episcopus Magnesiæ dixit: A sancto Timotheo vsque nunc, viginti septem Episcopi facti, omnes in Epheso sunt ordinati. solus Basilius violenter hic factus est, & multæ cædes hinc ortæ sunt. Philippus reuerend. presbyter Constantinopolitanæ sanctissimæ Ecclesiæ, dixit: Sanctæ memoriæ Ioānes episcopus Cōstantinopolitanus quindecim episcopos deposuit, profectus in Asiam, & pro eis alios ordinauit, & Memnon hic * ordinatus est. Ætius Archidiaconus Constantinopolis, dixit: Et Castinus hic ordinatus est, Heraclides, & alij cum voluntate nostræ vrbis Archiepiscopi ordinati sunt. Basilium similiter beatæ memoriæ Proclus ordinauit, & beatæ memoriæ quidem Theodosius Imperator huiuscemodi ordinationi cooperatus est, & beatæ memoriæ Cyrillus Alexandrinus episcopus. Reuerend. episcopi clamauerunt: Canones obtineant. Clerici Constantinopolitanæ Ecclesię clamauerunt: Ea, quæ sanctorum patrum centum quinquaginta sunt, teneant priuilegia Constantinopolis, nè depereant. Ordinatio secundùm morem ab archiepiscopo nostro fiat. Gloriosissimi iudices dixerunt: Perspicimus, quia hic deliberatione opus habet sanctum concilium, de ordinatione Ephesinæ episcopatus Ecclesiæ. Vndè si videtur, cràs hoc perfectiùs disponatur.

* Dei est

* clementer

* hic locus obscurus

* firmatus

CHALCEDONEN. CONcilij Actio 12.

Similiter tertio Kalēdarum Nouembriū, eodem consulatu, in eadem sanctissima ecclesia residentibus suprà scriptis magnificentissimis & gloriosissimis iudicibus, & eodem sancto & generali concilio, Gloriosissimi iudices dixerunt: Solicitudo necessaria Reipublicæ negligitur à nobis, propter fidem in sancto concilio continuò occupari à diuino apice iussis. Quia ergò multum nos à necessarijs Reipublicæ causis abduci non est possibile, velocem quæstionibus solutionem imponere festinantes, primo ordine dicere sanctam synodum petimus, si quid maius deliberauit de sanctissima Ephesiorū Ecclesia, vtrùm alium ei Episcopum oporteat ordinari, an certè Bassianum reuerendiss. Episcopum recipere episcopatum, an Stephanum reuerendiss. Episcopum esse. Omnia enim, quæ ad eos pertinent, sicut nouit sancta synodus, hesterno die sufficienter examinata noscuntur. Anatolius reuerendiss. archiepiscopus Constantinopolitanus, dixit: Mihi placet, si etiàm sancto concilio videtur, neutrum horum illius esse ciuitatis Episcopum, sed alium ordinari, eo quòd præter canones sibimet episcopatum vsurpārunt: habere autem eos & dignitatē episcopatus, & à sancta pascendos Ecclesia. Paschasinus reuerend. Episcopus obtinens locum apostolicæ sedis, dixit: Bassianus vel Stephanus episcopi, sicut cognitio manifestauit, non bono ordine vterque Ephesiorum ecclesiam detinuisse noscuntur. Hac ergò gratia, si omnis sanctissima synodus cōsentit, his remotis, alter regulariter ordinet.

Lucentius reuerendiss. episcopus, obtinens locum apostolicę sedis, dixit: Non est canonicum ambos esse.

Iulianus reuerendiss. Coensium ciuitatis episcopus, & ipse vicarius Romanę Apostolicæ sedis, dixit: Non debent ambo proijci.

Gloriosissimi iudices dixerunt: Quoniā sæpè nobis interloquentibus & poscentibus proferri sententiam de episcopatu sanctę ecclesiæ in Epheso constitutæ, perfecta respōsio non est data, venerabile & immaculatum Euangelium in medio proferatur. Et allato sanctissimo Euangelio in medio, gloriosissimi iudices dixerunt: Similiter petitionem rursùs offerimus, propositis sanctis euangelijs adhortantes vos, neque duorum quēquam lædere, si fortè quisquam eorum dignus est, vt in memoratis * sanctissima Ecclesia episcopatum debeat obtinere, siue si vterque indignus est, declarare. Vndè secundùm Deum, & secundùm quod dignū est ac-

* sanctiss. ecclesia

est atque decens ac vtile sanctæ ecclesiæ, quæ sunt iusta, decernite.

Anatolius reuerend. episcopus Constantinopolitanus, dixit: Et dudùm dixi, mihi videtur, si etiam sanctissimo concilio placet, vt neuter eorum sit Ephesiorum ciuitatis Episcopus, sed alius ex electione omnium, qui poscendi sunt, ordinetur ad gubernandum episcopatum, eò quòd ambo præter regulas sibimet episcopatum vsurpauerunt: habere autem eos & dignitatem episcopi, & communionem, & ab ecclesia esse pascendos.

Paschasinus reuerend. episcopus, obtinens locum sedis Apostolicæ, dixit: Hæc ipsa, quæ semel disposui, & in præsenti dispono de memoratis, quorum vterque Ephesiorum suscepit ecclesiam. Et propterea, si consentit omnis synodus, debet, his remotis, alter secundùm canonum statuta decerni.

Maximus reuerend. episcopus Antiochiæ, dixit: Absque regulis ambo, ex his, quæ relecta sunt, episcopatum obtinuerunt. Quis autem eorum dignus est esse in ciuitate, per clementiam à sanctissimæ prouinciæ episcopis est dicendum.

Iuuenalis episcopus Hierosolymorum, dixit: Perspicit sancta synodus, pasci quidem eos ab Ephesiorum ecclesia, alium verò regulariter ordinari.

Thalassius reuerend. episcopus Cæsareæ Cappadociæ, dixit: Consentio interlocutionibus sanctorum patrum.

Eusebius reuerend. episcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: His, quæ à patribus sunt decreta, consentio.

Iulianus reuerendissimus episcopus Coensium, dixit: Secundùm regulas quidem neuter esse debet, per clementiam verò synodus Asiana eligat, qui possit esse.

Eusebius reuerendissimus episcopus Dorylei, dixit: * Crede, absque regulis sunt* facti. (for. *Certè absque; for. *Vterque absq.)

Diogenes reuerend. episcopus Cyzici, dixit: Qualis quisque eorum sit, plùs sciunt Deo amantissimi episcopi prouinciæ. Dicant ergò illi secundùm reuerentiam, quam de Dei timore habent, episcopatum quem oporteat obtinere, nè in ciuitate seditio generetur.

Romanus reuerend. episcopus Myrorum Lyciæ, dixit: Consentio his, quę à sanctis patribus sunt ordinata.

Eunomius reuerend. episcopus Nicomediæ, dixit: Et ego consentio in his, quę à sanctis patribus ante me definita sunt.

Marinianus reuerend. Episcopus Synnadorum, dixit: Regulariter neuter eorum esse debet.

Eleutherius reuerend. episcopus Chalcedonensis dixit: Docuit nos cognitio, quę de episcopis facta est, quia nullus eorum regulariter episcopatum Ephesinæ detinuit ecclesię.

Gloriosissimi iudices dixerunt: Placet sancto Concilio interlocutio Deo amantissimi episcopi Anatolij, & reuerend. episcopi Paschasini, obtinentis locum Romanę Apostolicæ sedis, qua declaratum est, ambos quidè esse remouendos, tanquàm pręter regulas factos, alterum verò ordinari, prędictos autem habere episcopi dignitatem, & à sanctissima Ephesina ecclesia nutriendos? Sancta synodus exclamauit: Hęc pia interlocutio, hęc secundùm regulas est.

Diogenes reuerend. episcopus Cyzici, dixit: Aliarum hæc melior est. Omnes clamauerunt: Hęc iusta sententia, hæc omnibus placet. Ambo absque regulis facti sunt. Quę canonica sunt, in his obtineant. Interlocutiones episcoporum teneant.

Gloriosissimi iudices dixerunt: Quoniam placuit vniuersis interlocutio Deo amantissimi Archiepiscopi regię Constantinopolis Anatolij & reuerend. episcopi Paschasini, obtinentis locum Leonis Deo amantissimi Archiepiscopi senioris Romę, pręcipiens, eò quòd vtrique contra regulas facti sunt, neutrum eorum denominari, neque pręesse sanctissimę Ephesiorum ecclesię, & omnis sancta synodus cōtra regulas eos ordinatos edocuit, & interloquutionibus reuerendorum episcoporum consensit, remouebuntur quidem à sancta Ephesiorum Ecclesia Bassianus & Stephanus reuerendus: habeant autem dignitatem * episcopi, & ex redditibus memoratę sanctissimę ecclesię, nutrimenti gratia & consolationis, annis singulis solidos ducentenos accipiant, alter verò secundùm regulas eiusdem sanctissimę ecclesię, episcopus ordinabitur. Omnis sancta synodus exclamauit: Hęc iusta sententia, hęc iusta forma, hęc benè sunt. (*Sol. episcopij)

Bassianus reuerendiss. episcopus dixit: Quæ mihi abrepta sunt, iubete restitui.

Gloriosissimi iudices dixerūt: Quicquid Bassiano reuerend. episcopo, ex rebus competentibus ei, direptum est, siue à Stephano reuerend. episcopo, siue ab alijs quibuscunque personis, hoc ei post iudiciales probationes, ab his, qui abstulerunt, vel causa læsionis fuerunt, restituatur.

CONCILII CHALCEDONEN. Actio 13.

CONSVLATV domini nostri Martiani perpetui Augusti, & qui fuerit nunciatus, tertio Kalen. Nouemb. Chalcedone secundùm iussionem diuiniss. & pijssimi domini Imperatoris, congregatis in sanctissima ecclesia beatæ martyris Euphemiæ magnificentiss. & gloriosissimis iudicibus, & sancto vniuersali quę concilio, per diuinam sanctionē in ciuitate Chalcedonensium congregato,

gregato, & residentibus omnibus ante sacri cancellos altaris, Euoomius reuerend. episcopus Nicomediensium, dixit: Preces obtuli pijssimo orbis terrarum domino, postulans, vt priuilegia metropolis Nicomediæ secundùm canones, quos antiquitùs obtinuerunt, atque consuetudines conseruentur, & iussit vestram magnificentiam cum sancto Concilio cognoscere, & causæ terminum dare. Rogo itaque, vt cognoscatis preces meas, & causam meam audiatis, & mihi, quæ sunt iusta, seruetis. Gloriosissimi iudices dixerũt: Relegantur preces. Beronicianus vir deuotus, magistrianus & secretarius diuini consistorij, legit:

EVNOMII NICOMEDIEN. Literæ, ad Valentinianum & Martianum Augustos.

TERRÆ, marisq; & totius gentis hominum dominis, Flauio Valentiniano & Martiano perpetuis Augustis, supplicatio & postulatio ab Eunomio episcopo, & omni clero Nicomediensis metropolis sanctæ Dei ecclesiæ catholicæ. Deus vobis imperium, vt omnes gubernetis ad salutem orbis terrarũ, & pacem sanctarum ecclesiarum, iustè donauit. Quapropter ante omnia, & per omnia, pijssimi & Christi amantissimi principes, pro orthodoxæ & saluberrimæ fidei dogmatibus cogitatis, tam hæreticorum fremitus extinguentes, quàm pia ad lucem dogmata deducentes. Vnde prosternimus nos maiestatis vestræ vestigijs, vt iubeatis arceri iniustitiam, quæ aduersùm nos à reuerendiss. episcopo Nicæno Anastasio est præsumpta, quatenùs valeamus, congrua pace fruentes, Christianis sinè intermissione mysteria diuina pficere. Memoratus enim reuerend. Anastasius, neque timorem DEI præ oculis sumens, neque leges pietatis vestræ reueritus, confundit & conturbat in Bithyniorum prouincia absque consuetudine formas ecclesiasticas & imperiales, quas hactenùs tenuisse noscuntur, inuadendo iura, quæ nobis pietatis vestræ legibus & ecclesiasticis sanctionibus sunt collata, quæ nullus aliquandò præcessorum eius iubere aut mouere tentauit. Solus autem per ciuitatem opprimere nos & conturbare cœpit, in malis fortitudinem, gloriam esse credens, ità vt huius gratia, huic sancto & vniuersali Concilio libellos cogeremur offerre. Sed quoniam audientia in dilationem cedit, & formidamus, nè fortè dimisso Concilio iura nostra vacuentur, supplicamus ontu vestræ maiestatis audientiam nostram sinè dilatione fieri, vt dum impetrauerimus, quæ poscimus, consuetas orationes Domino Deo pro æterna vestra potestate soluamus. Gloriosissimi iudices dixerunt: Quid ad hæc reuerendiss. Anastasius allegat? Anastasius reuerend. episcopus Nicenæ ecclesiæ, dixit: Accusauit me, quasi ego aliquas nouitates inter hæc introduxissem, aut violentiam fecerim. quæ dicit, ostendat. Ego autem diuersa monstraturus sum. Quoniam abripuit parochias meas, & multa, quæ non est consuetudo facere Nicomediensem, fecit in me, & passus sum in omnibus. Supplico archiepiscopo, & iura mea examinari deposco secundùm antiquitatem & regulas. Nec ego enim aliquid ampliùs volo. Gloriosissimi iudices dixerunt: Properè dicat Deo amantissimus Eunomius episcopus, in quo iniustitiam ab Anastasio reuerendissimo episcopo passus est. Eunomius reuerend. episcopus Nicomediæ, dixit: Secundùm consuetudinem, quam tenebant superiores mei, & eis subiectas habeo in prouincia Bithyniorum ecclesias. Reuerend. autem episcopus Anastasius, clericos ecclesiæ Basilinopolis mihi subiectos, excommunicauit, quod canonibus prohibetur. Anastasius reuerendissimus episcopus Nicænus, dixit: Priùs ostendat, quia & Basilinopolis sub ipso est, & quia ego clericos ecclesiæ suæ, excommunicatos effeci. Hæc duo probet. Ego autem ostendo Basilinopolim sub Nicęa iam olìm esse. nam regio fuit eius, & curia non erat. Et dicat curia, sub quo fuit Basilinopolis, aut si non fuit regio Nicææ. Gloriosissimi iudices dixerunt: Quomodò te monstrare promittis Basilinopolim sanctissimam ecclesiam sub Nicæa esse, vtrùm secundùm canones, an ex qualibet consuetudine? Anastasius reuerend. episcopus Nicęæ, dixit: Sicut Tacteus & Doris regiones sunt sub Nicæa, sic fuit ante hoc Basilinopolis sub Nicæa. Imperator quidam Iulianus (aut nescio quis ante eum) fecit eam ciuitatem, & sumens ex Nicæa curiales, ibi constituit, & consuetudo extunc hactenùs obseruatur. Et si fortè defuerit in Basilinopoli curialis, de Nicæa mittitur ibi, & rursùs de Basilinopoli transfertur in Nicæam. Quæ cùm priùs fuisset regio, posteà ciuitas effecta est. ex illo videtur episcopus Nicænus ibidèm ordinasse & semèl, & secundò. Et sunt epistolæ beati Ioannis episcopi Constantinopolitani ad Nicænum episcopum, vt iret, & emendaret ecclesiam, tanquàm sibimet competentem. Habeo literas ad beatæ memoriæ Proclum. Ostendo ego, quot à Nicæa ordinati sunt: & ostẽdat ipse, quot à Nicomedia ordinati sunt. Eunomius reuerend. episcopus dixit: Neque quidem potest ostendere ordinationem se fecisse. Quod & si fecit semel per subreptionem, secundùm canones nequaquàm mihi præiudicare potest. Anastasius reuerendissimus episcopus dixit: Non ego, sed decessor meus fecit. Eunomius reuerend. episcopus dixit: Semèl fecit, sicut dicis, an frequenter? Si semèl fecit per subreptio-

reptionem, contigit fortè, vt tunc non haberet episcopum metropolis Nicomedia, & indiguit à Nicæno fieri. Hinc nullum mihi præiudicium secundùm regulas generatur. Possum enim ego monstrare, multos quidem à Nicomedia ordinatos. Tu verò (nescio) si possis vel vnum ostendere. Anastasius reuerend. episcopus dixit: Quandò ciuitas facta est Basilinopolis, quis priùs ordinauit? Eunomius reuerend. episcopus dixit: Quia excommunicauit clericos Basilinopolis mihi subiectos, possum ostendere: Testem voco sanctissimum magnæ Constantinopolis archiepiscopum, qui suscepit eos, & reddidit eis communionem.

Anastasius reuerend. episcopus dixit: Non verè dicis. Eunomius reuerend. episcopus dixit: De epistola domini archiepiscopi, vbi reddidit eis communionem, & vbi scripsit tibi, quia præter canones fecisti: ostendo decreta Basilinopolitanorum, vbi rogauerunt de episcopo. Tu ostende, vbi rogauerunt Nicænum, vt eis daret episcopum. Anastasius reuerend. episcopus dixit: Iubete me probare paululùm. Obtuli libellos archiepiscopo, qui fuit, rogans eum, vt iuberet dominum Eunomium episcopum audire interiora nostra. Dedit literas & ad me & ad eum, scribēs ambobus, ac dicens: Nullus vestrum introducat aliquam nouitatē, sed consistite in rebus antiquis. Ego enim noui, quomodò debeam metropoles honorare. Et habeo huiusmodi literas & ego, & ipse. Accepi ergò (sicut dixi) tales literas. Sciunt hoc & notarij. Dicant. Et alij venerunt Basilinopolitani clerici, adeuntes me aduersùs episcopum suum. Ego custodiens mandata episcopi, dixi: Non vos suscipio, sed abite ad archiepiscopum: & si mihi iusserit, audio. Et relinquentes illi & me & ipsum, venerunt ad sanctitatem domini Eunomij. Dederunt ei libellos aduersùs episcopum suum. Misit ipse repentè, præsentans episcopum Basilinopolis, ad me. Gloriosissimi iudices dixerunt: Canones legantur. Beronicianus vir deuotus, magistrianus & secretarius diuini consistorij, ex codice dato ab Eunomio reuerend. episcopo, legit: Episcopos oportet quidem præcipuè ab omnibus episcopis prouincialibus ordinari: Si verò hoc difficile est, aut propter imminentem necessitatem, aut propter itineris longitudinem, ex omnibus ad hoc ipsum tribus vnà congregatis, & in vno decernentibus, & absentibus per literas consentientibus ordinationem fieri. Potestas autem gestorum vniuscuiusque prouinciæ, metropolitano episcopo competit.

Anastasius reuerend. episcopus dixit: Consentio canoni. Si non sum metropolitanus, nec ego illic habeo potestatem. Gloriosissimi iudices dixerunt: Ostende quemadmodùm secundùm metropolitam ius habes. Anastasius reuerend. episcopus dixit: Suppli-co relegi legem. Gloriosissimi iudices dixerunt: Legatur. Et dante Anastasio reuerend. episcopo, Cōstantinus vir deuotus, magistrianus & secretarius diuini consistorij, legit:

¶ Interpretatio legis.

Valentiniani & Valentis Imperatorum literæ, quibus Nicææ ciuitati confertur priuilegium, quòd sit metropolis.

IMperatores Cæsares Flauius Valentinianus & Valens, pij, felices, colendi, perpetui victores, salutem dicunt Nicænis. Licèt studium nostrum ex illo manifestum atque clarum sit cunctis, ex quo regni sublimitatem & publicam gubernationem DEI voluntate suscepimus, veruntamen & super principatum huius felicitatis adijcimus, quoniam vestra ciuitas completa gaudio super nostra felicitate, gratiæ atque lætitiæ omni populo causa facta est, propterea licèt metropolitana olim est nominata, & hoc leges antiquæ continent, tamen legem nobis proferentibus, nulla dubitatio esse poterit, eo quod hæc immota & firmissima maneant, & temporibus futuris augenda, & decætero hęc etiam in nostra ciuitate proficiscentes, sanciuimus. Permaneat igitur in perpetuum ista consuetudo, vt ciuitas vestra sit metropolitana, consuetudine tamen in processu Bithyniæ iudicis permanente. Nullus enim aufert aliquid aliorū. Ergò voluntate Dei vestræ ciuitatis dignitas augeatur. Gaudentes itaque, orationes vestras duplicate, & lætamini in his, in quibus per hæc vobis præbetur honor, omni dubietate in futuro vacante, conspicientes, quemadmodùm perpetuam pacem & prouidentiā ex nostris sanctionibus impetrastis. Eunomius reuerend. episcopus Nicomediæ, dixit: Rogo vestram magnificentiam, vt iubeatis legi legem Nicomediensibus post hæc cōcessam. Gloriosissimi iudices dixerunt: Legatur. Et dante Eunomio reuerend. episcopo, Beronicianus vir deuotus, secretarius diuini consistorij, legit:

VALENTINIANI IMPERATORIS literæ priuilegiales, datæ Nicomedien. ciuitati.

VAlentinianus Pius, Felix, Augustus, Nicomediensibus salutem: Circa priuilegia ciuitatis vestræ, quæ olim fuerint, prisca consuetudo seruabitur. Neque enim honoris adiectio Nicænorum ciuitatis, ius vestrum lædere poterit, dum quando augeatur dignitas Nicomediensium ciuitatis, secundū quod illa secundo loco existat, metropolis nomine constituta. Gloriosissimi iudices dixerunt: Nullæ quidem ex his diuinæ literæ de episcopatu loquuntur. Vtræq; enim de ho-

nore referantur metropolitanorum vrbium. Sacræ autem literæ diuinæ memoriæ Valentiniani & Valentis, Nicenæ ciuitati præbuerunt metropoliticum ius, propriè præcipientes aliarum ciuitatum nihil auferri. Et regula sanctorum patrum de vno metropolita in vnaquaque prouincia decreuit. Quid igitur ex hoc concilio sancto videtur? Sancta synodus clamauit: Canones teneant, canonibus satisfaciant.

Atticus reuerend. episcopus Nicopolis veteris Epiri, dixit: Regula ita præcipit, vt in vnaquaque prouincia metropolitanus habeat potestatem, & ipse constituat omnes, qui in ea prouincia sunt, episcopos, & ipse est sensus regulæ. De Nicomediensi autem, quoniã ab initio metropolis est, oportet eum omnes episcopos in eadem ordinare prouincia. Sancta synodus dixit: Hæc omnes volumus, hæc omnes supplicamus, hęc vbique teneant. Ioannes, Constantius, Patricius, Petrus, & reliqui reuerendiss. episcopi Ponticæ diœcesis, per vnum ipsorum Ioannem, dixerũt: Canones vnum sciunt metropolitam antiquiorem. Et manifestum est, quoniam religiosissimo episcopo Nicomediæ ordinationes competunt, quia & leges (sicut perspexit & vestra magnificentia) nomine metropolis solummodò honorauerunt Nicœnum, & præponitur reliquis episcopis prouinciæ honore solummodò.

Sancta synodus dixit: Regulariter docuerũt, benè docuerũt: Omnes hæc ipsa dicimus. Aetius archidiaconus splẽdidissimæ Cõstantinopolis, dixit: Suggerimus vestræ magnificentiæ, rogantes, vt nullum præiudicium Constantinopolitanæ sanctissimæ sedi fiat ex his, quæ nunc proferuntur à sanctissimis archiepiscopis, vel quę mouentur inter DEO amantissimum episcopum Nicomediensium Eunomium, & Deo amantissimum episcopum Nicœnum Anastasium, aut quę inter eos ordinantur. Sanctissima enim Constantinopolitana sedes, aut ordinationem ipsa facit in Basilinopoli, aut à reliquis eam permittit fieri, sicut literis, quę fiunt, vel factę sunt sępiùs, ostendere possumus. Et rogamus, vt epistolę proponantur.

Sancta synodus clamauit: Canones teneãt. Gloriosissimi iudices dixerũt: Authoritatem quidem metropolitanę inter ecclesias prouincię Bithynię, Nicomediensis reuerend. habebit episcopus, Nicęno habẽte honorem metropolitani tantummodò, subiacente autem ad exẽplum aliorum episcoporum prouincię Nicomediensi. Hoc enim visum est sancto concilio. Quęcunque autem sedi Constantinopolitanę sanctissimæ ecclesię de ordinationibus prouincię competunt, hęc per ordinem proprium coram sancto concilio examinabuntur.

Eunomius reuerend. episcopus Nicomedię, dixit: Gratias ago iustitię iudicij magnificentię vestrę, & diligo archiepiscopũ splendidissimę Constantinopolis, obuenientibus vtique regulis. Gloriosissimi iudices dixerunt: Quę dixisti, conscripta sunt.

CONCILII CHALCEDONEN. Actio 14.

Consulatu domini nostri Martiani perpetui Augusti, & qui fuerit nunciatus, sub die pridiè Kalen. Nouemb. Chalcedone, secundùm iussionem diuinissimi & piissimi principis, Conuenientibus in sanctiss. ecclesia sanctę martyris Euphemię magnif. & gloriosiss. iudicibus, & sancto vniuersali que concilio, quod in Chalcedonen. ciuitate diuali sanctione collectum est, & residentibus omnibus ante sancti cancellos altaris, Sauinianus reuerend. episc. dixit: Abrepta mihi iniustè episcopatus mei sede, libellos obtuli sacro & immortali vertici, & iussit vestram magnificẽtiam cum sancto & vniuersali concilio causam meam inquirere. Habeo autem & petitionem ad sanctum hoc concilium, & supplico precipere vestram magnificentiam, & petitionẽ meam legi & preces meas, & mihi, q̃ sunt iusta, reseruari. Gloriosiss. iudices dixerunt: Legantur preces. Et oblata petitione à Sauiniano reuerendo, Cõstantinus uir deuotissimus, * adiutor diuini consistorij, legit:

SAVINIANI PAREN. EPISCOpi, ad Valentinianum & Martianum Augustos epistola deprecatoria.

Piissimis & * Christo amantissimis, & dignè à Deo omnium honoratis Augustis, Valentiniano & Martiano, preces & supplicatio à Sauiniano episcopo. Dominus omnium, videns apostolicam & orthodoxam fidem à dissimulatoribus interim fatigari, & omnem mundum seditione vexari, suscitauit vestram pietatem, vniuersum mundum regere atque gubernare, & tumultus, qui à nefandis exorti sunt, sanctorum doctrina reprimere, & claritatem atque soliditatem recti dogmatis confirmare. Vndè iustè vestrę tranquillitati ac de vobis dicit Deus: *Exaltaui electum de plebe mea. Inueni David seruum meum, oleo sancto meo vnxi eum: manus enim mea suscepit eum, & brachium meum confortauit eum.* Credens itaque, nutu diuino super omnium principatum ac dominationem consistere vestram diuinitatem, adsum supplicans, atque rogans vestram pietatem, vt mei prouidentiam fieri, & causam meam examinari pręcipiatis. Ego enim à puero eram in monasterio dispẽsator omnium rerum, nihil de Episcopatu cogitans, neque rogans quenquam huius gratia dignitatis. Dum ergò essem in monachorum prouidentia constitutus, adstitit mihi repentè illius tẽporis metropolitanus episcopus

* Christi

Psal. 88.

ſcopus cum prouincialibus epiſcopis, & me Paros ordinauit epiſcopum, de qua in ſcriptis deiectus eſt Athanaſius, ex grauiſſimis capitulis accuſatus, nec valens pro illatis ſibi criminibus reddere rationem, qui aliquãdò quidem epiſcopatum repudiabat. Frequenter verò citationes vocantium eum ad ſynodorum iudicium declinabat. Is enim in Epheſina ſynodo, ex præcepto Alexandrini præſulis, in meam eccleſiam ſuperingreſſus eſt, & ego, præter voluntatem meam ordinatus, expulſus ſum. Et hæc quidem acta ſunt, habitatoribus illius ciuitatis dolẽtibus & lugentibus meam expulſionem. Supplico igitur & veſtræ potentiæ, vt iubeatis & meam cauſam ſub præſentia veſtræ pietatis examinari, & placitum terminum dari, vt & ego cũ cunctis alijs, conſuetas orationes pro perpetua veſtra potentia ſemper exoluam, piiſſimi atque victores principes. Sauinianus epiſcopus dictaui, & ſubſcripſi, & offero veſtræ pietati. Beronicianus vir deuotiſſimus, ſecretarius diuini conſiſtorij, legit:

SAVINIANI EPISCOPI PARI epiſtola, deprecatoria pro iuſtitia obtinenda, ad Chalcedoneñ. ſynodum.

PEr omnia Deo amantiſſimis & ſanctiſſimis patribus archiepiſcopis, Leoni, Anatolio, Maximo, & omni ſancto *concilio petitio & deprecatio data à Sauiniano reuerendo. Multa quidem atq; diuerſa ſunt circa genus humanũ Domini Chriſti beneficia. Hæc autem in præſenti tempore circa ſanctas eius eccleſias cura propria quædam exiſtit atque præcipua, ſicut ipſę res clamant. Congregauit enim veſtrum angelicum concilium per piiſſimos & Chriſtianiſſimos noſtros Imperatores, ad errorem perſpiciendum, & confuſionem atq; ſeditionem, quæ ante hos paulò plùs duos annos in Epheſo facta eſt, deſtruendam, & veritatem atque iuſtitiam declarandam. Vndè & ego illam tempeſtatem & fluctuationem expertus, ad veſtrum confugi tranquilliſſimum portum, ſuggerens, quia Dioſcorus Alexãdrinus authoritate ſua, inſupèr & tyrannide, me quidem à Parenorum eccleſia, commiſſa mihi ſecundùm canones à ſanctiſſimo epiſcopo metropolis noſtræ Stephano, expulit. E diuersò autem introduxit Athanaſium, virum depoſitum in Antiochenſium ſplẽdidiſſima ciuitate à multis Deo amantiſſimis epiſcopis. Quæ verò poſt hæc geſta ſunt, & quomodò ciuitas vniuerſa cum amaris lachrymis atque gemitibus circunfuſa inſeparabiliter erat circa me, & violentam meam lugebat excluſionem, me dicere (puto) ſuperfluum eſt. Vndè rogo, & ſupplico veſtræ Deo amabilitati, vt iniuſtitiam, quam paſſus ſum, nullatenùs deſpiciatis, ſed etiàm iubeatis, me impetrare, quæ iuſta ſunt, quatenùs in his Dei clementia collaudetur p veſtram euangelicam, & à DEO honoratam ſynodum, quæ deſtruxit quidem errorem, & luci reddidit veritatem. Sauinianus epiſcopus obtuli hanc petitionem, à me dictatam atque ſubſcriptam. Glorioſiſſimi iudices dixerunt: Reſpondeat Athanaſius reuerend. epiſcopus. Athanaſius reuerend. epiſcopus Paros, dixit: Mea cauſa à longo tempore inchoata eſt. Et hanc audierunt beatæ memorię Cyrillus & Proclus, & certas formas ſcripſerunt Domno, qui fuit Antiochenus epiſcopus, promiſitq; ille eas complere. Et cùm cognouiſſet mortem beati Cyrilli, reſiliuit, & ad iudicium me vocauit. Ego reſcripſi, quia ſi vellet permanere in datis ſententijs ab archiepiſcopis, paratus eſſem. Si verò vellet aliud aliquid, non audirem eius citationem. Semèl enim pręcedentes epiſcopi rem certiſſimam decreuerunt. Accuſaui autem eos, qui aduerſum me machinati ſunt. Et inſſerunt nõ intereſſe iudicio eos, qui à me fuerant accuſati. Rogo itaque, ſi videtur veſtræ poteſtati, archiepiſcoporum literæ relegantur. Glorioſiſſ. iudices dixerunt: Literæ Procli & Cyrilli reuerend. memoriæ relegantur. Et tradita ſcheda ab Athanaſio reuerend. epiſcopo Beronicianus vir deuotiſſimus ſecretarius diuini conſiſtorij, legit.

CYRILLI ALEXANDRINI archiepiſcopi epiſtola ſynodica ad Domnum Antiochenum, pro cauſa Athanaſij Parenorum Epiſcopi.

DOmino fratri & conſacerdoti Domno, Cyrillus in Domino ſalutem. Condolere nos fratribus neceſſarium eſt, quandò *quidam conſacerdotum aliqua ſe paſſos affirmant, & hoc à proprijs clericis, quos erat neceſſarium, ſubdere tanquàm patribus ceruicem, & eſſe ſubiectos ſecundum placitum Dei, & eccleſię regulas talia decernentes. Hoc ergò præſumi quonis modo turpiſſimum eſt. Tanta nanque paſſum ſe dicit reuerend. epiſcopus Athanaſius, vt etiàm congregata in regia ciuitate ſynodus lachrymas daret. Ait enim quoſdam clericos, qui ſub eo ſunt cõſtituti, in tantam audaciã proſilijſſe, vt quod attinet ad pręſumptionis vim, & expellerent eum à ſacerdotio, & ſuper eum damnationis ſententiam ferrent. *Volunt œconomos, eccleſiæ, aut certè eccleſiaſticarum rerum diſpenſatores eijcere, & quoſdam alios ſibi propria virtute conſtituere. Super hæc autem etiàm de ſacris diptychis nomen eius auferre, & alia quædam perpetrare valdè grauiſſima, & ſceleribus plena, quę ſubiectorum libellorum virtus noſcitur continere. Quia verò nimis incongruum eſt, præſumi talia à clericis aduerſus epiſcopos proprios, & hæc deſpicere nos, impoſſibile eſt: dignetur tua ſanctitas

*equidem conſacerdotes

*volentes

ctitas (quoniam ab Antiochia longè est ciuitas, cuius gubernationem sortitus est memoratus religiosissimus Episcopus Athanasius) quibusdam per proprias literas audientiam delegare, quatenùs euocati hi, qui accusati sunt, respondeant. Et si inuenti fuerint accusationibus rei, sacro *mysterio delabantur. Quod enim ipsi aduersùs patrem proprium præsumpserunt, hoc iustè sustineant, quandò omnem consequentiam prætermiserunt, & omnem legē transcendere præsumpserunt, & pro nihilo esse iudicauerunt, senectutem exhonorare patris. Dicuntur autem non modò primū tales esse cœpisse, sed quomodò iam in multis culpati sunt, adhuc valdè peioribus asperioribusq; operā dederunt. Asserit autem eum se suspectum habere, quē nunc metropoliticum *prouinciæ eius obtinet, & (sicut iam dixi) nihil est quod contristet, *cùm qui ei suspecti sunt, indicare non debeant. Dicit fraternitati quæ apud te est, salutem in Domino, quæ nobiscum est.

*ministerio

*prouinciæ suæ ius

*cū liceat refutare, & qui

Rescriptum synodicarum literarum.

PROCLI ARCHIEPISCOPI Epistola synodica, ad Domnum episcopum Antiochenum, pro causa Athanasij Parenorum Episcopi.

SAnctissimo & Deo amantissimo fratri & cōsacerdoti Domno, Proclus in Domino salutem. Charitas Deo amica, maximum est donum. Vinciens enim ad concordiam magnus artifex Deus, naturam quam operatus in sua dispositione, verbo disponente, constrinxit, vt proprias facientes in alterutrum passiones & mores, vnicuiq; eiusdem naturę existenti, alterius mensuram per consensum compositionis insolubilem complicaret. Ea siquidem, quæ procul ab affectu sunt, ad corruptionem aliorum necessariò perducuntur: quæ verò voluntate vnita sunt, non facilè a tutela propria dilabuntur. Vndè & beatus Paulus multitudinem fidelium & continuationem ecclesiæ, corpori comparauit, dicens: *Vos estis corpus Christi, & membra ex membro*, omninò prædicans multitudinis conspirationem, & per concordiam membrorum, interdicens esse languendum in contentione, quæ bellis amica est. Cur autem hæc scribā Deo amantissime pater, togo paululùm vt agnoscas. Deo amantissimus ecclesiæ Parenorum episcopus Athanasius, & incredibilem simul, & audientibus non mediocriter molestam, pompam defleuit, dicens clericos suos velut exutos ratione subiectionis, & putantes sibi sufficere voluntatem, vt essent sacerdoti tyrāni, expulisse eum ab ecclesia, cùm ratio nulla subsisteret: & quantum ad eos attinet, in tantam vesaniam exilisse, vt etiàm damnarent eum, & operibus crederent, quia in voluntate procacium, & non in decreto regulatum, consistant ordines sacerdotum, œconomos autem & curatores propria voluntate constituentes ecclesiæ Dei, & episcopi nomen de sacris diptychis auferentes: & vt breuiter dixerim, nefandissimè ecclesiasticum ordinem insinuat dissolutum, adijciens, quoniam nutriuit circa hæc istorum præsumptionem in veteribus eorum & sceleratis operibus, non rationabilis venia data. Nam prędecessoribus eius similia facientes, impetum suum ad peiora itinera cumularunt, cùm non olim pœnam dignam sustinuerint, vt deceterò haberent temperamenti viaticū. Sed tu Deo amantissime, dignare à nobis rogatus, (potes enim) tibi proprias consacerdotum infirmitates efficere, obediens præcipuè beato Paulo dicenti: Si patitur vnum membrum, compatiuntur omnia membra: & si quidem longè ab vrbe Antiochena ciuitas constituta est, in qua hæc diuulgata noscuntur, bonum est, vt pro causa præfati episcopi, aliquem DEO amantissimorum episcoporum, ipsi vrbi vicinum, personas non accipientium, ad audiendum sanctitas tua deputet. Formidat enim religiosissimum metropolitanum episcopum, tanquàm vesanę flammæ inimicorum eius aduersùs eum virtutem prębentem atque materiam. Et si quidem conuicti fuerint, in quibus accusantur, quos inclamat, tanquàm superbiam habentes *Absalon, cùm illum fuerint imitati, simili exemplo plectantur. Sic enim odit Deus eos, qui aduersùs patres armantur, vt patrū inuasores, qui in omni mundo infamia notantur. Noui enim, Deo amantissime, quoniam omnes complectens in Christi visceribus, & compassibilitate plenus existens, cōsolaberis senem, & lachrymas eius tribulationis absterges, & damnabis ei odium malignitatis, & sacerdotij aduersarios post cōuictionem furori iusto & competēti vindictæ subijciens, expellens omnem pessimam voluntatem, & communem sacerdotij pestem scīter abscindes. Nam si quis concesserit, vt præsumptoribus & incontinenter in tantam procacitatem exilientibus, vt *& DEO per pontifices contumeliam inferre audeāt, misericordia illis sinè iudicio fiat, ex quibus oleum iniquitatis supplicationibus aucupārur: nihil est reliquum, nisi vt fiant omnium ecclesiarum præsules in lusum & opprobrium, & per hæc stabiliatur diabolicum instrumentum. Sed DEVS ad hoc tuam religiositatem præordinauit, vt & iniustitias remoueas, & præsumptiones abscindas, & sacerdotio laboranti succorras, & multis *maledictionibus locum non præbeas: sed post agnitionem, ei quidem qui calumniam patitur, adiutorium feras: illum verò, qui calumniam facit, si verè est calumniatus abscindas. Non igitur tua religiositas arbitretur, quia tāquam ad iniuriā sedis Antiochenæ, huc venit memoratus DEO aman-

Ephes. 5. d 1. Cor. 12.

1. Cor. 12. d

*Abessalon 2. Reg. 15. b & 18. c.

*Dei pontificibus

*irrogationibus

amantissimus episc. sed metuens quosdā (sicut ait) seditionibus congaudentes, & passioni propriæ militantes, dedit ad tempus locum iræ: patientiam verò, & mansuetudinem, & iustitiam adhuc tuæ religiositatis prædicare nō cessat. Nec in quolibet accusat, (absit hoc) sed supplicat honestiorem in se compositionem effici. Vnde & præsentibus cum literis consolantes, confidere iussimus ego atq; sanctiss. episc. & consacerdos noster Cyrillus, propter charitatem, quæ continetur in nobis. Habens itaq; reuerentiam scribentibus, harum literarum gerulum modis omnibus adiuuabis. Omnem, quę tecum est, in Christo fraternitatem, plurimùm saluto. Gloriosiss. iudices dixerunt: Post epistolas quid est actum? Sauinianus reuerend. episc. dixit: Supplico gesta legi, & ipsa vos edocebunt. Gloriosissimi iudices dixerunt: Interloquutiones gestorum, quæ porrigentur, legantur. Constantinus vir deuotiss. secretarius diuini consistorij, ex scheda Sauiniani reuerend. episcopi, cuius initiū erat disruptum, & reliqua legit.

Antiochenum Concilium.

¶In Antiochēsium sanctiss. ecclesia in æstiuali porticu secretarij, facto concilio, & residentibus sanctiss. episc. Domno eiusdem Antiochiæ, Theodoro Damasci, Valerio Anazarbi, Pompeiano Emisæ, Polychronio Epiphaniæ secundæ Ciliciæ, Damiano Sidonis, Iamblico Chalcidis, Theoctisto Beroæ, Gerontio Seleuciæ, Ioseph Heliopolis, Timotheo Dolychis, Benetio Bybli, Epiphanio Archę, Paulo Ptolemaidis, Stephano Epiphaniæ Syriæ secundæ, Phosphoro Orthosiadis, Thoma Mopsuestiæ, Iordane Abilæ, Paulo Antaradi, Barane Alexandriæ, Mara Vrimorum, Saba Palti, Mara Anasarthæ, Ioāne Theodosiopolis, Daniele Carrhensium, Sophronio Constantiæ & Vranio * Hymerorum, Mariniano Iotapæ, Tatianus diaconus & Nectarius dixit: Parenses clerici libellos & nunc iterùm obtulerunt vestræ sanctitati, aduersùs reuer. episco. Athanasium. Quia igitur adest sanctū concilium, præ manibus habeo libellos, & si pcipit tua sanctitas, eos relego. Domnus episcopus Antiochię dixit: Vbi sunt qui libellos obtulerunt? Tatianus diaconus dixit: Foris sunt. Domnus episcopus Antiochię, dixit: Ingrediantur. Tatianus diaconus dixit: Adfuit Isacius, qui libellos obtulit. Domnus episcopus Antiochiæ, dixit: Solus Isacius libellos obtulit, an alij cum eo? Tatianus diaconus dixit: Solus Isacius obtulit libellos. Domnus episc. Antiochiæ, dixit: Dicat Isacius, si ipse libellos obtulit. Isacius primicerius lectorum, dixit: Etiàm, quæso sanctitatem tuā. Domnus episcopus Antiochiæ, dixit: Quoniam memoria facta est & Ioannis subdiaconi, & ipse ingrediatur. Tatianus diaconus dixit: Adest Ioannes subdiaconus. Domnus episc. Antiochię, dixit: Præsentibus lege cūctos libellos. Et lecti sunt. Domnus episcopus Antiochiæ dixit: Vbi sunt ipsi libelli? Tatianus dixit: Habeo eos præ manibus.

Domnus episc. Antiochiæ dixit: Lege etiàm eos. Et lecti sunt. Domnus Antiochiæ episc. dixit: Quandò delegauimus causam beatiss. Panolbio, qui tunc metropolitanus erat eius prouinciæ, vt causam audiret, quæ subsecuta sunt? Tatianus diaconus dixit: Habeo eiusdem beatiss. Panolbij epistolam, per quā edocuit, quæ secuta sunt. Domnus dixit: Lege eā. Et lecta est. Domnus episcopus Antiochiæ dixit: Habes exemplaria repudij reuerendi episcopi Athanasij? Tatianus diaconus dixit: Præ manibus habeo & exemplaria & authentica, quæ accepi à Deo amantiss. episcopo Ioanne Hierapolitanorum metropolis. Domnus episcopus Antiochiæ dixit: Legantur authentica per ordinem. Et lecta sunt. Theodorus episcopus Damasci, dixit: Quoniam fauorabilis erat circa reuerend. episcopum Athanasium beatæ memorię Panolbius Hierapolitanus quodàm episcopus, per proprios repudij libellos edocuit reuer. episco. Athanasius. Manifestus est igitur, litē fugiēs, & neq; amico proprio audientiā suā credēs.

Valerius episcopus Anasarbi, dixit: Manifestus est reuerend. episcopus Athanasius, tanquàm conscius sibi, in quibus accusatur, eo quòd noluerit apud amicum proprium Panolbium causam dicere, secundùm epistolas repudij ab eo cōscriptas. Pompeianus episcopus Emisæ, dixit: Dum amicus eius existeret beatæ memorię Panolbius episcopus, certus est reuerend. episcopus. Athanasius, quia hoc conscientia mala fecit. Polychronius episcopus Epiphanię, dixit: Reuerendiss. episcopus Athanasius neque suo amico committens accusationem suam, certus est praua conscientia declinasse iudicium. Iamblicus episcopus Chalcidis, dixit: Si confideret reuerend. Athanasius, audientiam Panolbij amici proprij non fugisset, sicut ipse in literis repudij ad eum datis professus est. Sed forsan conscientia compulsus, euocationem declinauit, à prędicto beato Panolbio factam. Damianus episcopus Sidonis, dixit: Maximè semetipsum nocuit, & reum canonibus sanctis effecit reuerend. episcopus Athanasius, citatus à reuerendæ memoriæ Panolbio, qui tunc erat Hierapolitanorum metropolitanus Episcopus, & tertiò respuens, nec occurrens. Gerontius episcopus Seleuciæ, dixit: Valdè semetipsum nocuit reuerendissimus Episcopus Athanasius, neque amicum suum prædictum Panolbium passus, & præcipue euocatus ad iudicium, & audientiam fugiens, sicut tria eius repudia manifestant. Benetius Episcopus Bybli, dixit: Lectio literarum repudij reuerēd. Episcopi Athanasij docuit nos, quia purus amicus fuit ei, qui tunc metropolitanus erat,

erat, hoc est, beato Panolbio, apud quem responsum fieri oportebat. Vnde non oportuit euocationem effugere, nisi fortè eius conscientia impedisset.

Theoctistus episcopus Beroę, dixit: Si mundam habuisset conscientiam reuerend. episcopus Athanasius, non repudiasset audientiam beati Panolbij, cùm eius vtique amicus existeret.

Epiphanius episcopus Archæ, dixit: Ostendit reuerend. eps Athanasius, quia semetipsum ab episcopatu Parenorũ ecclesię fecit extraneum, repudium tertiò mittens, dũ vtiq; beatum Panolbium Hierapolitanorum episcopum haberet, qui posset. nisi iste sibi conscius esset, eius negocium benè disponere.

Maras episcopus Vrimorum, dixit: In eo q reuerend. episc. Athanasius iudicium beati Panolbij declinauit, qui tunc Hierapolitanorum erat episcopus, apparet, quia conscientia sua conuictus est.

Baranis episcopus Alexandriæ, dixit: Maximè sibi nocuit reuerendus episcopus Athanasius, non obediẽs tunc metropolitano beatæ memoriæ Panolbio, & pręcipuè dum eius amicus existeret. Vndè certus est, quia non recta conscientia viuens, talem audientiam declinauit, & ad repudium venit.

Stephanus episcopus Epiphaniæ, dixit: Superfluam rem esse iudico, post tria repudia, & terminum habentia, causam reuerend. episcopi Athanasij in examinationem adduci. Quomodò enim elegit hanc à sancto concilio iudicari, dum proprij amici sui beatæ memoriæ Panolbij, sicut ipse in repudijs manifestauit, videatur declinasse iudicium?

Phosphorus episcopus Orthosiadis, dixit: Ea, quæ à reuerend. epis. Athanasio sunt scripta ad beatæ memoriæ Panolbium, qui tunc Hierapolitanorũ erat episcopus, manifestant, quòd iudicium fugiens, reus à Parenorum discessit episcopatu Daniel episcopus Carrhensium, dixit: Palàm est quia directis repudij literis reuerend. episcopus Athanasius ad beatę memorię Panolbium, qui tunc metropolitanus erat, refutando iudicium, ab episcopatu semetipsum fecit extraneum.

Ioannes episcopus Theodosiopolis, dixit: In ijs, quę placent sancto concilio vestro, & ego consentio. Sophronius eps Cõstantię, dixit: Ex repudij literis, quę relectę sunt, certus est reuer. epis. Athanasius, quia ad iudiciũ venire noluit, & episcopatũ quoq; repudiauit.

Ioseph episcopus Iuliopolis, dixit: Tertiò repudiando reuerend. episco. Athanasius, & nolendo apud amicum suum beatæ memoriæ Panolbium, qui tunc metropolitanus erat episcopus, occurrere, & causam dicere, & semetipsum ab illatis sibi criminibus liberare, certus est, *quoniam cõscientia mala sit vsus.

*quòd

Timotheus epis. Dolychis dixit: Oportebat quidem, reuer. episcopum Athanasium ab exordio euocatum tertiò à beatę memorię Panolbio, qui nunc metropolitanus episcopus erat, occurrere, & allegationibus suis vti, dũ secundùm ea, quæ nunc lecta sunt, amicum suum eundem esse definiret. Quia igitur sæpè euocatus repudiauit, reum semetipsum illatis sibi constituit.

Paulus episcopus Ptolemaidis, dixit: Tertiò ad audientiam euocatus reuerend. Athanasius à Panolbio metropolitano * episcopo, & maximè eius amico, sicut ex his, quæ sunt lecta, didicimus, & tertiò Parenorum episcopatum repudians, apparet, *quoniam non bona conscientia percussus, videtur declinasse iudicium.

*quòd

Sabas episcopus Palti, dixit: Tertiò repudiando reueren. episcopus Athanasius, & cõiurando, alium pro se ordinari debere, quam de reliquo rationem habet de episcopatu Parenorum sanctæ Dei ecclesiæ nunc mouere, & pręcipuè, dum apud amicum suum beatæ memoriæ Panolbium causam non dixerit?

Maras episcopus Anasarthę, dixit: Integrè semetipsum diligi monstrauit reuerend. episcopus Athanasius à beatæ memoriæ Panolbio metropolis episcopo, per epistolas repudij ad eum directas. Fugiens itaq; audientiam eius, apparet hoc conscientia maligna fecisse.

Domnus episcopus Antiochię, dixit: Post hæc repudia vbi degebat reuerend. episcopus Athanasius? Isacius archidiaconus dixit: Egressus est de prouincia Samosatorum, degebat apud semetipsum in proprio prędio, & denuò descendit in ciuitatem Samosatorum. Quoniam autem hic sunt clerici, rogo sanctũ vestrum concilium ingredi eos & dicere, quę ipsi quoque nouerunt.

Domnus episcopus Antiochię, dixit: Ingrediantur. Tacianus diaconus dixit: Adsunt reuerendi clerici Domnus episcopus Antiochię, dixit: Stent secundùm ordinem reuer. presbyteri, & reuerend. diaconi. Theodorus episcopus Damasci, dixit vni: Vbi degebat post repudia reuerend. episcopus Athanasius? Qui cùm respondisset, Domnus episcopus Antiochię dixit: Quid dicunt & reliqui clerici? Theodorus episcopus Damasci, dixit: Ex illo regressus est Paros. Et post responsum, Domnus episcopus Antiochię dixit: Quot ordinauit? Et facto responso, Theodorus episcopus Damasci dixit: Istas ordinationes, post repudia à se facta, constituit? Accepto responso, Domnus episcopus Antiochiæ dixit: Dicant & reliqui clerici, qui nouerunt, quid posteà subsequutum sit. Theodorus episcopus Damasci dixit: Vos cuius rei causa estis Hierapolim profecti? Et cùm dixissent, Domnus episcopus Antiochię dixit: Noui & ego formidasse reuerend. episcopum Athanasium. Nam detulit mihi literas Deo amantissimorum & sanctissimorum episcoporum, id est, domini Procli & domini Cyrilli.

Theodo-

Theodorus reuerend. epiſcopus Damaſci, dixit: Diuinæ literæ per Deo amantiſſimum epiſcopum Athanaſium deductæ ſunt ſanctiſſim. archiepiſcoporum. Iubeat tua ſanctitas, has relegi coram ſancto concilio. Dominus epiſcopus Antiochiæ, dixit: Legantur. Et lectæ ſunt. Theodorus epiſcopus Damaſcidixit: Videtur reuerend. epiſcopus Athanaſius nihil verum docuiſſe ſanctiſſ. & Deo amantiſſ. archiepiſcopos dominum Proclum & dominum Cyrillum, dum etiàm apud beatum Panolbium, qui fuit eius metropolita & eius amicus, ſicut ipſe in repudijs à ſe datis oſtendit, *a Parenorum epiſcopatu, & non à clericis eſt expulſus, ſicut edocuit, ſed ipſe tertiò ab eodem Panolbio euocatus, audientiam illatorum ſibi criminum refutauit, & propriã ciuitatem reliquit, adijciens & hoc in repudij ſui literis, quoniam & ante duos aut tres annos hoc apud ſe deliberatũ fuiſſet, vt ab epiſcopatu recederet.

> * nec ab epiſcopatu, ſicut ipſe docuit, non à clericis eſt expulſus.

Valerius epiſcopus Anazarbi, dixit: Perſpexi & ego, quoniam reuer. Athanaſius falsò docuerit Deo amantiſſ. & ſanctiſſ. archiepiſcopos Proclum & Cyrillũ. Nam & propria voluntate ex ſcripto repudiauit epiſcopatum. Et tertiò à beatiſſ. memorię Panolbio euocatus, audientiam declinauit. Vſus etiàm repudio, & propria voluntate ciuitatem deſeruit, & non à clericis eſt expulſus. Polychronius epiſcopus Epiphaniæ ſecundæ Ciliciæ, dixit: Manifeſta eſt Deo amantiſſimi epiſcopi Athanaſij circa cauſam eius *argumentatio, calumniam facientis (quaſi de violentia ſua) reueren. clericis. qui dum à ſemetipſo ab eccleſiaſtic. miniſterio diſceſſerit, & ante multa tempora in profectionem lõginquam abiẽrit, cauſam illis aſſcripſit.

> * pueriliтas

Pompeianus epiſcopus Emiſę, dixit: *Certus eſt Athanaſius alia pro alijs docuiſſe Deo amantiſſ. & ſanctiſſ. Proclum & Cyrillum. Iamblicus epiſcopus Chalcidis, dixit: Dati repudij libelli à reuerend. epiſcopo Athanaſio beatę memoriæ Panolbio, qui tunc metropolitanus Epiſcopus & amicus eius erat, ſicut & ipſe monſtrauit, docent nos, quia inaniter calumniam fecit apud ſanctiſſ. & venerandiſſ. archiepiſcopos Proclum & Cyrillum de reuerendis ſuis clericis, dum ipſe epiſcopatũ reliquerit Parenorum, & coniurauerit alium pro ſe ordinari epiſcopum. Timotheus epiſcopus Dolychis, dixit: Hæc eadem, quæ Deo amantiſſ. epiſcopi, & ego perſpexi.

> * Hæc eadẽ & nos cognouimus, quia mentitus eſt reuer. epiſcopus Athanaſius, & certus.

Daniel epiſcopus Carrhenſium, dixit: Admiratus ſum, quomodo paſſus ſit reuerend. epiſcopus Athanaſius (euocatus à metropolitano epiſc. beatæ memoriæ Panolbio, vt ſatisfaceret, & tertiò repudians epiſcopatum) importunus exiſtere Deo amantiſſimis epiſcopis Proclo & Cyrillo, & nihil eos veri edocere. Gerontius epiſcop. Seleuciæ, dixit: Hæc eadẽ & ego perſpexi, quia nihil veritatis edocuit ſanctiſſ. & Deo amantiſſ. epiſcopus Proclum & Cyrillum reuerend. epiſcopus Athanaſius.

Theoctiſtus epiſcopus Beroæ, dixit: Hæc ipſa & ego perſpexi, quia falſa docuerit ſanctiſſ. & venerabiliſſ. archiepiſcopos Proclum & Cyrillum reuerend. epiſcopus Athanaſius.

Stephanus epiſcopus Epiphaniæ dixit: Et ego ità perſpexi, quia magis mentitus eſt apud ſanctiſſ. & Deo amantiſſ. archiepiſcopos Proclum & Cyrillum reuerend. epiſcopus Athanaſius. Nam neque a clericis videtur expulſus, ſed repudia propria voluntate fecit. Valerius epiſcopus Laodiceæ Syriæ, dixit: Et ego hæc ipſa perſpexi, quæ ſanctum Concilium. Epiphanius epiſcopus* Archę, dixit: Hæc ipſa & ego cognoſco, quæ ſanctũ Concilium: Baranis epiſcopus Alexandriæ, dixit: Et ego conſentio ſancto Concilio Deo amantiſſimorum epiſcoporum, & illa conſtituo, quæ & ipſi benè ſe habere comprobauerunt. Ioſeph epiſcopus Iuliupolis, dixit: Hæc ipſa & ego perſpexi, quæ Deo amantiſſimi & ſanctiſſimi archiepiſcopi decreuerunt.

Paulus epiſcopus Ptolemaidis, dixit: Hæc ipſa & ego perſpexi, quæ præcedentes ſanctiſſimi patres, & cum eis quoquè decerno.

Maras epiſcopus * Anazarthæ, dixit: Si quietem diligeret reuerend. epiſcopus Athanaſius, non eum oportuerat poſt repudium & iuſiurandum, inopportunum exiſtere ſanctiſſ. patribus & archiepiſcopis Proclo & Cyrillo. Ioannes epiſcopus Theodoſiupulis, dixit: Similiter & ego perſpexi. Sophronius Conſtantiæ epus, dixit: Præcedentibus me Deo amantiſſimis epiſcopis & ego conſentio.

> * Anaſarthę

Domnus epiſcopus Antiochię, dixit: Quãdò ſuſcepi literas Deo amantiſſ. epiſco. Procli & Cyrilli, memor ſum, quia & eum huc euocaui, & Deo amantiſſ. epiſcopos prouinciæ, vt hæc cauſa potuiſſet examinari. Relegite itaque ambas epiſtolas. Et lectæ ſunt. Domnus epiſcopus dixit: Quid ſcribit ad hæc reuerend. epiſcopus Athanaſius? Domnus epiſcopus dixit: Lege & epiſtolam, quam ſcripſit Deo amantiſſimus Ioannes Hierapolitanorum Metropolis epiſcopus. Et poſtquàm lecta eſt, Domnus epiſcopus dixit: Noui, quandò ſuſcepi a reuerend. epiſcopo Athanaſio literas, quia mox conuocaui ſanctum hoc Concilium ſecundùm eius preces, mittens etiàm ſcripta ad eum, vt adeſſet in hoc ſancto Concilio. Relege itaque à me ad eum factam epiſtolam. Et ea iam lecta iterùm, Domnus epiſcopus dixit: Lege etiàm Synodicas literas ad eum factas. Quibus lectis, Domnus epiſcopus dixit: Quæ ſunt ſuper hæc ex non ſcripto dicta a reuerend. epiſcopo Athanaſio? Et iterùm Domnus epiſcopus dixit: Lege & quam habeo conſcriptam epiſtolam ſancto concilio. Qua epiſtola iam lecta, Tacianus diaconus dixit: Habeo & Epiſtolas reuerendorum Epiſcoporum domini Ibæ, & domini Andreæ, quas miſerunt,

runt, euocati à tua sanctitate, & occurrere non valentes. Dominus episcopus dixit: Lege & eas per ordinem. Et his quoquè epistolis lectis, Tacianus diaconus dixit: Alios libellos obtulit sancto concilio reuerē. subdiaconus Philippus sanctæ Dei Parensis ecclesiæ, Et si iubet vestra sanctitas, hos quoquè relego. Domnus episcopus dixit: Lege. Cumque fuissent lecti libelli, Theodorus episcopus Damasci, dixit: Ea quæ posita sunt in libellis, solus nôsti, an & alij simul sciunt? Philippus subdiaconus dixit: Nouit hæc etiàm reuerend. presbyter ex œconomo Fronton. Domnus episcopus dixit: Dicat reueren. Fronton, quid de hac causa nouit. Qui cùm dixisset, Dominus episcopus dixit: Hæc* dominica quæ est? Theodorus reuerend. episc. Damasci, dixit: Quis scit hæc? Fronton dixit: Theodorus diaconus, qui cum manebat cum ipso reuerend. episcopo Athanasio. Quo vocato, Theodorus episcopus dixit: Quid nôsti in causa columnarum argentearum? Si verè conscius* erat illo tempore reuerend. episcopo Athanasio? Et cū hic dixisset, Domnus episcopus dixit: Dicant etiàm isti, quorū memoriam fecit Fronton presbyter, quid nouerunt. Theodorus episcopus dixit: Si hic sunt, quorum memoriam fecit reuerend. Maris presbyter, & ipsi, quæ nouerunt, propria voce restentur. Tacianus diaconus dixit: Adstant Maris & Theophilus diacones. Theodorus episcopus dixit: Quid nostis in causa? Qui postquàm libellorū meminerant, Domnus episcopus dixit: Lege eos. At lectis iam libellis, Theodorus episcopus dixit: Nunquid non sufficiēt nobis, quæ iam dicta sunt, atque deposita, scandalis complere omnium aures? Domnus episcopus dixit: Quid perspicit vestra sancta synodus fieri oportere? Theodorus episcopus dixit: Si opinionis suę curam habuisset Athanasius reuerend. episcopus, non declinasset examinationem criminum sibimet illatorum. & quod maius est, audientiam delegatam à beatæ memoriæ Panolbio, qui fuit Hierapolitanus episcopus, & eius amicus, & circa eum valdè fauorabilis, sicut ipse Athanasius proprijs literis sæpius intimauit. A quo tertiò ad audientiam euocatus, non obediuit, sed etiàm tertiò episcopatum Pari ex scripto repudiauit per ea, quæ ad beatæ memoriæ Panolbium scripsit, in quibus etiàm rogauit, dicens à se silentium complectendum. Sed hoc non fecit, sed longa itinera aggressus, turbauit auditus sanctissimorum & Deo amantiss. archiepiscoporum id est, domini Procli & domini Cyrilli, nihil verum memoratos sanctiss. viros edocens, sed etiàm postea sæpiùs euocatus, tam à sanctiss. patre nostro & archiepiscopo, Domno Antiocheno scilicet, quàm à præsenti concilio, quatenùs semetipsum à criminibus sibi illatis exueret, venire non voluit.* Quid ergò ecclesiasticis sanctionibus placet eum,

eras

*Vndè

qui pro quibusdam rebus incongruis euocatus, & tertiò euocatus non venit, cadere honore, quem habet. Videtur autem memoratus Athanasius non solùm tertiò euocatus, sed etiàm frequenter, & nō obediens, neque illatis volens criminibus respondere. Huius rei gratia, alienum eum à sacerdotio secundùm ecclesiasticas leges esse decerno, & oportere Deo amantissimum episcopum Hierapolitanorum, dominum Ioannem feliciter episcopum, in ecclesia Parenorum regulariter ordinare, vt tandem aliquandò in pacifica quiete eadem ciuitas constituatur, libera à fluctuatione atque tumultu, duorum annorum tempore in ea machinato. Valerius episcopus Anazarbi, dixit: Quoniam dudùm videtur examinationem causæ repudiasse prædictus Athanasius, & declinando iudicium beatæ memoriæ Panolbij, insupèr etiàm & eius successoris metropolitę, & nunc etiàm regulariter euocatus à communi patre & archiepiscopo Domno, & sancto concilio, similiter examinationem fugit frequenter differendo, certus est, quoniam debet adiudicari. Igitur extraneum eum & ego à sacerdotio iudicaui, & ab episcopi dignitate, & debet ab omnibus illic ordinari alter episcopus, tanquàm hoc semèl alienato, quatenus vel nūc desinat esse sine patre (quòd violenter sustinuit (orbata Parenorum ciuitatis ecclesia. Timotheus reuerend. episcopus Dolychis, dixit: Recta & iusta prolata est sententia à congregato hic sancto concilio aduersùs prædictum Athanasium. Nam totiès consequenter & regulariter euocatus à metropolita suo beatæ memoriæ Panolbio, & DEO amantissimo & sanctiss. episcopo Ioanne metropolita nostro, & à præsenti sancto concilio, sed & etiam à sanctissimo & Deo amantissimo episcopo Domno, & non obaudiens, diuersis verò dilationibus vsus, sibimet omnē sacerdotij priuationem ascribat. Igitur & ego consentio ijs, quæ regulariter & legitimè sunt decreta à vestro sancto concilio. Et supplico, vt Parenorum sanctissimæ ecclesiæ ordinetur episcopus, vt & nos, & eadem sanctissima ecclesia contritione & miseria liberemur. Maras episcopus* Anasatthæ, dixit: His eisdem & ego consentio, & alienum esse decerno ab honore episcopatûs Athanasium, qui Pari fuit episcopus, quoniam sæpè vocatus non obediuit. Et supplico, vt velociter in Parenorum ecclesia ordinetur episcopus. Pompeianus episcopus Emisæ, dixit: His, quæ regulariter & ecclesiasticè definita sunt à sanctiss. & Deo amantissimis metropolitis Theodoro & Valerio & ego consentio, quæ vtique iustè ab eis decreta sunt, approbans. Et ego Athanasium, qui Pari fuit episcopus, ab episcopatu omnimodis alienum, & ab honore pontificatûs decerno. Et rogo alium episc. pro eo constitui in eadem ciuitate, vt vel nunc à tumultu

&

& seditionibus eadem Parenorum sancta Dei ecclesia liberetur.

Iamblicus epis. Chalcidis dixit: Simul decerno & ego ea, quæ regulariter & legitimè constituta sunt à Deo amantissimo & sanctissimo epis. id est, Theodoro & Valerio metropolis de Athanasio, qui quondàm Parenorum fuit episcopus. Vndè & ego rogo sanctissimum Ioannem episc. huius pridem metropolitam, isto secundùm vestram approbationem alieno ab episcopatu facto, alium pontificem constituere sanctiss. Parenorum ecclesię. Vranius episcopus * Hymerorum, dixit: Athanasium episc. euocatum, vt satisfaceret de illatis sibi maximis nefarijsque criminibus, & non obedientem citationi canonicę Deo amantiss. & sanctiss. archiepiscopi nostri Domni, & presentis sancti magnique concilij. quoniam conscientia mala videtur alligatus, hunc & ego decerno indignum, & extraneū omni ecclesiastico ministerio, episcopiq; vocabulo. Damianus Sidonis episc. dixit: Oportebat Athanasium, qui Parenorum ecclesię fuit episc. in quibusdam criminibus accusatum, & euocatum à beatiss. Panolbio suo tunc metropolita, vt curam eius habenti, obaudire, & suis allegationibus vti: & hoc quidem non fecit, sed per longa itinera profectus est, molestus existens auribus Deo amantiss. episcoporum Procli & Cyrilli, & deferens literas, quarum gratia & iterū euocatus est à sanctissimo archiepiscopo nostro Domno & à sancto concilio, & obandire contempsit. Hoc ergò non faciente eo, & ego decerno alienum eum existere à dignitate pontificatûs, & oportere amantiss. Ioannem episc. Hierapolitanorum metropolis, episc. consecrare pro eo Parenorum ecclesiæ. Polychronius epis. Epiphaniæ secundæ Ciliciæ, dixit: Luctus & gemitûs causa nobis effectus est Athanasius quondàm Parenorum episc. Diuersis enim criminibus accusatus, iudicium declinauit, tertiò euocatus à beatę memoriæ Panolbio Hierapolitanorum episcopo, cùm vtique eius amicus existeret, sicut ipse in repudij sui literis declarauit, & nunc quidem sæpius à Deo amantiss. & sanctiss. archiepiscopo Domno, & hoc congregato concilio, obedire citationi nō voluit, sed permāsit multo tempore illudens, & fallens ecclesiasticas sanctiones. Huius itaque rei gratia, semetipsum omni pontificatûs ministerio denudauit, episcopique vocabulo, & fit quoquè depositus etiàm meo decreto, & ordinabitur alter episc. sanctæ Parensi ecclesiæ, qui possit soluere malorum calamitatem. Theoctistus episc. Berœæ, dixit, Consentio his, quæ benè & regulariter definita sunt à sancto cōcilio, quatenùs alienus sit ab honore pōtificatûs Athanasius, qui * Paros fuit episcopus. Et decerno, vt pro eo Parenorū sanctiss. Dei ecclesiæ ordinetur episc. Benetius epis. Bybli dixit: His quæ regulariter à sancto cōcilio sunt prolata, consentio etiàm ipse, iudicans Athanasium Pari quondàm epis. alienū esse à pōtificatu, & oportere pro eo pontificem ecclesiæ Dei constitui. Gerontius episc. Seleuciæ, dixit: Quoniam sæpè vocatus Athanasius * Paros quondàm episcopus, & à metropolita suo beatæ memoriæ Panolbio, & à Ioanne Hierapolitanorum metropolitano episcopo, & ab archiepiscopo nostro Domno, sed & à præsenti sancto concilio, non affuit, hūc & ego alienum esse decerno secundùm ecclesiasticas sanctiones ab episcopatu. Et rogo velociter episcopū ordinari pro eo sanctissimæ Parenorum ecclesiæ. Stephanus episcop⁹ Epiphaniæ, dixit: In maximis criminibus accusatus Athanasius Parenorum quondàm episcopus, & sæpiùs euocatus, & nec semèl obaudiens, sed longa itinera eligens proficisci, & molestus existere auribus Deo amantiss. episcoporum Procli & Cyrilli, & propterea rursùs ab exarcho Oriētalis diœcesis euocatus, & à congregato sancto concilio, & neque sic obaudiens, dignus est expelli à pontificatu, alio pro eo prædictæ ecclesiæ constituto pontifice. Ioseph episcopus Iuliopolis, dixit: Oportebat quidem occurrere Athanasiū Parenorum ecclesiæ quondàm episcopum, & ab illatis sibi criminibus semetipsum exuere. Sed quoniam sæpiùs euocatus, hoc non fecit, sanctum præsensque concilium in eum sententiam protulit secūdùm ecclesiasticas sanctiones. vndè & ego consentio omnibus, quæ ab eis legaliter definita sunt, iudicans alienū eum esse à pontificatu, oportere autem alium pro eo pōtificem Parenorum sanctæ Dei ecclesię ordinari. Phosphorus episcop⁹ Orthosiadis, dixit: Consentio & ego his, quæ regulariter definita sunt à sancto concilio, alienū esse iudicās ab episcopatu prædictum Athanasium. Rogo autem, & vnà decerno, alium pro eo Parenorum sanctissimæ Dei ecclesiæ ordinari pontificem. Thomas episcopus Mopsuestiæ, dixit: Accusatoribus Athanasij frequenter olim beatæ memoriæ Panolbio, qui metropolis fuit episcopus, & sanctiss. archiepiscopo nostro Domno, & nunc etiàm sancto concilio, molestis existentibus, & vocationibus sæpè factis, vt accusatorum examinatio proueniret, non occurrēs Athanasius, semetipsum extraneum ab efficacia pōtificatûs effecit. Vndè post sententiam sancti concilij, necessariè Parenorum sanctis. Dei ecclesia, tāto tempore sine præsule manens, suscipiat pontificem à sanctiss. metropolita, & religiosiss. episcopis prouinciæ regulariter ordinatum. Paulus episcopus Ptolemaidæ, dixit: Cōsentio his, quæ decreta sunt ab hoc sancto cōcilio, & alienum ab episcopatu iudico prędictum Athanasium, atq; decerno pro eo velociter Parenorum sanctæ Dei ecclesiæ ordinandū episcopū. Paulus episcop⁹ Antaradeñ. dixit: His quę ecclesiasticè & regulariter à sancto concilio sunt decreta, particeps sum, alienum

* Himeronum

* Pari

aliens iudicās ab honore episcopatus Athanasium Parenorum quondàm epis.& decerno alium pro eo celeriùs eidem sanctiss. Dei ecclesiæ constituendum episc. Maras episco. Vrimorum, dixit: Et ego hæc ipsa constituo, & alieoom iudico ab honore pontificatus Athanasium Parenorum quondàm episcop. quoniam sæpiùs euocatus non obaudiuit, & decerno alium pro eo Parenorum sanctę Dei

*Alexādræ ecclesiæ ordinari debere. Baranis * Alexandriæ epis. dixit: His, quæ regulariter definita sunt à Deo amantiss. episco. consona loquor & ego, alienum iudicans ab omni pontificatus honore & dignitare episcopatus eundem Athanasium, & decerno alium pro eo Parenorum sanctæ Dei ecclesiæ constituendum.

Arçę Epiphanius Epis. Archę, dixit: His, quæ benè & regulariter à sancto concilio sunt decreta, consentio & ipse, alienum iudicans ab honore põtificatos Athanasium Parenorum quondàm epis.& decerno celeriter alium cõstitui eidem Parenorum ecclesiæ, qui eā possit pro Dei volnntate gubernare. Iordanos episcopus Abilæ, dixit: His, quæ secundùm eccelisticos canones à sancto concilio benè sunt prolata, consentio, alienom iudicans ab honore põtificatus Athanasium Parenorum quondàm episc.& decerno alinm pro eo Parenorum sanctæ Dei ecclesiæ ordinandum. Ioannes episc. Theodosiupolis, dixit: Consentio & ego ipse, quę canonicè & legaliter definita sunt à sancto concilio, & alienum ab episcopatu iodico Athanasium, approbans alterum pontificem constituendum ecclesiæ Parenorum. Daniel epis. Carrheñ. dixit: Consentio omnibus his, quæ regulariter sancto concilio placuerũt, & alienum iudico Athanasium ab episcopatu, approbans alterũ pro eo Parenorum ciuitati ordinandum episcopum. Sophronius epis. Constantiæ, dixit: Ea, quæ regulariter atque legaliter à sancto concilio definita sunt, & ipse sequens, alienum iudico Athanasium ab episcopatu, approbans alterum pro eo Parenorum sanctæ DEI ecclesiæ constituendum episcopum. Sabas episcopus Palti, dixit. Consentio & ego omnibus quæ dicta sunt, & vnà decerno cum sancto concilio, alienum iudicans esse ab honore pontificatus Athanasium, quoniam euocatus ab omni sua prouincia, suisque metropolis, & sanctissimo patre nostro atque doctore, & ab omni sancto concilio, nõ obediuit. Approbo autem, quatenus pro eo Parenorum sanctę Dei ecclesiæ alter ordinetur episcopus. Domnus Antiochiæ episcopus dixit: Mei quidem voti non fuit, talem aduersùs episcopnm proferre sententiam. Quia verò sancto concilio dignè complacuit, alienum existere Athanasium secundùm ecclesiasticas sanctiones ab episcopatu, tanquàm sæpiùs quidem, & in multis magnisq; criminibus accusatum, semper verò iudicium & examinationem negocij fugientem, confirmo hæc etiàm ego, & in his, quæ omnibos communiter placuerunt, concors existo, iudicans eum alienum esse a põtificatu. Et pręcipio Deo amantissimo episcopo Ioanni, & ipsis prouinciæ religiosiss. epis. aliom pro eo Parenorum sanctæ Dei ecclesiæ episcopnm ordinare. Et subscriptiones prædictorũ epis.

Gloriosissimi iudices dixerunt: Si qui eorum, qui tunc cum Domno deposuerunt Athanasium reuerend. episcopum, assident sancto Concilio, in medium transeant. Et transeuntibus in medio, Theodoro reueren. Episco. Damasci, Theoctisto reuerend. episc. Beroæ, Gerontio reuerend. epis. Seleuciæ, Damiano reuerend. Epis. Sidonis, Ioseph reuerē. episco. Heliopolis, Saba reuerend. Episcopo Palti, Sophronio reuerend. episc. Constantię, Gloriosiss. iudices dixerunt: Dicant reu. & sanctis. epis. pro qua culpa tunc Athanasium reuerend. deposuerunt de episcopatu. Theodorus reuerend. episco. Damasci dixit: Clerici Parenorum Ecclesiæ accusationes obtulerunt aduersùs eum, & euocatus, non affuit, dicens, quosdam se inimicos habere, & secundò euocatus, non affuit. Dum verò tres euocatiooes in eum factæ fuissent, & venire recusasset, secundùm canones aduersùs eum depositionis eius prolata sententia est. Theoctistus reuerend. episc. Beroæ, dixit: Euocatus religiosissimus episcopus Athanasius à Concilio Antiochiæ congregato tertiò, non affuit: & ideò quòd non affuit, adiudicatus est. Gerontius reuerend. episcop. Seleuciæ Syriæ, dixit: Nos deposuimus eum, quoniam regulariter euocatus tertiò, oon occurrit, & secundùm regulas depositus est ab omoibus, qui tunc conueoerunt. Grauia enim quædam posita erant in libellis, aduersùs eum prolatis, & euocatus regulariter obaudire contempsit. Damianus reueren. episc. Sidonis, dixit: Euocatus Athanasius reuerend. episc. a sancto Concilio Antiochiæ congregato tertiò, non obaudiuit. Et secundùm regulas ab omnibus, qui tunc conuenerunt, condemnatus est. Ioseph reueren. epis. Heliopolis, dixit: Euocatus a sancto Cõcilio Antiochiæ congregato in auditorio & semèl, & secundò, & tertiò reuerend. Athanasius, & non aduenicns, damnationi submissus est. Sabas reuerend. epis. Palti, dixit: Aderam in iudicio. Detulerat Athanasius sacram, vt non sederet neq; dominus Theodoretus in causa, neq; Ioannes metropolita. Sedebant ambo in causa. Dicebam ad eos: Qnia si iudices estis, audite negocium. Si verò nõ subscribitis, egredimini simpliciter. Et contentione facta, subscribere noluerunt. Ad vltimũ euocatus est tertiò, & non venit. Et propterea deposuimus eum. Sophronios reuerend. episcopus Constantiæ, dixit: Nihil discussum est eorum, quæ aduersùs eum eraot, & in pręsentia eius per probationē nihil examinatũ est. Sed ex vna parte accusaueront illi. Nos autem nõ credidimus vni parti, quoniam accusatores,

fatores,quæcunq; volunt, dicunt, nec omninò oportet, accusatoribus credi . Euocatus est autem propter hæc semel. Dixit causam, pro qua non adesset,quosdam se inimicos habere in synodo , quæ posita est in gestis. Iterùm secundò euocatus est.Rursùs tertiò euocatus est. Cùm autem non obaudisset tertiò , deponens eum prolata sententia est . Gloriosissimi iudices dixerunt:Dicat Athanasius reuerend.episc.cur,tertiò,euocatus à sancto Antiocheno concilio , non occurrit, vt proprijs allegationibus vteretur. Athanasius reueren. episc.dixit:Quoniam inimicus mens erat ipse,qui iudicabat, Antiochenus. Et rogo hæc relegi,& veritatem probari . Abiêrunt tredecim clerici,& ipsi decreuerunt nolentes . Gloriosiss.iudices dixerunt: Sauinianus reueren. episc.quoniam post depositionem Athanasij reuerend. ordinatus est à prouinciali concilio,in Parenorum ciuitatis episcopatu (sicut nos perspicimus)manere debet . Neq; enim ex vna parte remotus,iustum est, vt præiudicium patiatur: quoniam neq; vocatus est,neque contradictio ei seruata est.Athanasius verò depositus,tanquàm euocationibus nõ obaudiens,posteà verò ex vna parte à Dioscoro episcopatum obtinere iussus, integrũ (sicut perspicimus) debet quiescere. Causas verò illatas ei, examinandas esse decernimus apud sanctissimum episc. Antiochiæ Maximum , & concilium,quod cum eo est; ità tamen, vt intra octo menses,à præsenti die numerandos, examinatio fiat eorum,qui dudùm accusationem aduersùs eum proposuerunt.Aut si alter cõtra eum quilibet de his ipsis instare voluerit,& si quidem cõuictus fuerit omnium præsumpsisse,quæ ei criminaliter seu pecunialiter sunt illata,& gestis inserta, aut vnum eorum, quod damnatione sit dignum , non solùm eum alienum esse ab ipso episcopatu,sed etiam legibus publicis esse subdendum . Si verò intra hoc tempus non agatur aduersùs eum,neq; conuincatur,(sicut prędictum est) Athanasius quidem episcopatũ eiusdem recipiat ciuitatis ecclesiæ per sanctissimum episcopum Antiochiæ Maximum : Sauinianus verò reuerend.episc.& dignitatem episcopatùs habeat,& substitutus sit, & pascatur, donèc reuerend.episco. Antiochenorum Maximus, eum secundùm virtutem Parenorum sanctiss.disponat ecclesiæ . Hæc audiens sanctiss.synodus,dicat, si ea, quæ sunt ordinata, decernit, aut aliud quid disponit. Maximus reuerend.episco. Antiochiæ, dixit:Hoc nihil iustius. Cyrus reueren.episc.Anazarbi,dixit: Deus per vos locutus est . Sancta synodus dixit; Nihil iustius, nihil integrius. Hæc iusta sententia. Quæ disposita sunt, effectui mancipentur,quia cum Deo vos iudicatis . Gloriosiss.iudices dixerunt: Ea,quę à nobis quidem approbata sunt,disposita verò à sancto concilio,firma consistant.

CHALCEDONENSIS CONCILII Actio XV. Canones Synodi eius Complectens.

Editio Prima.	Editio II.	Canones Synodi Chalcedonensis, interprete Gentiano Herueto.
De Canonibus vniuscuiusque Concilij.	*De seruandis canonibus synodorum.*	
25. q. 1. à sanctis patribus. Regulas sanctorum patrum,per singula nunc vsque concilia constitutas, proprium robur obtinere decreuimus.	Regulas, sanctis patrib^9 in vnaquaque synodo vsque nunc prolatas, teneri statuimus.	Qui à sanctis patribus in vnaquaque synodo huc usq; expositi sunt,obseruari canones æquum censuimus. CANON I.
Quòd non oporteat episcopos, aut quemlibet ex clero,per pecunias ordinari.	*Quòd præmio vel pecunia non ordinentur episcopi.*	
*pecuniam 1. q. 1. Si quis episcopus per pecuniam. 2 Si quis episcopus per * pecunias fecerit ordinationẽ, & sub precio redegerit gratiam,quæ non potest vendi, ordinaueritque per pecunias episcopũ,aut chorepiscopũ, aut presbyterũ,aut diaconũ, vel quemlibet ex his, qui cõnumerãtur in clero, aut promouerit per pecunias dispẽsato-	2 Si quis episcoporum,accepta pecunia, ordinationẽ fecerit,& sub precium deduxerit inappreciabilem gratiã, atque ordinauerit per pecunias episcopũ, siue chorepiscopum, siue presbyterum, siue diaconum , aut quemcunque alium, qui connumeratur inter clericos,aut accepta	Si quis episcopus propter pecunias ordinationem fecerit,& nõ venalem gratiam in venditionem deduxerit, & propter pecunias ordinauerit episcopum, vel chorepiscopum,vel presbyterum, vel diaconum, vel aliquem eorum qui in clero annumerantur, vel propter pecunias pro- CANON II.

ſatorem,aut defenſorem, vel manſionarium, vel quenquã omninò,qui ſubiectus eſt regulæ,pro ſuo turpiſſimo lu-
*is, cui hoc attẽtâti ꝓbatum. cri commodo,*is,qui hoc attẽtaſſe probatus fuerit, proprij gradus periculo ſubiacebit.Et qui ordinat⁹ eſt, nihil ex hac ordinatione vel ꝓmotione, q̃ eſt per negociationẽ
ab ea facta,ꝓficiat,ſed ſit alien⁹ à dignitate vel ſolicitudine,
*quæſiuit *quã pecunijs acqſiuit. Si qs verò mediator tam turpibus & nefandis datis vel acceptis extiterit,& ipſe, ſi quidẽ clericus fuerit,ꝓprio gradu decidat: ſi verò laicus aut monachus,anathematizetur.

Quòd non oporteat, epiſcopos, clericos & monachos prædia aliena conducere.

4. Peruenit ad ſanctam. 3 Peruenit ad ſanctam ſynodum,q́ quidã,qui in clero videntur allecti, propter lucra turpia conductores alienarũ poſſeſſionũ fiant, & ſecularia negocia ſub cura ſua ſuſcipiãt, Dei quidẽ miniſterium paruipendentes, ſecularium verò diſcurrentes domos, & propter auaritiam patrimoniorũ ſolicitudinem ſumentes.Decreuit itaq; ſanctum hoc magnumq; concilium, nullum deinceps, non epiſcopum,nõ clericum, vel monachum, aut poſſeſſiones conducere,aut negocijs ſecularibus ſe miſcere,præter pupillorum (ſi forte leges imponant) inexcuſabilem curã, aut ciuitatis epiſcopus eccleſiaſticarũ rerum ſolicitudinẽ habere præcipiat,aut orphanorum & viduarũ, earumq;,
*defenſione quæ ſinè vlla *ꝓuiſione ſunt, perſonarum quę maximè eccleſiaſtico indigent adiutorio,& propter timorem Dñi cauſa depoſcat. Si quis autẽ decętero tranſgredi ſtatuta tentauerit, qui eſt huiuſmodi eccleſiaſticis increpationibus ſubiacebit.

De honore monachis competente, & vt nullus eorum tentet eccleſiaſtica aut ſecularia inquietare negocia,nec alienum ſeruũ præter conſcientiam domini eius ſuſcipere.

4 Qui

pta pecunia,ordinãuerit œconomum, id eſt,defenſorem, ſiue paramonariũ: quicunq; ergò hæc meditatus fuerit, ſi cõuictus fuerit,ipſe quidem ſubeat gradus ſui periculũ: & q ſic ordinatus fuerit,nullum habeat fructũ ex huiuſmodi & creatione ꝓbroſa & mercimonio, ſed ſit alienus & dignitatis & ſolicitudinis eius, quam per pecunias introiuit.Sed & ille,qui inſtans tam turpibus, & illicitis datis,interceſſor apparuit, ſi quidem clericus fuerit, de proprio decidat gradu: ſi verò laicus ſiue monachus fuerit, anathema ſit.

Epiſcopi, Clerici, & monachi ſeculares curas poſtponant.

3 Peruenit in ſanctam ſynodũ,quia de his,qui in clero connumerantur, quidam pp turpis lucri gratiam, alienarum poſſeſſionum conductiones & cas ſeculares ſuſcipiunt:& ſeipſos quidẽ à miniſterijs ſanctis per deſidiam ſeparant,& ad domos autẽ ſecularium concurrunt,& ſubſtantiarum eorum gubernationes auaritiæ cauſa ſuſcipiunt. Decreuit ergò ſancta & magna ſynodus,neminem deinceps eorũ,hoc eſt,epiſcopum, ſiue clericum, aut monachum, cõducere poſſeſſiones, aut miſceri ſecularibus procurationibus, niſi fortè, qui legibus ad minorũ tutelas ætatũ, ſiue curationes inexcuſabiles attrahuntur, aut cui ipſius ciuitatis epiſcopus eccleſiaſticarũ rerũ cõmiſerit gubernacula,vel orphanorũ, aut viduarũ, quæ indefenſæ ſunt,aut earum perſonarũ, q̃ maximè eccleſiaſtico indigẽt adminiculo, propter timorẽ Dei.Si quis verò tranſgreſſus fuerit ſtatuta, correptioni eccleſiaſticæ ſubiacet.

Abſque voluntate epiſcopi nec monaſterium, nec oratorium quis facere præſumat, & de monachis.

4 Qui

promouerit œconomũ, vel defenſorem, vel paramonarium, vel omninò aliquem ex canone, turpis quæſtus gratia, qui hoc tentaſſe conuictus fuerit,de proprio gradu in periculum veniat:& q eſt ordinatus, ex ordinatione vel promotione, quæ inſtar mercatorum venundat,nihil iuuetur:ſed ſit à dignitate vel curatione alienus, quã pecunijs adeptus eſt. Si quis autẽ ſequeſter & interceſſor adeò turpibus & nefarijs lucris apparuerit,hic quoq; ſi ſit quidem clericus, proprio gradu excidat: ſit ſit aũt laicus vel monachus,anathematizetur.

Peruenit ad ſanctam ſynodum,quòd eorum,qui in clerum cooptati ſunt, quidam propter turpe lucrũ alienas poſſeſſiones conducũt, & ſecularia negocia exercent, diuinum myſterium negligentes, ſecularium verò domos ſubeuntes,& eorum facultatum tractationẽ ac curationem propter auaritiam ſuſcipientes. Definijt ergò ſancta Synodus,neminem deinceps nec epiſcopum, nec clericũ, nec monachum vel poſſeſſiones conducere, vel ſecularibus poſſeſſionũ adminiſtrationibus ſeipſũ ingerere: niſi vtique ex lege ad inexcuſabilem impuberum tutelam vocetur,vel ciuitatis epiſcopus eum rerum eccleſiaſticarum curam gerere permittat, vel orphanorum,vel viduarum, quibus prouideri nõ poteſt, & perſonarum quæ eccleſiaſtico auxilio maximè indigẽt propter timorem Domini.Si quis autem, quæ ſtatuta ſunt, deincèps trãſgredi aggreſſus fuerit, is pœnis eccleſiaſticis ſubijciatur.

Qui

26.q.1. qui verè purèque.

18.q.2. quidam monachorum habitu.

4 Qui verè & syncerè singularem sectantur vitam, cõpetenter honorentur. Quoniam verò quidã vtentes habitu * monachali, ecclesiastica negocia ciuiliaq; conturbant, circumeũtes indifferẽter vrbes, necnõ & monasteria sibi instituere tentantes, placuit, nullũ quidẽ vsquàm ædificare, aut cõstituere monasteriũ, vel oratorij domũ, præter conscientiam ciuitatis Episcopi. Monachos verò per vnamquanque ciuitatem, aut regionem subiectos esse Episcopo, & quietem diligere, & intentos esse tanmmmodò ieiunio & orationi, in locis, in quibus renunciauerunt seculo, permanentes, nec ecclesiasticis verò nec secularibus negocijs communicent, vel in aliquo sint molesti, propria monasteria deserentes: nisi fortè his præcipiatur, ꝓpter opus necessarium ab Episcopo ciuitatis. Nullum verò recipere in monasterijs seruum, vt sit cum eis monachi obtentu præter sui domini conscientiam. Transgredientem verò hanc definitionem nostram, excommunicatũ esse decreuimus, nè nomen Dei blasphemetur. Veruntamẽ Episcopum conuenit ciuitatis, competentem monasteriorũ prouidentiam gerere.

Sententialiter. 2 q.3. Nullus monach. Et 26.q.1. qui verè purèque.

26.q.1. qui verè purèque.

Non transmigrandum de ciuitate ad ciuitatem.

7 q.1 Propter eos.

Niceni Cõ. cap.17.

5 De his, qui transmigrant de ciuitate in ciuitatem, episcopis aut clericis placuit, vt canones, qui de hac re à sanctis patribus statuti sunt, habeant propriam firmitatem.

Quòd non oporteat absolutè quoslibet ordinari.

* id est, sine titulo. Dist 70. Neminem absol.

6 Nullum * absolutè ordinari debere presbyterum, aut diaconum, nec quemlibet in gradu ecclesiastico, nisi specialiter ecclesiæ, ciuitatis, aut possessionis, aut martyrij, aut monasterij, qui ordinandus est, pronuncietur. Qui verò absolutè ordinantur, decreuit sancta Synodus, irritam haberi huiuscemodi manûs impositionem, & nusquàm posse ministrare,

4 Qui verè & purè solitariam eligunt vitã, digni sunt conuenienti honore. Quia tamen quidam monachi habitu vtentes, res communes disturbant, indifferenter ciuitates circumeuntes, necnõ & monasteria per seipsos ꝓpria p̄sumptione cõstituunt: placuit, neminem aut ædificare, aut constituere monasteria, aut oratorij domum, sinè conscientia ipsius ciuitatis episcopi. Eos verò, qui p singulas ciuitates seu possessiones in monasterijs sunt, subiectos esse debere episcopo, & quieti operam dare, atque obseruare ieiunia & orationes, in locis, in quibus semèl Deo se deuouerunt, permanentes: & neq; communicare ecclesiasticis, neq; seculares aliquas tractare actiones, relinquentes ꝓpria monasteria: nisi forte iubeãtur, propter vrgentes necessitates, ab ipsius ciuitatis episcopo. Et neminem seruorũ suscipi in monasterium, vt sit cum eis monachus, nisi cum domini proprij * cõscientia. Prætereuntem verò hæc, decreuimus extra communionem esse, nè nomen Domini blasphemetur. Conuenit verò ciuitatis episcopo, curam solicitudinemq; necessariam monasterijs exhibere.

De his, qui de ciuitate in ciuitatem vadunt.

5 Propter eos episcopos siue clericos, qui de ciuitate ad ciuitatem, transeunt, placuit, definitiones datas à sanctis patribus, habere propriam firmitatem.

Vt in publicis locis fiat ordinatio.

6 Neminem absolutè ordinari presbyterum, vel diaconum, vel quemlibet in ecclesiastica ordinatione constitutũ, nisi manifestè in Ecclesia ciuitatis, siue possessionis, aut in martyrio, aut in monasterio, qui ordinatur, mereatur ordinationis publicatæ vocabulũ. Eorũ verò, qui absolutè ordinãtur, decreuit sancta synodus, vacuã haberi manus impositionẽ, & nullũ eius

CANON IIII.

Qui verè & syncerè monasticam vitam aggrediuntur, digni cõuenienti honore habeantur. Quoniam autẽ nõnulli monachico ꝓtextu vtentes, & ecclesias & negocia ciuilia perturbãt, temerè & citra vllam discriminis rationẽ in vrbibus circuncursantes, quinetiã monasteria sibi cõstituere studentes, visum est, nullum vsquàm ædificare, nec construere posse monasterium, vel oratoriã domum præter sententiam ipsius ciuitatis Episcopi: monachos autem, qui sunt in vnaquaq; regione & ciuitate, episcopo subiectos esse, & quietem amplecti, & soli ieiunio & orationi vacare, in quibus ordinati sunt locis fortiter perseuerantes, nec Ecclesiasticis nec secularibus negocijs se ingerere vel communicare, propria relinquentes Monasteria, nisì quandoquè a ciuitatis Episcopo eis permissum fuerit. Nullum autem in monasterijs seruũ recipi ad hoc vt sit monachus, præter voluntatem sui domini. Eum autem, qui hanc nostram definitionem transgreditur, definijmus esse excommunicatum, nè nomen Dei blasphemetur. Ciuitatis autem episcopum oporteat tam, quam par est, monasteriorum curam gerere.

CANON V.

De episcopis vel clericis, qui a ciuitate in ciuitatem transeunt, placuit eos, qui editi sunt a sanctis patribus canones vite obtinere.

CANON VI.

Nullũ absolutè ordinari, nec presbyterum, nec diaconum, nec omninò aliquẽ eorũ, qui sunt in ordine ecclesiastico, nisì specialiter in Ecclesia ciuitatis vel pagi, vel martyrio, vel monasterio is, qui ordinatur, designetur. Eos autem, qui absolutè ordinantur, decreuit sancta Synodus irritam ac inualidam habere eiusmodi manuum impositionem, & nusquàm exer-

nistrare, ad ordinantis iniuriam.

eius tale factũ valere, ad iniuriam ipsius qui eũ ordinauit.

exercere ac operari posse ad eius, qui ordinauit, iniuriam.

De clericis & monachis, non manentibus in suo proposito.

30.q.1.Eos qui semèl. 7 Qui semèl in clero deputati sunt, aut monachorũ vitam expetiuerunt, statuimus, neq; ad malitiã neq; ad dignitatem aliquam venire mundanam. Aut hoc tentantes, & non agentes pœnitentiam, quô minùs tedeant ad
*voluerint
hoc, quod propter Deum, primitùs elegerunt, anathe-
*anathema esse.
matizari.

Vt monachi ad militiam non redeant.

7 Eos, qui semèl in clero taxati fuerint, siue in monasterijs deputati, decreuimus neque ad militiam, neque ad honores seculares venire: Eos autẽ, qui hoc ausi fuerint facere, & non eius rei pœnitere * maluerint, vt ad hoc idem reuertantur, quod antè obtentu Dei proposuerunt sibi, * anathematizari.

Eos, qui in clero semel ordinati sunt, & itidèm monachos, statuimus nec ad militarem expeditionem, nec ad secularem dignitatem posse venire. Qui autem hoc audent, & non pœnitentia ducti ad id reuertuntur, quod propter Deum priùs elegerant, anathematizari. CANON VII.

De clericis qui sunt in ptochodochijs, monasterijs, atq; martyrijs, quæ sub potestate Episcoporum vniuscuiusque ciuitatis existunt.

18.q.2. quidam monachorũ habitu. § Item clerici in. Et §. Item clerici qui. 8 Clerici, qui preficiuntur ptochodochijs, qui ordinantur in monasterijs & Basilicis martyrum, sub Episcoporum, qui in vnaquaque ciuitate sunt, secundùm sanctorum patrum traditiones potestate permaneant, nec p contumaciam ab Episcopo suo dissiliant. Qui verò audent euertere huiuscemodi formam quocunque modo, nec proprio subijciũtur episcopo: si quidẽ clerici sunt,
*correptionibus
canonum * correptionibus subiacebunt: si verò laici vel
*excõmunicentur.
monachi fuerint, cõmunione priuentur.

Vt dispensatores pauperum, Episcopo suo obediant.

8 Clerici in prochijs, & in monasterijs, aut martyrijs cõstituti, sub potestate sint eius, qui in ea est ciuitate Episcopus secundùm traditionem sanctorum patrum, nec per præsumptionem recedant à suo Episcopo. Eos verò, qui ausi fuerint rescindere huiusmodi institutionem quocunque modo, vel si noluerint subiacere proprio Episcopo: si quidem fuerint clerici, pro personarũ ordinatione subiaceant condemnationibus canonum: si verò monachi seu Laici fuerint, * communione priuentur.

Clerici prochotrophiorũ, monasteriorum & templorum martyrum, sub potestate episcoporum, qui sunt in vnaquaque ciuitate, ex sanctorum patrum traditione permaneant, & non per arrogantiam se à proprio episcopo, imperium eius detrectãtes, subducant. Qui hanc autem constitutionem euertere ausi fuerint, si sint quidem clerici, canonum pœnis subijciantur: si autem Monachi vel Laici, sint excommunicati. CANON VIII.

Quòd non oporteat, clericos habentes aduersùs inuicèm negocia, proprium Episcopum relinquere, & ad secularia iudicia conuolare.

11.q.1. Si clericus aduersus clericum. 9 Si quis clericus aduersùs clericum habet negocium, non deserat proprium Episcopum, & ad secularia percurrat iudicia. Sed pri⁹ actio ventiletur apud Episcopum, proprium, vel certe Concilio eiusdem episcopi, apud quos vtræque partes voluerint, iudicium obtinebunt. Si quis autem præter hæc fecerit, canonicis correptionib⁹ subiacebit. Quòd si clericus habet causam aduersùs Episcopum proprium, vel aduersus alterum, apud Synodũ prouinciæ iudicetur. Quòd si
aduer-

Si clericus contra alium causam habeat, ante episcopum suum examinetur.

9 Si clericus aduersùs clericum habeat negocium, nõ relinquat suum Episcopum, & ad secularia iudicia non concurrat; sed priùs negocium agitetur apud propriũ episcopum, vel certè (si fuerit iudiciũ ipsius episcopi) apud arbitros, ex vtraq; parte electos, audiatur negocium. Si quis verò contra hæc fecerit, canonũ subiaceat correptionibus. Et si clericus aduersùs suum vel alium Episcopum habeat causam, apud audiẽtiam Synodi prouinciæ eius conquiratur. Si verò contra
ipsius

Si quis clericus habet cum clerico litem aut nogocium, proprium Episcopum nè relinquat, & ad secularia iudicia nè excurrat: sed causam priùs apud proprium Episcopum agat, vel de episcopi sententia apnd eos, quos vtraque pars elegerit, iudicium agitetur. Si quis autem præter hæc fecerit, canonicis pœnia subijciatur. Si clericus autem cum proprio vel etiàm alio Episcopo negocium aut litem habeat, a prouinciæ Synodo iudicetur. Si autem cum ipsius prouinciæ CANON IX.
Metro-

aduersùs eiusdem prouinciæ Metropolitanum episcopus, vel clericus habet querelam, petat aut primatem diœceseos, aut sedem regiæ vrbis Cōstantinopolitanę, & apud * ipsam iudicetur.

* ipsum.

Canonem hunc rite interpretatur Nicolaus Magnus in epistola ad Michaelem Imper. Sed perperam Balsamon, & Zonaras. Vide Turrianum lib.3. pro epist. Pontificum. cap. 4.

ipsius prouinciæ metropolitanum Episcopū, Episcopus siue clericus habeat controuersiā, pergat ad ipsius diœcesis primatem, aut certè ad Constantinopolytanæ regiæ ciuitatis sedem, vt eorum ibi proprium negocium exquiratur.

Metropolitanō episcop⁹ vel clericus controuersiam habeat, diœcesis exarchū adeat, vel imper. vrbis Constantinopolis throoum, & apud eum litiget.

Quòd non liceat clerico, in duarum ciuitatum ecclesijs ministrare.

21. q. 1. clericū in duarum.

10 Nou licet clericum cōscribi in duabus simul ecclesijs, sed & in qua ab ioitio ordinatus est, non ad quam confugit, quasi ad potiorem ob inanis gloriæ cupiditatē. Hoc autem facientes, reuocari debere ad suam ecclesiam, in qua primitùs ordinati sunt, & ibi tantummodò ministrare. Si verò iā qois translatus est ex alia in aliam ecclesiam, prioris ecclesiæ, vel martyriorū, quę sub ea sunt, aut ptochodochiorum, aut ptochiorum, aut xenodochiorum rebus in nullo communicet. Eos verò, qui ausi fuerint, post definitionem magnæ & vniuersalis huius Synodi, quicquam ex his, quæ sunt prohibita, perpetrare: decreuit sancta synodus, à proprio huiuscemodi gradu recidere.

* debet reuocari ad suam ecclesiam.

21. q. 2. Si quis iam translatus.

Vt non liceat de alia ciuitate in aliam transmigrare.

10 Non licere clericum in Ecclesijs duarum ciuitatum ordinari, sed in ea, io qua ab ioitio ordinatus est, & cuius expetitio erat aote profugiū. Et si propter vanæ gloriæ desideriom contigerit, vt pòst ad maiorem Ecclesiam confugerit, * eum indubitanter reuocari debere ad eam, in qua ab exordio ordinat⁹ est, & ibi tantummodò ministrare. Si quis verò iam translatus est ab alia in aliam Ecclesiam, nihil habeat commune cum priore Ecclesia, siue sub hac Ecclesia constitutis martyrijs, siue in ptochijs, vel xenodochijs, aut eorum negocijs. Eos verò, qui ausi foerint post ordinationē huius magnæ vniuersalis Synodi agere, quæ prohibita sunt, statuit sancta Synodus cadere de proprio gradu.

CANON X.

Non licere clerico in duarum ciuitatum Ecclesijs eodem tempore in catalogum referri, & io ea, in qua à principio ordinatus est, & in ea, io quam tanquàm ad maiorem confugit propter ioanis gloriæ cupiditatem. Eos autem, qui hoc faciunt, propriç Ecclesiæ restitui, in qua ab initio ordinati sunt, vt illic solùm ministrent. Sed si iā quispiam ex alia io aliam Ecclesiam translatus est, nihil prioris ecclesiæ vel eorū, quæ sub ea sunt martyriorum, vel ptochotrophiorum, vel xenodochiorum rebus communicare. Eos autem qui ausi fuerint post magnæ huius & vniuersalis Synodi definitionem aliquid eorum, quæ sunt prohibita, facere, statuit sancta Synodus eos proprio gradu excidere.

Quòd oporteat egenis epistolia tribui, honestiores autem commendatitijs literis approbari.

11 Omnes pauperes, & indigentes auxilio, cùm proficiscuntur, sub probatione epistolijs vel ecclesiasticis pacificis tantummodò commendari decreuimus, & non commendatitijs literis, propter quod commendatitias literas honoratioribus tantummodò præstare personis conueniat.

Egenis epistola tribui debet, honestioribus formata.

11 Omnes pauperes, & indigentes ecclesiasticis auxilijs, cùm proficiscuntur, sub probatione epistolij, siue pacificis, quæ dicuntur ecclesiasticæ, tantummodò commendari statuimus, & non cōmendatitijs epistolis: quia cōmēdatitias epistolas, quas dicim⁹, eos tm̄ accipere cōuenit, q in opere suot clariores.

CANON XI.

Omnes pauperes, & qui auxilio indigent, cum examinatione, cùm epistolis seu pacificis ecclesiasticis solis viā ingredi statuimus, & nō cum commendatitijs: quoniam literas commendatorias ijs solis personis, quæ sunt suspectæ, præberi oportet.

Vt nequaquàm in duos Metropolitanos prouincia diuidatur.

Dist. 41. Peruenit ad nos.

12 Peruenit ad nos, q quidam, præter ecclesiastica statuta

Vt prouincia in duos Metropolitanos Episcopos non diuidatur.

12 Peruenit ad nos, quòd quidam præter ecclesiasticos ordi-

CANON XII.

Peruenit ad nos, quòd quidam, cùm præter ritos ecclesia-

tuta facientes, conuolârunt ad potestates,& per pragmaticam formã in duo võa prouinciam diuiserunt, ità vt ex hoc facto duo Metropolitani esse videantor in vna prooincia. Statuir ergò sancta Synodus, de reliquo nihil ab episcopis tale tentari: aliqn, qui hoc adnisus fuerit, amissioni gradûs proprij subiacebit. Quæcunq; verò ciuitates iã literis imperialib* metropolitani nois honore suhnixæ sunt, honore tẽtummodò pfruant? & qui ecclesiã eius gubernat eps, saluis.s. veræ metropoli priuilegijs suis.

* sacram
* metropolitani Epi.

Quòd non oportcat, peregrinos clericos sine commendatitijs ministrare.

Dist. 71. Extraneo clerico.

13 Peregrinos clericos & lectores in alia ciuitate, præter commẽdatitias literas sui episcopi, nusquàm penitùs ministrare debere.

Quod non liceat, clericos vxorem sectæ alterius accipere.

Dist. 32. c. In quibusdam pro.

14 Quoniam in quibusdã prooiocijs concessum est lectoribus & psaltis vxores ducere, statuit sancta Synodus, non licere cuiquam ex his accipere sectæ alterios vxorem. Qui verò ex huiusmodi conuigio iam filios susceperunt, si quidem præuenti sunt, vt ex se geniti apud hæreticos baptizarentur, offerre eos Ecclesiæ Catholicæ communioni conueniet: non baptizatos autem, noo posse vlteriùs apud hæreticos baptizari. Sed neque copulari debet nuptura hæretico, aut Iudæo vel pagano, nisi fortè promittat ad orthodoxam fidem se * per personæ orthodoxæ copulam transferre. Si quis hanc definitionem sanctę synodi transgressus fuerit, correptioni canonicæ subiacebit.

* personas orthodoxæ copulãdas transferre.

De diaconissis mulieribus.

27 q. 1. Diaconissã nõ.

15 Diaconissam non ordinandam ante annum quadragesimum, & hanc cum summo libramine. Si verò suscipiens manus impositionem: & aliquantùm temporis in ministerio permanens, semetipsam tradat nuptijs, gratiæ

ordines affectantes potentiã, per pragmaticam* formam vnam prouinciã in duas diuidant, ità vt ex hoc inueniãtur duo Metropolitani episcopi in eadẽ vnã esse prouincia. Statuit ergò sancta synodus, deincèps nihil tale attentari à quolibet epõ, Eos verò, qui tale aliquid attẽtauerint, de ,ppio gradu cadere. Si, q verò anteà ciuitates per pragmaticã impetialẽ metropolitani noĩs honore decoratæ sunt, noĩe solo pfruantur: & qui ecclesiã eius regit eps, priuilegio* metropolitano epo iure proprio teseruato.

Vt peregrini in alia ciuitate non ministrent.

13 Extraneum clericum & lectorem, extra ciuitatem suã sine commendatitijs literis proprij episcopi nusquam penitùs * liceat ministrare.

Non licet, cum hæreticis aut Iudæis coniungi.

14 Quia in quibusdã prouincijs conceditur psalmistis & lectoribus vxores accipere, statuit sancta Synodus, prorsùs oon licere cuiquam ex his alterius sectæ accipere vxorem. Si quis verò præuenit, & habet iam de tali conoubio filios, si fortè pręuenerint eos iã apud hæreticos baptizari, debent eos offerre sanctæ Ecclesiæ Catholicæ, vt ibi cõmunicent. Qui verò adhuc baptizati non sunt, omnimodò non posse eos in hæretica ecclesia baptizari, nec in matrimonio iungi hæretico, Iudæo, vel pagano, nisi fortè spoponderit se venire ad orthodoxam fidem, dum coniungitur personæ orthodoxæ. Si quis verò hanc diffinitionem sanctæ synodi præterierit, regularum condemnationibus subiaceat.

De diaconissis.

15 Diaconissam non debere ante quadraginta aonos ordinari, & hoc cum diligenti probatione. Si verò susceperit ordioationem, & quantocunque tempore obseruauerit ministerium, & postea se noptijs tradiderit, iniuriã faciens

clesiasticos ad potentatus accessissent, per pragmaticas vnam prouinciã in duas diuiserunt, vt ex eo duo essent Metropolitaoi in eadẽ prouincia, Statuit ergò sacra synodus, nè episcopus deincèps tale quid audeat: quoniam is, qui hoc aggreditur, a suo gradu excidit. Quęcunq; autem ciuitates per literas imper. Metropolis nomine hooorata sunt, solo honore fruantur, & qui eius ecclesiã administrat Episcopus, seruato scilicet veræ Metropoli suo iure.

Externos clericos, & lectores in alia ciuitate, sine proprij Episcopi commendatorijs literis nusquàm vllo modo ministrare. CANON XIII.

Quoniam in nonnullis prouincijs cooce ssum est lectoribus & cantoribos vxores ducere, decreuit sancta Synodus, oulli eorum licere diuertere a recta opinionis vxorem ducere, Eos autem, qui ex eiusmodi matrimonio liberos susceperũt, si eos quidem baptizare apud hæreticos peruenerint, ad catholicæ Ecclesiæ communionem adducere. Si autem non baptizauerint, non posse eos apud hæreticos baptizare. Sed oeque hæretico, vel pagano, vel Iudæo matrimonio coniungere, nisi vtique persona, quæ orthodoxæ coniungitur, se ad orthodoxam fidem conuertendam spondeat. Si quis autem hoc sanctæ Synodi decretum transgressus fuerit, canonicis pœnis subijciatur. CANON XIIII.

Diaconissam non esse mulierem ordinandam ante annum quadragesimũ, & eam cum accurata examinatione. Si autem, postquàm ordinatione suscepta in ministerio aliquanto tempore permansit, seipsam matrimonio tradiderit, CANON XV.

gratiæ Dei contumeliam faciens, anathematizetur huiusmodi, cum eo, qui eidem copulatur.

De virginibus.

17. q. 1. Si qua virgo. 16 Virginem, quæ se Deo Domino consecrauit, similiter & monachum, non licere nuptialia iura contrahere. Quòd si hoc inuenti fuerint perpetrantes, excommunicentur. Confiteotibus autem decernimus, vt habear authoritatem eiusdem loci episcopus, misericordiam humanitatemque largiri.

De parochijs.

16. q. 3. Per singulas ecclesias. * in possessionibus. 17 Singularum ecclesiarũ rusticas parochias vel in possessionibus manere incõcussas illis episcopis, qui eas retinere noscuntur, & maximè, si per tricennium eas absque vi obtinẽtes, sub dispensatione rexerũt. Quòd si intra tricennium facta est de his vel * dubitatio fiat altercatio, licere eis, q se læsos asserunt, apud sanctam Syoodum prouinciæ de his mouere certamen. Quòd si quisquam à Metropolitano læditur, apud primatem diœceseos, aut apud sanctã Constantinopolitanam sedem iudicetur, sicut superiùs dictũ est. Si qua verò ciuitas potestate imperiali * nouata est, aut si protinùs innouetur, ciuiles dispositiones & publicas ecclesiasticarum quoquè parochiarum ordines subsequantur. * id est, noui tes constructa.

De coniuratione vel conspiratione.

11. q. 1. coniurationum & conspirationum. * ab exteris. 18 Coniurationis vel conspirationis crimen, & a * veteribus legibus est omninò prohibitum: multò magis hoc in Dei ecclesia, oẽ fiat, admonere conueniet. Si qui ergò clerici vel monachi reperti fuerint coniurantes, aut conspirantes, aut insidias ponentes episcopis, aut conclericis gradu proprio penitùs * abscindantur. 11. q. 1. Si q vel clerici, &c. & ibi coniu. &c. * adijciatur.

Quòd oporteat, per prouincias bis in anno concilia celebrari.

Per-

faciens Dei gratiæ, hæc anathema sit, cum eo qui in illius nuptijs conuenit.

Vt nec Deo dicata virgo, nec monachus nubant.

16 Si qua virgo se dedicauerit Deo, similiter & monachus, non licere eis iungi nuptijs. Si verò inuenti fuerint hoc facientes, maneant excommunicati. Statuimus verò, posse in eis fucere humanitatem, siità probauerit loci episcopus.

Singulas prouincias inconuulsas manere.

17 Per singulas ecclesias rusticanas parochias siue * possessiones manere immobiles apud eos, qui eas retinent, episcopos, & maximè qui eas sinè violentia tam per triginta annos tenẽtes gubernauerunt. Si verò intra triginta annos etiàm facta fuerit, aut fiat de his * altercatio, licere eis, qui se dixerũt læsos, propter eas mouere apud Synodum prouinciæ certamen. Si quis verò putauerit se à proprio metropolitano grauari, apud primatẽ diœceseos, aut apud Constantinopolitanæ ciuit. sedem agat iudiciũ, sicut dictum est. Si verò quælibet ciuitas per authoritatem imperialem renouata est, aut si renouetur in posterum, ciuilibus & publicis ordinationibus etiàm ecclesiarum parochianarũ sequatur ordinatio.

De his, qui coniurationem aut calumniam contra episcopum faciunt.

18 Cooiuratiooum & cõspirationum crimen, quod apud Græcos dicit phratria, publicis etiàm legibus certũ est penitùs inhiberi: hoc multò magis in sancta Dei Ecclesia, nè fiat, conuenit abdicari. Si qui verò clerici vel monachi inuenti fuerint coniurantes, aut phratrias vel factiones componentes aliquas suis episcopis, aut alijs clericis, omninò cadant de proprio gradu.

Vt Synodus bis in anno fiat.

 Per-

diderit, Dei gratiæ iniuriam faciens, ea vnà cũ illo, qui ei coniunctus est, anathematizetur.

CANON XVI. Virginem quæ se Domino Deo dedicauit, similiter & monachos non licere matrimonio coniungi. Si autem hoc fecisse inuenti fuerint, sint excommunicati. Ostendendæ autẽ in eos humanitatis authoritatem habere statuimus Episcopum eius loci.

CANON XVII. Quæ sunt in vnaquaque prouincia, rurales vicinasve parochias firmas & inconcussas manere apud eos, qui illas tenent, episcopos: & maximè si triginta annorũ tempore eas sinè vi detinentes administrauerint. Si autem intra triginta annos fuit aliqua vel fuerit de ijs controuersia, licere ijs, qui iniuriam sibi fieri dicunt, de ijs litem mouere apud synodum prouinciæ. Si quis autem iniuria afficiatur a proprio metropolitano, apud exarchum diœcesis, vel Constantinopolitanam sedem litiget, sicut priùs dictum est. Sin autem etiàm ciuitas aliqua ab imperatoria authoritate innouata est, vel deincèps innouata fuerit, ciuiles & publicas formas, ecclesiasticarum quoque parochiarum ordo consequatur.

CANON XVIII. Coniurationis vel sodalitatis crimẽ ab externis etiàm legibus est omninò prohibitum: multò magis hoc autem in Dei Ecclesia fieri prohibere oportet. Si qui ergò clerici vel monachi inuenti fuerint, vel se iactantes, vel sodalitates comparantes, vel aliquid struentes ac molientes aduersùs Episcopos ac clericos, proprio gradu omninò excident.

 Per-

18. Peruenit ad nostras. * ꝓbati synodici conuĕtus epo- rum minimè. * correctiones. * antistes.

19 Peruenit ad aures nostras, ꝙ in prouincijs statuta episcoporum concilia minimè celebrētur, & ex hoc plurima negligantur ecclesiasticarum causarum, quæ * correctionibus indigeant. Decreuit itaq; sancta Synodus, secundùm canones patrū bis in anno episcopos i idipsum in vnamquanq; prouinciam conuenire, quò metropolitanus * episcopus ꝓbauerit, & corrigere singula, si qua fortassis emerserant. Quicunq; verò non aduenerint episcopi, resident autē in suis ciuitatibus, & hoc, si in sua incolumitate consistunt, omniq; inexcusabili & necessaria occupatione probantur liberi, fraterno corripiantur affectu.

Quòd minimè clericos transmigrare conueniat.

* principiū ministrādi meruerāt.

20 Clericos in ecclesia ministrantes, sicut iam constituimus, in alterius ciuitatis ecclesia statutos fieri non oportet: sed contentos esse, in quibus ab initio ministrare meruerunt, exceptis illis, qui proprias amittentes prouincias, ex necessitate ad aliā ecclesiam transierunt. Si quis autem Episcopus post hanc diffinitionem susceperit clericum, ad alium episcopum pertinentē, placuit, & susceptum, & suscipientem communione priuari, donèc is, q migrauerat, clericus ad propriam fuerit regressus Ecclesiam.

De episcoporum aut clericorum accusatoribus.

71. Clericos in singulis ecclesijs. 2.q.7. clericos aut laicos. * cōprobata

21 Clericos aut laicos, accusantes episcopos aut clericos passim & sinè probatione, ad accusationē recipi non debere, nisi priùs eorū discutiatur existimationis opinio.

Quòd nō liceat clericis post mortem sui episcopi, res ad eum pertinentes diripere.

12.q.2. Nō liceat cle.

22 Non licere clericis, post obitum sui episcopi, res ad eum pertinentes diripere, sicut antiquis quoq; est canonibus constitutum. Quòd si hoc facere tētauerint, graduū

suorum

19 Peruenit ad aures nostras & hoc, quòd in prouincijs * constituta episcoporū concilia minimè celebrentur: & quòd indè multæ, quæ correctione opùs habeant, ecclesiasticæ res negligantur. Statuit igitur sancta Synodus hæc, secundùm patrū regulas bis in anno in vnum conuenire per singulas prouincias epōs, vbi singula, quæ emerserint, corrigantur. Qui verò noluerint conuenire Episcopi, constituti in suis ciuitatibus, & cū hoc maximè in sui corporis sanitate cōsistentes, etiàm omnibus alijs vrgentibus & inexcusabilibus negocijs liberi sint, licere eos fraternæ charitatis admonitionibus corripi.

Eum, qui alium clericum suscipit, à communione suspendi.

20 Clericos in suis ecclesijs constitutos, sicut iam definiuimus, non licere in alterius ciuitatis ecclesijs ordinari: sed adquiescere in ea, in qua ab initio * ministrare meruerunt, exceptis illis, qui ꝓprias ciuitates perdiderunt, & ex necessitate ad alias ecclesias migrauerūt. Si verò quicunq; episcopus post diffinitionem istam, ad aliū episcopum pertinentē clericū susceperit: placuit sanctæ Synodo, & hunc, qui susceperit, & eū, qui susceptus est, tam diù excōmunicatos manere, quàm diù ipse clericus ad propriā reuertatur ecclesiam.

De his, qui accusant ecclesiam.

21 Clericos, siue laicos, qui accusauerint episcopum aut clericos temerè atq; indifferenter, non debere suscipi in accusationē, nisi priùs eorum opinio fuerit * perscrutata.

Clericis non licere diripere bona episcopi.

22 Non licere clericis, post mortem episcopi rapere pertinentes ad eum res, sicut iam præcedentibus regulis statutum habetur. Si verò hæc fecerint, periclitari se none-

rint

Peruenit ad aures nostras, quòd in prouincijs canonibus constitutæ episcoporum Synodi non fiant, & ex eo multa ecclesiastica negliguntur, quæ correctione indigent. Statuit ergò sancta Synodus secundùm sanctorum Patrum canones, vt bis in anno eundem in locum conueniāt vniuscuiusq; prouinciæ episcopi, vbi metropolitanus melius esse perspexerit, & singula emergentia corrigant. Episcopi autem qui non conueniunt, si in eadem Metropoli versentur: atque adeò sani sint, & ab omni inexcusabili & necessario negocio liberi, fraternè repræhendantur. CANON XIX.

Clericos in ecclesijs ministerio fungentes, quemadmodùm iam statuimus, non licere in alius ciuitatis ecclesia ordinari, sed illa esse contentos, in qua ab initio ve ministrarent, digni habiti sunt: præter illos, qui amissa sua patria, in aliam ecclesiam necessariò transierunt. Si qui autem episcopi, post hoc decretum, clericum qui ad aliū episcopum pertinent, susceperint, placuit esse excommunicatos, eumque qui susceptus est, & eum, qui suscepit, donèc clericus, qui migrauit, in suam ecclesiam redeat. CANON XX.

Clericos vel laicos, episcopos aut laicos accusantes, nō indiscriminatim nec citra inquisitionem admittere ad accusationem, nisi eorum existimatio priùs examinata fuerit. CANON XXI.

Non licere clericis post mortem proprij episcopi, res quæ ad ipsum pertinent rapere, quemadmodùm & ijs, qui adsumunt, prohibitū est. Eos autem qui hoc faciùnt, CANON XXII.

de

suorũ periculo subiacebunt.

De clericis & monachis, qui præter voluntatem sui episcopi, ad vrbem regiam Constantinopolim veniunt.

16.q.1.Qui dā monachi. 23 Peruenit ad aures sancti Concilij, quòd quidã clerici & monachi, quib⁹ nihil ab episcopo suo commissum est, aliquandò verò & communione ab eo priuant, peruenientes ad vrbem regiam Cõstantinopolitanam, in ea diutiùs immorentur, excitãtes turbas, & statum ecclesiasticum commouentes, subuertentes etiàm quorundam domos. Decreuit itaque sancta Synodus, huiusmodi primò quidem per defensorem Cõstantinopolitanæ sanctis. ecclesiæ commoneri, vt egrediantur ab vrbe regia. Quòd si ijsdem negocijs impudenter insistant, etiàm nolentes idem defensor expellat, vt ad propria loca perueniant.

rint in proprio gradu.

Vt ad loca propria reuertantur clerici.

23 Peruenit ad aures sanctæ Synodi, quia clerici quidã & monachi nihil sibi habentes iniunctum à proprio episcopo, interdùm verò etiã illi, qui ab eo fuerant excommunicati, veniant ad regiam ciuitatem Constantinopolitanam: & multis temporibus in ea consistentes, perturbationes trãquillitati ecclesiasticæ inferant, & diuersorum domos corrumpant. Statuit igitur sancta Synodus, hos quidẽ primùm cõmoneri per defensorem Constantinopolitanæ sanctæ ecclesiæ, vt exeant de regia ciuitate. Si autẽ in eodem proposito improbè perdurauerint, etiàm inuitos eos ipse expellat defensor, vt ad sua loca perueniant.

de proprio gradu in periculum venire.

Peruenit ad aures sanctæ Synodi, quòd clerici, quidam & monachi, quibus nihil a proprio episcopo mãdatum est, & sunt etiàm nonnunquàm ab ipso communione segregati, ad Imper. Constantinopolis vrbem se conferunt, & in ea diù morantur, turbas excitantes, & statum Ecclesiasticum perturbantes, aliquorum domos subuertunt. Statuit ergò sancta Synodus, vt ij priùs a sanctissimæ Constantinopolitanæ ecclesiæ defensore admoneantur, vt imper. vrbe excedant. Si autem in ijsdem negocijs impudenter perseuerent, vt per proprium defensorem eijciantur, & in ꝓpria loca reuertantur. CANON XXIII.

Quòd nõ liceat, monasteria, quæ cõsecrata sunt, diuersoria secularia fieri.

19 q 3 Quę semel sunt 24 Quæ semèl ex voluntate episcopi dedicata sunt monasteria, consilio episcoporum perpetuò manere monasteria, & res, quæ ad ea pertinent, monasterijs reseruari, nec posse ea vltra fieri secularia habitacula. Qui verò hoc fieri permiserint, canonũ correptionibus subiacebunt.

Vt quæ Deo sacrata sunt monasteria, cænacula secularia non fiant.

24 Quæ semèl consecrata fuerint monasteria, cum iudicio sui episcopi maneant perpetua: & pertinẽtes ad ea res, conseruari ipsis monasterijs decreuimus, nec vlteriùs posse ea fieri secularia habitacula. Qui verò permiserint hæc fieri, subiaceant his condemnationibus, quæ per canones constitutæ sunt.

Quæ semèl voluntate episcopi consecrata sunt monasteria, perpetuò manere monasteria, vt res quæ ad ea pertinent, seruari, eaque nõ ampliùs fieri secularia habitacula. Eos autem, qui hoc fieri permittunt, canonum pœnis subijci. CANON XXIIII.

Quòd non oportcat, ordinationes episcoporum diù differri.

Dis 57 Quõ quidã met. for sibi deserũt. 25 Quoniam quidam metropolitanorum (quantùm comperimus) commissos sibi greges, & ordinationes episcoporum facere differunt, placuit sanctæ Synodo, intra tres menses ordinationes episcoporum celebrari, nisi fortè necessitas inexcusabilis coegerit tempus dilationis extendi. Quòd si hoc minimè fecerit, correptioni ecclesiasticæ subiacebit: veruntamen redditus ecclesiæ viduatæ, penès œconomum eiusdem ecclesiæ integri reseruentur.

Quòd intra tres menses episcoporum ordinationes fiant.

25 Quoniã quidã metropolitanorum (sicut ad nos ꝑlatum est) negligunt creditũ sibi gregem, & differunt ordinationes facere epõrũ, placuit sanctę Synodo intra tres mẽses fieri ordinationes episcoporũ, nisi fortè inexcusabilis necessitas coegerit tẽpus ordinationis ampliùs prorogari. Si autem quis episcoporum hæc non obseruauerit, ipsum debere ecclesiasticæ condemnationi subiacere, redditus verò eiusdẽ viduatę ecclesiæ integros reseruari apud œconomum eiusdem ecclesiæ placuit.

Quoniam nonnulli Metropolitani, vt sæpè à nobis auditum est, & greges sibi commissos negligunt, & episcoporum ordinationes differunt, sanctæ Synodo placuit, vt intra tres menses episcoporum ordinationes fiãt, nisi inexorabilis vtiquè necessitas effecerit, vt dilationis tempus prorogetur. Si autem hoc non fecerint, eos ecclesiasticæ pœnæ subijci. Viduæ verò ecclesiæ redditum, apud ecclesiæ œconomum saluum custodiri. CANON XXV.

D. Thomas in opusculo contra errores Graecorum, citat, vt ex Concilio chalcedonensi, testimonium pro Primatu Rom. Pontificis, in haec verba. Veneramur secundùm scripturas, & canonum definitionem, sanctissimum antiquae Romae Episcopum primum esse, & maximum omnium Episcoporum. &, paullo post, vt ex eodem Concilio, si quis Episcopus praedicatur infamis, liberam habeat sententiam appellandi ad Beatissimum Episcopum antiquae Romae; quia habemus Petrum Petram refugij, & ipsi soli libera potestate loco Dei sit ius discernendi Episcopi criminati infamiam, secundùm claues a Domino sibi datas, & infra, & omnia ab eo definita teneantur, tanquàm a Vicario Apostolici throni. Quamquàm autem in Concil. Chalcedonensi, vt modo habemus, praeclara testimonia leguntur, de singulari, & vniuersali potestate Pontificis Romani, illa tamen, a D. Thoma citata, non habentur. D. certe Gregorius corrupta esse a Graecis Concilia, aliquando conquestus est. vt lib. 5. ep. 14. ad Narsem Comitem, his verbis, Ephesinam autem Synodum perscrutantes, de Adelphio, & Saua & caeteris alijs, qui illic dicuntur esse damnati, omnino nihil inuenimus, & existimamus, quia sicut chalcedonensis Synodus in vno loco ab Ecclesia Constantinopolitana falsata est, sic aliquid in Ephesina Synodo factum est. &c.

AD LECTOREM.

Meminerit candidus Lector, Canonem hunc vicesimumoctauum de Constantinopolitani Episcopi priuilegijs & eminentia prorsùs reiectum esse a Leone sanctissimo Pontifice Romano, vt ex multis eius suprà excussis literis perspicuè videre licet: & certè coactus est etiàm Anatolius ipse Constantinopolis antistes, qui callidè a Patribus Chalcedonensis Synodi canonis huius promulgationem impetrarat, reclamantibus Romani Pontificis Leonis Legatis & Vicarijs, intra pristinos se limites tenere, & ab infaustis ambitionis Consilijs animum reuocare.

Canonum sancti Chalcedonensis Concilij, finis.

Bonifacius presbyter sanctae Ecclesiae Romanae, statui & subscripsi, & caeteri Episcopi diuersarum prouinciarum vel ciuitatum, subscripserunt.

Post actionem de beato Theodoreto, ista iacet in codice Acomicensium, cum praefatione hac, Octaua actio Chalcedonen.

CHALCEDONEN. CONCILII Actio 16.

CONSVLATV Domini nostri Martiani, perpetuò Augusti, & qui fuerit, nunciatus quinto Kalendas Nouēbris, in Chalcedona secundùm iussionem diuinissimi & pijssimi domini nostri perpetui Augusti, congregatis in sanctissima Ecclesia sanctae martyris Euphemiae, magnificentissimo & gloriosissimo magistro militū & exconsule & patricio Anatolio, & magnificentissimo & gloriosissimo praefecto sacrorum praetoriorum Palladio, & magnificētissimo & gloriosissimo magistro sacrorum officiorum Vincomalo, cōgregatis etiàm & Paschasino & Lucētio reuerend. episcopis, & Bonifacio reuerē. presbytero, habentibus locum sanctissimi archiepiscopi senioris Romae Leonis, & Anatolio reuerendiss. archiepiscopo magni nominis Cōstantinopolis, & Maximo reuerend. episcopo Antiochiae Syriae, & Iuuenali reuerendissimo Episcopo Hierosolymorum, & Quintillo reuerend. Episcopo Heracleae Macedoniae, habente locum Anastasij reuerend. Thessalonicensis Episcopi, & Thalassio reuerend. episcopo Caesareae Cappadociae, & Sthepano reuerend. episcopo Ephesi, & Luciano reuerēd. Episcopo Byziae, habente locum Dei amantissimi Cyriaci Episcopi Heracleae Thraciae, & Eusebio reuerend. Episcopo Ancyrae Galatiae, & Diogene reuerend. Episcopo Cyzici, & Petro reuerend. Episcopo Corinthi, & Florentio reuerend. Episcopo Sardeorum, & Eunomio reuerend. Episcopo Nicomediae, & Anastasio reuerend. Episcopo Nicaeae, & Iuliano reuerendiss. Episcopo Coensi, habente locum sedis Apostolicae senioris Romae, & Eleutherio reuerendiss. Episcopo Chalcedonensium, & Basilio reuerend. Episcopo Seleuciae Isauriae, & Meletio reuerend. Episcopo Larissae, habente locum reuerendissimi Episcopi Domni Apameae Syriae, & Amphilochio reuerend. Episcopo Sidae, & Theodoro reuerend. Episcopo Tarsi, & Cyro reuerend. Episcopo Anazarbi, & Constantino reuerend. episcopo Bostrorum Arabiae, & Photio reuerend. episcopo Tyri, & Theodoro reuerend. Episcopo Damasci, & Stephano reuerend. Episcopo Hierapoleos, & Iba reuerend. Episcopo Edessae & Simeone reuerend. Episcopo Amidae, & Epiphanio reuerend. Episcopo Pergae, agente locum reuerendissimi Episcopi Olympij Constantiae, & Ioanne reuerend. Episcopo Sebastiae, & Seleuco reuerendiss. Episcopo Amasiae, & Constantino reuerend. Episcopo Melitenae, & Patricio reuerend. Episcopo Tyanorum, & Petro reuerend. Episcopo Gangrorum, & Calogero reuerend. Episcopo Claudiupolis, & Apragmonio reuerendiss. Episcopo Tij, & Atarbio reuerend. Episcopo Trapezuntis, & habente

habente locum reuerendissimi Episcopi Dorothei Neocæsareç, & Photino archidiacono, agente locum Theoctisti reuerend. Episcopi Pessinontis, & Romano reuerend. episcopo Myrorum, & Critoniano reuerend. Episcopo Aphrodisiadis Cariæ, & Nunechio reuerend. episcopo Laodiceæ Phrygiæ, & Mariniano reuerend. episcopo Synnadorum, & Onesiphoro reuerend. episcopo Iconij, & Vigilantio reuerend. episcopo Larissæ Thessaliæ, & Pergamio reuerend. episcopo Antiochiæ Pisidiæ, & Epiphanio reuerend. episcopo Pergę, & Attico reuerendissimo Episcopo Nicopolis veteris Epiri, & Martyrio reuerēd. episcopo Gortynæ, & Luca reuerend. Episcopo Dyrrhachij, & Francione reuerēd. episcopo Philippopolis, & Sebastiano reuerend. episcopo Beroæ, & Basilio reuerend. Episcopo Traianopolis, & Tryphone reuerend. episcopo Chij, & Theodusto reuerend. Episcopo Beroæ, & Gerontio reuerend. episcopo Seleuciæ Syriæ, & Eusebio reuerend. presbytero, obtinente locum Macarij Episcopi Laodiceæ Syriæ, & Eusebio reuerend. Episcopo Dorylei, & reliquo sancto & vniuersali Concilio, quod secundùm sanctionē diuinissimi & pijssimi domini nostri Imperatoris in Chalcedonensium ciuitate collectū est. Et residentibus omnibus ante altaris cancellos sanctæ martyris Euphemiæ, Paschasinus & Lucentius reuerendissimi Episcopi vicarij sedis Apostolicæ, dixerunt: Si imperat magnificentia vestra, habemus quædam referre vobis. Gloriosissimi iudices dixerunt: Quod vultis, edicete. Paschasinus Deo amantissimus episcopus & Lucentius sanctissimus episcopus vicarij sedis Apostolicæ, dixerunt: Domini totius orbis pro catholica & orthodoxa fide decertantes, per quam & augetur eorum & lucet imperium, sancire dignati sunt, quatenus vnam fidem teneant omnes ecclesiæ pro bono pacis. Maior autem eorum tranquillitati cura est, in quibus post hæc prouidere dignati sunt, nè qua rursus contentio inter sacerdotes Dei, aut schisma, aut aliquod nascatur scandalū. Hesterna enim die, postquàm potestas vestra surrexit, & humilitas nostra vestigia vestra sequuta est, quædam gesta facta dicuntur, quæ nos & præter canones ecclesiasticos & disciplinam æstimamus effecta. Poscimus ergò vt vestra magnificentia relegi hæc præcipiat, vt omnis fraternitas inspiciat, vtrùm iusta an iniusta sint ea, quæ gesta sunt. Qua voce Græcè interpretata per Beronicianum deuotum secretarium diuini consistorij, gloriosissimi iudices dixerunt: Si qua gesta post nostrum discessum facta sunt, relegantur. Et antequàm recenserentur, Ætius archidiaconus sanctæ ecclesiæ Constantinopolis, dixit: Confitendum est, quia formam ea, quæ de fide sunt, congruam susceperunt. Consuetudo autem est in Synodis, postquàm ea, quæ sunt omnium præcipua, fuerint definita, & alia quædam necessaria exerceri atque formari. Habuimus, hoc est, Constantinopolitana sanctissima ecclesia, certa quædam, quæ agere deberemus. Rogauimus dominos Episcopos de Roma, vt communicarent ijs gestis. Refutauerunt, dicentes: Non, Sed alia se suscepisse mandata. Retulimus & ad vestram magnificentiam, & iussistis, vt præsens sanctum Concilium hoc ipsum inspiceret. Procedente vestra magnificentia, sanctissimi episcopi, qui hic sunt, tanquàm de communi causa * arguentes, poposcerunt hæc fieri gesta. Et adsunt hic, neque in occulto gestum est, neque modò furtim sunt gesta, consequenter atque canonicè facta. * agentes.

Gloriosissimi iudices dixerunt: Gesta, quæ confecta sunt, relegantur. Et oblata scheda ab Ætio archidiacono Constantinopolitano, Beronicianus vir deuotus, secretarius diuini consistorij, legit: Diffinitiones sanctorum patrum sequentes vbique & regulam, & quæ nunc relecta sunt centum quinquaginta Deo amantissimorum episcoporum, qui congregati sunt sub piæ memoriæ Imperatore maiore Theodosio, in regia ciuitate Constantinopoli noua Roma, cognoscentes & nos, eadem definiuimus de priuilegijs eiusdem sanctissimæ Constantinopolitanæ ecclesiæ nouæ Romæ. Etenim sedi senioris Romæ, propter imperium ciuitatis illius, patres consequenter priuilegia reddiderunt. Et eadem intentione permoti centum quinquaginta Deo amantissimi episcopi, æqua sanctissimæ sedi nouæ Romæ priuilegia tribuerunt, rationabiliter iudicantes, imperio & senatu vrbem ornatam, æquis senioris regiæ Romæ priuilegijs frui: & in ecclesiasticis, sicut illa, maiestatem habere negocijs, & secundam post illam existere, & vt his, qui de Ponto sunt, & de Asia & Thracia, diœcesibus metropolitanos solos: rursùs autem, & qui inter Barbaros sunt, Episcopos præfatarum diœcesium ordinari prædictæ sanctissimæ Constantinopolitanæ sedis sanctissimą ecclesia: quippe vt vnusquisque Metropolita præfatarum diœcesium cum episcopis suæ prouinciæ, ordinet suç regionis episcopos, sicut diuinis canonibus est præceptum: Ordinari autem (sicut dictum est) metropolitas præfatarum diœcesium à Constantinopolitano archiepiscopo, decretis consonis secundùm morem factis, & ad eum relatis.

Anatolius Episcopus Constantinopolis, definiens subscripsi.

Maximus Episcopus Antiochię, definiens subscripsi.

Iuuenalis episcopus Hierosolymorum, definiens subscripsi.

Cyriacus Episcopus Heracleæ, per Lucianum Episcopum Byzie, definiens subscripsi.

Diogenes Episcopus Cyzici, similiter.

Floren-

Florentius Episcopus Sardeorum Lydiæ, similiter.

Romanus Episcopus Myrorum, similiter.

Basilius Episcopus Seleuciæ Isauriæ, similiter.

Cyrus Episcopus Anazarbi, similiter.

Eleutherius Episcopus Chalcedoneñ. similiter.

Theodorus Episcopus Tarsi, similiter.

Calogerus Episcopus Claudiopolis Honoriadis, per Stephanum presbyterũ, similiter.

Seleucus Episcopus Amasiæ, similiter.

Petrus Episcopus Gangrorum, similiter.

Photius Episcopus Tyri, similiter.

Theodorus Episcopus Damasci, similiter.

Constantinus Episcopus Bostrorum, similiter.

Meletius Episcopus Larissæ, sermonem faciens pro Domno Episcopo Apameæ, similiter.

Stephanus Episcopus Hierapoleos, simili.

Basilius episcopus Traianopolis, similiter.

Frãtiõ episcopus Philippopolis, similiter.

Nunechius episcopus Laodiceæ, similiter.

Marinianus Episcopus Synnadorum, similiter.

Onesiphorus Episcopus Iconij, similiter.

Eutychianus Episcopus Epiphaniæ, simili.

Pergamius Episcopus Antiochiæ Pisidiæ, similiter.

Critonianus Episcopus Aphrodisiadis, similiter.

Meletius Episcopus Larissæ, similiter.

Eusebius episcopus Dorylei, similiter.

Lucianus Episcopus Biziæ & Archadiopolis, similiter.

Ioannes Episcopus Rhodi, per Tryphonem Episcopum Chij, similiter.

Ibas Episcopus Edessæ, similiter.

Abraamius Episcopus Circeñ. similiter.

Theodorus Episcopus Claudiopolis, similiter.

Antiochus Episcopus Sinopæ, similiter.

Rufinus episcopus Samosatorũ, similiter.

Callinicus episcopus Apameæ, similiter.

*Himerorũ Vranius Episcopus * Hymerorũ, similiter per Paulum presbyterum. Timotheus episcopus Balaneorum, similiter.

Proclus episcopus Adranorum, similiter.

Marcus episcopus Arethusæ, per Timotheum episcopum Balaneorum, similiter.

Theodosius Episcopus Canothę, similiter.

Hormisda Episcopus Philippopolis, simi.

Patrimus chorepiscopus, pro Iordane episcopo Abilæ, similiter.

Meliphthongus Episcopus Iuliopolis, similiter.

Ioseph Episcopus Heliopolis, similiter.

Damianus Episcopus Sidonis, similiter.

Ioannes Episcopus Flauiadis, similiter.

*Hermupolis. *Irenupolis. Indimus Episcopus * Herinupolis, simili.

Iulianus Episcopus Rhosi, similiter.

Aretas Episcopus Elusæ, similiter.

Beryllus Episcopus * Ailæ, similiter. * Aialę * Alalæ

Olympius episcopus Paneadis, similiter.

Vranius episcopus Emisæ, similiter.

Theodorus Episcopus Tripolis, similiter.

Paulus Episcopus Aradi, similiter.

Daniel episcopus Lampsaci, similiter.

Leontius Episcopus Ascalonis, similiter.

Lucianus episc.* Ipseñ. similiter. *Ispeñ

Alexander Episcopus Seleuciæ, similiter.

Stephanus Episcop* Prymnesiæ, similiter.

Polycarpus episcopus Gabalorũ, similiter.

Leucius Episcopus templi Apollinis, similiter.

* Natiras Episcopus Gazæ, similiter. * Natyras

Gennadius episcopus * Musinnorum ciuitatis, similiter.

Alphius Episcopus Myndi, similiter.

Gennadius Episcopus Acmoneorum, similiter.

Dionysius episcopus Antiochiæ, similiter.

Ioannes Episcopus Alindorum, similiter.

Dionysius Episcopus Heracleæ Latmi, similiter.

Ioannes Episcopus Gnidi, similiter.

Eusebius Episcopus Seleucobeli, per Paulum Episcopum Mariamniæ, similiter.

Paulus episcopus Mariamniæ, similiter.

Polychronius episcopus Epiphaniæ similiter.

Romanus episco. Eudoxiopolis, similiter.

Aurelius Episcopus ex partibus Aphricanis, similiter.

Patricius Episcopus Acamassæ, similiter.

Bassianus episcopus Mopsuestenus, per Sophronium chorepiscopum Anazarbi, similiter. * Telmessæ

Rhenus episcopus Iunopolis, similiter.

Zenodotus episc.* Telmisiæ & longæ insulæ, similiter.

Theodorus episcopus Antiphelleñ. simil. *Cecæorũ *Dędalorũ

Philippus episcopus Liburnæ, similiter.

Andreas episco.* Eocotum, similiter. *Euromæ

Romanus Episco. Buboneorum, similiter.

Thomas episc.* Euroniæ, similiter.

Theoctistus episcopus Pessinũtis, similiter. per Photinum Archidiaconum. Florentius episc. Lesbi, Tened. per Euelpistum chorepiscopum, similiter.

Tryphon episcopus Chij, similiter.

Docimasius episc. Maroneæ, similiter. *Laganiæ

Serenus episc. Maximianopolis, similiter.

Euphrasius episc.* Laganiæ, similiter.

Eustochius episcopus Docimei, similiter.

Basilius episco. Nacoliæ, similiter.

Pionius episco. Troadæ, similiter.

Petrus episcop. Dardani, similiter.

Theosebius episcopus Ilij, similiter.

Eulalius episc. Pioniorum, similiter.

Eutropius episcopus Adadorum Pisidiæ, similiter. *Masbaliorum

* Musianus episcopus * Lymerorum, similiter.

Philippus episcopus Lysiadis, similiter.

Gemel-

Gemellus episcopus Stratonicæ, similiter.
Cyrinus episcopus Patarorum, similiter.
Eulalius Episcopus Silbij, similiter.
Modestus Episcopus Sebastiæ, similiter.
Midanen. Epiphanius Episc. Midaij, similiter.
Thomas Episcopus Theodosiopolis, simil.
Paulus episcopus Aristij, similiter.
Ioãnes episcopus Trapezupolis, similiter.
Tynchanius episcopus Apolloniadis, similiter.
Photius episcopus Tyri, similiter, pro Petro Episcopo Bybli, & pro Heraclio Episcopo, & pro Phosphoro episcopo Orthosiadis, & pro Porphyrio episc. Botrorum, subscripsi.
*Erefforū Papias episcopus * Erizorum, similiter.
Ioannes Episcopus Amyzonis, similiter.
Theodoretus Episcop. Alabandorem, similiter.
Calãdion episcopus Halicarnasi, similiter, per Iulianum presbyterum meum.
Neoptolemeus episcopus Cornen. prouinciæ Lycaoniæ, similiter.
Plutarchus episcopus Lystren. similiter.
Eugenius episcopus Cannorum, similiter.
* Rufus *Rofinus episcopus Hydæ, similiter.
Tyrannus episcopus Homonadorum, similiter.
Acbolius episcopus Larãdorum, similiter.
Thomas episcop* Porphyrionis, similiter.
Euandrus Episcopus Dioclia, similiter.
*Archæ. Ioannes Episcopus * Arcæ, similiter.
Dardanius Episcopus Bargylæ, similiter.
Dionysius Episcop* Attaliæ Lydiæ, simili.
Andreas episcopus Sectoriorum, similiter, per Dionysium episcopum Attaliæ Lydiæ.
Sabas Episcopus Palti, similiter, per Acholiũ Episcopum Larandorum.
Mirus episcopus Euladri, similiter.
* Abertius * Albertius episcopus Hierapoleos, simil.
Cyriacus episcopus Eucarpiorũ, similiter.
Aquilas Episcopus Androniorum, similiter.
Eulogius Episcopus Philadelphiæ, similiter.
Alexander Episcopus Sebastæ, similiter.
Philippus episcopus Adanorum, similiter.
Hypatius episcopus Zephyrij, similiter.
Theodorus episcopus Aogostæ, similiter.
Cyriacus episcopus Trogmadorum, similiter, per Chrysippum presbyterum suum.
Polychronius episcopus Aotipatridis, similiter.
Ioannes Episcopus Carrhorum, similiter.
Eudoxius episcopus Chomatis Lyciæ, similiter.
Stephanus Episcopus * Lymirorum, similiter.
Patricius episcopus Adramyterorum, similiter.
Hermias episcopus Abydi, similiter.
*Adrianæ Dauid episcopus * Adrianæ, similiter.
Heraclius episcopus Azoti, similiter.
Leontius Episcopus Araxorum, similiter.

Sauioianus Episcopus Pari, similiter.
Daniel Episcopus ciuitatis Cadorum, similiter.
Paulinus episcopus Apameæ, similiter.
Tyrannus Episcopus Germanicopolis, similiter.
Atticus Episcopus Zelorum, similiter.
Noe episcopus Cephacastelli, similiter.
Valerius episcopus Laodicæ, similiter.
Cyrus episcopus * Siniadi, similiter. *Synnadi
Bassonas Episcopus Hierapolis, similiter.
Eupythius Episcopus Stratonicæ, similiter.
Eorticius episcopus Nicopolis Pisidiæ, similiter.
Theodoretus Episcopus Cyri, similiter.
Ioannes episcopus Germanicæ, similiter.
Thimotheus Episcopus Dolychis, similiter.
Thalassius episcopus Parij, similiter.
Gerootius Episcopus Seleuciæ, similiter.
Petrus episcopus Gabalæ, similiter.
Euoltius Episcopus Zeugmatis, similiter.
Leontius Episcopus Araxarum, similiter.
Fonteianus episcopus Sagalassi, similiter.
Rusticus episcopus Apher, similiter.
Annianus Episcopus Capitoliadis, similiter.
Zebennus episcopus Pellæ, similiter.
Ioannes episcopus Tiberiadis, similiter.
Menecrates episcopus Cyrassorum, similiter.
Pancratius episcopus Lybiadis, similer.
Cossinius episcopus Hierocæsateæ, similiter.
Alchimedes episcopus Silandi, similiter.
Amachius Episcopus Septenorum, similiter.
Aethericus Episcopus Pompeiopolis, per Epiphanium presbyterum, similiter.
Themistius episcop* Amastridis, per Philotimum presbyterum, similiter.
Paulus episcopus Tripolis, similiter.
Musonius episcopus Zoarorum, similiter.
Messalinus episcopus Laodiceæ, similiter.
Olympius epus Theodosiupolis, similiter.
Fronton episcopus Phaselidorũ, similiter.
Diogenes episcopus Cyzici, subscripsi pro absentibus religiosissimis episcopis, qui sub me sunt, Timotheo Germæ, Alexãdro, Oceæ, Philostorgio Schepsiæ, Gemello Melitopolis, Eutychiano Baren. Acacio Proconnesi. Stephanus episcopus Hierapoleos, subscripsi pro absentibus, qui sub me sunt, religiosissimis episcopis, Vranio, Mara, Dauid, Cosma, Marino. Nunechius episcopus Laodiceæ, subscripsi, & pro his, qui sub me sunt, religiosissimis Episcopis, Symmacho, Heraclio, Philippo, Philadelphio, Philetio, Taciano, Antiocho, Zosimo, Epiphanio, Arabio, Gaio, Euagora, similiter.

Leucotius

* Videt ergò præ alijs vestra gloria, qua circumuentione actũ est circa ep̃os, qua ẽt fasti natione factũ est, vt p̃ter sanctas regulas, sub necessitate subscriberent epi.

Lucentius reuerend. episcopus, sedis Apostolicæ vicarius dixit: * Primò gloria vestra perpendat, qua circunuentione cum sanctis episcopis gestum sit, vt non conscriptis canonibus, quorum mentionem fecerunt, subscribere sint coacti. Et interpretata voce per Beronicianum deuotum secretarium diuini consistorij, reuerend. episcopi clamauerunt: Nemo coactus est. Lucentius reuerend. episcopus, vicarius sedis Apostolicæ, dixit: Accedit ad cumulum, quòd trecentorum decem & octo constitutionibus postpositis, centum quinquaginta, qui in synodicis canonibus non habentur, mentionem tantùm fecisse noscuntur, quæ dicunt ante octoginta prope annos constituta fuisse. Si ergò his temporibus hoc beneficio vsi sunt, quid nunc requirunt? Si nunquàm vsi sunt, quarè requirunt? Qua voce per Constantinum deuotum secretarium diuini consistorij Grecè interpretata, Aetius archidiaconus sanctissimæ Constantinopolitanæ ecclesiæ, dixit: Si de hoc capitulo aliquod mandatum acceperunt, proferant. Bonifacius presbyter sedis Apostolicæ vicarius, dixit: Beatissimus & Apostolicus vir Papa, inter cætera hoc nobis mandauit, & ex chartula recitauit: Sanctorum quoquè patrum constitutionem prolatam, nulla patiamini temeritate violari, seruantes omnimodis personę nostræ in vobis, quos vice nostra transmisimus, dignitatem: Ac si qui fortè, ciuitatum suarum splendore confisi, aliquid sibi tentauerint vsurpare, hoc, qua dignum est constantia, retundatis. Gloriosissimi iudices dixerunt: Vtraque pars canones proponant.

Niceni concilij cap. 6.

Paschasinus vir reuerend. episcopus, vicarius sedis Apostolicæ, recitauit: TRECENTORVM DECEM ET OCTO SANCTORVM PATRVM CANON SEXTVS: Quòd Ecclesia Romana semper habuit primatum. Teneat autem & Aegyptus, vt episcopus Alexandriæ, omnium habeat potestatem, quoniam & Romano episcopo hæc est consuetudo. Similiter autem, & qui in Antiochia constitutus est, & in cæteris prouincijs primatus habeăt ecclesiæ ciuitatum ampliorum. Per omnia autem manifestum sit, vt si quis pręter voluntatem metropolitani episcopi fuerit ordinatus, quia hunc statuit hæc sancta synodus, non debere esse episcopum. Sanè si communi consensu & rationabiliter probato, & secundùm ecclesiasticam regulam statuto, duo aliqui aut tres per contentionem suam contradicunt, illa obtineat sententia, in qua plures fuerint numero sacerdotes.

Ibidē ca. 7.

Quoniam verò mos antiquus obtinuit & vetusta traditio, vt Aelię, id est, Hierosolymorum episcopo deferatur, habeat consequenter honorem suum. Sed & metropolitano sua dignitas salua sit. Constantinus deuotus secretarius diuini consistorij, ex dato codice ab Aetio archidiacono Constantinopolitanorum sanctissimæ ecclesiæ, recitauit: REGVLA SEXTA TRECENTORVM DECEM ET OCTO SANCTORVM PATRVM: Antiquæ consuetudines teneant in Aegypto, vt Alexandrinus episcopus omnium habeat potestatem, quoniam & Romano episcopo hæc consuetudo est. Similiter autem & Antiocheno, & in alijs prouincijs primatus habeăt ecclesiæ ciuitatum. Vniuersaliter autem illud manifestum est, quia quisquis præter voluntatem metropolitani fiat episcopus, hunc sancta synodus diffiniuit, non esse episcopum. Sanè si communi omnium consensu rationabiliter probato, & secundùm ecclesiasticam regulam statuto, duo aliqui vel tres per contentionem suam contradicunt, diffinitio obtineat plurimorum.

Niceni cō. cap. 6.

Consti. cō. cap. 1.

SYNODICVM PRIMI CONCILII sub Nectario episcopo Constantinopolis, episcoporum centum quinquaginta: Hæc constituerunt episcopi, qui in Constantinopolim Dei gratia conuenerunt ex diuersis prouincijs, secundùm euocationem Deo amantiss. principis Theodosij, sub Nectario episcopo Cōstantinopolitano, non recusare fidem, neque regulas trecentorum decem & octo patrum, qui in Nicęa Bithyniæ conuenerunt, sed maneat illa propria. Et anathematizentur omnes hæreses, & propriè Eunomianorum, vel dissimilem filium patri credentium, & Arianorum, seu Eudoxianorum, & Semiarianorum, seu Pneumatomachorum, & Sabellianorum, & Marcionitarum, & Photinianorum, & Apollinariorum.

Const. con. cap. 2.

Episcopi autem super diœcesim, quæ trans finem sunt ecclesiarum, non transcendant, neque confundant ecclesias: sed secundùm regulas, Alexandriæ quidem episcopus ea solùm, quæ sunt in Aegypto, disponat. Orientis autē episcopi, Oriētem solùm gubernent, seruatis autem * primatibus, secundùm canones Nicęnos, Antiochenæ ecclesiæ, & episcopos Asianæ diœcesis Asianam diœcesim tantummodò gubernare, & Ponticos Ponticam, & Thracię, Thraciam solum.

* priuilegijs

Const. con. cap. 3.

Ineuocatos autem episcopos, super diœcesim, neque super ordinationem, vel pro alijs ecclesiasticis ordinationibus nullatenùs inueniri, seruata autē suprascripta de prouincijs vel regionibus regula. Manifestũ autē est, quia secundùm vnamquanq; prouinciam eiusdem synodus prouinciæ gubernatura est, secundùm ea, quæ in Nicęa sunt cōstituta. Eas autem, quæ sunt in Barbaricis gentibus, Dei ecclesias gubernari oportet secundùm hanc, quę per patres consuetudo tenet. Episcopatũ tamen Constantinopolitanum habere primatûs honorē post Romanũ episcopũ, propterea quòd sit noua Roma. Gloriosissimi iudices dixerunt: Hi, qui relecto tomo subscripserūt Asiani & Ponti sanctiss. episcopi, dicăt, si voluntate propria, vel imposita sibi aliqua necessitate coacti, subscripserunt.

Nic. cō. ca. 5. Cōst. cō. cap. 4. & 5.

Et transeuntibus in medio Pōticis & Asianis episcopis, qui subscripserunt, Diogenes reueren. episcopus Cyzici, dixit: Coram Deo cum voluntate subscripsi.

Florentius reuerend. episcopus Sardeorū Lydiæ, dixit: Nulla mihi illata est necessitas, sed spontè subscripsi.

Romanus reueren. episc. Myrorum, dixit: Non sum coactus. Ego gratum habeo, sub sede Constantinopolitana esse, quoniam & ipse me honorauit, & ipse ordinauit. Mihi iustum videtur, & voluntate subscripsi.

Calogerus reuerend. episco. Claudiupolis Honoriadis, dixit: Secundùm sentētiam sanctorum patrum centum quinquaginta, voluntate propria, non coactus, subscripsi.

Seleucus episcopus Amasiæ, dixit: Ante me tres sunt ab hac sede ordinati episcopi, & inueniens hanc consequentiam, & ego sequutus sum. Et nunc propria voluntate feci, sub hac sede esse volens, quia & * prouidè videtur mihi.

Eleutherius episcopus Chalcedonæ, dixit: Sciens, quia & per canones, & per consuetudinem præcedentem habet hæc iura Constantinopolitana sedes, cum voluntate subscripsi.

Petrus reuerend. episcopus Gangrorum, dixit. Ante me tres sunt ordinati à sede regię ciuitatis, & ego post tantos similiter. Et ob hoc consensi his, quæ consuetudo habuit, & spontè subscripsi.

Nunechius reuerend. episcopus Laodiceæ Phrygiæ, dixit: Gloria sedis Constantinopolitanæ, gloria nostra est. Huius enim honoris nos sumus quoquè participes, quoniam solicitudines nostras suscepit. Et diligimus, vt vniuscuiusque prouinciæ metropolis à sede hac ordinetur. Vndè & spontè subscripsi.

Marinianus episcopus Synnadorū, dixit: Sicut & priores mei à sede Constantinopolitanæ sanctæ Ecclesiæ ordinati, & ego quoquè ipse subscripsi, quoniam & canones primatū præbent Constantinopolitanæ sanctiss. sedi.

Pergamius reueren. Episcopus Antiochiæ Pisidiæ, dixit: Et propria voluntate subscripsi, & in omnibus sanctiss. archiepiscopum regię ciuitatis nouæ Romæ in honore & cura sicut patrem præcipuum, habere nos conuenit. Hoc solùm rogo, ût si qua aut per eorum sanctitatis ignorantiam, aut per surreptionem inueniuntur agi, pro eius gloria, vel pace sanctarum ecclesiarum, & eius ad Deum coram omnibus comprobatione, tanquàm coram hoc patre discutiantur atque seruentur.

Critonianus reuerend. episcopus Aphrodisiadis, dixit: Ex propria voluntate subscripsi, sequens intentionem sanctorum patrum, & debitor huius sedis existens, quoniam & ego ordinatus sum, & priores mei, & omne patrociniū nostra ecclesia promeret.

Aut Eusebius mentitur, aut Eusebius reuerend. episco. Dorylei, dixit: Spontè subscripsi, quoniam & hanc regulam sanctissimo Papæ in vrbe Roma ego relegi, præsentibus Clericis Constantinopolitanis, eamque suscepit. ad horam sanctum Leonem fefellit. Antiochus reuerend. episco.

* Synopis, dixit: Spontè subsc. sequens metropolitanum meum, & regulam centū quinquaginta.

Cæteri reuerend. episc. clamauerunt: Spōtè subscripsimus.

Gloriosiss. iudices dixerunt: Relectis subscriptionibus, & vniuscuiusque subscribentiū depositione manifestata: quia nulla necessitate, sed voluntate propria subscripserunt: hi, qui non subscripserunt sanctissimi episcopi, quid edocent?

Eusebius reuerend. episc. Ancyrę Galatiæ, dixit: Ego meum dicturus sum verbum, nullum in commune præiudicium faciens. Quoniā penitùs desisto à desiderio ordinationis, rebus ostendi.

Petrus etenim episcopus, qui modò testatus est, de Gangris est episc. Ante hunc enim qui fuit, ego ordinaui. Omnis enim ciuitas ad me venit in Ancyra, decreta portantes. Respondi eis, dicens: Ego non sum ex iis, qui ordinare desiderant. Commemorabāt verò me priores, qui fuerant ordinati ab episco. Ancyranorum, duos, tres. Ego dixi: Quæcunque mihi dicatis, ego meipsum iudicio non submitto. Post hęc veniunt rogantes beatum Proclum. Et cùm diceret, Philippus reuerē. presbyter Constantinopolitanæ sanctę ecclesię, dixit: Religiositas tua scripsit de Callinico, & post sanctitatem tuam Petrum ordinauit beatus Proclus.

Eusebius reuerend. episcopus Ancyre Galatię, dixit: Direxit beatus Proclus ad me scripta. Ordinaui eum. Hoc totum allegatio non est, sed meæ probatio voluntatis, vt post hęc inferam, quod peto, vel id quod contradico. Profectus sum in Gangra, inthronizaui episcopum. Sic euenit, vt moreretur intra paucos dies. Rursùs omnes de ciuitate adeuntes, rogabant, vt fieret alter episcopus. Dixi: Dixi hęc ipsa vobis, & nunc respondeo: Ego non desidero ordinare. Respicientes meū ex his rebus fastidium, venerunt ad Constātinopolim, & deduxerunt dominum Petrum, qui nunc confessus est. Hoc ergò sit pro meę testimonio voluntatis. Et ego ordinare non cupio. Rogo autem, vt ciuitates pro ordinationibus non soluantur. Si enim non in ciuitatibus ipsis hi, qui eliguntur. à ciuitate, ordinantur, a synodo prouincię comprobati, soluuntur substantia. Et hoc probatum habeo, qui pro eo, qui ante me fuit, multa reddidi debita.

Philippus reuerend. presbyter dixit: Ex regula hoc interruptum est. Hęc legibus & regulis interempta sunt. Altaria munda sunt.

Eusebius reuerend. episcopus Ancyrę Galatiæ, dixit: Propter Deū opinio clara est sanctissimi

ctissimi Episcopi Anatolij, sed null* immortalis existit.

Anatolius reuerend. Episcopus regiæ Constantinopolis, dixit: A quo ordinatus es ipse? Eusebius reuerend. episcopus Ancyræ Galatiæ, dixit: Hic malo meo repertus sum, & ordinatus à beato Proclo.

Thalassius reuerend. episcopus Cæsareæ Capadociæ, dixit: Pergimus ad dominum archiepiscopum Anatolium, & ordinamus illud. Gloriosissimi iudices dixerũt: Ex his, quę gesta sunt, vel ab vnoquoque deposita, perpẽdimus omnem quidem primatum & honorem præcipuum, secũdùm canones, antiquæ Romæ Deo amantissimo archiepiscopo cõseruari. Oportere autem sanctissimum archiepiscopum regiæ Cõstantinopolis nouę Romæ, eisdem primatibus honoris & ipsum dignum esse, & potestatẽ habere ordinare metropolitas in Asiana & Pontica & Thracia diœcesibus, secundùm hunc modum, vt decreto facto à clericis vniuscuiusque metropolis, & possessoribus, atq; clarissimis, super hęc & à reuerẽdissimis episcopis prouinciæ omnibus aut plurimis, eligi quemcunque præfati metropolitanæ ecclesiæ Episcopi dignum esse probauerunt. Referri autem ab omnibus eligentibus sanctissimo archiepiscopo regiæ Constantinopolis, vt penès eum sit (si velit) hunc, qui electus est, deductum hic ordinari, aut secundùm eius permissionem in prouincia episcopatùs mereri decretum: vniuscuiusque tamen ciuitatis sanctissimos episcopos, ab omnibus ordinari, aut plurimis prouinciæ reuerendissimis episcopis, potestatem habente metropolitano secũdùm patrum regulas diffinitam, etiàm nihil communicante in illorum ordinationibus sanctissimo archiepiscopo regiæ Constantinopolis. Hæc à nobis inspecta sunt. Quæ autem videntur, sanctum & vniuersale concilium docere dignetur.

Locus obscurus.

Reuerend. episcopi dixerunt: Hæc iusta sententia, hæc omnes dicimus, hæc omnibus placent, hæc omnes dicimus, hoc iustum decretum. Quæ constituta sunt, valeant. Hęc iusta sententia. Omnis ordinatè decreta sunt. Supplicamus, dimitte nos. Per salutem Imperatorum, dimitte nos: Omnes in sententia permanemus. Lucentius vir reuerend. episcopus, vicarius sedis Apostolicę, dixit: Sedes apostolica, quæ nobis præcepit, præsentibus humiliari non debet. Et ideò quæcunque in præiudicium canonum vel regularum, hesterna die gesta sunt nobis absentibus, sublimitatem vestram petimus, vt circunduci iubeatis: sin alias, contradictio nostra his gestis inhæreat, vt nouerimus, quid apostolico viro vniuersalis ecclesiæ Papæ referre debeamus, vt ipse aut de suæ sedis iniuria, aut de canonum euersione possit ferre sententiam.

Vicarij sedis Apostolicæ. Contradictio, ad quædã Decreta à Patribus absentibus eius legatis.

Ioannes reuerendissimus episcopus Sebastiæ, dixit: Omnes in sententia vestræ magnificentiæ permanemus. Viri illustrissimi iudices dixerunt: Quod interlocuti sumus, tota synodus approbauit.

¶Responsio Seu Allocutio sancti & vniuersalis Chalcedonensis concilij, habita apud Martianum pijssimũ & amatorem Christi Imperatorem. Quòd non innouãs aliquid aduersùs Nicęnam fidem nũc sanctiss. archiepis. Leo, scripsit epistolam ad sanctæ memoriæ Flauianum, Constantinopolitanæ regiæ vrbis episcopum: sed sanctos patres secutus sit, qui & post magnam synodum Nicęnam, hæreses, quæ per vnumquodque tempus exortæ sunt, similiter refutauerunt: & hoc vestrum decebat imperium, vt circa subiectos sibi prouidentia ex his, quę ad Deum pertinẽt, initium sumeret, & prima cõtra diabolum pro pietate militia conueniret. Vndè nobis * Impenetrabilẽ in omni errore propugnatorem Deus prouidit, & Romanæ ecclesiæ Papam ad victoriam præparauit, doctrinis eum per omnia veritatis adstringens, vt (quemadmodùm Petrus) & hic affectu feruentiore decertans, omnem ad Deum sensum, intelligentiamque perducat. Sed nè quis fidei eius concordiam vitans, & propriæ seductionis conuictionem celare contendẽs, quasi peregrinam quandam & ignoratam regulis, epistolę eius seriem accuset, asserens, quòd non licuerit cuiquam exponere fidem præter patres, qui apud Nicęam concorditer conuenerunt, vnam quidem esse velut principali loco trecentorum decem & octo patrum doctrinæ confessionem: lex nobis ecclesiæ præcepit, quam velut commune sanctorum decretum, ad eorum, qui vocantur in adoptionem filiorum, tradimus firmitatem. Aduersùs eos autem, qui veritati resistunt, variæ nobis certaminum causę tributæ sunt, à pijs viris congruenter adhibitæ contra ea, quæ ab his fallaciter inseruntur. Et credentibus quidem sufficit ad vtilitatem, fidei indiscussa perspectio, ad * confessionem pij dogmatis deuotos pertrahens animos. His autem, qui doctrinã rectam peruertere moliuntur, ad singula, quæ malè pariunt, oportet occurrere, & eorum obiectis congrua quęque prouidere. Nam si omnes contenti essent fidei constituto, & pietatis semitã nulla innouatione turbarent, deceret Ecclesiæ filios, nihil ampliùs excogitare, quàm symbolo constat esse declaratum. Sed quia multi à recta linea per anfractus erroris exorbitant, nouum quoddam sibimet iter mendacij construentes: necesse nobis est, veritatis eos inuẽtione conuertere, commenta quoquè eorum deuia salutaribus adiectionibus refutare, non vt nouum ad pietatem (quasi fidei desit) semper aliquid exquirentes, sed vt contra ea, quæ ab illis innouata sunt, excogitantes, quæ salubria iudicantur. & vt * mansuetudini vestræ, quod dicimus, euidenter appareat, ab ipsis fidei sermonibus inchoëmus, sanctorũ patrum,

idonea: imperio.

modò consubstantialis patri secundùm diuinitatem, & consubstantialis idem ipse matri secundùm humanitatem: quomodò idem impassibilis vt Deus, & vt homo passibilis sit, probamur. His inimicum patres nostri protrauêre sermonibus, hanc pro symbolo defensionem contra eos, qui calumniam tentauerant struere, protulerunt, non aliud nobis ad confessionem proferentes signaculum fidei, sed quod malè ab hostibus corruptum fuerat, instaurantes, atq; obsistentes eis, * qui per illa tempora subrepere nitebantur, & custodes singulis eorum, quibus præerant, effecti sunt ad salutem. Sic magnus ille Basilius minister gratiæ, subsistentiarum per epistolã euidentiam mirè declarauit, & sancti spiritûs doctrinam diligentiùs tradidit, consacerdotum suorum * eliciens etiàm subscriptione consensum. Sic quoque Damasus Romæ vrbis decus ad iustitiam, literis ad Paulinum datis, dispensationis sacramenta patefecit, admonens, vt his, quæ benè decreta sunt, si qui communionis suæ participes velint esse, consentiant. Ità & qui postmodùm vbiquè aduersùs varias hæreticorum cõgregati sunt nouitates, commune de fide decretum vnanimiter ediderũt, eaq; fraterno cõsensu probauerunt, absentibus euidentissimè intimantes. Et illi quidem, qui apud * Serdicam contra reliquias Arij conuenerunt, Orientalibus direxerunt sui constituta iudicij. Qui verò in hac vrbe Apollinaris detexerunt pestilentiam, Occidentalibus proprium innouauêre decretum, illisque tunc Osius ad proferendam sententiam præerat, horum autem Nectarius cum Gregorio susceperat principatum. Sic & apud Ephesum, id quod de Dei genitrice iudicatũ est, scripto firmatum est. Et de Deitate atque humanitate Domini testimonia cum propria subscriptione protulerunt, manu & lingua naturarum professionem in vna persona pariter approbantes. Si quis autem censet, hucusquè consistere eos, qui fidem pro facultate defendere cupiunt, maximè quidem hoc præceptum hæreticis promulgare debebit, illos ab impugnatione remouens, non auertens à protectione * pastoris. Omnis enim lex iniustos à delictis cohibet, non iudices à potestate * discingit. Aliàs autem doceantur indociles, quia & nunc licet, vt ambiguitate quæstionis exhorta, patrum interpretationibus nostram cõfessionẽ coaptemus, satisfacientes, quòd in nullo discordem intelligentiæ eorum detulerimus * animum, sed his vtamur testibus ad nostræ fidei firmitatem. Sic Athanasij ad Epictetum amplectimur literas, sic tanquàm propriam Gregorij ad * Celidonium epistolam vbiquè proferimus. Et quid oportet plura dicere? Si enim per epistolas ecclesiæ dogmata declarari pro vnaquaque quæstione, dignum culpa iudicant, ipsum in primis beatissimũ Cyrillum quilibet poterit denotare, qui literis suis Orientalibus, quod sentiebat, expressit. Necnon & magnum Proclum huic vituperationi subijciet, qui eisdem Orientalibus volumen ad Armenios pro fidei congruentia destinauit. Hic autem consociabitur ad culpam & sapientissimus Ioannes Antiochenus episcopus, qui hæreticorum maledicta repellens, & Apostolicæ doctrinæ rectissimum dogma declarans, totius Orientis confessionem, velut ex vno ore, sanctissimo Proclo, & ei, qui per idem tempus mundi regebat gubernacula, destinauit. Non igitur nobis, admirandi Romanæ vrbis præsulis epistolam, velut innouationis offendiculum criminentur: sed, si non est diuinis scripturis coaptata, redarguant: si non præcedentium patrum sententijs adunata, si non impiorum accusationem continet, si non defensionem Nicænæ fidei profert: & si non eorum, qui nouitates appetunt, commenta subruit, si non vaniloquiorum contagia prodigiosa subuertit. Si quis enim patrum deprauat intelligentiam, hic pœnæ transgressionis habetur obnoxius, non qui transgressionem sua cura redarguit. Qui enim sponte sua, nullo * cogente, contrà confligente, professionem verbis proprijs defert, hic, vt illatus, non immeritò * cõprobatur. Qui verò eis, qui praua sentiunt, obluctatur: is contra inimicorum adinuentiones linguam prudenter exercet, quæ ab illis malè prolata sont, veritatis nitens ratione dissoluere. Sed ô vos Christi amantes, & imperio superno nutu vobis concesso dignissimi, compensate ei fidem, qui beneficia tanta concessit, studioque circa purissimam confessionem præstantiam vestræ deuotionis ostendite, malignorum quidem molimina refrenantes, omnibus verò piæ confessionis declarantes in vnitate concordiam, ac velut signaculum sacræ doctrinæ, concilij huius, à vobis congregati, prædicationem, Petri sedis authoritate roborantes. Confidere nanque oportet vestram pietatem, quia nihil præter fidem, quæ olim à sanctis patribus annunciata est, venerabilis Romanus pontifex innouauit, atque vt nulla his, qui apostolicum vitum per inuidiam lacerare nituntur, relinquatur occasio, consonantiæ epistolæ eius ad sanctorum patrum testimonia, ad certiorem notitiam vestræ pietatis, ex multis pauca subdidimus.

¶ Testimonia sanctorum patrum, qui & duas naturas in Christo confessi sunt, & consubstantialem patri D E V M verbum, etiàm nobis secundùm carnem ex M A R I A consubstantialem factum, veraciter allegantes.

Sancti Basilij ex his, quæ contra Eunomium scripsit: Ego enim & hoc, quod est, in forma Dei existere, ac si in essentia D E I, æquiualere pronuncio. Sicut enim hoc, quod formam serui suscepit, in substantia humana Dominum nostrum factum esse significat:

Margin notes: * quæ — * ἀναδέχεσθαι, exigēs. — Epist. suarū decre. I. — * Sardicam — * ποιμένας, pastores — * ἀναζώννυσι, discingit — * γνώμην, sententiã. — * Gregorij Nazianzeni. — * Cledoniū — * ἀναγκάζοντος, cogente — * ἀπελεγχθείς, condemnatur — Basilius epist. oper.

cat: itâ, quòd dicit, quod in forma Dei est, diuinæ substantiæ proprietatem sinè dubitatione commendat.

Ambrosius Episcopus. Beati Ambrosij ex his quæ scripsit ad Gratianum Imperatorem: Seruemus differẽtiam diuinitatis & carnis. Vnus in vtroque loquitur filius Dei, quia in eo vtraque natura est.

Gregorius Nazianze. *Cledonius. Beati Gregorij Nazianzeni ex epistola ad *Celidonium? Naturæ quidem duæ, Deus & homo, quia & anima & corpus. Filij autem non duo, neque duo dij.

Idem. Eiusdem ex secundo sermone de filio: Et hoc est, quod facit hæreticis seductionem, nominum prolata seiunctio. Signum est autem, vt si quandò naturæ secernuntur intelligentijs, simul secernantur & nomina.

Athanasius Episcopus. Sancti Athanasij ex his, quæ scripsit aduersùs hæreses: Et sicut non essemus liberati à peccato atque maledicto, si non caro naturæ esset humanæ, quam induit verbum: (nihil enim commune nobis esset ad alienum) sic nequaquàm ille homo Deus fieret, si non natura esset ex patre, & verum atque consempiternum eius esset verbum, quod factum est caro. Idcircò nanque talis est facta connexio, vt ei, qui iuxta naturam diuinitatis est, illum hominem, qui est humanæ naturæ, coniungeret. Ioan. 1.

Amphilochus Eps. Amphilochij episcopi Iconij de explanatione Euangelij secundùm Ioannem: Discerne iam naturas tam DEI, quàm hominis. Neque enim per amissionem Dei factus est homo, neque secundùm prouectum ex hominibus Deus est. Deum enim dico & hominem. Da passiones carni, da Deo miracula.

Antiochus Episcopus. Antiochi episcopi Ptolemaidis: Non confundas has naturas, & non obstupesces circa dispensationem.

Flauianus episcopus Antioch. Psal. 105. Flauiani Episcopi Antiocheni in Theophanicon: Quis reuerà loquetur potentias Domini, auditas faciet omnes laudes eius? Quis verbo, collati nobis beneficij magnitudinem possit exprimere? Humana natura Deitati coniungitur, itâ tamen, vt in se vtraque natura permaneat.

Io. Chrysostom' eps. Beati Ioannis Episcopi Constantinopolitani, de explanatione Euangelij secundùm Ioannem: Quid enim intulit, & habitauit in nobis? Hoc benè dicens, nihil debet incongruum suspicari, sed hoc quod factum est. Non enim conuersionem dixi illius incõuertibilis naturæ, sed habitationem & commorationem. Id autem quod habitat, non ipsum est, quod habitaculum, sed alterum in altero inhabitat. Alioquin iam non erit habitatio. Nihil enim in seipso habitat. Alterum autem dixi iuxta substantiam. Per vnitionem enim & connexionem, vnus est Deus verbum & caro, nequaquàm facta confussione vel permixtione harum substantiarum, sed vnitione ineffabili atque inenarrabili.

Atticus episcopus Constantinop. Beati Attici Constantinopolitani episcopi ex epistola ad Eupsychium: Quid igitur oportebat operari sapientissimum, mediationem assumptæ carnis, & vnionem Dei verbi ad hominem, qui ex Maria est? Nam vtraque facta sunt itâ, vt ex vtroq; vnitũ, Christũ quidem fateamur in propria impassibilis naturæ dignitate persistere, mortem gustare simul, vt & socia sibi naturæ carnis ostenderet per mortem, mortis ipsius contemptum, pariterque etiàm vt noui testamenti per obitum iura firmentur.

Beati Procli ex sermone: Puer natus est nobis, filius datus est nobis: Et naturam ratione diuide, & vnitatem mysterij diuinis extolle præconijs. Procl' eps.

Cyrillus episcopus. Cyrilli: Aduertentes igitur modum inhumanationis, vt dixi, videamus, quòd duæ naturæ per indiuiduam vnitionem inconfusè atque inconuertibiliter inuicem sibi conuenerunt. Caro nanque caro est, & non deitas, licèt Dei facta sit caro: similiter etiàm verbũ Deus est, & non caro, licèt dispensatoriè propriam fecerit carnem.

Io. Chrysostomus. Beati Ioannis de explanatione Euangelij secundùm Matthæum: Et quemadmodùm quis in meditullio pugnæ positus, duobus quibusdam inuicèm sibi discordantibus, vtrasque manus extendens, sumens vtrinquè coniungat: sic etiàm Christus fecit, vetus nouo, diuinam naturã humanæ, sua nostris clementer adiungens.

Allocutio seu responsio sancti Chalcedoneñ concilij, cum subiectis testimonijs patrum, finis.

RELATIO SANCTÆ SYNODI Chalcedoneñ, ad B. Papam Leonem, de omnibus gestis generaliter.

SAncta & magna & vniuersalis synodus, quæ per gratiam Dei, & sanctionem pijssimorum & amatorum Christi Imperatorũ nostrorum, collecta est in Chalcedonensium metropoli prouinciæ Bithyniæ, sanctiss. & beatiss. Romanorum archiepiscopo Leoni. Repletum est gaudio os nostrum, & lingua nostra exultatione. Psal. 125. Hanc tanquàm propriam nobis prophetiam gratia coaptauit, à quibus pietatis est restitutio confirmata. Quid enim fide sublimius ad lætandum? Quid agnitione Dominica festiuius ad coronas, quam nobis olim saluator ipse tradidit ad salutẽ, inquiẽs: Euntes, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine patris, & filij, & spiritussancti, docentes eos seruare omnia, quæcunque mandaui vobis. Matt. 28. d Quàm velit auro textam seriem, ex veste Christi & præcepto legislatoris venientem vsque ad nos, ipse seruasti, vocis B. Petri omnibus constitutus interpres, eius fidei beatificationem super omnes adducens. Vndè & nos, quippe vt inchoatore bonorum, ea ad vtilitatem vtentes, Ecclesiæ filijs hæreditatem sortemque veritatis ostendimus, nõ singulatim faciente in occulto vnoquoque

doctrinam,

doctrinam, sed vno spiritu, vna conspiratione atque concordia confessionem fidei declarantes, & eramus in cõmuni corona gaudij, quasi in Imperialibus cœnis, delicijs spiritalibus epulantes, quas per tuas literas Christus præparauerat inuitatis, & supercœlestem sponsum inter nos conuersantem nos cernere putabamus. Si enim vbi sunt duo aut tres cógregati in nomine eius, ibi se in medio eorum fore perhibuit: quantam circa sacerdotes peculiaritatem potuit demonstrare, qui & patriæ & labori suæ confessionis notitiam prætulerunt? Quibus tu quidem sicut membris caput præeras, in his qui tuum tenebãt ordinẽ, beneuolentiam præferens Imperatores verò ad ornandum decentissimè præsidebãt, sicut Zorobabel & Iesus, ecclesiæ Hierusalẽ ædificationẽ renouare circa dogmata adnitentes. Et fuerat vtiquè aduersarius tanquàm bestia extra caulas apud semetipsum rugiens, nullũ præualens capere, nisi semetipsum ei ad capiẽdum iniecisset is, qui Alexandrinorum quondàm pontifex fuit. Qui multa priùs pessimè operatus, superuicit priora sequentibus superauit. Nam beatum illum inter sanctos Constantinopolis pastorem Flauianum, apostolicam proferentem fidem, & DEO amantissi. episcopum Eusebium, præter omnem canonum cõsequentiam depoluit atq; damnauit, Eutychen pro impietate damnatum, suæ tyrannidis decretis innoxium statuit, & dignitatem, quæ à vestra illi ablata fuerat sanctitate, (quippe vt ab eo, qui hac gratia erat indignus) ille restituit, & tn summa (sicut singularis ferus) in vineam irruens, quam optimè reperit plantatam, euertit: quam verò vt infructuosam, eradicatam rursus induxit. Et eos qdem, qui ea, quæ pastorum sunt, sapiunt, abscidit: eos verò, qui lupi demonstrati sunt, super oues imposuit. Et post hęc omnia, insupèr & contra ipsum, cui vineę custodia à saluatore commissa est, extendit insaniam, id est, contra tuam quoquè Apostolicam sanctitatem. Et excommunicationem meditatus est contra te, qui corpus Ecclesiæ vnire festinas. Et dum de talibus pœnitere eum potiùs oporteret, dum deberet misericordiam lachrymis postulare, tanquàm malè sobrius exultabat, epistolam quidem tuæ respuens sanctitatis, omnibus verò dogmatibus veritatis aduersans. Et quidem oportebat eum mox inter illos, vt in quotũ se ipse statuit parte, relinquere. Quoniam verò saluatoris profitemur nos esse discipulos, qui omnes homines saluos fieri vult, & ad cognitionem veritatis accedere, opere hanc in eo misericordiã festinauimus confirmare, & eum cum fraterna mansuetudine ad iudicium vocabamus, non quasi tentantes abscindere, sed excusationis ei locum saluandi causa tribuentes. Et orabamus eum declarari victorem cõtra eos, qui cum diuersis accusationibus inscribebant, vt festiua celebrique lætitia concilium consummantes,

Matt. 18. c

Vineæ custodia à Saluatore cõmissa est Leoni Papę, iuuata Synodũ Chalcedonẽsẽ.

1. Tim. 2. a

in nullo superaremur à satana. Sed ille in semetipso inscriptam conuictionem conscientiæ habens, refutatione iudicij, accusationibus suis assensit, & legitimas ad se factas tres euocationes abiecit. Propterea ergo decretum, quod ipse contra semetipsum peccando protulerat, hoc (pront potuimus leuigando) firmauimus, lupum pastorali pelle nudantes, qua priùs quoquè figuraliter, seu in speciem tantummodò conuincebatur obtectus. Vsque ad hæc nobis tristia prouenientia cessauerũt, & bonorum gratia mox effulsit: & vnũ zizaniorum euellentes, mũdo tritico vniuersum mũdum cum voluptate cõpleuimus. Et tanq̃ euellendi ac plantandi potestatem sumentes, incisionem quidem vnius tantummodò ingemuimus, bonorum verò vbertatem diligenter plantauimus. Deus enim erat, qui operabatur. Et quæ suo sponso concilium coronauit ornata decore victoriæ Euphemia, quæ tanquàm propriam confessionem, fidei definitionem suscipiens à nobis, suo sponso per pijssimum Imperatorem & amicam Christi Augustam obtulit, omnem quidem perturbationem contrariorum sedans, veritatis autem confessionem roborans, vt amicã, & manu ac lingua vniuersorũ decretis pro demonstratione subscriptam. Hæc sunt, quæ tecum, qui spiritu præsens eras, & complacere tanq̃ fratribus deliberasti, & qui pene per tuorum vicariorum sapientiam videbaris à nobis, effecimus. Indicamus verò, qnia & alia quædã pro rerum ipsarũ ordinata quiete, & propter ecclesiasticorum statutorum definiuimus firmitatem, scientes quia & vestra sanctitas addiscens, & probatura, & confirmatura est eadem. Eam nanq; consuetudinem, quæ ex longo iam tempore permansit, quam habuit Cõstantinopolitanorum sancta Dei ecclesia, ad ordinandũ metropolitanos prouinciarum, tam Asianæ q̃ Ponticæ, vel Thraciæ, & nunc synodali decreto nõ tantùm firmauimus, sed aliquid Cõstantinopolitanæ præstantes, qnãtùm metropolitanis vrbibus ad quietem congruere visum est, eo quòd frequenter episcopis vitã finientibus, multę turbæ nascuntur, absque rectore clericis ac populis remanentibus, qui per easdem sunt ciuitates, & ecclesiasticum confundentes ordinem, quæ nec vestrã latuit sanctitatem, quàm maximè propter Ephesios, vndè quidam vobis sępiùs importuni fuerunt. Confirmauimus aũt & centum quinquaginta sanctorum patrum, qui in Constantinopoli congregati sunt, regulam, sub pię memorię maiore Theodosio, quę pręcepit, post vestram sanctissimam & Apostolicam sedem, honorem habere Constantinopolitanam, quę secunda est ordinata, confidentes, quia lucente apud vos Apostolico radio, & vsque ad Constantinopolitanorum ecclesiam consuetè gubernando illum spargentes, hunc sępiùs expanditis, eo quòd absq; inuidia consueueritis vestrorum bonorum patu-

Experunt cõfirmationem Decretiuũ, Chalcedonenses Patres, à Leone Papa.

Videlicet anno Domini 383.

Improbauit hoc Decretũ Papa: Vide Leonis Epistolam 53. ad Anatolium 52. ad Martianũ. Imp. 55. ad Pulcheriã Vide q̃ notauimus Tomo. 1. pag 733. 734.

participatione ditare domesticos. Quæ igitur definiuimus, ad interemptionem quidē totius confusionis, confirmationem verò ecclesiasticæ ordinationis definiuimus. Hæc, sicut propria & amica, & ad decorem conuenientissima, dignare complecti sanctissime, & beatissime pater. Qui enim locum vestræ sanctitatis obtinent sanctissimi episcopi Paschasinus & Lucentius, & qui cum eis est reuerendissimus presbyter Bonifacius, ijs ità constitutis vehementer resistere tentauerunt, procul dubio à vestra prouidentia inchoari & hoc bonum volentes, vt sicut fidei, sic bonæ ordinationis vobis deputetur effectus. Nos enim curantes tam pijssimos & Christi amicos Imperatores, qui super hoc delectantur, quàm clarissimum senatum, & totam (sicut dicere conuenit) imperij ciuitatem, opportunum credidimus esse, honoris eius confirmationem ab vniuersali concilio celebrari, & velut hæc à tua sanctitate fuerint inchoata, eò quod fouere semper studeas, roborauimus præsumentes, dum nouerimus, quia quicquid rectitudinis à filijs fit, ad patres recurrit, facientes hoc propriū sibi. Rogamus igitur, & tuis decretis nostrum honora iudicium, & sicut nos capiti in bonis adiecimus consonantiā, sic & summitas tua filijs (quod decet) adimpleat. Sic enim & pij principes complacebūt, qui tanquàm legem tuæ sanctitatis iudicium firmauerunt, & Constantinopolitana sedes suscipiet præmium, quæ omne semper studium vobis ad causam pietatis expleuit, & semetipsam vobis ad concordiam eodem zelo coniunxit. Vt autem cognoscatis, quia nihil alicui donando per gratiam fecimus, aut per inimicitias aduersando, sed (quippe nutu gubernati diuino) omnem vobis gestorum vim insinuauimus, ad comprobationē nostrę synceritatis, & ad eorum quę à nobis gesta sunt, firmitatem & consonantiam. Scripsi pridiè Calēn. Aprilis, feria tertia, indictione 13.

EPISTOLA SANCTISSIMI ET BEATISSIMI atque apostolici, Dei gratia per omnia pleni Leonis Papæ, omnia gesta sanctæ Chalcedonen. synodi confirmantis, & sola illa infringentis quę per ambitionē Constantinopolitanorum gesta sunt contra Nicęni statuta concilij. Quæ quidem epistola respondet ad relationem sanctæ synodi supra scriptam:

OMnem quidem fraternitatem vestram nosse non ambigo, definitionem sanctæ synodi &c. *Hæc epistola inter Leonis Epistolas est 59.*

SACRA MARTIANI IMPERATORIS contra hæreticos.

IMperator Martianus Augustus, Palladio præfecto prętorij. Licèt iam * iamque * etiam sacratissima constitutione mansuetudinis meæ cautum ac definitum sit. quæ in eos seueritas exercēda sit, qui Eutychetis vel Apollinaris hæreticam peruersitatē secuti, à religione & fide catholica deuiarunt: Alexandrinæ tamen vrbis ciues atq; habitatores tantis sunt Apollinaris infecti venenis, vt necessariū fuerit ea, quę antè sanximus, repetita nunc ēt lege decernere. Oportet enim, vt sit numerosa seueritas sanctionum, vbi est licentia crebra culparum. Custodiendæ præterea orthodoxæ fidei cura, tanto à serenitate mea adhiberi impensior debet, quanto res humanas diuinę præcedunt. Quicunq; ergò vel in hac sacra vrbe, vel in Alexandrina ciuitate, vel in omni Aegyptiaca diœcesi, diuersisq; alijs prouincijs Eutychetis profanā peruersitatem sequuntur, & ità non credunt, vt trecenti decē & octo sancti patres tradiderunt, catholicā fidem in Nicęna ciuitate fundantes, centum quoq; & quinquaginta alij venerabiles episc. qui in hac alma vrbe Cōstantinopolitana posteà cōuenerunt, & sicut Athanasius & Theophilus & Cyrillus sanctæ recordationis episcopi Alexandrinæ ciuitatis crediderūt, quos etiam Ephesina synodus (cui beatę memorię Cyrillus præfuit, in qua Nestorij error expulsus est) in vniuersis secuta est, quos & nnpèr venerabilis Chalcedonensis synodus est secuta, prioribus Concilijs sacerdotum ex omni prorsùs parte consentiens, nihilq; adimens sacrosancto symbolo, neq; adijciens, sed Eutychetis dogmata funesta condemnans, sciant se esse hæreticos Apollinaristas: Apollinaris enim facinorosissimam sectam Eutyches & Dioscorus mente sacrilega sunt secuti. Ideóque omnes hi, qui Apollinaris vel Eutychetis peruersitatem sequuntur, illis pœnis, quę diuorum retrò principum constitutionibus contra Apollinaristas, vel serenitatis nostræ sanctione postmodùm cōtra Eutychianistas, vel hac ipsa augustissima lege contra eosdem decreta sunt nouerint se esse plectendos. Idcircò Apollinaristæ, hoc est, Eutychianistæ, quibus etsi est in appellatione diuersitas, est tamen in hęresis prauitate coniunctio: & dispar quidem nomen, sed idem sacrilegium, siue in hac alma vrbe, diuersisque prouincijs, siue in Alexādrina ciuitate seu in Aegyptiaca diœcesi sunt, neq; ità credunt, vt prędicti venerabiles patres credebāt, neq; viro reuerendissimo Alexādrinę vrbis antistiti Proterio fidem orthodoxam tenenti communicant, secundùm sacratissimas diuorum retrò principum constitutiones, quę de Apollinaristis promulgatę sunt, non habeant potestatem faciendi testamenti, & condendę vltimę voluntatis neque id capiant, quod ipsis ex testamento cuiusquam fuerit derelictum, nihil etiàm ex donatione aliqua consequantur: sed si quid in ipsos vel liberalitate viuentis, vel morientis fuerit voluntate collatum, id fisco nostro protinùs addicatur. Ipsi verò in nullos aliquid ex facultatibus suis donationis titulo & iure transfundant. Episcopos quoque vel presbyteros, aliosque clericos illis creare

L. quicunque C. de hæreticis & Manichæis.

&c ha-

clericos illis creare & habere non liceat, scientibus tam Eutychianistas vel Apollinaristas, qui ausi fuerint cuiquã, epi vel presbyteri vel clerici nomen imponere, quàm hos, qui conati fuerint impositum sibi nomen sacerdotale retinere, pœnam exilij & facultatum suarum amissionem subituros. Eos verò qui antehàc catholicarum ecclesiarum clerici, vel orthodoxæ fidei monachi fuerint, & relicto vero & orthodoxo omnipotentis Dei cultu, Apollinaris vel Eutychetis hæresim & dogmata abominanda sectati sunt, vel posteà sectabuntur, omnibus pœnis, quæ vel hac, vel prioribus legibus aduersùs hæreticos cõstitutæ sunt, iubemus teneri, & extra ipsum quoq; Romani Imperij solum pelli, sicut de Manichæis præcedentium legũ statuta sanxerunt. Vniuersi præterea Apollinaristæ vel Eutychianistæ, non Ecclesias, non monasteria sibi construant, parasynaxes & conuenticula tam diurna quàm nocturna, non contrahant, neque ad domum, neq; ad possessionem cuiusquam, neq; ad monasterium, neq; ad quemcunq; alterius locum operatores sectæ funestissimæ congregentur. Quod si fecerint, & hoc factum fuisse Dño volente constiterit, post rem in examine iudicis approbatã, domus vel possessio in quam conuenerint, fisco sine dilatione socientur: monasterium verò eius ciuitatis orthodoxæ ecclesiæ, in cuius territorio est, iubemus addici. Si verò ignorante domino, sciente verò, qui pensiones domus exigit, vel conductore, vel procuratore, vel actore prædij parasynaxes, & conuenticula interdicta collegerint: conductor, vel procurator, siue actor, vel quicunq; eos in domum vel in possessionem, vel monasterium receperint, ac passi fuerint illicitas parasynaxes, conuentusq; celebrare, si vilis & abiectæ conditionis sint, fustibus publicè, & in pœnam suam, & in aliorum coerceantur exemplum: Si honestæ verò personæ sunt, decem libras auri mulctæ nomine, fisco nostro cogantur inferre. Nullum præterea Apollinaristam vel Eutychianistam, ad aliquam iubemus adspirare militiã, nisi * cohortalinã vel limitaneã. Si qui verò extra prędictã militiã inuenti fuerint militare, soluto cingulo, honestorum hominũ & palatij cõmunione priuentur. Nec in aliqua quam in qua nati sunt, ciuitate vel vico ac regione, versentur. Si qui verò in hac alma vrbe nati sunt, tam sacratissimo comitatu, q̃ omni per prouincias metropolitana ciuitate pellantur. Nulli insuper Eutychianistæ vel Apollinaristæ, publicè vel priuatim aduocandi cętus, & circulos contrahendi, & hæretico more disputandi, ac peruersitatem facinorosi dogmatis asserendi, sit facultas. Nulli etiàm contra venerabilẽ Chalcedonen. Synodum liceat aliquid vel dictare, vel scribere, vel edere atque emittere, aut aliorum super eadem rescripta proferre: nemo huiusmodi hęre libros & sacrilega scriptorum audeat monimenta seruare. Quòd si q̃ in his criminibus fuerint depręhẽsi, perpetua deportatione damnentur. Eos verò, qui discendi studio audierint de infausta hęresi disputantes, decem librarum auri, quæ fisco nostro inferendæ sunt, iubemus subire dispendium. Omnes verò huiuscemodi chartę ac libri, qui funestum Eutychetis, hoc est, Apollinaris, fuerint dogma complexi, incendio concrementur, vt facinorosæ peruersitatis vestigia ipsa flammis cõbusta depereãt. Aequũ nanq; est, vt immanissima sacrilegia par pœnæ magnitudo percellat, Palladi pater charissime, atque amantissime. Illustris igitur & magnifica authoritas tua, quę hac sacratissima constitutione decreuimus, in hac alma vrbe, diuersisq; prouinciis, ac præcipuè in Alexandrina ciuitate, & per vniuersam Aegyptiacã dięcesim, edictis ex more propositis, ad oĩum notitiam faciat peruenire, vt cuncta, quam statuimus, in eos, qui rei fuerint depręhẽsi, seueritas protinùs exerceatur: scientibus moderatoribus prouinciarum, eorumque apparitoribus, defensoribus etiàm ciuitatum, quòd si ea, quę legis huius religiosissima sanctione custodienda decreuimus, aut neglexerint, aut aliqua permiserint temeritate violari, denarum librarum auri mulctam fisco nostro cogentur inferre, insupèr etiàm existimationis suæ periculum sustinebunt. Ea quoquè, quæ de Paganis per omne Romanum Imperium ęqualiter valitura perennitatis nostrę lege decreuimus, iustantissimè in eos exerceantur, quos constiterit, prophanos ritus ac simulacrorũ impios cultus, & interdicta sibi sacrilegia, celebrare. Data sub die Kaleñ. Augusti, Constantinopoli, diuo Valentiniano octauò, & Anthemio viris clarissimis consulibus.

§ Exemplar epistolæ Paschasini & aliorum, de damnatione Dioscori Alexandrini quondàm episcopi.

PAschasinus episcopus Lilybitenus, & Lucentius episcopus Esculanus, & Bonifacius presbyter Ecclesię maximę vrbis Romę, vicarij sanctissimi ac beatissimi Papę Leonis, Apostolicæ sedis antistitis, pronunciauerunt manifestaruntque, quod Dioscorus Alexandrinę vrbis antistes, contra Canonum disciplinam, regulasque ecclesiasticas illicita pręsumptione commisit, sicut pręteritorum gestorum seu pręsens declarauit assertio. Is namque (vt plura relinquamus) Eutychen consortem perfidiæ suæ, à proprio episcopo sanctæ recordationis Flauiano iure damnatum, in gratiam cõmunionis, antequàm cum ijs, qui congregati fuerant in Ephesina vrbe, episcopis resideret, recepisse cognoscitur: sed illis quidem sedes Apostolica veniam tribuit, quia contra votum gessisse, quę patrata sunt, approbantur, ità vt nunc vsque adhęreant & beatissimo Papæ, & vniuersali sanctoq; Concilio, A.D. 455.

cilio, qua de re Sacrosanctæ communionis consequuti sunt medicinam. Prædictus verò, qui malorum perseuerantia ornari se æstimat, cùm debeat summissa fronte vsque ad terram cum gemitu (vt conuenit) inclinari, quoniam nec beatissimi Papæ epistolam legi permisit, ad venerandæ memoriæ Flauianum Christi antistitem scriptã: quippe cùm ab his petitus, vt legi faceret, sacramenti satisfactione, quod promiserat, implere contempsit, quatenus praui dogmatis augeretur impietas, & occasio læsionis vel scandali cunctis generaretur ecclesijs: patratis tamen his, voluimus his sceleribus indulgere, & veniam, quàm cæteris episcopis præstitimus, dignanter impendere, cùm nec similem indicandi reperiantur habuisse fiduciam.* Adiecit etiam accusatorum supplicatio varijs referta criminibus, quòd tertiò euocatus per reuerendissimos fratres & coepiscopos nostros, ad monitionem canonicam venire contempsit, conscientiæ detentus arcano. Episcopos etiàm à prouinciali synodo, cui subdebantur, iure damnatos, iniqua vsurpatione contra recta damnationis sententiam reuocauit, veterum patrum sæpiùs statuta conculcans. Vnde sanctissimus ac beatissim⁹ Papa, caput vniuersalis Ecclesiæ Leo, per nos, vt legatos suos, sancta synodo consentiente, Petri apostoli præditus dignitate, qui ecclesiæ fundamentum, & petra fidei, & cælestis regni ianitor nuncupatur, episcopali eum dignitate nudauit, & ab omni sacerdotali opere fecit extorrem: quare super his congregata venerabilis synodus, canonicam contra prædictum Dioscorum proferat, iustitia suadente, sententiam.

Leo caput vniuersalis Ecclesiæ.

¶ Finit exemplar epistolæ.

NARRATIONIS ORDO DE prauitate Dioscori Alexandrini.

Liberatus in Breuiario, & Nicephorus lib. 15. hist. capite 16.

POstquàm Dioscorus Alexandrinus episcopus, qui pro facti sui qualitate, id est, quia consenserat Eutycheti hæretico, & damnauit Flauianum episcopum catholicum Constantinopolitanum; apud Chalcedonam, tã à principe sanctæ memoriæ Martiano, quàm ab aulicis potestatibus, vel à cuncta synodo damnatus est, Proterius catholicus fit sacerdos. Tunc Timotheus presbyter, cui cognomen erat Aelurus, & Petrus diaconus, sectatores Dioscori, ab Alexandrina Ecclesia se separarunt. Quos cùm Proterius episcopus ad ministerium proprium reuocare non posset, vtrunq; damnauit. Mortuo principe Martiano, collectis turbis hæreticorum, Timotheus & Petrus veniunt Alexandriã, & ordinat ab hæreticis Timotheus episcopus. Duo igitur apud Alexandriã episcopi cęperũt esse. Ante triduum paschale, quo cęna Domini celebratur, conductis ab his perditis, occiditur in Ecclesia sanctæ memoriæ Proterius, ad quam se timore contulerat, ibique sacrosancto die in baptisterio occiditur, laniatur, eijcitur, & funus incenditur, cineresque ipsius exparguntur in ventos. Intereà Leo sumit imperiũ, ad quem tanti facinoris rumor catholicorum querela peruenit. Contra quos hæretici supplicarunt, petentes, vt Chalcedonensis Synodus aboleretur. Econtrà illis vindictam sceleris postulantibus, considerans Imperator, nimis esse graue, vexari tanto itinere sacerdotes, quorum aut ætas, aut infirmitas, aut paupertas hunc laborem subire prohibebat: dirigit per totum Orientem magistrianos, dirigit & Anatolius episcopus Asclepiadem diaconum suum, per quos omnes illi episcopi, qui Chalcedonę fuerant cõgregati, quid Alexandriæ gestum sit, agnoscerent. Qui rescribunt, Chalcedoneñ. Synodum vsque ad sanguinem defendendam esse, quia non alteram fidem teneret, quàm Synodus Nicęna constituit. Timotheum verò non solùm inter episcopos non haberi, sed etiam Christiana appellatione priuari. Quo facto, fit alter Timotheus Episcopus Alexandriæ: Vix ille Timotheus depellitur, & mittitur in exilium Gangram: fugit & Petrus hæreticus, & quàm diù vixit Imperator Leo, Timotheus episcopus Alexandriæ vixit quietè. Sed cùm Basiliscus occupasset imperium, damnare cœpit Chalcedoneñ. Synodum, & fugare catholicos. Tunc ille Timotheus dãnatus, accepta libertate, Constantinopolim venit, & dãnatos hæreticos locis suis reddidit. vadit Alexãdriam: fugit Timotheus catholicus, & in monasterio latuit. Petr⁹ ille iterùm se Timotheo iunxit, cum quo fuerat antè damnatus. Redit Zeno Imperator ad regnum, Basiliscus op primitur. mittitur Alexandriam, vt pulso peruersore Timotheo, Timotheus catholicus redderetur ecclesiæ. Sed illo Timotheo damnato, morte præuento, Petrus ab vno hæretico Alexandrinus episcopus ordinat: quẽ nihilominus deijci iussit Imperator, & reduci Timotheum catholicum, sicut etiàm Acacij literis continetur. Intereà scribit ad sanctę memoriæ Papam Simplicium Timotheus catholicus, rogans, & dicẽs Petrum olim in diaconio esse damnatum, nunc etiam à Christiana societate remotum, vt scriberet Imperatori, vt eundem Petrum longiùs in exilio dirigeret, quia latebat in Alexandrina ciuitate, & insidiabatur ecclesiæ per fermè triennium & ampliùs. Sanctæ memoriæ Papa Simplicius nunquàm destitit scribere Acacio Episcopo, vt fieret de Petro, quod Timotheus Episcopus postulabat. Defuncto Timotheo episcopo, à catholicis Ioannes catholicus episcopus ordinatur. Mittit Ioannes Episcopus Synodicam suam. Superuenit etiàm quidam contra Ioannem Episcopum, Sacra Principis deferendo, vt ab episcopij illius Papa se confirmatione

Simplicius Papa.

firmatione suspenderet. Et quia in ijsdem Sacris de restituendo Petro, quem ipse damnauerat, fecerat mentionem, hæc pars omninò est abnegata. Vnde visus est Imperator offensus. Addidit etiam Acacius illo tempore, quo de Petro Alexandrino dānato retulit, etiam de Petro & Ioanne Antiocheno sic scribit, Petrum apud Constantinopolim monasterium gubernasse: sed hoc propter crimina derelicto, Antiochiam fugisse. Ibi pulso Martyrio catholico episcopo, per vilissimum populū & hæreticos, sedem ipsius occupasse, continuoque damnatum, ab episcopio, atq; à Leone Imperatore * Oasam deportatum. Qui fugiens, redisse dicitur Constantinopolim, & dedisse fidem, vt pulsis vlterius turbis, nil facere auderet. Sed (sicut superius dictum est) Basilisci temporibus à Timotheo illo damnato, qui Constantinopolim venerat ad Antiochiam remissus est, vt iterum illic episcopatum teneret. Quo facto, idem ipse Petrus Ioannem (de quo Acacium diximus retulisse) ordinat Apamensis episcopum: à quibus non receptus, redit Antiochiam, & Petrum episcopatus sui pellit authorem, & inuadit eius ecclesiam. Quos simul damnatos iterum ejicit Acacius, petens Apostolicam sedem, vt si ad eandem fortè confugerent, ne ipso quidē digni haberent adspectu: & si iam aliquam indulgentiam forsitan impetrassent, irritam esse debere, nec eorum pœnitentiam recipiēdam esse. Quid multa? Hunc ipsum Ioannē, quem Acacius cum Petro damnauerat, & fine pœnitentiæ remedio fecit ab Apostolica sede damnari, post tot damnationes, Tyriorū misit ecclesiæ præsidere. Nam quod dicit Acacius, Petrum illum Alexandrinum, oblata petitione, Eutychianam hæresim vel Nestorianā damnasse, hoc euidenter probatur esse falsissimum. Nam quæ causa fecit, vt in episcopatu suo, synodo Chalcedoneñ. vel tomo sanctæ memoriæ Papæ Leonis, diceret anathema? Quæ causa fecit, vt sublato nomine Proterij vel Timothei catholici, Dioscori & Timothei hæretici nomina adscriberet? Quæ causa fecit, si catholicus erat, vt Timothei catholici episcopi corpus de sub terra leuaret, qui inter episcopos catholicos sepultus fuerat, & projiceret forās? Ipse ooo est Petrus, qui damnato Timotheo hæretico semper adhæsit? Quomodò postea Acacius miris eum laudibus prosequitur, de quo tanta se criminā antè meminerat retulisse?

Hæc paulò aliter habētur apud Nicephorū lib. 15. c. 28.

* Oasin

¶Incipit fides Romanorum.

CRedimus in vnum Deum patrem omnipotentem, & in vnigenitum filium eius Iesum Christum, Dominum & saluatorem nostrum, & in spiritum sanctum, Deum: non tres deos, patrem & filium & spiritumsanctū, sed vnum Deum esse confitemur. Non sic vnum Deum, quasi solitarium: nec eundem, qui ipse sibi pater sit, ipse filius, sed patrem verum, qui genuit filium verum, id est, Deus de Deo, lumen de lumine, vita ex vita, perfectum de perfecto, totum à toto, plenum à pleno, non creatum, sed genitum, non ex nihilo, sed ex patre, vnius substantiæ cum patre. Spiritum verò sanctum, Deum, non ingenitum, neque genitum: non creatum, sed nec factū, sed patris & filij, semper in patre & filio æternum veneramur, vnum tamen Deum, qui ex vno.

ATTICVS EPISCOPVS, QVAliter formata epistola fiat.

GRæca elementa literarū, numeros etiā exprimere nullus, qui vel tenuiter Græci sermonis notitiam habet, ignorat. Ne igitur in faciendis epistolis canonicis, quas mos Latinus formatas appellat, aliqua fraus falsitatis temerè præsumeretur, hoc à patribus trecentis deceni & octo Nicææ congregatis saluberrimè inuentum est & constitutum, vt formatæ epistolæ hanc calculationis sed supputationis habeant rationem, idest, vt assumantur in supputationem prima Græca elementa patris & filij & spiritussancti, hoc est, Π Υ Α. Quæ elemēta & octogenarium & quadringentesimum, & primum significant numerum. Petri quoq; apostoli prima litera, i. Π Quæ numerū octoginta significat. Eius quoque qui scripsit epistolam, prima litera: cui scribitur, secunda litera: accipientis, tertia litera: ciuitatis quoque, de qua scribitur, quarta: & indictionis (quæcunque est) temporis idem qui fuit, numerus assumatur: atque ita his omnibus Græcis literis, quæ (vt diximus) numeros exprimunt, in vnum ductis, vnam, quæcunque fuerit collecta, summam epistola teneat. hanc qui suscipit, omni cum cautela requirat expresse. addat præterea separatim in epistola nonagenarium & nonum numerum, qui secundum Græca elementa significat, ἀμήν. Valete in Domino.

Apud Gratianum extant exempla duo literarū formatarū ad hanc normam dist. 73.

¶Exemplar hoc Chalcedonensis concilij desomptum est ex bibliotheca monasterij fratrum Ordinis Crucifērorum in ciuitate Aqueñ. Anno namque Domini 1548. in Aqueñ. transitu, reuerendissimus dominus Petrus Ferrici, legatus Romanus in causa Leodieñ. postea cardinalis describi exemplar disposuit ex vetustissimo codice, eidē monasterio à quodā Aqueñ decano, dono dato, quod plurium iudicio, scriptum, non ita longè post huius Chalcedoneñ. concilij tempora, præsumitur. Tantæ quidem vetustatis fuit, vt nisi cum difficultate legeretur, & vnus duntaxat in Coloniñ. ciuitate describere præsumeret. Est verò iam postremò locis non paucis emendatum, idque partim exemplari ab Guilielmo Sirleto viro doctissimo & lectissimo Cardinale correcto, ad fidem veterum exemplarium, Latini manuscripti, & Græci bibliothecæ Vaticanæ.

¶ Finis Concilii Chalcedoneñ.

CAN-

CANDIDO LECTORI
F. LAVRENTIVS SVRIVS.

Vemadmodùm Nicęnam illam longè sanctissimã Synodum mirè lacerarunt Ariani, Constantinopolitanam primam Macedoniani, Ephesinã Nestoriani, ità Chalcedonensem longè celeberrimã haud mediocriter oppugnarunt Eutychiani. Non ferunt hæretici quantumuis iustã damnationem sui: faciliùs vinci possunt, vt ait Hieronymus, quàm persuaderi. Non vult cedere pertinax error. Vidimus idem nostræ quoque tempestatis hæreticis, qui Synodum Tridentinam, cui multi interfuere doctissimi & sanctissimi viri, prorsùs reijciendam putarunt, eamque conuicijs proscindere non dubitarunt. Verùm hanc superbiam non à Christo Deo & Domino nostro, humilitatis magistro, sed à Lucifero didicerunt. Sed cùm Eutychiani, vt diximus, amplissimum Chalcedonense Concilium diuexarent, Martiani primùm deindè Leonis Augustorum pijssimorum authoritate repressi sunt. Leonis tempore mirè tumultuatum est Alexandriæ, cæso Proterio viro sanctissimo, & eius sedem inuadente nefario homine Timotheo Aeluro. Res ad Leonem relata est: noluit ille in causa ecclesiastica aliquid attentare sinè episcoporum consilio, quibus nouerat demandatam esse curam rerum ecclesiasticarum. Scripsit ergò ad omnes, & ab omnibus idem tulit responsum. Has epistolas, quòd lectu dignæ sint, nunc primùm in lucem emittimus. Tu illis fruere, lector, simulq; ex ijs disce, quanta sit in religione concordia apud Catholicos, cùm apud hæreticos, tot sint propemodùm religiones, quot homines: tot sententiæ, quot capita.

INCI-

INCIPIVNT SACRÆ EPISTOLÆ VENERANDÆ MEMORIÆ MARTIANI IMPERATORIS,

Et Pulcheriæ Augustæ, simul & Iuuenalis sanctissimi Episcopi, Hierosolymorum, tam Alexandrinis, quàm cunctis Hierosolymitanis Monachis, de Statutis sancti Chalcedonensis Concilij.

EXEMPLAR EPISTOLAE,

Scriptæ ab Imperatore Martiano Alexandrinis, per Ioannem Decurionem.

In nullo quodlibet modo delinquere, proprium est Dei omnium, dominique cunctorum: sapientiû autem virorum est, quandò, dum sint homines, est eis impossibile non peccare, vt dum peccauerit, repentè pœnitentiam agant, vt pœnitêdo vitia corrigant. Nam permanere in peccatis, & in eis exerceri, & festinare malo malum accumulare, omninò malignum & valdè vesanum est. Quod aliquos Alexandriam, eique loca vrbi vicina habitantes reuerendissimos monachos passos esse cognouimus, & credentes non per simplicitatis modum hoc eos petulisse, diu inis literis vsi sumus, declarantibus orthodoxam nostram fidem. Et quia sancta catholicaque synodus, quæ Chalcedonæ facta est, circa apostolicam fidem nihil penitùs innouauit: sed per omnia Athanasij & Theophili & Cyrilli, reuerendæ memoriæ Axandrinorum pontificum secuta doctrinam, damnauit quidem Eutychis blasphemiam, nihil aliud quàm Apollinaris doctrinam impia sapientem. Abscidit autem & impietatem Nestorij, & venerabile symbolum trecentorum decem & octo sanctorum patrum, qui in Nicæa conuenerunt, integrum per omnia custodiuit, neque* immutatione, neque adiectione vexatum. Et credit quidem nostra tranquillitas, sanctas literas nostras, necnon & præcepta proposita dudùm in Alexandrinorum magna ciuitate, sufficere ad persuasionem eorum, qui nescio quomodò adhuc dubitant, eo quòd nihil innouatum sit à sancto catholicoque Concilio, & quatenùs nullus deceterò dubitaret, huius rei gratia relinquatur: neque enim quemliber ità simpliciorem esse credimus, vt legens tantas doctrinas, sic claré pronunciantes fidem orthodoxam, hactenùs in ipso errore permaneat. Si verò fortassè sint aliqui, quod non credimus, initam nobis clementiam non sequentes, volumus iterùm eis per has sacratissimas literas nostras certissimè satisfieri: quia sanctorum & venerabilium patrû doctrinas sequês sanctissima catholicaque synodus, cuncta disposuit, & Eutychis quidem peremit impietatem: quem Dioscorus est secutus, & alij quidam: qui libros Apollinaris non dubitauerunt plebi dispergere, vocabula sanctorum patrum eis attitulâtes, quatenùs ad plenum simplicium mentes sua falsitate deciperent. Confirmauit autem trecentorû decem & octo sanctorum patrum in Nicæa conuenientium venerabile symbolum, nihil nec auferens, nec adiciens: secundùm quod baptizata nostra tranquillitas, ab ætate adolescentiæ sapit, & vt in eo consistat exoptat, credens Dominum nostrum & saluatorem Christum filium Dei vnigenitum, coæternum & consubstantialem patri, propter nos & propter nostram salutem humanatum, natum ex spiritusancto & Maria virgine Dei genitrice, & esse Deum & hominem verè eûdem, non alium & alium, absit hoc, sed vnû eundemque, nullo modo partitum aut separatum, aut conuertibilem. Eos aut, qui dicunt, aut aliquandò duos filios, aut duas personas, etiàm nos tanquàm Dei inimicos abominamur & anathematizamus. Hæc igitur & nunc agnoscentes, si qui forsitan estis adhuc falsitate decepti, ad veritatem recurrere festinate: nefandis vosmetipsos & canonibus contrarijs collectionibus abstinentes, ne super hoc, quòd animas vestras perditis, etiàm legali castigationi subdamini: vnite verò vos omnes sanctissimæ & catholicæ orthodoxorum Ecclesiæ, quæ vna est, sicur & venerabiles diffinitiones patrum nos docent. Hoc enim agentes, animam quidem vestram saluti donabitis, DEO verò cunctorum, quæ sunt placita, facietis, sed* etiàm nostræ tranquillitati commendantes, eius cura fruemini. Propterea siquidem & Ioannem videlicet Decurionem eligentes misimus, qui certissimè valeat ea, quæ de fide sunt, explanare. Nam & sanctorum episcoporum vniuersali catholicorum concilio interfuit, & vniuersa, quæ gesta sunt, claré nouit, vt per omnia satisfactione suscepta, hi, qui

Margin notes: diminutione. — Fratres verò hæreticorũ libros, sanctis patribus ascribentes. — for. & vos ipsos afa.

hi, qui (quod non credimus) adhuc dubitant, tandèm aliquandò ad veram & immaculatã fidem remeare feſtinent,

Exemplar epiſtolæ ſancitæ à Martiano ſacratiſſimo Imperatore ad archimandritas monachos, & reliquos habitantes in Helia, & circa eam.

AGnoſces noſtra maieſtas preces, quas ad ſacratiſſimam, pijſſimamq; dominã noſtræ tranquillitatis coniugem direxiſtis, rebus ipſis mihi perſuaſum eſt,* quomodò non ſupplicationes miſiſtis, ſed ſub ſchemate precum, impiã, & Dei legibus, Romanæq; reip. contrariam exiſtentem, veſtram demonſtraſtis intentionem. Nam cùm oportuerit vos quieti vacare, & eſſe ſub ſacerdotibus, eorumque doctrinis obedire, doctorum potiùs ordinẽ audacia vehementi adſumere præſumpſiſtis, qui neq; à rectè docẽtibus docere patimini, & vobiſipſis ſtultè perſuadetis, quia cũctos oporteat circa apię fidei ſcientiam vos potius ſequi, q̃ ſanctorum apoſtolorum, prophetarũq; volumina, & ſanctæ memoriæ patribus mandata contradita. Et quaſi priorũ minora delinquere vos putaſtis, ſi falſis doctrinis veſtras præſumptiones obumbrare volentes, nihil veritatis ĩ veſtris precibus diceretis, aſſerentes neque incẽdiorum, neq; homicidiorum, neque aliarum incongruarum rerũ eſſe vos authores, aut monaſteria, ſed & incolas ciuitatis, & quoſdam peregrinos memoratarum rerum originẽ extitiſſe. Sed nihil horũ, quæ teſtata ſunt, noſtrã latuit pietatem; quandò, vt monimentorum geſtis, & ſingulorum relationibus oobis apertum eſt, * quomodò & Heliorum ciuitas à vobis, velut hoſtibus capta ſit, qui habitare in monaſterijs,* & eiuſmodi locis obſeruare debuiſtis. Inſupèr & venerandæ memoriæ diaconi commiſſa cædes, & quia illius corpus poſt necem etiàm communi ſepultura priuatum, inſenſibiliter tractum ſubdebatur iniurijs. Quomodò etiàm domus incenſæ, & portæ clauſæ ſint ciuitatis, & quaſi legibus proprijs ciuitatis cuſtodiebatis muros, & carcere violenter aperto, malorum præſumptoribus remiſſo pœnarum, & periculoſæ fugæ præbebatur occaſio. Proficientibus autem ad peiora, poſtremis minora fuiſſe præcedentia demonſtrantes, Iuuenalem ſanctiſſimum, & alios reuerendiſſimos ſacerdotes, per quendam ad hoc deſtinatum interficere voluiſtis. Cùm verò is, qui miſſus fuerat, fuiſſet ſpe ſua deceptus, ſinè effectu ſuam veſaniam, & eorum, à qubus miſſus fuerat, eſſe non ſinens, Seuerinum ſanctæ memoriæ epiſcopum gladio percutiens, neque his, qui erant cum eo, pepercit. Hæc ergò & his peiora delicta, & quomodò præſumpta, & quibus agentibus aut inuitãtibus acta ſint, manifeſtant ea, quæ frequenter in diuerſis iudicijs propriè demonſtrata, & ſacratiſſimis noſtris auribus intimata ſunt, certiſſimum indicium veſtræ voluntatis habentia, quàm promptè ad delinquendum decederetis, non Dei fidem iudicare vel fouere volentes, ſed veſtras petulantias & ſacerdotia defendentes, quorum vos oſtendiſtis omnimodis alienos, dum in perditionem ciuitatum habetis ſtudium. Noſtra ſiquidem pietas admiratur, qua cauſa Eutychen equidem anathematizatis, benè tamen facientes, Theodoſio verò, qui peior eſt omnium, vos ipſos, contradidiſtis, ſapienti ea, quæ ſunt Eutychis, qui circa Valẽtini & Apollinaris cõtra orthodoxã fidẽ habẽs zeli veſaniam, ſanctiſſimas quidẽ cõturbat eccleſias, ciuitatib⁹ verò ſubuerſionis importabilis & vexationis exiſtit occaſio: ſed ẽt vobis factus eſt neſandarum & iniquarum cauſarum princeps. Et impietatis quidẽ ſuæ delictorum pœnas digniſſimas dabit omniũ Domino & ſaluatori Chriſto, aduersùs quem rei excitãtes originem, non eum patietur ſacra poteſtas, ſinè ſupplicio finire ea, q̃ in eius fidem blaſphemi, & in ſanctas eccleſias, & in ſanctos viros miſerãdè perẽptos, neſandè cõmiſſa ſunt. Noſtra quidem tranquillitas nihil tale fieri contra monachos imperauit, ſed vt tantũmodò Heliorũ ſedaretur ciuitas, quatenùs de cæterò quies eius ab omnibus ſeruaretur: Veſtra verò procacitas * mãdatorũ cõtraria monachorum agens, bellum aduersùm cõmunem quietem adſumpſit: & multitudinẽ congregans latronum, & aliorum iniquè agere ſoliorum, armaq; contra legitimè viuẽtes cõmunes, cauſa cædis & deuaſtationis, aliarumq; crudelium rerum, prouinciæ habitatoribus fuit. Vndè mota quidem maieſtas noſtra, vt indignaretur rerum talium cõmiſſoribus, inſita clementia ſuperata eſt, vt quatenùs cædis & incendiorum replicet: etiàm aduersùs vos iuſtum eſſet, vt noſtra indignatio prouenitet, relinquẽtes quidem monaſteria, quibus vos ſemper obſeruare mãdata præcipiunt: præſumẽtes aũt & illa, quæ vltimo ſupplicio digna conſiſtant. Quia verò etiàm docere potiùs q̃ diſcere p̃ſumitis, diuina neſciẽtes eloquia, apertè p̃cipientia, quia non eſt diſcipulus ſuper magiſtrum ſuũ. Quas doctrinas ſaluatoris animarũ noſtrarũ, aut ſanctiſſimorum apoſtolorũ & patrũ ſecuti eſtis: Non enim, licèt proprias ſequentes impietates, dicere præſumitis, quia per cędẽ aliaq; delicta, quæ vos egiſtis, ſanctorũ eruditio p̃cedebat. Proindè duas naturas audientes, perturbatas veſtras animas fuiſſe docuiſtis, veluti quadã nouitate auribus veſtris illata. Quapropter ſcitote, quia vobis quidem harum rerum examinationem facere oon congruit, dum ſubtilitatẽ huius rei intelligere nequitis. Nos autẽ patrum ſuſcipientes doctrinas, natura intelligimus veritatẽ. Hoc enim quod ſapimus, ſimul & dicimus: quia Dñs noſter Ieſus Chriſtus, Deus verè & homo verè eſt idem. Sicut

& ſancti-

Vide Nicephor. lib. 15 cap. 9 Eccleſ. Hiſtor.

* quòd

* & in

Monacorũ ſeditioſorũ ſcelera.

Hic Theodoſi⁹, harũ turbarum dux fuit.

* mandatis

Matth. 10.

& sanctissimus apostolus Paulus veram naturam intelligens, in epistola ad Galatas clarè docet, ità dicens; Sed tunc quidem nescientes seruiuistis eis, qui natura nō sunt dij, hoc est, ignorantes vere Deum, eis, qui verè non sunt dij. Ex his palàm significans, quia natura veritas est. Sed dicitis; quia de naturis in fidei symbolo nihil continetur, à trecentis decem & octo patribus sanctis exposito. Non enim quædam ob hoc tunc quæstio mota, neq; hoc aliqua nouitas aduersùs eam fidem excogitata est, sed sanctorum patrum, qui in orthodoxa fide claruerunt, firmata præcepta sunt. Vos ergò qui dicitis, nō oportet naturarum rationes exquiri, vos hoc facere cōperimini, apertè in supplicationibus à vobis directis, naturarum memoriam facientes, atque dicentes, Quomodò pariet virgo, & manet virgo? Et quomodò generat per naturam eum, qui super naturam est? Quomodò autē factum est, quomodò separari potest? Factum verò est, non natura mutatum, neq; diuinitate conuersum. Videte siquidem, quomodò naturæ vbiquè memoriam facitis, qui propter ipsum nomen naturæ turbamini. Et vndiquè vobis ipsis calomniandi ea, quæ à sancta synodo pro fide vera firmata sunt, occasionem exquiritis, etiàm in hac parte peccantes, quia mentiētes asseritis, eo quòd diffinitum sit dici debere duos filios, & duos Christos, quod ità non est. Nos enim hoc abdicantes anathematizamus eos, qui hoc scripserunt aut dixerunt, aut dicere fortè præsumunt. Nostra nanque tranquillitas symbolum trecentorum decem & octo patrum tempore iam præcedente secuta est, & in futuro: credo Dominum nostrum saluatorem Iesum Christum, ex spiritu sancto & Maria virgine, Dei genitrice natum, atque profiteor. Orthodoxam nanque fidem sicut accepimus, seruare in perpetuum festinamus Quemadmodùm etiàm sancta synodus nupèr in Chalcedonensium ciuitate celebrata, credens docet, symbolumque confirmans, & consona sapiens ipsis sanctis patribus Ephesioq; Cōcilio, cuius Cælestinus & Cyrillus teuerendæ memoriæ præsules fuerunt, errorem Nestorij cōdemnantes. Igitur nostra clemētia nulli penitùs necessitatē pcepit imponi, quatenùs aut subscribat, aut consentiat, si oolnerit. Nō enim terrore aut violentia aliquos volumus ad viam trahere veritatis. Diuersò autē vos super ea, quæ dudū præsumpsistis gladijs, alijsq; crudelitatibus, insupèr & iniurijs & tormētis in mulieribus honestis & nobilibus perpetratis, etiàm necessitatē plurimis nō dubitastis inferre, vt consentirent quidem peruersis doctrinis, & cum clamoribus atque subscriptionibus anathematizarent eandem sanctam synodum, & sanctissimum Patriarcham sedis apostolicæ maximæ Romæ Leonem, & sanctissimos patres, pro quibus ausibus necessariè reddituri estis omnium Deo & Domino rationem, in cuius iniuriam, si dici fas est, talia facere præsumpsistis, opprobriū & irrisio scelestis paganis & hæreticis istissimè cōstituti, quibus estis exēplū confusionis effecti. Quia verò & Samaritas accusastis, tanquàm ipsi aduersùs sanctas ecclesias crudeliā & nefanda commiserint, & cædis partem & alia simul incōgrua fuerint meditati: cognoscite quia sanciuimus, vt inquisitione subtilissima subsecuta, per virū spectabilem Comitem Dorotheum, ea quidem, quæ direpta sunt, sanctis D E I ecclesijs, & eis, qui perdiderunt, restituantur. Illi autem, qui harum rerum inueniuntur authores, legitimè vltioni subiaceant: nihilque vobis in eorum defensione commone sit, quos oportet agnoscentes, quomodò credat nostra potentia, & à nostra pietate pariter inuitatos, à sancta & orthodoxa fide nullatenùs deuiare, sed obseruare potiùs monasterijs, & ad profectum meliorem orationibus vacare; & consona paternis mandatis semper efficere, nullamque turbam omninò celebrare. Sed neque his, quæ ad perditionem animarum à prauis doctoribus proferuntur, incautè consentientes, ab orthodoxa fide & D E I vos separetis ecclesijs. Collectas verò canonibus contrarias neqoaquàm facere præsumatis, scientes ea, quæ dudùm sancita sunt à diuæ memoriæ priorum temporum principibus, qui sanctā catholicamque religionem corroborantes, maximis supplicijs extraneas collectas præsumentes facere subditis sanxerunt. Nos autē priorum vos pœnitentiam habere credentes, clementiam nullatenùs denegauimus, multis vtiquè precibus vtente sanctissimo Iuuenale, per quas nos exorauit hęc ad vos scripta trāsmitti. Agnoscentes autem diuersorum precibus, quia à militibus custodire iussis Heliorum ciuitatem, multitudine caballorū atque virorū vestra monasteria cōturbantur, etiàm in hoc indignati, Dorotheū virum spectabilem Comitē ab hac ea molestia liberare sanciuimus, licèt nec anteà iniuriam fieri monasterijs, aut vestra refugia sustinere præciperemus angustias.

Galat. 4.

Quos per maria hæreticos cōtinuerit idem Martianus vide sub finem synodi Chalcedonē. pag. 316.

Hæreticorū cōuenticula non ferenda.

¶ Aelia Pulcheria sacratissima & pijssima, pp. Augg. Archimandritis & reliquis monachis in Helia & circa eam habitantibus.

Preces equidem, quas ad nostram direxistis pietatē, indiciū vestri erroris ostēdunt. Sacratissimos autem & mansuetissimus Imperator, nostræ tranquillitatis coniunx, & nostra serenitas pietatem omnibus rebus præponere iudicauimus, & clementiam insitam nobis amplectimur. Quę autē eius pietas, vestras supplicationes agnoscens, vobis scripserit, literæ diuinitatis eius ostendunt, quas vobis multis precibus Iuuenalis sanctissimi episcopi, eius exorata tranquillitas destinauit. Nostra verò serenitas culpat equidē ea, quæ dudùm à vobis aduersùs venerabilem religionem

religionem communemque disciplinā præsumpta sunt, agentibus illa, quę videtur præceptionibus monachorum valdè contraria. Monet autem diuinis syllabis, vt licèt tardè, tamen ad meliora respicientes, omnem vestrarum animarum abijciatis errorem, & veritatem fidei cognoscatis, quem à progenitoribus suscipiens nostra pietas, tēpore vniuerso conseruat, sicut etiàm tradiderunt sanctę memoriæ trecenti decem & octo venerabiles patres, sinè contradictione credens, & Nestorij impietate expulsa ab Ephesino sancto concilio, cui Cœlestinus & Cyrillus reuerendæ memoriæ præsidebant, tanquam inimicam Dei iustissimè respuit Eutychis resultationē cōtra rectam doctrinam: & qui Valentini & Apollinaris aduersùs fidem orthodoxā dogmatibus eruditus, religionē verā studuit conturbare, odio necessariè simul habet; sequitur autem sanctum concilium, quod nupèr Chalcedonæ congregatum est, quandò interpretatione consona, trecētorum decem & octo patrum symbolum confirmauit, & credit Dominum nostrum & saluatorem Iesum Christū ex spiritusancto & Maria virgine natum, erudita intelligere naturā esse veritatem, & Dominum nostrum Iesum Christum Deum verè & hominem, verè eundem. Sic enim & sanctissimus Paulus apostolus docet in epistola ad Galatas, his verbis loquens, Sed tunc quidem nescientes Deum, seruistis natura non existētibus dijs: hoc est, nesciētes eum, qui verè Deus est, his, qui verè Dij non sunt, seruistis. His itaque verbis clarè nos docet naturā dicere veritatem. Frustrà verò vestras animas falsa percussit opinio, quia sancta Chalcedonensis synodus congregata docuerit, aut tranquillitas nostra crediderit duos filios, aut duos Christos per duas naturas intelligendos; sed non ità veritas habet. Nos enim abdicantes hoc, anathematizamus eos, qui hoc dixerunt, aut scripserunt, aut dicere fortè præsumunt. Nostra nanque potestas vnum eundemque filium Iesum Christum Deum perfectum, & hominem perfectum, eundem nullo modo diuisum, saluatorem Christum confitetur, semperque in ea fide optamus incōcusse persistere. Agnoscentes igitur simplicitatē veritatemque nostræ fidei, quā custodire studemus secundùm sanctorum patrum veram traditionem, scientes etiàm orthodoxam fidem & clementissimam intentionem tranquillissimi rerum Domini & pietatis meæ iugalis, & rebus ipsis credentes, per quas solùm pietatem respiciens, eos, qui sic peccare præsumpserūt, digna castigari vltione præcipiet, in futuro tempore honore, nostrisque beneficijs cumulari sperantes, decætero cūctam dubitationē ab aiabus vestris auferte, & i vľis monasterijs perdurantes & solitariā vitā reuerētes adeūtes à recta fide & vnitate ecclīarū vos nolite seiungere, nè (quod non speramus nostra clementia) tanquam veritatis impugnatoribus, nomē

adscribatur hæreseos; Scitote siquidem, quia tranquillitas eius, diuinis literis ad Dorotheū vestrum cōmuniē destinatis, iussit subtilissimā inquisitionē fieri de subreptione rerum, quæ à Samaritis dicitur esse præsumpta, quæcunque direpta monstrantur, à sanctissimis ecclesijs, & qui eas perdiderunt, ab eis reddi sancinit, vtque raptarum rerum authores pœnas debeant legitimas sustinere. Monasteria verò & habitacula vestra, importunitate militum, eiusdē viri solicitudine, libera & sinè molestia conseruari præcipit. Credit enim nobilissima eius tranquillitas, quia per hanc prouidentiā atq; exhortationem, & priorum vos actuum pœnitebit, vt catholicæ Ecclesiæ concordi fidei possitis vniri in pace & vnanimitate, orthodoxa religione seruata. Et alia manu, Deus vos custodiat multis annis reuerendissimi.

Rescriptum synodicarum literarum Iuuenalis sanctissimi episcopi Hierosolymorum, ad reuerendos presbyteros & archimandritas, & reliquos monachos Palæstinæ prouinciæ sub eius diœcesi constitutos.

CVm summus & primus apostolorum Petrus dixisset, *Tu es Christus filius Dei viui*, Dominus intulit, dicens; *Beatus es Simon Bariona, quia caro & sanguis non reuelauit tibi, sed pater meus, qui in cœlis est, Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferi non præualebunt aduersùs eam.* Super hanc confessionem roborata est Ecclesia Dei, & fidem, quam nobis sancti tradiderunt apostoli, hanc Ecclesia custodiuit & custodiet vsque ad finem mūdi. Quam & sanctum quoque magnumque & vniuersale concilium Nicænum trecentorum decem & octo sanctorum patrum exposuit, quamque sanctum quoque magnumque & vniuersale conciliū nupèr congregatū Chalcedonæ secutum est; huic neque adijci, neq; subtrahi potest. Calumniatores autem & trāsgredientes mandatum Dei, quod præcipit, *Non falsum testimonium dices aduersùs proximū tuum, conuenit auersari.* Nam si rex Dauid propheta dicebat; *Eū, qui derogabat occultè aduersùs proximum suum, hunc persequebar: superbo oculo & auaro corde, cum eo non edebam cibum:* quanto magis nos debemus auersari eos, qui falsum testimonium dicunt aduersus tantos sanctissimos patres, magis autem aduersùs cunctum terrarum orbem? Vestra itaque reuerentia fidem, quam suscepit, teneat. Gratia enim Christi hæc & apostolis data, & à patribus est sanctis exposita, hæc etiàm nunc valet, & vsque ad finem mundi vigebit. Quomodò Galatis scribens, dicebat Apostolus: *Si quis vobis euangelizauerit præter quod accepistis, anathema sit.* DEVS autem etiàm errantes suę coniungat Ecclesiæ, qui per prophetam dicit: *Viuo ego, dicit Dominus, Nolo mortem peccatoris, sed vt conuertatur*

Matth.16. Exod.20. Psal.100. Galat.1. Ezech.18. & 33.

tatur & viuat. Iuuenalis Episcopus Hierosolymorum, in Domino valere vos opto. Irenæus Episcopus Cæsareæ, in Domino valere vos opto. Paulus episcopus Parali, in Domino valere vos opto. Et consequenter trium Palæstinarum episcopi subscripserunt.

Hic Leo, Martiano successit A D 457. & imperauit An. 17.

¶Incipiunt epistolę diuæ memorię Leonis Imperatoris ad diuersos metropolitanos episcopos totius Orientis & Occidentis, de statutis Chalcedonensis concilij, & de Timothei parricidæ nefandissima pręsumptione: simul & rescriptum omnium sanctissimorũ episcoporum ad eundem principem, quod memoratus Augustus postmodùm in Sicilia voluit memorari.

Vide Nicephor. Eccle. Histor. lib. 15. cap. 16.

POst terminum in Chalcedona gestorum, & allocutione facta à pijssimis Imperatoribus Martiano & Pulcheria, necnon & Iuuenale sanctissimo episcopo, ad monachos qui Hierosolymam conturbabant, quorum exemplaria sunt præposita, quidam in stultitiam peruenerunt, vt ita piam sacerdotũ multorumque virorum hanc synodum atque sententiam nõ dubitarent accusationi subijcere, & dogmatum repugnantium sanctionibus, quæ Nicçę à sanctis patribus statuta sunt, matrem vocare. Erat itaque qui talia diuulgabat, & diffinitiones omniũ molestè ferebat, Alexãdrinæ populus ciuitatis, naturaliter ad iras immensasque turbas acutus, & multitudo simul Palæstinæ, quæ non cum subtilitate dogmatum, monachicam elegerat vitam, & quicunque alij diuersis modis cum illis, circa rectitudinem fidei claudicabant. Martiano autem sacratissimæ memoriæ, qui Chalcedonæ conuentum collegit episcoporum, religiosa vita in imperio terminata, ad Leonem quidẽ Christianissimum, Dei voluntate imperialis principatus gubernacula transierunt. Illi autem, qui vniuersalem synodum respuebant, credentes se habere licentiam agẽdi quæ vellent, turbarum repente cogitauerunt vias. Et alij quidem venientes ad Cõstantini regiam ciuitatem, infringi imperiali iussione ea, quæ Chalcedonæ benè sunt statuta, poscebant: multi verò Alexandrinę populi ciuitatis Proterium, qui tunc gubernabat ecclesias, iracundè & odiosè ferebant, culpantes eum, quia Dioscori pridem sacerdotis, adiudicato quidem illo & dignitate proiecto, & extra terminos degere condemnato, ipse pontificatum eius sedis acceperat: propter hęc itaque contra eum omnes populi impetu vesano irrationabiliter venientes, comprehenderunt quidem eum refugientem ad septa sacri baptismatis, crudeli verò & feroci morte perimẽtes eum, quendam Timotheum pro eo sine iudicio in eius constituerunt sedem, nullum Ecclesiasticæ legis ordinem obseruantes, honoratum quidem presbyterij dignitate, sed qui probatus fuerat communis fidei nequaquam consentire decretis, & propterea sententia Proterij ab Ecclesia videbatur expulsus. Hanc igitur sic inordinatam & indispositam non ferentes iniuriam sacerdotes, qui in Ægypto rectè sapiebãt, ad Imperatoris auxiliũ, quod solum relictum fuerat, concurrerunt, & supplicationes porrigentes, patrum venerabiles sanctiones conculcatas ab Alexandrinis indisciplinationibus debere non despici, supplicabant. Contigit autem, vt eodem tempore Imperatorem adirent etiàm, qui synodi dogmatibus derogarent, & non eam habere rectè, scripta accusatione quererentur. Has autem preces vtriusque rei suscipiens fidelissimus Imperator, & gubernatus à Christo, velocem simul & irreprehensibilem examinationem causæ huius effecit. Et colligere quidèm rursùs ex omni terra sacerdotes abnuit, tanquã laboriosum & tumultuosum: & quod nõ mediocrem vexationem ecclesijs potuisset adferre: sed literas ad vniuscuiusque prouinciæ ciuitatisque pontifices scribens, & in his, quę fuerant ei ab vtraque parte ablata, coniungens, singulos voluntatem propriam rescribere apertè pcepit, vtrùm ea quę apud Chalcedonam synodicè definita sunt, eis placerẽt, & Timothei pontificatum tanquàm incompetenter factum reprehenderent: An illum quidem susciperent, & inter sacerdotes haberent, & quæ verò synodi erant, nequaquàm confiterentur aut saperent. Et hæc quidem inscriptis pijssimè & clementissimè constitutis, proprijs literis imperauit. Illi verò sacerdotes voluntatem suam singulatim, vt eis placere videbatur, Imperatori, & magnæ Constãtinopolis præsuli epistolis proprijs indicauerunt. Quę epistolę omnes cum integritate veraci ipsis sermonibus in græco positæ, & in latinitatem translatę per dispositionem libri huius propter legentium veram notitiam, consequenter, & sicut ordo habet, pandentur.

Nicephorus scribit lib. 15 c 16 supra mille fuisse hos episcopos.

Proterius episcopus immanissimè trucidatur.

Exemplar epistolæ Leonis Imperatoris primi ad Anatoliũ Episcopum Constantinopolitanum.

Hoc modo scriptum est & alijs metropolitanis episcopis.

EDITIO I.

Hæ literæ Imperatoris vocantur ab alijs encyclicæ.

IMperator Cęsar Leo pijssimus victor, & triumphator maximus, semper Augustus Anatolio regię ciuitatis episcopo. Votũ quidem

EPISTOLA LEONIS IMPERAtoris I. ex 18. capite libri xv. Historię Ecclesiasticę Nicephori.

EDITIO II.

Hæc ex Nicephoro huc adscripsimus ob cõmodiorem versionem.

IMperator Cęsar Leo, pius, victor, triũphator, maximus, semper colendus Augustus Anatolio episcopo. In votis quidem pietatis meæ

Gg 3

dem meæ pietatis fuit, vniuerſas orthodoxorum ſanctas eccleſias, necnõ & ciuitates ſub Romano imperio conſtitutas, maxima frui quiete, nihilque contingere, quod poſſit earum ſtatum, tranquillitatemque turbare. Qualia verò in Alexandrinorum ciuitate nupèr euenerint, iam quidem noſſe tuam credimus ſanctitatem. Vt tamen perfectiùs cuncta cognoſcas, quę cauſa tanti tumultùs confuſionisque fuerit, exemplaria precũ, quas reuerendiſſimi epiſcopi & clerici à prædicta ciuitate & Ægyptiaca diœceſi ad regiã Cõſtantinopolim venientes, contra Timotheũ meæ clemétiæ porrexerũt, necnõ & exemplaria precum, quas hi, qui in ſacratiſſimũ noſtrum expeditum pro Timotheo ab Alexandrina ciuitate veniétes, obtulerũt noſtræ tranquillitati, tuæ ſanctitati direximus, quatenus quod actũ eſt de prædicto Timotheo, quẽ Alexandrinorũ populus, & honorati & curiales, & naucleri epiſcopum ſibi petunt, alijsque negocijs, quę ipſarum precum continet textus: ad hæc aũt & de Chalcedonenſi concilio, cui nullo modo conſentiunt, clarè poſſit agnoſcere. Tua ſiquidem reuerétia oẽs orthodoxos epiſcopos, qui in pręſenti in hac vrbe regia cõmorãtur, necnõ & reuerẽdiſſimos clericos ad ſe repétè faciat conuenire, & diligenter omnia pertractantes atque diſcutientes, quoniam Alexandrinorum ciuitas perturbata eſt, pro cuius diſciplina & quiete maxima ſolicitudo nobis exiſtit, aut de pdicto Timotheo, aut de Chalcedonenſi concilio, quid in commune ſapitis ſinè quolibet humano terrore, & abſque gratia cuiuſcunque vel odio, ſolummodò omnipoteñtis Dei timoré veſtris oculis proponétes, (quoniam ſicut noſtis, de tali cauſa intemeratę diuinitati rationem eritis ſinè dubio redditurì) cum omni celeritate meam facite cognoſcere pietatem, vt ex omnibus veſtris literis hæc integrè cognoſcentes, formam congruã dare poſſimus, quatenùs Aegyptiaca dięceſis & Alexandrinorum ciuitas, pro cuius quiete nos prę omnibus conuenit cogitare, trãquillitate ſanctarum, eccleſiarum & diſciplina & inconcuſſa pace potiatur.

Huic ſubiectæ ſunt & ſeqnentes preces, directæ vniuerſis metropolitanis epiſcopis.

meæ fuit, vt vniuerſæ orthodoxæ rectéque ſentientes & ſanctiſſimæ eccleſię, nec non vrbes ſub Imperio Romano omnes, quiete altiſſima fruerentur, neque quicquam, quod ſtatum illarum & tranquillitaté turbare poſſet, intercederet. Quid autem nupèr admodùm apud Alexandrinos acciderit, ſanctitatem tuam iã noſſe credimus. Vt verò plenius de rebus omnibus, & quæ cauſa tanti tumultus & confuſionis extiterit, certior fias, exempla precũ, quas religioſiſſimi epiſcopi & clerici ex Alexandriæ vrbe & diœceſi Ægyptia, aduersùs Timotheum in vrbe Conſtantinopolitana pietati meæ obtulere atque itidem ſupplicum libellorum exempla, quos à Timotheo internuncij eius Alexandria aduenientes ſerenitati noſtræ in comitatu noſtro dederunt, ad pietatem tuam miſimus, vt quid actum ſit ab eo, quem diximus, Timotheo, quem ſibi populus Alexandrinus, & qui ibi magiſtratus gerunt, ciueſque, & naucleri, ſeu nauium gubernatores, epiſcopum petunt, & alijs quoquè de rebus, quas ſupplicationum complectitur contextus: ad hæc de Synodo Chalcedonenſi, cui nequaquàm aſſentiuntur, quemadmodùm libelli adiuncti oſtendunt, clarius ſanctitas tua cognoſcere poſſit. Itaque pietas tua orthodoxos omnes & ſanctos epiſcopos, qui nũc in vrbe hac imperante degunt, & religioſiſſimos clericos cõfeſtim ad ſe conuocet, & rebus omnibus cum cura & fide tractatis atque deliberatis, quandoquidem hoc tempore [illegible]andrina ciuitas turbulenta, & ſtatus eius tranquillitatáſque nobis maximè curæ eſt, nobis ſententiam ſuam de Timotheo ipſo, & Cõcilio Calcedoneñ. timore humano omni, gratia etiàm & odio ſemoto, ſolùm omnipotentis Dei metum ob oculos ponens, ſignificet. (Scitis nanque vos omnes de negocio tanto immaculatę diuinitati rationem eſſe reddituros) vt in eo de re omni literis veſtris abundè edocti, congruentem & debitã ſententiã ferre poſſimus.

Imperator ab epiſcopis vult doceri, quid religionis negocio ſtatuendũ ſit.

EPISTOLA ÆGYPTIORVM

Epiſcoporum & cleri Alexandrini ad Leoné Auguſtum. Pijſſimo, & Chiſtianiſſimo, &. diuinitùs electo victori, triumphatori, ſemper Auguſto Leoni.

OBlatæ preces ab vniuerſis epiſcopis veſtræ Ægyptiacæ diœceſi & clericis ſanctiſſimę eccleſiæ veſtrę maximę ciuitatis Alexandrinæ. A ſuperna gratia, modò diuinitùs condonatus, iuſtè non ceſſas pro communi vtilitate cogitare, poſt Deum cunctorum venerabilis Imperator. Quapropter etiàm omnis fortitudo verborum tuis vincitur actibus quibus diuinitas exoratur: & verba quidem ad hęc eis neceſſaria non ſunt, quibus opera facere noſcuntur indicium. Nuper enim electus à Deo, & purpura exornatus, optimum iudicaſti propoſitum tuum magnum oſtédere, qué ipſe omnium creator elegit, benignis initijs largitorem remunerando bonorum, quandò repentè in ipſo principio, voce veſtra ex ſcripto procedente pijſſima ad ſanctiſſimos metropolitanos epiſcopos, inerumpibilem Eccleſię catholicæ crepidinem roboraſtis, & priorum omnium pijſſimorumque principum conſtituta, pro orthodoxa religione firmaſtis. Inſupèr & ea, quę nupèr à ſanctę

& beatæ

& beatæ memoriæ Martiano principe nostro sancita sunt, consona decernentes, nihil aliud estus mercati, quã pacem omnium & stabilitatem reipublicæ frenantes, linguas eorum, qui aduersus ecclesias Christianas consurgunt, & blasphemant Deum, aut in eum quocunque modo delinquunt. Iniuria nanque Dei manifesta est, hæreticorum abscindentium semetipsos à recta fide licentia. Quapropter hanc optimè sciens venerabilis imperator maligni prolem existere, insidiantis quieti sanctarum Christi semper ecclesiarum, earumque immutilitatem, pacem consistere non sinentes, rectè prouidentiam tuam studuisti mox adhibere ei per omnia resistētem; quod est opus pijssimorum principum, pro orthodoxa fide pugnantium, & resistentium primitùs malis extrinsecus venientibus, & animabus fidelium aduersantibus. Hunc igitur animum te possidente religiosum & tutorem humani generis, tanmmque circa Christum studiũ demonstrantem adimus & nos, importabilia mala passi, licèt peccatores, Christi pontifices, quæ neque sermonibus sufficimus p̄sentare, nec lugere dignè valemus. Quemadmodùm autem nostra sit gesta calamitas, enarramus. Catholica siquidē intemerata & apostolica fide in Nicæa à sanctis tunc trecentis decem & octo patribus posita, & vbiquè firmata, & apud omnes verbum veritatis rectè prædicantes habita, quam etiàm vnaquæque per tempora orthodoxorum episcoporum, ad peremptionem quidem sępius exortarum contra rectam fidem vanarum quæstionum, custodiam verò rectè confidentium patrum firmauit atque roborauit. Simili quoque modo & Chalcedone sanctum & vniuersale cōcilium congregatum dudùm sub pio sanctæ memoriæ principe Martiano hanc inuiolatã incontaminatamque seruauit, abscindēs quidem zizaniæ pestem, à quibusdam rectis superseminatam dogmatibus, confirmans autē venerabilis Nicenæ fidei (sicut diximus) symbolum salutare, & fingens ineuersibiles terminos super eum, sicut gratia spiritusancti dictabat: formamque constituit, per quam omnem adiectionem, omnem imminutionē aduersùs confessionem rectam penitùs abnegauit. Quapropter & nostro Aegyptio concilio necessariè cum archiepiscopo nostro sanctæ memoriæ Proterio, indubitanter ei consentiente, & ea sapienter & vnanimiter cum vniuersis totius orbis Christi sacerdotibus, & præ omnibus summis sanctis episcopis, id est, Romano Leone, regiæ Constantinopolis Anatolio, & Antiocheno Basilio, & Iuuenali Hierosolymorũ, & omnibus orthodoxis episcopis: laborantibus nobis secundùm sanctũ Apostolum pro euangelicę fidei firmitate, & in Christo sapientibus cum nostris ecclesijs & ciuitatibus, & incommutata pace orthodoxi populi apud nos, & apud Alexandriam cõsistente, excepto Timotheo, qui semetipsum ab ecclesiæ catholicæ fide disrupit pariter & abscidit, mox post sanctum Chalcedonense Concilium, dum tunc dignitate presbyterij fungeretur, cum quatuor aut quinque solis episcopis & paucis monachis, hæretica Apolinaris & eius similium secta languentibus, propter quam damnati tunc regulariter à sanctæ memoriæ Proterio, & omni Ægyptiaco concilio, etiàm imperiali nutu dignè exilium sunt experti. Hunc Timotheum malignus inuenit arma suę machinationis aptissima, quem nouimus quidem boni cuiuslibet extorrem, diabolicæ verò mentis solummodò instrumentum opportunum existere. Qui dudùm inhians in episcopatum Alexandrinæ maximæ ciuit. sicut rei euentus ostendit, appetens quod eum oppotebat effugisse, si tamen saperet, benã præponens schema, quod vitare se primitus dolosè fingebat, insidiatusque trãsitum sanctę memoriæ principis Martiani, quo migrauit ad Deum, blasphemis vocibus impudenter aduersùs eum insurgens, & sanctum & vniuersale Chalcedonense concilium anathematizans inuerecundè, & vulgus populi seditiosorum & vilium congregans, cumque contra sanctas regulas, ecclesiasticã disciplinam, & communē rempublica legesque coarmans, irruit in ecclesiam sanctam Dei, habētem pastorem atque doctorem sanctissimum nostrum tunc patrem, archiepiscopumque Proterium, & collectas solitas celebrantem, & orationes fundentem omnium nostrum saluatori Christo pro vestrę pietatis imperio, & Christianissimo vestro palatio, cōgregatis in ipsa ciuitate magnificentissimis iudicibus, & curia, & plebe fideli, omnique clero simul & monachis. Hoc itaque malo procedente, & vix adhuc facta die, dum in episcopio secundùm cōsuetudinem digerer Deo amabilis Proterius, adsumens secum Timotheus iustè condemnatos duos episcopos, & clericos similiter, qui (sicut diximus) in exilio fuerant habitare damnati, tanquàm manus impositionem suscepturus à duobus, nullo penitus orthoxorum episcoporum ex diœcesi Ægyptiaca præsente, vt moris est in talibus Alexandrinorum episcoporũ ordinationibus interesse, vt credit, adeptus est pontificatus sedem, adulteriũ apertè præsumens in ecclesia, propriũ sponsum habente, & agentē in ea diuina mysteria, & sedem propriam regulariter exornantem. Iste optimus odibilem Deo & vndique periculosam differri non sinens actionem, cum rabie quadam *incontemnibili repente semetipsum inthronizauit legem & ordinem ecclesiasticum, irrationabilem iram populi permixti esse confidens, & neque regulas patrum, nō legem imperialem, aut sanctiones ecclesiasticas, non ordinem non potestatem imperialem, non iudicialem seueritatem mente percipiens, mox ordinationes effecit episcoporũ simul & clericorum, episcopus sinè impositione manus existens.

Timothei Aeluri impia quędã facinora.

*for. Incomprehēsibili

Nota hæreticorũ audacia & impudentiam

existens. Sed neque priorem habens presbyteratus ordinē, baptisma fecit: & omnes operationes, quæ ei nullatenus agere competebāt, exercuit. His ità audacter & nefandè per eum quotidiè procedentibus, post aliquot dies dum alibi degeret, magnificus & gloriosissimus Dux Dionysius ciuitati adfuit laboranti, & egit quatenus pestifer ecclesiæ crudelissimus tyrānus, etiàm ab ipsa ciuitate recederet. Quo facto, ecclesiæ & ciuitati communem vtilitatem consuluit. Sic ergò decursis paucis diebus, dum cōmotio & irrationabilis ira pro Timotheo meditaret' ab aliquibus contra sanctæ memoriæ Proterium nihil aliud erat, quod faceret ille beatæ memoriæ, quàm vt locum daret iræ, secundùm quod scriptum est, vt ad sacrum Baptisterium
Roma. 12. se conferret, inuasionem fugiens contra suam concurrentium necem. In quo scilicet loco, & Barbaris & cunctis ferocibus hominibus timor fuit, etiàm nescientibus loci culturam, & exindè gratiam emanantem. Tamē hi verò qui ab initio intentionem Timothei ad effectum perducere festinabant, neque in illis intemeratis locis eum saluari volentes, neque cultum loci metuentes, nec tēpus, cum esset salutaris Paschę festiuitas, nec ipsum sacerdo-
Crudelissima Proterij cædes. tium pauescentes, quod est mediatio Dei & hominum: percusserunt inculpabilem virū, eumque crudeliter occiderunt, etiam cum alijs sex, & circunducentes eius vbique cadauer vulneratum, crudeliterque trahentes per omnia penè ciuitatis loca insensibile corpus plagis sinè misericordia verberabant, diuidentes membratim eum, & neq; interiora more canum gustare parcentes illius viri, quē nupèr habere se mediatorem Dei & hominū putauerunt, tradentesque reliquum eius corpus igni, etiàm dispergebant eius cineres in ventos, ferocitatem bestiarum omnium transcendentes. Horum siquidem omniū author fuit & sapiens (si Deo placet) architectus Timotheus: primò siquidē adulter posteà etiàm homicida, penè manibus proprijs hoc nefas
Roma. 1. efficiens: & propterecà condemnandus, quandò agenti, qui iubet malum fieri, in supplicio proximus est. Addicit etiàm his malis sinè timore peiora, dum iniquè contra regulas operatur. Hactenus agit sacra mysteria, qui neq; laicorum communionem habere sanctis canonibus potest: & gubernat quidem authoritate sua sanctam Alexandrinorum ecclesiā, res autem eius, vt visum fuerit ei, malè deuastat, & habentes alimenta pauperes ab ecclesia, eius solatio priuat omnimodis, alijs hæc sceleratissimis expendendo. Et apertè quidē episcopos condēnatos quatuor aut quinque, contrarios orthodoxæ fidei, sicut diximus, existentes, alios quidem secum habet, alios verò per ciuitates mittit, vt in eis episcopos orthodoxos persequatur: sed & alios ordinare non cessat. Eos autem, qui regulariter consistunt, velut communicatores sancti & vniuersalis concilii, & sanctæ memoriæ Proterij, anathematizauit, & sic expulit omnem sanctissimum vrbis Alexandriæ clerum communicantem similiter generali concilio, & sanctæ memoriæ Proterio archiepiscopo: sed etiàm clericos, qui in nostris ecclesijs & à nobis sunt ordinati, omnes velut hęreticos, anathematizando verè monstrauit. Orthodoxos verò senes, & sanctæ memoriæ Theophilum, Alexandrinorum ciuitatis episcopum, & sanctæ memoriæ Cyrillum, & beatæ memoriæ Proterium, omnes antiquitùs ordinatos, & vt diximus, anathematizauit, & à sacerdotio cunctò prohibuit. Addidit autem istis malis etiàm hoc, quòd ex venerabilibus diptychis abstulit quidem sanctæ memoriæ Proterij vocabulum: posuit verò suum nomen, & Dioscori ab vniuersali concilio condemnati, cuius nec ordinationes suscepit. Sic vndiquè velut ebrius esse varia calliditate cōuincitur, & per singulas ciuitates & venerabilia monasteria præcipit, vt nullus communionem suscipiat aut ab episcopis aut clericis, qui cōmunicatores sunt aut fuerunt sancti & vniuersalis Chalcedonensis concilij, & memorię venerandæ Proterij, nec putet clericos, qui à nobis sunt ordinati. Sed pro illis iubet alios introduci tam quos ipse ordinat, quàm quos alios facere iubet. Hinc igitur cunctas Ægyptiacæ diœcesis sanctas ecclesias obtinente caligine atque mœrore, eisque confusione rerum in eis sic existentium cumulatis coacti sumus, contemnentes salubritatē propriam, multo itineris labore suscepto, de ciuitatibus nostris exire, & leporibus atque ranis formidolosiorem agere vitam, propter calumnias à Timotheo eique concordantibus contra nos singulos meditatas, & tanquàm ad serenissimum & influctuabilem portum, id est, ad vestræ tranquillitatis vestigia conuolare, deferentes consacerdotes nostros, in quibusdam latentes locis, propter insidias ab his factas, nec valentes nobiscum lōga itinera properare, expectantésque per nos vestræ pietatis auxilia, & vnam eandemque nobiscum simul cum Alexandrinis omnibus clericis habentes fidem. Quia verò sic aperta sunt, quæ quotidiè à Timotheo pręsumuntur, vt neque conuictionibus aut laboribus egeant ad probandum, quandò eius superbia manifestata est, & cōtra regulas patrum & contra sanctiones ecclesiarum, contraque ipsam rempublicam, contra omne cingulum & potestatem: pręsumimus autem dicere apertè, etiàm contra vestræ pietatis imperium, supplicamus & deprecamur vestram Christianissimam potestatem, vt orthodoxam & intemeratam fidem & integrè vbiquè seruatam, & indubitabiliter consistentem, nulloque nostrorum circa eam discrepante, sed, sicut diximus concordantibus nobis, cum omnibus totius orbis sacerdotibus, non patiamini tyrannidem rectitudinē fidei sustinere, sed vindicare potiùs

tius sanctas patrum regulas & ordinem ecclesiasticum, eiusdemque disciplinam, & sanctorum magnorumque conciliorum, diuersis temporibus pro orthodoxæ fidei vigore celebratorum iniuriā: & scribere dignamini sanctissimo Romanæ ciuitatis archiepiscopo, quatenùs hæc ei à vestra tranquillitate nota fiant: necnon & Antiocheno, & Hierosolymitano, & Thessalonicensium vrbis episcopo, & Ephesio, alijsque quibus visum vestræ fuerit potestati, (Nam archiepiscopo huius regiæ ciuitatis Anatolio declarata est nostris libellis huiusmodi causa) vt eorum sanctitas certissimè cognoscens, mala quæ prouenerunt cōtra orthodoxorum ecclesias & episcopos per Timotheum, vestræ pietati renunciet, quid in tantis malefactis sanctorum patrum regulis sit decretum. Et tunc sanciat quidem vestra potentia, vt qui ità vastauit ecclesiasticas sanctiones ab Alexandrinorum ecclesia sancta recedat, cui præsederat tyrannico modo, & non legitima dispositione tentauit atque perfecit, tantarumq; præsumptionum pœnæ subiaceat. Deinde iubeat, sicut sanctæ patrum regulæ præcipiunt, & antiqua consuetudo tradit, Ægyptiacæ diœcesis omnem synodum orthodoxam, & communicatricem totius orbis episcoporū quempiam sanctæ vitæ eligere dignum sacerdotio virum, & communicatorē vniuersalis concilij, & vestræ pariter pietatis, & qui sedi sancti Marci euangelistæ irreprehēsibilis esse videatur, quique possit vita Alexandrinorum populum in sanctitate atque iustitia gubernare, nosque valeat velut propria mēbra defendere, & sit ad satisfaciendum idoneus verbo simul & doctrina, secundum Apostolum, vt possit erudire resultātes, & ad veritatem cum satisfactione reducere. Si verò, qđ non credimus, postquam secuta fuerint hæc, quæ popo scimus supplicātes, opùs fuerit etiàm synodo, non pro causa fidei, quia (sicut prædiximus) nullo modo dubitamus, sed propter Timothei nouitates & vanitates, & nefandos actus: neq; hoc euitamus, neque segnes ad hoc erimus, sed potiùs confidentes accedimus: quia ipsa nr̄a iustitia defensionē nobis apportat, quandò nobis nullum sermonem facientibus pro redargutione vel probatione eorum, ipsa quæ ab illis iam contra sanctas regulas prauè commissa sunt, & hactenùs perpetrantur, penè vocem suam aduersùs eos emittunt, nec occultari possunt. Cumque ipse cum suis instanter vsque ad præsens, impudenterq; deroget & anathematizet sūmos archiepiscopos, id est, Romanum Leonem, & Constantinopolitanum Anatoliū, & Basilium Antiochenū, cunctumque Chalcedonense concilium, omnesque totius orbis episcopos, & vndique orthodoxos clericos simul & laicos: hinc itaq; vestram tranquillitatē supplicitet exoramus, quatenùs dum petitiones nostræ perueniant ad effectū, sancire iubeatis vestræ syllabis pietatis, Timotheum ab appetita vesania prohibeti: vt nec ordinationes aliquas tanquā episcopus faciat episcoporum, seu clericorum, aut quorumlibet aliorū, neque collectas debeat celebrare, aut quodlibet aliud episcopi opus efficere, vel cōtra nfas ciuitates, aut ecclesias, aduersùs nos aliqui tentare vel innouare, qā absolutè contrarius apparuit & concilio, & catholicæ simul Ecclesiæ: sed neque vt res Alexandrinæ ecclesiæ vt visum ei fuerit, dispergat, ne sicut malè putat, per pecunias suæ vtilitati prospiciat: sed ut concilio senioris cleri Alexandrinæ ciuitatis præter eos scilicet, qui ab ipso nūc sinè iudicio, & contra regulas ordinati sunt, constituat, qui etiàm dudùm indicium diligentiæ fauoris sanctæ Ecclesiæ temporibus pattum præcedentium præbuerunt: quatenùs & prouidere rebus ecclesiæ, & custodire eius redditus possit Domino, hęc forma à vestra pietate proferatur. Clericos verò vniuersos, honore dignos, & in reuerentia senescentes, qui ab eo sunt, sicut iam diximus, expulsi, sanciri præcipite sinè calumnia ad suas ecclesias, in pace celebrantes pro vestra pietate solennes orationes, cum quiete seruari, vbiq; pariter & in ea sanctas ecclesias cōstitutas, ad Chri gloriā, & salutē, & perpetuitatem vestræ Christianissimæ pietatis: literas dirigētes pro his, quæ poscimus, ad magnificentissimum Dionysium ducē, necnon & ad singularum prouinciarum iudices, quatenùs ea, quę à vestra mansuetudine sunt sancita, & feruentur, & effectui contradantur.

Nestor episcopus ciuitatis Flagonitorum, his precibus subscripsi. Athanasius episcopus Toicenę ciuitatis, similiter. Psilaminon episcopus Niciotorum ciuitatis, similiter. Theonas episcopus Vantenæ ciuitatis, similiter. Pœmē episcopus Elesmatis, similiter. Athanasius episcopus Thoitorum, similiter. Apollo episcopus Antiihorum, similiter. Harpocras episcopus Gaueorum, similiter. Paulus episcopus * Thineos, similiter. Isaias episcopus ciuitatis * Taneos. * Naucratenus, similiter. Isaac episcopus Thineos, similiter. Petrus episcopus Scinorum * Naucratitæ. Mandrorum, similiter. Maurion episcopus Cotenopolitanus, similit. Maximus episcopus Gazulenus, similiter. Ammonius presby. Alexandrinus & œconomus, similiter. Timotheus presbyter & œconomus eiusdem ecclesię, similiter. Aaron presbyter, Macarius presbyter similiter. Theodorus diaconus, Proterius diaconus, similiter.

Tit. 1.

Epistola Episcoporum Ægyptiacę diœcesis, ad archiepiscopum Anatolium Constantinopolitanum.

Sanctissimo & Deo amantissimo archiepiscopo Constantinopolitanę & catholicę ecclesiæ Anatolio, episcopi Aegyptiacę diœcesis. Sicut paterni pontificatus & successionis gubernacula retines, sic & illorū integritate imitaris zelum, & omnes quidem diuersis temporibus

poribus ſęulentes exaſperatos contra ſacras regulas, & ſanctam intemeratamque fidem, & hęreticos operarios, à ſancta & venerabili ęcclesia remouiſti, liberamque eam omni diſcordia & hæretico ſenſu monſtraſti: quod etiàm nunc credimus & à tua ſanctitate fieri, & ab alijs ſanctiſſimis archiepiſcopis, qui eiuſdem honoris ſortiti ſunt ſedem, magis autem ab omnibus ſanctiſſimis totius orbis archiepiſcopis contra Timotheum: qui Alexandrinæ eccleſiæ pontificalem ſedem ſibi tyrannico abripuit modo & contra eos, qui taniæ veſaniæ cooperatores exiſtunt, eo quòd commune ſit omnibus Chriſti pontificibus, bellũ aduersùs eos adſumere. Iam itaque preces offerentes pijſſimo & Chriſtianiſſimo noſtro principi, licèt non omnia, quæ præſumpta ſunt, valeremus edicere propter multitudinẽ iniquitatum ab eo factarum, contra ſacras venerabileſque regulas, & aduersùs ipſam rempublicã. Veruntamen vt virtutis noſtræ veræ humilitatis fuit, hæc, tanquàm in tabula depingentes, eius pietati narrauimus, poſcentes auxilium pręberi ſanctis eccleſijs, in Aegypto conſtitutis, & correctionem vitijs, quę cõmiſſa ſunt adhiberi. Nihilominùs autem & tuam ſanctitatem adimus per hos libellos & denuò ſuggerimus, quod, narrantes ore proprio dudùm effecimus, quæ quidem præſumpta ſint aduersùs ſanctas regulas à memorato Timotheo, quæ verò etiàm contra ſanctam immaculatamque fidem commiſſa ſunt, quemadmodùm iura ab eo ſint ſacerdonj conculcata, & ad quantam deriſionem Iudæis atque gentilibus, & alijs, qui non rectè circa orthodoxã Eccleſiam catholicamque conſiſtunt, Chriſtianorum ſacramenta perduxerit: & quemadmodùm ipſam rempublicã in peiorem ſtatum mutauerit, ſanctiſſimis quidem eccleſias in Ægypto poſitas, earumque orthodoxos paſtores, & cum diſciplina Chriſti ouilia gubernantes, expulit ab eccleſijs cum ſacee-

Euerſa monaſteria ab hæreticis.

dotibs ſuis: venerabilia verò monaſteria, & quæ olim fide orthodoxa claruerunt, iuuenum, virginumque ſubuertit, vt penè omnes Ægyptiacæ eccleſiæ, vnà cum monaſterijs propter prædictas cauſas, & perſecutiones à Timotheo factas, in calamitate ſint poſitæ Obſcurè loquentes, nè credamur ſuperflua quędam dicere veritati, ſermoni noſtro põnentes ordinem, conamur vt poſſumus breuiter ea, quæ aduersùs nos, magis autem, quæ aduersùs veritatem ſunt facta, depromere. Igitur pòſt turbam, quę nuper facta eſt ſanctis eccleſijs à quibuſdam hæreticis, qui tunc clerici erant, & ſanctiſſimæ Alexandrinorum eccleſiæ ſedis pontificatum deſiderabant, cùm in ſancta pace conſiſterent Ægyptiacæ & Alexandrinæ ſanctiſſimæ eccleſię, & concordarent omnes ſancto vniuerſali Chalcedonenſi concilio, eo quòd conſonet, nihilque mutatum habeat, neque augmentum, nec imminutionem obtineat à ſancto cõcilio: quod certo tempore in Nicæa ciuitate à trecentis decem & octo ſanctiſſimis epiſcopis celebratum eſt, præſumpta ſunt, religioſiſſime pater contra Alexandrinam ſanctiſſimam eccleſiã, quæ nec ſermo, nec omne ſeculum quolibet tempore nouit effecta, ſed neque tyrannorum quiſlibet tale malo ſui capitis aliquandò tractauit. Quidem enim Timotheus Alexandrinæ eccleſiæ presbyter, malignitate inſignis exiſtens, & ſub figmento ſemper continentem oſtendẽs vitam, & opportunum proprię voluntatis cõgnomen habens furoris, illo tempore deſiderio detentus in ſedis Alexandrinę pontificatu, & hoc non adipiſcens, pręcipue dum ſacerdotio fuiſſet deiectus ſententia ſynodali Dioſcorus, nihil mali reliquit, quo molitus non eſt contra ſanctam eccleſiã, donèc deſiderium proprium adimpleret. Inſidiatus ergò mortem, magis autem tranſitũ ad cœlos pij & beatę memorię Imperatoris Martiani, & hunc quaſi congruum ſibi iudicauit, vt ſuam perficeret voluntatem, redimens quoſdam monachos negligentes, qui in ſuburbanis habitare noſcuntur, & ſemetipſos, ſicut & ille, ex quo Chalcedonenſe ſanctum & vniuerſale concilium celebratũ eſt, à cõmunione generalis Eccleſię ſuſpenderunt, turbiſq; gaudẽtibus ſemper adhuc ſuperſtite ſanctę memorię archiepiſcopo noſtro Proterio, & ſolennia atque decentia pontifice celebrante myſteria, & collectas ſinè aliqua ſeditione faciẽte nobiſcũ, & cum omni Alexãdrino clero, & concurrente omni curia ad collectas, quę ab eo celebrabantur pro communi ſalute, pro pijſſimo atq; Chriſtianiſſimo principe noſtro, & omni palatio & eius exercitu: miſit in ciuitatem, vt turbam atque tumultus facerent, tanquàm nouitas quędam, aut permutatio reipublicę & orthodoxę fidei facta fuerit, in tranſitu pię memorię principis Martiani: tantamque commouit ſeditionem, totã vt vrbem complẽs ſimplicium virorum & ſeditioſis conſentientiũ, & ſinè iudicio talium voluntatibus conſonantiũ, vt etiàm nefarij clamores fierẽt, nulluſque poſſet liberorũ, & manſuetè viuentium illo die procedere. Deindè alia congregata eſt multitudo permixta atque eedempta, eiuſdem Timothei molitione collecta in maiorem Alexandrinę ciuitatis eccleſiam, vnà cum prędictis monachis; & ſumens duos epiſcopos conſentientes ſibi, &

Nefarij conat' Timothei Aeluri

propterea ſub indignatione factos Eccleſię à põtificali ſede Alexandrinę eccleſię, nullamque communionem habentes cum ſancta catholicaque Eccleſia, ſemetipſum inthronizauit, & quaſi archiepiſcopum demonſtrauit, dũ verè catholicus archiepiſcopus cum omni clero in epiſcopio conſiſteret. Et repentè quidem acceſſit baptiſmata & ordinationes efficere diaconorum atque presbyterorum, necnon & epiſcoporum: & alia cœpit nimis, quęcunque facere competunt vero pontifici. Et eos quidem, quos ordinauit, diſtribuit in Ale-

xaodrinas sanctas, Ægyptiacasque ecclesias: præcipiens omnes religiosissimos presbyteros ecclesiarū, atque diaconos à pcessoribus, transitum ad cœlos habentibus, ordinatos, id est, à Theophilo, & Cyrillo, & Proterio, ab ecclesijs expelli, nullum *alterius sacerdotij ministerium habituros. Extendens autem suam vesaniam, & quasi incrementum suæ superbiæ & concupiscentiæ operatus, cōsiderās quia non possit aliter studium suæ intentionis efficere, nisi ab humanis rebus auferret, quod etiàm fecit, eū qui regulariter iure archiepiscopus, & catholicę pastor fuit ecclesię, sanctę memorię Proterium, suadēs aliquos, sicut rerum euentus ostendit, homicidas veros contrà insurgere, qui eum orantem in baptisterio peremerunt, & per omnem (vt ità dicamus) vrbem trahentes, & velut in pompa eius reliquias deducentes vndique vulneratas, & membratim incisas, non respuerunt euàm carnis eius & internorum viscera sancta gustare, ignique tradentes reliquum eius corpus, ventis etiàm cinerem dispargebant, omnem bestiarum transcendentes ferocitatē. Non senectutem, non canos, non pontificatum, mediatorem Dei & hominum, non tempus erubescentes. Commiserunt enim homicidium tempore sancto Paschæ, quo etiàm dæmones salutari passione perterriti conquescunt. Rursùm etiàm augmentum malorum efficiens per eos, qui cum eo dudùm fuerunt, & quasi semetipsum in malis exercens, condemnatos quidem in scripto clericos & & episcopos, in communionem suscepit, & ministrare præcepit sanctis & venerabilibus sacrificijs: sanctum verò & vniuersale Concilium Chalcedonę celebratum, quod nec augmentum, nec imminutionem, sicut prædiximus, habet à sancta Nicęna synodo, anathemati subdidit cum omnibus ei communicantibus: nullumque religiosorum episcoporū ex Ægypto, aut Alexandrinorum clericorum ei communicantium suscepit, nisi qui illi abrenunciare præsumunt, quod hactenùs omno fidelium fecit. Insuper omnes totius vrbis episcopos, eorumque venerabiles clericos anathematizans, parua siquidem hęc esse iudicans, & ad satietatem hæreticæ suæ vesanię non posse sufficere, etiàm in venerabili diptycho (in quo pię memorię transitum ad cœlos habentium episcoporum vocabula cōtinentur, quę tempore sanctorum mysteriorum secundùm sanctas regulas releguntur) posuit suum nomen & Dioscori, qui sub dānatione anathematis à DEO & vniuersali Concilio esse decretus est, & deleuit exindè sanctæ memoriæ, & secundùm DEVM viuentis Proterij nomen regulariter archiepiscopi constituti. Et nè polluamus vltrà sermonem, dum ad singula eius volumus præsumptiones edicere, vsque ad ea, quę dicta sunt, linguam præcurrentem refrenantes, aliquo modo reticuimus. Nolomus enim recordari, quemadmodùm conatus est in sanctissimas Aegyptiacæ diœcesis ecclesias, in qoibus Deo amantissimi, & orthodoxi episcopi constituti sunt, hereticos episcopos destinare, & in venerabilibus monasterijs clericos, & quéadmodùm concutiat virginum monasteria, conturbans eas, & terrorem eis suæ tyrannidis impoens, vel ad quantam vesaniam insiliuit, ità vt etiàm pōtificales sedes, in quibus resedit sanctę memorię Proterius, postquàm fregit eas, igni contraderet, aqua marina venerabilia sanctaque altaria in sanctis ecclesijs, vbi ędificata sunt atque dicata, diluerit, nè audiēies in in incredulitatem fortè ducātur, aut certè rectę fidei inimici lętentur: a quo & alia multa valdè præsumptà sunt, quę narrari sermone non possunt. Quia verò terribilia sunt, & omnem vesaniam valdè transcendunt, quę in talibus sanctissimis temporibus sunt ab eo commissa aduersùs sanctam intemeratamque fidem, & contra sanctas & venerabiles regulas, communemque disciplinam: magis autem contra sanctarum ecclesiarum statum, & aduersùs ipsam rempublicam eiusque leges hęc ferre minimè præualentes, neque permittenda censentes, multam itineris fatigationem, marinaq; pericula, & incertam vitam ipsius, nostrarumq; ecclesiarum curas secundo loco ponentes: ad hanc regiam venimos ciuitatem, consacerdotes in occulto velut in persecutione tyrannica dimittentes, & preces pijssimo & Christianissimo principi, & tuę sanctitati fundentes, atque poscentes, quatenùs misericordiam pbeatis statui communi, & saluti orthodoxæ plebis, ecclesiarū pariter voitati: necnō & sanctorum & Deo amaotissimorū patrū nostrorum laboribus feratis auxilium, qui diuersis temporibus pericula sunt perpessi, multaque contra inimicos habuere certamina: quatenùs sancta & intemerata fides, immobilis & intētabilis possit ab oī hæretica sapientia custodiri, nostrosque gemitus synodicis literis sanctissimo Ecclesię Romanæ pōtifici Leoni, necnon & Antiocheno, & Hierosolymitano, atq; Thessalonicēsi, & Ephesino, Deo amātissimis episcopis, vel alijs, quib⁹ fuerit visum, ecclesijs indicetis, (quoniam hoc delictum læsio est communis) vt omnes totius orbis episcopi cognoscentes ea, quæ præsumpta sunt à Timotheo, & quia nouitates exercuit contra sanctas regulas, & religionem orthodoxam, literis synodicis pijssimo & Christianissimo principi nostro, vestræque sanctitati secūdùm vanerabiles patrum regulas rescribentes, dignam formā, quæ in hoc placuerit, præbere oon differant. Si verò proſpexeritis oportere fieri vniuersale conciliū pro salute fidelium populorū, & statu sanctarū ecclesiarum, vt termious debeat regulariter in his, quæ à Timotheo sunt nefandè commissa, pferri, nè malignis alijs viris occasio perpetrādi similia præbeatur, & hoc fieri deprecamur sanctis-

Vlterius

Proterij immanis cædes.

Alexandrinorum rabies.

Dioptychū quid

sanctissime & Deo amātissime pōtifex. Paulo minùs autem nos transierat etiàm hoc ad obiurgationem eorum, quę à Timotheo sunt præsumpta cōtra sanctæ memoriæ Proterium, declarare. Quod facimus, vt nullam ille possit habere in suis delictis excusationis occasionem, & omnes audiētes agnoscāt, quia nihil contra eum pro inimicitiarum causa suggessimus. Nam cū post mortē sanctę memoriæ archiepiscopi nostri Proterij tantā rabiē cōtra eū & vesaniam demōstrauerit, vt etiàm pontificalem, in qua ille sedit, igne cremaret, & de venerabili diptycho eius nomē auferret & qui ab eo fuerant ordinati, ecclesiasticū & sacerdotale ministeriū celebrare prohiberet, eiusque generis proximos valdè persequeretur: substātiam quoquè eius, quā à parētibus habuerat, deuastaret, quomodò manifest⁹ nō est, quia eadem cōtra eū ipse commisit, rebus ipsis voluntatē Timothei valdè pandentibus & quēadmodùm esse vesanus apparuit cōtra memoriā illius, qui beatè defunctus est? Supplicamus igitur, vt nulla subreptio apud * angelum vestræ sanctitatis obtineat, per eos qui
Sal. [illegible] pro eo sermonē videtur efficere, sed res ipsas inspicite, quia nō solum aduersùs viuum infestus extitit, sed etiàm contra defunctum, & sanctis regulis placitam contra eum formam dare dignemini.

¶ Epistola quorundam episcoporum Aegyptiacæ diocœsis pro Timotheo nefando archiepiscopo Alexandrinę ecclesię, ad Leonem imperatorem & Augustum.

Epistola ab hæreticis scripta in defensionē impij Timothei
1.Pet.3.

PIjssimo & Christianissimo imperatori orthodoxo Leoni, victori, triūphatori, semp Augusto, episcopi & clerici Aegyptiacę diœcesis ab archiepiscopo Timotheo Aeluro destinati. Scriptum est, Omni poscenti rationē esse reddendam de spe, quæ in nobis est, atque multò magis pijssimo & Christianissimo principi. Nos itaque sanctissimi & Deo amantissimi patris nostri & archiepiscopi Timothei literas trāquillitati vestræ detulimus, gratiarū actione plenissimas, & quòd Alexandrinorū magna ciuitas (auspice Deo) sub vestræ pie-
Nata impudentia hæreticor. tatis imperio in pacem habeat, cum quiete multa tam ipsa ciuitas quàm sanctissimæ ecclesiæ & venerabilia monasteria gubernantur. Quia verò necessariè visum est, etiàm spem nostrā & fidem breuiter vestræ mansuetudini declararet suggerimus, nos trecentorum decem & octo sanctorum patrum, qui in Nicęna ciuitate collecti sunt, & per sanctum spiritum sunt locuti, symbolum atque fidem tenere & custodire, & neque augmentum aliquod, nec imminutionem recipere. Ea nanque, quæ à sancto spiritu dicta atque conscripta sunt, fas nō est aliquo modo retractari, nec augmentum aliquod, nec imminutionem eis inferre,
Prou.22. sicut scriptum est: Noli trāsponere terminos æternos, quos posuerūt patres tui: quandò neque interpretatione eget prædictorum sanctorum patrum fidei symbolum, cùm per sé interpretatum sit, & clarè prædicet mysteria pietatis. Hanc ergò fidem firmè & inconcussè atque immobiliter detinemus. Hæc ad satisfactionem perfectam mansuetudini tuæ suggerimus, & ità credimus tam nos, quàm Deo amantissimus archiepiscopus noster Timotheus. Hoc autem manifestum tuæ facimus pietati de prædicto archiepiscopo nostro Timotheo, quia confidēs de tua pietate, eidem symbolo trecentorum decem & octo sanctorum patrum, in quo baptizati estis, bonamq; confessionem confessi credere, & in eo persistere, & spem salutis habere. Et communicauit tuæ pietati, & confitetur orthodoxum ita sapientem atque credentem, vt etiàm collectas & sine sanguine sacrificia celebret pro vestra potentia. Quia verò satisfecimus precepto vestræ tranquillitatis, suppliciter exoramus, vt annuatis precibus nostris, & Deo amātissimo & sanctissimo archiepiscopo nostro rescribatis, & nos ad eius sanctitatem protinùs dirigatis: speramus enim quoniā Deus qui tuę serenitati pium hoc donauit imperiū pacemque in Alexandrina ciuitate dispensare dignatus est, vestrum corroborauit amplius principatū, mansuramque pacem donauit cuncto terrarum orbi & sanctis ecclesijs. Quia verò vestra pietas imperauit, quemadmodùm de synodis sapiamus, nostram sententiam facimus manifestam, quoniam communicat ecclesia synodis in Ephesio celebratis. Synodum verò centum quinquaginta nescimus nouimus autem, quia beati patres nostri & archiepiscopi post Concilium *, atque in Constantinopolitana ecclesia cōgregati sunt. Synodum enim Chalcedonēsem ecclesia maximæ ciuitatis Alexandrinæ non suscipit.

LECTORIBVS.

QVibuscunque scriptum est à Leone pijssimo principe, simul cum eius literis sunt adnexæ duæ petitiōes Episcoporū Aegypti, & clericorum Alexandrinæ ciuitatis, & eorum, qui ex persona Timothei Aeluri preces similiter obtulerunt, necnon & literæ Anatolij Constantinopolitanæ ciuitatis archiepiscopi: & sic vbique directæ sunt metropolitanis totius orbis episcopis. Quorum etiàm omnium epistolæ siue relationes per ordinem sunt conscriptæ, condemnantium quidem Timotheum Aelurum, tanquā adulterum & homicidam pariter & hæreticum, approbantium verò & concordiam confitentium Chalcedonensis sancti Concilij, cum trecentorum decem & octo, & centum quinquaginta sanctorum iudicio patrum. Scriptum est autē his, qui subter adnexi sunt:

Leoni,

LEONI, reuerendissimo vrbis Romæ Pontifici.
Anatolio, reuerendissimo Constantinopolitanæ ciuitatis Episcopo.
Basilio, reuerendissimo Episcopo Antiochiæ Syriæ.
Iuuenali, reuerendiss. Episcopo Hierosolymorum.
Epiphanio, reuerendiss. Episcopo Syriæ secundæ.
Dorotheo, reuerendiss. Episcopo Damasci Phœniciæ Libanisiæ.
Pelagio, reuerendiss. Episcopo Tarsi Ciliciæ primæ.
Oresto, reuerendiss. Episcopo Anazarbi Ciliciæ secundæ.
Stephano, reuerēdiss. Episcopo Hierapoleos.
Ibæ, reuerendiss. Episcopo Edessæ Osroenæ.
Simeoni, reuerendiss. Episcopo Amidæ Mesopotamiæ.
Antipatro, reuerendiss. Episcopo Bostrorum Arabiæ.
Basilio, reuerend. Episcopo Seleuciæ Isauriç.
Olympio, reuerendiss. Epō Scythopoleos.
* Suauino reuerendiss. Episcopo Constantiæ Cypri.
Ioanni, reuerendiss. Episcopo Patrensi.
Eustathio, reuerend. Episcopo Beryti. Iacobo, reuerendiss. monacho Nisibeno.
Simeoni, reuerend. monacho.
Varadato, reuerendiss. monacho.
Eunomio, reuerendiss. Episcopo Nicomediæ.
Anastasio, reuerend. Episcopo Ancyræ.
Theoctisto, reuerend. Episcopo Pessinuntis.
Alypio, reuerendiss. Episcopo Cæsareæ Cappadociæ primæ.
Patricio reuerendiss. Episcopo Tyanensi.
Charterio, reuerendiss. Epō Claudiopoleos.
Petro, reuerendiss. Episcopo Gangrensi.
Seleuco, reuerendiss. Episcopo Amaseæ.
Ioanni, reuerendiss. Episcopo Sebastiæ.
Ortio, reuerendiss. Episcopo Molitianensi.
Petro, reuerendiss. Episcopo * Cæno.
Eleutherio, reuerendiss. Episcopo Chalcedonensi.
Iuliano, reuerend. Episcopo Tabiæ.
Adelpio, reuerendiss. Episcopo Arabyssi.
Euethio, reuerendiss. Episcopo Cyzici.
Ioanni, reuerendiss. Episcopo Ephesi.
Eutherio, reuerend. Episcopo Sardensi.
Agapito, reuerendiss. Episcopo Rhodi.
Critoniano, reuerendiss. Episcopo Ahprodisiadis.
Petro, reuerendiss. Episcopo Myrensi.
Pergamio, reuerendiss. Episcopo Antiochiæ Pisidiæ.
For. Epiphanio. * Episanio, reuerendiss. Episcopo Pergæ.
Palladio, reuerendiss. Episcopo Iconij.
Nonecio, reuerendiss. Episcopo Lauciæ.
Mariniano reuerendiss. Episcopo Synnadēsi.
Amphilochio, reuerendiss. Episcopo Sidæ.
Smyrnæ Ætherico, reuerendiss. Episcopo * Fynirnæ.
Philippo, reuerendiss. episcopo Hierapoleos.
Ioanni, reuerendiss. Episcopo Heracleæ Europæ.
Basilio, reuerendiss. Episcopo Traianopolis.
Gregorio, reuerēd. Episcopo Adrianopolis.
Valeriano, reuerendiss. Episcopo Marcianopolis.
Valentino, reuerendiss. Episcopo Philippopolis.
Euxitheo, reuerēd. Episcopo Thessalonicēsi.
Petro, reuerendiss. Episcopo Corinthi.
Eugenio, reuerēdiss. Episcopo Nicopolitano.
Martyrio, reuerendiss. episcopo Cortynensi.
Vigilantio, reuerendissimo Episcopo Larissę.
Lucę, reuerēdissimo episcopo Dyrrhacheno.
Vrsicino, reuerendissimo Episcopo Scupēsi.
Zosimo, reuerendissimo Episcopo Sardicæ.
Iuliano, reuerend. Episcopo *.
Luciano, reuerendissimo Episcopo Byzano.
Theotimo, reuerend. Episcopo Tomizano.
Et cæteris Episcopis metropolitanis.

Explicit ordo Episcoporum.

Ex Nicephori Historia Ecclesiast. lib. 15. cap. 19. quæ idcircò huc adscribimus, vt his epistolis certior constet fides.

AD hunc modum (putà vt suprà habetur in literis Leonis Augusti) Leo ad Anatolium & omnes vbiquè Episcopos scripsit. In eandem sententiam quoquè literas dedit ad illustres monachos; &, qui vitæ sanctitate præclari erant, alios, mores suos ad vitam spiritualem dirigentes: inter quos celeberrimus omnium fuit Simeones ille, qui primus stationem super columna inuenit, cuius anteà etiàm meminimus: prætereà Varadatus, & Iacobus Nisibenus, quorum etiàm Theodoritus in Dei amantium historia mentionē facit. Porrò Leo Romanus Episcopus primus, Chalcedonensi Synodo comprobata, electionem atque consecrationem Timothei vt illegitimam improbauit, cuius epistolam Leo Imperator Timotheo Æluro per silentiarum misit. Cæterùm Ælurus ad Imperatorem rescripsit, Leonis epistolam refellens, & Chalcedonensem Synodum quammaximè reprehendens. Episcopi reliqui itidèm vt Papa fecerunt. Solus Amphilochius Sidites ad Imperatorem scribens, Timothei quidem consecrationem damnauit, Synodi autem Chalcedonensis Decretum non recepit. Quæ omnia a Zacharia Rhetore in historiam sunt relata, qui Amphilochij etiàm epistolam ei inseruit.

§EPISTOLA LEONIS PAPA ad Leonem Imperatorem.

LEO Episcopus Leoni Augusto. Literas clementiæ tuæ, plenas virtute fidei & lumine veritatis, veneranter accepi: quibus cuperem etiàm in eo, quòd præ sentiam meam pietas vestra necessariam existimat, obedire, vt maiorem fructum, conspectu vestri splendoris adsequerer: sed magis id vobis arbitror placiturum, quod eligendum ratio demonstrauit. Nam cùm sancto & spiritali studio in vniuerso mundo pacem Ecclesiæ muniatis,

niatis, nihilq; sit conuenientius fidei defendendæ, q̄ his, quæ per omnia instruente Spiritusancto irrepræhensibiliter definita sunt, inhærere, ipsi videbimur benè statuta conuellere, & authoritates, quas Ecclesia vniuersalis amplexa est, ad arbitrium hæreticæ petitionis infringere: atque ità nullum colligendis ecclesijs modum ponere, sed data licentia rebellandi, dilatare magis q̄ sopire certamina. Vndè, quia post illas Ephesinę Synodi impietates, quibus Dioscori scelere fides catholica refutata est, peruersitas Eutychiana suscepta est, nihil ad conseruationem fidei Christianæ vtilius potuit ordinari, q̄ vt prædicti facinus sancta Synodus Chalcedonensis aboleret, & tanta illic haberetur cęlestis cura doctrinæ, vt nihil in cuiusquam opinione resideret, quod a prædicationibus vel propheticis vel Apostolicis dissonaret, ea scilicet moderatione seruata, vt rebellibus tantùm ac pertinacibus ab Ecclesiæ vnitate eiectis, nulli correcto venia negaretur. Quid probabilius, quod religiosius poterit pietas vestra decernere, quàm vt quæ non tam humanis, quàm diuinis sunt statuta decretis, nullus vltrà sinatur impetere, nè verè digni sint tantum Dei munus amittere, qui de veritate ipsius ausi fuerint dubitare. Cùm ergò vniuersalis Ecclesię, per illius principalis petræ ædificationem, facta sit petra, & primus

Matth. 16. Apostolorum beatissimus Petrus voce Domini dicentis, audierit: *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam*: quis est, nisi aut Antichristus, aut diabolus, qui pulsare audeat inexpugnabilem * firmitatem, qui in malitia sua inconuertibilis

*veritatem

Heretici vere, dum se per disputationes & Cōcilia veritatē mētiuntur inquirere: mēdaciā desiderant seminare.

perseuerans, per vasa iræ, suæ apta fallaciæ, falso diligentiæ nomine, dum veritatem se mentitur inquirere, mendacia desiderat seminare? Atque contemnenda & vitanda meritò sibi incontinens furor, & impietas cæca præscripsit, vt dum diabolico instinctu in sanctam Alexandrinam sæuit ecclesiā, quales essent qui Chalcedonensem synodum retractari cupiunt, disceretur, in qua nullo modo accidere potuit, vt a nobis cōtra sanctam Nicænam Synodum sentiretur, quod heretici mentiuntur, qui se fidem Nicæni Concilij tenere confingunt, in quo sancti & venerabiles patres nostri contra Arium congregati, non carnē Domini, sed Deitatē filij homousion patri esse firmauerunt: in Chalcedonēsi autem Concilio aduersùm Eutychianam definitum est, de substantia virginis matris Dominum IESVM CHRISTVM sumpsisse nostri corporis veritatem. Apud Christianissimum igitur Principē, & inter Christi prædicatores digno honore numerandum, vtor catholicæ fidei libertate, & ad consortium te Apostolorum ac Prophetarū securus exhortor, vt constanter despicias ac repellas eos, qui se Christiano nomine priuauere: nec patiaris impios parricidas sacrilega si-

Heretici se christiano nomine priuant.

mulatione de fide agere, quos constat fidem velle vacuare. Cùm enim clementiam tuam Dominus tanta sacramenti sui illuminatione ditauerit, debes incunctanter aduertere, regiam potestatē tibi non solùm ad mundi regimen, sed maximè ad ecclesiæ præsidium esse collatam, vt ausus nefarios cōprimendo, & quæ benè sunt statuta, defendas, & veram pacem his, quæ sunt turbata, restituas: depellendo scilicet peruasores iuris alieni, & antiquæ fidei sedem Alexandrinę ecclesiæ reformando: vt correctionibus tuis DEI iracundia mitigata, regię ciuitati non retribuat, quę admissa sunt, sed remittat. Cōstitue ante oculos cordis tui venerabilis Imperator omnes, qui per totum orbem sunt Domini sacerdotes, pro ea tibi fide, in qua totius mundi est redemptio, supplicare: in qua te specialiùs ambiunt, qui apostolicæ fidei sectatores, Alexandrinæ ecclesiæ præsederunt: agentes apud pietatem tuam, nè homines hæreticos, & meritò pro sua peruersitate damnatos, vti sua persuasione patiamini, cùm siue impietatem erroris aspicias, siue opùs perpetrati furoris attendas: nō solùm ad sacerdotij honorem admitti nequeant, sed ab ipso Christiano nomine mereantur abscindi. Nam (quod exorta pietatis vestræ venia dixerim) quodam contagio splendorem vestræ serenitatis offuscant, cùm sacrilegi parricidæ id audeant petere, quod nec innocentes liceat obtinere. Oblatæ sunt gloriosissimæ pietatis vestræ preces, quarum exempla vestris literis subdidistis: sed in his, quę catholicorum sunt deplorantium, subscriptio cōtinetur: & quia causa probabilis est, fiducialiter nomina singulorum, vel dignitas sui honoris aperitur. In illis autem, quas orthodoxo Principi hæretica porrigere non formidauit obreptio, sub incerto confusæ vniuersitatis vocabulo, ideò certum nomen retrahitur, nè nō solùm paucitas personarum, sed etiàm meritū detegatur. Latere enim sibi vtile existimat eorum quantitas, quorum est qualitas iudicata: nec incongruè, cuius loci homines sint, profiteri metuunt, qui meruere damnari. In vna ergò catholicorum supplicatio continetur, in alia hæreticorum commenta panduntur, hic sacerdotum Domini, & totius Christiani populi, ac monasteriorum defletur euersio: ibi immanium scelerum cōtinuatio demonstratur, vt quod non licuit auditi, liceat dilatari. Nonne perspicuum est, quibus pietas vestra succurrere, & quibus debeat obuiare, nè Alexandrina ecclesia, quæ semper fuit domus orationis, spelunca nunc sit latronum? Manifestum quippe est, per crudelissimam immanissimamq; vesaniam, omne illic cęlestiū sacramentorum lumen extinctum. Intercepta est sacrificij oblatio, defecit chrismatis sanctificatio, & parricidalibus manibus impiorū omnia se subtraxere mysteria: nec vllo modo ambigi potest, quid de his decernen-

Imperatorum potestas ad Ecclesiæ præsidium.

Nota hereticorū scelera.

dum

dum sit, qui post nefanda sacrilegia, post sanguinem probatissimi sacerdotis effusum, & concremati corporis cinerem in contumeliã aeris cœlique dispersum, audent sibi ius peruasę dignitatis experere, & apostolicę doctrinę inuiolabilem fidẽ ad concilia prouocare. Magnũ ergò vobis est, vt diademati vestro de manu Domini etiàm fidei addatur corona, & de hostibus Ecclesiæ triumpheris. Quia si laudabile vobis est, aduersarũ gentiũ arma conterere, quanta erit gloria, ab insanissimo tyranno Alexandrinam ecclesiam (in cuius contritione, omnium Christianorum est iniuria) liberare? Vt autẽ pietati tuæ literę meę colloquium quasi pręsentis exhibeant, quicquid de communi fide fueram suggesturus, scriptis prosequentibus insinuandũ esse perspexi. Ac nè huius epistolæ pagina in nimiã longitudinẽ tenderetur, alijs literis, quæ adsertioni catholicæ fidei congruunt, comprehendi: vt licèt ea, quæ a sede Apostolica sunt prædicata, sufficerent, insidias tamen hæreticorũ etiàm hæc, quę sunt adiecta, referarent: sacerdotalem nanq; & apostolicum pietatis tuæ animum, etiàm hoc malum ad iustitiam vltionis debet accendere, quòd Cõstantinopolitanæ ecclesiæ puritatẽ pestilentes obscurant, in qua inueniuntur quidã clerici, hæreticorum fensui consonantes, & intra ipsa catholicorum viscera, adsertionibus suis hæreticos adiuuantes. In quibus deturbãdis si frater meus Anatolius, cùm nimis benignè parcit, segnior inuenitur: dignamini pro fide vestra etiàm istam ecclesiæ præstare medicinã, vt tales non solùm ab ordine clericatus, sed etiàm ab vrbis habitatione pellantur, nè vlteriùs sanctus Dei populus, peruersorũ hominum contagio polluatur. Cultores autẽ pietatis tuæ, Iulianũ Episcopum, & Aetium presbyterum mea petitione commendo, vt suggestiones eorum pro catholicæ defensione fidei, placidè digneris audire: quia verè sunt eiusmodi, vt fidei vestræ possint per omnia vtiles inueniri. Data Kalendis Decembris, Constantino & Rufo vv.cc.consulibus.

Impudẽtia Hæreticorũ audẽtium Apostolicam fidem ad Concilia prouocare.

Cum Hæreticis obstinatis seue agẽdum.

¶ Epistola Anatolij Episcopi, ad Leonem Imperatorem.

PIISSIMO & Christianissimo Imperatori Augusto, victori ac triumphatori, Leoni, Anatolius Constantinopolitanus Episcopus. Orationi siquidẽ nostræ opùs est, Christianissime & fidelissime Imperator, vt non circa meditationem a diabolo peruenientiũ rerum, contra communem ecclesiarum, pacẽ occupemur. Quia verò, sicut apparet, aduersarius non finit præsentem sine fluctuatione nauigare nos vitam, necesse est supernæ gratiæ gubernaculo vsos oportere nos omnes, qui Deo authore sumus in sacerdotio constituti, illius certaminibus obuiare. Vndè etiàm nunc in his, quæ sunt præsumpta in Alexandrinorum ecclesia, non quieui, sed sequens vestræ Christianæ tranquillitatis intentionẽ, volentem & sanctorum patrum regulas non sperni, & ciuilia iura seruari, quod me facere congruebat, scilicet sedem gubernantẽ huius regiæ ciuitatis, egi: & hæc manifesta vestræ pietati fient per ea, quæ scripsi tam Romano sanctissimo & venerando Leoni pontifici, quàm omnibus vniuscuiusque diœcesis venerabilibus Metropolitanis Episcopis, apud quos ingemui, petulantiam contra sanctorũ patrum regulas perpetratam, & facta scelesta Timothei, sicut accusationes aduersùs eum vestræ pietati & nobis scriptæ testantur, qui conculcauit Ecclesiasticas sanctiones, legesq; ciuiles, quique secundùm quod scriptum est, malam potiùs partem libenter elegit, & quæ illis, quæ in rebus decentibus deficiunt, commodatur. Ait enim: *Impius dum ceciderit in profundum malorum, spernit.* Significaui nihilominùs eis & de sancto beatoque nostro Concilio Chalcedonensi, quę digna sunt. Ergò quoniam alijs hæc conuenienter exposui, proinde nũc extiti, vt cum fiducia clatiùs de rebus præsentibus meam possim publicare sententiam. Notum igitur facio vestræ tranquillitati, quòd pijssimis vestris syllabis a nobis fieri præcepistis, quia constituo Timotheum quidem, quantùm ad integritatẽ sanctorum canonum, aduersùm quos semper ea, quęgessit & gerit, hactenùs irritaui, in ordinatione sacerdotij nullatenùs esse dignum. Quomodò enim sacerdos erit, qui ita a proprio pontifice, & ab omnibus totius orbis sacerdotibus spontè semetipsum abrupit, & hęreticum per omnia demonstrauit, dudùm se a sancto & sanctissimo Chalcedonensi concilio separando, & reuerendissimos Episcopos Ægyptiacæ diœcesis, & clericos, necnon & orthodoxorum multitudinem, & monachorum catholicæ fidei, & ipsi vniuersali cõcilio communicantium, veluti hæreticos ab ecclesijs proprijs expellendo: insupèr & aliarũ multarũ malarumq; rerũ author existens, sicut accusationes aduersùs eum oblatæ proclamant? De Chalcedonensi verò sancto & vniuersali cõcilio hoc apertè pronũcio, quia tentare omoinò retractare aliquid eorũ, quæ ab eo definita sunt, hominũ est insidiantium solummodò catholicæ ecclesiarũ Christi cõcordiæ, congaudẽtium turbis atq; tumultui: quãdò apostolica quidẽ & paterna dogmata, olim nobis tradita, in eo roborata sunt & affirmata: nullũ aũt dogma, rectitudini ecclesiasticæ contrariũ, illic peregrinè aut nouiter est probatũ. Illa siquidẽ Deo amabilis ac venerabilis synodus, ex imperiali tunc sanctione celebrata, ad peremptionẽ scandalorum, quæ tunc contra fidẽ intemeratã videbantur exorta, non aliam innouauit fidem, nõ peremit antiquitùs existentem, non adiecit aliquid olim confessioni contraditæ, non imminuit eam, quę semper custoditur & saluatur.

Prou. 18.

sed trecentorum decem & octo sanctorum patrum symbolum, incontaminabile & inuiolabile a domesticis fidei custodiri, & eis, qui imbuuntur ab impietate cum terrore, tradi præcepit. Necnon & Synodos sanctas & orthodoxas, post illam maximam, ei consonas existentes, & pro illius confirmatione diuersis temporibus celebratas, rectè probauit, & solummodò, sicut diximus, semen zizaniorum tunc ortum exterminauit, nè vlla ex hoc malitiæ radix per eos, qui inerudite contendunt, denuò pullularet, & puram intemeratamque nostram fidem in aliquo noceret, quatenùs ab hoc aliqui simplicium fœdarentur. Nunc igitur famosissime & fidelissime noster princeps, insertæ tibi iustitiæ congruit sancire, nè quorundam mala voluntas, seu hæretica prauitas, cunctis orbi terrarum & omnibus Christi sacerdotibus, vnitis secundùm Deum, & pacem habentibus, vexationis communis & contritionis fiat occasio, & sacris canonibus suum robur contra Timotheum spernentem eos, per nos demonstrantibus decernere, vti quæ necessaria sunt, vt per vestræ pietatis imperium, sicut in illis quoquè contra talium rerū præsumpta prouenire sancitum est, hæc secundùm legum seueritatem effectui contradantur, ad vindictam contemptarum ecclesiæ sanctionum, & innoxij sanguinis, hoc est, sanctę memorię Proterij, orthodoxi Alexandrinæ ciuitatis Episcopi, sicut visum fuerit pietatis vestię tranquillitati, Christianissime ac fidelissime Imperator August. immaculata & intemerabili dextera.

¶Epistola Episcoporum Europæ, ad Leonem Imperatorem.

PROTECTO, pio & Christianissimo domino totius orbis terrarum, & Imperatori perpetuo August. Leoni, Ioannes reuerēdissimus Heracleæ, Theophronius Episcopus Aphrodisiadis, Theotegnus Episcopus Cyclensis, & Babulas Episcopus nouę Theodosiopolis Europæ vestræ. Pietatis vestræ & Christianitatis imperiū, clariùs purpura atq; diademate pro fidei causa lucet. Verè nanq; pijssime & Christianissime imperator, Leo quidem contra hostes existis, circa mites autem & subditos, mansuetissimi Dauid imitator agnosceris, quippe diuinitùs adeptus imperium. Eodem nanque modo etiàm eos, qui inordinati videntur, & cōtra sanctas regulas semetipsos armauerunt, & seditiones impias & scelestas arripiunt, imperiali authoritate comprimitis, & de mundi quiete cogitantes, incommotas & sinè fluctibus sanctas vbiquè conseruatis ecclesias. Præstet igitur omnium dominus Christus vestrum imperium, indeclinabiliter confessionem fidei conseruantē, longæuis annorum curriculis sanctorum intercessionibus permanere. Sacras igitur & Christianissimas literas, a vestra tranquillitate directas, cum multo studio relegentes, in quibus præcepistis nobis clariùs explanare, quid de sancto magnoq; & vniuersali Chalcedonensi Concilio sentiamus, & de Timotheo, quē Alexandrinorum populus sibimet ordinauit Episcopum, per hanc humilē nostram relationē vestræ pietati significamus, quomodò cunctis sanctissimis orthodoxisq; Concilijs, & concordamus & consentimus. Primùm quidem dogmata & expositionem trecentorum decē & octo sanctorū sequimur patrum, eorumq; fidem indeclinabiliter custodimus, in q̄ etiàm baptizati sumus & baptizamus. Post quos centū quinquaginta sanctorum patrum, qui in regiam Constantinopolim congregati sunt, constituta seruamus. Necnon etiàm Ephesium Conciliū, quod sub beatæ memoriæ Cœlestino, successore sancti & venerandi & custodis clauiū regni cœlorū Petri, & sub sanctæ memoriæ Cyrillo Alexādrino pontifice congregatū est, propter nefandā prophanamq; Nestorij, præcipuē tamen per Dei gratiā Chalcedonæ collectum magnū sanctumq; & vniuersale Conciliū, eò q̄ prædicta Concilia firmauerit, nihilque quod illis benè videatur placuisse, cōmouerit, nec augmentū quoddam vel detractionē fecerit, aut quicquam ex his, quæ tunc fuêre definita, cōmouerit, aut aliquid incongruenter interpretatū sit. Quod Concilium velut ancorā cautam firmamq; seruamus, q̄ñ contra omnē hæreticā tyrannidē scutū inexpugnabile & arma extitit, quæ nequeant superari. Huius igitur formas siue definitiones nullus recta sapientiū mutilare præsumat: & neq; vnū iota aut vnū apicem possimus aut cōmouere, aut violare horū, quæ ab ea rectè sunt & inculpabiliter definita. Sequimur aūt & famosissimorum sanctorum patrū doctrinas rectas, misericordia regis omniū Christi euangelicū adepti sacerdotiū, rectè sapimus semper, & sicut sapit Apostolicā Romanorū sedis Ecclesia, & sicut sapuerunt beatæ famosæq; memoriæ patres & Episcopi regię Constantinopolis, & sicut omnes totius orbis episcopi, rectè verbū prædicantes veritatis sapimus, sic regentes populos prædicamus, rectā eis proponentes intemeratamq; doctrinam. De Timotheo verò, sicut continent preces subditæ sacratissimis vestris & Deo amantissimis literis, q a eius immissione sanctæ memoriæ Proterius orthodoxus, sanctusq; pater & Alexandrinorum Episcopus, in sacratissimi baptisterij loco peremptus est, membratimque concisus, & locis omnibus circūtractus, & post hæc igni contraditus, aliaq; passus, quæ propter sceleris exaggerationem terretur lingua proferre: sanctissimum quidem Proterium in ordine & choro sanctorū martyrum ponimus, & eius intercessionibus misericordem & propitium Deum nobis fieri postulamus: Timotheum verò, qui

talia

talia perpetrauit in beatæ memoriæ Proterio, qui fuit episcopus, cuiusque consilio atque tractatu factum est scelus huiusmodi, quod etiàm humanos auditus propter excellentiam crudelitatis obturat, tanquàm tyrannum, & sanguinarium, & propter immensam sui crudelitatem antiquos tyrannos, qui semetipsos aduersùs triumphatores martyres armauerunt, transcendentem, quique episcopatum arripuit, alienum a sacerdotio & episcopatus dignitate & extraneum esse decernimus. Sanctissimos autem & consacerdotes nostros, qui ab eo contra ecclesiasticas sanctiones excommunicati sunt atque damnati, & consacerdotes nostros eos, & cóministros, & coepiscopos, & cómunicatores habemus, & optamus sanctis eorũ orationibus Dei clementiam promereri. Similiter autem siue archimandrita, siue presbyter, siue diaconus, siue quis alius in clero constitutus, excommunicatus ab eo est, ꝓpter bonæ memoriæ Proterium Alexandrinæ ciuitatis Episcopũ, huic communicamus, & esse eum in clericatus dignitate decernimus. Nam lupus, qui pastori non pepercit, nec ouibus parcit. Eos autem, qui in damnatorum locis ab eo sunt constituti, siue Episcopi sint, siue archimandritæ, siue presbyteri, siue diacones, siue quilibet in clero humiliori consistens, hos indignos graduum, in quibus sunt præter ecclesiasticã consequentiam ordinati, cùm obumbratam velut theatralem dignitatem videantur fortiti esse, decreuimus. Vestræ siquidem tranquillitatis est, Alexandrini populi curam habere, & a sancta Dei aula lupum expellere, & inuulneratum incousumptumque gregem saluatoris Christi seruare, & concordiã multamque pacem Alexandrinorũ ciuitati concedere, ad gloriam Christi, & exaltationem pijssimi vestræ Christianitatis imperij. Ioannes Episcopus: Incolumen vestram pietatem Deus omnium nobis donet longæuis temporibus sanctorum orationibus.

Theotegnus Episcopus Cyclensis, sim.

Theophronius Episcopus Aphrodisiadis, similiter.

Babulas Episcopus nouæ Theodosiopolis, similiter.

Epistola Luciani Episcopi ad Leonem Imperatorem.

PIISSIMO & Christianissimo Domino Imperatori, ꝑpetuo Augusto Leoni, Lucianus humilis Byzę metropolitanus episcopus. Datis mihi pijs atque venerabilibus literis vestræ Christianitatis imperij, & relegẽte me sacros apices vestros, ac inueniente in eis feruentissimum circa orthodoxam fidem zelum, & excellentem pietatis intentionem, & quia valdè pro sanctarum ecclesiarum pace curatis, necnon & vestras ciuitates sub quiete manere, & omnes subiectos in tranquillitate consistere festinatis, & sacerdotes Christi, pro fidei robore ad cócordiam inuitatis, & ea, quæ discerpta sunt insidijs inimici, voluntate Dei cóiungere decertatis: & mea humilitas suam indicat voluntatẽ, inquantùm intelligere potest, principaliter equidem de Timotheo, quẽ etiàm lectioni subiectæ preces edocuerunt sacerdotij appellatione & operatione nimis indignum, qui secundùm sanctorum patrum regulas expellendus, nisi fortè propter magnitudinem clementiæ sanctis summorum thronorum archiepiscopis quicquam de eo aliud videatur: eò quòd & pijssimæ vestræ diuinitùs factæ, clementesq; literę manifestant, valdè vos de vrbe Alexandrina cogitare. De sancto verò & vniuersali Chalcedonensi Concilio, quod concordat & trecentis decem & octo sanctis patribus, qui in Nicæa conuenerunt, & centum quinquaginta, qui post hæc in vrbe regia congregati sunt, & eis, qui in Ephes o sub Cælestino Romanæ vrbis, & Cyrillo Alexandrinorũ sanctis Episcopis conuenerunt, etiàm animo quicquam sumere, quod sit ei cótrarium, impij atque hæretici sensus esse iudicaui.

Epistola Valentini Episcopi, ad Leonem Imperatorem.

PER omnia pijssimo & Christianissimo Imperatori, triũphatori & Augusto Leoni, humilis Valentinus in Domino æternam salutem. Cùm & ante imperiũ virtutibus regnauerit Christianissima vestra trãquillitas, & in imperio supra purpuras & diadema fidei rectitudine decoratur & coronatur: Nam compensationem iustitiæ potiùs quàm donũ a Christo regalia sceptra percipientes, compensationem rursùs DEO redditis, vestrum imperium cóseruanti, dum incessabiliter cogitatis, quatenùs securam ab omni hæretica tempestate Ecclesiam eius, & sine fluctuatione seruetis. Quemadmodùm gentium bella amantium superbas cogitationes ad terram deponere festinâstis, ita & prauos sensus hæreticorum aduersùs Christum latrantium, velut puluerem exsufflantes ad nihilum vsq; perducetis, & secundùm vocabulum vestrũ inimicis quidem Dei & vestri imperij, tanq̃ Leo sęuus occurritis: circa eos autem, qui piè Deum colunt, & imperij vestri sceptris obediunt, ouiũ pastoris imitatores & oues simpliciores existitis. Igitur pro ecclesiastica pace & salute filiorum Ecclesiæ multam prouidẽtiam pietas vestra gerens, sacratissimis suis syllabis adorandisque sanciuit, vt mea paruitas sanctissimos prouinciæ Episcopos in vnum colligens, quæ humilitati nostræ placerent, & regulis conuenirent, & fidei rectæ congruerent, iudicaremus vestræ Christianitatis imperio: Maximè autem de crudelibus malignisque rebus, & omnis tragœdiæ narratione maioribus quæ nupèr Alexandriæ prouenerunt, simul & de Chalcedonẽs.

sancto magnoque & vniuersali (gratia Christi) celebrato Concilio: cuius termini non ex nobis, sed gratia sancti spiritus sunt confixi, nihil metuentes, neque pro gratia vel inimicitijs decernentes, sed Dei solummodò iudicium iniudicabile formidantes, ad notitiam vestræ Christianissimæ tranquillitatis referre deberemus. Quapropter & in vnum, nosque simul & nostri clerici congregati, habentes timorem Dei præ oculis, sub ea, quæ a vestra sunt pietate sancita, suggerimus vestræ tranquillitati, quoniam & vnitatem colimus, & iniquorum communionem abominamur, & sanctorum patrum Concilia complectimur, & ea, quæ ab eis sunt definita atque decreta, custodire intransgressibiliter exoramus. Timotheum verò, qui totius malitiæ culmen excellit, & inhumanitatis credulitatem transcendit, homicidam patrisque necatorem, qui Episcopo superstite ecclesiam eius adulterauit, & sponsum eius occidit, & tyrannico modo & impudenter semetipsum in sedem eius imposuit, sicut preces oblatæ tranquillitati vestræ declararunt, non oportere neque inter viuos examinari, palàm est; nunquàm dignitate pontificatus indui, & in sancto altari stare, & diuinitati ministrare credendus est. Quid etiàm dicamus de populo indiscreto, qui ab eo ad impietatem armatus est, & ampliùs quàm eorū fluuius inūdauit iniquitatibus, malitiæ turre vltra Pharum, qui apud eos excellenter accenditur, & vsque ad cœlos, flammas impietates extendit? Victoriam dicam iudicans hanc esse, ad comparationem aliarum rerum, quæ ab eo sinè timore commissa sunt, qui etiàm vnā naturam negantes, cuncta ferocitate vestiti sunt. De sancto verò & vniuersali Chalcedonensi Concilio, cuius princeps non homo, sed Christus, qui est super omnia Deus & rex æternus, deindè pastores totius orbis extitēre doctores, præsentibus eis & sacratissimo vestro senatu, & culmine eminentiū potestatum, & diuæ memoriæ ter beato principe Martiano, omnibus obsignantibus hanc esse pietatis viam, patrumque fidem impollutam & immutabilem, sanctorumque apostolorum doctrinam in nullo mutatam, neque discordantem expositæ fidei a sanctis patribus in Nicæno Concilio congregatis: cùm vtique ea doceat simul & alliget, & apertè ab omni hæretica nos secta discernat. In hac ergò perduramus, hanc tenemus, & ea, quæ in ea sunt explanata, intransgressibiliter obseruamus, omnemque hæreticam prauitatem abominamur, Deo semper hymnos pacificos exoluentes, qui nobis custodem rectæ fidei vestram potentiam condonauit. Valentinus Episcopus Philippopolitanæ metropolis sanctissimæ ecclesiæ, manu mea subscribens, his, quæ sunt suprà scripta, consentio. Epictetus Episcopus Diocletianopolis, similiter. Et reliqui similiter.

Epistola Sebastiani Episcopi ad Leonem Imperatorem.

POST Deum domino totius orbis pijssimo & Christianissimo nostro Principi Leoni, in Domino salutem, humilis & vltimus Sebastianus Episcopus. Tuum quidem, pijssime Imperator, laudabilem & gloriosissimum inter homines principatum omniū Dominus Christus quotidianis diebus bonis incrementis, maximū splendidissimumque demonstrat, & decætero demonstrabit, hoc semper efficiens propter fidem rectam, quæ ab infantia est vobis inserta, & propter reuerentiam, quam diuinitati salubriter exhibetis. Quod autē supplicamus, sacratissime Imperator, illud est, nē patiamini illius venerabilis & inter sanctos habitantis maximi viri Martiani, tanti talisq; principis post mortem opinionē nunc a culicibus lacerari, neq; tuum ità præcipuum, & vltra gloriam constitutum imperium contemptibile illudere volentibus ostendatis: sed veritatis experimentum sumant stulti, scientes quia terribile est incidere in manus Dei viui. Hoc autem in Hebr. 10.
ordine primo pijssime nôsse supplicamus, quia sicut soli ad demonstrandū quia sol est, nihil minus est: ità illi magno sanctoque & vniuersali Chalcedonensi Concilio, bonorū quidem omninò nihil deest: neq; enim eget augmento, neque detractione, cùm sit a sancto spiritu, velut diuino quodam sale conditū. Nam qui in eo illo tempore condemnati, & indigni pontificali statu esse decreti sunt, sententia hoc magni Dei tanquàm impij pertulerunt. Qui verò suscepti sunt, velut iniustam & tyrannicam circunuentionem paruo tempore sustinentes, repentè decreto sancti spiritus iustè suscepti sunt: inter quos nostrorum temporum secundus Abel beatus Flauianus existit. Tanti siquidem & talis prolatiq; Concilij amplectere iudicium serenissime & orthodoxe Imperator. Taliter nanque sapuisse comperimus omnes, qui verbo, & doctrina, & vita mirabili Deo per diuersa tempora placuerunt, id est, beatum Athanasium, qui sæpiùs proprijs sanciuit dogmatibus, quia erat in corpore passibili impassibilis, & in mortali immortalis. Sic & Basilius Magnꝰ, & Gregorius Nazianzenus, & alter Gregorius Nyssæ, & pòst Ioannes Constantinopolitanus, verborum simul & cogitationum pelagus benedictum. Scito siquidem nefandum Timotheum, & eos, qui similia cū immensa tyrannide sapuerunt, ac sapiunt, alienos a nobis factos ab orthodoxorum episcopatu. Benè autē & dignè tuorum temporum Imperator egregie, si preces ab Ægyptiaco Cōcilio tibi datas rationabiles existentes, & omni approbatione dignas, tanq; orthodoxas suscipias, & alia cuncta tanquàm satanæ opera & cogitationes animas corrumpentes effugias, solumq; vobis sufficiat Chalcedonen-

se Con-

se Concilium, cùm solùm omnia orthodoxorum antiqua Concilia, in semetipso Spiritus sancti virtute constringat. Incolume semper consistens atque crescens vestrum imperium, Dominus orbi terrarum longis dignetur seruare temporibus, Imperator sacratissime.

Epistola Theotimi Episcopi ad Leonem Imperatorem.

DOMINO pijssimo, & Christianissimo Imperatori nostro Leoni, Theotimus humilis * Scutiæ regionis Epicopus. Decet tuam pietatem, venerabilis Imperator Auguste, ecclesiarum tranquillitate gaudere, & tribulationes populi conturbati & tempestates, tranquillissimis vestris allocutionibus ad pacis iura transferre. Properea si quidem vos Deus cælitùs diuino nutu suo muniuit, vt ea quidem, quæ sana sunt imperiali potestate integra semper saluaque custodiatis: quę verò vexata sunt atque corrupta, vestræ pietatis medicina curetis. Nihil itaque Deo amabilius est, nihil acceptius, quàm vt illa vos sapiatis, quæ a Dei patris sapientia didicistis, & illa doceatis, quæ ab ipsis fidei vestræ incunabilis saluberrimè estis eruditi. Et quoniam sacratissimis vestris syllabis admonuistis, vt quæ sapimus de sancto Chalcednnensi Concilio, nostris literis referamus ad vestræ notitiam pietatis, cognoscat vestra serenitas, quoniam nihil ampliùs, nihil minùs, quàm quæ in Chalcedonensi Concilio a sanctis patribus integrè, atque perfectè definita sunt, credimus, aut consentimus: Neque n. aliud nos vltra sapere, quàm ea, quæ tantorum patrum termino Sanctus spiritus erudiuit. Vndè mansuetissime Imperator & ego, & omnis Ecclesia Dei sic sapimus, & in consensu nostro sanctorum patrum definitiones fide & deuota confessione firmamus. De Timotheo verò sic sapimus: Quoniam secundùm virtutem precum, adhuc viuo existente episcopo, impudenti intentione ab excommunicatis est ordinatus, exordinatum & excommnnicatum ecclesiastica regula eum esse decernit: Neque manus impositionem illorum episcoporum in sancta Ecclesia permittit quandam habere virtutem, qui Christi fidem violantes, ordinationem impositam sibimet amiserunt. Nunc igitur nostræ confessionis verbum facientes saluberrimis vestris auribus manifestum, deposcimus Dominum nostrum Iesum Christum, vt vestrū imperium catholicæ fidei robore confortatū, & crucis virtute munitū, ab omni suspectione bellorū intactū, semper custodire dignet. Optamus vestrā tranquillitatem diuina prudentia semper incolumē, & coronam imperij vestri intemeratam & impollutam multis annis nobis diuinitas donare dignetur, Domine sacratissime & venerabilis Imperator.

* Scithiæ.

Epistola infrascriptorum episcoporum, ad Leonem Imperatorem.

DOMINO pijssimo, victori semper Augusto Leoni, Martianus, Martialis, Monophilus, Marcellus, Petrus & Dittas, episcopi secundæ Mœsiæ. Tranquillissime principum, desiderium habens pij propositi, verbum fidei, quam tenes, tibi fieri manifestum, sacris literis hoc a nostra humilitate fieri pręcepistis, vt vobis apertè significaret de sancta & incompræhensibili Deitate, quam humana lingua nec compræhendere, nec scribere potest, sed potiùs cum mundo corde colere debet & adorare. Hoc autem adstruimns, confiteri nos, & perdurare in fide, quam in vrbe Nicæna trecenti decem & octo patres, condemnata impietate Arij, tradiderunt in toto orbe terrarum: necnō & quæ a sanctis centum quinquaginta patribus in vrbe Constantinopolitana de sancto Spiritu, pro delenda Macedonij persona, prolata est: insuper & quæ in Epheso ad depositionem impietatis Nestorianæ formam accepit: super hæc autem & quæ ad peremptionem Eutychianæ vesaniæ de humanatione Saluatoris in Chalcedonensium ciuitate multis sanctis episcopis conuenientibus, per iussionē Leonis Romani Pontificis, qui verè caput est episcoporum, & venerabilis sacerdotis & patriarchæ Anatolij Concilio celebrato, sub duobus Imperatoribus confirmata est. Quod Concilium nos cum omni clero & populo Christiano vsque ad finem tenentes & possidentes, in eo concupiscimus permanere. Timotheum verò, qui posteà per odium atque crimen, sicut publicis libellis agnoscitur, scelestissimè contra Proterium reuerendissimū virum, Alexandriæ ciuitatis episcopum, operatus est, & condemnatis viris sibimet per obreptionem indignè episcopatus nomen imposuit, hunc cum his, qui similia præsumpserunt, in ordine sacerdotum nec numerari, sed sub anathemate, & inter simoniacos reputandum esse decernimus. De Synodo verò, quàm petunt fieri quidam post decretum patrum, qui Chalcedonæ definierunt, nos nec optamus, nec fieri consentimus, nè maiora scandala genetentur, sed magis contra Principes tanti sceleris vltionem proferri decernimus. Martianus episcopus ciuitatis * Abriticæ, confirmaui & subscripsi. Martialis episcopus ciuitatis Apiarensis, similiter. Monophilus episcopus ciuitatis Dorostrij, similiter. Marcellus Episcopus ciuitatis Nicopoleos, similiter. Petrus Episcopus ciuitatis Nouensis, similiter. Ditta episcopus ciuitatis Odyssæ Scythiæ, similiter.

Papa vere caput episcoporum.

Et hæc Latinè quidem data est, in Græco interpretata, & iterùm translata de Græco in Latinum.

Epistola

Epistola infrà scriptorum episcoporum, ad Leonem Imperatorem.

SACRATISSIMO & pijssimo amatori Christi Augusto, & a Deo competenter honorato Imperatori Leoni, Basilius, Maximus, Theoctistus, Domnus, Gerontins, Flauianus, Sabacurus & Petrus Episcopi primæ Syriç. Omnibus siquidem, sicut lux, vestra potētia ad beneficia proposita æquos radios indigentibus velut in mensura condonat præcipuè verò illis, qui amatores rectæ fidei & eãdem circa DEVM, quam vos, obtinent pietatem: cuius præceptores, quidem sunt doctores rectorum dogmatum, & qui diuersis temporibus extiterunt lumina veritatis. Custos autem omnium præcipuus præes, quandò & culturæ a vobis dilatæ susceptor & fidelissimus conseruator existis. Quapropter nō auream in his corouam vobis offerimus, nec qualem hi, qui mundanarum rerum obtinent potestatem, propter beneficia sibi collata, beneficiorum grates exoluunt, sed ex famosissimis actionibus compositam, quas cōsuerunt studia virtute bonaque vita fulgentia generare. Quarum natura immarcescibilis, non ad breue tempus apud suscipientes manet, sed in æternum benè agentibus præmia & vbertatem epulationis extendit. Quomodò enim repensare possumus ei terrena, qui vtitur cœlesti prudentia? Quid de nostris retribuamus illi, cui diuina carpere moris est? Transeāt ergò paupertatis nostræ negocia ad fauoris culmen, diuina dogmata deducantur ad medium, quæ etiàm vos amplectentes, æternam vobis gloriam radicastis. Hæc enim a nobis Saluator docenda prædicauit, & spiritus gratia * sancta cōstruxit, dudùm quidem scripturas sanctas legentibus hæc prænuncians, posteà verò a Nicænis patribus pro communi vtilitate confirmans. Non enim tempus aliquod horum fidei symbolum permutauit, nec qualibet ars verborum eorum sensus conuertit: sed velut in qnandam petram omnis hæreticorum impetus in hæc verba percussus, in spumam repentè dissoluitur. Siue enim creaturam dicat aliquis filium DEI secundùm patris naturam, per hanc fidem malè sentire conuincitur: siue nostræ formæ veritatem in eo neget, tanquàm pietatis inimicus expellitur: siue sancti Spiritûs diuinam tētauerit permutare substantiam, velut fidei alienus abijcitur. Nam hæc quasi vera lux, obumbrationē nullatenùs recipit falsitatis. Dum enim dicit, Ex DEO natus est, hoc est, de substantia patris, ante secula, & non factum, consubstantialitatem confirmat, & omnem eis, qui aduersa sapiunt, fomitem impietatis excludit. Rursùs cùm dicit: Qui propter nostram salutem descendit, & incarnatus est, & humanatus est, & natus ex Maria virgine, dispensationis interpretatur omne miraculum. Similiter autem cùm in sancto Spiritu vnam & eandem, quam in patre & filio, profitetur fidem, impietatem perimit eorum, qui sancto Spiritui reluctantur. Ex his itaque sermonibus coarmati, etiàm posteri veritatis propugnatores, considerantes verborum virtutem, malis adinuentionibus fidem violare tentantibus, linguas opposuerunt, non ipsi quicquam nouitans & per contentionem inuenientes, sed verbis symboli patrum velut in acie repugnātes. His enim, qui diuinitatis vnigeniti naturam passibilem esse calumniantur, respōsionem contrariam obijciunt, inconuertibilem & immutabilem substantiam Dei docentes. Eos, qui primitias nostræ naturæ in vnigenito respuunt, ex eodem similiter arguunt, ex ipsa nuncupatione explanantes, quòd ad incarnationem & humanationem nihil aliud, quàm adsumptionem & vnitionem nostræ naturæ monstrauit. Hos ita centum quinquaginta magni patres, & qui vniuersale Cōcilium Chalcedonense sancti Spiritus voluntate celebrauere, secuti sunt, vnum eundemque filium, & secundùm diuinam, & secundùm humanam naturam docentes, eundemque de patre secundùm diuinitatem, eundem de matre secundùm humanitatem, tanquàm DEVM impassibilem, eundem secundùm quod sumptum est de nobis, consubstantialem nobis: eundem secundùm natiuitatem de patre consubstantialem genitori, & hoc qnod fuit ante secula natura, manifestantē: & quod in se adsumpsit nouissimis diebus, veritate seruantem: non alium & alium per hæc denunciantes, sed eundem filium Dominum & DEVM, & quæcunque de eo dicuntur, competenter glorificantes. Hanc synodum, tanquàm concordem illis, per omnia custodimus, & eos quidem, qui in ea anathematizati sunt, & anathematizamus, Eutychē & Nestorium: eos verò, qui in ea claruerūt, valdè laudamus, & omnes absolutè, qui paternam sortem nobiscum vnà custodiunt, tanquàm fratres respicimus. Eos autem, qui parentalem rectitudinem negant, velut extraneos iudicamus, nihil aliud in eis ampliùs cogitantes. Quos enim alienos fides efficit, quid oportet a nobis alijs omninò delictorū supplicijs? De Timotheo siquidem, qui Alexandrinum pontificatum & Ægyptiacæ diœcesis arripuit potestatem, superuacaneum etiàm aliquid dicere iudicamus. Quid enim ampliùs dicamus de eo, qui a confessione pia per ea, quæ dudùm & nunc agit & loquitur, sicut ex precibus vestræ maiestati ꝑlatis ostenditur, semetipsum fecit extraneū? Deniquè ipse & defensores eius apertè literis, quas vestræ obtulerant tranquillitati, bellum se habere contra Ecclesiam monstrauerunt, tanta Concilia, hoc est, centum quinquaginta, & eorum, qui in Chalcedona collecti, abdicantes audacter. Quapropter multis maximisque accusationibus aduersùs eū

factis,

* sancti

factis, non arbitramur oportere, vt hæc a nobis examinentur, nisi fortè etiàm gentiles, qui a pietate segregati sunt, omninò culpemus * quomodò non omnes Ecclesiæ custodiunt sanctiones. Contra hos enim, qui prima fronte alienigenæ sunt, & in summis rebus nequaquàm nobis communicare proponunt, decernere aliquid de reliqua conuersatione, nullus derelictus est locus, & tanquàm legum aliquarum transgressores castigare, dum vtiquè alienatione fidei ab omni corpore sint abscissi, & procul a rebus nostris semetipsos abstraxerint. Si quis enim in diuinis causis degerit, quæ nostra sunt, sequi, tunc in eum definitiones canonum in reliquis delictis examinamus. si verò summitate concordiæ communionis nostræ ab ecclesiasticis legibus longè discordat, iste nimis extraneus est. De delictis autem & præsumptionibus, quas nefandè commisit, reipublicæ legibus, & earum præsulibus secundùm rationem iudicio competenti subdetur. Vestræ igitur erit clementiæ, ea quidem, quæ sunt pietatis, extendere & ornare, & ad celsitudinem decoris subuehere: ea verò, quæ huic sunt aduersa, resoluere: ostendentis simul ad clementiam & malignitatis abiectionem, per quæ in vobis imitatio diuina formatur, ad vtilitatem subiectorum cuncta disponens, & veram mansuetudinem & pacem tribuens vniuersis, quæ vestræ pietati repensationem bonorum per ea, q̃ geritis, pollicetur.

*quod

Basilius Episcopus opto incolumem vestrã pietatem multis annorum curriculis conseruari Dei ecclesijs & Romano imperio, religiosissime & pijssime, & Christo amabilis Imperator.

Maximus Episcopus Laodiceæ, similiter.
Theoctistus Episcopus Berœæ, similiter.
Gerontius Episcopus Seleuciæ, similiter.
Flauianus Episcopus Gabalæ, similiter.
Domnus Episcopus Chalcidis, similiter.
Cyrus Episcopus * Onosarthæ, similiter.
Petrus Episcopus Gabbi, similiter.
Sabas Episcopus Palti, similiter.

Epistola Varadati monachi, ad Leonem Imperatorem.

TERRÆ marisq; & totius generis humani domino, orbis terrarum victori & pijssimo Augusto Leoni Imperatori, pauper Varadatus in Domino salutem. Terribiles literas imperij vestri suscipiens per Entropiũ Magistrianum, vestræ diuinitatis famulum, valdè gauisus sum. semper enim gratiam tranquillitatis vestræ suscepimus. eò quòd possit potestas vestra solicita pro sanctis Ecclesijs Domini Iesu Christi, cunctisque pauperibus sub vestro imperio constitutis. Propterea enim in omni Imperio Romanorum vestram pietatem Deus elegit, confitens vobis intellectum sapientiæ, sicut scriptum est: *Principium sapientiæ timor Domini*, quæ sapiẽtes mũdi transcendit: quatenùs conterat vestra diuinitas eos, qui iniquissimè conuersantur, & liberet iustos de manibus impiorum. Audiuimus enim quomodò incedunt lupi super greges, & rapiunt oues ab ouilibus suis, & non metuunt a voce pastorum. Qua propter repentè amice Leo rugiens, fiesque illis valdè terribilis, & pro metu, Leonis impetum fugientes, quod abripuerũt, de suo redimittũt. Sic ergò vestram facere condecet pietatem, vt sicut nomen est imperij vestri, ità prædicetur in toto mundo terribile pietatis vestræ decretum, sicut scriptum est: Secundùm nomen tuũ Deus, ità & laudatio tua. Sed & Salomon, Dauid filius, ait: Similis est ira regis furori Leonis. Et Deus omnipotens glorificauit nomen Leonis super omnia, quæ in terra sunt, vt subijciat omnes volentes extolli contra timorem Dei. Scriptum est enim, quia dixit Deus omnipotens Semei prophetæ, vt iret ad Hieroboam regẽ, & argueret eum in quibus deliquerat: dixitque Deus prophetæ, nè comederet panem, aut biberet aquam in illo loco. Et cùm locutus fuisset Propheta regi Hieroboam secundùm verba Dominica, & audiuit verba mendacij, cumq; comedisset panẽ, & bibisset aquã in illo loco: iussit Leoni De⁹, & deposuit de asino suo prophetam, & discerpsit eum, & membratim in via proiecit, eo q̃ transgressus est præceptum Domini. Dixerat enim ei, nè comederet aut biberet: & comedit, & bibit. Et scriptum est, quid fecit Leo ꝓphetæ, vsq; in hodiernum diem. Sic decet nomen pietatis vestræ terribilia ferre præcepta in oĩ terra contra oẽs, qui præsumunt diuina mandata corrumpere. Isti.n. sunt filij Timothei, qui latenter egit iniquè, necauit hominem, & tulit eius vxorem. Et quidem Deus omnipotens eum facere noluit, sed neque vestra diuinitas hoc perpetrare præcepit: & cùm deberent omnipotenti supplicare Deo, vt qui misereur eis, rogarẽt vestræ pietatis imperium, vt eis cederet de sanguine quẽ habent in manibus, per diuersa discurrunt, fallacijs volentes, sicut scriptum est, multos a fide recta decipere, si potuerint, faciunt etiàm electos errare, sicut scriptum est in sancto Euangelio. Fides enim hæc recta est & inuicta, vt scriptum est: In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum. Et ipsum verbum habitauit in Maria, & sicut legitur, induit corpore de figmẽto Dei patris & Dñi nostri Iesu Christi. Et testis est beatus Paulus, quia Christus Iesus de Maria est natus ex semine Dauid in spiritu Sancto, missus a patre, qui in cœlis est, vt in mundũ veniens & ambulans, renouaret oẽm carnem in carne sua, & resurgere nos faceret a morte in carne sua, & oĩa in eo nobis ostendit. Nam & ꝓtoplastus homo ab eis patre factus est, & ꝓptereà postquàm perijt, in filij vita quæsitus est. Et iterùm propter aduersarium diabolũ, q̃ filius noluit

Psal. 110. Prou. 1. & 9. Psal. 47. Prou. 19. 3. Reg. 13. Matth. 24. Ioan. 1. Rom. 1.

noluit fieri lucis,& propterea debellabat homines, & omnem carnem hominis in cócupiscentia obligabat. DEVS Omnipotens facturam suam deperire non voluit, sed misit Spiritumsanctum suum, ad Mariam Galilæam in corpore,quod ille deceperat,in quo Luc.1. etiàm seducebat inimicus,vt per eum deuinceretur atque confunderetur.

Corpus enim Domini nostri Iesu Christi omnem carnè viuificauit, vt per corpus proprium ostenderet iustitiæ templum. Per ipsum enim sumus liberati,sicut beatus Paulus Galat.5. ait,& Esaias Propheta restatur.Cùm enim vidisset Dominum Deum, ait: *Væ mihi in labijs* Esa.6. *iniquis, & Dominum Deum vidi*. Et sumens angelus carbonem ignis ab altari per ferrũ, posuit in ore Prophetæ, dixitque Prophetæ Angelus: *Transijt iniquitas tua*. Rogamus vestrum Imperium, vt ad eos dicere iubeatis, quarè per ferrum carbonè sustulit Angelus, & Esaias Propheta digitis carnis appropinquare non potuit,quoniam vrebantur.Et dicere si nequiuerint eoram vestro Imperio & victoria, etiàm nos,quod nobis iussit vestra tranquillitas, dicimus cum veritate, monstrantes sicut in sanctis scripturis de virga Psalm.2. ferrea legitur, (est enim virga Christus) sicut scriptum est, in igne, & fit ignis. Nunquid possunt digiti carnis appropinquare ei,& nó vri?Sed per forsices ferreas,quę similes ferro sunt, & dum per eas tenta fuerit virga ferreá, iam tunc teneret carnis digitis,nec vruntur. Sed etiàm & ipsi, qui tenent in fundum virgam ferream, & ignem, qui similis est, in aqua,& tunc possunt digiti tenere,& nó vri. Matth.3. Ità factum est & in Ioanne, qui secundùm similitudinem artificis,tenuit baptizando in aqua Dominum ad similitudinem ignis. Et tunc datum est sanctis sacerdotibus Dei, tenere corpus sanctum filij Dei, & nó vruntur communicantes hominibus cibum æternũ. Eccl.29. Legitur, *Vita hominis, panis & aqua*: non est Panis. panis, qualem comedunt Iudæi, & operarij non credentes,quia vita est hominũ:sed cor-Ioan.6. pus,quod intùs est filius Dei, ex Maria virgine, & est figmentum Dei, qui est filius DEI, panis qui de cœlo descendit.Non enim aqua, quæ ex multis est fontibus,vita est hominũ: Aqua. Nam sunt multi aquam non habentes: sed aqua,quæ vita hominum est, aqua est baptismatis, quæ est ex DEO. Sicut enim virga Ioan.1. ferrea fit ignis,& absq; forcipe ferrea non tenetur,sic & verbum quod erat in principio, teneri non poterat & fieri vita hominũ, nisi induisset carnem,vt in eo corpore secundùm similitudinem teneretur. Non poterat autè sinè corpore hominis hoc teneri, sicut nec Esaias illud tenuit digitis carnis, quoniam nondùm indutum carne verbum Dei. Quomodò enim ostendere poterunt, ex quo est plasmatus Adam, vsq; dũ venisset Christus, & indutus fuisset carnem ex Maria virgine, Psal.109. quia potuit quisquam electorũ tenere verbum,quod ante luciferũ est,sicut multi nunc comedunt? Nunquid non diligebat Deus, sicut diligit nunc eos, qui in hac generatione sunt? Diligebat eos,& in eis valdè gaudebar. Sicut enim sapiens artifex massam fermentat, & non repentè eam conspersionem permiscet,sed spatio alicuius momenti quiescit:& tunc sumens conspersionè, fermentat eam,& ità amicis suis præbet ad comedendũ: Ità nunc gestũ est, vt sufficiant hæc exempla non credentibus. Abraham,cum dixisset Saræ vt faceret fermenti sata tria, non dixit ei Gen.18. nomen, eo quòd non erat fermento conspersum.Et cùm venisset Deus,& donasset gratiã patris ait: *Simile est regnum cœlorum homini,* Matth.13. *qui accepit farinæ sata tria, & abscondit in eis* Luc.13. *modicum fermenti*. Quis enim Prophetarum antiquorum aut nouissimorum dixit, vt misceretur conspersioni fermentum, nisi ipse Christus,qui venit, vt diuinitas eius voluit,& permiscuit plasma patris secundùm voluntatem patris sui,sicut scriptum est: *Veni facere* Psal.39. *voluntatem tuam Deus*? Scimus enim, quia verbũ in principio erat ante plasma & antè solem,& sic mansit,donèc hoc plasmate opus esset.nam & fermentum mundi ante plasma. Quod autè præsumpserunt atq; locuti sunt coram vestræ serenitatis Imperio, sicut didicimus ex his quæ conscripta sunt, quoniam dicunt sufficere sibi Cõcilium in Nicæna vrbe celebratum, & nequaquàm in Chalcedonensi Concilio consentire: exprobret eis vestra diuinitas per sapientiam sanctorũ apostolorum,qui dum congregati essent in Hierusalem, præter Paulum apostolum, omnes simul librum Actuũ conscripserunt propter fidem Domini Iesu Christi, & permanet in sanctis ecclesijs,quod scripserũt,& post multos annos venerunt ex eis in magnam ciuitatem Antiochenã, & venit simul beatus Paulus ad eos. Et congregatis eis in sancta magnaque ecclesia, surgens beatus Paulus, sicut scriptum est, arguit beatum Petrum coram Gal.2. omni ecclesia.Sic enim dixit Petro: *Si tu,cùm* Petrus & reliqui Apostoli,verba Pauli, cum gratia susceperũt, nec dedignati sunt ab eo addiscere. *sis Iudæus,in præputio viuis,quomodò cogis gentes Iudaicè viuere?* Et non contradixit Petrus, & reliqui Apostoli Paulo,sed verba Pauli cũ gratia susceperunt, permanentes in vera fide,quæ per Paulũ eis adiecta est.Et si isti,qui cùm essent lumina mundi, & multo temporè cum Christo Domino conuersati,susceperũt sermonem Pauli,què in nouissimo Deus elegit:quãto magis debent, qui missi sunt à Timotheo ad vestrũ Imperiũ,suscipere doctrinam sancti Concilij,& beati,semperquè memorabilis Martiani,& quæcunq; iusta sunt de vera fide Chalcedonensi? Dispositа verò nequaquàm maligna sua machinatione consentiunt in sancto Concilio,& in Prophetis, aut in Apostolis. Sufficit beatus Dauid exprobrans & confundens non sentientes suscipere verbum Dei, quem quotidianis diebus in suis auribus audiunt. Ait enim Dauid: *Ante* Psal.71. *solem*

solem fuit nomen eius. Et quandò natus est de sancta virgine Maria, dixit ei denuò Deus Omnipotens: *Ego hodiè genui te*. Et metuendum est atque terribile, putare mentiri Deū in sermonibus suis, quibus ait: *Ante solem fuit nomen eius*. Et iterùm cùm natus esset de Maria virgine, *Ego hodiè genui te*. Sed rursùs ait: In Sion nominatus est, & ipse fundauit eam, Et ipse Dauid in Sanctospiritu ait de seipso. *Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis*. Hæc ergò, quæ thesaurizauerunt nobis Apostoli & Prophetæ, & iusti, habitantes in montibus & in speluncis, qui placuerunt in cōspectu Dei, ea scripsimus vestræ pietati, ad gloriam Dei & Christi & Spiritussancti. Et dudùm quidem sancti & venerabiles archiepiscopi vestræ tranquillitati veram fidē scripserunt, & de Chalcedonensi Concilio, (similia enim sunt coram Deo) & qualis fuit oblatio Abraham priùs, & Iob in medio, & sanctorum nouissime offerentiū: ità suscepit Deus legislationē sancti Concilij prioris & posterioris. Vellem autem, vt iuberet vestra diuinitas coram se filijs Timothei: Abraham vnum agnum obtulit, & suscepit Deus & lætatus est: & Iob septē agnas & septem boues vnam oblationē Deo, & suscepit Deus, & lætatus est: & sancti Apostoli tres panes, qui sunt corpus Christi, & suscepit. Quid putas dicturi sunt Timothei filij, similis est ouis Abraham illis quatuordecim, quas obtulit Iob? An certè dicturi sunt, quia non fuit similis vna ouis Abraham, illis quatuordecim Iob? Iam nos omnes filij Abrahā sumus, vocati in vera fide. Sed Abrahā & Iob, qui placuerunt Deo, minimè hoc baptisma susceperunt. Nunquid nos diuisi sumus ab eis? Absit, sed credimus, quia & ipsi & nos filij sumus Omnipotentis, sic decet credere vestrum Imperium, & veram statuere fidem, Deus enim perfectus est, & non possunt homines perscrutari diuinitatē eius. Sicut enim solem non potest quilibet minuere aut mutare, sic nec factorem solis poterit in æternum. Hæc cum tremore scripsi vestræ pietatis Imperio, septima & vicesima die Augusti mensis, anno secūdo Imperij, indictione decima. Saluto vestram diuinitatē, & omnes diligentes tranquillitatē vestram, & deprecor Omnipotentem Deum, vt statuat vestrum Imperium longæuis in hoc mundo temporibus, & in futuro seculo coram Deo

Psalm. 2. Psal. 71. Psalm. 2. Psal. 86. Psal. 109. Genes. 15. Iob 1. Rom. 9. Galat. 3.

Epistola infrascriptorum Episcoporum, ad Leonem Imperatorem.

RELIGIOSISSIMO atque pijssimo, & Christianissimo Augusto, & honorato cōpetēter a Deo Imperatori Leoni, Epiphanius, Eusebius, Elias, Diogenes, Maximus, Paulus & Magnus Episcopi secundæ Syriæ.

Ostendit, pijssime Principū, Dominus omnium Christus amorē circa sanctas ecclesias suas eximium, & ad terminum etiàm nunc adduxit promissionem, qua in sanctis euangelijs Petro dictum est: *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferni non præualebunt aduersùs eam*: quandò vestram tranquillitatem pij imperij Augusta veste circundedit, & mirabile non est. Nam cùm Deus sit, & sinè mendacio verba protulit, & firmas suas promissione semper ostendit. Vndè vos largitorem potestatis optimè cognoscentes, ea quæ gloriam eius declarare nouerunt, hæc statuere laboratis, confidentes quoniam ex hoc vestræ gloriæ culmen augebitur, dum eum, qui glorificauit, glorificare denuò festinatis. Quapropter nos beneficiorum nostrorum culmen experti, pro pietate vestra diuinitati incessabilibus orationibus supplicamus, vt suo decreto terrarum orbi gubernatorem donatum, longo tempore conseruare dignetur ad exaltationem sanctarum ecclesiarum, & æternam cōstantiam rerum. Confidimus autem, quoniā nostras suscipiet preces, videns nos pro sua gloria cogitantes, & propterea orationes pro vestro facientes Imperio. Igitur dignatum est vestri culmen imperij, pijs syllabis indicare, vt affectum quem circa fidem habemus, aperiamus. Complentes ergò quod scriptū est, sinè aliqua dilatione, vestræ sanctioni velociter obedimus. Ait enim: *Parati semper ad satisfactionem omni petenti vos rationem de spe, quæ in vobis est*. Et si vnicuique, pijssime principum, iubet sermo diuinus de pietate proferre cum præparatione responsum, quanto magis nobis, qui propter communem vtilitatem hoc facere festinamus? Significamus ergò, quam sententiam habemus circa venerabilem confessionem, & quæ Concilia vera decernimus, quę hanc fidem firmam esse per sanctas scripturas asseruerunt. Est itaque prima quidem Synodus post Apostolicam fundationem, velut crepido quædam immobilis trecentorum decem & octo patrum, qui in Nicæa sub diuæ memoriæ Constantino collecta est, & Arij vesaniam publicauit, & cōsubstantialitatis scientiam cunctis aperuit. Post illam verò, centum quinquaginta patrū, quæ in regia Constantinopoli congregata est, quæ Deum sanctum Spiritum declarauit apertè, confessionem: & his duabus consentire ea, quæ in Epheso sunt priùs gesta, didicimus. Post quas sanctas & vniuersales Synodos, & eam, quæ Chalcedonæ celebrata est, & cum summa integritate tradi per omnia festinauit, tanquàm voluntatem DEI dicimus & congregatam pariter, & firmatam. Rectam enim & immaculatam adseruit fidē, nihil vlteriùs dici aut sanciri consentiens, q̄ ea, quæ posita sunt in venerabili symbolo trecentorum decem & octo patrum. Hæc autem & dudùm scripsimus vestræ potentiæ, cū subscriptionibus subditis reuerendissimorū Episcoporum prouinciæ destinantes. Quia verò

Matth. 16. 1. Petr. 3.

verò & de Timotheo, qui Alexandrinorum ecclesiam quadam fluctuatione commouit, nos significare sanxistis, sacratissimas regulas sequentes, & his edocti per Dei gratiã, ecclesiastico tramite nostrum peragere, tempus, authorem homicidij & adulterij, hunc talẽ operarium esse decernimus, legentes ea, quæ precibus sanctissimorũ Episcoporũ, vestram maiestatẽ adeuntium, continentur. Ex quibus etiàm nos extincti super eũ decretũ tale protulimus, cùm & efficacẽ & penetrantem super omnem gladium bis acutum proponentes Dei sermonem: & licètneq; ab initio prsederit, (Nam quomodò habere potuit, qui, secundùm quod scriptũ est, non accepit?) tamen alienum eum a cuncta dicimus sacerdotij dignitate. Vestræ igitur pietatis est, sanctissimum etiàm in hoc agere zelum, & illa sancire, quæ legibus & sacris canonibus, & cunctis Dei ecclesijs pacem conferre videantur. Incolumem pietatẽ vestram multis annorum curriculis conseruari Dei ecclesijs, & Romano principatui deprecamur religiosissime & Christo amabilis Imperator.

Hebr.4.

1.Cor.4.

Epiphanius Episcopus Epiphaniæ, similiter.
Eusebius Episcopus Arethusæ, similiter.
Elias Episcopus Seleuciæ, similiter.
Diogenes Episcopus Larissæ, similiter.
Magnus Episcopus * Mariammæ Eufratesiæ, similiter.

Epistola infrascriptorum Episcoporum, ad Leonem Imperatorem.

DEo amãtissimo & pijssimo, atq; Christianissimo Augusto, dignè a Deo coronato Imperatori Leoni, Nonnus, Damianus, Ioannes, * Abrahamus, Ioannes, Petronius, Elias, Basilius, Abrahamus, Episcopi * Osreng prouinciæ. Non est mirabile, ô victor atq; Christianissime Principum, vt qui desupèt sceptrorum potentiam sumpsit, cũ Consilio Dei, qui hæc præbuit, cuncta faciat, atq; immobilia sacerdotij iura custodiat, nihilque patiatur propter multã mansuetudinẽ rerũ sibi cõpetentium præter eius decernere voluntatem. Et hoc maximũ est inter alia nimis indiciũ, quod designant etiàm literæ vestrę, quas nupèr nobis dirigere tranquillitas vestra dignata est, per quas ea, quæ crudeliter sunt præsumpta cõtra sanctas regulas a Timotheo, qui tyrannicè sedẽ diuinitùs sacerdotibus condonatam tenuit in Alexandrina ciuitate, cognouimus. Omniũ enim iniquitatum res plenæ sunt, & piæ intentioni vestræ tranquillitatis, & immaculatę fidei valdè cõtraria. Vos enim, ex quo purpurã & coronã geritis, orthodoxũ lumen, ecclesiarũ omniũ Domini Christi diuersam semper habuistis curam. Quæ verò in Alexandria gesta sunt, sicut preces cõtinent eorũ, qui eas pietati vestræ apices obtulerunt, omnẽ transcendunt iniquitatem. Vos fidẽ orthodoxã custoditis, scientes ab ea optimè cõmoneri. Timotheus autem ad eius destructionem nihil non præsumpsit. Vos pacis estis authores, illi nouorũ certaminum innentores: Vos sinè sanguine subiectos viuos virtute Dei legibus custoditis: illi nutricem suam pontificali sanguine compleuerunt. Vos cum benedictione competenti ad diuina loca semper acceditis, illi principium sceleris ibidèm commiserunt. Quomodò ergò possibile est his ità se habẽtibus, aut humilibus nobis, aut vobis piè regnantibus inter sacerdotes constituere harũ rerum anthorem? Et de Timothei quidem causa hanc sententiam nos habemus. Vt aut correctio in eo fieri debeat, estis vos domini per authoritatem imperij, quam estis iustitię suffragio consecuti. De sancto autem Concilio Chalcedonę celebrato, ex quo semetipsos penitùs absciderunt, id est, Timotheus, & huic similia sapientes, ad peremptionẽ dogmatum benè expositorum a beatis patribus in Nicæa collectis, quæ etiàm idem sanctum Chalcedonense Concilium confirmauit, non infirmauit: conroborauit, non subuertit: laudauit, & non infregit: quid oportet aliquid nos vel dicere, orantes cum his, quæ ab illis decreta sunt, quibus etiàm præfulget Symbolum a sanctis patribus in Nicæna vrbe signatum, & viuere & vitam huius seculi terminare? Ab illo enim nos sancto & beato Cõcilio, nullus præter mortem poterit separare, quomodò & vos tranquillissimi quæ ab his sancita sunt, optimè vestris syllabis cõfirmastis. Nonnus Episcopus Edessenæ Metropolis, incolumem vestrã pietatẽ multis annorũ curriculis, conseruari Dei ecclesijs, & Romano Imperio, Dominus pręstet Christus, pijssime & Christianissime amabilis Imperator.

* Osroenæ

Damianus Episcopus * Callinicis, similiter.
Abramius Episcopus Circisij, similiter.
Basilius Episcopus Baliensis, similiter.
Ioannes Episcopus Carensis, similiter.

Epistola infrascriptorum Episcoporum, ad Leonem Imperatorem.

RELIGIOSISSIMO, atque pijssimo, & Christianissimo Augg. & a DEO coronato, & honorato Imperatori Leoni, Maras, Moronius, Noe, Eusebius, Riticius, Valaras, Maras, Abramius, Episcopi vestræ Mesopotamiæ regionis. Omnium Christus atq; Saluator, qui humanum genus tanquàm factură propriã miseratus, ab impietatis profunditate & ignoratione peccati ad celsitudinẽ sciẽtiæ pietatis euexit, & lumen quidẽ Ecclesiam suam, id est, corpus fideliũ nominauit, inuictam verò eam etiàm inferni portis esse constituit, & operationibus eam tanquàm Deus vndiquè roborauit: non solùm per piscatores discipulos suos, magnum mysterium veritatis annunciantes, non iam humanæ prudentiæ verbis, sed cœlesti sapientia, & ignea sancti Spiritûs lingua fundauit & auxit: sed etiàm per pios posteà Principes, & collaborantes piscatoribus, ad prædicationẽ pietatis

Matth.16.

1.Cor.2.

tis euexit. Quorum pij imperij successorem, & fidei salutaris hæredem etiam nūc suis donauit ecclesijs, & omnibus, quæ sub cœlo sunt rebus, tranquillissimam Christianitatis vestræ potentiā, ad cōfirmationē ecclesiasticæ pacis, saluantis vos spe simul & fidei, & constantiā totius orbis terrarū, & pelagi rōnalis fideliū populorū. Igitur à Deo pp insertā vobis fidē hanc & pietatem regalia sceptra suscipientes Christianissime principū mansuetudine atq; clementiæ largitorē remunerātis imperij, qn pro humana salute & ecclesiarum pace cū sacerdotibus Christi curā cōgruā ante alias cogitationes, & beneficia tanq̄ pij principis exhibetis: & vt fideles Christi sacerdotes regalibus vris & pijs literis honoratis, eosq; ad hac vtilitatē participes vos, hēre non piguit. Huic ergò consilio obedientes, voluntati ac prouidētiæ vestræ potentiæ altā pacē & longæuā optantes vitam, cōgregati in vestram Mesopotamiam, ex his, quæ apud vos pio proposito gesta sunt, nostram sententiam declaramus. Sanciuit itaq; Christianitatis vestræ potestas, vt relegentes oblatas vobis aduersùs Timotheum preces, syllabis pietatis vestræ subiectis, indicaremus vestræ trāquillitati, quā de eo sententiam habere possimus, cum Dei videlicet hoc timore facientes. Quas preces non sinē dolore, non sinē lachrymis relegentes, & scelus non modicum, & narrationem auribus terribilē in eis inuenientes, nihil aliud præter hoc dicimus, Christianissime principum, qui sufficit omni auditui & menti fidelium, in his, quæ nefandè à Timotheo gesta sunt, cùm hæc vera probentur, iustam contra eum habere vos indignationem, & pias leges vestras erigere, & vt sacerdotes Christi lugeant eum, qui talium rerum cooperator effectus est, & hoc in schemate sacerdotis, cùm vtriquē neque possit esse, neque laicorū vti cōmunione fideliū, non quia sacerdotis & hominum sibi debeat nomen imponere. Igitur de rebus tristitia plenis & fleribus, hæc à nostra humilitate ad notitiā pietatis vestræ perducta sunt, cū possitis p sapientiā vobis à Deo celebratā, qn in manibus eius vra corda seruant, & cogitare decēter ecclesias Christi ab huiusmodi scelere liberare. De spe aūt & fide, q̄ in nobis est, in qua nutriti sumus, & in qua ex hac vita oramus abire, cōfessionē quā habuimus & hēmus, māsuetissime principū, sequētes principaliter, & velut sup firmissimū fundamentū nra verba & vitā, sup Euāgelicā & Apostolicā pdicationē Trinitatis ędificantes, deindè & expositā à sanctis patribus, q in Nicęa collecti sunt, sequimur fidē, reuerenter aūt & velut tutamē nrę vitę, ēt scm cōcilium qd Chalcedonę celebratū est, obtinemus atq; seruamus: q nihil in symbolo fidei expositio Nicęæ à snctis trecētis decē & octo patribus est adiectū. Sācta siqdē Chalcedonēsis synod° impietatē hereticorū singulorū tēporū abdicauit, & pdicationē Trinitatis cōfirmare fra

Locus mendosus.

Prou. 21.

diuinas scripturas & pijssimorū patrū expositiones atq; traditiones p oia festinauit. Hæc & de fide & de spe, q̄ in nobis p satisfactione est, ēt cū timore Dei manifesta vestrę facimus potestati, hęc tanq̄ solita saluare defendimus, hæc cū sacerdotibus Christi pietas vra tenēs atq; cōfirmās, in pace imperij retinacula gubernabit, Ecclesiā Christi immobiliter cōseruādo, regni cęlorū arras firmissimas possidebit, & nos sacerdotes & populū fidelē cū studio magno clamare faciet ad Dn̄m Christū: Saluū fac Dn̄e regē tuū, & exaltata cornu ei° imperij, qd ē & erit gloria tuorū Dn̄e sacerdotū, simul & ecclesiarū tuarū. Maras eps vrę Mesopotamię, incolumē vestrā pietatē multis annorū curriculis cōseruati ecclesijs Dei, Romano pariter optam° imperio, religiosissime & Xpo amabilis Imperator. Zoras eps simil. Maronins eps sim. Nou eps sim. Eusebius eps sim. Riticius eps sim. Valaras eps simi. Maras episcopus simil. Abramius episcopus sim. Psalm. 19.

Epistola infrascriptorum Episcoporum ad Leonem Imperatorem.

DOmino amātissimo & Christianissimo, & à Deo decēter bonorato Imperatori Leoni, Dorotheus, Eustathius, Megas, Theodorus, Rufinus, Cassius, Paulus, Heraclitus, Antiochus, Nonnus, Magnus, Thomas epi oræ maritimæ Phęnicię in Dn̄o salutē. Glorificat qdē omne gen° humanū Dn̄m Christū, qm̄ scriptis vestrę pietatis lætari pmeruit: pl° aūt collaudat Deū chorus sacerdotū, qm̄ vris bonis in cōt participat, & qa rursus rōne pcipua honorē vobis ipsis debitū promeret: docebat. n. eū, qui culmē imperij diuina largitate sortitus est, Dei sanctas ecclesias venerari. Optimē nanq; confiditis, qm̄ his benē disponitis, oīs manus hostiū vertit in timorē: & qui pridē imprudēter resistere didicerāt, pp vræ fidei magnitudinē cōfusi, veniēt ad ruinā. Imitatores. n. eorū principū cōstituti, qui iustitia & ęquitate claruerūt, facilimē rebus pśentib° pualebitis. Pro Dei siqdē legibus dimicastis, velut integri custodes earū, & sanctorū hñtes curā, æquo cū eis honore fruemini, cogitātes vt nulli° hominis disciplina minor inueniat, & p subiectorū quiete pcipuā studetis hēre sollicitudinē. Et hæc quidē quantū ad cōsolationē pertinet corporalē, p eius vtilitate gerere vra serenitas nō quiescit: potiorē verò hēt industriā, vt fidei orthodoxæ cultus in hominū aiabus oriat: quatenùs vra pietate adducant regi regū, qui à Deo, vt essent, plasmati sunt. Hāc itaq; deuotionē possidēs apud Deū, & sanctas Ecclesias multiplicare quotidiè studens vra trāquillitas, seqnēdo quidē reuerēdę memoriæ, & in sanctorū choro laudātē Cōstātinū, & tenēdo vestigia pię memorię Martiani, p pace ecclesiarū maximā diligētiā gerit vra religio. Quapropter sancire dignati estis, vt p vniuersos puinciarū epos manifestū vrę trāquillitati fiat, quā volūtatē hēmus de glorioso cōcilio Chalcedonæ celebrato. Qua de re

nostrā apertè sententiē declaramus, quia nulla ratione aut modo discordat ab expositione sanctorū patrū Nicęę congregatorū: nec tanquàm minus habeat doctrina Maiorum, qui in Nicęa fuerunt, hoc gestum est, sed vt per Chalcedonense concilium, illorum expositionis reueletur intentio. Quia enim alij aliter, &, vt volunt, pijs syllabis violenti sunt, & familiarem malæ sectæ nequitiam immaculatæ fidei superimponere moliuntur, huius rei gratia pestiferam eorum & callidam redarguens voluntatem, & omnem putatiuam opinionem Dominicæ inhumanationis abdicans eos, qui prodigiosè, non ex Dei genitrice virgine, esse nostrum fermētum credūt, destruxit; & vesanam rabiem figmenta talia cogitantium publicauit. Neq; enim augmentum aut correctionem, neque imminutionē aut decisionem fecit Chalcedonēse cōcilium patrum spirituali concordia collectorum. Est enim & ex hoc indicium sumere manifestū, eo quòd diuino decreto & approbatione cūcti conuenientes, rectæ cōfessioni in his, quę sunt placita, consenserunt, & nulla (Dei gratia) secuta est discordia. Et de his quidem, vt congruit, indicauimus, immobiliter nostram sententiam roborantes, & sciētes quia omnipotenti Deo valdè placemus, & vestræ maiestati hoc modo satisfacimus; quandò nihil contrarium nec extraneum à Nicęnorum patrum symbolo sectatur Chalcedonense concilium diuinitùs inspiratū, sed magis dictis Maiorum consonat atque concordat, ità contra maleuolos semper amplectitur. De eo siquidem, qui Episcopalem vocationem Alexandrinæ ciuitatis abripuit, sicut eum preces oblatę plurima contra patrū regulas fecisse, designauit, hoc tantummodò dicimus: quia secundùm ea, quæ precibus sunt inserta, mēsuras ecclesiasticæ vindictæ transcendit. Cur enim dicat quilibet, vt ei dignitatis nuditas inferatur, quam neq; primitus habuit, nec illi post hæc accessit? Hic enim, sicut preces de eo edocent, & legum, & ecclesiasticorum canonum pro nihilo habuit sanctiōes. Et quæ aures huius sceleris dicta non respuant? quæ lingua ea, quæ scripta sunt in illis precibus, explicare cuncta præualeat? Vestræ siquidem solummodo erit iustitiæ atque sapientiæ cogitatio, celerem terminum rebus imponere. Quod autem nunc nostram mentem effugerat, non erat reminisci superfluū: quia enim quasi gloriantes hi, qui pro eo petitiones obtulerunt, dixerunt, eo quòd Timotheus symbolum trecentorum decem & octo patrum, sicut affirmauerunt, amplectitur, ex hoc apparebit hic simulatione & arrogantia magis vius. Nam qui præter eorum formam ac terminos inuerecundè omnia perpetrauit, & apertè cōtra eos bella suscepit, illos primitùs impugnauit, in quorum minimè constituto permanhe... Igitur pijssime Imperator Leo, vestrum est, vt in eum formam congruam deferatis. Exingue armiger Dei, sicut tuæ conuenit religioni, impetus frequentium tempestatum & sanctis ecclesijs Dei ità dispone pacem, quatenùs pro vestra potentia, & omni sacro palatio & victoria fidelis exercitus orationes suas emittant, pro omni vitæ vestrę tempore, quam Deo placeat conseruare. Dorotheus episcopus Tyri: Incolume pium vestrum & Christianum imperium, pro beneficio & pace cunctarum ecclesiarum, sancta Trinitas custodire dignetur, pijssime & Christo amabilis Imperator. Eustathius episcopus Berytiorum, similiter. Megas episcopus Sidonis, similiter. Theodorus episcopus Tripolis, similiter. Heraclitus episcopus Arcœsi, similiter. Nonnus episcopus Orthosiadis, similiter. Atticus episcopus Aradiæ Constantiæ, similiter.

Epistola episcoporum infrà scriptorum, ad Leonem Imperatorem.

DEo amātissimo, & pijssimo, atque Christianissimo domino totius orbis terrarum, & à Deo decenter honorato Imperatori Leoni, Ioannes, Veranius, Petrus, Ioannes, Ioannes, Thomas, Dada, Eusebius, Theodorus, Abramius, Petrus & Eustathius, episcopi Phœniciæ secundæ Libanisiæ.

Verè cor regis in manu Dei, & cor Dei in consilio regis: propterea qui ab eo Imperij retinacula sunt sortiti, nunquàm decipiuntur, subiectos autem magna solicitudine gubernantes: Dei enim cor habent, vndè possident donum sapientiæ atque * solarij, vndè meruerunt coronari. Ex illa siquidem manu, rerum domine, adeptus sapientiam, habes immobilem atque robustam in te fidei restæ crepidinem. Igitur consulere nos vestra serenitas pia sanctione dignata est de immaculata fide, quæ in nobis est, quam videamur habere voluntatem. Hoc enim nos docent apostolicę sanctiones, quod à patribus sanctis cautè percipimus, tā ab his, qui in Nicæa per sanctum spiritum congregati sunt, & quę sunt sancti spiritus, ibì sanxerūt, quàm à centum quinquaginta patribus, qui cum eo spiritu, inimicis eiusdem spiritus corde pacifico restiterunt. Necnō & dè beatis patribus Chalcedonæ collectis, qui super tota quidem concilia multitudine transcenderunt, nihil autē horum, quę ab illis rectè probata sunt, reliquerunt, quod non competenter insinuauerunt. Si enim ea, quæ à patribus Chalcedonæ congregatis sancita sunt, infirma iudicauerimus: & ea quę in Nicęa decreta sunt, sine dubitatione destruimus. Horum nanque illa nō peremptio, sed robur existūt. Si autem ea, quę in Nicęa constituta sunt, vel vsque ad vnum sermonem refutare voluerimus, & apostolorum sanctiones ipsi illę videbamus. Vbi enim fundamentum rectę & immobilis fidei posuerunt sapientissimi architecti, illic prędictorum patrum sanctiones ædificatę sunt. Qua gratia nostras animas non negamus,

Prou. 21.

al. * consilij

negamus, neque sanctos patres, aut quæ ab eis noscuntur esse sancita. De sancto quidem Chalcedonensi concilio, & quæ illic piè definita sunt, hác nos habemus cum vestra pietate sententiam. De impia verò tyrannide Timothei Aegyptij, qua visus est, sacerdos equidem factus non est, sed potiùs ecclesiæ adulter apparuit. Quid dicam, qui eam, quam saluator proprio sanguine liberauit, ille pontificali sanguine voluit adipisci, & factus est non pastor ouium Christi, sed importabilis lupus: non pater, sed parricida: non sponsus, sed thalami violator? Hæc enim omnia continentur in precibus, tranquillitati vestræ porrectis, quas relegentes, amarè fleuimus. Quomodò enim ingemiscere non poteramus, audientes hæc in canonum subuersionem fuisse commissa, & per mutationem ecclesiasticarum sanctionum, & disciplinæ digressionem, sacerdotum necem, sacrorum, quantùm ad præsumptiones attinet, pollutionem? Nam licèt sacra omni violatione sint libera, veruntamen audacium nisus eorumq; Tit. 1. cõscientia violata est, secundùm Apostoli dictum. Hæc itaque de illius præsumptione profecimus, quoniam non est fas, vt vestræ fidei tranquillitas hunc dignum debeat iudicare. Qui enim rebus diuinis illusit, magis autem tyrannidem ei intulit, quique eiusmodi malis semina ministrauit quidem, mõstrauit etiàm posteris causas scandalis plenas, & suæ malitiæ imitatores effecit, nequaquàm nos vocamus sacerdotem, aut suis criminib* innoxium esse decernimus. Nos itaq; ex his, quæ agnouimus, omni venia hunc virum exuimus: vestra Christianissima maiestas de ciuitatis illius emendatione deliberet. quicquid enim vultis mansuetissimi domini, adimplere potestis. Pio naq; principi nihil impossibile, quod non possit modo pietatis adimplere. Dominus enim vniuersorum gubernat Matt. 8. imperium, & ipse authoritate sua increpauit fluctuãti mari vt quiescat & tam vobis mundi rectoribus, quàm eis, qui reguntur à vobis, suum imperio tranquillitatis pignora condonauit. Ioannes episcopus, incolumem vestram pietatem, multis annorũ curriculis custodiri ecclesijs Dei & Romano deprecamur imperio, venerabilis & pijssime, atq; Christianissime Imperator. Vranius eps Emetiæ, simil.

Petrus episcopus Heliopolis, similiter.

Ioannes episcopus Abilæ, similiter.

Ioannes episcopus Almirensis, similiter.

Thomas episcopus Euarius, similiter.

Dadas episcopus Comoarenus, similiter.

Eusebius episcopus Abydenus, similiter.

Theodorus episcopus Castridanabeni, simil.

Abramius episcopus Coradensis, similiter.

Eustathius episcopus Saracenorum: similit.

Epistola infrascriptorum episcoporum ad Leonem Imperatorem.

Pijssimo & Christianissimo Imperatori nostro Augusto, & à Deo competenter honorato principi Leoni, Episcopi Isauriæ prouinciæ, Basilius, Ioannes, Iulianus. Nõnechius, Epiphanius, Ammonius, Paulus, Cono, Euphronius, Sabbatius, Athanasius, Hermophilus, Iulianus, Thcon, Dacianus, Paulus, Orention.

Quem alterum decebat Imperatorem, talia pro talibus percipere, & scribere nobis subiectis, & leges pro rebus diuinis ponere sacerdotibus æquo iudicio puras, præter vestram solummodò pietatem, quã ipse propriè Deus elegit, & ex totius mundi potentia coronauit, & supra reipublicæ retinacula constituit, violentia tempestatis nullatenùs imminente? Quapropter bonam retributionem, * quæ prospicitis, Christo refer re desideratis. Abel sacrificiorum puritatem fecistis: in * quo Gen. 4. * eo enim enim æquale est sacrificium cũ veritate fidei & amicitia pacis. Zelatus es actibus tuis, trãquillissime Imperator, Constantinum illum memoriæ immortalem, maximum, pium, amatorem Christi, & indubitáter apud omnes beatum, qui Abelis viuos imaginem in animabus hominum possedit in æternum: qui cum Dauid quidem sicut Rex & Propheta stat apud Deum, cum Petro autem & Paulo, & tonitrui filijs, quasi similis eis, in prædicationibus veritatis effulget. Ille enim, quandò eum Romanorum sceptris Deus ordinauit, ecclesiæ membris intextuit, multam caliginem & tempestatem quandam imminere luci purissimæ dogmatum veritaus inspiciés, & creaturarum adoratione imminuta, a falsis simulatoribus pietatis denuò eam videns institui contra Christianam fidem, & sacerdotes, qui verè filium esse Dei, & de substantia patris ante secula natum credunt & prædicant, semetipsum per sanctum Spiritum increatæ Trinitatis Imperio & adorationi subijciens, suum in terra firmauit regnum, & pietatis radios in terra mixtos omni caligine, ex illo tempore vsque ad præsens per omnes (vt ità dixerim) terras explicuit: factus semen, & radix, & cultura, & scintilla nobis salutis inextinguibilis. Sed rursùm Christianissima vestra * honorabilis Imperator ad illius tendit intentionem. Ecclesiæ siquidem Alexandrinæ ædificatore nequitiæ languorem serente certaminis, & membra corporis vniuersorum fidelium dissipante, quæ pro salute communi debebant alterutris esse sociata: quatenùs, qui sanæ sunt mentis, in definitionibus Nicæni Concilij permanerent, quas dudùm patres congregati Chalcedonæ signantes, * ouilium rationalium onium tradiderunt. Alijs verò quędam Timotheum eligentibus, repugnantem dogmatibus patrum, qui Chalcedonę collecti sunt, & petentibus eum principem, ouiumq; pastorem, qui illis derogare pręsumit, quæ admirari magis oportet, & accusat patrum Chalcedonensium cõstituta, & fratres hæc amplectétes expellit. Ita cùm his rebus odia & persecutiones variæ sint obor-

* deest manifestas, aut aliud quiddam.

* ouilibus

tæ, sicut oppressorum preces contra opprimentes eos, pietati vestræ oblatæ denunciãt, tu pijssime velut mansuetissimus pater potiùs quàm regnator, potestate regali interim quiescendum rebus ità commissis decreuisti, & sacerdotibus huius passionis medicinam impartire dignatus es, & spiritalem aduocasti sententiam, decreto sacerdotum communi magis volens ad incolumitatem membra languentia reuocare, vt hæc res quãdam reuerentiam & memoriam Dei præberet, & asperitatem rerum, & certamẽ exortum, & feruorem iracundiæ crescentis egerit, ipse cœpisti. Itaq; pijs vestri imperij sanctionibus, vt sententiam, quam vnusquisque nostrûm in suo gerit animo, reuelaret, & apertè vestræ maiestatis imperio declararet, de his quæ à patribus Chalcedonæ sancita sunt, & Timotheo, quem aliqui Alexandriæ præsidere deposcunt. Volentes autem examinatione certissima fulgere Deo amabilẽ vndiquè veritatem, etiàm timorem nobis proposuistis futuri iudicij, quatenùs neq; inimicitia, neq; circa quosdam gratia faciẽte, deberemus obumbrare, quod iustum est: seruientes igitur nutui vestræ potestatis, & omnes pariter congregati, & tractantes atque vniuersa considerantes, vt erant, hoc dicimus: quia Chalcedonensis concilij intentio est valdè firmissima. Sequitur enim prædicationes Euãgelij, & sanctorum patrum, qui dudùm in Nicęna vrbe collecti sunt, symbolum inuiolatum omnino custodit: omnem quidem dogmatis nequitiam ab impijs adinuentam procùl abijciens, & sensum verborum symboli sanctæ fidei subtiliter inuestigans, & hæc faciens manifesta: necnon & centum quinquaginta patrum, qui olim in regia ciuitate conuenerunt, pijssimam legem immobilem, inuiolatamque custodiens, quam illi vniuersi, de sancti spiritus substantia, eiusq; dominatione posuerũt, blasphemam Macedonij religantes linguam, & vnam naturam esse eandemq; patri, & filio, & sancto spiritui publicè confitentes. Destructæ sunt autem hoc constituto etiàm impietates variæ, importabiliaque commenta Manichæorũ, quæ sub figmẽto reuerentiæ obumbrata videbantur. Multis etenim rationibus egit illa synodus, multisq; verbis, non quo nouitates aliquas contra definitiones iam benè fixas introduceret: sed vt interpretatione latiori, conamen contra symbolum meditatum, latronibus veritatis auferret. Quia enim stultitiam sectantes Eutychis, veram naturam Dominicæ carnis, pietatis prædicationi subripiebant, extraneũ eum omninò facientes à nobis, qui ex nobis est, Dominum Iesum Christum, nihil eum de matre sua secundùm carnẽ beata virgine Maria assumpsisse confitentes, simulabant autem se patrum in Nicęa conuenientium dogmata sequi, necnõ & Cyrilli amplecti nimis & honorate decreta, cùm sint valdè callidi, & patrum nostrorum concordiam & amicitias se habere mentiantur, quandò voluerint eorũ filijs fraudes ingerere: remoti patres operatione sancti spiritus, pijssimã beati Cyrilli linguam ad accusationẽ vesaniæ istorum euocare crediderunt, qui olim dum Alexandrinam gubernaret ecclesiam, & apertè contra Nestorij vesaniam dimicaret, & beato Cęlestino incolumis ecclesiæ Romanorum pastori particeps esset, aduersùs Nestorij impietatem in priori patrum Ephesi concilio, pro veritatis defensione maximus propugnator emicuit, quandò vno fonte & ijsdem syllabis à se conscriptis, & impietatem Nestorij perculit, & cõtra zizania prauæ sectæ Eutychis, quæ iam quidem tunc germinabant, nõdùm tamen videbãtur apertè, falcem sectionis apertissimè præparauit. Propterea nanque epistolam, ab illo sapientissimo patre cõscriptam, patres illi ad medium deduxerunt, in qua cum omni subtilitate nos docuit dispensationis Dominicæ sacramentum: quomodò & incarnatus vnigenitus filius permansit filius vnus existens, demonstrans in eo & humanæ naturæ, quam adsumpsit ex virgine, inconuertibilẽ seruari proprietatem, & paternæ substantiæ gloriam, sinè aliquo temperamento consistere, nequaquàm adsumptam à Domino carnem alterũ filium in glorificatione Trinitatis introducens, quod Nestorius nouiter asserebat: sed existentem ante secula filium inuisibilem, in nouissimis diebus reuelatum nobis. Neque secundum Eutychis vanitatem, carnem Domini cognationem docens hominum declinare: propter quod Deus verbum incarnatus, Homo factus est, appræhendens (sicut Paulus ait) semen Abrahæ, & particeps pro- Hebr. 2.
ximè nobis factus sanguinis & carnis, & formam serui suscipiens, totius Dominus creaturæ, & per omnia similis factus nobis absq; peccato, qui est impermutabilis per figuram paternæ substantiæ. Huic autem etiàm illam epistolam, quæ à patribus orientalis ecclesiæ scripta dinoscitur, patres sanctissimi coniunxerunt, studentes vndiquè celsam & tutissimam itineri regio pietatis circunferre maceriam, ne fortsan agentes inter pusilli cuiusdam sensus circunuentionem cõculti, aut in foueã Nestorij ruerent, aut in alterius præcipitij profunditatem inciderent, quã Eutyches posteà suffodit, quam tamen iam priùs effossam & à diligentibus cultoribus coopertam, ipse denuò in interitum suæ animæ rursùs aperuit. Miramur igitur, quomodò hi, qui vestræ pietati preces pro Timotheo porrexerunt, confitentur cognoscere & amplecti synodum patrum, qui Ephesi contra Nestorium conuenerunt, homines, qui per ea, quæ gesserunt, etiàm illam vt Chalcedonensem, penitùs denegant. Nã literæ eiusdem epistolæ ad impiũ Nestorium à Cyrillo conscriptæ, in concilio vtroque florentes, in * Ephesino quidem blas- *Ephesino.
phemantem Nestorium arguerunt, in Chal-

cedoneñ.

cedonen. verò Eutychis vesaniam destruxerunt,& propter easdem syllabas in illo quidē concilio,omnium laudibus Cyrillus coronatus est,sapiens Alexādrinorum pater:& rursùs in isto concilio post mortem quasi præceptor prædicatus est pietatis,nihil ampliùs ex epistolis beatissimi Cyrilli,his,qui Chalcedonæ conuenerunt, ad medium deducentibus, nisi illas literas,quas Deo amabilis Leo Romanę pater Ecclesię, ad sanctę memorię Flauianū contra Eutychis vesaniam constituens destinauit,in quibus & ipse vocibus beatissimi Cyrilli concordare dinoscitur.Et has quidem synodus deduxit ad medium, non quasi validiores eas symbolo patrum,in Nicea conuenientium esse decernēs,(nullus hoc putet) sed apertè volēs per ipsas arguere eos, qui simulant se quidem symbolum Nicęnorum patrum amplecti, dum autem nullum volunt proferre sermonē, quo veritas carnis dominicæ designatur, pessima femina Manichęorum latenter simplicium inserunt animabus, à quibus maiore custodia opus est,quàm ab impia calliditate Nestorij.Ille siquidem apertè vnum Christū in duos diuidens filios, patrū symbolo semetipsum pandit inimicum: isti verò vnū quidem eundemq; se venerari,colere,& adorare dicentes,sicut symbolum docet, vnitatum verò duarum naturarum proprietates perimentes,& neque passibilitatem carnis Dominicæ,neq; impassibilitatem Diuinitatis eius esse confitentes,dubiam circa incautos habentes sententiam, maximas læsiones eis inspirare moliuntur.Nam aut conuersionem factam suspicari concedūt circa dispensationis sacramentum, aut aliquid putatiuū, aut phātasiam,aut cōfusionem,aut transitum falsè per virginem figuratum,& nō gestā verè natiuitatē Dñi,dicūt.Hæc enim omnia germina sunt dolosæ radicis, quæ mortem animabus his obedientibus afferunt. Propterea siquidem ad peremptionem vesaniæ totius hæreticæ,prædictis epistolis eguerunt. Nam & post expositionē subtilissimam harum literarum rursùs patres,qui sanctum conciliū Chalcedonense celebrauerunt, symbolum patrum Nicęnorum pro lapide sumentes, vbique hoc solùm circumferri & prędicari ad illuminationem fidelium sanciuerunt. Quapropter omnium mansuetissime & venerabilis Imperator,quisquis laudat Chalcedonense concilium,& Ephesinum & Nicęnum valdè miratur:qui autem hoc respuit, neque illorum legibus acquiescit, sed simulat tātummodò se colere pietatem. Pro causa verò Timothei,quid ampliùs vestræ pietatis potentiæ nos dicamus?Si enim preces contra eum datas sequuntur vt causæ,& omnia, quæ ibi sunt posita,opere(sicut illi asserunt) facta noscuntur,nullus ei per canones sanctorum patrum veniæ sermo relinquitur. Hæc ergò vobis scribere, vestra tranquillitate præcipiente,curauimus: Deus autem sapientia vestræ pietatis imperij mēbra Ecclesiæ semper vniat, sitque communium medicus passionum, & mansuetissimum vestrum imperium perpetuò tranquillè & mansuetè custodiat, affectu nos paterno regentem. Basilius Episcop* misericordia Dei Seleucię metropolis vestrę Isauriæ,incolumem vestram pietatem multis annorum curriculis,Ecclesiæ Dei & toti orbi terrarum,oro seruari pijssime & Christianissime triumphalis Imperator.

Iulius episcopus Calendereos,similiter.
Nonnechi* eps Latmi & Calendri, similiter.
Stephanus episcopus Dalisandi, similiter.
Epiphanius episcopus Cestri, similiter.
Ammonins episcopus Zotapæ,similiter.
Paulus episcopus* Hierapoleos,similiter.
Conon episcopus* Ijbidæ,similiter.
Acacius episcopus Antiochiæ, similiter.
Sebastianus episcopus Sebastiæ,similiter.
Euphronius episcopus Anemotij, similiter.
Athanasius episcopus Philadelphię,similiter
Hermophilus episcopus Diocęsareę,similiter
Iulianus episcopus Hermopolis,similiter.
Theon episcopus Hellinosij,similiter.
Paulus episcopus Olbi, similiter.
Orentio episcopus Domitiopolis, similiter.

¶ Epistola subdescriptorum Episcoporum, ad Leonem Imperatorem.

Deo amantissimo atq; pijssimo, & Christianissimo Augusto, à Deo competenter honorato Imperatori Leoni, Pelagius, Alexander, Philippus, Hypatius, Chrysippus, Seleucus, Eustathius, Titus, episcopi primę Cilicię, in Domino salutem. Christianissima intentio vestrę potentię, & propositum pietatis ex multis quidem rebus nobis innotuit, pręcipuè autem ex literis vestrę pietatis nupèr ad nos directis: quibus peruigilem circa pietatem laborem suum tranquillitas vestra demonstrauit. Quapropter omnium Deum laudantes,& linguas ad fauorem,& corda ad supplicationes incessabiliter commonentes, pro pio vestrę serenitatis imperio, congregauimus DEO amantissimos Episcopos vniuersę prouincię,pro quibus sancire suis literis pietas vestra dignata est, & concordi mente decreuimus, Timotheū quidē contra sanctorum patrum regulas, & ecclesiasticas sanctiones sacerdotiū inuasisse seditione populi pariter & tumultu. Hęc enim nos lectę contra eum preces edocuerunt, quem neque sacerdotē arbitramur, nec omninò in ordine episcoporum constitui patimur. Magnam etenim synodū sanctorū patrū Chalcedonę collectam amplectimur,& salutarem esse decreuimus: & non solùm propter multitudinem pontificum ibidèm congregatorum, & sententiam sancti & pij Imperatoris Martiani vnà cum eis prolatam: sed quia & sanctorum patrum in Nicęno concilio congrua & conuenientia, & in nullo contraria eam sa-

pusille conspicimus. Hæc quidem per nostrã sententiam declaramus. Vestra verò pietate Romano Imperio incolumi permanente, credimus in pace & constantia sanctas Dei ecclesias conseruari Christo, vestrum pium propositum Deo dirigente, ad illa gerenda, quę eius ecclesijs videantur esse vtilia, & per vestram mansuetudinem eis pacis iura præbente. Pelagius episcopus Tarsi, incolume vestrum imperium tempore lõgo sanctis ecclesijs, & Romano conseruet imperio, pijssime atq; Christianissime. Alexander episcopus, Philippus episcopus, similiter. Hypatius episcopus Seleucus episcopus, Eustathius episcopus, similiter. Titus episcopus similiter. *

¶ Epistola infrà scriptorum Episcoporum, ad Leonem Imperatorem.

PEr omnia Christianissimo victori atque triumphatori, & à Deo competenter honorato imperatori Leoni, Pergamius episcopus Antiochiæ Pisidię metropolis, Eutropius episcopus Adandenus, Paulinus episcopus Apamenus, Libanius Paralenus, Alexander Seleuciæ, Męnus Gortenus Bassus Pancaspoleos, Florentius Adrianopolis, Metrophilus Metropolis, Theodorus Theodosiopolis, Martianus Philomeli, Eugenius Synnadorũ, Politianus Sozopolis, Attalus Malinopoleos, Cæstinus Limenopoleos.

COgnoscentes sanctionem vestram zelo diuino esse completam, & placationem Dei voluntate sancta conferentem, & subiectis per fidem inenarrabilem quietem ac disciplinam, quę ad salutem pertinent, pijssimè prouidentem, per quam præcepistis nobis, vt de Timotheo, qui in omni impietate noscitur accusatus, necnon & de his, quæ pro fide catholica placuerunt sancto & vniuersali concilio Chalcedonæ celebrato, quid communiter sentiamus, sinè timore cuiusquam hominis, & absq; gratia vel inimicitijs indicemus, tãquàm reddituri incircunscriptibili Dei iudicio rationem: vestræ potentię nostris significamus apicibus, Timotheum quidem, qui iam damnatus ostenditur, sicut plurimi venerabilium Epõrũ Aegyptiacæ diœcesis, & reuerendissimi clerici in scriptis affirmãtes, vestræ clementiæ suggesserunt nouissimè, cõtra ecclesiasticas sanctiones ad sacerdotij ministerium fuisse perductum, sed etiàm eos, qui cùm scirẽt eum fuisse dãnatũ, cõmunicare illi sinè periculo crediderũt, extraneos eos esse à Dei Ecclesia iudicamus, secundùm consequentiam regularem nulla eis venia nec spe restitutionis vllo modo remanente, sicut tertia & octogesima regula de talibus apertè decernit, cuius initiũ est: Si quis Episcopus a synodo depositus, aut presbyter, aut diaconus ab ẽpo ꝓprio &c. Nã vtis, qui & illi sentẽtiæ succubuit, & antè tantorum inenarrabiliũq; malorum, & multis lachrymis lugendorum author extitit, dignum, debeat secundùm leges subire supplicium, postquàm cognoscitur talia præsumpsisse, nostrum nõ est edicere, sed probare decet, & iudicare vestram Christianissimam maiestatem: quatenùs & pro omnibus cogitetis, & pia quiete placetis Deũ, & propriũ muniatis imperiũ, & subiectos ab iniqua peste huiusmodi liberetis. Si verò fidẽ sancti Chalcedonẽsis vniuersalisq; concilij Timotheus negare præsumit, & quicunque nefandorum eius actuũ ministri, socijq; reperiũtur, nihil mirũ est. Nam quia diuina pace monstrantur extranei, sinè dubio & ab ecclesiasticis sanctionibus simul, & æquans contra Romanũ imperiũ * cõtenti sunt inimici, non est mirandũ, si etiàm à sensibus proprijs exciderunt, vesanè blasphemãtes & anathematizantes saluberrimæ fidei doctores atq; custodes sanctissimos, & apostolicos patres, & archiepiscopos, omnesque simul Deo amantissimos episcopos, sequentes sanctiss. episcopos, qui per generationes singulas rectæ fidei lumina fuisse noscuntur, & Deo amantissimos senioris & nouæ Romæ archiepiscopos, qui his concordes existunt. Quorũ firma & immobilis & inexpugnabilis fides in Christo probata est, apud sanctã & vniuersalẽ synodum Chalcedonæ celebratam, cuius per Dei gratiã cõmunicatores & sumus, & vsque ad vitę terminum in Deo permanebimus, s̃m cẽtũ quinquaginta sapiẽtes & egregios medicos, qui diuerso modo passiones & subtiliter ꝑscrutantur, & tũc cõgruam simul & singularẽ medicinam offerũt ægrotãtibus: Cogitantes ꝓ correctione eorũ, quæ in Alexandria contigerunt, diuino zelo feruentes, in memorata sanctione pręcepistis, quatenùs omnia diligenter tractentur, & sanctissimis episcopis comprobentur, quoniã nunc Alexandrina ciuitas conturbatur, pro cuius quiete & disciplina, maximam se habere solicitudinẽ significauit vestra clemẽtia. Quapropter edicimus, Timotheo siquidẽ consentientes, & qui pro eo vestrę Christianitati preces ꝓprias obtulerunt, velut ẽpi & clerici Aegyptiacæ diœcesis, cùm non sapiunt, vt apparet, sapere se cõfidũt, quandò sic aperto mendacio impudenter incumbunt. Videntur enim in prędictis precibus, pietatis vestræ sanctioni subiectis, contra literas mansuetudinis vestræ locuti, & contra gloriosam cogitationẽ, quã pro Alexãdrina ciuitate & eius disciplina geritis, tractasse. Affirmantes enim maximã pacem, memoratam ciuitatem, & sanctissimas ecclesias, & monasteria possidere, apertè rebus ipsis capti sunt, & aduersùs pietatis vestrę vocẽ, & cogitationẽ sinè metu locuti. Plenam nanque caliginẽ, & à malis imminẽtibus nubẽ, disciplinã esse dicẽtes & pacẽ, & in ecclesia Alexandrinorũ diuinitùs attributã, quoniam huiusmodi viri putabantur contra veritatem & vestra optima consilia properantes, *

Non mirũ, si hęretici Concilia reiiciant.

tes, pacemque Dei vocantes persecutiones, & bellum contra orthodoxos sacerdotes & clericos gestum, nouamque tyrannidem contra sacras regulas inquirentes, clarè in sacrum illud incurrere videntur eloquium; Non est, inquit, indisciplinationis, sed pacis Deus, sicut in sanctorum vniuersis ecclesijs agnoscitur. Hi etenim ad perditionem parati sunt, secundùm prophetam, dicentem, *Perdes omnes, qui loquuntur mendacium*. Quomodò autem isti credendi sunt sapere, & tenere causam ab omni mendacio segregatam, * aurem diuinam, sapientiam salutarem, hoc est, salubrem fidē, quam præcipuè seruare ꝑmittunt, dicentes in prædictis precibus suis, inconcussè, atque firmè & immobiliter se credere symbolo, in Nicæa ciuitate a sanctis trecentis decem & octo patribus explanato, & neque augmentū, neque detractionem hoc posse recipere, neq; opus habere qualibet interpretatione, cùm per se, vt aiunt, videatur interpretatum: centum quinquaginta verò sanctorum patrum Concilium ignorare se profitentes, docentesque communicare Alexandrinam Ecclesiam Ephesijs Concilijs. Adijcientes & hoc, ꝙ Synodum Chalcedonæ celebratā ecclesia Alexandrina non recepit. Per hæc igitur ostenduntur similes esse eorum, qui nescientes exponentem optimè salutis remedia medicinā, & passiones ꝑuenientes subtiliter edocentē, impudenter totum se nosse ꝑmittunt. Sic enim & isti, neque temporum diuersorum lāguores heresum scientes, nec medicinam congruam infirmis opportunè ꝑlatam ab Spiritualibus medicis, sanctis scilicet & orthodoxis sacerdotibus, qui p tpa Synodos impleuerūt, insipientes, harū rerū non habentes discretionē, superfluos & erroneos in suis precibus posuerunt sermones. Nam si hæc, quæ memorauimus, agnouissent, non arbitrētur augmentum, aut detractionem factam in sancto Symbolo, a trecentis decem & octo sanctis patribus explanato, nec per se dicerent illud interpretatum, quod paucissimis quidem sermonibus, sed perfectis sensibus scripturæ diuinę per viros eius scientiæ peritissimos videretur esse completum. Quorum veritatem igoorantes, & qualis quantaq; hæretico tunc ꝓcedente languore, ꝓlata sit medicina, diuinitùs inspirata, in illud incurrisse diuinū videntur eloquium, quod ait: *Nolite fieri sapientes apud vosmetipsos*. ꝓpter hæc enim ignorauerunt hæreticos, qui postcà per diuersa tpa varijs languoribus sunt exorti, necnon etiā eos, qui opportunè & necessariè eorum infirmitatibus saluberrimæ fidei congruam obtulerūt salutaris adiutorij medicinam, sicut sanctiss. centum quinquaginta patres epis. infirmitati languoris Macedonij, qui diuinitatem sancti Spiritùs negauit, obtulerunt, apertè firmitatem rectæ fidei docentes, & diuinitatem voluntatis inseparabiliter adorandam. Rursùs igitur alia passione nata circa inhumanationem Dei verbi per callidum erroneumque Nestoriū, sancti patres, qui illo tempore Ephesi conuenerunt, suscipientes pariter Oriētaliū Episcoporum probatissimam sibi concordiam, perfectè prædictū languorem inenarrabili fide curauerūt. Similiter aūt Timothei sequaces ignorare videntur, quēadmodùm posteà Eutyches, cùm in pofundū phantasiæ praua ignorātiæ suæ secta corruerit, principatu heretico suffocatus sit, & quia pro eo duo sint celebrata concilia, priùs in Epheso, & posteà Chalcedonę, & quia q̄ Ephesi quidē facta est, non sufficit eius ægritudini, vt oportebat, discernere passionē, & offerre, q̄ erāt necessaria medicinę. Quæ verò Chalcedonę p Dei gratiā congregata est, eius solatio itā ꝓualuit, vt ęgritudinē apertè cognosceret, & remedium medicinę salutaris offerret. Igit' notum est sapientibus vniuersis, quia nisi diuersæ, diuersisq; temporibus hęreses exortę fuissent, nequaquàm opùs esset cōsilio spirituali ū medicorum. Nam vbi infirmitas, illic opùs est sinè dubio medicina. Et quia non sicut defensores Timothei putār, adiectio q̄dam symbolo trecentorum decem & octo patrum est facta, q̄ñ emergentibus varijs ęgritudinibus spiritalis & necessaria eis oblata est medicina, simul qa corpori est ęgrotanti similis incredulitas. Et quemadmodùm oculis dudùm ęgrotantibus, & cautè atq; competenter à medicis, qui tunc inuenti fuerint, curatis, si rursùs cōtingat aliquem visceribus fortè dolere, quicunque posteà reperti fuerint, non desinunt adhibere medicinam: itā hęretica infirmitate temporibus diuersis exorta, mirum non est, si à pijssimis temporum quorumq; principibus, Deo amātissimi episcopi, pro imminente cura cōuocati, medicinę vtilia remedia porrexerunt. Quę cùm itā sint, nonne ignorantia manifesta est, & nouissima in Timothei * insciencia atq; superbia, quandò omnibus quidē orthodoxis & religiosissimis episcopis quicunque nunc sunt, & qui ad Deum iā migrauerunt, apertè calumniantur, quasi adiectionē quandam in sacro trecentorum decem & octo sanctorum patrum symbolo fecisse videantur? & quasi pro credulitate sua dicant, Quia prędicto sacro symbolo nullum ipsi augmentū, aut detractionem quamcunq; recipiant, nonne plenum est hoc totius falsitatis indicium, cùm dicāt centum quinquaginta sanctorum patrum se ignorare conciliū: Vndè magis videntur, quia non solùm talium medicorū necessariam curam prorsùs ignorant, sed etiàm ipsam infirmitatem Macedonij, pro qua videntur esse collecti. Quam scilicet ignorātes, cùm sit vtiquè manifesta, & nimis insignis, etiàm simplicibus orthodoxis, & in laico ordine constitutis, multò magis variū Nestorij errorē, necnon Eutychis impietates, vesaniā, phantasiamq; nescire pandūtur. Et proptereà inaniter & indiscretè in suis pcibus dixerūt, se Ephesijs communicare concilijs, cùm prius

vtique

1. Cor. 14. | Psal. 5. | *aut diuinam. | Rom. 12. | De secūda Ephesina synodo dicunt, quæ prædatoria vocatur. | Cōcilia cur celebrata. | for * defensoribus insitia | *Quia in

vtique sit sinè dubitatione susceptum, secundum verò non solùm priori consistat aduersum, sed etiàm vniuersis sanctis episcopis, q olim luminaria fuisse probant. Ecclesiæ, quorum famosissimam & religiosissimam multitudinem dinumerare difficile est. Præcipuè tamen aduersarij esse panduntur immortalis & beatæ memoriæ Athanasio, Alexandrinæ ciuitatis episcopo, cui dum inueniantur esse cõtrarij Timothei sequaces, omnibus indubitáter orthodoxis, & maximè fidelibus Aegyptijs, & D E I zelum habentibus omnibus, omninò videbantur inimici. Sed hæc quidē dicta sunt de vnoquoque capitulo petitionibus eorum inserto, quantùm breuiter à nostra dici potuit paruitate, vt vestræ pietatis imperio, sicut pijs litteris imperare dignati estis, indicaremus. Religiosissima nanque vestra pietas decenter egit, vt se cõmitteret & necessariæ discretioni Deoq; placenti committeret examinationem horum, qui nullam impietatis speciem reliquerũt, sed super alia mala etiàm hoc adiecerunt, vt diabolica inspirati virtute examinatione nõ facta, sanctissimos episcopos & religiosissimos clericos, in sanctis orthodoxisq; ecclesijs enutritos, expellerent à ministerijs, quæ Christi Domini gratia sunt sortiti. Vt autem vndiq; diuino lumine veritatis mendacij tenebræ sequaciũ Timothei destruatur & a religiosissima pietate vestra simul & æquitate hæc impietas, iniquissimaq; superbia radicitùs euellatur, decet eos apertè conuinci, quia cùm sibi rectè credere videantur, multùm extra hanc scientiam esse noscuntur, nequaquàm diuinum intendētes eloquium, & non cognouerunt, neq; intellexerunt, in tenebris ambulant. Vt autem talis omnibus ostendatur, & præcipuè populo volenti Timotheum habere pontificem, diuino nobis proposito timore, cõfidimus & hoc sacræ vestræ maiestati suggerere, quatenùs valdè celerrimè, & sinè qualibet obũbratione in sua ignorantia, & prauę sectę sententia cõuincatur Timotheus, & eius sequaces epi simul & clerici. Igitur si placet vestræ pietatis imperio, sub custodia eos foris Alexandrina ciuitate esse præcipite, & seorsùm totum singulos habitare, & diuinæ scripturæ libros, quos voluerint, dato primitùs ab eis breue, quos habeant necessarios, accipere, vt intra certos dies arctissimè custoditi, ità vt nulli liceat ad eos accedere, & verba eis sensusq; disseminare, iubeantur exponere, quã virtutē scripturæ diuinæ respicientes, rectæ fidei symbolũ susceperint, & fidē trecentorũ decē & octo sanctorũ patrũ, immobiliter se tenere & custodite polliciti sunt, quæ fuerunt Arianorum variæ blasphemiæ atq; langoores, quas nefandè sanctarum scripturarũ textu nitebantur adstruere, & quēadmodùm hæc à prædicto symbolo sunt exclusæ. Non solùm enim Arianorum, sed & plurimæ ante hanc hæreses exortæ, in diuinæ scripturæ proloquijs putantur incumbere. Isti quidem si venerabiliter reminiscuntur omnium sanctæ memoriæ orthodoxorum patrum, & quales quique fuerunt, agnoscũt inter eos recurrēdæ memoriæ Athanasium simul & Cyrillum doctrina copiosa pollentes, & pastores Alexandrinæ ciuitatis insignes, quos omnes orthodoxi sequunt, & præcipuè fideles Aegyptiorum. Quæ cùm ità sint, in scriptis sequaces Timothei declarare iubeantur, qũo memorati sanctis patres saluberrimè crediderunt, & qũo horũ inueniunt aduersi, qui cum Ario fuisse noscuntur hæretici, & qui sunt isti, aut qui sapiētes à recta fide recesserunt: quo facto, & caligo erroris simul & prauæ sectæ sequentium Timotheum vbiq; protinùs aperitur, ipsis insupèr, qui nõ cum discretione, sed sinè quadã probatione præuenti sunt, indicatur. Et ex hoc omni venia monstrabuntur extranei, qui rectæ fidei vniuersale concilium nefandissima voluntate, & scelestissima lingua anathematizare presumunt. Tum etiàm præter concilium Deo amantissimorum episcoporũ, sapientissimè & semper memorabiliter, velociter vestra pietas efficiet, vt dum primitùs conuicta fuerit atq; notata, praua eorum nefandissimaq; secta damnetur, & ea, quæ pro recta fide tunc & Deo Christo placent, & diuinæ disciplinæ paciq; conueniunt, roborentur. Turpe satis, & rectitudini vestræ nimis indignum est, vt diuulgetur generali synodo nunc opùs esse, dum hæc aperta sint & valdè certissima: quatenùs, vt dictum est, plùs valere videãtur, qui se diabolo tradiderũt, & eius impietate ebriati. Et vt insignis pompa concilij, occasio quidem multi conceptus sacrę fidei, & detractionis existit: frequentia verò multorum indiscretè loquentium, paganorum, aut infideliũ, & præcipuè hæreticorum, plurimi (quod absit) simplicium trahuntur ad lapsum: qui dũ illi putentur quidem, de quibus volunt honestè loqui, ad varias autem blasphemias rectę fidei dogma perducant. Cur enim hoc capitulum eligunt, qui hactenus quod sapiunt, ità nesciunt, vt pro sua fide frequenter egeant conuenire?

Hæretici à cõmenta scriptis diuinis adstruere conantur.

Pergamius Episcopus Antiochiæ Pisidiæ, subscripsi, quę sunt subiecta intercessionibus omniũ sanctorum, armatus recta fide, & omnia, quæ pietati sunt aduersa, deuincens. Multo tempore à clementia diuina seruetis Christo amabilis, & honorate diuinitus Imperator. Eutropius episcopus Adandenorum ciuitatis, similiter.

Paulus episcopus Apamenus, similiter.

Libanius Episcopus * Parlaos, similiter.

Alexander Episcopus Seleuciæ, similiter.

Maximus Episcopus Tortilotenus, similiter.

Bassionas Episcopus Neapoleos, similiter.

Florentius Epus Adrianopolitanus, similit.

Minophilus Episcopus Metropolitanorum, similiter.

Theodorus Epus Theodosiopolis, similiter.

Martia-

Martianus episcopus Philomeli, similiter.
Eugenius Episcopus Synnadorum, similiter.
Politianus Episcopus Sozopolitanus, simil.
Attalus Episcopus Malinopoleos, similiter.
Castinus episcopus Limenopoleos, similiter.

¶Epistola infra scriptorum Episcoporum, ad Leonem Imperatorem.

DOmino pijssimo, Christoq; amantissi. Imperatori nostro Leoni, perpetuo Augusto, parua & humilis synodus, congregata in metropoli Sardianorum vestræ Lydiæ: Primitùs vestræ pietatis imperium nuper adeptæ sanctissimæ Dei ecclesiæ in Lydia constitutæ, augmentum magnę tuitionis & zeli circa orthodoxam fidem vestræ tranquillitatis agnoscût. Vndè incessabiliter pro vestræ Christianitatis imperio preces offerentes Deo, vt longęua & in pace vestra seruetur vita, nonnulli magis aliquam sibi & suis sacerdotibus atque populis quietam negociantur vitam. Pro quibus enim hæc à nostra paruitate suggesta sunt, breuiter indicamus. Quoniam diuina sanctione per Eudoxium virum deuotum magistrianum, religiosissimo nostro metropolitæ Eutherio data, conuocati sumus in ciuitate Sardinorũ literis memorati sanctissimi viri metropolitæ nostri directis, congregatisque nobis in vrbe prædicta, vestræ pietatis literæ sunt directæ, necnon & preces, quæ videbantur de quibusdem capitulis eis esse subiectæ: quas audientes, de vtroque capitulo vestræ pietati suggerimus. De principali nanq; capitulo, & quod ad ipsam Christianorum fidei respicit summitatem, id est, de sancto & vniuersali concilio Chalcedonæ collecto, cui regulariter præsederunt & maximæ Romæ sanctissimus & beatissimus archiepiscopus Leo, per venerabiles Episcopos directos & clericos, necnon & regiæ Constantinopolis sanctissimus & venerabilis archiepiscopus Anatolius, & summi sacerdotes, qui ei concordes fuerunt, & similia decreuerunt, necnon & omnes sanctissimi totius orbis episcopi, etiàm hoc fatemur, quia necessariè per illorum vestigia gradientes, & reuerentiam eis habentes, eosque venerantes, quę piè & diuina inspiratione cõstituta sunt, quæ in prædicto sancto & vniuersali concilio sancita noscuntur, eis concordes sumus, quandò nihil dissonant à sancto & vniuersali Niceno concilio trecentorum decem & octo sanctorum patrum. Deus enim, qui per illos olim fidem regulariter exposuit, ipse etiàm nunc per istos eam denuò. quoniam vnus & idem, secundum beatum Apostolum, spiritus sanctus operatus est vniuersa. De Timotheo nanque, qui tyrannicè sicut agnouimus, & contra regulas sedem sanctissimæ ecclesiæ Alexandrinæ ciuitatis inuasit, dum vtique esset ecclesiasticæ correptioni contraditus, relegentes preces, quæ syllabis pietatis vestræ subiectæ sunt à Deo amantissimis episcopis Aegyptiacæ diœcesis, & venerabilibus clericis Alexandrinę ciuitatis, per eas agnouimus, quia cum adulterio, quod in pontificatu com misit, & homicidio, etiàm anathematizare sanctum concilium Chalcedonense non timuit. Quibus auditis, animæ nostrę profundo vulnere sunt percussæ, deflentes quòd in tam venerabilibus temporibus ab aduersario pietatis & inimico orthodoxę fidei, tantę obsessiones nobis insurgunt. Legentes etiàm preces, ab aliquibus Timotheo consentientibus mansuetudini vestrę pietatis oblatas, amplius defleuimus, & nostra mente nimis excessimus pro tanta pręsumptione. Quia super ea, quę iam commiserunt, non eos piguit etiàm prędicto magno sanctoque concilio, quantùm ad eos attinet, contumelias inferre, & illud prorsùs expellere. Totum tamẽ hoc vestro iudicio, non personam respicientes, committimus, supplicantes vt omniũ totius orbis sanctissimorum Episcoporum post Deum vitam nostram pietas faciat esse securam, & sanctis ecclesijs, quietis & pacis iura concedat. Scimus enim, quia Deus, qui vobis perpetua regni sceptra donauit, secundum *Beatum Salomonem, poscentibus sapientiã Prou. 2. & prudentiam pręebit etiàm in hac causa, quatenus benignitatem imperialem per omnia demonstretis Christianissimi atque pijssimi Eucherius episcopus Synnadorũ: Christus DEVS Christianissimum & inuictissimũ vestrę pietatis imperium in augmento fidei & pacifica vita sanctorum intercessionibus conseruare dignetur, pijssime & religiosissime & CHRISTO amabilis Imperator Paulus episcopus Daldi, similiter.

Asianus episcopus Philadephię, similiter.
Ioannes Episcopus Hercanidis, similiter.
Polycarpus Episcopus Tabanius, similiter.
Iulianus Episcopus Mustinę, similiter.
Ioannes Episcopus * Meoni, similiter.
Rufinus episcopus Areopolis, similiter.
Lucius episcopus Apollinis, similiter.
Gemellus Episcopus Stratonicię, similiter.
Dionysius episcopus Attalię, similiter.
Cyriacus episcopus * Apolloniadis, similiter.
Theodotus Episcopus Gordi, similiter.
Anatolius Episcopus Helleonorum, similit.
Leonides episcopus Beas, similiter.
Heraclidianus Episcopus Senus, similiter.
Diamonius Episcopus Thraterenus, similit.
Onesiphorus episcopus Blandi, similiter.
Iulianus Episcopus Satalę, similiter.
Iohannes Episcopus Tripolis, similiter.

EPISTOLA SVBDESCRIPTORVM Episcoporum, ad Leonem Imperatorem.

PIissimo & Christianissimo Domino Imperatori Leoni, Epiphanius Episcopus Pergensis, & qui cum eo sunt reuerend. episcopi,

scopi, Ephesius, Porphytius, Diodotus, Noysimaras, Paulus, Martianus, Auxentius, Pierius, Ioannes, Miccus, Innocentius, Polemon, Theosebius, episcopi Pamphyliæ regionis. Decet quidem DEVM omnis humana laus, & omnis pariter oratio, pium verò principem famosissimus sermo. Nam & ipse cum subiectis adorat imperij largitorem, & pacis prouisorem Dominum Christum, qui protegit inuisibiliter, & eos, qui aduersùs pacem geruut bella, concidit. Ait enim quodam loco sacra scriptura, dum Aegyptiorum multitudinem populus formidaret. *Dominus pugnabit pro vobis, & vos tacebitis:* & hoc quidem frequenter operatus est Christus, sub vestræ verò pietatis imperio palàm gerēs feruida, & vehementer expauit. Quæ cùm esset ad capiendum difficilis, & non crederetur posse subdi, sic potuit repentè consumi, vt decæterò neque nomen eius valeat inueniri. Ità siquidem Deus protegit ac prouisor existit eorum, qui in eo cordis pietate confidunt, qualem te quoque esse contigit Deo amabilis Imperator, qui non solùm extranearum rerum prouisor esse dinosceris, sed etiàm sanctarum Dei ecclesiarum pacem multo labore conquiris, vt habeas eam tu quoq;, qui pro ea decretas, & pro eius vniuersitate cuncta diligēter operaris, quomodò & vno Christi corpore, omnes, qui eius sunt, alligantur. Quis itaque sermo dignè possit vestram laudare tranquillitatem, circa vtrunque, sic piè & paterna charitate laborantem, & tuitionē suam summo studio conferentem? Quapropter competit vobis Psalmistæ verbum; *Sperauit in Domino, & in misericordia altissimi non commouebitur. Inueniatur manus tua omnibus inimicis tuis, & dextera tua inueniat omnes odientes te.* Et hæc quidem à nobis humilimis pro gratiarum actione referuntur piissime & Christo amabilis Imperator. Dudùm itaque literas ad vestram pietatem dirigens ego humilis, declaraui meam vestræ pietati sententiam, qualis sim circa orthodoxam fidem, necnon & sanctum Chalcedonense concilium. Quia verò etiàm nunc diuinis syllabis tranquillitas vestra pręcepit, vt vnà cum Deo amantissimis episcopis, qui mecum sunt, conueniens significare debeam, quid sentiamus de eodem sancto Chalcedonensi Concilio, & de Timotheo Alexandrino, sicut aiunt, episcopo: etiàm rursùs communiter vestræ maiestati significamus, quoniam gratia Dei nulla parte ab eius pietate recedimus, nisi quia læsionem iudicamus, diuisionem simplicium populorum, quam nescio quomodò ignorantiam facientem patiantur. Sicut enim iamdudùm Christianissimis vestris auribus indicaui, nulla alia doctrina tradita est à nobis accedentibus ad salutare sanctumque baptisma, nisi quæ à sancto Nicęno concilio gratia spiritali prolata est, per quam & nos meruimus peccatorum redemptione saluari, & donum adoptionis adipisci, vndè bona futura percipere sustinemus, & mundus pariter vniuersus. Non enim nos quidem per ea ad Christum accessimus, alios autem eadem nobiscum participari gratia prohibemus, dum omnia compleat, & omnibus valdè sufficiat, nullusque respuere potest, quo ipse saluatus est. Non igitur dicant, quia nos hanc solùm prædicamus, & non eam colimus: sed & colimus, & veneramur, & prædicamus, & cum ea de præsenti vita optamus egredi, & Christo Domino per hanc credimus pręsentari. Non ergò mentem simplicium subuertentes hæc dicant: Nos enim & Nicęnam synodum debito honore veneramur, & Chalcedonēsem quoquè suscipimus, velutì scutum eam contra hęreticos opponentes, & non anathema fidei existentem. Non enim ad populum à Papa Leone, & à sancto Chalcedonensi concilio scripta est, vt ex hoc debeant scandalum sustinere, sed tantummodò sacerdotibus, vt habeant quo possint repugnare contrarijs. Duarum nanque naturarum siue substantiarum vnitatem, in vno CHRISTO declaratam inuenimus à pluribus apud nos consistentibus sanctis & religiosissimis patribus, & nequaquàm velud mathema, aut symbolum his, qui baptizantur, hoc tradimus, sed ad bella hostium reseruamus. Si verò propter medelam eorum, qui per simplicitatem scandalizati noscuntur, placuerit vestræ potentiæ Christo amabilis imperator, sanctissimo Leoni Romanę ciuitatis Episcopo, necnon aliorum pariter sanctitati, propter istorum (sicut dixi) condescensionem & satisfactionem, quatenùs idē sanctissimus vir literis suis declaret, quia non est symbolum, neque mathema epistola, quæ tunc ab eo ad sanctæ memoriæ nostrum archiepiscopum Flauianum directa est, & quod à sancto concilio dictum est, sed hæreticæ prauitatis potiùs increpatio, simul & illud, quod ab eis est dictum in duabus naturis, quod fortè eis dubium esse dinoscitur, dum à patre prolatum sit propter eos, qui veram Dei verbi incarnationem negant, his sermonibus apertiùs indicatum, ità tamen, vt in nullo sanctæ synodi fiat iniuria. Nihil enim differt, siue duarum naturarum vnitas inconfusa dicatur, siue ex duabus eodem modo referatur. Sed neque si vna dicatur verbi natura, inferatur autem incarnata, aliud quid significat, sed idem honestiori sermone declarat. Nam & inuenimus sæpiùs hoc dixisse sanctos patres. Apud vestrę pietatis imperium, quod significat decenter ago vestra potentia, quia ipsa synodus permanebit, sicut ecclesię membra discerpta copulabuntur hoc sermone curata, & ea, quę contra sacerdotes nefandè committuntur, cessabunt, & ora hęreticorum contra nos aperta damnabuntur, & omnia reducentur ad pacem, & fiet, sicut scriptum

Exod. 14.

Locus mēdosus.

Psal. 20.

Locus mēdosus.

Ioan. 10.

scriptum est, vnus grex & vnus pastor. Quoniam & Dominus Christus multa condescensione circa nos vsus, humanum saluauit genus: & quia cùm diues esset, vtique diuinitate, pauper factus est pro nobis, secundùm quod homo fieri voluit, vt hoc illa paupertate ditaremur, sicut beatus Paulus edicit. Et iterùm quomodò relinquens nonagintanouem oues in cœlis, perrexitque quęrere perditam, quod constat in nobis. Et quia cùm inuenisset, multam nobis tuitionem exhibuit, ità vt eam humeris suis imponeret, & cęlestibus ordinibus copularet. in quo & magnum gaudium factũ dicit in cœlo, & pro eius inuentione, & pro numeri supplemento. His itaque quid sentiamus de Chalcedonensi cõcilio, nos humiles vestræ pietati suggessimus. De Timotheo verò, quantùm nos humiles probare potuimus, vestræ tranquillitati suggerimus: quia, si ea, quæ de eo continentur in precibus oblatis vestræ tranquillitatis imperio, tanta & talia vera comperiuntur, sicut asserunt reuerendissimi episcopi, qui ea suppliciter obtulerunt: extraneus ab omni sacerdotali honore, & pia canonum integritate dignoscitur, sicut nos humiles valemus inspicere. Omnis enim causa eius in iudicio & probatione vestri pendet imperij, & integritate sanctorum summorumque patrum, quibus & nos humiles, ussum est obedire propter maximam eorum scientiam ac sapientiam, subtiliter talia iudicare valentium. Nobis autem dari veniam à vestra potestate poscimus, si quid vt homines in his literis incautè suggessimus. Inuitati enim potius aut iussi, & quod maius est, coniurati, hæc scribere vestræ tranquillitati præsumplimus.

[margin: 2. Cor. 8.] [margin: Matt. 18. Luce 15.]

Epiphanius Pergenę ciuitatis episcopus, incolumẽ pietatem vestram Dei ecclesijs, & Romano imperio in Christo opto seruari semper, pijssime & Christo amabilis Imperator. *Ephesius episcopus Comanensis, sim.

[margin: *Ephesius]

Porphyrius episcopus Palęopoleos, similiter.
Diodotus episcopus Clisimensis, similiter.
Polemon episcopus Trebennorum, similit.
Miccus episcopus Adrianopolis, similiter.
Maras episcopus Codri, similiter.
Neon episcopus Gilsatenus, similiter.
Paulus episcopus Poglensis, similiter.
Martinus episcopus Pellenensis, similiter.
Hierius episcopus Panemotici, similiter.
Ioannes episcopus * Arias, similiter.
Theosebius episcopus Maximinianopolis, similiter.
Auxentius episcopus Termissę, similiter.
Innocentius episcopus Eudacianus similiter.

¶ Epistola infrà scriptorum Episcoporum ad Leonem Imperatorem.

CHristo amantissimo victori atq; triumphatori, & à sancta Trinitate seruato Imperatori Leoni: Synodus, quę per sanctionem vestrę maiestatis in Myrena metropoli vestrę Lycię prouincię congregata est: Literas tranquillitatis vestrę suscepimus per Branemundum magistrianum, plenas fide ac pietate, zeloque iustitię & agnitionis Dei. Manum itaque tuam commodamus Christo, sacerdotes cooperatorios aduocasti, & pro orthodoxa religione propugnaturus, pręsules eius socios tibi in dimicationibus adesse decreuisti, & sanctiones ecclesiasticas regulasque sanctorum patrum contemptas agnoscens eos, qui hęc orant inuiolabiliter conseruari, ad defensionem concurrere pręcepisti, pontificisque necem vlciscens sicut Moises maximus, per syllabas sacras penè clamare visus es: Qui est Domini, veniat ad me. Sed & preces criminibus cumulatas suscipiens, vindictam interim suspendisti, vt cũ iustè reum punire videreris, & iudices ad hoc constituisti orthodoxos totius orbis episcopos, vt apud omnes iudicatus, quasi pręsens ab omnibus iustam videretur ferre sententiam, ille qui cunctos in eo, qui iniquè necatus est, vexasse cognoscitur, auditores. Singulos autem à ciuitate propria non traxisti, nè forsitan euocationem quasi violentiam is, qui euocabatur, accusaret. Sed permisisti, tanquàm compatiens vniuersis, vt consistentes in prouincia iudicarent, quatenùs satisfactione careat, quisquis post hęc fortè suam voluerit mutare sententiam. Igitur & nos ô Christo amabilis, & qui imperium à Christo sortitus es, in tuis consilijs exultamus, videntes te pro orthodoxa fide ità feruentissimè laborantem. Deum propter perpetuam vestram maiestatem deprecamur, vt longo tempore vestrum nobis cõseruet imperium, & nequaquàm alij subiecti esse videamur. Suggerimus igitur, quia de singulis, quæ in sacris literis vestris continentur, lectio apud nos cũ laudibus celebrata est atq; lętitia: sed precum cognitio, eisdem literis subditarum, nostra gaudia violauit, Christo amabilis & triumphabilis Imperator. Tremor enim & terror rectè singulorum corda commouit, & fontes lachrymarum de pupillis oculorum valdè fluxerunt, fletibus etiam genę rigatę sunt, procellęque malorum, & multa iacula calamitatum subindè reuelata sunt, & amara nuncia alia crudelia pręuenerunt. Et donèc audiremus quidem, quia viuente adhuc nostro sacerdote ordinatus est, cognouimus quia, velut adulteri filius, sic Abessalon impudenter insurrexit in patrem, & sponsam viui genitoris abripuit, & quia nefandè semetipsum constituit & irregulariter sacerdotem. Quasi pelagi tempestate commota ea, quę à populo inconsideratè fiunt, ad modicum quidem pręualent: tempore verò superueniente soluuntur. Cùm verò audissemus & necem pręcedentem lectionem, & in venerabilibus locis factam, & bestiarum modo lacerationem corpo-

[margin: Exod. 32.] [margin: 2. Reg. 15.]

corporis perpetratam,& mortui nefandas iniurias,& membrorum humanorum crudelissimas sectiones,& exusti corporis cinerem, & nullam compassionem Timotheum, aut auersionem aut odium habuisse contra huiusmodi præsumptores, cùm oporteret eum mox dare locum,vt aliena violentia magis quàm eius proposito hæc facta monstrarentur:sed potius eum festiuitatem cum eis celebrâsse:tunc exilium,& vultum, secûdùm quod scriptum est, tristem habentes atque demissum, & vtranque manum ad inuicem
Esa. 49. conferentes,atque dicentes: Oblitus est nostri Dominus,reliquit nos Dominus. Quid iam nos sacerdotes faciemus? Quomodò pastores,cùm mercenarium vidimus greges ità dispergere? Quomodò compatientes, cùm hæc examinari minimè supplicamus? Quomodò reuerendi,qui cultum sancti baptismatis obscuratum despicimus? Quomodò ecclesiæ præsules, nefandum adulterium reticentes? Quomodò exemplum fidelium, cùm paternarum regularum custodes in temporibus pietatis ecclesię fluctuantur? Tranquillitas diuinæ scientiæ continet vniuersa, & nauis orthodoxorum duceretur forsitã in profundum,nisi Imperator pius existeret, pro purpura virtutibus fulgens, armis vtena aduersùs hostes venerabili cruce: & hac vocatus appellatione, qua per clementiam Christus
Gen. 49. vocari dignatus est:Recubans,inquit:soporatus est sicut leo. Oportebat tunc secundùm prophetæ Hieremiæ vocem, nouissimum quærere locum,& die noct uque ea,quæ sunt
Hiere. 9. commissa, lugere. Non enim vna est mulier, secundùm historiam, quæ iniustitiam & vim pertulisse dinoscitur. Breuiter itaque, Christo amabilis Imperator, historiã quoq;
Iudic. 19. audite dignare. Aliquandò Leuita vir violentiam pallus in coniuge, & contumeliam ferre non valens,& iniuriam sceleris immensam esse conspiciens,dum mulier manè mortua fuisset inuenta,plurimis cõtumeliam inferentibus,diuidens eam in vndecim partes, vndecim Israel tribubus destinauit: & proptereà vndecim, & nõ duodecim,quia vnam tribũ sciebat iniuriosos & luxuriosos habere
Iudic. 20. viros. Tunc omnes vndiquè ad vltionem velocissimè concurrerunt, pro litteris mulieris membra suscipientes, & velut inimicos fratres propriοs expugnantes, dum tanti sceleris præsumptio atque mortis, dilectionem cognationis excluderet. Insuper etiam anathematizauerunt eos,nè sponsam ab eis sumerent,aut darent sponsum eis,& nisi remedium sapientiæ fuisset post hæc inuentum,
Iudic. 21. etiam nomen tribus Beniamin esset ablatum. Ea siquidem,quæ nunc gesta sunt, illis comparata,crudelitate maiora sunt. Non enim vna ecclesia hanc pertulit læsionem,nec vnus sacerdos occisus est, sed omnis ecclesia, & omnis pontifex est necatus. (Vnum enim,
1. Cor. 10. & 12. secundum beati Pauli vocem, omnes pariter sumus,& vnum membrum,& fratres, vnum habemus caput CHRISTVM:) ecclesia- Ephe. 4. sticæ sanctiones & constituta conculcata, eccegulæ sanctorum patrum spretæ sunt. Dominus totius orbis terrarum Christus, nu- Luce 22. trior pietatis,& orthodoxæ fidei propugnator, occasionem dedit loquendi coram regibus, & non timendi. Antiqui itra loquebantur etiam audire nolentibus. Ipse autem mitissimè atque clemens nostras imbuit aures,vt malum tanquàm malum notemus:
Væ,inquit,qui dicit malum bonum, & amarum dulce. Esaia 5. Ad iustam igitur indignationem, rogamus,exciamus atque supplicamus, vt baptisteria & altaria, sacerdotũ, regulas vindices patrum,sceleris domino feruentissimè victo,prouideas ecclesijs saluatoris quietem. Quantum enim ex lectione precum & scelorum commissorum,quæ illic referũtur,agnouimus,mercenarius, & non pastor, probatus est Timotheus. Occultè nanque latrocinanter,& non regulariter, per ianuas sanctarum regularum ad omũ *aulas ingressus est.Adhuc * caulas tet Timotheus: viuo adhuc sponso, in eius sedem vesanissimus insiliuit. Homicida Timotheus: particeps est enim eorum, qui sũũ spiritualem patrem, & CHRISTVM implacabiliter lacerârunt. Sacerdotio indignus Timotheus: arripuit enim,non accepit, honorem. Incredulo peior Timotheus: negat enim sanctum Chalcedonense concilium,sicut per eos, quos destinauit, scripsisse dinoscitur. quod nullo modo à decreto sanctorum patrum in Nicæa cõuenientium, Dei vtiquè & hominum celebrato timore, discordat. Cui enim eorum, qui ibidem congregati sunt, sicut sub Dioscoro in Epheso aduersùs bonæ memorię Flauianum, terror illatus est,qui, sicut ibi dextera calamum fingens,atque digitò demonstrans eos, qui antè ianuas obseruabant, aliquid reclamauit aut plagas fortè sustinuit? Nullus per subsellia semetipsum abscondit, fugiens subscriptionis iniquitatem. Hic nouum nil audiuimus: (nam neque consentire poteramus) Quæ tradiderunt nobis ab initio inspectores & ministri verbi, trecenti decem & octo sancti patres,qui in Nicæa conuenerunt,& Constantinopoli,aut qui in Ephesο venerandè collecti sunt, hęc in nobis ipsis, & dudùm in Chalcedone per nos obsignauimus, & non hęc in aerem & inaniter sunt soluta CHRISTO amabilis Imperator. Sed etiã his literis mox ad vestram tranquillitatem vsi sumus, & penè lachrymis nostram supplicationem, nõ atramento conscripsimus, rogantes & supplicantes,& tanquàm prostrati præsentes, vt non sinatis inimicos Ecclesię sanctæ Dei ecclesias conturbare: sed & faciatis eas sub quiete consistere, & occasionem fieri symbolum requirentibus abscindatis. In nullo enim discordamus in rebus,in quibus est nobis satis factum, aut de fide saluberrima dubitamus,

& si

Gal. 1. & si quid annunciauerit nobis, præter quod accepimus, anathema sit. Expellite, secundùm quod scriptum est, De Concilio pestilentiam, & virum sanguinum auferte de medio, & cõsacerdotes, qui persecutionem iniustè passi sunt, tanquàm pij, vestro more protegite, ecclesijs proprios sponsos redonate, & monasteria congregate, & sudores sanctæ memoriæ Athanasij, & Theophili & Cyrilli, qui orthodoxæ fidei principes extiterunt, nequaquàm inutiles esse permittite. Et Proterium sanctæ memoriæ, qui mediator Dei fuit & hominum, magna voce clamitantem, clementer audite. Celare enim eius sanguinem, sicut Zachariæ, terra non patitur, nè iterùm celans, secunda vice maledicatur. Petrus misericordia Dei episcopus Myrenæ metropolis sanctæ Dei ecclesiæ, subscribens retuli: Incolumem in Christo longo tempore maiestatem vestræ pietatis oro.

Eudoxius episcopus Zomatenus, similiter.
Cyrinus episcopus Patarenus, similiter.
Stephanus episcopus Lymerenus, similiter.
Eudoxius episcopus Arakindenus, similiter.
Leontius episcopus Araxenus, similiter.
Andreas episcopus Gleorum, similiter.
Nicolaus Episcopus Acrasenus, similiter.
Athanasius episcopus Xanthensis, similiter.
Hypatius Episcopus Sidimensis, similiter.
Pannitius episcopus Ascandenus, similiter.
Anatolius episcopus Olympinensis, similit.
Cyrinus episcopus Oenoandenus, similiter.
Nicolaus episco. Gaunenus, similiter.
Aquilinus episcopus Padulenus, similiter.
Nicolaus episcopus Balburenus, similiter.
Aristodemus episcopus Phalisitenus, similiter.
Eustathius presbyter subscripsi pro Theodoro episcopo Antefallitino, & manibus dolente. Carporus presbyter subscripsi in loco Palladij Episcopi Corydallani, similiter.
Gelasius presbyter subscripsi in loco Romani, episcopi Bunensis ciuitatis, similiter.
Nicolaus archidiaconus subscripsi in loco Heliodori episcopi Narensis, similiter.
Timasius presbyter subscripsi in loco Leõdij, episcopi Catateni, similiter.

§ Epistola Agapiti Episcopi, ad Leonem Imperatorem.

DOmino Christo amabili, atque victori Leoni, Agapitus misericordia Dei Christi episcopus vestræ Rhodi. Desupèr sceptra regni suscipiens, sacratissime & inuictissime principum, pro munere vestræ pietati collato, Deum cælestem regem primitijs decentibus honorastis. Prima enim oblatio & acceptabile sacrificium est, vt auriga mundi, & princeps totius orbis, qui sub sole consistit, adorandæ Trinitatis fidem

Imperatorem quid præcipuè deceat.

seruet incolumem, & doceat ex his, quæ facit & colit, timere & homines DEVM, & talia sectari, per quæ nostrum seruatur genus, & cogitare pro communi republica, & totius populi disciplina: quatenùs optima causa pacis & nomen vbique præcellat, & vigeat, & non instàr bestiarum contra suum genus homines singuli rabiem feritatis exerceant. His itaque bonis & alijs multiplicibus dudùm, & nunc per vestrum imperium constitutum diuinitùs perfruentes, omnes oramus innumeris vos conseruari temporibus. (Verè namque sacerdos & natura Imperator existis) sed & omne genus humanum DEO conuenit supplicare pro imperij vestri longæuitate. Nam in principijs vestræ serenitatis imperij, tantam barbarorum multitudinem manu dextera subiugastis, & nimis importabilem destruxistis, vt perpetuum erigeretis trophæum in omni orbe terrarum, & altam pacem toto præberetis in mundo. Nihilominùs autem & nunc pro humano genere cogitatis, saluberrimas has literas & vtiles animarum sacerdotibus destinantes, his quibus ligare & soluere peccata concessum est, communionis sacræ solicitudinem committentes. Quapropter corroborati piarum vestræ serenitatis authoritate literarum, ad hoc responsum confidentes accessimus, supplicantes Deo & vestræ serenitatis imperio, vt nostras humiles voces dignemini placanter accipere, & si quid tanquam idiotæ paululùm delinquimus, veniam condonare. Sacræ siquidem & incomparabiles vestræ syllabæ potestatis, & mala, quæ incredibiliter Alexandriæ prouenerunt, & Timothei gesta pessima declararunt, qui, sicut aiunt preces oblatæ pietati vestræ à quibusdam Deo amãtissimis episcopis Aegyptiacę diœcesis, author tanti sceleris esse dignoscitur. Super hæc autem & ea, quæ satisfactores Timothei fieri postulant, nostræ paruitati manifestata sunt. Iussistis itaque considerare concilium vestræ prouinciæ insularum, quid sentiat de sancto & vniuersali Chalcedonensi concilio: & mihi quidem fuit optabile & nimis vtilissimũ, secundum vestræ pietatis iussionem, cum omnibus episcopis nostræ prouinciæ præbere responsum. Sed quoniam euocatio quidem, & ante susceptionem sacrarum pietatis vestræ literarum, & rursùs postquàm susceptæ sunt, à me festinanter effecta est, sed hyemalis temporis qualitas, sicut pietas vestra prospicit, eos venire ad metropolim nõ permisit, dum tribus millibus aut quatuor millibus stadiorum quidam abesse videantur: necessarium fuit, nè quod impedimẽtum fieret. Eudoxio viro deuoto magistriano, pręcepti pietatis vestrę ministro, ad reliqua responsa prouinciarum & commissa, vt velociter meam sententiam facerem manifestam. Hoc enim etiàm ipse videlicet magistrianus compulit adimplere. Gradior itaque

gratia DEI ad narrationem capitulorum præsentium, atque probationem hæreticam qua possum. Memoratus enim Timotheus si talis esse paruerit, qualem eum oblatæ preces vestræ pietati à Deo amantiss. Aegyptiacæ diœcesis atque clericis esse declarauerunt, non solùm inter episcopos siue clericos, sed neque inter fideles laicos, iustè constituendus est, qui & piorum canonum disciplinam vastauit, & Romanam rempublicam confusione compleuit. Verumtamen quoniam imperialis lex, & ecclesiasticarum sanctionum consequentia custoditur, si placet, hoc supplico, vt vocetur accusatus sacro vestræ pietatis edicto, quatenùs in præsenti conuinci possit coram vestris auribus, quæ circumueniri non possunt, aut coram sancta synodo, quæ pro qualitate temporis in ciuitate regia poterit inueniri, si tamen placuerit potestati vestræ, & ità dignam suorum actuum suscipiat vltionem. Si verò, quod nō credo, in tantis & talibus criminibus accusatus, diuinæ iussioni vestræ obedire noluerit, nec ad proprium dominum ità pium, mansuetumque principem concurrere festinarit, non solùm ab ordine sacerdotij, sed & à Deo simul & principe, & cunctis hominibus, sicut reus, erit abijciendus. De sancto siquidem vniuersali Concilio, Chalcedonæ imperiali sanctione collecto, ad cōfirmationē quidē atq; cautelā orthodoxæ & catholicæ fidei, & dānationē atq; destructionē prauitatis Eutychianæ, quid dicamus, quā per omnia cōcordē sensum intemeratæ fidei, à trecentis decem & octo patribus, qui in Nicæam Christi gratia conuenerunt, & patrum Chalcedonæ conuenientium reperimus? Non enim aliud quicquam præter illam immobilem & fundatā rectæ fidei expositionem eos decreuisse, nec aliquod augmentum aut detractionem in symbolo sancto fecisse cognouimus: ob quam rem & penè omnes occidentalium partiū DEO amabiles Episcopi consentientes sibimet, & pariter decernente sanctissimo atq; beatissimo Leone Romanæ vrbis archiepiscopo, literis proprijs & oris sui confessione ea, quæ ab ipsis sanctis patribus Chalcedonæ collectis interpretata seu explanata sunt de Dn̄i nr̄i Iesu Chr̄i incarnatione, confirmauerunt atque consignauerunt. Vndè vestrā pietatē suppliciter exoramus, vt dū vna sit dnatio patris & filij & spiritussancti, & eiusdem fidei vnusquisque baptism. tis, & nos vnum atque idem sapimus, & in vna sancta & consubstantiali
Mat. 28. & adoranda trinitate baptizati sumus, sicut & dominus noster Deus & saluator IESVS CHRISTVS sanctis discipulis suis iniunxit: Pacem quidem & nunc sanctis ecclesijs conseruatis, & retinaculum ori apponatis hæretico quod indisciplinabilem eorum & inobedibilem arceat intellectum. Non enim ad ecclesiarum ædificationem, sed ad destructionem simplicium populorum, contentiones excitare noscuntur. Hæc itaque à mea paruitate mediocriter, vt potui, dicta sunt: tu verò domine Christo amabilis atque laudabilis, cuius potestas & virtus in manu Domini est, quod tibi reuelauerit Deus, & in tuo corde fuerit consuetè locutus, hoc in omnibus sancire dignare. Nouimus enim & credimus, quoniam qui te vnxit in regem IESVS CHRISTVS Deus & saluator noster, ipse tibi sicut Dauid & Danieli suam sapientiam condonauit, ad robur quidem & augmentum sanctarum Christi ecclesiarum, & ad ædificationem atque constantiam fidelium populorum. Quæ tamen acta fuerint apud consacerdotes in concilio apud nos celebrando, secundùm sacram vestram & adorabilem sanctionem, post non multum vestræ pietati declarabuntur. Ego Agapitus Episcopus Rhodiorum, orans dominum incolumem valere, & longo seculo conseruari Christo amabile vestræ serenitatis imperium, manu mea subscripsi.

§ Epistola Iuliani Episcopi, ad Leonem Imperatorem.

Pijssimo atque fidelissimo victori atque triumphatori, Leoni principi semper Augusto, Iulianus humilis Episcopus Coensis. Ego domine Christo amabilis Imperator, illam sapientissimam monitionem mentem percipiens, qua dictum est, Cognosce temetipsum, volui taciturnitate quiescere, & maiorum patrum iudicium sustinere. Non, enim euocationis æqualitas, parem rerum seruat effectum: sed quandò coactus cum euocatione concordat, tunc similitudo nominum habet rerum quoquè impermutabilem veritatem. Veruntamen quoniam consultare nos tranquillitas vestra præcepit, de vnoquoque capitulo, quod continetur in precibus Deo amabilium consacerdotum Aegyptiacæ diœcesis, manifestam meæ paruitatis facio voluntatem, mœstus existens, & lachrymarum imbribus irrigatus, quid loquar ignorans, captiuitatem ac destructionem vtriquè pietatis, illam tamen & pontificis lugens inopinabilem necem: ea siquidem, quæ in Alexandrina ciuitate commissa sunt, ex ipsa narratione declarant animi passionē, & ad vindictam tanti facinoris, vestram solummodò prouocant æquitatem. Nam constituti, vt orbem debeatis gubernare terrarum, indisciplinationis ægritudinem ad interitum perducentem mederi summo studio festinantes, non gladium euaginantes ad necem, sed interminationis verbo indisciplinatos regulariter perducentes ad obedientiæ voluntatem. Sententiam itaque, quam cōtra se Timotheus nefandus exegit, sanctiones apertiùs explanarunt, quas tua tyrannide sępiùs abnegauit, disciplinam ecclesiasticam confundendo, & iniurias inferendo, inimicus

cus nescio quomodo totius Christianitatis effectus. Captus enim in talibus, vestram iustitiam debet experiri solummodò, quoniam ad magnitudinem commissorum eius, sicut in precibus continetur, potestas ecclesiasticarum non sufficit sanctionum. Pando siquidem vestræ potentię, & quid de sancto Chalcedonensi Concilio sentire dignoscor. Hoc etenim nullatenùs a veritate discordat, quoniam fidem traditam a sanctis beatisque trecentis decem & octo patribus, consona voluntate diuina inspiratione firmauit, non dogma aliud introduxit, non alterum symbolū, non vanam expositionem, non dualitatē vnigeniti filij Dei, neque nouitatem aliquam celebrauit: sed per omnia consonat etiam sacro Concilio centum quinquaginta sanctorū patrum, pariter & Ephesio, cui præsederūt ter beati & sanctissimi patres Cælestinus Romanæ pontifex ciuitatis, & Cyrillus Alexandrinus Epis. Supplicamus igitur vestræ potentię, vt inuiolabiliter cōseruetis ea, quæ a Christo per ipsum de ipso benè sunt constituta. Vbi enim tantorum erat congregata multitudo Pontificum, & sanctorum præsentia euangeliorum, & frequens simul oratio, illic creaturæ totius opificē, inuisibili virtute credimus fuisse pſentem. Terror enim tunc nullus fuit imperialia authoritatis, quoniam sanctę piæque memoriæ Martianus, amoris diuini diademate coronatus, spiritualem quoque suscipiens curam, festinauit Apostolorū dogmata confirmari a præsulibus ecclesiæ, desiderio fidei accensus orthodoxæ: quem cùm vestra pietas imitatur, & victoriam cōtra barbaros adipiscitur, & veritatis quoq; destruit inimicos. Iulianus humilis Epis. definiens retuli.

¶Epistola subdescriptorum Episcoporum ad Leonem Imperatorem.

PIISSIMO & Christianiss. & iustè à Deo potestatē totius orbis & dñationem sortito victori semper Augusto Leoni, Conciliū humiliū Episcoporum, gratia Christi & nutu vestræ tranquillitatis in Cyzicorū metropoli celebratum, quæ est Hellespontinæ regionis: Quātùm ad fidē tuā, Christo amabilis atque pijssime Principū, neq; sermo ad fauorē esse valebit æqualis. Claret enim, qm̄ diuina pietas apud vos potiùs gubernat imperiū. Nam propter eius fidei constantiā, volnntatem requiritis sacerdotū, quatenùs ex omni cōcordia venerabilis fidei iura seruētur. Vndè studio vestræ serenitatis Christus oīm Dñs præbet effectū. Igitur sanctioni vestrę pietatis omni virtute & celeriter ministrantes, ea q̄ nobis cū magna deliberatione atq; Cōcilio placuerunt, p has mediocres literas indicamus. Sacras etenim vestræ mansuetudinis literas relegentes, directas nobis p Eudoxium virū deuotū magistrianū, mox in ipsis principijs inuenimus fulgere pietatē, & maximū vestræ serenitatis & fidele certamen. Super hæc autem & de morte sacerdotis inquisitionē illic positā, quā homicidæ quidam nō timuerunt suo iure cōmittere in sanctæ memoriæ Proteriū Alexandrinę ciuitatis Episcopum, & sicut positum est in precibus eorum, qui & post mortē eius animā venerantur, ipsum quidē perimere sanctissimo in baptisterio non timuerunt, per totam ciuitatē trahentes. Post hæc autē igni eius reliquias contradentes, cinerē in ventos dispergere præsumpserunt: quod peccatū omni quidā tragœdia, & quibuslibet fabulis aut huiusmodi figmētis verborū poeticorū videtur immensius, & nihil horum lamentationi Hieremiæ secundùm. Quis etenim sensum habens, nō clamet, hos præsumptores crudeliores esse q̄ bestias, quæ tamē post mortē se in consanguineis nesciunt vindicare? Quis autē mortuū itá violare præsumēs, vel solo nomine sit acceptabilis Christianus? Sacerdotis autē sanguis velocem habuit vltionē a Domino Christo, quem sacerdotij esset constat authorem, sicut in sanctis docemur scripturis: quia sanguis sancti Zachariæ Hierusalem nō esse perulit impunitam. Quia etsi fuisset aliquid ab eo contra leges factum, quod possit eū facere a dignitate Episcopatus alienū, oportebat nō homicidis manibus, sed legū iudicio sacrarū & ciuiliū hæc finiri. Ergò quod in eo præsumptū est, si veritas precibus inest, valdè crudelissimum esse dignoscitur: vestra tamē hoc solùmodo, maximè Principū, vindicta indiget, aut certè clementia. Et præcipuè quidem ciuitati Alexandrinæ parcendum est, sicut etiàm prospicit vestra tranquillitas. Si verò etiàm populum, qui indisciplinationem æstimat esse legem, oportet sinè emendatione dimitti, & hoc in vestræ pendet pietatis arbitrio. Timotheus autem, qui nunc Alexandrię est constitutus Episcopus, sicut in precibus cōtinetur, in ea sede permanere nō potest: Si verò amisit presbyterij dignitatem, & habuit cum iusta damnatione exilium: quæ tamen rursùs non ex Concilio sanctorum patrum regulariter sunt abolita: deindè cùm secundùm sacras regulas Episcopi consecratio celebretur, cōuenientibus prouinciæ cunctis Episcopis, & si per ægritudinem fortè aut pro alijs necessarijs & ineuitabilib. causis absentes sint, proprijs tamen literis ordinationi factæ consentientibus: si duo homines, & hi quoquè damnati, Timotheū ordinauerunt, nequaq̄ Ægyptiaco consentiente Concilio, super huiusmodi hominem in Episcopatus ordine permanere, si tamen, vt diximus, preces nequaquàm a veritate discedunt. Sed & petitiones p eo vestræ tranquillitati porrectas legentes, inuenimus gratiarū actionem apud vestram pietatem factam, & post hęc proprię fidei expositionem. Dixerunt enim sanctam quidem Synodum in Nicæa factā suscipere, & secundùm eorum expositionem se crede-

Matth. 23

re: Centum quinquaginta verò reuerendissimorum episcoporum concilium, & quod pridem Chalcedonæ celebratum est, penitùs ignorare. Vndè huiusmodi sensus ostendit, quòd contrarij cultores sint sanctorum episcoporum, qui in toto orbe consistunt. Nam si concilium factum contra hæreses respuūt, quale est & sub Nectario sanctæ memoriæ in maxima ciuitate regia ex diuersis prouincijs congregatum, palàm est quoniam illas hæreses prohibere nolint, sed eas potiùs amplectuntur, quas sanctissimi patres hæc piè constituentes anathemati subdiderunt: denique prima regula in eis est posita, quæ anathematizat apertis sermonibus hæreses vniuersas. Qui ergò hanc synodum refutant, ità sanctam ac venerandam, quàm præ omnibus quidem veritas confirmauit, deindè & tanto tempore robur accepit, certū est, quia non in vno capitulo sustinent scādalū, sed in multis hæresibus languere noscuntur. Nam qui legem veritatis adiutricem refugiūt, aperti sunt veritatis ipsius inimici, quandò hanc synodum, quàm se ignorare confingunt, & Timotheus Deo amabilis tunc Alexandrinæ ciuitatis episcopus, vir anima venerandus, vnà cum eis præsens & ipse firmauit. Nos autem eorum maximam ignorātiam de ineffabili inhumanatione damnamus, quia dum à Cyrillo sanctæ ac beatæ memoriæ, & ipso Alexandrinæ ciuitatis episcopo, Diuinas literas doceri putentur, aut definitiones ab eo diuina inspiratione de ineffabili humanatione expositas ignorarant, aut hactenùs sub pietatis figmento latuerunt, quandò sanctæ memoriæ Cyrillo vsque ad mortem communicauerunt, & post eius terminum diuersa sentire noscuntur. Nos igitur mox vt syllabas pietatis vestræ suscepimus congregati, vestræ tranquillitati significamus, quia nouimus Chalcedonense concilium fuisse secutum expositionem trecentorum decem & octo sanctorum patrum, qui in Nicęna vrbe conuenerunt, assidente quoquè tunc temporis ipsi venerando concilio sanctæ piæque memoriæ Martiano, & sacratissimo Christianissimoque senatu. Vndè sanctorum patrum sequimur per omnia voluntatem. Nos ergò vestræ pietatis iussionibus omni virtute velociter ministrauimus: Dominus autem omnium & protector Christus conseruet vestræ pietatis imperium, vt ad tempora longa procedat: quatenùs vestra tranquillitate salua, in pace Dei sanctissimę Ecclesię & totius orbis terræ consistat.

*Boetius

* Euetius humilis episcopus metropolis Cyzici, incolumem propter omnes vestram pietatem & longo tempore conseruari, sanctam & consubstantialem deprecans Trinitatem, subscripsi.

Petrus episcopus Dardani, similiter.
Timotheus episcopus Germensis, similiter.
Thalassius episcopus Parij, similiter.
Dauid episcopus Adrianæ, similiter.
Pionius episcopus Troadis, similiter.
Alexander episcopus * Occæ, similiter.
Theosebius episcopus Ilij, similiter.
Hermias episcopus Abydi, similiter.
Patritius episcopus Adrianotheres, similit.
Solominus epis. Meleti, similiter.
Polyeuctus episcopus Scipscos, similiter.
Sabas episcopus Piantæ, similiter.
Armonius episcopus Lampsaci, similiter.
Ioannes episcopus Pœmaneus, similiter.
Domninus episcopus Varenus, similiter.

§ Epistola subdescriptorum Episcoporum ad Leonem Imperatorem.

PIjssimo & Christianissimo Imperatori, Victori semper Augusto Leoni, Ioannes, Gregorius, Auxentius, Eustathius, Epiphanius, episcopi primæ Armenię, in Domino salutem. Deus verus Dominus noster Iesus Christus, semper optima naturę humanę dona concedens, nullum tempus sinè sua prouidentia dereliquit. Qua gratia etiàm nunc fidei verę prospiciens, quæ nostrę salutis spes est, in te pio & Christianiss. Principe quodam secundo Dauid, cornu imperij reclinauit: quem sibi nouit religiosè à cunabulis seruiturum, hūc sua sententia in omni orbe terrarum imperare sanciuit: quatenus ex vestro imperio profluerent bona subiectis, & vbiquè pietatis prędicatio pręualeret, vestra vtiquè mansuetudine nihil aliud pręter fidem sceptra regalia iudicante. Quarum rerum testis est, & pręsens zelus, & studium illa firmandi, vndè firmitas vestri accedat imperij. A DEO nanque vnctus in regem, mox ei, qui vnxit, ipsa principia commendasti, optimè satis cogitationibus simul & vocibus ei deseruiens, & vt hęc benè consisterent, pręteritis omnibus apud cunctos pro fide orthodoxa decertans es, omni scilicet mala secta prorsùs expulsa, atque sublata, in idem conuenientibus & adinuicèm concordantibus, qui nupèr, quod fieri non oportuerat, videbantur esse diuisi. Quia vt prospicit vestrę pietatis intentio, ad vnam reduxistis Ecclesiam, non solùm eos, qui per dissensionem nouæ passione languebant, sed etiàm eos, quorum erat à priscis temporibus mens corrupta, & à recta & regia via recedentes, ad loca praua & spinosa blasphemi erroris abiectant: vt secundùm Euangelicam vocem, omnes ecclesię vnum ouile consisterent, & vnus pastor Dominus Christus esset. Ioan.10.

Sed hęc quidem omnia proueniant in vestro semper imperio. Quia verò & meę simul humilitati pijs literis estis iubere dignati, vt quid sentiam de his, quę in Alexandria facta sunt, manifestē, licet & exaggeratio rerum ibi gestarum neque sententię tribuit facultatem, caligine rerum tristium mentibus obumbrante: hoc tamen vobis insinuo, quia si vera sunt, quę in precibus religiosissimo-

rum

rum epiſcoporum & clericorum Aegyptiacæ
Diœceſis continentur, & author Timotheus
inuenitur tantorum & talium ſcelerum, quæ
propter nimietatem, vt arbitror, non
creduntur, alienus à ſacerdotio cum his, qui
ſimilia perpetrarunt, apud ſanctos canones
iudicabitur. Et hæc quidem de his, quæ in
Alexandria geſta ſunt, cum ſancto concilio
quod mecum eſt deliberans, religioſitati ve-
ſtræ ſignificaui: Fidem verò ſolam trecen-
torum decem & octo ſanctorum patrum,
qui Dei gratia conuenerunt in Nicęna vr-
be, ſub piæ memoriæ principe Conſtanti-
no, ſeruamus, qua ab infantia ſumus imbuti,
& in ſacerdotio alios imbuere nouimus,
quamque & poſt hæc epiſcopi congregati
in ciuitate regia firmauerunt, & propriam
iudicarunt, & ipſa ſibi cooperatrice vten-
tes, & doctrina diuinitùs inſpirata, ſancti
ſcilicet ſpiritus blaſphemias & zizania radi-
citùs amputantes, quamque nihilominus
& definitio à ſancto Chalcedonenſi concilio
explanata firmauit, præcipuè repugnans ve-
ſaniæ nefandi Neſtorij, & ſanctam ſynodum,
quæ Epheſi eſt celebrata, confirmans, cuius
præſules fuerunt Deo amabiles & ſanctiſſi-
mæ memoriæ Romanorum & Alexandrino-
rum Epiſcopi, Cæleſtinus & Cyrillus, qui
maximè aduerſùs ſceleratam blaſphemiam
Neſtorij ſuis reſponſionibus doctriniſque
claruerunt: quorum epiſtolæ aduerſùs eun-
dem impium Neſtorium ad Orientales vni-
uerſos datæ, & ab eodem ſanctæ memoriæ
Cyrillo contra eundem Neſtorium anathe-
mata propoſita, ſunt firmata atque robo-
rata. Igitur indicamus prolatam diffinitio-
nem à ſancto Chalcedonenſi concilio, non
ſicut fidei ſymbolum, ſed ſicut diffinitionem
*Eutychianæ — eſſe poſitam, ad peremptionem * Neſtoria-
næ veſaniæ, & excluſionem eorum, qui ſa-
lutem incarnationis Domini noſtri IESV
CHRISTI denegare noſcuntur: &
agnoſcant omnes, qui ob hoc ſcandalum pa-
tiuntur, quia neq; nos poſt orthodoxum ſym
bolum, à trecentis decem & octo ſanctis pa-
tribus traditum, aut augmẽtum, aut diminu-
tionem in his, q̃ ſunt pfectè & à ſancto ſpiritu
definita, ſuſcipimus, fidẽ aliã neſcimus: quia
neq; eſt, nec patimur hoc audire, licèt quidã
eſſe dicãt. Si verò quibuſdã volunt calumnia-
ri verbis, etiàm hoc veſtræ ſerenitati indica-
re confidimus, quoniã ea, quæ illis videntur
eſſe dubia ad intelligendum, ſic reſpicere no-
ſcantur effectum. Sunt enim quædã in diffi-
nitione, quæ rectè intelligantur orthodoxa:
ſunt verò aliqui, qui ſi ea aliter velint adſpi-
cere, inuenient hæc ſenſus dubios parientia.
Multi quidẽ & ſcripturas diuinas nõ intelli-
gentes, ſicut ſcriptæ ſunt, propriæ blaſphe-
miæ dogmata genuerunt, quos Dñs Chriſtus
ſua clemẽtia, vt ſacra pietatis veſtræ pruden-
tia, diligentiaq; conuertat, & verè prædicare
verbum veritatis edoceat, & hoc ſapere, quod
ſancta dictat Eccleſia, cuius caput quidem eſt
Chriſtus, vos autẽ robur ac fundamentum,
imitantes immobilẽ Chriſti petrã, ſuper quã — Matth. 16.
omnium creator Eccleſiã ſuã ædificãs, omni-
bus Chriſtianis pietatis requiẽ condonauit:
qui etiàm veſtrã ſerenitatẽ ſemper conſerua-
re dignetur in talibus vigilantẽ, & inſidiãtem
beſtiam Chriſti ouilibus à ſeptis fidei ortho-
doxæ repellentem. Credimus enim, quia
poſtquàm noſtris literis hæc indicauimus,
cuncta veritatis via & omnis modus veſtræ
panditur pietati: quatenùs ſopiantur ſcãdala
& ad fidem rectam mẽbra diſcordantia re-
ducantur, Dño Chriſto deſupèr quadam in-
ſpiratione veſtram tranquillitatem ad bona
omnia deducente. Ioannes epiſcopus miſe-
ricordia DEI Sebaſtiæ metropolis ſanctæ
Dei eccleſiæ, manu mea ſubſcribens, ſecun-
dùm ſanctionem veſtræ pietatis prædictam
epiſtola meam ſentẽtiam nunciaui, quam ha-
beo pro fide trecẽtorum decẽ & octo ſancto-
rum patrum in Nicęa cõuenientium, quam &
ſanctum Chalcedonenſe concilium cõfirma-
uit: ſimul & pro Timotheo, quem preces his
aduerſarium oſtenderunt, & conſeruari ve-
ſtram poteſtatem temporibus longis exopto.
Ioannes epiſcopus Nicopolitanus, ſimiliter.
Gregorius epiſcopus Sebaſtopolis, ſimiliter.
Maxentius epiſcopus Bariſſæ, ſimiliter.
Euſtathius epiſcopus Colonæ, ſimiliter.
Epiphanius epiſcopus Atalepi, ſimiliter.

EPISTOLA SVBDESCRIPTORVM Epiſcoporum, ad Leonem Imperatorem.

RElígioſiſſimo & pijſſimo & Chriſtia-
niſſimo imperatori, ſemper Auguſto
Leoni, Ortius, Acacius, Ioannes, Adelphius,
Hormiſda, Longinus, ſecundæ Armeniæ epi-
ſcopi, in Domino ſalutem. Deus, qui glori-
ficantes te glorificat, ſecundùm cor ſuum api- — 1. Reg. 2.
cem veſtræ tranquillitatis inueniens inexpu-
gnabilem palmam & honorem fidei conſiſtẽ-
tem, placidus præbuit vobis Chriſtianiſſimè
principum ſuper omnes homines ſinè prohi
bitione aliqua poteſtatem. Inſurgentes enim
inopinabiliter ſubdidit victorijs atque incõ-
parabilibus triumphis, & veſtram pietatẽ ex-
cellentiſſimis honoribus exornauit, immuti-
lata & ſinè litigio, & ab alijs indiuiſa prębens
ſceptra veſtri imperij, vt firmas atq; claras in
vobis diuinas ſeruantes formas, optima vo-
luntate ſeruetis. Bonũ enim circa Dñm Deũ
fauorem vobis habẽtibus, manſuetis vocibus,
ad legalem & mirabilẽ vitam cõuerſationem-
que deducit, quicquid ſub ſceptro veſtri im-
perij gubernatur: æqua verò ſorte ſaluus ve-
ſtræ vtilitati reliquorum hominum ponens,
inconcuſſam catholicis totius orbis eccleſijs
pacem ſinè tumultuatione conſertis, & Dei
clementiam imitantes, neque paruulos neque
humiles deſpicitis, quandò per commo-

dum condeſcenſionis ſuminis culmen, ad nos etiàm pro fidei cauſa deponitis, ſociosq; nos, qui pro abiectione noſtra nihil in terra ſumus, inter veſtras accipitis curas, nõ egentes collatione noſtra: & in hoc vtique magnitudinẽ incõparabilis Dei clemẽtiæ demõſtrantes. Quapropter qm̃ iuſſi ſumus, vltra nos quoq; pſumimus, & quid ſentiamus, veſtræ pietati ſuggerimus. Nos igitur, venerabilis Imperator, in vltimo mũdi loco degimus, multo ſpatio à regia ciuitate diſtantes, ſed à veſtræ potentiæ in nullo diuiſi fauore, circa fidẽ equidem rectam ſententiam poſſidemus, ad ſermones verò contentionum linguas habemus ſegnes. Cohabitamus enim circa Armenios barbaros, fideles quidem, ſed rectè Romano eloquio non vtentes, breui quodã ſpatio ab eis, magis aũt itercisione Euphratis fluminis ſeparati, & propter frequentẽ barbarorũ permixtionem, longos nequiuimus proferre ſermones. Vitamus autem etiàm doctrinas extraneas proferentes, quia eloquia quidẽ ſancti ſpiritus renuunt, & propriam doctrinam in Euangelicis eruditionibus adſerre noſcũtur.

Fides Armeniæ ſecundæ.

Nos etenim ſecundam inhabitantes Armeniam, vna & immobili vtimur voluntate, & in vna fide conſiſtimus, communiter omnes, & ſeorsùm ſinguli pro veſtra maieſtate ad Deum facientes orationem, ab omni hæreſi & lingua blaſphema ſeparati, vnamq; doctrinam ſuper omnia claram à ſanctis trecentis decem & octo patribus percipientes, patrum fidem inuiolabilem conſeruamus, quæſtiones verò de Deo tanquàm inutiles & noſtra cogitatione ſuperiores effugimus, & aliud quicquam aut dicentes valdè declinamus, à ſuperfluis quæſtionibus abſtinemus, & lectiones impias refutantes, ab earum prauitate inimica Eccleſiæ ſumus extranei, & triticum fidei à zizanijs ſeparatum vobis fidelibus imperantibus conſeruamus;

Traditio patrum.

in traditione patrum doctrinæ ſufficientiam poſſidentes, & nihil ſoperuacaneum quenquam loqui ſinentes. Superflui nanque perſcrutatores diuinarum rerum, & dogmatum quæſitores, & quaſi pietatem ſuis ſyllabis compræhendentes, cùm loquuntur, aut aliud quicquam de ſcientia diuina delinquunt, eleuantur mox contra Deum, & volens vnus quis aliquid conſtituere, propriam fidem ſcribit, à Catholica Eccleſia ſemetipſum abrumpit, rectis dogmatibus contradicit, fideles & fortiter inſtantes & manentes in fide vehementer impugnare nititur, & lingua propria debellatur. Vndè nè ſępius aduerſitate diaboli diuiſi, & in multas diſcreti ſententias, rectam patrum imminuamus fidem, propugnatores vos fidei, quia immenſis tam beneficijs Dei imaginem conſeruaſtis, Deus inſtituit, quatenus contra operantes ſcandala veſtra obijcientes auxilia, atque ſolatiũ laborantibus in Euangelio conſerentes, triumphum cum eis pariter habeatis.

Imperator Eccleſię patronus.

Sancta ſiquidem & Catholica Eccleſia, Euangelicam percipiens fidem, in qua tu quoque vocatus es pijſſime principum, & confeſſus bonam confeſſionem, in ea conſiſtis, atque traditiones tenes quaſcunq; precepit, & vocante Ieſu Chriſto, non poterit amoueri: ab iniquis autem comprimitur quidem, non tamen annihilatur, ſed floret potiùs, pietatis illuſtrata dogmatibus, & veſtra ſimul irradiata fide, ſuſcipit bella hoſtium ſibi placentium; & eorum mala conſilia nihilominùs auerſatur, peregrinis & varnis doctrinis per diuerſa non fertur. Omnibus enim blaſphemijs impietatis initium eſt languor peſſimus, quo ſe magis amare volunt.

Philautia fons hæreſum omnium.

Vnuſquiſque enim horum vocationem Chriſti ad nomen proprium transferre volens, iniquas blaſphemias aduersùs Chriſtum eructare dignoſcitur, qui ex nobis fuerunt, non manſerunt nobiſcũ. A recta nanq; & regia digreſſi via, & redemptorem noſtrũ Chriſtum impudenter abnegantes, & ipſi vocatione, qua vocati ſunt, facti probantur exſorres, & obedientes ſibimet, impiè ſuum habere vocabulum pro Chriſtiana religione fecerunt, qui non in alia baptizati ſunt fide, aut alios Chriſti diſcipulos habuerũt, aliam modum baptiſmatis introducẽtes, aut Chriſtum alium prædicantes. Vnus enim Dominus, vna fides, vnum baptiſma.

1. Ioan. 2.

Ephe. 4.

Quidam verò imitantes Iudæ voluntatem, à ſemetipſis, blaſphemiæ malitiam genuerunt, & Chriſti vocabulo cum ipſa pietate priuati, eos, qui ſub eorum nomine crediderunt, ſuo nomine vocari quadam deceptione fecerunt. Hinc enim trecenti decem & octo patres fidem in diuerſis corporibus habentes vnam, confidenter bellum pro pietate geſſerunt, & veritatem nimis manſuetiſſimè defendentes, & mentem veſanam hoſtium Eccleſiæ reuelantes, eos quoquè, qui & tunc ſimul erant, & nos qui poſt multum tempus ſumus exorti, ſymbolo fidei ad veritatis iura perducere non quieſcunt. Accedentibus enim ad baptiſma, tradimus, quod & accepimus, non augmentum aliquod facientes aut detrimentum hoc. Huic nanque doctrinæ nihil affectione minus eſt. Contra omnes itaque abominandas hæreſes, veritatem confidenter opponimus, nè velut imparati ſecundùm ſcripta ſpiritalia condemnemur. Et eis quidem, qui ſacrilegium in diuinas perpetrant ſcripturas, & corda ſibimet faciunt adhærere ſimplicium, nos qua poſſumus virtute reſiſtimus: nerui verò & arma eccleſiarum & virtus, vos eſtis Chriſtianiſſimi principum. Nam & beatæ memoriæ Conſtantinus, princeps militiæ omnipotentis Chriſti, trecentos decem & octo ſanctos patres habens armigeros, & Dominico bello vincens, maximus quidem apud regem regum apparuit: in omnibus autem Dei eccleſijs tempore longo & obliuione memoriam polle-

dit

dit fortiorem, & ab omni pio ore laudatur. Igitur quasi paternæ succedentes hæreditati sacratissimi principes, qui sceptra illius susceperunt, in synodo centum quinquaginta patrum, & fidem trecentorum, decem & octo patrum, pijs & Deo decibilibus sanctionibus firmauerunt, & inuentorem nouorum dogmatum confuderunt, inanem depellentes ab Ecclesia pestem, æqualem patris & filij & spiritus sancti substantiam, virtutem atq; diuinitatem annunciantes, in nullo dignitatem, authoritatem aut dominationem penitùs imminutam. Rursùs ergò diabolus arma suæ malitiæ Nestorij linguâ exacuens, in duos filios diuidere, vnum & solum Christum nefanda voluntate præsumpsit, & rem vnitatis verè dissoluens, seorsùm in hominem, & seorsùm in Dominum Christum filium Dei viui impia machinatione discreuit. Quo facto, mox beatæ memoriæ Celestinus Petri sedis sententiæque successor, & Cyrillus Alexandrinæ ciuitatis episcopus, & Acacius magnus noster pater & doctor, cum multitudine sibimet aggregata sapientes, impetum contra veritatem factum destruentes, inuentorem mendacij, cum ipso mendacio pariter expulerunt, & sanctorum trecentorum decem & octo patrum fidem roborauerunt. Sed neque hac diabolus deuictione confusus, dogma Valentini olim sopitum, per Eutychen denuò renouauit, surrexitque dicens cœleste corpus assumpsisse Dominum Iesum CHRISTVM, & ad homines aduenisse. Quem si fas esset callidum verbis, non verò intellectu contendentem, vt non dicam, dogmatum nummularium, vt cum corpore ad cœlos educeretur, ostenderimus
Ioan. 20. ei Dominum gloriæ, figuras clauorum in manibus habentem, & his potiùs quàm inaccessibili luce fulgentem. In carne enim is, qui semper est, apparuit: factus est mu-
Galat. 4. liere creator omnium, factus sub lege, vt eos, qui sub lege erant, redimeret, vt filio-
2. Corin. 8. rum adoptionem reciperemus. Pauper factus est, cùm esset diues: & participationem meæ carnis elegit, ex semine Abrahæ factus est, & sanguine & carne participatus, proximè nobis vniens & compaginans in vnum diuinæ naturę peccatricem nostram ex trans-
Luc. 24. gressione naturam. Caro enim & ossa, secundùm Euangelistam, DEVM ostende-
2. Corin. 5. runt, & DEVS naturæ, in carne & ossibus manifestatus est, vt cùm à vita nostra mortalitas sit absorpta, nequaquàm sit iam mors, vita viuente per mortem. Viuus enim DEI sermo in morte semetipsum ostendens, quia vita est, mortem nequaquàm esse declarauit, & robur atque integritatem suæ præsentiæ demonstrare volens, ad discipulos
Luc. 24. ait: *Palpate me & videte, quia spiritus carnem & ossa non habet, sicut me videtis habere.*
1. Timo. 2. 1. Cor. 15. Coloss. 2. Factus vtique secundùm nos homo, qui permansit Deus: mediator effectus Dei & hominum, primitiæ dormientium, primogenitus ex mortuis, secundus Adam, caput corporis ecclesiæ. Ait nanque propheta: *Et homo est, & quis agnoscet eum?* Psalm. 86. Quod enim ait, Et homo est, augmentum & assumptionem ostendit, eius qui est, & futuri in secula diuinitatem interpretatur. Cùm itaque adoramus Christum, qui & dispensatiuè pro nostra salute suscepit carnem passionis, & diuinæ nobis impassibilitatis iura donauit. Sic enim cōcilium sanctorum patrum Chalcedonæ celebratum sapiens, & trecētorum decem & octo patrum inuiolabilem & intentabilem custodiuit fidem, & fortiter in eruditis viris fatuitatibus resistens, catholicis Ecclesijs in toto orbe fundatis, contulit bona pacis. Cum quibus nos quoque in vno corpore congregati per fidem, vestrum imperium immutilatum, & ad filiorum filios peruenire, ab omnium domino deprecamur. Si verò quidam decerpentes congruentia syllabarum compositionesq; verborum, bella & lites mouere tentant aduersùs ecclesias, Deus restitit eis. Nos autē intentionem exponentium fidem, & mentem probantes, nequaquàm à verborum compositione recedimus, sed & propugnatores dogmatum, & perfectos custodes fidei trecentorum decem & octo patrum habemus, & sanctos patres Chalcedonæ collectos, sicut & ipsos trecentos decem & octo patres, honoramus. Nihil enim adijcientes illorum symbolo, os obnoxium multis supplicijs damnauerunt. Igitur sanctionem pietatis vestræ suscipiens vnà cum sanctissimis episcopis nostræ prouinciæ, relegensq; preces ab Alexandrinis clericis vestrę maiestati porrectas prio res atque posteriores, in prioribus quidem inuasionem ouium factam contra pastorem fleui, & contra ipsum sacerdotium seditionem noui Dathan & Abiron, nimis ingemui. Num. 16.
Pudor enim cunctus per arrogantiam est expulsus, omnis lex & timor imperialis & iudicium est contemptum, & sacerdotales sanctiones vexauerunt nefandissimæ voluntates, manus contra sacerdotes armantes, quas debuerant optimè temperare, & donum perceperunt, dignum suæ salutis pignus. Habens etenim mentem ratione priuatam, sicut precibus sumus edocti, si tamen veræ sunt, sceleratus Timotheus principatus amorem vtilitati præponens, ad res nefandas accessit, sedibus non sibi competentibus irruens, adhuc viuo ecclesiæ sacerdote, dispensationemque ecclesiæ perulanti volūtate diripiens, & principium sacerdotij faciens sanguinis effusionem: sed etiàm sanctorum gregum cædis factus occasio, impudenter custodem constituit semetipsum, qui neque vocari dignatus est Christianus, quandò cruentis manibus venerabilia mysteria non dubitat impia præsumptione contingere, & post damnationem illam operari, quæ eum neque alios agentes sanctorum patrum regulæ videre per-

permittunt. Qui neque sustinens, vt secundùm regulas ordinaretur Ecclesiasticas, & ab his, qui simili castigationi videbātur esse subiecti, factus episcopus, ab omnibus Ecclesijs semetipsum excommunicasse dignoscitur, quasi faciens diuinæ gratię donis iniuriam. Deindè cùm non valeat curare, quę ab eo malè præsumpta sunt, si tamen, quæ de ipso dicta sunt, cum veritate concordant, patrum concilijs obloquitur, & cùm ei mala patriæ non sufficiant, omnes conturbare tentat ecclesias: quasi potestatem habens gerendi quęcunque voluerit, & neque viuis neque mortuis præsulibus parcit Ecclesiæ, sed quasi cōtra omnes potestatem impietatis adeptus, primùm & patrum synodo derogat, quam spiritu diuino statuit sedes Alexandrina. Quod mihi videtur fecisse, vt effugiat homicidij, adulterijque supplicia. Illic nanque in ipsis principijs contra homicidas excommunicationis decreuerunt pœnam. Non suscipit autem sanctum & vniuersale Chalcedonense concilium, nesciens quia etiam ante hoc à trecentorum decem & octo sanctorum patrum fide semetipsum fecit extraneum, quam sanctum vtiquè Chalcedonense concilium confirmauit ac roborauit. Oportebat enim eū ascendētem tyrannicè ad thronum beatæ memoriæ Cyrilli, illius libris incumbere, & doctrinam illius possidere. Sed vos pij, tanquàm vniuersos principes optima virtute superantes, fidem defendite tyrānidem sustinentem, patrum sanctionibus cōferte virtutem, sacerdotibus donate à periculis libertatem, prohibete eos, qui irregulariter cōtra Ecclesias nituntur insurgere: quatenùs sinè seditione & lite atque bello vestris temporibus sanctæ Dei ecclesiæ constitutæ, incessabiliter pro vestra longæuitate atque salute emittant Domino Christo suas orationes, vt longis pacificisque temporibus vniuerso orbi terrarum & omnibus sanctis & catholicis Dei ecclesijs condoneris, per omnia inuictissime & Christianissime triumphator semper Auguste. Tresius, misericordia Dei episcopus Melitenæ metropolis sanctæ & catholicæ ecclesiæ, propria manu subscribens, secundùm sanctionem vestræ pietatis, meam sententiam per præfatam epistolā protuli, quid sentio in confessione sanctorū patrum in Nicæa conuenientium, quam secutum est & Chalcedonense sanctum & vniuersale concilium, simul & quod sapio super Timotheum, quem preces accusauerunt, & custodiri vestram potestatem sanctis ecclesijs, & omni orbi terrarum temporibus longis exoro.

Ioannes episcopus Archæ, Adelphus Episcopus Arabiæ, similiter.

¶ Epistola infrascriptorum Episcoporum ad Leonem Imperatorem.

Religiosissimo & à Deo insulas imperiales adepto, Leoni Augusto, Olympius Episcopus Cęsareæ Cappadociæ, in Domino salutem. Maximus omnium Dominus Deus, munus optimum & sanctis Dei ecclesijs & toti orbi terrarum vestrum condonauit imperium. Et hoc nos non aliqua coniectura dicimus, sed ipso rerum experimento eruditi, proferimus. Nam quandò in ipso principio vestri regni, quod à Deo in omni orbe suscepistis, non aliundè, nisi vndè decebat, imperij fecistis initium, maximum est indicium voluntatis vestræ, quam habetis circa beneficij largitorem. Mox enim vt ad imperium accessistis, benè etiàm hoc dispensante pro nobis Domino nostro Iesu Christo, repentè iusta Dei sententia in vestra pietate monstrata est, magìs autem in nobis. Nam virtus imperantis commune bonum est, & vtile singulorum, redditusque per vos & à vobis cunctis sanctis Dei ecclesijs honor, literis vbique currentibus atque significantibus, & quam habeatis circa fidem orthodoxam voluntatem, & quia nihil veritati præponitis. Hinc itaque nobis fiducia conceditur, & bonorum omnium spem habere confertur sub tali principe constitutis, qui & subiectorum salutem rebus omnibus superponit. Quia verò contigit turbas atque tumultus emergere, & in his magìs rebus, vbì vobis maximum est studium, id est, circa Dei ecclesias pacis iura conferre, quam bonitatis inimicus diabolus ab eis auferre, & violentiam inferre tentauit: neque in hac causa nostram probaris neglexisse cautelam, inuigilas autem & cuncta consideras secundùm bonos pastores, nè lupis liceat oues arripere: aut certè secundùm optimos medicorum alligas vulnera, & eis præbes denuò medicinam. Cooperetur itaque Dominus huic vestræ pietatis intentioni, & modum inueniat, quatenùs omnia, quæ diuisa sunt, copulentur, & disrupta totius corporis membra, rursùs compaginentur, & totum Ecclesiæ corpus salubritati reddatur, vnitumque seruetur. De his enim, vndè mihi vestris literis præcepistis, id est, de sancto Chalcedonensi Concilio, & Alexandrinis malis, quæ cùm fieri non oportuerit, facta dicuntur: hoc tantùm dico, quia similiter ignorani, & quæ Chalcedonæ sunt gesta, quia nec in synodo fui, & ea, quæ Alexandriæ facta sunt, nunc vix audiui, simul & quomodò defunctus est sanctæ memoriæ Proterius, & quia eo viuente is, qui nunc Episcopus factus dicitur, ordinatus est. Quia verò insistis de his omnibus ignorantem *, meam vobis sententiam declarare, colligere festinaui Episcopos sub me constitutos, (sunt enim duo) quorum vnus,

* me, med

vnus, sicut præcepistis, aduenit, & ipse mecum fecit sententiam manifestam: alter verò infirmitate detentus, occurrere quidem non valuit, suam verò voluntatem, ad me datis literis indicauit, quas cum meæ suggestioni coniungens, pariter destinaui. His itaque sic se habentibus, vestræ pietati significo, qui ea quidē, quæ particulariter examinata sunt atque gesta à sanctis episcopis in Chalcedonensi collectis ciuitate, non legi, (neq; enim à sanctæ memoriæ tunc episcopo Thalassio, qui interfuit sancto Cōcilio, aliquid hic amplius est allatum ex his, quæ gesta noscuntur) sed tantummodò diffinitionem expositam ab illo sancto Concilio, ab eo delatam inspexi: quam relegens salubriter, congruenterque suscipiens atque intelligens, & (vt reor) mente recta eam vt oportebat examinans, comperi à recta fide non dissonare. Nā & trecentorum decem & octo sanctorum patrum Nicææ conuenientium laudat fidem, & eam sequi omni intentione festinat, & inuiolabiliter immobiliterque custodit: in qua, gratia Domini nostri Iesu Christi, & baptizati sumus, & credimus, & in qua credere accedentes ex gentibus edocemus. Sed & reliquos omnes sanctos sequitur patres, & eos, qui post illos in regia ciuitate collecti, & rursùs qui Ephesi conuenerunt: & vt simpliciter dicatur, omnes qui in fide & recto dogmate sunt præclari, socios asserit & fidei communicatores. Inscribit & sanctæ memoriæ Cœlestinum, & maximum Cyrillum, qui vbique noscitur approbatus, & maximè in anathematibus prolatis contra Nestorium, & ei similia sapientes: sed etiàm eos, qui cū illis pro pietate dimicauerunt atque decertarunt contra Nestorium veritatis inimicum, & qui iniquitatem locutus est in excelsum: necnon aduersùs eos, quicunque adulterare vera dogmata cognoscuntur, & quod summum est, Dominum nostrum IESVM Christum non confitentur ex Sancta MARIA Virgine DEI genitrice incarnatum nostra carne, & per omnia secundùm nos factum peccatum propter salutem nostram, quod ab omnibus, qui rectè crediderunt & credunt, intelligi & dici omnes agnoscimus, quia hāc gratiam adepti sumus. Ergò quantùm ad diffinitionem, quam etiàm legi, nihil habeo, in quo sanctum Concilium possim de mala secta culpare: Si verò non propter fidem, sed propter alia quædam quasi non secundùm regulas à sanctis trecentis decem & octo Patribus in Nicæna vrbe prolata facta sunt, quæstio nunc exorta est, hæc non vniuersalem debent tumultum facere, sed vestræ indigent examinatione pietatis. Vobis enanque hæc inquirentibus, & sacras regulas relegentibus, benè noui, quia correctionem causa suscipiet. Nullus itaque iudicet, quia supra me, & vltrà quàm mihi conuenit, hæc locutus sum. Nam neque hæc ipsa dicerem, nisi coniurationem in vestræ pietatis syllabis positā formidarem cōpellentem nos, quæ vera sunt cum fiducia declarare. De his autem, quæ in Alexandrina ciuitate facta vulgantur, hoc tantummodò dico: quia lamentatione digna sunt, quæ gesta dicuntur, & si vera facta sunt, aut à Timotheo, qui Episcopus dicitur ordinatus, aut à quolibet alio, & sicut conscripta sunt in libellis, pietati vestræ ab accusatoribus eius oblatis, ità contigerunt, indignos sacerdotio huiusmodi operarios esse dico. Vestrum est autem omnia disponere sapienter, & prouidè huius mali impetum cohibere, nè vlteriùs possit accidere. Igitur quæ de prædictis causis noui, atque dicere debui, hæc sunt. Quæ verò ipsius negocijs, & omni mundo profutura sint, opto si quid meæ orationes prosint, vt Dominus IESVS CHRISTVS cuncta bona sua vestro imperio præstet, & nobis in se sperantibus longis temporibus vestrum custodiat principatum, dispensantem mansuetè atque clementer religiosè, quæ nostra sunt. Alypius, misericordia DEI Episcopus metropolis Cæsareę primę Cappadociæ, sanctæ DEI ecclesiæ, obediens his, quę piè mihi à vestra potestate præcepta sunt, hęc meis scriptis insinuaui. ' Vuius Episcopus Nyssenus, similiter.

¶Epistola Episcoporum infrascriptorum, ad Leonem Imperatorem.

Pijssimo & Christianissimo, amabili Imperatori, semper Augusto Leoni, Patritius, Eustathius, Nebulius, Theodosius, Aristomachus, Cyrus, Ambrosius, Patrophilus, episcopi secundæ Cappadociæ. Intentio pia & studium, quod circa rectam fidem geritis, munus Romanorum vobis contulit principatum, ô sacratissime & Christo amabilis Imperator. Quam fidem in vtroq; conseruans, vis equidem sanctas ecclesias esse, & eas augeri, necnon vnumquenque ad fidem rectam, quam à prima iuuentute serenitas vestra seruauit, adducere, quamque etiàm vobis nunc tempus est apertè omnibus explanare. Quia verò nostram sententiam, quid sapiamus sacris literis manifestare sanctis, & agnoscere voluistis, quid de sancto Chalcedonēsi Concilio sentiamus, & de his, quæ Alexandriæ gesta dicuntur, conuocatis in vnum sanctis Episcopis secūdæ Cappadociæ hoc egimus. Conuenientes enim in vnum vnà cum clericis, primùm quidem pro vita vestrę tranquillitatis orauimus ad custodiam sanctarum Ecclesiarum, necnon ipsius rectę & venerabilis fidei, & pace vndique per victoriam cunctarum gentium longiùs propaganda. Relectis autem precibus ex vtraque parte vobis oblatis, hoc est à sanctissimis Episcopis Aegyptiacæ diœcesis, & ab alijs, indicamus quia & ab initio in his, quę diffinita sunt à sancto & vniuersali Chalcedonensi Cō-

cilio,

cilio,tunc consensimus, & nunc in præsenti subscripsimus,& ea ità seruamus, sicut antiquum sanctum & vniuersale concilium sanctorum trecentorum decem & octo Patrum, in Nicęna vrbe celebratum, secundùm quod & baptizati sumus,& nosmetipsos bonæ confessioni tradidimus, sacerdotiumque sortiti clementia Domini nostri saluatoris Christi, ad fidem eius eos, qui imbuuntur, adducimus. Necnon & alias synodos,quas per singula tempora congregari necessariæ res exegerunt,sicut in his * iudicatur, per omnia custodimus,quæ à sancto spiritu celebratæ sint,& de his,quæ placuerunt,constitutę noscantur, & arbitramur quia quicunque sancto & vniuersali Chalcedonensi concilio aduersari nituntur,semetipsos non intelligunt,quandò & sanctorum trecentorum decem & octo patrum Nicęno concilio inimici apertissimè comprobantur.Nam si sancta Chalcedonensis synodus hanc synodum suscepit atque firmauit,tanquàm veritatem habētem, & rectæ fidei firmitatem, (Vtraque enim inest in se) quomodò non apertè illi quoque repugnare noscuntur?Non enim prudentis est animi,in parte quidem suscipere, in parte verò aliquid reprobare,& propria abijcere sententia, quæ ab illis sunt vtiliter definita. Et de sancto quidem Chalcedonensi concilio hæc dicta sufficiant. De his autem, quæ Alexandriæ non benè gesta sunt,dudùm quidem sufficienter fleuimus, & nunc etiàm nequaquàm lamentari quiescimus. Qui enim modus nostrarum erit lachrymarum,cùm multa & importabilia videantur, quæ in ea vrbe contigerunt,sanctis ecclesijs passis iniurias, licèt hoc vel dicere præsumptuum sit, & neque pudore prohibitis eis, qui sanctum baptisterium inuaserunt, quiq; forsitan & in eo sanctam gratiam adepti sunt, ad redemptionem pristinorum vtiq; peccatorum? Cùm verò adijcitur,quia & in his locis sacerdotis interfectio perpetrata est, quomodò non erit ità terribile,vt omnem auditum valeat obturare?Dum autem etiàm depompatum dicatur omne corpus,iniurijsq; subiectum, cùm iam caruerit sensu,& membra diuisa, ignią; contradita,collectusq; cinis,secundùm quod illis placuit,dispersus est, quomodò non erit hoc miserandum, & multarū lachrymarum rigatione dignissimum? præcipuè dum quis animo cogitet,quia neque post mortem, defuncto sacrificij oblationem fieri permiserunt, sed tanquàm extra namrę legem eum puniri festinauerunt, qui iam nequaquàm harum iniuriarū videbatur habere sensum. Ea verò,quę de Timotheo gesta sunt, penitùs non laudamus:sacerdotium habere non potest. Primum quidem, quia oportet eum, qui ex quacunque causa deponitur, sustinere & neque ad eum gradum accedere, neque ad maiorem currere dignitatem, antequàm is, qui eum deposuit, soluat sententiam in eo prolatam, aut certè sanctorum Episcoporū synodus, quæ perspexerint iusta, definiant. Depositos autē episcopatu seu clericatu alijs hanc conferre dignitatem, lex ecclesiastica nulla permittit. Si autem etiàm sinamus per concessionem, quia duo episcopi fuerunt fidei præconio digni, neque hoc modo deficiente numero ordinatio episcopi potuit prouenire, quandò hoc sacris canonibus inhibetur.Dum verò habente episcopo in sua ecclesia sacerdotium, & in nulla parte reprehenso, neque remoto, alter in ecclesia dicatur introductus, & culpabile & omni ratione probatur incongruum. Quia verò,sicut precibus indicatur, omnia, quæ de Timotheo gesta sunt, sinè venia sunt, & omni consequentia videntur extranea, & sacerdotio dissonantia, non solùm si hæc omnia in eo probantur effecta, sed vel si vnum tantummodò horum, quæ prædicta sunt, contigit, neque sic eum subtilitates canonum sacerdotium habere permittunt. Quòd si etiàm insidiatus agnoscitur sanctæ memoriç Proterio,aut voluntate,aut opere, palàm est,quia & sacris canonibus expellitur, & apud leges benè positas, odibilis inuenitur. Hæc itaque sunt, quæ in vnum conuenientes atque deliberantes pariter approbauimus: vestra verò piissima Christianissimaque serenitas, quæ super nos prouidè sortita videtur imperium, multis bonisque fruatur temporibus:& sicut oramus, sanctissimas sub quiete seruet ecclesias, & pacem omni conferat mundo, omnesque gentes vobis,quę sub sole sunt constitutę, succumbant,quod dudùm gratia Domini Christi cōstat esse iam factum, vt rursùs ad meliorem statum Romanus perueniat principatus.

Patricius Episcopus Tyanorum metropolis, secundùm vestræ pietatis sanctionem, meam manifestaui sententiam de Chalcedonensi synodo, quia eam suscipio, nihil contrarium sanctis patribus sapientem. Similiter autem & de Timotheo, sicut suprà scriptum est, & manu mea subscripsi, & potestatem vestram multis oro custodiri temporibus.

Eustathius episcopus Paternus,similiter.
Theodosius Episcopus Nazialis similiter.
Aristomachius episcopus Colonorum,simil.
Cyrus episcopus Cubistulię,similiter.
Ambrosius episcopus * Afunę similit.
Patrophilus episcopus Iustinopolis,similit.
Auebrius episcopus Doalę,similiter.

Epistola Subtus Annexorum Episcoporum ad Leonem Imperatorem.

Piissimo & Christianissimo Imperatori, Cęsari Leoni,triumphatori semper Augusto,Euippus,Petrus, Ioannes, Gratianus, episcopi prouincię vestrę Ponti.

Vos equidem inuictissimos atque Christianissimos principum quis non laudet, terrarum orbem sapientia gubernantes,& principatum fortiter obtinentes, & optimum

æquitatis fundamentum, hoc est, amorem quem circa nos geritis, digna ædificatione ponentes? Apertè nanque per hæc monstratur, quia nulli fuit aliquandò cuiuslibet rei sic feruentissimus amor, sicut vestræ pietatis imperio, vt Christianorum populus possit augeri, & ad maximã gloriam potestatemq; perduci, quem penitùs in malis esse non sinitis. Nec vos ab huiusmodi voluntate suspendit, neq; fauor populi, neq; multitudo pecuniarum, nec quæstus gloriæ, neque quòd rex regum esse videris & nominaris, nec omnia reliqua, quibus agnoscitur humana felicitas. Nihil itaque horum omnium vos ità lætificat, quomodò vt per vestram maiestatem nos exultemus, & per nos vestrum apud Deũ & homines approbetur imperium, & insolubilis apud vos potestas permaneat in æternũ. Propterea siquidem alienigenarum quidam populus, qui pridèm nostram prouinciam, veluti suam inuaserat, non magno labore subiectus est, sed & omnes circa Romanum imperium gentes inimicæ destructæ sunt. Vos autem hæc omnia secundo loco ponentes, tanquàm diuina manu protecti, nostram concordiam valdè requiritis: benè scientes, quia vestra securitas ecclesiarum pace consistit. Nam si fuerit pax inconcussa, immobiliter seruabuntur vniuersa. Nos itaque quis dignè possit flere, sciens verborum facta considerare, & passiones lamentationibus æquare? Quoniam pacem, quam à patribus percepimus, non seruamus, & eius tantùm nomen audiuimus, hanc nec leuiter venerari cognoscimur. Solutum est enim vinculum charitatis, thesaurorum nostrorum pax direpta est. O quanta sunt mala, protrahimur enim passionibus nostris ad gemitus. Nostra fuit charitas aliquandò, paterna est hæc hæreditas, quam in nobis per discipulos Dominus thesaurizauit, dicens: *Mandatum vobis do nouum, vt diligatis adinuicèm*. Sed hanc hæreditatem priores quidem successores filij à patribus suscipientes, vsque ad nostros patres inuiolabiliter seruauerunt, hæc autem luxuriosa generatio non seruauit. Quomodò lapsæ sunt de manibus nostris, charitate defluente, diuitiæ? Nos charitate pauperes sumus, & inimici de malis nostris locupletantur. Ait enim Psalmista: *Zelatus sum super iniquos*. Nos paululùm transeuntes, quod scriptum est, legamus. Zelati sumus super iniquos, pacem peccatorum videntes. Illi siquidem sunt concordes alterutris, & sibimet copulantur, & velut funes sua perplexione roborantur. Nos autem nec consentimus adinuicèm, neque nostris sententijs concordamus, cùm nullus ignoret, quia sanctæ & laudabilis Trinitatis primùm bonum, sit pax & indiuisio. Vndè & Deus vnus & est, & esse creditur, non minùs propter concordiam aut æqualitatem substantiæ, sed etiàm vt nomen hoc vnitatis DEO sit commune cum alijs, quibus gaudet. Pax enim, & charitas, & similia vocitatur, per hæc nomina nobis præstans, vt his virtutibus transformemur ad DEVM. Secundæ verò post Deum potestates, id est, angelicæ cœlestesque virtutes nihil ità libenter habent, quomodò quietem tumultusq; vacationem. Deindè sine leges creaturæ respiciamus, quia cœlum & terra & mare, & totus hic mundus, maximum Dei elementum atque mirabile, quòd etiàm Deus declarat, donèc constiterit, & pacem ad semetipsum habuerit, manens in proprijs naturæ terminis, & nihil alterius contingens, neque vincula suæ harmoniæ digrediens, quibus artifex ratio omnia colligauit, mundus est, quod vocatur præcipua pulchritudo, qua nihil poterit quilibet hic clarius aut magnificentius inuenire. Mox autem vt pacem amiserit, & mundus esse cessauit, & illud pacis bonum quale fuerit, tumultuatione monstratur. Et vt relinquamus populos, & ciuitates, & choros, & militias, & domos, & omnium complementa, & coniugia, atque societates pace quidem creuisse, tumultuatione verò defecisse; ad Israel veniamus, & aliorum flagello corripiamur. Illi nanque donèc pacem habuerunt & adinuicèm, & ad DEVM, sanctus populus, & pars Domini, & regale sacerdotium vocabantur, & à principibus regebantur gubernatis à Deo, & columnæ eos ignis & nubis nocte dieque deducebant, vt inter eos adstantes, mare verò eos Moysis virga percussum, velut vitrum in aliqua summitatis parte vsque ad finem sectum, ab initio littoris vsque ad terminum alterius probatur esse diuisum, vt & Moyses cum omni populo in fundo constitutus sinè vlla infusione, adustus etiàm sole, & pedibus abyssos in siccitate fundi ingrediens, non timuerit repentinum murum ex fluctibus fabricatum, hinc & hinc instàr muri conspiciens aquas fuisse coagulatas. Esurientibus autem cibus est cœlitus allatus, fontem petra sitientibus ministrauit: pugnantibus autem manuum extensio, pro innumeris millibus fuit, & triumphos oratio contulit, itinera præparauit. Ab horum facie flumina recedebant, imitantia mare cognatum. Sol stetit iusti oratione vinctus, & proprio cursu subsistens, occasionem persequendi * consensit, augmentum quotidianæ mensuræ largitus est. Sed & propter sacerdotum ambitum, turbarumque sonum, murus hostium fortissimus est commotus. At vbi iam mente languere cœperunt, & legem vmbram futurorum sæpiùs conculcare, & prophetas clamantes spernere, deindè Euangelica miracula, quæ per Christum sunt facta, respicientes, id est, conceptum sinè permixtione, incorruptam natiuitatem ex virgine, & desupèr inuisibiliter testificantes voces ei, cuius supereminet dignitas, & naturalium infirmita-

Pax ecclesiarum, Imperij securitas.

Ioan. 13.

Psalm. 72.

Pax, præcipuum Dei donum.

Deut. 7.
Deut. 32.
Exod. 19.
Exod. 13.
Exod. 14.
Exod. 16.
Num. 20.
Exod. 17.
Iosu. 3.
Iosu. 10.
* concessit,
Iosu. 6.

firmitatum salubritatem non aliqua medicina, sed puro sermone & iussu voluntatis effectam, & mortuorum regressionem, & timorem Dæmonum, & potestatem passionū in aere. Et super maria gressum, non diuiso per vtranque pelago, nec in fundo nudato gradientibus secundùm miracula Moseos, sed ipsa superficie gressibus quasi terræ constipatione substrata, per quandam fortitudinem procedente vestigio, & ciborum copiam, quantam ille voluit ministratam, & epulas in deserto largissimas, cùm multa millia pascerentur, quibus nō cœlitùs Manna fluebat, neque terra frugifera de sua natura res necessarias dabat, sed de ineffabilibus horreis diuinæ virtutis hæc munificentia procedebat: panisque præparatus ministrorum fructificatus in manibus, & amplificatus satietate comedentium: ità vt reliquiæ multis alijs mensis copiam ministrarent, & de panum epulis totidem numero cophini, quot sunt Apostoli, remanerent. Hæc itaque miracula videntes singuli, grauiter valdè respiciebant: sed & piscium epulas, quas mare non præbebat, sed ille, qui etiàm mari hoc genus inseruit, pro tantis beneficijs mordacitate concussi, & inuidentes suæ saluti, vt Domini bona paterentur, etimen hoc maximum iudicantes, aduersùs Saluatorem & CHRISTVM magis accensi sunt, in multasque diuisi partes, aduersùs semetipsos posteà sunt conuersi, crucifixo DOMINO eos ad hanc pœnam vtiquè compellente. Igitur quanta in oppressione sint passi, non victum porrigentis filijs, sed eos pro victu negantes, & famis remedium charorum pignora facientes, longum est enarrare. Veruntamen vna est horum maxima valde calamitas, quòd in totum mundum dispersi sunt, vt & cultus deficeret eorum, & Hierusalem pauimentum vix possit agnosci: ad quam eis ad hoc tantùm licet accedere, quantum possunt desolationem eius in die ingere. Sed nos etiàm huiusmodi habentes exempla, ad discordiæ malæ procedimus. Heu mihi, quia ditati sumus in malis, & omnia tenebræ conceperunt, & operuerunt vniuersa, multùm nouem plagis Aegyptiorum grauiora. Palpabiles tenebras iam timemus, nè fumus expectati illius ignis, hæc præsentia comprehendat, nè in his Antichristus adsit, & * tempus habeat suæ potentiæ nostra vitia præsentesque labores. Non enim contra benè valentium muros accedit, aut charitate coarmatos aggreditur.

Propterea, inquit, Hieremias: *Ego defleo in lamentationibus, & quæro oculis meis fontes lachrymarum.* Passiones sufficientes & voto sapientes, vt lamentationem operentur, & vtero doleo, non est, quomodò releuetur dolor, aut quibus sermonibus hoc agatur, quia deuictus inimicus, à nobis ipsis modò destruimur, tanquàm vesani carnes proprias comedentes, nec sentientes quia alterutros iaculamus, & ab alterutris in fugam conuertimur. Nam si preces oblatæ vestræ potentię à religiosissimis Episcopis Aegyptiacæ prouinciæ, & reuerendissimis clericis cū veritate concordant, quæ magnitudo est relicta nequitiæ? aut vbi sic amarus terminus alicuius Tragœdiæ poterit inueniri? Quis sinè lachrymis in hac narratione grauitatem philosophiæ non possit excedere, audiēs Mediatorem DEI & hominum, qui cum Angelis stetit, qui cum Archangelis choros egit, in venerabili Paschæ tempore, quo etiàm latrocinantium collegia requiescunt, arma non mouentur, prætoria nihil agunt, & vnū omnibus Christianis studium est, à rebus alijs vacantibus, CHRISTO per orationis puritatem in passionis atque resurrectionis Sacramento communicare, ab spiritaliter pariente matre fuisse protractum, & ab eis, qui ab ipso in eo fonte nascuntur initiati, pariter & quia Sacerdos sacrificiorum sinè sanguine celebratorum necatus est, & manus sacrificia faciens, suo Sanguine violata est, quia in multas partes ferro diuidebatur corpus eius, diuersis contumelijs sauciatum, & irrationali populo lusus effectum, Viris atque Mulieribus atque iuuenibus calamitatem hanc pro pompa gerentibus, ignique contraditum, & pyramide tracta in ciuitate Christiana in cinerem dissolutum? Hoc tamen gestum est, vt per omnia Elementa Sacerdos victor existeret, in terra punitus, igne consumptus, in aerem dispersus, & vt assolet, per minutas partes & atoma direptus, ad vicinas aquas vndis effusus, ità vt nec sepulturam sanctam promereretur, quæ etiàm impiis non negatur. Quantum credendum est, tunc paganos atque Iudæos, taliter conspicientes nostra mysteria detisisse? Hæc igitur erunt posteris fabulæ incredibiles & amaræ. Sed quis horum malorum author, si tamen accusatores veri sunt? Is vtique, qui adhuc viuente Pontifice, in Marci sedem prorupit ascendere, & adultero modo thalamos inuiolabiles attentare, ad sacrum altare pedibus non lotis accedens, qui suis manibus Pontifex ordinatus est, qui omnes simul patrum terminos commouit, & sententiam in sua damnatione prolatam, ipse sicut putauit, absoluit: & alio iudicio Episcoporum non indigens, nefandam atque imaginariam ordinationem suam à damnatis Episcopis, & hoc duobus, accepit, cùm regulę patrum, sanctam & venerabilem colentium Trinitatem, vel tres Episcopos corporaliter adesse in huiusmodi dispensationibus omninò prospiciant. Hic autem non tali obseruatione prouectus, quoniam non poterat virtute hanc bonitatem præsulis ecclesię Alexandrinæ transcendere, alium molitus est modum,

Matth. 14.

Matth. 14. & 15.

Vide Iosephū de bello Iudaico.

* id est, occasionē & opportunitatem.

Hierem. 9.

Sacerdos, mediator Dei & hominum.

Incruentū Missæ sacrificium.

per quem conspicuus è contrario videretur, & idem passus, quod prouenit eis, qui furoris immensitate cæcantur, & quicquid prius occurrerit eis, irrumpunt, licèt sit quoquo modo parcendum: Qui cùm tales sint, alios medicare contendunt, neque hoc mansuetè, aut mitissimè faciunt, sed velut quidam medicus imperitus, incidere solummodò &c * incidere præparatus, cui rectè dicendum est, Medice, cura teipsum. Abstulit itaque de diptychis eum, qui lege & ordine ascensu spiritali honorandus erat, & conscripsit illum, qui dogmate tantorum Episcoporum de Pontificali cathedra proiectus est. His igitur irà gestis, vt dictum est, (non enim nos harum rerum integritatem nouimus, in vltimo quodam loco Ponti degentes) huiusmodi emendatio vestra tranquillitate nunc eget: quia nisi causa languoris ablata fuerit, non poterit sanitas reparari. Quia verò etiàm de Concilio fecerunt memoriam hi, qui multa primitùs commiserunt, etiàm de causa quid vis nos pati contingat, pro veritate licèt sustinentes pericula non celamus, dum liberam potestatem & fiduciam vtique sumpserimus: quatenùs in nullo dissimilitudinis imago posita, principali figura disiungi, & propterea sæpiùs vera sententia supplantari, multis vtique propter honoris affectum atque potentiæ, qui neque præsumptionem, neque fastum, sed vitam deberent sequi, virtutum contraria facientibus, quique a veritate propterea diuelluntur, & cum eis abrumpitur etiàm multa pars plebis, cui mos est seditionibus congaudere, & cum * voluntatibus pariter aduolare. Huiusmodi siquidem conspirationibus amatorum acquiescendum est, dum magis ordo Episcopalis per miracula conquiratur. Quid enim de eis, qui * Gregorij magni, ciuitatis nostræ Episcopi, & aliorum eiusdem vocabuli Episcoporum, & Basilij, & immortalitatis amatoris & Athanasij dogmata sapiunt, aliud post tanta tempora potest credi? Aut aliquid conuertibiliter de inconuertibili poterunt cogitare, & secundis semper priora dissoluere, & non magis per quietem imperium tergiuersantium, semper quæstiones de Deo quærentium, destruere, & aliquandò post longas turbas, sanctis Dei ecclesijs, pacis iura conferre? Sicut enim rerum materies, vehementi spiritu irruente, in semetipsa contrita, ignē & flammam spontè frequenter emittit, nequaquàm priùs hoc passa, donèc spiritus flare cessabit, aut certè si celatus ignis in paleis, nulla respiratione flammæ concessa, neque ea quæ sunt vicina consumit, nec omninò valet extingui, sed pro flamma vapor quidem per paleas fertur in aera, si verò quandam respirationem sumit, fumum conuertit in flammas: Sic & nunc agitur, dum

* occidere.

Luc. 4.

Dioscori dicunt.

* volantib.

* Gregorius Neocæsareensis Episcop' is est, Θαυματουργὸς dictus.

adhuc iutùs sunt querimoniæ, quæ cōtra nos machinari noscuntur. Si verò conuenientes contra nos certamen decreuimus excipere, quod neque aures audiant, neque oculi videant aliquandò, pia vestra potentia sceptra imperij gubernante, metus est, nè fortan ad impodentissima bella perueniamus, & confusio magna præualeat, & nullam pacem alterutrùm expectemus. Vndè considerandum est, quia iam rex cælesti ad ianuas est, nouissima sustineamus, & ipsum Dominum in gloria paterna venturum, iam non sub imagine, sed apertè respiciendum, iudicaturum omnem humanam naturam, timoris & spei futurorum ambiguitatem pendentem, & propter euentum vtriusque rei fortiter inhiantem. Quia verò etiàm de his, qui Chalcedone conuenerunt, consulere nos vestra tranquillitas dedignata non est, dicimus, quoniam multitudinem illorum virorum respicientes, senectute sapientiaque pollentium, in cunctis spiritalibus donis admirandorum, super hæc & fidem glorificantium pij numeri quos in Nicæna vrbe sanctus spiritus congregauit, necnon & quos idem spiritus in regia vrbe collegit, cui etiàm nos conformati esse dinoscimur, & piè conseruamus, quæ ab eis prouisa sunt, & nunquàm tantum Concilium denegamus. Hæc ergò breuiter piscatoriè & non Aristotelicè suggessimus. Si quid verò ineruditè dictum est, aut velut ignorantibus compositionem ornatumque sermonis, aut velut à negocijs longè positis, veniam supplicamus vestram tribuere pietatem. Euippus misericordia Dei Episcopus Metropolis Neocæsareæ sanctæ Dei ecclesiæ, subscripsi, & oro pacificum vestræ imperium pietatis longis conseruari temporibus, pro sanctarum Dei ecclesiarum & totius orbis statu, pijssime & Deo amabilis Imperator.

Petrus episcopus Comanus, similiter.
Ioannes episcopus Polimonij, similiter.
Gratianus episcopus Cerasuntis, similiter.

EPISTOLA EPISCOPORVM infrascriptorum, ad Leonem Imperatorem.

Pijssimo & Christianissimo terræ domino, possidenti cæleste regnum, perpetuo Augusto, Imperatori Leoni, Seleucus, Oranius, Erythrus, Aelianus, Hyperitius, Paulus, humiles Episcopi Hellesponti prouinciæ.

Dignæ sanctiones actuum vestrorum, qui vobis imperij retinacula * gubernarunt. Secundùm fidem nanque Apostolicam catholicamque virtutem vobis agentibus Deus potentiam mundi commisit, quam pace Deo placita gubernatis. Sancti itaque prouinciæ

uinciæ noſtræ Deo amabiles Epiſcopi conuenientes in vnum, relegare veſtræ ſerenitatis epiſtolam & preces annexas, vt quod ſecundum ſanctiones Eccleſiaſticas placeret, vobis indicaretur. Conſiderantes ergò prædictas preces, & earum lectiones velut oculis inſpicientes, necem ſanctiſſimi ſacerdotis in venerabili baptiſterij loco præſumptam, in quo etiàm his, qui peſſima facinora committunt, refugientibus ſalus eſt: necnon & peregrinam quandam & ineſſabilem, quę neque apud feroces barbaros agitur, in eius corpore factam rabiem, & nõ ſolùm aduersùs eum, ſed etiam contra totius ordinem ſacerdotij & pietatis pariter perpetratam, hominumque ſcelerum, Iudaica veſania atque ſuperbia commiſſorum, authorem fuiſſe Timotheum: lamentatione ſimul & lachrymis etiam nunc ſumus impleti, & neque medium tempus luctum noſtrum potuit imminuere: quia temporibus Chriſtianis & veſtris, à Chriſtianis quoque talia in ſacerdote proprio committuntur, quæ à ſeculo facta non ſunt, nec quilibet ſermo hæc retuliſſe cognoſcitur. Quæ audientes, & vix abſtinentes à lachrymis, indicamus, quoniam qui hoc ſcelus verè geſſerunt, nequaquàm Epiſcopatu digni ſunt: ſed neque is, qui ab eis ordinatus eſt, ſacerdotium poterit obtinere, vel ſi regulariter proueniſſet, quandò etiàm is, qui dicitur ordinatus, vt audiuerunt, damnatus erat à ſanctiſſimæ memoriæ Epiſcopo ſuo Proterio, & Concilio ſanctorum Epiſcoporum Aegyptiacæ diœceſis, quique à duobus ſolummodò ſimiliter ſecum condemnatis, & neque numerum ordinantium complentibus regularem, nefandam ordinationem dicitur ſuſcepiſſe, viuo pontifice, & ea, quæ ſunt ſacerdotij celebrante. Et ſuper hoc orthodoxos ac venerabiles Epiſcopos penè totius Aegyptiacæ diœceſis à proprijs ſedibus excluſiſſe, necnon & clericos & monachos à proprio ciuitatum ſnarum ordine repuliſſe, & irregulares homines & mendaces in locis expulſorum tentauit euehere. Sed & alia plurima perpetrata dicuntur, quæ cuncta ſacris canonibus fieri prohibentur, & ea ſanctionibus eccleſiaſticis excluduntur. Super hæc autem, dicit ſe non ſuſcipere ſanctam & vniuerſalem ſynodum Chalcedonę celebratam, quæ per omnia fidem trecentorum decem & octo ſanctorum Patrum, in Nicæa conuenientium, inuiolabilem cuſtodiuit, ſimul & quæ in reliquis Concilijs definita ſunt, hoc eſt, & ſanctorum patrum in regia ciuitate cõgregatorum, & prioris Epheſij, & naſcentes hæreſes ſpiritalibus gladijs radicitus amputauit, & ità fidem inuiolatam prædictorum trecentorum decem & octo ſanctorum patrum per omnia roborauit, in qua & nati ſumus, & baptizati, & baptizamus, & in ea vitã finire ſemper oramus. Si verò lucem cæci, & veritatem mendaces accuſant, illi quidem propter cęcitatem viſus, illi verò eo quòd eorum error & malitia pariter arguantur, nouimus quia omnes hæretici ſanctas ſynodos, eorum malas ſectas deſtruentes, accuſant. Sic enim Ariani & Eunomiani, de trecentis decem & octo Nicęnis patribus agunt: Macedoniani verò de centum quinquaginta, in Conſtantinopolitana vrbe congregatis, Neſtoriani autem Epheſiæ ſynodo, Eutychianiſtæ verò & Apollinariſtę, & cæteri malorum adinuentores, ſexcentis triginta patribus Chalcedonæ conuenientibus aduerſantur, inimicas veritati deſtructiones extendunt, & per ſuam veſaniam mentiri probantur. Igitur Timotheum, qui Apollinariſta cognoſcitur, & propterea ſemetipſum à ſancto Concilio facit extraneum, irregulariter ordinatum, & tanti mali reum, ſi tamen accuſatores veri probantur, nequaquàm Epiſcopum nominamus, aut communicatorem ſacerdotij ſumimus qui his ità malis videtur obnoxius: & ſupplicamus piæ veſtræ potentiæ, quatenùs ſanctarum eccleſiarum prouidentiam ſolenniter habeatis, & diſciplinam Aegyptiacæ diœceſis dignam veſtra rectitudine teneatis: quatenùs fuga quidem perſecutionem patientium depellatur, & eis qui turbati fuerant, pax alta reuocetur, ſanctisque eccleſijs illic poſitis vnitas conferatur. Noſtræ verò Eccleſiæ, Deo gratiæ, veſtra prouidentia pietatis, in pace & vnanimitate & fidei rectæ concordia magna conſiſtunt, noſtraque voce depoſcunt, quatenus reſiſtatur eis, qui ſynodum fieri quærunt. Nam ſi ſæpiùs conueniamus, aliud quicquam ſapere poterimus pręter ea, quę nobis ſunt tradita à ſanctis patribus, & ſanctis Concilijs explanata. Nihil enim aliud ſtudent, qui optant ſynodos congregari, niſi vt vaſa ſacra plurimi ſanctorum Epiſcoporum vendentes, pro ſumptibus & expenſis & ſubuectionibus animalium precia vniuerſa conſumant, & aliqui eorum in peregrinatione aut mari vitę huius luce priuati, onus hoc atque peccatum congregantibus Concilium prouidere noſcantur. Sed iubete potiùs ſingulos ſacerdotum, in propria Eccleſiæ poſitos, & vbì conſtituti ſunt, permanentes, orationes & preces pro veſtrę ſerenitatis imperio celebrare. Seleucus gratia Dei Epiſcopus Amaſinę metropolis ſanctę Chriſti Eccleſię, manu mea ſubſcripſi, ſecundùm religioſam ſanctionem veſtrę pietatis, meam ſententiam per prędictam epiſtolam manifeſtans, vnà cum Dei amantiſſimis Epiſcopis cunctę prouincię, quid ſentiam, & pro recta fide trecentorum decem & octo ſanctorum patrum in Nicæa conuenientium, quam & Chalcedonenſe Concilium confirmauit: Necnon & de Timotheo

Hæretici Synodos culpant.

motheo

motheo, qui precibus accusatus est, & multis temporibus à Deo seruari vestrum oramus imperium.
Oranius Episcopus Iboreæ, similiter.
Erythrius episcopus Amasi, similiter.
Aelianus episcopus Sinopensis, similiter.
Hyperitius episcopus Tili, similiter.
Paulus episcopus Adratenus, similiter.

EPISTOLA EPISCOPORVM infrascriptorum, ad Leonem August. Imperatorem.

Piissimo & Christianissimo, amabili Imperatori, & regnum cælestium possidenti Augusto Leoni, Petrus, Aetherius, Olympius, Saturnellus, Hypedius, episcopi Paphlagoniæ regionis. Erexistis equidem olim Dei sanctas ecclesias, primum hoc iustum sacrificium offerentes Domino Christo, quòd iuxta omnia pietatis transcendat, & propriam virtutem habeat: & quatenùs ea, quæ à diuæ memoriæ Martiano constituta sunt, firma permaneant. Nunc itaque orta nobis est Christo amabilis, & regnum à diuinitate suscipiens vestra tranquillitas, vt magna intentione concordiæ & indiuisè recta, piaque seruetur fides in sanctis D E I vbique constitutis ecclesijs. Agnouimus & enim vestræ pietatis oraculo, quia pro Alexandrinæ ciuitatis pace curam maximam habeat vestra serenitas. Ex precibus autem subiectis inuenimus Proterij quidem beatæ memoriç ab eadem ecclesia facta exclusione, & voluisse Timotheum in eadem ciuitate sumere pontificatûs officium, & machinatum vt memoratus vir cum pœna de præsenti vita recederet. Ad hæc autem confiteri Timothei sectatores, quia trecentorum quidem decē & octo patrū, & Concilij Ephesi congregati sequantur fidem: cētū verò quinquaginta sanctorum patrum Concilium, in regia ciuitate celebratum, & sanctam & vniuersalem Chalcedonensem synodum denegare noscuntur. Sancienies ergò, quæ cōmuniter sapimus, Episcopi Paphlagoniæ regionis, ad notitiam pietatis vestræ deducimus. Præcedente siquidem nostra oratione ac supplicatione, ad Dominum nostrum Iesum Christum emissa pro vestræ serenitatis imperio, & vnitate sanctarum ecclesiarum, & cum multa deliberatione diuinas literas intuentes; & preces subiectas eis, vestrç pietati suggerimus: quia cuncti ante nos Deo amabiles Episcopi doctrinam sanctorum Euangeliorum & Apostolorum percipientes, & sequentes fidem sanctorum patrum Apostolicam confessionem docentium, tradiderunt nobis vnam cum fideli populo huiusmodi fidem. Vndè Dominum & Deum nostrum orantes, Rempublicam potentiamque vestram à D E O nobis concessam longa ætate seruari, nequaquàm separamur & traditione decem & octo sanctorum patrum, neque Concilium sanctorum centum quinquaginta in regia ciuitate celebratum, neque sanctam & vniuersalem synodum in metropoli Chalcedonensi factam: sed neque augmentum aut imminutionem à traditione sanctorum trecentorum decem & octo patrum eas habere dicimus, sed ad peremptionem eorum factas, qui quantùm ad se, gratiam sancti Spiritus denegare noscuntur, & in sancti mysterij Christi Domini dispensatione.* Quamobrem repugnant & cōtumelias inferunt etiàm illi magno sanctoq; Concilio trecentorum decem & octo sanctorum patrum. Non enim sinè periculo esse putauerunt sancti patres, si tacerent hæreticorum incredulitatem, nitentium sancti illius Concilij iura conuertere, & non aperta narratione sanctam veramque fidem omnibus explanarent. Quapropter ostenditur, quia isti, qui nunc sancta Concilia denegant, non zelo pietatis, sed inconstanti contentiosaque sententia, non solùm contumelias patribus sanctis inferunt, sed etiàm vniuerso ordini sacerdotum. De Timotheo verò, & quæ ab eo machinata dicuntur, (si tamen veræ preces sunt, quas vestræ serenitati porrexerunt reuerendissimi clerici Alexandrinæ ciuitatis, & sanctissimi Episcopi Aegyptiacç diœcesis) dicimus quia dura videntur & valdè crudelia, quæ ab eo commissa sunt, & cunctos iniquitatis terminos tali operatione transcendunt, ità vt non solum sacerdotij gradu probetur indignus, sed etiàm ab ordine sit laicorum remouendus, præsumens cum multis criminibus, quç gessit, contumelias quoquè Concilijs sanctis inferre, de quo Domini quidem Dei opus est, vt ei remittatur opus, quod fecit aduersùs sacerdotem, nihil sibi nocentem: vestrum verò triumphator est maximè principum, vt iustum sacrificium offeratis Domino D E O, tantorum scelerum vindictam vobis placitam facientes. Deprecamur autem, & vestram pietatem totis viribus exoramus, vt Apostolicam doctrinam, in quam creditis, immobilem conseruetis in pace multa & tranquillitate sub vestrç pietatis imperio, & in clero & omni populo in fide saluberrima constituto, & vt eis, qui inaniter alia Concilia fieri desiderant, resistatis, & vt nobis vestra pietate donetis, quatenùs sub quiete degentes, secundùm fidem & traditionem sanctorum patrum confitentes, in pace inuiolabili & disciplina seruemur, orationi diuinç supplicationique vacantes, & vita atque conuersatione Domino C H R I S T O placentes ad honorem orthodoxç fidei: & fundentes Domino D E O preces pro vestra serenitate, quatenùs Dominus Christus vestrç pietatis imperio

* deest, ertàt, vel huiusmodi quid.

perio suæ infundat dexteræ claritatem, quæ vos sua pace conseruet, & fortitudioem vobis atque virtutem præstet, simul magnificentissimis maximisque proceribus, & gloriosè sapienti iussissimoque vestro senatui ad peremptionem ferocitatis malignorũ & vnanimitatem sanctarum Christi ecclesiarum, & totius Romanæ pacis & disciplinæ.

Petrus Episcopus Gangrenæ Metropolis sanctæ Dei Ecclesiæ, manu mea subscripsi, & secundùm sanctionem vestræ pietatis propria sententia declaraui, sicut in hac epistola probatur esse prædictum, vnà cum Deo amātissimis Episcopis nostræ prouinciæ, quam habemus voluntatem in orthodoxa fide trecētorum decem & octo sanctorum Patrum Nicææ conuenientium, quam & sanctum Chalcedonense Concilium confirmauit: necnon & de Timotheo, qui in precibus accusatus est, & oramus orthodoxum & Christi amabilem principatum vestrũ multis a Deo Domino conseruari temporibus.

Ætherius Episcopus Pompeiopolis, simil.

Olympius Episcopus Surenſis, similiter.

Saturnellus Episcopus Amastrenæ ciuitatis, * pro sanctissimo Episcopo, eò quòd ægrotaret, subscripsi similiter.

for.* p me & sanctiss. epo Hypedio, eo q

EPISTOLA INFRA SCRIPTORUM EPISCOPORUM, AD LEONEM IMPERATOREM.

DOMINO pijssimo & inuictissimo atque Christianissimo, perpetuo Augusto, Imperatori Leoni, Vrsilius, Dalmatius & Maximus, Episcopi vestræ Dardaniæ. Et agnouimus & inuenimus in lectione imperij vestri, saluatoris Dei iudicium, & quia virtute suæ cunctis regno vestro subdidit barbaras nationes, & per vos eius pietas firma inuiolabilisque coosistit, & vt nemo præsumat apud pium Imperatorem aliquid iniquum petulantia scelerata suggerere: quia sicut in sua pace omnia diuina consistunt, ita nihil sacrameotorum Dei per fidem tranquillitatis vestræ, humana varietate mutatur. Quid enim ità præceps est, aut sic impium poterit iudicari, quàm credere pietatem fidei, terminis Apostolicis communitam, innumerabilibus sacerdotibus & omnibus sanctarum scripturarum testimonijs roboratam, necoon & decretis Nicęni, Chalcedonensisque Coocilij iudicio confirmatam, inanibus & prophanis præsumptionibus posse violari, dum ad omnem perfectionem catholicæ fidei, sapientissimi Salomonis doctrina sufficiat? Ait enim: Sentite de Domino in bonitate, & in simplicitate cordis quærite eum. Quid ergò pessima calliditate nequitia faciet, cui vltra bonitatem nequaquam licet excedere? sed sicut ostenderunt literæ, meæ humilitati directæ, hæc Timotheus respuisse dinoscitur,

Sap. 1.

qui Episcopatum ambiens Episcopi morte percipit: quapropter aliorum eius ruina factum est, & in fraterno concilio nõ vocatur, quandò fratris necator esse cognoscitur: vtique à reuereodæ memoriæ Proterio, quantùm ad fidem eius, in nullo læsus, cuius tali morte hic ordinatus, vestræ tranquillitatis iudicio nullum poterit eius gradus habere robur. Igitur religio vestræ pietati commissa ab æterno Deo, inuictissime principum, conseruetur: eius clemeotia iopetium, quod vobis collatum est, io omni gloria longa ætate muniatur. Et sicut vestra mansuetudo diuina propitiatione continuis temporibus custoditur, sic & sacra mysteria nullorum scelestis præsumptionibus vulnerentur, sed pietatis vestræ laboribus pax mundo collata, in sua soliditate iotransgressibili pietate seruetur. Vrsilius episcopus Dardaniæ, incolumem tranquillitatem tuam pro pace mundi & catholicis ecclesijs, multis annis virtus æterna custodiat, domine pijssime & inuictissime perpetue Auguste. Dalmatius episcopus Nentinæ, similiter.

Maximus episcopus Diclitianensis, simili.

EPISTOLA EPISCOPORUM subdescriptorum, ad Leonem Imperatorem.

PIjssimo & inuictissimo domino totius terrarum orbis, & Christianissimo Imperatori Leoni, Petrus episcopus metropolis Corinthi, & reliqui episcopi reuerendissimi sub me constituti, Ioannes, Athanasius, Timotheus, Aphobius, Epictas, Metrius, Zoilus, Plutarchus, Gerontius, Anoxolius, Rufinus, Alexander, Caredimos, Agatherus, Alexaoder, Architimus, Cyriacus, * Thalis, Domitius, Osius, Constantious, Ethesitius, io Dooiino salutem. In omnibus quidem, quibus propter religiosum imperium vestrũ Respublica benè regitur, omnium Dominus glorificatur Christus: præcipuè autem, in quibus orthodoxæ fidei inconcussa iura seruare studet vestra tranquillitas, pro quibus sancta & adoranda Trinitas intentionẽ vestram remunerans, & victorias de inimicis, & omnia sicut optatis præbuit, & præbebit vestrę pietatis imperio. Vndè verò digna est nobis scribere vestra tranquillitas, & apertè iussit nostram manifestare sententiam, hæc pietatis vestræ potentiæ declaramus, quia ea, quæ à Chalcedonensi sancto & vniuersali Concilio definita sunt, tanquàm sanctis synodis præcedentibus consona, & in nullo contraria, aut sanctorum trecētorum decem & octo Patrum Nicęno Concilio, aut Constantinopolitano 150. aut Ephesio sub beatæ memoriæ Cyrillo celebrato, omnibus sententijs manere immutilata decreuimus.

Nihil

Nihil enim dubium in eadem sancta salutari fide derelictũ est, nec conuenit de tali causa sępiùs fieri tractatus vniuersales, quasi in verborum nouitate, & non in fide inconcussa, rectaque conuersatione, salus humani generis constituta sit.

Non in verbis, sed fide & morib^9, salus sita est.

Timotheum verò, sicut ex his, quæ sunt scripta, cognouimus, nec regulariter nec consequenter sacerdotium obtinere prospicimus. Quonamē modo oporteat eius causam, & sanctas ecclesias in illa constitutas regione, disponi secundùm Deum, in vestræ pietatis & iustitiæ pendet arbitrio, quæ non minus paci ecclesiarum, quàm securitati ciuitatum & subiectorum prouidere dignatur, perfectè sciens quibus imperare diuino iudicio constituta sit, docta pariter ecclesiasticas sanctiones & proprias leges, & per vtraque tam orthodoxam fidem, quàm reipublicæ iura disponens. Nostras igitur orationes, quas pro vestræ serenitatis imperio incessanter offerimus, omnium Deus & Dominus placatus accipiat: quatenùs & omnis mundus per vos, & sanctæ eius Ecclesiæ cum omni pace & tranquillitate & fide orthodoxa gubernentur. Petrus episcopus metropolis Corinthi: sancta & consubstantialis Trinitas, quæ tuum genus ad munimē fidei orthodoxæ & salutem generis humani constituit, pium tranquillitatis tuæ longissimo tempore seruet imperium, venerabilis Imperator.

Athanasius episcopus Atheniēn. similiter.
Rufinus episcopus Thespinensis, similiter.
Alexander episcopus Patrenus, similiter.
Candidus episcopus * similiter.
Agathemerus episcopus Megarensis, similiter.
Alexander episcopus * Helatiæ, similiter.
Architimus Episcopus Thebarum, similiter.
Cyriacus episcopus Caristenus, similiter.
* fort. Thales *Thalis episcopus Argi, similiter.
Domitius episcopus * similiter.
Ossius episcopus Lacedæmonis, similiter.
Constantinus Episcopus Chalcidis, similiter.
* Isitius episcopus Tanagrensis, similiter.
Ioannes episcopus Missinæ, similiter.
Athanasius episcopus Proponti, similiter.
Timotheus Episcopus Megalopoleos, similiter.
Fouius episcopus Coronæ, similiter.
* Corsicæ, Zoilus episcopus * Carsiæ, similiter.
Plutarchus Episcopus * Platensis, similiter.
Georgius episcopus * similiter.

¶EPISTOLA EPISCOPORVM infrascriptorum, ad Leonem Augustum Imperatorem.

REligiosissimo & Christianiss. amabili Imperatori, Augusto Leoni, Anastasius, Iulianus, Proclianus, Euphanius, Daniel, Armatius & Euphrasius, Episcopi primæ Galatiæ. Qui sermo sufficiat ad laudem Domini Christi, tantam felicitatem humano generi conferentis, & suam prouidentiam in totius vitæ tempore demonstrantis? Eccè cùm venerandæ memoriæ principem Martianum ad Deum proficiscentem, & de gloria ad gloriam demigrantem, & de terrenis sceptris cæleste imperium possidentem, vestram potentiam Deus inuexit in regnum eius, & pietati pariter succedentem: quatenus hæc per Apostolicam vestram religionem in ecclesijs conseruata permaneant. Quapropter mox vt Deus vos ad solium imperiale perduxit, primitias largitori vestro clarissimas obtulistis, id est, legem hanc erroneis dogmatibus resistentem, Ecclesiasticæ veritatis adiutricem. Semper enim diuinarum rerum curam habentes, neque tumultum, qui Alexandriæ prouenisse dicitur, sinè examinatione dignissima reliquistis: sed vestræ pietatis oraculis primæ Galatiæ synodum sanctorum Episcoporum in metropoli Galatiæ conuenire sancistis, quatenùs deliberationem subtilissimam adhibentes, & relegentes vtriusque partis subiectas oraculo vestro preces, oblatas à sancto Aegyptiaco concilio & clericis Alexandrinæ ciuitatis, necnon & Timothei defensoribus, nostram sententiam panderemus, quid de sancto Chalcedonensi concilio, & de his, quæ Alexandriæ gesta sunt, sentiamus. Quapropter omnibus nobis celeriter congregatis, hęc principia, hoc nostrum fuit initium, vt omnium Dominum rogaremus: quatenùs vobis tantum studium pro Ecclesia eius habētibus, supernam retributionem conferat, pietatemque vestram maxima longęuitate custodiat pro dogmatum sacrorum.* Deindè considerantes etiam preces, quæ sapimus, vestro imperio declaramus fidem itaque habemus atque seruamus, in qua & nati sumus, & cum qua pergere ad Dei terribile iudicium omnes oramus, in qua etiàm baptizati sumus, & absque meritu ad sacerdotium euocati, ad fidem gratiam accipientes imbuimus. Quam fidem venerabilis euangelistarum numerus, & chorus tradidit gloriosus apostolorum, quibus vtique sacramenta cælestia desupèr inspirata sunt, sed & numerus trecentorum decem & octo sanctorum episcoporum, collectus in Nicęna vrbe sanciuit, apostolicam religionem perfectè & apostolico spiritu conscribens, & diuina ecclesiæ nostræ dogmata cum magnanimitate custodiens: necnon & aliæ sanctorum Episcoporum Ecclesiæ Catholicę synodi, quę necessariò pro insurgentibus hęresibus sunt collectę, hanc seruari cum integritate iusserunt. Nihilominus & Chalcedonensis, nutu Christianissimi principis congregata, ęquam de ea habuit voluntatem, debitens illorum sanctorum

deest, defensione, aut id genus quippiam.

patrum dogmata intemerata immobiliaque ſeruari: & quaſi ex quodam diametro vtranque redarguens veritatis aduerſitatem, quę duo æqua impietate perducere probantur in præceps. Et deſtruens Neſtorij nefandi veſaniam, diuiſionem & ſectionem diſpenſationis domini Chriſti peſſimè dictantis, necnon & Apollinaris furorem, qui confuſionem in eiuſdem vnigeniti inhumanationem introduxit, & multa alia vanè locutus eſt à veritate poſita. Bonam igitur confeſſionem fidei trecentorum decem & octo noſtrorum patrum, & Chalcedonenſis ſynodus & aliæ decreuerunt inuiolabilem permanere, & nos, qui eccleſiarum Galatiæ prouincię ſortiti ſumus Epiſcopatum, cum omnibus eccleſiarum populis hanc perfectè ſeruamus.

Inſolubilis enim eſt firmitas dogmatū Apoſtolorum patrumq́ue noſtrorum, augmento non egens, imminutionem nequaquàm ſuſcipiens: ſed qualis fuit à patribus cónſcripta & tunc prædicata, vſque ad finem ſeculi conſeruanda eſt, & ab omni nouitate mane-
Act. 9. bit extranea. Nullus itaque ad rationem ec-
2. Cor. 12. cleſiaſticę veritatis Apoſtolo Paulo maior eſt, quia vas electionis eſſe promeruit. Hic enim doctrinas imbuit, quarum eruditionem, in tertium cælum aſſcendens, accepit. Nullus ad miniſtrandum ſupernis ſacramentis decentior angelo, quoniam pura natura nouit miniſtrare puriſſimis. Sed ſiuè Paulus voluerit aliquid iubere, quod primitùs ipſe non docuit, ſeu angelus, hoc eccleſia Dei non ſuſcipit, ſciens quia ſcriptum eſt: Ergo ſiuè angelus prędicet, pręter qood Paulus docuit, & chorus trecētorum decem & octo ſanctorum prædicauit Epiſcoporum, non terre-
Ibidem. mur angelica dignitate, vt aliud doceamus, præterquàm ſumus à ſanctis patribus eru-
Galat. 1. diti: nec Pauli merito ſubdimur, qui raptus eſt in paradiſum, eiq́ue verba ineffabilia ſunt credita. Hæc enim lex eſt: *Siue ego*, inquit, *vel angelus de cælo annunciauerit vobis, præter quod accepiſtis, anathema ſit.* Non quia Paulus erat in ſuis dogmatibus permutandus, qui per CHRISTVM & monebatur & loquebatur, nec qnia angelus de cælo ad miniſterium noſtræ ſalutis mittendus erat, vt aliquid extra gratiam ſacramentorum prædicare pateretur: ſed vt tantorum merito, cunctis aliquid contra eccleſiaſtica dogmata nitentibus omne conamen nouitatis abrogaretur. Nos itaque omni virtute ſeruamus ſanctorum patrum dogmata, & ſanctum concilium Chalcedonenſe cognoſcimus, quod ſcilicet paternorum dogmatum diuitias ſanctis eccleſijs inuiolabiliter conſeruabit. Qui verò ab eo concilio ſemetipſos abſcindunt, ignorant quia nomine Chalcedonenſe concilium denegantes, rebus autem ipſis à cuncto totius mundi collegio ſacerdotum ſinè dubio ſegregantur. Illud ab omnibus celebratum eſt, quòd eorum, qui ibi collecti ſunt, nullus penitùs diſcordauit. Sed & ſi pauci quidam pro aliquibus neceſſitatibus per prouincias remanſerunt, ad communionem eius attracti ſunt, qnoniam antiqua Eccleſiæ dogmata ſeruare dinoſcitur. Ea ſiquidem, quæ Alexandriæ perpetrata diuulgantur, dudùm quidem fama ad nos perduxit, ſed nunc integritatem inſertam precibus agnoſcentes, & menſuram noſtri gemitus non habentes, fontes requirimus lachrymarum, & luctus Hieremiæ lamentationibus pares, ſcientes vtiquè fletum paſſionibus adæquare. Quis enim valeat abſtinere, licèt animum habeat adamante fortiorem, audiens in ſacris locis nullum pudorem fuiſſe ſeruatum, ſanctumq́ue locum communis redemptionis noſtræ, hoc eſt, venerabile baptiſterium, multorum virorum, quantùm ad eorum attinet voluntatem, inuaſione fuiſſe temeratum, dum diuina omnia nequaquàm iniuriarum moli ſuccumbant, & hæc perpetrata ab illis forſitan, qui peccatorum redemptionem ibidem ſuſceperunt? Et quid eſt crudelius, ſacerdotis necem etiàm auribus valdè terribilem, iram nec vſque ad interitum illius habentem finem, ſed vltra naturam indiſciplinabiliter excedentem? Solet enim cuntra aduerſarios furor inſurgere: quem verò quilibet inimicum non habet, hunc honorandum natura docet. Omnis ciuitas ſcelerum immanitate completa eſt, & per omnes plateas & omnes porticus ſecta membra, myſteria ſacra celebrantis, tractare feruntur, & ad nouiſſimum incenſa, atque conſumpta, & ad cineres vſque redacta. Et neque in his ſolummodò doctorem atque pontificem ſiſtere paſſi ſunt, ſed etiàm in ventos miſerabiliter diſperſerunt. Hæc igitur quantùm virtus fuit valdè deflentes, de Timotheo tantorum malorum authore, ſicut preces docuerunt, quas benè ſe habere credimus, ſecundùm piam ſanctionem veſtræ potentiæ nunciamus, ſi reuerà accuſantium verba cum accuſationis veritate concordant, alienum eum ab omni ſacerdono eſſe demonſtrant. Nam eum, qui ex quacunque cauſa depoſitus eſt, non ſolùm ad maiorem gradum venire lex eccleſiaſtica non permittit, ſed neque in ordine, in quo fuit permanere, niſi deponens propria ſententia eum rursùs abſoluat, aut certè ſynodus ſanctorum Epiſcoporum aliquid de eo diſponat. ſed etiàm Epiſcopi, qui à ſua dignitate depoſiti videbantur, ſicut edocuerunt, lex non eſt, vt alium poſſint ad officium euehere, quod ipſi videbantur amiſiſſe: & duo ſolummodò, licèt ſuper omnes honorabiles exiſterent, & omni accuſatione liberi eſſent, ordinationem tamen Epiſcopi celebrare eccleſiaſtico ordine prohibetur. Quòd autem & viuo

pontifice

pontifice ecclesiam gubernante,& nullo propter ordinationem regulariter procedéte decreto,constitutus dicitur, omnem transcendit iniquitatem. Quòd verò & necem ità crudelem aggressus est, aut cooperatus, sicut edocuerunt,non solùm hoc regulis interdictum, sed etiàm legibus & communi iure naturæ prohibitum est. Igitur si veræ monstrantur accusantium preces, nihil horum sacerdotio conferre potest sacrarum subtilitas literarum vestrarum. Itaque inuictum & triumphale imperium agnoscens,quæ benè se habere decreuimus, æquum ordinem suæ prudentiæ sanctus seruet ecclesijs, atque dignetur disciplinam cómuni pietatis custodire collegio, omniq; virtute ac fortitudine bono CHRISTI corporis vnanimitatem pacemque seruare. Sciatque vestra trãquillitas, & agnoscant, qui nescio quomodò sunt seducti, quia neque Chalcedonense concilium, neque quilibet alius, cui pietatis Ecclesiæ Apostolicæ participium inest, alienam tenet fidem præter antiquam illam Euangelicam, quam chorus trecentorum decem & octo patrum, superna gratia inspiratus, Ecclesijs CHRISTI immobili religione dereliquit. Qui verò proprijs quidem passionibus instigati, zeli autem figmentum sibimet apponentes,& simpliciores seducentes, Alexandrinam Ecclesiam turbauerunt, ipsi iudicium portabunt, quicunque esse noscuntur. Intantùm enim nec recta intentione, nec sermone veritatis vtuntur contra sanctũ Chalcedonense Concilium, quia non solùm ab illo se separant, sed neque sanctorum patrum concilium, in regia ciuitate factum, se suscipere profitentur, cùm & ibi dogmata sanctorum trecentorum decem & octo patrum subtiliter reseruari præceptum sit, & in ipsa sancta synodo inter primos fuerit,cui illo tempore pontificium Alexandrinæ ciuitatis videbatur esse commissum, vir Apostolicus, & ab omni macula sermonum aut actuum segregatus. Sed qui donauit venerabile vestræ pietatis imperium Romano principatui, & Dei sanctis ecclesijs, longa serenitatis vestræ tempora dignetur efficere, pacemque per vos & vnitatem ouilibus CHRISTI conferre, subijciatque vobis omnes aduersarias nationes: quatenùs vndique pace Christi muniti, patrum dogmata inuiolabilia conseruetis, & omnem rempublicam æquitatis ordine dispona tis.

Anastasius Episcopus Ancyræ Metropolis sanctæ DEI ecclesiæ, manu mea subscribens secundùm pietatis vestræ sanctionem, per prædictam epistolam insinuaui,quid sentiam de confessione sanctorum patrum Nicææ congregatorum, quam Chalcedonensis sancta synodus secuta esse dinoscitur, & de Timotheo,qui precibus accusatus est,& seruari vos temporibus longis oro.

Iulianus episcopus	similiter.
Prochianus episcopus	similiter.
Euphraius episcopus	similiter.
Armatius episcopus	similiter.
Daniel episcopus	similiter.
Euphrasius episcopus	similiter.

EPISTOLA SVBDESCRIPTORUM Episcoporum, ad Leonem Augustum Imperatorem.

DEO amantissimo atq; pijssimo & Christianissimo, victori, triumphatori,semper Augusto Leoni, humilis Episcopus Eugenius in Domino salutem.

Nos equidem humilimi voluimus, & hoc superna gratia promerentes, nostra mente quiescere, & taciturnitatis pelagus in sancti & adorandi spiritùs pace retinere, vt sic abstinentes, siue propter humanam inopiam, aut infirmitatem, dicendi timorem tanti delicti apud nos haberemus. Sed quia proprij principatus adulter extollitur, & in sublime semper eleuatur,suisque scintillis multorum corda succendit, vt pulchritudinem sapientissimam solummodò DEI contubernii Ecclesiarum, summa necessitas nobis incubuit mutare propositum,vt à vobis prouocati, per hanc dicendi orationem egrediamur in aereum, DEI fide nostros obturantes auditus, vt ità Sirenarum mortiferum peccatum, siue earum (secundùm Hieremiam) filiarum mortem transeuntes, per ipsum pelagus vitę tecum sobriè veniamus. Suscipe igitur hoc pijssime, suscipe libenter à nobis munus nostrum omnium sacerdotum, & reliquorum in ministerio diuinæ scientiæ, qui constituti sunt, prædicationem tuæ iussionis, quasi ex vna cuncta consensuque scriptam. Fideli nanque fideliterque interroganti principi lucrũ est sacerdotibus, immortalis libri sanctam offerre responsionem,vt ex te denuò Christianissime & tuæ trãquillitatis imperio, in omnem terram & cunctos homines cum mãsuetudine pietatis poculum ministrent, vno omnium nostro Domino vnigenito Dei filio gubernante,qui solus in omnibus seculis perpetuè regnans,& tibi Imperatori coronã, quando oportuit, latenti, immò magis claro nutu superimposuit. Primum tibi signum regalis dignitatis, beati Dauid fundibulam laudabili voluntate committens, per deserta discurrens aptissimè bestias iacularis. Nos autẽ sub arbore pacis positi, sine timore in aura delectabili commoramur. Iaculare ergò, iaculare potentissime, secundùm Danielem, etiàm Libyæ hircum paternæ fidei iaculo,vt nequaquàm perditus ventilet ea, quæ sunt ad Austrum. Ille nanque paululùm exiliens ad vltima Libyę regionis, illam immedicabilem Alexandrinorum vrbi influit passionem, vt

Hiere. (margin, beside "earum (secundùm Hieremiam) filiarum")
Dan. 8. (margin, beside "re potentissime, secundùm Danielem")

sacerdotis sui interemptorem, amatorẽ Dei populo demonstrarer, & viro sacrilego sacerdotij priuilegia nefandè committerer, qui non solùm à sacerdotali voluntate, sicut preces de eo conscriptæ referunt, alienus ostenditur, sed etiàm omni affectioni vulgi peregrinus agnoscitur, licèt quibuscunq; verbis, gestorum delere nitatur auditus. Nam si ei animo concepti adulterij non imminuerit crimen, hoc solummodò paternæ traditionis destructori possit, quod est, sufficere, vt in eo iustè possit vltio prouenire. Cui nanque clarum non est, nisi qui fortè spontè bona scire despicit, quid per sacratissima sanctissimi & beatissimi, & post Deum patris nostri Leonis scripta sancitum est? Tacemus enim, quæ primitùs sub sanctæ memoriæ principe Martiano coram omni populo in ciuitate Chalcedonensi de fide orthodoxa sunt prolata ad confusionem quidem maleficorum & vesanorum hominum, & commemorationẽ atque consolationem piorum & fidelium. Quæ fides & ab illo sancto omni. usque honorando concilio testimonium bonum promeruit, & definitio scientiæ clarioris vno nutu ab omnibus obsignata est, ipsam formam detinens, quæ dudùm in sancto Nicæno concilio, & Ephesino primo apud rectè sapientes constituta dignoscitur. In qua præcipuè æternitas & humanitas (sic enim dicendum est) vnius vnigeniti custoditur, hoc est, in vno Domino nostro Iesu Christo incarnato Dei

Philip. 2. verbo oratione seruata, *vt in nomine IESV Christi, sicut ait Apostolus, omne genu flectatur celestium, terrestrium & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quia Dominus IESVS CHRISTVS in gloria est Dei patris.* Quiescant igitur, quiescant, & hoc per te piissime, qui modicum bonum putant munus taciturnitatis existere. Quiescant confundere, & Dei ecclesias conturbare, & curiosis sermonibus auditus personare simplicium: vel suam rectam fidem, si metum futuri iudicij non habent, erubescant. Cur venus sermonum tranquillitatem sanctæ fidei nostræ conturbant? Cur concilia aduersus Deum in omni loco & gente faciunt residere vilissima? Cur tela contra

Locus mẽdosus. nos dæmonibus subministrant? Cur de morte paruulorum cogitantes, nostræ immortalitatis authorem passum sectantur, qui adhuc terrenas causas tractare noscuntur? Cur certant sua scientia secundum Adam fieri velut

Gen. 3. dei, qui adhuc nec quæ sunt hominũ, agunt? Cur lenem nostram mollemque pacem impugnant pro zelo, simplicitatem sancti nostri & celandi mysterij suffocantes? quo mysterio non solùm nos, sed & omnes ministri spiritus superamur. Quapropter gloriamur velut codicillos nos habere credita dignitatis huius, qua diuinitas tractatur, & immensæ scientiæ cum mensura congrua ministrare dicatur. Iterum à nobis dicatur & hoc, Domine Deo amantissime, & cum omnibus hominibus in omni loco potius. In hoc enim nobis librum responsionis de confessione & oratione concludimus, quod à sanctis patribus, & ab initio & hactenus dicitur: Pater & Filius & Spiritussanctus in æterna trinitate est, vnius principatus virtus, qui est super omnia benedictus in secula Deus. Eugenius Episcopus Epiri: Incolumem vestram pietatem omniũ Dominus noster IESVS CHRISTVS pollentem, magna longæuitate conseruet, & sanctæ nostræ & beatissimæ fidei sanctionibus per omnia DEO amantissime atque piissime. Rom. 9.

Valerianus Episcopus Phœniciæ, similiter.
Claudius Episcopus Anciasmi, similiter.
Sotericus Episcopus Corcyræ, similiter.
Hypatius Episcopus * Adriani, similiter.
Didacus Episcopus Foticæ, similiter.
Eugenius Episcopus Eurocæ, similiter.
Oranius Episcopus * Dodonæ, similiter.
Stephanus episcopus Botroti, similiter.

¶ Epistola infrascriptorum Episcoporum, ad Leonem Imperatorem.

PIissimo & Christo amantissimo, à DEO principe constituto victori, triumphatori semper Augusto Leoni, Lucas Archiepiscopus, Artemius, Antonius, Filocaris, Eusebius, Nazarius & Paulus Episcopi Epiri. Relegentes ea, quæ nobis à vestra tranquillitate sunt scripta, & agnoscentes mox inter ipsa principia non solum pro fide catholica sanctarum Ecclesiarum, sed pro ciuitate, quę sub vestri imperij sceptro dinumeratur, tantam vos habere sollicitudinem, quãtam oportet gerere diuino nutu Romana imperia contendentem, & tranquillè omnia gubernantem, vt vndique totius orbis terrarum inconcussa & sine fluctu sit nauis, maximas gratias saluatori nostro IESV CHRISTO debere nos confitemur, orantes pariter, vt Christianum nobis vestium imperium multis temporibus conseruetur, quod nobis & singulis vtique & pariter vniuersis spes maximas & demonstrat, & donat. Decet enim & simul & singulatim vniuersos, quasi de quodam pectoris nostri cubiculo bona vestra proferre, quorum prima & maxima est, pacis vtilitas. Relegẽtes igitur oblatas nobis preces ab Alexandrinis, in malorum tempestate maxima constitutis; & agnoscentes scelera à dæmone tot commissa, amarissimè in his ingemiscentes, & propria membra lugentes, quæ tali calamitate noscuntur afflicta: paululumque respirantes, & communem de his rebus tractatum habentes omnes Episcopi in vestra Epiro constituti secundum ea quæ à vestra tranquillitate sancita sunt, hæc vestris pijs auribus indicamus: gratias primitus etiã in

in hoc agentes, quoniam parcentes nostris infirmitatibus atque laboribus, & maximam propter hyemis vehementiam nostri solenniter curam habentes, præcipitis vt singuli nostrûm in regione propria de præsentibus rebus suam debeant proferre sententiam. Quapropter dicimus, quòd si ea, quæ ab Alexandrinis in accusatione deducta sunt, cum veritate concordant, (non enim ex vna parte verba suscipienda sunt) nec ordinatio Timothei firma consistit, & ab Episcopatu, quem arripuisse dicitur, est penitus alienus. Si autem oportet eum sermonem satisfactionis in præsentia vocatum præbere pro his quæ cõmisit, sicut & conuenit, & iustum simul & pium*, si etiàm vestræ tranquillitati complacet, vt secundùm petitiones supplicum nihil ab eo in medio tempore aduersus fidem catholicam penitùs innouetur: cùm præcipuè Imperator piæ memoriæ Martianus deponendos esse sanciuerit etiàm rectè factos Episcopos, si quid mutilare aut commouere ex his, quæ Chalcedonæ à sancto & vniuersali cõcilio sunt definita, tentauerit, sicut ipsa monumenta ibi confecta testantur, in quibus quoddam signaculum definitionibus, memorati principis sanctio supposita est. Ea verò, quæ Chalcedonæ constituta sunt à sancto & vniuersali concilio de fide catholica, inquantùm doctrinas & expositiones & interpretationes perfectorum Patrum nostrorum sequi valuimus esse consona iudicauimus his, quæ Nicęę à sanctis trecentis decem & octo patribus definita sunt, & posteà in regia ciuitate à centum quinquaginta patribus explanata, in quibus etiàm perduramus. Et licèt plurimis sermonibus extêdatur expositio fidei Catholicæ Chalcedonæ celebrata, tamen ad illas respicit, quarum in præcedentibus probatur fuisse memoria, & veluti paucarum illarum est interpretatio syllabarum. Si quis igitur sobriè ac fideliter, & non contentiosè de his voluerit cogitare, in tantorum decretis consentit, quorum etiàm multus numerus ad satisfactionis sufficit rationem. Non enim in verbo fidei omnium vnanimiter potuit sententia conuenire, nisi sanctus spiritus illic pro causa veritatis interfuisset. Cùm ergò grandia sint hæc, quæ mota noscuntur, & egeant vestræ Christianitatis auxilio, supplicamus tantis malis resistere, & rebus inoptabilibus repugnare. Dignumque vestra pietate trophæum cum superno solatio cõtra diabolum cõfidenter erigite, flammam hanc, antequàm in sublime conscendar, extinguite: languoremque, priusquàm velut morbus inficiat vniuersa, curate. Nam medicorum ægritudines curantium illos potius admiramur, qui neque ad ægritudinem venire permittunt. Non patiaris horum scelerum cumulum fieri posteris in exemplum: habeant loca sancta proprium cultum, Ecclesiæ inuiolabile securitatis ius, pontificisque cautela bapusteria purgentur à nece. Dele iam venerabilis Imperator, impietatis monumenta: doceantur * omnis pietatis exercere culturam. Lucas Episcopus Dyrrhachenus: Incolumem semper in omnibus modis pium vestræ serenitatis principatum, multis in pace temporibus Dominus CHRISTVS cõseruare dignetur, DEO amabilis victor & triumphator Auguste.

Margin notes: Alit.* est (beside "pium*"); Concordia fidei ex spiritu sancto est. (beside "Non enim in verbo fidei"); * omnes (beside "* omnis pietatis")

Artemius Episcopus Escampenus, similiter.

Antoninus Episcopus Lychnidius, similiter.

Hylocaris Episcopus Vallidi, similiter.

Eusebius Episcopus Apolloniadis, similiter.

Nazarius Episcopus Aulonæ, similiter.

Paulus Episcopus Prinatenus, similiter.

¶ Epistola subdescriptorum Episcoporum, ad Leonem Imperatorem.

PIissimo Imperatori & CHRISTO amabili domino, Augusto Leoni Martyrius humilis Episcopus vestrę Cortynę. Tempus nobis est lyram sumere diuinitus inspirati Psalmistę Dauid, principatu tranquillitatis vestrę. Ille nanque solus idoneus est hymnus pię vestræ magnitudini proferri, in quo ait: Saluum fac Domine regem, & exaudi nos. Et iterum in alijs modulationibus dicit: Domine, in virtute tua lętabitur rex, & in salutari tuo exultabit vehementer, & reliqua, quę in ipso Psalmo sunt, pro vestrę potentię ordinatione dicta creduntur. Sciens enim ex illo tempore gestorum talia Prophetarum, quia per quæ confirmatio ea, quæ DEI sunt, per ea quoquè vestrum roboratis imperium. De his autem, quæ nos vestra sanciuit pietas iudicare, ego & mei consacerdotes rectè consistentes insinuauimus, quia sanctum Chalcedonense concilium concordare credimus expositioni fidei trecentorum decem & octo Patrum in Nicęa vrbe congregatorum, in qua baptizati & baptizantes, & prolatum exindè omnibus symbolum intemeratum inuiolatumque seruantes, vitam in eo complere reliquam: posteà definita sunt à sanctis centum quinquaginta sacerdotibus, in ciuitate regia Constantinopoli congregatis: necnon & his, quę in Ephesina synodo priori, quę Nestorij diabolicas blasphemias abscidit, & vesaniam Eutychis vnà destruxit, & quęcunque inter hęc orta est hęretica blasphemia. Et dicimus tranquillitati vestrę, quia ab initio totius hęreticę blasphemię inexperta est vestra Creta, decem martyribus prouincialibus passionis tempore deprecantibus saluatorem Deum, vt libera à tentationibus hęreticis, semper ab ęstu eorum prouincia seruaretur. Et secundum magniloquum Apostolũ Paulum, scribentem

Margin notes: Psal. 19. Psalm. 20. (beside "Saluum fac Domine regem"); Locus mutilus. (beside "ex illo tempore"); 2. Tim. 2. (beside "Apostolũ Paulum")

bentem fugiendas quæstiones legales, quæ lites noscuntur sæpè generare. De his enim, quæ in sanctæ memoriæ Proterii gesta sunt, non est qui non grauiter & absque humana natura hæc facta decernat. Vestræ verò pietatis est, cuius anima, secundùm scripturam diuinam, in manu diuina consistit, secundùm propriam clementiam ea, quæ sunt commissa, corrigere. Timotheus verò, si viduata sanctissima ecclesia Episcopus ordinatus est, decreto ciuium vniuersorum & religiosissimorum Episcoporum vniuersæ prouinciæ, aut omnium aut plurimorum conuenientium vnà, & reliquis aut propter senectutem, aut propter ęgritudinem aut quamcunque necessariam causam absentibus, à tribus tamen vt parùm Episcopis inculpabilibus & communicatoribus regulariter ordinatus atque constitutus est, firmitatem eum sedis habere decernimus. Si verò aliquid horum defuit, necesse est ordinationem pariter dijudicare. Martyrius episcopus Cortynæ: Incolumem vestram potestatem, iuentem pacem sanctarum Dei ecclesiarum, sancta & viuificatrix Trinitas omni tempore vitæ conseruet, pijssime & Christo amabilis Imperator.

Cyrillus episcopus * Submus, similiter.
Euphronius Episcopus Hierapinæ, similiter.
Gennadius Episcopus Gnosi, similiter.
Prosdocius Episcopus Lappæ, similiter.
Euphraia Episcopus Certonissi, similiter.
*Nicais Episcopus Caiamensis, similiter.
Sebon Episcopus Doniæ, similiter.

§ Expliciunt epistolæ Episcoporum, numero quingentorū, feliciter. Amen. Nicephorus scribit supra mille fuisse hos episcopos.

Ex Nicephori Callisti Historia Ecclesiast. lib. 15. cap. 19.

NOn episcopi verò solùm, sed & celebris memoriæ Simeones de his rebus epistolas duas dedit, alteram ad Imperatorem Leonem, alteram ad Basilium episcopū Antiochenum: quam, quòd breuior sit, hìc apposui, verbis hisce conscriptam. Domino meo pijssimo & sanctissimo, Dei amāti Basilio archiepiscopo, peccator & humilis Simeones in Domino salutem. In tempore nūc dicere possumus, domine, Benedictus Deus, qui non reiecit precationem nostram, & misericordiam suam à nobis peccatoribus non remouit. Acceptis enim sanctitatis vestrę literis, ardorem & veram pietatem Dei amantissimi Imperatoris nostri erga sanctos patres, & certam stabilemque eorum fidem admiratus sum, quā pietatem ille & anteà exhibuit, & etiàm nunc exhibet. Atque hoc quidem donum non ex nobis ipsis, quemadmodùm etiàm S. Apostolus dixit, sed ex Deo est, qui illi eam animi alacritatem propter orationes vestras indidit. Et post pauca: Proindè & ego humilis & tenuis, atque adeò abortiuus monachus, imperiali eius celsitudini institutum meum de fide sanctorum patrum, qui Chalcedone sexingenti triginta sex conuenere, in qua persisto, & per quam confirmor, vtpotè quæ à spiritu sancto mandestata sit, significaui. Quòd si enim duabus aut tribus in nomine eius conuenientibus, medius inter eos est Saluator: quomodo ad tot & tam sanctos patres ille aduenisset, nisi ab initio cum eis Spiritussanctus fuisset? Et post alia: Itaque fortis esto, & in vera pietate viriliter age, quemadmodùm & Iesus Naue filius, seruus Domini, in populo Israelitico. Clerum religiosum, qui sub sanctitate tua est, omnem, & benedictum fidelissimumque populum verbis meis consolare. Timotheus Aelurus, vt inquit idem Nicephorus lib. 15. cap. 16. ad hunc modum condemnatus, & Alexandria eiectus, Gangram, quò etiàm magister eius Dioscurus depottatus fuerat, exulatum missus est.

Tran. 21. Literæ Simeonis Styl. ites. Psal. 65. Ephe. 2. Matth. 18. Iosu. 1.

CONCILIVM ARELATENSE TERTIVM CIRCA TEMPORA Leonis Papę celebratum. Estque prouinciale.

TITVLI CANONVM SEV CApitulorum huius Concilij.

COncilium Arelateñ. tertium, 14. episcoporum, æra 461, Marciano Augusto, Opilione & Vincomalo cōsulibus, 8. Idus Iulij. Quum in voluntate Dei ad dedicationem basilicæ sanctæ Mariæ in Arelateñ. ciuitate sacerdotes Domini conuenissent, congruum eis & rationabile visum est, vt primùm de obseruandis canonibus, attentissima solicitudine pertractantes, qualiter ab ipsis ecclesiasticæ regulæ seruarentur, salubri consilio definirent. A D 463.

CAPI-

CAPITVLVM I.

Et quia in ordinandis clericis antiquorũ patrum statuta non ad integrum (sicut expedit) obseruata esse cognoscuntur, nè fortè quorumcũq; importunis & inordinatis precibus, sacerdotes Domini fatigentur, & ea, q. toties sunt præcepta, transgredi compellantur, hoc inter se obseruandum esse definiunt, vt nullus episcoporum, diaconum, antequàm 25 annos impleat, ordinare præsumat: episcopatus verò vel presbyterij honorem, nullus laicus ante præmissam anni conuersionẽ, vel ante 30. annos ætatis accipiat.

Côcil. Agatha.

Laod. quatenus ad presbyteriũ, & episcopatum assumendi.

2 Et licèt de laicis prolixiora tempora antiqui patres ordinauerint obseruanda, tamen quia * accrescunt numeri ecclesiarum, necessè est nobis plures clericos ordinare: hoc inter nos sine præiudicio duntaxàt canonum cõuenit constituere antiquorum, vt nullus metropolitanorum cuicunque laico dignitatem episcopatus tribuat. Sed nec reliqui pontifices presbyterij vel diaconatus honorem conferre præsumant, nisi anno integro fuerit ab eis præmissa conuersio.

* crescente numero

3 Nullus pœnitentem, nullus digamum, nullus viduarum * maritos, in prædictis honoribus audeat ordinare. Et licèt hoc iã propè omnium canonum instituta contineant, tamen nè cuiquam sacerdotum supplicantium (sicut iam diximus) importunitas vel suggestio iniqua subrepat, necessè fuit, vt nunc seueriorem regulam sibi velint Domini sacerdotis imponere. Et ideò quicunque ab hac die contra ea, quæ superius sunt comprænensa, clericum ordinare præsumpserit, ab ea die, qua ei potuerit hoc approbari, anno integro Missas facere non præsumat. Quam rem si quis obseruare noluerit, & contra * confessium fratrum faciens, Missas celebrare præsumpserit, ab omnium fratrum * charitate nouerit se alienum: quia dignum est, vt seueritatem ecclesiasticæ disciplinæ sentiat, qui toties salubriter à sanctis patribus instituta, obseruare contemnit.

* maritos vel corpore vitiatos, Distin. 55. Nullus pe nitens.

* constitutum vel cõsensum

* cõione

4 Et si fortè aliquis clericorum, regulam disciplinæ ecclesiasticæ subterfugiens, fuerit euagatus, quicunque eum susceperit, & non solùm pontifici suo non reconciliauerit, sed magis defensare præsumpserit, Ecclesiæ cõmunione priuetur.

21. q. 5. Si fortè aliqis clericorũ.

Cæsarius in Christi nomine episcopus, diffinitionem hanc sanctorum fratrum meorũ vel meam, relegi & subscripsi. Contumeliosus episcopus, consensi, & subscri. Philagrius episcopus subscripsi. Prætextatus episcopus subscripsi. Maximus episcopus subscripsi. Iulianus episcopus subscripsi. Florentius episcopus subscripsi. Cyprianus episcopus subscri. Cœlestinus episcopus subscripsi. * Proiectanus episcopus subscripsi. Eucherius episcopus subscripsi. Cataphronius presbyter directus à dominis meis Agricio & Seuero episcopis, subscripsi. Desiderius presbyter directus à domino meo Ioanne episcopo, consensi & subscripsi. Leontius presbyter directus à domino meo Constantino episcopo, subscripsi. Ego * Meterius directus à domino meo Galliano episcopo, consensi & subscripsi.

* Porcian*

* Emerius

EX GRATIANI DECRETO, ac certis alijs, in quibus ponuntur certa decreta sub titulo Arelateñ. Concilij.

¶ Ex Concilio 3. Arelateñ. secundum Gratianum.

Preterea placuit vt deinceps non ordinentur diaconi coniugati, nisi prius conuersionis proposito confessi fuerint castitatem.

Dist. 28. Preterea placuit. vt deinceps

Et nota quòd sententialiter hoc capitulum est in tertio isto Concilio, capitulo secundo, vbi dicit, Sed nec reliqui &c. Et in capite secundo Concilio Arelateñ. secundi.

¶ *Secundum decre. Iuonis ex Concil. 3. Arelaten. cap. 3. sed non inuenitur.*

Energumeni non solum assumendi non sunt ad clerum, sed inuenti, ab officio remouendi.

Hoc cap. habetur in Concilio Arausi. 16. cap.

¶ *Ex Conc. 3. Arelaten. secundùm Gratianum.*

Hos, qui fratribus suis capitalia crimina obiecisse conuicti fuerint, placuit, vsque ad exitum non communicare, nisi digna satisfactione pœnituerint.

2. q. 3. Hos qui fra.

Nota, quòd hoc decreti capitulum legitur in Primo Concilio sententialiter, & verbis mutatis, cap. 14.

¶ *Ex Arelatensi Concilio, iuxta Gratianum, non tamen ponit, quoto.*

Monasteria vel monachorum disciplina, ad eum pertineat episcopũ, in cuius sunt territorio constituta.

18. q. 2. Monasteria, vel monachorum

¶ *Ex Arelaten. Concilij. cap. 6. vt suprà.*

Qui non benè custodierit sacrificium, & mus vel aliquod aliud animal comederit illud, quadraginta dies pœniteat. Qui autem perdiderit illud in ecclesia, aut pars eius ceciderit, & non inuenta fuerit, triginta dies pœniteat.

De cô. dist. 2. Qui non bene. Et in decr. Iuon. lib. 2.

¶ *Ex Arelaten. Concilij cap. 7. vt suprà.*

Sciẽdum est omnibus, quòd Deo sacrarum fœminarum corpora, per votum propriæ sponsionis, & verba sacerdotis, Deo consecrata templa esse, scripturarum testimonijs comprobantur. Et ideò violatores earum, sacrilegi ac iuxta Apostolum filij perditionis esse noscuntur.

27. q. 1. Sciẽdũ est omnibus. Et in decr. Iuon. lib. 3

1. cor. 3. c

¶ *Ex Arelatensi Concilio, iuxta alios decretorum libros ex Gandauo habitos, & vetustos in monasterio sancti Bauonis.*

Titul. vt ordinatus quisque in illis permaneat, vbi ordinatus est, locis.

De his, qui in quibuscunq; locis ordinati fuerint ministri, in ipsis locis perseuerent.

Nota,

Nota, q hoc capitulum legitur sententialiter certis verbis mutatis in primo Concilio Arelatensi, cap. 22.

¶ Ex vbi suprà, Tit. De vita clericorum.

Prouidendũ necesse est vnicuiq; epo, qualiter canonici viuere debeant, necnon & monachi sm ordiné canonicũ vel regularẽ viuere studeant, vt ait Apostolos: Vnusquisque in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat. (1. Cor. 7. c)

¶ Ex vbi suprà Tit. vt episcopi prouideant, quid presbyteri dominicis suis faciant.

Vt episcopi prouideant, quem honorem presbyteri pro suis ecclesijs facere debeant.

¶ Ex vbi suprà. Tit. De his, qui vanitates in excubijs funeralibus exercuerint.

Laici, qui excubias funeris obseruant, cum timore & terrore & reuerẽtia hoc faciãt. Nullus ibi diabolica carmina præsumat cantare, nec ioca, nec saltationes facere, q̃ Pagani, docẽte diabolo, adinuenerũt. Quis. n. nesciat diabolicũ esse, & non solũ à religione Christiana alienũ, sed ẽt humanæ naturæ esse cõtrariũ, ibi lætari, cantare, inebriari, & cachinnis ora dissolui, & omni pietate & affectu charitatis postposito, quasi de fraterna morte exultare, vbi luctus & plãctus flebilibus vocibus debuerit resonare, ꝓ amissione chari fratris? Patres siquidẽ veteris & noui testamẽti, mortes sanctorũ virorũ legimus multis in locis cũ fletu deplorasse, in nullo aũt loco de illis, q à seculo discesserãt, exultasse. Nam & Iacob Patriarchã tota fleuit Aegyptus septuaginta diebus. (Gen. 50. a) Et Ioseph & fratres eius, cũ patrẽ deferrẽt in terrã Chanaan ad sepeliẽdũ, celebrantes exequias ad areã* Azael, q̃ sita est trãs Iordanem, plãctu magno atq; vehemẽti impleuerunt septẽ dies. Tãt° aũt fuit plãctus, vt loc° indè nomẽ acceperit. (* Azad, vel Abad.) Et de beato Stephano legim°, q sepelierũt eũ sine curauerũt viri timorati, & fecerunt planctũ magnũ super eũ. (Gen. 50. a; Actor. 8. a) Et ideò talis inepta lętitia & pestifera cãtica, ex authoritate interdicẽda sunt. Si qs aũt cãtare desiderat, Kyrie eleison cãtet. Si aũt aliter, omninò taceat. Si aũt tacere non vult, in crastino à presbytero taliter coerceatur, vt alij timeant.

¶ Ex Concilio Arelaten. 4. aut 5.

Viduæ, si priusquã cõtinentiã profitentur, nubere elegerunt, illis nubant, quos ꝓpria voluntate velint hẽre maritos. Similiter hæc cõditio & de virginibus habeat. Nec extra volũtatẽ parentum cogantur accipere maritum.

¶ Ex Concilio Arelaten. 4. aut 5. cap. 6.

Nullũ sinè dote fiat cõiugiũ. Iuxta possibilitatẽ fiat dos. Nè sinè publicis nuptijs q̃squã nubere, vel vxorem ducere præsumat. (30 q. 5. Nullum sinè)

VENETICVM CONCILIVM TEMPORE Leonis Papæ primi. Est Prouinciale.

(Notant aliqui habitũ fuisse A. O. 460 q fuit penultim° Leonis Papæ.)

CVm duplex sit Venetia, alia quidem Lugdunensis Galliæ, quæ à Britonibus incolitur iuxta Oceani Gallici littora, vt author est. Plinius li. 4. cap. 18. & Strabo lib. 4. alia verò Italiæ vrbs, Adriatico mari adposita, multis nominibus longè clarissima, cuius incolæ Veneti à Troianis duxere originem, vt ex Plinio lib. 3. cap. 19. author est Cato, itemq; Strabo lib. 4. Synodum hanc in priori celebratam, certum est cuius Episcopus, Venetensis dictus, suffraganeus est Turonensis Metropol.

DOminis beatiss. & nobis in Christo omni charitatis honore venerãdis fratrib°, Victurio & Thalassio epis, Perpetu°, Patern°, Albin°, Arthemi°, Nunechi° & Liberalis epi. Cũ semp à nobis cura religionis hẽri dẽat in prõptu, nec aliundè dẽat esse meditatio, eo p̃cipuè tempore, quo nos aut voluntas, aut occasio cõgregarit, vt cõis ex multorũ collatione tractatus, consentiente in Christo spiritu, multarũ sniarũ authoritate firmet, nè per singularẽ pro arbitrij sui qualitate definitio aut imperitiæ decipiat errore, aut tumore præsumptionis vel iracundiæ deprauet: & dum vnusquisq; sinè fratrũ collatione suo rm̃ credit arbitrio, statuit qd meritò oĩbus possit displicere. Itaq; qm̃ nos in ecclesia Venetica cã ordinãdi epatus cõgregauit, rectũ esse credidimus, de regula ecclesiastica, q̃ nobis donante Dño credita est, & de districtione, cui° curam nõ sinè culpa nrã omittem°, habita * cõsultatione, vt q̃ in priorum patrũ statutis vidimus omissa, & ꝓcedẽte tẽpore ex nimia licẽtia ꝓlabẽte seculari libertate p̃sumpta, statutis saluberrimis sanciremus. (* collatione.) Qd in notitiã beatitudinis vestræ, qa p̃sentia vrã nobis necessitate sa ciẽte fraudata est, credimus deferẽdũ, vt si ꝓbabile duxeritis, id quoque & vestra authoritate firmetur, & districtione seruetur.

1 Itaq; cẽsemus homicidas, & falsos testes à cõione ecclesiastica submouẽdos, nisi pęnitẽtiæ satisfactione crimina admissa diluerint. (Agathen. Conc. c. 37.)

2 Eos quoq;, q relictis vxoribus suis, sicut in Euãgelio dr̃, excepta cã fornicatiõis, siue adulterij ꝓbatiõe, alias duxerint: statuim° à cõione similiter arcẽdos, nè p indulgẽtiã nrãm* p̃termissa peccata, alios ad licẽtiã erroris inuitẽt. (Matth. 5. e; * permissa)

3 Pęnitentes quoq;, qui susceptam publicè pęnitentiã intermiserint, & ad prioris erroris consuetudinẽ reuoluti, vitæ se seculari cõuersationiq; reddiderint, nõ solùm à cõmunione Dominicorum sacramentorum, sed etiàm à conuiuijs fidelium submouendos.

4 Eas etiàm, quæ virginitatẽ professæ, & benedictionem fuerint per manus impositionẽ sub contestatione huius propositi consecutę, si fuerint in adulterio depręhensę, cum adulteris ipsarũ arcẽdas à cõmunione censemus.

5 Clericis aut monachis, sinè cõmẽdatitijs epistolis epi sui, licẽtia nõ pateat ambulandi, aut euagandi, & in omni loco, ad quem sinè epistolis episcopi sui (vt dictum est) venerint, à communione habeantur alieni.

6 In monachis quoq; per sentẽtię forma seruetur. Quos si verborum increpatio nõ emẽdaue-

dauerit, etiam verberibus statuimus coerceri.

7 Seruandū est de monachis, nè eis ad solitarias cellulas liceat à cōgregatione discedere, nisi fortè probatis post emeritos labores, aut pp infirmitatis necessitatē asperior ab abbatibus regula remittatur. Quo itā demùm fiet, vt intra eadem monasterij septa manētes, tamen sub abbatis potestate, separatas habere cellulas permittantur.

Agatheñ. Conc. c. 38. 8 Abbatibus quoquè singulis, diuersas cellas aut plurima monasteria habere non liceat, nisi tantùm propter incursum hostilitatis intra muros receptacula collocare.

9 Clerico, nisi ex permissu Episcopi sui, seruorum suorum secularia iudicia adire nō liceat. Sed si fortassè Episcopi sui iudicium cœperit habere suspectum, aut ipsi de proprietate aliqua aduersus ipsum episcopum lis fuerit nata cōtētio, aliorum episcoporum audiētiā, non secularium potestatum, debebit ambire. Aliter, à communione habeatur alienus.

10 Clericos quoq; ab Epis ordinatos, sinè pmissu eorū, a qbus fuerāt ordinādi, pmouere ad superiorē aliquē ordinē nō psumāt, nè cōcordiam fraternam iniuria illata cōtaminet.

Dist. 34. Presbyteri, diacones. Et Agat. cō. cap. 39. 11 Presbyteri, diaconi, atque subdiaconi vel deincèps, quibus ducendi vxores licentia non est, enàm alienarum nuptiarum euitent cōuiuia, nè his cœtibus misceantur, vbi amatoria cantantur & turpia, aut obscœni motus corporis, choris & saltibus efferunt, nè audit⁹ & obtut⁹ sacris mysterijs deputati, turpiū spectaculorum atq; verborū contagio polluant.

28. q. 1. Omnes deinceps. 12 Omnes deincèps clerici Iudæorū conuiuia euitent, nec eos ad conuiuiū quisquam excipiat: quia sicut apud Christianos cibis communibus nō vtuntur, indignū atque sacrilegū est, eorum cibos a Christianis sumi, Tit. 1. d cū ea, q Apostolo pmittēte, nos sumimus, ab illis iudicent immūda: ac sic inferiores incipiāt esse clerici, q Iudęi, si nos, q ab illis apponunt, vtamur, illi a nobis oblata cōtemnant.

Dist. 35. Ante oia. Et Agat. Concilij ca. 41. 13 Ante oia a clericis vitet ebrietas, q omniū vitiorū fomes ac nutrix est. Nec qs post liberū corporis sui ac mētis hēre iudiciū, cū captus vino, a sensu pbet alienus, & pcliuis ad vitiū, mente labefacta, ducat, ac plerunq; possit peccatū aut crimē, dū nescit, incurrere. Dist. 35. Ante omnia. Sed ignorātia talis nō pt nō subiacere pęnæ, quam ex volūtaria amētia manasse cōstiterit. Itaq; eū, qnem ebrium esse constiterit, (vt ordo patitur) aut triginta dierum spatio à communione statuimus submouendum, aut corporali subdendum esse supplicio.

14 Clericus, quē intra muros ciuitatis suæ manere constiterit, & matutinis hymnis sinè probabili excusatione ægritudinis inuentus fuerit defuisse, septem diebus a cōmunione habeat extrane⁹: qa ministrū sacrorū, eo tpe, fur.* eū ab sot.* ope cessare. qno nō potest* ab officio suo vlla honesta necessitas occupare, fas nō est a salubri* cessare.

15 Rectū quoquè duximus, vt vel intra puinciā nostrā sacrorū & ordo psallendi vna

sit cōsuetudo, vt sicut vnā cum Trinitatis cōfessione fidē tenemus, vnā & officiorū regulā teneamus, nè, variata obseruatione, in aliquo obseruatio nostra discrepare credatur.

16 At nè fortassè id videat omissum, quod maximè fidē catholicæ religionis infestat, q aliquāti Clerici student augurijs, & sub noie cōfictæ religionis (quas sanctorū sortes vocant) diuinationis sciēnā profitent, aut quarūcuq; scripturarū inspectione futura pmittūt, in hoc qcunq; clericus detectus fuerit vel cōsulere, vel docere, ab Ecclesia habeat extraneus. Incolume regnū & coronā vestrā, Ecclesiæ suæ Deus protegat, domini fratres. Dist. 26. q. 5. Aliquanti. Et in decre. Iuo. li. 8. Et Agatheñ. Coc. cap. 42.

Finis Concilij Venetici.

DECRETA HILARII PAPAE.

Ex libro Pontificali.

HILARIVS natione Sardus, ex patre Crispino, sedit annos sex, menses tres, dies 10. Hic fecit decretalē, & per vniuersum Oriētē sparsit, & epistolas de fide catholica, cōfirmās tres Synodos, Nicęnā, Ephesinā, & Chalcedonēsem, & tomū sancti archiepiscopi Leonis. Et dānauit Eutychē & Nestoriū, & oēs eorū sequaces, & oēs hæreses, cōfirmans dnationē & principatū sanctę sedis catholicæ & apostolicæ. Hic fecit cōstitutū de ecclesia in basilica ad sanctā Mariā, cōsulatu Basilisci & Hermenerici. 16. Kal. Decēb. Hic fecit oratoria tria in basilicæ Cōstātinianæ baptisterio, sancti Ioānis baptistæ, & S. Ioānis euāgelistæ, & sanctæ Crucis, oīa ex argēto & lapidibus preciosis. Confessionem autem sancti Ioannis Baptistæ fecit ex argento, pensante lib. 100. & crucē aureā. Et confessionē S Ioannis Euangelistæ fecit ex argento pensante lib. 100. & crucē aureā. Et in ambobus oratorijs ianuas æreas argento clusas. In oratorio verò S. Crucis fecit confessionem, vbi lignum posuit Dominicum, & crucem aurem cū gemmis, pensantem pondo librarum 20. In confessione fecit ianuas ex argento, pensante lib. 50. Supra confessionem arcum aureum, qui pensat lib. 4. quē portant columnæ onychinæ, & eo loci stat agnus aureus, qui pensat libras duas. Coronā aureā ante confessionem. Pharū cū delphinis, pensantē libras quinq;. Lampades aureas 4. pensantes libras duas. Nympheū & triporticū ante oratoriū sanctę Crucis, vbi sunt columnæ miræ magnitudinis, quæ dicuntur Hecatonpenta. Lacus & conchas cithariacas duas, cū columnis porphyreticis * foraitis, aquam fundentes. Et in medio lacū porphyrencum cū concha* raita in medio, aquam fundente, circundata a dextris & a sinistris in medio cancellis æreis & columnis, cum fastigijs & epistylijs, vndiquè ornatis ex musiuo, & columnis Aquitanicis, & tripolitis, & porphyreticis. Ante confessionē B. Ioannis posuit coronā argenteā, pensantem libras 20. Pharum cantharū, pen-

Anno Domini 461. Nō extat. * perforatis. * cithariaca

 santem

santem lib. 2 5. Item ad sanctũ Ioannem intra sanctum fontem lucernam auream cum * nixis luminũ 10. pensantem lib. 5. Ceruos argenteos tres fundentes aquam, pensantes singul. lib. 30. Turrim argenteam cũ delphinis, pensantem lib. 60. Columbam auream, pensantem lib. 2. In basilica Constantiniana pharos cantharos argenteos, pendentes ante altare 10. pensantes singul. lib. 20. Scyphum aureum, pensantem lib. 6. Alium scyphum aureũ, pensantem lib. 5. Calices aureos 5. pẽsantes singul. libras * singulas. Scyphos argẽteos 5. pensantes singul. lib. 10. Calices ministeriales 20. pensantes singul. lib. 2. Amas argenteas 5. pensantes singulæ lib. 10. Ad beatũ Petrum apostolum scyphũ aureum, pensantem lib. 5. Alium scyphum aureum cum gẽmis Prasinis & hyacinthinis, pensantẽ lib. 4. Calices argenteos ministeriales 10. pensantes singul. lib. 2. Amas argenteas 2. pensantes singul. lib. 8. Pharos cantharos argenteos 24. pensantes singul. lib. 5. Ad beatum apostolũ scyphum aureum, pensantem lib. 5. Scyphos argenteos 4. pensantes singul. lib. 6. Calices ministeriales 10. pẽsantes singul. lib. 2. Amas argenteas 2. pensantes singul. lib. 10. Ad B. Laurentium martyrem scyphum aureum cũ gemmis prasinis & hyacinthinis, pensantem lib. 4. Lucernam auream * nixorum 10. pensantem lib. 5. Scyphum aureum purissimum, pẽsantem lib. 5. Lampades aureas 2. pensantes libras singulas. Pharum cantharom aureum, pensantem lib. 2. Turrim argenteam cum delphinis, pensantem lib. 15. Scyphos argenteos tres, pensantes lib. 24. Calices ministeriales 12. pensantes lib. 2. Altare argenteum, pensans lib. 40. Lampades argenteas 10. pensantes lib. 20. Amas argenteas duas, pẽsantes singul. lib. 10. In basilica beati Laurentij martyris, pharos cantharos argenteos decem, pensantes lib. 10. Cantharos æreos vigintisex. Ministeria ad baptismum siue ad pœnitentem argentea, pensantia libras decem. Pharos æreos 50. In vrbe Roma constituit ministeriales, qui circuirent constitutas stationes. Scyphum aureum ansatum vel stationarium, pensantem lib. octo. Scyphos per titulos vigintiquinque, pensantes lib. 10. Amas argenteas 25. pensantes lib. 10. Calices minister. 50. pensantes singul. lib. 2. Hæc omnia in basilica Constantiniana, vel ad sanctam Mariam constituta recondidit. Hic fecit monasteria ad sanctum Laurentiũ, & balneum, & prætorium sancto Laurentio. Fecit autem oratorium sancti Stephani in baptisterio Lateranẽ. Fecit autem & bibliothecas duas in eodem loco. Ad Lunam verò monasterium in vrbe construxit. Hic fecit ordinationẽ vnam in vrbe Roma per mensem Decembrem, presbyteros vigintiquinque, diacones quinque, Episcopos per diuersa loca vigintiduos. Qui etiam sepultus est ad sanctum Laurentium in crypta, iuxta corpus beati Sixti. Et cessauit Epatus dies decẽ.

*Marginalia: * lychnis. * duas. * lychnorũ*

TVRONICVM CONCILIVM PRIMVM TEMPORE HILARII PAPAE.

Est Prouinciale.

TVRONES, *populi sunt inter Celtas, Carnutibus & Andegauensibus finitimi, proximi oceano. Ciuitas est metropolitica, cuius omnes suffraganei sunt in Celtica. Eam vrbem, sicut & Andegauensem, diuus Lodouicus Francorum rex, Britanniæ ducatui detraxit.*

TVRONENSE CONCILIVM primum, & illius Canones. Estque Prouinciale.

A.D. 461. SEVERINO viro clariss. cõsule, sub die xviij. Kalen. Decemb. cùm ad sacratissimam festiuitatẽ, quo domini Martini receptio celebratur, in ciuitate Turonorum beatissimi sacerdotes, quorum subscriptio subtèr adiecta est, venissent, necessariò crediderunt, vt quia per longam incuriam in aliquo de rebus ecclesiasticæ disciplinæ regula fuisset vitiata, diffinitionem suam, quæ cum patrum authoritate concordat, præsentis scripturę emanatione firmarent, non quæ priùs illicitè commissa sunt, reuoluentes, sed in posterum vniuersorum vtilitati prospicientes, vt secundùm euangelica præcepta & apostolicam doctrinam, patrum statuta seruantes, Ecclesia Domini pura & immaculata permaneat.

¶ Capitulum primum.

¶ Primo ergò loco, sacerdotes vel ministri Ecclesiæ (de quibus dictum est, Vos estis lux mundi) ità in omni sancta cõuersatione a Dei timore actus suos dirigant, vt & diuinæ possint placere clementiæ, & bonum fidelibus præbeant exemplum: quia sicut væ eis interminatur, per quos nomen Dei blasphematur, ità illi immortalitatis gloriam consequẽtur, per quorum actum nomen Dei benedicitur. Si enim vniuersis fidelibus, secundùm Apostolicam doctrinam, castitas custodienda indicitur, vt qui habent vxores, ità sint, quasi non habentes: quanto magis sacerdotes Dei, ac Leuitæ diuino mancipati altari, custodire debent, vt non solùm cordis, verùm etiam corporis puritatem seruantes, pro plebe supplicantes, preces illorum ad diuinum mereantur introire auditum? quia secũdùm authoritatẽ Apostoli, qui in carne sunt, Deo placere non possunt. Vos autem non estis in carne, sed in spiritu. Et iterùm: Omnia munda mun-

Marginalia: Matth. 5. b; Leui. 24. e & Esa. 52. b; 1. Cor. 7. e; Rom. 8. b; Tit. 1. d

da mundis, coinquinatis autem & infidelibus nihil est mundum: sed polluta est eorum & mens & conscientia. Cùm ergò laico abstinentia imperetur, vt possit orationi vacās, & DEUM deprecans, exaudiri: quantò magìs sacerdotibus vel Leuitis, qui omni momento parati esse debent in omni munditia & puritate, securi, nè aut sacrificium offerre, aut baptizare, si id temporis necessitas poposcerit, cogantur imparati aut immundi? Qui si contaminati fuerint carnali concupiscentia, qua fronte excusabunt, quo pudore vsurpabunt, qua conscientia, quo merito exaudiri se credent?

1.Cor.7.

2 Et licèt à patribus nostris è commissa authoritate id fuerit constitutum, vt quicunq; sacerdos vel Leuita, filiorum procreationi operam dare fuisset conuictus, à communione Dominica abstineret, nos tamen huic districtioni moderationem adhibentes, & iusta constitutione mollientes, id decreuimus, vt sacerdos vel Leuita coniugali concupiscentiæ inhærens, vel à filiorum procreatione nō desinens, ad altiorem gradum non conscendat, neque sacrificia DEO offerre, vel plebi ministrare præsumat. Sufficiat his tantùm, vt à communione non efficiantur alieni. Sed vt hæc valeant * obseruare, fomitem omnium vitiorum oportet abscindi, Apostolo præcipiente: Nolite inebriari vino, in quo est luxuria. Et quàm graui ebrietas supplicio expietur, eadem Apostolica manifestat doctrina, inter cætera dicens: neque fornicatores, neque idolis seruientes, neque ebriosos regnum Dei possessuros. Si quis verò in omni officio clericali Deo militans, ab ebrietate se non abstinet, secundùm statùs sui ordinem competens in eum vindicta * tribuatur.

*obseruari
Ephe.5.d
1.Cor.6.d
*exerceat

3 Et quia nullum diabolo locum dari oportet, hoc præcipuè custodiendum decreuimus, vt nullam clerici cum extraneis fœminis habeant familiaritatem, nè vllam malè loquendi vel sentiendi hominibus aditum tribuant: quia frequenter per hanc indecentem occasionem contingit, vt diabolus, qui insidiatur sicut leo in cubili suo de ruina seruorum Dei exultet. Si quis clericus post interdictū episcopi sui illicitis familiaritatibus extranearum fœminarum voluerit inhærere, à communione habeatur alienus.

Ephe.4.f

4 Et vt clericus, cui datur nubendi licentia, internuptam non accipiat vxorem. Quod si fecerit, vltimum in officio clericali teneat locum.

5 Si quis verò clericus, relicto officij sui ordine, laicam voluerit agere vitam, vel se militiæ tradiderit, excommunicationis pœna feriatur.

6 Qui verò se sacratis virginibus per coniunctionem nefandam miscuerit, vel propositum professæ religionis dereliquerit, vtriq; à communione habeantur alieni, (quia si quis templum Dei violauerit, disperdet illū Deus)

1.Cor.3.c

donèc resipiscentes à laqueo diaboli, à quo quo capti tenentur, * ab ipsius voluntate ad auxilium pœnitentiæ reuertantur.

*ad ipsius voluntatē, ad

7 Homicidis penitùs non communicandum, donèc pe confessionem pœnitentiæ ipsorum crimina diluantur.

8 Si quis verò post acceptam pœnitentiā, sicut canis ad vomitum, ità ad seculares illecebras, derelicta, quam professus est pœnitentia, fuerit reuersus, à communione ecclesię vel à conuiuio fidelium extraneus habeatur, quò faciliùs & ipse compunctionem per hāc confusionem accipiat, & alij eius terreantur exemplo.

2.Pet.2.

9 De præsumptoribus, etiàm placuit obseruari, vt si quis episcopus in ius fratris sui, suam conatus fuerit inferere potestatem, vt aut diœceses alienas, transgrediendo terminos à patribus constitutos peruadat, aut clericos ab alijs ordinatos, vel sanctimoniales promouere præsumat: ab vniuersorum fratrum & consacerdotum suorum communione se alienum efficiendum non dubitet: quia, Apostolo docente, cognoscimus, nulla nos cum fratribus inordinatè ambulantibus, & non secundùm traditionem à patribus cōstitutam, posse habere participationem.

2.Thes.3.a

10 Ordinationes verò illicitas, irritas * deuocamus, nisi per satisfactionem, quæ ad pacem pertinent, componantur.

*denunciamus

11 Si quis verò clericus absque episcopi sui permissu, derelicta ecclesia sua ad alium se transferre voluerit locum, alienus à communione habeatur.

12 Et vt clerici non absque sacerdotum suorum commendatione, ad alias prouincias siue ciuitates ambulare disponant.

13 Illud etiàm secundùm scripturam authoritatem, vel patrum constitutionem addédū credidimus, vt nè quis clericus, qui negociandi studium habere voluerit, vsuras accipiat: quia scriptum est, Qui pecuniam suam nō dedit ad vsuram. Et alio loco. Et non defecit de plateis eius vsura & dolus. Manifestum est enim, beatitudinis non posse consequi gloriam, qui à præceptis diuinis deuiauerit. Et humilitatis nostræ constitutio, vt adiuuante Domini misericordia valeat custodiri, sancti ac beatiss. sacerdotis domini Martini, quæ Deo accepta est, obtinebit intercessio. Confidimus enim, sacerdotum Domini consensu diffinitionem nostram firmandam, quæ cum patrum nostrorum authoritate concordat.

Psal.14.
Psal.54.

¶ Perpetuus Turonicæ ciuitatis episcopus interfui & subscripsi. Victurius episcopus Cenomannicæ ciuitatis, huic diffinitioni interfui & subscripsi. Leo episcopus Bituricæ ciuitatis, interfui & subscripsi. Eusebius episcopus Nanneticæ ciuitatis, interfui & subsc. * Amandinus episcopus Cathalaunicæ ciuitatis, interfui & subscripsi. Germanus episcopus Rothomagensis ciuitatis, interfui & subscripsi.

*Amandus.

* Anthemius. scripsi. * Arthemius episcopus Rhedonicę ciuitatis, huic diffinitioni interfui & subscripsi. Mansuetus episcopus Britannorum, subscripsi. Iocundinus presbyter, iussu domini mei venerandi episcopi, quia ipse non cerneret, subscripsi. Thalassius peccator, hanc diffinitionem dominorum meorum, ab ipsis ad me transmissam, in ciuitaticula mea relegi, subscripsi, & consensi.

ROMANVM CONCILIVM
SVB HILARIO PAPA.

ROMANI CONCILII AC DEcretorum Hilarij Papæ, tituli.

ROMANI CONCILII, ET EPIstolæ Hilarij Papæ, capitula.

A.D. 465. * Basilisco. Flauio* Basilico & Herminerico viris clarissimis consulibus, sub die decimoquinto Kalen. Decembrium, residente viro venerabili Hilario Papa in basilica sanctæ Mariæ, & Maximo Taurinæ ciuit. prouinciæ Galliarũ, Ingenuo Ebredunẽsi, prouincię * SS. Mediolanen. prouinciæ * SS. Saturnino Auiniooen. prouinciæ * SS. Petro Portuensi, *Paulino Aquæuiuensi, Primo Atellano, Palladio Salpinati, Gaudentio Albingensi, Sotere Neapolitano, Tiburtio Capuano, Gaudentio Scyllateno, Felice Lucensi, Eubodio Tifernensi, Eusebio Senensi, Maioriano Asten. Iusto Fauentino, Felice Sipontino, Concordio Barino, Verano, * * Paulo

Caprario Cassitano, Ianuario Prenestino, Constantino Aquinati, Adeodato Cumano, Prætextato Interannino, Tiberio Curium Sabinorum, Claudio Puteolano, Gerontio Camerino, Adeodato Veliterno, Lucifero Trium tabernarum, Crispiano Subaugustano, Romano Albanensi, Seruodei Nomentano, Florentio Clusino, Hilario Amerino, Candido Tiburtino, Paulo Foronouano, Euseb. Sutrino, Apuleio Tarquinien. Gaudentio Antiatioo, Asterio Gabinati, Proiectitio Nepesino, Asterio Foroiuliensi, Philippo Numanati, Gaudentio* Vecconensi, Restituto & Octauio Aphris: Residentibus etiàm vniuersis presbyteris, adstantibus quoquè diaconibus, Hilarius episcopus Ecclesiæ catholicæ, vrbis Romæ, synodo præsidens dixit: * Volsiniensi vel Vulsiniensi.

CAPITVLVM I.

Qvoniam religiosus, sancto Spiritu congregante, conuentus hortatur, vt quæcunq; pro disciplina ecclesiastica necessaria sunt, cura diligentiore tractemus: si placet, fratres, ea, quæ ad ordinationum tenorem pertinent, iuxta diuinæ legis præcepta & Nicęnorum Canonum constituta, ità adiuuante Domino in omne* æuum mansura solidemus; vt nulli fas sit sinè status sui periculo, vel diuinas constitutiones, vel Apostolicæ sedis decreta temerare: quia nos, qoi* potissimi sacerdotis administramus officia, talium transgressionum culpa respiciet, si in causis DEI desides fuerimus inuenti: quia meminimus, quod timere debemus, qualiter comminetur Dominus negligentiæ sacerdotum: siquidem reatu maiore delinquit, qui potiori honore perfruitur: & grauiora facit vitia peccatorum, sublimitas dignitatum. * tempus 25. q. 1. c. Nulli fas sit. * potissimum Ezech. 3. f & 33. b

2 Cauendum ergò inprimis est, nè ad* sacratos gradus, sicut gestis prioribus antè pręscriptum est, quisquam, qui vxorem ooo virginem duxit, adspiret. Repellendus est etiàm quisque, qui io secundæ vxoris nuptias contra Apostolica pręcepta cooueuit. Dist. 34. Cu randum est.

3 Inscij quoque literarum, necnon & aliqua membrorum damna perpessi, & hi, qui ex pœnitentibus sunt, ad sacros ordines adspirare oon audeant. Quisquis talium consecrator extiterit, factum suum ipse dissoluet. Dist. 55. c. Pœnitentes vel inscij

4 Sed & quod qois commisit illicitè, aut à decessoribus suis inuenit admissum, si proprium periculum vult vitare, damoabit. nos enim in nullo volumus seueritatem vltionis exercere. Sed qui in causis Dei vel cootumacia, vel in aliquo excessu deliquerit, aut ipse quod perperàm fecit, abolere noluerit: in se, quicquid in* alium non resecauit, inueniet. Quod vt deinceps possit tenaciùs custodiri, si placet, sententias, causas & subscriptiones proprias omnes commodare, vt synodali iudicio auditus claudatur* illicitis. Ab vniuersis * alio * illicitus.

sis episcopis & presbyteris acclamatum est: Exaudi Christe, Hilario vita: dictum est sexiès. Hæc & confirmamus, & hæc docemus: dictum est octiès. Hæc tenenda sunt, hæc servanda sunt: dictum est quinquiès. Doctrinę vestrę gratias agimus: dictum est deciès. Ista vt in perpetuum seruentur, rogamus: dictū est quindeciès. Ista per sanctum Petrum, vt in perpetuum seruentur, optamus: dictum est octiès. Hæc præsumptio nunquàm fiat: dictum est deciès. Qui hæc violauerit, in se inuenier: dictum est septiès. Et facto silentio, Hilarius Episcopus dixit:

5 Præterea fratres, noua & inaudita (sicut ad nos, missis de Hispanijs epistolis, sub certa relatione peruenit) in quibusdā locis peruersitatum semina subindè nascuntur. Deniquè nonnulli Episcopatum, qui non nisi meritis præcedentibus datur, non diuinum munus, sed hæreditarium putant esse compendium: & credunt, sicut res caducas atque mortales, ità sacerdotiū, velut * legali aut testamentario iure, posse dimitti. Nam pleriq; sacerdotes in mortis confinio constituti, in locum suum feruntur alios designatis nominibus subrogare: vt scilicet non legitima expectetur electio, sed defuncti gratificatio, pro populi habeamr assensu. Quod q̄ graue sit, æstimate. Atq; ideò, si placet, etiàm hanc licentiā generaliter de ecclesijs auferamus, nè (quod turpe dictu est) homini quisquā putet deberi, quod Dei est. Vt autem, quod ad nos prolatum est, ad vestram etiàm possit peruenire notitiam, Hispanorum fratrum & coepiscoporum nostrorum scripta legantur. Paulus notarius recitauit.

* legatorio

V. q. i. e. Plerique sacerdotes.

EPISTOLA TARRACONENsium Episcoporum ad Hilarium.

BEatissimo, & Apostolica reuerentia a nobis in Christo colendo Papæ Hilario, Ascanius & vniuersi Episcopi Tarraconensis prouinciæ.

1 Quam curam Apostolatus vester de prouinciarum suarum sacerdotibus gerat, filio nostro illustri Vincentio, duce prouincię nostræ, referente cognouimus: cuius impulsu, votum nostrum in ausum scribendi prona deuotione surrexit. Ergò prouinciali literario sermone debita coronæ vestræ obsequia deferentes, his quæsumus, vt dignatione, qua cæteros, etiàm humilitatem nostram in orationibus vestris in mente habere dignemini, beatissime & apostolica reuerentia in Christo a nobis colende pater: illud specialiùs deprecantes, vt factum nostrum, quod tam voto penè omnis prouinciæ, quàm exemplo vetustatis in notitiā vestrā defertur, perpensis assertionibus nostris, roborare dignemini. Et cùm * legeret, ab vniuersis Episcopis & presbyteris acclamatum est: Esaudi CHRISTE, Hilario vita: dictum est deciès. Hæc præsumptio nunquàm fiat: dictū est sexiès. Quæ Dei sunt, ab homine dari nō possunt: dictum est sexiès. Per dominum Petrum, rogamus, vt in perpetuum seruentur: dictum est sesiès. Hæc vt reseruentur, rogamus. Hilarius Episcopus dixit: Lege. Paulus notarius recitauit: Episcopus Barchinonensium ciuitatis sanctus Nundinarius, sortem expleuit conditionis humanæ. Hic Episcopo venerabili fratri nostro Irenæo, quem ipse anteà in diœcesi sua nobis volentibus constituerat, derelinquens ei, quod potuit habere paupertas, supremæ voluntatis arbitrio, in locum suum vt substitueretur, optauit: sed defuncti iudicium, in eius meritum non vacillat. Et cùm * legeret, Probus Episcopus è consessu surgens, dixit: Illud licuit, hoc non licuit. Successores Deus dat. Authoritate vestra resistite huic rei per apostolatum vestrum. Hilarius Episcopus dixit: Percurre, quę cœperas. Paulus notarius recitauit: Siquidem omnis clerus & plebs eiusdem ciuitatis & optimi & plurimi prouinciales, vt idem eius locum obseruaret, a nobis sperauerunt, dato consensu. Nos cogitantes defuncti iudicium, & probantes eius vitam, & eorum nobilitatē atque multitudinem, qui petebant, simul & vtilitatem ecclesiæ memoratæ, optimum duximus, vt tanto sacerdoti, qui ad diuina migrauerat, non minoris meriti substitueretur antistes, præsertim cùm Ecclesia illius municipij, in qua antè fuerat ordinatus, semper huius ciuitatis Ecclesiæ fuisse diœcesis constet. Ergò suppliciter precamur Apostolatum vestrū, vt humilitatis nostræ decretum, quod iustè a nobis videtur factum, vestra authoritate firmetis. Iamdudùm sanè questi fueramus literis nostris de præsumptione Syluani Episcopi: & miramur, quòd nulla apostolatus vestri responsa suscepimus. Nunc hæc eadem suggerentes, petimus, vt quid super his rebus obseruandū sit, Apostolicis sermonibus nos dignemini informare. Et nè forsitan per negligentiam portitoris, aut per longinqui itineris difficultatem, humilitatis nostræ ad vos scripta non potuerint ex hoc negocio peruenire, etiàm suggestionem nostram maluimus iterare. Et subscriptio: Orantem pro nobis sanctum Apostolatum vestrum, iugi auo diuina conseruet æternitas nobis omnibus & Ecclesiæ suæ, domine * verè noster & Apostolice Papa. Hilarius Episcopus dixit: Alia epistola recitetur. Paulus notarius recitauit.

* legeretur.

* legeretur,

* veneranda.

¶ EPISTOLA SECVNDA TARraconen. Episcoporum ad Hilarium Papam.

DOmino beatissimo, & Apostolica reuerentia a nobis in Christo colendo Papæ Hilario, Ascanius Episcopus & vniuersi Episcopi Tarraconensis prouinciæ. Etiàm si nulla * extaret necessitas Ecclesiasticæ disciplinæ,

* dictaret.

ſciplinæ, expetendum reuerà nobis fuerat illud priuilegium ſedis veſtræ, quo ſuſceptis regni clauibus, poſt reſurrectionem Saluatoris per totum orbem beatiſſimi Petri ſingularis prædicatio vniuerſorum illuminationi proſpexit: cuius Vicarij principatus ſicut eminet, ità metuendus eſt ab omnibus & amandus. Proindè nos Deum in vobis primitùs adorantes, cui ſinè querela ſeruitis, ad fidem recurrimus Apoſtolico ore laudatam, indè reſponſa quærentes, vndè nihil errore, nihil præſumptione, ſed pontificali totum deliberatione præcipitur. Cùm hæc ità ſe habeant, eſt tamen inter nos falſus frater, cuius præſumptionem ſicut diutiùs tacere non licuit, ità & loqui futuri iudicij neceſſitas imperauit. Syluanus quidem epiſcopus Calaguræ, in vltima parte noſtræ prouinciæ conſtitutus, diuinationes ſibi indebitas vſurpando humilitatem noſtrã ad hoc vſque perduxit, vt contra eius vaniſſimam ſuperſtitionem ſedis veſtræ vnicum remedium flagitemus.

Principat' Vicarij Chriſti, vt eminet, ſic metuẽdus, & amãdus eſt ab omnibus.
Matt. 16. c
Rom. 1. a

Hic nanq; iam ante ſeptem & octo ampliùs annos poſtponens patrum regulas, & veſtra inſtituta deſpiciens, nullis petentibus populis, epiſcopum ordinauit: cuius præproperum factum exiſtimantes fraterna & pacifica poſſe admonitione ſanari, profecit in peius. Deniquè contra vetuſtatem Canonum, contra Synodi conſtituta, * alterius fratris noſtri presbyteri, ſpiritu tantùm præſumptionis accenſus, in eodem loco, qui illi fuerat deſtinatus, cui inuito & repugnanti impoſuerat manus, & qui noſtro iam cœtui fuerat adgregatus, epiſcopum fecit. Hinc factum eſt, vt de eius miſerrima temeritate, ad nos Cæſaraugustanæ vrbis epiſcopus frater noſter vniuerſa referret, cuius diligentia & ſolicitudo admodùm proſpexerat, ſi in aliquo profuiſſet. Siquidem cunctis in vicina poſitis epiſcopis, nè ſe ſchiſmatico adiungerent, frequentiſſimè contradixit: ſed obſtinatione damnabili, totum, quod erat illicitum, & quod nobis pudor eſt dicere, non erubuit ſolus ille committere. Proindè quia his præſumptionibus, quæ vnitatem diuidunt, quæ ſchiſma faciunt, velociter debet occurri: quæſumus ſedem veſtram, vt quod ſuper hac parte obſeruare velitis, Apoſtolicis affatibus inſtruamur, quatenùs fraternitate collecta, prolatis in medium venerandæ Synodi conſtitutis, contra rebellionis ſpiritum veſtra authoritate ſubnixi, quid oporteat & de * ordinatione, & de ordinato fieri, intelligere (DEO iuuante) poſſimus. Erit profectò veſter triumphus, ſi Apoſtolatus veſtri temporibus, quod ſancti Petri cathedra obtinet, catholica audiat Eccleſia, ſi nouella zizaniorum ſemina fuerint extirpata. Et ſubſcriptio: Orantem pro nobis ſanctum Apoſtolatum veſtrum, iugi æuo diuina conſeruet æternitas. Ab vniuerſis epiſcopis & presbyteris acclamatum eſt: Vt hæc emendentur,

for. * alterũ fratrem noſtrum presbyterum.
* ordinatore.

rogamus: dictum eſt ſexies. Vt hæc * recidantur, rogamus: dictum eſt ſepties. Vt diſciplina ſeruetur, rogamus: dictũ eſt octies. Vt antiquitas ſeruetur, rogamus: dictum eſt quinquiès. Vt canones cuſtodiantur, rogamus: dictum eſt ſeptiès. Vt in præſumptoribus vindicetur: rogamus dictũ eſt ſeptiès. Ordinatio apoſtolica illibata ſeruetur: dictum eſt octiès. Exaudi Chriſte, Hilario vita: dictum eſt quinquiès. Dignus Papa, dignus doctor: dictum eſt octiès. Hilarius epiſcopus dixit: Acceptis, quæ recitata ſunt, de omnibus nunc fratres ſpeciales ſententias, Deo vobis inſpirante, depromite. Maximus epiſcopus Eccleſiæ Tauritanæ, dixit. In cuſtodiendis omnibus, quæ ad * ſacras ordinationes pertinent, diſciplinis, meliùs ſententiæ meæ profeſſione * denuncio, nihil a me vnquàm eorum, quæ prohibita ſunt, eſſe faciendum. De reliquis cenſeo, vt quiſquis talia fecerit, aut detecta in eccleſijs reſecare noluerit, ſe graues cauſas in Apoſtolicæ ſedis iudicio redditurum, in quo illi neceſſe erit ſubire ſententiam. Ingenuus epiſcopus Ebredunenſis, dixit: Mihi quoque eadẽ de omnibus partibus ſententia eſt, qua me * ipſe conſtringo, nè quid a me vnquàm de his, quæ ſunt interdicta, tentetur: quia noui ſtatum & profeſſionẽ meam. De cæteris etiàm cenſeo, vt quiſquis ſtatutorum tranſgreſſor extiterit, ſciat ſe eccleſiaſticæ regulæ laqueis innodari, & reatum apoſtolicæ ſedis incurrere. * Paulus epiſcopus Aquæniuæ, dixit: Ego quoquè ſimili me lege conſtringo, & de cæteris, qui tranſgreſſores fuerint, pariter cenſeo, nè eis ſinè periculo ſui quicquam tale tentare liceat, quod meritò debeat vindicari. Primus epiſcopus Eccleſiæ Atellanæ, dixit: Hoc & ego cenſeo obſeruandum. Palladius epiſcopus Eccleſiæ Salpinatis, dixit: Nihil me contra diſciplinam eccleſiaſticam, vel ſtatuta ſanctorum canonũ facturum eſſe polliceor. Tiberius epiſcopus eccleſiæ Sabinenſis, dixit: Profiteor me ſtatuta ſedis Apoſtolicæ in omnibus cuſtodire: & ſi in Eccleſia mea clericorum aliquem, cõtra præcepta ſanctorum Canonum depræhendero aut mulierem duxiſſe, aut duas habere vxores, ab eccleſiaſtico officio ſeparari. Ab vniuerſis epiſcopis dictum eſt. Sententias fratrum omnes ſequimur, omnes confirmamus, & obſeruandas eſſe decernimus. Exaudi Chriſte, Hilario vita: dictũ eſt ſexiès. Quæ male admiſſa ſunt, per te corrigantur: dictũ eſt octiès. Quod non licet, non fiat: dictum eſt octiès. Hilarius epiſcopus Eccleſiæ vrbis Romæ, Synodo præſidens, dixit: Quoniam præſentis definitionis formã, quæ ſecundùm ſanctorum eſt ſtatuta ſententiam, in omniũ eccleſiarum notitiã peruenire decernimus, nè cuiquam pro ſui poſſit ignoratione licere, quod non licet, edere geſta notariorum ſolicitudo curabit.

* reſecentur.
* ſacrę ordinationis pertinent diſciplinam.
* definio.
* ipſum.
* Paulinus.

Capi-

CAPITVLA EPISTOLÆ SEQVENTIS.

Vt nullus sine consensu Episcopi metropolitani, episcopus ordinetur. 1

Vt nullus episcoporum, relicta propria ecclesia, ad aliam transeat. 2

Vt Ireneus, remotus a Barchinonensi ecclesia, ad propriam reuertatur. 3

De remouendis Episcopis, qui illicitè ordinati sunt, & nè in vna ecclesia duo Episcopi habeantur. 4

De damnatione Irenæi, si ad suam Ecclesiam non reuertatur. 5

HILARIVS Episcopus Ascanio & vniuersis episcopis Tarraconen. prouinciæ. Postquàm literas vestræ dilectionis accepimus, quibus præsumptiones Syluani episcopi Calaguritanorū Ecclesiæ retudi peristis, & rursum Barcinonensium quæritis nimis illicita vota firmari: honoratorum, & possessorum Turiassonensium, Cascantensium, Calaguritanorum, Virgiliensium, Triciensium, Legionensium, & Ciuitatensium, cum subscriptionibus diuersorum, literas nobis constat ingestas: per quas id, quod de Syluano querela vestra deprompserat, excusabant. Sed reprehensione iustissima, eorum pariter iusta allegatio non carebat: quia præter conscientiam metropolitani, fratris & coepiscopi nostri Ascanij, nonnullis ciuitatibus ordinatos claruit sacerdotes. Vndè, quū quicquid ab altera vtra parte est indicatū, omni videmus peruersitate confusum, tpum necessitate perspecta, hac ratione decernimus ad veniam pertinere, quod gestum est, vt nihil deinceps cōtra præcepta beati Apostoli, nihil contra Nicenorum Canonum constituta tentetur.

1 q. 7. cap. Qm̄ quicquid.

1. Tim. 3. b & Heb. 10. b.

Nicę. Cōc. 4. & 6.

¶Capitulum primum.

HOC autem primùm, iuxta eorundem patrum regulas, volumus custodiri, vt nullus præter notitiam atque consensum fratris Ascanij metropolitani, aliquatenùs consecretur antistites: quia hoc & vetus ordo tenuit, hoc trecentorum decem & octo sanctorum patrum definiuit authoritas; cui quisquis obuias tetenderit manus, eorum se consortio fatetur indignum, quorum præceptionibus resultarit.

2 In quorum contumeliam, a superbo spiritu etiàm pars illa contemnitur, qua vetatur, nè quis, relicta ecclesia sua, ad alteram transire præsumat. Quod nimis improbè conniuentibus, & (vt doleatur grauiùs) vobis asserentibus, Irenæus episcopus conatur admittere,* qui nostra authoritate roborari cupitis, quos maximè de rebus illicitis magna indignatione probatis accendi. Lectis ergò in conuentu fratrum, quos natalis mei festiuitas congregarat, literis vestris, quę de ordinandis episcopis secundùm statuta Canonum vel prædecessorum meorum decreta

Sardic. Cōci. c. 1. & 2.

*quod 4.

sunt, prolata sententia, gestorum, quæ pariter direximus, tenore discetis.

3 Vndè remoto ab ecclesia Barcinonensi, atque ad sua remisso Irenæo episcopo, sedatus per sacerdotalem modestiam voluntaribus, quæ per ignorantiam ecclesiasticarum legum desiderant, quod non licet, obtinere: talis protinùs de clero proprio Barcinonensibus episcopus ordinetur, qualem te præcipuè, frater Ascani, oporteat eligere, & deceat consecrare: nè si * similiter fortè factum fuerit, nō sinè obiurgatione tui maximè nominis * retundat nostra præceptio, quod in iniuriam Dei, a quo specialiter sacerdotalium est gratia dignitatum, didicerimus admissum. Nec episcopalis honor hæreditarium ius putetur, quod nobis sola Dei nostri benignitate Christi confertur.

7. q. 1. c. Remoto.

* aliter

* retundat.

4 Ordinatos ergò nunc episcopos (qui, licèt te ignorante prouecti sunt, cum suis authoribus meruerunt submoueri) hac ratione firmamus, si nec viduarum maritus fueris quisquam,* & in vnius virginis nuptias ac vota conueneris, sicut & legalia constituta præcipiunt, dicendo: *Sacerdos virginem vxorem accipiat, non viduam, non repudiatam*: secundùm quod etiàm beatus Apostolus Paulus, magister gentium, de his, qui fieri desiderant sacerdotes, propria institutione non tacuit, dicens: *Vnius vxoris virum.* Cuius sanè tenore sententiæ ità informati esse debetis, fratres charissimi, vt inter cætera, quæ cauenda sunt, hæc studeatis præcipuè custodire, quæ cognoscitis ante vniuersa mandari. In quibus etiàm * pspiciendū est, nè duo simul sint in vna ecclesia sacerdotes, nec literarū ignarus, aut carens aliqua parte membrorū, vel etiàm ex pœnitētibus aliquis ad sacrum ministeriū prorsùs sinatur accedere. Nec tantum putetis petitiones valere populorum, vt cùm his petere cupitis, voluntatem Dei nostri, quæ nos peccare prohibet, deseratis. Cuius indignatio ex hoc grauiùs cōmouetur: quia benignitas eius, dum fiunt illicita per eos, qui sunt interpretes placationis, offenditur.

* nec in secundæ cōiugis.

Leuit. 21. c Ezech. 44. f

1. Tim. 3. a

* perspiciendum.

5 Vt autem omnia, secùdùm hæc, quæ scripsimus, corrigantur, præsentes literas, Traiano subdiacono nostro veniente, direximus. Quòd si Ireneus episcopus ad ecclesiam suā, deposito improbitatis ambitu, redire neglexerit, quod ei non iudicio, sed humanitate præstabitur, remouendum se ab episcopali cōsortio esse cognoscat. Deus incolumes vos custodiat fratres carissimi. Data 3. Kalend. Ianuarij, * Basilico & Herminerico viris clarissimis consulibus.

* Basilisco. A.D. 465.

EPISTOLA HILARII PAPÆ, ad Leontium, Veranum & Victurium episcopos.

DILECTISSIMIS fratrib. Verano, Leōtio & Victurio episcopis, Hilarius Papa.

* Mouemur

* Monemur.

* Mouemur ratione iustitiæ, quæ licèt ab omnibus, qui recta sapiunt, debeat custodiri, tamen præcipuè Domini sacerdotibus non est temerè negligẽda, quorum cæteros informari conuenit institutis. Frater igitur & coepiscopus noster Ingenuus Ebredunensis, Alpiũ maritimarum prouinciæ Metropolitanus, semper honore subnixus, in præiudicium suum, sicut adnexa declarauit querimonia, quædam nos, petente fratre & coepiscopo nostro Auxamio, statuisse commemorat, quę vniuersis in hac eadem causa defensionibus contrairent. Siquidem relationibus in nostro iudicio recẽsitis, quas frater & coepiscopus noster Veranus ad sanctæ memoriæ decessorem meum cũ cæteris prouinciæ sacerdotibus misit, & Apostolicæ sedis, quæ tunc directa fuerat, patefacta responsione manifestatum est, nihil posteà debuisse tentari, nec ad iniuriam synodalium regularum, quicquam per obreptionem, quæ proximè facta est, debere constitui. Nã licèt ex hoc etiàm, quòd a nobis est illicitum, censeatur infirmum, quia ex ipso insinuatum est exequi noluisse, qui meruit: tamen nè odio, vel gratia moueamur, quæ in causarum disceptationibus esse non debet, ità vestræ charitati cognitionem adnexæ querimoniæ delegamus, vt nihil aduersùm venerandos canones, nihil contra sanctæ memoriæ decessoris mei iudicium valeat, quicquid obreptum nobis esse constiterit. Nolumus nanque, fratres charissimi ecclesiarum priuilegia, quæ semper sunt seruanda, confundi: nec in alterius prouincia sacerdotis, alterum ius habere permittimus: quia per hoc non minùs in sanctarum traditionum delinquitur sanctiones, quàm in iniuriam ipsius Domini prosilitur, cùm expectatio fructus nostri ministerij, non in latitudine regionum, sed in acquisitione ponitur animarum. Habeat itaque pontificium frater & coepiscopus noster Ingenuus prouincię suę, de cui* dudùm ab Apostolica sede est illicita cessione culpatus: & custoditis omnibus, quæ super ecclesijs Cemeliensis ciuitatis, vel castelli * Nicęensis, sicut diximus, sanctę memoriæ decessoris mei definiuit authoritas*, nihil ecclesiarum iuri noceat, quod in alterum memoratorum, a prædicto fratre, ad excludendam cupiditatem quẽdam modum prohibuit ambitionis alienæ, ꝓximè est episcopus consecratus: sed statutæ correctionis forma permaneat, vt ad vnius antistitis regimen prædicta loca reuertantur, quæ in duos diuidi non decuit sacerdotes. Dominus vos incolumes custodiat, fratres dilectissimi.

* Niciẽsis.

¶Epistola Hilarij Papæ ad Ascanium Episcopum.

DILECTISSIMO fratri Ascanio Hilari* Episcopus. Diuinæ circa nos gratię memores esse debemus, qui nos per dignationis suæ misericordiam ob hoc ad fastigiũ sacerdotale prouexit, vt mandatis ipsius inhærentes, & in quadam * sacerdotij eius specula cõstituti; prohibeamus illicita, & sequenda doceamus. Vndè directis per Traianum subdiaconum nostrum literis, admonemus, vt quæ malè sunt facta, corrigantur. Et miramur admodùm dilectionem tuam Barchinonensium petitiones non solùm nulla authoritate retudisse, verùm etiàm, directis ad nos literis, * consummationem praui desiderij postulasse, adhibendo in epistolarum proœmio Concilij mentionem: tanquàm culpę minuerentur excessus per multitudinem * imperitorũ, cùm si etiàm sub significatione vnusquisq; sui nominis tecum pariter retulisset, & subscriptiones proprias factas singuli commodassent, dilectionem tamen tuam rei, de qua displicet, summa tangebat: quia pro loco & honore tibi debito, cæteri sacerdotes docendi fuerant, non sequendi. Vndè sicut in generalibus literis indicaui, Irenæus ad ꝓpriã reuertatur ecclesiam, & Barcinonensibus de suo clero protinùs consecretur antistes, cui tamen statuta canonum & Apostolica præcepta concordent. Et licèt hi, qui præter notitiam atque consensum tuæ dilectionis ordinati sunt sacerdotes, cum suis debuerint authoribus submoueri, nè quid tamen in tanta necessitate decernamus austerum, eos, qui episcopi facti sunt, ità volumus permanere, vt in Apostolicis præceptionibus & statutis sanctorum patrum non reperiantur obnoxij, ac deincèps nihil, quod contra disciplinam ecclesiasticam veniat, sicut hactenùs factum est, perpetretur. Tuæ solicitudinis est, frater charissime, omnia debita tibi authoritate tueri, & illicitis non modò nõ præbere assensum, sed etiàm cuncta, quæ contra regulam facta repereris, coercere, atque ante omnia, quæ sola vnitate decernimus, Irenæum ad ecclesiam suam redire compelle: Ad quam sponte potiùs redire debebit, si a sacerdotali consortio non meruit separari. Nec vnius ecclesię duo esse permittãtur antistites, quod opportuniùs supradicti subdiaconi fieri delegamus instantia, quem etiàm pro conseruanda ecclesiæ disciplina, cõmeare ad Hispanias, dispositionis nostræ fecit authoritas. Deus autẽ incolumem te custodiat frater charissime.

* sacerdotum.

* consensionem.

* imperitorum.

¶DECRETVM HILARII PAPÆ, iuxta Gratianum, quod in prioribus non ponitur.

Corpus Christi in singulis portionibus singuli totum accipiunt.

Vbi par est corporis, est & totum. Eadẽ ratio est in corpore Domini, quæ in manna, qd in eius figura præcessit. De quo dicitur: Qui plùs collegerat, non habuit ampliùs: neq; qui minùs parauerat, habuit minùs. Non enim est quantitas visibilis in hoc æstimanda mysterio, sed virtus sacramenti spiritualis.

De consec. dist. 2. Vbi pars est.

Exod. 16. d

¶ALIVD

¶ ALIVD DECRERVM EIVSdem, ex codice librorum sexdecim, CAP. XIX.

De contentiosis.

1. Cor. 11. c Si quis videtur cōtentiosus esse, dicente Apostolo, nos talem consuetudinem non habemus, sed neque Ecclesia DEI: si quis facit, notetur, vsquequò se corrigat.

Finis decretorum Helarij Papæ.

DECRETA SIMPLICII PAPÆ.

Ex libro pontificali.

Anno Domini 467. Implicius natione Tiburtinus, ex patre Castino, sedit annos xv. mēsem vnum, dies vij. Hic dedicauit basilicam sancti Stephani in Cælio monte in vrbe Roma. Et basilicam beati Apostoli Andræ iuxta basilicam sanctæ Mariæ, & aliam basilicam sancti Stephani iuxta basilicā sancti Laurentij. Et aliā basilicam intra vrbem Romam iuxta palatium Licinianum beatæ martyris Bibianæ, vbi corpus eius requiescit. Hic constituit ad sanctum Petrum apostolum, & ad sanctum Paulum apostolum, & ad sanctum Laurentium martyrem hebdomadas, vt presbyteri manerent ibi propter pœnitentes & baptismum, Regionem tertiam ad sanctum Laurētium, regionem primam ad sanctum Paulū, regionem sextam vel septimam ad sanctum Petrum. Sub huius episcopatu venit relatio de Græcia ab Acacio Constantinopolitano episcopo, & affirmauit Petrum Alexandriæ vrbis Eutychianistam hæreticum, facta petitione ab Acacio episcopo, chirographo constructa. Eodem tempore fuit ecclesia, hoc est, prima sedes apostolica executrix. Tunc Simplicius præsul hoc audiens, damnauit Petrū Alexandrinum, de quo Acacius innumerabilia crimina affirmabat: itā tamen, vt pœnitentiæ reseruaret tempus. Eodem tempore rescripsit Timotheus catholicus & Acacius, dicentes, quòd etiām in mortem Proterij catholici Petrus esset permixtus. Tunc archiepiscopus Simplicius dissimulans, nunquàm rescripsit Acacio: sed damnauit Petrum, expectās tempus pœnitentiæ. Hic fecit in Ecclesia Romana scyphum aureum, pensantem libras v. Cantharos argenteos ad beatum Petrum xvi. pensantes singnl. libras xij. Hic fecit ordinationes in vrbe Roma 3. per mensem Decembrem & Februarium, presbyteros lviij. diacones xj. episcopos per diuersa loca numero xxxvj. Hic sepultus est in basilica beati Petri Apostoli, vj. Nonas Martij, & cessauit episcopatus dies vj.

EPISTOLA PRIMA SIMPLICII Papæ, ad Zenonem Spalensem episcopum, de commissa vice Apostolicæ sedis.

Dilectissimo fratri Zenoni, Simplicius. Hispalēsē legunt: aliqui, vtpute. Plurimorum relatu comperimus, dilectionem tuam feruore Spiritussancti ità te ecclesiæ gubernatorem existere, vt naufragij detrimenta, Deo authore, non sentiat. Talibus idcircò gloriantes indicijs, congruum duximus, vicaria sedis nostræ te authoritate fulciri, cuius vigore munitus, Apostolicæ institutionis decreta, vel sanctorum terminos patrum, nullo modo transcendi permittas: quoniam digna honoris remuneratione cumulandus est, per quem in his regionibus diuinus crescere innotuit cultus. Deus te incolumem custodiat, frater charissime.

¶ Epistola II. Simplicij Papæ, ad Ioannem Rauennatem episcopum.

Simplicius episcopus Ioanni episcopo Rauennati. Si quis esset intuitus ecclesiasticæ disciplinæ, vel si quid apud te sacerdotalis modestiæ teneretur, nunquam plectibiles perpetrarentur excessus: à quibus si nullo te paternarum regularum poteras continere præcepto, saltem sanctæ memoriæ prædecessoris tui fueras reuocandus exēplo. Qui cùm minùs deliquisset, faciendo presbyterum inuitum, senserat tamen dignum pro tali vsurpatione iudicium. Vbi ista didicisti, quæ in fratrem & coepiscopum nostrum Gregoriū, non electione, sed inuidia per petrasti, quem inexcusabili violētia pertrahi ad te passus es, atque vexari, vt ei honorem tantum, non per animi tranquillitatem, sed per amentiam (sicut dicendum est) irrogares? Neque enim talia potuissent fieri sanitate Cōsilij. Nolumus exaggerare quod gestum est, nè cogamur iudicare quod dignum est. Nam priuilegium meretur amittere, qui permissa sibi abutitur potestate. Sed vna nos ratio facit esse sententiæ mollioris, quam maluimus te, fratre & coepiscopo nostro Proiecto referente, cognoscere, nō nostris literis propter opprobrium publicare. Nam scandalum, cuius author cognosceris, ità moderatio nostra compescuit, vt frater & coepiscopus meus Gregorius (quem nō prouectum constat esse, sed pulsum) nullam causam (sicut petijt) tecum habiturus, Mutinensem* gubernet ecclesiam, & contuberniū spiritale, quod sortiri non oportebat inuitū, non recuset amplecti. Cui si quid negocij forsitan emerserit, nostrum* ex eo vel contra eum petatur examē. Necessitatibus etiām, quas (faciente te) compellitur sustinere, hac definitione consulemus, vt refuso prædio, qd ante annum* sibi datum esse commemorat, atque ad ecclesiam Rauennatē reuerso, possessio in Bononiēsi xxx. solidorum* reddituū liberorū

11. q. 3. Priuilegium omninò. Et est verbum Greg. in Registro.

* speciale

* ab

* ibi

* reditus

liberorum finè dubitatione tradatur in diem scilicet vitæ eius.saluo proprietatis iure Rauē natis ecclesiæ, ad quam post prædicti obitum reuertetur. Quòd si non fuerit nostris paritū constitutis, quid post trāsgressionem maneat
25.q.1.Denunciamus autem. contumacem, ipse perpendis. Denunciamus autem,quòd si posthàc qoicquā tale præsumpseris,& aliquem seu episcopum seu presbyterum,seu diaconū,inuitùm facere fortè credideris,ordinationes tibi Rauennatis Ecclesię
A.D.482. vel Æmiliensis noueris auferendas. Data 3. Kaleñ.Iunij, Seuerino viro clariss. cons.

¶EPISTOLA TERTIA SIMPLIcij Papæ, ad Florentium, Equitium & Seuerum,episcopos.

SImplicius episcopus, Florentio, Equitio & Seuero episcopis.Relatio nos vestræ dilectionis instruxit,& gestorum series pleniùs intimauit, Gaudentium Aufiniensis ecclesiæ sacerdotem, cōtra statuta canonum ac nostra præcepta, ordinationes illicitas perpetrasse, quarū illi totam penitùs auferri præcipimus potestatem.Scripsimus enim ad Seuerum fratrem & coepiscopum nostrum, vt (si necessè fuerit)ipse in supradicta eccclesia,consideratis patrum regulis,hoc fungatur officio, quo ille abusus esse conuictus est, itā vt hi,qui illicitè ab eodem sunt prouecti, ab ecclesiasticis
12.q.2.de reddltibus ecclesiæ. ministerijs sint remoti.Simul etiàm de redditibus ecclesiæ vel oblatione fideliū, quid deceat nescienti, nihil licere permittat,sed sola
* vna ei ex his * quarta portio remittatur. Duæ ecclesiasticis fabricis,& erogationi peregrinorū
à Bonagro & pauperum profuturæ, ab Onagro presbytero sub periculo sui ordinis ministrentur:vltima ioter se clericis pro singulorum meritis
12.q.2.de redditibus ecclesiæ. diuidatur. At verò ministeria ecclesiæ, quæ alienata comperimus, reparare præsumptor, prædicti fratris cōpellatur instātia, cui etiàm hoc specialiter præcipimus imminere, vt tres illas portiones,quas per triennium dicitur si-
* xiij. bi tantùmodò vindicasse, restituat.Data* xij. Kaleñ.Decembrium,post coosulatum Leonis Augusti.

EPISTOLA QVARTA SIMPLIcij ad Acacium.

DIlectissimo fratri Acacio Simplicius Cogitationū ferias nō habemus, nec enim quiescere nos causa permittit, quam si relinquamus, apud Christum Dominum nostrū, cuius interest,excusabiles sumus.Et mirū est, dilectionem tuā tot emensis tēporibus, & tot opportunitatibus indè venientibus,nihil nos de Alexandrina ecclesia,quæ tā grauiter quatitur, instruere voluisse, cùm nooere te nec increpatio nostra destiterit, vt,participata sollicitudine,literas meas apud Christianissimū & clementissimum principem, præsentibus tuæ dilectionis prosequereris alloquijs,& instituti veteris memor, in orthodoxorū defensionem oobiscum sic semper incumberes, nè quisquam nostrum, Christiana plebe pereunte,reatū deditionis incurrat, & merceoarius potiùs videatur esse,quàm pastor. Vndè hortamur dilectionem tuam, vt oportunè atque importunè pijs auribus insinuare nō desinas, quatenùs remotis scandalis, quæ in Alexandrinam ecclesiam recidiuis ausibus irruerūt, pax optata reddatur,& celeriter vigilantię tuę profectus, posthabitis difficultatibus,indicetur.Data viij.Idus Nouem. Seuerino consule, directa per Restitutum.

¶ Rescriptum Acacij ad Simplicium vrbis Romæ archiepiscopum.

DOmino beatissimo sancto patri archiepiscopo Simplicio,Acacius.Solicitudinem omnium ecclesiarum secundùm Apostolum 2.Cor.1.g
circunferentes, nos indesinenter hortaminiquanuis spontè vigilantes ac præcurrentes: sed vos diuinum zelum solitò demonstratis, statum Alexandrinę ecclesiæ certius requirētes, vt pro paternis canonibus suscipiatis laborem, pijssimo stillantes sudore pro his, sicut semper est approbatum. Sed Christus Dominus noster, qui diligentibus se in booum Rom.8.e
cooperatur,oostris cogitationibus insidens, & vnam nobis in his mentem, atque eandem pro gloria sua esse cogooscens,omnem victoriam ipse perfecit, consortes nos cum tranquillissimo principe faciens, & Timotheum quidem decessorem, spirantem procellas, & ecclesiasticam trāquillitatem (sicut apparuit) conturbantē,vitæ subduxit humanæ,dicēs ei:
Tace,& obmutesce.Petrum quoq;,qui ab Ale Marc.5.d
xandria more similiter procellæ surrexerat, dissipauit,atque in * æternam fugam (sancto *externam
spiritu flante) conuertit, vnum & ipsum de his,qui olim fuerant damnati. Sicut enim in nostris archiuis iouētum est,& de vestris scrinijs,si dignamini requirere, poteritis agnoscere, quę io tēpore de eodē subsequuta,ab Alexandrioo episcopo Romā ad alterutrùm sint relata. Qui Petrus noctis existēs filius,& operum diei lucentium alienus apparens, omninò tenebras ad latrocinium peragendum cōgruas, earū cooperator inueniens media oocte, adhuc iacente cadauere illius, qui paternos canones subuerterat,insepulto, subrepsit io sedē,sicut ipse arbitratus est, vno & solo pꝛ sente,& eo,qui consors illius insistebat insaniæ, itā vt propter hoc maioribus supplicijs subderetur:nec,quod sperabat,effectū est.Sed ille quidē de se ex parte vel minima* indicās, * indicans
ousq; penitùs omninò cōparauit.Timotheus aūt paternorū canonum custos,qui Dauidicę māsuetudinis exēplo subditur,& vsq; in finē patiens,atq; potestati ꝓpriæ restitutus à Christo,propriæ sedis honore lætatur:& spiritualiū filiorū voces accipiens, gratiā curationes expectat, multiplicato in se honore à Christo principe sacerdotū: propter quem & toleranriæ coronā sibimet religauit. Attentiùs igitur oret vestra beatitudo, & pro Christianissimo

Imperatore,

Imperatore, & pro nobisipsis. Nihil enim prætermittitur eorum, quæ ad custodiam ecclesiasticæ respiciunt disciplinæ. Vniuersam fraternitatem, quæ vobiscum est in Christo, & ego, & qui mecum sunt, salutamus. Et alia manu: In Domino conseruerís sanctissime & beatissime pater.

Alias epistolas à Simplicio scriptas, ad Acacium ait liberatus cap. 18.

Finis Decreti Simplicij Papæ.

DECRETA FELICIS PAPÆ III.

Ex Libro Pontificali.

Anno Domini 483.

ELIX natione Romanus, ex patre Felice presbytero de titulo Fasciolæ, sedit annos 8. menses 11. dies 18. Hic fuit temporibus Odoacris regis, vsque ad tempora Theodorici regis. Hic fecit Basilicam sancti Agapeti iuxta Basilicam sancti Laurentij martyris. Sub huius episcopatu iterùm venit relatio de Græcia, Petrum Alexandrinū reuocatum ab Acacio Constantinopolitano. Tunc venerabilis Felix Archiepiscopus sedis Apostolicæ vrbis Romæ, mittens defensorem cum Concilio sedis suæ, facto Concilio, damnanit Acacium cum Petro. Post annos tres iterùm venit relatio ab Imperatore Zenone, vt pœnitens rediret Acacius. Tunc Papa Felix misit duos episcopos, Mesenum & Vitalem, vt si inuenirent complicem Petri Acacium, iterùm damnarent eos, si non offerrent libellum pœnitentiæ. Qui dum introissent in ciuitatem Heracleam, corrupti sunt pecunia data supràscripti episcopi, & non fecerunt secundùm præceptum Apostolicæ sedis. Venientes verò Romam ad sedem Apostolicam, venerabilis Felix Papa fecit Synodum: & facta discussione inuenit ambos episcopos (id est, Mesenum & Vitalem) reos, & eiecit eos a communione. Tunc Mesenus Episcopus non se tacuit corruptum pecunia, cui Concilium concessit tempus pœnitentiæ. Hoc factum est tempore Odoacris regis. Hic fecit ordinationes duas in vrbe Roma per mensem Decembrē, presbyteros xxviij. diaconos v. episcopos per diuersa loca xxxj. Hic sepultus est in Basilica beati Pauli apostoli. Et cessauit episcopatus dies v.

Et post transitum eius factum est a presbyteris & diaconibus constitutum de omni Ecclesia.

Legati sedis Apostolicę, vt causę proditores catholicæ damnātur a Felice, ex sententia synodi.

FELICIS EPISTOLA AD ACAcium Constantinopolitanum episcopum, ex sententia Concilij Romani, qua eum condemnat propter Eutychianorum communionem

FELIX Episcopus sanctę Ecclesię catholicæ vrbis Romæ, Acacio. Multarum transgressionum reperiris obnoxius, & in venerabili Concilij Nicæni contumelia sæpe versatus, alienarum tibi prouinciarum iura temerariè vindicasti. Hæreticos peruasores, atque ab hæreticis ordinatos, & quos ipse damnaueras, atque ab Apostolica instititi sede damnari, non modò communioni tuæ recipiendos putasti, verùm etiàm alijs ecclesijs, quod nec de catholicis fieri poterat, præsidere fecisti: aut etiàm honoribus, quos non merebantur auxisti. Testatur hoc Ioannes, quem a catholicis Apameæ non receptum, pulsumq; de Anthiochia, Tyrijs præfecisti: & *Humerius, tunc de diaconio deiectus, atque Christiani nominis appellatione priuatus, a te etiàm in presbyterij prouectus officium. Et quasi hæc minora tibi viderentur, in ipsam doctrinæ Apostolicæ veritatem ausu superbiæ tuæ tetendisti, vt Petrus, quem damnatum a sanctę memoriæ decessore meo ipse retuleras, sicut testantur annexa, beati Euangelistę Marci sedem, te conniuente rursùs inuaderet, & fugatis orthodoxis Episcopis & clericis, sui proculdubio similes ordinaret, pulsoque eo, qui illic fuerat regulariter constitutus, captiuam teneret ecclesiam. Cuius tibi adeò grata persona est, & ministri eius accepti, vt episcopos & clericos plurimos orthodoxos, nunc Constantinopolim venientes, detegaris affligere, & apocrisarios eius confouere, atque anathematizantem eūdem Petrum Chalcedonensis decreta Concilij, & violantem sanctæ memoriæ Timothei sepulturam, sicut ad nos certiores nunc quoquè nuncij detulerunt, per Mesenum & Vitalem credideris excusandum: nec eum laudare desieris, & multis efferre præconijs, ità vt damnationem ipsius, quam antè retuleras, veram non fuisse iactaris. Tantùm autem perseueras in hominis defensione peruersi, vt quondàm episcopos, nunc verò honore & communione priuatos, Vitalem atq; Mesenum, quos ad eius expulsionē specialiter miseramus, sublatis chartis, custodiæ passus fueris mancipari: & ad processionem, quę tibi cū hæreticis habetur, exindè productos sicut eorum professione patefactum est, ad hæreticorum, tuamq; communionem, contempta, quę vel gentiū iure seruari debuit, legatione, pertraxeris, præmissq; corruptis, & in læsionem beati Petri Apostoli, a cuius sede profecti fuerant, non solùm inefficaces redire feceris, sed etiàm impugnatores omniū, quæ fuerāt mandata, monstraris. In quorum deceptione tuam nequitiam prodidisti, & ad libellum fratris & coepiscopi

Vide liberatū in Breuiario, c. 16. Euagriū lib. 3. & Nicephorum lib. 16. de tota Acacij causa & Eutychiano ū, quæ diu orientalem vexauit Ecclesiam.

coepiſcopi mei Ioannis, qui te grauiſſimis obiectionibus impetiuit, in Apoſtolica ſede ſecundùm canones reſpõdere diffidens, obiecta firmaſti: Felicem quoq; defenſorem fideliſſimom nobis, neceſſitate faciẽte ſeriùs ſubſequutum, indignum tuis cenſuiſti oculis. Eos quoq; tecum literis tuis cõmunicare teſtatus es, quos conſtat hęreticos. Quid.n. ſunt aliud, qui poſt obitum ſanctæ memoriæ Timothei, ad eccleſiam ſub Petro redeũt, vel qui ſe ex catholicis eidem tradiderunt, niſi quòd Petrus ab vniuerſa eccleſia, atq; a te fuerat iudicatus? Habe ergò cum his, quos libenter amplecteris, portionem ex ſententia præſenti, quã per tuæ tibi direximus eccleſiæ defenſorẽ: ſacerdotali honore, & cõmunione catholica, necnõ etiàm a fidelium numero ſegregatus, ſublatum tibi nomen & munus miniſterij ſacerdotalis agnoſce, Sãctiſpiritus iudicio & Apoſtolica authoritate dãnatus, nunquamq; anathematis vinculis exuendus. Cœlius Felix epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ Catholicæ vrbis Romæ, ſubſcripſi. Data 5. Kal. Auguſti, Venantio viro clariſſ. conſule. Simul 67. epiſcopi abſque Papa ſubſcripſeruot,

Papa excõmunicat & deponit Acacium epiſcopũ Conſtãtinopolit.

A.D.484.

¶TITVLI CAPITVLORVM ſequentis epiſtolæ decretalis.

¶EXEMPLAR GESTORVM, CONcilij Romani, quibus alligatum eſt pręceptum Papæ Felicis.

A.D.487. FLAVIO Boethio viro clariſſim. cõnſ. ſub die 3. Iduum Martiarum, io Baſilica Cõſtatiniana, reſidente venerabili viro Papa Felice, vnà cum Candido Tiburtino, Paſchaſio Centumcelleñ. * Conſtantio Aquinati, Equitio Mattellicatenſi, Philippo Numanati, Epiphanio Spoleti, Bono Oſtienſi, Hætennio Portuenſi, Conſtantino Trebiati, Agnello Torcelino, Conſtantino Capnano, Vrbano Fulginati, Seuero * Caſſinati, Martiniano Formiano, Martiano Amerino, Creſconio Tudertino, Herculio Otriculano, Baſilio Tolentinati, Maximo Blerano, Protectitio Tarquinieñ. Petro Subauguſtano, Maximino * Ferentanenſi, Baſio Ferentinati, Felice Aotiatino, Innocentio Meuanateñ. Felice Anagnino, Benigno Aquæuiuenſi, Andrea Gabinati, Decio Trium taberñ. Cypriano Nomẽtano, Athanaſio Albabenſi, Vitale Fundano, Petro Lorenſi, Cõſtantio Sutrino, Feliciſſimo Sabinenſi, Gaudentio Foroclodienſi, Bonifacio Veliterno, Aſterio Forono uano, Romulo Præneſtino, Victore, Donato, Ruſtico & Pardalio Aphris epiſcopis: & presbyteris; Ruſtico, Firmino, Caſtino, Simplicio, Laurentio, * Vnicomalo, Laurẽtio, Canuſio, Caſſio, Petro, Leone, Eugenio, Ianuario, Martiano, Gordiano, Petro, Lepido, Maxentio, Epiphanio, * Epiphanio, Aſterio, Petro, Iuſtino, Felice, Alexãdro, Redẽpto, Proiectitio, Bonifacio, Laurẽtio, Iouino, Epiphanio, Bono, Seruo Dei, Petro, Seruãdo, Marcellino, Petro, Iuliaoo, Vrbico, Paulino, Petro, Valẽre, Petro, Aſterio, Sorano, Valentino, Paſchaſio, Aſterio, * Aſterio, Aſello, Bonifacio, Petro, Smaragdo, Bonifacio, Sixto, Petro, Paſchaſio, Felice, Petrooio, Laurentio, Fulgentio, Caliſto, Romano, Ioanne, Valentino, Sebaſtiano, Martiniano, Epiphanio, Andrea, Petro, Opilione, Sebaſtiano, Romano, * Domnino, Agapeto, & Abundantio, adſtantibus quoq; diaconibus, Felix epiſcopus eccleſiæ catholicæ vrbis Romanæ, præſidens Synodo, dixit: Communis dolor, & generalis eſt gemitus, quòd intra Aphricam rebaptizatos etiàm epiſcopos, presbyteros, diaconoſq; cognouimus, quæ res ſinè dubio ad veſtræ quoquè peruenit notitiam ſanctitatis: De quo quid obſeruari debeat, ordinare nos conuenit. Proindè, vt manifeſta ſit ſuper hoc ooſtra ſententia, quæ nobis ſunt viſa, recitentur.

* Cõſtãtino
* Caſinen.
* Frẽtanen.
* Vincomalo.

Anaſtaſius Diacoous recitauit.

DILECTISSIMIS in Chriſto Ieſu fratribus, vniuerſis epiſcopis per dioerſas ꝓuincias conſtitutis. Qualiter in Aphricanis regionibus aſtutia diaboli ſæuierit in populum Chriſtianum, atque in id multiplici deceptione prorupetit, vt non modò vulgus incautum, ſed ipſos quoq; in mortis profunda demerſerit ſacerdotes, nullus non orbis gemuit, nulla terra neſciuit. Vndè in grandi mœrore poſiti, diſſimulare non poſſumus pereuntium, atq; a nobis exigẽdarũ diſcrimen animarũ. Quapropter cõpetens adhibẽda eſt talibus medicina vulneribus, nè immatura curandi facilitas mortiſera captis peſte nihil ꝓſit, ſed ſegniùs * tracta pnicies, reatu oõ legitimę curationis inuoluat pariter ſaucios & medentes.

* tractata

Capitulum primum.

IN primis itaque venientis ad vos, & remedium poſtulantis, ſolicitè diſcutiẽda eſt ꝓfeſſio & perſona decepti, vt medela poſſit cõgruens exhiberi. Et qui, ſatisfacturus Deo p pœnitentiam, ſe rebaptizatum legitimè doluerit: vtrùm ad hoc facinus * coocurrerit, an

* cucurrerit vel occurrerit.

an impulsus accesserit, requiratur: sciens, quòd se decipiat ipse, qui fallit, nihilque per nostram facilitatem tribunalis * excelsi iudicio derogari, cui illa sunt rata, quæ pia, quæ vera, quæ iusta sunt: & aliter necessitatis, aliter tractanda est ratio voluntatis. Deterior est autem causa illius, qui fortè precio solicitatus est, vt periret. Nihil enim intentatum relinquit inimicus, cui nè de sua liceat gaudere captura, succurrendum est irretitis, & contendendus est venantis laqueus, vt in fucatam lamentantibus lapsum, tam iustitiæ moderatione, quàm compunctione pietatis, ad aulam, quam reliquerat, sit regressus. Nec pudeat forsitan, aut pigeat indictis ieiuniorum gemituumque temporibus obedire, aut alijs obseruantiæ salubrioris obtemperare præceptis: quia humilibus datur gratia, non superbis. Sit ergò ruinæ suæ dolore prostratus, quisquis in Christo fieri quærit erectus, & per dispositionis nostræ ministerium, quod vestram sequi conuenit charitatem, nec alicui fas est velle, vel posse transcedere cás eius, qui contra Apostolicam doctrinam, ad iterationem se baptismatis nimis infaustam dedidit: vel eius, qui aliquibus argumentis excusandum callide proprium putauerit esse consensum. Sacerdotali vigore & humanitate tractemus, vt in eis fides, quæ nisi est vna, iam nulla est, adiutorio Domini iudicis, ad salutem sinè nostræ operationis offensione reparet: quia cùm peccatoris nobis a satisfactio protrahitur, non præter laudem nostram atque lætitiam, mens eius ad veniam purgatior inuenitur. Et ideò memineritis, hanc super his nos habere sententiam, vt seruata discretione peccantium, non eadem cuncti, qui lapsi sunt, lance pensentur: quoniam maioris castigationis exigendus est vsura, cui domus Domini commissa fuerit disciplina.

*excelsi — 1. Pet. 5. b

2 Vt ergò ab Ecclesiæ summitate* inchoemus, eos, quos episcopos, presbyteros, vel diaconos fuisse constiterit, & siue optantes forsitan, seu coactos lauacri illius vnici salutarisque clarueri fecisse iacturam, & Christum, quem non solùm dono regenerationis, verùm etiàm gratia percepti honoris induerant, exuisse, cùm constet, neminem ad secundam tinctionem venire potuisse, nisi se palàm Christianum negauerit, & professus fuerit se esse paganum. Quod cùm generaliter sit in omnibus execrandum, multo magis in episcopis, presbyteris, diaconibus auditu saltem, dictuque probatur horrendum. Sed quia idem Dominus atque Saluator clementissimus est, & neminem vult perire, vsque ad exitus sui diem, in pœnitentia (si resipiscunt) iacere conueniet: nec orationi nò modò fidelium, sed nec catechumenorum omnimodis interesse, quibus communio laica tantùm in morte * reddenda est. Quam tem diligentiùs explorare vel facere probatissimi sacerdotis cura debebit.

De consec. dist. 4. Eos quos episc. — Ibidèm — *redhibenda

3 De clericis autem & monachis, aut puellis Dei, aut secularibus, seruari præcipimus hunc tenorem, quem Nicæna synodus, circa eos, qui lapsi sunt, vel fuerint, seruandum esse constituit, vt scilicet, qui nulla necessitate, nullius rei timore, aut periculo, se, vt rebaptizentur, hæreticis impiè dediderunt, si tamen eos ex corde pœniteat, tribus annis inter audientes sint: septem autem annis subiaceant inter pœnitentes manibus sacerdotum: duobus autem annis oblationes modis omnibus non sinantur offerre, sed tantummodò* secularibus in oratione socientur. Nec confundatur Deo colla submittere, qui non eum timuit abnegare. Quòd si, vtpotè mortales, intra metas præscripti temporis cœperit vitæ finis vrgere, subueniendum est implorantì, & seu ab episcopo, qui pœnitentiam dederit, seu ab alio, qui tamen datam esse probauerit, aut similiter a presbytero viaticum abeunti de seculo non negetur.

Nic. Conc. ca. 41. De consec. dist. 4. Eos quos. — *popularibus.

4 Pueris autem, quibus (quòd adhuc* imberbes sunt) a * pubertate vocabulum est, seu clericis, siue laicis, aut etiàm similibus puellis, quibus ignorantia suffragatur ætatis, aliquandiù sub manus impositione detentis, reddenda communio est: nec eorum expectanda pœnitentia, quos excipit a coercitione censura. Quod est a nobis prouidè constitutum, nè hi, quibus in terreni labe contagij plùs minusve restat ad vitam, dum adhuc in pœnitentia sunt, pœnitenda committant. Quòd si ante præfinitum pœnitentiæ tempus desperatus a medicis, aut euidentibus mortis pressus indicijs, recepta quisquam communionis gratia conualescit: seruemus in eo, quod Nicæni canones ordinauerunt, vt habeatur inter eos, qui in oratione sola communicant, donèc impleatur spatium temporis eidem præstitutum. Nec catechumenos nostros, qui sub tali professione baptizati sunt, * prætermittimus: quia non est causa dissimilis (sicut ijdem sancti canones ordinauerunt) eius, qui quolibet modo Christũ, quem semèl confessus, abiurarit. tribus annis inter audientes sint, & posteà cum catechumenis permittantur orare, per manus impositionem communionis catholicæ gratiam percepturi, exceptis sanè tantummodò episcopis, presbyteris, & diaconibus, quos solo mortis suæ tempore recôciliandos esse iam diximus. Cæteros, id est, seu clericos, siue monachos, seu laicos vtriusque sexus personas, quos violentiæ periculis coactos iterationem baptismatis subisse constiterit, vel qui aliquo commento, huius se facinoris piaculo dixerint non teneri, his pœnitentiam per triennium durare decreuimus, & per manus impositionem ad societatem recipi eos sacramenti.

*inuestes, vel impuberes. — *pubertate De consec. dist. 4. Eos quos. — Nic. Conc. c. 13. — *prætermitus. Nic. Conc. c. 14. — Locus obscurus.

5 Illo per omnia custodito, ne ex eis vnquàm, qui in qualibet ætate, alibì quàm in Ecclesia catholica aut baptizati, aut rebapti-

1. q. 7. Qui in qualibet ætate.

zati sunt, ad ecclesiasticam militiam prorsus permittantur accedere. Quibus satis esse debet, quòd in catholicorum numero sunt recepti, quoniam de suo ordine & communione videbitur ferre iudicium, quisquis hoc violauerit institutum, vel qui non remouerit eum, quem ex eis ad ministerium clericale obrepsisse cognouerit.

6 Curandum verò maximè & omni cautela est prouidendum, nè quis fratrum coepiscoporumque nostrorum, aut etiam presbyterorum, in alterius ciuitate vel diœcesi pœnitentem, vel sub manu positum sacerdotis, aut eum, qui reconciliatum se esse dixerit, sinè episcopi vel presbyteri testimonio & literis, ad cuius pertinet parochiam, presbyter aut Episcopus in ciuitate suscipiat. Quod si aliqua dissimulatione negligitor, culpa tangit etiàm clerum, qui in locis, in quibus hoc minùs curatum fuerit, commoratur. His itaque ritè dispositis, & ad ecclesiarum vestrarum notitiam nostra deliberatione perlatis, parere vos conuenit: quibus, licèt ad animatum reparationem nihil deesse videatur, tamen si cui noui aliquid, & quod præterire nos potuit, fuerit reuelatum, secundùm beatum apostolum Paulum, tacente priore, fideliter insinuet: quia Spiritus sanctus vbi vult spirat, maximè cùm sua causa tractatur. nec nos pigebit audire, & si quæ sunt omissa, nō arroganter abnuere, sed rationabiliter ordinare. Deus custodiat vos, dilectissimi fratres. Data Idibus Martij, * Diuamio & Sifidio virjs clarissimis coss.

1 Cor 14. f Ioan. 3. b

* Dinamio A. D. 488.

FELIX PAPA ZENONI Episcopo.

Dilectissimo fratri Zenoni, Felix Episcopus. Filius meus vir clarissimus Terentianus, ad Italiam dudùm veniens, dilectionis tuæ singularis extitit prædicator, talemque te esse vulgauit, * qui ità Christi gratia redundares, vt inter mundi turbines gubernator Ecclesiæ precipuus appareres. Quapropter frater charissime, cùm ad prouinciam commearet, seduleque deposceret nostras ad dilectionem tuam literas destinari, gratanter annuimus: * qui & dignum Deo sermone complecti cupieremus antistitem, & & per eum maximè vellemus id fieri, cuius nobis fuerat laudibus intimatus. Quanuis ergò sanctis operibus ex omni parte prædictam fraternitatem tuam vir præfatus adstruxerit, multumque fiduciæ de tua beneuolentia iam reneret, tamen æquum est, vt quod desiderabat magnoperè, consequatur: quatenùs, qui tuis olìm gratus est animis, contemplatione nostri reddatur acceptior, simulque materna & sacerdotali consolatione foueatur, peregrinationisque præsidium pastorali pietate reperiat, vt vestræ dignitatis affecto appareat apud synceritatem tuam, nostrum quoquè non minimùm salutantis valuisse colloquium. Deus te incolumem custodiat frater charissime.

* quòd ità

* quia

FELICIS PAPÆ III. DECRETA duo desumpta ex Gratiano, quæ non habentur in præmissis.

PRIMVM.

¶ In ecclesiasticis causis regia voluntas sacerdotibus est postponenda.

Certvm est hoc rebus vestris esse salutare, vt cùm de causis Dei agitur, iuxta ipsius constitutionem, regiam voluntatem sacerdotibus Christi studeant subdere, non præferre: & sacrosancta per eorum præsules potiùs discere, quàm docere: ecclesiasticam formam sequi, non huic, humanitus obsequendo, iura præfigere: neque in eius sanctionibus velle dominari, cuius clementiæ Deus voluit tuæ piæ deuotionis colla submittere: nè, dum mensura cœlestis dispensationis exceditur, eatur in contumeliam disponentis.

Dist. 10 Certū est hoc.

Petrvs Gnaphæus inuaso Episcopatu Antiocheno, præter hæresim Eutychianam, qua imbutus erat, illud temere induxit, vt in Trisagio (sanctus Deus, sanctus fortis, sanctus & immortalis,) adderetur, qui Crucifixus est pro nobis, quæ hæresis est Theopaschitarum, vt est apud Nicephorum lib. 15. cap. 28. Ad eum, a tanta temeritate reuocandum, plures scripsere Episcopi, in primisque Felix Tertius Papa, qui eum etiā vt contumacem tandem damnauit, & Episcopatu deiecit. de quo extat eiusdem Felicis Epistola ad Zenonem Imperatorem. Eas porro literas ex alienissimo loco, si quidem sub nomine quintæ Synodi, ad quam nihil pertinent, ferebantur, in suum retulimus.

ANTHEONIS EPISCOPI

*Arsinoes *ARSINOIS EPISTOLA AD PETRVM Episcopũ Antiochiæ, quoniã non oportet additionẽ crucis in trisagio adiungere, illam scilicet, Qui crucifixus est propter nos, quam hæretici apposuerunt.

MVLTVM valdè sum angustiat*, frater honorandissime, qm̃ per te magnum oritur scandalum, præamputante me scandala. Etenim cũ in hoc volo lachrymas cõpescere, prohibeor a tua peruersa excogitata hæresi, quoniam Euangelia a te sauciantur, Actusq; & Apostolus. Visus es enim vltra ipsos [illegible], dum non Christum cru- i. sapere. cifixum purè cõfiteris, sed trisagio crucẽ coadunas, sicut prima tua scripta ad Acaciũ Cõstãtinopolitanæ vrbis pastorẽ, ostẽdũt. Ex quo aũt ĩ impietatẽ incidisti, opinionẽ a te iniustè ꝓlatã, differenter puertis, quatenùs iniquiorẽ & stabilẽ ipsam apud oẽs cõfirmes. Neq; .n. diuinũ dicimus passibilẽ, sicut tu dicis: neq; nudũ verbũ dicimus crucifixũ, sed Christũ Iesũ. In trisagio aũt, vbi nõ est corporis significatio, quẽ locũ crucis appellatio accipiet? Dicis enĩ, Sãctus Deus. Et quis nescit, qm̃ primus pater sit s̃m ordinẽ opinationis oĩbus cõsuetę, licèt non s̃m eminentiã diuinæ dignitatis? Posteà dicis, Sãctus fortis. Et quis nescit s̃m Prophe- Esa.9.b tã Esaiã, natũ nobis Chr̃m Iesum puerũ, cuius principiũ fuit simul cũ ipso, & vocatur, & est magni cõsilij angelus, Deus fortis? Si .n. crucifixus est, ex infirmitate, infirmũ nr̃m assumẽs corpus, hoc passus est. Fortis aũt DEVS existẽs, volũtariè ad crucẽ ꝓpriũ exhibuit corp*, sicut dicit Propheta: *Ipse infirmitates nostras as-* Esa.53.b *sumpsit.* Deus aũt & homo, ab omnibus simul cõfitetur Chr̃s, tu solã fortitudinẽ Chr̃i, Deitatis dicis: Et percurrẽs hoc, venistis ad Spiritũ sanctũ, & cõfessus fuisti (sicut est verè) imortalẽ. Quẽ ergò inferens crucifixũ, ꝓpter nos, p̃ter Chr̃m, dicis? Nõne ergò manifestus fact* es quaternitatẽ sapere, aliũ præter fortẽ Deũ, Chr̃m noĩans, dũ Spiritũsanctũ, crucifixum fuisse dicis? Et quid magìs impiũ isto factum vnq̃ fuit? Sed phãtasiã dicis, passionis dispensationẽ. Nõne ergo phãtasia, s̃m impios Manichæos, & saluatio nostra est? Vides quomodò vndiq; pręcipitaris, & ignorãs vel sciẽs voluntariè malefacis? Eccè nũc recordatus verecũdare de tua ineruditione, & scito (sicut a Esa.6.a Propheta recepisti) glorificare trisagiũ. Incorporaliter .n. noĩatur. Nullo carnis ænigmate ipsum prædices. Vnigenitus purè debet glorificari, nulla crucis additione inducta. Sic .n. si quis sophista sit, è recta opinione præceps efficitur. Chr̃m aũt assumo, ꝓpter nos filiũ Dei crucifixum, s̃m beatum Paulum dicentem: *Nos autem prædicamus Christum Iesum, & hunc* 1.Cor.1.d *crucifixum.* Noli negare istius nomẽ & passionem. Sic aũt nos præueniẽs ille, dixit: *Si quis* Galat.1.a *vobis euangelizet, præter quod accepistis, anathe-* 1.Cor.2.a *ma sit. Ego enim* (inquit) *non iudicaui me aliquid scire in vobis, nisì Christum Iesum, & hunc crucifixum.* Si autem istum negas crucifixũ, & trisagio passionẽ adiungis, qũo non subintrasti anathematizationẽ? Paul* est, qui anathema- Acto 9.e tizat, vas electionis. Præcupias, id est, assumas Chr̃m, & crucẽ noli negare. Nõ alterũ ꝓ altero. Plurimi .n. sunt crucifixi, vnus aũt, qui propter nos. Porta ergò in cruce illius nomẽ, vt nõ aliũ suspiceris dicere crucifixum, qm̃ scis, Eccle.11.a ꝙ multæ sunt insidiæ dolosi. Propter hoc trecẽti decẽ & octo, & cẽtũ quinquaginta patres, vnũ Dñm Iesum Chr̃m crucifixũ tradiderũt, & nõ trisagium. Qui aũt iudicant seipsos esse meliores legislatores quàm isti patres, quomodò non ostendunt se ab istis alienos?

*Epistola Fausti Episcopi * Apollonidæ, ad eundem Petrum.*

QVONIAM iã * permissũ est, primos pun- * pronum. gi ab his, quibus postremò mysterium DEI reuelatũ est, illos aũt silentium docere, a mala doctrina tanq̃ pessimos dogmatistas effectos: audiui a multis coepiscopis, dilectissime, te a recta opinione deuiare, & hoc vbiq; circũstrepitur. Propter quod necessariũ putaui, quærere a te, si hęc ità se habẽt. Ostẽdere .n. visum est, non ità te sapere debere, vt trisagio crucẽ adiũgas, & passioni & morti impassibile submittas: sed purè, sicut ea, quæ sunt Seraphim, & piè gloriã dicere. Qũo Christianizãt Esa.6.a gẽtes, si nomẽ Saluatoris nõ inferat Christo? Qũo aũt & ipsi Christiani fideles esse posśũt, non superponentes cruci nomẽ Christi? Audientes .n. infideles Deũ immortalem propter nos crucifixum, dicent scandalum esse, credere in Christum, auertentes & dicentes, Dij nostri, qui apud Christianos populos adulteri sunt, immortales a nobis appellantur. Et quomodò ipsorum Deus, immortalis existens, mortuus est? Manifestum quòd falsa est dictio ipsa. Si enim mortuus est, non est immortalis. Adhuc neq; fortis, sed infirmus mortalitate tentatus. Non isti solùm, sed & Dei cultores, & nobis confideles, dicent: Vtiquè isti *Dei passionarij sunt, & nõ Chri- Theopaschitæ hæretici. stiani: Manichæi, & nõ orthodoxi: quia Tri-

nitatem tenentes non Trinitatem, Eutychianistæ sunt, non rectè sentientes: Nestoriani, non Christianizantes. Si quis autem in cruce appensum audiet Christum Iesum esse, qui
f.vnctus. mortalem carnē nostrā sua clementia χριστόν, CHRISTVS propriè vocatur, propter quod & crucifixerunt ipsum, quem speramus, quoniam ipse est venturus redimere Israel, tunc cadens in faciem, dicet: Et ego Christianus sum. Credo, in quem & isti crediderunt. Et credentur esse & passiones, & mortalitas corporis ipsius. Et propter hoc enim plurimis deliramētis iaculata est ab infidelibus fides orthodoxa sexcentorum triginta patrum in Chalcedona, quoniam dixerunt, duas naturas esse in Christo, vnam passibilem, mortalem, visibilem & tractabilem, quæ est caro nostra: & vnam impassibilem, immortalem, inuisibilem, intractabilem, quæ est Dei inuiolabilis natura. Vtrunque ergò in Christo oportet nos confiteri, quorum vnioni non des distantiam: neque scindas Deum a carne, & non vociferaberis Nestorianus: neque discretionem Christi naturarum negabis, & non suspicaberis esse Eutychianista: & non confundas Deum passionibus carnis, & non diceris Apollinarista: ne-
*impassibilem & immortalem. que * impassibili & immortali superbè addas Christum crucifixum, & non asseueres quadrifactum Deum, & non eris habitus Manichæus. Neque in trisagio post Deum patrem, & fortem ipsius Filium & immortalem spiritum, addas* Christum crucifixum, & non habebis Samosateni hæresim. Et non redarguaris quaternitatem sapiens, non Trinitatem, neq; Trinitatem in Christum induplices, ipsum Patrem & Filium & Spiritum sanctum dicens, & non subibis Sabellij pœnam, id est, causam. Non velis vocari præceptor, & nō sequutor, doctrinæ Christi: & non innouabis vanæ gloriæ hæresim, & non contaminabis animam tuam: quoniam scis, Apostolos non fuisse præceptores in nouitate, sed indagantes solum præceptorem & legislatorem Christum. Videas charissime, non in finem ducas diffamationem tuam, nè derisus fias, tanq̃ Deum passibilem, vel quaternitatem asserēs. Si autem appræhendisti hos sermones in instinctu sensus, citò declina a malo, & fac bo-
Psal.33. num, & (vt optamus) rectum facias verbum veritatis, Christum simul confirendo secundùm carnem propter nos passum, filium DEI viuentis: & simul sic confitendo, non supplā-
3.Ioan.d taberis ab hæresibus: Multi enim erronei exierunt in mundum, qui non confitentur Christum Iesum in carne venisse.

Epistola Pamphili Episcopi Abydarum, ad eundem Petrum.*

FILIORVM meorum dilectissime, amarum excitas me luctum emanare. Si enim cùm in aliqua domo quis moritur, ibidem fletus abundat: quomodo non lachrymabor, & dolebo mortem filiorum meorum, tuis suasis perniciosè delatam, quos oportebat te, tanquàm confratrem, studere vna mecum ad t.
Deum adducere? Contrarium autem a te factum est, Deo amantissime. Fuisti enim ipsorum corruptor, non vita: amaritudo nō dulcedo: vua amara, non dulcis botrus: zizania, non frumentum: stipula, non aurum: spina, non flos: conturbatio, non serenitas, id est, tranquillitas. Quid enim? Præcedentiū nostrorum coepiscoporum attendens symbola, non sciuisti non fuisse additam Trinitati quaternitatem, dum trisagium diceres in additione crucis? Ipsa enim est draconica, & venenosarum hæresum vox, & porta inferni, & sempiternus ianitor mortis, & Christianorum laqueus, innocentium captio, orthodoxorum anomus, id est, contaminatio, fidelium prolapsus, sapientium titubatio, industriorum scandalum, quibus suspectus fuisti dulcis esse cum tua*exclamata expositione, *excæcata, vel excogitata apposi tione.
qua agonizas contra Apostolicam diffinitionem & Euangelia, & trecentorum decem & octo Patrum Symbolum, additionem in trisagio ignorantium intellectuale venenum. Dic mihi ergò, quis Deitatem dicit crucem sustinuisse? Quid DEVM verbum nudas a stola? Quid insecabilem tua ignauia seu vmbrositate secas? Quid veritatē saucias? Quid Nestorio & Eutycheti, Christi sectione, fœderatus sis, & Samosateno condiscipulus, scindis Christi Diuinam substantiam a carne, & cum Valentino eructasti, dicens (sicut ille) immortalem crucifixum fuisse, & diuinam naturam, serui supponens passionibus? Quid?
* Continebo, vel loquar? Num Paulianistam for *conticebo, an
te acclamabo? Tamen in tuis literis dixisti, post Trinitatem, Christum propter nos crucifixum. Num Manichæum te dicam? Tamen tu tibijpsi repræhensibilis factus fuisti, Deū, non Christum, dicens crucifixum. Num Nestorianum te appellabo? Sed approbasti, post patrem non confiteri laudatum a fidelibus filium DEI fortem, carne crucifixum. Num Apollinaristam te dicam. Cōmuniscuisti enim, sicut ipse, DEVM confundens passionibus carnis. Multa itaque tristitia repletus, hæc tibi addo, simul cum Acacio, inducente me ad hoc ipsum, quorum viriliter ab orthodoxis dementiæ resistendum est. Quid contaminas Ecclesiam? quid dilaceras Christi ouile? Si malè dico, dic mihi tu. Quæro enim te doctrina rectissima excellere me & plurimos. Quid ergò? dicemus, sicut Paulus, Christū 1.Cor.1.d
crucifixum, vel sicut tu, immortalem crucifixum? Quid? dicemus, quoniam oportet Matth.16.g
filium hominis pati, sicut multotiès Domi- Marc.8.d
nus dixit, vel sicut tu innouando dixisti, Deitatem pati? Vel Euangelia & Actus & Apostolus (sicut tu dicis) non dicunt sicut oportet, sed sunt apud te spernenda, & apud eos, qui sequuti sunt huiusmodi tuam insipientiam,

tiam, dicendo trisagium crucifixum, vel post Trinitatem, Christum crucifixum? Designati enim sunt tecum quaternitatem asserentes. Si autem hæc ità se habent, ad quid sacræ scripturæ leguntur, vel ipsæ creduntur * auditæ? Vbique enim Christum tradunt propter nos crucifixum, & non trisagium, sicut tu dicis: sed reijciendos scripturæ dixerunt omnes, qui Deum passibilem dicunt. Iam autem & ante has literas, tanquàm domino meo & patri, sic rectissima sapiens manifestaui, reformari debere & * refringere impium dogma a te innouatum, & non acquieuisti. Propter quod ego, tanquàm ad primum innectorem horum impiorum sermonum, iaculor contra te mulctam, vt si fortè per ista monita repræhensus a minore in dignitate, citò cedas confiteri Patrem, & Filium, & Spiritumsanctum: & nihil his addere vel auferre teneas culmen throni pro nobis. Si autem sic non sustinueris, inducam supra te communionis priuationem. Dicit enim Apostolus: Hæreticum hominem post primam & secundam monitionem recusa, sciens quoniam euersus est talis, & peccat, seipso condemnatus existens. Veruntamen Dei interpellatores sumus, nè tuipsius condemnator existas, sed recti verbi veritatis prædicator existas.

* audita

for. * refringi.

Tit. 3. d

Epistola Asclepiadis Episcopi Tralliarum, ad eundem Petrum.

ECCE charissime, impletus est mundus scandalo appositionis, & palatia plena curæ facta sunt, & pastores incitantur meritò inducere supra te maledictionem. * Da ergò consolatoriè vocem vnã orthodoxã. Trutinare verum connitor. Filium Deũ vident in mundo simul cõfiteri crucifixũ, & nõ spernatur iste p te, & istius nomẽ * in dicẽdo nõ aliter puertatur in trisagio istius crucis. Non tu primus es patrum in Nicæa, vt diffinitio tua super ipsos dominetur. Sed dicis: Ego propter Nestorium addidi in trisagio crucẽ, ex eo quòd repellebatur ab eo Deitas, dum ipsum crucifixum dicebat. Et quid? Non est intellectus iste iunior Nestorio. Incepit enim hoc a Photino vanè sententiæ, quem sancti Patres, qui in Nicæa conuenerunt, in vita quidem non inuenerunt, dogma autem ipsius condemnauerunt. Non tamen proptereà deprehendunt ipsi trisagium crucifixum, quoniam hoc ipsis erat in notitia valdè graue, Photino autem amabile. Vndè trisagium in solis mysterijs vocari permiserunt, sicut illa Seraphim dicunt, nullam in isto additionem vel detractionem facientes. Rursùs autem hæc impietas, renouata in tempore Samosateni, iterùm inualuit, & sanctæ memoriæ patres in Constantinopoli congregati, licèt ipsum non inuenerint, tamen dogma ipsius condemnarunt: hoc est, non sapere duos filios. Ideò vnum filium in ipsorum diffinitione confessi sunt, non trisagium. Dixerunt autem ipsum crucifixum, quoniam diffinitionem patrum ante ipsos præcedentium sequuti sunt, & ipsorum dogmata sequi iudicauerunt, audire videlicet in solis mysterijs trisagium impassibiliter, sicut Seraphim, & non crucifixum. Rursùs reualescente Nestorio, & instruente impia ante ipsum dogmata illa, videlicet Photini & Samosateni, congregati propter ipsum, qui circa Cœlestinum & Cyrillum erant, huiusmodi impietates propulsauerunt, & non apposuerunt in trisagio crucem. * Vel tu videris omnibus istis sapientior esse, vel habere plùs Spiritussancti q̃ ipsi, quibus scientia fuit? Tua ergò additio crucis in trisagio apposita, impia blasphemia est. Veruntamen, & post hos sanctos patres, cùm graues terræ motus ciuitatem Cõstantinopolitanam occupassent, magnus & paruus, diues & pauper, seruus & liber, extra ciuitatem in campo secedentes, simul concurrerunt, frigoribus & hyeme ibidèm perdi malentes, quàm ciuitati ipsi coniungi. Quibus vbi Deus parcere clementer dignatus est, reuelauit beato Proclo trisagiũ acclamare, cùm ipsi ad propulsandam iram litanias facerent. Et hoc clarè non vni, vel duobus notum fuit, sed toti mundo. Si ergò introduxit Deus in eo dicere crucem, quomodò non respicit ad iniuriam suam? Dixit enim * dicere, sanctus Deus, sanctus fortis, sanctus immortalis, miserere nostri. Quomodo ergò tu ausus fuisti apponere crucem, præter Deum & sanctos patres, Patrem confundens Filio & Spiritui sancto, in trisagio vocans crucem, tanquàm apud te Pater non esset Pater solùm, sed & Filius: & Filius non esset Filius solùm, sed & Spiritus: & Spiritussanctus non esset Spiritus solùm, sed & Filius? Propter hoc, si quis apponat in trisagio crucem, præterquàm Filio Dei, anathema sit. Si quis confundat Trinitatem, dicens eundem esse Patrem & Filium & Spiritumsanctum, anathema sit. Si quis distinguit vnam substantiam Trinitatis, anathema sit. Si quis vnum filium diuidit in dualitatem filiorum, anathema sit. Si quis Deum verbum & carnem vnam dicit naturam, ignorans naturarum differentiam, anathema sit. Etenim credimus, quòd vita, vita est, & non coincidit in mortem. Tu autem cognoscas & pscidas, quæ iniquè dixisti.

Sit autem (vt est) Dei gratia
cum his, qui rectum
faciunt verbum
veritatis.

* Da ergò vocem vnam orthodoxam, cõsentaneè trutinare. Verùm contuitor filiũ Dei videns in mundo simul confiteri crucifixum, & non spernatur iste p te, nec ipsius crucis nomẽ in trisagio inducendo, taliter peruertatur. Nam tu primus es patrũ in Nicæa, vt diffinitio tua super ipsos dominetur?

Tit. 6. a

for. * An

* dicit.

§ Epiſtola Iuſtiniani Epiſcopi Siciliæ, ad eundem Petrum, quoniam non oportet additionem crucis eſſe in triſagio, vt non inducas duos filios.

OPORTET militem armari contra bellantes, & athletam contraſtantibus obſiſtere. Luctatio autem veſtra nō eſt carnalis, neq; luctatio corporis vnctionibus fit: neq; quis vacans a luctatione, coronam habebit Deitatis, ſi neglexerit repræhendendis non anteponere luctationē veritatis. Si enim qs certat, non coronatur, niſi legitimè certauerit: & arma noſtra non ſunt carnalia, ſed potentia Deo ad demolitionem munimentorum, cogitationes deſtruentia, & omnem altitudinem contra ſcientiam Dei eleuatam; * quarè tanquàm fratrem incito hac monitione, quoniam bonum eſt patribus obedire, & detrahere proprias nouitates, obedias amicabiliter, chariſſime, & argumentis non addas triſagio duos filios: ſed crede Seraphim, Trinitatem ſimiliter glorificando, & non præter hæc addes langueſcere vana gloria, peſſimum ſophiſma faciendo, crucem in hymno ponens, multiſque factus cæcus.

[2. Tim. 2. a; 2. Cor. 10. b] [for. * quarè pe.]

Quid ergò oculos ruſticorum idiotarum effodis, inſculpans impiorū impietates? Quid * Maniam, & Valentinum, & Eutychen armas ad dicendum diuinū paſſibilem, & magis Paulum Samoſatenum & Neſtorium, ppterea quòd in triſagio addis quaternitatē? Quia quocunque te vertas, quod impium eſt, intellectum pietatis habere non poteſt, ſed plurimarum hæreſum formas oſtendit, Arius enim filium diminuebat, & Eutyches ſimiliter: propter quod & paſſionem addebant diuinæ naturæ filij, ideò non dicebant filium homouſion, id eſt, conſubſtantialem, ſicut Eunomius. Si enim iam apud ipſos pater impaſſibilis eſt, filius autem diuinitate paſſibilis, quomodò cōſubſtantialis eſt? Macedonius autem ſpirata patre ſolo ſpiritum ſanctum, & Neſtorius ſimiliter diuidit vnū filium in dualitate filiorum, & impoſſibile eſt (ſicut tu dicis) in triſagio quaternitatem dicere, crucifixam impiè addens, poſt confeſſionem Trinitatis. Ceſſa igitur ab huiuſmodi tua impia præcipitatione, non addas ſcandalum ſcandalo, & non eris cauſa perditionis magis ſimplicium hominum, nè præſidens noſter Felix, ſecundùm canones ſententiam dicat contra te: & non iuuabit te dicere, Ego vtiliter hoc appoſui, crucifixum in triſagio confiteri. Tolle iniquitatem de vniuerſo, nè hoc citò multiplicetur: quoniam impium, facilè ſuſceptibile eſt: melius autē, non. Suſcipe ergò tanquàm fratris tui admonitionem: extingue hereticorum conſperſionem, & fias paſtor ouili, non lupus: & ſecutus B. Proclum & ipſius reuelationē, in campo timoribus exiſtentibus, deprecatiuè dicas triſagium ad pauſationem iræ, & nè incites adhuc iram fortis. Si autem non velis tu, fraternitas mea innocens erit, & ego cum ipſis: & qui vnà mecū de his tibi ſcripſerunt, cuſtodiemus noſipſos ab ſcandalis. Didiciſti ab Eſaia, dicere: Sanctus, Sanctus, Sāctus; Non, crucifixum, inquit, tibi dicere. Sed dicis: Tunc filius non erat crucifixus, & propter hoc nō addidit tunc, crucifixus. Qui ergò nunc Seraphim in triſagio addiderunt crucifixum, quod tu dicis: Et ſi dicis, non puto. Et ſi neſcis, quomodò non impius es? Etenim & tunc inquit Propheta paſſiones carnis verbi, & apertè cōfitetur triſagium. Propterea, quomodò & dicis, ſuſcepta fuit Synodus Chalcedoneñ. & tamen abſolutè, ſicut ipſa tradidit, tu non prædicas triſagium: ſed inobedis illi, & non timuiſti ipſam, dicentē: Qui non ſapit ſic, anathema ſit. Salubriter prædica vel dic, & ſanus eris: ſi autem non, non ſolus hauries mala.

[for. * Manē] [Eſa. 6. a]

*§ Epiſtola * Cinciani Epiſcopi * Aculianarum, ad Petrum Epiſcopum Antiochiæ.*

[* Quintiani. * Camulianorum, vel Camelepotum.]

MVLTIFARIAM multiſque modis, chariſſime, a veritate deuiaſti, contraria faciens herilis myſterij, non ſequendo euangelia, vel Apoſtolos, vel ſanctos patres. Etenim expoſitio tua grauem fert contra ipſos nouitatem catholicę eccleſiæ. Et quidem nō abieciſti ipſam, multis Epiſcopis præmonentibus te (maximè ſanctiſſimo archiepiſcopo Felice) ab ipſa diuertere, & eſſe rectū & orthodoxum, ſalubris prædicationis ſectatorem: ſed certè contrà hæreſium affectator fuiſti, & talentum diuinę doctrinæ in terram abſcondiſti, & non potiùs ipſum ſupra menſam proijcere cenſuiſti, videlicet ſanam doctrinā in cordibus hominum inſerere, ſed econtrà zizania ſeminaſti, Et quis adhuc ſuſtinebit te, peruertentē Chriſti euangelium? Non prædicando vnū filium in duabus naturis Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, & nunc crucifixum: ſed Deum, fortem, immortalē, videlicet, vnā Trinitatis ſubſtantiā dicens crucifixam: & non ſolum, ſed & vnam naturā Dei verbi & carnis dicis. Et ſi vna natura Dei verbi & carnis eſt, vna autē natura Dei patris & verbi, quomodò nō vna & ipſa natura patris & corporis & verbi? Si autē nō vna natura Dei patris, & carnis humanæ, & verbi: dic quomodò vna natura verbi & carnis? Quomodò creata, & increatū, vna natura eſt? Si autē hoc impoſſibile eſt, quomodò caro, & increatū verbū vna natura, & nō duæ * cōmutatæ? Si autem vnius naturæ eſt Chriſtus, & non duarum; quarum dicis Chriſtū, creatū, ſicut Arius, * vel increatū, ſicut Manichæus? Vbi autem eſt temporalis Chriſti generationis natura, & diuinitatis ipſius ęterna generatio? Vbi & illud, Hodiè genui te? & illud, Ieſus Chriſtus herì & hodiè, ipſe eſt & in ſecula? Quomodò autem & dicis, ante vnionem verbi Dei & carnis, * duæ, vel antè fuit

[* an] [Pſal. 2. Heb. 13. b] [for. * naturæ duæ, vel antequàm]

fuit secũdum subsistentiam ex virgine vnio? Etenim si est Christi caro ante Mariam, secundùm Valentini impium sermonem, quomodò duæ antè fuerunt naturæ ante Mariam? Cuius autem est ipsa expressio, non Eutychis, magis Atychis, ex duabus dicere vnam naturam factam fuisse. Si ista autem cum illo sapis, quomodò ipsum abijcis, qui ipsius recipis pessimas innouationes? Quòd si in veritate hoc factum est, sanctos patres in Chalcedona contra ipsum habuisses certè acceptos. Dic veruntamen mihi, quomodò vnitè pater & filius & spiritus sanctus dicitur Trinitas, solus existens Deus, si non suscipis dicere in vno filio duas naturas? Et si Trinitas vnus Deus est, quomodò Deus, & corpus nostrum ipsi vnitum, non debet dici vnus filius in duabus naturis? Si autem vna natura, Deus verbum & caro: vel mutatum est verbum, vel caro: Et si caro mutata, facta fuit verbum nõ erit ampliùs caro. Si autem in istis non facta est mutatio, quomodò in Christo non sunt duæ naturæ? Caro enim, caro est, quanquàm sit Dei caro: & verbum, verbum est, licèt assumpsit nostrum assumptum. Si autem mutata est, quomodò est non consubstantialis caro & coæterna patri, sicut & verbum? Si autem alterius substãtiæ est caro patri, inquantùm recentior est, pater autem sinè tempore est, quomodò non recens & verbum, sicut vnam esse naturam carnis & verbi Dei dicis, & filium alterius substantiæ patri dicis? Si autem nõ est eadem natura verbi Dei & carnis, quomodò non sunt duæ, caro & verbum? Si autem omninò Deitas caro facta est, quomodò mansit verbum quod fuit? Quomodò autem incommutabiliter incarnatum est, si non est Christus in duabus naturis? Quomodò incarnatus Deus, verbum mansit, quod fuit? Et si est Deus verbum passibilis, impassibilis autem pater, quomodò vnus & solus est Deus? Quomodò autem & istarum vna est natura? Si autem & impassibilis est Trinitas, quomodò Deus verbum passus est pro nobis? Si autem non passus est, quomodò altera natura carnis non est passa? Et si omne patiens, creatum est: quomodò Deus verbum non est increatus, patiens carne? Si autem carne patitur Deus, quomodò non patitur sibijpsi Deus? Si autem idem est dicere, Deum passum carne: & dicere, Christum passum carne: quomodò non erit idem dicere, spiritum diuinũ carne pati, cùm spiritus Deus sit? Si autẽ non est simile, Deum passum carne dicere, & dicere Christum pati carne: quomodò possibile erit, plus appropriari Deum verbum carnis, cuius appropiat pater ea, quæ sunt Dei verbi? Quomodò autem & si appropriatione Deus verbũ patitur carne, non erit* appropriatione & pater Deo verbo patiens? Et si mortuus est Deus verbum carne, quomodò est consubstantialis patri immortalitate?

Eutyches souat fau- stum, aty- ches infau stum.

for.*appro priatiue.

Mortuus enim pro nobis nõ est immortalis: mortuus certè est secundùm scripturas. Et si vnus de Trinitate mortuus est, quandoque Trinitas dualitas facta est. Et si Trinitas nunquàm dualitas facta est, quomodò vnus de Trinitate mortuus est? Et si altera natura verbi Dei, scilicet hominum natura, non est mortua: & si trisagia vox, Trinitas non subsistit, manifestum est, quòd vnius substantiæ esse dicis Trinitatem. Et quomodò nõ ostendis* esse Sabellianum? & si in tribus hypostasibus vna natura subsistit trigasiæ vocis, quomodò non dicis Trinitatem esse crucifixam, & sinè Deo teipsum, sicut Marcionistæ, esse non dicis? Omnis ergò, qui dicit vnam naturam Dei verbi & carnis, & non duas vnitas & indiuisibiles, deponatur. Et si miscet duas Christi naturas, dicens Deum passum carne, & non passum Christum carne, secundùm Apostolum, deponatur. Et si quis impassibile & immortale Domini verbum, dicit versum esse in passionem & in mortalitatẽ, & non attribuit carni ipsius, deponatur. Et si quis post trisagiam vocẽ Christum dicit crucifixum, & non magis vnum filiũ, qui in medio trisagiæ vocis laudatur, deponatur. Et si quis hominẽ dicit propter nos crucifixũ, seu Deum, separans naturas, & non coniungens dũ ipse crucifigeretur, deponatur. Et si quis tenuem hominem dicit, sicut Paulus Samosatenus, aut sicut Photinus, anathematizetur. Et si quis Dei humanitatẽ dicit, & nõ Deum & hominem magis dicit, anathematizetur. Et si quis alterius substantiæ dicit carnem Christi à carne nostra, & non magis nobis consubstantialem sinè peccato, deponatur. Et si quis dicit, sinè intellectu & sinè anima Dominũ nostrũ Iesum Christum, & pro anima habere Deitatẽ, & sic ex hoc dicere, Deũ verbũ pati carne, & non potius intellectum habere, & Deum verbũ animam rationalem assumpsisse, & impassibilẽ ipsum dicit Deitate, & passibilem humanitate, deponatur. Has duodecim depositiones misi tibi, vt terrefactus istorũ iudicijs, remouearis ab omni tua iniqua nouitate, sciens, quod oportet sequi reuelationem sanctissimi Procli Constantinopolitanæ ecclesiæ Episcopi, quandò in campũ cum toto populo cucurrit, fluctuante ipsa ciuitate sub terrę motu, & omnibus fletũ emittentibus, repente puerũ in aera leuari a quadam virtute, & huic imponi trisagiũ litaniæ, & dicere, Sanctus Deus, sanctus fortis, sanctus immortalis, miserere nobis, & hæc annunciare Episcopo iussus est: sicque per tres horas in tribunali stans secus pedes ipsius Episcopi, hæc narrauit. Et sic postq̃ litanias fecerunt, stetit terræmotus. Sic ergò & tu litanias fac, & pausabit ira, quæ contra te proferenda est. Si autem non, veniet supra te depositio a patre nostro Felice. custodiet autem Deus mundum a scandalis. Cui gloria nunc & semper & in secula seculorum. Amen.

for.*esse te

1. Pet. 3. 4.

¶ Epistola

¶ Epistola Acacij archiepiscopi Constantinopolitani, ad Petrum archiepiscopum Antiochenum. Quòd non oportet ponere in trisagio illud, Qui crucifixus est propter nos.

OBSTVPVIT coelum, & tremuit terra: Mota sunt autem & fundamenta sanctae Dei catholicae & Apostolicae Ecclesiae, luctus & ploratus apprehendit sacerdotes Christi in his, quae ego & sancta Synodus, hic secundùm Dei nutum congrata, audiuimus fieri a te, frater. Quae scriptura docuit, digere spiritumsanctum crucifixum esse, aut duos filios dogmatizare, seu trisagiam hymnologiam deprauare, vel quaternitatem pro Trinitate glorificare, aut angelis sanctiorem & sensatum magis teipsum demonstrare? Nam dicendo, Sanctus fortis, & rursùs ex altera parte inferendo, Qui crucifixus est propter nos: duos filios significas, vnum fortem, & vnum crucifixum: quandò autem rursùs dicis, Sanctus immortalis, qui crucifixus est propter nos, inueniris inferre crucē sancto Spiritui. De ipso enim dictum est, Sanctus immortalis. Et huiuscemodi intellectus, tuae totius haereticae prauitatis propria sunt, immò verò Manichaeae furię idololatria est. Nam ille, quemadmodùm & tu, cùm omninò negasset vnigenitum DEI filium, & virginalem partum, dixit sanctumspiritum in specie columbae descendisse de coelis in Iordane flumine, & ex aquis incorporatum fuisse, & * homioibus illustrasse, & cruci affixum fuisse, & mortem pro nobis sustinuisse. Quomodò autem & ascendere nunc sacerdotalem thronum non erubescis, quem contaminasti per tuas blasphemias? Extra hierarchicum ordinem, & alienus factus es ab ouili Christi. Non solùm enim Cherubicum hymnum corrupisti, per quē & nostra ciuitas firmata est, cùm olim moueretur ab interioribus terrae motibus puero infante ad aerea rapto in conspectu totius ciuitatis vsq; ad tertium coelum, quemadmodùm diuinus Paulus, ibidèm hanc ineffabilem hymnologiam, in qua hora in campo multitudo cum lachrymis exclamabant: Domine miserere, ad Deum simul cum sancto patre nostro archiepiscopo huius regalis & a Deo amatae ciuitatis. At tu enim multis modis conaris contraria sapere non solùm sanctarum Synodorum, quae in Nicaea, & quae in hac regali ciuitate, & quae in Chalcedona, sed & diuinarum scripturarū, non volens secundùm ipsarum traditionem dicere, Christum vnigenitum filium Dei passionem sustinuisse carne, id est, secundùm carnem, secundùm traditionem verticis Apostolorum. Scribens enim ipse benè dicit: *Christus semèl pro peccatis mortuus est, iustus pro iniustis, mortuus quidem carne, viuificatus autem spiritu*, in quo & in custodia spiritibus ambulauit, & praedicauit custodiā, infernū vorans. Abscondens enim hamum suę Deitatis, intùs animam sancti sui corporis, sic inferno occultatus est, & ipsius omnium vocarē ventrem abscidit, & ab aeterno mortuos viuificauit, secundùm Iob, dicentem: *Duces draconem in hamo*. Tu autē auertisti autem, a veritate ad fabulas conuersus, secundùm Arium & Apollinarium dicens, vnum de Trinitate pati, qui est ineffabilis sapientia Dei patris, hoc est, ipsius splendor & character substantiae ipsius, verbum simul sioè principio, & coaeternū. In principio enim erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum. Omnia per ipsum facta sunt, & sinè ipso factum est nihil. Sic autem sapere festinasti, cùm iam negasti salutē verbi humanatam, quam pro nobis ipse Deus & verbum, redemptionem dedit morti, quam resuscitans a mortuis, adduxit ad coeles, de qua ad Abraham dixit Deus: *In semine tuo benedicentur omnes gentes*. Quod confirmans Apostolus, dixit: *Abraham dictae sunt repromissiones & semini suo: non dicit, & seminibus suis, tanquàm in multis, sed tanquàm in vno, & semini tuo, qui est Iesus Christus*. Festinetur autem a te sic sapere, quemadmodùm non suscipis * cognominationem Domini nostri Iesu Christi filij Dei. Et ergò omninò de te sit hoc scriptum: *Si quis non confitetur, Dominum nostrum Iesum Christum in carne venisse, sit anathema*. Et quod est a Ioanne dictum, *Omnis spiritus confitens Iesum Christum*, ex Deo fuit: & omnis spiritus, qui non confitetur Iesum Christum, ex Deo non fuit. Qui ergò ex Deo fuerunt, Christi filij Dei passionem fusīe dicunt secūdùm praeannūciatas de ipso prophetias, & Apostolorū doctrinas: Christum enim dicens filium omnipotentis Dei crucem sustinuisse, vtrunque dicis in vno, & ipsius Deitatē, secundùm quam Deus est impassibilis & consubstantialis * Dei & patris: & humanitatem, secundùm quam homo est mortalis & consubstantialis virgini matri. Dicere enim vnum Trinitatis pati, ostendit ipsum verbum passibile. Si ergò verbum passibile est, similiter & pater. Si autem pater & verbum passibile est, passibilis & Spiritussanctus erit, cùm vna substantia & vna istorum Deitas sit. Si autem dicis (fugiens culpam paternitatis) passibile quidem verbum, impassibilēm autem patrem & spiritū, soluisti consubstantialitatem, adduxisti autem & plures Deos. Vt ergò non incedas per interitum & inuiam semitam, & pręcipitatus in aciem hęresium, fias & causa perditionis multorū, & a Dei sacerdotio alienos, in via regali teipsum & ouile dirige, per quam & sancti patres, qui in Chalcedona conuenerunt, ambulauerunt, & coelum apprehenderunt. Tu enim cognoscis, quòd dolabra ad radicem infructuosarum arborum iacet, & sub ipsa sicut oleaster incideris: hoc est, sancti spiritus virtute, vt pax & concordia firma permaneat in sacerdotibus Christi.

Psal. 17.
* hominibus.
2. Cor. 12. a
1. Pet. 3.
Locus obscurus.
Iob 40. c
Hebr. 1. a
Ioan. 1. a
Gen. 22. d
Galat. 3. c
2. Ioan. b
1. Ioan. 4. a
* Deo patri
Matth. 3. a

SANCTI

SANCTI QVINTIANI EPIscopi Esculani ad Petrum Antiochenum fides.

OMNIS itaque, qui dicit vnam naturam Dei verbi & carnis, & nou duas vnitas indiuisasque, damnetur.

Locus obscurus. Si quis confundit duas Christi naturas, dicens Deum passnm carne, secundùm Apostolnm, damnetur.

Si quis impassibilem & immortalem Deum verbũ, dicit conuersum in passione ac morte, & non hæc reddit eius carni, damnetur.

Si quis vocem trisagiam, id est, tersanctam dicit propter nos crucifixam, & non Dominum nostrum Iesum Christum, filium Dei vnigenitum, damnetur.

Si quis post vocem tersanctam dicit Deum crucifixum propter nos, & non potiùs vnum filium, cui in medio tersanctæ vocis hymnus dicitur, damnetur.

Si quis hominem dicit, qui pro nobis crucifixus est, siue Deum, diuidendo naturas, & non eas copulando in crucifixione eius, damnetur.

Si quis dicit duas personas seu subsistentias, & non potiùs duas naturas, in vnam personam & vnam subsisteutiam in vnum cõcurrentes, damnetur.

Si quis Deum hominem, & non magìs Deum & hominem dicit, damnetur.

Si quis dicit creatum patris verbum, & nou magìs eius carnem, damnetur.

Si qnis dicit consubstantialem carnem Domini Deo patri, & uon potiùs Deum verbum, damnetur.

Si quis dicit, sinè menre & sinè anima Dominum nostrum Iesum Christum, & pro ea habuisse diuinitatem, & quia ex hoc dicendum passum carne Deum verbum, & non magis mente cum anima rationali inhumanatum Deum verbum, & impassibilem dicendo eundem diuinitate, humanitate verò passibilem, damnetùr.

Si quis apponit in trisagio crucem præter filium Dei, anathema sit.

Si quis quaternitatem introducit in trisagio, apponens post Trinitatem Christum crucifixum, anathema sit.

Si quis confundit Trinitatem, eundem dicens esse patrem, & filium, & Spiritumsanctum, anathema sit.

Si quis distinguit vnam essentiam Trinitatis in duas, anathema sit.

Si quis vnum filium secat in dualitatem filiorum, anathema sit.

Si quis Dei verbum & carnem dicit vnam naturam, ignorans naturarum differentiam, anathema sit.

Si quis diuinam naturam filij confnndit passionibus carnis eius, & non confitetur eum spiritu impassibilem, carne verò passum, anathema sit.

Si quis dicit Deum passibilitatem aut mortem gustasse, tanquàm ad hæc eum bonæ voluntate venisse, cùm conuersus esset, & non confitetur eum tauquàm Denm non fuisse sub damnatione mortis, mortem verò mortificasse per carnem suam mortalem, quam assumpsit, anathema sit.

Credimus enim, quia vita vita est, & non recedit in mortem: tu autem cognosce & abscide, in quibus iniquè loquutus es. Tamen sit & est Dei gratia cum his, qui rectè prædicant verbum veritatis.

FINIS.

EPISTOLA FELICIS PAPAE Romæ, ad Petrum Episcopum Antiochiæ, monitoria, quoniam non oportet addere in trisagio, Crucifixus propter nos.

QVIS dabit capiti meo aqnam, & oculis meis fontem lachrymarum? qualem autem & dignũ fletum addncam animæ meæ, condolens Domini & saluatoris nostri Christi sanctæ catholicæ & Apostolicæ Ecclesiæ? Ipsa enim plorans plorauit super filios & filias suas, & non est qui consoletur eam, ex omnibus, qui diligunt eam. Vniuersi tyranni & hæresiarchæ persequentes ipsam, appræhenderunt eã per te frater honoratissime, & affligẽtes ipsam, facti sunt in capnt eius. Omnis decor ipsius, quantùm in te est, factus est ad nihilũ. Videntes inimici eius, ganisi sunt super perditione filiorũ eius. Quos enim fouerat, quos enutrierat, quos ad mensurã ætatis perduxerat, lacteq; pauerat propheticis & apostolicis doctrinis, hos tu vno ipis momento veneno necasti. Quemadmodùm enim; qui piscationẽ sectantur, hamũ esca cõtegunt, & ex improuiso capiunt pisces: sic & tu angelicæ laudationi additionẽ induxisti, & trisagiæ deprecationi, qnasi pietatis obtentu, diram impietatẽ excogitasti. Ex pluribus enim Orientalibus prouincijs literas suscepimus, significantes nobis, quomodò veneratio tua dudùm sopitũ Valentiniani dogma resumpsit, & irritatur a vobis saluatoris incarnatio, quodq; in Manichæorũ dogma, & Arij, & Apollinaris, Paulique Samosateni incidistis. Dicere enim vnigenitũ filiũ & Dñm nostrũ Christũ Iesum, perfectum nõ esse in Deitate, atq; in humanitate perfectũ, nec ipsum subijsse passionẽ crucis, sed vnã verbi Dei naturã incarnatã, corpusq; Dñi sinè anima & mente, Apollinaris hæresim roborat. Ille enim ignorauit, quod ab ipsis mundi nascentis exordijs primùm aĩa primi parentis nostri mortua est, vel in mortẽ præcipitata est, atq; ità demùm corpus. Dictũ quippe illi est à Deo. *In quacunque die comederis de ligno scientiæ boni & mali, morte morieris.* Itaq; iuxta latam in illũ a Deo sententiam, qua die comedit ex ligno, in ipsa secundùm animã mortuus est. Nam ipsius corporis mors, post nongentos & triginta annos contigit. Itaque

Hiere.9.a — Thre.1.a — Gene.2.c

Deus

Deus don um non dimidiatum fecit, ſed totum ſimul Adam ex vtero virginis ſumpſit, vt etiàm perditum, totum ſaluum faceret.
Ioan.10.c Idcircò & Dominus ipſe dicebat: *Ego animam meam pro ouibus pono:* Valentini item & Marcionis, Manichæorumque ac gentilium innouare vis dogmata. Si enim Deus eſt, qui diuiſibiliter atq; ſubſtantialiter eſt mortuus, ſimiliter ſanctus Spiritus Deus, & ipſe diuiſibiliter ac ſubſtantialiter inuenietur: ſicque iuxta tuam & illorum rationem, tres dij erunt, ac per hoc plurium deorum inualeſcet error: quantumque in te eſt, euacuabitur il-
Deut.6.a lud: *Audi Iſrael, Dominus Deus tuus, Domi-*
Baruch 3.d *nus eſt*, Item quod ait Hieremias: *Hic Deus noſter, non reputabitur alius ad eum.* Similiter
Ioan.17.a & Dominus: *Vt cognoſcant te ſolum verum Deum.* Cumque ſcriptura diuina vnum Deũ, ſanctam & indiuiduam Trinitatem prædicet, tu & hi, qui ante te fuerunt hæreſiarchæ, tres deos dogmatizare auſi eſtis, alium quidem dicentes Deum patrem præter filium, & alium Deum filium præter patrem. Rurſusq; alium Deum Spiritum ſanctum præter patrem & filium. Atque alium quidem mortalem & nouiter genitum, alium verò æternum atque immortalem. In his autem noxijs verbis tuis, contraria ſentire vis patribus, qui in Nicæa, & qui in Conſtantinopoli, atq; Chalcedone conuenerunt, qui & conſubſtantialem roborarunt, & vnam Deitatem patris & filij ſanctique ſpiritus prædicarunt, atque Arij amentiam confuderunt. At verò tu in eccleſia auſus es dicere, quòd vnus increatæ atque indiuiduæ Trinitatis, paſſionem ſubijt: & per hoc conſubſtantialem quoque ſoluere niteris, ac Deum ſubijcere numero. Si enim vnus ſanctæ Trinitatis & coæternus,
* hic qui crucifixus eſt Deus, * hoc eſt filius: ſunt autem duo ſanctæ Trinitatis, pater & Spirituſſanctus: dicuntur autem dij, & non (vt ha-
Acto.1.a bet vera ratio) Deus, (ſicut tradiderunt nobis, qui ipſi inſpexerunt, & miniſtri fuerunt verbi) inueniris quoq; conſubſtantialem ſoluere: Quippe mortale & immortale, conſubſtantialia iam eſſe non poſſunt: roborabitur autem ſic pluralitas deorum, dum tres dij Chriſtianis auribus ingeruntur. Cùm itaque
Ioan.1.b, & a ſcriptum ſit, *Verbum caro factum eſt, & Deus erat verbum:* non alius Deus verbum, præter patrem, inuenietur: verbum non ſimpliciter, ſed verbum ſubſtantiale, & Deus filius inue-
* extra vilitatem noſtram, nietur, vt * ex vilitate noſtra, identitatem ſubſtantiæ patris & verbi & ſancti Spiritus agnoſcamus. Non enim non alij, præter verbũ noſtrum, inueniemur. Quoniam igitur vnigenitus Dei filius, qua ratione verbum eſt in propria ſubſtantia, non poterit pati, nè ad omnipotentis Dei patris ſubſtantiam paſſio referatur (eſt enim vna patris & filij & ſancti ſpiritus Deitas) patitur autem propriũ animatũ corpus, quod ipſum ſubſtantiale Dei verbũ ex ipſa ſanctæ & intemeratæ virginis vulua ſibi coniungens, ex muliere proceſſit, de qua ſan-
cto ſpiritu afflati Prophetæ cecinerunt: *Deus* Pſal.79.
virtutum conuertere, reſpice de cælo, & vide, & viſita vitem iſtam: & perfice eam, quem plantauit dextera tua, & ſuper filium hominis quem confirmaſti tibi: vitem & filium hominis, quẽ confirmauit verbum, vt inferni clauſtra contereret, & viuificaret eos, qui a ſeculo mortui ſunt, ſalutarem verbi incarnationem vocans.
Idcircò & Dominus dicebat diſcipulis ſuis: Ioan.15.a
Ego ſum vitis, vos autem palmites, & pater Matt.26.c
meus agricola eſt. & tradetur filius hominis in manibus peccatorum. Patris enim intimũ ſubſtantiale verbum ac Deus, per ſanctæ virginis aures illapſum, cõceptionem ineffabiliter operatum eſt. Qua igitur parte vnigenitus filius eſt conſubſtantialis patri, & vnus indiuiduæ Trinitatis, increatus atq; inuiſibilis, impaſſibilis & immortalis permanſit. Quòd ergò increatum atque immortale eſt, creaturæ nè applices, neque deorum pluralitatem confirmare pergas, dicens vnum S. Trinitatis mortuum eſſe. Rursùs, qua parte ex muliere natum eſt, & ſubſtantiæ noſtræ ac generationis eſt particeps, abſque peccato, ſuſtinuit paſſionem. Porrò, quòd non modò conſubſtantialis, verùm etiàm cognatus ſecundùm carnem ſit nobis filius Dei, docet ipſe Dominus, nunc quidem in Euangelio his, qui in ſe cre-
diderant, dicens: *Ego ſum vitis, vos palmites:* Ioan.15.a
nunc autem in Pſalmis, *Annunciabo nomen* Pſal.21.
tuum fratribus meis. Vndè autem tibi tam peſſima ſuperbia ſubrepere potuit, vt te ipſis quoquè ſanctis angelis intelligentiorem, ſapientioremque putares? Super his ingemiſco, in his plango inimicos crucis Chriſti,
quorum finis perditio, & quorum DEVS vẽ- Philip.3.a
ter eſt, & gloria in confuſione ipſorum, Non Matt.19.f
cogitaſti, quòd ſcandalizare vel vnum ſolum ex his, qui credunt in Dominum noſtrum Ie-
ſum Chriſtum, quàm graui cruciatui facit ob- Gene.3.a
noxium? Sed incautè, vt ſerpens Euæ, tu ipſe quoquè erroris venena multitudini fidelium atque auribus infudiſti, traditamque ab angelis ſanctiſſimam laudationis formã corrupiſti, inſerens illi: Qui crucifixus es pro nobis. Ergò ne nõ aduertiſti, quòd Paulum Samoſatenum,
Photinumque & * Artemium impietate tranſcendis, qui duos Dei filios poſuerunt, vnum quidem ante ſecula, alterum verò nouiter natum, cùm ipſe quoquè Trinitati inuexeris plu- for. * Artemonem, cuius hæreſim renouauit Samoſaten*.
ralitatem, duos Dei filios dicens vnum fortem, alterum crucifixum? Ad hæc fideliſſimũ Chriſti gregem in Manichæi opinionem præcipitare contendis, qui Spiritumſanctum aſſerit crucifixũ. Nam ꝙ poſt illud, Sanctus immortalis, quod eſt Spirituſſanctus, tũc infers, Qui pro nobis crucifixus es, miſerere nobis: quaternitatemque, non Trinitatem, populo inſinuare videris. Nempe ſi ex humana traditione manaſſet hæc laus, non ità incautè crucẽ infereres laudi, in qua filij appellatio, fortis ſcilicet, ponitur. Quoniam verò ab ange-

lis

lis nobis laus iſta profluxit, qui ante crucem dicebant: Sanctus, Sanctus, Sanctus: ſicut reſpicere Eſaias meruit, post crucem verò cum laude clamabant: Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus immortalis. Denique cùm terræ motu Constantinopolis quateretur, populuſque in campo oraret, infantulus, toto populo ſpectante cum Proclo ciuitatis Epiſcopo, in cœlum per vnam horam raptus eſt, ibique huiuſmodi didicit hymnum. Rurſumq; deſcendens, nunciauit, quæ in æthere audierat, dicens de cœlo quaſi de multitudine pſallentium, huiuſmodi laudes inſonuiſſe auribus ſuis, dictúmque ſibi, vt eam laudationem populo indicaret. Quam vbi populi inceperant, ciuitatem receperunt, Deoque per huiuſmodi laudem propicio facto, ab imminenti ira liberati ſunt. At tu quàm temere, vt ſcripturas diuinas reliquas, ità & angelorum laudẽ peruertere præſumpſiſti. Quis igitur in huiuſmodi nō ingemiſcat? quis nō lamentetur? quis dolor ſimilis inuenietur, ſicut dolor eccleſiæ Domini & Saluatoris noſtri Chriſti? Conſpice te cōſtitutum, vt ſis lumen his, qui in tenebris ſunt, & eruditor inſipientium: immò inſipientiæ præceptor es, lucem in tenebras transferens. vide a te populos ſemel illuminatos, qui bona guſtauerunt Dei verba, Dei mandata, Dei prophetias, prædicationes Dei, Apoſtolicas euangelicaſque doctrinas abs te peruerti magis, ac doceri non ſolū crucifigere filium Dei & oſtentui habere, verùm & contraria ſentire ſcripturis diuinis, & pacta abnegare, quæ accedentes ad ſanctum Baptiſma fecerunt. Nam cum coram cœleſtibus * virtutibus omnibus, coram Apoſtolicis euangeliciſq; ordinibus ſancti baptiſmatis tempore promiſerint credere in vnū Deum omnipotentem, nunc illos in tres deos credere docuiſti. Rurſùm, cū polliciti ſint credere in vnum Dominum Ieſum Chriſtum, filium DEI incarnatum, & hominem factum de Spiritu ſancto & Maria virgine, tu eos doces, nè dicant Dominum Ieſum Chriſtum, filium DEI, crucem perpeſſum eſſe, qui Deus eſt ſecundùm ſempiternam & impaſſibilem ex patre generationem, & idem homo ſecūdùm eam, qua in nouiſſimis diebus ex matre prodijt, ſecundùm quam etiàm ſuſtinuit paſſionem, ſed vnum Trinitatis mortuum eſſe, qui eſt ipſum Dei verbum. Confeſſi ſunt rurſùs Spiritumſanctum, viuificum & immortalem, dicentes credere in Spiritumſanctum, Dominum & viuificantem, & mortalem eſſe ponis Spiritumſanctum, cùm dicis: Sanctus immortalis, qui crucifixus eſt ꝓ nobis. Fuge, obſecro, huiuſmodi errorem. Corruiſti, noli in ruina perſiſtere. Peccaſti, iam peccare noli. Expectat te ſancta Dei Eccleſia, cupit amplecti pœnitentẽ in vanis propoſitionibus tuis, & tecum de Chriſto diuina prædicantem, neq; negantem ipſius animatam incarnationem, ſecundùm quam etiàm paſſus eſſe me-

Eſa.6.a

Heb.6.b

moratur, clamatque tibi per nos: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & ego reficiam vos.* Non vult Deus (frater chariſſime) mortem peccatoris, ſed vt conuertatur, & viuat. Memor eſto, Ieſum Chriſtū reſurrexiſſe a mortuis, ſecundùm euangelium. Memento B. Matthæi ſcribentis: Liber generationis Ieſu Chriſti filij Dauid, filij Abraham. Recordare, quid Paulus ſcribat, *ſegregatus in euangelium Dei, quod promiſerat ipſe* DEVS *in ſcripturis ſanctis de filio ſuo, qui factus eſt ei ex ſemine Dauid ſecundùm carnem, qui prædeſtinatus eſt filius.* Memento etiàm Ioannis, clamantis: *In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum*, ſicut etiàm eſt, *&* DEVS *erat verbum*, quodque caro factum eſt, homine aſſumpto, & quòd DEVM nemo vidit vnquam. Hæc tibi ſcripſi vnà cum præſenti Synodo, conueniens te coram DEO & ſanctis angelis, vt ea doceas, ea nobiſcum ſentias, vt illibata fides noſtra permaneat in gloriam DEI.

Matth.11.d

Eze.18.g

2.Tim.2.b

Rom.1.a

Ioan.1.a

Ioan.1.b

Epiſtola Felicis Epiſcopi Romæ ad eundem Petrum, purgans vel deponens ipſum ab Antiochena Eccleſia.

QVONIAM importabilibus verbis impiè garrulaſti, & non iudicaſti cedere prædictis ſanctis Patribus, qui ornarunt ſedem B. memoriæ & multùm triumphantis Ignatij martyris, cuius tu indignus exiſtens, neſcio, quomodò inſiluiſti inchoare nouitatẽ in catholica Eccleſia tuis prophanis legibus & impijs dogmatibus, & iudicaſti non oportere dicere Chriſtū crucifixum propter nos: ſed paſſionem ideò impaſſibili impiè induxiſti, & immortali patri mortem imponere, & non horruiſti ea, quæ non ſuſcepiſti ex diuinis Euangelijs & Apoſtolis, & ἀπαγγελιῶν glorioſorum Patrum, peſſimè ſophiſticatus ipſa intorquere, & propriam peſtem ſenſùs imponere ſimplicioribus, & ſcandalum huiuſcemodi hæreſis nō vt æqualiter prioribus hæreſibus vigeat, ſed magis multipliciter excellat: & non ſtatuiſti credere veritati, & literis noſtris ad te ſcriptis, nunc incepi ſententiare contra te: immò ille, qui vertex eſt omnium paſtoralium ſedium, in ſanctis laudibus florens, Apoſtolorū verè optimus Petrus, cuius tu nomine æqualis es, ſed non opinione neq; fide, quī ab illius recta intentione, & immaculata fide, valdè declinaſti. Et non ſolùm contra te ſententio, ſed & contra eos, qui non erubuerunt characteres venerabilium Euangeliſtarum & Apoſtolorum eos ſequentiū, ac perfectorū doctorū ſermones: & inſtabili ſentẽtia ex tua iniqua expoſitione firmati ſunt, tanq̄ dulciſſima circunſequẽdi in mala opinione, quod verè amariſſimū eſt, & non auerterunt huiuſmodi impietatẽ. Dicemus ergò tibi, ſicut & contra illos: Quoniā dilexiſti iniquitatẽ magis loqui quàm iuſtitiam,

for. * Paradoxis παραδόξοις aut ἀπαγγελιῶν

Pſalm.51.

*alia verba præcipitationis lingua dolosa.

tiā, dilexisti * super omnia pcipitationis linguam dolosam, propter hoc Deus destruet te in finē. Et non solùm ab Antiochena ecclesia, sed ab omni ciuitate deponet: & firma sit hæc tua depositio a me, & ab his, qui vnà mecum Apostolicū thronū regunt, & ab Acacio Cōstantinopolitanæ ecclesiæ pastore, & a venerabilibus Episcopis sibi subiectis, qm̄ ipsorū munimenta nō sustinuisti. Quandoquè enim dicis Trinitatem pp nos crucifixam, nō Christū, quandoquè aūt immortalē spiritū, Manichæizans, quādoquè ab istis diffugiens, meis argumētis reprehensus & sermonibus, dixisti Christū, post immortalē spiritū, passionē sustinuisse. sicut Samosatenus & Nestorius, vnū filiū diuidentes in dualitatē filiorū. Quandoquè aūt & his cessisti nō detractādo, & venisti ad peius, nō glorificādo Cherubicū hymnū, ad filiū referre præstolanti tremore ἀνενδοιάστως venerabiliter similiter Trinitatem, sed totum hymnum ad filiū referre, volens firmare morbum canceri rodentis, quem innocentibus intulisti, & indè omnis generis hæresium laqueis circumpræcipitatus, a veritate exiens, nō prædicas Christū pro nobis crucifixum, nec vnigenitum filium Dei, qui in medio patris & Spiritus sancti est, piè glorificas. Quid enim isto magis interdictum, patre a vobis & sancto Spiritu non glorificato? Nam calumniam Seraphim vos infertis, qui Trinitatē non dicitis glorificandam, Sanctus, Sanctus, Sanctus: sed solū personaliter filium. Et quæ præcipitatio hæresiū ita confudit, id est, impudenter egit, sicut vos? Veruntamen & in isto percurrens adhuc* nouiùs ascendistis, & strangulandas infamias a Deo, adijcitis, filiū videlicet, patrē & sanctū spiritum, Sabellianizantes, simul coniungere iudicantes. Trinitatē cōfiteri negatis, in qua baptizamur, & credimus, & cōfitemur. Quis ergò non defleret sic dicentes de intemerato trisagio, quod mihi valdè conuenit refutare, & fletum meritò dare in hos animarum simplicium cauillatores, ac impium facinus fingentes, quos & alienos putauimus ab orthodoxa fide & catholica Ecclesia, & a cōmunione ducis nostri gloriosi prædecessoris Petri, qui claues regni a Saluatore nostro recepit? Qui autē participes Apostoli esse volunt, ducuntur & doctrina ipsius, qui Christū dicit & credit propter nos crucifixum, & hoc non negat, sicut & modò depositus Petrus ex eo quòd nō legitimè & inclementer in trisagio adinnouauit, qui crucifixus est propter nos, scientes, quia nō Trinitatem crucifixam ab Apostolis suscepistis, non patrem, non Spiritumsanctum, nisi carne filium Dei vnigenitum solùm. Fugite ergò ad hac inclementi communione, & ero vobis communicans, inquantùm & vos mihi, dolosa fallacia, longè a nostra orthodoxia, expulsa. Custodite Christi discipuli, mei autem filij, traditiones quas a diuinis scripturis accepistis.

*nocentiùs

Matth. 16. c

EPISTOLA MISSA ZENONI a Felice Romano Pontifice, in qua significat depositionem Petri Episcopi Antiocheni, eo quòd in trisagio apposuerat, Qui crucifixus es pro nobis.

GLORIOSISSIMO ac serenissimo filio Zenoni Augusto, Felix Episcopus in Domino salutem. Conuenit tuæ clementiæ, rerum ordinem nunciare gestarum pro tranquillitate Imperij serenitatis tuæ, & oro suscipias precem meam, ac si ipse præsens essem, benignis auribus tuis, vt Christianissimus Imperator: & nequaquàm arbitretur pietas tua, illum puro nos corde diligere, quicunque te pacem cum DEO habere non vult. Quoniam verò fideli mentecredidisti, nec ambigis, & temporalis solij potestatem, & æternæ vitæ retributionem superno ex momento pendere, per nostram etiàm paruitatem dignare suscipere venerabilem ac diuinam beatissimi Petri confessionem, Apostolorum scilicet principis, cui & regni claues a Saluatore traditę sunt, q etiàm præparabit Christianissimo Imperio vestro locum in cœlo, cum sanctis angelis, quiquè immutabilem & immaculatam fidem in Dominum nostrum IESVM CHRISTVM, Dei filium vnigenitum primus exponens, a Saluatore ipso beatus est dictus. Nam cùm ipse dixisset ad Dominum, *Tu es* CHRISTVS *filius* DEI *viui*, ab ipso audire meruit, *Beatus es Simon Bar Iona, quia caro & sanguis non reuelauit tibi, sed pater meus, qui cœlis est*: & super ista confessione, ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferi non præualebunt aduersùs eam. Cùm ergò Saluator dixerit, quòd portæ inferi non præualebunt aduersùs ipsius Ecclesiam, vt ab ea ipsius denominationem tollant, quæ dicitur Christus Iesus, & Dei omnipotentis filius: Petrus primogenitus & diaboli filius, & qui sanctæ Antiochenæ ecclesiæ indignissimè se ingessit, sanctamque sedem pontificatus Ignatij martyris polluit, qui Petri dextera Episcopus ordinatus est, Eustathijque confessoris ac præsidentis trecentorum decem & octo patrum, qui in Nicæa conuenerunt: ausus est dicere, non oportere Christum etiàm Dei filium nominare secundùm diuinam Saluatoris sanctionem, & traditionem diuinarum scripturarum, patrumque expositionem: sed vnum de Trinitate, passionem pro nobis pertulisse in substantia Deitatis, iuxta Arij & Apollinaris Eunomijque blasphemiam, volens hac voce euacuare salutarem Domini incarnationem, secundùm quam Christus & passionem subijt. Dicitur autem & vnus ex nobis, vt qui Abrahæ semen apprehendit. Augere quoque deorum pluralitatem nititur: Quippe sensus eius tres introducit deos, vnum mortuum, & duos viuentes. Soluit etiam consubstantialis nomen,

Matth. 16. c

Ibidem.

Ibidem.

Heb. 2. d

men, sacrasque abijcit synodos, Nicęnam, Constantinopolitanam, & Chalcedoneñ. sanctam quoque Mariam, virginem nequaquàm admittere deprehenditur. Si enim non ex ea incarnatum verbum homo factum est, quæ necessitas virginis? & quarè ad eam dixisset Gabriel: *Quod ex te nascetur sanctum, vocabitur filius Dei, & dabit illi Dominus Deus sedē Dauid patris eius?* Post hæc autem omnia impia, & blasphemiæ suæ præsumpta, & deprauationē trisagiæ deprecationis, cùm illis addere voluit, Qui crucifixus est pro nobis, multa inconuenientia effecit, multumque à nobis, & in Christo dilectis fratribus nostris, qui in Oriente sunt, & à venerabili Acacio vestræ regalis & à Deo amatæ ciuitatis archiepiscopo admonitus, conuerti noluit. Quapropter nūc sancta Dei Ecclesia maternis te vocibus, vtpotè ad excellentem ipsius filium, alloqui non cessat: O à Christo amate Imperator, meę venerabilitatis vinculum, in quo multitudines fidelium circonstringuntur, dissolui non permittas: Domini autem Christi & vnigeniti filij Dei laudationem trāsgredi non permittas, quæ & vestram ciuitatem periclitantem saluauit, sed tanquàm angelorum traditionem indepr auatam conseruatam, Petrum Arianæ superstitionis sequacem, ab Ecclesia Antiochena expelle. Qua ex causa Petrus scindit vestem meam desupèr contextam? Deus & pater mandauit principi Apostolorū quid vocarēt filium. Eius vnigenitus filius in confessiooe primi Apostolorum fundauit me sanctus spiritus quotidiè testatur mihi, dicēs: Non iudica te scire aliquid, nisi Iesum Christum, & hunc crucifixum. Si autem inimici, increduli, insidiatores, qui extra vitem sunt, & qui vnigenitum filium Dei mactauerunt, lapidauerunt, & ligno crucis affixerunt, vestem suam nō diuiserunt, & Petrus fidei meæ vestem* dirupit? Portæ inferi non præualuerunt aduersùs me, & Petrus tētat muros meos demoliri? Ego, pijssime Imperator, te de imperio expulsum rursùs introduxi, & malignos ac inobedientes meis diuinis dogmatibus dedi pro sepultura tua, viamque potentię aperui ante te, inimicos tuos percussi vnà cū iniquo eorum dogmate, antequàm potētiam exquisiui tibi à Deo in altis regnante, ex quo & regnare sumpsisti. Respice ad prædecessorem tuum pijssimum Imperatorem Martianum, & illius fidem libenter amplectere, hæreticam tyrānidem Petri, quàm citissimè eradica, Valentini & Eutychetis discipulum expelle à ciuitate simul & Ecclesiastico regimine, & à dignitate hierarchica deiectum esse sancito. Conspice, sanctissime fili & Imperator inuictissime, qualis in Chalcedoneñ. synodo indubitabilis defensio facta fuit, & quibus expugnauit* Aeschinum, & diuulgatiooes hæreticæ doctrinæ Petri expedias. Hęc legat sancta Dei apostolica & catholica Ecclesia, vt ab ipsa propter prædictas causas depositum, ad communionem nō suscipias: sed per diuinos apices vestræ serenitatis ab Antiochiæ confinio propellite, pro ipso autem constituite virum operibus sacerdotium ornantem, custodemque diligentē sanctę Chalcedoneñ. synodi, & eorum, quæ in ea firmata sunt. Omnipotēs Deus custodiat vestram potentiam in pace semper.

Lucæ. 1. d

Matth. 16.

1. Cor. 2. d

Ioan. 19. c *dirumpit?

Esa. 33.

Expositio fidei secundùm reuelationem Gregorij episcopi Neocæsareensis.

VNus DEVS pater verbi viuentis, sapientiæ subsistentis & potentiæ ac characteris sempiterni, perfectus perfecti genitor, pater filij vnigeniti. Vnus Dominus, solus ex solo, Deus ex Deo, character & imago Deitatis, verbum operatiuum, sapientia consistentiæ omnium compræhensiua, & virtus totius creaturæ factiua, filius verus veri patris, inuisibilis inuisibilis, inessabilis inessabilis, & immortalis, immortalis, & sempiternus sempiterni. Vnus spiritussanctus ex Deo subsistētiam habens, & per filium existens scilicet hominibus imago Filij perfecti, perfecta vita, viuentium causa, sanctificatio, sanctificationis donatiuus, in quo apparet Deus pater, qui est super omnia in omnibus, & Deus filius, qui per omnia est. Trinitas perfecta, gloria & æternitate, ac regno & imperio non partita, id est, distributa, neque abalienata. Non ergò creatum quid vel seruitium in Trinitate, neque aduentitium, tanquàm priùs nō existens, & posteriùs adueniens, Non ergò defuit aliquandò filius patri, neque filio spiritus, sed inconuertibilis & immutabilis semper ipsa Trinitas.

Post has literas collocauimus hanc expositionem fidei, non q̄d ad hunc locum faciat sed ne nullo loco esset, & vt inuenimus, alieno, quā suo loco ita redderem*.

¶ Basilij episcopi Cæsareensis Cappadociæ, ex sermone de fide: Increata natura & incompræhensibilis substantia, suprema potentia, naturalis bonitas, dignitas prædominatiua, pater, & filius, & spiritussanctus.

¶ Sancta, magna, & œcumenica synodus &c.

Quęrantur hæc superiùs actione tertia Chalcedoneñ. Concilij. pag. 116.

Dominus noster & saluator CHRISTVS &c. quæ sub quadruplici interpretaoone actione quinta Chalcedonensis Concilij pag. 150. conscripta sunt, quapropter hic ea pręscindimus, lectorem eo remittentes.

¶ Nicęnum atque Constantinopolitanum symbola, quia ad plenum habentur actione secunda Chalcedonensis Concilij, pag. 104. pro illis lector ad illum locum recurrat. hic enim breuitatis gratia duntaxàt adnotantur locari debere, prout exemplaria habent.

¶ Similiter fidei expositionem hoc loco inferendā cuius initiū est, Sufficiebat quidem &c. quia sub quatuor interpretationib. ipsa est in actione Cōcilij Chalcedonensis quinta, habita pag. 152. hoc loco illam duntaxàt adnotamus. & superfluitatem vitantes, ad eum locum remittimus lectorem.

DECRETA GELASII PAPÆ I.

Ex libro pontificali.

Anno Domini 492. Alij tam cũ mortuum produnt anno ante quam crearetur Pontifex Gelas.

ELASIVS natione Apher, ex patre Valerio, sedit annos 4. mẽses 8. dies 18. Fuit autem temporibus Theodorici regis, & Zenonis Augusti. Huius temporibus inuenti sunt Manichæi in vrbe Roma, quos in exilio deportari præcepit, quorum quoquè codices ante fores basilicæ sanctæ Mariæ incendio concremauit. Hic sub gesta synodica, cum fletu & sub satisfactione libelli purgatum Mesenum episcopum reuocauit, quem & ecclesiæ suæ restituit, qui peccauerat in causa Acacij & Petri. Hic fuit amator cleri & pauperum, & clerum ampliauit. Hic liberauit à periculo famis ciuitatem Romanam. Hic fecit constitutum de omni Ecclesia. Huius tẽporibus iterùm venit relatio de Græcia, eo quòd multa mala & homicidia fierent à Petro & Acacio Constantinoplitano. Eodem tẽpore fugiens Ioãnes Alexandrinus episcopus catholicus, venit Romam ad sedem Apostolicam. Quem B. Gelasius suscepit cum gloria, cui etiàm & secundam sedem prębuit. Ipsis temporibus fecit synodum, & misit per tractum Orientis, & iterùm damnauit in perpetuum Acacium & Petrum, si non pœnitentes, sub satisfactione libelli postularent pœnitentiam, secundùm humanitatem primæ sedis Ecclesiæ. Hic dedicauit basilicam sanctæ Euphemiæ martyris in ciuitate Tiburtina, milliario 20. ab vrbe. Dedicauit autem & basilicas alias sanctorũ Nicãdri & Eleutherij & Andreę, via Lauicana ĩ fundũ in villa pertusa. Fecit autem & basilicã S. Mariæ via Laurentina in fundo Crispini, milliario ab vrbe *

De quo in Felicis epist. ad Acacium.

29. 20. Hic fecit 5. libros aduersùs Nestorium & Eutychem, qui hodiè in bibliotheca & archiuo Ecclesiæ continentur. Fecit & hymnos in modum B. Ambrosij episcopi. Item duos libros aduersùs Arium. Fecit etiàm & sacramentorum pręfationes & orationes cauto sermone, & epistolas fidei elimato sermone. Multum sub huius episcopatu clerus creuit. Hic fecit ordinationes duas ĩ vrbe Roma per menses Februarium & Decemb. presbyteros 32. diaconos duos, episcopos per diuersa loca numero 67. Qui etiàm sepultus est in basilica B. Petri apostoli 11. Kalẽd. Decemb. Et post obitum eius cessauit episcopatus dies 7.

DECRETALIS SEQVENTIS Gelasij Papæ, tituli.

De institutis ecclesiasticis, moderatè pro temporis qualitate dispositis. 1
Vt, vbi nulla perurget necessitas, constituta patrum inuiolata seruentur. 2
Vt, cùm defuerint clerici, de monachis eligantur. 3
Vt, si de laicis eligantur ad clerum, quantum temporis obseruetur. 4
De digamis, alijsq; personis, qui ad ministerium clericatus nullatenùs applicantur. 5
Vt ab episcopis sinè præceptione Papæ, nouæ basilicæ non dedicentur. 6
Vt nulla precia de baptizandis consignandisque fidelibus exigantur. 7
De presbyteris, vt nihil de his, quæ sunt episcoporum, præsumant. 8
Vt diacones mẽsuram propriam, iuxta patrũ decreta, custodiant. 9
Quòd diaconi in presbyterio residere non possunt. 10
Quòd Apostolica sedes paternos canones pio studio, deuotèque custodiat. 11
Vt præter paschale tempus vel pentecostes, nemo baptizare præsumat. 12
De presbyterorum & diaconorum ordinationibus, certis temporibus celebrandis. 13
De virginibus sacris, quandò velentur. 14
Vt viduæ non velentur. 15
Vt serui, obtentu religionis non suscipiantur in clerum, vel in monasterium. 16
Vt clerici nullas negociationes inhonestas & turpia lucra sectentur. 17
Vt nemo literas nesciens, vel aliqua parte corporis imminutus, ad clerũ ꝓmoueatur. 18
De his, qui seipsos abscindunt. 19
De criminosis, vt ad clerum non prouehantur. 20
Quòd *dęmonijs, alijsq; passionibus irretitis ministeria sacra tractare non liceat. 21 *dæmoniacis.
Quòd hi, qui sacris virginibus se sociant, & fœdera incesta commiserunt, communicare non possunt, nisi publicam pœnitentiam gesserint. 22
Quòd viduæ (vt supradictum est) non velentur, sed si professam continentiam, proposito murato, calcauerint, ipsæ pro se rationem Deo reddant. 23
Quòd secunda coniugia secularibus non negentur, quibus tamen ad clerum minime venire conceditur. 24
Vt si quis susceperit ecclesiæ ꝓpriæ desertorem, & in aliquam prouexerit dignitatem, vterque subiaceat sententiæ, quam canones præfixerunt. 25
De laicis vel monachis, qui per præmium ordinantur, vt dantem & accipientem Simonis Magi crimen inuoluat. 26
Vt nulla basilica, sub defunctorum constituta nomine, dedicetur. 27
De fœminis, vt sacris altaribus non ministrẽt, vel aliquid ex his, quæ virorum sunt officijs deputata, præsumant. 28
De redditibus ecclesiæ vel oblatione fideliũ, vt quatuor portiones fieri debeant. 29
Vt episcopus, presbyter, & diaconus, qui contra hæc constituta fecerit, sui honoris periculo subiaceat. 30

EPISTO-

¶EPISTOLA GELASII PAPÆ.

Dilectissimis fratribus vniuersis episcopis, per Lucaniam & Brutios & Siciliã constitutis, Gelasius.

CAPITVLVM PRIMVM.

* dispositione 1. q. 7. Necessaria

Necessaria rerum* dispensatione constringimur, & Apostolicæ sedis moderamine conuenimur, sic canonum paternorum decreta librare, & retrò præsulum decessorũque nostrorum præcepta metiri, vt quæ præsentium necessitas temporum restaurandis ecclesijs relaxata deposcit, adhibita cõsideratione diligenti, quantùm potest fieri, temperemus: quò nec in totum formam: veterum videamur excedere regularum, & *reparandis militię clericalis officijs, quæ per diuersas Italiæ partes, ità belli famisque cõsumpsit incursio, vt in multis ecclesijs (sicut fratris & coepiscopi nostri Ioannis, Rauennatis ecclesiæ sacerdotis, frequenti relatione comperimus) vsquequaquè deficiẽte seruitio ministrorum nisi remittendo paulispèr ecclesiasticis promotionibus antiquitùs interualla præfixa remaneant (sinè quibus administrari nequeãt) sacris ordinibus ecclesiæ funditùs distitutæ: atque in plurimis locis, per inopiam competentis auxilij, salutare subsidium redimendarum desit animarum: nosque magno reatu, si tanto coarctante periculo, non aliquatenùs consulamus, *innecti.

* for. * in

* videamur

Distin. 55. c. Priscis.

2 Priscis igitur pro sui reuerentia manentibus constitutis, quæ, vbi nulla vel rerum, vel temporum perurget angustia, regulariter conuenit custodiri, eatenùs ecclesijs, quæ vel cunctis sunt priuatæ ministris, vel sufficientibus vsqueadeò dispoliatæ seruitijs, vt plebibus ad se pertinentibus diuina munera supplere non valeant, tam instituendi, quàm promouendi clericalis * obsequij sic spatia dispensanda concedimus:

* officij

Dist. 77. Si quis de religioso. cum c. seq.

3 Vt si quis etiàm de religioso proposito, & disciplinis monasterialib^v eruditus, ad clericale munus accedat, inprimis eius vita præteritis acta temporibus inquiratur, si nullo graui facinore probatur infectus, si secundã nõ habuit fortassis vxorem, nec à marito relictam sortitus ostenditur: si pœnitentiam publicam fortassis non gessit, nec vlla corporis parte vitiat^v apparet: si seruili aut originariæ non est conditioni obnoxius: sicuriæ iam probatur nexibus absolutus: si assecutus est literas, sinè quibus vix fortassis ostiarij possit implere ministerium: vt si his omnibus, quæ sunt prædicta, fulcitur, cõtinuò lector vel notarius, aut certè defensor effectus, post tres menses existat acolythus, maximè si huic ętas etiàm suffragatur: sexto mẽse subdiaconi nomẽ accipiat: ac si modestę conuersationis, honestæque voluntatis existit, nono mẽse diaconus, completoque anno sit presbyter: cui tamen, quod annorum interstitia fuerant collatura, sancti propositi spontè suscepta doceatur præstitisse deuotio.

Dist. 77. candidati, per tag. Si verò laicus.

4 Si verò de laicis, quispiam ecclesiasticis est aggregandus officijs, tanto solicitùs in singulis, quæ superiùs compræhensa sunt, huiusmodi decet examinari personam, quantùm inter mundanam religiosamque vitam constat esse discriminis: quia vtiquè conuenientia ecclesiæ ministeria reparanda sunt, nõ inconuenientibus meritis ingerenda: tantoque magis, quod sacris aptum possit esse seruitijs, in eorum quærendum est institutis, quantùm de tempore, quo fuerant hæc assequenda, decerpitur: vt morum habere doceatur hoc ꝓbitas, quod prolixior consuetudo non contulit: nè pro occasionem supplendę penurię clericalis, vitia potiùs diuinis cultibus intulisse, non legitimæ familiæ * computemur procurasse compendia: quorum promotionibus, super anni metas, sex menses nihilominùs subrogamus: quoniam (sicut dictum est) distare conuenit inter personam diuino cultui deditam, & de laicorum conuersatione venientem, Quæ tamen eatenùs indulgenda credidimus, vt illis ecclesijs, quibus infestatione bellorum vel nulla penitùs, vel exigua remanserunt, ministeria renouentur: quatenùs his Deo propicio restitutis, in ecclesiasticis gradibus subrogandis canonum paternorum vetus forma seruetur: nec contra eos vlla ratione prẹualeat, quod pro accidẽtis defectùs remedio prouidetur, non aduersùs scita Maiorum noua lege proponitur: cæteris ecclesijs ab hac occasione cessantibus, quas non simili clade vastatas, pristinam faciendis ordinationibus conuenit tenere sententiam. Quo magìs hac opportunitate commoniti, obseruantiam venerãdorum canonum propensiùs delegamus, singulorum graduum conscientias admonentes, nè in illicitos prorumpere moliantur excessus.

* confitemur

Dist. 50. Nõ confidat.

5 Nec fas esse confidat quisque pontificũ, bigamos, aut coniugia sortientes ab alijs derelicta, siue quoslibet pœnitentiam, vel sinè literis, vel corpore vitiatos, vel conditionarios, aut curiæ publicarumque rerum nexibus implicatos, aut passim nulla temporis congruẽtis expectatione discussos, diuinis seruituros applicare mysterijs: neque pro suo libitu iura studeant aliena peruadere, absque sedis Apostolicæ iusta dispositione mandante.

De consec. dist. 1. Basilicas nouas.

6 Basilicas nouiter institutas, non petitis ex more præceptionibus, dedicare non audeant: nec ambiant sibimet vindicare clericos potestatis alienæ.

1. q. 1. Baptizandis.

7 Baptizandis, consignandisque fidelibus precia nulla præfigant, nec illationibus quibuslibet impositis exagitare cupiant renascẽtes: quoniam quod gratis accepimus, gratis dare mandamur. Et ideò nihil à prędictis prorsùs exigere moliantur, quò vel paupertate cogente deterriti, vel indignatione reuo-

Matt. 10. a

cati, redemptionis suæ causas adlre despiciãt certum habentes, quòd qui prohibita depræhensi fuerint admisisse, vel commissa non potiùs sua sponte correxerint, periculum subituri proprij sint honoris.

dist. 95 Presbyteros

8 Nec minùs etiam presbyteros vltra modum suum tendere prohibemus: nec episcopali fastigio debita, sibimet audacter assumere: non conficiendi chrismatis, non consignationis pontificalis adhibendæ sibimet arripere facultatem: non, præsente quolibet antistite, nisi fortasè iubeantur, vel orationis, vel actionis sacræ supplendæ sibi præsumant esse licentiam: neque sub eius adspectu, nisi iubeantur, aut sedere præsumant, aut* veneranda tractare mysteria. Nec sibi meminerint vlla ratione concedi, sinè summo põtifice, subdiaconum aut acolythum ius habere faciẽdi: di: nec prorsùs addubitent, si quicquam ad episcopale ministerium specialiter pertinẽs, suo motu putauerint exequendum, continuò se presbyterij dignitate & sacra cõmunione priuari. Quod fieri necesè est, censeamus, si eorum præsule deferente, huiusmodi fuerit p̃uaricatio cõpropata, nec ipso eorũ episcopo à culpa conniuentiæ & vltione vacaturo, si immoderata facientẽ dissimulauerit vindicare.

* venerabilia.

dist 93. Dia Nic. conc. cap. 18.

9 Diaconos quoquè propriam constituimus seruare mẽsuram, nec vltra tenorem paternis canonibus deputatum, quippiam tentare permittimus: nihil eorũ penitùs suo ministerio applicare, quę primis ordinibus propriè decreuit antiquitas. Absq; episcopo vel presbytero baptizare non audeant, nisi prædictis fortasè officijs longiùs constitutis, necessitas extrema compellat. Quod & laicis Christianis facere plerunquè conceditur.

Nic. Conc. c. 14.

10 Non in presbyterio residere, cùm diuina celebrantur, vel ecclesiasticus habetur quicunque tractatus. Sacri corporis prærogationem, sub conspectu pontificis seu presbyteri, nisi his absentibu, ius non habeant exercendi.

De cõ dist. 8. Basilicas.

11 Cùm enim decreta venerabilium sanctionum nos quoquè magnoperè custodire nitamur, ac sinè eorum dispendio etiàm illa, quæ pro alicuius vtilitatis compendio fortasè videantur laxanda, * credamus: cumquè nobis contra salutarium reuerentiam regularum cupiamus temerè nihil licere, & cùm sedes Apostolica superior his omnibus, fauente Domino, quæ paternis canonibus sunt præfixa, pio deuotoque studeat tenere proposito: satis indignum est, quenquam vel pontificum, vel ordinum subsequentium, hanc obseruantiam refutare, quem B. Petri sedem & sequi videat, & docere: satisq; ne conueniẽs sit, vt totum corpus ecclesiæ in hac sibimet obseruatione concordet, quam illic vigere cõspiciat, vbi Dominus Ecclesiæ totius posuit principatum, dicente scriptura: Ordinate in me charitatem. Et item: Omnia cum ordine fiant. Atq; iterùm Psalmista prædicante: Circundate Sion, & complectimini eam, narrate in turribus eius: Ponite corda vestra ĩ virtute eius, & distribuite gradus eius, vt enarretis in progenies alteras: quõ hic est Deus Deus noster in æternũ, & ipse teget nos in secula. Hic proculdubiò, qui in ecclesiasticarũ narratur altitudine dignitatum, & in cuius virtute bonis operibus corda ponenda sunt, gradibus vtiquè distributis, cunctis Deus noster & rector populis prædicandus est Christianis: vbi nemo sibimet aliquid iã existimet imminutũ, cùm & de vniuscuiusq; gradus perfectione nihil deperit, & conuenienter retinendo, quod cœlesti dispensatione collatũ est, pariter nobis & cognoscibilem Deũ fieri, & tribuit esse rectorem. Nam & si quid indulgetur de temporũ quantitate, moribus aggregata strenuitate pensatur: si vitæ iã proposito continetur, quod protelata fuerat ætate curandũ, dũmodò illa nullatenùs dissimulata subrepãt, quorum quodlibet si inesse claruerit, meritò clericalibus infulis reprobabilem conuincat esse personam. Etsi illa nonnunquàm sinẽda sunt quæ, si cæterorũ constet integritas, sola nocere non valeãt: illa tamẽ sunt magnoperè præcauenda, quæ recipi nisi manifesta decoloratione non possint. Ac, si ea ipsa, quæ nullo detrimento aliquotiès indulgenda creduntur, vel rerum temporumq; cogit intuitus, vel accelerate prouisionis respectus excusat: quanto magis illa nullatenùs mutilanda sunt, quę nec vlla necessitas, nec ecclesiastica prorsùs extorquet vtilitas?

* dicamus,

Matth. 16. Pricipatus ecclesiæ in ecclesia Rom.

Cant 2. a

1 Cor. 14. 8

Psal. 47.

1. q. 7. Et si illa.

12 Baptizandi sibi quisquam passim quocunque tempore nullam credat fiduciã, præter paschale festum & pentecostes venerabile sacramentum, excepto duntaxàt grauissimi languoris incursu: in quo verendum est, nè morbi crescente p̃iculo, sinè remedio salutari fortasis ægrotans exitio pręuentus abscedat.

De cõs dist. 4. baptizãdi

13 Ordinationes etiàm præsbyterorum & diaconorum, nisi certis temporibus & diebus, exercere non audeant, id est, quarti mensis ieiunio, septimi, & decimi, sed & etiàm quadragesimalis initij, ac mediana quadragesimæ die, sabbati ieiunio circa vesperam nouerint celebrandas. Nec cuiuslibet vtilitatis causa, seu presbyterum seu diaconum his pręferre, qui ante ipsos fuerint ordinati.

Di. 75. ca. 8.

14 Deuotis quoquè Deo virginibus, nisi aut in Epiphaniarum die, aut in albis paschalibus, aut in apostolorũ natalitijs sacrũ minimè velamẽ imponãt, nisi forsitã (sicut de baptismate dictum est) graui languore correptis, nè sinè hoc munere de seculo exeant, implorantibus non negetur.

20 q. 1. Deuotis.

15 Viduas autem valere, pontificum nullus attentet, qđ nec authoritas diuina delegat, nec canonũ forma præstituit. Nõ est ergò penitùs vsurpãdũ: eisq; sic ecclesiastica sunt ferenda pręsidia, vt nihil cõmittatur illicitum.

16 Generalis etiàm quærelę vitanda præsumptio est, qua propemodùm causantur

Dist. 54. Generalis.

vniuersi,

Dist. 54. Generalis.

16 Generalis etiàm querelæ vitanda prę-sumptio est, qua propemodùm causantur vniuersi, passìm seruos & originarios, dominorum iura possessionumque fugientes, sub religiosæ conuersationis obtentu, ad monasteria sese conferre, vel ad ecclesiasticum famulatum, cōniuentibus quoquè præsulibus, indifferenter admitti: quæ modis omnibus est amouenda pernicies, nè per Christiani nominis institutum, aut aliena peruadi, aut publica videatur disciplina subuerti, præcipuè cùm nec ipsa ministerij clericalis hac obligatione fuscari conueniat dignitatem, cogaturque pro statu militantium sibi cōditioneque iurgare, aut videri (quod absit) obnoxia. Quibus solicita competenter interdictione prohibitis, quisquis episcopus, presbyter, aut diaconus, vel eorum, qui monasterijs pręesse noscuntur, huiusmodi personas apud se tenētes non restituendas patronis, aut deincèps vel ecclesiasticæ seruituti, vel religiosis congregationibus putauerint applicandas, nisi voluntate forsitan dn̄orum, sub scripturæ testimonio primitùs absolutas, vel legitima transactione concessas, periculum se honoris proprij non ambigant communionisque subituros, si super hac re cuiusquam verax nos querela pulsauerit. Magnis quippe studijs, secundùm beatum Apostolum, præcauendum est, nè fides & disciplina Dn̄i blasphemetur.

1. Tim. 6. a

Dist. 88. cōsequens. In can apo ca. 44 Et Nic. Cōc. ca. 17. Et Laodic. ca. 15. Mat. 21. b

17 Consequens fuit, vt illa quoquè quæ de Piceni partibus nupèr ad nos missa relatio nunciauit, non prætereunda putaremus id est, plurimos clericorū negotiationibus inhonestis & lucris turpibus imminere, nullo pudore cernentes Euangelicam lectionem, qua ipse Dominus negociatores è tēplo, verberatos flagellis, asseritur expulisse, nec Apostoli verba recolentes, quibus ait: Nemo militans Deo, implicat se negocijs secularibus: Psalmistam quoquè Dauid, surda dissimulantes aure, cantantem: Quoniam non cognoui negociationes, introibo in potentia Domini. Proindè huiusmodi aut ab indignis post hàc quæstibus nouerint abstinendùm, & ab omni cuiuslibet negociationis ingenio, vel cupiditate cessandum: aut in quocunque gradu sint positi, mox à clericalibus officijs abstinere cogantur: quoniam domus Dei, domus orationis & esse debet, & dici, nè officina negociationis & spelunca potiùs sit latronum.

2. Tim. 2. a

Psalm. 70.

14 q. 4. Cle.

Lucæ 19 g

Dist. 16. Illiteratos.

18 Illiteratos quoquè, & non nulla parte corporis imminutos, sinè vllo respectu ad ecclesiasticum didicimus venire seruitium. Quod simul antiqua traditio, & Apostolicæ sedis vetus forma non recipit: quia nec literis carens, sacris esse pōt aptus officijs, & vitiosum nihil prorsùs Deo offerri legalia præcepta sanxerunt. Itaque decæterò modis omnibus hæc vitentur, nec quisquam talis suscipiatur in clerum. Si qui verò vel temeritate propria, vel in curia præsidentium tales antè suscepti sunt, in his, quibus constituti sunt, locis eatenùs perseuerent, vt nihil vnquàm promotionis accipiant: satisque habeant, hoc ipsum sibi pro nimia miseratione permissum.

Leui. 21. c. Deuter. 17.

1. q. 7. Si qui vel propria

19 De his autem, qui seipsos abscindunt, paterni canones euidenter sequenda posuerunt, quorum tenorem sufficiat indidisse. Dicunt enim, talia perpetrantes, mox vt agniti fuerint, à munere clericali debere secludi. Quod modis omnibus custodire nos conuenit, quia fas esse nulli suppeditat, quicquam præter illa, quæ memorabilis decreuit forma, censere.

Nicęnæ synodi ca 1. Et in c. apostolorū, ca. 23.

20 Comperimus etiàm horrendis, quibusdam criminibus implicatos, tota discretione submota, non solùm de factis atrocibus necessariam pœnitudinem non habere, sed nec aliqua correctione penitùs succedente, ad diuinum ministerium honoremque contendere. Nonnullos aūt etiàm in ipsis ordinibus constitutos, grauibus delinquentes facinoribus, non repelli, cùm & Apostolus clamet, nemini citò manus imponendas, neque communicandum peccatis alienis: & maiorum veneranda constituta pronuncient, huiusmodi, etiàm si fortè subrepserint, tam qui antè peccauerunt, detectos oportere repelli, quàm sacræ professionis oblitos, præuaricatoresque sācti ꝓpositi, proculdubiò submouēdos.

1. Tim. 5. d

Nicęni Cōcilij ca. 9. & 10.

21 Vsqueadeò sanè comperimus, illicita quæque prorumpere, vt dæmoniacis similibusque passionibus irretitis, ministeria sacrosancta tractare tribuatur. Quibus si in hoc opere positis aliquid propriæ necessitatis occurrat, quis de sua fidelium salute confidet, vbi ministros ipsos curationis humanæ tanta perspexerit calamitate vexari? Atque ideò necessariò remouēdi sunt, nè quibuslibet, pro quibus Christus est mortuus, scandalum generetur infirmis. Postremò, si corpore sauciatum fortasśis aut debilem, nequaquàm sancta contingere lex diuina permittit: quanto magis doni cœlestis dispensatores esse non conuenit, quod est deterius, mente perculsos?

Dist. 35. Vsque adeò.

Rom. 14. c

Leui. 21. c

22 Virginibus autē sacris temere se quosdam sociare cognouimus, & post dicatū Deo propositum, incesta fœdera sacrilegaque miscere. Quos protinùs ęquum est à sacra communione detrudi, & nisi per publicam probatamque pœnitentiam, omninò non recipi: sed tamen his viaticum de seculo transeuntibus, si tamen pœnituerint, non negetur.

23 Nam de viduis sub nulla benedictione velandis, superiùs latiùs duximus differendum. Quæ si propria voluntate professam pristini coniugij castitatem mutabili mente calcauerint, periculi earum intererit, quali Deum debeant satisfactione placare, quia (iuxta Apostolum) primam fidem irritam fecerunt. Sicut enim, si se forsitan continere non poterant, secundùm Apostolum, nullatenùs nubere vetabantur, sic, habita secum deliberatione, promissam Deo pudicitiæ fidē debuerunt custodire. Nos autem talibus nul-

27. q. 1. De viduis.

1. Tim. 5. b

1. Cor. 7. b

lutu laqueũ debemus inijcere, sed solùm adhortationes præmij sempiterni, pœnasque proponere diuini iudicij, vt & nostra sit absoluta conscientia, & illarum pro se rationem

* quod

Deo reddat intentio. Cauendum est quippe,* quæ de earum moribus actibusque beatus

3.Tim.5.b

Paulus apostolus testatur, quod planiùs exponere prætérimus, nè sexus instabilis non tam deterreri, quàm admoneri videatur.

24 Secundas nuptias sicut secularibus inire conceditur, ità post eas nullus ad clericale

2.Cor.7.g

sinitur venire collegium. Alia est enim humanæ fragilitati generaliter concessa licentia, alia debet esse vita, diuinarum rerum seruitio dedicata.

Nic. Conc. c.15 & 16. cañ Apostol c.15. Et Chal Cõc. c.20 Et Antioch c.3. Sup.c 3. & 3. Etiam can. apo ca. 30. Et in Chal. c.2.

25 Quisquis propriæ desertor ecclesiæ, nullis existentibus causis, ad aliam putauerit transeundum, temereque susceptus fuerit & promotus: reuerendorum canonum vel ipse vel receptor eius atque prouector, constituta non effugiet, quæ de huiusmodi præsumptoribus præfixere seruanda.

26 De monachis laicisque, in prima copiosius præceptionis huius parte digestum est, quæ vel quatenùs his pro rerum, temporumque necessitate concessa sint, vel quemadmodùm, vbi nullius necessitatis interesse probatur, non nisi vetus institutio debeat custodiri. Quos verò constiterit indignos me-

1.q.1.Quos constiterit

ritis, sacram mercatos esse precio dignitatẽ, conuictos oportet arceri, non sinè periculo facinus tale perpetrantes: quia dantem pariter & accipientem damnatio Simonis, quam

Actio.8.c

sacra lectio testatur, inuoluit.

De cõs dis. 1 De locor. Illius de, c.6.

27 De locorum cõsecratione sanctorum, quamuis superiùs strictìm fuerit comprehensum, nobis quoquè patefactum est, quòd absque præcepto sedis Apostolicæ, nonnulli factas ecclesias vel oratoria sacrare præsumãt: hoc sumus tamen iudicio detestabili ore permoti, quòd in quocunque nomine defunctorum, & (quantũ dicitur) nec omninò fidelium, constructiones ædificatas sacris processionibus audacter instituere memorantur. Quæ quoniam tam acerba, tam dura sunt, vt eadem vix noster ferre possit auditus, si reuerà Christianitatis affectus in illis regionibus certus & fixus est, & districtiùs ista quærantur, & à quibus fuerint gesta, prodantur: quoniam sicut latentibus in hac atrocitate nominibus, non extat in quem sententia debita proferatur, ità cùm manifestis fuerit documentis expositus, quem tanti sceleris poscit immanitas, non effugiet vllatenus vltionem.

28 Nihilominùs impatienter audiuimus, tantum diuinarum rerũ subijsse despectum, vt fœminæ sacris altaribus ministrare ferantur: & cuncta, quæ non nisi virorum famulatui deputata sunt, sexum, cui non competit, exhibere: viso quòd omnium delictorum, quæ sigillatim perstrinximus, noxa omnis & crimen eos respicit sacerdotes, qui vel ista cõmitunt, vel cõmittentes minimè publicando, prauis excessibus se fauere significant: si tamen sacerdotum iam sint vocabulo nuncupãdi, qui delegatum sibi religionis officium sic prosternere moliuntur, vt in peruersa quæq; prophanaque decliues, sinè vllo respectu regulæ Christianæ, præcipitia funesta sectentur. Cumque scriptum sit, Minima, qui spernit,

Eccle.19.a

paulatim decidit: quid est de talibus existimãdum, qui immensis ac multiplicibus prauitatum molibus occupati, ingentẽ ruinam multimodis impulsionibus ediderunt, quæ non solùm ipsos videatur obruere, sed & ecclesijs vniuersis mortiferam, si nõ sanentur, inferre perniciem? Nec ambigant, qui hæc ausi sunt exercere, sed etiàm, qui hactenùs cognita siluerunt, sub honoris proprij se iacere dispendio, si non quanta possint celeritate festinent, vt lœtalia vulnera competenti medicatione curentur. Quo enim more teneant iura pontificum, qui pontificalibus excubijs eatenùs iniuncta dissimulant, vt cõtraria domui Dei, cui præsident, potiùs operentur? Qui quãtùm apud Dominum possent, si non nisi conuenientia procurarent, tantùm quid mereantur, adspiciant, cùm execrabili studio sectentur aduersa. Et quasi magis hæc regula sit, qua ecclesiæ debeant gubernari, si quicquid est ecclesiasticis inimicum regulis, perpetratur, cùm & si cognitos habuit canones vnusquisque pontificum, intemerata debuerit tenere custodia. Et si forsitan nesciebat, consulere fidenter oportuerit scientem. Quo magi excusatio nulla succurrit errantibus: quia nesciens, proposuit seruare quod nouerat, nec ignorans curauit nosse quod gereret.

29 Quatuor autem tam de reditu, quàm 12.q.2.Quatuor autẽ

de oblatione fidelium, prout cuiuslibet ecclesiæ facultas admittit, sicut dudùm rationabiliter est decretum, conuenit fieri portiones. Quarum sit vna pontificis, altera clericorum pauperum tertia, quarta fabricis applicanda. De quibus, sicut sacerdotis intererit, integrã ministris ecclesiæ memoratam dependere quantitatem, sic clerus vltra delegatam sibi summam nihil insolenter nouerit expetendũ. Ea verò, quæ ecclesiasticis ædificijs attributa sunt, huic operi veraciter prærogata, locorũ doceat instauratio manifesta sanctorum: quia nefas est, si sacris ædibus destitutis, in lucrum suum præsul impendia, his designata, conuertat. Ipsam nihilominùs adscriptam pauperibus portionem, quamuis diuinis rationibus se dispensasse monstraturus esse videatur, tamẽ iuxta quod scriptum est, *vt videant opera vestra bona, & glorificent patrem vestrum, qui in cœlis est*, oportet etiàm præsenti testificatione Mat.5.b

prędicari, & bonæ famæ præconijs nõ taceri.

30 Quapropter nec clericorum quisquã se huius offensæ futurum cõfidat immunem, si in his, quæ salubriter sequẽda deprompsimus, siue episcopum, siue presbyterum, siue diaconum viderit excedentem, non protinùs ad aures nostras deferre curauerit, probationibus

1.q.1.Quapropter Et in can. apostolorũ ca. 40 41. Et ĩ Antioch. cap.25.

ribus duntaxat competẽter exhibitis, vt trãsgressoris vitio, fiat & cæteris interdictio delinquendi. Sui verò modis omnibus erit vnusquisq; pontificum ordinis & honoris elisor, si cuiquam clericorum, vel ecclesiæ totius auditui hæc putauerit supprimẽda. Data 5 Idus Martij, Asterio & Prҽsidio viris clarissimis cõsulibus. Et alia manu, Deus vos incolumes custodiat, fratres charissimi.

A. Do 494.

EPISTOLA EIVSDEM ad Siculos.

De benè regẽdis rebus ecclesię ab episcopis. 1
De tricenali præscriptione. 2

CAPITVLVM I.

GElasius Romanæ ecclesiæ episcopus, dilectissimis & in Christi charitate vnanimiter connexis fratribus episcopis, qui in Sicilia sunt constituti. Præsulum authoritas nostrorum emanauit, vt* facultates ecclesiæ episcopi ad regendum habeant potestatem, itá tamen, vt viduarum, pupillorum atque pauperum, necnon & clericorum, stipendia distribuere debeant. Hoc eis etiàm statuimus dari, quod hactenùs decretum est. Reliquum sibi episcopi vindicent, vt (sicut antè diximus) peregrinorum atque captiuorum largitores esse possint.

16. q. 3. Præsulu autho

2 Illud etiàm annecti placuit, vt si (quod absit) facultates ecclesiæ, necnon & diœceses, quæ ab aliquibus possideotur episcopis, iure sibi vindicent, quod tricenalis lex conclusit, quia & filiorum nostrorum principum ità emanauit authoritas, vt vltra triginta anoos nulli liceat pro eo appellare, quod legum tẽpus exclusit. Data Idibus Maij, Asterio & Prҽsidio viris clarissimis consulibus.

33. q. 2. Facultates eccl. Et 16. q. 3 præsulũ aui § Item Gelasius.

TOMVS DE ANATHEMATIS vinculo, Gelasij Papæ.

NE forte, quod solent, dicant, quòd si synodus Chalcedoneñ. admittitur, omnia cõstare debeant, quę illic videntur esse deprompta. Aut enim ex toto eã admitti oportere, aut si ex parte repũdiabilis est, firmá ex toto constare oon posse. Cognoscant igitur illud secundùm scripturas sanctas traditionẽque Maiorum, secũdùm canones regulasq; * Ecclesiæ, pro fide communi, & veritate catholica & apostolica, pro qua hác fieri sedes Apostolica delegauit, factamque firmauit, à tota Ecclesia indubitanter admitti: alia autem, quę per incompetentem præsumptionẽ illic prolata sunt, vel potiùs ventilata, quæ sedes Apostolica gerenda nullatenùs delegauit, mox à vicarijs sedis Apostolicę contradicta, manifestũ est, quę sedes Apostolica, etiá petẽte Martiano principe, nullatenùs approbauit, quæ præsul ecclesiæ Constantinopolitanæ tunc Anatolius, nec se præsumpsisse professus est, & in Apostolicæ sedis antistitis non negauit posita potestate; quæ ideò (sicut dictum est) sedes Apostolica non recepit, quia quæ priuilegijs vniuersalis Ecclesiæ contraria probantur, nulla ratione sustinet. Quid enim? Quia in libris sanctis, quos vtiquè veneramur & sequimur, quoniam quorũdam illic & prophanitates esse feruntur, & scelera gesta narrantur, ideò oobis pariter aut venerãda suot, aut sequenda, quia in illis sanctis libris & venerabilibus continentur? Sanctus Petrus primus apostolorum, sic existimans noui testamenti gratiam prædicandam, vt a legis veteris non recederet institutis, quædam per simulationẽ legitur inter Iudæos Gentilesque gessisse. Nunquid ideò aut illa eius sequẽda sunt, quæ meritò & coapostolus eius facta redarguit, & posteà consequenter ipse vitauit, pariterque assumenda sunt cum his, quæ (vtpotè primus apostolus) salubria prędicauit? Nunquidnàm aut eius recta doctrina cum his, quæ humanitùs acciderant, repudienda est, aut illa adhuc imbecillis inscitia, cum perfecta eius suscipiẽda est doctrina? Nunquidnàm in ipsorum hęreticorum libris non multa, quę ad veritatem pertineant, posita releguntur? Nunquidnam ideò veritas refutãda est, quia illiorum libri, vbi prauitas inest, refutantur? Aut ideò praui libri suscipiendi sunt eorum, quia veritas, quę illic inserta est, non negatur? Ait Apostolus: *Omnia probate: quæ bona sunt, tenete*. Scimus Apostolum etiàm de paganorũ libris aliqua posuisse. Nunquid ideò etiàm cuncta recipiẽda sunt, quæ cum his pariter sunt prolata? Ipse Apostolus ait, multos prædicatores aliter atque aliter Christum prædicare, vbi licèt quocunque modo Christum prædicatum oportet admitti, tamen non ideò illum morem, quo non rectè prædicatum est, non admonat euitare. Malos operarios ipse conqueritur, quorum alia refutanda, alia docet esse sectãda. Hęc & huiusmodi exempla nos edocent, & testimonia diuina confirmant, non omnia passim à quocunque dicta, vel vbicunquè scripta, indifferenter accipere: sed retentis bonis, quæ noceant, refutare. Peccatori homini mors illata est, & tamen homini IESV CHRISTO mors illata, reum fecit esse diabolum: quia vbi causa mortis non erat, putà peccatum, noo debebatur & pœna Sententia præfigitur, vel pręfixa est semper errori. Quę sententia huic errori pręfixa, nunquam omninò resoluetur. Sicut enim, inquantùm est ipse error, nunq̃ eũ esse desistit, sic à sententia præfixa nunquàm resoluetur, quia error, qui agnoscitur esse damnatus, & eadem, quandiù manet erroror, probatur ad strictus. Itaque, qui in eo errore sunt, sententia erroris obstricti sunt: & quandiù in eo manent, nullatenùs absoluti sunt, sicut nec ipse, in quo sunt, error absoluitur. Error enim ipse nũquàm veniam promeretur: sed qui eo veraciter caruerit, atque

Abruptum principium Tomi grauis imo potius deesse principium credibile est.

decretum intelligitur illud quo, Episcopo Constantinopolitano, primus dabatur locus, post Romanum de quo supra in Concilio Cõstã tinopolit. in Chalcedonensi & in epistolis Leonis

Galat. 2. e

Non sunt suscipiendi libri hæreticorum propter veritates in eis insertas

1. Thess. 5. d
Acto. 17. e
1. Cor. 15. d
3. Ti. 1. b

Philip. 1. e

C. sententia.

rir, atq; ab eius participatione discedit. Quãdiù ergò in eis est, error damnationem suam tenet, nunquamque resoluitur, quia error semper pœnam meretur. Participes verò ei9, aut semper sunt & eius pœnæ participes, si in eodem perstare non desinant: aut si ab eodem recesserint, quàm alieni facti sunt ab errore, & ab eius participatione discreti, tam & pœnæ eius erunt consequenter alieni. Cũ erranti pœna præfigitur, quandiù manet errans, eadem pœna constringitur: quia errans, esse non potest sinè pœna errati. Hæc eadem pœna perpetua est, nunquamque soluenda, quandiù errans esse perstiterit. Qui si errans esse destiterit, pœna, quæ erranti est præfixa perpetua, non erranti, id est, alteri effecto, q̃ cui præfixa est, non solùm non potest esse pꝑpetua, sed nec esse iam pęna. Non est enim ipse, cui præfixa est. Erranti enim præfixa est, non, non erranti. Quæ enim erranti præfixa perpetua est, & perpetuò constringit errãtẽ: non errantem, non potest iam tenere. Sit errãti dicta fore perpetua, sit erranti dicta nnnq̃ esse soluenda. Manet omninò & verè, certũq; est, ꝙ in ea præfixum est: nec potest prorsus absolui, quandiù manenti præfixa debetur erranti. Nnn erranti autem nec pœna potest esse, quæ non erranti nõ debetur inferri. Nec mutatur illa omninò, nec soluitur, quæ debet erranti. In suo ergò tenore illa præfixa est, in suo iure non potest omninò resolui: in non suo tenore, quæ esse non potest, iam docetur esse vacuata: & ius illic penitus non habere, vbi causam non habet existendi: Plenæ sunt sanctæ scripturæ tali forma institutæ. Dicitur:

Psal. 103.

Pereant peccatores à terra, ità vt non sint: peccatores, vt desistant esse peccatores. In hoc pereant, vt esse deficiant peccatores. Cæternm si prorsus peccatores, secundùm prophetæ sniam, vsqnequaquè deperirẽt, vt substantialiter non * subessent:

* superessent.

qui saluari potuissent à redemptore nostro, qni venit non iustos vocare, sed peccatores? Vel de quibus dicit Apostolus: *Christus venit in hunc mundũ peccatores saluos facere, quorum primus ego sũ?*

Luce 5. f
1. Tim. 1. c
Rom. 5. b.
& Gala. 1. a

Et, cùm peccatores essemns, misit Deus filiũ suum, & cætera huiusmodi? Hic reuerà plurimi, etiam substantialiter, perierunt peccatores, in peccatis suis vtiquè permanẽtes, veraque in eis sententia dicta permansit, nũquãque resoluta est: & tamen eadem in talibus, quibus præfixa est, permanente ꝑpetua, quodam genere factũ est, vt in talibus non usquequaqnè manentibus, id est, in peccatis suis nõ vsquequaquè durantibus, sententia tamen præfixa talibus permaneret. Nam & ipsi pereunt: sed esse peccatores, (vt dictum est) non pœnaliter, sed remediabiliter, quodam & ipsi genere perierũt: quodã genere & in ipsis mãsit præfixa sententia, donec permanens eos efficeret non esse peccatores, vel peccatores non esse perficeret.

Locus obscurus.

Cõpleta est & in eis sententia, nec quo tenore peracto permanẽs illa sententia pereuntibus peccatoribus, ità vt nnn essent vtiqne peccatores. At ea iam in nõ peccatoribus, manere non potuit: quia in eis, quibus inflicta non fuerat, ius manendi penitùs non habebat. Ità nec in suo iure vel tramite vllatenus sententia resoluta est, & eadem in his, qnibus inflicta est, permanente, ab his, qni ab eius iure discreti sunt, aliena prorsus effecta est. Nec in his, salua sui conditione, fas haberet manendi, quibns inflicta non erat. Dixit Dñs, ꝙ in spiritum sanctũ peccantibus nec hic esset, nec in futuro seculo remittẽdũ. Matt. 12. c

Quantos autẽ cognoscimus in spiritum sanctum delinqnentes sicut hæreticos diuersos, Arianos, Eunomianos, Macedonianos, ad fidem catholicam reuertentes, & hic remissionem suæ percepisse blasphemiæ, & in futurũ spem sumpsisse indnlgentiæ consequendæ?

Peccatum in spiritum sanctũ quo intelligendum.

Nec ideò non vera est Domini sententia, aut putabitur esse vllatenus resoluta, cùm circa tales, si hoc esse permaneant, nunquàm omninò soluenda persistat, effectis autẽ non talibus, non irrogata. Sicut etiam est cõsequenter & illud beati Ioannis apostoli: *Et peccatum ad mortem: non dico, vt oretur pro eo. Et est peccatum non ad mortem: dico, vt oretur pro eo:* est peccatum ad mortem, in eodem peccato manentibus: est peccatum non ad mortẽ, ab eodem peccato recedentibus. 1. Ioan. 5. d

Nullum est quippe peccatum, pro quo aut non oret Ecclesia remittendo: aut quod, data sibi diuinitus potestate, desistentibus ab eodem, nõ possit absolnere, vel pœnitentibus relaxare, cui dicit: *Quæcunque dimiseritis super terram, dimissa erunt & in cælis: & quæcunque solueritis super terram erunt soluta & in cęlis.* Mat. 16. 18.

In quibuscũq;, omnia sunt, quantacunque sint, & qualiacũque sint: veraci nihilominus eorum manente sententia, * nunquàm soluenda esse denunciatur: in eornm tenore consistens, non ẽt ab hoc eodem post recedens.

* quæ

Quod etiàm in Acacij sñia rationabiliter intuendũ est, in qua etiàm si ei dictum est, nunquamque soluendus: non est adiectum tamẽ, Etiam si resipueris, Etiàm si ab errore discesseris, Etiàm si ꝑuaricator esse destiteris. Quapropter in aperto est ità dictum, nunquàm soluendus, sed talis scilicet, qnalis est & ligatus, non autem talis effectus, qui sicut ligandus nõ erat, sic absolutus esse docebatur.

Qui excõmunicat9 fuerat, & deposit9 a Felice pp cõiones cũ Eutychianis in qui9 epistola illud est, nunquamque soluendus.

Sicut carebat obligatione, cùm obligationis causa caruisset: sic vtique absolutus existeret, quatenus & ipse non necessitate dictę sententiæ, videretur nõ posse quodammodo iam solui * talis effectus, & obligatione carens, fieret absolutus: & circa tales præfixa sententia, nnllo modo insolubilis redderetur.

* nam

Nnnquid enim misit, quæsiuit, expetijt, & abiectus est? Itaque ipse in se insolubilem fecit esse sententiam, qui talis permanere delegit, qualis veraciter non posset absolui: & noluit talis effici, circa qualẽ, permanente sententia circa tales, effectum non talem, insolubilis sententia nõ maneret,

qnæ

quæ circa effectum non talem, non haberet licentiam permanendi. Quo magis (vt dictum est) exemplo atque periculo admoniti, qui eodem tenore sunt constricti, festinare debent, vt non tales esse permaneant, quibus sententia illa non soluenda præfixa est, & esse tales incipiant, qualibus, non insolubilis præfixa sententia, possit esse solubilis. Quoniam autẽ effecto non tali, quali non soluenda præfixa sententia est, effecto (inquam) non tali potest, solubilis esse sententia: quia iam Acacio, non volenti non * talem esse, sicut tali vsque in finem permanenti, permansit in absoluta sententia: ità iam non tali effici non volenti, solubilis non potest esse sententia. Nõnne tantus habebat Acacius, quorum exemplum sequi potuisset, antistites, qui in Ephesino prolapsi latrocinio, quolibet modo in consensionem reciderant prauitatis? Vtique tamen (& si dictum non erat) & perpetuam damnationem ferre potuissent, nisi resipiscentes & non tales effecti, quales illic facti fuerant, damnationẽque perpetuam merebantur, resolui circa se damnationem, recedentes à perpetuæ damnationis causa, meruissent: quam, qui perstitere, circa se insolubilẽ reddiderũt. Nihil interest igitur nihil differt, vtrùm dicatur, nunquàm soluendus, an non dicatur: quia ecclesiastica sententia reos & præuaricatores obligat: quia sicut ei non potest suffragari, quòd non est dictus nunquàm soluẽdus, sed, si in errore permanserit, insolubilis modis omnibus perseuerat: nec potest indè, nisi non talis effectus, absolui: sic cuiquam præiudicare non potest, rametsi dictum est, nunquàm esse soluẽdum, manifesta ratione monstrante, quia nunquã fit omninò soluendus, si talis, qualis ligatus est, esse persistat: vel talis vtique nunquàm soluendus, qualis est obligatus. Non adiecto autem, etiam si resipiscat & corrigat, patere prorsùs & liberum esse non dubium sit, vt nõ talis effectus, qualis nunquàm dictus est esse soluendus, sed talis, qualis non est dictus, nunquàm esse soluendus, id est, correctus & emẽdatus, consequenter correctus & possit * solui. Notãdum, quòd quolibet genere blasphemantibus in Spiritum sanctum, si resipiscant & corrigant, & hic eis & in futuro seculo remittatur: nec indè possit Domini nutare sententia, quæ circa tales, vtiq; permanentes, pmanere dicta est, non circa non tales effectos. Quandiù autem in hoc manent, tales sunt, qualibus non remittendum esse præfixum est. Cùm autem ab hoc recesserint, non tales efficiuntur, qualibus non remittendum esse prædictum est. Et ideo non talibus effectis potest & hic & in futuro seculo nõ remitti. Alioquin (quod absit) frustrà videretur Ecclesia huiusmodi sua reconciliatione suscipere. Quia autem frustrari non potest, hoc intellectu modis omnibus, salua Domini sententia, prædicandum est, quantùm ad nos pertinet, omninò posse. Talis igitur dictus est Acacius, qualis ligatus est, nunquàm esse soluendus. Talis vsque in finem esse permansit, talis esse nõ destitit. Ità talis est hodiè, qualis est dictus. Non talis esse iam non potest: nunquàm igitur, talis permanendo, soluendus est: qui si talis esse desisteret, nec in non tali permansisset, & nunquàm esse soluendum: quia non talis, qualis dictus est nunquàm esse soluendus, posset absolui, & * non tali nunquàm solui recederet, & ideò, vt solui posset, accederet. Quod sedes Apostolica non consensit, nec Imperator imposuit, nec Anatolius vsurpauit. Totumq; (vt dictum est) in sedis Apostolicæ positum est potestate. Ità quod firmauit in synodo sedes Apostolica, hoc robur obtinuit: quod refutauit, habere non potuit firmitatem: & sola rescindit, quod præter ordinem congregatio synodica putauerat vsurpandum, non promulgatrix iteratæ sententiæ, sed cùm Apostolica sede veteris executrix. Hoc tamen, quod de vno eodemque homine dictum est, siue tali persistente, qualis sententiam competenter accepit, siue non tali effecto, & illa sententia, quæ non tali non dicta est, absoluto, & in vnaquaque ciuitate legitur similiter esse præfixum, & populo ac gente simul depromptum potiùs, quæ in toto orbe portio est. Idem enim mundus est, qui & periturus est dictus, & sermo DEI non potest excidere, & in ipso mundo nihilominùs à prauis intentionibus recedente non promittur. Sic Tyrus & * Beryton, & Geza & Ægyptus pronunciatæ sunt perituræ, quas posteà per euangelium nouimus esse saluatas. Perierunt itaque duplici modo: aut permanentes in eo, quo talem sententiam susceperunt: aut deficientes esse ab eo, quo tales fuerant, & incipientes esse, quo non tales fuerant: quibus est illa præfixa sententia, vt consequenter ad non tales non pertineret illa sententia, quæ non talibus præfixa non fuerat. sic etiàm de gente Iudæorum à Deo etiàm per Esaiam prophetam peremptoriè veluti pronunciatũ est: *Claude oculos eorum, & obtura aures eorum & videntes non videant, & audiẽtes non audiãt, nè quandò intelligant, & obdura cor populi huius, nè vnquàm conuertantur, & sanem illos.* Hic etiàm correctio & emendatio interdicta monstratur, & resipiscendi quoquè spes prorsùs abscinditur. De quo tamen populo apostolos & ecclesiam primitiuam nouimus processisse, & tot millia hominum vna die baptismate fuisse saluata. Eccè & in persistentibus, qualis est illa sententia promulgata, permansit, nec ad correctionem prorsùs venire sanitatis admissi sunt, sed adiudicati sunt in sua nequitia de perire, & manente diuina sententia, non per ipsorum propriam emendationem, suoque intellectu vel motu, suaque virtute vel possibilitate conuersi sunt, vt sanarentur, sed per gratiam Dei sanati sunt, vt conuerterentur. Nè conuertantur, inquit, & sanem eos, nè sua sponte, nè

* alias
De 2. Ephesina sinodo dicit, quæ prædatoria appellatur.
* absolui.
De peccato in Spiritũ sanctum.
Iam mortuus erat Acacius siquidem A.
D. 496 decessit.
* for. à non
In synodis rata quæ sedes probat Apostolica: irrita contra quæ improbat.
Hiere. 47 c Eze. 44. per totum. Luc. 10. c
Esa. 6. c
Acto. 2. g
Roma. 10. a

te, nè suis operibus, quibus vtiquè confidebant, nè suam iustitiam sectantes iustitiæ Dei non debeant esse subiecti, de suis viribus confidentes, non diutius se misericordiæ illuminationique subdêtes. Et ideò inhibetur eis superbæ præsumptionis effectus, nè conuertantur suis intentionibus, suis nisibus, vt putarant: & sanem eos, nè eorum quasi meritis ex propria facultate venientibus, saluatrix gratia daretur, atque ità gratia iã non esset gratia, si non gratis data esset immeritis, sed merces tanquam meritis restituta. Non ergò ipsi conuertantur, & sanem eos: sed sanati per gratiã, qualiter ad humilitatem Christi conuertantur, agnoscant. Ità in vtrisque, hoc est, & in eo permanentibus, in quo talem sentêtiam perceperunt, & in saluatis exindè sententia Dominica fixa permansit: & tamen illa permanente, sic eis miro genere sanitas introducta est, vt illa sententia non mutata videretur: sed eadem perdurante, sanitas non illorum confidêtia, sed diuino munere prouenirent. Quòd si hæc tentare formidant, nec ad suæ pertinere cognoscunt modulum potestatis, cui tantùm de humanis rebus iudicare permissum est, non etiàm præesse diuinis quomodò de his, per quos diuina ministrantur, iudicare præsumunt? Fuerint hæc ante aduentũ Chri, vt quidam figuraliter, adhuc tamen in carnalibus actionibus constituti, pariter reges existerent, & pariter sacerdotes. Quod sanctum Melchisedech fuisse sacra prodit historia. Quod in suis quoquè diabolus imitatus est, vtpotè qui semper, quæ diuino cultui conuenirent, sibimet tyrannico spiritu vendicare contendit, vt pagani Imperatores, ijdem & maximi pontifices dicerentur. Sed cùm ad verum ventum est eundem regem atque pontificem, vltrà sibi nec Imperator pontificis nomen imposuit, nec pontifex regale fastigium vendicauit. Quamuis enim membra ipsius, id est, veri regis atque pontificis, secundùm participationem naturæ, magnificè vtrumque in sacra generositate sumpsisse dicãtur, vt simul regale genus & sacerdotale subsistant, at tamen Chrs memor fragilitatis humanæ, quod suorum saluti congrueret, dispensatione magnifica temperans, sic actionibus proprijs, dignitatibusque distinctis officia potestatis vtriusque discreuit, suos volês medicinali humilitate saluari, non humana superbia rursùs intercipi, vt & Christiani Imperatores pro æterna vita pontificibus indigerent, & pontifices pro temporalium cursu rerum imperialibus dispositionibus vterentur, quatenus spiritalis actio à carnalibus distaret incursibus: & ideò militãs DEO, minimè se negocijs secularibus implicaret: ac vicissim non ille rebus diuinis præsidere videretur, qui esset negocijs secularibus implicatus, vt & modestia vtriusq; ordinis curaretur, nè extolleretur vtroque suffultus, & competês qualitatibus actionum specialiter professio aptaretur. Quibus

Rom. 11. a

Cur ante aduentum Christi ijdê fuerint Reges & Pontifices, post vero minime.

Gen. 14. d & Heb. 7. a

1. Pet. 2. a

Imperatores pro æterna vita Pôtificibus Idigent, & Pontifices Imperatoribus vtuntur ad têporalia diligenda.

2. Tim. 2. a

omnibus ritè collectis, satis euidêter ostenditur, à seculari potestate nec ligari prorsùs, nec solui posse pontificem. Quo manifestiùs approbatur, Alexandrinum Petrum per Imperialem tantùmmodò sententiam nullo mõ potuisse prorsùs absolui: vbi si pôtificũ quoquè sociatur assensus, quærimus vtrũ præcesserit, an fuerit subsecutus. Si subsecutus est, nihilo minùs ad id reditur, vt absolutio seculariter potestate præcepta, & principaliter inchoata, valere non possit: pôtificumque secutus assensus, adulationis potiùs fuerit, q̃ legitimæ sanctionis. Si præcessit, doceatur à quibus, vbi ille sit gestus, si secũdùm Ecclesiæ regulam celebratus, si paterna traditione * profectus, si maiorum more prolatus, si competenti examinatione depromptus. Vbi proculdubio requirendum est, si synodali congregatione celebratus, quod in receptione damnati, & depulsione catholici, quia noua est causa, fieri debuisse certissimum est: si ad primam sedê, cuius intererat sententię, qua Petrus tenebatur obstrictus, secundum Ecclesiæ regulas est relatum: si eadem, quæ ligauit, absoluit: si illa, q̃ ligauerat, non resoluente, immò etiàm nesciente, potuisset dissolui: Si hæc gesta non sunt, quo more, quo ritu Alexandrinus Petrus prætenditur absolutus, cùm nec à pontificibus legitimè & ecclesiasticis legibus fuerit expeditus, nec à seculari potestate potuerit præter Ecclesiæ tramitem prorsùs absolui? Sed dicatur forsitan, Non imperator absoluit, sed à Pontificibus poposcit absolui. Tanto magis poscenti Imperatori à pontificibus fuerat suggerendum, vt si eum legitimè vellet absolui, legitima ecclesiastici tenoris absolutio prouenirer, & hæc omnia, quæ superiùs dicta sunt, secundùm Ecclesiæ tramitem seruarentur: pręcipuè cùm de secundæ sedis ageretur antistite, ab inferiore qualibet, sed à prima sed iure possit absolui. Inferior quippe potiorem absoluere non potest: sola ergò potior inferiorem conuenienter absoluit. Proindè inferioris loci pontifices, qui nullatenùs se nouerant potiorem sibi, finè prima sede se posse resoluere, præcipuè quê eius sententia nouerant obligatum, præuaricatoria absolutione potiùs non illum penitus exuerũt, sed se pręuaricatione potius nexuerũt, Ità Petri absolutio ex vtroque non constat, quia nec præuaricatoria absolutione rei reũ absoluere potuerunt, & depulsis vndique pontificibus catholicis hæreticisque suppositis, vel his, qui hæreticorum tenebantur communione polluti, etiàm sacræ religionis insynceritate polluti, participem suum tam absoluere nequiuerunt. quàm ipsi non erant absoluti. Ac proindè tam ecclesiasticæ regulæ pręuaricatores, quàm sacrosanctæ cômunionis integritatem maculantes consortio perfidorum, quod de reo simillimo potuerunt ferre iudicium? De catholicis enim pontificibus per totum Orientem aut quicunque

Romana sedes, prima est: secunda, Alexandrina: tertia, Antiochena.

eâque perstitit, est eiectus: aut ille restituit, qui consentit errori, & se ab errantium contagio non retraxit. Quod igitur eorum potuit de cuiuíquam errore esse iudicium, qui nusquã non erralle monstrantur, & hæreticorum simul catholicorumque confessione permixta, cunctas religionis veræ & syncere sedes turbasse, catholicamque apostolicamque confudisse puritatem? Ecce qui reum absoluere potuerunt, qui rei præ omnibus docebantur effecti? Ecce cum quibus de absoluendo reo synodus fuerat ineunda. Si fides & communio catholica retinebatur, cur catholici pellebantur antistites? Si catholici pellebantur antistites, quomodò non tantummodò hæretici seruabantur?

SANCTI GELASII PAPÆ Commonitoriũ ad Faustum magistrum, fungentem lationis officio Constantinopoli.

EGo quoque mente percepi Grecos in sua obstinatione mansuros, ne cui velut insperatum videri potest, quod est in antè præcognitum. Quapropter non iam propter religionis causas student dispositionibus publicis obuiare, sed potiùs per occasionem legationis regię, catholicam fidem moliũtur euertere, & tali commento nituntur sperata præstare. Quid sibi vult autem, quod dixerit Imperator, à nobis se in religione damnatum, cùm super hac parte & decessor meus non solùm minimè nomen eius attigerit, sed insuper quandò principia adeptus regiæ potestatis exeruit, in eius se rescripsit imperij promotione gaudere: & ego nulla ipsius vnquam scripta percipiens, honorificis (vt nostis) eũ literis salutare curauerim? Decessores mei, sacerdotes, qui præuaricatoribus se communicasse propria voce confessi sunt, à communione Apostolica submouerunt. Si isti placet se miscere damnatis, nobis non potest imputari: si ab eis velit abscedere, tãto magis à nobis non potest esse damnatus, sed potiùs ad gratiam synceræ communionis admissus. Ad senatum verò pertinet Romanum, vt memor fidei, quam à parentibus se suscepisse meminit, contagia vitet communionis externæ, nè à communione huius sedis Apostolicæ (quod absit) reddatur externus. Veniam sibi dari proponunt. Legatur, ex quo est religio Christiana, vel certè detur exemplũ, in Ecclesia Dei à quibuslibet põtificibus, ab ipsis apostolis, ab ipso denique saluatore, veniam, nisi corrigentibus se, fuisse concessam. Auditũ autem sub isto cœlo nec legitur omninò, nec dicitur, quod eorum voce depromitur: Date nobis veniam, dum tamẽ nos in errore duremus. Id quoquè pariter ostendant, qui nobis canones nituntur opponere, quibus hoc canonibus, quibus regulis, qua lectione quoue documento, siuè à Maioribus nostris, siue ab ipsis Apostolis, (quos potiores merito fuisse, non dubium est) seu ab ipso Domino saluatore, qui iudicaturus creditur viuos & mortuos, siue factum est vnquam, vel faciendum esse mandatur. Mortuos suscitasse legimus Christum, in errore mortuos absoluisse non legimus. Et qui certè hoc faciendi solus habuit potestatem, beato Petro principaliter mandat apostolo: *Quæ ligaueris super terram, ligata erunt & in cœlis: & quæ solueris super terram, erunt soluta & in cœlis.* Super terram, inquit: nam in hac ligatione defunctum nusquam dixit absolui. Quod ergo nunquam factum est, vel mente concipere formidamus scientes in diuino iudicio non posse penitùs excusari. Si autem, quod nunc prætendunt, à Romana ecclesia se sunt diuisuri, id iamdudùm fecisse monstrantur. Euphemium verò miror, si ignorantiam suam ipse non perspicit, qui dicit Acacium ab vno non potuisse dãnari. Ità ne non perspicit, secundùm formam synodi Chalcedonensis, Acacium fuisse damnatum? nec nouit eam aut se nolle dissimulat, in qua vtique per numerosam sententiã sacerdotum, erroris huius authores constat fuisse damnatos, sicut in vnaquaque hæresi à principio Christianæ religionis, & factum fuisse, & fieri manifesta rerum ratione monstratur, decessorem meum, executorem fuisse veteris constituti, non nouæ constitutionis authorem? Quod non solùm præsuli Apostolico facere licet, sed cuicunque pontifici, vt quoslibet & quemlibet locum, secundùm regulam hæreseos ipsius ante damnatę, à catholica communione discernant. Acacius quippe nõ fuit noui vel proprij inuentor erroris, vt in eum noua scita prodirent, sed alieno facinori sua communione se miscuit. Itaque necessè est, vt in illam recideret iustam lance sententiam, quam cum suis successoribus per conuenientiam synodalem susceperat author erroris. Nobis opponunt canones, dum nesciunt quid loquantur. Contra quos hoc ipso venire se produnt, quòd primæ sedi, sana rectaq; suadenti, parere fugiunt. Ipsi sunt canones, qui appellationes totius Ecclesiæ, ad huius sedis examen voluere deferri. Ab ipsa verò nusquam prorsùs appellari debere, sanxerunt: ac per hoc illam de tota ecclesia iudicare, ipsam ad nullius commeare iudicium, nec de eius vnquam præceperunt iudicio iudicari: sententiamq; illius constituerunt non oportere dissolui, cuius potiùs decreta sequenda mandarunt. In hac ipsa causa Timotheus Alexãdrinus, & Petrus Antiochenus, Petrus, Paulus, Ioannes, & cæteri non solùm vnus, sed plures, vtique nomen sacerdotij præferẽtes, sola sedis Apostolicæ sunt authoritate deiecti, cuius rei testis etiàm ipse docetur Acacius, qui præceptionis huius extitit executor. Quod vtique sicut Apostolicam sedem iuxta formam synodicam fecisse manifestum est, sic neminem resultare potuisse, certissimum,

Hoc

Marginal notes:
24.q.1. Legatur, ex
Matt. 9. c & Marc. 5. d & Luc. 8. d Ioan. 11. f
Matt. 16. c
Nouæ hæreses, nouis Concilijs damnatæ, non ad singulos hæreticos adhibita concilia.
24.q.1. Acacius nõ fuit
9 q. 3. Ipsi sunt canones.
A Sede Romana non datur appellatio.

Hoc igitur modo recidens in consortiū damnatorum, est damnatus Acacius, qui eorū dānationem, antequā præuaricator existeret, fuerat executus. Nobis ausi sunt facere canonum mentionem, contra quos semper ambitionibus illicitis fecisse monstrantur. Qua ipsi synodo, vel secundùm cuius synodi formam, Alexandrinum Ioannem de ecclesia, cui ordinatus fuerat, expulerunt? qui nullis causis euidentibus, nec antè cōuinci, nec posteà prouocans, etiàm in iudicio competenti potuit accusari. Quòd si dicunt, Imperator hoc fecit. hoc ipsum quibus canonibus, quibus regulis est præceptum? Cur huic tam prauo facto consensit Acacius, cùm authoritas diuina

Roma. 1. d dicat, Non solùm qui faciunt praua, reos esse, sed etiàm qui consentiunt facientibus? Quibus canonibus, quibus ve regulis Calendion exclusus est, vel primi vrbium diuersarum ca

Dist. 93. qua traditione. Prima sedes à nemine iudicat. tholici sacerdotes? Qua traditione Maiorum. Apostolicam sedem in iudicium vocant? An secundæ sedis antistites & tertiæ, cæteriq; benè sibi conscij sacerdotes, depelli debuerunt, & qui religionis exitit inimicus, depelli non debuit? Viderint ergò, si alios habent canones, quibus suas ineptias ira equant. Cæterùm isti, qui sacri, qui ecclesiastici, q legitimi celebrantur, sedem Apostolicā ad iudiciū vocare

Episcopus Constantinopo. inter sedes per canones, nullum nomen accepit. non possunt: & Constantinopolitanæ ciuitatis episcopus, quę vtiq; p canones inter sedes nullum nomen accepit, in cōmunionem recidens perfidorū, non debuit submoueri? An, q homini mentitus dicitur Imperatori, & qui Imperator è lęsisse phibentur, depelli debentur: & in Deū, qui summus & verus est Imperator, Acacium delinquentem, synceramq; communionem diuini sacramenti studētem miscere cùm perfidis, secūdùm synodum, qua hæc est damnata perfidia, non oportebat excludi? Sed velint nolint, ipsius iudicio anti-

Metropolitanas. quæ canonum cōstitutiones firmabūtur. Sed religiosi viri atque perfecti, secundùm canones concessam sedi Apostolicæ potestatem, nimirùm conantur eripere, & sibimet eam cō

Cum hæreticis nō est disputādū. tra canones vsurpare contendunt? O canonum magistros atque custodes. Nobis nullum fas est inire certamen cum hominibus communionis alienæ, diuina scriptura præ-

Tit. 3. a dicante, *hominem hæreticum post primam & secundam correptionem deuita*, sciens, q huiusmodi delinquat, proprio iudicio condemnatus. Eccè cognoscant, quia nō solùm ab alio, sed à se quoque ipso damnetur hæreticus. Illud autem nimis est impudens, q Acacium veniam postulasse confingunt, & nos extitisse difficiles. Testis est frater vester, filius meus vir illustris Andromachus, & qui à nobis abūdanter instructus est, vt cohortaretur Acaciū, deposita obstinatione, resipiscere, & ad sedis Apostolicæ remeare consortium, quique se sub iureiurando magnis cum eodem molitionibus egisse testatur, nec ad ea, q recta sūt, potuisse deflecti, sicut rerum probatur effectu.

Certè proferatur iudicium, quandò miserit, quandò veniam postularit, correctionéq; suā nobis promiserit eahibendam: nisi forte hūc animum gessit, quem successores eius habere perspicimus, vt tamen si veniam postularet, sic sibi vellet impendi, vt nihilominùs in errore persisteret: vbi vtique non tam à nobis recipi videretur, quàm nos potiùs in suam traduceret prauitatem. Quem reatum se confessuros asserunt ante certamen? Si reatus est, vtique corrigendus est. Si corrigendum non putant, fallaciter se reatum perhibent profiteri, nisi quod est infelicius, cùm & fatentur reatum, & non æstimant corrigendum. Illud quoquè me ridere libuit, quod ait, Si necessè fuerit veniam postulare: existimans nimirùm tunc se peccati veniam necessariò postulare, si ei concedamus, peccare desistat, immò etiàm (quod absit) cum eodem consentiamus nos quoque peccare. Nescio, inter quæ mundi prodigia hæc vox possit admitti. Remitti culpa de præterito potest, correctione sinè dubio subsequente. Nam si deincèps finitur mansura peruersitas, non est benignitas remittentis, sed consentientis assensio. Non mirum, si isti sedem B. Petri apostoli blasphemare præsumunt, qui talia portenta vel corde gerunt, vel ore diffundunt, & nos in supèr superbos esse pronunciant, cùm eis prima sedes, quicquid est pietatis, non desistat offerre, illi eam ipso proteruo spiritu subiugare se posse confidant. Sed captos mente, facere ista non mirum est. Sic phreneuci solent medicantes quosque, velut hostes putare vel cædere. Quæro tamen ab his, iudicium quod prætendunt, vbinàm possit agitari, an apud ipsos, vt ijdē sint inimici, & testes, & iudices? Sed tali iudicio nec humana dedent committi negocia, nedùm diuinæ legis integritas. Si quantùm ad religionem pertinet, non nisi Apostolicæ sedi iuxta canones debetur summa iudicij totius: si quantùm ad seculi potestatem, illa à pontificibus, & præci puè à B. Petri vicario, debet cognoscere, quæ diuina sunt, non ipsa eadem iudicare: nec sibi hoc quisquam potentissimus seculi (qui tamen Christianus est) vindicare præsumit, nisi religionem forsitan persequens. Quid tamen dicerent, si non charus suis in omnibus vincerentur? Ineptias itaque suas sibi seruent, nisi resipiscant potiùs, cogitantes Christi vocem non esse superfluam, quæ confessioni B. Petri Apostoli inferni portas nunquam præualituras asseruit. Qnapropter nō veremur, nè Apostolica sententia resoluatur, quam & vox Christi, & maiorum traditio, & canonum fulsit authoritas, vt totam potiùs Ecclesiam semper ipsa dijudicet. Sed cogitent magis, si quis in eis religionis est sensus, nè prauitatem suam nullatenùs deponentes, apud Deum hominesque sedis Apostolicæ perpetua constitutione damnentur. Sic autem dicitur fuisse definitum,

Sedes apostolica de omnibus iudicat, secundum canones, & per Christi tributam auctoritatē

Matt. 16. c

vt

vt deinceps de negocio nihil dicatur, quasi vel nunc eos (quemadmodùm nostis) meo duxerim nomine specialiter alloquendos. Neque planè cum istis nō corrigentibus ineunda congressio, quemadmodùm cum aliarum quoque hæresium sectatoribus dimicatio tenuenda. Vos autem saluos & sospites quantocyùs huc reuerti, continuis diuinitatem votis expetimus.

EPISTOLA GELASII AD Anastasium Augustum.

FAMVLI vestræ pietatis, filij mei, Faustus magister & Irenæus viri illustres, atque eorū comites publica legatione fungentes, ad vrbem reuersi, clementiam vestram quæsisse dixerunt, cur ad vos meæ salutationis scripta non miserim. Non meo (fateor) instituto, sed cùm directi dudùm de partibus Orientis, vel videndi me licentiā, sibi vestris præceptionibus abnegatam tota vrbe disperserint, a literis credidi temperandū, nè onerosus potiùs q̃ officiosus existerem. Videtis igitur nō mea dissimulatione prouenisse, sed competentis fuisse cautelæ, nè respuentibus animis molestias irrogarem. Sed vbì serenitatis tuę beneuolentiam cōperi, pręfatis indicantibus, humilitatis meæ clementer expetisse sermonem, iam verè perpendi, imputandum nō immeritò mihi, si tacerem: quia gloriose filij, te sicut Romanus natus, Romanum principem amo, colo, suscipio: & sicut Christianus, cum eo, qui zelum Dei habet, secundùm scientiam veritatis habere desidero: & qualiscunque Apostolicæ sedis vicarius, quodcunque plenæ fidei catholicæ deesse compercro, pro meo modulo suggestionibus opportunis supplere contendo. Dispensatione etenim mihi diuini sermonis iniuncta, væ mihi est, si non euangelizauero. Quod cùm vas electionis beatus Paulus Apostolus formidet & clamet, multo magis mihi exiguo metuendum est, si diuinitùs inspiratum, & paterna deuotione transmissum, subtraxero ministerium prædicandi. Pietatem tuā precor, nè arrogantiam iudices diuinæ rationis officium. Absit (quæso) a Romano principe, vt intimatam suis sensibus veritatem, arbitretur iniuriam. Duo quippe sunt, Imperator Auguste, quibus principaliter mundus hic regitur, authoritas sacra pontificū, & regalis potestas. In quibus tantò grauius est pondus sacerdotum, quantò etiàm pro ipsius regibus hominum in diuino reddituri sunt examine rationem. Nosti etenim fili clementissime, q̄ licèt præsideas humano generi dignitáte, rerum tamen præsulibus diuinarum deuotus colla submittis, atq; ab eis causas tuę salutis expetis, inque sumendis cęlestibus sacramentis, eisq; (vt competit) disponendis, subdi te debere cognoscis religionis ordine potiùs, q̃ præesse. Itaque inter hæc, ex illorum te pendere iudicio, non illos ad tuam velle redigi voluntatem. Si enim, quantùm ad ordinem pertinet publicæ disciplinæ, cognoscentes imperium tibi superna dispositione collatum, legibus tuis ipsi quoq; pàrent religionis antistites, nè vel in rebus mundanis exclusæ videantur obuiare sententiæ, quo (rogo) te decet affectu eis obedire, qui prærogandis venerabilibus sunt attributi mysterijs? Proindè sicut non leue discrimen incumbit pontificibus, siluisse pro diuinitatis cultu, quod congruit: ita his (quod absit) non mediocre periculum est, qui, cùm parere debeant, despiciunt. Et si cunctis generaliter sacerdotibus, rectè diuina tractantibus, fidelium cōuenit corda submitti: quanto potiùs sedis illius præsuli consensus est adhibendus, quem cunctis sacerdotibus & diuinitas summa voluit præminere, & subsequens Ecclesiæ generalis iugiter pietas celebrauit? Vbì pietas tua euidenter aduertit, nunquàm quolibet penitùs humano consilio eleuare se quęquā posse illius priuilegio vel confessioni, quem Christi vox prætulit vniuersis, quem Ecclesia veneranda confessa semper est, & habet deuota primatem. Impeti possunt humanis præsumptionibus, quæ diuino sunt iudicio constituta, vinci autem quorumlibet potestate nō possunt. Atque vtinàm sic cōtra nitentibus perniciosa non sit audacia, quæmadmodùm, quod ab ipso sacræ religionis authore præfixum est, non potest vlla virtute conuelli. Firmamentum enim Dei stat. Nunquidnàm cùm aliquibus infestata religio est, quantacunque potuit nouitate superari, & non magìs hoc inuicta permansit, quo æstimata est posse succumbere? Desinant ergò (quæso te) temporibus tuis quidā per occasionē perturbationis ecclesiasticæ p̄cipitanter ambire quæ non licet, nè & illa, quæ malè appetunt, nullatenùs appræhendant, & modum suum apud Deum & homines non teneant. Quapropter sub conspectu Dei purè ac syncerè pietatem tuā deprecor, obtestor, & exhortor, vt petitionem meam non indignanter accipias: rogo, inquam, vt me in hac vita potiùs audias deprecantem, quam (quod absit) in diuino iudicio sentias accusantē. Nec me latet, Imperator Auguste, quod pietatis tuæ studium fuerit in priuata vita. Optasti semper fieri particeps promissionis æternæ. Quapropter noli precor irasci mihi, si te tātum diligo, vt regnum, quod temporaliter assecutus es, velim te habere perpetuum: & qui imperas seculo, possis regnare cū Christo. Tuis certè legibus Imperator pateris nihil perire, Romano nomini nullū admittis ingeri detrimētū. Itàne verum est, princeps egregie, q nō solū p̄sentia Chri bn̄ficia, sed desideras & futura, vt religioni, vt veritati, vt synceritati catholicę cōmunionis & fidei, tēporibus tuis patiaris quęquā inferre dispendium?

Romanum natum se asserit Gelasi⁹, quod igitur dicitur Afer, origine intelligendū videtur.

1.Cor.9.c

Distin.96. Duo quippe. Quanto p̄. stat Pontifices, Regibus.

Distin. 96. Duo quippe.

Omnibus sacerdotibus obediēdū est, sed in primis sedis eius Pręsuli, quę omnibus preest diuino decreto & totius ecclesiæ perpetua consuetudine.

Matt.16.

2.Tim.2.

Reges, qui regna sua acriter tuentur, ita tueantur Ecclesiæ integritatē.

dium? Qua fiducia (rogo te) illic ei⁹ pmia petiturus es, cuius hic damna nō phibes? Non sint grauia, q̄ to te, q̄ pro tuæ salutis æternitate
Pro 27. a dicuntur. Scriptū legisti: Meliora sunt vulnera amici, q̄ oscula inimici. Quæso pietatē tuā, vt quo aff. ctu dicunt à me, eo tuis sensibus insinuētur. Nemo pietatē tuā fallat. Verū
Cant. 6 c est, quod figuraliter per Prophetā scriptura testatur: Vna est colūba mea, vna est perfecta mea, vna est Christiana fides q̄ est catholica.
Catholica fides qua. Catholica autē veraciter illa est, q̄ ab oīm p fidorū, atq; ab eorū successoribus atque consortibus, syncera, pura, immaculata cōione diuisa est. Alioquin nō erit diuinitus mādata discretio, sed miserāda cōfusio. Nec vlla causa iā super est, si hoc i quolibet cōtagio voluerimus admittere, nè cunctis hęresibus aditū ianuāq; pandamus. Qui enim in vno offenderit, omniū reus est: & q minima sper
Iacob 1. b Rec. 19. a nit, paulatim decidit. Hoc est qd sedes Apostolica magnoperè cauet, vt q a mundo radix est Apostoli gloriosa confessio, nulla rima prauitatis, nulla prorsus contagione macu-
Ecclesia Apostolica non potest errare. letur. Nam si (quod Deus auertat, quod fieri non posse confidimus) tale aliquid proueniret, vndè cuiquam resistere auderem⁹ errori? vel vndè correctionē errātibus posceremus? Proindè si pietas tua vnius ciuitatis populū negat posse pace cōponi, q d nos de totius orbis terrarū sumus vniuersitate facturi, si (q absit) nostra fuerit præuaricatione deceptus? Si totus correctus est mundus, prophana patrum suorum traditione despecta, quomodò non corrigatur vnius ciuitatis populus, si pdicatio fida succedat? Ergò, gloriose Imperator, nolo ego ecclesiarum pacem, quam etiā si cùm mei sanguinis impendio prouenire posset, amplector? Sed (precor te) cuiusmodi debeat esse pax ipsa, non vtcunque, sed ve-
Pax christiana quæ. raciter Christiana mente libremus. Quomodo enim potest esse pax vera, cui charitas intemerata defuerit? Charitas autem qualiter esse debeat, nobis euidenter Apostolus
1. Tim. 1. b predicat, qui ait: *Charitas de corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta*. Quomodò (quæso te) de corde erit puro, si cōtagio inficiatur externo? Quomodò de conscientia bona, si prauis fuerit malisque commixta? Quemadmodum fide non ficta, si maneat sociata cum perfidis? Quæ cùm à nobis sæpè iam dicta sint, necessè est tamen incessabiliter iterari, & tam diù non taceri, quandiù nomen pacis obtenditur, vt nostrum non sit (vt inuidiosè iactatur) facere pacem, sed talem velle doceamus, qualis & sola pax esse, & præter quam nulla esse monstratur. Eutychianū certè dogma, cōtra quod Apostolicæ sedis cautela peruigilat, si creditur salua fidei catholicæ posse veritate cōstare, promatur, asseratur, & quantumlibet viribus adstruatur, vt non solum per seipsum, q̄ inimicum sit fidei Christianæ, possit ostēdi, sed quantas & quam lætales hæreses in sua contineat colluuione, m onstrari. Si autem (vt magis confidimus) à catholicis iudicatis mentibus excludendum, quæso te, cur non & contagia simul eorū, qui hæc probant esse
Rom. 1. d polluti, decernitis refutanda, cùm dicat Apostolus, non solùm, qui non facienda faciunt, reos videri, sed etiam qui consentiunt facientibus? Proindè sicut non potest, peruersitatis communicatore suscepto, non pariter peruersitas approbari: sic non potest refutari peruersitas, complice sectatore peruersitatis admisso. Legibus certè vestris criminum conscij, susceptoresque latrocinantium, pari iudiciorum pœna constringuntur: nec expers facinoris æstimatur, qui licēt ipse non fecerit, facientis tamen familiaritatem, fœdusque receperit. Proindè cùm Chalcedonense Concilium, pro fidei Catholicæ atq; apostolicæ veritate, communioneque celebratum, damnauerit Eutychen detestandi furoris authorem: nō satis habuit, nisi vt pariter eius quoque cōsortem Dioscorum, cæterosque percelleret. Hoc igitur modo, sicut in vnaquaq; hæresi vel factum semper, vel fieri non habetur ambiguum, successores eorum Timotheum, Petrum atq; alterum Antiochenum Petrum, non viritim propter singulos quosq; rursus facto Cōcilio, sed synodi semel acta regula consequēter elisit. Quemadmodùm ergò non euidenter apparet, etiàm cūctos simili tenore cōstringi, & qui eorum communicatores & cōplices extiterunt, atq; omnes omninò à catholica atq; Apostolica meritò cōmunione dicerni: hunc Acacium quoque iure dicimus à nostro consortio submouendum, qui maluit in sortem transire pfidiæ, q in catholicæ atque Apostolicæ communionis synceritate coustare, cū ferè p trienniū, nè in id veniret, Apostolicę sedis epistolis doceatur competēter instructus. Postq̄ verò communionis est factus alienæ, non potuit nisi à catholicæ & Apostolicę mox societate pcidi, nè per eum, si vel paululùm cessaremus, nos quoq; videremur subijsse cōtagia perfidorū. Sed reuerà
Ironia. vel tali perculsus pœna resipuit, correctionē promisit, emendauit errorem: aut ille tractatus leniùs voluerat coerceri, q etiàm verbera dura non sensit. Quo in sua perfidia & damnatione moriente, tam eius in ecclesiastica recitatione non potest nomen asscribi, quam externæ cōtagiū non debet communicationis admitti. Quapropter aut doceatur ab hęretica participatione syncerus, quorum se ille communioni permiscuit, aut cū eisdem non potest non repelli. Sic autem susurrant Orientis episcopi, q ad eos sedes Apostolica non ista conscripserit: quasi vel ipsi de recipiendo legitimè Petro sedē Apostolicā suis literis fecerint certiorē, vel huius receptionis inconditæ nō iam pariter complices extitissent, quē sicut verè non possunt docere ab hęretica prauitate fuisse purgatū,

ita

ità se hæreticorum nullatenùs poterunt excusare consortes. * Quòd si fortassis adstruxerint, ꝙ ad Apostolicam sedẽ de susceptione Petri per Acacium cuncti consona voce retulerint, per eundem sibimet omnes pari voce sentiunt fuisse rescriptum. Apostolicæ verò sedis authoritas, ꝙ cũctis seculis Christianis, Ecclesiæ prælata sit vniuersę, & canonum serie paternorum, & multiplici traditione firmatur. Sed vel hinc, vtrũ sibi quisq̃ contra Nicęnæ synodi constimta quippiam valeat vsurpare, collegio potest vnius cõmunionis ostendi, non mentibus externæ societatis aperiri. Apud illos si quis cõfidit, egrediatur in medio, & apostolicam sedem * de vtraque parte reuincat & instruat. Tollat ergò nomen è medio, quod ecclesiarũ discretionem ꝓcul à catholica communione operatur, vt syncera pax fidei communionisque reparetur, & vnitas: & tũc quis nostrum cõtra venerandam vel insurrexerit, vel nitatur insurgere vetustatẽ, cõpetenter & legitimè perquiratur. Et illic apparebit, quis modesto proposito custodiat formam, sraditionemq́; maiorum: quis supra hæc irreuerenter insiliens, rapina æqualem posse fieri arbitretur. Quòd si mihi populi Cõstantinopolitani ꝑsona proponitur, per quam dicatnr nomen scandali, id est, Acacij, non posse remoueti. taceo, quia & hæretico quondàm Macedonio pulso, & Nestorio nupèr eiecto, plebs Constantinopolitana catholica permanere delegerit potiùs, q̃ maiorũ prælulũ damnatorum affectione retineri. Taceo quòd qui ab eisdem, ipsis damnatis ꝓ̃sulibus, baptizati fuerant, in fide catholica manẽtes, nulla sint exagitatione turbati. Taceo, quòd pro rebus ludicris populares tumultus nunc etiàm vestræ pietatis authoritas restenarit: atque ideò multò magis pro salnte animarum suarum, necessariò vobis Constantinopolitanæ ciuitatis obtemperat multitudo, si eam ad catholicam & apostolicam communionem vos principes reducatis. Etenim, Imperator Auguste, si cõtra leges publicas aliquid (qnod absit) quispiam fortalsè tentaret, nulla pati id ratione potuisset: ad diuinitatis puram synceramq́; deuotionem, vt tibi plebs subdita redigatur, conscientiæ tuæ nõ pntas interesse? Postremò, si vnius ciuitatis populi animus non putatur offendi, nè diuina (vt res postulat) corrigantur: quanto magis, nè diuina offendantur, catholici nominis vniuersi piam fidem nec lædere debemus omnino, nec possumus? Et tamẽ ijdem nostra se poscunt voluntate sanari. Competentibus ergò sinant curari se posse remedijs: alioqui (quod absit) in eorum transeundo perniciẽ, cum illis perire possumns, ipsos verò saluare nõ possumus. Iã hic quid sit magis sequẽdũ, sub diuino iudicio vestræ cõsciẽtię derelinquo: vtrùm, sicus nos optamus, simul omnes certam redeamus ad vitam: an, sicut illi poscunt, manifestam tendamus ad mortem. Sed adhuc apostolicam sedem, sibi medicinalia suggerentem, superbam vocare arrogantemque contendunt. Habet hoc qualitas sæpè languẽtium, vs accusens magis medicos, congruis obseruationibus ad salubria reuocantes, quam vt ipsi suos noxios appetitus deponere vel reprobare consentiant. Si nos superbi sumus, quia animarum remedia cõuenientia ministramus: quid vocandi sunt, qui resultant? Si nos superbi sumus, qui obediendum paternis dicimus instimtis: qui refragantur, quo appellandi sunt nomine? Si nos elati sumus, qui diuinnm cultum puro atque illibato cupimus tenore seruari: qui cõtra diuinitatem quoq; sentiũt, dicant, qualiter nuncupẽtur? Sic & nos cæteri, qui in errore sunt, æstimant, ꝙ eorum non consentiamus insaniæ. Vbi tñ spiritus superbię veracìter consistat & pugnet, veritas ipsa iudicat.

* Qui

Primatus Sedis Apostolicæ.

* vtrinque reuincat

Mos hæreticorum se des Apostolicam accusantiũ; q̃ cũ illis no lit Cõmunicare, nec eorum errores tolerare.

Epistola Gelasij Papæ ad episcopos Dardanię, qua ostenditur, Acaciũ à sede Apostolica competenter fuisse damnatum.

Dilectissimis fratribns vniuersis episcopis per Dardaniam constitutis, Gelasius. Valdè mirati sumus, ꝙ vestra dilectio quasi nouam & velnti difficilem quæstionẽ, & adhuc tanquàm inanditum quippiã, nosse desiderat, quòd Eutychianæ pestilenriæ communicatores, non habenses, quid pro suæ perditionis obstinatione respondeant, frequenti iam ratione conuicti, sola contentione submurmurant, non quia sit alicuius momenti qnod garriunt, nec inueniunt penitus qnid loquantur. Vbi magis eos, qui catholicis sensibus institnti sunt, adhnc hærere miramnr, quàm illos, qui à veritate exciderũt, & ab antiqua ecclesiæ traditione snnt deuij, prophanas vocum nouisates, & ineptias caducæ peruersitatis obtendere, quibus eos retulit vestra dilectio iactitare, ideò Acacium non putare iure damnatum, quòd nõ speciali synodo videatur fuisse deiectus: & insupèr dementiã suæ vanitatis accumulant, puetiliter adijcientes, ꝓ̃cipuè põtificem regiæ ciuitatis. Quapropter stultitiam respuenses inanium querelarum, perquirere vos oportet ab ipsis beatis apostolis, & cõsiderare prudenter, quoniam patres nostri, catholici videlicet, doctiq́; pontifices, in vnaquaq; hęresi quolibet tempore suscitata, quicquid ꝓ fide, ꝓ veritate, ꝓ cõione catholica atque Apostolica secundùm scripturarũ tramitẽ, ꝓ̃dicationemq́; maiorũ facta semel cõgregatione sanxerunt, inconuulsum voluerint deincèps firmumq́; constare: nec in eadem hac causa denuò, quæ præfixa fuerant, retractari qualibet ꝛecenti pręsumptione permiserint, sapientissimè peruidentes, quoniam si decreta salubriter cuiquam liceret iterare,

Q8 semel Cõciliosan citũ in causa fidei, id ratum Patres semg esse voluerunt.

nullum contra singulos quosque prorsùs errores stabile persisteret Ecclesiæ cóstitutum, ac semper ijsdem furoribus recidiuis omnis integra definitio turbaretur. Nam si limitibus etiàm præfixis positatum semèl synodalium regularum, non cessant elisæ pestes, resumptis certaminibus, contra fundamentum sese veritatis attollere, & simplicia quæque corda percutere: quid fieret, si subindè fas esset perfidis inire Cócilium, cùm, quamlibèt illa manifesta sit veritas, nunquàm desit, quod perniciosa depromat falsitas, remetsi ratione vel authoritate deficiens, sola tamen contentione nó cedens? Quæ maiores nostri diuina inspiratione cernentes, necessariè præcauerunt, vt quod contra vnamquanque hæresim coacta semèl Synodus, pro fide, cómunione, & veritate catholica atque apostolica promulgasset, non sinerent nouis post hæc retractationibus mutilari, nè prauis occasio præberetur, quæ medicinaliter fuerant statuta, pulsandi: sed authore cuiuslibet insaniæ ac pariter errore damnato, sufficere indicarunt, vt quisquis aliquandò huius erroris communicator existeret, principali sententia damnationis eius esset obstrictus, quomodò manifestè quilibet vel professione sua, vel communione posset agnosci. Et vt breuitatis causa priora taceamus, quæ diligens inquisitor facilè poterit inuestigare, Sabellium damnauit Synodus: nec fuit necessè, vt eius sectatores posteà damnarentur, singulas viritim Synodos celebrari: sed pro tenore cóstitutionis antiquæ, cunctos, qui vel prauitatis illius vel communionis extitere participes vniuersalis Ecclesia dixit esse refutandos. Sic propter blasphemias Arij, forma fidei communionisq; catholicæ Nicæno prolata conuentu, Arianos omnes, vel quisquis in hanc pestem siue sensu, siue communione deciderit, sinè retractatione cóclusit. Sic Eunomium, Macedonium, Nestorium synodus semèl gesta condemnans, vlteriùs ad noua Concilia venire non siuit: sed vniuersos quocunq; modo in has blasphemias recidentes, tradito sibi limite Synodali, refutauit Ecclesia: nec vnquam rectè cessisse manifestú est, qualibet necessitate cogente, nouis ausibus, quæ fuerant salubriter constituta, temerasse. Non autè nos latet, in tempestate persequutionis Arianæ plurimos pontifices de exilijs, pace reddita, respirantes, per certas prouincias, congregatis secum fratribus, ecclesias composuisse turbatas. Nó tamen, vt illius Synodi Niçænæ, quicquid de fide & cómunione catholica definierat, immutarent, nec noua quenquam pro lapsu damnatione percellerent, sed illius tenore decreti, nisì resipuisset, iudicarent damnatum, essetque consequens, corrigeret, damnationi proculdubiò subiaceret: quibus conuenienter (vt dictum est) ex paterna traditione perpensis, cófidimus, quod nullus iá veraciter Christianus ignoret, vniuscuiusque synodi cóstitutum, quod vniuersalis Ecclesiæ probauit assensus, nullam magis exequi sedem præ cæteris oportere, quàm primam: quæ & vnamquanque synodum & sua authoritate confirmat, & continuata moderatione custodit, pro suo scilicet principatu, quem beatus Petrus apostolus Domini voce perceptum, Ecclesia nihilominus subsequente, & tenuit semper, & retinet. Hæc dum Acacium certis comperisset indicijs à veritate deuiasse, diutius ista non credens, quippe quem nouerat exequutorem sæpè necessariæ dispositionis suæ contra hæreticos extitisse, per triennium ferè literis destinatis eundem monere non destitit, sicut per diuersos missa familiariter scripta testantur. Quibus ille primum tanquàm dedito silentio, nihil respondere proponens, tandèm aliquando missis literis profitetur, se Alexádrino Petro, quem expetita Apostolicæ sedis authoritate, exequutor ipse quoq; damnauerat, absque sedis Apostolicæ notitia, communione permixtum. Beati autem Petri sedes Alexandrinum Petrum, quem se tantummodo damnasse, non etiam soluisse nouerat, non recepit: atque ideò nè per Acacium in Petri consortium duceretur, ipsum quoquè à sua communione submouit, & multimodis transgressorem, à sua societate fecit alienum. Hic si examinatio quæritur, iam iudicio non erat opùs, postquàm literis suis ipse confessus est. Si authoritatis pondus inquiritur, Chalcedoneñ. synodi tenore illius diffinitionis exequutio reperitur, quo damnati illic erroris communicator effectus, præfixæ nihilominùs particeps damnationis existeret: quoniam idem ipse error, qui semèl est cum suo authore damnatus, in participe quolibet prauæ communionis effectum & execrationem sui gestat & pœnam. Quo tenore Timotheus etiàm atque ipse Alexandrinus Petrus, qui secundam certè sedem tenuisse videbantur, non repetita Synodo, sed authoritate tátummodò sedis Apostolicæ, ipso quoquè Acacio postulante vel exequente, probantur esse damnati. Quòd si, vtrum errori vel præuaricationi communicarit Acacius, forsitan dicatur oportuisse constare, breuiter præbemus ad ista responsum: Aut enim ipsi doceant Petrum legitimè veraciterque purgatum, & ab omni contagione hæreticorum ritè discretum, cùm ei communicauit Acacius, si eius communicatorem putant Acacium aliquatenùs excusandum: aut si, vt magis est verum, conuenienter atque legitimè Petrum non probauerint expiatum, restat vt eius inexpiatione fuerit, & qui ei communicauit, infectus. Nec planè tacemus, quod cuncta per mundum nouit Ecclesia, quoniá quorumlibet sententijs ligata pontificum, sedes beati Petri Apostoli ius habeat resoluendi, vtpotè quæ de omni Ecclesia fas habeat

24. q. 1. Maiores nostri.

De cós. dist. 4 Confidimus.

Executio probatorú ab vniuersali Ecclesia pertinet maxime ad primam sedem. Matt. 16. & 23 q. 1 (?) Cúcta per múdum.

9. q. 3. Cuncta per múdum. Sedes B. Petri de oībus iudicat, & à nemine iudicatur.

beat iudicandi, neque cuiquam de eius liceat iudicare iudicio. Siquidem ad illam de qualibet mundi parte canones appellari voluerunt, ab illa autem nemo sit appellare permissus. Quapropter cùm satis constet, Acacium nullum pontificium habuisse, sententia sedis Apostolicæ damnatum, sinè vlla eius notione soluendi, qua certè synodo hoc ille præsumpsit, quod nec sic absque Apostolica sede fas quidem haberet efficere? Cuius sedis episcopus? cuius metropolitanæ ciuitatis antistes? Nonne parochiæ Heracleensis ecclesiæ? Si illi certè licuit sinè synodo sententiam Apostolicæ sedis abrumpere, nulla eius consultatione quæsita: itáne verò non licuit primæ sedi, Chalcedonensis synodi constituta (sicut decuit) exequenti, huiusmodi præuaricatorem sua authoritate detrudere? Sed nec illa prætermimus, quòd Apostolica sedes frequenter, vt dictum est, more maiorum, etiam sinè vlla synodo præcedēte, & soluendi, quos synodus iniquè damnauerat, & damnandi, nulla existente synodo, quos oportuit, habuerit potestatem. Sanctæ memoriæ quippe Athanasiū synodus Orientalis addixerat, quē tamē exceptū sedes Apostolica, qa damnationi Græcorum non consensit, absoluit. Sanctæ memoriæ nihilominus Ioannē Constantinopolitanum synodus etiàm catholicorum præsulum certe damnauerat, quē simili modo sedes Apostolica etiā sola, quia non consensit, absoluit. Itemque S. Flauianum, pontificum Græcorum cōgregatione damnatū, pari tenore, quoniā sola sedes Apostolica non consensit, absoluit, potiusq; qui illic receptus fuerat, Dioscorum secundæ sedis præsulem sua authoritate dānauit, & impiam synodum non consentiendo sola submouit, & authoritate, vt synodus Chalcedonensis fieret, sola decreuit. In qua ergò, vt sola ius habuit absoluendi eos, quos synodica decreta perculerant: sic etiàm sinè synodo in hac eadem causa, plurimos etiàm metropolitanos dānasse cognoscitur. Quòd si quis hæc ab Apostolica sede secundum synodum acta reprehendit, * præter quòd prisca rerum probatione conuincitur, interim multò magis Acacio non licuisse fatebitur. Dicat ergò, qua ipse synodo, secundę sedis antistitem qualemcunq;, certè catholicū, & à catholicis ordinatum, nec de catholica fide & communione aliquatenùs impetitū, duxerit excludendum, & hæreticum manifestū Petrum, sua quoque exequutione damnatum, Pontifici Catholico permiserit subrogari. Qua synodo tertiæ sedis episcopum sanctum Calendionem fecit expelli, ac nihilominùs eidem Petrum tam hæreticum manifestum, vt eidem palàm nec se communicare prætenderet, sua pallus est dispositione subsitui? Qua denique per totum Orientem synodo, eiectis orthodoxis, nullo crimine maculatis, prauos quosque & crimini-

Ibidem.

Sedes Apostolica, absque Concilio pōt absoluere à Concilio inique dānatos, & damnare absq; Concilio.

* præterq

bus inuolutos, sua prouisione supposuit? Qua synodo tot aliena priuilegia nefandus populator inuasit? Sed libri non sufficient, si tragœdias eius, quas per ecclesias totiùs Orientis exercuit, sigillatim describere moliamur. An illud ipsius argumentum nobis æstimant opponendum, quo facinora sua in Imperialem nisus est iactare personam? Cur igitur, quandò uoluit, obstitit Basilisco tyranno, certè & hæretico vehementer infesto? Cur ipsi Imperatori Zenoni, quia palàm Antiocheno Petro communicare noluit, suam non subdidit voluntatem? Ecce potuit in alijs resultare, sed noluit. An non Apostolus dicit, non solùm qui faciunt, sed etiàm, qui consentiunt facientibus, reatu pariter irretiri? Sed vt ea, quæ latiùs explicanda sunt, omittamus: quid quòd ipse Zenon Imperator suis literis profitetur, cuncta sese ex Acacij gessisse consilio? nec hoc eum literis suis fallere, ipse quoquè testatur Acacius, qui & eum nihilominùs vniuersa rectè gessisse conscripsit, & suo consilio hęc eadem gesta non tacuit. Quasi verò tantùm in Alexandrini Petri communione Acacius præuaricator extiterit, & non in omnibus, quos vel fecit, depulsis catholicis pontificibus tanquàm tyrannus, ecclesijs quibusque proponi: vel taliter præpositis peruersa communione permixtus est, qui hoc ipso secundùm canones fuerant ab ecclesiastica communione pellendi, quo se passi sunt successores viuis sacerdotibus adhiberi. Quis autem non perspiciat Christianus, quòd catholicis pontificibus propria sede deiectis, non nisi hæretici potuerint introduci? Quibus tamen cunctis vel author fuit Acacius subrogandis, vel subrogatis communicator accessit, his vtique, qui à communione hæreticorum nullatenùs discrepabant. Cur igitur vel cùm hæc fieri viderit, non sicut sub Basilisco iam fecerat, ad Apostolicam sedem referre curauit, vt si solus ipse non poterat, coniunctis cum eodem consilijs atque tractatibus, apud Imperatorem, quæ religioni competerent, allegaret? Nam si Basiliscus (vt dictum est) tyrannus hęreticus, scriptis Apostolicę sedis vehementer infractus est, & à plurimis reuocatus excessibus, quantò magis legitimus Imperator, qui se catholicum videri volebat, potuit cum Apostolica sede cunctorum quoque pontificum moderata suggestione mitigari, pręcipuè cum eiusdem Acacij esset specialis fautor & amator, & qui literis suis tam ipsum Acacium quàm sanctum Papam Simplicium, magnis laudibus extulisset, quòd * hęreticis constantissimè restitissent? Cur tanto tempore Acacius inter ista conticuit, nisi quia pręcpediri nolebat vllatenùs, quæ desiderabat expleri? Ponamus tamen, etiàmsi nulla synodus pręcessisset, cuius Apostolica sedes rectè fieret exequutrix, cum quibus

Rom. 1. d

* hæreticis

erat de Acacio synodus ineunda? Nunquid cum his, qui iam participes tenebantur Acacij, & per Orientem totum) catholicis sacerdotibus violenter exclusis, & per exilia diuersa relegatis) socij euidenter existebant communionis externæ, priùs se ad hæc consortia transferentes, quàm sedis Apostolicæ

24. q. 1. cū quos erat

scita consulerent? Cum quibus ergò erat synodus ineunda? Catholici pontifices fuerant vndique iam depulsi, solique remanserant socij perfidorum, cum quibus iam nec licebat habere conuentum, dicente Psalmista:

Psal. 25.

Non sedi in Concilio vanitatis, & cum iniqua gerentibus non introibo. Nec ecclesiastici moris est, cum his, qui pollutam habēt communionem, permixtamque cum perfidis, miscere * Concilium.

* consiliū.

Rectè igitur per Chalcedonensis synodi formam, huiusmodi præuaricatio repulsa est, potiùs quam per Concilium, quod nec opus erat post primā synodum, nec cum talibus habere licebat. Nam & quid ageretur de fide catholica, intelligere si vellent, ignorare non poterant, cùm viderent catholicos pontifices nulla synodi discussione, nullo Concilio, præcipuè cum nouas causas esse perpenderent, toto Oriente depelli, & cæteri, quid cauerent, ex illorum discere qualitate potuissent. Restat igitur, vt illius partis illos fuisse sit clarum, cui se post tot experimenta dederunt: meritoque ab Apostolica sede, cæterisque catholicis non iam consulendi erant, sed potiùs notandi. Risimus autem, quòd prærogatiuam volunt Acacio comparari, quòd episcopus fuerit regiæ ciuitatis. Nunquid apud Mediolanum, apud Rauennam, apud Sirmiū, apud Treueros multis temporibus non constitit Imperator? Nunquid harum vrbium sacerdotes, vltra mensuram sibimet antiquitùs deputatam, quippiā suis dignitatibus vsurparunt? Nunquid Acacius, vt Ioannem qualemlibet hominem, catholicum tamen, à catholicis ordinatum, de Alexandria excluderet, Petrumque in hæresi iam detectum, atque damnatum, absque sedis Apostolicæ cōsultatione reciperet, aliqua synodo saltem illic habita, hoc audacter arripuit? Vt Calēdionem de Antiochia depelleret, hæreticūque Petrum, quem ipse damnauerat, absque notitia sedis Apostolicæ rùrsùs admitteret, aliqua synodo id fecisse monstratur? Si certè de dignitate agitur ciuitatum, secundæ sedis & tertiæ maior est dignitas sacerdotū, quàm eius ciuitatis, quæ non solùm inter sedes minimè numeratur, sed nec inter metropolitanorum iura censetur. Nam quod

Sedes Constantinopolitana nō est Metropolitana.

dicitis, regiæ ciuitatis: alia potestas est regni secularis, alia ecclesiasticarum distributio dignitatum. Sicut enim quamuìs parua ciuitas prærogatiuam præsentis regni non minuit, sic Imperialis præsentia mensuram dispensationis religiosæ non mutat. Sic clara vrbs illa potestate præsentis imperij: religio sub eodem tunc firma, tunc libera, tunc prouecta consistit, si potiùs hoc præsente propriā teneat sine vlla perturbatione mensuram. Sed dicatur fortitan, de Alexandrino & Antiocheno, certis ex causis principem magis illa, quæ gesta sunt, non Acacium, præcepisse. Sed principi Christiano decuerat suggerere sacerdotem, maximè cuius familiaritate & fauore fruebatur, saluam fore de eius iniuria contumeliaq; vindictam, tantùm vt Ecclesiæ sineret Christianus princeps regulas custodiri: & quia noua in vtróque pōtifice causa esset exorta, & nouam discussionem consequenter inquireret: & sicut semper esset factum, sacerdotali Concilio de sacerdotibus iudicia prouenirent, non à seculari viderentur qualescunque pontifices, etsi errore humanitus accidente, non tamen contra religionem vllatenùs excedentes, potestate percelli. An & hæc iusta ratione principi suggerenda non erant? Regiæ ciuitatis honore sublimis, si factus erat illa regia ciuitate sublimior, tanto magìs in his suggerendis debuit esse constantior. Si autem in his, quæ pro religione fuerant exerenda, extitit contemptibilis atque despectus, & aut segnis, aut fiduciam non habens intimandi, in quo per regiam ciuitatem maior effectus est? Nathan Propheta, palàm publiceque in faciem regi Dauid & commissum pronunciauit errorem, & ipsum commisisse non tacuit, & confessione correctum, consequenter absoluit. 2. Re. 12. d

Hic autem vir bonus & sacerdos egregius, intantùm se & suggerere potuisse mōstrauit, & noluisse deprompsit, immò fauisse patefecit, vt & Imperator cuncta se ex eius consilio gessisse non taceret, & ipse Imperatorem magnis præconijs eleuaret ista facientem, seseq; proderet his agendis rebus fuisse participem. Sed esto, Calendion nomen Imperatoris abstulerit, Ioannes principi mentitus fuisse iactetur: quæ tamen cùm nouæ essent causæ, noua debuerit Ecclesiastica prouenire discussio. An qui in hominem Imperatorem peccasse dicebantur, nulla interueniente synodo, deijci debuerunt: & in Deum, qui summus & verus est Imperator, Acacium delinquentem, synceramq; communionem diuini sacramenti studētem miscere cum perfidis, secundum synodum, qua hæc est damnata perfidia, non oportebat excludi? Quid per totum Orientem de innumeris vrbibus pulsi catholici sacerdotes; & hæretici subrogati? Nouæ certè erant causæ, & his consequenter vna synodus debebatur. Cur tunc non vènit in mentem, vt in talibus causis peteretur à principe, saltem qualiscunque synodus celebranda, vt quocunque vel colorato indicio traditionis ecclesiasticæ, passim pontifices viderentur exclusi, non solum quarumcunque vrbium sacerdotes, sed metropolitani incunctanter antistites? His omnibus cùm nō restitit suggestione,

gestione, qua potuit, consensit Acacius, communicando cunctis, qui in catholicorum locum hæretici fuerant subrogati. Apostolus autem dicit, Non solùm qui faciunt, sed & qui consentiunt facientibus, reos indubitanter asscribi. An hæc licuit seculari potestati, & actis talibus Acacio consentienti absque vlla synodo, quam ipsa rerum nouitas exigebat, absque sedis Apostolicæ consultatione perficere, & sedi Apostolicę non licuit, secundùm tenorem synodi Chalcedonensis in veteri vtique causa, & veteri constituto iusta diffinitione damnatum, inimicis Synodi Chalcedonensis Acacium communicantem, à sua communione depellere? Sed inquiunt: Acacius principibus obuiare non potuit. Cur Basilisco, quia voluit, obuiauit? Cur ipsi Zenoni, nè palàm Petro Antiocheno, quamuis latenter hoc fecerit, communicare videretur, non commodauit assensum? Ecce resultanti non restitit Imperator. Ecce vim nolenti non intulit. Ecce refugienti côtagiâ manifesta concessit. Postremò, cur tanto tempore, cùm ista gererentur, vel gerenda cognosceret, non ad sedem Apostolicam, à qua sibi curam illarum regionum nouerat delegatam, referre curauit? Sed priùs, laudator factus est ipse gestorum, quàm vel præmoneret talia non esse tentanda, vel nè têtarentur, obsisteret, sicut sub Basilisco iam fecerat. Cur illis cæteris communicare consensit, qui depulsis catholicis sacerdotibus, indubitanter hæretici singulis vrbibus fuerât substituti? Postremò, si ille defuit suis partibus, & quæ sacerdoti catholico competerent, agere non curauit: ideò sedes Apostolica, quod ad eam pertinebat, vel potuit, vel debuit præterire? Quolibet modo hæreticorum complicem refutauit, & consortem communionis externæ à sua communione dimouit: nec opùs fuit noua synodo, cùm veteris constituti sufficienter hoc forma præscriberet: nec opùs fuit vt hæc facienda episcopis Orientis intimaret, quos & expulsione catholicorum, quæ agebantur in causa fidei, non ignorasse manifestum sit, & communicando hæreticis subrogatis, facto tali consensisse non dubium est, etiàm externæ communionis effectos: atque ideò cum eis iam nec potuisse, nec debuisse sedis Apostolicæ scita tractari. Ecce agnouerunt, in eorum professione, qui constantissimè perdurarunt, quid fidei communionique catholicæ deberetur. Ecce agnouerunt, quemadmodùm à talibus recedendo, immò talibus contraria moliendo, à fide & communione Catholica atq; Apostolica deuiarit Acacius, seq; cum eodem pariter errori subdiderint. Ecce agnouerunt, quàm iustis ex causis pro fide & communione catholica atque Apostolica (cui & illi, qui in ea perstiterunt, congruebant: & illi, qui perstantibus obuiabât, ab eadem docebantur alieni) sedis Apostolicæ authoritate sit remotus Acacius, eiusq; pariter quicunque complices extiterunt, atque ab illa meritò cum his communione discretus, à qua se ipse primum cum suis consortibus, à catholicis pontificibus discrepâdo, cognoscitur separasse: iureque sententiam ille damnationis excepit, cæteris consortibus promulgandam, qui solus pro omnibus suis consortibus in communionem se recidisse perfidiæ, ad Apostolicam sedem missis literis est professus. Cui si communicauerant Orientales episcopi, antequàm huc referret, pari vtique reatu sinè dubio probabantur inuolui, iureque per illum transgressionis sententiam susceperunt, tanquàm facti cum eodem communionis externæ: qui vtique non consult, tanquàm nostræ communionis homines, iam deberent, sed tanquam in contrario positi consortio, refutari. Si verò non communicauerant, antequâ Acacius huc referret, & communicantem notare debuerant, & ipsi de eodem potius huc referre, atque Apostolicæ sedis vigore perculsum, meritò comprobare, cumque ea sede Apostolica, tantisque illis catholicis pontificibus magis tenere concordiam. Sed quia ab illorum societate desciuerant, & eorum successoribus communicare delegerât, ideò cum sede Apostolica minimè congruebant; quia in sortem reciderant præuaricatoris Acacij, illius se sinè dubio peruidebât sententia consequenter adstringi: & ob hoc videri eum nolebant esse damnatum, quia se cognoscebant in eadem præuaricatione damnatos, in qua hodieque manere persistunt. Sed sicut hi, simili conditione constricti, complicem suum non possunt iudicare non iure damnatum, neque rei reum possunt competêter absoluere: sic illo iustè præuaricatore damnato, isti quoque pari iacêt damnatione prostrati: neque nisi resipiscentes, indè poterunt prorsus absolui: quia sicut per vnum scribentem, eorum omnium vulgata transgressio est, qui in eandem perfidiæ reciderant actionem: sic in vno eodêque, qui pro omnibus scripserat, vel scribendo omnium prodiderat voluntates, transgressio est punita cunctorum. Hæc ad instructionem vestræ dilectionis, satis abundeque sufficere iudicamus, quauuis eadem latius (si Dominus concesserit facultatem) studeamus exponere, quatenus & fidelium quisque cognoscat, nihil Apostolicam sedem (quod absit) præproperè censuisse. Quæ tamen sententia in Acacium destinata, etsi nomine tantummodo præsulis Apostolici, cuius erat vtiquè potestatis, legitimè probatur esse deprompta, præcipuè cùm secretim dirigenda videretur, ne custodijs vbiq; præsentis dispositio salutaris quibuslibet difficultatibus impedita, necessarium habere nô posset effectum: tamen quia orthodoxis vbique deiectis, & hæreticis tantummodò, eorumq;

eorumq; consortibus iam relictis, in Oriente catholici pontifices, aut residui omoinò non essent, aut nullam gererent libertatem, plurimorum in Italia catholicorum congregatio sacerdotum, rationabiliter cognouit in Acacium fuisse prolata. Quæ congregatio facta pontificum, non contra Chalcedonensem, non tanquàm ooua Syoodus, cótra veterem primamq; conuenit, sed potiùs secundùm tenorem veteris cóstituti, particeps Apostolicæ exequutionis effecta est, vt satis appareat, Ecclesiam Catholicam, sedemque Apostolicam, quia alibi iam omninò non posset, vbi potuit, & cum quibus potuit nihil penitùs omisisse, quod ad fratrem pertineret pro intemerata fide & syncera communione tractatum. * † *

† * † * †

DECRETA DVO, QVAE (GRAtiano authore) ex epistola ad Dardaniæ Episcopos desumpta sunt.

PRIMVM.

¶ Repeti non possunt, quæ 30. annis quietè possidentur.

Post quingentos annos, constituta Christi quosdam audio velle subuertere, quum 30. annorum lex hominum non possit abrumpi.

SECVNDVM.

¶ Non oportet ab eorum eleemosynis abstinere post mortem, quibus in vita communicare noo destitimus.

24.q.2.Nec quisquam Nec quisquam vobis omninò persuadeat, Acacio præuaricationis suę crimen fuisse laxatum: quia qui postquàm in collegium recidens prauitatis, iure meruit ab Apostolica communione secludi, in hac eadem persistens damoatione defunctus est, absolutionem, quam superstes non quæsiuit omninò nec meruit, nec mortuus iam potest impetrare. Siquidem ipsis Apostolis Christi vo-

Matt.18.b ce delegatum est: *Quæ ligaueritis super terram.* Et reliqua. Cæterùm de eo, qui in diuino iudicio est constitutus, nobis fas nó est aliud decernere, præter id, in quo eum dies supremus inuenit: atque ideò, nisi eius oomine refutato, cæterisque consortibus huius erroris, cum nullo protsùs eorum participare debetis mensæ Dominicæ puritatem, quam maiores nostri semper ab hæretica magnoperè seruauerunt pollutione discretam.

Iuxta duo vetusta exemplaria sequitur hic epistola alia ad Orientales episcopos, cui præponitur talis titulus:

De eadem re ad episcopos Orientales epistola. Dilectissi. fratribus vniuersis episcopis Orientalibus, Gelasius. Quid ergò isti, &c. vt sequitur.

Secundùm alia exemplaria, absque medio aliquo continuatur epistola sequens ad præcedentis finem, vbi posita vides crucicularum aliquot aut stellarum signa.

Quid ergò isti prudentes viri, & arguris meotibus totius regionis interna rimantes, in Orientis partibus constituti, si cognouerunt huiusmodi personam in Antiochena ecclesia constitutam, cur communicando talibus præbuere consensum? Cur non illicò reclamauerunt? Cur non se à tali contagio submouerunt, cum iam euidenter aduerterent, ideò Calendionem depulsum, vt hæreticis panderetur introitus? Quare hic nihil de re, nihil de synodo, nihil de fide Christiana, nihil de personarum examinatione tractarunt? Si verò illi se communioni voluntariè subdiderunt, ab Apostolica sede certè separati sunt, cùm talibus, & apud tales, etiā si esset necessè fieri, nulla posset omninò synodus prouenire. Quòd si ignorasse se dixerint, qualis in Antiochia post Calendionem successisset antistes: quid mirum, si, qui in Oriente positi, quæ in regione sua contigerint, scire nequiuerunt: ea, quæ apud Apostolicam sedem gesta fuerant, ignorarent? Cur tamen pòstquàm ad eorum notitiam peruenit, qualis esset sacerdos apud Antiochiam constitutus, non eius consortia continuò respuerunt? Cur excusationem de ignorantiæ colore prætendunt, cum hodicque & manifesta contagia perfidorum, & à nobis sæpius exprobrata, sectentur? Quo satis apparet, quia nec tunc quidem, etiàm si cognoscerent, refutarent, quandò nunc, etiàm publicata, non renuunt. Protsus in quamlibet se partem causationemque conuertant, manifestæ veritatis itā laqueis suffocantur, vt suis ipsi verbis possint actibusque concludi, nec nisi solam perniciem obstinatæ perfidię residuam ventilare.

Hæc autem, quæ de Calendione venerabili dicta sunt, & in Ioanois Alexandrini cóuenium certa ratione personam, immò si cā eadem latius inquiratur, tantæ illic tragœdiæ, tanti reperiuntur errores, vt si ipsi sint iudices, qui eadem perpetrarunt, cum euidenter fuerint confutati, à sui damnatione non temperent. Palàm enim illic aperteque monstratur, nihil aliud quàm quęsitam causam, quemadmodum, Catholico qualicunque depulso pontifice, hæretico Petro reseraretur accessus. Tunc istud nemo discutiebat, synodum nemo poscebat. passim omnia licitò fieri à quibuscunque videbantur: nullum discrimen rerum, nulla examinatio postulabatur Ecclesiæ: sed prout vnicuique venisset in mentem, de suis vrbibus catholicus pellebatur episcopus, non solum metropolitanus, sed etiàm tertiæ & secundæ sedis antistes. In his nulla rerum vestigatio quærebatur,

batur, nulla facienda consilia iactabantur: subrogabantur hæretici, nemo resultabat: sed velut muta pecora in captionem ducta, subditis voluntatibus perfidiam sectabãtur. Non mirum quidem, si nunc eos defendere moliantur, quorum indiscussam cęcis mentibus sequuti sunt vilitatem. Sed miramur, cur eos non pudeat, in istorum damnatione de synodo non facta causari, cùm sciant tot tantosq; põtifices nulla synodo fuisse depulsos. In istorum reiectione si de non inito Cõcilio conqueruntur, cognoscant se, cur non & hoc in aliorum reiectione quæsiuerint accusari. Si verò in cęterorum reiectione concilia necessaria nõ fuerunt, nec in istis necessaria fuisse cognoscant. An in catholicorum deiectione non fuit opùs, & fuit magnoperè congregandus in præuaricatoris damnatione consessus? Quid igitur restat, nisi vt dicant hæreticos non fuisse? Non ergò de synodo conquerantur, qui se palàm communionis externę perhibent sectatores. Cur ergò eis synodus necessaria fuisse videatur, qui se contra Chalcedonensem synodum venire cognoscunt, qua Eutychianus error cum suis authoribus generalis Ecclesię voce damnatus est? Nec dubium, quòd sicut in vnaquaque hæresi (quod incessabiliter repetendum est, quia firmum esse nullus ambigit Christianus) omnes complices, sectatores, communicatores damnatę semèl prauitatis, pari sorte censentur: ideoq; sit consequens, vt sicut Timotheus atque Petrus talium sectatores, secundùm illius synodi tenorem, nulla recenti facta pontificum congregatione, damnati sunt: sic & qui Petro communicauit Acacius, vt criminis particeps, ità consors sit factus & pœnæ. Quid igitur ambagibus & nebulis ista prætexunt, vt impudentiam suam, mentemque vesanam inanibus potius fabulis celare letaliter, quàm prodendo medicinaliter sanare contendant? Nihil enim nobis commune cum hominibus communionis externæ. Ideò vocatur ad iudicium certè quæcunque persona, vt aut fateatur obiecta, aut conuincatur obiectis. Post confessionem porrò literarum tenore depromptam, cur ad iudicium vocaretur Acacius, qui se confessus est Petro, quem petijt à sedis Apostolicæ præceptione damnari communione sociasse? Nec ei credi, externæ communionis effecto, vel pro sua, vel pro illorum, vel pro Petri defensione iam posset, cuius se priùs miscuerat nefando consortio, feceratque se cum eius causa sinè dubitatione communem, cui examinatione præmissa & legitima, si ità esset, purgatione suscepta regulariter misceretur. Sed cùm eodem nondum legitimè discusso atq; purgato, communione sociatus, quàm adhuc reo se miscuit, tam pro eodem non habuit loquendi fiduciam. Nam Acacius, cùm nullo priuilegio fulciretur, vt de secunda sede posset ferre iudicium, potuit iure damnari. Simili modo, nisi primæ sedis authoritate precepta, nec examinandi Petri ius habuit, nec recipiendi penitus potestatem: quo regulariter constituto, nec apud nos Petro vllatenus absoluto, quem damnasse nos nouimus, examinasse vel absoluisse nescimus: restat, vt illud etiàm demonstremus, eundem Petrum, quem se purgatum communione recepisse prætendit Acacius, nunquàm ab hæreticæ communionis contagione cessasse, & non solùm ipso tempore, quo communicauit ei Acacius, sed etiàm post communionem ipsius præuaricatoris Acacij semper Alexandrinum Petrum in hæreticorum collegio perdurasse, atque ità & per hunc, Acacium perfidæ communionis suscepisse contagium, & per eandem illis hæreticis, quibus Petrus communicabat, eadem peste coniunctum. Qui præsumpsit, non seruato ordine, Petrum suscipere, nec examinatum eum, nec cognoscitur recepisse purgatum: & ideò præter sedis Apostolicæ notitiam, non legitimam sibi eius receptionem vsurpare voluisse, vt examinationem eius & purgationem posset pro sua voluntate metiri, atque eum nec examinatum, nec reciperet omninò purgatum. Quem si reuerà vellet examinatum purgatumque recipere, ordinem in eius examinatione ac receptione potiùs custodisset: sed vt videretur magìs quàm veraciter esset, iure * purgari. *purgatus. Sicut ergò antè non priùs damnauit, quàm & referret, & posceret ab Apostolica potestate damnandum: sic & in recipiendo modum seruare debuisset, vt priusquàm se ei communioni misceret, per sedem Apostolicam posceret examinari eum, & legitima ratione purgari, cùm nec examinandi, aut recipiendi eum haberet ipse pontificium: & non nisi per illius sedis authoritatem, consensumque hoc posset implere, sinè cuius authoritate eum non poterat ipse damnare, & cuius principali diligentia & discuti potuit, & purgari, & ad communionem conuenienter admitti. Cùm enim constet, semper authoritate sedis Apostolicæ huiusmodi personas aut discussas, vel esse purgatas, aut sic ab alijs, quibus competebat, episcopis absolutas, vt tamẽ absolutio earum ex sedis Apostolicæ consensione penderet: vbi vtrunque defuit, nec discussionem legitimam, nec purgationem firmam, ac per hoc receptionem fuisse constat indebitam. Si tu absque mea communione Petrum iudicasti esse catholicum, meque despecto, tuo eum iure recepisti: quid causaris, si illum ego à communione mea, quam tu voluisti esse contemptam, tanquam absque tua notitia vel consultatione repulerim? Vis acquiescere? meus es. non vis acquiescere? meus non es. Qui enim mecum non est, contra me est: & qui mecum non colligit, spargit. Matt. 12. c Luc. 11. c Quæro abs te,

Petrum

Petrum hæreticum fuisse putas, an catholicum, an ab hæresi postea esse correctum? Si hæreticum, nullatenùs ei communicare debuisti, & eidem communicando, hæretici te manifestum est factum fuisse participem, & eius consequenter, ex synodi tenore veniente, damnatione constringi. Si catholicum, palàm totius dogmatis est defensor, quòd catholicum esse pronuncias, ac nihilominus illius errore censeris. Si hæreticum fuisse definias, sed postea correxisse prætendas, eiq; re purgato communicasse pronuncies, interim in cuius persona me negligendum esse credidisti, causari non potes, quòd in hac eadem te eius persona neglexerim: deindè cùm sine me ius non habueris vel absoluendi, vel recipiendi huiusmodi ritè personam, nec purgatam legaliter, nec regulariter constat esse receptam: quàm regulariter non receptam, tam legaliter non constat esse purgatam: & ideò non iure purgatam, quia legaliter non receptam. Mea enim in illum, mea manente sententia, te sine me pontificium, vt meam sententiam resolueres, non habente, qua potestate vel discussus est, vel qua authoritate receptus asseritur? Ecce interim in his causa vestra nutat & labitur, & si hæc sola sint, prorsùs tota subruitur. Sed adhuc aliud est, quod ad cumulum vestræ conuictionis accedit. Quid enim, si doceatur, non solùm priusquàm in eius communionem venireis, neque tantummodò cùm ad eius communionem venistis, sed etiàm postea in hæreticorum nihilominùs eum communione durasse? Nonne aut per illum apud vos communio perueniebat hæretica, aut in hæreticam communionem vos eius commercio transiebatis? Docete igitur, Petrum Alexandrinum ab Antiocheni Petri vnquàm communione desciuisse, & non vsque ad diem, cùm Antiochenus Petrus in hac luce versatus est, indiuiduum vtriusque fuisse consortium. An dicturi estis, & Antiochenum Petrum fuisse correctum? Cur isti vsque in finem se non communicasse gloriabatur Acacius p seipsum? Sed quid profuit, quòd illi per seipsum communicare nõ voluit, cùm eidem per Alexandrinum Petrum sine vlla se communicare putaret inuidia? Quid facimus de tot tantisque ciuitatibus, ex quibus catholici pontifices sunt expulsi? Si catholici subrogati sunt, cur catholici sunt reiecti? Sed euidenter apparet, quia cùm catholici sunt reiecti, non catholici fuerint subrogati: restat, vt catholici non sint, sed hæretici, quicunque successerunt. Cor eis temerè communicastis? Cor non, vt ista noua facies rerum, & tanta tragœdia de pontificum successione viuentium, synodo discuteretur, egistis? An de vno dolet Acacio, quòd speciali synodo non fuerit confutatus, cùm proprium crimen literis suis ipse detexerit, nec audiri debuerit iam spontè confessus: & de tantis pontificibus catholicis non dolet, sine vlla discussione seclusis? qui vtique si catholicos nossent eos, quorum communionem vitauerant, his potiùs communicare maluissent, quàm non communicantes eis, dura persecutione depelli. Ecce catholici tàti sacerdotes hoc ipso se indicant, quid Apostolica sedes censuerit, cognouisse, constanterque probasse retinendũ, quo communionem catholicam reseruantes, & eos, qui Apostolicæ sedi communicarent, elegere consortes, & illos, quibus sedes Apostolica minimè communicaret, vsq; ad persecutionis incursus renuere cõsortes. Certè, quæ sedes Apostolica decreuerat, Orientalibus episcopis non innotuisse iactatur. Vndè ergò tot taotiq; pontifices, vnum idamque cum sede Apostolica sentientes, eamque probantes, apta religioni sacrosanctæ, veraque sanxisse, quæ non solùm sequenda sibi iudicauerunt, sed etiàm vsq; ad persecutionem viriliter exercenda? Ecce habuistis, qui Apostolicæ constitutionis & notitiam vobis ingererent, & retinendi constãtiam ministrarent. Si Apostolica sedes misisset, vix duos aut tres dirigere potuisset. Ecce tot pontifices Apostolicæ sedis scita sectantes, ingerunt vobis notitiam, & præbẽt seruandæ veritatis exempla. Qui contra tantos clausistis oculos ibidem constitutos, quomodò duos aut tres audire possetis? Hoc ipso sine dubio cognouistis, illos Apostolicæ sedi placere, quos vobis displicere videbatis. Aut illos ergò sectamini, per quos intelligebatis sedis Apostolicæ voluntatem: aut nihil est, quod de ignorantia velitis obtendere, cum indicijs tantis & talibus abutentes, sedis Apostolicæ constituta, tantis testimonijs prædicantibus, respuere potius quàm recipere maluistis. Nũquid omnes isti, quos memorauimus, episcopi Imperatori mentiti sunt? Nunquid omnes Imperatoris nomẽ ex diptychis abstulerunt? Cum igitur pellerentur, & viuis pontificibus catholicis successores hæretici crearentur, & non in inferioribus quibusque ciuitatibus, sed etiàm metropolitani pontifices, in catholica communione iugiter durantes, cur igitur compassi non estis tantis fratribus vestris? cur non adijstis Imperatorem? cur non ecclesię causam, & sacerdotij miserabilem decolorationem continuatis vocibus defleuistis, allegantes nunquàm de pontificibus, nisi Ecclesiam, iudicasse: non esse humanarum legũ, de talibus ferre sententiam, absque Ecclesię principaliter constitutis pontificibus: obsequi solere principes Christianos decretis Ecclesiæ, non suam præponere potestatem: episcopis caput subdere principem solitum, nõ de eorum capitibus iudicare: quibus Ecclesiæ concilijs, qua synodo pellerentur, quid denique commisissent, vt sine vlla discussione rerum, tot ecclesiarum præsules pro humano

manolibitu & secularis potestatis arbitrio pellerentur? inauditos, indiscussos, inconuictos non debere percelli, maximè cùm nouæ causæ, & noua rerum facies appareret, vt rectores isti plebium repentinis incursionibus pro mundanæ potentiæ voluntate sacris dignitatibus priuarentur, ex nulla veteri causa, ex nullo collegio reatus, nec participatione cuiuslibet erroris iam antè damnati teneri eos, conuinciq; consortes, vt tanquàm ex præterita definitione indicarentur obstricti: & ideò quia nullis antè præcedentibus causis retenti essent, cur eijcerentur? incursus, qui illi essent, debere monstrari, & Ecclesiasticis legibus (vt semper) oportere constare. Saltem vel pro vestro loco, illorum duceretis miserijs consulendum, formidantes in vobis, quod in alijs cerneretis, præter illum morem violenter admitti. Si crimine respersi erant aliquo, Ecclesiastica debuit examinatione cognosci: taceo, & ad sedem Apostolicam ex more referri, ne nostra priuilegia curare videamur: satis sit ostendere, quid secundùm regulas patrum & canones facere deberetis, præcipuè cùm etiam ipsæ leges publicæ ecclesiasticis regulis obsequentes, tales personas non nisi ab episcopis sanxerint iudicari. Si verò de qualibet hæresi fuerant impetiti, tanto magis eos decuit ista cognoscere, qui & secundùm religionis tenorem possent ista discutere, & haberent pristinum, ex quo est Christiana religio, pontificium iudicandi. Aut catholici enim erant, aut hæretici, de quibus passim illa ludibria gerebantur, & latrocinia detestanda sæuiebant. Si hæretici, prodi, discuti, & legitimè conuinci modis omnibus debuerant, vel suis confessionibus, vel aliorum vocibus confutari. Taceo, quia ad nos paterna fuerat consuetudine referendum: tantumque commoneo, quid fieri Ecclesiastico iure conuenerat. Si verò catholici probabantur, vos, qui non solùm in eorum depulsione cessastis, sed etiàm subrogatis communicare delegistis indubitanter hæreticis, quibus (depulsis catholicis) succedentibus, non ignorastis causam fidei com munionisque catholicæ, per tantos antistites toto orbe patefactam: sed planè scientes volentesque, sinè vlla discussione rerum, sinè vlla synodali examinatione, sinè vlla sedis Apostolicæ reuerentia, & assensistis hæreticis, libenter habentes, patienterq; sinentes, catholicos antistites inaudita priùs & miserabili sorte detrudi: quos si à fide integra communioneque catholica putaretis errare, ad Apostolicam sedem, secundùm scita Maiorum, & sicut semper est factū, referre debuistis, sicut de Petro Alexandrino, vel de Antiocheno Petro, de Ioanne, Pauloque facile monstratur Acacius. Sed quia noueratis eos cum Apostolica sede sentire, & quid sedes Apostolica sua diffinitione cēseret, per illos tantos ac tales episcopos constat Orientales antistites nullatenùs ignorasse, & per illos catholicę atque Apostolicę communioni prodijsse contrarios, & ab eadem defecisse: cur non illis estis compassione cōiuncti, sed potiùs persecutoribus eorum societate connexi? Hic vobis synodus nunquam venit in mentem, & certè de personis (vt dictū est) nulla veteri lege constrictis. Hic nullo consilio, non vnius vrbis, vel vnius episcopi, sed totius Orientis ecclesiam, subijt animum vestrum, facto sacerdotali Concilio debere curari. Sed homines, qui in contrariam partē toto proposito & toto recideratis affectu, concilia potiùs necessaria etiàm studio declinastis, ne per eadem tale aliquid censeretur, quo vobis rebus euidenter ostensis, & legitimè confutatis, in hæreticorum nō liceret venire consortium. Quid ergò de ignorantia prætenditis, cùm per totum Orientem catholicam fidem, communionemque synceram sedi Apostolicæ congruentem, non solùm cognouisse tot pontifices videbatis, sed etiàm vsque ad extremum constantissimè descendisse? Si vos non audieratis, quid de fide & communione catholica atque Apostolica censeremus: illos adspicere debuistis, & aut sequi, si credebatis esse catholicos: aut apud Apostolicam sedem potiùs accusare, si credebatis errasse quidem illos, aut suo proposito illam tenuisse sententiam, aut cognoscendo quid sedes Apostolica diffiniret. Aut igitur collegas & fratres de proximo in conspectu vestro, vel catholicos sequi debuistis, vel impetere, si credebatis errare: nec illis, à quibus nullo discrimine vexabantur, præbere consensum, donèc veritas ex omnibus patefacta constaret, & regulariter de eis Ecclesiastici iudicij forma procederet. Sin verò sedis Apostolicę regulam subsequendo perspiciebatis illos hanc tenere constantiam: consequenter per illos, & quid nostra diffinitio contineret, non habuistis incertum: & illorum persecutoribus annuendo, à sedis vos Apostolicæ, non ignorantes eius sententiā, consortio retraxistis: & adhuc dicitis ignorare vos, quid sedes Apostolica censuisset, cū in illis sacerdotibus catholica fide & communione nolentibus non verbis aut literis, sed personis præsentibus didiceritis voluersa,* & ab eadem vos proprio iudicio separasse videamini? *vt

Secundùm exemplar admodùm vetustū, inter eum locum vbi hētur, separasse videamini? *& inter illum, quo dicitur*, Et adhuc dicitis, *sunt illa intermedia, quæ hic inter dictos passus conscribuntur. Circa quod tamen considerandum est, & eadem verba in præcedenti epistola, quæ est ad Dardaniæ episcopos scripta, præmissa sunt.*

Ecce agnouerunt, quàm iustis ex causis pro fide & communione Catholica atque Apostolica (cui & illi, qui in ea persisterant, congruebant: & illi, qui persistentibus obuiabant,

bant, ab eadem docebantur alieni) sedis Apostolicæ authoritate sit remotus Acacius, eiusque pariter quicunque cóplices extiterunt, atque ab illa meritò, cum his communione discret°, à qua se ipse primùm cũ suis consortibus à catholicis pôtificibus discrepando, cognoscitur separasse: iureq; sententiam ille damnationis excepit, cæteris consortibus promulgandam, qui solus ꝑ omnibus suis consortibus in communionem se recidisse perfidiæ, ad Apostolicam sedẽ missis literis est professus. Cui se communicauerant Orientales episcopi, antequàm huc referret, pari vtique reatu sinè dubio probabantur inuolui: iureq; per illum trãsgressionis sententiam susceperunt, tanquã facti cũ eodem cómunionis externæ: qui vtiq; non consuli, tanquam nostræ cólonis homines, iam deberent, sed tanquã in contrario positi consortio refutari. Si verò non communicauerant, antequã Acacius huc referret, & communicantem notare debuerant, & ipsi de eodem potiùs huc referre, atq; Apostolicę sedis vigore perculsum meritò cóprobare, cumq; ea sede Apostolica, tantisque illis catholicis pontificibus, magis tenere concordiam. Sed quia ab illorum societate desciuerant, & eorum successoribus communicare delegerant, ideò cum sede Apostolica minimè congruebant: quia in sortem reciderant prævaricatoris Acacij, illius se sinè dubio peruidebant sententia consequenter adstringi: & ob hoc videri eum nolebant esse damnatum, quia se cognoscebant in eadem præuaricatione dãnatos, in qua hodieque manere persistunt. Sed sicut hi, simili códitione cõstricti, complicem suum non possunt iudicare non iure damnatum, neq; rei reũ possunt cópetenter absoluere, sic illo iustè præuaricatore damnato, isti quoq; pari iacent damnatione prostrati: neque, nisi resipiscentes, indè poterũt prorsùs absolui.

Et adhuc dicitis, synodum in vnius hominis persona debuisse tractari, quam in damnandis tantis pontificibus catholicis non quæsistis? Quibus autem vultis vt de talium causarum relatione credamus? catholicis, an hæreticis? ab omni contagione hæreticorum discretis, an hæreticorum communione pollutis? Quis autem non videat illos esse catholicos & ab omni hæretica peste prorsùs alienos, qui proprijs vrbibus detrusi, & in exilium sunt redacti: & eos, qui superstitibus catholicis successores fieri ausi sunt, catholicos omninò non esse, sed aut Eutychianos manifestos, aut eorum sectatoribus communicantes? Hæc pestis apud eos hodieque perdurat, siquidem & cum Petro Alexandrino, & cum Antiocheno Petro, indifferenter hi, qui catholicis successerant, cómunione permixti sunt, & successoribus vtriusque Petri hodieq; miscentur. His adde etiã illos, qui catholicis licèt non successerint, sed cùm catholici Pontifices haberentur, talium se communioni iunxerũt. Hæc illa mixtura, hæc est illa confusio, qua per Orientem totum inter catholicam hæreticamque cómunionem nullã discretio est: immò qui discerni tentauerit, potiùs hæreticus habetur, persecutione percellitur, exilijs & afflictione mulctatur.

Restat ergò, vt in hac colluuione cunctorum, sicut quisquis ab eadem separatus est, syncerææ communionis, & ideò catholicus comprobatur: ità quisquis illius detestandi commercij particeps inuenietur, quantùm à syncera communione, tantùm à catholica atq; Apostolica sit remotus. Nec prætendat, quisquam, quòd alicui forsan euidentiori non communicasset, vel non communicare videatur hæretico. Quid enim iuuat, si illi non communicet, & his tamen cómunione iungatur, qui ab illius non sunt cómunione diuersi? Quòd si eorum nulli communicauit, vel omninò non communicat, hic erit ille syncerææ, catholicæ, Apostolicæque communionis & fidei. Alioquin nullo modo poterit indiscretæ illius mixtionis in syncerum vitare contagium. Hoc modo etiàm ille vir bonus Acacius Antiocheno Petro, cui se palàm non communicare iactabat, per alios sinè ambiguo cómunicasse detegitur. Neque enim ab omnium, qui Antiocheno Petro communicabant, semet Acacius communione suspendit, ac per hoc quid profuit, quòd videri volebat illi palàm non communicare, cui per suos complices signo subcisiuæ communionis nectebatur? Alexandrino Petro communicauit Acacius: sed donèc adhæsit Antiochenus Petrus, qui vtique post Acacianum cum Petro Alexandrino fœdus initum defunctus ostenditur, nunquàm Antiocheno Petro Alexandrinus Petrus communicare desiuit. Quod catholicorum continet relatio sacerdotum, cæterorumque in catholica fide durantium, nec conscientiam latere potest totius Orientis. Et vt taceam, quòd per ipsum Zenonem Imperatorẽ, qui vtique Antiocheno Petro, quem introduxerat, & cuius sacerdotium cóprobauerat, sinè dubio communione permixtus erat, communicabat Acacius: plurimos diuersarũ vrbium præsules possumus demonstrare, quibus, cum Antiocheno Petro communicantibus, nihilominùs cómunicabat Acacius: & per illos Antiochenos, cómunicabat consequenter & Petro. Sed hæc apud Græcos facilis & inculpabilis putatur esse permixtio, apud quos nulla est veri falsiq; discretio: & dum cũ omnibus reprobis volunt esse communes, in nulla monstrantur probitate constare. Hic autem ille est Petrus Antiochenus, quẽ nec per pœnitentiã ad communionem catholicã recipi, etiàm à sede Apostolica poposcit Acacius: ac per hoc quid queruntur à nobis Acaciũ fuisse damnatũ, cum hac professione

fessione præmissa, & per anfract⁹, Antiocheni Petri recepta communione, se doceatur ipse damnasse? Vbi tamen nõ solùm reus tenetur Acacius sed omnes põtifices Orientis, qui pari modo in hæc recidere cõtagia, meritoq; simili damnatione tenẽtur obstricti. Nec indè possunt vllatenùs expediri, nisi dũ supersunt, à talibus abstinendo. Nec nos oportet in talibus causis, nisi illis credere, q aut omninò se sciant ab huius perfidię nexibus diuino beneficio seruare discretos, aut his, qui à perfidorum consortio recesserunt. Nam in perfidorum contagio constitutis, quam fidem pro synceræ communionis testificatione possumus adhibere, qui in syncera communione sunt positi? nec eorum testimonijs niti pro veritate poterimus, qui impugnare nituntur falsitatibus veritatem. Restat igitur, vt non nisi illis credere debeamus, qui ab omni contagione sunt liberi.

EPISTOLA GELASII PApæ ad Euphemianum.

Euphemiũ alij fere appellant episcopũ Constantinopoli.

DIlectissimo fratri Euphemiano, Gelasius. Quod plenè cupimus atq; syncera fidei cõmunionisq; catholicæ reintegratione firmari, asseris, tua dilectio, quòd alteri solus non sufficiat auditus, nisi per literas spectauerit significantiam prouocantem de his, quæ circa nos dispensatio diuina perfecit, vt sic in secundis vicem salutationis impenderem. Non arbitramur vel dilectionem tuam, vel aliquẽ sic hoc sperare potuisse, vt putaret nos vel aliquempiam potiorem, quę sunt gesta referentes, debuisse responsa promereri: quia nimìs iudicaretur arrogãs, si de prima sede taliter existimasset. Quòd si, magis opinamur, quasi socijs, quibus præesse Christi munere delegata est, Apostolicã sedem institutum sibi nouiter sacerdotẽ præeuntibus oportuisse dixisti literis indicare: fuit quondàm Ecclesiastica vetus hęc regula apud patres nostros, quibus vna catholica apostolicaque communio, ab omni præuaricatorum libera pollutione, constabat. Nũc autem cùm societatem præferre malitis extraneam, quàm ad beati Petri purum redire, illibatumq; consortium, quomodò cantabimus canticum Domini in terra aliena? Quomodò dispositionis Apostolicæ antiqua fœdera præbeamus hominibus communionis extraneæ? Quẽadmodùm vobis ordinationem renunciatura est, cui vestro etiàm testimonio hæreticos damnatos prçponitis? Dicat forsitan tua dilectio, hæreticos dãnatos dici Acacium & Petrũ. *Cur si fas nõ est, pręsentibus saltẽ literis colloquamur? Quia aliter appellamus Dominicæ mensæ participes: aliter, qui in eius nobiscum societate dissentiunt: quia ipse Dominus alio modo verba faciebat, à sua prædicatione discretis:

Psal. 136.

* Quod

alio, discipulis regni cælestis secreta pandebat. Cõsequẽter quoq; Apostoli nõ ità, à suo collegio separatis, quẽadmodùm fidei domesticis, consortibusq; loquebantur. Sed ait dilectio tua, tãtum circa me sese charitatis habuisse, vt non solùm ad scribendum fueris contentus, sed affatu audire. Lege sententiã. *Fides ex auditu, auditus autem per verbũ DEI:* illud scilicet verbum, quod confessioni beati Apostoli Petri portas inferni nunquã pręualituras esse promisit. Atq; ideò rationabiliter existimasti, qa fidelis Deus in verbis suis, non nisi aliquid tale promisisset instituere, * vnam sponsionis suæ promissionem impleret. Ait denique tua dilectio, nos * diuinæ prouidentiæ gratia, quòd ille monstrauerit, sanctarum ecclesiarum se non deferere charitatem, quia me in pontificali sede locauerit; non indigentem (sicut ait) doceri, sed intendentem omnia necessaria ad ecclesiastici corporis vnitatem. Ego quidem sum omniũ hominum minimus, satis immeritus ad tãtæ sedis officium, nisi q superna gratia semper operat magna de paruis. Quid enim de me sentiam, cùm hoc ipse de se magister gentiũ tẽstetur, qui se vltimũ, & nõ vocari dignum Apostolum, profitetur? Veruntamẽ, vt ad dilectionis tuæ verba redeamus, si veraciter executus es, hęc diuinitùs mihi fuisse collata quę & profectò quęcunq; sunt bona, dona sunt Dei: sequere ergò hortamenta nõ indigentis doceri, & secundùm supernam dispositionem vniuersa cunctaq; inspicientis, quę ad Ecclesiarum pertinent vnitatẽ, & aduersùs diabolum, conturbatorem veræ pacis atque compagis, (vt asseris) fortiter resistentẽ. Si ergò de me ista pronuncias, aut sectanda tibi sunt, quæ à Christo (vt perhibes) constituta sunt: aut palàm te, quod absit, Christi dispositionibus obuiare depromis, aut ad * veniam luxuriç de me cognosceris ista iactare. Sed consequenter adnectis, condescendibilẽ me, & optima dispositione reuocare posse concordiam. Proindè, quoniam isto verbo frequenter vtimini, quid sibi velit, explorem. Optima enim illa est Ecclesię catholicę, atq; Apostolicę dispositio, ad meliora proficiendo conscendere, non ad inferiora descendẽdo deficere. Cum autem dicis, condescendere nos debere vobiscum, interim iam vos aut descendere, aut descendisse mõstratis. Vndè, quęso, vel quò ista descensio est? Vtiq; ex superiori quodam loco ad inferiora quęq; deponens. A catholica Apostolicaque communione ad hęreticam damnatamq; prolapsos vos videtis, cognoscitis, non negatis: & non solùm vos in infimis iacere delectat, sed etiã in superiore manentes sede, vultis impelli. Condescendere nos vobiscum inuitatis ad ima de summis, nos coascẽdere vos nobiscum rogamus ad summa de imis. Nunc igitur sub conspectu illius excelsę iustitię iudicet genus humanum, quis nostrum debeat

Rom. 10. d

Matt. 16. c

* veram for. * diuinæ prouidẽtiæ gratia.

1 Cor. 15. b

Iacob. 1. c

* veniam

Q q alteri

alteri obedire. An dicis, vt cætera nũc omittam, descendit Dominus ipse de cælo? Descendit planè, sed vt hominem ab errore liberaret, non vt eius misceretur errori. Matt. 24.b Nonne ipse præmonuit, vt qui in tecto consisterent, non descenderent nec ad ea, quæ in domo videntur esse, tollenda? 1.Cor.15.b Nónne pro omnibus Apostolus clamat vnus, qui plùs omnibus laborauit, cũ de custodia veritatis ageretur, Galat.2.a quibus nec ad horam cessimus subiectionis gratia, vt veritas Euangelij permaneret apud vos? Videtis, cœlestem magistrum condescendere noxijs recusantem? Postremò faciamus aliquem corruisse, ad quẽ benignissimè subleuandum, paululùm quispiam velit inflecti. Ergò, vt erigatur iacens, miserantem conuenit inclinari, non vt cum eodem præcipitetur in foueam. Igitur per literas, quas per Sinditium diaconẽ destinastis, de his quos baptizauit, quos ordinauit Acacius, Maiorum traditione confectam & veram, præcipuè religionum solicitudini congruam, præbemus sinè difficultate medicinã. Quo nos vultis vltrà descẽdere? Quid tacetis? Quid verecundamini verbis exprimere, quod corde gestatis? Ipsa vos saltẽ verecũdia, quod nunquàm fit, debuit commonere. An forsitan, vt hæreticorum damnatorumque, & his vel eorum successoribus communicantium, nomina consentiamus admitti? Hoc non est condescendere ad subueniendum, sed euidenter in inferna demergi. Parcite (quæso) & nobis & vobis. Quòd si curam vestri adeò non habetis, date veniam nobis. Dolere & flere possumus & debemus in hæc abrupta deduci nec possumus, nec debemus, qui, præstante Deo nostro, syncerã puramq; paternæ traditionis fidem, communionemq; retinere, & ab omni præuaricatorum contagione discretam, etiàm intentato periculo mortis, optamus, eligentes (si velit Deus) quælibet illa perpeti, quàm causas incidere damnationis æternæ. Date (inquam) veniam, si cùm vos propter amorem cuiuslibet hominis vel timorẽ hæc libenter incurritis, nos, propter amorem Dei & timorem gehennæ, talia refutamus. Nec vos credatis, dissimulando causas atque personas, cuiuslibet amicitijs posse subripere: quia neque vos ità subtiles estis, qui non possitis intelligi: & nos, præstante Deo nostro, non reperitis incautos. Nónne missis huc sæpè literis indicastis, cum cæteris hæreticis vos Eutychẽ quoquè respuere? Hoc si verum est, aut eos qui communicauerunt Eutychetis successoribus, pariter abdicate: aut aliorum quoquè hæreticorum successoribus communicantes, admittite. Sed Acacius (inquis) nihil cõtra fidem, sicut Eutyches & successor eius, legitur vbicunquè dixisse: quasi non sit deterius, & non ignorasse veritatem, & tamen communicasse veritatis inimicis. Si enim, cùm aliquis rectè sapiens de fide catholica, cõmunicet illis hæreticis, inter quos Eutychetem posuistis, vel successoribus eorum, non est fas eos inter catholicorum altaria nominare: ità ergò nec illius Eutychetis successoribus communicando, simili sorte tenetur obnoxius? De talibus quippe conuenienter dicitur, *Descendant in infernum viuentes*: Psalm. 54. Roma. 1. b qui dum illa vita, qua iustus viuit, vera atque catholica putantur viuere, repẽtè aut in prona prauitatis, aut in hæreticæ communionis inferna vergunt. Eccè quales Christo dicitis esse præponendos, cùm ille nec animas nostras sibimet præcipiat anteponi. Immò & adhuc quæritis, quãdò fuerit damnatus Acacius: quasi reuerà, etiàm si eũ nullus antè damnasset, non habuerit orthodoxæ & Apostolicæ communionis, cuius præuaricator extitit & desertor, participatione secludi: sicut etiàm quilibet, qui fuerit antè catholicus, cuicunque hæresi communicans, meritò iudicatur à nostra societate remouẽdus: aut in tali sorte defunctus, inter catholicorum nomina nullatenùs computari. Miramur tamen, quomodò ista profertis, hoc est, vt & synodum Chalcedonensem vos suscipere pro fide catholica profiteamini: & eos, quos damnauit, sectantium communicatores; non pariter generaliterque putetis fuisse damnatos. Ostendite ergò, quæ synodus in vnaquaque hæresi cum erroribus successores eorum his communicantes, simulque omnes non damnet & complices. Itaque ille vester Acacius, qui Eutychianis hæresibus detestabili communione factus est particeps; ab eadem synodo sinè dubitatione damnatus est, quæ & Eutychen, Dioscorumque cum successoribus eorum, hisque communicantes synodico tenore prostrauit. Sic sequaces quoque eorum, Timotheum, Petrumque, simili definitione deiecit. Proindè si ea, quæ in synodo Chalcedonen. pro fide & communione catholica, lege Apostolica definita sunt vere certeque sectamini, sicut vestra professione multiplici continetur: aut successores ab illa synodo dãnatorum, hisq; communicantes abijcite: aut, si istos admittitis, ea, quæ in illa synodo, pro fide & communione Catholica & Apostolica sunt peracta, non solùm falsò vos retinere perpenditis, sed insuper labefactare conamini, & in Eutychianam hæresim sine retractatione reciditis, meritoque à catholicis probamini esse vitandi: quia vt talem pestilentiam perpetuò possemus euadere ea, quæ contra ipsam ab illa congregatione sanctorum patrum salubriter decreta leguntur, nullatenùs mutilãda, non solum sedis Apostolicæ præsules, sed etiàm Orientalium regionum catholici censuere pontifices. An Petrum dicitis fuisse purgatum, cui communicauit Acacius? Veris assertionibus edocete, hoc ostendite, hoc probate, quibus ille modis, quibus ille regulis ab Eutychiana

fuerit

fuerit professione vel communione mundatus, vt cùm id nihilominùs euidenti rerum claruerit demonstratione conuictum, palàm apesteque possitis aduertere, aut vos debere cedere veritati, aut aduersùs hanc manifesta dimicatione confligere. Nec vobis blandiamini, quia fidem Catholicam profitemini vos tenere, qui Eutychetis nomen ademistis: quia ea veluti prædicare videamini, quæ orthodoxa prædicauit antiquitas. Clamat enim
Matt.12.c vobis illa Euangelica sententia: Aut facite arborem bonam, & fructus eius bonos: aut facite arborem malam, & fructus eius malos: à fructibus enim arbor cognoscitur: id est, si voce, si fide, si professione Catholica & Apostolica fideliter veraciterque gloriamini, huius & communionem recipite. Si verò hæreticorum, scilicet damnatorum, vel his aut successoribus eorum communicantium, communio vobis placet: quid statis? quid circunspicitis? simul & eorum apertè manifesteque, remotis obstaculis, dogma defendite. Quid enim iuuat? immò & satis grauat, dictis polliceri, quod factis negatur, vt non solùm ipsa per se hæresis Eutychiana, quàm sit funesta Christiano sacramento, possitis agnoscere, sed quàta & quàm grauia hæresis ista in sui diffinitione contineat. Eccè ad quæ nos præcipitia condescendere prouocatis, atque ad quæ nos vitæ æternæ pericula cupitis inclinare. Hoc descensu saluare est ægrotantem, an cum languente consumi? Hæc erit optima dispositio illius, quam memoras, reparandæ concordiæ, an illa potiùs, vt reiectis contagijs perfidorum, integra fide, syncera sui communione potiatur communio Catholica atque Apostolica, ac hæreticorum tabe depulsa, intemeratam suæ fidei confessionem nitatur adstruere, atque inuicem sibimet congruentis orthodoxæ professionis, communionisque sit vnitas? Hanc (sicut dilectionis tuæ literæ cohortantur) meis quoque temporibus custodiri, qua valeo, prece deposco, quæ per tot annos ab illis patribus gloriosis illibata intactaque seruata est. Hæc enim est, sicut ipse dicis, quam Deus noster de omnibus benè futuram, & secundùm suam veritatem & regulam gubernandam, & præscius antè constituit, & singulis quibusque temporibus sua dispositione conuenienter aptauit. Hæc est volũtas Dei, cuius tu ingeris mentionem, quam ego quoque pro meo modulo, quẽ Dominus donare dignatur, cupio prorsùs implere, vt non reus de huius talenti cœlestis diminutione reperiar: sed in hoc talento (sicut ipse quoque nos admonet) incrementum Christi gratia postulo consequi, & nullum prorsùs incidere detrimentum. Hinc est, quod prioribus dilectionis tuæ literis, sicut tua quoque pagina designauit, pro vestra sumpsi salute tristitiam, vbi comperi, quod erat vobis noxium, & quod veræ paci contrarium reperi. Contristatur enim Apostolus de errore deuiantium, & lætitiam recipit de eisdem sua prædicatione correctis. Si autem tua charitas, vt 2. Cor.7.b
dixit, nescio quorum necessitate constringitur, quod (pace tua dixerim) sacerdos pro veritate promenda, nec facere deberet omninò, nec dicere: ignoscite nobis hominibus timidissimis, si coarctante nos terribili & diuini iudicij grandi necessitate, constringimur, sicut qualescunque ministros Christi decet, nos animas nostras ponere pro veritate saluandas, quàm eas lucrari velle veritatis diminutione perdendas, vt non dicam, contra fidem libitis cuiuslibet abdicandas. Istæ mihi sunt (quas dilectio tua commendat) certæ fidei perpetuæ cum eo, quicunque voluerit, in Christi visceribus amicitiæ. Hic nõ tam optamus præponi alijs, sicut prædicas, quàm cum fidelibus cunctis sanctum & Deo placitum habere cõsortium. Hęc mihi (quam mandat dilectio tua) pax solida, inconuulsa, & perennis: hoc vnum vinculum (sicut etiam ipse desideras) salutare, quo cũcta vniri possit Ecclesia. Hoc quibus est creditum, (sicut & ipse deprecaris) protectio diuina perficiat. Hæc est, quæ Deus est, charitas (quam 1.Ioan.4.c 1.Tim.1.b
poscis) de corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta. Quomodò ergò de corde puro, si hæreticorum fuerit participatione polluta? Quomodò conscientia bona, si malorum fuerit confusione permixta? Quomodò fide non ficta, si fuerit mixta cum perfidis? Quæ si prudentia tua (sicut eam precamur) diligenter aduertat, perspicit Apostolicam sedem non vitare pacem, sed hæreticorum damnatorumque vitare vestigia. Quę etiam vos rationabiliter intuentes, creditis, componendum populum Constantinopolitanum, non permittere submoueri nomine perfidorum. Quisnam hoc in Ecclesia Dei (quæso te) possit audire, cùm vtiquè pastorem sequi grex debeat ad pascua salutaria reuocantem, non per deuia gregem pastor errantem? Dic mihi, rogo te, grex pro te, an tu pro grege redditurus es rationem? Certè si vobis hoc placet, multò magis causa est iustior, qui populum Romanum à fide illa sua, laudabili Maiorum traditione percepta, declinare non sinentem nos penitùs libenter audiuimus, si vos Constantinopolitanam plebem, ab hæretica communione discedere recusantem, non vultis offendere. Sed nos dicitis debere dirigere, qui eam valeant mitigarę. Quomodo me auditura est, quem videtur habere suspectum, si præsules suos despicit admonentes? Nónne ipsis Apostolis est præceptum, in aliquibus regionibus verbi prædicatione non vti: his quippe, in quibus non fuerant audiendi? Venimus, frater Euphemiane, sine dubitatione, venienius ad illud pauendum tribunal Christi: vt taceam, quia ex hoc sit metuenda vindicta circunstanti- Actor.16.g
bus

bus illis, à quibus fides ipsa defensa est. Non illic inficiationibus, non dilationibus, nõ inclusionibus est agendum: sed manifestissimè comprobandum, vtrùm beati Petri gloriosa confessio cuiquam eorum, quos regẽdos accepit, qnicquam subtraxerit ad salutem: an eam auscultare nolens, etiam cum suo periculo rebellis extiterit obstinata pernicies? Ibi certè dilucidabitur, vtrùm ego (sicut putatis) acerbus, asper, & nimis durus, difficilisque sim vobis, qui cum ratione vestram salutem parturio, qui clamo, etiam si austerum videtur antidotum: Accipite, quæso, bibite, viuite, nolo moriamini: An vos, qui à noxijs prohibiti, medicos ducitis execrãdos, immò qui vultis vobiscũ medicos ægrotare, quàm vos recipere sanitatem. Et alia manu: Dominus te incolumem custodiat.

Finiunt Epistolæ Gelasij Papæ.

ORDO LIBRORVM VETERIS Testamenti, quem sancta & Catholica Romana suscipit & veneratur Ecclesia, digestus à Gelasio Papa cum Septuaginta episcopis.

GENESIS liber vnus.
Exodi liber vnus,
Leuitici liber vnus.
Numeri liber vnus.
Deuteronomij liber vnus.
Iesu Naue liber vnus.
Iudicum liber vnus.
Ruth liber vnus.
Regnorum libri quatuor.
Paralipomenon libri duo.
Psalmorum 150. liber vnus.
Salomonis libri tres.
Prouerbia.
Ecclesiastes.
& Cantica Canticorum.
Item Sapientiæ liber vnus.
Ecclesiasticus liber vnus.
Item ordo prophetarum.
Esaiæ liber vnus.
Hieremiæ liber vnus.
Cinoth, id est, de lamentationibus suis.
Ezechielis liber vnus.
Danielis liber vnus.
Oseæ liber vnus.
Amos liber vnus.
Micheæ liber vnus.
Iohel liber vnus.
Abdiæ liber vnus.
Ionæ liber vnus.
Naum liber vnus,
Abacuc liber vnus.
Sophoniæ liber vnus.
Aggæi liber vnus.
Zachariæ liber vnus.
Malachiæ liber vnus.
Item ordo historiarum.
Iob liber vnus.

Apud Borchardũ legimus, Salomonis libri quinque, tãquam ex Gelasio.

Tobiæ liber vnus.
Esdræ liber vnus.
Hester liber vnus.
Iudith liber vnus.
Machabæorum liber vnus.

ITEM ORDO SCRIPTVRARVM noui & æterni Testamenti.

EVangeliorum libri quatuor.
Secundùm Mathæum liber vnus.
Secundùm Marcum liber vnus.
Secundùm Lucam liber vnus.
Secundùm Ioannem liber vnus.
Actuum Apostolorum liber vnus.
Epistolæ Pauli Apost. numero quatuordecim.
Ad Romanos epistola vna.
Ad Corinthios epistolæ duæ.
Ad Galatas epistola vna.
Ad Thessalonicenses epistolæ duæ.
Ad Ephesios epistola vna.
Ad Philippeñ. epistola vna.
Ad Colossenses epistola vna.
Ad Timotheum epistolæ duæ,
Ad Titum epistola vna.
Ad Philemonem epistola vna.
Ad Hebræos epistola vna.
Item Apocalypsis Ioannis liber vnus.
Item Canonicę epistolę numero septem.
Iacobi Apostoli epistola vna.
Petri apostoli epistolę duæ.
Ioannis Apostoli epistolę tres.
Iudę Zelotis Apostoli epistola vna.

¶ Gelasij Papę decretum, cum Septuaginta episcopis habitum de apocryphis scripturis.

POst propheticas, euangelicas, atque apostolicas scripturas, quibus Ecclesia Catholica per gratiam Dei fundata est, illud etiam intimandũ putamus, quòd quanuis vniuersę per orbem Catholicę Ecclesię vnus thalamus Christi sit, sancta tamen Romana Catholica & Apostolica Ecclesia, nullis synodicis constitutis cęteris ecclesijs prælata est, sed euangelica voce Domini & Saluatoris nostri, primatum obtinuit: Tu es Petrus, inquientis, & super hanc petram ędificabo Ecclesiam meã, & portę inferi nõ pręualebunt aduersùs eã, & ubi dabo claues regni cœlorum. Et quęcunque ligaueris super terram, erunt ligata & in cœlis: & quęcunque solueris super terram, erunt soluta & in cœlis. Cui data est etiam societas beatissimi Pauli Apostoli vasis electionis, qui non diuerso, sicut hæretici garriunt, sed vno tẽpore, vno eodemque die, gloriosa morte cum Petro in vrbe Roma, sub Cęsare Nerone agonizans, coronatus est, & pariter supradictam sanctam Romanam Ecclesiam Christo Domino consecrarunt, talemque omnibus vrbibus in vniuerso mundo sua pręsentia atque venerando triumpho prętulerunt. Et ergò prima Petri Apostoli sedes, Romana Ecclesia, non habens maculam neque rugam, nec aliquid huiusmodi. Secunda autem sedes, apud Alexandriam

Romana Ecclesia oībus est pręlata. Domini voce.

Petrus, & Paulus eodẽ die Romæ necati.

B.Petri

Hic apparet Ecclesiã Romanam nõ recepisse Canones illos, quib. Constantinopolis in secunda & quarta Synodo legit Romæ ferè æquiparata. B. Petri nuie à Marco eius discipulo & Euangelista consecrata est. Ipseq; à Petro Apostolo in Aegyptum directus, verbum veritatis prædicauit, & gloriosum cõsummauit martyrium. Tertia verò sedes, apud Antiochiam eiusdem beatissimi Petri Apostoli nomine habetur honorabilis, eò q illic priusquàm Romam venisset, habitauit, & illic primum nomen Christianurum nouellæ gentis exortum est. Et quanuis aliud fundamentum nullus posit ponere, præter id quod positũ est, 1. Cor. 3. c qui est Christus Iesus, tamen ad ædificationem nostram eadem sancta Romana Ecclesia post illas veteris vel noui testamenti, quas regulariter suscepimus, etiam has suscipi nõ prohibet scripturas, id est, sanctam Synodum Nicænam trecétorum decem & octo Patrũ, mediante maximo Constantino Augusto, in qua Arius hæreticus condemnatus est: Sanctam Synodum Constantinopolitanam, mediante Theodusio seniore Augusto, in qua Macedonius hæreticus debitam damnationẽ excepit: Sanctam Synodum Ephesinam, in qua Nestorius condẽnatus est consensu beatissimi Cœlestini Papæ, mediáte Cyrillo Alexandrinæ sedis antistite, & Archadio, episcopo ab Italia destinato.

Distin. 15. Sancta romana.

Sanctam Synodum Chalcedonẽsem, mediante Martiano Augusto, & Anatolio Constantinopolitano episcopo: In qua Nestoriana & Eutychiana hæreses simul cum Dioscoro eiusque complicibus damnatæ sunt. Sed & si qua sunt Concilia à sanctis Patribus hactenus instituta, * post horum authoritatem, & custodienda, & recipienda, & decernimus, & mandamus.

* præter

Itẽ opuscula B. Cypriani martyris & Carthaginensis episcopi.

Item opuscula beati Gregorij Nazianzeni episcopi.

Item Opuscula beati Basilij Cappadociæ episcopi.

Item Opuscula beati Athanasij Alexandrini episcopi.

Item opuscula beati Cyrilli Alexandrini episcopi.

Item opuscula beati Ioannis Constantinopolitani episcopi.

Item opuscula beati Theuphili Alexádrini episcopi.

Item opuscula beati Hilarij Pictauiensis episcopi.

Item opuscula beati Ambrosij Mediolanensis episcopi.

Item opuscula beati Augustini Hipponẽsis episcopi.

Item opuscula beati Hieronymi presbyt.

Item opuscula Prosperi viri religiosissimi.

Hoc autẽ præcipuè dixit, propter tum vigentem Eutychianã hæresim, quæ ea epistola cõdemnat. Item epistolam beati Leonis Papæ ad Flauianum Constantinopolitanum episcopum destinatam. Cuius textum quispiam si vsque ad vnum iota disputauerit, & non eã in omnibus venerabiliter receperit, anathema sit.

Item opuscula atque tractatus omnium orthodoxorum patrum, qui in nullo à sanctæ Ecclesiæ Romanæ consortio deuiarunt, nec ab eius fide vel prædicatione seiuncti sunt, sed ipsius communionis per gratiam Dei vsque in vltimum diem vitæ suæ fuere participes, legendos decernimus.

Item decretales epistolas, quas beatissimi Papæ diuersis temporibus ab vrbe Romana pro diuersorum patrum consultatione dederunt, venerabiliter recipiendas.

Item gesta sanctorum Martyrũ, qui multiplicibus tormentorum cruciatibus, & mirabilibus confessionum triumphis irradiant. Quis ita esse catholicorum dubitet, & maiora eos in agonibus fuisse perpessos, nec suis viribus, sed gratia Dei & adiutorio vniuersa tulerasse? Sed ideò secundùm antiquam consuetudinem, singulari cautela in sancta Romana Ecclesia non leguntur, quia & eorũ, qui conscripsere, nomina penitùs ignorantur: & ab infidelibus aut * dictis superflua, aut minùs apta, quàm rei ordo fuerit, scripta esse putantur, sicut cuiusdam * Cyrici & Iulitæ, sicut Georgij, aliorumq; huiusmodi passiones, quæ ab hæreticis perhibentur compositæ: propter quod, vt dictum est, nè vel leuis subsannandi oriretur occasio, in sancta Romana Ecclesia non leguntur. Nos tamẽ cum prædicta Ecclesia omnes martyres, & eorum gloriosos agones, qui Deo magis quàm hominibus noti sunt, omni deuotione veneramur.

* al. idiotis. * Quirici

Item Vitas patrum, Pauli, Antonij, Hilarionis, & omnium eremitarum, quas tamen vir beatissimus descripsit. Hieronymus cum omni honore suscipimus.

Itẽ actus B. Syluestri Apostolicæ sedis præsulis, licèt eius, qui conscripsit, nomen ignoretur, à multis tamen in vrbe Roma catholicis legi cognouimus, & pro antiquo vsu multæ hæc imitantur Ecclesiæ.

Item * scripturam de inuentione Crucis Dominicæ, & * aliam scripturam de inuentione capitis Ioannis Baptistæ, nouellæ quædam relationes sunt, & nonnulli eas catholici legunt. Sed cùm hæc ad catholicorum manus * adueniunt, B. Pauli Apostoli præcedat sententia: Omnia probate: quod bonum est, tenete.

* scripta * alia scripta. * peruenerint. 1. Thess. 5.

Item Rufinus vir religiosus plurimos Ecclesiastici operis edidit libros, nonnullas etiã scripturas interpretatus est. Sed quoniam B. Hieronymus eum in aliquibus de arbitrij libertate notauit, illa sentimus, quæ prædictum B. Hieronymum sentire cognoscimus: & non solùm de Rufino, sed etiam de * diuersis, quos vir sæpiùs memoratus, zelo Dei & fidei * religione reprehendit.

* al. vniuersis. * al. religiose.

Item Origenis nonnulla opuscula, quæ vir beatissimus Hieronymus nõ repudiat, legenda suscipimus. Reliqua autem omnia cu authore suo dicimus esse renuenda.

Itē Chronica Eusebij Cęsareensis,& eiusdē Ecclesiasticæ historiæ libros, quanuis in primo narrationis suæ libro tepuerit, & posteà in laudibus atq; excusatione Origenis schismatici vnum conscripserit librum: propter rerum tamen notitiam singularem, quæ ad instructionem pertinent, vsquequaquè non dicimus renuendos.

Item Orosium virum eruditissimum collaudamus, quia valdè nobis necessariam aduersus paganorum calumnias dignam ordinauit historiam, miraq; breuitate contexuit.

Itē venerabilis viri Sedulij paschale opus, quod heroicis descripsit versibus, insigni laude præferimus.

Itē Iuuenci nihilominùs laboriosum opus non spernimus, sed miramur. Cætera, quę ab hæreticis siue schismaticis cōscripta vel prædicata sunt, nullatenùs recipit Catholica & Apostolica Romana Ecclesia, è quibus pauca, quæ ad memoriam venerunt, & à catholicis vitanda sunt, credimus esse subdenda.

¶ *Item, notitia librorum Apocryphorum, qui non recipiuntur.*

Apocrypha habenda quæ. Inprimis Arminensem Synodum, à Constantio Cæsare, Constantini Augusti filio, congregatam, mediante Tauro præfecto, extunc & nunc, & vsque in æternū confitemur esse damnatam.

Item Itinerarium nomine Petri Apostoli, quod appellatur sancti Clementis libri decem, apocryphum.

Actus noīe Andreæ Apostoli, apocryphi.

Actus nomine Thomæ Apostoli, apocryphi.

Actus nomine Philippi, apocryphi.

Euangeliū nomine Thaddæi, apocryphū.

Euangeliū nomine Matthiæ, apocryphū.

Euangelium nomine Petri Apostoli, apocryphum.

Missum q & hic non fuit mētio euangelij Nicodemi.

Euangelium nomine Iacobi minoris, apocryphum.

Euangeliū nomine Barnabæ, apocryphū.

Euangelium nomine Thomę, quo vtuntur Manichæi, apocryphum.

Euangelium nomine Bartholomæi Apostoli, apocryphum.

Euangelium nomine Andreæ Apostoli, apocryphum.

Euangelia quæ falsauit Lucianus, apocrypha.

Liber de infantia Saluatoris, apocryphus.

Euāgelia quæ falsauit* Esitius, apocrypha. *Hesychi*

Liber de natiuitate Saluatoris, & de Maria & obstetrice, apocryphus.

Liber, qui appellat' Pastoris, apocryphus.

Libri omnes, quos fecit* Lucius discipulus diaboli, apocryphi. *Leucius

Liber, qui appellatur fundamentum, apocryphus.

Liber, qui appellat' thesaurus, apocryphus.

Liber de filiah. Adæ Geneseos, apocryph'.

Centimetrum de Christo, Virgilianis cōpaginatum versibus, apocryphum.

Liber qui appellatur Actus Teclę & Pauli Apostoli, apocryphus.

Liber, qui appellat' Nepotis, apocryphus.

Liber Prouerbiorum, qui ab hæreticis cōscriptus, & sancti* Sixti nomine prænotatus est, apocryphus. * Xysti

Reuelatio, quæ appellatur Pauli Apostoli, apocrypha.

Reuelatio, quæ appellatur Thomæ Apostoli, apocrypha.

Reuelatio quæ appellatur Stephani, apocrypha.

Liber, qui appellatur transitus, id est, Assumptio sanctæ Mariæ, apocryphus.

Liber, qui appellatur pœnitentia Adæ, apocryphus.

Liber Ogiæ nomine gigantis, qui ab hæreticis cū dracone post diluuium pugnasse perhibetur, apocryphus.

Liber qui appellatur testamentum Iob, apocryphus.

Liber, qui appellatur pœnitentia Origenis, apocryphus.

Liber qui appellatur pœnitētia sancti Cypriani, apocryphus.

Liber, qui appellatur pœnitētia Iamnis & Mambræ, apocryphus.

Liber, qui appellatur Sortes apostolorum, apocryphus.

Liber, qui appellatur laus Apostolorum, apocryphus.

Liber Canonum Apostolorū, apocryphus.

Liber Physiologus, qui ab hæreticis conscriptus est, & beati Ambrosij nomine signatus, apocryph.

Historia Eusebij Pamphili, apocryph.

Opuscula Tertulliani, apocryph.

Opuscula Lactantij, apocrypha.

Opuscula Aphricani, apocryph.

Opuscula Posthumiani & Galli, apocryp.

Opuscula Montani, Priscillæ & Maximillæ, apocryph.

Opuscula omnia Fausti Manichæi, apocry.

Opuscula Commodiani, apocryph.

Opuscula alterius Clementis Alexandrini, apocryph.

Opuscula Tatij Cypriani, apocryph. Aliqui putant legendum Tatiani de quo D.Hieronymus de scriptorib' Ecclesiast.

Opuscula Arnobij, apocryph.

Opuscula Tyconij, apocryph.

Opuscula Cassiani, presbyteri Galliarum, apocrypha.

Opuscula Victorini Pictauieñ. apocrypha.

Opuscula Fausti Rhegiensis, Galliarum apocrypha. al. Pitabionensis. al. Reginēsis, vt puto, rectius est enim in Gallia Nar bonēsi Regina, aut Regena.

Opuscula * Frumenti Cæci. * Frumentii.

Epistola Iesu ad Abagarū regē, apocryph.

Epistola Abagari ad IESVM, apocrypha.

Passio Cyrici & Iulitæ, apocrypha.

Passio Georgij, apocrypha.

Scriptura quæ appellatur cōtradictio Salomonis, apocryph.

Phylacteria omnia, quæ non angelorum, (vt

(vt illi confingunt) sed dæmonum magis arte conscripta sunt, apocrypha.

Hęc & omnia his similia, quæ Simon Magus, Nicolaus, Cerinthus, Marciō, Basilides, Ebion, Paulus etiam Samosatenus, Photinus, & Bonosus, & qui simili errore defecerunt, Montanus quoque cum suis obscœnissimis sequacibus, Apollinaris, Valentinus, siue Manichæus, Faustus, Africanus, Sabellius, Arius, Macedonius, Eunomius, Nouatus, Sabbatius, Cælestius, Donatus, Eustathius, Iouinianus, Pelagius, Iulianus Celanensis, Cælestinus, Maximinus, * Priscillianus ab Hispania, Nestorius Cōstātinopolitanus, Maximus, Vnicus, Lampetius, Dioscorus, Eutyches, Petrus, & alius Petrus, è quibus vnus Alexandriam, alius Antiochiam maculauit. Acacius Constantinopolitanus cum cōsortibus suis, necnon & omnes hæretici, eorumque discipuli siue schismatici, docuerunt vel conscripserūt, quorū nomina minimè retinentur, nō solùm repudiata, verùm etiā ab omni Romana Catholica & Apostolica Ecclesia eliminata, atque cum suis authoribus, authorumque sequacibus sub anathematis indissolubili vinculo in æternum confitemur esse damnata.

DECRETA ANASTASII PAPAE II.

Ex libro Pontificali.

Anno Dñi 496.

NASTASIVS natione Romanus, ex patre Petro, de regione quinta Caput tauri, sedit anno vno, mensibus vndecim, diebus 24. Hic fuit temporibus Theodorici regis. Hic fecit confessionē beati Laurentij martyris ex argento, pensante lib. * 80. Eodem tempore multi clerici & presbyteri se à communione ipsius * erexerunt, eò quòd communicasset sine cōsilio episcoporū vel presbyterorum vel cleri cunctæ Ecclesiæ Catholicæ, diacono Thessalonicen. nomine Photino, qui [a] communis erat Acacio, & quia occultè voluit reuocare Acacium, & non potuit. [b] Qui nutu diuino percussus est. Hic fecit ordinationem vnam in vrbe Roma per mensem Decembrē, presbyteros duodecim, Episcopos per diuersa loca numero 16. Qui etiam sepultus est in basilica beati Petri Apostoli, decimotertio Kalen. Decēb. Et cessauit episcopatus dies quatuor.

*100 *erexerunt, vel eiecerunt.

a Quomodo potuit voluisse occultè reuocare Acacium, qui iam diu mortuus fuerat, vt est apud liberatum, Euagr. Nicephorū. Anastasium bibliothecarium & apud hunc ipsum Anastasiū, proxima epist. in qua contendit ab Imperatore, vt Acacij nomen taceatur.
b Hoc quidē Anastasio Imperatore hæretico contigisse, narrat Paulus Diaconus.

Ad Lectorem admonitio.

Quæ hoc loco de Anastasio sanctissimo Pontifice, nescio quo Authore, dicuntur, quasi fauerit Acacio, ab eius successoribus damnato, apertam habent & minimè credendam vanitatem, vel ex sola eiusdem Anastasij ad cognominem suum Anastasium Imperatorem epistola faciliмè possit coargui. Videat, qui volet, hac de re sententiam doctissimi viri Alberti Pigij libr. IIII. Ecclesiasticæ Hierarchiæ, cap. 8. itemq́; Amplissimi & eruditissimi Cardinalis Varmiensis Stanislai HOSII, lib. 2. Propugnationis doctrinæ Catholicæ: quibus locis abundè satisfit rei huius veritatem nosse cupienti.

Vide etiam Sanderum in lib. de Visib. Monarch. Ecclef. & Decr. Grat. emendatum.

TITVLI EPISTOLÆ DECRETALIS sequentis Anastasij Papæ II.

Quòd pro Christo fungatur legatione, dum pro pace precatur Ecclesiæ. 1
Quòd non sit temerè iudicādum de his, qui ad Dominum migrauerunt. 2
Vt specialiter in Ecclesia nomen taceatur Acacij. 3
Quod magnoperè contentio sit cauenda. 4
Vt Alexandrinos Imperator admoneat ad fidem synceram, & ad pacem redire catholicam. 5
Admonetur Imperator, vt constitutis Apostolicæ sedis obtemperet. 6
Quòd eos, quos post damnationem suam vel baptizauit, vel ordinauit Acacius, nulla portio læsionis attingat. 7
Quòd mali, bona ministrando, sibi tantummodò noceant, nec Ecclesiæ sacramenta commaculent. 8

EPISTOLA ANASTASII PAPÆ II.

ad Anastasium Augustum.

GLORIOSISSIMO & clementissimo filio Anastasio Augusto, Anastasius eps. Exordium pōtificatus mei, primitùs oblata populis pace, pronuncio, & consequenter pro fide Catholica humilis pietati tuæ precator occurro: in quo primùm mihi diuinū fauorem propinquasse confido, quòd nunc consonantia in me augustissimi nominis tui non dubium præstat auxilium, vt sicut præcelsum vocabulum pietatis tuæ per vniuersas gentes toto orbe præfulget, ità per ministerium humilitatis meæ, sicut semper est, sedes B. Petri in vniuersali Ecclesia assignatū sibi à Domino DEO teneat principatū. Nec propter vnum mortuum, diutiùs tunica illa Saluatoris, desuper contexta per totum, malæ sortis patiatur incertum, quę sola in discissionem pro firmitate sui venire non potuit, serenitate tua præcipuè rempublicam gubernante. Cui etiam in priuata vita tantū circa syncerę religionis studium fuit, vt (sicut fama certissima celebrauit) nemo magis vel inter præcipuos sacerdotes, præfixas à sanctis Patribus regulas Ecclesiæ custodisse dicatur.

Sedes B. Petri habet principatū in vniuersali Ecclesia. Acacii intelligi.

Ioan. 19. c

dicatur. Quod sanctum studium cum maiestate imperij creuisse confidimus.

Capitulum primum.

LEGATIONE itaq; fungimur pro Christo, [* ne] * nec eos propter offensionem, vel scandalum patiamini publicè nominari, quorum merita vel actus illum iudicem latere nõ possunt, in cuius iam sunt iudicio constituti. Necillic se potest interserere in corpore mortali adhuc temeraria præsumptio, in quo nõ solùm confessio facit aperta merita singulorum, sed etiàm silentij ipsius non potest latere secretum. [Qui Felix Acaciũ damnauit liberat⁹ & alij.] Nanq; & prædecessor noster Papa Felix, & etiàm Acacius, illic proculdubiò sunt, vbi vousquisque sub tanto iudice nõ potest perdere sui meriti qualitatem.

2 Itaque monente nos beatiss. Paulo Apostolo, nè quod sit in hoc offendiculum in Ecclesia, dum, quod facere nõ possumus, de his, qui iam trãsierunt, iudicare conemur, obseruandum esse tranquillitas tua cognoscat. Ait enim de his, qui de rebus ad Deum solum ꝑtinentibus iudicare præsumunt: [Rom. 14. b] Nemo enim nostrûm sibi viuit, & nemo sibi moritur. Siue enim viuimus, Domino viuimus siue morimur, Domino morimur. Sine ergò viuimus, siue morimur, Domini sumus. In hoc enim Christus resurrexit a mortuis, vt & viuorum & mortuorum dominetur. Tu autẽ quid iudicas fratrem tuum? aut tu quarè spernis fratrem tuum? Omnes enim stabimus ante tribunal Christi. [2. Cor. 5. b] [Esa. 45. d] Scriptum est enim: *Viuo ego, dicit Dominus, quoniam mihi flectetur omne genu, & omnis lingua confitebitur Deo*. Itaq; vnusquisq; [Philip. 2. b] nostrûm pro se rationem reddet Deo. Non ergò ampliùs inuicẽ iudicemus, sed hoc iudicate magis, nè ponatis offendiculum fratri vel scandalum. Monet igitur B. Apostolus, nè de his nobis præsumamus iudiciũ, de quibus nemo potest meliùs vel veriùs iudicare, q̃ Deus: nec sibi in hoc * quispiam temerarios [* quippiã temerari⁹.] ausus vsurpet, * [* vt] & propter hoc pax atque vnitas Ecclesiæ dissipetur. Nam & in Regnorũ libro dicitur: [1. Reg. 16. b] *Non quomodò videt homo, videt & Deus: quia homo videt in facie, Deus autem videt in corde.* [1. Para. 28. b] Item in Paralipomenon lib. 1. *Et nunc, ò Salomon, scito Deum patrum tuorum, & serui illi in corde perfecto & animo volente, quoniam omnia corda scrutatur Deus, & omnem cogitationem nouit.* [Ezech. 11. a] Item in Ezechiele: *Hæc dicit Dominus Deus: Sic dixistis domus Israel, & cogitationes* [* cordis.] *Spiritus vestri ego noui.* Vndè & de Domino iudice dicitur in Euangelio: [Matth. 9. a] *Sciens aũt Iesus cogitationes eorum, dixit: Quid cogitatis mala in cordibus vestris?*

3 Precamur itaque clementiam vestram, vt specialiter nomẽ taceat Acacij, vt quod multis ex causis scandalum vel offendiculum Ecclesiæ concitauit, speciali appellatione taceatur, cùm (sicut diximus) in generalitate sacerdotum, vniuscuiusque meritum illum iudicẽ latere non possit, qui nouit quid, cuiq; tribuẽdum sit pro æstimata dispensatione meritorum, cui soli cogitationes quoque manifestæ sunt. Quantos verò excessus atque præsumptiones habuerit Acacius, nè clementiæ tuæ suggerere per singula fortaisè videatur onerosum, Cresconio vel etiàm Germano, fratribus & coepiscopis meis, quos misimus ad serenitatem tuã, de causis singulis Acacij, qualis fuerit, instructionẽ plenissimam dedimus, clementiæ vestræ specialiùs recensendam, si hoc pietati tuæ placuerit curiosiùs indagare, nè in aliquo suggestionibus nostris veritas defuisse videatur: vt pro diuina sapientia vestra perspicuè videre possitis, non superbia vel elatione, sedis Apostolicæ in Acacium talem ꝓcessisse sententiã, sed facinoribus certis, quãtùm nos extra illud iudicium, quod solum falli non potest, æstimamus, zelo magìs diuinitatis extortam.

4 Nos verò humiliter supplicantes, cõtrouersiam in Ecclesia remanere nolumus, cùm magìs vitanda contentio sit, sicut dicitur in Prouerb. Odium suscitat * contentio. [* contẽtiones.] Omnes autem, qui non cõtendunt, protegit amicitia. [Prou. 10. b] Nam & Apostolus ad Corinthios: [1. Cor. 3. a] Cùm enim sint inter vos æmulationes & contentiones, nonne carnales estis, & secundùm hominem ambulatis? Item ad Philippenses: [Philip. 2. a] Si qua ergò consolatio in Christo, si qua * allocutio [* solatium.] charitatis, si qua societas spiritus, si qua viscera & miserationes, implete gaudium meũ, vt idipsum dicatis omnes, eandem charitatẽ habentes, nihil per contentionem neque per inanem gloriam, sed in humilitate mentis inuicèm æstimantes, semetipsis superiores, non sua singuli respicientes, sed aliorum.

5 Hoc tamen præcipuè insinuo serenitati tuæ, gloriosissime & clementissime fili Auguste, [Papa Imperatorem filiũ appellat.] vt cùm causæ Alexandrinorum patuerint pijssimis auribus vestris, ad catholicam & synceram fidem eos authoritate, sapientia, diuinisque vestris monitis redire faciatis. Nam quid teneendum sit in religione catholica, secundùm diffinita patrum, & prædicationem omnium sacerdotum, qui in Ecclesia floruerunt, si hoc quoquè præceperitis, scientibus in memoriam transmittendo renouabimus, ignorantibus ad discendum ꝓ officio nostræ instructionis offeremus, vt nulla extra hæc ingeniorum iactantia vel prauitatis audiatur.

6 Illud verò peculiariùs pro amore imperij vestri & beatitudine, quæ consequi poterit regnum, pro Apostolico officio prædicamus, vt (sicut decet, & Spiritussanctus dictat) monitis nostris obedientia præbeatur, vt bona omnia vestram rempublicam consequantur, sicut in Exodo promittitur: [Exo. 15. d] Si audieris vocem Domini Dei tui, & quæ placent ei, feceris coram ipso, & obedieris præceptis eius, & custodieris omnem iustitiam eius: omnem infirmitatem, quam importaui Ægyptijs,

non

non importabo in te. Ego enim Dominus sum, qui saluum facio te. Et illic iterùm tuba potentissima canitur: Et nunc Israel, quid Dominus DEVS tuus postulat à te aliud, quàm vt timeas Dominum Deum tuum, & ambules in omnibus vijs eius, & diligas eũ, & seruias Domino DEO tuo ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, custodire præcepta Domini Dei tui, & iustitias eius, quas ego mando tibi? Hæc me suggerentẽ frequẽtiùs, non spernat pietas tua, ante oculos tuos habens Domini in Euangelio verba: *Qui audit vos, me audit: & qui vos spernit, me spernit. Et qui me spernit, spernit eum, qui me misit.* Nam Apostolus, cõcinens Saluatori nostro, ita loquitur: Quapropter qui hæc spernit, nõ hominem spernit, sed Deum, qui dedit spiritũ sanctum suum in nobis. Pectus clementię vestræ, sacrarium est publicæ felicitatis, vt per * præstantiam vestram, quam velut vicarium Deus prȩsidere iussit in terris, euãgelicis apostolicisque præceptis non dura superbia * resistat, sed per obedientiam, quæ sunt salutifera, complectantur.

Deut. 10. c. — Luc. 10. c. — 1. Thess. 4. b. — * iustitiam — * resistatur.

7 Nam secundùm Ecclesiæ catholicæ consuetudinem, sacratissimũ serenitatis tuæ pectus agnoscit, quod nullum de his, vel quos baptizauit Acacius, vel quos sacerdotes siue Leuitas secundùm Canones ordinauit, vlla eos ex nomine Acacij portio læsionis attingat, quò forsitan per iniquum tradita sacramẽti gratia, minùs firma videatur. Nã & baptismum quod procùl sit ab Ecclesia, siue ab adultero, vel à fure fuerit datũ, ad percipientẽ munus peruenit illibatũ: quia vox illa, quæ per columbam sonuit, omnem maculam humanæ pollutionis excludit, qua declaratur ac dicitur: *Hic est qui baptizat Spiritu sancto & igne.* Nàm si visibilis solis istius radij, cùm per loca fœtidissima transeunt, nulla contactus inquinatione maculãtur, multò magis illius, qui istũ visibilem fecit, virtus nulla ministri indignitate cõstringitur. Nam & Iudas, cùm fuerit sacrilegus atq; fur, quicquid egit inter Apostolos pro dignitate commissa, beneficia per indignum data, nulla ex hoc detrimenta senserũt, declarante hoc ipsum Domino manifestissima voce: *Scribæ* (inquit) *& Pharisæi super cathedram Mosis sedent: quæ dicunt, facite: quæ autem faciunt, nolite facere. Dicunt enim, & non faciunt.* Quicquid ergò ad hominum profectum quilibet in Ecclesia minister officio suo videtur operari, hoc totum contineri * implente diuinitatis * effectu, ita ille per quẽ Christus loquitur, Paulus affirmat: *Ego plantaui, Apollo rigauit, sed Deus incrementum dedit. Itaque neque qui plantat, est aliquid, neque qui rigat, sed qui incremẽtum dat, Deus.* A Deo autem non quæritur, quis vel qualis prædicet, sed quem prædicet, vt inuidos etiam benè prædicare Christum confirmet, quo malo diabolus ipse deiectus est, & hoc ipso prædicare non desinit.

Distinc. 19. Secundum ecclesię catholic. — Male; hũc locũ intellexit Gratianus d. 19 & propterea male reprehẽdit Anastasiũ. Vide Notationem in Decreto emendato. — Matt. 3. c. & Luc. 3. c. — Ioan. 12. a. — Matt. 23. c. — * implendo * effectum. — 1. Cor. 3. b. — Philip. 1. c.

8 Ideò ergò & ipse Acacius, cuius nomen dicimus esse reticendum, malè bona ministrando, sibi tantùm nocuit. Nam inuiolabile sacramentum, quod per illum datum est, alijs perfectionem suæ virtutis obtinuit, ei autem obsuit. Quod * cùm ita sit, aliquorum * sic est. intantùm se extẽdit curiosa suspicio, vt imaginentur, prolato à Papa Felice iudicio, postea inefficaciter in sacramentis, quę Acacius vsurpauit, egisse: ac perindè eos metuere, qui vel in cõsecrationibus, vel in baptismate mysteria tradita susceperunt, nè irrita beneficia diuina videantur. Meminerint, in hac quoque parte similiter tractatum præualere superiorem, quia non sine vsurpatione nominis sacerdotij, adiudicatus hoc egit: in quo virtutem suam obtinẽtibus mysterijs, in hoc quoque alijs, rea sibi persona non nocuit. Nam ad illum pertinuit, quod tuba Dauidica canitur: *Veruntamen Deus conquassabit capita inimicorum suorum, verticem capilli perambulantium in delictis suis.* Psal. 67. Nam superbia semper sibi, non alijs, facit ruinam: quod vniuersa scripturarum cęlestium testatur authoritas, sicut etiam per Spiritumsanctum dicitur in Propheta: *Non habitabit in medio domus meæ, qui facit superbiam.* Psal. 100. Vnde cùm sibi sacerdotis nomen vindicauerit condemnatus, in ipsius verticem superbię tumor inflictus est: quia non populus, qui in * ministerijs * mysterijs donum ipsius sitiebat, exclusus est: sed anima sola illa, quæ peccauerat, iusto iudicio proprię culpę erat obnoxia. Quod vbiquè numerosa scripturarum testatur instructio. Vndè remotis hominum studijs siue versutijs, in hac adhuc præsenti fragilitate positorum, secundùm preces nostras annisu & authoritate imperiali offerte Deo nostro vnam catholicam Ecclesiam & Apostolicam: quia hoc solum est, in quo nõ solùm in terris, sed etiam in cœlo triũphare possitis. Subscriptio: Omnipotens Deus regnum & salutem tuam perpetua protectione custodiat gloriosissime & clementissime semper Auguste.

Ex Gratiano.

¶ Malorum impietati fauet, qui eis obuiare cessat.

¶ Qui potest obuiare, & perturbare peruersos, & non facit: nihil est aliud quàm fauere impietati eorum. Nec caret scrupulo societatis occultę, qui manifesto facinori desinit obuiare. 23. q. 3. Qui potest obuiare.

¶ Finiunt decreta Anastasij Papæ secundi.

DECRETA SYMMACHI PAPÆ.

Ex libro Pontificali.

SYMMACHVS natione Sardus, ex patre Fortunato, sedit annos 15. menses 7. dies 27. Hic fuit temporibus Theodorici regis, & Anastasij Augusti, à die 10. Kaleñ. Decemb. vsque

in

in diem 14. Kalen. Augusti. Hic sub cõtentione ordinatus est vno die cum Laurẽtio, Symmachus in basilica Constantiniana, Laurentius in basilica beatæ Mariæ. Ex qua causa separatus est clerus, & diuisus est senatus. Alij cum Symmacho erant, alij verò cũ Laurentio. Et facta contentione, hoc constituerunt partes, vt ambo Rauennam pergerẽt ad iudicium regis Theodorici. Qui dum ambo introissent Rauennam, hoc iudicium ęquitatis inuenerũt, vt qui primò ordinatus fuisset, vel vbi pars maxima cognosceretur, ipse sederet in sede Apostolica. Quod tãdẽ æquitas in Symmacho inuenit, & cognitio veritatis. Et factus est præsul Symmachus. Eodem tẽpore Papa Symmachus cõgregauit Synodũ, & constituit Laurentium in Nucerina ciuitate episcopũ intuitu misericordiæ. Post annos verò quatuor, aliqui ex clero zelo ducti, & aliqui ex senatu, maximè Festus & Probinus, incriminauerunt Symmachum. Et subornauerunt falsos testes, quos miserunt Rauennã ad regem Theodoricum, accusantes B. Symmachum, & occultè reuocauerunt Laurẽtiũ post libellum Romę factũ. Et fecerunt schisma. Et diuisus est iterùm clerus. nam alij communicauerunt Symmacho, & alij Laurentio. Tunc Festus & Probinus senatores miserunt relationem regi, & cœperunt agere, vt visitatorem daret rex sedi Apostolicæ. Tũc rex dedit Petrum Altinæ ciuitatis episcopum, quod Canones prohibẽt. Eodem tempore B. Symmachus congregauit episcopos 115. & facta Synodo, purgatur à crimine. Et dãnatur Petrus Altinas inuasor sedis Apostolicę, & Laurentius Nucerinus, quia viuo episcopo Symmacho peruaserunt sedẽ eius. Tunc ab omnibus episcopis, & presbyteris, & diaconibus, & omni clero vel plebe, redintegratur sedi Apostolicæ B. Symmach⁹ cũ gloria apud B. Petrũ sedere præsul. Eodẽ tempore Festus caput senatus excõsul, & Probinus excõsul, cœperunt intra vrbẽ Romã pugnare cũ alijs senatoribus, & maximè cũ Fausto exconsule, & cædes & homicidia in clero ex inuidia fiebant. Qui verò cõmunicabant B. Symmacho iustè, publicè qui inuenti fuissent intra vrbẽ, gladio occidebant. Etiam & sanctimoniales mulieres, & virgines deponẽtes de monasterijs, vel de habitaculis suis, denudãtes sexum fœmineum, cædibus plagarum afflictas, vulnerabant, & omni die pugnas contra Ecclesiam in media ciuitate gerebant. Et multos sacerdotes occiderũt, inter quos Dignissimũ & Gordanũ presbyteros ad vincula S. Petri, & ad sanctos Ioannẽ & Paulũ fustibus & gladio interfecerunt, & multos Christianos, ità vt nulli esset securitas die vel nocte de clero in ciuitate ambulare. Solus autem Faustus exconsul pro Ecclesia pugnabat. Post hæc omnia B. Symmachus inuenit Manichæos in vrbe Roma, quorũ omnia simulacra vel codices, ante fores basilicæ Cõstantinianę incẽdio cõcremauit, & eos ipsos exilio releganit. Fuit autẽ à consulatu Paulini vsque ad cõsulatum Senatoris. Hic fecit basilicã S. Andreæ Apostoli apud B. Petrum, vbi fecit ciboriũ ex argento, & cõfessionem, pensantẽ libras 120. Arcus argenteos tres, pensantes lib. 60. Oratoriũ S. Thomæ Apostoli ex argento. & confessionem, pensantem lib. 20. Arcum argenteum, qui pensat lib. 16. Cõfessionẽ S. Cassiani, & sanctorum Proti & * Iacyncti ex argẽto, pensantem lib. 20. Arcum argenteum pẽsantẽ lib. 12. Oratoriũ S. Apollinaris ex argento, & confessionem cum arcu, pẽsantem lib. 31. Oratorium sancti Sossi ex argento, & confessionẽ, pensantem lib. 20. Item ad fontẽ in basilica B. Petri Apostoli, oratoriũ sanctæ Crucis ex argento, confessionem & crucẽ ex auro cum gemmis, vbi inclusit lignũ Dominicum: ipsa crux aurea pensat lib. 10. Fecit autẽ oratoria duo, S. Ioannis Euangelistæ, & S. Ioannis Baptistæ, infra quorum cõfessiones fecit arcus argenteos, pensantes lib. 30. Quæ cubicula omnia à fundamento perfecta construxit. Basilicam beati Petri marmoribus ornauit. Et cãtharum beati Petri cum quadriporticu ex marmoribus ornauit, & ex musiuo agnos & cruces & palmas ornauit. Ipsum verò atrium omne compaginauit. Gradus verò ante fores basilicæ B. Petri ampliauit, & alios gradus sub tigno dextra læuaque construxit. Item episcopia: in eodem loco dextra læuaq; fecit. Itẽ sub gradibus in atrio alio cantharũ foris in cãpo posuit, & vsum necessitatis humanæ fecit, & alios gradus ascendentibus ad B. Andream fecit, & cantharum posuit. Hic fecit basilicã sanctæ martyris Agathæ via Aurelia in fundo * Lardario, & à fundamento eã cum fonte cõstruxit, vbi posuit arcus argenteos duos. Eodem tempore fecit basilicam S. Pancratij, vbi & fecit arcum argenteum, qui pensat lib. 15. Fecit autẽ in eodẽ loco balneũ. Item apud S. Paulum apostolũ in basilica renouauit absidam, quæ in ruinã imminebat, & post confessionem picturam ornauit, & cameram fecit & matrouium. Et super confessionem imaginem argenteam cum Saluatore, & duodecim apostolos posuit, qui pensant lib. 120. Et ante fores basilicæ gradus fecit in atrio & cantharum, & post absidam aquam introduxit, vbi & balneum à fundamento fecit. Intra ciuitatem Romanã, basilicam S. Syluestri & Martini à fundamẽto cõstruxit iuxta thermas Traianas, vbi & super altare ciborium argenteum fecit, quod pẽsat lib. 120. Arcus argenteos 12, qui pensant singuli lib. 10. Confessionem argenteam, quæ pẽsat lib. 15. Ad B. Ioannem & Paulum, fecit gradus post absidã. Itẽ Archangeli Michaelis basilicam ampliauit, & gradus fecit, & introduxit aquã. Item ad sanctã Mariam oratoriũ sanctorum Cosmæ & Damiani à fundamento cõstruxit. Item via Tiburtina milliario 27. ab vrbe Roma, rogatus ab Albino &

* Hyacinthi

* Iardati.

& Glaphyra, præpositis illustribus, de proprio facientibus, à fundamento basilicam S. Petro in fundo Paciniano dedicauit. Item ad B. Petrum & B. Paulum Apostolos, & ad S. Laurentium pauperibus habitacula construxit. Item ad B. Petrum viginti canthara argêtea fecit, pensantia singula libras 15. Et arcus argenteos 22. pẽsantes singul. lib. 20. Hic separauit basilicam sanctæ Felicitatis, quæ in ruinam imminebat. Hic absidam B. Agnetis, quæ in ruinam imminebat, & omnem basilicam renouauit. Hic constituit, vt omni die Dominico, vel natalitijs martyrum, hymnus, Gloria in excelsis, diceretur. Hic fecit cœmeterium Iordanorum in melius, propter corpus Alexãdri. Hic omni anno per Aphricam vel Sardiniam episcopis, qui in exilio erant retrusi, pecunias & vestes ministrabat. Hic captiuos per Liguriam & Mediolanum, & per diuersas prouincias pecunijs redemit, & dona multiplicauit, & dimisit. Hic facit ordinationes quatuor in vrbe Roma per mensem Decembrem & Februarium, presbyteros 92. diacones 16. episcopos per diuersa loca numero 1 7. Qui etiam sepultus est in basilica B. Petri Apostoli, 14. Kaleñ. Augusti. Et cessauit episcopatus dies septem. Qui etiã in pace confessor quieuit.

DECRETALIS EPISTOLÆ Symmachi Papæ, Capitula.

Dilectissimo fratri Cæsario, Symmach⁹. Hortatur nos æquitas postulationis desiderio tuæ fraternitatis gratanter annuere de singulis, quæ ab Apostolica sede concedi supplicas, quod à patrum cautela & prouisione non discrepat. Et quanuis ecclesiasticę penè regulæ omnia comprehendant, tamen superfluum esse non credimus, nũc, quę sunt sæpiùs interdicta, repetere.

CAPITVLVM I.

16. q. 1. Possessiones quas. ¶Possessiones igitur, quas vnusquisque Ecclesiæ proprio dedit aut reliquit arbitrio, alienare quibuslibet titulis atque distractionibus, vel sub quocunque argumento non patimur: nisi forsitan aut clericis honorum meritis, aut monasterijs religionis intuitu, aut certè peregrinis, (si necessitas largiri suaserit) sic tamen, vt hęc ipsa non perpetuò, sed temporaliter perfruantur.

2 Illud magnoperè commonens, vt hi qui non Dei gratia, sed promissione rerum ecclesiasticarum præmissa, ad sacerdotium conantur accedere, desideriorum talium reprimatur effectus. Qui autem ab huiusmodi se intentione non cohibent, vindictis canonum sciant se sine dubitatione subijciendos, nec facilè ad sacerdotium permittantur accedere, quibus & gradus & tempora cõstituta sunt, per quæ ad hanc dignitatem debeant adspirare: quia quicunque sine statuto promouetur, non facilè caret offensa, & sine experimento non potest quis electionis obtinere sententiam.

3 Raptores igitur viduarum vel virginum, ob immanitatem tanti facinoris detestamur, illos vehementiùs persequendo, qui sacras virgines vel volẽtes, vel inuitas, matrimonio suo sociare tentauerint. Quos, pro tam nefandissimi criminis atrocitate, à communione suspendi præcipimus. 36. q. 2. Raptores

4 Neque viduas ad nuptias transire patimur, quę in religioso proposito diuturna obseruatione permanserunt. Similiter virgines nubere prohibemus, quas annis plurimis in monasterijs ætatem peregisse contigerit. 27. q. 1. Neque viduas

5 Nullus itaque per ambitum ad episcopalem honorem permittatur accedere. Nam cùm hic excessus in laica conuersatione culpetur, quis dubitat, quòd religiosis & DEO seruientibus* incurrat opprobrium? Si quis episcopatum desiderat, data pecunia, potentes personas minimè suffragatrices adhibeat, nec ad decretum sibi faciendum clericos vel ciues subscribere, adhibito cuiuslibet generis timore compellat, vel præmij s aliquibus hortetur. Decretum sine visitatoris præsentia nemo conficiat, cuius testimonio, clericorum ac ciuium possit vnanimitas declarari. Hortamur itaque, vt pro catholicæ religionis intuitu, & ecclesiarum pace, hæc vniuersi fideles deuota mente custodiant: quia non est dubium, præuaricatores interdictorum talium iuxta venerandos Canones propriæ cõmunionis subire iacturam. Hæc tamen ad omnium episcoporum volumus* afferri notitiam. Deus te incolumem custodiat, frater charissime. Data octauo Idus Ianuarij, Probo viro clarissimo consule. 1. q. 1. Nullus itaque per amb. *indicat, incurrat, 1. q. 6. Si quis autem epis. *praeferri. a. D. 502.

Sex Concilia à Symmacho habita ferũtur, quorum primũ, cre. o, numerandũ illud est, quod Rauẽnæ habitũ, præsẽte Rege Theodorico, Symmachũ probauit Laurentio reiecto. de quo Paulus Diaconus in Anastasio, & D. Gregorius Papa lib. 4. Dialogorũ cap. 40 reliqua quinque Romæ, quæ deinceps ponuntur, nisi forte etiam Romæ sex habita fuerint, & vnum interciderit.

CAPITVLA SECVNDÆ SYNODI Romanæ sub Symmacho Papa.

Suggestio Fulgentij archidiaconi Ecclesiæ Romanæ, de congregata synodo ex præcepto Papæ Symmachi. 1

Interloquutio Symmachi, vt episcopalis ambitus radicitùs amputetur. 2

Sententia synodi, vt si quis Papa superstite, pro Romano pontificatu cuiquam quolibet modo fauorem præstare conuincitur, loci sui ordine vel communione priuetur. 3

Vt si Papa præuentus morte, nō potuerit antè de sui successoris electione decernere, is ordinetur antistes, quem cūctus clerus, aut certè pars maior, elegerit. 4

Vt si quis ambientes, vel fautores ambientiū, coniuratoresque prodiderit, non solùm purgatus videatur esse, si fuerit particeps; verùm etiàm remuneratione dignissimus æstimetur. 5

SYNODVS SECVNDA ROMÆ, SVB SYMMACHO PAPA De Tollendo ambitu in Comitijs Pontificijs.

Paulinus cum Ioanne Scytha Consulatū gessit An. Dom. 498. qui fuit primus Symmachi habita igitur fuit Synodus an. 499.

POst consulatum Paulini viri clarissimi, Kalendis Martij in basilica Beati Petri Apostoli, Synodo præsidente Beatissimo Papa Symmacho, Fulgentius archidiaconus dixit:

CAPITVLVM I.

Beatitudo vestra, directis antehàc p provincias authoritatibus, frequenter Italiæ sacerdotum synodum conuocauit, quorum præsentia in vestris videtur oculis constituta. Nunc beatitudo vestra, quæ ad ecclesiasticas indemnitates, vel ad pacem totius Ecclesiæ pertinent siue concordiam, dignetur intractabiliter ordinare. Acclamatum est ab omnibus episcopis & presbyteris, Exaudi Christe, Symmacho vita dictum est decies. Cuius sedē & annos. Dictum est nonies. Vt facias; rogamus. Dictum est deciès.

2 Symmachus episcopus Ecclesiæ catholicæ vrbis Romæ, dixit: Cōcilium dilectionis vestræ, neglecta hyemis asperitate, solicitudo nostra pro ecclesiastica indemnitate specialiter congregauit, vt episcopalem ambitum, & confusionis incertum vel popularem tumultum, quem per surreptionem diaboli vsurpatione aliquorum, tempore ordinationis meæ constat exortum cōicato pariter tractatu, in futurum possimus robustè ac viuaciter amputare: atque ideò caueamus in posterū, nè subuersio disciplinæ, aut audacia præsumentiū gestiat tentare similia, & pari adunatione tractemus, expressis. s. sententijs sancientes, quid circa Romani episcopi ordinationē debeat custodiri. Vniuersi episcopi vel presbyteri dixerunt: Vt fiat, rogamus. Dictum est deciès. Vt scandala amputentur, rogamus. Dictum est noniès. Vt ambitus extinguatur, rogamus. Dictum est * duodeciès. Exaudi Christe, Symmacho vita. Dictum est sexiès. Cuius sedem & annos Dictum est quinquiès. Vt de præsenti fiat. Dictum est deciès. Symmachus episcopus dixit: Quoniam fraternitas vestra curam prouisionis nostræ suis exhortationibus incitauit, & parilem circa Ecclesiæ tranquillitatem Dei nostri contemplatione animū præstat sicut præfati sumus, deliberatione in præsenti habita, quid placeat ex omnibus, vestris informate sententijs, quæ in hoc venerabili Concilio per ecclesiastica recitentur officia. Cumque surrexissent, & paulò pòst iterùm consedissent, Aemilianus notarius synodi decreta vulgauit.

* quindeciès.

3 Propter frequentes ambitus quorundā, & Ecclesiæ nuditatem, vel populi collisionē, quæ molesta & iniqua incompetenter episcoporum desiderantium generauit auiditas, vt extinguatur futuris præsumptio tam perniciosa temporibus, constituit sancta synodus, vt si quis presbyter, aut diaconus, aut clericus, Papa incolumi, & eo inconsulto, aut subscriptionem pro Romano pontificatu commodare, aut * pitacia promittere, aut sacramentum præbere tentauerit, aut aliquod certè suffragium polliceri, vel de hac causa priuatis conuenticulis factis deliberare atq; decernere, loci sui dignitate atque communione priuetur. Vniuersa synodus surgens, Priuetur, acclamauit: Exaudi Christe, Symmacho vita. Dictum est deciès. Hic pax cum Symmacho. Dictum est quinquiès. Cuius sedem & annos. Dictum est octiès. Pari seueritate feriēdo eum, qui hoc viuo (sicut dictum est) pontifice, quolibet modo fuerit ambijsse cōuictus, aut certè tentasse, omnibus pariter huius culpæ reis anathematis pœna plectendis. Symmachus episcopus dixit: Ergò vniuersitati placet, & ab omnibus recognoscitur vel probatur ista sententia? Vniuersa synodus dixit: Placet, & qd omnibus placet, fiat.

Dist. 79. Si quis Papa.

* pitacia cōmittere.

4 Si (quod absit) transitus Papæ inopinatus euenerit, vt de sui electione successoris (vt suprà placuit) non possit antè decernere, siquidem in vnum totius inclinauerit ecclesiastici ordinis electio, consecret electus episcopus. Si autem (vt fieri solet) studia cœperint esse diuersa eorum, de quibus certamen emerserit, vincat sententia plurimorum: sic tamen, vt sacerdotio careat, qui captus pmissione, non recto iudicio de electione decreuerit. Synodus dixit: Placet, Dictum est deciès.

Dist. 79. Si transitus.

5 Propter occultas autem fraudes, & coniurationum secretas insidias, quas huius sententia districtionis cōsequitur, si quis ad ecclesiasticam pertulerit notitiam consilia eorum, qui contra hanc synodum de pontificali egerint ambitu, & rationabili probatione conuicerit, particeps actionis huiusmodi nō solùm purgatus ab omni culpa sit, sed etiàm remuneratione, quæ nō indigna sit, subleuetur. Vniuersa synodus surgens, acclamauit: Placent omnia, Exaudi Christe. Symmacho vita.

Ibid. Si quis Papa superst.

vita. Dictum est tredeciès. Vt ista seruentur, rogamus. Dictum est deciès. Vt nullus aliter ad episcopatum Romanū deinceps veniat, precamur. Dictum est deciès. Vt decreta nostra confirmes, rogamus. Dictum est deciès. Symmachus episcopus catholicę Ecclesię vrbis Romæ, dixit: Acclamationes vestras, synodique iudicium præsentia gesta suscipiet. Et adiecit: Ea, quæ ad sopiendos veteruosæ præsumptionis errores, vel infensæ rebus ecclesiasticis ægritudinis morbos, quibus vniuersalis afficiebator Ecclesia, deliberatio religionis congrua paciq; constituit, firmitatem perpetem sortiantur, vt præstante Deo, quē custodem rerum constat esse bonarum, synodalis ordinatio vigeat, atque omnes sine personæ alicuius distinctione constringat. Contra quam si quis sub qualibet occasione venire præsumpserit, indicta superiùs districtione plectetur. Et subscripserunt episcopi numero 73.

Cælius Symmachus episcopus sanctæ Ecclesiæ Catholicæ vrbis Romæ, his synodalibus constitutis, à me probatis atq; firmatis, consentiens subscripsi.

Cęlius Rusticus episcopus ciuitatis Minturneñ. subscripsi, & consensi synodalibus constitutis, atque in hac profiteor me manere sententia.

Cęlius Bonifacius episcopus Ecclesiæ Veliterneñ. subscripsi, & consensi synodalibus constitutis, atque in hac me profiteor manere sententia.

Adeodatus * Cereniensis. * Aceruſis

Aucupius Puteolanus.

Adeodatus Formiensis.

Basilius Tollentinatis.

Benignus Aquęuinensis. Bassus Ferentinus.

Bellator Ofiensis. Cœlconius Tudertinus.

Constantius Ociculanus.

Candidus Tiburtinus. Clarus Aliphanus.

Constantinus Capuanus.

Colonius Foroclodieñ.

Constantinus Venafranus.

Decius Triumtabernensis.

Dulcitius Sabineñ.

Epiphanius Beneuentanus.

Fortunatus Anagninus.

Fortunatus Suessanus.

Felicissimus Forosempronieñ.

Florentius Pestanus. Fortunatus Fulginatis.

Felix Nepesinus. Gaudentius Tindarineñ.

Gaudentius Vulsiniensis, & idem pro Proiectitio episcopo Foronouano.

Germanus Pisaurensis.

Gaudentius Salernitanus.

Iustus Acheronitin*. Innocētius* Meuanatis. * Mibanatis

Ioannes Ariminensis. Ioannes Spoletanus.

Ioannes Vibonensis. Laurentius Trebiēsis. * Misenus

Lucianus Tarquiniensis.

Lampadius vrbis Albensis.

* Misenus Cumanus. Maximus Bleranus.

Martyrius Terracinensis.

Maximianus Perusinus.

Molentius Centumcelleñ.

Maximianus Subaugustanus.

Mercurius Sutrinus. Marius Tiferuinus.

Paschalius Vulturnensis.

Palladius Sulmontinus.

Quintus * Theatinus. Rufinus Canusinus.

Rosarius Surrentinus, & pro fratre meo Vrso episcopo subscripsi.

Stephanus Nursiensis. Serenus * Nument.

Sanctulus episcopus Signinus, quia subscribere non potuit manu propria, subscripsit pro eo Fortunatus episcopus ecclesiæ Anagninæ.

Stephanus Neapolitanus.

Salustius Amerinus. Serenus Nolanus.

Saturninus Terdonitanus.

Timotheus Abellinatis.

Valentinus Amiterninus, & pro Romano episcopo Ecclesię * Pinnanatium. * Bithinatium

Vitalis * Fanestris. Vitalinus Narnieñ. * Calinensis

Vitalis Fundanus. Vitalianus Rusellanus.

Vindemius Antiatinus.

Valerius * Calenotanus. Vrsus Stabianus.

Subscripserunt presbyteri numero sexaginta septem.

Cęlius Laurentius archipresbyter tituli sanctæ Praxedis, his subscripsi & consensi synodalibus constitutis, atq; in hac me profiteor manere sententia.

Asterius presbyter tituli sancti Pudentis.

Andreas presbyter tituli sancti Matthęi.

Abundantius presbyt. tit. sanctę Sabinę.

Asellus presbyter tituli sanctę Susannę.

Agatho presbyter tituli sanctæ Susannę.

Anastasius presbyter tituli sanctę Anastasię.

Acontius presbyter tituli Fasciolę.

Agapetus presbyter tituli sancti Apostolorū.

Adeodatus pres. sanct. Martini, tit. Equitij.

Abundius presbyter tituli sancti Marci.

Bonus presbyter tituli sanctę Crescentianę.

Benedictus presbyter tituli sancti Gaij.

Bonifacius presbyter tituli sanctę Cęcilię.

Crescentius, presbyter tit. sanct. Apostolorū.

Cyprianus presbyter tituli sancti Marci.

Dominicus presbyter tit. sanct. Crescētianę.

Dionysius presbyter tituli sanctę Æmilianę.

Dominicus presbyter tituli sanctę Priscę.

Epiphanius presbyter tituli sancti Cyriaci.

Epiphanius pres. titul. sanct. Apostolorum.

Epiphanius presbyter tituli Fasciolę.

Eutyches presbyter tituli sanctę Æmilianę.

Felix presbyter sancti Martini, tit. Equitij.

Gordianus presbyter tituli Pammachij.

Genesius presbyter tituli sancti Nicomedis.

Hilarius pres. tit. sancti Laurentij in Lucina.

Ianuarius presbyter tituli Vestinę.

Iustinus presbyter tituli sancti Pudentis.

Iouinus presbyter tituli sanctę Æmilianę.

Ioannes presbyter tituli Pammachij.

Iulianus presbyter tituli sanctę Anastasię.

Laurentius presbyter tituli sancti Laurentij in Lucina.

Martianus presbyter tituli sanctæ Cæciliæ.
Martinus presbyter tituli sancti Cyriaci in thermis.
Marcellinus presbyter tituli sancti Iulij.
Marcellus presbyter tituli sancti Romani.
Marcus pres.tit. sancti Laurentij in Lucina.
Opilio presbyter tituli Vestinæ.
Petrus presbyter tituli sancti Clementis.
Paulinus presbyter tituli sancti Iulij.
Petrus presbyter tituli sancti Chrysogoni.
Proiectinus presbyter tituli sancti Laurentij in Damaso.
Paschasius presbyter tituli sancti Eusebij.
Petrus presbyter tituli sancti Chrysogoni.
Paulinus presbyter tituli Fasciolæ.
Petrus presbyter tituli sanctæ Praxedis.
Paulinus presbyter tituli sancti Laurentij.
Redemptus presby. tit. sancti Chrysogoni.
Romanus presbyter tituli Trigidæ.
Redemptus presbyter tituli Trigidæ.
Soranus presbyter tituli Vestinæ.
Sebastianus presbyter tit.sancti Nicomedis.
Seruus Dei presbyter tit. sancti Clementis.
Sebastianus pres.san. Martini, tituli Equitij.
Seuerus presbyter tituli sancti Gaij.
Stephanus presbyter tituli sancti Marcelli.
Septimius presbyter tituli sancti Iulij.
Stephanus presbyter tituli sancti Eusebij.
Timotheus presbyter tituli sancti Marcelli.
Vrbicus presbyter tituli sancti Clementis.
Valens presbyter tituli sanctæ Sabinæ.
Valentinus presbyter tituli sancti Eusebij.
Victorius presbyter tituli sanctæ Sabinæ.
Vincomalus presbyter tituli sanctę Crescétianæ.
Venantius presbyter tituli sancti Marcelli.
Subscriptio diaconorum.
Cyprianus diaconus sanctæ ecclesiæ Romanæ,regionis 7.his subscripsi, & consensi synodalibus constitutis, atque in hac me profiteor manere sententia.
Anastasius diaconus regionis primæ,subscr.
Ioannes diaconus regionis secundæ,subscri.
Tarnensis diaconus regionis primæ,subscri.
Tertullus diaconus regionis quartæ, subscr.

ROMANA SYNODVS TERTIA SVB SYMMACHO PAPA.

A.D. 501.

Vfio Magno,Fausto Auieno,viris clariss.cons. sub die x. Kalen. Nouembris sancta synodus apud vrbem Romam ex præcepto gloriosissimi regis Theodorici diuersis è regionibus congregata in Christi nomine,dixit: Cùm ex diuersis prouincijs ad vrbem Romam conuenire sacerdotes regia præcepisset authoritas, vt de his, quæ venerabili Papæ Symmacho Apostolicæ sedis præsuli,ab aduersarijs ipsius dicebantur impingi, sanctum concilium indicaret legitimè,Liguriæ,Aemiliæ, vel Venetiarum Episcopis (quos ad præsentiam principis ipse itineris ductus attraxit) consulendi regem incubuit necessitas, qua hos voluisset ætate fractos, debilitate corporis inualidos congregari: respondit præfatus rex pijssimus bonæ conuersationis affectu, plura ad se de Papæ Symmachi actibus horrenda fuisse perlata,& in synodi oportere (si vera esset inimicorum eius obiectio) iudicatione constare. Memorati pontifices,quibus alligandi imminebat occasio, suggesserunt, ipsum, qui dicebatur impetitus,debuisse synodum conuocare,scientes quia eius sedi primùm Petri Apostoli meritum vel principatus,deindè sequuta iussione Domini Conciliorum venerandorum authoritas, singularem in ecclesijs tradidit potestatem, nec antedictę sedis antistitem minorum subiacuisse iudicio, in propositione simili,facilè forma aliqua testaretur. Sed potentissimus princeps, ipsum quoque Papam in colligenda synodo voluntatem suam literis demonstrasse significauit: vndè à mansuetudine eius paginę postulatę sunt,quas ab eo directas constabat, hasq; dari sacerdotibus sinè tarditate constituit, & quicquid in eodem negocio actum est,scriptis Romam ex diuersis terrarum vel regionum partibus, Dei prosequutione peruentum est. Et dum in venerabili collectione de incipiendo haberetur negocio (prout poscebat causa) tractatus, sanctus Papa Symmachus basilicā Iulij, in qua pontificum erat congregatio, (prout habuit cura cœlestis) ingressus est, & de euocatione synodali clementissimo regi gratias retulit, & rem desiderij sui euenisse testatus est. Causa ergò de sacerdotum animis (quæ de Concilio nondùm firmato, tristitiam ministrabat) abscissa est: authoritatem ordinis corrigédi, sicut poscebant ecclesiastica statuta,in omnium,qui ibidèm conuenerant episcoporum pręsentia,se dare professus est, sperans,vt visitator,qui contra religionem,contra statuta veterum, vel contra regulas Maiorum,à parte cleri vel aliquibus laicis fuerat postulatus, ex ordinatione antistitum (sicut decebat sanctum propositum) prima fronte cederet:& omnia, quæ per suggestiones inimicorum suorum amiserat,potestati eius legaliter ab honorabili Concilio reintegrarentur seu redderentur:& tanti loci præsul regulariter priùs statui pristino redderet,& tunc, non antè,veniret ad causam:& si ità rectè videretur,accusantiū propositionibus responderet. Digna res visa est maximo sacerdotum numero, quę mereretur effectum,decernere tamen aliquid synodus sinè regia notitia nō præsumpsit. Sed suggestio iusta, per legatorum negligentiam nō meruit secundùm vota responsum. Iussus est regis pręceptionibus Papa Symmachus ante patrimonij vel ecclesiarum

Sedis Romana authoritas singularis in Ecclesia.

Visitatorē sidē Rex potestate abusus, ut seditionib. occurreret, Petrū Altinatē episcopū ecclesiæ Rom. dederat.

Extrà de rest. spoliatorum, per totum.

ſiarum (quas amiſerat) receptionem, cũ impugnatoribus ſuis in diſceptatione confligere, qui poteſtatis ſuæ priuilegia, & quæ pro conſcientiæ (quantùm iuſtè æſtimamus) emũdatione ſubmiſerat, nec hac voluit vice reſumere. Sed dum eſſet Synodus in Hieruſalem baſilica Seſſoriani palatij conſtituta, aliquibus ſacerdotibus viſum eſt, vt libellus, quem accuſatores parauerant, qui quotidiè ſeditionibus appellabant, ſuſciperetur a Synodo. In quo ſuſcepto duo erant, quæ vel veritati inimica eſſent, vel ipſi (quantùm oſtenditur) eccleſiaſtico propoſito repugnarent. Vnum, quia dicebant crimina memorati ſuperiùs Symmachi Papę, apud regiam conſtituiſſe notitiam, quod falſum eſſe declarauit. Non enim quaſi nouam cauſam audiẽtiæ commiſiſſet, ſi eius * conſcientiam conuictam de errore, ſolam ſciret expectare ſententiam.

* cõſciẽtia cõuicta de errore, ſolã ſe ſciret

Aliud quòd per ſeruos de his, quæ obijciebant, ſe cum loquebantur poſſe conuincere, addentes, vt ipſe mancipia traderet, quibus (quantùm illi aſſerebant) poſſet in iudicatio ſuperari. Quæ res canonibus & ipſis publicis erat legibus inimica, cùm patrum ſtatuta ſanxiſſent, vt quos ad accuſationem leges ſeculi non admittunt, ijs dicendi in cognitione, vel * accuſandi aliquid, deneganda eſſet licentia. Et dum inter iſta, quæ eſſent facienda, tractabatur: præfatus Papa, vt cauſam diceret, occurrebat. Qui veniens, ab irruentibus turbis æmulorum ſuorum ità tractatus eſt, vt multis presbyteris, qui cum ipſo erant, per cædem ipſam mortis fuiſſet occaſio, quod ꝓbant recentium adhuc veſtigia vulnerum: niſi illuſtris vir comes * Aligernus & ſublimes viri Gudila & Vedeulfus, Maiores domus regiæ, perſpexiſſent: quos ſecum, vndè egreſſus fuerat, ad beati Petri apoſtoli ſepta conuexerat. His ità actis, & rebus varia confuſſione turbatis, iterùm nos ad iuſtitiam cõtulimus principalem, ſcientes diuinitate propitia regere Dominum, quem ad Italiæ gubernacula ipſe prouiderat, cuius manſuetudini omnia per relationis ſeriem (ſicut res poſcebat) ingeſſimus, intimantes etiàm ſæpè nominatũ Papam poſt cædem, cui ſubiacuerat cum ſuis, ſi voluntatem rurſùs haberet exeundi ad iudicium, fuiſſe commonitum: ſed allegaſſe cũ per directos epiſcopos, mandatis canonibus ſibi * conceſſiſſe affectu purgationis ſuæ, culmen humiliat, quantis periculis penè fuiſſet oppreſſus: dominũ regem habere, quod vellet, faciendi, ſe interim iuſtitiæ * renitentem, ſtatutis canonicis non poſſe cõpelli. Ad hæc ſereniſſimus Rex taliter (Deo adſpirante) reſpondit, in ſynodali eſſe arbitrio, in tanto negocio ſequenda præſcribere, nec aliquid ad ſe præter reuerentiam de eccleſiaſticis negócijs pertinere, committens etiàm poteſtati pontificum, vt ſiue propoſitum vellent audire negocium, ſiue nollent: quod magis putarent vtile, deliberarent, dummodò venerandi prouiſione Cõcilij pax in ciuitate Romana Chriſtianis omnibus redderetur. Quæ cùm iuſtè offerrentur, Dei mandata complẽtes, Italiæ ſuum dedimus rectorem, agnoſcẽtes, nullum nobis laborem alium remãſiſſe, niſi vt diſſidentes cum humilitate propoſiti noſtri ad concordiam hortaremur: quia vnũ tantæ rei reſtabat, vndè Deo pareremus, ſ. vt ſancti principis voluntate inuitaremus ſenatum ampliſſimum, quali oportuit legatione deſtinata, monentes & inſtruẽtes, cauſas Dei ipſius iudicio eſſe committenda, qui valet corpus occidere, & animam mittere in gehẽnam, qui dicit: *Mihi vindictam, & ego retribuam*, apud quem conſcientia nuda eſt, cui non abſconduntur occulta. Cogitare prudẽtes viros oportere, quanta inconuenienter, & pręiudicialiter in huius negocij principio contigiſſent: & nos viam per hanc, per quem ipſi vocabant, remiſſionem peccatis nó aperire, ſed claudere, qui, quod dicebatur, maiori iudici ſeruamus inſtruentes eos, quia per nos illis Chriſtus innotuit, non eſſe ouiũ, lupi inſidias pręuidere, ſed paſtoris: maximè, quia in cauſa pręfata multos, qui ſe dedignabantur cognoſcere, & Deo ſatisfacere, error inuoluerat. Et quia non poterant plura ſub hac occaſióne eccleſiæ mẽbra diſpergi, ſed magis per manſuetudinem ſuſtineri, ſicut boni nos operis Paulus magiſter inſtruxerat, dicens ſanandos eſſe plurimos per patientiam & doctrinam. Et quicunq; putantur rei & grauibus peccatis inuoluti, (quamuis nullus eſt, qui delictio careat, ſicut Ioãnes teſtatur Apoſtolus: Si dicam quia peccatum non habeo, mendax ſum) hos tamen magis preſſuris hominum ſuſtentari & perterreri, haſque paſſiones iudicio diuino ſuſpendi, maximè cũ illa, quæ præmiſimus, inter alia de authoritate ſedis obſtarent: quia quod poſſeſſor eius quondàm beatus Petrus meruit, in nobilitatem poſſeſſionis acceſſit, & claritatem veterem vobis dat, de Chriſti dote rectoribus clamantes, ſcriptum eſſe per prophetam ex perſona DEI: *Numquid non valet manus mea ad conſumendum eos, qui errauerunt?* Hæc eadem ſępiſſimè (ſicut oportuit) commonentes, vt ab iſta intentione diſcederent, & factum noſtrum, quod DEVS inſpirauerat iuxta mandatum principis, non diſcuterent, ſed ſequerẽtur, ſicut decebat Eccleſiæ filios: nec ſub hac intermiſſione contenderent, & creſcerent Eccleſiæ detrimenta: quæ res poſcebat cum feſtinatione ſuccurri, & nobis huius celeritatis, & illis obedientiæ neceſſitas imminebat, maximè cùm omnem penè plebem cernamus eius cõmunioni indiſſociabiliter adhæſiſſe, cuius nos non modica cura ſtimulabat, nè in aliquo laberetur errore. Quibus allegatis, cum DEI noſtri obteſtatione decernimus, harum neceſſitatum vel religionem conſideratione adſtricti, & cæleſti inſpiratione per-

Margin notes: * Aligernus — Locus corruptus. — * cõceſſiſſe — Locus obſcurus. — * renitẽtes Di. 17. Cõcilia §. ad hęc. — Inſigne dictũ Regis, de cauſis eccleſiaſticis. — 11. q. 4. & 5. per totum. — * aſſequẽdi — Matt. 10. c — Deut. 32. e — Hebr. 3. d — Ecc. 19. c — 2. Tim. 4. a — 1. Ioan. 1. c — Eſa. 50. a

pensis omnibus, quæ in causa erant, secretis vt Symmachus Papa sedis Apostolicæ præsul, ab huiusmodi propositionibus impetitus, quantùm ad homines respicit, quia totum causis obsistentibus superiùs designatis, constat arbitrio diuino fuisse dimissum, sit immunis & liber, & Christianæ plebi sinè aliqua de obiectis oblatione, in omnibus ecclesijs suis, ad ius sedis suæ pertinentibus, tradat diuina mysteria: quia eum ob impugnatorum suorum impetitionem, propter superiùs designatas causas, obligari non potuisse cognouimus. Vndè secundùm principalia præcepta, quæ nostræ hoc tribuunt potestati, ei, quicquid ecclesiastici intra sacram vrbem Romam, vel foris iuris est, reformamus: totamque causam D e i iudicio reseruantes, vniuersos hortamur, vt sacram communionē (sicut res postulat) ab eo percipiant, & Dei & animarum suarum meminerint, quia ipse & amator pacis est, & ipse pax est, qui manet: *Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis*: & in quacunque ciuitate pacem esse confirmandam adfirmans, beatos esse dicit pacificos. Hæc quicunque ex instructione nostra (quod non æstimamos) vel non admittit, vel retractari posse crediderit, videat, quia in diuino iudicio cō temptùs sui rationem est (sicut de Deo confidimus) redditurus. De clericis memorati Papæ, qui ab episcopo suo antè tempus aliquod contra regulas discesserunt, & schisma fecerunt, hoc fieri decreuimus, vt eos satisfaciētes episcopo suo, misericordia subsequatur, & officijs Ecclesiasticis se gaudeant restitui: quia Dominus & redemptor noster, oues perditas ab errore lętatur inuentas. & super profugum filium paternam liberalitatem cælestis mediator accommodat. Quisquis verò clericorum, post hanc formā à nobis* prolatam, quocunque sacrato Deo loco in ecclesia Romana Missas celebrare præsumpserit, præter consciētiam Papę Symmachi, dum viuit, statutis canonicis velut schismaticus percellatur. Ista sufficiat nunc cum Dei notitia nos synceré protulisse.

Papa iudicio Dei sub ditus est, non hominum.

Per principalia præcepta notat principis voluntas, seu iussio.

Ioan. 14. d Matt. 10. b

Ibidē. 5. a

* probatā.

SVBSCRIPTIONES Episcoporum.

Laurentius episcopus ecclesiæ Mediolanensis, huic statuto nostro, in quo totam causam Dei iudicio cōmisimus, subscripsi. Petrus episcopus ecclesiæ Rauennatis, huic statuto nostro, in quo totam causam Dei iudicio commisimus, subscripsi.
Felix Interamnensis.
Bonifacius* Aquęuiuensis. * Benignus
Maximus Bleranus. * Agleieā.
Aemilianus Vercellensis.
Maximus Ticinensis. Cassianus Mutinensis.
Gerontius Fidenensis. Stephanus Venusinus.
Laurentius Boianensis.
Fortunatus Fulginatis. Mercurius Sutrinus.
Stephanus Neapolitanus.
Hilarius Tēpsanus. Maximianus Perusinus.
Innocentius Ferentinatis.
Concordius Milenatis. Vitalis Fundanus.
Castus Pratensis. Aristus Ostiensis.
Martyrius Terracinensis.
Victor Lonensis. Asterius Aquinatis.
Chrysogonus Albanensis.
Amantius Potentinus.
Romanus* Nomentanus. * Nomentanus.
Vrsus Reatinus. Cresconius Tudertinus.
Innocentius* Meuanatis. * Mibanatis.
Ioannes Spoletanus. Eustasios Cremanensis,
Laurentius Bergomatis.
Eucarpus Messaneñ. Rufentius, Ignatinus.
Serenus Nolanus. Martianus Efinus.
Eutychius Tranēsis. Fortunatus Anagninus.
Paschasius Vulternensis.
Innocentius* Forosimproniē.
Felix Nepesinus. Hilarius Cupersanensis.
Innocentius Tiferninos,
Seuerinus Tyndaritanus,
Syluanus Veliterninus. Sebastianus Soranus,
Mercurios Gabinatis. Felix Atellanus.
Rusticus Buxentinus.
Propinquus Trebiensis.
Adeodatus Formianus.
Bonifacius Camerinensis.
Iustus Signanus. Vindemius Antiatinus.
Augustus Liparitanus.
Valentinus Amiterninus.
Fortunatus Suessanus.
Iocundus Augustanus. Tigridius Taorinatis. Vitacanus Callensis.
Ioānes Ariminensis. Proculianus Sepinatis.
Candidus Tiburtinus. Aprilis Lateranensis.
Asellus Populoniensis. Memor Canosinus.
Callouicus Forociodiensis.
Elpidius Volaterranus. Ioannes Thuritanus.
Adeodatus Syluæ candidæ.
Venerus Polēsis. Rogatus Taurominitanus.
Seruus Dei Veronensis. Probus Camarineñ.
Dulcitius sancti Anthimi.

ROMANA SYNODVS QVARTA TEMPORE Symmachi Papæ.

Tituli capitulorum sequentis synodi, in fine huius synodi videantur.

¶ EXEMPLAR CONSTITVTI, facti à domino Symmacho Papa de abroganda lege Odocris Regis repugnāte libertate ecclesiasticæ, in electione Pontificis, & de rebus ecclesiæ conseruandis.

FLauiano Auieno viro clarīs. iuniore cō sule, sub die 8. Iduum Nouembrium, in basilica beati Petri Apostoli, residente venerabili viro Papa Symmacho, vnà cum venerabilibus viris & episcopis, Laurentio, Maximo, A.D. 502.

ximo, Petro, Laurētio, Aemiliano Tigridio, Felice, Bassiano, Cresconio, Pacatiano, Benigno, Rufentio, Innocentio, Ioanne, Maximo, Stephano, Ioanne, Sereno, Eulalio, Proculeiano, Fortunato, Laurentio, Eustathio, Martiano Iocundo, Caodido, Fortunato, Felice, Eutychio, Elpidio, Aprile, Innocentio, Mercurio, Hilario, Fortunato, Concordio, Asello, Innocentio, Stephano, Gerontio, Paschasio, Vitale, Memore, Seuerino, Hilario, Veneriofo, Innocētio, Casto, Colonico, Sylnaoo, Maximiliano, *Aristone, Seuerino, Propinquo, Martyrio, Valentino, Sebastiano, Romano, Vindemio, Victore, Dulcitio, Vrso, Mercurio, Asello, Seruo Dei, Adeodato, Asterio, Maruniano, Felice, Eusebio, Augusto, Proiectitio, Chrysogono, Venantio, Rustico, Salustio, Probo, *Amando, Basilio, & Florentio. Residentibus etiàm presbyteris, Proiectitio, Martino, Epiphanio, Sebastiano, Seruo Dei, Epiphanio, Octauiano, Anastasio, Abundantio, Vincomalo, Paulino, Iuliano, Marcello, Agathone, Benedicto, Crescentiano, Paschasio, Iuliano, Seuero, Paulino, Adeodato, Ioanne, Timotheo, Laurentio, Hilario, Adeodato, Marco, Stephano, Venantio, Petro, Petro, Chrysogono, Litorio & Chrysogono, Tinulo vel *Maximo, Fortunato: adstantibus quoquè diaconibus Anastasio, Hormisda, Ioanne, & Agapeto, Symmachus episcopus Ecclesiæ catholicæ vrbis Romæ, dixit:

*Aristo. — * Amātio. — * Maximino.

Di. 96 Bene quidē. ¶ Cap. 1. Benè quidem fraternitas *vestra ecclesiasticis legibus obsequuta, sub diuini timore iudicij quæ erant statuēda, desiniuit, & ad iustitiæ cumulum * peruenit, dum sufficiēter vniuersa complectitur, nec adiectione indiget plenitudo, maximè de clericis, quos amor dominationis inuasit, & iugum disciplinæ ecclesiasticæ fecit respuere, quos propterea schisma fecisse apud *vos constitit quibus misericordiam tamen, quam Deus mandat vniuersis impendi, (sicut oportuit) non negastis, si duriua cordis eorum non sibi acquirat pœnam, dum contemnit oblata remedia, quorum excessus enarrare difficile est. Vnum tamen, quod occurrit, venerando ordini vestro intimare non differo. Dixerūt inter alia, scripturam quandam illustris memoriæ Basiliū, quasi pro ecclesiasticæ amore substantiæ cōscripsisse, in qua nullus Romanæ Ecclesiæ nec interfuit, nec subscripsit antistes, per quē potuisset sortiri legitimā firmitatem. Nè verò ego indè disputem, sed vt possit vestrum iudicare concilium, requiratur & *referatur in mediū, vt lectione agnoscans, cuiusmodi possit babere substantiam. Sancta synodus respondit: Deferatur in medium, vt cuiusmodi sit, possit agnosci. Et dū diceret, Hormisda diaconus recitauit:

* perduxit. — * nos — Luc. 6. — * feratur

2 Cùm in vnum apud B. Petrum apostolum resedissent, sublimis & eminentiss. vir, præfectus prorio atq; patricius, agēs etiàm vices præcellētissimi regis Odoacris, Basili* dixit: Quāquàm studij nostri & religionis, interfit vt in episcopatus electione concordia principaliter seruetur Ecclesiæ, nè per occasionē seditionis, status *ciuilitatis vocet in dubiū, tamen admonitione beatissim. viri Papę nostri Simplicij, quā ante oculos semp habere debem*: hoc nobis (meministis) sub obtestatione fuisse mandatū, vt ꝓpter illū strepitū, & venerabilis ecclesiæ detrimentū, si eum de hac luce transire cōtigerit, nō sinè nostra cōsultatione cuiuslibet celebretur electio.

* deuitatis

Et cùm legeret, Cresconius episcopus ciuitatis Tudertinæ ecclesiæ, surgens è cōsessu dixit: Hic perpendat sancta synodus, vti prætermissis personis religiosis, quibus maximè cura est de tanto pontifice, electionem laici io suam redegerint potestatem, quod contra canones esse manifestum est.

Item Hormisda diaconus legit: Nam & cùm quid confusionis atque dispendij venerabilis ecclesia sustineret, miramur, prætermissis nobis, quicquam fuisse tentatum; cùm etiàm sacerdote nostro superstite, nihil sinè nobis debuisset *adsumi. Quare, si amplitudini vestræ vel sanctitati placet, incolumia omnia, quæ ad futuri antistitis electionē respiciūt, religiosa *honoratione seruemus, hāc legem specialiter præferentes, quā nobis hæredibusq; nostris, Christianæ mentis deuotione sancimus: Nè vnquàm prædiū, seu rusticum seu vrbanū, vel ornamenta aut ministeria ecclesiarū, quæ nūc sunt, vel quæ ex quibuslibet titulis ad ecclesiarū iura puenerint, ab eo, qui nunc antistes sub electione cōmuni fuerit ordinandus, & illis, qui futuris seculis sequētur, quocunq; titulo atq; commēto alienentur. Si quis verò aliquid eorum alienare voluerit, inefficax atq; irritū iudicetur, sitq; facienti, vel cōsentiēti, accipientiq; anathema. Maximus episcopus Blerang ecclesię dixit: Modò sancta synodus dignetur edicere, si licuit laico homini anathema in ordine ecclesiastico dictare. Aut si potuit laicus sacerdoti anathema dicere, & contra canones, quod ei nō competebat, constituere. Dicite, vobis quid videtur? De me licuit laico legem dare? Sancta synod* dixit: Nō licuit. Et adiecit: Lege sequētia. Hormisda diaconus legit. Et is, qui prædium rusticū vel vrbanū iuris ecclesiastici fuerit cōsequutus, nouerit se nul la lege vel pręscriptione munitū: sed siue is, qui alienauerit, siue is, q cōsequēter volūtate cōtraria prædiū huiusmodi alienatū reuocare tentauerit, id cū fructib* restituat, q illud fuerit cōsequutus. Et cū legeret, Stephanus eps Venusinę ecclesiæ, surgēs è cōsessu, dixit: Perlegatur. Hormisda diaconus legit:

* veneratione

3 Quam etiàm pœnam, placuit accipientis hęredes, prohæredesq; respicere. In quare cuilibet clericorū contradicendi libera sit facultas. Iniquū est enim, & sacrilegij instār, vt quæ vel pro salute, vel pro requie anima-

tum suarum vnusquisque venerabili ecclesiæ
pauperum causa contulerit, aut certè reliquerit,
ab his, quos hæc maximè seruare conueoerat,
in alienitaté ransferantur. Planè quæ-
6. cunque in gemmis, vel auro atque argento,
necnon & vestibus, minùs apta vsibus vel ornatui
videbuntur ecclesiæ, quæ seruari ac diù
manere non possunt, sub iusta æstimatione
vendantur, & erogationi religiosę proficiant.
Cumque lecta fuisset, Laurentius Episcopus
16.q.7. Nō placuit. Mediolanensis ecclesiæ, dixit: Ista scriptura
nullum Romanæ ciuitaos potuit obligare
Pontificem, quia non licuit laico statuendi
in ecclesia, præter Papam Romanum, habere
aliquam porestatem, cui obsequendi manet
necessitas, non authoritas imperandi, maximè,
cùm nec Papa Romanus subscripserit,
nec alicuius secundùm canones metropolita-
Nice.cō.capit.4.& 6. oi legatur assensus. Petrus episcopus Rauennatis
ecclesiæ, dixit: Scriptura, quæ in nostra
congregatione vulgata est, nullis eam viribus
subsistere manifestum est: quia nec caoonibus
conuenit, & laica persona concepta
videtur, maximè quia in ea oullus præsul sedis
Apostolicæ interfuisse, vel propria subscriptione
firmasse monstratur. Eulalius epi-
16.q.7.Laicis quamuis rel. scopus Syracusanæ ecclesiæ, dixit: Scriptura
quæ in sacerdotali Concilio recitata est, euidentissimis
documentis constat inualida. Primùm,
quòd contra patrum regulas a laicis,
quamuis religiosis, quibus nulla de ecclesiasticis
facultatibus aliquid disponendi legitur
vnquàm attributa facultas, facta videtur. Deindè,
ꝙ nullius præsulis Apostolicæ sedis subscriptione
firmata docetur. Quod si cuiuslibet
prouinciæ sacerdotes, intra terminos suos
concilio habito, quicquam sinè metropolitani
siue antistitis authoritate tentauerint, irritum
esse debere patres sancti sanxerũt: quãto
Nic.conc. vbi supra. magis, quod in Apostolica sede, non existente
præsule, qui prærogaoua beati meritis
apostoli Petri per vniuersum orbem primatum
obtinens sacerdotij, statutis synodalibus
coosueuit tribuere firmitatem, a laicis,
licèt consentientibus aliquantis episcopis,
(qui tamen pontifici, a quo consecrari probantur,
præiudicium inferre oon potuerunt)
præsumptum fuisse cognoscitur, viribus carere
non dubium est, nec posse inter ecclesiastica
vllo modo statuta censeri? Sancta synodus
dixit: Liquet secundùm prosequuoooem
venerabilium fratrum nostrorum, Laurentij,
Petri, Eulalij, Cresconij, Maximi,
vel Stephani, nec apud nos incertum habetur,
hanc ipsam scripturam nullius esse momenti,
quàm, etiàm si aliqua posset subsistere ratione,
modis omnibus in Synodali conuentu
prouida beatitudinis vestrę sententia eneruari
conueniebat, & in irritum deduci, nè in
exemplum remaneret præsumendi quibuslibet
laicis, quamuis religiosis vel potentibus,
in quacunq; ciuitate quolibet modo aliquid
decernere de ecclesiasticis facultatibus, quarum
solis sacerdotibus disponendi indiscussè
à Deo cura commissa docetur. Symmach⁹
episcopus dixit: Modò, quia Deus præsentiã
vestram votiuam mihi sub qualibet occasione
concessit, volo (si placet) rem fieri firmã,
quam credo ecclesiasticis facultatibus, coouenire,
vt agnoscant omoes, quos in me vanus
furor excitauit, nihil me magis studere,
quàm vt saluum esse possit, quod mihi est
à Deo sub dispensatione commissum, sed &
quibuslibet Deum timentibus, gratum esse
debeat, & ad ecclesiastici custodiam patrimonij
pertinere. Sancta synodus dixit: Scimus
prouisionem vestram necessarijs studere, &
ideò in vestra est potestate, sequenda disponere.
Symmachus episcopus Ecclesiæ catholicæ
vrbis Romæ, dixit: Magna quidem venerando
& sacerdotali debetur cultura proposito,
cui imminet de studio, quę recta sũt,
non de necessitate, disponere. Sed quoniam
in aliquibus aliena postulantibus, vitiorum
mater auaritia, repudiatis hooestatis repagulis,
totum putat expedire quodlibet: & ità,
dum prædæ inhiat, patientia supernæ pietatis
abutitur, expectanobus correctionem cælo
moderante, iudicijs se existimant non teneri,
cùm clarum sit, quòd apud certos in occasionẽ
rapiendi procedat diuinæ mora sententię.
Sed oobis, quos pastoralis cura & ecclesiasticæ
adstringit, pro dispensatiooe credita,
ratio reddenda substantiæ: opùs est, vt
solicitudioem oostram, non solùm ad præsentia,
sed etiam ad secutura secula porrigamus:
nè ad animæ nostræ detrimenta cõtingat,
si hi, qui posthac statutis debere innocẽtiam,
præsumentes de libertate, deliquerint,
cùm religiosa possint & nostra, & successoris
nostri potestate fulciri, legibus ecclesiasticis
seruientes.

4 His ergò perpensis, mansuro cum Dei 12.q.2.Nō liceat Papæ.
nostri consideraoone decreto, sancimus, vt
nulli Apostolicę sedis pręsuli, à præsenti die
(donèc, disponente Domino, catholicæ fidei
manserit doctrina salutaris,) liceat prædium
rusticum, quantæcunq; fuerit vel magnitudinis,
vel exiguitatis, sub perpetua alienatione
vel commutatione ad cuiuslibet iura
transferre. Nec cuiusquam excusentur oecessitatis
obtentu, quippe cùm noo sit personale,
quod loquimur: nec aliquis clericorũ,
vel laicorum sub hac occasione accepta tueatur.
Sed nec in vsufructuario iure aliquibus
dare liceat, nec data retinere, pręter clericos,
& captiuos, atq; peregrinos: nè malæ tractationis
ministretur oecasio, cùm liberalitati
illi alia itinera reseruentur.

5 Sanè taorùm domus in quibuslibet vrbibus
constitutæ, quarum statum necessè est
expensa non modica sustentari, accepus (si
offerri cõtigerit) sub iusta existimatione redditibus,
& diuini timore iudicij, cõmutẽtur.

6 Pari etiàm ecclesiarum per omnes Romanæ
ciuitatis titulos, qui suot presbyteri,

vel

vel quicunq; fuerint, adstringi volumus lege custodes: quia nefas dictu est, obligatione, qua se per charitatem Christi cōnectit sumus, pontifex, ea hominem secundi in ecclesia ordinis non teneri. Quicunq; tamē oblitus Dei, & decreti huius immemor, cui' Romanæ ciuitatis sacerdotes volumus religiosis nexibus deuinciri, in cōstitutum præsens committens, quicquam de iure titulorū vel ecclesiæ superiùs præfatæ quolibet modo, præter aurum, argentum, vel gemmas, vestes quoque, si sunt, vel si accesserint aliqua mobilia, ad ornamenta diuina minimè pertinētia, perpetuo iure, exceptis dūtaxàt sub præfata conditione domibus, alienare tentauerit, donator, alienator ac venditor, honoris sui amissione mulctetur.

17 q 4 quicunque.

7 Præterea, qui petierit aut acceperit, vel qui presbyterorum, aut diaconorum, seu defensorū danti subscripserit, quo iratus Deus animas percutit, anathemate feriatur. Sitq; accipienti, vel subscribēti de personis superiùs comprehensis, id est, quas anathemate feriri censuimus, (instituta pœna contubernalium seruata) quā præmisimus in alienatore vindicta. Nisi fortè & alienator sibi, dū repetit, & qui acceperit, celeri restitutione prospexerit.

8 Quòd si minore animæ suæ cura, quisquam remedium oblatum fortè neglexerit, supra ea pœnarum genera, quæ superiùs tenentur adscripta, cōtra fas si quod conceptū fuerit documentū, vniuersis viribus, quāuis ab initio nullas habuerit, effœtetur. Sed etiā liceat quibuscunque ecclesiasticis personis vocem contradictionis afferre, & ecclesiastica authoritate fulciri, ità vt cum fructibus possit alienata reposcere: nec aliquo se ante tribunal Christi obstaculo muniat, qui à religiosis animabus ad substantiam pauperum derelicta, contra fas sinè aliqua pietatis consideratione dispergit. Huius autem cōstitutionis legem in Apostolica tantùm volumus sede seruari, vniuersis ecclesijs per prouincias secundùm animarum considerationem quem proposito religionis conuenire rectores earum viderint, more seruato.

ET SVBSCRIPSERVNT.

Cælius Symmachus episcopus Ecclesię Romanæ, huic constituto, à nobis facto, subscripsi. Cælius Laurētius episcopus sanctę Mediolanensis ecclesiæ, huic constituto, à venerabili Papa Symmacho facto, subscripsi. Petrus episcopus catholicæ Rauennatis sanctæ ecclesiæ, huic constituto, à venerabili Papa Symmacho facto, subscripsi. Eulalius episcopus ecclesiæ Syracusanæ, huic constituto, à venerabili Papa Symmacho facto, subscrip. Felix Interamnensis, Cresconius Tudertinus, Aemilianus Vercellensis, Iocundus * Subaugustanus, Tigridius Tauriuatis, Vitalis Fundanus, *Bassus Mutinensis, Pacatianus Comaclensis, Maximus Bleranus, Martyrius Terracinensis, Rusentius Ignatinus, Basilius Tollentinas, Martinianus *Ortensis, Benignus Aquæuiuēsis, Fortunat' Suessanensis Seuerinus Tyndarineń. Eucarpus Messaneń. Ioānes Spoletanus, Stephan' Venusinus, Valentinus Amiterninus, Romulus Prænestinus, Probus * Carmeianeń. Vindemius Antiatinus, Candidus Tiburtinus, Fortunatus Fulginatis, Proculeianus Sepinatis, Martianus Esinus, Maximianus Perusinus, Chrysogonus Albanensis, Eutychius Tranensis, Laurentius Boianensis, Fortunatus Anagninus, Paschasius Vulturneń. Marcus Samninus, Aprilis Nucerinus, Memor Canusinus, Innocētius * Forosimproneń. Florentius Vestineń, Felix Nepesinus, Concordius Mesenatis, * Amandus Potentinus, Asellus Populonień. Colonius Foroclodień, Elpidi' Volaterranus, *Proiectius Forinoui, Venerius Polensis, Bonifacius Foroflaminień. Sebastianus Soranus, Rusticus Buxentinus, Venantius Senogallień, Victor Lunensis, Innocentius Tiferninus, Syluinus Veliternin', Iustus Signiensis, * Ariston Ostiensis, Augustus * Lyparitanus, Felix Nepesinus pro Vrso, Asterius Aquinatis, Propinquus Trebiatis, Eusebi' Fanestris, & Roman' Nomētan'.

* Augustanus
* Bassianus
* Ortonen.
* Camerinensis.
* Amātius
* Proiectitius
* Aristus
* Luparitanus

ITEM TITVLI EIVSDEM Concilij.

1 De præloquutione Papæ Symmachi, qui synodi statuta collaudans, clericorum suorum culpat excessus, quòd inter alia etiā propter constitutum illustris memoriæ Basilij, à sua communione desciuerint.

2 Exemplar ipsius constituti, synodo recensetur.

3 Sententia ipsius synodi, qua præfatū cōstitutū nullius esse momenti decernitur.

4 Vt nulli Apostolicæ sedis præsuli possessionem ecclesiæ magnam, vel paruam in perpetuum liceat alienare, vel commutationis obtentu ad cuiuslibet iura transuertere.

5 De domibus ecclesiasticis, quæ sunt in vrbibus, commutandis.

6 Vt non liceat presbyteris vrbis Romę, titulorum suorum prædia, seu quicquid iuris eorum fuerit, quolibet alienare commento: qui verò hoc agere tentauerit, ordinis sui amissione plectatur.

7 Vt qui petierit prędium ecclesiæ, & acceperit, aut si quis presbyterorum, aut diaconorum, necnon defensorum, danti subscripserit, anathemate feriatur.

8 Vt si quis anathematis pœnam parui duxerit, etiàm documento, quo se putat ecclesię prędium possidere, frustretur: liceatq; cuilibet ecclesiasticę personę vocem contradictionis adferre, & cum fructibus pręteriti temporis, eadem prędia alienata reposcere.

Romana

PRÆFATIO
ENNODII DIACONI
IN LIBRVM DEFENSIONIS QVARTÆ,
Et Quintæ Synodorum,

Celebratarum à ducentis triginta Episcopis in Laterano Romæ, authoritate & in præsentia Symmachi Papæ, recitatum ibidèm præcepto tam memorati Papæ, quàm omnium Episcoporum, qui in easdem Synodos conuenerunt, scriptum quoq; ac approbatum, atque vt laude dignum ab omnibus conclamatum. Compositus est autem aduersùs eos, qui contra Synodos scribere præsumpserant, vt nec de Apostolicæ Sedis præsule, aut quouis alio Episcopo talia à quoquam præsumantur qualia de Papa Symmacho præsumpta fuerant.

Ennodius (vel vt alij, Euodius) hic, Diaconus Romanus forte is est, qui post factus Episcopus Ticinensis, ab Hormisda legatus in causa fidei Constantinopolim missus est, quem & librum de fide catholica ad Symmachum scripsisse, tradit Tuthemius, qui forte hunc intelligit.

Olet dicendi affectum multarum rerum ardor exigere. Sicut autè auarus laudis animus est, & fauorem desiderat sudore mercari, aut per blandimenta gloriæ cruces narrantis ignorat, aut lucri adstrictus compedibus, linguæ vendit obsequium: vt dum animus habendi cupidine subiugatus, præsumptum existimat iam tenere compendium, sic ingruentia per styli exercitium nescit timere discrimina: aut necessitate conclusus, profert eloquium sinè quacunque lima captiuum, & nesciam pudoris frontem monstrat in medium, vt dum intentioni famulatur, diligentiam decoris *abiuret: quia docendi ornamenta, non sunt intentiones negocij, sed quietis: nec militiæ sunt picta verba, sed ocij. Campus fortem postulat, pax profunda redimitum ornat. Qui profutura asserit, loquelam, quæ periculo artis est colorata, contemnit. His ergò ità se habentibus, causam narrationis insinuo, & coactà vocem prauorum latratu, religiosis mentibus commendo, scriptum esse reminiscens, *tempus tacendi, & tempus loquendi*: vel post fidem prophetici oraculi, cuiusdam oratoris exemplum, qui refert, nisi cùm necessarium est, dicendi nimis ineptam esse conditionem. Oris ergò ministerium, pro valitudine ingenij, sacerdotibus dedo, aduersùs quos sibilantium effusa sunt venena linguarum, licèt scuto munita fidei, spiculorum imbrem patientia religiosa non timeat, & ad authorem redeant tela, quæ sinè bellandi arte diriguntur. Quibus enim pro lorica Christus est, vim non metuunt, & inimicos longa*expectatione prosternunt. Quisquàmne tamen in hac acie prælium putet esse formidini, in qua Deo & pontificibus infertur sinè virium æstimatione certamen? Quisquàmne fluxum & lacessentem hostem videat, & præliorum causis aduersarium debilem expauescat? Inuidet ipse sibi victoriam, qui conscientia vulneratum aggredi cessat inimicum. Ad lucrum hostis sui procedit, qui in conflictibus non priùs causas, quàm aliud expendit. Dat vires iaculis innocentia, & mucronem acuunt ex æquo venientia vota bellandi. Percutiendi impetum plùs iustum dolorem scimus dedisse, quàm brachia. Indè paucorum telis multitudo non subsistit. Dicente ergò mecum propheta, *Plures nobiscum sunt, quàm cum illis*: placiturum bonis, quantùm existimo, opus incipiam.

* perdat. — Eccl. 3. a — * exercitatione — 4. Reg. 6. d

ENNODII DIACONI ROMANI liber, synodorum duarum sub Papa Symmacho habitarum, aduersùs calumniatores defensorius.

SVfficeret quidem, schismaticam imperitiam propositione cecidisse, maximè cùm secum habeant obiecta responsum, & mereatur titulus sinè lectionis discussione cum authore damnari, cùm in prænotatione

ipsa, significantia operis innorescat immundi, diceos aduersùs synodum absolutionis
*incongruę. *incongruè. Ego tamen nunc sic agam, quasi opùs sit, alieno ense perire mala proponentem. Istud præloquium potest dementissimi hominum tantùm insciriæ asscribi? Est ne aliquis præter vos, sicut inter oues vlcerosas deputandus & erraticas, qui magnū gregem potuisset lacessere pastorum? dicen-
Esai. 1. a re propheta: *Filios nutriui, & exaltaui, ipsi autem spreuerunt me*. Et Domino de apo-
Luc. 10 c stolis: *Qui vos spernit, me spernit*. Quos episcopos fuisse propheta testatur, de Iuda
Psalm. 108. dicendo: *Et episcopatum eius accipiat alter*.
Hebr. 13. Et apostolo quoque Paulo proclamante: *Obedite præpositis vestris, quoniam ipsi exorabunt pro vobis*. Nec hic immoremur, sed redeamus ad grauem & venerabilem, non solùm ex
*alia *alia productam, sed mysticam propositionem. Non omnes (inquiunt) sacerdotes regis ad Concilium acciuit authoritas, nec om-
*indicatione nes in *iudicationem consenserunt. Mancipia tartari, & liquidò satanæ ministri, quoscunque non euocauit scriptum principis, nouis nexibus & actuum vestrorum inuolutionibus serpentibus spiris cauda pertraxit. Nolo dicere, in quo fuerint voto, in qua deliberatione discedentes, quibus tędium illa peperit expectatio, cùm viderent venerabilem Papam longas in vita contra fas suum inducias accepisse. Videbant æthera tantùm directis à se iaculis verberari. Hisne liceret īfelicib⁹, in malorum actuū consolatione secretò delitescere? Libris vestris nudantur absconditi, & per vos in turpi facto habere solicitudinē non sinuntur, dicente Domino in euange-
Ioan. 3. c lio: *Omnis malus odit lucem*. Post hæc absentes aduersarios Papæ Romani dici non debuisse, qui prædictum prolatis petitionibus accusabant dolosè, videlicet hoc agentes, eò quòd aduersarios, suspectosque canonica synodalibus clamante in decretis authoritate, in suam recipi accusationem episcopos minimè oportuisse, vos nō latuisset, ad assertionis fidem iungentes, quòd eos isto nomine præcepta regia nō vocassent. O homines omni artis lima cōpositos, & caminis fabrilibus excoctos, qui ad stipulationem doctorum desudata inuenere testimonia. Amamus reuerendi viri sententiam *veram & (vt aiunt) in
*vestram ipsam pedibus imus. Cognoscimus errata, quę dicitis: Inimicum vocet aliquis accusantem, & tragico nomine appellet contumeliam nō merentem. Dehinc subiunctam quæstionem rhetorica fibula, id est, argumentatione momordistis, addendo & allegando: Testis est Romana ciuitas, si omnes episcopi, senes & debiles conuenerunt. Eccè orationem veri neruis nitentem, & ipsi cepario proferendū autori sermonem. Ergò qui se ætate valentes, & corpore imbecilles esse dixerunt, ipsi se ineptos iudicio esse testantur, quoniā mēbrorum se dixerunt iam sustinere dispēdia, maximè si hoc ingerere clementissimi Do-
mini auribus præsumpserunt. Vos putatis Locus obscurus
ab vniuersis Dei conspectibus pulsi, illo vestrorum more congressuum vbique narranda confundi, & apud principem de *collectione pontificum alios protulisse sermonem,
nisi quos ætatis maturitas *erudiendæ loque- *ordiendæ
læ fecit authores, quibus anni veteres reuerentiam contulerunt, qui putabantur bonorum meritorum suffragio in longum fuisse seruati. Ipsos ergò de grauidæ ætatis fatigationibus queri decuit, quos ætas iosserat, allegare. Viri optimi, subdidistis ex præceptis regijs euocationis causam fuisse iam cognitam, & Italiæ summa moderatorem, nō fuisse quasi de nouo negocio consulendum, plus chartæ & scriptioni religionis debitum, quā præsentiæ principali. Nullus ergò in prædicto negocio titulus remanserat, ad cuius inquisitionem pergentes, illud iure præloqueretur exordium. Exhinc digressi, bonarum rerum in rege laudatis affectū, & colitis verbis innocentiam, quam actibus ignoratis. Si tamen cultus est in loquela vestra, quam *scabroso vomere velut agentes per deuium aratro proscinditis, marcenti solo zizania & lolia commendantes, recepturi pro tali impendio paleas, quibus gehennæ in perniciē vestram animetur ignis. Sed nunc (vt quidam
fertur dixisse.) quæ quibus antè feram? con- Vir. verba
tra Apostolum dicitis impugnatores summi Aeneid. 4.
pontificis non auditos, qui cęlestis mandati memores, partem suam à consortio adulteri subduxerunt. Hic non incessu ignorantiā
*limosam, memoriam non accuso. Nolo di- *l. senatem
cere quòd prophetę verba Apostolo contulistis: quia noui & ipsos apostolos rectè vocari, quos missos esse non nescio: Dauid enim di-
cit: *Furem videbas, & currebas cum eo, & cum* Psalm. 99.
adulteris portionem tuam ponebas. Deindè, quis se de illa vestra enodē faciet quæstione, qua dicitis, in criminibus obiectis, quod non excluditur, approbatur? En vocem Romanæ Ecclesiæ militibus congruentem, in qua nescies vtrum priùs nitorem prædices, an sapo-
rem. Putásne audistis legi, Quod iustum est, Deut. 16. d
iustè exequėris? Audistis de malefactis hominum, (si tamen aliquandò conuersatio humana vos tenuit) quicquid non suis ordinibus approbatur, excludi? Vbi est illud prophetę,
Dominus ad iudicium veniet cum senibus populi Esai. 3. c
sui? Et de vobis dictum: *Peccatum suum quasi* Esai. 3. b
Sodoma prædicauerunt. Væ animabus eorum. Sed quid facto opùs est, quotiès desperatis nulla medela succurrit, nisi quod implorandus est Domin⁹, qui promisit per prophetā, futurum se super omnem superbū & excelsum, & super arrogantem, vt humilietur? Sed fœtidū opus vestigijs insequar, & ferrato (si possum) calce cōtundam. Vt verè dicam, res cum re, causa cum causa, ratio cum ea, quam putant, ratione pugnabit. Obluctatos sacerdotes pceptionibus regijs allegatis, & quod-

dam

dam sacrilegium creditis,& mali aliquid(cũ
cęlestem nesciatis)de terreni domini iussio-
ne sentiri,opponendo,quis regi debuit dice
re,Papam Synodum oportuisse conuocare?
Certè,quod in hac parte constat exemplum
illum præcipuè, qui criminosis multorum
propositionibus iam tacebat,quem hoc fue-
rat damnare,quod arguere: cui prærogatiuã
cœlitùs ascriptam,hostiũ suorum iam oblu-
ctatio tulisset.Ad hanc vos dementiam, ma-
lorum actuum per gradus suos incrementa
traxerunt,vt hoc credatis esse lacessere,quod
conuincere:nec apud vos habeant à veritate
differentiam odia,quæ plerunque contra me
ritum impensis studijs,non rationi,obsequē-
Ecc. 11. a iuxta 70. tia vota concinnant.Vbi est illud, *Priusquàm
agnoscas,nè adiudices, quemquàm?* Olim vos
accepit grex positus in sinistra collegas,apud
quos ex præiudicio excepisse sententiam cre
ditur,qui meruit ad examen adduci: & hoc
*adsistere. est reum *existere,quod libram disceptatio-
nis intrare.Præloquutioni tamen optimè di
uinum subdidistis exemplum, quod ità qua-
dratis constat eloquijs,vt ipsum in eo Chry-
Psalm. 49. sippum tenere lineam putes. *Peccatori dicit
Deus,Quarè tu enarras iustitias meas?* Huic di
cto conferentes,quasi ad sacerdotis apostro-
phen,(qui Beati Petri Apostoli vicarius æsti
matur) prohibetis archiatrum eius corpori
afferre medicinam. Quomodò vos animæ
eius curationem exhibere rennitis!Magnum
per diuina ridiculũ,an maxima lamẽta sint,
nescio.Vos alienæ febri curã quæritis, vos fa
tiscenti animę medelam adhibere cupitis,&
in lecti proximitate, ꝓpositi vestri immemo
res,de alterius salute tractatis. Quid si illud
Esa. 7.c verè vobis à propheta dictum sit. *Numquid
parùm vobis est, quòd molesti estis hominibus,
Luc. 4. d quia molesti estis & Deo meo?* Et iterum: *Me-
Prou.18. a dice, cura teipsum.* Sed hinc alias notimus,
quia sanari non potest conclamatus; & im-
probus in profundum deueniẽs, mira teme-
ritate contemnit.Sed credo, viuit in istis, &
in malæ conuersationis suæ morte consiliũ.
Et potest optare quis alteri, quod ipse iam
perdidit? Nunc rectè vobis cum propheta di
Ezech. 2. a cimus: *Omnia quæ loquitur populus iste,* *itera-
*cituratio tio est, & timorem eius nè timeatis, neque for-
midetis.* Facessat à nobis,qui in vobis est pru-
ritus iste linguarum,quos verè idem prophe
ta arguit: Scribentes, iniustitiam *scripse-
*scripsistis runt.Non nos beatum Petrum (sicut dicitis)
Dis. 40. Nõ nos beatũ à Domino cũ sedis priuilegijs, vel successo-
res eius,peccandi iudicamus licẽtiam susce-
pisse. Ille perennem meritorum dotem cum
hæreditate innocentiæ misit ad posteros.
Quod illi concessum est pro actuum luce,ad
illos pertinet,quos par conuersationis splen
dor illuminat.Quis enim sanctum esse dubi
tet,quẽ apex tãtæ dignitatis attollit?In quo,
si desunt bona acquisita per meritum, suffi-
ciunt, quæ à loci decessore præstantur. Aut
enim claros ad hæc fastigia erigit, aut q eri-
guntur,illustrat.Prænoscit enim,quid eccle-
siarũ fundamento sit habile,super quod ipsa
moles innititur.Sed hinc actibus vestris cæ-
lestem potẽtiam putatis esse suffragio, quòd
ad præsidium beati Petri Apostoli adiutricẽ
(vt dicitis)dexteram commodatis. Nescitis
stolidi, solem facibus non adiuuari, nec ad
præsidium diurnæ lucis lychnos accendi?
Scriptum est enim: *Scrutatur renes & corda* Hier.17.b
Deus. Sed in illa parte quis argumentis au-
deat vestris respondere,nisi quia sinè arte de-
verum,& fides mẽdacio sermonum technis
assuitur? Cur (inquiunt)ad principem con-
uenistis,si audiri non licebat impetitum?Sic
vos in stuporem pecualem peccati nebula,
aut diuinus horror oblimat, vt verecunda
excusatio aut fraude mensuram transeat,aut
beluarum pressa hebetudine non agnoscat.
An fortè aliud putatis fuisse, quod dictum
est, ipsum debuisse synodum conuocare,cu-
ius opùs erat officio, vt vos videlicet per põ-
tificale examen diuina sententia percelleret,
quos à capitis sui compage in salutis detri-
mento insanus furor absciderat?Post hæc ar
gumentationem operi vestro (nescio, verbis,
an latratibus)indidistis, comparantes ei an-
tistitem vestrum, qui senioris naturæ benefi
cium,vnius cibi commutatione perdiderit,
& primogeniti charam dignitatem amiserit,
faucibus obsequendo. At ista quid referã, q Gen. 25.d
ex omni obiectorum parte cõcludor? Quis,
rogo,vestro Symmacho benedictionẽ, dum
patri plùs deseruit,eripuit?Cui tantorũ mu-
nerum Iacob *vice est collata nobilitas? *voce
Quis ex vobis,cæci parentis desiderijs pari-
turus,occurrit? Quis vestrum deuotione sua
genitorem venerabilem captum oculis, nul-
la fecit lucis damna sentire?Nonne collatio-
ne tenebrarum vestrarum, nox putatur per
sudum rutilans iubar distendere? & omnis
obscuritas, actibus vestris collata, decorem
solis assumit? Præterea tunc Iacob, quamuìs
congruentem motibus,filijs benedictionem
tamen contulit iam promissam. Nam quid Gen. 48.d
his longiùs immoramur,cũ docendi nõ sint,
qui calces stimulis intulerunt?Credite mihi,
pacis inimica sunt: impugnationi non sunt
idonea,quæ profertis. Sed sequitur vinculũ
cum ænigmate,quod nescio qua replicatio-
nis arte soluamus. Tullianæ .n. profundita-
tis pelagus ingressi,*combulam nostrã quæ- *cymbulã
stionũ flatibus per littorum incerta transmit
tunt,in qua tamen Christo clauum tenente,
portũ ingrediar, & sigillatim de turbinibus
vestris vniuersa discutiã,habiturus & indu-
cturus illorũ facultatẽ,non meã. Aiunt.n. Si Papa nunq̃ minorũ subiacuit sententiæ Episcoporũ iudicio.
vera episcoporũ assertio est, sedis Apostoli-
cæ præsulem minorũ nunquàm subiacuisse
sniæ,cur ad iudicium districta conuentione
perductus est?Multùm quidẽ annosa hic in
vobis laborat infantia, cui ille aduocandus
est,qui ineluctatæ nobiscum semper pondus
propositionis exuperat, cùm manifestè pro
sacer-

Esaia 10.d sacerdotibus cum propheta clamitem: *Nunquid gloriabitur securis contra eum, qui secat in ea? aut exaltabitur serra contra eum, qui tra-
Ibidem. hit eam?* Vt sit mihi illud soffragio diuinum oraculum: *Quomodò si cessauit exactor, tributum quiescit, ità contriuit Dominus baculum impiorum.* Tribue, Domine, quod prædixisti in illis, vt sicut errat ebrius & vomes, ità pereat incredulus, qui infideliter agit. Propter hoc
Esa 28.d propheta vobis insultãs, vociferatur: *Audite verbum Domini, viri illusores.* Quisquámne causarum ex præcognitione sancit euentum, & rabidis terminum positurus conflictibus, sic metitur, vt permixdecisio, dum in inquisitione seniori innotescit, anticipet fauorem, cẽsentis famã accuset? Nunc paulisper ore, actibus, annis, indignos pontificali voce vos arguã. Nos, qui statuta vestra nõ in vna apud vos volumus lãce cõstare, quib9 de impugnatorũ qualitate lati sunt canones, apod quos nefas est cana patrũ defioita transcendere, quibus scriptũ est in Carthaginẽsi Cõcilio, quod Apostolicæ sedis per Faustinũ episcopum, qui tunc ab ea missus interfuit, probauit authoritas, accusatoribus de inimici domo prodeuntibus non credendum, in quib9 odio succensa vicinitas, per nutrimenta arida, flammã persequutionũ exuscitat, & vniuersam doli fabricã, sumptu & machinis coherẽtibus, secreta dispositione cõponit. Istos quæ domus euomeret? q scire potuisset nostra collectio, nisi presentes? Et impugnationis qualitatẽ, vñ nisi ex scripta propositione didicisset? In quibus sentinam criminũ, dum simulato seruor persecutionem se debere criminibus, agnouisset? Post illa, quæ de accusatoribus prolata sunt, addidistis: Cur personę iussę sunt presentari, quas sæpè Imperialis flagitasset authoritas? Ad defraudationẽ * ingenij eius pertinere, q nũc in sede Apostolica, quasi in quadam arce, cõsistit, verè vobis dicit sapientia; Homo infirmus & exigui temporis, ad intellectum non perueniet: sed laboret, vt sciat quid acceptum sit apud Dominum. Et iterùm dicunt prouerbia: *Odit se, qui negligit studia.* Imperitia enim obuiat mors. Quid enim illam, quæ ex viperina sciẽtia descẽdit, ignorantiam fingitis? Quid adhibetis mira latrocinandi arte prestigia, simplicitatẽ fronte monstrando? De vobis verè nunc dictum est: *Qui loquitur mendacium, ex proprijs loquitur.* Istam letitię faciem ex iudiciorũ cẽsura venientem, vafra prouisione sacerdotis vestri oculis abstulistis, vt eũ talibus aduersùs acies vestras instructũ monitionibus, & innocentiæ in testimonio orbis tela deferentem, ab ipsis iudiciorũ adytis pelleretis, prouidentes, vt nec sinè impugnatione insons viueret, nec haberet solatium de incorrupta iudicum inquisitione pulsatus. Vos prælato & dedistis, & inuidistis examẽ, cùm vno eodemq; itinere à vobis disceptationum dubia subire & ꝓhibetur, & cogitur, & per singularem callem, ad causam arcẽdus, euocatur, nè manifestam salutem aut nõ lacessitus obtineret, aut subriperet absolutus. Adolescentiæ meæ memini me legisse temporibus de quodam dictum, Exuli exiliũ imperas, nec das. Vos prophetæ impetit sententia: *Isti*

Carth. Cõc. 7. cap. 4. Et African. Cõ. cap. 98.

Prou. 8.d

Ioan. 8. f

* genij

Esa. 14.d *sunt viri, qui conturbauerunt terram, & qui cõcusserunt regna.* Et iterùm: *Excidentur ra-*
Esa. 18. e *musculi eorum falcibus, & quæ derelicta fuerint, abscindentur.* Et rursùs: *Dum non spera-*
Esa. 30. c *tis, veniet contritio vestra, & comminuetur, sicut lagena figuli, multitudo vestra.* Necnon propheta, ad hanc causam specialiter loquutus: intonuit: *Dominus inclinabit manum suam*
Esa. 31. b *& corruet, qui fert malis auxilium: & cadet, cui præstatur auxilium, simulque omnes consumentur.* Redeo tamen post multa vetusta exemplorum suffragia ad nouellas canonum definitiones. Clamat in alio loco Carthaginense Concilium: Quascunque ad accusationem personas leges publicæ non admittunt, his impugnandi alterum & nos licẽtiã submouemus. Et nullæ accusationes à iudicibus audiantur Ecclesiasticis, quæ legibus seculi prohibentur. Quæro à vobis, viri, quibus indita est ad vnguẽ polita perfectio, cuius conditionis fuerint ista mancipia, quę postulata scriptis principalibus intimastis. Si ea seruilis adhuc in potestate alterius catena retinebat, & nulla ab obscœnæ obligationis compedibus vestigia in libertatem missa laxabant, vel vobis disceptantibus fidem aliquam prædictorum verba portassent? Sed credo, replicabitis, veritatem, quam spontè prolata in illis vox habere non poterat, hanc diuersis * crucibus è latebris suis * religiosus tortor exegerit, vt dum pœnis corpora soluerentur, quæ gesta fuisse nouerat, anima nõ celaret. Sed (quæso) primùm ad leges publicas, deindè ad iudices ora cõuertite, qui possunt in defensione sua sic eloqui: Nos, quos Dei seruitium pro istarum rerũ abiectione fecit ingenuos, qui seruulorum insultãtium contumelias aut despicimus, aut ridemus, quibus scriptum est de famulis per Apostolum:
Ephe. 6. b Coloss. 4. a *Mementote, quia vester & illorum Dominus in cælis est,* ad hæc seculi mala reuocabimur? Faciendum à nobis est, quod facientem alterum prophanum esse contendimus? Quod per ministerium iussionis & manus alienæ incestaret adspectum, nostro peragetur imperio? Nolite hanc ad vniuersas ecclesias mẽtẽ, rapacium luporum more & natura, seruare, quia postquàm nos maculasset fortè pro desiderijs vestris cruenta discussio, effectum in his, quò tenditis, non haberet. Sed dicente vobis propheta, Ponamus circulum in naribus vestris, & frenũ in labijs, & reducamus vos in viam qua venistis: qui eodem prophe-
Esa. 37. f ta asserente impugnamini, qui dicit: *Erunt, quasi non sint, & peribunt viri, qui contradicunt vobis:* hoc etiàm nouo aduersùm nos subdidistis inuento, ipsum Dominum & redemptorem

Carth. cõc. 7 cap. 2. Et Africa. cõ. cap. 96.

* cruciatib9
* rigorosus

demptorem nostrum, seruorum subisse iudi-
cia, & cæli operatorem, particulæ cuidã spõ-
tè subiacuisse terrenæ, dum te statur & loqui-
Esa. 5. a tur : *O Iuda, & qui habitatis Hierusalem, iudi-
cate inter me & inter vineam meam.* Hoc
etiàm beatum Petrum, hoc Paulum aposto-
lum noo horruisse narratis, & illam vestram
elegantiam ad ius pertrahitis, exemplorum
nexibus præcedétem, quasi vobis io hac par-
te remanserit cum renitente contétio, & va-
lidis facundiæ vestræ digitis exigantur obla-
ta. Samoelem etiàm prophetam mirificũ de
conscientiæ suæ serenitate vulgi dicitis im-
1. Reg. 12. a plorasse testimooiũ. Quid enim Samuel di-
xit? Scire Domioum, quòd nullius vnquàm
substantiam, nullius pecus abegisset, aduer-
satum se muneribus, & quod est supra homi-
nem, spontè venétia dona vitalle, prouidés
scilicet, oè pro suspicionum præiudicio, opi-
nionis damna pateretur. Postremùm, sub di-
uina attestatione patefecit inoocentiam, nè
humanum subiret examé. Redemptoris oo-
stri iudicium, qood inter se & vioeam suam
optat euenire, dum vestra in præsenti nego-
cio mala respicit, magis implorat. S. Athana-
sius Alexandrinæ vrbis episcopus, dom par-
ticipom vestrorũ argueretur inuidia, agno-
scens, sibi per cõtumeliarum multitudinem
exercitium contingere, non timore: ad veræ
coronæ precium iunxit, quod de digoitate
submisit, & ante cæleste de absolotione sen-
tentiam, personam rei, innocétiæ bonus æsti-
mator impleuit. Sic enim milites Christi, su-
dore suo honorum sibi incrementa partu-
riunt, dum cócessa fastigia celsiore humilita-
te castigãt, indè laudum cumulos mercatuti,
vñ indepta culmina sublimi parcitate mode-
raotur. Sed quanuis beatum Athanasiũ Ro-
mano antistiti (quantùm nosse datur) impa-
rem locus ostendat, facto tameo in negocijs
cóparãtur. Ille pſtò fuit iudicibos, iste (quã-
tùm & vos dicitis) aduocauit. Ille intétatam
discussioné, vt Dei famulus, non refugit: iste
triumphum suũ in discussorum collectiooe
cõstituit. Sed quid his longiùs collatiooibus
immoramur? Iudicia & iste voluit, amauit,
attraxit, ingressus est, & quod posset fideliũ
corda doloris iusti aculeis excitare, venerao-
do Coocilio authoritatem etiàm cootra se, si
mereret, indulsit. Quis in hac allegationis ip-
sius frõte nesciret fultum ad coepiscopos pu
ritatis testimonijs cõuenisse? qui hoc, * qood for. * quod per
districtioné eorũ minùs licebat, exhorruit,
æstimans, illud oiagis quolibet modo labe-
factandum, quod statuisset césor inualidus?
Quid præfatum incessitis caoina loquacita-
te? Quid læditis non merentem? Votum eius
est, quod vestrum putatis esse terrorem. Sed
astuuùs in vobis, q̃ in Athanasij aduersarijs,
nouelli virus serpétis insibilat. Illi nescierũt,
quod vos optimè calletis, qualiter triumphus
tolleretur inpetito: illi prouocatũ, nè audié-
dus non occurreret, formidabant. Vos mo-
ram, quam habebat examinari non ferentes,
venteoté iaculis repulistis, & tædiũ vobis de
senteotia præparatũ, vltriciũ armorũ assum-
ptione cõmutastis. O malorum commemo-
ratio, quæ vocé & præstat, & subruit, dom il-
los, quos in clamoré coegerit, eorũ etiã, gra-
uitate facti, verba confundit. Quis patiatur
vos æquo animo garrientes? Ergò nos secun-
dùm assertionem vestram nouellæ vtilitatis
cõmoda nõ amamus, dũ definitis senioribus
præstamus obsequium? Hic tota ingenij vela
suspenditis, hic resupinæ ceruicis ex secessũ
pectoris, qoicquid habuit spiritus flaminis,
ructus euomuit. Aiũt enim: Mosis à vobis ie-
iunia, & Helisæi miracula, q̃ egit, dũ mortuũ
suscitauit, si annosa * tñ lectamioi, * cõfundũ- * tantùm * condemnantur.
tur. Quid hic rationis inuenit scrutator ido-
neus. Nõ si auri callidus inquisitor occurrat,
in sentibus vestris latétium venarũ motus in-
ueniet, & iosuetis lucé latebris sermonũ fos-
sor admittet. Idcircò ergò cana miracula nõ
probamus, si iuuenilibus cõsensum noo præ-
bemus excessibus? Si seruum Dño, discipulũ Matt. 10. e Luc. 6. f Ioan. 15. e
magistro Euangelij memores, subiugamus:
quicquid potuit prodesse, negligimus? Alia
sunt, improbissimi hominum, q̃ ad vsum re-
centè tioè ioiuria vetustatis adhibemus. No-
uam deindè culpam & quã inoestigatio no-
stra transierat, reclusistis: quarè Papa sine e-
xempli instiroto præcedétis, synodum cõuo-
cauit, vt de crimioũ eius obiectiooe cogno-
sceret? Post hæc nos falsitatis arguitis, cur à
priocipe quæ in pſato negocio scripta sunt,
dicimus postulata. Præsta, Dñe, vt labyrinthi
huius siné errore sinuosos superemus anfra-
ctus: dirige semitã, quã flexibilis coluber iu-
xta fabricã proprij corporis aut métis ope- Psalm. 45.
ratur, vt verè dicamus: Domious virtutũ no-
biscum, adiutor noster Deus Iacob. Et cum Prou. 21. d
Salomone exultemus, dicente: Equus para-
tur ad diem belli, apud Dominum autem est
omne præsidium. Superuacuum quidem est,
absurdis respondere propositionibus, dicen- Prou. 26. a
te propheta: Nè respódeas imprudéti ad im-
prudentiã eius. Sed si quid cõtemptûs trãsie-
rit, vereor, nè quasi validum putetur non te-
tigisse formido. Melius nobis est, cum beato
Paulo insultationis causas incidere, & plena 2. Cor. 12. c
voce testari: Factus sum insipiés, vos me coe-
gistis. Hoccine ergo nullo coostabat exem-
plo, vt sacerdotum Papa Concilium conuo-
caret, cuius arbitrium est collectio synoda-
lis? aut parua erant, qoæ de vestris cum hac 5. q. 4. Nonne directa.
multitudine facioonbus damnarétur? Nón-
ne directa sunt verba canonum, quicunque
clericorum ab episcopo suo ante sententiæ
tempus pro dubia suspicione discesserit, ma-
nifestam eum manere censuram? Ad huius
rei ministeriũ deuotum Deo oportuit agmé
occurrere, vt perditi & profligati gregis vl-
ceribus medicorũ exercitus suboeniret: quia
quotiès morborum violétia celeri gressu ad
animæ secreta festinat, obuias manus afferre

non

non poteſt ſalutare conſilium, niſi ex collatione multorum. Nam & hoc à rege veſtra popoſcit allegatio, vt abſciſſis clericorũ præ- 8.q.4 Nonne directa. iudicijs, de accuſatorũ Papæ merito per manum os ſupernum indicaret imperiũ. Videamus tamen, ſi placet, & illas diſputatoris didaſcalici libelli veſtri relegamus argutias. Habẽtibus etiàm nobis ante oculos patrum ſanctiones, quibus exceſſuum veſtrorum ſentina pondereiut, lex eccleſiaſtica pontificẽ ab alijs accuſatum, priuſquàm ſub luce obiecta conſtiterint, exigit non relinqui. Vos verò diuini vtputà iuris memores, qui leuia errata deſpicitis, q peccati nobilitate gaudetis, nè vna vos ex deſertione ſacerdotis culpa reſpiceret, accuſatis eum incrementis delictorũ. Ad *valitudinem. hanc vos* valetudinẽ ille, qui eſt præuius veſter, adduxit, vt poſt deſolatum, poſt impetitũ pontificem, ſinè vllius rigore ſententiæ, totius penè Italiæ improbãdam antiſtitũ crederetis eſſe cẽſuram. Quomodò quidam dixit de cohorte veſtra, feſtinantem animam morti credidit vni: poteſtne mens indocilis, criminum iam ditata ſucceſſibus, & deteſtabili propoſito Esa.14. velut effœta feriari? Ille vos iſtis locupletes malis effecit, cui elationum copiæ opes angelicas ſuſtulerunt, & diuinum cenſum nocendi, quo exuberat, theſaurus inuidit. Sed promiſſionis memores, vniuerſa quæ operi ipſorum recolimus inſerta, tangamus. Arguitur ſtylo ſplendidiſſimo Papa Symmachus, quarè cõuentionem præueniens cum populorum cœtibus examen intrauit, & poſtea iudicia, cùm euocatus quater fuiſſet, ſpreuerit. Sic à vobis veri diſceſſit affectio, vt mendaciorũ nebulis vrbis teſtimonium putetis inuolui, & fallaciæ peniculo depicta verba, plùs virium credatis habere, quam veritatem, Roma quam retinet? Ergòne ille diſceptationẽ vel importunus adijt, vel expectatus aufugit? Ergòne illam multitudinem deuotæ Deo plebis, non pro fidei diligentia, Chriſtiana magis expectatio, quam furor euocauit? Quiſquàmne ad inferendã violentiam currens, lachrymas comites habet? & qui ſtudet eſſe formidini, vultũ timẽtis oſtendit? Multitudo illa iuncta ſacerdotis officijs, attulit ad nos lamenta, non iacula: nec venit telis minax, ſed fletibus miſerabilis, vna tantũ intentionem veſtram oſtẽtatione grauatura, quia vberibus oculorum fluminibus demonſtrabat, q̃ eſſet per acerbitatem veſtram cõditione dolenda pulſatus, & in ſobrietate venerandi examinis, afflictione propria commendabat, quem voce non poterat. Sed habetis manifeſtum ex hac re, qui bilem furor accendat: quia penè abſolutus ad iudicia venit, pro quo orbis illachrymat: & dum rebus extraneã in prædictum inuidiam ſermone colligitis, paulispèr reuerentiæ veſtræ diù ceruix ſuperba ſubmittitur. Sacram enim congregationẽ tunc vocatis, quandò extinctorem noſtrum Symmachum vultis aſſerere, & crudeli pietate honori noſtro putatis accreſcere, quod reſidens in eccleſiarum arce, perdiderit. Nos ità non ſolùm non ſenſimus, ſed diuerſa ſentimus. Ad alios magis tutelæ veſtræ venena cõuertite. Non habet teſtimonium defenſoris, quia repugnanti impendit oris obſequium. Perdit, quam eſſet putat, beneficij gratiã, qui aliquid præſtat inuito: quia non eſt munus, niſi quod velis accipere. Nunc longa nõ opus eſt admonitione iam perditis: odiũ debemus operi, de cuius iam nõ ſupereſt, quod damnetur authoribus. Mulierum turbas aſſeritis vrbanis coloribus cum præfato ad iudicia conueniſſe, & illa veſtra ſubtilitate obtenditur ſexus, qui maiorem antiſtiti debuiſſet affectum. Prophaniſſimi hominum, ſcriptum retineo: Aliud eſt maledicere, aliud accuſare. Et prophetam dixiſſe, *Reprobantes verbum, ſperaſtis* Esa.30.c *in calumnia & in tumultu, & eſtis in eo. Proptereà erit vobis iniquitas hęc ſicut interruptio, quia pro nobis dicit Deus: Eos, qui iudicãt uos, ego iudicabo.* Et iterùm ad ſeruos ſuos dicit: Esa.51.c *Nolite timere opprobrium hominũ, & blaſphemias eorum ne metuatis*: Rursùm etiàm vobis clamat: *Accedite huc ſemen adulteræ & fornicariæ: Su-* Esa.57.a *per quem luſiſtis, ſuper quem dilataſtis os, & eiecistis linguam? Nunquid non vos filij ſceleſti eſtis ſemen mendax?* Quæ quibus copulatis, aduertite. Dicitis, Indicta cauſa, derelictis defenſoribus, Papa diſceſſit, fori vobis in præſenti negocio & platearum, quarum eſtis hypocritæ, exempla proponentes. Nobis ſcriptum eſt Galat.6.d per Paulum Apoſtolũ: Quibus crucifixus eſt mũdus, quid illis cum foro? Sed iſta neſcitis, aut (quod eſt grauius) nota contemnitis. Peregrinum (credo) aliquid & à ratione ſeparatũ poſtulans Papa, diſceſſit. Nònne hoc ſperauit, pro ſtatu labentis Eccleſiæ paſtorali cura cõſtrictus, quod & religioſa prouidentia, & cauſæ ipſius ordo flagitabat? Quæ enim iudiciorum forma præceſſerat, vt vobis hoſtiliter diſruptis, etiàm per ſuggeſtionẽ veſtrã ſublatis Eccleſiæ opibus, qui diu fuerat cibus eſurientium, famis mancipiũ videretur effectus, dũ alimentis diſtributor egebat, vt fieret in dominatu ſeruit*, & in ſeruitute dominatus. Quæ hoc qualitas pręcedẽtis ęui per memoriam in medium tranſacta reddebat? Qualis habuit effici ex cenſura conuictus iudicatio, in quo cauſam adiudicatio præcedebat? Non fuit priuilegium, quo ſpoliari potuit iam nudatus. Vnum vobis putaſtis reſidere in ſacra collectione ſubſidium, vt ad tuendorum immanitatem criminum, ſacerdotes vobis comites iungeretis, & fieret impunitum facinus pollutione multorum. Nunquàm conuenienti tempore cẽſor adſciſcitur, qui ad deciſum penè negocium conuocatur. Criminoſi (& ſi eſt) meritum tollit accuſator, qui in eo plùs furori ſuo vult licere, quã iudici. Dicit enim vobis, imperens propheta: *Hæc eſt pars eorum,* Esa.17.d Esa.13.a *qui vaſtauerunt nos, & ſors diripientium nos.*

Esa. 18. a

Ite angeli veloces ad gregem conuulsum & dilaceratum, ad populum terribilem. Ad vos angelus missus est, scilicet per sacerdotes, quorum voce & merito perferenda Christo dona suscipiunt, & placato dominante, impetrata à mortalibus vota concedunt, per quos vobis oblata sunt munera repudiata concordię, qui pœnam merentibus, dilectionis præmia detulerunt: qui dum se considerant, in nullo, quod merebamini, respexerunt. Quis eū (inquiunt) vidit cum accusatoribus suis aperta (vt aiunt) pugna confligere? Imprudentissimi omnium, quem cum quibus vultis decertare, respicite, & vtriusq; partis, si quid salutis in vobis resedit, loca, tempora, & personas attendite: & si vos nefariè congesta cordis adhuc praui non subegit opulentia, oculos ad Dominum paulispèr attollite, & vel breui tempore sinistri monitoris iussa contemnite. Agnoscite, summi regis præceptionibus vos in his, quæ meritò plectenda sunt, non muniri: quia quanquis responsi qualitatem dictent dogmata postulata, & petitio, dū existit præuia, quæ sunt sequutura, describat, nunquàm tamen cassibus vestris libera regnātis verba cepistis, nunquàm desideria per aucupia calliditatis Imperialia vobis scripta militarunt. Quoties vanis hiatibus nocendi inefficax morsus increpuit, totiès de accusato, quicquid spe tenuistis, effugit, & vacuos imago præsumptione occupata deseruit. Deo gratias, qui hanc prouidentiam indidit ei, cui rerum humanarum summam commisit. Spes certa quoties est & salutis, perfecta in gubernatore sapientia. Puppis, cuius magister ad claui regimen intellectus dote præparatur, vbiq; stationem, vbiquè portum habet in fluctibus. Certa generalitatis securitas, quandò rempublicam nobilibus regit artibus institutus. Scit Imperatoris nostri cœlo infusa dispēsatio, obuiam manum famosis in fallendo ingenijs exhibere. Labore apud eum non opùs est, quem sortita est olìm nuda veritas defensorem. Cessent impia commentitia apud illum simplicitatem fraude mētiri, quicquid *sit, dum iustitiam nouerit, mox tenetur. Nihil apud prędictum tutius innocentia est. Legatione valida vtitur, qui ęquitati res cōgruētes insinuat. Quæ grauis est plerunquè principibus impugnatio, minùs fidelium blanditijs non ligatur. Sed hæc Deo narrantur meliùs, à quo frugis huius plāta descēdit. Ad vos me reducit propositi operis non amica conditio, qui melioribus hactenùs operum volui pernauare sermonibus, dum captiuam orationem exigit imperiosa necessitas. Dixistis enim: Quomodo de causa, vel qualitate eius primitus tractabitis, cùm necdùm haberet synodus firmitatem? O frontem dictionis immundæ, & faciem libelli, quam nō sola maculauit imperitia. Tractatus nostri prouinciam & narratis, & quæritis. Hinc eramus nempe dubij, quia quemadmodòm loquimini, non habebat synodus firmitatem. Transibat negocij qualitas audituros, & plùs adhuc remansisset in reuerentia pulsati, quā esset in integritate collegij. Deindè post quęstionem torrentes, venerabilem Laurentiū & Petrum episcopos, à communione Papę se suspendisse replicatis: & quicquid prouidit cautio conuocatorum, ducitis ad crimen imperiti. Vllone ergò tempore, dum celebrarentur ab his sacra Missarum, à nominis eius commemoratione cessatum est? Vnquàm pro desiderijs vestris sinè ritu catholico & canonico more, semiplenas nominati antistites hostias obtulerunt? Aliquandò quod capiti vestro ascribatur, facta est apud Deum offensa per gratiam, & extitit nutrix peccati veniæ mater oblatio? Fuerunt quidem corporis tantùm conuentione separati, quos loqueris, animarum tamen pręsentiam non vitarunt. Si eos putas à consortio mutuo dissociatos, quos fibula religionis pio mordens dente coniungit, procùl te ab ęstimatione catholica culparum duxit affectus. Mādati cœlestis obauditio nos aut miscet, aut separat. Non interest, quæ interualla nos segregent, si vno in superna mansione conclaui retinemur. Verè hinc *cōuincimus esse seruos vos ventris & corporis, & per hanc sententiæ vestræ vilitatem, declaratis mancipia vos esse terrena. Scriptum est enim: *Animalis homo nō percipit ea, quæ sunt spiritùs.* Post hæc versis in fugā ordinibus, lymphatici more sermonis, addidistis: Ergò cōcilia sacerdotum, ecclesiasticis legibus quotānis decreta per prouincias quia præsentiam Papæ non habent, valitudinem perdiderunt? Legite insanissimi, aliquādò in illis præter Apostolici apicis sanctionē aliquid constitutum, & non de maioribus negocijs, ad collationem (si quid occurrerit) prefatę sedis arbitrio fuisse seruatū. Sic enim habet: si quis episcoporum iudicio prouinciali depositus fuerit, Romanum Papam (si placet) rursùs appellet, & ipse (si videtur) reparet iudicia in opitulatione damnati. Eccè enode est, quod ad laqueum pparastis, nisi fortè arctissimis in illa parte nexibus adstringamur, & replicationum nobis itinera non patescant, dum callis antè peruius, dumetis his nouella interclusione vestitur. His enim nos eloquij vepribus, dum gradimur per plana, retinetis, cùm dicitis, læsum principem, quarè attributum visitatorem contra ecclesiasticas regulas prima voluimus fronte discedere, & nihil ampliùs liceret hinc vitijs, nè duresceret lolium, nè prophana messis nulla disciplinæ ante maturitatem succisa falce decumberet, & putaretur licere, quod iudices non vetabant. Vndè ex aperto constat, nulla vos extra præstantiam pijssimi regis, quam frustrà desideratis noxæ copulari, exemplorum authoritate fulciri. Superest, vt & ipsum doceam in his excessibus, quod bono vniuer-

sitatis

*se aduersus iustitiā nouerit.

*coniicimus

1. Cor. 2. d

Sardicen. Concil. cap. 7. De Appellationibus episcoporū ad Roma. Papa.

ſitatis contigit, non teneri: quia directum, nō occaſionem litis, nec fomitem iurgij, ſed cauſam voluit eſſe concordiæ, præuidēs ſcilicet, quòd niſi ſimplicem iuſſionū ſuarum tutela vallaret, citò in eſcā diſſidij toxica veſtra surriperēt. Scriptum eſt enim: (Vir ſimplex credit omni verbo.) Idcircò mandati limitem fixit, quem nulla liceret tranſgreſſione violari. Præfatum, ad beati Petri baſilicam, mox vt Romam fuiſſet perductus, mandauit occurrere, faciens de ſacerdotis voto regis imperium. Quis enim non putaret pontificem ſpontè pariturum in ea parte, quam licere ſibi princeps non credidit, etiàm ſi vetaret? Ibiq; papam ab eo ſalutatum, ſuo ore iuſſit affari, vt traderet coepiſcopis mancipia, nullis ſubdenda tormentis, ſeruanda profectò ad diſceptationē ſynodalis examinis. O caſtitatem pcepti, q̄ dū faciē pſentibus pſert tēporib*, in vmbrā cogit antiquā, q̄ rapit lumē veteribus inauſpicato ſplēdore nouitatis. Quis hoc lingua diues, quanq̄ merito pauper, vel opinionis fabricator adiūxit? Quis taliter cō mēdatitijs laudib* locupletauit ſama dominū, actuū ſuorū veritate mendicū? Nō derogo vobis deſcriptoribus, quorū bñficio contigit, ornata ad nos Maiorum geſta perduci: ſed Dei beneficia non tacebo, quia princeps noſter rebus ſuperat decora ſermonū, ſi obnoxiam linguis gloriā * munerabilis cauſarum trutinator inſpexerit, vt cùm petitioni veſtræ effectus artifex præſtaretur, in omnibus tamen iura eccleſiaſtica cuſtodiret. Quæ ad hāc æſtimationem (quanuis acutiora cæteris) corda ſufficiunt, vno tempore, vna ſcriptione, ſinè æquitatis detrimento, deſideria veſtra ſuppleniur, & eadem charta ad miniſterium religionis, & veſtrum deſtinatur ad gaudium. Boni enim præuidet principis inquiſitio, ſeruilem aſſertionem innocenti exanime non probādam. In electione enim venerandorum iudicum ipſe accuſantes extra ordinem repulit, ipſe ad ſpem retulit excuſatum. Videamus tamē, iſta ſi facta ſunt, ſi Dei inimici etiām terreni domini non fuiſtis, dū Chriſtum & regem parili temeritate deſpicitis, & vnus vobis ad vtranque contumeliam ductus eſt criminum deſtinatus antiſtites, ad ipſo complēdæ iuſſionis cōfinio oris veſtri ſpiris abripitur, & ad incentiuū confuſionis aptatur. Qui paci militaturus aduenerat, inuiſis beati Apoſtoli liminibus, ad vſum furoris veſtri iam neſcius ſui aduocatur: & illud, quod ex omnibus orbis cardinibus deuotos attrahit, poſitū in vicinitate tranſitur, eccleſiarum fundamentum adire nō permittit ſtructura mediocris, truncus ſpem honorum fructuū perdidit à radice ſeparatus. Dicatis forſitan, Apoſtoli genio decerpi, ſi pu-tatur cęli ciuis terrarum locis includi. Tamē, quanuis benedictio poſcentibus vbique præſtetur & exigat præſentiam martyris fides & deuotio ſupplicantis, negari non poteſt di-

Prou. 14. b

* venerabiles

ligentiæ natali ſolo plus tribui, & maiorem affectū loca impetrare, de quibus ad ſuperna tranſitur. Quam fidem allegationi curationem multitudo iam præſtitit, & vtitur poſt obſidionem diabolicam teſtibus iam ſanatis. Hæc licèt per redemptorem noſtrum in toto orbe celebrentur, eſt tamen non modica monumenti illius per frequentiam comparata nobilitas, quia per eum, qui hominem mutauit in angelum, illuſtrari potuit natura telluris. Hanc viſitatori veſtro inuidiſtis gratiā, æſtimātes, quia errorum veſtrorum ſectator eſſe deſiſteret, ſi reuerendæ paſſionis penetralia contigiſſet. Eccè non habetis in regia authoritate ſubſidium. Eccè poſt cœleſtem cōmotionem, iuſtè vos & principalis, quam ſperni feciſtis, cenſura percellit. Videamus ſi ſupereſt aliqua de regulari propoſitione defenſio. Viſitatores, inquiūt, & alijs epiſcopis dedit ipſe, & iuſtū eſt, vt facti ſui lege teneat. Non vos in hoc titulo falſitatis inceſſo, diù mēdacijs adhærētia verba nō arguo. Dico tamen latorem iuris, diffinitionis ſuæ, niſi velit, terminis non includi: & niſi princeps faſtigij ſumma moderetur, fruſtrà ad illud, qđ dederit, ius vocatur. Lex probitatis & mentis eſt, quæ hominem viuentem ſinè lege caſtigat: propriè moribus impendit, qui neceſſitati non debet diſciplinam. Aliorum fortè hominum cauſas Deus voluit homines terminare: ſed ſedis iſtius præſulis, ſuo ſinè quæſtione reſeruauit arbitrio. Voluit B. Petri apoſtoli ſucceſſores cœlo tātùm debere innocentiam, & ſubtiliſſimi diſcuſſoris indagini inuiolatam exhibere conſcientiam. Nolite æſtimare, eas animas de inquiſitoribus non habere formidinem, quas Deus præ cæteris ſuo reſeruauit examini. Nō habet apud illum reus de allegationis nitore ſubſidiū, quando ipſorum factorum vtitur eo teſte, quo indice. Dicas forſitan, omnium animarum talis erit in illa diſceptatione conditio. Replicabo vni dictum: *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam: & quæcunque ſolueris ſuper terram, erunt ſoluta & in cœlis.* Et rursùs ſanctorum voce patet, pontificum dignitatem ſedis eius, factā toto orbe venerabilem, dum illi quicquid fideliū eſt, vbique ſubmittitur, dum totius corporis caput eſſe deſignatur, de qua mihi videtur dictum per prophetam: *Si hæc humiliatur, ad cuius confugietis auxilium, & vbi relinquetis gloriam veſtram?* Quid ſi immunda mihi labia habenti, & nullis ſuccenſa carbonibus, vt Eſaiæ conceſſum eſt, vt his ablutis, ipſum ad poſſeſſionis ſuæ tuēda priuilegia Petrum apoſtolum liceret euocare, & qđ ait precibus, humana voce loqueretur? Quē ſi audiretis, hæc diceret: *Filij hominū, vſquequò graues corde? vt quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? Sciote quoniam mirificauit Dominus ſanctum ſuum.* Quid ſtabilita Chriſti manibus cupitis fundamenta ſubrue-

Iudicium Pada, Deus ſuo reſeruauit arbitrio. 9. q. 3. Aliorum hominum.

Matt. 16. c

Papa Rom. caput eccleſiæ.

Eſa. 10. a

Eſa. 6. b

Pſal. 4.

subruere? Quid canonum possessionis geniū tis, vt diuulsioe ecclesiastici gregis, nouis me & post carnem passionibus sobiugetis? Inauditum sacrilegij genus est, quod mentitæ religionis honore coloratis. Dehonestat venerandi reuerentiam nominis, qui adulterem se in his, quæ in Deum iactat commissa, pollicetur. Contumeliæ genus est, quasi in solatio adesse sublimi, iuxta Apostolum: *Tu quis es, qui iudicas alienum seruum?* Quid auribus imperitis illuditis, & grauiorē vindictæ speciem facitis esse quàm culpæ? Si odium debetis excessibus, vos mundate. Cur liberius condemnatis scelera, quàm vitetis? Sui impugnator est, qui fornicationis officijs vrget adulteria, & per animarum stupra, carnis accusat. Scriptum nempe retinetis: *Maledicti omnes qui fornicantur abs te.* Fœda ergò à nitore Domini sui obligatione dissoluitur, qui statutis cælestibus minùs mera fidei dependit officia. Possessionis nostræ vobis (vt video) claritas mouit inuidiam, quem simulata vt mali possessuris indignatione transfer tis, dum desudatis impendijs. Arcem, qua fuistis conspicui, crebris labefactatam ictibus, nisi obsisterem, proposuistis subruere: & cælo stabilitam machinam, quanta sit, ostendere per ruinam. Nolite præstulari de clade vestra victoriā, nolite triumphū superādo perdere, meis laboribus meo sudore quæsitum. Quicquid ad triumphū ducit, obtinui: quicquid vos illustres faceret in sede, congessi. Vobis tribuit claritatē fax ista, quam viperino liquore putatis extingui. In perniciē propriā acceditur, qui sic sæuit in gratię suę germina, vt plātas abscindat. Liberior iusto iracundia, plùs quam alios, lacessit authorem. Symmachi, quos vocatis, excessus si sunt, illa, qua & vos, expectatione sustineo. nefas est, peccantē patientiā iudicis non amare. Quid nisi vltionem flagitat, qui, dū reus & ipse sit, vindictæ in alterum moras accusat? Hæc illis à me vox debetur studijs, quoniā Deū dixisse teneo, *pronum hominem esse in malitiam, & omnem carnem amicam esse peccatis.* Nolo occasione personæ, innumeris datur dignitatem, fiat in abiectione possessio: nè, dum homo incessitur, lex diuina frangatur: Mihi credite, si sunt ista, quæ dicitis, respicio: quia & in illis, quibus nil tale dicebatur, quid fuisset inspexi. Errat, qui falli Deo proximum credit. *Mihi vindictam, ego retribuam, dicit Dominus.* Vos potiùs olim filij, de quibus spiritalis ventre partus onerabat, ad abiuratā concordiam redite. Pio vos sinu, sicut habuit hactenùs, mater Ecclesia accipiat. Nunquàm est sera correctio. Scit diù expectare immodico labore quæsitos. nescit pro vilibus despicere magno precio cōparatos. multis gradibus recursus est ad salutē. Præter desperantē, nullus excludit. fructus veniæ, pauinus est coronæ. Nolite Symmachū Papa pressuris vestris innare. Si reus est, mihi credite, cùm cessauerit

Rom. 14. a

Psal. 72. f

Gen. 6. a

Deut. 32. e
Rom. 12. d

humanæ impugnationis ministerium, diuinum mox succedet arbitriū. Non ne splendidissimi cognitoris lance prędicto aut pœna debetur, aut præmium? Syllogismos à me sermonum & schemata non quæratis. Antiquo adhuc vtor rem, & irrisam à sapientibus seculi * cymbulam non reliqui. Illa me per mundi freta sustentat. Ditat probatum in captionem hominum rete quod cernitis. Redite ergò, quia fuga vos nec dum effectis agrestes, eripuit. Currite ad ouile, nec luporum vos exponatis insidijs, nè per moram amittatis gratiam spontè venientium, quia contemptam inuitationem gehenna subsequitur. Ego, si quid dulcedinis, vt pater, debui: si quid districtionis, vt attributus à Deo magister, impleui: prouidete, nè diutiùs qualemcunque crucis meæ angulum rara Leuitarum corona circundet, nè dolenda etiàm extraneis in longum solitudò dòm inetur, nè labor vteri mei, sterilitatis vice hostilem peperisse familiam, & numerosa proles, per sinistros actus infœcunditatem parentis ostendat.

* cymbam

Pauca sunt, quæ asserui: sed quāta ex eis pendeant, æstimate. *Venite filij, audite me, timorem Domini docui vos.* Romam respicite, quā ab idolorum seruitute, sinè auri, sinè argenti precio, liberam sanguinis Christi fecit effusio: cui etiàm meam serui sui mortem iussit impēdi, quę per multa tempora famosis cultum delubris exhibuit, quæ diù venerata est in imaginibus * dæmonū, cui laborante censu indiderat manus magistra terrorem, quæ suspexit potestatem numinum emptam precio metallorum, cui sublimiores deos peperit exercitatior manus artificis: & diuinitatē, quam homo per fabricam cōtulit apud homines, Dei habuit forma maiorem. Eccè iam Christo propitio, ad nouas fornaces simulacra redierunt. Eccè iam de obsoleta superstitione vsus vester accepit, quod lætetur, dum de veteri tonante noua meritò vascula preparantur. Quid hanc annitimini interrumpere quietem? Quid ludere vanis intentionibus felicitatem? Excusationem non habet furor iste, si creditis. Non interest, quibus itineribus ad mundi principem * currat, qui à sancta vnitate discordat. Pingues hostias litat diabolo, qui contristat Ecclesiam. Vanas ergò repudiate ręduculas, simplicem habet defensionem pacis affectus. Nimis armatus est, qui illa, quæ aduersarius concordiæ ministrat, tela contemnit. Sufficit contra omnia iacula turgi orum, fidei nuda oppositio. Quid Eulalij & Bonifacij tempora, dum malorum solatia quęritis, reuocatis in medium? Quid incrementis excessuum præsentatis vetusta contagia, & per iniquam voluntatē senectuti in operiendis delictis facitis nil licere? Alia tunc fuit causa discordię, & nisi narrādo cogerer sustinere translacta, ostenderem vobis, nullum euenire solatium de comparatione factorum: quia illos, quos ad pontificale fastigium

Psal. 33.

* demonas

Pingues hostias litat Diabolo, qui Christi contristat ecclesiam.
An. D. 419.

fugium intentioni obsequens feruor euexerat, vtrosque repuli. Hunc elegi, quia ex illis, teste exitu, nemo mihi placuit. De istis contra regulas nitentem, profugum feci: prouectum legitimè, mundo impugnante seruaui. Scitis ista, nec noua sunt: quia dum ille truditur, iste firmatur, vester mihi ministrauit assensus. Deindè cur in perniciē vestrā læditis sacerdotale Concilium? Cur laceratis sententiam, in qua inspirante Christo, oracula superna patuerunt, & inter Deum atque homines interpres extitit lingua Pōtificum? Quid generalis Ecclesiæ dolorem facitis, quanuis in principali, tamen in vna commissum? Illa enim cęli curia, variarū dotibus aucta curialiū, & multo redēptoris nostri auro, ostroque decorata, nihil in illa discissione authore se protulit, sed per humanæ linguæ ministerium diuino militauit imperio. Intellexit nō esse suū, quicquid impulsa cōstituit. Nihil hēt

* sola

in illa sententia, nisi vndè * solata deuotione gratuletur. Peregrinum stylus sensit eloquium, indè sumens gloriam solam, quòd infusa sibi & seruauit, & coluit. Quid his de exemplis Euangelicis præparastis calum-

Esa.28.a

niam, sicut de vobis scriptum est, *Errauerunt præ ebrietate, nescierunt videntem, ignorauerunt iudicium?* Nam dum prophanis memoratos verbis cæditis, & inscitiam proditis, & liuorem. Isti ergò resurrectionem corporis, quā prædicant, non credentes, hæreticis miscuere contagijs. Isti quicquid abiurant linguis, cor-

Matth. 10.

de sectantur. Ergò quia dixerunt eum timendum esse, qui potest occidere, & animam mittere in gehennam, ideò à fide aliena texuerunt. Ecce profundam imperitiam. En B. Lucam, cuius potestis assertione conuinci, quid

Luce 12. a

clamat? *Timete eum, qui postquàm occiderit corpus, habet potestatem animam mittere in gehennam.* Quis hic locus erroris, vbi congruentia pari ductu exempli & historiæ verba concurrunt, nec diuersum est ab intellectu catholico & lectionibus, quod præfertur? Nunquàm bene nodus in scirpo quæritur, non inuoluit nebula prędicatæ lucis authores. Resurrectionem ergò carnis non credunt, quia posse confitentur corpus occidi, quia peccatricem animam gehennæ mancipari? Densis cor vestrum vepribus suffocatur, & interna vitia alijs certat ascribere. Ioānis etiàm Apostoli iactatis scripta violari, quia ex eius

1.Ioan.1. e

verbis dictum est: *Si dicamus, quia peccatum non habemus, nosipsos seducimus, & veritas in nobis non est.* De qua dicti diuersitate nihil queror: in eo ergò corrupta sunt Apostoli monita, quia non iunxerunt, nosipsos decipimus, & quia non iunxerūnt, mendaces sumus, non solùm diuinæ, sed etiàm humanæ rationis ignari? Qui veritatem non habet, mendax rectè censetur: nec alia re, nisi falsitate, plenus est, qui integritate vacuus innotescit. Sed hæc in vobis non curanda sunt linguæ oratione, sed gemituum: nec magis sunt vobis exhibenda verba quàm lachrymæ: quia liquidò nocens est, qui insontibus aut meritum culpabilis, aut nomen opponit. Reliqua obiectionum vestrarum capita non reuoluam. Præstat silentio damnanda sepeliri. Nobilitatem dat facinoribus, qui ventilationem ipsorum multiplici ad aures posteras

2.Tim.2. d

relatione transmittit. Beati Pauli est sequenda sententia, qui monet per discipulum cunctos, & clamat: *Inanes quæstiones euita.* Multa enim sunt in vestris propositionibus, quæ ità fæculentis vlnis peccandi amor amplectitur, vt fiant indigna memoratu. Plura leuitas dehonestat, dum subductis euiscerantur verba vestra pōderibus, & de religionis caussis elocutio ventosa componitur, auris congruenter sortita grauitatem, quæ in palearū abundantia nihil est horreis illatura de tritico, dum infœcundam frugibus culmorum parturit vbertatem, & spem de herbæ luxuria mentitur agricolis, de quibus nihil lucri ventilabra reperiunt igni debita, incendioque pe-

Psal.75.

ritura. De his scriptum est: *Dormierunt somnum suum, & nihil inuenerunt.* Nihil est, charissimi, pace dulcius: si tamen saporem eius, amaritudine plenum pectus non excludat. Breuiorem quidem admonitionem debueram, quam prolixam non parua vestri consideratio. & diù in vobis iurgijs excitata frons, protulit. Visus est, multa peccantium stricta allocutione non corrigi: & effusionem plurimi, quam in delictis habuerunt, in monitoris sermonibus hanc requirunt. Me satis est, & diligentiæ vestræ, & iussis cœlestibus obsecutum, in his, quæ secuta sunt, locum sermonibus non relinquam: quia hæc refero, mundi caput Romam, per vestras intentiones esse prostratam, & nutricē pontificij cathedram, quasi vltimum videre sedile despectā. Cuius vocē beatus Paulus excepit, & illa, qua semper vsus est, eloquij intonuit libertate, apostolorū principem lenitatis incessens, quòd fluxis &

Gal.2.c

profligatis mentibus, parētis adhuc seruaret affectū, nec in profundū ductis vlceribus ferro medicante succurreret, rescindenda docēs laminis secreta morborū, & manifestę desperationi salutiferum esse vulnus adhibēdū: nè, dum manus medici per pietatem à sectione corruptæ carnis suspenditur, de abstinentia teli inuitetur exitium: quia parcit ægris dextera, curandos interficit. Nec grandis est differētia, vtrùm lętum inferas, an admittas. Mortem languentibus, qui cùm possit, non excludit, inflixit. His ergò aduersùs eos oris ia-

Rom.2.a

nuam patefecit alloquijs: *Omnis, qui iudicas, in quo alium iudicas, teipsum condemnas. Eadem enim, quæ iudicas, agis. Scimus enim, quia iudicium Dei est secundùm veritatem in eos, qui ta-*

Rom.14.d

lia agunt. Et iterum: *Beatus, qui non iudicat semetipsum in eo, quod probat seipsum.* Quænam est ratio vt prædicet non furādum, qui furat, & prodigam verecundiæ frontē, nube vestiat impugnationis alienæ? Nemo rectè monito-

Dist. 11. Nemo recte. tis personam accipit, nisi qui actibus suis errata condemnat, & amorem innocentiæ, conuersatione demonstrat. Nam adiacet etiam Publicanis, amica moribus vitia dánare sermone, & sceleratioribus linguæ officijs punire quod diligunt: quasi non quoddam genus sit maiorum excessuum, dare rei affectú labijs quam mente despicias, & ingenij virus colloquij melle vestire. Hæc sic ago, quasi vobis esset pudor pudicitia: venustis adspectu, liceret accusare doctorem; & aduersùs electum, oris liuidi morsus aptare, cùm antè futuri præscius, per epistolam ad vos datam,
Rom. 8. f plena voce commonuissem: *Quis accusabit aduersùs electos Dei? Deus qui iustificat. Qui-*
Rom. 2. e *est qui condemnet?* Et iterùm: *O homo, qui iudicas eos, qui talia agunt, & facis illa, putas quoniam effugies iudicium Dei? An diuitias bonitatis eius, & patientiæ, & longanimitatis contẽnis?*
Rom. 1. d Accusatis malitiam, repleti iniquitate, fornicatione, immunditia, auaritia, nequitia, inuidia, homicidijs, contentione, dolo, malignitate, superbi, elati, inuentores malorum, parentibus non obedientes, insipientes, incompositi, sinè affectione, sinè misericordia: doceris fornicatoribus neminem esse miscendum, adulteri Laurẽtij aut sequaces, aut præuij, per quos ille aut exercuit, quæ habebat toxica, aut effundens monstrauit, quæ accepit: post illam illecebrosæ communionis maculam, & pestem toto orbe execrabilem, sacerdotes Dei, quasi obsoleta comparatos communione, culpatis. Reos putatis esse, qui subiere consortium, nullo teste conuicti: & sectamini hominem, toto ecclesiasticæ inscriptionis non dicam stylo, sed ense perfossum. Quod licet, non licet. & quod non licet, licet. Quemadmodùm Iamnes & Mambres resti-
2. Tim. 3. b terunt veritati, sic & vos mente reprobi circa fidem, proditores, proterui, inflati, amantes voluptatem magis quàm Deum, habentes speciem quidem pietatis, virtutem autem ipsius abnegantes. O vim doloris interni, qui nequit expedire, quod concepit, qui profundis ingestum visceribus loquendi affectum, quem imperat, vi irrumpit. Nihil vobis vltrà plùs eloquar: quod de oratione remanet, lamenta supplebunt. Post hæc si inter manus medicorum curatione ægrescitis, nec aliqua cœptæ salutis consideratio vos reducit, saltem orbis parentem vrbem vestram respicite. Ipsa vos, post defensores suos Apostolos, mœrens aggreditur, ipsa compellat, & si quid est pietatis, in reliquum orditur impetratura sermonem, ne me, quam Dei summi templa, repudiatis phanorũ cultibus, & nouæ lucis nitore gaudentem, fecerunt esse conspicuam: quam post sacella sordentia, & multo pecudum tabo polluta, ab hostiarum cruore, Dominici & apostolici sanguinis effusione purgauit: quam reducta post longum sanitas scortorum fecit delubra contemnere: quam à victimis liberauit oblatio, quæ pacẽ Christi post idolorũ inimicitias acquisiuit: cui non fuerũt penè numerosiora dona, q̃ numina: quam religio sua reddebat varia deuotione men dicam: quam egestas oppresserat, frequentia à dijs suis beneficia postulantem: q̃ Curios, Torquatos, Camillos quos ecclesia nõ regenerauit, & reliquos mihi plurimæ prolis infœcunda mater ad tartarũ, dũ exhaustis emarcui malè fœta visceribus: quia Fabios seruata patria non redemit, Decijs multo sudore gloria parta nihil præstint: profligata est operum sinè fide innocentia: criminosis iunctus est æqui obseruãtissimus, quia Christum ignorauit, Scipio. Per totam vellẽ stylũ ducere, si orbatæ pectus sustinere pateretur, infantiam. Sed quisquis lamentationis transacta relegit, lachrymarum tẽpora vt optare. Nemo creditur odisse, quorum relatione non læditur. Qui siccam faciem qe filiorum funeribus refertus seruat, certo teste crudelitatis arguitur. Illa posteritas plùs mœroris attulit perdita, quàm iocunditatis acquisita. Relegamus tamen, quibus mutata sunt ista successibus. Ecce iam in illo sacrario Libertatis, nihil seruile de idolorum cultibus inuenitur: eccè
* honorum corona, orbis genius, flos Romanus, q̃ diù venerata est, plena sanctitate calcat altaria: eccè iam curia mea ad cœlum vocatur, laudatur, accipitur. Nec possum dicere, perdidisse me sobolem post gratiam baptismi, quã vel repentina mors abstulit. Multos trabeatũ & curulium possessores, supremus regnator sinè dispendio cultus aut dignitatis amplectitur. Penè iam terreni munificentia triumphi diuinum mercatur affectum, & hoc ad Christi * gloriam proficit, quòd mũdo studentis esse venerabiles. Mentior, nisi egena agmina aduentũ consulatus vestri in subsidia miseriarum præstolantur. Etenim purpura vestra, qua animi vocabulũ nobilitatis, * subripientem miseris vestimentorum largitate * pellit algorem. Propè iam iterùm necessitatibus ferunt auxilium decora fastorum, & veteri infidelitate deposita, in tali præparatione census dispendia, efficiuntur lucra animarum. Ecce nunc ad gestatoriam sellã Apostolicæ confessionis, vel admittunt limina candidatos, & vberibus gaudio exactiore fletibus, collata Dei beneficio dona geminantur. Quis tempore, quo preciosis siccamus vbera partubus, quo prolem nostram æterna genitrix, rursùs paritura, nũc suscipit, cui post primam natiuitatem grandæuis fœtibus aluus impletur, quæ mihi prolem regenerando dulcem facit esse, quam peperi, quæ ad se veniẽtes senium facit exuere, & ad vitæ principia redire confractos: quis hanc felicitatẽ, rogo, interpellatione commutat? Quis per discordiam vipereina mente compositam, ante mihi seculi iubet perire beneficia? Quis in renouatione mea occarum clandestinus inspirat, & qui blandę frontis speciem inimicitijs vires acquirit: Generosam in tali negocio prosapiam

* benemeritus
* gratiam
* subrepentem
* depellit

sapiam

sapiam, non agnosco. Si qui sunt tamen summorum, quos vilibus tempestatis huius procella foedauit, alijs authoribus facinorũ participatione maculatur. Splendor sanguinis, etsi communioné criminum incurrit, nescit tamen ducem se praebere peccantibus. Habet forsitan reatum de neglecta cautione, non habet dignum supplicium de scelerum principatu. Sub quadam verecundia iungitur delinquentibus, qui ad adulta iurgia conuocatur. Non meretur desperationem perditi, in quo facilis tantùm credulitas improbatur. Vos potiùs video triuiorum germina. Vos agnosco: in quibus naturae vilitas conuenientes sibi mores peperit, quos degenerasse claritas fuerat, qui per meritae titulum religionis gaudetis impunitate vitiorum: quorum labia nunquàm aut honorum sapor tetigit, aut quietis: qui fas omne origini paredo violatis: quos de latebris & specubus productos, praesens causa monstrauit. Quis ante continuationẽ mali huius, qui estetis, agnouit? Diù fouistis secreta, quibus vos nox generationis abdiderat. Redite potiùs ad amicam caecitatem, nobis serenam & diurnam lucem relinquite. Concordiam Ecclesiae aut absentia, aut correctione praestate. Si tamen vultis vos numerari inter splendidas prosapias, actuum emendatione cognoscam.

QVINTA SYNODVS ROMANA,

Ducentorum octodecim episcoporum sub Symmacho Papa, tempore Theodorici regis, indictione nona.

POST consulatum Auieni, cùm in vnum, annuente Domino, ante confessionem B. Petri Apostolorum Principis resedissemus, sancta synodus dixit: Libellus, qui synodali authoritate contra eos, qui aduersùs quartam nostram synodum, quae habita est Romae * Palmari, mutire praesumpserunt, ab Ennodio conscriptus est, coràm omnibus deferatur, & in praesentia omnium legatur atque roboretur. Quo recitato, & ab omnibus cõsona voce roborato, sancta Synodus dixit: Haec futuris temporibus conseruentur, atq; ab omnibus teneantur, & in omnibus seruentur. Hic libellus integerrimè synodaliter ab omnibus teneatur, atq; inter quartae & quintae synodorum nostrarum actiones interponatur, & ità sicut harum synodorum decreta habeatur: quia synodali authoritate conscriptus est & roboratus. Ad quae terbeatissimus Papa respondit: Iuxta vestram omnium fiat voluntatẽ, & vt indicatis, Apostolica habeatur authoritate, & inter apostolica, quod dicitis, interponatur decreta, & sicut caetera Apostolica ab omnibus teneatur decreta. Ad quae omnes ter vna voce responderunt, dicentes: Vt fiat, rogamus: Vt fiat, rogamus: Vt fiat, rogamus. Postque acclamatũ est ab omnibus episcopis & presbyteris: Illi, qui Papã Symmachum accusauerunt, & damnationem ei inferre tentauerunt, & illi, qui eum iudicauerunt, aut contra nostram synodum garrire, aut scribere praesumpserunt, vt damnentur rogamus. Et paulopòst omnes episcopi & presbyteri voce magna clamãtes, dixerunt: Exaudi Christe, Symmacho Papae vita. Dictum est octiès. Cuius sedem & annos. Dictum est deciès. Vt fiat, rogamus. Dictum est duodeciès. Quibus cessatis, Symmachus episcopus ecclesiae catholicae vrbis Romae, dixit: Quoniam fraternitas vestra singulari charitatis studio, pio ac vigilanti affectu, indefessis laboribus ac spiritu viuaci studuistis, venerandi patres, tutelam rerum Ecclesiasticarum fouere, sedẽ Apostolicam (quae solida Petri confessione stabilita est) tueri viriliter, cui licèt indigni, Domino sic disponente, praesumus: ac paruitatem nostram iam dudùm multis afflictionibus impulsam, virili protectione defendistis, oblocutoribus & susurrantibus resistando, qui nouis semper insidijs semper aliquid aduersùm nos & famam nostram moliuntur, quos spiritus ille diuisionis continuis exagitat aculeis, quibus est pax inimica, & discordia placet: & quia vestra bonitas curam prouisionis nostrae suis exhortationibus incitauit, * & parilem circa ecclesiae tranquillitatẽ Dei nostri cõtemplationem animi * praestet, flagitamus, vt circa insidiatores & persecutores nostros mitiùs agatis. Et licèt iustè damnentur, propter misericordiam tamen cõseruentur, vt in nobis illa domini declaretur sententia, quâ praecipitur, ità fratribus dimitti, sicut sibi à Domino cupiunt dimitti. Decaetero verò, nè vnquàm talia non solummodò in Apostolicae sedis praesule à quoquam praesumantur, sed nec in vllo Christianorum episcopo vsurpentur. Non ergò necesse est super his noua cudere, sed vetera recitare atque firmare. Est enim à multis antecessoribus nostris synodaliter decretum atque firmatum, vt oues, quae pastori suo commissae fuerint, eum nec reprehendere, nisi a recta fide exorbitauerit, praesumant: nec vllatenùs pro quacunque re alia, nisi pro sua iniustitia, accusare audeant: quoniam pastorum actus gladio oris nõ sunt feriendi, quanquàm ritè reprehendi aestimentur. Nec vllos episcopos suis rebus expoliatos, vel à sedibus vi aut dolo, aut quocunque ingenio pulsos, sicut & vos de nobis iudicastis, aut ad synodum tam prouincialem, quàm generalem posse conuocare, aut in aliquo iudicare, antequàm cuncta, quę eis ablata sunt, legibus potestati eorum Pacificè per omnia redintegrentur, decernimus. Priùs ergò oportet, omnia illis legibus redintegrari, & ecclesias, q̃ sublata sibi sunt, cum omni priuilegio suo restitui, & postmodùm

*, palàm mutire

* etiam

* praestat,

Mat. 6. b

2. q. 7. Oues
& Oia vero, q sequunt vsque ad sin. Quid ad haec vobis, &c. habentur in vit dec. Eusebij Papae. Et similiter infrà in decr. epistola Ioan. Papae primi. 2. q. 2. In scripturis.

dùm nō sub angusto temporis spatio; sed tātum temporis spatium eis indulgeatur, quātùm expoliati vel expulsi esse videntur, antequàm ad synodum cōuocentur, & ab omnibus, quisque prouinciæ suæ, episcopis audiatur. Nam nec cōuocari ad causam, nec dijudicari potest expoliatus, vel expulsus: quia non est priuilegium, quo expoliari possit iam nudatus. Vndè & antiquitùs decretum est: Omnes possessiones, & omnia sibi sublata, atque fructus cunctos ante contestatam litem, præceptor aut Primas possessori restituat. Et alibi scriptum habetur: Ille, qui violentiam pertulit, vniuersa in statu, quo fuerant, recipiat: & quæ possidet, securus teneat. Et alibi in synodalibus patrum decretis, & regum edictis legitur statutum: Redintegranda sunt omnia expoliatis vel eiectis episcopis, præsentialiter ordinatione Pontificum, & in eorum, vndè abscesserunt, potestatem funditùs reuocanda, quacunque conditione temporis, aut dolo, aut captiuitate, aut virtute Maiorū, aut per quascunque iniustas causas res ecclesiæ, vel proprias, aut substantias suas perdidisse noscuntur ante accusationem, aut regularem ad synodum vocationem eorum, & reliqua. Est etiàm in antiquis Ecclesiæ statutis decretum, vt qui aliena inuadit, non exeat impunitus, sed cū multiplicatione omnia restituat. Vndè, & in Euangelio scriptum est: Quod si aliquid defraudaui, reddo quadruplum. Et in legibus seculi cautum habetur: Qui rem subripit alienam, illi, cuius res direpta est, in * vndecuplum, quæ sublata sunt, restituat. Et in lege diuina legitur: *Maledictus omnis, qui transfert terminos proximi sui. Et dicet omnis populus amen.* Talia ergò non præsumantur absque vlla vltione, nec exerceantur absque sua damnatione. Accusatoribus verò inimicis, vel de inimici domo prodeuntibus, vel qui cum inimicis immorantur, aut suspecti sunt nè credatur: nè irati, nocere cupiant: nè læsi, vlcisci se velint.

3. q. 2. Redintegranda sunt.

In de. Iun. lib. 4.

Luc. 19. b

32. q. 2. In le.

* decuplū

Deut. 27. c

3. q. 5. Accusatoribus vero

¶ Quid ad hæc vobis (charissimi fratres) videtur, prudentia vestra pro ecclesiastica quiete vel indemnitate, vniuersi edicite. Vniuersa synodus dixit: Episcopalem persecutionem, & ecclesiarum abscissionem, vel vastationem atque seruorum Dei insectationem, fulti prædicta authoritate & omnium sanctorum patrum prohibitione, vestraq; cōsolatione, cōmuni tractatu pariter in futurum robustè ac veraciter amputantes, sanctorumq; patrum statuta firmātes, expressis sentētijs sancimus, nè vnquam talia à quoquam nostris aut futuris tēporibus pśumantur. Et silentio facto, Symmachus episcop⁹ Ecclesiæ catholicæ vrbis Romæ, dixit: Quod si aliq hæc trāsgressi fuerint, & talia pśumpserint, quid super his vobis videtur, pari adunatione manifestate. Cumque surrexissent, & paulopòst iterùm consedissent, vna voce dixerunt: Si quis hæc, quæ hodiè in hac sancta synodo prohibita sunt, infringere præsumpserit, aut voluntariè transgredi tentauerit: si clericus est, gradu proprio penitùs careat. si verò monachus aut laicus fuerit, communione priuetur. Et si non emendauerit vitium, anathemate feriatur. Secretas verò insidias vel manifestas, pōtificibus à quibuscunque illatas; vel ea, quæ huius sanctæ synodi sententia complectitur, si quis ad * Ecclesiæ peruulerit notitiam, potiatur honore: & hi, qui aduersa eis moliuntur, sicut à sanctis Patribus dudùm statutum est, & hodiè synodali & Apostolica authoritate firmatur, pœnitus abijciantur, & exilio, suis omnibus sublatis, perpetuo tradantur. Hæc verò, quæ in hac sancta synodo statuta sunt, & ea, quę in libello, quem Ennodius nostra authoritate conscripsit, sicut in præsentia nostra relecta sunt, vt ꝓprijs manibus roborentur, rogamus, atque ut in perpetuum conseruentur, (sicut prædictum est) vestra Apostolica authoritate firmentur. Symmachus Ecclesiæ catholicę vrbis Romę episcopus, dixit: Acclamationes vestras, synodiq; iudiciū præsentia suscipient gesta. Adiecitq; & dixit: Ea, quę ad succidēdos veternosę præsumptionis errores, vel insensę pontificibus præsumptionis morbus, quibus status affligi solet Ecclesiæ, seruorumq; eius, deliberatio religioni cōgrua paciq; constituit, perpetua socientur firmitate: ut annuēte Domino, quem custodem rerum cōstat esse bonarum, synodalis ordinatio vigeat, atq; omnis, qui sine personæ alicuius * distinctione * venire præsumpserit, impositę superiùs districtione plectatur. Vniuersa synodus dixit: Vt fiat, rogamus. Dictum est decies: Vt scandala amputentur, & insidiæ atque detractiones erga episcopos vitentur, rogamus. Dictum est duodecies. Et facto silentio, vniuersi in sancta synodo congregati, clamantes, dixerunt: Exaudi Christe, Symmacho vita. Dictum est octies. Hic est pax cum Symmacho. Dictum est octies. Cuius sedem & annos. Dictum est decies. Vt de præsenti fiat. Dictum est duodecies. Et paulopost, cùm resedissent, facto silentio, vniuersa synodus dixit: Quisquis clericorum, aut monachorum, aut laicorum, tàm maioris ordinis, quàm etiàm inferioris, post hanc formam a nobis prolatam, his decretis contrarie præsumpserit, statutis canonicis velut schismaticus percellatur. Et subscripserunt:

3. q. 1. Accusatoribus vero

* ecclesiasticam

* districtione

* contemnentes

¶ Cælius Symmachus episcopus sanctæ Ecclesiæ catholicæ vrbis Romæ, huic statuto, à nobis inspirante Domino peracto, subscripsi.

Laurentius episcopus ecclesiæ Mediolanēsis, huic statuto, à nobis inspirante Domino peracto, subscripsi.

Petrus ecclesiæ Rauēnatis episcopus, huic statuto à nobis, inspirante Domino, peracto, subscripsi.

Eulalius episcopus ecclesiæ Syracusanæ, huic statuto a nobis inspirante Domino peracto,

racto, subscripsi.
Felix episcopus Interamnensis, subscripsi.
Stephanus episcopus Cordubeñ. subscripsi.
Fortunatus episcopus ecclesiæ Valen. subscripsi.
Benignus Aquæuiueñ.
Ioannes Spoletanus.
Romulus Prænestinus.
Stephanus Venusinus.
Candidus Tiburtinus.
Valentinus Amiterninus.
Fortunatus Fulginaris.
Chrysogonus Albanensis.
Eutychius Tranensis.
*Amantius * Amandus Potentinus, Laurentius Bobieñ.
Molensius Centumcelleñ.
Eusebius Fauestreñ.
Romanus Nomentanus.
Propinquus Trebiatis. Asterius Aquinatis,
Syluanus Veliterninus.
Epaphroditus Tamassenus.
Quintus Phocieñ. Helias Bleandrenus.
Paulus Tripolitanus.
Bolycarpus Gaoalenus.
Patricius Cresseñ. Menecrates Carysseñ.
Florentius Sardeorum Lydiæ.
Iulianus Hypepennus.
Paulinus Perperenneñ.
*Musonius * Mconius Nysenus. Proterius Myrrhineñ.
Hesperius Pytaneñ.
*Euazeneñ. Olympius * Euazoneñ.
Rufinus Brulitanus.
*Teodosiopolitanus Philippus * Neasaulitanus.
*Palæaspolitanus. Isaac Elearchiæ. Basilicus * Palescepsis.
Didymus Lapeteñ. Iustus Firmanus.
Ariston Olbieñ. Augustus Liparitanus.
Busticus Buxentinus.
Venantius Senogallieñ.
Victor Luneñ.
Innocentius Tiferninus.
Bonifacius Foroflaminieñ.
Sebastianus Soranus.
Asellus Populonieñ.
Elpidius Volaterranus.
Proiectitius Foronouanus.
*Venerius * Venerius Poleñ.
*Colleniu * Colonius Foroclodieñ.
Probus Camarineñ.
Vindemius Antiatenus.
Proculeianus Sepinatis.
Fortunatus Anagninus.
Paschasius Vulturneñ.
Martianus Esinus. Bassus Mutineñ.
Pacatianus Comachleñ.
Maras Cordiluseñ.
Macedon Magideñ.
Marcellinus Ilindeñ.
Paulus * Plogoneñ.
Theodorus Lysinieñ.
Neon Sylueñ. Theophilus Acrasseñ.
Epiphanius Pergensis,
Leucius Phani Apollinis.
Alcimedes Celandieñ.

Eupythius Stratonicæ.
Dionysius Attalieñ. Andreas Salenus.
Amachius Sectorieñ. Croton Perteñ.
Philippus Balbureñ.
Theodorus Antiphellenus.
Leontius Araxenus. Autipater Caunenus.
Esaias * Elestanus. * Cratinus * Panemuteñ. *Gratianus *Phanemuteñ *Phaphateñ. *Panormeñ.
Andreas Tlosorum.
Nicolaus Araffenus. Romanus Buboneñ.
Onesiphorus Iconieñ.
Neopiolemus Corneñ.
Paulus Derbeñ. Plutarchus Lystreñ.
Eugenius Canorum. Rufus Hydæ.
Tyrannus Homonadeñ.
Acholius Larandenus. Proclus Argissenus.
Leonnus Magnesiæ Mæandri.
Mamas Anemurij. Cyriacus * Aegeæ.
Valerianus * Bastianeñ. * Bendotanus.
Photinus Ghytrennus. Echius Arsinoeñ.
Soter Theodosieñ.
Heliodorus Amathuntis.
Olympius Constantieñ.
Battachus Naxi insulæ.
Tryphon Chij insulæ.
Florentius Mitylenæ insulæ.
Ioannes Rhodien. insulæ.
Gennadius Mosineñ. Euandrus Diocliæ.
Ioannes Trapezopolis.
Philippus * Aegiritanus, for. * Aegitanus.
Thomas Theodosiopolitanus.
Gennadius Acmoneñ.
Charites Dionysiopolitanus.
Paulus Aristieñ. Matthias Themisonieñ.
Eulalius Sibliēñ. Amphilochius Sideñ.
Gaius Sysdreñ. Eudoxius Itoaneñ.
Marcellinus Corydalleñ.
Eusebius * Cotyaiorum.
Obrimus Cotacesij. Romanus Myreñ.
Aristocritus Olympeñ.
Eudoxius Chomateñ.
Palladius Candybeñ. Cyrinus Patareñ.
Stephanus * Lymireñ. *Limireñ
Zenodotus Telmessi.
Maximus * Cimoleñ. *Zetiloneñ
✱ Musonius * Limeneñ. *Musanus
Florentius Adrianopolis.
Basfonas * Neapolitanus. * Neaspolitanus.
Messalinus Laodiceñ.
Fonteianus Sagallassenus.
Olympius Sozopolis.
Alexander Seleucieñ.
Valerianus Aphrus. Eusebius Clazomenus.
Thomas Valentinianopolis.
Thomas Alalcomenus.
Pergamius Antiochenus.
Eutropius Adadeñ.
Paulus Philomelieñ.
Strategius * Polyboteñ. *Polydoreñ
Basilius Nacoliæ.
Eustochius Docimeus.
Cyriacus Eucarpieñ.
Abertius Hierapolis.
Epiphanius Mydaieñ.
Philippus Lysiadis.

Mocinius Hephestien.
* Mirus * Eulacden. * Myrus * Euladren. Eusebius Dorylei.
Marinianus Synnadensis.
Calandion * Alicarnassenus.
Ioannis Gnidi. Theodoretus Alabandenus.
Tynchanius Apollonien.
Longinus Apamenus.
Theotecnus Tyri.
Eorticius Metropolitanus.
* Syniaden. * Cadonen. Cyrus * Sinianden. Libanius Parilycaoniæ.
Modestus Sebasten. Daniel * Cadis
Nunechius Laodiceæ Trimitariæ.
* Acroceraunorum. Acroicenorum. Aquilas * Aurocyrorum.
Ioannes Amyzonen. Eupythius Stratonicen.
* Lemni Menander Heracleus * Lemnos.
Papias Eresonen. Placcus Iassen.
Ioannes Alinden. Dionysius Antiochenus.
Critonianus Aphrodisius.
Aethericus Smyrnen. Stephanus Ephesinus.
Patricius Adramyteus.
Daniel Lampsacenus.
Hermias Abydensis.
Theosebius Ilij. Stephanus Pataui Asiæ.
Pionius Troaden. Eulalius Pionien.
Dauid Anderanen.
Thalassius Parij. Petrus Dardanen.
Diogenes Cyzicenus.
Olympius Prusiaden.
Theophilus Adrianopolis.
Apragmonius Tien.
Theodorus Heracleen.
Calogerus Claudiopolis.
* Dablis Theodotus Xoanensis.
Polychronius * Daclis.
Rhenus Iuliopolis.
* Ethericus * Aethertus Pompeiopolis.
Petrus Gangrenus. Antiochus Sinopenus.
* Himerorũ Atticus Zelensis. Vranius * Hymerotum.
* Melphiten. Paralius Andraponen.
Leucadius * Tinnien.
Euphrasius Laganien.
Mysterius Amorij. Aquilas Endoxiadis.
* Penteniss. Cyriacus Trogmaden. Pius * Pentenillen.

Quinta Synodus Romana finit.

SEXTA SYNODVS ROMANA,

Sub Symmacho Papa, habita tempore Theodorici regis, sub die Kalen. Octob. de inuasoribus rerum ecclesiasticarum.

CVM in vnum apud B. Petrum Apostolum sancta sexta synodus, canonicè à B. Symmacho Romæ congregata, resedisset, Symmachus prædictus episcopus Ecclesiæ catholicæ vrbis Romæ, eidem synodo præsidens, dixit: Quoniam religiosus, sancto Spiritu congregante, conuentus hortatur, vt quæcunque pro disciplina ecclesiastica necessaria sunt, cura diligentiore tractemus: nos enim & Apostolicæ sedis moderamine compellimur, & ecclesiasticarum rerum dispositione cõstringimur, & canonum paternorum decreta librare, & retrò præsulũ, antecessorumque nostrorum decreta metiri, vt quæ præsentium necessitas temporum restaurandis ecclesijs relaxanda exposcit, adhibita diligenti consideratione, quantùm fieri potest, auxiliante Domino, temperemus: quia nos (qui potissimi sacerdotis administramus officia) transgressionum culpa respiciet, si in causis Dei desides fuerimus inuenti: quia meminimus, quod timere debemus, qualiter cõminetur Dominus negligentiæ sacerdotum. Sanè reatu maiore delinquit, qui potiore honore perfruitur: & grauiora facit vitia peccaminum, sublimitas dignitatum. Ideò tacere non debemus, sed ea, quæ necessaria fore agnouerimus, viriliter corrigere & emendare satagamus, & ea quæ nociua sunt, extirpare (prout Dominus dederit) non negligamus. Ab vniuersis episcopis & presbyteris acclamatum est: Exaudi Christe, Symmacho Papæ vita. Dictum est sexiès. Hæc confirmamus, & hæc docemus. Dictum est octiès. Doctrinæ vestræ gratias agimus ingentes. Dictum est deciès. Ista teneantur, & ista obseruentur rogamus. Dictum est duodeciès. Dignus Papa, dignus Doctor.

Et facto silentio, Symmachus episcopus dixit: Communis dolor & generalis est gemitus, quod intra Ecclesiam nostris & retroactis temporibus de inuasione rerum ecclesiasticarum, & vexatione sacerdotum cognouimus, quæ res non nos solos, sed omnes Domini tãgit sacerdotes. Et licèt hæc à prędecessoribus nostris iam prohibita sint, & tales præsumptores damnati, & à sanctis canonibus anathematizati: nè tamen denuò præsumantur, est enim super his promenda sententia, vt qui eorum casum non timent, timeant saltem eorum perpetuam damnationem: & quod sępè præsumitur, sæpius vt inhibeatur, necesse est.

Sancta Synodus dixit: Hæc, nè fiant, denuò synodali conuentu, prouida beatitudinis vestræ sententia eneruari cõuenit, & nè in exemplũ remaneat p̃sumendi, funditùs extirpari.

Symmachus episcopus dixit: Modò, quia Deus præsentiam vestram votiuam mihi cõcessit, necesse est rem fieri firmam, quam credo ecclesiasticis facultatibus cõuenire, vt agnoscant omnes, quos vanus furor & auaritia excitauit, talia absque vltione non posse p̃sumi.

Sancta synodus dixit: Scimus prouisionem vestram necessarijs studere, & ideò in vestra est potestate, sequenda disponere.

Symmachus episcopus catholicæ Ecclesiæ vrbis Romæ, dixit: Magna quidem venerãdo & sacerdotali debetur cultura proposito, cui imminet de studio, quæ recta sunt, non de necessitate, disponere. Sed quoniam ĩ aliquibus, aliena postulãtibus, vitiorum mater auaritia, repudiatis honestatis repagulis, totum putat expedire, quod libet: & itã, dum prædę inhiat, Sup. cap. 1. synodi Ro. 3. sub Sym.

patientia,

patientia i. peroæ pietatis abutitur, expectantibus correctionem cœlo moderante, iudicijs se existimant non teneri, cùm clarum sit, quòd apud certos in occasionem rapiẽdi procedat diuinæ mora sententię. Sed nobis, quos pastoralis cura & ecclesiastica adstringit pro dispensatione certa ratio reddenda substãtiæ: opus est, vt solicitudinem nostram nõ solùm ad præsentia, sed etiàm ad* futura secula porrigamus, oẽ ad animæ nostrę detrimenta contingat, si hi, qui possunt statutis debere innocentiam, pręsumẽtes de libertate, deliquerint, cùm religiosa possint & nostra & successoris nostri potestate fulciri, legibus ecclesiasticis seruientes Sancta synodus dixit: Scimus Spiritu Dei cor vestrum esse succensum, & instinctu Dei vos ità loqui. Quapropter omoibus summoperè cõuenit obseruare, vt oblationes fidelium à nemioe præsumantur absque consensu & voluntate episcopi, in cuius dinoscũtur esse parochia & potestate, nec possideri vel damnari tenentur: quoniam nonnulli memores sui, pro remissione peccaminum suorum, & pro æteroæ vitę mercatiooe, de facultatibus suis tam rerum immobiliũ, quàm & mobiliom, quædam verò per scripturas ecclesijs tradiderunt, & Deo creatori suo perpetualiter babenda dederunt: quæ econtra à diuersis Deum minùs timentibus, eatenùs mortifera calliditate tenentur, vt aliorum oblatio illis pertineat ad ruinam. Nec intueri corde possuot diem iudicij, dum nimiæ cupiditatis delectantur ardore. Vndè precamur, vt antiquorum patrum regulas, quæ modò propter incuriam quorundam quasi oblitæ habentur renouetis: & tale iudiciũ super eis fiat, vt aut manifestè hæretici, quia Ecclesiam Dei scindũt, & anathematizati, atque ab Ecclesia Dei extorres habeantur: aut per satisfactionem Ecclesię ad pœnitentiam, & demùm iuxta regulas ecclesiasticas ad reconciliationem, & si digni inuenti fuerint, ad commuoionem recipiatur. Symmachus episcopus Ecclesiæ catholicæ vrbis Romæ dixit: His ergò ritè perpensis, nè illi in ruinam incidant, & perpetuo dãnetor exitio, & sancta Ecclesia, precioso Christi sanguine redempta, restauretur, eique piè famulantes non opprimantur, sed releuentur mansura cum Dei nostri consideratione voà cum vestro iudicio sancimus, vt quicũque immemor aut memor interitùs sui, res Ecclesiæ delegatas & Domino oblatas, absque proprij episcopi iussu possidens, præsumpserit deinceps tenere, quocunque in loco & veritate cõperta, res Dei seruis suis dissimulauerit, aut renuerit reformare, liminibus ecclesię ab episcopo eiusdem loci priùs arceatur. Indigne enim ad altare Dei properare permittitur, qui res ecclesiasticas audet inuadere, aut iniustè, idest sinè licentia episcopi possidere, aut iniqua vel iniusta defensione in eis perdurat. Necatores etiàm pauperum iudicandi sunt præfixo tenore, &, si oon emendauerint vitiũ, extirpandi. Debet tamen esse prouisio, vt vindictam adniooitio manifesta præcedat, & res vsurpatas iniustè qui abstulit, aut iniustè ablatas retinet, ęquitate patrocinãte legib' restituat. Quod si neglexerit, & necessitas compulerit, demùm prædonem sacerdotalis districtio maiorata percellat. Neque quisquam per * internas res Deũ defeosare nitatur, quia Dei potentia cunctorum regnorum termioos singulari damnatione cõcludit. Quod si præsumpserit, & ipsius offensam, & prædictæ dãnationis periculum sustinebit. Competitoribus etiàm huiusmodi frena districtionis imponimus, qui facultates ecclesiæ sub specie largitatis regię, vel cuiuscunque potestatis, improba subreptione peruaserint. Sera nanque his rebus pœnitudine commouemur, cùm iã transactis temporibus cootra huiusmodi personas, canooum suffulti præsidio, se sacerdotes Domini erigere debuissent, vt oon mansuetudo indulgentiæ, ad similia perpetranda improborum audaciam adhuc quotidiè prouocaret. Nũc tardè, iniuriarum mole depressi, damnis quoque Dominicis compellentibus, excitamur. Quòd si is, qui res Dei competit, in alijs, quàm vbì res agitur, maximè solet territorijs commorari, sacerdotem loci ipsius, vbì habitat huiusmodi prauitate contemptus: neglectu personæ episcopus literis instructum reddat. Tunc antistes, ipsius fratris anxietate comperta, aut peruasorem rerum Dominicarum admonitione corrigat, aut prætaxata canonica districtione condemnet. Vndè & in canonibus, in Gangrensi ecclesia apostolica authoritate conditis, de fructuum oblationibus, quæ ministris Ecclesiæ debentur, & de his, quę in vsus pauperum cõferuntur, scriptum habetur: Si quis oblationes Ecclesiæ accipere, vel dare voluerit præter episcopi conscientiam, vel eius, cui huiuscemodi sunt officia commissa, nec cum eius voluerit agere consilio, anathema sit. Et iterùm in eodem Concilio: Si quis oblata Deo dederit vel acceperit præter episcopum, vel eum, qui constitutus est ab eo ad dispensandam misericordiam pauperibus, & qui dat, & qui accipit, anathema sit. Valdè iniquũ ergò, & ingens sacrilegium est, vt quæcunque vel pro remedio peccatorum, vel salute vel requie animarum suarum vousquisque venerabili Ecclesiæ cõtulerit, aut certè reliquerit, ab his, quibus hæc maximè seruari cõoenit, idest, Christianis & Deum timentibus hominibus, & super omnia à principibos & primis regionum, in aliud transferri vel conuerti. Proptereà, qui hæc nõ præuiderit, & aliter quàm scriptum est, prædia ecclesijs tradita petierit, vel acceperit, aut possederit, vel iniustè defenderit, aut retinuerit: nisi cito se correxerit, quo iratus Deus animas percutit, anathemate feriatur: sitq; accipienti, & danti* & possidenti anathema, & iostitutę pęnę cõtubernium assiduum. Nec aliquo se ante tribunal Christi obsta-

*secutura

*interna defensare

16. q. 1. In canonib'. Gang. cõc. c. 7. editionis 1.

Gang. cõc. c. 8. edi pri.

* vel

obstaculo muniar, qui, à religiosis animabus ad substantiam pauperum derelicta, contra fas sinè aliqua pietatis consideratione disper-git. Ab vniuersis episcopis & presbyteris acclamatum est: Vt hæc penitùs abscindantur: rogamus. Dictum est quinquiès. Vt hæc amputentur, precamur. Dictum est sexiès. Vt res ecclesiæ, quibus traditæ sunt, intemerato iure seruentur, rogamus. Dictum est septiès. Vt secundùm hoc, quod prosequuti estis synodali conuentu, per omnia fiant, vnanimiter deprecantes, rogamus. Dictum est octiès. Vt in præsumptoribus vindicetur, rogamus.

Dictum est deciès. Vt disciplina seruetur, rogamus. Dictum est vndeciès. Quæ malè admissa sunt, per vos corrigantur. Dictum est duodeciès. Vt illicita facta amputentur ità, vt deincèps non fiant, rogamus. Dictum est tredeciès. Vt apostolica ordinatio illibata seruetur. Dictum est quatuordeciès. Dignus Papa, quod non licet, non fiat. Dictum est quindeciès. Exaudi Christe, Symmacho vita. Dictum est sexdeciès. Vt canones custodiantur, rogamus. Dictum est quindeciès. Vt ordinatio Apostolica seruetur. Dignus Papa, Dignus Doctor. Dictum est nouiesdeciès. Hæc omnes vnanimiter confirmamus, & vt vnanimiter seruentur, rogamus. Dictum est vigesiès. Hæc tenenda, hæc seruanda sunt. Dictum est vigesiès. Per dominum Petrum, vt perpetuò seruentur, rogamus. Dictum est vigesiès. Qui hæc violarit, in se iuxta prætaxatum modum inueniat. Dictum est vigesiès. Et facto silentio, Symmachus episcopus Ecclesiæ catholicæ vrbis Romæ, dixit: Præsentis diffinitionis formam, quæ iuxta sanctorum patrum est statuta sententia, in omnium ecclesiarum notitiam peruenire decernimus, nè cuiquam pro sua possit ignoratione licere quod non licet. Et qui talia præsumpserint, sciant se prætaxato condemnatos esse modo. Similter & hoc ad omnium ecclesiarum notitiam, vestra cunctorum exhortatione & iudicio censemus peruenire, & ab omnibus firmiter teneri, quia episcoporum res, Ecclesiæ non dubitantur esse, si in eorum facultatibus simili fuerit crudelitate grassatum, peruasores rerum memoratarum, prædictæ canonum districtionis feriantur vindicta, vt qui moribus proprijs ac nulla consciẽtiæ castigatione corrigũtur, saltem ecclesiasticæ & canonicę vindictæ perfodiãtur aculeis. Generaliter verò, quicunque res Ecclesiæ confiscare, aut competere, aut peruadere periculosa, aut sua infestatione pręsumpserit, nisi se citissimè per Ecclesiæ, de qua agitur, satisfactioné correxerit, perpetuo anathemate feriatur. Similiter & hi qui res ecclesiæ iussu vel largitione principũ, vel quorundam potentum, aut quadam inuasione, aut tyrannica potestate retinuerint, & filijs vel hæredibus suis (vt à quibusdam iam factum audiuimus) quasi hæreditarias reli-

16.q.1 In canonibus. § Generaliter verò.

querint, nisi citò res Dei, admoniti à pontifice agnita veritate, reddiderint, perpetuo anathemate feriantur. Iniquum enim esse censemus, vt potiùs custodes chartarum, quàm defensores rerum creditarum (vt præceptum est) iudicemur. Sanandum est ergò hoc celeriùs, nè longius execrandus animis morbus inserpat, vt si medicus, cùm viderit huius terreni corporis aliquem esse languorem, magnum suæ artis ęstimat documentum, si citò quis illius interuentu desperatus euadat, vel cùm posteà vulnus adspexerit, adhibet fomẽta vel cætera, quibus illud posset, quod natum fuerat vulnus, obduci: ac, si id manens sanari non poterit, nè corpus reliquum sua tabe corrumpat, ferro amputat, quod nocebat, quo reliquum integrum seruet & intactum. Præcidendum id ergò est, quod velut puro sanoque nimium corpori vulnus obrepsit, nè cùm tardius abstergitur, in ipsis penè visceribus huius mali non exhaurienda pòst sentina considat. Ferro enim abscindenda sunt vulnera, quæ fomenta non sentiunt. Similiter & illi extorres debent fieri ab Ecclesia, qui sacerdotali admonitione non corriguntur, dicente Domino: (Auferte malum à vobis.) Vniuersa synodus surgens, acclamauit: Vt* ista fiant, rogamus. Dictum est octiès. Ista seruẽtur, precamur. Dictum est deciès. Vt in perpetuum maneant, & vestra authoritate firmẽtur. Dictũ est duodeciès. Exaudi Christe, Symmacho Papæ vita. Dictum est duodeciès.

16.q.1. Ferro abscind.
Deut. 13.b
Esa.1.e
Ose.14.a
* ita fiat.

Et facto silentio, Symmachus episcopus Ecclesiæ catholicæ vrbis Romæ, synodo præsidens, dixit: In hoc cognoscimus omnes, quia Deum diligamus, si mandata eius faciamus. Hæc est charitas Dei, vt mandata eius custodiamus, & mandata eius grauia nõ sunt. Iustus est enim Dominus, & omnia iudicia eius iusta sunt, atque omnes vię eius misericordia & veritas & iudicium. In manu Dei potestas terræ, cui execrabilis est omnis iniquitas. In manu Dei potestas hominis, & sup faciẽ scribæ imponet honorem suum. Perdit Deus memoriam superborum, & * iniqua gerentium, & relinquit memoriam humiliũ & bonorum hominum. Hoc autem pro certò habet omnis, qui rectè colit Deum, quia vita eius, si in probatione fuerit coronabitur: & si in tribulatione, liberabitur: si verò in * correctione fuerit, ad misericordiam perueniet. Omne enim, quod irrepræhensibile est, catholica defendit Ecclesia. Non licet ergò Imperatori, vel cuiquam pietatem custodienti, aliquid contra mandata diuina præsumere, nec quicquam, quod euangelicis, propheticisq; & Apostolicis regulis obuiat, agere. Iniustum enim iudicium, & definitio iniusta, regio metu vel iussu à iudicibus ordinata, nõ valet. Nec quicquam, quod contra euangelicam, vel propheticam, aut apostolicã doctrinam, constitutionemque eorum, sine sancto-

1. Ioan.2.a
1. Ioan.5.a
Psal.24.110.
Eccl.10.a
* iniquè agentium
* correptiõe
Dist.10. Nõ licet imp.
11.q.3.Iniustũ iud. Et I decr.lib.16. lib.15.ca.6.

rum Patrum m[illegible]ctam fuerit, stabit: & quod ab infidelibus, aut hæreticis factū fuerit, omninò cassab[illegible]tur. Noctua ergò sancti prædecessores mei damnare confidenter studuerunt, quorum & pusillitas mea, licèt impar & minima, pro suscepto tamen diuina dignatione ministerio, pedissequa cupit existere. Væ enim erit nobis, qui huius ministerij onus susceptū habemus, si veritatem Saluatoris nostri Iesu Christi, quam Apostoli prædicauerunt, prædicare neglexerimus. Væ erit nobis, si silentio veritatem oppresserimus; qui erogare nūmularijs inbemur, id est, Christianos populos imbuere & docere. Quid in ipsius Christi futuro dicturi sumus examine, si sermonum eius veritatem confundimur prædicare? Quid erit de nobis, cùm de commissis nobis animabus, & de officio suscepto rationem iustus iudex Christus Deus noster districtā exegerit? Ideò nos oportet semper noctua resecare, & auxiliante Domino, profutura erigere. Vndè obiurgando, hortando, suadendo, blandiendo, *consulendo prodesse, quibus possumus, festinemus. Lingua nostra bonis fomentum sit, prauis aculeus, timidos retundat, iratos mitiget, pigros exacuat, desides hortando succēdat, refugientibus suadeat, asperis blandiatur, desperatos consoletur, vt, quia doctores dicimur, viam salutis gradientibus ostendamus. Simus in custodia vigilantes, aditus contra hostis insidias soliciti muniamus: & si quandò ouem perditam de commissis gregibus error abduxerit, toto illam annisu ad caulas reuocare Dominicas contendamus, vt de pastoris nomine, quod habemus, non supplicium, sed præmium consequamur. Quia ergò in his omnibus diuinæ gratiæ adiutorio opus est, omnipotentis Dei assiduis precibus clementiam exoremus, quatenùs ad hæc operanda nobis & velle tribuat, & posse cōcedat, atq; in ea nos via cum fructu boni operis, quam se pastor pastorum esse testatus est, dirigat, vt sine quo nihil agere possimus, per ipsum omnia implere valeamus.

Matth. 25. c

*consolando.

Ioan 14. Ioan. 15.

Vniuersa Synodus surgens, acclamauit: Placent omnia, vt perpetua stabilitate firmentur, rogamus. Dictum est octiès. Et adiecit, Exaudi Christe, Symmacho vita. Dictū est octiès. Vt hæc intemerata seruentur. Dictum est deciès. Vt ista intemerato iure custodiātur, precamur. Dictum est duodeciès. Qui hæc spōtè violauerit, perpetuo anathemate feriatur, rogamus. Dictum est quindeciès: Vt decreta nostra confirmes, precamur. Dictū est deciès & octiès. Et facto silentio, Symmachus Episcopus Ecclesiæ catholicæ vrbis Romę, dixit: Acclamationes vestras, synodiq; iudicij præsentia gesta *suscipiant. Et adiecit: Ea, q̄ ad sopiendos veternosæ præsumptionis errores, vel infensę rebus ecclesiasticis ęgritudinis morbos, quibus vniuersalis afficiebatur Ecclesia, deliberatio religioni congrua paciq; constituit, firmitate perpete socientur, vt præstā-

*suscipiēt.

te Deo, quem custodem rerum cōstat esse bonarum, synodalis ordinatio vigeat, atque omnis, qui sinè personæ alicuius *distr. ctione *venire præsumpserit, indita superiùs districtione plectatur. Et subscripserunt.

*distinctione. *contraueniare.

Cœlius Symmachus Episcopus Ecclesiæ catholicæ vrbis Romæ, his constitutis synodalibus a me probatis atq; firmatis, annuens subscripsi.

Petrus Episcopus Rauennatis Ecclesiæ, his constitutis synodalibus a nobis probatis atq; firmatis, annuens subscripsi.

Innocentius Tifernīnus. Felix Interāneñ.
Seuerinus Tyndaritanus.
Bonifacius Aquileiñ.
Siluanus Veliterninus.
Maximus Bleranus. Sebastianus Soran*.
Æmilianus Vercelleñ.
Mercurius Gabinatis. Maximus Ticineñ.
Felix Atellanus. Cassianus Mutineñ.
Rusticus Buxentinus. Cerentius Siculus.
Propinquus Trebiatis.
Stephanus Venusinus.
Adeodatus Formianus.
Laurētius Bobieñ. Bonifacius Cametin*.
Fortunatus Fulgioatis. Iustus Signinus.
Mercurius Sutrinus.
Vindemius Anteatinus.
Stephanus Neapolitanus.
Augustus Liparitanus.
Hilarius *Tempsanus. *Capensaneñ.
Valentinus Amiterninus.
Maximianus Perusinus.
Fortunatus Suessanus.
Innocentius Fe entinatis.
Iucundus *Augustanus. *Subaugustanus.
Concordius *Mesenatis.
Trigidius Taurinatis. Vitalis Fundanus.
Viucanus Celineñ. Castus Portueñ.
Ioannes Arimineñ. *Aristus Ostieñ. *Aron
Proculeianus Sepinatis.
Martyrius Terracineñ.
Candidus Tiburtinus. Victor Luneñ.
Aprilis Lateraneñ. Asterius Aquinatis.
Asellus Populonieñ.
Chrysogonus Albaneñ.
Menor Canusinus.
*Amaodus Potentinus. *Amātius.
*Colonius Foroclodieñ. *Calonicus
Romanus Numentanus.
Elpidius Volateranus. Vrsus Reatinus.
Ioanues Thuritanus.
Crescomus Tudertinus.
Adeodatus Siluæ candidæ.
Innocentius Meuanatis.
Venerius Poleñ. Ioannes Spoletanus.
Rogatus Taurominitanus.
Eustathius Cremoneñ.
Seruus Dei Veroneñ.
Laurentius Bergomatis.
Probus Camarineñ.
Eucarpius Messaneñ. *Sabineñ
Dulcitius *sancti Antimi. Athinæñ.

Rusticius * Ignatius.
Leucadius * Melphiteñ. *Thianicē
Serenus Nolanus. Euphrasius Laganieñ.
Martianus Esinus.
Theodistus Pessinuntis.
Eutychius Traneñ.
Elpidius Thermeñ monasterij,
Fortunatus Anagninus.
Mysterius Amurij.
Paschasius Vulturneñ.
Aquilius Eudoxiadis.
Innocentius Forosim pronieñ.
Cyriacus Trogmadeñ. Felix Nepesinus.
Pius Petenisseñ. Longinus Oresteñ.
Ioannes Nicopolitanus.
Thalassius Cæsareeñ.
Constantinus Meliteneñ,
*Mennius Nysenus. *Mucaius
Acacius Ariarathireuus.
Firminus Thermus. Adonius Granisca.
Patricius Tyaneñ. Ioannes Arcis.
Theodosius Nazianzenus,
Dorotheus Neocæsareeñ. *Colscieñ. vel Cholo-geñ.
Aristomachus * Coloneñ. *Cybistreñ
Cyrus * Cylistreñ. Ioannes Sebastieñ,
Cecropius Sebastopolis,
Ioannes Polemonieñ.
Gratidianus Cerassuntis.
Atarbius Trapezuntis,
Seleucus Amasenus.
Ioannes Amyzoneñ.

¶ Sexta Synodus Ro. sub Symmacho, finis.

EPISTOLA SYMMACHI AD Laurentium Mediolaneñ, Episcopum.

DILECTISSIMO atque charissimo fratri Laurentio Mediolanensis ecclesiæ archiepiscopo, Symmachus Episcopus in Domino salutem. Prodit religiosæ votum conscientiæ, mens laudibus deuota pontificum: assertio ingenij est, Deo obsequentibus mancipate quod loquimur, in quorum præconijs fortè angustus sermo vulget imperitiam, manifestat tamen, si abstineatur, infantiam. Quis mendicam narrationem æstimet, quam vota locupletant? Sæpè in facundiæ dotibus pauper inuenitur vena prædicantis, & ediuersò thesaurus cordis irradiat in egestate verborum. Qui vice Dei iudicat, non desiderat picta * alloquia, sed quæ infucatus commendat nitor ingenij: quia in his etiàm sinè amore blanditur eloquentia, in illis splendorem suum veritas nuda commendat. Sinè phaleris est omne, quod dictat affectio, ad vnguem fabricantur illa, quæ volumus non tam speciem recti habere, quàm similitudinem. Ad te, venerabilis mihi antistes, maximè sermo est, cui cum meritorũ testimonio, virtus cœpit à vocabulo, in quo actus eloquitur, qui nomen appellat. Prouida parentum diligentia tuorum, prius te eligi voluit, quàm probari. Te olim secularibus inhærentem titulis, castrensis sudor excoluit, & ad ecclesiæ gubernacula pars aduersa solidauit, sicut Dominus loquitur in Euangelio: *Qui in minimo fidelis, & in magno fidelis est.* Te sacrum iudex & consilij comitē meruit, & laboris. Benè, venerandis initiandus altaribus, & in laica conuersatione quod sacrum esset, elegisti. Tu pudicitiæ in illa ætate custos inuentus es, in qua & lex obsequitur desiderijs. Satis enim est, pueritiæ ambitum * quam licentia fulcit, horreri. Christus milites suos, quos in personā ducis attollat, inter acies quærit hostiles. Adscit * ecclesiæ, pontificem actibus implesti ante tempora dignitatis. Non fuit aduena benignitas, quæ naturæ innixa radicibus, de cano flore germen ostendit. Temporale enim est omne, quod fingitur: perpetuum, quod cum ætate maturescit. Non tibi sacerdotium rem doni credimus euenisse, sed præmij. Alij vulgari gratia lenocinante commēdantur: tibi rigida circa culpabiles districtio dedit affectum. Manet te singularis sapientia, quæ licèt generaliter optanda est, tamen existit in magistro necessaria. Frustra monitoris personam suscipit, qui impacti non prævalet æstimare pondus officij. * Vilissimis comparandus est, nisi præcellat scientia & sanctitate, qui est honore præstantior. Dedit tibi apicem res iudicij, non fauoris. Dignus pontifice amor est, quem censura conciliat, Deuenostat instituentis genium, qui per solam gratiam vult placere. Tu his eruditus & formatus cœli beneficijs, plùs agendo populum instituis, quàm docendo. Illa monita discipulorum cōscientiam erudiunt, quæ * probantur exemplo. Sinè pudore innuitat ad innocentiam, qui illam fuerit ipse sectatus. Te inter secreta penetralium quasi testem metuunt, qui peccare disponunt. Nascentibus culpis metus & reuerentia tua negat * effectum. Qui inter exordia occurrit vitijs, & occasionem lapsuum adimit, & cōcupiscentiæ purgat authorem. Hæc beatitudini tuæ quasi strictim pro linguæ meę commendatione dedicaui, si precibus tuis vitæ successus arriserit, gestorum tuorum plena me relatione consecrabo, vt quæ vniuersis nota sunt, mansuris in posterum literis, quatenùs gaudeat ætas sequutura, seruentur.

*colloquia
Lucæ 15.a
*quem
*vilissimo comparandus
*probentur

¶ Epistola eiusdem ad Liberium Patricium.

SYMMACHVS Episcopus Ecclesię catholicæ vrbis Romæ, Liberio Patricio salutē. Cùm pro veneranda religione cōscientiæ verba dirigitis in Aquileiēsis electione pontificis, & diuinis initiata lingua cultibus militar cōsecrando, in ignoti nos diligentia termonū vincula tenuerunt: quia nihil superat iudicijs, quoties aliquid probatus extulerit,

Quid

Quid enim sententiæ sequaciū derelinquat, quandò iustitiæ obsequitur, cuius in examē definitio non vocatur? Agitis bono consciētiæ, quod vestro vix negaretur imperio. Exhibuit inter arbitros Marcellini venerabilis collegam Maximus hominum humilitate sublimior, & nè potestati fauor per obliquos ascriberetur interpretes, quod de proprio descripsit ingenio, laudati iunxit ad preciū. Egistis mediocrem, nè præcelsi esset suspecta prædicatio: clarissimorum testimonia, vt vires accipiant culmina, castigantur. Felix sacerdotium, cui faciē prætulit plena mens luminis. Beata conuersatio, quæ idcircò in discussionem deducta est, vt tanto viro adstipulante superaret, quæ non didicisset saporē victoriæ, nisi subiacuisset incertē. Semper innocentibus gloriam aduersa pepererunt: prouidet defensores fortissimos mediocris impugnatio. Sed quid epistolę terminos loquacitate produxi, coactas lege paginas in humana concinnatione transgressus? Iungo & ego amplissimis patrib⁹ vestris pro modulo exiguitatis propriæ, vobis cœlo obsequente consensum: & quod mirabile inter homines habetur, consideratione vestri attrahor ad amorem. Inspirata mihi per alterum placet affectio, dū manet charitas imis inserta visceribus. Peregrinante persona, comitem se tamen cœlestis gratia desiderijs iūgat: & dum cupitis datur effectus, aut veniat bonum pontificatus, aut faciat. Data 18. Kalend. Nouembriū die, indictione octaua.

EPISTOLA SYMMACHI PAPÆ ad clerum Dardaniæ &c.

PRESBYTERIS, diaconibus, archimandritis, & cuncto ordini plebeio, per Illyricum & Dardaniam & Daciam constitutis, Symmachus Episcopus Romanus. Nullus stupeat, seruatū hactenùs nos nunc soluisse silentium, cùm prudentissimi Solomonis ista vox personet: *Tempus tacendi, & tempus loquendi.* (Eccle. 3. b) Quod taciturnitatem præsentis temporis expugnans, inter ea, quę accidunt, nunc silere me fidei stimulis excitatum, magni cōstat esse fastidij. Quippe vbi religionis reuerentia & summa concutitur, aptum iuxta diuinam scripturam dicere, eos, qui mites sunt, debere esse pugnaces: siquidem spiritualis, quæ est & Deo accepta, congressio vniuersa laudabiliter toleratur, nè quisquā a diuina charitate separetur. Sed non congruum est, illis religiosa offerre dogmata disciplinæ, a quib⁹ institutionis ipsius expectatur plena perfectio. Sed breuiter clara perstringemus. Cui incognitū, Constantinopolitana ecclesia, qua Nestorij contagione laborauerit? Nestorij, inquam, qui quasi putre corporis membrū, a societate catholicæ cōmunionis excisus est. Vbi terrarum prædicatur congregatio Chalcedonensis sancta Concilij, quæ Eutychen, Dioscorum, duo nomina famosa & magnæ perfidiæ, vnius fe[illegible] nūquam integritate damnauit, iniquitatis complices, & vno spiritu diuinis dogmatibus aduersarias pestes? Quis Petrum & Timotheum præfatorum vernulas, ignorauit ꝓpugnatores intentionis addictæ, & authores ac ministros suos šęno errore vincentes? Illum Timotheum loquimur parricidā, qui sanctæ recordationis Proterij superstitis non solùm ecclesiam non religiosis authoribus occupauit, verùm etiàm effusionem pij sanguinis ad crimen persuasionis adiecit: Ipsius nempe damnationem vniuersalis est Ecclesiæ vox * loquuta, dum eū nomine quoquè Christiani honoris exuerit. Cuius Petrū sequacem notum fecerunt orthodoxorū plurimæ passiones, in quibus ille virtutē animi sui exultauit ostendere. Nouit Ephesus cum rota societate Dioscori, vbi cū proprij amore peccati, finem sancti Flauiani operatus innotuit: tacenda sunt Antiochiæ mala, vbi per alterius Petri nefanda ludibria, reuerendum sacerdotij nomen irrisum est. Quis Apameæ * Ethyrij gemitus, tragicis criminibus comparandos, vel si solis vacet, digna possit lamentatione deflere? (for. * Etherij.) Quid de Acacio: quæ de bonis suis fascino quodam grauatis basilicis comperante præmiserat, nouo exemplo pęnę depręhensus est, aduersùs seipsum dicens sententiā, illos mutata voluntate defendens, quos priùs gloriosorum putauit addicere: & laborans sociare fidelibus, quos dudùm hæreticos manifestę prævaricationis ostenderat: propter quos maximè fugiēdus, & designato superiùs damnatorum agmini coæquandus, illa propter quæ fidelis probatus est esse, dissoluens, & permixtus his, per quos Ecclesiæ læsio generalis euenit. (Locus obscurus.) Aduersùm hos si patrū dogmata ratio suadet esse seruanda, cogitate, si possunt maiore trāsgressione calcari, quàm nunc per eos, qui in partibus vestris Eutychetis dogmata recidiua resuscitant. Si verò tanquàm infirmæ constitutæ sententiæ, sinè periculo negligantur, citra vllum ruborem credulitatis nostræ summa subsistit, semper succedentibus nobis vetera constituta soluentibus. Quandò enim paternarū regularum despiciuntur inuenta, nec eorum, quæ benè instituta sunt, firmitas vindicatur, huiusmodi impietatē necessè est fidei semper venire. (Paternæ Regulæ, & Decreta retinenda.) Nā vbi facilis dissolutio est rationabilis constitutionis, ibi omnis sanctitatis forma corrumpitur, Christus impetitur: & quis hoc fideliū patienter accipiat? Instituta patrū reuerenda calcantur: & quis non vitæ mortem iusta electione prⁿponat? Vbi catholicæ fidei adoranda reuerentia? vbi multorum ore sanctorum dogmata cōstituta? vbi Doctorū veterum fidelis authoritas? vbi illa religiosarū mentiū stupenda patiētia, ꝓprijs bonis cōtenta? nuda videtur spe æternæ hæreditatis excidere, quasuis ambiens passiones, nè incorruptibilis illius boni iudicaretur indigna. Nam nul-

la maiora documenta sunt fidei, quàm vbi temporis ratio suadet, vitam subdere passioni. Et ideò, qui pro ea periculum persecutionis obire meruerit, dignum se cœlestem ostēdit esse militem. Christus vos pio sanguinis sui precio comparauit, gratiæ libertate concessa, nihil inuenientibus humanis operibus, quod dignum pro tanta mercede tribueret. Atque ideò, vbi religionis iniuria est, amore fidei omnem transcendere oportet affectum. Vnusquisque ergò exilia & peregrinationes tanquàm domum patriamque respiciat, nè desiderijs retentus humanis, Christi societate priuetur. Ecce tempus, quo repetit fides milites suos, & inclamat ad defensionem sui, seruorem gratiæ consequutos. Fidem ipsam dicere iudicemus: Ecce tempus optabile, ecce fructuum congregatio desiderata fidelium, vt paruis passionibus munera magna compenset. Pluribus charitatem vestrā, pro dispensatione oobis credita, cuperemus hortari: sed quid opùs nostræ vocis stimulis, vbi ad tolerandas pro Christo magnanimiter passiones, apostolicis patrum documentis exemplis, quæ per damnum humanarum rerum, cœlestium vobis ostendunt augmenta virtutum? Ergò pronunciemus inter alia, & dicamus cum sancto Dauid? *Quàm bonum & quàm iucundum, habitare fratres in vnum?* vt & de vobis apostolus Paulus dixerit, *Vos autem fratres in Christo vnum estis.* Psal. 132. a Galat. 3. d Dum hæc enim vanitas ista non reducat, nullus ambigat, eadem nihilominùs esse ventura, quæ in Canstantinopolitana nupèr Ecclesia contigerunt, de quibus pariter mihi, ingemiscere necessè est & tacere. Nam qui Apostolicæ sedis admonitionem negligendā esse crediderunt, meritò inciderunt in ea, quæ venire solent solatio destitutis. Si quis ergò salutem propriam cogitans, seruare cupit Apostolica iudicia, cùm se à præfatorum scelere seiunxerit, nostræ communionis se nouerit sinè dubitatione participem. Quia qui se ab eorum, quos Apostolica sedes damnauit, societate non remoueriot, sciant, nullo colore, nullo figmento, nulla calliditate se Ecclesiasticæ custodiæ posse subripere: quia sicut illos, qui à supradictorum, hoc est, Eutychetis, Dioscori, Timothei, Petri & Acacij se venenis dissociant, amplectimur: ità nostra circa istos cura & solicitudo, nè subrepere possint, semper inuigilat. Deus vos incolumes custodiat, charissimi fratres.

Has três epistolas, quia in primis graues, & suis auctoribus dignæ, & ad rem maxime pertinere, visæ sunt, ex volumine orthodoxographa inscripto, huic transferre opportunum putauimus.

APOLOGETICVS
SYMMACHI EPISCOPI ROMANI
Aduersus Anastasium Imperatorem.

D AVGVSTAE maiestatis, Gratiani Imperatoris epistolam, octo libris beatus respondit Ambrosius, quia pro fide catholica & illum non piguit prolixius prædicare, & hic non fastidiuit grataanter accipere. Hæc dixerim, vt si modum libelli promendo collegerim, ne existimarer, quæ non oportuit locutus. Si mihi, Imperator, apud exteros reges, eosque totius diuinitatis ignaros, pro fide catholica dicendum foret, quicquid eius veritati rationisque *congruerit etiam præsenta morte perorarem. *cõgrueret Væ mihi erit si non Euangelizauero, meliusque est iacturam vitæ præsentis incidere, quàm sempiterna damnatione puniri. Verum tu si Romanus Imperator es, etiam Gentium barbarum legationes debes clementer admittere. Si Christianus princeps es, qualiscunque præsulis Apostolici debes vocem patienter audire. Contumelias tuas, Imperator, quas sub diuino iudicio ipse perpendis, vtrum ne in me religiosa mente profuderis, fateor vel mei causa, veluti dissimulare me non posse. Mei causa, promissionem Domini recolendo, dicens: Quum vos persecuti fuerint, & dixerint omne malum aduersum vos, propter iustitiam, gaudete. Tui autem, quia nollem sic meam gloriam prouenire, vt te possit non mediocriter onerare. Et ego quidem dominicis & apostolicis eruditionibus institutus, benedictionem studeo tuis, Imperator, referre maledictis, contumelijs honorificentiam reddere, & odijs redhibere charitatem. Sed vide, quæso, ne ab eo, qui ait: Mihi vindictam, & ego retribuam: * quanto à me remittitur, tātum à te cumulatius exigat. *quantum Quid enim Christus dicat de his, qui vel nimirum in eum credentem scandalizauerint, Euangelium referat, non mea voce promatur. Sed fortasse dicis: Imperator, potius te esse minimum, qui credas in Christo, & de te hoc rectius accipi, & me esse scandalizantem tuā fidem. Christus itaq; Deus veraciter totus, & totus hō est sic cōceptus, sic edit*, sic cōuersat* in seculo, sic passus, sic apud inferos, sic resusci tat*, sic cū discipulis apparēs, sic eleuatus in cœlū, sic exinde dictus est esse vēturus, sic hodieq; in cœli regione psistit, dicēte Apostolo: In quo habitat

habitat om. plenitudo diuinitatis corporaliter, & cert de eo dicit q nunc est ipse.* Ergo est ille minimus, qui credit in Christum. Sed hmói in Christum credit, qui in integrum Chr̃m credit, non in semichristum. & ideò nõ Chr̃m, qnia Christus non nisi integer. Integer aũt, non nisi hmõi. De tali ergo in se credente dicit, ipse etenim minimus eius, & paruus est pro quo scãdalizato quid * ptomiserit, ipsius, vt dictum est, melius verbis ostẽditur. Fortasse dicas Imperatot: Sed ego quoq; talẽ Chr̃m credo, & ideò inter eius minimos iure cõnumeror. Hoc grauius, si & talem credis, & talẽ non credennbus communione misceris. Non * enim, inquit Apostolus, qni faciunt, sed qui conseutiunt facientibus. An cõmnuicare non est conseutire cum talibus? Proinde aut doce alios non esse, aut longè grauius, vt dictum est, contra notam sibi erit tendete vetitatem. Contumelias igitnt Imperator, quas in meã proserendam putas esse petsonam, vtinam q̃ mihi gloriosæ sunt, ita te grauare nõ possent. Dño meo dictum est a quibusdam: Dæmoniũ habes, Voratot, De fornicatione natus: & putas, qnia ego debeã mihi dolere? Quàm talia proferẽti cautum est, & diuinis legibus & humanis? In ore duorum aut trium testium stabit omne verbum. * Quid & cum humano te examinante iudicio falsa fuerint approbata. Quid* facis Imperator iu diuino iudicio? An quia Imperator es nullum Dei putas esse iudicium? Taceo quod Imperatorem accusatorem esse non conneniat. Postremo ijsdem diuinis humanisq; legibus nemo possit esse accusator & iudex. Nunquid nam sub alieno iudicio dicturus es causam? vel accusator adstabis? Dicis esse me Manichæum. Nũquid ego Eutychianus sum, vel Eutychianos defendo? Qnorum furor maximè Manichæorum suffragatur ettori. Roma mihi testis est, & scrinia testimonium perhibent, vtrum a fide catholica, quã in sede beati Apostoli Petri, veniens ex paganitate suscepi, aliqua ex parte deuianerim. Procedat aliquis, & qualiber ratione conuincat, alioqui conuitia sunt ista, nõ crimiuũ probamẽta, nescio vtrũ quibus obijcitur falsum, an falsis obiectoribus inimica dicentibus me non ordine consecratum. Inter imbres lapidum totus euasi, iudicauit Deus. An quia Imperator es, diuinum putas cõtemnendum esse iudicium? Sed fortasse dices, etiã indignantem Deum noxia quæq; plerunqne permittere, sctiptum est: Ex fructibus eorum cognoscetis eos. Ostende ergo quid extimes arguendum, vt iratum maxime Deum, quæ non cõuenerant, permisisse demõstres. An qa Eutychianis nullatenus acquisco? Me quidem ista nõ sauciant, sed te palam aperteq; demõstrant meum cogitasse honorẽ repellere, quem interuentu suo beatus Petrus imposuit. An qa Imperator es, cõtra Petri niteris potestatem? Et qui Petrum Alexandrinum recipis, beatum Petrum Apostolũ in suo qualicunq; Vicario calcare cõtendis? An bene factus essem, si Eutychianis fauerem? si Acacij * nomine cõmunicarem? Latere non põt, cur ista prætendas. Conferamus aũt honorem Imperatoris cum honore Pontificis, inter quos tm̃ distat, quantum ille rerum humanarum gerit, iste diuinarũ. Tu Imperator a Pontifice baptismum accipis, sacramenta sumis, otationem poscis, benedictionem speras, pœnitentiã rogas. Postremo tu humana administras, ille tibi diuina dispensat. Itaq; vt nõ dicã superior, certè æqualis honor est. Nec te putes mundi pompa præcellere, quia quod infirmũ est Dei, fortius est homibus. Itaq; videris quid te deceat. tñ cum in accusationẽ proruperis tàm in diuinis legibus q̃ humanis, pari mecũ sorte cõsistis, in qua cariturus honore summo si fuero, (quia id mauis) te accusante cõuictus, amissurus pari tatione, si non conuiceris dignitatem. Sit istud in mundo iudicium, spectãte Deò & Angelis eius, spectaculũ omni seculo* simus, quo aut Sacerdos bonæ vitæ, aut Impetator religiosæ modestiæ consequatur exẽplum. Quia his præcipuè duobus officijs regitur humanũ genus, vt non debeat aliquid eorum existere, quo valeat offendi diuinitas, maxime cũ vterque honot videatur esse perpetuus, atq; ita humano geneti ex alterutro consulatut.

Præcor Impetator, pace tua dixerim, memẽto te hoiem, vt possis vti cõcessa tibi diuinitus potestate, quia ẽt si hęc sub humano pręuenire iudicio, *sub diuino necesse est, vt discutiantẽ examine. Fortassis dicturus es scriptum esse: Omni potestati nos subditos esse debere. Nos quidẽ potestares humanas suo loco suscipimus, donec cõtra Deũ suas etigũt voluntates. Cæterũ si oĩs potestas a Deo est, magis ergo, quæ rebus est pręstituta diuinis. Defer Deo in nobis, & nos deferemus Deo in te. Cæterũ si tu Deo non deseras, non potes eius vti priuilegio, cuius iura contemnis.

Dicis quòd mecum * conspirans Senatus excommunicauerim te. Ista quidem ego, sed rationabiliter factum a decessoribus meis, sine dubio subsequor. Dicis quod male te Romanus tractet Senatus. Si nos te male tractamus, suadentes vt discedas ab hæreticis: tu nos bene tractas, quos vis sociare præcipitãter hæreticis? Quid ad me, inquies, quod egit Acacius? Recede ergo, & nihil ad te. Nã si non recedis ab eo, pertinet & ad te. Relinquamus *vtrunq; mortuum. Et nos hoc petimus, vt nihil ad te pertineat quod egit Acacius. Tu nos facis obijcere tibi, qui vis ad te pertinere, q egit Acacius. Nos viuamus, q egit Acacius, vita & tu, & ad vtrosque non pertinet, quod egit Acacius, vt possis sine ijs, quæ egit Acacius, ea quæ ad nos pertinet causa coniungi, vt possis sine Acacio nostræ communioni sociari. Nos non te excõmunicauimus Imperator, sed Acacium, tu recede ab Acacio, & ab illius excommunicatione recedis. Tu te noli miscere excommunicationi

Marginal notes: * Ergo ille est minim'. * prõpserit. * solum * Quid cũ & humano * facies. * nomini * sumus * Deest aliquid vt moliris, vel talis quippiã. * conspirãte. * vtrcque.

nicationi eius, & non es excommunicatus a nobis. Si te misces, non a nobis, sed a te ipso excommunicatus es. Ita fit vt in vtroque, siue discedas nō sis excommunicatus a nobis, siue non discedas, non sis excommunicatus a nobis. Catholici principes quidem semper Apostolicos Præsules institutos suis literis præuenerunt, & illam confessionem, fidemque præcipuam, tanquàm boni filij quæsiuerunt debitæ* potestatis affectu, cui noscis ipsius Domini saluatoris* curam totius ecclesiæ delegatam. Quod quia per occasiones fortasse publicas, tua creditur præterisse tranquillitas, ne magis honorem meum, quàm sollicitudinē dominici gregis appetere iudicarer, appellare non destiti meis te sponte colloquijs. Vulgatum fuisse designas, quod tua Serenitas directa militari manu compelleret eos, qui se a contagione perfidorum multis temporibus abstinere delegerint, vi & armis in præuaricatæ communionis consortia detestanda compellere. Vbi te rerum humanarum princeps, qualiscunque sedis Apostolicę Vicarius contestari mea voce non desino, vt te memineris hominem quantalibet sis mundi potestate subnixus, circunspiciasque cunctos, qui ab initio dogmatis Christiani catholicam fidē diuerso proposito persequi, vel affligere sunt conati, quemadmodum (vastitatis insectatione, cuius placuit contritionis illatæ,) ipsi, qui intulerint ista præualendo defecerint, & orthodoxa veritas hoc prævaluerit magis, quò putaretur oppressa, quæ sicut sub insectatoribus suis creuisse monstratur, sic obtriuisse cognoscitur insequentes. Miror si non humanus sensus intendit, præcipuè, qui se Christiano vult vocabulo nuncupari, inter illos sine dubio deputandum, qui rectam confessionem, communionemque Christianam varijs superstitionibus impugnare sunt nisi, dum hanc & ipsi quocunque modo percellere moliuntur. Quid interest enim vtrum Paganus, an quòd est deterius, sub nomine Christiano veram synceramque traditionem Apostolicæ regulæ conerur infringere, atque in hanc prorumpere cæcitatem, vt cū in illis regionibus cunctæ prorsus hæreses, opiniones suas habeant publicè licentiam profitendi, sola catholicæ communionis libertas putetur ab ijs, qui se religiosos extimant subruenda? Quæ si putatur error, (*cum non licet) cum cæteris, quibus illic facultas est agere, finatur erroribus. Sin integritas æstimatur, sequenda potius fuerat, quàm violenta persecutione vastanda. Nec eam probantur insequi potuisse, nisi praua sectantes. At ne ipsi conuincerentur errare, repellere cogitarunt, quo* nutabantur errantes, malentes non* affectare quod iustum est, sed potius submouere, quo docentur iniusti. Sic recessit ab humanis mentibus Deus, vt obstinante contra eius voluntatem, non aspiciant & in isto seculo diuinum non deesse

posse iudicium, & post huius vitæ cursum illi sit tremendo nō defuturus examini, sub quo perniciosorum studia modis omnibus actionum discussa patefiant, & patefacta puniantur, nisi qui hæc omnino non credunt, * qui illa se perpetrasse impune confidunt. Nos autem humani generis conscientiam contestati, qua possimus voce nullatenus cessamus omnipotentem Deum suis causis minime defuturum, & quantacunque sit humana præsumptio, quantacunque potentia, sub diuino nutu huius atrocitatis cēsuram sine dubitatione vindicandam. Nam talem ausum neque hic confidimus euasurum, & in illo magno Dei iudicio recepturum, quòd ijs temeritatibus diuina retributione debetur. Hæc nos nequaquam tacuisse sufficiat, vt cum superna fuerit vltio subsecuta, & vera non protulisse cōsideratio humana cognoscat, & pœnam non inaniter pronuntiasse venturam, & proposuisse præmonitionis formam, qua huiusmodi præcipitijs de cætero tēperetur. Certè si huiusmodi propterea relinquendos proprio definitis arbitrio, quia nec a Christianis vexari deceat, Christum quocunque titulo confitentes, nec viuentes in iure Romano lacerari conueniat a Romanis consequenter ostenditur, Romanos homines, & qualiscunque Christianæ professionis impetere, nec Christianum dici posse modis omnibus, nec Romanum. Proinde aut repellendi fuerant, aut nullus penitus impetendus, & quòd in vno genere iudicas amouendum, in omnibus repelle si præuales. Si omnia sunt sinenda, nullus penitus excludendus. Alioqui dum parendo cunctis erroribus sis amicus, non nisi solum tibi probatur displicuisse quòd verum est. Omnes catholici principes, siue cùm imperij gubernacula susceperint, siue cum Apostolicæ sedi nouos agnouerunt præsules institutos, ad eam sua protinus scripta miserunt, vt se docerent eius esse consortes. Itaque qui hoc non fecerunt, ab eadem seipsos profitentur alienos, quod chartis quoque tuis apud te etiam possumus adstruere, nisi te æmulum, & reum, & inimicum vitaremus, & iudicem. Non mirum, sic catholicos persequuntur Manichæorum patroni, cum falsitas non possit non persequi veritatē. Non mirum si in orthodoxos sæuiant, quibus pōt cum cunctis hæresibus conuenire, & vniuersis erroribus amici, non possint nisi solis esse nō errantibus inimici. Si error est, cōuincendus est. Verū si error non est, tibi verū deesse cognosce, qui persequeris, * quo profiteris errare. Sed prauitatis complex, * non potest nisi eum persequi, qui est prauitatis.

Apologetici Symmachi, ad Anastasium Imperatorem, Finis.

Hanc Epistolam sequentem Gręcè scriptam, ab aliquo non satis peritò interprete versam arbitror.

ECCLESIA

[Marginal notes, left: ᵇ Forte pietatis. * Oeest vel hīc cuiusmodi est ore. * quod. *notabant. * affectati.]

[Marginal notes, right: * qui ve. Vere prædixit, nam & hic supplicijs & in altera vita pœnas pendit æternas. Mos Imperatorum agnoscēdi & colendi sedem Apostolicam. * subest madum. * Forte nō potest eum non persequi.]

ECCLESIA ORIENTALIS AD SYMMACHVM EPISCOPVM ROMANVM.

BONVS ille, & amator hominum Dominus noster Iesus Christus, qui propter bonitatẽ suam in nos inclinans cœlos, & descendens ad terras, immaculatis Euangelijs quotidie illud clamat: Non opus est fortibus medicus, sed male habentibus. Non veni vocare iustos, sed peccatores ad pœnitentiam. Plus autem volens aperire operæ suæ clementiæ, adiecit in sequentibus dicens: Quis autem vestrum habens centum oues, si perdiderit
*aum ouem vnam ex ijs, * nonne relinquit nonaginta nouem in eremo, & vadit ad perditam, quàmdiu inueniat illam? Et inueniens, imponit illam gaudens in humeris suis, & veniens domum suam, conuocat amicos suos, & vicinos, dicens: Congaudete mihi, quia inueni ouem meam perditam. Et vt clarius fieret quòd dicitur, mox adiecit parabolam mulieris, quæ perditam inuenerat drachmã, vtrisque adiungens, & dicens: Amen dico vobis, quia sic fiet gaudium in cœlis de vno peccatore conuerso. Hæc dixi: Sanctissime, audens supplicare non pro perditione vnius ouis, neque pro perditione vnius drachmæ, sed pro amica nobis salute, non Orientalium partium tantum, sed trium prope plagarum habitabilis mundi, non corruptibili argento aut auro redemptarum, de vana conuersatione a parentibus tradita, sed precioso sanguine Agni Dei, sicut docuit beatus gloriosorum Apostolorum princeps, cuius cathedrã beatitudini tuæ credidit Christus optimus pastor: qui venit quærens, & liberans quod perierat, & ponens animam suam in redemptionem pro multis. Quem imitantes, Sanctissimi beatissimique, festinare ad adiuuan-
* noster dum nos, sicut beatus Paulus doctor * vester ad auxilium quandoque Macedonum festinauit. Et ille quidem in visione cognoscens periclitati Macedones, in veritate adiuuare eos
* filios properauit. Tu autem affectuosus in * filijs pater, non in visione, sed in veritate spiritalibus cernens oculis, pereuntes in præuaricatione patris nostri Acacij noli remorari, magis autem, (vt ita dicam) sicut Propheta, non dormites, sed festina ad liberandũ nos, quia nõ in ligando tantũ potestas est tibi data, sed in soluendo quoque diu vinctos, ad imitationem magistri. Neque in eradicando, aut diruendo, sed in plantando, atque ædificando, secundùm beatum Hieremiam, magis secũdùm Saluatorem mundi Christum, in cuius ille extitit typo. Neque in tradendo tantum Satanæ in interitum carnis, sed & in charitate formando, longa auersione deiectos, ne (quod absit) maiori tristitia absorptis nobis à Satana, videamini pertulisse dispẽdium. Non enim ignotas eius ingenium, qui quotidie à sacro doctore tuo Petro doceris, oues Christi per totum habitabilem mundum creditas tibi pascere, non vi, sed sponte coactas, qui cũ doctissimo Paulo clamas nobis subiectis tibi, & dicis: Non enim dominamur vobis in fide, sed cooperamur in gaudio. Quare deprecamur disrumpi nouum chirographum nostrum, sicut Saluator & dux noster Christus verus illud in crucẽ disrupit, ne vltra post lauacrum regenerationis malorum nostrorum subiaceamus delicti, sed vt eius, qui comedit vuam acerbam ligauerit dentes, secũdùm beati Ezechielis prophetiam. Cum ergo in veritate parabolam istam salutari aduẽtu suo Saluator impleuerit, cur, sanctissime ac beatissime, Acacij inobedientia, vuam acerbam comedentis, nostri, idest, filiorum ipsius, in tam longo annorum cursu ligati sunt dentes? Si vnus homo peccauit, quare toti synagogæ, aut magis toti habitabili mundo per anathema diuinus furor incumbit? Vbi ergo Dei ꝑmissio, quæ dicit: Non percipiẽt filij parẽtum peccata, neque parentes filiorum suorum, sed vnusquisque morietur in suo peccato? Si propter Alexandrinorum, aut magis Eutychianistarum amicitiam, qui auertuntur, & anathematizant sanctissimum & beatissimum Papam Leonem, vel in Chalcedone Synodũ habitam, anathematizatus est Acacius, quare nos a vobis æstimamur hæretici? Et in anathemate sumus nos, qui amplectimur solam illam epistolam, & quæ dicta sunt in sancta synodo? Qui propter prædicationem recti dogmatis vestri quotidie oppugnamur, & vt hæretici anathematizamur ab ijs, qui Eutycheti consentiunt? Noli facere iudicium, per illum, qui cunctam iudicat terram, ne perdas iustum cum impio, & fiat apud te iustus vt impius, nec æqualiter iudicentur a te orthodoxi & hæretici, vel qui anathematizãt prędictam sanctam epistolam, sanctamque synodum vestram rectam, & ij, qui vobiscũ ab eis anathematizantur, & qui orant mori quotidie pro recta fide, quæ a vobis prædicatur. Et Iesus quidem Naue in circũcisos, & idolorum seruitores Gabaonitas cum mendacio confugientes ad se, dum oppugnarentur ab Abimelech, vel cæteris quatuor cum eo principibus, pro eo quod ad eum confugerant Deo cooperante strenue vindicauit, ne blasphemaretur nomen DEI eius, tanquàm non eos adiuuare præualeotis. Nos autem, Sanctissimi viri Iesu magni Dei, & Saluatoris spei nostræ discipuli, imitatoresque eius, qui figuram serui adsumpsit, vt a peccato nos liberos redderet, quod regnabat

bat in nobis, videntes oppugnari nos & mortificari, non sicut Gabaonitas incircuncisos, sed vobiscum circuncisos in Christi circuncisionem, neque idolorum seruitores & æmulos, & si peccatores, tamen Christianos, & vobiscum omnia in Christo sapientes, non despiciatis, neq; contemnatis vltra, pij patres, sed sicut prædictus beatissimus Iesus Naue non illos tantum, sed & Raab meretricem illis antepofuit, propter duorum exploratorum susceptionem: ita & vos nos vigilanter assumite, cum Dei iuuamine, propter duarum narrarum traditionem, quæ a vobis per Epistolam inter sanctos constituti Papæ Leonis, contra Eutychetis deliramenta directa est. Et illa quidem suscipiens exploratores, in stuppam lini suæ domus abscondit, nos autẽ rectæ fidei vestræ suscipientes confessionem, in corde nostro non abscondimus, sed in ecclesiarum dogmatibus Dei misericordia eam cum authoritate prædicamus. Et illa quidem rogata per metum eos se habere negauit. Nos autem oramus, ne vnquam humano metu negemus rectæ doctrinæ nostræ veritatem, & vsque ad sanguinem pro ea stabimus, si ita cõtingat. Vnde non tædet nos adiuuare, neque odio habeatis propter aduersantium communionem,* quando & ab hac plurimi facultatibus impediti, & non habentes sollicitudinẽ, multarum animarum suspenderint, quibus verò multarum animarum cura commissa est, in creditis sibi communicenr ecclesijs, nullũ contrarium habentes communicantem sibi, metuentes relinquere lupis oues, propter vocem Domini, dicentem: Mercenarius aũt, & qui non est pastor, cui non sunt oues propriæ, videt lupum venientem & relinquit oues, & fugit, & lupus rapit eas, atque dispergit, quia mercenarius est, & non habet ouium curam. Qui ergo non amore vitæ capti, sed ouium salutem curantes, plurimi sacerdotum hoc faciunt, de insequentibus miserante Deo cognoscere poterit tua paternitas. Quidam enim de ijs, qui in sacerdotio constituti sunt, sperãtes in exilio mitti Presbyteros orthodoxos, & sanctos viros, volentes se præter necessitatem ab ecclesijs sub arbitro subducere, ipsosq; sequi, non cesserunt eis hoc facere, adiurantes eos, vt manerent in creditis sibi sanctis ecclesijs ad populi munimen orthodoxi, in se suscipiendo, quæ putãtur discretionis illorum. Sicut Rebecca quondam dicens Iacob: In me peccatum tuum fili: ita illi ab ecclesijs sibi creditis dixerunt discedere sponte volentibus: In nos veniat peccatum discretionis vestræ, tantummodo oues Christi præter necessitatem lupis non relinquatis, ne in loca vestra Hæretici ingredientes, lupi discerpant oues, aut certè ab ipsis ouibus suis, propter rectã fidem fugati, & his, qui non fugantur, sed sponte discedere cupiunt, ne cui aduersantiũ cõmunicẽt, tali fide dicentes: Putas isti amore vitæ hoc faciunt, vt amore animarum, ad imitationẽ Dñi sui primi pastoris Iesu Christi, magni Dei, & Saluatoris spei nostræ, qui animam suam posuit pro ouibus suis? Omni modo aũt & qui videntur communicare orthodoxi, & qui se a communione abstinent, oẽs, post Deum, tuæ lumen visitationis & assumptionis operimur: quare festina iuuare. Orientem ex quo vobis duo grandia diei lumina Petrum & Paulum ad illuminationem totius mundi Saluator direxit. Reddite ergo ei bonam retributionem, quam vobis ipse dedit, illuminate eam rectæ fidei lumine, sicut per ipsum vos quõdam diuinæ cognitionis lumine idem illuminauit. Sicut.n. quando toto mũdo in peccatis ægrotante, vnius hominis delicto lassati, in ægritudinis curatione boni illius medici discipuli, ipsum cœlestem medicum, & principẽ pastorem, magistrum suum ad curã vocantes ægritudinis ipsius, aliquando dicebant: Dñe inclina cœlos tuos, & descende. Aliquando rursus: Qui regis Israel intẽde, qui sedes super Cherubin appare, excita potentiam tuam, & veni vt liberes nos. Sic nos modo, qui infirmati noxæ præuaricationis Patris nostri deijcimur, ad tuam clamamus beatitudinem, vt & tu imitator* existens Dei, ad filij dilectionem deprecatione venias, imitatione ipsius cœlestis patris tui, qui facit Solem suum oriri super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos. Festina ad auxilium nostrum, sciens Sanctissime, sicut in principijs dictum est, qui nõ opus habent sani medico, sed male habentes. Quòd si parua existeret ægritudo, nos forsitã ad spiritalem nostrum medicum curreremus, quatenus & passiones bonorum medicorum, id est, gloriosorum Christi discipulorũ, vestrorumq; doctorum, & sancta adoraremus tua vestigia, vt præuaricationis medicinam & solutionem vinculorum, & delicti remissionem de tuo sancto ore susciperemus. Sed quia nõ est hulcus aut macula, neq; plaga tumẽs, sed totũ hulcus est a pedibus vsq; ad caput, sicut beatus Esaias antequàm præuaricationem deflens dixit: Vos iam boni medici, & illius veri medici, vel bonorum discipulorum ipsius certissimi * plantatores, festinate ad curam resolutorum ecclesiastici corporis membrorũ, ut dissolutas manus nostras, dissolutaque genua corrigatis, & cursus rectos faciatis pedibus nostris, ne quod claudum est amplius distorqueatur, sed curetur magis per strenuitatem, & optimam diligentiam vestram. Sicut.n. magistro nostro dño Paulo glorioso Apostolo propter infideles aliquos, dum eum pigeret sermonẽ Domini in Corintho loqui, adstans Dominus dixit: Loquere & non taceas, quia multus est mihi populus in hac ciuitate. Et nunc tuæ dicit beatitudini eius benignitas: Festinare, & non retardare ad Orientis auxiliũ, magis aũt ad maiores partes habitabilis mũdi, quia nõ tm̃ pro centum viginti milibus illis in magna quãdoq; cõstitutis ciuitate Niniue, sed a multo plurimis spera expectari tuã post

* quum se ab &c.

* Existens filij Dei ad dilectionẽ.

* imitatores.

Deum medicinam. Si enim, qui præcessit beatitudinem tuam inter sanctos cõstitutus Leo Archiepiscopus, ad Attilam tunc errorẽ barbarum per se currere non duxit indignum, vt captiuitatem corrigeret corporalem, nec tantum Christianorum sed & Iudæorum, vt credibile est atq; Paganorum, quanto magis festinare ad tuam attinet sanctitatẽ, non ad corporeæ, quæ bello* fuit, captiuitatis correctionem atque conuersionem, sed animarum, quę captiuatæ sunt, vel quotidie captiuantur, vt inter duas diabolici vias erroris, Eutychetis atq; Nestorij, tertiam, immò mediam nobis ostẽdas expressius veri, rectiq; dogmatis viã? Dubiam eam fecerunt nostra peccata, ęstimãtibus quibusdam, non posse inter Nestorij & Eutychetis salutis viam mediam reperiri, sed quod omnino necessum sit, aut illins esse quẽpiam, aut illius. Propter hoc festina post Deũ nos adiuuare. Et sicut inter Arij, diuidentis atq; separantis vnam Deitatis naturam atque substantiam, in diuersas naturas vel substantias, & Sabellij quoq; cõfundentis personas, & minuentis nemerum trinitatis, ostenderũt sanctissimi patres viam mediam veritatis, in confessione diuinitatis vnam substãtiam, naturam, virtutemque demonstrantes, propter Sabellium tres personas, & æquæ potentiæ vnam veritatem, sic & vos nunc sanctissimi & beatissimi illuminate nos spiritalis scientiæ vestrę lumine, quod est inter Eutycheta ad imitationem Sabellij, naturas atq; substantias confundentis, & inter Nestorij, ad imitationẽ Arij, personas & substantias diuidentis, vera rectæ fidei confessio tradita nobis à Papa Leone, inter sanctos constituto, & discipulorum in Chalcedone sanctorum patrum substãtiarum, aut naturarum vnitas in vna eademque persona, & vnius substantię, magni Dei & Saluatoris nostri Iesu Christi. Ipsi enim docuerunt nos diuinis scripturis, alteram esse visibilem, palpabilem, & passibilem carnis naturã: & alteram inuisibilem, impalpabilem, & incomprehensibilem naturam, in vna persona & vna substantia magni Dei, & Saluatoris nostri Iesu Christi. Alteram de matris substãtia & natura, venientẽ de semine Dauid, Abrahæ, & Adę, secundùm carnem natam: alteram verò ex vtero ante Luciferum genitam, de substantia & natura patris. Sed ne rursus propter immaculatu partus duas naturas & substãnas, occasionem apprehendentes, (qui secundùm Nestorium sapiunt) duas personas aut duos filios, vel duos Christos male introducant, docuerunt sancti illi & beati patres vnam scire personam, & substantiarum inseparabilem vnitatem, ex duabus substantijs & naturis, & in duabus substantijs & naturis, magni Dei & Saluatoris nostri Iesu Christi. Nos enim, ô sanctissime & beatissime Symmache, eundem esse existimamus, & ex duabus naturis, & in duabus naturis, & nõ, sicut illi dicunt, ex duabus naturis vnam naturam post adunationẽ.

*sit

In duabus aũt subsistentibus naturis cũ vnitate non pati confiteri, vt doceant se Arianorũ esse imitatores, dicentium, per filium gloriari patrem, cũ filio aũt non pati se Arianorũ esse imitatores, dicentium, per filium gloriari patrem, cũ filio aũt non pati se eum glorificari. Sed sicut contra illos * docuerant fratres tui sanctissimi patres, per quem, & cũ quo æqualiter pati dicere nos, quia per quem humanitatem, cum quo diuinitatem significãt magni Dei & Saluatoris nostri Iesu Christi. Sic & nunc illis, ex duabus quidem naturis dicentibus, in duabus aũt non confitentibus: nos ex duabus, & in duabus pariter dicimus. Ex duabus enim dicentes, ex quibus subsistit vnitas: in duabus aũt, in quibus visus est, & palpatus est, & assumptus post passionem, & resurrectionem confitemur, & in quibus veniet iudicaturus viuos & mortuos. Neq;.n. nuda diuinitas poterat, aut palpari, aut crucifigi pro vita mundi, nec simplex humanitas morti subiacens, per mortem confundere eum, qui obtinebat mortem, hoc est diabolum. Vnde & post resurrectionẽ in immaculata carne sua visum verbum Dei, & Deus noster omnibus discipulis suis dicebat: Videte manus meas, & pedes meos, quia ego ipse sum. Palpate me, & videte, quia spiritus carnem & ossa non habet, sicut me videtis habentem. Habentem dixit, vt non his in illa mutatus putaretur, sed in veritate assumpsisse crederetur. Beato quoq; Thomæ diffidenti clamat: Infer digitum tuum, & vide manus meas, & da manum tuam, & mitte in latus meum, & noli esse incredulus sed fidelis. Vnde dũ assumeretur, duo viri visi discipulis in albis vestibus, clamabant, & dicebant: Viri Galilæi, quid statis aspiciẽtes in cœlũ? Hic Iesus, qui ablatus est à vobis in cœlũ, ita veniet sicut vidistis euntem in cœlũ, vt dum venerit omni modo in gloria patris cum sanctis Angelis in die terribili iusti iudicij, sic infideles Iudæi * videbunt in quem compunxerunt. Cõpeccatores aũt mei, eum, qui eorũ misertus est, & liberauit eos, neglectus aũt ab eis est. Secũdùm vos aũt, sancti & iusti, *videbit, quem dilexit anima eorum, & lętabuntur lætitia inæffabili & gloriosa, accipientes consummationem fidei suæ in salutem animarũ suarũ, & audientes suauissimam vocem eius, dicentem: Venite benedicti patris mei, hæreditemini paratum vobis regnũ ab initio mũdi. Cuius beatæ vocis cum tua beatitudine, & nos indignos dignetur Christus, Dominus noster, per omnia Sanctissime Pater.

*beati. *videant *ruunt.

Ecclesiæ Orientalis ad Symmachum Episcopum Romanum Epistola, finis.

Haud parũ dissidet huius Epistolę sequẽtis phrasis, ab ea, quę superius habetur aduersus Anastasiũ Imperatorẽ fortassis, quia ad Græcos Gręce scripta, postea per aliquẽ minus peritum sit versa in latinum sermonem.

PRESBY-

PRESBYTERIS, DIACONIS ARCHIMANDRITIS, & cuncto ordini plebeio per illyricum, & Dardanium, & Daciam constitutis, Symmachus Episcopus Romanus.

Vllvs stupeat, seruatū hactenus nos nunc soluisse silētiū, cū prudētissimi Salomonis ista vox perfoueat: Tps tacendi, & tēpus loquēdi. Quod taciturnitatem præsentis tpis expugnans, inter ea, quæ accidūt nunc silere me fidei stimulis excitatū, magni constat esse fastidij. Quippe vbi religionis reuerentia & summa cōcutitur, aptum iuxta diuinā scripturā dicere, eos, qui mites sunt, debere esse pugnaces, siquidē spiritalis, q̄ est, & Deo accepta cōgressio vniuersa laudabiliter tolerat, ne quisquā diuina charitate separet. Sed cōgruū est illis religiosa offerre dogmata disciplinæ, a quibus institutionis ipsius expectat plena perfectio. Sed breuiter pstringemus Cui incognitū, Cōstātinopolitana Ecclesia, qua Nestorij cōtagione laborauerit? Nestorij inquā, qui quasi putre corporis mēbrū a societate catholicæ cōmunionis excisus est, vbi terrarū pdicat cōgregatio Chalcedonēsis sancta Cōcilij, q̄ Eutychen, Dioscorū, duo nomina famosa, & magnæ perfidiæ, vuius sententiæ integritate dānauit, iniquitatis cōplices, & vno spiritu diuinis dogmatibus aduersarias pestes. Quis Petrū & Timotheū præfatorum vernulas ignorauit, ppugnatores intentionis addictæ, & autores, ac magistros suos scuo errore vincentes? Illū Timotheū loquimur parricidā, qui sanctæ recordationis Proterij superstitis, nō solū ecclesiā nō religiosis autoribus occupauit, verūetiā effusionē pij sanguinis ad crimē persuasionis adiecit. Ipsius nēpe dānationē vniuersalis est ecclesiæ vox locuta, dū eū noīe quoq; Christiani honoris exueret. Cuius Petrū sequacē notum fecerunt orthodoxorū plurimæ passiones, in quibus ille virtutē animi sui exultauit ostendere. Nouit Ephesus, cum tota societate Dioscori, vbi cum pprij amore peccati finē sancti Flauiani operat* innotuit. Tacenda sunt Antiochiæ mala, vbi per alteri* Petri nefanda ludibria reuerendū Sacerdotij nomē irrisum est, Quis Apameæ Ethyrij gemitus, tragicis criminibus cōparandos, vel si solis vacet digna possit lamentatione deflere? Quid de Acacio?* Quæ de bonis suis falsino quodā granatis basilicis comperaniz præmiserat, nouo exēplo pœnæ deprehensus est, aduersus seipsum dicens ipse sententiam, illos mutata volūtate defendēs, quos prius gloriosum putauit addicere, & laborās sociare fidelibus, quos dudū Hæreticos manifeste præuaricationis ostenderat, pper quos maxime fugiendus, & designato superius damnatorū agmini coæquādus ille, pptet quæ fidelis pbatus est esse, dissoluens, & permixtus iis, p quos ecclesiæ læsio generalis euenit. Aduersum hos si patrū dogmata ratio suadet esse seruanda, cogitare si possunt maiore transgressione calcari, quam nunc per eos, qui in partibus vestris Eutyches dogmata recidiua resuscitant. Si verò tanquam infirme cōnstitutæ sententiæ sine periculo negliguntur, citra vllum ruborem crudelitatis nostræ summa subsistit, semper succedentibus* nobis vetera constituta soluentibus. Quando enim paternarum regularum despiciuntur inuenta, nec eorum, quæ bene instituta sunt firmitas vindicatur. Huiusmodi impietatem necesse est fidei semper venire. Nam vbi facilis dissolutio est rationabilis constituti, ibi omnis sanctitatis forma corrumpitur, Christus impetitur. Et quis hoc fidelium patienter accipiat? Instituta patrum reuerenda calcantur. Et quis non vitæ mortem iusta electione præponat? Vbi catholicæ fidei adoranda reuerentia, vbi multorum ore sanctorum dogmata constituta, constituta, vbi Doctorum veterum fidelis autoritas, vbi illa religiosarum mentium stupenda patientia, proprijs bona contenta, nuda videtur spe æternæ hęreditatis excidere, quasuis ambiens passiones, ne incorruptibilis illius boni iudicaretur indigna. Nam nulla maiora documenta sunt fidei, quàm vbi temporis ratio suadet, vitam subdere passioni. Et ideò qui pro ea periculum persecutionis obire meruerit, dignum se cœlo ostendit esse militem. Christus vos pio sanguinis sui precio comparauit, gratiæ libertate concessa, nihil inuenientibus humanis operibus, quòd dignum pro tanta mercede tribueret. Atque ideò vbi religiosis iniuria est, amore fidei omnem transcendere oportet affectum. Vnusquisque ergo exilia & peregrinationes tanquàm domum patriam respiciat, ne desiderijs retentus humanis, Christi societate priuetur. Ecce tempus, quo repetit fides milites suos, & inclamat ad defensionem sui feruorem gratiæ consecutos. Fidem ipsam dicere iudicemus. Ecce tempus optabile, ecce fructuum congregatio desiderata fidelium, vt paruis passionibus munera magna compenset. Pluribus charitatem vestram, pro dispensatione nobis credita cuperemus hortari: sed quid opus nostræ vocis stimulis, vbi ad tolerandas pro Christo magnanimiter passiones apostolicis, & patrum docemur exemplis? Quæ per dānum humanarum rerum, cœlestium vobis ostendunt augmenta virtutum. Ergo pronuntiemus inter alia, & dicamus cum sancto Dauid: Quàm bonum, & quàm iocundum, habitare fratres in vnum. Vt & de vobis Apostolus Paulus dixerit: Vos autem in Christo vnum estis. * Dum hæc enim vnitas ista non * reducat, nullus ambigat eadem

* Qui
*, Nouis
* Donec enim & * ideat.

dem nihilominus esse ventura, quæ in Constantinopolitana nuper ecclesia contigerunt: de quibus pariter nihi ingemiscere necesse est, & tacere. Nam qui apostolicæ sedis admonitionem negligendam esse crediderunt; meritò inciderunt in ea, quæ venire solent solatio destitutis. Si quis ergo salutem propriam cogitās, seruare cupit apostolica iudicia: cum se a præfatorum scelere seiunxerit, nostræ cōmunionis se nouerit sine dubitatione participem. Quia si ab eorum, quos apostolica sedes damnauit, societate non se remouerit: sciāt nullo colore, nullo figmento, nulla calliditate ecclesiasticæ custodiæ posse subripere. Quia sicut illos, qui à supradictorum se, hoc est Eutychetis, Dioscori, Timothæi, Petri & Acacij venenis dissociant, amplectimur: ita nostra circa * istorum cura & sollicitudo, ne subripere possint semper inuigilat. Deus vos incolumes custodiat charissimi fratres.

Hoc Concilium Agathense, vt alia aliquot, temporis rationem secuti, ex alieno loco, longo interuallo, in suum transtulimus. quod quidem, vt duo Arausicana, quatuor Arelatensia, quinque Aurelianensia, & quatuor Turonensia, tacita quadam Ecclesiæ conuersione, & frequenti vsu Pontificum & Doctorum plane videntur esse comprobata.

CONCILIVM AGATHENSE
TEMPORE SYMMACHI PAPAE

A.D. 506. TERTIO IDVS SEPTEMB. MESSALA CONSVLE, cui interfuerunt (vt legitur) Episcopi trigintaquinque. Est autem Prouinciale.

GATHA, *oppidum prouinciæ Narbonensis, quondam Massiliensium, a quibus etiā est conditum, iuxta quod Araris fluit. Vide Plinium lib. 3. cap. 4. Ptolemæum lib. 2. cap. 10. Strabonem lib. 4. Pomponium Melam libro secundo, capite tertio.*

CAPITVLA AGATHENSIS CONCILII.

Si Episco-

CVM in DEI nomine ex permissu regis in Agathensem ciuitatem sancta Synodus conuenisset, & in sancti Andreæ basilica consedissemus, ibique flexis genibus in terra, pro regno eius, pro longæuitate populi Dominum deprecaremur, vt qui nobis congregationis permiserat potestatem, regnum eius Dominus felicitate extenderet, iustitia gubernaret, virtute protegeret, de disciplina & ordinationibus clericorum atque pontificum, vel de ecclesiarum vtilitatibus tractaturi, in primis ad placuit, vt canones & statuta patrum per ordinem legerentur. Quibus lectis,

Capitulum primum.

PLACVIT de digamis aut interuuptarū maritis, quanquàm aliud patrum statuta decreuerint, vt qui hucusque ordinati sunt, habita miseratione, presbyteri vel diaconi nomen tantùm obtineant: officium verò cōsecrandi presbyteri, & ministrandi huiusmodi diacones non præsumant.

2 Contumaces verò clerici (prout dignitatis ordo permiserit) ab Episcopis * corrigantur: & si qui prioris gradus elati superbia, communionem fortasse contempserint, aut Ecclesiam frequentare, vel officium suum implere neglexerint, peregrina eis communio tribuatur, ità vt, cùm eos pœnitentia correxerit, rescripti in matricula, gradum suum dignitatemque suscipiant. Dist. 50 Contumaces &c. *corripiantur. Peregrina communio, laicā, glossa Decreti interpretatur.

3 Episcopi verò, si sacerdotali moderatione postposita, innocentes aut minimis causis culpabiles, excommunicare præsumpserint, aut ad gratiam festinantes, recipere fortassè noluerint, a vicinis Episcopis cuiuslibet prouinciæ literis moneantur. Et si parere noluerint, communio illis vsque ad tempus Synodi, a reliquis Episcopis non denegetur: nè fortè propter excommunicatoris peccatum, excommunicati longo tempore, morte præueniantur. 11 q. 3. Episcopi sacerd. & in decre. Iuo. lib. 5.

4 Clerici etiam vel seculares, qui oblationes parentum, aut donatas, aut testamento relictas, retinere pstiterint, aut id, quod ipsi donauerunt ecclesijs vel monasterijs, crediderint auferendū, sicut Synodus sancta constituit velut necatores pauperum, quousquè reddant, excludantur Ecclesijs. 13 q. 2. Clerici vel seculares.

5 Si quis Clericus furtum Ecclesiæ fecerit, peregrina ei communio tribuatur. 13 q. 2. Clerici vel seculares.

6 Pontifices verò, quibus in summo sacerdotio constitutis, ab extraneis duntaxàt aliquid, aut cum Ecclesia, aut sequestra imputatur, aut dimittitur, aut donatur, quia hoc ille, qui donat, 12 q. 3 Pontifices, quibus.

donat, pro redemptione animæ suæ, nõ pro commodo sacerdotis offerre probatur, non quasi suum proprium, sed quasi dimissum Ecclesiæ, inter facultates Ecclesiæ computabunt: quia iustum est, vt sicut sacerdos habet qđ Ecclesiæ dimissum est, ità & Ecclesia habeat, quod relinquitur sacerdoti. Sanè quicquid per fidei commissum aut sacerdoti, aut Ecclesiæ fortasse dimittitur, cuicunque alij postmodùm profuturum, id inter facultates suas Ecclesia computare, aut retinere non poterit.

10. q. 2. Casellas vel mancip.

7 Casellas vel mancipiola Ecclesiæ, Episcopi (sicut prisca Canonum præcepit authoritas) vel vasa ministerij, quasi commendata fideli præposito, ĩ integro Ecclesiæ iure possideant, i. vt neque vendere, neque per quoscunque cõtractus res, vndè pauperes viuũt, alienare præsumant. *Quod si necessitas certa compulerit, vt pro Ecclesia augmento*, aut necessitate, aut vtilitate, vel vsufructu, vel indirecta venditione aliquid distrahatur, apud duos vel tres comprouinciales, vel vicinos episcopos, causa, qua necesse sit vendi, primitus comprobetur, vt habita discussione sacerdotali, eorum proscriptione, quæ facta fuerit venditio, roboretur. Alter facta venditio, vel transactio, non valebit. Sanè, si quos de seruis Ecclesiæ benemeritos sibi, episcop⁹ libertate donauerit, collatam à successoribus libertatem placuit custodiri, cum hoc, quod eis manumissor in libertatem contulerit, qđ tamen iubemus viginti solidorum numerũ & modũ in terrula, vel vincola, vel hospitiolo tenere. Quod ampliùs datum fuerit, post manumissoris mortem Ecclesiæ reuocetur. Minusculas verò res, aut Ecclesiæ minus vtiles, peregrinis vel clericis, saluo iure Ecclesię in vsum præstari permittimus.

10. q. 2. Per tot. Pal c huius modi. §. Quod si necessitas ibi. 30. q. 4.

20. q. 2. Si quos de ser.

8 Id etiàm placuit, vt si clericus relicto officio suo, propter districtionem ad secularem iudicem fortasse confugerit, & is, ad quem recurrit, solatium ei defensionis impenderit, cum eodem de Ecclesiæ communione pellatur.

21. q. 1. Placuit vt clericus.

9 Placuit etiam, vt si presbyteri vel diaconi coniugati, ad torum vxorum suarum redire voluerint, Papæ Innocentij ordinatio, vel Siricij episcopi authoritas, quæ est his canonib⁹ inserta, seruetur. Quòd si ad aliquos formula illa ecclesiasticæ vitæ, pariter & disciplinæ, quæ à Siricio episcopo ad prouincias commeauit non probabitur peruenisse, eis ignorationis venia remittitur, ità vt de cætero penitùs incipiant abstinere. Et ità gradus suos, in quibus inuenti fuerint, sic retineant, vt ad potiora eis non liceat ascendere. Quibus in beneficio esse debet, quòd locum ipsum, quem retinent, non amittunt. Si qui autem scisse formam viuendi missam à sancto Siricio episcopo, deteguntur, neque statim cupiditatis libidinis abiecisse, illi sunt modis omnibus submouendi, eo quòd post

Dist. 81. Propositi ca. 1. Innocen. Papa ad Exuperiũ Tolosanũ episcopum. Et Siricij Papa ad Himerium Tarraco. c. 7.

admonitio nem cognitam, præponẽdam arbitrati sunt voluptatem.

10 Id etiàm ad custodiendam vitam & famam, speciali ordinatione præcipimus, vt nullus clericorum extraneæ mulieri qualibet collatione aut familiaritate iungatur. Et non solùm in domo illius extranea mulier non accedat, sed nec ipse frequentandi extra eam mulierem habeat potestatem, sed cum matre tantùm, sorore, filia, aut, nepte, si habuerit, aut voluerit, viuendi liberam habeat potestatem. De quibus nominibus nefas est aliud, quàm natura constituit, suspicari.

Familiaritas fœminarum clericis uitãda.

11 Ancillas vel libertas, à cellario vel à secreto ministerio, & ab eadem mansione, in qua clericus manet, placuit remoueri.

12 Placuit etiàm, vt omnes ecclesiæ filij (exceptis diebus Dominicis) in quadragesima, etiàm die sabbato, sacerdotali ordinatione & distinctionis comminatione ieiunent.

De cõ. di. 3. Placuit vt omnes.

13 Symbolum etiàm, placuit, ab omnibus ecclesijs vna die, id est, ante octo dies Dominicæ resurrectionis, publicè in ecclesia Competentibus prædicari.

De cõ. di. 4. Symbolum

14 Altaria, placuit, non solùm vnctione chrismatis, sed etiàm sacerdotali benedictio ne sacrari.

De cõ. di. 1. Altaria pla.

15 Pœnitentes, tempore, quo pœnitentiã petunt, impositionem manuum & cilicium super caput à sacerdote (sicut vbiquè constitutum est) consequantur. Si autem comas nõ deposuerint, aut vestimenta nõ mutauerint, abijciantur. Et nisi dignè pœnituerint, non recipiantur. Iuuenibus etiàm pœnitentia nõ facilè committenda est propter ætatis fragilitatem. Viaticum tamen omnibus in morte positis, non est negandum.

Dist. 50 Pœnitentes.

16 Episcopus benedictionem diaconatus minoribus quàm vigintiquinque annorum penitùs non committat. Sanè si coniugati iuuenes consenserint ordinari, etiàm vxorũ volũtas ità requirẽda est, vt sequestrato mãsionis cubiculo, religione promissa, postrà qui pariter conuersi fuerint, ordinentur.

Dist. 77 Epis benedictionẽ.

Diaconus ante 25. annũ ne fiat.

17 Presbyterum verò vel episcopum, ante triginta annos, id est, antequàm ad viri perfecti ætatem perueniat, & diaconos ante vigintiquinq; nullus metropolitanorum ordinare præsumat, nè per ętatẽ (quod aliquotiès euènit) aliquo errore culpentur.

Dist. 67. Epis benedi.

Presbyter, ne ante 30.

18 Seculares, qui in natali Domini, pascha & pentecoste non communicauerint, catholici non credantur, nec inter catholicos habeantur.

De cõ dis. 2 Seculares. Ter in anno cõicãdũ.

19 Sanctimoniales, quantumlibet uita earum & mores probati sint, ante annum ętatis suæ quadragesimum non velentur.

20 q. 1. Sanct.

20 Clerici, qui comam nutriunt, ab archidiacono (etiàm si noluerint) inuiti detondeantur. Vestimẽta etiàm vel calceamenta eis, nisi q̃ religionẽ deceãt, vti aut hẽre nõ liceat.

Dist. 23. Clerici qui cõ. Clerici comam ne nutriant.

21 Si quis etiàm extra parochias, in quib⁹ legitimus est ordinariusque conuentus, ora-

De cõ. dist. 1. Si quis et.

torium in agro habere voluerit, reliquis festiuitatibus, vt ibi Missas teneat propter fatigationem familiæ, iusta ordinatione permittimus: Pascha verò, Natali Domini, Epiphania Domini, Ascensione Domini, Pentecoste, & Natali S. Ioannis Baptistæ, & si qui maximi dies in festiuitatibus habentur, non nisi in ciuitatibus, aut in parochijs teneant. Clerici verò, si qui in festiuitatibus, quas supra diximus, in oratorijs (nisi iubente aut permittente episcopo) Missas facere aut tenere voluerint, à communione pellantur.

Oratoria quatenus permittenda.

22 Et licèt superfluum sit, de re nota & antiquis canonibus prohibita, aliquid iteratò definire, attamen quò faciliùs cupiditas aut improbitas reprimatur, id statuimus, quod omnes canones iubent, vt ciuitatenses siue diœcesani presbyteri, vel clerici saluo iure ecclesiæ, rem ecclesiæ, sicut permiserunt episcopi, teneant, vendere autem aut donare penitùs non præsumant. Quod si fecerint vel fecerunt, & facta venditio nõ valebit, & de facultatibus (si quas habẽt proprias) indemnẽ ecclesiam reddant, & communione priuentur.

12. q. 2. Statuimus & epi.

Ecclesiæ bona non alienanda.

23 Episcoporum etiam, quorum vita non reprehenditur, posteriorẽ priori nullus præponat, nisi fortè elatus superbia, quod pro necessitate ecclesiæ episcopus iusserit, implere contemnat. Sanè si officium archidiaconatùs, propter simpliciorem naturam implere aut expedire nequiuerit, ille loci sui nomen teneat, & ordinationi ecclesiæ, quem elegerit episcopus, præponatur.

Dist. 75. Episcoporum etiam, quorum.

24 De expositis id obseruandum, quod iam dudum synodus sancta constituit.

25 Si verò seculares, qui coniugale consortium sinè culpa grauiori dimittunt, vel etiàm dimiserunt, & nullas causas dissidij probabiliter proponentes, propterea matrimonia sua dimittunt, vt aut illicita aut aliena præsumant, si antequàm apud episcopos comprouinciales dissidij cãs dixerint, & priùs vxores, quàm iudicio damnentur, abiecerint, à communione ecclesiæ, & sancto populi cœtu (pro eo quòd fidem & coniugia maculent) excludantur.

33. q. 2. Seculares qui consortiũ. Et in con. Cal. ca. 30.

Priuato iudicio vxores non dimittendæ.

26 Si quis de clericis documenta, quibus ecclesiæ possessio firmatur, aut supprimere, aut negare, aut aduersarijs forte ipse tradere, damnabili & puniẽda obstinatione præsumpserit, quicquid per absentiam documentorum, damni Ecclesiæ illatum est, de proprijs facultatibus reddat, & communione priuetur. Hi etiàm, qui in damno Ecclesiæ impiè solicitati, à traditoribus aliquid acceperint, * superiori sententia teneantur.

33. q. 2. Si quis de clericis.

* pari

27 Monasterium nouum, nisi episcopo, aut permittente, aut probante, nullus incipere aut fundare præsumat. Monachi etiam, vagantes, ad officium clericatus nisi eis testimonium abbas suus dederit, nec in ciuitatibus, nec in parochijs ordinentur. Monachũ, nisi abbatis sui aut permissu, aut voluntate, ad alterum monasterium commigrantẽ, nullus abbas suscipere aut retinere præsumat: sed vbicunque fuerit, abbati suo authoritate canonum reuocetur. Si enim necesse fuerit, clericum de monachis ordinari, cum consensu & voluntate abbatis præsumat episcopus.

18. q. 2. De monachis.
16. q. 1. Monachi vagantes.
20. q. 4. Monachum nisi per.

28 Monasteria puellarum, longiùs à monasterijs monachorum aut propter insidias diaboli, aut propter oblocutiones hominũ, collocentur.

18. q. 2. Monasteria puellar.

29 Libertos, legitimè à dominis suis factos, Ecclesia (si necessitas exegerit) tueatur: quos si quis ante audientiam aut peruadere, aut expoliare præsumpserit, ab Ecclesia repellatur.

Dist. 87. Libertos leg.

30 Et quia conuenit ordinem ecclesiæ ab omnibus æqualiter custodiri, studendũ est, sicut vbique fit, vt post antiphonas, collectiones per ordinem ab episcopis vel presbyteris dicantur, & hymni matutini vel vespertini decantentur diebus omnibus, & in conclusione matutinarum vel vespertinarũ & Missarum, post hymnos capitella de psalmis dicantur, & plebs collecta oratione ad vesperã ab episcopo cum benedictione mittatur.

De cõ. di. 5. Conuenit ord.

31 Placuit etiàm, vt (sicut plerunque fit) quicunq; odio aut longinqua inter se lite dissenserint, & ad pacem reuocari diutina intentione nequiuerint, à sacerdotibus ciuitatis primitùs arguantur. Qui si inimicitias deponere, perniciosa intentione noluerint, de Ecclesiæ cœtu iustissima excommunicatione pellantur.

Dist. 90. Placuit & vt.

Inimicitias diuius retinentes, excecandi.

32 Clericus nec quenquã præsumat apud secularem iudicem, episcopo non permittente, pulsare. Sed si pulsatus fuerit, non respondeat, nec proponat, nec audeat criminale negocium in iudicio seculari præponere. Si quis verò secularium per calumniam ecclesiam aut clerum fatigare tentauerit, & cõuictus fuerit, ab ecclesiæ liminibus, & à catholicorum communione (nisi dignè pœnituerit) coerceatur.

1. q. 1. Clericum nullus præsumat.

5. q. 6. Si quis vero secularium.

33 Episcopus, qui filios aut nepotes nõ habens, alium quàm Ecclesiam reliquit hæredem, si quid de ecclesia, non in ecclesiæ causa aut necessitate * insumpserit quod distraxit aut donauit, irritum habeatur. Qui verò filios habet, de bonis, quæ reliquit, ab hæredibus eius indemnitatibus Ecclesiæ consulatur.

12. q. 2. Episcopus qui filios.

* præsumpserit

34 Iudæi (quorum perfidia frequenter ad vomitum redit) si ad legem catholicam venire voluerint, octo menses inter catechumenos ecclesiæ limen introeant. Et si pura fide noscuntur venire, tum demùm baptismatis gratiam mereantur. Quòd si casu aliquo periculum infirmitatis intra præscriptum tempus incurrerint, & desperati fuerint, baptizentur.

De cõ. di. 4. Iudæi quos.

Iudæi per 8 mẽses inter cathecumenos retinendi.

35 Si episcopus metropolitanus ad comprouinciales episcopos epistolas direxerit, in quibus eos aut ad ordinem summi pontificis,

Dist. 18. Si episcopus. In Arelat. 2. c. 19. Et I Vasio. c. 28.

Synodo q non affuerat excommunicãdi.

ficis, aut ac Synodũ inuitet, postpositis omnibus (excepta graui infirmitate corporis, aut præceptione regia) ad constitutum diem adesse non differant. Quòd si defuerint (sicut prisca canonum præcepit authoritas) vsque ad proximam Synodum, charitate fratrum, & Ecclesiæ communione priuentur.

1.q.2. Clerici.

36 Clerici etiàm omnes, qui ecclesiæ fideliter vigilanterq; deseruiunt, stipendia sanctis laboribus debita, secundùm seruitij sui meritum vel ordinationem canonum, a sacerdotibus consequantur.

24.q.3. Itaque

37 Itaque censuimus, homicidias & falsos testes a communione ecclesiastica submouẽdos, nisi pœnitentiæ satisfactione crimina diluerint.

20 q.4. Monachum.

Clericis, & Monachis non vagãdum.

38 Clericis sinè commendatitijs epistolis episcopi sui, licentia non pateat euagandi. In monachis quoquè præsentis sententiæ forma seruetur. Quos si verborum increpatio non emendauerit, etiàm verberibus statuimus coerceri. Seruandum quoque de monachis, nè eis ad solitarias cellulas, liceat à congregatione discedere, nisi fortè probatis post emeritos labores, aut propter infirmitatis necessitatem, asperior ab abbatibus regula permittatur. Quod ità demùm fiet, vt intra eadem monasterij septa manentes, tamen sub abbatis potestate separatas habere cellulas permittantur. * Abbatibus quoquè singulis diuersas cellulas aut plura monasteria habere non liceat, nisi tantùm propter incursum hostilitatis intra muros receptacula collocare.

Dist.34. Presbyteri. Quibus nubere non licet, nec alienæ nuptiæ adeũdæ.

* choris.

Clericis spectacula vitanda.

39 Presbyteri, diacones, subdiacones, vel deincèps, quibus ducendi vxores licentia nõ est, etiàm alienarum nuptiarum euitent conuiuia. Nec his cœtibus misceantur, vbi amatoria cantantur & turpia, aut obscœni motus corporum * choreis & saltationibus efferuntur, nè auditus & obtutus sacris mysterijs deputati, turpium spectaculorum atque verborum contagione polluantur.

28.q.1. Omnes deincèps.

1.Cor.10. Rom.14.

40 Omnes deincèps clerici siue laici, Iudæorum conuiuia euitent, nec eos ad conuiuium quisquam excipiat, quia quum apud Christianos cibis communibus non vtantur, indignum est atque sacrilegum eorum cibos à Christianis sumi: quum ea, quæ Apostolo permittente, non sumimus, ab illis iudicentur immunda, ac si inferiores incipiant esse Christiani, quàm Iudæi, si nos, quæ ab illis ponuntur, vtamur, illi verò a nobis oblata contemnant.

Dist.35. Ante

Clericis ebrietas in primis vitanda.

41 Ante omnia clericis vetetur ebrietas, quæ omnium vitiorum fomes ac nutrix est. Itaque eum, quem ebrium fuisse constiterit, (vt ordo patitur) aut triginta dierum spatio communione statuimus submouendum, aut corporali subdendum supplicio.

26.q.5. Aliquanti Cler. studẽt.

Sortibus studentes excõicãdi.

42 Ac nè id fortassè videatur omissum, quod maximè fidem catholicæ religionis infestat, quòd aliquanti clerici siue laici student augurijs, & sub nomine fictæ religionis, per eas, quas sanctorum sortes vocãt, diuinationis scientiam profitentur, aut quarumcunq; scripturarum inspectione futura promittunt. Hoc quicunque clericus vel laicus detectus fuerit vel consulere vel docere, ab ecclesia habeatur extraneus.

In cõc. Ar elaten.2. ca. 25.

43 De pœnitentibus id placuit obseruare, quod sancti patres nostri synodali sententia censuerunt, vt nullus de his clericus ordinetur: & qui iam sunt per ignorãtiam ordinati, aut sicut bigami, aut internuptarũ mariti locum teneant. Ministrare diaconus, cõsecrare altare presbyter non præsumat.

26.q.6 Ministrare diacon.

44 Benedictionem super plebem in ecclesia fundere, aut pœnitentem in ecclesia benedicere, presbytero penitùs non licebit.

12.q.2. Terrulas aut.

25 Terrulas aut vineolas exiguas, & ecclesiæ minùs vtiles, aut longè positas paruas, episcopus sinè consilio fratrum (si necessitas fuerit) distrahendi habeat potestatem.

12.q.2. Fugitiui.

46 Fugitiui, domos suas aut familias deserentes, qui, etiàm si reuocati fuerint, non possunt teneri, simili ratione ab episcopo, si voluerit, aut si ità illi meruerint, distrahant.

¶ Hucusquè inclusiuè Gemblacẽ. exemplar extẽdebatur. Hinc continuabatur conclusio finalis cum subscriptionibus infrà positis.

*audire

De cõs. dist. Missas die.

*Quod

47 Missas die Dominico secularibus totas * tenere, speciali ordine præcipimus, ità vt ante benedictionem sacerdotis egredi populus nõ præsumat. * Qui si fecerint, ab Episcopo publicè confundantur.

2. q. 2. Episc.

48 Vt de rebus episcopi proprijs vel acquisitis, vel quicquid episcopus de suo proprio habet, hæredibus suis, si voluerit, derelinquat. Quicquid verò de prouisione Ecclesiæ suę fuerit, siue de agris, siue de frugibus, siue de oblationibus, omnia iure ecclesiæ reseruare censuimus.

12.q.2. Diacon.

12. q. 2. Si quis qualibet

* quis qualibet

12.q.2. Diacon.

49 Diacones vel presbyteri in parochia constituti, de rebus sibi creditis, nihil audeãt commutare, vendere, vel donare, quia res sacratæ Deo esse noscuntur. Similiter & sacerdotes, nihil de rebus ecclesiæ sibi commissæ (vt superiùs comprehẽsum est) alienare prę sumant. Quod si fecerint, conuicti in Concilio, & ab honore depositi, de suo aliud tantum restituant, quantum visi sunt præsumpsisse. Sanè si * quis pro qualibet cõditione, de rebus Ecclesiæ aliquid alienare præsumpserit, si de suo proprio tũtum ecclesiæ contulerit, quantum visus est abstulisse, tunc demùm istud stare licebit. Libertos tamẽ, quos sacerdotes, vel diaconos de ecclesia sibi commissa facere voluerint, actus ecclesiæ prosequi iubemus. Quod si facere cõtempserint, placuit eos ad proprium reuerti seruitium.

Dist. 50. Si eps, vel. si quis eps.

50 Si Episcopus, presbyter, aut diaconus, capitale crimẽ commiserit, aut chartam falsauerit, aut testimonium falsum dixerit, ab officij honore depositus, in monasteriũ re-

trudatur: & ibi quàm diù vixerit, laicam tantummodò communionem accipiat.

12. q. 5. Si epi. condito testa.

51 Si episcopus, condito testamento, aliquid de ecclesiastici iuris proprietate legauerit, aliter non valebit, nisi tantū de iuris proprij facultate suppleuerit.

52 Presbytero, aut diacono, vel clerico, sinè antistitis sui epistolis ambulanti, communionem ei nullus impendat.

12. q. 2 Quicquid paroch.

53 Quicquid parochiarum presbyter de ecclesiastici iuris possessione distraxerit, inane habeatur & vacuum venditatione comparantis, & actione vendentis.

12. q. 4. Presb.

54 Presbyter dum diœcesim tenet, de his quæ emerit ad ecclesiæ nomen, scripturam faciat, aut ab eius (quam tenet) ecclesiæ ordinatione discedat.

Dist. 34. Episcopum Presbyterū. Verum titulus eiusdē canonis est, Ex conc. Arelatensi.

55 Episcopis, presbyteris, diaconibus, canes ad venandum, aut accipitres habere nō liceat. Quòd si quis talium personarum in hac voluntate detectus fuerit, si Episcopus est, tribus mensibus se suspendat à communione, presbyter duobus mensibus se abstineat, diaconus verò ab omni officio, vel communione cessabit.

17. q. 4. In venditione,

56 In venditionibus, quas abbates facere præsumunt, hac forma seruetur, vt quicquid sinè Episcopi * notitia venditum fuerit, ad potestatem Episcopi reuocetur. Mancipia verò monachis donata, ab abbate non liceat manumitti. Iniustum enim putamus, vt monachis quotidianum rurale opus facientibus serui eorum libertatis otio potiantur.

* licentia

21. q. 1. Vnū.

57 Vnum Abbatem duobus monasterijs præsidere interdicimus.

18. q. 2. Cellulas nouas.

58 Cellulas nouas, aut congregatiunculas monachorum, absque notitia Episcopi prohibemus institui.

16 q. 3. Clerici qlibet

59 Clerici quilibet, quantacunque diuturnitate temporis, de ecclesiæ remuneratione aliqua possederint, in ius proprium, præscriptione temporis, non vocentur, dummodò pateat ecclesiæ rē fuisse, nè videantur etiàm Episcopi administrationes prolixas aut precatorias, quum ordinati sunt, facere debuisse, aut diù retentas facultates, in ius proprietatis suæ posse transcribere.

De Relapsis.

60 Lapsis, id est, qui in catholica fide baptizati sunt, si prævaricatione damnabili pòst in hæresim transierint, grandem redeundi difficultatem sanxit antiquitas. Quibus nos, annorum multitudine breuiata, pœnitentiā biennij, conditione infrascriptæ obseruationis, imponimus, vt præscripto biennio, tertio sinè relaxatione ieiunent, & ecclesiā studeāt frequentare. In pœnitentium loco standi & orandi humilitatem ità nouerint obseruandam, vt etiàm ipsi, quum catechumeni egredi commonentur, abscedant. Hoc si obseruare voluerint, constituto tempore admittēdis ad altarium obseruatio relaxetur. Quòd si ardua vel dura fortè putauerint; statuta præteritorum canonum implere debebunt.

16. q. 2. 3. De incestis.

61 De incestis cōiunctionibus nihil prorsùs veniæ reseruamus, nisi quum adulteriū separatione sanauerint. Incestos verò, nullo coniugij nomine deputandos, quos etiàm designare funestum est. Hos enim censemus esse: Si quis relictam fratris, quæ penè prius soror extiterat, carnali coniunctione polluerit: si quis frater germanam vxorem acceperit: si quis nouercam duxerit: si quis consobrinæ suæ se sociauerit: si quis relictæ vel filiæ auunculi misceatur, aut patrui filiæ, vel priuignæ suæ: aut qui ex propria consanguinitate aliquam, aut quam consanguineus habuit, concubitu polluat, aut duxerit vxorē. Quos omnes & olim, atque sub hac constitutione incestos esse non dubitamus, & inter catechumenos, vsque ad legitimam satisfactionē manere, & orare præcipimus. Quod ità præsenti tempore prohibemus, vt ea, quæ sunt * hactenùs instituta, non dissoluamus. Sanè, quibus coniunctio illicita interdicitur, habebunt ineundi melioris coniugij libertatem.

* ante non

62 Si quis seruum proprium sinè conscientia iudicis occiderit, excommunicatione, vel pœnitentia biennij reatum sanguinis emendabit.

63 Vt ciues, qui superiorum solennitatū, id est, Paschæ, ac Natalis Domini, vel Pentecostes festiuitatibus, cum episcopis interesse neglexerint, (quum in ciuitatibus, communionis vel benedictionis accipiendæ causa positos se nosse debeant) triennio à communione priuentur ecclesiæ.

7. q. 1. Si quis.

64 Si quis in clero constitutus, ab ecclesia sua diebus solennibus defuerit, id est, natiuitate Domini, Epiphania, Pascha, vel Pentecoste, dum potius * singulari lucro studeat, quàm seruitio * suo parere, cōuenit, vt triennio à communione suspendatur. Similiter diaconus vel presbyter, si per tres hebdomadas ab ecclesia sua defuerit, huic damnationi succumbat.

* secularib' lucris studet, * Dei paret.

Di. 93. Non

65 Quoniam nō oportet diaconem sedere, præsente presbytero, sed ex iussione presbyteri sedeat. Similiter autem honorificetur diaconus à ministris inferioribus & omnibus clericis.

Di. 23. Non oportet in.

66 Quoniam non oportet insacratos ministros licentiam habere, in secretarium (quod Græci diaconion appellant) ingredi, & contingere vasa Dominica.

28 q. 1. Nō oportet cū omnibus.

67 Quoniam non oportet cum omnibus hæreticis miscere connubia, & vel filios vel filias dare, sed potiùs accipere, si tamen profitentur, Christianos futuros esse se & catholicos.

26 q. 5. Nō Magicis studentes excōcandi.

68 Quoniam non oportet ministros altaris aut clericos, magos & incantatores esse, aut facere quæ dicunt phylacteria, quæ sunt magna obligamenta animarum. Hos autem, qui talibus vtuntur, proijci ab ecclesia iussimus.

Di.46. Seditionarios. 69 Seditiouarios, nunquàm ordinandos clericos, sicut nec vsurarios, vel iniuriarum suarum vltores.

Di.46. Clericum scur. 70 Clericum scurrilem, & verbis turpibus ioculatorem, ab officio retrahendum.

71 Synodum etiàm secundùm constituta patrum, annis singulis plcuit congregari. Et quia in nomine Domini, omuibus salubriter constitutis, syuodus cum pace dimittitur, gratias Deo primitùs, & Domino nostro regi agamus, orantes diuinam clementiam, vt hæc eadem facere & docere per multos annos in honorem Domini possimus.

Ego Cęsarius in Christi nomine episcopus, iuxta id, quod vniuersis coepiscopis meis, qui mecum subscripserunt, placuit, instituta patrum secutus, his definitionibus anuuens, sub die * 5. Kalendas Septembris, anuo 22. regis Alarici, subscripsi.

* 4. Idus Septembris anno 22. regni Alarici, 11. qui etiam fuit eius vitæ vltimus.

Cyprianus episcopus subscripsi.
Clarus episcopus subscripsi.
Tetradius episcopus subscripsi.
Heraclianus episcopus subscripsi.
Sophronius episcopus subscripsi.
Sedatus episcopus subscripsi.
Quintianus episcopus subscripsi.
Sabinus episcopus subscripsi.
Gratianus episcopus subscripsi.
Nicetius episcopus subscripsi.
Suauis episcopus subscripsi.
Galactarius episcopus subscripsi.
Gratus episcopus subscripsi.
Vigilius episcopus subscripsi.
Glycerius episcopus subscripsi.
Petrus Episcopus subscripsi.
Chronopius episcopus subscripsi.
Probatius episcopus subscripsi.
Maternus episcopus subscripsi. (❀ Agricius)
* Agretius episcopus subscripsi.
Marcellus episcopus subscripsi.
Pendarius episcopus subscripsi.
*Abilius episcopus subscripsi.
Ingenuus episcopus subscripsi.
Paulinus episcopus subscripsi.
Polemius episcopus subscripsi.
Pompeius episcopus subscripsi.
Firminus episcopus subscripsi.

DECRETA AGATHEN. CONCILII prioribus non inserta, secundùm Gratianum, numero tria.

PRIMVM.

Non liceat episcopo propriis manibus aliquem cædere.

Di.86. Non liceat aliq. Non liceat Episcopo manibus suis aliquē cœdere. Hoc enim alienum à sacerdote debet esse.

Burchard. & Iuo citant ex decretis Bonif. Papa habetur autem in Nouellis Const. 12. cap. 16. apud Iulianum antecessorem.

SECVNDVM.

Quandò ampliùs quàm debetur, exigitur, vsura committitur.

Vsura est, vbi ampliùs requiritur, quàm datur. Verbi gratia, Si dederis solidos decē, & ampliùs quæsiêris, vel dederis frumenti modium vnum, & supèr aliquid exegeris. 14. q. 3. Vsura est.

TERTIVM.

De purgatione clericorum, si conuinci non potuerint.

Si quis presbyter vitæ suę negligens, prauis exemplis mala de se suspicari permiserit, & populus ab episcopo iuramento, seu banno Christianitatis constrictus, infamiā eius patefecerit, & certi accusatores criminis eius desuerint: admoneatur primò seorsùm ab episcopo, deindè sub duobus vel tribus testibus. Si non emendauerit, in conuentu presbyterorum episcopus eum publica increpatione admoneat. Si verò neque sic correxerit, ab officio suspendatur, vsque ad dignā satisfactionem, nè populus in eo scandalum patiatur. Si verò accusatores legitimi non fuerint, qui eius crimina manifestis indicijs probare contenderint, & ipse negauerit, tunc ipse cum socijs semptem eiusdē ordinis (si valet) à crimine seipsum expurget. Diaconus verò, si eodem crimine accusatus fuerit, semetipsum cum tribus expurget. 2. q. 4. habetur finis huius decreti, sed totum c. est apud Iuo. lib. 5.

EX DECRETO IVONIS.

Perquirēdum est, si aliqua fœmina sit, quæ per quędam maleficia & incantatioues, mentes hominum immutare se posse dicat, id est, vt de odio in amorem, vel de amore in odiū cōuertat, vt bona hominum aut damnet, aut subripiat. Et si est, quæ se dicat cum dæmonum turba in similitudinem mulierum trāsformata, certis noctib9 equitare super quasdam bestias, & in eorum consortio annumeratam esse, hæc talis omnimodis scopis correcta, ex parochia eijciatur. Libro 5.

DECRETA QVADAM EX codice librorum sexdecim, libro v. cap. xxij.

De illis, qui contentiones & rixas amauerint.

Si quis cōtentiones & rixas amauerit, vel manifectum vitium fratri intulerit, iuxta arbitrium rectoris modumq; peccati diuturna expietur pœnitentia.

Ex eisdem libris & cap.

De illis, qui faciles sunt ad detrahendum.

Si quis promptus facilisq; est ad detrahēdum,

dum, dicens quod verum nō est septem dies in pane & aqua, sequestratus à fraterno consortio, pœniteat.

Ex eodem libro xv. cap. viij.

De falso testimonio, quòd capitale sit crimen.

Nouerint falsi testes, quòd si falsum testimonium capitale crimen non esset, nequaquàm Deus in euangelio inter principalia crimina enumerasset. Ait enim: De corde exeunt homicidia, adulteria, furta, falsa testimonia. Et ideò debet pœnitere, similiter & excommunicari falsus testis, sicut adulter, fur, & homicida. Matth. 15

Finis Concilij Agathensis.

AVRELIANENSE CONCILIVM PRIMVM

Trigintatrium Episcoporum tempore Symmachi Papæ, & Clodouei Regis. Est Prouinciale.

Aurelia, aliàs, Aureliæ, Galliæ Celticæ vrbs insignis, olim Genabum, vt quidam putant, dicta, cuius crebra fit mentio in Commentarijs Cæsaris.

CAPITVLORVM AVRELIANEN. Synodi primæ, Tituli.

§ Epistola Clodouei regis Franciæ ad Synodum.

Hic ex Frācorum Regibus primus christiana sacra suscepit, baptizatus à S. Rhemigio Archiepiscopo Rhemensi. A. D. 496. Scripsisse autem videtur hanc epistolam cum bello persequens Gothos, Conciliū Eporū fieri postulauit circiter. A.D. 506.

Capitulum primum.

Dominis sanctis & Apostolica sede dignissimis episcopis, Clodoueus rex. Enunciante fama, quid actum fuerit vel præceptum omni exercitui nostro, priusq̄ in

in patriá Gothorum ingrederemur, beatitudinem vestram præterire non potuit. In primo quoquè de ministerio Ecclesiarum omnium præcepimus, vt nullus ad subripiendum in aliquo conaretur, neque de sanctimonialibus, neque de viduis, quæ in religione Domini deuotæ esse probarentur. Simili conditione & de clericis vel filijs supradictorum tam clericorum quàm viduarũ, qui cum illis in domo ipsorum consistere videbantur. Idem & de seruis ecclesiarum, quos de ecclesijs tractos per episcoporum sacramenta constiterit, præceptum est obseruare, vt nullus ex ipsis aliquam violẽtiam vel dãnum patiatur. Quod ità ad integrum est intelligendũ, vt ex his supradictis, si aliquis vim captiuitatis pertulisset, siue in ecclesia, siue extra ecclesiam, omninò sinè aliqua dilatione præcipiamus esse reddendos. De cęteris quidem captiuis laicis, qui extra pacem sunt captiuati, & fuerint approbati Apostoli, aut cui volueritis, arbitrij vestri est non negandum. Nam de his, qui in pace nostra tã clerici quam laici subrepti fuerint, si veraciter agnoscitis, vestras epistolas de annulo vestro intrà signatas, sic ad nos omnimodis dirigatis, & à parte nostra præceptionem
*seruandā: latam noueritis esse * firmandam; sic tamen populus noster petit, vt cuicunque epistolas vestras præstare fueritis dignati, cum sacramento per Deum, & benedictione vestra dicere non tardetis, rem istam, quæ poscitur, veram esse, quia multorum varietates vel falsitates inuentę sunt, vt comprehendantur,
Gen. 18. c sicut scriptum est: *Perit iustus cum impio.* Orate pro me, domini sancti, & Apostolica sede Papæ dignissimi.

¶Rescriptum Episcoporum synodi ad Regem Franciæ.

Capitulum secundum.

DOmino suo Catholicæ Ecclesiæ filio Clodoueo gloriosiss. regi, omnes sacerdotes quos ad Concilium venire iussistis.

Quia tanta ad religionis Catholicæ cultũ gloriosæ fidei cura vos excitat, vt sacerdotalis mentis affectu sacerdotes de rebus necessarijs tractaturos in vnum colligi iussistis, secundùm vestrę voluntatis consultationem, & titulos, quos dedistis, ea, quæ nobis visa sunt, definitione respõdimus, ità vt si ea, quę nos statuimus, etiàm vestro recta esse iudicio comprobantur, tanti consensus regis ac domini maiori authoritate seruanda, tãtorum firmet sententia sacerdotum.

3 Cùm, authore Deo, in Aurelianensi vrbe fuisset Cõcilium summorum antistitum congregatum, communi omnium collatione cõplacuit, vt hoc, quod verbis statuerunt, etiàm scripturæ testimonio roborarent.

De homicidis, adulteris, & furibus, si ad ecclesiam confugerint, id constituimus obseruandum, quod ecclesiastici Canones decreuerunt, & lex Romana constituit, vt ab Ecclesiæ atrijs vel domo episcopi, reos abstrahere omninò non liceat, sed nec alteri consignare, nisi ad Euangelia datis sacramẽtis, de morte & debilitate, & omnium pœnarum genere sint securi, ità vt ei, cui reus fuerit criminosus, de satisfactione conueniat. Quòd si quis sua sacramenta conuictus fuerit violasse, reus periurij, non solùm à communione Ecclesiæ, vel omnium clericorum, verùm etiàm & à catholicorum conuiuio separetur. Quòd si is, cuius reus est, noluerit, intentione faciente componi, & ipse reus de ecclesia, actus timore, discesserit, ab ecclesiæ clericis non quæratur. 17 q. 4. Id constitum*

4 De raptoribus autem id constituendum esse censuimus, vt si ad Ecclesiam raptor cũ rapta confugerit, & fœminam ipsam violentiam pertulisse cõstiterit, statim liberetur de potestate raptoris, & raptor mortis vel pœnarum impunitate concessa, aut seruiendi conditioni subiectus sit, aut redimendi se liberam habeat facultatem. Si verò, quę rapitur, patrem habere constiterit, & puella raptori consenserit: potestati patris excusata reddatur, & raptor patri, superioris cõditionis satisfactione, teneatur obnoxius. 16 q. 1 De raptoribus autem

5 Seruus, qui ad ecclesiam confugerit pro qualibet culpa, si à Domino pro admissa culpa sacramentum susceperit, statim ad seruitium domini sui redire cogatur: & posteaq̃ dato sacramento, dño suo fuerit cõsignatus, si aliquid pęnæ pro eadem culpa, qua excusatur, probatus fuerit pertulisse: pro contemptu ecclesiæ & præuaricatione, fidei à cõione & conuiuio catholicorum extraneus habeatur. Si verò seruus pro culpa sua ab ecclesia defensatus, sacramenta domini, clericis exigentibus, de impunitate perceperit, exire nolentem à domino liceat occupari. 17 q. 4. Id constituim*

6 De ordinationibus clericorum id obseruandum esse decreuimus, vt nullus secularium ad clericatus officium præsumat accedere, nisi aut cum regis iussione, aut cum iudicis voluntate, ità vt filij clericorum, id est, patrum, auorum, ac proauorum, quos in supradicto ordine parentum constat obseruationi subiunctos, in episcoporum potestate & districtione consistant.

7 De oblationibus vel agris, quos Dominus noster rex, ecclesiæ suo munere conferre dignatus est, vel adhuc non habentibus, Deo sibi inspirante, contulerit, ipsorum agrorum vel clericorum immunitate concessa, id esse iustissimum definimus, vt in reparationibus ecclesiarum, alimonijs sacerdotum, & pauperum refectione, vel redemptionibus captiuorum, quicquid Deus in fructibus dare dignatus fuerit, expendatur, & clerici ad adiutorium ecclesiastici operis constringantur. Quòd si aliquis sacerdotum,

ad

ad hanc curam minùs ſolicitus ac deuotus extiterit, publicè a comprouincialibus Epiſcopis confundatur. Quòd ſi nec ſub tali ſe confuſione correxerit, donèc emendet errorem, cõmunione fratrũ habeatur indignus: minores vero (vt dignum eſt) diſtringantur.

6.q.7. Si quis ab Epiſcopo. * contentione.

8 Si quis ab Epiſcopo ſuo, vel de eccleſia, vel de proprio iure crediderit aliquid repetendum: ſi nihil conuicij aut criminationis obiecerit, eum pro ſola * contentione, a cõmunione eccleſiæ non liceat ſubmoueri.

9 Abbatibus, presbyteris, omniq́ue clero, vel in religionis profeſſione viuentibus, ſinè diſcuſſione vel commendatione Epiſcoporum, pro petendis beneficijs ac dominos venire non liceat. Quod ſi quiſquã præſumpſerit, tam diù loci ſui honore & cõmunione priuetur, donèc per pœnitentiã plenam, eius ſatisfactionem ſacerdos accipiat.

Diſt. 54. Si ſeruus abſen.

10 Si ſeruus abſente vel neſciente domino ſuo, Epiſcopo tamen ſciente, quòd ſeruus ſit, diaconus aut presbyter fuerit ordinatus, ipſo in clericatus officio permanente, Epiſcopus eum domino duplici ſatisfactione compenſet. Si verò Epiſcopus eum ſeruum neſcierit, qui teſtimonium perhibent, aut eum ſupplicauerint ordinari, ſimili redhibitioni teneantur obnoxij.

Diſt. 81. Si diaconus ſat.

11 Si diaconus aut presbyter crimen capitale commiſerit, ſimul & ab officio & communione pellatur.

12 De hæreticis clericis, qui ad fidem catholicam plena fide & voluntate venerint, vel de baſilicis, quas in peruerſitate ſua Gothi hactenùs habuerunt, id cenſuimus obſeruari, vt ſi clerici fideliter conuertantur, & fidem catholicam integrè confiteantur, vel ità dignam vitam morum & actuum probitate cuſtodiant, officium, quo eos Epiſcopus dignos eſſe cenſuerit, cum impoſitæ manus benedictione ſuſcipiant, & eccleſias ſimili, quo noſtræ innouari ſolent, placuit ordine conſecrari.

De pœnit. diſt. 1. De his qui.

13 De his, qui ſuſcepta pœnitentia, religionem ſuæ profeſſionis obliti, ad ſecularia relabuntur, placuit, eos & a communione ſuſpendi, & ab omnium catholicorum conuiuijs ſeparari. Quòd ſi poſt interdictum, cum eis quiſquam præſumpſerit manducare, & ipſe communione priuetur.

Diſt 81. Si diaconus. * hic

14 Si diaconus vel presbyter, pro reatu ſuo ſe ab altaris communione ſub pœnitentis profeſſione ſubmouerit, * ſic quoque ſi alij defuerint, & cauſa certæ neceſſitatis exoritur, poſcenti baptiſmum liceat baptizare.

Diſt. 28. Si ſe. * caſtitate ſeruata.

15 Si ſe cuicunque mulier duplici coniugio, presbyteri vel diaconi relicta, coniunxerit, aut * caſtigati ſeparentur: aut certè, ſi in criminum intentione perſtiterint, pari excommunicatione plectantur.

10 q. 1. Antiquos canon.

16 Antiquos canones relegentes, priora ſtatuta credimus renouanda, vt de his, quæ in altario oblatione fidelium conferuntur, medietatem epiſcopus ſibi vendicet, & medietatem ſibi diſpenſandam ſecundùm gradus clerus accipiat, tam de prædijs proprijs, quàm de omni commoditate in epiſcoporũ poteſtate durantibus.

10.q.1. De his q paro.

17 De his, quæ parochijs in terris, vineis, mãcipijs, atq; peculijs quicunq; fideles obtulerint, antiquorum canonum ſtatuta ſeruentur, vt omnia in epiſcopi poteſtate conſiſtant. De his tamen, quæ in altario acceſſerint, tertia fideliter epiſcopis deferatur, duæ clericis. Decimæ autem, ſecundùm quoſdã, ſingulis annis tertia pars, aut in tertio tota. Sed tamen nos ſequentes Romanos, ſingulis annis quartam partem, aut in quarto anno, totam epiſcopi recipiant.

Exdec. Ivo. lib. 2. additio.

Diſt. 82. Epiſ pauperib.

18 Epiſcopus pauperibus, vel infirmis, qui debilitate faciente non poſſunt ſuis manibus laborare, victum & veſtimentum, inquantùm poſſibilitas habuerit, largiatur.

6. q. 7. Oẽs baſilicæ.

19 Omnes baſilicæ, quæ per diuerſa loca conſtructæ ſunt, vel quotidiè conſtruuntur, placuit, ſecundùm priorum canonum regulam, vt in eis epiſcopi, in cuius poſitæ ſunt territorio, poteſtate conſiſtant.

20 Nec ſuperſtes frater torum defuncti fratris aſcendat, nec ſe quiſquã amiſſæ vxoris ſorori audeat ſociare. Quod qui fecerint eccleſiaſtica diſtrictione feriantur.

18.q.2. Abbates pro humilit.

21 Abbates, pro humilitate religionis, in epiſcoporum poteſtate conſiſtant. Et ſi quid extra regulam fecerint, ab epiſcopis corrigantur. Qui ſemèl in anno, in loco vbi epiſcopus elegerit, accepta vocatione, conueniant. Monachi autem abbatibus omni obedientia & deuotione ſubiaceant. Quòd ſi quis per contumaciam extiterit indeuotus, aut per aliqua loca vagari, aut peculiare aliquid habere præſumpſerit: omnia, quæ acquiſierit, ab abbatibus auferãtur, ſecũdùm regulam monaſterio profutura. Ipſi autem, qui fuerant peruagati, vbi inuenti fuerint, cum auxilio epiſcopi, tanquàm fugaces, ſub cuſtodia reuocentur. Et reum ſe ille abbas futurũ eſſe cognoſcat, qui in huiuſmodi perſonis non regulari animaduerſione diſtrinxerint, vel qui ſuſceperit monachum alienum.

27.q.1. Monacho orarium

22 Monacho orarium in monaſterio vel zonas habere non liceat.

23 Monachus in monaſterio conuerſus, ſi pellici poſteà vel vxori fuerit ſociatus, tantæ præuaricationis reus, nunquàm eccleſiaſtici gradùs officium ſortiatur.

18.q.2. Nullus monachus * varietatis

24 Nullus monachus, congregatione monaſterij derelicta, ambitionis & * vanitatis impulſu cellulã conſtruere, ſinè epi permiſſione, vel abbatis ſui voluntate, præſumat.

16. q. 1. Si epiſcopus

25 Si epiſcopus humanitatis intuitu, vineolas, vel terrulas clericis vel monachis pſtiterit excolẽdas, vel pro tẽpore tenendas, etiàm ſi longa tranſiſſe annorũ ſpatia comprobẽtur, nullum eccleſia præiudicium patiatur, nec ſecularis legis præſcriptio, quæ

eccleſiæ

eccleſiæ aliquid impediat, opponatur.

De cõſ. diſt. 5. Sacerdotibus.

26 Id ſacerdotibus omnibus eſt decretum, vt ante paſchæ ſolennitatem, nõ quinquageſima, ſed quadrageſima teneatur.

De cõ. diſt. 3 Nulli ciuiũ

27 Vt nulli ciuium Paſchæ, natalis Domini, vel quadrageſimæ ſolemnia in villa liceat celebrare, niſi quem infirmitas probabitur tenuiſſe:

De cõ. diſt. 1. cũ ad celeb.

28 Cùm ad celebrandas Miſſas in D s i nomine conuenitur, populus non antè diſcedat, quàm Miſſæ ſolemnitas compleatur: & vbì epiſcopus non fuerit, benedictionem accipiat ſacerdotis.

De cõ diſt. 3 Rogatiões.

29 Rogationes, id eſt, litanias, ante aſcenſionem Domini placuit celebrari, ità vt præmiſſum triduanum ieiunium, in Dominicæ Aſſcenſionis ſolemnitate ſoluatur: per quod triduum ſerui & ancillæ ab opere relaxẽtur, quo magis plebs vniuerſa conueniat. Quo triduo omnes abſtineant, & quadrageſimalibus cibis vtantur.

Diſt. 91. clerici verò,

30 Clerici verò, qui ad opus ſanctum adeſſe contempſerint, ſecundùm arbitrium epiſcopi, Eccleſiaſticam ſuſcipiant diſciplinam.

31 De familiaritate extranearum mulierum tam epiſcopi, quàm presbyteri, vel diaconi, præteritorum canonum ſtatuta cuſtodiant.

26. q. 5. Si quis clericus

32 Si quis clericus, monachus, vel ſecularis, diuinationem vel auguria crediderit obſeruanda, vel ſortes (quas mentiuntur eſſe ſanctorum) quibuſcunq; putauerint intimandas, cum his, qui eis crediderint, ab Eccleſiæ communione pellantur.

De cõ. diſt. 3 Epiſ, ſi iſir.

33 Epiſcopus, ſi infirmitate nõ fuerit impeditus, Eccleſiæ, cui proximus fuerit, die Dominico deeſſe non debet.

¶ Nomina epiſcoporum, qui in eadem ſynodo fuerunt, & mecum ſubſcripſerunt, numero 33.

* Diuieñ. * Dieñ. vel Digneñ.

Auentinus * Dinieñ. metropolis, Adelphius Rauracenſis, Boethius Cadurceñ. Cyprianus Burdegaleñ. metropolis, Cronopius Petragoricenſis, Camilianus Trecaſinus, Euſebius Aurelianeñ. Euphraſius Aruernorum, Edibius Ambianeñ. Euſtochius Andegaueñ. Epiphani⁹ Namneticeñ. Eraclius Pariſiacenſis, * Etilius, Valioneñ. * Gildardus Rothomagenſis metropolis, Leontianus Conſtantieñ. Lupicinus Engoliſmanus, Litharedus Lexouiẽſis, Lupus Sueſſionenſis, Leuanianus Silnanectenſis, Licinius Turonenſis metropolis, Leontius Toloſanæ metropolis, Mauruſius Ebroicenſis, Melanius Rhedonenſis, Modeſtus Venerenſis, Melanius Viromandenſis. Nepos Abrinceñ, Petrus * Xanctoneñ. Principius Cenomanneñ. Quintianus Rutheneñ. Sophronius Nouiomeñ. Theodoſius Antiſiodoreñ. Tetradius Auſciorũ, Tetradius Bituricẽſis metropolis.

* Seſtilius * Vaſeñ. * Gildared⁹ * Santoñ.

Finis Concilij I. Aurelianenſ.

DECRETA HORMISDÆ PAPÆ.

Ex libro Pontificali.

Ormiſda natione Campanus, ex patre Iuſto, de ciuitate Fruſinona, ſedit annos 8. dies 17. Fuit autem tẽporibus Theodorici regis & Anaſtaſij Auguſti, à conſulatu ſenatoris, vſq; ad conſulatũ Symmachi & Boethij. Hic cõpoſuit clerũ, & pſalmis erudiuit. Hic fecit baſilicã in territorio Albanenſi, in poſſeſſione Meſontis. Eodem tempore ex conſtituto ſynodi miſit in Græciam, humanitatem oſtendens ſedis Apoſtolicæ, quia Græci obligati erant ſub vinculo anathematis propter Petrum Alexandrinum, & Acacium Conſtantinopolitanum epiſcopum. Sub Ioanne epiſcopo Conſtantinopolitano, cum conſilio Theodorici regis, direxit Ennodium epiſcopũ Ticineñ. & Fortunatum epiſcopum Cataneñ. & Venantium presbyterum vrbis Romæ, & Vitalem diaconum ſedis Apoſtolicæ, & Hilariũ notarium, ad Anaſtaſium Auguſtum: ſed nihil egerunt. Item ſecundò miſit Ennodium epiſcopum, & Peregrinum Meſenatem epiſcopum, portantes epiſtolas confortatorias fidei, & conteſtationes ſecretas numero xix. & textum libelli. In quo libello noluit aſſentire Anaſtaſius Auguſtus, quia & ipſe in hæreſi Eutychiana communicauerat. Voluit. itaq; eos legatos per remuneratione corrũpere. Legati verò ſedis Apoſtolicæ, contempto Anaſtaſio Auguſto, nullatenùs conſenſerunt accipere pecunias, niſi ſatisfactionẽ ſedis Apoſtolicæ operaretur. Tunc Imperator repletus furore, eiecit eos per poſterulã, & impoſuit eos in naui periculoſa cum militibus, & magiſtrianis, & pfectis nomine Heliodoro & Demetrio. Quibus hoc dedit in mandatis Imperator Anaſtaſius, vt nullam ciuitatem ingrederentur. Legati verò ſedis Apoſtolicæ ſecretius ſupraſcriptas epiſtolas fidei 19. per manus monachorum & orthodoxorum expoſuerunt per omnes ciuitates. Quas tamen epiſcopi ciuitatũ, qui erãt complices Anaſtaſij Auguſti, omnes eas epiſtolas timore pro crimine, Conſtantinopolim direxerũt. Tũc furore repletus Anaſtaſius Auguſtus cõtra Papam Hormiſdã, inter alia ſacra ſua hoc ſcripſit, dicens: Nos iubere volumus, non nobis iuberi. Eodẽ tẽpore nutu diuinitatis, percuſſus eſt fulmine diuino Imperator Anaſius, & obijt. Sumpſit itaque imperiũ Iuſtin⁹ orthodoxus, & direxit authoritatem ſuam ad Papam Hormiſdam ſedis apoſtolicæ per Gratum, Illuſtrem nomine, petens à ſede Apoſtolica, vt redintegraretur pax eccleſiarum. Tunc Hormiſda epiſcopus cum conſilio regis Theodorici, direxit à ſede

A.D. 514.

Digna tyrãno ſentẽtia

de Apostolica Germanum Capuanum episcopum, & Ioannem & Blandum presbyteros, & Felicem & Dioscorum diaconos sedis Apostolicæ, & Petrum notarium, munitos ex omni parte fide & textu libelli pœnitentiæ. Qui venientes iuxta Constantinopolim, tanta gratia fidei illis refulsit, vt multitudo monachorum orthodoxorum, & illustrium virorum maxima multitudo, in quibus Iustinus Imperator & Vitalianus cōsul, simul occurrerunt ad castellum rotundum, quod dicit vsque in ciuitatem Constantinopolim, qui cum gloria & laude ingressi vnà cum Grato Illustri, suscepti sunt à Iustino orthodoxo Augusto cum gloria. Omnis itaq; clerus vnà cum episcopo Ioanne Constantinopolitano, sensit, quòd grataanter susceptí sunt. Sentientes quoquè hoc, qui erant cōplices Acacij, incluserunt se in ecclesiam maiorem, quæ vocatur sancta Sophia, & consilio facto, mandauerunt Imperatori, dicētes: Nisi nobis reddita fuerit ratio, quarè damnatus est episcopus noster Acacius, nullatenus consentimus sedi Apostolicę. Hic Papa Hormisda perrexit ad regem Theodoricum Rauennam, & cum eius consilio misit auctoritatem ad Iustinum, & cum vinculo chirographi, & textum libelli redintegrauit ad vnitatem sedis Apostolicæ, damnans Petrum & Acaciū, vel omnes hæreses. Hic inuenit Manichęos, quos etiàm discussos cum examinatione plagarum exilio deportauit. Quorum codices ante fores basilicæ Constantinianæ incendio concremauit. * Huius temporibus episcopatus in Aphrica post annos * 74. reuocatus est, qui ab hæreticis fuerat exterminatus. Eodem tempore venit regium donum cum gemmis preciosis à rege Francorum Clodoueo Christiano, Beato Petro Apostolo. Sub huius episcopatu multa vasa aurea vel argentea venerunt de Gręcia, & Euangelia cum tabulis aureis cum gemmis preciosis pensantibus libro xv. Patena aurea cum hyacinthis, quæ pensat libro xx. Patenæ argenteę duæ, pensantes singulæ libro xxv. Scyphus aureus cum gemmis, pensans libr. 8. Scyphus aureus circundatus regno, pensans libr. viij. Scyphi argentei deaurati 2. pensantes singuli libro 5. Gabata electrina, * pensans libr. 2. Thecæ cereæ aureæ 2. pensantes libr. 6. Palliolum * Olosorum * blateum cum tabulis auro textus de chlamyde vel de stola Imperiali, subcinctorium super confessionem beati Petri Apostoli. Hęc omnia à Iustino Augusto orthodoxo, votorum gratia oblata sunt. Eodem tempore Theodoricus rex obtulit Beato Petro Apostolo cerostrata argentea pensantia libr. lxx. Eodem tempore fecit Papa Hormisda apud B. Petrum Apostolum trabem, quam ex argento cooperuit, pensantem libr. mille xl. Hic fecit in basilica Constantiniana arcum argenteum ante altare, qui pensat libr. 20. Canthara argentea xvi. quæ pensant singula libr. 12. Item ab beatum Paulum fecit arcus argenteos duos, pensantes singul. libr. 20. Canthara argentea 16. pensantia singula libr. 15. Amas argenteas 3. pensantes libr. 3. Scyphos argenteos stationales 6. cum ducibus, pensantes singul. lib. 6. Hic fecit ordinationes in vrbe Roma per mensem Decembr. presbyteros 21. episcopos per diuersa loca numero 55. Qui etiàm sepultus est in basilica B. Petri Apostoli, 8. Idus Augusti, consulatu Maximi. Et cessauit episcopatus dies 7.

* Hoc puto auctorè vel se verbis illis significare, Religionis catholicæ statū in Africa restitutū ab Hilderico, qui catholicos reuocauit, & episcopis Ecclesias reddidit, q facta aliq prodūt circiter Anno Dom. 524. Centesimo fere anno, q ab corruptione Henrici Arriani fuerat profligat*. Id Corona fuit, qua fuerat ipse donatus ab Anastasio Imperatore. Paul. Diac.
* lxxix
* lxxxiiij.
* blateum

SACRA IVSTINI IMPERAtoris ad Hormisdam Papam.

Sacratissimo ac beatiss. archiepiscopo almæ vrbis Romæ, & patriarchæ Hormisdæ, Iustinus Imperator. Scias nobis patet religiosissime, quod diù summis studijs quærebatur, patefactum, & antequam aduenerint, qui à nobis destinati sunt, quòd Ioannes vir beatiss. antistes nouæ Romæ noster, vnà cum clero vobis consentiunt, nullis variantes ambiguitatibus, nullis diuisi discordijs. Scias, libellum ab eo subscriptum, quem offerendum indicaueras, sanctissimorum patrum Concilio congruentem, quò omnes concurrunt alacri opere ad suscipienda vota tam nostræ quam Constantinopolitanæ sedis, quos veritatis coruscus fulgor illuminat. Omnes accelerant libentissimè, quos oblectat via dilucida, vt sequantur scita patrum sanctissima, leges probatissimas, & consilijs quorundam firmatis, qui rectum tenebant tramitem, aliorum correctis, qui vagabantur incerti. In eo res colligitur, vt vnitatem indiuiduæ Trinitatis, ipsi quoque in vnitate colant mentium. Negatum est, inter diuina mysteria memoriam in posterum fieri libelli (quem diximus) Acacij præuaricatoris, quondàm regiæ huius vrbis episcopi, necnon & aliorum sacerdotum, qui vel primi contra constituta venerunt apostolica, vel successores erroris facti sunt, & nulla vsque ad vltimum diem, sunt pœnitentia * correcti. Et quoniam omnes noster religionis admonendi sunt, vt exemplum imitentur ciuitatis regiæ, destinanda vbique principalia præcepta ediximus. Tanto flagramus religionis officio, tanto affectamus studio pacem catholicæ fidei, pro remuneranda celeriter pace nostrę reipub. pro cōciliando subiectis meis superno pręsidio. Quid enim gratius reperiri potest, quid iustius, quid illustrius, quam quos idem regnū continet, idemque fidei cultus irradiat, eos non diuersa contendere, sed * collectis in eisdem sensibus instituta venerari, non humana mente illata, sed in diuinę prouidētiæ spiritu? Oret itaque vestræ religionis sanctitas, vt quod peruigili studio pro concordia ecclesiarum

A.D. 519
* correpti.
* collectos

ecclesiarum catholicæ fidei procuratur, diuini muneris opitulatio iugi perpetuitate seruari annuat. Data x. Kalend. Maij, Constantinopoli.

LIBELLVS FIDEI IOANNIS Cõstantinopolitani episcopi, directus ad sanctum Hormisdam Papam, in quo anathematizat Nestorij & Eutychetis, & reliquorum hæreticorum blasphemias.

Redditis mihi literis vestræ sanctitatis, in Christo frater charissime, per Gratum charissimum comitem, & nunc per Germanum & Ioannem reuerendissimos episcopos, & Felicem & Dioscorum sanctiss. diaconos, & Blandum presbyterum, lętatus sum de* speciali charitatis vestræ sanctitate, quę vnitatem sanctissimarum Dei ecclesiarum secundùm veterum patrum requiris traditionem, & dilaceratores *rationabilis gregis, Christi amore propulsare festinans. Certus igitur scito, per omnia sanctissime, quia secundùm, quod vobis scripsi, tecũ cum veritate sentiens, omnes à te repudiatos hæreticos renuo. & ego pacẽ diligẽs, sanctissimas Dei ecclesias, id est, superioris vestræ & nouellæ istius Romæ vnam esse accipio, illam sedem Apostoli Petri, & istius augustę ciuitatis, vnã esse definio. Omnibus actis à sanctissimis quatuor synodis, id est, Nicęna, Constantinopolitana, Ephesina & Chalcedoneñ. de confirmatione fidei institutis Ecclesiæ assentio, & nihil titubare de benè iudicatis patior Sed conantes, aut nisos, vsque ad vnum apicem placitorum perturbare, lapsos esse à sancta Dei generali & Apostolica Ecclesia scio: & tuis verbis rectè dictis euidenter vtens, pręsentia scripta hæc dico: quia prima salus est, rectæ fidei regulam custodire, & à patrum traditione nullatenùs deuiare: quia non potest Domini nostri prætermitti sententia, dicentis: Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo ecclesiã meã. Hæc, quæ dicta sunt rerum probantur effectibus, quia in sede Apostolica inuiolabilis semper catholica custoditur religio. Hanc igitur fidem nequaquam cadere cupientes, sed patrum sequentes in omnibus constituta, anathematizamus omnes hæreses, & præcipuè Nestorium hæreticum, qui quondàm Constantinopolitanæ vrbis fuit episcopus, damnatum in Concilio Ephesino à beato Cælestino Papa vrbis Romæ, & à venerabili viro Cyrillo episcopo Alexandrinæ ciuitatis, & vnà cum illo anathematizamus Eutychen & Dioscorum Alexandrinæ ciuitatis episcopum, damnatum in sancta synodo Chalcedonensi, quam venerantes sequimur & amplectimur, quæ sequens sanctam synodum Nicęnam, Apostolicam fidem prædicauit. ijs coniungentes Timotheum parricidam, Aelurum cognominatum, anathematizamus, & huius discipulum & sequacem in omnibus, Petrum Alexãdrinum similiter condemnantes. Anathematizamus similiter Acacium quõdam Cõstantinopolitanæ vrbis Episcopum, complicem eorum & sequacem factum, necnon & perseuerantem in eorum cõmunione & participatione. Quorum enim quis communionem amplectitur, eorum similem adiudicationem in condemnatione consequitur. Simili modo & Petrum Antiochenum condemnantes, anathematizamus cum sequacibus suis, & omnibus suprascriptis. Vndè probamus & amplectimur epistolas omnes beati Leonis Papæ vrbis Romæ, quas conscripsit de recta fide. Quapropter (sicut prædiximus) sequẽtes in omnibus sedem Apostolicam, & prædicamus omnia, quæ ab ipsa decreta sunt, & propterea spero in vna communicatione vobiscum, quam Apostolica sedes prædicat, me futurum, in qua est integra deuotio Christianæ religionis & perfecta soliditas: promittens in sequenti tempore, sequestratos à communione Ecclesiæ catholicæ, id est, in omnibus non consentientes sedi Apostolicæ, eorum nomina inter sacra non recitanda esse mysteria. Quòd si in aliquo à professione mea deuiare tẽtauero, his, quos condemnaui, per cõdemnationem propriam consortem me esse profiteor. Huic vel professioni subscripsi manu mea, & direxi * per scriptam tibi Hormisdæ, sancto & beatissimo fratri & Papæ magnæ Romæ, per supradictos Germanum & Ioannem venerabiles episcopos, Felicem & Dioscorum diaconos, & Blandum presbyterum. Et alia manu: Ioannes misericordia Dei episcopus Constantinopolitanæ nouellæ Romæ, huic meæ professioni consentiens, omnibus supradictis subscripsi, sanus in Domino. Ora pro nobis, sanctissime & beatissime frater. Data mense Martio, die vigesimooctauo, indictione * vndecima, Consulibus domino Iustino Imperatore Augusto & Heraclio viris clarissimis.

*spirituali

*amabilis

25. q. 1 Prima salus ẽ.

Matt. 16. c

*per scripta

*xij. Iustino & Euthanico.

¶ Iustinus Imperator Hormisdæ Papæ.

A.D. 519.

Quo fuimus semper, & quo sumus studio pro conciliandis sententijs catholicam fidem * colentium, vt eodem animo concti venerentur lumen indiuiduum Trinitatis, palam fecisse dignoscimur, nunc legatum ad vestram beatitudinem vltra ob hoc ipsum dirigentes Gratum virum spectabilem magistrum scrinij, quo remedium tandem reperiatur discordijs variè certantium, nunc prono libentique suscipientes affectu viros religiosissimos, quos interuentos vnitatis, vestra sedes Apostolica credidit destinandos. Profectò etenim tanquàm ipsam pacem & iocundis eos oculis adspeximus, & extensis manibus duximus amplectendos,

ctendos, quia etiàm omni intentione ordinauimus, vt venerabilis Ecclesia Constantinopolitana, necnon complures aliæ vota suscipiant vestra, non solùm in cæteris, sed in auferendis etiàm nominibus ex sacris diptychis, quæ remouenda maximè * postulastis. (* postulatis) Verùm nonnullæ fuerunt vrbes & Ecclesiæ, tam Ponti, quàm Asiæ, ac præcipuè Orientales, quarum clerici vel populi, omnibus pertentati minis atque persuasionibus tamen nequaquàm flexi sunt, vt tollant antistitum & repellant nomina, quorum apud eos opinio floruit: sed morte vitam duriorem æstimant, si mortuos condemnauerint, quorum gloriabantur vita superstitum. Quid igitur faciamus huiusmodi pertinaciæ, quæ nec dicto audiens existit, & tormenta intantùm despicit, vt amplum sibi ac festinum iudicet, si corpore priùs, quàm religioso desistat consilio? Nobis quidem videtur opùs esse molliùs agendi & clementiùs, quæ si non in tua sanctitudine, iam nec in alio poterunt inueniri. Nam neque sanguinis & suppliciorum cupidi, (quod dictu etiàm graue est) libellum suscepimus, neque vt paruo discrimine remaneat imperfecta concordiæ desideria, sed ad prorogandam, quo possumus ordine, coniunctionem membrorum Ecclesiæ. Vtrum itaque præstantius erit, minorum gratia in totum esse nobis * acceptas (* absentes, * aduersas) tantas multitudines, an concessis exiguis & remissis, maiora & omni ratione quærenda corrigi, vt quæ non licuit per omnia, saltem ex necessarijs partibus alligentur? Veniam itaque nominum postulamus, non Acacij, non vtriusque Petri, non Dioscori, vel Timothei, quorum vocabula ad nos datæ sanctitatis tuæ epistolæ continebant: sed quos in alijs celebrauit ciuitatibus episcopalis reuerentia, & hoc exceptis vrbibus, vbi vestræ beatitudinis libellus iam in plenum admissus est, nisi hâc quoquè partem vestra beneuolentia statuerit mitiùs corrigendam. Verùm nec iudicio caret res sedis Apostolicæ, vt non magis venia dicenda sit, quàm deliberata iam ac perspecta definitio. Anastasius siquidem religiosissimæ memoriæ, vestræ culmen Ecclesiæ, palàm aperteque constituit, cùm hoc idem scriberet negocium decessori nostro, satis esse pacem affectantibus, si nomen tantùm reticeatur Acacij. Ergò priora vestræ sedis constituta sequitur, qui non omnes memorias mortuorum iudicat contemnendas: vt indignum habeatur & incongruum, si non placidior omnibus non solùm defunctis, sed etiàm superstitibus, vestra diuulgetur in omni fine terrarum lenitas. Et hoc quidem non dubitauerimus, ità gratiosum vobis futurum, vt pacifico statim responso lætior mundus reddatur. Retineat autem vestra sanctitas, quod dudùm scripsimus, ex Oriente supplicationes nobis esse destinatas, voluntatem ipsorum continentes & arbitrium, in quo sese duraturos ostendunt firmiter, & * quò nulla ratione desistendum æstimant. (* à quo) Hanc itaque chartulam secundùm nostra promissa, per Ioannem virum reuerendissimum episcopum, dirigendam vobis in præsenti meritò credidimus, vt à vestra sede etiàm tenor eius admissus, ad colligendas proficiat & adunandas vbique venerabiles ecclesias, & Hierosolymitanã præcipuè, cui tantùm omnes fauorem impendunt, quasi matri Christiani nominis, vt nemo audeat ab ea sese discernere. Consensum itaque proprium tuam sanctitudinem epistolari quoque pagina conuenit declarare, vt cognito omnibus atque patefacto, tenorem eiusdem chartulæ à vobis etiàm laudari, & tenaciter custodiri, lætior mundus existat. Data 5. Idus Septembris, Chalcedone, Rustico consule, accepta Prid. Kalen. Decemb. A.D. 520

¶ Exemplar Precum.

DEO amabili ac pijssimo Imperatori ex DEO Augusto, & principi Iustino Christianissimo: deprecatio & supplicatio ab Hierosolymitanis & Antiochenis, & secundæ Syriæ clericis, & abbatibus, & possessoribus prouinciæ Syriæ. Haurite aquam (Esa. 12. b) cum lætitia ex fontibus salutis, vociferator Esaias propheta exclamat, fontes salutis * euangelicæ (* euangelicas veritates) veritatis prædicationes manifestè ostendens, ex quibus B. Apostoli, & eorum, qui per ordinem fuerunt, discipuli & sapientes Ecclesiæ doctores, salutarem aquã fidei haurientes, omnem sanctam DEI Ecclesiam irrigauerunt, quæ in petra summi apostolorum subnixa, rectã & inflexibilem confessionem custodiens, fiducialiter cum eo ad vnigenitum filium Dei omni tempore exclamat, dicens: *Tu es Christus filius Dei viui*. (Matt. 16. c) Hanc salutarem confessionem à sanctis quatuor synodis, quæ euangelicis præceptis sunt honoratæ, suscipientes, nunquàm per Christi gratiam à traditis nobis rectis dogmatibus, deuiauimus, sicut rerum testatur probatio, & tempore necessitatis fidei constantia demonstrat. Si igitur, vt Christiani, rationis fidei sumus participes, domine pijssime, & ad communem pacem, & ad vnitatem festinamus, nostram fidem, quam ab initio suscepimus, per hanc satisfactionem nostram, manifestam vestræ facimus pietati: vt notum sit, quia & paci concurrimus, & à recta cum Dei iuuamine non diuertimus fide, sed omnem ex æquo hæresim execramur, non solùm Eutychianistas & Acephalos, sed & Nestorianos & hominem colentes, toto animo odientes anathematizamus. *Eutychianistæ in varias statim sectas sunt dissecti. Niceph. lib. 17. cap. 45. Acephalorum, qui & ipsi Eutychianistæ sunt, caput se-*

uerus

fuerit fuit Antiochenus pseudoepiscopus, sed caput dictum ἀκέφαλοι, quasi sine capite vel nullius capitis. Nicephor lib. 16. cap. 19. vel alia ratione dicti sunt Acephali de qua Niceph. lib. 17. citato, cap. 45.

Nos autem domine Christianissime Imperator, (sicut superius dictum est,) in Patrē & filium & spiritum sanctum ab initio baptizati quoque & credentes, vnam essentia Dei in tribus subsistentijs adoramus, secundùm sanctorum patrum mathema & symbolum, credentes in vnum Deum patrem omnipotē tem, & in vnum Dominum Iesum Christū, vnigenitum, Deum * verbum, similiter & in vnum spiritumsanctum: & secundùm hoc diuinum mathema, definitionem à sancta Chalcedoneñ synodo promulgatam, intelligimus quoque & suscipimus, credentes & confitentes, quia vna subsistentia vel persona, quod idem ipsa sancta synodus in duab* naturis, id est, in Deitate & humanitate indiuisè & inconfusè prædicauit, * Deum verbum, & Dominus noster Iesus Christus vnus est ex sancta & vnius essentiæ Trinitate. Sic enim vnum Deum in tribus subsistentijs (sicut dictum est) accipimus: pater autem non est incarnatus, nec Spiritus sanctus, Deus verbum incarnatus est. Filius verò incarnatus & homo factus, est vnus ex sancta & vnius essentiæ Trinitate, secundùm filiationis proprietatem. Sic itaque secundùm prædictas sanctas quatuor synodos credentes, & secundam Dei verbi natiuitatem secundùm carnem confiteri non renuimus. Vnde propriè Dei genitrix sancta virgo esse creditur, tanquam quæ natura & veritate, vnius essentiæ patris filium Deū verbum per naturam immutabilem ex ipsa factum hominem enixa est: & duas naturas in Christo per essentiam vel substantiam vnitas confitentes, sicut in vnius persona vel subsistentia. Neq; harum diuersitatem vel proprietatem post vnitionem auferimus, nec eas diuidere in duabus personis & subsistentijs per vnitionem sumus edocti, eundemq; scimus vnigenitum filium DEI, & ante incarnationem eius, & post, id est, Deum simul & hominem, passibilem carne, impassibilem Deitate: circunscriptum corpore, non circunscriptum spiritu, id est, terrenum & cœlestem, quem mundus vt hominē cepit, & vt Deum continere non potuit, mortalem & immortalē, nusquàm naturarum diuersitate sublata, neque diuidentes per essentiam vnitionem; hoc enim verè magnum pietatis mysteriū: quia vnus ex sancta & vnius essentiæ Trinitate incarnatus & homo factus Deus verbum, in vtraq; natura Deitatis & humanitatis, indiuisè & inconfusè cognoscitur & adoratur, non conuersionem vel mutationem sustinens, sed proprietatem vtriusque naturæ in vna persona in semetipso conseruans. Ob hanc igitur fidem prædictas sanctas synodos suscipientes & custodientes, anathematizamus omnes, qui aduersùs eas quocunq; tempore vel modo aliquid conscripserunt, præcipuè Ioannem * Egotam, qui aduersùs memoratam sanctam Chalcedoneñ. synodū multas, vt Nestorianus, blasphemias euomuit: similiter condemnantes & Timotheum, & Ælurū cognominatum, sicut Eutychianistam, aduersùs eam cum suis latrantē sequacibus. Ità ergò cum Dei iuuamine sem per sensimus, & iam nunc sentimus. Quapropter hanc satisfactionem vestræ obtulimus pietati iubere enim dignata est nos proprium intellectum, & quemadmodùm de sana fide sentimus, exponere, quia quidā hæretici, dum suam malam fidem occultare festinant, nostram in Christo libertatem & rectam fidem detrectare conantur. Supplicamus igitur clementiam vestram, solicitudinē de perfecta ecclesiarū vnitione sanctarum habere debere, vt vnitas, quæ cum Dei facta fuerit iuuamine nec vllo deinceps rationabili aut irrationabili occasionis fomite inquietari pax possit. Deus autem omnium vestrûm pium adimpleat desiderium, in gloriam sui & Reipublicæ disciplinam.

Margin: * verum. * Dei. * Ergotam.

¶ Epistolæ decretalis Hormisdæ Papæ, tituli.

GLORIOSISSIMO atque clemētissimo filio Iustino Augusto, Hormisda episcopus. Inter ea, quæ ad vnitatem Ecclesię pertinent, propter quam Deus clementię vestrę elegit Imperium, in literis contulisti, hoc quoq; venerabilis Imperator, cura fidei (cui multipliciter vos studere declarastis) adiecit, ut aliquorum preces, perferendæ ad humilitatis meę notitiam, iūgerentur: quibus vel quid quęstionis oriretur, agnoscerem, vel ad subinouēdum propositę consultationis ambiguum, responsum a me religiosæ sententię conueniens daretur. Legi omnia solicitudine, qua decebat, & licèt ad responsi plenitudinem sufficere potuisset, si illa tantùm, quę ab authoribus sunt debita, rescriberem: tamen vt religiosi propositi vestri remunerarem affectum, non subtrahendum credidi mei quoque sermonis obsequium.

Capitulum primum.

¶ Quid enim est, quod emergentibus Nestorij & Eutychetis venenis, paterna omisit instructio? Penè omnes impietates cum in-

uentoribus tam nefandorum dogmatũ, conuenientia in vnum synodica decreta presserunt, nec vlteriùs remãsit locus vllus tam diris perfidiæ seminibus amputatis, aut Christum Dominũ nostrum credere sinè carnis fuisse veritate, aut eundem non & Deum & hominem, de materni vteri intemerata fœcunditate prodijsse, cùm alter eorum dispensationem, qua saluati sumus, negando (quantùm in se est) irritam faceret, alter opinione contraria, sed impietate consimili, in eodem Domino nostro Iesu Christo potestatem diuinam à vera humanitate secluderet: neq; ille recordatus, quia palpandã carnẽ suã Christus ostenderit, neque ille Euangelij memor, Lucæ 24. f verbum carnem factum esse dicẽtis, cui vox Dñi indeficienter insonare debuerat, qua dixit & docuit; *Nemo ascendit in Cœlum, nisi* Joan. 1. b *qui de cælo descẽdit filius hominis, qui est in cælo:* Joan. 3. b Sæpè & hæc & multis præcedentium sunt compræhensa sententijs; sed nec clementia vestra (licèt iam dicta sint) fastidiosè poterit repetita cognoscere, nec nobis pudor est ea, quæ sunt à prędecessoribus nostris prædicata, reuoluere. Neque enim possibile est, vt sit diuersitas prædicationis, vbi est vna forma veritatis. Nec ab re iudicabitur alienum, si cum his, cum quibus conuenimus fide, congruamus & dogmate. Reuoluantur pijs mansuetudinis vestræ auribus decreta synodica, & beati Papæ Leonis conuenientia sacræ fidei constituta. Eadem inuenietis in illis, quæ recensueritis in nostris. Quid ergò est? Post illum fontem fidelium statutorum, quid ampliùs (si tamen fidei terminos seruat) quamlibèt curiosus scrutator inquirat? Non opùs est aut adiectione plenis, aut * instructione perfectis, nisi fortè mauult quisquam dubitare * institutione quam credere, certare quàm nosse, sequi dubia quàm seruare decreta.

2 Nam si Trinitas Deus, hoc est, pater, & filius, & spiritussanct⁹, Deus autẽ vnus, specialiter legislatore dicẽte: *Audi Israel: Dominus Deus tuus, Deus vnus est:* Deut. 6. a qui aliter habet, necessè est aut diuinitatem in multa diuidat, aut specialiter passionẽ ipsi essentiæ Trinitatis impingat: & (quod absit à fidelium mẽtibus) hoc est aut plures deos more prophanæ gentilitatis inducere, aut sensibilem pœnam ad eã naturam, quæ aliena est ab omni passione transferre. Vnum est sancta Trinitas: non multiplicatur numero, * nec crescit * non augmento: nec potest aut intelligentia compræhendi, aut hoc, quod Deus est, discretione seiungi. Quis ergò illi secreto æternę impenetrabilisque substantiæ, quod neque vlla visibilium vel inuisibilium creaturarum potuit inuestigare natura, prophanam diuisionem tentet ingerere, & diuini arcani mysterium reuocare ad calculum moris humani? Adoremus patrem & filium & spiritum sanctum indistinctam distinctè, incompræhensibilem & inenarrabilem substantiam Trinitatis; vbi & si admittit numerum ratio personarum vnitas tamen non admittit essentiæ separationem; ità tamen, vt seruemus diuinæ propria naturæ, seruemus propria vnicuique personæ, vt nec personis diuinitatis singularitas denegetur, nec ad essentiam hoc qđ est proprium nominum, transferatur. Magnum est sanctæ & incompræhensibile mysterium Trinitatis, Deus pater, Deus filius, Deus spiritussanctus, Trinitas indiuisa. Et tamen notum est, quia proprium est patris vt generaret filiũ; proprium filij Dei, vt ex patre patri nasceretur æqualis: proprium spiritussancti, vt de patre & filio procederet sub vna substantia deitatis.

3 Propriũ quoq; filij Dei, vt iuxta id quod scriptum est, in nouissimis temporibus verbum caro fieret, & habitaret in nobis: 1. Pet. 1. a Joan. 1. b ità intra viscera sanctæ Mariæ virginis genitricis Dei, vnitis vtrisq; sinè aliqua confusione naturis, vt qui ante tempora erat filius Dei, fieret filius hominis, & nasceretur in tempore, hominis more, matris vuluã natus non aperiens, & virginitatẽ matris, deitatis virtute non soluens. Dignum planè Deo nascente mysterium, vt seruaret partum sinè corruptione, qui conceptũ fecit esse sinè semine, seruans quod ex patre erat, & repræsentans quod ex matre suscepit. Nam iacens in præsepio, videbatur in cœlo: inuolutus pannis, adorabatur à Magis: inter animalia editus, Lucæ 2. a ab Angelis nũciatur: Matt. 2. a vix egressus infantiam, Lucæ 2. g annuncians mysticam sinè instituente doctrinam: inter rudimenta annorum puerilium, edens cælestium signa virtutum. Idem enim Deus & homo, non (vt ab infidelibus dicitur) sub quartæ introductione personæ, sed ipse Dei filius Deus & homo, idem virtus & infirmitas, humilitas & maiestas, redimens & venditus, in cruce positus, & cæli regna largit⁹: ita nostræ infirmitatis particeps, vt possit interimi: ità * ingenitæ potentiæ Dominus, nè possit morte consumi. *idẽ tamen Matt. 27. g Sepultus est, Matt. 28. b iuxta id, quòd homo voluit nasci: & iuxta id, quòd patri erat similis, resurrexit: patiens vulnerum, & saluator ægrotum, vnus defunctorum, & viuificator obeuntium: & ad inferna descendens, & à patris gremio non recedens. Vndè & animam, quam pro communi conditione posuit, pro singulari virtute & admirabili potentia mox resumpsit. * informamus Hæc ità esse, nec vllam dubitationem oportere recipere, id est, nè Dñs noster Iesus Christus aut inter corporis passiones Deus non esse, crederetur, aut nè Deus tantùm, non etiàm homo, inter opera mirabilium stupenda virtutum, proposito nos duorum Apostolorum * informauit exemplo, * informamus Deum esse se Christũ Dñm nostrum, Petri fide: hominẽ, Thomæ dubitatione declarans. Quid enim intererat, vt quem se homines dicerent, discipulos suos vellet inquirere, nisi, vt respondente Petro,

Mat.16.e *quorum fa tetur, tro, *Tu es Christus filius Dei vivi*,* fateretur, non hoc de carne & sanguine proditum, sed, patre Deo inspirante, reuelatum, vt per testimonium laudatæ responsionis, fides patefieret veritatis? Quid etiam intererat, vt apparente post resurrectionem Domino, Thomas
Ioan.20.f tantum aut abesset cæteris, aut solus ambigeret, nisi vt mundus crederet, quod ambigens discipulus explorasset, vt dum vnius manibus se pateretur tangi, ab vniuersitate fidelium,
*a quid *quis esset, possit agnosci? Non ergò ad explorandum discipulum interposita est dubitatio, sed quęsita posteritatis instructio. An ne aliud expectat, quod se idem Dominus Cleophæ cū
Luc.24.c alio discipulo, cùm ad Emmaum tendentes, de se loquerentur, inseruit? Et quanquam de resurrectione Domini per mulieres, quę pri-
Matt.28.a mę ad monumentum conuenerant, agnouissent, tamen vt per eorū dubitationē daret futuris seculis credēdi firmitatem, incipiens
Luc.24. à Mose & omnibus prophetis, oportuisse Christum pati, & ità intrare in gloriam suam, interpretatus, ostendit & per passionem humanam naturam, & diuinam in eo esse per gloriam multiplicibus hæc sanctarum scripturarum insinuantur exemplis. Nec apud religiosam conscientiam tuam, venerabilis Imperator tanquàm ignota dicuntur: fides enim ipsa, quę à te constanter asseritur, tibi hoc reddit muneris, vt sensibus tuis & affectum sui inserat, & scientiam per quam diligentiùs asseratur, infundat. Et tamē interest dispensationis mihi creditæ, vt ego quoque vel apud scientes nota non taceam, vt succedente sibi per vices temporum catholicorum prędicatione sensuum, quod indeficienter asseritur, sinè fine credatur. Latiùs hęc, quę ad deitatem humanitatemque Domini nostri Iesu Chrsti pertinent, & in eo vnitas duas sinè confusione naturas, potui secundùm veterum definita disserere, si esset aduersùs eos, qui his dissentiunt, disputandum. Sed cùm in manibus omnium sint & synodica cōstituta, & beati Papæ Leonis dogmata, perstringi ista potiùs pauca, quàm euoluere, credidi cōueniētiùs vniuersa. Nunc vero agnoscere satis est & cauere, ità proprietatem & essentiam cogitādam, vt sciatur, quid personæ, quid nos oporteat deferre substantiæ. Quæ qui indecenter ignorant, aut callida impietate dissimulāt, dum omittunt, quid sit proprium filij in Trinitate, tendunt insidias vnitati. Sed si, quę prędicata sunt, validis teneantur fixa radicibus, nec à paterna traditione receditur, & constanter quæstionibus obuiatur. Datum ix. Kalē. Aprilis, Valerio viro clarissimo consule.

EPISTOLA HORMISDAE Papæ, ad Ioannem Episcopum * Melicitanæ Ecclesiæ, vbi de communione Constantinopolitanæ Ecclesiæ scribens gratulatur. * Miletopolitanæ

VOta nostra charitatem tuam latere nolumus, nè qui particeps fuit sollicitudinis, gaudiorum fructu reddatur extorris. Erideò Constantinopolitanam ecclesiam ad communionem nostram redijsse, Domino propiciante, tradentibus significamus alloquijs, & mandatorum, quę legatis nostris dedimus, in omnibus seriem fuisse completam. De qua parte vt ad dilectionem tuam pleniùs perfectum gaudium perueniret, libelli Ioannis fratris & consacerdotis nostri episcopi Constantinopolitani, & Iustini clementissimi Principis Orientis sacrarum literarum exemplaria pariter credidimus destinanda, indicantes nihilominùs per Orientis partes plurimos episcopos sic fecisse. Superest, vt à nobis competentibus precibus Diuinitas exorata concedat, quatenus de aliarum quoq; ecclesiarum redintegratione gratulemur. Ea verò, quæ significare curauimus, in eorum sacerdotum, qui fraternitati tuę vicini sunt, curabis perferre notitiam, vt & ipsi de effectu tantæ rei, gratias nobiscum cęlestis misericordię beneficijs referre non cessent. Deus te incolumem custodiat frater charissime.

¶ Eiusdem epistola ad Ioannem episcopum, de directis institutis & vice commissa.

DIlectissimo fratri Ioanni, Hormisda. Fecit dilectio tua rem charitati & fidei cōgruentem, vt aduentum suum ad Italiā nobis directis literis indicaret, & quæ in te sit summa religiosę voluntatis, ostenderet. Atq; vtinàm ad plenioris affectus satietatem, præsentię tuæ nobis gaudia contigissent, vt gratulemur nos & colloquio & pręsentia frui, quam sumus antè per scripta complexi. Veruntamen probasti, dilectissime frater, quo Christianam fidem venerari affectu, dum ea, quę ad regulas patrum pertinent, & ad mandata catholica, sinè aliqua cupis transgressione seruare, sperans, vt prorogatis generalibus ad Hispanienses ecclesias constitutis, quæ aut negligentiùs aut irreligiosiùs fiunt, Ecclesiasticis disciplinis congruentia sanciamus: quod amplexi sumus, captata istius desiderij facultate. Quid enim aut nobis dulcius, quàm cum fidelibus loqui? aut Deo * aptius, quàm deuiantes ab errore reuocare? Salutantes igitur charitatem qua iungimur, per Cassianum diaconum tuum significamus, nos direxisse generalia constituta, quibus vel ea, quę iuxta canones seruari debeant, competenter ediximus, vel circa eos, qui ex clero * acceptius

Græcorum veniunt, quam habere oporteat, caurionem, sufficienter instruximus. Sed & causæ ipsius ordinem instructionemq́; abundè decretis Ecclesiasticis vos docebunt, vt agnoscenies & impiorum transgressionem, & Apostolicæ sedis curam pro patrum regulis excubantem, ostendatis vos perosos damnatorom coosortia, & amare fidelium. Et quia per iosinuationem dilectionis tuæ huius nobis est viæ patefacta prouidentia, remuneramus solicitudinem tuam, & seruatis priuilegijs metropolitanorũ, vices vobis Apostolicæ sedis eatenùs delegamus, vt inspectis istis, siue ea, quæ ad canones pertinent, siue ea, quæ à oobis sunt nupèr mandata, seruentur, siue ea, quæ de Ecclesiasticis causis tuæ reuelationi * conogerint, sob tua nobis insinuatione pandantur, Erit hoc studij ac solicitudinis tuę, vt talem te in his, quę iniunguntur, exhibeas, vt fidem integritatemq́ue eius, cuius curam suscipis, imiteris.

25.q.2. Seruatis priuilegijs.

*contigerit nunciati,

Data quarto oonas Aprilis, Agapeto viro clariss. coss.

An.D.541. quo anno ordinariũ consulatũ gerebant Valerius, & Iustinian⁹ extraordinariũ vero secundum Agapetus qui An. D. 517. ordinarium gesserat.

Epistola Hormisdæ Papæ ad Epiphanium Constantinopolitanum Episcopum, de reconciliatione Romanæ & Constantinopolitanæ Ecclesię.

¶ Præsens Hormisdę epistola, sub alia interpretatione inferiùs ponitur in Actione 1. Cõc. Cõstãtinopol.

DILECTISSIMO fratri Epiphanio Epõ, Hormisda. Multo gaudio sum repletus, ꝙ circa Ecclesiæ pacem, & sanctissimi Imperatoris & dilectionis tuæ tale studiũ literis indicasti, quod legarorũ quoq; meorum assertione cognoui manifestum. Hinc enim supernæ misericordiæ documentum perdocetur, qñ & mũdani principes causas fidei cum Reipublicæ ordinatione coniongũt, & ecclesiarum p̃sules, quod ad dispensationem sui pertiner officij, memores exequuntur. Talibus enim indigebat post discordiæ procellas religio Christiana rectoribus, qui compressis prouida dispensatione turbinibus, diù peregrinatam pacem depulsa tempestate reducerent, vt in futura pòst secula ad propositi sui exempla tendentes, sibi ad scribendum indubitanter ostenderent, quicquid Deo placitum posteris pro sua imitatione fecissent. Benedicamus Dominũ, fratres charissimi, hoc diebus nostris fuisse concessum, & totis orationum & curarũ viribus adnitamur, vt q̃ Dei opere benè cœptá sunt, ipso adiuoante per omnia cõpleantur. Sperandum enim est, vt ad compagem corporis sui reliqua, quæ adhuc desunt, mẽbra festinent, & à potioribos minora nõ discrepent. Ad quod me, cùm dilectio tua Christianæ studio charitatis hortat̃, debet, quod inuitat, sequi: & quod amandũ suadet, amplecti. Similem enim iam fidei curam gerentes, per religiosam patientiam par etiam prę-mium de boni operis speramus affectu. Neque enim difficultatibus est cedeodum. Non enim faugatur asperis fides, nec ad cęlorum ardua per procliue contenditur, nec remunerationem citra laboris exercitium quis meretur. Vndè ne faciẽtes bona deficiamus, specialiter admooemur, etiã teste Psalmista: *Beati, qui custodiunt iudicium, & faciunt iustitiam in omni tempore*: quia non initiom laboris, remunerationem præmij cõsoeuit inuenire, sed terminus. Ergo studiom solicitudinis assumentes, quibus est vna in communione societas & credulitas, qoemadmodùm de vnitate sedis Apostolicæ & Constãtinopolitanæ ecclesiæ pariter exultamos in Domino,ità de reliquorum quoque (sicut affectione admones) redintegratiooe lętemor, & curemos primùm, vt fidem integritatẽq oe nostram immaculatam ab omni contagione seruemus. Nôsti enim, frater charissime ac sanctissime, quia ecclesiastica seruant viocula concordiam, quæ nos ab hæreticorum tuentur insidijs, per quæ etiàm canonom custoditur integritas. His in robore suo omni circunspectione seruatis, remedia sperantibus conferuntur. Habet enim ecclesiasticarum ordo regularum, & ipsius forma iustitiæ, vt medicina rationabilis benignè & fideliter speranobus non negetur: ne quisquam ità est ab humanitate discretus, qoem non à rigore districtionis inclinet cauta simplicitas. Sed vt cautè hoc, cæterasq́ue qoerelas aut errores alicuius * eo valeas expedire, dilectissime frater, personã meam in te hoc oporter induere, scientem in huiusmodi causis (sicut prædictum est) quid cauendum sit, & ita omnia * præuidendum, vt nõ ambigas, à te rationem dispẽsationis huius Deo esse reddendam, ità tamen, vt eos, qui vobis fuerint communione sociati, vel per vos sedi Apostolicæ, vel vestra nobis scripta declarẽt, quibus etiàm & qui continentiam libellorũ obtulerint, inserantur. Sic enim & Seueri vel Sulpitij, vel complicum aut similium absoluemus errores. Nec eorum qui sanari poterunt dispendia patiemur. Quod ideò vobis specialiter credimus imponendum, ad diligentiam vestram à nostro onere transferentes, quia non parua iam documenta resistentes hæreticis reddidistis: nec debet de eo ambigi, quem benè contigerit explorari. Simul assume medelam medicinę, simul accingere authoritate iustitiæ. Et sic circa simplices humanitate mollire, vt in hæreticorum contagione perdurantes, aut eos, qoi innocentiam simulant, & cum nostris sola voce consentiunt, ab his, qoibus pro Ecclesiæ redintegratione consulitur & prouidetur, excludantur. Nec enim expedit circa eos ecclesiasticam temperare censuram. Non enim erunt iam miserationes bonæ, pro eorum, quibus consuli oportet, necessitate collatæ, si indiscretè fuerint

Galat. 6 b

Psalm. 104.

bonis

boois malisque communes. Et quia Hierosolymitanorum faciendam credidit in literis tua dilectio mentionem, quorum etiàm ad nos quędam delata professio est, necessarium duximus respondere, quæ congrua sunt his, qui sanctorum patrum constituta custodiunt. Si illa fidei fundamenta venerantur, ab his quoque, quę per eos spiritusancto componente, definita sunt, non remoueantur. Aut enim perfecta sunt, & adiectione non indigent: aut benè valida; & ideò non mutanda: quandò per ea omnia hæreticorum venena compressa sunt, nec quicquam Chalcedonensis Synodus, quod vtilem quamlibet diligentiam potuisset* exercitare, prærijs: quæ præcedentium quoque dogmata vel clariùs manifestauit, vel repetita authoritate firmauit, speciale quoddam aduersùs Nestorium & Eutychen aggressa certamen, & alterum, Deitatem Domini nostri IESV Christi à carne separantem, & ideò sanctam Mariam DEI genitricem pronunciare vitantem, alterum veritatem carnis in Domino renuentem, quandò Dominus noster IESVS Christus, idem filius DEI, idem filius hominis, vna in duabus naturis persona diuinitatis & carnis, nec naturis ad vnitatem confusis, nè velut quarta persona addita Trinitati, sed ipse filius Die exinaniuit semetipsum, formã serui accipiens. Propter quod & vnam nec diuisibilem profitemur essentiam Trinitatis, & proprietatem tamē suam scimus inesse personis: vnam enim patris profitemur esse personam, vnam filij DEI cum assumpta carne, vnam Spiritussancti, & personas proprietatibus designantes, & per vnitatem essentiæ inseparabile Trinitatis mysterium confitentes. Neque enim ambigi potest, verbum DEI intra virginis viscera per carnem humanam assumpsisse naturam, * nec ab obstetrice factum intra vuluam naturarum munitione diuisum. Nam sicut non est in eo humanitas sinè DEO edita, sic in cruce non est impassibilis diuinitas à carnis passione diuisa, quod virginis partus & intemerata fœcunditas, & singularis à mortuis resurrectio, & ad cælos declarat acensio. Hæc sic quemadmodùm à patribus constituta sunt credant, nec definita transcendant: à quo tramite, qui declinant, ipsi sibi nebulam dubitationis obtendunt. Nos autem illud Apostolicum contemplantes, contentiosis respondere non necessè est, & nos hanc consuetudinem non habemus, & nec Ecclesia DEI. Hæc ideò breuiter definiui, quia nec ambigi conuenit de rebus ità per fidem definitis sæpiùs, & penè superuacua est allegatio, quæ adhibetur instructis, cùm super hęc ad clementissimum principem non parua iam perstrinxerimus. Et quia de Hierosolymitanorum professione respondimos, hoc quoquè existimauimos salutis eorom causa competenter addendum, vt si communionis Apostolicæ se dederint vnitati, & professionem suam scripto indicent, quam legatis nostris apud Constantinopolim positis offerant aut per suos ad nos dirigant, aut fraternitati vestræ tradant, eodem tamen (vt diximus) tenore conscriptam, quæ ad nos modis omnibus seu sub nostra ordinatione deferatur. De Thessalonicensibus, quorum ad nos legati per clementissimi & fidelissimi principis filij nostri ordinationem venerunt, nè quid omisisse credamur, nosse vos volumus, secundùm quod Domino nostro IESV CHRISTO inspirante placuerit, omnem causam nostra dispositione tractandam, & sicut oportet impleri, ordinādā. Hæc per fratrem & coepiscopum nostrum venerabilem virum Ioannem, sed & filios nostros, Heraclium, Probum & Constantinum diacones ecclesiastico honore dignissimos, ad causam pertinentia rescripsisse contenti, gratulati sumus in viro ordinis nostri emeritum & religiosum nos inuenisse propositum, & cum legationis mandato sapientia & moribus congruens, votiua eorum res & plena gaudij est, vt sint* iuxta ęstimationem probabiles, quos sanctæ communionis officij contigerit esse consortes.

Marginal notes: * excitare * separantē — Philip. 2. b — * & nō diuisum post vnionē naturaũ ab ipso factam in vulue. — 2. Coll. 1. c — * iusta estimatione

¶ Epistola Hormisdæ ad episcopos per Hispaniam constitutos.

Dilectissimis fratribus vniuersis episcopis per Hispaniam constitutis, Hormisda. Benedicta Trinitas Deus noster, qui per misericordiam suam Romanæ reipublicę per vniuersas partes, suę pacis tranquillitate diffusa, nobis quoque viam demonstrandę circa nos inuicèm charitatis indulsit, vt qui coherermus firmitate fidei, iungamur quoque votiua iucunditate colloquij quo facilius, dum per literarum ministeria ad vos vsque pertendimus, etiàm corda vestra ad religiosum cultum Apostolicis admonitionibus incitemus: & dum * dilectionis nostrę pignos reddimus velut quoddam debitum, plenum circa Deum monstremus affectum. Iungamus igitur dilectissimi fratres, continuas & humiles preces, & Dominum nostrũ oris & cordis lachrymis supplicantes, iugi deprecatione poscamus, vt & institutione & opere illi, cuius esse membra cupimus, hæreamus: nec vnquàm ab illa via, quæ Christus est, deuio tramite declinemus nè ab eo iustè, quem nos impiè relinquimus, deseramur. Quod, cum superni fauoris auxilio, ea nobis

Marginal note: * dilectionis spei

nobis potest ratione contingere, si Apostolica dogmata, si patrum mandata seruemus.

Ioan 14.c Dicit enim Dominus noster: *Qui diligit me, sermonem meum seruabit: & pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus*. Et licèt hæc possint generaliter dicta sufficere, vt vel declinemus errata, vel custodiamus catholica constituta, tamē quia Ioannis fratris & coepiscopi nostri nobis insinuatione vulgatum est, contra canonum reuerentiam nonnulla præsumi, periculum, quod doctoribus imminet de taciturnitate, declinans, & prophetica voce compunctus, qua

Esa. 58.a dicitur, Loquere, nè taceas, generalibus edicēdum credidi constitutis.

Capitulum primum.

Dist 61. In sacerdotibus Ephe. 5.c 1. Tim. 3.a ¶ Vt in sacerdotibus ordinādis, quę sunt à patribus pręscripta & definita cognitis: quia sicut est caput ecclesiæ Christus, Christi autē vicarij sacerdotes, sic & in eligendis his curā oportet esse perspicuam. Irreprehensibiles enim esse conuenit, quos præesse necessè est corrigendis: nec quicquā illi de esse personę, penès quam est religionis summa & substantia disciplinæ Æstimet quis preciū Dominici

Dist. Ibidē. gregis, vt sciat, quod meritum constituendi deceat esse pastoris. Hoc ità fiet, si non sacerdotij gradus, saltu quodā passim laicis trans-

Di 61. Nō negamus. ferantur. Longa debet vitam suam probatione mōstrare, cui gubernacula committuntur Ecclesię. Non negamus esse in laicis Deo placitos mores, sed milites suos probatos sibi quærunt instituta fidelia. Discere priùs quisque debet, antequam doceat: & exemplum religiosæ conuersationis de se potiùs alijs pręstare, quam sumere. Emendatiorē esse conuenit populo, quem necessè est orare pro populo. Lōga obseruatione religiosus cultus tradatur, vt luceat, & clericalibus obsequijs erudiendus inseruiat, vt ad venerandi gradus summa perductus, qui sit fructus humi-

* Non litatis, ostendat.* Nec leue nec vacuum fuit, quòd nec apud veteres quidem, nisi Leuitici generis viri, ad sancta admittebantur altaria, nè pessimè, meritis contemptis, aut precio, aut præsumptione ad sacros cultus impar accederet. Tunc migrabant, per illam prærogatiuam familiarum, ad instituta cultorum:

Ibidem. nunc est doctrina pro genere. Quod illis fuit nasci, hoc nobis imbui. Illos tabernaculo dabat natura, nos altaribus parturit disciplina. Nec tantùm de laicis consecrari inhibemus, sed nec de pœnitentibus quisquam quidem ad huiusmodi gradum prophanus temerator adspiret. Satis illi postulāti sit venia, Qua conscientia absoluat reum, qui se peccata sua, populo scit teste confessum? Quis enim, quem paulò antè vidit iacentem, veneretur antistitem? Præferens miserandi criminis labem, non habet lucidam sacerdotij dignitatem.

2 Hoc quoque ad * præmissa adiungimus, nè benedictionem, quæ diuina esse creditur per

Act. 8.d impositionem manus, quis precio compararet: quoniam ante oculos esse conuenit, quòd Simon Spiritum sanctum volens redemptione mercari, apostoli fuerit detestatione perculsus. Tunc deinde quis non vile putat esse, quod venditur? Istam sacerdotibus ordinandis reuerentiam seruet electio, vt in graui murmu-

* esse implorādum Iud. re populorum, diuinum credatur * esse iudicium. ibi enim Deus, vbi simplex sinè prauitate consensus. Verum nec hanc quidem partē solicitudinis & admonitionis omittimus, nè vel ille se à culpa æstimet alienum, qui, & si ipse quidem à redemptione liber, initiauerit benedictione mystica sacerdotem, & tamē ad alterius redempti voluntatem, vel spontè in hoc vel necessitate consenserit. Quid prodest illi suo errore non pollui, qui consensum pręstat erranti? Proculdubio contra mandata cōmittit, & qui habet peccatum propriū, & qui peccatum sequitur alienū. Incassum animus resistit cupiditati, si non resistit & timori. Aduersùs hæc facilius, Deo adiuuante, prouidebitur, si circa metropolitanos priuilegia à sanctis patribus constituta, permaneant: si metropolitani circa parochias suas ordinem suum ea, qua decedet, veneratione custodiāt, vt nec electio pręsulis empta detur precijs, & nec obsequentis sit quæsita operibus: sed ità fixa habeantur in cordibus, quemadmodum releguntur in scripturis. Si nulla sint in templis emptionum semina, nulla erunt fomenta discordiæ: sed regnante charitate, sub illa, quam nobis promisit Deus & retribuit, pace viuatur.

3 Ob hoc patres, prouidentia, qua spiritus sanctus cultores suos compungere dignatus est, incitati, bis in anno per parochias singulas cōcilia haberi debere docuerunt, vt in vnum iuxta salubris institutionis dogmata congregati, pro ecclesiasticis causis tractandis liberè conuenirent: vt si iuxta votum vniuersa consistunt, Deum iunctis vocibus, qui pręstat desiderata, collaudent. Difficile est enim, vt cuiusquam cor prauis sic cogitationibus induretur, vt à se patiatur culpanda fieri, cùm nouerit se iudicium subiturum esse Cōcilij. Pręcinctos ad hanc viam semper lūbos habeant, scientes rationem actuum suorum esse reddēdam. Suspendantur ab illicitis per formidinem, & qui nequiuerint per pudorem. De cōueniendo bis in anno, notum est, canones sanctos constituisse: & præfinitum quidē, si possibile est, inuiolabiliter cōuenit custodiri. Sed si aut temporum necessitates, aut emergentes causæ hoc non patiuntur impleri, semel saltē (quamuis non licuerit) sinè vlla excusatione præcipimus conuenire. Hęc, fratres carissimi, & alia, quæ patrum regulis continentur, in labijs & in cordibus nostris indiuisa retracta-

tione meditemur: & sicut scriptum est, narre- Psalm. 77.

mus ea filijs nostris, vt ea meditentur in cor- Deut. 6 b

dibus suis sedentes in domo, ambulantes in

itinere, dormientes atque surgentes: quia Psal. 1.

beatus

beatus in Domino, qui in lege eius meditabitur die ac nocte. Hoc & magister gentium, discipulum suum secutus instituit, admonens: Hæc meditare, in his esto. & subijciens plenitudinem, Attende tibi & doctrinæ, inquit? quia si fidelibus sine intermissione incumbimus institutis, separamur à vitijs, dum pensa cura diuino operi, humano locum non relinquit errori. Data 4. Nonas Aprilis, Agapeto viro clarissimo coss.

1. Tim. 4. d

¶ Epistola Hormisdæ Papæ ad episcopos Hispaniæ, in qua eis Ioannis Constantinopolitani episcopi professionem dirigit, propter Orientales clericos, qui eorum communionem poposcerát.

Dilectissimis fratribus vniuersis episcopis per Hispaniam constitutis, Hormisda. Inter ea, quæ notitiæ nostræ Ioannes frater & coepiscopus noster, studio Ecclesiasticæ vtilitatis ingessit, hoc quoque pro affectu catholicæ fidei & Apostolicæ sedis veneratione consuluit, quo ordine ex clero Græcorum venientibus tribui deberet sancta communio, propter causam scilicet Acacij, à prædecessoribus nostris pro hæreticorum communione damnati, in qua, qui se ab eius contagine non diuidunt, à nostra communione habeantur excepti. Laudo propositũ viri hoc zelo circa fidem & Apostolica instituta feruentis, vt nec per ignorantiam quidem quenquam cęno erroris alieni pateretur immergi. Digna hæc cura fidelibus, vt solicito studio semper inuigilent, & inculpatos se ab omni peruersitate conseruent. Ipsa est enim fidei innocentia, vt præuideat, ne vel casu possit errare. Satisfaciẽtes igitur & laudabilib[us] desiderijs memorati viri, & memores nostri (sicut oportet) officij, documenta, quæque de ecclesiæ scrinijs alumentes, ad concilium vestrum pro generalitatis instructione direximus, vt ex illis pleniùs, quæ sunt acta discentes, ab omni vos errantium * communione separetis. Neque enim est personalis odij causa, in impios trãsgressores dicta (Deo inspirante) sententia, in qua quidem causa * nequaquam à prædicatione cessauimus, & principi supplicando, & sacerdotes & populos admonẽdo, vt transgressores absoluti, ad rectam se fidẽ & affectu Dei & iudicij timore conuerterent. Sed obstinatio miserãda eò perduxerat illos, vt nullis modis mortifera venena vincantur, sed mala semina fixis in deterius pullulent radicibus. Ergo dilectissimi fratres, ad omnia competenter instructi, seruate vos & Ecclesiam Dei, Apostoli exhortatione compuncti. Nos autem libellum mittimus, sub quo si quis communionem vestram de Oriẽtalibus clericis popolcerit, ad eã possit admitti, secundùm quam & de Thraciæ & Scythiæ, Illyricique partibus, vel Epiri veteris, sed & secundùm quod de Syria multos iam constat esse susceptos, gaudẽtes ad recta confluere, & deuia declinasse. Vndè pro subreptione mandamus, vt omnis cura & solicitudo omnis inuigilet, & vt iam nullus sit ignorantiæ locus, nullus vtatur simplicitatis excusatione * præterita. Scienti peccare, necessaria confessio est. *Necesse est, vt errorem sibi scribat, qui monstratur instinisse prauo iti neri. Bonifacius notari sãctę Ecclesię Romanæ, ex scrinio edita exẽplaria libelli exequitur.

* cõtagione

* neque

Acto. 20. f

* præteritis * & necesse

Prima salus est, rectæ fidei regulam custodire, & à cõstitutis patrum nullatenus deuiare, & quia non potest Dñi nostri Iesu Christi prætermitti sententia, dicentis: Tu es Petrus, & super hanc Petrã ędificabo Ecclesiã meam. Et hęc, quę dicta sunt, rerũ probantur effectibus, quia in sede Apostolica extra maculam semper est catholica seruata religio. De qua spe & fide minimè separari cupientes, & patrum sequentes constituta, anathematizamus omnes hæreses, & præcipuè Nestorium hæreticum, qui quondàm Constantinopolitanæ fuit vrbis episcopus, damnatum in Concilio Ephesino à beato Cęlestino Papa vrbis Romæ, & à venerabili viro Cyrillo Alexandrinæ ciuitatis antistite. Similiter & anathematizamus Eutychen, & Dioscorum Alexandrinum in sancta synodo, quam sequimur & amplectimur, Chalcedonensi damnatum, quæ secuta sanctum Concilium Nicęnum, fidem Apostolicam prædicauit. Detestamur & Timotheum parricidam, Aelurum cognomento, discipulum quoque ipsius, & sequacẽ in omnibus Petrum Alexandrinum condemnamus. Et etiàm anathematizamus Acacium Constantinopolitanum quondàm episcopum ab Apostolica sede damnatum, eorum cõplicem & sequacem, vel qui in eorum communione aut societate permanserint. Qui Acacius quorum se communioni miscuit, ipsorũ similem habere meruit in damnatione sententiam. Petrum nihilominùs Antiochenum damnamus cum sequacibus su is & omnibus suprascriptis. Suscipimus autẽ & probamus epistolas B. Leonis Papę vniuersas, quas d religione Christiana conscripsit, sicut prædiximus, sequentes in omnibus Apostolicã sedẽ, & prædicantes eius omnia constituta. Et per omnia spero, vt i vna communione vobiscũ, quam sedes apostolica prædicat, esse merear, in qua est integra & vera Christianę religionis & perfecta soliditas, promittens in sequenti tempore sequestratos à communione Ecclesię catholicæ, id est, non consentientes sedi Apostolicæ, eorum nomina inter sacra non recitãda esse mysteria. Quòd si in aliquo à mea professione deuiare tẽtauero his, quos dãnaui, complicẽ me mea sententia esse profiteor. Hanc autem professionem meam ego manu mea subscripsi, & Hormisdæ sancto ac venerabili Papę vrbis Romæ direxi.

Matth. 16. c

¶ Epistola

¶ Hormisda presbyteris, diaconibus, & archimandritis secundæ Syriæ.

LECTIS literis dilectionis vestræ, quibus inimicorum DEI patefacta vesania est, & infidelium pertinax furor dolenter expositus, qui dum r ediuino spiritu oderunt Deum, membra illius impie persequuntur: quantùm ad constantiæ vestræ agnitionem, benedixi Deum, fidem militum suorum inter aduersa seruantem. Sed rursùm ecclesiarum concussionem & seruorum Dei molestias, laboresq; considerans propheta, &c. *in 5. syn. circa initiu 1. actionis leguntur reliqua habentur alia interpretatione, infra pag. 431.*

HORMISDAE PAPAE AD Salustium Hispalensem episcopum, de commißa vice per Bæticam & Lusitaniam prouincias.

CHARISSIMO fratri Salustio, Hormisda. Suscipientes plena fraternitatis tuæ votiua gratulatione colloquia, quæ nos geminæ salutis tuæ lætificauerunt indicio, (siquidem retulerunt te corporali cum spiritualibus officijs incolumitate subnixum) congruum esse perspeximus, hanc ipsam, quam mente gerimus, verbis * expedire lætitiam. Edidisti enim boni documenta pontificis, dum & prędicanda facis, & ea suadere non differs. Prærogatiuam de nostri sumpsimus electione iudicij, quandò id te spontè * amplecti didicimus, quod cæteris imperatuns. Oramus siquidem * diuinam clemētiam cunctos agnoscere, & hæc ad studia ecclesiasticæ pacis instrumenta transmisimus. Tu vota nostra & fideli intelligentia percepisti, & officij prouinus deuotione complesti, cunctis fratribus innotescens, quæ per cœlestem gratiam cunctis profutura cognoueras. Suffragantibus igitur tibi tot meritis piæ solicitudinis & laboris, certè iam delectat iniungere, quæ ad nostri curam constat officij pertinere, vt prouincijs tāta longinquitate disiunctis, & nostram possis exhibere personam, & patrum regulis adhibere custodiam. Vices itaque nostras per Bæticam Lusitaniamq́ue prouincias, saluis priuilegijs, quæ metropolitanis episcopis decreuit antiquitas, præsenti tibi authoritate committimus, augéres tuam huius participatione ministerij dignitatem, releuantes nostras eiusdē remedio dispensationis excubias. Et licèt de singulis non indigeas edoceri, quem iam probauimus cautiùs vniuersa seruare, gratius tamen esse solet, si iterùm trames ostendatur, & * laboris iniunctio superiùs formata mōstretur. Paternas igitur regulas, & decreta à sāctis definita Concilijs, omnibus seruanda mādamus. In his vigilātiam tuam, in his curam fraternæ monitu exhortationis extendimus. His ea, qua dignum est reuerentia, custoditis, nullum relinquit culpæ locum, nec sanctæ obseruationis obstaculum. Ibì fas nefasque præscriptum est, ibi prohibitū, ad quod nullus audeat adspirare: ibi concessum, quid debeat mens Deo placitura præsumere. Quotiès vniuersalis poscit religionis causa, ad Cōcilium te cuncti fratres euocante conueniant: & si quos eorum specialis negocij pulsat contentio, iurgia inter eos oborta compesce, discussa sacris legibus determinando certamina. Quicquid autem illis pro fide & veteribus constitutis, vel prouida dispositione præcipies, vel personæ nostræ authoritate * formabis, totum ad scientiam nostram instructæ relationis attestatione perueniat, vt noster animus officij charitate dati, & tuus securitate pfruatur accepti. Deus te incolumem custodiat, frater charissime.

apeirre

* operari

* diuina beneficia

* laboratoris

* firmabis,

¶ Rescriptum Hormisdæ Papæ ad episcopos Bæticæ prouinciæ, de congratulatione pacis.

FRATRIBVS dilectissimis vniuersis episcopis per Bæticam prouinciam cōstitutis, Hormisda episcopus. Quid tam dulce solicito, quàm quòd mihi de vobis innotescunt illa, quæ cupio? Quid tam religiosis conueniēs institutis, quàm vt inter se sacerdotes pacem, quam eos necessè est alijs pro officio annūciare, conseruent? Planè (fateor) gratulatione suscepi, quod votiua mihi de charitate (quæ inter vos est) ecclesiarum & pace, literis indicastis. Spontè mihi, quicquid hortari poteram, quicquid monere, delatum est. Confirmet hoc Deus, quod operatus est in nobis: & quæ præcepit pro animarum salute facienda, hęc ipse, qui præcepit, pro ea, qua nos redemit, pietate faciat, & his tam bonis nuncijs nos quoq; religiosorum vicem reddimus nunciorū. Quicquid cum Orientalibus, quos ad Ecclesię corpus vnitatemq́ue reuocatos, dudùm Dei nostri literis significauimus destinatis, denuò, cū aptum fuerit, repetitis vobiscum * participabimus indicijs. Mox * post nostrorum reditū ab Orientalibus missa legatio est, certa sperauit, certa consuluit. Sed facimus de his, quę fuerant dicenda, compendium, ip si potiùs ad instruendam notitiam vestram, quæ * à nobis sunt respōsa, dirigentes, nè quid sibi sub spatio prolixiore terrarum, aut opinio vindicet, aut error assumat, cùm ad rerum fidē, ipsam rerum sufficiat veritatem. Quod autem ad continentiam vestrarum pertinet literarum, oportet quidem desideria pleniùs expedire, vt, æstimatis omnibus, responsum rationi congruum redderetur. Sed quia priuilegiorum veterum & statutorum paternorum indidistis ijsdem literis mentionem, ad Salustium fratrē & coepiscopum nostrum sub hac parte rescripsimus, vobis quoquè strictim, quæ dicta sunt illis latiùs, indicantes, nè priuilegia * nobis indulta conuellerentur, & nihil tam conueniens fidei iudicare, quàm vt in honore suo à patribus decreta seruentur. Deus autem vos incolumes custodiat, fratres charissimi.

Eadem epistola, quo ad magnā illius partem, in decre Marcellini Papæ secunda habita est.

Psalm. 67.

locus obscurus.

* participamus

* pro nostro edicto

* nobis

* à nobis

DECRE-

DECRETA HORMISDAE PApæ quinq; ex Gratiano desumpta, quę in prioribus epistolis non habentur.

PRIMVM.

¶ Qui ad pœnitentiam agendam in monasterio recluditur, presbyter non ordinetur.

Dist. 50. Si ille qui. Si ille, qui vltrò petit pœnitentiam, quanuis eam perfectè agat, non potest episcopus aut presbyter ordinari, ità vt etiàm, si per ignorantiam ordinatus fuerit, & posteà conuincitur pœnitentiam accipisse, deijciatur: ille ergo, qui inuitus ad pœnitentiam agendam mittitur in monasterium, (qui vtiquè nihil aliud quàm pœnitens dicendus est) qua conscientia ad sacerdotium peruenire permittitur? Nemo mihi talia quælibet contra authoritatem sedis Apostolicæ, vel contra trecentorum decem & octo episcoporum, & reliquorum canonum constituta objiciat: quia quicquid contra illorum definitionem, in quibus Spiritum sanctum credimus loquutum, dictum fuerit, recipere, non solùm temerarium, sed etiàm periculosum esse non dubito.

SECVNDVM

¶ Nuptias occultas celebrare non licet.

Nullus fidelis, cuiuscunq; conditionis sit, occultè nuptias faciat: sed benedictione acceptà à sacerdote, publicè nubat in Domino. 30. q. 5. Nullus fidelis.

TERTIVM.

PALEA Idem Eusebio episcopo.

Tua sanctitas requisiuit à nobis, frater venerande, de filio adulto, quem pater matrimonium contrahere vult, si sine voluntate filij adulti facere potest, Ad quod dicimus: Si aliquo modo non consentit filius, fieri nō posse. Potest autem de filio nondùm adulto, voluntas cuius nondùm discerni potest, pater eum, cui vult, in matrimonium tradere: & postquàm filius peruenerit ad perfectam ętatem, omnino obseruare & adimplere debet. Hoc ab omnibus orthodoxæ fidei cultoribus, sancitum à nobis, tenendum mandamus. 32. q. 2. Tua sanctitas.

QVARTVM

¶ Absque Episcopi permissu, in ecclesia consecrata non erigatur altare.

Nullus presbyter i ecclesia cōsecrata aliud altare erigat, nisi quod ab episcopo loci fuerit sanctificatum, vel permissum, vt sit discretio inter sacrum & non sacrum. Nec dedicationem fingat, nisi sit. Quod si fecerit, degradetur, si clericus est: si verò laicus anathematizetur. De cōs. dist. 1. Nullus presbyter.

TARRACONENSE CONCILIVM

Tempore Hormisdæ Papæ. Est prouinciale.

TARRACO *citerioris Hispaniæ vrbs opulentissima, quæ potiori totius Hispaniæ parti nomen dedit: metropolis ipsa, & ciuitatum Hispaniæ mater, ad Pyrenæa iuga posita, Scipionum opus, quemadmodùm Carthago Pœnorum: ad excipiendas principum peregrinationes egregiè nata. Vide Ptolemæum lib. 2. cap. 4. Plin. lib. 3. c. 1. & 3. itémque lib. 4. cap. 20. & Strabonem lib. 3.*

CAPITVLA CONCILII Tarraconensis.

CONCILII TARRACONENSIS decem episcoporum, Procœmium.

IN nomine Christi habita synodus Tarracone, anno sexto Theodorici regis, quo Hispaniam pro Amalarico Nepote regere cœpit. contu latu Petri, sub die octano Idus Nouēb. * Antiquorum patrum statuta de bis censuisse videntur, quæ in tempore ad illos * relata perue- * Antiqui patres * periata Petrus hic gessit absolutum sine collega. An. D. 516

peruenerunt, aut acta certè testimonio proprio comprobauerunt. Cuius rei & nos sequentes exemplum, illa, quæ nunc fiunt, placuit obseruanda decernere, vt præterita, absq; ambage custodiatur: & præsentia, hac obseruatione sint firma. Igitur cùm in vnum pariter conuenissemus in vrbem Tarraconensem, quæ est metropolitana obseruantissimè fundata, titulos * suprà annexos conscripsimus obseruandos.

* subter annexos

Capitulum primum.

DE his, quibus cura pro parentelæ proximitate haberi permittitur, ea cautela earum necessitates sustineant, vt pietatis beneficia, quæ eis sunt necessaria, à longiùs præbeant. Ipsi verò pro visendis eis, cùm ingressi fuerint, celeri salutatione recurrant, nec ibi faciant mansionem. Qui tamen cùm ad earũ visitationem pergunt, testem solatij sui, fide, & ætate probatum, adhibeant secum. Si quis hæc à nobis statuta contempserit, si clericus est, loci sui dignitate priuetur: si verò religiosus vel monachus, in cella monasterij inclusus pœnitentiæ lamentis incumbat, vbi singulari afflictione panis & aquæ victum ex Abbatis ordinatione percipiat.

14 q. 4. Canonum statutis.

2 Canonum statutis firmatum est, vt quicunque in clero esse voluerit, emendi vilius, vel vendendi cariùs studio non vtatur. Certè si hæc voluerit exercere, cohibeatur à clero.

14 q. 1. Si quis clericus in necessitate.

3 Si quis clericus solidum in necessitate præstiterit, hoc de vino vel frumẽto accipiat, quod mercãdi causa, tempore statuto decretum fuerit venundari. Cæterùm, si speciẽ nõ habuerit necessariam, ipsum quod dedit, sinè vllo augmento recipiat.

11 q. 4. Nullus episcoporum, aut presb.

4 Nullus episcoporum, aut presbyterorum, vel clericorum, die Dominico propositum cuiuscunque causæ negocium audeat iudicare, nisi hoc tantùm, vt Deo statuta solennia peragant. Cæteris verò diebus, conuenientibus personis, illa, quæ iusta sunt, habeant licentiam iudicandi, exceptis criminalibus negocijs.

Dist. 61. Si quis in metropolitana.

5 Si quis in metropolitana ciuitate non fuerit episcopus ordinatus, posteà quàm susceptа benedictione per metropolitani literas honorem fuerit episcopi adeptus, id optimum esse decreuimus, vt postmodùm, statuto tempore, id est, impletis duobus mẽsibus, se metropolitani sui repræsentet adspectib; vt ab illo monitis ecclesiasticis instructus, pleniùs, quid obseruare debeat, recognoscat. Quòd si fortè hoc implere neglexerit, in synodo increpatus à fratribus, corrigatur. Et si fortè infirmitate aliqua (nè hoc impleat) fuerit præpeditus, hoc suis literis metropolitano indicare procuret.

Dist. 18. Si quis episcoporum commonitus.

6 Si quis episcoporum cõmonitus à metropolitano, ad synodum, nulla graui intercedente necessitate corporali, venire cõtempserit, sicut statuta patrum * censuerunt, vsq; ad futurum Concilium, cũctorum episcoporum charitatis communione priuetur.

* sanxerũt

7 De diœcesanis ecclesijs, vel clero id placuit diffiniri, vt presbyteri vel diaconi, q inibì constituti sunt, cũ clericis septimanas obseruent, idest, vt presbyter vnam faciat hebdomadam: qua expleta, succedat diaconus ei similiter, ea scilicet conditione seruata, vt omnis clerus die sabbati ad vesperam sic paratus quo faciliùs die Dominico solennitas cũ omnium præsentia celebretur: ità tamen, vt omnibus diebus vesperas & matutinas celebrẽt: quia desistente clero, quod est pessimum, cõperimus in basilicis nec luminaria ministrari. Si qui sanè negligentiæ vitio hæc implere noluerint, nouerint, se secundùm statuta canonum, pro modo personarum, canonicę disciplinæ subdendos.

8 Multorum casuum experiẽtia magistrãte, reperimus nonnullas diœcesanas ecclesias esse destitutas. Ob quam rem hac constitutione decreuimus, vt antiquę consuetudinis ordo seruetur, & annuis vicibus ab episcopo diœceses visitentur. Et si qua fortè basilica reperta fuerit destituta, ordinatione ipsius reparari præcipiatur: quia tertia pars ex omnibus per antiquam traditionem, vt accipiatur, ab episcopis nouimus statutum. 10 q. 1. Decreuimus, vt antiquæ

9 Si quis lector, adulteræ mulieris voluerit misceri vel adhærere consortio, aut relinquat adulteram, aut à clero habeat extraneus. Simili sententia ostiariorũ lasciuia punietur.

10 Obseruandum quoquè decreuimus, nè quis sacerdotum vel clericorum, more secularium iudicum audeat accipere pro impensis patrocinijs munera, nisi fortè in ecclesijs oblata gratuitò, quæ non fauore muneris videantur accepta, sed collatione deuotionis illata. Quòd si quis ista probatur accipere, veluti exactor fœnoris aut vsurarum possessor, secundùm statuta patrum se nouerit degradandum. 11 q. 2. Obseruandum quoquè.

11 Monachi à monasterio foràs egrediẽtes, nè aliquod ministeriũ ecclesiasticũ præsumant agere, prohibemus, nisi fortè cùm Abbatis imperio. Similiter, vt nullus eorum, id est monachorum, forensis negocij susceptor vel executor existat, nisi quod monasterij exposcit vtilitas; abbate sibi nihilominùs imperãte, canonum ante omnia Gallicanorum de his constitutione seruata. 16 q. 1. Monachi à monast.

12 Sicubi defunctus fuerit episcopus intestatus, post defunctionem eius à presbyteris & diaconibus de rebus ipsius * inuentariũ fideliter conscribatur, à minimo vsque ad maximum, id est, de vtensilibus vel omni supellectile: ità tamen, vt si quis exindè vel præsumptione aliquid, vel occultè fuerit subtilè conuictus, secundùm furti tenorem restituat vniuersa. 12 q. 1. Sicubi defunctus. * breue

13 Epistolæ tales per fratres à metropolitano sunt dirigendæ, vt non solùm è cathedralis

dralis ecclesiæ presbyteris, verùm etiàm de diœcesanis ad Concilium trahant, & aliquos de filijs ecclesiæ secularibus secum adducere debeant. Ioannes in Christi nomine episcopus Tarraconensis ciuitatis, constitutionibus à nobis conscriptis subscripsi.

Paulus in Christi nomine episcopus in Tirassonen. ciuitate, subscripsi.

Hector Episcopus Carthaginen. Metropol. subscripsi.

Fortunianus subscripsi.

Agricius in Christi nomine episcopus Gerunden. ciuitatis, subscripsi.

Orontius in Christi nomine episcopus Eliberitanæ ciuitatis, subscripsi.

Vincentius in Christi nomine Episcopus Cæsaraugustanæ ciuitatis, subscripsi.

Vrsus in Christi nomine episcopus Dertosanæ ciuitatis, subscripsi.

*Emidius * Cinidius in Christi nomine Episcopus Ausonen. ciuitatis, subscripsi.

Nibridius in Christi nomine minimus sacerdotum ecclesiæ * Egaren. minister, constitutioni sanctorum canonum subscripsi. * Egarens.

¶ Decretum eiusdem Tarraconen. Concilij, ex Gratiano desumptum, quod scribitur esse ca. 6. nec tamen habetur inter priora capitula, scilicet.

¶ Secundò autem vel tertiò nullus confirmetur.

¶ Dictum est nobis, quòd quidam de plebe bis vel tèr, vel eo ampliùs episcopis ignorantibus, tamen ab eisdem episcopis confirmentur. Vnde visum est nobis, eandem confirmationem, sicut nec baptismũ, iterari minime debere: quia bis vel ter, vel amplius, baptizatos aut confirmatos, non seculo, sed soli Deo, sub habitu regulari vel clericali religiosissime famulari, decretum est. De consec. di. 5. dictũ est, & in decre. Iuo. lib. 1. & in co. libro. rum 16. li. 4. cap. 6.

Finis Decretorum Tarraconen. Concilij.

EPAVNENSE CONCILIVM

TEMPORE HORMISDÆ PAPÆ,

Est Prouinciale, & multa habet consimilia illis, quæ in Synodo Agathensi leguntur.

Ergo Anno Dom. 517. Siquidẽ hic Sigismũdus Rex Burgundiorum An. D. 517. à Clodomiro Frãcorũ Rege, captiuus necatus est, cũ vxore & filijs.

¶ Epaunen. Concilium tempore Sigismundi Regis celebratum est. Huius autem ciuitatis situm, apud Ptolemæum, Plinium, Strabonem, & Antoninum non legi.

QVOD præcipientibus tantis dominis meis, ministerium proferendi sermonis assumo, facio hoc non tam præsumptionis ausu, quàm * præsumptionis obsequio, dum exequi & implere contendit non audacia temeritatem, sed obedientia iussionem: simulque tanto maior obtemperantis apparebit humilitas, quanto minor cõprobatur facultas: maiorq; profectò præcipientium reuerentia prodetur, quandò obedientia nulla possibilitatis fiducia suffragat. Sic Dominus mediocritatis meæ eo ampliùs honorabit imperitiã. Charitas quoq; vestra, si nequaquã facũdo oblectabitur aut instruetur eloquio, ædificetur saltem humilitatis exẽplo. Quoniam ergò (sicut volumus) tacere nõ sinimur, aliquid (vt possumus) iã loquamur. Deo propicio, ad Epaunensem ecclesiam cõgregati, quid vel de antiquis regulis, vel de nouis ambiguitatibus senserimus, expressis singulatimque discretis constitutionibus, præsentibus titulis, credidimus adnotandum. for. * præceptionis

Capitulum primum.

¶ Qualiter episcopus ordinetur.

PRima & immutabili constitutione decretum est, vt cùm metropolitan[us] fratres vel comprouinciales suos ad Concilium, aut ad ordinationem cuiuscunque consacerdotis crediderit euocandos, nisi causa euidentis tædij extiterit, nullus excuset.

* ¶ De illicitis clericorum ordinationibus. * ¶ De ordinationibus clericorum

2 Nè secundæ vxoris, aut renuptæ maritus, presbyter aut diaconus ordinetur, abundè sufficeret ab Apostolo constitutũ: sed quia præceptum huiusmodi excedi quorundam fratrũ simplicitate cognouimus, speciali obseruantia renouamus, sciẽte eo, qui cõtra interdictum ordinauerit, reum fratribus se futurum: illo antem, qui contra fas honorem prohibitæ benedictionis ambierit, nihil se clericalis ministerij præsumpturum. 1. Tim. 3. a

¶ Episcopi non sint venatores, nec accipitres habeant.

3 Episcopis, presbyteris, atque diaconibus canes ad venandum, & accipitres ad aucupandum habere non liceat. Quòd si quis talium personarum, in hac fuerit voluntate detectus, si episcopus est, tribus mẽsibus se à cõmunione suspendat: duobus, presbyter abstineatur: vno, diaconus ab omni officio & cõmunione cessabit.

¶ Nè

¶ Nè pœnitentes ordinentur.

4 Pœnitentiam professi, ad clericatum penitùs non vocentur.

¶ Nè alterius episcopi clericus, in alia ciuitate constituatur.

5 Nè presbyter territorij alieni, sinè conscientia sui episcopi, in alterius ciuitatis territorio præsumat basilicis aut oratorijs inseruire: nisi fortè episcopus suus illum concedat episcopo illi; in cuius territorio habitare disposuit. In quo si excessum fuerit, episcopus, cuius presbyter fuerit fratri suo nouerit culpabilem se futurum, qui clericum iuris sui illicita facientem, sciens ab scandali admissione non reuocat.

¶ De vagis clericis ad communionem non assumendis.

6 Presbytero vel diacono, sinè antistitis sui epistolis ambulanti, communionem nullus impendat.

¶ Nè quid archipresbyter vendat.

7 Quicquid parochiarum presbyter de ecclesiastici iuris possessione distraxerit, inane habeatur & vacuum, in venditorem comparantis actione vertenda.

¶ De archipresbyterorum emptionibus, & abbatum venditionibus.

8 Archipresbyter dum diœcesim tenet, de his, quæ emerit, aut ecclesiæ nomine scripturam faciat, aut ab eius, quam tenet, ecclesiæ ordinatione discedat. Similis quoque de venditionibus, quas abbates facere præsumpserint, forma seruetur: vt quicquid sinè episcoporum notitia venditum fuerit, ad potestatem episcopi reuocetur. Mancipia verò monachis donata, ab abbate non liceat manumitti. Iniustum enim putamus, vt monachis quotidianum rurale opus facientibus, serui eorum libertatis ocio potiantur.

¶ Vnius monasterij sit vnus abbas.

9 Vnum abbatem duobus monasterijs interdicimus præsidere.

¶ De nouis monasterijs ac congregationibus.

10 Cellas nouas aut congregatiunculas monachorum, absque episcopi notitia prohibemus institui.

¶ Qualiter clericus publicum iudicium non interpellet.

11 Clerici sinè ordinatione episcopi sui, adire vel interpellare publicum iudiciũ non præsumant: sed, & si pulsati fuerint, sequi ad seculare iudicium non * præsumant. * morstus,

¶ De venditionibus episcoporum.

12 Nullus episcopus de rebus ecclesiæ suæ, sinè conscientia metropolitani sui, vendendi aliquid habeat potestatem, vtili tamen omnibus commutatione permissa.

¶ De falsis testibus.

13 Si quis clericus in falso testimonio conuictus fuerit, reus capitalis criminis censeatur.

¶ De his, quæ aliquis ante episcopatum de alterius ecclesia possedit.

14 Quisquis clericus aliquid de munificentia ecclesiæ, cui seruierat, adeptus, & ad summum sacerdotium alterius ciuitatis est aut fuerit ordinatus: quod dono accipit, vel acceperit, reddat. & quod suum est ex proprietate, vel secundùm instrumenti seriem probatur emisse, possideat.

¶ De hæreticorum & Iudæorum conuiuijs.

15 Si superioris loci clericus, hæretici cuiuscunque conuiuio interfuerit, anni spatio pacem Ecclesiæ non habebit. Quòd si iuniores clerici præsumpserint, vapulabunt. A Iudæorum verò conuiuijs etiàm laicos constitutio nostra prohibuit: nec cum vllo clerico nostro panem comedat, quisquis in Iudæorum fuerit conuiuio inquinatus.

¶ De hæreticis conuertentibus.

16 Presbytero, propter salutem animarum, quam in cunctis optamus desperatis & decumbentibus hæreticis, si conuersionem subitã petant, chrismate subuenire permittimus. Quod omnes conuersuri, si sani sunt, ab episcopo nouerint expetendum.

¶ De donationibus in testamento.

17 Si Episcopus cõdito testamẽto, aliquid de ecclesiastici iuris proprietate legauerit: aliter non valebit, nisi vel tantùm de iuris sui propria facultate suppleuerit.

¶ De possessionibus clericorum.

18 Quod clerici etiàm sinè precatorijs, qualibet diuturnitate temporis de Ecclesiæ remuneratione possederunt, cum authoritate Domini gloriosissimi Principis nostri, in ius proprietatis temporis præscriptione non vocetur: dummodo pateat, Ecclesiæ rem fuisse, nè videantur etiàm episcopi administrationis prolixæ, aut precaturias, cùm ordinati sunt, facere debuisse, aut diù tentas Ecclesiæ facultates proprietati suæ posse transcribere.

¶ De correptione abbatis peccantis.

19 Abbas, si in culpa reperiatur aut fraude, & innocentem se asserens, ab Episcopo suo accipere noluerit * correptionem, ad metropolitani iudicium deducatur. * successori

¶ Nè illicitis horis clericus ambulet.

20 Episcopo, presbytero, & diacono, vel diuersis clericis horis indebitis, id est, Meridianis vel vespertinis, ad fœminas prohibemus accessum: qui tamen si causa fuerit cum presbytero aut clericorum testimonio videantur.

De benedictione viduarum.

21 Viduarum consecrationem, quas diaconas vocant, ab omni regione nostra penitùs abrogamus, solam eis pœnitentiæ benedictionem, si conuerti ambiunt, imponendo.

¶ De criminationibus sacerdotum.

22 Si diaconus, aut presbyter crimen capitale commiserit, ab officij honore depositus, in monasterium retrudatur, ibi tantúmodò, quam diù aduixerit, communionem sumendo.

¶ De

¶ De pœnitentibus.

23 Si quis accepta professaq; pœnitentia, boni immemor, ad secularia reuoluatur, prorsùs communicare non poterit, nisi professioni, quã illicitè prætermiserat, reformet.

¶ De propositione laicorum cõtra Clericos.

24 Laicis contra cuiuslibet gradùs clericũ, si quid criminale parant obijcere, dummodò vera suggerant, proponẽdi permittimus potestatem.

¶ De sanctorum reliquijs.

25 Sanctorum reliquiæ in oratorijs villaribus non ponantur, nisi forsan clericos cuiuscunque parochiæ vicinos esse contingat, qui sacris cineribus psallẽdi frequẽtia famulent.

¶ De altaribus consecrandis.

26 Altaria, nisi lapidea, infusione chrismatis non sacrentur.

¶ De diuino officio per Metropolitanum ordinando.

27 Ad celebrandum diuina officia, ordinẽ, quem metropolitani tenent, prouinciales obseruare debebunt.

¶ De his, quos moriens episcopus excommunicatos relinquit.

11. q. 3. Si episcopus dato 28 Si episcopus ante damnati absolutionẽ obitu rapiatur, correctum aut pœnitentem successori licebit absoluere.

¶ De lapsis è catholica fide, Ecclesiæ restituendis.

29 Lapsis, id est, qui in catholica baptizati, præuaricatione damnabili pòst in hæresim transierunt, grandem redeundi difficultatẽ sanxit antiquitas. Quibus nos annorũ multitudine breuiata, pœnitentiam bienuij conditione infrascriptæ obseruationis imponimus, vt præscripto biennio, tertia die sinè relaxatione ieiunent, & Ecclesiam studeant frequentare, in pœnitentium * locum standi & orandi humilitatem nouerint obseruandã: ac etiàm si ipsi quomodò catechumeni procedere commonentur, abscedant. Hoc si obseruare voluerint, cõstituto tempore admittentur ad altarium, & obseruatio relaxetur. Quam si arduã vel durã fortè putauerint, statuta pteritorũ Canonum cõplere debebunt.

¶ De incestis coniunctionibus.

30 Incestis iunctionibus nihil prorsùs veniæ reseruamus, nisi cùm adulterium separatione sanauerint. Incestos verò, nec vllo coniugij nomine præuelandos (præter illos quos nominare funestum est) hos esse censemus: Si quis relictam fratris, quę penè priùs soror extiterat, carnali coniunctione violauerit: si quis germanam vxorem acceperit: si quis nouercam duxerit, si quis consobrinæ se socierit: quod vt à præsenti tempore prohibemus, ità ea, quæ sunt anteriùs instituta, non soluimus. Si quis relictæ auunculi misceatur aut patrui, vel priuignæ cõcubitu polluatur: Sané quibus coniunctio illicita interdicitur, habebunt ineundi melioris coniugij libertatem.

¶ De pœnitentia homicidarum.

31 De pœnitentia homicidarum, qui seculi leges euaserunt, hoc summa reuerentia decreuimus (Ancyrani Concilij 21 & 22. capitulis.) inter nos placuit obseruari, quod Ancyritani Canones decreuerunt.

¶ De relictis mulieribus sacerdotum.

32 Relictæ presbyteri siue diaconi, si cuicunq; renupserint, eatenùs ab Ecclesia elongentur, donèc à coniunctione illicita separentur: maritum quoq; eius, similis vique ad correctionem seueritate plectendum.

¶ De basilicis hæreticorum, diuinis non applicandis.

33 Basilicas hæreticorum, quas tanta execratione habemus exosas, vt pollutionem earum purgabilem non putemus, sancti vsibus applicare despicimus: sanè quas per violẽtiã nostris abstulerãt,* possimus reuocare.

¶ De pœna occidentiũ seruos proprios.

34 Si quis seruum proprium sinè conscientia iudicis occiderit, excõmunicatione biennij confusionem sanguinis expiabit.

¶ De inuitandis ciuibus ad certas solennitates.

35 Ciues natalium superiorem noctem Paschæ, ac natiuitatis Domini, solennitatem Episcopis nec intereſt, in quibus ciuitatibus positus accipiendæ benedictionis desiderio non venerint expetendus. Locus omninò corruptus.

¶ Nullus in desperatione ab Ecclesia renuatur.

36 Nè vllus sinè remedio aut spe veniæ ab Ecclesia repellat, neve vlli, si aut pœnituerit, aut se correxerit, ad veniam redeundi aditus obstruatur: sed si cui forsitan discrimen mortis immineat, damnationis constitutæ tempora relaxentur. Quòd si ægrotum, accepto viatico, reualescere fortasse contingit, statuti temporis spatia obseruare cõueniet.

¶ De laicis ordinandis.

37 Nè laicus nisi religione promissa, clericus ordinetur.

¶ De monasterijs puellarum.

38 Monasteria puellarum, non nisi probatę vitæ & ætatis prouectæ, ad quascunque earum necessitates vel ministrationes permittantur intrare. Ad faciendas verò Missas, qui ingressi fuerint, statim exacto ministerio regredi festinabunt: alias autem nec clericus, nec monachus iuuenis vllũ ad puellarum congregationem habebit accessum, nisi hoc aut paterna aut germana necessitudo probetur admittere.

¶ De fugitiuis seruis.

39 Seruus reatu atrociore culpabilis, si ad Ecclesiam confugerit, à corporalibus tãtùm supplicijs excuset. De peccatis vero vel quocunque opere, placuit, à dominis iuramenta non exigi.

¶ De confirmatione Canonum.

40 Quocircà hæc superna inspiratione communi consensu placuerunt: Si quis sanctorum

ctorum antistitum, qui statuta præsentia subscriptionibus proprijs firmauerunt, necnon & quos eorum Deus esse voluerit successores, reiecta integritate, obseruationes excesserit, reum se diuinitatis pariter & fraternitatis iudicio futurum esse cognoscat.

Auitus episcopus Vienneñ. constitutiones nostras, id est, sacerdotũ prouinciæ Vienneñ. relegi & subscripsi.

Apollinaris episcopus Valentinæ ciuitatis, relegi & subscripsi.

Boulcus episcopus ciuitatis Vindoneñ. relegi & subscripsi.

Claudius episcopus ciuitatis Vesontioneñ. relegi & subscripsi.

Constantius episc. ciuitatis Octodoreñ. relegi & subscripsi.

Catulinus episco. ciuitatis Ebreduneñ. relegi & subscripsi.

Constantius episc. ciuit. Vappeñ. relegi & subscripsi.

Philagrius episc. ciuitatis Cauellicæ, relegi & subscripsi.

Florentius episc. ciuitatis Trecassinæ, relegi & subscripsi.

Gemellus episcopus ciuitatis Vasioneñ. relegi & subscripsi.

Gregorius episcopus ciuitatis Lingonicæ, relegi & subscripsi.

Iulianus episcopus ciuitatis Carpetoracteñ. relegi & subscripsi.

Maximus episcopus ciuitatis * Genaueñ. relegi & subscripsi.

Pragmatius episcopus ciuitatis Augustuduneñ. relegi & subscripsi.

Prætextatus episcopus ciuitatis Apteñ. relegi & subscripsi.

Pedalius presbyter iussu domini mei Salutaris episcopi, qui huic definitioni interfui & subscripsi.

Syluester episcopus ciuitatis Cabilonensis, relegi & subscripsi.

Sanctus episcopus ciuitatis Tarantasieñ. relegi & subscripsi.

Seculatius episcopus ciuitatis Dieñ. relegi & subscripsi.

Tauricianus episcopus ciuitatis Niuerneñ. relegi & subscripsi.

Viuentiolus episcopus Ecclesiæ Lugduneñ. cum comprouincialibus meis relegi & subscripsi.

Valerius episcopus ciuitatis Segestriceñ. relegi & subscripsi.

Victurius episcopus ciuitatis Gratianopolitanæ, relegi & subscripsi.

Venantius episcopus ciuitatis Albensis, relegi & subscripsi.

¶ Finis Concilij Epauneñ.

GERVNDENSE CONCILIVM TEMPORE Hormisdæ Papæ. Est Prouinciale.

A.D. 517. *Gerunda, citerioris Hispaniæ celebre cumprimis oppidum est, Latinorum veterum ditioni subiacens, cuius populi Gerundenses Augustani cognominantur. Vide Plinium lib. 3. cap. 3. & Ptolem. lib. 2. cap. 6.*

Capitula Concilij Gerundensis.

CONCILIVM GERVNDENSE, Anno 7. Theodorici regis, 7. Idus Iunij, Agapeto viro clarissimo consule.

¶Capitulum I.

De cõ. di. 2. Institutio

Vt institutio Missarum, sicut in metropolitana ecclesia agitur, ità in Dei nomine in omni Tarraconensi prouincia tam ipsius Missæ ordo, quàm psallendo vel ministrando, consuetudo seruetur.

2 Vt expleta solennitate Pentecostes, in sequenti septimana à quinta feria in sabbatũ, per hoc triduum abstinentia celebretur.

3 Item secunda litania facienda est kalendis Nouembris, ea tamen conditione seruata, vt si ijsdem diebus Dominica intercesserit, in alia hebdomada, secundùm prioris absti-

abstinentiæ obseruantiam, à quinta feria incipiatur, & in sabbati vespere Missa facta finiatur, quibus tamen diebus à carnibus & vino decreuimus abstinendum.

De cō. dist. 4 De catech. 4 De catechumenis baptizandis id statutum est, vt in Paschæ solemnitate, vel Pentecostes, quanto maioris celebritatis celebritas maior est, tanto magis ad baptizandū veniant. Cæteris solemnitatibus infirmi tantūmodò debeant baptizari, quibus quocunq; tempore conuenit baptismum non negari.

5 De paruulis, qui nuper è materno vtero editi sunt, placuit constitui, vt si infirmi (vt assolet) fuerint, & lac maternum non appetunt, etiàm eadem die, qua nati sunt, si oblati fuerint, baptizentur.

6 De conuersatione vitæ id statuere placuit, à pontifice vsque ad subdiaconatum, post sui scepti honoris officium. si quis ex coniugatis fuerit ordinatus, vt semper alterius fratris vtatur auxilio, cuius testimonio vita eius debeat clarior apparere.

7 De his, qui sinè vxoribus ordinantur, & familias domùs habent, habito secum pro vitæ conuersatione fratre in testimonium, non per quamcunque fœminei sexùs personam eorum substantia gubernetur, aut per puerū, sed aut per amicum, domum suam debeant ordinare, nisi matrem, aut sororem in domo habuerint, vt secundùm priorum canonum statuta, per earum personas eorum debeat contutari substantia.

8 Si quis de laicis post vxorem aliam cuiuscunque conditionis cognouerit mulierē, in clero nullatenùs admittatur.

9 Is verò, qui ęgritudinis languore depressus, pœnitentiæ benedictionem, quam viaticum deputamus, per communionem accepe rit, & postmodùm reconualescens, caput pœnitentiæ in Ecclesia publicè non subdiderit, si prohibitis vitijs non detinetur obnoxius, admittatur ad clerum. Dist. 50. Is verò qui

10 Item nobis semper placuit obseruari, vt omnibus diebus post matutinas & vesperas oratio Dominica à sacerdote proferatur. De cōs. dist. 5. Id semper pla.

Ioannes in Christi nomine episcopus subsc.
Fortunianus episcopus subscripsi.
Paulus episcopus subscripsi.
Agricius episcopus subscripsi.
*Emidius episcopus subscripsi. *Ginidius
Nibridius episcopus subscripsi.
Orontius episcopus subscripsi.

Concilium Gerundense finit.

CONCILIVM
CÆSARAVGVSTANVM
Duodecim Episcoporum.
Est Prouinciale.

Cæsaraugusta in Tarraconensi prouincia, vrbs mediterranea in primis nobilis: Vide Melam lib. 2. cap. 6. Plinium lib. 3. cap. 3. Strabonem lib. 3. Est regni Aragonum ciuitas metropolis, soli vbertate inter Hispaniæ vrbes commendata.

¶Capitula Concilij Cæsaraugustani.

Q Vatto Nonas Octobris, Cęsaraugustæ in secretario residentibus episcopis, Siradio, Delphino,Raticio, Ampelio, Augentio, Lucio, Itálio, Splendinio, Valerio, Symposio, Caterio, & Italio, ab vniuersis dictum est: Recitentur sententiæ. Lucius episcopus legit: A.D. 381.

Capitulum primum.

VT mulieres omnes Ecclesiæ Catholicæ fideles, à virorum alienorum lectione & cœtibus separentur, nec ad ipsas legentes alij studio vel docendi, vel discendi conueniant, quoniam & hoc Apostolus iubet. Ab vniuersis episcopis dictum est, anathema futuros, qui hanc Concilij sententiam non obseruauerint. 1. Cor. 14 & 1. Tim. 2. c

2 Item legit: Nè quis ieiunet die Dominica causa temporis, aut persuasionis, aut superstitionis. Nec quadragesimæ diebus ab ecclesijs fideles desint. Nec habitent in latibulis cubiculorum ac montium, qui in suspicionibus perseuerant, sed exemplum & præceptum custodiant sacerdotum. Et ad De cō. di. 5. Nè quis ie.

alienas villas agendorum conuentuum causa non conueniant. Ab vniuersis episcopis dictum est: Anathema sit, qui hæc commiserit.

3 Item legit: Eucharistiæ gratiam si quis probatur acceptam non consumpsisse in ecclesia, anathema sit in perpetuum. Ab vniuersis episcopis dictum est, Placet.

4 Item legit: Vicesimo & primo die, id est, à decimosexto Kalendas Ianuarij vsque in diem Epiphaniæ, qui est octauo Idus Ianuarij, continuis diebus nulli liceat de Ecclesia se absentare, nec latere in domibus, nec secedere ad villam, nec montes petere, nec nudis pedibus incedere, sed concurrere ad Ecclesiam. Quod qui non obseruauerit, de suspectis anathema sit in perpetuum. Ab vniuersis Episcopis dictum est: Anathema sit.

5 Item lectum est: Vt hi, qui per disciplinam aut sententiam episcopi ab ecclesia fuerint separati, ab alijs episcopis non sint recipiendi: Quod si scientes episcopi fecerint, non habeant communionem. Ab vniuersis episcopis dictum est: Qui hoc commiserit, episcoporum non habeat communionem.

6 Item legit: Si quis clericus propter luxum, vanitatisque præsumptum, de officio suo sponte discesserit, ac velut obseruatorem legis, monachū videri se maluerit esse, quàm clericum, ità de Ecclesia repellendum, vt nisi rogando atque obsecrando plurimis temporibus satisfecerit, non recipiat. Ab vniuersis episcopis dictum est: Ità fiat.

Heb. 5. a 7 Item lectum est: Nè quis doctoris nomen sibi imponat, præter has personas quibus concessum est, secundùm quod scriptum est. Ab vniuersis episcopis dictum est: Placet.

8 Item lectum est: Non velandas esse virgines, quæ se DEO vouerunt, nisi quadraginta annorum probata ætate, quam sacerdos comprobauerit. Ab vniuersis episcopis dictum est: Placet.

Concilium Cæsaraugustanum finit.

DECRETA
IOANNIS PAPÆ I.

Ex libro Pontificali.

A. D. 525. IOannes natione Tuscus, ex patre Cōstantio, sedit annos duos, menses nouem, dies septendecim. Fuit autem à consulatu Maximi vsque ad consulatum Olybrij, temporibus Theodorici regis & Iustini Augusti Christiani. Hic vocatus est à rege Theodorico Rauennam, quem ipse rex rogans misit in Constantinopolim cum legatione ad Iustinum Imperatorem orthodoxum. Eodem quippe tempore Imperator vir religiosissimus summo amore religionis Christianæ, voluit hæreticos extricare. Nam summo feruore religiōis Christianitatis hoc consilio vsus est, vt ecclesias Arianorum catholicas consecraret. Pro hac causa rex Theodoricus hereticus hoc audiens, exarsit in irā, & totam Italiā voluit gladio extinguere. Eodem tempore Ioannes Papa ægrotus egressus, cum fletu ambulauit pergens ad vrbē Cōstantinopolim & senatores cum eo, i. Theodorus, Importunus & Agapetus exconsoles, & alius Agapetus Patricius, accipientes hoc in mandatis legationum ab ipso rege, vt redderentur ecclesiæ hereticis in partibus Oriētis. Quòd si non, omnem Italiam gladio perderet. Qui cùm ambulassent cum Ioanne Papa, occurrerunt B. Ioanni Papæ, à milliario duodecimo, omnis ciuitas cum cereis & crucibus in honorem beatorum Apostolorum Petri & Pauli: quia veteres Grecorum hoc testificabantur, dicētes, à tempore Cōstantini & à B. Syluestro sedis Apostolicæ episcopo, vsq; ad Iustini tempora, non meruisse partes Græciarum vicarium B. Petri apostoli suscepisse cum gaudio & gloria. Tunc Iustinus Augustus dans honorem Deo, humiliauit se pronus in terram, & adorauit beatissimum Ioann. Papā, Eodē tempore B. Ioan. Papa cū senatoribus suprà scriptis cum grandi fletu rogauerunt Iustinum Augustum, vt legatio acceptabilis esset in conspectu eius. Qui Ioannes Papa & senatores viri religiosi omnia meruerunt, & liberata est Italia à Theodorico rege hæretico. Iustinus autem Imperator gaudio repletus est, quia meruit temporib⁹ suis vicarium B. Petri Apostoli videre in regno suo, de cuius manibus cum gloria coronatus est Iustinus Augustus. Eodem autem tempore cùm hi suprà scripti, id est, Papa Ioannes cum senatoribus, Theodoro, Importuno, & Agapeto excōsulibus (Agapeto patricio defuncto Thessalonicę) positi Constantinopoli essent, Theodoricus rex hæreticus tenuit duos senatores præclaros & exconsules Symmachum & Boethium, & occidit, interficiens gladio. Eodem tempore reuertens Papa Ioānes venerabilis, & senatores cum gloria, dum omnia obtinuissent à Iustino Augusto, rex Theodoricus hæreticus cum grandi dolo & odio suscepit eos, s. Ioannem Papam & senatores, quos etiàm gladio voluit occidere, sed metuebat indignationem Iustini Augusti. Tamen in custodia omnes afflictos macerauit, ità vt beatissimus Ioannes episcopus primæ sedis, in custodia afflictus, deficiens moreretur. Qui defunctus est Rauennæ * duodecimo Kaleñ. Iunij. Post hoc factum, nutu omnipotentis Dei, 98. die postquàm defunctus est Ioannes beatiss. Papa in custodia, Theodoricus rex hæreticus subitò interijt, & mortuus est. Hic Papa Ioannes refecit cœmeterium beatorum

Ioānes Papa ingrediēs Constantinop. cæco roganti est rabiliter visum restituit, in nomine Iesu Xpi. Greg. Papa. & Adoin chr.

* xv De tota re vide ipsius met Io. Papæ epistolam proximam à prima.

torum martyrum Nerei & Achillei, via Ardeatina. Item renouauit cœmeterium sanctorum Felicis & Adaucti. Item renouauit cœmeterium Priscillæ. Eodem tempore positum est ornamentum super confessionem B. Pauli Apostoli de gemmis prasinis & hyacinthinis. Item huius temporibus Iustinus Imperator obtulit patenam auream cum gēmis pensantem libras viginti. Calicem aureum cum gemmis, pensantem libras quinque. Scyphos argenteos quinque. Pallia auro texta quindecim, quæ ipse Ioannes detulit ad Beatos Apostolos Petrū & Paulum, & ad sanctam Mariam, & ad sanctum Laurentiū. Hic ordinauit episcopos per diuersa loca 15. Cuius corpus translatum est de Rauenna, & sepultum est in basilica Beati Petri sub die sexto Kalendas Iunias, Olybrio consule. Et cessauit Episcopatus dies quinqnsginta-octo.

DECRETA
IOANNIS PAPÆ I.

De non accusandis Episcopis, Epistola I.

Ioannes vrbis Romæ Episcopus, Zachariæ archiepiscopo salutem. Exigit dilectio tua, frater charissime, præceptum Apostolicæ sedis, in quo patrum decreta consentiunt, quod nec ubi, nec vlli rectè viuentium & credentium sacerdotum, negare fas esse credimus. Et licèt tibi pro merito & honore sacerdotij, quo plurimùm polles, viuendi & docendi Ecclesiasticæ regulæ nota sint omnia, tamen quia Romanæ Ecclesię normam atque authoritatem magnoperè postulasti, scriptis tuis breuiter respondere curauimus. De occultis enim cor dis alieni temerè iudicare, iniquum est: & eum, cuius non videntur opera, nisi bona, peccatum est ex suspicione repræhendere. Oues ergò, quæ pastori suo cōmissæ fuerint, eum nec reprehendere, nisi à recta fide exorbitauerit, debent, & nullatenùs accusare possunt: quia facta pastorum oris gladio, ferienda non sunt, quanquàm rectè reprehendenda videantur. Ideò ista dicimus, quia in scriptis vestris reperimus, quosdam episcopos vestris in partibus à proprijs ouibus accusatos, aliquos videlicet ex suspicione, & aliquos ex certa ratione, & idcircò quosda suis esse rebus expoliatos, quosdam verò à propria sede pulsos. Quos scias nec ad Synodū comprouincialem, nec ad generalem posse conuocari, nec aliquid dijudicari antequàm cuncta, quæ eis ablata sunt, legibus potestati eorum redintegrentur. Prius ergò oportet omnia illis legibus redintegrari, & ecclesias, quæ sibi sublatæ sunt, cum omni priuilegio sui restitui, & postmodùm non sub angusti temporis spatio, sed tantum temporis spatium eis indulgeatur, quantum expoliati vel expulsi esse videntur, antequàm ad synodum conuocentur, & ab omnibus quisque suæ prouinciæ episcopis audiatur. Nam nec conuocari ad causam, nec dijudicari potest expoliatus vel expulsus: quia non est priuilegium, quo expoliari possit, iam nudatus. Vndè & antiquitus decretum est: Omnes possessiones, & omnia sibi sublata atque fructus cunctos ante litem contestatam, præceptor vel primas possessori restituat. Et alibi scriptum habetur: Ille, qui violentiam pertulit, vniuersa in statu, quo fuerant, recipiat, & quæ possidet, securus teneat. Et alibi in synodalibus patrum decretis, & regum edictis legitur statutum; Redintegranda sunt omnia expoliatis vel eiectis Episcopis præsentialiter ordinatione pontificum, & in eorum, vndè abscesserunt, potestatem funditùs reuocanda, quacunque conditione temporis, aut dolo, aut captiuitate, aut virtute maiorum, aut per quascunque iniustas caūsas, res ecclesiæ vel proprias, aut substantias suas perdidisse noscuntur ante accusationem, aut regularem ad synodum vocationem eorum, & reliqua. Est etiàm in antiquis Ecclesiæ statutis decretum, vt qui aliena inuadit, non exeat impunitus, sed cum multiplicatione omnia restituat. Vndè & in Euanglio scriptum est: Quòd si aliquid defraudaui, reddo quadruplum. Et in legibus seculi cautum habetur: Qui rem subripit alienam, illi, cuius res direpta est, in vndecuplum, quæ sublata sunt, restituat. Et in lege diuina legitur: *Maledictus omnis, qui transfert terminos proximi sui. Et dicet omnis populus, Amen.*

Talia ergò non præsumantur absque vltione, nec exerceantur absque sua damnatione. Tu verò, frater charissime, hæc, vide, nè transgrediaris, & reliquos Episcopos, tam tuæ curæ commissos, quàm & alios firmiter tenere doceto, quia transgredi Apostolica statuta absque transgressoris gradus periculo nullatenùs possunt. Inimicis verò accusatoribus, vel de inimici domo prodeuntibus, seu qui cum inimicis morantur, non credatur: nè irati, nocere cupiant, nè læsi, se velint vlcisci. Hi quoque reijciendi sunt, non approbandi. Hæc (charissime) tene, & prohibita semper caue. Illud adimplere stude, quod benè ad Iesum filium Sirach dictum est: Vsque ad mortem certa pro veritate, & semper Dominus Deus tuus pugnabit pro te. Huius ergò rei gratia vobis & nobis sancta commissa est Ecclesia, vt pro omnibus laboribus & cunctis opem ferre nō negligamus: quoniam dum fortis armatus custodit atrium suum,

Marginalia: 3. q. 7. oues & alibi. — 3. q. 2. In scriptis vestris. Etiam decr. Iuonis li. 3. — 3. q. 1. Prius ergò. Et in decret. Iuo. lib. 4. — In decret. Iuo. lib. 4. — 3. q. 1. Redintegranda. — In decret. Iuo. lib. 4. — Luc. 19. b — 13. q. 2. legi bus cauet. — Deut. 27. e — Ecc. 4. d — Luc. 10. e

ſuum, in pace ſunt omnia, quæ poſſidet. Ideoque tanta vrgente neceſſitate, ſummopere veſtra Apoſtolicaque authoritate, & reliquos Epiſcopos oportet reprimere infeſtos, reuelare oppreſſos, vt abſque graui (Domino auxiliante) difficultate, ipſi gratanter omni tempore ſacrificare mereamur illæſi. Ad vos quoquè me reuerti cogit propoſiti operis amica conditio, qui melioribus hactenùs operam volui nauare ſermonibus, dum talem rationem exigit toxicata neceſſitas. Mandati cœleſtis habitatio nos aut miſcet, aut ſeparat. Nec intereſt, quæ interualla nos ſegregent, ſi vna in ſupernæ manſionis claue retinentur. Nec vobis tales nocere valebunt, ſi inuicèm adiutorium ferre non diſtuleritis. Inauditum autem genus ſacrilegij eſt, quod mentitæ religionis honorem præfixi æmuli colorant. Dehoneſtat enim venerandi reuerentiam nominis, qui adiutorem ſe in his, quæ in Deum iactat cõmiſſa pollicetur. Contumeliæ genus eſt,

*ſublimis Rom. 14. a

quaſi in ſolatio adeſſe * ſublimi, iuxta Apoſtolum: *Tu quis es, qui iudicas alienum ſeruum?* Quid auribus imperitis illudunt, & grauioré vindictæ ſpeciem faciunt eſſe quàm

*emendēt

culpæ? Si odium habent, exceſſibus * emendent. Cur ergò liberiùs condemnant ſcelera, quàm vitant? Sui profectò impugnator eſt omnis, qui patres inſequitur, aut detrahere non formidat. Nihil eſt enim, in quo inimicorum tela (Domino opem ferente) ſuperare non valeatis, ſi (iuxta veritatis

Ioan. 15. d

vocem) talem, qualem Dominus præcepit, habueritis dilectionem adinuicèm. Data x v.

A.D. 525.

Kalend. Nouembris, Maximo & Olybrio viris clariſſimis conſulibus.

AD EPISCOPOS ITALIÆ de Theodorico Rege.

EPISTOLA II.

In carcere ſcripta eſt Epiſtola; in quo, non multopoſt, fame ſiti, & alijs incommodis maceratus, exſpirauit.

IOANNES Epiſcopus omnibus per prouincias Italiæ conſtitutis Epiſcopis, in Domino ſalutem.

Sæpiſſimè multo iam experimento didici, ſanctum pietatis veſtræ ſtudium circa religionem Chriſtianam glorioſis creſcere & dilatari augmentis, & fides recta, quæ non ſolùm me, ſed omnes Domini ſacerdotes conſolatur & roborat, veſtris in mentibus & operibus per ſacerdotale agnoſcitur opus & dilatatur. Quapropter (fratres) hortor vos & moneo, contra Arianam perfidiam, quæ olìm non ſemèl, ſed ſæpè damnata eſt, & modò in quibuſdam reuiuiſcit, armari gladio ſpiritus ſancti, vt eam ita (adminiculante diuina gratia) opprimere & extirpare valeamus, vt nec radix eius in poſterum inueniatur. Eccleſias verò Arianorum vbicunquè inueneritis, catholicas eas diuinis precibus & operibus abſque vlla mora conſecrate: quia & nos, quandò fuimus Conſtantinopoli, tam pro religione catholica, quàm & pro regis Theodorici cauſa negocij, ſuadente atque hortante, Arianosque extirpante piiſſimo atque Chriſtianiſſimo Iuſtino orthodoxo Imperatore, quaſcunque illis in partibus eorum eccleſias reperire potuimus, catholicas eas (Domino opem ferente) conſecrauimus. Et quāquàm prædictus Theodoricus rex, eorum peſte tactus intrinſecus & obuolutus extrinſecus, nos & omnem regionem noſtram perdere, & gladio & igne conſumere minetur, nolite tamen propterea deficere, sed viriliter in agro Dominico elaborare ſtudete, & (iuxta veritatis vocem) *nolite timere eos, qui occidunt corpus, animam autem non poſſunt occidere, ſed potiùs eum timete, qui poteſt & animam & corpus mittere in gehennam.* Matt. 10. c

Et egregius gentium Apoſtolus inquit. *Non enim noſmetipſos prædicamus, ſed Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum, nos autem ſeruos veſtros per Ieſum: quoniam Deus, qui dixit de tenebris lumen ſplendeſcere, ipſe illuxit in cordibus noſtris ad illuminationem ſcientiæ claritatis Dei in faciem Chriſti Ieſu. Habemus autem theſaurum iſtum in vaſis fictilibus, vt ſublimitas ſit virtutis Dei, & non ex nobis. In omnibus tribulationem patimur, ſed non anguſtiamur: operiamur, ſed non deſtituimur: perſecutionem patimur, * & non derelinquimur: deijcimur, & non perimus: ſemper mortificationem Ieſu Chriſti in corpore noſtro circumferentes, vt & vita Ieſu in corporibus noſtris manifeſtetur. Semper enim nos, qui viuimus, in mortem tradimur propter Ieſum, vt & vita Ieſu manifeſtetur in carne noſtra mortali. Ergò mors in nobis operatur, vita autem in vobis. Habentes autem eundem ſpiritum fidei, ſicut ſcriptum eſt: Credidi, propter quod locutus ſum: & nos credimus, propter quod & loquimur: ſcientes, quoniam, qui ſuſcitauit Ieſum, & nos cum Ieſu, ſuſcitabit, & conſtituet vobiſcum. Omnia enim propter vos, vt gratia abundans per * multas gratiarum * actiones, abundet in gloriam Dei. Propter quod non deficimus. Sed licèt is, qui foris eſt, noſter homo corrumpatur tamen is, qui intùs eſt, renouatur de die in diem. Id enim, quod in præſenti eſt momentaneum & leue tribulationis noſtræ, ſupra modum in ſublimitate æternum gloriæ pondus operatur in nobis, non contemplantibus nobis, quæ videntur, ſed quæ non videntur. Quæ videntur enim, temporalia ſunt: quæ autem non videntur, æterna ſunt. Scimus enim, quoniam ſi terreſtris domus noſtra huius habitationis diſſoluatur, quòd ex Deo ædificationem habemus, domum non manu factam, æternam in cælis. Nam & in hoc ingemiſcimus, habitationem noſtram, quæ de cælo eſt, ſuperindui cupientes, ſi tamen veſtiti, & non nudi in- … uamur.*

2. Co. 4. b, c, d

*ſed *ſed

Pſalm. 115.

*multos in *Actiones

Ibidem ca. 5. a b c d

ueniamur. Nam & qui sumus in hoc tabernaculo, ingemiscimus grauati, eo quòd nolumus spoliari, sed superuestiri, vt absorbeatur, quod mortale est, à vita. Qui autem efficit nos in hoc ipsum, Deus, qui dedit nobis pignus spiritus. Audentes igitur semper, & scientes, quoniam dum sumus in hoc corpore, peregrinamur à Domino: (per fidem enim ambulamus, & non per speciem) audemus autem, & bonam voluntatem habemus, magis peregrinari à corpore, & præsentes esse ad Deum: & ideò contendimus, siue absentes, siue præsentes, placere ei. Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal Christi, vt referat vnusquisque propria corporis, prout gessit, siue bonum, siue malum. Scientes ergò timorem Domini, hominibus suademus, Deo autem manifesti sumus. Spero autem & in conscientijs vestris manifestos nos esse. Non iterùm nos commendamus vobis, sed occasionem damus vobis gloriandi pro nobis, vt habeatis ad eos, qui in facie gloriantur, & non in corde. Siue enim mente excidimus, Deo siue sobrij sumus, vobis. Charitas enim Christi vrget nos, æstimantes hoc, quoniam si vnus pro omnibus mortuus est, ergò omnes mortui sunt, & pro omnibus mortuus est Christus, vt & qui viuunt, iam non sibi viuant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est & resurrexit. Itaque nos ex hoc neminem iam nouimus secundùm carnem: & si agnouimus secundùm carnem Christum, sed nunc iam non nouimus. Si qua ergò in Christo noua creatura, vetera transierunt, ecce facta sunt omnia noua. Omnia autem ex Deo, qui reconciliauit nos sibi per Christum, & dedit nobis ministerium recõciliationis: quoniam quidem Deus erat in Christo, mundum reconcilians sibi, non reputans illis delicta ipsorum, & posuit in nobis verbum reconciliationis. Pro Christo ergò legatione fungimur, tanquam Deo exhortante per nos. Obsecramus pro Christo, reconciliamini Deo. Eum, qui non nouerat peccatum, pro nobis peccatum fecit, vt nos efficeremur iustitia Dei in ipso. Adiuuantes autem exhortamur, nè in vacuum gratiam Dei recipiatis. Ait enim: Tempore accepto exaudiui te, & in die salutis adiuui te. Ecce nunc tempus acceptabile, Ecce nunc dies salutis. Nemini dantes vllam offensionem, vt non vituperetur ministerium nostrũ, sed in omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustijs, in plagis, in carceribus, in seditionibus, in laboribus, in vigilijs, in ieiunijs, in castitate, in scientia, in longanimitate, in suauitate, in spiritusancto, in charitate non ficta, in verbo veritatis, in virtute Dei per arma iustitiæ à dextris, & à sinistris, per gloriam & ignobilitatem, per infamiam & bonam famam; vt seductores, & veraces: sicut qui ignoti, & cognoti: quasi morientes, & ecce viuimus: vt castigati, & non mortificati: quasi tristes, semper autem gaudentes: sicut egentes, multos autem locupletantes: tanquàm nihil habentes, & omnia possidentes. Decæterò fratres gaudete, perfecti estote, exhortamini, pacem habete, vt Deus pacis & dilectionis sit semper vobiscum, Amen. Data 3. Idus Iunij, Maximo & Olybrio viris clariss. coss.

Ibi. Gal. 6. a b
Esa.49.c
1.Cor.4.a
2.Cor.13.d

ILERDENSE
CONCILIVM, OCTO EPISCOPORVM, Habitum Anno 15. Theodorici regis, octauo Idus Augusti, tempore Ioannis Papæ.

15. Sed quo Hispaniam pro Arualarica nepote regere cœpit, quomodo, & supra dicit Tarraconense celebratũ anno. 6. Theodorici Regis hic autem 15. annus incidit in Ann. Dom. 524.

Ilerda, Hispaniæ interioris oppidum est iuxta Sycorim fluuium: vulgò Leryda & Leyda dicitur. Vide Ptolemæum lib. 2. cap. 6. Plinium lib. 3. cap. 3.

CAPITVLA CONCILII Ilerdensis.

De his, qui altario ministrant, vt à sanguine hominis se abstineant. 1
De his, qui abortiuum faciunt, vel natos suos extinguunt. 2
De monachis, vt clerici ordinentur cum voluntate abbatis, & quę monasterio offerũtur, non auferantur, & de basilicis quas laici fecerint. 3
De incestis, vt quandiù in scelere sunt, inter catechumenos habeantur. 4
De his, qui altario seruiunt, si subitò in fragilitatem carnis inciderint. 5
De eo, qui viduę pœnitenti, vel religiosę virgini stuprum intulerit. 6
De his, qui sacramento se obligant, nè ad pacem redeant. 7
Si clericus seruum vel discipulum de ecclesia traxerit, vt pœnitentiam agat. 8
De his, qui rebaptizati sunt, quantùm pœniteant. 9
De his, qui iubente episcopo, remissa culpa, ab ecclesia exire contemnunt. 10
De clericis, qui in mutuam cędem prorumpunt. 11
De his, qui contra canones ordinati sunt, vt deponantur. 12

Capitulum primum.

Dist. 50. De his clericis, qui in obsessio.

DE his clericis, qui in obsessionis necessitate positi fuerint, id statutum est, vt qui altario ministrant, & Christi corpus & sanguinem tradũt, vel vasa sacro officio deputata contrectant, vt ab omni humano sanguine, etiàm hostili, se abstineãt. Quòd si in hoc inciderint, duobus annis tam officio, quàm communione corporis Domini priuentur, ita vt his duobus annis, vigilijs, ieiunijs, orationibus, & eleemosynis pro virib*, quas Dominus donauerit, expientur, & ità demùm officio vel communioni reddantur, ea tamẽ ratione, nè vlteriùs ad officia potiora prouehantur. Quòd si * in definito tempore negligẽtiores circa salutem suam extiterint, * protelandi ipsius pœnitentiæ tempus in potestate maneat sacerdotis.

*infra præfinitũ tẽpus
*protelãdæ

2 Hi verò, qui malè conceptos ex adulterio fœtus, vel editos necare studuerint, vel in * ventribus matrum potionibus aliquibus colliserint, in vtroq; sexu adulteris; post septem annorum curricula communio tribuatur, ità tamen, vt omni tempore vitæ suæ fletibus & humilitati insistant. Si verò clerici fuerint, officium eis ministrandi recuperare non liceat: attamen in choro psallentium, à tempore receptæ cõmunionis intersint. Ipsis autem veneficis in exitu tantùm, si facinora sua omni tempore vitæ suæ defleuerint, cõmunio tribuatur.

* vteris

Ca. 27. cõcilij Agathe. 16. q. 1. Cum pro vtilitate. 10. q. 1. Si ex laicis quisquam.

3 De monachis id obseruari placuit, quod synodus Agathensis noscitur decreuisse, hoc tantummodò adijciẽdo, vt cùm pro ecclesiæ vtilitate aliquos episcopus probauerit in clericatus officio promouendos, cũ abbatis voluntate debeant ordinari: Ea verò, quæ in iure monasterij de facultatibus offeruntur, in nullo diœcesana lege ab episcopis contingantur. Si aũt ex laicis quisquam, à se factam basilicam, consecrari desiderat, nequaquàm eam sub monasterij specie, vbi congregatio non colligitur, vel regula ab episcopo nõ cõstituitur, à diœcesana lege audeat segregare.

35. q. 2. & 4. De his, qui ince.

4 De his, qui se incestus pollutione commaculant, placuit, vt quousquè in ipso detestando & illicito carnis contubernio perseuerant, vsq; ad Missam tãtùm catechumenorum in ecclesia admittãtur, cũ quibus etiàm nec cibum sumere vllum Christianorum (sicut Apostolus iussit) oportet.

1. Cor 5. d. Dist. 50. Hi, qui altario sancto, & 35. q. 8. Hi, qui altario Dei.

5 Hi, qui altario Dei deseruiunt, si subitò in flẽda carnis fragilitate corruerint, & Dño respiciente, dignè pœnituerint, ità vt mortificato corpore, cordis contriti sacrificium Deo offerant, maneat in potestate pontificis vel veraciter afflictos nõ diù suspendere, vel desidiosos prolixiore tempore ab Ecclesiæ corpore segregare, ità tamen, vt sic officiorũ suorum loca recipiant, nè possint ad altiora officia vlteriùs promoueri. Quòd si iteratò, velut canes ad vomitum, reuersi fuerint, & velud sues in volutabris luti iacuerint, non solùm dignitate officij careãt, sed etiã sanctã cõmunionem, nisi in exitu, non percipiant.

2. Pet. 2

6 Qui pœnitenti viduæ, vel virgini religiosæ vim stupri intulerit, si se ab eo sequestrare noluerit, pariter à communione Christianorum & consortio segregentur. Si verò illa, quæ vim pertulit, ad sanctam religionẽ redierit, in illo solo sententia excõicationis teneatur, quoadusquè publicè pœniteat.

22. q. 4. Qui in sacramẽto se oblig.

7 Qui sacramento se obligauerit, vt litigans cum quolibet, ad pacẽ nullo modo redeat, pro periurio, vno anno à communione sanguinis & corporis Domini segregat*, reatum suum eleemosynis, fletibus, & quantis potuerit, ieiunijs absoluat. Ad charitatem verò, quæ operit multitudinem peccatorum, celeriter venire festinet.

1. Pet. 4. b

27. q. 4. Nullus clericorum seruũ. Et in decr. Iuon. lib. 2.

8 Nullus clericorum, seruum aut discipulum suum ad ecclesiam cõfugientem, extrahere audeat, vel flagellare præsumat. Quod si fecerit, donèc dignè pœniteat, à loco, cui honorem non dedit, segregetur.

Ca. 11. Nicenæ synodi

9 De his, qui in præuaricatione rebaptizati, sinè aliqua necessitate, vel tormento delapsi sunt, placuit, vt circa eos illa Nicenæ synodi statuta seruentur, quæ de præuaricatoribus * censita esse noscuntur, id est, vt 7. annis inter cathecumenos orent, & duobus inter catholicos, & posteà, moderatione & clementia episcopi, fidelibus in oblatione eucharistiæ communicent.

*constituta

11. q. 3. Qui iubẽte sac. *contumeliæ noxa

10 Qui, iubente sacerdote, pro quacunq; culpa ecclesiam exire cõtempserit, pro * noxa cõtumaciæ tardiùs recipiatur ad veniam.

11 Si qui clerici in mutuam cædem proruperint, prout dignitas officiorum in tali excessu contumeliam pertulerit, à põtifice districtius vindicetur.

12 Qui contra decreta canonũ, indiscretè clericos vsque nũc ordinauerunt, eis Domin* vel sancta & ecclesiastica charitas ignoscat. Amodo vero si in tali ausu proruperint, decretum canonum, quod circa eorum personas statutum est, id est, vt nullum ordinare iam audeãt, obseruetur: vel, qui deincèps ordinati fuerint, deponantur. Hi vero, qui tales hactenùs ordinati sunt, nullo tempore promoueantur.

13 Catholicus, qui filios suos in hæresi baptizandos obtulerit, oblatio illius in Ecclesia nullatenus recipiatur.

14 Cum rebaptizatis fideles religiosi nec in cibo participent.

15 Familiaritatem extranearum mulierũ, licèt ex toto sancti patres antiquis monitio-

nibus

nibus præceperint ecclesijs euitādam, id nūc tamen nobis visum est, vt qui talia probabitur, si post primam & secundam commonitionem se emēdare neglexerit, donèc in vitio pseuerat, officij sui dignitate priuet. Quòd si se (Deo iuuante) correxerit, sancto ministerio restauretur.

16 Licèt de re huiusmodi, quam constituere salubri ordinatione decernimus, prisca authoritas canonū nequaquā siluerit, sed euidenti sanctione præceperit, vt cuiuscūq; ecclesiæ pontifice defuncto, non passim pro libitu suo in earum rerum direptionē, quas obiens dereliquit, quisquā irruat, domumq; subuertat: sed sacerdos, qui exequiarum tēpore est, ea omnia, quæ ad vtilitatem & conseruationem pertinent, debeat diligenti circūspectione munire: tamē quia ipsa sanctio (quod peius est) à multis clericis nūc cognoscitur violari, ità vt *non iubente sacerdote, expectorato affectu, totaq; disciplinę seueritate posthabita, immaniter, quæ in domo pontificali reperiuntur, inuadūt & abradūt: ideò nunc hæc huius placiti cōstitutione inter nos cēsura placuit custodiri, vt defuncto antistite, vel etiàm adhuc in supremis agēte, nullus clericorum cuiuslibet ordinis, officij gradusve sit, quicquam de domo præsumat, vel quod de vtilitate instrumēti domus esse agnoscitur, i. mobilis & immobilis rei ecclesiasticæ conetur inuadere, nihil furto, nihil dolo supprimens, auferens, atq; abscondēs: sed is, cui domus commissa est, subiunctis sibi cum consilio vno vel duobus fidelissimis clericis, omnia vsq; ad tempus pōtificis substituendi debeat cōseruare, & his, qui in domo inueniuntur, clericis consuetam alimoniam administrare. Substitutus autem antistes susceptæ sedis commoda ordinabit, velut Deus *imperabit, vt eis vti cū his debeat, quos cognouerit disciplinæ & charitati prædecessoris sui fideliter paruisse. Quod si quisquam post hæc cuiuslibet ordinis (vt superiùs dictum est) clericus quacunq; occasione de omni facultate quippiam probatus fuerit abstulisse, vel forsitā dolo aliquo suppressisse, reus sacrilegij, prolixiori anathemate cōdemnetur, & vix quoquè peregrina ei communio concedatur: quia durū est, vt hi, quos constat in seruitio Dñi cum primæ sedis antistite desudasse, ab his, qui suarū rerum incubitatores *atq; vagantes fuisse noscūtur, despecti aliquatenus crucient. Sergius in Christi nomine episcopus, has constitutiones, secundùm quod nobis cum fratribus, Deo inspirante, complacuit, relegi, & subscripsi.

*cū obeūte

12. q. 2. Hęc huius placiti

*imperauit,

*vel vtilitatibus seruiētes, atq; vacantes

Iustus in Christi nomine episcopus subscri.
Ioannes in Christi nomine episcopus, subs.
Petrus in Christi nomine episcopus, subs.
Marulio in Christi nomine episcopus, sub.
Taurus in Christi nomine episcopus, subs.
Februrius in Christi nomine episcopus, sub.
Gratus in Christi nomine episcopus, direct9 à domino meo Stephano episcopo, his constitutionibus interfui, & subscripsi.

EX GRATIANI DECRETO quatuor capitula, desumpta de Ilerdeñ. Concilio, & similiter Iuonis.

PRIMVM.

¶ In diebus quadragesimæ nuptias celebrare non licet.

Non oportet à lxx. vsque in octauam Paschæ, & tribus hebdomadibus ante festiuitatem sancti Ioānis Baptistæ, & ab aduētu Domini vsq; post Epiphaniam, nuptias celebrare. Quod si factum fuerit, separentur.

33. q. 4. Nō oportet in lxx. Et in dec. Iuonis lib. 6.

SECVNDVM.

¶ Non prohibetur à sacris ordinibus, qui à medicorum incisione claudus efficitur.

Si quis in infirmitate positus clericus, medicorum incisione claudus efficitur, promoueri ad sacros ordines eum non denegamus.

Dist. 55. Si quis in infir. Et I dec. Iuo. lib. 2.

TERTIVM.

¶ De purgatione clericorum, si conuinci non potuerunt.

Si quis presbyter, à plebe sibi commissa, mala opinione infamatus fuerit, & episcop9 legitimis testibus approbare non potuerit: suspendatur presbyter vsq; ad dignam satisfactionem, ne populus fidelium in eo scādalū patiatur. Digna enim satisfactio est, si eis, à quibus reus creditur, post rectam securitatem de imposito crimine, innocēs esse manifestet. Quod ità à nobis, & à Maioribus constitutum esse docetur, si siue secūdùm canones siue ad arbitrium episcopi, sibi collegas septem adiungat, & iuret in sacro coràm posito Euangelio, quòd eum sancta Trinitas, & Christus filius Dei, qui illum fecit, & docuit quod Euangeliū continet, & sancti quatuor Euangelistæ, qui illud scripserunt, sic adiuuent, quòd ille prænominatam actionem ità non perpetrarit, sicut ei de illo oblatum est. Et in hac satisfactione purgatus, securè deincèps suum exerceat ministerium. Quā satisfactionem nonnulli præcedentium patrū, S. Leonem Papam in basilica S. Petri apostoli, coram reuerendissimo Cæsare Carolo, ac clero & plebe, ita fecisse commemorant, atq; ità mox venerandum Principem, cōtra eiusdem sancti Papæ aduersarios, dignę vltionis vindictam exercuisse.

2. q. 4. Presbyter si à plebe, & in decr. Iuon. lib. 5.

QVARTVM.

¶ Ad baptizandi officium, & ad vestimenta altaris lauanda, sacerdos propria debet habere vasa.

Omnis presbyter, qui fontem lapideum habere nequiuerit, vas conueniens solūmodò ad baptizandi officium habeat, quod extra

De cōs. dist. 4. Oīs presbyter qui fontem.

tra ecclesiā nō deportetur. Similiter ad corporale lauandum & ad pallas altaris, propria habeantur vasa, in quibus nihil aliud fiat.

EX DECR. IVO. LIB. VII. ET ex 7. lib. vetusti codicis librorum sexdecim, numero 5.

¶ Vt duobus vel tribus testibus testimonium dicentibus, consanguinei separentur.

Deute. 19. d 17. b Math. 18. b 2. Cor. 13 a Vt omnis cōtrouersia, quæ de ecclesiasticis rebus fit, secundùm diuinam legem sub duobus vel tribus testibus terminetur, testis est Dominus, cùm dicit: Non vnus stet cōtra alium, sed in ore duorum vel trium testium stet omne verbum.

¶ Decreta duo Ilerdeñ Cōcilij, quorum primum desumptum est ex vetusto codice librorum 5. cap. 134. libri secundi.

Episcopi, presbyteri, diaconi relicta, si maritum acceperit, in fine non communicet.

Decretum 2. desumptum ex lib. 9. libri sexdecim, librorum, cap. 4.

¶ Vt in Christianorum nuptijs non saltetur.

Quòd non oporteat Christianos euntes ad nuptias, plaudere vel saltare, sed venerabiliter cænare vel prandere, sicut Christianos decet.

VALENTINVM HISPANIÆ CONCILIVM, SEX EPISCOPORVM, Habitum anno 15. Theodorici regis, Ioannis Papæ.

Valentia Hispaniæ citerioris maritima ciuitas, authore Plinio lib. 3. cap. 3. tribus millibus passuum à mari distans, nunc verò vnico milliari remota, archiepiscopatus est atque metropolis regni eiusdem nominis, nobilitate non minus, quàm rerum variarum vbertate ac cæli amœnitate insignis.

CAPITVLA CONCILII Valentini.

Capitulum primum.

* pridiè * Nouēbris ANNO quintodecimo Theodorici regis, sub die * secundo Nonas * Decembris, in nomine Domini nostri Iesu Christi Valentino in Concilio congregati, dum Ecclesiasticas regulas tractaremus, antiquos canones relegentes, inter cætera hoc esse censuimus obseruandum, vt sacrosancta Euangelia, ante munerum illationem in Missa cathechumenorum, in ordine lectionum post Apostolum legantur, quatenùs salutaria præcepta Domini nostri Iesu Christi, vel sermones sacerdotis, non solùm fideles, sed etiam cathecumeni ac pœnitentes, & omnes, qui ediuersò sunt, audire licitum habeant. Sic enim pontificum prædicatione audita, nonnullos attractos ad fidem euidenter scimus.

2 Hoc etiàm placuit, vt episcopo ab hoc seculo (iubente Domino) accersito, clerici ab omni omninò supellectili, vel quæcunque sunt in domo ecclesiæ, vel episcopi, in libris, speciebus, vtensilibus, vasculis, frugibus gregibus, animalibus, vel omni omninò re, rapaces manus abstineant, & nihil latronum more diripiant. Qui si nec canonum authoritate prohibiti fuerint, omnia, quæ peruaserint, metropolitani vel omnium comprouincialium sacerdotum districtione coacti, in pristinum statum redintegrare cogantur, vt nihil antistiti, vel dispensatori futuro necessariorum sub hac iusta constitutione depereat. Quod vt confidentiùs, iustitia manente, seruetur, secundùm Regiensis synodi constituta, episcopo è corpore recedente, vicinior illi accedat episcopus, qui, ex more exequijs celebratis, statim ecclesiæ ipsius curam districtissimè gerat, nè quid ante ordinationem futuri pontificis * remanentium clericorum subuersioni vel direptioni iam liceat, ità vt directis hominibus inspectio certior, & descriptio fidelissima (si fieri potest) intra octauas defuncti, sub diligentia præsentis episcopi peragatur, ac dehinc ad Ca. 5. Regiēsis synodi * hiantium

metro-

metropolitani notitiam habita ordinatè descriptio deferatur, vt eius electione talis persona ordinādæ domni ecclesiasticæ procuretur, quæ vel consueta clericis stipendia dispenset, & creditarum sibi rerum (si forsitan tarditas in episcopo ordinando successerit) metropolitano congruis temporibus reddere possit rationem, vt sub hac salubri constitutione clerici stipendijs suis omninò contenti, labores non diripiant episcopi decedentis, & in vacuam ecclesiæ domum futurus pontifex non sinè dolore succedat: sed magis de prædecessoris sui dimisso, possit & ipse gaudere, & alijs ministrare.

3 Simili quoque modo parentibus & propinquis decedentis epi, si intestatus obierit, denuncietur, vt sinè metropolitani, vel comprouincialium sacerdotum conscientia, nihil de rebus defuncti occupare pertentent, nè fortè cum hæreditarijs rebus etiàm aliqua ad ecclesiam pertinentia vel permixta vsurpent, sed vsque ad ordinationem futuri expectent antistitis, si certè (si longum fuerit) ad metropolitani (vt dictum est) ordinationem recurrant. si quis autem * contemptor diuini timoris, contra hæc sancta synodica clericus quisque vel laicus venire improba mente tentauerit, & communione & consortio priuetur Ecclesiæ; quia durum est, vt ad illam conueniat, quam expoliare non metuit: nisi fortè, spiritu meliore correptus, dum à præsumptione cessauerit, recuperet indulgentiam. Si autem rationabiliter modesteque vnusquisque repetit, quod sibi iure debetur, ei absque aliqua animaduersione à metropolitano, vel cui iniunxerit, aut res, aut ratio non negetur. Hoc etiàm canone omnes sunt constringendi, qui tam in præteritum, quam in futurum, res ecclesię vel episcopi vsurpantes diripuerint.

*In nemo et definiti modis.

4 Illud etiàm prouido consilio decretum est, vt, quia sæpè sanctorum antistitum per absentiam commendatoris episcopi exequiæ differuntur, ità vt veneranda pontificis membra, dum tardiùs funerantur, iniuriæ omninò subiaceant; episcopus, qui post mortem fratris ad sepeliendum eum solet inuitatus occurrere, infirmum magis, & adhuc in corpore positum, admonitus visitare non differat, vt aut de releuatione consacerdotis ampliùs gaudeat, aut certè de ordinatione domus suæ fratrem admoneat, eiusque probabilem voluntatem in effectum transmittat, ac recedentem à seculo, post oblatum in eius commendatione sacrificium Deo, mox sepulturæ tradat diligentissimè, & superiùs constituta canonicè non differat adimplere. Si autem antistes repentino obitu decesserit, & collimitanei sacerdotes (vt fieri solet) de longinquo minimè adesse potuerint, vno die tantùm cum sua nocte, exanimatum corpusculum sacerdotis maneat, nec sinè fratrum ac religiosorum frequentia, vel psallentiū excubatione seruatū, à presbyteris cū omni dil igētia in loco conditum seorsum, non statim humetur: sed honorificè commendetur, donèc sinè mora inuitato vndecunque pontificè, sacerdotis corpus ab ipso (vt condecet) solemniter tumuletur, vt & iniuriæ tollatur occasio, & mos antiquus in sepeliēdis sacerdotibus obseruetur.

5 Hoc etiàm placuit, vt vagus atque instabilis clericus, siue etiàm in diaconi ministerio vel presbyteri officio constitutus, si episcopi, à quo ordinatus est, præceptis non obedierit, vt in delegata sibi ecclesia officium dependat assiduum, quousquè in vitio permanserit, & communione & honore priuetur.

6 Vt nullus alienum clericum, secundùm decreta canonum, sinè consensu episcopi sui audeat ordinare: sed nec vllum sanctorum sacerdotum quispiam ordinet, qui localem se futurum primitùs non spoponderit, vt per * hæc nullus à regula vel disciplina ecclesiastica deuiare permittatur impunè.

*hoc Hic desideratur vnius subscriptio si modo titulus non fallit.

Celsinus in Christi nomine episcopus, subscripsi.
Setabius episcopus subscripsi.
Benagius episcopus subscripsi.
Ampelius episcopus subscripsi.
Salustius archidiaconus, vicarius domini mei Marcelli episcopi, subscripsi.

¶ Finit Concilium Valentinum.

DECRETA
Felicis Papæ QVARTI.

Ex libro Pontificali.

ELIX natione Samnius, ex patre Castorio, sedit annos 4. menses 2. dies 13. Fuit autem temporibus Theodorici Regis & Iustiniani Augusti, à consulatu Maburti vsque ad consulatum Lampadij & Orestis, à die 4. Iduum Iuliarum, vsque in diem 4. Idus Octobris. Hic fecit basilicam sanctorum Cosmæ & Damiani in vrbe Roma, in loco, qui appellatur Via sacra, iuxta templum vrbis Romæ. Huius temporibus consumpta est incendio Basilica Sancti Martyris Saturnini, via Salaria, quam à solo refecit. Qui etiàm ordinatus est cum quiete, & vixit vsque ad tempora Athalarici. Hic fecit ordinationes duas in Vrbe Roma per mensem Februarium & Martium, presbyteros 55. diaconos

A. D. 526.

*Mauortii

nos 4. episcopos per diuersa loca, 29. Qui etiàm sepultus est in Basilica Beati Petri Apostoli, 4. Idus Octobris. Et cessauit episcopatus dies 3.

TITVLI CAPITVLORVM sequentis Epistolæ.

DILECTISSIMIS fratribus omnibus Episcopis per diuersas prouincias cōstitutis, Felix episcopus in Domino salutem. Magno munere misericordiæ Dei, totius Ecclesiæ catholicæ multiplicata sunt gaudia, cùm ecclesiarum status eo viget ordine, quo apostolorum successores illum statuerunt. Et cùm antiqui hostis astutia eum turbari agnoscimus, non modico contristamur mœrore. Quam ob causam (fratres) hortamur vos, monemus & flagitamus, vt à tramite Apostolicæ institutis nequaquàm recedatis, nec à capite diffideatis, sed fidē & ordinem, quem Apostoli & apostolici viri statuerūt, absq; vlla hæsitatione teneatis. Nam si columnę alicuius magnę domûs ruerint, ipsa postea domus minimè stabit. Sic & vos, q columnæ Ecclesiæ estis, si labefactari cœperitis, sancta Ecclesia, quæ per vos regitur, tabescit & labitur. Hæc (fratres) quæ dico, valdè timenda sunt, & summo moderamine pensanda, atque nè fiant cauenda. Ipsa enim per se
Matt. 5. b veritas ait: *Vos estis sal terræ. Quòd si sal euanuerit, in quo salietur?* Ideo (charissimi) vos moneo, qa debitor sum vobis, & valdè vos diligo. Et quandò bona audio de vobis, nimis sum gauisus: & ecōtrà quandò mala, nimis conturbatus. Ego verò, quanuis à vobis per lōga terrarum atq; maris interualla disiunctus sim, sum tamē omninò vobis corde coniunctus. Idque de beatitudine vestra erga me modis omnibus cōfido, quia cum me vicissim diligitis, à me longè non estis. Vndè gratias referimus illi grano sinapis, qui ex modici despicabilisque seminis specie, ità ra
Matt. 13. d mis ex eadem radice surgentibus, atq; se di-
Luca 14. d stendentibus, vsque quaquè diffusis, vt in eis volatilia cœli nidificent, gratiaque sit fermēto illi, quod tribus sarinæ satis totius humani gnis massam in vnitate cōspersit, atq; paruo lapidi, q abscissus est de mōte sinē mani-
Daniel 2. c bus, & occupauit vniuersam faciē orbis terrę, qui ad hoc se vsquequaq; distēdit, vt oī humano genere in vnitatem redacto, totius corpus perficeretur Ecclesiæ, atq; ità ad totius compagis pertineret commodū, membrorum partialis ista distinctio. Vndè nos quoquè à vobis non longè sumus: quia in illo, qui vbique est, vnum sumus. Agamus ergò ei grauas, qui soluit inimicitijs in carne sua fecit, vt in omni orbe terrarum vnus esset grex, Ioan. 10
& vnū ouile sub se vno pastore, semper memores, quid nos egregius prædicator admoneat dicens: *Soliciti seruate vnitatem spiritus* Ephe. 4. a
in vinculo pacis. Sanctitatis vestræ scripta, quæ ad sedem Apostolicam misistis super quibusdam consultis, quasi ad caput, vt indè acciperetis responsa, vndè omnis Ecclesia totius religionis sumpsit exordium, gratanter suscepi, & breuiter vobis rńdere curaui.

CAPITVLVM PRIMVM.

DE ecclesiarum enim consecratione, & In decret. de Missarum celebrationibus, non ali- Inno. lib. 2
cubi q̄ in sacratis Dńo locis, absque magna necessitate fieri debere, liquet omnibus, quibus sunt nota noui ac veteris testamenti præcepta. Tabernaculum verò Mosen Domino Num. 7. a
pcipiente fecisse, & sacrasse cum mensa & altari eius, & cæteris vasis vtensilibus ad diuinum cultum explendum legimus, & non solùm diuinis præceptis ac precibus, ea sacrasse, sed etiàm sancti olei vnctione, Domino iubente, perlinisse nouimus. Qualiter autem hæc facta sint, & quomodò ipsa sacra non alij, quàm sacerdotes sacra vnctione delibuti, Dominoq; cum vestibus sanctis sacrati, & Leuitæ tractabant, ferebant, erigebant, & deponebant, in ipsis institutionibus, quæ (Dño iubente) per Mosen conscriptæ sunt, in lege Dńi reperitur. Qualiter ergo Dauid regum pijssimus amplificauerit cultum Dei, & templum * Domini ædificare voluit, sed propter * Domino
multum sanguinem, quem effuderat, prohibitus est, & ipse collegerat expēsas, Salomōque filius eius idipsum, quod ipse facere optauerat, iubente & auxiliante DEO perfecit, & templum cum altari, & reliqua, ad diuinum cultum peragendum, cōsecrauit, in lib. Regū inter cætera legitur ità: *Ædificans* (in- 3. Reg. 8.
quit Salomon Domino) *ædificaui habitaculū* pei totum.
*tuum, * fortissimum solium tuum in sempiter-* * firmissi-
num. Conuertitque rex faciem suam, & bene- mum
dixit omni ecclesiæ Israel. Omnis enim Ecclesia Israel stabat, & ait: Benedictus Dominus Deus Israel, qui locutus est ore suo ad Dauid patrem meum, & in manibus eius perfecit, dicens: A die, qua eduxi populum meum Israel de Ægypto, non elegi ciuitatem de vniuersis tribubus Israel, vt ædificaretur domus, & esset nomen meum ibi, sed elegi Dauid, vt esset super populum meum Israel. Voluitq́, Dauid pater meus ædificare domum nomini Domini Dei Israel, & ait Dominus ad Dauid patrem meum, Quòd cogitasti in corde tuo ædificare domū nomi- 2. Reg. 7.
ni meo, benè fecisti, hoc ipsum mente tractans. Verumtamen tu non ædificabis domum, sed filius tuus,

*tuus, qui egredietur de renibus tuis, ipse ædificabit domum nomini meo. Confirmauit Dominus sermonem suum, quem loquutus est, stetiq; pro Dauid patre meo, & sedi super thronum Israel, sicut locutus est Dominus. Et ædificaui domum nomini Domini DEI Dei Israel. Et constitui ibi locum arcæ, in qua fœdus Domini est, quod percussit cum patribus nostris, quando egressi sunt de terra Aegypti. Stetit autem Salomon ante altare Domini in conspectu Ecclesiæ Israel, & expandit manus suas in cælum, & ait: Domine Deus Israel, non est similis tui in cęlo desuper, & super terram deorsùm, qui custodis pactum & misericordiam seruis tuis, qui ambulant coram te in toto corde suo. Qui custodisti seruo tuo Dauid patri meo, quæ locutus es ei. Ore loquutus es, & manibus perfecisti, vt hæc dies probat. Nunc igitur Domine Deus Israel, conserua Dauid famulo tuo patri meo, quæ loquutus es ei, dicens: Non auferetur de te vir coram me, qui sedeat super thronum Israel, ità tamen, si custodierint filij tui viam suam, vt ambulent coram me, sicut tu ambulasti in conspectu meo: Et nunc Deus Israel firmentur verba tua, quæ loquutus es Dauid seruo tuo patri meo. Ergone putandum est, quòd verè Deus habitet super terram? Si enim cælum & cęli cęlorum te capere non possunt, quanto magis domus hæc, quam ædificaui? Sed respice ad orationem serui tui, & ad preces eius, domine Deus meus. Audi Domine hymnum & orationem, quam seruus tuus orat coram te hodiè, vt sint oculi tui aperti super domũ hanc nocte & die, super domum de qua dixisti, Erit nomen meum ibi, vt exaudias orationem, quam orat in loco isto ad te seruus tuus, vt exaudias deprecationem serui tui, & populi tui Israel, quodcunque orauerint in loco isto, & exaudias in loco habitaculi tui in cęlo, & cùm exaudieris, propicius eris. Si peccauerit homo in proximum suum, & habuerit aliquod iuramentum, quo teneatur adstrictus, & venerit propter iuramentum coram altari tuo in domum tuam, tu exaudies in cęlo, & facies, & iudicabis seruos tuos, condemnans impium. & reddens viam suam super caput eius, iustificansque iustum, & retribuens ei secundùm iustitiam suam. Si fugerit populus tuus Israel inimicos suos, (quia peccaturus est tibi) & agentes pœnitentiam, & confitentes nomini tuo, venerint & orauerint, & deprecati te fuerint in domo hac, exaudi in cęlo, & dimitte peccatum populi tui Israel, & reduces eos in terram, quam dedisti patribus eorum. Si clausum fuerit cælum, & non pluerit propter peccatum eorum, & orantes in loco isto pęnitentiam egerint nomini tuo, & à peccatis suis conuersi fuerint propter afflictionem suam, exaudi eos in cælo, & dimitte peccata seruorum tuorum, & populi tui Israel, & ostende eis viam bonam, per quam ambulent, & da pluuiam super terram, quam dedisti populo tuo in possessionem. Fames, si oborta fuerit in terra, aut pestilentia, aut corruptus aer, aut ærugo, aut locusta, vel rubigo, & afflixerit eum inimicus eius portas obsidens, omnis plaga, vniuersa infirmitas, cunctaque deuotatio & imprecatio, quæ acciderit omni homini de populo tuo Israel: si quis agnouerit plagam cordis sui, & expanderit manus suas in domo hac, tu exaudies in cęlo, in loco habitationis tuæ, & repropiciaberis, & facies, vt des vnicuique secundùm omnes vias suas, sicut videris cor eius, (quia tu nosti solus cor omnium filiorum hominum:) vt timeant te cunctis diebus, quibus viuunt super faciem terræ, quam dedisti patribus nostris. Insupèr & alienigena, qui non est de populo tuo Israel, cùm venerit de terra longinqua propter nomen tuũ, (audietur enim nomen tuum magnum, & manus tua fortis, & brachium tuum extentum vbique) cùm venerit ergò, & orauerit in loco hoc, tu exaudies in cælo, in firmamento habitaculi tui, & facies omnia, pro quibus inuocauerit te alienigena, vt discant vniuersi populi terrarum nomen tuum timere, sicut populus tuus Israel: & probent, quia nomen tuum inuocatum est super domum hanc, quam ædificaui. Si egressus fuerit populus tuus ad bellum contra inimicos suos, per viam quocunque miseris eos, orabunt te contra viam ciuitatis, quam elegisti, & contra domum, quam ædificaui nomini tuo, & exaudies in cęlo orationem eorum & preces eorum, & facies iudicium eorum. Quòd si peccauerint tibi, (non est enim homo, qui non peccet) & iratus tradideris eos inimicis suis, & captiui ducti fuerint in terram inimicorum longè vel propè, & egerint pœnitentiam in corde suo in loco captiuitatis, & conuersi deprecati fuerint te in captiuitate sua, dicentes: Peccauimus, iniquè egimus, impiè gessimus, & reuersi fuerint ad te in vniuerso corde suo, & tota anima sua, in terra inimicorum suorum, ad quam captiui ducti fuerant, & orauerint te contra viam terræ suæ, quam dedisti patribus eorum, & ciuitatis quam elegisti, & templi, quod ædificaui nomini tuo: exaudies in cęlo, in firmamento solij tui, orationem eorum & preces eorum, & facies iudicium eorum, & propiciaberis populo tuo, qui peccauit tibi: & omnibus iniquitatibus eorum, quibus præuaricati sunt in te: & dabis misericordiam coram eis, qui eos captiuos habuerint, vt misereantur eis. Populus enim tuus est & hæreditas tua, quos eduxisti de terra Aegypti, de medio fornacis ferreæ, vt sint oculi tui aperti ad deprecationem serui tui & populi tui Israel, & exaudies eos in vniuersis, pro quibus inuocauerint te. Tu enim separasti eos tibi in hæreditatem de vniuersis populis terræ, sicut loquutus es per Mosen seruum tuum, quando eduxisti patres nostros de * terra Aegypti Domine Deus. Factum est autem, cùm complesset Salomon orans Dominum omnem orationem & deprecationem hanc, surrexit de conspectu altaris Domini. Vtrunque enim genu in terra fixerat,*

* Aegypto,

fixerat, & manus expanderat ad cælum. Stetit ergò, & benedixit omni Ecclesiæ Israel, voce magna, dicens: Benedictus Dominus, qui dedit requiem populo suo Israel, iuxta omnia, quæ loquutus est: Non cecidit, ne vnus quidem sermo, (* ex omnibus bonis,) ** in omnibus, quæ loquutus est per Mosen seruum suum, Sit Dominus Deus noster nobiscum, sicut fuit cum patribus nostris, non derelinquens nos, neque proijciens, sed inclinet corda nostra ad se, vt ambulemus in vniuersis vijs eius, & custodiamus mandata eius, & caremonias, & iudicia, quæcunque mandauit patribus nostris, & sint sermones mei isti, quibus deprecatus sum coram Domino, appropinquantes Domino DEO nostro die ac nocte, vt faciat iudicium seruo suo, & populo suo Israel per singulos dies, & sciant omnes populi terræ, quia Dominus ipse est Deus, & non est vltra absque eo. Sit quoque cor nostrum perfectum cum Domino Deo nostro, vt ambulemus in decretis eius, & custodiamus mandata eius, sicut & hodiè. Igitur rex & omnis Israel cum eo immolabant victimas coram Domino. Mactauitque Salomon hostias pacificas, quas immolauit Domino, boum viginti duo millia, & ouium centum viginti millia, & dedicauerunt templum Domini rex & filij Israel. In die illa sanctificauit rex medium atrij, quod erat ante domum Domini. Fecit autem ibi holocaustum, & sacrificium, & adipem pacificorum: quia altare æneum, quod erat coram Domino, minus erat, & capere non poterat holocaustum & sacrificium, & adipem pacificorum. Fecit ergò Salomon in tempore illo festiuitatem celebrem, & omnis Israel cum eo, multitudo magna ab introitu Emath vsque ad riuum Aegypti, coram Domino Deo nostro septem diebus & septem diebus, id est, quatuordecim diebus, & in die octaua dimisit populos.* Iudæi ergò loca, in quibus Domino sacrificabant, diuinis * habebant supplicationibus consecrata, nec in alijs, quàm in Deo dicatis locis munera Dño offerebát. Si enim Iudæi, qui vmbræ legis deseruiebant, hæc faciebant: multo magis, quibus veritas patefacta est, & gratia & veritas per Iesum Christū data est, templa Domino ędificare, & (prout meliùs possumus) ornare, eaque diuinis precibus, & sanctis vnctionibus suis cum altaribus & vasis, vestibus quoq; & reliquis ad diuinum cultum explendum vtensilibus, deuotè & solenniter sacrare, & non in alijs locis quā in Domino sacratis ab episcopis, & nō à chorepiscopis, q sępè ꝓhibiti sunt, nisi (vt pdictum est) summa exigéte necessitate, Missas celebrare, nec sacrificia offerre Domino debemus. Et hoc, si summa necessitas, agere compulerit, non in domibus, quia in sacris canonibus sacrificia in domibus offerri prohibita sunt: sed in tabernaculis, diuinis precibus à pontificibus dicatis, & in mensis Domino sacratis, & sacra vnctione à pontificibus delibutis, pro summa (vt præfixum est) necessitate, & non pro libito cuiusquā & pigritia agatur. *Satiùs ergò est, Missam non cantare, aut nō audire, quàm in illis locis, vbi fieri non oportet: nisi (vt sæpè dictū est) pro summa cōtingat necessitate, quoniā necessitas non habet legem. Vndè scriptum est: *Vide, nè offeras holocausta tua in omni loco, quem videris, sed in loco quem elegerit Dominus Deus tuus.* Et in Exodo legitur: *Vos vidistis, quia de cælo locutus sum vobis: Non facietis deos argenteos, nec deos aureos facietis vobis: Altare de terra facietis mihi, & offeretis super illud holocausta & pacifica vestra: Oues vestras & boues in omni loco, in quo memoria fuerit nominis mei.* Et sicut non alij, quam sacrati Domino sacerdotes, debent Missas cantare, nec sacrificia super altare offerre: sic nec in alijs, quā in præfatis Domino sacratis locis, Missas cātare aut sacrificia offerre licebit. Si autem, vt legitur in Concilio Laodicensi cap. 26. ꝙ hi, qui non sunt ab episcopis ordinati, tā in ecclesijs, quàm in domibus exorcizare nō possunt: multo * magis maioris gradûs ministeria, nisi ab eis, qui ad eos gradus sunt sacrati, quibus fungi debēt, officia agi vel sacrificia offerri licet. Quòd autem (vt paulò superiùs prelibatum est) oblationes in domibus offerri non debent, in eodem Concilio cap. 58. prohibitū habetur, ità: Non oportet in domibus oblationes celebrari ab episcopis & presbyteris. Solennitates verò dedicationum Ecclesiarum & sacerdotum, per singulos annos solenniter sunt celebrandæ ipso Domino exempla dante, qui ad festum dedicationis templi, omnibus id faciendo, dans formam, cum reliquis populis eandem festiuitatem celebraturus, venit, sicut scriptum est: *Facta sunt encænia in Hierosolymis, & hyems erat: Et ambulababat Iesus in templo, in porticu Salomonis.* Quòd autem octo dierum sint encænia celebranda, in libro Regum, peracta dedicatione templi, reperies.

2. De ecclesiarum verò cōsecratione quoties dubitatur, & nec certa scriptura, nec certi testes existunt, à quibus consecratio sciatur, absque vlla dubitatione scitote eas esse cōsecrandas, nè talis trepidatio faciat deteriorationem: quoniam non monstratur esse iteratum, quod nescitur factum. His, fratres, testimonijs scripturarum apostolica authoritate confirmatis, consultus vestris breuiter respondisse sufficiat. Vobis tamen præuidēdum est, & omnibus prædicandum, vt illicita non agantur, & Domini præcepta cōseruentur, & fideliter peragantur. *Rogamus autem vos, fratres, vt dicta Apostoli replicemus, corripite inquietos, consolamini pusillanimes, suscipite infirmos, patientes estote ad omnes. Videte nè quis malum pro malo alicui reddat, sed semper, quod bonum est, sectamini in inuicèm & in omnes: Semper gaudete, sinè intermissione orate, in omnibus gratias agite. Hæc est enim voluntas Dei in Christo Iesu in omnibus vobis. Spiritum nolite extinguere, prophetias nolite spernere. Omnia autē probate: quod bonum est, tenete.*

Marginal notes (left column): * supplicationibus cō secrabant — Ioan. 1. b — De cō. di. 1. Sicut non alij quàm. — *libitu — *Statutum

Marginal notes (right column): Deut. 12. b — Exod. 20. d — De cōse. dis. 1. Sicut nō alij. — * minis — De cō. di. 1. Sicut non alij. — De cō. di. 1. Solennitates dedicationum. — Ioan. 10. e — 3 Reg. 8. g — 1. Thes. 5. c

tenete. Ab omni specie mala abstinete vos. Ipse autem Deus pacis sanctificet vos per omnia, vt integer spiritus vester, & anima, & corpus sine querela in aduentu Domini nostri Iesu Christi

A.D. 530. *seruetur.* Data kalen. Martij, Lampadio & Oreste viris clariss. coss.

¶ Epistola eiusdem exhortatoria ad Sabinam.

SIngulare membrum Ecclesię, tuę religionis amplitudinem existere, & à nobis reuerentissimè coli, satis est omnibus manifestum. In ipso enim apice nobilitatis, multo nobiliorem Ecclesię deuotionem impendis, & magis sera Christi agnitione pręceptis eius obtéperas, & in fide potiùs exultas, quàm tanti generis flore iactaris. Summa virtus est, vicisse gloriam carnis: & maior est Christi gratia, nobilitatem moribus superasse, domina filia merito illustris. Certa igitur existens, dilectissima vitę huius (quęcunque sunt) spatia ęternis diuinisque officijs illustrare contende, vt qui insignem te præstitit, reddat sibi per secula clariorem. Quapropter tuam hortamur dilectionem, vt bonum, quod cœpisti, semper implere nõ differas: quia non laudatur initium, sed finis. Sapientiam enim te hortamur diligere & scrutari, vt rationabiliter & sapienter disponas & iudices ea, quę tibi cõmissa sont,

Psalm 2. Ecc. 1. a b dicente Domino per Prophetam: *Erudimini, qui iudicatis terram. Time ergò Dominum, & mandata eius serua, & dilige eum totis visceribus, & proximum tuum sicut teipsum. Deus altissimus creauit sapientiam in spiritusancto, & vidit, & dinumerauit ea terram, & mensus est, & effudit illam super omnia opera sua, & super omnem carnem: secundùm datum suum præbuit*

Ibid. c d *illam diligentibus se. Timor Domini, gloria & gloriatio, & letitia, & corona exultationis. Timor Domini delectabit cor, & dabit letitiam & gaudium in longitudinem dierum. Timenti Dominum benè erit in extremis, & in die defunctionis sua benedicetur. Dilectio Dei honorabilis sapientia: quibus autem apparuerit in visu, diligũt eam in visione, & in agnitione magnalium suorum. Initium sapientiæ, timor Domini: & cum fidelibus in vulua concreatus est, & cum electis fœminis graditur, & cum iustis & fidelibus agnoscitur. Timor Domini, scientiæ religiositas. Religiositas custodiet & iustificabit cor, iucunditatem atque gaudium dabit. Timenti Dominũ benè erit, & in diebus consummationis illius benedicetur. Plenitudo sapientiæ est, timere Dominum, & plenitudo à fructibus illius. Omnem domum illius implebit à generationibus, & receptacula à thesauris illius. Corona sapientiæ, timor Domini, replens pacem & salutis fructum: & vidit, & dinumerauit eam. vtraque autem sunt dona*

* Scientiã & intellectũ prudentiæ sapientia *Dei, *scientia & intellectus prudentiæ. Sapientia compartietur, & gloriam tenentium se, exaltat. Radix sapientiæ, est timere Dominum, & rami illius longæui. In thesauris sapientiæ, intellectus & scientiæ religiositas: execratio autem peccatoribus, sapientia. Timor Domini expellit peccatum. Nam qui sine timore est, non poterit iustificari. Iracundia enim animositatis illius, subuersio illius est. Vsque in tempus sustinebit patiens, & postea redditio iucunditatis. Bonus sensus vsque ad tẽpus abscondet verba illius, & labia multorum enarrabunt sensum illius. In thesauris sapientiæ, significatio disciplinæ: execratio autem peccatori, cultura Dei. Fili, concupiscens sapientiam, serua iustitiam; & Deus præbebit illam tibi. Sapientia enim & disciplina, timor Domini: & hoc, quod beneplacitum est illi, fides & mansuetudo, & adimplebit thesauros illius. Contumax non sis, & incredibilis timori Domini, & nè accesseris ad illum duplici corde. Nè fueris hypocrita in conspectu hominum, & non scandalizeris labys tuis. Attende in illis, nè fortè cadas, & ponas scandalum animę tuæ, & adducas in honorationem tibi, & reuelet Deus absconsa tua. Pro fide & iustitia; ac pro salute animæ certa semper, & pro adiutorio fratrum viriliter age, vt à Domino recipias remunerationem. Scriptum est enim: Fili, conserua tempus, & deuita à malo. Pro aĩa tua nõ confundaris dicere* Ecc. 4. c d
*verum. Est enim confusio adducens peccatum, & est confusio adducens gratiam & gloriam. Nè accipias faciem aduersùs faciem tuam, nec aduersùs animam tuam mendacium. Non reuerearis proximum tuum in casu tuo, nec retineas verbum in tempore salutis. Non abscondas sapientiam tuam in decore eius. In lingua enim agnoscitur sapientia, & sensus, & scientia, & doctrina in * verbis veritatis, & firmamentum in operibus iustitiæ.* * verbo sensati. *Non contradicas veritati vllo modo, & de mendacio ineruditionis tua confundere. Non confundaris confiteri peccata tua, & nè subijcias te homini pro peccato. Noli resistere contra faciem potentis, nec coneris contra ictum fluminis. Pro iustitia agonizare pro anima tua, & vsque ad mortem certa pro iustitia, & DEVS expugnabit pro te inimicos tuos. Noli citatus esse in lingua tua, & inutilis & remissus in operibus tuis. Noli esse sicut leo in domo tua, euertens domesticos tuos, & opprimẽs subiectos tibi. Non sit tibi manus tua porrecta ad accipiendum, & ad dandum collecta.* His fulta scripturarum authoritatibus, semper sta recta, & à via veritatis nè auertaris, vt gratiam Dei acquiras, & bonorum hominum amicitia fruaris: tantoque tua voluntas faciliùs ab amore huius seculi exeat, quanto & impellitur, dum vocatur. Nam nos & præsentes vos videre cupimus, & absentibus per epistolam saltem colloqui desideramus. Vnde & optamus, vt vos beatus Petrus apostolorum princeps ad sua limina feliciter perducat, quatenùs in omnipotentis gratia perfrui vestra præsentia mereamur. Data 12. kalen. Nouembris, Lampadio & Oreste viris clariss. coss.

DECRETA Bonifacij Papæ II.

Ex libro Pontificali.

A. D. 530. BOnifacius natione Romanus, ex patre Sigibuldo, sedit annos 2. dies 26. Fuit autem temporibus Athalarici regis hæretici, & Iustiniani Augusti. Hic cum Dioscoro ordinatur sub contentione. Qui Dioscorus ordinatur in basilica Constantiniana, Bonifacius verò in basilica Iulij. Et fuit dissensio in clero & senatu dies 29. Eodem tempore defunctus est Dioscorus pridiè Idus Octobris. Ipsis diebus Bonifacius zelo & dolo ductus, cum grandi amaritudine sub vinculo anathematis & chirographi reconciliauit clerum, quem chirographum Ecclesię archiuio reclusit, quasi damnãs Dioscorum. Et congregauit clerum, cui tamen in episcopatu nullus subscripsit, dum plurima multitudo fuisset cũ Dioscoro. Hic presbyteris & Diaconibus & subdiaconibus & notarijs scutellas de adeptis hæreditatibus obtulit, & alimonijs multis in periculo famis clero subuenit. Hic congregauit synodum in basilica beati Petri apostoli, & fecit constitutum, vt sibi successorem ordinaret. Quo cõstituto cum chirographis sacerdotum & iureiurando, ante confessionem beati Apostoli Petri in diaconem Vigilium constituit. Eodem tempore facta iterùm synodo, hoc censuerunt sacerdotes omnes propter reuerentiam sanctæ sedis, & quia contra canones fuerat hoc factum, & quia culpa eum respiciebat, vt successurem sibi constitueret, ipse Bonifacius Papa reum se confessus est maiestatis, quòd diaconem Vigilium sua subscriptione chirographi ante confessionem B. apostoli Petri constituisset, ac ipsum constitutum in præsentia omnium sacerdotum & cleri & senatus, incendio consumpsit. Eodem tempore venit relatio ab Afris episcopis de constitutione, & vt cum consilio sedis Apostolicæ omnia Carthaginensis episcop* faceret. Qui Bonifacius sepultus est in basilica B. Petri Apostoli, sub die 17. mẽsis Octo. post consulatum Lampadij. Et cessauit episcopatus menses 2. dies 15.

EPISTOLA EIVSDEM AD EVlalium Alexandrinum episcopum, de reconciliatione Carthaginensis ecclesiæ, directa.

BOnifacius episcopus Eulalio coepiscopo salutem. Olim & ab initio tantam percepimus à beato Petro Apostolorum principe fiduciam, vt habeamus authoritatem vniuersali Ecclesiæ (auxiliante Domino) subuenire, & quicquid nociuum est, authoritate apostolica corrigere & emendare. Ad hoc enim diuinæ * dispositionis prouisio gradus diuersos & ordines constituit esse distinctos, vt dum reuerentiam minores potioribus exhiberent, & potiores minoribus dilectionẽ impenderent, vna concordiæ fieret ex diuersitate contextio, & rectè officiorum * generaretur administratio singulorum. Neque enim vniuersitas alia poterit ratione subsistere, nisi huiusmodi magnus eam differentiæ ordo seruaret. Quia verò quęque creatura in vna eademque æqualitate gubernari vel viuere non potest, cœlestium militiarum * exempla nos instruunt: quia dum sint angeli, sint archangeli, liquet quia non æquales sunt, sed in potestate & ordine (sicut nostis) differt alter ab altero. Si ergò inter hos, qui sinè peccato sunt, constet istam esse distinctionem: quis hominum abnuat, libẽter illorũ se dispositioni submittere? Hinc enim pax & charitas mutua se vice complectuntur, & manet firma concordia, ac in alterna & Deo placita dilectione synceritas. Quia igitur vnumquodque salubriter tunc completur officium, cùm fuerit vnus, ad quem possit recurri, præpositus: vota nostra charitatem tuã latere nolumus, nè qui particeps fuit solicitudinis, gaudiorum fructus reddatur extorris. Et ideò Carthagineñ. ecclesiam ad communionem nostram redisse (Domino propiciante) tradentibus significamus alloquijs, & mandatorum, quæ legatis nostris dedimus, seriem in omnibus fuisse completam. De qua parte, vt ad dilectionem tuam pleniùs perfectè gaudium perueniret, libelli Eulalij fratris & consacerdotis nostri Carthaginensis episcopi, & Iustiniani clementissimi principis Orientis sacrarum literarum exemplaria pariter credidimus destinanda, indicantes nihilominùs, per Orientis partes plurimos episcopos sic fecisse. Superest, vt à nobis competentibus precibus diuinitas exorata concedat, quatenùs de aliarum quoq; ecclesiarum redintegratione gratulemur. Ea verò, quæ significare curauimus, in eorum sacerdotum, qui fraternitati tuæ vicini sunt, curabis perferre notitiã, vt & ipsi de affectu tantæ rei gratias nobiscum cœlestis misericordiæ beneficijs referre non cessent. Aurelius enim præfatæ Carthaginensis ecclesię olim episcopus, cum collegis suis (instigante diabolo) superbire temporibus prædecessorum nostrorum Bonifacij atque Cœlestini, contra Romanam ecclesiam cœpit: sed videns se * modò * peccatis Aurelij Eulalius à Romanæ Ecclesiæ communione segregatum humiliãs recognouit se, * pacem & communionem Romanæ Ecclesię petẽs, subscribẽdo vnà cum collegis suis, damnauit Apostolica authoritate omnes scripturas, quę aduersùs Romanę Ecclesię priuilegia factę quoquo ingenio fuerunt.

Dis. 89. Ad hoc dispẽs. * dispensationis

* gereretur

* exemplar nos instruit:

* more

* peccantis

* peccasse,

EXEMPLAR

EXEMPLAR PRECUM EIUS, & Iustiniani prædicti principis.

Prima salus est, rectæ fidei regulam custodire, & à constitutis patrum nullatenùs deuiare, & quia non potest Domini nostri Iesu Christi prætermitti sententia, dicentis: *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.* Et hæc, quæ dicta sunt, rerum probantur effectibus, quia in sede Apostolica extra maculam semper est catholica seruata religio. De qua spe & fide minimè separari cupientes, & patrum sequentes constituta, anathematizamus omnes, qui contra sanctam Romanam & Apostolicam Ecclesiam superbiendo suas erigũt ceruices: sequentes in omnibus Apostolicã sedem, & prædicantes eius omnia constituta, & per omnia spero, vt in vna communione vobiscum, quam sedes Apostolica prædicat, esse merear, in qua est integra & vera Christianæ religionis & perfecta soliditas, promittens sequestratos à communione Ecclesiæ catholicæ, id est, non consentientes sedi Apostolicæ, eorum nomina inter sacra non recitanda esse mysteria. Quòd si in aliquo à professione mea deuiare tentauero, his quos damnaui, complicem mea sententia me esse profiteor. Hanc autem professionem meam manu mea subscripsi, & Bonifacio S. & venerabili Papæ vrbis Romæ direxi damnans & antecessores & successores meos & omnes, qui S. Romanæ & Apostolicæ Ecclesiæ priuilegia cassare nituntur. Hinc enim supernæ misericordiæ documentum perdocetur, quandò & mundani principes causas fidei cum reipub. ordinatione coniungunt, & ecclesiarum præsules, quod ad dispensationem suam pertinet, officij memores exequũtur. Talibus enim indigebat post discordiæ procellas religio Christiana rectoribus, qui compressis prouida dispẽsatione turbinibus, diù peregrinatam pacem depulsa tẽpestate reducerent, vt in futura pòst secula ad propositi sui exempla tendentes, sibi asscribendum indubitanter ostenderent, quicquid Domino placitum posteris pro sua imitatione fecissent. Benedicamus Dominum, fratres charissimi, nostris hoc diebus fuisse concessum, & totis orationum & curarum viribus adnitamur, vt quæ Dei ope benè cœpta sunt, ipso adiuuante per omnia compleantur. Sperãdum enim est, vt ad compagem corporis sui reliqua, quæ adhuc diuisa sunt, membra festinẽt, & à potioribus minora nõ discrepent. Ad quod, cùm me dilectio tua Christianæ studio charitatis hortetur, debet quod initiat, sequi, & quod amandum suadet, amplecti. Similem enim iam fidei curã gerentes, per religiosam patientiam, par etiã præmium de bonis operis speramus affectu. Neque enim difficultatibus est cedendum. Non enim fatigatur asperis fides, nec ad cælorum ardua per procliue tenditur, nec remunerationem citra laboris exercitiũ quis meretur. Vndè, nè facẽtes bona deficiamus, specialiter admonemur etiàm, testante Psalmista: Beati, qui custodiunt iudicium, & faciunt iustitiam in omni tempore: quia non initium laboris, remunerationem præmij consueuit inuenire, sed terminus. Ergò studium sollicitudinis assumẽtes, quibus est vna in communione societas & credulitas, quẽadmodùm de vnitate sedis Apostolicæ & Constantinopolitanæ ecclesiæ pariter exultamus in Domino, ità de reliquorum quoq; (sicut affectione admones) redintegratione lætemur, & curemus* præmium, vt fidem integritatemque nostram immaculatam ab omni contagione seruemus. Nosti enim, frater charissime ac sanctissime, quia ecclesiastica seruant vincula cõcordiam, quæ nos ab hæreticorum tuetur insidijs, per quam etiã canonum custoditur integritas. His in robore suo omni circumspectione seruatis, remedia sperantibus conseruantur. Habet enim Ecclesiasticarum ordo regularum, & ipsius forma iustitiæ, vt medicina rationabilis benignè & fideliter sperantibus non negetur, nec quisquam est ità ab humanitate discretus, quem non à rigore districtionis inclinet cauta simplicitas. Sed vt cautè hoc, cæterasque querelas, aut errores alicuius* ∗ui valeas expedite, dilectissime frater, personam meã te in hoc oportet induere, scientem in huiusmodi causis (sicut prædictum est) quid cauendum sit, & ità omnia præuidendum, vt à te non ambigas rationem dispensationis huius Deo esse reddendam, ità tamẽ, vt eos, qui vobis fuerint communione sociati, vel per vos sedi Apostolicæ vestra nobis scripta declarent, quibus etiàm & quã continẽtiam libellorum obtulerint, inferatur. Sic quoque humilitatem debemus tenere in mente, vt inde ordinis nostri dignitatem seruemus in honore, quatenùs in nobis nec humilitas timida, nec ratio sit superba. Omnipotẽs Deus charissime, sua te protectione custodiat, atq; ad cælestis remunerationem patriæ multiplici animarum fructu perducat. Deus te incolumem custodiat, reuerendissime frater. Amen. Data 8. Kalen. Octob. Iustiniano 3. & Oreste viris clariss. coss.

Matt. 16. c — Psalm. 105. — *for. primũ — ∗vel

TOLETANVM CONCILIVM SECVNDVM,

Habitum anno quinto Amalarici regis, circa tempora Bonifacij Papæ Secundi.

Capi incidit in Anno D.531 post Consulatũ Lampadij, & Orestis. si quidem A.D 526. regnare cœpit Theodorico Italiæ Rege eius auunculo, qui pro eo, puero Regnum Hispaniarum administrabat, defuncto.

CAPITVLA CONCILII SECundi Toletani.

PRÆFATIO.

Vm in voluntate Domini apud Toletanam vrbẽ sanctorum episcoporum præsentia cõuenisset, & de institutis sanctorum patrum canonumque decretis commemoratio haberetur, nobis in vnũ positis, placuit, vt si qua in antiquis canonibus minimè commemorata sunt, salubri tractatu ac diligenti consideratione instituantur. Si qua verò in anterioribus sunt neglecta, redivivam ordinationis censuram obtineant, quatenùs dum his (quæ in Concilijs sunt decreta, sed abusione temporum hactenùs dimissa, & ad cultum fidei pertinent) studiũ religiosæ impendimus obseruationis, DEI misericordiam faciliùs impetremus.

CAPITVLVM PRIMVM.

¶ De his, quos voluntas parentum à primis infantiæ annis in clericatus officio vel monachali posuit, pariter statuimus obseruandum, vt mox cùm detonsi vel ministerio electorum contraditi fuerint, in domo ecclesiæ sub episcopali præsentia à præposito sibi debeant erudiri. At vbi octauumdecimum ætatis suæ compleuerit annum, coram totius cleri plebisque conspectu, voluntas eorum de expetendo coniugio ab episcopo perscrutetur, quibus si gratia castitatis (Deo inspirante) placuerit, & promissione castimoniæ suę absque coniugali necessitate responderint seruaturos, hi tanquam appetitores arctissimæ viæ, leuissimo Domini iugo subdantur: ac primò subdiaconatus ministerium, probatione habita professionis suæ, à 20. anno suscipiant. Quòd si inculpabiliter ac inoffensè 20 & 5. annum ætatis peregerint, ad diaconatus officium (si scienter implere posse ab episcopo comprobentur) promoueri debent. Cauendum tamen est his, nè quandò suæ sponsionis immemores ad terrenas nuptias, aut abortiuos concubitus vltrà recurrant. Quod si fortè fecerint, vt sacrilegij rei, ab Ecclesia habeantur extranei. His autem, quibus voluntas propria interrogationis tempore desiderium nubendi persuaserit, concessam ab Apostolo * sententiam, auferre non possumus, ità vt cùm prouectæ ætatis, in coniugio positi, renunciaturos se pari consensu operibus carnis spoponderint, ad sacros gradus adspirent.

1. Cor. 7. a
* licentiam

2 Similiter placuit custodire, ne quis ex eis, qui tali educatione imbuuntur, qualibet occasione cogente, propriam relinquens Ecclesiam, ad aliam transire præsumat. Episcopus verò, qui eum suscipere absque consciẽtia proprij sacerdotis fortasse præsumpserit, totius fraternitatis se reum esse nouerit: quia durum est, vt eum, quem alius rurali sensu à squalore infantiæ exuit, alius suscipere ac vẽdicare præsumat.

3 Illud verò præterea speciali ordinatione decreuimus, quod nec antiqua concilia in vniuersis canonibus siluerunt, vt nullus clericorum à gradu subdiaconatus & suprà, in consortio familiaritatis habeat mulierem, vel ingenuam, vel libertam, vel ancillam: sed si sunt et huiusmodi seruitia, matri, vel sorori, vel alij propinquæ contradat: & quicquid suis manibus *perfecerit, proprio domino deferatur. Aut si * propinquitatis memoria deest, alterius domus adhærentis habitaculum requiratur, dummodò nulla occasio introeundi domum clerici, fœminæ permittatur, vndè aut laqueũ possit incurrere, aut noxialis fama innocenti fortasse possit * inuri. Sane deinceps post datam hanc admonitionem, quisquis earum consortio frui voluerit, nouerit se non solùm à clericatus officio retrahi, vel ecclesiæ foribus expelli, sed etiam omnium Catholicorum, clericorum vel laicorum, communione priuari, nulla prorsùs vel colloquij consolatione relicta, quatenùs malæ consuetudinis abrasa rubigo, in posteris radicis suæ veneno serpere non possit.

* perfecerint
* propinqui tas memorata
* oriri.

4 Si quis sanè clericorum agellos, vel vineolas, seu alia ædificia in terris Ecclesiæ sibi fecisse

fecisse probatur, sustentandæ vitæ suæ causa, vsque ad diem obitus sui possideat. Post suum verò de hac luce decessum, iuxta priorum canonum constitutiones, ius suum Ecclesiæ sanctæ restituat: nec testamentario ac successorio iure cuiquam hæredum, aut prohæredum relinquat, nisi forsitan cui episcopus pro seruitijs ac præstatione ecclesiæ largiri voluerit.

5 Nam & hæc præcauenda salubriter sancimus, nè quis fidelium propinquam sanguinis sui, vsquequò affinitatis lineamenta generis successione cognoscit, in matrimonio sibi desideret copulari: quoniam scriptum est, Omnis homo ad proximam sanguinis sui non accedat, vt reuelet turpitudinem eius. Nec sinè denunciatione fit sententiæ. nam paulopòst infert, & dicit: Anima, quę fecerit de abominationibus istis quippiam, peribit de medio populi sui.

Leuit. 18. a

Leuit. 18. d

Si quis ergò huius decreti temerator extiterit, ac vetitum violare præsumpserit, tanto grauiori sententia mulctandum se recognoscat, quanto eã propinquiorem, cui copulari se maluit, * tertię originis esse non ambigit tantoq; * annosiori excommunicationis tempore à Christi corpore & fraternitatis consortio sequestretur, quanto fuerit propinquioris sanguinis contagione pollutus. Huius institutionis regulam, qui subscripsimus, irrefragabili authoritate nos spondemus seruaturos. Si quis autẽ tam * nostrum, quã vel eorũ, qui nũc sanctę synodo ex hac prouincia defuerunt, huic tam salubri ordinationi obuiare præsumpserit, vel solerter adimplere neglexerit: conuictus, totius fraternæ charitatis aliquandiù habeatur extraneus. Sanè iuxta priorum canonum decreta, Concilium apud fratrem nostrum Mõtanũ episcopum (si Dñs voluerit) futurum pronũciamus. Itaq; statuimus, vt frater & coepiscopus noster Montanus, qui in metropoli est, ad comprouinciales nostros Domini sacerdotes literas, de congreganda synodo adueniente tempore, debeat destinare. Nunc ergò in nomine Domini, finitis his, quę in cõsultationem venerunt, gratias agimus omnipotenti DEO, deindè domino nostro glorioso Amalrico regi; diuinam clementiã postulantes, vt innumeris annis regni eius ea, quæ ad cultum fidei proueniunt, peragẽdi nobis licentiam præstet. Montanus in Christi nomine episcopus, his constitutionibus acquieui, relegi, & subscripsi, die & anno quo supra. *Pancarius episcopus his constitutionibus acquieui & relegi, & subscrip. *Canonius episcopus subscripsi.

* for

* annosioris

* nostrorũ

* Pancarius

* Cantonius

Paulus episc. subscripsi.

Domitianus episcopus subscripsi.

Marracinus episc. subscripsi.

Nibridius in Christi nomine Ecclesiæ Catholicę Agragensis episcopus, hanc cõstitutionem consacerdotum meorum in Toletana vrbe habitam, cùm post aliquantum temporis aduenissem, salua authoritate canonũ, relegi, probaui, atque subscripsi.

Iustus in Christi nomine Ecclesię Catholicę *Vrgellitanæ episcopus, hanc constitutionẽ consacerdotum meorum, in Toletana vrbe habitam, cùm post aliquantum temporis aduenissem, salua authoritate priscorum canonum, relegi, probaui, & subscripsi.

* Virgilitanæ

DECRETA
IOANNIS PAPÆ II.

Ex libro Pontificali.

Ioannes, qui & Mercurius, natione Romanus, ex patre Proiecto de Cælio monte, sedit annos duos, menses 4. dies 6. Fuit autem temporibus Athalarici regis, & Iustiniani Augusti. Eodem tempore vir religiosus Augustus Iustinianus summo amore Christianæ religionis misit fidem suam scriptã chirographo proprio ad sedem Apostolicam per episcopos Hypatium & Demetrium. Ipsis diebus obtulit Christianissimus Imperator B. Petro apostolo scyphum aureum circundatum gemmis prasinis & albis & alios calices argenteos 2. Scyphum pensantẽ lib. 5. Calices argenteos * singulos pensantes lib. 6. Et alios calices argẽteos 2. pensantes lib. 15. Palliola verò auro texta, 4. Hic fecit ordinationem in vrbe Roma vnam per mensem Decembrium, presbyteros 15. episcopos per diuersa loca numero 21. Qui etiã sepultus est in basilica beati Petri Apostoli, 6. Kaleñ. Iulias, post consulatum iterum Lãpadij. Et cessauit episcopatus dies sex.

A. D. 532.

EPISTOLA IOANNIS PAPÆ 2. ad Valerium episcopum.

Euerẽdissimo fratri Valerio episcopo, Ioannes. Scripta tuę sanctitatis suscipiẽs, plena ea fidei regula, qua plurimum polles, inueni, & Deo gratias retuli, q anima & corpore te benè vigere didici. Sanè ea, quæ significasti quosdam dicere, q nõ sit filius equalis patri, & q in euangelio scriptum sit, *Pater maior me est*, scias non rectè intelligere tales fidei regulas, nec rectam fidem penès se habere. Paulus Apostolus non secundùm Deitatis naturam Christum creatum insinuat, sed secundùm humanæ naturę substantiã eundem creatum affirmat, ipso Ephesijs cõscribente: *Renouamini (inquit) spiritu mentis vestræ, & induite nouum hominem, qui secundùm Deum creatus est in iustitia & sanctitate veritatis.* Et ad Hebræos: *In eo enim,* in

Ioann. 14. d

Ephe. 4. f

Heb. 2. d. 4. a

In quo passus est ille & tentatus, etiam potest his, qui tentantur, auxiliari. Vnde fratres sancti, vocationis cœlestis participes, considerate apostolum & pontificem cõfessionis nostræ Iesum, fide-
Col. 3. b *lem existentem ei, qui creauit eũ.* Et ad Coloss.
Nunc autem deponite & vos vniuersa, iram, indignationem, malitiam, blasphemiam, turpiaque ex ore vestro non procedant. Nolite mentiri inuicem, expoliantes vos veterem hominem cum actibus suis, & induentes nouum eum, qui renouatur in agnitionem secundùm imaginem eius, qui creauit eum. Nunquid is, qui vniuersam creaturam, visibilia & inuisibilia, propria potestatis virtute procreauit ac fecit, seipsum anteà vel postmodùm (quod dicere nefas est) creauit, vel facere potuit? Filius minor est patre in assumpti hominis forma, æqualis verò patri est in Deitatis naturę substantia, eo-
Ioan. 10. f dem protestante: *Ego & pater vnum sumus*
Ioan. 14. b Et iterùm: *Qui me videt, videt & patrem.* Et
Ioan. 15. d
Ioan. 5. d iterùm: *Qui me odit, odit & patrem.* Et iterùm: *Vt omnes glorificent filium, sicut honori-*
Io. 17. b c d *ficant patrem.* Et iterùm: *Vt sint in nobis vnũ, sicut & nos sumus vnum.* Et iterùm: *Tu in me, & ego in eis.* Et iterùm: *Omnia tua mea sunt.*
Ioan. 14. b Et iterùm: *Ego in patre, & pater in me.* Et iterùm: *Pater in me manens, facit opera hæc, &*
Ioann. 1. a Ioannes Euangelista ait: *In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus*
1. Ioan. 5. a *erat verbum.* Et iterùm ipse ad Parthos: *Tres sunt, inquit, qui testimonium perhibent in terra, spiritus, aqua, & sanguis: & *tres vnum sunt. Et tres sunt, qui testimonium perhibent in cœlo, pater, verbum, & spiritus: & hi tres vnum sunt.* Nos itaque in natura Deitatis, quia vnum sunt pater & filius, nec patrem credimus aliquo tempore pręcessisse, ne maior sit filio: nec filium posteà natum esse, vt deitate patris minoretur. Si æqualis patri
Ioan. 5. c filius non est, cur ità de illo Ioannes Euangelista testatus est? Propterea (inquit) persequebantur Iudæi Iesum, & quærebant eum occidere, quia non solùm soluebat sabbatũ, sed & patrem suum dicebat Deum, æqualem se faciens DEO. Et Paulus Apostolus:
Philip. 2. a *Hoc sentite in vobis, quod & in Christo IESV: qui cum in forma Dei esset constitutus, non rapinam arbitratus est, esse se æqualem Deo, sed semetipsum exinaniuit, formam serui accipiens.*
Ecc. 24. a Et in Salomone: *Qui genuit me, requieuit in*
Ecc. 42. d *tabernaculo meo.* Et Ecclesiast. *Sicut est ab initio, ità vsq; in seculum: neque adiectum est ei, neque minuetur illi. Ipse est enim Dominus creatura sua, qui nihil eguit ab aliquo.* Et in Psal. 72. *Quid enim mihi est in cęlo? & à te quid volui super terram?* Hæc omnia filium non inferiorem natura demonstrant; sed & æqualitatem Deitatis annunciant: quoniam qui vtraque loquutus est, verum dixit, quia veritas mentiri non potuit. Taliter, frater charissime, semper age, cæterosque omnes age remoue, vt abolito hoc, qui natus videbatur, errore, in laudem & gloriam Dei per totum mundum vna fides sit, & vna eadem-
que confessio, vt in nomine Iesu omne genu Philip. 2. a
flectatur cœlestium, terrestrium, & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quia Dominus IESVS CHRISTVS in gloria est Dei patris. Data Nonis Augusti, Iustiniano & Athalarico viris clariss. coss.

Non videtur dubitandum quia, quæ sequitur Iustiniani epistola inserta Ioannis Papæ epistolæ, ea sit, de qua auctor Pontificalis ait, eum misisse fidem suam scriptam chirographo proprio, ad sedem Apostolicam &c. non vero quod nomine Edicti antea subijciebatur; id enim alio pertinet. Ex vero Epistolæ Ioannis, & Iustiniani, ex Codice Iustiniani huc transcriptæ sunt.

Gloriosissimo & clementissimo filio Iustiniano, Ioannes episcopus vrbis Romæ S. D.

*INter claras sapientiæ mansuetudinis vestræ laudes, Christianissime Principum, puriore luce tanquã aliquod sydus irradiat, qđ amore fidei, quod charitatis studio, edocti ecclesiasticis disciplinis, Romanæ sedis reuerentiam conseruatis, & ei cuncta subijcitis, & ad eius deducitis vnitatẽ, ad cuius authorem, hoc est apostolorum primum, domino loquente præceptũ est. Pasce oues meas. quam esse omnium vere ecclesiarum caput, & patrum regulæ, & principũ statuta declarant, & pietatis vestræ reuerendissimi testantur affatus. Patet igitur in uobis impletum fore, quod scripturæ loquuntur. Per me reges regnant, & potentes scribunt iustitiam. Nihil est enim, quod lumine clariore præfulgeat, quàm recta fides in principe. nihil est, quod ita nequeat occasui subiacere, quàm vera religio. nam eum authorem vitæ vel luminis vtraq; respiciant: recte & tenebras respuunt, & nesciunt subiacere defectui. Quáobrẽ gloriosissime Principũ votis omnibus exorabitur diuina potentia, vt pietatem vestram in hoc ardore fidei, in hac deuotione mentis, in hoc integræ religionis studio sine defectu sui in longiora tempora conseruet. Hoc enim & sanctis credimus ecclesijs expedire scriptum est. n. Labijs regit rex, & iterũ. Cor regis in manu Dei. & vbi voluerit, inclinabit illud, hoc est enim, quod vestrũ firmat imperium: hoc, quod vestra regna conseruat. Nam pax ecclesiæ, religionis vnitas, authorẽ facti in sublime prouectum grata sibi tranquillitate custodit. Neq;. n. parua ei vicissitudo à potentia diuina tribuitur, per quẽ nullis rugis ecclesia diuisa secernitur, nullis infertis maculis variatur. scriptum est. n. Quia cum rex iustus sederit supra sedem, non aduersabitur sibi quidquam malignum. Proinde serenitatis vestræ apices per Hypatiũ atq; Demetriũ sanctissimos viros fratres & coepiscopos meos reuerẽtia cõsueta suscepimus: quorum etiam relatione comperimus, quod

fidelibus

fidelibus populis proposuistis edictū amore fidei, pro submouenda hæreticorum intētione secundum apostolicam doctrinam, fratrum & coepiscoporum nostrorum interueniente consensu, quod quia apostolicę doctrinæ cōuenit, nostra authoritate cōfirmamus.

Textus autem epistolæ talis est.

VIctor Iustinianus Pius felix inclytus triumphator semper A. Ioanni sanctissimo archiepiscopo almæ vrbis Romæ & patriarchæ. Reddētes honorem apostolicæ sedi & vestræ sanctitati, quod semper nobis in voto fuit & est (vt decet patrem) honorantes vestram beatitudinem; omnia, quæ ad ecclesiarum statum pertinent, festinamus ad notitiam deferre vestræ sanctitatis; quoniā semper nobis fuit magnum studium, vnitatē vestræ apostolicæ sedis & statum sanctarū Dei ecclesiarū custodire: quę hactenus obtinet, & incommote permanet, nulla intercedente cōtrarietate. Ideoq; omnes sacerdotes vniuersi orientalis tractus & subijcere & vnire sedi vestræ sanctitatis properauimus. In pręsenti ergo quæ commota sunt: quamuis manifesta & indubitata sint, & secundum apostolicę vestræ sedis doctrinam ab omnibus semper sacerdotibus firmè custodita & prædicata: necessarium duximus, vt ad notitiā vestræ sanctitatis perueniant. Nec enim patimur quidquam, quod ad ecclesiarum statū pertinet, quamuis manifestum & indubitatum sit, qđ mouetur, vt non etiam vestrę innotescat sanctitati: quia caput est omnium sanctarum ecclesiarum. Per omnia enim (vt dictū est) properamus honorē & authoritatē crescere vestræ sedis. Manifestū igit̃ facimus vestrę sanctitati, quod pauci quidam infideles & alieni sanctæ Dei catholicæ atq; apostolicæ ecclesiæ contradicere Iudaicè atque apostaticè ausi sunt aduersus ea, quæ ab omnibus sacerdotibus secundum vestram doctrinam rectè tenentur, & glorificantur, atque prædicant̃: denegantes dominum nostrum Iesum Christum vnigenitum filium Dei & Dñm nostrū incarnatū de sanctospiritu, & ex sancta atq; gloriosissima semper Virgine Dei genitrice Maria hominem factum atq; crucifixū, vnū esse sanctæ & consubstantialis trinitatis, & coadorandum, & conglorificandum patri & spiritui sancto, consubstantialem patri secūdum diuinitatem, & cōsubstantialem nobis eundem secundum humanitatem, passibilē carne, eundemq; ipsum impassibilem deitate recusantes. n. dñm nostrū Iesum Christū vnigenitum Filiū Dei & Dñm nostrū fateri vnum esse sanctæ & cōsubstantialis trinitatis: videntur Nestorij malam sequi doctrinā, secundum gratiam dicentis vnum filiū Dei, & alium dicentis Dei verbū, & aliū Christū. Omnes vero sacerdotes sanctę catholicę atq; Apostolicæ ecclesię, & reuerendissimi archimandritæ sanctorum monasteriorū sequentes sanctitatem vestrā, & custodientes statum & vnitatem sanctarum Dei ecclesiarum, quā habent ab apostolica vestræ sanctitatis sede: nihil pœnitus immutantes de ecclesiastico statu, q hactenus obtinuit, atq; obtinet, vno consensu confitentur, & glorificant, prædicantes dominum nostrū Iesum Christū vnigenitum filium & verbum Dei & dominum nostrum ante secula & sine tēpore de patre natum, in vltimis diebus descendisse de cœlis, & incarnatum ex Spiritusancto, & sancta atq; gloriosa Virgine & Dei genitrice Maria natum, & hominem factum, & crucifixum, vnum esse sanctæ & consubstantialis trinitatis, & coadorandum, & glorificandum patri & sanctospiritui. Nec. n. alium Deum verbū, & alium Christum cognoscimus: sed vnum atq; eundem ipsum consubstantialem patri secundum diuinitatem, & consubstantialem nobis eundem ipsum secundum humanitatem, passibilem carne, eundem ipsum impassibilē deitate, vt. n. est in diuinitate perfectus, ità idem ipse & in humanitate perfectus est; in vna. n. substantia deitatem suscipimus & confitemur, quod Græci dicunt [illegible]. Et qm̄ vnigenitus filius, & verbum Dei ante secula & sine tempore de patre natus, idem ipse in vltimis diebus descendens de Cęlis incarnatus ex Spiritusancto, & Sancta atq; gloriosa semper Virgine & Dei genitrice Maria, homo factus dominus noster Iesus Christus propriè & verè Deus est: ideo & sanctā atq; gloriosam Virginem Mariam propriè & verè Dei Matrem esse dicimus: non quia Deus verbum principiū ex ipsa sumpserit, sed quia in vltimis diebus descendit de Cęlis, & ex ipsa incarnatus, & homo factus, & natus est, quem cōfitemur & credimus (sicut dictum est) consubstantialem patri secundū deitatem, & consubstantialem nobis eundem ipsum secundum humanitatem: eiusdē miracula & passiones, quas spōte carne sustinuit, agnoscentes. Suscipimus autem sancta quatuor concilia, id est trecentorum decem & octo sanctorum patrum, qui in Nicęna vrbe congregati sunt: & centū quinquaginta sanctorum patrum, qui in hac regia vrbe conuenerunt: & sanctorum patrum, qui in Epheso primo congregati sunt: & sanctorum patrū, qui in Chalcedone conuenerunt, sicut vestra apostolica sedes docet atq; prædicat. Omnes ergo sacerdotes sequentes doctrinā apostolicæ sedis vestrę ita credunt & confitentur & prædicant, vnde properauimus hoc ad notitiam deferre vestræ sanctitatis per Hypatiū & Demetriū beatissimos episcopos, vt nec vestram sanctitatem lateat, quę à quibusdam paucis monachis male & Iudaicè secundum Nestorij perfidiā denegata sunt. Petimus ergo vestrum paternum affectum, vt vestras ad nos destinetis literas, & ad sanctissimum episcopum huius almę vrbis & patriarcham fratrem vestrum: quoniam & ipse per eosdem scripsit ad vestram sanctitatem, festinans in

omni-

omnibus sequi sedem apostolicam beatitudinis vestræ, manifestum nobis faciatis, quod oēs, qui prędicta rectè cōfitentur, suscipit vestra sanctitas: & eorum qui Iudaicè ausi sunt rectam denegare fidem, condemnat perfidiā. plus.n.ita & circa vos omniū amor & vestræ sedis crescet authoritas: & quæ ad vos est vnitas sanctarū ecclesiarū, inturbata seruabitur: quando per uos didicerint omnes beatissimi episcopi eorū, quæ ad vos relata sunt, synceram vestræ sanctitatis doctrinā. Petimus aūt vestrā beatitudinem orare pro nobis, & Dei nobis adquirere prouidētiā. *Item subscriptio.* Deitas te conseruet per multos annos sanctè ac religiosissime pater. LIQVET igitur Imperator gloriosissime, vt lectionis tenor & legatorū vestrorū relatio patefecit, vos apostolicis eruditionibus studere: cū de religionis catholicæ fide ea sapitis, ea scripsistis, ea protulistis, ea populis fidelibus publicastis, quæ (sicut diximus) & sedis apostolicæ doctrina, & sanctorū patrum veneráda decerni authoritas, & nos confirmauimus in omnibus. Opportunū est ergo voce proclamare prophetica. Tibi abūdet cęlum desuper, & effundāt montes iucunditatem, & colles lętitia lætabuntur. Hæc igitur in tabulis cordis fideliter scribere, hæc vt pupillas oculorū cōuenit obseruare. neq;.n. quisquam est, in quo Christi charitas feruet, qui tā rectæ, tā verę cōfessionis vestræ fidei refragator existat: cū euidēter impietatem Nestorij Eutychetisq;, & omn hæreticorū damnantes, vnam verā catholicā fidē dñi & Dei nostri saluatoris Iesu Christi nrū magisterio institutā, & prophetiqis apostolicisq; prædicationibus vbiq; diffusam, & sanctorum per totū orbē confessionibus roboratam, patrū atq; doctorū sententijs adunatam, & nostræ doctrinę consentaneam inconcusse atque inuiolabiliter deuota Deo & pia mente seruatis. Soli etenim professionibus nostris aduersant, de quibus diuina scriptura loquitur dicens. Posuerunt mendaciū spē suam, & mendacio operiri sperauerunt, & iterum qui ſm Prophetam dicunt dño. Recede à nobis, vias tuas scire nolumus, propter quod Solomon dicit. per semitas propriæ culturæ errauerūt, colligunt aūt manibus infructuosa. Hæc est igit vera vestra fides. hæc certa religio, hoc beatæ recordationis (vt diximus) patres oēs, præsulesq; Romanæ ecclesiæ, quos in omnibus sequimur. hoc sedes Apostolica prædicauit hactenus, & incōcusse custodiuit. huic cōfessioni, huic fidei quisquis contradictor extiterit: alienū sanè à cōione, alienū seipsum ab ecclesia iudicauit esse catholica. Nos.n. Cyrū cum sequacibus suis in Romana inuenimus ciuitate, qui de Cumitensi monasterio fuit: quos apostolicis suasionibus ad rectam fidē velut oues, quę perierānt, errantes ad ouile contendimus reuocare dominicū: vt agnoscant ſm prophetam linguæ balbutientes loqui, quæ ad pacē sunt. Ad nō credentes aūt per nos primus apostolorum Esaiæ Prophetæ verbū dicit. Pergite in lumine ignis vestri, & flammæ, quam accendistis, sed obduratum est cor eorū (vt scriptū est) vt non intelligerent pastoris vocē. oues, quę meæ non erant, audire minime me valuerunt. in quibus obseruantes ea, quę ab ipsorū sunt statuta pontifice, eos minime in nostra cōione recipimus, & ab omni ecclesia catholica esse iussimus alienos: nisi errore damnato, doctrinam nostram quantocyus sequi habita regulari professione signauerint. Aequū quippe est, vt qui nostris minime obedietiam accommodant statutis, ab ecclesijs habeant exterres. Sed quia gremiū suū nunq̃ redeuntibus claudit ecclesia: obsecro clementiam vestram, vt si proprio deposito errore, & praua intentione depulsa, ad vnitatem ecclesiæ reuerti voluerint: in vestra cōione receptis indignationis vestræ remoueatis aculeos, & nobis intercedentibus benigni animi grām cōdonare. Deū aūt & Saluatorē nostrū Iesum Christū exoramus, quatenus longæuis & pacificis vos dignet custodire tēporibus in hac vera religione & vnitate & veneratione apostolicæ sedis: cuius principatū vt Christianissimi & pij cōseruatis in oibus. Præterea serenissime Principū laudamus legatorū vestrorū psonas Hypatij & Demetrij fratrū nostrorū & coepiscoporū nostrorū, quos clemētiæ vestræ gratos fore ipsa manifestauit electio. nā tantæ causæ pondus non nisi perfectis in Christo potuisset iniungi. tantę vero pietatis, tātæ reuerētiæ plenos afflatus nisi peramantes minime dignaremini destinare. Gratia dñi nři Iesu Christi, & charitas Dei patris, & cōicatio sanctispiritus sit semper vobiscū, amen, pijssime fili. *Item subscriptio.* Omnipotēs Deus regnū vestrū & salutē vestrā perpetua protectione custodiat, gloriosissimè & clementissimè filij Imperator Auguste.

De tempore aliquot Gallicorum Conciliorum sequentium.

R*Atio temporis, quo, sequentia aliquot Gallica Concilia, habita sunt, obscurior est; nec enim anni Regum eodem modo ab omnibus numerantur, & ægre cum annis Consulum, & Indictionum, quæ alicubi ponuntur, conciliantur. Ex tempore tamen Concilij V. Aurelianensis satis certo, de aliorū etiam tempore certi aliquid fortasse statuere, sic ratiocinando, poterimus. Concilium illud habitū proditur 38. anno Childeberti Francorum Regis, Indictione 13. Ea porro incidit in annum Domini 549. incboata, & perfecta in Ann. 550. inierat igitur Regnum Childebertus An. 511. Siquidem vndecim additi annis triginta & octo Regni eius, efficiunt 49. falsum est igitur, quod plerique produnt, Clodoueum primum ex Francorum Regibus, Christianum, cessisse vita A. D. 514. & verum, quod aliqui scribunt,*

scribunt, Ann. 511. Ex quo fundamento videmur satis tuto sursum versus, & deorsum progredi posse in aliorum Gallicorum Conciliorum annis statuendis. Aurelianense igitur 2. Anno 22. Childeberti celebratum, cadit in A.D. 533. Aruernense vero, habitum sub Theodeberto Rege, Theodorici (qui frater Childeberti cum eo & alijs duobus fratribus, Patri Clodoueo in partem Regni successerat) filio, necessario cadere post annum Domini 534. siquidem Theodoricus Pater eius 23. anno Regni vita functus Regnum filio reliquit, vt est apud Gregorium Turonensem lib. 3. Historiæ Francorum, quod autem additur post Consulatum Paulini, certum annum indicat, idest A.D. 535. Quid vero secutus Onuphrius in Chronico suo Ecclesiastico, hoc Concilium in A.D. 545. contulerit; non videmus. Sequitur Aurelianense 3. quod habitum anno 26. Regni Childeberti cadit in A.D. 547. nam quod dicitur Paulino Iuniore Consule, constare omnino non potest cum 26. anno Childeberti, in quo nisi mendum est, non habeo quid dicam. Ex 4. Aurelianen. nihil habetur, ex quo de anno certa ratio constitui possit Onuphrius confert in A.D. 550. secutus credo illorum sententiam, qui initium Regni filiorum Clodouei faciunt ab A.D. 514. quam supra ostendimus esse falsam, secundum vero eorum sententiã qui ab A.D. 511. incideret in A.D. 547. De tempore duorũ Parisiensium nihil habentes ex ipsis, secuti sumus Onuphr. qui ea in A.D. 557. & 558. contulit. Sequuntur, aliquanto post, alia Concilia, quorum temporis ratio, paulo etiam videtur incertior, ita Indictiones parum conueniunt cum annis Regum, vt alterutros numeros falsos esse oporteat. Videamus tamen an possimus ex anno illo 511. initi Regni à Clodouei filijs, satis certe stabilito, reliquos annos dirigere. Habemus ex Grego. Turon. lib. 4. Historiæ Francorum Chlothariũ, qui reliquis fratribus, Clodouei filijs super vixit, & omnium Regna obtinuit, defunctum esse Anno regni quinquagesimo primo, cui si addamus vndecim illos efficietur eum decessisse A.D. 562. Chereberti igitur vnius quatuor eius filiorum Anno 6. habitũ est Conciliũ Turonense 2. qui annos caderet in A. D. 568. Sed tumultus inter fratres excitati, vt indicat Turonens. loco citato, faciunt, vt non nisi biennio post credamus eos regnum inter se partitos esse, atq; ita sex tum regni eorum cadere in A. D. 570. Ita Guntrani, Alterius eorum, anno 6. habitum scribitur Lugdunense primum Concilium, indictione 3. quæ plane cadit in A.D. 570. Sed hac ratione non conueniũt Indictiones assignatæ, cũ annis Regũ in sequentibus Concilijs. Nam Matisconense primum ponitur celebratum 12. anno Guntrani, Indictione 15. at hic est A.D. 576. in quem cadit Indictio 9. Valentinum item 24. Guntrani, Indictione 2. habitum scribitur, at hic est A.D. 588. & Indictio 6. Res itaque perplexa est, explicent doctiores.

AVRELIANENSE CONCILIVM SECVNDVM, Tempore Ioannis Papæ II.

TITVLI CANONVM HVIVS synodi Prouincialis.

AVRELIANENSIS SECVNDI Concilij Canones.

CVM ex præceptione gloriosissimorum regum, in Aurelianensem vrbem de obseruatione legis catholicæ tractaturi, Deo auxiliante, conuenimus ibique, quid de antiquis regulis, quid de nouis ambiguitatibus pro captu intelligentiæ, illuminante Dño, senserimus, exp̃ssimus sigillatim: descriptisq; cõstitutionib⁹, q̃ (Deo propicio) in posterũ sint obseruanda, ex veterum canonum authoritate conscripsimus. A.D. 533.

1 Id ergò est constitutum, vt nullus episcoporum, admonente metropolitano episcopo, nisi certa tædij causa detentus, ad concilium vel ordinationem consacerdotis venire penitùs vlla excusatione detrectet.

2 Vt metropolitani singulis annis comprouinciales suos ad Concilium euocent.

3 Nè quis episcopus de quibuslibet causis, vel episcoporũ ordinationibus, cæterorumq; clericorum aliquid præsumat accipere: quia sacerdotem, nefas est, cupiditatis venalitatẽ corrumpi. Matt. 10. a

4 Si

82.·1. 4 Si quis sacerdotium per pecuniæ nundinum execrabili ambitione quæsierit, abijciatur vt reprobus: quia apostolica sententia donum Dei esse præcipit pecuniæ trutina minimè comparandum.

5 Nullus episcopus ad sepeliendum episcopum venire confictà occasione dissimulet, nè cuiuslibet corpusculum diutiùs inhumatum, negligentia interueniente, soluatur. Is verò episcopus, qui defunctum aduenerit sepelire, preter expensam necessariam, nihil precij pro fatigatione deposcat.

6 Vt episcopus, qui ad sepeliendum episcopum venerit, euocatis presbyteris in vnũ, domum ecclesiæ adeat, descriptamque idoneis personis custodiendam sub integra diligentia derelinquat, vt res ecclesiæ vllorũ improbitate non pereant.

7 In ordinandis metropolitanis episcopis antiquam institutionis formulã renouamus, quam per incuriã omnimodis vidimus amissam. Itaq; metropolitanus episcopus à comprouincialibus episcopis, clericis, vel populis electus, congregatis in vnum omnibus comprouincialibus episcopis ordinetur vt talis (Deo propicio) ad gradum huius dignitatis accedat, per quem regula ecclesiæ in melius aucta, plùs floreat,

8 Si quis diaconus, in captiuitate redactus, vxori fuerit copulatus, reuersus, ab officij omninò ministerio remouendus est. Cui sufficere debet, pro actus sui leuitate impleta pęnitentia, pro satisfactione communio.

* presbyterorum 9 Nullus * clericorũ sinè permissione episcopi sui cũ secularibus habitare præsumat. Quod si fecerit, ab officij cõione pellatur,

10 Nullus nouercæ suę, id est, vxori patris sui, vlla copulatione iungatur. Quod si præsumpserit, nouerit se anathematis supplicio feriendum.

11 Contracta matrimonia, accedente infirmitate, nulla voluntatis contrarietate soluantur. Quod si qui ex coniugibus fecerint, nouerint se communione priuandos.

12 Nè quis in ecclesiá votum suum cãtando, bibendo, vel lasciuiendo dissoluat: quia Deus talibus votis irritatur potiùs quàm placetur.

13 Abbates martyrarij, reclusi vel presby-
* epistolis teri, * apostolia dare non præsumant. (Hic canon valdè obscurè scriptus habetur.)

14 Clerici, qui officium suum implere despiciunt, aut vice sua ad ecclesiam venire detrectant, loci sui dignitate priuentur.

15 Oblationes defunctorũ, qui in aliquo crimine fuerint interempti, recipi debere cẽsemus, si tamen non ipsi sibi mortẽ probentur proprijs manibus intulisse.

16 Presbyter vel diaconus, sinè literis, vel si baptizandi ordinem nesciat, nullatenùs ordinetur.

17 Fœminæ, quę benedictionem diaconatus hactenùs contra interdicta canonum acceperunt, si ad cõiugium probantur iterùm deuolutæ, à communione pellantur. Quòd si huiusmodi contubernium, admonitæ ab episcopo, cognito errore dissoluerint, in cõmunionis gratiã, acta pœnitentia, reuertant.

18 Placuit etiam, vt nulli postmodùm fœminæ diaconalis benedictio pro conditionis huius fragilitate credatur.

19 Placuit, vt nullus Christianus Iudæam, neq; Iudæus Christianam in matrimonio ducat vxorem: quia inter huiusmodi personas, illicitas nuptias esse censemus. Qui si cõmoniti à consortio hoc se separare distulerint, à cõionis gratia sunt sinè dubio submouendi.

20 Catholici, qui ad idolorũ cultum, non custodita ad integrum accepti baptismi gratia, reuertũtur, vel qui cibis idolorũ cultibus immolatis, gustu illicitæ p̃sumptionis vtuntur, ab ecclesiæ cœtibus arceantur. Similiter & hi, qui bestiarum morsibus extincto, vel quolibet morbo aut casu suffocato vescunt.

21 Abbates, qui episcoporum præcepta despiciunt, ad communionẽ nec penitùs admittantur, nisi contumaciam humilitate suscepta deponant. Sanè si qui post hanc diligentissimam sanctionem nó obseruauerint, quæ sunt superiùs compræhensa, reos se diuinitatis pariter & fraternitatis iudicio futuros esse cognoscant.

¶Honoratus in Christi nomine episcop9
Bituriceñ. subscripsi sub die 9. Kalend. Iulij,
anno 22. domini Childeberti regis. Aspasius
episcopus * Eloseñ. subscripsi. * Meldeñ.
Agrippinus episcopus Heduorum, subsc.
Asclepius presbyter pro Adelphio episcopo Rauracensi, subscripsi.
Præsidonius pres. pro Arthemio ẽpo sub.
Cronopius episcopus * Petragoriceñ. sub. * Elosateñ.
Calistus episcopus subscripsi.
Clarentius episcopus subscripsi.
Eleutherius epis. ecclesiæ Antisiodoren. sub.
Aetherius episcopus Carnoteñ. subscripsi.
Eumerius episcopus Nanneteñ. subs.
*Emelius episcopus ecclesiæ Parisiensis, sub.
Eusebius episcopus subscripsi.
Flauius episcopus Rothomageñ. subs.
Laurẽtius pres. p Gallo ẽpo Aruernorũ. sub.
Importunus episcopus subscripsi.
Iniuriosus episcopus ecclesiæ Turoneñ. sub.
Iulianus episcopus ecclesiæ Vienneñ. subs.
Innocentius episcopus subscripsi.
Leõtius episcopus Aurelianeñ. ecclesiæ, sub.
Lupicinus episcop. Engolismeñ. subscripsi.
Lauto episcopus Constantineñ. subscripsi.
Orbatus p̃sb. p Leone ẽpo Senoneñ. subsc.
Marcus episcopus subscripsi.
Marcellus episcopus subscripsi.
Perpetuus episcopus Abrinceñ. subscripsi.
Præsidius episcopus Conuenarũ, subscripsi.
Passiuus episcopus Sagieñ. subscripsi.
Proculeianus episcopus Aucieñ. subscripsi.
Sustrarius episcopus Cadurceñ. subscripsi.
Eledius presbyter pro Sebastio episcopo sub.

DECRE-

DECRETA AGAPETI PAPAE.

Ex libro Pontificali.

Anno Domini 534.

GAPETVS Romanus, ex patre Gordiano presbytero, clericus ad sanctos Ioannem & Paulum, sedit menses 11. dies 18. Hic in ortu episcopatus sui libellos anathematis, quos inuidiæ dolo extorserat Bonifacius presbyteris & episcopis contra canones & contra Dioscorum, in medio ecclesiæ congregatis omnibus, incendio consumpsit, & absoluit totam Ecclesiam ab inuidia perfidorũ. Hic missus est à Theodato rege Gotthorum, ad dominum Iustinianum Augustum in legationem: quia eodem tẽpore Imperator dominus Iustinianus Augustus indignatus est Theodato regi, eò quod occidisset reginam Amalasuntham filiam Theodorici regis commendatam sibi, quæ eum regem fecerat. Qui Agapetus pergens Constantinopolim, 10. Kalen. Maij ingressus, susceptus est cum gloria. Et primùm cœpit habere altercationem cum pijssimo Principe Imperatore domino Iustiniano Augusto de religione. Cui beatiss. Agapetus Episcopus constantissimè fidei apostolicæ responsum reddidit de Domino Iesu Christo, Deo & homine, hoc est, de duabus naturis in Christo. Et dum cõtentio versaretur, ità Dominus adfuit, vt episcopum Constantinopolitanum, nomine Anthimum, inueniret Agapetus Papa hæreticũ. Cumq; contentio verteretur cum Augusto & Agapeto Papa, dixit ei Imperator Iustinianus: Aut consenti nobis, aut exilio deportari te faciam. Tunc beatiss. Papa Agapetus respondit cum gaudio, dicens ad Imperatorem: Ego quidem peccator ad Iustinianum Imperatorem Christianissimum venire desideraui, nunc autẽ Diocletianum inueni. Qui tamen minas tuas nõ pertimesco. Et dixit ei iterum Agapetus venerabilis Papa: Tamen, vt scias tu eum idoneum non esse religioni Christianæ, Episcopus tuus cõfiteatur duas naturas in Christo. Tunc accersito ex præcepto Augusti Episcopo Constantinopolitano, nomine Anthimo, & disceptione facta, nunquàm voluit confiteri in doctrina catholicæ respõsionis ad interrogationem beati Papæ Agapeti duas naturas in vno Domino Iesu Christo. Quem cũ vicisset S. Papa Agapetus, glorificatus est ab omnibus Christianis. Tunc pijssimus Augustus Iustinianus gaudio repletus humiliauit se sedi apostolicæ, & adorauit beatiss. Agapetum Papam. Eodẽ tempore eiecit Anthimum à communione, & expulit in exilium. Tunc pijssimus Augustus Iustinianus rogauit beatiss. Papam Agapetum, vt in locũ Anthimi, episcopum catholicũ consecraret nomine Mennam. Qui Agapetus Papa omnia obtinuit, pro quibus missus fuerat. Post dies verò aliquãtos ægritudine correptus, defunctus est Constantinopoli. Cuius corpus in loculo plumbeo translatum est Romam, vsque in Basilicam beati Petri Apostoli, vbi & sepultus est 12. Kalẽ. Octobris. Hic fecit ordinationem in vrbe Roma; diacones 4. Episcopos per diuersa loca numero 11. Et cessauit Episcopatus mensem vnum, dies 28.

De legatione Agapeti Vide liberatum cap. 21 Breuiarij.

Hunc Agapetum D. Gregorius lib. 3. Dialog. c. 3. asserit Constantinopoli claudum, & mutum sanasse administratione sanctissimæ Eucharistiæ.

§ Ex Gratiani decreto desumptum.

De cõs. di. 1. Agapetus.

Agapetus Papa, vas catholicum, euangelii tuba, præco iustitiæ, sacra altaris sedisque velamina, sacrilegis Anthimi infecta fabulis suis catholicis precibus deleuit.

EPISTOLA AGAPETI PAPÆ

Ad Anthimum Constantinopolitanum Episcopũ, de duabus naturis in vno Christo.

AGAPETVS Anthimo Episcopo salutem. Multo gaudio essem repletus, si te talem circa Ecclesiæ pacem, & gloriosissimi Imperatoris; atque populi doctrinam reperissem, qualem te in primordio esse audiui; Sed nunc, quia didicimus à reuerendissimis fratribus, te contra statuta patrum, Imperatorem & reliquos populos docere, ità vt negata humanæ carnis atque animæ veritate, tantum dominum nostrum Iesum Christum vnius asseras esse naturæ, tanquàm verbi Deitas ipsa se in carnem animamque verterit, & tanquàm concipi ac nasci, nutriri & crescere, crucifigi ac mori, sepeliri ac resurgere, & ascendere in cœlum, sedere ad dexteram patris, venire ad iudicandos viuos & mortuos, diuinæ tantùm voluntatis fuerit, quæ nihil horum in se sinè carnis recipit veritate: quæ natura vnita naturæ patris, natura est Spiritussancti, simulque impassibilis, simulque incommutabilis, sempiternæ Trinitatis indiuisa vnitas, & vnius voluntatis æqualitas. Vndè si aliquis malæ voluntatis homo, aut infidelis quisque desciscit, nè conuincatur Deitatem passibilem sentire atque mortalem, & tamen verbi incarnati, id est, verbi & carnis, vnam ausus fuerit pronunciare naturam, manifestè in apertam & Deo odibilem transit insaniam, qui mediatorem Dei & hominum, hominem Iesum Christũ, simulatoriè credit omnia egisse, nec verum in ipso corpus, sed phantasticam eius corporis speciem, oculis apparuisse cernentium. Quæ impietatis mendacia quoniam olim fides catholica detestatur, & talia assertionum sacrilegia cõcordibus per totum mundum beatorum patrum dudum sunt damnata sententiis, non dubium est, eam nos

fidem prædicare atque defendere, quam sancti apostoli docuerunt, & hactenùs eorum, suorumque successorum sequens sancta hęc Romana & apostolica Ecclesia doctrinam, tenuit ac tenet, docuit & docet. Si quidam enim ità sunt obcæcati, & à lumine veritatis alieni, vt verbi Dei à tempore incarnationis denegent veritatem: ostendant, in quo sibi Christianum nomen vsurpent, & cum euangelio veritatis, qua ratione cócordent, si per virginis partum aut caro sinè Deitate, aut Deitas est orta sinè carne. Sicut enim negari
Ioan. 1.b non potest, (Euangelista dicente) *quòd verbum caro factū est, & habitauit in nobis*: ità negari non potest, (beato Apostolo Paulo prę-
2.Cor.5.d dicante) *quòd* D E V S *erat in* C H R I S T O, *mundum reconcilians sibi*. Quæ autem reconciliatio esse posset, qua humano generi repropiciaretur D E V S, si hominis causam mediator D E I & hominum nō susciperet? Qua verò ratione veritatem mediatoris impleret, nisi quia, qui in forma D E I ęqualis est patri, in forma serui particeps esset & nostri vt mortis vinculū, vnius prǽuaricatione contractum, vnius morte, qui solus morti nihil debuit, solueretur? Effusio enim iusti sanguinis Christi, tam fuit diues ad precium, vt si vniuersitas captiuorum in redemptorem suum crederet, nullum diaboli vinculum re-
Rom.5.d tineret. *Quoniam* (sicut Apostolus ait) *Vbi abundauit peccatum, superabundauit & gratia.* Et cùm sub peccati præiudicio nati potestatē acceperint ad iustitiam renascendi, validius factum est donum libertatis, quàm debitum seruitutis. Quam itaque sibi in huius sacramenti præsidio spem relinquunt, qui in saluatore nostro negāt humani corporis veritatem? Dicāt, quo sacrificio reconciliati, quo sanguine sunt redempti? Quis est (vt Apostolus ait) *qui tradidit semetipsum pro nobis oblationem & hostiam Deo in odorem suauitatis?*
Ephe.5.a aut quod vnquàm sacrificium fuit sacratius, quàm quod verus & æternus pontifex altari crucis per immolationem suæ carnis imposuit? In cōspectu Domini preciosa mors iu-
Psalm.115. storum suit: nullius tamen insontis occisio, redemptio fuit mundi. Acceperunt iusti, nō dederunt coronas. De fortitudine fidelium exempla nata sunt patientiæ, non dona iustitię. Singulares quippe in singulis mortes fuerunt, nec alterius quisquam debitum suo fine persoluit, cùm filius hominis, vous solus Dominus noster I E S V S C H R I S T V S, qui verè agnus erat immaculatus, extiterit, in quo omnes crucifixi, omnes mortui, omnes sepulti, omnes sunt etiàm suscitati. De
Ioan.12.e quibus ipse dicebat: *Cùm exaltatus fuero à terra, omnia traham ad me ipsum.* Fides etenim iustificans impios, & creans iustos, ad humilitatis retracta participium, in illo acquirit salutem, in quo solo homo se inuenit innocentem, liberum habens per gratiam D E I de eius potentia gloriari, qui contra hostem humani generis in carnis nostræ humilitate congressus, his victoriam suam tribuit, in quorum corpore triumphauit. Licèt ergò in vno Domino nostro Iesu C H R I S T O vero D E I atque hominis filio, verbi & carnis vna persona sit, quę inseparabiliter atque indiuisè habeat actiones communes, intelligendæ tamen sunt ipsorum operum qualitates. Et sic veræ fidei contemplatione cernendū est, ad quæ prouehatur humilitas carnis, & ad quę inclinet altitudo Deitatis: quid sit, quod caro sinè verbo nō agit: & quid sit quod ver-
bum sinè carne non efficit. Sinè verbi enim Luc.1.e
potentia nec conciperet virgo, nec pareret, Luc.2.a
& sine veritate carnis obuoluta pānis infantia non iaceret. Sine verbi potentia non adorarent Magi puerum Stella indice declaratum, sinè veritate carnis nō iuberetur trans- Matth.2.d
ferri in Aegyptum puer, & ab Herodis persecutione subduci. Sine verbi potentia non Matth.3.d
diceret uox patris missa de cęlo, Hic est filius Matth.17.a
meus dilectus, in quo mihi benè complacui, ipsum audite: & sine veritate carnis nō protestaretur Ioannes: Ecce agnus D E I, ecce qui Ioan.1.d
tollit peccata mundi. Sinè verbi potentia redintegratio non fieret debilium, & viuificatio mortuorum, & sine veritate carnis, nec cibus ieiuno, nec somnus esset necessarius fatigato. Postremò sine verbi potentia non se
Dominus patri prǽfiteretur æqualem, & si- Ioan 10.f Ioan.14.b
ne veritate carnis, Non idem diceret Patre se esse minorem cùm Catholica fides vtrunque suscipiat, vtrunque defendat, quę secundum confessionem beati Petri Apostoli, vnum Christum Dei viui filium, & hominem credit & verbum. Christus verò Deus noster ità inter Deum & hominem mediator apparuit, vt in vnitate personæ copulans vtranque naturam, & solita sublimaret insolitis, & insolita solitis temperaret. Quid igitur? Cum Christus sit Deus & homo, loquitur homo, & calumniaris Deo? Ille in se naturam commendat humanam, tu in illo audes deformare diuinam. Gemina ergò est substantia Christi, diuina scilicet, qua æqualis est patri: humana verò, qua minor est patre. Vtrunque autem simul non duo, sed vnus Christus, nè sit quaternitas, non Trinitas, Deus. Sicut enim vnus est hō in anima rationali & carne, sic vnus ē Christus Deus & homo: ac per hoc Christus Deus, anima rationalis & caro. Christū in his omnibus. Christū in singulis confitemur, Deus te cōuertat in bonum, frater, & rectę fidei normam te in omnibus tenere, & docere concedat. Amen.
Data Kalen. Maij, Iustiniano 4. & Theodato viris clariss. coss. A.D.534.

Alia quadam epistola Agapeti ad Petrum Hierosolymitanum legitur infra

476.

DECRE-

DECRETA SILVERII PAPÆ.

Ex libro pontificali.

Anno Domini 535.

SILVERIVS natione Campanus, ex patre Hormisda Episcopo Romano, sedit annum vnum, mēses quinque, dies 11. Hic leuatus est à tyrāno Theodato sinè deliberatione decreti. Qui Theodatus corruptus pecuniæ dato, talem timorem indixit clero, vt qui non consentirent in eius ordinatione, gladio punirentur. Sacerdotes quidam non subscripserunt in eum, secundùm more antiquum, neque decretum confirmauerunt ante ordinationem. Iam autem ordinato Siluerio sub vi & metu, propter adunationem ecclesiæ & religionis, postmodùm subscripserunt presbyteri. Post menses verò duos, nutu diuino extinguitur Theodatus tyrannus, & leuatur rex Vittigis. Eodem tempore Vittigis ambulauit Rauennam, & cum vi tulit filiam Amalasunthæ reginæ sibi vxorem. Ob hoc indignatus dominus Imperator Iustinianus Augustus, quia reginam sibi commendatam occidisset Theodatus, misit Belissarium patricium cum exercitu, vt liberaret omnem Italiam à captiuitate Gotthorum. Tunc veniens Patricius suprascriptus in partes Siciliæ, fuit ibi aliquātum temporis. Audiens autem, quòd Gotthi sibi fecissent regem contra votum domini Iustiniani Augusti, venit in partes Campaniæ iuxta ciuitatem Neapolim, & cœpit obsidere eam cum exercitu suo, quia noluerunt ciues Neapolitani aperire ei. Eodem tempore pugnando Patricius contra ciuitatem, introiuit, & ductus furore, interfecit Gotthos, & omnes ciues Neapolitanos, & misit prędā, vt nec ecclesiis parceret prędando, ità vt vxoribus præsentibus, maritos earum gladio interficeret, & captiuos filios & vxores nobilium exterminaret, nullis parcens nec sacerdotibus, nec seruis Dei, nec virginibus sanctimonialibus. Eodem tempore bellum fuit maximum, veniente Vittige contra Belisarium Patricium, & contra vrbem Romam. Ingressus autem Belissarius Patricius in vrbē Romam 4. Iduum Decemb. custodiis & munitionibus, vel fabricis murórum, ac reparatione fossati, circundedit ciuitatem Romanā & muniuit. Nocte ipsa, qua introiuit Belissarius Patricius, Gotthi, qui erant in ciuitate, vel forás muros, fugerunt, & omnes portas apertas dimiserunt, & fugerunt Rauennam. Et pòst colligens Vittigis rex multitudinem Gotthorum, regressus est contra Romam, ix. Kaleñ. Martias. Et fixit castra ad pōtem Miluium, & cœperunt obsidere ciuitatē Romanam. Tūc Patricius Belissarius, qui pro nomine Romano erat, inclusit se Romæ intra ciuitatem. His diebus obsessa est, ciuitas, vt nulli esset facultas exeundi, vel introeundi. Tūc omnes successiones priuatæ vel fisci, vel ecclesiæ, incendio consumptæ sunt, homines verò gladio interēpti sunt. Quos gladius, gladius: quos fames; fames: quos morbus, morbus interficiebat. Nam & ecclesiæ, & corpora sanctorum martyrū, exterminata sunt à Gotthis. Intra ciuitatē autē grandis fames erat, vt aqua venūdaretur precio, nisi Nypharū remediū subuenisset. Pugnę autē maximæ erant cōtra ciuitatē. His diebus Belissarius Patricius repugnādo cōtra regē Vittigē vel multitudine Gotthorū, protexit Romanos, vel ciuitatē custodia sua liberauit & nomen Romanū. Tunc obsessa est ciuitas annū vnū & portus Romanus à Gotthis. Patricius verò Belissari9 pugnādo vicit Gotthos. Et postmodùm fugerunt Gotthi Rauennam post annū vnū. Eodē tēpore tanta fames fuit per vniuersum mūdum, vt Datius Eps ciuitatis Mediolaneñ. relatione sua hoc euidēter narrauerit, eo quod in partibus Ligurię mulieres filios suos comedissent penuria famis, de quibus retulit ex ecclesiæ suę fuisse familia. Eodē tēpore ambulauit Patricius Belissarius Neapolim, & ordinauit eā, & pòstmodùm venit Romā, qui susceptus est à dño Siluerio benignè. Et abiit Belissarius Patricius in palatiū Pincianū 6. Idus Maias, indictionē xv. Tunc erat Vigilius diaconus apocrisarius in Constantinopoli. Dolēs aūt Augusta pro Anthimo patriarcha, quod depositus fuisset à sancto Agapeto Papa, quia hęreticū eū reperisset, & in loco eius cōstituisset Mennā seruū Dei, consilio vsa cū Vigilio diacono, misi Epistolā Romā ad Syluerium Papā, rogās & obsecrans, nè pigritaeris ad nos venire, aut certè reuoca Anthimum in locum suum. Et cùm legisset beatus Siluerius literas, ingemuit & dixit: Modò scio, quia causa hæc finem vitæ meę adducit. Sed beatissimus Siluerius fiduciam habens in Domino & beato Petro, rescripsit, dicens: Dña Augusta, ego rem istam nūquàm ero facturus, vt reuocem hominem hęreticum in sua nequitia damnatum. Tunc indignata Augusta, misit iussiōes suas ad Belissarium patricium per Vigilium diaconē, ità continentes: Vide aliquas occasiones in Siluerium Papam, & depone illum de episcopatu, aut festinus certè transmitte eū ad nos. Eccè ibi habes Vigilium archidiaconem & apocrisarium nostrum charissimum, qui nobis pollicitus est reuocare Anthimum patriarcham. Tunc suscipiens iussione Belissarius patricius, dixit: Ego quidē iussionem facio: sed is, qui interest in necē Siluerii Papæ, ipse reddet rationem de factis suis Domino Iesu Christo. Et vrgente iussione, exierunt quidam falsi testes, qui dixerunt: Quia nos multis vicibus inuenimus Siluerium Papam scripta huiusmodi mittentem ad regem Gotthorum:

rum. Veni ad portam, quæ vocatur Aſinaria, iuxta Lateranas, & ciuitatẽ, tibi trado & Beliſſarium patricium. Quod audiens Beliſſarius, primò nõ credebat: ſciebat enim, quòd per inuidiam hæc de eo dicebãtur. Sed dum multi in eadem accuſatione perſiſterẽt, pertimuit. Tũc fecit Beliſſarius patricius beatũ Siluerium Papã venire ad ſe in palatiũ Pincis, & ad primum & ſecundum velũ retinuit omnẽ clerũ. Ingreſſis itaq; Silnerio cũ Vigilio ſolis in mauſoleo, Antonina patricia ſedebat in lecto, & Beliſſarius patricius ſedebat ad pedes eius. Et dũ vidiſſet eum Antonina patricia, dixit ad eum: Dic domine Silueri Papa, quid fecimus tibi & * Romani, vt tu velles nos in manus Gotthorum tradere? Et adhuc ea loquẽte, ingreſſus ſubdiaconus regionarius regionis primæ, tulit palliũ de collo eius, & duxit eum in cubiculum: & expolians eum, induit eum monachicam veſtem, & abſcondit eum. Tunc Sixtus ſubdiaconus regionis ſextæ, videns eum iam monachum, egreſſus foras, nunciauit ad clerum, dicens, quia dñs Papa depoſitus eſt, & factus eſt monachus. Quod audiẽtes fugerunt oẽs. Quem ſuſcepit Vigilius Archidiaconus in ſua quaſi fide, & miſit eum in exiliũ ad Põtianas, & ſuſtentauit eum pane tribulationis & aqua anguſtiæ. Qui deficiens, mortuus eſt, confeſſor factus. Qui etiàm ſepultus eſt in eodẽ loco, XII. Kalend. Iunij. ibiq; occurrit multitudo malè habentiũ, & ſaluatur. Hic fecit ordinationem vnam per mẽſem Decembris, presbyteros 13. diacones quinque, Epiſcopos per diuerſa loca numero 19. Et ceſſauit epiſcopatus dies ſex.

Calumnia in Siluerium Papam.

3. Reg. 22.

EPISTOLA AMATORIS Epiſcopi ad eundem.

BEatiſſimo Siluerio Amator Epiſcopus. A quibuſdam, pater dilectiſſime, illis à patribus aduentantibus audiuimus, vos à ſede ſancti Petri iniuſtè pulſum, exilio deſtinatum. Quod nimis graue ferentes, miſimus parua munuſcula, id eſt, argenti libras xxx. ad veſtram veſtrorumq; ſuſtentationẽ: quæ petimus, vt ità grato animo ſuſcipiatis, ſicut grata mittuntur intentione. Precamur quoquè, vt per veſtram epiſtolam nobis remandare non dedignemini, qualiter circa vos ſit actum, vel modò agitur, vt certam rationem de vobis ſcire, & fratribus valeam nunciare. Quid enim putas de nobis fieri, pater ſumme, cùm de ſummo paſtore, & vicario ſancti Petri talia fiunt? Vos tamen nolite multùm triſtari, ſed cõfortamini ſemper in Domino: quoniam potens eſt diuinitas immenſæ tempeſtatis incerta bono ſerenitatis amouere. Ora pro nobis beatiſſime Papa.

Reſcriptum eiuſdem ad Amatorum Epiſcopum.

DIlectiſſimo atque amantiſſimo Amatori epiſcopo, Siluerius. O quàm bona eſt charitas, quæ abſentia per imaginem, præſentia ſibimetipſi exhibet per amorem. Diuiſa tangit, confuſa ordinat, inæqualia ſociat, imperfecta perficit. Quã rectè prædicator egregius vinculum perfectionis vocat, quia virtutes quidem cæteræ perfectionem generant, ſed tñ eas charitas ligat, vt ab amantis mente diſſolui iam nequeant. Hac itaque virtute, frater chariſſime, plenum te reperio, dũ non ſolùm de me ſciſcitando, & viſitando curam habes, ſed etiam bonis tuis me fulcire & ſuſtentare non deſinis. Quanta autem mala in me peracta ſunt, nec enarrare, nec ſcribere tibi per omnia poſſum. Ante omnia verò Patricia infeſta mihi erat, eo quòd non reſtituebam Anthimum dudùm Patriarcham Conſtantinopolitanum, quem ſanctæ memoriæ Agapetus prædeceſſor meus ſuis meritis dãnauit. Vrgẽte quoquè eius iuſſione, exierunt quidam falſi teſtes dicẽtes aduersùm me crimina, quorum nunquàm particeps fui. Sed dum multi in eadem accuſatione perſiſterẽt, timuit Beliſſarius patricius noſter, & mãdauit me ad ſe venire pacificè pro quibuſdam Eccleſiaſticis diſpoſitionibus in palatium Pincis, & ad primum & ſecundum velum retinuit omnem clerum & populum, qui mecum veniebat, & nullũ permiſit introire niſi me ſolùm, & Vigilium diaconẽ * meum. Me verò vi retento, & ante prædictam Patriciam deducto, miſerunt in exilium, in quo modò ſuſtẽtor pane tribulationis & aqua anguſtiæ. Ego tamẽ propterea non dimiſi, nec dimitto officium meũ: ſed cum Epiſcopis, quos congregare potui, eos, qui talia erga me egerunt, anathematizaui, & vnà cum illis Apoſtolica & ſynodali authoritate ſtatui, nullũ vnquàm taliter decipiendum, ſicut deceptus ſum: & ſi aliquis deincèps vllum vnquàm epiſcoporũ ità deciperet, anathema maranatha fieret in conſpectu Dei & ſanctorum angelorum. Similiter ſanctorum patrum roborantes decreta, ſtatuimus (licet ſæpiſſimè iam ſtatutũ fuerit) nec falſos, nec inimicos ſuſpectos accuſatores vel teſtes vnquã ſup epiſcopos ſuſcipi, eiſque nocere nullatenùs poſſe: q̃a falſam aut ſuſpectã, aut odioſam vocem, aut funeſtam, potiùs interdici, quã audiri ſanctis patribus placuit. Summoperè, chariſſime, tales cauendi ſunt, & auertendi atq; reijciendi, ſi nocentes apparuerint: quia non ſolum Eccleſiaſticæ, ſed etiàm ſeculi leges tales non ſuſcipiunt, ſed repellunt. Vndè ſcriptum eſt: Os impiorũ deuorat iniquitatem. Et Dominus per prophetã loquitur, dicens: Cum ſancto ſanctus eris, & cum viro innocente innocenter ages. Cum electo electus eris, & cũ peruerſo peruerteris. Et Apoſtolus inquit: Peruertunt mores bonos colloquia mala. Idcirco (vt iã prælibatũ eſt) mali ſemper cauẽdi, & bonis atq; beneuolis eſt inhærẽdum, vt periculum deſidiæ, quãtùm poſſumus, deuitemus: & nè peſtis hæc latiùs diuulgetur, ſeueritate (qua

poſſumus

Coloſſ. 3. c

21. q. 4. Beliſſari' pat.

* noſtrum.

3. Reg. 22. d

1. Cor. 16 d

Prou. 19. d

Pſalm. 17.

1. Cor. 15. d

posiumus) abscindamus, quoniam non temeritas interuenit præsumptionis, vbi est diligentia pietatis: Agat semper vnusquisque vestrum hac informatione, Apostolica fultus authoritate iuxta vires suas, & fraterna dilectione ac sancta religione mores proprios conseruare, & in communi alterutrū adunare, & in charitate permanere, & Dei voluntati indesinenter studeat inhærere, vt simul laudantes Dominum, indefessas illi gratias semper agamus. Vale in Christo charissime semper, & prędicta (prout melius poterit) Domino opem ferente, adimplere, & reliquos fratres Apostolica authoritate informare studeto. Data 9. Kaleñ. Decembris Iustinianos 5. & Belisario viris clarissi. coss.

EPISTOLA SILVERII Papæ ad Vigilium.

Silverius episcop⁹ Vigilio. Multis te trāsgressionibus irretitū sacerdotalis iamdudùm nouit generalitas. Et quia cruentis humano sāguine manibus decessorib⁹ nostris peruicacia tua subripiens, Leuiticis præsumpseris excubare ministerijs, plerique nouerunt fidelium. Nā quia cōtra iura canonica temporibus sanctæ memoriæ Bonifacij Papæ, ipso viuente, successor eius designari conabaris, nisi tibi amplissimi senatus obuiasset iustitia, tunc prouidentia pastorali ac pōtificali authoritate tua execrāda iam debuerant auspicia detruncari. Sed dum paruum vulnus in te neglectum est, insanabile accreuit apostema: quod nisi ferro altiùs abscindatur, fomentorum sentirē non potest medicinam quippe qui nequissimi spiritùs audacia, ambitionis phrenesim concipiens, in illius apostolici medici, cui animas ligandi soluendique collata & concessa potestas est, versaris contumeliam, nouumque scelus erroris in Apostolica sede rursùs niteris inducere & in morem Simonis, cuius discipulum te ostendis operibus, data pecunia, meque repulso, qui (fauēte Domino) tribus iam iugiter emensis temporibus ei præsideo tempora mea nitaris inuadere. Habeto ergò cum his, qui tibi consentiunt, pœnæ damnationis sententiam: sublatumque tibi nomē & munus ministerij sacerdotalis agnosce, sancti spiritus iudicio & Apostolica à nobis authoritate damnatus. Sic enim decet fidem sanctorum Patrum in Ecclesia seruari catholica, vt, quod habuit, amittat, qui improbabili temeritate, quod nō accepit, assumpserit. Data octauo Kalend. Iulij, Principe Basilio. Cælius Siluerius Papa vrbis Romę, huic decreto anathematis in Vigilio peruasore facto, ad omnia statuta consensum præbens, subscripsi, pariter & quatuor episcopi subscripserunt, id est, Terracinensis, Fundanus Firmanus, & Minturneñ. Data ista chartula per Anastasium subdiaconum.

Matt. 16. c

23 q.4. Belisarius patricius.

25.q.2. Sic decet quidē

An.D.515.

ARVERNENSE CONCILIVM

Tempore Siluerij Papę, Theodeberto Rege. Est Prouinciale.

Arverni, vel potiùs Auerni, à Troianis oriundi, populi Aquitaniæ, Romanorum fratres olìm se nominarunt, cum quibus etiàm crebrò bella gesserunt. Vide Strabonem libro 4. Plinium libro 4. capite 19. vulgò oppidum huius gentis Alebret dicitur.

CAPITVLA ARVERnensis Synodi.

In synodis quid quo potissimùm ordine tractandum. 1

Pontificij honorem non votis, sed meritis quærendum. 2

Cadauera mortuorum non obuoluenda pallis sacratis. 3

Res ecclesiasticas à regibus obtinere desiderantes, excommunicandos. 4

Opertorio corporis Dominici ad nihil aliud, quàm ad ipsum Domini corpus, vti debere. 5

Neque Christianum Iudæ, neque Iudæum Christianæ coniugari licere. 6

Suppellectilia Ecclesiæ sacra ad nuptias seu res mundanas non vsurpanda. 7

Iudæos non præficiendos Christianis iudices. 8

Parochiam alienam nulli episcopo inuadendam. 9

Alienum clericum, alieno episcopo non vtendum. 10

Coniugia incestuosa quæ quibus quantoperè vitanda. 11

Presbyteris ac diaconis quàm strictè continentia ab vxoribus seruanda. 12

Munera Ecclesiæ sub Sacramento collata, quo supplicio neque fraudanda, neq; retinenda, neq; supprimenda. 13

Festiuitates quæ quibus clericis cur vbi tātùm peragendæ. 14

Episcopis, presbyteris & clericis quanta conscientiæ munditia viuendum. 15

Quas tantùm fęminas cohabitare clericis deceat. 16

PROOEMIVM.

Pvd Ecclesiam Aruenam sub die sexto Iduum Nouembris, post consulatum Paulini iunioris, cùm in Dei nomine congregante sancto spiritu, consentiente dño gloriosissimo pioq; Rege Theodeberto,

to, in Aruernam vrbem sancta synodus conuenisset, ibique flexis in terra genibus pro rege, pro eius regno & longeuitate, & pro populo Dominum deprecaremur, vt qui nobis congregationis tribuerat potestatem, regno eius Dominus noster felicitatem tribueret, Imperium regeret, * & in iustitia gubernaret, in ecclesia ex more cõsedimus. Inspectisque canonibus, id nobis rationabile visum est, vt quanuis Ecclesiasticæ regulæ penè omnia compræhendant, quædam tamen vel adderentur noua, vel repeteretur antiqua.

Hic Theodorici filius fuit, Clodouei nepos.

* iustitia

Capitulum primum.

Inprimis placuit, vt quotiès secundùm statuta patrum sancta Synodus cõgregatur, nullus episcoporum aliquam priùs causam suggerere audeat, quàm ea, quæ ad emendationem vitæ, ad serenitatem regulæ, ad animæ remedium pertinent, finiantur.

In dec. Iuo. au lib. 4.

2 Placuit etiàm, vt sacrum quis pontificij honorem non votis quærat, sed meritis: nec diuinum videatur munus comparare rebus, sed moribus: atque eminentissimæ dignitatis apicem omnium cõscendat electione, non paucorum fauore. Sit in eligendis sacerdotibus cura præcipua, quia irrepræhẽsibiles esse conuenit, quos præesse necessè est corrigendis. Diligẽter itaque quisque inspiciat prædium Dominici gregis, vt sciat, quod meritum constituẽdi deceat esse pastoris: Episcopatum ergò desiderans, electione clericorum vel ciuium, consensu etiàm metropolitani eiusdem prouinciæ pontifex ordinetur. Non patrocinia potentum adhibear, non calliditate subdola, ad conscribendum decretum. * alius hortetur præmijs, * alius timore compellat. Quod si quis fecerit, ecclesiæ, cui indignus præesse cupit, cõmunione priuabitur.

* alios

3 Obseruandum, nè pallis vel ministerijs diuinis, defunctorum corpuscula obuoluantur: & nè à potentibus seculi, clerici contra episcopos suos vllo modo erigantur.

4 Qui regulam ecclesię petunt à regibus, & horrendæ cupiditatis impulsu egentium substantiam rapiunt, irrita habeantur, quæ obtinent, & à communione ecclesiæ cuius facultatem auferre cupiunt, excludantur.

5 De opertorio Dominici corporis, seu palla altaris, nunquàm sacerdotis corpus, dum ad tumulum euehitur, obtegatur: quia sacro velamine vsibus suis reddito, dum honorantur corpora, altaria polluuntur.

6 Si quis Iudaicæ prauitati, iugali societate coniungitur, & seu Christiana Iudæo, siue Iudæus Christianæ mulieri consortio misceatur carnali, quicunque horum tantum nefas admisisse dignoscitur, à Christianorum cœtu atque conuiuio, & à communione Ecclesiæ, cuius sociatur hostibus, segregetur.

7 Nè ad nuptiarum ornatum ministeria diuina præstentur, nè, dum improborum contactu, pompaque secularis luxuriæ polluuntur, ad officium sacri mysterij videantur indigna.

8 Nè Iudæi Christianis populis iudices præponantur.

9 Nè parochiam cuiuslibet episcopi, alterius ciuitatis episcopus canonum temerator inuadat: & vesanæ cupiditatis facibus inflammatus, suis quoque modo non contentus, rapiat alienam.

10 Nè vllus episcopus alterius clericum, contra voluntatem episcopi sui, suscipere audeat, aut sacerdotio prærogare.

11 Si quis relictam fratris, sororem vxoris, priuignam, consobrinàm ve relictam, id est, patrui vel auunculi, * carnalis contagij macula crediderit violandam, & ausu sacrilego authoritatem diuinæ legis, ac iura naturæ perruperit, & cui charitatis ac pij affectus solatia exhibere debuerat, suorum hostis ac pudicitiæ expugnator, vim inferre tentauerit, Apostolicæ constitutionis sententia feriatur: & quandiù in tanto versatur scelere, à Christiano cœtu atque conuiuio, ecclesiæ communione priuabitur.

* Carnali contagio

12 Cùm presbyteri atque diaconi, sublimi dignitatis apice prærogentur, actibusque omninò seculi renuncient, & ad sacrum ministerium electi, repudient, & quisquis est presbyter atque diaconus, diuino munere benedictione percepta, vxoris suæ prius, frater ilicò efficiatur ex coniuge: attamen quosdam reperimus ardore libidinis inflãmatos abiecto militiæ cingulo, vomitum pristinum & inhibita rursùs coniugia repetisse, atque incesti quodammodò crimine clarum decus sacerdotij violasse, quod nati etiàm filij prodiderunt. Quod quisquis fecisse cognoscitur, omni in perpetuum (quam, admisso iam crimine, perdidit) dignitate priuabitur.

13 Siquis cuiuscunque ecclesiæ munuscula quælibet sub sacramenti scriptura collata, nefaria calliditate fraudauerit, inuaserit, retinere tentauerit, atque suppresserit, & non statim à sacerdote commonitus, collata reddiderit, ab Ecclesię catholicę communione pellatur.

14 Si quis ex presbyteris, aut diaconis, qui neque in ciuitate, neque in parochijs, canonicus esse dignoscitur, sed in villulis habitans, in oratorio sancto deseruiens, celebret diuina mysteria: festiuitates pręcipuas, Domini natale, Pascha, Pentecostẽ, & si quæ principales sunt festiuitates reliquę, nullatenùs alibì, nisì cum episcopo suo in ciuitate teneat. Quicunque sunt etiàm ciues natù maiores, pari modo in vrbibus ad pontifices suos in prædictis festiuitatibus veniant. quod si qui improba temeritate contempserint, eisdem festiuitatibus, quibus in ciuitatibus adesse despiciunt, cõmunione pellãtur.

Burchar. li. 2. cap. 23.

15 Episco-

15 Episcopus, presbyter atque diaconus, tam sancta conscientia resplendeant, vt effugiant probitate actuum, maledicorum obloquia, & testimonium in se diuinum implere contendant, quo dominus ait: Sic luceat lumen vestrum coram hominibus, vt videntes vestra bona opera, glorificẽt patrem vestrũ, qui in cœlis est. Matth. 5. b

16 Igitur authoritate canonica, aliqua mansura in ea constitutione sanximus, vt fugiatur ab his extranearum mulierum culpanda libertas, & tantùm cum auia, matre, sorore, vel nepte, si necessitas compulerit, habitent. De quibus omnibus (vt priorum canonum series continet) nefas est aliud, quàm natura cõstituit, suspicari. In cubiculo etiam horum atque cellario, vel familiari quolibet seruitio, neque sanctimonialis vlla, neq; extranea mulier neque ancilla vllo modo admittatur. Quòd si quis præceptorum Dei immemor crediderit contemnendum, sciat se authoritate canonica communionis sinè dubio iacturam subire. Quòd si antistes culpã hanc in presbytero aut diacono suo distringere canonico rigore noluerit, ipse seueritate sententiæ vel seueritatis sententia feriatur.

¶ Honoratus in Christi nomine episcopus ecclesiæ Bituricæ, subscripsi.

Gallus in Christi nomine episcopus ecclesiæ Aruerneñ. subscripsi.

Gregorius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Lingonicæ, consensi & subscripsi.

Hilarius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Gabalitanæ, consensi & subscripsi.

Ruricius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Lemouiceñ. consensi & subscripsi.

Nicetius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Treuerorum, subscripsi.

Deuterius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Loteneñ. subscripsi.

Dalmatius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Rutheneñ. subscripsi.

Flauius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Rhemeñ. Deo propicio, subscripsi.

Lupus in Christi nomine episcopus ecclesiæ Cathalauneñ. subscripsi.

Domitianus in Christi nomine episcopus ecclesiæ Tongrorum, quod est Traiectum, subscripsi.

A Tongris sedes episcopalis in Traiecteñ. translata est, atque indè ad vrbẽ Leodiensem.

Venantius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Veroneñ. subscripsi.

Grammatius episcopus ecclesiæ Meteñ. subscripsi.

Desideratus in Christi nomine episcopus ecclesiæ Virduneñ. subscripsi.

Superius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Auenticorum subscripsi.

Finit Concilium.

¶ Desumptum ex vetusto codice quinque librorum partialium, capitulum concilij Aruerneñ. quod in decreto Gratiani non habetur.

¶ Ex eodem libro 2. capit. 103. Vt presbyteri plebes suas admoneant, quòd hospitales sint.

Placuit, vt presbyteri suas plebes admoneant, vt hospitales sint, & nulli iter facienti, mansionem denegent. Et vt omnis occasio rapinæ tollatur, nihil cariùs vendant transeuntibus, nisi quanto in mercato vẽdere possint. Quòd si cariùs vendere voluerint, ad presbyterum transeuntes hoc referant, & illius iussu cum humanitate eis vendant.

¶ Decerpta alia quatuor capitula Concilij Aruerneñ. ex codice æquè vetusto 16. librorum partialium, quę etiàm in decreto Gratiani non adnotantur.

¶ Ex libro primo, cap. 20. Cap. I.

De possessione 30. annorum, nè repetatur.

Quicunque episcopus alterius episcopi diœcesim per 30. annos sinè aliqua interpellatione possederit, admittenda non est contra eum actio reposcendi: sed hoc intra * , extra verò nullo modo: nê, dum diœcesis defenditur, prouinciarum termini confundantur.

¶ Ex libro secundo, cap. 37.

CAP. II.

Vt in vita episcopi, alius non superponatur.

Vt nullus, viuente episcopo, alius superponatur aut superordinetur episcopus, nisi forsitan in eius locum, quem capitalis culpa deiecerit.

¶ Ex libro secundo, cap. 44.

CAP. III.

De presbyteris, qui de crimine fornicationis, siue aliquo capitali flagitio accusantur, & non habent collegas, cum quibus se expurgare possint, aut si fortè lapsi fuerint, quomodò satisfaciant, in quorum iudicio neque ad dexteram, neque ad sinistram declinandum est, sed recta via gradiendum. In Concilio nãque Neocęsareeñ. scriptum est: Presbyter, si vxorem acceperit, ab ordine deponatur. Si verò fornicatus fuerit, aut adulterium perpetrauerit, ampliùs pelli debet, & ad pœnitentiam redigi. Ca. 1. & dist. 28. presbyter.

¶ Ex libro tertio, cap. 14.

CAP. IIII.

Quòd licitum sit episcopis, cũ consilio cleri, de thesauro ecclesię suæ familiæ succurrere.

Licitum sit episcopis, præsentibus presbyteris & diaconibus, de thesauro ecclesiæ, familiæ & pauperibus eiusdem ecclesiæ, secundùm canonicam institutionem, iuxta quod indiguerint, erogare.

DECRETA

DECRETA VIGILII PAPÆ.

Ex libro pontificali.

Anno Domini 537.

IGILIVS natione Romanus, ex patre Ioanne cõsule, sedit annos 17. mẽses 6. dies 26. Eodem tempore Belissarius patricius commisit bellum cum Vitige rege Gotthorum. Quem fugientem noctu, insecutus est Ioannes magister militum cognomento Sanguinarius, & tenuit eum, & adduxit ad Belissarium, & ad Vigilium Romam. Tunc dederunt ei sacramenta in basilica Iulij, vt saluum illum perducerent ad Iustinianum Imperatorem. Quem cùm adduxissent in Constantinopolim, gauisus est Imperator, & fecit eum patricium, & comitem, & transmisit eum iuxta fines Persarũ, & ibi uitam finiuit. Belissarium verò interrogauit Imperator, quomodò se haberet cum Romanis, vel quomodò in loco Siluerij statuisset Vigilium. Tunc gratias ei egerunt Imperator & Augusta, & data ei dignitate, iterùm misit eum in Africam. Qui veniens in fines Africæ, sub dolo pacis interfecit Contharidem regem Vandalorum, & redacta est Africa sub republica. Tũc Belissarius patricius veniens Romam, de spolijs Vandalorum obtulit beato Petro Apostolo per manus Vigilij Papæ, crucem auream cum gemmis, pensantem libras centum, in qua scripsit victorias suas. Cerostrata argentea deaurata maiora duo, quæ stant vsque hodiè ante corpus beati Petri Apostoli. Sed & alia multa dona, & eleemosynas pauperum largitus est. Fecit etiàm Belissarius Patricius xenodochium in via Lata, & in via Flaminea iuxta ciuitatem * Ortas monasterium sancti Iuuenalis, vbi possessiones & dona multa largitus est. Eodem tempore Theodora Augusta scripsit ad Vigiliũ Papam: Veni, adimple nobis, quæ prona voluntate tua promisisti de patre nostro Anthimo, & reuoca eum in officio suo. Ad hæc rescripsit Vigilius: Absit hoc à me, domina Augusta. Priùs loquutus sum malè & insipienter, modò autem nullo modo tibi consentio, vt reuocem hominem hæreticum & anathematizatũ. & si ĩdignus, vicarius sum B. Petri Apostoli, quo fuerunt antecessores mei sanctissimi Agapetus & Siluerius, q eũ dãnauerũt.

* Ostiam.

Ecce vt Vigilius, quantumuis malis artibus adeptus Pontificatum, statim ac sanctam illam sedẽ, & promissione Domini stabilitam, ascendit, mutatus in alium virum, hæresim, quam probare promiserat, damnat. Sed de Vigilio & eius tota causa vide Hosium, & Sanderum, & alios.

Tunc Romani fecerũt suggestiones suas cõtra Vigiliũ, eo q cũ cõsilio eius depositus fuisset Siluerius beatissimus Papa. Suggerimus, inquiunt, pietati tuæ, quia malè agit cũ seruis tuis Romanis & cum ipsa plebe sua, & quia homicidam illum accusamus. Sic est in furorem versus, vt daret alapam notario suo. Qui mox ad pedes eius cadens, expirauit. Item dedit nepotem suum Vigilius Asterio consuli filium mulieris viduæ, quo *casu faciente, fecit eum teneri nocte, & tam diù cædi quandiù vitã finiret. Quo audito, Augusta misit Anthemium Scribonem cũ iussione sua, & cum virtute maiore ad Romam dicens: Exceptis omnibus in basilica sancti Petri, parce: nam si in Lateranis, aut in palatio, aut in qualibet Ecclesia inueneris Vigilium, mox impositum in nauim, perduc eũ vsque ad nos. Nam per viuentem in secula excoriari te faciã. Qui Anthemius Scribon veniens Romam, inuenit eum in ecclesia sanctæ Cæciliæ, x. Kalen. Decẽbris, (erat enim dies natalis eius) munera eum erogantem ad populum. Tenentes ergò eum, deposuerunt ad Tiberim, & miserũt eum in nauim. Plebs autem & populus sequebatur eũ, acclamantes, vt orationem ab eo acciperent. Dataq; oratione, respondit omnis populus, Amen, & mota est nauis. Videntes Romani, q mota esset nauis, in qua sedebat Vigilius, cœpit populus iactare post eum lapides, fustes, *cacabos, & dicere: Fames tua tecũ. Mortalitas tecũ. Malè fecisti Romanis, malè inuenias vbi vadis. Et quidam amatores eius secuti sunt eũ de Ecclesia. Qui ingressus Siciliam in ciuitatem Catanẽsem, permissus est facere ordinationem per mẽsem Decembrẽ presbyteros & diacones, in quibus retrãsmisit Romæ Ampliatum presbyterum, & vicedominum suum, & Valẽtinum Episcopum ad sanctas Rufinam & Secundam, ad custodiendum Lateranas, & gubernandum clerũ, & valefaciens omnibus, ingressus est Constãtinopolim in vigilia natalis Domini nostri Iesu Christi. Tũc obuius est ei Imperator, & osculantes se, cœperunt flere; & plebs illa psallebat ante eum vsque ad Ecclesiam sanctæ Sophiæ, dicens: Ecce aduenit dominator Dominus, &c. Per biennium verò fuerũt cõtẽtiones de Anthimo patriarcha, quomodò promisisset reuocare & remittere eum in locum suum, & cautionem manus suæ ostendebant, cùm promiserat eum in ordine suo reuocare. Sed Vigilius nullatenus eis voluit consentire: sed tanta roboratus virtute, magis mori desiderabat, quàm viuere. Tunc Vigilius Papa dixit: Vt video, non me fecerunt venire ad se Iustinianus & Theodora pijssimi principes, sed hodie scio, quòd Diocletianum & Eleutheriam inueni. Facite vt vultis, digna enim factis recipio. Tũc dedit alapam in faciem eius quidam, dicens: Homicida, nescis, quibus loqueris? Nescis, quia Siluerium Papam occidisti? & filium mulieris viduæ, ad calces & fustes interfecisti? Tunc

* cum caldibus, &

fugiens

fugiens in basilicā sanctæ Euphemiæ, tenuit columnam altaris. Qui tractus ab ea, eiectus est foras Ecclesiam. Fecit autem mitti funē in collū eius, & traxerunt eū per totā ciuitatem vsq; ad vesperā. Tunc misso in custodiā daba tur ei modicū panis & aquæ. Clerus aūt Romanus, qui cū eo erat, missus est in exiliū ad diuersa metalla incidenda. Tūc Gotthi fecerūt sibi regē Badnillā, qui Totila nuncupaba tur, qui descendens Romam, obsedit eam. Et facta est fames in ciuitate Romana talis, vt ēt natos suos vellent comedere. Quadā die intrauit Romam à porta sancti Pauli, indictione 13. Tota enim nocte fecit buccinam clangi, vsque dum cunctus populus fugeret, aut per ecclesias se cęlarēt, oē gladio Romani vitā finirent. Habitauit rex cum Romanis, quasi pater cum filijs. Tunc quidā de senatoribus fugientes, Citheus, Albinus, & Basilius patricius & consul, ingressi, sunt Constantinopolim, præsentati ante Imperatorem afflicti & desolati. Tunc consolatus est eos Imperator, & ditauit eos, sicut digni erāt, tanq̄ consules Romani. Eodē tempore Imperator Iustinianus misit Narsetem eunuchum & cubicularium suum in Italiam, cui, data pugna cū Gotthis, donauit Deus victoriam, & occisus est rex, & multitudo Gotthorū interfecta est. Tunc adunatus clerus rogauerunt Narsetem vt vnà cum eius suggestione rogarent principem, vt si adhuc viueret Vigilius Papa, aut presbyteri, seu diaconi, vel clerus, qui cū eodem Vigilio fuerant exilio deportati, reuerte rentur. Suscepta relatione Narsetis, vel cūcti cleri Romani, lętus effectus est Imperator, & omnes inclyti eius, eo q̄ requiem donasset Deus Romanis. Mox misit iussiones suas per diuersa loca, vbi fuerāt in exilio deportati in * Gylla & Proconneso, & adduxit eos ante se Imperator, dicēs eis: Vultis recipere Vigiliū, vt fuit Papa vester? Gratias ago. Minùs ne? Hic habetis archidiaconū vestrū Pelagiū, & manus mea erit vobiscū. Responderunt omnes: Imperet Deus pietati tuæ. Restitue nobis modò Vigiliū, & q̄n eū voluerit Deus transire de hoc seculo, tunc vestra præceptione nobis donetur Pelagius archidiaconus noster. Tunc dimisit omnes cum Vigilio. Venerunt itaque in Siciliam in ciuitatē Syracusas, vbi Vigilius afflictus, calculi dolorem habens, mortuus est. Cuius corpus ductum Romam, sepultum est ad sanctum Marcellum via Salaria. Hic fecit ordinationes duas per mēsem Decembrē, presbyteros 46. diacones 16. episcopos per diuersa loca numero 81. Et cessauit episcopatus menses tres, dies 5.

Vide Niceph. Hist. Eccl. lib. 17 cap. 15.

CAPITVLORVM SEQVENtis Epistolæ, tituli.

De Priscillianistis, qui ab esu carnium se subtrahunt. 1
De trina renascentium mersione. 2
De his, qui ab Arianis iterùm baptizantur. 3
De ecclesiarum restauratione in fabricis vel dedicatione, quid sit obseruandum. 4
De paschæ festiuitate, & precum ordine, ac Missarum solennijs. 5
Quòd in noīe Trinitatis debeat baptizari. 6
Quòd beati Apostoli Petri Romanæ scilicet Ecclesię sedes, sacerdotalis mater sit digni tatis, atq; ecclesiasticę magistra rationis. 7

Dilectissimo fratri * Eutherio Vigilius. Directas ad nos tuæ charitatis epistolas, plenas catholicæ inquisitionis solicitudine, gratanter accepimus, benedicentes Dei nostri clementiā, quia tales in extremis mun di partibus dignatur suis ouibus prouidere pastores, per quos & pascuis valeant salutaribus abundare, & ab * antiqui hostis rapacitate seruari, vt insidias nequeant eius subreptionis incurrere. Vndē certum est, quia promissæ vos beatitudinis gratia subsequatur, quandò à vobis cœlestium perfectio doctrinarum tam votiua sciscitatione perquiritur. Scriptum est enim: *Beati, qui scrutantur testimonia eius, in toto corde exquirunt eum.* Hoc igitur, frater charissime propositum tuæ consultationis tota mente tractantes, de te quoquè prouenire * contendimus, qui regulam catholicæ fidei ijsdem studes tenere vestigijs, quibus eā in Apostolica * fide cognoscis esse fundatam. Et quanuis sonus eorum toto orbe diffusus, & vsq; ad fines orbis terræ verba eorum distensa, dilectionis tuæ cor da Christo probauerint esse fidelia: tamen si quid ex his in ecclesia, quæ tuę gubernationi Deo (auxiliante) cōmissa est, necdùm plena luce claruerit, ad eūdem fontem, de quo illa salutaris manarat lympha, recurristis, q̄d debita charitate sumus amplexi, quia fiducialiter de his: vndè apud eos obseruantiā esse dixistis ambiguam, nostra voluistis r̄n sione firmari. Quapropter dilectioné tuam in Dn̄o salutātes, de singulis, quid iuxta catholicam disciplinā teneat Apostolicæ sedis authoritas, subiectis aliquibus etiàm sanctarū capitulis regularum, te credimus instruendum.

*eleutherio al. Eucherio.
* al. antiqui lupi
Psalm. 118.
* cōfidimus
* fide
Psalm. 18.

Capitulum primum.

AC primùm de his, quos Priscillianę hęresis indicasti vitijs inquinari, sancta & conueniente religioni catholicæ eos detestatione iudicas arguendos, qui ità se sub abstinentiæ simulatæ prætextu, ab escis vidētur carnium submouere, vt hoc execrationis potiùs animo, quàm deuotionis probentur efficere: à qua re quia nefandissimis Manichęis esse consimiles approbantur, iustè patrum venerabilium constitutis ab hac superstitione sub anathematis sunt interminatione ꝓhibiti, quando aliquid ciborū cōtagione carnium credunt esse pollutum, quia de his omnibus, quæ ad humanum victum misericordia Dei contulit, nihil catholicis esse iudicatur immundum. Sic enim Titum doctor gentium Paulus monet Apostolus, dicens: *Omnia munda mundis, coinquinatis autem & infidelibus nihil est mundum, sed polluta sunt eorū mens*

Tit. 1. d

mens & conscientia. Deum confitentur se nosse, factis autem negant, abominabiles & increduli, & ad omne opus bonum reprobi. Similiter & alio in loco ad Timotheum de huiusmodi

1.Tim.4.a cauendis erroribus prædicauit, dicens: *In nouissimis temporibus discedent quidam à fide, attendentes spiritibus erroris & doctrinis dæmoniorum, in hypocrisi loquentium mendacium, & cauteriatam habentium suam conscientiam, prohibentes nubere, & abstinentes à cibis, quos Deus creauit ad percipiendum cum gratiarum actione fidelibus, & his qui cognouerunt veritatem, quia omnis creatura Dei bona est, & nihil reijciẽdum, quod cum gratiarum actione percipitur.* Hæc igitur sequentia patrum venerabilium constituta, specialiter eos censuerunt esse damnãdos, qui cùm carnibus abstinerent, ea quoquè credebant esse vitanda, q̃ carnibus fuisse videbantur admixta. Nam & ipse Dominus noster Iesus Christus ità præmonuit, dicens:

Matth.15.b *Non, quod intrat in os, coinquinat hominem: sed quæ procedunt de ore, hæc sunt quæ coinquinant hominem.* Quapropter nec abstinentiam Deo placitam reprobamus, nec eos qui execrantur Domini creaturam, recipimus in nostra societate.

2 De baptismo quoquè solenniter adimplẽdo, similiter quid apostolica vel sanxerit, vel obseruet authoritas, in subiectis tua charitas euidenter agnoscet. Illud autem nonelli esse iudicamus erroris, q̃ cùm in fine psalmorum ab omnibus catholicis ex more dicatur, GLORIA PATRI, ET FILIO ET SPIRITVI SANCTO: aliqui, sicut indicas, subducta vna syllaba coniunctiua, perfectum conantur minuere vocabulum Trinitatis, dicendo: Gloria patri, & filio spirituisancto. Quamuis ergò ipsa nos ratio euidenter edoceat, quia subducta vna syllaba, personam filij & spiritussancti, vnam quodammodò esse designẽt, tamen ad errorem talium conuincendum sufficit, q̃ Dñs Iesus Christus, designans in inuocatione Trinitatis credentium debere baptisma

Matt.vlt.d celebrari, dixit: *Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritussancti.* Ergò cùm non dixerit, in nomine Patris, & Filij, Spiritussancti: sed æqualibus distinctionibus, Patrem, & Filium, & Spiritumsanctum iusserit nominari, constat illos omninò à doctrina Dominica deuiare, qui aliquid huic voluerint confessioni derogare. Qui si in errore permãserint, socij nobis esse non possunt.

3 De his etiã, qui baptismatis gratia salutaris accepta, apud Arianos iterùm baptizati, profundæ voraginis sunt morte demersi, quid per singulos ordines, vel ætates antecessorum nostrorum decreta censuerunt, quæ multiplici sunt digesta ratione, è nostro scrinio releuata capitula his subiecta direxim⁹. In quibus tñ illud speciali charitate etiã conuenit obseruari, vt quia p̃ peccatis plurimis

*ingentibus * in gentibus iniquitas ipsa surrexit, in æstimatione fraternitatis tuæ aliorumq; pontificũ per suas diœceses relinquatur, vt si qualitas & pœnitentis deuotio fuerit approbata, indulgẽtiæ quoquè remedio sit vicina. Quorum in recõciliatio non per illam impositionem manus, quæ per inuocationẽ sancti spiritus fit, operatur: sed per illam, qua pœnitentiæ fructus acquiritur, & sanctæ communionis restitutio perficitur.

4 De fabrica verò cuiuslibet ecclesiæ, si De cõ. di. 1. De fabrica. diruta fuerit, instauranda, & si in eo loco cõsecrationis solemnitas debeat iterari, in quo sanctuaria non fuerint, nihil iudicamus officere, si per eã minimè aqua * benedicta iactetur: quia consecrationẽ cuiuslibet ecclesiæ, *exorcizata in qua spiritussancti ara non ponitur celebritatẽ tãtùm scimus esse Missarũ. Et ideò, si qua sanctorum basilica à fundamentis etiàm fuerit innouata, sinè aliqua dubitatione, cùm in ea Missarum fuerit celebrata solennitas, totius sanctificatio consecrationis implebitur. Si verò sanctuaria, quæ habebat, ablata sunt, rursùs earum repositione, & Missarũ solennitate reuerentiam sanctificationis accipiet.

5 Pascha verò futurũ nos (si Deus voluerit) * xj. Kalẽ. Maiarum die celebraturos es- *X. se cognoscite. Ordinem quoquè precum in celebritate Missarum nullo nos tempore, nulla festiuitate significamus habere * diuisum, *diuersum, sed semper eodem tenore oblata Deo munera consecrare. Quoties verò paschalis, aut ascensionis Domini, vel Pẽtecostes & Epiphanię, sanctorumq; Dei fuerit agenda festiuitas, singula capitula diebus apta subiungimus, quibus commemorationem sanctæ solennitatis, aut eorum faciamus, quorum natalitia celebramus: cætera verò ordine consueto prosequimur. Quapropter & ipsius canonicę precis textum direximus subtèr adiectum, quem (Deo propitio) ex apostolica traditione suscepimus. Et vt charitas tua cognoscat, quibus locis aliqua festiuitatibus apta cõnectes, paschalis diei preces similiter adiecimus. * His igitur fraternitatis tuæ inquisi- *Sic tioni respõsis, Deum nostrum, quantùm possumus, exoramus, vt omnibus catholicæ religionis ecclesiis circa vniuersos, quos fideles sibi efficit, gratiæ suę dona multiplicet, & ab omnibus insidiis spiritualis hostis, atque carnalis cũctos populos suos redigere dignetur immunes. Significatur etiam beatorum apostolorum, vel martyrum (sicut speramus) sãcto nos affectui tuo direxisse reliquias, pręsumentes fidem vestram eorum deinceps pleniùs esse meritis adiuuandam.

6 Si quis Episcopus, aut presbyter iuxta præceptum Domini non baptizauerit in no- Matt.28.d mine Patris, & Filii, & Spiritussancti, sed in vna persona Trinitatis, aut in duabus, aut in tribus patribus, aut in tribus filiis, aut in tribus paracletis, proijciatur de Ecclesia Dei.

7 Nulli vel tenuiter * sentienti, vel pleni- *scienti ter

ter ſapienti dubium eſt, quòd Eccleſia Romana fundamentum & forma ſit Eccleſiarum, à quo omnes eccleſias principiũ ſumpſiſſe nemo rectè credentium ignorat. Quoniã licèt omnium Apoſtolorũ par eſſet electio, beato tamen Petro conceſſum eſt, vt cæteris præmineret: vndè & Cephas vocatur, quia caput eſt & primus omnium Apoſtolorũ. Et quod in capite præceſſit, in membris ſequi neceſſe eſt. Quamobrem ſancta Romana Eccleſia eius merito Domini voce conſecrata, & ſanctorum Patrũ authoritate roborata, primatum tenet omniũ Eccleſiarum: ad quã tam ſumma Epiſcoporũ negocia, & iudicia atq; querelæ, quàm & maiores Eccleſiarum quęſtiones, quaſi ad caput, ſemp referenda ſũt. Nam & qui ſe ſcit alijs eſſe præpoſitum, nõ moleſtè ferat aliquem eſſe ſibi prçlatum. Ipſa nanq; Eccleſia, quæ prima eſt, ità reliquis Eccleſijs vices ſuas credidit largiendas, vt in partem ſint vocatæ ſolicitudinis, non in plenitudinem poteſtatis. Vndè omnium appellantium Apoſtolicam ſedem Epiſcoporum iudicia, & cunctarum maiorum negocia cauſarum, eidem ſanctæ Sedi reſeruata eſſe liquet, præſertim cùm in his omnibus eius ſemper ſit expectandum * conſultum, cuius tramiti ſi quis obuiare tẽtauerit ſacerdotũ, cauſas ſe nõ ſinè honoris ſui periculo apud eãdẽ ſanctam Sedẽ nouerit redditurũ. Data Kal. Mart. Voluſiano & Ioãne viris clariſs. cõſul.

Plane ex his habetur in decr. Iulij Papę 1. in epiſtola cõtra & ad Orientales epiſcopos, loco 1.

* obſiſtum,

A.D. 519 & ſolemnius eius legitimum Pontificatus, defuncto Siluerio.

Theodori epiſcopi Cæſareæ Cappadociæ damnationis, à Vigilio Papa facta, fragmentum.

VIgilius Epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ catholicæ vrbis Romæ, dixit: Res eſt quidẽ diuinæ conueniens iuſſioni, patientiã prębere peccãtibus, quã non tamen aduſquè decet extendi, vt ſpe continuæ impunitatis, iugiter ſinè correptione peccetur. Quoniã igitur tu Theodore Cæſareę Cappadocię ciuitatis epiſcope, qui hactenùs ab ordinationis tuæ tempore, vnius anni ſpatio in eccleſia, cuius gubernacula ſuſceperas, non paſſus es reſidere, ſed authoritate nominis epiſcopalis abuſus, vniuerſalis Eccleſiæ ſcandala generare non ceſſas, & à nobis modò familiariter obiurgatus, modò precibus obſecratus, nõnunquàm verò fraterna increpatione correptus, ſæpè etiàm diuinarum ſcripturarum authoritate commonitus, vel eccleſiaſticæ conſuetudinis conuictus exemplis, ſemper emendationem ſermone promittens, quã factis nequiſſimis reſpuebas, nunquàm à praua intẽtione ceſſaſti. Nos verò longanimitatem noſtrã, diuina largitate conceſſam, tam circa te, quàm cæteros ſeductos abs te, penè hoc quinquennio elapſo mõſtrauimus. Primùm quidẽ in eo, quòd pro ſcãdalo refrenãdo cõdeſcendẽtes quorũdam animis, quos aliqua diſſipatione credimus temperãdos, quia tu iam eos pluribus annis inquietiſſimus ſtimulator accenderas, quædam pro tempore medicinaliter exiſti-

mauimus ordinanda, tali ſ. cõditione, vt omni in poſterũ perturbatione ſopita, nihil vltrà nec verbo, nec literis quiſquam facere ex eadẽ cauſa præſumeret. At tu prauæ conſuetudinis tractus audacia, neq; tunc ceſſare à cõſcribendis vel prædicãdis nouitatibus voluiſti, ità vt ſæpiùs libellis epiſcoporũ redditis, & conſenſum tuũ cũ eis propria confeſſione cõdemnans, eorũ vel tuis exceſſibus ſæpiùs à nobis concedi veniam poſtulaſſes. Poſt hæc aũt cùm te à pręſumptione ſolita, nec pudor humanæ verecundiæ, nec ſacerdotij pondus, nec timor diuini iudicij cohiberet, dum ampliùs, quã iuſtũ fuerat, patiẽtiã tuis facinoribus præberemus: ad hoc eſt cauſa perducta, quatenùs ſemotis omnibus, quę de triũ capitulorũ à quibuſlibet dicto ſcriptove fuerant ordinata, quid de ipſa re facto opùs eſſet, cũ Africanarũ. Illyricianarũ; ſeu * Vuallariũ partiũ cõgregata ſynodo tractaremus, eorũ maximè præſentiã requirẽtes, quorũ fuerat ſcãdalizata fraternitas. Illud quoquè magnopere nobis cum clementiſſimo principe, pręſentibus etiàm Menna Conſtantinopolitanę ciuitatis, & Datio Mediolanenſis vrbis antiſtite, aliiſque tam Græcis, quàm Latinis epiſcopis cum quibus omnibus etiàm tu Theodore pariter affuiſti, necnon & præſentibus iudicibus atque proceribus, vniuerſoque ſenatu, conuenit, nè vſque ad memoratam Concilij diffinitionem quicquã de pręfatis tribus capitulis ab aliquo fieri intẽtaretur. Ac deindè tuis ex conſuetudine incitamentis liber, condemnationem capitulorum ipſorum cõtinẽs, in palatio te aſſiſtente & inſtruẽte corã quibuſdam Græcis epiſcopis eſt relectus, à quibus aſſentationum fauorem tuis vocibus exigebas. Ex quo facto tam tu, quàm tibi conſentiẽtes epiſcopi, mitiùs licèt, à nobis, quàm oportuit increpati, ad promerendam fictæ ſatiſfactione veniam conuolaſtis. Quis autẽ commemorare ſufficiat, quæ, te incitante atque exequente, mala commiſſa ſunt? Nam vt de magnis exceſſibus tuis parua narremus, totius ſcandali incitamentum fuiſti atque ſeditio. Qui domi tuę ſedens, antiquanos precio charo * conductos, ea quæ iurata te voce non eſſe facturum vſque ad cõſtitutum tempus, frequentiùs firmaueras, conſcripſiſti: & ſub prætextu religionis, ea quæ Dei Eccleſiã diuiderẽt, ſicut etiàm rebus ipſis agnoſcitur, perpetraſti. Nam vſque ad hoc animũ Chriſtianiſſimi principis falſis ſuggeſtionibus perduxiſti, vt clemẽtia eius, quæ in ſuis hoſtibus pia ſemper apparuit, contra nos grauiter moueretur. Sed hæc omnia bona deſideria noſtra, quæ pro pace Eccleſiæ proculdubiò militabant, ità animus tuus quietis impatiens, diſſipauit, vt illa, quæ fraternus collatione & tranquilla, epiſcoporum fuerant reſeruãda iudicio, ſubitò cõtra eccleſiaſticum morem, & cõtra paternas traditiones, contraq; omnem authoritatem euãgelicæ apoſtolicæque doctrinæ

for. * Galliarum, aut * aliarum. Concilium habet Conſtantinopoli Vigilius Papa ſtatuens, nè quidquam ante vniuerſalis Cõcilij definitionem, de tribus capitibus, attentetur.

for. * cõdecens

Iudicij intelligit de tribus capitibus, quod ſententiæ Papæ, & Concilij reſeruandũ erat edictis Imperatoris, eo inſtigante, præoccupatum. Vide Liberatum cap. 24.

doctrinæ edictis propositis, secundùm tuū damnarentur arbitriū, dum fidelium nullus ignoret, per quos Dominus ac Deus noster doctrinis cœlestibus plebē suā iusserit erudiri, vel quibus ligandi soluendique super terrā dederit potestatem. Deindè in domo Placidiana cum Græciarū vel Latinarū partiū episcopis, qui in vrbe regia aderant, & presbyteris ac diaconibus Constantinopolitanæ ecclesiæ conuenisti: ibiq; sub magnæ vociferationis contestatione, tam nos quàm frater noster Mediolanensis episcopus prohibuimus, nè aliquis vestrum, præuaricationi cōmunis cōstituti, contēpta fraternitate, præberet assensum. Tu autem, sedis Apostolicæ interdicentis per nos authoritate despecta, ad ecclesiam, in qua edicta ipsa pendebant, reliquos tecum attrahens, perrexisti, ibique alijs adiectis pręuaricationibus, Missarum solennia celebrastis: & quasi nihil tibi esset, primę sedis antistitem præsentem & contradicentē contempsisse, pontificem etiàm Alexādrinæ ecclesię sacerdotem fratrem nostrū Zoilum, cuius nomen vsque ad memoratum diem cō municatum vobis fuerat diptychis eximentes, Apollinarem quendam peruersorem, atque ecclesiæ ipsius adulterum vobis sociastis, vt vestra iniquitas non solùm in remouendo simplicissimo sacerdote, sed etiàm in recipiendo patefieret peruersore. Reticemus interìm alia, quæ eodem die à vobis in Apostolicæ sedis & in canonum perpetrata probantur iniuria, nè detenti enumeratione culparum, quarum inuētor ostenderis, quod tibi cōpetit, diutiùs differamus. Et licèt ante triginta dies pro memoratis excessibus vestris ab Apostolicę vos communionis remouissemus consortio, credētes, quòd sacerdotali ꝓposito faciliùs, quæ malè gesta fuerāt, satisfactione cōgrua curaretis: ideoque ex persona & authoritate B. Petri apostoli, cuius (licèt exigui) nos locum gerimus, cum Datio Mediolaneñ, Ioanne Marsicano, Zacchæo Scyllaceno, Valentino Syluæ candidæ, Florētio Matellicateñ. Iuliano Signino, Romulo Numanateñ. Dñico de Calliopoli, Primalio* Adrumetino, Verecūdo* Luneñ, Stephano Ariminenti, Paschasio* Aletrino, atq; Iordāne Cortoneñ. fratribus & coepiscopis nostris, hac Theodorū, Cæsareæ Cappadociæ ciuitatis quondàm episcopum sententiæ ꝓmulgatione, tā sacerdotali honore & communione catholica, quàm vel omni officio episcopali seu potestate spoliatū esse decernimus, nullis te vacare vlteriùs reb*: nisi pœnitentię lachrymis, censentes: quibus percepta remissione culparum, locum cōionemq; tuā aut à me, aut post obitū meū à successore meo (si merueris) indulgentiæ recipias. Teq; Mennā Cōstantinopolitanæ ciuitatis episcopū, qui nō dissimili culpa cōstringeris, cum omnibus metropolitanis & micropolitanis episcopis, ad tuam diœcesim pertinentibus,

* Amiternino
* Luceñ.
* Aretino.

Papa damnat Theodorum Cæsariensem.

Damnat Mennam Constantinopolit. & ōēs consentientes Theodoro.

sed & tuos Orientales, vel diuersarū prouinciarū maiorū minorūq; ciuitatū episcopos, qui his excessibus, pro quibus Theodorum Cęsareæ Cappadocię quondàm episcopū cōdemnauimus, præbuistis assensum, humaniore* pro Dei consideratione, tā diù à sacra cōmunione suspendimus, donèc vnusquisq; vestrùm errorem suæ pręuaricationis agnoscēns, culpā apud nos propriā cōpetenti satisfactione diluerit. Hæc est subscriptio sancti Papæ, Deo iuuāte & ipsius gratia. Vigilius episcopus sanctæ ecclesiæ catholicæ vrbis Romæ, huic damnationi atque excōmunicationi Theodori Cæsareæ Cappadociæ, & huic cōmunicantis Mennæ Constantinopolitanę vrbis episcopi, vel aliorū præfectorū, subscripsi. Data 19, Kaleñ. Septemb. imperante dño Iustiniano ꝑpetuo Augusto, Anno 25. post cōsulatū Basilij viri clarissimi an. vndecimi.

for.* sententia pro

Aliæ tres epistolæ Vigilij leguntur in 5. Syno. collatione 7.

qui fuit An. D. 552.

Vigilij Papæ epistola ad vniuersos.

Vigilius episcopus ecclesiæ catholicę vniuerso populo Dei. Dū in S. Euphemiæ basilica graui laborantes ęgritudine teneremur, pijssi. atq; clementiss. Imperator Dominicorū die, id est, Kaleñ. Februarij, gloriosos iudices suos ad nos destinare dignatus est, id est Belisarium & Cethegum exconsulē, atq; patricios, necnō & Petrū exconsulē patriciū atq; magistrum, sed & iustinum exconsulem * & cura palatij, & Marcellinū excōsulem, & comitē excubitorū, sed & gloriosum virum Constantinum quæstorē, qui nobis dicerent vt sacrementa ꝑcipere deberemus, & de sanctæ Euphemiæ Ecclesia ad ciuitatē regiā remeare. Quibus tale dedimus (Deo adiuuante) responsum, dicētes: Nos quidē in hāc basilicam, pro nulla pecuniaria vel priuata causa confugimus: sed pro Ecclesię tanto scandalo, quod iam toti mūdo pro peccatis inotuit: Et ideò, si causa Ecclesię ordinatur, vt pacem eius, quam ab auūculi sui pijssimus princeps fecit temporibus, & modò restituat, ego sacramentis opùs non habeo, sed statim egredior: si causa finita non fuerit, ijsdem sacramentis opùs non habeo: quia nunquàm de S. Euphemiæ Ecclesia exire dispono, nisi scādalum ab Ecclesia Dei fuerit amputatū. Nā posteaquàm edicta sua pijssim* princeps iussit appendi, omnibus episcopis diuersarum partium, & ꝓsbyteris atq; diaconibus, necnon & clericis Constātinopolitanę Ecclesię ad nos venientibus in Placidiana domo, anteq̄ ad S. Petri confugeremus basilicā, facie ad faciē ità loquuti sumus: Rogo te pijssimū principē, vt dicta sua, quę præcepit appendi, remouere dignetur, & cōstitutū cōe expectare, id est, vt scandalizati episcopi Latinę linguę, ad synodū veniāt: aut certè, remota omni violētia, suas scripto declarent sententias. Quòd si fortè preces vestras audire noluerit, vos nulli rei ꝓbeatis assensum, q̄ ad diuisionē tēdit, nec cōtra cōstitutū cōminatione aliqua veniatis. Quòd si hoc forsitan (quod nō credimus)

for.* ex cura

Forte intelligit edictū quod infra positū est.

Nā improbationem trium illorum capitum interpretabātur factam in odium Synodi Chalcedon. vt post V Synodum plane paruit, illos sic suspicatos esse.

dimus) feceritis, noueritis ex præsenti die, vt præuaricatores Apostoli Petri, per ministeriũ vocis * meæ haberi suspensos. Et quoniã his actis, non solùm ea, quæ commissa fuerant, nullo modo sunt correpta, sed etiàm ex alijs causis die ipso in regularum ecclesiasticarũ præiudicium, vel iniuriam sedis Apostolicę peiora præsumpta sunt, nec vlteriùs eos cõmunionis nostrę permisimus esse participes, nec adspectus eorum post tot præuaricationes nostri oculi receperũt. Ea enim, quæ verbo de memorata excommunicatione cũctis episcopis vel presbyteris, & diaconibus, alijsque clericis Constantinopolitanæ Ecclesiæ, voce publica dixeram*, posteà etiã die * Nonarum Kalen. Septembriũ nupèr præteritarum in B. Petri Basilica scripto firmauimus: in quo etiàm illũ, qui sub habitu episcopali, lupi rapacis Dominico gregi tendit insidias & assumẽs totius ducatum scandali, vniuersalem perturbauit ac perturbat Ecclesiam, de episcopatus ordine deponentes, damnauimus: alios verò, q superiùs memorati sũt, à communione suspẽdimus. Sed hæc hactenùs. Paginam ipsius damnationis proferre nolumus, quoniam & clementissimum Principem pro tali ac tanto scandalo, * ea, quæ facta diuini consideratione iudicij, reuocare cõfidimus, omnibus oportebat * nos spatiũ pœnitentiæ reseruare, imitantes B. Petrum, cuius sedem tenem' immeriti. Chartam verò ipsam excommunicationis, atq; damnationis cuidam Christianæ personæ tradidimus conseruandam, vt si forsitan hi, qui excesserant, * nullo modo corrigere voluissent, aut si nobis vis aliqua irrogaret' siue quælibet inquietudo fieret, vel certè humana sorte transitus de hac luce contingeret, mox eã in celeberrimis locis proponeret, quatenùs eius notitia Christianis omnibus patefacta, seruetur in posterum. Dum hæc autem præfatis iudicibus diceremus, rogauimus eos, inuocato omnipotẽtis Dei iudicio, vt clementissimo Imperatori, hoc quoquè ex nomine nostro suggererent: quia illis, qui à nobis excommunicati sunt, in quibus & is, quem prædiximus, est damnatus, communicare non debet, nè graue (quod absit) peccatum incurrat. His ità se habentibus, per Magnificum virũ Petrum referendarium, die pridiè Kalen. Februarias, quędam charta nobis allata est, quã à clemẽtissimo Principe nullo modo credimus destinatam, quia nec fuerat pietatis eius manu scripta. Et dum memorato referendario diceremus, vt in ea scriberet diẽ, & quomodò ab ipso fuerat ablata, pariter signaret.

Hic videntur deesse plura.

fort. * meæ vox

fort. * nono

Theodorũ intelligit.

fort. * ob ea

fort. * & nos

fort. * nullo se modo

AVRELIANENSE CONCILIVM TERTIVM,

Tempore Siluerij Papæ, vel Vigilij, & Childeberti Regis. Est Prouinciale.

TITVLI CAPITVLORVM sequentis Concilij.

NE à metropolitano comprouinciales vocati ad synodum intra biennium celebrandum, venire prætermittant. 1

Nè à subdiacono & suprà quis se proprijs vxoribus misceat. 2

De electione metropolitanorum, & de consensu populi. 3

De familiaritate & cohabitatione extranearum mulierum cum clericis. 4

De oblatis & collatis basilicis. 5

Qua ætate presbyter vel diacon' ordinetur, & nè duarum vxorum vir, aut renuptę maritus, aut pœnitentiam professæ, nec publicè arrepticius promoueatur. 6

De ordinatis clericis, nè nubãt, & nè quis inuitus ordinetur. 7

De clerico conuicto de furto, aut falsitate, & de periuro. 8

De his, qui vxoribus defunctis, concubinas sibi crediderint sociandas. 9

De incestis coniunctionibus, vel si ante baptismum se coniunxerint, ignorantes, vel à quibus personis coniugalis copula sit seruanda. 10

De clericis, propter patrocinia secularium, officium suum minùs implentibus. 11

De agris ecclesiæ ab episcopo inutiliter distractis, & distractorum tricennaria repetitione. 12

De mancipijs Christianis, quæ Iudæorũ seruitio detinentur. 13

Vt Missarũ celebritas hora tertia inchoet. 14

Vt episcopi in diœcesi aliena clericos nõ ordinẽt, nec altaria cõsecrare præsumant, nec sinè cõmendatitijs clericus vsq; pergat. 15

De raptu virginum sacrarum. 16

De eo quòd id, quod clerici beneficio ecclesię perceperint, à successore minimè auferat. 17

De clericis, qui in oratorijs ordinationẽ acceperint. 18

De clericis contumacibus. 19

De clericis iniustè oppressis à suis pontificibus. 20

De clericorum conspiratione per rebellionem, in scripturis aut alias factam. 21

De sacerdotibus ecclesiæ res debitas occupãtibus, & in suã potestatem redigẽtibus, & de retinẽtibus defunctorũ oblationes. 22

CANONES AVRELIANEN: Concilij tertij.

An. D. 117. CVM in Dei nomine in Aurelianensem vrbem ad synodale concilium venissemus, de his, quæ per longum tempus obseruatione cessante, fuerant intermissa; priorum canonum tenore seruato, præsentibus regulis vetera statuta renouauimus, & noua pro causarum vel temporum conditione addenda credidimus.

Capitulum primum.

¶Primùm, vt vnusquisq; metropolitanus in prouincia sua cum cõprouincialibus suis singulis annis synodale debeat opportuno tempore habere concilium. Quòd si illum infirmitas aut necessitas certa tenuerit, vt ad alium constitutum locum adesse non possit, ad suam ciuitatem suos euocet fratres. Quòd si intra biennium diuinitùs temporum tranquillitate concessa, admonitis comprouincialibus, à metropolitano synodus indicta non fuerit, metropolitanus ipse pro euocationis tarditate anno integro Missas facere nõ præsumat. Quòd si euocati, non corporali infirmitate detenti, adesse sua abusione despexerint, simili sententiæ subiacebunt. Qui tamen & hanc excusationem sibi nouerint esse sublatam, si absentiam suam diuisione sortis crediderint excusandam.

2 Vt nullus clericorũ, à subdiacono & suprà, & quos vxores in proposito suo accipere inhibemr, propriæ (si fortè iã habeat) misceatur vxori. Quod si fecerit, laica cõmunione contentus, iuxta priorum canonũ statuta ab officio deponatur. Quem si sciés episcopus suus in hac vtilitate permixtionis viuentem, ad officium posteà admiserit, & ipse episcopus ad agendam pœnitentiam tribus mensibus sit à suo officio sequestratus.

3 De metropolitanorum verò ordinationibus id placuit, vt metropolitani à metropolitano omnibus (si fieri potest) præsentibus cõprouincialibus ordinentur, ita vt ipsi metropolitano ordinãdi priuilegiũ maneat, quem ordinationis cõsuetudo requirit. Ipse tamen metropolitanus, à cõprouincialibus episcopis (sicut decreta sedis apostolicæ continent) cum consensu cleri vel ciuium eligatur: quia æquum est, sicut ipsa sedes Apostolica dixit, vt qui præponẽdus est oĩbus, ab omnibus eligatur. De cõprouincialibus verò ordinandis cum consensu metropolitani cleri & ciuium, iuxta priorum canonum statuta, voluntas & electio requiratur.

4 De familiaritate extranearum mulierũ licèt iã multa, quæ obseruari debeãt, multis canonicis sententijs fuerint statuta, tamen quod agnoscitur sæpè transcendi, conuenit replicari. Ideoq; statuimus, vt nè quis antistitum clericorumque omnium licentiam habeat intra domũ suam, vllam absque his ꝓpinqs mulieribus, quas priores canones eloquuntur, habere personam. Quibus etiàm id specialiter inhibetur, vt si quis clericorũ suspicionem aduersam ad obloquutionem populi de muliere quacunq; fortassis incurrerit, eam statim, si intra domum habet, abijciat. Si certè extranea, & sui iuris est, ità omnibus conditionibus studeat euitare, vt infamia, quæ excitata est, abrogetur. Quod si quilibet ille antistitum vel clericorum, quod suprà scriptum est, vitare noluerit, pro inobedientia, triennij excõicatione mulctetur. Qđ si adulterij permixtio fuerit approbata, ĩ regradatione honorum, priorum canonum statuta seruentur. In quibus communicationibus metropolitanus à cõprouincialibus suis, comprouincialis à metropolitano cum reliquis comprouincialibus distringatur.

5 Si quę oblationes in quibuslibet rebus atque corporibus collatæ fuerint basilicis in ciuitatibus constitutis, ad potestatem episcopi redigantur. Et in eius sit arbitrio, quid ad reparationem basilicæ, aut obseruãtium ibi substantiam deputetur. De facultatibus verò parochiarum vel basilicarum, in pagis ciuitatum constitutis, singulorum locorum cõsuetudo seruetur.

6 De clericorum prætermittẽda cõuersione, id omnimodis obseruetur, nè vllus ex laicis ante annualem conuersionem vel ætatem legitimã, id est, 25. annorum diaconus, & triginta presbyter, ordinetur: ita vt de ipsis quoquè, qui ordinandi sunt, clericis, regulari custodiatur studio, nè aut duarum vxorum vir, aut renuptæ maritus, aut pœnitẽtiam ꝓfessus, aut * lensus corpore, aut qui publicè aliquãdo arreptus sit, ad suprascriptos ordines promoueatur. Quòd si sciens episcopus

contra

contra hæc statuta agendum esse crediderit, is quidem, qui ordinatur, suscepto iuxta anteriores canones priuatur officio, sed ille pro ordinationis temeritate sex mensibus à celebrandis officijs sequestretur. Quòd si Missas intra statutum tempus facere præsumpserit, anno integro omnium fratrum charitate priuetur. De quorũ promotionibus si quis clericus aut ciuis testis extiterit, quorũ testimonio dum creditur, frequenter põtificis ignorantia præuenitur, cùm agnitum fuerit, ordinationem illicitè celebratam, anno integro à communione pellantur. Qui si in infirmitate deciderint, eis viaticum non negetur.

7 Clerici verò, qui cùm vxores nõ haberent, benedictione suscepta, coniugia crediderint eligendã, qui volentes absque vlla reclamatione in ætate fuerint legitima ordinati, cum ipsis mulieribus, quas acceperint, excommunicatione percellãtur. Quòd si inuitus vel reclamans fuerit ordinatus, ab officio quidem deponatur, sed non à communione

Dist. 74. Episcopus qui inuitum. Dist. 81. Si quis de ad. Et in decr. Iuo lib. 3.

pellatur. Episcopus aũt, qui inuitum aut reclamantem præsumpserit ordinare, annuali pœnitentiæ subditus Missas facere non præsumat. De adulterijs autem honoratorũ clericorum id obseruandum est, vt si quis adulterasse aut confessus fuerit vel conuictus, depositus ab officio, communione concessa, in monasterio toto vitæ suæ tempore retrudatur.

8 Si quis clericus furtum aut fallitatem admiserit, quia capitalia etiã ipsa sunt crimina, communione concessa, ab ordine regradetur. De periurio verò id censuimus obseruandum, vt si quis clericus in causis, quæ sub iureiurando finiendæ sunt, ꝑbuerit iuramenta, & pòst, rebus euidentibus detegitur peierasse, biennium temporis excommunicatione plectatur.

9 De his, qui ex concubinis filios habẽt, & vxores legitimas habuerũt, aut defunctis vxoribus, sibi concubinas publicè crediderint sociandas, id obseruandum esse censuimus, vt sicut eos, qui iam sunt clerici p ignorantiam ordinati, non remouemus: itã statuimus, nè vlteriùs ordinentur.

10 De incestis coniunctionibus ità quæ sunt statuta, seruẽtur, vt hi, qui aut modò ad baptismum veniunt, aut quibus patrũ statuta sacerdotali prædicatione anteà in notitiã non venerunt, ità pro nouitate conuersionis ac fidei suæ credidimus consulendũ, vt contracta hucusquè huiusmodi coniugia, non soluantur: sed in futurum, quod de incestis cõiunctionibus in anterioribus canonibus interdictum est, obseruetur: id est, vt nè quis sibi sub coniugij nomine sociare præsumat relictam patris, filiã vxoris, relictam fratris, sororem vxoris, cõsobrinam, aut sobrinam, relictam auunculi vel patrui. Quòd si qui in hoc incesto adulterio potiùs quèm coniugio fuerint sociati, quandiù se non sequestrauerint, à communione ecclesiastica repellãtur. Illud etiàm adijciendum esse credidimus, vt in episcopi discussione consistat, de his, qui in ciuitate sua ac territorio consistunt, & tali sunt ordine sociati, vtrùm ignorãter ad illicita coniugia venerint, an per contumaciam, quæ sunt interdicta, præsumpserint: quia sicut his, qui per ignorãtiam lapsi sunt, subuetur: itã illis, quibus priùs patrum statuta in notitiam venerunt, quiq; etiàm cõtra sacerdotum interdicta, in tali permixtione versantur, priorum canonũ in omnibus statuta seruentur, vt non priùs ad communionem recipiantur, quàm incesti adulterium (sicut scriptum est) separatione sanauerint, quia in lege Domini manifestè legitur: Maledictus, q dormit cum vxore patris sui, cum priuigna, vel vxoris suæ sorore, & reliqua his similia. Deut. 27. a

Quo fit, vt quos DEVS maledixit, nos, nisi emendatos, benedicere non possimus.

11 Si qui clerici ministeria suscepta quacunq; occasione agere, sicut & reliqui, detrectant, & excusationẽ de patrocinijs quoruncunq;, nè officium impleant, prætendunt, ac sacerdotes suos sub huiusmodi causa ęstimãt per inobedientiam contemnendos, inter reliquos clericos canonicos, nè hac licẽtia alij vtientur, nullatenùs habeantur, neq; ex rebus ecclesiasticis cum canonicis stipẽdia aut munera vlla percipiant.

12 De agellis verò, cæterisq; facultatibus ecclesiasticis, à sacerdotibus non alienandis, nec per contractus inutiles obligandis, priorum canonum statuta seruẽtur, vt nobis per nullos contractus res ecclesiasticas alienare, aut inutiliter liceat obligare. Ea etiàm, quæ de rebus ecclesiasticis ab antecessoribus alienata, vel quibuscunque instrumentis inutiliter in dispendium Ecclesiæ obligata noscũtur, & intra tricenaria tempora repetitiõ suppetit, quæ acta sunt, suffragante iustitia, per publicum aut electorum iudicium reuocentur. Quòd si is, qui rem ecclesiasticam tenet, admonitus iudicium declinarit, quousque aut ad discussionem veniat, aut rem restituat Ecclesiasticam, communione priuetur.

13 De mancipijs Christianis, quæ in Iudæorũ seruitio detinẽtur, si eis, quod Christiana religio vetat, à dominis imponitur: aut si eos, quos de ecclesia excusatos tollent, ꝓ culpa, q̃ remissa est, affligere aut cædere tortasse præsumpserint, & ad ecclesiam iterato cõfugerint: nullatenùs à sacerdote reddanť, nisi precium offeratur ac detur, quod mancipia ipsa valere pronũciauerit iuxta taxatio. Christianis quoque oĩbus interdicimus, nè Iudæorum cõiugijs misceantur. Quod si fecerint, vsque ad sequestrationem quisque ille est, communione pellatur. Item Christianis cõuiuia interdicimus Iudæorum, in quibus si fortè fuisse probantur, annuali excommunicationi pro huiusmodi cõtumacia subiacebunt.

14 De Missarum celebritate, in præcipuis duntaxàt solennitatibus, id obseruari debebit, vt hora tertia Missarum celebratio in DEI nomine inchoetur, quo faciliùs intra horas competétes ipso officio expedito, sacerdotes possint ad vespertina officia, id est, in vespertino tempore conuenire: quia sacerdotem vespertinis officijs ab ecclesia, talibus præcipuè diebus, nec decet deesse, nec conuenit.

15 Episcopus in diœceses alienas, ad alienos clericos ordinandos, vel cósecranda altaria, irruere non debet. Quod si fecerit, remotis his, quos ordinauerit, altaris tamen consecratione manente, transgressor canonum anno à Missarum celebritate cessabit. De his verò clericis, qui sub qualibet occasione aut conditione in aliorum ciuitatibus vel territorijs crediderint immorãdum, nec ad vllum clericatus honorem, absque sui episcopi scripto atque consensu, debeant promoueri. Verùm etiàm presbytero, diacono, vel subdiacono, sinè episcopi sui literis ambulãti, iuxta statuta priora communionem nullus impendat.

16 De raptoribus virginum consecratarum, seu in proposito sub deuotione viuentium, id statuimus, vt si quis consecratæ vel deuotæ, id est, religionẽ professę, vim inferre præsumpserit, à communione Ecclesiastica vsque ad exitum repellatur, viatico tantùm ei, infirmitatis periculo, reseruato. Quòd si, quæ rapta dicitur, cum raptore habitare consenserit, & ipsa excommunicatione simili feriatur. Quæ forma & de pœnitentibus ac viduis, in proposito manẽtibus, sub districtione Ecclesiastica conseruetur. Quòd si quis sacerdos sciens huiusmodi personis cómunicauerit, anno integro pacem ecclesiæ nó habebit.

17 De munificentijs verò sacerdotum id obseruandum, vt si quid præsenti tempore à clericis decedentium munificentijs habetur, vel possidetur, deincèps à successoribus nullatenùs auferatur: ità vt qui decessorum largitatibus gaudent, officia ecclesiæ, obedientiam & affectum sacerdotibus præbeant. De quibus tamen munificentijs, quæ præsenti tempore ab his (sicut dictũ est) possidentur, si pro oportunitate episcopo placuerit, quod voluerit commutare, sinè accipientis dispendio, in locis alijs commutetur. De munificentijs verò pͥsentibus, quas vnusquisque clericus pro sua gratia eorum obsequijs existimat conferendas, sicut in arbitrio dantis est, vt tribuere, quibus voluerit, debeat: ita si inobedientia vel contumacia in aliquo accipientis extiterit, culpa agnita, in arbitrio sit præsidentis, vtrùm vel qualiter debeat reuocari.

18 De his verò clericorum personis, quę de Ciuitatensis ecclesiæ officio, monasteria, diœceses, vel basilicas, in quibuscunque locis positas, id est, siue in territorijs, siue in ipsis ciuitatib⁹ suscipiũt ordinãdas: in potestate sit episcopi, si de eo, quod antè de ecclesiastico munere habebãt, eos aliquid aut nihil exindè habere voluerit: quia vnicuiq; facultas suscepti monasterij, diœcesis vel basilicæ, debet plena ratione sufficere.

19 Si quis superbia elatus, officiũ suum indignatione quacunque implere noluerit, iuxta statuta priora laica communione contentus, ab ordine depositus tam diù habeatur, quandiù digna (sicut scriptum est) pœnitentia & supplicatione satisfecerit præsidenti pótifici: tamen illis regulariter, & charitatem integram, & quęcunque illis stipendiorum iuxta cósuetudinem debentur, pro qualitate temporis ministranti. De quibus si querela procedat, officium agens, recurrat ad synodum.

20 Si quis clericorum circa se aut districtionem, aut tractationem episcopi sui putat iniustam, iuxta antiquas constitutiones recurrat ad synodum.

21 Si qui clericorum (vt nupèr multis locis, diabolo instigãte, actũ fuisse ꝑpatuti) rebelli authoritate se in vnũ cóiuratione intercedẽte collegerint, & aut sacramenta interse data, aut chartulã conscriptã fuisse patuerit, nullis excusationibus hęc ꝑsumptio pueleſ, cùm in synodũ vetũ fuerit, in præsumptoribus, iuxta personarum & ordinum qualitatem, à Pontificibus, qui tunc in vnum collecti fuerint, vindicetur: quia sicut charitas ex pręceptis Dominicis corde, nó chartulę conscriptione, vel coniurationibus, est exhibenda: ità quod supra sacras admittitur scripturas, authoritate & districtione pótificali est reprimendum. 11. q. Si qui clericorum.

22 Si quis res ecclesiæ debitas vel proprias sacerdotis, horrenda cupiditate occupauerit, retinuerit, aut à potestate ex cópetitione pceperit, vt eas nó restituat, nullis reb⁹ excuset: sed si agnito iure ecclesiastico, non statim Ecclesiæ vel sacerdoti reformauerit, aut vt ipsum ius agnoscere possit, in iudiciũ electorum venire distulerit, tam diù à communione Ecclesiastica suspendatur, quandiù restitutis rebus, tam ecclesiam, quàm sacerdotem reddat indemnem. Similis etiàm his, qui oblationes defunctorum legaliter dimissas, quolibet ordine assignare tardauerint, vel retinere præsumpserint, districtionis Ecclesiasticæ iuxta priores canones forma seruetur. Cui etiàm sententię subiacebit, quisquis ille quolibet ordine, quod ꝑ deuotione sua ecclesijs dedit, reuocare præsumpserit.

23 Abbatibus, presbyteris, cæterisq; ministris, de rebus ecclesiasticis vel sacro ministerio alienare vel obligare, absque permissu & subscriptione episcopi sui, nil liceat. Quod qui præsumpserit, regradetur, communione concessa. Et quod temerè pręsumptum, aut alienatum est, ordinatione episcopi reuocetur. 12. q. 2. Abbatibus, ꝑsbyteris.

24 De

24 De pœnitentium conuersione, vt nè quis benedictionem pœnitentiæ, iuuenibus personis credere præsumat. Certè coniugatis, nisi ex consensu partium, ætate iam plena, eam dare non audeat. Si quis pœnitentiæ benedictione suscepta, ad secularem habitũ militiamque reuerti præsumpserit, viatico concesso, vsque ad exitum excommunicatione plectatur.

25 Vt nullus seruilibus, colonarijsque cõditionib⁹ obligat⁹, iuxta statuta sedis Apostolicæ, ad honores Ecclesiasticos admittatur, nisi priùs aut testamentò, aut per tabulas eum legitimè constiterit absolutum. Quòd si quis Episcoporũ, eius qui ordinatur, conditionem sciens, transgredi per ordinationẽ indebitam fortassè voluerit, anni spatio Missas facere non præsumat.

26 Vt clericus à diaconatu & suprà, pecuniam non commodet ad vsuras: nec de p̃stitis beneficijs quicquam ampliùs, q̃ datur, speret. Néve in exercendis negocijs, turpis lucri cupiditate versetur, * sicut publici negociatores, qui ad populares pensam obseruant, aut sub alieno nomine interdicta negocia audeat exercere. Quòd si quis aduersùm statuta venire præsumpserit, cõmunione concessa, ab ordine regradetur.

* vt publice qui ad populi respon sum negociatores observant.

27 Quia persuasum est populis, die Dominico agi cum caballis aut bobus & vehiculis itinera nõ debere, neque vllam rem ad victum præparare, vel ad nitorem domus vel hominis pertinentem, nullatenùs exercere: quæ res quia ad Iudaicam magis, quàm ad Christianam obseruãtiam pertinere probatur, id statuimus vt die Dominico, quod antè fieri licuit, liceat. De opere tamen rurali, id est, agricultura, vel vinea, vel sectione, vel missione, excussione, vel exacto sepe, censuimus abstinendum, quò faciliùs ad ecclesiam venientes, orationis gratia vacent. Quòd si inuẽtus fuerit quis ĩ operibus suprascriptis, quę interdicta sunt, se exercere: qualiter emẽdare debeat, non in laici districtione, sed in sacerdotis castigatione consistat.

Locus depravatus nonnihil.

28 De Missis nullus laicorum antè discedat, quàm Dominica dicatur oratio. Et si Episcopus præsens fuerit, eius benedictio expectetur. Sacrificia verò matutina, Missarum, siue vespertina, nè quis, cum armis pertinentibus ad bellorum vsum, spectet. Quod qui fecerit, in sacerdotis potestate consistat, qualiter eius districtione debeat castigari.

29 Quia Deo propicio, sub catholicorũ regũ dominatione cõsistimus, Iudæi à die cœnæ Dñi, vsq; in secũdã sabbati in pascha, hoc est, ipso quatriduo, p̃cedere inter Christianos, neq; catholicis populis se vllo loco, vel quacunque occasione miscere præsumant.

30 Iudex ciuitatis vel loci, si hæreticum aut Bonosiacum, vel cuiuslibet alterius hæresis sacerdotem, quamcũque personam de catholicis rebaptizâsse cognouerit: quia reges nos constat habere catholicos, non statim rebaptizantes adstrinxerit, & ad regis fidem atque iustitiam propterea distringendos adduxerit, annuali excommunicationi subdatur.

31 Clericus cuiuslibet gradus, sinè pontificis sui permissu, nullum ad seculare iudicium præsumat attrahere. Neque laico, incõsulto sacerdote, clericum in seculare iudicium liceat exhibere.

11. q. 1. Clericus cuiuslibet. Et in dec. epistola Marcellini Papæ.

32 Quocirca hæc, quæ inspirante Deo, communi consensu placuerunt, si quis antistitum viuentium, vel eorũ, quos spiritus Dei esse voluerit successores, relicta obseruationis integritate, custodire & implere neglexerit, reum se diuinitatis pariter & fraternitatis iudicio futurum esse cognoscat: quia canones suos nec ignorare quenquam, nec dissimulare (id est, prætorire) permittitur.

¶ SVBSCRIPTIONES EPIscoporum, qui eidem synodo interfuerunt.

¶ Lupus in Christi nomine ecclesiæ Lugduneñ. Metropolitanus Episcopus, iuxta id, quod omnibus sanctis coepiscopis meis, qui mecum subscripserunt, placuit, patrũ statuta secutus, his constitutionibus subscripsi, die Nonarũ mensis tertij quarto, Paulino iuniore viro clarissim. cõsule, anno domini Childeberti regni * xxvj.

* xx.

Archadius in Christi nomine Episcopus Ecclesiæ Bituriceñ. Metropolis, his constitutionibus consensi.

Agrippinus in Christi nomine episcopus ecclesiæ. Heduorum, his constitutionibus consensi.

Albinus in Christi nomine episcopus ecclesiæ Andegaueñ. his constitutionibus consensi.

Antoninus in Christi nomine episcopus ecclesiæ Aurelianeñ. his constitutionibus consensi.

Auolus presbyter directus à domino meo Agricola episcopo ecclesiæ Cabiloneñ. subs.

Aetherius in Christi nomine Episcopus ecclesiæ Carnoteñ. his const. subscri.

Amelius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Parisiorum, his constitutionibus consensi.

Marcellianus directus à domino meo Eumerio Episcopo Ecclesiæ Nanneteñ. subs.

Flauius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Rothomageñ. Metropolitanus, his cõstitutionibus consensi.

Euantius presbyter directus à domino meo Gregorio episcopo Ecclesiæ Lingoneñ. subs.

Optardenus presbyter directus à domino meo Gallo epõ Ecclesiæ Aruernorum subs.

Cãpanus p̃sbyter directus à dño meo Iniurioso Episcopo ecclesiæ Turonicæ, subs.

Leo in Christi nomine episcopus ecclesię Senonẽsis metrop.cum comprouincialibus meis his constitutionibus consensi.

Lanchadius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Tricassinæ, his constitutionibus consensi.

Lauto in Christi nomine Episcopus ecclesiæ Constantiensis,his consensi.

Lucinius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Ebroicen̄.his constitutionibus consensi.

Pantagathus in Christi nomine metrop, episcopus ecclesiæ Viennen̄. iuxta id, quod omnibus sanctis coepiscopis meis,qui mecũ subscripserunt, placuit, patrum statuta sequutus,his const.subs.

Placidus in Christi nomine episcopus ecclesiæ Matisconen̄.his const.consensi.

Passiuus in Christi nomine episcopus ecclesiæ Sagien̄.his const.consensi.

Baudastis presbyter directus à domino meo Perpetuo episcopo Ecclesiæ Abrincen̄. subscri.

Rusticus in Christi nomine Episcopus Ecclesiæ Niuernen̄.his const.consensi.

Eleutherius in Christi nomine Episcopus ecclesiæ Antisiodoren̄. his cõst. cõsensi.

Vincentius presbyter directus à domino meo Sustratio Episcopo ecclesiæ Cadurcensis, his const.consensi.

Theodobaudus in Christi nomine episcopus ecclesiæ Lexouien̄. his constitutionibus consensi.

Vrsulus in Christi nomine episcopus ecclesiæ Gratianopolitanæ, his constitutionibus consensi.

¶ *Aurelianensis concilij tertij finis.*

AVRELIANENSE CONCILIVM QVARTVM,

Tempore Vigilij Papæ, & Childeberti Regis. Est Prouinciale.

An D.550. secundum quosdam, sed potius 547.

TITVLI CAPITVLORVM SEquentis quarti concilij.

PROOE-

PROOEMIVM.

Vm in Aurelianensis vrbe vnanimiter in Christi nomine sancta adfuisset congregatio sacerdotum, & de his, quę ad sacrum propositum pertinent, vel quæ secundùm ecclesiasticam ordinationem regulari conueniunt disciplinæ, Deo medio tractata decernerent, placuit, vt quæ sunt definita, secundùm antiquam consuetudinem scripta monstrarentur. Et quo firmiùs statuta seruentur, cum consensu omnium docetadnotata subscriptio.

¶ Capitulum primum.

Placuit itaq;, Deo propitio, vt sanctum Pascha, secundùm laterculum Victoris, ab omnibus sacerdotibus vno tempore celebretur. Quæ festiuitas annis singulis Epiphaniarum die in ecclesia populis denúcietur. De qua solemnitate quoties aliquid dubitatur, inquisita vel agnita per metropolitanos à sede Apostolica sacra constitutio teneatur.

2 Hoc etiàm decernimus obseruandum, vt Quadragesima ab omnibus ecclesijs ęqualiter teneatur. Neq; quinquagesimam aut sexagesimam ante Pascha quilibet sacerdos præsumat indicere. Sed neque per sabbata absq; infirmitate quisquam soluat quadragesimæ ieiunium, nisi tantùm die Dominico prandeat. Quod sic fieri specialiter patrũ statuta sanxerunt. Si quis hanc regulam irruperit, tanquàm transgressor disciplinæ à sacerdotibus censeatur.

3 Quisquis de prioribus ciuibus Pascha extra ciuitatem tenere voluerit, sciat sibi à cuncta synodo esse prohibitum. Sed principales festiuitates sub præsentia episcopi teneant, vbi sanctum decet tenere conuentum. Tamen si aliquis certa necessitate constringatur, vt hoc implere non possit, ab episcopo postulet commeatum. Quòd si hoc postulare despexerit. &* eundem locum idem in festiuitate præsentibus tenere voluerit, suspendatur.

fort.* & in eodem loco festiuitatē præsentem tenere.

4 Vt nullus in oblatione sacri calicis, nisi quod ex fructu vineæ speratur, aqua mixtũ offerre præsumat: quia sacrilegium iudicatur, aliud offerri, quàm quod in mandatis sacratissimis Saluator instituit.

Luc. 22. b

5 Id etiàm regulariter esse perspeximus decernendum, vt Episcopus in ciuitate, in qua per decretum eligitur ordinandus, in sua ecclesia, cui præfuturus est, consecretur. Sanè si subitò necessitas temporis hoc implere non patitur, licèt melius esset in sua ecclesia fieri, tamen vt sub pręsentia metropolitani, aut certè vt eius authoritate intra prouinciam omninò à comprouincialibus ordinetur.

6 Parochiani clerici à pontificibus suis necessaria sibi statuta canonum legenda percipiant, nè se ipsi vel populi, quæ pro salute eorum decreta sunt, excusent postmodùm ignoràsse.

7 Vt in oratorijs, domini prædiorũ minimè contra votum episcopi, ad quem territorij ipsius priuilegium noscitur pertinere, peregrinos clericos intromittãt: nisi forsitan quos probatos ibidèm districtio pontificis obseruare præceperit.

8 De his, qui post baptismi sacramentum ad hæresis lapsum (carne suadente) descendunt, & agnoscentes reatum, ad vnitatem fidei Catholicæ venire desiderant, in episcoporum potestate consistat, cùm eos viderint dignam pœnitentiam agere, quandò vel qualiter communioni pristinę reformentur.

9 Vt episcopus, qui de facultate propria ecclesiæ nihil relinquit, de ecclesiæ facultate si quid aliter, quàm canones eloquuntur, obligauerit, vendiderit, aut distraxerit, ad ecclesiam reuocetur. Sanè si de seruis ecclesiæ libertos fecerit numero competenti, in ingenuitate permaneant, ità vt ab officio ecclesiæ non recedant.

10 Si quis episcoporum sciens aut bigamum, aut internuptæ maritum ad officium Leuiticæ dignitatis, siue presbyterij, contra ius canonum, promouere præsumpserit, nouerit se vnius anni spatio ab omni officio sacerdotij esse suspensum. Cui si fortè sententiæ subiacere cõtempserit, à communione eius vsque in magnam synodum se fraternitas vniuersa suspendat: illi verò, qui illicitè promoti sunt, regradentur.

11 Si quid abbatibus, aut sacris monasterijs, aut parochijs pro Dei fuerit cõtemplatione collatum, in sua proprietate hoc abbates vel presbyteri minimè reuocabunt, nec alienare quod cũctis fratribus debetur, quacunq; occasione præsumant. Quibus si fuerit necessarium vt statuta conuellant, non aliter valeat, nisi episcopi sui subscriptione firmatum.

12 Si inter episcopos de rebus terrenis aut possessionib* sub repetitionis, aut retentationibus titulo nascatur cõtentio, intra anni spatium pro studio charitatis, quæ cũctis debet rebus temporalibus anteferri, per epistolas fratrum affectuosè cõmoniti, aut inter se, aut in pręsentia electorum iudicum, negocium sanare festinent. Quod si distulerint, donèc ipsa causatio abrogetur, à charitate fratrum, qui distulerit, habeatur extraneus: quia iniustum est, vt qui cunctis præsunt, inter se quacunque causatione dissentiant.

13 Si quis iudicum clericos de quolibet corpore venientes, atq; altario mancipatos, vel quorũ nomina in matricula ecclesiæ tenentur inscripta, publicis actionibus applicare

care præsumpserit, si à sacerdote admonitus emendare noluerit, cognoscat se pacẽ Ecclesiæ non habere. Similiter & ad vllam administrationem Pontificis, presbyteros atq; diaconos ideò excusatos esse decreuimus, quia quod lex seculi etiàm paganis sacerdotibus & ministris antè præstiterat, iustum est, vt erga Christianos specialiter conseruetur.

14 Quæcunq; ecclesijs aut pontificibus sub competenti ac iusto documento fuerint derelicta ab hæredibus legitimis, dignum est vt Dei contemplatione seruentur.

15 Si quis post acceptũ baptismi sacramentum, ad immolata dæmonibus sumenda, tanquàm ad vomitum reuertitur, si commonitus à sacerdotibus ex hac præuaricatione se noluerit reuocare, à communione Catholica pro emendatione sacrilegij suspẽdatur.

16 Si quis Christianus (vt est gentilium consuetudo) apud cuiuscunque feræ vel pecudis exta, inuocatis insupèr nominibus paganorum, fortassè iurauerit, si se ab hac superstitione commonitus noluerit cohibere, donèc reatum emendet, à consortio fideliũ vel Ecclesiæ communione pellatur.

17 Vt sacerdotes siue diaconi, cum coniugibus suis non habeant communem lectũ & cellulam, nè propter suspicionem carnalis consortij religio maculetur. Quod qui fecerint, iuxta priscos canones ab officio regradentur.

18 Vt quicunq; clericus aliquid de iure ecclesiastico, seu verbo, seu scriptura acceperit ad vtendum, & postmodùm hoc alienare quacunque ratione præsumpserit, non valebit: quia, secundùm canonum statuta, proprietatem ecclesię non violat in alios quanlibèt longa possessio. Sed in pontificis potestate consistat, qualiter pro conseruando iure Ecclesiastico, rem possessam inter clericos debeat communicare.

19 Quicunq; pro deuotione sua oblationis studio, aliqoid in campellis, vel in viocolis, etiàm absque scriptura probatur ecclesiæ contulisse: si postmodùm vel ipse, vel hæredes eius quacunque occasione auferre à iure hoc ecclesiæ vel alienare voluerint, quoadusquè à tali intentione discedant, aut peruasa restituant, à communione Ecclesiastica suspendantur.

20 Vt nullus secularium personarum, prætermisso Pontifice seu præposito ecclesiæ, quenquam clericorum pro sua potestate constringere, discutere audeat, vel damnare. Sed & clericus si pro causæ appetitione cuiuscunque, fuerit ab ecclesiastico ordinatore commonitus; se ad audientiam spondeat affuturum, & respondere nulla calliditate dissimulet: sed quæcunq; causátio quotiès inter clericũ & secularẽ vertitur, absq; presbytero aut archidiacono, vel si quis esse præposit⁹ ecclesiæ dignoscitur, iudex publicus audire negocium non præsumat. Sanè si causam habentibus placuerit ire ad iudicium, fortè ex voluntate communi, permittente præposito ecclesiæ, clerico licentia tribuatur.

21 Si quis necessitatis impulsu ad ecclesiæ septa confugerit, & sacerdote vel præposito ecclesiæ prætermisso atque contempto, cum quisque de locis sacris vel altaris seu vi seu dolo abstrahere aut solicitare fortè præsumpserit: vt inimicus ecclesiæ, ab eius liminibus arceatur, quousq; iuxta pontificis districtionem digna pro indicta pœnitentia emendatio subsequatur, eo tamen qui abstractus est, priùs ecclesiæ restituto.

22 Vt nullus per imperium potestatis, fi- *cōprimere
liam * competere audeat alienam, nè coniugium (quod contra parentum voluntatem piam copulatur) velut captiuitas iudicetur, sed sicut est prohibitum, non admittatur. Si qui perpetrauerint, excommunicationis seueritas pro modo piaculi imponatur.

23 Vt seruis ecclesiæ vel sacerdotum prędas & captiuitates exercere non liceat: quia iniquum est, vt quorum domini redemptionis præstare solent suffragium, per seruorũ excessum disciplina ecclesiastica maculetur.

24 Quæcunq; mancipia sub specie coniugij ad Ecclesiæ confugerint septa, vt per hoc credant posse fieri coniugium, minimè eis licentia tribuatur, nec talis coniunctio à clèricis defensetur: quia probatum est, vt sinè legitima traditione coniuncti, pro religionis ordinè statuto tempore ab Ecclesiæ communione suspendantur, nè in sacris locis turpi concubitu misceantur. De qua re decernimus, vt parentibus aut proprijs dominis (prout ratio poscit personarum) accepta fide excusati, sub separationis promissione reddantur. Postmodùm tamen à parentibus atq; dominis libertate concessa, si voluerint, eos propria voluntate coniungant.

25 Si quis clericus aut laicus sub potentum nomine atque patrocinio, res ad ius ecclesiæ pertinentes, contempto Pontifice, petere seu possidere præsumpserit, primùm admoneatur, quæ abstulit, ciuiliter reformare, aut certè iudicium sacerdotis seu iudicis opperiri, vt poscit sacra religio. Quòd si in peruasionis pertinacia persistit, tamdiù ab ecclesiæ liminibus arceatur, donèc, cùm satisfactione iustissima, peruasa aut occupata restituat.

26 Si quæ parochiæ in potentum domibus constitutæ sunt, vbi obseruantes clerici, ab archidiacono ciuitatis admoniti, secundùm qualitates ordinis sui fortassè, quod ecclesiæ debent, sub specie Domini domus implere neglexerint, corrigantur secundùm Ecclesiasticam disciplinam. Et si ab agentibus potentum, vel ab ipsis rei dominis de agendo officio ecclesiæ ab aliquo prohibentur, authores nequitiæ à sacris cæremonijs

arcean-

arceantur, donèc subsequuta emendatione, in pace Ecclesiastica reuocentur.

27 De incestis coniunctionibus id statuimus obseruandum, vt si quis post synodi constituta illicita tori iura præsumpserit, circa eum secundùm statuta Epaunensium canonum, à sacerdotibus ecclesiæ seueritas teneatur.

Epau.c.30.

28 Quisquis homicidium volũtate commiserit, ità vt occidere audeat innocentem, si à principibus aut à parentibus quacunque re se reddiderit absolutum, pro modo pœnitentiæ distringendus, in sacerdotis potestate consistat.

29 Si quæ mulieres fuerint in adulterio cum clericis depræhensæ, clericis districtione adhibita, mulieres ipsæ, prout sacerdoti visum fuerit, districtioni subiaceat, & à ciuitatibus, vt sacerdos præceperit, repellantur.

Aurel. 3. cap. 10.

30 Cùm prioribus canonibus iam fuerit definitum, vt de mancipijs Christianis, quæ apud Iudæos sunt, si ad ecclesiam cõfugerint & redimi se postulauerint, etiàm si ad quoscunque Christianos refugerint, & seruire Iudæis noluerint, taxato & oblato à fidelibus iusto precio, ab eorum dominio liberentur: ideò statuimus, vt tam iusta constitutio ab omnibus catholicis conseruetur.

31 Hoc etiàm decernimus obseruandũ, vt quicunq; Iudæus proselytum (qui aduena dicitur) Iudæum facere præsumpserit, aut Christianum ad Iudaicam superstitionem adducere: vel si Iudæus Christianam ancillã suam sibi crediderit sociandam, vel si de parentibus Christianis natum, Iudæum sub promissione fecerit libertatis mancipiorum amissione mulctetur. Ille verò, qui de Christianis natus, Iudæus factus est, si sub conditione fuerit manumissus, vt in ritu Iudaico permanens habeat libertatem, talis conditio non valebit: quia iniustum est, vt ei libertas maneat, qui de Christianis parentibus veniens, Iudaicis vult cultibus adhærere.

32 De genere seruili id decreuimus obseruandum, vt descendens indè posteritas, vbicunquè, quanuis post lõga spatia temporum, reperiatur in loco, cui authores eius cõstat fuisse deportatos, reuocata studio sacerdotis, in ea, quæ constituta est à defunctis, cõditione permaneat. Cui præcepto si quis secularium, humanæ cupiditatis impulsu, crediderit obuiandum, quousquè se corrigat, ab ecclesia suspendatur.

33 Si quis in agro suo aut habet, aut postulat habere diœcesim, primùm & terras ei deputet sufficienter, & clericos, qui ibidèm sua officia impleant, vt sacratis locis reuerẽtia condigna tribuatur.

34 Quisquis agellum ecclesiæ in diem vitæ, pro quacunque misericordia à sacerdote, cui potestas est, acceperit possidendum: quæcunque ibi profecerit, alienandi nullam habeat potestatem, nec sibi parentes sui ex ea re aliquid existiment vendicandum.

35 De substituendo antistite, si fortassis mora extiterit, & voluntas decessoris antè fuerit reserata, quam successor accedit ecclesiæ, non impediat successorem. Si quispiam clericorum aliquid de facultate illa præsumpserit, in potestate sit aduenientis episcopi, vtrùm audire an reijcere decessoris sui debeat voluntatem, nec ecclesiæ in obiecto veniant tempora legibus constituta, dum non extitit persona, quæ de vilitate ecclesiæ attẽtiùs cogitaret.

36 Si quis Episcopus, alterius ecclesiæ clerico de facultatibus suæ ecclesiæ aliquid sub titulo quocunque donauerit, post eius obitum, qui acceperit, ad ecclesiæ ius, de cuius facultate discesserat, reuertatur: quia iniquum est, vt sub hac specie damnum ecclesia, quæ multis subuenit, patiatur.

37 Placuit prætereà, vt cuncti metropolitani de comprouincialibus suis in prouincia sua annis singulis synodum debeant congregare, vt dum in vnum se fraternitas iungit, semper & censura teneatur, & charitas.

38 Quapropter (auxiliante Domino) quæ synodus sancta constituit, decernimus, vt à cunctis fratribus hæc definitio sancta conseruetur. Quòd si quis, quæ salubriter perspicit instituta, indecenter transgredi quacunque occasione tentauerit, nouerit se Deo & cunctæ fraternitati culpabilem esse futurum: quia iustum est, vt per vnitatem antistitum & ecclesiastica fulgeat disciplina, & inconuulsa maneat constitutio sacerdotum.

Nomina Episcoporum, qui subscripserunt.

Aspasius episcopus ecclesiæ * Elosẽn. cõscripsit & subscripsit. * Elosatien. * conseñsit

Alitius episcopus ecclesiæ Vasẽn. conscripsit, & subscripsit.

Agricola episcopus ecclesiæ Cabilonẽn. conscripsit & subscripsit.

Cyprianus Episcopus ecclesiæ Telonẽn. conscripsit & subscripsit.

Daniel Episcopus ecclesiæ Pictauiẽn. conscripsit & subscripsit.

Dalmatius Episcopus ecclesiæ Ruthenicę, conscripsit & subscripsit.

Euarius Episcopus ecclesię Antipolitanę, conscripsit & subscripsit.

Aetherius Episcopus ecclesię Carnotẽn. conscripsit & subscripsit.

Eleutherius Episcopus ecclesiæ Antisiodorẽn. conscripsit & subscripsit.

Euantius episcopus ecclesię Gabalitanę, conscripsit & subscripsit.

Eumerius Episcopus ecclesię * Nãnetẽn. conscripsit & subscripsit. * Nanatẽn.

Flauius Episcopus ecclesię Rhotomagẽn. conscripsit & subscripsit.

Galli-

Gallicanus episcop⁹ ecclesiæ Ebreduuen. conscripsit & subscripsit.
Gallus Episcopus ecclesiæ Aruernicæ, cōscripsit & subscripsit.
*Tricassin. Heracleus Episcopus ecclesiæ *Tricarstinen. conscripsit & subscripsit.
Iniuriosus Episcopus ecclesiæ Turonicæ, conscripsit & subscripsit.
Leontius episcopus ecclesiæ Burdegalen. conscripsit & subscripsit.
Maximus Episcopus ecclesiæ Aquensis, conscripsit & subscripsit.
Prætextatus episcopus ecclesiæ Aptensis, conscripsit & subscripsit.
Placidus episcopus ecclesiæ Matisconen. conscripsit & subscripsit.
*Roricius Episcop⁹ ecclesiæ Lemouicen. *Ruricius conscripsit & subscripsit.
Rufus Episcopus ecclesiæ Vasaticen. conscripsit & subscripsit.
Vindemialis Episcopus ecclesiæ Arausicen. conscripsit & subscripsit.

Aurelianensis IIII. Concilij. Finis.

AVRELIANENSE CONCILIVM QVINTVM,

An. D. 549. Tempore Vigilij Papæ primi habitum, sub die 5. Calen. Nouemb. Anno 38. Regni Domini Childeberti Regis, Indict. 13. Est verò Prouinciale.

TITVLI CAPITVLORVM Aurelianen. Concilij quinti.

PRÆFATIVNCVLA.

AD diuinam gratiam referendum est, cùm vota principum concordant animis sacerdotum, vt dum fit Pontificale Concilium, normam viuendi teneat recapitulatio antiqua canonum, velut locus & tempus est quibuscunque titulis veteribus, adhęrens noua constitutio sanctionum. Igitur cum clementissimus Princeps, triūphorum titulis inuictissimus, Childebertus rex pro amore sacrę fidei, studio religionis in Aurelianensium vrbem congregasset in vnum Domini sacerdotes, cupiens ea ore patrum audire, quod sacrum est, & quod pro ecclesiastico ordine authoritate promeretur pastorali, & quod aduenientibus sit norma, & pręsentibus disciplina, quę conueniat à pręsenti tempore in posterum custodiri, pręstante Deo, signatum est titulis pręnotatum.

Capitulum primum.

PRIMO itaque nefariam sectam, quā author malè sibi conscius, & à viuo sanctę fidei catholicæ fonte discedens, sacrilegus quondàm condidit Eutyches, vel si quā à venefico similiter impio sunt prolata Nestorio, quas etiàm sectas sedes Apostolica sancta condemnat, similiter & nos easdem cum suis authoribus & sectatoribus execrantes, p̄sentis constitutionis vigore anathemanzamus atq; damnamus, apostolicum fidei ordinem in Christi nomine prædicantes. *Rex vult à sacerdotibus.*

2 Nullus sacerdotum, quenquam rectæ fidei hominem, pro paruis & leuibus causis à communione suspēdat, pręter eas culpas, pro quibus antiqui patres ab ecclesia arceri iusserunt committentes.

3 Vt nullus Episcoporum, presbyterorum, & diaconorum, extranearum mulierū intra domum præsumat habere solatium, quibus etiam pro vtilitate sua aliqua familiariùs regenda committat. Quod etiam de propinquis fœminis indicentes, similiter prohibemus, nè, sub concessa sibi licentia parentali, ex earum sequipedis memoratorum vita vel opinio polluatur. Quòd si episcopus nunc vetitis vti sub quadam præsumptione voluerit, anno vno à metropolitano, vel à comprouincialibus suis, ab officio suspendatur. Clerici verò à proprijs Episcopis, modo, qui suprà scriptus est corrigantur.

4 Si quis clericus post acceptam benedictionem cuiuslibet loci vel ordinis, ad coniugalem torum, iam sibi illicitum, denuò redire pręsumpserit, vsq; in idem vitæ ab honore accepti ordinis & (sicut habent antiquorum patrum canones) ab officio deponatur, ei tantummodò communione concessa.

5 Vt nullus clericum seu lectorem alienum, sinè sui concessione episcopi, vel promouere, vel sibi quibuslibet conditionibus audeat vendicare. Quòd si quis hanc constitutionem fuerit quacunq; præsumptione transgressus, memoratæ personæ ab eo, cuius sūt, debitè seu Ecclesiastico iure seu proprio reuocatæ, quia illicita vocatione discesserant, ab honore vel officio suscepto, iuxta arbitrium sui pontificis suspendatur. Episcopus verò, qui ordinauerit, sex mensibus Missas facere non præsumat.

6 Vt seruum, qui libertatem à dominis proprijs non acceperit, aut etiam iam libertum, nullus episcoporum ab eius tantùm voluntate, cuius seruus est, & eum absoluisse dignoscitur, clericū audeat ordinare. Quod si quisquam fecerit, is, qui ordinatus est, à dño reuocetur & ille collator ordinis, si sciens fecisse probatur, sex mensibus Missas tātùm facere non præsumat. Si verò seculariū seruus esse conuincitur, qui ordinatus est, benedictione seruata, honestum in ordine domino suo impendat obsequium. Quòd si secularis dominus ampliùs eum voluerit inclinare, vt sacro ordini inferre iniuriam videatur: duos seruos (sicut antiqui canones habent) episcopus, qui eum ordinauit, dño seculari restituat: & episcopus eum, quē ordinauit, ad ecclesiam suam reuocandi habeat potestatem.

7 Et quia plurimorum suggestione comperimus, eos, qui in ecclesijs iuxta consuetudinem à seruitio fuerint absoluti, pro libito quorumcūque iterùm ad seruitium reuocari: impium esse tractauimus, vt quod in ecclesia Dei consideratione à vinculo seruitutis absoluitur, irritum habeatur. Ideò pietatis causa, communi consilio placuit obseruandum, vt quæcunq; mancipia ab ingenuis dominis seruitute laxātur, in ea libertate maneant, quam tunc à dominis percepe-perūt. Huiusmodi quoq; libertas, si à quocūq; pulsata fuerit, cum iustitia ab Ecclesijs defendatur: pter eas culpas, pro quibus leges collatas seruis reuocare iusserunt libertates.

8 Vt in ciuitate, vbi pontifex iure humanæ conditionis obierit, nullus episcopus ante substitutionem deputati per ordinem successoris, aut in ciuitate, aut per parochias ordinare clericos, aut altaria audeat consecrare, vel quicquam de rebus ecclesiæ preter humanitatē pſumat auferre. Quòd si quisquā temerario ausu statuta transcēderit, conuentus ab instituto pontifice verecundiæ suæ consulens, sinè dilatione ablata restituat. Si verò suæ voluntatis arbitrio, vel quorumcunque precibus actus, quamcunq; personā promouere, aut cōtra interdictum ire præsumpserit, anno integro Missas facere non præsumat.

9 Nullus ex laicis, absq; annua conuersatione præmissa, episcopus ordinetur; ità vt intra anni ipsius spatium, à doctis & probatis viris, disciplinis & regulis spiritalibus pleniùs instruatur. Quòd si hoc quisquam episcoporum transcendere quacunq; conditione præsumpserit, anno integro ab officio vel charitate fratrum habeat extraneus.

10 Vt nullum episcopatum præmijs aut cōparatione liceat adipisci, sed cum voluntate regis iuxta electionē cleri ac plebis, sicut in antiquis canonibus continet scriptum, cōsensu cleri ac plebis, à metropolitano, vel quē vice sua miserit, cum cōprouincialibus pōtifex consecretur. Quòd si quis hāc regulam huius sanctæ constitutionis per coemptionem excesserit, eum, qui per præmia ordinatus fuerit, statuimus remouendum.

11 Itē (sicut antiqui canones decreuerūt) nullus inuitis detur episcopus, sed nec per oppressionē potentium personarum, ad cōsensum faciendum ciues aut clerici (quod dici nefas est) inclinentur. Quod si factum fuerit, ipse episcopus, qui magis per violentiam, quàm per decretum legitimum ordinatur, ab iudepto pontificatus honore in perpetuum deponatur.

12 Nulli viuenti episcopo alius superponatur, aut superordinet episcopus, nisi forsitan in eius loco, quem culpa capitalis deiecerit.

13 Nè cui liceat res vel facultates ecclesijs, aut monasterijs, vel xenodochijs ꝓ quacunque eleemosyna cum iustitia delegatas, retentare, alienare, atq; subtrahere. Quod quisquis fecerit, tanquàm necator pauperum, antiquorum canonum sententijs constrictus, ab Ecclesiæ liminibus excludatur, quàm diù ab ipso ea, quæ sunt ablata vel retenta, reddantur.

14 Vt nullus episcoporum, aut cuiuslibet ordinis clericus, vel alia quęcunq; persona, quibuslibet conditionibus, seu in vno regno seu in alio positus, alterius cuiuscunque

que ecclesiæ res aut petat, aut præsumat accipere. Quod si fecerit, tam diu habeatur à communione altaris, vel omnium fratrum ac filiorum charitate suspensus, donec ipsi ecclesiæ, cuius* directo ordine res est ablata, restituatur.

*for. *res est ablata, directo ordine restituatur.*

Hoc capitulum 14. in quodam vetustissimo manu scripto exeplari non habebatur: sed eius loco duo alia inserta sunt. Primū est: Si quis presbyter aut diaconus quolibet cothurno ordinationē episcopi sui despexerit, aut calliditate faciente, ipsū iniuriare aut detrectare præsumpserit, tribus annis à communione suspensus, & in monasteriū retrusus, aqua tantummodò & panē diebus singulis sustentetur, nec comam nec barbā facere præsumat, nec ad arā Domini penitùs accedere permittatur. Alterū est: Si episcopo aut presbytero causa criminalis, hoc est, homicidium, adulterium, furtum & maleficiū imputatum fuerit, se de eo, quod ei obiectum fuerit, innocentū reddere satiat. Quod si nō fecerit, quinquennium a liminibus Ecclesiæ extraneus habeatur, sicut in Nicenis canonibus antiqui patres instituerunt. (Hoc vltimū capitulum valdè deprauatè scriptū fuit: itaque quadā ex eo, quòd legi non possent, omisimus.)

15 De xenodochio verò, quod pijssimus rex Childebertus & coniugalis sua Vltrotho regina in Lugdunensi vrbe (inspirante Dño) condiderunt, (cuius institutionis ordinem vel excriptionē petentibus ipsis, manuum nostrarū subscriptione firmauimus) visum est pro Dei contemplatione, iunctis nobis in vnum, permansura authoritate decernere, vt quicquid pfato xenodochio, aut per supradictorum regum oblationem, aut per quorumcunq; fideliū eleemosynas collatum aut conferendum est, in quibuscunq; rebus atque corporibus, nihil exindè ad se quolibet tempore antistes ecclesiæ Lugdunensis reuocet, aut ad ius ecclesiæ transferat, vt succedentes sibi per temporum ordinem sacerdotes, non solùm de facultate xenodochij ipsius, aut de consuetudine vel institutione nihil minuant: sed dent operam, qualiter rei ipsius stabilitas, in nullam partē detrimentorum aut diminutionem aliquam patiatur, prouidentes ad intuitum retributionis æternæ, vt præpositi semper strenui ac Deum timentes decedentibus substituātur, & cur ægrotantium, ac numerus, vel exceptio peregrinorum, secundùm indictā institutionem, inuiolabili semper stabilitate permaneat. Quòd si quis quolibet tempore cuiuslibet potestatis vel ordinis contra hanc constitutionem nostram venire tentauerit, aut aliquid de consuetudine vel facultate xenodochij ipsius abstulerit, vt xenodochium (quod auertat Deus) esse desinat, vt necator pauperum, irreuocabili anathemate feriatur.

vltrogothū vocat Greg. Turon. lib. 4. hist.

16 Quisquis etiàm aut maiorum aut mediocrium personarum, quodcunq; muneris vel facultatis sacerdotibus, aut ecclesijs, aut quibuslibet locis sanctis, studio mercedis cum iustitia pro Dei contemplatione contulerit, aut ea, quæ à parentibus donata noscuntur, postmodùm auferre psumpserit, superiori sententia, vt necator pauperum, communione priuetur.

17 Placuit etiàm, vt si quæcunq; persona contra episcopum, vel actores Ecclesiæ se proprium crediderit habere negocium, priùs ad eum recurrat charitatis studio, vt familiari admonitione commonitus, sanare ea debeat, quæ in querimoniā deducuntur. Quā rem si differre voluerit, tunc demùm ad metropolitani audientiam veniatur. De qua re, cùm literas suas metropolitanus ad comprouincialem episcopum dederit, & causa ipsa inter vtrosq; quacunq; occasione amicis medijs non fuerit definita, vt ipsi metropolitano necessarium sit in eodem negocio iterare scriptum, & secundò admonitus aut mittere aut venire distulerit, tandiù à charitate metropolitani sui nouerit se esse suspēsum, donèc ad præsentiam eius veniens, causæ ipsius, de qua petitur, reddiderit rationem. Quòd si patuerit, episcopū ipsum contra iustitiam fatigatum, is, qui eum iniusta interpellatione pulsauit, anni spatio à communione ecclesiastica suspendatur. Si verò metropolitanus à quocunque comprouinciali episcopo bis fuerit in causa propria appellatus, & cum audire distulerit: ad proximam synodum, quæ constituetur, negociū suum in Concilio licētiam habeat exercendi: & quicquid pro iustitia à comprouincialibus suis statutum fuerit, studeat obseruare.

18 Id etiàm huic decreto credidimus inserendum, vt si quis de cōprouincialib⁹ episcopis à metropolitano suo ad Cōcilium intra suam prouinciam fuerit euocatus, & preter euidentem infirmitatē ad Cōcilium venire distulerit, atq; de synodali cōuentu, anteq̄ cuncta conueniant, sinè cōmeatu Concilij ipsius discedere fortassè psumserit, sicut est pcedētibus regulis statutum, sex mensibus à Missarum officio suspendatur. Quòd si quē à Concilio quæcunq; necessitas illata distulerit, à metropolitano suo veniam postulās, ad Missarum faciendarum gratiam reuocet.

19 Quæcunq; etiàm puellæ seu ppria voluntate monasterium expetunt, seu à parentibus offeruntur, annū in ipsa, qua intrauerint veste permaneant. In his verò monasterijs, vbi nō perpetuò tenentur inclusæ triennium in ea, qua intrauerint, veste permaneāt: & postmodùm secūdùm statuta monasterij ipsius in loco, quo elegerint permanere, vestimenta religionis accipiant. Quæ si deincèps sacra relinquentes loca, propositū sanctum seculi ambitione trascēderint: illæ, quæ in domibus proprijs, tam puellæ quàm viduæ, cōmutatis vestibus cōuersantur, cum his, quibus coniugio copulantur, Ecclesiæ communione priuentur. Sanè, si culpam se-

que-

questratione sanauerint, ad communionis gratiam reuocentur.

20 Id etiàm miserationis intuitu æquum duximus custodiri, vt qni pro quibuscunq; culpis iu carceribus detinentur ab archidiacouo, seu à pręposito Ecclesiæ diebus Dominicis requirantur, vt necessitas vinctorũ ſm præceptũ diuinum misericorditer subleuetur: atq; à pootifice, instituta fideli & diligenti persona, quæ necessaria prouideat, cõpetens victus de domo Ecclesiæ tribuatur.

21 Et licèt (propicio Deo) omuium Domini sacerdotũ, vel quorumcunq; hæc cura possit esse fidelium, vt egentibus uecessaria debeant ministrari: specialiter tamẽ debilibus id pietatis causa conuenit, vt vuusquisq; episcoporum incolis, quos infirmitatem incurrisse, tam territorij sui, quàm ciuitatis, agnouerit, de domo Ecclesiæ iuxta possibilitatem victui & vestitui necessaria subministret, vt non eis desit misericordiæ cura, quos p durã infirmitatẽ intolerabilis cõstringit inopia.

22 His itaq; Deo propitio cõstitutis, quod præcipuè in omnibus patrum concilijs habetur scriptum, congrua diffinitione sancimus, vt intra anni circulum vuusquisq; metropolitanus episcopus, iunctis in vnum locum comprouincialibus suis, intra prouinciam suam studeat babere Cõcilium: vt aut, si qua accesserint, charitatis emendentur studio: aut si pax regalis vel disciplina iu cunctis (Deo adiuuante) permanserit authore bonorum omnium Deo, de charitate & præsentia gratulentur. Hæc ergò (Deo propicio) constanter & vnanimiter definita seruãtes, etiàm præteritorũ statuta canonum, his decernimus, vt (Christo authore) deincèps iuconuulsa vniuersa seruentur: vt maneote coocordia, quæ diuina inspiratione salubriter in p̃senti tẽpore definita sunt, amodò & habeant vigorẽ, & custodiant charitatem.

23 De seruis verò, pro qualibet causa si ad Ecclesiæ septa coofugeriot, id statuimus obseruandum, vt si quid in antiquis cõstitutionibus tenetur scriptum, pro concessa culpa, datis à Domino sacramẽtis, quisquis ille fuerit, egrediatur, de venia iam securus. Enimuerò, si immemor fidei dominus, transcendisse conuiocitur quod iurauit, vt is, qui veniam acceperat, probetur postmodùm pro ea culpa, qualicunq; supplicio cruciatus: dominus ille, qui immemor fuit datæ fidei, suspensus sit ab omnium communione. Iterũ, si seruus pro venia, datis sacramentis à domino, iam securus, exire noluerit, oẽ sub tali contumacia requirens locum fugæ, domino fortassè depereat, egredi nolentem, à domino eum liceat occupare, vt oullã, quasi propter tentationem serui, quibuslibet modis molestiam aut calumniam patiatur Ecclesia: fidem tamen dominus, quam pro concessa veoia dedit, nulla temeritate transcendat. Qoòd si gẽtilis dominus fuerit, aut alterius sectæ, qui à conuentu ecclesiæ probatur extraneus: is, qui seruum repetit, *personam re- quirat bonæ fidei Christianũ, vt ipse io persona domini pro seruo præstet sacramentũ: quia ipsi possuot seruare quod sacrum est, qui post transgressionem, Ecclesiæ metuunt disciplinam. *for. * pro se

NOMINA EPISCOPORVM qui subscripserunt.

Sacerdos in Christi nomine Ecclesię Lugduoensis episcopus, cõstitutionem uostram relegi, & subscripsi quinto Kalendas Nouembris anno trigesimooctauo regni Domini Childeberti regis. Aurelius in Christi oomine Episcopus ecclesiæ Arelatensis, constitutionem nostram subscripsi.

Aspasius episcopus Elosaticeosis ecclesiæ, subscripsi.

*Autonius episcopus Olorensis ecclesi. sub. * Antonin*

Aredius episcopus * Diniensis ecclesiæ, sub. epis. eccle. Aurelianeñ. subsc.

Agricola episcopus Cabilonensis ecclesiæ, subscripsi.

Auolus episcopus Aquensis ecclesiæ, sub.

Ambrosius Episcopus Treceusis Ecclesiæ, subscripsi.

Basilius Episcopus Glandetensis ecclesiæ, subscripsi.

Beatus episcopus Ambianensi ecclesiæ, subscripsi.

*Constitutus episcopus Senonensis ecclesiæ, subscripsi. * Constantinus

Clementious Niuernensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.

Cronopius * Meldorum Ecclesiæ episcopus, subscripsi. * Meldeñ

Desideratus Bituricensis ecclesiæ episcopus subscripsi.

Domitianus * Tungrensis ecclesiæ episcopus, subscripsi. * Tongreñ

Eusebius Xantonensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.

* Eradius Aptensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.

Edebiolus * Eleutherius * Altisiodorensis ecclesiæ episcopus, subscripsi. * Eradius

Aegidius Abrincatinæ Ecclesiæ episcopus, subscripsi.

Firminus Vticensis ecclesiæ episcopus, sub.

Felix Carnoteñ. ecclesiæ episcopus, sub.

Faustus Lactoreñ. ecclesiæ episcopus, sub.

Fredigernus Syluanectensis ecclesię, sub.

Fegatius Abrinceñ. Ecclesię Episcopus subscripsi.

Gramatius * Viudoneñ. ecclesię episcopus, subscripsi.

Gallus Aruernicę ecclesię episcopus, sub.

Gallus Valentinæ ecclesiæ episcopus, subsc.

Esychius Viennensis ecclesiæ Episcop. sub.

Iuliauus Aqueñ. ecclesiæ episcopus, subscr.

Lauto Constantinæ ecclesiæ Episcopus, sub.

*Leucadius * Maximus * Carduceñ. ecclesiæ episcopus subscripsi. * Seledus * Cadurceñ

Nectarius Augostodunen. eccle.episc. sub.
Nicetius Treueren.ecclesiæ episcopus, sub.
Prætextatus Rothomagen. eccle.episc.sub.
Proculiaous Auscien. Ecclesiæ episc.sub.
Passinus Sagien.ecclesiæ episcopus sub.
Placidus Matisconensis ecclesiæ episc.sub.
Palladius* Telonensis ecclesiæ episc. sub.
Præsidius Cooenatum eccle.episc. sub.
Quiotianus Ruthenen. ecclesiæ episc. sub.
Rufus* Valensiū Octodoren.eccle.episc.sub.
*Letooicē Saphoracus Parisien.eccle.episcopus subs.
Sabaudos*Luxouien.eccle.episcopus, subs.
for.* Bisun tinen. Tetricus Lingonensis ecclesiæ episc.subs.
Vrbicus* Visootionensis eccle. episc. sub.
Viuianus Aginnen. ecclesiæ episc. sub.
Vebriomensis Valerius Tulleosis ecclesiæ episcopus subscripsi.
Valerius Ebroiceō.ecclesiæ episcop.sub.
Vellesius Vapincen.eccl.episc.sub.

Vetustissimus manuscriptus codex habet hoc loco nouendecim partim archidiaconorum, partim presbyterorum nomina, qui pro totidem episcopis illorum absentium nomine subscripserunt.

Quæ sequuntur, hactenus sub nomine V. Synodi Vniuersalis lecta, acta sunt aliquot Conciliorū pluribus annis, ante V. Synodū, habitorum. Vnius primum à Ioanne 2. episcopo Constantinopolit. contra Anthimum, Seuerum, & Zoarā Acephalos, & alios Chalcedon. Concilium respuentes, Hormisda Papa. A.D. 518. Iustino Imperante. Alterius deinde à Menna episcopo item Constātinopolit. in eandem sententiam, Siluerio Papa. A.D. 536. Tertij deniq; Hierosolymitani, in cōfirmationē Cōstātinopolitanorū, atq; hæc duo Imperāte Iustiniano. Quæ ex Nicephori historia lib. 17. c. 9. in qua diserte habetur illa gesta fuisse ante magnam vniuersalem quintam Synodum, tum maxime ex diligenti obseruatione ipsorum Conciliorum, colliguntur.

Tituli Synodorum duorum Constantinopolit. & vnius Hierosolym.

IN SECVNDO LIB. CONTINENTVR, quæ facta sunt contra Anthimum.

Constantinopolitanæ Synodi Actio I.

Dioina ordinatio & Constitutio Iustiniani Imperatoris cootra Aothimum, Seuerū, Petrum, & Zoaram, ad Petrum archiepiscopum Hierosolymorum.

Esta in Hierosolymis à Petro archiepiscopo contra Anthimū, in qbus inseruotur & ea, quæ in Cōstantinopoli à Menna patriarcha cōtra eundē facta sunt io quatuor actionibus, qbus insertis & ipse Petrus Hierosolymorū sententiā cōtra ipsum protulit. In his aūt & quædā cōtra Seuerū, & ipsius conscripta inueniuotur.

¶ Sciendū, q̄ primò actū fuit à Mēna patriarcha cootra Anthimū, posteà insertuo facta fuit eorū, q̄ à Petro Hierosolymorū gesta fuere. Vltima qdē actio est de his, q̄ cootra Anthimū à Menna patriatcha facta fuerūt, vbi & soia lecta fuit, die 21. mēsis Maij, indictione 14. Posteà quarta mensis Iunij eadē iodictione actū est cootra Seuerū, Petrū, & Zoarā ab ipso Mēna, & p̄ pducta, pbatū est, q̄ & olim, & polim anathematizati fuerunt.

Con-

Constitutio autem fuit vj. Nonas Maias, indictione xiiij. Quæ autem Hierosolymis in intimatione cõtra Anthimum facta fuerũt, sancita sunt xiii. kalen. Octobrias, indictione xv. Prima ergò est sententia, quæ in Cõstãtinopoli contra Anthimum lata est. Secunda autem sententia, quæ in Constantinopoli fuit contra Seuerũ & Petrũ & Zoaram. Tertia est constitutio ordinaria. Quarta autem actio in Hierosolymis & hæc omnia prædicta, in quatuor mensibus facta & sancita fuerunt.

A. D. 536. Post cõsulatum clarissimi Flauij Belisarij, pridiè Nonas Iunias, indict. 14. in Deo amata & regia vrbe Constantinopoli, præsidente autem sanctiss. & beatiss. domino nostro œcumenico & patriarcha Menna, in atrio * diptico venerandæ domûs sanctæ & gloriosæ Dominæ nostræ, matris Dei & semper virginis Mariæ, prope sanctissimam magnam ecclesiam existentis, & à dextera quidem parte confidentibus illi coadiutoribus, iuxta pium iussum à Christo amati & à Deo custoditi Iustiniani Imperatoris, excellentissimis & sanctissimis, ac Deo amantissimis episcopis, Sabino Canusij, Epiphanio Eiculanorum, Asterio Salernitanorum, Leone Nolanorum, Rustico Fesulanorum, *Theophane diacono Romano, Pelagio diacono Romano, omnibus quidem ex Italica regione ab Apostolica sede nuper missis. Posteà autem consentientibus Agapeto Papæ antiquæ Romæ huc aduenienti, Petro metropolis Iustinianopolis ciuitatis secundæ prouinciæ Cappadociæ, Ioanne Bosphori metropolis, Thalassio metropolis Beryti, Magno metropolis Berœæ, Ioãne Gabalorum, Christophoro Porphyrionis prouinciæ Phœniciæ Paraliæ, * Dauitho Cyrrhesticæ, Aetherio Mariamniæ, Alexandro Pagralorũ, Domno Maximianopolis ciuitatis secundæ Palæstinæ, Andrea Panis, Epitynchano Germę prouinciæ Hellespon, Theodoto Gordi, Eusebio Canorum prouinciæ * Pergami, Dominico Theodosianopolis ciuitatis prouinciæ Phrygię Pacatianę, Ioanne Traianopolis ciuitatis prouinciæ Phrygię Salutarię, Dominico Sophenæ ciuitatis, Eusebio Cyzici metrop. Talassio metrop. Nicomedię, Theogene metrop. Synnadorum, Bacho Antiochenę metrop. Pisidię, Hilariano metrop. Pergę, Vosporio metropo. Neocęsareę Ponti Polemoniaci, Paulo metropolis Tyanorum, Acacio metrop. Pessinũtis, Epitecto Claudiopolis ciuitatis metrop. Honoriadis, Hedilco metrop. Cii, Archelao Corcycorum, Ioanne Zoororum, Anastasio Iotapę, Anastasio * Zichiorum, Pelagio Parnassio, Abraamio Cratię, Alexandro Colonę, Paulo * Zectorii, Andrea Peltorum, Theodoro Myrorum, Ioãne Cęlarea Bithyniæ, Eustathio Tiberiopolis ciuitatis, Leontio Helenopolis ciuitatis assistẽtibus illi & coaudiẽtibus Theophane & Pelagio Deo amantissimis diaconibus Apostolicę sedis, & Petro & Menna Deo amantissimis notariis, & quibusdam venerabilibus subdiaconis, procuratoribus reliquorum clericorum eiusdem sedis Apostolicę, qui & cõsentientes ibidem fuerunt Agapeto sanctę memoriæ Papæ antiquæ Romæ, & Magno presbytero, & Heraclio, diaconibus & ambassiatoribus* Eufremii sanctissimi patriarchæ in diua ciuitate sanctissimæ Ecclesiæ, Sabino diacono sanctę resurrectionis Domini nostri Christi Dei, tenente ambassiatam sanctissimi Petri patriarchæ Hierosolymorum, Stephano diacono & ambassiatore Soterici sanctissimi Episcopi Cæsareæ metropolis Cappadociæ primæ, Caiano presbytero ambassiatore Elpidii sanctissimi episcopi Ancyræ metropolis Galatiæ primæ, Dionysio & Callinico diaconibus & ambassiatoribus Photij sanctissimi episcopi metropolis Corinthi. Præsente autem & venerabili clero regiæ vrbis, Euphemius Deo amantiss. diac. & primicerius notariorum, dixit: Venerabiles monachi regiæ vrbis, & quidam ex ciuibus suis & Hierosolymitanis surgentes, supplicationes dederunt piissimo & serenissimo Imperatori nostro, & libellos vestræ beatitudini. Iuxta igitur pium iussum à Deo custoditi Imperatoris nostri, cõueniente sancta vestra synodo, steterunt ante præclarum secretum vestrum, Theodoro circunspecto referendario talia à serenissimo domino nostro ad vos ferente, abstulimus oblatas ab ipsis supplicationes, & expetentibus introitum submissimus ad assistentem. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Intrent & Theodorus circunspectus referendarius piissimi Imperatoris nostri, & venerabiles monachi. Et intrarũt Theodorusq; circunspectus referẽdarius à Deo custoditi domini nostri tribunus & notarius, & Marianus Deo amantissimus presbyter, & Prior domus Dalmatij sanctæ memoriæ, & princeps, & qui cum ipso erant venerabiles presbyteri & abbates & monachi, qui & subscripserunt libello, ab ipsis oblato sanctissimo & beatissimo domino archiepiscopo œcumenico & patriarchæ Mennæ. Qui sanctissimus archiepiscopus dixit: Dicat secundùm primum ordinem Theodorus circunspectus causam, pro qua ad nos venit. Theodorus circunspectus tribunus, notarius & referendarius piissimi domini nostri, dixit: Deo amantissimi Episcopi secundæ Syriæ prouinciæ, relationem fecerunt de quibusdam ecclesiasticis capitulis piissimo & diuinissimo domino nostro, & non solùm ipsi, sed & venerabiles abbates Euagorum monasteriorum regiæ vrbis huius, & quidam ex Orientali administratione, & venerabiles monachi Hierosolymæ, dederunt serenissimo domino nostro, & nõ solùm ipsi, sed & venerabiles abbates Euagorum

Marginalia: * diptycho; Et sunt diptychon locus, in quo scripta servantur episcoporum nomina.; Theodoro; Paraliorũ; Mariamniæ; Zinchorũ; Sectorij

rum monasteriorum, supplicationes. Et statuit imperium suum ipsas per me tradi vestræ beatitudini, & sanctissimis viris antiquæ Romæ, ac reliquæ præclaræ synodo congregatæ, adducereq; ad vos ipsos venerabiles viros, qui supplicationes dederunt, vt in his interpellantes vos ipsis finem imponatis. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Legantur producta à circumspecto Theodoro, Accipiensque venerabilis Dorus diaconus notarius duas supplicationes, alteram quidem ex parte Episcoporum, alterā verò ex monachorum, legit:

§ Libellus epistolarum ad Imperatorem Iustinianum, à Paulo Episcopo Apamearum secundæ Syriæ.

Pijssimo & serenissimo totius orbis post Deum domino Flauio Iustiniano, Christo amato & semper Augusto Imperatori, à Paulo episcopo Apamearum secundæ prouinciæ Syriorum. *Magnificauit etiam & nunc Dominus facere nobiscum, facti sumus lætati*, Psal. 125. secundùm quod scriptum est, pijssime & Christo amantissime Imperator. Iustè enim iusta sectantes, & vera & orthodoxa dogmata sanctorum patrum quotidie scrutantes, & tenentes, prædicamus apertè omnibus orthodoxis populis Christum Deum nostrum omnium Imperatorem, & caput sanctæ Ecclesiæ suæ, quam proprio sanguine acquisiuit, Act. 20. f redimens nos à morte, quam nobis superinduxit diabolus, soperbus per malignos suppositos sibi. Et verè cognouimus, quòd magnificauit Dominus sacrum & iustum imperium vestrum, & omnes vestros aduersantes, vestræ potentiæ supposuit: quoniam sanctam & immaculatam fidem defendentes, purum fermentum, hoc est, recta dogmata, sicut incensum offertis suæ Matth. 3. d Luc. 3. d bonitati, paleas autem igne inextinguibili comburitis. Dicitis itaque, hæreticos, qui nō suscipiunt sanctas quatuor synodos, tanquàm vnam veræ definitionem fidei, primam videlicet cccxviij. & aliam cl. patrum, Ephesinamque primam, & sanctam vniuersalem synodum Chalcedonēn. cum quibus & venerabilem epistolam Sancti Leonis Papæ amplectimur verè columnam orthodoxæ fidei existentem: qui sancti patres nostri omnem hæreticum errorem & opinionem prauam destruentes, longè à sanctis Dei ecclesijs fecerunt, vosque docuerunt filium Dei ex patre quidem fuisse sinè tempore, atque esse ipsi coosubstantialem secundùm Deitatem, & spiritum sanctum patri & ipsi filio coadorandum & conglorificandum, & vnam esse patris & filij & spiritus sancti substantiam & Deitatem, & in tribus hypostasim personis, nouissimis autem diebus ipsum æternum filium Dei & Dominum nostrum, incarnatum esse & hominem factum, oatumque ex spiritu sancto, ex Maria verè Dei genitrice, & semper virgine, & esse nobis consubstantialem, ipsumque esse perfectum in Deitate, & perfectum in humanitate, duarum naturarum proprietates minimè abijciens, sed in vtraque natura cognitus in vna persona & vna hypostasi incōfusibiliter, inconuertibiliter, & indiuisibiliter, vt indè Nestorij & Eutychis prophana & D ε o odibilia dogmata potenter eijciantur, & zizaniæ radicitùs extirpentur, quæ orthodoxis ecclesijs inseminarunt. Vndè nos quidem, insensati & hominis idololatræ Nestorij diuisionem aufugientes, confitemur, quod ille negauit, sanctam, intemeratam, & semper virginem, matrem almam Domini & Dei nostri Iesu Christi, θεοτόκον. Eutychis autem delirι & insipientis prophanum L. Dei genitricem. & fatuum dogma anathematizantes penitùs & expellentes, differentiam naturarum recognoscimus, & confitemur duas naturas post vnionem in vna hypostasi, in vno Christo Deo nostro, & nō sicut fatui Eutychianistæ, cum ipsorum doctore Eutyche & Dioscoro ipsum suscipiente, non rectè ante vnionem duas naturas dicimus, vnam verò post vnionem. Nam hoc est negare penitus Dei & saluatoris nostri dispensationem, & inconuertibilem incarnationem, quam propter nostrā salutem accepit. Qui enim prædicta blasphemant, fatui sunt, & alieni à cōfessione, quàm princeps Apostolorum Petrus confessus est, dicens: *Tu es Christus filius Dei viui.* Nos autē, Matth. 16. c qui pro vestro pio imperio rogamus, & puræ fontis latices orthodoxię participamus, ac orthodoxis populis tradimus, hanc fidem, vestram serenitatem coronantem, conspicientes, ac exuperantem omnem inimicum & rebellē pij imperij vestri, rogamus auerti cursum in corde, & qui non ex tota & pura mēte suscipit recta & irrepræhensibilia dogmata prædictorum sanctorum patrū, sed in hypocrisi quidē fictus suscipit sanctas quatuor synodos, & gloriosam epistolam sancti Leonis Papę, vt à personis fidelis iudicetur: operibus autem negat, & non confitetur bonam & orthodoxam fidem ipsorum, proprias voces illas, per quas Eutychen insipientem sapit, de ecclesia abscinde, & hunc expelle de vestra pia politia. Dicimus autem Anthimum, Seuerum, & Petrum anathematizatos. Et nunc auertimus, & anathematizamus, & alienos habemus ab orthodoxa communione, hereticos existentes, & gaudentes super diuisione sanctarum Dei ecclesiarum, cum quibus prædictum Dioscorum, & qui non rectè (sicut dictum est) sapit, Eutychen infamem abijcimus, & anathematizamus. Sic enim tenentes & sapientes de his ipsis, per mediocrem Epistolā notificauimus sanctæ memoriæ archiepiscopo antiquæ Romę Agapeto Papę, pro omnium

nium ecclesiarū beneficio, & vestræ religiosæ reipublicæ superstantis, ac vestra vestigia pia digna facienti: sed vt existimamus, morte præuentus,& à Christo Deo nostro vocatus,ipsam nō accepit. transtulit enim ipsum Dominus, vt plenitudinem directionis, vestræ custodiret serenitati. Vos autem Dominus gloriæ custodiet pios, & zelotes & custodes orthodoxæ fidei,quam tradiderūt nobis prædicti sancti patres nostri, toti orbi & sanctissimis ecclesijs suis,in pace & lętitia & victoria contra aduersarios, prouidentes & gubernantes commissum vobis ab ipsius bonitate imperium.

¶SVBSCRIPTIONES.

¶Paulus* miseratione diuina episcopus Apamearum ciuitatis, orator vestri pij & à Deo custoditi imperij, supplicaui.

Seuerianus mi. diu. Episcopus Arethusæ ciuitatis,orator pij vestri & à Deo custoditi imperij supplicaui.

Theodorus mis.diui. episcopus ciuit. Balaneorum,orator pij vestri & à Deo custoditi imperij supplicaui.

Stephanus mi.di.episcopus ciuit. Larissę, orator pij vestri & à Deo cust.imp.supplic.

Nonnus mi.di. episcopus ciuit. Rhaphaneæ,orator pij vestri & à Deo custoditi imperij supplicaui.

* Seleucobelis

Dominicus miseratione diuina episcopus ciuit.*Seleucobeli, orator vestri pij & à Deo custoditi imperij supplicaui.

Sergius miseratione diuina episcopus ciuitat. Epiphaniæ, orator pij vestri & à Deo custoditi imperij, supplicaui.

¶Libellus monachorum, monasteriorumq; secundæ Syriæ &c.

DEo amantissimo regi & pijssimo, Iustiniano Imperatori Augusto, supplicatio ac deprecatio à Mariano,miseratione diuina presbytero,& abbate domus & monasterij Dalmatij beatissimi, & Priore venerabilium monasteriorum ciuitatis & abbatum ipsorum monasteriorum, & eorum, qui in ipsa aduenerunt ab eremo Hierosolymorū, abbatum & monachorum, & illorum de secunda Syria,& sancti montis Sinai,& trium Palæstinarum.

Pro. 21. a

Cor vestræ pietatis in manu DEI, & quocunque ipse voluerit, inclinari conspicientes, propter hoc rebus * continentibus vestram optimam politiam,præferentes sanctam ecclesiarum pacem, & fidelium populorum quietem, meritò inquietare audemus vestrum à DEO custoditum imperium,pro his,quæ cōiter vniuersis cōferunt Christianis. Supplicamus itaque,sicut cùm introitum ante hos proximos dies assequuti fuimus,apud vestram pietatem supplicauimus vestris pijs vestigijs,libellum à nobis oblatum sanctissimo & beatissimo Patriarchæ Mennæ, suscipi & canonicè agi. Cumque igitur pro ipsis supplicemus, sanciat vestra à DEO custodita serenitas, per vestrum pium iussum mittere ad prædictum beatissimum virum prædictum libellum, factum contra deuastantes sanctam DEI Ecclesiam, videlicet Seuerum & Petrum impios, & qui similia his sapiunt, ab Eutyche & Dioscoro Acephalis hæreticis seductos, quorum vnus est, qui maximè conturbauit, *quòd in ipso fuit,sanctam DEI Ecclesiam, *quantùm Zoaras quidam Syrus, irrationabilis, plenus omni insania & furia, & qui nihil aliud ab istis didicit, quàm anathematizare sanctos patres vestros, & ipsis communicantes,& decipere veniētes ad ipsum, ac recongregare,ac rebaptizare, sic supplicamus suscipi, & quæ in ipso insita sunt, canonicè finem accipere, conuenientibus ad idipsum prædicto patriarcha Menna, & sanctissimis ac Deo amantissimis Romanis, & sancta synodo,quæ in ipsa regia vrbe congregata est. Nam hoc assequentes,magis & deuotiùs supplicationes mittemus ad clementissimum Deum pro vestra pietate, vt donet nobis super longitudinem annorum, vestrum pium nomen & rem, atque vestrum imperium custoditum in pace Dei,quæ omnem exuperat intellectum: & ipsam donans vbique sanctis DEI Ecclesijs, & de medio tollat omnem,non communicantem ipsis & Apostolicæ Sedi. Phil.4.

¶SVBSCRIPTIONES.

¶Marianus miseratione diuina presbyter, & archimandrita monasterij sancti Dalmatij,& Prior venerabilium monasteriorū huius regiæ vrbis,subscripsi & supplicaui.

Agapetus miseratione Dei presbyter & archimandrita mon.Dij, deprecatus sub.

Agapetus Dei miseratione presbyter & archimandrita monasterij diuæ memoriæ Thalassij,supplicaui & subscripsi.

Alexander Dei miseratione presbyter,& archimandrita monasterij S.Abramij, subscripsi,& deprecatus fui.

Eleutherius Dei miseratione presbyter,& prior monasterij Sancti martyris Dominici,deprecatus subscripsi.

Theodorus Dei mi.presbyter, & Pri. mo. Iob,subscribens supplicaui.

Dioscorus Dei miseratione presbyter, & Pri.eorum,qui sunt in Olymbrio,subscripsi deprecatus....

Paulus miseratione diuina presbyter, & Prior Romanorum prope Protnum, subscripsi deprecatus.

Lucianus Dei miseratione pres. & Prior mon.Romanorum,sup.& subscripsi.

Cosmas Dei miser. presb. & Prior sancti

Prodromij & Ioannis Baptistæ existentis inter illa studij, subscripsi deprecatus.

Ioannes Dei mi. presbyter & Prior mon. S.Thomæ apostoli, subscripsi & supplicaui.

Ioannes Dei mi. presbyter & Prior mon. venerabilis S.Michaelis archangeli, subscripsi. & supplicaui.

Dominicus Dei mi. presbyter & Prior mon. illorum Euphemij, subscripsi & supplicaui.

Demetrius Dei mi. presbyt. & Prior illorum de Foca, supplicaui & subscripsi.

Theodorus Dei mis. presbyter & Prior mon. illorum de Tryphone, subscripsi & supplicaui.

Focas Dei mi. presbyter & Prior mon. de Iona, subscripsi. & supplicaui.

Stephanus Dei mi. presbyter & Prior mõ. Promoti, subscripsi. & supplicaui.

Dadas Dei mis. presbyt. & Prior mon. Caiumæ, subscripsi. & supplicaui.

Alexander Dei mi. presbyter & Prior mõ. Calami, subscripsi & supplicaui.

Stephanus mis. Dei presbyter & Prior mon. * Consta, subscripsi & supplicaui.

Gẽnadius Dei mi. presbyter. & Prior mõ. Dominici, sub. & supplicaui.

Dominicus Dei mi. presbyt. & Prior mon. Syriorum, subscripsi & supplicaui.

Atticus Dei mis. presbyter & Prior mon. Eucradatorum, supplicaui & subscripsi.

*Cyrion Dei mi. presbyter & Prior Aegyptiorum, supplicaui & subscripsi.

Theodorus Dei mi. presbyter & prior mon. Maronij, subscripsi & supplicaui.

Timotheus Dei mi. presbyter & prior mõ. Afterij, subscripsi & supplicaui.

Cosmas Dei mi. presbyter & prior mon. S.Maximini, subscripsi & supplicaui.

Marcus Dei mi. presbyter & prior mon. Theodori *de Estepioris, subscripsi & suppl. *disceptatoris,

Andreas Dei mis. presbyter & prior. mon. Bessorum, subscripsi & suppplicaui.

Dionysius Dei mi. presbyter & prior mõ. S.Marci, supplicaui & subscripsi.

Stratonicus Dei mis. presbyter & prior mon. S.martyris *Domecij, subscripsi & sup.

Marcus Dei mi. presbyter & prior mon. S. *Cyrici, subscripsi & supplicaui.

Ioannes Dei mi. presbyter & prior mon. Isaccij, subscripsi & supplicaui.

Zoilus Dei mi. presbyter & prior monast. Theodoti, subscripsi & supplicaui.

Dominicus mi. Dei presbyter & prior mo. S.Georgij in Xerocerco, supplicaui & subs.

Marinus Dei mi. presbyter & prior mon. *Paulini, supplicaui & subscripsi.

Paulus mi. Dei presbyter & prior mon. S. Zenobij, subscripsi & supplicaui. *Pauli,

Stephanus Dei mi. presbyter & prior mo. Olympij, subscripsi & supplicaui.

Iacobus Dei mis. presbyter & prior mon. Abibi, suscripsi & supplicaui.

Petrus Dei mi. presbyter & prior mo. *Epiclin cognominati in Hierusalem, subscripsi & supplicaui.

Paulus Dei mis. presbyter & prior mona. Samuelis iuxta * Scythem, supplicaui. & subs. per Zoticum diaconum. * Scyth,

Ioãnes Dei miser. presbyter & prior mon. Theodori in petra, supplicaui & subscripsi.

Eleutherius Dei mis. presbyter & prior mon. Neonis, supplicaui & subscripsi.

Modestus Dei mi. presbyter & prior mo. inclyti Lycaoniorũ, supplicaui & subscripsi per manus Flauiani presbyt. & Deuterarij.

Georgius Dei mi. presbyter & prior mon. Cyri, supplicaui & subscripsi.

Antonius Dei mis. presbyter & prior mona. S. patris nostri Eusebij, supplicaui & sub.

Triphon mi. Dei presby. prior mona. Manuelij, supplicaui & subscripsi.

Theoctistus Dei mi. presbyter & pri. mo. S.& gloriosæ Dei genitricis semper virginis Mariæ supplicaui & subscripsi.

*Menon Dei mi. presbyter & prior mo. siti in bono agro S.Prodromij & Ioannis Baptistæ, supplicaui & subscripsi.

Paulus Dei mi. presbyter & prior mon. S. martyris Erimontis, siti prope * Elebychum, supplicaui & subscripsi. per manum Marini lectorarij. * Eulybicham

Silas Dei mi. presbyter & prior mo. Eliæ, supplicaui & subscripsi.

Ioannes Dei miseratione presbyter & prior monasterij Marę, prope Aeuam citernam, supplicaui & subscripsi.

Basilius Dei mi. presbyter & prior mon. S.Simeonis vocati Cyracona, dep. subscripsi.

Theodorus Dei mis. presbyter & prior mon. S.Laurẽtij, à me Dei gratia fundati, supplicaui & subscripsi.

Babylas Dei mi. presbyter & prior mona. sanctæ memoriæ Danielis in stylo, & S.Ioannis apostoli, & S.Andreæ, supplicaui & subs.

Polychronius Dei mi. presbyter & archimand. mo. S.Michaelis archãgeli in *Ethrio, per Anastasium monachum, sup. & sub.

Anastasius Dei mi. presby. & archimand. mon. Romanorum in * Petrio, sub. & supp.

Andreas Dei mi. pres. & prior mo. Romanorum, subscripsi. & sup.

Elpidius mi. Dei presbyter & prior mon. Bassiani, sup. & subs.

Cosmus Dei mi. presbyter & prior mona. Lycaoniorum, sup. & subs.

Polychronius Dei mi. presbyter & archimand. mon.* Erinicorum, subs. & sup. *Criticorũ vel, Cretẽsium,

Ioseph prior sanctæ & glo. semper virginis Mariæ Dei genitricis in Lithostroto, sup. & subscripsi per manum Stephani presbyteri & secundarij mei.

Rhodon Dei mi. presbyter & archim. mo. Theodori, sup. & subscripsi.

Zoticus mi. Dei presbyter & archi. S. Andreæ prope Saturinam portam, sup. & subs.

Mary-

Martyrius miseratione diuina presbyter & archimandrita monasterij. * Vualonis S. Ioannis Baptistæ subscripsi & supplicaui.

*Valentis

Ioannes Dei miseratione presbyter & archimandrita monasterij S. Anastasij prope Agogum, supplicaui & subscripsi.

for. * Hesychius

* Isychius Dei mi. pres. & archiman. mon. beati Theodosij, faciens sermonem pro omni eremo, quæ sub sancta ciuitate est, subscri. & supplicaui.

Domitianus mis. diui. pres. & archim. B. Martyrij, faciens sermonem pro omni eremo sub ciuitate sancta, supplicani. & subs.

Cassianus mi. diui. pres.* Lauras mon. B. Sabbæ, faciens sermonem pro omni eremo sub ciuit. sancta, supplicaui & subscripsi.

Dominicus mi. diui. pres. & archimand. * Lauras Turriũ, faciens sermonē pro omnibus, qui in Iordana sunt, supplicaui & subs.

fo. * Lauræ

Nestabus mi. diui. pres. & archi. * Lauras beati Firmini, faciens sermonem pro eremo quæ sub sancta ciuit. est supplicaui & subs.

* Ferentius Dei mi. presbyter nouæ Lauræ, faciens sermonē pro eremo, q̃ sub sancta ciuit. est, supplicaui & subscripsi.

Traianus Dei mi. presbyter Pyrgiorũ de Iordana, & pro omnibus ibidem monachis, supplicaui & subscripsi.

Leontius Dei mi. monachus & Prior pro prij monasterij, faciens sermonē pro his, qui in eremo sanctorum patrum sunt, supplicaui & subscripsi.

Theodorus mi. diui. diaconus, & mona. nouæ Lauræ, & pro omnibus monasterijs eremi Hierosolymorum, supplicaui & subs.

Dominicus mi. di. diaconus & monachus eiusdem nouæ Lauræ, & pro om. mo. eremi Hierosolymorum deprecatus subscripsi.

Polyeuctus Dei mi. diacon° & monachus monast. B. Theodosij, & pro omnibus mona. eremi, & supplicaui & subscripsi.

Anastasius Dei mi. diaconus & mona. B. Martyrij, & pro omnibus mona. de eremo Hierosolymorum, supplicaui & subscripsi.

Nicon Dei mi. diaconus & mona. B. Theodosij, & pro omnibus mona. eremi. Hierosolymorum, supplicaui & subscripsi.

Mamas Dei mis. mona. B. Martyrij, & pro omnibus mon. eremi Hierosolymorum, supplicaui & subscripsi.

Iulianus Dei mi. monac. mona. B. Theodosij, & pro omnibus mona. eremi Hierosolymorum, supplicaui & subscripsi.

Ioannes Dei mi. mon. B. Martyrij, & pro omnibus mona. eremi Hierosolymorũ, supplicaui & subscripsi.

Sabbatius Dei mi. monac. Lauræ B. Sabbę, & pro omnibus mona. eremi Hierosolymorum, supplicaui & subscripsi.

Martyrius Dei mis. monac. nouæ Lauræ, & pro omnibus eremi Hierosolymorum mon. supplicaui & subscripsi.

Basilius Dei mi. monac. Iordani, & pro omnibus mo. in Iordana, supplicaui & subscripsi.

Theodorus Dei mi. monac. Lauræ B. Firmini, & pro omnibus mo. de eremo, supplicaui & subscripsi.

Theonas Dei mi. presbyter, & ambasiator sancti montis Sinai & eremi Raithæ, & sanctæ Ecclesiæ Pharan, faciens sermonem & pro omnibus mona. existentibus in prædictis solitarijs locis, supplicaui & subscripsi.

Ioannes Dei mi. pres. & monac. Lauræ Amniorum campestris, & pro omnibus, qui in * campestre sunt, supplicaui & subscripsi.

Thodorus Dei mi. diaconus, & monac. monast. B. Sergij in campo, & pro omnibus, qui in eo sunt monachis, supplicaui & subscripsi.

Cosmas Dei mi. monac. & pro omnibus mona. de prima Palęstina supplicaui & subscripsi.

Strategius Dei mi. diaconus & monachus & pro omnibus mona. secundæ Palęstinæ, supplicaui & subscripsi.

Salamines Dei mi. presbyter & prior, & pro omnibus archimandritis tertiæ Palęstinæ, supplicaui & subscripsi.

Ilias Dei mis. diaconus & monachus & pro omnibus, qui in Augustopoli sunt mona. supplicaui, & subscripsi.

Anastasius misericordia diuina diaconus & monachus, & pro omnibus monasterijs in Petris tertiæ Palæstinæ, supplicaui & subscripsi.

Photinus Dei misericordia monachus sancti Stephani in Maoza Iamniæ primæ Palæstinæ, & pro omnibus monachis, qui in ea sunt, supplicaui & subscripsi.

Ioannes misericordia diuina presbyter & monachus & pro omnibus monastērijs in Aila tertiæ Palæstinæ, supplicaui & subscri.

Paulus Dei misericordia diaconus, & ambasiator mon. beati Maronis principalis venerabilium monasteriorum secundæ Syrię, faciens sermonem pro omnibus archimandritis & monachis ipsius secundæ Syriæ, supplicaui & dedi.

Sanctissimus archiepiscopus dixit: Theodorus circunspectus referēdarius, cùm adimpleuerit ea, pro quibus aduenit, abeat. Libelli verò nobis oblati ab ipsis venerabilibus monachis, legantur. Diodorus Deo venerabilis diaconus & notarius, accepit & legit:

¶ Libellus monachorum ad Mennam Patriarcham.

PEr omnia sanctiss. & beatissimo domino nostro Mennæ, regię vrbis archiepiscopo, & sanctiss. Episcopis, qui ex Italorum regione in ipsa conuenerunt, ac Deo amantissimis archidiaconis Apostolicæ sedis, ac sanctæ Episcoporum sanctissimorũ synodo in à Christo amata ciuitate congregatæ, Marianus presbyter, & archimandrita monasterij

rij Dalmatij, & primas venerabiliũ mona-
steriorum regiæ vrbis, & archimandrita prę-
dictorum venerabilium monasteriorum, &
archimandritæ, qui in ipsa ciuitate cõuene-
runt, ac monachi de eremo, quæ sub Hiero-
solyma est, & de sancta Syria, & sancto mon-
te Sinai, ac de tribus Palæstinis. Cùm iudiciũ
aduersùs Anthimum finem acceperit, &
sententia contra ipsum à vobis sanctissimis
iustè lata sit, eo quòd circa diuinos canones
peccare deprehensus est, & dogmata Eccle-
siæ catholicæ vsq; in finem cõfiteri abnuit,
gratias agimus Deo, qui per studiũ pijssimi
Imperatoris nostri sacrum cœtum vestrum
in vnum congregauit, vt mundaret Ecclesiá
Ephe. 5.d suá, & ipsam sibi in perpetuum adscisceret
gloriosam, non habentem maculam, neque
rugam, vel aliquid huiusmodi hæreticorum
zizaniorũ. Et erat quidem nobis per votum
propriæ promissioni vacãtibus, huic soli at-
tendere, & à nemine eorum, qui exteriùs cir-
cũsistũt, dilaniari. Verũ q̃a dæmõ, q̃ bonum
odit hominũ, bonis semp inuidẽs, organa p-
pria inueniẽs, Seuerũ.f. & Petrũ, p ipsos pa-
cẽ sanctarũ Dei ecclesiarũ perturbare non
cessãt, huius gr̃a & de ipsis in libelli à nobis
sanctissimo Papæ Agapeto oblatis, & coram
vestra beatitudine in prima synodo lectis,
necnõ & supplicatione pijssimo Imperatori
nostro data, & vestræ sanctitati remissa à sua
pietate p Theodorũ circunspectũ referẽda-
riũ, qui & cuiuspiã iussionẽ, mandantẽ san-
ctæ vestræ synodo, de omnibus contentis in
supplicatione considerare percurrimus par-
tem quandã. Non enim possibile est, omnia,
quæ ab ipsis, & qui similia istis sapiunt, ab
Eutyche & Dioscoro Acephalis hæreticis,
descendentibus, contra sanctã Dei Ecclesiã
in hac regia vrbe & alijs ciuitatibus præsum
*discutere pta sunt & attentantur, *discutere: hi enim
tanquàm parua putantes ea, quæ ab ipsis iã
præsumpta fuere, totum Orientem pertur-
barũt: & humano sanguine sanctorum & cę-
terorum virorum se coinquinantes, elaborãt
omninò & hanc regiam vrbem huiusmodi
malis inuoluere, si præualebũt. Quæ si com-
pẽdioso sermone recapitulare voluerimus,
nescimus, quid priùs vel quid posteriùs enar
rabimus: vel quid, vti breue, silentio pertran
seamus, aut quid, vti maius, patefacimus, cũ
oĩa ab ipsis ppetrata cõperta æqualia sint, &
vnũ alterum nõ excedat. Quid ergò dicem⁹?
Iustorum sanguinẽ, quo manus eorũ plenæ
sunt, vel excommunicationes, quas cõtrà san
ctos Ecclesiæ doctores, eorum dira ora pro-
tulerunt, & maximè aduersùs sanctam Chal
cedonensem synodum, & beatum Papã Leo-
nem: sed & schismata sanctarum ecclesiarũ,
ac fidelium populorum scandala, sed & im-
petus in Dei dilectos archimandritas, & in
sanctos sacerdotes fecerunt, constipante eos
virorum multitudine, vt excommunicatio-
nes aduersùs sanctos repeterent. Insupèr
etiàm confessiones, in scriptis continentes
anathematizationes aduersùs prædictos pa-
tres, quas in necessitate omni extortione im-
mittentes quibusdam, qui sub ipsis erant sa-
cerdotes, ab eis afferebant: quandoquidẽ al- Theopolis, prius Antiochia dicta est Niceph. li. 14. ca. 34.
ter Theopolitarum, alter verò Apameæ ec-
clesiarum thronum illicitè ac cõtra omnem
sacrum canonem subripuerunt, & contami-
nauerunt, licèt neque in monachos vel cleri-
cos canonicè ordinati, hanc dignitatẽ adepti
sunt. Verùm quid dicemus ad sanctorum di-
gitos cõfractos, quibus altaria circundabãt,
& ad ipsa veluti ad locum aliquẽ intemera- Hæreticorũ improbitas & ferocia
tum confugiebant propter prædictorũ ho-
micidia, vndè extracti à viris homicidis, vio-
lẽtæ morti traditi sunt, & in ipsis locis vene-
rabilibus ab ipsa immanitate & crudelitate
ordinati, non valentes discernere sanctũ lo-
cum à prophano? Tacemus & suffocatricis
manûs impositiones ipsorum prophani &
falsi sacerdotis, & pro premortua viuẽtis su-
per ordinandis verba inuocationes proferẽ-
tis non diuinæ gratiæ, sed de ventre noua di-
centis, ac de terra loquentis. Tacemus & car-
ceres, & vincula, ac aduersùs venerabilia mo
nasteria die noctuque latrocinia, insidias &
rapinas in ipsis, ac deuotorum violentas iu-
gulationes: tacemus & insidias in vijs contra
sanctos factas, & ipsorum sanguinis innocẽ-
tis adspersionem, cùm diuino zelo moti, ad
septa * Mandrani sancti Simeonis iter face-
rent, communis visitationis gratia, propter
persequentes Ecclesiam, & pro his, qui mo-
uebantur ab istis. Congregabãt enim multi-
tudinem iniquorum latronũ Iudæorum, &
immittebant in illos honorabiles viros. Itaq;
istorum inhumani ministri ad stationem
missi, insidiabantur prædictis sanctis viris.
Dumque aderant, ipsi de insidijs surgentes,
irruebant repẽtè in eos, & eorum caniciem
non veriti, opus gladij in ipsos fecerunt, cir-
ca trecentos quinquaginta numero existen-
tes, eorumq; membra in strata dispersẽrũt,
non tradentes sepulturæ illorum venerabi-
les reliquias, neque ipsorũ tugurijs parcen-
tes ob causam fidelis populi, inferentesque
& tunc dirum opus Iudæorum. Nec mirum,
si huiusmodi immania sacrificia dæmonib⁹,
quibus seruiebant, reddebant, & maximè Se-
uerus, vtpotè qui gentilem superstitionem
nondùm abiecit. Illorum enim erant disci-
puli, de quibus Dauid clamat, dicens: *Et sa-* Psalm. 105.
*crificauerunt filios suos & filias eorum dæmoni-
bus, & effuderunt sanguinem innocentem, san-
guinem filiorum suorum & filiarum suarũ, quas
sacrificauerunt sculptilibus Chanaan. Et infecta
est terra in sanguine, & contaminata est in ope-
ribus eorum, & adulterati sunt in adinuentioni-
bus suis.* Quisnã nescit, eorũ vitã turpẽ admo-
dùm & scelestã ab ineũte ætate esse, & dæmo-
nibus * procliuã, & quòd in veneficijs Seue-
rus deprehensus est in ciuitate Berytiorum
demonijs seruiẽs? Et huiusmodi calumniam
aufugere

aufugere volens, finxit träſponere ac fingere diabolicam opinionem ſuam, & venire (vt dicebat) ad baptiſmum in Tripoli in adorabili domo ſancti & ſereniſſimi martyris Leontij. Et nondùm perfectis diebus his, quibus baptizabatur, poſtquàm vidit (veritatē paululùm ſimulans) perſpicuè, quòd rursùs ad antiquum gentilis opinionis ſuæ vomitū reuerti non poterat, per aliā viā ad id, quod ſtudebat, peruenit. Nam negauit ſtatim Eccleſiā, & cùm baptizat' eſt, proceſſit ad Acephalos hæreticos, qui ea, quæ Eurychis ſunt, ſapiunt: vocansq; ſanctas Dei domos diuerſoria hæreſis & impietatis, reprobās propter hoc baptiſmum, quē dicit ſe accepiſſe, vt & in ipſo impleretur propheticus ſermo, qui de huiuſmodi dicit: *Alienati ſunt à vulua, errauerunt à veritate, locuti ſunt falſum, furor ipſis ad ſimilitudinem ſerpentis.* Quòd autem & ipſam Acephalorum religionem ſimulauerit, ex ſequentibus omnibus manifeſtum fuit. Præſidebat enim ſuæ Acephalę ſectæ, quod vnitiuum dicitur, non admittēs, ſed nouatiuum ipſum & diuiſiuum appellans, & in ſuis proprijs cōſcriptionibus anathematizans. Cumque tempus habuit ſubripere venerabilem ſedem Theopolitarum, rursùs cauillatus eſt, ex auerſione ſubcurrēs accipere præſulem Alexandrinum Petrum, quem Moggum vocauit, quique tempore ipſo vnionis Alexandrinorum ſedem ſurripuerat, in ſacris diptychis Theopolitarum Eccleſiæ ponit derelinquens omnes, qui ab ipſo in hoc decepti erant, & docti ab ipſo ſuerant, eo quod deberet Petrus abripi de Eccleſia Alexandrina, nec verò in his omninò permanſit. Erat enim illi ſententia tumultus mouere, nec aliquando in ipſis ſtare. Quomodò enim poſſibile erat non propter fidē Chriſtianam certamen, non hoc ſolùm negociari, vt ex omni occaſione ſemp perturbaret ſanctam Dei Eccleſiam? Iterùm ergò & Petrum liberum eodem tempore ſuſcipit, & communicat cæteris hereticis, poſtquàm putauit abſciſſos ab Eccleſia Alexandrina, cuius vnionem amplecti finxit, ſicut ſuperiùs dictum eſt. Poſt hæc autem omnia, nullum fuit ipſi impedimētum ad continuam tranſgreſſionem, eandem ſanctam Chalcedonenſem ſynodum quotidiè (vt ità dicam) anathematizare præſumit, & communicantes illi, cùm multos Epiſcoporum, qui in ipſa Chalcedonenſi ſynodo ſancta conuenerāt, & qui ſub ipſo erant, in ſacris diptychis, id eſt, * cōmemorantibus, habeat. Verùm & Alexādrina ciuitas, quæ ipſos in malo ſuſcepit, nunquid aufugit ipſorum tumultus? Nam illam inuenientes in ſe ipſa quieſcētē, vt aliquandò depoſita fuit, in finalem euerſionem conſtituerunt, apponētes ipſis diuiſiones, & adinuicēm ibi populum cōcitantes, vt & bella ciuilia fierent, multorumq; hominū ſanguis effunderetur, & ipſi quidem vix aliquādò fuga pœnas per iſtos aufugerunt. Quos cùm illi fefelliſſent, illos anathemati ſubmiſerunt, & cęteris pluribus Eccleſię maledictionibus, hæreticos & ipſos meritò appellantes, vt ipſis ex Dei iudicio veniat illud: In foueam ceciderunt, quā operati ſunt, & conuertatur dolor eorum in caput ipſorū. Cùm enim omnem Eccleſiam iniquè anathematizare anſi ſint, meritò ab omni Eccleſia anathematizati ſunt. Multa quidem & alia auſi ſunt, quæ & omni Orienti nota ſunt. Idcircò nos timorem iſtorum fugientes, & veſtrę beatitudinis cœtum veriti, ac venerabilem habitum veſtrum, turpes iſtorum actus ſilētio pertranſiuimus. Cùm autem ſic miſerabiliter (vt prædictum eſt) Orientem & Alexandriā diſpoſuerint, appræhendunt & hāc regiam vrbem. Nam qui ab iſtis & ſimilibus iſtis decepti ſunt, tanquàm præcurſores illorum malitiæ exiſtentes, ac ipſis viam ſceleris præexplanare ſtudentes, * & poſt illos rurſùs Petrus, deincèps autē poſt iſtos Seuerus, qui & priuatas domos, eccleſiasque Dei, ac ipſam politiam (quantùm in ipſis eſt) deuaſtare non ceſſauerunt, conuenticulaque ac contraria baptiſmata, cum omni impudica audacia publicè ac priuatè præſumentes, intromittentes autem ſeipſos, & pecuniariarū rerum interuentione & ſequeſtratione, tumorem & diuitias nō parùm ex hoc & multorum domibus ſubijpſis acquiſierunt: per quæ animas quidem * ſynceriorum deceperunt, cautorum autem animas in ſtrepitum deduxerunt, animas verò ad pecunias, vel gloriam, ſiue delicias inclinatorum, ſubripuerūnt. Inſupèr etiàm & intrantes domos, captiuas ducebant animas hominum & mulierum non firmatas: & non ſolùm ſecundùm animas, verùm etiàm & corporaliter ipſas corrumpebant, in foueam impietatis & luxûs immergentes. Verum quid de his ſermonem extendere oportet, cùm per totum orbem ſciant nefarias actiones prædictorū hæreticorum Acephalorum, Seueri ac Petri, ac ipſorum diras iniuſtitias ac blaſphemias & manus homicidijs gaudentes? Iſta enim manifeſtè oſtendunt ea, quę in antiqua Roma, quandò ſanctę memorię Hormiſda illam Apoſtolicam ſedem regebat, & ea, quę in hac regia vrbe, & in Theopoli, atque in Hieroſolymis facta ſunt, & ſtatuta monimenta. Nam & illorum ſceleſtam vitam omnibus annūciāt, & perpetuas ac indiſſolubiles excommunicationes, quibus prędicti percuſſi ſunt, ꝑpter prohibitas ipſorū actiones, quas operati ſunt, in quibus * operari debebant, & dicere montibus: Cadite ſuper nos, & adoperite nos: vel in profundis terrę infodi, & putare mortē meliorē vita præſente eo, ꝗ ipſi ſoli vltra omnes hęreticos perpetuis ac indiſſolubilibus excōmunicationibus percuſſi ſint: quod non fecerūt, ſed in peſſimis, tanꝗ in honeſtis, gloriātes, fremuerunt

Marginal notes: Pſalm. 57. — locus obſcurus. — Pſalm. 7. — * Petrus & Seuerus priuatas — * ſimplicia — * oportere Luc. 23. d

runt (vt dictum est) & in hac ciuitate. Et vnº quidem de die in diem impietati addit iniquitatem, in altū loquēs, & aduersùs sanctos patres insurgens, ipsorū recta dogmata dilaniat & blasphemat. Petrus verò * ipsa blasphemat, & omni turpi ac scelesto conatu seipsū immittere non recusat, deum habēs ventrē, & luxuriā sequentē ipsum, & gloriā in cōfusione sua, & in alto ac grauiter incedēs, in publicum prodit, publicās omnibus suā impudentiam, & his, qui sequuntur, & qui precedunt, omnes incedentes cōtrudēs, omnibus seipsum potentē ostētare per hoc vult. Ah qs Hieremias, fletūs passionibus adęquare potens, nostra plorabit mala, immò verò nostrā negligentiā? Quoniam cùm talē habeamus orthodoxū Imperatorē, feruēti zelo otthodoxam fidē fouentē, ac pacem sanctarū Dei Ecclesiarum, sicut pupillam oculi, custodire promptissimum, conticemus & sustinemus, videntes prædictos hæreticos ità turpiter & impudenter, ac cum omni audacia conuersantes, super quos dolentes, non * suspicamur ab Apostolo præmoniti, quoniam maligni & venefici homines sunt in peius incedentes, deuiantes, & errantes. Videntes itaq; nos, hos ità impudenter & cum audacia agere, & vos pro cautione omniū fidelium, nihil in oppositum ponere: credentes & persuasi, pijssimum Imperatorem nostrum conuersiuni ab ipsis deceptorū, & firmamento eorum, qui adhuc manentur per illorum contrarias doctrinas, prouidere: & maximè cùm sciatis per memoriā nos portare proclamatum terribile iudicium scandalizanti vnum de pusillis, quodq; ante nos consideràbitis, quod communi expedit vtilitati: cumq; etiā maximè, sicut nunquàm, vel alij hæretici, vel in alijs temporibus isti, & qui similia istis sapiunt per omnia, sanctam Dei Ecclesiam deuastent: hoc rogamus vos, immò verò & adiuramus (quanquàm præsumptuosum quid faciamus) per magnum Deum & saluatorem nostrum Iesum Christum, & per salutē ac victoriam pijssimi & Christianissimi Imperatoris nostri, ac Deo propter suam rectam fidem dilecti, vt nos sequentes sententiā sancti ac apostolici viri archiepiscopi antiquæ Romæ, & eos, qui huius regiæ vrbis pōtificalem sedem ornauerunt, ac beatos patriarchas Theopoleos & Hierosolymorum, cęterosque pontifices, primùm quidem condemnationi aduersùs ipsos hæreticos, à prædictis sanctis viris prolatæ, & anathemati modò, sicut & antè, & vos subijciatis Seuerum & Petrum, quilibet vestrûm nominatim coram Deo & hominibus manifestādo & anathematizando eos, & qui similia istis sapiūt, & non pœnitent, sed in illorū errore permanēt, atq; etiàm impia Seueri dogmata & cōscripta, & qui ea suscipiunt, necnon & istorū consentaneos, quemadmodùm in Nestorio & Eutyche ac Dioscoro, cæterisq; hæreticis facere cōsueuistis, tradēdo populis, ac ipsos docendo, vbiquè auertere illorum mortiferum venenum, statimq; vnà nobiscū ad pedes pijssimi ac à Deo custoditi Imperatoris nostri currere velitis, & ipsius pietatem edocere oīa quidē, quæ sequuta sunt, ipsiusque mansuetudinē exorare, vt illa faciat, quæ sua diuina & à Christo amata anima, naturaliter facere solet pro pace sanctarum Dei Ecclesiarum, & vt ipsius à Deo custoditū Imperiū inconcitatum ac imperturbatum custodiat, & eos, qui à nobis denominati sunt, & qui similia istis sapiunt, de hac ciuitate expellere, & cessare faciat conuenticula, quæ fiunt, & parabaptismata, & turbationes. Insuper etiā & Zoaram Syrum quendam irrationabilem eiusdem vomiti veneni cum ipsis existentem, oramus eisdem cōdemnationibus submitti, omni iniustitia & arrogantia plenum existētem, & nihil aliud scientem, quàm quod ab illis accepit, anathema scilicet aduersùs sanctos patres nostros & his cōmunicātes: atq; coarctare ad ipsum venientes facere hoc, & cōuenticula & parabaptismata innouare, ac tumultus in sanctis Dei Ecclesijs cōmoueret ipsos deniquè ac istos, cæterosq; in diuersis domibus ac suburbijs latentes, de hac ciuitate tanquàm feras quasdam expellere, & loco ipsis conuenienti condemnare, cùm noluerint in ciuitatibus, quæ secundùm leges sub sua pietate gubernantur, modestè & pacificè viuere, neq; ibidem se ipsos facere meliores ex ineffabili & diuturna patientia ab ipso ostensa, & cura ac honore misericordissimi Imperatoris nostri, qui illorum salutē procurauit, sed ipsius excellentissimam clementiā spernentes, indignos huius se exhibuerunt, & in tantam amentiam & arrogātiam se eleuauerunt, quantum & honorati fuerunt, & licenter omnia facere permissi sunt. Generalemq; ordinationem vbiquè mittere ad sanctos pontifices, & ad magistratus, interdicērem omnia prædicta fieri, & quæ hoc sanciat, vt domus & suburbia, in quibus huiusmodi conuenticula fiunt, cōfirmentur in locum sanctā.* ecclesijs. Nā leges Imperiales sanciūt, omnem locum & rem, in quo & per quam, siue per errorem, siue secundùm veritatem sacrum, quod confiscatum est, sanctis Dei ecclesijs offerre: & hoc vobis diuina scriptura exposuit, quandò Moses Dei seruitor diuinitus edoctus, statuit improperia nō sacra in præparationem templi venire, quoniā & si alienus fuit ignis, tamen in ipsis sacrum sacrificium ipsis prohibitum, obtinuerunt & perfecerunt Dathan & Abiron, & synagoga Chore, qui tunc contra sacerdotium & prophetam ac Deum impudenter insurgebant, quemadmodū & isti falsi sacerdotes, ad impietatem seipsos mercede conducunt, & veri Antichristi in domibus intrarūt, & aliena altaria erexerunt, & baptisteria ædificauerunt in contrariū veri altaris & sancti lauacri. Sā-

Marginal notes: *Ipso — Phil. 3. d — *suspicamur — 2. Tim. 3. d — Matt. 18. a — Tit. 2. e — Vide Niceph. li. 17. c. 9 Histor. Ecclesiast. — *aliter ... — *ecclesias — Num. 16. e

ciri aūt & supplicam⁹ suo pio imperio, omnia impia conscripta Seueri contra sanctam Chalcedonensem synodum, vbicunquè ione niātur, igni trad. Hoc enim & immanissimis & impijs Nestorij cōscriptionibus fieri piæ ordinationes sanciunt. Ea verò, quæ canonicè facta sunt super dictas personas, oramus vestram beatitudinē & sacrū vestrum cœtū, inquirere à considentibus vobiscū, & à sanctis. Romanis, & à venerabilib. notarijs apud vos existētibus, insuper etiàm & à Deo amātissimis viris ambassatoribus Orētalibus, vt his patefactis, vestra beatitudo & sancta synodus vobiscum sedens, exequatur diffinita contra ipsos à sanctis patribus nostris, qui p̄dictas pontificales sedes ornauerunt, & anathematizet prædictos Seuerū & Petrum, & istorum sequaces, & quæ sua sunt, sapientes, & maximè Zoaram, qui intantùm sicut isti, vel plùs Ecclesiam Dei perturbauit, & qui per omnia abdicatus fuit ab Apostolica sede & qui nō vult istos sequi, & eis cōmunicare.

¶ SVBSCRIPTIONES.

¶ Marianus miseratione Dei presbyter, & archimandrita dicti monasterij sancti Dalmatij, & primas venerabilium monasteriorum huius imperialis ciuitatis, subscripsi & tradidi.

Agapetus miseratione diuina presbyter & archimandrita monasterij Dij, subscripsi & supplicaui.

Agapetus Dei misericordia presbyter & archimandrita monasterij S. memoriæ Thalassij, subscripsi & tradidi.

Alexander Dei misericordia presbyter & archimandrita monasterij Sancti Abraamij, subscripsi.

Theodorus DEI misericordia presbyter & archimandrita monasterij Iob, subscripsi & dedi.

Eleutherius DEI misericordia presbyter & prior monasterij S. martyris Domnoici, subscripsi & tradidi.

Stephanus Dei misericordia presbyter & prior *Olympij, subscripsi & tradidi.

Dominicus Dei misericordia presbyter & prior monasterij Syriorum, subscripsi & tradidi.

Theodorus misericordia diuina presb. & prior monasterij Tryphonis, subscripsi & tradidi.

Stephanus Dei misericordia presbyter & prior monasterij *Consta, subscripsi per manus Iacobi, & porrexi.

Paulus Dei misericordia presbyter & prior monasterij Romanorum, sub. & por.

Iulianus Dei misericordia presbyter & prior monasterii Romanorum, subscripsi & porrexi.

Ioannes Dei misericordia presbyter & prior mon. apostoli S. Thomæ, sub. & porre.

Dioscorus Dei misericordia presbyter & prior monasterij Olymbrii, sub. & dedi.

Demetrius Dei misericordia presbyter & prior monasterij de Foca, sub. & porrexi.

Dominicus Dei misericordia presbyter & prior monasterii Eupheinii, subscripsi & porrexi.

Alexander Dei misericordia presbyter & prior monasterii Calamii, sub. & porrexi.

Ioannes Dei misericordia presbyter & prior monasterii S. Michaelis archangeli, subscripsi & porrexi.

Phocas Dei misericordia præsbyter & prior monasterii de Iona, sub. & porrexi.

Stephanus Dei misericordia presbyter & prior monasterii de Promoto, subscripsi & porrexi.

Dadas Dei misericordia presbyter & prior monasterii de Caiuma, subs. & porrexi.

Genadius Dei misericordia presbyter & prior monasterii Dominici, subs. & porrexi.

*Cirion Dei misericordia presbyter & prior monasterii Aegyptiorum, subscripsi & porrexi.

Theodorus Dei misericordia presbyter & prior monasterii Maronii, subscripsi & porrexi.

Dionysius Dei misericordia presbyter & prior monasterii Marci, subscr. & porrexi.

Ioannes Dei misericordia presbyter & prior monasterii Theodori in petra, subscr. & porrexi.

Eleutherius Dei misericordia presbyter & prior monasterii Neoois, subscripsi & porrexi.

Zoilus Dei misericordia presbyt. & prior monasterii Teodoti, sub. & porrexi.

Timotheus Dei misericordia presbyter & prior Asterii, subs. & porrexi.

Marcus Dei misericordia presbyter & prior monasterii Sancti Dominici subscripsi & porrexi.

Andreas Dei misericordia presbyter & prior monasterii S. Dei genitricis Bellorum, subscripsi & porrexi.

Dominicus Dei misericordia presbyter & prior monasterii S. Georgii in *cyrocerco subscripsi & porrexi. *xerocerco

Paulus Dei misericordia presbyter & prior monasterii S. Petri & Pauli, & Sancti Martyris Sergij & Bacchii, subscripsi & porrexi.

Atticus Dei misericordia presbyter & monachus Eucratadorum, subscripsi & porrexi.

Stratonicus Dei misericordia presbyt. & prior monasterii Sancti Martyris Domecii, subs. & porrexi.

Marcus Dei misericordia presb. & prior monast. Theodori *de Estepioris, subscripsi & porrexi. *discepetotis,

Cosmus Dei misericordia presbyter monast. S. Maximini, subscripsi & porrexi.

Paulus

Paulus Dei misericordia presbyter.& prior monasterij S.Zenobij,subscr.& porr.

Ioannes Dei misericordia presbyter & prior monasterij Isaccij,subsc.& porr.

for.* presb. & prior Iacobus Dei misericordia * presbter monast. Abibi, subscripsi, & porrexi.

Glorius Dei misericordia presbyter,& prior monasterij Curij,subsc.& porrexi.

Paulus Dei misericordia presbyter & prior monâst.Samuelis in Scythi, per Zoticum diac.subscripsi.

Petrus Dei miseric.presb.& prior monaster.Epiclin Hierosolymorum, subscripsi & porrexi.

Marinus Dei misericordia presb.& prior monasterii.* Paulini,subscripsi & porrexi. *Pauli

Modestus Dei misericordia presbyter & prior monast.* Lycaonorum, subsc.per Flauianum presbyterum & deuterarium, & porrexi.

Antonius Dei misericordia presbyter & prior monast.S.Eusebij,subs.& dedi.

Tryphon Dei misericordia presbyter monast.Manuelij,subscripsi & porrexi.

Theoctistus Dei misericordia presb. & prior monast.S.Dei genitricis Mariæ virginis,subscripsi & porrexi.

for.*presb. & prior * Cenon Dei misericordia * presb.monasterij iacentis in bono agro S.Prodromij, & S.Ioannis Baptistæ,subscripsi & porrexi.

Paulus Dei misericordia presbyt.& prior S.Ermonis martyris in * Eilbicho,subscrip. per manum Marini lectorarij.

Silas Dei misericordia presbyter & prior monast.Eliæ,subscripsi & porrexi.

Ioannes Dei misericordia presbyter & prior monast.Maræ prope Aetiam cisternâ, subs.& porrexi.

Basilius Dei misericordia presb.& prior monasterij S.Simeonis Epiclin * Ciracona, subscripsi.& porrexi.

Theodorus Dei misericordia presbyter & prior monasterij sancti Laurentij martyris, à me Dei gratia fundati, subscripsi & porrexi.

Babylas Dei misericordia presbyter & prior monasterij sanctæ memoriæ Danielis in Stylo,& S.Ioannis Prodromij & Baptistæ ac sancti Andreæ Apostoli,subscripsi & por.

Polycronius Dei misericordia presbyter & archimandrita S.Michaelis archangeli, in *Eibrio,subscripsi per Anastasium monachû & porrexi.

Anastasius Dei misericordia presbyter & prior monasterij Romanorum, subscripsi & porrexi.

Andreas misericordia diuina presbyter & prior monast.Romanorum. subscripsi.& porrexi.

Rhodon Dei misericordia presbyter & prior monasterij Theodori, subscripsi & porrexi.

Elpidius Dei misericordia presbyter & prior Basiani,subscripsi & porrexi.

Cosmus Dei misericordia presbyter & prior monasteriorum Lycaonorum, subsc. & porrexi.

Polychronius Dei misericordia presbyter & archimandrita monaster. * Criticorum, subscripsi & porrexi. *Eriticorû, vel,Cretanum.

Ioseph prior monasterij S.gloriosæ Dei genitricis Mariæ existentis in Lithostroto, subscripsi per mannm Stephani presbyteri & secundarij mei,& porrexi.

Zoticus misericordia diuina presbyter & prior monasterij S. Andreæ prope Saturinâ portam,subscripsi,& porrexi.

Martyrius Dei misericordia presbyter & prior monasterij *Valentis S.Ioannis Baptistæ, subscripsi & porrexi. *Vualentis

Ioannes Dei misericordia presbyter & archimandrita monasterij prope Agogum, subscripsi & porrexi.

Stephanus Dei misericordia presbyter & prior monasterij Rom.prope S. Georgium * Sycorum,subscripsi & porrexi.

Sabbatius Dei misericordia presbyter & prior monasterij * Ipatij sub Photino sanctissimo episcopo Chalcedonensi metropolitano,subscripsi per mannm Ioannis diaconi ipsius monasterii, eo quod nescirem ego literas. for.* Hypatii.

Ioannes Dei misericordia presbyter & archimandrita venerabilis magni monasterij * Acimitorum,sub Photino sanctissimo episcopo Chalcedon.subscripsi. *Acumiticû

Cyprianus Dei misericordia presbyter & prior monasterii * Osyas sub dicto Photino episcopo Chalcedonensi,subscripsi.

Ioannes Dei misericordia presbyter & prior monasterii Exagonii,sub Phorino sanctissimo episcopo Chalcedonensi, subscrip.

Stephanus Dei misericordia presbyter & prior monasterij Orchadorum,sub Photino sanctissimo episcopo Chalcedonensi, subsc.

Tryphon Dei misericordia presby.& prior monasterij Sacrarii,sub Photino sanctiss. episcopo Chalcedonensi,subscripsi.

Georgius Dei misericordia presbyter & prior monasterii * Crauorum, sub Photino sanctiss.episcopo Chalcedonensi,subscripsi. for.* Cranorum.

Polychronius Dei misericordia presbyter & prior monasterii Ai pedorum, sub Phouno sanctiss. episcopo Chalcedonen. subscripsi.

Seuerianus Dei misericordia presbyter & prior monasterii Syriorum, sub Photino &c.

Pacificus Dei misericordia presbyter & prior monasterii Pictorum sub Photino &c.

Paulus Dei misericordia presbyter & prior monasterii Fontis sub Photino &c. Megalimerus Dei misericordia presbyter & prior monasterii Cranidorum, sub Photino sanctissimo Episcopo metropolitano Chalcedonensi,subscripsi.

Marcellinus

Marcellinos Dei misericordia presbyter & prior monasterij Michaelis Archangeli * Ronphinianon, subscripsi.

Ioannes Dei misericordia presbyter & prior monasterii Barnabæ sub Photino sanctissimo episcopo, subscripsi.

Theodorus Dei misericordia presbyter & prior monast. * mi. Apollonii sub Photino sanctissimo episcopo, subscripsi.

for. * martyris.

Paulus Dei misericordia presbyter & prior monasterii Galachrinorum sub Photino sanctissimo episcopo, subscripsi.

Stephanus Dei misericordia presbyter & prior monasterij Antiochianorum sub Photino sanctissimo episcopo, subscripsi.

Stephanus Dei misericordia presbyter & prior 40. sanctorum sub Photino sanctiss. episcopo, subscripsi.

Dorotheus Dei misericordia presby. & prior monasterij * Patiorum sub Photino sanctiss. episcopo, subscripsi.

Elpidius Dei misericordia presbyter & prior monast. Critinorum sub Photino sanctissimo episcopo, subscripsi.

Elibertus Dei misericordia presbyter & prior monasterij Rom. prope * Rouphinianon, sub Photino sanctissimo episcopo sub.

* Ioannes

* Iordanes Dei misericordia presbyter & prior monasterij de Petra sub Photino sanctiss. episcopo, subscripsi.

Marcellus Dei misericordia presbyter & prior monasterij Dalmatij sub Photino sanctissimo episcopo, subscripsi.

Iulius Dei misericordia presbyter & prior monasterij S. Bassis in desiderio sub Photino sanctiss. episcopo, subscripsi.

Isidorus Dei misericordia presbyter & prior monasterij Idiæ, existentis in plantis prope S. Epimachum martyrem sub Photino sanctiss. episcopo Chalcedonen. subscr.

Eugenius Dei misericordia presbyter & prior monast. Leucadi sub Photino sanctiss. episcopo, subscr. per manum Pauli diaconi ipsius monast. cùm ego non potuerim propter senectutem.

Photinus Dei misericordia presbyter & prior monasterij S. * Platoni sob Photino episcopo, subscripsi.

Ioannes Dei misericordia presbyter & prior monasterij * Broheti S. Thomæ Apostoli sub Photino sanctiss. episcopo, subsc.

Stephanus Dei misericordia presbyter & prior monasterij de Stephana sub Photino sanctissimo episcopo, subscripsi.

Eugenius Dei misericordia presbyter & prior monast. de Diapetris sub Photino sanctissimo episcopo, subscripsi.

Marianus Dei misericordia presbyter & prior monasterij Adriatorum sub Photino sanctissimo episcopo, subscripsi.

* Canon Dei misericordia presbyter & prior monasterij Iuliani * Broetorū sub Photino sanctissimo episcopo, subscripsi.

Ioannes Dei misericordia presbyter & prior monast. Briorum sub Photino sanctissimo episcopo, subscripsi.

Ardaburios Dei misericordia presbyter & prior monast. Theodori Similiacorū, sub Photino sanctissimo episcopo, subscripsi.

Stephanus Dei misericordia presbyter & prior monast. S. Zachariæ Stibarachij sub Photino sanctiss. episcopo, subscripsi.

Ioannes Dei misericordia presbyter & prior monast. Thomæ Epidromorum, sub Photino sanctiss. Chalced. epis. subscripsi.

Theodorus Dei misericordia presb. & prior monast. S. Stephani * Lydanorum, sub Photino sanctissimo episcopo, subscripsi.

Stephanus Dei misericordia presbyter & prior monast. Coccij sub Photino sanctissimo episcopo, subscripsi.

Eusebius Dei misericordiā presb. & prior monast. S. Christophori Tatiliorū, sub Photino sanctissimo episcopo, subscripsi.

Iacobus Dei misericordia presb. & prior monast. Calamij inferioris sub Photino sanctissimo episcopo Chalced. subscripsi.

Hsychius Dei misericordia presbyter & prior monast. B. Theodosij, faciens sermonē pro omnib' monachis de eremo sub sancta ciuitate, subscripsi & porrexi.

Domitianus presbyter & archimandrita monasterij B. Martyrij, faciens sermonē pro omnibus monachis de eremo sub sancta ciuitate, subscripsi & dedi.

Cassianus Dei misericordia presbyter & primicerius Lauræ de Sabba, sermonem faciens pro omnibus monachis de eremo sub sancta ciuitate, subscripsi & porrexi.

Dominicus Dei misericordia presbyter & archimandrita Lauræ * Pyrgiorum, faciens sermonem pro omnibus monachis in Iordana, subscripsi & porrexi.

* Turrium.

Nestabus Dei misericordia presbyter & monachus Lauræ B. Firmini, faciens sermonem pro omnibus de eremo sub sancta ciuitate, subscripsi & porrexi.

Terentius Dei misericordia presbyter & monachus nouæ Lauræ, faciens sermonem pro omnibus monachis sub sancta ciuitate, subscripsi & porrexi.

Traianus Dei misericordia presbyter & monachus * Pyrgiorum * Iordani, faciēs sermonē pro omnibus monachis de eremo Iordanæ, subscripsi & porrexi.

* Turrium.

Cyricus Dei misericordia presbyter & monachus nouæ Lauræ, faciens sermonem pro omnibus de eremo sub sancta ciuitate, subscripsi & obtuli.

Leōtios monachus & primicerius proprij monasterij, faciens sermonem pro omnibus patribus de eremo in Iordana, subs. & obtu.

Polyeuctus diaconus & monachus monasterij B. Theodosij, faciens sermonē pro omnibus monachis eremi Hierosolymorum, subscripsi & porrexi.

Theodorus diaconus & monachus nouæ Lauræ, faciens sermonem pro omnibus monachis eremi Hierosolymorum, subcripsi. & obtuli.

Anastasius diaconus & monachus moonasterij B. Martyrij, facieos sermonem pro omnibus monachis eremi Hierosolymorum, subscripsi & porrexi.

Nicon monachus monasterij B. Theodosij, faciens sermonem pro omnibus monachis eremi Hierosolymorum, subscripsi & porrexi.

Mamas monachus monasterij B. Martyrij, faciens sermonem pro omnibus monachis eremi Hierosolymorum, subscripsi & porrexi.

Iulianus monachus monasterij B. Theodosij, faciens sermonem pro omnibus monachis de eremo Hierosolymorum, subscr. & porrexi.

Ioãnes monach* monasterij B. Martyrij, faciens sermonem pro omnibus monachis eremi Hierosolymorum, subscr. & obtuli.

Sabbaous monachus Lauræ B. Sabbę, * & pro omnibus eremi monachis Hierosolymorum, subscripsi & porrexi.

Martyrius monachus nouæ Lauræ, * & pro omnibus eremi Hierosolymorum monachis, subscripsi & porrexi.

for. * faciens sermonem pro me & pro

Basilius monachus * Iordani, pro omnibus monachis de Iordana, subs. & porrexi.

Theodorus monachus Lauræ B. Firmini, & pro omnibus de eremo, subscr. & porrexi.

Theonas Dei misericordia presbyter mõtis Sinai, & ambasiator eremi Raithæ, ac sãctiss. ecclesiæ Pharan, facieos sermonem pro omnibus monachis, qui in prædictis locis sunt, sobscripsi.

Ioanoes Dei misericordia presbyter Lauræ Amniorum Campestris, faciens sermonem & pro omoibus monachis in ipsa Campestre, subs. & porrexi.

Theodorus diaconus & monachus Sergij, in * Campestra, faciens sermonem pro omnibus monachis ipsius mooasterij in Campestre, subs.

* Campo,

Cosmas * monachus & pro omnibus in prima Palæstina, subscripsi.

for * diac. & monac. faciens serm. &

Strategius diaconus & mooachus monasterij S. Ioãnis, & pro omnibus monachis in secunda Palæstina sub Scythopoli, subscr. & porrexi.

Salamines Dei misericordia presbyter & primicerius & pro omnibus monachis & archimandritis in tertia Palæstina, subs.

Ilias diaconus & monachus, * & pro omnibus monachis in Augustopoli tertiæ Palæstinæ, subscripsi & porrexi.

for. * faciẽs sermonem pro me &

Anastasius diaconus & monachus & pro omnibus monachis in petris tertiæ Palæstinæ, subs. & porrexi.

Photinus monachus S. Stephani in Moaza Iamnias, id est, Palæstinæ, pro omnibus, qui in ipso sunt faciens sermooẽ, subscripsi.

Ioannes Dei misericordia presbyter, monachus & ambasiator monasterij beati Maronis, primatis omnium venerabilium monachorum in secunda Syria, facieos sermonem pro omnibus archimandritis & monachis de ipsa secunda Syria, subsc.

Sanctissimus archiepiscopus dixit: Cùm manifesta sint contenta in libellis lectis secundùm primum ordinem; dignentur dicere sanctiss. & Deo amantissimi viri, qoi nobiscũ ex antiqna Roma adsunt, si quid sciãt factum propter propositam materiam. Nã hæc audierunt à venerabilibus monachis petentibus. Et venerabilis Minas lectorarius & secundicerius notariorum Apostolicæ sedis antiquæ Romæ, legit vocem, quę sic habet: Sanctiss. episcopi partium Italię, ac venerabiliss. Apostolicę sedis diaconi, dixerunt: In quo loco vel numero Seuerũ & Petrum iamdudùm Apostolicę sedis decreuerunt constituta, io epistolis saoctę memorię Hormisdę Papę ad monacbos secundę Syrię & ad beatum Epiphanium huius regię vrbis archiepiscopum, ostenditur diffinitũ: quarum authoritatẽ præstò habentes, ipsam in pręsentibus actibus legendam porrigim*. Sanctiss. archiepiscopns dixit: Legatur. Et Minas venerabilis lectorarius & secundicerius notariorũ Apostolicę sedis antiquę Romę, legit ex actis apnd ipsos Romanos, epistolas scriptas ab Hormisda sanctę memorię papa antiquæ Romæ. Post quarum lectionẽ Christophorus venerabilis diaconus notarius & secretarius, interpretationem legit. Erat autem epistola per literas latinas, cuius interpretatio per literas Græcas sic habet.

HORMISDAS EPISCOPVS presbyteris, diaconis, & archimandritis in secunda Syria existentibus, & reliquis orthodoxis in quocunque Orientali climate degentibus, & in Apostolica sedis communione permanentibus.

Lectis literis vestræ dilectionis, p quas inimicorũ Dei insipiẽtia manifesta est, & infideliũ furia tristis manifesta facta fuit, qui quoniã in spiritu malè viuentes oderuot Dominum, membra illius impiè persequũtur, quantùm à nostra certitudine est cognoscere, benedixi Dominum, qui fidem militũ suorum in medio hostium seruauit. Et rursùs Ecclesiarum commotionem, & seruorũ Dei molestias ac labores considerans, gemẽs secundùm prophetam, clamaui: *Surge Domine, iudica causam tuam. Recordare opprobriorum tuorum, quæ ab insipiente sunt tota die.* & cætera, quę sequuntur, similiter induco: Nè obliuiscaris vocem quęrẽtium te. Superbia odientium ascendit semper ad te. Etenim sicut oportet oos firmitatẽ fidei seruare, Psal. 73.

uare, ità non cõuenit de iustitia diuini iudicij diffidere. Non est, fratres, hic labor Ecclesię nouus: tamẽ dum in ipso humiliatur, exaltatur: & p illa, per quæ depauperari videtur, ditatur. Probatio est in fidelibus Dei, per mortem corporum, vitam lucrari animarũ. Amittuntur quidem fluentia, sed acquiruntur æterna: & dum persecutio viam facit probationi, probatio fit causa dignitatis. Stulti & in cæcitate furentes, ignorant quòd, quos à cõuersatione hominum separare se posse putant, eos ad regnum Dei ducunt, vbi in ipsis periculis lætitiæ studiũ certè patet. Retributor enim magnorum donorum, suscipit certamina suorum. Quis enim non frangeretur in malis, nisi per contraria p̃mia cõsolaretur? Illa est spes, quæ nõ permittit in desperatione deficere. Excludit tribulationum amaritudinem dulcis gustus virtutum. Quisnam putaret prœmia magna, futura nõ intelligẽs? Quis mortem abnegaret, nisi futurorum retributionem consideraret? State, dilecti mei, & firma cogitatione immobilem fidem seruantes, laudem patientiæ, in qua est salus & brauium bonorum operum, nãciscemini & carpetis. Magna quippe sunt, ad q̃ indigni vocamur. Non tardet infirmitas, quoniam bonorum retributor fidelis, & potens adiutor est. Nun decipiamur spe desideriorum, neq; voluptatũ, neq; iudicio antepunamus: leuia. Non delicata, nõ adulatoria nobis Dominus noster promisit. Ille prœmia promisit, nun ocia: Non conueniunt laus & pigritia. Quis remunerationis erit modus, si nulla sit cura virtutis? Arcta est porta, sed amplũ regnũ. Paucis est introitus, sed est probis. Nõnne isti sũt primi, sæuiẽtes, qui (vt ille docuit) persequẽtur & in synagogis flagellabũt vos? verũtamẽ per patientiam (sicut scriptũ est) possidebitis animas vestras. Et nè aliquando doleamus, ipsis per impatientiã amissis, Dominus noster, patientiæ suæ ipse doctor primus, crucem subijt, in propriu exemplo formam præbens illis, quos adiuuare debebat. Ipse inter virtutes & labores tenet lãcẽ, stans aduersùs delirameta furentia, vt ad iram p̃secutionis, ipso æterni regni p̃beat coronas. Pensate qualis Machabæorum exitus, quæ luctatiu tolerantibus, quæ historia laudum secuta est: quali Iudas & illa fratrum caterua mortis honore prædicatur, in qualibus oribus est populus, iu * mũte perditus. Etenim *ipsæ virtutes uẽs, pru custodia legis sunt: & cùm similitudines ac vmbrę futurorũ fint dignæ fuerunt tantorum exemplorum. Nos ĩ patribus vidim*, palpauimus, p̃bauimus, quod sequamur, quid materiæ cõueniat, qd veritati non dissonet, quid redemptori nostro debeat. Cordialiter communicauimus vobis in his dogmatibus. Dicit enim quodã in loco sapientissimus Salomon: Beatus qui prædicat verbum inauditum. * Obientium quidem lætitia est, disputare noleu tibus, & hortari ad rectam viam eos, qui nõ resistũt. Tenemus enim pignus fidei vestræ, instãtiã ex literis confessatam, per quam à transgressurũ corruptela separati, ad dogmata & mãdata apostolicæ sedis reditis, licèt quidẽ tardè ad viam veritatis ascendaris. Sed benedictus Deus, qui nõ in finẽ obliuiscitur, quiq; castigat & sanat, neq; permittit oues sui vniti ouilis. Insidiãtium luporum rapina dispgi. Qui etiàm per temperatam austeritatem, suorum non negligit tutelam neq; salutem. Sed quid miramur, si illo vno & vero derelicto pastore, astutus raptor sanguine inquinatus, in sidijs oues dispersas conturbauit? Qui autem propriam tutelam deliquerunt, ipsi seipsus periculis, in quibus dissipentur, immiserunt. Ita ergò nunc firmis gessibus insistetis viæ patrum, ad quam recurritis. Potest enim DEI misericordia vestrę mercedi computare & aliorum similiter reformationem, qui à vubis ad rectũ directi fuerint. At omninò vulipsus euellite à cœno, in quu hęretici demersi tenentur, & excutite immunditiem pulueris, qui adhæsit, generaliterque omnes, ab apostolicis dogmatibus declinantes, fideli abdicatione condemnate. Nulla quidem est cõmunicatio tenebris ad lucẽ, neq; ambulantes per viam rectã, vestigia sua cum errore declinantium coniungunt. Tenendũ est vinculum fidei, recusandaq; est infidelis communicationis lues, id est, pestis: quoniã secũdùm Apostolum, Quemadmodùm, qui adhæret Deo, vnus spiritus est cum eo: ità q adhæret meretrici, vnum corpus fit. Amant adinuicẽm virtutes cõmunionem, & impietas secum demergit in profundo adhærẽtes sibi. Ante oculos, in ore, ĩ ipsis manibus sint patrũ dogmata, quæ quotidiè custodire iubemur. Ad ipsorum custodiam venerabiles synodi nos adstringunt. Longum est, singulatim omnia demõstrare, quæ in Chalcedoneñ. synodo sunt, in qua omniũ religiu continetur. Verùm & diffinitiones, q̃ ad sanctissimu Leone ex ipso apostolorum corde prolatæ sunt, scire nos cõuenit, & seruare in his pietatem fidei. In his propugnatores necessitatis, in his Christus cognoscitur: In his nustræ redemptionis spes & * argumẽtũ custoditur. Hoc est illud fundamentum, quod in Apostolu legimus, in quo seipsum, qui decipitur, surripit: Si quis ligua, fœnum, stipulã, cuusumptibilia, igni, superædificare conatus fuerit. In ipsis synodis necata sunt Eutychis & Nestorij venena, qui quodammodò contrariò inter se syllogismu cõtendunt, aduersùs autem diuinam salutaris mysterij dispẽsatiunem sub quadam æqualitate sacrilegij concurdant, inæquales sententijs & vnanimes impietate. Quorum alter nõ vult, virginem Mariam Dei esse genitricem: quo, quæ in Domino vnita sunt, diuidit: alter autem, inquantùm proprietates naturarum conuenerunt, & veritates confundit, & mysterium nostræ

Matt. 7. b

Matt. 10. b
Luc. 21. d

2. Mac. 7. & alias per totum.

* morte
*ipsis

obedientiũ

2. Cor. 6. c

1. Cor. 6. d

*hypothesis

1. Cor. 3. b

noſtræ redemptionis extinguit. Alter Photini cæcitatem, alter Manichæi inſipientiā impia cognatione coniungit. Contra iſtos, fratres dilectiſſimi, prouiſę ſunt medicinæ: illas cogitationis virtute viodicate, quoniam io ipſarum euerſionem videtis hæreticos per impietatem pugnantes. Non ſit in pigritia veritas doctrinæ. Quali ſtudio oportet ſalutem diligere, quandò videtis mortiferā perditionem ſic acceptatam? Vereamur ſegniter declarare leges veritatis, cùm obſtinatè errores defenduntur? Et authores quidem malarum inuētionum ſynodicæ ſanctiooes, quas prædiximus, iuſtis comdemnationibus inſequuntur. At nos etiàm, vt horum ſeqnaces

fot. * declinetis, fot. * erroneos aut * reprehenſibiles

* declinemus, admonemus: ſimiliter quos Apoſtolica ſedes * etiàm depræhēdit eſſe, eorum magiſtris & cōdemnatis coniunxit Timotheum Parricidam, & Dioſcorum & Petrum Alexandrinos, Acacium Conſtantinopolitanum cum eius ſequacibus, ſimiliter Petrum Autiochenū prædicto ſimilem, errore & nomine. Item etiàm Seuerū ipſius loci ac veneni, Xenaiam Hierapolitanum, Cyrum Ediſſenſem, Petrum Apamearum, non ſolùm pro propria, verùm etiàm pro aliorū condemnandos perditione. Qoi inquātùm ſeipſos ſordibus proprię vnionis inceſſanter inuoluūt, alios ſimiliter, q ſecuti ſunt ipſos, in dicendo contaminauerunt. Per generale ſalutare maodatum vos moneo, quodcunq; * aduerſariū canonibus patrum, ex quibuſcunq; actis prolatum, nullis vos incōmodis, mandatis vel nouis diffinitionibus innouet: ſiquidem ſeculares ſunt, & nō poſſunt eccleſias retinere, quoniam his conuenit doceri magìs, quàm docere. Nefas enim eſt, venerabilibus altaribus noua offerre libamina: quoniā pijs ſcientijs claras diffinitiones io ipſis procœmijs proprij hooo ris præſcripſerat inter Leuitas, & proprium populi miniſteriū diuiſit, (alia eſt homioū poteſtas, & alia ſuot ſacerdotum officia) cōcitauit magìs Dominum, quàm placauerit, qui alienū ignem in diuinis adytis obtulit, ſacra * contaminauit.

Leuit. 10. a fot. * contaminando.

Quis eſt, qui in alienis ſanctionibus iubendi authoritatem ſibijpſi aſſumere poteſt? Etenim oullū dubium eſt, eum puoitū fuiſſe io tēplo pro ſolo cooatu miniſterij, qui honorem * oon debitum protulit Ozias, oec in religione & miniſterio permaoſit.

2. Par. 26. d * indebitū

Si autē monitus exemplo tātę increpatioois, à ſacris ordinationibus timuiſſet iubendi authoritatē ſibijpſi aſſumere magìs, quàm aduersùs iſta præſumpſiſſet, melius vtiquè regnaſſet: ſed quoniam, neque prohibentibus templi procuratoribus, ſedulus tranſgreſſor non deſtitit, in ipſius altaribus abominabili lepra percuſſus, mioiſterium regni perdidit, officium ſacerdotis inuadens. Cognoſcant itaq; non eſſe Deo accepta, quæ ex ipſius mandatis à præſumptuoſis ſubripiuotur: quando vnum ad oſtenſionem ſententiæ punitio * magni

I. magnæ de formitatis

inornatus lepræ ſeruauit, alios velox flamma cōſumpſit. Idcircò ſi aliqua ſunt aliquo colore religionis ſuſcepta, vim habere nō poſſunt tot authoribus obuiantia. clamat Paulus apoſtol⁹: *Et ſi nos, vel angelus de cælo euāgelizauerit vobis, præter quod euangelizauimus vobis, anathema ſit.* Et quia oon ſuffecit ſemèl hoc dixiſſe, accedit & ſecundum mandatum: *Sicut prædiximus, & iterùm modò dico, ſi quis vobis euangelizauerit, præter quod accepiſtis, anathema ſit.* Cuſtodit enim prolatam pro cuſtodia fidei ſententiam, ſi quis apoſtolicam ſequitur doctrinam.

Galat. 1. a
Ibidèm.

Et nobis quidem cura relicta eſt. Etenim duplicis legationis officium eſt, ſi quid in deprecationibus humile, ſi quid in cauſis iuſtum, ſi quid in mādatis ſanum ſuſtulimus. Sed noo propter hoc oegligenda eſt via iuſtitiæ, quooiam infidelitas proprios errores cum iniuſtitia * amat, ooo poteſt coniungi cum lapſu cadētiū ſioè noſtra lue: pereāt, à proprijs impietatibus non declinantes, neq; errore flagellato.

fot. * armat, nec

Et altera manu: Deus vos ſanos cuſtodiat, filij dilectiſſimi. Data 4. Idus Februarias poſt conſulatum Agapeti clariſſimi.

EPISTOLA HORMISDAE AD Epiphanium Conſtantinopolitanum.

Hæc epiſtola, alio interprete habetur inter decr. euſdē Papæ ſuperius poſita. Pag. 168.

HOrmiſdas Epiphanio epiſcopo Conſtantioopolitano. Magoo gaudio impletus ſum, qnoniam circa pacem eccleſiæ, & ſanctiſſimi Imperatoris & tuę dilectionis tale eſt ſtudium, quale per literas intimaſti, & per meorum legatorum depoſitionem cognoui. Clara enim cœleſtis miſericordiæ demonſtratio procedit, quādò reges ſeculi cauſas de fide cum gubernatione politiæ cōiungunt, & eccleſiarū duces conferentia ad propriam diſpenſationem memores officij implent. Talibus directoribus indigebat Chriſtiana religio poſt procellas diſcordiæ, qoi prouidentiſſima diſpoſitione, cooquieſcentibus turbinibus, pacem diù peregrinatam, extrà poſita hyeme, reducerent. Et poſt hæc in futura ſecula proprij propoſiti exemplaria extendeotes, ſibijpſis adſcribi indubitanter oſtendeot, ſi quid Deo placitum poſteri ab ipſorum imitatione faciēt. Benedicamus Dominum, fratres, qui diebus noſtris hoc fieri donauit, & omnibus orationum ac ſolicitudinum virtutibus firmemur, vt quę per Dei cooperationem benè principiata ſunt, ipſo adiuuante, in omnibus adimpleantur. Spes enim eſt, quòd ad cōpaginem proprij corporis & reliqua etiàm adhuc diuiſa mēbra ſtudebunt, & a maioribus minora oon diſſonabunt. Ad quod quoniam me tua affectio ſtudio Chriſtianæ dilectionis īuitat, debes id, quod excitas, ſequi: & quod diligi cōſulis, complecti. Similem ergo fidei curā gerentes, per piam patientiam æquale præmiū boni operis egreſſu ſperamus. Neque enim

difficul-

difficultatibus est cedendum, neq; asperitatibus fides fatigatur, neque ad altitudines cœlorum per decliuum quis extenditur, neque sinè laboris exercitatione quis fit remuneratione dignus. Idcircò, vt non deficiamus bonum faciẽtes, propriè admonemur. Etenim beati (sicut testatur Psalmista) *qui custodiunt iudicium, & faciunt iustitiam omni tempore:* quoniam oon principium laboris retributionem præmij inuenire consueuit, sed finis. Itaque ergò æquale studium & curam suscipiamus, quib' vna est in cõmnnione & fide amicitia, vt quemadmodũm de Ecclesia Constantinopolitana Apostolicæ sedi vnita æqualiter in Domino exultamus: sic & de aliarum restitutione (sicut affectuosè admooes) curamus primùm, vt fidẽ ac perfectionem nostram, immaculatam ab omni contaminatione seruemus. Etenim scis, frater honorandissime, quales nexus Ecclesiasticam concordiam seruãt, qui ab hæreticorum insidijs nos custodiunt, & per qoos canonum authoritas seruatur. His in proprio robore omni attentione seruatis, sanitas sperãtibus afferetur. Habet enim Ecclesiasticorum caoonum ordo, & ipsius iustitiæ forma, vt iusta cura benignè ac fideliter sperantibus oon negetur. Neque quis est ità à clementia separatus, qnem non flectat à dnritia vinculi pura simplicitas. Sed vt tutè hoc, & sinè redargutione vel alicuius erroris palliatione, valeat * peruenire, dilecte frater, personam meã in hoc te oportet snbintrare, sciẽtem, io huiuscemodi materijs (sicut prædictum est) quid faciendum sit, quid custodiendũ: sicq; omnia prouidentem, vt nnn dobites de hac dispositione rationem reddere Deo. Ità quidem, vt literæ vestræ significent, eos, qui nobis communione coniungentur, tales esse, qui per nos sedi Apostolicæ nostris literis misceantur, & ea, quæ continentur in libellis, quos produxerint. Sic enim ab errore Seueri, & huic coninnctorum ac similium liberabuntur, & damnum eorum, qui sanari non poterunt, sustinemos. Idcircò vobis imponere censuimus, ad vestram diligentiam onera nostra transferentes: quoniã non paruas probitatis tuæ iam demonstrationes dedistis hæreticis, objjciendo, vt oon oporteat de isto dubitare, assumere simul sanationis curam, cui contingit probũ ostensum fuisse. Accingite authoritatem iostitiæ, & sic erga supplices humanitate mollificemini, vt manentes in hæreticorum contaminatione, vel eos, qui innocentiã simulant & cum nostris sola voce concordant, ab istis secernatis: pro quornm restitutione cura & prooidentia est ab Ecclesia. Neq; enim erga istos expedit ecclesiasticam* mitigare austeritatem. Non ergò erunt cõferenda bona misericordiç propter necessitatem prouidere debentium, si indistinctè erunt communia bonis & malis. Et quoniam tua dilectio Hierosolymitarum similiter memoriam in suis literis facere censuit, quorum ad nos etiàm qnędã professio allata est, necessariũ putauimus etiàm legere, quæ scripta sunt, & respondere si aliqui sanctorum patrum formas custodiũt, si illins fidei fundamẽta venerantur, & si à definitis per ipsos, Spiritusancto compũgente, non recedunt. Sic enim sunt perfecta, vt additione non indigeant: & tam benè firma, vt propterea sint immutabilia, cùm per ipsa, & omnia hæreticorum deliramenta absorpta sunt. Neque enim Chalcedoneñ. synodus aliquid vtile pertransiuit, quod qualicunque diligentia præcogitari potuit, quæ acceptatorũ similiter dogmata vel lucidiùs declaranit, vel reassumpsit, & anthoritate cõfirmauit, & propriñ quoddã aduersùs Nestorium & Eutychen reassumpsit certamen, altero quidem Domini nostri Iesu Christi deitatem à carne separante, & propter hoc sanctam Mariam Dei genitricem enunciare declinãte, altero verò veritatem carnis in Dño recusante, cùm Dominus noster Iesus Christus, hic filius Dei sit, qui & ipse homo, vna persona in duabus oaturis & deitatis & carnis, neq; naturis io vnione cõfusis, neq; tanquàm quarta persona addita Trinitati, sed ipse filius Dei exinaniuit seipsũ, & formam serui accepit. Ideoque vnam & non diuisam confitemur Trinitatis substantiam, & tamen propriam proprietatẽ scimns vnicuiq; esse personæ. Vnam enim patris confitemur esse personam, vnam filij Dei cum assumpta carne, vnam spiritussancti, & personas proprietatibus * significantes, & per vnitatẽ substantiæ inseparabile Trinitatis mysteriũ confitemur. Neq; enim possibile est dubitare, verbum Dei in visceribus matris per carnẽ humanã assompsisse naturam, & non diuisam post vnionem naturarum ab ipso factam in vulna. Sicut enim non est in ipso hnmanitas sinè Deo facta, sic in cruce impassibilis Deitas non est carnis passione diuisa. Quod virginis partus, & inuiolabilis fœcunditas, ac eximia à mortuis resurrectio, atque in cælos ostendit ascensio: hæc, sicut à patribus diffinita sunt, seruent, credant, & neqoe diffinienda transgrediantur. A qua semita declinantes, ipsi sibijpsis nebulam dubitatioois circuminfundunt. Nobis autem illud Apostolicum respondere con tendẽtibos necessè est: Nos huiuscemodi consuetudinẽ non habemus, neq; Ecclesia Dei. Hæc ideò per breuia scripsimus, quia non conuenit dubitare de rebus & fide sæpiùs diffinitis. Et omninò superflua est allegatio, quæ adducitur præparatis, cùm de hac re apud humanissimum & gloriosissimum Imperatorem filium nostrum non pauca significaoerimos. Et quoniam de Hierosolymitanorum professione respondimos, & hoc subijcimus horum salutis gratia, quod conuenienter additur: vt si catholicæ Ecclesiæ desiderãt vnionem, pro-

Marginalia: Galat. 6. b; Psalm. 105.; *peruenire; *ecclesiasticam; ωφειλομα (?); Philip. 2. a; *significantes; 1. Cor. 11. c

priæ profeſſionis texturam in ſcripturis indicatam, quam noſtris legatis in Conſtantinopoli degentibus attulerunt, per proprios

* miſſos,

* nuncios ad nos mittāt, vel veſtræ fraternitati dent, ipſa quidem (ſicut dixi) virtute conſcriptam, quæ ad vos omnibus modis per noſtram informationem portabitur. De Theſſalonicenſibus enim, quorum ad nos legati per informationem fideliſſimi ac glorioſiſſimi Imperatoris filij noſtri venerunt, vt nihil reliquiſſe videamur, volumus ſecundùm ea, quæ (Domino noſtro Ieſu Chriſto inſpirante) placuerunt, totam cauſam veſtræ conſiderationi tractandam, & ſi, quod oportet, impleuerint, formandam committere. Hæc cùm per fratrem & coepiſcopum noſtrũ venerabilem virum Ioannem, ac per filios noſtros Heraclianum presbyterum, & Conſtãtinum diaconũ, eccleſiaſtici honoris dignos, pertinentia ad cauſam, ſcripſiſſe ſufficiāt, delectati ſumus, nos inueniſſe æqualem dignitatem, & pium propoſitũ in viro noſtri ordinis, & cum mandatis legationibus prudentiæ & moribus conſonantia. Optanda profectò res eſt, & gaudio plena, vt quos contigit eſſe conſortes communionis, & ordinis iudicio comprobati ſint. Et altera manu: Deus te ſanum cuſtodiat, frater venerabiliſſime.

SANCTISSIMVS archieps dixit; Nunc venerabiliſſimi notarij ſanctiſſimę eccleſiæ noſtræ, ſi quæ chartæ ſunt apud eos, præſentem cauſam cõcernentes, ipſas nobis manifeſtas faciāt. Et productis chartis per venerabilem Coſmam diaconũ, notariũ, & chartophylacem, Macarius venerabilis diaconus & notarius, libellum ex perſona clericorum Theopolis, & relationem ſynodi ibidèm in regia vrbe congregatæ, vtrunq; ad Ioannem

* ſanctiſſimum ar-

* inter ſanctos archiepiſcopum ipſius regiæ vrbis, legit. Et Calonymus venerabilis diaconus & notarius, ex codice epiſtolam ad Ioannem ſanctæ memoriæ archiepiſcopum Hieroſolymorum, & ad Epiphaniũ piæ memoriæ Tyriorum epiſcopum, legit. Inſupèr etiàm & epiſtolã miſſam ab ipſo Ioanne Hieroſolymorum epiſcopo, & à ſynodo ſua ad ſanctum Ioannem, legit. Et Stephanus venerabilis notarius & diaconus, relationem miſſam ab Epiphanio Tyrio & ſynodo ſub eo congregata, legit. Et Paulus venerabilis notarius & diaconus, relationem cum geſtis deſtinatam ab epiſcopis ſecundæ Syriæ, ad ſanctiſſimum Ioannem archiepiſcopum regiæ vrbis, quæ omnia inſerta fuere.

SVPPLICATIO CLERICOrum & monachorum Antiochiæ, ad Ioannem patriarcham & ſynodum congregatam, contra Seuerum.

Titulus œcumenici hic, & deinceps alienus.

SANCTISSIMO ac beatiſſimo archiepiſcopo œcumenico Patriarchæ Ioanni, & ſanctæ ſynodo congregatæ, ſupplicatio à clericis & monachis Apoſtolici throni Antiochenæ magnæ ciuitatis catholicæ ſanctæ Eccleſiæ Dei. Nunc eſt, ſi quandò fuit tempus, beatiſſimi patres, omnes orbis ſanctas Dei eccleſias, tanquam ex vno ore propheticum illud clamare: *Lætentur cæli & exultet terra, & omnia quæ in eis ſunt, quoniam miſertus eſt Deus populi ſui.* Quòd enim ſceptra Romanorum pijs & à Chriſto amatis Imperatoribus ſint commiſſa, ſic & libertas ac fiducia orthodoxam religionem colentibus donata ſit, quomodò non meritò perſuadet fidelibus hanc vocem clamare? At in tam communi feſtiuitate orbis, vna ex omnibus, vel admodùm cum paucis, eccleſia Antiochena mœſtitia & luctu impleta eſt. Lupum enim pro paſtore (neſcimus quomodò) ſuſcepit, & affligitur. Quam enim tragœdiam non excelſerunt ac ſuperarũt mala, attentata à Seuero? Qui primùm quidem (vt quomodò vixerit, prætereamus, veſtris auribus parcentes) nulli vnquàm eccleſiæ cõmunicaſſe videtur, deindè cum calumniæ ſagittis ſagittauit, & præparauit exagitare iuſtiſſimum paſtorem Flauianum beatiſſimiq; illius ſedem violẽter & contra canones ſubripuit, & indè ad inſtar mercenarij, non ſolùm non pauit ouile Chriſti, neque fugit, quod amandum erat, ſed ipſe operabatur ea, quæ ferarum ſunt, oues iugulando & diſpergendo. Nouitates autẽ & blaſphemias aduersùs Deum lingens, nulli ſanctorum patrum pepercit: perſeuerat enim tota die, ſic dicendo, abdicans ſynodos pro pietate congregatas. Nam ſanctam Chalcedonẽſem ſynodũ anathematizare & impugnare auſus eſt, quę maximè firmauit ſymbolum trecentorum xviij. ſanctorum patrum, quæ etiàm ſuſcepit centũ quinquaginta ſanctos patres, inſupèr etiã & ſimiliter ſanctos patres, qui in Epheſo contra impium Neſtorium conuenerunt. Benè manifeſtũ eſt, quòd & prædictas auertit & odit tanquàm huius ſorores: & quot quidem homicidia ſanctorũ monachorum fecerit, & cum manibus Iudaicis huiuſmodi iugulationem iniunxerit, neque nos, ſanctiſſimi, neque aliorum aliquem latuit. Dirum enim ſpectaculum fuerunt iacentes viri, qui religioſis certaminibus vſque ad canitiem, certauerunt, nudi & inſepulti iactati, vltra treſcentos exiſtentes, ex ſecunda Syriorum prouincia nati, canibus & auibus lacerandi, proiecti. Similia autem & ſimiliter miſeranda ſunt, & quæ in xenodochijs, id eſt, hoſpitalibus ab ipſo facta ſunt. Vincula enim ædificat nunc, & ità multos pro fide incarcerando, in tenebris & flagellando interficit. Talia, ſanctiſſimi, & circa Fõtes in* Lauro facere præſumpſit, & veneficijs ibidèm vtens, ſceleſtis ſacrificijs dæmones colit, & hoc tota illa magna ciuitas cãtat. Neq; vtiquè ipſis ſanctis altaribus pepercit, neque ſacris vaſis parcens, alia autem conflans, ſimilibus ſuis erogat.

hi Ioanni huic & Menæ attributus, ſapit vanitatẽ Græcam, & valde ſuſpicioſum eſt ne poſteriores Græci eum inſeruerint

Pſalm. 95.

erogat. Præsumptum est autē ab ipso & hoc, ô beatissimi: nam columbas aureas & argenteas, in formam spiritussancti super diuina lauacra & altaria appensas, vnà cum alijs sibi appropriauit, dicens, non oportere in specie columbæ spiritum sanctum nominare. Pecunias quidem & domos, & quæcunq; in optimis fundis erant, exportauit & expendit, & grauissimis vsuris Ecclesiam obruit. At, beatissimi patres, non est possibile omnia percurrere, quæ ab illo præsumpta fuerūt. Ideò his paucis & magnis contenti, deprecamur vestram sanctam synodum (etsi serò quasi) sedare mala, quæ nostram Ecclesiam occupant & totum ferè Orientem, & ab isto nequissimo viro nos liberare, exacta ab eo pœna eorum, quæ contra diuinos canones & politias legis fecit: prouidentiamq; facere de his rebus, quæ relicta sunt, si quid remāsit, persuadentes pijssimo ac inuictissimo principi, vt mittat aliquos bonis moribus comprobatos, aliquo ex nostris simul veniente, qui rebus superstet, vt teneant, & rationem exigant de his, quæ à principio vsq; nunc fecerūt: &* ad multa, quæ ipsi furati sunt & custodiūt, quæ inuenientur, nè totaliter omnia exportentur. Non enim cessat* bonus homo aduersùs ea, quæ sunt Ecclesiæ Dei, ea, quæ ipsi Ecclesiæ conferunt, dissipādo. Cùm enim meritò ab omni spe Dei ceciderit, ad viros iniquos, à quibus nutritur, spē habet. Rogamus etiam oratores mittere & pro fratribus nostris, siue episcopi sint, siue clerici, vel monachi, aut laici, vt relegati restituantur proprijs ciuitatibus & ordinibus. Insupèr in his omnibus veniam petentes propter dolorem nos occupantem, adiuramus vestram beatitudinem, per sanctam & cōsubstantialem Trinitatem, & pietatem, ac victoriam, & perseuerantiam dominorum totius orbis Iustini & Euphemiæ semper Augustorum, moueri, & nobis opportunè succurrere, & non despicere supplicationes nostras. Adducere autem & hæc omnia ad pios Christianos Imperatores nostros, & persuadere ipsorum serenitati, vt omnia bona sanctiss. ecclesiæ nostræ, per ipsorum & vestram consequantur prouidentiam.

In eiusmodi columba Eucharistiā asseruauit Basilius Magnus, teste Amphilochio.

* adhuc

i. pessimus.

¶Theodosius Dei miseratione presbyter Antiochiæ, porrexi.

Longinus diaconus similiter porrexi.

Stephanus diaconus similiter porrexi.

Mauricius subdiaconus similiter porrexi.

Iulianus Dei miseratione diaconus similiter porrexi.

Thomas Dei miseratione diaconus similiter porrexi.

Ioannes Dei miseratione presbyter similiter porrexi.

Andreas similiter porrexi.

Iulianus similiter porrexi.

Marcellus diaconus similiter porr.

Sergius* misericors similiter porrexi.

Moses Dei gratia p̄sbyter similiter porr.

Ioannes ἐλεήμων similiter porrexi. *for. ἐλεήμων*

Ioannes monachus monasterij B. Maronis, porrexi.

Iacobus monachus B. viri, similiter porr.

Constantinus monachus ambasiator sanctæ memoriæ Asterij, similiter porrexi.

Nonius diaconus monasterij B. Pauli, similiter porr.

Salomon monachus monasterij B. Valentini, similiter porrexi.

Simeon monachus monasterij B. Agapeti, porrexi.

Sergius monachus monasterij S. Simeonis, porrexi.

Alphius monachus monasterij B. Iacobi, porrexi.

Felix monachus beati Ioannis, porrexi.

Simeō monachus monasterij Ingaporum beati Pali, porrexi.

Paulus monachus monasterij beati * Isychij, porrexi. *Hesychij

Dominicus monachus monasterij beati Dorothei, porrexi.

RELATIO AD IOANNEM Patriarcham à synodo congregata.

Hic est ille Ioannes episcopus Constantinopolitanus, qui Iustino Imperante Professionem catholicæ fidei misit ad Hormisdam Papam, & celebrauit Concilium aduersùs hæreticos A.D. 518. vt cōstat ex cōsulatu Magni.

DOMINO nostro sanctissimo & beatissimo patri patrum, archiepiscopo & œcumenico Patriarchæ Ioanni, synodus in hac imperiali ciuitate congregata, in Domino salutem. Cùm Deus omnium Dominus, prò commodo orthodoxæ fidei, & stabilitate catholicæ ecclesiæ, præterita Dominica & feria secunda, expleta Missa in sancta Dei ecclesia huius regiæ vrbis, vna voce mouit innumerabilem & infinitum populum, & ad hoc diuino zelo accēdit plurimùm & sedulò, petere vestram beatitudinem ascendere ambōnem & exclamare pro recta fide, p qua semper agonizastis, & agonizatis, & cùm hoc fecistis, factæ fuerunt (vt dictum est) exclamationes plurimæ ac continuæ populi, vos laudantis pro orthodoxa fide, & patres prædecessores nostros expulsos restitui expetentis. Cùm autem vester nūcius totum nostræ examinationi tradiderit, & opportuna considerare mādauerit, necessarium putauimus, quæ sequuta sunt, & à nobis formata, per relationem primùm vestræ beatitudini annūciare, & tunc per vos pijssimo & potentiss. Imperatori nostro manifesta statuere. Sunt aūt hæc: Vicesima instātis mensis Iulij, indictiōis 11, cōsulatu Magni clarissimi viri, vniuersus monachicus ordo hu* à Christo amatæ imperialis ciuitatis, qui ex diuersis monasterijs conuenit,

uenit, hic quidem archimādritarū, alius verò reliquorum libellos porrexit hoc oīi congregatæ nostræ synodo: petiuerūtq; ipsos legi, & capitula in eis cōtenta, examinata à nobis fini tradere, immò verò sub forma synodali ponere. Cùm itaq; ipsos libellos legeremus, quos & subordinauimus formæ prædictæ hæc continere. in ipsis legimus primam petitionē libelli, habētis, vt sanctæ memoriæ Euphemius & Macedonius expulsi, & in exilio mortui, iustè & canonicè reuocentur, & tradātur catalogo prædecessorum archiepiscoporum, in Domino ibidèm quiescentiū, omnibus vacuis manentibus, quæ contra ipsos quandocunq; facta fuerint: ponanturq; in sacris diptychis ipsorum vocabula, secundùm qđ oīs populus & monachicus ordo, sedulò & multùm exclamauit. Nos autem ordinem optatum petitioni imponere studentes, quæsiuimus facta in ipsis. Et cùm cognouimus per lectionem, φ plurima horū neq; cum diligentia prouenerunt, neque fideliter neq; per iustitiam memorati patres eiectionem sustinuerunt, neque tanquàm aliquid amouerint de his, quæ in rectâ fide seruabātur: necessarium putauimus, petitioni totius populi simul cum mulieribus & pueris, ac totius dignitatis ac militiæ, atq; etiàm monachici ordinis, sedulò clamantium, secūdùm exhibitos libellos cum omni veritate satisfacere, vt secūdùm quod sanctæ memoriæ Paulus & Ioannes ac Flauianus patres huius regiæ vrbis reuocati fuerūt, sic & ipsi eiusdem honoris in sacris libris memoria digni facti sint. Quæ ergò considerauimus & reformauimus, honestum existimauimus ad vestram beatitudinē deducere, & per ipsam piissimo Imperatori nostro. Secundum capitulum in libellis continebatur, vt qui propter causam prædictorū patrum (Euphemij dicimus & Macedonij) banniti fuerant & fugati, reuersi restituātur proprijs gradibus. Quoniā igitur iusta petitio est, & primè consequens, deliberauimus, vt prædicti adiuuētur, & adducantur, ad piissimum & serenissimum Imperatorem nostrum. Tertium capitulum in petitione continebatur, vt pro maiori scriptorū auctoramento, sancta & magna synodus 318. Patrum congregatorū in Nicæa, qui sanctum symbolum fidei diffinierūt, & exclamarunt, in quo baptizati sumus, & baptizamus, & quę in Constantinopoli sub Nectario sanctæ memoriæ congregata est, & pdictum sanctum symbolum 318. Patrum cōfirmauit, ponantur in sacris diptychis. Quoniam igitur honesta petitio est, (quod enim pro vtilitate Ecclesiastici status factum sit) dignum iudicauimus, iuxta exclamationes populi, & acclamationem vestræ beatitudinis, & secūdùm porrectum libellum à venerabilibus archimandritis & monachis, ipsas sanctas synodos in diptychis prædicari. Quartum capitulū in petitione venerabilium monachorum cōtinebatur, vt nomen sanctæ memoriæ præsulis Romanorū Leonis, in sacris libris similiter prædicetur, iuxta quod exclamationes populi suprà & sedulò factæ sunt. Quoniam igitur Chalcedonensis Synodus non solùm Leonis sanctæ memoriæ, verùm etiàm & Cyrilli Alexādrinorum à Deo amati pastoris memoriam in orthodoxa fide fecit, & Cyrillus quidem Alexandrinos in diptychis prædicatur, Leo autem sanctæ memoriæ non prædicatur: iustū putauimus, vt quod deficit, suppleatur. Et qui æqualiter ab hac sancta synodo pro statu orthodoxæ fidei honorati sunt, similiter & in sacris diptychis pro vtilitate & pace Ecclesiæ prædicentur. Quintum capitulum in ipsis petitionibus continebatur, vt attentata contra sanctam Chalcedonēsem Synodum, rememorētur & blasphema verba quo tra ipsam* (Seuerum dicimus, qui est in Antiochia) idisposite & per peraoi prolata, anathemati subijciantur, sicut sedulæ exclamationes populi factæ sunt. Quoniam igitur oportebat & de isto formam conuenientem ecclesiastico statui proferre, necessarium iudicauimus, primùm blasphema ipsius verba in medio totius synodi legi ad redargutionē eorum, quæ ab ipso præsumpta fuerunt. Habent itaq; sic de verbo ad verbum attentata, & blasphemata ab ipso aduersùs sanctā synodum: Quæ à synodo eo tempore in Chalcedona congregata, formata fuerunt ac stabilita, & eos, qui pro ipsa pugnāt, anathematizamus. Hæc est illius scelestæ vocis blasphemia: sed non solùm immanis hæc, verùm etiàm aliæ plurimæ blasphemiæ in libris ipsius proclamantur in hac regia vrbe, quibus orthodoxię amatores incidētes, derident ipsius phreneesim, qui spuriè fertur. Quoniam igitur hoc accusatum, habet redargutionem non solùm ex prædicta voce, sed ex eo quod scriptum est, & ex alijs plurimis blasphemijs turpissimæ ipsius linguæ contra hanc sanctā synodum, idcircò hunc iustè perpetuo anathemati & nos submittimus, omni honore, nomine, dignitate, & operatione, Christiano aut * hieratico conueniente, vel conuenire valente, priuantes, & nudum diuinę communionis secundùm ecclesiasticos canones statuentes, contra quos & blasphemare accalumniari sanctam Chalcedonensem synodū conatus est, quæ specialiter signauit symbolum 318. sanctorum Patrū, qui in Nicæa conuenerunt, & quæ immotum ac immutilatum ipsum existere prædicauit, sicut & sancti Patres, qui in Constantinopoli, & qui in Epheso conuenerunt, similiter confirmauerunt, cum quibus & sancta Chalcedonensis synodus similia defendit, resplēdere vbiquè hoc iussit. Quapropter non solum tanquam blasphemum, sed & tanquàm calumniatorē & omnibus sanctis synodis per ictam Synodum iniuriātem, prædictum Seuerum omni honore

fort. per Seuerū (cum dicimus,

honore destitutum esse statuẽtes, anathemati subiecimus. Hæc a nobis examinata & formata, ad sanctum nuncium tuæ beatitudinis festinãter exarauimus, & propria manu subscripsimus, & affetti subordinauimus exhibitos vobis libellos ad agnitionem veritatis, vt & hæc per vestram beatitudinem veniant ad potentissimum & serenissimum Imperatorem nostrum, & ad pijssimam & ad DEO amantissimam Augustam, & ad gloriosissimum Ipsorum ac magnum senatum.

SVBSCRIPTIONES.

¶ Theophilus episcopus Gnidi, subscripsi relationi.

Stephanus episcopus Nicomediæ, subscripsi relationi.

Basiliscus episcopus Cyzici, subscripsi relationi.

Anastasius episcopus Nicææ, subscripsi. relationi.

Martianus episcopus Chalcedonẽsis, subscripsi relationi.

Theodotus episcopus * Gangrinorum metropolitanus, subscripsi relationi.

* Hypatius * Ipatius episcopus Claudiopolitanorum prouinciæ Honoriadis, subscripsi relationi.

Dominicus episcopus Tyaneus secundæ prouinciæ Cappadociæ, subscripsi relationi.

Ioannes episcopus Claudiopolitanorum regionis Isaurorum, subscripsi relationi.

Scholasticus episcopus Nazianzi, subscripsi relationi.

Ioannes episcopus Bosphori, subscripsi relationi.

Pythagoras episcopus Sinopeorũ prouinciæ Hellespontiorum, subscripsi relationi.

Andreas episcopus * Teorum Honoriadis prouinciæ, subscripsi relationi.

Theodorus episcopus ecclesiæ Adrianopolis ciuitatis Honoriadis prouinciæ, subscripsi relationi.

Thalassius episcopus Dorylei, subscripsi relationi.

Dorotheus minimus episcopus Coorum insulæ, subscripsi relationi.

Ammonius Dei permissione episcopus Abydenorum, subscripsi relationi.

Eustathius episcopus Philadelphiorum ciuitatis prouinciæ Lydorum, subsc. relatio.

Plato episcopus Crarianorum ciuitatis, subscripsi.

Phocas episcopus Dardani, subscripsi.

Amantius episcopus exiguus Nicopolitanæ ciuitatis. Mysiæ secundæ, propria manu subscripsi.

Dominicus episcopus nouæ Cæsareæ prouinciæ Bithyniæ, subscripsi.

Ioannes episcopus Phanagoriæ, subsc. rel.

fort. * Acylas aut Aquila * Acyla episcopus ciu. Prymnesiorũ, subsc.

Stephanus episcopus ciuit. Anastasiopolis Phrygię Pacatianæ, subscripsi.

Pelagius episcopus ciuitatis Azanitorum, subscripsi.

Ioannes episcopus Gangrorum prouinciæ Asiæ, subscripsi.

Dominicus episcopus Basilinopolis ciuitatis, subscripsi.

Ioannes episcopus Commacorum ciuitat. regionis Pamphyliorum, subscripsi.

Ioannes episcopus Metropolitanæ ciuit. Pisidiorum regionis, subscripsi.

Photinus episcopus Homonadorum ciu. regionis Pamphyliorum, subscripsi.

Conon episcopus Adrianæ ciuitatis subscripsi.

Mamas episcopus Ariassorum ciuit. prouinciæ Phrygiæ, subscripsi.

Macedonius episcopus Eleusotũ, subsc.

Martianus episcopus sanctiss. ecclesię ciu. Maranę, subscripsi.

Antipatrus episcopus Trapezũtinus, subscripsi relationi.

Gorgonius episcopus * Vadatę, subscr. * Vasada

Photius episcopus Eudoxatorum prouincię Lyciorum, subscripsi.

Ioannes episcopus Olympi prouincię Lyciorum, subscripsi.

Nicolaus episcopus sanctę Dei ecclesię Rhodiapolitarum prouincię Lyciorũ, subscripsi.

Paulus episcopus Cæsareæ Bithyniæ, subscripsi.

LIBELLVS MONACHORVM ad congregatam Synodum, cui annexæ sunt & quatuor synodi, vt in ecclesia prædicatæ sunt.

DEO amantissimis & sanctissimis Patribus Episcopis, Theophilo, Basilisco Anastasio, Martiano, Theodoto, * Ipatio, Theodoto, Ioanni, Pythagorę, & reliquę venerabili synodo in regia ipsa ciuitate; ab Alexandro, Consta, Diogene, Euithio, Antonio, Acacio, Ioanne, Domno, Leontio, Ioanne, Polychronio, Anatolio, Martyrio, Dominico, Iuliano, Alexandro, Iacobo, Christino, Ioanne, * Basilico, Babylo, * Ipatio, Marco, & à cęteris presbyteris & archimandritis venerabilium monasteriorum in à Deo amata imperiali ciuitate consistentium, & totius monachici ordinis. * Hypatio

CVRAM equidem gessit vestra sanctitas rectę fidei, & alteri* bonę ordinationis sanctissimatum Ecclesiarum etiàm ante nostram petitionem nouam: sed quia & nos oportebat partem esse eorum, quę ad gloriã Dei expediunt, necessarium putauimus, primùm regratiari intentioni sanctitatis vestrę & pio zelo inuictissimorum Imperatorum nostrorũ: deindè sic presentem innuere petitionem, per quã nos omnes, & per nos reliquus venerabilium monachorum catalogus,

gus, veluti ex vna sententia petimus, vt ea, quę benè & vtiliter mota sunt in sanctissima magnæ Ecclesia huius regiæ vrbis à fidelissimo populo, & acclamata ad ipsum Christo dilectum populũ à sanctissimo per omnia archiepiscopo nostro œcumenico Patriarcha Ioanne, ipsa per vocem sanctissimæ vestrę synodi in scriptis authoritatem accipiant, & sanctę memorię Patres nostri, qui (nescimus quomodò) expulsi fuerunt, videlicet Euphemius, & Macedonius, in præsenti iustè & canonicè reuocentur, & tradantur catalogo prædecessorum archiepiscoporum, ibidèm in Domino quiescentium, cessantibus omnibus, quæ quandocunquè aduersùs ipsos facta fuerunt. Quodque addatur in sacris libris simul cum ipsis & venerabile nomen Leonis Romanorũ archiepiscopi, quod omnium maximum est, eò quod omnes ad rectam fidẽ excitauit. Petimusq; vos sanctissimi, vt & sanctæ synodi pro tempore congregatę pro fide, ponatur in sacris libris, hoc est, Nicęna, quæ exclamauit sanctum Symbolum, in quo baptizati sumus & baptizamus, & Constantinopolitana, quæ ipsum cõfirmauit, & Ephesina, quæ similiter cõfirmauit, atq; etiàm Chalcedonensis, quę similiter signauit. Insupèr etiàm rogamus addi & hoc, vt & Seuerus impius, qui cõtra ecclesiasticam ordinationẽ di cere aus... t, anathematizetur. Similiter autẽ expetir... vt & episcopi, clerici, archimãdritæ, monachi, & laici, expulsi propter causam prædictorum sanctorum episcoporum per nostram legationem factam ad sanctissimum archiepiscopum, vestrum œcumenicũ Patriarcham Ioannem, & ad pijssimos ac inuictissimos Imperatores nostros, reuocẽtur & restituantur proprio ordini. Et vt in multitudinem sermonum non extendamus supplicationes, rogamus, & exclamationes totius à Christo dilecti populi, & acclamationes factas in prædicta sanctissima magna ecclesia ab ipso sanctissimo archiepiscopo & œcumenico Patriarcha, per sacram vocem vestram & subsignationem, ac piam formationem inuictissimi Imperatoris nostri confirmari. Exclamationes verò & acclamationes subordinauimus.

SVBSCRIPTIONES.

¶ Alexander Dei miseratione presbyter, archimandrita, & primas venerabilium monasteriorum, manu mea subscripsi.

Constans presbyter & archimandrita monasterij sancti Dij, subscripsi.

Diogenes presbyter & archimãdrita monasterij sancti Thalassij Anipoditorum, subscripsi.

* Euethius diaconus & archimãdrita monasterij * Acimitorum, subscripsi. * Acœmitorum.

Ioannes presbyter sanctissimæ magnæ ecclesiæ, & prior sancti Eusebij, subscripsi.

Antonius presbyter & archimãdrita monasterij Abraamij, subscripsi.

Acacius presbyter & archimãdrita monasterij sancti Dominici, subscripsi.

Domnus presbyter & archimandrita monasterij sanctæ memoriæ Iob, subscripsi.

Ioannes presbyter & archimandrita monasterij sanctæ memoriæ Manuelis, subscr.

Leontius presbyter & archimandrita monasterij S. Tryphonis, subscripsi.

Ioannes presbyter & archimandrita monasterij de Consta, subscripsi.

Polychronius presbyter & archimandrita monasterij sancti Michaelis in Ethrio, subscripsi.

Sophronius presbyter & archimandrita monasterij vocati in Calamo, subscripsi.

Anatolius presbyter, & archimandrita monasterij Allerij, subscripsi.

Martyrius presbyter & archimandrita monasterij sancti Basiani, subscripsi.

Dominicus presbyter & archimandrita monasterij cognominati Syriorum, subscr.

Iulianus presbyter & archimandrita monasterij S. Phocæ, subscripsi.

Iacobus presbyter & archim. monast. Romanorum in Petrio, subscripsi.

Christinus presbyter & archim. monast. sancti Theodori, subscripsi.

Ioannes presbyter & archim. monast. Studij, subscripsi.

Basilius presbyter & archimandrita monasterij S. Euphemiæ Olymbrij, subscripsi.

Babylas presby. & archimandrita mona. sancti Danielis in Stylo, subscripsi.

* Ipatius presbyter & archimandrita monasterij Olympij, subscripsi. * Hypatius

Marcus presbyter & archimandrita monasterij Hierusalem, subscripsi.

Dominicus presbyter & archimandrita monasterij Anastasij in Agogo, subscripsi.

Sophronius presbyter & archimandrita monasterij Theodori Ægyptij, subscripsi.

Ilias presbyter & archimandrita monasterij sancti Euphemij, subscripsi.

Rabulas presbyter & archimandrita monasterij nominati sanctæ memoriæ Iliæ, sub.

Andreas presbyter & archimandrita monasterij nominati Dominici, subscripsi.

Ariston presbyter & archimandrita nominati Epiclin Ioannis, subscripsi.

Cosinius presbyter & archimandrita monasterij Cyri in Elebicho, subscripsi.

Timotheus presbyter & archimandrita, subscripsi.

* Corilus presbyter & archimandrita monasterij Theodori, subscripsi. * Corylus

Dorotheus presbyter & archimandrita monasterij Theodori, subscripsi.

Zoticus presbyter monasterij sancti Andreæ prope portam Saturnini, & archimãdrita, subscripsi.

Pantaleon presbyter & archimandrita mona-

monasterij dicti Benantij, subscripsi.
* Ipatius presbyter & archimandrita monasterij Charisij, subscripsi.
Eugenius presbyter & archimādrita monast. sancti Georgij in Xerocerco, subscripsi.
Eutychius presbyter & archimādrita monasterij Lycaonorum prope sanctum Laurentium, subscripsi.
Alexander presbyter & archimandrita *, subscripsi.
Simeones presbyter & archimādrita Caiumæ, subscripsi.
Liberius presbyter & archimandrita monasterij Paulini, subscripsi.
Ambrosius presbyter & archimandrita monasterij sanctę Marię in Lithostroto, subscripsi.
Sabbas presbyter & archimandrita monasterij sancti Thomæ prope Cisternam, subscripsi.
Paulus presbyter & archimandrita monasterij Lycaooorum, subscripsi.
Libentius presbyter & archimādrita monasterij vocati Romanorum, subscripsi.
Alexander presbyter & archimādrita monasterij Cycloporum, subscripsi.
Iordanus presbyter & archimādrita monasterij sanctæ Mariæ prope sanctum Lucam, subscripsi.
Zenobius presbyter & archimādrita monasterij Maronij in * Sychis, subscripsi.
Anatolius presbyter & archimādrita monasterij Philippi, subscripsi. * Sicubus
Iacobus presbyter & archimandrita monasterij sanctæ Marię prope Bucholios, subscripsi.
Ilias presbyter & archimandrita Samuelis in Sychis, subscripsi.
Leontius presbyter & archimandrita monast. sancti archangeli in Puseo, subscripsi.

Quomodò prædicatę sunt synodi.

INtroitu facto secundùm consuetudinem in sanctissima magna ecclesia nostra, die Dominica, 15 instātis mensis Iulij, indictione 11 à domino nostro sanctissimo archiepiscopo & œcumenico Patriarcha Ioanne, (sicut non ignorat vestra erga Deū dilectio) dum ipse vna cum venerabili clero esset circa ambonē, voces factę sunt à populo, *dicētes: Multi anni Patriarchæ, Multi anni Imperatori, Multi anni Augustæ, Multi sint anni Patriarchæ. Quid manemus incommunicati? Per tot annos quarè non communicamus? Ex cuius manibus communicare volumus? Ascende ad ambonem. Heus persuade populo. Per multos annos communicare volumus. Orthodoxus es, quem times digne Trinitate? Multi sint anni Imperatoris, multi anni Augustæ. Seuerū Manichæum eijce. Qui nō loquitur Manichæus est. Effodiant ossa Manichæorum. Sanctam synodum modò pdica. Multi sint anni Imperatoris. Multi sint anni Patriarchæ digni Trinitate. Sancta synodus modo prædicetur digna Trinitate. Sancta Maria θεοτόκος, id est, Dei genitrix, est digna throno. Sancta Maria Dei genitrix est. Sancta synodus hoc dixit. Qui nō loquitur, Manichæus est. Vincit fides Trinitatis, vincit fides orthodoxorum. Sanctā synodum modo prædica. Orthodoxus regnat, quem times? Vincit fides Imperatoris, vincit fides Augustæ. Noui Constantini multi sint anni, nouæ Helenæ multi anni. Multi anni Patriarchæ digni Trinitate. Iustine Auguste, tu vincis. Noui Cōstātini multi anni. Vel * exeas, vel prædicabis. Multi anni Imperatoris. Iustine Auguste, tu vincis. Synodum Chalcedonensem modò prædica. Quoniā Iustinus regnat, quem times? Seuerum Manichęū forās eijce. Synodum Chalcedonēsem modò prędica. Qui non anathematizat Seuerum, Manichæus est. Eijce forās Seuerū. Nouum Iudam eijce forās. Insidiatorem Trinitatis eijce forās. Sanctam synodum modo prædica. Heus obtestor, vel prædicabis, vel exies. Fides est, nō ἰουδαϊσμός, est, fratres Christiani, vna anima. Iustine Auguste, tu vincis. Si fidē amas, Seuerū anathematiza. Heus heus obtestor, multi anni Imperatoris. Heus traho te heus portas claude. Qui nō loquitur, Manichæus est. Obtestor te, nihil est præter te. Orthodoxus regnat, quem times? Orthodoxi Imperatoris multi sint anni. Seuerū insidiatorem Trinitatis eijce foras, Iudam nouum eijce. Qui non loquitur, Manichęus est. Heus congregationi, synodo heus. Modò predica per euangelium nihil præter te. Heus obtestor, multi anni Imperatoris. Noui Cōstantini, multi anni. Orthodoxi Imperatoris multi anni. Nouæ Helenæ multi anni. Seuerum eijce forās, Nouū Iudam eijce, Insidiatorem Trinitatis eijce forās. Multi anni Imperatoris. Fratres Christiani, vna aīa fides est, non est simpliciter. Sācta Maria, Dei genitrix est. Hæc & synodus dixit. Hæc cùm exclamassent, data est eis respōsio à Sācīssimo & beatiss. archiepiscopo & Patriarcha œcomenico Ioanne: Hæc patiēter sustinete fratres, vt prius adoremus sanctū altare, & post hoc do vobis respōsionem. Et cùm intrassent ad sanctum altare, manserunt clamantes: Multi anni Imperatoris, multi anni Augustæ. Heus obtestor, non exibis, nisi anathematizes Seuerū. Anathema Seuerō aptè dic: heus refera. Heus obtestor, multi anni Imperatoris. Et demùm ascendens super ambonem sanctissimus ac beatissimus archiepiscop* & patriarcha noster œcumenicus Ioannes, acclamauit hæc: Scitis labores meos, dilectissimi, quos & in antiquitate existēs subiui, & quē sustinui pro fide, & sustineo vsque ad mortem. Non opus ergò est turbatione, aut tumultu. Neq; enim aliqd* pertransgressum est, de recta fide statuendum; neque sanctam synodū prædicare

*exies
I. adimplere seu videre.

*dicētes ἐπὶ τὰ ἀμβ... [marginal Greek, illegible]
*pertransgressum

quis anathematizare audet, sed oēs sanctas synodos, quę confirmauerunt sanctum symbolum trecentorum decem & octo patrum in Nicęa congregatorū, orthodoxas cognoscimus, & maxime ipsas tres sanctas synodos, hoc est Cōstantinopolitanam, Ephesinam, & magnā Chalcedonensem. Nam specialiter symbolū trecentorū decem & octo sanctorum Patrum, in quo baptizamur, ipsę sanctæ tres synodi cōsonantur confirmauerunt. post acclamationem verò insistentibus ipsis per plures horas, in ipsis vocibus addebant: Non descendes, nisi anathematizes. Multi anni Patriarchę digni Trinitatis. Multi anni Imperatoris; multi anni Augustę. Cōgregationem synodi Chalcedonensis, modò prædica. Non recedo, nisi prædicaueris. Vsque tardè hic sumus, congregationem ad crastinum prædica. Commemorationē patrum ad crastinum prædica. Nisi responsionem accepero, vsque serò hic sum. Congregationem Patrum Calcedonensium crastina die prædica. Hodiè si prædicaueris cràs perficetur. Non recedimus, nisi prædicaueris. Eos, qui Nestorium & Eutychen anathematizauerūt, ad crastinum prædica: Nisi respōsionem accepero, vsque serò hic sum. Et acclamauit sanctissimus & beatissim⁹ archiepiscopus noster Patriarcha œcumenicus Ioānes sic: Quoniam perfici petijstis cōgregationem sanctorum patrum Chalcedonensium, cognoscentes scietis, quòd & hoc faciemus Concilio pijssimi & Christo amātissimi Imperatoris nostri. Perseuerātibus autem ipsis, & easdem voces exclamantibus, & addentibus, Non recedimus per sanctum euangelium, congregationem patrum Chalcedonēsium in crastinum prædica: prædicata fuit congregatio per Samuelem diaconū, sic: Notificamus vestræ charitati, quòd crastina die perficiemus memoriam sanctorum patrum hostiorum episcoporum in Chalcedonēsi metropoli congregatorum, qui vnà cum sanctis patribus in Constantinopoli & in Epheso congregati, cōfirmauerunt symbolum 318. sanctorum patrum in Nicęa cōgregatorum, congregabimur autem huc. Et post acclamationem cōgregationis, iterùm permansit populus, & vna voce quàmplurimum clamauit: Seuerus nunc anathematizatus est. Qui anathematizabat synodū Chalcedonēsem, modò anathematizatus est. Non exeo, nisi modò responsionem accipio. Obtestor, orthodoxus es. Modò anathematiza. Aut anathematiza, aut nihil. Et insistentibus ipsis plurimùm in eisdem, præsentibus Theophilo Deo amantissimo episcopo Heracleano, Theodoro epō* Gāgrinorum, Hypatio episcopo Claudiopolitano, Ioanne episcopo Bosphorio, Pythagora episcopo Sinopeno, Isaacio episcopo *Quinquepolitano Gręciæ, Ioanne episcopo Commacorum regionis Pamphyliorum, Amātio episcopo Nicopolitano, Ammonio epō Abydano, Platone episcopo Cratiano, Eustāthio episcopo Philadelphiæ, & Pelagio episcopo Azanitano, & alijs Deo amātissimis episcopis consentientibus sanctissimo ac beatissimo archiepiscopo Patriarchæ œcumenico Ioanni, acclamata fuerunt hæc: Quòd Seuerus, q seipsum ab hac ecclesia separauit, iudicio seipsum submiserit, omnibus manifestū est. Sequentes itaq; & nos diuinos canones ac sanctos patres, alienum ipsum putamus, & à diuinis canonibus per suam blasphemiā condemnatum, anathematizamus & nos. His sequutis, sequenti Dominica, quæ est 16. mensis Iulij, indictione 11. finita memoria pdictorum sanctorum patrum, rursusque facto introitu à sanctiss. & beatiss. archiepō Patriarcha œcumenico Ioanne, statim dum ipse appropinquaret amboni, voces à toto populo venerū sic: Multi anni Patriarchę, Multi anni Impatoris, Multi anni Augustę, Noui Cōstantini multi anni, Nouæ Helenæ multi sint anni. Reliqas Macedonij ecclesię restitue. Iustine Auguste, tu vincis. Euphemia Augusta, tu vincis. Eos, qui sunt in exilio propter fidē ecclesiæ, restitue. Exhumentur ossa Nestorianorū, Exhumentur ossa Eutychianistarū. Quis est Nestorian⁹, ego nescio. Anathema sit ipse à Trinitate. Quis est Nestorianus, ego nescio. Anathema ipsi cum Eutyche. Exhumenter ossa Nestorianorum, Exhumentur ossa Eutychianistarum. Manichæos eijce foràs. Iustine Auguste, tu vincis. Seuerū Iudā eijce foràs. Manichæos de ecclesia eiice. Duos Stephanos eiice foràs. Reliquias Macedonii modò fer. Nomen Macedonii modò ordinetur, totis vocibus Imperatori supplicamus. Nouum *Ezuman eiice foràs. Nouus Ezumas, Amantius est. Maledicum eiice de palatio. Euphemium & Macedonium ecclesiæ scilicet restitue. Synodica Romana modò valeāt. Multi anni Patriarchę noui Ioannis, Multi anni* digne Trinitatis. Iustine Auguste, vincas. Multi anni Augustæ. Reliquias Macedonii ecclesiæ restitue. In his semper vinces Euphemii & Macedonii nomina modò ordinētur ad perfectam festiuitatem ecclesiæ. Falso testes Macedonii eiice foràs. Quatuor synodos diptychis. Leonem Episcopum Romanū diptychis. Sancta Maria, Dei genitrix est. Hoc synodus dixit, diptycha amboni. Qui non loquitur, Manichęus est. Diptycha amboni modò Deū tibis Iustine Auguste, tu vincas. Curatorem non habes, diptycha modò porta. Iustin⁹ regnat, diptycha modò porta. Orthodoxi Imperatoris multi sint anni, nouę Helenę multi anni. Sic habes Dominum, modò porta diptycha. Sic habes Augustam, diptycha modò porta. Canones non eiecerunt istos. Heus ordina, heus ordina, heus ordina. Et acclamata sunt hæc: Hesterna die sufficienter satisfecimus vestrę charitati. Nunc verò zelum

vestrum apertè cognoscentes, illa festinauimus,& festinamus facere, quæ & Deum colunt,& vobis per omnia & in omnibus satisfaciunt. Quòd autem debeat nihil nobis remoueri de recta fide, arbitror vestram dilectionẽ diuersis temporibus & modis experientiam accepisse. Et idcircò fundamẽtum fidei sanctum, sanctorum patrum traditione firmũ pmanere, gratia Domini nostri & Saluatoris Iesu Christi studuimus, sperãtes per ipsum & dissidẽtes ecclesias vnire, & vndique ordinem diuinorum canonum iuiolabiliter tenere. Neq; enim conceditur aliquid remoueri,& de nouitate vocis, & subtilitate sermonis occupare fideles,sed adhęrere sancto symbolo,in quo omnes baptizati sumus,& cum sancto spiritu Nicęna synodus exclamauit, & sanctorũ patrum in Constantinopoli congregatio cõfirmauit,& sancta synodus Ephesina cõfirmauit, & sancta magna synodus Chalcedonẽsis similiter sigillauit,quam nullo modo aut ratione amouere quis poterit,cùm omnem malè opinantibus tollat occasionem. Hanc itaque fidem immobilem tenentes adinuicẽm,non dubitemus, sed omnẽ vocis nouitatẽ, ac omnem sermonis subtilitatem abijcientes, vno ore sanctam & consubstantialem Trinitatẽ glorificemus, quę custodiat in pace vitam pijssimi & Christianissimi Imperatoris nostri ac omnium nostrum. Patri autem & filio ac spirituisancto gloria nunc & semper, & in secula seculorum. Amen.

HAc autem acclamatione facta,permãserunt clamãtes: Si nullus modò egreditur, obtestor te, portas claude. Fratres orthodoxi vna anima. Fratres per fidem vna anima. Iustine Auguste, tu vincas. Qui non loquitur, Manichęus est: Sanctus, Sanctus,Sanctus, TRINITAS vincit. Ex nunc non timens Amantium,nec Manichęum,Iustinus regnat.Quid times Amantiũ? Digne Trinitatis, & hoc bonum tibi reseruatum est. Qui synodum amat, ità honoratur. Multi anni Imperatoris,Multi anni Augustę, Multi anni patriarchę. Vincit fides orthodoxorum. Et rursus perseuerãtibus ipsis plurimum in eisdẽ vocibus, acclamata sunt eis hęc: Quòd omne studium potuerimus complacere vobis, & inscandalizatos vos conseruare,clarè cognoscitis. Sed quoniam omnia canonicè, & bonò ordine fieri oportet, permittite nos congregare Deo amantissimos episcopos, vt secundum diuinos canones omnia proueniant, consilioque & iussu pijssimi Imperatoris nostri.Oẽs enim exclamationes vestras suę serenitati aperiemus.Et cum ipsis clausissent portas iò eisdẽ acclamationib⁹ pmanẽtibus,accipiens diptycha sanctissimus & beatissimus archiepiscopus & patriarcha oecumenicus Ioãnes, iussit ordinari sanctas quatuor synodos sanctorum patrum, videlicet in Nicæa cõgregatorum,& in Constantinopoli similiter conuenientium sub Nectario sanctæ memoriæ, ac in Ephelo congregatorum super depositione Nestorij,necnõ illorum de Chalcedona super deiectione Eutychis &c.eiusdẽ impij Nestorij,ordinariq; iussit nomina in sancta memoria defunctorum archiepiscoporũ huius regiæ vrbis Euphemij & Macedonij, ac etiam Leonis Romani pontificis. Tunc voce magna omnes de populo tanquàm vno ore clamarunt: Benedictus Dominus Deus Israel,quia visitauit, & fecit redemptionem populo suo. Luc. 1. g Magna autem hora ex vtraque parte consistentibus, & psallentibus hanc psalmodiam, cantores superuenientes conuerterunt se dicere trisagium.Et cùm ipsi incepissent,totus populus quieuit,& audiebat attentis auribus trisagium. Et post lectionẽ sancti euangelij,ex more sacra Missa finita, & ianuis clausis,ac sancta lectione iuxta consuetudinem lecta,tempore diptychorum cucurrit omnis multitudo cum magno silẽtio circumcirca altare, & audiebant. Et cùm solùm lectæ fuissent à diacono appellationes prædictarum sanctarum quatuor synodorũ & sanctæ memoriæ archiepiscoporum, Euphemij & Macedonij & Leonis,voce magna vniuersi clamauerunt, Gloria tibi Domine. Et post hoc cùm omni modestia completa fuit cum Deo diuina Missa.

EPISTOLA SANCTÆ MEMORIÆ Ioannis archiepiscopi huius regiæ vrbis oecumenici Patriarchæ,scripta Ioãni sanctæ memoriæ archiepiscopo Hierosolymitano,& omnibus metropolitis ibidem congregatis.

CHristus Deus noster, qui eiusdem animæ & fidei hominibus vinculum charitatis in pace dedit, quæ ab ipsis gesta sunt, id est,communia esse iustum dicit. Quoniã igitur diuinus quidã cęlitùs motus fuit Christianissimi populi huius regiæ ciuitatis, ac omnia ab ipso exclamata, & à me pronũciata,mũdo manifesta sunt: necessarium putaui tuæ significare charitati, vt cùm hæc spirituisancti operatione cognoueris, verbo veritatis confirmeris,maximè quæ sancta synodus congregata petitione totius monastici ordinis diffiniuit in scripturis, & quæ diffiniuit, tuę sanctitati quàm celeriter mittere studuimus.

ALIA EPISTOLA EIVSDEM sanctæ memoriæ oecumenici patriarchæ Ioannis, specialiter scripta Epiphanio Deo amabilis memoriæ Episcopi Tyri.

DEus qui omnia ad vtilitatem desupèr dispensat,tuam nũc pietatem in tribulatione

Psalm. 4. latione secundùm prophetam dilatatam, ad
angustam portam regni cœlorum quietè in-
troire præparauit. Eccè enim cœlestis motus,
contra apostatas Ecclesiæ, spiritu Dei factus
est. Quicunque enim indigni visi fuerint in-
uiolabilis ministerij magni Dei & Saluatoris
nostri Iesu Christi, æterno iudicio subiecti
sunt: qui autem orthodoxæ fidei amatores
apparuerunt, multò magis per huiusmodi
motum clarificati sunt. Igitur cùm sancta sy
nodus in à Christo amata ciuitate ex diuer-
sis prouincijs congregata, manifesta fecerit
ea, quæ gesta sunt contra inimicos veritatis,
omninò necessarium indicani, & tuæ mittere
charitati, vt cùm ea, quæ ab ipsis & per ipsos
formata sunt, legeris & intellexeris, sanctis-
simè, & consentaneus & eiusdem animi sis:
& si aliquandò inimici te circundederint, li
bereris. Vniuersa igitur gesta contra inimi-
cos veritatis, manifesta facere religiosissimis,
& eiusdem fidei comministris & monachis,
ac Christo amantissimis populis, sicut certè
teneris, stude Deo amantissime.

RESCRIPTVM IOANNIS
Hierosolymitani, & episcoporum, qui
sub eo sunt, ad Ioannem Con-
stantinopolitanum.

DOmino meo, Deo amantissimo & san-
ctissimo comministro Ioanni, & sanctæ
synodo in Constantinopoli congregatæ, Ioã-
nes Dei miseratione episcopus Hierosoly-
morum, & sancta synodus trium Palæstina-
rũ, existens sub sanctis locis Christi Dei om-
nium, in Dominu salutẽ. Quoniam duplex
est lachrymarum motus, alter quidem, qui
in dolorem fert: alter verò, qui in lætitiam:
Gen 45. a (nam Ioseph Patriarcha, cum recognosceret
à fratribus, magno ex intimo desiderio la-
chrymatus est: & Paulus vas dilectionis di-
2. Cor. 7 b cit, *quòd tristitia mundi, mortem operatur: quæ
autem secundùm Deum est, salutem)* incidentes
non lachrymabiliter in his, quæ à vestra san
ctitate gesta & scripta sunt, lætitia repleti su
mus, ità vt & nos magno cum propheta Da-
Psalm. 121. uid dicamus: *Lætati sumus in his, quæ dicta sunt
nobis, in domum Domini ibimus.* Et hoc: *Hæc est*
Psalm. 76. *mutatio dexteræ excelsi*. Et illud: *Confitemini*
Psalm. 131. *Deo deorum, qui fecit mirabilia magna solus, quõ
in seculum misericordia eius.* Et illud: *Quis lo-*
Psal. 103. *quetur potentias Domini, auditas faciet omnes
laudationes eius?* Eccè enim Deus dicit per Sa
1. Reg. 3. b muelem: *Facio opera mea in Israël, vt omnis,
qui audit, crepitent amba aures eius.* Hæc & tẽ-
poribus nostris opere prouenerunt. Nã abo-
minationem illam desolationis (monstrum
pestiferum, Seuerum dicimus, qui iniquita-
tem in altum locutus est per sua blasphema
verba, contra sanctam, magnam & œcumeni
cam Chalcedonensem synodum dicta, cu-
ius neque principium cognitum nobis est,
neque quis sit, qui Antiochenam sedem ini-
què ac tyrannice, ac contra ecclesiasticos ca-
nones subripuit, & qui etiàm secundùm il-
lum Aegyptium in Actibus, concitauit & Act. 21 g
induxit in eremum sicarios) anathemati
subiecit, & alienum fecit ab omni sacerdo-
tali collegio, dignitate & honore, per vestrã
sanctitatem, quæ malum odit. Qui enim
dedit Hieremiæ Prophetæ superædificare Hiere. 1. b
& demoliri, eradicare & plantare, & Petro
Apostolorum principi soluere & ligare, hoc Matth. 16. c
communiter donauit sacerdotio. Sanctissi-
mos itaque & Deo dilectos monachos,
qui sub magna illa & regia ciuitate habi-
tant, ac etiàm ipsius Deo dilectum popu-
lum propter Dei zelum laudamus: quoniã
& vsque ad mortem perstiterunt, vt lupum
Antiochenæ ciuitatis de pascuis ouium ex-
pellerent, qui seipsum occultabat quidem,
sed magis nocere conabatur, quàm ipse pos-
set, qui secundùm illud Balac, maledicere co
natur, quem Dominus non maledicit. In Num. 22. b
caput ipsius omnia maledictionis euene-
runt, & benedictus est Israel, qui intelligit: Num. 31. b
& perijt quidem Balac, similique modo &
Balaam vates qui opera actuum suorum su-
scepit, & anathematizatus est, & ille cum ter
no otioso & malo pœnam sustinet. Sed hæc Matt. 21 c
quidem illi, nos autem idem cum his, quæ
gesta sunt & scripta à vestra sanctitate, sapi-
mus, & consententiatiui sumus: anathemati-
zamus omnem hæresim, & Nestorium* homi
nem idololatram, & Eutychem vana sapien-
tem, & Manem, & Seuerum veneficum, nec-
non & ipsius conscripta, habentes in scrinijs
nostris & amplexantes sancta quatuor con-
cilia, concilium videlicet trecentorum decẽ
& octo sanctorum patrum, in Nicæa con-
gregatorum contra impium Arium, expo-
nentium sanctum symbolum, in quo ba-
ptizati sumus ac baptizamus. & cẽtum quin
quaginta sanctorum patrũ, in Constantino-
poli contra Eunomium impugnatorem spi-
ritûs congregatorum, qui prædictum sym-
bolum confirmauerunt: & ducentorum pa-
trum in Epheso congregatorũ, qui deposue-
runt Nestoriũ* hominem idololatrã, qui &
ipsum sanctum symbolũ amplexati sunt: ac
magnam & œcumenicam synodũ sexcento-
rũ patrũ in Chalcedona diuinitùs congrega-
torum, qui etiàm confirmauerunt & tenue-
runt ipsum sanctum symbolũ, & sigillaue-
runt ea, quæ gesta fuerũt aduersùs Nestoriũ
* hominis idololatram, & deposuerunt Eu-
tychen vana sentientem. Suscipiunt autem
& venerabiles epistolas sanctæ & Deo ama-
bilis memoriæ Leonis Romani archiepisco-
pi & Patriarchæ. Congratulantes itaque in
his vestræ sanctitati, & consentientes his,
quæ à vobis facta & scripta sunt, & vobis cõ-
municatiui existentes, propheticũ illud elo-
quium dicimus: *Celebra Iuda festiuitates tuas,* Naum. 1. d.
redde Domino vota tua: ideo non apposuisti,

vt ires in vetustatem. Nobiscum ergò eadem orate, sanctissimi. communia enim sacerdotum sunt. & sanctam ac glorificatā virginē Dei genitricem Mariam, vnà nobiscum supplicate, intercedere pro pace sanctissimarū ecclesiarum, & victoria ac perpetuitate pijssimi & serenissimi Imperatoris nostri.

SVBSCRIPTIONES.

¶ Ioannes Dei miseratione episcopus Cęsareensis, me bene valere, & Domino beneplacere orate, Deo amantissimi & sanctissimi patres.

Theodosius episcopus Scythopolitanus, me bene valere, & reliqua.

Menobius episcopus Iamnianus, me benè valere, &c.

Ioanoes episcopus Tyberiadis, valere me, & reliqua.

Polyehronius episcopus Aureliopolitanus, valere me, &c.

Eustathius episcopus Anthedonianus, valere me, &c.

Procopius Episcopus Neapolitanus, valere me, &c.

Stephanus episcopus * Nasamenus, valere me, &c. (* Menlatenus)

Petrus Eleusinus, valere me, &c.

Marcellinus episcopus Neocęsareēsis, valere me, & reliqua.

Gregorius episcopus Eleotheropolitanus, valere me, &c.

Ioannes episcopus Hierichuntinus, valere me, &c.

Antonius episcopus Ascalonus, valere me, & reliqua.

Paulus episcopus * Pellius, valere me, &c.

Alphius episcopus Sycaminanus, valere me, & reliqua.

Bassus episcopus * Capitolianus valere me, &c. (* Capitolinus)

Procopius episcopos Maiumæ Gazæ, valere me, &c.

Isidorus episcopus Zootenus, valere me, & reliqua.

* Vuales episcopus Parembolanus, valere me, &c. (for. * Valēs)

Petrus episcop⁹ Eleusensis, valere me, &c.

Epiphanius episcopus * Rafiaous, valere me, &c. (* Raphian⁹)

Elias episcopus Ioppenus, valere me, &c.

Procopius episcopus Amathunteous, valere me, &c.

Salomō Episcop⁹ Abilan⁹, valere me, &c.

Conon episcopus Hipponus, valere me, & reliqua.

Leōtius episcop⁹ Sosōsen⁹, valere me, &c.

Cyrillus episcopus Gazenus, valere me, & reliqua.

Stephanus episcop⁹ Oran⁹, valere me, &c.

Megas episcopus Maximianopolitanus, valere me, & reliqua.

Gregorius episcopus Bachatanus, valere me, & reliqua.

Marochius episcopus * Diospolitanus, valere me, & reliqua.

Apollonius episcopus * Diospolitanus, valere me, & reliqua.

EPISTOLA EPIPHANII Episcopi Tyrij, & eorum, qui sub eo sunt, ad synodum Constantinopolitanam.

PEr omnia Deo amantissimis & sanctissimis fratribus & cōministris, Theophilo, Basilisco, Martiano, & vniuersæ sanctę synodo, Dei gratia in regia ac Deo amantissima ciuitate congregatæ, Epiphanius, & qui sub eo sunt episcopi, in Domino salutem. Benedictus Deus pacis Dominus, qui misit nobis honorabilem literam vestræ sanctitatis, ita resplēdidā circa spūalem zelū, & circa veritatis certamina, ac circa orthodoxæ fidei pdicationem, quæ omnia in ipsa coadunata accipere oportet ad firmū fundamentum, & scamnum pacis sanctissimarum ecclesiarum & sacerdotum, qui in eis sunt, ac cuiusliber ciuitatis fidelium, & eorum, qui rectam cōfessionem amplexantur. Tātam enim fat cit diuinorum canonum curam, quòd eum, qui nullo vnquàm modo aut tempore amplexatus est communionē sanctę catholicæ & apostolicæ ecclesiæ, aut orthodoxā fidem honorauit, sed in sedem Apostolicæ Ecclesiæ Antiochenæ tyrannicè se intrusit, anathemati affixit, & nudum esse omni honore sententiauit, & nomine & dignitate & efficacia, Christiano aut hieratico conuenientè, seu conuenire valente, & alienum ipsum à diuina communione secundum diuinos canones constituit. Etenim fuit consequens, sequi intemeratorum euangeliorum doctrinam, secundum quam Dominus ait: *Qui videntur in se ipsis aliquid habere, & hoc omnino auferatur & his, qui ex iustitia habent, addatur.* Vestræ ergò iustæ cōdemnationis dignus visus est impius Seuerus, qui ad blasphemiam simul & calūniam, linguā, quam habet, acuit aduersus sanctam magnā Chalcedonensem synodum, & seipsum iustificat ex impio sensu & maligna intētionē. At Domini & saluatoris nostri Iesu Christi potentia, ipsum de prato Ecclesiæ iusta sententia extraxit, cum in vobis Deo amātissimis spiritualis resplēduerit gratia, per quam & nos assentientes & cōsentiētes sui efficimur, eosdem nexus in illum inferentes, quos honorabilis litera vestrę sanctitatis canonicè infert. Quisnam sermo sufficiet ad enumerationem eorum, in quibus ille peccauit cōtra diuinos canones, & ecclesiasticum ordinem? Erexit supercilium in arrogātiam, & fautus in anathematizationibus videt, in homiliis & impijs conscriptionibus aduersus sancto patres,

Marginal notes: tunanibus; ensius; Matt. 13. b 25. Marc 4. c Luca 8. c

patres,& (quod verius est) aduersùs spiritualem doctrinam diuinorum apostolorum ipse seipsum ad redargutionẽ disponit in vniuersis vanis sermonibus, quos scripsit. Etenim conuenit, in impia hæresi positos & mẽtem perturbare, & non sufficere vsque ad finem cooperire morbum, quem habent, & q ipsorum corrodit intellectum. Sed non fuit ità audax, vt imponeret vinculum ex authoritate, quo separaret clericos aliarum ciuitatum à communione diuina, non consilio, neq; consensu suorum episcoporum? Quid autem, quòd præsumpsit alienos clericos canonicè ligatos à proprijs episcopis, ad ipsum confluentes, per prædicationem animæ corruptiuam ab ipso subornatos, & ad suam cõmunionem assumptos, sinè permissione eius, qui ligauerat, permittere in ecclesiasticis ministerijs ministrare? Et vtrunq; horum peregit in Tyrijs. Sed & eos, qui dignitatem presbyteralem acceperát, & in principio se opponebant ipsi vanè vociferanti impiá doctrinam, posteà verò secum concordantes, parauit in habitu diaconatùs ministrare, iniustè ipsos honore presbyterorum priuans. Cùm enim, qui ipsos ordinauerat, non potuerit supplantare, vt suæ doctrinæ condescenderent, huius occasione ordinationem ab ipso impositam exuit, quod iam ab ipso in ciuitate Arcenensi factum fuerat. Insupèr autem nonne fuit extendens temeritatem suam, qui adulterando diuinos canones, in alienis diœcesibus *ordinat suffraganeos, alibì autem paramonarios, credens sufficienter habere? Hac via intendit impugnare & dissoluere iura episcopis à sacris canonibus diffinita. Ad testimonium autem horum, est accipere Tripolitanam, item & ipsam Arcenensem ecclesias. Apparet* autem, q fuit ausus permittere episcopo ordinare in diœcesi alterius ciuitatis, cuius episcopus adhuc supererat. Minister autem fuit huic Stephanus episcopus Orthosieñ. qui ausus fuit manũ imponere in diœcesi Antaradeñ, superstite adhuc Theodosio bonæ memoriæ episcopo prædictæ ciuitatis. Quid autem dicemus & ad id, quod per totum orbem (vt ità dicamus) diuulgatum est? Si ergò verum est, quòd accepit ordinationem presbyteri sibi à schismaticis datã, & alijs rursùs ipsam ordinationem communicat, quod cum studio fecit, festinans nancisci rationabile ouile Antiochenum, & omnis alterius orthodoxæ ecclesiæ, & in perditionem traducere sua abominabili & scelesta voce, quæ vermes portat, ex quibus ipse sibi thesaurizauit, nihil sanum aut rectum erga orthodoxam fidem loquens: sed est ei turpissimarum actionum ambitio erga eos, qui ab ipso prouisionati sunt, duplici exindè apparẽte peccato, quod ad maiorem condemnationem ipsum repræsentat. Primum quidem collectio auri ecclesiasticarum rerum Antiochenę ecclesię, quæ dissipantur, & disperguntur, & ad incurabilem restaurationem constituta sunt. Secundum, quòd his, qui ex prouisionibus aluntur, mandauit omnem concitare turbationem, & omnem tumultum in ecclesijs ciuitatum dispergere, ac etiàm in claustris monasteriorum, & semina schismaticorum ab ipsis sparsa sunt. Ad qđ est accipere, ipsum apertè repugnare diuinis doctrinis, in sacris euangelijs proclamatis magni DEI & salua- Tit. 2. c
toris nostri IESV CHRISTI, ipso quidem pacem prædicante, & ipsam inquirere, & scandala abominari, & ipsis, qui ipsorũ causa sunt, ligare ad collum lapidem molarem, & ipsum submergere in profundum, secundùm quod scriptum est. Matt. 18. a
At hæc quidem desiderabilia sunt Seuero impio. Pacis authorẽ omninò refugit, quod quidem si per quodlibet percurrere conaremur, infinita nobis esset oratio. Veruntamẽ hæc ediximus, & multitudinem prætermissorum alijs enarrare cõcessimus, & (quemadmodùm diximus) idem vobiscum Deo dilectis sapere facti sumus, & punitionibus, quibus cum semèl meritò ligastis, equalem diffinitionem superimposuimus, deponentes. anathemate alligauimus & Ioannem quendam Paramonarium venerabilis domus sanctæ & gloriosæ DEI genitricis semper Virginis Mariæ, quæ iacet in clara metropoli Tyriorum, cùm inueniremus ipsum in hypocrisi & dolo nobiscum ministrasse, & diuina communione participasse. Propter quæ hoc iam faciens, & comminister nobis existens, & clanculùm cum schismaticis immediatè disputans, spontè cucurrit ad Antiochenam ecclesiam. Et cùm Seuero impio se coniunxerit, recessit ab orthodoxa ecclesiæ fide, & illi communicáuit circa dæmoniacum eius sensum, & anathematizatione aduersùs sanctos patres nostros ac venerabilem epistolam sanctæ memoriæ Leonis Romani archiepiscopi, propria manu conscripti, & tuetur illum, scilicet Seuerum. Adde & his, quòd reuertens ad ecclesiam Tyriorum, tradidit schismaticis deuotam domum Dei genitricis, constitutam ab illis de ciuitate, & ecclesiam ac synagogas in ipsa: & parabaptismata facere ausus est, & dare hoc semen magnæ turbationis fidelissimo populo ciuitatis, cùm videret id, quod nullo tempore factum est, apparere scilicet processiones ex duobus locis, Neophytistis adinuicèm contrariantibus, bellaque ac tumultus parantibus aduersùs sanctissimam ecclesiam nostram, & fidelissimum populũ ciuitatis: quarum rerum testimonium sunt ea, quæ in loco iudicij facta sunt. Inter quę & venerabilis crux lapidata est ab his, qui cũ ipso nidificant in prædicto oratorio Dei genitricis, & quidam de multitudine Christianorum & venerabilium clericorum flagellati fuerunt. Contigit autem & me Tyriorũ episcopum, vsq; ad mortem periclitari, pro-

pter

Margin notes: *ordinauit; *etiàm

pter quod ipse cum his, qui sibi assentiunt, mortiferas insidias parabat. Vt autem nihil de opportunis relinqueretur, quæ à vestra sanctitate facta sunt, narrauimus in ecclesia his, qui de clero sunt, & fidelissimo populo ciuitatis, & spiritualem superinduti celebritatem, regratiabilem emisimus vocem Domino Deo, saluatori omnium Iesu Christo, & pijssimo ac potentissimo Imperatori nostro, & Christianissimæ Imperatrici, ac sanctissimo Patriarchæ regiæ vrbis, necnon & vobis DEO dilectis, quorum communionem amplectimur, & ad eam, quam habetis fidem, idem sapere disposuimus, & vobiscū auertimur, inferentes adiudicatum anathematismum contra omnem hæreticum, præcipuè autem contra Nestorium manifestum hominibus idololatram. Insupèr etiàm & contra Eutychen & Seuerum, qui obnoxij constituti sunt ad blasphemiam & calumniam. Nam hæc perpetratus est aduersùs sanctam magnam & œcumenicam synodum Chalcedonensem. Item & aduersùs Ioannē Paramonarium venerabilis domùs Dei genitricis, quæ iacet in clara metropoli Tyriorum, propter enarratos suos pessimos actus, ex quibus probatum est, ipsum venire contra diuinos canones. Et rogamus vestram sanctitatem confirmare mulctam, quæ canonicè contra ipsum posita est. Amplectimur autem & honoramus sanctam synodū 318. patrum in Nicæa congregatorum ad repræhensionem & depositionē Arij, & symbolum orthodoxum, quod ab ipsa expositum est, confitemur in fiducia, & prædicamus in Ecclesia, in ipso baptizati & baptizantes. Et sanctam synodum centum quinquaginta patrum in regia vrbe congregatam, ad depositionem Macedonij impugnatoris spiritus. Ac sanctam synodum ducentorum patrum in Epheso congregatam, ad depositionem impij Nestorij. Necnon & magnam sanctam Synodum sexcentorum in Chalcedona congregatam, quæ prædictū symbolum 318. patrum confirmauit, deponendo Nestorium hominem idololatram, & impium Eutychen, & Dioscorum, qui idē cum ipso sapiebat, & qui omnem hæresim exprobrauit. Vndè est accipere, omnes hæreticis dogmatibus contaminatos, impiè se habere erga ipsam sanctam magnam & vniuersalem synodum. Hoc enim infixum est naturaliter hæreticis, vt pugnent contra eos, qui ipsos redarguunt. Cum ipsa autem synodo recipimus & omnes epistolas sanctæ memoriæ Leonis Archiepiscopi antiquæ Romæ, rectè ac irrepræhensibiliter habentes, omnesque (vt ità dicamus) hæreses demonstrantes, præcipuè illam Nestorij & Eutychis impiorum. Rogamus itaque vestram sanctitatem, vt cognoscat intentionem nostram, & quomodo in omnibus sequimur vestras secundùm Deum voluntates, pro nobis faciatis postulationes ad omnium Dominum Deum Iesum Christum, vt & pacem in nobis acquisitam augeat, & ad dilectā sibi iustam vnionem coniungat sanctissimas ecclesias, ad gloriam ipsius Domini Dei, & gaudium pijssimorum & à Christo amatorum Imperatorum nostrorum, & ornatum sanctissimi archiepiscopi regiæ vrbis, ac spiritualem lętitiam omnium nostrum, & fidelissimi ac orthodoxi populi cuiuslibet ciuitatis. Voces verò à multitudine Christianorū Tyri in Ecclesia emissas, cùm & ea, quę à sanctitate vestra facta sunt, intellexerunt, lętitia *se repletos, subiunxerunt in prędicta litera, & diuinum eorum zelum indè vestrę charitati pręsentantes, & ad illam intellectum habuerunt, & mentem direxerūt capitulis positis in vestris iustis iudicijs. De reuocatione corporum sanctorum patrum nostrorum Euphemij & Macedonij, & inscriptione nominum illorum in sacris diptychis, quia iā intelligentiam Deo dilectam habetis, sententiam tulistis, quę probat ipsos esse reuocatos, & salutationes in sacris libris inscriptas, cùm nihil omninò eorum, quę pręcedenti tempore contra ipsos iniustè facta sunt, ipsorum diuinam vitam contaminauerit. Similem deprecationem super his extendimus, vt ex iudicio sanctissimi Patriarchę regię vrbis, ac vestrę sanctitatis, necnon ex supplicatione facta ad pijssimum Imperatorem nostrum, in veneratione accipiat & corpus spiritualis patris nostri Flauiani Patriarchę Antiocheni, & restituere catalogo patrum nostrorum in ipsa apostolica sede prędormientium, ordinariq; ipsius venerabilem appellationem in sacris libris. Iustum enim est eū, qui pro Christo Deo nostro, & eius recta fide fatigatus est, & qui sustinuit ęrumnosam finiam eorū, qui eum calumniabantur, participare his, quibus secundùm iudicium vestrę sanctitatis participarunt, qui ipsius *commystę fuerunt, & cōcertatores patriarchę regię vrbis, Euphemius scilicet & Macedonius sanctę memorię: vt & pius ac syncerissimus Imperator noster sancire dignet, hoc & presto venire ad gloriam intemeratę ac consubstantialis Trinitatis. Quę custodiat ipsius pium & dilectum Imperium in tranquillitate, & ad destructionem totius Barbaricę contumacię, custodiatq; sanctissimum patriarcham regię vrbis in pace vnà cum vestra sanctitate. Per vos enim, quę ad DEVM gratiarum actionem habēt, firmantur, & diabolica scandala omninò refringuntur.

*se repleri.

*symmystę

SVBSCRIPTIONES.

¶Epiphanius episcopus metropolis Tyriorum, subscripsi.
Andreas Episcopus Sidoneñ. subscripsi.
Ioannes episcopus Ptolemaidanus, sub.
Theodorus episcopus Porphyrionis, sub.
Elias Episcopus *Cynopolitanus, subscripsi.

*Adrianopolis.

HÆ sunt voces emissæ à Christianissimn populo in sancta antiqua Ecclesia post lectionem sancti Euangelij, & duarum epistnlarum, vnius quidem à Ioanne sanctissimo archiepiscnpo regiæ vrbis, alterius verò à sanctissimn Theophilo episcopo Heracleann ad sanctissimum episcopum Epiphanium, similiter & tertię epistolæ, scriptæ à sanctissimis episcopis in regia vrbe congregatis, ad commemoratum Deo dilectum episcopum Tyrinrũ, & lecta etiàm nihilominùs statim relatione facta à prædictis sanctissimis episcopis in regia vrbe congregatis, ad sanctissimum & beatissimum œcumenicum patriarcham regiæ vrbis, in qua anathematizatus fuit Senerus episcopus Antiochenus, secundùm ea, quæ continentur in ipsa charta, lecta per Serginm venerabilem diaconum, in mense secundùm Tyrins

, siue Septembris sextadecima, indictione 12. Augusti multi anni, Augustæ multi anni. Consulatus mnlti anni. Multi sint anni * præfectuum. Ioannes Cometi, multi sint anni. Epiphanij patriarchæ multi sint anni. Vnus Deus est, qui hoc fecit. Magnus Deus hoc impartiatur. Vnus Deus est, & fides. Vnns Deus, & vna fides ad pacem Ecclesiarum, ad pacem nrthodoxnrum. Ioanni patriarchæ multi anni. Quæ synodns fecit, & tu fac. Qnæ fecit synodus, hæc fac. Ioanni nrthodoxo multi anni. In æternũ imperium. Hoc vincit sedes Augusti. Ex Deo imperinm hoc. Nnui Constantini multi anni. Orthodnxi patris multi anni. Qui non loquitur, nnn est fidelis: Quæ fecit synodus, ἔμβα fac. Quæ sancta synodus egit, ἔμβα, facito. Vincit fides Augusti. In æternum imperinm hoc. Vitaliani patricij multi anni: Vitaliani orthodnxi multi sunt anni. Epiphanij nrthodoxi multi sint anni. ἔμβα. Anathematiza, sicut & patres. ἔμβα. Anathematiza, sicut & synodus. ἔμβα. Anathematiza Seuerum & Ioannem. ἔμβα Anathematiza Seuerum & Mandritam. Et ascendente sanctissimn archiepiscopo in ambonem, exclamauerunt: Benè Deus * tulit te. Vnus Deus, vna fides. Vnus Deus, qui hoc fecit. Sursùm mitte episcopos, snrsùm mitte orthodoxns. Et ascendentibus Deo dilectis, Ioanne episcopo Ptnlemaidano, & Theodoro episcopo Porphyrinno, & Elia episcopo * Rathenn, iterùm exclamauerũt: Epiphanij patriarchæ multi sint anni. Sicut sancti testificati sunt, testificatus es tu, & vicisti. Mitte sursùm episcopos, mitte sursùm orthodoxos. Iste solus prnpter fidem mortuus est, iste snlus labores assumpsit. Testificatus es, & vicisti. Iste solus propter fidem vicit. Testificatus es, & fides tua vicit. Emisit ipsos trisagium, emisit ipsos Dei genitrix. Eiecit Seuernm Dei genitrix, qui turbauit ecclesias. Eiecit ipsos mysteriũ: eiecit ipsos, quem lapidauerunt: eiecit ipsos, cui iniuriati fuerant. Eijce hos extra ciuitatem. Non est ciuitas abscissnrum. Aegyptios eijce. Imperatnr nrthodnxus est, in æternum Imperium hoc. Speluncam latrnnum eijce, speluncam schismaticorũ tolle, combure. Sursùm mitte principes. Omnes dolosns foràs mitte. Mitte foràs Romaciũ. Sursùm mitte * quos misertus es. Foràs mitte * Syndicarium Manichæum. Romaicus dnlnsus est. Romaicum mitte foràs. Manichæum eijce foràs purga ecclesias. In te est & * Sycarius episcopus. Mitte fnràs episcopos. Anathema Seuerus, & qui sua sapinnt, & Mandrita. Anathema Seuerus, Eutyches, & Nestorius, & Mandrita. Officina Mandritæ quarè aperta est? ἔμβα, Anathematiza, sicut patriarcha Romanus, Eliam Botryenum. Pistorem modò anathematiza. Episcopum suum ibi mitte. Episcopos hæreticos foras eijce. Iustinus imperat, Non est timere, Orthodoxus est. Augusti mnlti anni. In seculum imperium hoc. Iuuenis est Constantinns, Nnn est timere. Nnuæ Helenæ multi anni. Vitaliani patricij multi sint anni. Magistratus multi sint anni, Vitaliani * Stratelatis multi sint anni. * Pręfectuum multi sint anni. Magistratus multi sint anni. Multi sint anni totius consulatus. Eliæ curatoris multi anni. Epiphanij archiepiscopi multi anni. Per victoriam Augusti, depone Botryenum tanquam Manichæum. Aegyptins mercatores lignnrum non vul ciuitas. Eijce foràs Acephalos. Si vicerint, morimur. Flauianum patriarcham diptychis. Trinitatis vicit. Accipe Dei genitricem. Sic dicit synodus: Imperator iussit, & tnta synodus schismaticis nnn est, suscipe Dei genitricem, ἔμβα, id est, intra & munda sanctam domum. Qui nõ loquitur, non est fidelis. Ad θεοτόκον, id est, Dei genitricẽ, ducimus. Prædica, ducimus. Augusti multi anni. Vnus Deus, vna fides. Reliquias Flauiani mitte, fer. Ad sanctam Mariam, ducimus. Et secundò locuti sunt, quæ intùs ἔσω τὸν σταυρὸν, cruciferum, da nnbis crucem: lapidauerunt, & retulerunt. quæ intùs. In qua ciuitate hæc fuit? Vna fides fuit, nnn est * ennrmitas. Crux vicit, & non est tnmultus. Trinitas vicit, & nnn est ἀταξία, id est, * ennrmitas. Trinitas vicit, recessit Acephalus. Augustus vicit, dncimus ad θεοτόκον, id est, Dei genitricẽ. Vicit Iustinus, ducimus, intramus. Vicit Iustinus, modò introducimus. Vicit Iustinus, prædica congregationem. Vicit Iustinus, diem prædica. Ioannis patriarchæ multi anni. Epiphanij patriarchæ multi anni. Augusti multi sint anni. Euphemiæ Augustæ multi anni. Epiphanij archiepiscopi multi anni. Vbi testificatus es, prędicta congregatinnem. Ducimns, intramns intus ad θεοτόκον id est, Dei genitricem. Vicit Augustus, prędica congregationem. Castellum factum fuit, suscipe Dei genitricem. Synagoga facta est, suscipe Dei geni-

* præfectorum.
* ὕψου
* Rathleno
* quorum
* Sycarium
* Syndacis*
* s. militum ducis
* præfectorũ
* tumultus

genitricem. Ducimus, iotramus, & ibi anathematiza. Ducimus, intramus, recessit Acephalus. Ducimus intramus, depositus est Acephalus. Iube, & vadimus crucem portantes. Vicit Augustus, ducimus, intramus. Vicit Augustus, iotùs anathematiza. Quem expectas? orthodoxus es? Litaniam ibi acclamamus. Vicit Iustions, huc introducimus, Obtestor te, nihil dimiserunt intùs. Cimelia accepit * modiarij. Proclama congregationem, victoriam Augusti. Vnum ocium ciuitati, voum ocium orthodoxis. Intra, solue ædificium. Acephalus non habet hic locum, Non habet hic locum Manichæus, Epiphanij archiepiscopi multi anni. Vuns Deus, salutem ipsi. Et cùm sanctissimus ipse archiepiscopus acclamauerit, rogo vestram charitatem sinè molestia tolerare, & concedere mihi, & Deo dilectis episcopis anathematizate Acephalum. Et hic enim, & in oratorio sanctæ Dei genitris & semper virginis Mariæ, & io omnibus oratorijs ac in omnibus ecclesijs, & in omnibus ciuitatibus, ac in toto mundo anathematizetur vsque io seculum. Rursusque exclamauerunt. Ocium authoritati nostræ. Et posteà sanctissimus archiepiscopus ooster Epiphanius dixit ad illos de populo hæc: Rectam & immaculatam ac veram fidem, quam tradiderunt nobis à priocipio venerabiles & ministri sermonis, & docuerunt nos diuini & sanctissimi Apostoli, & ab ipsis accipientes terbeati patres nostri sancti, qui in recta splenduerunt fide, in Nicça videlicet 318. & in regia vrbe Constantinopolitana 150. ac in Epheso 200. & in Chalcedona 630. & reliqoi omnes sancti & orthodoxi patres, idem cum ipsis sapientes, acceperũt, & semper in ipsis habuerunt, & habent, & ipsum immutabile custodierunt, quam semper in ecclesia prædicauimus, & prædicamus vobis, dilectissimi, & anathematizamus semper omoes hæreticos vnà cum suis impijs intelligentijs, & qni ipsorum impia dogmata sapiuot. Præcipuè autem & nominatim anathematizamus Arium, Eunomium, Macedonium spiritus impugnatorem, Ebionem, Photinum, Marcellum, Theodorum Artheman, Paulnm Samosatenum, Nestorium hominis idololatram, & impium Valentinom, Scythianum, Manem, Marcionem, Vardisanum, Apollinarium, Eutychen, cum omnibus hæreticis. Et similiter cum his omoibus anathematizamus & impium Seuerum Acephalum, & abscissum, & semper aliennm factum à Domioo Deo Iesu Christo, & à sancta ipsius catholica & Apostolica Ecclesia, & ipsius impium dogma, qui sanctos & orthodoxos patres nostros anathematizauit, & schismata ac turbationes in sanctis ecclesijs orthodoxorum Christianorum fecit per totum (vt ità dicam) mundũ. Et cùm dilaoiauerunt ipsum, illi de populo exclamauerunt: Vous DEVS, qui hoc fecit. Vous DEVS, vna fides, ad pacem ecclesiarum. Epiphanij archiepiscopi multi anni, ad pacem orthodoxorum, ad pacem Imperatoris. Aoathematiza & mandritam. Implens autem ipse sanctissimus noster archiepiscopus reliqua acclamationis & anathematis, dixit ad eos hæc: Similiter autem anathematizamus & Ioannem mandritam apostatam, & Aruisithenm, & qni accepit impium sensum ab ipso impijssimo Seuero. Sint ergò prædicti, Seuerus Acephalus & Ioannes mandrita, & ipsorũ impium dogma, cum communicantibus ipsis, anathema, & anathema à patre, & filio, & sancto spiritu, io cælo & in terra, in isto seculo & in futuro, Amen. Exclamârunt illi de populo: Amen, Amen, Amen. Vnos Deus, qui hoc fecit, Epiphanij archiepiscopi multi anni. Ioannis Cometi multi anni. Omoes hæreticos anathematiza. Vnum ocium Dei genitrici, Trinitas vicit, congregationem prædica. Crux vicit, congregationem prædica. Sursùm mitte principes [Greek] intùs ad Dei genitricem. Congregationem prædica. Qui oon loquitur, non est fidelis. Hæc hora Deo placet & patribus, hæc hora DEO placet & Augusto. Vincit Iustinus. congregationem prędica. Intra, aperi [Greek], id est Dei genitricem. Intra, aperi, quam accepisti. Iudæi gaudent, Dei genitricem aperi, Iudæi gaudent, quoniam tuẽtur. clausa sunt intùs, [Greek]. Intra, sanctifica, quam communicaueruot. Non est Aoastasius, Iustinus regnat, orthodoxus est. Non est Manichæus, orthodoxus est, Iustinus regnat nouus Constantinus: Non est Manichæus, nec Anastasius. Ioannis patriarchæ multi anni, Epiphanij orthodoxi mnlti anni. Nepotem Mandritæ anathematiza. Qui cõtra te sunt, scilicet anathematiza. Voom ciuitati, aperi, quam rapuerant. Voos DEVS, vna fides. Mortuus est Amantius rebellis Trinitatis. Intra, indue, quam nudauerunt. Vicit Iustinus, prædica congregationem. Lucernarium intùs fac, congregationem prædica. Sãcta Trinitas, sanitatem da ei. Vnus Deus, vna fides. Omnium orthodoxorum multi anni. Mitte foras alios episcopos. Eliam Botryenum anathematiza. Ioannis patriarchæ mnlti anni, Augustæ multi anoi, Euphemiæ Augustę multi anni. Victoriam Imperatoris intra intùs. In æternum imperium hoc, * liberate ab Acephalo, * libertate ab hæreticis. Posteà verò Ioannes reuerendissimus episcopus Ptolemaidis, dixit hęc ad populum: Aoathematizamus quidem omnes, quos anathematizauit sanctissimus & beatissimus noster archiepiscopus & metropolita, ac omnes hæreses: præcipuè autem impium & Dei impugnatorem Senerum Acephalum & Manichęum, & Ioannem impiũ, & Dei impugnatorem Mandritam, & auertimus

l. transeuntes

timus

timus ab ipsis communionem, & alienos ipsos notamus ab ipso nomine Christiano. Sunt ergò anathema à patre, & filio, & spiritusancto, in cœlo & in terra, in hoc seculo & in futuro, Amen. Dixit autem & Theodorus reuerendissimus episcopus Porphyrionis: Hos omnes, quos accipiens anathematizauit sanctissimus & beatissimus archiepiscopus noster Metropolita, anathematizamus cum ipso. Cum ipsis autem anathematizamus & Seuerum Acephalum, & Ioannem Mandritam, quia & ipse consensit hæreticis, & impijs dogmatibus ipsius. Sint igitur anathema à patre, & filio, & spiritusancto, in cęlo & in terra, & in hoc seculo & in futuro, Amen. Dixit autem & Elias

*Rathenus *Etenim
episcopus *Rachlenus hæc: Et nos *secundum vestigia sanctissimi & beatissimi archiepiscopi nostri & metropolitæ ambulantes, & ipsius bonæ doctrinæ persuasi, credentes, quia suprà & infrà, iusta & vera sanctissimis ecclesijs negociatur, huius gratia anathematizamus eos, qui non semèl, non bis anathematizati sunt, sed & singulis diebus anathematizantur, Acephalum & Manichęū Seuerum, & eius impia dogmata, ac Ioanné Mandritam, & eius impia dogmata, vnà cùm his, qui eis communicant: de cæteris enim superfluum est dicere. Sint itaque anathema à patre, & filio, & spiritusancto, in cęlo & in terra, in hoc seculo & in futuro, Amen. Et exclamauerunt multitudo: Vnus Deus Christus regnat, Episcoporum multi

Luc. 1. g
sint anni, orthodoxorum multi anni. Benedictus Dominus Deus Iesus rex, quoniam visitauit & fecit redemptionem populo suo. Et adhuc turba expectante & exclamante, vt congregatio fieret in oratorio sanctæ & gloriosæ Dei genitricis virginis Mariæ, acclamauit ipsis sanctissimus archiepiscopus noster hæc: Quoniam magna hora est, & iustum est nos diuinam celebrare Missam, per quam colitur Deus, in vtilitatem animarum nostrarum sufficiant hæc. Multa enim sunt, quæ legenda sunt. Cum Deo igitur sancta Dominica sequenti in prædicto oratorio Dominæ nostræ gloriosissimæ Dei genitricis virginis Mariæ reliqua legemus, & iterùm

Proclamatio sequentis actionis.
anathematizabimus Acephalum, & omnes, qui cum eo sunt. Et posteà proclamauit huiusmodi congregationem Zacharias venerabilis archidiaconus: Notificamus vestræ charitati, quòd sequenti Dominica ad gloriam Christi Dei nostri, & sanctæ ac gloriosissimæ Dei genitricis virginis Mariæ Dominæ nostræ, & pro salute ac victoria ac perennitate serenissimi Imperatoris nostri Iustini, ac pijssimæ Euphemiæ reginæ, & maiorum potestatum, necnon sanctissimi archiepiscopi regiæ vrbis Ioannis, & ibidèm congregandæ sanctæ synodi in domo sanctæ Mariæ, (quæ est in *Iamsusis) sanctam congregationem faciemus. Ipsa autem sancta Dominica in matutino ibidèm conueniemus, vt cùm indè cum Psalmodijs & cereis ac incēsis in ipsa sancta domo peruenerimus, deprecationem & sanctam cōgregationem expleamus. Sic itaque omnes viri, omnesque fœminæ cum studio conueniamus. Et post ipsum sanctissimus archiepiscop* noster dixit sic: Notificam* vestræ dilectioni, quomodò sequenti sancta Dominica huc conueniemus, vt indè cum psalmodijs & cera ac thuribus in oratorio domus sanctæ Dei genitricis semper virginis Mariæ peruenientes, deprecemur, & ibi sanctam congregationem compleamus. Et exclamauit turba: *[illegible] foras mittè, omnes schismaticos forās eijce. Anathema schismaticus. Anathema, qui vnum illorum recipiunt. Clericos schismaticos nullus suscipiat. Apostatas nullus recipiat. Eos, qui contra crucem pugnauerunt, nullus suscipiat. Et posteà acclamauit eis sanctissimus archiepiscopus noster hęc: Luminarium quoque sabbato in vesperis in ipso oratorio sanctæ DEI genitricis semper virginis Mariæ, cum Deo faciemus. Et cum quieuissent, finita fuit congregatio sancta. l. præside

EPISTOLA EPISCOPORVM secundæ Syriæ ad Ioannem patriarcham, & synodum.

Domino nostro per omnia sanctissimo & beatissimo patri patrum, archiepiscopo & œcumenico patriarchæ Ioanni, ac sanctæ & Deo venerabili synodo in regia ciuitatum vrbe congregatæ, minimi episcopi secundæ Syriæ. Cùm adspeximus ad *laturā *[illegible] *onus
fæuorum, qui nos circundederunt, & animaduertimus confusionem ecclesijs Dei inopinatè allatam, totum meritò proprijs ascribētes peccatis, Domini miramur longanimitatem. Cùm verò rursùs ad melius cogitamus optatam mutationē, Apostolicam 2. Cor. 9. d
illam prouocamur dicere vocē: Gratia Deo pro inenarrabili ipsius dono. Non enim despexit nos in finem, sed visitauit, & fecit re- Luc. 1. g
demptionē populo suo. Vt igitur valdè incredulis veritatis cognitio fiat, & per res appareat, quòd certè voces Domini verè fiunt, & alibi *[illegible]* alta voce clamantis: *Eccè* i. palàm
venient ad vos in vestimentis ouium, intrinsecùs Matth. 7. c
autem sunt lupi rapaces, à fructibus eorum cognoscetis eos: & vt de cætero *saluentur, *saluarentur.
& counirentur sacro ouili Christi Dei nostri oues ab ipsis dispersæ, dedit & dilatauit Deus super ornatum orbis ecclesiarum ineffabile donum pacis. Cum enim fidelissimus regnet Imperator, qui fidei decore ex Dei prouidentia splendet, & sancto pontifice diuinæ gratiæ sententia decorato in regia vrbe, pro Apostolicis dogmatibus pugnante, quomodò est possibile, non multum eleuari cogitationem, ac lætari de optimorū

à pe-

à peioribus veloci mutatione, & spõtè abijcere, quàm possibile est, maximè corrupti diaboli stimulos? Etenim cùm sciremus quã iustè ac canonicè sancta synodus vestræ sanctitatis fecit, quòd taliter sustulit iniustã & iniquam Seueri proteruiam, (quęnam virtus orationis, etiàm ad modicum, attingere poterit illius mala?) & in quibus Deum blasphemauit, omni tempore sanctam, magnã, & œcumenicam synodum Chalcedonensem anathematizãs, & epistolam sancti Leonis antiquæ Romæ archiepiscopi, cooperatorem & proximũ in omnibus habens Petrũ impium, qui Apamearum præsidentiã contra omnem ecclesiasticam sanctionem subripuit, meritò lætati sumus. Quomodò enĩ non debuimus gratulatorios etiàm hymnos Domino DEO nostro emittere, cùm & nunc medelam opportunam, & difficultatum solutionem nobis omnibus largitus sit? Iam itaque statim in proœmio illorum delicta cognoscimus, & non ferentes malorum corruptam expositionem considerare, præuenientes, liberauimus animas nostras, & fideles nobis ecclesias à Seueri & Petri malitia, quos & abdicauimus, tanquam hæresiarchas, & anathematibus subiecimus, separantes nos ab illorum communione. Verum quia non solum nos, qui minimi sumus, iustum contra illos protulimus interdictũ, sed etiam & vos beatissimi (quos & nos sequi duximus) ferre non valentes tantarum absurditatum magnitudinem, gementesque & lachrymantes super impijs non condolentibus, voluistis, in prioribus manere nullatenus permitti. Qualia enim sunt in nobis oblatis à venerabili clero Apameorum, & ab ordine venerabilium monachorum, peræquè * percurri, homicidia, ebrietates, actus præsumptuosos, obsidiones monasteriorum venerabilium, impudicarum mulierum introductiones in sacris & intemeratis templis, periuria, blasphemias, ordinationes cũ datione pecuniarum, & ijs horridiora & maiora, quàm secundum naturam humanam dici possent: quę curiosum quidem esset prolixius enarrare: sed possunt, qui fuerunt, per scripturam præscriptorum libellorum scire occasionem, & iusta semina contra illos iustæ rursus condemnationis inuenientes nos, & nunc à quibus illi maximè propria animaduersione percussi, omnia præter canones facientes, illecebrarunt quosdam ad clericos nostros proficiscentes, qui propter coercitionem ecclesiasticam ad modicum * percussi, ad seipsos traxerunt, & adduxerunt, & ecclesijs ab ipsis deuastatis, illicitè professi sunt, vndiquè diuinos canones impugnantes. Huius gratia nos vestrarum doctrinarum sancto decreto instructi, anathematizamus, & in præsenti Seuerum & Petrum hæreticos, & iudicio magni & tremendi tribunalis tradimus illorum noxias animas, priuantes similiter ipsos, quemadmodum & vos beatissimi omni honore, dignitate, operatione sacerdotali & communione mundissima, & nudantes non solum sacerdotio, quod habere imaginabantur vanum, sed etiàm omni participatione, ad discretionem eorum, qui recta sapiebant. Timor enim est, nè synceriores peramplius imitatores ad proprias blasphemias trahant. Omnia enim audent, vt consequantur. Rogamus sanctitatem vestram per hanc nostram epistolam modestũ cui etiàm inseruntur oblata documenta, vt, cum acceperitis veram cognitionem delictorum Seueri & Petri, confirmetis & actũ nunc à nobis expositum, & diuinis canonibus cognitum, licèt ipsos nihil sacerdotij licitè habere cognouerimus aliquandò, & etiàm adducatis ad pijssimum & orthodoxum Imperatorem nostrũ, vt & ipse cognoscat, quæ in libellis continẽtur, & quæ à nobis indicata fuere, & iustam sciẽtiam habeat eorum, quæ à nobis benè & sanctè sententiata sunt, statuatq; nostris supplicationibus persuaderi, & demum liberet sanctas DEI ecclesias ab illorũ læsione, quæ animas corrumpit. Sic enim purum fermentũ in ipsius pio imperio incorruptum manebit, segregatis zizanijs, sicut olim & prætolim. Ad bonam etiàm instructionem beatitudinum vestrarum, copias * notificatorum à magnificentissimo principe prouinciæ gloriosissimis principibus, synodali epistolæ * nostrum minimorum inserimus.

for. *percurrimus, homicidia &c.

* insidiati sunt

* i. eorum, quæ notificata sunt. Nostrum, genitiuus est pluralis à Nos.

SVBSCRIPTIONES.

¶ Cyrus Dei miseratione episcopus Mariamnitus, Valere me in Domino, & ei inseparabiliter seruire, orate domini & per omnia sanctissimi ac beatissimi patres.

Zoilus Dei mis. Episcopus Rhaphaneen. valere me &c.

Seuerianus Dei miserat. episcopus Arethusius, valere me &c.

Cosmas Dei miserat. episcopus Epiphaniæ Chr̃o amatissimę ciuitatis, valere me &c.

Eusebius Dei miserat. episcopus Larissenus, valere me &c.

¶ Copia actionis formatæ contra Petrum Apamearum in tempore magnificentissimi prouinciæ principis.

¶ Stephanus, Petrus & Iulianus diaconi, dixerunt:

QVoniam præterito pascha sancto, sequenti noua Dominica, ascendente clero toto (vt moris est) ad salutationem Petri Episcopi nostri, audiuimus ab ipso, cum esset indignatus contra lectorarios, (nam eramus tunc lectorarij) & diceret nobis, Quarè communicatis, id est, cõuenitis contra me, quia feci Constantinum de laicis diaconum, & vos despexi? ità per Iesum, quia

probaui

probaui hac nocte facere vos de lectorarijs subdiaconos, nisi ipse crucifixus descendens, redemisset vos de manibus meis. Hæc autem & coram omni clero dixit. Et ego Stephanus scio, quòd factum est in Marato stolæ Zabdalæ. Quoniam verò præsentes Deo dilectissimi clerici coordinauerunt documentum, quod & promiserũt nobis porrigere: rogamus ipsum legi, & singula capitula, quæ in documento cõtinent, declarari.

¶ Ioannes Palladius Eutychianus vir clarissimus, dum esset præsens, dixit.

OBlatum instrumentum legatur iuxta petitionem eorum, qui porrexerunt. Præsentes presbyteri, diaconi, subdiaconi, lectorarij, & reliqui venerabiles clerici volunt claram facere opinionem suam, in quibus sciunt, vt Deum ad mentem habeant, & proprium * specimen, id est, habitum, & nihil ad offensionem vel gratiam faciant, sed omnia cum veritate edocebunt. Et cùm obtulissent ex officio, recitata est sanctissimis patribus & episcopis prouinciæ secundæ Syriæ, à communi clero sanctæ Dei ecclesiæ Apamearum metropolitanæ.

* σχῆμα

PRoprium sacerdotij & honestæ pollicitationis Christianorum, prudentia & mansuetudo, est vltra omnia sanctorum dogmatum sanctio, ac fidei diuinæ obseruantia, in qua & beatorum patrum memorabilis & venerabilis chorus desupèr ex quodam irrepræhensibili successu immortalibus rationibus modulum cõsonum deuotis animabus hominum * introductus est ad sanctificationem diuini ritùs. Didicimus enim à diuinis eloquiis clamare: Noli transgredi terminos sempiternos, quos posuerunt patres tui. Et hæc quidem venerabiles patres, & diuinorũ Apostolorum successores tenentes, purum lumen Ecclesijs donauerunt: vndè manserũt incorrupta templa Ecclesiarum, & ministri ipsorum seruiunt indesinenter Christo Deo nostro, & mercedem iuxta diuinæ scripturæ dignitatem portãt, & * inquerulas primitias suscipiunt ab antiqua Roma, & tollunt diuinæ gratiæ fructus diuino zelo & igne spirituali, vsquequò ante certũ quoddã tempus magis * noua innouatio contra Ecclesias introducta fuit. Sed si vsq; ad prædictos stetissent mala, licèt difficilè, tamen tolerabiliter sustinuissemus, cùm passio faciliter potuisset medelam suscipere. Verùm quando Respublica Antiochena suscepit Seuerũ, qui nunquàm communicauit Ecclesiæ orthodoxorum, nec adhuc à prioribus ad meliora est transmutatus, iam velociora sunt, quæ contingunt, difficultatibus, quæ inductæ fuerunt; & (vt ità dicamus) insanabilia vulnera. * Fabula facta est fidelis ciuitas Apamearum, postquàm suscepit obiectum Seueri hæretici. Et beati magis patres prædormientes, & qui non viderunt Petrum vocatum præsidem nostræ ciuitatis. Quotiès enim memoria reuoluimus, quæ ab illo facta sunt, implemur iusta ira: operimur autem & cogitatione, & retrahimur dicere, quæ commissa sunt. Veruntamen necessitas cogit, & omni tempore tacere non sinit, nè necessitate quadam confuscata malorum magnitudo, capiat & eos qui benè habent, (vt verisimile est ac apparens) & longam catenam trahat degeneris & illiciti sensus. Multa igitur secundùm hoc tempus collecta sunt, & præsumpta contra sanctissimam Ecclesiam nostram, quæ suadent nobis dicere. Admonet autem opportunè & pia cogitatio pœnitẽtiæ Deo dilectæ, nos & ipsam ordinatam, & vtilem sententiam * capere. Clarus enim est sic. Vtinam nunquàm ꝓdictus Petrus ex * hypogeo nup ascendisset ad tribunal Ecclesiæ Apamearum. Anathematizat quidem sanctos patres nostros, & delet de sacris diptychis ipsorũ vocabula virorũ, q honestè ac sanctè vixerũt, & qui venerabilia ac reuerẽda tẽpla oĩa coli locauerũt, & donauerũt sacra vasa diuinis Missis & illuminauerunt beatissimos patres nostros, & nosipsos, & manus iustas imposuerunt in omni ꝓuincia, & sinè scandalis dispensauerunt iustitias Ecclesiarũ. Quòd aũt peius est oĩbus, cùm huiusmodi impietatis scelera parua valdè putauerit, nõ solùm ꝓdictas salutationes deleuit, verùm etiàm supra cõmemorationẽ bonarũ animarũ illorũ posuit in pariete, depinxit, ac scripsit scriptura intùs, sanctũ Ioannẽ, Dioscorũ, & Timotheũ condemnatos, & his similes: quorũ memoria q̃ difficilis est, licèt graue sit aliq̃d dicere contra mortuos. Hæc itaq; sunt, q̃ ad catholicam Ecclesiã ab ipso cõmissa sunt, q̃ etiàm propria, cùm ascenderet ad sedem Apamearũ propter peccata nostra, Petrus cõmisit, iustũ putauimus, per breues (vt possibile est) literas capitulatim enarrare. Nam cum venerabiles lectores starent cum decenti cogitatione & appeterent maiorem gradum iuxta consequentiã consequi (q maximè naturæ infixum est, meliora amare) surrexit cũ magna audacia, & sinè vlla ratione & hanc illicitam vocem emisit: Quòd nisi tacebitis, inquit, in subdiaconos vos ordinabo: & ipse qui crucifixus est, descendens, non liberabit vos à manibus meis. Posteà euenit, Iulianum, qui receptor fuerat ecclesiasticarum pecuniarum, mori, & illius bona Rufinum ministrasse, qui p multos & infinitos annos, dispẽsauerat res sanctissimæ ecclesiæ nostræ. Et post huius obitũ directi sunt illi, qui erãt in possessione pecuniarum, ad petitionem verborum, rationum & pecuniarũ, & cõferre partes (cum multa essent mor..) & ad persolutionem afferre, & rationem (si rationem

illius

Margin notes: * introducit — Prou. 22. d — * Irreprehensibiles primitias. — * παρὰ — * δρᾶμα — * οἶμαι — * subterraneo — Mortuis obloqui. — Locus aliquot in què valdè obscurus.

illius vocare oporter) addere (inquit) quod anathema sit omnis homo, etiàm si Paulus Apostolus sederet in sede ista, ad euersionē aut querelam videns inductarū transfactionum. Et hęc apertè dicens, videtur ità horridam, & quod ad certam quantitatem auri fecerit. Rursùs & aliud quid dicimus, quod omnibus notum est. Dicens enim ad venerabilem Eustathium œconomum, vt emeret

λόγον
* & cū esset

quædam scamnalia ad *rationem secreti episcopalis, * & parua mora facta, similiter impiè loquens contra Dominum, magna voce clamauit: Omnes Ecclesias & altaria comburet Deus, & faciet (vt illius verbis vtamur)

* collē vnā.

* vallem vnam. Impudicitiam verò muliebrem nō dignam diuini baptismatis introduxit, & stare fecit iuxta sacrum fontem. Et cùm diuina mysteria in oratorio domûs Dei genitricis finirētur, qualem sermonem indignè fecerit, quæ auris Christianorum tantam impietatem dictam & factam sustinuerit? nemo nō credat & ad veritatē eorū, q̄ deinceps dn̄t. Subducit em̄ Stephanā, nuncupatam Pterouolā, de tugurio, & monasterio (inq̄t) tradidit priuatè. & nullo alio præsente, p̄ magnam partē cuiuslibet diei circa illius indecentē delectationem cōsumpsit, & visus est quidē in his Petrus non ferre molestè. Paucissimis verò percursis diebus, tolerante patientia, quę videtur, corporis iaculis denudata est ad repræhensionem. Vnde non ferens ipsius carētiā, sine occasione venit ad Antiochiā, & illius velocē reditū in conspectu omnium inhonestissimè facit. Graue q̄dem profectò & miserandū, tantarū calamitatum gesta enarrare. Fecit enim & aliud q̄d p̄teruitas ipsius tanq̄ simile ac cognatū. Induit enim stolam albā, q̄ nullatenus conueniebat sibi secundū rationē sacerdotij, tanq̄ in ordine Diuinorum Apostolorum. Qui impius submersus in omni peccato, in Marato Zabdalæ & campis Nogei, facta ab ipso professione sanctorum martyrum, scidit in infinitas partes stolam, diuisit faciliter deceptis, non ignorans, q̄ quantum est, eos, qui cum veritate ambulant, quibusdam talibus conari, & excedere mensuram humanæ staturæ, & mandata Domini & Saluatoris Iesu Christi Dei nostri. tantùm excæcatus est oculus animæ, cùm stat in sacrificio sine sanguine, quod dignis vtile fuit, non illi, qui omnem intellectum proijcit in intuitum mulierū, & sputis decolorauit venerabilis altaris pannum rubeum, nesciens, q̄ ex solo

Matth. 5. d

adspectu peccatum contrahitur iuxta diuinam scripturam: sed iste nobis optimus non solum impudicè videbat, necnon palpabat

* amore
* amarè

* amare, sed & peiora tāgebat. Vltra hæc em̄ dicerem inhonestiora valde. Dolemus meritò. Tanta verò fuit quædam irrationabilis audacia iuuentutis illius, q̄ non cessauit inebriare eos, qui veniunt in sancto & honorandissimo tempore baptismatis. Non putamus la... aliquem, qui dignus sit diuini ritus, quantum certamen detinet eos, qui timent Dominum, tempore q̄ñō debent venire ad diuinum baptisma, qui errore antè capti sunt. Et quoniam liberum lumen cum veritate super huiusmodi animabus splēdet, & à difficili valde seruitute liberantur, stant figuram certaminis explicātes, deorsùm innuentes, & manus cōplectentes, & in tēpore trementes, diaboliq; corruptiuę astutiæ nō resistentes, semel redemptionē veri salutaris baptismatis expectantes: & tamē cùm hi taliter se tenerent, nō negligebat repellere baptizandos, & magnitudini huius diuini & peculiaris boni assimilare desiderium atrocis officinæ deuotarum mulierum (vt * dice-

* dicebant

bat) ab ipso constitutæ, sicut Stephanus diuinus & sacratissimus diaconus testatur, qui salutationes eorū, qui ad diuinū baptisma veniūt, ordinauit in scriptis: & meritò secūdùm propriam gloriam, id est, opinionē ad malum tepebat, & superatus est corporali voluptate desideriorum. & hoc enim proprium fuit Manichææ enormitatis, putare subsistens malum, & propter hoc esse multos seruientes principatui illorum pessimorum. Quid antē debet quis amplius de prædictis miseris mulieribus enarrare? Sic enim spectabant iustam eiectionem prouenientē contra Petrum, nec adhuc posteà constiterunt, sed sustinebant in domo, lachrymis & fletibus immensurans flentes carentiam & diuortium Petri: post hoc autem & libidinē viri & inexplebilem artem condiendi fercula, & tanquàm super sponso mortuo flentes & plorātes, illius vitam perampliùs deteriorauerunt, ostendentes impudicam perditionem hominis sculpti, non pastoris sacri ouilis. Et nisi vltra prætextū nostrum esset, quædam alia percurreremus, & prædicaremus de bonis faciebus mulierum figuratis ad vindictam: vt nihil asperius dicamus, totum attribuimus malo conscio eorum, qui percutiuntur nostris contra vocibus. Et licet cum modestia tamen dicta sint quædam de Stephana, quę dicitur Pterouola, cum qua incōsultè (tu ità dicamus) omnem diem exigebat, & quā dicebat illius translationem ad melius, subripiens desideria corporis delinquentis, testes sunt recepti, qui fuerunt ministri venerabilis diaconiæ. Qui autem de Veneticis partibus oriundi erant, inuitabant venire ad obsidionem venerabilis monasterij sancti Dorothei, quando ipse accipiens multitudinem inordinatorum, itruit contra colentes in prædicto venerabili monasterio, meretrices & saltatrices introducendo, & multitudinem amantium, & nullam speciem omittendo ad depositionem & extinctionē ibidem colentium. Quòd autem & vxorem cuiusdam militaris, cognominatam Psepha, lubricam naturam mulieris introducendo, sicut in infinitis alijs, illius libertatem obsederit,

derit, sciunt ferè omnes, & secundùm illud quod scriptũ est, Et si nos etiam tacebimus, Lucæ 19. f lapides clamabunt. Quæ cùm non potuerit indecẽtem voluptatem viri sustinere, ad fugam diuertit, lamentando de propria & opprobriosa calamitate, quam ille fecit. Bonũ esset, neque causam tristitiæ cõtra venerabilem Iulianum celeriter transcurrere. Cùm enim quidã dogmatici sermones moti sint in secreto sancti Stephani, & prædictus venerabilis vir respondit, benè, ac sanctè credere pijssimũ Imperatorem nr̃m, quãquam anxiatus & compunctus anima in hac iusta ὑπὸ λόγον voce, *sub ratione hac & condemnationem (inquit) fecit Petrus, qui veritatis inimicus est, & qui nullatenùs iustum sermonem habet, sed solùm in omnibus proteruus aduersarius, & hinc repugnans deuotæ ac orthodoxæ rationi Domini totius orbis post Deum. Sufficere quidem putamus, vnam causam prædictorum decertare inhonestam vitam Petri. Ordinando autem cum pecunijs, quod maximè in Antiocho Myrepso videtur fecisse, & sequentiæ diuinorum decretorum, & simili iudicio huiusmodi argumentorum videtur repugnasse, & sic vndiq; damnosam ruinã sustinere sacerdotij, quod frustrà habere phantasticatur: rememorari autẽ receptaculi totius impietatis, non consistit extra rationem. Dictum enim monasterium sancti Romani, pro orationibus & conuersatione mansueta, quam decet, qui separati, sunt amplecti, psalmos anathematũ contra sanctos patres pecuniarij, immò non monachi, facere edocti sunt. Nam habẽt Petrum ducẽ malorũ, & hanc mercantiam facientem contra ecclesias Dei presbyteros ex *ἰδίων ipsis *quasi ordinant, paramonarios & hospitalarios statuentes, & vbiq; necessaria ali- *dispellentes, vel dispalantes. menta pauperũ *despilantes. Et licẽt veritatem ita habere, negari vnquàm non possit, nos obsectamus cum pœnitentia Deo dilecta hos nubere, & solutionem exoptatam & Christianis decentem accipere prædictarum difficultatum, cùm in his omnibus malum possederit, & Deus illorum vitam auerterit. Nunc quãdò optimam capimus fiduciam, donatam nobis ab ipsius clementia, & pijssimo ac orthodoxo Imperatore nostro, & à magnis potestatibus, sicut & maxima orta est, & irrefragabilis iussio, & fuit splendens secundum splẽdidum & principale iudicium, credentes & sequẽtes pium propositum serenissimi Imperatoris nostri, & sanctissimorum patriarcharum consentimus, declarari quodlibet istorum per libellos, & adducere ad vestram paternitatem, ad bonã & diligentem cognitionem eorum, quę subsecuta sunt, scientes quod & si quis per concessionem daret ordinem licitum, proueniendo in Petro tantorum prædictorum delictorum, sentẽtiatus quidem esset alienus à sacerdotio Christianorũ: vt & vos sanctissimi, cum quodlibet horum sciueritis, iudicetis diuinis canonibus approbata: & quæ ad vtilitatem sanctissimæ ecclesiæ nostrę respiciunt, vniuersis hæc nota constituendo, si consentius & sanctissimis patriarchis, ac potentissimo Imperatori nostro ad assistendũ & placendum suæ serenitati, ac beatissimorum virorum sãcto decreto, vt Christo Deo nostro vtilia concedente, pax nobis omnibus, & valida ac perfecta vnio fiat sanctis suis Ecclesijs, & præficiatur metropoli Apamearum sanctus, rationabilis, & tranquillus vir, qui in bono det vtilia prouinciæ nostræ. Hanc enim spem bonam habentes, & ad Deum respicientes, ac ad pijssimum Imperatorem nostrũ, & ad sanctissimos patriarchas, salutationes beatissimorum Episcoporũ nostrorum sacris diptychis inscripsimus secũdum antiqunm ordinem sacrati status. Et Christũ Deũ nostrũ oramus, vt indiuisa seruet insuperabilia sceptra serenissimi Imperatoris nostri, qui tantam prouidẽtiam vbique Ecclesijs largitur, & nos ab ærumnosa hæresi Petri liberauit, qui bona Ecclesiæ nostræ deuastabat, iuxta defectum suprà narratorum. Multis itaq; præmissis sufficiãt nobis, quæ interim enarrata sunt. Hæc autem omnia petimus & obtestamur nota fieri per vestram sanctitatem, & magnificum prędidẽ prouinciæ. Et idcircò hoc apertũ cõstituimus.

Natalis reuerendissimus presbyter dixit: Aderam, quandò Petrus Episcopus noster dixit blasphemum verbum contra crucifixum, indignatus lectorarijs. Scio autem & ipsum dixisse blaspemum verbum contra Ecclesias & altaria.

Nesinius reuerẽdissimus presbyter dixit: Ex capituli lectis memoria teneo, audiuisse à Petro Episcopo dictũ blasphemũ verbum cõtra Christũ Deũ corã omnibus, qui crucifixus est pro nostra salute, quãdò indignatus erat contra lectorarios. Scio autem, tunc in oratorio sanctæ Dei genitricis Mariæ existens, audiuisse, quòd ipse Episcopus accipiens quandam, nondùm dignam factam sancti baptismatis, habebat in baptisterio prope fontes: propter quod, qui tunc ibi erant, abhorruerunt.

Romanns presbyter dixit: Si quidem ego solus aut vidissem, aut audiuissem, quod factum aut dictum est à Petro Episcopo nostro, haberem vtiquè reticere, nè sic accusator iudicarer. Quia verò ex animo vocem blasphemam, dictam ab ipso contra crucifixum coram omnibus venerabilibus clericis, qui ad salutationem ascendunt, dixit, hac de causa & ego scio audiuisse. Similiter autem & quod in oratorio domus Dei genitricis virginis Mariæ factum est: & quia hæc pluribus nota fecit, dico, quòd Emisenam, (Mariam, inquam, de Tugurio) secundum commissionem suam, sæpius introduxit in sancto baptisterio; & initiis sanctis

mysterijs, anteq̃ ipsa baptismate digna esset, loquebatur priuatè cum ipsa. Scio autem certè, & fui minister in loco incisionis & distributionis scholæ.

Anicetus presbyter dixit: Tunc diaconus existens, & * tradens ad sanctum baptisteriũ oratorij domus sanctæ Mariæ hebdomadarios existens, venit Romanus paramonarius & presbyter, dicens: Profectò tu dimitte cõmonionẽ, & vade ad sobdiaconale, quoniam magnus alloqui vult hic Mariam Emisenam. Scio autẽ, quòd hoc dixit, ad id, quod cum hæredibus Rufini factum est. Quoniã fecistis persolutiones hæredibus Rufini, ponite ducentorũ numismatum pœnam. Et si quis velit has trãsactiones transgredi, etiàm si Paulus Apostolus resurgeret, & sederet in sede hac, anathema sit.

* ministrans
* distributorad

Megas reuerend. presbyter dixit: Quoniã Deus proponit, & oportet veritatẽ dicere, interrogatam in secreto honorabilis episcopatus post Pascha vndecima indictione præterita, quandò prædictus Petrus commotus contra lectorarios iratus fuit, & dixit hãc blasphemã vocem, Quoniam hac nocte cogitaui facere vos de lectorarijs subdiaconos: & si apposuissem manum alicui ex vobis, crucifixus descendens non eripuisset ipsum de manu mea. Similiter & ante hoc, quando cõmisit emere linea scamnalia ad rationem secreti Episcopalis, & cùm indignatus fuisset contra Eustathium œconomum venerabilem, dixit: Quoniam melius est Deum comburere Ecclesias, & facere * collem vnum.

* villã vnã

Antoninus reuerendissimus presbyter dixit: Mortuo Rufino beatissimo, qui fuit œconomus sanctissimæ Ecclesiæ metropolitanæ, congregans Petrus Episcopus noster vniuersum venerabilem clerum, postulabat, quòd in teste omnium Deo denunciarent, si quid tempore dispensationis ipsius damnificauit, aut neglexit, aut vsurpauerit in Ecclesiasticis. Et cùm multa capitula eduxerim, quæ continenent in magna quantitate auri, post multa mota iussit ipse hæredes ipsius Rufini præstare quædam pro multis, & dixit fieri ipsis persolutiones, & imponere pœnam ducentorum numismatum, dicens, quòd si contra prædictas transactiones huiusmodi aliquid vllatenùs contrafacerent, etiàm si Paulus Apostolus resorgeret, & sederet in sede ista, anathema illi. Proxima verò dominica præteriti Paschæ, cùm vniuersus clerus ascendisset ad reuerentiam, audiui ab ipso dicente ad venerabiles lectores blasphemũ verbum cõtra illum, qui pro nostra vita crucifixus est, secundùm deposita à Stephano, & Petro, ac Iuliano tunc lectorarijs, nunc verò diaconis. Veniendo autem sabbato in congregatione, in oratoria domo sanctæ virginis Dei genitricis Mariæ cognoui ipsum intrantem in baptisterium sanctæ Dei genitricis virginis Mariæ, & alloquentem quandam mulierem, quæ nondùm particeps facta erat, non dico sanctorum mysteriorum, sed neque ipsius sanctæ signationis, & ipsum illinc sæpissimè exeuntem inueni tunc diaconus existens. Non est autem media domus, nisi honorabile diaconale.

Stephanus & alter Stephanus dixerunt: Cum essemus in baptisterio Neophytistarũ, sinè tunicis & calceamẽtis existentiũ, diaconis ipsos exorcizantibus, venit Episcopus noster Petrus, & eiecit nos foràs vnà cũ Neophytis, & introduxit canonicas, & priuatìm cũ ipsis stetit per multas horas. Audiuimus autem & nos cum alijs verbum, quod dixit ad lectorarios, aduersùs eum, qui pro vita nostra crucifixus est. Eutychianus diaconus dixit: Secundùm morem facta salutatione in secreto honorabilis Episcopatus, audiui verbum ab ipso dictum aduersùs crucifixum.

Thomas diaconus dixit: Qñ ad salutationem ascendimus proxima Dominica post Pascha, veniente Episcopo nostro Petro, audiui blasphemum verbum, quod dixit contra crucifixum. Et quandò commotus fuit propter id, quòd cum hæredibus beatissimi Rufini œconomi, audiui ipsum episcopum dicentẽ, quòd anathema sit, factis transactionibus, etiàm si Paulus resuscitatus sederet in sede hac, qui q̃reret & peteret rationes istas, aut diceret ei quicquam.

Leontius filius Matroniani, diaconus dixit: Scio & ego audiuisse ab ipso, cùm indignatus erat cõtra lectores in noua sancta Dominica. Quòd si indico, & faciam vos subdiaconos de lectorarijs, & si veniat, q crucifixus est propter nos, non tollet hoc a vobis. Audiui autem & hoc ab ipso ad secretum hyemale, cùm indignatus erat de scamnalijs Episcopatus, quoniã dixit: Comburet Deus ecclesias & altaria, & faciet ipsa * collem vnũ. Et hoc scio, quoniam ittabat sæpiùs in monasterium ad Pterouolam, & p multas horas solus cum ipsa manebat. Iulianus diaconus dixit: Congregatione finita luminariorũ ad sanctum Stephanum, congregans presbyteros & diaconos, & quemlibet clericorũ ibidèm in secreto conquerendo quæ fuit à me, quarè non anathematizas synodum sexcentorum patrum? & me dicente sibi, quia Imperator orthodoxus est, & in quibus credit, sequor ipsum: non solùm autem hoc, sed & anathematizantes synodum, anathematizo furibundus surrexit, & interdixit me ab omni clero.

Megas presbyter dixit: Præsens fui dictis à præsente Iuliano diacono, & vera sunt, quæ ab ipso dicta sunt. Amisius presbyter dixit: Præsens fui dictis à præsente Iuliano diacono, & veritatem habent, quæ ab ipso dicta sunt.

Epiphanius diaconus dixit: Præsens fui & ego in salutatione facta in honorabili Episcopatu, quandò Petrus dixit lectorarijs: Quòd si fecerim vos subdiaconos, ipsi, qui crucifixus est, si descendat, non eripiet vos de manibus meis.

Simeon diaconus dixit: Et ego audiui à Petro Episcopo capitulum de crucifixo, & de anathemate, vbi dixit, quòd si etiàm Paulus Apostolus sederet in throno isto,

* Ioânes diaconus & notarius dixit: Et ego ipsam vocem dico, quã audiui de crucifixo, & de anathemate contra sanctum Paulum.

Leôtius diaconus dixit: Et ego audiui verbum de crucifixo, & de anathemate Pauli Apostoli.

Theonas diaconus dixit: Et ego audiui verbum, quod dixit de crucifixo. Et quòd intrauit in baptisterium S. Mariæ prope fontem, & quòd introduxit Mariam, anteq̃ illuminaretur, ipsa existente nuda, cùm & nulli concesserit stare intùs, diuina communione finita. Ego enim archi hebdomadarius ipsius eram, & ex hoc scio. Hoc aũt fecit semel, & bis, & tertiò. Scio autem & illa de anathemate Pauli Apostoli, & qđ de Pterouola supra dictum est.

Leontius diaconus dixit: Et ego audiui illud de crucifixo, & iterùm de anathemate Apostoli Pauli.

Paulus diaconus dixit: Et ego audiui verbum, quod dixit de crucifixo. Scio autem quoniam & persequutus est Neophytistas, introduxit canonicas.

Serapius diaconus dixit: Et ego audiui illud de crucifixo, & illud de anathemate Pauli Apostoli.

Ioannes presbyter dixit: Et ego audiui ab ipso dictam blasphemiam propter crucifixum, & rursùs quando dixit: Comburet Deus ecclesias ipsius igne, & faciet collem vnum. Et iterùm cùm audiret rem illam de Rufino, posuit anathema, qui post ipsum cõtrafaceret illi, etiàm si Paulus Apostolus esset.

Surinus subdiaconus dixit: Et ego audiui, qñ dixit de illo, qui crucifixus est. Ioannes subdiaconus dixit: Et ego audiui verbum, quod dixit de crucifixo.

Rianus diaconus dixit: In dominica die ascendens, ad salutationem, tũc subdiaconus existens, audiui & ego verbum de crucifixo.

Antonius lector dixit: Scio & ego, dum adessem in secreto, Petrũ epm nostrũ, p̃sente venerabili clero, me audiuisse dicentem illicitam blasphemiam aduersùs crucifixum Christum Deum nostrum, & verbum illud anathematis quod ipse imposuit in his, quę de Rufino dicta sunt, dicendo, quòd si etiàm Paulus Apostolus resuscitatus, sederit post me in sede ista, anathema sit, euertensque, quæ nunc visa sunt: & quòd Ioannes, qui hunc hæreditauit, coram omnibus dixit, & quòd post anathema expedita fuit ab ipso cautio quinquaginta numismatum. Quæ enim de Pterouola dicta sunt, neq; aliquis alius domesticorum* per hanc metropolim (vt puto) ignorat. *intra hãc

Omnes presbyteri & diaconi, ac lectores dixerunt: Cùm manifestæ sint prædictæ depositiones, petimus & obtestamur vestrã magnificentiam per sanctam & consubstantialem Trinitatem, & per victoriam &* mãsionem Domini nostri Flauij Iustini semper Augusti, & maximarum potestatum, ac primè & excelsè principantium, notificare simul sanctissimis episcopis, quemadmodũ & acta fuere à tota multitudine necnon & à famosissimo magistro diuinorum officiorum ac strenuissimis militibus diuinæ præsentis vtriusque potestatis, vt per ipsorum excellentiam ad diuinas aures adducantur, quæ sequuta sunt. Et sicut scitis, magna & infinita multitudo fratrum & monachorũ, requisiuit & obsecrauit hæc vestræ potestati notificare. Quòd enim fratres & monachi non deponant, hanc cõsuetudinem superiùs obtinuerunt, sed sufficiat solùm in ipsorum exclamationibus. Omnes suprascripti religiosi episcopi dixerunt: Dignum nobis fuit orationi vocare, & sanctis Dei ecclesijs nobis commissis & delegatis & diuinas adimplere Missas. Quoniam verò fidei ac pietatis proponitur sermo, iustum esse putauimus, parere petitionibus venerabilium clericorum Apamearum. Vndè propter literas missas nobis à venerabili clero sanctæ Dei ecclesię Apamearum, & per venerabiles Antonium & Iulianũ portatas, venimus in * Ambrodice, id est, oratorio, vbi contigit multos venerabilium clericorum venire ad nos. in prędicto oratorio, & petere nos venire ad venerabilia monasteria beati * Hesychij & beati Dorothei, existentia extra metropolim, vt faciliùs possent venerabiles clerici ad nos exire, & edocere, quæ vellent, quod iam fecimus. Et quoniam porrexerunt nobis quosdam libellos, & insinuarunt vestræ magnificentiæ, ac quasdam depositiones fecerunt, petimus & nos vestram magnificentiã, quemadmodũm exlamationes factæ sunt (vt scitis) à multitudine venerabilium clericorum, inserere, quæ facta sunt, & indicare primo & excellenti solio, & gloriosissimo magistro diuinorum Officiorum, & strenuissimis militibus vtrarunque potestatum, vt per ipsorum excellentiam ad notitiam veniãt omnia, quę processerunt à pijssimo Imperatore nostro. Nam & nos etiàm notificamus beatissimo archiepiscopo & œcumenico Patriarchæ regiæ vrbis, & gloriosissimis ac magnificẽtissimis, & magnis & principibus pijssimi Imperatoris nostri. Ioannes Palladius Eutychianus, comes & pręses, dixit: *ambrotice

xit: ab Habent quidem fidem actorum testificata à venerabilibus clericis sanctæ Dei Ecclesiæ Apamearum, quæ percurri assistentia populi defendentis Apamearum metropolim. Quoniam verò interpellatorias doctrinas fecerunt, & quæ exhibuerunt illi, qui sunt in pdicto venerabili clerò, & simili modo sanctissimi episcopi prouinciæ petierũt, videntur vniuersa, quæ facta sunt, nota fecisse primo & insigni ac excelso throno & gloriosissimo patricio & magistro diuinorum Officiorum, ac strenuissimis militibus vtrarunq; potestatum, vt per ipsorum excellentiam ad diuinas aures afferãtur singula, quæ mota sunt. Venio ad examen maximè eorum, quæ ab ipsis dicta sunt, & ꝓpter allata nihil honorabilia iuramenta coniungã omnia, quæ facta sunt in vna materia, & notificabo ad assistentiam ipsorum clementiæ, inserendo his, quæ inpræsentiarùm facta sunt, & præcedentes exclamationes à multitudine venerabilis cleri prædictæ sanctissimæ Ecclesiæ: Imperatoris multi sint anni, Augustæ multi sint anni, * Præfectunm multi sint anni. Magistri multi sint anni, Consulatus multi sint anni. * Proui & Hypatij multi sint anni. Rebelles mitte foràs. Comedentes Ecclesiastica foràs eijce. Cũcta ecclesiastica Seuerus & Petrus comederunt, oĩa in caternã sodaliũ tradiderunt. Eum, qui blasphemauit crucifixũ, eijce foras. Vbi sunt possessiones ecclesiæ? Vbi sunt vasa ecclesiæ? Mulieres omnia acceperunt. Cuncta Pterouola accepit. Dignos Anathemate anathematiza. Tolle violentiam de Ecclesia. Omnes ecclesiam deprædati sunt, in stipem sodalium omnia dederunt. Fidelis Imperatoris multi sint anni. Vitaliani Stratelatis multi anni. Vnam interrogationem canonibus. Vicit fides orthodoxorum. Episcoporum multi sint anni. Eutychiani Cometi multi sint anni. Requieuerunt ossa patris tui. Omnia ecclesiastica fœminæ acceperunt. Hæc acta Imperatori. Ossa Domini vendiderũt. Schismaticos clericos eijce foràs. Prædia Domini vendiderunt. Qui fugiunt ecclesiastica, abscissi sunt. Obtestor te, ego ipsos * comburo. Vniuersa ecclesiastica vendiderunt. Venit Pterouola, & ipsa dixit: Rebelles Imperatoris eijce foràs. Salutem Imperatoris notifica. Sciamus cuius sunt [illegible] in episcopatu quomodò inuenta sunt? Contaminauit altaria, cõtaminauit baptisterium. Sciamus vbi sunt * [illegible]. Cruentauerunt altaria. Seuerum & Petrum ad ignem. * Proui & Hypatij multi anni. * Prouus dignus est Imperatore. Hypatius dignus est Imperatore. Patricij magistri multi anni. Multi sint anni * præfectuum. Totius consulatus multi sint anni. Multi sint anni Augustæ. Euphemiæ Augustæ multi sint anni. Vitalianus dignus Imperatore. Ioannis patriarchæ multi anni. Hæc acta Deo. Nmnia homicidia Faustus fecit. Decem millia homicidia fecit. Necatos in S. Antonino Imperatore. Imperator orthodoxus est. Petrũ Manichæum Imperatori. Seuerus & Petrus Manichæi sunt. Cõsulatus orthodoxus est. Tolle Faustum, salua ciuitatem. Eutychiani Cometi multi anni. Iusta est sententia præfectuum. Supplicamus, notifica salutem Imperatoris, notifica salutem Augustæ.

*Præfectorum

fort. *Probi

L. extensiones pedales. i. pedalia.

Locus obscurus.

¶ Copia alterius actionis, formatæ tempore eiusdem prouinciæ principis.

¶Item Romanus archidiaconus dixit: Cùm Deus dederit rebus & sanctis suis Ecclesijs orthodoxum & pijssimum Imperatorem, & vestra magnificentia præsente, admonuerunt me sanctissimi episcopi nostræ ꝓuinciæ, antiquas Ecclesiastici status seruare cõsuetudines, & hoc etiàm venerabilis clerus Apamearum petijt: idcircò requiro præsentes presbyteros venerabiles; diaconos, subdiaconos, & lectores, cæterosque clericos ipsius venerabilis cleri, vt quilibet ipsorum certificet propriam propriam opinionem in actis. Ioannes Palladius Eutychianus, comes & præses, dixit: Præsentes venerabiles presbyteri & reliqui clerici, & qui allegationem Romani venerabilis archidiaconi audiuerunt, suam certificent sententiã. * Eutychius reuerendiss. presbyter dixit: Celebritas totius mundi est hæc, pia videlicet statio, q̃ nũc tenet: quarè iuxta attestationes factas à venerabili archidiacono, suademus omnem innouationem, quæ iam prouenit ab his, qui fuerunt hæretici, auferri & imponere sancta nomina beatissimorum patrum nostrorum & episcoporũ, à beatissimo Domino vsq; ad bonæ memoriæ Isaccium episcopum nostrum, tenereq; in omnibus alijs antiquum statum sanctæ ecclesiæ.

fort. *Eudoxus

Eustathius reuerẽdus presbyter & œconomus, dixit: Queadmodùm allegauit p̃sens venerabilis archidiaconus, oẽs venerabiles presbyteros, diaconos, cæterosq; clericos sanctissimę Ecclesię nostrę petere antiquas consuetudines teneri, istas & ego teneri rogo. Stephanus reuerend. presbyter dixit: Et ego assentio depositioni factæ à venerabili Eustathio presbytero & œconomo S. Ecclesię nostrę, ac à cęteris venerabilibus * cleris.

* Thelelæus reuerendus presbyter dixit: Vix quandoque ab ęstu donauit nobis Deus pratum hoc orthodoxum, Imperatorem dico ad quem post Deum confugiens, conspexi zelum conclericorum meorum, quem pro sanctis pontificibus & patribus nostris habent: Rogo ergò amoueri innouationem ab hęreticis factam in sanctissima Ecclesia nostra, & seruari antiquam consuetudinem ecclesiastici status, & ponere in sacris diptychis salutationes beatissimorum episcoporum

rum nostrorum, à beatissimo Domno vsque ad beatissimum Isaccium episcopum nostrum.

* Nesucius reuerendus presbyter dixit: Et ego gratias agens Deo, qui pacem & vnionem sanctis ecclesijs per pijssimum Imperatorem nostrum dedit, consentio omnibus petitis à venerabili clero nostro, & cõfirmatis à sanctis Episcopis prouinciæ, vt & omne innouatum *renouetur, quod introductum est in sanctissima ecclesia nostra, & antiquæ consuetudines renouentur ac seruentur, quæ seruatæ fuerunt vsque ad obitum bonæ memoriæ Isaccij archiepiscopi nostri, in sanctis Missis ac in omnibus alijs.

* remouea tur.

Megas reuerendus presbyter dixit: Omnia innouata ab hæreticis volo cessare, & tenere antiquum statum, & imponere nomina sanctorum patrum, & sanctissimorum archiepiscoporũ nostrorum, qui fuerunt in nostra metropoli vsque ad obitũ beati Isaccij.

Sergius reuerendus presbyter dixit: Talem orationem babui, & rogaui Dominum nostrum Iesum Christum, vt tollerẽtur consuetudines innouatæ ab his, qui malè sentiunt, & ponerentur nomina sanctorum patrum nostrorum, sicut & vsque ad beatissimum Isaccium episcopum nostrum iacuerunt. Et consentio omnibus his, quæ deposita sunt à venerabilibus presbyteris.

Sabbatius reuerendus presbyter dixit: Et ego consentio omnibus, quæ attestata sunt à venerabilibus presbyteris.

Romanus reuerendus presbyter dixit: Et ergo regratians Domino Deo, qui donauit toti mundo & sanctis ecclesijs orthodoxum Imperatorem consentio & consono omnibus petitis à venerabilibus coecleticis meis, & ante me à venerabilibus presbyteris, in remouendo omnem innouationem factam, & seruare antiquas consuetudines ecclesiæ, & ponere in sacris diptychis appellationes sanctissimorum episcoporum nostrorũ, vsq; ad beatissimum Isaccium archiepiscopum nostrum. Ioannes reuerendus presbyter dixit: Et ego consentio omnibus testificatis.

* Asterius Ioãnes reuerẽdus presbyter dixit: Scriptũ est: *Hæc est dies, quam fecit Dominus; quatẽ exultemus & lætemur in ea.* Cum lachrymis ergo rogo imponere sanctissimos patres nostros vsque ad obitum sanctæ memoriæ Isaccij episcopi nostri, & teneri antiquam consuetudinem.

for. * Alter
Psalm. 117.

Ioannes & Zachæus presbyteri dixerunt: Et nos cõsentimus oĩbus * opinionibus. Cyriacus reuerendus presbyter & * legotheta, dixit: Et ego rogo vestram potestatem, ponere in sacris diptychis sanctos ac beatos nostros episcopos vsque ad beatissimũ Isaccium, & eos, qui in sede ipsorũ mortui sunt, & teneri antiquas Ecclesiæ consuetudines.

for. * optimibus.
for. * nomotheta.

Oro autem pro victoria dominis nostri pijssimi * Iustini orthodoxi Imperatoris.

Antonius presbyter dixit: Oratio quidẽ nobis fuit, vt ponerentur in sacris diptychis sancti ac beati patres nostri, qui fuerunt episcopi nostri vsq; ad beatæ memoriæ Isacciũ, qui & ipse episcopus noster fuit & seruentur antiquæ consuetudines ecclesiæ, quæ fuerunt vsq; ad tempus ipsius beatissimi Isaccii.

Eutychianus diaconus dixit: Gratias ago omniũ Deo, qui dedit nobis pium & Christo amantissimũ Imperatorem Iustinum pro pace sanctissimarum Ecclesiarum suarum, & peto inserere sacris diptychis salutationes sanctorum Episcoporũ nostrorum, qui fuerunt vsque ad beatę memoriæ Isaccium, qui fuit episcopus noster, quodq; seruentur antiquę consuetudines Ecclesiasticę. Sergius & Eusebius ac Ioannes presbyteri, dixerunt: Et nos consentimus omnibus attestatis ante nos. Calliopius filius * Ascbonij, Leontius filius Matroni, Anastasius, Stephanus & Theodosius diaconi, dixerunt. Cõsentimus & nos in his, quæ testificata sunt à venerabilibus viris. Dyas filius Vranii, Anastasius filius Theodosii, Macedonius, Ioannes filius Ruffini, & Leõtius filius Anatolij, Epionus filius Fortasii, diaconi dixerunt: Et nos eiusdem opinionis sumus. Stephanus, Anthemius, Eulogius, Antoninus, Leonous, Elias, Epiphanius, Simeon, Aetius, Photinus, Iulianus, Leontius, Ioannes, Epilampsius, Stephanus, reuerendi diaconi, dixerunt: Et nos sequimur ea, quæ simul visa sunt à venerabili clero. Theodosius, Ioannes, Simeon, Marcellus, Romanus, Iulianus, Lontius * Eustherius, Iulianus, Ioannes, Simeones, Maras, Theodot' Thomas, Epiphanius, Ioãnes, Leõtius & Sophronius diaconi, dixerunt: Et omnes nos consentimus omnibus dictis à venerabili clero. Paul', Diogenes, Tomas, Stephanus, Eusterius Ioannes & Stephanus diaconi dixerunt: Et nos sequimur omnes istos. Epiphani', Guideus, Romanus, * Enstonius, Diodorus, Ioannes, Antoninus, Euagrius, Thomas, Barci', Stephanus, Anastasius, Stra tegius, Epiphanius, & * Teotistes reuerẽdi lectores, dixerunt: Et nos sequimur hos omnes. FL. Ioannes Palladius Eutychianus, comes & præses, dixit: Manifesta sunt ea, quæ facta fuere. Edantur.

LIBELLVS MONACHORVM *Apameæ ad proprios Episcopos.*

Copia libellorum porrectorum a collegio monachorum Apameæ, sanctissimis Dominis nostris proprijs episcopis.

SANCTISSIMIS Patribus episcopis secundæ Syriæ ab Alexandro, Ioanne Si-

meone,

meone, Palladio, Procopio, Eugenio, Stephano, & reliquis archimandritis & monachis territorij Apamearum. Docuerunt nos diuinæ scripturæ, quomodò & rerum necessitas didicit se ruire tempori. Expofuimus igitur circuitus, qui proueneruut potentia tūc imperantium, & furia hæreticorum violenta. Verùm cùm nunc Deus iustam audaciā donauerit, rebusq; ue optatam spem largitus sit, & ecclesijs suis & omni terræ orthodoxū Imperatorem mandauerit, necessè est in obmutescentia oppressos clamare *

scitis enim quod & impossibilium fermè, ac irrecusabilium rerū attingit tus. Cùm itaq; Deus clementiam donauerit, & tranquillitatem terris reddiderit, (qui pro sua singulari bonitate, * sui cultores ac in se confidētes consilio desertos nunquàm relinquit, sed consolatur) bono Imperatore * acquirente, & separatis his, qui rectam viam orthodoxę fidei spoliare conantur: relinquitur, vt nos dicamus, licèt uideantur mediocria, vitam amarissimā Seueri hæretici, deindè turpem, ac omni abominatione plenam Petri vitam. Quandò enim iuimus ad campum Regulariorum, quod non longè est à venerabili templo beati Simeonis confessoris, ad pacem & vnionem charitatis, & iustam orationem respicientes, solumq; habitum & animam monachos decenter circunferentes: * nescimus, quomodò impium Seuerum hostem habuimus, quem nesciuit, nec vnquàm suscepit Christianorum status, neque vera communione vllo modo aut tempore participauit, & quantùm à sententia inimici veritatis, cumulatim omnes perimus, cùm Iudæi, aut alias seculares & quasi monachi, attulissēt nobis ex quibusdam tributarijs ruribus. Quid autem possumus facere, aut quomodò possumus contrà stare furiæ acerrimi exercitus impietatis? Nam alios quidem corruperunt, alios verò in captiuitatem traxerunt, nonnullos nudos vestibus constituerunt, & alios detritis corruptisq; vestibus tanquàm in ignominiosa vita, secūdùm illorum opinionem triumpharunt. Nos quidem in his, quæ facta sunt, meritò gloriabamur, passiones & sanctas plagas pro Christo Deo nostro cum omni bona spe sustinentes. Verùm cùm iam magnas offensiones, paruas putauerint, immittunt ad exertem exercitum rusticorum maiorem isto; & secundum inpetum faciendo contra prædictum monasterium, partem muri diruunt, & noctis tempore subintrant, & quosdam interficiunt, plurimos verò verberāt, & mediocrem substantiam monasterij subripuerunt, & pro magnis lamentationibus trophæa iniqua contra fidem * faciebant. Et sic quidem multa acerrima fecerunt, licèt tandèm expulsi sint. Tempus autem nullum satis fuit homicidij soli Seuero totius orbis inimico, immò veriùs cœlestium contemplationum; sed nō sufficiente solo Seuero (vt videbatur) maculare ornamenta totius orbis, iterùm & Petrus contra ciuitatem Apameaū, excitatur, & promittitur (inquit) præsul, quem oportebat magis & literis * in syllabis tradi, & nō somniare oracula sacri ritus. Vndè irrationabilem audaciam iuuentutis immittit sæpiùs venerabili monasterio sancti Dorothei protrahens multitudinem publicarum fœminarum huic accommodatam, in quo illud dedecoris commiscuit in eis. Nam meretrices erant, & nullatenùs nobiles. Et percutiens ibidèm venerabiles monachos, trahit ad ciuitatem, & in carcerem detrudit, & hoc sæpiùs facere non cessauit. Quisnam poterit prædicta mala & damna monasterio illata numerare? Insuper enim & nunc infixerunt iacula & tela Isaurorum sequētium, & expectantium ipsum, quæ clamāt excessum vulneris, quod euenit, & interitus mundum permittit venire illachrymabiliter videre portas illius monasterij. Si autem & homicidia dicere audebimus, in quibus sæpiùs manus tinxit, quis Christianorum orthodoxorum videns sanguinem altaribus respersum offerre ausus, non compungetur dicere, immò silentio magis diliget talia occultare? Verùm etsi rursus renouaremus præcedentia facta, & perpetrata in Oragorum monasterio, quæ charta sufficiet ad enumerationem tantorum delictorum? Non enim pigritauerunt, sicut in obsidione, destruere monasterium, & accipere causam captiuandi in monachos ibidem psallentes: qui quanquàm ad modicum lapsi sint, demùm tamen veritatis verbum dilexerunt, & coniunctionem communionis nostræ amplexati sunt. Pugnam in Larissa factam, & nefandam furiam Fausti, & quos inhumaniter sagittis deiecit, habet & quorundam gestorum fides. Sicuti ergò & in inuasione incertorum factum est, actus neminem habitantium prouinciam perlatuit. Quanta verò & qualia differenter in venerabili domo victoriosi martyris Antonini pꝑetrata sint, quæ natura rationem habens, sinè lachrymis enarrabit? ità enim in consuetudinē venerat interficiendi monachos, magnum lucrum putans, quod cunctis hominibus abominandū est, quòd per sequaces suos, quos iniquè conducebat, interfecit venerabiles ac orthodoxos monachos, qui ibidèm in honore peragendæ celebritatis congregabantur, sicque cruētis manibus adstabat altari. Audiuistis, præsente Magnifico prouinciæ Principe, & Amelio gloriosissimo, ac Narso magnifico, & insupèr quibusdam aliis, quas voces emiserunt præsentes venerabiles presbyteri, diaconi & subdiaconi, cæteraque multitudo catholicæ ecclesiæ Apamearum. Quomodò cum meretricibus & inhonestis mulieribus vitam duxit, & blasphemas uoces contra Deum emisit, CHRISTVM cruci-

Margin notes: * i e e · * Gos' · * nesciuimus · * Tiat · * &

crucifixum blasphemando, trahens etiàm mulieres in sanctos Christianorum fontes, quæ nondùm dignæ erât baptismate sacro. Cæterùm si voluerimus vniuersa percurrere, alio magis, & non solùm præsente, indigebimus tempore. Quarè multa Petri & Seueri delicta prætereuntes, carptim balbutiendo discurrimus veras contra illos accusationes. At bonum quidem esset, nõ prætermittere causam afflictionis venerabilis Ioannis: Nam cùm quidam mori essent sermones in secreto sancti Stephani, dum celebraretur festiuitas, & respondisset dictus venerabilis vir, Benè & sanctè credere pijssimum Imperatorem nostrum, qui contristatus, velut anima compunctus in hac iusta voce, sub verbo & condemnatione inquit: Hoc fecit Petrus, qui veritatis inimicus est, & nullibi iustum habet sermonem, sed in omnibus proteruus hostis est, oppugnatis bonis ac orthodoxis cogitationibus eius, qui est post Deum vniuersi orbis Dominus. Hęc enim sic attestata, præsente Magnifico Principe prouinciæ, & quibusdam clarissimis electis de metropoli, multi ex venerabili clero Apamearum edocuerunt, addentes, & quantam seruauit voluptuosissimam affectionem circa Stephanam & * Scina, quam adducendo persuasione & blandirijs, monasterio iniquè immittit, & omni tempore priuatim & continuè ipse præstolatur. Et hoc diuerticulum indecens rursùs sibi fabricauit, & materiam impudicam, quam ipse vocauit doctrinam esse & monitionem, putans omnes pręsentes fallere, & veritatem peruertere eorum, quos in malo cum illa conuentione amplexatus fuerat, vt sobrium valdè sermonem discurramus de hoc. Quarè supplicamus ac rogamus vestram beatitudinem, vt respicientes ad verum * verbum cui seruitis, & ad memorabile orthodoxi propositum pijssimi Imperatoris nostri, ac maximarum potestatum sequamini sancta beatiss. Patriarchæ & sanctæ gesta synodi cum ipso congregatæ, & cõsentiatis iustæ depositioni factę contra Seuerum hæresiarcham, & deponere velitis Petrum, quem nominando, meritò erubescimus: sed necessitate persuasi, dicimus & supplicamus deponere ipsum, & extra diuinum chorum statuere, ac extra sacerdotium, à quo ipse omninò alienus fuit iam, & nunc sibijpsi solùm illicitè circumposuit sacerdotij * specimen. Istis enim sic præcedentibus Deus admittet vestram putam, & ipsi dilectam volũtatem, & rex magnus laudabit rectum animum vestræ iustitiæ, & passiones conciatas membris ecclesiasticis excidet. Et vtinàm sicut olim & præolim, remedium & curant Apostolicam Ecclesijs donando, quæ ad sanctum & conuenientem ordinem immaculatam Christianorum fidem cõducát, vt gloriam & indefessos hymnos in vocibus & canticis Deo Domino acclamemus, ac cælestibus potestatibus & omni humana natura, in bonam vnionem * iustis Ecclesiæ Catholicæ conuenientibus, vt iuxta diuinam vocem, fiat vnum ouile & vnus pastor Christus Deus noster.

* λόγον

* speciem.

for. * cum iustis

Ioan. 10. c

SVBSCRIPTIONES.

¶ Alexander presbyter & archimandrita monasterij beati Maronis, porrexi pdictos libellos, & subscripsi manu mea.

Simeon Dei miseratione presbyter, & archimandrita, monasterij beati Agapeti.

Procopius presbyter & archimandrita monasterij beati Theodosij.

Eugenius presbyter & archimãdrita monasterij beati * Isychij.

* Hesychij

Palladius presbyter & archimãdrita monasterij beati Valentiniani in * Captiolo.

Stephanus presbyter & archimãdrita monasterij sancti Theodori in Vasala.

Ioannes presbyter & archimandrita monasterij sancti Felij, porrexi.

Maras presbyter & archimandrita monasterij beati Basilii.

Muselius presbyter & archimandrita monasterij beati Barasohæ.

Sergius presbyter & archimandrita monasterij beati Thalassii.

Timotheus presbyter & archimandrita monasterij beati Gaiani.

Simeones diaconus & archimãdrita monasterij beati Eugraphii.

Iulianus presbyter & archimandrita monasterij beati Cyrilli.

Romulus presbyter & archimandrita monasterij beati Ioannis & Iacobi.

Dorotheus presbyter & archimandrita monasterij beati Cyrilli.

Thomas presbyter & archimandrita monasterii beati Ioannis.

Caiumas diaconus & archimandrita monasterij beati Pauli.

Camnelius diaconus & archimandrita monasterii beati Isaccii.

Sunt autem & in lingua Syriorum multæ & infinitæ monachorum subscriptiones.

Sanctissimus archiepiscopus dixit: Sancta synodus nobiscum præsens, sentẽtiam, quá habet in his, quæ facta sunt & lecta dicat. Et venerabilis Christodorus notarius & diaconus ac secretarius, legit interpretationẽ vocis lectæ per literas Latinas, quę sic habet: Sãctissimi episcopi partium Italiæ, & honorádissimi diaconi sedis Apostolicæ, dixerunt: Dudùm cognitum est diffinitionibus Apostolici præsulis Hormisdæ, Seuerum & Petrum siue cõplices suos, & qui ipsos sequuntur, pro manifesto eorum errore condemnatos esse, quod & nos, sequaces per omnia Apostolicæ sedis, sancimus, in loco * videlicet & numero condemnatorum ipsos esse * confitemur. Verùm non modò prædicti

* Item

for. * confitentes

Seueri impia cōscripta, in quibus definitiones sanctæ Chalcedonensis synodi, & epistolas beatę memoriæ Leonis papæ, blasphemo ore anathematizare plenè promptè, sed etiàm Zoaram, & omnes in ipsorum communione seu errore permanentes, ipsius sententiæ seueritatis siue ipsius anathematis vincula cōpræhenduntur.

¶ *Sententia Epiphanij patriarchæ, & synodi congregatæ contra Seuerum & Petrum.*

SANCTA synodus dixit: Licèt qd nonius fuerit, quòd à venerabilibus prioribus venerabilium monasteriorum petitū, tanquam pro sanctissimis ecclesijs porrectum, admittere omninò nos oportet, & ipsorum pio zelo communicare atq; conuenire, nunc autem & hoc esse factum cum ratione à beatissimis patribus & fratribus nostris iam conspicimus: sicq; maximæ culpæ esset, non sequi illos, qui non paruos sudores habuerunt pro communi pace sanctissimarum ecclesiarum, & qui magnis ac patriarchalibus resplenduerunt sedibus. Ex omnibus itaque lectis inuenimus Seuerum & Petrum totius Ecclesiæ catholicæ, immò & ipsius orthodoxæ fidei apostatas, & abscissos, ac simpliciorum animarum insidiatores, necnon impiorum hæreticorū fautores, *qualia ipsorum frequentibus erroribus [illegible] verùm & sacras sanctiones sanctorum patrum nostrorum pro nihilo putauerunt, & his interdicta periculosè facere præsumpserunt, & propter hæc in sacras sententias lectas inciderunt, & nos *ipsas sequētes, prædictos Seuerum & Petrum, qui nec [illegible] retrahuntur perpetuis condemnationibus & anathematizationibus, à tantis sanctis patribus contra ipsos factis, mediocriter videlicet secundùm quòd factæ sunt, econtrariò verò temeritatem suam auxerunt contrà omnes sanctas ecclesias, & ipsas tumultibus, quantùm in ipsis fuit, impleuerunt, & propriorum labiorum fructus carpserunt, vt dicit diuina scriptura, habemus factos in ordine hæreticorum, quos dilexerunt, & anathematā, quæ studuerunt inuenire in cōtumeliam patrū nostrorū, & euersionē fideliū, ipsi habent ea contra caput suum, ambulantes (sicut dicit Propheta) in lumine ignis sui, & in flamma, qua exarserunt. Et in hoc etiàm sequendo nos memoratos sanctos patres, per mediocrem contra ipsos sentētiam nostram, anathematizamus ipsos Seuerum & Petrum, quorum alter quidem Theopolitanorum, alter verò Apamearum Ecclesiarum sedem illicitè subripuerunt: vt qui in Christo sperauerunt, & catholicæ Ecclesiæ existunt, hoc scientes, non incidant in ipsa ignorantia eorum, quæ canonicè contra ipsos diffinita sunt, sed sciant secūdùm euāgelicam & Apostolicam doctrinam, quoniā hæreticum virum post primam & secundā monitionē recusare oportet, & q non oporteat dicere tali, Salue. nam q dicit ei, Salue, communicat operibus illius malis. Manifestum autem est, q eiusdem condemnationis sunt Zoaras impijssimus, & omnes, qui venerabilibus altaribus & baptisterijs sua hæretica conuenticula opposuerunt. Et simili modo anathematizamus parabaptismata & impia conscripta prædicti Seueri. Aequaliter enim (sicut dicit diuina scriptura) *odibilia sunt Deo impius ac impietas ipsius.*

Marginal notes: *æqualia ipsorum sequentes; *ipsos; Sap. 3.; Esa. 50.d; Tit. 3.c; 2. Ioan. d; Sap. 14.a

¶ *Sententia Mennæ patriarchæ contra Seuerum, Petrum & Zoaram.*

SANCTISSIMVS ac beatissimus œcumenicus archieps & patriarcha Mennas, dixit: Cùm Ioannes diuinus apostolus, & discipulus magni Dei & saluatoris nostri Iesu Christi, dicat quædam peccata esse non ad mortem, quædam verò ad mortē, doceatque nos per hanc sententiā, fugere blasphemias in Deum per opiniones hæreticorum, veluti ad mortem ducentes, videnturque Seuerus & Petrus spontè prçeligere peccata ad mortem: opportunum est, eos, qui à principio errauerunt, & opinionibus hæreticis seducti sunt, & propter hoc à sancta catholica Ecclesia & Apostolica, & ab omnibus, qui in ipsa partem sacerdotij sortiti sunt, cōdemnationem sibijpsis superinduxerunt, sobriè pœnā portare, & ipsam existimare, occasionem pœnitentiæ atque recognitionis. At cùm hi nihil tale videantur fecisse, neq; toto tempore aliquam demonstrationem recognitionis fecerint, sed tanquā ad ipsum Deum superbientes, manserunt in proprijs impietatibus, & partium putauerunt, stare vsq; ad perditionem suam, etsi nō omnes alios, qui bus validi fuerunt, perdidissent, & opus affectauerunt, dignum solius authoris & inuentoris iniquitatis, qui propriam ruinam, communem omnium hominum perditionem cōstituere voluit, & vsq; nūc vult. Non ergò cessauerunt vti doctrinis scriptis & nō scriptis, & non solùm in ciuitatibus, in quibus fuerunt commorantes, sed etiàm in longè remotis, simpliciorum animas alliciēdo, & participes propriæ perditionis faciendo, non ad intellectum accipientes iudicium Dei, neque Dominicam sententiam manifestissimè clamantem: Si quis scandalizauerit vnum de pusillis istis, obnoxius erit gehennæ ignis. Insupèr autem conculcauerūt venerabiles canones, qui prudenter sanxerunt, condemnatum in aliqua synodo, nullo modo posse sacerdotale ministerium reassumere, donèc de eo discussio ab alia synodo facta, ipsum innocentem probasset. Et si quis audebit sacrum quid de medio tempore facere ante restitutionem in alia synodo,

Marginal notes: 1. Ioan. 5. d; Matt. 18.a

do,hunc nec poſteà in alia ſynodo ſpem aliquam reſtitutionis habere. Sed hæc omnia deſpicientes prædicti Seuerus & Petrus,& ſui communicatores & participes, de quorum numero eſt Zoaras quidam monachus de Syria ortus,homo, qui neque intelligere aliquid ſacri poteſt, neque ſecundùm rationem facere, non quòd alijs quicquam boni impartiri poſſit,ſed ſimpliciter ſic hypocriſim, veluti eſcam quandam, animabus eſurientiũ porrigit, immò (quod verius eſt dicere) materiam auaritiæ facit. Contempſerunt quidem Eccleſiam Romanam ſucceſſorem Apoſtolorum, quæ ſententiam contra ipſos protulit,& ad nihilum reputauerunt huius regiæ vrbis ſedem patriarchalẽ, & omnem ſynodum in ea congregatam,& eiuſdem Domini & ſaluatoris omnium in ſanctis locis Apoſtolicam ſucceſſionem,& vltra hæc omnia, etiàm omnem ſententiam Orientalis diœceſis contra ipſos latam. Dicendum etiàm eſt,quòd illotis manibus ſancta cõtrectarunt,& tanq̃ porci quidam mar-
Matt.7.a garitas conculcauerunt: (dico autem euangelicas & paternas ſentẽtias) nec ceſſauerũt vſq; in hodiernum diem, * grauiter obuia-
* grauiter re ſtatui & paci ſanctiſſimarum Eccleſiarũ. Ipſi enim clàm & occultè faciunt ea,quæ canonibus interdicta ſunt, alios quidem multos iniqua doctrina ipſorum perſuadẽtium
* pereimẽdo * peruertendo, cõuenticulaq; & parabaptiſmata per domos & monaſteria faciendo contra canones,& ipſorum ſceleratam communionem multis, qui ab ipſis peruerſi fuerant, tradendo: homines dicimus neque figura, neque re, qui habebant ordinationem ab ipſis datam ſimiliter ipſis pueris. Porrò ꝑ hæc non ſolùm non eradicatur anathema primo impoſitum à patribus noſtris, ſed & ex noſtra ſententia, immò verò canonũ authoritate,ſpes reſtitutionis ipſis auſert & vt catholici filij,cùm hoc intelligũt, fugiãt illorũ errorẽ & hæreſim.Propterea igit ſequentes ſanctorum patrum noſtrorum ſentẽtias, & euangelicis ac paternis inhęrẽdo ſanctionibus, ſuſcipimus & ſanctiſſimos fratres & comminiſtros, cùm ab ipſis lata fuerit ſententia contra ꝑdictos, Seuerum, Petrum & Zoaram, & alios, quicunque communicant ipſis in impietate,ac contra complices ipſorum. Et nos illos per Dñm noſtrũ IESVM Chriſtum verum Deum noſtrum, tanquàm lupos quoſdam, grauiter irruentes in ouile Chriſti,abijcimus,& conſententiatiui ſimus ſanctiſſimis fratribus & comminiſtris noſtris,& ſæpiùs priùs nominatos Seuerum & Petrum ſimili anathemate ferimus: non autem ipſos ſolùm,ſed & Zoaran, & alios,qui conuenticula & parabaptiſmata faciũt: necnon & omnia ab ipſis conſcripta,quæ venenum draconis authoris mali, in ipſis nutriunt, & ipſum in ſimpliciorum animabus emittunt.

SVBSCRIPTIONES.

Mennas Dei miſeratione epiſcopus Cõſtantinopolitanus diffiniui, & ſubſignaui me propria manu.

Ego Sabinus epiſcopus S.eccleſiæ Canuſinæ,in ſynodo ſequens diffinitionem ſanctæ recordationis Papæ Hormiſdæ, anathematizans atque condemnans Seuerum & eius impia ſcripta,& Petrum quondàm Apamearum epiſcopum,& complices eorum atque ſequaces, necnon & Zoaram, vel communicatores eorum, & in eodẽ errore permanentes,ſubſcripſi.

Ego Epiphanius epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ Eſculanæ,
& cætera ſimiliter per literas Latinas.

Ego Aſterius epiſc.S.eccleſiæ Salernitanæ, & reliqua ſimiliter per literas Latinas.

In nomine Domini IESV CHRISTI Leo epiſcopus Eccleſiæ Nolanæ, & reliqua ſimiliter ſub ſcriptura Latinarum literarum.

Ego Ruſticus epiſ. ſanctæ Eccleſię Fęſulanę, & reliqea ſimiliter per literas Romanas.

Theophanes diaconus S.Eccleſiæ Romanæ, & reliqua ſimiliter per literas Latinas.

Pelagius diaconus S.Eccleſiæ Romanæ, & cætera ſimiliter.

*Ipatius epiſcopus Epheſinus, diffiniui & ſubſcripſi. * Hypatius

Conſtãtinus Epiſcopus Heracleus in Europa,ſubſcripſi.

Euſebius epiſcopus Cyzicus, diffiniui & ſubſcripſi.

Thalaſſius epiſcopus Nicomediæ, diffiniui & ſubſcripſi.

Anaſtaſius epiſcopus Nicenus metropolita, cùm per lectionem ſciuerim, quæ facta ſunt, anathematizans Seuerũ & eius impia ſcripta, ac Petrum quondàm Apameæ, necnon & Zoaram, & ipſorum communicatores,& qui in ipſorum errore permanẽt, diffiniui & ſubſcripſi.

Photinus epiſcopus Chalcedonæ, diffiniui & ſuſcripſi.

Auxentius epiſ.* Sebaſtienſis,conſententiatiuus exiſlens diffinitis,ſubſcripſi me. * Sebaſted.

Theodulus epiſcopus Iconij, conſententiatiuus exiſtens & ipſe,ſubſcripſi.

Theogenes epiſcopus Synnadorum, diffiniui & ſubſcripſi.

Bachus Epiſcopus Antiochiæ in Piſidia, diffiniui & ſubſcripſi.

Mamas epiſcopus Melitenenſis, conſententiatiuus exiſtens in omnibus, ſubſcripſi.

Hilarianus epiſ.Pergæ,diffi.& ſubſcripſi.

Voſpotius eps Neocæſareæ, diffi.& ſubſ.

Paulus epiſcopus Tyanus, diffin.& ſubſ.

Acacius epiſco. Peſſinuntius, diffiniui & ſubſcripſi.

Canon epiſcopus Sidenſis, conſententiatiuus exiſtens & ipſe ſubſcripſi.

Epictetus epiſcopus Claudiopolitanus Honoriadis, diffiniui & ſubſcripſi.

*Pro-

* Theodor. *Procopius episcopus Gangrenus, consententiatiuus existens, subscripsi.

Petrus epis. Iustinopolitanus secundæ prouinciæ Cappadociæ, subscripsi.

Marcus episcopus Apameæ, diffiniui & subscripsi.

Hedilcus episcopus * Cianus, diffiniui & subscripsi.

Ioannes Bosphori, diffiniui & subscripsi.

Theodorus episcopus Gortynæ, quæ metropolis est prouinciæ Cretensis, cùm per lectionem sciuerim, quæ facta sunt, anathematizans Seuerum & eius impia conscripta, & Petrum quondàm Apameæ, ac Zoaram, & communicatores ipsorum, & qui in eorum permanent erroribus, diffiniui & subscripsi.

Hyacinthus episcopus Miletinen. ciuitatis, diffiniui & subscripsi.

Thalassius episcopus Beryti, consententiatiuus existens & ego omnibus hic diffinitis, ipsos hæreticos anathematizans, videlicet Seuerum & eius impia conscripta, Petrum quondàm Apameæ, ac Zoatam, communicatoresq; ipsorum, ac in ipsorũ errore permanentes, subscripsi.

Magnus Episcopus Beroæ primæ prouinciæ Syriorum, diffiniens subscripsi.

Aetherius Episcopus Mariamniæ secũdæ prouinciæ Syriorum, subscripsi.

* Zinchiorum Domitianus episcopus* Ziehiæ, diffiniens subscripsi.

Calloas episcopus Smyrnæ, diffiniui & subscripsi.

Archelaus episcopus ciuitatis Corycorũ, diffiniens subscripsi.

Christophorus episcopus Porphyrionis prouinciæ Phœniciæ Paralij, anathematizans Seuerum & Petrum & Zoaram, ac communicatores eorum, & in ipsorũ errore permanentes, diffiniens subscripsi.

¶ Habet & duas supscriptiones Syriorum.

* Pagrasori Alexander episcopus*Paraxiorũ videlicet Iustinianæ ciuitatis, anathematizans Seuerũ, & eius impia conscripta, Petrum quondam Apameæ, & Zoarã, ac cõmunicatores ipsorum & in ipsorum errore permanentes, diffiniens supscripsi.

Eustathius episcopus ciuitatis Tiberiopolis diffiniens subscripsi.

Anastasius Episcopus insulæ Iotapæ, diffiniens subscripsi.

Domnus episcopus ciuitatis Maximianopolis, diffiniens subscripsi.

Pelagius Episcopus Parnassi, diffiniens subscripsi.

Ioannes episcopus Zoaranus tertiæ Palæstinæ prouinciæ, diffiniens subscripsi.

Epiphanius episcopus Heracleanus, diffiniens subscripsi.

Abraamius episcopus Cratianus diffiniens subscripsi.

Alexander episcopus Coloneusis, diffiniens subscripsi.

Eugenius episcopus Tij, diffiniens subscripsi.

Epiynchanus episcopus Germæ, diffiniens subscripsi.

Andreas episcopus ciuitatis Theodosiopolis, diffiniens subscripsi.

Eusebius episcopus * Antiquæ ciuitatis, diffiniens subscripsi. *Antisæ vel *Assyanarquæ,

Asterius episcopus Amastridæ, diffiniens subscripsi.

Theodorus episcopus ciuitatis Gordiorũ, subscripsi.

Matthias episcopus Cymæ, diffiniens subscripsi.

Ioãnes episcopus Podaliæ, diffiniens subscripsi.

Ioannes episcopus * Midaij, diffiniens subscripsi. * Midaia

Paulus episcopus ciuitatis * Stectorij, diffiniens subscripsi. * Sestorij

Andreas episcopus Peltenus, diffiniens subscripsi.

Theodorus episcopus ciuitatis Myrorũ, diffiniens subscripsi.

¶ Habet & aliam subscriptionem vnam Syricã, id est, syriæ literis scriptam.

Leontius episcopus ciuitatis Helenopolis diffiniens subscripsi.

Minas episcopus Eudoxatæ diffiniens subscripsi.

Ioannes episcopus Cæsareæ, diffiniens subscripsi.

Ioannes episcopus * Troianæ ciuitatis Phrygiæ Pacatianæ, diffiniens subscripsi. * Traianopolis Phrygiæ Salutaris,

Stratonicus episcopus Syldrorũ ciuitatis diffiniens subscripsi.

Dominicus episcopus Theodosiopolitanus, diffiniens subscripsi.

Flauianus episcopus Cotenorũ, diffiniens subscripsi.

Petrus episcopus Ambladorum ciuitatis, diffiniens subscripsi.

Theodorus episcopus Carissorum ciuitatis, diffiniens subscripsi.

Allodius episcop us Pemanetianus, diffiniens subscripsi.

Theodorus episcopus*Euroram prouinciæ veteris Epiri, diffiniens subscripsi.

Macedonius episcopus* Bairitinus, diffiniens subscripsi. * Betiana

Mosimus episcopus Autandrus Asianorum prouinciæ, diffiniens subscripsi.

Theodoritus Episcopus Alindenus, diffiniens subscripsi.

Licinius Episcopus sanctæ Ecclesiæ in Patara, diffiniens subscripsi.

Pantaleon Episcopus Iuliopolitanus Galatiæ prouinciæ, diffiniens subscripsi.

Domi-

Dominicus episcopus Sophenæ Armeniæ primæ prouinciæ, diffiniens subscripsi.

Dionysius episcopus Eucarpeus, diffiniens subscripsi.

Martyrius episcopus sanctæ Ecclesiæ in Pitana, diffiniens subscripsi.

Epiphanius episcopus Baratthæus Lycaoniæ prouinciæ, diffiniens subscripsi.

Marcellus episcopus Arcis, consententiatiuus existens, diffiniui & subscripsi.

Tryphon episcopus Corbaseus prouinciæ Pamphyliæ diffiniens subscripsi.

Magnus presbyter & ambasiator Apostolicæ sedis* Theopolitanæ, & sanctissimi Patriarchæ * Euphremij, sequēs olim & nūc consententiata à sanctissimis Patribus & Pōtificibus nostris, anathematizo Seuerum & hæretica eius conscripta, & Petrum vindicatum, insuper & Zoaram horum impieratis sequacem, necnon in errore istorum persistentes, & subscripsi.

* Antiochenæ,

Heraclius diaconus & ambasiator Apostolicæ sedis Theopolitanæ, ac sanctissimi Patriarchæ * Euphremij, secutus collegam meum Magnum, subscripsi.

Sabinus diaconus sanctæ resurrectionis Christi DEI nostri, ambasiator Petri sanctissimi Patriarchæ Hierosolymitani, sequendo Magnum & Heraclium, subscripsi.

Paulus episcopus Naxianus consententiatiuus & ego omnibus diffiniuis, subscripsi.

Minas episcopus Carpathi insulæ, cōsententiatiuus & ego existēs omnibus, diffiniēs subscripsi.

Theodorus episcopus Paros insulæ Zyphiriorum & Amulgiorum ciuitatis, consententiatiuus existens omnibus, diffiniens subscripsi.

for. Zephyriorum

CONSTITVTIO IVSTINIANI Imperatoris contra Anthimum, Seuerum, Petrum & Zoaram.

Vide Constitutionē hanc in volumine Nouellarū, 42 paullo cōmodius versam.

¶ In nomine Domini nostri IESV CHRISTI Dei nostri, Imperator Cæsar Flauius Iustinianus, Alemanicus, Gothicus, Francus Germanicus, Anticus, Alanicus, Vandalicus, Aphricus, pius, felix, gloriosus, victoriosus, triumphalis, semper Augustus, Mennæ Patriarchæ.

REM non insolitam imperio & nos facientes, ad præsentē venimus legem. Quotiès enim sacerdotum sententia quósdam indignos sacerdotio de sacris sedibus deposuit, quemadmodum Nestorium, Eutychen, Arium, Macedonium, & Eunomium, ac quosdam alios, ad iniquitatem non minores illis, totiès Imperium eiusdem sententiæ & ordinationis cum sacerdotum authoritate fuit. Sicque diuina pariter & humana concurrentia, vnam consonantiam rectis sententijs fecere, quemadmodū & nupèr factum esse circa Anthimum scimus, qui quidem deiectus est de sede huius regiæ vrbis, à sanctæ & gloriosæ memoriæ Agapeto sanctissimæ ecclesiæ antiquæ Romæ Pontifice, eo quòd nullo modo sibipsi conueniens, contra omnes sacros canones se intruserat: sed & communi sententia ipsius sanctæ memoriæ viri primùm, deindè etiàm sacræ synodi hic celebratæ, condemnatus & depositus fuit, eo quòd à rectis dogmatibus recessit, & quæ priùs multotiès diligere videbatur, hæc denuum diuersis lustrationibus aufugit, simulans sequi sanctas quatuor synodos, trecentorum videlicet decem & octo patrum in Nicæa, & centum quinquaginta in hac felici ciuitate, & in Epheso primo congregatorum 200. ac 630. venerabilium patrum in Chalcedona. At quidem nec dogmata sequi, nec nostram clementiam & condescensum, quem propter ipsius salutem habebamus, suscipere voluit, neque ipse abdicare authores impiorum dogmatum, qui priùs à sanctis synodis percussi fuerant, sed putat oportere, secundùm ipsum, in æquali ducere & condemnatos. Nam semèl alienis à sanctissima Ecclesia intellectibus mancipatus, & à rectis dogmatibus alienatus, meritò ad ipsorum rectitudinem reuerti non valuit, etiàm ad hæc à nobis inuitatus & directus, qui omni studio vt sumus ad ipsius salutem. Proptet hęc igitur omnem sententiam depositionis in ipsum à sancta synodo factam, occasione non liciti, neque à sanctis canonibus approbati, raptus sacrarum sedium huius regię vrbis, & auersionis à rectis & veris dogmatibus, *ωνπερ*, proter nostrum ponit imperium, & cōtra* istum præsentem scribit legem. Interdicimus ei commorari in hac felici ciuitate, & eius districtu, ac in quacunque alia insigni ciuitate, sanciētes in quiete esse, & eos diligere, quibus eundem dignè supposuit, & nō aliquibus cōmunicare, neque eos imbuere perditionem interdictorum dogmatum. Nec vtiquè extra imperialem confirmationem relinquimus sententiam iustè contra Seuerum latam, ac ex omnibus (vt ità dicamus) pontificalibus & Patriarchalibus vnà cum monachicis consensibus prouenientem sedibus, & anathematismum ipsi inserentem, qui priùs contra sacras sanctiones, accipiendo sedem sanctissimæ Ecclesiæ Theopolitanorū, sic vniuersa conturbauit, sicque accumulatas turbationes fecit, quòd commune quoddam ac abominabile bellum, sanctissimis ecclesijs ad inuicèm immittat. Et hoc sæpiùs ante nos contra ipsum scriptum erat, varijs dogmatum ac à rectitudine alienatis intellectibus, ac blasphemijs vsum fuisse, ac vniuersa contui basse, & illum, quemcunque errorem abominabilium hæresiarcharum & iniquorum

Imperatorū est, Decreta à sanctis Patribus, & à Rom. Pon.

efficere curare, vt ea ipsa perficiantur. Niceph. Eccle. Hist. li. 17. cap. 9.

Locus obscurus.

rum dogmatum, recipere. Et cùm Nestorius & Eutyches, & vterque horum præceptorũ contrarij quodammodò adinuicem esse videantur, ad vnum verò impietatis finem inferunt illorum diuulgatos sermones, cũ in vnum formauerint, duobus existẽtibus dogmatibus adinuicèm repugnantibus, quorum vtrunque similiter ad animæ perditionem adducit, Nestorij videlicet & Eutychis, (quemadmodum dicendo narrauimus (quę ex Arianorum & Apollinarij contagione consistunt, ipse paradoxum quid perpessus, in vtrunque similiter incidit: & ibi quidem hoc, ibi autem illud *mittendo, seipsum & sermones suos visus est constituisse commune receptaculum tantorum delictorum. Sic itaque & ipse sub prædicto anathematismo, quem vniuersus Patriarchalis, pontificalis, ac monachicus nostræ (vt ita dicam*) politiæ cœtus iustã in ipsum induxit, de Theopolitana quidem ecclesia eiectus est. Idcircò thronus de illa ipsum remouit, eo quòd ipsius principatum rectè non acceperat, sed adhuc viuente eo, & in sanctissimis ecclesijs commorando, qui ante ipsum sacerdotium habebat, & ab eo post ipsum de sacerdotio exciderat. Nec verò vsque adhuc stetit, sed & iam sub communi orthodoxę ac catholicæ Ecclesiæ anathematismo factus multis libris blasphemijsque & abominationibus nobis politiam impleuit: quarè vniuersis interdicimus, aliquid de libris ipsius possideri. Et sicutnó licet Nestorij libros scribere, vel possidere, quia prędecessoribus nostris Imperatoribus in suis constitutionibus visum est statuere,* similia dictis à Porphyrio contra Christianos, sic nec dicta & scripta Seueri maneãt penès aliquem Christianum, sed sint prophana & aliena ab Ecclesia catholica, igneq; comburantur à possidentibus, nisi qui ipsa habent, vellent periculum pati. A nemine ergò scribantur, neque ad pulchritudinem, neque ad velocitatem scribentium, sciendo, quòd amputatio manus his, qui scripta illius scribunt, pœna erit. Neque enim volumus in futuro tempore ex illis blasphemiam protrahi. Similiter autem *& hoc interdicimus, omnino regiam ciuitatem ingredi, aut districtum eius, nec aliquam aliam de insignibus, sed in aliqua solitudine & in silentio sedere, & non corrumpere cæteros, neque in blasphemiam ipsos adducere, & non semper aliquid noui inuenire contra vera dogmata, per quod rursus nobis conturbare sanctissimas ecclesias festinaret. Nec solummodò hunc, sed & Petrum episcopum Apameæ * simul depositum, & similes ipsis, inter quos Seuerum sub prædicto anathemate factum, Imperium admittit,* sed sint propria contra contra ipsum sententiata. Et qui sub communi anathematismo ordinatus est, sub ipso sit: & sententia sanctissimorum pontificum, quæ contra ipsos prouenit, firma permaneat. Neque verò permittimus illi hanc regiam vrbem habitare, aut ipsius districtum, vel aliquã de insignibus: sed quorum secutus est errorem, horum imitetur diætam, quoniam longissimè abscissus est. Nam talibus occultari magis, quàm videri, vtilius est. Ignoti quidem existentes, seipsos lædunt solos: publicantes verò * eorum dogmata, multis ex simplicioribus occasionem perditionis præbent. Quòd nullo modo fieri in Christiano ouili DEI & orthodoxo populo iustum est, neque ab imperio permissum est. Quoniam verò & Zoaram dignè penitus iudicarunt sub anathematismo esse reuerendissimi, & qui iusta iudicant, episcopi, cùm parua quædam talium malorum interpositio sit, & quibus dehonestatus est, omnia videlicet compræhendendo ex memoria quadam abundanti, sit & Zoaras * interpositio quædam vilis huius malæ partis: Anthimi dicimus, & Seueri, ac Petri) ordinetur & ipse inter anathematizatos, sacra sententia ipsum deferẽte, quam propriam & ipsam in seipsa existentem, adhuc magis * firmiorem imperium facit, & hunc de hac regia vrbe & eius districtu abijcit, & habitationem in alijs ciuitatibus ipsi omninò interdicit. Itaque cum illis solis habitet, & consulat, qui à nobis antè memorati sunt, qui similia quidem * blasphemant, similia patiuntur, & similiter in exilio ponuntur. Si quid verò aliud in sententia sanctissimorum episcoporum continetur, quæ prædictos deponit & anathematizat, hoc firmius ponimus & diutiùs, ac imperialibus nostris legibus ipsum corroboramus, ac si ab imperio ipso prouenisset. Si verò aliquis ipsorum depræhendatur decæterò facere aliquid præter constituta,* sciat incidisse in legibus Imperialibus, quæ minores pęnas declinantes, ad maiores immittunt indignationes, Interdicimus autem & omnibus conantibus catholicam Dei ecclesiam diuellere, siue secundùm Nestorij hæretici doctrinam: siue secũdùm insensatam Eutychis traditionẽ, siue secundùm blasphemiam Seueri, qui & similia illis intellexit, aut eorum, qui illos sequuntur, seditionem immittere sanctissimis ecclesijs, & loqui aliquid de fide: sed sancimus quemlibet talium silentium ducere, & non conuocare aliquos ad se, neque accedentes recipere, aut parabaptizare audere, aut sacrã communionẽ sordidare, & ipsam aliquibus tradere, aut interdictas doctrinas exponere, siue in hac nostra regia, siue in alia: sed omne supportare periculũ, si quid tale faciet. Interdicim* etiàm omnibus istos suscipere. Abijci ergò ipsos, sancimus, de ciuitatibus ab ipsis concitatis, scientes * vltra pœnas iam contentas in nostris diuinis constitutionibus

[Marginal notes: * dimittendo, vel, mutando — Hæreticorum libri prohibent. — * similiter dicta — * ei — * similiter — * & hęc sint — * sua — * interpositio — * superiorem — * blasphemantes — for. * sciat se — * præter]

stitutionibus, quæ & domos ipsas, in quibus tale quid fit, & campos, ex quibus nutrimenta præbentur, sanctissimis ecclesijs affligunt, & à possidentibus auferunt, & quia detrimenti causa * fit simplicioribus: sub sanctissimis verò & orthodoxis ecclesijs hæc justè ducunt esse: Hæc pro communi pace sanctissimarum ecclesiarum statuimus, hæc sententiauimus, sequentes sanctorum patrum dogmata; vt omne sacerdotium imperturbatum decætero nobis permaneat. Quo in pace seruato, reliqua nobis exuberabit politia, desuper pacem habens, quam omnibus magnus Deus & Saluator noster Iesus Christus, Trinitatis vnus, vnigenitus Dei filius, præbeat ac donet his, qui syncerè ipsum & verè glorificare, ac adorare digni habiti sunt. Custodiat itaq; beatitudo tua, quæ rectè adnotata sunt, & mittat ipsa per suas Deo dilectas literas omnibus sanctissimis metropolitis sub ipsa existentibus, quorum cuilibet cura erit, ipsa manifesta facere sanctissimis ecclesijs sub ipsis ordinatis, vt nemini ex omnibus lateant, quæ sacerdotio visa sunt, & ab imperio confirmata.

Diuina subscriptio.

Diuinitas te seruet per multos annos sanctè ac religiosè pater. Data octaua Idus Augustas Constantinopoli, post consulatum Belisarij viri clarissimi.

An.D. 36.

SYNODVS QVAEDAM Hierosolymitana, hoc loco recitata.

Post cōsulatum Flauij Belisarij gloriosissimi, decimotertio Kalen. Octobris, indictione quintadecima, in colonia Aelia metropoli & Hierosolymis præsidente sanctissimo ac beatissimo Patriarcha Petro in secreto venerabilis episcopatus suæ beatitudinis, & assistentibus sacerdotio suo sanctissimis episcopis trium Palæstinarum, sub sanctis locis venerabilis synodi existentibus, Elisæus diaconus & notarius ipsius sanctissimi patriarchæ ad medium veniens, dixit: Pia dimissa est lex vestræ beatitudini, quæ cum Deo dicenda, ad cautionem sanctissimarum ecclesiarum, & honesti cum Deo status est: redditaque est vobis sanctissimis sancta epistola sanctissimi Mennæ Patriarchæ regiæ ciuitatis, quæ eandem habet materiam: quarum vtranque portarunt venerabilissimi monachi vestræ venerabilissimæ eremi, qui in hanc Imperialem ciuitatem venerunt: & gratia ecclesiastici status, iussit vestra beatitudo me ad hanc venerabilem aduocare synodum, vt manifesta fiant eorum sancita, quæ sunt à potentissimo, & à Deo custodito Imperatore nostro, ac scripta à memorato sanctissimo Patriarcha vrbis regiæ. Quia igitur venerabilis synodus vestræ beatitudini adsistit præstolantes, atq; in venerabili episcopatu vestro Deo dilectissimi archimandritæ, & sanctissimi monachi adesse expetunt prędictorum intimationi, quid vestræ beatitudini & venerabili synodo videtur? Sanctissimus ac beatissimus Patriarcha, & venerabilis synodus, dixit: Aduocentur Deo amantissimi archimandritæ & monachi. Elisæus diaconus & notarius in medio stans, dixit: Iuxta iussum vestræ beatitudinis, adsunt Deo amantissimi archimandritæ & monachi. Sāctissimus ac beatissimus Patriarcha, & venerabilis synodus, dixit: Secundùm primum ordinem pijssima lex potentissimi ac à Deo custoditi Imperatoris nostri, * manifestè legatur, & deputetur in gestis. Et lecta est ipsa diuina lex per venerabilem Elisæum diaconum & notarium. Et præfulget inter gesta, de verbo ad verbum sic habens, vt supra scriptum est. Sanctissimus ac beatissimus Patriarcha, & venerabilis synodus, dixit: Legantur & sanctę literę sanctissimi Patriarchę Mennę. Et accipiens illas memoratus venerabilis Elisæus diaconus & notarius, legit. Et inscripta sunt gestis, de verbo ad verbum sic habentes.

Per omnia Deo amantissimo ac sanctissimo fratri & comministro Petro, Mennas in Domino salutem.

Recordantes solùm venerabilium virorum, q apud vos sunt, lętamur. nam cùm sine vultus interpellatione sit alloquutio p epistolas, est animũ vertere ad ipsos: propter hoc ergo solùm & nunc me motum esse ad scribendum, & ex ipso * momento alloquendi vos, delectatus sum sicut in omnibus diuitijs. Nam sicut vnguentum * euacuatum nominis tui sic odorem, nedùm non præsentis, sed longè existentis, sentimus: in eminentia morum vestrorum, ad ipsum medium cordis posita, lętitia implemur, audiētes virtutum vestrarum fertilissimam vbertatem. nam sermo de vestra charitate quotidiè versatur inter nos, cum multi quidem, quę à vobis reformata sunt, narrent: maximè verò communis frater, imminò communis benefactor Deo amantissimus presbyter Eusebius, (veritatem dico, & non mentior) magnus generaliter & continuus de vobis sermo est, maximè ab ipsius sanctitate, qui libenter narrat, quę apud vos sunt, sicut fides recta, vita irreprehensibilis, mansuetudo magna, & simpliciter dicendo omnis virtutum chorus: vobis à Deo datus est, vt & Iacobi sedem accipere, & custos orthodoxę fidei esse mereamini. Igitur & Seuerum tanquàm blasphemum vestra sedes deiecit. Post hęc quia tua sanctitas prębuit nobis semina fructuum, fuimus vobis * consen-

Margin notes: * sunt; * apertè; Litera Mennæ Ep.; * motu; Psal. 138. b Cant. 1. a; * effusum; * consentanei

*At similis sententiatiui contra Seuerum. * Adsimilis huic fuit & Petrus, qui cùm à cęteris iam depositus fuerit, eadem condemnatione & à nobis ille repræhensus est. Anthimus quoq; ac Zoaras in similem errorem incidisse depræhensi sunt, & vterq; istorum æquali pœna iudicatus est. Communicauerunt nobis in his omnibus hi, qui de antiqua Roma venerunt, & quicunq; congregati sunt in nostra venerabili synodo: studiumq; vigilans ac prouidentiam Deo amabilem, his omnibus contulerunt venerabiles monachi, qui ex vestra à Christo amata regione in regia vrbe conuenerunt. Ipsas itaq; actiones actorum, in his omnibus formatas, vobis mittimus. Sitis igitur eiusdem sententiæ in iudicatis à nobis, & à vobis contra Seuerum rursùs in approbatis à nobis & ab alijs omnibus, & (vt ità dicatur) cõtra Petrum & Zoaram atque Anthimum, sequi tardare nolite. Nam vestrum etiquè fuit, indissimulanter & indifferenter alijs quidem principium liberationis hominum prauorum ibidem accommodare, in alijs verò (si fuerit datum ab alijs) sequi. Et ostenderet quidem vobis per partem rerum gestarum ordo atque status. Veruntamen volumus hæc à vobis fieri ipsis manifesta, & horum intimationē ad eos mittite, vestram & venerabilium episcoporum, qui subditi vobis sunt, intelligentiam circa gesta per literas, ipsis subijciendas, significantes. Quæ autem à nobis missa sunt, manere apud vos finite. Quæ vestrę rectæ confessionis, & eorum, qui malam opinionem sustinuerunt, & passi sunt, in perpe-

Mat. 25. b. c tuum erunt symbolicum instrumentū. Rogo autem, talentum, quod creditum est, nolite abscondere, sed participatione multiplicate, exercite, & tradite veritates vestras, nè quandoque videamini ipsum in terram fodere. Secundùm me ergò properè facientes, orate pro fratre, supplicationes frequentantes, & dicentes: Da pacem Domine nobis. Omnia enim reddidisti nobis. Omnem in Christo fraternitatem, quæ cum sanctitate vestra est, plurimùm salutamus. Et in Domino valens, ora pro nobis, frater Deo amantissime. Sanctissimus & beatissimus Patriarcha, & venerabilis synodus, dixerunt: Si quæ in regia vrbe facta, & synodaliter sententiata sunt, quorū memoriam facit diuina ac pijssima lex, & epistola memorati sanctissimi Patriarchę, & Elisęus venerabilis notarius habet præ manibus, edoceat. Elisæus notarius dixit: Certifico vestram beatitudinem, & pręsentem venerabilem synodum, quòd cum honorabili epistola lecta sanctissimi Patriarchæ regiæ ciuitatis Mennæ, sunt & acta, quæ missa sunt à sua beatitudine, & quæ facta sunt in depositione Anthimi, qui pridem fuit episcopus Trapezūtius, & in anathematismo Seueri, Petri & Zoaræ, mihi ad manus sunt. Secundùm ergò quod visum est vestræ beatitudini & sanctæ synodo, horum intimationem facio. Sanctissimus & beatissimus Patriarcha, & venerabilis synodus dixerunt: Interim fiant manifesta per lectionem, quæ supra Anthimū facta sunt, & nostris gestis inscripta, sicque per illa intimabimus, quæ sequuta sunt in anathematismo Seueri, Petri & Zoaræ & hęreticorum, saltem ipsa maximè non incognita nobis, ea constitue. Et accipiens Elisæus notarius & diaconus ea, quæ contra Anthimum facta sunt, percurrit. Et inscripta sunt nunc gestis, quæ de verbo ad verbū sic habent: Post consulatum Flauij Belisarij clarissimi, sexto Nonas Maias, indictione decimaquarta, in Deo amantissima & Imperiali ciuitate Constantinopoli noua Roma, præsidente domino nostro sanctissimo ac beatissimo archiepiscopo & Patriarcha Menna in * Mesaulio* dytico venerabilis domus Dominæ nostræ sanctæ & gloriosæ Dei genitricis semper virginis Mariæ, quæ est prope sanctissimam magnam ecclesiam. Et à dexterà quidem parte considētibus ei, & coaudientibus iuxta pium iussum Christo amantiss. & à Deo custoditi Imperatoris nostri Iustiniani, sanctiss. ac Deo amātiss. episcopis, Sabino Canusino, Epiphanio Esculano, Asterio Salernitano, Rustico Fęsulano, Leone Nolano, omnibus ex Italiæ regione priùs quidem missis à sede Apostolica. Deindè verò vnanimiter consentientibus aduenienti huc sanctæ memoriæ Agapeto Papæ antiquæ Romæ, Petro Iustinianopolis metropolis secundæ prouinciæ Cappadociæ, Zacharia metropol. Mitylene, Marco metropol. Apameæ prouinciæ Bithyniorum, Auxentio metropol. Sebasteñ. Thalassio metropol. Berytano, Magno metropol. Berœæ, Ioanne Gabalorum, Ioanne Bosphoro, Domitiano gentis Zinchiorum, vel Zichiorum, Christophoro Porphyriono prouinciæ * Phœnicis Paralij, Archelao Coryco, Dauitho Cyrrestensi, Aetherio Mariamnio, Alexandro * Pagrasono, Domno ciuitatis Maximianopolis secundæ Palæstinæ, Anastasio Iotapæ, Ioanne Zootano, Andrea Panu, Epitynchano Germæ prouincię Hellesponti, Paulo * Stectorio, Andrea Peltorum, Theodoro Myrorum, Theodorito Alindorum. A sinistra vero parte Hypatio metropol. Ephesino, Constantino Heracleæ metropol. Europæ, Theogene metropol. Synnadorum, Bacho Antiochię metropol. Pisidiæ, Hilariano metropol. Pergæ, Vosporio Neocæsareę metropol. Ponti Polemoniaci, Paulo metropol. Tyanorum, Acacio metropol. Pessinuntis, Epicteto ciuitatis Claudiopolis metropol. Honoriadis, Timotheo Berthoæ metropol. Epiphanio Heracleano prouinciæ Honoriadis, Abraamio Cratiano, Alexandro Colonensi secundę prouincię Cappadocum,

l. in medi- tullio aulæ occiduo

*Paraxiono

Asterio Amastreo, Eugenio Tij, Ioanne Cæsarensi prouinciæ Bithyniorum, Dominico Theodosianæ ciuitatis Phrygiæ prouinciæ Pacatianæ, Ioanne Traianopolis ciuitatis, Theodoto Euriæ antiquæ Epiri, Andrea Amyzonio, Flauiano Cotenorum, Elia Adrianopolis prouinciæ Bythyniorum, Macedonio * Bertiano, & Armonio Calliopolitano: Assistentibus autem ipsis, & coaudientibus, & Theophane ac Pelagio Deo amantissimis diaconis Apostolicæ sedis, & Mina ac Petro venerabilibus notarijs, ac quibusdam venerabilibus subdiaconis, & procuratoribus, ac cæteris clericis ipsius sedis Apostolicæ. Qui & simul erant cum Agapeto sanctæ memoriæ hic facto Papa antiquæ Romæ, & * [illegible] contentiones fuerunt [illegible] hic facto Agapeto sanctæ memoriæ Papæ antiquæ Romę, ac etiam Magno presbytero & Heraclio diacono, ambassiatoribus Euphremij sanctissimi Patriarchæ sanctissimæ ecclesiæ Theopolitanæ, Sabino diacono sanctæ Christi Dei nostri resurrectionis, ambassiatore Petri sanctissimi episcopi patriarchæ Hierosolymorum, Stephano diacono & ambassiatore Soterici sanctissimi episcopi Cæsareæ metropolitanæ primæ Cappadociæ, Gaiano presbytero & ambassiatore Elpidij sanctissimi episcopi Ancyrani metropolitæ primæ Galatiæ, Dionysio & Callinico diaconis, & ambassiatoribus Photij sanctissimi episcopi metropolitanæ ecclesiæ Corinthi. Præsente etiam venerabili clero regiæ ciuitatis, Euphemius venerabilis diaconus & primicerius notariorum, dixit: Quoniam Marianus venerabilis presbyter, & Prior monasterij cognominati sancti Dalmatii, & Primas venerabilium monasteriorum in hac regia ciuitate situatorum, & reliquorum venerabilium Priorum monasteriorum in hac CHRISTO amantissima ciuitate constitutorum, insuper etiam & venerabiles monachi in hac regia vrbe congregati, qui sub Theopolitana ciuitate & Hierosolyma sunt, supplicationes porrexerunt pijssimo & à DEO custodito Imperatori nostro & eius Imperium sanciendum dignè iudicauit, præsentes sanctissimos episcopos de Italia, insupèr etiam & DEO amantissimos archidiaconos sedis Apostolicæ, ac venerabiles notarios & defensores ipsius Apostolicæ sedis antiquæ Romæ, qui huc venerunt, & qui simul erant cum Agapeto, qui factus fuit Papa Apostolicæ sedis antiquæ Romæ, ac alios etiam omnes DEO amantissimos episcopos congregatos, ad vestram beatitudinem conuenire, vt vobis manifestæ fiant supplicationes suæ serenitati oblatæ, quas quidem pronunciari vellent hi, qui eas porrexerunt, & quæ à venerabilibus canonibus approbatæ sunt, & quæ Ecclesiastico ordini conueniunt, ad opus deduci. Cùm itaque adsit, & tanquàm magno Imperatori adstiterit, & omnes, qui sacrum vestrum collegium implent, & obseruant venerabile vestrum secretum, ac etiàm prædicti venerabiles monachi, & Theodorus circumspectus referendarius, à pijssimo domino nostro missus, & hoc subijcimus ad notitiam. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Intrent memoratus Theodorus circunspectus referendarius, & memorati viri venerabiles. Et intrarunt Theodorus circumspectus tribunus, notarius & referendarius à Deo custoditi Imperatoris nostri, & Marianus presbyter venerabilis, & Prior monasterij sancti Dalmatij, & Primas, & cum ipsis venerabiles presbyteri & archimandritæ venerabilis vrbis Regiæ.

* Bittitino

* [illegible]

* [illegible]

Agapetus Dij.
Dioscorus sanctę Euphemię.
Agapius Thalassij. Paulus Romanorum.
Antoninus sancti Eusebii.
Stephanus Olympii.
Anastasius Romanorum.
Demetrius Fossæ.
Dominicus Euphemii.
Stephanus Promoti.
Zenon sanctæ Dei genitricis ad fontem.
Alexander Calamii.
Dadas Caiumæ.
Rhodon sancti Theodori.
Gennadius sancti Dominici.
Theodorus sancti Maronii. * Syla Iliæ.
Paulus sancti Samuelis.
Ioannes sancti Theodori in petra.
Dominicus Syriorum.
* Cyrion Aegyptiorum.
Basilius Cyraconæ.
Ioannes sancti Thomæ Apostoli inter illos Modesti.
Marcus sancti Theodori.
Flauianus presbyter & secundarius Modesti Lycaonorum.
Marinus sancti Pauli.
Theoctistus sanctæ Dei genitricis prope illa sancti Iob.
Theodorus Tryphonis.
Cosmas sancti Ioannis inter illa studii.
Petrus sanctæ Dei genitricis, & sancti Diomedis in Hierusalem.
Liberius sancti Dominici.
Alexander Abraamii.
Theodorus sancti Iob. Tryphon Elpidii.
Stephanus Constæ.
Babylas sancti Danielis ad columnam,
Ioannes sancti Anastasij.
* Anthemius Neonis. *Eleutheri
Ioannes sancti Michaelis Charisii.
Ioannes Marę prope Cisternam Aetiam.
Phocas Ionæ prope Secundum.
Zosimos Eutychij Lycaonorum.
Timotheus Asterij.
Stratonicus sancti Domecij Martyris.
Polychronius sancti Michaelis in Ethrio.

Andreas

Andreas Romanorum prope Cisternam,
Martyrius Petri prope sanctos Apostolos, siue Valeotini & Daodao.
Andreas sanctæ Dei genitricis prope sanctum Lucam.
Marcus sancti Dominici.
Iacobus * Abybi Syrus.
Atticus Eucratadorum.
Ioseph sanctæ Dei genitricis in Lithostroto.
Paulus sancti Petri Apostoli prope Palatiū.
Anastasius presbyter & secundarius sancti Philippi in Brephotrophio.
Gregorius Cyri, Eusebius Simeonis.
Zoticus sancti Andreæ prope portam Saturninam.
Et de sub Theopolitana ciuitate.
Paulus monachus ambassiator monasterij Maronis.
Seuerianos presbyter & archimandrita monasterij Zoaræ de Thermis Syrus.
Cassisa presbyter & archimandrita monasterij Lucæ Syrus.
Simeones diaconus & ambassiator Iacobi.
Ioannes diaconus & ambassiator Theodori.
Stephanus presbyter & prior monasterij Euxerij Syrus.
Ioannes presbyter & archimandrita monasterij domini Thomæ Syrus.
* Theonas * Thomas presbyter & archimandrita monasterij Aaron Syrus.
*Faustinus *Photinos monachus & ambassiator monasterii sancti Stephani.
Theodorus diaconus & ambassiator ecclesię Erendileoorum.
Sergius presbyter & periodeoctus.
Qui omnes pro se faciunt & pro alijs. Item & de sanctis Christi veri Dei nostri locis.
†Dometianus presbyter & archimandrita monasterij sancti ac beati Martyrij.
*Isichius presbyter & archimandrita monasterij beati Theodosij.
Cassianus presbyter Lauræ beati Sabbæ.
Dominicus presbyter & prior Pyrgiorum Iordani.
Nestabus presbyter Lauræ beati Firmini.
Terentius presbyter nouæ Lauræ.
Leontius monachus Prior ac [Greek], vicarius totius eremi.
Traianus presbyter Pyrgiorum Iordani.
Polyeuctus diaconus monasterii beati Theodosij.
Theodorus diaconus & monachus nouæ Lauræ.
Cyricus diaconus & monachus ipsius nouæ Lauræ.
Anastasius diaconus monasterij beati Martyrii.
Mamas monachus eiusdem monasterii.
Ioannes monachus eiusdem monasterii.
Iulianus monachus monast. B.Theodosii.
Qui omnes faciunt & pro seipsis, & pro suis monasteriis, ac pro omnibus monachis, qui sunt in eremo sanctæ ciuitatis.

Iordanes presbyter de Petra, & pro omnibus ibidèm monachis.
Theonas presbyter montis Sinai, & ambassiator montis & ecclesiæ Faran & Lauræ Raithæ, pro omnibus ibidèm monachis.
Strategius diaconus & monachus monasterii beati Ioannis, pro omnibus monachis, qui sub Scythopoli sunt.

Sanctissimus archiepiscopus dixit: In primo ordine edoceri volumus à circunspecto Theodoro causam, propter quam ad nos venit.

Theodorus circūspectos tribunus, notarius & referēdarius piissimi domini nostri, dixit: Præsentes venerabilissimi monachi supplicationes porrexerunt diuinissimo ac serenissimo & victoriosissimo Imperatori nostro, & ipsas sanciri Imperium suum dignè iudicauit, & me accipere, ac portare ad vestrā sanctitatem, docereque venerabiles monachos, vt cùm vos edocti eritis, quæ ab ipsis facta sunt, canonicè formetis ea, quæ vestræ beatitudini videntur benè habere. Has itaq; cùm ad manus habeam, vestræ beatitudini porrigo ad legendum.

Sanctissimus archiepiscopus dixit: Supplicatio venerabilium monachorum porrecta piissimo & Christo amantissimo Domino nostro, & suscepta, fiat manifesta. Et accipiens Acacius venerabilis diaconus & notarius, legit: Colendissimo, piissimoq; ac potētissimo Iustiniano Augusto, Supplicatio ac deprecatio Mariani monachi & archimandritæ monasterii beati Dalmatii, ac Primatis venerabilium monasteriorum vrbis regiæ, & ipsius archimandritarum, necnon & archimandritarum & monachorum Hierosolymitanorum, & sancti montis Sinai, ac secundæ Syriæ in ipsa congregatorum.

Deus magnus & mirabilis, per quem reges regnant, & potentes terræ dominantur, præsciens præsentia & futura, conspexit Deo dilectum cor vestræ pietatis, & solus tales in his cogitationes scrutari valens, & videns præcipuum zelum pro recta fide, & diligentiam, quę fieri debet pro statu, qui nūc est in sanctissimis ecclesiis, adduxit ad imperialem sedem vestram serenitatem: volensq; ostendere in vobis omnibus suum iudicium [Greek], id est, sinè acceptione personarum, proposuit ad manifestum vestram bonam operationem, quam die ac nocte pro ecclesiastica pace & honore ac cultu rectæ fidei, ac sanctorum patrum sanctitis, & pro eleemosyna, quæ est proxima charitati: nam fidelibus eleemosynis expurgari peccata didicistis. At hoc boni consilii opus dissipare prompti Anthimus, Seuerus, Petrus, ac Zoaras, & qui similia his sapiunt, omni tempore & loco tumultus ac turbationes ecclesiis facere non cessarunt. Terram quidem ac ciuitates sanctorum, & aliorum quorundam sanguine contaminarunt,

Prou. 8.b

Daniel 4.f Ecc. 3.d

runt, tumultus concitantes: aerem verò & audientium aures anathematizationibus contra sanctos inquinauerunt. Demùm verò irruerunt in hanc regiam ciuitatem, & altaria prophana, & baptisteria aliena in oppositum veri altaris, & sancti fontis, in multis claris locis ipsius ciuitatis, & in suburbijs, & in proprijs domibus fixerunt, & iniqua in ipsis facere non cessant, alios in do-
2.Timis b mibus corrumpendo, & iuxta Apostolum captiuando in ipsis simpliciores addiscentes, & nunquàm ad cognitionem veritatis venire valentes. Quod autem maius malum est, & nobis intestinum, Anthimus, qui aliquando ordinatus fuit episcopus Trapezuntius, (iste enim ex multo tempore propriam ecclesiam derelinquens, & fictam viam continentiæ assumendo, cum prædictis hæreticis conuenticula placita faciendo, & dicendo omnia æqualia, quasi perpetrando
* ἰσοῖ... Locus obscurus. errorem hæreticum * similem illis: (quasi dicat potuit & iam non potuit) conatus est per illorum coniunctionem, sedem ipsius ciuitatis subripere contra omnes Ecclesiasticos canones & leges. Quia igitur catholicæ Ecclesiæ omnes alumni, & de prædicti Anthimi iniquitate, & violenta promotione aliorum iniquorum virorum, qui Deo & nobis molesti esse non cessauerunt, vos pijssimi valentes ipsos extrà ponere, tamen canonicum iudicium à Romano pontifice in ipsum Anthimum, & in prædictos hæreticos benefaciendo audire voluistis, illo persuasi,
Deut. 32. qui dicit: Interroga patrem tuum, & annunciabit tibi: seniores tuos, & dicent tibi. Et
Heb. 13. Apostolo dicente: Obedite ducibus vestris & subditi estote. Ipsi enim vigilant pro animabus vestris, tanquàm rationem reddituri.
Niceph. Eccl. Hist. lib. 17. cap. 9. Misit itaque Deus huic ciuitati Agapetum, qui verè ἀγάπητος, id est, dilectus à Deo & hominibus, pontificem antiquæ Romæ, in depositione Anthimi & prædictorum hæreticorum, tanquàm olim Petrum magnum Apostolum Romanis in deposi-
* Zoetici tione Simonis * Cretiani. Iste ergò honorabilis vir, sciens per libellos plurimorum nostrorum ea, quæ iniquè contra Ecclesias præsumpta fuere, ea ipso visu semèl accipiendo, neque ad visum suscipere voluit Anthimum, furentem aduersùs canones, sed nunc iustè eiecit de sacerdotali sede ciuitatis suæ: & coopitulante & coadunato catholicæ fidei & diuinis canonibus vestro Imperio, præfecit ipsi ecclesiæ sanctissimũ Mennam, rectæ fidei & vitæ pudicæ, ac honestæ conuersationis, & infirmantium sibi in iniungenda dispensatione approbatissimũ. Prætereà, rursùs de Anthimo, & de alijs hæreticis porreximus libellos, & episcopi Palæstini in ciuitate congregati, & alij Orientales, & ambassiatores aliorũ pontificum, & nosipsi postulauimus Anthimum episcopum Trapezuntium, quæ perpetrauit, facere per libellũ nota sedi Apostolicæ, & liberare seipsum ab omni hæretico errore, & proficisci ab ecclesiam Trapezuntinam: aut si hoc non velit, finaliter condemnetur, & omni dignitate sacerdotali ac operatione nudetur. Sic fecit sanctus Cœlestinus contra impium Nestorium, qui seipsum tali condemnationi subijciendo, partem cum hæreticis accepit. Et hos quidem proprijs ecclesijs præmuniuit, hæreticos verò aut canonicè ad Ecclesiã venire, aut cessare decætero ab insidijs contra ipsam, conuenticulis ac parabaptistetijs, & persequi de hac ciuitate, & qualibet alia, tanquàm deuastatores ac insidiatores, non solùm sanctissimarum ecclesiarum; sed & etiàm ipsius politiæ à vobis benè sancitæ. Hæc voluimus ipsum afferre ad cognitionem vestræ pietatis, vt per ipsam ad finẽ deducantur, quæ à nobis petita sunt. Has verò petitiones nostras iustas præueniens prædictus sanctissimus vir, cùm Anthim⁹ seipsum manifestum constituerit, simul cum prædictis hæreticis condemnauit, & omni dignitate sacerdotali & officio nudauit, & omni episcopatu & orthodoxo nomine vsque ad pœnitentiam eorum, quæ deliquit, & misit vestræ pietati libellos nr̃os, vt q̃ in ipsis sunt, per vos ad finem deducantur. Sic enim opportunè assumptus est hic honorabilis vir à dispensatore nostro Deo, & additus est patribus suis, & bonum certamen certauit, & cursum perfecit, fidemque seruauit. Obtestamur itaque vestrum imperium (licèt temerarium quid faciamus) per magnum Deum saluatorem nostrum Iesum Christum, qui protegat honorabile Imperium vestrum, & omnem inimicum, & hostem propter vestrã rectam fidẽ vobis subijciat, non contemnere iustum iudicium prædicti sancti viri, sed ipsum exequi, & Ecclesiam Dei ac totum mundum liberare à peste Anthimi & prædictorum hæreticorum. Nam sancto viro Agapeto in præsenti vita existente, post Deum ad vestram pietatem respiciente, hæc finem à vobis accipere expectàuimus. Implendo itaq;, quæ ab illo iustè ac canonicè iudicata fuere, & per vestram generalem sanctionem ipsa confirmando, taliaq; decæterò præsumi interdicendo, illius beatam animam coletis. quæ cùm Deo proximior sit, eo quòd vinculo terræ & carnis huius soluta sit, & fiduciam ex proprijs bonis operibus adepta, pro pace & salute vestræ pietatis intercedit. Vos autem cum Dauid ad Dominum, cum fiducia * clamastis: Nonne qui oderãt te Domine, odio habui, & super inimicos tuos tabescebam? Perfecto odio odiui eos, & inimici facti sunt mihi. Timendum enim est, pijssime Imperator, nè propter multam dilationem illud Israelitici populi patiamur & nos, in medio habentes ab omni sacerdotio anathematizatos: qui quoniam in medio habuit Achan & Ionathan, in scientia & igno-
rantia

*clamate. Psalm. 138.
Iosue 7. 1. Reg. 4. d

rantia seipsos anathemati subijcientes, in periculo fuit totaliter perire, licèt ignoraret, quod in medio haberet anathema. Non ergò sustineatis Christianissimi Imperatores tale malum contemnere, sed * vtimini zelo ad recognitionē Dei, & his, quę ipsius sunt, illud adimplentes, quod scriptum est: Ventilator impiorum, rex sapiens. vt cum Dauid & Iosia, & Elia, ac Agapeto, qui maximè zelauerunt pro DEO, partem vos habeatis, in præsenti quidem sicut & illi, & sub scabello pedum omnes inimicos vestros subijciat; in futuro verò cum illis æternum regnum tribuat, qui promisit & in isto centuplum, & in futuro seculo diligentibus vitam æternam donare.

[Margin: a χρήσασθε — Prou. 20. d — Matt. 19. d]

SVBSCRIPTIONES.

MArianus diuina miseratione presbyter, & archimandrita, & primas venerabilium monasteriorum huius regiæ ciuitatis, cum vniuersis venerabilissimis archimandritis, qui vnà mecum supplicarunt, de consensu omnium subscripsi & porrexi.

Hesychius diuina miseratione presbyter & monach' monasterij beati Abbatis Theodosij, locum tenens Sophronij presbyteri & archimandritæ ipsius monasterij, & primi totius eremi Hierosolymorum, cum omnibus his, qui mecum missi sunt, archimandritis & monachis Hierosolymitanis ad hanc regiam vrbem, qui faciunt pro omnibus archimandritis & monachis, qui habitant ipsam eremum & tres Palæstinas, qui vnà mecum supplicarunt, subscripsi de consensu omnium, & porrexi.

Theonas Dei miseratione presbyter & ambassiator sancti montis Sina & eremi Raithæ, ac sanctissimæ Ecclesiæ de Pharan, faciens pro omnibus suprà scriptis, supplicaui, & subscribens porrexi.

Paulus Dei miseratione diaconus, & ambassiator venerabilis monasterij beati Maronis principalis venerabilium monasteriorum secundæ Syriæ, missus huc ab omnibus venerabilibus archimandritis & monachis ipsius regionis ad vestram pietatem cum supplicationibus ipsis, quas extenderunt contra subscriptos hæreticos Acephalos, faciens pro omnibus prædictis archimandritis & monachis, supplicaui, subscripsi, & obtuli. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Peto quidem, cùm circunspectus Theodorus referendarius iam aduenerit, dicant præsentes monachi, si * qui plùs docere voluerint. Venerabiles monachi per Marianum venerabilem primatem porrexerunt * doctrinale, id est, instrumentum reformationis. Quòd cùm accepisset venerabilis Christodorus diaconus, notarius & secretarius, legit: Epiphanio sanctæ memoriæ archiepiscopo huius regiæ vrbis, in pace vita functo, Anthimus, qui aliquandò ordinatus fuit episcopus Trapezundarum, magnitudinem & dignitatem sacerdotij, non spiritualem animarum diligentiam esse putauit, sed quendam ciuilem principatum, & propterea maiorem appetens, iam multo tempore derelinquens propriam ecclesiam, & ciuitatem apprehendens, tanquàm quadā plaga Aegyptiaca, vitamq; fictā ipsius figuratæ continentiæ omnibus ostendens, cū hæreticis hic nidificantibus conuersatus est, similia quoq; illis hæretica furta largiendo, & placita illis faciendo & dicendo, voluit adulterinè subripere sacerdotalem sedem ipsius ciuitatis, contra omnem æquitatem Ecclesiasticam & canones. Quoniam ergò circa ambo peccare visus est, & circa diuinos canones, & circa rectam & immaculatam fidem, & sanè sciamus nos defensionem Diuinorum canonum conuenire solùm sacerdotibus, rectæ verò fidei non solùm sacerdotibus, sed & omni Christiano orthodoxo: quę de ipsa salua sunt, hunc interrogauimus, nō semèl, non bis, sed multotiès, rogātes ipsum confiteri ea, quæ contra Eutychen à sanctis patribus decreta sunt, & maximè, qui in sancta œcumenica synodo Chalcedonensi conuenerunt, & à beatissimo Papa Leone, videlicet Dominum nostrum Iesum Christum esse in duabus naturis indiuisibiliter, immutabiliter, inconfusibiliter, & inseparabiliter, & simul condemnare & anathematizare cum Nestorio & Eutyche etiàm Dioscorum episcopum Alexandrinum, patronum & defensorem impietatis Eutychis, & qui omnium malorum causa fuit, & condemnatus ac anathematizatus fuit cum Nestorio & Eutyche à prædicta sancta synodo Chalcedonensi. Ipse verò propter excogitatum consilium contra Ecclesiam, imbuens oculos proprij sensus, & vnum solùm propositum habens, (cùm semèl transcenderit ostium mandræ ouium Christi Dei nostri) ouile lupus tradere, repulit nostras cogitationes & exhortationes, & oblitùs est vere promissionis Domini de ipsius Ecclesia; *Quoniam portæ inferi non præualebunt aduersùs eam: & illius scripturæ, quoniam consilium, quod consuluistis, dissipabit Dominus*: ideò Dominus Ecclesiæ suæ donauit illud * semper inexpugnabile aduersùs hæreses excitando spiritum Agapeti Romani pontificis, & iam Dei voluntate apprehendit ciuitaté ipsam. Et cùm * cognoscat per multorum libellos & nostros ea, quæ iniquè præsumpta fuere aduersùs Dei ecclesiam, neque ad Dei visum semèl suscipere voluit Anthimum furentem contra diuinos canones, neque participare secum in communione diuina, sed iniuriam sacrorum ac diuinorum canonum, atq; etiàm Catholicæ fidei vindicans, hunc

[Margin: * quo — * διδασκαλικόν — Matth. 16. c — Iob 5. b — * scutum — * cognosceret]

extrà posuit de sacerdotali sede, quam adulterinè & iniustè ascendit, fidelissimo, ac pijssimo Imperatore nostro catholicam fidē, & diuinorum canonum authoritatem adiuuante. Vestram verò beatitudinem in fide recta desupèr & à principio approbatam, ac in recta & honesta conuersatione atque vita pudica, infirmantium ministerium ipsi committendo, in pontificem ordinauit ipsi Ecclesiæ, secundum electionem & sententiam pijssimorum Imperatorum nostrorū, & venerabilis cleri huius sanctissimæ Ecclesiæ, ac Christo amantissimorum virorum in diuersis dignitatibus & principatibus existentium, & nostram & pariter omnium fidelium Christianorum. Cum ergò oportuit, elatum in hæresi non dominari alteri Ecclesiæ, aut doctoris nomen circunferre, qui omninò addiscere noluit à sanctis patribus, quæ ipsum oporteat populo tradere: meritò de isto libellos porreximus* prædicto sanctiss. Agapeto, rogantes, aut, notum libellū Apostolicæ sedi prædicto Anthimo porrigente, liberare seipsum ab omni hæretico errore, & posteà sic (si approbabit prædictus sanctus vir) mittere eum ad ecclesiam Trapezundarum: aut si hoc facere nō vult, cum hæreticis condemnetur, qui similiter cum ipsis vitam degere præiulit quàm cum ecclesia sua: & alter pro ipso prædictæ ecclesiæ ordinetur, quæ diu episcopo viduatur. Has nostras iustas petitiones cum suscepisset prędictus sanctus vir in literis quidē commendaticijs ad sanctissimos pōtifices pro vestra sanctitate, quia obscurum seipsum cōstituit prędictus Anthimus, nudauit ipsum episcopali nomine, atque etiam catholico, hoc est, orthodoxo, quoadusq; confitebitur omnia, quæ tradita sunt à sanctis patribus. Nostros verò libellos destinauit pijssimo Imperatori nostro, vt, quæ in ipsis petita sunt, effectui tradantur per suam pietatem. Opportunè verò sic adeò sapienter nostra dispensante, assumptus est iste honorandus vir, & patribus suis additus est, plenus spiritualium desideriorum, qui aduersùs lupos pro ouili summi pastoris Christi Dei nostri pugnauit, & fidelis seruus in talento credito demonstratus est, sinè * acceptatione personarum dispensator, in tempore vnicuique dans tritici mensuram. Nos itaque post illius beatam obdormitionem compendiosum finem his, quæ mouentur, imponere festinantes, cū supplicationes porreximus pijssimo Imperatori nostro, & recapitulauerimus, quæ in prioribus libellis erant, rogauimus, & obsecramus suam pietatem, exequi iustam in istos cōdēnationē S. Agapeti. Sua ergo pietas in hoc saltē fideliter mota, & q̄ ad ecclesiasticū statū cōferūt, canonicè terminari volens, huiusmodi supplicationes misit vestræ sanctitati, vt, q̄ videntur sacris ac diuinis canonibus, in prædicto Anthimo sententientur.

* exceptione
Luc. 12. d

Sanctissimus archiepiscop* & sancta synodus dixit. Quia præsentes sanctiss. episcopi antiquæ Romæ, & Deo amantiss. diaconi sedis Apostolicæ audiuerunt, quæ lecta fuere, & de porrectione dictorum libellorū, & de synodalibus epistolis sanctæ memoriæ Agapeti, quęcunque de his sciunt, manifesta facere dignentur. Et legit vocem Minas venerabilis lector Apostolicæ sedis antiquæ Romæ, & secundicerius notariorum, quæ sic habet: Reuerend. episcopi & venerabiles Apostolicæ sedis diaconi, dixerunt: Quoniam à sanctæ memoriæ patre nostro Papa Agapeto, monachi diuersorū monasteriorum porrectis supplicationibus venientes petierunt, si quid ab ipso patre nostro de Anthimo quondam episcopo Trapezuntio in synodalibus epistolis contineretur, ideo, quod pro ordinatione sanctiss. Mennæ archiepiscopi huius regiæ vrbis diffinitum est præ manibus habentes, dedimus ad legendum. Sanctissimus archiepiscopus & venerabilis synodus dixit: Quæ producuntur, legantur. Et accipiens venerabilis Acacius notarius & diaconus supplicationes, quę ex persona monachorum, & ex persona Deo amantissimorum episcoporum, legit:

Domino nostro sanctissimo & beatissimo archiepiscopo antiquæ Romæ, & œcumenico patriarchæ Agapeto, Marianus presbyter & primas monasteriorum regiæ ciuitatis, & cæteri archimandritæ eiusdem, & archimandritæ ac monachi Hierosolymorum, ac Orientales in eadem synodo congregati. Eos, qui sanctas Dei ecclesias opprimunt, considerantes, & inimicos Dei quotidie aduersus eam scribere conspicientes, lamentationem diui Gregorij in his prooemium facimus, opportunè ad vestram beatitudinem dicentes: Vista est cura Dei penitus dereliquisse præsentem vitam, quæ temporibus ante nos Ecclesias custodiebat. Et iam tantum cuiuslibet anima immersa est à calamitatibus, vt equidem proprios dolores vitæ nostræ non in malis esse putetur: Tot & tanta sunt communia mala Ecclesiarum, ad singula respiciendo: quorum nisi aliqua in præsenti tempore fieret diligentia ad reformationem, ad omnimodam desperationis confusionem paulatim perueniretur. Cum multis itaque modis iam hæc enarrauerimus, non minus vero & nunc magnas & incredibiles insidias, aduersus Dei Ecclesiam factas, multiplicauimus. Schismatici & Acephali, qui à furia Dioscori & Eutychis descenderunt, nescimus, quis eos ad amentiam mouerit, quod velut quadam audacia freti, suo proprio morbo triumphant, synagogas facientes, & parabaptismata innouantes, & tanquàm ex euersione hoc facientes, * & nomen Episcoporum sibijpsis in locis nostris diffamantes apertè

Gregorius.

* etiam

aperte ingruescunt, & licenter omnia audent: non contra Ecclesias solas, non contra alumnos Ecclesiæ, sed etiam contra ipsum pijssimum Imperatorem nostrũ, & vestrum honorabile caput, sicut tanta prædictorum insania vestræ beatitudini manifesta fuit. Nam venientes ad quandam domum, figuram oratorij habẽtem, in qua monachi quidam de iniquo contubernio illorum habitant, imaginem pijssimi Imperatoris furia

*execantes * excæcãtes, illud patris eorum diaboli fecerunt, qui cùm non possit contra creatorem, aduersus figmentum suam ostendit furiam: Irruit enim vnus ex eis, qui in malis excellens est, Isaccius* Persus, qui magia quadam vtens, seducit corda volentium ab eo deci-

deprauat pi, & in vrendo [illegible], vsq; Veronam ad

locus obscurus. quinquaginta dies: quia consecrati istius, qui hortantur ipsum facere hæc ad corruptionem & deceptionem simpliciorum, diffamant, percussit virga imaginem, dicens quædam contra caput veri & orthodoxi Imperatoris nostri, immò verò contra

l*. quã Deum, propter* quem imaginem percussit, quæ nec aure perceptibilia, nec mente susceptibilia sunt: & virga inibi verberando confracta est, & tanquàm exaffluens aliquid aliud inhonoratius facere volens, in imaginem veri Dei, dilacerauit tunicam inscriptã, & quod ex ipsa ab eo dilaceratum fuit, igni tradidit. Quid igitur non saltem contra secilicet orthodoxum Imperatorem, si hunc cum potestate habuisset in manibus iste violentus & irrationabilis vir, vbi nec tunicæ *scriptę inanimatæ pepercit? Iam illud prophetæ ad Deum, & ad vos, ac ad pijssimum

Abac. 1. a Imperatorem nostrũ [illegible], dicere conuenit: Vsquequò clamabimus, & non exaudietis? iniuriati clamabimus ad vos, & non saluabitis? Si enim, qui hæc sapiunt & faciunt, simul nobiscum omni tempore ac modo degere permittuntur, considerate beatissimi, quòd nobis non occurrentibus his, quæ illi sentiunt, neque istorum ebrietate [illegible] diminuta, ipsos accipere potestatem congregandi, aut ipsos permittere talia audere, nihil aliud est, quàm veriores putare, quàm dogma nostrum, & iniquiores ac violentiores efficere contra nos. Si enim illi tanquàm piè sapientes, docere sicut sentiunt, & prædicare cum fiducia dogma suum permittuntur: manifestum est,

λόγος quòd repræhensa est Ecclesiæ ratio, cùm apud eos veritas sit. Nam duas contrarias rationes, veras esse de eadem re, natura non habet, vt inquit magnus Gregorius. Quoniam igitur ex hac causa in multas domus eorum, qui in excellentia sunt, intrant, & in-

2. Tim. 3. b decentia faciunt, captiuantes mulierculas quasdam peccatis coaceruatis, quæ varijs ducuntur desiderijs, & semper addiscunt, & nunquàm ad cognitionem veritatis venire possunt: verùm etiam in ipsis proprijs domibus & suburbijs altaria & baptisteria erigunt in oppositum veri altaris & sancti fontis, & omnia simul contempserunt propter attributum eis patrociniũ, ab his, qui in domo Domini, & aliquo alio modo potentes sunt, nolite pati, beatissimi, nõ vti solita fiducia ad reformandum tantum malum: sed sicut prius contra Anthimum insurrexistis, & lupum, qui conabatur cooperiri per pellem ouis, & transcendere ostium Ecclesiasticorũ ordinum, sanctionum & canonum, & qui latrocinanter mandram ouium transcenderat, pelle denudastis, & ipsummet demõstrastis, ac procùl à mandra expulistis: sic & nunc iterùm vigilate, & ostendite pijssimo Imperatori nostro, quòd nullum lucrum exierit (vt inquit diuinus Gregorius) studio reliquo suo circa ecclesias, si tale malum in destructione sanæ fidei ipsorum fiduciam præualebit, & permittantur adhuc isti ad corruptionem Ecclesię nidificare in domibus dominorum, & in proprijs, & iniqua in ipsis facere. Hæc quidem duntaxàt portamus, licèt incredibilia, & à diris doloribus incuruati, spem habẽtes ad clementissimum Deum, qui in tempore opportuno vestrum aduentũ nobis osten-

dit, quòd sicut Petrum magnum Apostolo- *Creriani

rum principem his, qui Romæ erant, in depositionem Simonis* Soetici misit: sic & vos *Zoetici. misit in depositione & expulsione Seueri, Petri. & Zoaræ, & eorũ, qui similia eis sapiunt, & qui omnigenis honoribus circumuoluentur ad inhonorationem Dei, blasphemiasq; ac electiones, dabit vobis potestatem, cooperante vobis pijssimo & à Deo custodito Imperatore nostro, istos expellere de omni ecclesia tanquàm insidiatores, & violatores non solum sanctissimarum ecclesiarum, sed & politiæ ipsius. Nam cùm hus ad suam maliciam conuenientia organa insidiator boni inuenisset, totum orbem terrarum commotum fecit, & sanctorum sanguine terrã contaminauit, & ciuitates iugulationibus & tumultibus turbauit. Expellite igitur istos. Scimus benè, si pijssimũ Imperatorem nostrum, & ipsius Christo amabiles principes informatis, quòd communicant anathematizati, in medio habentes anathema: sicut osten-

dit nobis antiqua scriptura in Achan & Io- Iosue. 7. c

nathan, qui scienter & ignoranter incide- 1. Reg. 14. d

runt in anathema: & hæc ignorando, in periculo fuerunt perire cum eis, quoniam in medio eorum fuit anathema: & si* commemoratis suo Deo amato atque dilecto Imperio adducere Deo eos, qui ab ipsis à recta fide abducti sunt: & si hoc non valeat facere, insidiatores Ecclesiæ repellantur. Non enim latuit tuam beatitudinem, quòd quanquàm pijssimus Imperator noster mandauerit, nõ reconuenticulare, neq; rebaptizare, Zoaras tamen tale præceptum despexit, & parabaptizauit in die Paschæ non paucos: inter quos erant pueri eorum, qui permanent in

domo

domo herili, sicut deposuit ille, qui ab ipsis gratia Dei potuit euadere & aufugere, & ad Dei Ecclesiam refugere. In alijs quoq; locis & domibus in excellentia existentium; hæc & similia istis facta fuerunt. Verùm semper isti soli DEI Ecclesiam perturbauerunt, & contristauerunt: & nos vsque ad istud, flentes vtiq; * continuimus. Sed quoniam & ab his, qui intus iam esse videntur, ac in ordine pontificum existere, omnino expugnatur, tempus est dicere de eis illud Psalmi: *Si inimicus maledixisset mihi, sustinuissem vtiquè: & si, qui me odit, magnificasset, abscondissem me vtique ab eo: Tu autem homo æqualiter animate, dux meus & cognitor meus, qui in idipsum dulcorasti mihi escam, in domo Dei ambulauimus cum consensu.* Tales fuerunt nonnulli commorantium in magna & regia vrbe prima ciuitatum, nomen quidem pastorum portantes, totaliter autem sicut lupi rapaces: quorum maximè existit Anthimus Trapezûtinus, & alij aliarum ciuitatum. Isti enim, & similes huic ex hæreticis Acephalis existentes, ac paululùm religionis pietatem dissimulantes, in Ecclesias se intruserunt, tanquam quædam Aegyptiaca flagella, qui nullo modo proprijs ecclesijs vacare voluerunt. Et hoc solùm benè sapientes, vt non deuastent sibi adiudicatas, aliud malè sapuerunt, degere in tanta multitudine in hac regia vrbe, vt multos sibi amplectantur proprio barathro. Instituit enim prædictus Anthimus non Euangelicam, sed fictam vitam, vt finis probauit: & relinquens Ecclesiam Trapezundarum sibi creditam, transcendit in aliam istius ciuitatis ante hos proximos annos, ostentando omnibus configuratam continentiam suæ politiæ, & acquisiuam ex his faciens pietatem. Cùm ergò & hanc subripuerit, potuit & imperialia ibidè induere, vt augere videretur subdolosam opinionem vitæ suæ. Conuersatusq; est multo tempore cum hæreticis ibidem nidificantibus, placita illis faciendo & dicendo, videlicet hæreticam furiam similem eis committendo. Cùm autem vidit sanctæ memoriæ Epiphanium in extremis iacentem, machinatus est quid corruptum, quod contra propositum ipsius excogitauerat. Vt enim conaretur omnibus ibidem præbere dolū suæ longæ præstolationis, illud, quod multùm incertum est, & solùm prudentioribus suspicandum, ad certum & inuitè afferre conatus est. Ante enim multum tempus præcogitauit adulterium & raptum huius imperialis ecclesiæ. Hic ergò potuit, per illorum côtuberniam, & venerabilem sedē huius ciuitatis rapere, & in tantam diœcesim adducere, cum proximam neglexerit ecclesiam, & viduam ac finè viro eousq; ipsam derelinquēdo, ex quo dolum suæ fictæ conuersationis perspicuū omnibus ostendit. Etenim cū paruā ecclesiā suscipere superbiuerit, statim in tantam & incomparabilem illi ecclesiam seipsum prouexit, tanquàm sufficientem existentem ipsius curā habere. Quia igitur iste iustè à vobis punitus fuit, & de sede huius regiæ vrbis eiectus, & fidelissimus Imperator noster iustam vestrā super hūc indignationem susceperit, ipso etiàm adiuuante diuinos canones & catholicā fidem, & nō vultis omnimodam huius perditionem, sed vt conuertatur, (imitamini enim Christū Deū nostrum, qui venit vocare nō iustos, sed peccatores ad pœnitentiam) & omnino paternis visceribus suscipitis, si recognouerit propriū peccatum, & conuertatur, adiuramus vestrā beatitudinem (licèt audax quid faciamus) per sanctā & consubstantialē Trinitatem, ac per principē Apostolorum Petrū, & salutem ac victoriā pijssimi Imperatoris nostri, non contēnere diuinos canones, qui ab isto pessundantur: neq; ecclesiā ei traditam, quæ ab ipso despicitur: sed sequendo in omnibus eos, qui ante ipsam beatitudinem in sede vestra claruerunt, facere in ipsum, adhuc & nunc contra authoritatem canonum inualescentem, & qui prætulit vitam degere cum hæreticis, quam cum propria ecclesia, ea, quę S. Cælestinus contra Nestorium liquet fecisse, assignando ei terminum, sicut & ille Nestorio, intra quem nisi occurrens prædictum libellum Apostolicæ vestræ sedi porrexit, ac vestræ beatitudini, & sanctissimo archiepiscopo vrbis regiæ, & à morbo hæretico seipsum liberauerit, atque ad Ecclesiam Trapezundarum sibi creditam proficiscatur, diffinite sanctissimi, ipsum alienū esse & nudum ab omni pontificali dignitate atque efficacia, & seipsum submittere cōdemnationi prædictorum hæreticorum, & partem illorum accepisse: alterum verò pro isto, ecclesiæ Trapezuntinæ ordinandū esse. Verùm, quoniam non solùm iste, sed & cæteri episcopi, clerici & archimandritæ in magno numero, qui insidijs aduersus Dei Ecclesiam vtūtur, & propter hoc solùm in hac ciuitate commorantur ei, & vniuersis Ecclesijs perturbationes dare nullo modo recusant: rogamus & vniuersos tales ad vos adduci, & exactiones promittere canonibus condecentes, quippe & in prædicto Anthimo & istis omnibus, vigilante iusto iudicio canonum à vobis benè custoditorum, vt paululùm refrigeretur Dei Ecclesia, ab istis liberata: & cognoscant, qui ad pastoralem curā & clerum hoc modo venire volunt, quòd non in fine tacebit Dominus, sed euigilabit super tales pastores, super quos secundùm Prophetam exacerbatus est furor eius. Isti enim pascunt non oues, sed seipsos: & iudicium abominantes, & omnia recta peruertentes, ad nihilum posuerunt insidias, quæ fiunt contra Ecclesiam, & blasphemiam cōtra sanctos patres. Quam defendentes, beatissimi, suscipite nostram supplicationem, &

Marginal notes: * ἐτείνωμεν (Psalm. 54.) (Matt. 9. b) (Ezech. 34. a)

& potestatem vobis à Deo datam, in ipsos mouentes, purgate Dei Ecclesiam,& à lupis liberate,immittentes ipsis non pastoralem, sed disciplinatiuam virgam vestram. Nam etsi pœnitere promittunt, præterita vita ipsorum,quæ alio & alio tempore, & non veritate,commutatur,non permittit committere pastoralia eius, qui Ecclesiam Dei negauerunt:& hæreticis,qui extra ipsam iustè cõstituti sunt, Seuero videlicet, Petro & Zoaræ,& qui similia his sapiunt, super quos iudicium vestrum piissimus Imperator suscepit, iamq; condemnatos ab Apostolica sede vestra,& ab alijs patriarchalibus sedibus,nec non ab omni pontificio,cùm non patiantur canonicè venire ad Ecclesiam Dei,expelli ab omni publica & priuata domo,pijssimo Imperatore nostro pro pace Ecclesiarum idem vobiscum sententiante,cui omnis cura & studium,die noctuque de hac * re vltra omnes est:& cessare facere omnem turbationem ab ipsis factam ecclesijs, atque omnem alienã doctrinam simul videte,beatissimi.& hortari DEO amatum Dominum nostrum, vt sanciat,sicut illa impij Nestorij,ità & illa Seueri mente capti animæ, corruptibilia conscripta, in sanctam Chalcedonensem synodum,& in thronum sancti patris nostri Leonis archiepiscopi blasphemantia igni tradere. Nam per ista dubiam fidem in animas simpliciorum facere studuit,& subsannari fecit apud gentes magnum & venerabile nomen Christianismi. Etenim huius gratia & Romam ad vos misimus,& vestrum exoptatum aduentum enunciauimus, & ipsum suscepimus. Tales à pijssimo Imperatore nostro promissiones accepimus,quòd ea, quæ à nobis canonicè sententiata sunt,sua pietas omni modo studet mandare executioni, & totum mundum deinceps liberare à temporali horum turbatione. Appellationes verò prædictorum Episcoporum, clericorum & * monachorum,têpore opportuno * denominabimus,exhibentes, quomodò hi quidem ea,quæ Nestorij sunt,hi verò quæ Eutychis sentientes, ab vtraque parte diuellere Ecclesiam conantur.

* causa

* denunciabimus,

SVBSCRIPTIONES.

¶ Marianus misericordia Dei presbyter & archimandrita, & primas venerabilium monasteriorum,rogatus scripsi.

Agapetus presbyter & prior monasterij Studij,rogatus subscripsi.

Dioscorus presbyter & prior monasterij sanctæ martyris Euphemiæ,subscripsi.

Agapius presbyter & Prior monasterij Thalassij,rogatus subscripsi.

Paulus presbyter & prior monasterij Romanorum,rogatus subscripsi.

* Antoninus presbyter & prior monasterij S.Eusebii,rogatus subscripsi.

*Antonius

Stephanus presbyter & prior monasterij. Olympij,rogatus subscripsi.

Anastasius presbyter & prior monasterij. Romanorum,rogatus subscripsi.

Demetrius presbyter & prior monasterij.Phocæ, rogatus subscripsi.

Dominicus presbyter & prior monaster. Euphemij,rogatus subscripsi.

Zoilus presbyter & prior monast.Theodoti,rogatus subscripsi.

Iulianus Dei miseratione presb. & prior monast.Euphemij,rogatus subscripsi.

Stephanus pres.& prior monast. Promoti,rogatus subscripsi.

Zenon presby.& prior monas.S.Dei genitricis,in fonte,subscripsi.

Alexander presbyter & prior monas.Calami,rogatus subscripsi.

Dadas presbyter & prior de Caiuma, rogatus subscripsi.

Rhodon presbyter & prior monasterij, Theodori,rogatus subscripsi.

Gennadius presbyter & prior monasterij Dominici,rogatus subscripsi.

Zenobius presb.& archimandrita mona. Maronij in * ficubus rogatus subscripsi.

* Sycis

Silas presbyter & prior monasterii.* Heliæ,rogatus subscripsi.

* Ilie

Paulus presbyter & prior monasterij Samuelis,rogatus subscripsi.

Ioannes presbyter & prior mona. Theodori,rogatus subscripsi.

*Cirion presbyter & prior monast.Aegyptiorum de Cyracona,rogatus subscripsi.

Basilius presbyter & prior monasterii de Cyracona,rogatus subscripsi.

Ioannes presbyter sancti Thomæ Aposto li in illis Modesti, rogatus subscripsi.

Marcus prior monasterii Theodori * disceptatoris,rogatus subscripsi.

* de Exceptoris.

Flauianus presbyter & secundarius Mode sti Deo amãtissimi presbyteri & prioris monasterij Lycaonorum,rogatus subscripsi.

Marinus presbyter & prior monast.Paulini,rogatus subscripsi.

Theodorus presbyter & prior monaste. Tryphonis,rogatus subscripsi.

Theoctistus presbyter & prior monaste. sanctæ Dei genitricis Mariæ prope sanctum Iob,rogatus subscripsi.

Cosmas presbyter & prior monaste. Studii,rogatus subscripsi.

Petrus presb.& prior monast.* Hierusalem,rogatus subscripsi.

Alexander presb.& prior monast.Abraamij,rogatus subscripsi.

Eleutherius presby. & prior monast. sancti Dominici martyris,rogatus subscripsi.

Tryphon presbyter & prior monast.Iob, rogatus subscripsi.

Stephanus presbyt. & prior monaster.de Consta,rogatus subsc.manu Iacobi diaconi, qui scripsit secundùm commissionem meã, & ego

& ego protendi propria manu mea honorabilem crucem. Babylas presbyter & peior monasterij sancti Danielis existentis in Stylo & sancti Ioannis * in Paruo Profundo, & sancti Andreę Apostoli prope Stylum, rogatus subscripsi.

* Prodromi

Ioannes presbyter & prior monasterij Anastasij prope Agogum, rogatus subs.

Anthemius presbyter & prior monasterij. Neonis, rogatus subscripsi.

* Eleutherius * Ipatius

*Ioannes presbyter & prior monasterij Charisij. rogatus subscripsi.

Ioannes presbyter & prior monast. * Mara prope æream cisternam, rogatus subscri.

*Mariæ prope Aeream cisternam.

Phocas presbyter & prior monasterij Ionę rogatus subscripsi.

Cosmus presbyter & prior monast. Eutychij Lycaonorũ prope * villã Matronę, subs.

Timotheus presbyter & prior monasterij Asterij, rogatus subscripsi.

Polychronius presbyter & prior monasterij Ethrij, rogatus subscripsi.

Seuerianus presbyter & prior * subscripsi pro ipso, cùm cómissum sit mihi ab ipso.

Stratonicus presbyter & prior monasterij sancti Dometij, rogatus subscripsi.

Andreas Dei miseratione presbyter & archimandrita monasterij Romanorum, consentiens subscripsi.

Martyrius presbyter & prior monasterij Petri siue Valentini & Daudati prope sanctos Apostolos, rogatus subscripsi.

Andreas presbyter & prior monasterij iacentis in venerabili domo sanctę Dei genitricis prope sanctum Lucam, rogatus subsc.

Marcus presbyter & prior monasterij sancti Cyrici, rogatus subscripsi.

Iacobus presbyter & archimandrita monasterij Abibi Syrus, Syristi subscripsi.

Atticus presbyter & prior monasterij Eucratadorum, rogatus subscripsi.

Ioseph presbyter & prior monasterij sanctę DEI genitricis in Lithostroto, subscr.

Paulus presbyter & prior* subscripsi.

Anastasius presbyter & secundiarius monasterij sancti Philippi in Brephotrophio, subscripsi, eo quòd non adesset prior.

Georgius presbyter & archimãdrita monasterij Cyri, rogatus subscripsi.

Dominicus presbyter & archimandrita monasterij Syriorum, rogatus subscripsi.

* Zosimus

* Cosmus presbyter & archimãdrita monasterij Maximini, rogatus subscripsi.

Elpidius presbyter & archimandrita monasterij Basiani, rogatus subscripsi.

Polychronius presbyter & archimãdrita monasterij * Cretensium, rogatus subscr.

* Criticorũ * Eriticorũ

Paulus presbyter & prior monasterij sancti Ermonis, rogatus subscripsi.

Eusebius presbyter & prior monasterij Simeonis, rogatus subscripsi.

Zoticus presbyter & prior monasterij sancti Andreæ prope Saturninã portam rogatus subscripsi, manu Marci presbyteri & secundarij, me protendente honorabilem crucem. Theodorus presbyter & prior monasterij sancti Laurentij, à me Dei gratia fundati, subscripsi.

Domitianus presbyter & archimandrita monasterij Martyrij, & pro omnibus monachis, qui sunt in eremo sanctæ ciuitatis, subscripsi.

*Isychius presbyter monasterij Theodosij, & pro omnibus &c. *Hesychius

Cassianus presbyter beati Sabbæ, & pro omnibus &c.

Dominicus presbyter & prior monasterij * de Turribus Iordani, & pro omnibus &c. subscripsi. *Laurę? Pyrgiorum

Nestabus presbyter Lauræ sancti Firmini, & pro omnibus &c.

Terentius presbyter nouæ Lauræ, & pro omnibus, qui in eremo sunt, &c.

Leontius monachus, prior & vicarius totius eremi, subscripsi, & pro omnibus &c.

Traianus presbyter turrium Iordani, & pro omnibus &c.

Polyeuctus diaconus monasterij Beati Thodosij, & pro omnibus &c.

Theodorus diaconus & monachus nouæ Lauræ, & pro omnibus &c.

Cyricus monachus & * diaconus ipsius nouæ Lauræ, & pro omnibus &c. *presbyter

Anastasius diaconus monasterii B. Martyrij, & pro omnibus &c.

Mamas monachus monasterij beati Martyrij, & pro omnibus &c.

Iulianus monachus Theodosii, & pro omnibus &c.

Ioannes presbyter proprij monasterij in * Campestri, & pro omnibus &c.

Theonas presbyter sancti montis Sinai, & ambasiator ecclesię [illegible] harã & Lauræ Rhaitæ, pro omnibus monasterijs ibidèm, rogatus subscripsi.

Strategius diaconus & monachus monasterii beati Ioannis, & pro omnibus ibidèm monasterijs subscripsi.

Ioãnes monachus monasterii beati Martyrij, & pro omnibus ibidèm monasterijs subscripsi.

Paulus monachus & ambasiat. monast. B. Maronis secundæ Syriæ, subscripsi.

Seuerianus presbyter & archimandrita monasterii Zoaræ de Thermis, Syristi subscripsi.

Cassisa presbyter & archimandrita monasterij Lucæ, Syristi subscripsi.

Ioannes presbyter & archimandrita monasterii Cyri Thomæ, Syristi subscripsi.

Simeonius diacoous & ambasiator monasterii beati Iacobi secundæ Syriæ, & pro omnibus &c.

Ioannes diaconus & ambasiator monasterij beati Theodosij secundæ Syriæ, & pro his, qui in ea sunt monachi, subscripsi.

Sergius

*Illustrator Sergius presbyter * Lustrator sanctissimarum ecclesiarum gentilium Syriorum primæ prouinciæ subscripsi.

Stephanus presbyter & prior monasterij Enxerij, & pro omnibus &c.

Ioannes presbyter & archimandrita monasterij Thomæ Syristi, subscripsi.

Theonas presbyter & archimandrita monasterij Aaron Syristi, subscripsi.

Photinus monachus & ambasiator monasterij sancti Stephani * Nauzæ lamniæ, pro omnibus clericis & monachis ibidèm existentibus. *Naua

Theodorus diaconus & ambasiator sanctæ ecclesiæ Erendilenorum, rogatus subscripsi.

Epistola Orientaliū ad Agapetum.

DOmino nostro per omnia sanctissimo & beatissimo patri patrū, archiepiscopo Romanorum & Patriarchæ Agapeto, ab Episcopis Orientalis diœcesis, & ab his, qui sunt sub sanctis locis CHRISTI DEI nostri, nec-non ambasiatoribus & cæteris clericis in hac regia vrbe congregatis. Ex quo Christus Deus noster pro debitis nobis præmiis, propter ipsum in omni tempore, cum vera fiducia sua inuisibili ac terribili virtute diuulgatam confessionem super venerabile caput vestrū requiescere fecit, cùm sedem Apostolorum vobis, pater beatissime, commisit, & firmauit super firmam petram pedes vestros, & direxit gressus vestros, & impleuit os vestrum cantico nouo hymno Deo nostro, sperauerunt in Domino, secundùm psalmicum eloquium, clarificati à spirituali splendore vestro, per quem tanquàm lucerna resplendens super sancto candelabro caliginem eorum, qui in tenebris sedent, & cæcos illuminastis, & oculos mentis ipsorum aperuistis, & proptereà confisi & credentes diuino eloquio dicenti, in tempore non timebit cor confugiens ad intellectum, & experientia intellectus cognoscentes, vos esse diligentes custodes thesaurorum apostolicorum, exorauimus modò Anthimum, habitum pietatis circumferentem, potentiam verò ipsius negantem, qui conuenientem sibi sponsam dimisit, & aliam contra diuinos canones accipere ausus est, cognoscentesque & à Deo custoditum Imperatorem nostrum tanquàm Christi discipulum, approbatam animam habere, & participem vobis huius boni operis fuisse, qui à primordijs regni sui vsque nunc studuit custodire omne corpus Ecclesiæ sanum, & perfectè integrum, & ab omni morbo hæretico liberum: & propter hoc statuit quatuor sanctas synodos in diuinis ac sacris initiationibus, quandò fere magna voce à sacris Prædicatoribus prædicari, quæ fortificant corda fidelium, & hæreticorum compungunt, sperans ipse ex clementia secundùm naturam suam, & putans, quòd sicut eos, qui ex simplicitate errore subducti sunt, decet in tempore cōuerti: sic & huius inuentores, immò diaboli discipulos, & nunquàm veritatem recognoscentes, iactum hæreticorum à principio præuidere & præmeditari rogamus, beatissimi, rememorati memorato ac à Deo custodito Imperatori nostro illam sacram vocem, dicentem: *Omnem abominationem odit Dominus*. quæ prima, media, & vltima est Seuerus facinorosus, qui contra Deum semper locutus est iniquitatem: & quandoque quidem Græcorum vanidicorum mysteria imbutus, ipsa honorauit, quandoque verò Eutychis insaniam docuit, & in tota vita dixit benè valere in fide Christianorum, & appellationem Nestorij anthropolatræ ad decipiendum eos, qui in simplicitate paratas habent aures, suscipiēdam excogitauit, euidenter illa illius dicendo, Nestorianosque vocabat magistros rectorum dogmatum, & nec illi pepercit, qui baptizauit ipsum, inualidisq; anathematibus impleuit totū mundum, ac arroganter decernere ipse præsumpsit, & validiores sortitus est cū his, qui adhærebant ei in ordinando * Sychiam contra prædictam sanctam œcumenicam Chalcedonensem synodum, & cōtra sacras ac Deo dilectas epistolas sanctæ memoriæ Leonis Papæ, qui fuit illuminator & columna Ecclesiæ, quique firmauit fideles ambulare in recta semita, sicq; illud relinquetur diuinæ scripturæ dictum impleri: *Et incidit in foueā, quam fecit*. Vndè dubitantes, quomodò ipsum propriè vocemus, idem cū gentibus sentientem, eiusdem opinionis cum Eutyche, eiusdemq; moris cum Nestorio, magis propria & insigni appellatione nominabimus ipsum ibidèm, cum veritate organum diaboli vocantes, Prætereuntes igitur multitudinē eorum, quæ præsumpta sunt ab ipso, & sanguinem sanctorum virorum in * Eoan effusum ab Estasiasmeno Iudaico de * Fatria, tunc sub ipso militante, ac alia multò difficiliora prædictis, propter longam narrationē: supplicamus, sanctissime, cùm nunc sit tempus acceptabile, nūc dies salutis, clamamus, adiuua nos, & sanctas animas occisas, quas adstare cogitate prudenter, & ostendere vobis, quod propter Christum traditæ sunt morti à bestia multi capitis, nè rursùs ex sua omnibus manifesta mangania & Manichæo errore, quò confidens iste iniquus ausus est intrare mundas regias aulas, cùm nullum locum debeat habere, aut barathrum conuersandi ad destructionem. Et cùm in præsenti pax donata sit omnibus fidelium Ecclesijs cū tantis laboribus & sudoribus vestris, ac Deo amantissimi Imperatoris nostri, parcentes ipsi extremitati animarum facientium conuentiones ad ipsum, & communicantium per interpellationem anathematibus contra ipsum prolatis: studete longè expellere illū pollutum & abdicatum, qui anathematibus

scriptis,

Margin notes: Romæ (beside "sedem Apostolorum"); Matt. 16 e (beside "impleuit os"); Psal. 36 (beside "splendore vestro"); 2. Tim. 3. 6 (beside "ipsius negantem"); Psal. 100. (beside "Omnem abominationem"); Psalm. 118. (beside "Seuerus facinorosus"); Psalm. 7. (beside "Et incidit in foueā"); for. * Oriēte (beside "Fatria"); 2. Cor. 6. (beside "adiuua nos"); Apoc. 12. (beside "Manichæo").

scriptis, & apertiùs ab Apostolica sede vestra, & à tantis pontificibus, & in cœlo ab angelis electis suis iam condemnatus est, qui secundùm euangelicam illam & diuinam vocem, cum iniquo & facinoroso alio Petro tuo discipulo appellationem propriam vsque nunc mentiri non erubuit, & verba apostasiæ quotidiè loquutus est: necnon cũ Zoara, qui omninò diuinam scripturam & omnem sacrum ordinem & Missam ignorat: sed cum audacia (nescimus vndè) sibi tradita pessundat ecclesiasticum ornatum atque statum, per conuenticula & parabaptismata, quæ quotidiè temerariè aguntur, cuius synagogam mulierculis, commessationibus, & ebrietatibus, luxibusq; & adulterationibus decinis impletur. Persuasimus autem & pijssimo Imperatori nostro, non permittere aggregari bestias sanguinis edaces cum agnis, cùm clarè & apertè sciat illud diuinũ Apostoli dictum. *Quòd nulla participatio iustitiæ est ad iniquitatem, vel communicatio lucis ad tenebras, vel pars fideli cum infideli*. At verò

2.Cor.6.c

si ea, quæ ab Isaccio Persa nunc perpetrata sunt, sinè lachrymis dicere* non valemus, non est possibile, neque metum abiicere, si narrare volumus, quæ suis iniquis manibus ille facere non horruit. Nam in quodam diuersorio reposita honorabili imagine præsentis piissimi Imperatoris, prædictus scelestus & arrogans vir, tanquàm certans, & secundùm nouiorem modum dicendi blasphemauerit, diuinum extendens baculum, in quo inhonoratam senectutem suam firmare fingit, implensque simulatum stellionatum in conspectu eorum, qui ab ipso seducti sunt, percutiebat sinè venia similitudinem Christo amantissimi Imperatoris, hæreticum denominando sic Deo vnitum, & ab ipso custoditum, & veritatis prædicationem custodientem. Nec à furore cessauit, donèc diuisit tunicam habentem nobilem eius effigiem; & partem pro se tenuit, quam & igni traditam, totam exterminare non valuit. Nam conseruata fuit à meliori prouidentia, in redargutionem manifestam & notam homicidialis temeritatis, & maioris omnibus accusationibus. Testes fuerunt viri (sicut nouistis, sanctissimè) manifestam veritatem aduocatam habentes. Quoniam igitur præter opinionem hæresiarchæ submutanerunt eorum deiectionem, quæ cum ignominia debebat esse, & ante tempus multum dederunt audaciam habitandi in regalibus cellis, his, qui per alium modum Devm negant multis designatis & enumeratis ipsis nomen fictæ orthodoxiæ, & periculum est, fideles nunquàm ambulare in domo Domini cum consensu, tollite à nobis citò malos, offerte * consuetè sacrificium hoc Deo & saluatori, pro conseruanda nobis bona defensione in futuro tremendo iudicio, liberum ab omni timore & hæretica trifluctuatione armatum ecclesiasticum conseruate statum confirmantes, rursusque exponendo iustissimo Imperatori nostro pias ac iustas sententias, contra ipsos prius ab Apostolica sede vestra prolatas, statuendo per illas impia conscripta tradere igni, & habentes in publicum prodere, iuxta * immutationem eorum, qui zelant possidere Manichæa, & illa impij Nestorij, & Eutychis insensati, ac Dioscori patris & protectoris eorum. Sic enim euacuabitur omnis expectatio his, qui frustrà sperant in eis. Rogamus etiàm, sanctissimè, finem perfectum imponere diuinæ ac vestræ sententiæ contra Anthimum, paternis vestris decretis conuenientem, vt omne de medio extinguatur scandalum à paruulis in Dominum credentibus, & omnibus nobis. Custodiat Dominus sedem vestram ac piissimi Imperatoris nostri, tanquàm dies cœli, qui Petri imitatores saluatis, & nos à tribulationibus saluastis, eosque, qui nos odiunt, confudistis.

*non

Ignominia Imperatoris imagini illata.

Locus obscurus.

*consuetè

*Imitationem

SVBSCRIPTIONES.

Thalassius episcopus Berytiorum ciuitatis, rogatus subscripsi.

Magnus episcopus* Beroeorum ciuitatis supplicando subscripsi. *Beroeen

Ioannes episcopus Gabalorum, subscripsi. Syriacè.

*Aetherius episcopus Mariamniç, supplicando subscripsi.

Christophorus episcop* Porphyrionis, supplicando subscripsi.

Archelaus episcopus Coryci, supplicando subscripsi.

Dauithus episcopus Cyresticensis, subscripsi Syriacè.

Alexander episcopus quondàm *Paraxiorũ, nunc verò Iustiniapolitanus, supplicando subscripsi. *Pagasorũ

Anastasius episcopus Iotapæ, supplicando subscripsi.

Domnus episcopus Maximianopolitanus, supplicando subscripsi.

Ioannes episcopus Zoororum, supplicando subscripsi.

Magnus presbyter & ambasiator Theopolitanæ ecclesiæ, subscripsi.

Heraclius diaconus & ambasiator eiusdem ecclesiæ subscripsi.

Athanasius diaconus & ambasiator ecclesiæ Tyri, subscripsi.

Paulus lectorarius & ambasiator ecclesiæ Tarsi, subscripsi.

Thomas diaconus & ambasiator ecclesiæ Iustinianopolitanæ, subscripsi.

Agapius diaconus & ambasiator sanctæ ecclesiæ sacræ ciuitatis metropo. Euphratesiæ, supplicando subscripsi.

Ioannes

Ioannes subdiaconus & ambasiator sanctæ ecclesiæ de Bostra, subscripsi.

*Trophi-nius

*Trofinus diaconos & ambas. sanctiss. eccle. Seleuciæ de Isauria, supp. subscripsi.

Eusebius diaconus & ambasi. sanctiss. eccle.

*Amideng

* Amidanæ sciens superius dicta cõtra Seuerum, Petru, & Zoram, ac Anthimu, subscripsi.

Marcus diaconus & ambasiator sanctæ Eccle. Emisenę subsc.

*Areopolis

Simeonis diac. & amb. sanctæ Eccle. * Aegyropolitanæ, subsc.

Sergius diaco. & ambas. sanctę Ecclesiæ Ptolemaidis, subsc.

Cosmas monac. & amb. S. ecclesiæ Aotaradenæ, subscr.

Esaias diaconi & ambas. Arethusianæ ecclesiæ, subsc.

Iulianus diac. & hospitalarius eccles. Palmyrenæ subsc.

Ionas diacono. & ambas. Helenopolitanæ ecclesiæ subsc.

Abraamius diac. & amb. eiusdem ecclesiæ, subsc.

Simeonius presbyter S. ecclesiæ Constãtiensis in Cypro subscripsi.

Ioannes lectorarius & ambas. ecclesiæ Seleuciæ Syriæ subsc.

Martyrius lectorarius ecclesiæ in Beryto, supplicando subsc.

Arsenius lectorarius eccles. Mariamniæ, subscr.

Sergius presbyter & lustrator monast. Sandari, supp. subsc.

Simeonis diacon* S. Resurrectionis Christi, subscripsi.

Anastasius presbyter & ambas. eccle. Cæsareæ, subscripsi.

Alexander subdiacono & ambass. eccle. Cæsarearum Palæstinarum, subscripsi.

Ioannes diacon. & amb. Eccl. Eleutheropolitanæ, subscripsi.

Theodosius diac. & amba. eccle.* Gazęorũ, subscripsi.

Pamphilus diacon. Ecclesiæ Neapolitanæ, subscripsi.

Eunomius presb. & amb. eccle. Petri, subsc.

Anastasius diaconus & amb. eiusdem eccl. subscripsi.

Victor diac. & ambas. ecclesię Areopolitanę subscripsi.

Silomenus lectorarius eccle. Tarsenæ, sup. subscripsi.

Et post lectionem libellorum Menas venerabilis lectorarius ac secũdicerius notariorum antiquę Romę protulit actum synodalis epistolæ scriptæ à sanctæ memoriæ Agapeto, & legit per dictiones Latinas: Interpretationẽ autem legit Christodorus diaconus & notarius secretarius, quæ sic habet.

INTERPRETATIO EPISTOLAE synodalis, scripta per literas Latinas.

DILECTO fratri Petro Agapetus. Voluissemus quidem, fratres dilecti, propter conjunctionem nostræ charitatis, omnes Domini sacerdotes, iuxta apostolicã traditionem, irreprӕhensibiles inuenisse, & neminẽ aut per gratiam, aut per metum ob Ecclesiasticis canonibus declinare: sed quoniam multa multoties subsequuntur, quæ pœnitudinem parere possunt, & Dei misericordia delicta peccatorum vincit, & idcirco differtur pœna, vt reformatio locum inuenire possit, monere necessarium iudicauimus, & vt * assumpta decætero impreuaricata custodiantur. Oportebat enim, vestram charitatem memorem paternarum traditionum, neminem permittere prohibita facere: sed si quis audax appareret, tota virtute resistere. Cum itaque peruenimus ad comitatum serenissimi Imperatoris filij nostri, inuenimus sedem Constantinopolitanæ Ecclesiæ, contra omnem canonum honestatem, ab Anthimo Ecclesiæ Trapezundarum episcopo inconuenienter vsurpatam. Cuius animam non solum secundùm istam partem sed quod maius est, in confessione veræ fidei à perditione reducere desiderauimus: sed Eutychis errori insistens, ad viam veritatis redire contempsit. Vnde cum ipsius in fide pœnitentiam isto modo expectemus, neque catholico, neque sacro nomine dignum esse sententiauimus, donec omnia à patribus tradita, per quæ veræ religionis fides & disciplina custoditur, & secundùm congruentem satisfactionem suscipiat. Cæteros vero similis contumaciæ ipsius & sententia Apostolicæ sedis condem natos similiter vestra charitas aduertat, quorum ipse seipsum participem fecit. Cõstantinopolitanæ vero sedis iniuriam, Apostolica authoritate, adiuuante, & adiutorio fidelissimorum Imperatorum, emendabimus. Et supra modum quidem admirati sumus, quod istud opus ita aperte cõtrariũ decretis patrum vestra fraternitas non solum ad notitiam nostram adducere neglexit, sed & reprӕhensibili con sensu cõfirmauit. Sed regratiamur Deo, cui* spiritu mala ad melius vt plurimùm vertuntur; & paruę transgressiones ad vtilitatem & occasionem magni fuerint gaudij. Hoc autem pro excitando vestrę conspiritualitatis lętitiam significo, quòd Mennam fratrem & coepiscopum nostrum, virum multis laudum modis ornatum, prędicta Constantiopolitana Ecclesia episcopum suscepit. Cui licèt pręter cęteros serenissimorum Imperatorum electio arriserit, similiter tamen & totius cleri ac po-

Epistola Agapeti Papæ, ad Petrum Hierosolymit.

1. Tim. 3, 4

* præsumpta

Menę epi scopi encomium.

æc populi consensus accessit, vt & à singulis eligi crederetur. Etenim alicui neque sciētia neq; vita fuit ignotus, sed & fidei integritate, & sacrarum Scripturarum studio, atq; etiam piæ administrationis officio sic prædicta viri resplenduit opinio, vt ipsi tardius venire videretur, quo dignus erat. Et hoc dignitati suæ addere credimus, quòd à temporibus Petri Apostoli, nullū alium vnq̄ Orientalis ecclesia suscepit episcopum, manibus nostræ sedis ordinatum. Et forsitan vel ad demonstrationem laudis ipsius, vel ad destructionem inimicorum instans res tanta peruenit, vt illis ipse similis esse videatur, quos in his quādoq; patribus ipsius apostolorum primi electio ordinauit. Commune itaq; gaudiū, fratres, pia exultatione suscipite, & quantum vos apostolicæ sedis nostræ iudicium comprobatis, consueta rescriptione significate, habētes duplicē exultationis causam, & quod mala sine mora corrigātur, & ꝑ his optata subsecuta fuerint, decætero ꝑcauētes, ne rursus canonicis sāctionib⁹ quid cōtrariū ꝑ vos (quod nō credo) fiat, vestro accedēte cōsensu, cumq; sicut error, qui semel peccauit venia dignus est, sic frequens transgressio morum austeritatis deposcit. Deus in bona conualescentia te custodiat, frater honorandissime.

INTERLOCVTIO MENNAE Patriarchæ.

SANCTISSIMVS archiepiscopus & tota synodus dixit: Non mirandum, si suas & nunc magna Apostolica sedes sequitur sacras sanctiones sanctissimarum ecclesiarum inuiolatas conseruando, & quæ recta fidei sunt defendendo, ac his, qui peccauerunt clementem veniam tribuendo. Vnde & nos implentes ea, quæ à sanctissimo Papa in epistola synodali data fuere, & tempus pœnitentiæ ipsi dantes deputemus, & decernamus Vospotium sanctissimum episcopum Neocæsareę metropolitanæ, & Acaciū sanctissimum episcopum metropolitanæ Pessinuntinæ, & Ioānem ac Theoctistum presbyteros & defensores magnæ ecclesiæ, quæ hic est, & Zachariam sanctissimum Episcopū Mitylenensem metropolitam, & Acacium ac Christodorum diacones venerabiles & notarios huius sanctissimæ Ecclesiæ, ad notificandum ei ea, quæ à nobis gesta fuerint, & inuitare ipsum infra tres dies (si volet venire) ad sanctam synodum, ad faciendum super annunciatis congruam satisfactionem. Subsignaui.

ACTIO II. FACTA A Menna Patriarcha Constantinop.

POST consulatum Flauij Belissarij clarissimi, * Nonas Maias indictione 14. in Christo amantissima & Imperiali * Roma Constantinopoli, præsidente Domino nostro sanctissimo & beatissimo archiepiscopo Patriarcha œcumenico Menna in Mesaulio dytico venerabilis domus Dominæ nostræ, sanctæ & gloriosæ DEI genitricis semp virginis Mariæ, quę est prope sanctissimam magnam Ecclesiam.

for.* noua Roma

Et à dextra quidē parte consedentibus & coaudientibus, iuxta pium iussum Christi amantissimi, & à Deo custoditi Imperatoris nostri Iustiniani sanctissimis & Deo amātissimis episcopis.

Sabino Canusino.
Epiphanio Esculano.
Asterio Salernitano.
Rustico Fæsulano.
Leone Nolensi, qui omnes ex regione Italiæ sunt, prius quidem missi ab Apostolica sede, postea vero vnanimiter consentientes sanctæ memoriæ Agapeto Papæ huc aduenierint.
Petro Iustinianopolitano metropolita.
Marco metropolita secundæ Cappadociæ prouinciæ.
Zacharia Mitylenensi metropolita.
Marco metropolita Apameæ prouinciæ Bithyniæ.
Auxentio metropolita Selymbriæ.
Timotheo metropolita Berrhoæ.
Thalassio metropolita Beryti.
Magno metropolita * Beroæ.
Ioanne metropolita Bosphori.
Ioanne Gabalorum.
Domitiano * Zichiano.
Christophoro Porphyriono prouinciæ Phænicis Parali.
Archelao Coryco.
Dauitho * Circinsiano.
Aetherio Mariamnio.
Alexandro * Paraxiano.
Domno Maximianopolitano secundæ Palęstinæ.
Anastasio Iotapæ.
Ioanne * Zoorono.
Andrea Paniano.
Epitynchano Germæ prouinciæ Hellesponti.
Pelagio Parnassi.
Paulo * Stectoriano.
Andrea Peltano.
Theodoro Myreno, & Theodorito Alindeno.
A sinistra vero parte Hypatio Ephesino metropolita.
Constantino Heracliano metropol. Europæ.
Theogene metro. Synnadorum.
Bacho metrop. Antiocheno.
Hilariano metrop. Pergæ.
Vosporio Neocęsareę metrop. Ponti. Polemoniaci.
Paulo metrop. * Tyano.
Acacio metrop. Pessinuntino.

* Zinchiano
* Cyrrestico
* Pagrasorum

Epi-

Epicteto Claudiopolitano metropol. Honoriadis.
Epiphanio Heracleano prouinciæ Honoriadis.
Abraamio Cratiano.
Alexandro Colonensi secundæ prouinciæ Cappadociarum.
Asterio Amastreno.
Eugenio Tieno, Ioanne Cæsareensi prouinciæ Bithyniorum.
Dominico Theodosiopolitano prouinciæ Phrygiorum Pacatianorum.
Ioanne Traianopolitano.
Theodoto Euriæ antiquæ Epiri, Andrea Amyzono.
Flauiano Coteno, Elia Cæsareæ Bithyniorum, & Armonio Calliopolitano: adstantibus autem & coaudientibus Theophane & Pelagio venerabilibus diaconis Apostolicæ sedis, & Mena ac Petro Deo amantissimis notarijs, & quibusdam sobdiaconis, & procuratoribus, ac cæteris clericis ipsius Apostolicæ sedis, qui & consentientes fuerunt sanctæ memoriæ Agapeto * facto papæ antiquæ Romæ huc aduenienti, & Magno presbytero, & Heraclio diacono, ambasiatoribus Euphremij sanctissimi patriarchæ sanctissimæ Ecclesiæ Theopolitanæ, Sabino diacono sanctæ Christi Dei nostri resurrectionis ambasiatore Petri sanctissimi patriarchæ Hierosolymitani, Stephano diacono & ambassiator Soterici sanctissimi episcopi Cæsareæ metro. primæ prouinciæ Cappadociarū, Gaiano presbytero & ambasiator. Elpidij sanctissimi episcopi Ancyrani metropol. primæ Galatiæ, Dionysio, & Callinico diaconis & ambas. Photij amantissimi episcopi metropol. Corinthi, præsente etiàm venerabili clero huius regiæ ciuitatis, Euphemius venerabilis diaconus & primicerius notariorum, dixit: His proximis diebus, præcedente, pio iusso Christo amantissimi ac à Deo custoditi Imperatoris nostri, conuenit præsens nunc sancta synodus. Et cùm tunc intrassent ad vos venerabiles monachi huius regiæ ciuitatis, & qui de Theopolitana ciuitate profecti erant, ac etiam alij venerabiles viri de Hierosolymis, facta fuerunt quædā super venerabili Anthimo, quæ in actis tūc formatis continentur; in quibus dedistis certum terminum super requisitione ipsius venerabilis viri, qui iā decursus est. Cumq; & nunc vestra conuenerit sanctitas pro eadem materia, obseruantq; & vestram audētiam memorati venerabiles monachi, introitum apud vos habere rogantes & supplicantes, subijcimos. Sanctiss. archiepisco. & sancta synodus dixit: Intrent.

Et cùm intrassent, Marianus Deo amantiss. presbyter & prior monasterij sanctæ memoriæ Dalmatij & primas, simul cum cæteris Deo amantiss. archimandrita & monachus regiæ ciuitatis, & Theopolitanæ, &

Hierosolymitanæ monasterij.
Agapeto Dij.
Dioscoro S. Euphemiæ.
Agapio Thalassij.
Paulo Romanorum.
* Antonio Eusebij. * Antonino
Stephano Olimpij.
Anastasio Romanorum.
Demetrio Phocæ.
Dominico Euphemij.
Zenone S. Dei genitricis in fonte.
Alexandro Calamij.
Dada Caiomæ.
Rhodone Theodori.
Gennadio Dominici.
Theodoro Maronij.
Sila Eliæ.
Paulo Samuelis.
Ioanne Theodori.
* Cirione Aegyptiorum.
Basilio Cyraconæ.
Ioanne sancti Thomæ Apostoli inter illa Modesti.
Marco Theodori.
Flauiano presbytero & secundario Modesti Lycaonorum.
Marino * Pauli. * Paulini
Theoctisto sanctæ Dei genitricis prope illa Iob.
Theodoro Tryphonis.
Cosma S. Ioannis inter illa Studij.
Petro sanctæ Dei genitricis & sancti Diomedis, in Hierusalem.
Eleutherio sancti Dominici.
Alexandro Abraamij.
Theodoro Iob.
Tryphone Elpidii.
Stephano illorum de Consta.
Babyla Danielis in Stylo.
Ioanne Anastasii.
Aothemio Neonis.
Ioanne sancti Michaelis illorum Charisii.
Ioanne Maræ prope Aetiam Cisternam.
Phoca Ionæ prope & iuxta Secundum.
Zosimo Eutychii Lycaonorum.
Timotheo Asterii prope Aetiam Cisternā.
Martyrio Petri prope Apostolos.
Andrea sanctæ Dei genitricis prope sanctum Lucam.
Marco sancti Dominici.
Iacobo Abibi Syro.
Attico Eucratadorum.
Ioseph sanctæ Dei genitricis ī Lithostroto.
Paulo sancti Apostoli Petri prope palatium.
Anastasio presbytero & secundario S. Philippi io Brephotrophio.
Georgio Cyri.
Eusebio Simeonij.
Zotico sancti Andreæ prope Saturniam portam & de Theopoli.
Paulo monachus & ambassiator monasterij Maronis.

Seueriano presbytero & archimādrita monasterij Zoaræ*Calidorum syro. * Thetmarum

Cassisa presbytero & archimandrita monasterij Lucæ Syrn.

Simeonin diacono & ambasiator Iacobi.

Ioanne diacono & ambasiator Teodori.

Stephann presbytero & prinre monasterij Euxerij.

Inanne presbytern & archimandrita monasterij * Cyri Thnmæ Syro.

Thenna presbyter & archimandrita monasterij Aaron Syro.

Phntino mnnachus & ambasiator sancti Stephani.

Theodoro diacono & ambasiator ecclesiæ Erendilennrum.

Sergio presbytero & lustratore, qui omnes pro seipsis, & pro reliquis, atque etiàm prn his, qui sub sanctis Christi veri Dei nostri locis agunt.

Dnmno presbytero & archimandrita monasterii beati Martyrii.

Hesychio presbytero & ambasiator monasterii beati Theodosii.

Cassiano presbytero Lauræ B. Sabbæ.

Dominico presbytero & priore Turriũ Iordani.

Nestabo presbytero Lauræ B.Firmini.

Terentio presbytero nouæ Lauræ.

Leontin monachus & priore, & vicario totius eremi.

Traiano presbytero Turrium Iordani.

Polyeucto diacono monasterii beati Theodosii.

Theodoro diacono & monacho nouæ Lauræ.

Cyrico diacono & monacho ipsius nouæ Lauræ.

Anastasio diacono monasterii beati Martyrii.

Mama monacho eiusdem monasterii.

Ioannè monacho eiusdem mnnasterij.

Iuliano monacho monasterii B.Teodosii. Qui oēs augunt ꝑ propeiis monasteriis,& ꝑ nmuibus monachis eremi sanctæ ciuitatis. Iōannè presbytero Campestris, & pro omnibus, qui ibidèm sunt monachis, Theona prèsbytero montis Sinai; & ambasiator ipsius montis,& Ecclesiæ Pharan,& Lauręe Raithæ,& prn omnibus ibidèm monachis, Strategin diacoun & mnnacho monasterii B.Ioānnis,& pro nībus monachis sub Scythopoli.

Sanctissimus archiepiscopus & tota synodus dixit: Legantur, quæ pridiè gesta fuerunt. Et accipiens Macarius venerabilis diaconus, notarius & ambasiator, legit: Post consulatum Flauii Belisarii clarissimi, sexto Nonas Maii, indictione decimaquarta, in CRISTO amantissima & imperiali Constantinopoli. Et reliqua primæ actionis. Sanctissimus archiepiscopus & tota synodus dixit: Qui à nobis deputati fuerunt ad requirendum Anthimum venerabilem, si inuncta ad npus deduxerunt, ostendant. Vnsporius sanctissim* episcopus Neocæsareeñ. metropolis prouinciæ Ponti Polemoniaci, dixit: Decretis à beatitudine vestra, & ab hac sancta synodo meritò obtemperantes, fuimus in omnibus locis, in quibus arbitrabamur esse venerabilem Anthimum, videlicet in oratoria dnmn gloriosi Archangeli Michaelis, quę est in palatio, & in domibus Hormisdę in sancto apostolio: inq bus cōuocauimus venerabiles presbyterns & diaconos, & quasi (vt ità dicamus) vniuersum clerum prædictarum sanctissimarum domorum, rogauimusque ipsos dicere nnbis & demōstrare, si sciūt prędictum Anthimum, seu domum, in qua est,* inueniri. Qui primùm quidem concorditer dixerunt, neque vidisse ipsum ibidèm, neque scire domum, in qua ipse sit. Posteà verò ad satisfactinnem nnstram dederunt quosdam ex ipsis, simul cum Acacio & Christodoro, venerabilibus diaconis & notariis vestræ sanctitatis, qui prædicti Anthimi inquisitionē fecerunt. Existimantes autē inuenire ipsum in mittam suo, in quo olim permanebat, quæsiuimus, & nec ibì inuenire potuimus. At in suburbio suo, quod est circa sanctum Laurentium venientes, nec ibì ipsum inuenire valuimus, inuēto ibidem homine suo, qui dixit, quòd ex quo recessit de sancta magna ecclesia, neq; vidisse ipsum, neque scire vbì degat. Acacius sanctissimus episcopus Pessinuntiarum metropolis secūdæ prouincię Galatiæ, dixit: Et ego significo vestræ beatitudini, quomodò veniens cum Vosporio & Zacharia sanctiss. comministris, ac Ioanne & Theoctisto Deo amantiss. presbyteris, & procuratoribus ecclesiæ, Acacioq; & Christodoro venerabilibus diaconis & nntariis, in prędictis locis requirere prædictum venerabilem Anthimum, & ipsum inuenire nō potui. Zacharias sanctiss. episcopus Mitylenensis metropolita, dixit: Sicut dixerunt ante me Vosporius & Acaci* Deo amantiss. episcopi, satisfacientes mandatis à vestra sanctitate, venimus in oratoriam dnmū sancti Michaelis archangeli, quę adiacet palatio, & in sancto apostolin, quod est intra illa Hormisdæ, atque etiàm in suburbin suo, quod adiacet oratorię domui sancti Laurentii, & scrutationem susceptam fecimus, simul cum Ioanne & Theoctisto Deo amantissimis presbyteris & procuratoribus, & Acacin & Christodoro venerabilibus diaconis & notariis, & nullibi hunc inuenire potuimus. Ioannes DEO venerabilissimus ꝑsbyter, & defensnr sanctissimę magnæ ecclesiæ, dixit: Iuxta iussum vestræ sanctitatis, simul cum prædictis sanctissimis episcopis & venerabilibus diaconis & notarijs, venimus ego & Theoctistus ad loca prædicta ab ipsis, vbì putabamus omninò nos manifestū facere ipsum venerabilē Authimum, quem inuenire non potuimus.

* inuenire

Theo-

Theoctistus venerabilis presbyter & defensor ecclesiæ, dixit: Ego eadem depono.

Acacius venerabilis diaconus & notarius & Christodorus venerab. diaconus & notarius, ac secretarius, per Christodorum vnum ipsorum dixerunt: Quæ sanctissimi episcopi, & Deo amantissimi presbyteri & procuratores, qui vnà nobiscum missi sunt super requisitione venerabilis Anthimi, dixerunt, eadem & nos deponimus. Attulimus autem & ea, quæ proximè gesta fuerunt, vt ipsa ei intimaremus, & nullo modo ipsum inuenire potuimus.

Sanctissimus archiepiscopus & tota sacrosancta Synod* dixit: Manifesta iam facta est voluntas venerabilis Anthimi, qui se manifestum constituere noluit, & venire ad nos ad emendationem. Veruntamen nos, cùm simus homines, quantùm est possibile, sequendo bonitatem magni Dei & Saluatoris nostri Iesu Christi, qui vult omnes saluos fieri, & ad cognitionem veritatis venire, & qui pœnitentiam tanquàm salutare quoddã medicamentũ his qui peccãt, præbet, vt per ipsam, qui à recta via lapsi sunt, rursùs ad ipsam reuocentur per conuenientem longanimitatem: studentesque prædictum venerabilem Anthimum modo possibili saluare, rursùs dedimus ei terminum aliorum triũ dierum ad pœnitendum, & recognitionem necessariorum, intra quos requirent ipsum Petrus sanctissimus episcopus Iustinianopolitanus metropolita secũdæ prouinciæ Cappadociæ, & Thalassius sanctissimus episcopus metropolis Berytiorum, ac Dõnus Deo amantissimus episcopus Maximianopolitanus prouinciæ secundæ Palæstinorum, Romanusque, atque etiam Ioannes Deo amantissimi presbyteri & procuratores sanctissimæ magnæ ecclesiæ, insuper etiàm & Andreas & Calonymus venerabiles diaconi & notarii, & si inuenient ipsum, nunciabũt intra dictum terminum venire ad nostram audientiam, excusaturum accusationes contra ipsum factas. Subsignaui.

1. Tim. 2. b (margin, beside "ris nostri Iesu Christi")

CONSTANTINOPOLITANAE Synodi, Actio III.

POST consulatum Flauij Belisarij, viri clarissimi, sexto Idus Maij, indictione quartadecima, in Deo amantissima & regia ciuitate *Roma Constantinopoli, præsidente Domino nostro sanctissimo ac beatissimo œcumenico archiepiscopo Menna Patriarcha, in Mesaulio dytico venerabilis domus Dominæ nostræ, sanctæ & gloriosæ Dei genitricis semper Virginis Mariæ, quæ est pe sanctam magnam ecclesiam.

for.* noua Roma.

Et à dextera quidem parte consedentibus ipsis & coaudientibus secundùm piũ iussum Christo amantissimi, ac à Deo custodi-ti Imperatoris nostri Iustiniani sanctissimis & Deo amantissimis episcopis.

Sabino Canusino.
Epiphanio Esculano.
Asterio Salernitano.
Rustico Fæsulano.
Leone Nolano, omnibus ex regione Italorũ priùs quidem missis ex Italorum regione, videlicet ab Apostolica sede, posteà verò consentientibus sanctæ memoriæ Agapeto facto Papæ antiquæ Romæ huc aduenienti.
Thalassio metropolita Berytano.
Magno metrop. Beroano.
Ioanne Gabalorum.
Christophoro Porphyriono prouinciæ Phœniciæ Parali.
Archelao Coryco. Dauitho * Circinsiano.
Aetherio Mariamnio.
Alexandro * Paraxiano.
Domno Maximianopolitano secundæ Palæstinæ.
Anastasio Iotapeno.
Ioanne Zoorono. Asterio Amastreno.
Andrea Paniano.
Epitynchano Germæ prouinciæ Hellespõti.
Paulo * Srectoriano.
Andrea Peltano.
Theodoro Myreno.
Andrea Amyzono.
Flauiano Coteno.
Elia Adrianopolitano.
Macedonio * Betiano.
Theodorito Alindeno.
Armonio Callipolitano.
Leontio Helenopolitano.
Longino Oresteno.
Ioanne Cæsareensi Bithyniæ, & Ioanne Traianopolitano Pacarianæ Phrygiæ.
A sinistris verò Hypatio metrop. Ephesino.
Constantino Heracleano metr. Europæ.
Eusebio met. Cyzico.
Thalassio metro. Nicomediæ.
Photino met. Chalcedonensi.
Theogene met. Synnadorum.
Bacho metr. Antiochiæ Pisidiæ.
Hilarino metrop. Pergæ.
Vosporio Neocæsareensi metrop. Ponti Polemoniaci.
Paulo metrop. Tyano.
Acacio metrop. Pessinuntino.
Epicteto Claudiopolitano metrop. Honoriadis.
Petro metrop. Iustinianopolitano secundæ Cappadociarum prouinciæ.
Zacharia metrop. Mitylenensi.
Hedisco metrop. Cianorum.
Marco metrop. Apameę prouinciæ Bithyniorum.
Auxentio metrop. Selymbriano.
Timotheo metrop. Berroeano.
Ioanne Bosphorano metropolita.
Domitiano * Zychiano.

Margin notes: * Cymresticeã. * Pegrasinno * Sestitiano * Butitiano * Ziachiano

Calo Smyrniano.
Epiphanio Heracleano Honoriadis prouinciæ.
Abraamio Cratiano.
Alexandro Colonensi.
Eugenio * Tieno.
Dominico Theodosiopolitano prouinciæ Phrygiæ pacitianæ.
Eustathio Tiberiopolitano.
Theodoto Euriano.
*Antiſſæ Eusebio * Antiquæ ciuitatis.
*Aſtyantiquæ Theodoro Gordeno.
Matthia Cymano.
Alexandro Eleuzano, & Ioanne Medaiario.

Adstantibusque ei & coaudientibus Theophane & Pelagio venerabilibus diaconis Apostolicæ sedis, ac Mina & Petro venerabilibus notarijs, & quibusdam venerabilibus subdiaconis & procuratoribus, & cæteris clericis ipsius sedis Apostolicæ, qui & præsentes fuerunt cùm sanctæ memoriæ Agapeto facto Papa antiquæ Romæ huc aduenieate, & Magno presbytero, & Heraclio diacono & ambasiatore Euphræmij sanctissimi Patriarchæ sanctissimæ Ecclesiæ Theopolitanæ, Sabino diacono sanctæ resurrectionis Christi Dei nostri, ambasiatore Petri sanctissimi Patriarchæ Hierosolymitani. Stephano diacono & ambasiatore Soterici sanctissimi Episcopi Cęsarçensis metropol. primæ Cappadociæ. Gaiano presbytero & ambasiatore Elpidij sanctissimi episcopi Ancyrani metropolit. Galatiæ primæ, Dionysio diacono & Callinico diacono, ambasiatoribus Photij sanctissimi episcopi metropolitani Corinthi, præsente etiàm venerabili clero regiæ vrbis, Euphemius venerabilis diaconus & primicerius notariorum, dixit: Bis iam cõueniente sancta vestra synodo, secundùm iussum pijssimi & serenissimi Imperatoris nostri, cùm aduenirent tùc diuersi monachi ex hac regia vrbe, & Theopoli, ac etiàm Hierosolymis, præcesserunt quædam supra Anthimum, sicut gesta de his ostendunt, in quibus secundùm primum & secundum ordinem, certi termini dati sunt super requisitione ipsius venerabilis viri. Quoniam igitur & vltimam dilationem à vobis datã decurrisse contigit, conueniique rursùs vestra sanctitas, obseruant quoque vestram audientiam prædicti venerabiles monachi, petẽtes introitum habere, subijcimus ergò & exhibemus ad præsentiam. Sanctissimus archiepiscopus & tota Synodus sancta dixit: Intrent.

Et intrauit Marianos Deo amantissimus presbyter & prior monasterij sanctæ memoriæ Dalmatij, & primas, & cum ipso DEO dilectissimi presbyteri & archimandritæ venerabilium monasteriorum regiæ ciuitatis.
Agapetus Dij.
Dioscorus sanctæ Euphemiæ.
Agapius Thalassij.

Paulus Romanorum.
*Antonius ✠ Antoninus Eusebij.
Stephanus Olympij.
Anastasius Romanorum.
Demetrius Phocæ.
Dominicus Euphemij.
Zoilus Theodoti.
Iulianus Euphemij.
Stephanus Promoti.
Zenon sanctæ Dei genitricis ad fontem.
Alexander Calamij.
Dadas Caiumæ.
Rhodoo Theodori. Silas Eliç.
Paulus Samuelis,
Ioaooes Theodori.
* Cyrion Ægyptiorum.
Basilius Cyraconæ.
Ioannes sancti Thomæ Apostoli inter illa Modesti.
Marinus * Pauli. *Paulini
* Theodicus sanctæ Dei genitricis prope illa Iob. *Theodosius
Theodorus Tryphonis.
Cosmas sancti Ioannis inter illa Studij.
Petrus sanctæ Dei genitricis & sancti Diomedis in Hierusalem.
Eleutherios sancti Dominici.
Alexander sancti Abraamij.
Theodorus Iob.
Tryphoo Elpidii.
Stephanus Constæ.
Babylas Danielis in Stylo.
Ioannes Anastasii.
Anthemius Neonis.
Ioanoes sancti Michaelis illorum Charisij.
Ioannes Maræ prope Aetiam Cisternam.
Phocas Ionæ prope Secundum.
Zosimus Eutychij Lycaooorum.
Timotheus Asterij.
Stratonicus Dometii.
Polychronius * Ethrii.
Andreas Romanorum prope Cisternam.
Martyrius Petri prope Apostolos.
Andreas sanctæ Dei genitricis prope sanctũ Lucam.
Marcus sancti Cyrici.
Iacobus Abibi Syrus.
Atticus Eucratadorum.
Ioseph sanctæ DEI genitricis in Lithostroto.
Paulus sancti Petri Apostoli prope palatium.
Anastasius presbyter & secundarius sancti Philippi in Brephotrophio.
Georgius Cyri.
Eusebius Simeonij.
Zoticus sancti Andreę prope Saturniam portam.
Dominicus sancti Ioannis Syriorum.
Cosmus Maximini.
Polychronius * Cretensium. *Criticorũ, vel Enucorum.
Paulus sancti Erimonis, & eorum, qui sunt sub Theopoli.

Paulus

Paulus monachus & ambasiator monasterij Maroois.

Seuerianus presbyter & archimandrita monasterij Zoaræ Thermarum Syrus.

Cassisas presbyter & archimandrita monasterij Lucæ Syrus.

Simeooes diaconus & ambasiator monasterij Iacobi.

Ioaones diaconns & ambasiator monasterij Theodori.

Stephanus presbyter & prior monasterij Euxerij.

Ioannes presbyter & archimandrita monasterij Aaron Syrus.

Photious monachus & ambasiator monasterij saocti Stephani.

Theodorus diaconus & ambasiator ecclesiæ Erendilenorum.

Sergius presbyter & lustrator, qui omnes agunt pro seipsis, & pro cæteris, atq; etiàm pro his, qui sunt sub sanctis locis Christi veri Dei nostri.

Domnus presbyter & archimãdrita monasterij beati Martyrij.

Hesychius presbyter & archimandrita monasterij beati Theodosij.

Cassianus presbyter Lauræ beati Sabbæ.

Dominicas presbyter & prior Turrium Iordani.

Nestabus presbyter Lauræ beati Firmini.

Terentius presbyter nouæ Lauræ.

Leontius monachus & prior, ac vicarius totius eremi.

Traianus presbyter Turrium Iordani.

Polyeuctus diaconus monasterij B. Theodosij.

Theodorus diaconus & monachus eiusdem nouæ Lauræ.

Cyrious diaconus & monachus monasterij beati Martyrij.

Mamas monachus eiusdem monast.

Ioannes monachus eiusdem monasterij.

Iulianus monach. monasterij beati Theodosij, qui omnes pro proprijs monasterijs agunt, & pro omnibus monachis de eremo sanctæ ciuitatis.

Ioannes presbyter Campestris, & pro omnibus ibidèm monachis.

Theonas presbyter montis Sinai, & ambasiator ipsius montis & ecclesiæ Pharan ac Lauræ Raithæ, pro omnibus ibidèm monachis.

Strategins diaconus & monachus monasterij beati Ioãnis, pro omnibus monachis, qui sunt sub Scythopoli.

Sãctissimus archieps & tota synodus sancta dixit: Legatur, q̃ proximè gesta fuerũt. Ec accipiẽs Paulus venerabilis diaconus, & ootarius, legit: Post cõsulatum Flauij Belisarij clarissimi,* primo Nonas Maij, in dictione quartadecima, in Deo amãtissima Imperiali Roma Constantinopoli, Et reliqua secũdæ actionis. Sãctissimus archiepiscopus & tota

for.* pridie

sancta synodus dixit: Doceant nos venerabiles diaconi & notarij, quot dies præterierunt post synodum secundo ordine factam. Notarij dixeruot: Docemus vestram beatitudioem, quomodò à circunhabita die in actis nunc lectis vsq; ad hanc diem, quinq; sunt dies. Sanctissimus archiepiscopus & tota saocta synodus dixit: Nũc qui à nobis secundo ordine deputati sunt ad requirẽdum venerabilẽ Anthimum, si interlocutionis finem imposuerunt, edoceant. Petrus sanctissimus episcopus Iustinianopolitaous secundæ Cappadociæ, dixit: Quæ sanctè à vestra sanctitate gesta sunt, & nobis mandata, ad effectum deducere studuimus. Egoq;, & qui mecum deputati erant, Thalassius sanctissimus episcopus Berytius metropolitã, & Domnus Deo amãtissimus episcopus Maximianopolitanus, & Romanus ac Ioanoes Deo amantissimi presbyteri & procuratores, Andreasq; & Calonymus Deo amãtissimi diaconi & notarij sanctissimæ magnæ ecclesiæ, iuimus ad diuersa loca, in quibus putabatur inueniri veoerabilis Anthimus, & cũ omni diligentia fecimus inquisitionem, & nullo modo ipsum inuenire potuimus. Fuim⁹ autẽ & io venerabili domo gloriosi martyris Laurentij, & interrogauimus ibidèm clericos, si sciebant, vbì moratur memoratus venerabilis vir. Qui cum iuramento dixerunt, se non vidisse ipsum, sed quòd recessit de sede huius regiæ vrbis, neq; scire in quo loco moratur. Dixerunt autẽ ipsum habere suburbanũ prope * prophetium, in quo sæpiùs inuentus est deambulare, & in monasterio Theodosij Deo amantissimi presbyteri, & Prioris, priusquàm acciperet episcopatum huius regię ciuitatis.* Quos accipiẽtes, venimus ad p̃dicta loca, & inquisiuimns. Et neq; in bis locis ipsum iouenire valuim⁹, ibidèm inuentis cum iurameoto affirmãtibus, neq; vidisse ipsum, ex quo recessit de bac sancta magna ecclesia. Accipientes autẽ ad mentẽ, affectionem existentem ei erga Petrũ quondàm Apamearũ præsulem, iuimus ad suburbanum, quod pertinet ipsi Petro, existens prope oratoriam domum saocti martyris Thyrsi, & nec ibì ipsum inuenire potuimus. Thalassius sanctissim⁹ episcopus Beryti, dixit: Iustè autem & canonicè à sancta syoodo interlocutus satisfacientes, ego & Petrus ac Domnus sanctissimi episcopi, Romanusque & Ioannes Deo amantissimi presbyteri & procuratores, Andreas & Calonymus venerabiles diaconi & notarij sanctissimę magnę ecclesiæ, venimus ad inquirendũ venerabilem Anthimum, inuitaturi ipsum venire ad hoc sacrum collegiũ, & facere defensiones, de quibus accusatur. Et venientes in multis locis, oratorij domibus & venerabilib⁹ monasterijs, ac etiàm in suburbanis pertinentibus ipsi Anthimo & Petro, q̃ sedẽ Apamearum olìm iniustè subripuit, in quibus puta-

* Quod

uimus

uimus ipsum manere, & lustrauimus, nec vllo modò ipsum inuenire potuimus. Domn* Deo amantissimus episcop. Maximianopolitanus secundæ Palæstinæ, dixit: Sequendo & ego, quæ canonicè à sanctissima hac synodo iussa sunt, peragraui cū Petro ac Thalassio sanctissimis episcopis, Romanoq; ac Ioanne Deo amantissimis presbyteris & ecclesiæ defensoribus, & cū Andrea & Calonymo venerabilib* diaconis & notarijs ad nominata ab ipsis loca, & nullibi ipsum inuenire potuimus. Romanus Deo amātissimus p̄sbyter & ecclesiæ defensor, dixit: Ego veniēs simul cum Petro, Thalassio, ac Domno sanctissimis episcopis, & Ioanne Deo amātissimo compresbytero meo ac defensore, Andreaq; & Calonymo Deo amantissimis diaconis & notarijs, in venerabili domo sancti martyris Laurentij, & introeuntes in ipsam, hortati sumus Deo amātissimos clericos dicere, vbi possibile est inuenire venerabilem Anthimum, vt annunciaretur ei, quæ gesta sunt de materia mota in venerabili synodo. Et cum iuramēto ipsi venerabiles clerici dixerunt, quia scimus ipsum habere suburbanum prope* prophetium sancti Isaiæ, & ibi multum cōmorari, & sæpius abire in monasteriū Theodori Deo amātissimi monachi, & cū ipso morari. Hæc scimus ab ipso fieri, priusquàm acciperet episcopatū hui* regiæ ciuitatis. Etiam tempore episcopatus nō solùm semel sciuimus ipsum alere venerabiles clericos suos sanctissimę magnę ecclesiæ in prædicto suburbano in collegio Dnæ nostrę Dei genitricis sāctę Marię, quę iacet & locata est in Blachernis * processo existēte regis. Et ipsis verbis, cum iuramentis vir addiderunt, quoniam nunc omninò nescimus vbi sit. Si autem posteà poterimus cognoscere, vbi degat, annunciabimus vestræ charitati. Cùm verò audiuimus hæc ab ipsis, hortati sumus venire vnà nobiscum in monasterium Theodori Deo amantissimi presbyteri & monachi, & in suburbano venerabilis Anthimi, vt & in illis locis inquisitionem ipsius faceremus, & scire vbi moraretur. Et euntes nos cum prædictis venerabilibus clericis in monasterium Theodori Deo amātissimi presbyteri, & prioris ipsius monasterij: & intrantes oratoriam domum ipsius venerabilis monasterij, inuenimus ibi venerabiles monachos ipsi*, inter quos erat & Procopius venerabilissimus monachus, & protodiaconus. Et cùm audijssent à nobis, vbi moraretur venerabilis Anthimus, eō q̄ à sancta synodo ipse inquiritur, dixerūt hæc: Quoniam sicut in cōspectu Dei dicimus, quòd priusquàm dominus Anthimus fieret episcopus huius regiæ ciuitatis, veniebat frequenter in monasterio nostro ad Priorem, & conuersabantur simul, & habebant adinuicèm affectionem: postq̄ autem accepit episcopatum, non venit huc, nec vidimus eius adspectum. Dominus autem Prior noster recessit multis diebus ad votum, neque audiuimus ab ipso domino, vbi moratur venerabilis Anthimus. Venimus autē & in suburbano venerabilis Anthimi, & introeuntes, inuenimus in ipso Stephanum & Longinum illius familiares. Qui interrogati à nobis, vbi moraretur prædictus venerabilis Anthimus, dixerunt cum iuramentis, nescire vbi moratur, sed ipsos solos esse in ipso suburbano: & per clementem Deum & sanctas vestras orationes, ex quo exiuit de sancta Maria, non vidimus faciem eius. Et exindè venientes in oratorio sancti martyris Thyrsi, intelleximus, quomodò probè adiacet suburbanum Petri, quondàm Apamiensium episcopi, in quo inueniretur venerabilis Anthimus. Et illuc etiàm venientes, interrogauimus Thalelæum venerabilē monachum, si sciret prædictum venerabilem Anthimum ibidèm esse. Et dixit cum iuramentis ipse, & Sisinnius artis redemptor, quoniam neq; anteq̄ fieret episcopus, nec postq̄ factus est, scimus ipsum venisse huc, neq; vbi moratur. Et hæc cùm audiuimus, recessimus. Ioannes Deo amātissimus presbyter & ecclesiæ aduocatus, & super custodias, dixit: Ego eadē depono. Andreas Deo amantissimus diaconus & notarius, dixit: Secundùm sanctum præceptum vestræ beatitudinis, abij vnà cum prædictis sanctissimis episcopis & Deo amantissimis presbyteris & procuratoribus, vnà mecum à uobis sanctissimis deputatis, ad faciendum inquisitionem venerabilis Anthimi. Et veniens cum ipsis ad loca per eos dicta, & cum magna inuestigatione ipsum inuenire non potui. Audiui autem à prædictis clericis S. martyris Laurentij, & à monachis monasterij Theodori venerabilis presbyteri & prioris, ac etiàm ab hominibus pertinentibus ipsi venerabili Anthimo, omnia, quæ relata fuerunt, vobis à Romano Deo amātissimo presbytero & procuratore. Calonymus venerabilis diaconus & notarios, dixit: Consona & ego depono prædictis Deo amantissimis viris. Sanctissimus archiepiscopus & tota sancta synodus dixit: Visus quidem fuit venerabilis Anthimus non recta conscientia vsus fuisse, refugiendo vsque nunc venire ad nos. Nam quid prohibens fuit, nisi q̄ distulit venire ad nos, & secūdum quod cōueniens fuit, respondere adnunciatis contra ipsum tanq̄ veris, ac Deo dilectam, & sacrorum habitui condecentem præbere satisfactionem? Verum licèt ille nos iam monuerit contra se ad sententiandum in ipsum, tamē nos nullo modo despicientes miserationem decentem sacerdotibus Dei, erga emendationem animarum, quæ peccauerunt, tertiā ei damus dilationem, iuxta quam nisi venerit, & liberum se constituerit ab adnunciatis contra ipsum, finis quidem, qui indè pro-

* processu

priæ

priæ inobedientiæ conuenit, inscribetur. Nos verò sequentes venerabiles canones, & ea, quæ à sanctæ memoriæ Agapeto diffinita sunt, attendentes, iustam in eum feremus sententiam. Inquirent igitur ipsum & Theogenes sanctissimus episcopus Synnadorum metropolita, & Bachus sanctiss. episcopus metropolis Antiochiæ prouinciæ Pisidorum, & Christophorus Deo amantiss. episc. Porphyrionis *Phœnicis *Parali, ac Iulianus & Ammonius Deo dilectis. presbyteri & defensores sanctissimæ Ecclesiæ magnæ, Paulusq; & Macarius venerabiles diaconi & notarij, & si inuenient, parabunt obseruare nostram audientiam intra alios decem dies. Et pro tollendo omnē ignorantiæ seu (quod verius est) dissimulationis occasionem, fiet, quę à nobis sententiata fuerint, manifesta toti Christianiss. populo huius regiæ ciuitatis, & proclamatio apponetur, exhibens inquisitionem esse factam super Anthimum, & ipsum hortans serò venire ad nos.
Subsignaui.

CONSTANTINOPOLITANI Concilij. Actio IIII.

Post consulatum Flauij Belisarij clarissimi prętoris, 12. Kalēdarum Iunij, indictione 14. in Christo amātissima Roma Constantinopoli regia, præsidente domino nostro sanctissimo ac beatissimo œcumenico archiepiscopo, Mennā Patriarcha in Mesaulio dytico venerabilis domus dominę nostræ, sanctæ & gloriosæ Dei genitricis semper virginis Mariæ, quæ est prope sanctissimam magnam ecclesiam & à dextris quidem considentibus & coaudientibus, secundùm pium iussum pijssimi & à Deo custoditi Imperatoris nostri Iustiniani, sanctissimis ac Deo amantissimis episcopis.
Sabino Canusino.
Epiphanio Esculano.
Asterio Salernitano.
Rustico Fęsulano.
Leone Nolano, ex omnibus Italiæ regionibus, prius quidē ab Apostolica sede missis, postea vero cōsentiētibus sanctæ memorię Agapeto facto Papæ antiquæ Romæ huc aduenienti.
Thalassio metrop. Beryti.
Ioanne Gabalorum.
Christophoro Porphyriono prouin. Phœniciæ Parali.
Archelao Coryceno.
*Cyrrestiensi. Dauitho *Circinsiano.
*Pagrasono Aethetio Mariamnio.
Alexandro *Paraxiano.
Domno Maximianopolitano secundæ Palęstinæ.
Anastasio Iotapeno.
Ioanne *Zoorano.
Asterio Amastreno.
Andrea Paniano.
Epitynchano Germę prouinciæ Hellespōti.
Paulo *Srectoriano. *Strectoriano
Andrea Peltano.
Theodoro Myreno.
Andrea Amyzono.
Flauiano Cotenensi.
Elia Adrianopolitano.
Macedonio *Berianensi. *Butritino
Theodorito Alindinensi.
Armonio Callipolensi.
Leontio Helenopolitano.
Longino Oresteno.
Ioanne Cęsareensi Bithyniæ, & Ioanne Traianopolitano Phrygię Pacatianæ.
A sinistris vero, Hypatio metropol. Ephesino.
Constantino Heracleano metropol. Europæ.
Eusebio metrop. Cyzico.
Thalassio metrop. Nicomediæ.
Photino metro. Chalcedonæ.
Theogene metrop. Synnadorum.
Bacho Antiocheno metropol. Pisidię.
Iuliano metrop. Pergæ.
Vosporio Neocæsareensi metrop. Ponti Polemoniaci.
Paulo metrop. *Tyano.
Acacio metrop. Pessinuntino.
Epicteto Claudiopolitano metropol. Honoriadis.
Petro metrop. Iustinianopolitano secundæ prouinciæ Cappadociarum.
Zacharia metrop. Mitylenensi.
Hedisco metrop. Ciano.
Marco metropol. Apamearum prouinciæ Bithyniorum.
Auxentio metrop. Selymbriano.
Ioanne metrop. Bosphorano.
Domitiano *Zichiano. *Zinchiano
Caloa Smyrnæ.
Epiphanio Heracleano prouinc. Honoriadis.
Abraamio Cratiano.
Alexandro Colonensi.
Eugenio Tieno.
Dominico Theodosiopolitano prouin. Phrygiæ Pacatianæ.
Eustathio Tiberiopolitano.
Theodoto Euriano.
Eusebio *antiquæ ciuitatis. *Antiss. vel Astiantiquæ
Theodoro Gordeno.
Matthia Cymano.
Alexandro Eleusono, & Ioanne Medaiano,
Assistentibusque ei & coaudientibus.
Theophano & Pelagio Deo amātissimis diaconis Apostolicæ sedis, & Mina & Petro venerabilib. notarijs, & quibusdā subdiaconis sedis Apostolicæ, qui consentientes fuerunt Agapeto facto Papæ antiquæ Romæ, huc adue-

aduecoiéti,& Magno presbytero,& Heraclio diacono ambasiatore Euphræmij sanctissimi Patriarchæ Theopolitanæ Ecclesiæ Sabino diacono sanctæ resurrectioni s Christi Dei nostri, ambasiatore Petri sanctissimi Patriarchæ Hierosolymitani, Stephano diacono & ambasiatore Soterici sanctissimi Episcopi Cesareensis metropol. primæ Cappadociæ. Gaiano presbytero & ambasiatore Elpidij sanctissimi episcopi Ancyrani metropolita. primæ Galatiæ, Dionysio & Callinico diacono, & ambasiatoribus sanctissimi Photini episcopi metropolitani Corinthi, præsente etiam venerabili clero regiæ vrbis, Euphemius venerabilis diaconus & notariorum primicerius dixit: Cũ iam tertio conuenerit sancta nostra synodus, iuxta pium iussum Christo amantissimi & serenissimi Imperatoris nostri, & quædam gesta fuerint super venerabili Anthimo, & eius requisitione à vestra sanctitate, sententiaq; sancta a vobis prolata sit, diffiniens dilationem decem dierum ad inquisitionem ipsius & proclamationem apponi iubens, inuitando ipsum venire ad sanctam nostram synodum. Cumque etiam euenerit id, quod à vobis mandatum erat ad effectum prouenire, & inducias per vestram sanctam sententiam datas decurrisse, conuenienterque & nũc sancta nostra synodo, ac obseruantibus audientiam nostram ijs, qui in principio accusationem contra ipsum venerabilem Anthimum fecerunt, venerabiles videlicet monachi huius regię vrbis, & Theopolitanæ, petentibusq; introitum habere subiicimus ad notitiam. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Intrent.

Et intrauit Marianus Deo amantissimus presbyter & prior monasterij Dalmatij sanctæ memorię, & primas, & cum ipso DEO dilectissimi presbyteri & archimandritæ venerabilium monasteriorum regiæ ciuitatis.

Agapetus Dij.
Dioscorus sanctæ Euphemiæ.
Agapios Thalassij.
Paulus Romanorum.
Demetrius Phocæ.
* Antoninus Eusebij. *Antonius
Stephanus Olympij.
Anastasius Romanorum.
Dominicus Euphemij.
Zoilus Theodoti.
Iulianus Euphemij.
Stephanus Promoti.
Zenon sanctæ Dei genitricis ad fontem.
Alexander Calamij.
Dadas Caiumæ.
Dominicus Sancti Ioannis Syriorum.
Elpidius Bassiani.
* Zosimus Maximini. * Cosmus
Polycronius * Cretensium. *Critiensi, vel Kriticorum.
Paulus sancti Erimonis,
Rhodon Theodori.
Gennadius Dominici.
Theodorus Maronii. Silas Eliç.
Paulus Samuelis.
Ioannes Theodori.
Cirion Ægyptiorum.
Basilius Cyraconæ.
Ioannes sancti Thomæ Apostoli inter illa Modesti.
Marcus Theodori.
Marinus * Pauli. * Paulini
Flauianus presbyter & secundarius Lycaonorum.
Theoctistus sanctæ Dei genitricis prope illa Iob.
Theodorus Tryphonis.
Eleutherius sancti Dominici.
Cosmas sancti Ioannis ad Stylum.
Petrus sanctæ Dei genitricis & sancti Diomedis in Hierusalem.
Alexander Abraamij.
Theodorus Iob.
Tryphon Elpidii.
Stephanus Constæ.
Babylas Danielis in Stylo.
Ioannes Anastasii.
Anthemius Neonis.
Timotheus Asterij.
Ioannes sancti Michaelis inter illa Charisij.
Ioannes Maræ prope Aetiam Cisternam.
Phocas Ionæ prope Secundum.
Zosimus Eutychij Lycaonorum.
Stratonicus Dometii.
Polychronius * Ethrii.
Andreas Romanorum prope Cisternam.
Martyrius Petri prope Apostolos.
Andreas sanctæ Dei genitricis prope sanctũ Lucam.
Marcus sancti Cyrici.
Iacobus Abibi Syrus.
Atticus Eucratadorum.
Ioseph sanctæ DEI genitricis in Lithostroto.
Paulus sancti Petri Apostoli prope palatium.
Anastasius presbyter & secundarius sancti Philippi in Brephotrophio.
Georgios Cyri.
Eusebius Simeonis.
Zoticus sancti Andreę prope Saturniam portam.
Theodorus monasterii ab ipso constituti prope martyrium S. Laurentii & de Theopoli.
Paulus monachus & ambasiator monasterij Maronis.
Seuerianus presbyter & archimandrita monasterij Zoaræ Calidorum Syrus.
Cassias presbyter & archimandrita monasterij Lucæ Syrus.
Simeonius diaconus & ambasiator Iacobi.
Ioannes diaconus & ambasiator Theodori.

Stepha-

Stephanus presb.& prior mona. Euxerij.
Ioannes presb.& arch.mona.Aarō Syrus.
Photinus monac.& amb.monac.S.Steph.
Theodorus diac.& amb.ecclesiæ Erendilenorum.

Sergius presbyter & lustrator, qui omnes & pro seipsis agunt,& reliquis,ac etiam pro ijs, qui sunt sub sanctis Christi veri Dei nostri locis.

Domnus presbyter & archimādrita monasterij beati Martyrij.

Hesychius presbyter & ambasiator monasterij beati Theodosij.

Cassianus presbyter & prior monasterij Lauræ beati Sabbæ.

Dñicus presb.& prior Turrium Iordani.
Nestabus presbyter Lauræ B. Firmini.
Terentius presbyter nouæ Lauræ.
Leontius monac.& vicarius totius eremi.
Traianus presbyter Turrium Iordani.
Polyeuctus diaco. monach.B.Theodosij.
Theodorus diaconus & monachus nouæ Lauræ.
Cyricus diaconus eiusdem nouæ Lauræ.
Anastasius diaco.monasterij B. Martyrij.
Mamas monachus eiusdem monast.
Ioannes monachus eiusdem monasterij.
Iulianus monach.monast.B.Theodosij.

Qui oẽs agūt pro proprijs monasterijs & pro oībus monac. qui sunt in sancta eremo.

Ioannes presbyter Capestrinæ, & pro omnibus ibidem monachis.

Theonas presbyter montis Sinai, & ambasiator eiusdē montis & ecclesiæ dePharan ac Lauræ Raithæ, ꝓ oībus ibidē monachis.

Strategius diaco. & monach. monasterij B.Ioannis, pro omnibus monachis, de Scythopoli.

Sanctissimus archiepiscopus dixit:Legantur,quæ gesta sunt pro hac materia. Et lectæ fuerunt duæ actiones per Macarium venerabilem diaconum & notarium, tertia verò per Calonymum venerabilem diaconum & notarium.

Sanctissimus archiepiscopus & tota synodus dixit: Si id, quod a vobis interloquutum est super inquisitione venerabilis Anthimi,viri Deo amantissimi ad hoc deputati fecerunt,edoceri volumus. Theogenes, sanctissimus episcopus metropolis Synnadorum,dixit: Secundùm iussum vestræ sanctitatis,& totius sub cœlo vobiscum venerabilis synodi, fui vnà cum Bacho Deo amantissimo Episcopo clarissimæ metropolis Antiochenæ prouinciæ Pisidiorum, & Christophoro Deo amantissimo episcopo Porphyriono sub Phœnicia Parali, & Iuliano ac Ammonio Deo amātissimis presbyteris & procuratoribus sanctæ magnæ Ecclesiæ, Pauloque & Macario venerabilibus diaconis & notarijs venerabilis nostri episcopatus,in venerabili oratorio sancti Martyris Sergij inter illa Hormisdæ, & quærentibus nobis venerabilem Anthimum, ostensa fuit nobis domus, vbi prius moram habere dicebatur,& inuenimus clausam existentem ostio. Venimus autem & ad alia loca, ad requirēdum ipsum venerabilem Anthimum, in quibus putabatur esse: & sciscitantes, nō potuimus scire, vbi moratur, ex quo exiuit de sanctissima magna nostra ecclesia. Rursus posteà in alia die abeuntes in venerabili domo sancti Archangeli Michaelis, quæ iacet in palatio, conuocauimus venerabiles clericos ipsius oratorij, & interrogauimus ipsos de ipso venerabili viro. Qui cum iuramento dixerunt,neque vidisse, neque scire,vbi moratur. Et hæc eadem studui nota facere vestræ sanctitati. Bachus sanctissimus episcopus metropolis Antiochenæ Pisidiorum prouinciæ,dixit: Iuxta sanctam interloquutionem vestræ sanctitatis, fui & ego vnà cum Theogene & Christophoro sanctissimis episcopis, ac Iuliano ac Ammonio Deo amātissimis presbyteris & ecclesiæ defensoribus, Pauloq; & Macario Deo amantissimis diaconis & notarijs, & quæsiui vnà cum ipsis venerabilem Anthimum in diuersis locis,&nullatenus ipsum inuenire potui. Christophorus sanctissimus episcopus Porphyrionis prouinciæ Phœniciæ Parali, dixit: Secundùm ea, quæ à vestra beatitudine nobis iussa fuerūt,& à sancta synodo vobiscum sedente, fuerunt simul Theogenes & Bachus sanctissimi episcopi vnà cum vilitate mea, atque etiam Iulianus & Ammonius Deo amantissimi presbyteri & ecclesiæ defensores. Insupèr etiàm & Paulus ac Macarius venerabiles diaconi, & notarij venerabilis episcopatus vestri,& quæsiuimus venerabilem Anthimum, vt accusationes contra ipsum motas in hac sacra vestra synodo, adnūciarem* ei,& hortaremur ipsum, quoad possibile,respondere ad querelas. Et primùm quidem fuimus in locis Hormisdæ, in qua domo permanebat, priusquàm ipse raperet pontificalem sedem huius regiæ vrbis, quam domum inuenimus clausam ostijs. Interrogauimus autem eos, qui ibidèm expectabant,si ipsum viderant. Et audiuimus ipsos dicentes, non vidisse ipsum à multis diebus. Similiter etiàm fuimus in venerabili domo sancti Archangeli Michaelis in palatio, (visus enim fuit prius ibidèm frequentare) & interrogauimus clericos ibidèm, si apparuerat eis in ijs diebus venerabilis Anthimus,qui à nobis quæritur: & ab ipsis cū iuramētis scimus,ꝙ neq; viderūt eum, neqꝫ sciunt, vbi sit. Et non solum in iis locis,sed & in aliis locis fuimus nobis cōmemoratis. Et quibusdam pueris suis obuiauimus,& interrogauimus eos. Et secundùm quod sanctissimi & Deo amantissimi viri, qui mecū missi sunt,sciūt,à nullo potuimus scire,vbi moratur sæpè dictus venerabilis Anthimus. Iulianus Deo amātissimus presbyter & ecclesiæ

desiæ defensor, dixit: Secundùm sanctum mandatum vestræ sanctitatis abiens simul cũ Theogene, Bacho, & Christophoro sanctissimis episcopis, & Ammonio amantissimo compresbytero meo & defensore, Pauloq; & Macario venerabilibus diaconis & notariis, quęsiui vnà cum ipsis venerabilem Anthimum in diuersis locis & pluribus, in qbus ipsum inuenire arbitrabamur, & nullibi ipsum inuenire potuimus. Et hoc significamus vestræ sanctitati, quòd proposita est & proclamatio vestræ sanctitatis, & neq; sic ipsum inuenire potuimus. Ammonius Deo amantissimus presbyter & ecclesiæ defensor, dixit: Iuxta ea, quæ iussa sunt à vestra sanctitate, fui vnà cum prædictis Deo amātissimis episcopis, & Iuliano presbytero & defensore meo, & cũ Paulo & Macario venerabilibus diaconis & notariis, primùm quidem in domo, in qua permanebat venerabilis Anthimus, vt eo ibidem inuento, intimaremus ei, quæ à vestra sancta synodo mandata erant: & inuenientes portas ipsius domus ab extra, interrogauim⁹ eos, qui aderant, & ostiarium domus, vbinàm moraretur prædictus venerabilis vir. Dixerunt nescire, neq; vidisse ipsum ex plurimo tempore in ipsa domo. Venimus autem & in oratoriũ domum sancti Michaelis archangeli, & cõgregantes venerabiles ibidem clericos, adiurauimus, si sciũt prædictum venerabilem virũ morari ĩ ipso oratorio, aut in alio loco. Illi autem cum iuramento responderunt, se nullam omninò talem scientiam de ipso habere. Fuimus autem & in diuersis aliis locis, quærentes ipsum & nullo modo valuimus comprehendere, vbi moratur, omnibus eadem affirmantibus, quòd nullo modo sciunt, vbi nunc sit. Significo autem & vestræ sanctitati, quomodò & proscriptionem à sancta synodo vestra factam, rogantem venerabilem Anthimum venire, & respondere sanctæ huic synodo vestræ, publicè apposuimus à septem diebus, vt & per ipsam sciat, quæ exhibita sunt vestræ sanctitati, & certus ipse constituatur: sed neque sic vllam vnquam sui demonstrationem fecit.

Paulus venerabilis diaconus & notarius, dixit: Secũdùm præceptum vestræ dominationis & beatitudinis vestræ synodi, iuimus simul cum prędictis Deo amātissimis viris, & Macario venerabili cõdiacono meo & notario in diuersis locis, & quæsiuimus venerabilem Anthimum, & eum inuenire non potuimus. Macari⁹ venerabilis diaconus, notarius & ambasiator, dixit: Sequendo sanctissimos viros, qui simul mecũ missi sunt, eadem & ego depono. Sāctissimus archiepiscopus & tota synodus dixit: Legatur proscriptio apposita secundùm iam præcedentem sententiam. Et accipiens Diodorus diaconus & notarius, legit: Mennas archiepiscopus Constantinopolitanus œcumenicus patriarcha, & tota synodus in ipsa Deo armata Roma Constantinopoli congregata, Anthimo venerabili. Si quidem aliqua ratio conueniens tibi fuisset & spes pœnitentiæ de peccatis commissis, nihil certè opus fuisset præsentium proclamationum. Sed olim sāctę memorię Agapeto Papæ antiquę Romæ manifestam fecisti opinionem tuam, & iam in ipsis repræhensibilibus dogmatibus incusationem meruisti, cùm pontifex Trapezuntius appareas: sed neq; inqsitionem illius sustinuisti, & cùm à nobis tanto tempore ad pœnitentiam euocatus fueris, non moderator teipso factus es, & inobedientiam tuam * meliorem sacerdotali humilitate (sicut visum est) ostendisti.* Et quidem, quæ à te gesta sunt, nulla venia digna sint. Veruntamen adhuc hominum lubrico peccata ascribendo, & clementiam vsque ad multum tempus erga eos, qui peccauerunt, & occasionem emendationis (licèt tardè) sępiùs factam inuenientes, præsenti litera te prouocamus, admonentes tuam venerabilitatem, non stare in ipsa contentione vsq; ad finem, & venire ad sanctam synodũ intra numerum sex dierum, & opinionem, quam in rectis dogmatibus adeptus es, pura voce ostendere: palamq; facere vniuersis aliis, quanta potest ad reuocationẽ his, qui lapsi sunt, patrum mitissimorum & iudicũ clementissimorum admonitio. Si verò & hanc nostram vocationem despexeris, tibi decętерò non in tempore locus pœnitentiæ erit: nobis enim non aliundè, quàm ex his, q̃ fecisti, ea, quæ iudicii sunt, inducentur. Subsignaui, apposita mensis Maij die quintadecima, indictione quartadecima, post consulatum Flauij Belisarij gloriosissimi.

Epist. Synodi ad Anthimum.

* maiorem
* vt

Sanctissimus archiepiscopus dixit: Venerabiles diaconi & notarij, qui nobis subscribunt, edoceant nos, cuius gratia, cùm sententia determinet dilationem decem dierum, proclamatio apposita sex tantùm dierum det terminum. Notarij dixerunt: Edocemus quomodò sancta sententia terminũ decem dierum dedit ad inquisitionem, & ad proclamationem, non autem iussit statim proclamationem apponi. Facta igitur ipsius inquisitione vsque ad dies tres, & illo ignoto existente, necessarium fuit reliquos septem dies apponi ad ipsam sanctam proscriptionem vestræ beatitudinis, & sanctæ synodi vobiscũ cõgregatæ, q̃ ipsi manifesta faciat ea, q̃ à vobis ordinata sunt. Illã igitur diem meritò portat, ipsum ṗclama, in qua depositum fuit. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Sanctissimi comministri, qui * vobiscum pręsentes sunt ex regione Italię, & Deo amantissimi diaconi & venerabilissimi notarij sedis Apostolicę, audierunt supplicationes oblatas fidelissimo ac à Deo custodito Imperatori nostro, & libellos oblatos sanctę ac beatę Memorię Agapeto, & accusationes,

* nobiscum

sationes, quas fecerunt contra impium Anthimum apud nos illi, qui ipsos porrexerunt: & sicut accusatio in ipsum prouenit super approbatissimis, hoc quidem, quòd non vult cõsentire rectis & apostolicis doctrinis veræ fidei nostræ: hoc verò, quòd ad errorẽ & hæresim Eutychis declinat, & depositos ac anathematizatos à sancta Chalcedonensi œcumenica synodo, & ab Apostolica sede, & ab Ecclesiastico statu, qui ex illa vsq; nunc fuit, propter communicationem & opinionem ad Eutychen, amplexatur: cõspicientes ad synodicas epistolas, factas à sanctæ ac beatæ memoriæ patre nostro Agapeto Papa antiquæ Romæ contra Anthimum, cogitantesque ipsius vsque ad finem inobedientiam, & quòd neque canonicis vocationibus obedire, neque accusationes in ipsum adductas repellere voluit: quam super his omnibus opinionem habet, dicere dignentur. Et Menas in Deo venerabilis lector, & secundarius notariorum Apostolicæ sedis antiquæ Romæ, legit vocem, quæ sic se habet: Sanctissimi episcopi partium Italiæ, & viri venerabiles diaconi Apostolicæ sedis, dixerunt. Diffinitionem sanctæ recordationis patris nostri quondàm Papæ Agapeti, synodicis epistolis pro Menna sãctissimo archiepiscopo huius regiæ vrbis Constantinopolitanæ factis, additam, de persona Anthimi Trapezuntij quondàm episcopi, nos sequi per omnia profitemur. Sanctissimus archiepiscopus dixit: Et reliqua sancta synodus nobiscum congregata; quæ audiuit omnia, quæ à principio super materia contra Anthimum gesta sunt, omnibusque quæ à nobis dicta sunt, attendens, dignetur manifesta facere, quæ vult prouenire in Anthimum. Sancta synodus per Hypatium sanctissimum episcopum Ephesinum, metropolitam prouinciæ Asianorum, dixit.

SENTENTIA SYNODI Constantinopolitanæ contra Anthimum.

MVLTARUM transgressionum Anthimus reus demonstratus est. Venerabiles quidem patrum leges, tanquam non positas, ad nihilum reputauit, & paulominùs suo exemplo omnem ecclesiasticum statum conturbauit, introducendo se in patriarchalem sedem huius regiæ vrbis, quæ nullo modo sibi conuenit, communemque confusionem sacerdotibus Dei ac populis fidelissimis operatus est. Qunimmò non hoc solùm sibi studium erat, sed & Eutychis opinionem habet. Cumque sic obtinere potuerit magnum pontificium, quemadmodùm dictum est, paulatim putauit oportere depascere sanctissimas Dei ecclesias tali mor bo, & contrariũ, quàm diuinæ voces dicant, pro congregando rationabiles oues Dei, ouilis diuisiones excogitabat aduersùs omnes (vt ità dicatur) ecclesias, vt periclitando vnionem sanctissimarum ecclesiarum, tãtis pijssimi Imperatoris nostri laboribus reformatam, in multas diuisiones scinderet. Denique * paulatiuè hanc corruptionem significabat simulans quidem suscipere sanctas synodos Nicænam dicimus contra impium Arium, Constantinopolitanam contra hæreticum Macedonium, & Ephesinam primam contra impium Nestorium, ac Chalcedonensem contra impium Eutychen, saltem ipsas habens in sactis dypticis: sed cum inserta ipsis synodis esset sãcta memoria beatissimi Leonis Papæ, nullo tamẽ tempore aliter vel percipit, vel participat sanctissimis Dei mysterijs, nec celebritatem ipsorum prædicat, nè in hac quidem sanctissima magna ecclesia; resiliens vniuersaliter à rectis ipsorum confessionibus, & neque magnorum pontificũ, neq; venerabilium Priorum, qui pro talibus respiciunt, & omninò tolerat, aut aliquã defensionem dat, quo modo non paruum singulo die affert scandalum in talibus, in fidelibus quidem irridentibus, fidelibus verò dolentibus, vt qui parùm credunt, adhuc magis cõturbentur, & in peius incidant. In talibus enim cũ magnus Imperator seipsum disposuerit, ad memoriamque sibi reuocauerit sniam principis Apostolorũ, qua dicit: Paratos nos semp esse oportere ad respondẽdum omni petẽti rationẽ de ea, q̃ in nobis est, spe, nihil plùs iuuit, sed ad eius serenitatẽ deceptibilibus rationib⁹ vsus, pmisit se omnia facere, qcunq; summus pontifex magnæ sedis Apostolicæ decerneret, & ad sanctissimos patriarchas scripsit, se sequi per omnia Apostolicã sedẽ. At magno Deo & saluatore nostro Iesu Christo nõ permittente talia vsque in finem procedere, missus est huic regiæ vrbi, secũdùm ipsis Deitatem, Agapetus sanctæ & beatæ memoriæ Papa beatissimus, qui statim sacris canonibus manum cum DEO porrexit, & ipsum de sede sibi nõ cõuenient e depulit, data venia his, qui talis rei participes aut communicatores sunt, & regiæ ac à Deo custoditæ ciuitati sacrum ornatũ suum reddidit, cùm ostendit vestrã beatitudinem huic sanctæ magnæ sedi pesse. Qm̃ verũ & in dogmatibus impietatis sibi infinita crimina impendit, supplicationesq; & libelli multi porrecti sunt pijssimo Imperatori nostro & beatissimo Papæ, à diuersis venerabilibus viris, & multis quidẽ sudorib⁹ ipse beatissimus Papa animam ipsius paternaliter reuocare studuit, sic tamen insanabiliter habere inuenit, & pia dogmata recusantem, insuper etiàm & criminantem vocem illam de duabus naturis (quod aduersus Eutychen maximè sancta Chalcedonensis synodus diffiniuit)

* Paulatim

1. Pet. 3. c

niuit) prorsùs negando, & rectè condemnatos à sancta synodo, recusantem euitare, immò ecõtrà ipsos amplexantem, & quantùm in ipso est, studentem ostendere Dioscorum & ipsum Eutychen prorsùs insontes, inter quos hæreticare deprehensus est, sententiã profert in scriptis plenam clementia & decenti sanctitate, *differens ei tempus pœnitentiæ, decernensque, donèc à tali opinione mutatus, satisfecerit his, quæ à sanctis patribus doctrinaliter & canonicè diffinita sunt, ipsum non habere nomen catholici, neque sacerdotis. Hæc autem sequutus pijssimus Imperator noster, respiciensque ad supplicationes, suæ serenitati à diuersis personis venerabilibus porrectas, vestram beatitudinẽ & nos omnes in idipsum super isto conuenire, benè satisfaciendo, iustum iudicauit. Nos itaque venerabiles canones sanctorum patrum nostrorum sequentes, sacris vocationibus ipsum aduocauimus, & tempus pœnitentiæ ei dedimus, & latenti ac medelam recusanti, proclamatione manifesta fecimus, quæ à nobis facta sunt. Cumque in his omnibus ipsum ad conuersionem adducere nõ potuerimus, apertam hanc suæ hæresi demõstrationẽ accipientes, sequentesq; ea, quę à beatissimo Papa benè examinata sunt, conspicimus (si hic vobis adstaret) omninò ipsum tanquàm membrum inutile & putridũ abijci de corpore sanctarum Dei ecclesiarũ, & extra episcopatum Trapezuntinum esse, & alienum ab omni sacra dignitate & efficacia, & iuxta ipsius sanctissimi Papæ sententiam, à catholica appellatione.

* defferens

SENTENTIA MENNÆ. Contra Anthimum.

Sanctissimus ac beatissimus œcumenicus Patriarcha & archiepiscopus, dixit: Cùm Saluator noster Iesus Christus verus Deus noster, dederit potestatem proprijs sacerdotibus, euellendi & plantandi, demoliendi & ædificandi, orauimus quidem omne tempus nobis esse ædificandi & plantandi, nullum autem euellendi & demoliendi: sed dira est (vt videtur) veritatis transgressio, & via maxima ad perditionem his, qui vsi sunt. Est enim diligenter considerantibus voluntatem Anthimi videre, in ipsum multas sacras sanctiones transgressas. Nã erga Deum, cùm non seruauit confessionem, sed & indè à spe separatus, quomodò non visus est esse contrarius accusator proprij defectus? Hãc itaque & nos tanquàm quandam vsurpationem vlceris insanabilis sistere conabimur, si excisionem membri, quod passum est, fecerimus. Circunspicientes enim dolorẽ istinc euenturum, coacti *necessitati sumus venire ad præsentem sententiam. Nam ducimur quidem ex hac mœroribus, sed vniuersim plus tribuimus communi vtilitati catholicæ

Hiere. 1. b

for. *necessitate ac necessitati.

Ecclesiæ quilibet nostrum, quàm suis quibusque proprijs compassionibus. Quia igitur diuersæ in ipsum consultiuæ & canonicæ querimoniæ factæ sunt, & quidem sanctæ memoriæ Agapetus Papa Romanus, pœnitentiæ ei dans, vsquequò vniuersa, quæ à sanctis patribus diffinita sunt, visus fuerat despexisse, neque sacerdotis, neque catholici nomen ipsum habere permittit. Nos autem quia non est possibile, molestatos de ipsis despicere, quæ *dicitur, via sacerdotibus condecenti in talibus ambulantes, canonicis ipsum induximus vocationibus, induciasque tribuimus ad recognitionem: & quod iam vltimum est, neque à consuetis proscriptionibus abstinuimus. Ipse verò tantum abhorrebat tam ab in melius mutatione, quàm defensione denunciatorum, quòd nec omninò venire voluit, nec hic videlicet inquisitionem à nobis factam sustinere. Nam erat ei accusator, vt videtur, conscientia: sed cedendo ab accusatoribus, induxit dilecti confessionem: & anima peccare consueta, difficilis ad pœnitentiam, etsi maximè multa fuerint, ad hanc trahentia. Vndè super impœnitent inobedientia voluntatis ipsius lachrymantes, & super errore, qui illius animam appræhendit, gemiscentes, sequendo sanctissimam vocem magni Dei & saluatoris nostri, quæ docet non parcere proprijs membris, si alicuius scandali causa nobis fiunt, sed ipsius incisionem facere insinuat, ad integram totius corporis: respicientesque ad ea, quæ *pridiè à sanctæ memorię Agapeto Papa antiquæ Romæ, & quòd nullum pœnitentiæ tempus accipiat, nec elegit melioris opinionis esse, satisfaciendo his qui ab ipso scandalizati sunt, atque etiàm ad ea, quæ nunc iudicata sunt à sancta synodo nobiscum existente: ipsum Anthimum constitui extra pontificium Trapezuntinum decernimus, & ipsum alienum esse ab omni alia sacra appellatione, simul & dignitate, ac efficacia decætero, & omninò inter orthodoxos non numerari sententiamus, neque posse ascendere omnino ad ipsam Trepezuntinam, neque ad hanc regiam vrbem. Et postquàm sancta Synodus surrexit, qui de Oriente erant, & quidam ex alijs episcopis, & monachi ac clerici clamauerũt. Multi anni Imperatoris. Multi anni Patriarchę. Petrum, Zoaram, & Seuerum modò anathematiza. Orthodoxum Imperatorem habes, quid times? Eos qui parabaptizant, eijce foràs. Et cùm monachi Hierosolymorum porrexerunt chartam, vniuersi clamauerunt: Multi anni patriarchæ. Libellum monachorum modò suscipe. Libellus modò legatur. Eos qui per domum baptizant, eijce foràs. Speluncam Zoaræ modò torqueas. Multi anni Patriarchę. Parabaptistam modò anathematiza. Christiani Imperatoris multi anni. Orthodoxi Imperatoris multi anni.

for. *dicitur.

Matth. 5. e 18. a

for. *pridem

Speluncę

Speluncæ hæreticorum modò ardent Multi anni Patriarchæ Monasteria Petri modò verte. Vincit fides Imperatoris. Orthodoxus regnat, quem times? Petrus quarè habet monasteria? Omnes hæreticos ibi habet. Seuerum, Petrū,& Zoaram modò anathematiza. Trinitas tres anathematizat. Anathema Seuerus Petrus & Zoaras. Seuerum Manichæum modò Anathematiza. Vincit fides Christianorū. Multi anni patriarchæ. Inimicos Christi modò anathematiza. Hæreticos modò anathematiza, Anathematizatos modò anathematiza. Vincit fides Christianorum.

Sanctissimus archiepiscopus dixit: Putamus charitatē vestrā non ignorare voluntatem & zelum pij Imperatoris nostri, quē habet ad orthodoxam fidem nostram, & nihil eorum, quæ in sanctissima Ecclesia mouentur, conuenit fieri præter opinionem & iussum ipsius. Rogamus itaque vestram charitatem in præsentiarum quiescere, vt nos tempus accipiamus, adducere ad pias suas aures ea, quæ à nobis exclamata fuerūt. Nos enim, sicut scit vestra charitas, Apostolicam sedem sequimur,& obedimus: & ipsius communicatores, communicatores habemus: & condemnatos ab ipsa,& nos condemnamus.

Authoritas Sedis Romanæ.

SVBSCRIPTIONES.

¶ Mennas Dei miserat. episcopus Cōstantinopolitanus, diffiniui & subscripsi.

Hypatius Dei miserat. episcopus Ephesinus metr. prouinciæ Asianorum, diffiniui & subscripsi.

Constantinus Dei miserat. episcopus Heracleorum à Deo amatæ metropol. prouin. Europæ, sanctæ Dei catholicę & Apostolicæ ecclesiæ diffiniui & subscripsi.

Eusebius episcopus Cyzicus, diffiniui & subscripsi.

Ego Sabinus episcopus sanctæ ecclesiæ Canusinæ, diffinitionem sanctæ recordationis patris nostri Papæ Agapeti, de persona Anthimi quondàm Trapezuntini episcop. sequendo, in omnibus subscripsi.

Ego Epiphanius episcopus sanctæ ecclesiæ Esculanæ, diffinitionem & reliqua similiter per literas latinas.

Ego Asterius episcopus sanctæ ecclesiæ Salernitanæ, diffinition.& reliqua similiter.

Ego Rusticus episcopus sanctæ ecclesiæ Fæsulanæ, diffiniti,&cæt. similiter.

In nomine Domini Iesu Christi, Leo episcopus ecclesiæ Nolanę, diffinitionem &c. similiter.

Theophanes diaconus sanctę Ecclesię Romanæ, diffinitio.& reliqua similiter.

Pelagius diaco. sanctę Ecclesiæ Romanæ, diffinitio.& reliqua similiter.

Anastasius Dei miserat. episcopus Nicenę metrop. prou. Bithyniorum, per lectionem sciens, quæ facta sunt, consententiatiuus existens omnibus diffinitis, subsignaui.

Auxentius Dei miserat. episcopus Sebastensis, per lectionem & reliqua.

Theodulus episcopus Iconiensis metropolis, subsignaui.

Theogenes episcopus Synnadorum, diffiniui & subscripsi.

Bachus episcopus Antiochiæ prouin. Pisidiorum, diffiniui & subscripsi.

Mamas episcopus Meliiensis, diffiniui & subscripsi.

Iulianus episcopus Pergensis, diffiniui & subscripsi.

Vosporius episcopus Neocæsareensis, subscripsi.

Paulus episcopus Tyanus, diffiniui & subscripsi.

Conon episcopus Sidensis, diffiniui & subscripsi.

Acacius episcopus Pessinuntinus, diffiniui & subscripsi.

Procopius episcopus Gangrensis, diffiniui & subscripsi.

Petrus episcopus Iustinianopolitanus, diffiniui & subscripsi.

Marcus episcopus Apameę, diffiniui & subscripsi.

Hyacinthus episcopus Miletinensis, diffiniui & subscripsi.

Ioannes episcopus Bosphoriensis, diffiniui & subscripsi.

Thalassius episcopus Berytius, diffiniui & subscripsi.

Magnus episcopus Beroanus prouincię gentis Syriorum, diffiniui & subscripsi.

SVBSCRIPTIONES
per literas Syrias.

Christophorus episcopus Porphyrionus prouinciæ Phœniciæ, diffiniui & subscripsi.

Aetherius episcopus Mariamnius, diffiniui & subscripsi.

Domitianus episcopus * Zechianus, diffiniui & subscripsi. * Zinchianus.

Eusebius episcopus Antiquæ ciuitatis, diffiniui & subscripsi.

Anastasius episcopus Iotapæ, diffiniui & subscripsi.

Domnus episcopus Maximianopolitan', diffiniui & subscripsi.

Archelaus episcopus Corycen. diffiniui & subscripsi.

Ioannes episcopus Zooren. diffiniui & subscripsi.

Alexander episcopus * Paraxien. diffiniui & subscripsi. * Fagrasen.

Pelagius episcopus Parnassi, diffiniui & subscripsi.

Eugenius episcopus Dei gratia ecclesiæ Tiensis, diffiniui & subscripsi.

Eustathius episcopus Tiberiopolen. diffiniui & subscripsi.

Epiphanius episcopus Heracleanus Ponticus, diffiniui & subscripsi.

Abraamius episcopos Cratianus, diffiniui & subscripsi.

* Sectoria-næ. Paulus episcopus ciuitatis * Stectotianæ, diffiniui & subscripsi.

Asterius episcopus Amastrensis ecclesiæ, diffiniui & subscripsi.

Ioannes episcopus Cæsareen. diffioiui & subscripsi.

Andreas episcopus Palten. diffiniui & subscripsi.

Leontius episcopus Helenopolitanus, diffiniui & subscripsi.

Andreas episcopus Panen. siue Theodosiopolitanus, diffiniui & subscripsi.

Epityochanus episcopus Germæ, diffiniui & subscripsi.

Theodorus episcopus Gortynen. diffiniui & subscripsi.

Ioānes episcopus Traianopolitanus Phrygiæ Pacatianæ, diffiniui & sobscripsi.

Dominicus episcopus Theodosiopolitanus, diffiniui & subscripsi.

* Theodoricus episcopus Alindenus, diffiniui & subscripsi.

Matthias Episcopus Cymanus, diffiniui, & subscripsi.

Flauianus Episcopus Cotenen. diffiniui, & subscripsi.

Theodorus episcopus Myranus, diffiniui & subscripsi.

* Bauitin* Macedonius episcopus * Berianus diffiniui, & subscripsi.

* Arcis * Arcen. Marcellus episcopus. * Areen. diffiniui & subscripsi.

Petrus episcopus Ambladen. diffinini & subscripsi.

Ioannes episcopus* Medaien. diffioiui & subscripsi.

Martyrius episcopus Barattheous diffiniui & subscripsi.

Pantaleon episcopus Iuliopolitanus, diffiniui & subscripsi.

* Andrianopolitanus. Cosmus episcopus* Aodrapolitanus, diffiniui & subscripsi.

Domioicus episcopus Sophenensis prouinciæ, diffiniui & subscripsi.

Dionysius episcopus ciuitatis Eucarpien. cū sciuerim diffinita, diffioiui & subscripsi.

Licinius episcopus Patarensis, diffiniui & subscripsi.

Paulus episcopus Oenandopolitanus, diffiniui & subscripsi.

* Parilyeopolitanus. Epiphanius episcopus* Patreopolitanus diffiniui & subscripsi.

Tryphon Dei gratia episcopus* Colaciopolis, diffiniui & subscripsi.

Eustathius episcopus Neapolitanus, diffinioi & sobscripsi.

Magnus presbyter & prior Apostolicę sedis Theopolitanæ, & ambasiator sanctissimi patriarchæ Euphræmij, sequendo diffinita à suprascriptis sanctis patribus nostris, super depositione Anthimi hæretici, alteum ipsum habeo à sacerdotali dignitate, & ab ipso nomine Christianorum, & subscripsi.

Heraclius diaconus & ambasiator Apostolicæ sedis Theopolitanæ, & sanctissimi Patriarchę Euphremij, sequens ea quę diffinita sunt à supradictis patribus nostris, & reliqua similiter, subscripsi.

Sabinus diacouus sanctę resurrectionis Christi Dei nostri, & ambasiator Petri sanctissimi patriarchæ Hierosolymorum, sequē do ea quę diffinita sunt à supradictis sanctis patribus nostris, & cętera similiter, subscrip.

SENTENTIA PETRI HIEROsolymorum, contra Anthimum.

SAnctissimus ac beatissimus patriarcha & venerabilis synodus, dixit: Demonstratus est & nuoc in rebus verus propheticus sermo, quoniam nō habitabit iuxta Deū malignus, neque permanebunt iniqui ante oculos eius. Quale, quidue factum fuerit in Anthimum, pontifical ia & imperialia dogmata, quę modò lecta sunt, demonstrarunt. Psalm. 5.
Iste enim* pridiè cùm esset episcopus Trapezuntius, & de sanis dogmatibus disceptaretur, veste ouina circumamictus, lupus verò rapax existens, existeos (euangelicè dicēdo) in pontificalem sedem regię vrbis se intrusit, simolans quidem colere veram & immaculatam fidem, & voluntariè admittere sanctas quatuor synodos œcumenicas, Nicenam 318. Constantinopolitaoam centum quiuquaginta, Ephesinam ducentorum, & Chalcedonensem sexcentorum, cum sancta epistola Leonis beati Papę antiquę Romę, scripta ad Flauianum regię vrbis pręsidem, & affinia his, quę facta sunt à venerabili Chalcedonensi synodo: in profundo autem iotellectus suam extendens perfidiam memoratus Anthimus, peiorem ad nos inducere festinauit æstum, & vbique sanctas ac catholicas ecclesias conturbauit. Nam cùm arbitraretur cōtentus fuisse sui dolorosi & iniqui studij, repeorò transmutando ipsum hypocrisis habitum reiecit, & quæ dixisset benè valdè in bis, quę ab ipso in scriptis composita erant ad recta dogmata, q̄ superbè abnegabat, nullo modo patiens confiteri vnū ipsum Dominum Deum oostrum Saluatorem Iesum Christum cognosci in duabus naturis, inconfusibiliter, immutabiliter, indiuisibiliter, & inseparabiliter, non intellexit stolidus virtutem tam piorum verborum. Perspicuum enim est, quòd inconfusibile, indiuisibille, immutabile, & inseparabile summam substantiarum vnionem significat, & ipsarum differentiam seruat in una persona & una hypostasi. Pręterea non elegit abdicare coudemnatos à sancta
* Pridem
Matth. 7. b

cta Chalcedonensi synodo, & ostendens se similia illi sapere, desipiens fuit erroris Eutychis & Dioscori. Et quod difficilius est, nō sustinuit medelā à doctrina, atque ab imperiali clementia sibi prouenienti, data etiam dilatione decenti pontificis, & ad pœnitentiam sufficienti, & ad confessionem veræ fidei adducenti. Itaque ergò cùm latens permanserit, & diuturna effugatione euidenter præmonstrauit se priuatum omni defensione, & insanabiliter habere ad propriam perfidiam, depositionis sententia in ipsum venit, principiata quidem à sanctę ac beatę memoriæ Agapeto, antiquæ Romæ pontifice, terminata verò à Menna sanctissimo patriarcha regiæ vrbis, & à venerabilissima synodo, quæ cum ipso tenebat: hinc est quòd non solùm ab episcopatu Trapezuntino cecidit memoratus Anthimus, sed & ab omni pontificali dignitate & efficacia, cùm separatus sit ab omni corpore sanctissimæ ecclesiæ cumque catholica appellatione priuatus sit, ad illius incorrigibilem errorem adaptare possumus prophetiam Oseæ: Quoniā tu repulisti scientiam, & ego te repellam, nè fungaris mihi sacerdotio. Hæc in regia vrbe gesta, cùm clarè se habeant, & nos videntes omnia canonicè & rectè venisse super Anthimum, vocationumque ordinem laudauimus, & clementiam hinc sibi benignè superuenientem, reprehendimusque perniciosam insistentiā Anthimi, consentientiatiui sumus his, quæ benè formata sunt ab ipso sanctæ memoriæ Agapeto, & his quæ diffinita sunt à Menna sanctissimo patriarcha regiæ vrbis, & ab ipsius venerabilissima synodo congregata, sequentesque de his confirmationem diuinæ ac Imperialis legis, admisimus depositionem Anthimi, tanquam qui à principio præter sacros canones intrusit se in pontificalem sedem regiæ vrbis, & nouissimè præbuit demonstrationē suæ hæresis & immutabilis opinionis, vt in ipso impleatur diuina Scriptura, quæ dicit: In diebus redargutionis in tribubus Israel ostendam fidelia: Facti sunt principes Iuda tanquam transponentes terminos, super ipsos effundam tāquam aquam impetum meum. Et rursùs alia scriptura: Oderunt in portis redarguentem, & sermonem sanctum abominati sunt. His itaque diffinimus hunc alienum omni pontificali dignitate & operatione, ipsaque catholica appellatione. Sicut enim nulla communicatio est tenebris ad lucem, ità non conuenit sacra mysteria sordidari à viris, qui syncerè non colunt Dominum Christum verum Deum.

Oseæ 4 b

Oseæ 1. e

Pro. 1. e

2. Cor. 6 c

SVBSCRIPTIONES.

¶ Petrus episcopus Hierosolymorum, diffiniui & subscripsi.

Elias episcopus Cæsareæ, diffiniui & subscripsi.

Theodosius episcopus Scythopolitanus, diffiniui & subsignaui.

Ioannes episcopus Tiberiadis, diffiniui & subsignaui.

Stephanus episcopus * Scarphiensis, diffiniui & subsignaui. * Zephyriensis.

Anastasius episcopus Gabenorum, diffiniui & subsignaui.

Epiphanius episcopus Raphiæ, diffiniui & subsignaui.

Elias episcopus Ioppæ, diffiniui & subsignaui.

Ioannes episcopus Augustopolitanus, diffiniui & subsignaui.

Nicostratus episcopus Abilæ, diffiniui & subsignaui.

Lazarus episcopus Azotanus, diffiniui & subsignaui.

Leontius episcopus Sosuzensis, diffiniui & subscripsi.

Stephanus episcopus Aradorum, diffiniui & subscripsi.

Anastasius episcopus Eleutheriopolitan', diffiniui & subsignaui.

Gregorius episcopus Hierichuntinus, diffiniui & subsignaui.

Elias episcopus Adrianopolis, diffiniui & subscripsi.

Theoctistus minimus notarius, diaconus sanctissimi episcopi Elię, subscripsi, pro ipso iuxta sua mandata in scriptis data.

Ioannes episcopus Podaleanus, diffiniui & subscripsi.

Demetrius episcopus Carpathenus, diffiniui & subscripsi.

Stephanus episcopus Meniatenus, diffiniui & subscripsi.

Zacharias episcopus * Palleonus, diffiniui & subscripsi. * Placidi.

Manuelius episcopus Bithyniensis, diffiniui & subscripsi.

Anastasius episcopus Iotapæ, diffiniui & subscripsi.

Zenobis episcopus Eleusinus, diffiniui & subscripsi.

* Nartianus episcopus Gazenus, diffiniui & subsignaui.

Theodorus episcopus * Petrorum, diffiniui & subsignaui. * Petracen. vel Petren.

Zenobius episcopus Nicopolitanus, diffiniui & subscripsi.

Araxius episcopus Gangrenus, diffiniui & subsignaui.

Procopius episcopus Heracleotanus, diffiniui subsignaui.

Dominicus episcopus Neocæsareensis, diffiniui & subsignaui.

Bachus episcopus * Bathonorum, diffiniui & subsignaui.

Dionysius episcopus Ascalonus, diffiniui & subsignaui.

Ioannes episcopus * Femensis, diffiniui & subsignaui. * Phænicensis.

*Anthorũ vel aridelẽ. Macarius episcopus *Arnidatorum, diffiniui & subsignaui.

*Sycaminapus *Famagorę Basilius episcopus *Syçomazanus, diffiniui & subsignaui.

Ioannes episcopus * Moreæ ciuitatis, diffiniui & subsignaui.

Petrus episcopus Parembolanus, diffiniui & subsignaui.

*Libyadis Zacharias episcopus *Libysianus, diffiniui & subsignaui

Dominus episcopus Maximianopolitanus, diffiniui & subsignaui.

Pelagius eps Sebastẽsis, diffiniui & subsig.

Stephanus episcopus Iamniianus, diffiniui & subsignaui.

Parthenius * Epalanus, diffiniui & subsig.

Theodorus episcopus scripsi pro isto, eo quòd ipse infirmaretur.

Theodorus episcopus Gadarorum, diffiniui & subsignaui.

Paulus eps Ailanus, diffiniui & subsigna.

Theodorus episcopus Ipsenorum diffiniui & subsignaui.

Theodosius episcopus Capitoliensis, diffiniui & subsignaui.

Dionysius episcopus Amathuntius, diffiniui & subsignaui

Dorotheus episcopus Anthedonẽsis, diffiniui & subsignaui.

Edictum hoc, supra, alieno loco positum, non habuimus, vbi commodius locaremus, quã hic. Et fuere hoc illud est, vel ex illis, quibus vehementer offensus Vigilius Papa, mandauit Episcopis rogare Iustinianum, vt tollerentur, & Vniuersalis Concilij Sententia de tribus capitulis, expectaretur. Vide supra Epistolam Vigilij ad Vniuersos.

EDICTVM PIISSIMI Imperatoris Iustiniani, fidei confessionem continens & refutatione hæresium, quæ aduersantur Catholicæ Dei Ecclesiæ.

Confessio Iustiniani Imperatoris, erudita, pia & catholico Imperatore digna.

SCientes q nihil aliud sic potest misericordem Deũ placare, quam vt omnes Christiani vnum idemque sapiant in recta & immaculata fide, nec sint dissensiones in sancta Dei Ecclesia: necessarium putauimus, omnem occasionem interimentes eis, qui scandalizantur, vel qui scandalizant, rectæ fidei confessionem, quæ in sancta Dei ecclesia prædicatur, præsenti edicto facere manifestam: vt & illi, qui rectam fidem confitentur, firmiter eam custodiant: & illi, qui aduersùs eam contendunt, discentes veritatem, festinent semetipsos vnire sanctæ Dei Ecclesiæ.

COnfitemur igitur credere in patrẽ, & filium, & spiritũ sanctũ, Trinitatẽ cõsubstantialem, vnam Deitatem, siue naturam & substantiã & virtutẽ & potestatem in tribus subsistentijs siue personis adorantes, in quibus baptizati sumus, in quas credimus, & q̃bus confessiones dedimus, proprietates quidem separantes, Deitatem autem vnientes. Vnitatẽ enim in Trinitate, & Trinitatem in vnitate adoramus, mirabilẽ habentẽ & diuisionẽ & vnitionem. Vnitatẽ quidẽ, secũdùm rationẽ substãtiæ seu Deitatis: Trinitatẽ aũt, secundùm proprietates, vel substantias, siue personas. Diuiditur enim sinè diuisione, (vt sic dicamus) & cõiungitur *diuisè. Vnũ enim est Deitas ĩ tribus, & tria vnũ, in quibus Deitas est. Aut (vt subtiliùs dicamus) ipsa tria est Deitas, Deus pater, De* filius, Deus Spiritussanctus, cùm vnaquęq; persona solùm intelligitur, mẽte separante in separabilia. Et tria vnus Deus, cùm simul intelliguntur propter eandẽ virtutẽ, eãdemq; naturã, q̃ oportet & vnum Deũ cõfiteri, & tres subsistentias prędicare seu tres p̃sonas, & vnãquanq; * cũ sua proprietate. Et vnitatẽ confitentes, confusionẽ nõ facimus, secundùm Sabelliũ, dicẽtem, Trinitatẽ vnã esse personã trinomiũ eundẽ patrem, & filiũ, & spiritumsanctũ, nec diuidentes proprietates, alienamus à Dei patris substantia filiũ aut spiritum sanctum, secundùm Arij furorem, in tres diuersas naturas incidentes Deitatem. Vnus igitur Deus pater, ex quo omnia: & vnus vnigenitus filius, p̃ quẽ oĩa: & vnus spiritussanctus, in quo oĩa.

*dis
*in

* Credimus autem ipsum vnigenitum filiũ Dei, Deũ verbũ, ante secula & sine tp̃e ex patre natum, non factum, in vltimis diebus propter nos & propter nostrã salutẽ descendisse de cœlis, & incarnatum esse ex spiritusancto, & sancta gloriosa Dei genetrice semper virgine Maria, & natum ex ipsa, qui est Dñs Iesus Christus, vnus de sancta Trinitate, cõsubstãtialis Deo patri secũdùm Deitatem, & consubstantialis nobis idẽ ipse secundùm humanitatẽ; passibilis carne, impassibilis idẽ ipse Deitate. Nõ enim alius * quidem est p̃ter Deũ verbũ, qui passionẽ & mortem suscepit: sed ipse impassibilis & sempiternis Deus verbũ generationẽ carnis humanæ sustinere dignatus impleuit oĩa. Ideò non aliũ Deũ verbũ esse, qui miracula operatus est, & aliũ Christũ, qui passus est cognoscimus: sed vnũ eundẽq, Dominũ nostrum Iesum Christum, Dei verbum, incarnatum & hoĩem factum, & eiusdẽ ipsius miracula & passiones, quas carne voluntari sustinuit, confitemur. Non enim homo aliquis pro nobis semetipsum dedit, sed ipse Deus verbum, suum corpus pro nobis dedit, nè in hominem fides & spes sit nostra sed in ipsum Deum verbum nostrã fidẽ habeamus. Et Deum igitur eum cõfitẽtes, nõ abnegamus ipsum esse & hoĩem & hoĩem dicẽtes eum, nõ abnegamus ipsum esse & Deum. Si enim Deus tãtummodo esset, quomodò patiebatur? quomodò crucifigebatur & moriebatur? Aliena enim ista sunt Deo. Sin autem homo solùm, quomodò per passionem vincebat? Quomodò saluos faciebat, quomodo viuificabat? Hæc enim supra hominis naturam erant. Nunc autem idem ipse patitur, & saluos facit, & per passionem

*Confitemur.
*quidam.

vincit, idē ipse Deus, idē ipse homo: vtrunq; tanq̄ vnū, vtrunque tanquam solū. Vndè ex vtraque natura, id est, ex Deitate & humanitate vnū Christū cōpositū dicentes, confusionē vnitioni nō introducimus. Et in vtraque aūt natura, id est, in Diuinitate & humanitate vnū Dominū nostrū Iesum Christum Dei verbū incarnatū, & hominē factū cognoscentes, diuisionē quidē per partes, vel incisionē non ferimus vni eius subsistentię. Differentiā autē naturarū, ex quibus cōpositus est, significamus non interemptam propter vnitatem, quoniā vtraque natura in ipso est. Cùm enim cōpositionē dicamus, necesse est confiteri & partes in toto esse, & totū in partibus cognosci. Nec enim diuina natura in humanam transmutata est, nec humana natura in diuinam conuersa est. Magis aūt intelligitur, q̄ vtraq; in proprietate & ratione suæ naturæ manente, facta est vnitas secundùm subsistētiam. Vnitas aūt secundùm subsistentiā significat, q̄ Deus verbū, id est, vna subsistentia ex tribus Deitatis subsistētijs, nō antè plasmato homini vnitus est, sed in vtero sanctæ virginis creauit sibi ex ipsa in sua subsistētia carnē, animatā anima rationali & intellectuali, quod est natura humana. Hanc aūt secundùm subsistentiā vnitatē Dei verbi ad carnem, docens nos & diuinus apostolus, dicit: Qui cùm in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est, æqualem se esse Deo: sed semetipsum exinaniuit, formam serui accipiens. Per hoc enim quod dixit, Qui cùm in forma Dei esset, verbi subsistentiam in natura Dei esse ostendit. Per hoc autem quod dixit, Formam serui accepit, naturæ hominis, & non subsistentiæ siue personæ, vnitum esse verbum significauit. Nec enim dixit, quòd eum, qui in forma serui erat, accepit: nē antè plasmato homini vnitum esse Deū verbum ostenderet, sicut Theodorus & Nestorius impij blasphemauerunt, affectualem dicentes vnitatē. Nos autē sequentes diuinas scripturas & sanctos patres, cōfitemur quòd Deus verbum caro factus est, qđ est secundùm subsistentiam sibi vnire naturā humanā. ideò & vnus est Dn̄s noster Iesus Christus, habēs in semetipso perfectionē diuinæ naturæ, & perfectionē naturæ humanæ. Et est vnigenitus quidē & verbū, vtpotè ex Deo patre natus, & primogenitus autē in multis fratribus, idem ipse cùm factus homo: filius enim Dei, filius hominis factus est: & manēs quod erat, non transmutauit quod factus est. Vndè & duas natiuitates eiusdem ipsius vnigeniti Dei verbi confitemur. Ante secula quidem ex patre incorporaliter nati, in vltimis autem diebus eiusdem ipsius incarnati, & nati de sancta gloriosa Dei genitrice & semper virgine Maria. Qui enim de patre splenduit supra intellectum, ex matre ortus est supra rationem. Et cùm Deus verus esset, factus est verè homo. Ideò ꝓpriè & verè Dei

Philip. 2. a

Ioann. 1. b

genitricem sanctā, gloriosam & semper virginem Mariā cōfitemur: non quia Deus verbū initiū ex ipsa accepit, sed q̄ in vltimis diebus vnigenitus Deus verbum, qui ante secula erat, incarnatus ex ipsa, immutabiliter homo factus est: & cùm inuisibilis in suis esset, visibilis factus est in nostris: & cùm impassibilis Deus esset, non dedignatus est passibilis esse hō, & immortalis, mortis legibus subiacere. Istum qui in Bethlehem de semine Dauid natus est secundùm carnem, & similis factus hominibus, & crucifixus est pro hominibus sub Pontio Pilato, prædicauerunt sancti Apostoli ipsum esse Deum, ipsum hominem, ipsum filium Dei, ipsum filium hominis, ipsum de cęlo, ipsum de terra, ipsum īpassibilē, ipsum passibilē. Deus enim verbū, qui natus est desursùm ex patre ineffabiliter inenarrabiliter, incōpræhensibiliter, sempiternè, ipse in tempore nascitur deorsùm de virgine Maria, vt illi, qui deorsùm priùs nati sunt, desursùm secundò nascerentur, id est, ex Deo. Ipse igitur matrem tantummodò habet super terram, & nos tantummodò patrē habemus in cœlo. Cùm enim accepisset mortalem patrem hominum Adā, dedit hominibus suum patrem immortalem, secundùm hoc quod dicitur: Dedit eis potestatē filios Dei fieri. Vndè & mortē secundùm carnem gustat filius Dei, propter carnalem suum patrē, vt filij hominis, vitæ eius participes fierent, propter suum secundùm spiritum patrem Deū. Ipse igitur ſm naturam filius est Dei, nos autem secundùm gratiā: & iterum ipse secundum dispensationē & propter nos filius fuit Adam, nos autem secundum naturam sumus filii Adam. Pater.n. est eius Deus ſm naturam, noster autem secundùm gratiā. Et Deus ei fuit secundùm dispēsationē, eo q̄ homo factus est: noster autem secundùm naturam Dn̄s est, & Deus, & ideò Deus verbū, qui est filius patris, vnitus carni, factus est caro, vt homines vniti spiritui, fierēt vnus spiritus. Ipse igitur verus filius Dei, oēs nos indutus est, vt omnes induamur vnum Deum, & est post incarnationē vn⁹ de sancta Trinitate, vnigenitus filius Dei Dn̄s noster IESVS Christus, cōpositus ex vtraq; natura. Cōpositum aūt Ch̄m confitemur, sanctorū patrū doctrinā sequentes. In mysterio eīm Christi vnitas secundùm cōpositionē, confusionem & diuisionē reiicit, & seruat quidē vtriusq; naturæ proprietatē. Vnā autē substantiā seu personā Dei verbi, & cum carne ostendit, & est vnus idemq; perfectus in Deitate, & perfectus in humanitate, nō tanq̄ in duab⁹ subsistentiis siue personis, sed in Diuina natura & humana cognoscendus, vt vnus sit vtraq; perfectus Deus & perfectus homo. Idē ipse Dn̄s noster Iesus Ch̄s, vnus de sancta Trinitate cōglorificandus patri & sancto spiritui. Nec enim quartæ ꝑsonę adiectionē suscepit sancta Trinitas, & incarnato vno de sancta

Ioann. 1. b

cta Trinitate Deo verbo. Istã igitur bonã traditionẽ, quã à sanctis patribus accepimus, custodimus, in qua viuimus & cõuersamur, & quã, ab hac vita ꝓficiscẽtes, oramus nobiscũ habere, q̃ est in patrẽ & Christũ filiũ Dei viui, & sanctũ spiritũ cõfessio. Hæc itaq; cõfitẽtes super alias S. Cyrilli de fide recta doctrinas, & hoc, qđ dictũ est ab ipso, vnã naturã Dei verbi icarnatã, suscipiẽtes cõfitemur, ꝙ ex diuina natura & humana vnus Christ^9 effectus est, & nõ vna natura, ꝓut quidã malè intelligẽtes dictionẽ, conãtur dicere. Vndè & ipse pater, quotiès vnã naturã dixit verbi incarnatã, in hoc, *naturæ nomine ꝓ subsistẽtia vsus est. Et in quibus libris dixit hanc dictionẽ, in sequẽtibus sæpiùs intulit. Est qñ filiũ, est qñ verbũ aut vnigenitũ, quę non naturã, sed subsistentiã seu personã significant. Subsistentia igitur verbi incarnata, non vnã naturã, sed vnũ Christũ cõpositũ, effecit eundẽ ipsum Deũ & hominẽ. Eos autẽ, qui Deũ & hominẽ Christũ cõfitentur, vnã naturã siue substantiã ipsius dicere, impiũ est. Impossibile est enim, Dñm nostrũ Iesum Christũ, secundùm vnã eandemq; naturã seu substãtiã, & ante secula esse & in tempore; aut impassibilẽ & passibilẽ: Quod in vna subsistentia siue persona eius rectè cõfitemur: ex ipsis autem dictis eiusdem sancti Cyrilli, ostendemus de memorata dictione manifestã ipsius doctrinã. In prima enim ad Successum epistola, cùm dixisset vnã naturã Dei verbi & incarnatã, statim itulit: Ergò quãtùm quidem ad intellectũ pertinet, & ad videndum tantummodò oculis animę, quemadmodùm incarnatus est vnigenitus, duas naturas esse dicimus, vnum autẽ filiũ, & Christũ, & Dominum, Deũ verbũ incarnatũ, & hominem factum. Per ista autem pater modũ incarnationis volẽs manifestare, & indiuisam & incõfusam custodiens vnitionem, & numerum naturarum, quæ cõuenerunt, demonstrauit, & vnũ Christũ prædicauit, & non vnã naturam Deitatis & carnis. Et in secunda autem ad eundem Successum epistola similia docens, ità scribit: Nam si quidẽ vnã dicentes verbi naturã, tacuissemus, non inferentes incarnatã, sed quasi extrà ponentes dispensationem: erat illis forsitan & verisimilis ratio confingentibus interrogare, vbi perfectio in humanitate, vel quomodo * subsistit humana substantia. Quoniam autem & perfectio in humanitate, & nostræ substantiæ demonstratio introducta est, dicendo, incarnatam cessent, arundineam virgã sibi supponentes. Eijcientem enim dispensationem, & abnegãtem incarnationem, oportebat iustè accusari, auferẽtem à filio perfectam humanitatẽ. Sic autem (vt dixit) incarnatũ esse dicendo ipsum, manifesta est & idubitabilis cõfessio, ꝙ factus est homo: nihil iam prohibet intelligere, quia cùm vnus sit & solus filius Christus, idem ipse Deus & homo, sicut in Deitate perfectus, ità & in humanitate perfectus. Rectissimè autem & nimìs prudenter tua ꝑfectio de salutari passione rationẽ exponit, nõ ipsum vnigenitum filium Dei, secundùm quod intelligitur & est Deus, passum esse in sua natura, q̃ sunt corporis, affirmans, magìs autẽ passum esse terrena natura. Oportet eñ necessariò vtraq; seruari vni & vero filio, & non pati, secũdùm Deitatem: & dici, passum esse eundem ipsum secundùm humanitatem ipsius enim passa est caro. Et ĩ tertio decimo cap. scholiorum idẽ S. Cyrillus similiter reiiciens eos, qui duos filios introducũt, & eos, qui vnam dicunt naturam Deitatis & carnis Christi, ità scribit: Nõ discernendum vnum Dñm Iesum Christum in hominem separatim, & in Deum separatìm: sed vnũ eũdemq́ue Dominum Iesum Christũ dicimus, naturarũ sciẽtes differentiam, & incõfusas eas sibi inuicèm conseruantes. Si igitur (prout docet nos S. Cyrillus) vnus est Dominus noster Iesus Christus, perfectus in Deitate, & perfectus idem ipse in humanitate, & nõ est passus diuina natura, sed terrena natura, scit autem & naturarum differentiam, & quòd incõfusè sibi inuicèm in vna subsistentia cõseruantur: certum est, quòd eundem ipsum in diuina natura, & in humana dicit pater cognosci, & vtranq; naturã in ipso esse, ex q̃bus & compositus est, & non aliquis sic insaniat, vt arbitretur eos rectè sapere, qui dicunt vnam esse naturam siue substantiã carnis & Deitatis Christi, eãdem & diuinã & terrenam, passibilem & impassibilem. Qm̃ autem & alio modo quidã ostendere conãtur, vnã esse naturã Deitatis & humanitatis Christi, exemplũ hoĩs ꝓponentes, & dicẽtes, ꝙ sicut ex diuersis naturis anima & corpore consistens homo, vna natura dicitur, sic ex duabus naturis Deitatis & humanitatis Christũ dicentes, debemus vnam ipsius dicere naturam: illud ad eosdem dicemus, ꝙ homo quidem est, licèt ex diuersis cõstet, id est, anima & corpore: tñ ideò vna natura dicitur, quoniã in omnibus subsistentiis siue personis, q̃ sub eadem specie referuntur, cõmuniter ꝑdicatur. Licèt enim vnaquæq; subsistentia siue persona, sicut Petrus & Paulus, proprietatibus à se inuicèm separantur, sed tamen non natura diuiduntur, (ambo enim homines) & iterùm nec anima sinè corpore, nec corpus sinè anima homo est: sed ex eo, quod nõ erat, ad hoc quod est, ex aĩa & corpore creat^9 est: vnaquęq; autem creatura, licèt ex diuersis cõstet, sed tñ vnã illã habere dicitur naturã, secundùm quam ex Deo creata est. Christus autèm nõ sic, nec.n. vnam naturam siue substantiã significat, quæ cõiter in plurimis subsistentiis siue personis prædicatur, sicut homo. Si enim hoc esset, multi Christi inuenirentur, in quibus communitas vnius naturæ prædicabatur, quod & dicere impiũ est. Sed neque ab initio ex Deitate & humanitate, si-

cut

Cyrillus de fide recta.

* natura

Idem Cyrillus.

Idem Cyrillus.

* subsistit

Idem 13 c. Scholiorũ.

cut homo ex aïa & corpore, christus creatus est: vt hoc sit natura Christi: sed cum Deus esset ante secula Dei verbum, & esset eiusdẽ naturæ siue substantiæ patri, & creator omnium, io vltimis diebus hominis naturam secundùm subsistentiam sibi vnieos, factus est homo manens Deus. Est igitur Christus vna subsistentia siue persona, & habet in semetipso perfectiooem diuinæ & increabilis naturæ, & perfectionem humanæ & creabilis naturæ. Quomodò igitur, in quo doæ naturæ cognoscuntur, increabilis & creabilis, in eo vnam naturam siue sobstantiam dici possibile est? Licèt enim vna subsistentia siue persona Christus sit, sed cõsubstantialis Deo & patri, & consobstantialis nobis idem ipse est, non tamen secundùm vnam eandemque natoram seu sobstantiam. Sin aotem vna natura siue sobstantia esset Christus, aut sinè caroe est, & soli Deo patri consubstantialis est, quoniam vna Deitas substantia siue natura est: aut purus homo existens, nobis est solùm consubstantialis, quoniã vna uatura humanitatis est: aut immutata vtraque natura, alteram effecit naturam, præter eas, quæ conuenerunt, & secundùm illos neq; Deus mansit, oeque homo factus est Christus: & ideò neque patri, neque oobis idem ipse consubstantialis est. Sic autem sapere, omni plenum est impietate: & ista dicimus, non ignorãtes quòd & quidam sanctorum patrum hominis exemplo in mysterio christi vsi sunt: sed illi qoidem, vt ostenderent, quòd sicut homo ex anima & corpore vnus efficitur, & noo duo homines: sic & Christus ex Deitate & humanitate compositus, vnus est, ooo io duos Christos vel in duos filios diuidendus. Isti autem hominis exemplo vtuntur, vt vnam naturam siue substantiam Deitatis & humanitatis Christi iotroducerent: quod demonstrauimus alieoum esse pietatis. Sed cùm per hæc conuincuntur, quòd præter rectam patrum doctrinam, sibi confingunt vnam naturam seu substantiam Deitatis & carnis, ad alia transeunt, dicentes oon oportere numerum naturarum in Christo dicere, vtpotè numero diuisionem introducente. Sciant igitur quòd numerus, quando io diuersis personis, siue subsistentijs dicitur, rerum ipsarum per partes habet diuisionem, sicut in duobus uel etiã pluribus hominibus. Quando autem in rebus voitis, tunc verbo solo, & intellectu, oon tameo ipsarum rerum, habet diuisiooem, sicut io vna subsistẽtia hominis, ex anima & corpore coostituta. Duę enim & hic naturæ intelliguntur, altera animæ, & altera corporis: & tamen non propter hoc iu duos homines diuiditur, sed vnom scimus hominem esse, & vnam substantiam eius. Et in mysterio igitur Christi facta vnitiooe, licèt diuersa iotelligantur, quæ vnita sunt, sed non ipsa re, & per partes à se inuicẽ separantur ea, ex quibus Dominus noster Iesus Christus compositus est: differentiam tamen considerantes, & hanc significare volentes, numerum assumimus, & duas in Christo naturas esse dicimus. Nec ideò vnos Christus iu duos Christos, vel in duos filios diuiditur. Et testimonium pręstat nostris dictis S. Gregorius theologus, scribens in primo libro ad Cledonium sic: Si quis introducit duos filios, vnum quidem ex Deo patre, secundum aotem ex matre, sed non vnum eundemque, ex adoptione cadat, quę promissa est rectè credentibus. Naturę enim duæ, Deus & homo, quomodò & anima & corpos? non autẽ doo filij, nec dij duo. Nec enim hic duo homines, licèt Paulus sic appellauerit, quod est intùs hominis, & quod est extrinsecùs: & vt compẽdiosè dicamus, aliud quidem & aliud ea, ex quibus saluator est, cùm non idem sit inuisibile & visibile, & hoc quod sinè tempore est, & hoc quod sub tempore est, non autẽ alius & alius. Absit. Gregorius Nazianzenus. 2. Cor. 4. d

Eccè per hæc euidenter docet sanctus Gregorius, quòd io mysterio Christi ille quidem, qui io personis numerum dicit, vt impius condemnatur: ille autem, qui in naturis, ex quibus vnus Christus compositus est, numerum accipit, rectè confitetur, vtpotè differentiam quidem naturarum, quæ conuenerunt, per hoc significans: diuisionem autem, quæ per partem est, oullo modo faciens. Sicut enim altera natura est animæ, & altera corporis, & tamen vnus secundùm compositionem homo efficitur, & non duo homines: sic & in Christo licèt duæ intelligantur naturę, altera quidem Deitatis, altera verò humanitatis, sed non propter hoc duo Christi, aut duo filij iotroducuntur. Ergò qui numerum naturarum, quæ in Christo sunt, secundùm prædictum modum dicere recusant, manifesti sunt differẽtiam naturarum abnegantes, & confusionem introducentes dispensationi. Si verò differentiam confitentur, necessè est omnimodò, ad eã significãdã, & numerum dicere naturarum, quæ sinè confusione in vnam subsistentiam conuenerunt. Vbi enim differentia seruatur, ibi omni modo & numerus sequitur. Ad cõfirmãda autem ea, quæ diximus, saoctorum patrum testimonio vtentes, ostendemus eos, dicentes, quòd in uoo Domino nostro Iesu Christo rationes quidem diuiduntur, secundùm differentiam naturarum Deitatis, & humanitatis ex quibus & compositus est, & numerum in hoc assumunt, non tamen ipsa re & per partes naturarum faciũt diuisionem in duas subsistentias siue personas. Dicit enim sanctus Cyrillus in Leuitici ioterpretatione, sic: Totum in his iterùm circunspice apertè saluatoris nostri mysterium, & emundationem, quæ per sanctum baptisma fit. Duas enim auiculas sumi iubet viuas & mũdas, vt intelligas per volatilia, cœlestem hominem simul & Deum, in duas naturas, quã- S. Cyrillus Leuit. 14. a

tùm

iùm pertinet ad rationem, diuidendum, vnicuique conuenientem. Deus enim verbum, qui ex Deo patre est, splenduit in carne, quæ ex muliere est, veruntamen non partiendum. Vnus enim ex vtrisque Christus. Et

Idem Cyrillus.

iterùm idem S. Cyrillus in secunda ad Succellum epistola, ità dicit: Sed ignorauerunt, quòd quæ per solum intellectum diuidi solent, non hæc necessariò etiàm in alteritatem, quæ est per partes, omnimodò & specialiter à se inuicèm separabuntur. Sed & S.

S. Basilius Pro. 8.

Basilius in 4. libro contra Eunomium, interpretans hoc, quod est, Dominus creauit me, & ante omnes colles genuit me, ità scribit: Intelligendum hoc quidem quòd dicit, genuit, de Deo filio: hoc autem quòd dicit, creauit, de eo, qui formam serui accepit. In his autem omnibus non duo dicimus, Deum separatim, & hominē separatim, vnus enim

Gregorius Nazianzenus.

erat, sed secundùm intellectum, vtriusq; naturam existimātes. Sed & sanctus Gregorius theologus in libro secundo de filio, docens nos, quomodò in Domino nostro Iesu Christo oportet naturas, quæ in eo sunt, secūdùm intellectum discernere, ità scribit: Cùm naturæ intellectu distant; simul diuiduntur etiàm nomina. Paulum dicentem audi, vt

1. Cor. 3. d

Deus Domini nostri Iesu Christi pater gloriæ, Christi quidem Deus, gloriæ autem pater. Nam etsi vtrunque vnum est, tamen non natura, sed conuentu. Et sanctus autem

Gregorius Nysenus

Gregorius Nysenus in 4. libro contra Eunomium, eadem nos docens, ità scribit: Etnè aliquis incorruptibili naturæ, crucis passionem applicaret, per alia manifestiùs talem emēdat errorem, mediatorem ipsum

1. Tim. 2. a

Dei & hominum, & hominem & Deum ipsum nominans: vt cùm duo de vno dicantur, congruum intelligatur circa vtrunque; circa Deitatem quidem impassibilitas, circa humanitatem autem dispensatio passionis. Intellectu igitur diuidente hoc, quod per misericordiam quidem vnitum est, ratione autem discernitur, cùm hoc quidem, quod superpositum est & supereminēs, omnem sensum prædicat; altioribus vtitur no-

Rom. 9. a
Tit. 2. c
1. Cor. 1. d

minibus, super omnia Deum, & magnum Deum, & virtutem Dei, & sapientiam, & talia vocans. Cùm autem passionum experimentum, necessariò propter nostram infirmitatem acceptum, verbis significat, ex nostro nominans vtrunque hominem ipsum appellat, non communicans per vocem ad cæteram naturam eum, qui significatur, sed vt circa vtrunque pietas conseruaretur. His ità demonstratis per sanctorum patrum doctrinam, cessent, qui numerum naturarum, quę in Christo sunt, occasionem sui erroris faciunt, & earum differentiam numeri recusatione negando, confusionem introducere conantur. Quomodò enim non est necessarius numerus, quo ad significandam differentiam naturarum, quę in vnam subsistentiam vnitę sunt, & nō ad diuisionem per partes earum, vt sunt patres? Demonstrato igitur vndique (quod impium est dicere) vnam naturam siue substantiam Deitatis & carnis Christi, & illud dicimus, quia nec secundùm quod vnam subsistentiam dicimus Deitatis & humanitatis Christi, sic possibile est & vnam naturam Christi dicere: quoniam non idem est natura & subsistentia. Omnes enim sancti patres consonanter nos docent, aliud esse naturam siue substantiam & formam, & aliud subsistentiam siue personam: & naturam quidem vel substātiam & formam, hoc quod est commune, significare: subsistentiam autem siue personam, hoc quod est speciale. Sin verò dixerint quidam, quòd sicut vna subsistētia composita dicitur Christi, sic oportet & vnam naturam compositam dicere: ostendemus, & hoc alienum esse pietatis: vnam esse naturam siue substantiam Deitatis dicentes, tres ipsius confitemur subsistentias, in vnaquaque subsistentia eandem naturam siue substantiam cognoscentes, & rectè ex tribus subsistentijs vnam subsistentiam verbi ad carnem compositam esse dicimus. Nemo enim vnquàm ausus est in catholica Ecclesia dicere, quòd sicut tres subsistentiæ, sic & tres naturæ sunt sanctæ Trinitatis: vt possibile sit dicere, vnam naturam ex tribus naturis compositam esse ad carnem. Tres enim naturas in sancta Trinitate solus Arius ausus dicere, tanquàm blasphemus condemnatus est. Ideò igitur secundùm rectam rationem, duarum naturarum dicimus vnitatem & vnam subsistentiam: quoniam Dei filius, cùm esset secundùm subsistentiam alter præter patrem, eandem autem habet patris in sua subsistentia, plasmauit sibi carnem animatam anima rationali & intellectuali: quod significat, humanę naturę vnitum esse Deum verbum, & non subsistentiæ seu personæ cuiusdam. Est igitur Deus verbum & incarnatus, vna subsistentia in vtraque natura cognoscendus, in diuina, in qua erat, prout dictum est, qui cùm in forma Dei esset, & in humana secun- Philip. 2. a
dùm hoc, quod est in similitudine hominis factus: & ideò rectiùs dicat aliquis vnam subsistentiam Dei verbi compositam, quam vna naturam compositam: quoniam cùm per se absolutè naturam dicitur, non adiecta ei speciali cuiusdam persona, infinitum & non subsistens aliquid significat: infinitum autem ad nihil potest componi. Sin autem aliquis & post tales rationes ad contentionē solam respiciens, opponere conetur, dicens, quòd secundùm redditam naturæ rationem oportet & humanam naturam Christi suam subsistentiam seu personam propriam habere: manifestus est talis, quòd antè subsistenti homini vnitum esse dicit Deum verbum, & affectualem factam esse vnitatem. Duæ enim subsistentiæ seu personæ secundùm

subsistentiam

ſubſiſtentiam vniri non poſſunt. Qui igitur hæc dicit, DEI potentiam verbis humanæ ſapientiæ euacuare feſtinans, ignorat magnum pietatis myſterium, quod corde quidem (Rom. 10.c) creditur ad iuſtitiam, ore autem confeſſio fit in ſalutem. Neque enim humana Chriſti natura per ſe abſolutè vnquàm dicitur, ſed nec ſuam ſubſiſtentiam ſeu perſonam habuit: ſed in ſubſiſtentia DEI verbi, natura humana initium, vt eſſet, habuit: vndè ipſum DEVM verbum, immutabiliter hominem factum eſſe confitemur, & non in hominem quendam veniſſe: & eiuſdem DEI verbi incarnati eſſe natiuitatem ex virgine, & propter hoc DEI genitricem ſanctam, glorioſam ſemper virginem Mariam eſſe. Ideò & ante incarnationem DEI verbi, & poſt eius incarnationem, tres ſubſiſtentias dicimus Patris, & Filij, & Spiritusſancti. Non enim ſancta Trinitas quartæ ſubſiſtentiæ, vel perſonæ adiectionem ſuſcepit. Ex his igitur omnibus conuincuntur, qui dicunt ante vnitionem duas naturas eſſe, quòd antè plaſmatum dicunt hominem, & ſic vnitum eſſe DEO verbo, ſecundùm inſaniam Theodori & Neſtorij impiorum. Qui autem dicunt, quòd non oportet poſt vnitatem duas naturas in Chriſto, ſed vnam dicere, confuſionem & phantaſiam introducunt, ſecundùm Apollinarium & Eutychen impios. Sed iſti quidem hæc. Sancti verò patres, poſt DEI verbi incarnationem conſiderantes ea, ex quibus Chriſtus eſt, & quòd inconfuſæ manſerunt naturæ, rectiſſimè duas naturas, diuinam & humanam, in Chriſto eſſe dixerunt. Nec enim ante incarnationem duæ naturæ erant Domini, nec poſt incarnationem duæ naturæ vna factæ ſunt, licèt in vna ſubſiſtentia cognoſcantur. Hæc autem & ex diuinis ſcripturis, & patrum doctrina edocti, ad refutandos eos, qui confundunt & diuidunt diuinæ diſpenſationis myſterium, meritò ſcripſimus, & non eo, quod declaramus ea, ex quibus eſt, & in quibus cognoſcitur Chriſtus, confuſionem vel diuiſionem diuinę diſpenſationi facimus. Itaque glorificationem & * vnitatis rationem proferentes, vnum (* vnionis) Chriſtum & filium & Dominum, verbum Dei incarnatum, & hominem factum confitemur, & adoramus cum patre & ſpiritu ſancto. Hæc ità cum vniuerſali Dei Eccleſia confitentes, ſcite volumus omnes Chriſtianos, quòd ſicut vnum Deum & Dominum habemus, ità & vnam fidem. Vnam enim definitio fidei eſt, confiteri, & rectè glorificare patrem, & Chriſtum filium Dei, & ſpiritumſanctum. Iſtam confeſſionem conſeruamus, in qua & baptizati ſumus, donatam quidem à magno Deo & ſaluatore noſtro Ieſu Chriſto ſanctis ſuis diſcipulis & apoſtolis, ab eis autem prædicatam in toto mundo. Trecenti autem decem & octo ſancti patres, collecti in Nicæa aduersùs Ariũ, illo cum ſua impietate condemnato, eãdem confeſſionem, id eſt, ſanctum mathema & & ſymbolum fidei tradiderunt ſanctæ Dei Eccleſiæ, & poſt illos, centum quinquaginta ſancti patres Conſtantinopolim collecti aduersùs Macedonium, ſancto ſpiritui repugnantem, & Magnum Apollinariſtam, illis condemnatis cum ſua perfidia, ſecuti per omnia idem ſanctum ſymbolum traditum à trecentis decem & octo ſanctis patribus, explanauerunt de Deitate ſancti ſpiritus. Inſupèr autem & qui in Epheſo prius collecti ſunt ſancti patres aduersùs Neſtorium impium, & qui in Chalcedone conuenerunt ſancti patres aduersùs Eutychen impium, ſecuti per omnia prædictum ſanctum ſymbolum, ſiue mathema fidei, condemnauerunt prædictos hæreticos vnà cum eorum impietate, & hos qui ſimilia illis ſapuerunt, vel ſapiunt. Et ſuper hæc anathematizauerunt eos, qui aliam definitionem, ſiue ſymbolum, ſiue mathema tradunt accedentibus ad ſanctum baptiſma, vel ex quacunque hæreſi conuerſis, preter traditum (ſicut dictum eſt) à trecentis decem & octo ſanctis patribus, & explanatum à centum quinquaginta ſanctis patribus. His ita ſe habentibus, perſpeximus, & capitula ſupponere, quibus tam rectæ fidei compendioſa confeſſio, quàm hęreticorum condemnatio continetur.

Si quis non confitetur Patrem, & Filium, & Spiritum ſanctum Trinitaté conſubſtantialem, vnam Deitatem ſeu naturam & ſubſtantialem, & vnam virtutem & poteſtatem in tribus ſubſiſtentiis ſeu perſonis adorandam, talis anathema ſit. (De his capitulis, vide in quinta ſynodo œcumenica, Conſtantinopoli habita, vbi ſub alia tralatione leguntur.)

Si quis autem non confitetur eum, qui ante ſecula & ſinè tempore ex patre natus eſt Deum verbum in vltimis diebus deſcendiſſe de cœlis, & incarnatum eſſe de ſancta glorioſa Dei genitrice & ſemper virgine Maria, & hominem factum, natum eſſe ex ipſa, & propter hoc eiuſdem Dei verbi duas eſſe natiuitates, quæ eſt ante ſecula incorporaliter, & quæ eſt in vltimis diebus ſecundum carnem, talis anathema ſit.

Si quis dicit alium eſſe Deum verbum, qui miracula operatus eſt, & alium Chriſtum, qui paſſus eſt, aut Deum verbum cum Chriſto eſſe naſcente ex muliere, vel in ipſo eſſe tanquàm alterum in altero, ſed non vnum eundemque Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, Deum verbum incarnatum & hominem factum, & eius ipſius miracula & paſſiones, quas carne ſponte ſuſtinuit, talis anathema ſit.

Si quis dicit ſecundùm gratiam, vel ſecundùm operationem, vel ſecundùm dignitatem honoris, vel ſecundùm authoritatem, vel relationem, vel affectum, vel virtutem, vnitionem Dei verbi ad hominem factam eſſe, vel ſecundùm *homonęam, per quam Neſtoria- (* homonymiam.)

ni & Deum verbum vocantes Christum & hominem, separatim Christum nominanses, solo vocabulo vnum Christum dicunt, aut si quis per bonam voluntatem dicit vnitionem factam esse, sicut Theodorus hæreticus ipsis verbis dicit, quasi quòd placuit Deo verbo homo, eo quòd benè visum est ei de ipso, sed non secundùm subsistentiam Dei verbi ad carnem animatam anima rationali & intellectuali vnitionem cõfitetur, & ideò vnam eius subsistẽtiam compositam esse talis, anathema sit.

Si quis per relationem aut abusiuè, Dei genitricem sanctam, gloriosam semper virginem Mariam, dicit aut hominis genitricem, aut Christotocon, tanquàm Christo Deo non existente, sed non propriè & verè Dei genitricem ipsam confitetur, eo quòd ipse, qui ante secula ex patre natus est Deus verbum, in vltimis ex ipsa incarnatus & natus est, talis anathema sit.

Si quis non confitetur Dominum nostrum Iesum CHRISTVM, qui carne crucifixus est, Deum esse verum & Dominum gloriæ, & vnum de sancta Trinitate, talis anathema sit.

Si quis in duabus naturis dicens non tanquàm in Deitate & humanitate, vnum Dominum nostrum Iesum Christum, Deũ verbum incarnatum confitetur, nec ad significandam differentiam naturarum, ex quibus cõpositus est, sed pro diuisione per partem, talem excipit vocẽ in mysterio Christi quasi separatim vnaquaque natura suam habente subsistentiam, sicut Theodorus & Nestorius blasphemauerunt, talis anathema sit.

Si quis in vno Domino Iesu Christo, hoc est, Deo verbo incarnato, numerum confitetus naturarum, non intellectu differentiam earum, ex quibus & compositus est, excipit, vtpotè non interemptam propter vnitatem, sed pro diuisione per partem numero vtitur, talis anathema sit.

Si quis dicens vnam naturam Dei verbi incarnatam, non sic hoc intelligit, quòd ex diuina natura & humana vnus Christus effectus est, consubstantialis patri secundùm Deitatem, & consubstantialis nobis idem ipse secundùm humanitatem, sed quòd Deitatis & carnis Christi vna natura siue substantia effecta est, secundùm Apollinarij & Eutychetis perfidiam, talis anathema sit.

Æqualiter enim & eos, qui per partem incidunt vel diuidunt, & eos qui confundunt diuinæ dispensationis mysterium Christi, reijcit & cõdemnat vniuersalis Dei Ecclesia.

Si quis non anathematizat Arium, Eunomium, Macedonium, Apollinarium, Nestorium, & Eutychen, & eos, qui similia eis sapuerunt vel sapiunt, talis anathema sit.

Si quis defendit Theodorum Mopsuestenum, qui dixit alium esse Deum verbum, & Christum, à passionibus animę & desiderijs carnis molestias patientem, & ex profectu operum melioratum, & baptizatum in nomine patris, & filij, & spiritussancti: & per baptisma gratiam sancti spiritus accepisse, & affiliationem meruisse, & ad similitudinẽ imperialis imaginis in personam Dei verbi adorari, & post resurrectionem, immutabilem cogitationibus, & impeccabilem omninò factum fuisse: & iterùm dixit talem factã esse vnitionem Dei verbi ad Christum, qualẽ dixit Apostolus de viro & muliere, *Erunt duo in carne vna*: & super alias suas innumerabiles blasphemias ausus est dicere, quòd post resurrectionem, cùm insufflasset Dominus discipulis suis, & dixisset, *Accipite spiritum sanctum*: non dedit eis spiritum sanctum sed figuratim tantummodò insufflauit: sed confessionem, quam fecit Thomas cùm palpasset manus & latus Domini post resurrectionem, dicẽs, *Dominus meus & Deus meus*, inquit nõ esse dictum à Thoma de Christo, (nec enim dixit Theodorus Deum esse Christum) sed ad miraculum resurrectionis stupefactum Thomam, glorificasse Deũ, qui Christum resuscitauit: & quod peius est, etiàm in interpretatione, quam in Actus Apostolorum scripsit Theodorus, similem fecit Christum Platoni & Manichæo & Epicuro, & Marcioni, dicens quòd sicut illorum vnusquisque ex dogmate, quod inuenit, suos discipulos fecit vocari Platonicos, & Manichæos, & Epicureos, & Marcionitas; simili modo, & cùm Christus dogma inuenisset, ex ipso Christianos vocari.

Ephe. 5. g

Ioan. 20. e

Ibidem g

Si quis igitur defendit eundem Theodorum, qui talia blasphemauit, & non anathematizat eum, & eius conscripta, & eos, qui similia illi sapuerunt vel sapiunt, talis anathema sit.

Si quis defendit conscripta Theodoreti, quæ exposuit pro Nestorio hæretico aduersius rectam fidem, & Ephesinam primam sãctam Synodum, & sanctum Cyrillum, & duodecim eius capitula, in quibus sceleratis conscriptis idem Theodoretus affectualem dicit unitatem Dei verbi ad hominem quendam, de quo blasphemans dixit, quòd palpauit Thomas eum qui resurrexit, & adorauit eum qui resuscitauit, & propter hoc impios vocat doctores Ecclesiæ, qui vnitatem secundùm subsistẽtiam Dei verbi ad carnem cõfitentur, & super hæc Dei genitricem abnegat sanctam & gloriosam semper Virginẽ Mariam. Si quis igitur memorata conscripta Theodoreti defendit, & non anathematizat ea, talis anathema sit.

Propter tales eius blasphemias ab episcopatu deiectus est, & posteà in sancto Chalcedonensi Concilio compulsus est omnia contraria memoratis suis conscriptis facere, & rectam fidem confiteri.

Si quis defendit impiam epistolam, quam ad Marim Persam hæreticum Ibas scripsis-

se dicitur, quæ abnegat Deum verbum hominem factum esse, & dicit non Deum verbum ex virgine incarnatum esse, sed purum hominem ex ipsa esse natum, quem templum vocat, vt alius sit Deus verbum, & alius homo. Et super hęc iniuriat Ephesinam primam synodum, quasi sine inquisitione & examinatione ab ipsa Nestorio condemnato, & sanctum Cyrillum vocat hæreticum, & duodecim eius capitula impia dicit, Nestorium autem & Theodorum cum impijs eorum conscriptis, collaudat & defendit. Si quis igitur (sicut dictum est) eandem ipsam epistolā vindicat, vel rectam esse dicit ipsam vel partem ipsius, sed non anathematizat eam, anathema sit.

De Actis Syn. Chalcedon. circa Theodorum Ibam, & Theodoretum.

Tali ergo impia epistola instè anathematizata, ꝓpter insertas ei blasphemias, Theodori & Nestorij impintū sequaces conantur dicere, susceptam esse eam à sancto Chalcedonensi Concilio: hoc autē dicunt, sanctam quidem Chalcedonensem synodum calumniantes, nomine autē eius festinantes debita cōdemnatione liberare Theodorum & Nestorium, & impiam epistolam, pro qua Ibas sępius accusatus, non est ausus eam suam dicere propter insertas ei blasphemias: & hæc demonstremus ex his, quæ diuersè de ista causa mota sunt. In his autem, quæ apud Photium & Eustathium Tyri acta sunt, cum accusaretur prædictus Ibas de iniurijs sancti Cyrilli, manifestè confessus est, post vnitatem Orientalium, quę ad sanctæ memorię Cyrillum facta est, nihil iniuriosum de eo dixisse. Epistola autē plena prædictis blasphemijs, pro quibus accusabatur Ibas, multas contra sanctum Cyrillū iniurias continens, facta esse ostenditur post vnitatem ad Orientales factam, ex quo demonstratur Ibas eam abnegasse. Vnde prædicti Photius & Eustathius satisfacientes accusatoribus, in scriptis definierunt, prædictum Ibam omnia cōtraria epistolæ peragere, sicut indicium ab eis datū significat. Sed cùm Ibas non adimplesset ea, quæ illi iudicauerūt, eiectus est ab episcopatu propter blasphemias prædictæ epistolæ, & Nonnus pro illo ordinatus est, qui & consedit sancto Chalcedonensi Concilio. De eisdem igitur etiam in Chalcedone accusatus memoratus Ibas, post lectionem impiæ epistolæ non est ausus eam suam esse confiteri, sed statim ipsis verbis intulit alienum se esse eorum, quæ ei inferebantur. Vnde sancta synodus, cum ei non sufficeret abnegatio Ibæ, quæ facta est de epistola, compulit eum contraria ei peragere, id est, reprobatam in ea rectam fidem confiteri, & Ephesinam primam sanctam Synodum suscipere, & sanctum Cyrillum patrem & doctorem ascribere, quæ in eadem impia epistola iniuriantur, & Nestorium & impiū eius dogma anathematizare, quę impia epistola defendit & collaudat. Si igitur & ipse Ibas propter impiam epistolam sæpius accusatus, non est ausus eam suam dicere, sed etiam Chalcedonense sanctum Concilium omnia ei contrária compulit eum peragere: quomodo eadem sancta synodus memoratam epistolam susciperet, & condemnationi impietatis, quæ in ea continetur, sese subijceret, à qua Ibam liberare festinauit? Quoniā autem omnes blasphemias epistolę prætermittentes hæretici, hoc solum ex ipsa proferunt, quòd ad decipiendos simpliciores scriptor epistolę dixit, hoc est, duas naturas, vnam virtutem, vnam personam, (quod ipsum & nos demonstramus) in hoc suā cōmiscuit impietatem. Cuius enim dicit duas naturas & vnam personā, qui abnegat Deū verbum, incarnatū de sancta & gloriosa Dei genitrice & semper virgine Maria, natū esse ex ipsa? Sed certum est, quòd vnicuiq; naturæ suam personam attribuit, sicut Theodorus & Nestorius in suis libris blasphemantes exposuerunt, quos defendit scriptor epistolæ cum eorum impietate. Illi enim apertè dicentes duas naturas Dei verbi & Christi, quem purū hominem vocant per affectualē coniunctionem, & per eandē dignitatem & honorem, vnam personam apparere dicūt: sed & duarum naturarum vnam virtutē siue potentiam dicens scriptor epistolæ manifestus est, quòd & in hoc memoratos hæreticos sequitur, Theodorum quidem, dicentem in diuersis libris de incarnatione impiè expositis, Nestorium autem in multis quidē scripsis, & maxime in epistola scripta ad Alexandrum Hierapolitanum hæreticum, quòd duarum naturarū una est authoritas, & vna virtus, siue potentia, & vna persona per dignitatem eandemq; honorem: ex quo ostenditur, qui scripsit epistolam, secundùm illorum perfidiam pro personis vsus vocabulo naturarum. Vna enim autoritas, & vna virtus siue potētia, & vna dignitas & idem honor, non in diuersis naturis, sed in diuersis personis eiusdem substantiæ dicitur, quod in sancta Trinitate confitemur. Vnde & sancti patres anathematizauerunt eos, qui per authoritatem, aut virtutem, siue potentiam, aut dignitatem, aut æqualitatem honoris, dicunt Deum verbum vnitum esse Christo: quem purum hominem vocant Theodori & Nestorij sequaces, sed non secundùm subsistentiam Dei verbi ad carnem animatam anima rationali & intellectuali, vnitatem factam esse confitentur. Et hæc quidem sufficiebant ad conuincendam impietatem eorum, qui sceleratam epistolam vindicant: tamen & in fine scriptor eiusdem epistolæ ostendit suam perfidiam, dicendo, quòd oportet credere in templum, & in eum, qui habitat in templo, per quæ apertè duas introducit personas. Sed istam impietatem à Theodoro & Nestorio scripto epistolæ edoctus est. Catholica autem Ecclesia talem

Quomodo Syn. Chalcedon. probaret epist. Ibæ, quę eū adegit ad profitendū contraria epistolæ.

talem condemnatus perfidiam, non in templum, & in eum, qui habitat in tẽplo, sed in vnum Dominũ nostrum Iesum Christum, Dei verbum, incarnatum & hominem factũ * confitetur, & credere tradit. Nihil autem mirandum est, si vocabulo naturarum vsus est scriptor illius impiæ epistolæ. Solent enĩ hæretici, vt simpliciores deciperẽt, vocibus quidem vti, quæ ab orthodoxis piè dicuntur, rectum autem earum intellectum & expositionem, ad suam impietatem trãsferre. Quoniam autem eædem voces, quandò benè exponuntur, & intelliguntur, cum pietate sunt: quandò autem malè ab hęreticis intelliguntur, & proferuntur, impietatem habent: itaq; Nestorium duas quidem naturas & vnam personam dicentem, non confitentem autem earum vnitatem secundùm subsistentiam, Ephesina prima synodus, cuius authores erant Cælestinus & Cyrillus sanctæ memoriæ, non suscepit, sed condemnauit. Nos autem sanctorũ patrum doctrinam per omnia sequentes, & vnitatem duarũ naturarum, ex quibus Dominus noster Iesus Christus vnus sanctæ Trinitatis, Deus verbum, incarnatus compositus est, & quòd earum differentia non interempta est propter vnitatem, in superioribus apertiùs demonstrauimus: & sufficiebant quidem, quæ prædiximus, satisfacere eis, qui nolunt contendere. Sed quoniam illi, qui semèl ad impietatem declinauerunt; & alia proponere conantur, necessariò nos & tales eorum occasiones vanas ostendemus. Dicunt enim nõ oportere vituperare impiam epistolam, eo quòd in aliquantis fertur codicibus. Sed si hoc aliquis secundùm eorum dementiam suscipiat, oportet & Nestorium & Eutychen suscipi, quoniam plurima & de his in gestis continentur, quæ apud synodum acta sunt. Sed nemo sapiens dictis eorum animum intendet. Quæ enim de hæreticis proferuntur in synodis, & pars gestorum fiunt; non ad liberationem inferuntur, sed ad maiorem condemnationem eorum, & qui eis similia sapiunt. Oportet autem etiàm illud attendere eos, qui veritatem perscrutantur, quòd forsitan in Concilijs quædam à certis ibi conuenientibus dicuntur, aut per fauorem, aut per contrarietatem, aut per ignorantiam. Nemo autem attendit eã, quæ per partem à quibusdam dicuntur: sed sola illa, quæ ab omnibus communi consensu definiuntur. Si enim aliquis secundùm illos voluerit attendere eiusmodi contrarietates, vnaquæq; synodus inuenietur semetipsam destruẽs. Propter hæc igitur oportebat eos, si sanctum Conciliũ rectè susciperẽt, nõ tales blasphemias ei applicare, sed sequi doctores catholicæ Ecclesiæ, & maximè sanctũ Athanasium, qui fuit Alexãdriæ episcopus, & plurimos & magnos labores suscepit pro recta Christianorum fide aduersùs omnem hæresim, & maximè contra impijssimos Arianos. Ipsis enim Arianis ad decipiendos populos suo errori coniungentibus Dionysium, *qui ante multos annos Athanasij fuit Alexandriæ episcopus, & dicentibus, quòd & ipse Dionysius similia eis sapuit, Athanasius magnus Ecclesiæ doctor multis modis ostẽdit in scriptis, rectam fidem Dionysium ab initio prædicasse, nulloq; modo participem Arianæ impietatis fuisse. Isti autem hæretica sapientes, suam impietatem eidem synodo applicare festinant. Qualis autẽ est condemnatio, & qualis imminet maledictio eis, qui in patres peccãt, docet nos & diuina scriptura. Si enim Cham filius Noæ cùm vidisset nudum suum patrem, quoniam non cooperuit patris corporalem nuditatem, sed egressus nunciauit eam fratribus, & illi vestimento eã cooperuerunt, ipse quidẽ Cham, & illi, qui ex ipso nati sunt sub maledictione facti sunt: qui autem cooperuerunt, magnã benedictionem meruerũt: multo magis isti maiore & ampliore condemnatione digni sunt, qui ad synodum minimè pertinentem infamiam, festinant per impietatem epistolæ & Theodori, eidem sanctæ synodo applicare. Sed non ideò impia epistola, vel defendentes eam, condemnationẽ suæ impietatis effugient: sed neq; Theodorus, qui paganos & Iudęos, & omnes hæreticos impietate superat. Impio enim Theodoro nõ sufficit, super alias eius blasphemias ad suum errorem malè interpretari symbolum trecentorum decem & octo sanctorum patrũ: sed etiàm contempto eo, aliud symbolum exposuit omni impietate plenum, in quo anathematizare ausus est eos, qui aliter sapiunt vel tradunt, vt quantum ad illius insaniam pertinet, omnes sancti Apostoli & patres condemnarentur. Hoc autem Theodori impium symbolum & in Ephesina prima synodo prolatum, & in Chalcedonensi recitatum, ab vtraque synodo cum eius expositore, & eis, qui illud suscipiunt, condemnatum est. Quoniam autem quidam, verba pro Theodoro facientes, cùm proferuntur impia eius conscripta, propter insertam eis blasphemiam confingunt quidẽ dicere, quòd impia sunt, ipsum autẽ, qui talem impietatem euomuit, recusant anathematizare: miramur eorum dementiam, quòd diuinæ scripturę contraria agunt, euidenter dicenti, quia ęqualiter horribilia sunt apud Deum impius & impietas eius. Actio enim cum actore punietur. Si autem similiter impietati horribilis est Deo ille, qui impiè agit, certè separatus est talis à Deo, & anathemati iustè subijcitur, Anathema enim nihil aliud significat, nisi à Deo separationem, sicut in veteri & nouo testamento iudicium de anathemate significat. Quòd autem & Dominus eos, qui non permanent in verbo veritatis ipsius, separatos esse ab Ecclesia dicit, in Euange-

for. credere se confitetur, & tradit.*

Athanasius Alexandrinus

qui multis annis ante Athanasium.

Vide in Panoplia Euthymij, parte 1. Titulo 13.

Maledictio eis, qui in Patres peccant grauis imminet.

Gene. 9. c d

Sap. 14. a

Anathema quid.

Euangelio secundùm Ioannem Iudæos alloquens, sic ait: *Omnis qui facit peccatum, Seruus est peccati. Seruus autem non manet in domo in æternum, filius autem permanet in æternum.* Quod autem, quam Dominus nominat domum, diuina scriptura Ecclesiam Dei viui vocat, Apostolus testatur in epistola prima ad Timotheum. Si vero quidam dicunt, non oportere Theodorum post mortem anathematizari, sciant, qui talem hæreticum defendunt, quod omnis hæreticus, vsq; ad finem vitæ in suo errore permanens, iustè perpetuo anathemati & post mortem subijcitur, & hoc in multis hereticis & antiquioribus, & propioribus, factum est, id est, Valentino, Basilide, Marcione, Cerintho, Manichęo, Eunomio, & Bonoso. Hoc autē idem & in Theodoro factum est, & in vita accusato, & post mortem anathematizato à sanctis patribus, quibus si credere noluerint, vt hæretici eius defensores, vel impiæ epistolæ, quā ipsi defendunt, credant. Quæ licet Theodorum collaudet, manifeste tamen dicit, quòd in Ecclesia sanctis patribus anathematizatus est, & ex illo plurima inquisitio facta est de eius conscriptis, vtpote plenis impietate. Huc autem tunc faciebant catholicę Ecclesię doctores, ne sempliciores legētes illius impia, cōscripta, à recta fide declinarēt. Quod autem impij, licet non in vita in suam personā anathema susceperint, tamē & post mortem anathematizātur à catholica Ecclesia, ostēditur à sanctis synodis. Nicęna enim synodus eos, qui impij Arij sectam colunt, sine nomine anathematizauit. Quæ autem in Constantinopoli congregata est, impiam Macedonij hæresim similiter condemnauit, sed tamē Dei sancta Ecclesia & post mortem Arium & Macedoniū nominatim anathematizat. Cum autē ex multis probationibus conuincuntur, quòd superuacuè & impiè agunt, qui Theodorum & impietatem eius defendunt, ad aliam vanam occasionem cōfugiunt, dicētes non oportere eum anathematizari, eo quòd in communicatione ecclesiarum mortuus est. Oportebat autem scire eos, quòd illi moriuntur in communicatione ecclesiarum, qui commune pietatis dogma, quod in vniuersali Ecclesia prędicatur, vsq; ad finem seruauerunt. Iste autem vsque ad mortem in sua permanens impietate, ab omni Ecclesia eiectus est. Itaque & omnis plenitudo Mopsuestenæ ecclesiæ, in qua episcopus dicitur fuisse, cum inuenisset, quod Paganis & Iudæis & Sodomitanis à sanctis patribus connumeratus est, deleuerunt ipsi ex illo à sacris ecclesiæ diptychis eius nomē, sicut gesta in eadem ciuitate apud Concilium episcoporum illius prouinciæ confacta ostendunt. Miramur igitur Theodori sequaces, qui eum & impietatē eius tanquàm suam defendūt, cum ecclesia, in qua fuit episcopus, vtpote hæreticum ex multis tempo-

Ioan. 8. d
1. Tim. 3. d
Theodor. Mopsuest. mortuus est in sua impietate.

ribus eum eiecit. Quòd autem ad cōdemnationem suam talem occasionem proponunt defensores Theodori, scire licet & ex ipso aduersus Iudam facto tremendo iudicio. Ille enim cùm putasset latere eū, qui occulta hominum cognoscit, sacramentis communicauit cum apostolis: sed tamē nihil ei profuit, quod cum dolo cōmunicauit. Sed licet post mortem eius duodecim nominati sint discipuli, sicut Ioannes euāgelista dicit, *Thomas autem, qui Didymus dicebatur, vnus ex duodecim, non erat cum ipsis, quando venerat Iesus*: tamen hoc non liberat Iudam à condēnatione, aut connumerari facit Apostolis. Vnde post ascensionem Domini, apostoli per suam sententiam eundem Iudam etiam post mortem condemnauerunt, & alium pro illo introduxerunt. Quòd autem vanam occasionem proponunt, dicentes nō oportere hęreticos mortuos anathematizari, & ex ipsis Domini verbis ostendemus. Impios enim, & adhuc viuos, mortuos nominat, dicens: *Dimitte mortuos sepelire mortuos suos.* sicut iustos & iam defunctos, viuos nominat. Dicit enim de Abraham & Isaac & Iacob, quòd Deus non est mortuorum, sed viuorum. Si ergo secundùm verba illorum non oportet hæreticos mortuos anathematizari, nec viui hæretici anathematizabuntur, quos Dominus mortuos vocat, quia separati sūt ab ipso, qui dixit: Ego sum vita. & secundùm eos iam nec viui, nec mortui hæretici anathematizabuntur: & sine causa, secundùm illos, Apostolica doctrina tradit anathematizari eos, qui tradūt pręter quod accepimus: sine causa sanctæ synodi hæreticos condemnauerūt, sine causa & alij sancti patres & doctores Ecclesiæ hæreticos anathematizauerunt. Incidunt autem & Hieremiā prophetam, dicentem: *Execrandus, qui opera Domini facit negligenter.* & David prophetam, dicentem: *Execrandi, qui declinant à mandatis tuis.* & vt compendiosè dicamus, omnem diuinam scripturā in diuersis locis tales condemnationes impij inferentem. Sin autem illi, qui negligenter opera Dei faciunt, & peccant in mandatis eius, talibus cōdemnationibus subijciuntur: quāto magis impius Theodorus, qui talia aduersus ipsum magnum Deum, & Saluatorem nostrum Iesum Christum blasphemauit, iustè condemnatus est & anathematizatus. Et hęc quidē sufficiebant, supmemoratas & alijs nostris libris insertas probationes, quas protulimus, ostendētes, quod oportet etiam post mortem hæreticos condemnari, confundere eos, qui Theodorum defendunt, & compescere à tali impietate. Quoniam autem contentiosè in ijsdem permanent, etiam quod est amplius, dicemus, quia quidam ex ipsis, qui in Nicæna sancta synodo conuenerunt, & expositæ ab ea fidei definitioni vel symbolo subscripserūt, quoniam postea contraria sapiētes apparuerūt,

Ioan. 20. f
Act. 1.
Matth. 8. c
Matt. 22. c
De morte hæreticorū legitur in dec. c. 24. q. 2. Sanè pro fectur.
Io. 11. 14. 4.
Hiere. 48 b
Psalm. 118.

alij quidem viui, alij autem poſt mortẽ anathematizati ſunt à Damaſo ſanctæ memoriȩ Papa antiquioris Romȩ, & ab vniuerſali Sardicẽſi ſynodo, prout teſtatur ſanctus Athanaſius. ſed & Chalcedonẽſis ſancta ſynodus Domnum Antiochiæ factum epiſcopum, poſt mortem condemnauit, quòd auſus eſt ſcribere, oportere ſolùm taceri duodecim capitula ſancti Cyrilli. Quoniã autẽ Theodori defenſores hæretici, omni propoſitione & conatu * excidentes, præſumont, dicere ad deceptionem ignorantiom, quòd ſanctæ memoriæ Cyrillus in aliqua parte epiſtolæ illum collaudauit, ex multis oſtẽditur, quòd non conuenit eorum conamen dictis à ſancto Cyrillo in diuerſis eius libris contra impium Theodorum, in quibus magis impium omnibus alijs hæreticis eum oſtendens, deindè non ſuſtinens plurimas & maximas eius blaſphemias contra magnum Deũ & Saluatorẽ noſtrum Ieſum Chriſtum dictas, exclamauit, ità dicens: Expauit cælum ſuper hoc, & horruit ampliùs vehementer, dicit Dominus: O intolerabilem malignitatem, o linguam loquentem iniquitatem contra Deum, & mẽtem in altitudinem cornu extollentem. Et iterùm: Impone homo tuæ linguæ oſtium & ſeram, ceſſa cornu in altitudinem extollens, & loquens iniquitatem aduersùs Deum. Quouſq; inſultas patienti Chriſto? In mente habe ſcriptum à diuino Paulo: *Sic autem peccantes in fratres & percutientes eorum infirmam conſcientiam, in Chriſtum peccatis.* Et vt aliquid etiàm ex propheticis loquar codicibus, iuſtificata eſt Sodoma ex te, ſuperaſti paganorum verboſitates, quas contra Chriſtum fecerũt, ſtultitiã exiſtimantes crucem, nihil eſſe oſtendiſti Iudaicæ ſuperbiæ crimina. His igitur ad cõdemnationem Theodori, ſic à ſancto Cyrillo dictis, licèt aliquis concedat, ſecũdùm illorum verba, ſanctum Cyrillũ aliquid pro Theodoro dixiſſe, neq; hoc liberat illum à cõdẽnatione. Inuenimus enim, quòd multi ſanctorũ patrum quoſdam hȩreticos collaudauerũt, ſicut & ſancti Damaſus & Athanaſius & Baſilius Apollinarium & ſanctus Leo Eutychen: & tamẽ, cognita eorũ impietate, non propter hoc euaſerũt hȩretici condemnationẽ & anathema, quod poſteà contra eorum perſonam & impietatem factum eſt. Tantus autem eſt furor defendentium Theodorum, quia præſumũt aduersùs Gregorium Theologum, & Ioannem Conſtantinopolitanum mentiri, dicentes epiſtolas ad eundem Theodorum plenas laudis eos direxiſſe: quod falſum eſt. Gregorius enim, cùm in Conſtantinopoli pro veritate laborans, conuerſis per eum ab Ariana inſania ad catholicã fidẽ populis, ad ſuam patriam reuerſus, epiſtolas, quas hæretici doloſè proferunt, non ad Theodorum Mopſueſtenum ſcripſit, ſed ad Theodorum epiſcopum Tyanon, quæ eſt ſecundæ Cappadociȩ metropolis. Eiuſdem autem prouinciæ ſunt & Nazianzus ciuitas, cuius fuerat epiſcopus ſanctæ memoriæ Gregorius, & Arrianzus prȩdium, vndè ortus fuerat. Hoc enim & ipſæ epiſtolȩ apertè ſignificant, memoriam faciẽtes conſuetudinum & collectionum & eiuſdem prædij Arianzi, & aliorum prædiorum eiuſdem prouinciæ, & menſis lingua Cappadocum nominati, & Boſphorij epiſcopi ſub eodẽ Theodoro cõſtituti, qui tũc tẽporis Colonæ ciuitatis eiuſdem prouinciȩ eps erat, & aliorũ epiſcoporũ, & chorepiſcoporũ & monaſteriorũ, quȩ ſub Theodori iuriſdictione erant, quorum vſq; nunc eadem nomina ſeruantur. Qualis enim eſſet communio Cappadocibus ad ſecundam Ciliciam, vel tunc, vel modò diuiſa earum prouinciarum gubernatione. Et quos epiſcopos ſub ſe habere poterat Mopſueſtenus epiſcopus, cum ipſe ſub metropolitano ſecundæ Ciliciæ conſtitutus eſſet? Ioannes aũt Conſtantinopolitanus ſcripſit quidem epiſtolam ad Theodorum Mopſueſtenum, nõ tamen laudibus, ſed quærimonijs & increpationibus plenam, vtpotè illo à bona conuerſatione lapſo. Quoniam enim cum eo monachicam vitam in vno eodẽmque monaſterio exercuit, conuerſationis ibi factæ eum admonuit, & pro his teſtimonium præbent Zozomenus & Heſychius, & Socrates & Theodoretus, qui multas pro Theodoro laudes fecit. Si autem teſtimonia proferunt Ioannis Antiocheni, & Orientalis concilij ſub eo conſtituti, facta pro Theodoro & eius impietate, neceſsȩ eſt eos & illa ſuſcipere, quæ (quantum ad illos pertinet) ad condemnationem ſancti Cyrilli, & reprobationem rectæ fidei fecerunt Ioannes, & qui cum illo erant, necnon etiàm quæ ſcripſerunt, Neſtorium & eius perfidiam diutius defendentes. Et hoc oſtendit ex diuerſis eorum libris & epiſtolis, quas ad Theodoſium piȩ recordationis, & ad alios diuerſos ſcripſerunt. Et vt hæc quidem, ſicut nihil ſubtilitatis habentia, prætermittamus, neceſſarium putauimus memorare etiàm illa, quæ ab Auguſtino ſanctæ memoriæ Aphricano epiſcopo ſcripta ſunt. Quæſtione enim aliqua poſt mortem Cæciliani de eo mota, quòd ab eccleſiaſtica traditione declinaſſe dicebatur, & propter hoc quibuſdam à catholica Eccleſia ſeparatis, ſcribit ad Bonifacium idem Auguſtinus ſanct9, quòd non oportebat, aliquos ideò ſeparare ſeſe à catholica Eccleſia. Si enim vera eſſent ea, quæ Cæciliano inferebantur, & manifeſtatus eſſet contrarium aliquid eccleſiaſtico ſtatui ſapuiſſe, etiàm poſt mortem eum anathemati ſubijcerem. Sed & regula ſanctȩ ſynodi Aphricanæ ſtatuit, epiſcopos, q ſuas facultates in teſtamento, vel ex inteſtato hæretico relinquunt, oportere & poſt mortem

Athanaſi9 Alexandrinus.

Chalcedonenſis ſynodus.

* excedẽtes

D. Cyrillus contra Theodorũ Mopſueſtenum.

1. Cor. 8. d

Ezec. 16 f

1. Cor. 1. d

Decr. Concilij Afric. ſub Cypr.

anathe-

anathematizari. Super hæc autem omnia, quis ignorat, ea, quæ nostris temporibus in Ecclesia antiquioris Romæ contra Dioscorum acta sunt? Qui cùm nihil in fidem peccasset, tamen propter solum ecclesiasticum ordinem post mortem ab eadem sancta Ecclesia Romana anathematizatus est. Si igitur nihil in fidem peccantes episcopi, propter solum ecclesiasticum ordinem, & propter causam pecuniariã anathemati & post mortem subijciuntur: quanto magis Theodorus, qui in ipsum DEVM peccauit? Quantùm autem ad insipientiam dicentium, non oportere anathematizari post mortem eos, qui in sua impietate mortui sunt: oportebat nec eos, qui iniustè cõdemnati sunt patres, post mortem reuocari, quale contigit in Ioanne sanctæ recordationis episcopo Constantinopolitanæ ciuitatis, ab vniuersali Ecclesia post mortem reuocato, & in Flauiano sanctæ memoriæ & ipso episcopo Constantinopolitanæ ciuitatis, iniustè quidem in vita condemnato, iustè autem post mortem reuocato tam à sanctæ memoriæ Papa Leone, quàm à sancta Chalcedonensi synodo. Ex hoc autem contingit secundùm illorum verba, hæreticos quidem sanctis patribus connumerari, vtpotè liberatos debita eis condemnatione, sanctos autem patres iniustè condemnatos, hæreticis coniungi, vtpotè nõ soluta contra eos facta iniqua damnatione. Omnibus autẽ magis credendus est doctor Dominus Deus noster Iesus
Ioan. 3. b Christus, de se dicẽs: Sic enim dilexit Deus mundum, vt filium suum vnigenitum daret, vt omnis, qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam. Non enim misit Deus filiũ suum in mũdum, vt iudicet mundum, sed vt saluetur mũdus per ipsum. Qui credit in eum, non iudicatur: qui autem nõ credit, iam iudicatus est, quia non credit in
Psalm. 1. nomine vnigeniti filij Dei. Et spiritus autẽ sanctus per prophetam Dauid dicit, impios non resurrecturos in iudicio. Tali igitur Domini sentẽtia prolata aduersùs omnem impiũ, & nihil discernẽte inter viuos & mortuos hæreticos, quomodò audent resistere tali sentẽtiæ, & eos, qui semèl impiè egerũt, & propter hoc iam à Domino condemnati sunt, dicere, nõ oportere post mortem condemnari? Et diuinus autem Apostolus, qui Christũ in semetipso habet loquentem, non solùm aduersùs homines, sed etiàm aduersùs angelos talem protulit sententiam, dicẽs
Galat. 1. b in epistola ad Galatas: *Sed licèt nos aut angelus de cælo euangelizauerit, præterquàm quod euangelizauimus vobis anathema sit.* Et quis ità impius est, vt præsumat dicere, quòd Theodori impia scripta, vel pars eorum, tradita est aliquandò sanctæ Ecclesiæ Dei, & nõ statim, qui ausus est aliquid tale loqui, anathemati subiectus est à sanctis patribus? Si quis igitur post eiusmodi rectam confessionem, & hæreticorum condemnationẽ, saluo manente pio intellectu, de nominibus vel syllabis vel dictionibus contendens, separat se à sancta Dei Ecclesia, tanquàm nõ in rebus, sed in nominibus solis & dictionibus posita nobis pietate: talis, vtpotè dissensionib[us] gaudẽs, rationem pro semetipso, & pro deceptis & decipiendis ab eo, reddet magno Deo & saluatori nostro Iesu Christo in die iudicij.

EPISTOLA PONTIANI EPIscopi ad Iustinianum Imperatorem de tribus Capitulis.

CLEMENTISSIMO atq; pijssimo filio Iustiniano Imperatori, Pontianus ep̃s in Domino salutem. Principaliter nomen ab ipsis cunabulis iustitiæ suscepisti, & iustus Dominus, qui ità præsciuit, vt nomen antè iustitiæ tribueret, cui imperij postmodùm gubernacula contulisset. Adunata est igitur gratia creatoris nõ solùm in nomine, verùm etiàm & merito, cuius vita exaltata est imperando, & imperium iustè viuendo. Dignatus es nos in Aphricanis partibus commanẽtes literis admonere, qualẽ fidem teneas & defendas. Cognouim[us], quod Domin[us] B. Petro statuit, dicens: *Super hanc petram ædificabo* Matt. 16. c *Ecclesiam meam, & portæ inferi non præualebunt aduersùs eam, & tibi dabo claues regni cælorum.* Exultauit spiritus noster, hoc firmiter te pijssime esse Imperator, quod Apostolica fides prædicat, credentes, quòd à rectæ credulitatis tramite nõ declines. Talẽ enim decet esse Imperatorem, pium, iustum, fidelem, qualẽ te nos esse cognouimus. In extremo itaq; epistolæ vestræ cognouimus, quod nos non mediocriter remordet, debere nos Theodorum, & scripta Theodoreti, & epistolam Ibæ damnare. Eorum dicta ad nos vsq; nunc minimè peruenerunt. Quòd si & peruenerint, & aliqua ibi apocrypha, quæ cõtra fidei regulã dicta sint, legerimus: dicta possumus respicere, nõ authores dictorum iam mortuos, præcepti cõdẽnatione damnare. Quòd si adhuc viuerẽt, & correpti errorem suum nõ condemnarent, iustissimè dãnarentur. Nunc autẽ quibus recitabitur sententia damnationis nostræ? Quod in eis recorrigatur, non est. Sed timeo, pijssime Imperator, nè sub obtentu damnationis istorũ, Eutychiana hæresis erigatur: & dum minima iudicia non spernimus, ad maiorem hæresum collisionemq; veniamus. Et quid nobis cum mortuis inire bellũ, vbi nulla inuenitur in congressione victoria? Apud iudicẽ verũ iã tenent, ad quẽ nullus appellat. Per ipsum, in quo nos honoratis & diligitis, supplicamus clemẽtiã tuã, vt pax permaneat tẽporibus tuis, nè, dum quæris damnare iã mortuos, multos inobedientes interficias viuos, & exindè compellaris reddere rationem ei, qui venturus est iudicare viuos & mortuos.

SYNODVS QVINTA GENERALIS CONSTANTINOPOLITANA II.

Nunc demum ex vetusto exemplari manuscripto descripta, & huic editioni addita, quæ multa habet lectu digna, & studiosis profutura: cui tamen visum est ex Nicephoro Callisto quædam præmittere, vt lector certiùs cognoscat, quid de hac Synodo sentiendum sit.

Niceph. li. 17. cap. 27.

TAQVE episcopatum veteris Romæ administrante Vigilio, nouæ autem primùm Mena, deinde Eutychio: Alexandriç, Apollinari, Antiochiç Domnino; Hierosolymorum autem Eustochio; cùm eis etiã adesset Gregorius Agrigentinus, vir vitç sanctitate, eloquentia & veritatis doctrina omnibus propè superior: Imperator Iustinianus sanctam quintam œcumenicam synodum, episcopis ecclesiarum omnium euocatis, coegit eiusmodi ob causam: Eustochius Hierosolymorum episcopus, cùm permulti in Palæstina, qui Origenis dogmata profiterentur, florerent, potissimumq; ibi ea secta in noua, quæ dicebatur, Laura obrineret, magno studio, vt eos indè abigeret, egit. Proindè ea ipsa, quam dixi, noua mandra occupata, illos veluti communia & prophana piacula ecclesia exegit. Illi autẽ vndiquaquè dispersi, multos ad partes suas pertractos, vt auxilium eis ferrent, rogarunt. Et non paucos auxiliares habuere socios. Maximè verò eos defendit Theodorus cognomento Ascidas, Cæsareæ Cappadocum Episcopus, idemque Iustiniani Imperatoris assessor, cõsiliarius gratus illi & fidus maximè visus: quippe qui ob res dextrè ex sententia Principis agendas, ei placeret. Hic vbi quantùm potuit aulam Imperialem commouit, impietatemq; quæ nefanda omnia flagitia excelleret; Eustochij rem in Palçstina actam vocauit: in vrbem imperantem cum Eustochio prçcipuè euocantur, Rufus magni Theodosij, & Conon magni Sabbæ mansionis prçfectus, eremi vterque dux, cum Phrontisteriorum quibus prçibant causa, tum propter virtutem suam maximè. Venere cum illis alii quoquè, non multum eis gloria cedẽtes. Postquàm patres ibi uno in loco conuenere, causam imprimis Origenis, Didymi & Euagrij in medium protulere: videlicet quòd Grçcorum opiniones rectis ecclesiç doctrinis perperàm illi immiscuissent: easque opiniones tollendas esse censuere. At Ascidas ex altera parte Theodori Mopsuestiẽsis, & Theodoriti, & Ibæ Edesseni opiniones produxit, Deo hoc sic q̃ sapiẽtissimè disponẽte, vt hinc & indè noua & profana dogmata longiùs reijcerent. Prima cõ flictatione facta, quæsitũ est, An tum demum iam olim defunctos anathemate ferire liceret. Ibi tum Eutychius, * Mena adhuc superstite, vir sacrarũ literarum summè peritus, minus tamen celebris, q̃ episcopo Amaseno, quemadmodum dictum est, à responsis esset, eos, qui in conuentu congregati erant, non modo non recta, sed ridenda etiàm atq; contemnenda sapere videns, disertis verbis neq; cõsilio, neq; deliberatione vlla eam rem egere dixit, propterea quòd

4. Reg. 23. & Iosias rex non tantùm viuentes dæmonum sacerdotes olim iugularit, sed & eorum, qui longo antè tempore mortui fuerant, sepulcra effoderit. Quod verbũ benè ab eo dictum esse, omnibus videbatur. Iustinianus certè virũ ob id admiratus, * Mena eis diebus defuncto, in Imperialis vrbis thronũ extulit. Porrò

Vigilius

Vigilius etiamſi ei,ſcripto interueniente,cum Eutychio conueniret, aſſidere tamen illi noluit.Sed is ſynodo finita,quemadmodũ à me dicetur, Conſtantinopoli Romam profectus,in itinere fatis conceſſit. Synodo,ſicuti dixi,coacta, Iuſtinianus quidnam de rebus Theodori, Mopſueſtienſis, & Theodoriti eiuſdemq; ſcriptis,quæ aduerſus duodecim capita S.Cyrilli compoſuit, & præterea de Ibæ ad Marim Perſam miſſa epiſtola dicerent,interrogauit.Atque vbi multa Theodori Mopſueſtienſis,& Theodoriti dicta lecta, & clarè ſatis demõſtratum eſt,non tum ſolùm,verùm antea etiam dudum Theodorum ab eccleſia proſcriptũ.& ex ſacrarum tabularum albo eiectum eſſe,hæreticosq; etiàm poſt eorũ mortẽ damnandos eſſe,nulla interpoſita mora, Theodorum ipſum, & præterea quæcunq; Theodoritus cõtra duodecim D. Cyrilli capita & rectã fidẽ ſcripſiſſet,atq; inſuper Ibæ epiſtolã anathemati ſubiecerunt, decreto in hæc verba cõpoſito: Cum magnus Deus & Saluator noſter Ieſus Chriſtus,iuxta Euangelicã parabolam.Et deinceps:Condẽnamus verò & anathemate cõfodimus,præter alios omnes hęreticos,à ſanctis quatuor Concilijs, & à ſancta catholica & apoſtolica eccleſia condẽnatos atq; anathemate iugulatos,Theodorum etiã,qui Mopſueſtiæ epiſcopus dictus eſt,impiaque eius ſcripta:& quæ impiè quoquè Theodoritus aduerſus rectã fidem,& duodecim capita eius,qui in ſanctis eſt,Cyrilli,& contra priorẽ ſanctam Synodũ Epheſiã:denique quæcunque idem Theodoro & Neſtorio patrocinatus ſcripſit. Ad hęc anathemate ferimus impiã etiam epiſtolã,quæ ab Iba ad Marim Perſam conſcripta eſſe dicitur. Et poſt pauca verba,quatuordecim capitula de recta & irrepræhenſibili fide expoſuerunt. Hæc quidem ſic acta. In ſecunda aũt ſeſſione, poſtquàm ab Eulogio,Conone, Cyriaco & Pancratio monachis Hieroſolymitanis libelli cõtra impia Origenis, qui & Adamantius dictus eſt,dogmata, & contra impietatis & ſeductionis eius ſectatores oblati & lecti ſunt, Iuſtinianus rursũ Synodũ de eis ſententiã dicere iuſſit,libellis quoque,qui Vigilio Papæ de eis rebus ſcripti erant,in mediũ prolatis. In quibus erat,Adamãtio ſtudio fuiſſe, vt Græcis nugamentis & Manichæis zizanijs, Apoſtolicorũ dogmatum impleret puritatẽ.Synodus itaque rem decernendam ad Iuſtinianum,poſt exclamationes in Origenẽ,& qui itidem vt illi ſeducti eſſent,factas retulit. Quarũ quædam in hęc concepta erant verba,ſicuti ea ex cõmẽtarijs iſtius Synodi excerpſimus: Qui animũ obtines cœleſtis participẽ generoſitatis, Chriſtianiſſime Imperator. Et deinde: Effugimus igitͤ,effugimus iſtã,quã ignoramus,externã vocẽ, & ſtãquàm furẽ atque prædonẽ eiuſmodi hominẽ anathematis laqueis arctè diſtrictũ atque ſuffocatũ,extra ſacra Eccleſiæ mœnia abiecimus. Et poſt pauca: Actorũ vero noſtrorum ex eorum lectione vim cognoſcetis. Hiſce coniunxerunt capitula,quæcunque Origenis ſectatores profeſſi ſunt:quæ capitula cõſenſionem ſimul & diſſenſionẽ eorum, atque etiã multiplicẽ errorem oſtendunt. Quintũ ex ijs capitulũ eſt,blaſphemiarũ certarum quarundam eius,quæ noua Laura dicta eſt,perſonarum hiſce verbis ſcriptum : Theodorus Aſcidas Cappadox dixit:Si nunc Apoſtoli & martyres miracula edunt,& in tanto ſunt honore,ſi in reſtitutione & inſtauratione rerũ Chriſto æquales non fuerint,qualis eorũ reſtitutio futura eſt? Ijdem monachi perquàm diligenter etiàm Didymi,& Euagrij,& Theodori alias plures blaſphemias,ex eorum perperam ſcriptis libris collectas,ad Synodum retulerunt : quas oẽs anathemate conciderunt,ordineq; omnes expoſuerunt. Quibus capita alia addiderunt, quæ Origenis ſtudioſi ex ſcriptis eius excerpta profitentur: in quibus & hæc furioſus ille docet: Ante corpus ipſum anima eſt,quę quidem in cœlis peccata cõmiſerit. Ad hæc Cœlũ,Solem,Lunam,Stellas,& aquas,quæ ſupra cœlos ſunt,animatas & rationales quaſdam virtutes eſſe. Præterea, quòd in reſurrectione, corpora hominum rotunda & orbiculari ſpecie excitabuntur. Et,quod omnium impiorum hominum,ipſorumque etiam dæmonum tormenta finem habebunt: quodque impij & dæmones in priorem ſuum ordinem & ſtatum reſtituentur. Inſuper quòd pro dæmonibus quoquè Chriſtum crucifigi, atque idipſum ſępius

Tota hæc pars de Origene ab Actis Concilij, quæ habemus abeſt. Euagrius li.4.c.38 dicit relatã eſſe ad Iuſtinianum, nẽpe, quid ipſa ſynodus decreuiſſet.

pius

pius seculis futuris pati oportebit à spiritibus malignitatis, qui in cœlestibus sunt. Verum omnes illius blasphemias singulatim exponere, longum fuerit. Illud porrò scire oportet, hunc ipsum esse, qui insano Maneti, & Sabellio, Ario & Eunomio, atque reliquo malè sentientium choro, primis in scriptis eorum zizania adspergendi seminandique author fuerit, vt qui finibus certis terminatam vim Deum habere, filium Patre minorem; & rursum Spiritum filio inferiorem: filium creaturam & germen Patris, atque per omnia filium patre minorem, eundemque merum hominem, & creaturas coæternas esse Deo, dixerit. Alia denique huius generis absurda prorsus & aliena impiè per blasphemiam effutijt, Platonicis opinionibus simplicem Apostolicorum dogmatum synceritatem miscens atque confundens. Sed ex ipsis Anathematismis, quos in eum Synodus contorsit, qualis is vir fuerit, manifestò patebit: qui de verbo ad verbum sic habent:

Cap. 28. Anathemata in Origenem.

Si quis dicit aut sentit, hominum animas veluti prius extantes intellectuales mentes, siue naturas, & sanctas virtutes præexistere, contemplatione verò diuina exatiatas, atque in deterius prolapsas, & quòd in eis charitas Dei refrixerit, indè ψυχὰς, id est, animas quasi refrigescentes nóatas, & pœnæ gratia in corpora demissas esse, anathema sit. Si quis dicit aut sentit, aīam dñi præexistere, vnitamque esse Deo verbo ante incarnationem & natiuitatem ex virgine, anathema sit. Si quis dicit aut sentit, priùs formatum esse corpus Domini nostri IESV CHRISTI in vtero Virginis sanctæ, & deinceps vnitum esse ei Deum verbum atque animam, vt quæ prius extiterit, anathema sit. Si quis dicit aut sentit, omnibus cœlestibus ordinibus assimilatum esse Dei verbum, ità vt ipsi Cherubin factus sit Cherubin, & ipsi Seraphin factus Seraphin, omnibusq; adeo supernis virtutibus prorsus esse exequatum, anathema sit. Si quis dicit aut sentit, in resurrectione rotundæ & orbicularis figuræ hominum corpora exuscitatum, neque confitetur erectos nos excitatum iri, anathema sit.

Si quis dicit, Cœlum & Solem & Lunam & Stellas & aquas, quæ supra cęlos sunt, animatas quasdam esse & materiales uirtutes, anathema sit. Si quis dicit aut sentit, Dominum Christum in seculo futuro pro dæmonibus, quemadmodum & pro hominibus, crucifixum iri, anathema sit. Si quis dicit aut sentit, virtutem Dei terminatam esse, eamque tantùm in creatione condidisse, quantũ cõplexa sit, anathema sit. Si quis dicit aut sentit, tẽporanea esse dæmonũ & impiorum hominũ tormẽta, finemque ea tempore aliquo habitura, siue restitutionem dæmonum aut impiorum hominum futuram, anathema sit.

Anathema sit Origeni, qui & Adamãtius dictus est, & hęc promulgauit, vnà cum detestandis eius & execrandis dogmatibus, & homini omni, qui hæc sentit aut asserit, aut aliqua ex parte quocũque prorsus tempore ea defendere audet: in Christo Iesu Domino nostro, cui gloria in secula seculorum, Amen.

Hæc Nicephorus, ex quibus aduerti licet, ea, quæ de Origene, Didymo & Euagrio in quinta Synodo acta sunt, in hac, quam nunc primùm in lucem damus, Synodo deesse: vbi tamen commodum accidit, quod ex Nicephoro Anathematismos & alia quædam petere licuit, donec ipsa quoque acta quandoque ex aliquo angulo eruta, omnibus legenda promantur. Simul etiam perspicuè innotescit, quã nũc demùm edimus, eam esse veram Synodum quintam œcumenicam, adamussim plerisque omnibus, quæ Nicephorus habet, cum ijs, quæ euulgamus, concordantibus, vt ex vtrorunque collatione facilè potest animaduerti. Nec tamen desunt graues scriptores, qui ad quintam œcumenicam Synodum Constantinopolitanam ea quoque velint pertinere, quæ superiùs sub huius Concilij titulo habebantur: putentque sub Agapeto, Siluerio, & Vigilio hanc Synodum durasse, ac propterea à nonnullis quinti Concilij Actio quinta, hæc quæ propriè V. Synodi nomine censetur, appellatur.

CONSTAN-

CONSTANTINOPOLITANA SYNODVS QVINTA,

Confirmata à Vigilio.

IMPERII DOMINI Iustiniani Perpetui AVGVSTI, ANNO XXVII. POST Consulatum Basilij anno xij. die 4. Nonas Maias, Indictione prima.

An. D. 553.

Confessio seu Collatio I.

Onsedentibus in secretario venerabilibus Episcopis huius regię ciuitatis, Eutychio sanctissimo Patriarcha regię Constantinopolis nouæ Romæ.

Apollinario sanctissimo Archiepiscopo Alexandrinæ magnæ ciuitatis.

Domnino sanctissimo Patriarcha * Theopolitanæ magnæ ciuitatis. (* Antiochenæ)

Stephano religiosissimo episcopo Raphiæ.

Georgio religiosissimo episcopo Tiberiadis.

Damiano religiosissimo episcopo Sozysæ, vicem agentibus Eustochij sanctissimi episcopi Hierosolymitani.

Benigno religiosissimo episcopo Heracleæ * Pelagonię, vicem agente Elię beatissimi episcopi Thessalonicensis. (* Macedoniæ.)

Theodoro religiosissimo Episcopo Cęsareę primę Cappadocię prouinciæ.

Andrea religiosissimo episcopo Ephesi.

Sextiliano religiosissimo episcopo Tuniēsi, vicem agente Primosi religiosissimi Episcopi Carthaginis.

Megethio religiosissimo Episcopo Heracleę Thraciæ.

Anastasio religiosissimo episcopo Tabiæ, vicem agente Dorothei religiosissimi Episcopi Ancyræ.

Ioanne religiosissimo episcopo Iliensi, vicem agente Euprepij religiosissimi Episcopi Cyzicenæ ciuitatis.

Eusebio religiosissimo Episcopo Tyri.

Ioanne religiosiss. Episcopo Nicomediæ.

Stephano religiosissimo episcopo Niceæ.

Constantino religiosissimo episcopo Chalcedonensi.

Petro religiosissimo Episcopo Tarsi.

Ioanne religiosissimo Episcopo Cycissorū, vicem agente Palladij religiosissimi Episcopi Melitenæ.

Ioanne religiosiss. Episc. Cæsareæ Palęstinæ.

Pōpeiano religiosissimo Episcopo Byzacij.

Amazonio religiosissimo Episcopo Edellæ.

Alexandro religiosissimo Episcopo Gangrorum.

Thoma religiosiss. Episcopo Apameę Syriæ.

Euphranta religiosissimo Episco. Tyanorū.

Theodoro religiosissimo Episcopo Hierapolis Syriæ.

Bosphorio religiosissimo Episcopo Neocæsareæ.

Ioanne religiosissimo Episcopo Bostræ.

Philippo religiosissimo Episcopo Myrorū.

Theodoro religiosissimo Episcopo Seleucię Isauriæ.

Iuliano religiosissimo Episcopo Sardiensi.

Theodoro religiosissimo Episcopo Gortynæ.

Eustachio religiosissimo episcopo Damasci.

Theodosio religiosissimo Episcopo Rhodi.

Firmo religiosissimo Episcopo Otipason Africanæ prouinciæ.

Theodoro religiosissimo Episcopo Antiochiæ Pisidiæ.

Phoca religiosissimo Episcopo Staliensi.

Eulogio religiosissimo Episcopo Pergę.

Seueriano religiosissimo Episcopo Aphrodisiadis.

Cyriaco religiosiss. Episcopo Amidæ.

Seuero religiosissimo Episcopo Synnadorū.

Petro religiosissimo Episcopo Sidæ.

Abraamio religiosissimo Episcopo Sergiopolitano.

Afignio reuerendiss. Episcopo * Tranopolitano, vicem agente Ioannis religiosiss. Episcopi Laodiceæ Phrygiæ Pacatianæ.

Ioanne religiosissimo Episcopo Adrianopolitano Thraciæ.

* Crisco religiosissimo Episcopo * Cuiculi. (* Ceculij)

Theodosio religiosissimo Episcopo Iustinianopolitano secundæ Cappadocię.

Stephano religiosissimo Episcopo Laodiceæ siue Theodoriadis.

Auxanone religiosissimo Episcopo Hierapolis Phrygiæ.

Eustathio religiosissimo Episcopo Maximianopolitano.

Ætherio religiosissimo Episco. Anazarbi.

Dometio religiosiss. Episcopo Chalcidis.

Valeriano religiosiss. Episcopo Obbæ Africanæ prouinciæ.

Dionysio religiosissimo Episcopo Seleuciæ Syriæ.

Theodoro religiosissimo Episcopo Dryziparon.

Seuero religiosissimo Episcopo Pompeiopolitano Paphlagoniæ.

Georgio religiosissimo Episcopo Iustinianę Cypselon.

Romano reuerēdissimo Episcopo Gabalon.

Grego-

Gregorio reuerendissimo Episcopo Iustinianopolitano Armeniæ.

Ioanne reuerendissimo Episcopo Nyssę.

Basilio reuerendissimo Episcopo Iustinianopolitano Camulianorum.

Ioanne reuerendissimo Episcopo Barcusorum.

Cresconio reuerendissimo Episcopo Zattarensi prouinciæ Numidiæ.

Sergio reuerendissimo Episcopo Cynon secundæ Aegypti.

Christophoro reuerendissimo Episcopo Archadiopolitano Asię.

Theodosio reueredissimo Episcopo Bybli.

Leontio reuerendissimo Episcopo* Arcæ.

Ioanne reuerendiss. Episcopo Myrinæ.

Alexandro reuerendissimo Episcopo Amphipolitano.

Stephano reuerendissimo Episcopo Clysmatis.

Thoma reuerendissimo Episcopo Berissæ.

Aristodemo reuerẽdissimo Episcopo Philomelij.

Thaleleço reuerendiss. Episcopo Adrianopolitano Pisidiæ.

Theoctisto reuerendissimo Episcopo Erythron.

Diogeniano reuerẽdissimo Episcopo Sozopolitano.

Basso reuerendissimo Episcopo Thamiathensi.

Anatolio reuerendissimo Episcopo Cymę.

Diogene reuerendissimo Episcopo Cratiæ.

[Restituto] * Restuto reuerendissimo Episcopo Mileon Africanæ prouinciæ.

Theodoro reuerendissimo Episcopo Leõtopolitano Aegypti, Aemiliano reuerendissimo Episcopo Antipyrgi.

Conone reuerendissimo Episcopo Magoedensi.

Theoctisto reuerendiss. Episcopo Prusæ.

Georgio religiosissimo Episcopo Ptolemaidis.

Sotero reuerẽdissimo Episcopo Aulonis.

Zosimo reuerendissimo Episcopo Aniãdri.

Cypriano reuerendissimo Episcopo* Coryci.

Helia reuerendissimo Episcopo Diocletianopolitano.

Theona reuerendiss. Episcopo Cysson.

Theodoro reuerendissimo Episcopo* Lymiron.

Gennadio reuerendissimo Episcopo Zenopolitano.

Asyncretio reuerẽdiss. Episcopo Aradi.

Stephano reuerendissimo Episcopo Botryon.

Philippo reuerendiss. Episcopo Phelli.

Mena reuerendissimo Episcopo Demy-

rlangelis.

Genethlio reuerẽdissimo Episcopo Dorylaij.

Thoma reuerendissimo Episcopo Constantinæ.

Theodoro reuerendiss. episcopo Leontopolitano.

Seuero reuerendissimo episcopo Taborũ.

Theoctisto reuerendissimo episcopo Halicarnasi.

Cosma reuerendissimo episcopo Malli.

Dionysio reuerendissimo Episcopo Megarensi.

Callinico reuerendiss. episcopo Opuntis.

Paschasio reuerendiss. episcopo Aegij.

Erasmo reuerendissimo Episcopo * Cibyræ. [* Cybira]

Ioanne reuerendissimo episcopo Neocęsareæ Euphratensis.

Nonno reuerendissimo Episcopo * Dausarorum. [* Daurea]

Stephano reuerendissimo Episcopo Balaneon.

Thoma reuerendiss. Episcopo Circesij.

Anatolio reuerendiss. Episcopo Sabastæ.

Constantino reuerendiss. Episcopo Midaij.

Macario reuerẽdissimo Episcopo Prymnesiæ.

Megalo reuerendissimo Episcopo Myri.

Thaleleço reuerendissimo Episcopo Isindorum.

Niceta reuerendissimo Episcopo Epiphãniæ.

Alexandro reuerẽdissimo Episcopo Dionysij.

Pelagio reuerẽdissimo Episcopo Azanõ.

Hierone reuerendissimo Episcopo Anastasiopolitano Phrygiæ.

Glauco reuerendissimo Episcopo Alion.

Procopio reuerendiss. Episcopo Antenõ.

Petro reuerẽdissimo Episcopo Demetiopolitano.

Ioanne reuerendiss. Episcopo Coloniæ.

Vranio reuerendiss. Episcopo Trallensi.

Ioanne reuerendiss. Episcopo Cerasuntis.

Phronymo reuerendiss. Episcopo Sinnaij.

Macedonio reuerendissimo Episcopo Iustinianopolitano Bithyniæ.

Ecdicio reuerendissimo episcopo Teni.

Eulogio reuerendissimo Episcopo * Danaborum. [* Daborum]

Theodoro reuerendissimo Episcopo Coradeon.

Elpidophoro reuerendissimo Episcopo Anastasiopolitano Cariæ.

Cyrione reuerendissimo episcopo Dadimorum.

Theodoro reuerendissimo Episcopo Laodiceæ.

Sila reuerendiss. Episc. Tiberiopolitanõ.

Diogene reuerendissimo Episcopo Augustopolitano.

Theo-

Theodoro reuerendiss. episcopo Ingelon.
Iuliano reuerendiss. episcopo Zengmatis.
Dorymenio reuerendiss. episcopo Adraon.
Ioanne reuerendissimo episcopo * Lari.
Theodoro reuerendiss. episcopo Gargaron.
Theodoro reuerendiss. episc. Comanorum.
Ruphino reuerend. episc. Sebastię Armeniæ.
Conone reuerendissimo episcopo Semneō.
Cyriaco reuerendiss. episcopo Calatorum.
Sisinnio reuerendiss. episcopo Præneti.
Iuliano reuerendissimo episcopo Batnon.
Anastasio reuerendissimo episcopo Rachlæ.
Theodoro reuerendissimo episc. Porthmi.
Paulo reuerendissimo episcopo Stectorij.
Stephano reuerendissimo episc. Amasiæ.
Paulo reuerendissimo episcopo Adrasi.
Euandro reuerendissimo episcopo Gnidi.
Mena reuerendissimo Episc. Carpathi.

Diodorus archidiac. & Primicerius reuerendissimorum notariorum dixit: Theodorus vir spectabilis silentiarius ante religiosissimum vestrum secretum est, missus à pijssimo & Christianissimo Imperatore, & suggerimus ad quod placuerit.

Sanctissimus Archiepiscopus & Patriarcha Eutychius dixit: Ingrediatur. Quo facto, sanctiss. Archiepiscopus & Patriarcha Apollinarius dixit: Pro qua causa vestra magnitudo ad nos venit?

Theodorus vir spectabilis silentiarius dixit: Pijssimus & Christianissimus noster dominus misit me ad vestram beatitudinē, dare vobis pijssimam formam legendam ante sanctam vestram Synodum.

Sanctissimus Archiepiscopus & Patriarcha Domninus dixit: Pijssima forma, cuius mentionem fecit Theodorus magnificus, competenter suscepta recitetur. Et cùm suscepisset Stephanus diaconus & notarius & instrumentarius, recitauit.

Literæ Iustiniani ad Synodum.

¶ IN NOMINE DOMINI DEI nostri Iesu Christi, Imperator Cæsar Flauius Iustinianus, Alemanicus, Gothicus, Francicus, Germanicus, Anticus, Alanicus, Vandalicus, Aphricanus, pius, felix, inclytus, victor ac triumphator semper Augustus, beatissimis Episcopis & Patriarchis, Eutychio Constantinopolitano, Apollinario, Alexandrino, Domnino Theopolitano, Stephano, Georgio & Damiano religiosissimis Episcopis vicem agentibus Eustochii viri beatissimi, Archiepiscopi Hierosolymitani & Patriarchæ, & reliquis religiosissimis Episcopis ex diuersis prouinciis in hac regia vrbe degentibus. Semper studium fuit orthodoxis & pijs Imperatoribus Patribus nostris, pro tempore exortas hæreses per congregationem religiosissimorum Episcoporū amputare, & recta fide syncerè prædicata, in pace sanctam DEI Ecclesiam custodire.

Synodi episcoporū ob extirpādas hæreses.

Quapropter & Constantinus piæ recordationis Ario blasphemante & dicente, Non esse filium consubstantialem Deo Patri, sed creaturam, & ex nō extātibus factū esse, congregauit Niceæ ex diuersis diœcesib* trecentos decem & octo sanctos Patres: & cùm ipse etiam Concilio interfuisset, & adiuuisset eos, qui consubstantialem filium patri confessi sunt, condemnata Ariana impietate, studium habuit rectam fidem obtinere. Exposito itaque sancto Symbolo vel mathemate fidei, per hoc sancti patres confessi sunt, consubstantialem esse filium Deo patri, quod vsquè tunc apud plurimos dubitabatur.

Synodus Nicæna.

Sed & Theodosius senior piæ recordationis, Macedonio negante deitatem sancti Spiritus, & Apollinario vel Magno eius discipulo, in dispensatione incarnati Dei verbi blasphemantibus & dicentibus, sensum humanum non recepisse Deum verbum, sed carni vnitum esse, animam irrationabilem habenti: congregatis in regia vrbe centum quinquaginta sanctis Patribus, cùm & ipse particeps fuisset Concilii, damnatis prædictis hęreticis, vnà cum impiis eorum dogmatibus fecit rectam prædicare fidem. Secuti enim iidem sancti patres expositam rectam fidem à trecentis decem & octo sanctis patribus, explanauerunt de deitate sancti Spiritus, & perfectè de dispensatione incarnati Dei Verbi docuerunt.

Synodus Constantinopolitana 1.

Iterùm Nestorio impio alium dicente Deum Verbum, & alium Christum, & hunc quidem natura filium Dei patris, illum autem gratia filium impiè introducente, & sanctam gloriosam semper Virginem Dei genitricem esse negante, cùm penè omnes Orientales partes sua impietate adimplesset idem Nestorius, Theodosius iunior piæ recordationis congregauit priorem Ephesinam sanctam Synodum, cui præsidebant Cœlestinus & Cyrillus sancti patres, & directis iudicibus, qui deberent Concilio interesse, compulit & ipsum Nestorium ibi peruenire, & iudicium propter eum procedere: & tali examinatione facta, secuti iidem sancti patres per omnia ea, quę de fide definita sunt ab anterioribus sanctis patribus, condemnauerunt Nestorium, vnà cum eius impietate. His ità subsecutis, cum insurrexissent contra Cyrillū sequaces Nestorij impij festinauerunt (quātum in ipsis fuit) refutare condemnationem contra Nestorium factā: sed prædictus pię recordationis Theodosius, vindicans ea, quæ ità rectè contra Nestoriū, & eius impietatem fuerant iudicata, fecit firmiter obtinere contra eum factam condemnationem.

Synodus Ephesina.

Et post hęc iterum cùm Eutyches demens emersisset, negando consubstantialem nobis esse carnem Domini, multis intereà motis, tam Constantinopoli, quàm Ephesi, tanta pro illo facta est hęreticorum circumuentio, vt etiam eiiceretur propter eum Flauianus religiosæ memoriæ

Synodus Chalcedonen.

regiæ

regię vrbis episcopus. Pię autem recordationis Martianus congregauit Chalcedone sanctos patres, & magna contentione inter episcopos facta, non solùm per suos iudices, sed etiam per seipsum in Concilium peruenit, & ad concordiam omnes perduxit. Cui sancti patres in omnibus securi ea, quæ pro fide definita sunt à prædictis tribus sanctis Concilijs, & quæ indicata sunt de hæreticorum damnatione & impietate eorum, damnauerunt & anathematizauerunt Eutychen dementem, & impia eius dogmata, necnon & Nestorium cum impijs eius dogmatibus, quoniam tunc festinauerunt quidam defendere Nestorium & impia eius dogmata. Super hæc autem ijdem in Chalcedone sancti patres anathematizauerunt eos, qui aliud Symbolum tradiderunt aut tradunt, præter hoc quod expositum est à trecentis decem & octo sanctis patribus, & explanatum à centum quinquaginta sanctis patribus. His itaque omnibus per diuersa tempora subsecutis, prædicti, piæ recordationis nostri patres ea, quæ in vnoquoque Concilio indicata sunt, legibus suis corroborauerunt & confirmauerunt, & hæreticos, qui definitionibus prædictorum sanctorum quatuor Conciliorum resistere, & Ecclesias conturbare conati sunt, expulerūt. Defuncto autē Martiano diuæ recordationis, cùm contentio esset per diuersa loca de Chalcedonensi sancto Concilio, Leo piæ recordationis ad omnes vbique sacerdotes scripsit, vt vnusquisque eorum propriam sententiam manifestaret de eodem sancto Concilio: & cùm alius alium Episcopum non expectasset, ad hoc, quod interrogati sunt, responderunt. Exiguo autem tempore transacto, iterùm insurrexerunt Nestorij & Eutychis sequaces, & tantas turbas in sanctis DEI ecclesijs fecerunt, vt diuisiones & schismata in eis fierent, & nullā communionem ad se inuicem Ecclesiæ haberent. Nec enim præsumebat aliquis de ciuitate ad ciuitatem veniens communicare, nec clericus ex alia ciuitate in aliam ciuitatem veniens, in ecclesiam procedere. Cùm autem secundùm suam misericordiam Dominus Deus reipublicæ gubernationem nobis credidit, initiū & fundamētū nostri Imperij fecimus, cōiungere diuisos sacerdotes sanctarum Dei ecclesiarum, ab Oriente vsq; Occidētem, & omnem contentionē amputantes, quæ cōtra Chalcedonensem sanctam Synodum, ab Eutychis & Nestorij impiorum sequacibus mouebatur, fecimus prędicare eandem sanctam Synodum cum prædictis alijs sanctis tribus Cōcilijs in Dei Ecclesiis, certè scientes, quòd ea, quæ ab ea de fide exposita sunt, cōsonant per omnia aliis tribus sanctis Cōciliis: & multis quidem ad eandē sanctā Synodū cōtradicentibus satisfecimus: alios aūt qui perseuerauerūt eidē sancto Concilio contradicentes, expulimus à sanctis Dei ecclesiis & venerabilib⁹ monasteriis, vt cōcordia & pace sanctarum ecclesiarum & earum sacerdotum firmiter custodita, vna & eadem fides, quā sanctæ quatuor Synodi confessæ sunt, in sanctis Dei ecclesiis prædicetur. His ità pro firmitate sanctarum quatuor Synodorum Deo proprio per nos factis, & obtinētibus in sancta Dei Ecclesia, Nestorii sequaces propriam impietatem applicare volentes sanctæ Dei Ecclesiæ, & non potentes hoc per Nestorium facere, festinauerūt eā introducere per Theodorum Mopsuestenū doctorē Nestorii, q multò peiora Nestorio blasphemauit, & super alias innumerabiles suas blasphemias, cōtra Christū Deum nostrum factas, aliū dixit Deum verbum, alium Christum, necnon & per impia conscripta Theodoreti, quæ contra rectam fidem, & Ephesinam primā sanctam Synodum, & contra sanctæ memoriæ Cyrillū, & duodecim eius capitula exposuit, & insupèr sceleratam epistolam, quam dicitur Ibas ad Marim Persam scripsisse, quę plena est oī impietate Theodori & Nestorii. Per hāc etenim impiam Epistolam nō solum impietatem, sed etiam ipsas personas Theodori & Nestorii, quas maximè laudat & iudicat eadē impia Epistola festinauerūt cōdemnationem liberare, dicentes eam susceptam esse à sancta Chalcedonēsi Synodo. Hoc aūt dicūt nō pro defensore sanctę Synodi, sed noī e ei⁹ sicut putant, suā impietatē cōfirmare festinātes. Certū autē est, q impia intentio est ista vindicantiū, vt si eis euenerit, non pdicetur Deus verbū homo factus esse, nec sancta gloriosa semper Virgo Maria DEI genitrix pdicetur. Hęc enim Theodorus & Nestorius in suis conscriptis impiè exposuerunt, & qui epistolam scripsit, in ea blasphemat.

Nos igitur sequētes sanctos patres, & volētes rectam fidem sine quadam macula in DEI ecclesiis prędicari, & impiorum conatum resecare, primum quidem & in vestris vos degentes ecclesiis interrogauimus de pdictis impiis tribus capitulis, & vestram nobis voluntatem manifestam fecistis, pro qua & comprobauimus vos, quòd indubitanter & cum omni alacritate rectam fidem cōfessi estis, & impiam condemnastis. Quoniam verò & post condemnationem à vobis factam, in eisdē ipsis permanēt quidam, eadē impia tria capitula vindicātes, ideò vocauimus vos ad regiam vrbem, hortātes cōmuniter cōuenientes, quam habetis pro his voluntatem, iterum manifestare. Et Vigilio enī religiosiss. Papę antiquioris Romę, cum peruenisset ad hanc regiam ciuitatem, de tribus capitulis subtiliter omnia manifestauimus, & interrogauimus eum, quid sapit de hoc: & ipse non semel nec bis, sed etiam sępius s scri-

Leo Imperator.

Vigilius Romanus Pontifex.

scriptis & sinè scriptis anathematizauit impia tria capitula. Quòd verò eiusdem voluntatis semper fuit de condemnatione trium capitulorum, & per plurima alia declarauit, & per condemnationem Rustici & Sebastiani, aliquandò diaconorum antiquioris Romæ, qui cùm primùm suscepisset factum ab eo iudicatum, in quo anathematizauit eadē impia capitula, posteà susceperunt & defenderunt eorum impietatem. Sed etiàm Valentiniano Episcopo Scythiæ, & Aureliano Arelati, quæ est prima sanctissimarum Galliç ecclesiarum, scripsit & manifestauit de cōdemnatione istorum capitulorū, & præcepit eis nihil suscipere, quod à condemnatis diaconis scribitur contrarium prædicto iudicato: & compendiosè dicere, semper in eadem voluntate perseuerauit. Et hæc omnia per suū tempus vobis manifesta faciemus. Quomodò verò posteà, cùm peruenissetis, sicut dictū est, ad hanc regiam ciuitatem, scripta facta sunt adinuicèm à vestra sanctitate, & à Vigilio religiosissimo Papa antiquioris Romæ, vt omnes vos vniti cōueniatis, & propter illos, qui siue ex ignorantia, siue scientia impietatem capitulorum defendunt, congruum iudicium eis, quæ à sanctis quatuor Synodis pro fide definita sunt, proferatis, mandauimus illi etiàm p nostros iudices, & per quosdam ex vobis, vt vnà cum omnibus conueniret, & cōiter disceptaret de prædictis capitulis, vt forma daretur rectæ fidei conueniens, & q & ipsum & vestrā sanctitatem in scriptis interrogauimus de hoc, vt aut tanquàm impia capitula ab omnibus condemnarentur, aut si putat recta esse, apertè suam manifestaret voluntatem. Alienum enim est Christianorum, cum recta fide impia suscipere, & nō à malis recta discernere. Illa verò nobis mandauit, quòd de prædictis tribus capitulis per semetipsum faciens, porriget nobis. Adhortamur igitur etiàm vos de his disceptare. Fides Iustiniani. Scire etenim vos volumus, quòd nos ea, quæ à sanctis quatuor Concilijs, Niceno, Constantinopolitano, Ephesino primo, & Chalcedonensi, de vna eademque fide exposita & definita sunt, & de Ecclesiastico statu regulariter disposita seruabimus, & defendimus, & ea sequimur, & omnia, quæ consonant istis, suscipimus & amplectimur. Quicquid autem non consonat istis, vel à quacunque persona scriptum inueniatur contra ea, quç de vna eademque fide à sanctis quatuor concilijs vel vno ex his, definita sunt, hoc tanquàm alienum omninò pietatis execramur: sequimur autem in omnibus sanctos patres & doctores sanctç Dei Ecclesiæ, id est, Athanasium, Hilarium, Basiliū, Gregoriū *Theologum, & Gregoriū Nyssenum, Ambrosiū, Theophilum, Ioannem Constantinopolitanum, Cyrillum, Augustinum, Proculum, Leonem, & omnia, quæ ab his de fide recta & ad condemnationem hæreticorum, conscripta & exposita sunt, suscipimus. In prædictis igitur omnibus permanentes, illos patres & sacerdotes suscipimus, qui ea, quæ à sanctis quatuor Concilijs de fide exposita sunt, & à prædictis sanctis patribus prædicata sunt, seruant & prædicant in sancta Dei Ecclesia. Quandò verò hæretici per omnia Theodorum & Nestorium, & eorum impietatem vindicare volentes, sicut prædictū est; & susceptam esse dicunt à sancto Chalcedonensi concilio impiam Epistolā, quæ ad Marim Persam ab Iba scripta esse dicitur: hortamur vos considerare ea, quæ à Theodoro impiè tam in alijs scripta sunt, quàm in Iudaico Symbolo, quod & Ephesi & Chalcedonæ prolatum, anathematizatum est ab vtraque Synodo cum his, qui ità sapuerunt, vel sapiunt: Considerare autem & quæ de ipso & eius blasphemijs sancti patres cōscripserūt, & antecessores nostri promulgauerunt: necnon & quæ Ecclesiasticarum historiarum scriptores de eo exposuerunt. Ex his etenim omnibus cognoscitis, quòd ab illo tempore condemnatus est tam ipse, quàm blasphemiæ eius à sanctis patribus, & quòd propter istas superioribus temporibus deletum est & nomen eius à sacris diptychis ecclesiæ, cuius fuit Episcopus. Hortamur autem etiàm illud disceptare, quod vanè profertur ab eis, qui dicunt non oportere post mortem hæreticos anathematizari, & sequi in hoc doctrinam sanctorum patrum, qui non solùm viuentes hæreticos condemnauerunt, sed & post mortem, vtpotè in sua impietate mortuos anathematizauerunt, sicut eos, qui iniustè condemnati sunt, reuocauerunt post mortem, & in sacris diptychis scripserunt: quod factum est & in *Ioanne, & in Flauiano religiosæ memoriæ Episcopis Cōstantinopolitanis. Scit enim vestra reuerentia, quod positum est à Domino in Euangelio de ipso, quòd qui credit in eum, non iudicatur: qui autem non credit in eum, iam iudicatus est, quòd non credit in nomine vnigeniti filij Dei. Manifestum autem est, quòd hoc non tantùm de viuis, sed etiàm de his dictum est, qui in sua impietate mortui sunt. Insupèr autem hortamur vos inspicere, & q impiè scripta sunt à Theodoreto contra rectam fidem, & Ephesinam primam sanctam Synodum, & contra sanctæ memoriæ Cyrillum, & cōtra duodecim eius capitula, & quç impiè idem Theodoretus cōscripsit p Theodoro & Nestorio, & blasphemijs eorum cōtra sanctæ memoriæ Cyrillum. Examinare autem & de impia Epistola, quæ dicitur ab Iba ad Marim Persam scripta esse: in qua scriptor eius abnegat, Deum verbum hominem factū esse, & sanctam gloriosam semper virginem Mariam Dei genitricem esse. Condemnat autem eadē impia Epistola & Ephesinam primam sanctam Synodum, tāquàm sine iudicio & quæstione Nestorio condemnato:

*Nazianzenum intelligit.

*Chrysostomum dicit.

Ioanne 3.

nato: & sanctæ quidem memoriæ Cyrillum Ecclesiæ doctorem, hæreticum vocat, & impia dicit duodecim eius capitula: Theodorum autem & Nestorium, & eorum impietatem defendit & laudat. Et quoniam, sicut dictū est, præsumunt quidam dicere, & Epistolam, quæ prædictam impietatem continet, susceptam esse à Chalcedonēsi sancto Concilio, hortamur vos conferre ea, quæ dicta sunt ab eodem sancto Cōcilio in definitione pro fide exposita, cum his, quæ in impia epistola continentur, vt vndiquè recta quidem confirmentur, impia autē condemnentur. Omnia igitur prædicta cum omni subtilitate disceptantes, sicut sacerdotes decet, in mente habentes Dei timorem, & futurum iudicium, & nihil pietati & rectæ fidei, & veritati, & Dei gloriæ & honori præponentes, in mente autem habentes & Apostolicam pronunciationem, quæ contra eos, qui contraria rectæ fidei tradunt, prolata est, manifestè dicentem, *quòd licèt nos vel angelus de cælo euangelizauerit vobis præterquam quod euangelizauimus vobis, anathema sit: Sicut prædiximus, & modò iterum dico: Si quis vobis euangelizauerit* * *præterquàm accepistis, anathema sit*: scientes autem & Petri apostoli præceptum, dicētis, Parati semper estote ad satisfactionem omni petēti vos rationem de spe, quæ in vobis est, celeriter de his, quæ interrogauimus, vestram manifestate voluntatem. Cùm enim qui de recta fide interrogatur, diū protrahit, nihil aliud est, nisi abnegatio rectæ confessionis. In interrogationibus em & responsis, quę de fide sunt, non est primus vel secundus, sed qui in recta confessione paratior inuenitur, acceptabilis apud DEVM est. Diuinitas vos seruet per multos annos sancti ac religiosissimi patres. Datur 3. Nonas Maias, Constantinopoli, Imperij domini Iustiniani perpetui Augusti anno 27. post consulatum Basilij viri clarissimi anno 12.

Gala. 1.

* præter id quod

1. Pet. 3.

Iustinian* ab Episcopis vult doceri.

STephanus & Georgius & Damianus religiosissimi Episcopi, vicem agentes Eustochij sanctissimi patriarchę Hierosolymitani, per vnum ex ipsis, Stephanū religiosissimum episcopū Raphiæ, dixerunt: Theodor* vir magnificus excat, cùm satisfecit pijssimi Imperatoris iussioni. Et cum exisset vir spectabilis silētiarius, sancta Synod* dixit: Certis constitutis, quæ lecta Imperiali forma cōtinentur, quoniam inter nos & Vigiliū sanctissimum antiquioris Romæ Papā scripta quędam facta sunt, ad pręsentem causam respicientia, necessarium esse putamus, ante alia omnia hæc lectione manifestari. Et cùm suscepisset Stephanus notarius & instrumētarius, recitauit: ¶ Sanctissimo & beatissimo domino & consacerdoti Vigilio Eutychius: Scientes quantorum bonorum causa est pax Dei, custodiens corda & sensus fidelium, & colligens eos, vt vnum idemque sapiant in

Literæ Eutychii ad Vigilium.

recta fidei confessione, & ad perficienda diuina mandata, & propitium Deum faciens in his, quæ recta sunt, concordantibus: ideò festinantes vnitatem conseruare, ad Apostolicam sedem vestræ beatitudinis manifestū facimus, quòd nos semper & seruauimus & seruamus fidem ab initio traditam à magno Deo & saluatore nostro Iesu Christo sanctis Apostolis, & ab illis in omni mundo prædicatam, & à sanctis patribus explanatam, & maximè ab his, qui in sanctis quatuor Synodis congregati sunt, quas per omnia & in omnibus amplectimur & suscipimus: id est, trecentos decem & octo sanctos patres, qui Nicęæ congregati sunt, & sanctum symbolū siue mathema fideiex posuerūt, & Arianam impietatem anathematizauerūt, & eos, q similia eis sapuerunt vel sapiunt. Suscipimus autem & centum quinquaginta sanctos patres Constantinopoli congregatos, qui idem sanctum mathema explanauerūt, & de Deitate Sanctispiritus dilucidauerūt, & hæresin Macedonianā, sanctū spūm impugnantē, & Impium Apollinarium cōdemnauerūt, cum his, qui similia illis sapuerūt vel sapiunt. Suscipimus autem & sanctos ducētos patres in Ephesina prima Synodo congregatos, qui per omnia secuti sunt idem sanctum Symbolum siue mathema, & condēnauerūt Nestorium impium, & impia eius dogmata, & eos, qui similia ei aliquandò sapuerūt vel sapiunt. Adhęc autem suscipimus & sexcentos triginta sanctos patres Chalcedonæ congregatos, qui etiàm ipsi per omnia consenserunt prædictis tribus Synodis, & secuti sunt prædictum Symbolum siue mathema, à trecentis decem & octo sanctis patribus expositum, & à centum quinquaginta sanctis patribus explanatum, & anathematizauerunt eos, qui aliud præter prædictum symbolum præsumūt docere, aut exponere, aut tradere sanctis ecclesijs Dei. Condēnauerunt autem & anathematizauerūt & Eutychen, & Nestorium, & impia eorum dogmata, & eos, qui similia eis sapuerunt vel sapiūt. His ità se habentibus, certum facimus, quòd omnia, quæ à prædictis sanctis Synodis iudicata & definita sunt, & seruauim*, & seruamus: quia etsi per diuersa tempora prædictę sanctæ quatuor synodi factę sunt, tamen vnam eādemque cōfessionem fidei seruauerunt, & prędicauerūt. Suscipimus autem & amplectimur & epistolas præsulum Romanę sedis Apostolicæ, tā aliorum, quàm Leonis sanctæ memoriæ de recta fide scriptas, & de quatuor sanctis Cōcilijs, vel vno eorum. Cùm igitur prædicta omnia & seruauimus & seruamus, & in his nobisipsis inuicèm cōsentimus, necessarium est cōferri de tribus capitulis, vndè quibusdam quæstio nata est. Et ideò petimus, præsidēte nobis vestra beatitudine, sub tranquillitate & sacerdotali mansuetudine propositis sanctis Euangelijs, communi tractatu

Romanus Pontifex præsidet Synodis.

ctatu eadem capitula in medio pponendá, quæri & conferri, & finem quæstioni imponi Deo placitum, & cōuenientem his, quę à sanctis quatuor Cōcilijs definita sunt: quoniam ad augmentū pacis & concordiā ecclesiarū pertinet; vt omni de medio dissensione sublata, quæ à prædictis quatuor sanctis Cōcilijs definita sont, inconcussa seruentur, sanctarum Synodorum reuerētia in omnibus custodita. His autem & subscripsi incolumis in Domino. Ora pro nobis sanctissime & beatissime frater. Ego Eutychius, misericordia Dei Episcopus Constantioopolis nouæ Romę, omnibus suprà scriptis subscripsi. Item reuerendissimus Stephanus recitauit: Dilectissimo fratri Eutychio & episcopis sub re constitutis Vigilius: Repletum est gaudio os nostrum, & lingua nostra exultatione, quòd discordiæ cōfusione submota, pacem Deus suæ reformauit Ecclesiæ, vt impleretur, quod dictum est, *Ecce quàm bonum & quàm iucundum, habitare fratres in vnum.* Valdè enim nos in Domino exultare conuenit, quòd charitatis vestrę scripto nobis est oblata professio, cuius tenor ità sese babet: Sciētes quantorum donorum causa est pax DEI, custodiens corda & sensus fidelium & colligens eos, vt vnum idemque sapiāt in recta fidei cōfessione, *&c. omnia, q̄ in Eutychij ad Vigilium epistola pauloantè habētur, dēpta subscriptione, q̄ hic iā sequit̄ alijs verbis:* His aūt & subscripsim⁹, huius pfessionis orthodoxę claritatē libēter amplexi, eadem nos p oīa & in omnib' ap pbātes, custodituros atq; inuiolabiliter seruaturos Deo oīo ptiemur authore. Omnibus igitur, q̄ pfessio vestra cootinet, in sua perenniter firmitate durātibus, poposcit vestra fraternitas, vt nobis præsidentibus de tribus capitulis, ex quibus quæstio nata est, sub tranquillitate & sacerdotali mansuetudine sanctis propositis Euangeliis conferatur, & finis quæstioni ipsi DEO placitus, & conueniens ijs, quæ à memoratis sanctis quatuor Concilijs definita sunt, imponatur: vt omni, de medio dissensione sublata, quæ ab eisdem quatuor sanctis Syoodis definita sunt, inconcussa seruentur, earundem Synodorum reuerentia in omnibus custodita. Quam professionem paternarum traditionum memorem & sequacem, tam in fraternitate vestra, quam in omnibus similia cōfessis atque cōfitentibus omni laude pleoissimam iudicauimus, & nōs ex ea re vera fratres agnoscimus. Vndè diuinæ clemētiæ supplicamus, vt oēs nos in hac confessione & paternis traditionibus pmanentes nostro digni reperiamur officio, & in die diuini iudicij nulli preuaricationi pateroarum coostitutionum iouenîamur obnoxij. Quibus ità prędictis postulatiooibus vestrū desiderium cognoscentes annuimus, vt de tribus capitulis, ex qbus q̄stio nata est, facto regulari conuentu, seruata æq̄tate, medijs sacrosanctis Euangeliis, collationē cū vniris fratrib⁹ habęamus, & finis detur placitus Deo, & conueniēs his, q̄ à sanctis quatuor sunt definita Concilijs: sciētes vtiquè, sicut & communis professionis testimonio declaratur, memoratarum Synodorum in omnibus reuerentiam custodir. Deus te incolumem custodiat frater charissime. Datur viij. Idus Ianuarias, Imp. domini Iustiniani perpetui Augu. anno xxvj. post cons. Basilij viri cla. anno 12.

Litera Vigilij ad Eutychium. Psal. 125.

Psal. 132.

Sancta Synodos dixit: Licèt sæpiùs gloriosissimi Iudices, & quidàm ex nobis, sicut Imperialibus literis continetur, adhortati sunt Vigilium religiosissimum Papam aotiquioris Romæ communiter cnnoenire pro his, quæ mouentur de tribus capitulis, rationabile tamen & Deo amabile arbitramur esse, & nunc conuenire nobiscum, & de eisdem tribus capitulis disceptare, & formam unà nobiscum imponere rectæ fidei conuenientem. Hoc igitur iam nuoc procedat. Et Et cùm accessissent ex petitione sanctæ Synodi sanctissimi patriarchæ, Eutychius Cōstantinopolitanus, Apollinarius Alexandrinus, Dōninus Theopolitanus, Benignus Heracleæ Pelagoniensis, vicem agens Eliæ Episcopi Thessalonicensis, Theodorus Episcopus Cæsareæ Cappadociæ, Andreas Ephesi, Megethius Heracleæ Thraciæ, Ioannes Nicomediæ, Stephanus Niceæ, Constantinus Chalcedonensis, Eusebius Tyri, Ioannes Cæsareæ Palæstioę, Amazonius Edessæ, Thomas Apameæ Syriæ, Pompeianos de Byzacio, Phocas Staliensis prouinciæ Præbaliensis, Theodorus Leontopolitanus, Stephanus de Clysmate, Aemilianus Aotipyrgi, religiosissi episcopi, ex nomine totius concilij ad sanctissimum Papam Vigilium, aliis episcopis in eodem venerabili episcopio relictis, & redissent iidem sanctissimi patriarchæ vnà cum religiosissimis episcopis, sanctissimi patriarchæ, & qui cum eis peruenerunt ad sanctissimum Papam religiosissimi episcopi, dixerunt: Sicut nobis omnibus visum est, peruenientes ad sanctissimum Papam antiquioris Romę Vigilium, petiuimus eius beatitudinem conuenire & disceptare vnà oobiscum de tribus capitulis secundùm scripta, quæ inter nos & ipsum facta sunt, manifestantes eius beatitudini, quòd serenissimus noster Imperator pias literas ad nos direxit, adhortans oos de eisdem tribus capitulis respondere: qui modò quidem propter corporis infirmitatem dixit, non posse ad hanc petitionem respondere: in postero autem die pollicitus est manifestare, quod ei de tali conuentu placuerit: Oportet igitur pręsentem differre diem.

Legatio Synodi ad Vigilium.

IMPERII DOMINI Iustiniani perpetui AVGVSTI, ANNO XXVII. POST Consulatum Basilij viri clariss. anno xij. die 8. Idus Maias, Indictione I.

Confessio seu Collatio I.

Onsidentibus in secretario venerabilibus Episcopis huius regię ciuitatis, Eutychio sanctissimo Patriarcha regiæ Constantinopolis nouæ Romæ, Apollinario sanctissimo Archiepiscopo Alexandrinæ magnæ ciuitatis.

Domnino sanctissimo patriarcha Theopolitanæ magnæ ciuitatis.

Stephano religiosiss. epis. Raphiæ.

Georgio religiosiss. epis. Tiberiadis.

Damiano religiosiss. episcopo Sozysæ, vicem agētibus Eustochij sanctiss. episcopi Hierosolymitani.

Benigno religiosiss. epis. Heracleę Pelagonię, vicem agente Eliæ beatiss. episcopi Thessaloniceń.

Theodoro religiosiss. episc. Cæsareę primę Cappadociæ prouinciæ.

Andrea religiosiss. epis. Ephesi.

Sextiliano religiosiss. episcopo Tuniensi, vicem agente Primosi religiosissim. episcopi Carthaginis.

Megethio religiosissimo episcopo Heracleæ Thraciæ.

Anastasio religiosiss. epis. Tabiæ, vicem agente Dorothei religiosiss. episc. Ancyræ.

Ioanne reuerendiss. episcopo Iliensi, vicem agente Euprepii religiosiss. episcopi Cyzicenæ ciuitatis.

Eusebio religiosiss. epis. Tyri.

Ioanne religiosiss. epis. Nicomediæ.

Stephano religiosiss. episc. Nicęæ.

Constantino religiosissimo episcopo Chalcedonensi.

Petro religiosiss. epis. Tarsi.

Ioanne reuerendiss. episc. Cucusorum, vicē agente Palladij religiosissimi episcopi Melitenæ.

Ioanne religiosissimo episcopo Cæsareæ Palęstinæ.

Pompeiano religiosiss. epis. Byzacij.

Amazonio religiosiss. epis. Edessæ.

Alexandro religiosissimo episcopo Gangrorum.

Thoma religiosissimo episcopo Apameæ Syriæ.

Euphranta religiosissimo epis. Tranorum.

Theodoro religiosissimo episcopo Hierapolis Syriæ.

Bosphorio religiosissimo episcopo Neocæsareæ.

Ioanne religiosiss. epis. Bostræ.

Philippo religiosiss. epis. Myrorum.

Theodoro religiosissimo episcopo Seleucię Isauriæ.

Iuliano religiosiss. epis. Sardiensi.

Theodoro religiosiss. episcopo Gortynæ.

Eustachio religiosiss. episcopo Damasci.

Theodosio religiosiss. episcopo Rhodi.

Firmo religiosiss. episcopo Potipason Africanæ prouinciæ.

Theodoro religiosiss. episcopo Antiochiæ Pisidiæ.

Phoca religiosiss. episcopo Staliensi.

Eulogio religiosiss. episcopo Pergæ.

Seueriano religiosissimo episcopo Aphrodisiadis.

Cyriaco religiosiss. episcopo Amidę.

Seuero religiosiss. epis. Syooadorum.

Petro religiosiss. episcopo Sidę.

Abramio religiosissimo episcopo Sergiopolitano.

Asignio reuerend. epis. Tranopolitano, vicē agente religiosiss. episcopi Laodiceę Phrygię Pacatianę.

Ioanne reuerendiss. epis. Adrianopolitano Thracię.

*Cresco religiosiss. epis. Cuiculi. * Cresco

Theodosio religiosiss. epis. Iustinianopolitano secundę Cappadocię.

Stephano religiosiss. epis. Laodiceę siue Theodoriadis.

Auxanone religiosiss. episcop. Hierapolis Phrygię.

Eustachio religiosiss. episcopo Maximianopolitano.

Aetherio religiosiss. episc. Aoazarbi.

Domestio religios. epis. Chalcidis.

Valeriano religiosiss. episcop. Obbę Africanę prouinciæ.

Dionysio religiosiss. epis. Seleucię Syrię.

Theodoro religiosissimo episcopo Dryziparon.

Seuero religiosissimo episcopo Pompeiopolitano Paphlagonię.

Georgio religiosissimo episcopo Iustinianę Cypselon.

Romano reuerendissimo episcopo Gabalon.

Georgio reuerendissimo episcopo Iustinianopoleos Armeniæ.

Ioanne reuerendiss. episcopo Nyssæ.

Basilio reueren. epis. Iustinianopolitano Camulianorum.

Ioanoe reuerendissimo episcopo Barcusorum.

Cresconio reuerend. epis. Zattarensi prouinciæ Numidię.

Sergio reuerendissimo episcopo Cynon secundę Aegypti.

Christophoro reuerendiss. epis. Archadiapolitano Asię.

Theodosio reuerend. epis. Bybli.

Leontio reuerend. epis. Archę.

Ioanne reuerend. epis. Myrinę.

Alexan-

Alexaodro reuerend.epis.Amphipolitano.
Stephano reuerend.episcopo Clysmatis.
Thoma reuerendiss.episc.Berissæ.
Aristodemo reueredis.episc.Philomelij.
Thallelæo reuerendiss. episc.Adrianopolis Pisidiæ.
Theoctisto reuerendis.epis.Erythron.
Diogeniano reuerendis.epis.Sozopolitaoo.
Basso reuerendiss.epis.Tamiatensi.
Anatolio reuerendis.episcopo Cymæ.
Diogene reuerendis.episcopo Cratię.
*Restuto reuerendiss.epis.Mileon Aphricanæ prouinciæ.
Theodoro reuereodiss.episcopo Leontopolitano Aegypti.
Aemiliano reuerendissimo episcopo Aotypirgi.
Conone reuereodiss.episcopo* Machedensi.
Theoctisto reuerendiss.episcopo Prusæ.
Georgio reuerendissimo ep̄o Ptolemaidis.
Sotero reuerendissimo episcopo Aulonis
Zosimo reuerēdissimo episcopo Antandri.
*Coryci. Cypriano reuerendissimo episcopo*Coriti.
Elia reuerendissimo episcopo Diocletianopolitano,
Theona reuerendissimo episcopo * Cusson,
Theodoro reuerendissimo episcopo * Limyton,
Gennadio reuerendissimo episcopo Zenonopolitano.
Asyncretio reuerendissimo episcopo Aradi.
Stephano reuerendissimo episcopo * Bothrion.
Philippo religiosissimo episcopo Phelli.
Mena reuerendissimo episcopo Demyriangelis,
Genethlio reuerendiss. episcopo Dorylaij,
Thoma reuereodissimo episcopo*Constantinæ.
Theodoro reuereodissimo episcopo Leontopolitano.
Seuero reuerendissimo episcopo Taborum.
Theoctisto reuereodissimo episcopo Halicarnasi.
* Cosmare reuerendissimo episcopo Malli.
Dionysio reuerendiss.episcopo Megarensi.
Callinico reuerendissimo episcopo Opūtis.
Paschasio reuerendissimo episcopo Aegaj.
Erasmo reuerendiss.episcopo*Cybiræ.
Ioanne reuerendissimo episcopo Neocæsareę Euphratensis.
Nonno reuerēdissimo episcopo Dausarorū.
Stephano reuerendissimo episcopo Balisseon.
Thoma reuerendissimo Episcopo Circisij.
Anatolio reuerendissimo episcopo Sebastæ.
Cōstātino reuerēdissimo Episcopo Midadij
Macario reuerendissimo ep̄o Prymnesiæ.
Megalo reuerendissimo episcopo Myri.
Thallelæo reuerendissimo episcopo Isindorum.
Niceta reuerendiss.episcopo Epiphaniæ.
Alexandro reuerēdissimo episcopo Dionysi.
Pelagio reuerendissimo episcopo Azanon.
Hierone reuerendissimo episcopo Anastasiapolitano Phrygiæ.
Glauco reuerendissimo episcopo Alion.
Procopio reuerendiss.episcopo Anteno.
Petro reuerēdissimo ep̄o Dometiopolitano.
Ioanoe reuerendissimo episcopo Coloniæ.
Vranio reuerendissimo episcopo Trallienti.
Ioāne reuerendissimo episcopo Cerasuntis.
Phronymo reuerendissimo episcopo Sinai.
Macedonio reuerendissimo episcopo Iustinianopolitano Bithyoiæ.
Ecdicio reuerendissimo episcopo Teni.
Eulogio reuerendissimo episcopo Daborū.
Theodoro reuerendissimo ep̄o Coradeon.
*Helpidiphoro reuerendiss.episcopo Anastasiopolitano Cariæ.
Cyrione reuerendiss.episc. Dadimorum.
Theodoro reuerend.epis.Laodiceæ.
Sila reuerendiss.epis. Tiberiopolitano.
Diogene reuerendiss.epis.Augustopolitano.
Theodoro reuerendiss.epis. Ingilon.
Iuliano reuerendiss.epis.Zeugmatis.
Dorymenio reuerendiss.epis.Adraon.
Ioanne reuerendiss.epis.*Leri.
Theodoro reuerendiss.epis.Gargaron.
Theodoro reuerendiss. episc.Comanorum.
Ruphino reuerēdis.epi.Sebastiæ Armeniæ.
Conone reuerendissimo episcopo Séneon.
Cyriaco reuerendissimo episcopo Casatorū
Sisinnio reuerendissimo episcopo Præneti.
Iuliano reuerendissimo episcopo Batnon.
Anastasio reuerendissimo episcopo Rachlę.
Theodoro reuerendissimo episc. Porthmi.
Paulo reuerendissimo episc. Stectorij.
Stephano reuerēdissimo episcopo Amasiæ.
Paulo reuerendissimo episcopo Adrasi.
Euandro reuereodissimo episcopo Gnidi.
Mena reuerendissimo episcopo Carpathij.
Diodorus archidiaconus & primicerius reuerendissimorum notariorum dixit. Meminit sancta vestra synodus gestorum, quæ apud vos habita sunt pro insinuatione sacrorum apicum, quos inuictus noster Imperator direxit ad vestram beatitudinem, & quod aote duos istos dies iterùm conuenistis ad beatissimum Papam antiquioris Romæ, tam Eutychius, quàm Apollinarius & Domninus sanctissimi patriarchæ & religiosissimi episcopi, Benignus Heracleæ *Pelagianę, vicem agens Eliæ religiosissimi episcopi Thessalonicensis, Teodorus Cęsareæ Cappadociæ, Andreas Ephesi, Megethius Heracleę Thraciæ, Ioannes Nicomediæ, Stephanus Nicęę, Constantinus Chalcedonensis, Eusebius Tyri, Ioannes Cęsareę Palestinæ, Amazonius * Edesæ, Theodotus Seleuciæ, Thomas Apameę Syrię, Pompeianus Byzacij, Phocas Staliensis, Theodorus Leontopoleos, Stephanus de Clysmate, Aemilianus Antipyrgi, quatenus idem religiosissimus Papa secundùm promissa sua de suo conuentu manifestet. Sancta

cta synod9 dixit: Ordinis gratia ea, quę acta sunt in illo sancto Concilio, manifestentur. Et lecta sunt. Diodorus archidiacon9 & Primicerius reuerendissimorum notariorũ dixit: Petunt omnes alij religiosissimi episcopi & vos sanctissimos patriarchas & religiosissimos episcopos, qui vobiscum fuerunt ad sanctissimum Papam Vigiliũ, explanare, quę subsecuta sunt. Sanctissimi Patriarchæ & religiosissimi episcopi, qui cum illis conuenerunt ad sanctissimum Papam Vigilium, dixerunt: Secundùm promissionem hesterno die factã à beatissimo Papa antiquioris Romæ Vigilio, peruenimus ad eum sexto die instãtis Maij mẽsis, id est, ante duos dies, commonentes quidem eius beatitudinem, quæ inter nos in scriptis complacuerunt: adhortãtes verò eum conuenire vnà nobiscũ, & tractare & disponere de trib9 capitulis, de quibus pijssimus Imperator nos eiusque beatitudinem in scriptis interrogauit. Ille verò respondit, non posse vnà nobiscum conuenire, eo quòd plurimi quidem hic sunt Orientales episcopi, pauci verò cum eo: facere autem per semetipsum in scriptis suam sententiam, & offerre pijssimo domino. Ideò enim & inducias postulasse ab eius serenitate, vt intra eas suam voluntatem manifestaret. Nos verò dicebamus: Scit vestra beatitudo, quòd in his, quæ inter nos in scriptis facta sunt, promisistis vnà cũ episcopis, qui nobiscum & cõmunicãt & vniti sunt, cõuenire & requirere de his tribus capitulis. Nos verò & communicamus, & vniti vobiscum sumus, & non decet omnium nostrùm conuentum differri propter Occidẽtales episcopos. Nec enim in sanctis quatuor synodis multitudo Occidentalium episcoporũ inuenta est vnquam, sed duo vel tres episcopi & certi clerici. Nũc verò adest quidem vestra beatitudo, multi etiàm alij ex Italia præsto sunt, episcopi, sunt etiàm ex Africa episcopi & ab Illyrico, & nihil est, quod prohibet cõuenire vos vnà nobiscũ secundùm ea, quæ inter nos in scriptis facta sunt: & melius est cum charitate decente sacerdotes conuenire, & vnã pro causa sententiam statuere, vt tũc quęstio communem ĩ scriptis definitionẽ suscipiat. Hóc enĩ cognoscens & pijssimus Imperator inducias dabit omni modo, cùm promissio communis à nobis omnibus ei data fuerit ꝓ causæ definitione. Si verò non vultis secundùm ea, quæ in scriptis nobis placuerũt, cõuenire, cognoscat vestra beatitudo, ꝗ oportet & nos in vnum cõuenientes nostrã manifestare voluntatem: Nec enim iustũ est, vel tam Christianissimum Imperatorem, vel fidelem populum scandalizari ex dilatione, quæ in medio circa responsionem efficitur. Et his dictis, promisimus omnia suggerere pijssimo domino. Quo à nobis facto, promisit eius serenitas transmittere quosdam gloriosissimos Iudices vnà cum religiosissi. episcopis, ad eumdem beatissimum virum, vt de eisdẽ etiàm iterum eum adhortarẽtur, Diodorus archidiaconus & primicerius reuerendissimorum notariorum, dixit: Quoniã sicut promisit pijssimus Imperator, hesterno die destinauit ad religiosissi. Papam Vigilium Petrum patricium & Constantinum viros gloriosissi. missi aũt sunt & à vestro sancto cõcilio, Theodorus Cæsareæ Cappadociæ, Benignus Heracleæ Pelagonię, Andreas Ephesi, Megethius Heracleæ Thracię Constãtinus Chalcedonis, Eusebius Tyri, Ioannes Cæsareæ Palæstinę Amazonius Edessę, Theodorus Seleuciæ, Phocas Staliensis, Theodorus Leontopoleos, Aemilianus Antipyrgi, religiosissi. episcopi: & pręstò sunt prędicti gloriosissi. Iudices, iussi à pijssimo Imperatore dicere ante sanctam synodũ, quæ pręsentibus eis subsecuta sũt, hoc ipsum suggerim9.

Quæ sint acta cum Vigilio.

Sancta synodus dixit. Prędicti gloriosissimi viri, secũdum quod iussum est à pijssimo Imperatore, dignentur dicere, quę ipsis pręsentibus subsecuta sunt. Liberius gloriosiss. patricius, Petrus gloriosiss. patricius & magister officiorũ, Patricius gloriosiss. patricius & Constantinus gloriosissimus quæstor sacri palatij per gloriosissimum quęstorẽ Cõstantinum dixerunt. Et primo die instantis Maij mensis secundum iussionem pij domini peruenimus ad beatissimum Papam Vigilium, vnà cum gloriosissimis patricijs, Belisario, Cethego & Rustico: & septimo die instãtis Maij mensis peruenimus iterũ ad eundem beatissimũ virum vna cum Theodoro Cæsareæ Cappadociæ, Benigno Heracleæ Pelagoniẽsis, Andrea Ephesi, Megethio Heracleæ Thracię, Constantino Chalcedonis, Eusebio Tyri, Ioanne Cęsareę Palęstinę, Amazonio Edessę, Theodoto Seleucię, Phoca Staliensis ciuitatis, Theodoro Leontopoleos & Aemiliano Antipyrgi, religiosissi. episcopis. In vtroque aũt die eandem responsionem diximus à pijssimo domino, i. vt conueniret vnà nobiscũ omnibus, & tractaret de tribus capitulis his, qui volunt, fiduciã habẽtibus contradicendi, vt per cõmunem cõsensum omniũ, finẽ susciperet causa trium capitulorum. Et plurimis de hoc motis, postulauit inducias accipere vt solus respõdeat. Nos verò ad eum diximus, ꝙ solus quidẽ sępius in scriptis & sine scriptis cõdẽnasti ista tria capitula: pijssimus autẽ Dominus in cõmuni vult te vnà cum alijs cõuenire, & sic de his iudicium fieri. De inducijs verò & per alios suggessit tua beatitudo pijssimo domino, & respondit eius maiestas, quòd si quidem cõueniatis vnà cum beatissimis patriarchis, & religiosiss. episcopis secũdùm quod inter vos visum est, debentes tractare, & communiter de tribus capitulis disponere, pręben nõ solùm quantas nũc dicitis inducias, sed etiàm lõgiores: sin autem per semetipsam vult tua beatitudo suã manifestare voluntatẽ, necessè

est nos etiam ab his, qui propterhoc vocati sunt religiosissimi sacerdotes, & tantum tempus hic commorati sunt, synodicè discere, quã de his habent voluntatē. Nos enim non possumus Dei Ecclesiam vlteriùs in tanta confusione relinquere, maximè hæreticis calumniantibus eius sacerdotes tanquàm Nestorij sequaces. Et iterùm promisit solus facere, & transmittere pijssimo domino. Sancta synodus dixit: Et religiosiss. episcopi, qui vnà cum gloriosissimis iudicibus ad sanctissimum Papam Vigilium fuerunt, quæ subsecuta sunt, dicant. Religiosissimi episcopi dixerunt: Secundùm iussionem pijssimi Imperatoris & præceptū vestræ sanctitatis fuimus vnà cū Liberio gloriosissimo patricio, Petro gloriosiss. Patricio & magistro officiorū, & Patricio gloriosissimo patricio, & Constātino gloriosissimo quæstore sacri palatij, ad sanctissimum Papam Vigilium, & ingressis nobis gloriosissimus magister & gloriosissimus quæstor proposuerūt præsentibus nobis iussionem pijssimi Imperatoris sanctissimo Papæ, & multa dicta sunt similia illis, quæ & antè à vestra sanctitate præcedenti die apud eundem sanctissimum Papam mota sunt, & quæ nunc exposuerunt gloriosissimi Iudices, scimus & nos mota esse apud ipsius sanctitatem. Gloriosissimi iudices dixerunt: Nos quidem hoc quod iussi sumus à piissimo Imperatore, impleuimus, & imus ad sacrum eius palatium, in eius obsequium permansuri: vos autem Dei timorem præ oculis habentes celerem finē imponere causæ dignamini conuenientem his, quæ à sanctis quatuor concilijs de fide recta definita sunt: scientes quòd pijssimus Imperator specialiter iussit nobis dicere vestræ sanctitati, quòd ipse, quæ à sanctis quatuor Concilijs de vna eademq; fide definita & iudicata sunt, & seruauit & seruat, & vindicauit & vindicat: & omnia quidem, quæ conueniunt his, quæ ab iisdem sanctis Concilijs pro recta fide definita sunt, & suscipit & seruat: omnia autem contraria his, quæ ab ipsis de fide recta iudicata sunt, & reijcit, & aliena de Ecclesia iudicat esse. Nam & sanctas quatuor Synodos maiestas ipsius sacris Ecclesiæ diptychis inseri & prædicari fecit: quod ante Imperiū diuinitùs ei datum, in sancta Ecclesia nō procedebat. Et cùm recessissem gloriosissimi Iudices, sancta synodus dixit: Certis constitutis, quæ & nunc apud beatissimum Papā Vigilium subsecuta sunt per expositionem gloriosissimorum iudicum & religiosissimorū Episcoporum, cùm nos per omnia, quod decet & seruauimus, & seruamus, & sępiùs petiuimus sanctissimum Papam Vigilium vnà nobiscum cōuenire, & definitionem vnà nobiscum his, quæ mouentur, imponere, quoniam ex religiosissimis episcopis, qui in hac regia ciuitate degere noscuntur, non sunt in nostro concilio præsentes, de Africanis quidem Primasius reuerendissimus vnus Byzacenæ Parœciæ Episcopus, de Illyrico autem Sabinianus, & Proiectus, & Paulus religiosissimi episcopi: Theodorus reuerendissimus episcopus * Lymoron, Anatolius reuerendissimus episcopus Cymæ, Diogenianus reuerendiss. epis. Sozopolitanus, vnà cum Ammonio, Petro & Theodoro reuerendissimis presbyteris, & Ecclesiæ huius regiæ vrbis defensoribus, pergant & adhortentur eos venire, & partem fieri huius sancti Concilij. Et cùm isseni destinati reuerendissimi viri ad prædictos religiosissimos episcopos, & reuersi sūt, Theodorus episcopus * Lymiron dixit: Pro iussione vestrę beatitudinis fuimus tam ego, quàm Ammonius reuerendissimus presbyter & huius sanctæ magnæ Ecclesiæ defensor, in domum Marinæ ad Primasium reuerendissimum episcopum Afrum, & adhortati sumus eum, vt veniret, & consideret vestræ sanctitati: Ille autem dixit, Papa non pręsente, non venio. Ammonius presbyter & defensor ecclesiæ, dixit: Verè docuit Theodorus reuerēdissimus episcopus * Limyron: ità enim diximus, & audiuimus ab eo. Anatolius episcopus Cymę, dixit: Secundùm iussionē beatitudinis vestrę fuimus tam ego, quàm Petrus reuerēdiss. presbyter & defensor huius sanctę magnę Ecclesię, in loco, qui dicitur Palea; in domo pijssimi & tranquillissimi Imperatoris, ad Sabinianum reuerendissimum episcopum Zaparenæ ciuitatis Illyricianę diœceseos, & adhortati sumus eum, vt conueniret, & cōsideret vestrę sanctissimę synodo: qui dixit, non posse venire, eo quòd non præstò est archiepiscopus eius Benenatus; dixit autem, ꝙ ego illi respondeo. Petrus presbyter & defensor Ecclesię dixit: Vera dixit Anatolius reuerend. episcopus Cymę: sic etenim & diximus, & audiuimus ab eo. Diogenianus episcopus Sozopolitanus Pisidię, dixit: Secundùm iussionē vestrę beatitudinis, perueni vnà cū Theodoro reuerendissimo presbytero & defensore huius sanctę Ecclesię, ad Proiectum reuerendissimum episcopum Naissitanum Illyricę diœceseos, qui habitat in domo Maxentiani, & diximus ei tale responsum, quòd hortátur vos sanctissimi Patriarchæ & reliqui omnes fratres vestri religiosissimi episcopi, venire in sanctam synodum, & dixit, quòd archiepiscopū Benenatum accedo, & ad eum respondeo. Cùm autē peruenissemus ad Paulum religiosissimum episcopum secundę Iustinianę, qui habitat in domo Germani propè portum Cęsarij, & dixissemus ei, quę vestra sanctitas iussit, respondit, quòd archiepiscopum habeo, & ei respódeo. Theodorus presbyter & defensor ecclesię, dixit: Secundùm iussionem vestrę beatitudinis cùm peruenissem vnà cum Diogeniano reuerendissimo episcopo Sozopolitano ad prędictos reuerendissimos episcopos Proiectum Naissitanum, & Paulum secū-

dę Iu-

Episcoporū est de negocijs fidei cognoscere & statuere.

Legatio synodi ad episcopos absentes.

dæ Iustinianę, adhortati sumus eos venire in isto sancto Concilio: responderunt illa, quæ edocuit prædictus reuerendissimus episcopus Diogenianus.

Sancta synodus dixit: Oportebat quidem, Primasium, & Sabinianum, & Protectum & Paulum religiosissimos episcopos, conuocatos ab hoc sancto Concilio, aduenire, & participes fieri omnium, quæ mouentur, maximè cum & piissimus Imperator, & nos ipsi licentiam dedimus vnicuiq; suam volutatem, quā pro his, quæ mouentur, habet, facere manifestam: quoniam verò hoc non fecerunt, de Primasio quidem secundùm ecclesiasticam traditionem opportuno tempore, quę oportet, disponantur: Sabiniano autem, & Proiecto, & Paulo reuerēdissim. episcopis licebit, secundùm quod petierunt, ad Benenatū religiosissimum episcopum accedere, qui cōmunicat nobis, & consentit his, quæ ab ista Synodo aguntur, sicut ostendunt ea, quę sępius scripsit & fecit: & q̄ Phocas religiosiss. episc. sub eius diœcesi constitutus, præsto est huic sancto Concilio, & eius vices agit: & hæc quidē sic ordinentur. Incongruum aūt sacerdotibus esse pntātes, ꝑtrahere dandū à nobis responsum Christianissimo Imperatori, apostolo maximè Petro dicēte, Oportet nos paratos esse ad satisfactionem omni poscenti nos ratiōnē de nostra salute, Deo iuuante, futuro die conuenientes, quæ oportet, agemus,

Sententia synodi de episcopis absentibus

1. Pet. 3.

IMPERII DOMINI Iustiniani perpetui

AVGVSTI, ANNO XXVII. POST Consulatum Basilij viri Clariss. anno xij. die 7. Idus Maias, Indictione I.

Confessio seu Collatio 3.

Onsidentibus in secretario venerabilibus episcopis huius regiæ ciuitatis.

Eutychio sanctissimo Patriarcha regiæ Constantinopolis nouæ Romæ.

Apollinario sanctissimo archiepiscopo Alexandrinæ magnæ ciuitatis.

Domnino sanctissimo patriarcha Theopolitanæ magnæ ciuitatis.

Stephano religiosissimo episcopo Raphiæ.

Georgio religiosissimo episcopo Tiberiadis.

Damiano reuerendissimo episcopo Sozysæ, vicem agētibus Eustochii sanctissimi episcopi Hierosolymitani.

Benigno religiosissimo episcopo Heracleæ * Pelagoniæ, vicem agente Eliæ beatissimi episcopi Thessalonicensis.

Theodoro religiosissimo episcopo Cæsareæ primæ Cappadociæ prouinciæ.

Andrea religiosissimo episcopo Ephesi.

Sextiliano religiosissimo episcopo Tunien. si, vicem agēte Primosi religiosissimi episcopi Carthaginis.

Megethio religiosissimo Episcopo Heraclee Thraciæ.

Anastasio religiosissimo episcopo Tabię, vicē agente Dorothei religiosissimi episcopi Ancyrę.

Ioanne reuerendissimo episcopo Iliensi, vicem agente Euprepij religiosissimi episcopi Cyzicenę ciuitatis.

Eusebio religiosissimo episcopo Tyri.

Ioanne religiosissimo episcopo Nicomedię.

Stephano religiosissimo episcopo Nicęę.

Constantino religiosissimo episcopo Chalcedonensi.

Petro religiosissimo episcopo Tarsi, Ioanne reuerendissimo Cęsareę Palęstinę.

Pompeiano religiosiss. episcopo Byzacij.

Amazonio religiosissimo episcopo Edessæ.

Alexandro religiosissimo epō Gangrorum.

Thoma reuerendissimo episcopo Apameæ Syriæ.

Euphrāta religiosissimo episcopo Tyanorū.

Theodoro religiosissimo episcopo Hierapolis Syriæ.

Bosphorio religiosissimo episcopo Neocæsareæ.

Ioanne religiosissimo episcopo Bostræ.

Philippo religiosissimo episcopo Myrorum.

Theodoro religiosissimo episcopo Seleucię Isauriæ.

Iuliano religiosissimo episcopo Sardiensi.

Theodoro religiosissimo episcopo Gortynę.

Eustachio religiosissimo episcopo Damasci.

Theodosio religiosissimo episcopo Rhodi.

Firmo religiosissimo episc. Potipason Africanæ prouinciæ.

Theodoro religiosissimo episcopo Antiochię Pisidiæ.

Phoca religiosissimo episcopo Staliensi.

Eulogio religiosissimo episcopo Pergę.

Seueriano religiosissimo episcopo Aphrodisiadis.

Cyriaco religiosissimo episcopo Amydę.

Seuero religiosissimo episcopo Synnadorū.

Petro religiosissimo episcopo Sydę, Abrahamio religiosissimo epō Sergiopolitano.

Asignio reuerendissimo episcopo. Traianopolitano, vicem agente, Ioannis religiosimi episcopi Laodiceæ Pacatianę.

Crisco religiosissimo episcopo Cuiculi.

Theodosio religiosiss. episcopo Iustinianopolitano secundæ Cappadocię.

Stephano religiosissimo episcopo Laodicęę, siue Theodoriadis.

Aoxanone religiosissimo episcopo Hierapolis Phrygiæ.

Eustathio religiosissimo episcopo Maximianopolitano.

Aetherio religiosissimo episcopo Anazarbi.

Domecio religiosissimo episcopo Chalcidis.

Valeriano religiosissimo episcopo Obbæ Africanæ prouinciæ.

Dionysio

Dionysio religiosissimo epo Seleuciæ Syriæ.
Theodoro religiosissimo episcopo Dryzipa-ron.
Seuero religiosissimo episcopo Pompeiopo-litano Paphlagoniæ.
Georgio religiosissimo episcopo Iustinianæ Cypselon.
Romano reuerẽdissimo episcopo Labalon.
Georgio reuerendissimo episco. Iustinianopolitano Armeniæ.
Ioanne reuerendissimo episcopo Nyssæ.
Basilio reuerendissimo episcopo Iustinianopolitano Camylianorum.
Ioanne reuerendissimo episcopo Barcysorũ.
Cresconio reuerendissimo episcopo Zatarensi prouinciæ Numidiæ.
Sergio reuerendissimo episcopo Cyno secundæ Aegypti.
Christophoro reuerendissimo episcopo Archadiopolitano Asiæ.
Theodosio reuerẽdissimo Episcopo Bybli.
Leontio reuerendissimo episcopo Arcæ.
Ioanne reuerendissimo Episcopo Myrenæ.
Alexandro reuerendissimo episcopo Amphipolitano.
Stephano reuerendissimo episcopo Clysmatis.
Thoma reuerendissimo episcopo Berissæ.
Aristodemo reuerendissimo episcopo Philomelij.
Thallelæo reuerendiss.episcopo Adrianopolitano Pisidiæ.
Theoctisto reuerend.episcopo Erythron.
Diogeniano reuerendiss.epis. Sozopolitano.
Basso reuerendissimo episcopo Tamathẽsi.
Anatolio reuerendissimo episcopo Cymæ.
Diogene reuerendissimo episcopo Cratiæ.
*Restuto reuerendissimo episcopo Mileon Aphricanæ prouinciæ.
Theodoro reuerendissimo episcopo Leontopolitano Aegypti.
Conone reuerendissimo episcopo Magodiensi.
Aemiliano reuerendissimo episcopo Antipyrgi.
Theoctisto reuerendissimo episcopo Prusæ.
Georgio reuerend.episc.Ptolemaidis.
Sotero reuerend.epis.Aulonis.
Zosimo reuerend.epis.Antandri.
Cypriano reuerend.epis.Corycí.
Elia reuerend.epis. Diocletianopolitano.
Theona reuerend.episc.Cytlon.
Theodoro reuerend.episc.*Limyron.
Gennadio reuerend.episc.Zenopolitano.
Asyncretio reuerend.episc.Aradi.
Stephano reuerend.epis.Botrion.
Philippo reuerend.episc.Phelli.
Mena reuerend.epis.Demyriangelis.
Genethlio reuerend.epis.Dorylaij.
Thoma reuerend.epis.Constantinæ.
Theodoro reuerend.epis. Halicarnasi.
Cosma reuerend.Episc. Leontopolitano.
Seuero reuerẽdissimo Episcopo Taborum.

Theoctisto reuerend.Epis.Malli.
Dionysio reuerend.Episc.Megarensi.
Callinico reuerend.Epis.Opuntis.
Paschasio reuerend.epis.Aegæ.
Erasmo reuerend.episc.*Cybyræ.
Ioanne reuerendissimo episco.Neocæsareæ Euphratensis.
Nonno reuerend.epis.Dausarorum.
Stephano reuerend.epis.Balaneon.
Thoma reuerend.epis.Circisij.
Anatolio reuerend.episc.Sebastæ.
Constantino reuerend.episc.Midaij.
Macario reuerend.epis.Prymnesiæ.
Megalo reuerend.epis.Myri.
Thallelæo reuerend.epis.Ilindorum.
Niceta reuerend.epis.Epiphaniæ.
Alexandro reuerend.epis.Dionysij.
Pelagio reuerend.episc. Azanon.
Hierone reuerend. epis. Anastasiopolitano Phrygiæ.
Glauco reuerend.epis.Alion.
Procopio reuerend.epis.Antinoi.
Petro reuerend.epis.Dometiopolitano.
Ioanne reuerend.epis.Colonæ.
Vranio reuerend.epis.Trallensi.
Ioanne reuerend.epis.Cerasuntis.
Phronymo reuerend.epis.Sinai.
Macedonio reuerend.epis.Iustinianopolitano Bithyniæ.
Ecdicio reuerend.epis.Teni.
Eulogio reuerend.epis.Danaborum.
Theodoro reuerend.epis.Coradeon.
Helpidophoro reuerend.epis.Anastasiopolitano Cariæ.
Cyrione reuerend.epis.Dadimorum.
Theodoro reuerend.epis.Laodiceæ.
Sila reuerend.epi.Tiberiopolitano.
Diogene reuerend.epis. Augustopolitano.
Theodoro reuerend.epis.Ingilon.
Iuliano reuerend.epis.Zeugmatis.
Dorymenio reuerend.epis.Adraon.
Ioanne reuerend.epis.Leri.
Theodoro reuerend.episc.Gargaron.
Theodoro reuerend.epis.Comanorum.
Rufino reuerend.episc.Sebastiæ.Armeniæ.
Conone reuerend.epis.Semneon.
Cyriaco reuerend.epis.Casatorum.
Sisinnio reuerend.epis.Præneti.
Iuliano reuerend.epis.Batnon.
Anastasio reuerend.episc.Rachlæ.
Theodoro reuerend.epis.Porthmi.
Paulo reuerend.epis.Stectorij.
Stephano reuerend.episc.Amaseę.
Paulo reuerend.epis.Adrassi.
Enandro reuerend.epis.Gnidi.
*Mena reuerend.epis. Carpatij.
Diodorus archidiaconus & primicerius reuerẽdissimorum notariorum, dixit: Hesterno die conuentione facta, interlocuta est vestra sanctitas, vt hodierno die sancta vestra Synodus colligatur, & suggerimus ad quod placuerit. Sancta synodus dixit: Ordinis gratia omnia, quæ gesta sunt, recitentur.

Quo

Incipiunt tractare de tribus capitulis.

Quo facto, sancta synodus dixit: Omnibus proponentes, & sacerdotibus conuenire putantes initium facere gestorum, quæ apud nos habentur, de tribus capitulis, de quibus scriptis interrogati sumus à pijssimo & tranquillissimo Imperatore, & manifestum omnibus facere de fide recta, & sanctis patribus & doctoribus, qui per diuersa tempore in sancta Dei Ecclesia splenduerunt, Confitemur fidem tenere & prædicare ab initio donatā à magno Deo & saluatore nostro Iesu Christo, sanctis Apostolis & ab illis in vniuerso mundo prædicatam, quam & sancti patres confessi sunt, & explanauerunt, & sanctis ecclesijs tradiderunt, & maximè, qui in sanctis quatuor synodis conuenerunt: quos per omnia & in omnibus sequuntur, & suscipimus cum alijs sanctis patribus & sanctas quatuor synodos, id est, trecentos decē & octo sanctos patres Niceæ congregatos: & centum quinquaginta, qui Constantinopoli conuenerunt: & Ephesi primò ducentos, & Chalcedonę sexcentos triginta, & omnia, quæ à prædictis sanctis quatuor concilijs, pro vna eademque fide definita sunt, suscipimus: & omnes condemnatos prædictis sanctis quatuor Concilijs, tanquàm condemnatos & anathematizatos habemus, vnà cum alijs hæreticis. His ità se habentibus, certum facimus, quòd omnia, quæ à prædictis sanctis quatuor concilijs, sicut prædictū est, pro recta fide definita sunt, & de statu Ecclesiastico regulariter disposita, & seruauimus, & seruamus. Licèt enim per diuersa tempora contra exortos hæreticos prædictæ sanctæ quatuor Synodi factæ sint, tamen vnam eandemque confessionem rectæ fidei seruauerunt & prædicauerunt: & ideò omnia quidem consonantia his, quæ à memoratis sanctis quatuor Concilijs pro recta fide definita sunt, suscipimus: omnia verò, q̄ non consonant his, quæ definita sunt ab ijsdem quatuor sanctis Concilijs, pro recta fide, vel ad iniuriam, vel ad contrarietatem earundem quatuor Synodorum, vel vnius ex his, & ad defensionem hæreticorum & eorum impietatis scripta sunt, aliena pietatis iudicantes cōdemnamus & anathematizamus. Super hęc, sequimur per omnia & sanctos patres & doctores Ecclesię, Athanasium, Hilarium, Basilium, Gregorium Theologum, & Gregorium Nyssenum, Ambrosiū, Augustinum, Theophilum, Ioannem Constantinopolitanum, Cyrillum, Leonē, Proculum: & suscipimus omnia, quæ de recta fide & condemnatione hæreticorū exposuerunt. Suscipimus autem & alios sanctos & orthodoxos patres, qui in sancta Dei Ecclesia rectam fidem irrepræhensibiliter vsque ad finem suæ vitæ prędicauerunt. Hac igitur recta confessione in sancta Dei Catholica & Apostolica Ecclesia seruanda & prædicanda, si quis semetipsum ab eius communione separet, contraria ei sapiēs, talis semetipsum alienans rectæ fidei, & hæreticis connumerans, iustè à sancta Dei ecclesia condemnatur, & anathematizatur. De disceptatione autem trium capitulorū, hoc est, de Theodoro Mopsuesteno & scriptis eius, & de epistola, quæ dicitur Ibæ ad Marim Persam scripta, & de conscriptis Theodoreti, quæ contra rectam fidem, & sanctæ memorię Cyrillum, & contra duodecim eius capitula expōsita sunt, pro quibus & interrogauit nos piissimus & tranquillissimus Imperator, quoniam specialis indiget conuentus, alio die, Deo adiuuante, conueniamus.

Professio fidei.

Doctores approbati.

IMPERII DOMINI Iustiniani perpetui AVGVSTI, ANNO XXVII. POST Consulatum Basilij viri claris. anno xij. die 4. Idus Maias, Indictione I.

Confessio seu Collatio 4.

Onsidentibus in Secretario venerabilibus Episcopis huius regię ciuitatis.

Eutychio sanctissimo Patriarcha regię Constantinopolis nouæ Romæ.

Apollinario sanctissimo Archiepiscopo Alexandrinę magnę ciuitatis.

Domnino sanctissimo Patriarcha Theopolitanę magnę ciuitatis.

Stephano religiosiss. epis. Raphię.

Georgio religiosiss. epis. Tiberiadis.

Damiano religiosiss. epis. Sozysę, vicem agentibus Eustochij sanctissimi episcopi Hierosolymitani.

Benigno religiosissimo episcopo Heraclee *Pelagoniæ, vicem agente Eliæ beatissimi episcopi Thessalonicensis.

*Paphlagonia.

Theodoro religiosissimo epis. Cæsareæ primæ Cappadociæ prouinciæ.

Andrea religiosiss. epis. Ephesi.

Sextiliano religiosiss. episco. Tuniensi, vicem agente Primosi religiosissimi episco. Carthaginis.

Megethio religiosissimo episcopo Heracleæ Thraciæ.

Anastasio religiosissimo episc. Tabiæ, vicem agente Dorothei religiosiss. epis. Ancyræ.

Ioanne reuerendiss. episcopo Iliensi, vicem agente Euprepij religiosissimi Episcopi Cyzicenæ ciuitatis.

Eusebio religiosissimo episcopo Tyri.

Ioanne religiosissimo episcopo Nicomediæ.

Stephano religiosissimo episcopo Niceæ.

Constantino religiosissimo episcopo Chalcedonensi.

Petro religiosissimo episcopo Tarsi.

Ioanne reuerendissi. episcopo Cucusorum, vicem agente Palladij religiosissimi episcopi Melitinę.

Ioanne religiosiss. epis. Cæsareæ Palestinæ.

Pom-

Pompeiano religiosiss. episcopo Byzacij.
Amazonio religiosissimo episcopo Edessæ,
Alexandro religiosissimo epo Gangrorum,
Thoma religiosissimo episcopo Apameæ Syriæ,
Euphrata religiosissimo episcopo Tyanorū,
Theodoro religiosissimo episcopo Hierapolis Syriæ.
Bosphorio religiosissimo episcopo Neocæsareæ.
Ioanne religiosissimo episcopo Bostræ.
Philippo religiosissimo episcopo Myrorum,
Theodoro religiosissimo episcopo Seleuciæ Isauriæ.
Iuliano religiosissimo episcopo Sardeosi.
Theodoro religiosissimo episcopo Gortynę.
Eustathio religiosissimo episcopo Damasci.
Theodosio religiosissimo episcopo Rhodi,
Firmo religiosissimo episc. Tipason Africanæ prouinciæ.
Theodoro religiosissimo episcopo Antiochię Pisidiæ.
Phoca religiosissimo episcopo Stalieosi.
Eulogio religiosissimo episcopo Pergę,
Seueriano religiosissimo episcopo Aphrodisiadis.
Cyriaco religiosissimo episcopo Amydę.
Seuero religiosissimo episcopo Synnadorū.
Petro religiosissimo episcopo Sydę, Abrahamio religiosissimo epo Sergiopolitano,
Afignio religiosissimo episcopo. Tranopolitano, vicem agente, Ioānis religiosissimi episcopi Laodiceæ Phrygiæ Pacatianę.
Ioanne religiosissimo episcopo
Adrianopolitano episcopo Thraciæ.
* Cresco religiosissimo episcopo Cuiculi.
Theodosio religiosiss. episcopo Iustinianopolitano secundæ Cappadocię.
Stephano religiosissimo episcopo Laodiceę, siue Theodoriadis.
Auxanone religiosissimo episcopo Hierapolis Phrygiæ.
Eustachio religiosissimo episcopo Maximianopolitano.
Aetherio religiosissimo episcopo Anazarbi.
Domitio religiosissimo episcopo Chalcidis.
Valeriano religiosissimo episcopo. Obbæ Africanæ prouinciæ.
Dionysio religiosiss. episc. Seleuciæ Syriæ.
Theodoro religiosiss. episc. Dryziparon.
Seuero religiosiss. episco. Pompeiopolitano Paphlagoniæ.
Georgio religiosissi. episcopo Iustinianæ Cypselon.
Romano reuerend. episc. Gabalon.
Gregorio reuerendissimo episcopo Iustinianopoleos Armeniæ,
Ioanne reuerend. episc. Nyssæ.
Basilio reuerend. episc. Iustinianopolitano Camulianorum.
Ioanne reuerend. episc. Barcusorum.
Cresconio reuerend. episc.* Zatarensi prouinciæ Numidiæ.

Sergio reuerendissimo episcopo Cynon secundæ Aegypti.
Christophoro reuerend. episc. Archadiopolitano Asiæ.
Theodosio reuerend. episc. Bybli.
Leontio reuerend. episc. Arcæ.
Ioanne reuerend. episc. Myrenę.
Alexandro reuerend. episc. Amphipolitano.
Stephano reuerend. episcopo Clysmatis.
Thoma reuerendiss. episc. Berissæ.
Aristodemo reuerendiss. episc. Philomelij.
Thallelæo reuerendiss. episc. Adrianopolis Pisidiæ.
Theoctisto reuerendiss. episc. Cerythron.
Diogeniano reuerendiss. episc. Sozopolitano.
Basso reuerendiss. episc. Tamiathensi.
Anatolio reuerendiss. episcopo Cymæ.
Diogene reuerendiss. episcopo Cratię.
Restuto reuerendiss. episc. Mileon Aphricanæ prouinciæ.
Theodoro reuerendiss. episcopo Leontopolitano Aegypti.
Aemiliano reuerendissimo episcopo Antipyrgi.
Conone reuerend. episcopo * Magoedensi.
Theoctisto reuerendiss. episcopo Prusæ.
Georgio reuerendissimo epo Ptolemaidis.
Sotere reuerendissimo episcopo Aulonis
Zosimo reuerēdissimo episcopo Antandri.
Cypriano reuerendissimo episcopo Coryti. *Coryci.
Elia reuerendissimo episcopo Diocletianopolitano,
Theona reuerendissimo episcopo Cusson.
Theodoro reuerendissimo episcopo * Limyron. * Lymiron
Gennadio reuerendissimo episcopo Zenopolitano.
Asyncretio reuerendissimo episcopo Aradi.
Stephano reuerendissimo episcopo * Bothrion.
Philippo reuerendissimo episcopo Phelli.
Mena reuerendissimo episcopo Demyriangelis,
Genethlio reuerendiss. episcopo Dorylaij,
Thoma reuerendissimo episcopo * Constantinæ.
Theodoro reuerendissimo episcopo Leontopolitano.
Seuero reuerendissimo episcopo Taborum.
Theoctisto reuerendissimo episcopo Halycarnasi.
Cosma reuerendissimo episcopo Malli.
Dionysio reuerendiss. episcopo Megarensi.
Callinico reuerendissimo episcopo Opūtis.
Paschasio reuerendissimo episcopo Aegij.
Erasmo reuerendiss. episcopo* Cybiræ.
Ioanne reuerendissimo episcopo Neocæsareę Euphratensis.
Nonno reuerēdissimo episcopo Dausarorū.
Stephano reuerendissimo episcopo Balaneon.
Thoma reuerendissimo Episcopo Circisij.
Anatolio reuerendissimo episcopo Sebastæ.

Cōstātino reuerēdissimo Episcopo Midaij.
Macario reuerendissimo epo Prymnesiæ.
Megalo reuerendissimo episcopo Myti.
Thallelæo reuerendissimo episcopo Isiodorum.
Niceta reuerendissl. episcopo Epiphaniæ.
Alexaodro reuerēdissimo episcopo Dionysi.
Pelagio reuerendissimo episcopo Azanon.
Hierone reuerendissimo episcopo Anastasiapolitano Phrygiæ.
Glauco reuerendissimo episcopo Alion.
Procopio reuerendissl. episcopo Antinoi.
Petro reuerēdissimo epo Dometiopolitano.
Ioanne reuerendissimo episcopo Coloniæ.
Vranio reuerendissimo episcopo Trallienfi.
Ioāne reuerendissimo episcopo Cerasuotis.
Phronymo reuerendissimo episcopo Sinai.
Macedonio reuerendissimo episcopo Iustinianopolitano Bithyniæ.
Ecdicio reuerendissimo episcopo Teni.
Eulogio reuerendissimo episcopo Danaborum.
Theodoro reuerendissimo epo Coradeon.
Helpidiphoro reuerendissl. episcopo Anastasiopolitano Cariæ.
Cyrione reuerendissl. episc. Dadimorum.
Theodoto reuerend. epis. Laodiceæ.
Sila reuerendissl. epis. Tiberiopolitano.
Diogene reuerendissl. epis. Augustopolitano.
Theodoro reuerendissl. epis. Ingilon.
Iuliano reuerendissl. epis. Zeugmatis.
Dorymenio reuerendissl. epis. Adraon.
Ioanne reuerendissl. epis. *Leri.
Theodoro reuerendissl. epis. Gargaron.
Theodoro reuerendissl. episc. Comanorum.
Ruphino reuerēdis. epi. Sebastiæ Armeoiæ.
Conone reuerendissimo episcopo Seneon.
Cyriaco reuerendissimo episcopo Casatorō
Sisinnio reuerendissimo episcopo Præneti.
Iuliano reuerendissimo episcopo Batnoo.
Anastasio reuerendissimo episcopo Rachlę.
Theodoro reuerendissimo, episc. Porthmi.
Paulo reuerendissimo episc. Stectorij.
Stephano reuerēdissimo episcopo Amasiæ.
Paulo reuerendissimo episcopo Adrassi.
Euandro reuerendissimo episcopo Gnidi.
Mena reuerendissimo episcopo Carpathij.

Diodorus archidiaconus & primicerius reuerendissimorum ootariorum dixit: Anteriore die cùm cōuenisset vestrum sanctum Concilium, & quædam lecta fuissent, interlocuti estis, vt alio die de exortis tribus capitulis quæstio procedat. Nunc igitur collecta vestra sancta synodo, suggerimus ad qd placuerit. Sancta synodus dixit: Quę iam gesta sunt, recitentur. Quo facto, sancta Synodus dixit: Ad loogum tempus extensis, quæ de Theodoro mooentur, qui Mopsuestenæ sanctæ Ecclesiæ fuit episcopus, & epistola, quę dicitur Ibæ, necnon Theodoreti conscriptus, neminem quidem omnium latuit, quæ ipse Theodorus in diuersis codicibus exposuit, & quæ ad aliorum duorum capitulorū examinationem pertinēt. Necessariò autem constituto quæstionem de his commoniter procedere, notarij nostri prima vice scripta, ex Theodori codicibus in medio proferant, quorum gratia & à sanctis patribus scimus eum accusatum esse. Notarii dixerūt: Habemus præ manibus scripta, quæ ex Theodori codicibus collegistis. Sancta Synodus dixit: Legantur. Et cùm accepisset Calonymus diaconus & notarius, recitauit:

Theodori Mopsuesteni scripta excutiunt.

THEODORI MOPSVESTENI ex tertio libro contra impiom Apollinarium.

Meminerit lector cordatus ac pius, virulentissimas maximeq; abominādas Theodori Mopsuesteni & aliorū blasphemias, quēadmodùm illas summo iudicio hic & alibi dein Synodus hæc legi & recitari iussit, ita sibi legēdas audiendasve esse: alioqui venenum hinc tetrū citiùs, quàm nectar sugēdum. Eo verborum lenocinio & illecebris talibus authores earum in ijs edēdis sunt vsi.

Quomodò igitur, tu, cui soper oēs maximè docet dementiū regimen, illum, qui ex virgine natus est, Deom esse, & ex Deo consubstantialem patri, existimari dicis, nisi fortè sancto spiritui imputare illius creationē oos iubes? Sed qui Deus est, & ex Deo, & coosubstātialis patri, & quidem, qui ex virgine natus erat, o mirande, & qui per spiritumsanctū secundùm diuinas scripturas plasmatus est, & confictionē in muliebri accepit vētre? Inerat forsitan, quia mox quàm plasmatus est, & vt templum Dei esset, accepit: oon tamen existimaodū oobis est, Deum de virgine natum esse, nisi fortè idem existimādum nobis est, & qood natum est, & quod est in nato tēplum, & qui io templo est, Deum verbum: non tamen oec secundùm tuam vocem pronunciandum est, omoinò ex virgine Deum natum esse & ex Deo consobstantialem patri. Nam si non homo est, sicut dicis, assumptus, qui natus est ex virgioe, Deus verò incarnatus, quomodò qui natus est, Deus ex Deo, & consobstantialis diceretor patri, carne oon potente hanc voceio suscipere? Nam est quidem dementia, Deum ex virgioe natū esse dicere. Hoc enim nihil aliud est, quàm ex semine eum dicere Dauid de substantia virginis genitū, & in ipsa plasmatū: quia quod ex semine Dauid & de substātia virgiois est, materno ventre constitit, & sancti spiritus plasmatum virtute, natum fuisse dicimos de virgine. Vt autem aliqois & hoc cōcedat dicere ipsis, quòd Deus ex Deo & coosubstantialis patri natus est ex virgine, eo quòd est in templo oato, sed nō per se natus est Deus verbum, incarnatus verò, sicut dicit iste sapiens. Si igitur cum carne eum natū esse dicunt, quod autē natum est, Deus, & ex Deo, & consubstātialis patri est, necessè est hoc & carnem dicere. Quòd si nō id caro est, quoniam nec Deus, oec ex Deo, nec consubstan-

tialis patri, sed ex semine Dauid, & consubstantialis ei, cuius semen est, non id quod natum est ex virgine, Deus, & ex Deo, & consubstantialis patri, nisi forte pars nati, prout ipse in inferioribus partem Christi nominat Deitatem, sed non diuina natura ex virgine nata est. Natus autem est ex virgine, qui ex substantia virginis constat, non Deus verbũ ex Maria natus est. Natus autem est ex Maria qui ex semine est Dauid. Non Deus verbum ex muliere nat' est, sed natus est ex mulliere, q̃ virtute sãcti Spiritus plasmatus in ea. Non ex matre natus, est consubstantialis patri, sine matre enim iste secundùm beati Pauli vocem: sed qui in posterioribus temporibus in materno ventre sancti Spiritus virtute plasmatus est, vtpote sine patre propterea dictus.

ET POST ALIA:

Mox autem in ipso plasmato Deus verbũ factus est, nec enim in cœlum ascendenti solum inerat, sed etiam ex mortuis resurgenti: vtpote & resuscitans eum secundùm suam promissionem. Nec resurgenti ex mortuis solum inerat, sed etiam crucifixo & baptizato, & Euangelicam post baptisma conuersationem peragẽti, necnon etiam ante baptisma legalem adimplenti constitutionem, & præsentato secundùm legem, & circuncisso, & partus pannis obuoluto. Erat autem forte in ipso & nascẽte, & cum in materno vtero esset à prima statim plasmatione dispẽsationi enim quæ circa eum erat, ordinem imponebat, vtpote & particulatim ipsum ad perfectionem producens.

ET POST ALIA:

Et per tempus quidem ad baptisma ducens, post illud autem ad mortem. Deinde secundùm suam pronunciationem resuscitans, ducens in cœlum, collocans eum ad dexteram Dei per suam coniunctionem, ex qua sede & adoratur ab omnibus, & omnibus iudicabit. Istorum autem omniũ finem apud se habebat Deus verbum, cum in eo erat, & omnia per ordinem complebat, quem ordinem ipse arbitrabatur bene habere præfinitione quidem & voluntate, quam antea statuti pro his, quæ euentura erant, & bona voluntate, quam circa eum habebat, ab initio similiter inerat ei: per ordinem autem sibi placitum, ad perfectionem ducebat ipsum.

EX EODEM LIBRO.

Suam autem cooperationem ad proposita opera præstabat, qui adsumptus est: vbi hoc facit, in loco sensus fuisset Deitatem illi, qui adsumptus est. Nec enim eis, quibuscunque suam donauit cooperationem, sensus locum illi obtinebat. Si autem & modo præcipuam quandam cooperationem donauit, illi qui adsumptus est, non hoc faciebat locum sensus Deitatem obtinere. Sed si Deitas pro sensu faciebat illi, qui assumptus est,

secundùm vestra verba, quomodo timorem in passione suscipiebat? quid vehementioribus orationibus ad imminentem necessitatem indigebat, quas cum magna quidem & clamosa voce, cum plurimis autem lachrymis (secundùm beatum Paulum) referebat Deo? quomodo timore tanto detinebatur, vt ex immensa trepidatione fontes sudoris dimittere, Euangelista aperte dicente, quòd globis sanguinis similis sudor descendebat? Quid autem & Angeli aduẽtu & visitatione egebat, reficientis in experimento malorum, cõfortantis eius alacritatem, excitantis eum ad imminentem passionis necessitatem, tolerare fortiter mala suadentis, vngẽs ad patientiam & tolerantiam malorum, ostendentis præsentium malorum fructum, ex passionem mutationem, futuram gloriã, bona circa eum post passionem futura? Qui enim (secundùm Euangelistæ vocem) confortabat eum angelus, scilicet verbis istis fortem eum faciebat, & infirmitate naturæ superiorem fieri cohortabamr, & corroborando cogitationes eius, fortem eum faciebat.

Matth. 26
Matt. 27.
Hebr. 5.
Luc. 22.
Ibidem.
Luc. 22.

ET POST ALIA:

In eodem libro idem Theodorus ex persona Christi, quasi respondentis ad Petrum, dicentẽ Christo de passione crucis, Propitius tibi Domine, non erit tibi istud: ita intulit, *Vade post me satana, scandalum mihi es, quòd non saperis ea, quæ Dei sunt, sed ea quæ hominum.* Non est confusio mihi mors, non fugiã ipsam, vt indecentem, ad humanam gloriã respiciens: sustinebo autem meliore animo experimentum mortis, pro plurimis bonis futuræ in quibus & ipse fuero; & per me omnes nemihi animum ledas, neq; turbes, tanquam confusione dignum fugere admonens mortis experimentum.

Matth. 16.

ET POST ALIA:

Quòd enim dictum est, ducebatur à spiritu, aperte hoc significat, quòd ab eo regebatur, ab eo ad virtutem propositarum confortabatur, ab eo ad hęc, quæ oportebat, ducebatur: ab eo, quod decebat, docebatur: ab eo cogitationibus corroborabatur, vt ad tãtum certamen sufficeret, sicut & beatus dicit Paulus: *Quicunque enim Spiritu Dei aguntur, hi sunt filij Dei:* duci Spiritu dicens illos, qui ab eo gubernantur, ab eo docentur, ab eo ad melius constituuntur, ab eo competentium doctrinam accipiunt. Cum dixisset aũt Euangelista, quòd Spiritu sancto plenus regressus est à Iordane, apertè demonstrauit, quòd huius causa Spiritussancti habitationem in baptismate suscepit, vt inde ad proposita caperet virtutẽ. Vnde & ad certamen illud, quod pro nobis erat ad diabolum effecturus, spiritu ducebatur.

Matt. 4.
Rom. 8.
Luc. 4.

POST ALIA:

Dicant igitur nobis omnium sapiẽtissimi, si pro sensu Domino Christo, qui est secun-

dùm carnem, Deitas facta esset, sicut dicunt, quòd sanctispiritus cooperatione ad hæc Christus indigebat: nec enim vnigeniti deitas spiritu indigebat ad iustificationem, spiritu indigebat ad vincendū diabolum, spiritu indigebat ad operanda miracula, spiritu indigebat, vt doceretur ea, quæ decebat peragere: spiritu idigebat, vt immaculatus appareret. Si enim pro sensu quidem deitas, sufficiebat autem ad omnia eius virtutes, necesse erat inde omnia fieri, vt superflua esset sanctispiritus habitatio. Sed nūc vnctum esse dicat ipsum spiritu, & habitasse in eo spiritum, & ad omnia adiutasse propositū, & doctrinā indè ipsum accepisse & virtutem, & indè impetrasse iustificationem, & indè immaculatum factum esse.

EIVSDEM THEODORI EX quarto libro contra impium Apollinarium.

Hoc quod ante secula erat, dicit i vltimis factum esse temporibus, vtpotè quibusdam hoc cōfitentibus, cùm nemo ex his, qui pietatis curam habet, istum patitur morbū habere dementiæ, vt dicat eum, qui ante secula est, in vltimis factum esse. Et his infert, quòd necesse est & hoc, quod i vltimis est, ante secula esse & accusat eos, qui non omnia similiter cum obuersione dicunt, quasi his, qui vnum esse filium confitentur, necessitatē habentibus cum obuersione omnia dicere. Et quis non beatificet vestrā dementiam? Quis autem non optet tales impetrare doctores, tantam confusionem rationi pietatis introducentes, vt dicerent, quòd hoc, quòd ante secula est, factū est in vltimis, & hoc alienarent sua natura, & ad deterius deducerent? Deindè obuerterent, quòd & hoc, quod est in vltimis, ante secula est: Cū oporteret fortè dicere, quòd qui ante secula erat, adsumpsit hunc, qui in vltimis erat, secūdùm beati Pauli vocem? Vestras igitur leges sequentes, & à tua sapientia constitutā obuersionē, immò magis subuersionē suscipiētes, agè omia simul cōfundamus, & nulla iam sit discretio nec Dei formæ, nec serui formæ: nec Dei sumpti, nec eius, qui in tēplo habitauit: nec eius, qui solutus est: nec eius, qui suscitauit: nec eius, qui perfectus est in passionibus: neq eius, qui perfecit: nec eius q memoriā meruus est: nec eius, qui memor factus est: nec eius, qui visitatus est: nec eius, qui visitauit: Psalm. 8.
nec eius, qui paulominùs ab angelis minoratus est: nec eius, qui minorauit: nec eius, qui gloria & honore coronatus est: nec eius, qui coronauit: nec eius, qui cōstitutus est supra opera manuum Dei: nec eius, qui constituit: nec eius, qui accepit ista ad subiectionem: nec eius, qui dedit subiectionem.

EIVSDEM THEODORI EX tertio libro contra impium Apollinariū.

Istud igitur virum, in quo statuit omniū facere iudicium, ad fidem futurorum cùm resuscitasset eum ex mortuis, & iudicē omnium demonstrasset, secundùm beati Pauli vocē, meritò vnitate ad seipsum dignatus, & Act. 17.
per cōiunctionem ad se factam, talium participem eum fecit, vt & adorationis communionem haberet: omnibus quidem diuinæ naturæ debitam adorationem reddentibus, comprahendentibus autem adoratione & illum, quem inseparabiliter sit sibi coniunctum, ex quo manifestum est, quòd ad maiora eum perduxit.

ET POST ALIA:

Ego quidem quem videtis, nihil quidem facere possum secūdùm meam naturā, cum homo sim: operor autem, quia in me manēs Ioan. 14.
pater omnia facit. Quoniam enim & ego in patre, & pater in me, Deus autem verbū vnigenitus Dei in me est, certum est, quòd & pater cum ipso in me manet, & opera facit. Et non est mirandum de Christo, hęc existimari, cum euidenter i pse de cæteris hominibus dicat: Qui diligit me, meum verbum obseruet, & pater meus diligit eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus. Ibidem
Si enim apud vnumquenq; huiusmodi hominum & pater & filius mansionem faciūt, quid mirandum est, si in Domino secundùm carnem Christo, ambo simul putatētur manere, communione eorum secundùm substantiam, communionem etiam mansionis forsitan suscipiente?

ET POST ALIA:

Ità & animam, vtpotè humanam, & immortalem constitutam, & sensus participem priùs accipiens, & per resurrectionem in immutabilitatem constituens, sic & nobis eorūdem istorum per resurrectionem prębuit communionem. Ideò ante resurrectionem Matt. 16.
ex mortuis increpat quidem Petrum, vt suis eum vocibus scandalizantē, & in magna trepidatione per tempus passionis constitutus, apparitione angeli indiget, confortātis eum ad patientiam & tolerantiam imminētium Luc. 22.
malorum: post resurrectionem autem ex mortuis, & in cœlos ascensum, impassibilis factus & immutabilis omninò, & ad dexteram sedens Dei, iudex est vniuersi orbis terrarum, vtpotè in eo diuina natura faciente iudicium.

ET POST ALIA:

Sic igitur & hic sapiētissimè omnium habere nos doces CHRISTI sensum, vt sanctum spiritū habētes, illū, qui sensus Christo aliquam virtutem adimplebat, prudentiam et præstans ad omnia, quæ agenda erat, sicut & in præcedētibus demonstrauimus, quòd Matth. 4.
ab ipso quidem in eremum ad certamina, quæ contra diabolum erant, ducebatur: vnctione autem illius & scientiam, & vim eorum, quæ agenda erant, accipiebat: & illius particeps factus, non solum miracula faciebat, sed et quomodo vti oportebat miraculis, sciebat subtiliter, vt notam quidem faceret gentibus

bus pietatem, pateretur autem laborantium infirmitates, & ſic ad effectum ſuam voluntatem educeret: & iuſtificabatur indè, & immaculatus oſtendebat, ſiue ſeparatione peiorum, ſiue cuſtodia meliorum, ſiue etiàm paulatim ad meliora profectibus.

EIVSDEM EX INTERPRETATIONE Euangeij ſecundùm Ioannem.

LIBRO SEXTO.

Ioan. 20. Hoc quidem quod eſt, ad patrem meum & patrem veſtrum, & Deum meum & Deũ veſtrum, nemo ſic demens eſt, vt alij cuidam conuenire diceret, niſi templo Dei verbi, adſumpto ꝓ noſtra ſalute homini; qui & mortuus eſt, & reſurrexit, & aſcendens eſſet in cœlos, & patrem ſibi adſcripſit cum diſcipulis Domini, & ipſe gratia adoptionem meritus, & Deum ſuum appellat, quia cum cæteris hominibus, ſimiliter vt eſſet, accepit. Vndè propter communitatem quidem naturæ, patrem meum & patrem veſtrũ dicit, & Deũ meum & Deum veſtrum: diuiſit autem iterum ſuam perſonam ab ipſis; præcipuum gratiæ ſignificans, propter quam ad Deum verbum cõiunctione in loco veri filii ab omnibus honoratur hominibus.

EIVSDEM THEODORI ex eodem libro Commenti ſecundùm Ioannem. Quibus dicit, quòd dementiæ eſt

Ioan. 20. dicere, quòd poſt reſurrectionem inſufflans Dominus ſuis diſcipulis, dedit illis Spiritum ſanctum.

Hoc quod dictum eſt, Accipite: pro accipietis, dicit. Si enim cùm inſufflaſſet, ſpiritũ dediſſet diſcipulis, quod valdè quidam ſtultè exiſtimauerunt, ſuperfluum erat dicere

Luc. 24. Act. 1. poſteà his, & maximè in tempore aſcenſus ad cœlos, nõ ſeparati ab Hieruſalem, ſed expectare promiſſionem ſpiritus. Et in ſequentibus, Sed accipietis virtutem ſuperueniente

Act. 2. Spiritu ſancto in vos. Et aduentum autem ipſum ſancti Spiritus ſuper diſcipulos, apertè Lucas factũ eſſe dicit quinquageſimo die reſurrectionis poſt aſcẽſum. Et illud autem animaduertendum eſt, quòd ſi ab inſufflatu ſuſcepiſſent ſpiritum, non diceret, Accipite: ſed, Quoniam accepiſtis. Hoc enim qđ dictum eſt, Accipite: his conuenit, qui nondum acceperunt.

EIVSDEM THEODORI ex commento ſecundùm Ioannem Euangelii, vbi dicit, quòd cum palpaſſet Tho-

Ioan. 21. mas poſt reſurrectionem Dominum, & dixiſſet, Dominus meus & Deus meus, nõ dixit hoc de Chriſto tanquàm Domino & Deo, ſed quaſi de puro homine, ſtupefactus quòd reſuſcitauit eum DEVS, & propter hoc glorificationem obtulit Thomas Deo.

Dicit ad Thomam: Infer digitum tuum huc, & vide manus meas: & porrige manum tuam, & mitte in latus meum, & noli eſſe incredulus, ſed fidelis. Quoniam dicit, non credis, & tactum ſolum ſufficere tibi ad credẽdum putas, (hæc enim dicis, nõ me laiuiſti) tange manu, & cape experimentum, & diſce credere, & non diffidere. Thomas quidem cum ſic credidiſſet, Dominus meus & Deus meus, dicit, non ipſum Dominum & Deum dicens, (non enim reſurrectionis ſcientia docebat & Deum eſſe eum qui reſurrexit) ſed quaſi pro miraculoſo facto Deũ collaudat.

EIVSDEM THEODORI EX Commento, quod eſt in Actus Apoſtolorũ, libro primo, in quo dicit, quod baptizari in nomine Ieſu Chriſti, ſimile eſt ſcripto illi, quòd baptizati ſunt in Moyſen: & vocari Chriſtianos, ſimile eſt illi, quòd vocantur Platonici, & Epicurei, & Manichæi, & Marcioniſtæ ab inuentoribus dogmatum.

Ille autem dixit, oportere pœnitentiam agentes eos pro crucis iniquitate, & agnoſcentes Saluatorem & Dominum & omniũ authorem bonorum Ieſum Chriſtum, quomodò propter iſta peruenit & adſumptus eſt de diuina natura in ipſum quidem fidem ſuſcipere, & eius diſcipulos fieri ante omnia ad baptiſma accedentes, quod & ipſe tradidit nobis, præformationem quidem habens ſperationis futurorum, in nomine autem celebrandum Patris & Filij & ſancti Spiritus. Hoc enim quod eſt, vt baptizetur vnuſquiſque in nomine Ieſu Chriſti, non hoc dicit, Act. 2. vt vocationem, quæ in nomine Patris & Filij & ſancti Spiritus eſt, relinquentes, IESVM CHRISTVM in baptiſmate vocent: ſed quale eſt hoc, quòd in Moyſen baptizati 1. Cor. 10. ſunt, in nube & in mari, vt diceret, quia ſub nube & mari Ægyptiorum ſeparati, ſunt liberati eorum ſeruitute, vt Moyſis leges attenderent. tale eſt, Et baptizetur vnuſquiſque in nomine Ieſu Chriſti, vt cum ad ipſum acceſſiſſent tanquàm Saluatorem, & omnium bonorum authorem, & doctorem veritatis, ab ipſo, vtpotè authore bonorum & doctore veritatis, vocarentur: ſicut omnibus hominibus quamcunque ſectam ſequentibus, conſuetudo eſt ab ipſo dogmatis inuentore vocari, vt Platonici & Epicurei, Manichæi & Marcioniſtæ, & ſi quidam tales dicũtur. Eodem enim modo & nos nominari Chriſtianos iudicauerũt Apoſtoli, tanquam per hoc certum facientes, quòd iſtius doctrinã oportet attendere: ſic quod & ab ipſo datum eſt, ſuſciperent baptiſma, in ipſo quidem primo conſtitutum, qui & primus baptizatus eſt: ab ipſo autem & cæteris traditum, vt ſecundùm præformationem futurorum celebretur.

EIVSDEM THEODORI ex libro quartodecimo de Incarnatione, vbi dicit, quòd imago erat Chriſtus Dei verbi, & ſicut imago imperialis adorabatur ab omnibus.

Et secundùm duas rationes locum imaginis obtinet. Qui enim amant quosdam, post mortem eorum sæpius imagines statuentes, hoc sufficiens moeroris solatium habere arbitrantur, & eum, qui non videtur, nec præsens est, tanquam in imagine adspicientes putant videre, ita flammā desiderij & vigorem placantes. Sed etiam illi, qui per ciuitates habēt Imperatorum imagines, tanquam præsentes & videndos honorare videntur eos, qui non sunt præsentes, cultu & adoratione imaginū. Ista autem vtraque per illum adimplentur. Omnes enim, qui cum illo sunt, & virtutem sequuntur, & debitorum DEI pàtati redditores, diligunt eum, & valde honorāt: & charitatem quidem ei diuina natura, licet nō adspicitur, adimplet in illo, qui ab omnibus videtur, sic omnibus existimantibus, vt ipsum videntibus per illum, & illi semper præsentibus: & honorem verò omnem sic attribuūt, tāquam imagini Imperiali, cum quasi in ipso sit diuina natura, & in ipso spectatur. Si enim & filius est, qui inhabitare dicitur, sed cū eo est etiam pater, & inseparabiliter omnimodo ad filiū esse ab omni creditur creatura: & spiritus autem non abest, vtpote etiā in loco vnctionis factus ei, & cum eo est semper qui adsumptus est, & non mirandum est, cum etiam in quibuslibet hominibus virtutem sequentibus cum filio & pater esse dicitur: Venimus enim & ego & pater, & mansionem apud ipsum faciemus. Quòd autem & spirit⁹ eiusmodi hominum inseparabilis est, certum est omnibus.

Ioan. 14.

EIVSDEM THEODORI MOpsuesteni de Commento secundùm Lucam Euangelij.

Luc. 3.

Hoc enim, quòd hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacuit, in baptismate adoptionem demonstrat secundùm comparationem Iudaicæ adoptionis, quia & ad illos dictum erat: Ego dixi, dij estis, & filij excelsi omnes. Et, filios genui & exaltaui: eius adoptionis præcipuum, eo quòd dixit, dilectus, & in quo mihi complacuit, ostendens. Propter hoc & vox patris fiebat adoptionem confirmans, & filij nominatione per adoptionem secūdùm gratiam eum, qui verè filius est, demonstrabat: cuius coniunctio ad veram & firmam adoptionem istum constituebat: & Spiritussanctus in specie columbæ descendens, permansit super eum, quatenus in coniunctione ad eum, qui vere filius est, eius cooperationi intentus maneat, firmam adoptionis habens dignitatem: per omnia autem in quo primo adoptionis præformabatur baptisma, dico autem Domini Christi, ex patre & filio & spiritusancto hoc, quod fiebat, complebatur.

Psalm 81. Esa. 1

EIVSDEM EX INTERPRETAtione octaui Psalmi.

Ideo ergo differentiam quidem Dei verbi & recepti hominis tantam nobis ostendit Psalmus: diuisa verò hæc in nouo testamento inueniuntur, Domino quidem in se accipiente primordia psalmi, in quibus factorē cum dicit esse creaturæ, & eleuatam habere super coelos magnificentiam, & mirificari in omni terra: Apostolo autem secunda, quæ de homine sunt, qui tantum beneficium meruit, in Iesu accipiente, quomodo non manifestum, quòd alterum quidem nos diuina Scriptura docet euidenter esse Deū verbum, alterum verò hominem, & multam eorum esse nobis ostendit differentiā? Nam iste quidem memorat, ille autē memoriā meretur: & iste quidem visitat, alter autem eam visitationem meretur, beatus dicitur: & iste quidem beneficium dando minuitur paulo minus ab angelis, ille autem & per talem minutionem beneficium accepit. Et iste quidem gloria & honore coronat, alter autem coronatur; & pro his beatus dicitur. Et iste quidem constituit ipsum supra omnia opera manuum eius, & omnia subiecit sub pedibus eius, alter autem meritus est dominari eis, quorum anteà non habebat potestatem. Psalm. 8.

EIVSDEM EX PRINCIPIO Commenti, quod in duodecim Prophetas scripsit, abnegans prophetias de Christo esse prædictas:

Sed non volentes ista considerare, voces omnes trahere ad Dominū tentant Christū, vt & quæ de populo facta sunt, simili modo intelligerent, & risum pstarēt Iudæis, quando ex scriptorum sequentia nihil ad Dominum CHRISTVM pertinentes ostendunt voces.

ET POST ALIA INFERT:

Tale est, quòd nō derelicta est anima eius in inferno, nec caro eius vidit corruptionem. Nam Propheta quidem supra modum ipsum ponit, circa populum prouidentiam dicens, volens dicere, quoniam inextentabiles eos ab omnibus cōseruauit malis. Quoniam autem hoc verū & ex ipsis rebus euentum accepit in Domino CHRISTO, frequentissime de eo loquens beatus Petrus, vtitur voce, ostendens, quoniam quod de populo supra modum dictum est, ex quadam ratione vtente voce propheta, hoc verum euentum in ipsis rebus accepit nunc in Domino CHRISTO. Psal. 15. Act. 2. & 13

ET POST ALIA INFERT:

Eundem intellectum habet & illud, Diuiserunt sibi vestimenta mea, & supra vestimentum meū miserunt sortem. Quod enim psalmus nullatenus conuenit DOMINO, certum est. Neque enim erat Domini Christi, qui peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius: dicere, Longe à salute mea verba delictorum meorum. Sed & ipse dominus secundùm communem hominum legem dū in passione opprimeretur, Deus meus, Psal. 21. 1. Petr. 2. Psal. 21.

Deus

Deus me*, quare me dereliquiſti, emiſit vocem:& Apoſtoli, Diuiſerunt ſibi veſtimenta mea, & ſuper veſtimentum meum miſerunt ſortem, ad eum traxerunt manifeſtè: quoniam quod ſupra modū dictū fuerat priùs à Dauid ꝑpter illata ei mala, hoc ex operibus eueoit in Domino CHRISTO, cuius & veſtimentā diuiſerût,& ſorti tunicam ſubiecerunt.

EIVSDEM IN PSALMO VICEſimoprimo.

Foderūt manus meas & pedes, & omnia perſcrutabantur,& quæ agebam, & quæ conabar. Nam foderunt, ex tranſlatione dixit eorum, qui per effuſionem ſcrutari, quæ in profundo ſunt, tentant. Dinumerauerunt omnia oſſa mea, totius meæ fortitudinis & totius meę ſubſtantię detrectatores facti ſunt, vt etiàm numero mea ſubijcerent. Iſtud autem ex conſuetudine, quam habent hoſtes, dixit: qui quandò obtinuerint, numero & talibus ſubtilem notitiam inuentorum faciunt. Propterea & ſequenter dicens, Ipſi verò conſiderauerunt & conſpexerunt me, intulit, Diuiſerunt ſibi veſtimenta mea, & ſupra veſtimenta mea miſerunt ſortem. Cōſiderantes autem me, ait, & conſpicientes, quòd omnia eis euenerunt in me deſiderata. Conſpicere enim ità & apud nos dicitur, pro eo quod eſt, Vidit in eum, quæ volebat pati eum, iam tanquàm me omninò malis dedito, ſicut hoſtes mea poſt vaſtationem & captiuitatem diuiſerunt, ſorte diuiſionem eorum facientes. Et Euāgeliſta quidem in Domino verba ex rebus adſumens, eis vſus eſt, ſicut & in alijs diximus. Nā non pertinet ad Dominum pſalmus, in ſuperioribus euidenter oſtendimus. At verò beatus Dauid ſupra modum iſta magis ex his, quæ ab Abſolon facta ſunt, dixit, quoniam dū receſſiſſet Dauid, iure belli metropolim ingreſſus, omnes quidem obtinuit res regales, non piguit autem etiàm patris cubile inquinare.

EIVSDEM DE INTERPRETAtione ſexageſimioctaui pſalmi, in verbo illo, Dederunt in eſcam meam fel,& in ſiti mea potauerunt me aceto.

Quomodò cibi & potus ſuaues quidem ſiunt in tempore gaudij, inſuauia autem & amara in triſtitia, talia erant, inquit, quæ ab illis fiebant, vt ex triſtitia & ira eſſet quidem mihi in locum fellis cibus, eſſet autem & potio aceto nihil differens. Maximè autem hoc fit in iracundijs, quæ in tribulatione fiunt, quod veriſimile erat pati eos contra ſuos.

Ioan. 2. Vſus autem eſt Euangeliſta hoc teſtimonio in Domino, & ipſe autem Dominus, Zelus

Pſal. 68. domus tuę comedit me, de ſeipſo dicens: &

Rom. 11. beatus Paulus de Iudæis loquēs, Fiat menſa

Act. 1. eorū &c.& beatus Petrus de Iuda, Fiat habitatio eius deſerta. Et certè diuerſis conſtitutis, rebus, non quaſi pſalmo modò quidem pro his dicto, iterūm autem de illo, & iterū de alio: ſed quia de Iudæis dicta ſunt plura, qui ſe ſeparauerunt de DEO & lege, conuincentia illorum indeuotionem, neceſſarius eſt teſtimoniorum vſus ſimul & ex rebus captus, quale eſt, Dederūt in eſca mea fel,& in ſiti mea potauerunt me aceto.

EIVSDEM THEODORI EX LIbro primo de Incarnatione, interpretationem facientis de confeſſione Petri, in qua dicit, Tu es Chriſtus filius Dei viui. Matth. 16.

Sicut igitur per huiuſmodi cōfeſſionem Ioan. 1.
non Deitatis Nathanael habens ſcientiam oſtenditur, (Iudæi & Samaritæ talia ſperantes plurimum, quantum Dei Verbi à ſcientia longè erant?) ſic & Martha per confeſſionem illam non Deitatis habens tunc ſcien- Ioan. 11.
tiam probatur, manifeſtè autem nec beatus Petrus. Adhuc etenim ipſis ſufficiebat tunc, reuelationē illam ſuſcipiētibus, præci- Matth. 16.
puum aliquid & maius de ipſo præter cæterorum hominum phantaſiam accipere. Poſt reſurrectionem autem ſpiritu producti ad ſcientiam, tunc reuelationis perfectam ſciētiam ſuſcipiebant, vt ſcirent, quia præcipuū ipſi præter cæteros homines non aliquo puro honore ex DEO peruenit, ſicut in cæteris hominibus, ſed per vnitatē ad DEVM Verbum, per quem omnis honoris ei particeps eſt poſt in cęlos aſcenſum.

EIVSDEM DE INTERPREtatione Euangelij, libro primo.

Matthæus quidem Euangeliſta poſt tētationès dicit, ꝙ accedētes angeli miniſtrabāt ei: ſcilicet cum eo conſtituti,& cooperantes, & omnibus circa eum Deo miniſtrantes, ꝙ iam per certamina ad diabolum, oſtenſus eſt clarior. Sed & quòd paſſuro ei aderant angeli,& Euangelijs diſcimus: & cùm reſurrexe- Luc. 22. Matt. 28.
rit, in monumento viſi ſunt. Per omnia etenim iſta monſtrabat dignitas Chriſti, quòd inſeparatè ei angeli aderāt, & omnibus circa eum miniſtrabant. Sicut enim à peccātibus ſeparātur, ſic & per meritum honoratis ſubueniunt. Propter quod Dominus benè ais, Ioan. 1.
quòd maius videbitis, ꝙ & cęlum aperietur omnibus per me,& omnes angeli ſemp mecum erunt, nunc quidem aſcendentes, nunc verò deſcendentes, ſicut ad domeſticum & DEI amicum.

EIVSDEM THEODORI EX LIbris de Incarnatione.

Plus inquietabatur Dominus & tentamē habebat ad animę paſſiones, quā corporis, & meliore animo libidines vincebat, mediante Deitate ad perfectionē. Vndè & Dominus ad hæc maximè inſtimens videt certamen. Cupiditate enim pecuniarū non deceptus,& gloriæ deſiderio non tentus, carni quidem præbuit nihil: (nec enim illius erat tali-

talibus vinci.) Animam autem si non recepisset, sed Deitas ast, quæ ea vicerat, nullatenus eorum, quę facta sunt, ad nos respicit lucrum: (Quæ enim ad cõuersationis pfectionẽ similitudo deitatis & animæ humanæ?) & videntur Domini certamina non ad nos respiciens habere lucrum, sed ostentationis cuiusdam gratia fuisset. Quòd si hoc dicere non est possibile, (certum etenim est, quòd illa ppter nos facta sunt) & maius certamen instituit ad animæ passiones, minus autem ad carnis, quanto & amplius & magis inquietare illas cõtingebat, & magis illa erat, quæ & amplioris indigebat medicinæ, videlicet quòd & carnem & animam adsumens, per vtraque pro vtrisque certabat: mortificans quidẽ in carne peccatum, & mansuetas eius libidines, & facilè capiendas meliore ratione animę faciens: erudiens autem animam, & exercitans & suas passiones vincere, & carnis refrenare libidines. Hæc enim Deitas inhabitans operabatur, hęc inhabitans meditabatur vtrique eorum.

Exclamatio Synodi contra blasphemias Theodori. Et dum recitabantur blasphemiæ Theodori, sancta Synodus exclamauit: Hæc iam condemnauimus, hęc iam anathematizauimus: anathema Theodoro Mopsuesteno, anathema Theodoro, & conscriptis eius. Hæc aliena Ecclesiæ sunt, hæc aliena orthodoxis sunt, hęc aliena patribus sunt, hęc impietate plena sunt, hæc aliena Synodis sunt, hæc diuinas scripturas impugnant. Vnus Theodorus, vnus Iudas. Idem reuerendissimus diaconus & notarius, de eadem charta sequentia recitauit.

EIVSDEM EX LIBRO CONtra Synusiastas vel Apollinaristas, quę & proposuit B. Cyrillus, & refutauit.

Matth. 27. Sed si caro erat, inquit, crucifixa quomodo sol radios auertit, & tenebræ occupauerunt terram omnem, & terræmotus, & petrę Exod. 10. dirumpebãtur, & mortui surrexerunt? Quid igitur dicũt & de tenebris in Aegypto factis in temporibus Mosis, nõ per tres horas, sed per tres dies? Quid autem propter alia per Iosue 10. 4 Reg. 20. 4. Reg. 13. Mosen facta miracula, & quę per Iesum Nauæ, qui solem stare fecit? qui sol in temporibus Ezechiæ regis & contra naturam retrouersus est: & de Elisæi reliquijs, quæ mortuum resuscitauerunt? Si enim Verbũ Deum passum demõstrant, quæ in cruce facta sunt, & propter hominem non concedunt hæc facta esse: & quæ in temporibus Mosis, propter genus Abraham nõ erunt, & quę in temporibus Iesu Nauę, & quæ in Ezechię regis. Quòd si illa propter Iudæorum populum mirabiliter facta sunt, quomodo non magis quæ in Cruce facta sunt, propter DEI verbi templum?

EIVSDEM EX LIBRO OCTAuo de Incarnatione.

Manifestum autem est, quòd vnitas conuenit. Per eã enim collectæ naturæ, vnã personam secundùm vnitatem effecerunt. Sicut enim de viro & muliere dicitur, quòd iam non sunt duo, sed vna caro: dicamus & nos rationabiliter secundùm vnitatis rationem, Gen. 2. Matt. 19. quoniam nõ sunt duæ personæ, sed vna, scilicet naturis discretis. Sicut enim ibi non nocet numero duorum vnam dici carnem: certum est enim, secundùm * quod vna dicitur: ita & hic non nocet naturarum differentiæ, * quid personæ vnitas. Quandò etenim naturas discernimus, perfectam naturam Dei verbi dicimus, & perfectam personam: nec enim sine persona est, subsistentiam dicere: perfectam autem & hominis naturam, & personam similiter. Quãdo autem ad coniunctionem respicimus, vnam personam tunc dicimus.

EIVSDEM EX SEPTIMO LIbro de Incarnatione, in quibus dicit, nec secundùm substantiam, nec secundùm operationem vnitatem Dei Verbi factam esse, sed secundùm bonam voluntatem.

Neq; igitur substantia dicere neque operatione possibiliter est, habitationẽ DEVM Verbum facere. Quid itaque superest, qua vtamur ratione, quæ in his propria videbitur seruari? Certum igitur est, quòd bona voluntate oportet dicere inhabitationem factam esse. Bona autem voluntas, dicitur bona & optima DEI voluntas, quam faciat illis placitus, qui ei adhærere festinãt, eo quòd visa sunt ei de ipsis.

ET POST ALIA.

Cognosci autẽ personæ vnitatẽ, eo quòd omnia per eum perficit: quæ vnitas facta est ex inhabitatione, quæ est secundùm bonam voluntatem. Vnde dicentes filium Dei iudicem venturum esse de cœlis, simul hominis & DEI verbi aduentum intelligimus: non quòd similiter ei Deus verbum traducitur secundùm naturam, sed quòd bona voluntate vnitas omni modo cum eo erit vbicunque fuerit, eo quòd & oĩa perfecit per eum.

EIVSDEM DE INTERPRETAtione Symboli trecentorum decem & octo sanctorum patrum.

Sed Christum quidem secundùm carnem & adsumptam serui formam, eum autem, qui eam adsumpsit, super omnia nominans DEVM, intulit tamẽ hoc secundùm cõiunctionem, vt per significationem nominum naturarũ, manifestam & diuisionem faciat. Nemo igitur neque eum, qui secundùm carnem ex Iudæis est, dicat DEVM: nec iterum DEVM, qui est super omnia, secundùm carnem ex Iudæis.

EIVSDEM EX COMMENTO Epistolæ ad Hebræos.

Iesum enim dicit à Nazareth, quem vnxit Act. 10. DEVS spiritu sancto & virtute. Qui autem de spiritu vnctus est, omnimodo aliquid indè assumpsit. Quis autẽ furens dicat, de spiritu aliud adsumpsisset diuinam naturam,

nec-

necnō & participū? Participes enim eius videlicet vocat, qui & ipsi vncti sunt. Qui autē vncti sunt, & in hoc participes eius iustè facti, non aliter vnctionis communicare dicantur, nisi ei, qui adsumptus est. Et hoc ipsum aūt demonstratur, quòd mercedem iustam accepit. Pro hoc enim, inquit, quòd dilexisti iustitiā, & odisti iniquitatem, pro his præcipuam vnctionem meruisti.

Psal. 44.

EIVSDEM THEODORI DE INterpretatione secundùm Ioannem Euangelij, de libro primo.

Ioan. 1. Rabbi, tu es filius Dei, tu es rex Israel. hoc est: Tu es ille, qui de longè prædicatus est CHRISTVS. Hoc enim scilicet de Christo sperabāt, sicut domestico constituto præter omnes Deo.

ET POST ALIA:

Certus quidem & ipse erat, filium Dei nō secundùm Deitatis dicens natiuitatem, sed secundùm quod domesticus DEO erat: per quod filii Dei, per virtutem domestici Deo constituti homines, interim vocabantur.

EIVSDEM THEODORI ex libro ad baptizandos.

Roma. 1. Quando enim dixerit de filio suo, qui factus est ex semine Dauid secundùm carnem certum quidem, quòd filium hic eum, qui ex semine Dauid factus est, secundùm carnē, non DEVM dicit verbum; sed adsumptam serui formam. Nec enim DEVS secundùm carnem, nec DEVS ex semine factus est Dauid, sed sumptus pro nobis homo, quem filium beatus Apostolus manifestè vocat.

Ibidem.

EIVSDEM THEODORI EX eodem libro.

Renatus, alter factus es pro altero, non iam pars Adam mutabilis & peccatis circunfusi, sed Christi, qui omnino inculpabilis per resurrectionem factus est.

EIVSDEM EX EODEM LIBRO.

Vt multam quidem eius faceret diligentiam, omnia autem illius propria faceret & toleraret, per omnes eo ducto passiones, per quas eum secundùm suam virtutem perfectum fecit; nec à mortuo secundùm suæ naturæ legem recedēs, sed sua præsentia & operatione, & gratia liberans quidem eum de morte, & malis, quæ indè sunt: resuscitans autem eum de mortuis, & ad meliorem finē perducens.

EIVSDEM THEODORI ex eodem libro.

Deindè ostendens cuius gratia passus est, diminutionem infert, quatenus citra Deum pro omnibus gustaret mortem: quia, diuina natura ità volente, separata illa, ipse per se pro omnium vtilitate gustauit mortem: & ostēdens quòd Deitas separata quidem erat ab illo, qui passus est secundùm mortis experimentū, quia nec possibile erat illam mortis experimentū accipere, non tamen illi, qui passus est, abfuerat secundùm diligentiam.

EIVSDEM EX EODEM LIBRO.

IESVM enim, ait, de Nazareth, quem vnxit DEVS spiritu & virtute, cuius vnctionem meritus, & immaculatus effectus est per omnia, & ad diuinam naturam meruit coniunctionem. Neque enim coniunctionem suscepisset illam, nisi prius immaculatus factus fuisset, vt sic condeceat illius vnitatem. Act. 10.

EIVSDEM THEODORI ex interpretatione secundùm Matthæum Euangelij.

Nam & illud, Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacuit, insania euidens est de Deo verbo putare dicere eum. Qui dixit, Hic est filius meus dilectus: & intulit, In quo mihi complacuit, significauit, quòd apertè ad comparationem hoc dicit aliorum filiorum, qui nec dilecti ei facti sunt, nec placere nimis potuerunt ei. Matth. 3.

EIVSDEM EX LIBRO ad baptizandos.

Permanens autem, donec secundùm suā creaturam & virtutem soluens mortis dolores, liberauit eum ineffabilibus illis vinculis & de mortuis resuscitans, transtulit quidem in immortalem vitam: incorruptum autem eum, & immortalem, & immutabilem efficiens, in cœlum duxit.

ET POST ALIA.

Iustum, iustificatum & immaculatum factū virtute sancti Spiritus; sicut beatus Paulus modò quidē dicit, quòd iustificatus est in Spiritu: modò verò, Qui per spiritum æternum immaculatus se obtulit Deo, mori quidem fecit secundùm legem hominum, verùm autem impeccabilem virtute sancti Spiritus factum, resuscitauit de mortuis, & ad vitā constituit meliorem: immutabilem quidem animæ cogitationibus, incorruptum autem & indissolutum & carne faciens. 1. Tim. 3. Hebr. 9.

ET POST ALIA.

Deo autem gratia, qui nobis dedit victoriam per Dominum nostrum Iesum Christū istorum causam fuisse nobis dicens DEVM, qui contra omnes aduersarios nobis dedit victoriā siue mortis, siue peccati, siue cuiuscunque hinc nascendi mali: qui Dominum nostrum IESVM CHRISTVM pro nobis hominem sumens, & ipsum per resurrectionem de mortuis ad meliorem transtulit finem, & in dextera sua sedere fecit, & nobis ad eum donauit communionem. 1. Cor. 15.

EIVSDEM EX LIBRO DVOdecimo de Incarnatione.

Cùm ergò interrogent, hominis genitrix, aut Dei genitrix Maria dicatūr à nobis: vtraq; vnum quidem natura rei, alterum autēm relatione. Hominis enim genitrix natura, quia homo erat in ventre Mariæ, qui & processit indè, DEI autem genitrix, quia DEVS erat in

in homine nato: non in illo circũscriptus secundùm naturam, sed quòd in eo erat affectu voluntatis.

EIVSDEM THEODORI,

quę proposuit sanctus Cyrillus & refutauit.

Gratia filius, qui ex Maria est homo, natura autem, DEVS Verbum. Quod autem secundùm gratiam, non natura: & quod secundùm naturam, non gratia. Non duo filij. Sufficiat corpori, quod ex nobis est, secundùm gratiam filiatio, gloria, immortalitas, quia templum DEI verbi factum est. Non supra naturam eleuetur, & DEVS Verbum pro debita à nobis gratiarum actione non iniurietur. Et quæ est iniuria? Componere eum cum corpore, & putare indigere corporis ad perfectam filiationem. Nec ipse DEVS Verbum vult se Dauid filium esse, sed DEVM: corpus autem hoc vocari Dauid filium, non solùm nõ inuidit, sed & propter hoc adfuit.

EIVSDEM THEODORI EX his, quæ refutauit sanctus Cyrillus.

Quandò erit quæstio de natiuitatibus secundùm naturam, nec Mariæ filius DEVS verbum existimetur: mortalis enim mortalem generat secundùm naturam, & corpus simile sibi. Et duas natiuitates DEVS Verbum non sustinuit, vnam quidem ante secula, alteram autem in posterioribus temporibus.

EIVSDEM EX INTERPRETAtione epistolæ ad Hebræos.

Ergò iam cessabunt ab impudente pugna: desistent autem vana contentione, erubescentes euidentiam prædictorum. Plurimos enim dicit filios in gloriam duce(n)tem. Heb. 2. Ecce igitur in filiationis ratione Apostolus apparet ad sumptum hominem cæteris connumerans, non secundùm quod illis similiter filiationis particeps est, sed secundùm quod similiter gratia filiationem adsumpsit Deitate sola naturalem filiationem possidente.

EIVSDEM EX LIBRO DVODEcimo de Incarnatione.

Sed ad hoc dicunt, quòd IESVS nomen, Saluatorem significat. Saluator autem, dicit, quomodo ille homo dicatur, obliti quòd IESVS dicebatur etiàm filius Naue: & quod mirandum est, qui antè sic vocatus est fortuito in generatione, sed trãsnominatus à Mose. Certum autem est, quòd non hoc imponere homini patiebatur, si diuinam naturã omnimodo significabat.

EIVSDEM EX EODEM LIBRO.

Itaque non solum filium ipsum vocat, à DEO verbo separans, sed etiàm secundùm filiationis rationem connumerans cæteris participibus filiationis, conuincitur, quoniam gratia & ipse particeps fuit filiationis, non naturaliter ex patre natus, habens tamen ad cæteros excellentiam: quia vnitate ad ipsum filiationem possidet, quòd ei firmiorem ipsius rei donat participationem.

THEODORI EX LIBRO SEcundo de Incarnatione.

Homo IESVS similiter omnibus hominibus nihil differens connaturalibus hominibus, quamq(ue) ei ipsi gratia dedit: gratia autem data naturã non immutat, sed post mortis destructionem donauit ei Deus nomen supra omne nomen. Philip. 2.

EIVSDEM EX EODEM LIBRO.

Sed mei fratres, qui eiusdem mihi matris filij, dicunt mihi, Non separa hominem & DEVM, sed vnum eundemq(ue) dic hominem. Dico connaturalem mihi, dico DEVM. Si dicam connaturalem DEO dico. Quomodo homo & DEVS vnum est? Nunquid vna natura hominis & DEI, domini & serui, factoris & facturæ? Homo homini consubstãtialis est, DEVS autem DEO consubstantialis est. Quomodo igitur homo & DEVS vnus per vnitatem esse potest, qui saluificat & saluificatur, qui ante secula est, & qui ex Maria apparuit?

EIVSDEM EX QVARTO LIBRO commenti secundùm Matthæum de ... hecatontarcho. * id est, centurione.

Benè intulit, Nanque & ego homo sum: vt dicat, Nihil mirandum si hoc potes, cum sis homo accipiens à DEO: quoniam & ego cùm hoc sim, accipio obedientes, semel habens iubendi potestatem propter datoris indulgentiam. Matth. 8.

EIVSDEM EX EODEM LIBRO.

Quapropter nec incongruum est, & re accepta ista à Deo potestate, verbo solo iubentem abigere passiones. Nec enim tanquàm filio Dei & ante vniuersam creaturam existenti, & creatori eorum, quæ sunt, accessit centurio.

EIVSDEM EX LIBRO TERtiodecimo de Incarnatione.

Consonantia & Apostolos dicit: Et manifestè magnum est pietatis mysterium, qui manifestatus est in carne, iustificatus est in spiritu: iustificatũ esse in spiritu dicẽs ipsum siue quòd ante baptismum cum subtilitate competente legẽ custodijt, siue quòd etiàm post illud gratiæ conuersationem cooperatione spiritus cum magna compleuit subtilitate. 1. Timo. 3.

EIVSDEM THEODORI EX QVARtodecimo libro eiusdem opusculi.

Idem hoc dicemus iustè & de Domino, quod DEVS Verbum sciens eius virtutem, & secundùm præscientiam, statim in ipso initio complasmationis inhabitare bene voluit, & iungens eum sibi affectu voluntatis, maiorem quandam prestabat ei gratiam, vtpotè gratia, quæ in eum est, in omnes homines diuidenda. Vndè & circa bona voluntatem integram ei custodiebat. Non enim hoc doce-

docemus, quod ille homo voluntatem habebat nullam, sed quod volebat quidem bonum, magis autem ei voluntariè plurimum aderat & boni desiderium, & contrarij odium. Conseruabatur verò à diuina gratia illi voluntas integra ab initio, DEO, qualis erit, subtiliter sciente: qui & ad cõfirmandum eum magnam illi cooperationem habitatione sua præstabat pro omnium nostrum salute; Vnde nec iniustum dicat aliquis esse, quòd præter omnes præcipuum aliquid datum est illi homini, qui à Domino assumptus est.

EIVSDEM THEODORI EX his, quæ sunt in Euangelium secundùm Matthæum: in quibus dixit, quòd Deus creauit contraria, id est, bona & mala.

Nam rationalis quidẽ proprium est, discretio bonorũ & malorum. Cum vero non essent contraria, nõ erat ei possibile aliquid discernere. Primum igitur in his, quæ creata sunt, magnam contrarietatem fecit.

EIVSDEM EX LIBRO, QVOD DEVS peccatum docuit, & mortem introduxit.

Quoniam autem non obaudijt Adam, deinde subditus est morti; & factum est hoc propter inobedientiam, quod & citra inobedientiam propter vtilitatem nostram à creatore factum est, edocti sumus omnes peccatum.

EIVSDEM THEODORI EX libro quinto cõmẽti de creatura, in qbus & bona & mala à DEO esse facta dicit.

Nec igitur mortem non spontè & præter iudicium suum intulit hominibus, neque peccato aditum ad nullam vtilitatem dedit: nec enim hoc fieri nolens non poterat: sed quoniam sciebat vtile esse nobis, magis autem omnibus rationabilibus, prius quidem malorum & deteriorum fieri aditũ, postea autem deleri quidem hæc, introduci autem meliora: ideo in duos status diuisit Deus creaturam præsentem & futurã, in illo quidem ad immortalitatem & immutabilitatem omnia ducturus: in præsenti vero creatura in mortem & mutabilitatem interim nos dimittens. Nam si quidem statim ab initio immortales nos fecerit & immutabiles, nullam differentiam ad irrationabilia haberemus, proprium nescientes bonum. Ignorantes enim mutabilitatem, immutabilitatis ignorabamus bonum: nescientes mortem, immortalitatis lucrum nesciebamus: ignorantes corruptionem, non laudabamus incorruptionem: nescientes passionum grauamen, impassibilitatem non mirabamur. Compẽdiosè dicere, nè longum sermonem faciam: nescientes malorum experimentum, bonorum illorum non poteramus scientiam mereri.

EIVSDEM DE EISDEM, ET angelos, & homines, & dæmones similiter malos esse dicentis.

Necesse est autem, omnia simul rationabilia, inuisibilia dico & nos ipsos, quibus mortale quidem est corpus, anima autem pomnia * eiusdẽ inuisibilibus & rationalibus substantijs, hic quidem præsentem mutabilitatem pati, vt optima erudiamur doctrina religiositatis, & ad beneuolentiam constituamur. *immortalis, & eisdem.

EIVSDEM INTERIMENTIS iudicium, & dicentis quòd mutabilia & mortalia omnia facta sunt, & iterum omnia immutabilia & immortalia statim post resurrectionem erunt secundùm similitudinem Christi.

Quod quidem placuit Deo, hoc erat in duos status diuidere creaturam: Vnum quidẽ, qui præsens est, in quo mutabilia omnia fecit: alterum autem, qui futurus est, cum renouans omnia ad immutabilitatem transferet: quorum principium nobis ostẽdit in dispensatione Domini Christi, quem ex nobis existentẽ resuscitauit ex mortuis, & immortalẽ corpore, & immutabilẽ fecit animam: per quod demonstratur, quia circa vniuersam creaturam hoc futurum est.

EIVSDEM EX QVARTO LIbro de creatura.

Illò certo constituto, quòd quemadmodum nobis per resurrectionem & corpus incorruptum immutabilis anima erit, eodem modo & inuisibilibus & rationabilibus naturis immutabilem mereri continget, nunc quidem accipientibus conuersionem, sicut versa multoties decem millia dæmonum ostendunt, tunc autem in immutabilitatem nobiscum futuris.

EIVSDEM EX QVINTO LIbro, quòd sciens Deus expedire hominibus peccatum, hoc fieri disposuit.

Nam sciebat quidẽ quòd peccabãt omnimodò, concedebat verò hoc fieri, expedire eis cognoscens: quoniam nec erat possibile eum, qui cum fecerit non extantes, & tantorum quidem demonstrauerit dominos, tanta vero bona proposuerit, vt eis fruant, non phibere peccati aditum, si expedire eis hoc cognosceret. Sed enim non erat possibile, nos aliter discere peccatũ, & passionũ molestiam & deteriora, & nostrã infirmitatem in his demonstrandam, ad ostendẽdam magnitudinem immutabilitatis, quam postea nobis esset donaturus, nisi sic ab initio hæc fuissent à Deo dispensata, vt collatione & experimento infinitorum illorum bonorum possemus scire magnitudinem: & huius gratia, vtpote profuturum nobis, peccatum intrare dimittens, magnum in eius bello auxilium inuenit.

EIVS-

EIVSDEM THEODORI

Gen. 3. Detrahentis quæ sunt de flammea framea, & de Cherubim dicta.

Nam flammeam quidē frameam dicunt, vt dicat quia ignis est terribilis corruscans, in habitu gladij extensus, vt bifariam terribilis quidam visus esset videntium, & ex natura & ex habitu eius quod ostendebatur: quam & verti dixit, vt assiduitate motus corruscans, terribilem & maiorem videnti timorem faceret. Cherubim verò, animalium dicit quasdam formas terribiles, & potentes tremefacere videntem. Sicut enim nos animalia quædam forsitan ianuis constituimus, sic Deus flammeā frameam cōstituit & Cherubim, vt per ea Adam cum timore, quæ est terribilis de visu, prohibitus introitu Paradisi, meritò castigaretur. Non enim inuisibiles quasdā virtutes dicit Cherubim hic, sicut quidam arbitrantur: quoniam non aliquid valebat inuisibilis natura ibi, cum sensibilis visus esse deberet, & quæ Adam castigaret. Nec igitur flāmea framea natura erat ignis, sed talis visus: nec Cherubim animalia, sed visus talis.

EIVSDEM THEODORI

Reprobantis & librum Iob, & cōtra conscriptorem eius, id est, sanctum Spiritum, dicentis, q̄ paganus sapiens, hunc librū cōscripsit.

His quæ pro doctrina hominum scripta sunt, & Salomonis libri connumerādi sunt, id est, Prouerbia & Ecclesiasta, quæ ipse ex sua persona ad aliorum vtilitatem composuit, cum prophetiæ quidem gratiam non accepisset, prudentiæ verò gratiam, quæ euidenter altera est præter illam, secundùm bea-
1. Cor. 12. ti Pauli vocem.

ET POST ALIA.

Erat igitur satis idoneum, superuacua quidem omnia verba auferre scripturæ: quæ autem ad significationem vitæ eius necessaria erāt exponere, quę omnia sufficiebant quēlibet ad meliora conuertere, & æmulatorem facere boni. Nunc verò cum hoc non fecisset, ad vani honoris amorem non necessarium respiciens, non in minimis existimationi iusti nocuit apud eos, qui diuinas Scripturas non cum debita deuotione iudicare solent, & ex hoc multos fecit scripta inculpare, & ad accusationem ea trahere beati Iob.

ET POST ALIA:

Ipsa statim verba, ex quibus incipere eum
Iob 3. dicit conscriptor, cum peruenissent amici, quis considerantet omnia videns, omnia vel dicens, putet aut dicat iusti vnquam menti conuenire? Maledicta enim tam multa colligere statim ab initio, & rebus ea imponere, quę maledictum suscipere non possunt, quia nec subsistere creduntur: quis existimet viro conuenire, qui cum tanta sapientia, & virtute, & reuerentia suam vitam gubernasset? Et per omnia reprobans scripturam Iob, & cōscriptori maledicens, (idem autem est dicere sancto Spiritui) in fine interpretationis blasphemiæ suæ, ita dicit: Paruum autem & istud flagitium ad hoc, quod in fine positum est. Hoc enim quod dixit tertiam filiam suā Amalthęę cornu eum vocasse, nihil aliud est, Iob 42.
quam ostēdere eum paganicis fabulis assentientem, & idololatrię figmenta diligentem, certo quidem constituto, quòd nec scire quidem de Ioue, & Saturno, & Iunone paganicas fabulas poterat Iob beatus, homo barbarus & Edomitanus genere. Quòd si & sciret, sed non filiæ suæ mirabiliter diuinitus natę, ex idololatriæ paganis fabulis nomen imponeret, decorare eam existimans, si ita nominata fuisset. Hoc enim erat paganicis fabulis consentientis, & idololatriæ diligentis figmenta, & filiam decorare per ea volentis, & desiderantis & sibi & filię suæ ad fabularum figmenta communionem esse videri. Sed quòd omne hoc figmentum est, omnibus certum est.

ET POST ALIA.

Et conscriptor quidem manifestus est, ex amore magno & importuno vani honoris hoc passus. Vt enim semetipsum ostenderet & extranea eruditum esse doctrina, & paganorum fabularum scientiam habuisse, quas de illis quos deos putabant, firmas habebant, minimum existimauit nominationem istam inde acceptam iusto imponere, quasi per eam filiam suam decorare volenti. Mihi verò ex tota libri conscriptione certus est conscriptor paganica scientia esse eruditus, ad cuius imitationem præsentē volens scripturam componere, nocuit historiæ pulchritudini. Qui enim apud illos tragœdias componunt, causas quidē accipiunt ab his, quę multi loquuntur, q̄n et eas contigerit quodammodo apud plurimos opinionē veritatis habere: pura autem causa vtentes, suā artem & sapientiam in compositione fabularum ostendere festinant, & personas introducentes sibi placitas, & voces circumponentes eis, à quibus clariores fieri arbitrātur & decorari, vt & querimoniā & laudem, quę à scriptis infertur, siue per intellectum, siue per ipsa verba scriptor peccauerit, nō ad p̄sonas, quarum verba confingit, legentes referant, sed ad fabulæ conscriptorem. Et iste autem cum inuenisset & de beato Iob historiam maximam & claram, quæ in ore omnium similiter ferebatur, nō solùm Israelitici generis, sed & alium, quem etiam clariorem DEI testimonium faciebat, quod factum est ad prophetam, gloriam ex magnitudine causæ volens suscipere, hanc scripturam composuit, non cogitans, quòd multa differentia est inter historiam iusti secundùm diuinę scripturę & simplicitatem & subtilitatē propositam, & inter verba superflua, & ad probationem conficta. Inde & illas plasmationes fecit, in quibus certantem ad Deum fecit diabolum,

bolū,& voces ſicut voluit circūpoſuit,alias quidē iuſto,alias verò amicis: in quibus vocibus quantùm competenti exceſſit,dictum Iob 32. 33. 34. 35. 36. 37. eſt etiàm in ſuperioribus. Illum autē Elium in poſtremo introduxit tantæ iniuriæ plena dicentem aduersùs iuſtum, & in fine perſo- Iob 40. næ magnitudinis diuinæ naturæ circumpoſuit talem dictionē,in qua non piguit etiàm * equi figmentum*cętus addere.Ex hoc autem importuno vani honoris amore, & nominationem hāc ex fabulis Paganicis arreptam, beato Iob applicauit.

Adhæc autem deſpexit idem Theodorus Canticum Canticorum, & ſicut ad amatam ſibi hæc Solomonem ſcripſiſſe dicit,infanda Chriſtianorum auribus de hoc exponens.Habet autem ſic:

Cum me piguiſſet Cantica Cāticorū perlegere, quoniam neq; ſecundùm propheticam ſpeciem expoſita ſunt,neque ſecundùm hiſtoriarum traditionē, ſicut Scriptura Regnorum, neq; demonſtratiua admonitione ſtudij vtuntur, neſcio quomodo tuarum literarum præceptum de Cantico Canticorum exigens à nobis irrecuſabiliter cauſam, fecit me circa eam diligentiorem, violenter quidē. Et ſic nec enim ceſſaui, & initio ipſo lectionis quaſi ſtudioſa alacritate oſcitans frequenter & dormitans, ſicut conuiuio codicis nuptiali,& hoc regali,percantatus.

ET POST PAVCA.

Sed ſic per ſapientiam gentibus & Iudęis prædicabilem & terribilem exiſtentem vt ſolertem. Vndè & pax ei firmior, quàm in anterioribus temporibus erat,timore ſummæ circa ea prudentiæ frenatis gentibus bella amantibus, Ægyptiacum conuiuium facit, Exod. 34. 3. Reg. 3. Salomonem apud Iudæos vitioſum, tanquam legum paternarum præuaricatorem, abdicantium alienigenas nuptias,& ad puellæ conuiuium * cecidit, fugiendæ quidem etiam ipſo patrio deformi colore: (nocturnorum enim colorum Ægyptus genitrix) magis verò fugiendæ,quoniam qui genus habebat ex Cham, qui hæres fuit antiquæ ma- Gen. 9. ledictionis Noę,ex quibus paſſus eſt aliquid Salomon circa coniugis deſiderium, & opprobrio præuaricationis irritatus, componit Canticam excuſationem, vt gratior etiàm vxori ſit, canticis delectatus pro ea factis:& improperantes ſapienter percuſſit, tanquàm conſcripti cauſam illi dantes lætitiarum,& non pęnitentiæ propter nuptias tanquàm prauas. Vndè ab oſculis nuptialibus ſtatim ei & initium eſt, tanquàm inſtenti nouam nuptam reclamantem vituperan- Cant. 1. tibus, Oſculetur me ſponſus ab oſculis oris eius, & veſtrum mihi cura nulla opprobriū latrantium. Et iterum irritatio ad vitupera- Ibidem. tiones pro ſponſa ſua calidior. Nigra ſum & bona,filiæ Hieruſalem, ſicut tabernacula Cedar,ſicut pellis Salomonis. Nè mihi,dicit,colorem ad vituperationem proponite, niſi fortè etiam benè compoſitarum ædificationum ex nigro lapide Arabiæ miraculum, vituperationem eſſe putatis: quorum lapidum mihi membra ſimilia ſunt, ſicut quidam lapides precioſi. Cæruleo enim ipſo coloris,quod vituperantes canitis, ſimilitudo eſt talium lapidum,& regalis purpuræ, & regalis non ſimpliciter,ſed qualem Salomō circundatur, qui plus omnibus regibus ornamenta amat. Sed & cęteri Cantici expoſitio,irritatio eſt vituperationum tāquàm inſipientium, & ſinè cauſa alienigena vocantium ea,quæ cognita ſunt.

ET POST ALIA:

Qui enim canit omnem cantationem, ſe delectat: ego verò quidem cano propoſitam cantationem:quibus verò cano, non cum illis me delectans cano: nolebam enim mearum nuptiarum detractionis eſſe in ſecula conſcriptor. Neceſſitate autem excuſationis volens canere, quorum non volo, cantationem canere cogor, vt ſit mihi canticum ſuper morem cantici. Canere enim modò cum ſponſa cogor, quæ vituperant publicam excuſationem,& clamare ea, quæ abſcondere nubentibus decet. Quoniam enim confligere nos vituperationibus putant, & repræhēſionum opprobrijs diuidere,audiant nos noſtros amplexus canentes calidius,& nuptialium noſtrorum vnguentorum ampliùs odorem accipiant: circunſonent Canticis tragicis noſtrorum oſculorum:clama mam nigritudinem ſponſa purpuream, gratioſam clama:tuum genus vituperatur laudabilis originis,Iſrael congentile.Incipe initio reſponſionis ad eos: ex calidis oſculis meis cognoſcant, quòd amatorijs ſermonibus admuicem fruimur:diſcant percutientes vituperationibus tacitam citharam nuptias amantē; cognoſcant maledictionibus, quòd ſaltare in meis nuptiis à nobis putati ſunt.Non maledicere ſciant, quòd excitauerunt amorem reſonantem iucundiora vituperatoribus:intret aures eorum amarus aliquis in corde ſtimulus noſtrorum oſculorum.Sed intellectus quidem conſcriptori eiuſmodi eſt, hebetat verò intellectum, eo quòd ſine nomine conſcriptionem fecit, tantummodò non clamans ad Iſrael, ꝙ non ipſius Salomonis eſt conſcriptor,ſed neceſſitate æmulationis.

ET POST PAVCA:

Quæ omnia oportet legentes librum cogitando, nec ad impudicitiæ hortationem putare eſſe conſcriptionem ſapientiſſimi, & propter hoc odiſſe: (Qualis enim eſſet vtilitas Salomoni feſtinare ad conſcriptionem impudicitiæ, cui & ſine conſcriptione poteſtas erat impudicitiæ?) nec collaudare codicem,ſicut habentem propheticam dictationem bonorum Eccleſiæ. Si enim propheti-

cam

cam gratiam meruisset, mentionem alicobi Dei fecisset (in nulla enim prophetica scriptura Deus non memoratur:) sed scire debent omnes, æmulationis nuptialis codicem mensale canocum esse, sicut & de amore posteà conuiuinm Plato conscripsit. Vndè nec Iudæis, oec nobis publica lectio vnquam Cãtici Canticorum facta est, tãqoam domesticus & nuptialis Salomonis conuiuijs cantus opprobria sponsæ sonans. Isti sunt Thesauri impietatis Theodori.

SCELERATVM SYMBOLVM impij Theodori.

Eos qui nnnc primom erudiũtur Ecclesiasticorum dogmatum subtilitatem, seu ab aliqno hæretico errore transire volunt ad veritatem, doceri oportet & confiteri, qoòd credimus io vnum Deum patrem sempiternnm, qui non posteà cœpit esse, sed supra constitutum sempiternum: sed neqne postremò factum patrem, quia semper & Deus erat & pater. Credimus autem & in vnum filinm Dei vnigenitum, qui est de substantia patris, vt verè filium, qui & eiusdem substantiæ est, cuius & est, & cre.litur filios. Et in spiritum autem sanctum, qui ex Dei est substantia, qui non filius, Deus autem est secundum substantiam: quia illius est substantiæ, cuius est Deus, & pater, ex quo secundum substantiam est. Nos enim, inquit non spiritum huius mundi accepimus, sed spiritum qui ex Deo est, à creatura quidem ipsum segregans omni, Deo autem coniungens, ex qoo secundum sobstantiam est propria aotem ratione præter omnem creaturam, quam non secundum substantiam, sed causa opificationis ex Deo esse potamus: & neque filium putantes, neque per filium esseotiam accipientem. Confitemur patrem vnum perfectum persona, & filium similiter & spiritum autem saoctum eodem modo. Salua autem ratione pietatis nobis, patrem & filium & spiritum sanctum non tres aliquas substantias diuersas putare, sed vnam eandem oaturam Deitatis cognoscẽtes. Oportet autem & de dispensatione, quam pro nostra salute in ea dispensatione, quæ est circa Dominum CHRISTVM, Dominus effecit DEVS, scire, quòd DEVS verum homioem adsumpsit perfectum, à semine constitutum Abrahami & Dauid, secundùm declarationem scriptorarum diuinarum, hoc constitutum natura, quod erant illi, qoorum de semine erat: hominem perfectum secundùm naturam, & ex anioia intellectuali & carne consistentem humana: quem hominem cooftitutum secũdùm nostram naturam spiritus sancti virtute in virgioe factum, & natum ex moliere, & factum sub lege, vt omnes nos redimeret à legis seruitute, qnam longè antè statuit, adoptionem recipientes ineffabilitet coniunxit sibi, qui mortem quidem eum secundùm legem hominum sustinere fecit, resuscitauit autem ex mortuis, & edoxit in cœlum, & sedere fecit in dextera DEI, vndè super omnem cõstitutus Principatum, & Potestatem, & Dominationem, & virtutem, & omne oomen quod nominatur non solùm in hoc seculo, sed etiàm in futuro, ab omni creatura suscipit venerationem, vt inseparabilem ad diuinam naturam habens coniunctionem, relatione DEI & intellectu, omni ei creatura venerationem attribuente. Et neque duos dicimus filios, neque duos dominos, quoniam vous filius secundùm substantiam De° Verbum, vnigenitus filius patris, cui iste cooiunctus & particeps, communionem habet filij nomine & honoris: & Dominus secundùm substantiam DEVS Verbum, cui coniunctus iste communionem habet honoris. Et ideò nec doos dicimus filios, nec duos domioos, quoniam certo constituto secundùm naturam Domino & filio, inseparabilem habens ad eum conioonctionem, qui pro nostra adsumptus est salute, cum illo honorem & nominationem filij & Domioi habet, non tanquàm nostrum vnusquisque per seipsum subsistens filius, (vndè & filij mulò secundùm beatũ dicimus Paulum) sed solus præcipuum habens hoc, vt in coniunctione ad DEVM Verbum, tam filiationis, qnàm dominatioois particeps sit, amputans omnem intellectum dualitatis filiorum & Dominorum. Præbet autem nobis in coniunctiooe ad DEVM verbũ, omnem habere eios & fidem, & intellectum, & visionem, pro quibus & venerationem relatione DEI ab omni suscipit creatura. Voum ergò filium dicimus & Dominũ IESVM CHRISTVM, per qoem omnia facta sunt: principaliter quidem Deum verbum intelligentes, qui secundùm substãtiam & filius DEI, & Dominus est. Deindè simul mente accipientes sumptum IESVM, qui est de Nazareth, quẽ vnxit DEVS spiritu & virtute, vt cõiunctione ad DEVM verbum, filiationis & dominationis participem constitutum, qui secundus Adam à beato vocatur Paulo, eiusdem quidem naturæ constitutus Adam, & ostendens nobis fnturum statum, & tantam habens ad illum differentiam, quanta fieri eius, qui ineffabilia præbet futuri status bona ad eum, qui præsentiom tristium dedit initium? Simili autem modo & secundus homo vocatur, vt statum secundum manifestans: quia prioris quidem ininum dedit Adam mortalis, & passibilis, & multorum pleni dolorum, in quo & demonstrauit ad eum habere similitudinem: secundum autem ostendit Domious CHRISTVS. Iste de cœlis in futuro visus, omnes nos in communionem edncet suam. Nam primus, dicit, homo de terra terrenus, secundus homo Dominus

Marginal notes: 1. Cor. 2. — Matth. 1. Roma. 1. — Gal. 4. — Ephes. 1. — Acto. 10. — 1. Cor. 15. — Ibidem.

minus de cœlo, id est, inde in futuro appariturus, vt omnes ad imitationem adducat sui. Vndè addit, Qualis terrenus, tales & terreni: & qualis cælestis, tales & cælestes. Et quomodò induimus imaginem terreni, induamus & imaginem eius, qui de cœlo est. In eo apparente, & eum omnibus videntibus, qui iudicandi sunt, in occulto constituta diuina natura faciat iudicium. Tempora etiam ignorantiæ nostræ despiciens Deus, nunc adnunciat hominibus, vt omnes vbiq; pœnitentiam agant: quoniam statuit diem, quo iudicet de orbe terrarum in æquitate in viro, cui constituit fidem præstare, suscitans eum de mortuis. Ista Ecclesiasticorũ dogmatum doctrina: & omnis, qui contraria ei sapit, anathema sit.

Act. 7.

Et postquã lectæ sunt blasphemiæ Theodori Mopsuesteni, & impium eius symbolũ, sancta Synodus exclamauit: Hoc symbolum satanas composuit. Anathema ei, qui hoc symbolum composuit. Hoc symbolũ Ephesina prima Synodus vnà cum authore eius anathematizauit. Vnum tantummodò fidei symbolum scimus, quod Niceni sancti patres exposuerunt & tradiderunt. Hoc & sanctæ tres Synodi tradiderunt: in hoc omnes baptizati sumus, & nos in hoc baptizamus. Anathema Theodoro Mopsuesteno. Iste Euangelia reprobauit, iste dispensationem iniuriauit. Anathema illis, qui non anathematizant eum. Defensores eius, Iudæi sunt: sequaces eius, pagani sunt. Multis annis Imperatorem: Orthodoxum Imperatorẽ multis annis: Christianum Imperatorem multis annis. Et hoc bonũ tibi seruabatur. Zizania tu eiecisti, ecclesias tu emundasti. Theodorũ Mopsuestenum omnes anathematizamus, Theodorum & conscripta eius omnes anathematizamus. Et post acclamationes sancta Synodus dixit: Multitudo lectarũ blasphemiarum, quas contra magnum Deum & saluatorem nostrum Iesum Christum, imò magis contra suam animam Theodorus Mopsuestenus euomuit, iustam eius facit condemnationem. Vndè oportebat quidem nos nihil aliud expectantes, & per Synodum sententiam anathemati subijcere: Veruntamen licèt manifesta sint, quę sancti patres, & leges Imperiales, & historiæ conscriptores contra eum dixerunt, tamen quia oportet in examinatione, quæ considerandorum prouenit, nihil prætermitti subtilitatis, alio die etiam cætera audiamus.

Exclamat sacrum Synodus contra blasphemias Theodori.

S. Patres. Leges Imp. Historici.

IMPERII DOMINI Iustiniani perpetui AVGVSTI, ANNO XXVII. POST Consulatum Basilij viri clariss. anno xij. die 8. Idus Maias, Indictione I.

Confessio seu Collatio 4.

Onsidentibus in secretario venerabilibus Episcopis huius regię ciuitatis, Eutychio sanctissimo Patriarcha regiæ Constantinopolis nouæ Romæ, Apollinario sanctissimo Archiepiscopo Alexãdrinæ magnæ ciuitatis.

Domnino sanctissimo patriarcha Theopolitanæ magnæ ciuitatis.

Stephano religiosiss. epis. Raphiæ.

Georgio religiosiss. epis. Tiberiadis.

Damiano reuerend. episcopo Sozysæ, vicem agentibus Eustochij sanctiss. episcopi Hierosolymitani.

Benigno religiosiss. epis. Heracleę Pelagonię, vicem agente Eliæ beatiss. episcopi Thessaloniceñ.

Theodoro religiosiss. episc. Cæsareę primę Cappadociæ prouinciæ.

Andrea religiosiss. epis. Ephesi.

Sextiliano religiosiss. episcopo Tuniensi, vicem agente Primosi religiosissim. episcopi Carthaginis.

Megethio religiosissimo episcopo Heracleæ Thraciæ.

Anastasio religiosiss. epis. Tabiæ, vicem agente Dorothei religiosiss. episc. Ancyræ.

Ioanne religiosissi. episcopo Iliensi, vicem agente Euprepii religiosiss. episcopi Cyzicenæ ciuitatis.

Eusebio religiosiss. epis. Tyri.

Ioanne religiosiss. epis. Nicomediæ.

Stephano religiosiss. episc. Nicæ.

Constantino religiosissimo episcopo Chalcedonensi.

Petro religiosiss. epis. Tarsi.

Ioanne reuerendiss. episc. Cucusorum, vicè agente Palladij religiosissimi episcopi Meliti næ.

Ioanne religiosissimo episcopo Cæsareæ Palestinæ.

Pompeiano religiosiss. epis. Byzacij.

Amazonio religiosiss. epis. Edessæ.

Alexandro religiosissimo episcopo Gangrorum.

Thoma religiosissimo episcopo Apameæ Syriæ.

Euphranta religiosissimo epis. Tranorum.

Theodoro religiosissimo episcopo Hierapolis Syriæ.

Bosphorio religiosissimo episcopo Neocæsareæ.

Ioanne religiosiss. epis. Bostræ.

Philippo religiosiss.epis.Myrorum.
Theodoro religiosissimo episcopo Seleuciç Isauriæ.
Iuliano religiosiss.epis.Sardiensi.
Theodoro religiosiss. episcopo Gortynæ.
Eustachio religiosiss.episcopo Damasci.
Theodosio religiosiss.episcopo Rhodi.
Firmo religiosiss. episcopo Tipason Africanæ prouinciæ.
Theodoro religiosiss. episcopo Antiochiæ Pisidiæ.
Phoca religiosiss.episcopo Stalieosi.
Eulogio religiosiss.episcopo Pergæ.
Seueriano religiosissimo episcopo Aphrodisiadis.
Cyriaco religiosiss.episcopo Amidię.
Seuero religiosiss.epis.Synnadorum.
Petro religiosiss.episcopo Sidę.
Abrahamio religiosissi. episcopo Sergiopolitano.
Asignio reuerend.epis.Tranqpolitano, vicē agente Ioanois religiosiss. episc. Laodiceç Pacatianç Phrygiç.
Ioanne religiosissi. episc. Adrianopolitano Thraciç.
Chresto religiosiss.epis. Cuiculi.
Theodosio religiosis.epis. Iustinianopolitano secundę Cappadociç.
Stephano religiosis.epis.Laodiceç siue Theodoriadis.
Auxoone religiosissi. episcop. Hierapolis Phrygię.
Eustathio religiosis. episcopo Maximianopolitano.
Aetherio religiosis.episc.Anazarbi.
Dometio religios.epis.Chalcidis.
Valeriano religiosis.episcop.Obbę Africanę prouinciæ.
Dionysio religiosis.epis.Seleucię Syrię.
Theodoro religiosissimo episcopo Dryziparon.
Seuero religiosissimo episcopo Pompeiopolitano Paphlagonię.
Georgio religiosissimo episcopo Iustinianę Cypselon.
Romano reuerendissimo episcopo Gasalon.
Gregorio reuerendissimo episcopo Iustinianopoleos Armeniæ.
Ioanoe reuerendis.episcopo Nyssæ.
Basilio reueren.epis. Iustinianopolitano*Camilianorum.
Ioanne reuerendissimo episcopo Barcusorum.
Crisconio reuerend.epis. Zattarensi prouinciç Numidię.
Sergio reuerendissimo episcopo Cynon secundę Aegypti.
Christophoro reuerendis.epis.Archadiopolitano Asię.
Theodoro reuerend. epis. Bybli.
Leontio reuerend. epis. Arcę.
Ioanne reuerend.epis.Myrinę.

Alexandro reuerendissimo episcopo Amphipolitano.
Stephano reuerendissimo episcopo Clysmatis.
Thoma reuereodissimo episcopo Berissæ.
Aristodemo reuerendissimo episcopo Philomelij.
Thallelæo reuerendiss.episcopo Adrianopolis Pisidiæ.
Theoctisto reuerend.episcopo Erythron.
Diogeniano reuerendiss.epis.Sozopolitano.
Basso reuerendissimo episcopo Tamathesi.
Anatolio reuerendissimo episcopo Cymæ.
Diogene reuerendissimo episcopo Cratiæ.
Restituto reuerendissimo episcopo Mileon Africanæ prouinciæ.
Theodoro reuerendissimo episcopo Leontopolitano Aegypti.
Aemiliano reuerendissimo episcopo Antipyrgi.
Conone reuerendissimo episcopo*Magoedensi.
Theoctisto reuerendissimo episcopo Prusæ.
Georgio reuerend.episc.Ptolemaidis.
Sotero reuerend.epis.Aulonis.
Zosimo reuerend.epis.Antandri.
Cypriaoo reuerend.epis.Corysi.
Elia reuerend.epis. Diocletianopolitano.
Theona reuerend.episc.Cusson.
Theodoro reuerend.episc.*Limyron.
Gennadio reuerend.episc.Zenopolitano.
Asyncretio reuerend.episc.Atadi.
Stephano reuerend.epis.*Botryon.
Philippo reuerend.episc.Phelli.
Mena reuerend.epis.Demyriangelis.
Genethlio reuerend.epis.Dorylaij.
Thoma reuerend.epis.Constantinæ.
Theodoro reuereod.epis.Leontopolitano.
Seuero reuerēdissimo Episcopo Taborum.
Theoctisto reuerend.Epis. Halicarnasi.
Cosma reuerend.Episc. Malli.
Dioonysio reuerend.Episc.Megarensi.
Callinico reuerend.Epis.Opuntis.
Paschasio reuerend.epis. Aegæi.
Erasmo reuerend.episc.* Cibyræ.
Ioanoe reuerendissimo episco.Neocæsareæ Euphratensis.
Nonoo reuerend.epis.Dausarorum.
Stephano reuerend.epis.Balaneon.
Thoma reuerend.epis.* Circisij.
Anatolio reuerend.episc.Sebastæ.
Constaotino reuerend.episc.Midaij.
Macario reuerend.epis.Prymnesiæ.
Megalo reuerend.epis.* Miri.
Thallelço reuerend.epis.Isindorum.
Niceta reuerend.epis.Epiphaoiæ.
Alexandro reuerend.epis. Dionysi.
Pelagio reuerend.episc. Azanon.
Hierooe reuerend. epis. Anastasiopolitano Phrygiæ.
Glauco reuerend.epis.Alion.
Procopio reuerend.epis.Antinoi.
Petro reuerend.epis.Dometiopolitano.

Ioanne reuerend.epis.Coloniæ.
Vranio reuerend.epis.Trallienfi.
Ioanne reuerend.epis.Cerasuntis.
Phronymo reuerend.epis.Sinai.
Macedonio reuerend.epis.Iustinianopolitano Bithyniæ.
Ecdicio reuerend.epis.Teni.
Eulogio reuerend.epis.Dabanorum.
Theodoro reuerend.epis.Coradeon.
Helpidophoro reuerend.epis.Anastasiopolitano Cariæ.
Cyrione reuerend.epis.Dadimorum.
Theodoro reuerend.epis.Laodiceæ.
Sila reuerend.epi.Tiberiopolitano.
Diogene reuerend.epis. Augustopolitano.
Theodoro reuerend.epis.Ingilon.
Iuliano reuerend.epis.Zeugmatis.
Dorimenio reuerend. epis.Adraon.
Ioanne reuerend.epis.* Leri.
Theodoro reuerend.episc.Gargaron.
Theodoro reuerend.epis.Comanorum.
Ruphino reuerend.epis.Sebastiæ.Armeniæ.
Conone reuerend.epis.Semneon.
Cypriano reuerend.epis.Casatorum.
Sisinnio reuerend.epis.Præneti.
Iuliano reuerend.epis.Batnon.
Anastasio reuerend.episc.Rachlæ.
Theodoro reuerend.epis.Porthmi.
Paulo reuerend.epis.Stectorij.
Stephano reuerend.episc. Amasię.
Paulo reuerend.epis.Adrassi.
Euandro reuerend.epis.Gnidi.
*Mena reuerend.epis.Carpatij.

Diodorus archidiaconus & primicerius reuerẽdissimorum notariorum, dixit: Scit vestra sancta Synodus, quòd anteriore die, lectis blasphemijs Theodori Mopsuesteni, interlocutionem fecistis, ostendẽtem quidem impietatem ipsius Theodori & eius conscriptorum, iubentem autem altero die recitari, quæ de ipso sancti patres dixerunt, & Imperialibus legibus,& historicis conscriptis continentur. Quoniam igitur hæc præ manibus habemus, suggerimus ad quod placuerit.

Sancta Synodus dixit: Ea,quæ iam gesta sunt, recitentur. Quo facto, sancta Synodus dixit: Sicut & anteà interlocuti sumus, recitentur ea,quæ contra Theodorum Mopsuestenũ & eius blasphemias sancti patres scripserunt,& quæ Imperialibus legibus & historicis conscriptis continentur. Et cùm suscepisset Theodorus reuerẽdissimus Diaconus & notarius, recitauit:

Sanctæ memoriæ Cyrilli ex primo libro eorum,quæ contra Theodorum scripsit.

THEODORI:

Si quis velit abusiuè & filium Dei Deum verbum filiũ Dauid nominare, propter Dei verbi templum, quod ex Dauid est, nominet & illũ,qui est ex semine Dauid,filiũ Dei gratia,non natura appellet, naturales patres non ignorans,neque ordinem subuertens: neque eum,qui incorporalis est, etiàm corpus dicens:& ante secula ex Deo, & ex Dauid:& passum, & impassibile. Corpus, non est incorporale: quod est deorsùm, non est desursùm: quod est ante secula,non est ex semine Dauid:quod passum est,non est impassibile: nec enim ista ad eundem intellectum obuertũtur. Quæ sunt corporis,nõ sunt Dei verbi:& quæ sunt Dei verbi, propria non habet corpus. Naturas confiteamur, & dispensationes non abnegemus.

CYRILLI:

Qui dicit oportere non abnegari dispensationes, humanitatis mysterium omninò eradicat. Præsumit enim dicere,quòd neque factus est homo Vnigenitus Dei Verbum, neque ex semine apparuit sancti Dauid: sed filiorum introducit apertè dualitatem inæqualẽ naturam & falsam nomine. Hoc enim quod abusiuè dicitur, omnimodò ostendit vtiquè, quòd verè non est hoc,quod dicitur, mutuatur enim alterius appellationem. Ergò si abusiuè Dei verbum vocatur homo, nõ est factus homo manifestè. Si abusiuè filius & Deus ille,qui ex semine est Dauid, neque Deus,neque filius natura & veritate est. Falsa igitur in vtroq; hæc appellatio & ipsa res esse meritò intelligitur: Vterq; enim hoc nominatur, quod non est.

EX EODEM LIBRO THEODORI:

Et conuenit eos, qui benè adspiciunt, quandoquidem naturales patres quęrimus, neque Deum verbum, Dauid vel Abrahæ filium nominare, sed fractorem: neq; corpus ante secula ex patre, sed semen Abrahæ & Dauid ex Maria nstum. Et cùm de naturalibus natiuitatibus sit ratio, neque Mariæ filius Deus esse verbum existimetur. Mortalis enim mortalem generat secundùm naturam,& corpus,quod sibi simile est. Duas natiuitates Deus verbum non sustinuit, vnam quidem ante secula, alteram autem in vltimis temporibus: sed ex patre quidem natura genitus est, tẽplum vtero, quod ex Maria natum est, ex ipso vtero sibi fabricauit.

CYRILLI:

Deindè breuè procedens, & quibusdam per medium interpositis, iterùm dixit:

THEODORI.

Cùm verò de salutari dispensatione ratio mouetur,& Deus vocetur homo: non quòd hoc factus est, sed quòd hoc adsumpsit: & homo Deus, non tanquàm incircunscriptibilis factus, nec vbiq; existens. Corpus enim erat & post resurrectionem palpabile, & tale receptum est in cœlum, & sic veniet sicut receptum est.

CYRILLI.

Ecce planè & euidenter contra diuinam quidem fertur scripturam, reprobat verò Christi mysterium, & quasi increpat Deum Verbum, quòd propter nos exinanitionem pati voluit, & quòd factus est homo, contristate videtur. Interimit enim omninò humanationem, & aduersùs ineffabilem sapientiam extollit se, penè dicens Iudaicè omniū
Ioan. 10. nostrum saluatori Christo, De bono opere non te lapidamus, sed de blasphemia, quòd tu cùm sis homo, facis te Deum. Audeat igi-
Ibidem. tur dicentem apertè: *Si igitur non facio opera patris mei, ne mihi credite: si verò facio, licèt mihi non credatis, operibus meis credite.* Cùm enim sciret, quòd diuina virtute & potestate vtebatur, & cùm apparuisset homo Dei verbum, abnegat ipsum esse Deum, & in homine magis habitasse dicit eum, vt Dei verbum nobis hominem ostenderet adorandū, & pura Deitatis nominatione honoratum. Conuictus igitur est ignorasse omninò virtutem mysterij Christi.

THEODORI EX EODEM LIBRO:

Sed si caro, dicit, erat quæ crucifixa est,
Matt. 27. quomodo Sol radios auertit, & tenebræ occupauerunt totam terram & terræmotus, & petræ dirumpebātur, & mortui resurgebāt?
Exod. 10. Quid igitur dicunt & de tenebris in Aegypto factis sub tempore Mosis, non in tribus horis, sed in tribus diebus? Quid verò de
Iosue 10. 4. Reg. 20. alijs per Mosen factis miraculis, & per Iesum Nauæ, qui solem stare fecit, qui sol sub rege Ezechia & præter naturam retronersus
4. Reg. 13. est? & de Helisæi reliquijs, quæ mortuum resuscitauerunt? Si enim Deum verbum passum esse ostendunt, quæ in tempore crucis facta sunt, & propter hominem non concedant ea facta esse: & quæ sub tempore Mosis propter genus Abrahæ, & quæ sub tempore Iesu Nauæ & Ezechiæ regis non erunt. Si vero illa propter Iudæorum populum miracula facta sunt, multo magis quæ in cruce propter Dei verbi templum.

CYRILLI:

Stupefactum est cœlum super hoc, & con-
Ieremiæ 2. tremuit ampliùs vehementer, dicit Dominus. O intolerabilem malignitatem, O linguam loquentem iniquitatem aduersùs Deum, & mentem in altitudinem cornu extollentem. Paruum esse tibi videtur, adfixum esse ligno Dominum gloriæ? quem tu quidē neque filium verum, neque Deum esse dicis: nos autem credimus, quod est verè filius & Deus, creator & opifex omnium. Neque enim erat homo simpliciter, sed in specie humana, qui est ex Deo patre Deus verbum: non translationem vel mutationem, quæ est in carne, passus, vnitus verò magis ei secundùm fidem sacrarum litterarum. Iste, qui in carne passus & suspensus in ligno, est, miracula fecit in Aegypto, in omnibus per sapientem Mosen suam gloriā manifestans. Christus fecit miracula per Mosen.

THEODORI EX EODEM LIBRO:

Gratia filius, qui ex Maria est homo: natura vero Deus verbum. Quod verò est gratia, non natura est: & quod est natura, non gratia. non duo filij. Sufficiat corpori, quod ex nobis est, secundum gratiam filiatio, gloria, immortalitas, quòd templum Dei verbi factum est. Non supra naturam eleuetur, & Deus verbum pro debita à nobis gratiarum actione non iniurietur. Et quæ est iniuria? Componere ipsum cum corpore, & putare eum ad perfectā filiationē corporis indigere. Neque ipse Deus verbum vult seipsum filium Dauid esse, sed Dominus corpus verò vocari filium Dauid, non solum non inuidit, sed etiàm propter hoc peruenit.

CYRILLI:

Ergò, quoniam quod est gratia, non natura, & quod est natura, non gratia: non sunt filij duo secundùm tuam rationem, qui gratia quidem, & non natura filius est, non est verè filius. Superest autem, vt staret veræ filiationis gloria in eo, qui est natura & non gratia, id est, in Deo verbo, qui est ex Deo patre. Expulsus est igitur, sicut dixi, esse & dici filius Dei Christus Iesus, per quem & saluificati sumus, mortem eius adnunciātes, & confitentes resurrectionem. Verbū enim fidei, quod prædicamus, ad istam nos confessionem producit. Ergò in hominem fides est, & non in eum, qui & natura & verè Dei filius est. Si enim verum est, qui dicit gratia filiationem sortitum esse ipsum multitudini filiorum connumerabitur, id est nobis, quibus superna gratia filiationem donat ad quam vocati sumus per Iesum Christū, Rom. 1. qui ex semine Dauid est secundùm carnem. Et certum te faciat, dicens diuinus Euangelista: *Qui verò acceperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, credentibus in nomine eius.* Ioan. 1. Deindè quomodò, qui ab altero datam dignitatem filiationis sortitus est, & nobis ipsius donare non suam magis, sed acquisitam ei extrinsecùs gratiam?

ET POST PAVCA:

Dedit seipsum in exinanitionem filius, & cum in omnibus esset perfectus, voluit pati humilitatem, & secundùm carnem ex muliere sustinere natiuitatem, & appellatus est filius Abrahæ & Dauid. Non miratus es tam bonum dispensationis artificium, magis verò reprehendis mysterium: iniuriam esse dicens incarnationem vnigeniti, increpas consilium Dei & patris: inclamas verò etiàm ipsum filium, qui pati voluit propter te exinanitionem. Cum igitur audieris dicentem

Psal. 39. tem ad cęlestem patrem & Deum, *Sacrificiū & oblationem noluisti, holocausta & pro delicto non postulasti, corpus autem perfecisti mihi: tunc dixi, Ecce venio: in capite libri scriptum est de me, vt faciam voluntatem tuam Deus*, volui: non recta cogitare forsitan filium de sua gloria dices. Elegit enim corporis perfectionē, & non alij magis factam, sed sibi secundùm verba ipsius. Corpus enim perfecisti, dicit: licèt audieris Paulum dicentem de Deo verbo: Hebr. 2. Ergò quia filij participes sunt sanguinis carnis, & ipse similiter particeps factus est eorundem. Et sic sapiens Ioannes scribit, Ioan. 1. Et verbum caro factum est, & habitauit in nobis. surge contra ens clamans, Non prodebit gratiarū actione à nobis iniurietur. Deus verbum non factus est caro, Deus verbum non particeps fuit verè sanguinis & carnis: similiter nobis non natus est secundùm carnem ex muliere: non appellatus est filius Dauid. Hoc enim quod & nominari eum iniurium est, & non secundùm voluntatem ipsius, quomodò pati voluisset? Sed nos ò sapiens, glorificare consueuimus Deum & patrem, quia corpus perfecerit filio: & ipsum verò dicimus filium factum carnem, id est, hominem, passum quidem esse propter nos exinanitionem, & nostræ paupertatis subisse humilitatem, permansisse verò & sic Deum, & filium verum Dei & patris. Quomodò igitur non voluit filius nominari Dauid, si humanatus est, & hoc non inuitus?

THEODORI EX SECVNDO libro Cyrilli:

Psalm. 8. Quid est homo, quòd memor es eius? aut filius hominis, quòd visitas eum? Consideremus igitur, quis homo sit, de quo stupescit & miratur, quòd vnigenitus dignatus est et memoriam visitationemq; facere. Sed q̄ quidem nō dictum est de omni, in superioribus demonstratum est: Quòd autem non de vno quolibet, & hoc certum est. Vt autem omnia prætermittamus, quod omnibus credibilius est, apostolicum testimoniū excipiamus. Scribit igitur Apostolus ad Hebræos, narrans de Christo, personamq; suam non acceptabilē apud eos confirmans, ità dicit: Hebr. 2. Psalm. 8. Testificatus est verò alicubi quidam, dicens: Quid est homo, quòd memor es eius? aut filius hominis, quòd visitas eum? Minorasti eum paulò minùs ab angelis, gloria & honore coronasti eum, & constituisti eum supra opera manuū tuarum. Omnia subiecisti sub pedibus eius. Et cùm testimonium dixisset, interpretatus ipsum, intulit: Subijciendo autem omnia, nihil dimisit nō subiectum. Modò autem nondùm videmus omnia ei subiecta. Et quis homo est docens nos, quoniam dubium erat à voce posita apud beatum Dauid, intulit: Paulò autem minùs ab angelis minoratum videmus Iesum, propter passionem mortis gloria & honore coronatum. Si igitur ex Euangelijs quidem erudimur, ad Dominum dixisse beatum Dauid omnia, quæ sunt psalmi, & cætera, & q̄ memor es, & visitas, & minorasti, & subiecisti, ex Apostolo verò Iesum esse didicimus, de quo loquens Dauid dicit, q̄ eius memor est, & q̄ eum visitauit, sed etiàm q̄ omnia subiecit ei, cùm paulominùs ab angelis minorasset eum, cessate vel vix aliquandò à vestra impudentia, cognoscentes quòd oportet. Videtis enim hominū sceleratissimi quanta naturarum est differentia, q̄ hic quidem stupefactus est, quia & memor esse hominis dignatus, & visitare eū, cęterorumq; participem facere, quorum eum participem fecit: ille verò è contrario miratur, quòd tantorum particeps esse supra suam naturā meruit: & hic quidem tanquàm beneficiū dans mirificatur, & magna præstans, & supra naturam eius, qui consequitur beneficium: ille verò tanquàm beneficium consequens, & maiora, quàm est, ab eo suscipiens.

CYRILLI:

Sobrij estote ebrij ex vino eorum, declamet aliquis sic errantibus. 1. Petr. 5. Impone homo tuæ linguæ ostium & seram: cessa cornu in Psalm. 140. altitudinem extollens, & loquens iniquitatē Psalm. 74. aduersùm Deum. Quousquè insultas patienti Christo? In mente habe, quod scriptū est à diuino Paulo: *Sic verò peccantes in fratres, & percutientes eorum infirmam conscientiam, in Christum peccatis*. 1. Cor. 8. Et vt aliquid etiàm ex propheticis loquar codicibus, Ezech. 16. iustificata sunt Sodoma ex te, superasti paganorū verbositates, quas fecerunt contra Christū, stultitiam existimantes crucem, 1. Cor. 1. Nihil esse ostendisti Iudaicæ superbiæ crimina. Minorare præsumis, & quod ad te pertinet, detrahis ad infamiam eum, qui superans sedes condecet, & vnà cum Deo & patre eandem sedem habet. Eum enim, qui ex mortuis resurrexit, in sedibus Deitatis sedere dicit sapientissimus Paulus. Dixit enim, *quòd talem habemus principem sacerdotum, qui sedet in dextera sedis* Hebr. 8. Ephes. 1. *maiestatis in excelsis: qui est super omnem principatum, & potestatem, & dominationem, & nomen, quod nominatur non solùm in hoc seculo, sed & in futuro. Flectitur enim ei* Philip. 2. *omne genu, & omnis lingua confitetur, quòd Dominus Iesus Christus in gloriam Dei* Ibidem. *patris*. Et quis est, qui in his est tanquàm Deus? Iterùm idem ipse explanauit, qui eius mysteriorum sacerdos est. Dixit enim: *Quòd exinaniuit seipsum, in similitudine hominis factus est, & in habitu inuentus tanquàm homo; & humiliauit seipsum, factus obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis*. Flectitur igitur omne genu cœlestium, & terrestrium, & inferorum ei, qui crucē sustinuit: quem puris & solis humanitatis mensuris inijciēs aduersarius, memoriam & visitationem metuisse dicit à Deo verbo, cùm certè

oportet scite & sapere, quòd non alter Deus verbū erat præter ipsum filius separatim, & per partem, qui ex semine Dauid, sicut dicit homo: sed erat ipse ex Deo patre Deus verbum, factus secundùm nos, homo videlicet, & non alium quendā magis quàm seipsum visitatione & memoria dignans.

THEODORI EX EODEM libro:

Cessabunt ne iam ab impudente pugna? desistent verò vana contentione, erubescentes dictorū euidentiam? Multos em̄, dicit filios in gloriam ducentem. Eccè igitur in ratione filiationis cōnnumerans Apostolus apparet adsumptum hominem cæteris, nō secūdùm quod similiter illis filiationis particeps est, sed secundùm quod similiter gratiā adsumpsit filiationis, deitate sola naturalem filiationem possidente. Certū enim est illud, quòd filiationis gloria præter cęteros homines inest ei præcipuè per vnitatē, quæ est ad illum. Vndè & in ipsa voce significante filiū, similiter etiam ille comprehenditur. Sed sermocinantur ad nos: Si duo perfecta dicinus omni modo, & duos filios dicemus. Sed eccè & filius dictus est in diuina scriptura per seipsum, diuinitate excepta, cæteris hominibus connumeratus, & nō iam duos dicimus filios. Vnus verò filius in confessione est iniste, quoniam naturarum diuisio necessariò debet permanere, & personæ vnitio indissipabilis custodiri.

Hebr. 2.

CYRILLI:

Papè insaniam. Ignorauit omnifariam altitudinem mysterij Christi, qui ita frigidis & puerilibus verbis confisus est. Quod autem & prolati scripti virtutem minimè intelligit rectam verò semitam declinat, & trāsfertur iterum in scleratam sibi propositam intentionē, statim docem*. Quòd em̄ ante omnia studium ei est, purum nobis hominem velle demonstrare cōfessorē patri, & ab vniuersa creatura tanquàm Deum adorandum, ipse testis ingreditur. His enim, qui secundùm gratiā filij sunt, & humanæ multitudini cōnumerans eum, verbi Deitatem solam veræ filiationis gloriam habere contendit, penè etiàm increpās eum, qui propter nos exinanitionem pati voluit: vel forsitan etiàm objiciens inhonestam suam dementiam discipulo dicenti. *Et verbum caro factum est*. Sciendum igitur, quòd licet vnū alicubi dicat, & non magis duos filios, eijciēs omninò esse Deum & filium eum, qui, sicut ipse dicit, de semine est Dauid: ad solum refert Deū verbum, q ex Deo patre est, veræ filiationis gloriā. Hoc verò nihil aliud est, sicut dixi, quàm nō suscipere modū humanitatis: omninò au tē interimere dispensationem, per quam & salui facti sum*, & mortē & peccatū trāsiuimus, & diabolicæ auaritię iugū deposuimus.

Ioan. 1.

THEODORI, EX EODEM LIBRO:

Nemo artificio interrogationū decipiatur. Flagitiosum enim est, deponere quidem tantam testium nubē, secundùm quod Apostolus dixit, astutis autem interrogationibus deceptos, aduersariorū parti coniungi. Quæ verò sunt, quę cum arte interrogant? Hominis genitrix Maria, an Dei genitrix? Et, Qui crucifixus est, vtrū Deus, an homo? Sed istorum quidē certa est absolutio & ex his, quæ prædiximus in responsis, quæ ad interrogationes fuerunt: tamen verò dicatur & iam nunc, quæ compendiosè respondere oportet, vt nulla eis occasio astutiæ relinquatur. Cùm igitur interrogant, Hominis genitrix, an Dei genitrix est Maria? dicatur à nobis, vtraque: vnum quidem natura rei, alterum verò relatione. Hominis enim genitrix est naturaliter, quoniā homo erat in vtero Mariæ, qui & indè processit: Dei autē genitrix, quoniam Deus erat in homine nato, non in eo circunscriptus secundum naturam, sed q in eo est secundùm affectum volūtatis. Itaq; vtraque quidem dici iustum est, non autem secundùm similem rationem. Nec enim sicut homo in vtero, vt esset, suscepit initium, sic & Deus verbum, erat enim ante omnem creturam. Itaque & vtraque dici iustum est, & vtrunque eorum secundùm propriam rationem. Idem autem respondendum &, si interrogant, Deus crucifixus est, an homo? q vtraque quidē, non autem secundùm similem rationem. Nam hic quidē crucifixus est, vtpotè & passionem suscipiens, & ligno adfixus, & ab Iudæis detētus: ille autem, quòd erat cum ipso secundum prædictam causam.

Hebr. 12.

CYRILLI:

Insupèr autem his infert statim procedēs, quod crucifixus homo erat habens DEVM inhabitantem.

ITERVM CYRILLI:

Quid dicis, o fortis? Dei genitrix erat sancta virgo, quòd nato ex ipsa Deus inerat, habitans secundum solum affectum voluntatis? Istam esse adfirmas vnitatem? Ergò cum etiàm in nobisipsis mansionem faciat Deus existens verbum, (inhabitat enim animabus sanctorum per sanctum spiritum) confitearis ne secundum similem modum etiàm nosipsos ad ipsum habere vnitatem? Vbi igitur miraculum mysterij Christi adspiciat aliqs? Nam quandoquidem creditur secūdùm nos homo fieri DEVS verbum, mirabile est verè mysteriū, & miretur vtiquè aliquis hoc meritò & vehementer. Si autem in homine habitare dicatur secundum affectum voluntatis, aliam habet rationem res dispensationis. Meruimus enim, sicut dixit, eiusmodi gratiam, qui fide, quæ in ipsum est splēduimus. Non enim aliquis vtiquè dicat, quòd non voluntariè inest nobis. magis verò voluntariè sine secundum voluntatem insitam ei ad nos affectum fecerat. Sed nec à carne sanctæ

Sapien. 7.

virginis

virgiols initium essentiæ habuisse dicimus Deum verbum, qui consubstantialis est patri. Erat enim semper vnà cum eo subsistens, magis autem scimos secundùm nos, factum esse hominem. Itaque * iustè Dei genitrix dicatur à nobis sancta virgo, quàm homiois genitrix, cùm certè secundùm carnem Christum peperisset.

* tam iustè

ET POST ALIA:

Cum enim ad explanationem hoc propositum est, quod est, Cùm introducat primogenitum in orbem terrarum, dicit, Et adorent eum vniuersi Angeli Dei, scribit iterùm sic.

Psal. 96.

THEODORI:

Quis est igitur, qui in orbem terrarum introducitur, & dominationem eius incipit, de qua ei & adorari ab angelis acquiritur? Nec enim insaniens aliquis dicat, Deum verbum esse iotroductum, qui omnia non extantia fecit, ineffabili eius virtute donans eis, vt essent.

CYRILLI:

Insaoiam igitur esse dicis, velle sapere rectè, & in mente habere veram, & rectam, & inadulteratam fidem? cùm certè pleoos sermones insaniæ, dicat aliquis esse, & valdè meritò eos, qui vnigenitum Dei verbum abnegant introductum esse à Deo & patre io orbem terrarum, cùm factus est homo. Qui enim secundùm naturam & differentiam alijs omnibus superior est, quoniam est creator eorum, & tantùm eis substantialiter superior & superpositus est, quantùm est minor factura factore, ingressus est in orbem terrarum, quandò appellatus est pars eius, secundùm quod homo apparuit.

ET POST PAVCA:

Miror verò aduersarium scripsisse, quòd nunquàm cõiunctionem ad Deum verbum meruisset & Iesus, nisi priùs immaculatus esset effectus per vnctionem. Ná quidem primùm disiungit manifestè & discernit, apertè duos dicens filios. Deindè dicat, quandò, sicut ait immaculatus effectus est, & ad Deũ verbom coniunctionem meruit, vtrùm ex ipso vtero, aut cùm tricesimo anoo esset. Peruenit quidem ad Iordanem, quæsiuit verò etiàm Ioannis baptismũ. Si quidem ex vtero sanctus esset, quomodò dicit sanctum effici eum, & non magis esse? Quod enim dicitur fieri, omninò necessè est intelligere, quod non erat, quod factum est. Sin autem erat sanctus semper, & hoc ooo in tempore factus est, qoomodò dicit Spiritum super eum deuolasse, & coniunctione dignum ipsum demoostrasse, & addidisse ei, quod deerat? Et hoc enim in alijs suis posuit libris. Quid enim erat, quod omninò ad sanctificationẽ deerat ei ex ipso vtero, magis verò & ante secundum carnem natiuitatem sancto & immaculato, & sanctificanti creaturam?

Matth. 3.

Cùm igitur dicat, quòd non vtiquè meruisset Iesus coniunctionem ad Deum verbom, nisi prius immaculatus effectus esset, plurimas simul accusationes aduers* sua scribit vaniloquia. Nam primum quidem in deceoter dicit, meruisse: deindè disiungit in alterum separatim filiũ, qui ex semine est Dauid, quẽ ipsum solum separatim Iesum nominare impudenter contendit: Ad hæc, immaculatum effici eum dicere, tanquàm hoc aliquandò non habẽtem, plurimam hoc habet & blasphemiam. Vnitus enim Deus verbum ex ipso vtero carni suæ, vnus erat, & sic & immaculatus filius, sanctus sanctorum, & de sua plenitudine spiritum dans nõ solum hominibus, sed etiàm sursum, & io cœlo rationabilibus virtutibus.

ET POST PAVCA, Theodori:

Multifariè multisq; modis olim Deus locut* patrib* in prophetis, in nouissimis diebus his locutus est oobis in filio. Per filium enim locutus est nobis: certũ est verò, quòd de assumpto homine. Cui enim dixit aliquãdò angelorum, Filius meus es tu, ego hodiè genui te? Nullũ, dicit, participẽ fecit dignitatis filii. Hoc enim qđ dixit, Genui te, quasi per hoc participationem filiationis dedit: omninò verò apertè nullam habens ad Deũ verbum communionem, apparet hoc, quod dictum est.

Hebr. 1.

Psalm. 2.

CYRILLI.

Certè & in allocutionibus, quas fecit ad baptizãdos, iterum dixit idem Theodorus: Hoc verò non ex nobisipsis inuenimus testimonium, sed ex diuioa edocti sumus scriptura, quoniã & beatus Paulus ità dicit; Ex quibus Christus secundum carnem, qui est super omnia Deus. non quòd ex Iudæis & secundum carnem est, qui super omnia Deus est: sed hoc quidem ad significãdam homanam naturam dixit, quã ab Israelitico genere esse sciebat: illud autem ad ostendendam diuinã naturam, quam supra omoia & omnibus dominantem sciebat. O surdi audite, & cęci videte, acclamauit aliquis sanctorum eis, qui fueruot ex saoguine Israel. Ego autem arbitror & valdè meritò hoc aptum esse nõ habeotibus, vel non volentibus rectè intelligere Christi mysterium. Nã obcæcauit quidẽ Deus seculi istius intelligẽtias infidelium, & lumen diuinũ & iotelligibile in mẽte & io corde oon habentes meritò errauerunt. Si verò quidam sunt illuminati, magis vero & Doctoribus connumerati, qui similibus morbis nescio quomodo detenti sunt, quid aliud eis aliquis acclamet, quàm hoc, quod a Deo dictum est per vnũ sanctorum prophetarũ, Quòd laqueus facti estis speculæ in visitatione, & sicut retia extensa in Itaburine, quam qui venãtur, confixerunt? Qui enim quàmplurimã vtilitatẽ subiectis magis facere debẽt, isti fuerũt & laquei, & rete, & scãdali occasio, & petaurũ inferni. Et ista dico mira-

Rom. 9.

Esa. 42

2. Cor. 4.

Osea 5.

miratus valdè, & videre nō potes, ad qđ respicit intentio aduersarij. Nam confessus est quidē euidēter, q per filium locutus est nobis Deus & pater: esse verò istū dicit adsumptū hominem, nulla habente Deo verbo ad hoc dictum cōmunionem. Quomodò igitur nō omnibus manifesta est aduersùs B. Paulū calumnia, magis verò ipsius veritatis accusatio? nec enim nc intellexit spiritū sanctū habēs apostolus. Iterū verò derinat dogmatum rectitudinem ad suam placentiā aduersari*.

EX LIBELLIS PORRECTIS à presbyteris & diaconis, qui trāsmissi sunt ab episcopis, & clericis, & monachis, & ceteris magnæ Armeniæ, & Persidis, & alijs gentibus Proclo sanctissimo episcopo Constantinoplitanæ ciuitatis.

Fuit aliquis pestifer homo, magis autem fera, hominis habens formam diabolicam, mentito nomine Theodorus, qui schema & nomen episcopi habuit, in angulo &ignobili loco orbis terrarum latitans, in Mopsuesteno secundæ Ciliciæ vili oppido, verè quidē & principaliter à Paulo Samosateno descendens, licèt Photino & cæteris hæresiarchis in libro de Incarnatione Domini nostri Iesu Christi, in toto suo proposito ipsis verbis inueniatur vsus, & si quid peius. Iste per machinationem & audaciam & errorē diaboli volebat omnes homines acuta sua sicut colubri lingua, & veneno, quod sub lingua aspidis est, deperire. Et interim quidem retinebatur suo latibulo, timens potestatem eorum, qui à magno Deo & saluatore nostro Iesu Christo acceperunt calcare supra colubros, & scorpios, & omnes vires inimici: dico autē sanctos apostolos, & qui cōsequenter ab his susceperunt, martyres, & confessores, & episcopos, & cæteros sanctos. Inuento autem, nescio quomodò, tempore, cœpit repere & extra fines suos, fiduciam gerens & in parœcia ad eum non pertinente, ibiquā eruditus sermocinator, & in Antiochia Syriæ in ecclesia alloquens, sic dixit: Homo Iesus. Quid est enim homo, quòd memor es eius? Apostolus autem, de Iesu dictum fuisse hoc, dixit. Eum enim, qui paulominùs ab angelis minoratus est, videmus, inquit, Iesum. Quid ergò? Homo Iesus similiter omnibus hominibus, nullam habens differentiam ad homines eiusdē generis, præter ea, quę gratia ei dedit: gratia autē data, naturam nō immutat: sed post mortis destructionem donauit ei Deus nomen supra omne nomen. Qui donauit, Deus est: cui donauit, homo Iesus Christus primitię resurgentiū. est enim primogenitus ex mortuis. Ascendit ergò, & ad dexteram patris sedet, & est supra omnia. O gratia, quæ super omnia data est Iesu. O gratia, quę superauit omnium naturam. Qui est eiusdem mihi naturæ, super cœlum demonstratus est in dextera patris sedet, & dico ad eum: Nō vna natura mea & tua? & tu quidē in cęlo, ego autem in passionibus: & tu quidem supra om nem principatum & potestatem, ego autem in cœno. Sed audiam ad ea, quòd bene complacuit in me, patrinū. Quid dicit figmētum ei, qui se finxit, quarè sic me fecisti? Nihil habeo ad hoc, quod dicam: sed mei fratres, qui eiusdem mihi matris filij sunt, dicunt mihi, Nē diiungas hominem & Deū, sed vnū eundemq; dic hominem. Dico connaturalē mihi, dico Deum. Si dixero con naturalem Deo, dico, Quomodo homo & Deus vnum? Nunquid vna natura hominis & Dei, Domini & serui, factoris & facturæ? Homo homini cōsubstantialis, Deus autem Deo cōsubstantialis. quomodò ergò Deus & homo vnus per vnitatē esse possunt? saluās, & qui saluatur? qui ante secula, & qui ex Maria apparuit? Sed vehementer doleo, quia mei fratres hæc mihi dicunt, vt loquar in Ecclesia, q non est possibile dicere benè sapiētes. Hæc ab im pio Theodoro dicta posuerūt, & inferunt sic: Nō qualemcunq; autem tumultum ex impijssimis suis verbis Ecclesię mouens, cognit* est huc atq; illuc à rectitudine dogmatū declinans. Nec enim recta via eius, qui peruersus est. Vndè multi clericorū fiduciam habuerunt eum conuincentes: & miserum autem Nestoriū moueri, & tędiosè, quæ ab eo dicta sunt, suscepisse: & alia multa per turbatio à populo facta est ex dissonantibus Christianorum Ecclesię verbis eius, sicut cōtinet Epistola Ioannis Antiochiæ ad Nestorium. Multo autem tempore scilicet perseuerans Theodorus, persuasit multis & Nestorio, quòd Christus filius Dei viui, q de sancta virgine Maria natus est, nō est qui ex patre natus Deus verbum, consubstantialis genitori, sed homo, pro quantitate suæ voluntatis ex Deo verbo cooperationem suscipiens, & non priùs meritus cōiūctionem Dei verbi, antequàm immaculatus fieret, vt particeps fiat immaculationis, soli* nominis filiationis & dominationis. Quomodo enim, inquit, homo & Deus per vnitatem esse potest, qui saluat, & qui saluatur? q ante secula, & q ex Maria apparuit? Domious & seruus? factor & factura? Ità & ialia ipse Christi impugnator Theodorus ausus est dicere, & in suis conscriptis inseri fecit fingens quasi cōtradicere Ario, & Eunomio, & Apollinario, & non penitùs Deo verbo de substantia Dei patris genito dans, aut secundùm carnem de sancta virgine Maria natiuitatem, aut aliud aliquid de incarnatione & humanatione: sed Iesu Christo, qui & vnctus est, & participatur honorem, cuius particeps est propter ex Deo verbo & vero & consubstantiali filio pręparationem sibi factam, vt conuersetur benè. Persuaso autem impio Nestorio vnà cū alijs gaudebat iam diabolus, q p filiū suū Theodorū persuasit multis & Nestorio errori seruire. Non est autem contentus quorundam in locis Syriæ perditione, sed valebat multò amplius

Luc. 10.
Psalm. 8. Hebr. 2.
Phil. 2.
Coloss. 1. Apocal. 1.
Matth. 3. Esa. 29. Rom. 9.
Nestorius à Theodoro deprauatus.

ampliùs terram comprehendere. Contigit autem istam ecclesiam viduam fieri, & nescimus ex quibus peccatis, aut quomodò obtinuit Episcopatum Nestorius quorundā circumuentione, non habentium nec ex Deo accipientium gratiā: & potestate abutens, exultabat sua impietate superare authorem suū Theodorum. Miseratus autē Deus ecclesias, suscitauit multa cōtra eum, in quibus & humiles constituti, nihil prætermisimus vsque ad mortem pro veritate certantes, sicut & in nostris contra Theodorum & scripta eius libellis ad Alexandrinum religiosiss. episcopū Cyrillum diximus, & in his, quæ ad vestram dicimus beatitudinem: & petimus, postquā isti perlecti fuerint, & illos perlegere, quatenùs fiat vnitas vestra contra Theodorum, & sacrilega capitula & dogmata eius, & eorum, qui similia sapiunt vel docent: & sicut Domino placuit cōdemnari manifestè & nominatim in Ephesō ab vniuersali synodo sacrilegum Nestorium, sic per vos etiàm anteà condemnatum sine nomine, sacrilegiorem in varia impietate Theodorum, nominatim condemnari, & eos, qui secundùm impijssimam eius expositionem hactenùs in Syria & Cilicia sapiunt & docent.

Porrecta sunt autem & impia capitula ex Theodori codicibus sanctæ memoriæ Proclo ab Armenijs, quorum multa in antelatis continentur. Ad tales igitur libellos Armeniorum rescribēs sanctæ memoriæ Proclus, inter alia dogmata, de Theodoro & eius impietate dicit:

PROCLI SANCTÆ MEMORIÆ à Tomo ad Armenios scripto.

Hic Tom' habetur integer in operibus Cyrilli.

Fvgiamus turbulentos & cœnosos fallaciæ riuos, sectas Deum impugnantes: dico Arij furorem, diuidentem indiuiduam Trinitatem, Eunomij audaciam circuncludentem scientia incomprehensibilem naturam, Macedonij rabiem separantem à Deitate inseparabiliter procedentem spiritum, & nouam istam & recentem blasphemiam, quę Iudæorum multò ampliùs blasphemiam superat. Nam illi quidem eū, qui est filius, denegant, fraudantes ramo radicē. Isti verò ei, qui est, alterū introducunt, * detrahentes synceram naturam, vt potè multa generātem. Dicamus ergò cum Paulo: *Christus est pax nostra, qui fecit vtraq; vnum.* Nam Iudęum & paganū per baptisma in vnum nouum creauit hominem, virtutem vniens conuersatione distantia. Terreantur condemnatione nouæ impietatis inuentores: siquidem ea, quæ distant, in consonantiam vnita sunt: qui autem vniuit, in dualitatem, quantùm ad ipsos, diuisus est.

* alia versio sic habet, intemerabilē substantiam tanq̄ in sœtu multiplicem distantiæ contendunt.

Ephes. 2.

IDEM SANCTVS PROCLVS IN eodē Tomo ad Armenios scripto, aduersùs eundem impium Theodorum.

Ista autem ad vestram diximus charitatem, ex vestris inuitati libellis, quos ad nos transmisistis, dicentes quosdam pestiferos & monstriloquos homines inuasisse prouinciam vestram, volentes per malitiosa conscripta & obiectiones falsæ scientiæ, peruertere simplicem & * sinè machinatione orthodoxæ fidei pulchritudinem. Sed quæ sunt beati Pauli, iterùm dico vobis: *Videte nè quis sit, qui vos decipiat per philosophiam & nouam fallaciam, secundùm traditionem vani consilij hominum, & non secundùm Christum. Fundamentum enim aliud ponere nemo potest præter positum, qui est* IESVS CHRISTVS.

* alias vesti, * infucatam

Coloss. 2.

1. Cor. 3.

SANCTI CYRILLI Ad Clericos & Lamponem presbyterum.

Cvm apud Eliam commorarer, vir aliquis ex his, qui nobiliter militant in palatio, epistolam muliorum versuum & grandem obtulit mihi signatam, quam se dicebat accepisse ab Antiochenis orthodoxis. Subscriptiones autem erant in ea plurimorum clericorum, & monachorum, & laicorum. Accusabant autem Orientales Episcopos, quasi tacentes quidē Nestorij nomen, & dissimulantes eum auersari, transilientes autem ad Theodori codices de Incarnatione factos, in quibus multò peiores Nestorij blasphemijs positæ sunt. Pater enim fuit Nestorij perfidiæ, & illius mala locutus, impius in his factus est, in quibus modò est. Et scripsi quidem reuerendissimo episcopo Antiocheno, vt Theodori impia dogmata in Ecclesia nemo loquatur: accedens autem ad Alexandriam reuerendissimus diaconus & archimandrita maximus plurima inclamauit in Orientales, dicens orthodoxos nullum ibi locum habere, nec fiduciam loquendi de recta fide. Dixit verò, q̄ confingunt quidem confiteri symbolum expositum Nicęæ à sanctis patribus, malè autem illud interpretantur: & adhortatus est me omnem expositionem Nicænę Synodi interpretari planè, vt non subripiant quidā alia pro alijs exponentes, quod & feci. Habet igitur Tomos, vt offerantur & pijssimis reginis, & Christianissimo & pijssimo domino. Feci enim in membranis scribi Tomū. Cum consilio igitur eius sicut benè habere perspiciatis, opportunè offerte. Oportet enim nos vndique pro recta fide certare, & exortā aduersus Christum impietatem, quātùm possibile est, è medio expellere festinare.

EIVS-

EIVSDEM SANCTI CYRILLI Epistola ad Acacium Episcopum Melitinæ. scripsit verò eandem ad Theodotum Ancyræ, & ad Firmum Cæsareæ Cappadociæ.

NON oportebat latere sanctitatem tuã, aut forsitã & cognouit, q; omnes Orientales religiosissimi Episcopi in Antiochia conuenerunt, cùm transmisisset eis Tomum dominus meus sanctissimus episcopus Proclus, bonorum plenum intellectuum, & rectorum dogmatum. Erat enim ratio multa & longa de dispẽsatione Domini nostri Iesu Christi: supposuit verò etiàm capitula quædam, collecta à Theodori codicibus, quæ consonantem Nestorij perfidijs intellectum habent, & adhortatus est etiàm illa anathematizare. Illi verò non passi sunt, & scripserunt ad me, quòd si cõtigerit anathematizari ea, quæ sunt Theodori, perueniet omnimodò macula etiàm ad sanctos nostros patres, Athanasium dico & Basilium, & Gregorios, & Theophilum, & cęteros. Nam scripserunt & ipsi quædam consonantia eis, quę sunt Theodori. Et erat necessariũ etiàm me ad eos rescribere, quæ & nota faciet tuæ sanctitati religiosissimus episcopus Daniel, qui Alexandriæ inuẽtus est, & in singula eorum, quæ mota sunt, subtiliter cognoscit.

Tom. Procli commendatus.

EPISTOLA CYRILLI AD Rabbulam Episcopum Edessæ.

AD incomparabilem quandam alacritatem & ad inexpugnabilem confidẽtiam nostras excitat animas sapientissimus Paulus, sic scribens: *Quis nos separabit à charitate Christi? Tribulatio? an angustia? an persecutio? an fames? an nuditas? an periculum? an gladius?* Nihil enim intolerabile est eis, qui firmiter apud se statuunt certamen fidei certare, cursum perficere, fidem seruare, vt & incorruptionis mereantur coronam. Sicut verò solicitos optimè gubernare, non in serenitate nauigare, sed in tempestate posse nauem seruare, probatissimos declarat: sic etiàm fortitos ecclesijs præsidere nõ omnimodò rerum serenitas claros demõstrat: magis verò solertia in tribulationibus, & fortitudo, & patientia, & fortiter resistere instabilibus hæreticorũ sermonibus. Semper quidẽ tua splẽduit sanctitas, præcipuè antè modò, facta omnibus Oriẽtalibus columna & fundamentum veritatis, & sicut quendam pestiferum expellens morbum nouę & abominãdæ hæreticos Nestorij blasphemiã. Nam processit quidẽ ex altera radice (illius dico, qui de Cilicia erat) ista impietas. arbitratus verò est, quòd teneat orbem terrarum propter potentiam nescio quomodò illi datam. Repuit enim sedem fortissimã, & factus est cibus draconi multa capita habenti: speraut

Rom. 8.

Hæreticorũ instabiles sermones.

Theodorũ Mopsuestenum dicit.

verò etiàm ipse sanctas Dei ecclesias deuorare, & omnes apprẽhendere: & nisi nos saluasset Deus omnipotens, prævaluisset vtiq; quantùm ad potentiam conatuum pertinet eius, sceleratasq; concursiones illorum, qui eum continent.

Apoc. 12.

EPISTOLA CYRILLI ad monachos.

CHarissimis & desideratissimis Anastasio, Alexandro, Martiniano, Ioanni Paregorio presbyteris, & Maximino diacono, & cæteris orthodoxis patribus monachorũ, & eis, qui vobiscum solitariam vitam exercent, & in fide Dei confirmati sunt, Cyrillus in Domino gaudere.

Desiderium studiumque, quod circa doctrinam vestra charitas habet etiamnùm, nõ mediocriter collaudaui, dignumq; esse dico omni ratione. Nam diuinas desudarare doctrinas, sacrorumq; dogmatum solere defendere rectitudinem, quomodò non aliquis miretur? Hæc enim res vitæ infinitæ & beatæ pronisor est, & studium, quod in his est, non sine mercede existit.

ET POST ALIA:

Quoniam verò scripsit vestra reuerentia, quòd deriuant quidam ad quod non conuenit, vim verborum, quę in Symbolo sunt, aut non intelligẽtes rectè, aut diligẽtes quorundam cõscripta, in reprobum sensum abducti: ideo scripsistis, q; propter hoc oportet me de his ipsis ad vos facere doctrinam, & planè interpretari expositionis fidei tenorem, arbitratus sum oportere, quæ in mentẽ veniunt meam, breuiter dicere. Sequamur verò vbiquè sanctorum patrum confessiones & dogmata, rectè & indeclinabiliter discutiendo, quæ ab eis dicta sunt. Nam iam quidem & sancta Synodus Ephesi collecta Dei voluntate, contra Nestorij perfidiam iustam & subtilem sententiam proferens, & aliorũ vaniloquia, quæ post ipsum erunt, aut antè ipsum fuerunt, æqualia sapiẽtes ei, & dicere aut scribere præsumpserunt, cum illo condemnauit, similem eis cõdemnationem imponens. Consequens enim erat, vno semel propter tam profana vaniloquia inculpato, non cõtra vnũ magis peruenire, sed vt sic dicã, cõtra omnem eorum sectam sine calumniam, quã fecerũt aduersùs pia Ecclesia dogmata, duos colentes filios, & diuidentes indiuiduum, & crimen adscribẽtes cęlo & terræ, tanquàm homini seruientibus. Adorat enim nobiscum supernorum spirituum sancta multitudo vnum Dominũ Iesum Christum. Nè autem tenor apud quosdam Symboli ignoretur, quod in vniuersis sanctis Dei ecclesijs & tenet, & prædicatur, sanctorũ patrum dogmata siue expositiones gestis inserui ibi confectis, vt scirent legentes, quem debet intelligi ad modum sanctorum patrũ expositio, siue syncerum rectæ fidei symbolum.

Patres sequendi.

lum. Arbitror charitatem vestram & legisse librum, quem de his ipsis conscripsimus. Ipsum verò etiàm nunc, sicut dixi, ipsis verbis apponens Symbolum, ad hoc conuertar Deo iuuante, vt singula planè interpreter, quæ in ipso posita sunt. Scripsisse enim scio prædicabilem Petrum, Parati semper ad satisfactionem omni petenti vos rationem de spe, quæ in vobis est. 1.Pet.3.

EX EPISTOLA RABBVLÆ beatæ memoriæ, scripta ad sanctum Cyrillum contra impium Theodorum.

IAm verò quidam vnitatē secundùm subsistentiam, omnibus modis abdicāt. Morbus enim aliquis sublatens inueterauit Orienti, immedicabilis modo vulneris depascens Ecclesię corpus, & plurimos quidem latens, apud autem quasi studiosos, & supercilia extollentes eruditione, latenter honoratus. Episcopus enim quidā prouinciæ Ciliciū Theodorus, vir verisimilis dicendi, & potens persuadere, alia quidem super tribunali ecclesiæ statim dicebat ad populi placentiam, alios autem laqueos perditionis in scriptis ponebat, qui in principijs quorundam eius codicum anathemate circuncludebat inspicientē non manifestare alijs scripta ista. Primùm exposuit, non esse verè Dei genitricem sanctam virginem, tanquàm Deo verbo non suscipiēte secundùm nos natiuitatem. Hoc vsque adhuc latens, nè tempore ampliore confirmatum fortius putaretur, secundùm iudicium Dei oblitus Nestorius nouæ incisionis author publicauit. Sequitur autem hoc & qđ est de humanatione: nec enim dicunt secundùm substantiam, vel secundùm subsistentiam vnitum esse Deo verbo hominem: sed bona voluntate quadā, tanquàm diuina natura non suscipiente alterum modum vnitatis propter non circunscriptibile. Iste & Dominum nostrum Iesum Christum dixit non oportere adorare sicut Dominum, sed relatione Dei honorari, sicut imaginem quandam: magis autem manifestiùs secūdùm eos dicere, sicut instar aliquid relatione adsidentis dæmonis. Iste & carnem Domini pronunciauit nihil omninò prodesse, dissipans Domini vocem, quæ est, *Caro nihil prodest*. Ioan.6. Iste & Apostolum dicit nō cognouisse Christum, ꝙ Deus erat, sed supra fidem, quę est in homine, ædificatā esse Ecclesiam. De gehenna hic ratiocinationes eorum non est tutum per literas significare. Isti sunt thesauri impietatis eorum, quibus iamdudùm latenter fruebantur, & volunt, si possibile est, vsq; ad finē obumbrare timentes pias aures populi.

AB ECCLESIASTICA Historia Hesychij presbyteri Hierosolymorum, de Theodoro.

ITà Photinum multis & alijs apud eos seculis, Theodorus quidam præcipuè imitatus est: malitiosus quidem loquendi, & lingua paratissimus, & ipse tamen instabilis voluntate, qui huc & illuc inclinans ferebatur. Clericatui enim Antiocheno à prima ætate connumeratus, & benè conuersari pollicitus, ad seculares libidines reuersus, iterùm delectabatur. In omnibus autem bonis mirabilis, & beatus vir Ioannes Constantinopolitanus Episcopus, scripsit epistolam, quæ vsque adhuc in codicibus legitur, & à peiore ad meliorem pœnitentiam eum transferre præualuit: & iterùm benè conuersari, iterùm in clericatu esse cępit, & Antiochia relicta in Tharsum trāsmigrauit, ex qua in Mopsuestiam transijt, ordinatus in eam episcopus, nondùm Deo volente, manifestam impietatis illius prædicationem fieri. Prima autem elementa suæ doctrinæ ex Iudaico vaniloquio incipiens, Codicem in Prophetiam Psalmorum conscripsit, omnes de Domino prædicationes abnegantem. Culpatus verò, & periclitatus, contraria sibi dixit, non ex voluntate, sed compulsus omnium querimonijs, & codicem ipsum delere pollicitus, latenter conseruabat Iudaicę impietatis viaticum. Igni enim sua commentaria simulans tradere, malitiosè abscondere illecebram conabatur. Tempus quidem plurimum in exiguo loco praua loquens, qui esset merito, latebat. Quoniam verò loquens constitutus, vana solitus loqui, Doctoris famam consecutus est, paucis quibusdam apud eum studentibus, qui veneno dictionum decipiebantur, calicem bibentes verbis quidem benè compositis coloratum, blasphemis verò intellectibus & veneno plenum. Senectute iam cana debilitatus, sed minima pietatis scintilla; si qua forte in eo fuisset, inueterata, libros componere aduersùs Domini Dei apparitionem pręsumpsit, quorum multitudinem prætermittentes: (nec enim fas est impios reuoluere sermones) vnius in præsenti memoriam faciamus. Christum enim Iesum, generis nostri Saluatorem & Dominum, Heb.1. quem splendorem paternæ gloriæ & imaginem substantiæ Paulus vocat, ferre eum omnia dicens verbo suæ virtutis, qui purificationem nostrorum fecit peccatorum, & ad dexterā paternæ maiestatis consedit, de quo ad Colossenses scripsit Epistolā, ꝙ in eo omnia sunt creata, quæ sunt & in cœlis, & in terra, visibilia & inuisibilia, ꝙ per eum & in eū creata sunt omnia, & ipse est ante omnia: hūc non incarnatum verbum, sicut Euangelicis vocibus edocti sumus, sed hominem per vitæ prouectionem & passionum perfectionē cōiunctum Deo verbo scripsit stultus in omnibus, & hæc in mysticis sermonibus ausus est: & ille quidem talia. Sed & sequaces eius extollebantur, de quibus dicere conuenit, dicentes se sapientes, stulti facti sunt mutauerunt enim verè & isti gloriam incorruptibilis Dei in similitudinem corruptibilis hominis, Christum non sicut Deum incarnatum glo-

Theodorus redit ad vomitum.

Epist. Chrysost. ad Theodorū.

Coloss.1.

Rom.1.

glorificantes, sed sicut vnum similem nobis hominem iniuriantes. Nos verò ad cætera orationes procedimus. Non enim multum tempus superuiuens Theodorus, prædictis contra mysterium blasphemijs, & nouę Hierusalem iniuriam addidit, minorare & eam tanquàm patriam incarnationis mysterij properans.

LEX DIVINÆ RECORDATIONIS Theodosij & Valentiniani.

Debitam à nobis venerationem pijssimę doctrinæ reddentes, eos, qui ausi sunt contrà Deum impiè conscribere, debitæ cōdemnationi subijcere, & nominibus dignis vocari oportere existimauimus. Iustum igitur circundare eos confusione suorum peccatorum, & in tali vocabulo permanere in æternum, quatenùs nec viui liberētur, vt post mortem permaneant contempti & condemnari. Iterum igitur doctrina Diodori, & Theodori, & Nestorij impiorum & pestiferorum visa est nobis abominanda esse: similiter autem & omnes, qui sequuntur eorum errorē, & consentiunt eorum impietati, iustum & ipsos eandem nominationem mereri, & confusionem indui: nè, dum nominantur Christiani, ex ipso inueniantur decorati vocabulo, longè constituti à Christianorum proposito, & alienati à recta & immaculata fide.

Diodorus, & Theodorus, & Nestorius impij mulctātur cum suis.

Quapropter per hanc nostram legem sancimus eos, qui in omni terra vbiq; inueniuntur impijssimo & instabili Nestorij & Theodori proposito consentientes, Simonianos à præsenti nominari. Oportet enim eos, qui anteà in diuina doctrina creuerunt, posteà verò ad illorum impietatem inclinatos, & illorum imitatos errorem, eadem nominatione Simonianos probari, ad similitudinem Arij per sanctionem diuinæ recordationis mirabilis & prædicabilis Constantini, qui constituit Porphyrianos nominari Arianos: qui propter similitudinem impietatis, nominationem Porphyrij imposuit ei, qui ausus est & existimauit veram fidem humanorum potentia verborum circunscribere, & codices pestilentes & ineruditos ad memoriam relinquere posterorum. Nemo igitur audeat sacrilegos codices ab eis expositos, & maximè à Theodoro & Nestorio, & contrarios veræ doctrinę & expositioni venerabilium episcoporum, qui Ephesi collecti sunt, legere, aut possidere, aut scribere. Oportere enim eos codices cum omni diligentia requiri, & inuentos publicè coram omnibus comburi. Per hoc enim radix impietatis amputabitur, nè in posterum erroris semina generentur ad errorem simplicium, qui facilè ad illius laqueos collabantur. Neque decæterò inueniatur prædictorum hominum memoria, vel alia appellatio præter Simonis: sed neque in loco, vel in domo, vel in vico, aut agro, aut in ciuitate, vel in eius suburbanis conuenticulum eorum fiat, nec in manifesto, nec in occulto. Tales enim iubemus omni priuari conuenticulo viuentes. & hoc certum omnibus sit, quòd si quis prætererit præsentem nostram sanctionem, & Theodoro & Nestorio *adsenserit, illorum socios imitās, eius per gladij vltionē omnis substantia fisco addicetur*. Tua igitur illustris eminentia præsentem à nobis expositam legem manifestā faciat per omnem terram habitantibus, & proponi per singulas ciuitates dignetur, quatenùs per huius legis recitationē cognoscant omnes, qui in quacunque prouincia sunt, q̄ super his à nobis disposita sunt. Eandem autem legem nostram Gręcis & Latinis scripsimus verbis ad recitantium felicitatem.

Libri hæreticorum vetantur.

Libri hæreticorum cōburendi.

Pœna transgressorum.

LEX THEODOSII ET VALENtiniani, per recordationis Imperatorum, aduersùs Nestorium & Theodorum, & eos, qui similia eis sapiunt.

Iam priùs quidem Nestorius, qui Constantinopolitanæ ciuitatis fuit episcopus, noua & monstrosa dogmata pertentans introducere synceræ & orthodoxæ fidei Christianorum, eiectus est à sancta synodo quæ per sanctionem Imperialem ex omni orbe terrarum Ephesi congregata est: quæ eadem sancta Synodus simul etiam confirmauit expositam à Nicænis trecentis decem & octo episcopis orthodoxam fidem. Et nos corroborantes ea, quæ piè decreta sunt ab eodem sancto Concilio Ephesi congregato, generalem constitutionem protulimus, condemnantem eundem Nestorium, eosq;, qui similia illi sapiunt, vt non mereantur nominationē Christianorum, sed magis vocentur Simoniani, quoniam Simonis blasphemiam dilexerunt: & statuimus certas aduersùs eos pœnas, quæ præsenti constitutione continētur. Sed nec habeat aliquis, aut legat, aut scribat, aut proferat Nestorium, seu illius libros, vel codices omninò nocibiles, vel ipsius Nestorij, vel alterius, & maximè Nestorij aduersùs solos Christianos conscripta, aut Diodori, & Theodori, & Theodoreti conscripta: sed vnusquisque habens tales codices, illos publicè proferat, & in conspectu omnium igni tradat, & nemo eos, qui talem sectam colūt, vel illorum doctores, aut in ciuitate, aut in agro, aut in suburbano suscipiat, aut vnà cū eis conueniat. Quòd si quicunq; tale aliquid perpetrauerit, publicatus perpetuò tradetur exilio: qui autem habet codices, continentes abdicatam fidem Nestorij & Theodori, vel illorum interpretationes, & allocutiones, & traditiones, eisdem subijcientur supplicijs, licèt * lumen aliorum videantur, quæ ab illis composita sunt.

Interdicit libris hæreticorum.

Hæretici vitandi.

**videtur esse mendū.*

Et sancti verò Theophilus Alexandrinus, & Gregorius Nyssenus, susceptis querimo-

nijs

nijs aduersùs Theodorum adhuc viuentem,& aduersùs impia eius conscripta, scripserunt aduersùs eum epistolas, quarum pars est.

SANCTÆ MEMORIÆ THEOphili ad Porphyrium Antiochiæ episcopum:

Pars epistolæ Theophili Alexandrini.

QVòd enim non patieris illos, qui occasione aduentionis Saluatoris nostri Iesu Christi, præsumunt renouare Samosateni Pauli dementiam, manifestum est, quoniã & qui in Nicæa conuenerunt patres nostri, & istam sectam cum Arianorum prauitate anathematizauerunt, qui nec baptisma sequacium Pauli comprobauerũt, sicut scriptę ab eis definitiones continent. Et ipse hic beatæ memoriæ episcopus Athanasius vltimam prædicti Pauli Samosateni impietatẽ condemnauit in Tomo, quem dictauit.

ET POST PAVCA:

QVoniam autem accusant quosdam, tanquàm scribentes ea, quæ pertinent ad renouationem sceleratæ sectæ Pauli Samosateni à patribus condemnati,& propter hanc occasionem commouendam porrexisse tuæ reuerentiæ adfirmant, cuius exemplum literis ad me directis à tua reuerentia suppofuisti, inspiciens tua bonitas vnà cum conuenientibus religiosissimis episcopis ea, quæ ab ipsis ostenduntur, (dicunt enim probationes habere se) si inuenerit scripta cõtraria Apostolicis dogmatibus, dignetur Apostolicum amplecti zelum aduersùs talia innouantes. Iustum enim est, ea, quæ impiè scripta sunt, piè amputari, & nusquàm inemendabiles permanere eos, qui qualiacunque incautè per insicientiam & vanam gloriam scribere præsumpserunt. Porrecta autem sunt & ipsi sanctæ memoriæ Theophilo impia capitula ex Codicibus Theodori.

SANCTI GREGORII AD Theophilum:

Gregorij Nysseni ad Theophilum.

QVi Apollinarij dogmata defendunt, per querimoniam, quam aduersùs nos faciunt, sua confirmare conantur, carnale verbum,& Dominum sæculorum, hominis filium,& mortalem filij Deitatem construẽtes. Proferunt enim, quòd aliqui quasi Catholicæ ecclesiæ existentes, duos colunt filios in dogmate: Vnum quidem secundùm naturam, alterum autem secundùm adoptionem posteà acquisitam, nescio à quo talia audientes,& ad quam personam contendentes nondùm enim noui eum, qui hæc subloquitur. Veruntamen quoniam hanc proponentes aduersus nos causam, per hoc quòd videntur huic flagitioso negocio repugnare, suas opiniones corroborant, bonum est tuã in Christo perfectionem, secundum quod in mente tibi inijciat sanctus Spiritus, exscindere occasiones eorum, qui quęrunt ad-uersus nos occasiones,& persuadere eis, qui ista calumnialiter adscribunt Dei ecclesiæ, quòd est dogma tale in Christianis nullum, neque prædicatur.

EX HIS QVAE THEODORItus defendens Theodorum, contra Cyrillum scripsit, per quæ testimonium præbet idem Theodoritus, quòd Theodori sunt istæ impietates, contra quas sanctæ memoriæ Cyrillus scripsit.

POsteà interpretationem accusat octaui psalmi, & inculcat hæc verba diuini Theodori: Cõsideremus igitur, quis est homo, de quo stupescit & miratur, quòd vnigenitus dignatus est eius memoriam & visitationem facere. Sed quòd quidem non dictum est de omni homine, in superioribus demonstratum est: quòd autem nec de vnoquolibet,& hoc dictum est.

Theodoritus pro Theodoro contra Cyrillum.

ET POST PAVCA, EIVSDEM Theodori posuit memoratus Theodoritus sic habentia:

CEssate vel nunc vix aliquandò à vestra impudentia, agnoscentes quod oportet. Videte enim omnium hominum sceleratissimi, quanta naturarum est differentia, quòd iste quidem stupescit, quia & memoriam facere hominis dignatur,& visitare eũ; & cæterorũ participem facere, quorum participem iam fecit ipsum: Ille autem è contrario miratur, quòd tantorũ particeps fieri super suã naturã meruit. Et ille quidem, vtpotè beneficium dans, mirificatur, magna præstans,& super naturam beneficium accipientis: ille autem, vtpotè beneficium accipiens,& maiora, quàm est ipse dignus, accipiens. Post hæc Theodoritus intulit ista:

Cùm posuisset Cyrillus ex his, quæ diuinus Theodorus contra Apollinarium scripsit, statim iniurias infert,& contumelias, & vituperationes,& dicit: Sobrij estote ebrij ex vino vestro. Et, Clamet aliquis ità errantibus: Impone homo tuæ linguæ ostium & seram: cessa cornu in altitudinem extollens, & loquens contra Deum iniquitatem. Quousque insultas contra patientem Christum? In mente habe scriptum à diuino Paulo: Ità verò peccantes in fratres,& percutientes eorum ægrotantem conscientiã, in Christum peccatis. Et vt aliquid ex propheticis loquar codicibus, Iustificata est Sodoma à te, superasti paganorum verbositates, quas fecerũt cõtra Christum, stultitiam existimantes crucẽ: nihil esse ostendisti Iudaicæ superbiæ crimina. Et cùm hæc posuisset verba Cyrilli contra Theodorum dicta Theodoritus, sic intulit: Quid tibi zelum intantum inflammauit veritatis defensor, vt hãc & talem aduersùs eũ pompam faceres,& paganis simul, & Iudæis, & Sodomitanis ostenderes magis impium,

Psalm. 140. Psal. 74.

1. Cor. 8.

Ezech. 16.

impium, & positas contra impios à diuina scriptura voces adscriberes pietatis propugnatori? Nonne dominus Christus in sacris Euangelijs in seipsum traxit Dauid diuinationē,
Matt. 21. Nonne pueris clamantibus, Osanna filio Dauid, ipse dixit Iudæis, Non legistis,
Psal. 8. Ab ore infantium & lactentium perfecisti laudem? Non diuinus Apostolus ex his deductum verbum et adaptauit & cætera psalmi? Quid igitur nouum dixit Theodorus, quòd tātis eum blasphemijs lapidasti, & iubens illi frenare linguam, ipse percurrere istam effrenatam dimisisti? Vide nè quis te calidiorem existimet his aduersùs Theodorum viri iniurijs, quòd & ille Apollinarium, & qui ea, quæ sunt illius, sapiunt, sceleratissimos vocauit. Si hoc non est, quo absque dicto sicut crapulā, quantas huiusmodi aduersùs eum blasphemias effudisti? Quid autem nouum præter veteres illos doctores dixerit? Illorum enim vnusquisq; humanā naturam & visitatam, & adsumptā, & vnctam esse à sancto spiritu, & crucifixam, & mortuam esse, & resurrexisse, & in cęlos recēptā esse, & sedem mereri, quæ ad dexteram est, aperte & dilucidè docuerunt. Tu verò cùm
2. Cor. 12. ineffabilia, vt videtur, verba audisses, quæ Paulus audiuit, magis hic alia quædam & diuiniora, (alias verò nobis introducis præter Pauli doctrinas) in Paulum interpretaris, & dicis: Sed erat ipsum ex Deo patre verbum, factus certè secundùm hominē, & non alium quendam, sed seipsum visitatione & memoria dignans. Quid his verbis magis ridiculum? Cuius enim Deus verbum visitationis indigeret? Atqui cùm in forma Dei
Philip. 2. esset, non rapinā arbitratus est, æqualis esse Deo, sed semetipsum exinaniuit, formā serui accipiens: & angelicam quidem naturā non
Hebr. 2. adsumpsit, semen autem Abraham adsumpsit. Meritò igitur Theodorus dixit eū, qui accepit, visitare: adsumptam autem, visitatum esse. Ita autem & propheta docens, Dominum quidem eū, qui visitauit, vocat: hominem verò eum, qui visitationem meruit.

EX EPISTOLA THEODORITI ad Hierenatum digamum, testimonium prębēus, quòd sub accusatione erat Theodorus, & dubitabatur de eo.

QVoniam verò inculpatis me, quòd sanctum & beatum reliqui patrem Theodorum in connumeratione Doctorum, necessarium existimaui & de hoc breuiter dicere. Primùm etenim amantissimum mihi caput, multos & alios nobiles viros, & nimis claros factos tacuimus. Deindè illud oportet considerare, quòd qui accusatur, indubitabiles testes debet producere, quos neque accusatorum aliquis inculpare potest. Si autem à persecutoribus accusatos, qui accusatus est, ad testimonium vocet, nec ipse, qui iudex est, patiatur suscipere. Nam si laudes patrum conscribens, istum sanctum prętermisi, iniquum fecisse confiteor, & circa doctores ingratus fuisse. Si verò accusatus satisfactionem obtuli, & indubitabiles produxi testes, quid sinè causa, qui horum nihil volunt videre, inculpant? Quomodò autem venerer virum, testis est, qui à nobis pro illo codex conscriptus est, in quo aduersùs eum factam inscriptionem dissoluimus, non timentes accusatorum potentiam, nec futuras contra nos insidias.

Diodorus archidiaconus & primicerius reuerentissimorū notariorum, dixit: Quoniam quidam dicunt, quòd sanctæ memoriæ Cyrillus laudauit Theodorum Mopsuestenum in quodam suo scripto, in quo dicunt, quòd scriptum est, bono Theodoro: Calumnia Cyrillo & Nazianzeno intentata excutitur.
& super hæc, quod & sanctæ memoriæ Gregorius Nazianzenus literis vsus est ad Theodorum Mopsuestenum, laudans eum. Qui autem ità hæc dicūt, & hoc adijciunt, quod non oportet post mortem hæreticos anathematizari: hoc hic & ad scientiam venit sancti vestri Concilij. Nè quid eorum indiscussum relinquatur, necessarium putauimus & hæc vestræ sanctitati suggerere.

Sancta Synodus dixit: Quoniam proferunt quidam, quod dictum est, sancto Cyrillo, hoc est, quòd scriptum est, bono Theodoro, recitentur tam quæ antea, quàm quæ postea per sequentia dicta sunt, ad perfectiorem rei scientiam. Et cùm suscepisset Theodulus reuerentissimus diaconus & notarius, recitauit.

EX SECVNDO LIBRO CYRILLI Episcopi Alexandriæ, de eo, quòd vnus Christus, contra Theodorum.

QVòd tamen voluit impius Nestorius dogmata Theodori sequi, non absolutionem ei accusationum fecit: magis verò grandiorem aduersùs eum in damnationem operabitur. Cùm enim liceret ei sanctorum patrum rectis verbis & immaculatis de Deitate sermonibus potiri, proposuisse dinoscitur veritati mendacium. Prętermisit enim, quæ illorum sunt: magis verò elegit turpibus adhærere, & tam distortis lætificare sermonibus. Hunc verò, qui talem habet voluntatem & dementiam, in hoc desiluisse inculpet aliquis, arbitror, & valdè meritò. Oportebat enim memoriam habere sanctissimi Pauli, planè scribentis nobis: Estote prudentes nummularij, omnia 1. Thess. 5.
probate: quod bonum est, tenete: ab omni specie mala abstinete vos. Quod & agere soliti nos, & solidorum probatores imitari festinantes, illa quidem, quæ sunt turpia & reproba dogmata, reprobamus, suscipimus verò & valdè libenter omnia, quæ resplendent clara veritatis pulchritudine. Iterùm verò nobis ratio conuertetur ad decentem ei & propositam viam. Scriptum est igitur bono Theodoro aduersùs hæresim Aria-

norum & Eunomianorum viginti penè numero vel ampliores libri, necnon etiàm alij, interpretantes Euangelicos & Apostolicos libros: quos quidem labores nollet aliquis increpare, magis autem decreto studium honoraret, si inesset eis dogmatum rectitudo. Si verò quidam extra destinatum ambulet, & rectam viam veritatis relinquens, per semitam erat distortam, simpliciorumq; corda vulneret, adulteratorum eis inijciens intellectuum semina, tunc requiescere non sinè damno erit eis, qui populis præsident: mercedem verò habebunt & luctum, si resistant. Ergò quoniam in his libris, siue memorati viri conscriptis, quæ modò nominauimus, inuenta sunt quædam vltimæ impietatis plena, quomodò erat consequens velle tacere? Diuidet enim indiuiduum Christum, & pro vno filio dualitatem colit à veritate excidentem, & quasi falsis nominibus coloratam. Nam Deum verbum, qui ex Deo patre est, hominem vocari dicit, non tamen & hoc factum esse secundùm veritatem: hominem verò eum, qui ex Maria est, sicut dicit, quem & carnem astutè nobis nominat in multis locis: Deum quidem dicit & filium Dei, non autem hoc esse secundùm veritatē. Sancta synodus dixit: Ostenderunt ea, quæ recitata sunt, quòd arguens magis Theodorum & impia eius conscripta Cyrillus religiosæ memoriæ, non tamen laudem quandā faciēs de eo, huiusmodi verbis vsus est. Recitentur & epistolę Gregorij sanctę memorię, quas quidem dicunt ad Theodorum Mopsuestenū scriptas esse. Et cùm suscepisset idē reuerēdissimus diaconus & notarius Theodulus, recitauit.

Nazianzeni literæ ad Theodorū. Theodoro Gregorius, cōmendans quosdam adinuicèm litigantes, & significans quàm sub sua, quàm illius gubernatione sunt, dicit autem sic:

Quæ à dominis meis charissimis episcopis scripta sunt ad tuam reuerentiam, hæc etiàm à nobis ad te scripta esse existimans, da obsecro manū mulieribus, nec despicias eas tyrannicam violentiam patientes sub viri potentia, contra quem interpellauerunt.

ET POST ALIA:

Duos qui in hac re grauentur, cognosco, id est, tuam reuerentiam, & nos, si quod iustum est, despiciatur. Sub amborum enim gubernatione sunt, qui iudicātur, & timor est, nè veritas verisimilibus verbis superetur. Quapropter & iudica, & pro nostra infirmitate pugnare festinare.

Iterum aliam epistolam proferunt, quasi ad Theodorum Mopsuestenum scriptam à prædicto sancto Gregorio. Ex ipsa verò maximè conuincuntur mentientes. Adhortatur enim magis Tyanensem Episcopum ad martyrum festiuitatem peruenire, quæ in Arianzis, prædio eiusdem sancti Gregorij celebratur in mense, quem ipse Cappadocū lingua Dathusa nominat. Arianza verò prędium est sub Nazianzo. Nazianzus autē videlicet sub Tyanensi ciuitate tūc erat. Habet autem epistola sic: Debes quidem nobis vt infirmis remediū, cùm vnum est à mandatis ægrotantium visitatio. Debes autem etiàm sanctis martyribus annualē honorem, quem in tuis Arianzis solenniter celebramus die xxij. nostri mensis Dathusæ: & nō pauca Ecclesiasticorum cōis indigent disceptationis. Propter omnia igitur impigrè peruenite digneris. licèt enim nimius sit labor, sed æqualis est merces.

Calumnia alia in Nazianzenum diluitur.

Aliæ Nazianzeni literæ.

ALIA EPISTOLA AD EVNdem Theodorū scripta, per quam rogat de pauperibus, & ptochotrophis suæ parœciæ, qui peccauerūt. Initiū verò Epistolę sic est: Audio te grauiter ferre factas vobis à Monachis & pauperibus iniurias.

Item aliæ.

ET IN FINE.

Nunc puta omnes quidē ante pedes tuos cadere, & pauperes, & ptochotrophos, omnes verò Monachos & virgines pro eis supplicantes de omnibus pro his gratiam, quoniam profligati sunt satis, sicut certum est, ex quibus nos rogauerūt: & ante omnes da nobis, qui pro his precamur. Et si tibi graue esse videtur ab illis esse exhonoratum, multo peius esse appareat, si te admonentes hæc nos non audiamus.

Vtuntur autem & alia Epistola eiusdem S. Gregorij ad eundem Theodorum, habēte laudes eiusdem Theodori. Ostenditur autem etiàm ista magis ad Tyanēsem Episcopum scripta, per quam meminit monasterij adhuc constituti in prædio, quod dicitur Pasa, sub Tyanensium posituum ciuitate. Habet autem sic.

Deus te donauit ecclesijs ad gloriam nostram multorumque ad vtilitatem, cùm sis tè sis subtilis cautusque circa spiritalia, vt etiàm nos facias cautiores, qui pl⁹ aliquid habere per ętatē putamur: quoniā igitur voluistis participes nos spiritalis habere disceptationis, (dico autem propter iuramentum quod Georgius Palleus iurasse appatet) quod placuit nobis, tuæ reuerentiæ demonstremus, & cætera.

Sic adhuc aliæ.

Et alia Epistola ad eundem, ex qua maximè ostenditur, quòd ad Episcopum Tyanēsem omnes sunt scriptę. Rogat enim cum dare episcopum Nazianzo, tanquàm primū prouinciæ. Habet enim sic: Tempus est mihi dicere, quod habet scriptura, Ad quē clamabo, patiens iniquitatem? Quis porriget mihi manum tribulato? in quem grauamen Ecclesiæ perueniet, malè sic habentus & desolatæ? Obtestor coram Deo & electis Angelis, quòd non iusta patitur grex Dei, sinè pastore & sinè visitatione constitutus pro pter nostram infirmitatem. Me enim mor-

Rursùs aliæ.

Habac. 1.

bus detinet, citiusque abduxit Ecclesiæ. Et nunc omninò vltima expirantē, & ampliùs contribulatum difficultatibus, & si quidem aliud caput haberet prouincia, ad illud clamare oportebat, & testificari: tua verò superposita reuerentia ad te respicere necesse est. Procura tuam ecclesiam per quemuis modū nec eam despicias indigna agētem. Vt enim alia prætermittam, qualia nunc adoenientes Apollinaris sequaces aliqua quidem cōmiserunt, aliqua verò interminantur, à domi nis meis psbyteris cognosces Eulalio chorepiscopo & Eleusio, quos studiosè ad tuam reuerentiam direximus. Et hæc compescere non est nostræ ætatis & infirmitatis, sed tuæ solertiæ & virtutis: quoniam tibi cum alijs etiàm præualere Deus præbuit ad com mune patrocinium Ecclesiæ. Sin autem hæc dicens & scribens non audiar, quod reliquū est, solùm hoc fieri, publicè prædicare omnibus & notum constituere, quoniam Episcopo indiget Ecclesia, nè à nostra infirmitate lædatur: vos autem hoc, quod sequetur, cognoscetis.

Et aliam epistolam scripsit ad eundē Tyanensem episcopum, per quā inculpauit eos, qui trahere eum volebant ad episcopatum Sasymorum, & maximè Helladium Cæsareæ: & cùm multa de eo dixisset, rogat & de Bosphorio Doaron episcopo, qui ad Tyanēsem tunc episcopum accusatus est, & iudicabatur apud eum.

Habet autem sic:

Itē adhuc aliæ eiuldē literæ.

ADdetur autem etiàm illud literis dominum meum religiosissimum comministrum Bosphorium, si quidem vestra ex damnatione circa fidem inuenerit malum, quod nec dicere fas est, vt relinquam longū tempus nostrumque testimonium, ipsi hoc iudicate. Si verò parœciarum causa, perfidiam illi inferunt, nouumque crimen, nè criminationibus subtrahamini, neque fortiores eas veritate faciatis, obsecro nè multis tristitiam iniiciatis benè agere volentibus. Et cùm surrexisset Euphrantas vir religiosissimus Episcopus Tyanensis, dixit: Doceo vestram sanctam Synodum, quæ & ante verba mea cognoscitis, quòd sinè causa semetipsos decipiunt, qui putant quòd Gregorius sanctæ memoriæ ad Theodorum Mopsuestenum scripsit recitatas epistolas. Ego enim, vt & Tyanensis ecclesiæ episcopus constitutus, & ex ipsa ortus, prouinciæ veritatem expono.

Theodorus episcopus fuit in mea ciuitate temporibus Gregorij sanctæ memoriç. Prędicatur enim in sacris diptychis ità: Pro Eupsychio, Anthemio, Aetherio, Deodato, Calliopio, Longino, Theodoro.

In illo autem tempore sub Tyanensi ciuitate erat & Dohara, & Nazianzus, vsq; ad tēpora huius pij Imperij. Pijssimus autem Imperator cùm metropolitana iura dedisset ciuitati, quę quondàm quidem Mucissos, nunc verò Iustinianopolis nuncupatur, cum alijs ciuitatibus & Dohara, & Nazianzum subiecit ei. Et Arianzus quidem prædium est, vndè ortus fuit idem sanctæ memoriæ Gregorius, sub Nazianzo constitutus, in quo prædio festiuitatem adhortatus est facere beatū Theodorum: & mensis autem apud Cappadocas prouinciali vocabulo Dathusa adiicitur, cuius & ipsius vna ex epistolis memoriā facit. Prædium autem, quod dicitur Pasa, in quo & monasterium positum est, cui tunc præsidebat Georgius monachus, quem epistola Pasinum vocat, duodecim * millijs Tyanensis distat Metropoleos, & sub eadem ciuitate est vsq; hodiè. Sed & Dohara ciuitas, sicut dixi, sub gubernatione eiusdem Tyanēsis Metropoleos tunc erat, & ordinationem episcoporum Tyanensis episcopus faciebat. Vndè & hortatur eundem beatum Theodorum tanquàm Metropolitanum prædictarū ciuitatum, ipse iam senectute fatigatus, ordinare episcopum in Nazianzo pro seipso. Secunda verò Cilicia, sub qua Mopsuestia constituta est, nullam communionem nec vnq̄ habuit, nec habet ad secundam Cappadociā, aut ad prædia, vel ciuitates eius, cùm media sit prima Cilicia, & diuidat Cappadociam & secundam Ciliciam. Secundæ autem Ciliciæ pars, Mopsuestia est. Nec possibile erat sanctæ memoriæ Gregorium pro gubernatione ecclesiarum secundæ Cappadociæ, & pro ordinatione episcoporum scribere episcopo oppidi, & eius sub alia parœcia constituti, & sub Metropolitano alio, vt nec ius creandi haberet episcopum. His ità dictis ab Euphranta reuerendissimo episcopo Metropolitano Tyanensi, surrexit & Theodosius reuerendissimus episcopus ciuitatis, q̄ olim quidem Mucissos, nunc verò Iustinianopolis nuncupatur, & hæc dixit: Verè omnia docuit vestram sanctam synodum Euphrantas religiosissimus. Et ego enim hæc scio, qui & de illa prouincia sum, & sub mea gubernatione modò est & Dohara, & Nazianzus, sub qua Nazianzo & Arianzos prædium constitutum est: & nullam communionē vnquàm habuit ad prædicta prædia, vel ciuitates secunda Cilicia, vel eius episcopi.

* fortè, * milliariis.

Sancta Synodus dixit: Et ipsę quidem per se epistolæ sancti Gregorij demonstrant, quòd ad Theodorum religiosæ memoriæ Tyanensem episcopum, quæ secundę Cappadociæ metropolis est, scriptę sunt, non tamen ad impium Theodorum Mopsuestenū. Adiectæ sunt autem & reuerendissimorum episcoporum depositiones. De eo autem, quòd oportet & post mortem hęreticos anathematizari, iam quidem aliqua lecta sunt: veruntamen & si quid aliud ad hoc pertinet, recitetur.

Diodorus archidiaconus & primicerius reuerentissimorum notariorum, dixit: Sunt nobis præ manibus, quæ electa sunt ad præsentem quæstionem pertinentia, eo quòd oporteat hæreticos & post mortem condemnari.

Etiàm post obitum hæretici anathemate plectendi. Sancta Synodus dixit, Recitentur. Et cùm suscepisset Photinus reuerentissimus diaconus & notarius, recitauit. Ex primo libro sanctæ memoriæ Cyrilli, de eo, quòd vnus est Christus, contra Theodorum. Sunt enim, sunt, qui Redemptorem & Dominum suum negant, & Filium quidem verum Dei Patris, non dicunt eum esse, qui in vltimis seculi temporibus ex muliere secundùm carnem natiuitatem propter nos sustinuit: apparuisse autem magis orbi terrarum Deum recentem & posterum, filiationis gloriam extrinsecùs acquisitam habentem, sicut & nos, & quasi quibusdam adulterinis gloriantem honoribus, vt iam anthropolatria & nihil aliud esset, & adoretur homo aliquis cum sancta Trinitate tam à nobis, quàm à sanctis angelis. Hæc quidam valdè superbi, & magna sapientes in diuinarum scripturarum scientia, suis scriptis inseruerunt, & sicut dicit omnium Dominus per vnum sanctorum prophetarum, laqueum statuit ad corrumpendos homines. Quid enim aliud sit, quàm laqueus & scandalum, lingua loquens distorta, & sacris literis abhorrentia, & traditioni sanctorum Apostolorum & euangelistarum impudenter resistentia? Recusandum igitur eos, qui tam malis culpis obnoxij sunt, siue in viuis sunt, siue non. Ab illo enim quod nocet, recedere necessarium est, & non ad personam respicere, sed id, quod Deo placet, oportet considerare. Quòd sanctæ memoriæ Cyrillus Apostolica verba secutus, quæ dicunt, Hæreticum hominem post vnam & secundam correptionem recusa, sciens quia peruersus est einsmodi, & peccat, & est à semetipso damnatus, vsus est verbo, quod est, & recusandos nobis tales esse, siue in viuis sint, siue non. Sed etiàm in Epistola, ad Martianū & alios Monachos scripta, idem sanctæ memoriæ Cyrillus ità dicit: Non iam quidem & sancta Synodus, Ephesi collecta Dei voluntate, contra Nestorii perfidiam iustā & subtilem sententiam proferens, & aliorū vaniloquia, qui post ipsum erūt, aut ante ipsum fuerunt æqualia sapientes ei, & dicere aut scribere præsumpserunt, cum illo, condemnauit, similem eis condemnationem imponens. Consequens enim erat, vno semèl propter tam profana vaniloquia inculpato, nō contra vnum magis peruenire, sed, vt sic dicam, contra omnem eorum sectam siue calumniam, quam fecerunt aduersùs pia Ecclesiæ dogmata, duos colentes filios, & diuidentes indiuiduum, & crimen adscribentes cœlo & terræ, tanquàm homini seruientibus.

Psalm. 56. 118. 139. 140. 141.

Hæreticis resistendi.

Tit. 3.

tibus. Adorat enim nobiscum supernorum spirituum sancta multitudo omnium Dominum Iesum Christum. Et his recitatis, surrexit Sextilianus reuerendissimus Episcopus de Africana prouincia, vicem agens Primosi religiosissimi episcopi Carthaginēsis, & in medio stans, hæc dixit: Quoniam proposita sunt sancta euangelia, & oportet vnumquenque ea, quæ sunt suæ scientiæ, ad propositam quæstionem pertinentia facere manifesta, doceo sanctum vestrum Concilium, quòd anterioribus temporibus in nostra prouincia multi episcopi congregati, & quædam de diuersis causis ad Ecclesiasticum statum pertinentibus disponentes, statuerunt de episcopis defunctis, qui hæreticis suas facultates relinquunt, ità vt post mortem anathemati subijciantur. Sunt verò etiàm Augustini sanctæ memoriæ Epistolæ, dicentes, quòd si qui in vita sua non rectè sapuerunt, licèt non condemnari fuissent adhuc viuentes, vt demonstrato peccato isti & post mortē anathemati subijciant. Et si placet vobis, hæc ad lectionē porrigo.

Sancta Synodus dixit: Recitentur. Et cùm suscepisset idem diaconus & Notarius oblatam chartam, recitauit:

Sancti Augustini ad Bonifacium comitē de quibusdam Donatistis, accusantibus Cecilianum episcopum, quòd in vita sua codices Christianicos ad concremandum tradidit, qui propter hanc causam semetipsos separabant ab Ecclesia: cuius principium sic habet:

Laudo, & gratulor, & admiror, fili dilectissime Bonifaci, quòd inter curas armorum & bellorum, vehementer desideras ea nosse, quæ Dei sunt.

ET POST ALIA:

Et Cecilianum nequaquàm fuisse traditorem, sed à maioribus istorum falsis criminationibus & calumniosis accusationibus adpetitum: non quia in eo Ecclesiæ causa cōsistat. Nullius enim iniquitas obsistit promissionibus Dei, nec potest alicuius perire criminibus hæreditas Christi, quam ei donauit pater, dicens: Pete à me, & dabo tibi gentes hæreditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ. Tamen qui propter ipsum occasionem inuenerunt schisma tis perpetrandi, ostendendum est, purgatum fuisse in iudicio episcopali, & innocentem pronunciatum, non solùm ab episcopis iudicibus, sed etiàm ab ipso Constantino Imperatore, apud quem calumniosè ab istorū patribus accusatus est: vt agnoscant, quàm iniustè ab Ecclesia, toto diffusa orbe, diuiduntur propter eum, cuius nullum vnquàm crimen non ipsi, non præcessores eorum ostendere

Hæc non tam verba sunt Augustini, quàm ferè verborum eius sententia, quòd ad hanc epistolam attinet.

Psal. 2.

 dere

Hæc sunt ipsa verba Augustini.

dere potuerunt: quanuis (sicut etiàm in memorata epistola diximus) etsi vera essent, quæ ab eis obiecta sunt Cæciliano, & nobis possent aliquandò monstrari, ipsum iam mortuum anathemanizaremus: sed tamen Ecclesiam CHRISTI, quæ non litigiosis opinionibus fingitur, sed diuinis attestationibus comprobatur, propter quemlibet hominem relinquere non debemus.

EIVSDEM SANCTI AVGVstini ex gestis, quæ apud Marcellinũ virũ clarissimũ tribunum & notariũ acta sunt, capitulo centesimo octogesimoseptimo:

Augustinus Episcopus Ecclesiæ Catholicæ, dixit: Non in hominibus spes ponenda est Ecclesiæ, si boni sunt: neque si mali sunt, iudicanda est Ecclesia Dei perisse. Sed tamen etiàm ipsorum causam tanquã fratrum nostrorũ suscipimus, & si nobis ostendi potuerint criminosi, hodiè illos anathematizamus: non tamen propter illos Ecclesiam à DEO promissam & exhibitam deserimus aut relinquimus.

EIVSDEM EX EPISTOLA ad Catholicos.

SI fortè isti libri ità designant traditorem suum, sicut designauit Dominus Iudam, legant in eis nominatim, & expressè, vel Cęcilianum, vel ordinatores eorundem librorum fuisse traditores, & si non eos anathemanizauero, ipse eum iudicet tradidisse.

EIVSDEM EX OPERE ADuersùs Cresconium grammaticum Donatistarum, libro tertio.

Lib. 3. c. 35. contra Cresconium.

EGo in ecclesia sum, cuius membra sunt illæ omnes ecclesiæ, quas ex laboribus Apostolorum natas atque firmatas simul in literis canonicis nouimus. Earum communionem, quantùm me adiuuat Dominus, siue in Africa, siue vbicunq; non deseram. In hac communione si fuerint, quos nescio traditores, cùm eos demõstraueris, & carne & corde mortuos detestabor; nequaquàm tamen à viuis, in eiusdem ecclesiæ sanctæ vnitate manentibus, propter mortuos alienabor.

ET POST PAVCA.

Cap. 19.

SEd dicis licere mihi etiã hodiè de mortuis iudicare; quia iudicium non tantum de viuis, sed etiàm de mortuis fieri potest. Eccè volo iudicare, sed vos causam ipsam non vultis agere.

Et cum surrexisset Benignus Episcopus Heracleæ * Pelagoniæ, vicem agens Eliç viri reuerend. epi Thessalonicę, ita dixit: Et quæ modo recitata sunt Augustini sanctę memoriæ, cõueniũt statui tenẽti ab initio in ecclesia. Impium vero dogma iam inculpatum & condemnatum, & eos, qui tali dogmati obnoxij sunt, anathematizari vult ecclesiæ traditio, licèt mortui essent. Ideò & sanctæ me-

* Macedoniæ

Traditio ecclesiæ.

moriæ Augustinus dixit, Quòd si modo conuinceretur Cæcilianus de his, quæ inferuntur ei, etiam post mortem eum anathematizo. Et hæc dicebat de Cæciliano episcopo Carthaginis, qui solus ex tota Africa peruenit ad Nicęnum sanctum concilium. Sed etiam Valentinum, & Marcionem, & Basilidem à nulla synodo anathemanizatos, tamen eo quòd alienum pietatis erat dogma, quod illi defendebant, etiam post mortem anathematizat ecclesia Dei. Hoc verò etiam in Eunomiũ & Apollinarium factũ. Hanc verò Ecclesiasticam traditionem custodiens & Rambulas sanctæ memoriæ episcopus factus Edessenæ ciuitatis, qui in sacerdotibus explenduit, Theodorum istum Mopsuestenum etiam post mortem in ecclesia anathematizauit ꝓpter impia eius conscripta, sicut testimonium præbet etiam epistola, quæ ab Iba ad Marin hæreticum Persam scripta esse dicitur, necnõ etiam illi, qui cum Eusebio erant Nicomediæ episcopo, priùs ea quæ sunt Arij, sapientes, tunc uerò consentientes fidei prædicatæ à sanctis patribus Nicææ congregatis & subscribentes in ea, quoniam ad suum vomitum Arianicæ impietatis reuersi sunt, alij quidem viuẽtes, alij vero etiam post mortẽ anathematizati sunt, & ex ecclesia DEI expulsi sunt, sicut est à sancti Athanasij de hoc scriptis in historica narratione inuenire. Maximè vero fidem eis imponit Constantinus piæ recordationis per suam scriptionem ad Theodotum factam, significans per eam, quòd & Eusebius, & Theognis, illisque consentientes eiecti sunt vniuersali ecclesia, tanquam contraria Nicęnæ sanctæ synodo sapientes, cuius pars fuerunt. Sed etiam Romanorum ecclesia ante paucos annos Dioscorum, qui fuit Papa eiusdem ecclesię, & post mortem anathematizauit, cùm nec in fidem peccasset. & hoc sciunt omnes, qui degunt Romæ, & maximè, qui in dignitatibus existunt, qui etiam eidem Dioscoro communicatores permanserunt vsque ad eius mortem.

Cęcilianus solus ex Afris interfuit Synodo Nicęnę.

Hic Dioscorus per contentionem electus, & paulò post obijt.

Et postquàm dixisset Benignus religiosissimus episcopus propositam depositionem, surrexit Theodorus episcopus Cæsareæ Cappadociæ, Ioannes episcopus Nyssæ, Basilius episcopus nouæ Iustinianopoleos, quondam Camuliarensium, & dixerunt.

Iam quidem quam habet voluntatem sancta Synodus vestra de Theodoro Mopsuesteno, fecistis manifestum, secundùm Deum decentem zelum excitati aduersùs eum, & quæ ille blasphemauit contra magnum Deum & Saluatorem nostrum Iesum CHRISTVM. Quoniam verò quidam diligentes Nestorij perfidiam, idem verò est dicere Theodori insaniam, non recusant confingere quædam, & vtuntur verbis tanquam in epistola positis, scripta à sanctæ memoriæ Cyrillo ad Ioannem Antiochiæ

episcopum, pro hoc, quòd non oportet quasi Theodoro insultare, eo quòd iam defunctus est: vt nihil eorum, quæ ab eis dicuntur, vestram lateat beatitudinem, aut indiscussum permaneat, necessarium putauimus ista ad vos referre. Nusquàm verò talis epistola scripta est à sanctæ memoriæ Cyrillo, nec in eius fertur codicibus, qualem diuulgant illi. Habet autem conficta epistola sic: Inspexi literas, quibus in vnum vestra religiositas congregata, tanquàm ex communi Concilij voluntate ad me vsa est. Et de epistolæ quidem primordijs aliquid dicere, vel etiàm * eloqui superfluum existimaui valdè meritò. Cùm enim adspexissem tanquàm, vt aliquis dicat, vus spiritu excitatos, & nimis obstupuissem, hoc quod necessarium est, facere festinaui. Quomodò enim nō essem in mente habiturus tam mirandum solicitumq; vestrū studium, addam autem etiàm agonem, quem vniuersaliter suscepistis pro viro non tantummodò mirabili, sed etiàm maximam gloriam apud vos consecuto, Theodoro dico, inclamantibus quibusdam, sicut videtur odiū aduersum habentibus, occasionemque facientibus impietatis, qua tenentur quædam praua capitula, sicut quidam dixerunt, de quibus etiā vestram reuerentiam perturbauerunt, exigentes illorū abdicationem. Hoc verò etiàm nunc, sicut Epistola significat vestra, ad regiam accedentes vrbem perturbant, si fortè eis contigerit persuadere cum circumuētione quorundam, per formas Imperiales anathemati subijci ea, quæ ab eis proferuntur, ad criminandos eorum defensores. Et propter hoc, sicut mihi videtur & omni mentem habenti, non est fas contristari, vel grauiter ferre eos, qui rectè sapiunt, sed etiàm quàm longissimè relinquere eiusmodi habentes voluntatem, non dicam etiàm in mente habere, quod excogitauerunt, cùm maximè nec certa est persona, quam supponit querimoniæ capitulorum conuinctio. Incerta autem constituta, etiàm hi, qui hoc egerunt, super incertum currentes, & aerem verberantes inueniuntur. Sed his prætermissis, illud dicam, quòd conuenit eos, qui quocunque modo vel docere producuntur, vel scribere volunt, synceræ mentis oculo intueri diuinæ intellectum scripturæ, & ad eius intentionem rectè pergere, & sic suos sermones disponere in iudicio, timentes nè fortè aliter, quàm vt habet, è contrario docentes vel sapientes, minimi vocentur in regno cœlorum: cuius desiderium eos, qui ad hoc respiciunt, declinare compellit errores viæ, quæ ad illud regnum perducit, & ad illam beatam vitam festinare. Dicam verò compendiosè ad vos religiosissimos hoc, quod etiàm ad reuerendissimum episcopum Constantinopolitanæ ciuitatis Proclum, vestris literis satisfaciens, scripsi ipsis verbis sic: Quòd prolata apud Ephesinam sanctā Synodum expositione, tanquàm à Theodoro exposita, sicut dicebant, qui protulerunt, nihil sanum habente, reprobauit quidem eam sancta Synodus tanquàm peruersis plenam intellectibus, condemnans autem eos, qui ità sapiunt, dispensatiuè nullam fecit viri mentionem, nec ipsum nominatìm anathemati subiecit, nec verò alios propter dispensationem, sicut videtur, nè fortè magnam existimationem viri, qua mirificatur, attendentes Orientales seipsos separarent à coniunctione vniuersalis Ecclesiæ corporis, & adderentur consortio odioso & execrando, & quàm plurimis occasiones scandalorum generarent. Solet enim volgus rumoribus quibuslibet cum plurima voluptate aures præstare, & dicto citiùs à competenti ratione recedere: sed iustè audient, licèt non volunt, authores istorum: Lateris vosipsos, aduersùs cinerem tendentes arcus: non enim superest, qui à vobis accusatur. Ac me nemo inculpet in ista verba prolatum, sed cedo existimantibus graue esse defunctis insultare, licèt seculares sint, quanto magis etiàm eis, qui in Episcopatu à vita discesserunt? Prudentium enim est virorum, iustissimè cedere prænoscenti vniuscuiusque voluntatem, & scienti qualis vnusquisque nostrum fiet. Benè valentes vos & orantes pro nobis conseruet Dominus in omnibus religiosissimi.

Epistola D. Cyrillo falsò inscripta.

* scribere

Et ista quidem continet conficta epistola. Quis autem inspiciens eam, non statim inueniet alienam esse compositionem intellectuum & verborum, cōferens ea cum alijs scriptis sanctæ memoriæ Cyrilli? Veruntamen apertè indè falsitas eius ostenditur. Ioannes enim Antiochiæ Episcopus scripsit ad sanctæ memoriæ Cyrillum, dicens quædam de hoc, quòd non oportet anathematizari, neque Theodorum ipsum, nequè conscripta eius, tanquàm conuenientia dictis à sanctis patribus, & ad ea rescripsit sanctus Cyrillus, planè reijciens Theodori conscripta, & increpans dicentes, ista consonare illis, quæ sancti patres exposuerunt: addens literis etiàm hoc, quòd non oportet Theodori scripta defendere, tanquàm consonantia in omnibus Nestorij vaniloquijs, & meritò eiecta cum illis, vtpotè anathemate, quod aduersùs Nestorium factum est, procedente etiàm aduersùs eos, qui ante illum similia ei sapuerunt. Habet igitur sic Epistola sancti Cyrilli, ad Ioannem rescripta: Non requieuit draco apostata, pessima verè ac Deum impugnans bestia, nec cessabit vnquàm ab insita sibi prauitate. Infinitam autem inuidiam aduersùs sanctas Ecclesias nutriens in seipso, linguas effrenatas sceleratorum & profanorum hominū, cauteriatam habentium conscientiam, excitare ausus est aduersùs dogmata veritatis: sed

Epist. germana S. Cyrilli.

captus

captus vbiquè & victus est. Ineflicacē enim eius prauitatem, inceptorumque potentiam omnium nostrum saluator Christus demóstrauit.

ET POST ALIA:

ERat igitur necessarium, claram nos proptereà ducere festiuitatem, expulsa certè omni voce à quocunque dicta, quæ consonat Nestorij blasphemijs. Processit enim aduersùs omnes eadem sequentes, vel iam secutos, quòd absolutè nos & vestra sanctitas dixit, Anathematizamus illos, qui dicunt filios duos, & duos Christos. Vnus enim, vt dictum est, prædicatur à nobis & vobis CHRISTVS, & filius, & Dominus vnigenitus Deus verbum, in similitudine hominum factus, & in habitu inuentus vt homo, secundùm vocem sapientissimi Pauli. Et iterùm: Culpabiles verò sectas Diodori, & Theodori, & aliorum quorundam, quos melius est non laudare, nè aliquid graue dicam, eo quòd sicut velis omnibus deiecti sunt à gloria CHRISTI. Nè quis diuulget, rogamus, sanctis & orthodoxis nostris patribus, Athanasio, Basilio, Gregorijs, & Theophilo, & alijs, nè quo modo scandali occasio res fieret, quibusdam putantibus secundùm veritatem sic sapere, & docere eos, qui totius rectitudinis cultores fuerunt, & qui non Nestorij solius blasphemijs codices repugnantes reliquerunt, sed etiàm aliorum, qui dogmata Nestorij ante eum sapuerunt & conscripserunt. Ista sunt, quæ verè ad Ioannem Antiochenum scripsit sanctus Cyrillus. Quòd autem nihil eorum, quæ in conficta epistola continentur scriptum est ab ipso, ostenditur etiàm ex *quibus scripsit ad Acacium Melitenæ Episcopum, in quibus apertè narrat, quæ ad Ioannem rescripsit. Habent autem de hoc verba epistolæ sic.

Philip. 2.

* his, quæ

Epistola Cyrilli ad Acacium episcopum.

Reuerentissimus & religiosissimus Diaconus & archimandrita Maximus ad me peruenit, & talem virũ adspexi, sicut oportebat in longo tempore desiderantem videre. Vidi verò zelum eius & rectitudinem, & stimulum pietatis, quem habebat in CHRISTO. Contristatur verò ità, & plenum solicitudinis animum habet, vt & omnem laborem subire velit, quatenùs Nestorij perfidiam à patribus Orientis radicitùs perderet. Perlegi verò epistolam tuę sanctitatis, scriptam ad religiosissimum & reuerendissimum Episcopum Antiochiæ Ioannem, plurimæ plenam confidentiæ simul & amoris DEI. Scripsi autem & ego tales epistolas ad ipsum: sed vt videtur, peiora vincunt. Confingentes enim quæ Nestorij sunt odisse, alio iterùm ea introducunt modo, quæ Theodori sunt admirantes, & certè æqualem magis verò multò peiorē morbum impietatis habentia. Nec. n. Theodorus Nestorij fuit discipulus, sed iste illius: & velut ex vno loquuntur ore, & vnum malæ doctrinæ ex suo corde euomũt venenum. Scripserunt ergò ad me Orientales, ꝙ non oportet, quæ Theodori sunt, accusari, nè, sicut dicunt, & beati Athanasij, & Theophili, & Basilij, & Gregorij dicta accusentur. Quæ enim locutus est Theodorus, eadem & illi. Ego verò scribentes ista non sustinui, sed fiducialiter dixi, quòd Theodorus quidem blasphemam habuit linguam, & calamum ministrantem ei: illi autem fuerunt totius orthodoxiæ doctores, & splenduerunt in ea. Persuaserunt verò ità Orientalibus, vt exclamationes fierent in Ecclesijs à populis: Crescat fides Theodori: Sic credimus, sicut Theodorus, cùm eum aliquandò lapidassent in sua Ecclesia ausum aliquid subloqui breue. Sed sicut Doctor vult, sic sapit grex. Ego quidem nec cessaui increpans ea, quæ scripserunt, nec cessabo. Quoniã verò oportebat & contradictiones scriptas esse apud eos, inspectis Theodori & Diodori libris, quos scripserunt non de incarnatione vnigeniti, sed magis contra incarnationem, posui aliqua capitulorum, & quo potui modo contradixi eis, declarans vbiquè abominationis plenam esse sectam eorum. Sed etiàm ad Theodosium piæ recordationis Imperatorem consonantia antelatis scribens, ità dicit: Theodorus quidam fuit, & ante eum Diodorus: hic quidem Tarsi ciuitatis, ille verò Mopsuestiæ. Isti Nestorij impietatis patres fuerunt. In suis enim libris, quos composuerunt, immanitèr blasphemauerunt contra CHRISTVM omnium nostrum Saluatorem, nescientes ipsius mysterium. Voluit igitur impius Nestorius, quæ sunt illorum, in medium proferre, & expulsus est à Deo de sacra aula. Cùm verò anathemati subiecissent dicta Nestorij aliqui Orientis episcoporum, alio modo iterùm ea introducunt, admirantes scripta Theodori, & dicentes eum recta sapuisse & consonantia sanctis patribus nostris, Athanasio, & Gregorio, & Basilio: mentiuntur verò contra sanctos viros. scripserunt enim, quæ Theodori & Nestorij blasphemias impugnant. Quoniam igitur didici, quòd & ad pijssimas vestras aures quædam eorum referunt, rogo vt intactas & inuiolatas animas vestras conseruetis ab impietatibus Theodori & Diodori. Sicut enim iam dixi, Nestorius eorum verba locutus est, & propter hanc causam vt impius condemnatus est ab Vniuersali Synodo, quæ collecta fuit in Epheso DEI voluntate.

Nestorius Theodori Mopsuestieni discipulus.

Cyrilli scriptum ad Theodosiũ.

Et ista quidem ad conuictionem Epistolæ, quæ à defensoribus Theodori falsò composita est. Conantur autem etiàm illud aliquid malignum peragere. Circuncidunt enim verba quædam, dicta à sancto Cyrillo

rillo contra Synusiastas, per quæ etiàm ipsa volunt ostendere illum dicentem, quòd nō oportet defunctis insultare: Omne verò contrarium continent ea, quæ ab ipso in eodem libro dicta sunt. Dicit enim, quòd sinè causa quidem ferri aduersùs defunctos non oportet, nè inimicitiæ hoc esse videatur: dogmatica verò proposita quæstione, licèt defuncti sint illi, de quibus dicitur aliquid tale, non oportet tacere, sed conuincere ea, quæ malè illi dixerūt. Habet verò ità pars, quę de hoc est: Longa nobis modò elaborata est expositio, pro dogmatibus veritatis certare volentibus. Vnum enim Dominum IESVM Christum declarat vbiq; qui ex DEO patre diuinè processit Deus verbum, humaniter autem & secundùm carnem ex muliere. Nec aliquis dicat, meotem habens circunspicere singulas res scientem, quòd talem non habentibus fidem immaniter sumus inuecti, vocante ad hoc interdùm quadam tristitia, quæ ad illos est, quibus contradiximus. Habet enim indè res ipsa coniunctionem, nec ignauam satisfactionem. Nam illi quidem iam mortui sunt, & ab humanis rebus proficiscentes, ad aliam vitam migrauerunt: insipientia verò est, omninò non viuentibus, sed iam defunctis, inimicialiter insultare. Quoniam verò dogmaticæ rectitudinis amatoribus dilecta est veritas, & vera dicere eos necessariò decet, & exercitatos esse, vt possint vana solentibus loqui resistere, arbitratus sum oportere, innumerabili multitudine fratrum non mediocriter iniquitatem passa, ex quibus scripserunt de omnium nostrum Domino & saluatore Christo Diodorus Tarsi ciuitatis, & qui Mopsuestiæ fuit Episcopus, eloquentissimus Theodorus, pauca quædam dicere ad ea, quæ illi dixerunt, & sectæ amborum deformitatem legentibus demonstrare.

Intentione igitur sancti Cyrilli, quæ in prolatis continetur, demonstrata, certum facimus, quòd etiàm alia vtuntur Epistola, scripta ad sanctum Proclum ab eodem sanctæ memoriæ Cyrillo, quædam de anathemate Theodori continente. Coactus autem est illa scribere ex literis scriptis ab Ioanne & alijs Episcopis Orientalibus pro Theodoro, cùm exigerentur anathematizare Capitula Theodori, directa ipsis à Proclo sanctæ memoriæ. Habet verò Epistola ad sanctum Proclum à sanctæ memoriæ Cyrillo scripta sic: Vix aliquandò multisque sudoribus sanctitatis tuæ sanctique Concilij, apud Ephesum congregati, Nestorij vaniloquia resecuerunt vbiquè Dei Ecclesię: nimiùm verò contristantur propter hoc quidam Orientalium, non solùm laicorum, sed etiàm sacerdotum. Sicut enim diuturnæ passiones difficiliores ad medicandum existunt, vel forsitan etiàm hoc omninò abnegant: * & anima ægrotans peruersorum intellectuum & dogmatum putredine, insanabilem habet passionem. Verumtamen Dei gratia, siue occasione, siue veritate vnum CHRISTVM & loquuntur & prædicant, & impias Nestorij verbositates anathematizauerunt: & interim multa tranquillitas ibi est, & in fide quotidiè confirmantur etiàm illi, qui aliquandò dubitabant. Nunc verò, sicut scripsit ad me dominus meus sanctissimus Episcopus Antiochiæ Ioannes, initium apud ipsos alterius tempestatis surrexit, & plurimus est timor, ne forsitan quidam instabiles ad priora reuertantur. Dicunt enim quosdam ad magnam illam ciuitatem peruenisse, deinde interpellasse pijssimos & Christianissimos Imperatores, & postulasse per diuinam eorum sanctionem anathematizari libros Theodori Mopsuesteni, ipsumqoe memoratum virum: magnum verò eios nomen esse per Orientem, & mirificari nimiū conscripta eius: & sicut dicunt, contristantur omnes, quòd vir nobilis & defunctus in communione Ecclesiarum, anathematizatur. Nunc verò quòd in conscriptis eius inuenimus quædam nefariè dicta, & nimiæ plena blasphemiæ, nulli dubium est rectè sapientium. Sciat verò tua sanctitas, quod prolata apud sanctam Synodum expositione ab eo composita, sicut dicebant, qui protulerūt, nihil sanum habente, reprobauit quidem eā sancta Synodus, vtpote peruersis plenam intellectibus & Nestorianam impietatem quasi effluentem: his verò condemnatis, qui sic sapiunt, nullam viri memoriam fecerat dispensatiuè, nec ipsum nominatìm anathemati subiecit propter dispensationem, nè quidam ad existimationem viri respicientes, seseipsos ab Ecclesijs separent.

Theodorus cur non dānatus nominatìm.

ET POST ALIA:

Et per alium verò modum anathematizatis & eiectis Nestorij blasphemijs, vnà cū eis eiecta sunt, & quæ illius sunt, plurimam habentia ad ista consonantiam. Et si quidem hoc agerent indubitanter per Orientem, nullumqoe esset tumultum indè sperare, dicebam vtiquè nullum esse impedimentum, nunc exigi eos etiàm in scriptis hoc facere: si verò, sicut scribit dominus meus sanctissimus Episcopus Antiochiæ Ioannes, eligant vtique magis comburi, quàm aliquid eiusmodi peragere, qoare flammam sopitam resuscitamus, sedatosque tumultus non opportunè commouemus, ne forsitàn vnquàm vltima primis peiora inueniantur? Et hæc dico, vehementer quidē increpans, quæ scripsit memoratos Theodorus: timens verò futuros à quibusdam propter eam rem tumultus, nè forsitan aliquo modo ea, quæ Nestorij sunt, lugere quidem coloratim incipiant, secundùm illud quod alicubi à Poeta dictom est apud Græ-

cos

Epist. Cyrilli ad Proclum.

for. * sic &

cos, quòd occasione Patrocli suas calamitates vnaquæque lugebat.

Ista omnia demonstrantia intentionem, quam habuit sanctus Cyrillus de anathemate Theodori, relinquentes, illis vtuntur solis, quæ propter dispensatioonem dicta sunt, vt perfectè à Nestoriano errore illos abduceret adhuc in eo detentos, & compesceret tumultus, quos ab hæreticis fore suspicabantur. Proclus igitur sanctæ memoriæ, acceptis à sancto Cyrillo scriptis, acceptis verò etiàm ab Orieotalibus plurimis deprecationibus, vt oè anathematizaretur Theodorus, oec impia eius conscripta, scribit adhortans eos vel Theodori blasphemias anathematizare, & liberos seipsos tali suspicione demonstrare. Qooniam verò eiusmodi dispésationem Cyrilli & Procli sanctæ memoriæ ooo susceperuot, è contrario verò permanserunt desendentes etiàm ipsas blasphemias Theodori, & dicentes eas consonare scriptis à sanctis patribus, videns sanctus Cyrillus crescentem impietatem, & indè simpliciorum læsionem timens, coactus est libros cóscribere aduersùs Theodorum, & aduersùs eius blasphemias, & post mortẽ eiusdem Theodori & hæreticum, & impiũ, & super paganos, & super Iudæos blasphe-

Hiere. 2. mum eum ostendere his verbis: Expauit cælum propter hoc, & contremuit ampliùs vehementer dicit Dominus. O intolerabilem malignitatem, O linguam loquentem iniquitatem contra Deum, & mentem cornu in altitudinem extollentem. Paruum tibi esse videtur, adfixum esse ligno Domioum gloriæ, quem tu quidem neque filium verũ, neque Dominum esse dicis: Nos autem credimus, quòd verè est & Deus, creator & opifex omnium. Nec eoim erat homo simpliciter, sed in specie humana ex Deo patre verbum, noo translationem, nec mutationem in carnem passum, magis verò vnitum ei secũdùm fidem sacrarum literarum. Iste, qui carne passus est, & suspensus est io ligno, miracula fecit in Aegypto, per sapieotem Mosen suam gloriam manifestans. Et iterùm idem saoctus Cyrillus aduersùs Theodorum, & eius blasphemias tradit: Sobrij estote ebrij ex vioo vestro, acclamet aliquis sic errantibus. Impone homo tuæ linguæ ostium & seram: cessa cornu in altitudinem extollens, & loquens iniquitatem aduersùs Deum. Quousquè insultas patienti Christo? Io mente

1. Cor. 8. habe scriptum à diuino Paulo: Sic verò peccantes in fratres, & percutientes eorum infirmam cooscietiam, in Christum peccatis.

Ezec. 16. Et vt aliquid ex propheticis loquar codicibus, iustificata est Sodoma ex te. Superasti paganorum verbositates, quas contra Christum fecerunt: stultitiam existimantes crucem, nihil esse ostendisti. Iudaicæ superbię crimina minorare præsumis: & quòd ad te pertinet, detrahis ad infamiam eum, qui superoas sedes * condecet, & vnà cum patre & Deo eandem sedem habet. Illum enim, qui ex mortuis resurrexit, io Deitatis sedib' sedere, inquit sapientissimus Paulus. Et Pro-

Heb. 1. clus autem sanctę memoriæ, aduersùs Theodorum & eius impietatem io Tomo ad Armenios ità dicit: Fugiamus turbulentos & cœnosos falaciæ riuos, DEVM impugnantes dico sectas: Arij insaniam, diuidentem indiuiduã Trinitatem: Eunomij audaciam, circuncludentem scientia in occupabilem naturam: Macedonij rabiem, separantem à Deitate inseparabiliter procedentem spiritum: & nouam istam & vanam blasphemiam, quæ Iudæorum plurimùm vincit blasphemiam. Illi enim eum, qui est verè filius, reprobant, fraudantes ramo radicem: isti verò ei, qui est, & alterum superioducũt, diuulgantes tanquàm multa generãtem incorruptibilem naturam. Dicamus igitur

Ephe. 2. cum Paulo: Christus est pax nostra, qui fecit vtraque vnum. Iudæum enim & paganũ per baptisma in vnum oouum hominem creauit, volens virtute conuersatione distantia. Horreant condemnationem factores nouę impietatis: siquidem distantia in conuentionem vnita sunt: ille antem, qui vnijt, in dualitatẽ (quantùm est in eis) diuisus est. Et iterùm idem ex Epistola ad Ioannem Antiochenum Episcopum, aduersùs easdem blasphemias Theodori ità dicit: Multi inclamant hic religiosissimum Episcopum Edessenorum Ibam, non solùm clerici quidam Edesseni & monachi, sed etiàm primates & clari militiæ, quibus rectæ fidei calidus zelus accenditur: quia tantum Nestorij dementiam diligir, vt & quædam capitula, quæ supposita scripto à nobis ad Armenios Tomo direxi tuæ reuereotiæ, stulta ac profaoa constituta, & omni impietate plena, transferret Syrorũ voce & transmitteret vbiquè, vt multis simpliciorum incósiderato auditu læsionem peroiciosorum suscipientibus persuaderet ità sapere, sicut abdicatom est Dei Ecclesię. Quæ qoandò post lectionem cognoueris, festinare digneris cum omni alacritate eum compellere Tomo quidem scripto ad Armenios subscribere: vaniloquiom verò, magis verò mooftri loquium, vel, quod est verius dicere, Iudaicã impietatem Capitulorum illorum condemnantem, viua voce & sana manu anathematizare dementiam.

ET POST PAVCA:

Hic igitur est vnus filius vnigenitus. Sed noo ità quidam, peruersa mente & cogitationis dementia istorum capitulorum genitores facti, impiorum abortiuorum & sibi peroiciosorum patres apparuerunt. Deindè si memoratus comminister Ibas cognoscit ea, quæ ad legentium & audientium de-

structio-

structionem cuomita sunt capitula sicut arbitror eum, cùm sit prudens, & à pueritia diuinis scripturis nutritus, abominari ea & reijcere, confidenti voce, & non erubescenti fronte, quod in anima sapit, ostendat, omnia supposita ad Armenios Epistolæ Capitula reijciens ac deculcans, vtpote diabolicæ insaniæ constituta, inuentiones, & omnia anathemate digna iudicans. Dicant igitur, qui vtuntur dictis sancti Cyrilli & Procli, quæ de Theodoro scripta sunt, si non Iudæis, aut paganis, aut Sodomitanis, & hæreticis connumeratur: immò magis eorum omnium impietatem magnitudine suarum blasphemiarum superans, & peruersa mente & cogitationis dementia istarum blasphemiarum genitor factus, impiorum abortiuorum, & sibi perniciosorum pater apparens, & ad destructionem legentium & audientiū eorū mēs eiusmodi blasphemias, anathemati subiectus est. Certum enim est, quòd qui impius demonstratus est, omnimodò separatus est à Deo: sicut etiàm ille, qui anathematizatus, tanquàm impius separatus est. Nihil. n. aliud significat anathema, nisi à Deo separationem. Si verò & propter dispensationem aliquid Patres dixerunt, vt separarent ab errore Nestorij tunc defensores eius, tamen quoniam nec susceperunt dicta illorum, & tempus, quod dispensationis indigeret, præterijt, iam ad perfectum venerunt, & scripserunt, quæ superiùs dicta sunt, & post mortē eius aduersùs eum & impia eius conscripta: sicut etiàm Paulus Apostolus cùm ad tempus concessisset circuncisionē Hebræis, necnon etiàm ipse circuncidisset propter dispēsationem Timotheum: posteà verò quod est perfectum docēs, in Epistola ad Galatas inquit: *Ecce ego Paulus dico vobis, quòd si circumcidamini, Christus vobis nihil prodest. Testificor verò rursùm omni homini circuncidenti se, quoniam debitor est legis faciendæ. Euacuati estis à Christo: qui in lege iustificamini, à gratia excidistis. Nos enim spiritu ex fide spem iustitiæ expectamus. Nam in Christo Iesu neque circuncisio aliquid valet, neque præputium, sed fides, quę per charitatem operatur. Et iterùm: Ego verò fratres si circuncisionem prædico, quid adhuc persecutionem patior? Ergò euacuatum est scandalum crucis. Vtinàm & abscindantur, qui vos conturbant.* Et propter dispensationem iterùm quandam castificatus in templo vnà cum alijs, etiàm statutas pro castificatione legales oblationes offerens, infirmisque condescendens, iterùm *regit dicens in Epistola ad Colossenses: *Nemo ergò vos iudicet in cibo aut in potu, aut in parte diei festi, aut neomeniæ, aut sabbatorum, quæ sunt vmbra futurorum.* Et iterùm: *Si mortui estis cum Christo ab elementis mundi, quid adhuc tanquàm viuentes in mundo, decernitis: nè tetigeris, neque gustaueris, neque contrectaueris?* Quæ sunt omnia in corruptelam ipso vsu, secundùm

Anathema quid.

Act. 16.

Galat. 5.

Ibidem.

Act. 21.

forte, * corrigit. Coloss. 2.

Ibidem.

præcepta & doctrinas hominum. Per ista verò Apostolus legalem dispositionem & quasi corporalia legis recusans, docet quòd interdùm dispensatio per congruum tempus prodest, & interdùm efficit læsionem ad temporis qualitatem. Cùm enim opùs est ignorantes vel errantes docere, tunc maxima dispensationis vtilitas est. Quandò verò in doctrina perfectionis tempus est, tunc relinquentes patientiam, ad perfectionem dogmatum peruenimus. Veruntamen nihil prohibet, etiàm per alia exempla persuadere defendentibus Theodorum, eiusque conscripta, quòd nihil prodest impiè agentibus, si contigerit quosdam vel ignorantia, vel præsumptione, vel etiàm dispensatione quadam scripsisse aliquid pro eis. Nam Basilius sanctus quædam scripsit de Apollinario, sed nō propter hoc eum condemnatione liberauit. Sunt verò, quæ Basilius ad Patrophilum Episcopum * Megarum scripsit, ista: Non multum autem tēpus in medio & profectio vsq; ad Cilicas, & indè reditus, & statim literæ abdicationem habentes nostræ communionis. Causa verò diruptionis, quòd Apollinario scripsimus, & compresbyterum nostrum Diodorum habemus nobis communicantem. Ego verò Apollinarium quidem inimicum nunquàm existimaui, sed sunt pro quibus hominem* erubesco: non tamen sic meipsum homini coniunxi, vt illius crimina ipse suscipiam, cùm habeo quædam etiàm ego accusare eum, inspectis quibusdā conscriptis eius. Et Athanasius diuersas epistolas ad Apollinarium scribit, tanquàm eum in fide sapientem: & tamen posteà libros integros etiàm post mortem Apollinarij scripsit aduersùs eum, cognitis illius in scripto blasphemijs: & nihil Apollinario profuerunt, quæ antè ad illum, tanquàm eadem in fide sapientem, scripta sunt. Sed etiàm Leo sanctæ memoriæ Papa antiquioris Romæ & suscepit Eutychem, & rescripsit, comprobans eum, & tamen posteà condemnauit & anathematizauit eum tāquàm hæreticum. Et multos quidem etiàm alios inuenimus post mortem anathematizatos. Necnon etiàm Origenem, & si ad tempora Theophili sanctæ memoriæ vel superiùs aliquis recurrerit, post mortem inueniet anathematizatum: quod etiàm nunc in ipso fecit & vestra sanctitas, & Vigilius religiosissimus Papa antiquioris Romæ. Præsumpserunt verò Theodori defensores etiàm Ioannis sanctæ memoriæ Episcopi Constantinopolitani literas proferre, quasi ad Theodorū factas, laudes eiusdem Theodori continentes. Quòd verò falsa ista sunt, testimonium præbent, qui Ecclesiasticas historias studiosè scripserunt, apertè narrantes, quòd ad Theodorum Mopsuestenum, cùm à solitaria vita excidisset, scripta est Epistola ab Ioanne multorum versuum, & vtilissima,

Sed

Conniuentia quando vtendum, & quando non.

Epist. 84.

* veneror

Hinc apparet in hac Synodo fecisse damnationem Origenis, quæ hic desideratur.

Sed etiàm Theodoritus ipse in sua Ecclesiastica historia mentionem fecerat conuersationis, quam Ioannes & Theodorus simul in monasterio exercuerunt: quod apertè demonstrat eadem Epistola, à seculari conuersatione ad pudicam in monasterio vitam reuocans eum. Sin autem & aliquis concedat ad ipsum Theodorum scriptam eam, quod non est: sed certum est, quòd Ioannes, qui cùm per totum suum pontificatum veritatis verbum rectè tractasset, ignorans tales blasphemias cōscripsisse Theodorum, eiusmodi ad illum literas fecerat. Et quòd dicitur à quibusdam, quòd in communicatione & pace ecclesiarum defunctus est Theodorus, mendacium est & calumnia magis aduersùs ecclesiam. Ille enim in communicatione & pace ecclesiarum defunctus est, qui vsque ad mortem recta Ecclesiæ dogmata & seruauit, & prædicauit. Quòd verò Theodorus non seruauit neque prædicauit recta Ecclesiæ dogmata, certum est etiàm ex eius blasphemijs. Veruntamen testimonium præbet etiàm Gregorius Nyssenus Defensoribus impietatis Apollinarij, criminantibus Ecclesiæ sacerdotes propter Theodorum Mopsuestenum, illiusque blasphemias proferentibus, in quibus apertè duos filios colens ostendebatur, dicit idem Gregorius in epistola ad Theophilum sic: Apollinarium dogmatum defensores per querimoniam, quæ contra nos est, conantur sua confirmare, carnale verbum, & Dominum seculorum hominis filium, & mortalem filij Deitatem facientes. Dicunt enim tanquàm quibusdam in Catholica Ecclesia duos filios colentibus in dogmate, vnum quidem secundùm naturam, alterum autem secundùm adoptionem postrà adsumptum. Nescio à quo tale audierunt, & ad quam personam reluctantur. Nondùm enim cognoui eum, qui talia loqui ausus est. Veruntamen quoniam istam proponentes aduersùs nos causam, per hoc quòd videntur tale flagitium impugnare, suas sectas confirmant, bonum est, vt tua in gratia perfectio, sicut tibi in mentem ducet spiritussanctus, incidat occasiones, & persuadeat eis, qui ista calumnialiter applicant Dei Ecclesiæ, quòd nullum est eiusmodi dogma apud Christianos, nec prædicatur. Gregorio igitur sancto clamante apud Christianos nullum esse eiusmodi dogma, colentium duos filios, Theodoro autem hoc colente per tota sua conscripta, quomodò conantur dicere, in communione ecclesiarum talem impiom & blasphemum mortuum esse, cùm neque sancti patres susceperunt eos, qui dixerunt aut scripserunt, quòd consonantia Athanasio, & Basilio, & Gregorijs, & alijs impius Theodorus in suis libris exposuit? & meritò. Qui enim talia scripserunt, aliena piæ doctrinę prædicatorum sanctorum patrum sapuerunt, sicut licet volenti cum scriptis memoratorum sanctorum patrum conferre ea, quæ sunt Theodori, inuenire. Ille enim nimiæ blasphemiæ sua conscripta adimplēs, ad perniciem legentium & consentientium illius impietati edidit: isti verò maxima lumina ecclesiæ, constituti super excelsa tecta suorum operum firmæ ædificationis, pietatem cum plurimis periculis, & omni fiducia prædicauerunt. Decet igitur vestram sanctitatem ea quidem, quæ dicta sunt, pro hæreticis auersari: traditionem autem Ecclesiæ, quod certè facietis, in omnibus sequi, & Ecclesiam liberare criminatione, quæ infertur ei propter Theodorum & eius conscripta.

Diodorus Archidiaconus & Primicerius notariorum dixit: Præ manibus habemus & gesta, quæ Mopsuestię confecta sunt apud religiosam Synodum prouinciæ secundæ Ciliciæ, ex quibus manifestatur, quòd ex anterioribus temporibus nomen Theodori sacris diptychis eiectum est. Sancta synodus dixit: Recitentur. Et cum accepisset Theodulus reuerendus diaconus & notarius, recitauit:

Piissimo & Christianissimo nostro principi, meritò diuinitùs honorato, Flauio Iustiniano Augusto & Imperatori, Ioannes, Thomas, Stephanus, Nicetas, Andreas, Procopius, Vrbicius, Antonius & Cosmas humiles Episcopi vestræ secundæ Ciliciæ prouinciæ. Semper quidem pro pietate ad Deū permanente labores vestræ Christianitatis mirati sumus, & mercedem vobis studij, quod circa meliora & optima humanorum habetis, redditurum esse credimus cęlestis regni participationem. Nihilominùs autē & nunc festinantiam pijssime vestram circa sanctā vniuersalis Ecclesiæ pacem cōsiderantes ex his, quæ de Theodoro olim Mopsuestenæ ciuitatis Episc. piè nobis directa sunt à vestra Christianissima serenitate, superlaudamus, & miramur circa recta dogmata zelum inuictissimæ tuū. Accessimus enim ad Mopsuestenam ciuitatē vniuersi, qui per vestram secundam Ciliciam sacerdotium sumus sortiti, Marthanio viro magnifico nobis ea, quæ agūtur cōplente, cùm hoc vestra pietas iussisset, & religiosissimos eius clericos aduocauimus, necnon etiàm clarissimos & laudabiles huius habitatores, electis ab ipsis his, q ætate prouecti fuerū:, hoc, qd iussē à Christianissimis vobis præceptum est, interrogabamus, qñ Theodor⁹ prior sacris diptychis eiectus est, sed etiàm quis loco illius inscriptus est. Ista verò eos dicere, adhortabamur sanctis & orātis propositis Euangelijs. Illi verò nobis fidem eorū, quæ dicenda erant, per venerabilia iuramenta affirmātes, & ætatē suā explanantes, ignorare dicebant, ex quo Theodori vetustū vocabulū sacris diptychis deletū est, Cyrillus autem sanctæ memoriæ Alexādrinæ

In pace ecclesiarum quis mori dicendus.

Literę Gregorij Nysseni.

Traditio ecclesiæ in omnibus sequenda.

Acta Synodi Prouincialis secundæ Ciliciæ.

næ magnæ ciuitatis pontifex, in illius loco insertus est. Istis consonare etiàm ipsa præ manibus habêtes sacra diptycha, teste Deo, inuenimus. Sanctæ enim memoriæ pontificum memoratæ Mopsuestenæ ciuitans nomina recitantes, Theodori quidê nullã memoriã insertã esse reperimus, Cyrillũ verò vnà cũ sanctis, qui ad Deũ antè abierunt, cõscriptũ, cùm nullus Cyrillus Mopsuestenæ fuisset ciuitatis episcopus. In fine verò connumerationis Theodorũ conscriptum esse iuniorem inuenimus, qui ex Galatia ortus, vnus nostri factus Concilij, ante tres annos defunctus est. Omnia igitur gestis inserêtes, & humili huic suggestioni côiûgentes, manifesta ea, quæ mota sunt, vobis Christianissimis fecimus, orantes magnum & saluatorê Deum, vt nobis, & paci sanctarũ Ecclesiarũ te longæuum & vestram Christianissimã serenitatem custodiat. Ioannes misericordia Dei episcopus vestræ Iustinopolitanæ metropolis, subscripsi.

Thomas misericordia Dei Episcopus vestræ Aegææ ciuitatis, suggerens subscripsi.

Stephanus misericordia Dei Episcopus Castabaleæ ciuitatis, referens subscr.

Nicetas misericordia Dei episcopus Epiphaniæ ciuitatis, suggerens subsc.

Andreas misericordia Dei episcopus vestræ Flauiadeæ ciuitatis, suggerens subs.

Procopius misericordia DEI episcopus vestræ Irenopolitanæ ciuitatis, subscripsi.

Vrbicius misericordia Dei episcopus vestri Alexandrini oppidi, suggerens subscr.

Antonius misericordia DEI episcopus vestræ Roseæ ciuitatis, suggerens subscripsi.

Cosmas misericordia DEI episcopus vestræ Mopsuestenæ ciuitatis, suggerens subs.

Exemplum sacræ Epistolæ, scriptæ ad beatissimum Ioannem Metropolitanum episc. *Literæ Iustiniani Imperatoris.*

SIGNIFICAVIMVS tuæ sanctitati colligere omnes religiosissimos episcopos, qui de tua Synodo sunt, & peruenire in Mopsuestenam ciuitatem, & requisitionem subtilem facere conuenientibus vniuersis ibi côstitutis senioribus hominibus, siue clericis, siue laicis, & discere ab ipsis, si cognoscunt tempus, ex quo oblatum est nomen Theodori sacris diptychis. Si verò non meminerint, ex quo hoc factum est, confiteantur hoc ipsum, quòd non cognoscunt insertum aut prædicatum in sanctis diptychis nomen Theodori & proferantur vobis & ipsa diptycha, vt cognoscatis quis pro illo insertus est: & tales confessiones gestis recipientes, & vestris suggestionibus coniungêtes, subscribat & tua sanctitas in ipsis, & cæteri religiosissimi episcopi: & sic dirigite vnam quidem ad nos, alteram verò ad sanctissimum Papam. Et hoc tamen manifestum fiat, & vnusquisque eorum, qui confitentur, dicant & manifestent, quot est annorum: & vos verò in proprijs confessionibus significate de prædicto capitulo, & quê pro Theodoro insertum inuenistis. Scripsimus autem & Marthanio viro magnifico pro hoc, vt sinè vlla dilatione ista agerentur, & nobis mitterentur. Legi.

Datur decimo Kalendas Iunias Constantinopoli, Imperij domini nostri Iustiniani perpetuò Augusti anno vigesimoquarto, post Consulatum Basilij viri clarissimi anno nono.

COSMAE sanctissimo episcopo Mopsuestiç. Significamus tuę sanctitati, quòd iussimus Ioanni beatissimo Metropolitano Anazarbenę ciuitatis colligere omnes prouinciæ episcopos, & peruenire in vestrã ciuitatem, & subtilem inquisitionem facere conuenientibus omnibus apud vos constitutis senioribus hominibus, siue clericis, siue laicis, & discere ab illis, si cognoscunt, ex quo ablatum est nomen Theodori à sanctis diptychis: si verò non meminerint de tempore, & quandò hoc ipsum factum est, & hoc ipsum confiteantur, quòd non cognoscunt nomen Theodori in sanctis diptychis insertum, vel prædicatum ipsum in ecclesia. Oportet igitur proferri & ipsa sacra diptycha, vt omnes cognoscant religiosissimi episcopi, quo ordine nomina episcoporum in diptychis recitantur: & hoc ipsum manifestum vos facere per suggestionê vestram: & confessiones gestis interuenientibus recipientes, & vestris coniungentes suggestionibus, subscribite omnes collecti Episcopi, & sic dirigite vnã quidem ad nos, alteram verò ad sanctissimũ Papam. Et hoc verò fiat manifestum in côfessionibus eorũ, vt vnusquisque dicat & manifestet, quot est annorum. Legi. *Aliæ Iustiniani literæ.*

Datur vndecimo Kalendas Iunias Côstãtinopoli, Imperij domini nostri Iustiniani perpetuò Augusti anno vigesimoquarto, post consulatum Basilij viri clarissimi anno nono.

IMPERII diuini & pijssimi nostri domini Flauij Iustiniani ppetuò Augusti & Imperatoris anno vigesimotertio, post consulatum Flauij Basilij viri clarissimi anno nono, ante XV. Calendas Iunias, mensis Iunij XVII. instantis XIII. Indictionis, in Mopsuestia Colonia Christianissima p̃sidente in religiosissimo secreto venerandi Episcopi Ioanne religiosissimo & sanctissimo Metropolitano, considentibus autẽ Thoma religiosissimo episcopo Aegææ ciuitatis, & Stephano religiosissimo episcopo Castabaleæ ciuitatis, & Niceta religiosissimo episcopo Epiphaniorum, & Andrea religiosissimo episcopo Flauiadeorum, & Procopio religiosissimo episcopo Irenopolitanorum, & Vrbicio religiosissimo episcopo Alexandrino oppidi, & Antonino religiosissimo episcopo Roseorum, & *Synodus Mopsuestiana.*

Cosma religiosissimo episcopo Mopsuestię ciuitatis, necnon etiàm Marthanio viro magnifico, comite domesticorum, & omnibus religiosissimis presbyteris, præsentibus autẽ & omnibus religiosissimis Diaconis, & subdiaconis, & lectoribus prædictę Mopsuestenæ ciuitatis sanctissimæ Ecclesiæ: insupèr præsentibus Eumolpio & Theodoro clarissimis Comitibus, & Hypatio & Paulo clarissimis tribunis, & Eusebona clarissimo Palatino, & Paulo viro honesto defensore, & Stephano viro laudabili, & Paulo cognomine Neonis, alijsque laudabilibus habitatoribus eiusdem Mopsuestenæ ciuitatis, Iulianus diaconus & notarius dixit: Pijssima iussio serenissimi & Christianissimi nostri domini ad vestram peruenit sanctitatem, quædã de Theodoro, facto olìm istius Mopsuestenę ciuitatis episcopo, dicẽs agere vosmetipsos & vestrum sanctum Cõcilium: & hãc Marthanius vir magnificus per metropolim degenti vestræ sanctitati transmisit, qua suscepta, competẽtibus præceptis prompto animo finem imponere festinans, statim vsa literis ad omnes sanctissimos prouincię episcopos, adhortando eos celeriter peruenire ad istam Mopsuestenam ciuitatem, & agere ea, quæ piè iussa sunt. Similia verò & ad Cosmam religiosissimum huius Mopsuestenæ optimæ ciuitatis episcopum scripta sunt ab eius pietate. Cùm isti igitur sic processissent, adsunt, sicut videtis, omnes sanctissimi prouinciæ Episcopi, necnon etiàm Marthanius vir magnificus, & ipse ex diuinis præceptis iussus ea, quæ piè præcepta sunt, ad effectum perducere. Adsunt nihilominùs ex vestra iussione & omnes religiosissimi clerici per istam ciuitatem sanctæ Ecclesiæ, necnon etiàm eius defensor honestus vir: insupèr & clarissimi istius possessores & laudabiles habitatores, & illi, quos seniores esse huius defensor putans manifestos nobis fecit. Habemus præ manibus vtramque piam iussionem, & hoc ipsum per iussionem sanctitatis vestræ suggerimus. Ioannes per misericordiam DEI episcopus Iustinopolitanæ Metropolis, & Thomas episcopus Aegon, & Stephanus episcopus Castabaleorum, & Nicetas episcopus Epiphaneorum, & Andreas episcopus Flauiadeorum, & Procopius episcopus Irenopoleos, & Vrbicius episcopus Alexandrini oppidi, & Antoninus episcopus Roseorum, & Cosmas episcopus Mopsuestiæ, dixerunt: Primum omniũ semper studium facit Christianissimus nr. & Serenissimus Imperator, circa DEVM vigilantiam & incul pabilem venerationem. Cùm igitur ad sanctarum ecclesiarum statum quædam acciderit causa, solitam & Deo verè dilectam alacritatem ostendit: Et nos igitur pijs & Deo placitis ab Imperatore præceptis administrantes, omnia diligenter agamus, quæ iustè placita sunt eius Imperio. Diuinis igitur in medium prolatis scripturis, & his, quæ aguntur testimoniũ præbentibus, manifestæ fiant pijssimæ iussiones serenissimi Imperatoris, & agẽdis anteponantur. Et prolata sunt in medium sancta Euangelia, & recitatæ & antepositæ sunt pijssimæ iussiones.

Ioannes misericordia DEI episcopus, & cæteri reuerendissimi episcopi dixerunt: Illos ad explananda & probanda capitula, quæ à pijssimo Imperatore exquisita sunt, productos reuerentissimos viros, & ætate subtilem sciẽtiam habentes, oportet sua explanare vocabula, & quem habendum sacerdotij gradum sortiti sunt. Prouectos igitur ætate reuerentissimus ecclesiæ defensor ab alijs sepatet. Eugenius diaconus & ecclesiæ defensor Mopsuestenæ sanctæ ecclesiæ, dixit: Secundùm interlocutionem vestræ sanctitatis prouectos ætate reuerentissimos presbyteros & diaconos à cæteris separaui, & stant sicut videtis. Sanctissimi episcopi dixerunt: Agatur, quod pronunciatũ est. Martyrius dixit: Martyrius dicor, presbyter sum istius sanctæ ecclesiæ. Paulinus dixit: Paulinus dicor, presbyter sum istius sanctę ecclesię. Stephanus dixit: Stephanus dicor, presbyter sum istius sanctissimę ecclesię. Olympius dixit: Olympius dicor, presbyter sum istius sanctissimę ecclesię. Ioannes dixit: Ioãnes dicor, presbyter sum istius sanctę ecclesię. Thomas dixit: Thomas dicor, presbyter sum istius sanctę ecclesię. Theodorus dixit: Theodorus dicor, p̃sbyter sum istius sanctę ecclesię. Thomas dixit: Thomas dicor, presbyter istius sanctę ecclesię. Eudoxius dixit: Eudoxius dicor, presbyter sum istius sanctę ecclesię. Paulus dixit: Paulus dicor, presbyter sum istius sanctę ecclesię. Theodorus dixit: Theodorus dicor, presbyter sum istius sanctę ecclesię. Paregorius dixit: Paregorius dicor, archidiaconus sum istius sanctę ecclesię. Ioannes dixit: Ioannes dicor, diaconus sum istius sanctę ecclesię. Theodorus dixit: Theodorus dicor, diaconus sum in hac ciuitate natus. Paulus dixit: Paulus dicor, diaconus sum in hac ciuitate natus. Ioannes dixit: Ioannes dicor, diaconus sum in hac ciuitate nat⁹. Thomas dixit: Thomas dicor, diaconus sum in hac ciuitate natus.

Sãctissimi episcopi dixerũt: Idem ipsum agant & clarissimi possessores & laudabiles huius habitatores quos seniores istius ciuitatis honestus defensor demonstrauit, & ab alijs separati, sua dicant vocabula & status. Eumolpius dixit: Eumolpius dicor, comes sum, in hac ciuitate natus. Theodorus dixit: Theodorus dicor, comes sum, in hac ciuitate natus. Eusebonas dixit: Eusebonas dicor, palatinus sum, in hac ciuitate natus. Stephanus dixit: Stephanus dicor, præfectianus sum, in hac ciuitate natus. Paulus di-

dixit: Paulus dicor cognomino Neonis, in in hac ciuitate natus. Anatolius dixit: Anatolius dicor, principalis,* in hac ciuitate natus. Marinus dixit: Marinus dicor, in hac ciuitate natus. Eustachius dixit: Eustachius dicor, cognomine Rhoda, in hac ciuitate natus. Anatolius dixit: Anatolius dicor, in hac ciuitate natus. Rufinus dixit: Rufinus dicor, architectus, in hac ciuitate natus.*Comitas dixit:* Comitas dicor, agens in rebus, & pater istius ciuitatis. Theodorus dixit: Theodorus dicor, agens in rebus, in hac ciuitate natus. Ioannes dixit: Ioannes dicor, tabularius, in hac ciuitate natus. Addęus dixit: Addæus dicor, ciuis sum. Marcus dixit: Marcus dicor, præfectianus * in hac ciuitate natus. Ioannes dixit: Ioannes dicor, lecticiarius in hac ciuitate natus. Nicetas dixit: Nicetas dicor, tabularius sum, in hac ciuitate natus.

Sanctissimi episcopi dixerunt: Quoniã adest honestus huius ciuitatis defensor, & quæ dicta sunt à nostris notarijs, audiuit, insuper planiùs nos per suam doceat vocem, si seniores de his viris, qui ab ipso in præsenti demonstrati sunt, non cognoscit per suam ciuitatem. Paulus præfectianus & defensor dixit: Iussus à vestra sanctitate, quos potui inuenire verè seniores in laicis constitutos, clarissimos & honestissimos viros produxi, qui interrogati propositis scripturis de suo statu, manifestantes subtilius explanant & sua tempora, & quæ sciunt ipsi illi magis pro semetipsis cognoscentes.

Sanctissimi episcopi dixerunt: Reuerentissimus sacrorum custos vasorum istius sanctissimæ Ecclesiæ, adferat ad considerationem nobis & recitationem huius sacra diptycha, in quibus sanctæ memoriæ sacerdotum istius optimę ciuitatis scripta continentur vocabula. Ioannes presbyter & cimiliarcha dixit: Secundùm iussionem vestræ sanctitatis inter sacra vasa, quæ à me seruantur, habentes diptycha ista protuli, & ad recitationem porrigo. Habeo autem & alios duos membraneos quaterniones veteriores istis, quę nunc sunt & recitantur, quos & ipsos protuli sicut videtis.

Sanctissimi episcopi dixerunt: Ad auditum nostræ mediocritatis, sed etiam illorum, qui ad testimonium producti sunt reuerentissimi & clarissimi & honestissimi viri, recitentur sacra diptycha, quę declarant sanctæ memoriæ connumerationem sacerdotum istius Mopsuestenæ ciuitatis, ex quo immaculata & orthodoxa fides prædicatur, vsque ad hunc sacerdotem, qui in præsenti tertiadecima Indictione defunctus est. Et recitati sunt, & habent sic: Pro requiescentibus episcopis, Protogene, Zosimo, Olympio, Cyrillo, Thoma, Bassiano, Ioanne, Auxentio, Palatino, Iacobo, Zosimo, Theodoro, Simeone. Ex alio diptycho: Pro requiescentibus episcopis, Protogene, Zosimo, Olympio, Cyrillo, Thoma, Bassiano, Ioanne, Auxentio, Palatino, Iacobo, Zosimo, Theodoro, Simeone. Et ex alijs diptychis: Pro requiescentibus episcopis, Protogene, Zosimo, Olympio, Cyrillo, Thoma, Bassiano, Ioanne, Auxentio, Palatino, Iacobo. Sanctissimi episcopi dixerunt: Porrigantur & nobis ad recitationem & considerationem, quæ manifesta facta sunt, sacra diptycha, vt vnusquisque nostrũ perlegat & inspiciat. oblata sunt sanctissimis episcopis. Sanctissimi Episcopi dixerunt: Sunt etiàm alia prolatis veteriora apud tuam reuerentiam? Ioannes presbyter & cimiliarcha dixit: Ista habeo Domine, quæ & protuli. Sanctissimi episcopi dixerũt: Propositis diuinis scripturis, hoc ipsum explana. Ioannes presbyter & cimiliarcha dixit: per istam virtutem, non habeo alia diptycha istis veteriora, sed omnia, quæ habeo, protuli. Sanctissimi episcopi dixerunt: Cum ipsa causa, quoniam ad animæ respicit salutem, & reuerendissimus habitus vester adhortatur vos, nihil extra veritatem dicere, certum est, quòd multam curam subtilitatis facietis. Vt verò omnis cogitatio praua foràs reijciatur: ab his, quæ aguntur, & venerabilibus vos oportet iuramentis confirmare, quæ dicturi estis. Sed vnusquisque sanctas & inuiolatas tangens scripturas, per ipsas fidem præbeat nihil extra ea, quæ cum veritate cognoscit, in his, quæ aguntur, dicere. Ad eandem verò iuramenti fidem respicientes, etiàm suam ætatem explanent, & pijssimi domini rerum iussionem sequentes, dicant si tempus sciunt & retinent, per quod Theodorus, olìm episcopus factus istius ciuitatis sacrorum prædicatione diptychorum eiectus est, & quis illius in ijsdem sacris diptychis locum suppleuit. Martyrius dixit: Per istam virtutem, quicquid scio, veritatem dicam. Sum annorum octoginta plùs minùs: habeo autem in clero ordinatus sexaginta plùs, & neque scio, neque audiui, quòd recitatus est Theodorus, olìm factus istius ciuitatis episcopus, in sacris diptychis: sed audiui, quòd S. Cyrillus Alexãdriæ, magnæ ciuitatis episcopus factus, pro Theodoro taxatus est in diptychis, quibus inscripti sunt defuncti sanctissimi episcopi, & vsque adhuc ipse inscriptus est, & prędicatur cum alijs episcopis. Episcopum enim in nostra ciuitate nomine Cyrillum neque scio, neque audiui factum. Qui autem nũc insertus est Theodorus, ante tres annos obijt, & Galatia erat. Paulinus presbyter dixit: Per istas sanctas Scripturas, quod scio, cum veritate dico. Presbyter sum Mopsuestenæ sanctissimæ ecclesię, & sum annorum septuagintanouem: Habeo autem quadragintanouem annos in clero, & neque scio, neque audiui Theodorum veterem, qui fuit Episcopus in

ista ciuitate, prædicari in sacris diptychis sanctissimę nostrę ecclesię, aut quandò ablatum est nomen ipsius ex diptychis. Audio verò cum diptycha leguntur in diuino ministerio, nomen Cyrilli in connumerationem requiescentium episcoporum. Factum verò episcopum Cyrillum in hac ciuitate neque scio, neque audiui. Stephanus presbyter dixit: Per istam virtutem, quicquid scio, cum veritate dico. Sexagintanouem annorum plùs minùsve sum: factus verò sum presbyter ante hos tres annos, & nullatenùs scio vel audiui Theodorum, qui olìm in nostra ciuitate fuit episcopus, nominatum in sacris diptychis. Cognoui autem, ex quo venerabili huic connumeror clero, quòd illo adempto ex ipsis aliquandò, Cyrillus Alexandrinæ ciuitatis episcopus, in illius loco insertus est sacris diptychis requiescentium Episcoporum, qui vsque nunc pro ipso prędicatur. Cyrillum verò factum nostræ ciuitatis episcopum neque scio, neque audiui. Theodorus verò, qui inscriptus est sacris diptychis, ante tres annos defunctus est. Olympius presbyter dixit: Per istas sanctas scripturas, quicquid scio, veritatem dico. Annorum sum sexagintaquinque, in clero verò connumeror quinquagintaquinque, & non scio inscriptum fuisse nomen Theodori sacris diptychis, qui anteà fuit hic episcopus, neque audiui eum vnquàm numerari: audiui verò ab illis, qui ante me erant, quòd pro ipso insertus est sanctus Cyrillus, qui fuit Alexandrinæ ciuitatis episcopus. Quandò verò ademptum est nomen Theodori, & insertus est pro ipso Cyrillus, non memini. Factum verò episcopum in ista ciuitate Cyrillum, nunquàm audiui. Iste enim, qui nunc nominatur Theodorus in diptychis, ille est, qui ante tres annos defunctus est Galata. Ioannes presbyter dixit: Per istam virtutem & Deum, qui locutus est per istas scripturas, veritatem dico. Annorum sum sexagintaquinque plùs minùs: habeo verò in clero annos vigintiocto, & neque scio, nec cùm essem laicus, nec postquàm factus sum clericus, Theodorum, qui olim episcopus fuit istius ciuitatis, neq; numerari in sacris diptychis, nec quãdò eiectus est: prædicari verò scio in diptychis in connumeratione requiescentium episcoporum nostræ ciuitatis sanctum Cyrillum, Archiepiscopum Alexãdrinæ ciuitatis. Episcopum verò nomine Cyrillum nõ scio fuisse, nec audiui in nostra ciuitate. Ille enim, qui nunc nominatur Theodorus in diptychis, ante tres annos obijt, & de Galatia erat. Thomas presbyter dixit: Per istas sanctas Scripturas & Deum, qui locut' est ipsas, quicquid scio, veritatem dico. Sexaginta annorum sum Domine: habeo verò in clero, licèt peccator sim, quinquagintaquinq; annos: & non scio, neq; audiui nomen veteris Theodori, qui hic episcopus fuit, pdicari in sacris diptychis, nec qñ ablatus est, nec qui ipsum eiecit. Audiui verò à senioribus, quòd Cyrillus, qui fuit Alexandrinæ ciuitatis episcopus, insertus est sacris diptychis p Theodoro in connumeratione episcoporũ nostræ ciuitatis, qui & vsq; nunc prædicatur: Cyrillum autem episcopum fuisse hic neque audiui, neque scio. Iste verò, qui nunc nominatur cum mortuis episcopis Theodorus de Galatia oriundus, ante tres annos defunctus est. Theodorus presbyter dixit: Per istã virtutẽ, quicquid scio, cum veritate dico: Sũ annorũ sexagintaduorũ plùs minùs: quinquagintaquinq; autem annos habeo in venerabili clero illius sanctissimæ Ecclesiæ, & nunquam audiui nomen Theodori veteris, qui fuit hic episcopus, neque insertum esse sacris diptychis, neq; recitari. Audiui verò ab antiquioribus, q pro Theodoro insertus est sanctus Cyrillus episcopus Alexandriæ in requiescentibus episcopis: Cyrillum verò fuisse nostræ Ecclesiæ neque scio, neque audiui. Iste verò, qui nunc insertus est diptychis Theodorus, Galata fuit, & ante tres annos defunctus est. Thomas presbyter dixit: Per istas sanctas Scripturas, quicquid scio, cum veritate dico: Sexaginta annorum sum plùs minùs: in clero autem quinquaginta annos habeo, & non scio, neque audiui insertum Theodorum, olìm nostræ ciuitatis episcopum factum, neque audiui ipsum recitari cum requiescentibus sacerdotibus nostræ ciuitatis. Fuisse verò in nostra ciuitate episcopum nomine Cyrillum, neque scio, neque audiui per quodcunque tempus. Iste autem, qui nunc recitatur Theodorus in sacris diptychis, ille est, qui ante tres annos obijt, & de Galatia erat. Eudoxius dixit: Per sanctas Scripturas, veritatẽ dico. Annos habeo in clero sanctissimæ ecclesiæ quadragintaduos: sum autẽ annorũ sexagintatriũ, & nec cùm essem laicus, nec clericus factus, scio hic inscriptum esse aut prædicari in sacris diptychis Theodorum veterem, qui fuit hic episcopus, nec quandò vel quis deiecit ipsum ex sacris diptychis, scio: Audiui verò prædicari in diptychis mortuorum episcoporum nostræ ciuitatis Cyrillum episcopũ Alexandriæ. Episcopum enim fuisse in nostra ciuitate nomine Cyrillum, neque audiui, neque scio. Iste verò, qui prædicatur Theodorus in diptychis, qui ante tres annos obijt, de Galatia erat. Paulus presbyter dixit: Per istam virtutem, quicquid scio, veritatem dico. Quinquaginta octo annorum sum domine: habeo autem in clero vigintiocto annos, & non scio Theodorum, qui olìm fuit episcopus nostræ ciuitatis, prædicari in sacris diptychis, sed neque pro ipso quenquam insertum scio. Theodorus verò, qui nunc recitatur, de Galatia erat, qui ante tres annos defunctus est.

Theo-

Theodorus presbyter dixit: Per istam virtutem quicquid scio cum veritate dico. Sum plùs minùs annorum quinquagintaduorũ: ex quo autẽ clericus sum, vigintiocto anni sunt, & non scio neque audiui, nec cum laicus essem, nec ex quo clericus factus sum, Theodorum, qui olim fuit episcopus nostræ ciuitatis, recitari vel inscriptum esse sacris diptychis. Audiui vero à senioribus, quod S. Cyrillus episcopus Alexandriæ ipse pro illo insertus est sacris diptychis mortuorum episcoporum nostræ ciuitatis. Qui vero insertus est sacris diptychis Theodorus, ante tres annos defunctus, qui fuit noster Episcopus, de Galatia erat. Paregorius archidiaconus dixit: Per istam virtutem veritatẽ dico: Annorum sum sexagintasex: habeo verò cõnumeratus venerabili clero annos vigintiocto, & non scio, nec cùm laicus essem, nec postquàm factus sum clericus, insertum sacris diptychis nomẽ Theodori, qui ante fuit hic episcopus, neque audiui ipsum recitari. Audiui verò à senioribus, quòd pro ipso insertus est sanctus Cyrillus episcopus Alexãdrinæ ciuitatis, qui & vsque nunc prædicatur. Hic vero fuisse Cyrillum episcopum, neque scio, neq; audiui. Qui verò nunc recitatur Theodorus in sacris diptychis Galata erat, qui ante tres annos defunctus est. Ioannes diaconus dixit: Per istas sanctas scripturas; quicquid scio, cum veritate doceo. Annorũ sum quinquagintaocto: habeo verò connumeratus venerabili clero annos quadragintaocto, & non scio neq; audiui insertum nomẽ Theodori sacris diptychis, qui antea hic fuit episcopus, nec prædicari ipsum. Audiui verò aliquando, quòd pro ipso insertus est sanctus Cyrillus Alexandrinæ ciuitatis, qui, & vsque nunc prædicatur: neq; scio, neq; audiui hic fuisse Cyrillum episcopum. Iste verò, qui nunc recitatur Theodorus in sacris diptychis, Galata erat, qui ante tres annos defunctus est. Thomas diaconus dixit: Per istas sanctas scripturas, veritatẽ dico. Quinquagintaquinq; annorum sum, quadragintanouem habeo in clero, & non scio neq; audiui inscriptum esse sacris diptychis vel recitari eũ, qui olim fuit nostræ ciuitatis episcopus Theodorus. Audiui verò à senioribus hominibus, quòd beatus Cyrillus pro ipso insertus est, Alexandrinæ ciuitatis põtifex, qui & vsque nũc recitatur in sacris diptychis cum requiescentibus episcopis nostræ ciuitatis. Cyrillum vero Episcopum fuisse in nostra ciuitate nescio, neque audiui. Iste vero, qui nũc recitatur in sacris diptychis Theodorus, ante tres annos mortuus, de Galatia erat. Ioannes diaconus dixit: Per istas sanctas scripturas, veritatem dico. Annorum sum sexagintaquinque plùs minùs: habeo verò in Clero quinquaginta annos, & non audiui vnquàm Theodorum, qui olim fuit Episcopus nostræ ciuitatis, in sacris diptychis: nescio quandò insertus est Cyrillus pro memorato Theodoro: scio verò prædicari in diptychis in connumeratione requiescentium Episcoporum nostræ ciuitatis Cyrillum pontificem Alexandriæ, qui & vsque nunc prædicatur: Episcopum nomine Cyrillum nec scio, nec audiui nostræ ciuitatis fuisse. Theodorus verò, qui nunc recitatur in sacris diptychis, ante tres annos defunctus, de Galatia erat. Paulus diaconus dixit: Per istam virtutem, quæ scio, dico cum veritate: Sum annorum quinquagintasex plùs minùs: habeo verò in clero connumeratus annos vigintitres, & nec cùm laicus essem, nec postquam factus sum clericus, scio Theodorum veterem nostræ ciuitatis Episcopum, inscriptum esse sacris diptychis vel prædicari. Audiui verò, pro memorato Theodoro sanctum Cyrillum pontificem Alexandrinæ ciuitatis insertum esse, & prædicari in diptychis in connumeratione requiescentium Episcoporum nostræ ciuitatis, & vsque nunc recitari: Cyrillum verò nomine nostræ fuisse ciuitatis episcopum nescio, nec audiui. Iste verò, qui nunc recitatur in sacris diptychis Theodorus, ante tres annos defunctus, de Galatia erat. Sanctissimi episcopi dixerunt: Ista quidem, quæ reuerentissim. clericorum scientiæ & memoriæ sunt, declarant robur eorum, quæ mota sunt: superest verò, vt etiàm præsentem rem testimonium consequatur eorum, qui extra sacrum concilium sunt. Singulatim igitur presentes clarissimi & honestissimi & laudabiles viri introducti, qui etiàm ætate priores demonstrati sunt, declarent, tam vitæ tempus, quàm ea, quæcunque sciunt, propter causam, quæ nunc mouetur, per præsentia diuina & venerabilia Euangelia priùs confirmantes ea, quę dicturi sunt. Eumolpius Comes dixit: Per istam virtutem, quicquid scio, veritatem dico: Sum annorum plùs minùs sexaginta: cognouit verò vestra sanctitas, quòd militabam ministrans diuinis & maximis iussionibus; & cùm peruenissem ad istam ciuitatem, cõmunicans in sancta ecclesia, nunquàm audiui prædicari in sanctis diptychis nomen Theodori, qui fuit, sicut dicitur à senioribus, Episcopus huius ciuitatis. Iste enim, qui nũc recitatur Theodorus, de Galatia erat, qui ante tres annos defunctus est. Theodorus Comes dixit: Per istas sanctas scripturas, quicquid scio, cum veritate dico: Quadragintaquinque annorum sum plùs minùs, & non scio nomen Theodori veteris, qui dicitur fuisse nostræ ciuitatis Episcopus, recitari in sacris diptychis. Theodorus verò, qui diptychis nunc inscriptus est, & prædicatur cum mortuis Episcopis, de Galatia erat, & ante tres annos defunctus est. Eusebonas Palatinus dixit: Per istam virtutem sanctorum Euangeliorum, quicquid scio, cum veritate

Laici extra Concilium sunt

ritate dico: Ex quo memini & conuenio in sanctam ecclesiam, non scio nomen Theodori ueteris, quem dicunt huius ciuitatis Episcopum fuisse, in sacris diptychis prædicatum: plus tamen sum annorum quinquaginta. Stephanus Præfectianus dixit: Per istas sanctas Scripturas, quicquid scio, veritatem dico: Annorum sum sexaginta vnius: nomē Theodori veteris episcopi Mopsuestenæ ciuitatis nō audiui in sacris diptychis recitari. Audio verò in cōnumeratione episcoporum nostræ ciuitatis prædicari Cyrillum, qui, sicut dicebant seniores, fuit episcopus Alexandriæ magnæ ciuitatis, qui & vsque nunc cum requiescentibus episcopis nostræ Mopsuestenæ ciuitatis recitat: quoniam simplicius magis, quam curiosius accedens, diuina & inuiolata solitus sum mysteria suscipere. Ille enim, qui nunc insertus est Theodorus, ante tres annos defunctus, de Galatia erat. Paulus Neonis dixit: Per istas sanctas Scripturas, quicquid scio, cum veritate dico. Annorum sum septuaginta, & neque scio, neque audiui prædicari Theodorum veterem in sacris diptychis, qui fuit episcopus nostræ ciuitatis, nec quandò leuatus est, vel quis pro illo insertus est scio: nisi istum Theodorum de Galatia audio prædicari, qui ante tres annos defunctus est. Anatolius Principalis dixit: Per istam virtutem, veritatem dico: Sum annorum sexagintaquinque plùs minùsue, Theodorum veterem Antiochenum, nostræ ciuitatis episcopum nescio in sacris diptychis recitari, nisi Theodorum ante tres annos defunctum, qui de Galatia erat. Marinus Præfectianus dixit: Per istas sanctas Scripturas, quicquid scio, veritatem dico. Annorum sum sexagintatrium plùs minùsve, & non scio, vel insertum esse, vel prædicari in sacris diptychis nomen Theodori veteris, qui fuit episcopus istius ciuitatis. Theodorus verò, qui nunc recitatur, de Galatia erat, & ante tres annos defunctus est. Eustathius dixit: Per istam virtutem, quæ scio, cum veritate dico. Sum annorum septuaginta plùs minùsve, & non scio Theodorum, qui olim episcopus fuit Mopsuestenæ ciuitatis, insertum esse vel prædicari in sacris diptychis nostræ sanctissimæ ecclesiæ: Qui verò nunc recitatur in diptychis Theodorus, ante tres annos defunctus, de Galatia erat. Anatolius dixit: Per istas sanctas scripturas, quicquid scio, cum veritate dico. Annorum sum septuagintatrium, & nescio vel taxatum in sacris diptychis sacrosanctæ ecclesiæ, vel prædicatum Theodorum veterem, factum nostræ ciuitatis episcopum. Qui nunc verò nominatur, Theodorus est, qui ante tres annos defunctus est, Galata. Rufinus architectus dixit: Per istam virtutem, quicquid scio, cum veritate dico: Septuaginta annorum sum, & nec à parentibus meis audiui, nec scio, vel ex alio quodam audiui, insertum esse vel prædicari in sacris diptychis nomen Theodori, qui olim fuit hic episcopus. Theodorus verò, qui nunc prædicatur in sacris diptychis, ille est, qui ante tres annos obijt. * Comitas agens in rebus & pater ciuitatis, dixit: Per istas sanctas Scripturas, quicquid scio, veritatem dico. Nescio nec audiui recitari nomen Theodori, qui olim fuit, sicut dicunt, episcopus nostræ ciuitatis. Sum verò annorum quadraginta. Theodorus agens in rebus, dixit: Per istam virtutem, quicquid scio, veritatem dico. Sum annorum quinquaginta, & non scio vel audiui insertum esse sacris diptychis nomen Theodori veteris, qui fuit in hac ciuitate, sicut dicunt, episcopus.

Ioannes tabulatarius dixit: Per istam virtutem sanctorum Euangeliorum, quicquid scio, veritatem dico. Sum annorum sexagintaseptem plùs minùsue; & Theodorum veterem, qui fuit episcopus nostræ ciuitatis, non scio recitari: Iste verò, qui nunc prædicatur Theodorus, est de Galatia, qui ante tres annos mortuus est, qui fuit noster episcopus. Addæus dixit: Per istas sanctas Scripturas, quicquid scio, cum veritate dico. Sum Domine sexaginta annorum, & non scio, nec audiui unquam prædicari in sacris diptychis nomen Theodori veteris, qui hic episcopus fuit: Ante tres autem annos defunctus est Theodorus de Galatia, qui hic episcopus fuit, & ipse prædicatur cum alijs episcopis mortuis. Marcus Præfectianus dixit: Per istam virtutem sanctorum Euangeliorum, quicquid scio, cum veritate dico. Sum annorum quinquagintaquinque, & nōn scio, nec audiui in sacris diptychis recitari Theodorum veterem, qui hic episcopus fuit, nisi istum Theodorum Galatam, qui ante tres annos mortuus est. Ioannes lecticiarius dixit: Per istas sācṫas Scripturas, quicquid scio veritatem dico. Sum annorum septuaginta, & non scio, nec audiui prædicari in s[ac]ris diptychis nomen Theodori ueteris, qui hic fuit episcopus, nisi istum Theodorum Galatam, qui ante tres annos mortuus est. Niceta tabulatarius dixit: Per istam virtutem, quicquid scio, cum ueritate dico. Sum annorum quinquagintaquatuor, & non scio, nec audiui nomen Theodori ueteris in sacris diptychis recitari sanctissimæ nostræ ecclesię, sed qui nunc recitatur Theodorus est, qui ante tres annos mortuus est episcopus. Ioannes misericordia Dei episcopus Iustinopolitanæ metropoleos, & Thomas episcopus Aegeæ ciuitatis, & Stephanus episcopus Castabaleorum, & Niceta episcopus Epiphaneorum, & Andreas episcopus Flauiadeorum, & Procopius episcopus Irenopolitanorum, & Vrbicius episcopus Alexandrinæ ciuitatis, & Antoninus episcopus Rosseorum, & Cosmas episcopus Mopsuestiæ, dixerunt: Nec ciuitatem in alto positam tegere ali-

re aliquis, nec abscondere poterit, nec veritatis lumen obumbrare semper aliquis valet. Splendet enim dilucide rectæ & immaculatæ fidei lumen, & sub nulla hæreseos nube tenebris cooperitur: & nunc veritatis reuelata est ratio, & valde euidenter declarata est, Theodorum veterum, qui per istam ciuitatem fuit episcopus, in antiquis temporibus extra prædicationem diuini mysterij fuisse, & sacris diptychis eiectum esse: pro illo verò alterum constitutum esse, & in illius vocabulum, inscriptum esse Cyrillum sanctæ memoriæ. Ista enim demonstrauit planè & sine dubio testimonium, quod cum iuramentis factum est, virorum religiosissimorum, & clarissimorum, & laudabilium, qui in præsenti in medium producti sunt. Sed etiã nos ipsi, sacra præ manibus gerentes diptycha eorum, qui antecesserunt, sanctorũ huius ciuitatis episcoporum, inuenimus cũ veritate, Theodori quidem veteris nullam penitus insertã esse memoriã, Cyrilli verò sanctæ memoriæ vocabulũ insertum esse, & inadulterata esse sacra diptycha, quæ prolata sunt, ex ipso considerauimus visu. Demonstrant verò euidenter, Cyrillum sanctæ memoriæ ĩ alterius loco insertum esse, eo quòd nullus per istam ciuitatem fuit pastor eiusdẽ vocabuli, secundùm quod testimoniorum robur explanat. Manifestum verò & illud testium fecit assertio, Theodorum, qui in fine sacrorum diptychorum scriptus est, non esse illũ veterẽ, sed eũ, qui ante tres annos mortuus est, qui ex Galatia erat, quem & nos nostræ connumerationis fuisse cognoscimus. His igitur pro veritate demonstratis, Christianissimo & pijssimo nostro Imperatori nota omnia, secundùm quod placuit eius Christianæ serenitati, faciemus, & in omnibus sanctissimo & beatissimo antiquioris Romę Papæ, sed & communi omnes voce cœlestem supplicamus DEVM: Saluum fac Domine Imperatorem, & exaudi eum in quacunque die te inuocauerit.

Hæresis nõ obscurant verã fidẽ.

Psalm. 19.

Ioannes misericordia Dei episcopus Iustinopolitanæ Metropoleos: apud me confecta sunt antè posita gesta, & subscripsi.

Thomas misericordia DEI episcopus Aegeæ ciuitatis: in conspectu meo confecta sunt antè posita gesta, & subscripsi.

Stephanus misericordia DEI episcopus Castabaleorum ciuitatis: coram me confecta sunt ante posita gesta, & subscripsi.

Niceta misericordia Dei episcopus Epiphaneorum ciuitatis: coram me confecta sunt antè posita gesta, & subscripsi.

Andreas misericordia Dei episcopus Flauiadeorum ciuitatis: coram me cõfecta sunt antè posita gesta, & subscripsi.

Procopius misericordia DEI episcopus Irenopolitanæ ciuitatis: coram me confecta sunt ante posita gesta, & subscripsi.

Vrbicius misericordia Dei episcopus Alexandrini oppidi: coram me confecta sunt ante posita gesta, & subscripsi.

Antonious misericordia Dei episcopus Rossorum ciuitatis: coram me cõfecta sont antè posita gesta, & subscripsi.

Cosmas misericordia DEI episcopus Mopsuestenæ ciuitatis: coram me confecta sunt antè posita gesta, & subscripsi.

Facta est verò & suggestio ad sanctissimũ Papam antiquioris Romæ Vigilium ab ijsdem episcopis, ita habens: Decebat vere cum primam * sacerdotes dignitatem sortiti estis sanctissimi, ea, quæ ad sanctarum ecclesiarum statum respiciunt, manifesta vestræ diuinitus honoratæ beatitudini fieri. Hoc benè & Christianissimus noster Imperator cõsiderans, & ad vestram scientiam quædam, quæ de Theodoro quondàm Mopsuestenæ ecclesiæ episcopo mota sunt, iussit referri. Pijssimis enim ad nos literis vsus, hortatus est ad Mopsuestenam ciuitatem conuenire, quæ una secundæ Ciliciæ est, & cum subtilitate perscrutari, quando Theodorus, qui olim prædictę ciuitatis fuit episcopus, sacris diptychis eiectus est & manifesta ea tam eius tranquillitati, quam vestræ diuinitus honoratæ facere beatitudini. Statim igitur Mopsuestiam accedentes, religiosissimum congregauimus clerum, & fidelem eius populum, eligentes eos, qui seniores sunt, qui & retinere forsitan memoria possunt subtilitatem eius, quòd quærebatur: & diuina & adoranda eis proponentes Euangelia, vt suspicionem sui testimonij emundarent, dicere inuitauimus, si sciunt, quo tempore Theodori antiqui nomen sacris eiectum est diptychis. Illi verò multos annos, & suam excedentes memoriam esse iurauerunt, ex quo nulla eiusdem Theodori memoria sacris diptychis inseritur: Cyrillum autem religiosæ memoriæ Alexandrinæ ciuitatis Pontificem in eius loco inscriptum esse, quę ex patribus suis audisse adseruerunt. Sed eorum, quæ dicebantur, subtilitatem inuestigãtes, & per ipsa venimus sacra diptycha, & mortuorum episcoporum connumerationem considerabamus: & Theodori quidem in antiquioribus temporibus nullam memoriam inuenimus, in ipso verò fine sacrorũ diptychorum Theodorus scriptus est, quem omnes nupèr quidem mortuum esse dixerunt, ex Galatia vero ortum esse prouincia. Hunc & nos omnes nostri Concilij partem factum, ante triennium mortuũ esse cognoscimus. Hæc ità habere, ipsa gesta vobis sanctissimis manifestent, quæ humili suggestioni coniungentes, ad scientiam vestram destinauimus. Sed petimus diuinitus inspiratos vos religiosissimis & Deum placentibus vestris orationibus nos humiles suffulcire. Et subscripserunt episcopi in ea.

Literæ synodi Mopsuestenæ ad Vigiliũ. decet, * inter. ant aliquid eiusmodi.

Sancta Synodus dixit: Sufficiunt quidem, quæ dicta & prolata sunt, Ecclesiasticam

eam traditionem demõstrare, eo quòd oporteret hæreticos & post mortem anathematizari. Et reliqua verò omnia, quæ mota sunt, ostendunt, quemadmodùm ex prolixis temporibus Theodorus Mopsuestenus, propter impia sua conscripta, & post mortem à catholica ecclesia eiectus est. Sed de his quidẽ sententia paulò post manifestemus: nunc verò & quæ collecta sunt ex Theodoriti cõscriptis, cõtra rectam fidem expositis, & contra sanctæ memoriæ Cyrillũ & duodecim eius capitula, necnon pro Theodoro & Nestorio & eorum blasphemijs, recitentur. Et cùm suscepisset Photinus reuerẽdissimus diaconus & notarius, recitauit. Ex his, quæ à Theodorito scripta sunt aduersus duodecim capitula sancti Cyrilli.

Theodoriti scripta quędam recitantur.

EX HIS, QVÆ AD PRIMVM Anathematismum scripsit.

CERTVM igitur est ex prædictis, quòd Dei forma non immutata in serui formam, sed manens quod erat, sumpsit serui formam. Si igitur non factus est caro Deus verbum, sed carnem viuam & rationabilem recepit, non ipse natura ex Virgine natus est, conceptus est, complasmatus & formatus, & initium indè vt esset accipiens, qui ante secula est, & Deus est, & ad Deum est, & cum patre est, & cum patre cognoscitur & adoratur. Sed cùm sibi templum in virginali vtero complasmauit, cum illo erat, qui complasmatus, & conceptus, & formatus, & natus est. Quapropter & sanctam illam virginem Dei genitricem appellamus, nõ quod Deum natura genuit, sed quòd hominẽ Deo vnitum, qui eum complasmauit.

EIVSDEM THEODORITI EX his, quæ sunt aduersùs Anathematismum secundum.

VNum quidem Christum confitemur, diuinis doctrinis Apostolorum obediẽtes, & eundem per vnitatem Deum & hominem nominamus: vnitatem verò, quæ est secundùm subsistentiam, omninò ignoramus tanquàm nouam & alienigenam diuinarum scripturarũ, & patrũ, qui eas interpretati sũt.

EIVSDEM EX HIS, QVÆ SVNT contra quartum Anathematismum.

CVI igitur adscribamus hoc quod est, Deus meus, Deus meus, quarè me dereliquisti? & hoc quod est, Pater, si potest fieri, transeat Calix iste à me. & hoc quod est, Pater, saluum me fac ab ista hora? & hoc quod est, Horam illam nemo cognouit, neque filius hominis: & alia, quæ humiliter ab ipso, & à sacris Apostolis de ipso dicta & scripta sunt? Cui esuritionem, & sitim applicemus? Cui laborem & somnum? Cui ignorantiam & formidinem? Quis est, qui angelico indiguit auxilio? Si Dei verbi hæc sunt, quomodò ignorauit sapientia?

Matt. 27. Matt. 26. Ioan. 12. Marc. 13. Luc. 22.

ET POST ALIA.

NOn erat Dei verbi ignorantia, sed serui formæ? quæ tanta in illo tempore cognoscebat, quanta inhabitans Deitas reuelauit.

EIVSDEM ADVERSVS DECImum Anathematismum.

QVIS est, qui laboribus virtutis perfectus est, & non natura perfectus existens? Quis est, qui experimento cognouit obedientiam, & istam ignorans ante experimentum? Quis est, qui cum reuerentia vixit, & cum labore forti & lachrymis supplicationes obtulit, & saluũ se facere non potens, sed obsecrans illum, qui poterat saluum facere, & mortis liberationem postulans? Non Deus verbum, qui immortalis est, qui impassibilis, qui incorporalis. Heb. 5.

ET POST ALIA:

SEd id, quod ex semine Dauid sumptum ab ipso est, quod est mortale, quod est passibile, quod timet mortem, licet postea destruxerit mortis potentiam propter vnitatem Dei, qui hoc recepit, quod per omnem ambulauit iustitiam, & ad Ioannem dixit: Sine modò, sic enim decet nos implere omnem iustitiam. Hoc summi sacerdotij appellationem accepit, secundùm ordinem Melchizedech. illud enim habebat naturæ infirmitatem. Matt. 3.

EIVSDEM EX EPISTOLA quam ad monasteria contra sanctum Cyrillum scripsit.

Epistola Theodoriti contra Cyrillum impia.

QVI propè stant, derident nostram pugnam, & nostris fruuntur malis, & gaudent videntes nos à nobisipsis consumptos. Causa verò istorum sunt, qui Apostolicam corrumpere fidem contendunt, & euangelicis dogmatibus instabilem doctrinam imponere præsumunt, & impij Cyrilli capitula cum anathemate in regiam ciuitatem transmiserunt suscipientes, & suis scriptionibus, vt putauerunt, cõfirmantes, quæ manifestè ex amara Apollinarij radice exorta sunt: eadem vero habent Arij & Eunomij blasphemiam. Quòd si quis subtiliter perspicere voluerit, nec ab insania Valentini & Manæ & Marcionis aliena sunt. Nam in primo quidem capitulo dispensationem pro nobis factam eiecit, non recepisse Deum verbum naturam humanam, sed ipsum in carnem mutatum esse docens, & suspicione & phantasia Saluatoris nostri humanationem, sed nõ verè factam esse dogmatizans. Hæc verò ab impietate Marcionis, & Manæ, & Valentini genitura sunt. In secundo autem & tertio capitulo quasi oblitus eorum, quæ in principijs exposuit, vnitatem, quæ est secundùm subsistentiam, introducit, & conuentum per vnitatem naturalem, temperationem quandam & confusionem per hæc nomina factam esse docens

docens diuinæ naturæ & serui formæ. Hoc verò ab Apollinarij hæretica insania natum est. In quarto verò capitulo Euangelicarum & Apostolicarum vocum diuisionem abdicat, & non permittit secundùm Orthodoxorum patrum doctrinas eas quidem, quæ DEO conueniunt, voces in diuina * excipere natura, humiliores verò & humaniter dictas * recipi & * applicare humanitati, & indè igitur est inuenire benè sapientes impietatis cognationem. Arius etenim & Eunomius creaturã, & ex his, quæ non sunt, & ferunt vnigenitum Dei filium dicentes, humana, quæ à Domino Christo humaniter dicta sunt, Deitati ipsius applicare ausi sunt, alienum paternæ substantiæ & dissimilem indè eum ostendere festinantes. Super hæc, vt compẽdiosè dicam, ipsam impassibilem & non mutabilẽ Christi Deitatem, & pati, & crucifigi, & mori dicit. Hoc vero & Arij & Eunomij * superat. Nec enim hi, qui creaturam audent dicere creatorem omnium & opificem, in istam excesserunt impietatem. Blasphemat verò & sanctum spiritum, non ex patre ipsum procedere dicens secundùm Domini vocem, sed ex filio esse. Et iste verò Apollinarij seminum fructus est: propinquat verò & Macedonij malignæ culturæ. Tales sunt Ægyptij * partes maligni: patris verò peior progenies. Hæc cùm oporteret vel abortiua facere in ipsa conceptione, aut statim nata corrumpere eos, quibus animarum medicina commissa est, vtpotè perniciosa, & nostræ naturæ læsiones, nutriunt magnanimi, & multo digna esse studio iudicant, ad perniciem tam suam quàm aliorum, qui aures eis patiuntur præstare.

* decet, insania, aut aliquid eiusmodi.

for. * partus

EX ALLOCVTIONE THEOdoriti dicta aduers* sanctũ Cyrillũ Chalcedone, statim post Ephesinã primã Synodum, cùm ab Epheso ascendisset ad Constantinopolim vnà cum Oriẽtalibus, pro Nestorio quasi iniustè condemnato.

VIDES quomodò & differentiam naturarum scio, & vnitatem non soluo, ô noue Christi impugnator, magis verò Dei impugnator? Hunc præscripto consilio & præscientia Dei traditum capientes, per manum iniquorum affigentes interfecistis, quem Deus resuscitauit ex mortuis, solutis vinculis inferni.

Actor. 2.

EX ALIA ALLOCVTIONE, dicta in eadem ciuitate contra sanctæ memoriæ Cyrillum.

NVNQVID soluo vnitatem, ô noue hæretice, neque tu confundis naturas? Dic inconfusam vnitatem, & suscipio vocẽ. Sed quid dicis, quòd vna natura duæ naturæ factæ sunt? Quis te hæc propheta erudijt? quis Apostolorum primus, secundus, medius, vltimus, qui est post duodecim, Paulus? Barnabas? Quis posterior illis doctor? Disce tuum doctorem. Hoc Asterius Arianus genuit, & Apollinarius tuus pater. Te ipsum enim filium illius constituisti: cuius dogmatum hęres factus es, sis & appellationis hæres merito.

De hoc Aẽtio vide Niceph. li. 8. cap. 51.

EIVSDEM EX ALLOCVTIOne, scripta in eadẽ ciuitate pro Nestorio.

CHRISTVS nobis præcedat sermonẽ: Christus, propter quem terribiles Propontidis contemnitis fluctus, vt nostram vocem exaudiretis, imaginem putantem esse eam vocis vestri pastoris. Desideratis enim audire incundos sibilos vestri pastoris, quem * compastores arundinibus occiderunt, sicut arbitrantur: at Deus per prophetam clamat: Pastores plurimi corruperunt vineas meas, contaminauerunt portionem meam, posuerunt portionem meam amabilem in desertum inuium.

alius vertit * pastores socij

Hier. 12.

EPISTOLA THEODORI AD episcopum Andream Samosatenũm scripta ab Ephesο.

AB Epheso scribens saluto tuã sanctitatem, quam beatifico quidem infirmitatis, amabilem verò Deo existimo, quoniam audita, non experimento, cognouit mala, quæ hic facta sunt, mala omnem rationis vim superantia, & historicam vincentia narrationem, continnisque lachrymis & perpetuis fletibus digna. Periclitatur enim ecclesiæ corpus dirumpi, magis id verò iam incisionem suscepit, nisi ille sapiens medicus diuisa & putrefacta membra reficeret & cõiungeret. Insanit iterùm Ægyptus aduersùs Deum, & bellat cum Mose & Aaron & famulis eius, & plurima pars Israel aduersarijs consensit, nimis verò pauci sunt sani, qui & pro pietate labores spontè sustinent. Deculcata sunt pietatis venerabilia. Illi, quĩ depositi sunt, sacerdotalia ministeria peragunt: & qui deposuerunt, domi sedent gementes. Illi, qui cum depositis excommunicati sunt, depositos liberauerunt depositione, sicut arbitrati sunt. Talem Induunt synodum Ægyptij, & Palęstini, & Pontici, & Asiani, & cum his occasus. Plurima enim pars orbis terrarum morbum suscepit. Quales mimi ridiculorum in tempore impietatis sic pietatem in Comœdia deluserunt? Qualis verò Comœdiæ scriptor talem vnquàm fabulam recitauerit? Qualis verò Tragœdiæ poeta dignè fletus eorum conscripserit? Tanta & talia Dei ecclesiæ mala insultauerunt magis verò breuissimam particulam narraui eorum, quæ præsumpta sunt.

EIVSDEM AD NESTORIVM, post vnitatem inter Orientales & sanctissimum Cyrillum factam.

DOMINO meo reuerendissimo, & religiosissimo, & sanctissimo patri, Episcopo Nestorio Theodoritus in Domino gaudere. Quòd non vrbana conuersatione dele-

delector, nec seculari curatione, nec gloria, nec altis sedibus sum alligatus, arbitror scire tuam sanctitatem. Licèt enim & nihil aliud, ipsa tamen solitudo ciuitatis, quam gubernare sortitus sum, sufficit hanc me philosophiam docere. Non solùm enim solitudinē, sed etiàm plurimos habet rerum tumultus, qui possunt facere pigros etiàm eos, qui valdè eis gaudent. Nemo igitur persuadeat tuæ sanctitati, quòd ego episcopalem sedem cupiens, cohibēdo oculos meos, tanquàm orthodoxas suscepi Ægyptiacas literas. Vt enim cum ipsa veritate dicam, sæpius eas perlegi, & subtiliter discussi, & hæretica illas amaritudine liberatas esse inueni, & timui quandam maculam eis imponere: & certè i odio habens quàm alius quidam, patrem illarum, tanquàm authorem tumultum existentem orbis terrarum, & spero nullas pœnas sustinere huius gratia in die iudicij, quoniam intentionem iustus iudex exquirit. His verò, quæ aduersus tuam sanctitatem iniustè & cōtra leges facta sunt, nec si ambas manus meas aliquis incidet, patiar consentire, diuina videlicet gratia me adiuuante, & infirmitatem animæ supportante. Et hoc certum etiàm exigentibus per literas feci. directi verò etiàm tuæ sanctitati, quæ rescripsimus ad ea, quæ scripsit nobis, vt cognoscas quòd nullum nos tempus propter diuinam virtutem mutauit: nec multipedes vel versipelliones docuit, quorum hi quidem petras, illi folia per colorem imitantur. Vniuersam fraternitatem, quæ tecum est, in Domino ego & qui mecum sunt, plurimum salutamus.

THEODORETI AD IOANNEM Episcopum Antiochiæ.

QVONIAM sapienter gubernat Deus, & nostræ prouidens concordiæ, & populorum procurans salutem, congregatos nos in vnum præparauit, & consonantes sibi omnium ostendit voluntates. Communiter enim perlegentes Aegyptiacas literas, & examinantes earum subtiliter sensum, inuenimus consonantes dictis à nobis eas, quę indè directæ sunt, & palàm contrarias duodecim capitulis, quibus vsque ad præsens, vt alienis à pietate, repugnātes permansimus. Nam illa quidem habebant, carnaliter carnem factum esse Dei verbum, & per subsistētiam vnitatem, & conuentum per vnitatem naturalem, & Deum verbum primogenitū factum ex mortuis. Abdicabant verò & vocum diuisionem, quæ de Domino factę sunt & alia verò adhæc habebāt Apostolicis quidem aliena, hæreticorum verò germina zizaniorum. Quæ verò nunc directæ sunt, Euangelica generositate decorantur.

THEODORI AD IOANNEM Archiepiscopum Antiochiæ epistola, scripta, cùm mortuus esset Cyrillus archiepiscopus Alexandriæ.

SErò tandem & vix malus homo defunctus est. Boni enim & benigni ante tempus indè demigrēt: mali verò in multo tempore vitam producunt. Et arbitror omniū dispensatorem bonorum prouidentem, celeriùs quàm tempus est, humanis tribulationibus eos abducere, & tanquàm victores liberare luctationibus, & in meliorem vitam transducere: quæ vita præmium propositum est his, qui pro virtute luctantur, fine, & tristitia, & solicitudine libera. Malitiæ verò amatores & operatores diutiùs concedit præsenti vita frui, vt aut satietatem caperent malignitatis, & virtutem postea discerent, aut pœnas darent & in hoc seculo, pro molestia suorum morum longo tempore amatis & malis vitæ præsentis fluctibus æstuantes. Illum verò miserum nec ad similitudinem aliorum dimisit nostrarum animarum gubernator diutiùs eorum potiri, quæ videntur esse delectabilia: sed crescentem quotidiè viri malignitatem sciens & corpori ecclesiæ nocentem, quasi quandam pestem amputauit, & abstulit opprobrium à filiis Israel. Lætificauit quidem superstites illius discessio: Contristauit verò forsitan mortuos, & timor est, nè prægrauati eius conuersatione, iterùm ad nos remittant, vel illos diffugiat, qui eum abducunt, sicut ille tyrannus Cyni Ciliciam. Procurandum igitur est, & oportet tuā sanctitatem maximè hanc suscipere festinantiam, & iubere collegio mortuos absportantium lapidem aliquem maximum & grauissimum sepulcro imponere, nè iterùm huc perueniret, & instabilem volūtatem iterùm demonstraret. Infernis noua dogmata adferat: ibi diu noctuque sicut uult sermocinetur. Non enim timemus, nè & illos diuideret, aduersùs pietatem publicè alloquens, & morte circundans naturam immortalem. Lapidabunt enim eum non solùm, qui diuina eruditi sunt, sed etiam & Nemrod, & Pharao, & Sennacherib, & si quis eorum similis est Dei impugnator. Sed enim finè causa multa loquar: silet enim miser inuitus. Egredietur enim, dicit, spiritus eius, & reuertetur in puluerem suum. in illo die peribunt omnes cogitationes. Iste uerò & aliud habet silentium. Nudata enim illius facta alligant linguam, obstruunt os, frenant sensum, silere faciunt, in terram inclinare cogunt. Ideò plango miserum & ploro. nec enim puram mihi delectationem fecit mortis eius nunciatio, sed dolore permixtam. Lætor enim & iucundor, eiusmodi pestilentia commune ecclesiæ videns liberatum: contristor verò & ploro, cogitans quòd nec requiem malorum misera-

Theodoretus S. Cyrilli mortuum calūniæ sycophantice.

Deliret hic probè.

Psal. 145.

miserabilis susceperit, sed maiora & peiora pertentans defunctus est. Somniauit enim, sicut dicunt, & regiam vrbem perturbare, & pijs iterùm dogmatibus repugnare, & tuam sanctitatem accusare, vtpotè ea colentem. Sed vidit Deus & non despexit: immisit verò fimum in os eius, & frenum in labia eius, & auertit eum in terra, ex qua sumptus est. Fiat verò orationibus tuæ sanctitatis, vt misericordiam & veniam consequatur, & vincat immensa Dei clementia illius malignitatē. Rogo verò tuam sanctitatem, soluere nobis animæ tumultus. Plurimæ enim & diuersæ famæ circunsonant & nos, & perturbant, cōmunes calamitates annunciantes. Quidam verò & tuam reuerentiam proficisci dicunt ad Comitatum sinè voluntate: & vsque nūc despiciebam, vtpotè falsa ista, quæ diuulgantur. Quoniam verò vidi sola eademque omnes dicentes, necessarium existimaui veritatem à tua discere sanctitate, vt vel rideamus vtpotè falsa, aut vt vera meritò lugeamus.

ET ITERVM POST MORTEM beati Cyrilli idem Theodoritus in allocutione dicta Antiochiæ, præsente Domno, insultans morti eius, hæc dicit.

NEmo neminem iam cogit blasphemare. Vbi sunt dicentes, quòd Deus est, qui crucifixus est? Nō crucifigitur Deus. Homo crucifixus est Iesus Christus, qui ex semine est Dauid, filius Abrahæ. Homo est, qui mortuus est, Iesus Christus: Deus verò verbum resuscitauit suum templum. Qui est ex Dauid, sicut Dauid est: homo hominē generat. Qui verò natura filius Dei est, hic est Deus verbum. Christus verò est filius Dauid, sed templum est filii Dei. Nō iam est cōtentio: Oriens & Ægyptus sub vno iugo est. Mortua est inuidia, & cum eo obruta est contentio: requiescant Theopathitæ.

ET ITERVM IN ALIA allocutione sic dixit:

PAlpauit Thomas eum, qui resurrexit, & adorauit eum, qui suscitauit.

Sācta Synodus dixit: Et ex his, quę Theodoritus impiè conscripsit, miranda est subtilitas sancti Chalcedonensis Concilii. Sciens enim eius blasphemias, priùs quidem multis sępius vsa est contra eum exclamationibus: posteà verò non aliter eum suscepisset, nisi. priùs anathematizasset Nestorium & eius blasphemias, pro quibus anteà scripsit defendens eas. Cùm itaque & quę de his proposita sunt, finem acceperunt, alio die de reliquo capitulo nobis quęstio proponetur.

IMPERII DOMINI Iustiniani Perpetui AVGVSTI, ANNO XXVII. POST Consulatum Basilij viri Clariss. Anno xij. die 14. Calendas Iunias, Indictione prima.

Onsidentibus in secretario venerabilibus Episcopis huius regię ciuitatis, Eutychio sanctissimo Patriarcha regię Cōstantinopolis nouæ Romæ. Confessio seu Collatio 6.

Apollinario sanctissimo Archiepiscopo Alexandrinæ magnæ ciuitatis.
Domnino sanctissimo Patriarcha * Theopolitanæ magnæ ciuitatis.
Stephano religiosissimo episcopo Raphiæ.
Georgio religiosissimo episcopo Tiberiadis.
Damiano religiosissimo episcopo Sozysæ, vicem agentibus Eustochij sanctissimi episcopi Hierosolymitani.
Benigno religiosissimo episcopo Heracleę * Pelagonię, vicem agente Elię beatissimi episcopi Thessalonicensis.
Theodoro religiosissimo Episcopo Cęsareę primę Cappadocię prouinciæ.
Andrea religiosissimo episcopo Ephesi.
Sextiliano religiosissimo episcopo Tunēsi, vicem agente Primosi religiosissimi Episcopi Carthaginis.
Megethio religiosissimo Episcopo Heracleę Thraciæ.
Anastasio religiosissimo episcopo Tabiæ, vicem agente Dorothei religiosissimi Episcopi Ancyræ.
Ioanne reuerēdissimo episcopo Iliensi, vicem agente Euprepij religiosissimi Episcopi Cyzicenæ ciuitatis.
Eusebio religiosissimo Episcopo Tyri.
Ioanne religiosiss. Episcopo Nicomediæ.
Stephano religiosissimo episcopo Nicææ.
Constantino religiosissimo episcopo Chalcedonensi.
Petro religiosissimo Episcopo Tarsi.
Ioanne reuerēdissimo Episco. Cucusorum, vicem agente Palladij religiosissimi Episcopi Melitenæ.
Ioanne religiosiss. Episc. Cæsareæ Palęstinæ.
Pōpeiano religiosissimo Episcopo Byzacij.
Amazonio religiosissimo Episcopo Edessę.
Alexandro religiosissimo Episcopo Gangrorum.
Thoma religiosiss. Episcopo Apameę Syriæ.
Euphranta religiosissimo Episco. Tyanorū.
Theodoro religiosissimo Episcopo Hierapolis Syriæ.
Bosphorio religiosiss. Episc. Neocæsareæ.
Ioanne religiosissimo Episcopo Bostræ.
Philippo religiosissimo Episcopo Myrorū.

Theodoro religiosissimo Episcopo Seleuciæ Isauriæ.
Iuliano religiosissimo Episcopo Dardensi.
Theodoro religiosissimo Episcopo Gortynæ.
Eustathio religiosissimo episcopo Damasci.
Theodosio religiosissimo Episcopo Rhodi.
Firmo religiosissimo Episcopo Tiparon Africanæ prouinciæ.
Theodoro religiosissimo Episcopo Antiochiæ Pisidiæ.
Phoca religiosissimo Episcopo Staliensi.
Eulogio religiosissimo Episcopo Pergę.
Seneriano religiosissimo Episcopo Aphrodisiadis.
Cyriaco religiosiss. Episcopo Amidæ.
Seuero religiosissimo EpiscopoSynnadorū.
* Sidæ Petro religiosissimo Episcopo *Sydæ.
Abrahamio religiosissimo Episcopo Sergiopolitano.
Asignio reuerendiss. Episcopo * Tranopolitano, vicem agente Ioannis religiosissi Episcopi Laodiceæ Phrygiæ Pacatianæ.
Ioanne religiosissimo Episcopo Adrianopolitano Thraciæ.
* Cresconio religiosissimo Episc. *Cuiculi.
Theodosio religiosissimo Episcopo Iustinianopolitano secundæ Cappadociæ.
Stephano religiosissimo Episcopo Laodiceæ siue Theodoriadis.
Auxanone religiosissimo Episcopo Hierapolis Phrygiæ.
Eustathio religiosissimo Episcopo Maximianopolitano.
Ætherio religiosissimo Episco. Anazarbi.
Dometio religiosiss. Episcopo Chalcidis.
Valeriano religiosiss. Episcopo Obbæ Africanæ prouinciæ.
Dionysio religiosissimo Episcopo Seleuciæ Syriæ.
Theodoro religiosissimo Episcopo Dryziparon.
Seuero religiosissimo Episcopo Pompeiopolitano Paphlagoniæ.
Georgio religiosissimo Episcopo Iustinianę Cypselon.
Romano reuerēdissimo Episcopo Gabalon.
Gregorio reuerendissimo Episcopo Iustinianopoleos Armeniæ.
Ioanne reuerendissimo Episcopo Nyssę.
Basilio reuerendissimo Episcopo Iustinianopolitano* Camilianorum.
Ioanne reuerendissimo Episcopo Barcusorum.
Cresconio reuerendissimo Episcopo Zattarensi prouinciæ Numidiæ.
Sergio reuerendissimo Episcopo Cynon secundæ Aegypti.
Christophoro reuerendissimo Episcopo Archadiopolitano Asię.
Theodosio reuerediss. Episcopo Bybli.
Leontio reuerēdissimo Episcopo *Archæ.
Ioanne reuerendiss. Episcopo Myrinæ.
Alexandro reuerendissimo Episcopo Amphipolitano.
Stephano reuerendiss. Episc. Clysmatis.
Thoma reuerendissimo Episcopo Berissæ.
Aristodemo reuerēdissimo Episcopo Philomelij.
Thallelęo reuerendiss. Episcopo Adrianopolis Pisidiæ.
Theoctisto reuerēdiss. Episcopo Erythrō.
Diogeniano reuerēd. Episc. Sozopolitano.
Basso reuerend. Episcopo Tamathensi.
Anatolio reuerendiss. Episcopo Cymę.
Diogene reuerendiss. Episcopo Cratiæ.
* Restituto reuerendissimo Episcopo Milleon Africanæ prouinciæ.
Theodoro reuerendissimo Episcopo Leōtopolitano Aegypti.
Aemiliano reuerēd. Episcopo Antipyrgi.
Theoctisto reuerendiss. Episcopo Prusæ.
Georgio reuerendiss. Episc. Ptolemaidis.
Sotero reuerēdissimo Episcopo Aulonis.
Zosimo reuerendiss. Episcopo Antādri.
Cypriano reuerendi. Episcopo *Coryci.
Elia reuerendissimo Episcopo Diocletianopolitanō.
Theona reuerendiss. Episcopo Cusson.
Theodoro reuerend. Episcopo *Limyron.
Genoadio reuerendissimo episcopo Zenonopolitano.
Alyncretio reuerēdiss. Episcopo Aradi.
Stephano reuerendissimo Episcopo Botyron.
Philippo reuerendiss. Episcopo Phelli.
Mena reuerendissimo Episcopo Demyriangelis.
Genethlio reuerend. episcopo Dorylaij.
Thoma reuerend. episcopo Constantinę.
Theodoro reuerēd. episc. Leōtopolitano.
Seuero reuerendiss. episcopo Taborum.
Theoctisto reuerend. episco. Halicarnasi.
Cosma reuerend. episcopo Malli.
Dionysio reuerend. episcopo Megarensi.
Callinico reuerend. episcopo Opuntis.
Paschalio reuerendissimo episc. Egij.
Erasmo reuerendissimo episc. Cybiræ.
Ioanne reuerendissimo episcopo Neocæsareæ Euphratensis.
Nonno reuerend. episc. Clausarorum.
Stephano reuerendiss. episc. Balanecn.
Thoma reuerendiss. episcopo *Circicij.
Anatolio reuerendiss. episcopo Sebastæ.
Constantino reuerend. episc. Midaij.
Macario reuerend. episcopo Prymnesiæ.
Megalo reuerendissimo episcopo Myri.
Thallelæo reuerend. episc. Iiindorum.
Niceta reuerendissimo episc. Epiphaniæ.
Alexando reuerend. episc. Dionysi.
Pelagio reuerendissimo episc. Azanon.
Hierone reuerend. episcopo Anastasiopolitano Phrygiæ.
Glauco reuerendissimo episcopo Alion.
Procopio reuerend. episcopo Aainoi.
Petro reuerend. episc. Dometiopolitano.

Ioanne reuerend.epis.Colooiæ.
Vranio reuerend.epis.Trallienfi.
Ioanne reuerend.epis.Cerasntis.
Phronymo reuerend.epi.Sinaij.
Macedonio reuerend. epi.Iustinianopolitano Bithyniæ.
Ecdicio reuerend.epis.Teni.
Eulogio reuerend.epis.Danaborum.
Theodoro reuerend.epis.Coradeon.
Helpidiphoro reuerend. epis.Anastasiopolitano Cariæ.
Cyrione reuerend.epis.Dadimorum.
Theodoro reuerend.epis.Laodiceæ.
Sila reuerend.epi.Tiberiopolitano.
Diogene reuerend.epis. Augustopolitano.
Theodoro reuerend.epis. Ingilon.
Iuliano reuerend.epis.Zeugmatis.
Dorymenio reuerend. episc. Adraon.
Ioanne reuerend. epis. Leri.
Theodoro reuerend.episc.Gargaron.
Theodoro reuerend.epis.Comanorum.
Rufino reuerend. episc.Sebastæ Armeniæ.
Conone reuerend.epis.Semneon.
Cyriaco reuerend.epis.Casatorum.
Sisinnio reuerend. epis. Prẹneti.
Iuliano reuerend.epis.Batnon.
Anastasio reuerend.episc.Rachlæ.
Theodoro reuerend.epis.Potthmi.
Paulo reuerend.epis.Stectorij.
Stephano reuerend.episc. Amasię.
Paulo reuerend.epis.Adrassi.
Euandro reuerend.epis.Cnidi.
Mena reuerend.epis. Carpathij.
Diodorus Archidiaconus & Primicerius reuerentissimorum notariorum, dixit: Scit vestra sancta synodus, quòd præcedenti die post quæstionem factam de Theodoriti conscriptus, promisistis alio die & quod superest examinare capitulum, id est, epistolam, quæ dicitur Ibæ. Hoc igitur ipsum suggerimus, ad quod placuerit.

SANCTA SYNODVS dixit: Quę iam gesta sunt, relegantur. Quo facto.

SANCTA SYNODVS DIXIT:

Quoniam pijssimus Imperator his, quæ ad nos scripsit, & hoc adiecit, quòd vindicare quidam conantes Epistolam, quam Ibas scripsisse dicitur præsumunt dicere susceptam eam esse à sancto Chalcedonensi Concilio, verbis vsi vnius vel duorum religiosissimorum Episcoporum, qui in eodem sancto Cócilio conuenerunt, quasi pro eadem epistola dictis, cùm alij omnes nó einsdem facti sint voluntatis, necessarium esse putamus, proposita quæstione, recitationé ad Marim scriptæ epistolæ fieri. Et cùm suscepisset Theodorus reuerendissimus diaconus & notarius recitauit.

INTERPRETATIO EPISTOLæ, quę dicitur ab Iba Episcopo scripta esse ad Marim Persam.

Compendiosè verò sapiétiæ tuæ lucidę, quæ per pauca multa cognoscit, qualia ante hoc & nunc facta sunt, manifestare festinauimus: scientes quòd hæc tuæ reuerentiæ scribentes, omnibus per tuum studium, qui ibi sunt, fuerint manifesta, quæ à nobis scribuntur, qui nullã immutationem à Deo datę scripturæ acceperunt. Facio vero initiũ causæ ex verbis, quæ & ipse cognoscis. Factum est certamen ex quo tua reuerentia hic fuit, duobus hominibus istis, Nestorio & Cyrillo & conscripserunt cótra se verba nocibilia, q̃ scandala erant audientibus. Nestorius enim dixit in suis libris, sicut & tua reuereotia cognoscit, quòd beata Maria Dei genitrix non est, vt putaretur pluribus de secta Pauli Samosateni esse, dicẽtis hominem purum esse Christum. Cyrillus verò volens verba Nestorii refutare lubricauit, & inuẽtus est cecidisse in dogma Apollinarii. Cóscripsit enim & iste similiter illi, ꝙ ipse Deus verbum factus est homo, vt non sit differentia inter templũ & inhabitantem in eo. Cóscripsit enim duodecim capitula, quæ puto & tuã reuerentiã cognouisse, quòd vna natura est Deitatis & humanitatis Domini nostri Iesu Christi, & quòd non oportet, inquit, diuidere voces dictas, quas aut ipse Dominus pro se dixit, aut Euangelistę de ipso. Omni verò impietate ea plena sunt, & antequàm nos dicamus, sicut & tua sanctitas cognoscit. Quomodò enim possibile est accipi verbũ, quod ab initio, est, pro templo, quod ex Maria natum est, aut illud, Minorasti eum paulominus ab Angelis, Psal. 8. de Deitate vnigeniti dictum fuisse? Ecclesia enim sic dicit, sicut & tua reuerentia cognoscit, & ab initio edocta est, & firmata diuina doctrina ex verbis beatissimorũ patrũ, Duæ naturæ, vna virtus, vna psona, quod est vnus filius Dominus Iesus CHRISTVS. Propter hoc certamẽ victores & pijImperatores iusserũt Primates Epõrum in Ephesinã ciuitatẽ cõgregari, & sub oĩbus libros Nestorij & Cyrilli iudicari. Anteq̃ verò oẽs Epi, qui iussi sunt cõgregari, ĩ Ephesum peruenirẽt, antecedẽs idẽ Cyrillus aures oium veneno obcęcanti oculos sapientiũ obtinuit, inuenit verò clausas ex odio contra Nestoriũ: & anteq̃ in Synodum perueniret vir sanctissimus, & reuerendissimus Archiepiscopus Ioannes, de Epatu Nestorium deiecerũt, iudicio & quæstione nõ facta. Post duos verò dies deiectionis eius venimus in Ephesum, & cũ didicissemus, ꝙ in deiectione Nestorii, quæ ab his facta est, duodecim capitula cõscripta à Cyrillo contra cõstituta fidei verę proposuerũt, & confirmauerunt, & eis cõsenserunt, vtporè verę fidei consonantibus, omnes Oriẽtis Episcopi ipsum Cyrillũ deiecerũt, & cõtra alios Episcopos, qui consenserunt capitulis, ex- communi-

communicationem statuerunt. & post hanc confusionem vnusquisque in suam ciuitatē reuersus est. Nestorius verò, quoniam odio habebatur suæ ciuitati, & maioribus in ea constitutis, illuc reuerti non potuit,& mansit Synodo Orientalis non communicans Episcopis Communicantibus Cyrillo. Et propter hæc tribulatio multa inter eos facta est, & in certamine Episcopi ad Episcopos facti sunt, & populi ad populo, & quæ
Matth.10. scripta sunt,opere impleta sunt,quòd erunt inimici hominis domestici eius. Et ex hoc maleloquia multa contra nos facta sunt, tam paganorum quàm hæreticorum: nec enim audebat aliquis de ciuitate in ciuitatem, & à prouincia in prouinciam ire: sed vnusquisque proximum vt inimicum persequebatur. Multi verò non habentes timorem Dei ante oculos, occasione zeli pro ecclesijs, quam habebant inimicitiam occultam in corde suo, ad effectum perducere festinauerunt: quorum vnus ex ipsis est nostræ ciuitatis tyrannus, quem & ipse non ignoras, qui occasione fidei non solùm cum eo viuentes persequitur, sed etiàm eos, qui dudùm ad Dominum abierunt. Qui vnus ex ipsis est beatus Theodorus, prædicator veritatis & doctor ecclesiæ, nō solùm in vita sua hæreticos percussit in veram suam fidem, sed etiàm post mortem arma spiritalia in suis libris filijs ecclesiæ dereliquit, sicut & tua reuerentia cum eo collocuta cognouit, & ex his, quæ ab eo conscripta sunt, credidit. Istum ausus est, qui omnia audet, in ecclesia manifestè anathematizare, qui propter zelum Dei non solùm suam ciuitatem ab errore in veritatem conuertit, sed etiàm longè ægrotantes ecclesias erudiuit sua doctrina. Et de codicibus autem eius multa vbiquè inuestigatio facta est, non quòd fidei veræ alieni fuerant: vidi enim, quòd illum viuentem frequenter laudabat, & in codicibus eius legebat: sed propter inimicitiam occultam, quam habebat ad eum, quoniam conuicit eum manifestè in synodo. Istis verò malis inter eos tenentibus, & vnoquoque vt volebat, sicut scriptum est, euntes,
Iudi.17. & 21. Deus noster adorandus, qui semper sua clementia curat ecclesiam, excitauit fidelissimi & victoris Imperatoris cor, mittere virum magnum & cognitum de suo palatio, qui compelleret virum religiosissimum & sanctissimum Archiepiscopum Orientis dominum Ioannem conciliari Cyrillo: ab ipso enim episcopatu deiectus erat. Et postquàm suscepit literas Imperatoris, direxit sanctissimum & reuerendissimum Paulum episcopum * Emesæ, scribens per eum veram fidem, & mandans ei, quòd si isti fidei consenserit Cyrillus,& anathematizauerit dicētes, quòd Deitas passa est,& dicentes, quòd vna natura est deitatis & humanitatis, vt ei communicet. Voluit autem Dominus, semper curans pro sua ecclesia, sanguine suo redempta, & cor Ægyptij mollire, vt sine vexatione fidei consentiret, vt eam susciperet, & omnes extra eam credētes anathematizaret. Et cùm communicassent inuicèm, certamen de medio ablatum est, & pax in ecclesia facta est, & non iam decætero in ea dissidium, sed pax sicut priùs est. Quæ verò sūt verba à viro sanctissimo & reuerēdissimo archiepiscopo Ioanne scripta, & quæ rescripta suscepit à Cyrillo, ipsas Epistolas huic, quæ ad tuam reuerentiam scripta est, coniungens, direxi tuæ reuerētiæ, vt legens cognoscas, & omnibus patribus nostris pacem amantibus adnuncies, quòd certamen iam cessauit, & medius paries ablatus est inimicitiæ, & qui inordinatè contra viuentes & mortuos irruerūt, in confusione sunt, satisfacientes pro suis culpis, & contraria priori suæ doctrinæ docentes. Non enim præsumit aliquis dicere, quòd vna est natura Deitatis & humanitatis, sed confitentur in templum & inhabitantem in eo, qui est vnus filius Iesus Christus. Hęc verò scripsi tuæ reuerentiæ ex multo affectu, quem habeo ad te, confidens quòd tua sanctitas noctu, dieque in doctrina DEI teipsum exerces, vt & multis prodesses.

Sancta Synodus dixit:

Scimus Proclum religiosæ memoriæ literis vsum esse ad Ioannem reuerendissimæ memoriæ Antiochenum Episcopum, in quibus scripsit apud se accusatum esse Ibam eò quòd Nestorij dogmata diligit, & quædā ex impiis Theodori Capitulis in Syrorum transtulit linguam, & hæc scripsit, & vbique transmisit. Relegatur igitur prędicta Epistola, ad præsentem quæstionem respiciens. Et cùm suscepisset Calonymus reuerēdissimus diaconus & notarius, recitauit.

EPISTOLA PROCLI EPISCOPI Constantinopolitani, ad Ioannem Episcopum Antiochiæ.

ARBITROR te cognoscere religiosissime, magis verò certè scio, nō quālibet à DEO colligere mercedem eos, qui indormitabili mentis oculo Ecclesiasticis inuigilant necessitatibus, nocte dieque procurare & consulere, quatenùs benè quidem regatur omne, quantum populi familiariter coniunctum est, & à reprobis zizanijs pura sit orthodoxa fides: prouidentiam verò mereatur hoc, quòd secundùm præsumptionem interim aduersariorum habeat morbum, vt & in eundem sensum & obedientiam transferatur, maximè diuina Hiere.15. clamante scriptura, Qui eduxit dignum ab indigno, sicut os meum erit. Si enim negligere proximos labentes ad deteriora, & socordia prępositi rapinam factos faucibus lupi voracis hominum, irrecusabilis damnationis

tionis experimentum minitatur dormitanti mercenarium, non pastorem, desidiosum & dissolutum scriptura vocante: quomodò non per omnia iustum est, studiosum quidē in talibus persequi, desidiosum verò in vrgentibus effugitare? In eodem enim vtraq; similia ad vituperationem existunt, & irrecusabilia ad condemnationem, & hoc quòd ex quibus aliquis ipse negligenter viuit, videntes adhortatur in ęmulationem deteriorum, & quòd peccantes in fidem & delinquentes in vitam, non statim corrigit, licèt despiciens, extra tale supplicium non est constitutus. Eiusmodi verò exemplum non ex me refingo, sed ex diuinis scriptutis eruditus scribo. Heli ille ætate fatigatus, & in Silo pertinentia ad legem sacrificans, ipse quidem non operabatur, quæ pueri audebant: cooperabatur verò illis, postquàm non prohibebat peccantes: quoniam secundùm veram rationem, non prohibere flagitia, agenti cognatum est. Et iterùm pueri actionibus gradum iniuriantes, indignos se, per quæ peccabant, sacerdotio demonstrantes, non solùm eis quibus operabantur, cadebant, sed enim & ad peccandum alios euocabant, imaginem peccati sese æmulantibus proponentes. Propter quod pariter illatum est supplicium & eis qui impia fecerunt, & ei qui non prohibuit. Patri enim ad virtutem nocuit socordia: filiis autem perniciem intulit inemendatio: & senex in iuuenum tempestate naufragium passus est, pro quibus affectum non gubernauit increpatione. Ità oportet religiosissime eum, qui sortitus est præesse populo, & tenere habenas sacerdotii, non solùm procurare quomodò ipse probus appareat, sed vt & hoc, quod ab ipso dicitur, sit purum ab omni vituperatione. Hoc enim quod prius est etsi mirandum, sed non tale, quale est hoc, quod post illud dictum: quanto illud quidem in vanum solum perficientem ea, quæ ad virtutem pertinent, concludit: hoc verò multos prouidentia saluos faciens, per singulos pietatis induitur confidentiam. Ad quid verò dico? Quòd multi inclamant hic religiosissimum Edessenorum Episcopum Ibam, non solùm quidā clerici Edesseni, & monachi, sed enim etiàm Primates & clari militia, quibus rectę fidei calidus zelus accenditur, quòd tantùm diligit Nestorii insaniam, vt & quędam capitula, quæ supposui scripto à nobis ad Armenios Tomo & direxi tuæ reuerentię, quæ sunt stulta & prophana, & omni plena impietate, transferret voce Syrorum, & transmitteret vbique, & multis simpliciorum inconsiderato auditu lęsionem perniciosorum suscipientibus, persuaderet sapere sicut abdicatum est D e i Ecclesiæ: quæ quandò per lectionem cognoueris, festinare digneris cū omni alacritate eum compellere Tomo quidem scripto ad Armenios subscribere, vaniloquium verò, magis verè monstriloquium, vel quod est verius dicere, Iudaicam impietem capitulorum illorum condemnantem viua voce, & salua manu anathematizare dementiam. Flagitium enim est, virum non manifestè ostēdit, qualis est. Siquidem enim capitulorum illorum, quod non credo, morbum habeat, defendat: si adest instabilibus cogitationibus fidei vel verborum tenor, quomodò duos dicit filios, vnum quidem ante secula, alterum verò in vltimis? vel quomodò C h r i s t v s alter præter D e v m verbum? Vel quomodò super terram visum & hominibus conuersatum calumniatur purum aliquem, sicut vnum ex coitu natis, sed non ipsum, qui est sinè principio & increabilis, ad quem non æstimabitur alter secundùm prophetam? Si enim & visus est carne, sed ille erat incarnatus, qui omni quidem principio superior, omni verò passione liber, omni verò translatione & immutatione alienus, qui ex patre splenduit super sed sensum, & ex virgine, ortus est super rationem, qui hoc quod est creabile, in Deitate non admittit, & hoc quod est phantasiæ, in carne reiicit: qui secundùm veritatem & D e v s est, & factus est homo, & illud quidem quod erat, permansit: hoc verò quod factus est, saluum fecit. Hic igitur est vnus filius vnigenitus. Sed non ità quidam peruersa mente & cogitationis dementia capitulorum istorum genitores facti, impiorum abortiuorum & libi perniciosorum patres apparuerunt. Deindè si memoratus comminister Ibas cognoscit ea, quę ad destructionem legentium & audientium euomita sunt, capitula, sicut & arbitror eum prudentem constitutum, & à pueritia diuinis scripturis nutritum, abominari ea & reiicere, confidenti voce, & non erubescente fronte, quod in anima sapit, ostendat omnia subiecta ad Armenios Epistolæ capitula abiiciens & calcans, vtpotè diabolicæ insaniæ inuentiones constituta, & omnia anathemate digna esse iudicans, vt de viro hoc verum scientes qui hic sunt omnes, iam indiscretam confidenter cogitationem ad illum habeant. Nec enim oportet religiosissime, sicut & ipse nobis consenties, eos despicere, qui sinè causa lædentur, ad deteriora impetum habentes: sed plurimam facere rationem eorum qui scandalizantur, vt indiscretio extendatur in omnes cum concordia horrescentes maximè terribilissimam illam in Euangeliis condemnationem, quæ pro vno humilium scandalizato infertur audentibus vel despicientibus. Si enim beatus Paulus exempla bonorum operum sacerdotes esse legitimè statuit, quomodò non magis fidei authores & doctores, sinè qua placere impossibile est? Nam aliæ quędam virtutes, vtpotè ex moribus perfectionem accipientes

Margin notes: 1.Reg.2. Rom.1. 1.Reg.4. Baruch.3. Heb.11.

accipientes, naturam habent ad emendationem doctricem: fides verò ſola, quæ eſt natura & ratione ſuperior, vtpotè huic propinquans quod ſemper eſt, & natura intelligibile, & inoccupabile, depræhenſione & omni virtute melior eſt, per hoc ſolùm cedens charitati, quòd qui creditur DEVS, propter ſolam charitatem homo factus eſt. Rogo igitur ſtudium adſit effectum. Cognoſce enim religioſiſſime, quòd non alij cuidam gratificabitur memoratus Epiſcopus Ibas, obſecundans præſenti Epiſtolæ, quantùm tibi ipſi. Habebit enim non ſolùm eos, qui nunc de ipſo dubitant, mirantes eum, ſed enim etiàm ſanctiſſimum noſtrum patrem presbyterum & archimandritam Dalmatium nimiùm honorátem & mirantem, ſi videat ſapientem ea, quæ piæ fidei ſunt. Modò enim, vtpotè ſuper alijs eo vulgato, memoratus ſanctiſſimus propter charitatem non mediocriter laceratur, quòd ij, qui debent in diuinioribus prædicare, in aduerſis accuſantur, ſiue zelo dicentium, ſiue inuidia criminantium. Propter quod & Theodotum reuerendiſſimum noſtrę eccleſiæ diaconum ad tuam cum chartis reuerentiam direxi, vt cognoſcas religioſiſſime, quòd non contemptibilem, ſed ſtudioſam exiſtimo cauſæ perfectionem.

Sancta Synodus dixit: Omnibus manifeſtũ eſſe putamus ex epiſtola, à Proclo religioſæ memoriæ ſcripta, quòd non libera eſt ab accuſatione apud eum propoſita ad Marim Perſam epiſtola. Nam Neſtorium vindicat, & impij Theodori conſcripta per omnia comprobát, quæ ſanctæ memoriæ Proclus præcepit eum anathematizare, vtpotè duo per hæc colentem. Conſequens verò, & cæterorum examinationem procedere, quæ ad præſens capitulum pertinent. Et cùm ſurrexiſſet Theodorus Cæſareæ Cappadociæ Epiſcopus, Andreas Epheſi, Megethius Heracleæ Thraciæ, Euſebius Tyri, dixerunt: Commonemus veſtram ſanctitatem, ſubtiliter ſcientem, quòd antequàm ſancta Synodus Chalcedone congregaretur, multis vicibus dinoſcitur Ibas accuſatus propter impia capitula, & dogmata inſerta Epiſtolæ, quam ipſe ad Marim Perſam ſcripſiſſe dicitur. Et primò quidem aliqui clerici eccleſiæ Edeſſenæ ciuitatis & militantes, cùm ad regiam vrbem perueniſſent, interpellauerunt piæ recordationis Theodoſium, & Proclum ſanctæ memoriæ Epiſcopum tunc Conſtantinopolitanæ vrbis aduerſùs eundem Ibam, eo quòd diceretur Neſtorij defendere impietatem, capitula impia Theodori tranſtuliſſe lingua Syrorum, & vbique tranſmiſiſſe: de quibus etiàm ſcripſit ſanctæ memoriæ Proclus, ſicut cognouiſtis, ad Ioannem epiſcopum Antiochiæ, vt compelleret Ibam recedere ab impietate Neſtorij, capitulorumque Theodori, de qua accuſabatur. Cùm verò à ſcriptis Procli religioſiſſimæ memoriæ nulla emendatio pro querimonijs accuſatorum facta eſt, defuncto Ioanne, interpellauerũt Domnum eius ſucceſſorem, iterùm Ibam accuſantes.* Quoniam verò non eos Domnus ſuſcepiſſet, iterùm iidem accuſatores occupata regia vrbe, de iiſdem interpellauerunt memoratum piæ recordationis Theodoſiũ & Flauianum ſanctę memoriæ tunc epiſcopum Conſtantinopolitanæ vrbis factũ poſt Proclum ſanctæ memoriæ. Et precibus ſuſceptis, tam diuinæ recordationis Theodoſius, quàm Flauianus ſanctæ memoriæ, delegauerunt examinationẽ, de quibus Ibas accuſabatur, Photio epiſcopo Tyri, & Eutychio epiſcopo Berytiorum ciuitatis, & deputati ſunt executores cauſæ ab Imperatore quidem diuinæ recordationis Theodoſio, Damaſcius tribunus, Imperialibus literis hoc ei permittentibus: à Flauiano verò ſanctæ memoriæ, Eulogius diaconus Conſtantinopolitanę ſanctæ eccleſiæ, cum eius literis factis ad Photium & Euſtathium. Qui executores cùm ad Tyrum perueniſſent, deduxerunt Ibam & eius accuſatores Photio & Euſtachio epiſcopis. Accuſatores igitur Ibæ iã alias blaſphemias, quã impiam epiſtolam ad criminandum eũdem Ibam propoſuerunt, quæ ſuper alias inſertas ei blaſphemias, ſanctum quidem Cyrillum hæreticum vocat, & impia eius duodecim capitula: primam verò Epheſinam ſanctam ſynodum reprobat, tanquàm ſinè examinatione & quæſtione Neſtorio ab ea condemnato. Ibas igitur propoſitam ſuper his accuſationem effugiens, ſatisfaciens, inquit nihil eiuſmodi de ſãcto Cyrillo dixiſſe poſtquam Orientalibus vnitus eſſet. Impia verò epiſtola per illa, quæ in ea continentur, poſt vnitatem ſcripta eſſe oſtenditur. Apparet igitur Ibas per hoc, quod dicit, nihil aduerſùs Cyrillum poſt vnitatem dixiſſe, abnegans epiſtolam. Photius verò & Euſtathius non eiuſdem abnegatione contenti, perſpexerunt per ſuam definitionem Ibam ad Edeſſam peruenire, & manifeſtè in eccleſia anathematizare Neſtorium, & impia eius dogmata, quæ impia epiſtola vindicabat, & Epheſinam primam Synodum ab eadem impia Epiſtola reprobatam ſuſcipere, tanquàm à ſancto Spiritu congregatam & æqualem eam habere ſanctæ Synodo trecentorum decem & octo ſanctorum patrum. Cùm hæc ità iudicata eſſent, & finem nõ ſuſcepiſſent, ſicut eſt inuenire ex his quæ poſtea mota ſunt, eijcitur Ibas ab epiſcopatu, necnon etiàm Domnus Antiochiæ epiſcopus, accuſati tanquàm ſanctum Cyrillum, & ab eo prædicatam rectam fidem iniuriantes & reprobantes. Et in loco quidem Domni ordinatur Maximus, in loco verò Ibæ Nonnus Edeſſenæ eccleſiæ à Maximo ordinatur. Indè ſanctiſſimis epiſcopis in vniuer-

ſalem

* Quem

salem sanctam synodum Chalcedone conuocatis, non vocatus est Ibas, sed Nonnus in sancta Synodo consedit, vt Edessenæ ecclesiæ Episcopus, qui etiàm posteà cum sua * Osrohenna Synodo ad Leonem piç recordationis interrogantem de Chalcedonensi Concilio, & alijs quibusdam rescribens, pars fuit eorum, qui Encyclias Epistolas scripserunt. Post pronunciatam igitur de fide definitionem à sancto Chalcedonensi Concilio, causa de Iba mouetur, & priori vice in his, quæ contra eum mouebantur, volens querimonias eorum de quibus accusabatur, euitare, ipse quidem vsus est iuditio Photij & Eustathii, accusator verò gestis apud eos habitis, necnon impia Epistola, etiàm apud Chalcedonensem synodum recitata. Iterum effugiens Ibas de ea accusationem, statim posteà recitatam, nulla interlocutione dè hoc facta, subsapiens idem Ibas dixit: Iubeat vestra clementia literas recitari clericorum Edessenæ ciuitatis, vt cognosceretis quòd alienus sum eorum, quæ mihi inferuntur. & vtitur literis magis clericorum Edessenæ ciuitatis, vbique timens pro impia Epistola accusationem. Et quòd veritatem docuimus, cognoscit vestra sancta Synodus, in memoria tenens etiàm alia, & maximè gesta Chalcedone confecta. Mirari igitur est, quomodò his ità subsecutis, & manifesta impietate constituta, quæ in Epistola continetur, quam etiàm ipse Ibas abnegauit, defendere istam aliqui conantur nomine sancti Chalcedonensis Concilii, nó tanquàm pro illa curam habentes, sed suam confirmantes impietatem. Astutia enim hæretica vtentes, ex interlocutionibus de Iba factis in gestis, apud Chalcedonensem sanctam Synodum habitis, vna quidem siue secunda vtuntur, prolata quasi pro epistola ad Marim Persam scripta: Tentant verò etiàm alias falsas interpretari. Necessarium igitur esse putauimus, vestræ beatitudini etiàm hæc scienti manifesta facere, quç ad hoc pertinent: illo certo constituto, quòd in Conciliis non vnius vel secundi interlocutionem attendere oportet, sed hçc quç communiter ab omnibus vel amplioribus definiuntur. Veràm etiàm si aliquis subtiliter requisierit & ea, quç ab vno vel secundo quasi pro eadem epistola dicta sunt, planissimam in ipsis inueniet epistolç eiectionem. Cùm enim etiàm ipsi comprobassent, iudicium Photii & Eustathii, nihil aliud est, quàm condemnare impiam epistolam. Nam aduersùs eam & quç in ea continentur, pronunciatum est Photii & Eustathii iudicium, per quod iussus est Ibas suscipere Ephesiná primam sanctam Synodum, ab impia epistola reprobatam, & anathematizare authorem malignæ impietatis Nestorium & sequaces eius, quç defendebat eadem impia epistola. Hoc verò iudicium Photii & Eustathii

Hæretici versuti.

etiàm omnes episcopi secuti, perspexerunt ipsum anathematizare Nestorium & impia eius dogmata. Iuuenalis verò Hierosolymitanç ciuitatis episcopus, vt de hçresi pœnitentiam agentem Ibam, veniam & clementiam maximè propter senectutem meruisse interlocutus est, secundùm ecclesiç traditionem: quam interlocutionem ità apertè prolatam aduersùs impiam epistolam, malè interpretari non recusauerunt eius defensores. Thalassius Cæsareæ primæ Cappadociæ episcopus apertè ostendit in sua interlocutione, quòd nunquàm suscepisset Ibam, nisi pollicitus esset anathematizare ea, quæ ab accusatoribus eius in scriptis aduersùm eum deposita sunt. Certum verò est, quòd accusatores Ibæ epistolam protulerunt ad Marim Persam scriptam, in eius accusationem. Ioannes verò Sebastiæ episcopus, & Seleucus Amasiæ, & Constantinus Melitinæ, & Patricius Tyanensium, & Petrus Gangrorum, & Atharbius Trapezuntensium, vicem agens Dorothei Neocæsareæ, omnes metropolitani, pariter simul interlocuti sunt, eo quòd abnegauit Ibas illa, quæ ei inferebantur ab aduersarijs eius, quorum pars magna est epistola, perspexerunt suscipi. Habet autem interlocutio: definitio religiosissimum episcoporum Photii & Eustathii innocentem ostendit reuerendissimum Ibam: similiter verò & abnegati eius promptiores nos ad suscipiendum eum constituit. Placet enim semper Christi misericordia. Si igitur & Iuuenalis, tanquam ab aliqua hæresi pçnitentiam agentem, Ibá suscipi perspexit, & Thalassius, & nominati metropolitani tanquam in gestis apud Photium habitis abnegantem ea, quæ ab aduersariis eius inferebántur, id est, prolatá ad accusationem eius epistolam ad Marim Persam scriptá, & omnes religiosissimi episcopi perspexerunt eum anathematizare Nestorium, qui ab epistola defenditur: quomodò præsumunt istius defensores calumniari interlocutionem Eunomii, quasi partem quidem condemnantem epistolæ, partem autem comprobantem, cú tota epistola impietatis plena est? Vndè & Ibas eam abnegauit, eo quòd dicit, quòd post vnitatem non inuenior dixisse aliquid aduersùm sanctum Cyrillum: necnó etiàm Photio & Eustathio ad eiusmodi abnegationem dicentibus, quòd sufficit abnegatio hçreseos ad pietatem. Si verò aliquis concedat, prout illi dicunt, priora quidem epistolæ impia esse, vltima verò recta esse, nec sic epistola effugiet debitam sibi condemnationem. In omnibus enim hæresibus, licèt contigerit quædam hæreticos recta dicere, non ideò impia condemnatione liberantur. Hic verò nullam parté epistolæ apparet Eunomiùs comprobasse: contrarius enim vtiq; per hoc ipse sibi inueniretur, eadem collaudans & vituperans. Habet autem interlocu-

tio Eunomij sic: Ex recitatis ostenditur reuerendissimus Ibas innocēs esse. De quibus enim visus est inculpari, tanquàm maledixisset sancto Cyrillo, in posterioribus rectè confessus recusauit illa, de quibus inculpatus est. Vndè & ego, si anathematizet Nestorium & Eutychen, & impia eorum dogmata, & consentiat eis, quæ à religiosissimo episcopo Leone scripta sunt, & huic vniuersali Synodo, dignum esse episcopatu iudico. Ex his Eunomius ostenditur, quòd eiusmodi fecit interlocutionem, gesta apud Photium & Eustathium habita attendens, in quibus apparet Ibas confessus, quòd ante vnitionem quidem factam inter beatum Cyrillū & Orientales, cum alijs ei maledixit: post vnitionem verò non inueniuntur, sicut dicit, dixisse aliquid aduersus sanctum Cyrillum. Qui verò dicunt priora quidem Epistolæ impia esse, vltima esse recta, calumniatores demonstrantur. Posteriora enim inferta Epistolæ, maiori impietate plena sunt, sanctæ memoriæ Cyrillum & similia ei sapientes iniuriantia & omninò impiam sectam Nestorij vindicantia.

Propter hæc enim omnes simul episcopi consonanter post factas interlocutiones exclamauerunt: Nestorium modò anathematizet: dogma eius modò anathematizet. Et sic Ibas, Nestorio anathematizato & Eutyche, & impijs eorum dogmatibus, necnon etiam anathematizatis omnibus non ità sapientibus, sicut sæpè sancta Synodus suscepta est. Ostenditur igitur Ibas etiam indè, quòd non solum abnegauit, sed etiam anathematizauit epistolam, contrariam per omnia constitutam expositæ definitioni à sancto Chalcedonensi Concilio, sicut & vestra beatitudo per inquisitionem inuenit.

Sancta Synodus dixit: Scimus & nos hæc ità subsecuta esse, tamen cautiùs æstimantes talia iudicare ex his, quæ in antecedentibus sanctis Synodis disposita sunt, & scientes quòd in Ephesina prima sancta Synodo de epistolis sancti Cyrilli, & in ipso Chalcedonensi Concilio de epistola sanctæ memoriæ Papæ Leonis quædam mota sunt, necessarium esse putauimus ex his, quæ in prædictis sanctis Synodis gesta sunt, partes illas, quæ hæc continent, manifestari, vt pro ampliore subtilitate & indè instructam, sic propositorum disceptationem faciamus. Et cùm suscepisset Calonymus reuerendissimus diaconus & notarius, recitauit.

PARS GESTORVM, QVÆ in prima Ephesina sancta Synodo habita sunt, pro epistolis sanctæ memoriæ Cyrilli.

Ex gestis Primæ Synodi Ephesinæ.

Petrus presbyter Alexandriæ & primicerius* notarius, dixit: Habemus præmanibus sanctissimi & reuerendissimi Cyrilli archiepiscopi epistolam, scriptam ad reuerendissimum Nestorium, suasionis & admonitionis plenam, vtpotè non rectè sapiente eo: quam si iusserit vestra sanctitas, legam. Acacius Episcopus Melitinæ dixit: Quoniam religiosissimus & reuerendissimus presbyter Petrus, principium sermonis faciens, ait missa esse quædam à reuerendissimo & sanctissimo episcopo Cyrillo ad reuerendissimum Nestorium, vtpotè non rectæ doctrinæ vtentem, consequēs est, & hæc legi. Et prolata est epistola sanctæ memoriæ Cyrilli in Epheso, ità habens:

REVERENDISSIMO ET DEI cultori & consacerdoti Nestorio Cyrillus in Domino salutem.

Epist. Cyrilli ad Nestorium, quæ cōmodius versa habetur sup. in Synodo Ephesina Fol. 310.

Obloquuntur quidā, sicut audio, de mea opinione apud tuam reuerentiam, & hoc frequenter conuentus maximè nobilium obseruantes, vt puto delectare tuum æstimantes auditum, & inconsultas emittunt voces, læsi quidem nihil, conuicti autem, & hoc vtiliter: vnus quidem, quòd cæcos lædebat & pauperes: alter verò, quòd contra matrem tetendit gladium: alius verò quòd cum ancilla aurum furatus sit alienum, & huiusmodi semper habens opinionem, quam non opter aliquis cōtingere aliquibus etiam valdè inimicis. Verumtamen non mihi multus de talibus sermo est, vt non vltra Dominum & Doctorem, neque super patres existentis in me breuitatis extendam mēsuram. Non enim possibile est, prauorum importunitates euitare, si quoquo modo quis eligat viuere. Sed illi quidem maledictione & amaritudine plenum habentes os, reddent omnium iudici rationem: conuertar verò rursùs ego ad hoc, quod me magis condecet, & *commemorabo etiam nunc vt fratrem in Christo, doctrinæ verbum & fidei sensum cum omni cautela facere ad populos: cogitare etiam, quòd scandalizare vnum solum ex pusillis credentibus in Christum, intolerabilem habet indignationem: si verò multitudo sint mœrentium, quomodò non omni arte necesse est, vt oporteat prudēnter auferre scandala, & sanum fidei dilatare sermonem quærentibus veritatem? Erit verò hoc & valdè rectè, si sanctorum Patrum legentes libros, magni eos æstimare festinemus, & probantes nosmetipsos, si sumus in fide, secundùm quod scriptum est, illorum rectis & irreprehensibilibus* sectis nostros intellectus optimè coniungamus. Ait igitur sancta & magna Synodus, ipsum ex DEO patre naturaliter genitum, filium vnigenitum, ex DEO vero DEVM verum, lumen de lumine, per quem omnia fecit pater, descendisse, incarnari, humanari, pati, resurgere tertia die, & ascendere ad cœlos. Hæc & nos sequi oportet verba & dogmata, cogitantes, quid incarnari & humanari significet* ex DEO verbo. Non enim dicimus, quòd verbi natura conuersa facta est caro, neque quòd in totum hominem, qui est ex anima & corpore, translata est: alud

* cōmonetbo.

Matth. 18.

2. Cor. 13.

* institutis

* In Deum verbum & hominē factu esse.

Iud verò magis, quòd carnem animatam anima rationabili vniens verbum sibi secundùm subsistentiam, ineffabiliter & incompræhensibiliter factus est homo, & appellatus est filius hominis, non secundùm voluntatem solam aut complacitum: sed neque vt in adsumptione personæ solius, & quod differunt quidem, quæ ad vnitatem veram collatæ naturæ: vnus verò ex vtrisque Christus & filius, non quasi differētia naturarum ablata propter adunationem, perfecerunt verò magis nobis vnum Dominum, & Christum, & filium, Deitatis & humanitatis, per ineffabilem & arcanum adunationis concursum: sic etiàm dicitur, cùm ante secula habeat essentiam, & genitus sit ex patre, nasci etiàm secundùm carnem ex muliere: non quasi diuina eius natura in sancta virgine initium vt esset acceperit, neque quòd indiguerit necessariò propter se secunda natiuitate post eam, quæ ex patre est: (Est enim fatuum simul & indoctum, existentem ante omnia secula, & consempiternum patri, dicere opùs habere vt esset secundùm initium:) quoniam verò propter nos & propter nostram salutem vniens sibi secundùm subsistentiam humanitatem, processit ex muliere, ob hoc dicitur nasci carnaliter. Non enim primùm homo natus est communis de sancta Virgine, & sic descendit in eum verbum: sed ex ipsa vulua adunitam sustinuisse dicitur natiuitatem carnalem, vtpotè suæ carnis natiuitatem propriam faciens. Sic dicimus eum & pati, & resurgere: non quasi quòd Dei Verbum passum sit in sua natura, aut plagas, aut perforaturas clauorum, aut quæcunque alia vulnera, (impassibilis enim est Deitas, quòd & incorporea est) sed quoniam quod factum est eius proprium corpus, passum est, hæc iterùm ipse dicitur pati pro nobis. Erat enim impossibilis in corpore possibili. Secundùm eum verò modū, & in moriendo intelligimus immortalem.

Heb. 2. Etenim secundùm naturam, & incorruptibile, & vita, & viuificans est DEI verbum. Quoniam verò proprium eius iterùm corpus gratia Dei, secundùm quod ait Paulus, pro omnibus gustauit mortem, dicitur ipse pati pro nobis mortem: non quasi quòd in experimentum mortis venit, quòd attinet ad eius naturam, (*stuporis enim est istud dicere aut sentire) sed sicut nupèr dixi, caro eius gustauit mortem. Sic & resurgente carne eius, iterùm resurrectio ipsius dicitur non quasi quòd ceciderit in corruptionem, (absit) sed quia eius iterùm resurrexit corpus. Sic CHRISTVM vnum & Dominum confitemur, non quasi hominem coadorantes Verbo, & non sectionis phantasia introducatur, cùm dicitur con, sed vt vnum & eundem, adorantes, quòd non alienum est à Verbo corpus eius, cum quo & ipsi consedit patri: non vt duobus iterùm considen-

*insania

tibus filijs, sed vt vno secundùm vnitionem cum propria carne. Si autem secundùm subsistentiam vnitionem vel quasi impossibilem aut indecoram recusamus, incidimus vt duos dicamus filios. Omninò enim necessè est distinguere & dicere, hominem quidem specialiter filij vocatione honoratum, specialiter autem iterùm DEI verbum filiationis nomen, & rem naturaliter habētem. Non ergò diuidendus est in duos filios vnus Dominus IESVS CHRISTVS. Proderit autem nullo modo rectæ fidei rationi ità dicere, licèt personarum vnitionem diuulgent quidam. Non enim dixit scriptura, quod Verbum hominis personam aduniuit sibi, sed quia factum est caro. Quòd verò caro factum est Verbum, nihil aliud est, nisi quòd similiter nobis participauit sanguinem & carnem, propriumque corpus nostrum fecit, & processit homo ex muliere, nō abijciens esse DEVS, & ex DEO nasci patre, sed in adsumptione carnis permanens quod erat. Hoc adnunciat vbiquè integræ fidei ratio: ità reperiemus sanctos sapuisse Patres: sic præsumpserunt *DEI genitricem sanctam virginem, non quòd verbi natura aut Deitatis eius initium esset accepta à sancta virgine, sed vt nato ex ipsa sancto corpore, animato etiàm rationabiliter, cui & secundùm subsistentiam adunitum Verbum, nasci dicitur secundùm carnem. Hæc & nunc ex dilectione, quæ in CHRISTO est, scribo, petens vt fratrem, & contestans coram DEO & electis angelis, hæc nobiscum & sapere & docere, vt custodiatur ecclesiarum pax, & concordiæ & dilectionis vinculum indisruptum permaneat sacerdotibus DEI. *Cyrillus episcopus Alexandriæ dixit:* Audiuit sancta & magna hæc Synodus quæ scripsi reuerendissimo Nestorio, defendens rectam fidem. Certus verò sum, quòd nullo modo egressus inuenior à recta fidei ratione, aut prætergressus expositum à sācta & magna Synodo, quæ illo tempore in Nicæa congregata est, symbolum & peto vestram sanctitatem dicere, verùm rectè & irrepræhensibiliter, & consonanter sanctæ illi Synodo talia scripserim, an non. Iuuenalis episcopus Hierosolymorum, dixit: Perlecta sancta fide, quæ in Nicæa, & epistola sanctissimi & reuerendissimi Episcopi Cyrilli, & quæ à sancta Synodo exposita sunt, consona inueniuntur: & his pijs dogmatibus consentio, & hæc probo. Firmus episcopus Cæsareç Cappadociæ, dixit: Compendiosè & capitulatiter dicta à sancta Synodo, quæ in Nicæa est, exponens tua reuerentia, subtiliter & ante pedes manifestam rem nobis & liquidiorem compræhensionem expositæ fidei fecit, vt nihil sit in dictis ambiguum, omnibus sibi inuicèm consonantibus & fidei firmata. His igitur integre se habentibus & inconuertibiliter, &

Iohan. 1.

*Genitricem

nullam

nullam innouationem inferentibus, & ego consentio, eandem fidem à sanctissimis episcopis meis patribus suscipiens. Memnon Episcopus Ephesi metropoleos, dixit: Fidei expositæ à sanctis patribus trecentis decem & octo Nicææ congregatis, consona & epistola, quæ lecta est, sanctissimi reuerendissimi patris Cyrilli continet, quibus consentimus atque probamus, nihilominus innenientes neque dissonans. Et postquàm dixerunt centum viginti quatuor episcopi consonanter, in fine iiâ scriptum est: Et omnes, qui suprà scripti sunt episcopi, eadem deponunt, & sic credunt sicut patres exposuerût. & epistola sanctissimi Archiepiscopi Cyrilli scripta ad Nestorium Episcopum manifestat.

Palladius episcopus Amasiæ dixit: Cõsequês est & Epistolam reuerendissimi Nestorij relegi, cuius mentionem fecit in initio religiosissimus presbyter Petrus, vt cognoscamus, si & illa consonans est his, quæ exposita sunt à sanctis patribus in Nicæa & relecta est.

Epistola Nestorij ad Cyrillum. quam loco citato commodius vertit leges

Venerabili & Reuerendissimo comministro Cyrillo Nestorius in Domino salutem.

Iniurias quidem, quæ contra nos sunt miradarum tuarum literarum, dimitto, vtpotè medicinali patientia dignas, dilata rerum ipsarum responsione vsque ad tempus idoneum. Quòd verò taciturnitatem non patitur, quasi magnum ferat, si taceatur periculum, hoc vt possibile est, non ad multiloquium tendens, compendiosam narrationem facere tentabo, obscuræ & indigestæ loquacitatis cauens fastidium. Incipiant verò à sapientissimis tuæ dilectionis vocibus, ipsas iisdem sermonibus apponens. Quæ sunt igitur admirandæ tuarum literarum doctrinę voces? Sancta (inquit) & magna Synodus, ipsum ex Deo & patre secundùm naturam genitum filium vnigenitum, ex Deo verò Deum verum, lumen de lumine, per quem omnia fecit pater, descendisse, incarnari, humanari, pati, resurgere. Hæc sunt tuæ reuerentiæ verba, & cognoscis fortè tua: audi verò & à nobis fraternam pro pietate admonitionem, & quam magnus ille Paulus amato à se Timotheo contestatus est: Attende lectionem, consolationem doctrinæ: hoc enim faciens, & te ipsum saluum facies, & audientes te. Quid verò vult hoc, quod dico, Attende? Quia sanctorum transitoriè legens traditionem, veni ad dignam ignorantiam Ignorasti eos passibilem dixisse, arbitratus patri consempiternum verbum. Inspice autem, si placet, dicta diligentiùs, & diuinum illum reperies patrum chorum non consubstantialem Deitatem passibilem dicentes, nec recens natam patri consempiternam, nec resurrexisse eam, quæ solutum templum suscitauit. Et si mihi aures in fraternam medelam præbueris, ipsas tibi sanctorum patrum voces apponens, à calumnia, quæ contra illos est, liberabo, & ab illa, quæ contra diuinas scripturas per illos est.

1. Tim. 4.

Credo igitur & in Dominum nostrum IESVM CHRISTVM filium eius vnigenitum. Considera quomodò Dominus, & IESVS CHRISTVS, & vnigenitus, & filius, primùm ponentes communia Deitatis & humanitatis vt fundamenta nomina, tunc humanationis & resurrectionis & passionis superædificant traditionem, vt communibus naturæ vtriusque communibus quibusdam significatiuis propositis, neque filiationis proprietates secentur, neque naturarum in filiationis singularitate confusionis exterminatione periclitetur. In hoc enim eis eruditor Paulus factus est, quòd humanationis diuinæ mentionem faciens, & ea, quæ passionis sunt illaturus, priùs ponens Christus commune sicut paulò antè dixi, naturarum nomen, infert dictum vtrisque condecens naturis. Quid enim dixit? Hoc sapiatis in vobis, quod & in Christo Iesu, qui cùm in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse æqualis Deo. Sed nè per singula discurram, obediens factus est vsque ad mortem, mortem autem crucis. Quoniam enim memoriam mortis facturus erat, nè Deum verbum ex hoc quisquam passibile suspicetur, ponit Christum tanquam impassibilis & passibilis substantiæ in singulari persona appellationum significatiua, quatenùs & impassibilis Christus & passibilis sinè periculo vocetur: impassibilis quidem Deitate, passibilis autem corporis natura. Multa de hoc potẽs dicere, & primùm quidem, non natiuitatem in dispensatione, sed humanationem sanctos illos patres commemorasse, promissionem breuiloquij à me in principijs factam refrenantem sentio sermonem, & ad secundùm tuæ dilectionis pergentem capitulum, in quo naturarum quidem laudabam diuisionem, secundùm humanationis & Deitatis rationem, & earũ in vnius personæ coniunctionem, & Deum verbum secunda ex muliere dicerent non eguisse natiuitate, & passionis incapabilem profiteri Deitatem. Orthodoxa enim, vt veritas habet, hæc huiusmodi sũt, & omniũ hæresium malis sectis circa Dominicas naturas cõtraria. Reliqua verò si quidé aliquã sapientiam occultam inferebant legentium auribus, incompræhensibile est* tuæ diligentiæ scire. Mihi enim videbantur prima peruertere. Inprimis enim impassibilem prædicatum, & secundæ natiuitatis incapabilem, iterùm passibilem & recens creatum nescio quo modo retulit, quasi secundùm naturam Deo verbo accidentibus templi copulatione corruptis. Aut parùm aliquid homini-

Locus obscurus.

Phili. 2.

Al. * mea

hominibus putatur, quòd sine peccato templum, & à diuina inseparabile natura pro peccatoribus natiuitatem & mortem sustinet? aut nō crediderit, quòd Dominica vox ad Iudæos clamat: Soluite templum hoc, & in tribus diebus suscitabo illud: non, soluite diuinitatem meam, & in tribus diebus resurget? Iterum & hic latiùs volens dicere, promissionis meæ memoria conticeo. Dicendum est tamen, breui sermone me vincente vbiquè. Diuina Scriptura quandoque memoriam facit Dominicæ dispensationis, natiuitatem nobis, aut passionem non Deitatis, sed humanationis Christi tradidit, vt vocetur secundùm scrupulosam appellationē sancta virgo Christi genitrix, non Dei genitrix. Et audi hęc euangelijs clamantibus: Liber, ait, generationis Iesu Christi, filij Dauid, filij Abraham. Et certū est, quia Dauid filius, Deus verbum nō erat. Accipe & aliud, si placet testimonium. Iacob autem genuit Ioseph virum Mariæ, ex qua natus est Iesus, qui dicitur Christus. Considera iterùm alteram attestantem nos vocem: Iesu verò generatio ità est. desponsata enim matre eius: Maria Ioseph, inuenta est in vtero habens de Spiritu sancto. Creaturam verò spiritus quis vnq; vnigeniti æstimabit Deitatem? Quid oportet dicere? Mater Iesu erat ibi. & rursùs: Cum Maria matre Iesu: &, Quod in ea natum est, ex Spiritu sancto est. &, Accipe puerum & matrem eius, & fuge in Aegyptum: &, De filio eius, qui factus est ex semine Dauid secundùm carnem: & de passione rursùs, Quòd Deus suum filium misit in similitudinem carnis peccati, & de peccato condemnauit peccatum in carne. Et iterùm: Christus mortuus est pro peccatis nostris. & Christo passo carne. & hoc, Non Deitas, sed corpus meum, quod pro vobis frāgitur: & mille alijs vocibus attestantibus hominū genus, non filij putare Deitatem recentem, aut passionis corporeæ capabilem, sed coniunctam naturæ Deitatis carnem. Vndè & Dominum Dauid CHRISTVS semetipsum & filium nominat. Quid enim, ait, vobis videtur de CHRISTO, cuius filius est? Dicunt ei, Dauid. Respondit IESVS, & dixit eis: Quomodò ergò Dauid in spiritu Dominum eum vocat, dicens: Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis? vtpotè filius existens omninò Dauid secundùm carnem, secundùm Deitatem autem Dominus. Esse quidem Deitatis filij corpus templum, & templum secundùm summam quandam & diuinam vnitam coniunctionē, vt quæ sunt corporis, Deitas propria ducat, bonum est confiteri, & euangelicis traditionibus dignum: nō verò proprietatis adscribere & carnis proprietates, natiuitatem dico, & passionem, & mortem, errantis est frater intelligentiæ, secundùm paganos, aut desipientis Apollinarii & Arii, & quæ sunt

Iohann. 2.
Matth. 1.
Ibidem.
Ibidem.
Iohann. 2.
Matth. 12.
Matth. 2.
Rom. 1.
Rom. 8.
1. Pet. 3.
1. Pet. 4.
Lucæ 22.
Matth. 22.
Psalm. 109.

aliarum ægrotātium hæresum: magis verò, si quid est illis grauius. Necesse est enim huiusmodi, qui proprietatis nomine attrahuntur, & lactationis consortem propter proprietatem Deum verbū facere, & paulatim incrementi participem, & pauoris tempore passionis: auxilio etiam angelico indigentem. & taceo circuncisionem, & sacrificium, & sudores, & esuritionem, quæ propter nos carni conuigerunt adorabilia contingentia. In Deitate verò hæc falsè suscepta, & nobis tanquàm calumniatoribus iustæ condemnationis causa sunt. Hæ sunt sanctorum patrum traditiones, hæc diuinarum scripturarum præcepta. Sic quispiam, & quæ sunt misericordiæ diuinæ, & quæ sunt authoritatis diuinæ, loquitur. Hæc meditare, in his esto, vt tuus profectus manifestus sit omnibus, Paulus ad omnes dicit. Quòd verò pro scandalizatis curam geras, benè facis esse solicitus, & gratulamur, diuinorum curam gerenti animæ tuæ, & de nobis solicitæ. Cognosce verò deceptum esse temetipsum ab eis, qui hic à sancta Synodo depositi sunt, vtpotè sapientes ea, quæ Manichæorū sunt, aut certè forsan dilectionis tuæ clericis. Qui sunt enim Ecclesiæ, quotidiè proficiunt, & populorum tanta multitudo crescit per gratiam Christi, vt videntes multitudines, quæ sunt prophetæ, clament: Implebitur terra ad cognoscendum Dominum, quasi aqua multa cooperire maria. Principes verò incredibile gaudium habent, etiàm quæ regni sunt illuminato dogmate. Et vt compendiosè dicā, illa in omnibus hæresibus, quæ contra Deū certant, & contra ecclesiæ recta dogmata, quotidiè reperiet apud nos voce impleri: Domus Saul ibat & infirmabatur, & domus Dauid ibat & cōfortabatur. Hę à nobis, vtpotè à fratrib' ad fratrem suasiones sunt. Si verò aliquis contendit, clamabit per nos ad huiusmodi Paulus: Nos talem consuetudinem non habemus, nec Ecclesiæ Dei. Omnem., quę tecū est in Christo fraternitatem, ego & qui mecum sunt, plurimùm salutamus. Saluus & pro nobis orans permaneas, Domine honoratissime & Dei cultor.

Cyrillus episcopus Alexādrię dixit: Quid videtur sanctę & magnę huic Synodo de nuper lecta epistola? Putas videtur & ipsa consona esse definitę fidei in Synodo sanctorum patrum, qui illo tempore congregati sunt in Nicæa vrbe, an non? Iuuenalis episcopus Hierosolymorum dixit: Nullo modo consona existit pię fidei expositię à sanctis Patribus, qui in Nicęa fuerunt: & anathematizamus ità credentes. Aliena enim hęc omnia existunt ab orthodoxa fide. Flauianus episcopus Philippensium dixit: Quę sunt in relecta epistola, simul omnia pugnantia existunt omninò, & aliena proculdubiò ab exposita fide in Nicea à sanctissimis patribus, & alienos esse à recta fide ità credentes iudicamus,

Lucæ 22.
1. Tim. 4.
Esa. 11.
2. Reg. 3.
1. Cor. 11.
Damnatur epistola Nestorij à Synodo Ephesina.

camus. Firmus epiſcopus Cæſareæ Cappadociæ, dixit: Formam pietatis apponens in principijs epiſtolæ, procedente ſermone nullo modo ſuum ſenſum obumbrare volens, nudum à velamine ſuum adpoſuit ſenſum, diſſentiētem à fide ſanctorum patrum trecentorum decem & octo, & epiſtolæ ſanctiſſimi epiſcopi Cyrilli contraria habentem. Valerianus epiſcopus Iconij dixit: Omnibus conſpicua eſt epiſtola, & diuerſitas reuerendiſſimi Neſtorij, non ſolùm fidei ſanctorum patrum Nicææ, & Epiſtolæ reuerendiſſimi & ſanctiſſimi Archiepiſcopi Cyrilli diſſonans, ſed nec ſibi conueniens. Et cùm interlocuti eſſent ſequenter trigintatres Epiſcopi, omnes epiſcopi ſimul clamauerunt: Qui non anathematizat Neſtorium, anathema ſit. Iſtum recta fides anathematizat: iſtū ſancta Synodus anathematizat. Qui communicat Neſtorio, anathema ſit. Oēs anathematizamus epiſtolam & dogmata Neſtorii. Hæreticū Neſtorium oēs anathematizamus. Communicantes Neſtorio omnes anathematizamus. Impiam fidem Neſtorii omnes anathematizamus. Impium dogma Neſtorij omnes anathematizamus.

Impium Neſtorium omnes anathematizamus. Omnis mundus anathematizat impiam ſectam Neſtorii. Qui hunc non anathematiza, anathema ſit. Iuuenalis epiſcopus Hieroſolymorum dixit: Legantur & literæ reuerendiſſimi & ſanctiſſimi Archiepiſcopi Romanorum Cæleſtini, quas deſtinauit de fide.

Literæ Cæleſtini Papæ ad Neſtorium in Concilio Epheſ. commodius verſa habētur p. 916.

EPISTOLA CÆLESTINI EPIſcopi Romę ad Neſtorium.

Dilectiſſimo fratri Neſtorio Cęleſtinus.

Aliquantis diebus vitæ noſtræ, poſt nefandum & ſæpè damnatum dogma Pelagii atq; Cęleſtij catholica fides quietē habuit, qñ eos cum ſuæ diſputationis ſequacibus telo vnitæ ſententię Occidens Orienſque percuſſit. Deniq́ue ſanctæ recordationis Atticus, catholicæ magiſter fidei, & verè beato Ioanni etiàm ad iſta ſucceſſor, eos ità perſecutus: eſt pro rege communi, vt his ne ſtandi quidem illic copia præſtaretur. Manſit nos poſt eius exitum ſolicitudo vel maxima, cùm ſucceſſor ſuus vtrùm etiàm in eius fidē ſuccederet quæreremus, quia difficile eſt continuari quæ bona ſunt. Nam ſibi ſæpe alternis vicibus adueſſa ſuccedunt. Habuimus tamen poſt hunc, à quo eramus continuò deferendi, ſanctum Siſinnium, celebratum ſimplicitate & ſanctitate collegam, eam fidem, quàm inuenerat prædicantē. Legerat profectò ſimplex ſanctitas, & ſancta ſimplicitas, timendū magis, quàm altè ſibi eſſe ſapiendum: & alibi, Altiora ſcrutanda non eſſe: & iterùm, Si quis aliud prædicauerit, quàm quod prædicauimus, anathema ſit: (Rom. 11. Eccl. 3. Galat. 1.) hoc tamen exeunte de ſeculo. cùm ſe ſolicitudo noſtra intantùm, inquantùm ei Dominus permiſit, extenderet, læteficauit animum noſtrum venientium narratio nunciorum, quam mox firmauit eorum, interfuerunt ordinationi tuæ, relatio collegarum, qui tibi teſtimonii tantum tulerunt, quantum ferri huic debuit, qui abindè videbatur electus. Tanta antè opinione vixiſti, vt tuis te aliena ciuitas inuideret. Tanto nunc horrore vitaris, vt tui in aliis videant, qualiter fuerant liberati. Dudùm ſumpſimus tuas epiſtolas, quibus in anguſto nihil potuimus dare reſponſi. Erat enim in Latinum ſermo vertendus, quod cùm, licèt ſerò, facimus, ſancti fratris & coepiſcopi mei Cyrilli probatiſſimi ſacerdotis per filium meum Poſſidonium diaconum, talia de te ſcripta ſuſcepimus, quibus his, qui de tua ordinatione retulerant, periſſe ſuum teſtimonium doleremus. Bonis enim principiis tuis malus, quantùm videmus, ſucceſſit euentus: bonis, inquam, principiis, quæ apud nos ità celebrata fuerant, vt reſponſum dantes ad relationem fratrum, nos faceremus participes gaudiorum. Sed conſiderantes nunc & querelam prædicti fratris, & interpretatas tandèm Epiſtolas tuas, apertas blaſphemias continentes, illud nobis Apoſtolicum videmus eſſe dicendum, Vellem immutare vocem meam, quia confundor in vobis. (Galat. 4.) Quinimmò mutaui, niſi de præcipitiis ſe reuocet impius diſputator. Neceſſē eſt enim malum ex nobis ipſis, ſicut præcipitur, auferamus. (1. Cor. 5.) Legimus ergò epiſtolarem tenorem, & eos libros, quos illuſtri viro filio meo Antiochio reddente ſuſcepimus. In his quidem nobis veſtigatus, deprehenſus & tentus, quodam multiloquio vtebaris, dum vera inuoluis obſcuris, rurſùs vtraque confundens, vel confiteris negata, vel niteris negare confeſſa: ſed in epiſtolis tuis apertam non tam de fide noſtra, quàm de te tuliſti ſententiam, volens de Deo verbo aliter, quàm fides habet omnium, diſputare. Ecce in quam de te vocamur ſententiam. Ecce quæ tuarum ſunt beneficia nouitatum. Poſtquàm ignoratus eſſetus es, & cognitus accuſaris, iam nunc cum illo gentium doctore dicendum eſt: Nam quid oremus ſecundùm quod oportet, neſcimus. (Rom. 8.) Nónne hæc eccleſiæ illi verba conueniunt, quæ probatos ſibi viros, non notitiam tuam, ſed famam ſecuta, contempſit? Impoſitum eſt opinioni benè de te credentium. Quis enim intra ouile vellus rapacem lupum putaret abſcondi? Vox eſt eiuſdem Apoſtoli, oportere etiàm hæreſes eſſe, vt probati manifeſti fiant. (1. Cor. 11.) Aperi aures tuas, & eius ad Timotheum vel Titum dictos audito ſermones. Quid his aliud præcepit, quàm vt nouitates euitent vocum profanas? Ad impietatem quippe iſta proficiunt, quæ ſemper ſpi-

nas & tribulos intulerunt. Timotheum certè etiàm rogasse se dicit, vt Ephesi remanens denunciaret quibusdam, nè quis aliter prædicaret. Ante oculos mihi Hieremiæ Prophetæ verba sunt: Horribilia, inquit, facta sunt super terram: Prophetæ iniquitatem propheiant. Hæc, dicas volo, quasi ignota te transeunt, aut quasi nota contemnis? Si quasi ignota te transeunt, non sit pudoris rectum discere, quandò timori non fuit docere peruersum. Si quasi nota contemnitis, intellige te inexcusabilem fore, cùm à te commissi tibi talenti quæsiuerit ille rationem, qui per nos de hoc sanctum fœnus vel lucrum semper expectat. Adspicè, quę pœna illum maneat, qui abscondit acceptum: qui integrum certè restituit, quod accepit. Vndè euidenter aduerte, quod sit & quale periculū, nec hoc, quòd acceperis, reddidisse. An tu Domino nostro dicturus, Quos dedisti mihi custodiui, cùm sic scindi in partes audiamus eius Ecclesiam? Qua conscientia vitiis penè ab omnibus in hac ciuitate desertus? Optaueram eos tunc fuisse tam cautos, quam nunc sunt, cùm sibi desiderant subueniri. Vndè tibi in has quæstiones verba * dirige, quas sit blasphemum cogitasse? Vndè in populos hæc episcopo prædicare, quibus virginei partus reuerentia sauciatur? Non debent veteris fidei puritatem blasphema in Deum verba turbare. Quis vnquàm non dignus est anathemate iudicatus, vel adijciens vel detrahens fidei plenæ? Etenim manifestè tradita ab Apostolis nobis, nec augmentum, nec imminutionem requirunt. Legimus nostris libris non addi debere, nec detrahi. magna quippe & addentem & detrahentem pœna constringit. Vndè cauterium paramus & ferrum, quòd vltra non erunt fouenda vulnera quæ merentur abscindi. Scimus certè, maiora vitia maiore sępè dolore sanari. Inter multa, quę à te impiè prædicata vniuersalis recusat Ecclesia, Symbolo ab Appostolis tradita plangim° hęc verba fuisse sublata, quę nobis totius spem vitæ salutisque promittunt. Quod quarè fiat, loquuntur Epistolæ tuę, de quib° nulla dubitatio est, quia eas ipse misisti: quas in manus nostras nolueramus venire, nè de tāti cogeremur sceleris genere iudicare. Omnium disputationum tuarū vias breuis earum sermo conclusit: extendisti te latiùs, multis anfractibus circuisti, serò tamē diuerso itinere peruenisti ad impium constitutum. Scimus quid ille cauerit, qui præcipit contentiones & pugnas legis esse vitandas. sunt enim, inquit, inutiles & vanæ. Quod igitur vanum & inutile iudicatur, nemo dubitet minimè profuturum. Itaque quanuis iam frater Cyrillus secundis te Epistolis suis asserit esse conuictum, intelligas volo post primam & secundam illius & hanc correctionem nostram, quam constat esse iam tertiam, ab vniuersitate collegii, & conuentu Christianorum te prorsùs esse se iunctū, nisi mox quæ malè dicta sunt, corrigantur: nisi in eam viam redeas, quam se Christus esse testatur. Malè in hunc arma desperatione mouisti, qui te super familiam suam velut fidelem prudentemque seruum permisserat, antè constitui. Perijt tibi huius officij beatitudo promissa: non solùm non das cibum in tempore, verùm etiàm veneno interficis, quos ille suo sanguine & sua morte quæsiuit. Venenum nanque est sub tuis labijs, quæ maledictionis & amaritudinis plena videamus, cùm contra eum, qui suauis est, niteris disputare. Vbi diligentia pastoralis? Pastor bonus animam suam ponit pro ouibus suis: mercenarius verò est, qui eas lupis dimittit & tradit. Quid hic tu pastor acturus es, qui Dominicum gregem pro lupis ipse discerpis? Ad quæ iā grex sanctus septa confugiet, si intra ouilia Ecclesiæ sauciatur? Quis futurus est tuitione defensus, qui te patitur pro custode raptorē? *Et alias* inquit Dominus, *habeo oues, quæ non sunt de hoc ouili: & illas oportet me adducere.* Ille alias se promittit adducere, tibi pereūt quas habebas: siquidē certū sit, quoties ista cōtingunt, nō oues pastoribus, sed magìs ouibus petire pastores. Et vocē, inqt, meā audiēt. Quarè? Vt fiat vnus grex. Ad illius vocē vnus fit grex, ad tuā aūt inficit aut fugat. Durū est, vt in te de Actibus Apostolorum beati Pauli verba cōueniant: Ego, inquit, scio, quia intrabūt post discessum meum lupi graues in vos, non parcentes gregi: & ex vobisipsis exurgent homines loquentes peruersa, vt abducant discipulos post se. Hæc à te alijs quàm tibi, dicta velimus. docēdo enim tibi fuerant, non discenda, quæ dicimus. Nam quis ferat doceri Episcopū, qualiter esse debeat Christianus? Diligenter adspice, in quam cōditionem voceris. Accesseris, argueris, accusaris. Quid horum conuenit sacerdoti? Duris dura responsio: si tamen vicissitudo est verbis blasphema vindicare. An tibi à nobis existimas esse parcendum, cùm animæ tuæ ità ipse non parcas, vt omnibus velis & præteritis, & præsentibus, & futuris beneficium salutis auferre? Persequar planè boni Domini mei fidelis seruus inimicos, cùm Propheta eos odio se odisse perfecto * Moneor rursùs altero loquente, nè parcam. Quem hic ego respiciam, cui honoris aliquid sernem, quando agitur vt mihi totius spei meę causa tollatur? Ipsius in Euangelio verba sunt Domini, quibus ait, non sibi patrem, non matrem, non filios, non aliquam necessitudine debere præponi. Est enim talis frequenter pietas, ex qua nascatur impietas, cùm vincente carnis affectu, charitati illi, quæ Deus est, charitas præponitur corporalis. Eius intuitu aliquibus sæpè deferimus, at cùm in hūc tenditur, qui est ipsa dilectio, necesse est, nec illa seruentur, quorum author

Marginal notes: 1.Tim.1. — Hiere.5. — Locus obscurus. — Matth.25. — Apocal.vl. — Tit.1. — Authoritas summi Pōtificis. — Ioan.14. — Ioan.10. — Ibidèm. — Ibidèm. — Act.20. — Psalm.138. deest testes aut quippiā eiusmodi. — Matth.10.

te diligere ſup ſaluatorem omnium noſtrũ?
qs nos in die iudicij iuuare poterit? aut quã
inueniemus excuſationem, qui ſilentium
ità longum duximus de factis à te contra
ipſum blaſphemijs? Et ſi quidẽ temetipſum
ſolùm læderes, talia ſapiens & docẽs, minùs
vtiquè curæ eſſet: quoniam verò omnẽ ſcan-
dalizâſti Eccleſiam, & fermentum inſolitæ
hæreſeos & extraneæ iniecisti populis, & nõ
ibi ſolummodò cõſtitutis, ſed etiàm his, qui
vbiquè ſunt, (circunducti ſunt etenim tua-
rum expoſitionũ codices) quæ iam pro no-
ſtra taciturnitate ſufficiet ratio? aut quomo-
dò non neceſſarium eſt, meminiſſe dicentis
Ibidem. CHRISTI, non putaueritis, quia vénì
mittere pacẽ ſuper terram: non veni mittere
pacem, ſed gladium: veni enim diuidere ho-
minem cõtra patrem ſuum, & filiam con-
tra matrẽ ſuã? Cùm enim fides læditur, va-
leat quidẽ, vt irrita & infirma, circa parẽtes
reuerẽtia quieſcat autem & quæ in filios &
fratres eſt affectionis lex, & pijs iam melior
Heb. 11. ſit mors quàm vita, vt meliorem reſurrectio-
nem mereantur, ſecundùm quod ſcriptum
eſt. Eccè igitur vnà cum Synodo, quæ in ma-
Synodus Romana ſub Cæleſtino. gna Roma cõgregata eſt, præſidente ſanctiſ
ſimo & reuerẽdiſſimo fratre & cõminiſtro
noſtro Cęleſtino Epõ, etiàm tertia te hac cõ-
teſtamur Epiſtola, adhortãtes deſiſtere à pra
uis ſic & diſtortis dogmatibus, quæ & ſapis
& doces: pro his autem eligere rectam fidẽ,
quæ Eccleſijs ab initio tradita eſt per ſan-
ctos Apoſtolos & Euangeliſtas, qui & per-
ſpectores & miniſtri verbi facti ſunt. Aut ſi
hoc non egerit tua reuerẽtia, ſecundùm ſta-
tutas inducias in literis memoratis ſanctiſſi-
mi & reuerendiſſimi comminiſtri noſtri Ro
manæ vrbis Epiſcopi Cæleſtini, cognoſce te-
ipſum nullã communionem habere nobiſ-
cum, neque locum aut verbum inter ſacer-
dotes Dei & Epiſcopos. Nec enim poſſibile
eſt, deſpicere nos eccleſias ſic perturbatas, &
ſcandalizatos populos, & rectam fidem de-
ſpretã, & diſſipatos à te greges, qui ſaluare
debueras, ſi quidem eſſes ſecundùm nos re-
ctæ glorię amator, ſanctorum patrum inue-
ſtigans pietatem. Omnibus autem à tua re-
uerentia ſeparatis propter fidem vel depoſi-
tis, tam clericis, quàm laicis, communicato-
res ſumus omnes. Nec enim iuſtum eſt illos,
qui rectè ſapere cognouerunt, tuis condem-
nari ſententijs, quia benè facientes contra-
dixerunt tibi. Hoc enim ipſum indicaſti
in Epiſtola, quę ſcripta eſt à te ad magnę Ro
mæ ſanctiſſimum Epiſcopum noſtrum Cę-
leſtinum. Non ſufficiet autem tuæ reueren-
tiæ confiteri ſolùm fidei ſymbolum, quod
expoſitum eſt illo tempore in Sãcto Spiritu
à ſancta & magna Synodo, tunc tẽporis con
gregata in Nicænorum ciuitate: (intellexiſti
enim & interpretatus es illud non rectè, di-
ſtortè autem magis, quamuis confitearis vo-
ce dictionem) ſed enim cõſequẽs eſt in ſcri-
ptis & cum iureiurando cõfiteri, quia & ana
thematizas quidem tua ſcelerata & abomi-
nanda dogmata, ſapies autem & docebis ea,
quæ & nos omnes, qui per Occidentem &
Orientem Epiſcopi, & doctores, & populis
præſidentes ſumus. Conſenſit autem & Ro-
mana ſancta Synodus, & nos omnes, vt re-
ctè habentibus & irrepræhenſibiliter Epi-
ſtolis ad tuam reuerentiam ſcriptis ab Ale-
xandrina Eccleſia. Subiecimus autem his
noſtris literis, quæ te oporteat ſapere & do-
cere, & à quib' abſtinere cõuenit. Hæc enim
eſt Catholicæ & Apoſtolicæ Eccleſiæ fides,
cui cõſentiũt oẽs, & q in Occidente ſũt, & q
in Oriente Epiſcopi. Credimus in vnũ Deũ
patrem omnipotentem, omniũ viſibiliũ &
inuiſibilium factorem. Et in vnum Dominũ
IESVM CHRISTVM filium Dei, na-
tum de patre, vnigenitũ, hoc eſt, ex ſubſtan-
tia patris, Deum ex DEO, lumen ex lumine,
DEVM verum ex Deo vero, natum, non fa-
ctum, conſubſtantialem patri: per quem oĩa
facta ſunt, quæ in cælo & in terra ſunt. Qui
propter nos homines, & propter noſtram ſa
lutẽ deſcendit, & incarnatus eſt, & homo fa-
ctus & paſſus es, & reſurrexit tertio die, &
aſcendit in cœlos, venturus iudicare viuos
& mortuos. Et in Spiritumſanctum. Eos au-
tem, qui dicunt, Erat aliquandò quandò non
erat, & priuſquàm naſceretur, nõ erat, & q a
ex non extantibus factus eſt, aut ex alia ſub-
ſtantia aut eſſentia, dicentes cõuertibilem eſ
ſe aut mutabilẽ filiũ Dei, eos anathematizat
Catholica & Apoſtolica Eccleſia. Sequentes
aũt vbiquè ſanctorũ patrũ cõfeſſiones, quas
fecerũt loquente in eis ſancto Spiritu, & ſen
ſuum, q in eis ſunt, inueſtigãtes intentionẽ,
tanquàm regalem ſemitã ambulantes, dici-
mus q ipſe vnigenitus Dei verbum, qui ex
ipſa natus eſt patris ſubſtantia, quia ex Deo
vero Deus verus, lumen de lumine, per quẽ
oĩa facta ſunt, quæ in cęlo & in terra ſunt,
propter noſtram ſalutem deſcẽdit, & ſemet-
ipſum dedit in exinanitionem, & incarna-
tus eſt, & homo factus eſt, hoc eſt, carnem ac-
cepit de ſancta Virgine, & ſuam eam fecit ex
vtero, & ſecũdùm nos pertulit natiuitatem,
& proceſſit homo ex muliere, nõ hoc quod
erat amittẽs: ſed quãuis factus eſt in aſſum-
ptione carnis & ſanguinis, & ſic mãſit quod
erat Deus, videlicet natura & veritate. Neq;
autem carnem dicimus in Deitatis naturam
eſſe conuerſam, neque in naturam carnis in-
effabilem Dei verbi trãſlatam eſſe naturam.
Incõuertibilis eñ eſt & immutabilis omni-
nò, idem ipſe ſemp manens ſecundùm ſcri-
pturas. Cùm videretur autem & infans, &
pannis inuolutus adhuc, & in ſinu genitricis
Virginis, & tunc omnem implebat creatu-
ram vt Deus, & conſidebat genitori* diuini- *diuinitus.
tus. Etenim ſinè quantitatẽ & ſinè menſura
eſt, & circunterminationẽ non ſuſcepit. Vni-
tum autem eſſe carni ſecundùm ſubſiſten-

tiam cõfitentes verbum vnum adoramus filium & Dominum IESVM CHRISTVM neque per partem ponentes & diuidentes hominem & DEVM, vtporè cõiunctos sibi inuicèm dignitatis & authoritatis vnitione, (Nouitas enim vocis hoc est, & aliud nihil) neque verbum, quod ex Deo est, specialiter Christum nominantes, & simili modo specialiter quasi Christum, alterum eum, qui ex muliere est: sed vnum solum scientes CHRISTVM, verbum, quod ex Deo patre est, cum sua carne. Tunc enim humaniter vnctus est nobiscum, ipse dans his, qui digni sunt accipere spiritum, & non ad mensurã sicut dicit beatus Euangelista Ioannes. Sed

Ioan. 3. neq; illud dicimus, q; habitauit Deus verbũ quasi in homine quodam de sancta virgine nato, vt non deifer homo intelligatur Christus. Si enim & habitauit in nobis Deus verbum, dictum est autem, etiàm in Christo quòd habitat omnis plenitudo Deitatis corporaliter: sed tamen consideramus, quia factus caro, non sicut in sanctis habitare dicitur, eodem modo & in eo factam esse habitationem pronunciamus: sed vnitus secundùm naturam, & non in carnem mutatus, talem facit habitationem, qualem vtiquè habere dicitur & hominis anima in suo corpore. Vnus igitur CHRISTVS, & filius, & Dominus, non velut coniunctione simpliciter habente homine ad Deum per vnitatem dignitatis vel authoritatis. nõ enim æqualitas honoris vnit naturas. Eccè enim Petrus & Ioannes æquales quidem honore sibi sunt, eo quòd & Apostoli & sancti discipuli: veruntamen duo vnus non sunt. Neq; quidem secundùm appositionem intelligemus modum cõiunctionis: non sufficit enim hoc ad vnitionem naturalem: neq; quasi secundùm participationem seruilem factam esse cõiunctionem dicimus, sicut nos adhærentes Domino, secũdùm quod scriptum est, vnus spiritus sum⁹ ad eũ. Magis aũt cõiunctionis nomen recusamus, quia non potest significare vnitionem: sed nec Deum aut Dominum Christi Verbum, quod ex patre est, nominamus, nè iterùm apertè incidamus in duo vnum Christum, & filium, & Dominum, & blasphemiæ crimen incurramus, Deum & Dominum sibi ipsum faciẽtes. Vnitũ enim, sicut prædiximus, Dei verbum carni secundùm subsistentiam, Deus quidem est omniũ, dominatur autem vniuersitati. Neque verò ipse sui seruus est aut dominus, (stultum enim est, magis autem & impium sapere, vel dicere.) Dixit enim suũ patrem, cùm sit Deus natura & de substantia eius: sed non ignorauimus, quia cùm esset Deus, & homo factus est sub Deo, secundùm legem conuenientem naturæ humanitatis. Ipse verò sui quomodo fieret Deus aut Dominus? Ergò vt homo, & quantùm pertinet ad hoc, quod decet exinanitionis mensuris, sub Deo nobiscum semetipsum esse dicit. Sic factus est & sub lege, cùm certè locutus esset ipsi legẽ, & legislator existeret vt Deus. Recusamus autem dicere de Christo: Propter eum, qui induit, eum, qui indutus est veneror: ꝓpter inuisibilem, adoro eũ, qui visibilis est. Horribile est ad hoc etiàm illud dicere, quòd ille, qui adsumptus est, ei, qui assumpsit, coappellatur Deus. Qui enim hæc dicit, incidit iterùm in duos Christum, & hominem separatim ponit, & Deum similiter. Denegat enim euidenter vnitatem, per quam nõ vt alter quidam alteri coadoratur, neq; quidem coappellatur De⁹: sed vnus intelligitur Christus Iesus filius vnigenitus, vna adoratione venerandus cum sua carne. Confitemur autem, quia ipse, qui ex Deo patre natus est filius, & Deus vnigenitus, cùm vtrique secundùm suam naturam impassibilis esset, carne passus est pro nobis secundùm scripturas, & erat in crucifixo corpore, suæ carnis impassibiliter proprias faciens passiones. Gratia autem Dei & pro omnibus gustauit mortem dans ei suum corpus, quanuis secũdùm naturam ipse sit vita & resurrectio. Vt enim ineffabili virtute calcans mortem, in prima sua carne fieret primogenitus ex mortuis, & primitiæ dormientium, & viã faceret etiàm humanæ naturæ ad incorruptionis recursum, gratia Dei, sicut modò diximus, pro omnibus gustauit mortem: tertio autem die resurrexit, cùm infernũ spoliasset. Vndè licèt dicatur per hominem facta resurrectio mortuorum, sed intelligim⁹ hominem factum ex Deo patre Verbum, & solutam esse per eum mortis potestatem. Veniet autem in tempore, vt vnus filius & Dominus in gloria patris, vt iudicet mundum secundùm iustitiam, sicut scriptum est. Necessariò verò & illud adijciemus. annunciãtes enim secundùm carnem mortem vnigeniti filij Dei, hoc est, Iesu Christi, & ex mortuis resurrectionem, & ad cœlos ascensionẽ confitentes, * sinè sanguine in Ecclesijs ministerium celebramus. Accedimus etiàm ità ad mysticas benedictiones, & sanctificamur, participes facti tã sanctæ carnis, quàm venerabilis sanguinis omnium nostrum saluatoris Christi: & nõ vt carnem communẽ accipientes, (absit!) neque quidẽ vt viri sanctificati & cõiuncti verbo secũdùm vnitionem dignitatis, vel etiàm quasi inhabitationem diuinam habẽtis: sed vt viuificam verè, & suam ipsius Verbi. Vita enim existẽs secũdùm naturam vt Deus, quoniam factus est vnum cum sua carne, viuificam eam ostẽdit. Itaque licèt ad nos dicat, *Amèn amèn dico vobis, nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem*, non vt hominis secundùm nos vnius & hanc esse æstimamus, (Quomodò enim hominis caro viuifica erit secundùm naturam suam?) sed vt propriam verè factam eius, qui propter nos

Marginal notes: Ioan. 3. — Ioan. 1. — Coloss. 2. — 1. Cor. 6. — Gala. 4. — Ità loquebatur Nestorius. — Heb. 2. — Heb. 2. 1. Cor. 15. — Heb. 2. 1. Cor. 15. — Psal. 95. — * incruentum — Incruentũ Missæ sacrificium. — Ioan. 6.

& filius hominis fact* & appellatus est. Euangelicas autem Saluatoris nostri voces nec subsistentiis duabus, neque quidem personis diuidimus: (nec enim est duplex, vnus & solus CHRISTVS, licet ex duabus intelligatur & diuersis rebus in vnitionem indiuiduam coadunatus: sicut certè & homo ex anima intelligitur & corpore, & nō duplex magis, sed vnus ex vtroque) sed humanas etiàm & prætereà diuinas voces ab vno dictas esse existimamus, rectè sapientes. Quandò enim diuinè dicitur de ipso, *Qui videt me, videt & patrem*: &, *Ego & pater vnum sumus*, diuinam eius & ineffabilem intelligimus naturam, secundùm quam vt vnum est ad suum patrem propter identitatem substantiæ, imago etiàm, & figura, & splendor gloriæ eius. Quandò autem humanitatis mensuram non dedignans Iudæos alloquitur, *Modò me quæritis interficere hominem, qui veritatem vobis locutus sum*: iterum nihilominùs ipsum, qui in æqualitate & similitudine est patris, Deum verbum & ex humanitatis eius mensuris agnoscimus. Si enim est necessarium credere, quia DEVS existens natura factus est caro, siue homo animatus anima rationali, qualem vtiquè habeat rationem erubescere quosdam in vocibus eius, si factæ sunt homini condecentes? Si enim recuset homini decentia verba, quis est qui coegit eum fieri secundùm nos hominem? Qui verò descēdit propter nos in spōtaneam exinanitionem, ob quam causam recusaret exinanitioni conuenientia verba? Vni igitur personæ, omnes voces Euangeliis insertæ, applicādæ sunt, id est, vni subsistentiæ incarnati Verbi. Dominus enim vnus Iesus Christus secundùm scripturas. Sin autem vocetur Apostolus & princeps sacerdotum confessionis nostræ, vtpote sacrificans Deo & patri fidei confessionem, quæ à nobis ipsi, & per ipsum Deo & patri offertur, necnon & sancto spiritui; iterùm ipsum esse dicimus ex Deo secundùm naturam filium vnigenitum, & non homini attribuemus præter ipsum alteri sacerdotii nomen & ipsam rem. Factus est enim mediator Dei & hominum, & conciliator in pace, semetipsum dedicans in odorem suauitatis Deo & patri. Nam & dicebat, *Sacrificium & oblationem noluisti: holocaustomata & de peccato, tibi non complacuerunt; corpus autem perfecisti mihi. Tunc dixi, ecce venio. In capite libri scriptum est de me facere Deus voluntatem tuam*. Obtulit enim pro nobis in odorem suauitatis suum corpus, & non magis pro seipso. Quæ enim indigeret oblatione vel sacrificio pro se, superior omni peccato existens vt Deus? Si enim omnes peccauerunt, & desunt illis gloria Dei, secundùm quod facti sumus nos prōpti ad transgressionem, & informata est humana natura in peccato: ipse verò nō ità, & * vincimur ob hoc gloriæ eius: quomodò iam erit ambiguum, quia immolatus est propter nos, & pro nobis agnus verus: & dicere quia obtulit semetipsum pro se & pro nobis, nullo modo * excedit impietatis crimina? Deliquit enim nullo modo, neque fecit peccatum. Qua ergò opus habuit oblatione dum peccatum non esset, pro quo meritò fieret? Cùm autem dicit de Spiritu, Ille me glorificauit, intelligentes rectè non vt gloria indigentem alterius dicimus vnum Christum & filium à sancto spiritu gloriam accipere, quia nec potior eo est, nec supra eum spiritus ipsius. Quoniam autem ad demonstrationem suæ diuinitatis vtebatur suo spiritu magna operatione, glorificatus esse ab eo dicitur, velutì si quidam homo dicat de insita sibi fortitudine forsan vel disciplina qualibet, quia glorificabunt me. Quāuis enim est in subsistentia speciali spiritus, & intelligitur separatim secūdùm quod spiritus est, & non est filius sed tamen non est alienus ab eo. spiritus enim veritatis nominatur, & est Christus Veritas & effunditur ab eo, sicut & ex Deo & patre. Operatus igitur spiritus & per manum sanctorū Apostolorum miracula post ascensum Domini nostri Iesu Christi ad cœlos, glorificauit eum. Creditus est enim quia Deus secundùm naturam est, iterùm ipse operans per suum Spiritum. Propter hoc & dicebat, De meo accipiet, & nunciabit vobis. Et non dicimus, quòd ex participatione sapiēs est spiritus & potens. omninò enim perfectus est, & non deest illi quodcunque bonum. Quoniam autem patris virtutis & sapientiæ, quę est filius, spiritus est, verè est sapientia & virtus. Quoniam verò Deum vnitum carni secundùm subsistentiam sancta virgo genuit carnaliter, ideò & Dei genitricem dicimus eam: non quia verbi natura essentiæ suæ initiū habeat ex carne, (erat enim in principio, & Deus erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & ipse est cœlorum factor consempiternus patri, & omnium opifex) sed sicut iā prædiximus, quoniam secundùm subsistentiam veniens sibi humanam naturam, & ex ipso vtero natiuitatem sustinuit carnalem: non quia indigebat necessariò propter propriam naturam & generatione temporali, & in vltimis seculi temporibus, sed vt ipsum essentiæ nostræ benediceret initium, & eo quòd peperit eum mulier, cesset iam contra omne genus hominum maledictio, transmittens ad mortem terrena nostra corpora, & illud quod dictum est, *In tristitia paries filios*, per ipsum destructum, verum ostenderet, quod per prophetæ vocem dictum est, *Deuorauit mors præualens*: & iterùm, *Abstulit Deus omnem lachrymam ab omni facie*. Propter

Marginalia: Ioan. 14. Ioan. 10. Heb. 1. Ioan. 8. 1. Cor. 8. Heb. 3. 1. Timo. 2. Ephe. 5. Psal. 39. Rom. 3. * egemus 1 Pet. 2. Esa. 53. De Conse. dist. 5. De spiritu dic. Ioan. 15. Ioan. 14. Ioan. 16. Ioan. 1. Gen. 3. Esa. 25. iux. 70 Inter. Apoc. 7.

pter hanc causam dicimus eum dispensatiuè & ipsas benedixisse nuptias, & uenisse uocatum in Cana Galilææ unà cum Apostolis. (Ioan. 2.) Hæc sapere edocti sumus tam à sanctis Apostolis, quàm Euangelistis, & ab omni diuina scriptura, & ex beatissimorum patrum uera confessione. In his omnibus & tuam reuerētiam consentire oportet sinè omni dolo. Quę uerò necessario oportet anathematizare tuā reuerētiam, subiecta sunt huic nostrę Epistolę.

XII anathematismi Cyrilli.

I Si quis non confitentur DEVM esse secundùm ueritatem Emmanuel, & propter hoc DEI genitricem sanctam uirginē, (genuit enim carnaliter carnem factum Verbum, quod est ex DEO) anathema sit.

II Si quis non confitetur carni secundùm subsistentiam unitum esse Verbum, quod est ex DEO patre, & unum esse CHRISTVM cū sua carne, eundē ipsum uidelicet DEVM simul & hominem, anathema sit.

III Si quis in vno CHRISTO diuidit substantias post adunationem, sola iungens eas coniunctione, quę est secundùm dignitatem, vel authoritatem, aut & potentiam, & non magis concursu secundùm naturalem vnitionem, anathema sit.

IIII Si quis in personis duabus seu subsistentijs diuidit voces in Euāgelicis vel Apostolicis scriptis de CHRISTO à sanctis dictas, aut ab ipso de se, & quasdā quidē vt homini præter DEVM Verbum intelligendo specialiter applicat, quasdam verò vt DEO decentes, soli Verbo, qui est ex DEO patre, adscribit, anathema sit.

V Si quis audet dicere hominem deiferum esse CHRISTVM, & non magis DEVM esse secundùm veritatem, vt vnum natura filium, secundùm quod ipsum verbum factū est caro, & communicauit similiter nobis sanguini & carni, anathema sit.

VI Si quis dicit DEVM aut Dominum CHRISTVM esse verbum, quod ex DEO patre est, & non magis eundem confitetur simul DEVM & hominem esse, vtpotè (Ioan. 1.) facto carne verbo secundùm scripturas, anathema sit.

VII Si quis ait tanquàm hominem purum operationem suscepisse ex DEO verbo IESVM, & vnigeniti gloria circundatum esse, tanquàm alterum pręter DEVM verbum hominem existentem, anathema sit.

VIII Si quis audet dicere hominem receptum adorari oportere cum DEO verbo, & glorificari, & coappellari, vt alterum cum altero, (nam qui addit, Cum, manifestè ostendit alterum cum altero adorari) & non magis vna adoratione honorificat Emmanuel, & vnam ei glorificationem refert propter hoc, quòd verbum factum est caro, anathema sit. (Ioan. 1.)

Si quis ait vnum Dominum IESVM CHRISTVM glorificatum esse à spiritu, quasi aliena virtute ab illo data vtentem, & ab ipso accepisse, vt posset operari contra spiritus immundos, & adimplere in hominibus Deitatis miracula, & non magis eius esse spiritum dicit, & per quem & operatus est Deitatis miracula, anathema sit. IX

Principem sacerdotum & Apostolum confessionis nostræ factum esse CHRISTVM diuina dicit scriptura. obtulit enim semetipsum pro nobis in odorem suauitatis DEO & patri. Si quis ergò principem sacerdotum & apostolum nobis factum esse dicit, non ipsum DEVM verbum, quandò factus est caro, & secundùm nos homo, sed vt alterum præter ipsum specialiter hominem ex muliere: & si quis dicit & pro seipso obtulisse semetipsum oblationem, & non magis pro nobis solis, (nec enim indigeret oblatione, qui nescit peccatum) anathema sit. X (Heb. 3.) (Ephe. 5.)

Si quis non confitetur Domini carnem viuificam esse, & propriam ipsius Verbi, quod est ex DEO patre, sed vt altero quodam præter ipsum, coniuncto ei secundùm dignitatem, siue vt solam diuinam inhabitationem habente, & non magis viuificam, sicut dixi, quia facta est caro propria verbi, quod omnia viuificare valet, anathema sit. XI

Si quis non confitetur DEI verbum passum carne & crucifixum esse carne, & mortem gustasse carne, factum etiàm primogenitum ex mortuis, secundùm quod vita est, & viuificus vt DEVS anathema sit. XII (1. Cor. 15.)

Et collatione facta eorum, quæ à sanctis patribus dicta sunt, & eorum, quæ Cyrillus religiosæ memoriæ in prolatis duabus Epistolis scripsit ad Epistolam Nestorij, & testimonia eiusdem Nestorij prolata, & sic manifestata impietate Nestorij facta est depositio eius. Et hæc quidem est pars gestorum, quæ Ephesi acta sunt. Pars autem gestorum, quæ Chalcedone habita sunt de Epistola sanctæ memoriæ Leonis, ità habent.

*EX *TERTIA ACTIONE eorum, quæ Chalcedone sunt acta.* (* Secunda)

Magnificentissimi & gloriosissimi Iudices, & amplissimus Senatus dixerunt: Priore conuentu de damnatione beatæ memorię Flauiani & Eusebij religiosissimi Episcopi īquisitio facta est, & oībus nobis manifestū est constitutum, quàm iustè & secūdùm consequentiā prouenit examinatio, & ostēsi sūt tunc crudeliter & non decenter damnati. Quę nobis igitur visa sunt sup hoc capitulo (Ex actis Synodi Chalcedonē.)

fieri

fieri oportere, tunc per interlocutiones vobis manifesta facta sunt. Nunc autem quærendum & iudicandum, vt vera fides contineatur, pro qua maximè & Concilium factũ est. Scientes igitur quia & Deo rationem reddituri estis tam pro propriis animabus singuli vestrum, quàm pro nostris omnibus, qui & doceri, quæ ad religionem pertinent, rectè desideramos, & omnem ambiguitatem auferri ex omnium sanctorum Patrum concordia & consensu, & consona expositione & doctrina, festinate sinè ullo timore & gratia atque inimicitia fidem puram exponere: ità vt qui videntur non eadem cum omnibus sapere, per veritatis agnitionem ad concordiam reuocentur. Scire enim vos volumus, quia tam sacratissimus & pijssimus terræ orbis Dominus, quàm nos, Catholicã fidem à sanctis trecentis decem & octo, & à sanctis centum quinquaginta, necnon etiàm & à cæteris sanctissimis & gloriosissimis Patribus traditam custodimus, & secundùm ipsam credimus.

Laici discere debent religionem ab Episcopis.

Et recitato Symbolo trecentorum decem & octo sanctorum Patrum, necnon expositione centum quinquaginta sanctorum Patrum, & Epistolis sanctæ memoriæ Cyrilli, oblata est legenda & epistola sanctæ memoriæ Leonis, quæ sic habet:

DILECTISSIMO FRATRI Flauiano Leo Episcopus.

Epistola 2. inter epist. Leonis supra positis.

LECTIS dilectionis tuæ literis, quas miramur fuisse tam seras, & gestorum Episcopaliũ ordine recensito, tandèm quid apud vos scandali contigerit, atque contra integritatem fidei exortum fuisset, agnouimus: & quæ priùs videbantur occulta, nunc nobis reserata patuerunt. Quibus Entyches, qui presbyteri nomine honorabilis videbatur, multùm imprudens & nimis imperitus ostẽditur, vt etiàm de ipso dictum sit à Propheta: Noluit intelligere vt benè ageret: iniquitatem meditatus est in cubili suo. Quid autem iniquius, quàm impia sapere, & sapientioribus doctioribusque non credere? Sed in hanc insipientiam cadunt, qui cùm ad cognoscendam veritatem aliquo impediuntur obscuro, non ad propheticas voces, non ad Apostolicas literas, nec ad Euangelicas authoritates, sed ad semetipsos recurrunt: & ideò magistri erroris existunt, quia veritatis discipuli non fuerunt. Quam enim eruditionem de sacris noui & veteris Testamenti paginis acquisiuit, qui nec ipsius quidem Symboli initia comprælhendit, & quod per totum mundum omnium regenerandorum voce depromitur, istius adhuc senis corde non capitur? Nesciens igitur quid deberet de Dei verbi incarnatione sentire, neque volens ad promerendum lumen intelligentiæ in sanctarum Scripturarum latitudine laborare, illam saltem communem & indiscretam confessionem solicito recepisset auditu, qua fidelium vniuersitas profitetur credere se in Deum Patrem omnipotentem, & in Christum Iesum filium eius vnicum, Dominum nostrum, qui natus est de Spiritusancto * & Maria Virgine: quibus tribus sententijs omnium ferè hæreticorum machinæ destruuntur.

Psalm. 35.

24 q. 3. quid autẽ iniquius

* ex

Cùm enim Deus, & omnipotens, & æternus pater creditur, cõsempiternus eidem filius demonstratur, in nullo à patre differens, quia de Deo Deus, de omnipotente omnipotens, de æterno natus est coæternus: nõ posterior tempore, non inferior potestate, non dissimilis gloria, non diuisus essentia. Idem verò sempiterni genitoris vnigenitus sempiternus, natus est de Spiritusancto * & Maria Virgine: quæ natiuitas temporalis illi natiuitati diuinæ nihil minuit, nihil contulit, sed totum se reparando homini, qui erat deceptus, impendit, vt & mortem vinceret, & diabolum, qui mortis habebat imperium, sua virtute destrueret. Non enim superare possemus peccati & mortis authorem, nisi naturam nostram ille susciperet & suam faceret, quem nec peccatum contaminare, nec mors potuit detinere. Conceptus quippe est de Spiritusancto intra vterum Virginis matris, quæ illum ità salua virginitate edidit, quemadmodùm salua virginitate concepit. Sed si de hoc Christianæ fidei fonte purissimo syncerum intellectum haurire non poterat, quia splendorem perspicuæ veritatis obcæcatione sibi propria tenebrarat, doctrinæ se Euangelicæ subdidisset, & dicente Matthæo, *Liber generationis* IESV CHRISTI, *fily David, filij Abraham*, Apostolicæ quoquè prædicationis expetisset instructum, & legens in Epistola ad Romanos. *Paulus seruus* IESV CHRISTI, *vocatus Apostolus, segregatus in Euangelium* DEI, *quod antè promiserat per Prophetas suos in scripturis sanctis de filio suo, qui factus est ex semine Dauid secundùm carnem.* ad Propheticas paginas pium solicitudinem contulisset, & inueniens promissionem Dei ad Abraham dicentis, *In semine tuo benedicentur omnes gentes*, nè de huius seminis proprietate dubitaret, secutus fuisset Apostolum, dicentem: *Abrahæ dictæ sunt promissiones, & semini eius. Non dicit & seminibus quasi in multis, sed quasi in vno, & semini tuo quod est* CHRISTVS. Esaiæ quoquè prædicationem interiore apprehendisset auditu dicentis. *Ecce virgo in utero concipiet, & pariet filium, & vocabunt nomen eius Emmanuel, quod est, interpretatum, Nobiscum* DEVS. Eiusdemque Prophetę fideliter verba legisset. *Puer natus est nobis, &*

* ex

Hebr. 2.

Matth. 1.

Rom. 1.

Gene. 22.

Galat. 3.

Esa. 7.

Esa. 9.

filius datus est nobis, cuius potestas super humeros eius, & vocabunt nomen eius magni consilij angelus, admirabilis consiliarius, D E V S *fortis, Princeps pacis, pater futuri seculi.* Nec frustratoriè loquens, ità verbum diceret carnem factum, vt editus vtero virginis CHRISTVS, haberet formam hominis, & non haberet materni corporis veritatem. An fortè ideò putauit Dominum IESVM CHRISTVM non nostræ esse naturæ, quia missus ad beatam Mariam Angelus ait, *Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi; ideoque quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius* D E I: vt quia conceptus virginis diuini fuit operis, nō de natura concipientis fuerit caro concepti. Sed non ità intelligenda est illa generatio singulariter mirabilis, & mirabiliter singularis, vt per nouitatem creationis, proprietas remota sit generis. Fœcunditatem enim virgini Spiritus sanctus dedit, veritas autem corporis sumpta de corpore est, & ædificante sibi sapientia domum, Verbum caro factum est, & habitauit in nobis, hoc est, in ea carne, quam sumpsit ex homine, & quam spiritu vitæ rationabilis animauit. Salua igitur proprietate vtriusque naturæ, & in vnam coeunte personam, suscepta est à maiestate humilitas, à virtute infirmitas, ab æternitate mortalitas, & ad resoluendum conditionis nostræ debitum, natura inuiolabilis naturæ est vnita passibili, vt quod nostris remedijs congruebat, vnus atque idem mediator Dei & hominum, homo Christus Iesus & mori posset ex vno, & mori non posset ex altero. In integra ergò veri hominis perfectaque natura, verè natus est Deus: totus in suis, totus in nostris. Nostra autem dicimus, quæ in nobis ab initio creator condidit, & quę reparanda suscepit. Nam illa, quæ deceptor intulit, & homo deceptus admisit, nullum habuerunt in Saluatore vestigium. Nec quia communionem humanarum subijt infirmitatum, ideò nostrorum fuit particeps delictorum. Assumpsit formam serui sine sorde peccati, humana augens, diuina non minuens: quia exinanitio illa, qua se inuisibilis visibilem præbuit, & Creator ac Dominus omnium rerū, vnus voluit esse mortalium, inclinatio fuit miserationis, non defectio potestatis. Proindè qui manens in forma D E I, fecit hominem, idem in forma serui factus est homo. Tenet enim sine defectu proprietatem suā vtraque natura: & sicut formam serui, D E I forma nō adimit: ità formam Dei, serui forma non minuit. Nam quia gloriabatur diabolus hominem sua fraude deceptum, diuinis caruisse muneribus, & immortalitatis dote nudatum, duram mortis subijsse sententiam, seq; in malis suis quoddam præuaricatoris consortio inuenisse solatium, D E V M quoquè, iustitiæ exigente ratione,

Luc. 1.

Prou. 9
Ioan. 1.

erga hominem, quem in tanto honore condiderat, propriam mutasse sententiam, opus fuit secreti dispensatione consilij, vt incommutabilis D E V S, cuius voluntas non potest sua benignitate priuari, primā erga nos dispositionem pietatis suæ sacramento occultiore compleret, & homo diabolicæ iniquitatis versutia actus in culpam, contra Dei propositum non periret. Ingreditur ergò hæc mundi infima filius Dei, de cœlesti sede descendens, & à paterna gloria non recedēs, nouo ordine, noua natiuitate generatus. Nouo ordine, quia inuisibilis in suis, visibilis est factus in nostris. Incompræhensibilis voluit compræhendi. Ante tēpora manens, esse cœpit ex tempore: Vniuersitatis Dominus seruilem formam, obumbrata maiestatis suæ immensitate, suscepit. Impassibilis D E V S, non dedignatus est homo esse passibilis: & immortalis, mortis legibus subiacere. Noua autem natiuitate generatus, quia inuiolata virginitas concupiscentiam nesciuit, carnis materiam ministrauit. Assumpta igitur est de matre Domini natura, non culpa: nec in Domino I E S V C H R I S T O, ex vtero virginis genito, quia natiuitas est mirabilis, ideò natura est dissimilis. Qui enim verus D E V S, idem verus est homo: & nullum est in hac vnitate mendacium, dum in inuicèm sunt & humilitas hominis, & altitudo Deitatis. Sicut enim Deus nō mutatur miseratione, ità homo nō cōsumit dignitate. Agit enim vtraq; forma cum alterius communione, quod proprium est, verbo scilicet operante, quod verbi est, & carne exequēte, quod carnis est. Vnum horum coruscat miraculis, aliud succumbit iniurijs: & sicut verbum ab æqualitate paternæ gloriæ non recedit, ità caro naturam nostri generis nō reliquit. Vnus enim idemq; est, quod sępè dicendum est, verè Dei filius, & verè hominis filius: Deus per id, quòd in principio erat verbū, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbū: Homo per id, quòd verbū caro factum est, & habitauit in nobis. Deus per id, quòd omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factū est nihil. Homo per id, quòd factus est ex muliere, factus est sub lege. Natiuitas carnis, manifestatio est humanæ naturæ: partus virginis, diuinæ est virtutis indicium. Infantia paruuli, ostenditur humilitate cunarum: magnitudo altissimi, declaratur vocibus Angelorum. Similis est rudimentis hominum, quem Herodes impiè molitur occidere: sed Dominus est omnium, quem Magi gaudēt suppliciter adorare. Iam cùm ad pręcursoris sui Ioannis baptismum venit, nè lateret, quòd carnis velamine diuinitas tegeretur, vox patris de cœlo intonans, dixit: *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi benè complacuit.* Quem itaque sicut hominem diabolica tentat astutia, eidem sicut

Ioan. 1.
Ibidem.
Ibidem.
Gal. 4.
Matth. 2.
Ibidem.
Matth. 3.
Matth. 4.

Deo angelica famulantur officia. Esurire, sitire, lassescere, atque dormire; euidenter humanum est: sed quinque panibus quinque millia hominum satiare, & largiri Samaritanæ aquam viuam, cuius haustus viuenti præstet, nè vltrà iam sitiat: supra dorsum maris plantis non subsidentibus ambulare, & elationes fluctuum increpata tempestate consternere, sinè ambiguitate diuinum est. Sicut ergò, vt multa præteream, non eiusdem naturę est flere miserationis affectu amicum mortuum, & eundem, remoto quatriduanæ aggere sepulturæ, ad vocis imperium excitare rediuiuum: aut in ligno pendere, & in noctem luce conuersa, omnia elementa tremefacere: aut clauis transfixum esse, & Paradisi portas fidei latronis aperire: ita non eiusdē naturæ est, dicere. *Ego & pater vnum sumus.* & dicere, *Pater maior me est*. Quamuis enim in Domino Iesu Christo, Dei & hominis vna persona sit, aliud tamen est, vndè in vtroque communis est contumelia, aliud vndè communis est gloria. De nostro enim illi est minor patre humanitas, de patre illi est ęqualis cum patre diuinitas. Propter hanc vnitatem personæ in vtraque natura intelligendam, & filius hominis legitur descendisse de cœlo, cùm filius Dei carnem de ea Virgine, de qua est natus, assumpserit. Et rursùs, filius DEI crucifixus dicitur ac sepultus, cùm hæc non in diuinitate ipsa, qua vnigenitus consempiternus & consubstantialis est patri, sed in naturæ humanæ sit infirmitate perpessus. Vndè vnigenitum filium Dei crucifixum & sepultum, omnes etiàm in symbolo confitemur, secundùm illud Apostoli dictum: Si enim cognouissent, nūquàm Dominum maiestatis crucifixissent. Cùm autem ipse Dominus noster atque Saluator, fidem discipulorum suis interrogationibus erudiret; Quem, inquit, dicunt homines esse filium hominis? Cumque illi diuersas aliorum opiniones retexissent: Vos, ait, quem me dicitis esse? me vtiquè, qui sum filius hominis, & quem in forma serui, atque in veritate carnis adspicitis, quem esse me dicitis? Vbi beatus Petrus diuinitus inspiratus, & confessione sua omnibus gentibus profuturus, Tu es, inquit, Christus filius Dei viui. Nec immeritò beatus est pronunciatus à Domino, & à principali petra soliditatem & virtutis traxit & nominis, qui per reuelationem patris eundem & Dei filium est confessus, & Christum quia vnum horum sinè alio receptum, non proderat ad salutem: & æqualis erat periculi, Dominum Iesum Christum, aut Deū tantummodò sinè homine, aut sinè Deo solùm hominem credidisse. Post resurrectionem verò Domini, quę vtiquè veri corporis fuit, quia nō alter est resuscitatus, quàm qui fuerat crucifixus & mortuus: quid aliud quadraginta dierum mora gestum est, quàm vt fidei nostræ integritas ab omni caligine mūdaretur? Colloquens enim cum discipulis suis, & cohabitans atque conuescens, & pertractari se diligente curiosoque contractu ab eis, quos dubietas perstringebat, admittens, ideò & clausis ostijs ad discipulos introibat, & flatu suo dabat Spiritum sanctum, & donato intelligentiæ lumine, sacrarum scripturarum occulta pandebat. Et rursùs idem vulnus lateris, fixuras clauorum, & omnia recē tissimæ passionis signa mōstrabat, dicēs: Videte manus meas & pedes, quia ego ipse sum, Palpate & videte, quia Spiritus carnē & ossa non habet, sicut me videtis habere: ut agnosceretur in eo proprietas diuinæ humanæque naturæ indiuidua permanere: & ità sciremus verbum non hoc esse, quod carnē, & vt vnum Dei filium, & verbum confiteremur & carnem. Quo fidei sacramento Eutyches iste nimiùm æstimandus est vacuus; qui naturam nostram in vnigenito Dei, nec per humilitatem mortalitatis, nec per gloriam resurrectionis agnouit: nec sententiam beati Apostoli & Euangelistæ Ioannis expauit, dicentis: *Omnis spiritus, qui confitetur* IESVM CHRISTVM *in carne venisse, ex Deo est: & omnis Spiritus, qui soluit Iesum Christum, ex Deo non est, & hic est Antichristus.* Quid autem est soluere Iesum, nisi humanam ab eo separare naturam, & sacramētum fidei, per quod vnum saluati sumus, impudentissimis vacuare figmentis? Caligans verò circa naturam Christi corporis, necesse est, vt etiàm in passione eius eadem obcæcatione desipiat. Nam si crucem Domini nō putat falsam, & susceptum pro mundi salute supplicium verum fuisse non dubitat, cuius credit mortem, agnoscat & carnem: nec diffiteatur nostri corporis hominem, quem cognoscit fuisse passibilem quoniam negatio veræ carnis, negatio est etiàm corporeæ passionis. Si ergò Christianam suscipit fidē, & à prædicatione Euangelij suum non auertit auditum, videat quæ natura transfixa clauis pependerit in crucis ligno, & aperto per militis lanceam latere crucifixi, intelligat vndè sanguis & aqua effluxerint, vt Ecclesia Dei & lauacro rigaretur & poculo. Audiat & beatum Petrum Apostolum prædicātem, quòd sanctificatio Spiritus per adspersionem fit sanguinis Christi. Nec transitoriè legat eiusdem apostoli verba: dicentis: *Scientes, quòd non corruptibilibus argento & auro redempti estis de vana vestra conuersatione paternæ traditionis, sed precioso sanguine quasi Agni incontaminati & immaculati Iesu Christi.* Beati quoquè Ioannis Apostoli testimonio nō resistat, dicentis: *Et sanguis Iesu filij Dei emundat nos ab omni peccato.* Et iterùm: *Hæc est victoria, quæ vicit mundum, fides nostra. Quis est qui vicit mundum, nisi qui credit, quoniam Iesus est filius Dei? Hic est, qui venit per aquam & sanguinem, Iesus Christus: non in aqua solùm, sed per aquam & sanguinem. Et spiritus est, qui testificatur,*

Marginal references: Ioan. 6. Ioan. 4. Matth. 14. Ioan. 11. Matth. 27. Luc. 23. Ioan. 10. Ioan. 14. 1. Cor. 2. Matth. 16. Actor. 1. Ioan. 20. Ibidem. Luc. 24. Ibidem. 1. Ioan. 4. Ioan. 19. 1. Petr. 1. Ibidem. 1. Ioan. 1. 1. Ioan. 5.

stificatur, quoniam spiritus est veritas. Quia tres sunt, qui testimonium dant, spiritus, aqua & sanguis: & tres vnum sunt. Spiritus vtiquè sanctificationis, & sanguis redemptionis, & aqua baptismatis, quæ tria vnum sunt, & indiuidua manent, nihilq; eorum à sui connexione seiungitur: quia catholica Ecclesia hac fide viuit ac proficit; vt nec sinè vera diuinitate humanitas, nec sinè vera credatur humanitate diuinitas. Cùm autè ad interlocutionem examinis vestri Eutyches responderit, dicens: Confiteor ex duabus naturis fuisse Dominum nostrum ante adunationem, post verò adunationem vnam naturam cófiteor, miror tam absurdam, tamque peruersam eius professionem nulla iudicantium increpatione repræhensam, & sermonem nimis insipientè nimisque blasphemum ità omissum, quasi nihil quod offenderet, esset auditum, cùm tam impiè duarũ naturarum ante incarnationem vnigenitus Dei filius fuisse dicatur, quàm nefariè postquàm verbum caro factũ est, natura in eo singularis asseritur. Quod nè Eutyches ideò vel rectè, vel tolerabiliter æstimet dictum, quia nulla vestra est sententia confutatum, dilectionis tuæ diligentiam commonemus, frater charissime, vt si per inspirationem misericordiæ Dei ad satisfactionem causa perducitur, inprudentia hominis imperiti etiàm à sensus sui peste purgetur: qui quidem, sicut gestorum ordo patefecit, benè cœperat à sua persuasione discedere, cùm vestra sententia coarctatus, profiteretur se dicere, quod antè non dixerat, & ei fidei acquiescere, cuius priùs fuisset alienus. Sed cùm anathematizando impio dogmati noluisset præbere consensũ, intellexit eum fraternitas vestra in sua manere perfidia, dignũque esse, qui iudicium cõdemnationis exciperet. De quo si fideliter atque vtiliter doler, & quàm rectè nota sit Episcopalis authoritas, vel serò cognoscit, vel si ad satisfactionis plenitudinem omnia, quæ ab eo malè sunt sensa, viua voce præsenti subscriptione damnauerit, non erit irrepræhensibilis erga correctũ quantacunque miseratio: quia Domin' noster verus & bonus pastor, qui animam suam posuit pro ouibus suis, & qui venit animas hominum saluare, non perdere, imitatores nos suæ vult esse pietatis, vt peccantes quidem iustitia coerceat, conuersos autem misericordia nó repellat. Tunc enim demùm fructuosissimè fides vera defenditur, quandò etiàm a sectatoribus suis opinio falsa damnatur. Ad omnem verò causam piè ac fideliter exequendam, fratres nostros Iulianum Episcopum & Renatum presbyterum tituli sancti Clementis, sed & filiũ meum Hilarium diaconum vice nostra direximus, quibus Dulcitium notarium nostrum, cuius fides nobis est sæpè probata sociauimus, confidètes adfuturum diuinitatis auxilium, vt is, qui erra-

Ioan. 10. Luc. 9.

uerat, damnata sensus sui prauitate saluetur.

EX EADEM ACTIONE.

Atticus reuerèdissimus Episcopus Nicopolitanæ ciuitatis, dixit: Quoniam præstitit magnificentia, vestra suarum aurium facilitatem cum patientia, precamur & inducias dari nobis, vt intra paucos dies trãquilla mète & non turbato animo, quæ Deo placent, à sanctis patribus ordinentur. Quoniam verò nunc domini nostri & sanctissimi patris & archiepiscopi Leonis, adorantis Apostolicam sedem, lecta est Epistola, oportet verò & beatæ memoriæ Cyrilli Epistolam scriptã ad Nestorium, (in qua iubet eum consentire duodecim capitulis) & hanc dari nobis, vt in tempore disceptationis parati inueniamur. Reuerendissimi Episcopi clamauerunt: Si iubetis dari nobis inducias, petimus patres perscrutari. Magnificentissimi iudices & amplissimus senatus dixerũt: Differatur audiètia vsque ad quinq; dies, vt inter hos conuenìens vestra sanctitas ad sanctissimũ archiepiscopum Anatolium, communiter de fide tractetis, vt qui dubitant, doceantur.

EX QVARTA ACTIONE EIVSdem sancti Concilij:

Magnificètissimi & gloriosissimi iudices & amplissimus senatus dixerũt: Vnusquisq; reuerendissimorum episcoporũ huius præsentis sancti Concilij quomodò credit, per scripturã sinè aliquo metu, Deum prę oculis habens, festinet exponere, sciens quia sacratissimus & pijssimus noster Dñs secundùm expositionem sanctorum patrum trecentorum decem & octo, & secundùm expositionem sanctorum centum quinquaginta, qui post hęc collecti sunt, & secundùm canonicas epistolas & expositiones sanctorum patrum, Gregorij, Basilij Hilarij, Athanasij, Ambrosij, & Cyrilli canonicas duas epistolas, quæ sunt in primo Ephesino publicatæ Concilio atque firmatę credit, nullo modo ab eorum fide recedens. Nam & reuerèdissimus archiepiscopus senioris Romæ Leo pro contentione, quæ ab Eutyche infideliter cõtra catholicam religionem facta est, videtur ad reuerendissimę memorię Flauianũ epistolam direxisse. Est Epistola 1.

ET POST ALIA:

Gloriosissimi iudices & amplissimus Senatus dixerunt: quoniam sancta Euangelia posita à reuerètia vestra perspeximus, singuli reuerendissimi episcopi, qui conuenerunt, doceant, si expositio trecentorum olim decem & octo sanctorum patrum, qui olim in Nicęa collecti sunt, & post hęc cẽtum quinquaginta, qui in regia cõgregati sunt ciuitate, cõsonat Epistolæ reuerendissimi Papæ Leonis. Anatolius reuerendissimus episcopus regię Cõstantinopolis, dixit: Epistola sanctissimi & Apostolici archiepiscopi Leonis, consonat symbolo trecentorũ decem & octo sanctorum patrum, qui apud Nicæam, centũ quinquaginta,

quaginta, qui apud Constantinopolim posteà sunt collecti, qui eandem fidem cõfirmauerunt: sed & iis, quæ in Ephesio sub beatissimo & sanctiss. Cyrillo gesta sunt ab vniuersali & sancto Concilio, quandò maledictum Nestorium condemnauit. Quapropter consensi, & eidem epistolæ libenter subscripsi.

Paschasinus & Lucentius uiri reuerẽdissimi Episcopi, & Bonifacius vir reuerendissimus presbyter, vicarij sedis Apostolicę, per Paschasinum dixerunt: Manifestum est, nec poterit dubitari, vnam fidem beatissimi Papæ, sedis Apostolicæ rectoris Leonis, cũ trecẽtorum decem & octo apud Nicæam patrũ concordare atq; seruari, sed & centum quinquaginta apud Constantinopolim congregatorum sacerdotum, qui eandem fidem firmauerunt, sed & Cyrilli sanctæ recordationis viri apud Ephesum, quandò Nestorius pro suo errore damnatus est, statuta in nullo penitùs discordare. Ideoq; etiàm beatissimi Papæ epistola, quæ eandem fidem exposuisse pro erroris Eutychis causa dinoscit̃, vno sensu vnoq; spiritu videtur illi fidei esse coniuncta. Maximus reuerẽdissimus episcopus Antiochiæ Syriæ, dixit: Concordat epistola sanctissimi Archiepiscopi regiæ Romæ Leonis expositionibus trecentorum decem & octo apud Nicęam sanctorum Patrum, & centum quinquaginta apud Constantinopolim nouam Romam, & in Epheso à sanctissimo Cyrillo expositæ fidei, & subscripsi.

Stephanus reuerendiss. episcopus Ephesi, dixit: Consonat, & subscripsi.

Diogenes reuerend. episcopus Cyzici, dixit: Consonat, & subscripsi.

Et cùm omnes sequenter eadem interlocuti essent, omnes reuerẽdissimi episcopi clamauerunt: Omnes consentimus, omnes confitemur, omnes similiter credimus, omnes eadem sapimus: sic sapimus, sic credimus.

Sancta Synodus dixit: Ex his, quæ recitata sunt, manifestũ factum est, quomodò sanctæ synodi ea, quę apud eas proferuntur, probare solent. Cùm enim illi sanctissimi viri, qui recitatas epistolas scripserunt, sic splenduerunt, tamen epistolarum earum comprobationem non simpliciter, nec sinè inquisitione fecerunt, nisi per omnia cognouissent consonare eas expositioni & doctrinæ sanctorum patrũ, ad quam & collatio facta est. Vndè omnes, qui in synodo fuerũt, vna voce & consonantia vsi sunt. Hanc igitur regulam sequentes, perspicimus recitari definitionem pro fide expositam à sancto Chalcedonensi Concilio. Et cùm suscepisset Stephanus reuerendissimus Diaconus & Notarius & instrumentarius, recitauit.

Hæc sub quadruplici versione habẽtur in 5. Action. synodi Chalcedo. sub num. 150.

Sancta & magna & vniuersalis synodus, quæ secundùm gratiam Dei, & decretũ pijssimorum Imperatorũ Valentiniani & Martiani Augustorum, congregata est in Chalcedonensi ciuitate, metropoli prouinciæ Bithyniæ, in basilica sanctæ ac triumphatricis martyris Euphemiæ, statuit quæ subter compræhensa sunt.

Dominus & Saluator noster Iesus Christ⁹, fidei agnitione proprios cõfirmãs discipulos, ait: Pacem meã do vobis, pacẽ meã relinquo vobis: vt nulla fidei dissensio inter proximos oriatur, sed ex æquo veritatis prædicatio ostendatur. Sed quia nõ desinit malignus in ipsis pietatis seminibus zizania sua inserere & noui quiddam aduersùs veritatem semper excogitare: idcircò Dominus noster humano generi solitè cupiens prouidere, pijssimum hũc & fidelissimum Imperatorem erexit ad zelum, qui undiquè sacerdotum Pontifices ad se conuocauit, vt gratia Domini nostri Iesu Christi cooperante, omnem mendacij pestilentiam ab ouibus CHRISTI remoueat, easq́ue veritatis germinibus reficiat. Quod & communi decreto peregimus, erroris quidem sectam abijcientes, & puram & rectam patrum fidem renouantes, trecentorum decem & octo patrũ symbolum omnibus prædicantes, & velut *uos patres alios centum quinquaginta hüic pijssimo titulo cõsentientes notauimus, qui post hæc in amplissima vrbe Constantinopolitana cõuenientes, etiàm ipsũ eandem fidem cõsignauerũt. Statuimus igitur, ordinẽ & omnes fidei formulas custodientes & nos sanctæ etiàm synodi dudùm Ephesi factæ, cuius fuerunt authores venerabilis memoriæ Cœlestinus Romanæ vrbis, & Cyrillus Alexandrinæ ecclesiæ sacerdotes, vt præfulgeat quidem recta & inculpabilis fidei expositio trecentorum decem & octo sanctorum ac beatissimorũ patrum, qui in Nicæa sub Cõstantino piæ memoriæ Imperatore conuenerunt: obtinere autem & centum quinquaginta sanctorum patrum, qui in vrbe Cõstantinopolitana cõuenerunt, decretum, ad peremptionem quidem sectarum tunc pullulantium, cõfirmationem verò ipsius catholicæ atque Apostolicæ nostræ fidei.

Ioan. 14.

for.* hoc

Incipit Symbolum trecentorum decem & octo sanctorum Patrum, qui in Nicæa conuenerunt.

Credimus in vnum Deum Patrem omnipotẽtem, omnium visibilium & inuisibilium conditorem: Et in vnum Dominum Iesum Christum, Filium Dei, de Patre natum vnigenitum, hoc est, de substantia Patris: Deum ex Deo, lumen ex lumine; Deum verum ex Deo vero; natum, non factum, homousion Patri, hoc est, eiusdem cum Patre substantia, per quem omnia facta sunt; quæ in cælo, & quę in terra. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit & incarnatus, & homo factus, passus est, & resurrexit tertio die, & ascendit in cælos, indè venturus iudicare viuos & mortuos. Et in sanctum Spiritum.

Eos autem, qui dicunt, Erat aliquandò quãdò non erat, & antequã nasceretur non erat,

& quia

& quia ex non extantibus factus est, aut ex alia subsistentia vel substantia dicũt esse, aut conuertibilem, aut mutabilẽ filium Dei anathematizat catholica & Apostolica Ecclesia.

SYMBOLVM CENTVM quinquaginta Patrum.

CRedimus in vnum Deum patrem omnipotentem, factorem cœli ac terræ, visibilium omnium & inuisibiliũ. Et in vnum Dominum nostrum Iesum Christum, filium Dei vnigenitum, ex patre natum ante omnia secula, Deum ex Deo, lumen ex lumine, Deũ verum ex Deo vero, natum, non factum, homousion Patri, hoc est, eiusdem cum patre substantię, per quem omnia facta sunt: Qui propter nos homines, & propter nostrã salutẽ descendit, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria virgine, homo factus, crucifixus est pro nobis sub Pontio Pilato, & sepultus, tertio die resurrexit, ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram Patris, iterùm venturus est in gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis: Et in Spiritum sanctũ Dominum & viuificatorem, ex Patre procedentem, cum Patre & filio coadorandum & cõglorificandum, qui locutus est per Prophetas. In vnam catholicam & apostolicã Ecclesiam: confitemur vnũ baptisma in remissionẽ peccatorum, expectamus resurrectionẽ mortuorum, & vitam futuri seculi, Amen.

Hæc quoq; 5 act. 5. synod. Chalced. sub qua dupliei editione habentur, sub nu. 152

Sufficeret quidem ad plenissimã pietatis agnitionem & confirmationem; sapientissimum hoc & salutare diuinæ gratiæ symbolum. De Patre enim & Filio & Spiritusancto doctrinam perfectam edocet, & incarnationem Domini fideliter suscipientibus manifestat. Sed quoniã hi, qui prædicationem veritatis destruere nituntur, quasdam per proprias hæreses vocum nouitates parturiunt, (quidam enim Dominicæ dispẽsationis mysterium pro nobis actum audentes corrumpere, & vocabulum θεοτόκος, quod est, Dei genitrix, in virgine denegantes, alij autem temperamentum confusionemque inducentes, & vnam esse naturam carnis & Deitatis insensatè componentes, passibilem vnigeniti diuinam naturam tali confusione prodigiosè diuulgant) idcircò omnem aduersùs veritatem opponendam ab ipsis machinationem volens excludere hæc sancta & magna vniuersalis synodus, antiquam prædicationem immobilem docens, statuit pręcipuè trecentorum decem & octo sanctorum Patrum fidem incontaminatã manere: Et propter eos qui Spiritusancto aduersantur, patrum paulò posteriore tempore in vrbe Constantinopolitana centum quinquaginta conuenientium de substantia Spiritusancti traditã doctrinam corroborauit, quam etiàm illi omnibus insinuauerunt, nõ quòd precedẽtibus aliquid deesset adijcientes, sed de Spiritusancto eorundem intellectum aduersùs eos, qui Deitatis eius dominationem nituntur adimere, scripturarum testimonijs plenius manifestantes. Propter eos sanè, qui dispẽsationis mysterium tentant corrumpere, & purũ hominẽ esse, qui ex sancta Virgine natus est, impudẽter diuulgãt, beatissimi Cyrilli Alexandrinæ quondàm ecclesię sacerdotis, synodicas epistolas, tam ad Nestorium, quàm ad cæteros per Orientem, congruas suscepit, ad confutationem quidem Nestorianæ amẽtiæ, interpretationem verò eorum, qui religioso zelo salutaris symboli cupiunt intellectum. Quibus & epistolam sancti & beatissimi primæ sedis archiepiscopi Leonis, scriptam ad Flauianũ sanctæ recordationis archiepiscopum, ad perimendam Eutychis malignitatẽ, quæque magni Petri confessionis cõcordat, & communem, quandam paginam existentẽ contra eos, qui malè credunt, ad confirmationem Catholicæ religionis euidenter subiunxit. Nam & eos, qui in duos filios dispensationis Dominicę mysterium scindere moliuntur, execratur: & eos, qui passibilem diuinitatem vnigeniti filij audent asserere, de Concilio sacerdotum repellit: & eos, qui in duabus naturis Christi temperamentum vel confusionem argumentantur, auersatur. Et qui cælestem aut alterius cuiuscunque substantiæ existere formam serui, quam ex nobis assumpsit, insaniendo asserunt, procùl abijcit: & eos, qui duas quidem ante adunationem naturas Domini declarant, vnam verò post adunationem confingunt; anathema facit. Consentientes igitur sanctis patribus, vnum eundemque filium confiteri Dominum nostrum Iesum Christum, consona voce pariter edocemus, perfectum eundem in diuinitate, perfectum eundem in humanitate, Deum verum & hominem verum, eundem ex anima rationali & corpore, secundùm diuinitatem vnius cum patre naturæ, secundùm humanitatẽ eundem vnius naturæ nobiscũ, per omnia similem nobis absque peccato: ante secula quidem ex patre natum secundum diuinitatem; in nouissimis verò diebus eundem propter nos & nostrã salutẽ ex Maria vergine Dei genitrice secũdùm humanitatem vnum eundemque Christum, filium, Dominum, vnigenitum, in duabus naturis inconfusè, immutabiliter, indiuisè, inseparabiliter cognoscendum, in nullo naturarum differentias propter humanitatem perimendas, magis autem salua vtriusque naturæ proprietate, & in vna persona vnaque subsistentia concurrente, non in duabus personis partiendum vel diuidẽdum, sed vnum eundemque filium vnigenitum, Deum verbum, Dominum Iesum Christum, sicut ab exordio prophetæ de eo, & ipse nos IESVS Christus erudiuit, & patrum nobis tradidit symbolum. His itaque cum omni vndique subtilitate & diligentia à nobis ordinatis,

sta-

statuit sancta & vniuersalis Synodus, aliam fidem nulli licere proferre, aut scribere, aut cõponere, aut sapere, aut docere aliter. Qui verò audent aut exponere aliam fidem, aut proferre, aut docere, aut tradere aliud symbolum volentibus conuerti ad scientiam veritatis ex gentibus, aut ex Iudæis, vel hæreticis quibuscunque, si quidem Episcopi aut clerici fuerint, alienos esse episcopos ab episcopatu, & clericos à clero: si verò monachi vel laici fuerint, anathema fieri.

Sancta Synodus dixit: Nunc necessarium nobis esse videtur conferre epistolam, quam Ibas scripsisse dicitur, cum definitione pro fide Chalcedonensi Concilio prolata, & insupèr ad ea, quæ ibi acta sunt, necnon etiàm cum his, quæ sancti Patres scripserunt: considerare autem, & quæ consonanter prædictę Epistolæ & Theodoro, & Nestorio hæreticis exposita sunt. Notarij dixerunt: Ea, quæ pro his annotâstis, præ manibus habemus.

Sancta Synodus dixit: Recitentur. Et cùm accepisset Thomas reuerentissimus diaconus & notarius, recitauit.

Epistola Ibæ confertur ad Synodū Chalcedon. Chalcedonensis sancta Synodus in definitione, quam de fide fecit, prædicat Deum verbum incarnatum, hominem factum esse, qui est Dominus noster Iesus Christus, vnus de sancta Trinitate: Epistola eos, qui verbū Deum incarnatum & hominem factum esse dicunt, hæreticos & Apollinaristas vocat. Sancta Chalcedonensis Synodus Dei genitricem sanctam virginem Mariam prędicat: Epistola autem sanctam virginem Mariam abnegat D E I genitricem esse. Dicit enim: Quomodò possibilie est accipi Deum verbum, qui ab initio est, pro templo ex Maria
Psalm. 8. nato? aut illud, Minorâsti eum paulò minùs ab Angelis, de Deitate vnigeniti? Diuina scriptura, & sancti patres & doctores Ecclesiæ exinanitionem & minorationem Dei verbi incarnati esse dicunt. Iterùm Chalcedonensis sancta Synodus in definitione, quam pro fide exposuit, omnes sequi se dicit formas sancti Ephesini primi Concilij, & Nestoriū anathematizat: Epistola autē iniuriat Ephesinam primam sanctam synodum, & Nestorium defendit, tanquàm sinè examinatione & quæstione ab ea damnatum. Chalcedonensis sancta Synodus Cyrillum sanctæ memoriæ, & doctorem sibi adscribit, & suscipit Synodicas eius epistulas, quarum vni duodecim capitula supposita sunt, ex quibus Nestorius condemnatus est: Epistola autem de Nestorio quidem, qui tanta blasphemauit & condemnatus est, dicit, quòd putatus est quibusdam de secta Pauli Samosateni esse, Cyrillum verò sanctæ memoriæ hęreticum vocat, & dicit de eo, quòd lapsus est in Apollinarij dogma, eò quòd dicit, quòd ipse Deus verbum homo factus est & cum impia vocâsset duodecim capitula, dicit quod in eis vnam naturam dixit Cyrillus Deitatis & humanitatis Domini nostri Iesu Christi, vt nō sit differentia inter templum, & eum, qui in templo habitat. Ex quibus manifestè ostenditur scriptor Epistolæ, quòd duas introducens personas, accusat sanctum Cyrillum, qui secutus est anteriores sanctos patres & doctores Ecclesię, & duarum naturarum, secundùm subsistentiam vnitatem edocuit, quod non vnam naturam Deitatis & humanitatis Domini nostri Iesu Christi significat, sed quòd Deus verbum incarnatus, homo factus est. Qui enim impietatem Theodori & Nestorij insertam Epistolæ vindicant, diuisionem diligentes, & propter hoc duas personas introducentes, accusant vnitatem, quæ secundùm subsistentiam est. Hanc autem faciunt accusationem contra huiusmoni confessionē, quoniam diuisionē nō suscipit. Certum etenim est, quòd vnitas secundùm subsistentiam, inconfusa & indiuisa custodit ea, quæ conuenerunt, ex quibus ineffabilis vnitio facta est.

Iterùm impiæ scriptor Epistolæ, volens secūdùm Theodori & Nestorij impietatem separatìm Deo verbo, & separatìm homini euangelicas & apostolicas & voces diuidere, accusat sanctæ memoriæ Cyrillum, eò quòd non secundùm eorum insaniam per patres duabus personis voces diuidit. Quòd autem sanctæ memoriæ Cyrillus vocum quidem scit differentiam in vno Domino nostro Iesu Christo, Deo verbo incarnato, non autem diuidit eas per partes, & distribuit separatìm Deo verbo, & separatìm homini, euidenter in suis expositionibus ità scribit: Vocum autem differentiam nullo modo interemimus, licèt interdiximus diuidere eas, vt filio separatìm Deo verbo, qui ex patre est, & vt homini iterùm separatìm filio intelligēdo, qui ex muliere est. Ex quibus ostēditur scripto epistolę hæreticus & calumniator. Iterùm Chalcedone congregati sancti patres, consonanter in gestis apud eos habitis confitentur ità credere, sicut exposuit sanctę memoriæ Cyrillus, & anathematizant eos, qui ità nō credunt: Epistola de eo, & qui similia ei sapiūt, dicit, quòd in cōfusione & pœnitentia sunt, cōtraria priori suæ doctrinę docentes. Chalcedonense sanctū Concilium in definitione: quam de fide exposuit, anathematizat eos, qui aliud symbolum, præter quod exposuerunt trecenti decem & octo sancti patres, cōponunt aut tradunt: Epistola laudat Theodorum, qui super alias innumerabiles blasphemias, ausus est & impiū exponere symbolum, in quo aliud dicit Deum verbum, & aliud Christū, & anathematizat idem Theodorus eos, qui non secundùm sceleratum quasi symbolum ipsius sapiunt, vt secūdùm insaniam ipsius omnes sanctos patres & doctores Ecclesiæ condemnaret. Hoc autem impium Theodori symbolum, in Ephesino primo Concilio prolatū anathematizatū

est

est cum suo scriptore. Iterùm Chalcedonensis sancta Synodus Domnum Antiochiæ Episcopum, eò quòd scripsit debere taceri duodecim capitula sanctæ memoriæ Cyrilli, & post mortem condemnauit, cùm confirmasset condemnationem eius, & suscepisset Maximi ordinationem, Si igitur propter duodecim capitula Domnus condemnatus est, quomodò dicere præsumunt quidam, epistolam, quę impia eadem duodecim capitula dicit, susceptam esse à sancto Chalcedonensi Concilio? Sancti patres & doctores Ecclesiæ, quos secuta est sancta Chalcedonensis Synodus, differentiam Deitatis & humanitatis significare volentes, duas dicentes naturas, vnitatem earum secundùm subsistentiam confitentur, quod est vnus Dominus Iesus Christus, Dei verbum incarnatus, & homo factus: scriptor autem epistolæ, dicens duas naturas, & vnam virtutem, & vnā personam, & vnum filium, & non confitens quòd Deus verbum incarnatus & homo factus est, (quod est duarum naturarum secundùm subsistentiam vnitas) cuius duas naturas dicit. Sed certum est, quòd pro personis naturas ponit, & affectualem vnitatem dicit secundùm Theodorum & Nestorium impios, quos defendit & laudat scriptor Epistolæ. Et isti enim duas personas, & duos Christos, & duos filios dicentes, suam impietatem obumbrare volentes, duas naturas & vnum filium dixerunt. Dicit enim impius Nestorius in Epistola ad Alexādrum Hierapolitanum Episcopum, eadem ei sapientem, hæc: Oportet manere naturas in suis proprietatibus, & sic per mirabilem & omnē rationem excedētem vnitatem, vnam, intelligi gloriam, & vnum confiteri filium. & iterum: Non duas personas vnam personam facimus, sed vna appellatione CHRISTI duas naturas simul significamus. Theodorus autem, sicut prædiximus, affectualem vnitatem dicens & naturas pro personis siue subsistentijs accipiens, ità dicit in vndecimo libro de Incarnatione: Ad hæc itaque sufficiunt quidem & quæ diximus; vbi & naturarum differentiam ostendimus, & personæ vnitatem, & quòd secundùm naturas iste quidem beneficium accipit, ille autem beneficium dat, certa constituta vnitate, ex qua indiuisè ab vniuersa creatura honor impletur. Oportet considerare, quòd cùm naturas dixisset, & ad personas peruenit inferens quòd iste quidem beneficium dat, ille autem beneficiū accipit, per solum honorem duarum personarum vnitatem dicens, sicut & Nestorius vnum filium secundùm gloriam confitetur. Quomodò autem & Nestorius duas dicit naturas, & quòd pro personis eas accipit, licèt videtur vnum dicere filium, euidenter ex eius blasphemijs demonstratur, quas sanctæ memoriæ Cyrillus contra eum in Ephesо protulit, ità habentes: Propter hoc & CHRISTVS DEVS verbum nominatur, quoniam habet coniunctionem ad CHRISTVM perpetuam. Et in alijs Nestorius dicit, Propter eum, qui induit, eum, qui indutus est adoro: propter eum, qui occultus est eum, qui apparet adoro. Inseparabilis ab eo, qui apparet. DEVS est: propter hoc eius, qui inseparabilis est, honorē non separo, separo naturas, sed vnio in adoratione. & iterùm: quoniam enim filius homo est, & DEVS (dicit) destinauit filium suum, factum ex muliere: vt cùm audieris factum ex muliere, deindè videris nomen appositum, quod duas naturas significat, vt natiuitatem ex Maria virgine filium quidem voces, (filium etenim DEI peperit & Christotocos virgo) sed quoniam filius DEI duplex est secundùm naturas, non genuit quidem filium Dei, sed genuit humanitatem, quæ est filius propter coniunctum ei filium. Theodorus autem in octauo de Incarnatione libro, & ipse naturas pro personis accipiens, ità dicit: Sicut & Dominus de viro & muliere dicit, quòd iam non sunt duo, sed vna caro: dicamus & nos rationabiliter secundùm vnitatis rationem, quoniam non sunt duæ personæ, sed vna, scilicet naturis discretis. Sicut enim ibi non nocet numero dualitatis vnam dici carnem, (certum est enim secundùm quid vna dicitur) ità & hìc non nocet naturarum differentiæ personæ vnitas. Quandò etenim naturas discernimus, perfectam naturam DEI verbi dicimus, & perfectam personam. (nec enim sinè persona est subsistentiam dicere) perfectam autem & hominis naturam & personam, similiter. Quandò autem ad coniunctionem respicimus, vnam personam tunc dicimus. Insupèr epistola dicit, oportere confiteri in templum, & in eum, qui in templo habitat, quod euidenter duas introducit personas. Sed & Nestorius ijsdem vsus est verbis, ità dicens: Eamus igitur & naturas confitentes, & coniunctionem naturarum constringentes: & dignitatem quidem dicentes vnam, & dominationem vnam templi, & qui in templo habitat, duas autem naturas. Et iterùm dicit: Dominus enim & templum est propter cōiunctam ei dominationem. Ex his autem Nestorij verbis, & ex his, quæ in epistola cōtinentur, manifestum est, quòd alium dicunt Christum, quem templum vocant, & alium Deum verbum, quem dicunt habitare in tēplo: & secundùm eorum impietatem, affectualem dicentium vnitatem, nulla sit differentia inter Christum & fideles homines, de quibus dixit Apostolus: Vos templum Dei estis, & spiritus Dei habitat in vobis. Quoniā verò & vnam virtutem in duabus naturis dicit scriptor Epistolæ, hoc & Theodorus & Nestorius dicunt, quos laudat & defendit. Theodorus quidem i duodecimo libro eiusdem opusculi, ità dicens: Ad hæc autē beatus

Galat. 4.
Matth. 19.
1. Cor. 3.

tus Apostolus respondens, conatur ostendere, quomodò particeps est diuini honoris, & unde eo fruitur nō propter suam naturam, sed propter inhabitantem virtutem. Oportet & cōsiderare, quòd purum hominem dicunt Christum, non propter suam honorādum naturam, sed propter eo habitantē virtutem. Nestorius autem de dicto in Euāgelio: Quòd simile est regnum cœlorum homini regi, ità dicit: Coniunctionis, & dignitatis, & ad quod videtur potentiæ, & diuinæ filiationis, & ipsius nominis Christi non est diuisio, rationis autem Deitatis & humanitatis est diuisio. Hāc autem impietatem vnitatis, quæ secundùm virtutem est, beatus Cyrillus interimens, ita dicit: Si quis dicit per coniunctionem secundùm dignitatem, vel authoritatem, vel potentiam siue virtutem, & non magis cōuentu, qui est secūdùm vnitatem naturalem, vnitionem factā esse, anathema sit. Hanc doctrinam accepi à sanctis patribus, per quam condemnant eos, qui non confitentur, quòd Deus verbum carni animatæ anima rationabili & intellectuali secundùm subsistentiam vnitus est, sed dicunt vnitatem factam esse secundùm dignitatem, & authoritatem, & virtutem. Vna enim virtus, & vna gloria, vel dignitas, non sicut scriptor Epistolæ, & Theodorus, & Nestorius implè exposuerunt, in diuersis naturis dicitur, sed in diuersis personis, eundem honorem & dignitatem & æqualitatem habētibus, quod in sancta Trinitate confitemur.

Matth. 18. & 22.

Anathematismo 3.

Sancta Synodus dixit: Ostendit manifestè facta collatio, quòd contraria per omnia est Epistola, quam Ibas scripsisse dicitur definitioni, quam pro rectà fide sancta Chalcedonensis Synodus pronunciauit. Vndè & procedentes omnes, exegerunt Ibam anathematizare Nestorium, quem vindicabat impia Epistola, & insupèr impia eius dogmata: & subscribere definitioni, quam pro fide exposuerunt ad refutanda certè ea, quæ prædicta Epistola vindicat. Et hæc fecerunt, pro nullo habentes ea, quæ ab vno vel duobus pro eadem Epistola dicta sunt, qui & ipsi eiusdē omnibus facti volūtatis, Ibam susceperunt, cùm pœnitentiam egisset, & Nestoriū anathematizāsset, & subscripsisset definitioni ab eodem sancto Concilio expositæ. Omnes Episcopi exclamauerūt. Hęc omnes diximus, Epistola hæretica est, Epistolā, quæ dicitur Ibæ, oēs condemnamus. Istā omnes anathematizamus, Epistola aliena Synodo est, Epistola contraria definitioni est, tota Epistola hæretica est, tota Epistola blasphema est. Qui hanc non anathematizat, hæreticus est: qui istā suscipit, hæreticus est. Epistolam definitio sanctę Chalcedonensis Cōcilij condemnauit. Qui eam suscipit, nō cōfitetur Deum verbum hominem factum esse. Qui eam suscipit, Cyrillum non suscipit. Definitio Chalcedonensis Concilij Epistolam, quæ Ibæ dicitur, eiecit. Vous Nestorius, Vnus Theodorus: anathema Theodoro & Nestorio, & Epistolæ, quę dicitur Ibæ. Qui Epistolam suscipit, Cyrillū reijcit. Qui epistolam suscipit, Chalcedonenses sanctos patres reijcit. Chalcedonensis Synodi & Cyrilli æterna memoria: sanctarum quatuor Synodorum ęterna memoria. Qui non anathematizat Epistolam, Chalcedonensem Synodum iniuriat. Multis annis Imperatorē, orthodoxum Imperatorem multis annis. Et post istas exclamationes sancta synodus dixit: Sufficiēte quæstione, quæ pro tribus capitulis facta est, alio die quod agendum est consideremus.

Epistola Ibæ anathematizatur.

IMPERII DOMINI Iustiniani Perpetui AVGVSTI, ANNO XXVII. POST Consulatum Basilij viri Clariss. Anno xij. die 18. Kalendas Iunias, Indictione prima.

Considentibus in secretario venerabilibus Episcopis huius regię ciuitatis, Eutychio sanctissimo Patriarcha regię Cōstantinopolis nouæ Romæ.

Confessio seu Collatio 7.

Apollinario sanctissimo Archiepiscopo Alexandrinæ magnæ ciuitatis.
Domnino sanctissimo Patriarcha * Theopolitanæ magnæ ciuitatis.
Stephano religiosissimo episcopo Raphiæ.
Georgio religiosissimo episcopo Tiberiadis.
Damiano religiosissimo episcopo Sozysæ, vicem agentibus Eustochij sanctissimi episcopi Hierosolymitani.
Benigno religiosissimo episcopo Heracleæ Pelagonię, vicem agente Elię beatissimi episcopi Thessalonicensis.
Theodoro religiosissimo Episcopo Cęsareę primę Cappadocię prouinciæ.
Andrea religiosissimo episcopo Ephesi.
Sextiliano religiosissimo episcopo Tuniēsi, vicem agente Primosi religiosissimi Episcopi Carthaginis.
Megethio religiosi. epis. Heracleę Thraciæ.
Anastasio religiosissimo episcopo Tabiæ, vicem agente Dorothei religiosissimi Episcopi Ancyræ.
Ioanne reuerēdissimo episcopo Æliensi, vicem agente Euprepij religiosissimi Episcopi Cyzicenæ ciuitatis.
Eusebio religiosissimo Episcopo Tyri.
Ioanne religiosiss. Episcopo Nicomediæ.
Stephano religiosissimo episcopo Nicęæ.
Constantino religiosi. epis. Chalcedonensi.
Petro religiosissimo Episcopo Tarsi.
Ioanne reuerēdissimo Episco. Cucusorum,

vicem agente Palladij religiosissimi Episcopi Melitinæ.
Ioanne religiosiss. Episc. Cæsareæ Palestinæ.
Pópeiano religiosissimo Episcopo Byzacij.
Amazonio religiosissimo Episcopo Edessæ.
Alexandro religiosissimo Episcopo Gangrorum.
Thoma religiosiss. Episcopo Apameę Syriæ.
Euphranta religiosissimo Episco. Tyanorū.
Theodoro religiosissimo Episcopo Hierapolis Syriæ.
Bosphorio religiosiss. Episc. Neocæsareæ.
Ioanne religiosissimo Episcopo Bostræ.
Philippo religiosissimo Episcopo Myrorū.
Theodoro religiosissimo Episcopo Seleuciæ Isauriæ.
Iuliano religiosissimo Episcopo Sardicensis.
Theodoro religiosissimo Episcopo Gortynæ.
Eustathio religiosissimo episcopo Damasci.
Theodosio religiosissimo Episcopo Rhodi.
Firmo religiosissimo Episcopo Poopaloo Africanæ prouinciæ.
Theodoro religiosissimo Episcopo Antiochiæ Pisidiæ.
Phoca religiosissimo Episcopo Staliensi.
Eulogio religiosissimo Episcopo Pergę.
Seueroo religiosissimo Episcopo Aphrodisiadis.
Cyriaco religiosiss. Episcopo Amidæ.
Seuero religiosissimo Episcopo Synnadorū.
Petro religiosissimo Episcopo Sydæ.
Abrahamio religiosissimo Episcopo Sergiopolitano.
Asigoio reuerendiss. Episcopo * Traianopolitano, vicem agente Ioannis religiosiss. Episcopi Laodiceæ Pacatianæ.
Ioanne religiosissimo Episcopo Adrianopolitano Thraciæ.
* Creico religiosissimo Episc. *Cuiculi.
Theodosio religiosissimo Episcopo Iustinianopolitano secundæ Cappadociæ.
Stephano religiosissimo Episcopo Laodiceæ siue Theodoriadis.
Auxanooe religiosissimo Episcopo Hierapolis Phrygiæ.
Eustathio religiosissimo Episcopo Maximianopolitano.
Ætherio religiosissimo Episco. Anazarbi.
Dometio religiosiss. Episcopo Chalcidis.
Valeriano religiosiss. Episcopo Obbæ Africanæ prouinciæ.
Dionysio religiosissimo Episcopo Seleuciæ Syriæ.
Theodoro religiosissimo Episcopo Dryziparon.
Seuero religiosissimo Episcopo Pompeiopolitano Paphlagoniæ.
Georgio religiosissimo Episcopo Iustinianę Cypseloo.
Romano reuerédissimo Episcopo Gabaloo.
Gregorio reuerendissimo Episcopo Iustinianopoleos Armeniæ.
Ioanoe reuereodissimo Episcopo Nyssę.
Basilio reuerendissimo Episcopo Iustinianopolitano * Camolianorum.
Ioanne reuerendissimo Episcopo Barcusorum.
Cresconio reuerendissimo Episcopo Zatarensi prouinciæ Numidiæ.
Sergio reuerendissimo Episcopo Cynoo secundæ Aegypti.
Christophoro reuerendissimo Episcopo Archadiopolitano Asię.
Theodosio reuerédiss. Episcopo Bybli.
Leootio reuerédissimo Episcopo * Archæ.
Ioanne reuerendiss. Episcopo Myrinæ.
Alexádro reuerendissimo Episcopo Amphipolitano.
Stephano reuerendiss. Episc. Clysmatis.
Thoma reuerendissimo Episcopo Berissæ.
Aristodemo reuerédissimo Episcopo Philomelij.
Thallelęo reuerendiss. Episcopo Adrianopolis Pisidiæ.
Theoctisto reuerédiss. Episcopo Erithrō.
Dogeniano reueréd. Episc. Sozopolitano.
Basso reuerend. Episcopo Tamathensi.
Anatolio reuerendiss. Episcopo Cymę.
Diogene reuerendiss. Episcopo Cratiæ.
* Restuto reuerendissimo Episcopo Mileon Africanæ prooiociæ.
Theodoro reuerendissimo Episcopo Leótopolitano Aegypti.
Aemiliano reoeréd. Episcopo Aoripyrgi.
Conone reuerendissi. Episc. Magoedensi.
Theoctisto reuerendiss. Episcopo Prusæ.
Georgio reuerendiss. Episc. Ptolemaidis.
Sotero reuerédissimo Episcopo Aulonis.
Zosimo reoerendiss. Episcopo Aoiádri.
Cypriano reuerendi. Episcopo * Coruci.
Elia reuerendissimo Episcopo Diocletianopolitano.
Theona reuerendiss. Episcopo Cassion.
Theodoro reuerend. Episcopo * Limyron. * Lymeron
Gennadio reuerendissimo episcopo Zenopolitano. * Limyron
Asyncretio reuerédiss. Episcopo Aradi.
Stephano reuerendiss. Episcopo Botron.
Philippo reuerendiss. Episcopo Phelli.
Mena reuerendissimo Episcopo Demyriangelis.
Genethlio reuerend. episcopo Dorylaij.
Thoma reuerend. episcopo Constantioę.
Theodoro reueréd. episc. Leótopolitano.
Seuero reuerendiss. episcopo Taborum.
Theoctisto reuerend. episco. Halicarnasi.
Cosma reuerend. episcopo Malli.
Dionysio reuerend. episcopo Megarensi.
Callinico reuerend. episcopo * Opyntis.
Paschasio reuerendissimo episc. Ægij.
Erasmo reuerendissimo episc. Cybiræ.
Ioanne reuerendissimo episcopo Neocæsareæ Euphratensis.
Nonno reuerend. episc. Clausarorum.
Stephano reuerendiss. episc. Balaneon.
Thoma

Thoma reuerendiſſ. epiſcopo * Circiſij.
Anatolio reuerendiſſ. epiſcopo Sebaſtæ.
Conſtantino reuerend. epiſc. Midaij.
Macario reuerend. epiſcopo Prymneſiæ.
Megalo reuerendiſſimo epiſcopo Miti.
Thallelæo reuerend. epiſc. Iſindorum.
Niceta reuerendiſſimo epiſc. Epiphaniæ.
Alexando reuerend. epiſc. Dionyſi.
Pelagio reuerendiſſimo epiſc. Azanon.
Hierone reuerend. epiſcopo Anaſtaſiopolitano Phrygiæ.
Glauco reuerendiſſimo epiſcopo Alion.
Procopio reuerend. epiſcopo Antinoi.
Petro reuerend. epiſc. Dometiopolitano.
Ioanne reuerend. epiſ. Coloniæ.
Vranio reuerend. epiſ. Tallienſi.
Ioanne reuerend. epiſ. Ceraſuntis.
Phronymo reuerend. epi. Sinaij.
Macedonio religioſiſ. epiſ. Iuſtinianopolitano Bithyniæ.
Ecdicio reuerend. epiſ. Teni.
Eulogio reuerend. epiſ. Danaborum.
Theodoro reuerend. epiſ. Caradeon.
Helpidophoto reuerend. epiſ. Anaſtaſiopolitano Cariæ.
Cyrione reuerend. epiſ. Dadimorum.
Theodoro reuerend. epiſ. Laodiceæ.
Sila reuerend. epi. Tiberiopolitano.
Diogène reuerend. epiſ. Auguſtopolitano.
Theodoro reuerend. epiſ. Ingilon.
Iuliano reuerend. epiſ. Zeugmatis.
Dorymenio reuerend. epiſ. Adraon.
Ioanne reuerend. epiſ. Leri.
Theodoro reuerend. epiſc. Gargaron.
Theodoro reuerend. epiſ. Comanorum.
Ruphino reuerend. epiſ. Sebaſtiæ. Armeniæ.
Conone reuerend. epiſ. Semneon.
Cyriaco reuerend. epiſ. Caſatorum.
Siſinnio reuerend. epiſ. * Preneti.
Iuliano reuerend. epiſ. Bamon.
Anaſtaſio reuerend. epiſc. Rachlæ.
Theodoro reuerend. epiſ. Porthmi.
Paulo reuerend. epiſ. Stectorij.
Stephano reuerend. epiſc. Amaſię.
Paulo reuerend. epiſ. Adraſſi.
Euandro reuerend. epiſ. Cnidi.
Mena reuerend. epiſ. Carpathij.

Diodorus archidiaconus & primicerius notariorum, dixit: Superiore die collecta veſtra ſancta ſynodus quędam egit de epiſtola, quę dicitur Ibę, & promiſit altero die, quę agenda ſunt examinare, & ſuggerimus ad hoc, quod placuerit. Sancta ſynodus dixit: Quæ iam acta ſunt, relegantur, & relecta ſunt: & priuſquàm aliquid apud ſanctam ſynodum ageretur, Conſtantinus glorioſiſſimus. Quęſtor ſacri palatij, miſſus à piiſſimo Imperatore, & ingreſſus, ità dixit: Certũ eſt veſtrę beatitudini, quantum ſemper ſtudium victor habuit Imperator, vt finem contentio à quibuſdam exorta de tribus capitulis, quę nunc apud vos requiruntur, ſuſciperet, & calũnia pro his illata liberaret ſancta Dei Eccleſia: non tanquàm ignorans in dogmatibus rectitudinem veſtrę ſanctitatis, & voluntatem, quam de his, quæ mouentur, habetis: ſed vt etiàm Synodicè de his tribus capitulis definitio cõſtituatur. Et Vigiliũ verò religioſiſſimum adhortatus eſt vnà vobiſcum conuenire, & iſtorum capitulorum quæſtioni rectæ fidei conuenientem finem imponere. Ille verò ſæpiùs in ſcripturis ſuam manifeſtauit voluntatem, condemnans prædicta tria capitula, quod etiàm & ſinè ſcriptis ſæpiùs dixit coram piiſſimo domino, præſentibus quidem glorioſiſſimis iudicibus, præſentibus verò quàplurimis de veſtra ſancta ſynodo, & non intermiſit ſemper anathematizans defenſores Theodori Mopſueſteni, & epiſtolã, quæ dicitur Ibæ, & cõſcripta Theodoreti, quæ aduersùs rectam fidem & duodecim capitula ſancti Cyrilli expoſuit: communiter verò conuenire inuitatus, & hoc facere vnà cum veſtra ſancta ſynodo, pollicitus eſt per ſeipſum facere, & dare piiſſimo domino. Vt igitur etiàm ea, quæ ſæpiùs ab ipſo facta ſunt ad condemnationem trium capitulorum, vos audientes alacriores efficiamini de his formã celeriter proferre, direxit, per me veſtræ ſanctitati cõdemnationem, ab ipſo Vigilio religioſiſſimo prolatã aduersùs Ruſticum & Sebaſtianũm diaconos Romanæ ſanctæ Eccleſiæ, & alios quoſdam, necnon etiàm literas, alias quidem ad Valẽtinianum religioſiſſimum Scythię epiſcopum ab ipſo ſcriptas, aliàs verò ad Aurelianum religioſiſſimum, qui præſidet Arelati venerandæ Eccleſiæ, quæ prima eſt ſanctarum Galliæ eccleſiarum, omnibus tranſlatis ad Græcam lingam, ad faciliorem ſcientiã veſtræ ſanctitatis: per quas manifeſtum facit idem religioſiſſimus Vigilius, quòd per totum tempus, eorundem trium capitulorũ impietatem auerſatur. Et illud verò pars eſt eorum, quæ permiſit mihi piiſſimus dominus veſtræ aſſerere beatitudini; quoniam illi, qui iſtorum impietatem capitulorum applicare Dei Eccleſiæ feſtinant, dicere tentauerunt ad piiſſimum dominum, quòd decet eius pietatem cuſtodire ſtatum Eccleſiæ, qui tenuit ſub diuinæ recordationis patre ſuo. Volens piiſſimus dominus oſtendere veſtræ beatitudini, qualem etiàm ipſe diuinæ recordationis pater eius voluntatem habuit de his, quæ nunc propoſita ſunt; ſacram Epiſtolam ab illo ſcriptam ad Hypatium, tunc magiſtrum militium Orientis, direxit veſtrę beatitudini, vt cognoſcatis quòd voluntatem à patre diuinæ recordationis de his acceptam ſemper cuſtodit, veruntamen pro recta fide zelũ multiplicauit. Cùm enim ſuggeſſiſſent ab Oriente quidam Iuſtino piæ recordationis, quòd clerici venerandæ eccleſiæ Cyri; imaginẽm Theodotiri rhedæ impoſuerunt, & in prædictam ciuitatẽ pſallentes introduxerunt: Sergius verò tunc ci-

uitatis Episcopus, collectionem celebrauit Theodori, & Diodori, & Theodoriti, & Nestorij, tanquàm vnius sanctorum martyrũ literis vsus est ad Hypatium magistrum militum tunc Orientis, vt hoc requireret, & ad Imperium referret. Et his ità habere demonstratis, eiectus est ab episcopatu Sergius, & vsque ad mortem ità permansit, sicut omnes quidem Theopolitanæ sanctæ Ecclesiæ clerici sciunt, & Dionysius verò religiosissimus Episcopus Seleuciẽsis Ecclesiæ, & Hermisigenes reuerendissimus presbyter venerandæ Ecclesiæ regiæ vrbis, necnon etiàm Hieraclius reuerẽdissimus presbyter Theopolitanæ sanctissimæ Ecclesiæ, scientes quòd vsque ad mortem permansit Sergius extra sanctam Ecclesiam, propter condemnationẽ de his contra illum tunc factam. Decet igitur vestram sanctam synodum, cùm omnia cognouerit, mirari quidem pijssimi domini patientiam, festinare verò celerem imponere causæ finem, nè per longiorem dilationẽ maius scandalum simplicioribus efficiatur, & permaneant hæretici semper sanctissimæ Ecclesiæ adscribentes istorum impietatem capitulorum.

Sancta synodus dixit: Chartæ, quarum gloriosissimus Quæstor mentionem facit, recitentur. Et cùm suscepisset Diodorus archidiaconus & primicerius reuerentissimorum notariorum, recitauit.

Vigilius Episcopus Rustico & Sebastiano.

Literæ Vigilij, quib' excõmunicat Rusticũ & Sebastianum diaconos, &c.

DIù vobis, Rustice & Sebastiane, canonibus & decessorum nostrorum cõgruẽtem vltionem inferre pro Apostolica moderatione distulimus: sed quia Doctoris gentium in cordis vestri duritia, quod à nobis cum nimia tristitia dicitur, verba videmus impleta, quibus ait, Nescitis quia patientia DEI ad pœnitentiam nos adducit? tu autem secundùm duritiam tuam & impœnitẽs cor, thesaurizas tibi iram in die iræ: vt excessus vestros ex plurimis paucos interim, inquãtùm possumus, designemus, venientibus nobis hic in regiam ciuitatem, tu Rustice, dum aliqua nobis ignorantibus legeres, quæ hominem loci tui omninò legere non decebat, & plura cõmittere diceretis, quæ etiàm nostram, si te non prohibuissemus, quod absit, opinionem atque animam lædere potuissẽt: dicẽte quoquè de te nobis aliqua Paulo diacono, etiàm te præsente, sicut oportuit, & pro affinitate, qua nobis à germano, quem dileximus, iungebaris, & pro eo, quòd nos te ad Leuiticum prouexeramus officium, frequẽter & secretè paterna monuimus charitate, vt si ea, quæ de te dicebantur, ex aliqua parte cognosceres, à talibus temperares, nè, quia DEI causam indiscussam non pateremur qualibet ratione relinquere, canoni- (Rom. 2.)

cum per nos in te iudicium proueniret. Tu autem non solùm admonitionem nostram audire maleuolo spiritu noluisti, sed etiàm, sicut scriptum est, Argue sapientem, & adamabit te: stultum, & odio habebit te: & iterùm, Noluit intelligere vt benè ageret: iniquitatem meditatus est in cubili suo, ad hoc malitia tua perducta est, vt nostra admonitione contempta, in odium potiùs prosilires, & occasionem quæreres, quatenùs causa capitulorũ, id est, de dictis Theodori Mopsuesteni eiusque persona, sed & Epistola, quæ ab Iba ad Marim Persam perhibetur scripta, necnõ & dictorum Theodoriti, quæ contra rectam fidem & Epistolam beatæ recordationis Cyrilli Synodicam ad Nestorium cum duodecim Capitulis, quam & sancta Synodus Ephesina prima suscepit, & beata Chalcedonensis synodus, ad conuincendas Nestorij vesanias in definitione fidei legitur posuisse, quæ te etiàm instante certum est flagitata, ità vt filijs nostris Sapato & Paulo diaconis, sed & Surgentio notariorum primicerio clamitares dicens, nõ solùm nomen & scripta Theodori Mopsuesteni à nobis debere damnari, sed & testimonium eius ipsum, vbi positus est, & si ossa eius cuiusquisquam de sepultura eijceret, & cum eodẽ territorio incenderet, grauiter acciperes. Et cùm necessè esset, vt negocium, quod fuerat in iudicio nostro perductum, te etiàm quàm maximè inter alios tã sacrati Ordinis quàm sequentis consentiente, sententia finiretur: quod constat effectum, & quid de eodem iudicato feceris, quomodò etiam in palatio vt fratri nostro Menæ, ad quem scripseram, celeriter traderetur institeris, nulli habetur incertum, ità vt filio nostro Surgentio Primicerio petenti, schedam ipsam iudicati nostri, vt apud se pro loco suo secundùm consuetudinem retineret, per multos dies dare penitùs noluisses, donèc exemplaria per plurimos sacerdotes ac laicos, sed & per gloriosum virum Tyrannum magistrum militum, aliosque laicos in Africana prouincia destinares, quod in Ecclesia nostra à diacono nũquàm factum est, ac nobis etiàm nescientibus, eius exemplaria destinares. Nam & Sabbato sancto, quo ipsum, te, sicut præfati sumus, imminente, protulimus iudicatum, in Ecclesiam festiuus processisse, & communicasse, & officium tuum implesse cognosceris. Nam & eodem die reuertens ab Ecclesia, coepiscopo nostro, quantùm perhibet, Iuliano hoc diceres: quia melius fieri non potuit, quàm quòd factum est iudicatum, & hortareris vt Deus oraretur, neque quod factum est, tolleretur. Quod etiam succedente Dominico die Paschæ similiter effecisti, & diù in eadem perdurando sententia, alios, vt iudicatum nostrum libenti animo sequerentur, nihilominùs hortabaris. Nam dum Antiochenæ Ecclesiæ apocrisiarijs eius- (Prou. 9.) (Psalm. 35.)

dem

dem iudicati exemplaria nos dare petentibus differremus, sed hoc magis iustum esse prædictis apocrisarijs diceremus, vt à fratre nostro Mena potiùs exemplaria peteren, ad quem à nobis videbatur fuisse prolatum, tu autem publica voce deposceres, dicēs dominum Leonem ità de Epistola sua diuersis exemplaria destinasse, nos facere debere similiter; asserendo, quia metueres, nisi vniuersitas iudicati nostri exemplaria de scrinio nostro edita teneret, qualibet ratione posteà forsitan celaretur. Nam dum occasionem euntis ad Siciliam reperisses, & iudicatum nostrum laudesque eius, vbi etiam filij nostri Diaconus Primiceriusque tecum manifestū est subscripsisse, filijs nostris Pelagio Diacono alijsque dirigere voluisses pro cautela, nè ab aliquo inueniri forsitan potuisset, nobis etiàm ignorātibus; in membrana conscriptum, & in breuitate quadruplicatum, literis scriptum minutissimis destinâsti. Nam & Vincentio secundæ regionis subdiacono, iterùm à nobis posteà ad Siciliam directo, per eum filio nostro Pelagio diacono similiter scripsisti: sed quia ità memoratus subdiaconus prospetè nauigauit, vt illum, qui in membrana scripta portauerat, præcedere potuisset, quantùm nobis retulit, ea, quę in membrana scripseras, Pelagius diaconus ipso præsente percepit. Ergò dum & te præ omnibus imminente prolatum fuerit iudicatū, & tanta in eius iudicati laude succēsus per multum tempus scripseris, feceris've, vt nunquàm crederemus ab hac posse rectitudine deuiare, immulatum te subitò post hæc quadam animi leuitate, vulgante opinione comperimus, & cum aduersarijs Ecclesiæ, qui contra iudicati nostri seriem nitebantur, & à nobis sunt per iudicati ipsius tenorem à communione suspēsi, secretè tractare, & dum filius noster diaconus Paulus ad Italiam discedere voluisset, posteaquàm & ad eum peruenit, quòd scandalum Ecclesiæ, in communione adhuc nostra positus, secretè & hîc, & in Africana prouincia; vbi anteà defendendo & laudando iudicatum nostrum, eius exemplaria destinasti, facere nitebaris, tunc tibi occœpit insistere & dicere, vt si verum esset, producere debuisses; quod tu conuictus, celare minimè potuisti. Tunc verò memoratus nobis cœpit imminere diaconus, vt aut corrigere te ab his, quæ illicitè faciebas, sub nostra præsentia clericorumque promitteres, aut cōtrà petitionem aduersùm te & varietatem tuam atque fallaciam ab eo factam, quam & præ manibus gerebat, debuissemus accipere: ad hoc es propria voluntate perductus, vt tactis Euangelijs sacramenta præstares, & verba tua à notario scripta in nostro teneantur scrinio, quibus inter alia legeris promisisse, te nunquàm à nostro penitùs obsequio discessurum. Posteaquàm verò peior te Sebastianus, pro solo scandalo faciendo, sicut & initia ipsius venientis in Constantinopoli monstrauerunt, & exitus peior edocuit, noscitur aduenisse, ità vt mox tui immemor sacramenti, coniurationem inter vos contra statuta canonum nobis ignorantibus facientes, in apertum vterque prorumperetis scādalum. Sed vt tua, Sebastiane, non inquantùm sunt, sed inquantùm referre possumus, mala, quæ feceris, diuersi cognoscant, & iustè te; nam magis tardè, Canonicam aduertant subijsse sententiam, ad tuæ ordinationis veniamus initia. Absentibus filijs nostris diaconis Anatolio atque Stephano, à nobis postulasti, vt ad tempus pro implendo officio absentium loco diaconum te interim faceremus. Quod ideò tibi ad pręsens spetanti cōcessimus, quia ante ordinationem tuam cautionem nobis propria volūtate legeris emisisse, quā & testibus roborasti, & tactis Euangelijs iuramentum corporaliter præstitisti, vt quicquid tibi à nobis pro Ecclesiastica vtilitate fuisset iniunctum, fideliter & sinè aliqua fraude compleres: officium verò locumque diaconi sinè aliquo vitio, sinè aliqua superbia, sinè aliquo neglectu, donèc reuerterentur diaconi memorati, aut quāto te tempore in Leuitarum voluissemus ordinatione ministrare, cum omni humilitate & studio sinè neglectu modis omnibus impleturum: in eadem cautione rursùs adijciens, quòd si de his omnibus, quæ cum sacramento tactis corporaliter Euangelijs promisisti, aliquid minùs implesses, tunc à sancta communione esses suspensus: ità vt si à die excessûs tui intra annum pœnitētię noluisses colla submittere, tu tibi anathema manu propria scribendo dixisti. Tunc ergò ad pręsens factus es sub ea, quam sperabas & pollicitus fueras, conditione diaconus. Posteà verò, vt à nobis ad Dalmatiarum patrimonium mitteretis, summis precibus postulasti. Quod nos securi, quia talem feceras cautionem, animo libenti concessimus. Qui dum in Salonitana vrbe pro ordinatione patrimonij aduenisses, quantùm ad nos posteà est plurimorū relatione perductū, illicitis te & à sede Apostolica prohibitis ordinationib[us] miscuisti, & quos Honorius, tunc prædictę ciuitatis Episcopus, contra consuetudinem Romanæ vel suæ Ecclesiæ, & sedis Apostolicæ constituta sacris ordinibus applicauerat, non solùm prohibere penitùs noluisti, sed nec nobis ex hac causa vel scripto referre, vel quandò Thessalonicæ nobis occurreras, memor conscientiæ tuæ, nè verbo quidem suggerere voluisti, & cum illis, tanquàm cum legitimo & rationabili ordine factis, cupiditatis spiritu acquieuisti procedere, & eorum socius es communionis venalitate repertus. Iterùm Thessalonica ad Dalmatias patrimonij regēdi causa remissus es, ex qua prouincia frequenti te authoritate monuimus, vt

non antè discederes, nisi omnes secundùm pollicitationem tuam tam de Dalmatiarum patrimonio, quàm de Præualitano colligeres pensiones. Sed tu omnia prætermittens, ad Constantinopolitanam vrbem pro solo faciendo venire scandalo festinasti, quantùm & sequens exitus declarauit. Relegens tamen cõstituti nostri seriem, quam de præfatis capitulis ad Menam huius ciuitatis antistitem dedisse relegimus, in conspectu diaconorum, subdiaconorumque vel vniuersorum clericorũ, publica voce laudabas, vt de cęlo iudicatum nostrum ordinatum atq; prolatum omnibus, sicut præfati sumus, clericis loquereris. Dicta vero Theodori Mopsuesteni asserebas te in Romana vrbe inter aliquos codices inuenisse, quæ confirmabas omni execratione & blasphemijs esse completa. Hæc dicendo, in nostro obsequio, & in Ecclsia publicè & in * Placidias officium diaconatus implebas. Natiuitatis CHRISTI DEI Domini & saluatoris nostri secundùm carnem, præterito anno dies aduenit: vocauimus te, quia ad nos, quæ suprà meminimus te fecisse in Dalmatijs de recenti peruenerunt: & sicut oportuit, diximus tibi, si cum illis, qui contra sedis Apostolicę constituta in sacratis sunt applicati ordinibus, processisti, aut eorum te communioni, sicut dicitur, sociasti, necessè nobis est, vt si nos DEVS ad nostram dignatur Ecclesiam reuocare, quæramus ista, & veritatem manifestiùs cognoscentes, secundùm Canones vindicemus. Tu verò conscientiæ tuæ reatu perterritus, quia contra Apostolica feceras constituta, occasionem tibi discedendi dissimulás requirebas. Nam cùm te pro certo mandata cum Ioanne Episcopo & Surgentio primicerio atque Saturnino consiliario nostro ad Menã fratrem nostrum, hui⁹ ciuitatis antistitem, misissemus, reuersus in Placidias, multis præsentibus & officium diaconi tu & Rusticus ex more complestis, & quandò clementissimus princeps domin⁹ filius noster, vt alia die ad Ecclesiam procédere deberemus, referendarium destinauit, vt ei promitteremus, cum alijs diaconis & clericis nos tu & Rusticus fuistis hortati. Nam & ad refectionẽ pariter in nostra mensa ambo fuisse simili ratione probabimini.

Ioann. 13. Sed sicut Iudas postquàm buccellam accepit, de traditione Domini cogitauit, ità & vos noctis horis pro concitando scandalo Ecclesiæ discessistis. Nos autem alio die mãdantes vobis, vt aut procederetis locum diaconi ex more complentes, aut à communione vos cognosceretis fuisse suspensos: tu verò Sebastiane his, quos inter alios miseramus, fratribus nostris Ioanni & Iuliano Episcopis hoc, quantùm renunciauerunt, dixisti: Ego iudicatum, quod Papa protulit, sequor, si tamen in illis vindicat, qui contra iudicatum faciunt. Nam & simili eis, quantum perhibent, ratione dixisti, intantùm vt diceres ibi venisse Lampredium & Felicem monachos, qui nostrum iudicatum suscipere noluerunt, & mandasse vos eis, Non vos possumus videre, quia vos aliam causam habetis, & nos aliam. Posteà verò ad hoc nequitia vestra peruenit, vt excommunicatis communicare contra canones superbo præsumeretis spiritu, id est, memoratis vel alijs, qui pro hoc, quòd contra iudicatum nostrum scripserant, per eiusdem iudicati seriẽ constabat iam à nobis communione suspensos: cui iudicato, sicut suprà meminimus, vos acquieuisse & consensisse & cõmunicasse, catholica probauit Ecclesia. Vndè constat vos secundùm regulas Canonum iustè damnari. Definiunt enim Canones, Si quis excõmunicatus ante audientiam communicare præsumpserit, ipse in se damnationem protulit. Item, Placuit vniuerso Concilio, vt qui excommunicatus fuerit pro suo neglectu, siue Episcopus, siue quilibet clericus, & tempore excommunicationis suæ ante audientiam communicare præsumpserit, ipse in se dàmnationis iudicetur protulisse sententiam. Adiecistis etiàm execranda superbia, quæ nec leguntur, nec sinè sui pontificis iussione aliquàdò ordinis vestri homines præsumpserunt, authoritatem vobis prędicationis contra omnem consuetudinem vel Canones vindicare; Ephesinæ primæ synodi impugnationem & exprobrationem, sed & beatæ recordationis Cyrilli, blasphemias quoquè contra IESVM Dominum nostrum dictas simili defendentes insania, & per omnes prouincias fallaciter scribentes, nos aliquid commisisse, quod reperiatur aduersum definitioni sanctæ Chalcedonensis Synodi, quæ præcedentium se trium, id est, Nicęnæ, Constantinopolitanæ, atque Ephesinæ primæ concordat fidei Synodorum. Ità ergò cunctorum animos, qui vestram malitiam nescierunt, sed tanquàm à Romanis diaconis suscipientes scripta, simpliciter crediderunt, ad tantum scelus operatio fallaciæ vestræ peruenit, vt humanus sanguis in aliquibus locis intra Ecclesiam, quod dici nefas est, funderetur: & omnem legem Ecclesiasticam superbo spiritu conculcare voluistis, sanctarum quoquè regularum consequentiam iniurijs afficistis, impia & quæ non sunt licita, per vniuersas contra nos prouincias fallàciter indicando. Nupèr etiàm malis vestris addentes peiora prioribus, dominum Leonem prædecessorem nostrum in Theodori Mopsuesteni dictis, quæ contra rectam fidẽ legitur scripsisse, consensum præbuisse atque firmasse, dato scripto ad Christianissimum Principem dominum filium nostrum ausi fuistis adstruere. Absit ergò quẽlibet credere Christianum, quòd aliquid tale, quod contra rectam fidem à quolibet inueniatur scriptum; illius

illius tãti pſulis ſanctitas ſuſcepiſſet, qnippe qni in vniuerſis Epiſtolis ſuis & Neſtoriũ, & Eutychẽ, vel eis ſimilia ſapiẽtes, pari legitur ſententia condemnaſſe. In quo memorato ſcripto, etiàm contra diuinas ſcripturas, non ſolùm pontificibus multis, ſed etiàm, quod dici nefas eſt, ipſi quoquè principi ſacrilegas iniurias irrogare tentaſtis, quaten' ignorantem Chriſtianũ populum diabolica ampliùs deciperetis aſtutia. Hæc ergò ſuſtinentes per multa temporis ſpatia, patientia ſacerdotali reſecare diſtulimus, credentes vos forſitan * reſipiſci, & ab illicitis temperare. quia ſemèl & ſecundò adhortatione noſtra per fratres noſtros Epiſcopos, id eſt, Ioãnem Marſicanum & Iulianum Cingulanum, vel Sapatum filium noſtrum atque diaconum, necnon & per glorioſum virum patriciũ Cethegũ, & religioſum virũ item filium noſtrũ Senatorem, alioſque filios noſtros commoniti noluiſtis audire, & neque ad Eccleſiam, neque ad nos reuerti, ſicut omnia facitis, noluiſtis deteſtanda ſuperbia: & ideò neceſsè nobis eſt in vobis Canonicè vindicare, nè videamur diuinatum ſcripturarum increpationibus ſubiacere. Scriptum eſt enim:
Pſal. 49. *Videbas furem, & ſimul currebas cum eo, & cum adulteris portionem tuam ponebas*; &
Matth. 5. ipſe Dominus ac Saluator noſter dicit: *Quòd ſi oculus tuus dexter ſcandalizat te, erue eum, & proijce abs te. Expedit enim tibi, vt pereat vnum membrum tuum, quàm totum corpus mittatur in gehennam*. Et quoniam iſte intellectus magis de officijs eccleſiarum, vel proximis non rectè agentibus, & ſcandala in eccleſijs mittentib' ſano ſenſu debet apta
Matth. 18. ri, ſicut & alibi nos admonet, dicens, *Oportet venire ſcandala, ſed væ illi per quem veniunt*: & beatus Apoſtolus ſimili prædicat
Gala. 5. ratione, *Vtinam & abſcindantur, qui vos conturbant*: & iterùm ſancta ſcriptura nos com
Prou. 22. monet, dicens, *Eijce peſtilentem de Concilio & exiet cum eo iurgium*: oportet ergò noa iam poſt tantas admonitiones in vobis, Ruſtice & Sebaſtiane, per authoritatem beati Petri, cuius nos Dominus ſibi voluit vice ſeruire, regulariter vindicare, propterea nè ſi iam diutiùs differamus, omnis Eccleſiaſticus ordo ſoluatur. Ideoque quod à nobis cũ gemitu, ſed cum beati Petri authoritate dicendũ eſt, pro ſuprà ſcriptis exceſsibus alienos vos à diaconi eſſe honore decernimus, & omni miniſterio officij Leuitici, prædictũ vobis honorem auferentes, penitùs ſummouemus, nullam vlteriùs licentiam habentes, vt ex Leuitico nomine aut gradu aliquid facere præſumatis, vel ſub nomine diaconorũ ſcribendo iterùm Dei conturbetis Eccleſiã: quippe qui ex Apoſtolica authoritate & patrum regulis, contra quas multa ſpiritu ſuperbo atque irreligioſo feciſtis, vos olim dignos damnatione præſenti authoritate deponimus. Et vt vniuerſi nos hęc pro loco, in quo nos Deus eſſe voluit, & authoritate beati Petri Apoſtoli rectè feciſſe cognoſcant, Canonum conſtituta poſuimus, quæ ſancta Chalcedonenſis Synodus apud ſe relecta, laudauit. Etius archidiaconus relegit: Si quis presbyter aut diaconus, ſuum contemnens Epiſcopum, à communione ſemetipſum ſuſpẽdit Eccleſiæ, & ſecretiùs collectam facit, & altare conſtituit, & noluit euocanti Epiſcopo conſentire, & noluerit eidem acquieſcere, neque obedire & priùs & ſecundò vocanti, hunc omninò damnari, nec vnq̃ hunc curationem mereri, nec recipere eum poſſe honorem. Si autem permanſerit turbas faciens & ſeditiones Eccleſiæ, per extraneam poteſtatem tanquàm ſeditioſum debere comprimi. Omnes reuerendiſſimi Epiſcopi clamauerunt. Hæc iuſta regula, hæc regula patrum. Pariter ſtatuentes, vt ſi nobis viuentibus, ſicut optamus, ſub humilitate & manſuetudine Canonicè pœnitentes, matrẽ recognoueritis Eccleſiam, competenter à nobis venia concedatur. Si verò, quod non optamus, ſub regulari pęnitentia ad matrem Eccleſiam conſueta diſtuleritis redire ſuperbia, cõciliorum in vobis, quorum regulas poſuimus, cenſura ſeruetur, vt nullus poſt tranſitum noſtrum contra conſtitutum noſtrum, quod ex beati Petri, cuius locum licèt immeriti gerimus, authoritate proferimus canonum regulas exequentes, in Eccleſiaſtico gradu audeat reuocare Ioannem, Gerontium, Seuerinum, Importunum, Ioannem atque Deus dedit, quos conſtat veſtræ conſpirationis & conſpirationis eſſe participes, quos nos potentes bonos, militare Eccleſię, cui Deo pręſidemus authore, noſtro tempore feceramus: tamen vt & ipſi poſſint & diuerſi cognoſcere, de ſubdiaconorum & notariorum vel defenſorum officio præſenti ſe ſententia nouerint fuiſſe depoſitos, & nullũ penitùs in Eccleſia noſtra gradum vlteriùs detinere, niſi fortè, ſicut præfati ſumus, nobis in hac luce ſuperſtitibus, & ipſi pœnitentiæ canonicæ colla ſubmiſerint. Febcẽ etiàm monachum Afrum, qui Gillitano monaſterio dicitur præfuiſſe, & leuitate ſua atq; inconſtantia congregationem eiuſdem monaſterij per diuerſa loca certum eſt diſperſiſſe, & veſtrę prauitatis incenſor eſt, cum vniuerſis, qui eum vel vos, tam clerici vel monachi, quàm laici poſt præſentia interdicta in aliqua veſtra ſe ſocietate polluerint, aut cõſenſum conſiliumque præbuerint, regularem in his, quæ item ſuperiùs legitur, conſtituimus manere ſententiam: quatenùs in his remedijs, ordine ſeruato Canonico, nullus pſumat pacem, quam Dominus diligit, vlteriùs Eccleſiæ perturbare. Præſentem autem ſententiam per Ioannem Marſicanum, Zachæum * Syllaceũum, Iulianum Cingulanum, fratres & coepiſcopos noſtros, ſed & Sapatum atque Petrum filios noſtros diaconos,

nos, necnon & filium nostrum Surgentium primicerium notariorum, atq; Seruum Dei subdiaconum regionis primæ, necnon & Vincentium subdiaconum regionis secundæ, nostræ, cui præsidemus, Ecclesiæ vobis noscimur transmisisse.

ITEM EX ALIA CHARTA
Recitatum est.

Dilectissimo fratri Valentiniano Episcopo de Tomis prouinciæ Scythiæ, Vigilius.

Epistola Vigilij ad Valentinianũ. Scythiæ Episcopũ. FRaternitatis tuæ relegentes scripta, pontificalem in vobis solicitudinem inesse gratanter accepimus: quia prophetica tibi possunt verba competēter aptari, quibus ait:
Ezech. 14. *Saluabo gregem meum, & suscitabo super eum pastorem, qui pascat eum, seruum meum.*: Oportet ergò charitatem tuam ea quoquè Domini nostri verba sectari, per quæ dixit:
Ezech. 3. *Speculatorem te posui domui Israel, & audies de ore meo verbum, & annunciabis eis ex me*: & conuocatos eos, quos scandalizari diuersis tumoribus retulisti, incessanter hortari, nè per hos forsitan seducantur, qui sub prætextu Catholico, nequissimo spiritu simplicium Christianorum corda, fallacia sua decipere moliuntur, & patris sui diaboli consuetudinem maligno sectantes spiritu, ecclesiam tibi commissam diuersis mendacibus scriptis conturbare desiderant, quibus Apostolica lectio cōgruenter aptatur, dicēs:
Rom. 16. *Rogo autē vos fratres, vt obseruetis eos, qui dissensiones & offendicula præter doctrinam, quam vos didicistis, faciunt, & declinate ab illis.* Et infrà, *Et per dulces sermones & benedictiones seducunt corda innocentium*. Vestra autem obedientia in omni loco diuulgata est: quatenùs fraternitatis vestræ adhortatione sæpè commoniti, nulla fideles eorum animos à rectitudine viæ, quę Christus est, qui ait,
Ioan. 14. *Ego sum via, & veritas, & vita*, qualibet maligna annūciatione summoueat: sed si, quod non oportet, ab aduersarijs conturbati, aliquid, quod Deus auertat, contra fidem factū fortè formidāt, cū māsuetudine, q̃ conuenit Christianis, ꝓphetica verba sectent; dicētis:
Deut. 32. *Interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi: seniores tuos, & dicent tibi.* & alius propheta,
Malac. 2. *Labia sacerdotis custodiunt scientiam, & legem requirunt ex ore eius*. Et quoniam Basinianus illustris & magnificus vir, filius noster, cum his, qui pro actibus tuæ fraternitatis Ecclesiæ in Constantinopoli obseruant, pari ratione dixisse noscuntur, etiàm hoc Dei inimicos fuisse mentitos, quòd * personæ Episcoporum Ibæ atque Theodoriti in nostro, quod absit, fuissent iudicato damnatæ: legant ergò quæ de causa, quæ hîc mota est, ad fratrem nostrum Menam Constantinopolitanæ vrbis Episcopum scribentes legimur definisse, & tunc cognoscunt nihil à nobis, Deo nos custodiente, commissum, vel certè dispositum, quod contra fidem prædicationemque venerādarum quatuor Synodorum, quæ pro vna eademque fide definita sunt, id est, Nicęnæ, Constantinopolitanæ, Ephesinę primę, & Chalcedonensis reperiatur aduersum, aut vnius ex his, qui definitioni suprà scriptæ Chalcedonensis fidei subscripserunt, tangat iniuriam: vel quod decessorum pręcessorumque nostrorum inueniatur, quod absit, constitutis fortè contrariū: sed in omnibus Apostolicę sedis pręsulum, & beatę recordationis Papę Leonis, & prædicatarum Synodorum aduersarijs restitisse. Fraternitatem autem vestram credimus non latere, inimicos fidei Christianæ hoc semper seculari & * reprauanda molitos astutia, vt Euangelistas quatuor contraria sibi, quod absit, dixisse monstrarent: quibus à sanctis patribus per Euangeliorum concordiæ libros est cœlesti sapientia contradictum. Quod nunc quoque sancti Chalcedonensis Concilij aduersarij (inter quos etiàm Rusticum & Sebastianum comperimus istius authores scandali, quos olìm pro meritis suis à sacra communione suspendimus, in quibus nos, si non resipuerint celeriter, fraternitas tua cognoscat Canonicàm sententiam prolaturos) qui sub prætextu falsæ defensionis student, vt eandem Synodum contra prædictas tres Synodos dixisse, quod absit, ostendant. Quibus hæc conantibus, prophetę dicta consonanter aptantur, dicentis:
Hiere. 8. *Verè mendacium operatus est stylus mēdax scribarum. Verbum Domini nostri proiecerunt, & sapientia nulla est in eis. Docuerunt enim linguam suam loqui mendacium: vt iniquè agerent, laborauerunt*. Hiere. 9. Quibus, si non pœnituerint, veniet Psalmistę inuocata sententia, dicentis, *Vt destruas inimicum & defensorem*. Psal. 8. Credimus enim Catholicis Ecclesię filijs ea, quę tunc ad fratrem & coepiscopum nostrū Menam scripsimus, id est, de blasphemijs Theodori Mopsuesteni eiusque persona vel de Epistola, quę ad Marim Persam scripta ab Iba dicitur, & scripta Theodoriti, quę contra rectam fidem & duodecim capitula sancti Cyrilli facta sunt, abundè posse sufficere: quippe dum in constituto nostro superiùs designato possit diligenter agnosci, quia impia definitione fidei, quam sancti Chalcedonensis Concilii sacerdotes secundùm precedentes eam tres alias sanctas Synodos protulerunt, nō aliquid mutauerunt, sed laudātes omnia, quę à superioribus acta sunt, sancta definitione sua perpetuò roborare firmauerunt. Tamen si post hęc aliquis, quod non credimus, dubitare voluerit, hortamur, vt cum tuę fraternitatis ordinatione ad nos venire festinet, quatenùs lucida admonitione cognoscat omnia, quę decessorū nostrorum & antefatarum quatuor Synodorum

* Videtur subesse mendum.

* reprobanda

ctorum sunt de vna eademque fide acta scriptaque temporibus, à nobis inuiolabiliter fuisse seruata. Qua ratione percepta, sublato, sicut oportet, de Christianissimis animis scandalo, pax Deo placita in eius Ecclesia illibata perduret. Hoc quoquè fraternitatem tuam credimus adhortandã, nè vlteriùs prędictorum Rustici & Sebastiani, aut illorum, qui prauę eorum præsumptionis probantur esse participes, scripta suscipiat: sed & vniuersos ad tuam pertinentes ordinationem commoneas, nè vel ipsi à prædictis relegant aliquid destinatum, vel falsitati eorum vlteriùs animum suæ credulitatis accommodẽt. Deus te incolumem custodiat frater chariss. Dat. xv. Kalen. Aprilis, Imperij domini Iustiniani perpetui Augusti anno xxiij. post consulatum Basilij viri clarissimi anno ix. per Ioannem presbyterum & Apocrisarium, & ipse direxit eam per Maxentium hominem suum.

Qui fuit A.D. 556.

ITEM EX ALIA CHARTA

Recitatum est.

Dilectissimo fratri Aureliano Episcopo Arelatensi, Vigilius.

Epistola Vigilij ad Episcopũ Arelatens.

FRaternitatis vestræ literas pridiè Idus Iulias, Anastasio deferente, suscepimus: & gratias referimus diuinæ clementiæ, quia solicitudinem vestram in fidei causa, vel in nostræ opinione personæ, factis relegimus conuenire mandatis, vt dignè charitati tuæ verba Dei & conuenienter aptentur, quibus ait: Elegit sacerdotem ex omnibus, ait, ascendens ad altare meum, & portes coram me nomen magnum cunctis diebus vitæ tuæ. Necessè ergò nobis est, charitatis vestræ solicitudinem breui interim, quantùm pro temporis qualitate possumus, releuare colloquio: quatenùs modis omnibus confidatis, nihil nos penitùs admisisse, quod decessorum nostrorum constitutis, vel sanctæ, quæ vna eademque est, fidei quatuor Synodorum, id est, Nicęnæ, Constantinopolitanæ, Ephesinæ primæ, atque Chalcedonensis, inueniatur (quod absit) esse contrarium, aut quod ad personarũ iniuriam pertineat, quæ definitioni eiusdẽ sanctæ fidei subscripserunt, vel sanctorum prædecessorum nostrorum Cœlestini, Xysti, Leonis, aliorumque præcedentium atq; sequẽtium definitis reperiatur aduersum, sed à nobis omnibus prædictis Synodis vnam venerationem, vnamque fidei credulitatem indubitabiliter exhiberi: & eos, qui omnes suprà scriptas quatuor Synodos in rectitudine fidei non sequuntur, vel vnam ex ipsis vel omnes in fide reprauant, aut repranare, aut iniuriare, vel repudiare nitũtur, abijcimus: sed & ea, quæ in eiusdem sanctæ fidei iniuriam verbo dicta vel reperiuntur scripta, anathematizanda execrandaq; iudicauimus & constituimus iudicanda, simili pœna plectẽtes etiàm eos, qui fidem B. Cyrilli, quem sanctæ recordationis Leo prædecessor noster ad præcessores vestros aliosq; datis probauit & laudauit scriptis, & Chalcedonensis veneranda sancta Synodus legitur protulisse, aliorumque patrum, quos Apostolicæ sedis præsules susceperunt atq; secuti sunt, execranda superbia impia vocauerunt. Fraternitas ergò tua, quem Apostolicę sedis per nos constat esse vicarium, vniuersis Episcopis innotescat, vt nullis aut falsis scriptis, aut mendacibus verbis, aut nuncijs qualibet ratione turbentur, sed potiùs primi Apostolorum, sicut conuenit, verba sectentur, dicentis: *Aduersarius vester diabolus, vt leo rugiens, circuit, quærens quem deuoret, cui resistite fortes in fide*: & quod item doctor gentium dicit Apostolus: *Rogo autem vos fratres, vt obseruetis eos, qui dissensiones & offendicula præter doctrinam, quam vos didicistis, faciunt, & declinate ab illis*, in Domino confidentes, quã, sicut præfati sumus, ab Apostolis fidem traditam, & à prædictis sanctis quatuor Concilijs declaratam, & à decessoribus nostris & ab antedictis patribus prædicatam, atq; inuiolabiliter custoditam, syncera voluntate tenuimus, tenemus, venerati sumus, veneramur, atque defendimus, & contra eam facientes Apostolica authoritate damnamus. Sed quanta possumus per filium nostrum Anastasium de his, quæ gesta sunt, breuiter nos indicare necessè est, & cùm nos dominus filius noster clementissimus Imperator, sicut promisit, Deo (qui cor ipsius tenet) iuuante reuerti præceperit, hominem, qui vobis ad singula subtiliter innotescat, Deo propitio destinamus. Quod ideò adhuc non fecimus, quia & hyemis asperitas, & Italiæ, quæ vos non latet, necessitas prępediuit, donèc serenissimus princeps, sicut desiderat, Domino * sibi subueniat. Illud quoque credimus spegrandum, vt quia scriptum est, Frater fratrem adiuuãs exaltabitur, & sicut de credentibus in Domino Actuum Apostolicorum scriptura testatur, quia erat credentibus in Domino cor vnum & anima vna, vt sit fraternitas vestra in hac quoquè parte solicita, & glorioso filio nostro Childeberto regi, quem Christianitatis studio venerationem integrã sedi Apostolicę, cui nos Deus pręesse voluit, cognouimus exhibere, supplicare non desinas, quatenùs in tanta rerum necessitate circa Ecclesiam Dei solicitudinem, sicut & confidimus, Christiana deuotione persoluat: vt quia Gotthi cum rege suo in ciuitate Romana perhibentur ingressi, hoc eis dignetur scribere, nè se in ecclesiæ nostræ præiudicio, quippe velut alienæ legis, immisceat, & aliquid faciat, aut fieri qualibet ratione permittat, vndè Catholica possit Ecclesia perturbari. Dignum enim est, & Catholico, sicut est, regi conueniens, vt fidem & Ecclesiam, in qua Deus illum voluit baptizari, omni debeat

Locus obscurus.

1. Pet. 5.

Rom. 16.

* deesse videtur, iuuãte aut aliquid tale.

Prou. 18.

Act. 4.

Childebertus Francorum rex.

Totibus quidem primũ eã ceperat A.D. 546. & vel 549.

virtute

2. Reg. 2. virtute defendere. Scriptum est enim: *Viuo ego, dicit Dominus, quia glorificantes me, glorificabo*. Festina ergò, frater charissime, vt in sancta fidei synceritate persistentes, ecclesiarum pacem, quæ vel à Deo per meritum sacerdotij tibi commissa est, vel à nobis per Apostolicam authoritatem vicaria potestate mandatur, competenti solicitudine, Deo propitiante, custodias, & vicarium te sedis nostræ dignis Deo manifestes operibus. Deus te cōseruet, frater charissime. Dat. 3. Kal. Maias, Imperij domini nostri Iustiniani perpetui Augusti anno vicesimoquarto, post cōsulatum Basilij viri clarissimi anno octauo, per homioem, quem Anastasius direxit.

ITEM EX ALIA CHARTA ITA Recitatum est.

Narratio de imagine Theodoriti &c.

LEcta sunt nobis gesta, cōfecta apud Antiochenæ ciuitatis defensorem, quibus inserebantur testimonia militum, significantium, vt compendiosè dicamus, quòd priusquàm Sergius reuerendissimus Cyrestenam ciuitatem accederet, quidam, id est, Andronicus presbyter & defensor, & Georgius diaconus, accipientes imaginem Teodoriti, qui vndiquè inculpatur propter fidei errorem, in currum eam imposuerunt, & in Cyrestenam Ciuitatem introduxerunt, psallentes & ostendentes, quòd eiusdem illi sectæ sunt. Sergius autem posteà cùm ciuitatem accepisset, & collectionem celebrauit ipsius Theodoriti, & Diodori, & Theodori, necnon & Nestorij cuiusdam, quem martyrem esse dixit, cùm prouinciæ nullum habeat martyrium, huic appellationi conueniens. Euidenter igitur mirati sumus, primò quidem si latuerunt tuam eminentiam talia gesta, in ciuitate confecta. Deindè si, cùm cognouisses, quod factum est, non sinè dilatione quæstionem fecisti negocij, maximè cùm degere Sergius diceretur, & cum Paulo reuerendissimo esse. Verùm etiàm lecta sunt nobis paulò pòst gesta confecta apud Cyrestenæ ciuitatis defensorem, quæ reuerendissimi responsales Sergij reuerendissimi dixerunt, multorū voces continentia, quòd nulla vnquā nec prædicata est, nec facta est collectio in Nestorij cuiusdam nomine. Super hæc autem gesta, & preces audiuimus tam ipsius Sergij, quàm reliquorum Episcoporum Euphratensis prouinciæ; qui repellunt vbiquè Nestorij nomen, & declinare quidē eius sectam confitentur, cōsentire autē sanctis quatuor Concilijs. Sancimus igitur nihil subtilitatis vel studij eminentiam tuam relinquere, sed conuocare quidem sinè dilatione Cyrestenę ciuitatis Episcopum ibi degentem, sicut audiuimus, trahere autē ad se milites etiàm, qui testimonia in gestis Antiochiæ confectis præstitisse inueniuntur de numero tertio Stabilisianorum, necnon etiā Andronicum & Georgium, qui ea, quæ de imagine dicta sunt, fecisse dicuntur, & singula cum subtilitate requirere, hoc est, si quod dicitur de imagine, factum est, & si psalmū, cuius mentio gestis Antiochiæ confectis inserta est, psallentes ad imaginis honorem p̄cedebant, & si Sergius reuerendissimus cùm hæc pòst Antiochiæ cōfectis inserta est, psallentes ad imaginis honorem ea, cognouisset, & clericos admisit, & diuinis eis communicauit mysterijs: & si collectionem Theodoriti, & Theodori, & Diodori prædicari fecit, aut celebrari concessit, & si hoc idem factum est & in Nestorij nomine & omnē circumire viā tua magnitudo festinet, vt nihil subtilitatis possit latere. Nè autem eminentia tua nostram tantummodò timeret indignationem, sed etiàm Dei irā, non piget nos & iuramentum ei imponere in nomine Domini & saluatoris Christi Dei nostri, ad quē talia pertinēt, vt ipsam veritatē vndiquè requiras, & si quidē inueniantur milites per omnia falsa dixisse, & neque pro imagine, neque pro collectione vera dixisse, non tantùm ea, quæ in Nestoriū referuntur, sed etiā illa, quæ in Theodoritum, & Theodorum, & Diodorum, mox fortissimo numero eijciantur, in quo militare noscuntur, & omnibus tormentis eorum corpora crucientur. Si autem veritatem in suis depositionibus dixerūt, siue pro imagine, siue pro collectione vel Nestorij, vel aliorum trium, de omnibus nobis suggere, vt cognoscere possimus eos, qui in veram & immaculatam, quam & nos colimus, fidem peccauerunt. Nè quid autem ex his, quę nobis lecta sunt, tuam magnitudinem lateat, iussimus eadem gesta, q̄ Cyri confecta sunt, & ad nos relata, necnon rescripta eorum, quæ Antiochiæ confecta sunt, tibi transmitti, vt post confecta omnia quæ iussimus, iterùm nobis remittātur ipsa, quæ in Cyro confecta sunt. Pro hac etenim causa destinauimus Thomam deuotissimū, agentem in rebus, & subadiuuam. Legi. Dat. vij. Id. August. Constantinopol. Rustico viro clarissimo Cons. A.D. 550.

Sancta Synodus dixit: Euidenter & nunc Deum placans intentio pijssimi & tranquillissimi Imperatoris ostensa est; q̄ omnia semper fecit & facit, quæ sanctam Ecclesiam & recta dogmata conseruant: qui & modò recitatas chartas direxit, manifestātes & ipsas, quod nec latuit aliquem, alienam ab initio esse istorum capitulorum impietatis, sanctā Dei Ecclesiam. Et Christianissimus quidem Imperator mercedē pro his habebit de Christo magno Deo, qui talia multiplicare solet: nos autem orationes quotidianas facientes pro eius serenitate pro tribus Capitulis altero die, adiuuante Deo, Synodicam sententiam proferemus.

IMPERII

IMPERII DOMINI Iustiniani perpetui

AVGVSTI, ANNO XXVII. POST Consulatum Basilij viri clariss. anno xij. die 4. Nonas Iunias, Indictione I.

Confessio seu collatio 8.

Onsidentibus in secretario venerabilibus Episcopis huius regię ciuitatis, Eutychio sanctissimo Patriarcha regiæ Constantinopolis nouæ Romæ, Apollinario sanctissimo Archiepiscopo Alexadrinæ magnæ ciuitatis.
Domnino sanctissimo patriarcha Theopolitanæ magnæ ciuitatis.
Stephano religiosiss. epis. Raphiæ.
Georgio religiosiss. epis. Tiberiadis.
Damiano reuerend. episcopo Sozusæ, vicem agętibus Eustochij sanctiss. episcopi Hierosolymitani.
Benigno religiosiss. epis. Heracleę Pelagonię, vicem agente Eliæ beatiss. episcopi Thessalonicen.
Theodoro religiosiss. episc. Cæsareę primę Cappadociæ prouinciæ.
Andrea religiosiss. epis. Ephesi.
Sextiliano religiosiss. episcopo Tuniensi, vicem agente Primosi religiosissimi episcopi Carthaginis.
Megethio religiosissimo episcopo Heracleæ Thraciæ.
Anastasio religiosiss. epis. Tabiæ, vicem agente Dorothei religiosiss. episc. Ancyræ.
Ioanne reuerend. episcopo Iliensi, vicem agente Euprepii religiosiss. episcopi Cyzicenæ ciuitatis.
Eusebio religiosiss. epis. Tyri.
Ioanne religiosiss. epis. Nicomediæ.
Stephano religiosiss. episc. Nicæ.
Constantino religiosissimo episcopo Chalcedonensi.
Petro religiosiss. epis. Tarsi.
Ioanne reuerendiss. episc. Cucusorum, vice agente Palladij religiosissimi episcopi Melitenæ.
Ioanne religiosissimo episcopo Cæsareæ Palęstinæ.
Pompeiano religiosiss. epis. Byzacij.
Amazonio religiosiss. epis. Edessæ.
Alexandro religiosissimo episcopo Gangrorum.
Thoma religiosissimo episcopo Apameæ Syriæ.
Euphranta religiosissimo epis. Tyanorum.
Theodoro religiosissimo episcopo Hierapolis Syriæ.
Bosphorio religiosissimo episcopo Neocæsareæ.
Ioanne religiosiss. epis. Bostræ.
Philippo religiosiss. epis. Myrorum.
Theodoro religiosiss. episcopo Gortynæ.
Eustathio religiosiss. episcopo Damasci.
Theodosio religiosiss. episcopo Rhodi.
Firmo religiosiss. episcopo Potipason Africanæ prouinciæ.
Theodoro religiosiss. episcopo Antiochiæ Pisidiæ.
Phoca religiosiss. episcopo Staliensi.
Eulogio religiosiss. episcopo Pergæ.
Seueriano religiosissimo episcopo Aphrodisiadis.
Cyriaco religiosiss. episcopo Amidę.
Seuero religiosiss. epis. Synnadorum.
Petro religiosiss. episcopo Sidę.
Abrahamio religiosissi. episcopo Sergiopolitano.
Asignio reueren. epis. Traiaoopolitano, vice agente Ioannis religiosiss. episc. Laodiceę Phrygię Pacatianę.
Ioanne religiosissi. episc. Adrianopolitano Thracię.
Cresco religiosiss. epis. Cuiculi.
Theodosio religiosiss. epis. Iustinianopolitano secundę Cappadocię.
Stephano religiosiss. epis. Laodiceę siue Theodoriadis.
Auxanone religiosissi. episcop. Hierapolis Phrygię.
Eustachio religiosiss. episcopo Maximianopolitano.
Aetherio religiosiss. episc. Anazatbi.
Dometio religios. epis. Chalcidis.
Valeriano religiosiss. episcop. Obbę Africanę prouinciæ.
Dionysio religiosiss. epis. Seleucię Syrię.
Theodoro religiosissimo episcopo Pompeiopolitano Paphlagonię.
Georgio religiosissimo episcopo Iustinianę Cypselon.
Romano reuerendissimo episcopo Gabalon.
Gregorio reuerendissimo episcopo Iustinianopolitano Armenię.
Ioanne reuerendiss. episcopo Nyssæ.
Basilio reueren. epis. Iustinianopolitano Camulianorum.
Ioanne reuerendissimo episcopo Barcusorum.
Cresconio reuerend. epis. Zattarensi prouincię Numidię.
Sergio reuerendissimo episcopo Cyooo secundę Aegypti.
Christophoro reuerendiss. epis. Archadiopolitano Asię.
Theodosio reuereod. epis. Bybli.
Leontio reuerend. epis. Arcę.
Ioanne reuerend. epis. Myrinę.
Alexandro reuerendissimo episcopo Amphipolitano.
Stephano reuerendissimo episcopo Clysmatis.
Thoma reuerendissimo episcopo Berissæ.
Aristo-

Aristodemo reuerendissimo episcopo Philomelij.
Thallelæo reuerendiss. episcopo Adrianopolitano Pisidiæ.
Theoctisto reuerend. episcopo Erythron.
Diogeniano reuerendissimo episcopo Sozopolitano.
Basso reuerendissimo episcopo Tannatési.
Anatolio reuerendissimo episcopo Cymæ.
Diogene reuerendissimo episcopo Cratiæ.
Restituto reuerendissimo episcopo Mileon Africanæ prouinciæ.
Theodoro reuerendissimo episcopo Leontopolitano Aegypti.
Aemiliano reuerendissimo episcopo Antipyrgi.
Conone reuerendissimo episcopo *Magoedensi.
Theoctisto reuerendissimo episcopo Prusæ.
Georgio reuerend. episc. Ptolemaidis.
Sotero reuerend. epis. Aulonis.
Zosimo reuerend. epis. Antandri.
Cypriano reuerend. epis. Coryci.
Elia reuerend. epis. Diocletianopolitano.
Theona reuerend. episc. Cullon.
Theodoro reuerend. episc. * Limyron.
Gennadio reuerend. episc. Zenopolitano.
Asyncretio reuerend. episc. Aradi.
Stephano reuerend. epis. *Botryon.
Philippo reuerend. episc. Phelli.
Mena reuerend. episc.* Demyriangelis.
Genethlio reuerend. epis. Dorylaij.
Thoma reuerend. epis. Constantinæ.
Theodoro reuerend. epis. Leontopolitano.
Seuero reuerédissimo Episcopo Taborum.
Theoctisto reuerend. Epis. Halicarnasi.
Cosma reuerend. Episc. Malli.
Dionysio reuerend. Episc. Megarensi.
Callinico reuerend. Epis. Opunus.
Paschasio reuerend. epis. Aegij.
Erasmo reuerend. episc. Cibyræ.
Ioanne reuerendissimo episco. Neocæsareæ Euphratensis.
Nonno reuerend. epis. Dausarorum.
Stephano reuerend. epis. Balaneon.
Thoma reuerend. epis.* Circisij.
Anatolio reuerend. episc. Sebastæ.
Constantino reuerend. episc. Midaij.
Macario reuerend. epis. Prymnesiæ.
Megalo reuerend. epis. Myri.
Thallelæo reuerend. epis. Isyndorum.
Niceta reuerend. epis. Epiphaniæ.
Alexandro reuerend. epis. Dionysi.
Pelagio reuerend. episc. Azanon.
Hierone reuerend. epis. Anastasiopolitano Phrygiæ.
Glauco reuerend. epis. Alion.
Procopio reuerend. epis. Antinoi.
Petro reuerend. epis. Dometiopolitano.
Ioanne reuerend. epis. Coloniæ.
Vranio reuerend. epis. Trallensi.
Ioanne reuerend. epis. Cerasuntis.
Phronymo reuerend. epi. Sinaij.
Macedonio reuerend. epi. Iustinianopolitano Bithyniæ.
Ecdicio reuerend. epis. Teni.
Eulogio reuerend. epis. Danaborum.
Theodoro reuerend. epis. Caradeon.
Helpidophoro reuerend. epis. Anastasiopolitano Cariæ.
Cyrione reuerend. epis. Dadimorum.
Theodoro reuerend. epis. Laodiceæ.
Sila reuerend. epi. Tiberiopolitano.
Diogene reuerend. epis. Augustopolitano.
Theodoro reuerend. epis. Ingelon.
Iuliano reuerend. epis. Zeugmatis.
* Dorymenio reuerend. epis. Adraon.
Ioanne reuerend. epis. Leri.
Theodoro reuerend. episc. Garoaron.
Theodoro reuerend. epis. Comanorum.
Rufino reuerend. episc. Sebastiæ. Armeniæ.
Conone reuerend. epis. Semneon.
Cyriaco reuerend. epis. Casatorum.
Sisinnio reuerend. epis. Preneti.
Iuliano reuerend. epis. Batnon.
Anastasio reuerend. episc. Rachlæ.
Theodoro reuerend. epis. Porthmi.
Paulo reuerend. epis. Sectorij.
Stephano reuerend. episc. Amasię.
Paulo reuerend. epis. Adrassi.
Euandro reuerend. epis. Cnidi.
Mena reuerend. epis. Carpathij.

Diodorus archidiaconus & primicerius reuerentissimorum notariorum, dixit: Scit vestra sancta synodus, quòd ante aliquot dies in diuersis conuentionibus acta sunt quædam apud vos de Theodoro Mopsuesteno, & quæ impiè conscripsit Theodoritus, & impia Epistola, quæ dicitur Ibæ, ad Marim Persam conscripta, & quòd in vltima actione promisit vestra sancta synodus, perfectā & Synodicam sententiam imponere his, quæ examinantur. Quoniam igitur ad hoc ipsum conuenistis, suggerimus ad quod placuerit.

Sancta Synodus dixit: Ea quæ de propositis quæstionibus apud nos acta sunt, manifestentur. Et post lectionem, cùm suscepisset Calonymus reuerentissimus diaconus & notarius sententiam, recitauit: Magno Deo & Saluatore nostro IESV CHRISTO, secundùm parabolam in euangelijs dictam, pro vniuscuiusq; viribus talēta distribuēte, & operam eorum opportuno tempore exigente, si is, qui creditum sibi vnum talentum sine diminutione seruauit, eo quòd non operatus est, & amplificauit hoc quod sibi creditum est, condemnatur: quantò maiori & * horribili iudicio subiacet, qui non solùm de ipso neglexerit, sed etiàm alijs scādali & perturbationis causam præbuerit? cùm sit omnibus fidelibus manifestū, quòd quandò de fide ratio moueantur, non solùm impius condemnatur, sed etiàm ille, qui potest quidem prohibere impietatem, negligit

Sententia synodi cōtra Theodori, Theodoriti scripta, & Ibæ Epistolam.

Matt. 25.

*horribilis

git verò aliorum correptionem. Et nos igitur, quibus tegere Ecclesiam Domini creditum est, timentes maledictionem, quæ imminet his, qui negligenter opera Domini faciunt, festinamus bonum fidei semen purum conseruare ab impietatis zizanijs, quæ ab inimico inseminantur. Quoniam igitur videbamus, quòd Nestorij sequaces conati sunt per Theodorum impium, qui Mopsuestiæ fuit Episcopus, & impia eius conscripta, & insupèr per ea, quæ impiè Theodoritus conscripsit, & per Epistolam sceleratam, quæ ab Iba dicitur ad Marim Persam scripta esse, suam impietatem Dei Ecclesiæ applicare: ideò ad eorum, quæ mouebantur, correctionem surreximus, & pro DEI voluntate, & iussione pijssimi Imperatoris vocati ad hanc regiam vrbem conuenimus: & quia contingit Vigilium religiosissimum, in hac regia vrbe degentem, omnibus interesse, quæ his tribus capitulis annotata sunt, & tam sinè scriptis, quàm in scripturis ea sępiùs condemnâsse, posteà tamen & consensit in Scriptis in Concilio conuenire, & disceptare vnà nobiscum de his tribus capitulis, vt definitio communiter ab omnibus nobis præbeatur fidei rectè conueniēs, pijssimus Imperator, secundùm quod inter nos placuit, tam ipsum quàm nos hortatus est communiter conuenire, eo quòd sacerdotes decet communibus quæstionibus finem communem imponere.

Hiere. 48. Matth. 13.

Vndè necessariò petiuimus ipsius Reuerentiam, scriptas suas promissiones adimplere. nec enim iustum esse, amplius scandalum pro tribus istis Capitulis crescere, & DEI Ecclesiam conturbari. Et pro his ad memoriā eius perduximus magna illa Apostolorum exempla, & patrum traditiones. Licèt enim sancti Spiritûs gratia & circa singulos Apostolos abundaret, vt non indigerent alieno consilio ad ea, quę agenda erant, non tamen aliter voluerunt de eo, quod mouebatur, si oporteret gentes circuncidi, definire, priusquàm communiter congregati, diuinarum scripturarum testimonijs vnusquisque sua dicta confirmauerunt. Vndè communiter de eo sententiam protulerunt, ad gentes scribentes: Visum est Spirituisancto & nobis, nihil aliud imponere vobis oneris, præterquàm necessariò, vt abstineatis ab immolatis simulacrorum, & sanguine, & suffocato, & fornicatione. Sed & sancti patres, qui per tempora in sanctis quatuor Concilijs conuenerūt, antiquis exemplis vtentes, communiter de exortis hæresibus & quæstionibus disposuerunt, certo cōstituto, quòd in communibus disceptationibus cùm proponuntur, quo ex vtraque parte discutienda sunt, veritatis lumen tenebras expellit mendacij. Nec enim potest in communibus de fide disceptationibus ali-

Act. 15.

ter veritas manifestari, cùm vnusquisq; proximi adiutorio indiget, sicut in prouerbijs dicit Salomon: *Frater fratri adiutorium præstans, exaltabitur sicut ciuitas munita: valet verò sicut regnum fundatum.* Et iterùm in Ecclesiaste dicit: *Optimi duo quàm vnus, quibus est merces bona in labore ipsorum.* Sed etiàm ipse Dominus dicit: *Amen dico vobis, si duo ex vobis conuenerint super terram, de omni re quantumque petierint, continget illis à patre meo, qui in cælis est. Vbicunquè enim fuerint duo aut tres collecti in nomine meo, ego cum eis sum in medio ipsorum.*

Prou. 18. Eccles. 4. Matth. 18.

Cùm autē sæpiùs & à nobis omnibus inuitatus, & insupèr gloriosissimis iudicibus missis ad ipsum a pijssimo Imperatore, promisit per seipsum de ijsdem tribus capitulis sententiam proferre, huiusmodi responso audito, Apostoli nos admonitiones in corde habentes, quòd vnusquisque pro se rationem reddet DEO, timentes autem & iudicium imminens eis, qui vel vnum ex minimis scandalizant, quanto magìs Imperatorem ità Christianissimum, & populos & Ecclesias totas, & quod dictum à DEO ad Paulum, *Nè timeas; sed loquere, & nè taceas; quoniam ego sum tecum, & nemo poterit nocere tibi:* congregati ante omnia compendiosè confessi sumus fidem illam tenere, quam Dominus noster IESVS CHRISTVS verus Deus tradidit sanctis suis Apostolis, & per eos sanctis ecclesijs, & qui post illos fuerunt sancti patres & Doctores Ecclesiæ, creditis sibi populis tradiderunt. Tenere autem & seruare & prædicare sanctis ecclesijs confessi sumus hanc fidei cōfessionem, quam latiùs exposuerunt trecenti decem & octo sancti patres Nicęæ congregati, qui sanctum mathema siue symbolum tradiderunt: insupèr autem & centum quinquaginta in Constantinopoli collecti exposuerunt, qui eandem fidei confessionē secuti sunt, & eam explanauerunt: ducentorum sanctorum patrum, priùs Ephesi collectorum, pro eadem fide consensum: & quæ à sexcentis triginta Chalcedone congregatis definita sunt pro vna eademque fide, quàm & ipsi secuti prædicauerunt. Eos autem, qui pro tempore condemnati vel anathematizati à Catholica Ecclesia, & prædictis quatuor Concilijs sunt, confessi fumus condemnatos & anathematizatos habere.

Rom. 14. Matth. 18. Act. 18.

Cumque hæc ità confessi sumus, initium fecimus examinationis trium Capitulorum, & proposuimus priùs de Theodoro Mopsuesteno: & cùm in medio prolatæ sunt blasphemiæ codicibus insertæ, mirati sumus DEI in his patientiam, quòd non diuino igni statim incensa est lingua & mens, quæ hęc eructauit: & nunquàm concessissemus

En ut uel audire horreant hæreticorũ blasphemias.

procedere lectorem prædictarum blasphemiarum, pro sola memoria illarum indignationem DEI timentes, (vtpotè vnaquæque blasphemia magnitudine impietatis antecedentem superante, & mentē auditoris funditùs permouente) nisi eos, qui talibus blasphemijs gloriantur, videremus indigere cōfusione, per manifestationem earum eis inferenda: vt nos omnes, zelo blasphemiarum contra DEVM expositarum incensi, & in medio lectionis, & post ipsam inclamationes & anathematismos contra Theodorum vt viuentem & præsentem faceremus, Propitius sis Domine, dicentes: nec dæmones ausi sunt talia contra te loqui. O intolerabilem linguam illam, O prauitatem uiri, ô altam illam manum, quam extēdit contra Creatorē suum. Scripturas scire miser ille pollicitus, non meminit Oseæ prophetæ dicentis: *Væ illis, quoniam exilierunt à me: famosi facti sunt, quia impij fuerunt in me, iniqua loquuti sunt aduersùm me, & aduersùm me excogitantes, loquuti sunt pessima. Ideò cadent in framea propter improbitatem linguæ suæ. Hic contemptus eorum in sinu eorum, quia transierunt testamentum meum, & aduersùs legem meam impiè egerunt.* Istis Theodorus impius meritò subijcitur. Prophetias enim, quæ de CHRISTO sunt, reijciens, festinauit dispensationis pro nostra salute magnum mysterium, quantùm ad se pertinet, reprobare: fabulas tantummodò ad risum propositas gentibus diuina eloquia multis modis conatus ostendere, & contempsit tam alias propheticas pronunciationes cōtra impios factas, & quod dixit diuinus Habacuc de his, qui mendaciter docent: *Væ qui adaquat proximum sibi euersione turbata, & inebriat eum, vt inspiciat speluncas eorum*, id est, tenebrosas & omninò à luce alienas doctrinas eorum. Et quid oportet multa dicere? Liceat volentibus codices impij Theodori præ manibus accipere, vel quæ ex impijs codicibus eius, gestis apud nos habitis inserta sunt, impia capitula, & inuenire nimiam insaniam & nefanda illa, quæ dixit. Vlteriùs enim procedere, & iterùm memoria reperere nefanda illa veremur. Recitata nobis sunt & quædam à sanctis patribus contra illum & omnes hæreticos superantem eius insaniam conscripta, & insuper historiæ, & leges Imperiales, illius impietatem ab initio diuulgantes: & quoniam post hæc omnia impietatis illius defensores, iniurijs contra creatorem suum dictis gloriantes, dicebant non oportere eum post mortem anathematizare, licèt cognosceremus Ecclesiasticam de impijs traditionem, quod & post mortem hæretici anathematizantur: tamen necessariũ putauimus & de hoc perscrutari, & fertur in gestis, quomodò diuersi hæretici & post mortem anathematizati sunt, & per multa manifestatum est

Osee 7. & 9.

Habac. 2.

apud nos, quòd qui hæc dicunt, nullam curam Dei iudicatorum faciunt, nec apostolicarum pronunciationum, nec paternarum traditionum. Libenter vtiquè interrogemus eos, qui dicant de Domino, dicente de seipso, *Qui crediderit in eum, non iudicatur: qui autem non crediderit in eum, iam iudicatus est, quia non crediderit in nomine vnigeniti filij Dei*: & Apostolo clamante: *Licèt nos aut angelus de cælo euangelizauerit vobis, præterquàm euangelizauimus vobis, anathema sit. Sicut prædiximus, & nunc iterùm dico: Si quis vobis euangelizauerit, præterquàm quod accepistis, anathema sit.* Dño enim, qui iam iudicatus est, dicente, & Apostolo etiam angelos, si docerent præter* quod euāgelizati sum*, anathematizāte, quomodò præsumunt dicere, qui omnia audent, de viuis tantummodò hæc dicta esse? Aut ignorant, magis autem scientes ignorare confingunt, quòd iudicium anathematis nihil aliud est, nisi separatio à Deo? Quod impius licèt nō verbo ab aliquo suscepisset, tamen anathema re ipsa sibi infert, per suā impietatem semetipsum à vera vita separās. Quid autem dicunt & Apostolum, iterùm dicentem, Hæreticum hominem post vnam & secūdam *correctionem euita, sciēs quoniam peruersus est huiusmodi homo, & peccat, & est à semetipso damnatus? Quibus cōsonantia sanctę memorię Cyrillus in libris, quos contra Theodorum scripsit, ità dicit: Euitādi sunt illi, qui tam pessimis culpis detinentur, siue in viuis sunt, siue non. A nocēte enim semper refugere necessariũ est, & nō ad personā magis respicere, sed ad hoc, quod Deo placet. Et iterùm idem sanctę memorię Cyrillus, scribens ad Ioannem Episcopum Antiochię, & cōgregatam ibi Synodum de Theodoro, vtpotè vnà cū Nestorio anathematizato, ità dicit: Erat igitur necessarium, claram propterea ducere festiuitatem, expulso certè omni voce à quocunque dicta, quę consonat Nestorij blasphemijs. Processit enim aduersùs omnes, qui eadem sapiunt, vel sapuerunt aliquandò, quòd absolutè nos, & vestra sanctitas dixit: Anathematizamus illos, qui dicunt filios duos, & duos Christos. Vnus enim, vt dictū est, prędicatur à nobis & vobis CHRISTVS, & filius & Dominus, vnigenitus, vt homo, secundùm vocem sapientissimi Pauli. Sed etiàm in Epistola ad Alexandrum, & Martinianum, & Ioannem, & Paregorium, & Maximum presbyteros & patres monachorum & eos, qui cum ipsis erant solitariam vitam exercentes, ità dicit,

Iam quidem & sancta Synodus Ephesi secundùm Dei voluntatem congregata, contra Nestorianam perfidiam iusta & subtili prolata sententia, & aliorum vaniloquia, qui vel posteà futuri sunt, vel iam fuerūt, eadem illis sapientes, & dicere vel scribere tale aliquid

Hæretici traditiones patrum negligunt.

Ioan. 3. Gala. 1.

Anathema quid.

Tit. 3.

1. Cor. 8. 1. Tim. 2.

quid præsumentes, vnà cum ipso condemnauit, æqualem condemnationem eis imponens. Consequens enim erat, vno semèl pro suis tam profanis vaniloquijs condemnato, non contra vnum tantùm venire, sed (vt ità dicam) contra omnem eorum hæresin siue calumniam, quam fecerunt contra pia Ecclesiæ dogmata, duos colentes filios, & diuidentes indiuiduum, & anthropolatriæ crimen inserentes cœlo & terræ: Adorat enim nobiscum supernorum spirituū sancta multitudo vnū Dominum IESVM CHRISTVM. Sed etiàm Augustini religiosæ memoriæ, qui inter Aphricanos Episcopos splenduit, diuersæ Epistolæ recitatę sunt, significantes quòd oportet hæreticos & post mortem anathematizari. Talem autem Ecclesiasticam traditionem, & alij Africani reuerendissimi Episcopi seruauerunt: sed & Romana sancta Ecclesia quosdam Episcopos & post mortem anathematizauit, licèt pro fide in vita sua non essent accusati: & vtrunque apud nos habita gesta significant. Sed quoniam euidentissimè veritatem impugnantes Theodori & ipsius impietatis discipuli, quædam verba sanctæ memoriæ Cyrilli & Procli proferre conantur, quasi pro Theodoro scripta, oportunum est propositis aptare verba Prophetę dicentis: *Quia recta sunt viæ Domini, & iusti ambulant in eis: impij autem infirmabuntur, in eis*. Nam & isti malè excipientes ea, quæ benè & opportunè à sanctis istis patribus scripta sunt, & excusantes excusationes in peccatis, hæc verba protulerunt. Apparent enim patres non liberantes anathemate Theodorum, sed dispensatiuè talibus quibusdam vtentes verbis propter defensores Nestorij & eius impietatis, vt ab huiusmodi errore eos abstrahentes, ad perfectum deducerent, & docerent non solùm discipulum impietatis Nestorium addicere, sed etiàm doctorem eius Theodorum. Itaque & in ipsis dispensationis verbis suam patres intentionem ostendunt de eo, quòd oportet anathematizari Theodorum, sicut per plurima in gestis apud nos habitis demonstratum est ex his, quę ad cōdemnationē Theodori & eius impietatis Cyrillus & Proclus sanctæ memoriæ scripserūt. Et talem dispensationē in diuina scriptura est inuenire: ad hoc & Paulus Apostolus in principio prædicationis fecisse ostenditur, propter eos, qui ex Hebræis erant, Timotheum circuncides, vt per hanc dispensationem & cōdescensionem ad perfectum eos deduceret. Vndè posteà interdicens circuncisionem, ad Galatas ità scripsit: *Eccè ego Paulus dico vobis, quòd si circumcidamini, Christus vobis nihil prodest*. Inuenimus autem & illud, quod solent hæretici facere, & à Theodori defensoribus factum. Quædam enim ex his, quæ sancti patres scripserunt, circuncidentes, quędam verò falsa ex semetipsis componentes & confingentes, Cyrilli sanctæ memoriæ Epistola conabantur quasi ex testimonio patrum prædictum impium Theodorum anathemate liberare: in quibus & ipsis veritas demonstrata est, his quidem quæ circuncisa erant, per sequentiam anteriorum & posteriorum perlectis, mendacio autem falsitatis per collationem eorum, quæ vera erant, per omnia conuicto. In omnibus autem istis, qui talia vna loquuntur, secundùm quod scriptum est, *confidunt falsis, & loquuntur vana: quia concipiunt dolorem, & pariunt iniquitatem, telam araneæ texentes*. His ità de Theodoro & ei⁹ impietate discussis, pauca & ex his, quę impiè à Theodorito cōscripta sunt contra rectam fidem, & duodecim Capitula sancti Cyrilli, & contra Ephesinam primam Synodum, necnon quædam ad defensionem Theodori & Nestorij impiorum ab eo conscripta, ad satisfactionem legentiū in gestis apud nos confectis recitari & inseri perspeximus, vt sciant omnes, quòd iustè isti eijciuntur & anathematizantur. Tertio loco Epistola, quam dicitur Ibas ad Marim Persam scripsisse, ad examinationem proposita, necessarium esse perspeximus & eam recitari. Statim igitur ex ipsa lectione impietas ei inserta omnibus manifestata est: & oporteret quidem, vsque ad hoc quæstione facta, condemnationem & anathematismum prædictorum trium capitulorum facere: sed quia Theodori & Nestorij impiorum defensores alio modo machinabantur confirmare eorum personas & impietatem, & dicebant istam impiam Epistolam, quę laudat & defendit Theodorum & Nestorium, & eorum impietatem, susceptam esse à sancto Chalcedonensi Concilio, necessarium esse putauimus per omnia ostendere, liberam esse sanctam Synodum ab impietate, quę in Epistola continetur, eò quòd, qui talia dicunt, non fauore sancti Concilij hoc faciunt, sed vt per eius nomen suam impietatem confirmarent. Et ostendebatur in gestis, quòd & anterioribus tēporibus accusatus est Ibas propter eandem impietatem, quæ & in Epistola continetur: Primò quidem apud Proclum sanctæ memoriæ Episcopum Constantinopolitanum, posteà verò apud Theodosium piæ recordationis, & Flauianum, qui post Proclum Episcopus ordinatus est, qui & causæ examinationem delegauerunt Photio Episcopo Tyri & Eustathio Episcopo Berytiorum ciuitatis. Posteà verò inculpatus idē Ibas, ab episcopatu deiect⁹ est. His ità subsecutis, quomodò præsumūt aliq dicere, istā impiā Epistola susceptam esse à sancto Chalcedonensi Concilio, eamque per oia secutū esse sanctum Chalcedonense Concilium? Tamen nè quæcunque rema-

Osee 14.

Psal. 140.

Act. 16.

Gala. 5.

Hæretici prauè citāt scripta Patrum.

Esa. 59.

remaneret occasio eis, quæ tales calumnias applicans sancto Chalcedonensi Concilio, recitatis perspeximus ea, quæ apud sanctas Synodos, Ephesinam primã & Chalcedonensem, pro Epistolis sanctæ memoriæ Cyrilli, & religiosæ memoriæ Papæ antiquioris Romæ Leonis mota sunt. Et cùm ex his accepissemus, quòd non aliter oportet suscipi, quæ ab aliquo scribuntur, nisi priùs rectæ fidei sanctorum patrum consonare demonstrentur, interlocuti sumus recitari & definitionem, quæ de fide exposita est à sancto Chalcedonensi Concilio, vt conferantur, quæ in Epistola, & quæ in definitione continentur. Quo facto, demonstratum est contrariam per omnia Epistolã esse his, quæ definitione continentur. Nam definitio quidem consonat his, quæ indicata sunt pro vna eademque fide, iam à trecentis decem & octo sanctis patribus, quàm à centum quinquaginta, & his, qui priùs Ephesi conuenerunt. Impia autẽ Epistola illa cõtinet, quę Theodorus & Nestorius hæretici blasphemauerunt, & defendit eos, & doctores sibi adscribit: sanctos autem patres hæreticos vocat. Et illud autem omnibus facimus manifestum, quòd nec partes interlocutionũ vnius vel secundi, quibus vtuntur Theodori & Nestorij sequaces, præterire sustinuimus, sed & istis & alijs omnibus interlocutionibus in medio prolatis, & his, quæ eis continentur consideratis, inuenimus, quòd non aliter passi sunt prædictum Ibam suscipere, priusquàm exegissent eum Nestorium & impia eius dogmata, quæ in Epistola vindicantur, anathematizare. Et hoc fecerunt tam alij religiosi Episcopi prædicti sancti Concilij, quàm illi duo, quorum interlocutionibus quidam vti conantur. Hoc enim & in Theodorito obseruauerunt, & exegerunt, eum anathematizare ea, pro quibus accusabatur. Si igitur Ibam non alio modo suscipere sustinuissent, nisi impietatem, quæ in Epistola continetur, condemnasset, & subscripsisset definitioni, quæ pro fide à sancto Concilio data est, quomodò conantur dicere, susceptam esse impiam Epistolam ab eodem sancto Concilio? Quæ enim, vt verè dicamus participatio est iustitiæ & iniquitati? Et quę societas est luci cum tenebris? Quę autem conuentio est Christi cum Belial? Aut quæ pars est fideli cum infideli? Quæ autem est commixtio templo Dei cum idolis? Repetitis igitur omnibus, quæ apud nos acta sunt, iterum confitemur, quòd suscipimus sanctas quatuor Synodos id est, Nicænam, Cõstantinopolitanam, Ephesinam primã, & Chalcedonensem, quæ pro vna eademq; fide definierunt, prædicauimus & prædicamus. Eos autem, qui hæc non suscipiunt, alienos Catholicæ Ecclesię iudicamus. Condemnamus autem & anathematizamus vnà

Ea sola scripta recipiẽda, quę Patribus sunt consona.

Impudens hæreticorũ calumnia.
2. Cor. 6.

cum omnibus alijs hæreticis, qui cõdemnati & anathematizati sunt à pdictis sanctis quatuor Cõcilijs, & à sancta Chatholica & Apostolica Ecclesia, & Theodorum, qui Mopsuestiæ Episcopus fuit, & impia eius conscripta, & quæ impiè Theodoritus conscripsit contra rectam fidem, & contra duodecim capitula sancti Cyrilli, & contra Ephesinam primam Synodum, & quæ ad defensionem Theodori & Nestorij ab eo scripta sunt. Super hæc anathematizamus & impiam Epistolam, quam dicitur Ibas ad Marim Persam scripsisse, quæ denegat DEVM verbum de sancta DEI genitrice & semper virgine Masia incarnatum, hominem factũ esse, & sanctæ memoriæ Cyrillum, qui rectè docuit, tanquàm hæreticum & similiter Apollinario scribentem, criminatur: & inculpat quidem Ephesinam primam Synodum, tanquàm sine examinatione & quæstione Nestorio ab ea deposito, & duodecim sancti Cyrilli capitula impia & contraria rectę fidei vocat: defendit autẽ Theodorum & Nestorium, & impia eorum dogmata & conscripta. Prædicta igitur tria capitula anathematizamus, id est, Theodorũ impium Mopsuestenum, cum nefandis eius conscriptis, & quæ impiè Theodoritus conscripsit, & impiam Epistolam, quæ dicitur Ibæ, & defensores eorum, & qui scripserunt vel scribunt ad defensionem eorum, vel recta ea dicere præsumunt, vel omninò impietatem eorum nomine sanctorum patrum, aut sancti Chalcedonensis Concilij defenderunt, aut defendere conantur. His ità cum omni subtilitate dispositis, in memoria tenentes promissiones de sancta Ecclesia factas, & qui dixit, quòd portæ inferni non præualebunt aduersus eam, id est, hæreticorum mortiferæ linguæ: recordantes autem & quæ per Oseã de ea prophetata sunt, in quibus dicit, Et sponsabo te mihi in fide, & cognosces Dominum: hæreticorum quidem effrenatas linguas, & eorum impijssima conscripta & eosdem ipsos hæreticos, qui vsque ad mortem in sua impietate permanserunt, patri mendacij diabolo connumerantes, illis dicimus: Eccè omnes vos ignem accenditis, & cõualescere facitis flammam ignis: ambulabitis in lumine ignis vestri, & per flammam, quam accenditis.

Synodus anathematizat plectit Theodorũ, & scripta quædam Theodoriti & Ibæ epistolam.

Anathematizatur etiàm horum defensores, &c.

Matth. 16. Portę inferi, lingua hæreticorum.
Osea 2.

Esa. 50.

Nos autem mandatum habentes, per doctrinam rectam exhortari populum, & loqui in cor Hierusalem, id est, DEI Ecclesiam, meritò seminare quidem in iustitia festinamus, vindemiantes fructum vitæ, & illuminantes nobisipsis lumen scientiæ ex diuinis scripturis & patrũ doctrina, necessariũ esse putauimus capitulis comprehendere & pdicationẽ veritatis, & hæreticorum, necnõ eorum impietatis condemnationem.

Tit. 1.
Esa. 40.
Osea 10.

Si quis non confitetur Patris & Filij &

Spiritus sancti vnam naturam siue substantiam, & vnam virtutem & potestatem, Trinitatem consubstantialem, vnam Deitatem in tribus subsistentijs siue personis adorandam, talis anathema sit. Vnus enim DEVS & pater, ex quo omnia: & vnus Dominus IESVS CHRISTVS, per quē omnia, & vnus spiritussanctus, in quo omnia. 1.Cor.8.

II Si quis non confitetur DEI verbi duas esse natiuitates, vnam quidē ante secula ex patre sinè tempore incorporaliter, alteram verò in vltimis diebus eiusdem ipsius, qui de cœlis descendit, & incarnatus de sancta gloriosa Dei genitrice & semp virgine Maria, natus est ex ipsa, talis anathema sit.

III Si quis dicit alium esse Deum verbum, qui miracula fecit & alium CHRISTVM, qui passus est, vel Deum verbum cum Christo esse nascente de muliere vel in ipso esse vt alterum in altero, & nō vnū eundemque Dominum nostrum IESVM Christum, Dei verbum incarnatum, & hominē factum, & eiusdem ipsius miracula & passiones, quas volūtariè carne sustinuit, talis anathema sit.

IIII Si quis dicit, secundùm gratiam, vel secūdùm operationem, vel secūdùm dignitatē, vel secundùm æqualitatem honoris, vel secundùm authoritatem, aut relationem, aut affectum, aut virtutem vnitionem Dei verbi ad hominem factam esse, vel secundùm bonam voluntatem, quasi quòd placuit DEO verbo homo, eo quòd benè visum est ei de ipso, sicut Theodorus insaniens dicit: vel secūdùm homonymiam, per quem Nestoriani Deum verbum filium & Christum vocātes, & hominē separatim Christū & filiū nominantes, & duas personas euidenter dicentes, p solā nominationē, & honorē, & dignitatē, & adorationē, vnam personā, & vnū filium, & vnum Christum confingunt dicere: sed nō confitentur vnitatem DEI verbi ad carnē animatam anima rationabili & intellectuali, secundùm compositionem siue secundùm subsistentiam factam esse, sicut sancti patres docuerūt, & ideò vnam eius subsistentiam cōpositam, qui est Dominus noster Iesus Christus, vnus de sancta Trinitate, talis anathema sit. Cùm enim multis modis vnitas intelligitur, qui impietatē Apollinarij & Eutychetis sequuntur, interemptionē eorum, quæ conuenerunt, colentes, vnitionem secundùm confusionem dicunt: Theodori autem & Nestorij sequaces, diuisione gaudentes, affectualem vnitatem introducunt. Sancta DEI Ecclesia vtriusque perfidiæ impietatem reijciens, vnitionem DEI verbi ad carnem secundùm compositionem confitetur, quòd est secundùm subsistentiam. Vnitio enim per compositionem in mysterio Christi non solùm inconfusè ea, quæ conuenerunt, conseruat, sed nec diuisionem suscipit.

V. Si quis vnam subsistentiam Domini nostri Iesu Christi sic intelligit, tanquàm suscipientem plurimarum subsistentiarum significationem, & per hoc introducere conatur in mysterio Christi duas subsistētias seu duas personas, & duarum personarum, quas introducit, vnam personam dicit secundùm dignitatem, & honorem, & adorationē, sicut Theodorus & Nestorius insanientes cōscripserunt, & calumniātur sanctam Chalcedonensem synodum, tanquàm secūdum istum impium intellectum vnius subsistentiæ vtētem vocabulo, sed non confitetur Dei verbum carni secundùm subsistentiam vnitum esse, & propter hoc vnam eius subsistentiam seu vnam personam, & sic & sanctum Chalcedonense Concilium vnam subsistentiam Domini nostri Iesu Christi confessum esse, talis anathema sit. Nec enim adiectionem personæ vel subsistentiæ suscepit sancta Trinitas, ex incarnato vno de sancta Trinitate Deo verbo.

Si quis abusiuè & non verè Dei genitricē dicit sanctam gloriosam semper virginē Mariam, vel secundùm relationem, quasi homine puro nato, sed non Deo verbo incarnato & nato ex ipsa, referēda autem, sicut illi dicunt hominis natiuitate ad Deum verbum, eo, quòd cum homine erat nascente, & calūniatur sanctam Chalcedonensem synodum, tanquàm secundùm istum impium intellectum, quem Theodorus execrandus adinuenit, Dei genitricem virginem dicentem, vel qui hominis genitricē vocat aut Christotocon, id est, Christi genitricem, tanq̄ si Christus Deus nō esset, & nō propriè & verè Dei genitricem ipsam confitetur, eo quod ipse, qui ante secula ex patre natus est Deus verbum, in vltimis diebus ex ipsa incarnatus & natus est, & sic piè & sanctam Chalcedonēsem synodum Dei genitricem eam esse confessam, talis anathema sit. VI.

Si quis in duabus naturis dicens, non vt in Deitate & humanitate, vnum Dominum nostrum Iesum Christum cognosci confitetur, vt per hoc significet differentiam naturarum, in quibus incōfusè ineffabilis vnitio facta est, neq; Deo verbo in carnis naturam transmutato, neque carne in verbi naturam transducta, (manet enim vtrunq; hoc quod est natura, etiàm facta vnitate secūdùm subsistentiam) sed pro diuisione per partem talē excipit vocem in mysterio Christi, vel numerum naturarum confitendo in eodem Domino nostro Iesu Christo, Deo verbo incarnato, non intellectu tantummodò differentiam excipit earum, ex quibus & cōpositus est, non interemptam propter vnitatem (vnus enim ex vtroque, & per vnum vtraq;) sed in hoc numero vtitur, vt separatìm vnaquaque natura suam habente subsistentiam, talis anathema sit. VII.

Si quis ex duabus naturis deitatis & humanitatis cōfitens vnitatem factam esse, vel VIII.

vnam naturam Dei verbi incarnatam dicēs, non sic ea excipit, sicut patres docuerunt, quòd ex diuina natura & humana vnitione secundùm subsistentiam facta, vnus Christus effectus est, sed ex talibus vocibus vnam naturā siue substātiam Deitatis & carnis Christi introducere conatur, talis anathema sit. Secundùm subsistentiam enim dicentes vnigenitū Deum verbum carni vnitum esse, non cōfusionē aliquam naturarum in se inuicèm factam esse dicimus, sed magis pmanente vtraque hoc quod est, vnitum esse carni Deū verbum intelligimus. Propter quod & vnus est Christus, Deus & homo, idem ipse consubstantialis patri secundùm deitatē, & consubstantialis nobis idem ipse secundùm humanitatem. Aequaliter enim & eos, qui per partem diuidunt vel incidunt, & eos, qui confundunt diuinæ dispensationis mysterium Chri, reijcit & anathematizat Dei ecclesia.

IX. Si qs in duab' naturis adorari dicit Christum, ex quo duas adorationes introducant, separatim Deo verbo, & separatim homini; vel si quis ad interemptionem vel ad confusionem deitatis & humanitatis, vnam naturā siue substantiam eorum, quę conuenerunt, introducens, sic Christū adorat, sed non vna adoratione Deum verbum incarnatum cum ppria ipsius carne adorat, sicut ab initio Dei ecclesiæ traditum est, talis anathema sit.

X. Si quis non confitetur Dominum nostrū Iesum Christū, qui crucifixus est carne, Deum esse verum, & Dominum gloriæ, & vnū de sancta Trinitate, talis anathema sit.

XI. Si quis non anathematizat Arium, Eunomium, Macedonium, Apollinarium, Nestorium, Eutychen, Origenē cum impijs eorū conscriptis, & alios omnes hæreticos, qui condemnati & anathematizati sunt à sancta catholica & Apostolica Ecclesia, & à pdictis sanctis quatuor Concilijs, & eos, qui similia prædictis hæreticis sapuerunt vel sapiunt, & vsque ad mortem in sua impietate permāserunt vel permanent talis anathema sit.

XII. Si quis defendit impium Theodorū Mopsuestenum, qui dixit alium esse Deum verbū, & alium Christum, à passionibus animæ & desiderijs carnis molestias patientem, & à deterioribus paulatim recedentem, & sic ex profectu operum melioratum, & à * conso- *conuersatione natione immaculatum factum, & tanquàm purum hominem baptizatum esse in nomine Patris & Filij, & Spiritus sancti, & p baptisma sancti spiritus gratiam accepisse, & filiationem meruisse, & ad similitudinem Imperialis imaginis in persona Dei verbi adorari, & post resurrectionem immutabilem cogitationibus & impeccabilem omninò factum fuisse. Et iterùm dixit idem impius Theodorus, talem factum esse vnitionem Dei verbi ad Christum, qualem dixit Apostolus de viro & muliere, Erunt duo in carne vna. Et sup Ephe. 5. alias innumerabiles blasphemias, ausus est dicere, quòd post resurrectionem cùm insufflāsset Dominus discipulis, & dixisset. Accipite Spiritum sanctum, nō dedit eis Spiritū sanctum, sed figuratim tantummodò insufflauit. Iste enim & confessionem, quam fecit Thomas, cùm palpāsset manus & latus Domini post resurrectionem, dicens, Dominus meus & Deus meus, inquit non esse dictum à Thoma de Christo. Nec enim dicit Theodorus Deum esse Christum, sed ad miraculū resurrectionis stupefactum Thomam glorificāsse Deum, qui Christum resuscitauit. Et quod peius est, etiàm in interpretatione, quā in Actis Apostolorū scripsit Theodorus, similem fecit Christū Platoni, & Manichęo, & Epicuro, & Marcioni, dicens, quòd sicut illorum vnusquisque ex dogmate, quod inuenit, suos discipulos fecit vocari Platonicos, & Manichæos, & Epicureos & Marcionistas, simili modo & cùm Christus dogma inuenisset, ex ipso Christianos vocari. Ioan. 20. Ibidem.

Si quis igitur defendit prædictum impiū Theodorum, & impia eius cōscripta, in quibus iam prædictas, quàm alias innumerabiles blasphemias effudit contra magnū Deū & Saluatorem Iesum Christum, & non anathematizat eum, & impia eius conscripta, & omnes, qui suscipiunt vel defendunt eum, & dicunt orthodoxè eum exposuisse, & qui scripserunt pro eo, & eadem illi sapuerunt, vel scribunt pro eo, vel impijs eius conscriptis, & eos qui similia illi sapiunt, vel aliquandò sapuerūt, & vsque ad mortem permanserūt vel permanent in tali impietate, talis anathema sit.

Si quis defendit impia Theodoriti conscripta, quæ contra rectam fidem, & contra primam Ephesinam sanctam synodū & sanctum Cyrillū & duodecim eius capitula exposuit, & omnia, quæ conscripsit pro Theodoro & Nestorio impijs, & pro alijs, qui eadem prædictis Theodoro & Nestorio sapuerunt, defendens eos & eorum impietatem, & propter hoc impios vocans doctores Ecclesiæ, qui vnitatem secundùm subsistentiam Dei verbi ad carnem confitentur, & non anathematizat ea & eos, qui similia eis sapuerunt, vel sapiunt, insuper autem & omnes, qui scripserunt contra rectā fidem & sanctū Cyrillum & duodecim eius capitula, & vsque ad mortem in tali impietate permanserunt, talis anathema sit. XIII.

Si quis defendit epistolam, quam dicitur Ibas ad Marim Persam hęreticum scripsisse, quæ abnegat quidem Deum verbum de sancta Dei genitrice & semper virgine Maria incarnatum, hominem factū esse, dicit autē purum hominem ex ipsa natum esse, quem templum vocat, vt alius sit, Deus verbum, & alius homo, & sanctum Cyrillum, qui rectā fidem Christianorum prædicauit, tanquàm hæreticū, & similiter Apollinario impio scripsisse criminatur, & inculpat primam Ephesinam XIIII.

ſinam ſanctam Synodum, tanquàm ſine examinatione & quæſtione Neſtorium condemnantem, & duodecim capitula ſancti Cyrilli impia & contraria rectæ fidei vocat eadẽ impia epiſtola, & defendit Theodorum, & Neſtorium, & impia eorũ dogmata & cõſcripta. Si quis igitur memoratam impiam epiſtolam defendit, & non anathematizat eam, & defenſores eius, & eos, qui dicunt eam rectam eſſe, vel partem eius, & eos, qui ſcripſerunt, vel ſcribunt pro ea, vel pro impietate q̃ in eã continetur, & præſumũt eam defendere, vel inſertam ei impietatem nomine ſanctorum Patrum, vel ſancti Chalcedonenſis Concilij, & in his vſquè ad mortem permanent, talis anathema ſit.

Cùm igitur hæc ità rectè confeſſi ſumus, quæ tradita nobis ſunt tam à diuinis ſcripturis, quàm à ſanctorum patrũ doctrina, & ab his, quæ definita ſunt de vna eademq; fide à prædictis ſanctis quatuor Cõcilijs, facta autem nobis & condemnatione contra hæreticos & eorum impietatem, necnon etiàm cõtra eos, qui defenderunt vel defendunt prædicta impia tria capitula, & permanſerũt in ſuo errore, vel qui permanent: ſi quis conatus fuerit contra hæc, quæ piè diſpoſuimus, vel tradere, vel docere, vel ſcribere, ſi quidẽ epiſcopus, vel clericus ſit, iſte tanquàm aliena à ſacerdotibus & ſtatu Eccleſiaſtico faciens, denudabitur epiſcopatu vel clericatu: ſi autem monachus, vel laicus ſit, anathematizabitur.

Eutychius, miſericordia Dei Epiſcopus Conſtantinopoleos nouæ Romæ, decreui, quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſupra capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicænam, Cõſtantinopolitanam, Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno, & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum cõſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius cõſcriptis, & omnia, quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Apollinarius, miſericordia Dei epiſcopus Alexandriæ, decreui, quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor ſynodos, id eſt, Nicænam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademq; fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, cõdemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius cõſcriptis, & oĩa, quę impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Domninus, miſericordia Dei epiſcopus Theopolitanæ ciuitatis, decreui, quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, vt omnia ſuprà capitula & dogmata cõtinent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicęnam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quę ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos, & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum eius impijs conſcriptis, & omnia, quę impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prędictum eſt, & impiam Epiſtolã, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Stephanus, miſericordia Dei epiſcopus Rapheotanæ ciuitatis, vicem agens Euſtochij ſanctiſſimi Patriarchę Hieroſolymitanę ciuitatis, vnà cum Georgio & Damiano religioſiſſimis epiſcopis, decreui, quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor ſynodos, id eſt, Nicænam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonẽſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno, & anathematizo ſuper alios hęreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ Epiſcopus, vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia, quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Georgius, miſericordia Dei epiſcopus Tiberiadis, agens vicem Euſtochij ſanctiſſimi Patriarchæ Hieroſolymitanæ ciuitatis, vnà cum Stephano & Damiano religioſiſſimis epiſcopis, decreui, quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicænam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonẽſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hęreticos, & impia eorum cõſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia, quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prędictum eſt, & impiam Epiſtolam, quę dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Damianus, miſericordia Dei epiſcopus Sozyanæ ciuitatis, agens vicem Euſtochij ſan-

ſanctiſſimi Patriarchæ Hieroſolymitanæ ciuitatis, vnà cum Stephano & Georgio religioſiſſimis epiſcopis, decreui, quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicænam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quę ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ Epiſcopus, vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia, quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiā epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Benignus, miſericordia Dei Epiſcopus Heracleatanæ ciuitatis, q́ eſt primæ Macedoniæ, agens vicem Eliæ ſanctiſſimi Archiepiſcopi Theſſalonicenſium ciuitatis, tam pro illo, quàm etiàm pro me decreui, quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà Capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicænam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſupra ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia, quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibę, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Theodorus, miſericordia Dei epiſcopus Cæſareæ primæ Cappadociæ, decreui quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiēs ſanctas quatuor ſynodos, id eſt, Nicænam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanēs, ſicut ſuprà ſcriptū eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorū cōſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia, quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prędictum eſt, & impiam epiſtolam, quę dicitur Ibę, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Andreas, gratia Chriſti epiſcopus Epheſi decreui, quę propoſita ſunt, & confitens ſic hēre, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor ſynodos, id eſt, Nicęnam, Conſtantinopolitanā, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quę ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorū conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius cōſcriptis, & omnia, quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam, quę dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Sextilianus, miſericordia Dei epiſcopus Eccleſiæ catholicæ Tunenſis, agens vicem Primoſi archiepiſcopi Carthaginis, totiusq; Concilii prouinciæ proconſularis, tam pro illo vel illis, quàm pro meipſo decreui, quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent & ſuſcipiēs ſanctas quatuor ſynodos, id eſt, Nicænam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de una eademque fide definita ſunt, & in his omnibus permanēs, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius conſcriptis, & oīa, quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt, & impiam epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt vel ſapiunt, & ſubſcripſi.

Megethius, gratia Dei epiſcopus ſanctæ Dei catholicæ Eccleſiæ ciuitatis Heracleæ Thraciæ, decreui, quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata continent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicænam, Conſtantinopolitanā, & Epheſinā primam, & Chalcedonēſem, & quæ ab ipſis de una eademq; fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſup alios hęreticos, & impia eorum cōſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtię epiſcopus, unà cum impijs eius conſcriptis, & omnia, quę impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prędictum eſt, & impiam epiſtolam, quę dicitur Ibę, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Anaſtaſius, miſericordia Dei epiſcopus Tabianenſium ciuitatis, agens vicem Dorothei religioſiſſimi epiſcopi Ancyranorum metropoleos, decreui, quę propoſita ſunt, & confitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata cōtinent, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos, id eſt, Nicęnam, Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonēſem, & quę ab ipſis de vna eademq; fide definita ſunt, & in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, cōdemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cum impijs eius cōſcriptis, & omnia, quę impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prędictū eſt, & impiam Epiſtolam, quę dicitur Ibæ,

& qui

& qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiũt,& ſubſcripſi.

Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Iliorum ciuitatis,agens vicem Euprepij religioſiſſimi epiſcopi Cyzicenorum metropoleos, decreui,quæ propoſita ſunt, & confitens ſic habere,ſicut omnia ſupra capitula & dogmata continent , & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos,id eſt,Nicęnam, Conſtantinopolitanam , & Epheſinam primam , & Chalcedonenſem,& quæ ab ipſis de vna eademq; fide definita ſunt , & in his omnibus permanens ſicut ſupra ſcriptum eſt, coodemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium,qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus,vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia, quæ impiè Theodoritus conſcripſit , ſicut prędictum eſt,& impiam Epiſtolam , quæ dicit Ibæ , & qui ſimilia eis ſapuerũt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Euſebius,miſericordia Dei Epiſcopus Tyriorum mettopoleos, decreui,quæ præpoſita ſunt , & confitens ſic habere , ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata cõtioent, & ſoſcipiens ſanctas quatuor Syoodos,id eſt, Nicęnam, Coostanuinopolitanam, & Epheſinam primam, & Chalcedonẽſem,& quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt,& in his omnibus permanens, ſicut ſuprà ſcriptũ eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impiũ, qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, vnà cũ impijs eius cõſcriptis , & omnia,quæ impiè Theodoritus conſcripſit,ſicut prædictum eſt,& impiam Epiſtolam , quæ dicitur Ibæ,& qui ſimilia eis ſapueruot & ſapiũt , & ſubſcripſi.

Ioannes,humilis epiſcopus Nicomedienſium metropoleos , decreui, quæ propoſita ſunt,& confitens ſic habere , ſicut omnia ſupra capitula & dogmata continent , & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos,id eſt, Nicęnam Conſtantinopolitanam , & Epheſinam primam,& Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide defioita ſunt,& in his omnibus permanens , ſicut ſuprà ſcriptum eſt, condemno & anathematizo ſuper alios hæreticos & impia eorum conſcripta, Theodorum impium , qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus,vnà cum impijs eius conſcriptis, & omnia,quæ impiè Theodoritus conſcripſit,ſicut prædictum eſt, & impiam Epiſtolam,quæ dicitur Ibæ,& qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, ſubſcripſi.

Stephanus , miſericordia Dei epiſcopus Nicęnorum metropoleos,decreui,quæ propoſita ſunt,& cõfitens ſic habere,ſicut omia ſuprà capitula & dogmata cõtineot, & ſuſcipiens ſanctas quatuor Synodos,id eſt,Nicęnam,Conſtantinopolitanam, & Epheſinam primam,& Chalcedonẽſem,& quæ ab ipſis de voa eadeioq; fide definita ſunt, & in his omnibus permanens,ſicut ſuprà ſcriptũ eſt, cõdemno & anathematizo ſuper alios hereticos & impia eorum conſcripta, Theodorũ impiũ,qoi fuit Mopſueſtiæ epiſcopus , vnà cum impijs eius cõſcriptis,& omnia,quę impiè Theodorius conſcripſit, ſicut prædictũ eſt,& impiam Epiſtolam,quæ dicitur Ibę,& qui ſimilia eis ſapuerũt & ſapiunt, & ſubſcr.

Conſtantinos,miſericordia Dei epiſcop⁹ ſanctæ Dei eccleſiæ Chalcedonenſiũ metropolitanę ciuitatis,decreui,quę ꝓpoſita ſunt, & confitens ſic habere,ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata cõtinent,& ſuſcipiẽs ſanctas quatuor Synodos,id eſt,Nicęnam Conſtantinopolitanam,& Epheſinam primã , & Chalcedonenſem, & quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt,& in his omnibus permanens,ſicut ſuprà ſcriptum eſt,condẽoo & anathematizo ſuper alios hæreticos, & impia eorum conſcripta , Theodorum impium,q fuit Mopſueſtię epiſcopus,vnà cum impijs eius conſcriptis,& omnia,quæ impiè Theodoritus cõſcripſit, ſicut prędictum eſt, & impiã epiſtolã,qoæ dicitur Ibæ , & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Petrus miſericordia Dei epiſcopus Tarſi metropolitanę,ciuitatis decreui, quę propoſita ſunt,& coofitens ſic habere, ſicut omnia ſuprà capitula & dogmata contioent , & ſuſcipiens ſanctas quatuor ſyoodos,id eſt,Nicęnam,Conſtantinopolitanam, & Epheſinã primam,& Chalcedonẽſem,& quæ ab ipſis de vna eademque fide definita ſunt,& in his omnibus permanens,ſicut ſuprà ſcriptũ eſt, cõdemno,& anathematizo ſuper alios hereticos & impia eorum conſcripta Theodorum impiũ,qui fuit Mopſueſtiæ epiſcopus, voà cũ impijs eius cõſcriptis, & omnia,quæ impiè Theodoritus conſcripſit, ſicut prædictum eſt,& impiam Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, & qui ſimilia eis ſapuerunt & ſapiunt, & ſubſcripſi.

Ioannes,miſericordia Dei epiſcopus Cucuſenorum ciuitatis,agens vicem Palladij religioſiſſimi epiſcopi Melitenorum metropoleos,ſimiliter.

Ioannes,miſericordia Dei epiſcopus Cæſareę Palæſtinæ,ſimiliter.

Pompeianus , miſericordia Dei epiſcop⁹ ſanctæ eccleſię catholicæ ciuitatis Victorianæ prouinciæ Byzacenæ,ſimiliter.

Amazoni⁹,gratia Chriſti epiſcopus Edeſſenorum metropolitanæ ciuitatis,ſimiliter.

Alexander , miſericordia Dei epiſcopus Grangrenorum metropoleos,ſimiliter.

Thomas,miſericordia Dei epiſcop⁹ Apameoorũ metropolitanæ ciuitatis , ſimiliter.

Euphrantas,miſericordia Dei epiſcopus Tyanenſium metropoleos,ſimiliter.

Theodorus, miſericordia Dei epiſcopus Hierapolitanorum apud Euphratem metropoleos,ſimiliter.

Boſphorius,patiẽtia Dei epiſcopus Neocæſa-

cæsareensium metropoleos, similiter.

Ioannes, misericordia Dei episcopus Bostreoorum metropoleos, similiter.

Philippus, misericordia Dei episc. Myrẽsium metropoleos Lydiæ ꝓuinciæ, similit.

Theodotus, misericordia Dei episc. Seleũcensium apud Isauros metropoleos, similit.

Iulianus, misericordia Dei episcopus Sardianorum metropoleos Lydiæ prouinciç, similiter.

Theodorus, misericordia Dei episcopus Gortynç, quç est metropolis Cretensiũ prouinciç, similiter.

Eustathius, misericordia Dei episcopus Damasci metropolitanç ciuitatis, similiter.

Theodosius, misericordia Dei episcopus Rhodiorum metropoleos, similiter.

Theodorus, misericordia Dei episcopus Antiochensiũ metropoleos Pisidiæ prouinciæ, similiter.

Eulogius, misericordia Dei episcopus Pergenorum metropolitanæ ciuitatis Pamphyliæ prouinciæ, similiter.

Cyriacus, misericordia Dei episco. Amydenorum metropoleos, similiter.

Seuerianus, misericordia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ ciuitatis Aphrodisiadis Carensium prouinciæ, similiter.

Seuerus, misericordia Dei episc. Synnadensium metropoleos Phrygiæ Salutariæ prouinciæ, similiter.

Petrus, misericordia Dei episc. Sidetanorum metropoleos Pãphyliæ prouinciç, sim.

Abrahamius, misericordia Dei episc. Sergiopoleos metropolitanç ciuitatis, similiter.

Asignius, misericordia Dei episcopus Trãnapolitanorum ciuitatis, agens vicem Ioannis religiosissimi episcopi Laodicensiũ metropoleos Phrygiç Pacatianç prouinciç, simi.

Ioannes, gratia Christi episcopus Adrianopolitanorum metropoleos * eminentiorum prouinciæ, similiter.

*Thracie

Ioannes, misericordia Dei episcopus Maronitanorum metropoleos Rhodiæ prouinciæ, similiter.

Theodosius, misericordia Dei episcopus Iustinianopolitanorum metropoleos secundæ Cappadocum prouinciæ, similiter.

Stephanus, misericordia Dei episcopus Laodiceæ metropoleos Theodorianorum prouinciç, similiter.

Auxanon, misericordia DEI episcopus Hierapolitanorum metropoleos, similiter.

Eustathius, misericordia Dei episcopus Maximianopolitanorũ metropoleos, simil.

Paulus, misericordia Dei episcopus Aenorum metropoleos Rhodopiæ prouinciç similiter.

Dometius, misericordia Dei episcopus Chalcidensium ciuitatis, similiter.

Aetherius, misericordia Dei episcopus Anazarbensium siue Iustinianopolitanorũ metropoleos, similiter.

Valerianus, misericordia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ catholicæ ciuitatis Obbæ ꝓuinciæ proconsularis, similiter.

Dionysius, misericordia Dei episcopus Seleuciæ ciuitatis, similiter.

Theodorus, misericordia Dei episcopus Dryziparenorum metropoleos, similiter.

Seuerus misericordia Dei episcopus Põpeiopolitanorum ciuitatis Paphlagoniæ ꝓuinciæ, similiter.

Georgius misericordia Dei episcopus nouæ Iustinianæ Cypselitanorum ciuitatis, similiter.

Crescus, misericordia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ catholicæ Cuiculitanæ prouinciæ Numidiç, similiter.

Romanus misericordia Dei episcop9 Gabalorum, similiter.

Gregorius, misericordia Dei episcopus Iustinianopolitanorum ciuitatis magnç Armeniæ prouinciæ, similiter.

Ioãnes misericordia Dei episcopus Nysseorum ciuitatis, similiter.

Basilius, misericordia Dei episcopus nouæ Iustinianæ Camulianensium, similiter.

Ioannes, misericordia Dei episcopus Iustinianopolitanorum siue Barcusenæ ciuitatis, similiter.

Sergius, misericordia Dei episcopus nouç Iustinianæ secũdæ Aegyptiorum, similiter.

Christophorus, misericordia Dei episcopus sanctç ecclesiç Archadiopoleos Asianorum prouinciæ, similiter.

Stephanus, misericordia Dei episcopus Clysmatis, similiter.

Theodosius, misericordia Dei episcopus Bybliorum ciuitatis, similiter.

Leõtius, misericordia Dei episcopus Arcæ Armeniç, similiter.

Ioãnes, misericordia Dei episcopus Myrines prouinciæ Asiæ, similiter.

Alexander, episcopus Amphipoleos primæ Armeniæ, similiter.

Thomas, gratia Christi episcopus sanctæ ecclesiæ Berissorum ciuitatis, similiter.

Theodorus, misericordia Dei episcopus Leontopoleos, similiter.

Aemilianus, misericordia Dei episcopus Antipyrgi ciuitatis, similiter.

Aristodemus, misericordia Dei episcop9 Philomelensium ciuitatis, similiter.

Thalleleus, misericordia Dei episcopus Adrianopolitanorum Pisidiç prouinciæ, similiter.

Theoctistus, misericordia Dei episcopus Erythron ciuitatis prouinciæ Asiç, similiter.

Diogenianus, misericordia Dei episcopus Sozopolitanorum ciuitatis Pisidiæ prouinciæ, similiter.

Bassus, misericordia Dei episcopus Thamiatheos, similiter.

Anatolius, misericordia Dei epis. Cynæorum ciuitatis prouinciæ Asianæ, similiter.

Conon,

Conon humilis epiſcopus Magnedenſiũ ciuitatis Pamphyliꝗ prouinciæ,ſimiliter.

Diogenes miſericordia Dei epiſc. Craſianorum ciuitatis,ſimiliter.

Theoctiſtus, humilimus epiſcopus Pruſæ ciuitatis ſimiliter.

Georgius,miſericordia Dei epiſcopus Ptolemaidos,ſimiliter.

Elias,miſericordia Dei epiſcopus Diocletianopoleos,ſimiliter.

Theonas,miſericordia Dei epiſc. Cuſſitanorum ciuitatis,ſimiliter.

Theodorus, miſericordia Dei epiſcopus Lymirenſium ciuitatis Lyciꝗ prouinciæ, ſimiliter.

Zoſimus,miſericordia Dei epiſcopus Antandrenſium ciuitatis,ſimiliter.

Aſyncretius, miſericordia Dei epiſcopus Aradiorum ciuitatis,ſimiliter.

Stephanus, miſericordia Dei epiſcopus Botryenorum,ſimiliter.

Philippus,humilis epiſcopus Phellitanorum ciuitatis,ſimiliter.

Menas,miſericordia Dei epiſcopus *Myriangeli,ſimiliter.

Cyprianus, miſericordia Dei epiſcopus Coryceotanorum ciuitatis, ſimiliter.

Reſtutus,miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ catholicæ ciuitatis Mileon prouinciæ Numidiæ,ſimiliter.

Thomas,miſericordia Dei epiſcopus Cõſtantinorum ciuitatis Oſroenorum prouinciæ,ſimiliter.

Theodorus, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Helenopoleos,ſimiliter.

Seuerus, miſericordia Dei epiſcopus Taborum,ſimiliter.

Theoctiſtus,miſericordia Dei epiſcopus Halicarnaſſenſiũ ciuitatis Cariæ prouinciæ, ſimiliter.

Thomas,miſericordia Dei epiſcopus Circeſij,ſimiliter.

Soterus,miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Aulonenſium,ſimiliter.

Gennadius, miſericordia Dei epiſcopus Zenonopolitanorum ciuitatis Pamphyliæ prouinciæ,ſimiliter.

Coſmas,humilis epiſcopus Malleotanorum ciuitatis,ſimiliter.

Dionyſius, miſericordia Dei epiſcopus Megarenſium ciuitatis,ſimiliter.

Callinicus miſericordia Domini Chriſti epiſcopus Opuntiorum ciuitatis, ſimiliter.

Paſchaſius miſericordia Chriſti epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Aegij ciuitatis,ſimiliter.

Eraſinus,miſericordia Dei epiſcopus Cybiratanorum ciuitatis,ſimiliter.

Sergius, miſericordia Dei epiſcopus Himereos,ſimiliter.

Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Neocæſareæ Euphrateſiæ,ſimiliter.

Thallelæus, miſericordia Dei epiſcopus Iſindorum Pamphyliæ prouinciæ,ſimiliter.

Creſconius, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ catholicæ municipij Zatarẽſis prouinciæ Numidiæ,ſimiliter.

Anatolius,humilis epiſcopus Sebaſtenorum ciuitatis,ſimiliter.

Nõnus,epiſcopus miſericordia Dei Dauron,ſimiliter.

Stephanus, miſericordia Dei epiſcopus Balaneotanorum,ſimiliter.

Victor miſericordia Dei epiſcopus catholicæ eccleſiæ municipij Sinna puinciæ proconſularis,ſimiliter.

Cõſtantinus,miſericordia Dei epiſcopus *Midai,ſimiliter.

Macarius miſericordia Dei epiſc. Prymneſiorum ciuitatis Phrygiæ ſalutaris prouinciæ,ſimiliter.

Megalus miſericordia Dei epiſcopus Myrenorum ciuitatis Phrygiæ ſalutaris prouinciꝗ,ſimiliter.

Genethlius, miſericordia Dei epiſcopus Dorylaij,ſimiliter.

Creſciturus, miſericordia Dei epiſcopus ſanctꝗ eccleſiæ catholicæ ciuitatis Boſſꝗ puinciꝗ proconſularis,ſimiliter.

Niceta, miſericordia Dei epiſcopus Epiphanienſium ciuitatis ſecundꝗ Ciliciꝗ prouinciꝗ,ſimiliter.

Alexander miſericordia Dei epiſcopus Dionyſi ciuitatis,ſimiliter.

Pelagius miſericordia Dei epiſcopus Azanorum ciuitatis prouinciꝗ Phrygiꝗ Pacatianꝗ,ſimiliter.

Hieron,miſericordia Dei epiſcopus Anaſtaſiopolitanorum ciuitatis Phrygiꝗ Pacatianꝗ prouinciꝗ,ſimiliter.

Glaucus, miſericordia Dei epiſcopus Alionorum ciuitatis Pacatianꝗ prouinciꝗ, ſimiliter.

Procopius, miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Antenon Thebanæ ciuitatis ſimiliter.

Petrus, miſericordia Dei epiſcopus Domitiopolitanorum ciuitatis Iſauriæ prouinciæ,ſimiliter.

Ioannes miſericordia Dei epiſcopus Colonenſium ſiue Theodoriadis ciuitatis, ſimiliter.

Phronymus, miſericordia Dei epiſcopus Simaitanorum Phrygiæ Pacatianæ prouinciæ,ſimiliter.

Ioannes miſericordia Dei epiſcopus ſanctæ eccleſiæ Doroſtoli ciuitatis,ſimiliter.

Vranius, miſericordia Dei epiſc. Trallenorum ciuitatis Lydiæ prouinciæ,ſimiliter.

Ioannes,miſericordia Dei epiſcopus Cæſarenorum ciuitatis Lydiæ prouinciæ, ſim.

Macedonius,miſericordia Dei epiſcopus nouæ Iuſtinianæ Bithyniæ prouinciæ,ſimil.

Ecdicius,miſericordia Dei epiſcopus Teni inſulæ,ſimiliter.

Eulogius, miſericordia Dei epiſcop⁹ Dabon ciuitatis,ſimiliter.

Theo-

Theodorus, misericordia Dei episcopus Coradensium ciuitatis, similiter.

Elpidophorus, misericordia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Anastasiopoleos Cariæ prouinciæ, similiter.

Cyrion, misericordia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Dadimorum, similiter.

Theodorus, misericordia Dei episcopus Laodicensium ciuitatis, similiter.

Silas misericordia Dei episcopus Tiberiopoleos Pacatianæ prouinciæ, similiter.

Megas, misericordia Dei episcopus Myrenorum ciuitatis, agens vicem Diogenis, religiosissimi episcopi Augustopolitanæ ciuitatis, similiter.

Theodorus, misericordia Dei episcopus Ingilon ciuitatis, similiter.

Iulianus, misericordia Dei episcopus ciuitatis Zeugmatis, similiter.

Dorymenes, misericordia Dei episcopus ciuitatis Adraō Arabiæ prouinciæ, similiter.

Ioannes misericordia Dei episcopus* Lori ciuitatis, similiter.

Theodorus, misericordia Dei episcopus Comanensium ciuitatis secundæ Armeniæ prouinciæ, similiter,

Rufinus, misericordia Dei episcopus Sebastianorum metropoleos, similiter.

Conon, misericordia Dei episcopus Semneatanorum ciuitatis, similiter.

Cyriacus, episcopus sanctę ecclesię Casatanorum ciuitatis, similiter.

Sisinnius, misericordia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Præneti ciuitatis, similiter.

Iulianus, misericordia Dei episcopus Bannon ciuitatis, similiter.

Anastasius, misericordia Dei episcopus Rachlenorum ciuitatis prouinciæ Tyriorū, similiter.

Theodorus misericordia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Porthmi Græciæ prouinciæ, similiter.

Paulus, misericordia Dei episcopus sanctæ ecclesiæ Stectorti ciuitatis Pentapolitice regionis Phrygiæ salutaris prouinciæ, simi.

Stephanus, misericordia Dei episcopus Amasenorum claræ metropoleos, similiter.

Paulus, misericordia Dei episcopus Adrasenorum ciuitatis, similiter.

Euander, humilis episcopus sanctæ Dei ecclesiæ Cnidi ciuitatis, similiter.

Menas, peccator & humilis episc. Carpathorum insularum, similiter.

Eleusinius, misericordia Dei episc. Traianopolitanorum metropoleos Rhodopiæ prouinciæ, similiter.

Sabbatius, misericordia Dei episcop* Archadiopoleos, similiter.

Stephanus, misericordia Dei episcopus metropoleos Iustinianæ nouæ siue Darasi, similiter.

Stephanus, misericordia Dei episcopus Chersonis, similiter.

Cyprianus, misericordia Dei episcopus Adrianutheron ciuitatis, similiter.

Ioannes, misericordia Dei episcopus Apamenorum ciuitatis Pisidiæ prouinciæ, similiter.

Leontius, misericordia Dei episcopus Amadellenorum ciuitatis, similiter.

Theodorus, gratia Christi episcopus Byzienorum metropoleos, similiter.

Paulus, misericordia Dei episcopus Anchiali ciuitatis, similiter.

Conō, misericordia Dei episcopus Adrianitanæ ciuitatis, similiter.

Explicit.

In hac Synodo sederunt episcopi C L X V.

DE V. SYNODIS OECVMENICIS, NICAENA,

Constantinopolitana prima, Ephesina prima, Chalcedonen. & Constantinopolitana secunda, quæ est quinta vniuersalis synodus,

Sententia sanctissimi Pontificis Gregorij I. ex lib. 1. Epistol. 24. ad Patriarchas.

Rom. 10. Dist. 15. Sicut.

PRæterea quia corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem: sicut sancti Euangelij quatuor libros, sic quatuor Concilia suscipere & venerari me fateor: Nicænum scilicet, in quo peruersum Arij dogma destruitur: Constantinopolitanum quoq;, in quo Eunomij & Macedonij error conuincitur: Ephesinum etiàm primum, in quo Nestorij impietas iudicatur: Chalcedonense verò, in quo Eutychetis Dioscoriq; prauitas reprobatur, tota deuotione complector, integerrima approbatione custodio: quia in his, velut in quadrato lapide, sanctæ fidei structura consurgit. Et cuiuslibet vitæ atque actionis existat, quisquis eorũ soliditatem non tenet, etiamsi lapis esse cernitur, tamen extra ædificium iacet. Quintum quoq; Concilium pariter veneror, in quo epistola, quæ Ibæ dicitur, erroris plena, reprobatur, in quo Theodorus personã mediatoris Dei & hominum in duabus substantijs separãs, ad impietatis perfidiã cecidisse cõuincitur, & in quo scripta quoq; Theodoriti, per quæ beati Cyrilli fides reprehenditur, ausu dementiæ prolata refutantur. Cunctas verò, quas præfata venerãda Concilia personas rẽspuunt, respuo: quas venerantur, amplector: quia dum vniuersali sunt consensu constituta, se & non illa destruit, quisquis præsumit aut soluere, quos religant, aut ligare quos soluunt, Quisquis ergò aliud sapit, anathema sit. Quisquis verò prædictarum Synodorum fidem tenet, pax ei sit à Deo patre per Iesum Christũ filium eius, qui cum eo viuit & regnat consubstantialiter Deus in vnitate spiritus sancti, per omnia secula seculorum, AMEN.

BREVIARIVM

CAVSÆ NESTORIANORVM & Eutychianorum, collectum à sancto Liberato archidiacono Ecclesiæ Carthaginensis regionis sextę, complectens cap. 24. quorum sequuntur tituli.

PROOEMIVM.

Peregrinationis necessitatibus defatigatus, & aliquatenùs feriatus animo à curis temporalibus, duarum hęresum, hoc est, Nestorianorum & Eutychianorum, ex ecclesiastica historia nupèr de Græco in Latinum translata, & ex gestis synodalibus, vel sanctorum patrum epistolis hoc Breuiariũ collegi, nectens temporum curricula illa, quæ in Græco Alexandriæ scripto accepi, vel grauissimorum hominum didici narratione fideli. Quod faciẽs pro mea eruditione & responsione contra falsiloquos vtrarunq; partium sectatores, qui consueto studio aliter loquuntur de suis authoribus, quàm veritas habet, libenter offero catholicis fratribus, ignorãtibus acta ipsarum hæresum, & legere volentibus.

¶ DE PAVLO SAMOSATENO, & quòd author sit Nestorianæ hæresis. Cap. II.

Igitur Nestoriani dogmatis author, vt multi volũt, Paulus agnoscitur Samosatenus eps, qui secutus doctrinã antiquorũ hæreticorum, Dominum nostrũ Iesum Christũ, purum hominẽ asseruit natum & passum. De sancta verò & summè beata Trinitate, vt Gręci tradunt, Sabellij sententiam sequutus est. Et propterea dicunt Nicenũ statuisse Cõcilium, Paulianos omninò baptizandos, ponẽtes differentiã inter Pauli Nestorijq; doctrinã, eo quòd Nestorius cõfundẽs existentiam diuinitatis filij Dei, Christũ purũ hominem tradidit conceptũ atq; formatũ, & posteà in Deũ prouectũ, hoc est, hominẽ deificatũ, & non verbũ carnẽ factũ, & habitasse in nobis, Ioan. 1. b quod prędicat euangeliũ, & catholica confitetur ecclesia, negat. Propterea in Epitoma chronicorũ * Lucẽtius hoc ponit & dicit: Felice & Tauro consulibus, Nestorius Constãtinopolitanus eps, nouũ ecclesijs molitur errorem inducere, prædicãs Chrm hominem tantùm, nõ etiàm Deũ natũ, eiq; diuinitatẽ collatã esse ꝓ merito dicit. * Leontius Socrates verò in libro Ecclesiast. hist. dirimit Nestorium à Paulo, eorumque differentiam sic ponit. Niceph. li. 14. cap. 32. Apparet, inquit, Nestorium ignotãsse lectiones antiquorum. Quapropter, vt dixi, in sermone solo moratus est. Et non solùm sermonẽ examini dedit, sed etiàm omninò Deũ esse, qui natus est, denegauit. Nos autem fatemur, quoniã qui de sancta virgine natus est, crucifixus est, Dñs est gloriæ, sicut dicit Apostol9: Si eñ cognouissent, nunquàm Dñm gloriæ crucifixissẽt. 1. Cor. 2. b Porrò Nestorius dicit: Noli gloriari Iudæe. Nõ crucifixisti DEVM, tãquam ipse Dñs gloriæ, idem non sit Deus. Nam quia purum hominem non dicit Christum, sicut Photinus, & Paulus Samosatenus, etiã homiliæ, quas fecit, ostendunt. Nulquã enim

Dei

Dei verbi ſubſiſtentiam perimit, ſed vbiq; eum ſubſiſtere confitetur, & habere ſubſiſtẽtiam, & non ſicut Photinus & Paulus Samoſatenus, eius ſubſiſtentiã perimentes. Hęc Socrates de Paulo & Neſtorio, cuius teſtimonio vtẽs, ſequar quid alia reſpondeat lectio: Ignarus Neſtorius expoſitionum ſanctorum patrum, prædicantium Dei filium vnitione naturæ ſuæ in perſonam ſuſcepiſſe hominẽ, quam non habet cum patre communem, ꝑ indiuiduam & inſeparabilem patris & filij naturam, beatam Mariam noluit dicere Dei genitricem, nè patri quoq; natiuitatem applicaret, ignorans demens, quoniam pater & filius natura vnum ſunt, diſcreti perſonis: quoniam qui genuit, non eſt genitus: neq; qui genitus eſt, generauit. Hoc ignorãtes Neſtoriani, quaſi nodoſam & indiſſolubilem nobis hactenùs proponunt quęſtionem, impudenter obijcientes patrem cum filio natum, ſi beatam Mariam θεοτόκον confiteamur. Verùm his ità ſe de Neſtorio habentibus, cęptum opus percurramus.

¶ De Apollinario, & quòd author ſit Neſtorianæ hæreſis. Cap. III.

POſt damnationẽ Pauli Samoſateni, vna temporis generatione tranſacta, Apollinaris Laodicenus epiſcopus, de incarnatione Dñi, Arianorum blaſphemiam ſequutus, aſſerens contraria Paulo, carnẽ & omnipotens Dei verbũ, vnius eſſe prædicauit ſubſtantiæ, contentioſiſſimè aſſeuerans, verbum carnem factum, vel aliquid verbi in carnem fuiſſe cõuerſum atq; mutatum, non autem carnẽ de Maria Virgine ſumptam atque ſuſceptam, vt abſque peccato conſubſtantialis nobis, & per omnia ſimilis agnoſcatur Chriſtus, ſicut ait Apoſtolus. Theodoritus epiſcopus in ecclesiaſtica hiſtoria Apollinarem & eius hæreſim ſic notat: (Lib.5.c.5.) Apollinaris (inquit) Laodicenus epiſcopus, dum pietatis indueret vultũ, & apoſtolica ſe fingeret dogmata conſeruare, poſt paululũ manifeſtus hoſtis apparuit. De diuina nanq; natura adulterinis rationibus vtebatur, gradus quoſdam dignitatũ generans, & ſacramentum diſpenſationis imperfectum explanare pręſumens, animamq; rationalem, qua corpus reſurgit, priuatã ſalute confirmans. Si enim animã non aſſumpſit, ſecundùm illius rationem, Deus verbũ, neq; medicinam animæ tribuit, neq; honorẽ dedit, ſed corpus quidem terrenum ab inuiſibilibus virtutibus adoratur: anima verò ſecundùm diuinam imaginem facta, in inferiore permanſit, contumelijs induta peccati. Qui etiàm plurima ſuper hæc veſanus aſſeruit. Aliquandò enim pariter confitebatur & ipſe ex ſancta Virgine aſſumptam carnẽ: Aliquandò verò, eam cum Deo verbo cœlitùs deſcendiſſe: Aliquandò, eum ipſum carnẽ factũ, & ſumpſiſſe nihil ex nobis: aliasq; plurimas & inanes fabulas ſacris opinionibus copulabat, quas in pręſenti dicere ſuperfluum iudicaui. Talia quidem ille dicens, nõ ſolùm ſuos peſte compleuit, ſed etiàm quoſdam noſtrorum fecit huiuſmodi lepræ participes. Poſt paucum verò tempus, dum ſuũ viderent opprobrium, & Eccleſiæ claritatẽ, penè cuncti reuerſi ſunt. Non tamẽ priorem depoſuere languorem, ſed magis plurimos conſtantiam latẽnter ſauciauerunt. Ex hac ergò radice in Eccleſijs germinauit vna carnis deitatiſq; natura, & vt diuinitati vnigeniti paſſio copuletur, & alia quæcunque populis & ſacerdotibus certamina genuerunt. Et poſt pauca: Verùm Apollinaris præſulatu nudatus, nouitatem doctrinæ ſuæ aperta impudentia in eccleſia prædicabat, ducẽ ſemetipſum oſtendens hęreſeos. Quapropter apparet ex omnibus ſuperiùs dictis atque prolatis, à Paulo Neſtorianos fuiſſe propagatos, & ab Apollinari, vnius naturæ prædicatores, vt ſunt Acephali & Eutychiani: Cuius dictis & epiſtolis reſpõdebat eo tempore Dioſcorus Tarſeñ. epiſcopus, deindè Gregorius Nazianzenus, Baſilius, & Theodorus Mopſueſtenus, probabiliter oſtendentes ex diuinis teſtimonijs duarum proprietates naturarum in vna Chriſti perſona, ſicut ipſa probant eorum volumina. Sequimur iã nũc, vtrarunque hæreſium authoritatibus demõſtratis, earum acta narrare, ſicut præfatio pollicetur.

¶ De Neſtorij ordinatione, & eius hæreſi. Cap. IIII.

POſt Apollinaris damnationẽ & depoſitionem aliquãtis temporibus euolutis, mortuo Siſinnio, qui poſt obitum beati Attici Conſtantinopolitanæ eccleſiæ præſulatũ ſuſceperat, viſum eſt Imperatoribus, nullum ordinare de Conſtantinopolitana eccleſia põtificem: ſed ab Antiochia Syriæ, vndè priùs illa eccleſia Ioãnem ſuſceperat, aliquem aduenam accerſire, & epiſcopum facere. Et ſicut Socrates in Eccleſiaſtica narrat hiſtoria; (Lib.7.c.29) Erat quidam presbyter Antiochiæ nomine Neſtorius, genere Germaniciẽſis, boni eloquij, quem quaſi vtilem ad docendum Conſtantinopolim principes euocauerunt. Et tranſactis tribus menſibus, ab Antiochia venit Neſtorius, qui caſtitate inter plurimos præcipuus habebatur. Quibus autem moribus inſtitutus fuerit, ſapientes à prima eius homilia cognouerunt. Erat cum eo & Anaſtaſius presbyter pariter deſtinatus, quem nimìs honorabat, & conſiliarium habebat in cauſis ſuis. Ordinato ergò Neſtorio die primo menſis Aprilis, conſulatu Felicis & Tauri, Anaſtaſius corã Eccleſia docẽs: Dei, inquit, genitricem Mariam nullus dicere ꝓſumat, quoniam Maria homo fuit, & Deum

ab homine generari nimis est impossibile. Quod cùm pariter audissent plurimi clericorum & laicorum, multùm cõturbati sunt, Didicerant enim antiquitùs, Deum confiteri Christũ, & nullatenùs per dispensationem hominem à Deo separatum credebant. Tumultu ergò facto in Ecclesia, Nestorius volens firmare Anastasij sermonem, eo quòd eum honoraret, tanquàm blasphemum noluit arguere, sed frequenter hoc coram Ecclesia docebat, & agitabat hanc quæstionem cum contentionibus, abnegans DEI genitricis confessionem. Vndè diuisio nata est in Ecclesia, & concussionem magnam orbi terrarum tepidissimi tractatus Nestorij cõcitauerunt. Sed eo non emẽdante, Constantinopolitana ecclesia erat in scandalo, & velut in nocturna lite repleta omni confusione, sociorum & hostium nulla erat agnitio, diuersis nunc his, nũc alijs consentientibus, & verba propria mutantibus, quoniam Nestorius in ea erat opinione, quòd omninò purum hominem diceret CHRISTVM, introducens in Ecclesiam Pauli & Photini doctrinam. Quod audiens Cyrillus Alexandrinus episcopus, cui tunc dabatur primatus de talibus agendi venerunt ad eum: aliqui de populo Constantinopolitano non communicantes Nestorio, & suggesserunt ei, quæ Constantinopoli acta fuerant. Direxit ergò Nestorio epistolam Cyrillus, cuius est principium, Venerabiles filij ac fide digni: persuadens ei, vt si in plebe lapsus fuerat sermo, in tractatibus corrigeret, vt Dei puerperam diceret sanctam virginem, id est, θεοτόκον vt totius orbis offensio conquiesceret. Iam enim quaterniones expositionum eius per Antiochum quendam illustrem papa Cælestinus acceperat, dogmaque ipsius Nestorij manu eius subscriptum, & ab eo directum legerat atque tractauerat, totusque Oriens ex eius scriptis iam cognitum habebat. Sed Nestorio emendare nolente, rursùs quoquè Cyrillus secundam ad eum direxit epistolã, cuius est principium, Obloquũtur me quidam apud tuam fraternitatem: qua ei & incarnationis CHRISTI plenam reddidit rationem, rogans eum, vt cum eo illa sentiret, vt ecclesiarum pax perstaret inconcussa, & sacerdotibus indiuisa cõcordia permaneret. Adhæc autem Nestorius contrariam scribens Cyrillo epistolam, cuius principium est. Iniurias quidem, quæ contra nos sunt, mirandarum tuarum literarum. Verũ tamen beatã Mariam θεοτόκον noluit dicere, nec suũ emẽdauit errorem. Ioannes quoquè Antiochenus direxit Nestorio epistolam, cuius est principium, Meam intẽtionem circa tuam reuerentiam: per quam eum hortatus est, nè se repelleret bonum sibi futurum consiliarium, dum eum dicere piget, beatam Virginem DEI genitricem, quod sancti patres docuerunt & scripserunt. In qua epistola meminit Theodori Mopsuesteni, ostendẽs ei retractationis exemplum, quomodò ille dum tractat, tumultu facto, surgens fortissimus vir, sinè confusione suam sententiam retractauit, & quæ parũ prodesse ignorantibus videbantur, velociter ad vtilitatem correxit ecclesiæ. Sed hanc Nestorius contemnens, ciuitati suæ odibilis factus est. Cyrillus verò per Possidonium diaconum suũ retulit de eo Papæ Cœlestino, & quid Constantinopoli ageretur, ei per epistolam suam allegauit. Idem Cyrillus tertiam Nestorio synodicam direxit epistolam, in qua & duodecim capitula contra eius dogma dictauit & inseruit. Et est principium: Dicente Domino, Qui amat patrem suum, aut matrẽ suã plùs q̃ me, non est me dignus. Cuius exemplar epistolę perueniens ad Ioannem Antiochenum, offensus est in ipsis Cyrilli capitulis. putauit enim eum, dum immoderatè occurreret Nestorio, in sectam Apollinaris incidisse. Mandauit ergò Andreæ & Theodorito episcopis concilij sui, vt scripto responderent contra ipsa xij. capitula, tanq̃ Apollinatis dogma instaurantia. Cognoscens itaq; Nestorius, q. Cyrillus non pateretur ecclesiã sic esse in perturbationibus, & populos in scandalo, subripuit pro principi Theodosio, vt sacram ad eum dirigeret, & à sua eũ persecutione compesceret. Et scripsit quidem eũ ad sacram Imperator, arguens eum tanq̃ inquietum & scandala sectantem, qui sine cõsortio sacerdotum ageret atq; scriberet.

Suprà Tomo 1. Pag. 223

¶ De synodo Ephesina prima, & Nestorij damnatione. Cap. V.

ET post hæc scripsit aliam sacrã ad vniuersos epos, vt Ephesum cõuenirent, & conferrẽt de Nestorij libris & Cyrilli iudiciũ. Scripsit Imperator sacrã & B. Augustino Hipponẽñ. epo p Ebagniũ magistrianũ, vt ipsi cõcilio pstaret sui psentiã. Qui Ebagin⁹ veniẽs Carthaginẽ magnã, audiuit à Capreolo ipsius vrbis antistite, B. Augustinũ ex hoc mũdo migrasse ad Dñm. Acceptisq; ab eo ad Imperatorẽ literis, loquentibus de obitu Beati Augustini, Cõstãtinopolim, vnde venerat, redijt. Porrò Capreolus archiepiscop⁹ propter impetus Vandalorum, Africanas regiones obsidentium, vniuersale non valens congregare concilium, Vesulam diaconum suum misit Ephesum ad concilium legatum. Cœlestinus verò Papa Romanus scripsit Nestorio increpationis epistolam cum exhortatione & vituperatione, quia ei rate non debuerit, ad cuius ordinationem gauisus est. Et est eius principium. Aliquantis diebus vitæ nostræ: tribuens ei decem dierum spatium, hoc est, a prima die acceptionis ipsius epistolæ, vsque in vltimam diem, vt si minimè Nestorius emendaret expositiones suas, & reuocaret ad ecclesiam,

clesiam, qui propter Christum, qui est caput eius, ab eo fuerant expulsi, cognosceret se ab eius collegio & omnium sanctorum episcoporum consortio esse separatum, insinuans ei dedisse vicem suam in cõcilio Cyrillo per epistolam suam, cuius principium est, Tristitiæ nostræ, sanctitatis vestræ literæ: qua Cyrillum admonuit, vt si per illos decem dies doctrinam suam minimè Nestorius emendaret, disponeret eum à communi corpore remouendum, & prouidendum illi ecclesię: eadem de re pariter scripsit Ioanni Antiocheno, Rufo Thessaloniceñ. Iuuenali Hierosolymitano, & Flauiano Philippeñ. archiepiscopis. Scripsit & ad clerum Constantinopolitanum, admonens eos cõtra doctrinam Nestorij fortiter stare, eiusq; persecutiones patienter ferre, quæ fructus afferũt coronarum, scienter, ab eo excommunicatos vel deiectos, in Apostolicæ sedis permanere communione. Continuò autem post Paschalem festiuitatem Nestorius cum maxima multitudine venit Ephesum, & inuenit plurimos episcopos collectos. Porrò Cyrillus Alexandrinus modicùm retardatus, circa Pentecosten occurrit, & Iuuenalis Hierosolymorũ. Sed Ioanne Antiocheno remoràte, quæstionem mouebant præsentes episcopi de Beata Maria Dei genitrice. Cyrillus autem deflorationes quasdam librorum Nestorij faciebat, eum perturbare volens. Erat enim (vt dicitur) eius inimicus. Et cùm plurimi Deum confiterentur Iesum Christum, Ego (inquit Nestorius) qui fuit duorum vel trium mensium, nunquàm confiteor Deum, qua gratia ter mundus sum à sanguine vestro, & amodò ad vos non venio. Et his dictis, cum reliquis congregabatur episcopis, qui eius sententiam sequebantur. Præsentes ergò episcopi, in duos ordines sunt diuisi. Porrò Cyrillus cum suis habens vices sedis Apostolicæ, concilio euocato ducentorum episcoporum, Nestorium vocauerunt. At ille venire noluit, differens vsque in præsentiam Ioannis Antiocheni. Scripserat enim ipse Ioãnes de itinere Cyrillo, positus in sexta mansione, festinationem suam, & itineris labores, animalium ruinas, & episcoporum, qui secum erant, necessitates insinuans. Qui verò circa Cyrillum erant episcopi, homilias Nestorij, quas de hac quæstione protulerat, sę piùs relegentes, priusquàm Orientis concilium & aliquarum prouinciarum Episcopi ipsi concilio coniuncti, ad synodum occurrerent, iudicantes Nestorium, tanquàm blasphemantem Dei filium, damnauerũt. Hoc facto circa Nestorium, Ioannes & episcopi, qui cum eo erant, alterum concilium apud se facientes, damnauerunt Cyrillum, & cum eo Memnonem Ephesiorum episcopum.

Ecclesiastice historiæ lib. 12. c. 5.

¶ De discordia Cyrilli Alexandrini & Ioannis Antiocheni. Cap. VI.

Ecclesiastice historiæ vbi supra. 4. cap.

Post biduum verò venit Ioannes Antiochenus: & cognoscens ità acta, quæ supràdiximus, & post hæc quæ gesta fuerant in damnatione Nestorii, & illa xii. capitulà Cyrilli, in ipso concilio suscepta & confirmata, indignabatur valdè contra Cyrillum, tanquàm seditionis authorem, quòd feruentissimè Nestorij fecisset damnationem. Qui autem cum Ioanne conuenerant episcopi, id est, Alexander Apameæ, Ioannes Damasci, Asianus Seleuciæ, Alexander Hierapoleos, Himerios Nicomediæ, Helladius Tarsi, Maximus Anazarbi, & cæteri numero xxxiiij. qui tunc cum eo Ephesi occurrerant, querebantur de Cyrillo, dicentes: Secundùm iussionem principum, cur non sunt expectati aliarum prouinciarum episcopi, vt quomodò iudicauit de libris Nestorij, & de Cyrilli dictis concilium iudicaret? Cõgregatis ergò illis Ephesi, Ioannes contra Cyrillũ & Memnonẽ ità inuectus est: Orabamus quidem secundùm regulas sanctorum patrum & secundùm literas pijssimorum & Christianorum Imperatorum nostrorum cũ pace fieri synodũ. Quia aũt audacia & seditione & hæretico sensu vtentes, soli consedistis, nobis propinquantibus, secundùm literas pijssimorũ Imperatorũ nostrorũ, & omni turba sanctã synodum impleftis, vt nè requirerentur capitula, q̃ cõuenionr Apollinaris & Arij & Eunomii perfidiæ & impietati, neq; expectastis p̃sentiam sanctorum episcoporũ, qui vndiq; à pijssimis Imperatoribus cõuocati sunt, cũ magnificentiss. comes Candidianus in scriptis, & sinè inscriptis p̃cepisset vobis, nil tale præsumere, sed expectare cõe omnium sanctorum Episcoporum concilium: ideò scitote, quòd depositi estis & alieni ab Episcopatu tu Cyrille Alexandrine Episcope, & tu Memnon huius ciuitatis, & omni Ecclesiasti co ministerio alieni, vtpotè vniuersæ seditionis & iniquitatis authores, q, vt regulæ patrum & imperiales sanctiones decalcarent, causam dedistis. Cæteri autẽ omnes, qui consensistis seditiosis, agentes contra leges & aduersùs sanctiones imperiales, excõmunicati estis, donec agnoscentes propriũ delictũ, pœnitentiam agatis, & fidẽ sanctorũ patrũ, qui in Nicæa coogregati sunt, suscipiatis, nihil aliud nouum introducentes, & anathematizetis hæretica capitula, quæ à Cyrillo Alexãdrino episcopo exposita sunt contra Euangelicam & Apostolicam doctrinam, & sequãmini literas pijssimorum & Christianissimorum Imperatorum nostrorum, quæ iubent quæri, & subtiliter de fide cum pace examinationem fieri. Hanc interlocutionem suam Ioannes & qui cum eo erant, aduersùs Cyrillum & Memnonem Ephesi publicè proponentes, vtrorunque damnationem li-

teris suis Imperatori insinuauerũt, quarum est principium: Pietas vestra præfulgens ad beneficium orbis terrarum. Post hæc aduenerunt ab Hesperia ad Concilium legati papæ Cælestini Archadius & * Præiectus episcopi, & Philippus Ecclesię Romanæ presbyter. Quibus residentibus, Cyrillus & Memnon obtulerunt libellos in Cõcilio, contestationem deponentes aduersùs Ioannem Antiochenũ, & qui cum eo erãt episcopos, vt euocarentur, & redderent causas depositionis suæ. Vocati ergò à Concilio per Danielem Colonæ secundæ Cappadociæ, & Commodum Tripolis Lydiæ, & Timotheũ Hellesponti episcopos, vnà cum Musonio notario cum anagnostico, per interannunciantem diaconum, tale acceperunt responsum: Neq; vos mittatis ad nos, neq; nos ad vos, quoniam de vobis responsum principis expectamus. Igitur Cyrillus cum * Memnone volentes se vlcisci, Ioannem damnauerunt, & omnes, qui cum eo conuenerant, & multa mala pari fastu vtriq; Ephesi pertulerunt. Porrò Imperator per Ioannem comitem sacram scripsit omni Concilio, & ad locum, dicens: Nestorij, Cyrilli, & Memnonis damnationem suscipimus: alia verò, quæ apud vos gesta sunt, reprehendimus, Christianam fidem rectitudinemq; custodientes, quam ex patribus progenitoribusq; suscepimus. Sed euntibus de Concilio septem & septẽ episcopis, satisfecere Imperatori, quia magnum & vniuersale Concilium omnia regulariter agens, damnauit Nestorium. His agnitis, iussit eos Imperator ecclesiã ingredi, & pro Nestorio alium ordinare Episcopum. Et post hæc iussit omnes Episcopos abire, vnumquenque in propriam regionem. Et ità Ioannes cum suis Antiochiam profectus est, vbi colligens plurimos Episcopos, damnauit iterùm Cyrillũ, cùm iam esset Alexandriæ. Et sicut Socrates dicit, cognoscens Nestorius per contentionẽ ad quãdam perniciem peruenisse partes, Dei genitricẽ Mariam vocabat, dicens: Dicatur etiàm Dei genitrix, & ea, quæ fecerunt tristitiam, conquiescant. Sed nullus eũ ex pœnitentia talia dicentem suscepit. Quapropter hactenùs damnatus, & in exilium Oasin missus est. Post damnationem autem eius dura Constantinopoli turba contra ecclesiam mota est, diuisusque est populus propter tepidum eius (sicut dictum est) tractatũ. Clerici verò communi decreto eum anathematizauerunt.

*Præiectus

*Iuuenale

Ecclesiastica hist. lib. 7. ca. 34.

DE ORDINATIONE MAXIMIANI Constantinopolitani Episcopi. Cap. VII.

His ità prouenientibus de electione episcopi rursùs quæstio exorta est. Multi enim Philippum quærebant presbyterum, qui à beato Ioanne cognomento Chrysostomo, diaconus fuerat ordinatus, multaque conscripserat volumina contra Imperatorem Iulianũ apostatam. Alij verò Proclum presbyterum quærebant, quem ad Cyzicum Sisinnius episcopũ ordinauerat. Qui priusquàm Cyzicum proficisceretur, præcedentes ciues eiusdem ciuitatis, Dalmatium monachum sibimet ordinauerunt episcopum, quoniam Attico præcessori Sisinnij soli hoc præstitum videbatur. sed proceribus palatij, vt fieret, displicuit, quod quidem posteà factum est. Manebat enim Proclus, non habens ecclesiam propriam, qui tamen in doctrina ecclesiastica Constantinopoli valdè florebat. Cumq; quatuor transissent menses post Nestorij damnationem, Maximianus ordinatur episcopus, vita quidem monachus, ordine verò presbyter, constans quidem in fide vera, idiota autem sermone, & sub quiete viuere potiùs eligebat.

DE PACE CYRILLI ET Ioannis. Cap. VIII.

Post paululum verò videns Imperator Cyrilli & Ioannis permansibile discordiam, intolerabilem iudicabat eorum dissensionem. Et vocans tunc ad se Maximianum episcopum, & alios plurimos Constantinopoli repertos episcopos, quomodo tolleretur ecclesiarum dissensio, cogitabat. At illi dixerunt, quia nõ aliter hoc fieri posset, nisi priùs iretur, & præferretur vnius fidei vinculum, & Ioannes Antiochenus episcopus anathematizaret & Nestoriũ, & improbata dogmata eius. Et gauiso valdè super hoc Imperatore, missus est hoc ipsum agere Aristolaus tribunus, sacram principis deferens Ioanni & Cyrillo, in qua comminatus est vtriq; Nicomediam exilium, nisi pacẽ haberent adinuicẽm. Scripserunt autem & episcopi è Constantinopoli Cyrillo, quia amicitiarum modum & pacem ecclesiarum sanctarum non aliter fieri conueniret, nisi omnia, quę ab eo in causa scripta sunt, epistolis & Tomis & libris euacuarentur. Cyrillo verò, hoc facere importabile visum est. Verùm Ioannes Antiochenus Imperatori mandauit: Propter illa ipsius capitula fidem meam Cyrillo dirigam, quam si suscipiens subscripserit, cõmunicabo ei: alioqui pacificus cum eo esse non potero. Et congregans iterùm Ioannes apud Antiochiam Concilium, dictauit fidem, ità se habentem: Confitemur Dominum nostrũ Iesum Christum filium Dei vnigenitum, Deum perfectum, & hominem perfectum ex anima rationali & corpore: ante secula quidem ex patre natum secũdùm diuinitatem, in fine verò dierum eundem propter nos, & propter nostram salutem de Maria virgine secundùm humanitatem: consubstantialem patri secundùm diuinitatem, & consubstantialem

nobis

nobis secundùm humanitatem. Duarum enim naturarum vnitio facta est, propter quod vnum Christum, vnum filium, vnum Dominum confitemur. Secundùm hunc inconfusæ vnitionis intellectum; confitemur sanctam virginem Dei genitricem. Propter quod Deus verbum incarnatum est homo factus. Et ex ipsa conceptione vniuit sibi templum, quod ex ipsa suscepit. Euangelicas verò atque Apostolicas de Domino voces scimus deiloquos viros quasdam quidè coniungentes, tanquàm in vnà persona: quasdá diuidentes, tanquàm in duabus naturis: & diuiniores quidem atque altiores, secundùm diuinitatem Christi: humiliores autè, secundùm humanitatem eius tradentes. In isto ergò modo hanc fidei regulam interponens Ioannes epistolæ suæ, cuius est principium: Dudùm per sanctionem piissimorum principũ, quam tradidit Paulo episcopo Emeseno, & direxit Alexandriam Cyrillo. In quam vrbem veniens Paulus, & gratissimè à Cyrillo susceptus est, & sinè difficultate vel contentione (vt à multis putabatur) memoratá fidem Orientalium suscepit episcoporum. Tunc Paulus Dominico die fecit sermonem in populo, præsente Cyrillo, & exposuit capitulum de Euangelio Ioannis:

Ioan. 1. b Verbum caro factum est, & habitauit in nobis. Conspice (inquit) Ioannem duas naturas prædicantem, & vnum filium. Aliud enim habitaculũ & aliud, qui habitat. Aliud enim templum, & aliud, qui habitat, Deus. Intendite eis, quæ dicta sunt, rogo. Nõ dixit, alter & alter, tanq̃ in duabus personis: aut in duobus Christis, aut in duobus filijs: sed aliud & aliud, vt in duabus naturis. Quandò ergò dixit, & habitauit in nobis, & prædicauit duas naturas: tunc addidit, & vidimus gloriam eius gloriá tãquàm vnigeniti à patre, plenum gratia & veritate. Et in sequẽtibus fidem, quam Cyrillo portauerat, disserebat, apertè prædicans duas in Domino Christo naturas in vna persona. Et clamante populo, Benè venisti orthodoxe: mox Cyrillus similia tractauit, & inter cetera ait: Quid his clariùs dici potest? Qua indigent hæc explanatione? Aptè nos docuit, quia aliud quidẽ, est qui in habitat, & aliud, qui inhabitatur. Et aliud natura humana, aliud diuina. Et concludens sermonẽ, ad confirmationem eorum, quæ à Paulo dicta sunt, Conspice (inquit) Ioannem duas naturas prædicantem, & vnum Christum, duas naturas vnigeniti, & vnã personá. Et quandò dixit, Et habitauit in nobis, & prædicauit

Ioan. 1. b duas naturas: tunc addidit hæc, Et vidimus gloriam eius, gloriam tãquã vnigeniti à patre, plenum gratia & veritate. Hæc Cyrillus Paulo præsente tractauit, & Alexandrinam docuit ecclesiã, ità de Christo credere, sicut Paulo dudùm tractante didicerat. Post hæc Cyrillus fidem epistolæ, quã à Paulo suscepit, epistolæ suæ interponens, cuius principium est, Lætentur cœli & exultet terra, satisfaciens aliquorum rumoribus, qui de illo habiti sunt, quoniã non assereret, de cœlo corpus Christum sumpsisse, neque fermẽtationem aut commixtionem senserit naturarum eius, scripsit, & subscripsit præfatam fidem, & Orientalibus direxit episcopis. Ascendens ergò Antiochiam Paulus, obtulit Ioanni archiepiscopo & omni Cõcilio eius, epistolam Cyrilli. Qui, vt cognouerunt eum suscepisse fidem à se directã, & in eius subscriptisse confirmationem, pacem cum eo & eius fecerunt Cõcilio, damnãtes Nestorium, & suscipientes Maximianũ, qui pro illo factus fuerat episcopus, dubitantibus adhuc ex eis aliquibus Cyrillo communicare, putantibus eum errasse, & postea veritatem agnouisse, & culpantes Ioannem, cur ab eo non expetierit capitulorum eius damnationem. Ex altera autem parte quidam de palatio, per Eulogium presbyterum & apocrisarium Alexandrinæ ecclesiæ, culpauerũt Cyrillum, cur susceperit ab Orientalibus episcopis duarum confessionem naturarum, quod Nestorius dixit & docuit. Sed & Valeriano Iconij, & Acacio Meliteoñ. episcopis hoc ipsum de Cyrillo videbatur.

DE CYRILLI EPISTOLIS pro Orientalibus scriptis. Cap. IX.

SCripsit ergò eis Cyrillus in defensione Orientalium episcoporum, & pro duabus vnius Christi naturis. Et superfluũ non esse reor, interponere aliqua huic operi ex ipsis epistolis, ad confusionem Alexandrinorum phantasiastarum vel corrupticolarũ, gloriantium de Cyrillo tanquàm de patre atq; authore suo. Commonet ergò Eulogiũ presbyterum suum Cyrillus, & dicit: Reprehendunt quidam expositionem, quam fecerunt Orientales, & dicunt: Cur duas naturas nominãtibus eis, passus est audire, aut etiàm laudauit Alexandrinus episcopus? Alij verò dicunt idem dixisse Nestoriũ. Dicunt & illũ sic sapere, surrepentes nesciẽtibus subtilitatem. Oportet enim culpantibus nos illa dicere, quia non omnia, quæ dicunt hæretici, fugere aut refutare decet. Multa enim confitentur, sicut & nos cõfitemur, Velut Ariani, quandò dicunt patrem, qui creator est omnium & Dominus, nunquid propter hoc fugere consequens est huiusmodi confessiones? Sic in Nestorio, licèt duas personas* asserat, significans diuersitatem carnis & verbi: (altera enim verbi natura, altera carnis est) sed tamen nequaquàm vnitatem confitetur nobiscum. Nos autem vnientes hæc, vnum Christum, vnũ filium, eundem vnum Deum cõfitemur. Et iterùm: Nestorius itaq; in suis expositionibus simulat se dicere, vnũ filius, vnus Dominus, sed refert filiationem

* asseuerat

ad

ad solum Dei verbum. Cùm autem venerit ad dispẽsationem, rursùs alium Dominum, qui ex muliere est, seorsùm hominem dicit, copulatõ dignitate, æquo honore, quia habet copulationem ad Christum. Quomodò non apertum est, duos eum dicere Christos, si Christus ad Christum habet coniunctionem, alter ad alterũ? Qui verò ex Oriente sunt, nihil tale dicunt. Voces autem diuidunt solùm. Diuidunt autem secundùm hũc modum, vt alias quidem Deo decibiles esse dicant, alias autem humanas, alias autem cõmunes factas, tanquàm habentes simul, & quod Christo Deo decibile est, & quod humanum, veruntamen dictas ab vno eodemq; Christo. Et non sicut Nestorius aliàs quidem Deo verbo seorsùm tribuit, aliàs autem ei, qui ex muliere est, tanquàm alteri filio. Item Acacio Meliteneñ. episcopo scribẽs inter alia sic dicit: Nestorius etenim Christũ seorsùm nominari dicit Dei verbum, habere autem coniunctionẽ ad Christum continuam. Putas ergò, non duos Christos apertissimè dicit? Orientales verò Christũ vnũ & filium, & Deum, & Dominũ confitẽtur se adorare, eundem ex patre secundùm diuinitatẽ, & eũdem ex sancta Virgine secundũ humanitatem. Duarum nanque naturarũ vnitionẽ factam dicunt, tamen vnum Christũ, vnum filium, vnum Dominũ cõfitẽtur apertè factũ. Et in sequentibus concordans aliquatenùs Tomo Papæ Leonis Cyrillus, sic dicit: Sunt aliquæ vocum maximè Deo decibiles, aliquæ verò sic rursùs hominem condecentes. Aliæ aũt quædam ordinem obtinẽt
Ioan. 14. a ostendentes filium Deum existentẽ & hominem simul. Et idem: Quandò enim Philippo dicit, Tãto tpe vobiscũ sum, & nõ cognouistis me? Philippe, non credis quia ego in patre, & pater in me est? Qui videt me, videt & patrem. Et, Ego & pater vnũ sumus, Deo decentissimam affirmamus vocem: Quandò
Ioan. 10. f verò Iudaicum increpat populum, illud dicẽs, Si filij Abrahæ essetis, opera vtiq; Abrahæ faceretis: nũc autem quæritis me interficere hominem, qui veritatem vobis locutus
Ioan. 8. e sum, hoc Abraham nõ fecit, homini decẽter hæc dicta dicimus. Huius epistolæ sequentia duarum naturarum probabilem continent expositionem, cuius tamen pro huius operis compendio omnia ponere intermisimus necessaria documenta. Valeriano autem Iconij ità rescripsit: Vniuersi Orientales episcopi simul cum Domino meo religiosissimo Antiochenorum episcopo Ioanne, per scriptam manifestamq; cõditionem clarum constituere vniuersis, quoniam pollutas quidẽ Nestorij nouitates condemnãt, anathematizantq; nobiscum, & nullatenùs eas vnquàm sermone dignantur: sed euangelica & Apostolica sequuntur dogmata, & patrum confessionem nullo modo contristant. Confessi sunt enim & ipsi nobiscum, quia Dei genitrix sic sancta virgo, & non addiderunt, quia Christi genitrix sit, sicut inquiunt, qui Nestorij infelices & respuendas opinatiunculas curant, sed inquiunt palàm, vnum esse Christum, & filium, & Deum ex Deo, ex patre ante omne seculum ineffabiliter genitum Dei verbum, in vltimis verò temporibus hũc ipsum etiàm ex muliere secundùm carnem, ità vt idem ipse sit simul Deus & homo, perfectus in Deitate, & perfectus in humanitate idem ipse, & vnam eius esse personã, nullo modo diuidẽtes in duos filios, aut Christos, aut Dños. Si ergò quidã mentientes dicunt alia quædã præter hæc sapere illos, nõ eis credatur, sed sicut impostores & fallaces secundùm patrem suũ diabolum, proijciantur, vt non perturbent eos, qui rectè ambulare desiderant. Si verò & epistolas sibimet componentes quidam circunferunt, velut ex persona clarorũ virorũ, minimè oportet præsumere de his. Qui eñ semèl scripto confessi sunt fidem, quomodò poterunt alteram scribere, velut ex pœnitẽtia reuocari, vt rectè sapere nõ velint? Alloquere fraternitatẽ, quæ apud te est. Te, q nobiscum sunt, in Dño salutant. In hac cõclusione epistolæ suæ, in qua dicit Cyrillus, si verò epistolas sibimet componentes quidam circunferũt, &c. probat Hypatius Ephesiorum episcopus in collatione, quã contra Acephalos suscepit iussione Iustiniani principis, medio Strategio comite sacrarum largitionum in palatij loco, qui dicitur Hepta, contra Cyrillum epistolæ hîc fecisse mentionẽ scriptæ ad Marim Persam, quem neque Cyrillus cõdemnandum iudicauit, neq; Nestorianũ esse in ipsa sua notauit epistola. Et hæc sunt, quę Cyrillus scripsit in defensionem Orientaliũ episcoporum pro duabus vnius Christi naturis. Quam quicunq; tunc minimè receperunt, hos esse puto authores Acephalorum, qui neq; Cyrillum habẽt caput, neque quẽ sequantur ostẽdunt. Tunc & Euoptius Ptolemaidis Pentapoleos regionis episcopus, accipiens exemplar literarum Theodoriti, qui scripserat cõtra duodecim capitula Cyrilli, direxit illud Cyrillo, vt responderet ad ea, & sua capitula exponeret. Quod gratissimè suscipiens Cyrillus, fecit interpretationem capitulorum suorum, duodecim addẽs expositiones, quo videretur, plenam pro eis reddere rationem. Itaq; Cyrillo suscipiente & defendente fidem Orientalium episcoporum, & sua capitula exponente, pax & vnitas ecclesijs reddita est. In qua pace gaudente Ecclesia, inimicus pacis, æmulus vnitatis, nõ quieuit aduersùs eam mouere vasa sua, & superseminare zizania.

DE NESTORIANORUM scandalo, & monachis Armeniæ. Cap. X.

NEstorij nanque sectatores, videntes libros illius blasphemos, non posse proferri

ferri in publicum, eò quòd ſynodo Epheſina anathematizante, fuerunt condemnati, & Imperiali lege prohibitum fuerat, nè quis eos legere auderet aut defendere, tunc cœperunt Diodori Tarſenſis, & Theodori Mopſueſtenæ ciuitatis epiſcopi, & aliorum epiſcoporum, qui cōtra Eunomiū & Apollinarem vnius naturę aſſertores, libros compoſuerant duas in Chriſto oſtendētes naturas in vna perſona, (quod Neſtorius ſic non dixerat) circūferre volumina, & ſimpliciſſimos quoſq; decipere cupientes, aiebant non ſapuiſſe noua Neſtorium, ſed antiquorū patrum proſecutum fuiſſe doctrinā, & intantum ſtudij geſſerunt, vt ipſa eorum volumina malitioſè in Syrorum linguam, & Armeniorum atq; Perſarum transferrent. Sed vbi hæc agnouerunt Acacius Meliteneñ. & Rabula Edeſſæ ciuitatis epiſcopus, (de quo Ibas ſucceſſor eius in epiſtola ſua dicit, hūc præſumpſit, qui omnia præſumit, apertè in eccleſia ſua anathematizare, ſcilicet de Theodoro Mopſueſteno ſuperiùs loquens) ſcripſerunt Armeniæ epiſcopis, nè Theodori Mopſueſteni libros ſuſciperent, tanquàm hæretici, & authoris dogmatis Neſtoriani, inſimulantibus epiſcopis Ciliciæ Rabulam & Acacium, quòd hoc non ex charitate, ſed ex æmulatione atque contentione feciſſent. Congregati ſunt ergò in vnum venerabiles Armeniæ epiſcopi, & miſerunt duos presbyteros Leontium & Aberium ad Proclum Conſtantinopolitanum epiſcopum, ſecundùm morem cum libellis ſuis, & vno volumine Theodori Mopſueſteni, ſcire volentes, vtrùm doctrina Theodori, an Rabulæ & Acacij, vera eſſe probaretur. Itaque Proclus accipiens Armeniæ epiſcoporum libellos, & illud Theodori volumen, diligentiùs vtraque examinans, Tomū Armenijs ſcripſit & deſtinauit. In quo poſuit ad interimendas Neſtorianorum verſutias, qui duas in Chriſto inducūt perſonas, vnum de Trinitate incarnatum, quem & direxit Ioanni Antiocheno per Theodotum diaconum ſuū continentem ſubtèr capitula ab hæreticis prolata, expetens ab eo pro communi fide ſeruanda, vt cum ſuo Concilio eum ſuſciperent, & ſubſcriberent. Ioannes autem, & qui cum eo erant cōgregati epiſcopi, legentes Tomum, & eius laudantes compoſitionem; ſubſcripſerunt in eo, & Proclo tranſmiſerunt. Hunc & Chalcedoneñ. ſynodus per relationem ſuam, quam Martiano Imperatori direxit, ad probandum, non tantùm geſtis ſynodalibus, verùm etiàm epiſtolis fidem conſtare, inter ſanctorum Patrum epiſtolas ſuſcepit, & confirmauit. Scripſit autem idem Proclus epiſtolam ipſi Ioanni, cui & Tomum ſuum direxerat, in qua dicit: Dicentes autem iterùm paſſibilem Deum, id eſt, Chriſtum, confitemur eum non eſſe paſſum, quod eſt, ſed quod factū eſt, id eſt, propria carne: & ità prædicantes, nullo modo fallimur, quoniam quidem & vnum ex Trinitate ſecundùm carnem crucifixum fatemur, & diuinitatem paſſibilem minimè blaſphemantes. Sed Baſilius quidam diaconus, ſumens Tomum Procli, quem Armenijs ſcripſerat, Alexandriam venit, & Armeniorum libellos ſuis libellis annectens, obtulit Cyrillo eiuſdem vrbis antiſtiti. Quibus (vt ferunt rumores) permotus Cyrillus, quatuor libros ſcripſit, tres aduersùs Diodorum & Theodorū, quaſi Neſtoriani dogmatis authores, & alium de incarnatione librum. In quibus continentur antiquorum patrum incorrupta teſtimonia, id eſt, Felicis Papæ Romani, Dionyſij Areopagitæ Corinthiorum epiſcopi, & Gregorij mirabilis [illegible] cognominati. Et licèt in eis libris Theodori dicta laudentur contra Arianos edita, ipſum tamen magiſtrum Neſtorij fuiſſe contendunt. Cōtra quos Catholici veritatis defenſores ſic Acephalis reſpōderunt, illos libros non eſſe Cyrilli, quoniā teſtimonijs, qui contra mortuos poſuiſſe in eis dicitur, contra viuentem Neſtorium non eſt vſus, neque in ſynodo, neque in aliquibus epiſtolis. Vndè dicunt, illos nec dictâſſe Cyrillum, nec ediſiſſe libros. Itaq; Baſilius diaconus Conſtantinopolim veniens, libellos compoſuit, & Archiepiſcopo Proclo porrexit, aſſocians cuncta, quæ antehàc Cyrillo Archiepiſcopo obtulerat. Proclus verò iam deſtinauerat Tomum ſuum Armenijs, in quo Tomo nullam facit de Theodoro repræhenſionis mentionem. Quod cognoſcēs Baſilius, ſcripſit libellum, in quo docuit libros Theodori vitandos, ſicut Arij & Eunomij blaſphemias. Quod quidem prudentibus inconuenienter eum ſcripſiſſe apparet, quoniam Arius & Eunomius vnam in Chriſto degenerem patris ſubſtantiam prædicauerunt: Theodorus autem (vt ipſi accuſant) duas econtrariò docuit in Chriſto naturas. Poſt hæc autem occaſione accepta, ſurrexerunt quidam monachi ad Armenia Apollinaris ſectatores, duo vel tria (ſicut refert Ioannes Antiochenus in epiſtola ſua) portantes excerpta capitula (vt dicebant) de libris Theodori Mopſueſteni, vel aliorum ſanctorum patrum, qui in illo tempore (ſicut diximus) contra Apollinarem ſcripſerāt. Et intrantes regiam ciuitatem, & multorum ſordidantes auditum, calliditate ſua omnia perturbabant. Deindè circumeuntes totius Orientis ciuitates & vniuerſa monaſteria, damnanda eſſe cum authoribus clamabant, accuſantes ea Neſtoriano ſenſu fuiſſe conſcripta. Quia ſi Neſtorius iuſtè damnatus eſt, damnentur & iſta, dicebāt, cum ſuis authoribus. Et hæc agebant, firmare volentes ea, quæ Apollinaris ſunt, qui per vnam natu-

ram

Libri hæreticorū non legendi.

Quædam manuſcripta exemplaria ſic habent: ſed vel Areopagitæ, vel Corinthiorum expungendum eſt.

Poſt 16 act. Chal. cōci. ſequitur hæc relatio.

[illegible]

[illegible]

ram Chriſtum nobis conſubſtantialem non expoſuit. Qui quorundam vtentes patrocinio, terrebant * nimis clericos, populos, & monachos, qui vitam ſectabantur quietam.

*minis.

Tunc Ioannes Antiochenus ſynodo congregata, tres pro Theodoro Mopſueſteno dictauit epiſtolas. Et vnam quidem direxit Theodoſio imperatori, aliam autem Cyrillo Alexandrino, & tertiam Proclo Conſtantinopolitano epiſcopo, laudans in eis Theodorum, & eius exponens ſapientiam. Ad hæc autem Imperator dirigens ſacram Ioanni, derogatores illos Theodori contra ſalutem propriam venire iudicauit. Cyrillus autem reſcripto ſuo Theodorum præſerens, tale de accuſatoribus eius tulit iudicium, eo quòd dogmate veritati contrario vterentur, interponens de ſymbolo in Concilio ſibi oblato * teſſeradecadas factas à Chariſio presbytero. Nihilominùs & Proclus per Maximum diaconum ſuum ipſi Ioanni reſcribens, cuius eſſent illa capitula, quæ Theodori dicebantur, quæſiuit. Qui pro eius excuſatione ignorare ſe dixit. Veruntamen duas memorati Ioannis epiſtolas, id eſt, primam & tertiam, laudes Theodori Mopſueſteni continentes, Chalcedonẽ. Synodus per relationem ſuam Martiano Imperatori directam, cum Tomo Procli (quem ad Armenios direxit) & alijs ſanctorum patrum epiſtolis, ſuſcepit & confirmauit.

* τεσσερισκαιδεκατεῶν

Poſt act. 16. huius conc. habet hæc relatio.

His ergò ſopitis atque tranſactis, mortuo Cyrillo triceſimo & ſecundo epiſcopatus ſui anno, ordinatus eſt epiſcopus Alexandriæ Dioſcorus, qui fuit quidem archidiaconus eiuſdem Cyrilli. Qui neque vxorem, neque filios habuit, quem narrat opinio, ciuium ſuorum maiorem habuiſſe dilectionem. Siquidem opprimens Cyrilli hæredes, & per calumnias, multas ab eis auferens pecunias, dedit eas ſinè fœnore artopolis & cauponibus ciuitatis, vt mundiſſimum panem & precioſiſſimum vinum viliori precio populis exhiberent. Ioanne autem archiepiſcopo defuncto, Antiochenæ eccleſiæ Domnus ordinatur archiepiſcopus. Sed & Proclo defuncto, eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Flauianus ſortitus eſt ſedem. Ipſo verò tempore Ibam Edeſſenum epiſcopum, quidam presbyteri & diaconi ſuis libellis quaſi Neſtorianum accuſauerũt Domno archiepiſcopo, eo quòd alloquens clerum, dixiſſet: Non inuideo Chriſto, quia Deus factus eſt, quoniam ſi volo, & ego fio. Qui cùm aſcẽdiſſent Antiochiam, eos Ibas excommunicauit. Sed ſuperueniente feſtiuitate quadrageſimæ aſcenſionis, iuſſi ſunt à Domno excommunicatione abſolui, ſub ea conditione, vt Antiochiam non exirent, alioquin à ſuo deponerentur ordine. Sed quidam eorum, archiepiſcopi Domni præcepta contemnentes, profecti ad comitatũ, ſacros apices meruerunt ad Photium & Euſtathium & Vranium epiſcopos, vt in Beryto audirentur. Fuerunt autem cum ijs Eulogius diaconus Conſtantinopolitanus, & Damaſcius vir ſpectabilis tribunus & notarius. Quod cùm agnitum fuiſſet, illos clericos Conſtantinopolim perrexiſſe, damnati ſunt à Domno & eius Concilio. Et poſt hæc Ibas Beryto ad audientiam occurrit. Cui cùm accuſatores (ſicut geſta demonſtrant) nihil probare potuiſſent, ſuperuenit relatio & poſtulatio clericorum Edeſſenorum, flagitantium pro eccleſia epiſcopi ſui præſentiam, in qua ſibi arrogauerunt omnes pœnas horribilis gehennæ, ſi meminiſſent tale aliquid dictum in illo tractatu, de quo Ibas accuſabatur, & iudicibus nõ manifeſtaſſent. Quamobrem fecerunt iudices accuſatores ipſos cum ſuo epiſcopo in ſecretario communicare, ſimulque pacificos dimiſerũt.

De Eutyche presbytero & *Egameno, & eius hæreſi, eiusq; damnatione. Cap. XI.

for. * Archimandrita

HIs temporibus Eutyches quidam presbyter & archimandrita præſidens Conſtantinopoli celeberrimo monaſterio, vrgente ſatana, prædicabat Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum conſubſtantialẽ nobis nõ eſſe ſecundùm carnem, ſed de cœlo corpus habuiſſe. Rurſusq; varians, dicebat ante adunationem duas in Chriſto fuiſſe naturas, poſt adunationem verò vnam factam eſſe. Quem audiens talia docentem & prędicantem Euſebius epiſcopus Dorylenæ ciuitatis prouinciæ Phrygiæ Salutaris, cùm eſſet orthodoxus, & purus etiàm amicus, prohibuit eũ talia ſapere & docere. Sed pertinaciter Eutyche audire nolẽte, retulit Euſebius cauſam ad Flauianum Conſtantinopolitanum epiſcopum. Qui & ingreſſus eſt eius Concilium, quod collectum fuerat pro Florentio Sardeorum metropolita viro aduersùs epiſcopos ſub eo conſtitutos Ioannẽ & Coſſiniũ, & data forma de aliquibus cauſis eorum, libellos obtulit Euſebius Flauiano & omni Concilio, coniurans omnes aduenire aduersùs Eutychen presbyterum, vt ſub eorum præſentia conuinceretur ab eo, hæretici dogmata ſapere & docere. His Flauianus epiſcopus auditis, per Ioannem presbyterum & defenſorem & Andream diaconum, Eutychen ad Concilium ſuum venire præcepit: Quibus euntibus ad ſe, tale Eutyches reddidit reſponſum, hoc apud ſe eſſe decretũ, vt nunquàm egrederetur à ſua fraternitate, ſed tanquàm in ſepulchro degeret in monaſterio. Secundo verò conuentu poſtulauit Euſebius duas Cyrilli ſynodicas recitari epiſtolas: vnã, quã Neſtorio direxerat, cuius principium eſt. Obloquuntur me quidam apud tuam fraternitatẽ: & alteram ab eo Ioanni Antiocheno directam, cuius eſt principium. Lętẽtur cœli & exultet terra, quas & ſynodus Chalcedonenſis poſteà ſuſcepit.

Vide act. 1. Chal. concil.

Ibidèm.

ſcepit. Quòd cùm fuiſſet factum, Eutyches rurſùs per Mamam & Theophilum presbyteros ſcripto vocatus eſt ad Cõcilium. Qui ad eum minimè ingreſſi, audierunt ab eius monachis, quòd ægrotaret, & ideò eum videre non poſſeot. Ingreſſi ſunt tamen ad eũ poſteà, & obtulerũt ei ſynodicam chartam. Quibus iterùm dedit reſponſum: Ego definitum apud me habeo, extra mortis neceſſitatem non egredi monaſterium. Sed hanc chartam manu mea ſcriptã accipite, & ſynodo offerte. Et poſt hæc recuſante illo, renunciauerũt Concilio eius excuſationem. Eutyches direxit Tomos per monaſteria cum ſuis dogmatibus ad abbates, vt ſubſcriberent ea. *Innotuit hoc Concilio Euſebius epiſcopus. Et rurſùs Flauianus vnà cum ſuo Concilio Memnonem presbyterum & Epiphanium & Germanum diaconos ſcripto eum tertia vocauerunt vocatione. Quibus cùm identidèm Eutyches de infirmitate ſe excuſaret, compellentibus tamen eis, qui miſſi fuerant, petijt vnius ſeptimanæ dilationem, vt poſt ſeptem numerum dierum audientiæ occurreret. Qui refugiens ad Imperatorem Theodoſium, impetrauit ab eo (vt fertur) per Chryſaphium Eunuchum, quem Eutyches ſuſceperat de ſacro baptiſmate, vt cum Patricio Florentio & magno Silentiario Concilium illud Flauiani ingrederetur. Timere enim ſe dicebat Flauiani calumnias. Poſtquàm ire ſecum meruit magnum Silentiarium cum Imperatoris ſcripto, accepit & officium excubitorum & chlamydatorum, & venit ad Cõcilium. In quod ingreſſus, recitauit, qui cum ipſo erat, magnus Silentiarius in ſynodo Imperatoris mandatum, ità ſe habens: Si pacem cogitantes ſanctarũ eccleſiarum, & catholicæ fidei cuſtodiri volumus rectam & Deo inſpirante prædicatam fidem à * Parẽtibus noſtris, qui in Nicęa cõgregati ſunt, trecentorũ decem & octo epiſcoporum, & ab his, qui Epheſi interfuerũt damnationi Neſtorij: hoc ergò volumus, nè ſcandalum in prædicta catholica fide immittatur. Et quoniam ſcimus magnificentiſſimum Florẽtium Patricium eſſe fidelem & probatum & recta fide, volumus eum intereſſe audiẽtiæ ſynodi, quoniam ſermo de fide eſt. Et ſuperueniente Patricio Florentio, & eo ſedente, flagitabant epiſcopi ab Eutyche, vt confiteretur Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum conſubſtantialem nobis ſecũdùm carnem in duarum naturarum vnitione. At ille libellum ſuum legi petebat, & credere ſe dicebat ſecundùm Nicęni Cõcilij fidem. Interrogante autem Patricio Florentio Eutychen, ſi diceret Chriſtũ, qui ex virgine eſt, conſubſtantialẽ nobis, duasque in eos vnitas naturas: q cõfiteri ſe quidem hęc ante adunationem, poſt adunationem autem, vnam ſe confiteri dicebat. Et dicente ad eum ſynodo, Oportet te hoc confiteri, & anathematizare omne dogma huic fidei cõtrarium: reſpondit, non ſe dixiſſe hoc priùs, ſed poſſe ſe dicere, quia ipſi dicebant: ſequi ſe tamen patres aiebat, quoniam in ſcripturis hoc nõ inuenerat explanatum, nec patres ità dixiſſe. Surgens autem ſancta ſynodus, anathematizauit eum. Cui identidèm Patricios Florentius dixit: Qui non confitetur duas in Chriſto naturas, non credit rectè. Ille autem dixit legem ſe habere ſancti Cyrilli & Athanaſij, qui ex duabus quidem naturis dixerunt ante adunationem, poſt adunationem autem & incarnationem non duas naturas, ſed vnam. Surgens autem ſancta Synodus iterùm, anathematizauit eum. Venerabilis verò Flauianus, quoniam Valentini & Apollinaris hæreticorũ errore Eutyches ægrotaſſet, expolians eũ honore presbyterij, anathematizauit atq; damnauit, & concluſis geſtis, in eius damnationem Concilium ſubſcripſit. Quibus geſtis iungens epiſtolam ſuam venerabilis Flauianus, Leoni Papæ direxit, & quid in Concilio geſtum fuerat, allegauit fideliter. Et Eutyches de ſua dãnatione Papæ Leoni ſcribens, poſuit edicta apud Conſtantinopolim, & iniuſtitiam ſe fuiſſe paſſum, populum conteſtatus eſt. Leo verò direxit Flauiano Tomum, ſanam incarnationis Chriſti doctrinam continentem, & mirificè perimentẽ Eutychetis aſſertiones, cuius principium eſt poſt prooemiũ, Lectis dilectionis tuæ literis. Eutyches verò obtulit preces Imperatori, queſtus de falſitate geſtorum, quaſi aliqua à notarijs ſuperaddita fuiſſent, aliqua verò dicta, nec geſtis inſerta. Et poſtulauit, vt ſub præſentia Thalaſſij epiſcopi & Florentij patricij, rurſùs in palatio Flauiano occurrente, ipſum congregaretur Concilium, & ex interrogatione perſonarum veritas panderetur. Annuit Imperator fieri, & eaſdem preces manu ſua ità ſubſcripſit: Deponant apud reuerendiſſimos epiſcopos, non ſolùm qui dudùm conuenerunt, verùm etiàm & apud reuerendiſſimum Thalaſſium, vt omnibus his præſentibus, quæ ſupplicatio loquitur, negocij veritas inquiratur. Cumque Concilium congregaretur, Eutyches abſens factus, ad vicem ſuam miſit Conſtantinũ diaconum ad Concilium, vt pro eo reſpondens examinantibus iudicibus, geſtorũ falſitas repræhẽderetur. Sed diſcuſſis geſtis, inſtantibus notarijs cum epiſcopis Deum timẽtibus, cum Eutycheti aliqui fauerent pro tempore, nihil falſitatis inueniri potuit: ſed hoc tantum actũ eſt, vt apud magiſtrum Officiorũ, geſta conficerentur de falſitate notariorum, adſtantibus aliquibus laicis de officio principis, q interfuerant geſtis ipſis tempore Concilij. Poſteà expetiuit Imperatorã Flauiano, fidei eius confeſſionem manu eius ſcriptam & ſubſcriptam. Scripſit ergò Flauianus fidem ſuam manu propria, & Imperatori in hoc

themate

Ibidem.

*Id eſt, indicauit

*ſanctis Patribus

In Epiſtolis Leonis.

themate direxit: Flauianus episcopus Constantinopolitanus, amatori Christi Imperatori nostro Theodosio salutem. Nihil ità
1. Pet. 3. conuenit sacerdoti Dei, & dogmatibus erudito diuiois, q̃ paratum esse ad satisfactionẽ
Rom. 1. b omni petenti rationem de spe, quæ in nobis est, & gratia. Non enim erubesco euangeliũ Dei. Virtus enim Dei est ad salutem omni credenti. Quia ergò & nos misericordia regis omnium Christi Dei, sacerdotium tale sortiti sumus, sapimus rectè & inculpabiliter semper scripturas diuinas, sequentes expositionem sanctorum patrum, qui in Nicæa conuenerunt, & centum quinquaginta, qui hic cõgregati sunt, & qui in Epheso sub sanctæ memoriæ Cyrillo, qui fuit Alexandrinorum episcopus, & prædicamus Dñm nostrum Iesum Christum, ante secula quidẽ ex Deo patre sinè principio natum secundùm diuinitatem, in nouissimis autem diebus eundem propter nos & propter nostrã salutem ex Maria virgine secundùm humanitatem. Ex duabus vtique naturis confitẽtes Christum post incarnationem ex sancta virgine, & humanatum, in vna subsistentia & in vna persona, vnum Christum, vnum filium, vnum Dominum confitemur. Et vnã quidem Dei verbi naturam, incarnatam tamen & inhumanatam dicere non negamus, eo quòd ex ambabus vnus atque idem sit Dominus noster IESVS Christus. Eos verò, qui aut duos filios, aut duas subsistentias, aut duas personas annunciant, & non vnum eundemque Dominum nostrum Iesum Christum filium DEI viui prædicãt, anathematizamus, & alienos esse ab Ecclesia iudicamus. Et ante omnes Nestorium impium anathematizamos, & sapientes, quę eius sunt, & loquentes ea, & abscindantur huiusmodi à filiorum adoptione promissa, rectè credentibus. Et subscriptio: Domine Iesu Christe, adiuua nos. Et iterũ: Hęc scripsi manu mea ad satisfactionem vestræ potestatis, vt cõfundantur calumniam facientes nostræ simplici conuersationi.

DE SYNODO EPHESINA secunda & Flauiani morte. Cap. XII.

Postquàm ergò nihil probatum est notarijs de falsitate gestorum, Eutyches petit Dioscorũ Alexandrinũ episcopum, vt q̃reret, quæ de illo acta sunt, & causam examinaret. Agebat apud principem vniuersalem fieri Synodum, vt probaretur iudicium
Act. 1 Chalcedo. Concil. Flauiani. Scripsit ergò Dioscorus Theodosio Imperatori, quia aliam fieri synodum generalem oportet, & vt fieret, postulauit Eutyches. Annuit Imperator. Et dirigẽs sacrã Dioscoro in Alexandriam, præcepit, vt cum decem metropolitanis Episcopis, quos voluisset, ipse eligeret, & veniret Ephesum: & congregato vniuersali Concilio, Eutychetis causam discuteret, iubẽs Barsumã archimandritam
De hoc act. 10. Chalce. Concil. interesse Cõcilio, & vices agere oium monachorum Orientales episcopos accusantiũ. Theodoritũ verò Cyri episcopũ adesse coocilio interdixit, & in sua ciuitate permanere iussit. Iam enim Ibã Edessenum episcopnm, oẽ synodo adesset, p illum filium suum quẽ superiùs dixi, Chrysaphium, in multas mansiones Eutyches relegarat exilio. Et fit Ephesi generale Conciliũ, ad quod cõuenerunt Flauianus quidẽ & Eutyches, tanq̃ iodicãdi, Iuuenalis & Thalassius & omnes illi metropolitani episcopi cum suis Cõcilijs, & iudices Coostantinopolitani Concilij, q Eutycheo iudicauerant. Dioscorus verò secum habebat fortissimos milites Reipublicum monachis Barsumæ. Et sedenobus in Basilica Dei genitricis Marię illis episcopis, Ecclesiæ Romanæ diaconi vices habentes Papæ Leonis, assidere non passi sunt, eo q non fuerit data præsessio sanctæ sedi eorum.
Epist. 24. Leonis. Insupèr etiàm, q non lecta fuerat ad Flauianum epistola in Eutychetis damnatione à Papa Leone scripta, & occultata fuerat epi-
Et habetur in Prol. Concil. Chalced. stola eius per suprà memoratos legatos ad ipsam synodum directa. Et est eius principiom, Religiosa clementissimi principis fides. Cumq; Flauianus iudicaretur à synodo propter Eutychetis damnationẽ, Dioscorus libellum, quem Eutyches mano sua portabat, iussit suscipi & recitari. Et cùm recitaretur, surgens Dioscorus, & staos in suppedaneo sedis suæ, dicebat Concilio: Optima Eutychetis fides concordat fidei trecentorum decem & octo sanctorum patrum, & rectè credit Eutyches, fratres. Tunc synodus iussiooe Dioscori, Ibam Edessenum damnauit vt absentem, molòs nescientibus episcopis quid de illo actum fuisset. Et tertiò vocatũ, tanq̃ contemptorem & non occurrẽtem ad sanctum Concilium, damnauit absentem. Clamabatur autem, quoniam testimonium contra eum phibebatur ab aduersarijs tanq̃ dixisset: Non inuideo Christo facto DEO, quoniam si volo, & ego fio. Et quasi dixisset, Hodiè Christus factus est Deus, & alia huiusmodi, & ꝓpter epistolã ad Marim ab Iba directã. Iterũ synodus authore Dioscoro Theodoritũ Epm Cyri dãnauit absentẽ, & nec egressum de sua ciuitate, ꝓpter illa, quæ scripsit cõtra duodecim anathemata Cyrilli, & propter epistolã missam ab eo clericis & monachis & laicis cõtra primã Ephesi synodum ante ecclesię pacẽ. Ad hęc dãnauit quoque memorata synodus Eusebiũ epm Dorylei, eo q dixerit duarũ naturarũ pfectarum Christũ. Et cũ eo dãnauit similiter Flauianũ Cõstantinopolitanũ episcopum, quasi malę dãnantem Eutychen, & quia dixerit, in duabus naturis cognosci Chrm. Quarè surgentes quidam venerabiles episcopi, tenuerunt genua

genua Dioscori, & rogabant, nè Flanianus innocens dãnaretur: qui nec diù petere potuerũt metu militum & monachorum stantium cũ gladijs & fustibus. Deposuit quoq; & Sauinianum episcopum* Perrẽsium. Post oẽs autem & Domnũ Antiochenum remanentem ab orthodoxorum depositione, q̃a particeps factus Dioscori in depositione orthodoxorum & Eutychetis absolutione. Depositus est autem dolo Dioscori sic: Postq̃ consensit in omnibus Dioscoro, datis in medio eius epistolis, quas ad ipsum Dioscorum Antiochenus Domnus cõtra duodecim Cyrilli capitula scripserat, eõq; essent obscura, damnauit ægrotum & absentem illa die. Hæc ergò synodo decernente, & restituente Eutychi presbyterij dignitatem & ministerij præsulatum, Flauianus quidem & Eusebius custodiæ mancipaotur. Porrò locum obtinentes Papę Leónis, omnibus quæ sunt gesta, contradixerant: Flaúianus autem contra se prolata sententia, p eius legatos sedem Apostolicam appellauit libello. Et hũc terminũ illa synodus habuit. His ergò omnibus malis à Dioscoro perpetratis, cæsus Flauianus, & multis iniurijs affect9, dolore plagarum migrauit ad Dñm. Ordinatusq; est pro eo Anatolius diaconns, qui fuit Constantinopoli apocrisarius Dioscori, & pro Domno Antiocheno ordinatus est Maximus, & pro Iba Nonnus, & pro Sauiniann Athanasius, pro Theodorito autem & Eusebio nullus ordinatus est. Soluto ergò illo Cõcilio, & ad suas sedes reuersis episcopis, scissio facta est inter eos, qualis antea nunq̃ contigerat. Ægyptij, Thraces & Palæstini episcopi, Dioscorum sequebantur: Orientales, Pontici & Asiani, sanctæ memoriæ Flauianum. Quod schisma permansit vsque ad obitum Theodosij principis. Sed q̃renti plenius scire latrocinia Dioscori in ipsa synodo pertractata, prima actio synodi Chalcedoneñ. in qua nec nominandi Ephesini secundi Concilij recitata sunt acta & gestis inserta, legenti omnia plenissimè innotescit. Nam nos ista nnpèr Alexandriæ de Græco in Latinum translata suscepimns. Porrò legati sedis Apostolicæ ab ipso Concilio fugientes, retulerunt Papæ Leoni iniquitates Dioscori, quomodò Dioscorus vi magis, q̃ iustitia, in illa egerit synodo. In cuius gesta timorę episcopi subscripserunt in Eutychetis absolutionẽ, & orthodoxorum episcoporum depositionem, hæresim non recipientium, & quomodò omnibus gestis eius contradixerunt. Quos sequutus Theodoritus episcopus, Papę suggessit, quanta mala pertulerit ex insidijs Dioscori, rogans vt celeriùs tali causæ subuenlretur per alium conuentum episcoporum, nè hæretica Entychetia dogmata permanerent à Dioscoro confirmata. Sed fortissimus Leo audiens legatorum suorum suggestionem, & Theodoriti quærelas suscipiẽs, literis suis Theodosium Imperatorem & Pulcheriam Augustã petit, vt fieret intra Italiam generale Concilium, & aboleretur error fidei per violentiã Dioscori factus. Valentinianum autem Imperatorem & Eudoxiam vxorẽ eius, ad memoriam beati Petri, cum multis episcoporũ genibus ꝓuolutus, Romanus Põtifex deprecatns est, vt Imperatorem Theodosiũ hortarentur aliam fieri synodum, ad retractãdum illa, quæ à Dioscoro malè acta atque perpetrata fuerant in damnatiooe Flauiani episcopi, & orthodoxorum depositione. Eis scribentibus & petentibus rescripsit Theodosius Imperator, Flauianum læsibilis nouitatis reum, dignum mortis debitum suscepisse, & ideò omnis pax & concordia in Ecclesia regnaret, principe contentionis sacro iudicio humanis rebus ablato. Illos verò, q̃ depositi fuerant indignos sacerdotio fuisse: & qui digni iudicati sunt, à synodo esse susceptos. Hæc de Flauiano Theodosius Arcadij principis filius, nepos Imperatoris Theodosij maioris, cuius temporibus omnia hæc scandala contigisse noscuntur.

*Perrẽsium. De hoc act. 14 Conc. Chalced.

De hoc circa finẽ act. 1 Chalced. Conc.

DE SYNODO CHALCEDOnensi, & de damnatione Dioscori. Cap. XIII.

SED eo defuncto, cùm Martianus imperij culmen fuisset adeptus, pro illa Papæ & principum Romanorũ petitione vniuersale Concilium in Nicæa congregari iussit, vbi occurrentibus sexcentis triginta episcopis, & eis sedẽtibus, legati Papæ Leonis Martianum petiẽrunt, vt suî præsentiam præstaret Concilio: alioquin ipso absente, ipsi ad Concilium non occurrerent. Et ità iussit Imperator synodum transferri Chalcedonam, vt de proximo ad Concilium veniens, eorum impleret petitionem. Formidabant autem aliqui episcoporum, nè ab Eutychianis tumultus à Constantinopoli de vicino nasceretur. Sed Imperatore ꝓmittente, nullum audere tale aliquid pertentare, apud Chalcedonam synodus sedit. Igitur perspectis ijs, quæ in secunda synodo Ephesina gesta sunt, coram sacro senatu, & Constantino & Beroniciano à secretis, & omni vniuersali Concilio, cum Paschasino & Lucẽtio episcopis, & Bonifacio presbytero, locũ tenentib9 Leonis Papæ Romani, & Anatolio Cõstantinopolitano, p̃sente Dioscoro & omnibus metropolitanis episcopis, vt q̃reret depositio & mors Flauiani, & depositio orthodoxorũ eporum, qui pro fide depositi sunt. Et prima quidem sessione, recitante Beroniciano gesta nefandi Concilij Ephesini secundi, in quibus continebantur de Eutyche Constantinopoli acta, lecta sunt etiàm & gesta synodi Ephesini primæ, in qua Nestorius à Cyrillo damnatus est, & gestis in-

ferta: & omnibus ritè discussis, clamantibus episcopis, Anathema Nestorio, anathema Eutychi, anathema qui diuidit, anathema qui confundit: iniquitas Dioscori reserata & manifestata est de Flauiani morte, & de episcoporum orthodoxorum depositione. Et ità soluto primo conuentu, secundo secretario interloquentibus iudicibus, vt cum omnium episcoporum deliberatione fides tractaretur & cōfirmaretur, lectæ sunt duæ epistolæ Cyrilli, quæ in Concilio Flauiani (sicut diximus) gestis Constantinopoli continentur. Lectus est & tomus Papæ Leonis ad memoratum Flauianum, contra dogma Eutychis directus. Et dubitantibus Illyricianis & Palæstinis episcopis sanctis in aliquibus locis eius, Theodoritus episcop. & Ætius archidiaconos Constantinopolitanus, ex dictis & epistolis eius similia Cyrillum scripsisse docuerunt. Et clamantibus Ægyptijs & Illyricianis episcopis, Omnes peccauimus, omnes veniam petimus: dilatio dierum quinq; concessa est, vt cum omni deliberatione fides tractaretur, & confirmaretur. Et ità secundo conuentu soluto, tertio quoque secretario libellos obtulit Eusebius Dorylei episcopus aduersùs Dioscorum, & synodo questus est de sua & piæ memoriæ Flauiani depositione, & de consensu eiusdē Dioscori in dogma Eutychis, & vt vocaretur ab eis, & ab eo conuinceretur de his accusationibus. Sed quæsitum est, si venisset Dioscorus, & inuentus non est. Ad quem directi sunt episcopi Constantinus Bostreñ. & Atticus Zeleñ. & Acacius Ariarathireñ. & Hymetius lector & notarius, vt eū scripto conuenirent, vt ad Concilium occurreret. Quibus Dioscorus respondit: Custodior ego. Si permittunt me descendere, dicant magistriani. Ego enim paratus sum venire, sed prohibeor. Hęc scripto mandauit concilio Dioscoros. Sed adueniens adiutor magistri Officiorum dedit ei facultatem, vt liberè ad Concilium occurreret. Rursusque ad eum directi sunt Pergamius, Cecropius, & Rufinus episcopi, vt scripto eum conuenirent, nè ad Concilium venire contemneret, sed magis satisfaceret Concilio de his, quæ ab Eusebio dicebantur. At ille respōdit eis: Iudicent de his iudices & seruatores, ego egritudine grauatus, ad Conciliū venire nō possum. Et tertiò vocatus est ad Concilium per Francionem, Iulianum & Ioannem episcopos cum Palladio notario, vt verbis eius scriptis, intimarent Concilio, quid Dioscorus remandaret: sed in hac tertia vocatione, inepta Dioscorus respōsione venire differens, Conciliū damnationis in eū protulit sententiam: q̄ missa est pio Imperatori, subscribētibus in ea episcopis. Depositus est ab episcopatu Dioscorus septimo ordinationis suæ anno. Clericis verò Alexandrinis mādauit Concilium, iam eum non putare episcopum esse, sed omninò cognoscerent, eum de gradu suo esse deiectum. Sed & aliquibus putantibus Dioscorum recuperare posse episcopatum, propositum est edictum, & omnibus manifestatum est, Dioscorum irrecuperabiliter honore fuisse abiectum. Quarto autem secretario interloquentibus iudicibus, simili sententiæ, qua Dioscorus iudicatus est, hos episcopos subiacere, Iuuenalem Hierosolymitanorum, Thalassium Cæsareæ Cappadociæ, Eusebiū Ancyræ Galatiæ, Eustathium Beryti, & Basilium Seleuciæ Isauriæ, qui potestatem habuerunt, & principes fuerunt tunc Ephesini latrocinij, vt alieni ab episcopatu fierent. Et post hæc quinq; dierū dilatione facta, vt vnusquisq; episcopus quo modò crederet, scripto proferret, & vt eligeret Anatolius Episcopus certos & idoneos ad tractandum episcopos, & deliberaretur regula fidei & firmaretur. Firmata est autem fides Nicæni Cōcilij, & Constantinopolitani, & Ephesini primi, & epistola Leonis Papæ, q̄ & ab omnibus subscripta cognoscitur. Rursùs interloquentibus iudicibus de Iuuenale & Thalassio, Eusebio, Basilio & Eustathio episcopis, quid Concilio videatur, acclamauit omne Concilium: Dioscorum Deus deposuit, Homicidam Deus deposuit. Et intercedente pro eis Concilio quia consenserant in subscriptione suprà memoratæ Papæ Leonis epistolæ, & nè maius iterùm nasceretur schisma, iussi sunt in Concilio pmanere. Post hæc duodecim episcopi Ægyptij libellos obtulerunt fidei cum* illusione. Sed iudicāte Concilio, vt Eutychen anathematizarent, & subscriberēt tomo Papę Leonis, dixerunt illi, hoc non se facere posse, donèc ordinaretur Alexandrinus episcopus, vt cum eius iussione finè suo periculo hoc implerent, & pro multitudine Ægyptiorum episcoporū solos se facere non posse. Et decretum est, vt datis ab eis fideiussoribus sacramento præstito, expectarent ordinationem Alexandrini episcopi, & consentirent, & subscriberent ad omnia synodalia instituta. Hoc & de archimandritis & monachis aliquibus similiter excusantibus, in Concilio ordinatum est, vt dilationem acciperent. Et ità quarto secretario peracto, quinta sessione hoc actum est, tractantibus cum episcopis & iudicibus, vt fides confirmaretur, & ex tractatu Anatolij Constantinopolitani epi, & omniū episcoporum metropolitanorum, dictatum est fidei symbolum cū definitione, & ab omnibus confirmatū est. Et legēte illud Ætio archidiacono, acclamatum est ab omni synodo: Hæc patrum fides, Hæc est fides Cyrilli & Leonis, Multos annos Imperatoribus. Et petierunt rursùs acclamare, vt mox ab omnib' metropolitanis & toto Concilio finè dilatione subscriberetur. Sed intermissum est à iudicibus, vt primùm principi legeretur. Et cùm hoc fieret, soluta

*elusione

ta est synodus. Sexto autem secretario aduenie̅s Martianus Imperator ad Cōcilium cū iudicibus & sacro senatu, alloquutionis verba fecit in Concilio, & inter alia dixit, se ad confirmandā fidem, non ad potentiā ostendendam, exemplo Constantini, synodū intrâsse. Vndè abiecta omni prauitate & auaritia, quorundā amputatis erroribus, in perpetuum, quę à vobis ordinata fuerint, reseruentur. Et recitata fidei definitione, confirmata est ab omni Concilio sine aliqua dubitatione, & ab omnibus subscripta est. Septimo quoque secretario tres actæ sunt causæ, propter quod tres eius computantur actiones. Prima est, qua firmata sunt, quæ conuenerunt inter Maximum Antiochenum, & Iuuenalem Hierosolymitanum episcopos, vt duæ Phœnices & Arabia dependerent sedi Antiochenæ, Hierosolymitanæ verò tres Palæstinæ prouinciæ. Alia quoque celebrata est actio, in qua Theodoritus episcopus Cyri, quē Dioscorus expulerat, orthodoxus iudicatus est, & dignus sede sua. Tertia verò actio est, vbi causa Ibę Edesseni episcopi, qui similiter fuit per violentiam Dioscori ab episcopatu depositus, legitur esse discussa, in alterum diem finali dilata sententia. Octauo autē secretario decima actio-
*celebrata ne, eadem causa finita est, vbi & * relata sunt gesta apud Photium & Eustathiū atq; Vranium in Tyro ac Beryto celebrata, in quibus continentur & illa, quæ apud Theodosium Imperatorem super eius fuerant negocio acta. Sed & gesta apud Domnum episcopum Antiochiæ priùs habita, necnon & ipsius Ibæ epistola, ad Marim Persam scripta, ī eadem actione decima orthodoxa pronunciata monstrantur. Ex eius tenore dignus iudicatus est Ibas episcopatum suamq; ecclesiam recipere. In qua actione id etiam inuenimus decretum, vt quod sub Dioscoro in Ephesō congregatum est, nec vocaretur Cōcilium, atq; vt peteretur ab Imperatore, vt hoc ipse lege sanciret. Nono quoque secretario acta est actio, vbi Bassianus, qui ad ci-
*Ebagēsis uitatem * Euazentium episcopus ordinatus est, & ecclesiæ incubuerat Ephesinæ, & Stephanus, qui & ipse malè ordinatus, prędictū Bassianum de Ephesō expulerat, iudicati sunt ambo remouendi, & vt alius ipsi ecclesiæ ordinaretur. Sed quia fuit aliquorum diuersa sententia, causæ terminus in sequentē dilatus est actionem. Decimo ergò secretario eadem causa finita est, & omnium concordi sententia vterq; iudicatus est amouendus. Alia verò causa est, Eunomij Nicomedieñ. atq; Anastasij Nicęni altercationē continens, super ciuitatē Basilinopolim, quis eorum illic ordinaret episcopum. Et interdictū est, nè hoc Nicęnus aliqñ psumeret. Vndecimo secretario duæ actę sunt actiones. Prima, in qua ecclesiæ Parentium redditus est Sauinianus episcopus, quē Dioscorus expulerat, & Athanasium fecerat illò restitui. Qui pro criminibus obiectis, cùm sæpè deuocatus ad iudicium non occurreret, & episcopatui renunciaret, à Domno Antiocheno fuerat antè damnatus.

Et alia, in qua post discessum iudicum & senatorum, & legatorum Apostolicæ sedis, regulæ constitutæ sunt ecclesiasticæ, & quędam priuilegia deputata Constantinopolitanæ ecclesiæ vsurpante sibi hoc Anatolio eiusdem vrbis episcopo, occasione accepta ex Dioscori damnatione. Quod alia die cognoscentes legati Papæ Leonis, (quæ est vltima & duodecima dies Concilij) petiuerunt, vt rursùs cum iudicibus ad Concilium conuenirent. Quibus requirentibus à Concilio, quid pridiè fuerit ordinatum, lectis gestis cognouerunt, quid Anatolius consentiente Concilio egerat, & obtinuerat. Quibus eius præsumptioni contradicentibus, à iudicibus & episcopis omnibus illa contradictio suscepta non est: Et licèt sedes Apostolica nunc vsquè contradicat, quod à synodo firmatum est, Imperatoris patrocinio permanent quodammodò. Vide hinc epist. S. Leonis I. Papæ.

DE EXILIO DIOSCORI, ET ordinatione Proterij Alexandrini Episcopi. Cap. XIIII.

EXpleto ergò magno & venerabili Chalcedoneñ. Concilio in duodecim secretarijs & sedecim actionibus, Dioscorus quidem exulare in Gangrena ciuitate præceptus est. Reuersi sunt autem Alexandriā qui cum eo venerāt episcopi & clerici, Athanasius Busirios episcopus, & Nestorius Phlagoneos, & Auxonius Sebenuiteñ. & Macarius Chabaseneñ. qui cōsederant in Chalcedona, & anathematizauerunt Eutychen & eius dogma, cū Dioscori damnatione, epistolæ Papæ Leonis subscribentes, vt cū omniū ciuiū voluntate eligerent ordinandū episcopum, sacris ob hoc literis præcedentibus ad Theodorū tunc augustalē. Collecti sunt ergò nobiles ciuitatis, vt eum, qui esset vita & sermone pontificatu dignus, eligerent. Hoc enim & Imperialibus sanctionibus iubebatur. Cùmque super hoc multa dubitatio processisset, volentibus ciuibus neminem penitùs ordinare, nè adulteri viderentur, (Dioscoro quippe viuente) nouissimè in Proterium vniuersorū sententia declinauit, vtpote cui & Dioscorus commendauit ecclesiam, qui & eum archipresbyterum fecerat. Ordinatus ergò Proterius, præsentibus suprà memoratis episcopis, qui in synodo (sicut dictum est) subscripserant, inthronizatur.

¶DE ORDINATIONE Timothei Aeluri, & morte Proterij. Cap. XV.

Nibronizato autem eo, diuisio & discessio populi orta est, eò quòd viueret Dioscorus, & esset in exilio. Multa ergò pericula Proterius passus est, ità vt militari pro custodia indigeret auxilio plurimo temporè sui pontificatus, & vsq; ad mortem Martiani Imperatoris, inimicorũ manus valuit euadere. Sed Timotheos quidem cognomẽto Aelurus, & Petrus Moggus diaconus, qui de ordinatione fuerunt Dioscori, ab Alexandrina ecclesia se separauerunt, nolentes communicare Proterio. Quos cùm Proterius episcopus ad ministerium proprium reuocare non posset, vtrosque damnauit. At illi captata morte Martiani Imperatoris, collectis turbis hæreticorum, qui Dioscorum sequebantur, ordinato episcopo Timotheo Aeluro, veniunt Alexandriã. Et ante triduũ Paschæ, quo Cœna Dñi celebratur ab ipsis turbis concluditur in ecclesia sanctæ memoriæ Proterius, quò se timore contulerat. Ibiq; eadem die in baptisterio occiditur, laniatur eijcitur, & funus eius incẽditur, spargũtur & cineres eius in ventos. Ab isto ergò Timotheo duo episcopi Alexandriç cœperunt esse. Et dum ecclesias tenuissent, soluerunt eã, quam habebant vnitatẽ, expulsis ab eis plurimis episcopis orthodoxis, qui sub euãgelistæ erãt sede beatissimi Marci. Intereà Leo sumit Imperiũ, ad quẽ tãti facinoris catholicorum querela peruenit, ascendẽtibus ad imperialẽ ciuitatem cum clericis aliquantis Alexãdrinæ ecclesiæ episcopis, qui erãt à Timotheo sedibus suis pulsi. Supplicationes ab eis oblatæ sunt Leoni Imperatori, quatenùs mors vindicaretur Proterij, & expelleret epi scopali sede Timotheus Aelurus, tanq̃ non legaliter institutus. Hæc quidẽ egẽrunt episcopi & clerici, synodi Chalcedoneñ. defensores. Sed & à parte Timothei quidam episcopi & clerici Timothei ascendentes, functi legatione pro Timotheo Aeluro, dederunt & ipsi petitiones Imperatori, cõtra synodum sæpe facientes, vt eadem Chalcedonensis synodus tolleretur. Econtrà, illi à parte Proterij vindictam sceleris postulabant. Et ambarum partium supplicationes Imperator legens, & considerans, nimis esse graue vexari tanto itinere sacerdotes quorum, aut ętas, aut infirmitas, aut paupertas hunc laborem subire prohibebat, impossibile indicauit eos congregari, sed scripsit singularum ciuitatem episcopis de vtroq; negocio, consulens, quid fieri oporteret vel de ordinatione Timothei, vel de terminis synodi Chalcedoneñ. & direxit per totum Oriẽtem magistrianos. Mittit & Anatolius episcopus Asclepiadẽ diaconum suũ, per quos omnes illi episcopi, qui Chalcedone fuerant congregati, quid Alexandriç gestum fuit, agnoscerent. Qui rescribunt Chalcedonensem synodum vsq; ad sanguinem vindicandam, eò quòd non alteram fidem teneret, quàm synodus Nicæna cõstituit. Timotheum verò non solùm inter episcopos non haberi, sed etiàm Christiana appellatione priuari. Et hæ Epistolæ vel relationes episcoporum omnium, in codicis corpore vocantur encycliç. Quo facto, scripsit Imperator Leo duci Alexandriæ Stilæ, vt pelleret quidem ab episcopatu modis omnibus Timotheum, inthronizaret autem alium decreto populi, qui synodum vindicaret.

¶DE ORDINATIONE Timothei catholici, & Petri hæretici. Cap. XVI.

Vssione suscepta, dux Stila fecit quę fuerant imperata. Et exilio relegatur Timotheus Aelurus Chersonam arcta custodia, & fit pro Proterio Timotheus, cognomento Salophaciolus siue Albus. Hic Timotheus catholicorum episcopus, vixit quidem sinè seditione quietè in Alexandrina ecclesia omni tempore Leonis & omni tempore Zenonis, donec Basiliscus arriperet tyrannidem, Zenone in Isauriam fugiente. Et cùm Basiliscus tenuisset Imperium, scripsit vniuerso orbi sanctionem suam, quam appellauit Encycliam contra Chalcedonẽse Concilium. Tunc enim Basilisco reddente episcopatum Timotheo Aeluro, & hæreticis sedibus suis restitutis, fugit Timotheus catholicus in Canopi castellum, & in monasterio latuit: Petrus hæreticus iterùm se cum Timotheo iũxit, cum quo fuerat antè damnatus. Postquàm ergò Imperator Zenon reuersus est ad imperium, Timotheus Aelurus metuens zelum, quem habebat circa Chalcedonense Concilium optauit sibimet mortem. Et istud perseueranter orans, ab humana vita hausto veneno solutus est. Dicunt verò sequaces eius, præscisse eum diem mortis suę. Et reuerà, quia se veneno parabat interficere, sciebat. Post cuius obitum ordinauerunt sibi hæretici episcopum Petrum, cognomento Moggum, qui vocatus est Blesus, qui fuerat archidiaconus. Morabatur autem tunc Timotheus catholicus (vt dictum est in Canopo castello. Et cognoscens Zenon Imperator calliditatem hæreticorũ, scripsit Anthemio Augustali, vt Petrũ quidem sacerdotio priuaret, Timotheum verò in episcopatũ reduceret, & authores inthronizati Petri puniret. Anthemius verò accepta Imperiali iussione, expulit sacerdotio Petrum tanq̃ adulterum, & contra leges Ecclesiæ catholicæ factum, & in episcopalem sedem Timotheũ Salophaciolum reuocauit. Qui episcopatu recepto, misit quosdam clericos gratias agens Imperatori. Cùm quibus erat

erat Ioannes, ex œconomo presbyter factus Tabennesiotis, cognométo Talaia, & Gennadius episcopus * inferioris Hermopolis, sanguine proximus Salophacioli, quem expulerat quidem episcopatu Ælurus, restituit verò Salophaciolus. Cumque hi, qui fuerant missi, gratias egissent Imperatori, Gennadius quidem ibi remansit, vt cum alijs responsa faceret archiepiscopi. Porrò Ioannes ex œconomo, amicus factus est Ello magistro, qui cum reliquis descendit Alexandriam. Factusque est iterùm œconomus, habens causas omnium Ecclesiarum. Qui multa & p̃ciosa xenia direxit Ello magistro despiciens Gennadiũ parentẽ * archiepiscopi, & præsulem Acacium Constantinopolitanum. Intereà scribit ad Papam Simplicium Timotheus, rogans & dicens, Petrum illum Moggum in diaconatu esse damnatum, nunc etiàm Christiana societate remotum. Idemque scribens Imperatori, vt eundem Petrum longiùs in exilium dirigeret, quia latitabat Aleaandriæ, & insidiabat ecclesiæ. Scripsit autẽ Papa Simplicius Acacio episcopo, vt Imperatori suggereret, eô ꝙ iustè Timotheus postulâsset. Sed quoniam idem Timotheus sic mitissimus erat in episcopatu, vt etiàm à suis communicatoribus accusaretur Imperatori, tanquàm nimis remissus, & circa hæreticos placidus, ità vt ei scriberet Imperator, vt neq; collectas, neque baptismata sineret hæretico celebrare, ille tamen mansuetè agebat. Dum ergo tali modo gubernaret episcopatum, amabant eum Aleaãdrini, & clamabant ei in plateis & in ecclesijs: Vel si non tibi communicamus, tamen amamus te. Post breue verò tempus moritur Timotheus Salophaciolus, anno episcopatûs sui vicesimotertio, mense sexto. Obijt autem sinè molestia.

* maioris, secundum Chalcedonẽ. Conc.

* Sanguine proximũ, proximè dixit.

De ordinatione Ioannis Catholici, & damnatione Acacij. Cap. XVII.

ORDINATVR aũt à cõmunicatoribus eius episcopis & clericis & monachis, qui eius nouerant fidem & gubernationem, Ioãnes ex œconomo, cognomento Talaia. Eodem tempore imperante Zenone, Simplicius Romanæ præsidebat Ecclesiæ, Constantinopolitanæ autem Acacius. Porrò hæretici (vt iam dictum est) Petrum latenter instituerant, quẽ iussit Zenon Imperator expelli, tanquàm hęreticum & adulterum. De quo etiàm Acacius synodicam Romano Papæ misit epistolam, petens, nè etiàm adulterum & hęreticum in episcopali dignitate reciperet. Verùm Ioannes Talaia, de ordinatione sua neglexit per suos synodicas literas Acacio episcopo Constantinopolitano destinare. Habens enim amicum Ellum supradictum magistrum, ei de sua quidem ordinatione scripsit. Scribens etiàm principi, quatenùs per Ellum magistrũ omnis eius causa disponeretur, putans eum Constantinopoli permanere. Mandauit ergò magistriano literas synodicas, delegans ei omnia cum illius facere voluntate. Contigit autem tunc, Ellum* magistrum ab Imperatore Zenone mitti in Antiochiam, vt teneret Leontium, qui illic ab exercitu cum voto Verinę Augustę fuerat ordinatus. Cumque magistrianus, qui fuerat ab Ioanne missus, nõ inuenisset Ellũm magistrũ, neq; Acacio neque Imperatori literas obtulit, sed perrexit Antiochiam. Post hæc Acacius audiens de ordinatione Ioannis, & contristatus, quia synodicas epistolas nõ direxisset, & vna faciẽs cum Gennadio episcopo parente beati Timothei, volentes ei nocere, trahebant apud Zenonem, & accusabant eum, habentes adiutores patronos Petri Moggi, quasi opportunus episcopatui nõ esset Ioannes, eô quòd, viuente Timotheo catholico, tractauerit exire de Ecclesia, & ab ipso suaderetur idem Timotheus suscipere Dioscorum in diptychis post mortem, Petrum autem amabilem in populo, & posse eum in communionem populum congregare. Occurrerunt quidam & à Petro, volentes quasi fieri vnitatẽ. Quos iucũdissimè suscepit Acacius, & Imperatori presentauit, & p̃suasit ei, vt scriberet Apollonio Augustali & Duci Pergamio, vt Ioannem ab Alexandrina sede, quasi eam contra suum iusiurandum, quod in regia ciuitate dedit, arripuisset, * & cooperaretur Petro Moggo, vt remaneret in sede. Nec tamen priùs hoc faceret, nisi susciperet henoticon principis, & synodicas destinaret epistolas Constantinopolitano Acacio, & Simplicio Romano, & cæteris archiepiscopis. Acacius verò, promittente Petro facere vnitatẽ, nec adhuc implente legitimè, nomen eius in diptychis recitari permisit, tanquàm iam Alexandrini p̃sulis in sede catholica positi. Ioannes Talaia iudicatur à Zenone ab episcopatu pelli. Acacius auxilio patronorum Petri persuasit Zenoni, vt fieret henoticon, ad cuius petitionem seu professionem suscepit communicantes sibi clericos Petri hęreticos, & laicos, inuentos Constantinopoli. Communicauit etiàm & Petrus Moggus his, qui descenderunt cum henotico, & Acacio synodicam scripsit epistolam, & ab eo recepit. Henoticon verò Zenonis, quod Latinè dicere possumus vnitiuum, huiusmodi est.

* deest expelleret, aut aliquid tale.

* vnitiuum vel vnitorum, & conciliatorium.

DE EPISCOPIS ALEXANdrinis. Cap. XVIII.

IMPERATOR Cęsar Zenõ, pius, victor, triũphator, maximus, semper Augustus, vniuersis episcopis sanctis & populis per Alexandriam, Ægyptum, Libyam, & Pentapolim. Principium & statum, virtutemque

Vide Niceph. li. 6. cap. 12.

& scutum inexpugnabile nostri scientes Imperij, solam rectā veramque fidem, quā aduentu diuino exposuerunt soli, qui in Nicęa congregati sunt, 318. sancti patres, firmauerunt autem & qui Constantinopolim cōuenerunt, centum quinquaginta similiter sancti patres, noctibus ac diebus, oratione & studio & legibus nitimur multiplicari per eam sanctam catholicam & Apostolicā Ecclesiam, incorruptam, & sinè obitu matrem nostrorum sceptrorum. In pace verò & concordia, quæ circa Deum est, pios populos perseuerantes, acceptabiles pro nostro imperio supplicationes offerre, cum sanctissimis archiepiscopis & Dei cultoribus, clericis & archimandritis. Magno enim Deo, & Saluatore nostro Iesu Christo, ex sancta virgine D E I genitrice Maria incarnato & nato, ex concordia glorificationem atque culturam laudante, pariterque suscipiente, hostium quidem generationes conterentur: omnes autem inclinabunt post Deum suam potestati nostræ ceruicem. Pax autem & bona, quæ ex ea sunt, aeris temperantia, & fructuum vbertas, sed & alia hominibus vtilia, * largientur. Cùm sic ergò immaculata fides & nos & Romanam seruet rempublicā, supplicationes nobis oblatæ sunt à D E O amantissimis archimandritis & eremitis, & alijs reuerendis viris, supplicantibus vnitatem sanctissimæ Ecclesiæ, vt copulentur mēbra membris, quæ bonitatis inimicus ex longis retrò temporibus separare conatus est, sciens, quia aduersùs totum Ecclesiæ corpus exercendo bella deuincitur, & ex hoc euenisse, generationes innumeras in tantis annis vita priuatas, alias quidem lauacro regenerationis fraudatas obisse, alias sacra communione nequaquàm participantes, ad discessum ineuitabilem hominum fuisse deductas, necesque præsumptas deciès milliès, & sanguinum redūdantia pollutam nō solùm terram, sed etiā ipsum aerem. Hęc quis non optet ad bona transformare? Proptereà cognoscere vos studuimus, quia & nos, & vbiquè sanctissimæ orthodoxorum ecclesiæ alterum symbolum, aut mathema, aut terminum fidei, aut fidem citra prædictum sanctum symbolū 318. patrum, quod etiàm firmauerunt memorati centum quinquaginta sancti patres, neq; habuimus, neq; habemus, neque habebimus, neq; habentem scimus: & si quis habuerit, alienum eum existimamus. Hoc enim solum nostrum (sicut diximus) Imperium saluare cōfidimus. Sed & omnes populi, qui salutare baptisma ꝑmerentur, hoc solum percipientes baptizantur. Quod secuti sunt omnes sancti patres, qui Ephesi conuenerunt, quique deposuerūt impium Nestorium cum Eutyche. Contraria sapientes anathematizamus, suscipientes & duodecim capitula, quæ dicuntur facta à Deo amabilis memoriæ Cyrillo, qui Alexandrinorum catholicæ ecclesiæ archiepiscopus fuit. Confitemur autem vnigenitum Dei filium & Deū, qui secundùm veritatem inhumanatus est, Dñm nostrū Iesum cōsubstantialem patri secundùm diuinitatē, & cōsubstantialem nobis secundùm humanitatem, eundem, qui descendit, & incarnat⁹ est ex Spiritu sancto, & Maria Dei genitrice virgine, vnum existere filiū, & non duos. Vnius enim esse dicimus vnigeniti filij Dei & miracula, & passiones, quas spontè carne pertulit. Eos autem, qui diuidunt, aut cōfundunt, aut phantasiam introducūt, omninò non recipimus, qm̄ sinè peccato ex D E I genitrice secundùm veritatē incarnatio augmentum filij non fecit. Mansit enim Trinitas & incarnato vno de Trinitate D E O verbo. Scientes itaque ꝙ neque sanctissimæ vbique orthodoxę ecclesię, neq; harum pręsules Deo amantissimi sacerdotes, neque nostrum imperium, symbolū aut terminū fidei citra prędictū sanctū mathema receperunt, aut recipiunt, vnite vosmetipsos, nihil dubitantes. Hęc enim scripsimus, non innouantes fidem, sed vobis satisfacientes. Omnē verò, qui aliud quicquam sapuit, aut sapit, aut nunc, aut aliqñ, anti Chalcedona, aut in quacunque synodo anathematizamus, pręcipuè verò ꝓdictos Nestoriū & Eutychen, & q̄ eorum sunt sapientes. Copulamini ergò spiritali matri ecclesię, eadem sapientes nobiscū, in eadem positi cōmunione, secundùm prędictum vnum & solum fidei terminū eorūdem sanctorū patrum. Sanctissima nanque mater nostra Ecclesia, tanq̄ q̄ genuit vos, filios expectat amplecti ex longo pòst tempore, dulcemq; vocē vestram cōcupiscit andire. Cogitate siquidē vosmetipsos. Hęc enim facientes, & Saluatoris nostri Domini ꝓpitiationem ad vos attrahetis, & à nostro Imperio laudabimini.

His ità gestis, episcopus quidem Antiochię suscepit synodicam Ioannis Talaię, quā per magistrianū miserat cum Ello magistro. Imperator autem putans, ꝙ Ioannes episcopus non sanè saperet de Cōcilio Chalcedonensi, sed omnia simulatè ageret, consilio Acacij scripsit literas Pergamio Duci & Apollonio Augustali, vt pellerent quidem Ioannem Talaiam, inthronizarent autem Petrum suscipientē henoticon, & clericos Timothei catholici, & quam transmisit synodicam Acacio & Simplicio Romano. Descēderunt ergò Alexandriam abbas Amon, & qui cum illo erāt, pro Petro deferentes apices imperiales. Et quidem Petrus inthronizatur ab omnib⁹. Scriptū est ab Imperatore, vt consentientes, susciperent eos, qui erant à parte Timothei catholici. Ioannes autē Talaia, eiectus de sede Alexādrina propter Petrum Moggū, profectus est Antiochiam, vt videret Ellum magistrum. Cui cùm narrasset, q̄ sibi euenerant, eius consilio ingressus est

est ad Calēdionem Antiochenū Patriarchā, Et sumptis ab eo intercessionis synodicis literis, Romanū Pōtificem Simpliciū appellauit, sicut & beatus fecit Athanasius, & suasit scribere pro se Acacio Constantinopolitano episcopo. Et quidem ad hoc Simplicius præparati animi & voluntatis fuit. Acacius verò susceptis epistolis *, simpliciter rescripsit ei, quia Ioannem quidem Alexandriæ ignoraret episcopum, Petrum verò Moggū suscepisset in communionē in Zenonis principis vnitiuo, & quòd hoc citra eius gessisset sententiam propter vnitatem Ecclesiarū, principis iussione. Simplicius verò suscipiens huiusmodi literas, contristatur aduersùs Acacium, eiq; rescribit, quòd nō benè fecerit, contra sententiam Apostolicę sedis ad communionem hæreticum hominem suscipiens. Oportebat enim communi decreto damnatum, tanquàm adulterum, communi Concilio à dānatione liberari. Ad hæc autem, quia non sufficeret Petro, confiteri communicatorem se esse Ecclesiæ catholicę secundùm edictum. sed oporteret, eum secundùm terminum Chalcedoneñ. Concilij, & secundùm epistolam Papæ Leonis, Ecclesiæ amplecti communionem. Vnum enim duorum necessariò agere deberet, aut suadere Petro, purè suscipere terminum synodi, aut remouere se ab eius communione. Sed cùm ad Acaciū hæc scripta venissent, & deliberaret, quid eum oporteret rescribere, Papa Simplicius defunctus est, & ordinatur Felix Romanæ præsul ecclesiæ.

* Simplicij

Niceph. lib. 16. cap. 26. scribit hunc Ioannem Romam venisse sub Zenone, ac in Orientem reuersum sub Anastasio, spe recipiendi per eum, cum quo illi amicitia fuerat, Ecclesiam suam; sed spe frustratum Romam repetiuisse, atq; tum demum credibile est illi Nolanam Ecclesiam commissam regendam.

Ioānes verò Talaia, habens episcopi dignitatē, remansit Romæ, cui Papa Nolanam dedit Ecclesiam, quæ est in Cāpaniæ regione, in qua plurimos residens annos, in pace defunctus est. Igitur Petrus Moggus ab Abbate Amone, & Ioanne episcopo Magileos, & ab abbatibus monachorum inferioris Aegypti bella passus, & seditione ei in Cæsarea basilica (vt dicitur) facta, anathematizauit synodum Chalcedoneñ. & tomum Papæ Leonis. Et hæc fecit, cùm iam scripsisset Acacio & Simplicio, quia communicator eorum, esset & sanctæ synodi. Et his ità gestis, abscesserunt quidam à Petri communione, & Romam nunciauerunt Papæ Romano, vndè rescriptum est Acacio, & obedire noluit. Addidit Acacius, quod de alio Petro Antiocheno hæretico scripserat, Petrum apud Constantinopolim monasterium gubernâsse, & hoc propter crimina derelicto, Antiochiam refugisse, vbi pulso Martyrio episcopo, per vilissimum populum & hæreticum sedem illius occupâsset, continuoque damnatum ab episcopis, & Leonis imperio * Samū deportatum. Qui fugiens, rediisse dicitur Constantinopolim, & dedisse fidem, se per vilissimas turbas nihil audere: sed (sicut superiùs dictum est) Basilisci temporibus à Timotheo illo damnato, qui Constantinopolim venerat, Antiochiā missus est, episcopatum tenere. Quo facto, idem Petrus Ioannem ordinat Apamenis episcopum, à quibus non receptus, rediit Antiochiam, & Petrum episcopatûs sui pellit authorē, & inuaditeius ecclesiam, cum quo simul damnatus est. Iterùm Acacius direxit Romam literas, petens ab Apostolica sede, vt si ad eādem forte confugerint, nè ipso quidem digni habeantur adspectu: & si iam indulgentiā aliquam impetrâssent, irritā esse debere. Quid multa? Ipsum Ioannem, quem Acacius cum Petro damnauerat, Tyriorum misit ecclesię præsidere: sed & Petrum Alexandrinum, anathematizantem Synodum Chalcedoñ. & tomū Papæ Leonis, qui sublato noīe Proterij & Timothei catholici de diptychis, Dioscori & Timothei Aeluri nomina scripsit, qui eiusdem Timothei catholici corpus de terra leuauit, & foràs proiecit, qui inter episcopos catholicos sepultus fuerat, miris eum laudibus prosecutus est Acacius, de quo se tanta crimina anteà meminerat retulisse. Et cùm per quinque annos sæpiùs fuisset admonitus Acacius, vt de statu Alexandrinæ ecclesiæ, sancti Papæ solicitudinē releuaret, nihil vnquàm respondere dignatus est. Qm̄ verò tot epistolæ, quæ vel ad Acacium à Papa, vel ad Imperatorem missæ sunt, nihil penitùs profecerunt: ex deliberatione Vitalis & Mesenus episcopi in legatione directi sunt, vt quæ superiùs dicta sunt, allegarēt, & Petrus, sicut anteà, de Alexandrina ecclesia pelleretur. Itum est Constantinopolim, & supradicti episcopi in custodiam sunt redacti, chartis sublatis nè catholicis, quibus scriptum fuerat redderentur. Quos iterùm Acacius post hæc de custodia eijciens, secū fecit procedere, vt quasi confirmato Petri sacerdotio dimitterentur. Redeunt aliqn̄ legati, sed p̄cesserant monachi, qui eos grauiter de proditione purgebant. Auditi cominùs, & conuicti ex ipsis literis, quas detulerūt, à locis proprijs sunt remoti. Felix defensor Ecclesię, qui cum legatis directus fuerat, impediente infirmitate, cum ipsis pergere nō potuit. Sed postquàm Vitalis & Mesenus à custodia Constantinopoli sunt egressi, perrexit cum chartis ecclesiasticis Constantinopolim. Passusque est & ipse, sublatis chartis, grauissimam custodiā. Vbi ergò ad plenum deiectus est Acacius hęreticus, Papa Felix in literis suis synodicis ad Acacium sic posuit: Peccâsti, nè adijcias, & de prioribus supplica. Susceptis his Acacius literis perseuerat, neq; recedens à cōmunione Petri, neq; suadens

dens ei palàm suscipere Chalcedonens. Concilium, & tomũ Papæ Leonis. Hęc cognoscẽs Papa Felix, damnationis scripturã misit Acacio per Totũ defensorẽ, cuius est principiũ: Multarum transgressionum repertiris obnoxius. Et datis Acacio huiusmodi literis, eas nõ suscepit, patrocinio fultus Imperatoris, ità vt cogerentur, qui eas detulerũt, per quẽdam ignotum monachum Achimetensem, ipsam chartã dãnationis, dum ingrederetur ad celebranda sacra, suspendere in eius pallio, & discedere. Qui tamen vsq; ad mortem patrocinante Imperatore, remansit sacrificans. His ergò prouenientibus, & Acatio pmanente in Petri communione, separauit se quidem sedes Apostolica à Cõstantinopolitana. Eo siquidem tempore Ellus cõiunctus Leontio in Antiochia, expugnatur à Valameriacis, & qui cum eis erãt iuncti. Et Leõtius quidem perimitur, Ellus autem in castellum Papyrij fugit. Intereà Calendion archiepiscopus Antiochenus deponitur. Accusatur in aperto, tanquàm indeuotus principi, mittens populum in rebellionem cum Ello: latenter autem, quia se non suspenderet & à Felicis Papæ & Ioannis communione. Porrò Petrus de proprijs ciuitatibus catholicos expulit sacerdotes, ex quibus nonnulli apud Constantinopolim persequutionem grauissimam pertulerunt. Scandalizabat autẽ Imperator & illos, qui à parte Nephalij Abbatis erant, & qui circa Ioannem Episcopum Egumenum, monasterij Diolchon: & agens contra ipsum Ioannem, præpositurã ei abstulit, & eam tradidit monasterio abbatis Amonis: sed permansit in episcopatu, scribens Acacio, quia esset synodi communicator, & fallens Alexandrinos, quia nõ communicaret synodo, ità vt quidam communicatorum eius, clerici, monachi & laici, cognoscentes eius fallaciam, separauerint se ab eius communione. Et extrà collectas facientes, non passi sunt nomini eius communicare, & eorum, qui post eum Episcoparũ habuerunt Alexandrinum, eò quòd nomen Petri haberent in diptychis. Huic populo à Palæstina quidam diaconus, nomine Esaias, ordinatus est episcopus, & Alexãdriam missus est, sed ab omnibus non est receptus. Ab isto ergò Esaiani sunt in Ægypto. In istus posita ecclesia, moritur Acacius, & ordinatur post eum Flauitas presbyter, qui fuit à sancta Tecla, qui non consensit sinè Romano Episcopo inthronizari, sed transmisit synodicã Papæ Romano Felici. Qui modico viuens tempore, moritur, non accipiens epistolam ipsius: & factus est Euphemius Episcopus genere Alexãdrinus, qui & suscepit à Papa Romano scripta. Et mortuo Zenone, post aliqd tẽpus expulsus est ab Anastasio. Et hæc quidem Constantinopoli contigerunt. Nõ post multum tempus moritur & Petrus Moggus Alexandriæ, & post eum in ea sede ordinatur Athanasius, qui & ipse in edicto Constãtinopolitanæ, & Antiochenæ, & Hierosolymitanæ communicauit ecclesiæ. Cumque scandalizarentur & in ipso populi, eò quòd nomen Petri haberet in diptychis, ascenderunt quidam & aduersantium & communicantium ei, ad Imperatorem Anastasium: & dum haberent cõtra principem contentionem, alijs quidem proponentibus anathematizari synodum, & ità communicare, alijs verò pacatis in vnitiuo edicto adijci ea, quæ satisfacerent his, qui communicauerant Petro, considerans Imperator, ꝙ si adiectionẽ edicto faceret, tumultum moueret ecclesiæ, & anathematizari synodum esset impossibile: persuasit eis, sufficere unitiuum edictum, vt communicarent adinuicem sibi, sicut & cæteri ecclesiarum episcopi. Et cum non obedirent hoc agere, nihil imperrantes dimisit. Sic enim Athanasio hæretico tempus episcopatûs sui complente, post eũ ordinatur Alexandrinus episcopus Ioannes, cognomento Mela, qui & ipse secutus Petrum & Athanasium præcessores, in edicto vnitiuo communicauit alijs sedibus, id est, Constantinopolitanæ, & Antiochenę, & Hierosolymitanæ. In cuius præsulatu, dum Alexandrina ecclesia diuisionem habuisset Dioscoritarum propter Petrum Moggum, quasi communicasset synodo, etiam ipse defunctus est tempore Macedonij Cõstantinopolitani episcopi. Post quem ordinatus est Alexandriæ Ioannes * Machiota, qui etiàm ipse suos priores secutus est, suscipiens quidem vnitiuum Zenonis edictum, nõ autem Chalcedonẽ. Cõcilium, & epistolam Papæ Leonis, tanquàm non cõmunicaret Flauiano Antiocheno & Eliæ Hierosolymorum episcopis, & Timotheo Constantinopolitano. Dicebat enim imperfectè edictum se habere, nec ad vnitatem sufficere, quod non in anathemate synodi fuisset factum. Deniq; cùm ei Imperator Anastasius scripsisset, vt vniretur Constantinopolitano episcopo, hæc rescripsit, quia nõ sufficeret ei ad perfectam vnitatem, eò quòd non anathematizaret synodum. Et in etiàm ita sapiens, separatos habuit Dioscoritas, nõ suscipientes Petrum Moggum. Mortuo Ioanne Alexandriæ, ordinatur Dioscorus iunior sub quo interfectus est à populo Theodosius Augustalis filius Calliopi. Hic enim Dioscorus, proponente * Ipsocrate scholastico acta facere ante defensorem in eiectione synodi, henoticon suscipere in damnationem synodi, unitiuum suscepit edictum, sicut ipsa ostendunt gesta, quæ apud defensorem ciuitatis coram eo confecta sont. In quibus testatus est, in expulsione synodi se suscipere edictum. Vndè cùm satisfactum fuisset his, qui propter Petrum Moggum extra illam Ecclesiam communicabant, vniti sunt ei. Nam vsque ad istum Dioscorum, in diuisione erat Alexandrina ecclesia.

Epistola hæc suprà habetur in pag. 289.

* Nidota

§ DE SEVERO ET IVLIANO, ac Macedonio. Cap. XIX.

HOc tempore Macedonius Constantinopolitanus episcopus, ab Imperatore Anastasio dicitur expulsus, tanq̃ euangelia falsasset, & maximè illud Apostoli dictũ, Quia apparuit in carne, iustificatum est in
1.Tim.3.d spiritu. Hunc enim mutâsse vbi habet (ὃς) hoc est, qui monosyllabum Græcum, litera mutata, ο in θ vertisse, & fecisse (θς) id est, vt esset Deus, apparuit per carnem. Tanquàm Nestorianus ergò culpat⁹, expellitur per Seuerum monachum. Is enim Seuerus, cùm sederet priùs in monasterio, nõ suscipiebat Zenonis edictum, nec Petrũ Moggum. Deindè sedens in Abbatis Romani & Mamæ, qui post eum p̃fuit, monasterio, exindè missus est pmanere Cõstãtinopoli apocrisarius, & fit inter eos, q Petri Moggi erant. Dumq; obijceretur ei, quomodò prius anathematizabas Petrum? dicebat, quia Petrum anathematizaui Apamenũ. Hic Seuerus apud Constantinopolim synodo derogabat, & affirmabat, quia, ea anathematizata, omnes communicarent, ità vt ob hoc scriberet & ipsi Flauiano, sicut eius significatur epistolis, & ad Maronam lectorem, & Eleusinum & Euthrecium Episcopos, & ad œcumeniũ, scholasticum Isauriæ. Fertur autem expositio eius, quæ ab eo dicta est in inthronismo, in qua & vnitiuum suscepit Zenonis, & anathematizat Chalcedonen. Concilium, & communicare se confitetur Alexandrino & Cõstantinopolitano. Erant autem tunc Constantinopoli Timotheus, Alexandriæ verò Ioannes * Machiota. Et tamen dum talis esset, valuit damnare Macedonium, & expellere ab Antiochena sede Flauianum. Sed nec ipse potitus est episcopatu eius plusquã quinq; annis, sed & vexabatur in episcopatu, tanq̃ anathematizaret quidem synodum, nominaret autem episcopos synodi. Cuius expulsio ità contigisse dignoscitur: Mortuo Imperatore Anastasio, & Iustino facto Imperatore Seuerus à Vitaliano magistro militũ viro religioso & orthodoxo accusatur, quòd despiceret Imperatoris iussionem, & synodum non susciperet. Iustinus Imperator misit magistrianum, vt Seuerus Constantinopolim adduceretur, & redderet causam tractatuum suorum, quos fecerat contra synodum. Iam enim ab ipso pio Imperatore Iulianus Halicarnasseus episcopus pro eadem sancta synodo, eò quòd eam reciperet, pulsus fuerat sede. Quod sciens Seuerus, & præuidens, quid sibi immineret, clàm nocte descendit Seleuciam, & nauim conscendens, fugit Alexandriam, ad quam ciuitatem & Iulianus fugerat. Ordinatusque est pro eo archiepiscopus Antiochiæ Paulus orthodoxus, suscipiens Chalcedonen. synodum. Eo tempore Alexandriæ mortuo Dioscoro iuniore, Timotheus ecclesiæ ipsius susceperat episcopatum à quo gratissimè suscepti Seuerus & Iulianus, sedebant ad * laborem. Sub isto Timotheo, de corruptibili & incorruptibili, apud ipsam ecclesiam quæstio mota est hoc modo: Requisiuit quidam monachus Seuerum, quid oporteret dicere Corpus Domini nostri Iesu Christi, corruptibile, an incorruptibile: Ille respondit ei, sanctos patres corruptibile illud dixisse. Hoc audientes quidam Alexandrinorum, cùm requisissent Iulianum in alio loco sedentem, quid & ipse diceret de eadem quæstione, ille dixit sanctos patres contraria dicere. Horũ itaque singuli statuere responsum propriũ volentes, scripserũt libros aduersus alterutrum. Qui venientes in multitudinem ciuitatis, ecclesiã illam diuiserunt: & alios quidem, fecerunt Corrupticolas appellari: verùm incorruptibilitatis assertores, Phantasiastas. Timotheus verò, magis sententiam Seueri secutus est. Cui cùm diceret Themistius diaconus eius, Si corpus Christi corruptibile est, debemus eum dicere, & aliqua ignorâsse, sicut de Lazaro. Hoc Timotheus negauit dicendum. A cuius communione Themistius desciscens, schisma fecit. Et ab ipso dicti sunt in Aegypto Themistiani.

Marginalia: Hic Seuer⁹ author est sectæ Acephalorum. — *Machiota. — *Labrans. — Aphthardocitarum hæresis, quod Christi corpus à conceptione sua sit incorruptibile, quam Iulianus sub finem vitæ hausit, & pro ea pugnans, vexarit catholicos Euagr. 4 c. 39. — Corrupticolæ. — Phantasiastæ.

§ DE GAIANO ET THEOdosio. Cap. XX.

DVm hæc Alexandriæ aguntur, defuncto Bonifacio Papa Romano, Ioannes cognomento Mercurius, sedis Apostolicæ suscepit præsulatum. Ad quem missi sunt ab Imperatore Iustiniano Hypatius Ephesiorum episcopus, & Demetrius à Philippis, consulere sedem Apostolicã contra legatos * Acumicorum, Cyrum & Eulogium, negantes esse confitendum beatã Mariam verè & propriè Dei genitricem, & vnum de Trinitate incarnatum, & carne passum. Sed Papa Ioannes, nobis ibi positis, hoc confitendum epistola sua firmauit, & Imperatori direxit. A cuius cõione discedentes Romæ quidam monachi,* Acymicorũ legatos sequuti sunt, & vsque nunc hanc de Christo cõfessionem non suscipiunt. Ea tempestate mortuo Epiphanio Cõstãtinopolitano episcopo, Theodora Augusta Anthimum trãstulit in eandem sedem, qui fuit episcopus ciuitatis Trapezunti regionis Ponti, latenter Chalcedonense Concilium non suscipientem. Verùm defuncto Timotheo Alexandrino episcopo, studio & permissione Calotychi cubicularij partis Theodoræ Augustæ, Theodosius ordinat. Qui licèt haberet cleri decretum, contradicere volentibus non permisit certamen populi. Monachorum quos non habuit, * pro Gaiano fuerunt. Consuetudo quidem est Alexandriæ, illum qui defun-

Marginalia: * Acymicorum.

defuncto succedit, excubias super defuncti corpus agere, manumque dexterã eius, capiti suo imponere, & sepulto manibus suis, accipere collo suo B. Marci palliũ, & iune legitimè sedere. Dum hæc Theodosius pertentat, cognouerunt populi & monasteria, quid esset factum vespere in episcopio studio Calotychij & iudicium, id est, Aristomachii ducis & Dioscori augustalis. Mox Theodosium psequuti sunt, & expulerunt, oè colligeret funus Timothei. Inthronizauerunt autem, Gaianum, qui fuit tunc archiepiscopus ex parte assertorũ incorruptibilitatis. Habens autem consentaneos aliquantos ex clero, & possessores ciuitatis, & corporatos, & milites, & nobiles, & omnem prouinciam, permansit Gaianus in episcopato dies centum tres. Post hæc à iudicibus pulsus, abscessit: Et post menses duos. Narses cubicularius missus ad Augusta Theodora, Theodosium quidem inthronizauit, porrò Gaianum misit in exilium. Qui adductus Carthaginem magnam, & indè quasi Sardiniã directus, q d de eo contigit, ignoratur. Mansit autẽ Theodosius in sede annum vnum & menses quatuor, paucis ei communicantibus. Plurimi enim communicabant ad nomen Gaiani: Populi autem pugnauerunt pro Gaiano multis diebus. Qui cæsi à militibus, maiorem sui partem amiserunt. Sed & militum maior cecidit numerus. Vincebatur autem Narses non armis, sed ciuitatis concordia. De superioribus domorum iactabant mulieres super milites, quicquid manibus occurrisset. At ille igne vicit, quod ferro non potuit. Diuisa est vsque nunc illa ciuitas hoc schismate, vt Gaianitæ & Theodosiani in ea vocentur, id est, Phantasiastæ & Corrupticolæ. Nouissimè Theodosius de sede discessit, non ferens seditiones & bella, quæ contra eum exercebantur à populo: Missus est Constantinopolim cum honore, eò quòd ità Augustæ scripta præciperent. Quò illo veniente, promittebat Augusta Imperatori, quoniam posset Theodosius Chalcedonen. suscipere synodum: sed persistente & nolente eo, cum eius voluntate foràs ciuitatem regiam sexto millario in exilium missus est, iuxta Basilicam Arisphocæ, in via, quæ ducit ad Stomapontem. Viuitque vsque nunc.

DE AGAPETO PAPA, ET Anthimo Constantinopolitano episcopo. Cap. 21.

VERUM mortuo Ioãne Mercurio, Agapetus archidiaconus Romanæ Ecclesiæ, Papa ordinatur in regulis ecclesiasticis apprimè eruditus. Quo tempore Theodatus rex Gothorum, scribens ipsi Papæ & senatui Romano, intentminatur, non solum senatores, sed & vxores & filios, filiasque eorum gladio se interempturum, nisi egissent apud Imperatorem, vt destinatum exercitum suũ de Italia submoneret. Sed Papa pro eadem causa, legatione suscepta, Constantinopolim profectus est. Et primùm quidẽ honorificè suscipiens directos sibi ab Imperatore, spreuit tñ Anthimum eumque ad salutandum suscipere noluit. Deindè viso principe, causam agebat legationis susceptæ. Imperator autẽ pro multis fisci expẽsis ab Italia destinatum exercitum auertere nolens, supplicationes papæ noluit audire: At ille, quod* summũ fuit, Chri legatiõe fungebat. * suum
Deniq; petẽtibus principibus, vt Anthimũ Papa in salutatione & cõmunicatione susciperet, ille fieri inquit posse, si libello probaret orthodoxũ, & ad cathedrã suã reuerteretur. Impossibile esse aiebat, translatitium hominem in illa sede permanere. Augusta verò clam promittente munera multa, & rurs* papæ minas intentante, in hoc Papa pstitit, nè eius audiret petitionem. Anthimus verò videns se sede pulsum, pallium, quod habuit, Imperatoribus reddidit, & discessit, vbi eum Augusta suo patrocinio tueretur. Tunc Papa principis fauore* Menam pro eo ordinauit antistitem, consecrans eum manu sua in basilica sanctæ Mariæ. Fuit iste * Menas præpositus xenodochij maioris, quod vocatur Samson, genere Alexandrinus, suscipiens Chalcedonensem Synodum.

DE SILVERIO ET VIGIlio. Cap. XXII.

HIS peractis, cõstituens Papa apud Imperatorem apocrisarium Ecclesiæ suæ Pelagium diaconum suum, dum in Italiam reuerti disponit, Constantinopoli obijt. De cuius decessu audiens Romana ciuitas, Siluerium subdiaconum, Hormisdæ quondàm Papæ filium, elegit ordinandum. Augusta verò vocans Vigilium Agapeti diaconum, profiteri sibi secretò ab eo flagitauit, vt si Papa fieret, tolleret synodum, & scriberet Theodosio, Anthimo, & Seuero, & per epistolam suam eorum firmaret fidem, promittens dare ei præceptũ ad Belisariũ, vt Papa ordinaretur, & dari centenaria septem. Lubenter ergò suscepit Vigilius promissum eius, amore episcopatûs & auri. Et facta professione Romam profectus est: vbi veniens, inuenit Siluerium Papam ordinatum. Quin & Rauennæ reperit Belisarium in eadem vrbe sedentem, eamq; obtinentem. Cui tradens præceptum Augustæ, promisit ei duo auri centenaria, si Siluerio remoto, ordinaretur ipse pro eo. Belisarius verò Romam reuersus, euocãs Siluerium ad palatium, intentabat ei calumniam, quasi Gotthis scripsisset, vt Romam introirent. Fertur autem Marcum quendam scholasticum, & Iulianũ quendam prætorianum fictas de nomine

Silue-

Silnerij composuisse literas Regi Gotthorũ scriptas, ex quibus conuinceretur Siluerius Romanam velle perdere ciuitatem. Secretò autem Belissarius & eius coniunx, persuadebant Siluerio implere pceptum Augustæ, vt tolleretur Chalcedoneñ. Synodus, & per epistolam suam hæreticorum firmaret fidẽ. Qui mox de palatio egressus, quid de eo fieret, cõsiliarijs suis loquutus est. Et veniens contulit se in Basilicam B. Mariæ Sabinæ, ibiqne manebat, vbi & directus est ad eum Photis filius Antoninæ Patriciæ, vt præstito sacramento, inuitaret eum venire ad palatium. Qui aũt Siluerio adstabant, psuadebãt ei, nè Græcorũ crederet iuramentis. Ille tñ exijt, & ad palatiũ venit. Et illa quidẽ die ꝓ iuramento ad Ecclesiã redire pmissus est. Ad quem rursùs mandauit Belissarius, vt ad palatium veniret. Qui de ecclesia exire nolebat, dolos sibi præparatos agnoscens. Sed posteà orans, & causam suam Dño commendans, exijt, & ad palatium venit. Qui solns ingressus, à suis vlterius non est visus. Et alia die Belissarius, cõuocatis presbyteris & diaconibus & clericis omnibus, mandauit eis, vt alium sibi Papam eligerent. Quibus dubitantibus, & nonnullis ridentibus, fauore Belissarij ordinatus est Vigilius. Siluerius autem in exilium missus est in ciuitatem ꝓuinciæ Lyciæ, quæ Patara dicitur. Post ordinationem ergò suam compellabatur Vigilius à Belissario implere promissionem suã, quam Augnstæ promiserat, & vt sibi redderet duo auri centenaria promissa. Vigilius autem timore Romanorum, & auaritia patrocinante, nolebat sponsiones suas implere. Sed Siluerio veniente Pataram, venerabilis episcopus ciuitatis ipsius venit ad Imperatorem, & iudicium Dei contestatus est de tantæ sedis episcopi expulsione, multos esse dicens in hoc mundo reges, & non esse vnum, sicut ille* Papa est super Ecclesiã mũdi totius, à sua sede expulsus. Quem audiẽs Imperator, reuocari Romam Siluerium iussit, & de literis illis iudicium fieri, vt si probaretur, ab ipso fuisse scriptas, in quacunq; ciuitate episcopus degeret: si autẽ falsæ fuissent probatæ, restitueretur sedi suæ. Pelagius verò currens cum voluntate Augustæ, volebat irritum facere Imperatoris præceptum, nè Silnerius Romã reuerteretur: sed præualente Imperatoris iussione, Siluerius ad Italiam reductus est. Cuius aduentu territus Vigilius, nè sede pelleretur, Belissario mandauit: Trade mihi Siluerium, alioqnin non possum facere, quod à me exigis. Ità Siluerius traditus est duobus Vigilij defensoribus & seruis eius. Qui in Palmariam insulam adductus, sub eorum custodia defecit inedia. *Scribunt Historici (auctor Pontificalis, Paulus Diac. in Iustiniano; Annonius de rebus gestis Francorum lib. 2. c. 32. Mar. Scotus, & alij) Vigilium iam Pontificem factum, constantissimè negasse assensum petitionibus Theodoræ Augustæ, nec diris supplicijs ad consen sum adigi potuisse. Quæ ergò hic vsque ad capitis huius finem habentur, ab improbo quodam nebulone conficta videntur, meritoq; vt suspecta reijciuntur.*

*Vnus Papa super Ecclesiã mundi totius.

Vel dicendum est, non hæretico animo illa scripsisse, sed tantum cupiditate prolapsum; idq; tum, cum nondum erat verus Pontifex viuente adhuc Siluerio. Quo defuncto, cum iam, à clero, & populo confirmatus esset verus Pontifex, nullo modo adduci potuit, vt fidem catholicam proderet. quinetiã, vt asserit D. Gregorius lib. 2. epist. 36. in urbe Regia constitutus, contra Theodorã tunc Augustã, & Acephalos, dãnationis promulgauit sententiam. Vigilius autem per Antoninam Belissarij coniugem implens professionem suam, quam Augustæ fecerat, talem scripsit epistolã: Dominis & Christis Vigilins. Scio quidem, quia ad sanctitatem vestram anteà fidei meæ credulitas, Deo adiuuante, peruenit. Sed quia modò gloriosa filia mea patritia Antonina, Christianissima, desideria mea fecit impleri, quòd fraterni tati vestræ præsentia scripta transmitterem: salutans ergò vos gratia, qua nos Deo nostro Christo Saluatori coniungimnr, & eã fidẽ, quam teneo Deo adiuuãte, & tenuisse & tenere significo, sciens, quia illud inter nos prædicamus & legimus, vt & anima vna sit, & cor vnum in Deo. * Profectũs mei, qui vester est, Deo adiuuante, vobis gaudia maturauit ex meo animo, sciens fraternitatem vestram quæ optat, & libenter amplecti. Oportet ergò vt hæc, quæ vobis scribo, nullus agnoscat: sed magìs tanquàm inspectum hic me sapientia vestra ante alios existimet habere, vt faciliùs possim hæc, quæ cœpi, operari & perficere. Et subscriptio: Orate pro nobis Deum, mihi, fratres, in Christo Domino nostro charitate coniuncti. Sub hac epistola Vigilius fidem suam scripsit, in qua duas in Christo damnauit naturas, & resoluens tomum Papæ Leonis, sic dixit: Non duas Christum naturas confitemur, sed ex duabus naturis cõpositum vnum filium, vnum Christum, vnũ Dominum. Et iterùm: Qui dicit in Christo duas formas, vnaquaque agente cum sua communione, & non confitetur vnam personam, unam essentiam, anathema sit. Qui dicit, quia hic quidem miracula faciebat, hoc verò passionibus succumbebat: & non confitetur miracula & passiones vnius eiusdemq; ne, quas sponte sua sustinuit carne nobis consubstantiali, anathema sit. Qui dicit, quòd Christus velut homo, misericordia dignatus est: & non dicit ipsum Deum verbũ & crucifixum esse, vt misereatur nobis, anathema sit. Anathematizamus ergò Paulum Samosatenum, Dioscorum, Theodorum, & Theodoritum, & omnes, qui eorum statuta coluerunt, vel colunt. Et hæc Vigilius scribens hæreticis occultè, permansit sedens. In

Actor. 4.
* Prouectus

quo

quo impletum est illud testimonium, quod Salomon in Prouerbijs dicit: Edent viæ suæ fructus, & consilijs suis saturabuntur. Ab ipsa hæresi afflictus Vigilius, nec coronatus, qualem vitæ terminum suscepit, notum est omnibus. Sed redeamus ad causam Alexandrinorum.

Siquidem Romā rediens, in Sicilia decessit.

Omnino non benè sensisse Liberatus videtur de Vigilio; sed vt de eius initijs meritò; ita de medijs et fine, nō meritò. Siquidē, quod malè promisit; optimè, præstare recusauit, & nullis minis aut tormētis, ad præstandū induci potuit. ob quā cōstantis animi in tuēda fide catholica sententiā, à D. Greg. & alijs commendatur.

DE PAVLO ALEXANDRINO *Archiepiscopo, & monachis Hierosolymorum.* Cap. XXIII.

POstquàm ergò Theodosius Alexandrinus in exiliū missus est, Paulus quidam vnus abbatum Tabennensiū monachorū, ad Alexandrinā sedē ordinatur eps, Pelagio interueniente apocrisario Romano. planè orthodoxus, suscipiēs Chalcedonen. Synodū. Ordinatus est à Menna Cōstantinopoli, præsente eodem Pelagio responsario Vigilij, & apocrisarijs Euphremij Antiocheni, & apocrisarijs Petri Hierosolymorum. Seuerus autem Antiochenus iam fuerat condemnatus, & Anthimus Constantinopolitanus ab Agapeto Papa Romano, & Menna Constantinopolitano, & libellis datis aduersùs eos Imperatori Iustiniano à præsulibus monasteriorum præsulibus primæ & secundæ Syriæ, & præsulibus monasteriorum Hierosolymorum & eremi. Hoc ergò modo vnitas facta est ecclesiarum, anno decimo Imperij gloriosi Iustiniani Augusti. Iste Paulus spretus erat Constantinopoli, vt dicitur, ab aliquibus monachis suis, & venerat Constantinopolim pro se agere apud Imperatorem. Qui diuino nutu cathedram vacantem inueniens, meruit per Pelagium diaconum Alexandriæ Episcopatum. Accepitq; ab Imperatore potestatem super ordinationem ducum & tribunorū, vt remoueret hæreticos, & p eis orthodoxos ordinaret. Per illos enī populi inualescebant. Qui Alexandriam descendens, timore sui suaq; industria omnem ciuitatem & omnia monasteria addoxerat suscipere Chalcedonen. Synodum, nisi interuentu Diaboli talis emergeret causa. Cogitante Paulo epo remouere Eliam magistrū militū, Psoius quidā diaconus & œconomus ecclesiæ, amicus Eliæ, p portitores literarum velocissimos pedestres, quos Aegyptij Simacos vocant, oia molimina Pauli, Eliæ scribebat. Contigit aūt, Paulū inuenire literas eius Aegyptiacè scriptas, & legere, & timens, qd de Proterio contigerat, solicitus de eo factus est. & cœpit Psoiū cōpellere, facere rōnes ecclesiæ. Quē tradidit iudici, & Imperatori de eo retulit. Eo tēpore apud Alexandriā Rhodo erat augustalis, qui eū accipiēs custodiendū vsq; ad Imperatoris pceptum, cōsilio cuiusdā prioris ciuitatis, noie Arsenij, acceptis muneribus, inscio (vt fertur) Episcopo, clàm nocte totis viribus eū magno cruciatu occidit. Cuius filij & affines Imperatorē interpellantes, suggesserāt ei; quia vi eorū parens debitū mortis persoluisset. Qd audiens Imperator, vocauit Liberiū, & fecit Augustalē, misitq; eum Alexandriā, inquirere causam. Ad quā vrbē Liberius cùm venisset, Rhodonem ad se venire iussit, & ab eo requirebat, quo occidisset diaconū. Ille verò respondit, iussione Epi factum fuisse: habere se Imperatoris delegationē aiebat, vt quicquid iuberet Episcopus, modis oibus impleret. Sed negāte Paulo episcopo, & se nescire clamitante, prior ille ciuitatis Arsenius, homicidij illius author inuentus, morte mulctatus est. Porrò epo Paulo Gazam in exilio misso, Rhodo cū gestis de eo actis directus est Constantinopolim. Cuius gesta cum intra palatium legerentur principi, iussit eum ab scurrone duci, & foràs regiam ciuitatē occidi. Et post hæc misit Imperator Pelagiū diaconū & apocrisarium primæ sedis Romanæ Antiochiam cum sacris suis, quibus præcepit, vt cum Euphremio eiusdem vrbis Episcopo, & Petrus Hierosolymita, & Hypatius Ephesinus venirent Gazam, & Paulo episcopo pallium auferrent, eumq; & deponerent. Pelagius ergò profectus Antiochiā, & indè Hierosolymā, cum memoratis Patriarchis & aliquātis episcopis venit Gazam. Et auferentes Paulo pallium, deposuerunt eum, & ordinauerunt pro illo Zoilū, quē posteà Imperator deposuit, & Apollinarem ordinauit, qui nunc est præsul ipsius Alexandrinæ ecclesiæ. Sed redeūte Pelagio Constantinopolim, monachi quidam ab Hierosolymis, per quos Pelagius in Gazam transitum habuit, venerunt ad eum in comitatu, portantes capitula de libris Origenis excerpta, volentes agere apud Imperatorem, vt Origenes damnaretur cum illis capitulis. Igitur Pelagius æmulus existēs Theodoro Cæsareæ Cappadociæ episcopo, volens ei nocere, eò quòd esset Origenis defensor, vnà cum Menna archiepiscopo Constantinopolitano, flagitabat à Principe, vt iuberet fieri, quod illi monachi supplicabāt, vt Origenes dānaretur, ipsaq; capitula talia docentia. Annuit Imperator facillimè, gaudēs se de talibus causis iudicium ferre. Iubente eo, dictata est in Origenem & illa capitula anathematis damnatio, quam subscribentes, vnà cū Menna archiepiscopo apud Constantinopolim reperti, deindè directa est Vigilio Romano episcopo, Zoilo Alexandrino, Euphremio Antiocheno, & Petro Hierosolymitano. Quibus eam accipientibus & subscribentibus, Origenes damnatus est mortuus, qui viuens olim fuerat antè damnatus.

Origenis dānatio facta est in 5. Synod œcumenica.

DE

DE PELAGIO ET THEOdoro, Cap. XXIIII.

ET reserato adimaduersarijs Ecclesię, vt mortuus damnaretur, Theodorus Cæsareæ Cappadociæ episcopus, dilectus & familiaris principum, secta Acephalus, Origenis aūt defensor acerrimus, & Pelagio æmulus, cognoscens Origenem fuisse damnatū, dolore damnationis eius, ad Ecclesiæ conturbationem, damnationem molitus est in Theodorum Mopsuestenum, eo quod Theodorus multa opuscula ediderit contra Origenem, exosusq; & accusabilis haberetur ab Origenistis, & maximè quòd synodus Chalcedoneñ. (sicut probatur) laudes eius susceperit in tribus epistolis. Cuius damnationē memoratus Theodorus tali machinatione perfecit: Scribente principe contra Acephalos in defensionem synodi Chalcedonen. accedens idem Theodorus Cappadox vnà cū suis satellitibus, qui sub nomine catholico Acephalis studebant, cū Theodoræ Augustę fauore Imperatori suggessit, scribendi laborem nō eum debere pati, quandò compēdiò posset Acephalos omnes ad suam communionem adducere. Siquidem illi (inquit) hoc offenduntur in synodo Chalcedoneñ. quòd laudes susceperit Theodori Mopsuesteni episcopi, epistolamque Ibæ, quæ per omnia Nestoriana esse cognoscitur, Synodus ipsa iudicio suo pronunciauerit orthodoxā. Qui Theodorus, si cum dictis suis & hac epistola anathematizetur, tanq̃ retractata Synodus atq; purgata, suscipietur ab eis per omnia & in omnibus, & sine pietatis vestræ labore Ecclesiæ catholicæ sociati, gaudente vniuersali Ecclesia, clementiæ vestræ laus erit sempiterna. Hæc audiens Imperator, & dolum dolosorum minimè prospiciens, suggestionem eorū libenter accepit, & hoc se facere promptissimè spopondit. Sed rursùs illi callida fraude rogauerunt eum, vt dictaret librum in damnationem trium capitulorum: quo libro eius edito, & toti mundo manifestato, dum emēdare princeps erubescit, irreuocabilis causa fieret. Sciebant enim, principem solita pietate, scandalo emergente, sententiā suam posse corrigere, seseque ad periculum peruenire. Annuit eis princeps, & hoc se lætus implere promisit. Et relinquens operis sui studium, vnum in damnationem trium capitulorum condidit librum, pro delictis nostris, nobis omnibus notissimum. Cætera verò, quę subsequenter in episcopis & catholica Ecclesia ab eodem principe facta sunt, quomodò consentientes episcopi in trium damnationem capitulorum, muneribus ditabantur, vel non consentiētes depositi, in exilium missi sunt, vel aliqui fuga latitantes, in angustiis felicem exitum susceperunt, quoniam nota sunt omnibus, puto nunc à me silenda. Illud liquere omnibus credo, per Pelagium diaconum, & Theodorum Cæsareæ Cappadociæ episcopum, hoc scandalum in ecclesiam fuisse ingressum. Quod etiàm publicè ipse Theodorus clamitauit, se & Pelagium viuos incendendos, per quos hoc scandalum introiuit in mundum.

¶ Finis huius Breuiarij sancti Liberati archidiaconi ecclesiæ Carthagineñ.

Candido Lectori F. Laurentius Surius S.

SVnt in hoc Liberati Breuiario nonnulla presertim capite 22. & 24. q̃ certè cautè & cum iudicio legenda sint. Nam cum alijs historicis non consentiunt, & nescio quid monstri parturire videantur. Quòd autē nonnunquàm asserit, in Chalcedonensi synodo approbatam esse Ibæ Episcopi Edesseni epistolā ad Marim Persam, & quædam alia, id num verò consentaneum sit, ex synodo 5. Cōstantinopolitana, nunc recēns addita, facilè perspicere licebit. Atque tametsi in synodo Chalcedonensi quædam fortassis legantur eiusmodi, tamen quinta synodus disertis verbis negat, Ibæ Epistolam hanc ab illo Concilio approbatam, vocatq; eam impiam, planeq; reiicit & anathematizat, sicut & Theodorum Mopsuestenum & scripta illius. Itaq; ad 5. synodum vniuersalem, quæ nunc demùm prodit in publicum, recurrendum est, in qua diffusè tractatur de Theodori Mopsuesteni scriptis, atque de Ibæ Edesseni epistola, ex quorum collatione quid de ijs, quæ apud Liberatum capit. 24. & alijs quibusdam locis habentur, statuendum sit, haud obscurè apparebit. Nec vacat suspicione, quòd Episcopo trium capitulorum damnationi subscribentes ait Liberatus (si tamen non ab alio quopiā hæc inserta sunt) fuisse ab Imperatore muneribus affectos, & alios ea approbantes, in angustijs felicem exitum suscepisse: cùm satis euidenter 5. Synodus doceat catholicos esse non posse, qui ea capitula probent. Verùm, vt dixi, hęc & pleraque alia scitu digna Lector studiosus in 5. Synodo offendet.

DECRETA PELAGII PAPÆ I.

Ex libro Pontificali.

A. D. 555.

Elagius natione Romanus, ex patre Ioanne Vicariano, sedit annos 11. Menses 10. dies 18. Et dum non essent episcopi, qui eum ordinarent, inuenti sunt duo episcopi, Ioannes de Perusio, & Bonus de Ferentino, & Andreas presbyter de Ostia, & ordinauerunt eum pontificem. Tunc enim non erant in clero, qui eum possent promouere. Et multitudo religiosorum, sapientum & nobilium, subduxerant se à communione eius, dicentes, quia in morte Vigilij Papæ se immiscuit, vt tantis pœnis affligeretur. Eodem tempore Narses & Pelagius Papa, consilio inito, data litania à sancto Pancratio cum hymnis & canticis spiritalibus, venerunt ad sanctum Petrum Apostolum. Qui Pelagius tenens Euangelia & crucem Domini super caput suum, in ambonem ascendit. Et sic satisfecit cuncto populo & plebi, quia nullum malum peregisset contra Vigilium. Itē adiecit Pelagius Papa, & dixit: Peto, vt petitionem meam confirmetis, vt si quis ille est, qui promouendus est in sancta ecclesia, ab ostiario vsque ad gradum episcopatus, neq; per aurum, neque per aliquas promissiones proficiat: (vos enim omnes scitis, quia hoc Simoniacum est) sed si quis ille est doctus in opere Dei, bonam vitam habens, non per dationem, sed per bonam conuersationem, iubemus eum vsque ad primum gradum venire. Eodem tempore ecclesiæ rebus præfecit Valentinum notariū suum timentem Deū, & restitui fecit omnia vasa aurea & argērea, & pallia per omnes ecclesias. Eodem tempore initiata est basilica Apostolorum Philippi & Iacobi. Quæ dū initiaretur fabricari, mortuus est, & sepultus in basilica B. Petri Apostoli 6. Nonas Martias. Hic fecit ordinationēs duas per mensēm Decembrium, presbyteros 26. diacones 9. episcopos per diuersa loca numero 49. Et cessauit episcopatus mēses 3. dies 25.

Alij An. 10. men. 10 d. 18. alij An. 4. tantum tribuunt.

Litaniarū & processionū vsus.

EPISTOLA PELAGII PAPÆ primi ad Vigilium Episcopum.

Forte vigilio, qui ex Augustodunensi Arelatēsis epis. factus est, vt est apud Turonensem lib. 9. Hist. Fr. ad quem plures extant D. Gregorij epistolæ.

Elagius Episcop' Vigilio Coepiscopo salutem.

Gaudeo fidei deuotione, quòd religiosum studium & diuinum officium dignanter impendis, & maximè, quòd fidei inimicos æmularis, Apostolicæ sedis quærens exempla. Didici sanè tam per latorem litterarum tuarum, quàm & per literas tuas, quòd sint quidam penès vos, qui dicentes garriunt, qualiter pater & filius vnus potest esse Deus, cùm præter patrem alius non sit Deus, qui dicatur ingenitus atq; inuisibilis. Hi sanè, si scirēt donum Dei, & veræ fidei regulas intelligerent, nequaquàm talia mussitarent. Sed quia non habentes mundum cor, quo vidère secreta Dei, & intelligere mysteria valeant diuina, mundanda sunt priùs corda eorum per pœnitentiam, vt intelligere postmodum & capere lumen veritatis possint: quibus tamen, ad eorum ac multorum illuminationem, corrigendo talium errorem, Apostolica authoritate respondendum est ità: Quomodò vos patrem & filium vnum profiteri non vultis? Eos enim nos vnum & verum Deum à prophetis & Apostolis ostendimus prædicatum, à quibus etiàm spiritūsanctum credimus non esse discretum, Esaia propheta dicente: Ego sum Deus, & non est alius præter me. Et: Per memetipsum iuro, quia exiuit ex ore meo veritas, & sermo meus non * auertitur, quia mihi inclinabitur omne genu, & omnis lingua iurabit per Dominum, dicens: Iustitia & gloria ad eum veniet. Et vt hoc in testimonio patrem simul & filium cognoscas fuisse, Paulum audi dicentem: Vt in nomine (inquit) Iesu omne genu flectatur cœlestium, terrestrium, & infernorum: & omnis lingua confiteatur, quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei patris omnipotentis. Quòd si iste filius minor est patre suo, ergò minorata est gloria patris in filio. Et vbi est, quod in Salomone scriptura loquitur, dicens: Sicut etiàm in conspectu eorum (inquit) magnificatus es in nobis, ità in conspectu nostro magnificaberis in illis, vt cognoscant te, sicut & nos cognouimus, quoniam non est Deus præter te, Domine? Diligenter attende, & agnosce filium esse, qui magnificabitur in iudicio, dum venerit viuos & mortuos iudicare. Item Esaias: Audite domus Iacob, & residuum domus Israel, qui egredimini ex vtero meo, & erudimini à pueró vsque ad senectutem. Ab initio ego sum, & quousq; senescatis, ego sum. Ego vos feci, & ego sustineo. Ego remittam, & ego suscipiam, dicit Dominus. Et iterùm: Ego sum Dominus Deus, & præter me non est alius Deus, annuncians nouissima priusquàm fiant, & statim consummata sunt. Item alibi: Audi me, Iacob & Israel, quem ego feci. Ego sum Dominus Deus tuus, & non est alius præter me. Item alibi: Ego sum Dominus Deus tuus, primus & ego nouissimus, & in ea, quæ superuentura sunt in nouissimo, ego sum. Item alibi: Ego sum Deus, qui te creaui, qui te adiuui, & communiui dextera mea. Et vnitatem patris & filij assignans, loquitur dicens: Ego testis vester, dicit Dominus Deus, & puer meus, tu quem ego elegi, vt sciatis & credatis, quia ego sum. Ante

Esa. 45. d

* reuertet

Philip. 2. b

Ecc. 36. a

Esai. 46. a

Esa. 45. c

Esa. 44. a b intermixtim

Esa. 41. b c

Esa. 43. b

Ante me non fuit alius Deus, & post me nõ erit. Vnum hæretice elige è duobus: Aut fatere patrem & filium vnum Deum, aut si solum patrem Deum esse contendis, ergò tibi Dominus Iesus Christus Dei filius non erit
Esa. 44.d Deus, quia scriptum est: Ante me non fuit alius Deus, & post me non erit. Si secundùm te ità est, cur Apostolus talia prædicat, & eundem filium, Deum super omnia benedi-
Rom. 9.b ctum insinuat? Quorum patres (inquit) ex quibus Christus secundùm carnem, qui est super omnia DEVS benedictus in sæcula.
Esa. 43.a Item Esaias dicit: Dominus Deus Israel, qui liberauit eum de Ægypto. Ego sum primus, & ego post hæc, & præter me non est Deus, sicut ego sum, qui stet, & vocet, & præparet mihi, ex quo hominem feci in seculo. Item
Esa. 45.a alibi: In te est Deus, & nesciebamus: Deus, & non est alius Deus præter te. Tu enim es Deus, & nesciebamus, Deus Israel Saluator. Vnus Deus non sunt Pater & Filius? Quis est hic Deus, in quo esse dicitur Deus, præter quem alium Deum non esse Propheta sępè numero singulari protestatur? Et Hiere-
Baruch 3.b mias: Hic Deus noster, ait, & non applicabitur alter ad eum, qui inuenit omnem scientiæ viam, & dedit eam Iacob puero suo, & Israel dilecto suo. Post hæc in terris visus est & inter homines conuersatus est. Et in Salo-
Eccl. 36. a. & mone: Miserere nobis, Deus omnium, & ostende nobis lumen miserationis, & immitte timorem tuum super gentes, quæ non
Deut. 4. e 3. Reg. 8.c exquisierunt te, vt cognoscant, quia non est alius Deus, nisi tu. Item ibi: Domine Deus Israel, non est tibi similis in cœlo sursùm, neque in terra deorsùm. Et Psal. 17. Quoniã quis Deus præter Dominum, aut quis Deus
Gen. 19. e præter Deum nostrum? Et in Geneseos: Et pluit Dominus à Domino ignem & sulfur super Sodomam & Gomorrham, & euertit ciuitates illas. Si solus pater Deus est, quis pluit ignem & sulfur à Domino, vt supradictas ciuitates euerteret, quæso responde. Et
Deut. 2.b in Deuteronomio: Dominus solus deducebat eos, & non fuit cum illis Deus alienus.
Rom. 3. d Et Paulus Apostolus: Vnus Deus, qui iustificat circuncisionem ex fide, & præputium
2. Cor. 5. d per fidem. Et ad Corinthios: Deus erat in Christo, mundum reconcilians sibi. Et ite-
Galat. 3 d rùm: Non est Deus nisi vnus. Et ad Galatas: Mediator autem vnius non est, Deus autem vnus est. [illegible] vnitatem Patris & Filij & Spiritus sa[illegible] onstrans, Ephesijs scribens, ità
Ephe. 4 a confirmat: Sufferentes inuicem in charitate, soliciti seruare vnitatem spiritus in vinculo pacis. Vnum corpus & vnus spiritus, sicut vocati estis in una spe vocationis vestræ. Vnus Dominus, vna fides, vnum baptisma, vnus Deus. Si enim prædicti hæretici vnitatem fidei voluerint simplici corde recipere,
Suprà in epistola B. ... Papæ. ex hoc iam testimonio in vno spiritu possunt simul Patris & filij vnitatem condiscere. Patrem sigitur (vt ipsi se dicunt inuenisse

in diuinis literis) genitum propriè positum, nec legere possunt penitùs, nec probare. Sed quia idipsum fides exigit Christiana, absq; vlla dubitatione ingenitus creditur, qui tamen secundùm seriem scripturarum, in filio à se genito, visus esse monstratur. Apostolus verò Paulus missionem filij Dei in Spiritu-sancto longè * antè conspiciens, Romanæ ecclesiæ scribens, hæc testatus est, dicens: Quod enim impossibile erat legi, in quo in- Rom. 8. a
firmabatur per carnem, Deus filium suum misit in similitudinem carnis peccati, & de peccato damnauit peccatum in carne, vt iustitia legis impleretur. Cernisne, quoniam filius non secundùm Deitatem à patre missus est, sed secũdùm carnem, quam clementer & piè pro nobis assumere non dedignatus est? Nã quòd semetipsum, exinanita maiestatis suæ potentia, idem se filius miserit, Apostolus cõtestatur, dicẽs: Semetipsum exi- Philip. 2. a
naniuit, formam serui accipiens. Humiliauit semetipsum, factus obediens vsq; ad mortẽ, mortem autem crucis. Et Esaias: Non lega- Esa. 33.d
tus, neq; Angelus, sed ipse Dominus veniet, Esa. 63. a
& saluabit * eos. Item ibi: Palàm apparui nõ Rom. 10. a
quærentibus me. Et in Hieremia: Dereliqui Hier. 12. b
domum meam, dimisi hæreditatem meam, & veni, & factus sum illis in opprobriũ. Et in Michæa: Ecce Dominus veniet, & com- Mich. 1. a
mouebuntur montes sub eo. Et in Zacharia: Gaude & exulta filia Sion, quia eccè ego Zach. 2. d
venio, & commorabor in medio tui, dicit Dominus. Et Apostolus ad Timotheum: 1. Tim. 1. d
Fidelis sermo & omni acceptione dignus, quia Iesus Christus venit in hunc mundum peccatores saluos facere. Et Malachias: Eccè Malac. 3. a
subitò veniet in templum suum Dominus, quem vos quæritis, & Angelus testamenti, quem vos vultis. Et in Euangelio: Non veni Mat. 9. b & Marc. 2. c
vocare iustos, sed peccatores in pœnitentia. Marc. 1. e
Item: Quid nobis & tibi IESV fili Dei? venisti ante tempus perdere nos? Item ibi: Luc. 19. b
Venit filius hominis quærere, & saluum facere, quod perierat. Item ibi: Ego veni, vt vi- Ioan. 10. b
tam habeant, & abundantiùs habeant. Item ibi: Nemo ascendit in cœlum, nisi qui de- Ioan. 3. b
scendit de cœlo filius hominis, qui est in cœlo. Nunquid in his tantis ac talibus testimonijs, quibus se filius Dei à semetipso venisse testatus est, poteris dicere, ab alio & non à semetipso venisse, dum manifestũ est, eum, qui carnem nostram dignanter assumpsit, voluntariè, & non ab alio missum, aduenisse? Nam qui in patre manens, vbique potentia sua cõsistit, vbi à patre mitteretur, omninò non habuit. Scimus enim quoniam nulla pars cœlorum ac terræ à conspectu patris excipitur, vbi secundùm eos à patre filius mitteretur. Interim verò det operam (quantùm fieri potest) tua dilectio, vt omnibus Ecclesiæ filijs innotescat, quid contra impiorum sensum secundùm Euangelicam doctrinam & Apostolicam prædicemus: quia

licèt plenè, quæ semper fuisset atque esset catholicorum sententia, scripserimus, tamen nunc quoq; ad confirmandas omnium mentes non parùm exhortationis addimus. Memor enim sum, me sub illius nomine Ecclesiæ præsidere, cuius à Domino Iesu Christo est glorificata confessio, & cuius fides omnes quidem hæreses destruit, sed maximè impietatem præsentis erroris expugnat. Et intelligo, aliter mihi non licere, quàm vt omnes conatus meos ei causæ, in qua vniuersalis Ecclesiæ salus infestatur, impendam. Nè autem aliqua negligentiæ occasione scripta nostra ad vos non potuerint peruenire, exemplaria eorundem nunc mittenda credimus, vt nullo modo fidei, quam defendimus, prædicatio vestræ doctrinæ notitiæ subtrahatur. Data quinto Nonas Maij, Ioanne & Narsete viris clariss. coss.

Matt. 16. c

Finis.

Damnationem trium illorum capitum in V. Synodo multi occidentales episcopi, Liguriæ maximè, Venetiæ, & Istriæ, interpretati factam in odium, & improbationem sacrosanctæ Synodi Chalcedonensis, Concilio Aquileiæ facto, quintam Synodum respuendam decreuerunt, seque ab Apostolica Ecclesia temerè segregarunt. Hoc est, quod apud Iuonem ex Beda de Temporibus, sic legimus. Synodus Aquileiæ facta, ob imperitiam fidei, quinto vniuersale Concilium suscipere diffidit; donec salutaribus Beati Papæ Sergij monitis instructa, & ipsa huic, cum cæteris Ecclesijs adnuere consentit. *Quod quidem centesimo ferè post anno contigit. Huic Platina in Sergio, sic ait.* Ecclesiam Aquileiensem, Quintam Synodum non omninò approbantem, ad sanitatem doctrina, & auctoritate sua tandem perduxit. *Cum iam multo ante Rauennas, & Mediolanensis Ecclesia ad vnitatem redijsset. Interim tamen eos Pelagius, qui Vigilio successeras, litteris & monitis, & libro ea de re scripto, vt est apud D. Gregor. lib. 2. epist. 36. ad Hiberniæ Episcopos, (nisi forte Pelagium suum proximum decessorē intelligat) adhortari non destitit, vt ad Apostolicam Ecclesiam se referrent; quod cum non impetraret, potestate & vi per Narsetem Imperatoris in Italia Vicarium, eos coercere studuit. qua de re extant litteræ apud Anselmum, Iuonem, & Gratianum, sed in partes distractæ, & alienis ferè, aut nullis inscriptionibus.*

p. 4. c. 119. Beda lib. modo insribitur de sex ætatib. sex chronicam.

Pelagius Narsæ Patricio, & Duce in Italia.

Ansel. 12. & 46. Poly. Ibid.

Quali nos de gloriæ vestræ studijs iudicio gratulemur, non solum vestram, sed multorum ac penè omnium credimus habere notitiam: & idcirco nunc de his, quæ vobis præsentibus ibi fieri stupemus, fiducialiter apud gloriam vestram duximus conquerendum. Thracius* si quidem, atque Maximilianus nomina tantum episcoporum habentes, & ecclesiasticam ibi vnitatem perturbare dicuntur, & omnes ecclesiasticas res suis vsibus applicare: intantum vt contra vnum eorum, idest Maximilianum vsq; ad nos per tam longum iter, necessitate compellente quidam infatigabiliter venientes, preces, offerrent. Ob quam causam Petrum presbyterum sedis nostræ, sed & Proiectum notarium ad eadem loca duximus destinandos; vt ea, quæ canonicis statutis à prædictis pseudoepiscopis compererint commissa, vel digna debeant ibi vitione compescere, vel eosdem ad nos vsque perducere. Et ideo salutantes paterno affectu gloriam vestram, petimus, vt præfatis, qui à nostra sede directi sunt, in omnibus præbeatis auxilium: nec putetis alicuius esse peccati, si huiusmodi homines comprimuntur. Hoc enim & diuinæ & humanæ* leges statuerunt; vt ab ecclesiæ vnitate diuisi, & eius pacem iniquissime perturbantes à sæcularibus etiam potestatibus comprimantur. Nec quidquam maius est, vnde Deo sacrificium possitis offerre; quàm si id ordinetis, vt hi, qui in suam, & aliorum pernicíem debacchantur, competenti debeant vigore compesci.

*al. Tertius

*al. mandane.

Idem ad eundem.

Non vos hominum vaniloquia retardent dicentium; quia persecutionem ecclesia faciat; dum vel ea, quæ committuntur, reprimit; vel animarum salutem requirit. Errant huiusmodi rumoris fabulatores. Non persequitur, nisi qui ad malum cogit. Qui vero malum vel factum iam punit, vel prohibet ne fiat; non persequitur iste, sed diligit. Nam si, vt illi putant, nemo nec reprimendus à malo, nec retrahendus à malo ad bonum est; humanas & diuinas leges necesse est euacuari, quæ & malis pœnam, & bonis præmia iustitia suadente constituunt. Malum autem schisma esse & per exteras etiam potestates huiusmodi homines debere opprimi, & canonicæ scripturæ auctoritas, & paternarum regularum nos veritas docet. Quisquis ergo ab Apostolicis diuisus est sedibus; in schismate eum esse non dubium est: & contra vniuersalem ecclesiam altare conatur erigere. Sed quid de talibus insertus Chalcedonensi synodo canon statuat, gloria vestra considerat, vbi post alia sic dicit. (Qui à communione seipsum suspendit, & collectam facit, & altare constituit, & noluerit vocanti episcopo consentire, & noluerit eidem acquiescere, neque obedire primo & secundo vocanti, hunc omnino damnari, nec vnquam

Deusdedit p. 1. Poly. 1. 4. 7. tit. 1. Ansl. 11. c. 47. Iuo p. c. 93.

11. q. 1. § qui presbyter.

vel orationem mereri, nec recipere eum (Gepit. l. 3. c. 24.) posse honorem. Si enim permanserit turbas faciens, & seditiones ecclesiæ; per exteram potestatem tamquam seditiosum cõprimi. Et Beatus Augustinus de talibus dicit. (Supra dist. 45. emendatæ.) Multa etiam cum inuitis benigna quadam asperitate plectendis agenda sunt, quorum potius vtilitati consulendum est, quàm voluntati. Nam in corripiendo filio, quamtumuis asperè, numquam paternus amor amittitur: fit tamen, quòd nollet, vt doleat, qui etiam inuitus videtur dolore sanandus. Ecce videtis, quemadmodum tanti testimonio patris non persequatur coercendo talia; sed diligat emendando tales semper ecclesia. Facite ergo etiam vos, quod scientes intentionem Christianitatis vestræ frequenter hortamur; & date operam, vt talia fieri vltra non liceat: sed etiam (quod vobis facillimum esse non dubito) hi, qui talia præsumpserunt ad pijssimum principem sub digna custodia dirigantur. Recolere enim debet celsitudo vestra, quid per vos Deus fecerit tempore illo, quo Istriam, & Venetias tyranno Totila possidente, Francis etiam cuncta vastantibus, non ante tamen Mediolanensem episcopum fieri permisistis, nisi ad Clementissimum principem exinde retulissetis; & quid fieri debuisset, eius iterum scriptis recognouissetis, & inter vbique feruentes hostes, Rauennam tamen, & is, qui ordinabatur, & is, qui ordinaturus erat, prouidentia culminis vestri deducti sunt. (Ans. l. 8. c. 193. Poly. l. 7. titul. 5. De hoc schismate B. Greg. lib. 4. epist. 50. & li. 7. indi. 2. epis. 20. & alibi.) De Liguribus, atque Veneticis, & Histrijs episcopis quid dicam? quos idonea est excellentia vestra & ratione & potestate reprimere, & dimittitis eos in contemptum Apostolicarum sedium de sua rusticitate gloriari: cum, si quid eos de iudicio vniuersalis synodi, quod Constantinopoli per primam nuper elapsam indictionem actum est, forte mouebat, ad sedem Apostolicam (quomodo semper factum est) electis aliquibus de suis, qui dare & accipere rationem possent, dirigere debuerunt; & non clausis oculis corpus Christi Dei nostri, hoc est, sanctam ecclesiam lacerare. Nolite ergo dubitare huiusmodi homines principali, vel iudiciali auctoritate comprimere: quia regulæ patrum hoc specialiter constituerunt, vt, si qua ecclesiastici officij persona, cui subiectus est, restiterit, vel seorsum collegerit, aut aliud altare erexerit, seu schisma fecerit; iste excommunicetur, atque damnetur. (Supra proximo capite canon Apost. 33. Antioch. 5.) Quòd si forte & hoc contempserit, & permanserit diuisiones, & schisma faciendo? per potestates publicas opprimatur. Ecce domine, * quòd animus vester forte timidus est, nè persequi videaris; (* al. de quo animus.) de patrum vobis auctoritate hæc breuiter dirigenda curaui; cum mille alia exempla, & constitutiones sint; quibus euidenter agnoscitur, vt facientes scissuras in sancta ecclesiã, non solum exilijs, sed etiam proscriptione rerum, & dura custodia per publicas potestates debeant coerceri.

Id cum perficere contenderet Narses, ab illis Episcopis, communione est interdictus. Qua de re cum Pelagium admonuisset, hoc ab eo responsum retulit.

PELAGIVS NARSAE PATRICIO.

RELEGENTES literas excellentiæ vestræ; de iniuria quidem, quam vobis iniquorum hominum præsumptio ingessit, valde doluimus. (Ans. l. 12. c. 47. Poly. ibidẽ) Sed quia scimus occulto Dei iudicio animam vestram, etsi per aliorum iniquitatem, & superbiam, à contaminatione schismatis custoditam; egimus omnipotenti Deo gratias. qui etiam de malis hominum actibus bona operari consueuit. Nec enim sine illius prouidentia factum esse credendum est; vt insensati, & peruersi homines ad hoc vsque prosilirent, vt suam diuisionem, catholicam esse credentes ecclesiam, à sua vos pollutione prohiberent. Sic enim per misericordiam Dei etiam nescientibus illis hoc factum est; vt à schismaticorum factione * eruti, catholicæ, quam diligitis, seruari vos contigisset ecclesiæ. (* al. collegio) Quamuis igitur vestra per aliorum scelus vultas facta sit; nolite tamen impunitam præsumptionem iniquorum hominum grassari permittere. Si enim hoc, quod in vestram gloriam præsumpserunt, non fuerit vindicta compressum; quòd in minoribus non valeant puniri, ambigi vltra non debet. Exercete igitur in talibus debitam auctoritatem: & ne eis amplius talia committendi spiritus * crescat; vestris coercitionibus (* al. spes) reprimantur. Ad hoc siquidem Dei nutu etiam contra vos talia præsumpserunt; vt talia vobis corrigentibus ab eodem * scelere alios possitis, Deo propitiante, munire. (* al. eorum) Quales autem sint, qui ecclesiam fugiunt; Eufrasij vos scelera (quæ amplius occulta Deus esse noluit) euidenter informant: qui in homicidio quidem nec hominis necessitudinem, nec fratris charitatem, nec sacerdotij reuerentiam cogitauit. Incestuoso autem adulterio * etiam ipsius vindictæ (* al. in adulterio) abstulit modum: quia, si adulterium punias; non remanet, in quo vindicetur incestus. Si incestuoso ingeras pœnam; inultum crimen adulterij remanebit. Ecce, de quo collegio sunt; qui, quantum ad superbiam suam iniuriam vobis inferre moliti sunt; & quantum ad prouidentiam Dei, impollutos vos ecclesiæ seruauerunt. Auferte tales ab ista prouincia, vtimini oblata vobis à Deo opprimendi perfidos occasione. Quod tunc plenius fieri poterit, si au-

si auctores scelerum ad clementissimum principem dirigantur: & maxime ecclesiæ Aquileiensis inuasor, qui & in schismate, & in eo maledictus, nec honorem episcopi poterit retinere, nec meritum.

Mandatum cum explere differet Narses nouis his Pelagij litteris est impulsus.

PELAGIVS NARSAE PATRICIO.

Ansl.12.c. 41. Poly.l.1.titul.15. ISTVD est, quod à vobis poposcimus, & nunc iterum postulamus, vt Paulinum Aquileiensem, pseudoepiscopum, & illum Mediolanensem episcopum ad clementissimum principem sub digna custodia dirigatis; vt & iste, qui Episcopus esse nullatenus potest, quia contra omnem canonicam consuetudinem factus est, alios vltra non perdat; & ille, qui contra morem antiquum eum ordinare præsumpsit, Iuo p.4.c.219. canonum vindictæ subiaceat. Nec licuit alicui aliquãdo, nec licebit particularẽ synodũ Ans. l. 12. c. 43. congregare: sed quoties aliqua de vniuer- Polyc.l.1.c.14. sali synodo aliquibus dubitatio nascitur, ad recipiendam de eo, quod non intelligunt, rationem, aut sponte ij, qui salutem animæ suæ desiderant, ad Apostolicam * sedem pro recipienda * ratione conueniant: aut si forte (sicut de talibus * scriptum est [Peccator cum venerit in profundum malorum, contemnit)] ita obstinati, & contumaces extiterint, vt doceri non velint; eos ab eisdem Apostolicis sedibus aut attrahi ad salutem quoquomodo necesse est, aut (ne aliorum perditio esse possint) secundum canones per sæculares comprimi * potestates.

* Apostolicas sedes. Iuo. * al. percipienda * al. quibusdã Prou. 18. * al. oppidani

IN eorum numero qui suspicati sunt damnationem Concilij Chalcedonensis contineri damnatione trium illorum capitum videtur omnino fuisse Liberatus Carthaginensis, vt apparet ex Breuiarij capit. vltimo. nec vero intra terminos Italiæ se continuit hæc imperita suspicio, & ob eam, schisma, sed latius peruagata in Gallias & Hiberniam vsque peruenit. qua dare extat epistol. Diui Gregorij ad Episcopos Hiberniæ, & altera ad Brunichildam Reginam Francorum. lib. 2. epist. 36. lib. 7. epist. 5.

Aliæ plures extant. Diui Gregorij litteræ, de hoc schismate lib. primo epist. 24. ad Patriarchas, circa finem lib. 2. epist. 49. ad Sauinum. lib. 3. epist. 3. ad Constantium Mediolanen. & 4. ad Theodelindam Reginam Longobardorum, & 37. ad Constantium Mediolanensem, & lib. 7. epistol. 53. ad secundinum. Ex quibus planè constat quintam Synodum nihil in contumeliam Chalcedon. egisse, tria illa capita damnando & quàm tenere se propterea aliquæ Ecclesiæ ab Apostolica seiunxerint.

PARISIENSE

A.D. 557. # PARISIENSE
CONCILIVM PRIMVM,
Tempore Pelagij Papæ primi Childeberto Rege, Est Prouinciale.

Parisiorum vrbs Lutetia, literatorum & literarum nomine insignis, cum maximis Europæ vrbibus certat magnitudine & frequentia. Meminit eius Plinius, lib. 4. cap. 18. Strabo, lib. 4.

CANONVM CONCILII I. Parisiens tituli.

IN EIVSDEM CONCILII Canones præfatiuncula.

Admonet pontifices temporum qualitas, & improbæ necessitatis præcauenda conditio, vt non solùm rerum præsentium, sed & futurorum quoque vtilitas congrua prouisione tractetur, quatenùs, quos custodiæ ordinatio, ac pro amore diuino sollicitudinis cura constringit, & præuidisse sequentia, & opportunè vigilasse probentur. Et quia sibi sacerdotes in hoc maximè consulunt, si importunorum voluntatibus obuiasse noscantur, cōiuncti in vnum, Christo opitulante, * Parisiùs pro vtilitatibus ecclesiarum, vnde non leuiter rationem sumus quandoque reddituri, inquantùm diuina pietas virtutem dare dignata est, tentauimus salubri consideratione prospicere, nè, dum periculosa abusione ordinatio superna negligitur, in nobis aliorum crimina vindicentur. Capitulum primum.

*fort. * Parisijs*

In Synodo Turonēs. 2. cap. 24.

Itaque placet, ac omnibus nobis conuenit obseruare, vt quia nōnulli memores sui, per quaslibet scripturas pro captu animi, de facultatibus suis ecclesijs aliquid contulisse probantur, quòd à diuersis Deū minùs timentibus, eatenùs mortifera calliditate tenetur, vel aliorum oblatio illis pertineat ad ruinam: nec intueri corde possint diem iudicij, dum nimiæ cupiditatis delectantur ardore. Quicunque ergò immemor interitus sui, res ecclesiæ (vt suprà diximus) delegatas, iniustè possidens, præsumpserit retinere, & veritate comperta, res Dei seruis eius dissimulauerit reformare, ab omnibus ecclesijs segregatus, à sancta communione habeatur extraneus: nec aliud mereatur habere remedium, nisi cum culpam propriam rerū emēdatione purgauerit. Indignè enim ad altare Dñi properare permittitur, qui res ecclesiasticas & audet rapere, & iniustè possidere in qua defensione perdurat. Necatores enim pauperum iudicandi sunt, qui eorum taliter alimenta subtraxerint. Sacerdotalis tamen debet esse prouisio, vt vindictam admonitio manifesta præcedat, vt res vsurpatas iniustè qui abstulit, adhibita æquitate restituat. Quod si neglexerit, & necessitas compulerit, posteà prædonem sacerdotalis districtio maturata percellat: neque quisquam per interregna res Dei defensare nitatur, quia Dei potentia, cunctorum regnorum terminum singulari damnatione concludit. Quod si præsumpserit, & ipsius offensam & prædictæ damnationis periculum sustinebit. Cōpetitoribus etiàm huiusmodi frenum districtionis imponimus, qui facultates ecclesiæ, sub specie largitatis regiæ, improba surreptione peruaserint. Sera nanque de his rebus pœnitudine commouemur, cùm iam anteactis temporibus cōtra huiusmodi psonas, canonū suffulti præsidio, se sacerdotes Dñi erigere debuissent, nè mãsuetudo indulgentię, ad similia perpetranda improborum audaciā adhuc quotidiè prouocaret: sed nūc tardè iniuriarū mole depressi, dãnis quoque Dominicis compellētibus, excitamur. Quòd si is, qui res Dei cōpetit, in alijs q̃ vbi res agit maximè solet territorijs cōmorari, sacerdotem loci ipsius, vbi habitat, eps de huiusmodi prauitate contemptus, neglecta persona, literis mox reddat instructum: tūc antistes, ipsius fratris anxietate comperta, aut peruasorem admonitione corrigat, aut canonica districtione condemnet. Accidit etiàm, vt tēporibus discordiæ supra promissionem bonæ memoriæ domini Clodouei regis, res ecclesiarum aliqui competissent, ipsasque res improuisa morte collapsi, proprijs hæredibus reliquissent: placet & hos quoque, nisi res Dei, admoniti à pontifice, agnita veritate reddiderint, similiter à sanctæ communionis participatione suspendi, quoniam res Dei,

Dei, quas antecessores eorũ maturata morte credendi sunt peremisse, non debent filij vlteriùs possidere. Iniquum esse censemus, vt potiùs custodes chartarum, per quas aliquid ecclesijs à fidelibus personis legit derelictum, quàm defensores rerũ creditatũ, (vt præceptum est) iudicemor.

2 Et quia episcoporum res propriæ, ecclesiarum res esse noscuntur, si in eorum facultatibus simili fuerit crudelitate grassatũ, peruasores rerum memoratarum, canonum districtione feriantur, vt dum vindicta corrigit, qui non motibus proprijs, ac nulla cõscientiæ castigatione corripitur, saltem regulæ obtũdatur aculeis. Perpetuo enim anathemate feriatur, qui res ecclesiæ confiscare, aut competere, aut peruadere periculosa infestatione præsumpserit.

3 Et quia exempla boni operis, à pontificibus debent primom (Christo opitulante) procedere, nullus episcopus res competat alienas: aut si competitas aut à se, aut ab antecessore suo fortè quis possedit, domino proprietatis possessionem propriam, absq; præiudicio liberalitatis regiæ, integra reformatione restituat: vt quia Deus dona reprobat iniquorum, non ad iudicium suum, ecclesiæ res exteras derelinquat.

4 Conuenit etiàm vniuersis fratribus, vt non solùm præsentium rerum actus, sed & animarum quoq; debeant præparare remedia. Nullus ergò illicita contugia, contra præceptũ Domini, sortiri præsumat, idest, fratris relictam, nec nouercam suam, relictamque patrui, vel sororem vxoris suę sibi audeat sociare, neq; auunculi quoquè, quæ relicta est, neque nuros suæ vel materteræ coniogio potiatur. Pari etiàm conditione à coniugio amitæ, priuignæ, ac filiæ priuignæ coniunctionibus præcipimus abstinere.

5 Sacratarum etiàm virginum, neque per raptum, neque per competitiones aliquas quisquam cõiugia sortiatur. Similiter de earũ erit coniunctionibus abstinendum, (& hi, qui eas rapere, aut competere voluẽrint, à communione sunt remouendi) quę vestiũ commutatione, tam viduæ quàm puellę, religionem, pœnitentiam, aot virginitatẽ publica fuerint declaratione professæ. Quòd si contra interdicta quis venerit, & sacerdotem suum audire neglexerit, & in præsenti à communione ecclesiæ Catholicæ habeatur extraneus, & perpetuo anathemate feriatur.

6 Et quia vtilium rerum cępit causa tractari, hoc vniuersitas præcauere quoque debet, tam sacerdotes, quàm principes, omnisque populus, vt nullus res alienas competere à regis audeat potestate. Nullus viduam, neque filiam alterius extra voluntatẽ parentum, aot rapere præsumat, ant regis beneficio æstimet postulandam. Quod si fecerit, similiter ab Ecclesiæ commonione remotus anathematis damnatione plectatur.

7 Et quia vniuersis sacerdotibus ità conuenit, vt si quis de eis à communione ecclesiæ pro contemptu canonum, aut peruasione rerum ecclesiasticarum, aliquem fortassè suspenderit, à nullo penitùs episcopo recipi præsumatur. Quòd si factum fuerit, is, qui eũ cõtra interdicta receperit, & à fratrũ suorũ erit cõcordia separatus, & æterni iudicis in futurũ (vt cõfidimus) iracũdiã sustinebit.

8 Et quia in aliquibus rebus consuetudo prisca negligitur, ac decreta canonũ violantur, placuit vt iuxta antiquam consuetudinem, canonum decreta seruentur. Nullus ciuibus inuitis ordinetur episcopus, nisi quẽ populi & clericorũ electio plenissima quæsierit volontate, nõ principis imperio, neq; per quamlibet conditionem, contra metropolis voluntatem vel episcoporũ comprouincialiũ ingeratur. Quòd si per ordinationem regiam honoris istius culmen peruadere aliquis nimia temeritate præsumpserit, à comprouincialibus loci ipsius episcopos recipi nullatenùs mereatur. Quem indebitè ordinatum cognoscunt, si quis de comprouincialibus recipere contra interdicta præsumpserit, sit à fratribus omnibus segregatus, & ab ipsorum omnium charitate remotus. Nam de actis ordinationibus pontificum ità conuenit, vt coniuncti metropolitanus cum suis comprouincialibus episcopis, vel quos vicinos episcopos eligere voluerit, in loco vbi cõuenerit, iuxta antiquæ statuta canonum, omnia communi consilio & sententia decernantur.

9 De degeneribus seruis, qui sepulcris defunctorum pro qualitate ipsius ministerij deputantur, hoc placuit obseruari, vt sub qua ab actoribus fuerint conditione dimissi, & siue hæredibus, siue ecclesijs pro defensione fuerint deputati, volantas defuncti circa eos in omnibus debeat conseruari. Quòd si ecclesia eos de fisci functionibus in omni parte defenderit, tam illi quàm posteri eorum ecclesiæ defensione in omnibus potiantur, & occursum impendant. Et quia huic definitioni cũcti fratrum interesse minimè potuerunt, hoc omnis congregatio sacerdotum Christo propiciante decreuit, ut constitutio præsens à quantis oblata fuerit, subscriptionibus eorum debeat probari, quatenùs in hoc, quod ab vniuersis obseruandum est, vniuersitas debeat consentire.

¶ Subscriptiones episcoporum.

Probianus in Christi nomine episcopus ecclesiæ Bituricẽ. consensi & subscripsi.

Prætextatus in Christi nomine episcopus ecclesiæ Rothomagẽ. consensi & subscripsi.

Chardaricus peccator, consensi & subscripsi.

Domitianus peccator, consensi & subscripsi.

Chaletricus peccator, consensi & subscripsi.

Euphronius peccator, consensi & subscrip.

Edibius peccator, consensi & subscripsi.

Felix

Felix peccator, consensi & subscripsi.
Ferrocinctus in Christi nomine episcopus, consensi & subscripsi.
Conothigernus peccator, consensi & subsc.
Leontius in Christi nomine episcopus, consensi & subscripsi.
Germanus peccator, consensi & subscripsi.
Lascinus peccator, consensi & sub.
Paternus peccator, consensi & subscripsi.
Samson peccator, consensi & subscripsi in nomine Christi.

PARISIENSE QVODDAM BREVE Concilium.

A.D. 558.

Cum in vrbem Parisień. ad inuitationem domini regis gloriosissimi Childeberti, venissemus, & in vnũ positi, quæ ad ecclesiasticũ ordinem, vel fidei catholicæ authoritatem pertinẽt, Christo adiuuãte, q̃ erant necessaria tractaremus, & ex hoc magis pro ordinãda Ecclesia memoratæ vrbis, eius nos dignatio iugiter admoneret, vt eundẽ sacerdotẽ (sicut deflendũ est) manifesta siquidem culpa deiecerat, qualiter reparari Dominici gregis pastor prouidus debuisset, pontificalis conuentio declararet. Ob hoc in domo Ecclesiæ vnanimiter residentes, gesta in q̃bus quõdàm discussio Saphoraci epi habita fuerat, nobis postulauimus recenseri: quam per ordinem relegentes, cùm venissemus ad locum, vbi eius confessio de crimine tenebatur, quam præsentibus sanctis ac venerabilibus viris episcopis Medouecho, Leubeno, vel Leubachario abbate, Hiculpho presbytero, Aeterno archidiacono, necnon & Astricio diacono, professus fuerat memoratus quondàm Episcopus Saphoracus: ipsos denuò interrogantes, suprascripti professionẽ nobis denuò ore proprio retulerũt: quod etiàm facinus necnõ & episcopus Ardaricus à memorati Saphoraci ore se etiàm veridica assertione audisse perdocuit, & quia tanti ac tales viri, quos interfuisse discussioni veridica docet scripta relatio, quæq; reuerà dicta vel agnita sunt, gestis teneatur inscriptum sanctorum antistitum & laudabilium virorum, quos studiosissimè indagâsse ostẽdit conscripta discussio, tãtæ eorum discussioni vnanimiter præbentes assensum, placere nobis, q eum in monasterio duxerunt, præsentibus etiàm decretis vnanimiter profitemur. Et quia sinè dubio culpas eius esse capitales, canonum authoritate mõstratur, vtiquè confessione propriæ linguæ deiectioni ipse se fecit obnoxium. Igitur tam aperta confessione, secundùm sententiam canonum, quæ de huiuscemodi transgressione in Aurelianeń. synodo nupèr habita sunt decreta, à metropolitano, cui redigendi actio vel ordinatio de comprouincialibus eius ecclesiæ manet, in memorata vrbe scripta seruentur, ac regulariter peragantur, vt disciplinæ modus vaneat: & qui tanto ordini præsunt, adiuuante Christo, bonæ vitæ authoritate viuentes quem secundùm ordinem sacrum possitis ordinare, prouideant, vt nec falsa obiectio culpæ maculet innocentes, & illi, qui inuẽti & cõprobati in culpa fuerint, in nulla districtione habeantur immunes.

Sabaudus in Christi nomine episcopus Arelateń. subscripsi.
Agricola epis. Cabiloneń. subscripsi.
* Areditus epis. * Dień. subscripsi. [* Aredius * Eredius * Digneń. * Iuchius]
Auolus episc. subscripsi.
Agrestius episc. subscripsi.
Constitutus epis. Senoneń. subscripsi.
Clementius episc. subscripsi.
Clementinus epis. Niuerneń. subscripsi.
*Esitius epis. Vienneń. subscripsi.
Etnctius episc. subscripsi.
Expectatus epis. subscripsi.
Firminus episc. Vticeń. subscripsi.
Leontius Episcopus subscripsi.
Lucretius epis. subscripsi.
Leobinus episcopus subscripsi.
Medìouechus epis. subscripsi.
Matthæus epis. subscripsi.
Nicetius episc. Treuereń. subscripsi.
Placidus episcopus Matisconeń. subscripsi.
Sinidius episco. subscripsi.
*Syagrius episc. Eduorum, subscripsi.
Tetricus epis. Lingoneń. subscripsi.
Tetradius episcopus subscripsi.
Velletius episco. Vapinceń. subscripsi.
*Vincentius episc. subscripsi. [for. * Viuentiolus]

DECRETA IOANNIS PAPÆ III.

Ex libro Pontificali.

Ioannes natione Romanus, de patre Anastasio illustri, sedit annos xij. menses xj. dies xxvj. Hic ampliauit & restaurauit cœmeteria sanctorum martyrum. Hic constituit, vt oblationes, & amulæ, vel luminaria in eadem cœmeteria, p omnes dominicas de Lateranis ministrarentur. A.D. 561.

rentur. Hic perfecit ecclesiam sanctorum Philippi & Iacobi, & dedicauit eam. Eodem tempore * Eruli in * Tursiam exierunt, & (for. * Heruli in Tuscã) leuauerunt sibi regem Sindual, & premebat cunctam Italiam. At egressus Narses ad eũ, interfecit regem, & omnem gentem Erulorum sibi subiugauit. Deindè venit Amingus dux Francorum, & Bucellinus, & simili modo ipsi premebant Italiam. Sed auxiliante Domino, & ipsi à Narsete interfecti sunt. Erat ergò tota Italia gaudens. Tunc Romani inuidia ducti, suggesserunt Iustino & Sophiæ, * quia expediret, Romanos Gothis (for. * quia magis) seruire, quàm Græcis, vbi Narses eunuchus imperat, & seruitio nos subijcit, & pijssimus Imperator hæc ignorat. Aut libera nos de manu eius & ciuitatem Romanam, aut certè gentibus deseruiemus. Quo audito, Narses dixit: Si malè feci Romanis, malè inueniam. Tunc egressus Narses de Roma, venit in Campaniam, & scripsit genti Longobardorum, vt venirent, & possiderent Italiam. Vt cognouit Ioannes Papa, quia suggestionẽ suam ad Imperatorem contra Narsetem misissent, festinus venit Neapolim, cœpitque eum Ioannes Papa rogare, vt reuerteretur Romam. Tunc Narses dixit ei: Dic sanctissime Papa, Quid mali feci Romanis? Vadam ad pedes eius, qui me misit, & cognoscat oĩs Italia, quomodò totis viribus laboraui pro ea. Respondit Ioannes Papa, dicens: Citiùs ego vadã, quàm tu de hac terra egressus fueris. Reuersus est ergò Narses cum Ioanne sanctissimo Papa. Tũc sanctissimus Papa retinuit se in cœmeterio sanctorũ Tiburtij & Valeriani, & habitauit ibi multum temporis, vt etiam episcopos ibi consecraret. Narses verò ingressus Romam, post non multũ temporis mortuus est. Cuius corpus positũ est in locello plumbeo, & reductum est cum omnibus diuitijs eius Constantinopolim. Eodem tempore Ioannes Papa & ipse mortuus est, & sepultus in basilica B. Petri Apostoli, tertio Idus Iulias. Hic fecit ordinationes duas per mensem Decembrium, presbyteros 38. diacones 13. Episcopos per diuersa loca numero 61. Et cessauit Episcopatus, menses decem, dies tres.

DECRETA IOANNIS PAPÆ tertij Epistola.

1 Primùm chorepiscopos quosdam temerarios, olim iam damnatos arguit, quòd nimium sibi sumerent authoritatis in impositione manuum.

2 Deindè monstrat Clementem 1. post beatum Petrum sedem Apostolicam rexisse, idque tradente sibi ipso Petro.

3 Tertiò tradit, quanta cura atque solicitudo illi subeunda sit, qui gregem Christi pascat.

OANNES EPISCOpus vniuersis per Germaniæ & Galliæ prouincias constitutis, in Domino salutem. Optaueram siquidem charissimi, pro nostri charitate collegij, omnes Domini sacerdotes in vna deuotione persistere, nec quenquam prohibita, gratia aut fauore sacerdotum sectari, aut à via recta discedere. Et quanquam credamus, dilectionem vestram ad omne opus bonum esse * paratam, vt tamen efficacior fiat, congruum nobis visum (* deuotam) est, literis sedis Apostolicæ (vt antecessorum quoque nostrorum vestigia imitemur) vos monere, præcepta diuina & Apostolicæ sedis instituta viriliter peragere, & prohibita non tangere, sed cauere: nec cuiquam liceat vnquàm doctrinam patrum deserere, & sacerdotali honore gaudere. Perlatum est ad sedem Apostolicam, emersisse, & denuò reuiuiscere prohibitum, & funditùs extirpatum, tam à sancto Damaso, quàm à sancto Leone viris Apostolicis, atque ab vniuersis synodali authoritate Episcopis, repræhensibilem atque oppidò insolitum vsum, eo quòd quidam chorepiscopi (qui & à prædictorum antecessorum sanctorum Apostolicorum patribus & viris Apostolicis, & ab ipsis, siuè à nobis sunt prohibiti, sicut eorum hactenùs testantur decreta) vltra modum suum progredientes, donum sancti spiritus per impositionem manuum tradant, & alia, quæ * solùm pontificibus debentur, contra fas peragant, præsertim cùm nullus ex septuaginta discipulis, quorum speciem in ecclesia gerunt, legatur, donum spiritussancti per manus impositionem tradidisse. Quòd autem solis Apostolis, eorumq; successoribus proprij sit officij tradere spiritumsanctũ, liber Actuũ Apostolorum docet. In Concilio verò * Cæsareensi ità de chorepiscopis habetur scriptũ: Chorepiscopi quoq; ad exemplum & formam Septuaginta videntur esse: vt comministri autẽ, propter studium, quod erga pauperes exhibent, honorentur. Si enim meliores sanctioresque sanctis Apostolis esse putatis, facite quæ illi non fecerunt, & superextollite vos illis. Si verò eiusdem ordinis estis, & æquiparare vos vultis illis, nolite ea agere, quæ illi non egerunt: sed imitamini, prout melius potestis, exempla & vestigia eorum. Illi autem præcipiente Domino, illisque denunciante, vt illi & successores eorum tantummodò per manus impositionem traderent spiritumsanctum, nulli vnquam ex septuaginta tradere spiritumsanctum per manus impositionem permiserunt, eis (quorum typum, vt prædictum est, chorepiscopi, antequam prohibiti essent, gerebant in Ecclesia) scientes illicitum fore, dantes successoribus

Soli Episcopi sunt ministri sacramenti confirmationis quam hic vocat manuum impositioně.

* solis

Act. 8.

Neocæs. concil. c. 13.

Chorepiscopi typũ gerunt in Ecclesiã 70 discipulorũ.

eorum

eorũ exemplum, nè vnquàm talia præsumerent. Vndè in Actibus Apostolorũ scriptum est: *Cùm audissent Apostoli, qui erant Hierosolymis, quia recepit Samaria verbum Dei, miserunt ad eos Petrum & Ioannem. Qui cùm venissent, orauerunt pro ipsis, vt acciperent spiritum sanctum. Necdùm enim in quemquam illorum venerat, sed baptizati tantum erãt in nomine Domini Iesu. Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant spiritumsanctum.*

Actor. 8. c

Non ergò (vt iam dictum est) aliquam ex septuaginta, licèt pauci essent Apostoli, ad hoc opus perficiendum direxerunt, sed Petrum & Ioannem Apostolos per manus impositionem tradere spiritum sanctum miserunt: quorũ vicẽ Episcopi in Ecclesia gerũt, & nõ chorepiscopi, qui septuaginta discipulorum formam ante prohibitionem eorum gerebant. Quod illi non fecerunt, vos facere nolite, nè dissimiles eis, & indigni eorum successione & ministerio esse videamini: quia (vt ait Dominus in Euangelio) qui non est mecum, aduersùm me est: & qui nõ colligit mecum, dispergit.

Luc. 11. c

11 Si autem Petrus princeps Apostolorum, adiutores sibi adsciuit Linum & Cletum, non tamen potestatem pontificij, aut ligandi, aut soluendi eis normá tradidit, sed successori suo sancto Clementi, qui sedem Apostolicã post eum, & potestatem pontificalẽ tradente sibi beato Petro, tenere promeruit. Linus verò & Cletus ministrabant exteriora, princeps autẽ Apostolorum Petrus verbo & orationi insistebat, quæ non incongruè ad traditionem spiritussancti per manus impositionem pertinent. Vndè & in Actibus Apostolorũ scriptum habetur: Non est æquum, nos relinquere verbum Dei, & ministrare mensis. Quapropter septuaginta electi sunt discipuli, qui exteriora peragerent, ipsi verò Apostoli verbo & orationi insisterent: indè & in Euangelio secundùm Lucam * scriptum est ità: Post hæc autem designauit Dominus & alios septuagintaduos, & misit illos binos ante faciem suam in omnẽ ciuitatem & locum, quò erat ipse venturus. Et dicebat illis: Messis quidem multa, operarij autem pauci. Rogate ergò Dominum messis, vt mittat operarios in messem suam. Ite. Eccè ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculum, neque peram, neq; calceamenta, & neminem per viam salutaueritis. In quamcunq; domum intraueritis, primùm dicite: Pax huic domui. Et si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra. Sin autem, ad vos reuertetur. In eadem autem domo manete, edentes & bibentes, quæ apud illos sunt. Dignus est enim operarius mercede sua. Nolite trãsire de domo in domum. Et in quamcunq; ciuitatem intraueritis, & susceperint vos, manducate, quæ apponuntur vobis, & curate infirmos, qui in illa sunt, & dicite illis: Appropinquabit in vos regnum Dei. In quamcunq; autem ciuitatem intraueritis, & nõ receperint vos, exeuntes in plateas eius, dicite: Etiàm puluerem, qui adhæsit nobis de ciuitate vestra, extergimus in vos. Tamẽ hoc scitote, quia appropinquabit regnum Dei. Dico vobis, quià Sodomis in illa die remissius erit, quàm illi ciuitati. Et in Matthæo Euangelista scriptũ est: Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporũ. Estote ergò prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbę. Cauete autẽ ab hominibus. Tradent enim vos in Concilijs, & in synagogis suis flagellabunt vos, & ad reges & præsides ducemini propter me, in testimonium illis & gẽtibus. Cùm autem tradent vos, nolite cogitare, quomodò aut quid loquamini: Dabitur enim vobis in illa hora, quid loquamini. Non enim vos estis, qui loquimini, sed spiritus patris vestri, qui loquitur in vobis. Tradet autem frater fratrem in mortem, & pater filium, & insurgẽt filij in parentes, & morte eos afficient. Et eritis odio omnibus propter nomẽ meum. Qui autem perseuerauerit vsque in finem, hic saluus erit. Linum nanque & Cletum nihil legitur vnquàm ex pontificali ministerio egisse potestatiuè: sed quantum eis à beato Petro præcipiebatur, tantum solummodò agebant. Nam & in canone legitur Niceno: Episcopum nanque conuenit, maximè quidem ab omnibus, qui sunt in prouincia, episcopis ordinari. Si autem hoc difficile fuerit, aut propter instantem necessitatem, aut propter itineris longitudinem, à tribus tamen omnimodis in idipsum conuenientibus, & absentibus quoque pari modo decernentibus, & per scripta consentientibus, tunc ordinatio celebretur. Firmitas autem eorum, quæ geruntur per vnamquanque prouinciam, metropolitano tribuatur episcopo. Omnia quoquè maxima Concilia affirmant, eum nõ esse episcopum, qui minùs quàm à tribus episcopis, authoritate etiàm metropolitani, fuerit factus episcopus. Ideóque illos, quos chorepiscopos vocatis, quia ab vno (vt audiuimus) fiunt episcopo, episcopos non esse, nec aliquid de pontificali priuilegio agere debere, perspicuum est. Quoniam si nomen non habent, quomodò officium possunt * habere? Si ergò episcopi non sunt, & presbyteri (quorum vicem gerunt, quia ad exemplum & formam Septuaginta olim fiebant) esse despiciunt, quid erunt? Profectò quod ratione caret, aut nihil, aut parùm prorsùs est. Si quis de his ampliùs, & quòd fieri non debeant, voluerit scire, legat prædictorũ Apostolicorum decreta, & ibi reperiet. De quibus aliqua & hic inserere, dignum duximus. Si domini desideramus esse discipuli, ipsius imitemur vestigia, vt de nobis dicatur: Ego sum pastor bonus, & agnosco oues meas, & voco eas nominatìm, & cognoscũt me meæ, & reliqua. Et iterùm, monente Dominicæ vocis

8. q. 1. Si autem Petrus

Clemẽs successor proximus D. Petri.

Actor. 6. a

* habetur Luc. 10. b

Matt. 10. b

Nicęni cõc. cap. 4.

* episcopus non est, qui, à minori numero, q̃ à tribus episcopis, cõsecratur.

* licere

Damasi. f. & Leonis.

Damasi Papæ epist. 4. Ioan. 10. c 111

vocis imperio, quo beatissimus Apostolus Petrus trina repetitione mysticæ sanctionis imbuitur, vt Christi oues, qui Christũ amat, diligenter & cum magna cura pascat, quoniam ipsius sanctæ sedis (cui perabundantiam diuinæ gratiæ præsumus) *ipsius amore & reuerentia cohortantur, vt tantæ superstitionis, quæ nullius (vt sæpè dictũ est) fulcitur authoritate, periculum (quantùm possumus) declinemus, nè beati magistri nostri Petri summi Apostoli dilectio, qua se amatorem Dei esse testatus est, vana inueniatur in nobis: quoniam omnis negligenter pascens totiès commendatum sibi Dominicũ gregem, conuincitur summum non amare pastorem: nec eius velle se discipulum fieri, cuius exempla negligit imitari. Nam gratia prorsùs maior acquiritur, si de commissis ouibus lucrum offerat Domino solicitudo pastoris. Nam & beatum Iacob, qui pro vxoribus diù seruierat, dixisse meminimus: Viginti annis fui tecum: oues tuæ & capræ steriles non fuerunt: arietes gregis tui non comedi, nec captũ à bestia ostendi tibi: ego damnum omne reddebam: & quicquid furto perierat, à me exigebas. Die noctuq; æstu vrebar & gelu, fugiebat somnus ab oculis meis. Si igitur sic laborat & vigilat, qui pascit oues Laban: quanto labore, quantisque vigilijs debet intendere, qui pascit oues Dei? Sed in his omnibus ipse nos instruat, qui pro suis dedit ouibus animam, & adiuuet nos, vt de his, qui nobis commissi sunt, fructum multiplicem, ac mensuram superefluentem ad æterna gaudia reportare concedat: tantusq; nos beati Petri Apostolorum principis amor accendat, vt in ouili ipsius, cui oẽs creaturæ sunt traditæ, omnes taliter errantes, & illicita atque prohibita præsumentes, sanctis vestris studijs summo redintegrare cum desiderio festinetis, * qualiter animæ precioso Christi sanguine redemptę, eorum non depereant deceptione. Restat etiàm, quòd per ostium hi nequaquàm subintrarunt: quia non habebant ostium, per quod ingrederentur: quia (vt dictũ est) si nec episcopi sunt, & plusquàm presbyteri esse ambiunt, per quod ostium intrabunt? cùm hi tantùm duo ordines in Ecclesia legantur, nec ampliùs ad pastorale officium aliquod patet ostium, per quod pastor intret. Audite fratres non me, sed ipsam veritatem dicentem: Qui non intrat per ostium in ouile ouium, sed ascendit aliundè, ille fur est & latro, & reliqua. Cùm etiàm egregius prædicator dicat, Fundamentum aliud nemo potest ponere, præter id, quod positum est: prædicta duo fundamenta in Ecclesia tantummodò posita inueniantur, quicquid ampliùs in his positum inuenitur, stare nullatenùs poterit. Et ideò, cum omnibus suis fundamentis, actionibus atque radicibus vt euellatur, necesse est, ità vt ampliùs nec pullulare, nec germinare valeat. Non ergò generet, & non faciat vobis, fratres, totiès repetita loquutio fastidium: quia summa necessitas est sæpiùs prohiberi, quod totiès illicitè vsurpatur: & quoniam veritas sæpiùs exagitata, magis splendescit in lucem: & quod totiès repetendo admonetur, minùs vsurpatur. Sup his enim multa iam ab antecessoribus nostris dicta sunt: à quibus ipsi, sicut nunc à nobis, ità olìm ab ipsis, damnati & prohibiti sunt: ideò sæpiùs repetentes, omnes monemus, vt vitentur huiusmodi, & à talibus se abstineant, qui noluerint vnà cum eis à sacerdotali ministerio, vt rebelles, fieri alieni. Quod ità demùm probare poterimus, si tales extirpare, & non eis fauere, decertaueritis: & ità in postmodùm de tali re querela cessabit: quia contumeliæ studio fit, quicquid interdictum totiès vsurpatur. Omnia hæc decretalia, & cunctorum decessorum nostrorum constituta, quæ de ecclesiasticis ordinibus & canonum promulgata sunt disciplinis, ità vobis & omnibus episcopis, ac cunctis generaliter sacerdotibus custodiri debere mandamus, vt si quis in illa commiserit, veniam sibi deinceps nouerit denegari: quoniam occurreret veritas, si fallitas displiceret. Et meritò nos, qui summa Ecclesiæ tenere debemus gubernacula, causa respicit, si silentio faueamus errori. Data* xiiij. kalendas Augusti, *Iustino sextò & Narsete viris clarissimis consulibus.

Io. vlt. e
Io. 21.
Gen. 31. a
* quatenus
Ioan. 10. a
1. Cor. 3. c
* xiij.
* Iustiniano

TVRONICA

SECVNDA SYNODVS,

Tempore Ioannis Papæ III.

A.D.570. Anno vj. Chereberti Regis. Est verò Prouinciale.

TVRONICAE SECVNDAE Synodi capitula.

PROOEMIVM.

Ecclesiasticæ disciplinæ debet esse suffragium, congregatio sacerdotum: nec aliud erit suæ solicitudinis tam peculiare conscribere, quàm quid ad fundamentum religionis proficere recognouerit, operari non cesset, vt cùm pastoralis cautela propagatur in ouilis custodia, paucorum veneranda decreta, sint salutis publicæ documenta. Et quoniam quod omitti non decet, oportet implere, præsertim cùm cuius ad animarum intellectualium (de quibus Deo cura est) forma processit, eius traditionis lex ad pontifices manauit: necessè est vigilantissimè prouidere, repulso torpore, vt quicquid ab antiquis patribus statutum de tramite canonico, quarundam personarum temeritate cernitur imminutum, reuocandum est in statum pristinum, vt possine malè admissa corrigi, & non admittenda damnari. Magna est enim in ipsa seueritate pietas, per quam tollitur peccandi facultas. Nam vbi insana libertas generat vulnera, sacerdotalis districtio dat medelam. Quapropter (Christo auspice) in Turonica ciuitate Concilio concordante, iuxta conniuentiam gloriosissimi domini * Chariberti regis annuentis, coadunati pro pace & instructione ecclesiæ, opportunum credimus, subtèr annexa decreta conficere, & subscriptionibus proprijs roborare, vt retundantur noxia, propagentur optata, nè taciturnitate silentij, vitiosorum criminum nutriri videretur licentia, non abscindi: & quæ opportuna erant pro qualitate temporis adijci, non paterentur negligi, sed procurentur impleri.

Matth. 6.

* Aribberti.

CAPITVLVM PRIMVM.

Placuit itaque Sancto Concilio, interposita virtute domini Martini, in sancta basilica sua conscribi, vt bis ad synodum annis singulis metropolitanus & comprouinciales sui in locum, quem deliberauerit metropolitani elegerit, Deo propiciante conueniant, aut si necessitas, sicut hactenùs, ineuitabilis præpedierit, vel semèl in anno, sinè cuiuslibet excusatione, personæ, id est, regiæ vel priuatæ, sinè cuiuscunque vtilitatis obstaculo, præter infirmitatis certissimæ * labore præuentum, nullius occasione velaminis habeat vnusquisque concursum: sed (sicut dictum est) neque per impedimentum ordinationis regiæ, neque sub occasione vtilitatis, aut causæ propriæ debeat à Concilio separari, Apostolo prædicante: Quis nos separabit à charitate Christi? tribulatio? an angustia? an persecutio?

Rom. 8.

secutio? an fames? an nuditas? an periculum? an gladius? & reliqua. Non debet spirituali operi etiam regalis præferri præceptio, cùm primum in Ecclesia sit mandatum, Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota virtute tua. Vndè non debet præcepto Domini persona cuiuslibet hominis anteponi, neque debet terreoæ conditionis actio vel persona terrere, quos Christus spe crucis armauit. Si quis Episcopus (vt superius dictum est) ad synodum venire distulerit, vsque ad maiorem synodum à metropolitano, & comprouincialibus maneat excommunicatus, nec ei ex alia prouincia vllus episcopus intereà communicare præsumat. Ipse enim suæ diuisionis præparat instrumenta, qui cum suis fratribus in membris Ecclesiæ non concordat.

Matt. 22. d

2 Item decernitur propter illud cœleste mandatum, Pacem meam do vobis, vt pontificalis affectus inter sacerdotes inuiolabiliter conseruetur. Verùm si pro peccatis (vt assolet) ex causa liuor emerserit, vt pendente certamine sibi inuicèm reconciliari non possint, electis ab vtraque parte fratribus, id est, presbyteris, præponderante dulcedine litis iacula finiant, & vota pacis acquirant. Nam qua fronte festucam de alterius oculo velit eruere, qui in suo trabem non respicit imminentem? Aut quid in alijs arguit, à quo magis vitijs fons inundat? Si qui autem ab vtraque parte (vt dictum est) electis presbyteris, atque mediantibus fratribus, hoc est, suis membris, reconciliari neglexerit, cùm ad synodum venerit, non solùm reatum coram coepiscopis se cognoscant incurrere, verùm etiam congruæ pœnitentiæ intelligat vindictam subire. Opportunum nanque est, illum animaduersione succumbere, qui intel ligendo peccauit: & quod docere debuit, in seipso neglexerit.

Ioan. 14. d

Matt. 7. a

3 Vt corpus Domini in altari, non in imaginario ordine, sed sub crucis titulo componatur.

4 Vt laici secus altare, quo sancta mysteria celebrantur, inter clericos tam ad vigilias, quàm ad Missas, stare penitùs nò præsumant: sed pars illa, quæ à cancellis versùs altare diuiditur, choris tantùm psallentium pateat clericorum. Ad orandum verò & communicandum laicis & fœminis, sicut mos est, pateant sancta sanctorum.

5 Vt vnaquæque ciuitas pauperes & egenos incolas alimentis congruentibus pascat secundùm vires, vt tam vicini presbyteri, quam ciues omnes, suum pauperem pascat: quo fiet, vt ipsi pauperes per ciuitates alias non vagentur.

Notatu dignum

6 Vt nullus clericorum vel laicorũ, præter episcopos, epistola facere præsumat.

7 Vt episcopus nec abbatem, nec archipresbyterum sine omnium suorum cũ presbyterorum & abbatum consilio, de loco suo præsumat eijcere, neq; per præmia aliũ ordinare, nisi facto Concilio tam abbatum quàm presbyterorum suorum, quos culpa aut negligentia eijcit, cum omnium presbyterorum consilio refutentur.

8 Quicũque episcopus illum, quem alter episcopus excommunicatum habet, postquã fuerit de ipsius excommunicatione cómonitus, communicare præsumpserit, vsque ad synodum excommunicatus habeatur.

9 Adijcimus etenim, nè quis Britannum aut *Romanorum in Armorico, sinè metropolitani aut comprouincialium voluntate vel literis, episcopum ordinare præsumat. Quòd si quis contraire tentauerit, sententiã in anterioribus canonibus prolatam obseruet, & à nostra charitate vsque ad maiorem synodum se cognoscat remotum & excommunicatum: Quia meritò à charitate nostra vel nostris ecclesijs segregantur, qui patrum statuta contemnunt.

* Romanũ

10 De familiaritatibus mulierum licèt crebriùs sit in canonibus replicatum, attamé necesse est, vt si secti vir atq; mulier, qui malè pullulauerant, redeat, rursùs fidei falce succidantur, & iam radiciùs eruantur: Nullus ergò deincèps clericorum pro occasione necessitatis faciendæ vestis, aut causa ordinandæ domus extraneam mulierem i domo sua habere præsumat. Et cùm iubeamur victum aut vestitum artificiolo quærere, & manibus proprijs laborare: quid opùs est in domo serpentem includere pro veste, quæ multiformem vestem non propreterà deponit, vt nudetur, sed vt se, dum renouatur, ostendat clariorem?

11 Nullus ergò clericorum, non episcopus non presbyter, non diaconus, non subdiaconus, quasi sanctimonialem, aut viduã, vel ancillam propriam, pro confirmatione rerum in domo sua stabilire præsumat: quæ & ipsa extranea est, dum non est mater, aut soror, aut filia: quæ etiàm propior propinquabit ad culpam, dum dignoscitur subiecta dominatui. Si quis, aut presbyter, seu diaconus, aut subdiaconus, de hac re statuta patrum vel nostra temerare præsumpserit, excommunicetur.

12 Si quis episcopus ad distringendum eos, qui in hac facilitate perdurant, negligens apparuerit, sicut in ipsa sancta basilica est publicè recitatum, ex consensu communi atque totius populi, sententiam prædecessorum canonum se incorrere omninò cognoscat, sic tamen, vt tam metropolitanus suis comprouincialibus, quàm comprouinciales metropolitano suo, si resistere, aut contemnere episcopum clerici sui præsumpserint, dent omninò solatium. Et quia dixit sancta scriptura, Frater fratrem adiuuans, exaltabitur: quicunque pro causa Dei, fratri suo solatium commonitus dare distulerit, vsque ad synodum remoueatur. Nam si episcopus se contemni

Prou. 18. c

contemni sentiens, fratres suos in solatium suum non commonuerit, ipse sciat, qualiter reddat Domino rationem.

13 Episcopus coniugem, vt sororem, habeat: & ità sancta gubernatione gubernet domũ omnẽ, tam ecclesiasticã, q̃ propriam, vt nulla de eo suspicio quaqua ratione consurgat. Et licèt (Deo propicio) clericorum suorum testimonio castus viuat, quia cum il lo tam in cella, q̃ vbicunq; fuerit, secũ habitent, eumq; presbyteri, & diaconi vel deinceps clericorũ turba iuniorum (Deo adiutore) conseruent: sic tamen propter zelotem Deum nostrum, tam longè absint, mãsionis ppinquitate diuisi, vt nec hi, qui ad spem recuperandã clericorum seruitute nutriũtur, famularum propinquã cõtagione polluant.

14 Episcopum, episcopam non habentẽ nulla sequatur turba mulierũ, licèt saluetur vir per mulierem fidelem, sicut & mulier p virum fidelẽ, vt Apostolus ait. Nam vbi talis custodia necessaria nõ est, quid est necessè, vt miseria prosequatur, vndè fama consurgat? Habeant ministri ecclesiæ, vtiq; clerici, qui episcopo seruiunt, & eum custodire debent, licentiam, extraneas mulieres de frequentia cohabitationis eijcere.

15 Et nè occasio famam laceret honestatis, quia aliqui laici, dum diuersa perpetrant adulteria, hoc quod de se sciunt, in alijs suspicantur, sicut ait Seneca, pessimum in eo vitium esse, qui in id, quo insanit, cæteros putat furere. Vt ergò ipse sinistræ existimationis aditus amputetur, nullus sacerdotum ac monachorum colligere alium in lecto suo præsumat. Nec liceat monachis cellulas habere communes, vbi aut bini maneant, aut * peculiares reponi possint, sed schola labore communi construatur, vbi omnes taceãt, aut abbate, aut præposito gubernante: vt dũ duo vel tres vicissim & legant & excubent, alij consolentur: vt non solùm sit custodia corporum, sed & surgat pro lectione assidua profectus animarum.

16 Si qui in monasterio conuersi sunt, aut conuerti voluerint, nullatenùs exindè habeant licentiam euagandi, nec (quod absit) vllus eorum cõiugem ducere, aut extranearum mulierum familiaritatem habere. * Nam sicut suprà dictum est, si vxorem duxerit, excommunicetur, & de vxoris malè sociatæ consortio, etiàm iudicis auxilio separetur. Quòd si iudex ad hoc solatium dare noluerit, excommunicetur. Qui infelix monachus tali coniunctione fœdatus, si per cuiuscunq; patrocinium se conatus fuerit defensare, & is, qui in hac pertinacia eum pdurat, & illi, qui eum exceperint ad defendendum ab Ecclesia segregentur, donèc reuertatur ad septa monasterij, & indictam ab abbate, quàm diù præceptum ei fuerit, agat pœnitentiam, & post satisfactionem reuertatur ad gratiam.

17 Vt mulier intra septa monasterii nullatenùs introire permittatur. Si abbas in hac parte, aut præpositus negligens apparuerit, qui eam viderit, & non statim eiecerit, excommunicetur.

18 De ieiunijs verò antiqua à monachis instituta conseruentur, vt de Pascha vsque quinquagesimam, exceptis Rogationibus, omni die fratribus prandium præparetur. Post quinquagesimam tota hebdomoda exactè ieiunent. Posteà vsque ad Kalendas Augusti, ter in septimana ieiunent, secunda, quarta, & sexta die, exceptis his, qui aliqua infirmitate constricti sunt. In Augusto, quia quotidiè Missæ sanctorum sunt, prandium habeant. In Septembri toto & Octobri & Nouembri, sicut priùs dictũ est, ter in septimana. De Decembri vsque ad Natalem Domini, omni die ieiunent. Et quia inter Natalem Domini & Epiphaniam, omni die festiuitates sunt, itemque prandebunt. Excipitur triduum illud, quo ad calcãdam Gentilium consuetudinem, patres nostri statuerunt priuatas in Kaleñ. Ianuarij fieri litanias, vt in ecclesijs psallatur, & hora octaua in ipsis Kalendis circuncisionis Missa Deo propicio celebretur. Post Epiphaniam verò vsque ad quadragesimam, ter in septimana ieiunent.

19 Itemque pro reuerentia domini Martini, vel cultu ac virtute, id statuimus obseruandum, vt tam in ipsa basilica sancta, quam in ecclesijs nostris, iste psallendi ordo seruetur: Vt in diebus festis ad matutinum sex antiphonæ binis psalmis explicentur. Toto Augusto * manicationes fiant, quia festiuitates sunt & Missæ sanctorum. Septembri, septem antiphonę explicẽtur binis psalmis, Octobri, octo ternis psalmis. Nouembri, nouem ternis psalmis. Decembri, decem ternis psalmis. Ianuario & Februario, itidèm vsque ad Pascha. Sed vt possibilitas habet, qui facit ampliùs pro se, & qui minùs, vt potuerit: superest, vt vel duodecim psalmi expediantur ad matutinum, quia patrum statuta præceperunt, vt ad sextam sex psalmi dicatur, cum Alleluia: & ad duodecimam duodecim, itemq; ne cum Alleluia, quod etiã (angelo ostendente) didicerunt. Si ad duodecimam duodecim psalmi, cur ad matutinum non itemque vel duodecim explicentur? Quicunque minùs quam duodecim psalmos ad matutinum dixerit, ieiunet vsque ad vesperam, panem cum aqua manducet, & non illi sit altera in illa die vlla refectio. Et qui hoc facere contempserit, vna hebdomada panem cum aqua manducet, & ieiunet omni die vsque ad vesperum.

20 Archipresbyteri vicani, & diaconi & subdiaconi, non quidem omnes, sed plures: in hac suspicione tenentur à populo, quòd cum coniugibus suis maneant. Pro qua re hoc placuit obseruare, vt quotiescunque archipresbyter seu in vico manserit, seu ad villam

Margin notes: 1. Cor. 7. c — Seneca. — *singulare. — *matutinæ dictiones

villam suam ambulauerit, vnus lector canonicorum suorum, aut certus aliquis de numero clericorum cum illo ambulet, & in cella, vbi ille iacet, lectom habeat pro testimonio. Septem tamen inter subdiaconos & lectores vel laicos habeat concessos, qui vicissim septimanas suas cum illo facere omninò procurent: & qui distulerit, fustigetur. Et si in hoc presbyter negligens iouentus fuerit, quòd non hoc sic implere contendat, triginta diebus communione priuetur, donèc pœnitentiam agat, & sic reuertatur ad gratiam. Reliqui presbyteri, & diaconi, ac subdiaconi vicani, hoc* studio se custodiant, vt mancipiola sua ibi maneant, vbi vxores suæ: illi tameo segregatim solitarij in cella iaceant, & oreot, & dormiaot. Nam qui vxores non habent, in parte de mancipiolis suis habeant cellulas segregatim, vbi & ipsi iidèm & orent segregati, & dormiant. Nam si inueotus fuerit presbyter cum sua presbytera, aut diaconus cum sua diaconissa, aut subdiaconus cum sua subdiaconissa, annum integrum excommunicatus habeatur: & depositus ab omni officio clericali, inter laicos se obseruare cognoscat: eo tamen permisso, vt inter lectores in psallentium choro colligatur. Illi verò archipresbyteri, qui talem cautelam super iuniores suos habere noluerint, & non eos habuerint studio distringendi, ab episcopo suo in ciuitate retrudantur in cellam, ibiq; mense integro panē cum aqua manducent, & pœnitentiam agāt pro sibi credito clero: quia nulli clericorū, iuxta sententiam canonum, cum coniuge sua manere permittitur. Et quia hæresis Nicolaitarum per Nicolai facilitatem surrexit, vbi legitur ista hæresis presbyterorū à quo presbytero primùm surrexerit? etiàm quòd nullus potuit æstimare, quòd auderet ille, q corpus Domini consecrat, talia perpetrare, nisi tempore nouissimo pro peccatis nostris ista surrexerunt. Si illi diaconi omnium sententia episcoporum damnati sunt, & hæretici reputati, ac si tales diacooi illi subiacent maledictioni, quos patrum statuta pro hac caosa damnarunt: quid illi infelices presbyteri, qui tali sunt peccato subiecti, vt alios trahaot in præceps secum, qui eos tali ordine viuere cernunt? Et qui deberent esse forma præcepti, ipsi inueniantur norma peccati? Rectius est, vt caput morbidum, si curari non potest, amputetur, quàm grex per eundem inficiatur. Talis ergò sacerdos & pastor non debet à populo venerari, sed reoui, qui non formam disciplinæ, sed vitij docet, dum seipsum non corrigit.

* studiosè

Locus obscurus.

Cap. 12. 27. q. 1. Quæ Christo

21 Et quia in sententia Papæ Innocentij ad Victricium episcopum Rothomagensem laia, legitur scriptum de virginibus, quæ CHRISTO spiritaliter nupserunt, & velari à sacerdote meruerunt, si posteà nupserint, quòd vix etiàm ad agendam pœnitentiam mereantur accedere, quia sic dicit: Si enim de omnibus hæc ratio custoditur, vt quæcunque (viuente viro) alteri nupserit, habeatur adultera: quanto magis & illa damnanda est, quę antè immortali sponso se coniunxerat, & posteà ad humanas nuptias transmigrauit? Et adiecit: Hæ verò, quæ necdùm sacro velamine tectæ sunt, tamē in proposito virginali semper se manere simulauerant, licèt velatæ oon sint, si posteà nupserint, his agenda aliquanto tempore pœnitentia est, quia sponsio earum à Deo tenebatur. Nam si inter bomines solet bonæ fidei contractus nulla ratione dissolui, quanto magis ista pollicitatio, quam cum Deo pepigerunt, solui sinè vindicta oon debet? Post hoc de viduis adiunxit: Nam si Paulus Apostolus, si à proposito viduitatis discesserunt, dixit eas habere damnatiooem, vbi ait, quia primam fidem irritam fecerunt, &c. quis sacerdotem contra decreta talia, quæ à sede Apostolica processerunt, agere præsumat? vel quis (quod peius est) contra sententiam, quā vas electionis Paulus apostolus (spiritu sancto ministrante) promulgauit, aliud conscribere vlla ratione præsumat, cùm dicat ipse per spiritum sanctum, qui prędicauerit pręter id, quod prędicaui, anathema sit? Et quorum aothorum valere possit prædicatio, nisi quos sedes Apostolica semper aut intromisit, aut apocryphos fecit? Et patres nostri hoc semper custodierunt, qood eorum pręcepit authoritas. Nos ergò hoc seqoentes, quod vel apostolus Paulus, vel papa Innocentius statuit, in canonibus nostris inserentes statuamus obseruandum, vt nullus sacratam Deo virginem quę io honorem Christi vestē mutauit, aut rapere, aut competere, aut sibi coniugem sociare præsumat: quia etiàm lex Romana constituit, vt quicunque sacratam Deo virginem, vel viduam fortassè rapuerit, si posteà eis de coniunctione conuenerit, capitis sententia feriantur. Item si quis, oon dicam rapere, sed attentare matrimonij iungendi causa, sacram virginem ausus fuerit, capitis seotētia feriatur. Cùm etiā in chronicis habeatur de virginibus Gentilium tēpore, quæ se deæ Vestæ sacrauerāt, postmisso proposito, & corrupta virginali gratia, legali sententia viuas io terra fuisse defossas. Si prophana colentes, tali sunt sententia cōdemnatæ: quantò magìs, quæ in honorem redemptoris sui se veste mutauerint, & perseuerare noluerint, vtique grauem debēt expectare sententiam? sicut in Arelatensi synodo habetur insertū: De puellis, quæ se vouerunt Deo, & præclari ominis decore floruerunt, si post 25. præsertim ætatis suæ annū ad terrenas nuptias spōtè trāsierint, id custodiendum esse decreuimus, vt cū his, quibus se alligauerunt, cōmunione priuentur, ita vt eis postulantibus, pœnitentia ooo negetur, cuius pœnitentiæ communio multo tempore

Cap. 13. 27. q. 1. Hę verò

1. Tim. 5. b

Authoritas sedis Apostolicæ.

Galat. 1. d

l. Si quis C. de episc. & cleric.

In 3. syno. cap. 38.

Can 26. eiusd. obc. pore differatur, cùm etiã id in antiquis Mileuitanis canonibus fuerit statutũ. Item placuit, vt quicunq; episcoporum necessitate periclitãtis pudicitiæ virginalis (cùm vel petitor potens, vel raptor aliquis formidatur, vel si aliquo etiàm mortis scrupulo periculoso compuncta fuerit, nè nõ velata moriatur, aut exigentibus parentibus, aut his, ad quorum curam pertinet) velauerit virginẽ, seu velauit intra 25. annos ætatis, non ei obsit concilium, quod de isto annorum numero constitutum est. Nos verò quos lex peri- Carthag. 3. cap. 4. mi iubet, (si capiunt audire præconem) volumus vt conuertantur ad vitam. Nam perimendi sunt oris gladio, & à communione priuandi, si relicta sibi decreta seniorũ obseruare noluerint, & pastorem suum audire despexerint, & esse separati noluerint. Qui ergò in hac pertinacia perdurare voluerint, & plùs in volutabro malæ conuersationis permanere, quam sede vetito coniugio separare, perenni excommunicatione damnentur. Et quicunque episcoporum, aut presbyterorum, vel diaconorum, aut subdiaconorũ eos communicare præsumpserit, vsque ad synodum ab omnibus episcopis excommunicatus habeat: & excludatur excusationis adinuentio, quam modò aliquæ dicere meditantur, quòd propterea se veste mutauerint, nè eas inferiores personæ macularent, cùm non solùm domini gloriosæ memoriæ Childebertus & Clotharius reges, constitutionem legum de hac re custodierint & seruauerint, (quam nunc dominus * Charibertus rex successor eorum, præcepto suo roborauit) vt nullus vllam puellam absque parentum voluntate trahere aut accipere præsumat. (* Aritbbertus) Quæcunque ergò timet violentiam, & non vult habere maritum, refugiat ad ecclesiam, donèc propinqui possint eã principis Imperio, aut sacerdotis vel ecclesiæ beneficio liberare & defensare, ac condigno sociare marito. Nam quę se veste mutauerit, absque dolo, in eo proposito quod disposuit, perseuerare procuret. Illud verò, quod aliqui dicunt, vidua, quæ benedicta non fuit, quarè non debet maritũ accipere? cùm oẽs sciant, quòd nunquàm in canonicis libris legitur benedictio vidualis: quia solum propositum illi sufficere debet. sicut in Epaunẽ- Can. 21. eiusd. Concilij. sibus canonibus à Papa Auito, vel omnibus episcopis conscriptum est: Viduarum consecrationem (quas diaconas vocãt) ab omni religione nr̃a penitùs abrogam*. Et expres- Can. 27 cõcilij 2. 2. Esd 9. Num. 36. Neemię 13. sius decretum est in synodo Arelatensi, professas viduas, si in incontinentia perstiterint cum raptoribus esse damnandas. In prophetis legitur, quia de alienigenis contra interdicta Dei, Hebræi sortiti fuissent vxores, populum Dei à Gentibus superatum. Pòst prędicante propheta, quia dimisere vxores & filios, & separauerunt se ab illicitis cõiugijs, statim victoriam fuisse secutam. Quicunque ergò de laicis ingenuus, cum talibus excommunicatis participare prçsumpserit, excommunicatum se esse cognoscat.

22 De incestis verò cõiunctionibus censuimus, statuta canonum vetera non irrumpi. Satis enim facimus, si in hac parte statuta prisca seruemus. Sed propterea fuit iterare necessarium, quia dicunt plures, quasi illud per prædecessorum negligentiam sacerdotũ illis non fuisset apertum. Sed reuerà mentiuntur, cùm sciamus tales ac tantos viros nullatenus huic negligentiæ subiacuisse, sed hoc, quod scripturę sanctę testantur, assiduè prædicasse. Propterea placuit etiam de voluminibus librorum pauca perstringere, & canonibus inserere, vt excerpta lectio de aliis libris in vnum, recitetur ad populum. Sic enim Dominus locutus est: Custodite leges Leu. 18. abc meas, atque iudicia, quę faciens homo, viuet in eis. Ego Dominus: Omnis homo ad proximam sanguinis sui non accedet, vt reuelet turpitudinem eius. Ego Dñs: Turpitudinem patris tui, & turpitudinem matris tuæ non discooperies: mater tua est, non reuelabis turpitudinem eius. Turpitudinem vxoris patris tui non discooperies, turpitudo enim patris tui est. Turpitudinem sororis tuæ ex patre, siue ex matre, quæ domi vel foris genita est, non reuelabis. Turpitudinem filiæ filij tui, vel neptis ex filia, nõ reuelabis: quia turpitudo tua est, Turpitudinem filiæ vxoris patris tui, quam peperit patri tuo, & est soror tua, non reuelabis. Turpitudinem sororis patris tui, non discoperies, quia caro est patris tui. Turpitudinem sororis matris tuæ non reuelabis, eo quòd sit caro matris tuæ. Turpitudinem patrui tui, non reuelabis, nec accedes ad vxorem eius, qui tibi affinitate coniungitur. Turpitudinem nurùs tuę non reuelabis, quia vxor filij tui est, nec discooperies ignominiam eius. Turpitudinem vxoris fratris tui, non reuelabis, quia turpitudo fratris tui est. Turpitudinẽ sororis tuæ & filiæ eius, non reuelabis. Filiam filiæ eius, & filiã filiæ illius nõ sumes, vt reueles ignominiã eius, quia caro illius sunt: & talis coitus incestus est. Sororem vxoris tuæ in pellicatum illius non accipies, nec reuelabis turpitudinem eius. Cum vxore proximi tui non coibis, nec seminis commixtione maculaberis. Maledictus homo, qui faciet sculptile Deu. 27. cd & cõflatile, abominationem Domino, opus manuum artificum, ponetq; illud in abscondito: & respondebit omnis populus, & dicet, Amen. Maledictus, qui non honorat patrem suum & matrem: & dicet omnis populus, Amen. Maledictus, qui transfert terminos proximi sui: & dicet omnis populus, Amen. Maledictus, qui errare facit cæcum in itinere: & dicet omnis populus, Amen. Maledictus, qui peruertit iudicium aduenę, pupilli ac viduæ: & dicet omnis populus, Amen. Maledictus, qui dormit cum vxore

patris sui, & reuelat operimentum lectuli eius: & dicet omnis populus, Amen. Maledictus, qui dormit cum sorore sua filia patris sui, siue matris suæ: & dicet omnis populus, Amen. Maledictus, qui dormit cum socru sua: & dicet omnis popolus, Amen. Maledictus, qui clàm percusserit proximum suum: & dicet omnis populus, Amen. Itemque ait sacra sententia legum, quę in hac explanatione omni homini tam docto quàm indocto aperta est, vt quisquis aut sororis, aut fratris filiam, aut certè grado cõsobrinã, aut fratris vxorẽ, sceleratis sibi nuptijs iunxerit, huic pœnæ subiaceat, vt de tali consortio separetur, & reliqua. Item alia, Quæcunque mulier sororis suę maritũ post mortem illius acceperit, vel si quis ex viris, mortua vxore, sororẽ eius alijs nuptijs sibi coniunxerit, nouerit tali consortio se esse notabilem. In synodo Aurelianeñ. quam inui-

Can. 20. ctissimus rex Clodouæus fieri supplicauit, sic decretum est, nè superstes frater torũ defuncti fratris præsumat ascendere, nève sibi quisquam amissæ vxoris sororem audeat sociare: quod si fecerint, ecclesiastica distri-

Can. 30. Epauneñ. Concil. ctione feriantur. In Epaunensibus canonibus à Papa Auito vel reliquis episcopis constitutum est: Incestis coniunctionibus nihil prorsùs veniæ reseruamus, nisi cùm adulterium separatione sanauerint. Incestus verò nec vllo coniugij nomine prædicandos, pter illos quos dinumerare funestũ est, hos esse censuimus: Vt si quis relictam fratris, q̃ penè priùs soror extiterat, carnali coniunctione violauerit; Si quis insupèr germanam vxoris suæ acceperit, si quis nouercam duxerit, si quis consobrinę, sobrinęq; se sociat, ab ecclesia segregetur. Quòd vt à præsenti tempore prohibemus, ità ea quæ sunt anteriùs instituta, non soluimus, nè quis relictæ auunculi misceatur, aut patrui, aut priuignę concubitu polluatur. Sanè quibus coniunctio illicita interdicitur, habebunt ineundi melioris coniugij facultatem. In canonibus etiàm Aruernensibus à beatissimis patribus

Ca. 11 eius. Concil. sic habetur insertum: Si quis relictam fratris, sororem vxoris, priuignam, consobrinam ve relictam, id est, patrui, vel auunculi, carnalis contagij macula crediderit violandam, & ausu sacrilego authoritatem diuinæ legis, ac iura naturæ perruperit, & cui charitatis ac pii affectus solatia exhibere debuerat, suorum hostis ac pudicitiæ expugnator, vim inferre tentauerit, apostolicæ Constitutionis sententia feriatur. Et qoàm diù in tanto versatur scelere, à Christiano cœtu atque conuiuio, & ecclesiæ communione priuabitur. Nos hoc, quod patres nostri statuerunt, in omnibus roboramus: quia præcepto Domini, Apostolo prędicante docemur, vt à nobis filii nostri seueritate potiùs corrigantur, quàm ignaua tepiditate ad perpetranda grauiora laxentur, vbi

ait: Quid vultis? in virga veniã ad vos, an in charitate & spũ mãsuetudinis? Omninò auditur inter vos fornicatio, & talis fornicatio qualis nec inter gẽtes, ità vt vxorẽ patris sui aliquis habeat. Et vos inflati estis, & non magis luctum habuistis, vt tollatur de medio vestrûm, qui hoc opus fecit. Ego qoidem absens corpore, præsens autem spiritu, iam iudicaui, vt præsens, eum, qui sic operatus est, in nomine Domini nostri Iesu Christi, congregatis vobis in meo spiritu, cum virtute Domini nostri Iesu, tradere huiusmodi hominem satanæ in interitum carnis, vt spiritus saluus sit in diè Domini nostri Iesu Christi. Ergò quia dixit Apostolus, Imitatores mei estote, sicut & ego Christi: non nos præsumptoosos existimet homo, si sequentes Apostolum, quenquam ab ecclesia segregamus, donèc reminiscatur, & reuertatur ad vitam, quam per Dominum nostrum Iesum Christum & baptismom meruit habere perpetuam, nè iam, peccato faciente, ac diabolo persuadente, perdat & baptismi gratiam & vitam æternam.

1. Cor. 4. d 1. Cor. 5. ab

1. Cor. 4. a 1. Cor. 11. a

23 Enimuerò, quoniam cognouimus nónullos inueniri sequipedas erroris antiqui, qui Kaleñ. Ianuarii colũt, cùm Ianus homo gentilis fuerit rex quidem, sed Deus esse nó potuit. Quisquis ergo vnum Deum patrem regnantem cum filio & spiritosancto credit, certè hic non potest integer Christianus dici, quia aliqua de gentilitate custodit. Sũt etiàm, qui in festiuitate cathedræ * Domni Petri Apostoli * cibos mortuis offerunt, & post Missas redeũtes ad domos proprias, ad gentilium reuertuntur errores, & post corpus Domini, sacratas dæmoni escas accipiunt. Cõtestamur illam solicitudinem tam pastores quam presbyteros gerere, vt quęcunque in hac fatuitate persistere viderint, vel nescio ad quas petras, aut arbores, aut ad fontes designata loca gentilium perpetrare, quæ ad ecclesię rationem non pertinent, eos ab ecclesia sancta auctoritate repellant, nec participare sancto altario permittant, qui gentilium obseruationes custodiunt. Quid enim dæmonibus cum Christo commune, cùm magis sumẽdo iudicium delicta videatur addere, quàm purgare?

* Victimas

24 Licèt hymnos Ambrosianos habeamos in canone, tamen quoniam reliquorũ sunt aliqui, qui digni sunt forma cantari, volumus libenter amplecti eos, præter ea quorum authorum nomina non fuerint in limine prænotata: quoniam quæ fide constiterint, dicendi ratione non obstant. 1. Cor. 11.

25 Illud quoque, quanquàm priorum canonica sit authoritate præfixũ, q̃ dum inter se sæuiũt dñi nostri, ac malorũ hoĩm stimulo concitãtur, & alter alterius res rapida cupiditate puadit, nè ista caduca actione, qua inter se aguntur, ecclesiastica iura contingere, aut contaminare præsumant, inuiolabi-

liter obseruandum censemus, vt quicunque tam ecclesiæ, quàm episcopi res propriàs (quæ & ipsæ ecclesiæ noscuntur esse, quas pontifex actoribus ecclesiæ dinoscitur assignasse) vel abbatum aut monasteriorum siue presbyterorum quaque temeritate peruadere, competere vel confiscare præsumpserit, tunc reseruato correctionis hoc loco adhuc presbyter eiusdem ecclesię, cuius interest, peruasorem conueniri admonere: & si restitutionem distulerit, adhuc quasi filius ab omnibus fratribus ad reddendũ missis epistolis compellatur. Qui si pertinaciter in peruasione perstiterit, & se tollere post tertiam commonitionem de re illa aut Ecclesiæ, aut propria noluerit, conuenit, vt omnes omninò vna conniuentia simul cum nostris abbatibus ac presbyteris vel clero, qui stipendijs ex ipso alimento pascuntur, quia arma nobis non sunt alia, auxiliante Christo, circumsepto clericali choro, necatori pauperum, qui res peruadit ecclesiæ, psalmus 108. dicatur, vt veniat super eum illa maledictio, quę super Iudam venit, qui dũ loculos faceret, subtrahebat pauperum alimenta: vt non solùm excommunicatus, sed etiàm anathematizatus moriatur, & cœlesti gladio feriatur, qui in despectu Dei & ecclesiæ & pontificũ, in hac peruasione præsumit assurgere. Illud etiàm annecti placuit, vt qui de fratribus ad daudum solatium venire pro certa infirmitatis necessitate non potuerit, abbates & presbyteros in vice sua transmittat. Qui si præter certam infirmitatis excusationem commonitus, aut venire, aut transmittere noluerit, remotum se à fratrum charitate esse cognoscat. Nam, quod quidem non credimus, si quis cõtra decreta nostra tali temeratori communicare prę sumpserit, in se causam excommunicationis transformet, & cũ eodem se à charitate omnium sacerdotum cognoscat esse remotum.

Ioan. 13. d

In Parisië. synod. 1. cap. 1.

26 Placet itaque, ac omnibus nobis conuenit obseruare, vt quia nonnulli memores sui, per quaslibet scripturas pro captu animi, de facultatibus suis ecclesijs aliquid contulisse probantur, quod à diuersis Deum minùs timentibus, eatenus mortifera calliditate tenetur, ut aliorũ oblatio illis ptineat ad ruinam: nec intueri corde possint diem iudicij, dũ nimiæ cupiditatis delectãtur ardore. Quicunque ergò immemor interitus sui, res ecclesijs (vt suprà diximus) delegatas, iniustè possidens, præsumpserit retinere, & veritate comperta, res Dei seruis eius dissimulauerit reformare, ab omnibus ecclesijs segregatus, à sancta communione habeatur extraneus: nec aliud mereatur habere remedium, nisi cùm culpam propriam rerum emendatione purgauerit. Indignè enim ad altare Domini properare permittitur, qui res Ecclesiasticas & audet rapere, & iniustè possidere iniquâ defensione perdurat. Necatores enim pauperum iudicandi sunt, qui eorum taliter alimenta subtraxerint. Sacerdotalis tamen deber esse prouisio, vt vindictã admonitio manifestè præcedat, vt res vsurpatas iniustè qui abstulit, adhibita æquitate restituat. Quod si neglexerit, & necessitas compulerit, posteà prædonem sacerdotalis districtio maturata percellat: neque quisquam per interregna res Dei uitatur defensare, quia Dei potentia cunctorum regnorum terminos singulari dominatione concludit.

27 Vt iudices aut potentes, qui pauperes opprimunt, si commoniti à pontifice suo se non emendauerint, excommunicentur.

28 Cauta enim est in* salute prouisio, ad effugiendam culpam delicti, aditum delinquendi repellere. Nullus episcoporum de ordinationibus clericorum præmia præsumat exigere, quia non solùm sacrilegum, sed & hęreticum est, (sicut in dogmatibus ecclesiasticis habetur insertum) ad ordinandum clericum, per ambitionem (ad imaginem Simonis magi) pecuniã offerre sacerdoti, quia dicitur: Gratis accepistis, gratis date. Et cùm talis sit, qui gratiam Dei à sacerdote æstimat precio comparari, qualis ille, qui vendit, vterque vsq; ad synodum ab ecclesia segregetur. Cauta est enim in salute prouisio ad effugiendam culpam delicti, aditum delinquendi repellere.

for. *saluta

Act. 8. c Matt. 10. a

Notaui sub die 15. Kalen. Decembr. anno 6. regni Domini nostri* Chariberti gloriosissimi regis.

* al. Cheriberti.

Prætextatus, etsi peccator, in Christi nomine episcopus ecclesiæ Rothomageñ. hũc consensum nostrum secundùm patrum statuta, relegi, consensi, & subscripsi sub die 15. Kalen. Decemb. Turonis.

Germanus peccator, consensi, & subscr.
Felix peccator, consensi & subscripsi.
Caletricus peccator, consensi & subscrip.
Domitianus peccator, consensi & subscr.
Victurius peccator, consensi & subscrip.
Domnulus peccator, consensi & subscr.
Leodobaudus peccator, consensi & subsc.

CONCILIVM

CONCILIVM
LVGDVNENSE PRIMVM,
Ioanne III. Papa. Est Prouinciale.

SYNODVS HABITA in Ciuitate Lugdunensi,

Anno vj. Regni gloriosissimi Guntramni Regis, Indictione tertia.

Circa A.D. 570.

CVM in nomine Domini in Lugdunēsi vrbe ad synodale Concilium venissemus, tam pro renouandis sanctorum Patrum institutis, quæ præsentis temporis necessariò fecit opportunitas iterari, quàm his, quæ assurgentibus vndecunquè querelarum materijs, recentis definitionis ordo poposcit institui: tractantes quid saluti populi vtiliùs competeret, vel quid ecclesiasticus ordo salubriter obseruaret.

1 Primo in loco vnitatem sacerdotum, quam & Dominus diligit, & scriptura commendat, & concordia charitatis exposcit, cō uenit ab omnibus custodiri: ità vt in omni tractatu vel definitione, vno spiritu, vna sententia, sacerdotum constantia perseueret. Et si quid inter fratres, id est, coepiscopos nostros, contentionis ortum fuerit, si de vna prouincia sunt, metropolitani cum comprouincialibus suis iudicio sint contenti. *(De causis Epōrum.)* Si verò diuersæ prouinciæ duo fuerint sacerdotes, inter quos aliqua disceptatio oriatur, conuenientibus in vnum metropolitanis ipsorum, omnis eorū actio illorum iudicio terminetur: ità vt si vnus ex episcopis ab alto episcopo, aut à quacunque persona iniquè fuerit aggrauatus, communi fratrum studio cum Dei solatio defensetur. Quòd si quis se ab hac conditione quacunq; calliditate subtraxerit, tribus mensibus se à charitate fratrum nouerit esse sequestratum.

2 Secundo loco, quia multæ tergiuersationes infidelium, ecclesiam quærunt collatis priuare donarijs, id conuenit inuiolabiliter obseruari, vt testamenta, quæ episcopi, presbyteri, seu inferioris ordinis clerici, vel donationes, aut quęcunq; instrumenta propria voluntate confecerint, quibus aliquid ecclesiæ, aut quibuscunque conferre videantur, omni stabilitate subsistant: id specialiter statuentes, vt etiamsi quorumcunq; religiosorum voluntas aut necessitate, aut simplicitate aliquid à legum secularium ordine visa fuerit discrepare, voluntas tamen defunctorum debeat incōcussa manere, & in omnibus, Deo propitio, custodiri. *(Epōrum, & clericorum Testamēta sint rata.)* De quibus rebus si quis animæ suæ contemptor aliquid alienare præsumpserit, vsque ad emendationis suæ, vel restitutionis rei ablatæ tempus, à consortio ecclesiastico, vel omnium Christianorum conuiuio habeatur alienus.

3 Et quia peccatis facientibus, multi in perniciem animæ suæ ità conati sunt, aut conantur assurgere, vt animas longa temporis quiete, sinè vlla status sui competitione viuentes, nunc improba proditione atque traditione aut captiuauerint, aut captiuare conentur, si iuxta præceptū domini regis emēdare distulerint, quousquè hos, quos abduxerunt, in loco, in quo longum tempus quietè vixerunt, restaurare debeant, Ecclesiæ communione priuentur.

4 Illud etiàm, quod sancti patres salubriter ordinarunt, placuit iterari, vt si quicunq; episcopus pro reatu aliquo quenquam à cōmunione suspenderit, apud omnes sacerdotes eatenùs à communione habeatur alienus vsquequò eius iudicio debeat recipi, à quo meruerat, pro reatu suo, à charitate ecclesiastica sequestrari. *(11. q. 3 Si quis à proprio. Ab episcopo excommunicat⁹, nō accipiatur ad Cōmunionē, nisi ab eodem absolutus.)*

5 Et quia multa sunt Ecclesiæ membra, quæ diuerso genere præ vitæ suæ qualitate vel discretione sacerdotali, aut oblectari cōuenit, aut distringi, illud censuimus statuendum, vt quascunque munificentias clericis aut seruientibus, siue de rebus Ecclesiæ in vsum, aut de proprijs in proprietatem pręcedentes dederint sacerdotes, subsequētes pōtifices nullatenùs anferre præsumāt: Si quid tamen culpæ extiterit, pro qualitate personarum, vel regula canonum pręcedētium, in persona habeatur, nō in facultate districtio.

6 Placuit etiàm vniuersis fratribus, vt in prima hebdomada noni mensis, hoc est, ante diem Dominicam, quę prima in ipso mēse illuxerit, litaniæ, sicut ante ascensionem Domini sancti patres fieri decreuerunt, deincèps ab omnibus ecclesijs seu parochijs celebrentur.

SVBSCRIPTIONES EPISCOPORVM.

Philippus in Christi nomine episcopus ecclesię Viennensis, constitutionibus nostris subscripsi.

Nicetius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Lugduneñ. constitutionibus nostris subscripsi.

Agricola in Christi nomine episcopus ecclesiæ Cabiloneñ. constitutionibus nostris subscripsi.

Vincentius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Belisensis, constitutionibus nostris subscripsi.

Siagrius

Siagrius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Heduorum, constitutionibus nostris subscripsi.

Aeoladius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Nioerneñ. subscripsi.

Salonius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Genaueñ. subscripsi.

Celodonius in Christi nomine episcopus ecclesiæ Maiesceñ. subscripsi.

Valesius presbyter, directus à domino meo Siagrio episcopo ecclesiæ Gratianopolitanæ, subscripsi.

Vincentius presbyter, directus à domino meo Lucretio episcopo ecclesię Diensis, sub.

Eusebius presbyter, directus à dño meo Victore episcopo ecclesię Tricassinorũ, sub.

Piolus presbyter, directus à dño meo Tetreco episcopo ecclesiæ Lingonicæ, subscr.

Cæsarius presbyter directus à dño meo Tetradio episcopo ecclesiæ Visonceñ. subsc.

Astemius diaconus, directus à dño meo Maximo episcopo ecclesiæ Valentinæ, subs.

BRACARENSE
CONCILIVM PRIMVM,
Tempore Ioannis Papæ III. Est Prouinciale.

Bracaris oppidũ Augusta, conuentus unus è septem citerioris Hispaniæ, vulgò Braga dicta. Vide Plinium lib. 3. cap. 3. Porrò Volaterranus Bracharam seu Bracaram metropolim Portugalliæ constituit, cuius archiepiscopus, metropolitanus seu primas regni Lusitaniæ appellatur.

Omnino legẽdum est anno 4. si quidẽ hoc est primũ Bracarense vt certè videtur etiã 2. anno 3. et cum ibi Aera 610 ascribatur, inde hic etiam annũ D. colligere possumus. 572.

NNO tertio Ariamiri Regis, Kalendis Maij, cùm Galliciæ prouincię Episcopi, Lucreti⁹, Andreas, Martinus, Cottus, Hildericus, Lucentius, Timotheus, Maliosus, ex præcepto præfati gloriosissimi Ariamiri regis ĩ metropolitana eiusdem prouinciæ Bracareñ. Ecclesia conuenissent, consedentibus simul episcopis, pręsentibus quoque presbyteris, adstantibusque ministris vel vniuerso clero, Lucretius memoratæ metropolitanæ ecclesiæ episcopus, dixit: Diù est, sanctissimi fratres, quòd secundùm instituta venerabilium canonũ, & decreta catholicæ & apostolicæ disciplinæ desiderabamus, sacerdotalem inter nos fieri debere conuentum: quia nõ solùm ecclesiasticis regulis & ordinibus opportunum est, sed stabilem etiàm semper efficit charitatis fraternæ concordiam, dum cõgregati simul in nomine Domini sacerdotes, ea inter se salutifera collatione requirunt, quę secundùm doctrinam Apostolicam, vnitatem spiritùs in vinculo pacis obtineant. (Ephe. 4.) Nunc ergò quoniam optatum nobis huius congregationis diem, gloriosissimus atq; piissimus filius noster, adspirante sibi Domino, regali præcepto concessit, vt simul positi consideremus, priùs (si placet) de statu fidei catholicæ perquiramus. Tunc deinde sanctorum Patrum instituta, recensitis canonibus, innotescant. Postremò quædam etiàm, quæ ad obsequiũ Dei vel officium pertinent clericale, diligentiùs pertractentur, vt si qua fortassè vel per ignorantiæ desidiam, vel per longinqui temporis incuriam, aut varia inter nos habentur dubia, ad vnam (sicut decet) rationis ac veritatis formulam reuocentur. Omnes episcopi dixerunt: Prosequutio tuæ beatitudinis iusta est: ea nanque de causa conuenimus, vt aliqua nobis Ecclesiasticæ constructionis vtilitas commodetur. Lucretius episcopos dixit: Priùs ergò de statu fidei (sicut superiùs dictum est) conferamus. Nam licèt iamolim Priscillianæ hæresis contagio in Hispaniarũ prouincijs detecta sit & damnata, nè quis tamen per ignorantiam, aut aliquibus (vt assolet) scripturis deceptus apocryphis, aliqua adhuc ipsius erroris pestilentia sit infectus, manifestiùs ignaris hominibus declaretur, quia ipsi in extremitate mondi, & in vltimis huius prouinciæ finibus constituti, aut exiguam, aut penè nullam rectæ eruditionis notitiam contigerunt. Credo autem vestrę beatitudinis fraternitatem nosse, quia eo tempore, quo in his regionibus nefandissimæ Priscillianæ sectæ venena serpebant, beatissimus Papa vrbis Romæ Leo, qui quadragesimus ferè Apostoli Petri successor extitit, per Turibium notarium sedis suæ, ad synodum Galliciæ contra impiam Priscillianæ hæresis sectam scripta sua direxit. Cuius etiàm præcepto Tarraconenses & Carthagineñ. Episcopi, Lositaniæ quoque & Bæticæ facto inter se Concilio, regulam fidei contra Priscillianam hæresim, cum aliquibus capitulis conscribentes, ad Baleoniũ tunc huius Bracarensis Ecclesiæ præsulem, direxerunt. (De his in Cõc. 1. Toletano, post descriptionem 20. ca. eiusdẽ cõc.) Vndè, quia & ipsum præscriptæ fidei exemplar cum suis capitulis, præ manibus hic habemus, pro instructione ignorantium (si vestræ placet reuerentiæ) recitetur. Omnes episcopi dixerunt: Valdè necessaria horum capitulorum est lectio, vt dum simplicioribus quibusque pristina sanctorum patrom institute panduntur, abominata iam olim à sede beatissimi Petri Apostoli, & damnata, Priscillianæ hæresis figmẽta cognoscantur. Lectum est exemplar fidei cum

cum capitulis suis, quæ, nè prolixitatem facerent, his gestis minimè sunt inserta. Post lectionem capitulorum omnes episcopi dixerunt: Licèt lectio necessariè recensita sit, tamen euidentiùs & simpliciùs ea, quæ sunt execrabilia, ità positus etiàm capitulis modò declarentur, vt qui minùs est eruditus, intelligat: & sic sub anathematis sententia explosa, iam Priscilliani erroris figmenta damnentur, vt quisquis clericus vel monachus siue laicus, tale aliquid sentit & adhuc vel defendere fuerit deprehensus, tanquam verè putre membrum, continuò de corpore abscindatur catholicæ Ecclesiæ, nè aut societatis, siue prauitatis eius macula, à rectè credentibus de permixtione talium aliquod orthodoxis reputetur opprobrium. Proposita contra Priscillianam hæresim capitula & relecta, continent hæc:

CAPITVLVM PRIMVM.

¶Si quis patrem & filium & spiritum sanctum, non confitetur tres personas, vnius substantiæ & virtutis ac potestatis, sicut catholica & Apostolica Ecclesia docet, sed vnam tantùm ac solitariam dicit esse personam, ità vt ipse sit pater, qui filius, ipse etiàm sit paracletus spiritus, sicut Sabellius & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

2 Si quis extra S. Trinitatem, alia (nescio quæ) diuinitatis nomina introducit, dicēs, quòd ipsa diuinitas sit Trinitas, sicut Gnostici & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

3 Si quis dicit filium DEI Dominum nostrum, antequam ex virgine nasceretur, non fuisse, sicut Paulus Samosatenus & Photinus & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

4 Si quis * natale Christi secundùm carnem non verè honorat, sed honorare se simulat, ieiunans in eodem die, & in Dominico, quia Christum in hominis natura natū esse non credit, sicut Cerdon, Marcion, Manichæus & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

* natalem

5 Si quis animas humanas vel Angelos, ex Dei credit substantia extitisse, sicut Manichæus & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

6 Si quis animas humanas dicit priùs in cœlesti habitatione peccasse, & pro hoc in corpora humana in terram deiectas, sicut Priscillianus dixit, anathema sit.

7 Si quis dicit, diabolū non fuisse priùs Angelum bonum, à Deo factum, nec Dei opificium fuisse naturam eius, sed dicit eū ex tenebris emersisse, nec aliquem sui habere authorem, sed ipsum esse principium, atque substantiam mali; sicut Manichæus & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

8 Si quis credit, quòd aliquantas in mundo creaturas diabolus fecerit, & tonitrua & fulgura & tempestates & siccitates ipse diabolus sua authoritate faciat, sicut Priscillianus dixit, anathema sit.

9 Si quis animas & corpora humana * fatali signo credit adstringi, sicut pagani & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

* fatalibus stellis

10 Si quis duodecim signa, quæ mathematici obseruare solent, per singula animæ vel corporis membra dissipata credunt, & nominibus patriarcharum ascripta dicunt, sicut Priscillianus dixit, anathema sit.

11 Si quis coniugia humana damnat, & procreationem nascentium perhorrescit, sicut Manichæus & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

12 Si quis plasmationem humani corporis, diaboli dicit figmentum esse, & conceptiones in vteris matrum, operibus dicit dæmonum figurari, propter quod resurrectionem carnis non credit, sicut Manichæus & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

13 Si quis dicit creationem vniuersæ carnis, nō opificium Dei, sed malorum esse angelorum, sicut Manichæus & Priscillianus dixerunt, anathema sit.

14 Si quis immūdos putat cibos carnium, quas Deus in vsu hominum dedit, & non propter afflictionē sui corporis, sed quasi immunditiam putans, ità abstineat ab eis, vt nec olera cocta cum carnibus prægustet, sicut Manichæus & Priscillianus docuerunt, anathema sit.

15 Si quis clericorum præter matrem, aut germanam, vel etiàm quæ proxima consanguinitate iunguntur, alias aliquas quasi adoptiuas fœminas secum retinent, & cum ipsis habitant, sicut Priscilliani secta docuit, anathema sit.

16 Si quis quinta feria Paschali, quæ vocatur cœna Domini, hora legitima post nonam, ieiunus in Ecclesia Missas nō tenet, sed secundùm sectam Priscilliani, festiuitatem, ipsius diei ab hora tertia per Missas defunctorum, soluto ieiunio, colit, anathema sit.

17 Si quis scripturas, quas Priscillianus secundùm suum deprauauit errorē, vel tractatus Dictinii (quos ipse Dictinius, antequam conuerteretur, scripsit sub nomine patriarcharum, prophetarum, & Apostolorum, & suo errori consona confinxit) legit, & impia eorum figmenta sequitur aut defendit, anathema sit.

18 Propositis his capitulis & relectis, Lucretius episcopus dixit: Quoniam etiàm ea, quæ à catholicis abominata sunt & damnata, manifestiùs & apertiùs etiam ignorantibus declarata sunt: necessarium post hoc arbitror, si vestræ fraternitati videtur, vt instituta nobis sanctorum patrum, recensitis antiquis canonibus, innotescant: quæ & si non omnia; certè vel pauca quædam, quæ ad instructionem clericalis disciplinæ pertinent, relegantur. Omnes episco-

pi dixerunt: Placet hoc edictum. Et congrua res est, vt & quibus fortasse per incuriã abolita sunt ecclesiastica constituta, audiant sanctorum canonum regulam & obseruẽt. Relecti ex codice coram Concilio tam generalium synodorum canones, quam localium. Post quorum lectionẽ Lucretius episcopus dixit: Ecce ex ipsa canonum lectione agnoscat sancta fraternitas vestra, nõ solum in generalibus Concilijs, sed etiam in localibus, congregatos simul sacerdotes, vno consensu ea, quæ ecclesiastico conueniebant ordini, statuisse, & secundùm quod vniuscuiusq; rei expetebat ratio prospexisse, sequentes sententiam doctrinæ apostolicæ, dicentis: Probate, quæ bona sunt, & tenete. (1. Thes. 5. d) Si ergò placet charitati vestræ, quia sunt aliqua ecclesiasticæ institutionis obsequia, quæ in huius præsertim extremitate prouinciæ, non per contentionem, quod absit, sed magis (sicut præfati sumus) fiunt per incuriam aut per ignorantiam, constituamus quædam inter nos capitula, vt quæ non vno modo tenentur à nobis, ad vnam omninò formulam reuocẽtur. Omnes episcopi dixerunt: Necessarium & valdè hoc vtile arbitramur, vt ea, quæ apud vnumquenque nostrûm varia & in ordinata consuetudine retinentur, vnito inter nos per Dei gratiam & concordi celebrentur officio. Et idcircò, si quid illud est magnum vel paruum, quo variari videmur, ad vnam (sicut dictum est) formulam præfixis rationabiliter capitulis reuocetur, præcipuè cùm & de certis quibusdã causis instructionem apud nos sedis Apostolicæ habeamus, quæ ad interrogationes suas quondàm venerandæ memoriæ prædecessoris tui. Profuturi prudentia, ab ipsa beatissimi Petri accepit cathedra. Lucretius Episcopus dixit: Rectè fraternitas vestra authoritatẽ sedis Apostolicæ recordata est, q̃ licèt eodem tẽpore innotuerit, quo directa est tamen pro firmitate testimonij, & instructione multorum, si vestræ vnanimitati complacet, quia præ manibus est, coram omnibus legatur. Omnes episcopi dixerunt: Iustum est, vt quia mentio ipsius authoritatis est habita, quæ est eius doctrina, à circunstantibus audiatur. Relecta est authoritas sedis Apostolicæ, ad quendam Profuturum directa episcopum, quæ propter prolixitatem his gestis minimè est inserta. Post cuius lectionem Lucretius episcopus dixit: Manifestiùs pater, Apostolicam nobis opitulari doctrinam: & ideò, sicut fraternitas vestra prædixit, si quid per ignoràtiam apud quosdam variat, ad vnam formulam concordi regula præscriptis inter nos capitulis adstringatur. Proposita sunt igitur capitula, quæ continent hæc:

19 Placuit omnibus communi consensu, vt vnus atque idem psallendi ordo in matutinis vel vespertinis officijs teneatur, & non diuersæ ac priuatæ monasteriorum consuetudines cũ ecclesiastica regula sint permixtæ. (Dist. 12. Placuit omnibus com.)

20 Item placuit, vt per solẽnium dierum vigilias vel Missas, omnes easdem, & non diuersas, lectiones in ecclesia legant.

21 Item placuit, vt non aliter episcopi, & aliter presbyteri populum, sed vno modo salutent, dicentes: Dominus sit vobiscum, sicut in lib. Ruth legitur. (Ruth. 2. a) Et vt respondeatur à populo, Et cum spiritu tuo, sicut & ab ipsis apostolis traditum omnis retinet Oriens, & non sicut Priscilliana prauitas permutauit.

22 Item placuit, vt eodem ordine Missæ celebrentur ab oibus, quomodò profuturus quondàm huius metropolitanæ ecclesiæ episcopus, ab ipsa Apostolicæ sedis authoritate suscepit scriptum.

23 Item placuit, vt nullus eum baptizandi ordinem prætermittat, quem & anteà tenuit metropolitana Bracarensis ecclesia, & pro amputanda aliquorum dubietate, prædictus Profuturus episcopus scriptum, & sibi directum, à sede beatissimi Petri apostoli sucepit.

24 Item placuit, vt conseruato metropolitani episcopi primatu, cęteri episcoporum secundùm suæ ordinationis tempus, alius alio sedendi deferat locum.

25 Item placuit, vt de rebus ecclesiasticis tres æquæ fiant portiones, id est, vna episcopi, alia clericorum, tertia in reparatione, vel in luminarijs ecclesiæ: de qua parte siue archipresbyter, siue archidiaconus illam administrans, episcopo faciat ratione.

26 Item placuit, vt nullus episcopus clericum alterius ordinare præsumat, sicut & antiqui canones vetuerunt, nisi fortè signata ipsius episcopi scripta susceperit.

27 Item placuit, quia in aliquantis huius prouinciæ ecclesijs diacones absconsis infra tunicam vtuntur orarijs, ità vt nihil differre à subdiacono videantur, vt decætero superposito scapulæ (sicut decet) vtantur oratio.

28 Item placuit, vt non liceat cuilibet ex lectoribus, sacra altaris vasa portare, nisi his qui ab episcopo subdiaconi fuerint ordinati. (23. dist. Nõ liceat cuili.)

29 Item placuit, vt lectores in ecclesia ordinati, in habitu seculari nõ psallant, neque * gradus gentili ritu dimittant. (* granos)

30 Item placuit, *vt veteris testamenti nihil poeticè cõpositum in ecclesia psallatur, sicut & sancti præcipiunt canones. (* vt extra psalmos et canonicarum scripturarum noui & veteris)

31 Item placuit, vt intra sanctuarium altaris ingredi ad communicandum, non liceat laicis viris vel mulieribus, nisi tantùm clericis, sicut & antiquis canonibus statutũ est.

32 Item placuit, vt quicunq; in clero cibo carnium non vtuntur, pro amputanda suspicione Priscillianæ hæresis, vel olera cocta cum carnibus tamen prægustare cogantur. Quod si contempserint, secundùm quod de talibus sancti patres antiquitus statuerunt, necesse est, pro suspicione hæresis huius,

ius, hos excõmunicatos, ab officio omnimodè remoueri.

33 Itẽ placuit, vt qui pro hæresi, aut pro crimine aliquo excommunicantur, nullus eis communicare præsumat, sicut & antiqua canonum continent statuta. Quę si quis spernit voluntariè, seipsum alienum à communione facit.

22 q. 5. Placuit, vt hi qui
34 Item placuit, vt qui aut per ferrum, aut per venenum, aut per præcipitium, aut suspendium, aut quolibet modo violentam sibi ipsis inferunt mortem, nulla pro illis in oblatione commemoratio fiat, neque cum psalmis ad sepulturam eorum cadauera deducantur. Multi enim sibi hoc per ignorantiam vsurpant. Similiter & de his placuit fieri, qui pro suis sceleribus puniuntur.

35 Item placuit, vt cathecumenis, sine redemptione baptismi defunctis, simili modo neque oblationis sanctę commemoratio, neque psallendi impendatur officium. Nam & hoc per ignorantiam vsurpatum est.

36 Item placuit, vt corpora defunctorum, nullo modo intra basilicam sanctorum sepeliantur, sed, si necessè est, deforis circa murum basilicæ vsqueadeò non abhorret. Nam si firmissimum hoc priuilegium vsque nunc retinent ciuitates, vt nullo modo intra ambitum murorum cuiuslibet defuncti corpus humetur, quantò magis hoc venerabilium martyrum debet reuerentia obtinere?

37 Itẽ placuit, vt si quis presbyter, post hoc interdictum ausus fuerit chrisma benedicere, aut ecclesiam, aut altarium consecrare, à suo officio deponatur. Nam & antiqui hoc canones vetuerunt.

38 Item placuit, vt ex laico ad gradum sacerdotij nemo veniat, nisi priùs anno integro in officio lectorum vel diconatus, disciplinam ecclesiasticam discat, & sic per singulos gradus eruditus, ad sacerdotium veniat. Nam satis reprehensibile est, vt qui non dùm didicit, iam docere præsumat, dum & antiquis hoc patrum institutionibus interdictum sit.

39 Item placuit, vt si quid ex collatione fidelium, aut per festiuitates martyrum, aut per commemorationes defunctorum offertur, apud vnum clericorum fideliter colligatur, & constituto tempore, aut semèl, aut bis in anno, inter omnes clericos diuidatur. Nã non modicæ ex ipsa inęqualitate discordiæ generantur, si vnusquisque in sua septimana, quod oblatum fuerit, sibi defendat.

40 Item placuit, vt præcepta antiquorũ canonum, quæ modò in Concilio recitata sunt, nullus audeat præterire. Si quis autem quasi contumax transgreditur illa, necessè est, vt de suo degradetur officio. Relectis capitulis, Lucretius episcopus dixit: Quia opitulante Domino nobis, ea, quæ ad firmitatem catholicæ & orthodoxæ fidei, vel quæ ad officium ordinis Ecclesiastici pertinebãt, vnanimi (sicut oportebat) collatione decreuimus: restat nunc, vt ex omnibus his, q̃ Dei gratia salubriter instituta sunt propriam vnusquisque nostrum studeat docere atque informare diœcesim. Si quis autem ex nobis in parochijs suis, post agnita huius concilij constituta, aut clericũ, aut monachum sanæ huic doctrinæ resistentem inuenerit, aut in aliquo adhuc Priscillianæ sectæ errore latitare persenserit, & nõ continuò illum excommunicatum & anathematizatum, de ecclesia foràs eiecerit, ità vt cum huiusmodi homine nec cibum aliquis fidelium sumere, nec communicare præsumat: nouerit se is, qui talem receperit, & fraternæ esse excommunicationi obnoxium, & diuinę proculdubiò sententiæ reum. Omnes episcopi dixerunt: Quęcunque a nobis vnito per Dei gratiam consensu decreta sunt, peruigili necessè est solicitudine obseruentur. Quæ vi stabilem placitę constitutionis obtineant firmitatem, propria vnusquisque his gestis manu subscribat. Et post episcoporum subscriptio subsecuta est.

Lucretius episcopus subscripsi.
Andreas episcopus subscripsi.
Martinus episcopus subscripsi.
Cottus episcopus subscripsi.
Gildericus episcopus subscripsi.
Lucentius episcopus subscripsi.
Timotheus episcopus subscripsi.
Maliosus episcopus subscripsi.

CONCILIVM BRACARENSE II.

Ioanne Papa III.

A. D. 571.

Regnante Domino nostro Iesu Christo, currente æra 610. anno secundo regis * Ariamiri, die 18. Kalendarum Ianuariarum, cùm Gallicæ prouinciæ episcopi tam ex Bracarensi, quam ex Lucensi synodo cũ suis metropolitanis, præcepto pręfati gloriosissimi regis, simul in metropolitana Bracarensi Ecclesia conuenissent, id est, Martinus, Nitigis, Remisol, Andreas, Lucentius, Adoricus, Vectimer, Serdinarius, Viator, Auila, Polemius, Mailoc, considentibus his simul episcopis, atq; vniuerso clero præsente, Martinus Bracarensis ecclesiæ episcopus dixit: Inspiratione hoc Dei credimus prouenisse, sanctissimi patres, vt per ordinationẽ gloriosissimi filij nostri regis, ex vtroq; cõcilio conueniremus in vnũ, vt non solùm de visione alterutrùm gratularemur, sed etiam ea, quæ ad ordinationem

* Miriellę

tionem & disciplinam ecclesiasticam pertinent, pariter colloquamur. Scriptũ est enim (Matt.18.c) in euangelio, dicente Domino: Vbicunque fuerint duo vel tres in nomine meo congregati, ibi ero i medio eorum. Nitigis Lucen. ecclesiæ episcopus, dixit: Nec aliud potest credi, nisi ea, quæ ad vtilitatem nostrarum pertinent animarum, diuina inspiratione & inchoari & perfici oportere. Et ideò vnanimes omnes, atque idipsum in Domino sentientes, quæcunque ad instructionem nostrã pertineut, in medium prolata desideramus (Philip.2.c) agnoscere. Martinus episcopus dixit: Arbitramur vestram beatitudinem recordari, quòd primùm in ecclesia Bracaren. episcoporum Concilium congregatum est, post multa, quæ ad concordiam rectæ fidei fuerant, roborata, aliqua etiàm, quæ regularem sanctorum canonum continent discretionem, firmanimus. Quorum vtilitas vt possit euidentius in memoriàm reuocari, ipsa (si vobis placet) epistola vestra in præsentia relegatur. Omnes episcopi dixerunt: Oportet omnimodè, vt in omniũ auribus, qui hic assistunt, recitetur. Recitatis ergò capitulis superioris Concilij, quæ nè prolixitatem facerent, his gestis minimè sunt inserta, Martinus episcopus dixit: Hæc ergo, quæ modò sunt recitata, quæ nobis tunc aut varia, aut dubia, aut inordinata sunt visa, auxilliante Deo, directa sunt, & suam inuiolabiliter obtinent firmitatem. Quę autem tũc in memoriam non venerunt, aut onerosũ fuit, in illo primo Cõcilio multa simul ingerere, necessarium videmr, modò ad notitiam sanctæ vestræ charitatis deferri, eo specialiter prospectu vt spirituali ventilata examine purgentur. Sancti enim patres ac præcessores nostri aut generales synodos vndiquè collegi pro vnitate rectæ fidei fecerunt, sicut in Nicæa cõtra Arium trecenti decem & octo, & in Constantinopoli centum quinquaginta contra Macedonium, & in Epheso contra Nestorium duceni, & in Chalcedona contra Eutychen sexcenti triginta: aut certè speciales synodos per suas vnusquisque prouincias, pro resecandis contentionibus, vel emendandis aliquorum negligentijs, collegerunt: & prout euentus culparũ, aut qualiscũq; excessus exegit, per singulas quasque diuinas canonum sententias, mediante inter eos Dei spiritu cõscripserunt, quas oportet nos relegere & intelligere & tenere. Et quia opitulante Christi gratia, de vnitate & rectitudine fidei in hac prouincia nihil est dubiũ, illud nobis modò specialiùs est agendum, vt si quid fortassè extra apostolicã disciplinã per ignorãtiã, aut p negligẽtiã reprehensibile inuenitur in nobis, recurrentes ad testimonia sanctarum scripturarum, vel ad antiquorum canonũ instituta, adhibito cõmuni consensu, oĩa q̃ displicuerint, rationabili iudicio corrigamus. Et primum (si placet) relectis B. Petri apostoli præceptis, quæ pro regula sacerdotum in sua epistola euidenter adscripsit, quicquid nõ eodem tenore, sicut princeps apostolorum edocuit, agi videtur a nobis, sine vlla cũctatione ad emendationem deducere festinemus, ne fortè, dũ (1.Cor.9.d) alijs prædicamus ipsi reprobi effecti, diuino illo condemnemur eloquio, dicẽte: Tu verò (Psalm.49.) odisti disciplinã, & proiecisti sermones meos pòst te. Omnes episcopi dixerunt: Cupimus memoratam apostoli Petri epistolam ad locum ipsum, vbi sacerdotes docet, audire. Tunc allato libro, hæc ex eadem epistola recitatata sunt: Seniores, obsecro consenior, (1.Petr.5.a) pascite, qui in vobis est, gregem Dei, prouidentes non coactè, sed spontaneè, secundùm Deum: neq; turpis lucri gratia, sed voluntariè: neque vt dominantes in clero, sed forma facti gregi, & ex animo, vt cùm apparuerit princeps pastorum, percipiatis immarcescibilem gloriæ coronam. His relectis, omnes episcopi dixerunt: Cognitis his, quæ ex epistola beati Petri apostoli sunt recitata, desideramus, auxiliante Dei gratia, diuinis obedire præceptis, & Apostolicæ epistolæ, quæ nobis recitata est, in his omnibus formulam imitari, nè fortè in aliquib⁹ inordinatè ambulantes, diuino (quod absit) iudicio condemnemur, sed vt sanctorum patrum vestigia subseqnentes, in ipsorum requie mereamur esse participes & immarcescibilẽ illam gloriæ coronã, quę repromissa est, cum ipsis pcipere mereamur. Ob hoc ergò tuã simul omnes deposcimus charitatẽ, vt has omnes causas, singulis capitulis breuiter compræhensas, vel qualiter corrigi debeant, his gestis subtèr annectas. Quę cùm studiosiùs relecta, & in notitiam omniũ nostrûm euidẽter fuerint perducta, propria vnusquisque manu pro eorum emendatione & confirmatione subscribat, vt non solùm nobis, sed etiàm successoribus nostris, hæc ad perfectionem episcopalis officij decreta proficiant.

1 Placuit omnibus episcopis, atq; cõuenit, vt p singulas ecclesias episcopi & diœceses ambulantes, primũ discutiant clericos, (10.q.1. Placuit omnibus episc.) quomodò ordinem baptismi teneant vel Missarum, & qualiter quæcunque officia in ecclesia peragant. Et si rectè quidem inuenerint, Deo gratias agãt: sin autem minimè, docere debent ignaros, & hoc modis omnibus præcipere, sicut antiqui canones iubẽt, vt ante dies viginti baptismi, ad purgationẽ exorcismi concurrant catechumeni. (In dec. suo sub lib.1. Ante 20. dies. Et in dec. de cõs. dist.4 Ante 20. dies.) In quibus viginti diebus omnes catechumeni symbolum, quod est, CREDO IN DEVM PATREM OMNIPOTENTEM, specialiter doceantur. Postquàm ergò in his suos clericos discusserint vel docuerint episcopi, alia die conuocata plebe ipsius ecclesiæ doceant illos vt errores fugiant idolorum, vel diuersa crimina, id est, homicidiũ, adulterium, per-

iurium, falsum testimonium, & reliqua peccata mortifera: & quod nolunt sibi fieri, alteri non faciunt: & vt credant resurrectionẽ omnium hominum, & diem iudicij, in quo vnusquisque secundùm opera sua recepturus sit. Et sic posteà episcopus de ecclesia illa proficiscatur ad aliam.

10 q 1. Placuit vt nullus. *suam dioecesim — 2 Placuit, vt nullus episcoporum, per *suas dioeceses ambulans, præter honorem cathedræ suæ, id est, solidos duos, aliquid aliud per ecclesias tollat. Neque tertiam partem ex quacunque oblatione populi in ecclesijs parochialibus requirat, sed illa tertia pars pro luminaribus ecclesiæ vel recuperatione seruetur, & singulis annis episcopo indè ratio fiat. Nam si tertiam partem illam episcopus tollat, lumen & sarta tecta abstulit ecclesiæ. Similiter & parochiales clerici, (1. Petr. 5. a) seruili more in aliquibus operibus episcopi seruire non cogantur, quia scriptum est, Neque vt dominantes in clero.

1. q. 1. Placuit vt de ord. — 3 Placuit, de ordinatione clericorum episcopi munera nulla accipiant, sed sicut scriptum est, quod gratis dunante Deo accipiunt, gratis dent, (Matt. 10. a) Non aliquo precio gratia Dei, & impositio manuum venundetur, quia antiqua definitio patrum, ità de ecclesiasticis ordinationibus statuit, dicens: Anathema sit danti & accipiẽti, proptereà quia aliquanti multis sceleribus obnoxij sancto *indigni (* indignè) ministrantes altari, non hoc testimonio bonorum actuum, sed profusione munerum obtinent. Oportet ergò, non per gratiam munerum, sed per diligẽtem priùs discussionem, deindè per multorum testimonia, clericos ordinare.

4 Placuit, vt modicũ balsami, quod bñdictum pro baptismi sacramento per ecclesias datur, quia à singulis tremisses pro ipso exigi solent, nihil vlteriùs exigatur, nè fortè, quod pro salute animarum per inuocationem sancti spiritus consecratur, (Act. 8. c, d) sicut Simon Magus donum DEI pecunia voluit emere, ita nos venundare damnabiliter videamur.

1. q. 1 Placuit, vt quo. — 5 Placuit, vt quotiès ab aliquo fideliũ ad consecrandas ecclesias episcopi inuitantur, non quasi ex debito munus aliquod à fundatore requirant: sed, si ipse quidem aliquid ex suo voto obtulerit, non respuatur. Si verò aut paupertas illum, aut necessitas retinet, nihil exigatur ab illo. Attamẽ vnusquisque Episcoporum meminerit, vt non priùs dedicet ecclesiam, nisi anteà dotem basilicæ, & obsequium ipsius per donationem chartulæ confirmatum accipiat. Nam non leuis est ista temeritas, si sinè luminarijs, vel sinè substantiali sustentatione eorum, qui ibidẽm seruituri sunt, tanquàm domus priuata consecretur ecclesia.

De cons. d. 1. Si quis basilicam. — 6 Placuit, si quis basilicam non pro deuotione fidei, sed pro quæstu cupiditatis ædificat, vt quicquid ibidèm de oblatione populi colligitur, medium cum clericis diuidat, eò quòd basilicam in terra sua quæstûs causa condiderit, quod in aliquibus locis vsq; modo dicitur fieri. Hoc ergò decæterò obseruari debet, vt nullus episcoporum tam abominabili voto consentiat, nec basilicam, quæ non pro sanctorum patrocinio, sed magis sub tributaria conditione est condita, audeat consecrare.

7 Placuit, vt vnusquisq; episcopus per ecclesias suas hoc præcipiat, vt hi, qui infantes suos ad baptismum offerunt, si quid voluntariè pro suo offerunt voto, suscipiatur ab eis. (1. q. 1. Placuit, vt vnusquisq; episcopus.) Si verò, per necessitatem paupertatis aliquid non habent, quod offerant, nullum ibi pignus violenter tollatur à clericis. Nam multi pauperes hoc timentes, filios à baptismo retrahunt: qui si fortè, dum differuntur, sinè gratia baptismi de hac vita recesserint, necessè est, vt ab illis eorum perditio requiratur quorum spolia pertimescentes, à baptismi gratia retraxerunt.

8 Placuit, vt si quis aliquem clericorum in accusatione fornicationis impetit, secundùm præceptum Pauli apostoli, duo vel tria testimonia requirantur ab illo. (2. q. 5. Placuit, vt si quis aliquem) Quòd si non potuerit datis testimonijs approbare quod dixit, excommunicationem accusati accusator accipiat.

9 Placuit, vt, postquàm omnia in Cõcilio sacerdotũ fuerint ordinata, illud omnimodis obseruetur, (De cons. d. 3. Placuit, vt postquam omnia) vt superuenturum ipsius anni Pascha, quota Kalendarum die, vel quota luna debeat suscipi, à metropolitano episcopo nuncietur. Quod cæteri episcopi vel clerus reliquus breuiculo subnotantes, vnusquisque in sua ecclesia, adueniente natalis Domini die, adstante populo post lectionem Euangelicam nuncient. In cuius principio conuenientes in vnum vicinæ ecclesiæ, per triduum cum psalmis, per sanctorum basilicas ambulantes, celebrent litanias. Tertio autem die, celebratis hora nona siue decima Missis, dimissio populo, præcipiant Quadragesimæ seruare ieiunia & mediante Quadragesima, ex viginti diebus baptizandos infantes, ad exorcismi purgationem offerre.

10 Placuit, vt quia, per stultitiam præsumpti nupèr erroris, aut certè ex veteris Priscillianæ adhuc hæresis fœtore corrupto, cognouimus quosdam presbyteros in huius præsumptionis audacia retineri, vt Missas mortuorum, etiàm post acceptũ merum vel oblationem, ausi sint consecrare: ideoque hoc præfixæ cudentis sententiæ admonitione seruetur, vt si quis presbyter post hoc edictum nostrum, ampliùs in hac vesania fuerit deprænhensus, hoc est, non ieiunus, sed quocunque iam cibo præsumpto oblationem consecrauerit in altari, continuò ab officio suo priuatus, à proprio deponatur Episcopo. His ità gestis, placuit omni-

omnibus, pro cōfirmanda horum obseruantia vnumquenq; propria manu subscribere, eo placitorum facto, vt si quis, horum capitulorum terminum transgressus, ad inordinatas consuetudines reuerti voluerit, totius Concilij excommunicatione correptus, veterissimam sibi de sui ordinis inclinatione nouerit imminere sententiam.

Martinus Bracarensis metropolitanæ ecclesiæ episcopus, his gestis subscripsi.
Remisol Visensis ecclesiæ episcopus, his gestis subscripsi.
Lucentius Conimbricensis ecclesiæ episcopus, his gestis subscripsi.
Adoricus Egitanæ ecclesiæ Episcopus, his gestis subscripsi.
Sardinarius Lamecensis ecclesiæ episcopus, his gestis subscripsi.
Viator Magnetensis ecclesiæ episcopus, his gestis subscripsi.
Nitigis Lucensis metropolitanæ ecclesiæ episcopus, his gestis subscripsi.
Andreas Iriensis ecclesiæ episcopus, his gestis subscripsi.
Auila Tudensis ecclesiæ episcopus, his gestis subscripsi.
Polemius Asturicensis ecclesiæ episcopus, his gestis subscripsi.
Mailoc Britinorum ecclesiæ episcopus, his gestis subscripsi.
Victimer Auriensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.

Finit Concilium Bracarense secundum.

PRÆFATIO
SANCTI MARTINI
Bracarensis Episcopi,
IN LIBRVM CAPITVLORVM, ex Græcorum Synodis collectorum.

DOMINO meo beatissimo, atque Apostolicæ sedis honore suscipiendo, in Christo fratri Nitigesio Episcopo vel vniuerso Concilio Lucensis ecclesiæ Martinus episcopus. Canones, qui in partibus Orientis ab antiquis patribus cōstituti sunt, Græco priùs sermone conscripti sunt, posteà autem succedēti tempore in Latinam linguam translati sunt. Et quia difficile est, vt simplicius aliquid ex alia lingua transferatur in aliam, simulque & illud accidit, vt in tantis temporibus scriptores, aut non intelligentes, aut dormitantes, multa prætermittant, & propterea in ipsis canonibus aliqua simplicioribus videantur obscura: ideò visum est, vt cum omni diligentia, & ea, quæ per trāslatores obscuriùs dicta sunt, & ea, quæ per scriptores sunt immutata, simpliciùs & emendatiùs restauratem, id primū obseruans, vt illa, quæ ad episcopos vel vniuersum clerum pertinent, vna in parte conscripta sint: similiter & q̄ ad laicos ptinent, simul sint adunata, vt de quo capitulo scire aliquis voluerit, possit celeriùs inuenire.

CAPITVLA CANONVM ad laicos pertinentium sequuntur.

§ Capitulum primum.

NON licet populo electionem facere eorum, qui ad sacerdotium promouẽtur: sed sit iudicium episcoporum, vt ipsi eũ, qui ordinandus est, probent, si in sermone & fide, & in spiritali vita edoctus sit. *61. dist. Non licet popu.*

2 Episcopum oportet maximè quidem ab omni Concilio constitui. Sed si hoc aut pro necessitate, aut pro longinquitate itineris difficile fuerit, ex omnibus tres colligantur, & omnium præsentium vel absentium subscriptiones teneantur, & sic posteà ordinatio fiat. Huius autem rei potestas, in omni prouincia ad metropolitanum pertinet episcopum. *Dist. 64. Episcopũ oportet maximè*

3 Non debet ordinari episcopus absque consilio & præsentia metropolitani episcopi. Adesse autem omnes oportet, qui sunt in prouincia sacerdotes, quos per suam debet epistolam conuocare. Et quidem si omnes concurrerint, benè: si autem hoc difficile fuerit, plures oportet occurrere. Qui autem nõ conuenerint, præsentiam suî per epistolas faciant. Et sic omnium facto consensu, ordinationem episcopi fieri oportet. Si autem aliter, præter quod terminatum est à nobis, fuerit factum, talem ordinationem nihil valere decernimus. Si autem secundùm canones ordinatio episcopi fuerit facta, & aliquis cum malitia in aliquo contradixerit, plurimorum consensus obtineat. *Dist. 65 Nõ debet ordi.*

4 Per singulas prouincias oportet episcopos cognoscere primatum metropolitani *9. q. 3. Per singulas prouincias.*

ni episcopi, & ipsum primatûs curam suscipere: nihil autem agere reliquos episcopos præter eum, secundùm quod antiquitus à patribus nostris constitutum continetur in canone. Propter quod & metropolitanus Episcopus nihil sibi præsumptiue assumat absque consilio cæterorum.

5 Si quis particeps alicuius fuerit ambitionis inuentus, siue episcopus, siue presbyter, vel diaconus, de inferiori ciuitate non transeat ad maiorem. Quòd si quis contra hæc magni Concilij constituta importunus extiterit, omni modo euacuetur huiusmodi factum, & suæ iterùm restauretur ecclesiæ, cui episcopus, aut presbyter, aut diaconus priùs fuerat constitutus.

6 Episcopum à propria parochia non liceat transire in aliam, neque sua sponte introire, neq; inuitatum, neq; ab episcopo coactum: sed permaneat in loco, in quo à Deo est ordinatus, & in ea, quá sortitus est, ecclesia, secundùm antiquum canonum constitutum.

7 Si quis episcopus non per scripta metropolitani episcopi, aut qui cum eo sunt, rogatus, de alia prouincia in aliam venerit, sed præsumptiue irruens ad ordinationem & constitutionem clericorum, qui ad illum non pertinent, importunus existat: vacua sint & inania omnia quæ ab eo fuerint constituta. Ipse aût digna increpatione excommunicetur, & *alienetur à sancto Concilio.

*abominetur

8 Episcopo non liceat, ante finem vitæ alium in loco suo constituere successorem. Si quis autem hoc vsurpare tentauerit, talis constitutio irrita erit. Non ergò aliter fieri oportet, nisi cum consilio & iudicatu episcoporum, qui post exitum præcessoris potestatem habent dignum eligere.

8 q. 1. Episcopo non

9 Si quis Episcopus vacans, in ecclesiá non habentem episcopum* subrepens, populo sinè Concilio integri ordinis irruerit, etiàm si populus, quem seduxit, desideret illum, alienum enim ab ecclesia esse oportet. Integrum autem & perfectum Concilium dicimus illud, in quo metropolitanus episcopus fuerit.

*surripiens

10 Si quis episcopus ordinatus per contentionem populi, aut pro aliqua ratione, & non pro sua culpa, in parochiam, quæ ei fuerit data, nó ierit: hunc oportet honorem sacerdotij tantummodò contingere, ità vt de rebus ecclesiæ, in quam conuenit, nihil sibi præsumat. Sustineat autem, quid de eo sanctum Concilium iudicare voluerit.

92. Dist. Si quis ordinatus

11 Si quis episcopus ab episcopo ordinatus, noluerit agere sacerdotium, neque consenserit in sibi commissa ecclesia ambulare, istum talem excommunicari oportet. Quòd si coactus consenserit, sanctum Concilium, quod placet, de eodem terminet.

12 Si quis episcopus ordinatus fuerit, & non vult ipsam parochiam suscipere, in qua nominatus est, sed alibi vult ordinari, & vim facit, ad seditiones concitat contra eos, qui illum ordinauerunt, hunc ab honore oportet remoueri. Si autem in pristino honore presbyterij vult stare, non vetetur, vt gradum, quem habuit, retineat. Quod si reluctatus fuerit, etiàm ab honore presbyterij deponatur.

13 Si quis episcopus in aliquibus causationibus iudicatur, & viderit ipsos episcopos, qui in prouincia sua sunt, inter se iudicio discrepare, & alij videantur, eum, qui iudicatur, iustificare, alij condemnare: pro definitione huius dissensionis hoc placuit sancto Concilio, vt de prouincia vicina alter metropolitanus conuocetur episcopus, vt per eum confirmetur, quod secundùm rectum placuerit canonem.

6. q. 4. Si quis episcopus.

14 Si quis episcopus, nulla ecclesiasticæ rationis necessitate compulsus, in suo clero, aut vbi fortè non est presbyter, de rebus ecclesiasticis aliquid præsumpserit vendere: & res ipsas ecclesiæ propriæ restaurare cogatur, & in iudicio episcoporum deijciatur auditus, & tanquàm furti aut latrocinij reus, suo priuetur honore.

10. q. 2. Si quis episcopus nulla.

15 Quæ sunt ecclesiæ, conseruari cum omni diligentia, & bona conscientia, & fide Dei, (qui omnia videt & iudicat) & gubernari oportet cum iudicio & potestate episcopi, cui & omnis populus, & congregatio commissa est animarum. Manifesta autem debent esse, quæ ad ecclesiam pertinent, in conscientia eorum, qui circa episcopos sunt & presbyteri & diaconi, vt hi omnes sciant, quæ sunt ecclesiæ propria: vt si Episcopi contigerit transitus, eós nihil latére possit ex his, quæ ad ecclesiam pertinent, vt nullo modo possit minui & perire. Neq; res propriæ episcopi, debent importunitatem pro rebus ecclesiæ pati. Dignum verò & iustum est apud Deum & homines, vt ea, quæ episcopi propria sunt, cui voluerit, derelinquat: & quæ ecclesiæ sunt, eidem conseruentur ecclesiæ: vt nec ecclesia patiatur dãnum, neque Episcopus pro rebus ecclesiæ in suis proscribatur, nè post eius obitum in causas incidant, qui ad eum pertinent, nec ipse in maledictum incidere videatur.

Eccl. 23. e 12. q. 1. Manifesta autem

16 Episcopus habeat potestatem in rebus Ecclesiæ, vt dispenset necessitatem habentibus, cum omni reuerentia & timore Dei. Participare etiàm eum oportet, quę necessaria sunt, si tamen ipse, aut qui cum eo sunt fratres, indiguerint aliquo, vt necessitatem nullo modo patiantur, secundùm sanctum Apostolum dicentem, Victu & tegumento, his contenti simus. Si autem res ecclesiasticas episcopus in suas voluntates vsurpare voluerit, & loca ecclesiæ, & fructus agrorum non cum presbyterorum vel diaconorum consilio contaminauerit, aut fratribus vel filijs, vel quibuscunque propin-

10. q. 2. Episcopus habeat

1. Tim. 6. b

quis suis dederit potestatem, vt per eos latenter lædantur res ecclesiæ, hunc oportet obnoxium esse Concilio. Similiter si episcopus, vel qui cum eo sunt presbyteri, aut diaconi accusentur, quia quæ vel ex redditu, vel ex quolibet actu ecclesiæ veniunt, in sinus suos colligunt, & pauperes fraudant, & fame conficiunt: hos corripi oportet, secundùm quod ordinatum fuerit à sancto Concilio.

50 dist. Si quis presb. 17 Si quis presbyter, aut diaconus, inuentus fuerit aliquid de ministerijs ecclesiæ venundâsse, quia sacrilegium commisit, placuit, eum in ordinatione ecclesiastica non haberi. In iudicio tamen episcopi dimittendus est, siue indignus in suo recipi debeat gradu: quia multotiès hoc ipsum, quod de sacrosancto altario contaminatũ est, id cum episcopi potestate dimissum est.

Di 18 Propter eccl. 18 Propter ecclesiasticas curas & altercationum solutiones, benè placuit, per singulas prouincias bis in anno Concilium fieri, conuocante metropolitano Episcopo omnes prouinciæ episcopos, ità vt ad Concilium procedant omnes presbyteri & diacones, vel hi, qui se læsos existimãt, vt in Cõcilio causæ examinatæ, ad iustũ iudiciũ perducantur. Et si qui manifestè episcopi, vel presbyteri, aut diaconi inuenti fuerint in offensa, secundùm rationem excommunicentur, quandiù cõmuni consensu de his placuerit dare sententiam. Nulli autem epõ liceat, propria apud semetipsum Concilia facere, præter eos, quibus metropoles sunt creditæ.

19 Ad Concilium cõuocatus episcopus, non debet contemnere, sed ire, & ea, quæ ad vtilitatem ecclesiæ vel cæterorum pertinent, aut docere, si nouit: aut doceri, si nescit. Nã si contempserit ire, extra ægritudinem, reus erit fraterni Concilij.

20 Si quis triginta ætatis suę non impleuerit annos, nullo modo presbyter ordinetur, etiam si valdè sit dignus: quia & ipse Dominus trigesimo anno baptizatus est, & sic Luc. 3. c. 4. c cœpit docere. Oportet ergò eum, qui ordinandus est, vsq; ad hanc ætatem legitimam conseruari.

55. dist. Si quis pro ægrit Et in decr. Ivo. lib. 5. 21 Si quis pro ægritudine naturalia à medicis habuerit secta, similiter & qui à Barbaris aut dominis stultis fuerint castrati, & moribus digni fuerint visi, hos canon admittit ad clericatûs officium promoueri. Si quis autem sanus, non per disciplinam religionis & abstinentiæ, sed per abscissionem plasmati à Deo corporis existimans posse à se carnales concupiscentias amputari, castrauerit se, non eum admitti decernimus ad aliquod clericatûs officium. Quòd si iam antè fuerit promotus ad clerum, prohibitus, à suo ministerio deponatur.

22 Neophytus, si baptizatus fuerit iam ætate legitima, non continuò licebit, eum ad ecclesiasticum ordinem promoueri: quia oportet illum priùs doceri, quod possit docere, & multo tẽpore post baptismum probari, vt benè probatus veniat ad clerum, secundùm præceptum Apostoli, dicentis: Nõ Neophytum, nè fortè in superbiam elatus, in iudicium incidat & laqueum diaboli. Si autem succedente tempore, in aliquo graui peccato à duobus vel tribus fuerit deuictus, depositus de gradu suo, cesset à clero. Si quis contra hanc regulam facere præsumpserit, quòd sit contrarius magni Concilij, proijciatur à clero. 1. Tim. 3. d

23 Expœnitens, tantùm si necessitas aut vsus exegerit, inter ostiarios priùs deputetur, vel inter lectores, ità vt Euangelia vel Apostolum nõ legat. Si quis autem antè ordinatus est, inter subdiaconus habeatur, ità vt manus non imponat, aut sacra contingat. Expœnitentem enim dicimus eum, qui post baptismum pro homicidio, aut pro diuersis criminibus, aut grauissimis peccatis, publicam pœnitentiam sub cilicio gerens, diuino fuerit reconciliatus altario.

24 Si quis presbyter aut diaconus, sinè aliqua examinatione ordinati sunt, aut certè, cùm discuterentur, criminosa peccata * confessi sunt, aut post ordinationẽ ab alijs sunt detecti, abijciantur ex clero. Similiter verò & de vniuerso ordine clericorum seruetur. Nam hoc sibi, quod irrepræhensibile est, sancta & catholica defendit Ecclesia. 24. dist. Si quis presbyter * non confessi sunt, & post

25 Si quis presbyter ante ordinationem peccauerit, & post ordinationem peccatum confessus fuerit, quòd antè errauerit, non offerat, sed tantùm pro religione nomẽ presbyteri portet. Si autem non ipse confessus, sed ab alio publicè fuerit cõuictus, nec hoc ipsum habeat potestatem, vt nomẽ presbyteri portet. Similiter & de diaconibus obseruandum est, vt si ipsi confessi fuerint, ordinem subdiaconi accipiant. 15. q. 8. Si quis presbyter ante

26 Si quis viduam, aut ab alio dimissam duxerit, non admittatur ad clerum. Quòd si obrepserit, deijciatur. Similiter si homicidij aut facto, aut præcepto, aut consilio, aut defensione, post baptismum conscius fuerit, & per aliquam subreptionem ad clericatum venerit, deijciatur, & in finem vitæ suæ communionem recipiat. 50. dist. Si quis viduã

27 Si quis presbyter, aut diaconus fuerit fornicatus, aut mœchatus, proijciatur, & agat pœnitentiam.

28 Si alicuius laici vxor in adulterio fuerit deprehensa, hic talis ad ministerium ecclesiasticum nullo modo adducatur. Si autem post ordinationẽ alicuius clerici vxor adulterata fuerit, dimittat eam. Si autẽ cum ipsa voluerit permanere, à ministerio alienus sit. 34. dist. Si laici vxor

29 Si qua vidua episcopi, vel presbyteri, aut diaconi maritum acceperit, nullus clericus, nulla religiosa cum eo conuiuium sumat, nunquàm communicet; morienti tantùm 28. dist. Si qua vidua.

tùm ei sacramenta subueniant.

27.q.1. De filia epi. 30 De filia episcopi, vel presbyteri, siue diaconi, si deuota fuerit, & maritum duxerit, si eam pater vel mater in affectum receperint, à communione habeantur alieni. Pater verò causas in Concilio se nouerit præstaturum. Mulier verò nõ admittatur ad communionem, nisi marito defuncto egerit pœnitentiam. Sin autem viuente eo recesserit, & pœnituerit vel petierit communionem, in vltimo vitæ deficiens accipiat communionem.

31 Deuotam peccantem, non recipiendam in ecclesiam, nisi peccare desierit: & desinens egerit aptam pœnitentiam decem annis, & recipiat communionem. Priùs autem quàm in ecclesia admittatur ad orationem, ad nullius conuiuium Christianæ mulieris accedat. Quòd si admissa fuerit, etiàm hæc, quæ eam receperit, habeatur abstenta. Corruptorem etiàm par pœna constringat. Quę autem maritum acceperit, non admittatur ad pœnitentiam, nisi, adhuc viuente ipso marito, castè vixerit, aut postquàm ipse de hac vita decesserit.

32 Nullus episcopus, neque presbyter, neque diaconus, neque omninò aliquis ex clero licentiam habeat intromittendi ad se, quasi adoptiuam aliquam mulierem, quasi in loco filiæ, aut sororis, aut matris, nisi fortè sororé patris vel matris, & illas solas personas, quæ ab omni mala suspicione alienæ sunt. Similiter & religiosis fœminis laicorũ alienorum familiaritatem & consortium prohibemus, eorum scilicet, qui nec Dei timori subiecti sunt, nec continentiæ retinent disciplinam.

33 Si quis in contemptu positus presbyter, aut diaconus, vel quicunq; ex clero, recesserit ab ecclesia sua, nullo modo in alia suscipiatur ecclesia, sed omninò cõpellatur, vt ad suam reuertatur ecclesiam. Si autẽ permanserit in superbia, & reuerti noluerit, excommunicetur & proijciatur. Si quis autem episcopus ausus fuerit eũ ordinare in sua ecclesia, non consentiente episcopo suo, à quo recessit, ordinatio illius vacua reputetur.

34 Si quis presbyter, aut diaconus, aut aliquis de clero, propriam ecclesiam derelinquens, ad aliam ecclesiam vadit, & multo tempore ibi demoratur, omninò nunquàm ministret in clero. Et si admonuerit eum episcopus suus, vt ad suam redeat parochiã, & redire noluerit: vbi est, ibi de officio suo deponatur, ità vt nunquàm in suum reuertatur gradum, propter dissolutionis peccatum. Si autem episcopus alter eum receperit, qui de reatu eius est conscius, oportet ipsum episcopum sinè increpatione in communi Concilio non admitti, vt ecclesiasticũ canonem vltrà non soluat.

21.q.5. Si quis eps. presby. 35 Si quis episcopus, aut presbyter, aut diaconus excommunicatus, in Concilio iniustè se queritur condemnatum, ad maiorũ episcoporum Conciliũ reuertatur, & eorum inquisitionem & iudicium expectãs, si quas se iustas causas habere putat, exponat. Si autem cõtempserit, & * importans se palatio, aures principum inquietare voluerit, hic ad nullam veniã poterit peruenire, neq; spem futuræ reconciliationis habebit. * importunus

36 Si quis episcopus, siue alicuius episcopi presbyter, aut diaconus, in alicuius hæresis opinionem offenderit, & ob hanc causam fuerit excommunicatus: nullus episcopus eum in communionem recipiat, nisi priùs in communi Concilio: porrecto fidei suæ libello, satisfaciat omnibus, & ità libetã suam teneat purgationem. Hoc idem & de fidelibus laicis fit decretum, si in aliqua hæresis opinione fuerint nominati. 24.q.3. Si quis eps. siue

37 Si quis episcopus in Concilio excommunicatus fuerit, siue presbyter aut diaconus à suo episcopo, & post excommunicationem præsumpserit siue episcopus ille, aut presbyter, vel diaconus, facere oblationem, vel matutinum aut vespertinũ sacrificium, quasi in officio suo agere sicut priùs: non liceat ei, nec in alio concilio spem reconciliationis habere, nec vltrà * reconciliari, sed etiàm eos, qui ei communicauerint, omnes ab ecclesia respui, maximè eos, qui sciebant eũ esse deiectum. Si autem permanserit, turbãs & concitans ecclesiam per * forasticam potestatem, oportet eum sicut seditionarium, ab omni plebe expelli. 11.q.3. Si quis eps. * recolligi. * forinsecã

38 Presbyterum ad secundas nuptias conuiuium fieri non oportet. Quòd si hi, qui ad secundas nuptias veniunt, pœnitentiam postulent, quomodò presbyter ille potest esse, qui propter conuiuium interest tali coniugio?

39 Diaconus, qui eligitur, si contestatus fuerit pro accipiendo matrimonio, & dixerit, non posse in castitate permanere, hic nõ ordinetur. Quòd si in ordinatione tacuerit, & ordinatus fuerit, & posteà matrimonium desideraverit, alienus sit à ministerio, & vacet à clero. 27.di. Diac. qui elig.

40 Non liceat, diaconum ante presbyterum sedere, nisi cum iussione presbyteri.

41 Non liceat cuilibet ministeria tangere, nisi subdiacono, aut acolytho in secretario vasa Dominica. 23.dist. Nõ lic. cuilib.

42 Non liceat, mulieribus in secretarium ingredi.

43 Lector, si viduam alterius vxorem acceperit, in lectoratu permaneat. Aut si fortè necessitas sit, subdiaconus fiat, nihil autem suprà. Similiter & si bigamus fuerit. 34 dist. Lector.

44 Si subdiaconus secundam duxerit vxorem, inter lectores vel ostiarios habeatur, ità vt Apostolum non legat. 34 dist. Si subdiac.

45 Non liceat in pulpito psallere, aut legere, nisi qui ab episcopo lectores sunt ordinati. 92.dist. Nõ lic. in pulp.

46 Si

Dist. 54 Si quis oblig.

46. Si quis obligatus est tributo seruili, vel aliqua conditione, vel patrocinio cuiuslibet domûs, non est ordinãdus clericus, nisi probatæ vitæ fuerit, & patroni consensus accesserit.

47 Si quis seruum alienum, causa religionis, doceat cõtemnere dominum suum, & recedere à seruitio eius, durissimè in omnibus arguatur.

31. q. 4. Nõ lic. i quad.

48 Non liceat, in quadragesima natalitia martyrum celebrare, sed tantùm sabbato & Dominica pro commemoratione eorum oblationem offerri. Sed nec natalitia, nec nuptias liceat in Quadragesima celebrare.

De cõs. dis. 4 Nõ liceat ante.

49 Non liceat ante duas septimanas Paschæ, sed ante tres ad baptismum suscipere aliquem. Oportet autem, vt in ipsis diebus hi, qui baptizandi sunt, symbolum discant, & in quinta feria nouissimæ septimanæ, hoc episcopo vel presbytero reddant.

De cõs. dis. 3. Non li. quin.

50 Non liceat quinta feria nouissimę septimanæ, ieiunium soluere, & omnem exhonorare Quadragesimam, sed syncerè abstinentes totam Quadragesimam peragere.

De cõs. dis. 4 Omni tẽpore.

51 Omni tempore episcopo liceat Chrisma conficere, & per suas diœceses destinare, ità vt ad dirigendum Chrisma diaconus, aut subdiaconus ante diem Paschæ de singulis ecclesijs ad episcopum destinetur.

Ibidèm.

52 Presbyter, pręsente Episcopo, non signet infantes, nisi fortè ab episcopo fuerit illi præceptum.

Ibidèm.

53 Non liceat presbytero, priùs Episcopo introire in baptisterium, sed cum Episcopo, nisi fortè aut absens fuerit, aut ægrotus.

De cõs di. 4. Si qua mul.

54 Si qua mulier prægnans desiderauerit gratiam baptismi percipere, quandò voluerit, habeat potestatem. Nam nihil participat in hoc mater infanti, qui nascitur, proptereà quòd vniuscuiusq; propria voluntas in confessione monstretur.

De cõs. di. 2 Non op. aliq.

55 Non oportet, aliquid aliud in sanctuario offerri, præter panem & vinum, & aquam, quæ in typo Christi benedicuntur, quia dum in cruce penderet, de corpore eius sanguis effluxit & aqua. Hæc tria vnum sunt in Christo Iesu. Hæc hostia & oblatio Dei in odorem suauitatis.

Ioan. 19.

56 Forasticis presbyteris, præsente episcopo vel presbyteris ciuitatis, offerre non liceat, neque ministrare in populo, nisi fortè illis absentibus.

30 dist. Si quis presb. Videi Decreto Gratiani hunc locũ uarie emendatũ.

57 Si quis presbyter, publica pœnitentia à sacerdote accepta, aut aliqua necessitate, die Dominica pro quadam religione ieiunauerit sicut Manichæi, anathema sit. Similiter, quia quod ab apostolis traditũ est, canon tenet antiquus, placuit vt per omnes Dominicas, & per omnes dies paschę vsque ad quinquagesimam, non prosternant se in oratione humilitatis, sed recto vultu ad Dominum fungantur orationis officio, quia in his diebus gaudium resurrectionis Domini celebramus.

58 Si quis, non pro abstinentia, sed pro execratione * escarum abstinet, placuit sancto Concilio, vt prægustet, & sic, si vult abstinere, abstineat. Si autem spernit, ità vt olera cocta cum carnibus non degustet, iste non obediens, nec suspicionem hæresis à se remouens, deponatur de ordine clericatûs. Ibidèm. * escarum à carne

59 Non liceat sacerdotibus vel clericis, aliqua spectacula in nuptijs, vel in conuiuijs spectare: sed oportet, antequàm ingrediãtur ipsa spectacula, surgere, & * redire indè. *recedere

60 Non liceat, clericos incantatores esse & ligaturas facere, quod est colligatio animarum. Si quis hæc fecerit, de ecclesia proijciatur.

61 Non liceat, sacerdotes vel clericos, sed nec religiosos laicos, conuiuia facere de confertis. 44. di. Non lic. sac. vel

62 Si quis oblitus timorem Domini, & sanctam Scripturam, quę dicit, Pecuniam suã non dedit ad vsuram: post hanc cognitionem magni Concilij fœnerauerit, & centesimas exegerit. aut ex quolibet negocio turpe lucrum quæsierit, aut per diuersas species vini, vel frugis, vel cuiuslibet rei, emendo vel vendendo aliqua incrementa susceperit, depositus de gradu suo, alienus habeatur à clero. 14. q. 4. Si quis oblit. Psal. 14.

63 Si quis presbyter, aut diaconus, vel quilibet clericus ecclesiæ deputatus, si intra ciuitatem fuerit, aut in quolibet loco, in quo ecclesia est, & ad quotidianum psallendi sacrificium matutinis vel vespertinis horis ad ecclesiam non conuenerit, deponatur à clero, si tamen castigatus, veniam ab episcopo per satisfactionem noluerit promereri. 92. dist. Si quis presb.

64 Non liceat, quemlibet clericum die Dominico ab ecclesia absentem esse, sed Missarum solennijs interesse & ieiunio.

65 Non oportet clericos vel laicos religiosos ante sacram horam diei tertiam inire conuiuia, neq; aliquãdò clericos nisi hymno dicto, edere panem, & post cibos gratias authori Deo referre. 44 dist. Nõ lic. s. vel cl.

66 Non oportet, clericos comam nutrire, & sic ministrare: sed attonso capite, patentibus auribus, & secundùm Aaron, talarem vestem induere, vt sint in habitu ornato. 23 dist. Nõ oportet. Exo. 28. a

67 Non oportet, psalmos compositos & vulgares in ecclesia dicere, neque libros, qui sunt extra canonem, legere, nisi solos canonicos noui & veteris testamenti.

68 Non oportet, clericos ignaros & pręsumptores, super monumenta in campum mysteria portare, aut distribuere sacramenta: sed aut in ecclesia aut in basilica, vbi martyrum reliquiæ sunt depositæ, ibi pro defunctis oblationem offerri. De cõs dis. 2. Non op. cler.

¶ Sequuntur canones ad laicos pertinentes. Ibidèm.

69 Nõ liceat Christianis, prãdia ad defunctorũ sepulcra deferre, & sacrificare mortuis.

70 Non

26.q. 5. Non liceat cle. 70 Non liceat laicis vel clericis, ab hæreticis eulogias accipere, quia maledictiones magis sunt quam benedictiones. Neque liceat, aut cum hæreticis, aut cum schismaticis orare.

26.q. 5. Nõ li. Christianis 71 Si quis Paganorum cõsuetudinem sequens, adiuinos & sortilegos in domũ suã introduxerit, quasi vt malum forà mittant, aut maleficia inueniãt, vel lustrationes Paganorum faciant, quinque annis pœnitentiam agat.

Ibidẽm. 72 Non liceat Christianis, tenere traditiones gẽtilium, & obseruare vel colere elementa, aut lunę, aut stellarum cursus, aut inanem signorum fallaciam pro domo facienda, aut propter segetes vel arbores plantandas, vel coniugia socianda. Scriptũ est enim: Col. 3. 6 Omnia, quæ facitis, aut in verbo, aut in opere, omnia in nomine Domini nostri Iesu Christi, facite gratias agentes Deo.

26.q. 7. Nõ lic. iniquas 73 Non liceat iniquas obseruationes agere Kalendarum, & ocijs vacare gentilibus, neque lauro aut viriditate arborum cingere domos. Omnis hæc obseruatio, paganismi est.

26 q. 5. Nõ lic. Christianis. 74 Non liceat in herbarum collectionibus, quæ medicinales sunt, aliquas obseruationes aut incantationes attendere, nisi tantùm cum symbolo diuino & oratione Dominica, vt tantùm Deus creator omnium & Dominus honoretur.

Ibidẽm. 75 Non liceat, mulieres Christianas aliquam vanitatem in suis lanificijs obseruare, sed Deum inuocent adiutorem, qui in eis sapientiam extendi donauit.

76 Si cuius vxor adulterium fecerit, aut vir in alienam vxorem irruerit, septem annis pœnitentiam agat.

77 Si qua mulier fornicata fuerit, & infantem, qui exindè fuerit natus, occiderit: & quæ studuerit abortum facere, & quod conceptum est, necare: aut certè, vt non concipiat, elaborat, siue ex adulterio siue ex legitimo coniugio: has tales mulieres in morte recipere communionẽ priores canones decreuerunt: nos tamen pro misericordia, siue tales mulieres, siue cõscias scelerum ipsorũ decem annis agere penitentiam iudicamus.

Dist. 50. Si quis 78 Si quis voluntariè homicidium fecerit, ad ianuã ecclesię catholicę semper subiaceat, & communionem in exitu vitæ suæ recipiat: si autem non voluntariè, sed casu aliquo homicidium fecerit, prior canon septẽ annis agere pœnitentiam iussit, secundus canon quinque mandauit.

79 Si qua mulier duos fratres, aut si quis vir duas sorores habuerit, à communione abstineantur vsque ad mortem. In morte autem eis cõmunio pro misericordia detur. Si verò superuixerint, communione accepta & de infirmitate conualuerint, agant plenã pœnitentiam tempore constituto.

80 Si quis in multis nuptijs fuerit copulatus, pœnitentiam agat: cõuersatio autem & fides pœnitentis, compendiat tempus.

81 Si quis ante 20. annos in cuiuslibet animalis commixtione peccauerit, 15. annis in humilitate subiaceat ad ecclesiæ ianuam: & post hos alijs quinque annis in orationis communionem receptus, pœnitẽtiam agat, & sic gratiam suscipiat sacramenti. Interrogẽtur autem alij de eo, qualem vitam in pœnitentia egerit, & sic communionis misericordiam consequatur. Si quis autem post 20. annos habẽs vxorem, huic peccato irruerit, 25. annis humilitati subiaceat, & quinq; annis orationibus tantùm communicans, posteà recipiat sacramentum. Quòd si hanc mensuram aliquis transgressus fuerit, sacramentum in exitu consequatur. oportet autem tales inter dæmoniacos orare.

82 Si quis de corpore exiens, nouissimũ & necessarium communionis viaticum expetit, non ei denegetur. Quòd si in desperatione positus, post perceptam communionẽ iterùm sanus fuerit factus, tantùm in oratione particeps sit. Nam non accipiat sacramẽtum, donec constitutũ pœnitentiæ impleat tempus. Qui ergò in exitu mortis sunt, & desiderant accipere sacramentum, cum consideratione & probatione episcopi accipere debent. 26.q. 6. Si quis de corpore

83 Si quis intrat ecclesiam Dei, & sacras scripturas * audit, & pro luxuria sua auertit se à communione sacramenti, & in obseruãdis mysterijs declinat constitutam regulam disciplinæ: illum talem, proijciendum de ecclesia catholica esse decernimus, donèc pœnitentiam agat, & ostendat fructum pœnitẽtiæ suę, & possit communionẽm, percepta indulgentia, promereri. De conse. d. 2. Si quis intrat *non audit

84 Non liceat communicare excommunicatis, neque in domos eorum introeuntes orare cum eis, neque liceat cum eis in aliqua ecclesia segregari. Si quis autẽ episcopus aut præsbyter, aut diaconus, aut quilibet ecclesiasticus excommunicato communicauerit, quasi perturbans omnem disciplinam ecclesiasticam, excommunicetur.

Explicit liber excerptorũ sancti Martini Bracarẽsis episcopi, ex synodis Oriẽtaliũ. Vbì obiter admonendus est lector, permultis locis in Gratiani Decreto citari hæc capitula tanquàm Martini Papæ, cùm sint potiùs tribuenda huic collectioni Martini Episcopi Bracarensis.

DECRETA BENEDICTI PAPÆ I.

Ex libro Pontificali.

Anno Domini 575.

ENEDICTVS natione Romanus ex patre Bonifacio, sedit annos quatuor, mensem vnũ, dies vigintiocto. Eiusdẽ tempore gens Longobardorum inuasit totam Italiam, simulque & fames nimia, vt etiàm multitudo castrorum se traderet Longobardis, vt temperare posset inopiã famis. Quod dum cognouisset Iustinus pijssimus Imperator, quia Roma periclitaretur fame & mortalitate, misit in Aegyptũ, & onerauit naues frumento, & transmisit Romam. Et sic misertus est Deus Italię. In istis laboribus & afflictionibus positus sanctissimus Benedictus Papa, mortuus est. Qui sepultus est in basilica beati Petri Apostoli in secretario, pridiè Kalendas Augusti. Hic fecit ordinationem vnam per mensem Decembrem, presbyteros quindecim, diacones tres episcopos per diuersa loca numero vigintiunum. Et cessauit episcopatus menses tres, dies decem.

BENEDICTI PAPAE PRIMI Epistola decretalis.

Probat ex sacris literis, summam Trinitatem vnitatem esse.

Reuerendissimo fratri episcopo Dauid, Benedictus salutem in Domino. Respondere literis vestris plenius cogitaui: sed cùm hoc meditarer, tantus me dolor tetigit, vt magis flere, quàm aliquid dicere, delectatus sim. Sed nè funditus remaneret pauca vobis rescribere curaui, ad potiora vos tẽpora congruè inuitans. Quod autem literæ tuæ testes sunt, quosdam intra prouinciam Bæticam esse, qui dicerent neminem veraciter posse probare, Trinitatem vnitatem fieri, cùm neque tres vnum, neque vnum in tribus posse quęquam propriè approbare: quas ob causas dilectissime fili, consulta tibi Apostolicæ sedis misimus, vt aut his eos ad rectam fidem conuerti facias, aut ab Ecclesia, antequàm pestis hæc latiùs

Esa.6.a Sequentia vsque ad illud, Cæterum frater charissime, habentur in decretali prima Alexandri 2.

diuulgetur, repellas. His (frater) scripturarũ testimonijs vnitatem Trinitatis agnosce, & desinẽ Arianorum prauitatem sequi, vt ab eadem possis peccatorum indulgentiam promereri. Esaia propheta dicente: Vidi Dominum Sabaoth sedentem super thronum excelsum, & Seraphim stabant in circuitu eius: sex alæ vni, & sex alæ alteri. Duabus velabant faciem eius: duabus autem velabant pedes eius, & duabus volabant. Et clamabant ad alterutrum, dicentes: Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth. Si Trinitas non est, quarè tertiò sanctus dixerunt? Et si vnitas non est, quarè sub trina repetitione vnum Deum ac Dominum intimârunt? Si Trinitas non est, cur in Geneseos dicitur, Gene.1.per totum Dixit Deus, fecit Deus, & benedixit Deus? Si verò vnitas non est, quarè tertiò dixit, Deus, & non deos pluraliter commendauit? Et si Trinitas non est, quarè in Exodo dictũ est tertiò, Domine, domine, domine, mise- Exod.34.a rator & misericors? Si vnitas non est, quarè dum tertiò diceret, Domine, posteà miserator singulariter dixit, & non miseratores, vt plures ostenderet, intimauit? Si Trinitas non est, cur Abraham ad ilicem Mambre se- Gene.18.a dens, tribusq́; occurrẽs vni, Domine, dixit: & non (vt viderat) tribus salutationis obsequium reddidit? Si vnitas non est, quarè cùm Mosi, Deus Abraham, & Deus Isaac, & Exod.3.d Deus Iacob, tertiò diceret: vnitatem ostendens, Hoc mihi nomẽ est, dixit: & non, Hæc sunt nostra nomina, designauit? Si Trinitas non est, quarè Dauid tertiò dixit: Benedi- Psalm.66. cat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus? Si vnitas non est, quarè cùm; Deus, tertiò nominâsset, benedicat, & non, benedicant, adiunxit? Si Trinitas non est, cur Esaias denuò dixit, Domine Deus Sabaoth, Esa.37.c Deus Israel, qui sedes super Cherubim? Si vnitas non est, quarè, qui sedes, dixit, & non, *adstruxit qui sedetis, & adiunxit? Si Trinitas non est, 2.Reg.7.d, & 3.Reg.8. per totum. quarè in Regnorum libro dicitur, Domine Deus omnipotens, Deus Israel sermones tui fideles sunt? Si vnitas non est, quarè tui dicitur, & non vestri potiùs intimatur? Si Trinitas non est, cur in Psalmo 58. cantatur, Domine Deus virtutum, Deus Israel, intende ad visitandas omnes gentes? Si vnitas non est, quarè intende posuit, & non intendite, vt prędicatus est, intimauit? Si Trinitas nõ est, quarè in Apocalypsi tertiò dixit: San- Apoc.4.c ctus, Sãctus, Sanctus, Dominus Deus omnipotens, qui est, & qui erat? Si vnitas non est, quarè non, qui sunt, pluraliter, sed qui erat, designauit? Si Trinitas non est, quarè in Deuteronomio dictum est, Dominus Deus Deut.4.e tuus, Deus misericors est, & audiet vocem tuam? Si vnitas non est, quarè audiet, posuit, & non audient, intimauit? Si Trinitas non est, quarè in Iesu Nauę dicitur libro; Iosue 2.c. & Deu.10.d Dominus Deus Deorum est? Si vnitas non in forma ponitur. est, quarè, est, dixit, & nõ, sunt, more loquutionis induxit? Si Trinitas non est, quarè Elias orando, Domine, Domine, Domine, Deus Israel, ostende, quia tu es Deus meus, dixit? Si vnitas non est, quarè, ostende, & non, ostendite, posuit? Si Trinitas non est, cur Mardochæus orando, Domine Domi- Hester.13.c ne Deus omnipotens, omnia in potestate tua sunt, dixit? Si vnitas non est, quarè, in in tua, posuit, & non, in vestra, signauit? Si Trinitas non est, cur etiàm Iudith orando Iudith 9.d dixit:

dixit: Domine Deus omnium virtutum, re-
spice in orationem meam? Si vnitas non est,
quarè, respice, posuit, & non, respicite, desi-
Hiere.10.b gnauit? Si Trinitas non est, quarè in Hiere-
mia dicitur, Dominus Deus vester Deus ve-
rax est? Si vnitas non est, quarè, verax est, di-
xit, & non, veraces, potius intimauit? Si Tri-
Apoc.1.a nitas non est, quarè in Apocalypsi scriptum
est, Dominus Deus & spiritus Prophetarũ
misit Angelum suum, ostendere seruis suis,
quæ oportet fieri citò? Si vnitas non est, qua-
rè, cùm Patrem & Filium & Spiritum no-
minâsset, misit Dominus, dixit, & non, mise-
runt, sub prætextu trium personarum & no-
minum introduxit? Si Trinitas non est, qua-
Deut.10.d rè ĩ Deuteronomio dicitur, Dominus Deus
vester hic est Deus? Si vnitas non est, quarè,
Hic est, dixit, & non, hi sunt, plurali nume-
Ibidem.d ro designauit? Si Trinitas non est, quarè in
eodem dicitur libro, Dominus Deus tuus,
Deus magnus & potens est? Si vnitas nõ est,
quarè, magnus & potens, non pluraliter no-
Tob.7.d minatur? Si Trinitas non est, cur Tobias fi-
lium suum cùm in Rages ciuitatem cum Ra-
phaele Angelo mitteret, benedicens eos, ità
dixisse docetur: Deus Abrahã, & Deus Isaac
& Deus Iacob, ipse impleat benedictionem
suam in vobis? Si vnitas non est, quarè ipse
impleat, dixit, & non ipsi impleant, intima-
Matt.28.d uit? Postremò, si Trinitas non est, quarè Do-
minus discipulos suos in nomine Patris &
Filij & Spiritussancti, vniuersas gentes misit
baptizare? Si vnitas nõ est, quarè, in nomine
dixit, & non, in nominibus, præcipiẽdo per-
Rom.11.d docuit? Si Trinitas nõ est, quarè Apostolus
Paulus ait, ex ipso, & p ipsum, & in ipso sunt
omnia? Si vnitas non est, quarè, ex ipso, po-
suit, & non, ex ipsis, adstruxit? Si enim certo
certiùs volueris vnitatẽ Trinitatis agnosce-
re, à sæpedicto Doctore gentium Apostolo
poteris vniuersa condiscere, & sequi catho-
licam fidem, & Arianorum prauitatem re-
2.Cor.13.c spuere. Gratia Domini nostri Iesu Christi,
inquit, & charitas Dei, & cõmunicatio san-
cti Spiritûs. Ipsa est Patris, & filij, & Spiri-
tussancti. Quomodò autẽ in Trinitate vnũ
sunt? quia natura atq; * ab inuicem separari
nõ possunt. Cæterùm, frater charissime, quæ
tua continebant scripta, ex subiectis senten-
tijs maximè omnia poteris colligere. Neces-
se est, frater charissime, adesse diuinum, vbi
humanum cessat, auxiliũ. Et vt iuxta Aposto-
lum ('icamus, licèt verba replicemus, quæ
ipse Timotheo scribit, dicens: Ecclesia Dei 1.Tim.3.d
viui, columna & firmamentum est veritatis.
Et manifestè magnum est pietatis sacramen-
tum, quod manifestatum est in carne, iustifi-
catum est in Spiritu, apparuit Angelis, præ-
dicatum est in gentibus, creditũ est in mun-
do, assumptum est in gloria. Spiritus autem Ibidẽ ca.4. a,b,c,d
manifestè dicit, quia in nouissimis tempori-
bus discedent quidã à fide, attẽdentes spiri-
tibus erroris & doctrinis dæmoniorum, in
hypocrisi loquentium mendacium, & cau-
teriatam habentium suam conscientiã, pro-
hibentium nubere, abstinere à cibis, quos
Deus creauit ad percipiendum cum gratia-
rum actione, fidelibus, & his, qui cognoue-
runt veritatẽ, quia omnis creatura Dei bo-
na est, & nihil reijciendum, quod cum gra-
tiarũ actione percipitur. Sanctificatur enim
per verbum Dei & orationẽ. Hæc proponẽs
fratribus, bonus eris minister Christi Iesu,
enutritus verbo fidei & bonæ doctrinæ, quã
assecutus es. Ineptas autem & inanes fabulas
deuita, & exerce teipsum ad pietatem. Nam
corporalis exercitatio ad modicũ vtilis est.
Pietas autem ad omnia vtilis est, promissio-
nem habens vitæ, quæ nunc est, & futuræ.
Fidelis sermo & omni acceptione dignus.
In hoc enim laboramus & maledicimur, quia
speramus in Deum viuum, qui est Saluator
omnium hominum, maximeq́ue fidelium.
Præcipe hæc, & doce. Nemo adolescentiam
tuam contemnat, sed exemplum esto fide-
lium in verbo, in conuersatione, in charita-
te, in fide, in castitate. Dum venio, attende
lectioni, exhortationi, doctrinæ. Noli negli-
gere gratiam, quæ in te est, quæ data est tibi
per prophetiam cum impositione manuum
presbyterij. Hæc meditare, in his esto, vt
profectus tuus manifestus sit omnibus. At-
tẽde tibi & doctrinæ, insta in illis. Hoc enim
faciens, & teipsum saluum facies, & eos, qui
te audiunt. Fame enim nimis affligitur po-
pulus Romanus, qua clade atq; alijs anxie-
tatibus vexatus, longam epistolam minimè
scribere valui. Tempore congruo denuò (si
necessè fuerit) mitte, & ea, quæ desideraue-
ris, sume. Deus te incolumem custodiat, fra-
ter charissime. Amen. Data * quarto No- * 18.
nas Aprilis, Iustino & Libio viris clarissimis
consulibus.

MATISCONENSE CONCILIVM PRIMVM,

Ioanne III. Papa, Anno 12. Gutramni Regis. Est Prouinciale.

Circa A. D. 576.

MAtisconensis vrbis nec Strabo, nec Plinius, nec Ptolemaeus, nec Mela expreßè meminerunt. Antoninus tamen in suo Itinerario videtur Matisconam Galliæ Cisalpinæ ciuitatem constituere, non longè à Ticino distantem.

Capitulum primum.

CVm ex euocatione gloriosissimi domini Guntramni Regis, tam pro causis publicis, quàm pro necessitatibus pauperum in vrbe Matiscensi, nostra mediocritas conuenisset, Primo in loco nobis visum est, vt in nomine Domini non tam noua, quàm prisca patrum instituta sancientes, idipsum cōstituamus, quod titulis præsentibus in canonibus legitur insertum. Ideoque definitum est, vt episcopi, vel presbyteri atque diaconi, ità sanctæ conscientiæ luce resplendeant, vt effugiant improbitatem actuum, maledicorum obloquia, ac testimonium in se diuinū implere contendant, quod Dominus ait: Sic luceat lux vestra coram hominibus, vt videant vestra opera bona, & magnificent patrem vestrum, qui est in cœlis. Igitur authoritate canonica, atque mansura in æuum constitutione sancimus, vt fugiatur ab his extranearum mulierum culpanda libertas, & tantùm cum auia, matre, sorore, vel nepte si necessitas fuerit, habitent.

Matt. 5. b

Cū quibus tantum fœminis cohabitare clericis liceat.

2 Vt nullus episcopus, presbyter, diaconus, clericus, uel quicunque secularis, in monasterijs puellarum, nisi probatæ vitæ & ætatis prouectæ, præter vtilitatem, aut pro quacunque reparatione monasterij, in quacunque earum necessitate, habitare, aut secreta collocutiones habere præsumant: nè intra salutatorium aut oratorium ingredi permittantur: præcipuè Iudæi, non, pro quorumcunque negociorum occasione, puellis intra monasterium Deo dicatis aliquid secretius colloqui, aut familiaritatem vel moras ibidem habere præsumant.

De cautione circa puellarum Monasteria.

3 Vt nulla mulier in cubiculo episcopi, absque duobus presbyteris, aut certè diaconis, ingredi permittatur.

4 Vt qui oblationes fidelium defunctorum, quæ ecclesijs conferuntur, retinent, veluti retentores ecclesiæ & necatores egentium, ab ecclesiæ liminibus arceantur.

5 Vt nullus clericus sagum, aut vestimenta, aut calceamenta secularia, nisi quod religionem deceat, induere præsumat. Quòd si post hāc definitionem clericus, aut cum indecenti veste, aut cum armis inuentus fuerit, à seniore ità coerceatur, vt 30. dierum inclusione detentus, aqua tantùm & modico pane diebus singulis sustentetur.

Clericalis habitus sit religiosus.

6 Vt archiepiscopus sinè pallio Missas dicere non præsumat.

7 Vt nullus clericus * de qualibet causa, extra discussionem episcopi sui, à seculari iudice iniuriam patiatur, aut custodiæ deputetur. Quòd si quicunque iudex cuiuscunque clericum absq; causa criminali, id est, homicidio, furto, aut maleficio, hoc facere fortassè præsūpserit, quàm diù episcopo loci illius visum fuerit, ab ecclesię liminibus arceatur.

* pro Iudex secularis, clericum ne iudicet, nisi tamquā in criminali causa.

8 Vt nullus clericus ad iudicem secularem, quemcunque alium fratrem de clericis accusare, aut ad causam dicendam trahere, quocunque loco præsumat, sed omne negocium clericorum, aut in episcopi sui, aut in presbyteri, aut archidiaconi pręsentia finiatur. Quòd si quicūque clericus hoc implere distulerit, si iunior fuerit, vno minus de quadraginta ictus accipiat: si certè honoratior, 30. dierum inclusione mulctetur.

Clerici coram Iudice seculari ne causas agant.

9 Vt à feria Sancti Martini vsque ad natalem Domini, secunda, quarta, & sexta sabbati ieiunetur, & sacrificia quadragesimali debeant ordine celebrari. In quibus diebus canones legendos esse speciali diffinitione sancimus, vt nullus se fateatur per ignorantiam deliquisse.

Clericis certum indictum ieiunium.

10 Vt presbyteri, diaconi, vel quolibet ordine clerici, ità episcopo suo obedientiæ deuotione subiaceāt, vt non alibi dies festiuos, nisi in obsequio illius, liceat tenere aut celebrare. Quòd si quis per quācunque contumaciam, aut per cuiuscunq; patrocinium, hoc facere distulerit, ab officio segregetur.

11 Episcopi, presbyteri, vel vniuersi honoratiores clerici, cū sublimi dignitatis apice sublimentur, actibus omninò renuncient secularibus, & sacro electi ministerio, repudient carnale consortium, ac permixtionis pristinæ contubernium permutent germanitatis affectu: & quisqs ille est, diuino munere benedictione percepta, vxori priùs suæ frater ilicò efficiatur ex coniuge. Eos verò quos reperimus ardore libidinis inflammatos, abiecto religionis cingulo, ad vomitum pristinū & inhibita rursùs coniugia repetisse, atque incesti quodammodò crimine clarum decus sacerdotij violasse, quod nati etiàm filij prodiderunt, quod qui fecisse cognoscitur, omni in perpetuum, quam admisso iam crimine perdidit, dignitate priuabitur.

Clerici, qui ad dimissas vxores redeunt honore priuentur.

12 De

12 De puellis verò, quæ se Deo vouerint, & præclaræ decore ætatis ad terrenas nuptias transierint, id constituendum esse decreuimus, vt si qua puella voluntariè, aut parentibus suis rogantibus religionem professa, vel benedictionem fuerit consequuta, & postea ad coniugium, aut illecebras seculi (quod potiùs stuprum est, quàm coniugium iudicandum) transgredi præsumpserit, vsque ad exitum cum ipso, qui se huiusmodi consortio miscuerit, communione priuetur. Quòd si pœnitentia ducti, se sequestrauerint, quandiù episcopo loci illius visum fuerit, à communionis gratia suspendantur: ità tamen, vt propter infirmitatem, aut subitaneum transitum vitæ, communio illis (miserationis intuitu) non negetur.

Virgo Deo deuota ad terrenas nuptias trāsiens vsque ad vita exitum, cū consorte criminis, cōione priuetur.

13 Nec Iudęi Christianis populis iudices deputentur, aut telonarij esse permittantur, per quod illis (quod Deus auertat) Christiani videantur esse subiecti.

Nullo modo permittunt christiani subuci Iudæis.

14 Vt Iudæis à cœna Domini vsque ad primam diem post pascha, secundùm edictum bonæ recordationis domini Childeberti regis, per plateas aut forum, quasi insultationis causa, deambulandi licentia denegetur: & vt reuerentiam cunctis sacerdotibus Domini vel clericis impendant, nec ante sacerdotes consessum, nisi ordinati, habere præsumant. Qui hoc facere fortassè præsumpserit, à iudicibus locorum (prout persona fuerit) distringatur.

Conc. Aurel. 3. c. 30.

Quibus diebus Iudæis in publico versari interdictus.

15 Vt nullus Christianus Iudæorum conuiuijs participare præsumat. Quod si facere quicunque (quod nefas est dici) clericus aut secularis præsumpserit, ab omnium Christianorum consortio se nouerit compescendum, quisquis eorum impietatibus fuerit inquinatus.

A cōuiuijs Iudæorum abstinēdū.

16 Et licèt quod de Christianis, qui aut captiuitatis incursu, aut quibuscunq; fraudibus Iudæorum seruitio implicātur, debeat obseruari, non solùm * canonicis, sed & legū beneficio iam pridem fuerit constitutum: tamen quia nunc itā quorundā querela exorta est, quosdam Iudæos per ciuitates aut municipia consistentes, in tantam insolentiam & proteruiam prorupisse, vt nec reclamantibus Christianis liceat, vel precio de eorum posse seruitute absolui: idcirco præsenti concilio, Deo authore, sancimus vt nullus Christianus Iudęo deinceps debeat deseruire, sed datis pro quolibet bono mancipio 12. solidis, ipsum mancipium quicunque Christianus, seu ad ingenuitatem, seu ad seruitium licentiam habeat redimendi: quia nefas est, vt quos Christus dominus sanguinis sui effusione redemit, persecutorū vinculis permaneant irretiti. Quòd si acquiescere his, quæ statuimus, quicunq; Iudæus noluerit, quàm diù ad pecuniam constitutam venire distulerit, liceat, mancipium ipsum suum cū Christianis, vbicunq; voluerit, habitare.

fort. * canonibus.

Iud. teneatur, certo persoluto ptio seruos christianos liberare. Vtinàm sic teneat soli domum illo rum, quorū duodecim libertas hominum, aut seruitus cōstabat, valor.

17 Id etiàm pari continentia placuit, vt, quia in vniuerso populo multi peccatis inuoluti esse dicuntur, qui ambitionis instinctu sunt periurijs irretiti) vt si quis conuictus fuerit alios ad falsum testimoniū vel periuriū attraxisse, aut quacunq; corruptione sollicitasse, ipse quidem vsq; ad exitum non communicet: hi verò, qui ei in periurio consensisse probātur, pòst ab omni sunt testimonio prohibendi, & secundùm legem infamia notabuntur.

Trahēs ad periurium cū cōione priuatus vsq; que adviuit exitum.

18 De his verò, qui innocentes aut coram principe, aut iudicibus accusare conuicti fuerint, si clericus honoratior fuerit, ab officij sui ordine regradetur: si verò secularis, communione priuetur.

De falsis Accusatoribus.

19 Et licèt priori titulo legatur definitū, quid de puellis, quæ se diuinis cultibus, aut parentum aut sua voluntate dicauerint, debeat obseruari: tamen quia monacha nomine Agnes, quæ de monasterij septis fuga ante aliquot annos discesserat, in codē est monasterio reuocata, & dicitur (instigante diabolo) agellos vel quascūq; res ad se pertinētes, aliquibus potentibus velle donare, dummodò per eorum patrocinium se possit de intra monasterij sui septa subtrahere, & voluptatibus seculi clandestina vel singulari habitatione vacare: ideò præsenti constitutione sancimus, vt tam illa, quàm quæcunq; alia monacha, quę sub hac argumētatione se de religionis habitu, ad illecebras seculi, aut res suas pro tā iniqua indè liberationis causa quibuscunq; dare cēsuerit, tam illa, quæ hoc dare voluerit, quàm illi quicunque hoc acceperint, (nè, quod Deus auertat, ambitionis instinctu, religionis videatur regula vitiari) tandiù sint à communionis gratia sequestrati, quandiù res ipsas eis à quibus has acceperant, digna pœnitentiæ satisfactione restituant.

Huius synodi c. 12.

¶NOMINE EPISCOPORUM, qui in hoc Concilio subscripserunt.

Priscus in Dei nomine episcopus ecclesię Lugduneñ. constituens subscripsi.

*Aunacharius in Christi nomine episcopus ecclesiæ * Autricæ, constitutionibus nostris subscripsi.

Arthemius episcopus ecclesiæ Senonicæ, cōstitutionibus nostris subscripsi.

Agricola episcopus ec. Niuerneñ. subscripsi.

Arthemius episcopus eccle. Vaseñ. subs.

* Esitius episcopus ec. Gratianopolitanæ, cōstitutionibus nostris subscripsi.

* Erachus episcopus ecclesiæ * Dieñ. constituens subscripsi.

Eusebius episcopus eccle. Matisconeñ. subs.

Euantius peccator episcopus ecc. Vienneñ. constit. subscripsi.

Flauius episcopus ec. Cabiloneñ. subscripsi.

Gallomagnus in Christi nomine episcopus eccle. Treceñ. const. subscripsi.

*Aunarius

*Antisiodorēs.

*Aredius *Dinieñ.

Iconius episcopus ec. Mautieneñ. subscripsi.
Martianus episcopus ec. Tarentasieñ. subsc.
Namantius episcopus ec. Aurelianeñ. subsc.
Pappus episc. ec. Apteñ. subscripsi.
Remigius in Christi nomine episcopus ecc. Bituricæ, const. nostris subscripsi.
Mummolus episcopus ec. Lingonicæ, subsc.
Ragnoaldus episcopus ec. Valentinæ, subsc.
Siluester in Christi nomine eps ec. * Visontineñ. constitutionibus nostris subscripsi.
Siagrius in Christi nomine episc. ec. Eduorum, const. nostris subscripsi.
Victor episcopus ecc. Tricassinæ, const. nostris subscripsi.

Explicit Synodus Matiscensis, (alias, Matisconensis) quæ facta est anno 12. regni domini Guntramni regis, die calend. Nouembr. indictione 15.

DECRETA
PELAGII PAPÆ II.

Ex libro Pontificali.

A.D. 579.

Pelagius natione Romanus ex patre Vuinigildo, sedit annos 10. menses duos, dies decem. Hic ordinatur absque iussione principis, eò quòd Lõgobardi obsiderent ciuitatem Romanam, & multa vastatio ab eis in Italia fieret. Eodem tempore tantæ pluuiæ fuerunt, vt omnes dicerent, quia aquæ diluuij superinundarent. Et talis clades fuit, qualem à seculo nullus meminit fuisse. Eodem tempore inuestiuit corpus B. Petri Apostoli tabulis argenteis deauratis. Hic domum suam, xenodochium fecit pauperum senum. Hic fecit cœmeterium B. Hermetis martyris. Hic fecit supra corpus B. Laurentij martyris basilicam à fundamento constructam, & tabulis argenteis exornauit sepulcrũ eius. Qui mortuus est, & sepultus ad B. Petrum Apostolum, sexto Idus Februarias. Hic fecit ordinationes duas per mensem Decembrem, presbyteros 82. diacones 8. episcopos per diuersa loca numero 48. Et cessauit episcopat⁹ mẽses 6. dies 25.

DECRETALIS EPISTOLA Pelagij Papæ secundi ad illegitimam Synodum Constantinopolitanam.

1 Generales Synodos non posse conuocari, nisi authoritate Apostolicæ sedis, nullamque synodum ratam esse, quæ non fuerit huius authoritate fulta: neminemque debere se vniuersalem episcopum nominare.

2 Quot ciuitates vnaquæque prouincia habeat.

3 Maiores & difficiliores quæstiones ad sedem Apostolicam semper esse referendas.

4 Pontificum accusatores ac calumniatores, vt patrum inuasores ac mactatores, habendos esse.

Ilectissimis fratribus vniuersis episcopis, qui illicita vocatione Ioãnis Constantinopolitani Episcopi, ad synodum Constantinopolim cõuenerũt, Pelagi⁹. Manifesto (sicut optauimus) per gratiam Dei lumine Euangelicæ veritatis, ab vniuersali Ecclesia, perniciosissimi erroris nocte depulsa, inestabiliter gaudemus in Domino: sed non modico contristamur mœrore, quia ea, quæ olim calcata fuerant, & funditùs dãnata, nec vnquàm fieri debuerant, rediuiuis radicibus germinant atque pullulant. Et quoniam multa, quæ pœnitudinem possunt generare, proueniunt: necesse est ea cassare, quæ contra ordinem & omnem authoritatem facta esse noscuntur. Vndè, fratres, reiecta penitùs audacia, quæ contra Apostolicã sedẽ, & contra ipsam Domini saluatoris vocem, qua dictum est: Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiã meam, sumpta est, disputandi contra Domini præcepta vana errantium corda conquiescant, nec liceat defendi, quod non liceat agere. Relatũ est ergò ad Apostolicam sedem, Ioannem Constantinopolitanum episcopum, vniuersalem se scribere, vosq; ex hac sua præsumptione ad synodum, conuocare generalem, cùm generalium synodorum conuocandi authoritas, Apostolicæ sedi B. Petri singulari priuilegio sit tradita, & nulla vnquam synodus rata legatur, quæ Apostolica authoritate non fuerit fulta. Quapropter, quicquid in prædicto vestro conuenticulo (quia synodus taliter præsumpta, esse non potuit) statuistis, ex authoritate sancti Petri Apostolorum principis, & Domini saluatoris voce, qua beato Petro potestatem ligandi atque soluendi ipse saluator dedit, quæ etiam potestas in successoribus eius indubitáter transiuit, præcipio omnia, quæ ibi statuistis, & vana, & cassata esse, ità vt deinceps nũquam appareãt, * nec ventilentur. Etenim ipse saluator beato Apostolo Petro, tanquàm ipsa per se veritas loquitur, dicens: Quæcunque ligaueris super terram, erunt ligata & in cœlo: & quæcunq; solueris super terram, erunt soluta & in cœlo. Multis denuò Apostolicis & canonicis, atque Ecclesiasticis instruimur regulis, non debere absq; sententia Romani pontificis Concilia celebrari: quapropter, (vt iam dictum est) rectè non Concilium, sed vestrum conuenticulum vel Conciliabulum cassatur: & quicquid in eo actum est, irritum habetur & vacuum. Vos quoque deinceps, vt nullius hortatu talia præsumatis, si Apostolicæ sedis communione carere non vultis.

Matt. 16. c

Io. Constantinopolit. eps., ausus est se vniuersalẽ appellare.

Ius Generales Synodos Couocãdi eaſq; probãdi aut improbãdi penes solũ Rom. Pontificẽ est.

* sed mutilentur.

Matt. 16.

Di. 17. Multis denuò

Constantinopoli Episcopi, vt agnouerint, & professi sunt Primatem Romanæ ecclesię

vultis. Modò verò ideò suspenditur vltio, vt locum possit habere correctio. Prædecessores vero Ioannis, & ipse Ioannes non semèl, sed sępissimè epistolas atq; libellos propria manu subscriptos, sanctis antecessoribus nostris miserunt, quibus corā Deo protestati sunt, nihil vnquàm proternè contra Apostolicam sedem agere, nec de illius, aut aliorum priuilegijs quicquā vsurpare. Qui hactenùs in archiuo sanctæ Romanæ ecclesiæ, sub sigillis ac chirographis eorum roborati habentur integri. In ipsis enim epistolis vel libellis, anathematis vinculo se & successores eorum constrinxerunt, si vnquàm aliquod contra eos præsumpsissent, aut contra Apostolicam, vel vllius alterius episcopi sedem, quicquā aduersi quoquo modo essent moliti. Idcircò eos non est necessè excommunicare, aut anathematizare; q͡a ipsi anathematis vinculo, proprijs manibus professiones suas suaq; scripta roborando, constrinxerunt. Sciat se tamē & ipse Ioannes, nisi errorem suum citò correxerit, à nobis excommunicandum fore, & Apostolicæ sedis atq; omnium sanctorum episcoporum communione carere. Vniuersalitatis quoq; nomen, quod sibi illicitè vsurpauit, nolite attendere, nec vocatione eius ad synodum, absque authoritate sedis Apostolicæ, vnquàm venire, si Apostolicæ sedis & cæterorum episcoporum communione vultis frui. Nullus em̄ patriarcharum hoc tam profano vocabulo vnquàm vtatur: quia si summus Patriarcha, vniuersalis dicitur, patriarcharum nomē cęteris derogatur. Sed absit hoc, absit à fidelis cuiusquā mente, hoc sibi vel velle quempiam arripere, vndè honorem fratrum suorum imminuere ex quantulacunq; parte videatur. Quapropter charitas vestra neminē vnquàm suis in epistolis vniuersalem nominet, nè sibi debitū subtrahat, cùm alteri honorem offert indebitum. Aduersarius nanq; noster diabolus, qui contra humiles sæuiēs, sicut leo rugiens circuit, quærens quem deuoret, non iam (vt cernimus) caulas circuit: sed ità validè in quibusdam ecclesiæ necessarijs membris dentem figit, vt nulli sit dubiū, quia nisi vnanimiter (fauente Domino) cunctorum prouida pastorum turba concurrat, omne (quod absit) citiùs ouile dilaniet. Perpendimus fratres charissimi, quid è vicino subsequatur, cùm & in sacerdotibus erumpunt tam peruersa primordia. Quia enim iuxtà est illi, de quo scriptum est: Ipse est rex super vniuersos filios superbiæ: (quod non sinè graui dolore dicere compellor, dum frater & coepiscopus noster Ioannes mādata Dominica, & Apostolica præcepta, regulasque patrum despiciens, eum per elationem præcurrere conatur in nomine) vestræ beatitudini indicet omnipotens Deus, quàm graui considerationis huius gemitu torqueor, quòd ille quondàm mihi notissimus, ille omnibus dilectus, ille, qui eleemosynis, orationibus, atque ieiunijs videbatur occupatus, & ex eo, quo fœtebat, cinere, ex ea, quam prætendebat, humilitate iactantiam tantam sumpsit, ità vt vniuersa sibi tentet ascribere, & omnia, quæ soli vni capiti cohærent, videlicet Christo, per electionem pompatici sermonis eiusdem Christi sibi studeat membra subiugare. Nec mirum, quòd ille tentator, qui initium omnis peccati scit esse superbiam, & tunc ea in primo homine ante omnia vsus est, & nunc eam in quibusdam hominibus ponit in fine virtutū & qui aliquatenùs bonis vitæ studijs videbantur crudelissimas manus eius effugere, eis in ipsis meritis boni operis & in ipsa quodammodò apponat perfectionis conclusione tendiculum. Vndè magnoperè orandum est, & omnipotens Deus assiduis precibus implorandus, vt hunc à mente illius auertat errorem, hoc ab vnitate atque humilitate Ecclesiæ malum superbiæ & confusionis amoueat, & fauente Deo, omnibus viribus cōcurrendum atque prouidēdum, nè in vnius veneno sermonis, viuentia in Christi corpore membra moriantur. Si enim dici hoc licenter permittitur, honor patriarcharū omniū negat: & fortassè is in errore perit, qui vniuersalis dicitur, & nullus iam episcopus remansisse in statu veritatis inuenitur. Oportet ergò, vt constanter ac sinè præiudicio seruetis, sicut accepistis, ecclesias, & nihil sibi in vobis hæc tentatio diabolicæ vsurpationis ascribat. State fortes, state securi: scripta quę vniuersalis nominis falsitate cōdēnata sunt, nec dare vnquàm, nec accipere præsumatis. Omnes episcopos curæ vestræ subiectos, ab huius adulationis inquinatione prohibete, vt vniuersa vos Ecclesia patriarchas non solùm in bonis operibus, sed etiàm in veritatis authoritate cognoscat. Si qua autem fortitan aduersa subsequantur, vnanimiter persistentes, etiàm moriendo debemus ostēdere, quia in damno generalitatis, nostrum specialiter aliquid non amamus. Dicamus cum Paulo: Mihi viuere Christus est, & mori lucrū. Audiamus, quod primus omnium Apostolorū dicit: Si quid patimini propter iustitiam, beati eritis. Mihi enim credite, quia honorem, quē pro prædicanda suscepimus veritate, si necessitatis causa exigat, securiùs pro eadem veritate relinquimus, q̄ tenemus. Orate, fratres, vt honor ecclesiasticus nostris diebus non euacuetur: nec vnquàm Romana sedes, quæ (instituente Dño) caput est omnium ecclesiarū, priuilegijs suis vsquàm careat, aut expolietur. Cōfidimus autem de vobis, charissimi, meliora atque viciniora salutis: quia neque mors, neque vita, neque angeli, neq; principatus, neque instantia, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neq; creatura alia (magistro gentium docente) poterit nos separare à charitate Domini nostri

Margin notes: Cor.⁴ ipsi se — Di.96 Nullus patriar. — 1.Pet.5.c — Iob 41.d — Eccl.10.b — Phil.1.c — 1.Pet.3.c — Rom. sedes caput omnium ecclesiarum. — Heb.6.b — Rom.8.g

Iesu Christi,& quę in ipso est, recta fide. Nolite itaque amittere confidentiam vestram,
Heb. 10. g quæ magnam babet remunerationem. Patientia enim nobis necessaria est, ad colluctationes aduersariorũ, quatenùs fidẽ intemeratam vsque in finẽ conseruantes, repromissionem percipiamus, quam repromisit his, q
Abac. 2. iuxta lxx. legitimè certare deproperant. Adhuc enim modicum aliquantulum, qui vèturus est, veniet, & non tardabit. Eccè enim iudex ante
Iaco. 5. b ianuam assistit, coronas hilariter promittẽs his, qui pro eo passionibus submittuntur.
Heb. 10. g Quòd si quis se subtraxerit, nõ placebit animæ meæ, sed cadet de promissione propter negationem. Nos autẽ non sumus subtractionis filij in perditionẽ animę. Propter quod
Ephe. 6. c assumite arma Dei, vt possitis resistere in die malo, aduersùs omnes inimicos sanctæ Dei Ecclesiæ & vestros, & induite loricam iustitiæ, calceati pedes in præparationem euangelij pacis, in omnibus assumentes scutum fidei, in quo possitis omnia iacula nequissimi ignea extinguere: & galeam salutis accipite, & gladium spiritus, quod est verbum DEI, per omnem orationem & obsecrationem radicati & fundati in solatio fratrum pro CHRISTO Iesu Domino nostro. Sed & nunc, fratres, commendamus vos omnes
Acto. 20. Domino, & verbo gratię eius, qui potest perficere & dare hæreditatem vobis cum omnibus sanctis. Ipse autem Deus pacis & conso-
Rom. 15. b lationis, det vobis idipsum sapere in alterutrum, vt vobis inuicèm succurratis, & non sitis diuisi, vt vnanimes, vno ore & vno corde honorificemus eum in concordiam & consolationem fratrum, qui potens esse confirmare vos secundùm euãgelium eius, & iuxta
Rom. 16. d reuelationem mysterij æternis temporibus taciti, quibus vobis futurorum gaudiorum largienda sunt munera. Summoperè etiàm cõsiderare debetis, quòd hi, qui fratribus inuident, eosque damnare aut perdere
* destruunt cupiunt, per se & sua dogmata* destruuntur.
Matt. 12. b Dicit enim Dominus: Omne regnum in se diuisum, non stabit: & omnis scientia & lex aduersùm se diuisa, non stabit. Ideoque necessè est, vt concorditer salubres suscipiatis hortatus, & nihil per contentionem agẽtes, sed ad omne studium deuotionis vnanimes, diuinis & Apostolicis constitutionibus pareatis; & in nullo patiamini prouidentissima canonum decreta violari, quatenùs & Nicę-
Commendat obseruationem Canonum Nicænorũ, & Pontificalium Decretorum. norum canonum constituta, & quæ à nobis, vel à prædecessoribus nostris sunt prouidè & salubriter decreta, intemerata permaneãt in futurũ. Et in Apocalypsi Dominus per Ioannem loquitur, dicens: Nolite timere, ego
Apoc. 1. d sum primus & nouissimus, & viuus, & fui mortuus, & eccè sum viuens in secula seculorũ. Et habeo claues mortis & inferni. Et paulo
Apoc. 2. b pòst: Vincenti dabo edere de ligno vitæ,
Ibid. c quod est in paradiso Dei mei. Item idẽ: Esto fidelis vsque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ. Et iterùm: Qui vicerit, & custodie- Apo. 2. g
rit vsque in finem opera mea, dabo ei potestatem super gẽtes, & reget illas in virga ferrea, & tanquàm vas figuli confringentur.
Item idem: Eccè sto ad ostium, & pulso. Si Apoc. 3. d
quis audierit vocem meam, & aperuerit mihi ianuam, introibo ad illum, & cœnabo cũ illo, & ipse mecum. Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo, sicut & ego vici, & consedi cum patre meo in throno eius.
Vos, fratres, si non vultis cum eo damnari, Rom. 1. d
(quia non solùm, qui faciunt, sed qui consentiunt facientibus, rei sunt) hortamini eũ, Apo. 2. a
& monete recedere à præfatis illicitis, & memor sit, vndè exciderit, & agat pœnitentiam, & ptima opera faciat. Sin minus, non mea loquar verba, sed ipsa Domini saluatoris,
quæ per prædictum Ioannem in iam dicto Apo. 2. b
libro locutus est, replicans, aio: Veniam, & mouebo candelabrum tuum de loco suo, nisi pœnitentiam egeris. Ipse enim magìs tenet doctrinam Balaam, qui docebat Balach
mittere scandalum coram filijs Israel, sicut Ibidèm. d
iste docet vos scandalizare sanctam matrem Ecclesiam, & vniuersum cœtum tam sacerdotum, quàm religiosorum Christianorum atque fidelium. Vndè & in supradicto libro cõtinetur ità: (Semper enim potiùs vos verbis Dñi saluatoris ferire & instrui cupio, q̃ meis, licèt & ipsa Apostolicæ authoritatis sint ponderibus plena.) Noui opera tua no-
uissima plura prioribus. Sed habeo aduersùs Ibidèm. f
te, quia permittis mulierem Iezabel, quæ se dicit prophetam, docere, & seducere seruos meos, fornicari & mãducare de idolothytis. Et dedi illi tempus, vt pœnitentiam ageret, & non vult pœnitere à fornicatione sua. Eccè ego mitto eam in lectum, & qui mœchantur cum ea, in tribulationem maximam, nisì pęnitentiam egerint ab operibus suis, & filios eius interficiã in morte. Et sciẽt omnes Ecclesiæ, quia ego sum scrutans corda & renes, & dabo vnicuique vestrum secũdùm opera vestra. Hæc, fratres, valdè cauẽda sunt, & pręcepta Domini, atq; sanctę sedis Apostolicæ, Ecclesia Apostolica, vice Dñi, legatiõe fungitur.
quæ vice Domini saluatoris legatione fungitur, munita fideliter amplectenda & peragenda.
II Decęterò, fratres, super prouincię causa, vnde sedem Apostolicam dudùm consulere voluistis, videtur nobis sufficienter tractatũ à sanctis prædecessoribus nostris. Sed quia denuò nostrã mediocritatem de eadem
re interrogare dignum duxistis, scitote, cer- 6. q. 3. Scitote certam.
tam prouinciam esse, quæ habet decem vel
vndecim ciuitates, & vnũ regem, & totidem Prouincia certa, quæ sit.
minores potestates sub se, & vnum episcopum, aliosque suffragatores decem, vel vndecim episcopos iudices, ad quorum iudicium omnes causæ episcoporum, & reliquorũ sacerdotum, ac ciuitatum causæ referãtur, vt ab his omnibus iustè consona voce discernantur, nisì ad maiorem authoritatem fuerit ab his, qui iudicandi sunt, appellatũ. Vn-

dè

dè non oportet, vt degradetur, vel dehonoretur vnaquęque prouincia, sed apud semetipsam habeat indices, sacerdotes, & episcopos singulos, videlicet iuxta ordines suos. Et quicunque causam habuerit, à suis iudicibus iudicetur, & non ab alienis, id est, à suę iustis iudicibus prouinciæ, & non ab externis, nisi (vt iam prælibatum est) à * indicatis fuerit appellatum.

* iudicādis. Distin. 17. Multis denuo.

III Si verò in qualibet prouincia ortæ fuerint quæstiones, & inter ipsius prouinciæ episcopos discrepare cœperit ratio, atque inter ipsos dissidentes non conueniat, ad maiorem tunc sedem referantur. Et si illæ facilè & iustè non discernuntur, vbi fuerit synodus regulariter congregata, canonicè & iustè iudicentur.

Maiores cā ad sedem Apostolicā referendæ.

IIII Maiores verò & difficiles quæstiones, (vt sancta synodus statuit, & beata consuetudo exigit) ad sedem Apostolicam semper referantur. Cęterùm sanctorum patrum statuta sequentes, synodali authoritate omnes, qui aduersùs patres armantur, vt patrum inuasores & mactatores, infames esse censemus: quoniam ea vulnera, quæ fomentis non sanantur, ferro abscindi vel curari necessè est. Vndè fratres, cessent iniustæ æmulationes, cessent insidię, cessent falsæ criminationes, nè infirmus quisquam, propter quem CHRISTVS mortuus est, talibus laceretur insidijs: nè ouis, precio Christi redempta, lupinis à fratre lanietur morsibus. Meritò ergò causa nos respicit, si talibus fauere cęperimus. Corripiantur semper talia, nec illis, qui hæc exercere *conantur, aut patribus vel fratribus insidiantur, liberè loqui concedatur, aut pro voluntate sermo proferri permittatur. Liquet omninò, quòd conniueant illis, qui talia eos loqui permittunt: quoniam occurreret veritas, si falsitas & calumnia displiceret vel odium. Desinat igitur falsitas incessere veritatem, desinat suspicio, quæ instè repellitur, insidiari: desinat odium & inimicitia persequi patres vel fratres: desinat conspiratio, quæ ab omnibus est repudianda, infestare magistros. Horum igitur vitiorum authores vel patratores, non sunt in accusatione pontificum recipiendi, sed penitùs repellendi: quoniam iubent canonica decreta patrū, vt accusatio vel testimonium eorū, qui odio quoslibet insequuntur, vel qui inimici aut suspecti habentur, nullo modo recipiantur. Quorum statuta & nos firmantes, eadē omnibus inuiolabiliter futuris temporibus tenere censemus. Quicquid autem super hac causa patres nostri decernendum duxêre dignum, vt condecet, necessè est, cùm labefactari vel infirmari cœperit, Apostolica denuò authoritate firmari ac renouari, fratribusq; dari. Data Calen. Martij, indictione 5.

* nituntur

Lib. 4. & lib. 6.

Legendæ sunt, in eandem sententiam, grauissimæ epistolæ D. Gregorij, ad ipsummet Joannem Cōstantinopolitanum, ad Patriarchas, ad Mauricium Augustum; ad Cyriacum, Ioannis, vt sedis, sic insanæ ambitionis successorem, & ad alios. Hic porro Ioan. IIII. cognomento ieiunator, primus ambitiosi tituli œcumenici vsurpator non sic videtur se appellari voluisse, quod vnus omnino ipse Episcopus, aut Patriarcha existimari vellet in Ecclesia; quod fuisset, vt falsissimum, sic stultissimum; neque quod caput haberi vellet omnium Episcoporum, & primus, ac principalis inter omnes, siquidē superiorem sibi agnoscebat Episcopum Romanum, quod planissimū fit ex verbis D. Gregorij ad Ioannem Episcopum Syracusanum. Nam, inquit D. Gregorius, de Constantinopolitana Ecclesia, quod dicunt, quis eam dubitet Sedi Apostolicæ esse subiectam quod & Dominus pijssimus Imperator, & frater noster Eusebius eiusdem ciuitatis Episcopus *(sed legendum omnino videtur Cyriacus, quem per id tempus constat Constantinopolit. Episcopum fuisse, & eodem modo, ac decessor suus, credibile est, Vniuersalis appellationem retinuisse) assidue profitentur? Sed tamen propter Maiestatem Regiæ vrbis & insitam leuitatem ac superbiam, speciosum illum Vniuersalis Titulum sibi arrogarant. Quare Pontifices Romani prudentissimo diuinoq; Consilio aduersus insanam hominum arrogantiam sibi acerrimè pugnandum existimarunt, ac ne ferendam quidem nudi ferè, & vani nominis appellationem, ex qua intelligi inuidiosè poterat, illum se vnum existimare in Ecclesia Episcopum, quod reliquorum omnium dignitati derogabat, ex quo capite, quod ad omnes pertinebat Episcopos, Pelagium & Gregorium perspicuum est maximè aduersus eam appellationem depugnaße. Illud etiam fortaße meritò suspicabantur Pontifices Romani, ne Constantinopolitani, ex vsu nudi nominis, aliquando tandem se verè primos, & principales Episcopos, despecto verè primo, & principali Rom. Pontifice, & esse opinarentur, & haberi vellent, quod re ipsa tandem videmus, intermissa, &, post sæpius repetita appellatione, contigisse. Quod vero Pontifices Romani nomen Vniuersalis, idest primi, & Principalis, verè & iurè sibi debitum, & à Synodo etiam Chalcedonensi Leoni tributum, vt asserit pluribus in locis D. Gregorius, adbibere noluerint, id tum modestiæ causa fecerunt, tum ne vel leui suspicione honorem, & locum reliquorum Patriarcharum & Episcoporum, singularitatis vocabulo, imminuere velle viderentur. Eius Constaninopolitanæ ambitionis occasione, vt eam magis suæ exemplo Humilitatis, coargueret D. Gregorius, seruum se seruorum Dei tum nuncupare, instituit, quod alij deinceps Romani Pontifices constanter secuti sunt. Id Joannes Diaconus in eius vita scriptum reliquit.*

lib 7 epist. 63. indi. 2.

lib. 4. epist. 32. ad Mauri. Aug & 36. ad Patriarchas, & 38. ad Ioannem Constantinopolit.

EPISTOLA PELAGII PAPÆ secundi, ad Benignum archiepiscopum.

An, & quatenùs liceat episcopo de vna ciuitate in aliam transire.

A.D. 586. Dilectissimo fratri Benigno archiepiscopo, Pelagius episcopus. Lectis fraternitatis tuæ literis, vigorem fidei tuę, quem dudùm noueramus, agnouimus, congratulantes dilectioni tuæ, quòd ad custodiendum gregem CHRISTI, pastoralem curam vigilanter impendis, & pro tibi subditis solicitus existis. Ad nostram enim lætitiam & benefacta perueniũt, & si aliqua secùs, quàm oportet, prouenerint, non modico nos mœrore conturbant. Magnam enim gratulationem diuina concedit gratia, quandò tribuit inter nos & salutaris disciplinæ normam literis conferre, & prouenire ad pacificorum studia facit præoptata. Exigit ergò dilectio tua, consulta sedis Apostolicæ, si licitum foret episcopum transire, aut mutare de ciuitate ad ciuitatem, dum quidam canones (vt tibi videtur) hoc fieri prohibeant. Significasti etiàm literis tuis, quendam fratrem, nomine & actu DEI seruum, causa vtilitatis mutare te velle in locum & ciuitatem defuncti, licèt quidam dicant hoc fieri non licere, nisi consensum Apostolicæ sedis habuisses. Quapropter scias, frater dilectissime, aliud esse causam necessitatis & vtilitatis, & aliud causam præsumptionis & propriæ voluntatis. Non ergò mutat sedem, qui non mutat mentem, id est, qui non causa auaritiæ, aut dominationis, aut propriæ voluntatis, vel suæ electionis migrat de ciuitate ad ciuitatem, sed causa necessitatis aut vtilitatis mutatur. Nam plurimorum vtilitas, vnius vtilitati aut voluntati præferenda est. Aliud est enim mutare, & aliud mutari: sicut aliud est ministrare, & aliud ministrari. Vndè Dominus in Euangelio loquitur, dicens: Non veni ministrari, sed ministrare. Quod enim in canonibus legitur, non debere episcopũ de ciuitate ad ciuitatem transire, vel transferri, non de his dicitur, qui aut vi expulsi, aut necessitate coacti, aut authoritate maiorum hoc agunt: sed de his, qui auaritiæ ardore inflammati, spõte sua prosiliunt, & potiùs ambitioni, quàm vtilitati ecclesiæ seruire, & vt dominationem agant, insistere cupiunt. Vndè & in subiectis canonibus continetur: Si aliquis extiterit temerarius, qui forsitan excusationẽ afferat, quòd populi literas acceperit, & ideò migrauerit, dum manifestum sit, pręmio & mercede paucos, qui synceram fidem non habent, potuisse corrumpi, vt clamarẽt in ecclesia, & ipsum petere viderẽtur, omninò has fraudes remouendas esse censemus. His verbis & alijs multis exemplis liquet nõ de his dicere (vt paulo superiùs prælibatum est) qui pulsi, aut non recepti à ciuibus, vel à quibuscunque, aut necessitate cogente, vel authoritate Maiorum transeunt de ciuitate ad ciuitatẽ: sed de his, qui spontè prosilrũt, aut temeritatis, aut ambitionis causa hoc faciunt. Nam aliud est spontè transire, & aliud est coactè aut necessitate venire. Vndè non isti mutant ciuitates, sed mutantur: quia non spontè, sed coactè hoc agunt. Quis enim vnquàm audet dicere, sanctum Petrum Apostolorum principem non benè egisse, quandò mutauit sedem de Antiochia in Romam? Aut quis eum negat, ob id sanctum non esse, aut dignitatem, aut meritum vnquàm apostolatûs tam in cœlis, quàm in terris perdidisse? Aut quis negat, sanctos non esse multos alios episcopos, qui de ciuitatibus ad ciuitates translati sunt, aut meritum pontificatûs perdidisse? Quorum nomina si cœperim enumerare, antè dies pertransiet, quàm hæc omnia perscribere possem, & prolixior erit epistola, quàm necesse sit. Aut quis vnquàm potest approbare, sanctum non esse Alexandrum, qui Hierosolymam de altera ciuitate translatus est? aut sanctum Gregorium Nazianzenum, qui in Nazianzo constitutus est? aut sanctum Proclum, qui de Cyzico translatus, & Constantinopolim inthronizatus est? Non ergò benè intelligunt ecclesiasticas regulas, qui hoc negant causæ vtilitatis aut necessitatis fieri non posse, quotiès communis vtilitas aut necessitas persuaserit. Nullum enim ex his, aut ex alijs, qui meliori cõcilio mutauerũt ciuitates necessitate quadam, vel vtilitate Ecclesiastica, aut laica communione carere reperimus, nec vllatenùs vnquàm fieri debet. Sententia verò, quæ in Antiocheno Concilio habetur, vt episcopus ab alia parochia nequaquàm migret ad aliã, tota, atque omnes sententiæ de ea re vim superiùs compræhensam retinent, & nihil prætaxato modo translationibus episcoporum actis aut agendis nocent, sed magis robur eis ac Domini saluatoris, quæ omnes canonicos superexaltat libros, authoritatem præstant. Tales autem quæstiones magis ex inuidia, quàm ex charitate aut vtilitate nasci videntur, cùm ipsa per se veritas dicat: Si vos persequuti fuerint in vnam ciuitatem, fugite in aliam, & reliqua. Huic ergò sententiæ nullus catholicorum vsquàm contradicere potest, quæ non alterius, sed ipsius proprio Domini ore prolata, & firmata esse dinoscitur. Cui si aliquis contradixerit, non solùm extorris, sed etiàm anathematizatus ab ecclesia pellatur. Et Dominus in Euangelio aliàs dicit: Beati, qui persecutionem patiuntur propter iustitiam. Si eos Dominus beatos dicit, qui persequutionem patiuntur propter iustitiã, quis eos damnare potest? Et si ipse de ciuitate ad ciuitatem propter persequutionem fugere præcipit, quis eos detrahere, aut dam-

Marginal notes: 6 q. 1. Scias dilectissime. — Nõ mutat sedẽ, q nõ mutat mẽtem. — Matt. 20. d — Sardic. Cõcil. c. 1. — Sardi. Concil. c. 2. — 6 q. 1. Scias dilectissime. — Ibidem e — Antioche. concil. c. 21. — Matt. 10. c — Matt. 5. a

damnare propterea sudet vel potest, quòd verbis Dominicis obtemperat? Profectò is, qui contradicit aut resistit, seipsum damnat, quia ori Domini contumax & inobediens
Ioan.8.f existit. Vnde & ipsa per se veritas dicit: Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatem dico, quare vos non creditis mihi? Qui ex Deo est, verba Dei audit. Propterea vos non
Acto.5.e auditis, quia ex Deo nõ estis. Omninò oportet Deo obedire plùs quàm hominibus. Et idcircò, quòd Deo obedimus, & de ciuitate ad ciuitatem (ipso præcipiente) persequutionis causa, id est, necessitatis aut vtilitatis transimus, damnandi sumus? Non omninò, sed potiùs venerandi atque portandi, quoniam nec ipsis episcopis hoc imputari põt. Qui his resistit, profectò Dei ordinationi re
2.Petr.2. sistit, & est infideli deterior: quia melius est non cognoscere viam veritatis, q̃ post agnitionem retrorsùm abire. Nã & ipse Dñs de loco ad locum secessit, id est, transiuit, Iudæis illum quærentibus. Fugiens ille quærẽtes & persequẽtes se, dedit nobis exemplũm fugere nos persequẽtes, & de ciuitate ad ciuitatẽ
Matt.10.c transire, dicẽs: Si vos persequuti fuerint in ciuitate ista, fugite in aliã, & cætera his similia. Nã si fugere, malũ est: psequi, multò deterius. Hic quidẽ, nè moriatur, absconditur: hic autẽ persequitur, vt occidat: & vt fugiatur, præcipitur: quia, qui quærit occidere, præuaricatur legem, & magis fugiendi præbet occasionem. Si fugam improperant persequentes, erubescant potiùs semetipsos, & quiescant insidiari, & quiescent continuò fugientes. Nemo enim mitem fugit aliquandò, sed magis ferocem simul & callidũ. Omnis enim, qui gemebat, & vexabatur à Saul,
1.Reg.22.a fugiebat & veniebat ad Dauid. Si ergò piissimus atque iustissimus Dauid sciret peccatum esse, persequntionem fugientes, & transeuntes de loco ad locum, & de ciuitate ad ciuitatẽ, tales nequaquàm reciperet, nec secum teneret, nec in alijs ciuitatibus eos collocaret. Qui enim persequũtur Domini episcopos, eosq; de ciuitatibus ad ciuitates trãsire compellunt, non eos tantùm persequuntur, quantùm Dominum nostrum IESVM CHRISTVM, cuius legatione funguntur. Nec ipsi in hoc peccant episcopi, quoniam non spontè, sed coactè hoc agunt; sed illi, à quibus persequũtur: nec ipsis episcopis hoc imputari potest, sed illis, qui eos hoc agere
Acto.7.h cogunt. Sanctus enim protomartyr Stephanus lapidabatur, sed Iesus suscipiebat plagas. Ideoq; vnicuique præuidendum est, nè aliquem iniustè persequatur, iudicet, vel puniat, nè Iesum persequatur, iudicet, & puniat. Qui autem negant misericordiam faciendam fugientibus ac necessitatem patientibus, ipsum Christum negant, qui est misericordia & veritas, & omnibus necessitatem patientibus subuenire iubet. Pauca sunt, frater, quæ asserui: sed quanta ex his pendeant, tua prouidẽtia poteris æstimare. Quarè hàc admitimur maleuoli irrumpere misericordiam? Cur illudere vanis intentionibus felicitatem? Excusationem iam non habet furor iste in credentibus: nec interest, quibus itineribus ad mũdi principem currat, qui à beneuolentia fratrum deficit, aut necessitatem patientibus misericordiam negat. Negat misericordiam necessitatem patientibus, qui populis indigentibus diuinis * mysterijs, & *ministerijs non habentibus proprium episcopum, qui eos instruat, causa vtilitatis atque necessitatis, ex alia ciuitate (licèt minor sit) in eã, quæ non habet episcopum, doctiorem vel vtiliorem, meliori consilio, non spontè, transeuntem, sed Maiorum exhortatione mutare, aut episcopum eiectum & persecutionem patiẽtem, causa vtilitatis aut necessitatis inthronizari non permittit. Apud veteres enim, sinè vlla differentia de vna ciuitate ad alteram migrabat episcopus, dum vtilitas aut necessitas euocaret. Quapropter ipsam etiàm regulam hic epistolæ placuit inseri, vt monstretur, eos mentitos esse, qui episcopum nõ posse inthronizari dixerũt. Vndè & in canonibus legitur ità: Si quis episcopus ordinat*, ad parochiam in qua ordinatus est, minimè proficiscitur, non sua culpa, sed aut populo respuente, aut propter aliam quamlibet causam necessitate factam, hunc honore ministerioque participare, nec tamen misceri rebus ecclesiæ, in qua collectas celebrat, sed sustinere quoquè, quod prouinciæ synodus suo iudicio terminauerit, decernimus. Huic regulæ contradicere nullus potest, qui etiã causa vtilitatis aut necessitatis inthronizari episcopum iubet, & mutari, ac transire eum de ciuitate ad aliam ciuitatem, non propriũ habẽtem epm, finit. Pingues hostias litat diabolo, qui his resistere nititur, aut misericordiam & vtilitatem ecclesiæ iam dictis negat, id est, & episcopis & populis. In vanum ergò contra simplices, qui hæc olim dicentes age re prohibuerũt, tẽdicula deinceps parabunt, cũ his & alijs armati adminiculis, nouerint, quid super his sit agendum, & quid vitandum. Nimis enim armatus est, qui illa, quæ aduersarius misericordiæ, vtilitatis atque cõcordiæ ministrat, tela contẽnit. Sufficit ergò contra omnia iacula iurgiorum fidei nuda oppositio. Scio te non ignorare (frater) memoratas canonum sententias atque euangelicas sanctiones, nouas non esse, sed nostro eas assensui mancipari. Cur his contradicentes, & emigrationes episcoporum vtilitatis & necessitatis causa fieri prohibentes, vt sæpè dictum est, & non auaritiç aut temeritatis, in perniciem sacerdotũ ac populorum, lędunt sacerdotale Concilium? Cur lacerãt sententiam, in qua, inspirante Christo, oracula superna patuerũt, & inter Deum & homines, interpres exuit lingua pontificũ? Illa enim cœli curia variatum dotibus aucta curulũ, &

Antiochenì Côci ca. 18 & dist. 92. Si quis episcopus.

& multo Redẽptoris nostri auro ostroq; decorata, nihil in illa decisione authore se protulit, sed per humanæ linguæ ministerium diuino militauit Imperio. Intellexit non esse suum, quicquid impulsa cõstituit: nihil quoquè habet in illa sententia, nisi vndè de sola deuotione gratuletur. Nam dum prophanis memoratorum verbis creditur, & suæ vesaniæ inscitiam produnt, & liuorem. Quis hic locus erroris, vbi congruẽtia pari ductu exẽpli & historiæ verba concurrunt? Nec diuersum est ab intellectu catholico & lectionibus, quod profertur. Nam non benè nod* in scirpo quæritur, dũ inuoluit nebula prædicatæ lucis authores. Fœda quoquè à uitotore Dñi sui obligatione dissoluitur, qui statutis cęlestibus minùs mera fide depẽdit officia. Talium ergò dictiones vel prohibitiones
Psal. 5. indignæ etiàm fiũt memoratu. Profunda est ergò nimìs imperitia eorum, & sepulcrũ patẽs guttur eorũ, quia lĩguis suis dolosè agũt. Nõ est enim in ore eorum rectum, interiora eorum insidiæ, densis cor eorum vepribus suffocatur, & interna vitia alijs certãt ascribere. Nobilitatem ergò dat facinoribus, qui in talibus ventilationem ipsorum in exẽplũ sumit, aut ad aures posteras digna relatione transmittit. Tibi autem non sit cura talium
1. Tim. 4. b quæstionũ, sed sequere sentẽtiã B. Pauli apostoli, q monet p discipulũ cũctos, & clamat, dicẽs: Inanes q̃stiones deuita. Inanes nanque (iuxta Apostolũ) quęstiones semper deuita, & age, quod meliori cõsilio, nõ auaritiæ vel temeritatis, sed vtilitatis & necessitatis (vt sępè dictũ est) causa, faciẽdũ vtiliter pspexeris. Quapropter (charissime) his Apostolicis fultus authoritatibus, muta episcopũ causa necessitatis aut vtilitatis, super quo consulere nos voluisti: & alios fratres nostros, quibus hoc faciẽdũ necessitas aut vtilitas compulerit, agere doce: quia hoc, quod tibi soli scribimus, generaliter oĩbus tenere mandamus. Quia sicut potestatẽ habemus, epõs & sacerdotes regulariter titulare & ordinare, ità (vt prædictũ est) causa necessitatis aut vtilitatis
trásferre. habes & mutare, ac de titulo ad titulũ translatare, licèt de minori ad maiorẽ vrbẽ mutãdus sit. Hoc tñ summoperè præuidẽdũ est, nè causa arrogãtiæ aut auaritię vnquã fiat: quia hi à prædictis canonibus dãnantur, nõ illi, qui necessitate aut vtilitate, maiorũ consilio, & sana ac pura & Deo placida intẽtione hoc faciunt. Tu (frater) semper sectare iustitiam, pietatem, fidem, charitatem, patientiam & mansuetudinẽ. Certa etiàm bonum certamẽ fidei, & appręhende vitam æternam, in qua
1. Tim. 6. c vocatus es: quoniam spiritus timẽtium Dominum, quæritur ab illo, & in respectu illius benedicitur. Spes enim illorum in saluãtem
Ecc. 34. c. d illos, & oculi Dei in diligentes se. Qui timet Dominum, nihil trepidabit, & non pauebit, quoniam ipse est spes eius. Timentis Dominum beata est anima. Ad quem respicit, & quis est fortitudo eius? Oculi Domini super timẽtes eũ: protector potẽtiæ, firmamẽtum virtutis, tegmen ardoris, & vmbraculũ meridiani, & prædicatio offensionis, & adiutoriũ casus exaltãs animam, & illuminans oculos, dans sanitatem, & vitam, & benedictionem. Immolantis ex iniquo oblatio, est maculata, & non sunt beneplacitæ subsannationes iniustorum. Dñs solus sustinentibus se in via veritatis & iustitiæ. Dona iniquorũ nõ probat altissimus, nec respicit in oblationibus
* iniustorũ, nec in multitudine sacrificiorũ eorum propiciabitur peccatis. *iniquorũ
Qui offert sacrificium ex substantia pauperum, quasi qui victimat filium in cõspectu patris sui. Panis egentium, vita pauperum est: qui defraudat illũ, homo sanguinis est. qui aufert in sudore panem, & sudãti cibos, quasi qui occidit pximum suum. Qui effundit sanguinẽ, & qui facit fraudem mercenario, fratres sunt. Vnus ędificãs, & vnus destruẽs: quid prodest illis, nisì labor? vnus orãs, vnus maledicẽs: cuius vocẽ audiet Deus? Qui babptizat à mortuo, & iterũ tãgit eũ, quid proficit lauatio ipsius? Sic homo, qui ieiunat in peccatis suis, & iterùm eadẽ faciẽs, quid proficit humiliando se? Orationẽ illius quis audiet? Qui conser-
uat legem, multiplicat orationem. Sacrificiũ Ecc. 35. ab cd
salutare est, attendere mandatis, & discedere ab omni iniquitate: & propitiatio, litare sacrificium super iniustitias: & deprecatio pro peccatis, recedere ab iniustitia. Retribuit gratiam, qui offert similaginem: & qui facit misericordia, offert sacrificium. Beneplacitum est Domino, recedere ab iniquitate: & deprecatio, recedere ab iniustitia. Non apparebis ante cõspectum Dei vacuus. Hæc enim omnia, propter mandatum Domini fiunt. Oblatio iusti impinguat altare, & odor suauitatis est in conspectu altissimi. Sacrificium iusti acceptũ est, & memoriam eius non obliuiscetur Dominus. Bono animo gloriam redde Deo, & non minuas primitias frugum tuarum. In omni dato fac hilarem vultum tuum, & in exaltatione sanctifica decimas tuas. Da altissimo secundùm datum eius, & in oculo bono adinuentionem fac manuum tuarum: quoniam Dominus retribuens est, & septiès tantum reddet tibi. Noli offerre munera praua, non enim suscipiet illa. Et noli inspicere sacrificium iniustum, quoniam Dominus iudex est, & non est apud illum gloria personæ. Nõ accipiet Dominus personam in pauperem, & precationem læsi exaudiet. Non despiciet preces pupilli: nec viduã, si effundat loquelam gemitus. Nonne lachrymę viduæ ad maxillam descendunt, & exclamatio eius super deducentem eas? A maxilla enim ascendunt vsque ad cœlum, & Dominus exauditor nõ delectabitur in illis. Qui adorat Deũ, in oblatione suscipietur, & precatio illius vsque ad nubes ppinquabit. Ora-

tio

tio humiliantis se, nubes penetrabit: & donèc propinquet, non consolabitur. Et non discedet, donec adspiciat altissimus: & Dominus non elongabit, sed iudicabit iniustos, & faciet iudicium, & fortissimus non habebit in illis patientiam, vt contribulet dorsum ipsorum, & gentibus reddat vindictam, donèc tollat plenitudinem superborum, & scepta iniquorum contribulet, donèc reddat omnibus secundùm actus suos, & secundùm opera Adæ. & secundùm præsumptionem illius, donèc iudicet iudicium plebis suæ, & oblectabit iustos misericordia sua. Deus autem (frater charissi.) impleat desiderium, & ministerium tibi diuinitùs collatum, secundùm diuitias suas in gloria in Christo Iesu Domino nostro. Deo autem & patri nostro gloria in secula seculorum. Amen. Data decimotertio die Augusti mensis, indictione *quartadecima.

*tertia decima.

¶EPISTOLA PELAGII PAPÆ ad vniuersos episcopos Italiæ.

De accusatoribus prælatorum suorum, & episcopis, quorum res detinentur, & de monachis.

Dilectissimis atque clarissimis fratribus vniuersis episcopis, & cunctis specialiter per Campaniæ & Italiæ prouincias militantibus Domino, Pelagius salutem. Solicitudinem omnium ecclesiarum (iuxta Apostolum) circunferentes, diuinæ circa nos gratiæ memores esse debemus, quòd nos per dignationis suæ Dominus misericordiam, ad hoc fastigium sacerdotale prouexit, vt mandatis ipsius inhærentes, in quadam sacerdotum eius specula constituti prohibeamus illicita, & sequenda doceamus. Omnes, charissimi, qui volunt in Christo piè viuere, necessè est vt ab impijs & dissimilibus patiantur opprobria, & despiciantur tanquàm stulti & insani, qui ideò præsentia bona perdunt, vt inuisibilia ac sibi profutura acquirant. Sed hæc despectio & irrisio in ipsos retorquebitur, dum & abundantia eorum in egestatem, & superbia eorum transierit in confusioné. Iusto enim iudicio datur pleruncq; potestas peccatoribus, qua sanctos eius persequãtur, vt qui spiritu Dei iuuantur & aguntur, fiant per laborum exercitia clariores. Et quamq̃ (fratres) hæc ità se habeant, non tamen sunt consentiendi, sed reprobandi, qui *prælatos suos repræhendunt, vel accusant. Vndè canonica sanctorum patrum statuta, nè columnæ sanctæ Ecclesiæ vacillent, sequentes ac roborantes, omnes infames, cunctosq; suspectos vel inimicos, & eos, qui non sunt eorum gentis, vel quorum fides, vita, & libertas nescit', & qui non sunt bonæ cõuersationis, vel quorum vita est accusabilis, ab omni accusatione episcoporum funditùs submouemus. Similiter & omnes, quos diuinæ leges mortuos appellant, submouẽdos esse ab eadẽ accusatione, & publicæ pœnitentiæ submittendos iudicamus. Neq; dum ecclesiæ alicuius episcopi, aut possessiones, vel res ab æmulis eius, vel à quibuscunq; alijs non sua sponte detinentur, aliquid illi debet, aut potest à quoquam ante redintegrationem omnium rerum suarum obijci: sed priùs illi legibus redintegranda sunt omnia, & posteà tempore à patribus præfinito, sunt negocia ventilanda. Refutandi sunt etiam raptores, fures, sacrilegi, adulteri, & horum similes. Manifestum est enim, quòd semper tales magis discordiam, q̃ pacem, sectant'. Nullus quoq; monachus talia *vnq̃ arripiat, nec secularia aut ecclesiastica negocia perturbare præsumat, quia mortua in talibus vox est eorum. Immobiles enim Dominus suos summos semper vult manere prędicatores, & non à quibusdam temerari, sed sibi liberè & quietè famulari. Vndè & ipse ait: Qui vos tangit, tangit pupillam oculi mei. Et qui vos contristat, me contristat. Et qui fecerit iniuriam, recipiet quod iniquè gessit. Et alibì: Qui vos recipit, me recipit: & qui vos spernit, me spernit. Ità quoq; & à plebibus, vel cæteris generaliter omnibus sunt timendi, & ferendi, atq; venerandi pastores, & prędicatores Ecclesiæ, vt sub exercitatione bonę voluntatis sustineantur temporalia sperent' æterna. Auget enim merita virtutis, qui propositum nõ violat, sed auget religionis. Charitas verò semper hominẽ innouat. Et sicut malignitas veteres, ità dilectio nouos facit. Fides eorũ, qui Deũ visuri sunt, quod nõ videt, credit. Nã si videt, non est fides. Credenti colligitur meritũ, videnti reddit' præmiũ. Tunc p̃ciosum pastoris diadema est, qñ suasioni eius grex ecclesiasticus, dũ ad probitatẽ graditur, non repugnat. Ille sinè fuco monitorẽ & veridico ore diligit, qui eius instituta sectatur. Prębent hominibus, naturę institutione, & muta respõsum. Redit ad mortales vicissitudo clamosæ solicitudinis, quia vnusquisq; prout gesserit, recipiet. Nã perit, quod linguæ acceperunt, frustrà beneficiũ, nisi legitimè cęptũ fuerit negociũ, & canonicè peractũ. De fidutia.n. partiũ nostrarũ mittitur, qđ Apostolica mandat authoritas. Vos tantummodò p̃sules Christi, benignitatẽ vestrã, salua aurium animorumq; æquitate, & bona voluntate semper præstate. Nã aduersùs impetus iuuare, peregrinantẽ reducere post interualla, est iustitia. Libat.n. Dño prospera, qui ab afflictis pellit aduersa. Statutus, venerandi pręsules, sudoribus fructus est, cum tu dicio purissimè reddendus, vt in vtroq; congruus nitor, nec suscipientem deuenustet, si indigno authore prouenerit: nec, si conferatur immeritò, maculet largientem. Sit semper aduersùs prauos & impios, atque seruorum Dei persecutores, libera vox, & oris gladio feriantur, & redarguant'. Persequantur

& re-

Marginalia:

s.Cor.11.g (beside "Solicitudinem omnium ecclesiarum")

2.Tim.3.c (beside "simi, qui volunt in Christo piè viuere")

*pastores & seniores. 3.q.5. Canonica sanctorũ patrũ (beside "consentiendi, sed reprobandi, qui *prælatos")

3.q.2. Cùm ecclesiæ alicuius. (beside "Neq; dum ecclesiæ alicuius episcopi")

3.q.7. Nullus monachus talia. *vsquàm (beside "Nullus quoq; monachus talia *vnq̃")

Zacha. 2. (beside "Qui vos tangit")

Matt.10.d (beside "Qui vos recipit")

& repellantur, confundantur & auertantur, nec lædendi piè viuentes vllam habeant facultatem. Plerumque periculis plena sunt, quæ videntur esse tutissima. Videre, quãtis laborent tales insidijs: ideò abscõditum esse non licet, quod audimus. Iam *latebat nostra persecutio manifesta: misericordia est, circa psecutores & facinorosos seruata districtio. Ergò sopori quietem tribuite: cœlestium mãdatorum hostem quoquè depellite, nè candida conuersatio vobiscum habitantium, fusca superuenientis contagione violetur. Antè enim prouidẽda sunt remedia, quàm mor bus increscat. Sãctorum quoquè Apostolorum & reliquorum * sacerdotum petamus exercitum, & prædictorum persecutorum ora claudamus. Seculi conuersatio, legũ mores retinetur: ecclesiastica quoque custodia, regularum frenis seruatur & regitur. Deus, charissimi, semper procùl auertat inuidiam. Vos ergò armamini (iuxta Apostolum) gladio spiritûs, quod est verbum Dei, & Apostolicæ authoritatis clypeo, vt ecclesiasticæ fœcunditatis iura, nulla sæuientis procellæ possint impulsione subuerti. Nullo vnquam præiudicio grauato quenquam, sed inspicite semper, quæ regularum testimonio declarantur. Superest, salute prælata, vt ad gaudia semper fratrum deuotè properetis: quia diuina beneficia gradibus semper * accedũt, & quibus bona conferunt, meliora pollicẽtur. Semper enim incrementis ad culmen ascendimr, vbi supernus fauor præstat exordium. Deus omnipotens indulta semper custodiat, augeatque successibus profutura. Omnia enim vestra semper (fratres) in charitate fiant. Et detrahẽtibus nolite detrahere: quoniã detrahentibus detrahere non est bonum, nè ad ea, quæ scripta sunt, cõmoti * minimè certamẽ faciamus. Nõ debemus omnino timere opprobrium hominum, neq; eorum exprobrationibus vinci: quoniam hoc nobis Dominus iubet per Esaiã prophetã, dicẽs: Audite me, qui scitis iudicium, populus meus, in quorum cordibus lex mea est. Nolite timere opprobrium hominũ, & blasphemias eorum nè timeatis, considerantes quod in psalmo scriptum est: Nónne Deus requiret ista? Ipse enim nouit occulta cordis, & cogitationes talium hominum, quoniam vanæ sunt. Vana autẽ loquuti est vnusquisque ad proximum suũ: labia dolosa, in corde, & corde loquuti sunt mala. Sed disperdat Dñs vniuersa labia dolosa & linguã magniloquam. Qui dixerunt, linguam nostram magnificabimus, labia nostra à nobis sunt, quis noster Dominus est? Nam si hæc in memoria retinerent, minimè ad tãtam prosilirent iniquitatem. Non enim per probabilẽ & paternam doctrinã hoc faciunt, sed vt suã exerceãt in seruos Dei vindictam. Scriptum est namque: Via stulti, recta in oculis eius. Et sunt viæ, quæ videntur homini iustæ, nouissima autem earum deducũt ad mortẽ. Nos enim, qui hęc patimur, iudicio Dei hæc reseruare debemus, qui reddet vnicuique iuxta opera sua. Qui etiàm per ministros suos intonuit, dicens: Mihi vindictam, ego retribuã. Vos enim in recta fide ac pura, in bona voluntate succurrite vicissim, nec aliquis à supplemento fratris subtrahat manum: quoniã in hoc (ait Dominus) cognoscẽt omnes, quia mei estis discipuli, si dilectionem habueritis adinuicèm. Data Kalen. Decembr. indictione 15.

*latebram nostrã persecutio manifestat.
* sanctorũ
Ephe. 6. d
* ascendũt
1. Cor. 16. e
* inludæ certamen
Esa. 51.
Psal. 93.
Psalm. 11.
Prou. 12. c
Prou. 14. a
Matt. 16. d
Rom. 12. d
Deut. 32.
Ioan. 13. d

EIVSDEM EPISTOLA *ad Episcopos Germaniæ & Galliæ.*

Quæ Prefationes in Missis Romano more cantentur.

PELAGIVS Romanæ Ecclesiæ & Apostolicæ sedis Episcopus, vniuersis Germaniarum ac Galliarum regionum episcopis. Cùm in Dei nomine in Romana Ecclesia synodum episcoporum sine cæterorũ consacerdotum Dei fidelium congregatam habuissemus, & de ecclesiasticis statutis, vt sunt ab apostolis & sanctis patribus tradita, diligentius tractaremus superuenẽre literę vestrę, & vt magnę essent authoritatis, etiàm viuæ voces præcesserunt, rogantes, vt ordinem præfationum, quam sancta Romana Ecclesia hactenùs haberet, nostris literis vobis remandaremus. Tunc de vestra voluntate & studio tam bono, multùm gauisi sumus, & sacrum ordinem Romanum, sacraque constituta nostrorum antecessorum solerter relegentes, inuenimus has nouem præfationes in sacro catalogo tantummodò recipiendas, quas longa retrò veritas in Romana Ecclesia hactenùs seruauit: Vnam in albis Paschalibus, aliam de Ascensione Domini, tertiam de Pentecoste, quartam de Natali Domini, quintam de Apparitione Domini, sextam de Apostolis, septimam de sancta Trinitate, octauam de cruce, nonam de ieiunio & quadragesima tantummodò dicendam. Has præfationes tenet & custodit sancta Romana Ecclesia. Has tenendas vobis mandamus.

De conf. di 1. Inuenimus has p fationes. Sed ibidem Gelasio papæ ascribũtur.

De Præfationibus meminere Concilium Mileuit. cap. 12. & Afric. cap. 70. Earum nouem de quibus hic, auctor proditur Gelasius, in libro Pontificali. Decimam de B. Virgine, edidit Vrbanus secundus, in Concilio Placentiæ habito, vt ait Grat. ad d. 70. & alij.

PELA-

PELAGII ALIA DECRETA, ex Gratiano, quæ secundo tribuuntur.

16 q. 1 de Præsentiū.

Pelagius Papa Antoninæ Patriciæ, & Deciæ Monachus defensor fieri non debet.

Euo p. 7 ca. 23.

DE præsentium portitore, quòd defensor factus non est, nulla vobis animi molestia sit: quia vere satis amarissimum habeo de isto proposito ad illud * officium homines deduci, in quo nullo modo, quæ à monachis Deo promissa sunt, valeant adimpleri. Omnimoda enim est illius habitus, & istius officij diuersitas. Illic enim quies, oratio, labor manuum; at hic causarum cognitio, conuentiones, actus, publica litigia, & quæcunque vel ecclesiastica instituta, vel supplicantium necessitas poscit. Faciat autem Deus, vt tales sint hi, qui vel à nobis in isto habitu nutriũtur, vel in monasterijs crescũt; vt prouecta ætate, & vita probata non ad liturgiorum officia; sed ad sacerdotium valeant promoueri.

*al. aliud

34 Fraternitatis.

PELAGIVS PAPA Florentino Episcopo.

Qui post mortem &c.

FRaternitatis tuæ relatione suscepta, eius latorem secundas quidem nuptias experium non fuisse didicimus; castitatem tamen cum * priori non seruasse coniugio designasti. Et quamuis multa sint, quæ in huiusmodi casibus obseruari canonice iubeat sublimitatis * auctoritas: tamen quia defectus nostrorum temporum, quibus non solum merita, sed corpora ipsa hominũ defecerunt, districtionis illius non patitur in omnibus manere censuram, & ætas illius de quo agitur, futuræ incontinentiæ suspicionem auferre dinoscitur; vt ad diaconatum possit prouehi, temporum, vt dictum est, consulentes defectui concessisse nos noueris. *& infra.* Micenam * vero ancillam eius, de qua se post transitum vxoris filios, habere confessus est iubemus, vt tua dispositione cuiquam monasterio continentium professura tradatur.

Ansl. 7 ca. 78. Poly l. 2. tit. 1.

* al. cum

*al. subtilitatis

*al. Micinā

FRaternitatis.]CASVS. Clericus quidam mortua vxore in subdiaconum est promotus, qui secundas nuptias non contraxit, verumtamen cum Micena ancilla sua fornicationem commisit: modo volebat in diaconum ordinari: vnde quæsiuit Florentinus episcopus an possit? Et respondet Pelagius Papa q̃ sic, duabus rationibus. Vna est, quia defectus nostri temporis non patitur rigorem antiquorum canonum valere: & quia ætas illius subdiaconi suspicionem incontinentiæ a se remouere videtur: Micena vero ancilla, de qua confessus est filios habuisse, monasterio tradatur. Plana sunt quæ sequuntur vsque ad § quod ergo.

§ Non patitur.]Ecce casus vbi plus iuris habet luxuria quam castitas: quia castus repelleretur si contraxisset cum secunda, sed fornicator non ad idem facit extra de biga. quia circa. Item per illud cap. quidam dicunt derogatum esse illi 25. dist. cap vlti. quia cum istud sit æquitas * & illud rigor, merito æquitas præponitur rigori, vt 45. dist. licet. 50. dist. ponderet. extra de fur. c. vlt. de iudi. placuit.

Luxuria quandoq; plus iuris habet, quā castitas.

§ Professura.] alibi dicitur q̃ debet vendi, vt 81. dist. quidam. alibi dicitur q̃ redigitur in seruitutem, vt 32. dist. eos. Sed dic q̃ diuersitas pœnarum cpo dat optionem, * vt extra de offi. deleg. de causis. Vel distinguas an sint publice ductæ quasi vxores, vel non 15. q. vlt. cum multæ. Sed qualiter præcipitur isti intrare religionem, cum hæc res non sit præcepti, vt 32. q. 1. integritas? Dic quòd ratione delicti cogitur intrare monasterium quandoque aliquis ad agendā pœnitentiam, vt 50. dist. si ille. & 81. dist. si quis clericus vel expone iubemus, id est consulimus.

* Immo ēst dispēsatio, vt . . . pater, & § proximo & no. s. dist. proxi. c. 1.

* De hoc nota . . . q. 3. in summa.

Religionē q̄ndoque cogitur q̄s intrare.

§ Tradatur.]Apud Anselmum sequitur, vt meliori sorte ad quod promouetur officium, sub bonæ possit famæ merito ministrare; nec aliqua opinionis eius maculandæ reliquatur occasio: neque multo aliter in Polycarpo.

PELAGIVS PAPA clero Catinensi.

8. q. 3. Talia

Qui in episcopum eligitur &c.

TAlia quidem iam dudum ad fratrem, & coepiscopum nostrum Eucarpum de visitatione Catinensis ecclesiæ scripta direximus, vt in eis iudicium nostrum potuissetis agnoscere. Verumtamen, quia quosdam ibi non sana intẽtione, sed prauis studijs dissentiones suscitare, vestra etiã relatione, cognouimus, qui scientes se ad episcopatum nec ætate, nec scientia, nec vitæ meritis posse perduci, ad hoc tantummodo inquietare ecclesiam volunt, vt sibi de his, quæ ex ipsa presumptia sunt, impunitatem futurus promittat episcopus, & fiat rapinæ securitas, episcopatus ambitio; hoc etiam vos duximus commonẽdos, vt decernimus in Elpidium diaconum factum, & subscriptum ab omnibus, quos vestra relatio designauit, ad nos cum prædicti visitatoris epistola, & cum eodẽ diacono maturetis, Deo propitiante, perducere. *& post pauca.* Cum igitur huc filius noster magnificus vir Leo prætor venisset, retulit nobis de singulis, quæ ibi mota sunt, & quomodo vota prope totius ciuitatis in Elpidio diacono cõcordarent. Vnde quia de memorati viri testimonio dubitare omnino nõ possumus; idcirco, sicut dictum est, Elpidium diaconum ad nos facite properare: nec expectetis vlterius, vt admonitio ad eum nostra debeat destinari. * Quem tamen hoc per vestram dilectione in præsenti iussione specialiter admonemus, ne cui se aliquid dare, vel daturum esse promittat: sed neq; de ecclesiasticis præteritis causis aliquam securitatẽ cuiquam audeat facere, siue promittere, aut quasi factus episcopus ea q̃ direpta sunt non repetat; sed apud eos, à quibus direpta sunt, permanere libere patiatur: sciens, quòd si tale aliquid fecit, vel fecerit, nec à nobis omnino permittitur valere ipsa promissio, & eum iudicij nostri, quod de ipso habuimus, damno, pastoralis cõsecrationis ordinem promereri non poterit.

Ansl. l. 6. c. 40. Polyc. l. 2. tit. 3.

* al. iterati

Emēdatus est hic 'oe' ex Anselmo, & Polycarpo.

Po q. 2. Illud.

P E L A G I V S P A P A
Cresconio Illustri.

De exactionibus Episcoporum.

Suo p. 1. c. 316.

ILlud te vnlumus modis omnibus custodire, ne qui episcnporum Siciliæ de parochijs ad se pertinentibus nnmine cathedratici amplius quàm duns solidns præsumant accipere; neque compellere presbyreros, ant clerum parochiarũ suarum supra vires suas eis conuiuia præparare.

11. q. 1. Experientiæ.

P E L A G I V S P A P A
Benegesto Defensori.

Ante Iudicem Ciuilem clerici non accusentur.

EXperientiæ tuæ pręsenti auctoritate mãdamus, vt in causis, in quibus quælibet ecclesiastici officij persnna locn petitoris existit, quemquam laicum pulsatura apud suæ prnuincię iudicem suas proponere actiones nnu deserat*. In ijs vero negntijs, in quibus ecclesiastici officii persnua pulsatur, totius submoto pulsationis obstaculo, ad episcopi, vel presbyterorum iu loco, vbi quęstio vertitur, constitutorum occurrat indifferenter examen.

**Tex est & hoc in l. 1. & l. in criminali. C. de iur. omn. iud. & l. fi. C. vbi in rẽ act. nõ deb.*

I T E M S E R G I O
Cancellario.

al. Idem.

SIquisquam clericus, sine inferioris, siue potioris gradus petitoe existat, & contea laicam persnnam suas dirigat actiones; iste modis omnibus non alibi, quàm apud prouincię iudicem negotium suum dicturus occurrat. Si quis autem laicus clericum cuiuscunque gradus duxerit esse pulsandum, ad episcoporum indicium iu eadem ciuitate, vel territorio constitutorum proponat eas, quas se habere existimat, actiones. Quem ordinem legibus per omnia conuenientem, atque consentaneum demonstrari illa regula manifestat, quæ præcepit actorẽ forum semper sequi pulsati. Clericis vero pulsatis in episcopali iudicin forum competere, principalium quoque sanctionum designat auctoritas.

3. 3. q. 6. nemanem.

C O N C I L I V M L V G D V N E N S E
SECVNDVM, PELAGIO II. PAPA.

SYNODVS HABITA IN CIVITATE Luguduneñ. mense Maio, Annn xxij. regni glnrinsissimi dnmini Guntramni regis.

1 *Circa A.D. 586.*

MVlta quidem anterinribus tẽporibus venerabilium patrũ sanxit authnritas: nunc tamẽ, quia crescente, Den propitin, fide, oportet in clero vel populo cathnlico meliora salubri pnntificum cõsilio renouari: idcircò beatissimnrum patrũ statura remiuiscentes, huius rituli definitione sancimus, vt nullum clericum, ab nrdine sancto antistitis vsq; ad subdiaconi gradum, mulierem, præter matrem, amitam & snrorem, in hnspinio suo habere liceat. Placuit ẽt, vt si quicunq; vxoribus iuncti, ad diaconatûs aut presbyteratûs ordinem quoqun modo peruenerint, nnn solùm lecto, sed etiàm frequentatinne quntidiaua debeant de vxoribus suis sequestrari. Quòd si, quod Deus auertat, de eorum familiari cõtubernin pnst acceptam benedictinnem iusans natus paruerit, ab officij gradu priuetur.

Clerici a quibus fœminis cohabitare liceat.

2 Id etiàm de epistolis placuit captiuorum, vt ità sint sancti pontifices cauti, vt in seruitio pontificibus consistentibus, qui eorum manu vel subscriptinne agnoscat epistolæ aut quælibet insinuationum literæ dari debeant, quatenùs de subscriptinnibus nulla ratione possit, D e o propitio, dubitari, & epistola commẽdationis prn necessitate cuiuspiam promulgata, dies datarum, & precia constituta, vel necessitates captiunrũ, quns cum epistolis dirigũt, ibidèm inserant.

Locus mẽdosus.

3 Puellæ verò, quæ connimentia parentũ suorum se voluntariè dedicauerint, & intra monasterium puellarum conclusinnem elegerint, & se de eodem monasterin quacunq; animi leuitate, aut * vilitate corporis, extra captiuitatis incursum, voluntate sua subtraxerint, & de conuersatione religinsa cuiuscũque vocatinnis spiritu, seculi delectationes elegerint, quousquè in mnnasterium, vndè egressæ sunt, reuertantur, à communionis gratia segregentur: viaticum tamen illis miseratinnis intuitu præbatur.

**virilitate Virgines Deo deuotæ à Monasterij exeũtes, excõicatę sunto, donec redeant.*

4 De incestis verò cnniunctionibus hoc placuit custodiri, quod prisca cannuum statuta sanxerunt.

5 Et vt uullus episcoporum natalem Domini aut Pascha alibì, nisì ad Ecclesiam suã, præter infirmitatis incursum aut ordinem regium, celebrare præsumat.

Episcopi laborent, vt omni Natalẽ Dñi. & Pascha in suis Ecclesijs celebrẽtur.

6 Placuit etiàm vniuersn Concilio, vt vniuscuiusq; ciuitatis leprosi, qui intra territnrium ciuitatis ipsius aut nascuntur, aut videntur consistere, ab episcopo ecclesiæ ipsius sufficientia alimenta & necessaria vestimenta accipiant, vt illis per alias ciuitates vagandi licentia denegetur.

Leprosi, uagari ne permuttãtur.

SVB-

SVBSCRIPTIONES EPISCOPORVM.

PRiſcus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Lugdunenſis, conſtitutionibus noſtris ſubſcripſi.

Euantius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſię Vienneñ. cõſtitutionibus noſtris ſubſ.

Siagrius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Hednorum, conſtitutionibus noſtris ſubſcripſi.

Iſitius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Gratianopolitanæ, conſtitutionibus noſtris ſubſcripſi.

Ragnoaldus in Chriſti nomine epiſcop' eccleſiæ Valentinæ, ſubſcripſi.

Euſebius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Mateſceñ. ſubſcripſi.

Agricola in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Niuerneñ. ſubſcripſi.

Flauius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Cabiloneñ. ſubſcripſi.

Et miſſi epiſcoporum, qui hos canones ſubſcripſerunt, duodecim.

CONCILIVM VALENTINVM
GALLIÆ II. PELAGIO II. PAPA.
Eſt Prouinciale.

Circa An. Do. 588.

SYNODVS HABITA IN VRBE Valentina 2. Calend. Iulij, Anno xxiiij. regni glorioſiſſimi domini Guntramni Regis, Indictione ſecunda.

CVM in vrbe Valẽtina iuxta imperium glorioſiſſimi domini Guntramni regis noſtra mediocritas pro diuerſis pauperum querimonijs conueniſſet, id primò, authore Deo, decreuimus ſanciendum, quod pro ſalute regis & animæ ſuæ ſaluatione, vel religionis ſtatu cenſuimus oportunũ: Id eſt, vt quia prædictus rex per virũ illuſtrem Aſclipiodetum* ref. datis ad ſanctã Synodum epiſtolis ſuis iniunxit, vt quodcunq; tã ipſe, quã bonæ memoriæ iugalis ſua Auſtrechildis regina, vel filiæ eorum, Deo ſacratæ puellæ, id eſt, bonæ memoriæ Clodeberga, vel Clodehildis locis ſanctis contuliſſent, aut adhuc conferre decreuerint; authoritate apoſtolica, deberet ſancta Synodus pſenti titulo manuũ ſuarũ ſubſcriptione firmare. Et quia tã laudabili deuotioni non ſolum ſacerdotalẽ, ſed etiàm diuinam credimus poſſe conniuẽtiã conſpirare: idcircò præſenti conſtitutione unanimi conſenſu, Deo medio, Synodus ſancta decreuit, vt ſi quid Baſilicę ſãcti Marcelli, vel ſancti Symphoriani, vel quibuſcunque locis, vel ſeruiẽtibus Deo per quaſcunq; authoritates aut ſcripturarũ epiſtolas præfatus dominus rex, vel ſuprà nũcupata iugalis ſua, filiæque eorũ ſiue in miniſterio altariorum, ſiue in quibuſcunque ſpeciebus, quæ ad diuinum cultum pertinere noſcuntur, contuliſſe vel adhuc cõferre voluerint, neq; ab epiſcopis locorum, neque poteſtas regia quocunque tempore ſucceſſura, de eorum voluntate quicquam minorare aut auferre præſumat. Quòd ſi quis hoc quocunque tẽpore temerare aut auferre præſumpſerit, velut necator pauperum anathemate perpetui iudicij diuini plectatur, & veluti ſacrilegij perpetrator, criminis ſui reus, ſupplicij æterni teneatur obnoxius.

* for. referendarium

Subſcriptiones Epiſcoporum.

* Sapandus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Arelatenſis, ſubſcripſi.

Priſcus i Chriſti nomine epiſc. eccleſiæ Lugduneñ. ſubſcripſi.

Euātius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Vienneñ. ſubſcripſi.

Iſitius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Gratianopolitanæ, ſubſcripſi.

Ragnoaldus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſię Valentinæ, ſubſcripſi.

Trapidius in Chriſti nomine epiſc. eccleſię Auraſicę, ſubſcripſi.

Euſebius in Chriſti nomine epiſco. eccleſiæ Mataſenſis, ſubſcripſi.

Flauius in Chriſti nomine epiſcop' eccleſiæ Cabiloneñ. ſubſcripſi.

Pappus in Chriſti nomine Epiſcopus Eccleſiæ Aptenſis, ſubſcripſi.

Vrbicus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Rhegieñ. ſubſcripſi.

Aridius in Chriſti nomine epiſc. eccleſię Vapinceñ. ſubſcripſi.

Arthemius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Vaſeñ. ſubſcripſi.

Martianus in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Taranaſieñ. ſubſcripſi.

Pologronius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Sigeſtericæ, ſubſcripſi.

Euſebius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Tricaſſinæ, ſubſcripſi.

Cariatto in Chriſti nomine epiſco. eccleſiæ Genaueñ. ſubſcripſi.

Boethius in Chriſti nomine epiſcopus eccleſiæ Carpentoracteñ. ſubſcripſi.

MATISCONENSE CONCILIVM II.

Pelagio II. Papa. Est Prouinciale.

Circa An. Do. 588.

Ynodus habita in ciuitate Matisconeñ. anoo 24. regni gloriosissimi Guntramni regis, residentibus Prisco, Euantio, Prętextato, Bertechrāno, Arthemio, Sulpitio, metropolitanis episcopis, cum omnibus consacerdotibus eorum, Priscus episcopus Patriarcha dixit: Gratias agimus Domino Deo nostro, fratres & cōsacerdotes mei, q̄ nos ī hac die cōgregans, alterna nos fecit sospitate gaudere. Cęteri epī metropolitani respōderūt: Gaudem⁹ frater sāctissime, ꝙ oēs episcopi, q̄ in regno gloriosi domini Guntrāni regis episcopali honore funguntᷣ, ī vno se cōspiciunt coadunati Cōcilio. Propterea indesinēter oēs nos orare oportet, vt Dei omnipotētis maiestas, & regis nostri īcolumitatē solita pietate cōseruet, & nos oēs, q̄ mēbra sumus vno sub nostro capite Chro coadunati, illa nos operari cōcedat, quæ serenitati ac maiestati ei⁹ ritè cōplaceāt. Vniuersi episcopi dixerūt: Gratulamur, & nos patres sanctissimi, qui p̄ interualla tēporū separati, hodiè noscimur, post tot tēporū curricula fraterna dilectione corporaliter iungi: ideoque petimus, vt quę tractāda sunt, vobis pręcipiētibus, celeriter pertractētur, nè nos īquę hyemis procellosa tēpestas à sedib⁹ ꝓprijs, quia lōgè sunt, lōgitudine sua arceat. Metropolitani oēs dixerūt: Deo auxiliāte, cōmuni deliberatione singula, quæ necessaria sunt, à nobis diffinientur. Hoc vniuersę fraternitati vestræ suademus, vt ea, quę Spiritu sancto dictāte per ora oīum nostrorū terminata fuerint, p̄ oēs ecclesias innotescant, vt vnusquisque, quid obseruare debeat, sinè aliqua excusatione cōdiscat. Quoniā nos indiuidua Trinitas, quemadmodùm spiritu, corpore quoquè in vno copulauit cōuentu, debemus sapienti consilio omnibus subuenire, nè fortè taciturnitas nostra, & nobis p̄iudiciū diuinitatis afferat, & subiectos in tētationē inducat.

1 Videmus enim populū Christianū temerario more diem Dominicam cōtemptui tradere, & sicut in priuatis diebus, operibus cōtinuis indulgere: propterea per hāc synodalē nostrā epistolā decernimus, vt vnusquisque nostrûm in sacrosanctis ecclesi s admoneat sibi subditā plebē, Et si quidē admonitioni cōsensum p̄buerint, suis ꝓderūt vtilitatib⁹: sin autem, subiacebunt pœnis à nobis diuinitùs definitis. Oēs itaq; Christiani, qui nō incassùm hoc nomine fruimini, nostræ admonitioni autem accommodare, scientes quoniā nostræ est authoritatis, vtilitatis vestrę prospicere, & à malis operibus coercere. Custodite diē Dominicam, quæ nos denuò peperit, & à peccatis omnibus liberauit. Nullus vestrûm litiū fomitib⁹ vacet: nullus causarum actiones exerceat: nemo sibi talē necessitatē exhibeat, q̄ iugū ceruicibus iumentorū imponere cogat. Estote oēs in hymnis & laudib⁹ Dei animo corporeque intenti. Si quis vestrûm proximā habet ecclesiā properet ad eandem, & ibi Dominico die semetipsum p̄cibus lachrymisque afficiat. Sint oculi manosque vestræ toto illo die ad Deū expansæ: ipse est enim dies requietionis perpetuus, ipse nobis p̄ septimę diei vmbrā insinuatus noscitur in lege & prophetis. Iustū igitur est, vt hāc diē vnanimiter celebrem⁹, per quā facti sumus, ꝙ nō fuimus. Fuimus enim antè serui peccati, sed per eā facti sumus filij iustitiæ. Exhibeamus Domino liberā seruitutē, cuius nos nouimus pietate de ergastulis liberatos erroris: nō quia hoc Dominus noster à nobis expetit, vt corporali abstinentia diē Dominicā celebremus, sed quærit obedientiā, p̄ quā nos, calcatis terrenis actibus, ad cęlum vsque misericorditer prouehat. Si quis itaque vestrûm hāc salubriē exhortationē parui penderit, aut cōtēptui tradiderit, sciat se ꝓ qualitatis merito principaliter à Deo puniri, & deincèps sacerdotali quoquè iræ implacabiliter subiacere. Si causidicus fuerit, irreparabiliter causam omittet: si rusticus aut seruus, grauioribus fustiū ictibus verberabitur: si clericus aut monachus, mēsibus sex à consortio suspendetur fratrū. Hæc nanq; oīa, & placabilem erga nos Dei animum reddūt, & plagas morborum vel sterilitatum amouent atque repellunt. Noctem quoq; ipsam, quæ nos inspiratæ luci inaccessibili reddidit, spiritalibus exigamus excubijs nec dormiamus in ea, quemadmodùm dormitant, qui nominetenus Christiani esse noscuntur: sed oremus & vigilemus opibus sacris, vt digni habeamur in regno cohæredes fieri Saluatoris.

Obseruatio diei Dñicæ p̄termissa præcipitur.

Episcoporum authoritas.

Gene. 1.

2 Pascha itaque nostrū, in quo summus sacerdos & pōtifex, ꝓ nostris delictis, nullā habēs obnoxiationē peccati immolatus est, debemus oēs festiuissimè colere, & sedulæ obseruationis synceritate in omnibus venerari, vt illis sanctiss. sex diebus, nullus seruile opus audeat facere: sed oēs simul coadunati, hymnis paschalibus indulgentes, perseuerationis nostræ p̄sentiā quotidianis sacrificijs ostēdamus, laudantes Creatorem ac regeneratorem nostrū vespere & meridie.

Hebdomadæ Paschali feriandū præcipitur.

3 Relatione quorundā fratrum nostrorum cōperimus, Christianos non obseruantes legitimū diem baptismi, penè per singulos dies ac natales martyrū, filios suos baptizare, ità vt vix duo vel tres reperiātur in sancto Pascha, qui per aquam & spiritū sanctū regenerētur: ideircò cēsemus, vt ex hoc tēpore nullus eorū permittatur talia perpetrare, præter illos, quos infirmitas nimia, aut dies

In Paschate baptismus celebretur.

extremus

extremus compellit filios suos baptismum percipere. Ideoquè præsentibus admonitionibus à suis errnribus vel ignnrātia reuocati, omnes nmninò à die quadragesima cum infantibus snis ad ecclesiam obseruare præcipimus, vt impositionem manûs certis diebns adepti, & sacri olei liquore perunčti, legitimi diei festiuitate fruantur, & sacro baptismate regenerētur, qun pnssint & honorib⁹ (si vita comes fuerit) sacerdotalibus fungi, & singularis celebrationis snlēnitate frui.

Oblationes faciendę Dñico quoq; die.

4 Residentibus nobis in sancto Concilin, cognouimus quosdam Christianos, relicto fratrum cœtu, à mandatn Dei aliquibus locis deuiâsse, ità vt nullus eorum legitimo obsecundationis parére velit officio Deitatis, dum sacris altaribus illá admouēt hostiam propterea decernimus, vt omnibus Dominicis diebus altaris oblatin ab nmnibus viris & mulieribus offeratur tam panis quàm vini, vt per has immolatinnes & peccatorū snnrū fascibus careant, & cum Abel vel cæteris iustè offerentibus, promereantur esse consnrtes. Omnes autem qui definitiones nnstras per inobedientiam euacuare cōtendunt, anathemate percellantur.

5 Omnes igitur reliquas fidei sanctæ catholicæ causas, quas temprris longitudine cognouimus deterioratas fuisse, oportet nos ad statum pristinum reuocare, nè nnbis simus aduersarij, dum ea, quæ cognoscimus ad nostri ordinis qualitatem pertinere, aut non corrigimus, aut (quod nefas est) silentio præterimus. Leges itaque diuinæ, consulentes sacerdotibus ac ministris ecclesiarū pro hæreditaria pnrtione, omni populn præceperunt, decimas fructuum suorum locis sacris præstare, vt nullo labore impeditinres, legitimè spiritalibus possint vacare ministerijs, quas leges Cristianorum congeries lōgis temporibus custodiuit intemeratas. Nūc autem paulatim pręuaricatnres legum penè Christiani omnes ostenduntur, dum ea, quæ diuinitùs sancita sunt, adimplere negligunt. Vndè statuimus ac decernimus, vt mos antiqnus à fidelibus separetur & decimas ecclesiasticis famulantibus cæremonijs populus omnis inferat, quas sacerdotes aut in pauperum vsum, aut captiunrum redemptinnem prærogantes, suis orationibus pacem populn ac salutem impetrent. Si quis autem contumax nnstris statutis saluberrimis fuerit, à membris ecclesiæ omni tempore separetur.

Decimæ Ipēdantur.

Missa à ieiunis celebranda.

6 Item decernimus, vt nullus presbyter confertus cibo, aut crapulatus vinn, sacrificia contrectare, aut Missas priuatis festisque diebus concelebrare præsumat. Ininstum est enim, vt spiritali alimento corporale pręponatur; sed si quis hoc attentare curauerit, dignitatem amittat honoris. Iam enim de tali causa & in Concilijs Aphricanis definitum est. Qnam definitionem nnstro quoquè dignam duximus sociare decreto, & * ad locum; Vt sacramēta altaris non nisi à ieiunis hominibus celebrētur. excepto vno die anniuersario, qun Cœna Dnmini celebratur. Quæcunq; reliquię sacrificinrum post peractā Missam in sacrario supersederint, quarta vel sexta feria innocentes ab illo, cuius interest, ad ecclesiam adducantur, & indictn eis ieiunio, easdem reliquias conspersas vino percipiant.

Tēpore Bonifacij Papæ ca. 8. Et I Carthag. 3. cap. 29.

for. * adlocare.

7 Quæ dum posteà vniuerso cœtui secundùm consuetudinem recitata innntescerent, Prætextatus & Pappulus viri beatissimi dixerunt: Decernat itaque & de miseris libertis vestræ authnritatis virgor insignis, qui ideò plùs à iudicibus affliguntur, quia sacris sunt cnmmendati ecclesijs, vt si quas quispiam dixerit contra eos actiones habere, non audeat eos magistrati contradere, sed in episcopi tantùm iudicio, in cnius præsentia litem contestans, quæ sunt iustitiæ & veritatis audiat. Indignū est enim, vt hi, qui in sacrn sancta ecclesia iure nnscūtur legitimo manumissi, aut p epistnlam, aut per testamentum, aut per lnnginquitatem temporis libertatis iure fruuntur, à quolibet iniustissimè inquietentur. Vniuersa sacerdntalis congregatio dixit: Iustum est, vt cōtra calumniatnrum omnium versutias defendantur, qui patrocinium immortalis ecclesiæ concupiscunt. Et quicūque a nnbis de libertis latum decretum superbiæ ausn præuaricari tētauerit, irreparabili damnationis suæ sentētia feriatur. Sed si placuerit episcopn ordinarium iudicem, aut quemlibet alium secularem in audientiam eorum accersiri, cùm libuerit, fiat, & nullus alius audeat causas pertractare libertorum nisi episcopus cuius interest, aut is, cui idem audiendum tradiderit.

Personæ ecclesijs commendatæ, ab episcopis tātum iudicentur.

8 Item Christianæ religinnis negocia pertractantes, cnmperimus qunsdam pseudochristianos, de sacrosanctis ecclesijs, suæ religionis nblitos, fugitinos subtrahere: ideoq; vim illatam nequaquàm inultam relinquētes, censemus pro Dei timnre, vt quicunque culpa compellente, aut potentum impnrtuna nnn sustinens, suæ gremium matris ecclesiæ petiērit, vsque in præsentiam sacerdntis in eodem loco incnncussè permaneat, nulli permittentes quolibet dignitatis gradn functo, fugitiuo eniàm in locis sacris vinlentiam inferre. Sic enim mundani principes suis legibus censuerunt, vt quicunque ad enrū statuas fugerit, illęsus habeatur: quanto magis hi permanere debent indēnati, qui patrocinia immortalis regni & cęlestis adepti sunt? Si tamen aliquo factn tenentur nbnoxij, qui ad ecclesiam sunt à fuga versi, coram sacerdnte culpæ eorum innotescant, & ipse consultum ferat, qualiter Dei habitaculum per subtractionem nnn vinletur illnrum.

Fugitiui de ecclesijs non extrahendi.

9 Licèt reuerēdissimi canones atque sacratissimæ leges, de episcopali audientia in ipsn penè Christianitatis principio senten-

Trahentes episcopos ad iudicia secularia, excommunicentur.

tiam protulerint, tamē quoniā eadem poſtpoſita, humana in ſacerdotes Dei graſſatur temeritas, itā vt de atris venerabilium eccleſiarum violētur abſtracto, ergaſtulis publicis addicant: cenſemus, vt epiſcopum nullus ſecularium faſcibus prędiius iure ſuo cōtumaciter ac perperàm agens, de ſanctā eccleſia, cui præeſt, trahere audeat. Sed ſi aliqnid contentionis aduersùs epiſcopum potentior perſona habuerit, pgat ad metropolitanum epiſcopū, & ei cauſas alleget, & ipſius ſu poteſtatis honorabiliter epiſcopum, de quo agitur euocare, vt in eius præſentia accuſatori reſpondeat, & oppoſitas ſibi actiones extricet. Quòd ſi talis fuerit immanitas cauſæ, vt eam ſolus metropolitanus definite non valeat, aduocet ſecum vnum vel duos coepiſcopos. Quòd ſi & ipſis dubietas fuerit conciliabulum indictio die vel tempore inſtituant, in quo vniuerſa ritè collecta fraternitas coepiſcopi ſui cauſas diſcutiat, & pro merito aut iuſtificet, aut culpet. Nefas eſt enim, vt illius manibus epiſcopus aut iuſſione de eccleſia trahatur, pro quo ſemper Deum exorat & cui, inuocato nomine Domini, ad ſalutationem corporis animæque, euchariſtiam ſæpè porrexit. Hoc enim decretum à nobis præfixum, qui fuerit audacter tranſgreſſus, tam ipſe, quàm omnes qui ei conſenſerint, vſque ad generale Conciliū anathemate de eccleſia ſeparentur.

Conciliabulum hic in bonā partem accipitur.

10 Quod de epiſcopis cēſuimus, obtineat & in clero, vt neq; presbyter, neq; diaconus, neq; ſubdiaconus de eccleſijs trahant, aut iniuriam aliquam inſcio epiſcopo eorum patiantur: ſed quicquid quis aduersùs eos habuerit, in notitiam epiſcopi proprij perducat, & ipſe cauſam (iuſtitia præeunte) diſcutiens, animo clericos accuſantis ſatisfaciat.

Clerici contra epiſcopo ſolo tantum conuenian tur.

11 Sectatores nos hoſpitalitatis eſſe non ſolùm Dominus Ieſus admonet, cùm ſe dicit in hoſpitem receptum fuiſſe, ſed etiàm eius Apoſtolus, omnibus penè ſuis præceptis. Propterea, beatiſſimi fratres vnumquenque noſtrùm oportet, non ſolùm ſemetipſum ad hoc opus hortari, ſed etiàm oīum fideliū mētes, vt poſſint apud Deū miſericordiæ operibus pro noſtris peccatis intercedere, & nos ei per puram hoſpitalitatē reconciliare. Si quis ergò noſtrùm non admonuerit, aut exemplum exhortationis ſuæ ipſe priùs non comprobārit opere, indignationem proculdubiò incurret Domini maieſtatis. Prædicetur hoc noſtrę mediocritatis ſtatutum in auribus omnium Chriſtianorum.

Matt. 25. d Paulus in multis locis. Hoſpitalitas cōmendatur.

12 Quid autem ſcriptura diuina de viduis & pupillis præcipiat, nobis clam non eſt: ideoque quoniam prouiſioni noſtræ, Deo authore, cauſę principaliter viduarū & pupillorum ſunt commiſſæ, peruenit ad nos, quòd à iudicibus crudeliùs pro leuiſſimis cauſis, veluti defenſore carentes, irremediabiliter affligantur. Ob quam cauſam decet-

Viduas & pupillos, iudex non niſi cum epiſcopo iudicet.

nimus, vt iudices nō priùs viduas & pupillos conueniant, niſi epiſcopo nunciārint, cuius ſub velamine degunt: Quòd ſi epiſcopus præſens non fuerit, archidiacono vel presbytero cuidam eius, vt pariter ſedentes, communi deliberatione cauſis eorum terminos figant, itā iuſtè ac rectè vt deincèps de talibus antedictæ perſonæ non conquaſſentur: Quòd ſi is qui iudex eſt, aut imperitor, eis aut iniuram aliquam ingeſſerit, aut definitionem tanti Concilij trāſgreſſus fuerit, à communione ſuſpendatur. Quibus igitur magnarum rerum cauſę commiſſæ ſunt, nec minimarum dignum eſt cauſas paruipendere perſonarum. Solent enim & minima, paulatim deſpecta, in malum magnum trahere.

13 Propterea tractatis omnibus, quæ diuini vel humani iuris fuerunt, & ad finem vſque perductis putauimus congruum eſſe, de canibus etiàm vel accipitribus aliqua ſtatuere. volumus igitur, quòd epiſcopalis domus, quæ ad hoc (Deo fauente) inſtituta eſt, vt ſine perſonarum acceptione omnes in hoſpitalitate recipiat, canes non habeat: nè fortè hi, qui in ea miſeriarum ſuarum leuamen habere confidunt, dum infeſtorum canum morſibus laniantur, detrimentum verſa vice ſuorum ſuſtineant corporum. Cuſtodienda eſt igitur epiſcopalis habitatio hymnis, non latratibus: operibus bonis, non morſibus venenoſis. Vbi igitur Dei eſt aſſiduitas cantilenæ, monſtrū eſt & dedecoris nota, canes ibi vel accipitres habitare.

Epiſcopi canes, & accipitres non habeant.

14 Ex interpellatione quorundam cognouimus, quòd calcatis canonibus & legibus, hi qui lateri regis adhærent, vel aliqui, qui potentia ſeculari inflantur, res alienas competere, & nullis exertis actionibus, aut conuictionibus prærogatis miſeros non ſolùm de agris, ſed etiàm de domibus proprijs exulare. Idcircò in remedium conſulentes, decernimus, vt deinceps huius mali licentiam quiſpiam nō habeat, ſed ſecundùm canonum atque legum tenorem, cauſarū ſuarum actionem proponant, vt nullus miſerorum rebus ſuis per vim aut aſſentationem quamlibet defraudetur. Illi autem, qui contra depoſitum non ſolùm noſtrum, ſed etiàm antiquorum patrum & regnum venire tentauerint, proceſſo anathematis vltione plectantur.

Potentum violentia compeſcitur.

15 Et quia ordinatione ſacerdotum (annuente Deo) congruit de omnibus diſponere, & cauſis ſingulis honeſtū terminū dare, vt per hos reuerendiſſimos canones, & præteritorum canonum viror, ac florida germina maturis fructibus eniteſcant: ſtatuimus, vt ſi quis ſecularium quempiam clericorum honoratorum in itinere obuium habuerit, vſque ad inferiorem gradum honoris veneranter (ſicut condecet Chriſtianum) illi colla ſubdat, per cuius officia & obſequia fideliſſima

Laici clericos, ut honorent debeant.

lissima Christianitatis iura promeruit. Et si quidē ille secularis equo vehitur, clericusq; similiter, secularis galerū de capite auferat, & clerico synceræ salutationis munus adhibeat. Si verò clericus pedes graditur, & secularis vehit' equo sublimis, illicò ad terrā defluat, & debitum honorem prædicto clerico synceræ charitatis exhibeat, vt Deus, qui vera charitas est, in vtrisq; lætetur, & dilectione sua vtrunq; *adsciscat. Qui verò hæc, quæ Spiritusancto dictante sancita sunt, trāsgredi voluerit, ab ecclesia, quam in suis ministris dehonorat, quandiù episcopus illius ecclesiæ voluerit, suspendatur.

1. Ioan 4. *adstringat*

16 Illud quoque rectum nobis visum est disponere, vt quæ vxor subdiaconi, vel exorcistæ, vel acolythi fuerat, mortuo illo, secundo se nō audeat sociare matrimonio. Quod si fecerit, separetur, & in cœnobijs puellarū Dei tradatur, & ibidem vsque ad exitum vitæ suæ permaneat.

Vxor clerici, secundò non ineat matrimonium.

17 Comperimus multos, necdùm marcidatis mortuorum mēbris, sepulcra reserare, & mortuos suos superimponere, vel aliorū (quod nefas est) mortuis suis religiosa loca vsurpare sinè voluntate scilicet domini sepulcrorum: ideoque statuimus, vt nullus deinceps hoc peragat. Quòd si factum fuerit, secūdùm legum decreta, superimposita corpora de eisdem tumulis reiactentur.

Ius sepulturæ stabilitur.

18 Incestam copulationem, in qua nec *coniunx, nec nuptiæ rectè appellari leges sanxerunt, catholica omninò detestatur atq; abominat' Ecclesia, & grauioribus pœnis eos afficere, promittit, qui natiuitatis suæ gradus libidinoso ardore cōtemnentes, in merda (quod nefas est) vt sues teterrimi conuoluuntur.

Incestus damnatur ** dos*

19 Cognouimus etiàm quosdam clericorum infrunitos, ad forales reorum sententias frequēter accedere. Proptereà, ꝓhibitionis eorum accessùs hunc canonem protulimus, definientes, vt ad locū examinationis reorum nullus clericorū accedat: neque intersit atrio sauciolo, vbi ꝓ reatùs sui qualitate quispiam interficiendus est. Si tamen nunc aliquis eorum definita contemnens, illuc accesserit, aut interfuerit: defraudatus honesti honoris stola, illis gregibus examinatorum societur, quos diuinis præiulit mysterijs.

Clerici forum criminale ne adeant, nec reorū neci intersint.

20 Vniuersæ fraternitatis deliberatione ac definitione cōplacuit, vt antiquorum patrū iuribus in nibus custoditis, ad synodū post *triennij tempus omnes conueniant, vt de alterna principaliter suspitate exhilarati, *causarum exurgennum tam diuinæ religionis, quàm humanæ necessitatis discutiant, & num nibus iustum æquumque finem imponāt: & hoc adimplere, sollicitudinis sit metropolitani Lugdunensis episcopi, vnà cū dispositione magnifici Principis nostri, priùs diffinientis locum mediterraneū, ad quē omnes episcopi sinè labore alacres congregentur. Et si aliquis eorum cōtumax fuerit, aut excusationem falsæ necessitatis, quarè non interfit, inuenerit, & posteà publicatum fuerit, quòd inepta erat eius excusatio, volumus, vt vsque ad Concilium vniuersale, à communione & charitate fraterna maneat alienus.

Indicitur Concilium 3 quoque anno. ** metetici* *for. * causas exurgentes*

Subscriptiones Episcoporum.

Priscus episc. ecclesiæ Lugduneñ. subscr.
Agricola episc. ecclesiæ Niuerneñ. subs.
Antidius episc. ecclesię Agenneñ. subscripsi.
Amelius episcopus ecclesiæ Bigorritanæ, subscripsi.
Aridius episc. ecclesię Vapinceñ. subscripsi.
Aunacharius episcopus ecclesiæ Antisiodoreñ. subscripsi.
* Agretius episcopus ecclesiæ Glandeteñ. subscripsi. * *Agricius*
Bertechrannus episcopus ecclesiæ Burdegaleñ. subscripsi.
Blaudisigilus episcopus ecclesiæ Cenomanneñ. subscripsi.
Carterius episcopus ecclesiæ Petragoriceñ. subscripsi.
Cariatho episc. ecclesiæ Gebenneñ. subs.
* Esitius episcopus ecclesiæ Gratianopolis, subscripsi.
Eusebius episc. ecclesiæ Matisconeñ. subsc.
Emeritus episcopus ecclesiæ Ebreduneñ. subscripsi.
Faustus episc. ecclesię Ansciorum, subscripsi.
Flauius episc. ecclesię Cabiloneñ. subscripsi.
Ferreolus episc. ecclesiæ Lemouiceñ. subscripsi.
Lucerius episcopus ecclesiæ Olorensium, subscripsi.
Mumulus episcopus ecclesiæ Lingonicæ, subscripsi.
Marius episc. ecclesię Auenticæ, subscripsi.
Namantius episcopus ecclesię Aurelianeñ. subscripsi.
Nicasius episc. ecclesię Auxitanæ, subscripsi.
*Orestis episc. ecclesię Vasateñ. subscripsi.
Pretextus episcopus ecclesię Rothomageñ. subscripsi.
Palladius episcopus ecclesię* Xanctoneñ. subscripsi.
Pappulus episc. ecclesię Carnoteñ. subs.
Ragnebodus episcopus ecclesię Parisieñ. subscripsi.
Ragnoaldus episcopus ecclesię Valentinæ, subscripsi.
Rusticus episc. ecclesię Vicoluleñ. subs.
Rufinus episc. ecclesię Conuenarum, subs.
Theodorus episcopus ecclesię Massilieñ, subscripsi.
Trapetius episc. ecclesię Aurasicę, subscrips.
Siluester episc. ecclesię Visontineñ. subs.
Sauinus episc. ecclesię Vinarieñ. subscripsi.
Sulpitius episc. ecclesię Bituriceñ. subscr.
Veranus episc. ecclesię Cauellliceñ. subs.
Vrsinus episc. ecclesię* Caturceñ. subscripsi.

Vrbicus epiſcopus eccleſiæ Rhegieñ. ſubſcripſi.

Item miſſi epiſcoporum, qui in ea ſynodo ſubſcripſerunt.

Arthemius epiſcopus eccleſiæ Vaſeñ. ſubſcripſi.

* Agretius epiſcopus eccleſiæ Treceñ. ſubſcripſi.

Boethius epiſcopus eccleſiæ Carpentoractéñ. ſubſcripſi.

Catholinus epiſcopus eccleſiæ Nicieñ. ſubſcripſi.

Dentherius epiſcopus eccleſię Ventieñ. ſubſcripſi.

Deſiderius epiſcopus eccleſiæ Tolonenſis, ſubſcripſi.

Euſebius epiſcopus eccleſiæ Tricaſſinæ, ſubſcripſi.

Eliodorus epiſcopus eccleſiæ Sedneñ. ſubſcripſi.

Felix epiſcopus eccleſiæ Belicenſis ſubſcripſi.

Ioannes epiſcopus eccleſiæ Auinioneñ. ſubſcripſi.

*Ebroicen. Laban epiſcopus eccleſiæ * Eluſenſis, ſubſcripſi.

Martianus epiſcopus eccleſiæ Tarentaſieñ. ſubſcripſi.

Magnulphus epiſcopus eccleſiæ, Toloſanæ, ſubſcripſi.

Optatus epiſcopus eccleſiæ Antipoleñ. ſubſcripſi.

Pappus Epiſcopus Eccleſiæ Apteñ. ſubſcripſi.

Pientius Epiſcopus eccleſiæ Aqueñ. ſubſcripſi.

Paulus epiſcopus eccleſiæ Dieñ. ſubſcripſi.

Pologronius epiſcopus eccleſiæ Siſtraceñ. ſubſcripſi.

Sabaudius epiſcopus eccleſiæ Arelateñ. ſubſcripſi.

for.* Senoneñ. Vigilius epiſcopus eccleſiæ * Senceñ. ſubſcripſi.

Epiſcopi, qui in ea ſynodo fuerunt, non habentes ſedes. Fronimius epiſcopus. Promotus epiſcopus. Faucianus epiſcopus.

PRAECEPTIO GLORIOSISſimi regis Guntramni ad epiſcopos data, qui in ſynodo ſupraſcripta fuerunt, De obſeruando die Dominico.

GVntramnus rex Francorum, omnibus pontificibus ac vniuerſis ſacerdotibus, & cunctis iudicibus in regione noſtra conſtitutis. Per hoc ſupernæ maieſtatis authorem (cuius vniuerſa reguntur imperio) placari credimus, ſi in populo noſtro iuſtitiæ iura ſeruamus, & ille pius pater & Dominus, qui humanę fragilitatis ſubſtantiam ſuo ſemper adiuuare cõſueuit auxilio, melius dignabitur cũctorum neceſſitatibus, quę ſunt oportuna concedere, quos cognoſcit præceptorum ſuorum monita cuſtodire. Dum ergò pro regni noſtri ſtabilitate, & ſalutatione regionis vel populi ſolicitudine peruigili attentiùs pertractauimus: agnouimus infra regni noſtri ſpatia vniuerſa ſcelera, q̃ canonibus & legibus pro diuino timore puniri conſueuerunt, ſuadente aduerſario boni operis perpetrari, & ex hoc procuidubiò indignatione cęleſti, per diuerſas ſeculi tempeſtates, homines ac pecora, aut morbo cõſumi cenſentur, aut gladio, dum diuina iudicia non timentur: atque ità fit, vt admittendo illicita per ignorantiam, multi depereant, & nõ ſolùm præſentem vitam celeriùs cogantur amittere, ſed & inferni ſupplicia ſuſtinere. Ad vos ergo ſacroſancti Pontifices, quibus diuina clementia poteſtatis paternæ conceſſit officium, inprimis noſtræ ſerenitas ſermo dirigitur, ſperantis, quòd ità populum vobis prouidentia diuina commiſſum frequẽti prędicatione ſtudeatis corrigere, & paſtorali ſtudio gubernare, quatenùs dum vniuerſi diligendo iuſtitiam conuerſatione * præcipua cum omni honeſtate ſtuduerint viuere meliùs, cuncta rerum aduerſitate remota, cęleſti beneficio concedatur tranquillitas temporum, & congrua ſaluatio populorum. Et licet abſque noſtra admonitione ad vos ſpecialiter prędicãdi cauſa pertineat, attamen reliquorum peccatis vos omninò credimus eſſe participes, ſi filiorum veſtrorum culpas nòn aſſidua obiurgatione corrigitis, ſed ſilentio præteritis. Nam nec nos, quibus facultatem regnandi ſupernis regis cõmiſit authoritas, iram eius euadere poſſum*, ſi de ſubiecto populo ſolicitudinem non habemus. Idcircò huius decreti ac definitionis generalis vigore decernimus, vt in omnibus diebus Dominicis, in quibus ſanctæ reſurrectionis myſterium veneramur, vel in quibuſcunque reliquis ſolennitatibus, quandò ex more ad venerãda temporum oracula, vniuerſę plebis coniunctio deuotionis, cõgregatur ſtudio, præter quod victum præparari conuenit, ab oĩ corporali opere ſuſpendantur, nec vlla cauſarum præcipue iurgia moueantur: ſed vos apoſtolici pontifices, ingentes vobiſcum conſacerdotes veſtros, & filios ſeniores eccleſię ac iudices locorum, quoſcunq; agnoſcitis quòd vitæ qualitas honeſta commendat, ità vniuerſam populi multitudinem cõſtanti vel Deo placita iugiter pdicatione corrigite, vt & benè viuẽtes myſticus adhortationis ſermo mulceat, & excedẽtes, ad viam recti itineris correctio paſtoralis adducat: quatenùs oẽs vnanimi deliberatione laudabiliter ſtudeant viuere, vel æquitatem & iuſtitiã cõſeruare, qualiter ab omni peccatorũ fece liberos ſuos ſancta ſuſcipiat Eccleſia Chriſtianos. Enimuerò quicunq; ſacerdotũ aut ſecularium, intentione mortifera pdurã-

* probata

tes

tes, crebriùs admoniti, emẽdare neglexerint, iuxta quod conditiones causarũ, aut excessus psonarũ exegerint, alios canonica seueritas corrigat, alios legalis pœna percellat: quia nec innocẽtes potest reddere collata securitas liberos, nisi culparũ ꝓbatio puniẽrit criminosos: nec minor est pietas, proteruos cõteri, quàm releuare compressos. Cõuenit ergò, vt iustitiæ & æquitatis in omnibus vigore seruato, distringat legalis vltio iudicum, quos non corrigit canonica prædicatio sacerdotum: quo fiat, vt dum præterita resecãtur scelera, nullus audeat perpetrare futura, & ità vniuersos excedẽtes pro disciplinæ tenore seruando correctionis frena constringant, vt in vniuersa regione nostra pacis & concordiæ iura proficiant. Cuncti itaq; iudices iusta (sicut Deo placet) studeant dare iudicia. Nam non dubium est, quòd acriùs illos condemnabit sententia nostri iudicij, à quibus non tenetur æquitas iudicandi. Non vicarios, aut quoscunque de latere suo, per regionem sibi commissam instituere vel destinare præsumant, qui (quod absit) malis operibus consentiendo, venalitatem exerceant, aut iniqua quibuscunque spolia inferre præsumant. Clericorum transgressiones, cùm aduersario instigante contigerint, quãtùm illis pro diuino amore reuerẽtia maior impenditur, tantùm conuenit, vt acriùs resecentur: quoniam si sancti pastores aut instituti iudices (quod nefas est) subiectorum suorum scelera potiùs occultare, q̃ resecare tentauerint, se ex hoc ampliùs reos esse vel noxios non ignorent. Cuncta ergò, quę huius edicti tenore decreuimus, perpetualiter volumus custodiri: quia in sancta synodo Matisconensi hæc omnia (sicut nôstis) studuimus diffinire, quæ præsenti authoritate vulgamus. Subscriptio domini Guntramni regis, data sub die 4. Idus Nouembr. 24. regni suprà scripti regis.

TOLETANVM CONCILIVM III.

Sub Pelagio Papa II. Est verò Prouinciale.

Annorum eorum Conciliorum, in quibus Aera Cæsaris adscribitur, expeditia ratio est, si quidem Aera illa 38. annis, Annum Domini antecedit, inchoans ab eo anno, quo Hispaniæ anni formam Iulianam acceperunt, qui fuit septimus ordinationis Iulianæ, & sextus à cæde Cæsaris. Aera igitur 627. an. est Domini 589. ex qua deinceps Hispaniensium Conciliorum annos digeremus.

Toletana 13. Concilia Bracarensia duo Hispalensia, licet non inueniatur fortè aperta eorum confirmatio, tacita tamen quadam Ecclesiæ consensione, & vsu Doctorum videntur comprobata.

¶ CONCILIVM TOLETANVM *tertium, in quo Arij hæresis in Hispania condemnatur, Mausona Emeritano episcopo.*

N nomine Domini nostri Iesu Christi, anno quarto regnante gloriosissimo atque piissimo, & Deo fidelissimo domino Reccaredo Rege, die octauo Iduum Maiarum, ęra 600. & 27. hęc sancta synodus habita est in ciuitate regia Toletana ab episcopis totius Hispanię vel Gallicię, numero 72.

s Cùm ꝓ fidei suæ synceritate idẽ gloriosissimus princeps oẽs regiminis sui põtifices in vnũ cõuenire mãdasset, vt tam de eius cõuersione q̃ de gentis Gotthorũ innouatione in Dño exultarent, & diuinæ dignationi pro tanto munere gratias agerent, sanctissimus idem princeps sic venerandum Concilium alloquitur, dicens: Non incognitum reor esse vobis, reuerendissimi sacerdotes, quòd propter instaurãdam disciplinæ ecclesiasticæ formam, ad nostræ vos serenitatis præsentiam euocauerim, & quia decursis retrò temporibus hæresis imminens in tota Ecclesia catholica agere synodica negocia denegabat: Deus cui placuit per nos eiusdem hæresis obicem depellere, admonuit instituta de more ecclesiastica reparare. Ergò sit vobis incunditatis, sit gaudij, quòd mos canonicus prospectu Dei per nostram gloriam ad paternos reducitur terminos. Priùs tamen admoneo pariter & exhortor, ieiunijs vos & vigilijs atque orationibus operam dare, vt ordo canonicus, quem à sacerdotalibus sensibus detraxerat longa ac diuturna obliuio, quem ætas nostra se nescire fatetur, diuino dono vobis rursùs patefiat.

Ad hęc aũt gratias Deo agentes, & religiosissimo principi vniuerso Cõcilio in laudibus acclamante, triduanũ est exindè prædicatum ieiunium. Sed cùm die octaua Iduum Maiarũ in vnum cœtum Dei sacerdotes adessent, & oratione præmissa, vnusquisque sacerdotum competẽti loco resedisset, eccè in medio eorũ adfuit serenissimus princeps, sed cum DEI sacerdotibus orationi communicans, diuino deincèps flamine plenus, sic ad loquẽdum exorsus est, dicens.

Nõ credimus vestrã latère sanctitatem, quãto tempore in errore Arianorum laborasset Hispania, & nõ multos post decessum genitoris nostri dies, quibus nos vestra beatitudo fidei sanctæ catholicæ cognouit esse sociatos, credimus generaliter magnum & æternũ gaudium habuisse: & ideò venerãdi patres, ad hãc vos peragendã congregandos de-

decreuimus synodum, vt de omnibus nuper aduenientibus ad Christū, ipsi æternas Domino gratias deferatis. Quicquid verò verbis apud sacerdotiū vestrū nobis agendū erat de fide atq; spe nostra, quā gerimus, in hoc tomo cōscripta atq; allegata, notescimus. Relegatur ergò i medio vestri, & i iudicio synodali examinata per omne succiduū tēpus gloria nostra, eiusdē fidei testimonio decorata clarescat. Susceptus autē est ab omnibus DEI sacerdotibus, offerente rege, sacrosanctæ fidei tomus, & pronunciante notario clara voce, recensitus est ità:

2 Quanuis Deus omnipotens, pro vtilitatibus populorum, regni nos culmē subire tribuerit & moderamen gentium non paucarum regiæ nostræ curæ cōmiserit, meminimus tamē nos mortalium cōditione perstringi, nec posse fęlicitatem futuræ beatitudinis aliter promereri, nisi nos cultui verę fidei deputemus, & conditori nostro, saltē cōfessione, qua dignus est ipse, placeamus. Pro qua re, quantò subditorum gloria regali extollimur, tantò prouidi esse debemus in his, quæ ad Deum sunt, vel nostram spem augere, vel gentibus nobis à Deo creditis consulere. Cæterùm, quid pro tantis beneficiorū collationibus omnipotentiæ diuinæ valem* tribuere, quandò omnia ipsius sunt, & bonorum nostrorum nihil egeat, nisi vt in eū sic tota deuotione credamus, queadmodū per scripturas sacras se ipse intelligi voluit, & credi præcepit, id est, vt confiteamur esse patrem, qui genuerit ex substentia sua filiū sibi & coæqualem & coæternum? Non tamē vt idē ipse sit natus & genitor, sed persona ali* sit pater, qui genuit, alius sit filius, qui fuerit generatus, vnius tamen vterq; substantiæ in diuinitate subsistat: pater, ex quo sit filius, ipse verò ex nullo sit alio: filius, q habeat patrem, sed sine initio, & sine diminutione, in ea, qua patri coæqualis & coæternus est, diuinitate subsistat. Spiritus sanctus confitendus à nobis est & pdicādus, à patre & Filio procedere, & cū patre & filio vnius esse substantiæ. Tertiā verò in Trinitate spiritussancti esse in personam, qui tamē communē habeat cum patre & filio diuinitatis essentiā. Hæc enim sancta Trinitas, vnus Deus est, Pater & Filius & Spiritussanctus, cuius bonitate, oīs licèt bona sit condita creatura per assumptam tamen à filio humani habitus formā, à dānata progenie reformamur ad beatitudinē pristinam. Sed sicut veræ salutis iudicium est, Trinitatem in vnitate, & vnitatē in Trinitate sentire: ità erit consummata iustitia, si eādem fidem intra vniuersalem Ecclesiam teneamus &*apostolicam vnitatem, in apostolico posita fundamento, seruemus. Tamen vos, Dei sacerdotes, meminisse oportet, quantis hucusque Ecclesia Dei catholica per Hispanias aduersę partis molestijs laborauerit, dum & catholici constanter fidei suę tenerent ac defenderēt veritatem, & hęretici pertinaciori animositate proprię niterentur perfidię: me quoque, vt re ipsa cōspicitis, calore fidei accensum in hoc Dominus excitauit, vt depulsa obstinatione ifidelitatis, & discordiæ submoto furore, populū, qui sub noie religionis famulabat errori, ad agnitionem fidei & Ecclesiæ catholicæ consortium reuocarem. Adest enim omnis gens Gotthorum inclyta, & ferè omnium gētium genuina virilitate opinata, quæ licèt suorū prauitate doctorum à fide hactenùs vel vnitate Ecclesiæ catholicæ fuerit segregata, tota nunc tamen meo assensui concordans, eius Ecclesiæ communioni participatur, quæ diuersarum gentium multitudinem materno sinu suscipit, & charitatis vberibus nutrit. De qua Propheta canente, dicitur: Domus mea, domus orationis vocabitur omnibus gentibus. Nec enim sola Gotthorum conuersio ad cumulum nostræ mercedis accessit, quinimmò & Sueuorum gentis infinita multitudo, quā pſidio cœlesti nostro regno subiecimus, alieno licèt vitio in hæresim deductam, nostro tamen ad veritatis originem studio reuocauimus. Proinde, sanctissimi Patres, has nobilissimas gentes, q Dominicis lucris per nos applicatæ sunt, quasi sanctum & placabile sacrificium, per vestras manus æterno Deo offero. Erit enim mihi immarcescibilis corona vel gaudium in retributione iustorum, si hi populi, qui nostra ad vnitatem Ecclesiæ solertia transcurrerunt, fundati in eadē & stabiliti permaneant. Sicut enim diuino nutu nostræ curæ fuit, hos populos ad vnitatem Christi Ecclesiæ pertrahere, ità sit vestrę docibilitatis, catholicis eos dogmatibus instruere, quò in toto cognitione veritatis instructi, nouerint ex solido errores hæresis pniciosæ respuere, & veræ fidei tramitē ex charitate retinere, vel catholicę Ecclesiæ communionē desiderio auidiori amplecti. Cæterùm, sicut facile ad veniā peruenisse confido, q nescia hucusque tam clarissima errauerit gēs, ità grauius esse non dubito, si agnitam veritatē dubio corde teneat, atq; à patenti lumine (quod absit) oculos suos auertat. Vndè vald pernecessarium esse perspexi, vestram in vnum conuenire beatitudinem, habens sententiæ Dominicæ fidem, qua dicit: Vbi fuerint duo vel tres collecti in nomine meo, ibi sum in medio eorum. Credo enim, beatam sanctæ Trinitatis diuinitatē huic sancto interesse Concilio: & ideò, tanquàm ante conspectum Dei, ità in medio vestri fidem meā protuli, conscius admodùm sententiæ diuinæ, dicentis: Non celaui misericordiam tuā, & veritatem tuam à congregatione multa. Vel Apostolum Paulum, Timotheo discipulo præcipientem, audiui: Certa bonum certamen fidei, appræhende vitam æternam, in qua vocatus es, confessus bonam confessionem corā multis testibus. Vera est enim redempto-

Psalm. 15.

*apostolica monita

Esaiæ 56. c
Matt. 21. b
Marc. 11. c
Lucæ 19. g

Matt. 18. c

Psal. 39.

1. Tim. 6. c

Matth.10.d Marc.8.d Luc.9.c demptoris nostri ex euāgelio sententia, qua confitentem se coram hominibus, confiteri dicit coram patre, & negantem se esse negaturum. Expedit enim nobis, id ore proficeri, quod corde credimus, secundùm cœleste mā

Rom.10.d datum, quod dicitur: Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem. Proindè, sicut anathematizo Arium cum oībus dogmatibus & cōplicibus suis, qui vnigenitum Dei filium à paterna degenerē asserebat esse substantia, nec à patre genitum, sed ex nihilo dicebat esse creatum, vel omnia concilia malignantium, quę aduersùs sanctā Synodum Nicęnam extiterunt: irà in honorem & in laudē Dei, fidem sanctā Nicęni obseruo Concilij, & honoro ea, quæ contra eūdem, rectæ fidei pestem, Arium trecētorum decē & octo sancta episcopalis scripsit synodus. Amplector itaque & teneo fidem centum quinquaginta episcoporum Constantinopoli congregatorum, quæ Macedonium Spiritussancti substantiam minoràtem, & à Patris & Filij vnitate & essentia segregārem, iugulo veritatis interemit. Primæ quoque Ephesinæ synodi fidē, quæ aduersùs Nestorium, eiusq; doctrinā lata est, credo pariter & honoro. Similiter & Chalcedonensis Concilij fidem, quam plenam sanctitate & eruditione aduersùs Eutychen & Dioscorum protulit, cum omni Ecclesia catholica reuerenter suscipio. Omnium quoque orthodoxorum venerabilium sacerdotum concilia, quę ab ipsis supràscriptis quatuor Synodis, fidei puritate non dissonant, pari veneratione obseruo. Properet ergò reuerentia vestra, fidem hanc nostram canonicis applicare monimētis, & ab episcopis vel religiosis, aut gentis nostræ primoribus solerter fidem, quam in Ecclesia catholica crediderunt, audire. Quā renouatam apicibus, vel eorum subscriptionibus roboratam, futuris olim temporibus in testimonium Dei, atque hominum reseruate, vt hæ gentes, quas in Dei nomine, regia potestate præcellimns, & quæ deterso antiquo errore per vnctionem sacrosancti chrismatis, vel manûs impositionem paracletū intra Dei Ecclesiā perceperūt Spiritū, quem vnum & æqualem cum Patre & Filio confitentes, eiusque dono in sinu Ecclesiæ sanctæ catholicæ collatæ sunt, si eorum aliqui hanc rectam & sanctam cōfessionem nostram minimè credere voluerint, iram Dei cum anathemate ęterno percipiāt, & de interim suo fidelibus gaudium, infidelibus sint in exemplum. Huic verò confessioni meæ, sanctas supra scriptorum Conciliorum cōstitutiones contexui, & testimonio diuino tota cordis simplicitate subscripsi.

FIDES NICÆNI CONCILII.

CRedimus in vnum Deum Patrem omnipotentem, omnium visibilium, &c.

Habetur hæc fides Nicęni Concilij superiùs in Tomo I. Item Tomo 2. in Concilio Chalced. pagina, vt eo totiès antè habito, hic repetito non fuerit opus.

¶ Symbolum CL. Patrum Constantinopolitani Concilij.

CRedimus in vnum Deum Patrem omnipotentem, factorem cœli, &c.

Hoc Symbolum in eadem Synodo, itemque Chalcedoneñ. habetur.

¶ Tractatus Chalcedonensis Concilij.

SVfficerat quidem ad plenissimam pietatis agnitionem, &c.

Tractatus iste Concilij Chalcedoneñ. habetur suprà sub quadruplici translatione.

EGo Reccaredus rex, fidem hanc sanctā, & veram confessionem, quam vnā per totum orbem catholica confitetur Ecclesia, corde retinens, ore affirmans, mea dextera, Deo protegente, subscripsi.

Ego Badda gloriosa regina, hanc fidem, quam credidi & suscepi, manu mea de toto corde subscripsi.

Tunc acclamatum est in laudibus Dei, & in fauore Principis ab vniuerso Concilio: Gloria Deo Patri, & Filio, & Spirituisancto, cui cura est pacē & vnitatem Ecclesię suæ sanctę catholicæ prouidere. Gloria Domino nostro IESV Christo, qui precio sanguinis sui Ecclesiam catholicam ex omnibus gentibus congregauit. Gloria Domino nostro IESV Christo, qui tam illustrem gētem vnitati fidei veræ copulauit, & vnum gregem, & vnū pastorem instituit. Cui à Deo æternum meritum, nisi vero catholico Reccaredo Regi? Cui à Deo ęterna corona, nisi vero orthodoxo Reccaredo Regi? Cui pſens gloria & ęterna, nisi uero amatori Dei Reccaredo Regi? Ipse nouarum plebium in Ecclesia conquisitor. Ipse mereatur veraciter Apostolicū meritum, qui apostolicū impleuit officiū. Ipse sit Deo & hominibus amabilis, qui tam mirabiliter Deum glorificauit in terris, prestante Domino nostro Iesu Christo, qui cū Deo Patre viuit & regnat ī vnitate Spiritussancti, in secula seculorum.

¶ Item fidei confessio Episcoporum, presbyterorum, vel primorum Gothicæ gentis, qui infrà subscripserunt.

PRæcipiente autem vniuerso venerabili Concilio atque iubente, vnus episcoporum catholicorū, ad episcopos & religiosos clericos, vel maiores natū ab hæresi Ariana cōuersos, eiusmodi allocutione exorsus est, dicens: Officij nostri cura, & fidelissimi ac gloriosissimi Principis admonitione compellimur, diligēter à vestra charitate perquirere vel quid damnetis in hęresi, aut quid intra Dei sanctam catholicam credatis Ecclesiam. Nam sicuti dicēte Psalmista didicimus Psalm.146.
• incipite Domino in confessione: optimum est, & vestræ saluti conueniens, palam confiteri, quod creditis, & sub auditu vniuersorū anathe-

anathematizare, quod respuitis. Tunc prorsùs optimè poteritis euangelicæ atq; apostolicę fidei participes fieri, si eādem fidem catholicam, ex cōfessioue catholica incipiatis, vel propria subscriptione firmetis: & sicut Deo iam de bona consensione cogniti estis conscientia, ità & proximis vos fidei sanctæ adstipulatione monstretis. Ego itaque fiet, vt & vos Christi esse corporis membra signi ficetis, & nostra exiguitas nihil dubium, nihil infidum vnquàm de vestra inspicetur fraternitate, dum patuerit vos pestem Arianæ perfidię, cum omnibus dogmatibus, regulis, officijs, communione, codicibus cōdēnare, vt detestandę hęreseos expoliati contagione, innouati quodammodò, intra Ecclesiam Dei splendido habitu verę fidei clareatis. Tunc episcopi omues vnà cum clericis suis, primoresque gentis Gothicę, pari consensione dixerunt: Licèt hoc, quod paternitas atque fraternitas vestra à nobis cupit audire, vel fieri, iam olim conuersionis nostrę tempore egerimus, quando secuti gloriosissimum Dominum uostrum Reccaredum regem, ad Ecclesiam transiuimus, & perfidiā Arianam cum omnibus superstitionib[9] suis anathematizauimus, pariterq; abiecimus: nunc tamen propter charitatem & deuotionē, quam vel Deo, vel Ecclesię sanctę catholicę meminimus nos dēre, non tm̄ hæc eadē quæ petitis, promptissimè agere ꝓperamus, & si qua adhuc cōgrua fidei esse perspicitis, nobis de charitate persuadere. Nos etenim semèl rectæ fidei amor in eam deuotionem euexit, vt omne, quod nobis veriùs fraternitas vestra patefecerit, teneamus, & libera fateamur coufessione.

Omnis ergò, qui fidem & communionē ab Ario venientem, & hucusquè uobis reiectam, adhuc tenere desiderat, & de tota cordis intentione non damnat, anathema sit.

Quicunque filium Dei, Dominum Iesum Christum negauerit à paterna substantia sinè initio genitum, & æqualem patri esse vel consubstantialem, anathema sit.

Quicunque spiritumsanctum nō credit, aut non crediderit, à patre & filio procedere, eumq; non dixerit coæternum esse patri & filio & coessentialem, anathema sit.

Quicunque in patre & Filio & Spiritusancto, & personas uon distinguit, & vnius diuinitatis substantiam uō agnoscit, anathema sit.

Quicunque filium Dei, dominum uostrū Iesum Christum, & spiritum sanctum, esse patre minorē asseruerit, & gradibus separauerit, creaturamq; esse dixerit, anathema sit.

Quicunque patrem, & Filium, & Spiritumsanctum vnius substantiæ, omnipotentiæ, & æternitatis esse non crediderit, anathema sit.

Quicunque nescire filium Dèi, quod De[9] pater sciat, dixerit, anathema sit.

Quicunque initium filio Dei, & spiritui-sancto deputauerit anathema sit.

Quicūque filium, Dei, secundùm diuinitatē suam, visibilem aut passibilem ausus fuerit proferre anathema sit.

Quicunque spiritumsanctum, sicut patrem & filium, verum Deum & omnipotentem esse non credit, anathema sit.

Quicunque alibi fidem & communionē catholicam, præterquàm in Ecclesia vniuersali, quę Nicęni & Constantinopolitani, & primi Ephesini & Chalcedonensis Concilij decreta tenet, pariter & honorat, anathema sit.

Quicunque patrem & filium & spiritūsanctum, honore & gloria & diuinitate separat & disiungit, anathema sit.

Quicunq; filium Dei, & spiritumsanctū cum patre non crediderit esse glorificandū & honorandum, anathema sit.

Quicunque non dixerit, Gloria patri, & Filio, & Spiritui sancto, anathema sit.

Quicunque rebaptizandi sacrilegū opus, esse, bonum credit, aut crediderit, agit, aut egerit, anathema sit.

Quicunque libellum detestabilē, duodecimo anno * Leobigildi regis, à nobis editū, in quo continetur Romanorum ad Arianā hæresim traductio & in Gloria Patri per Filium, in Spiritusancto, & malè a nobis instituta continentur, hunc libellum si quis pro vero habuerit, anathema sit in ęternum. * Leouigildi. vel. Leubigildi

Quicunque Arimineñ. Concilium ex toto corde non respuerit, & damnauerit, anathema sit.

CONFITEMVR enim, nos ex hæresi Ariana toto corde, tota anima, & tota mente nostra ad Ecclesiam catholicam fuisse conuersos. Nulli dubium sit, nostrosque decessores errâsse in hęresi Ariana, & fidem euangelicam atque Apostolicam nunc intra Ecclesiam catholicam didicisse. Proindè fidē sanctam, quam religiosissimus Dominus noster patefecit in medio Concilij, & manu sua subscripsit, hanc & nos tenemus, hāc cōfitemur, pariter & suscipimus, hanc in populis prędicare, atque docere promittimus. Hęc est vera fides, quam omnis ecclesia, dum per totum mundum tenet, catholica esse creditur & probatur. Cui hęc fides nō placet, aut non placuerit, sit anathema maranatha in aduentu Domini uostri Iesu Christi.

Qui fidem spernit Nicęni Concilij, anathema sit. 1. Cor. 16.

Qui fidem Concilij Constantinopolitani centum quinquaginta episcoporum, verā esse non dixerit, anathema sit.

Qui fidem Ephesinę synodi primę, & Chalcedonensis non tenet, & ea non delectatur, anathema sit.

Qui Concilia omnium orthodoxorum episcoporum consona Concilijs, Niceno, Coustantinopolitano, primo Ephesino, & Chal-

Chalcedonẽ.nõ recipit, anathema sit. Proinde & dãnationẽ hãc perfidię cõionis Arianæ,& omniũ Cõciliorũ hæresem Arianã fouentiũ,cũ anathemate eorũ, manu propria subscripsimus Cõstitutiones verò sanctorũ Cõciliorũ Nicęni,Cõstãtinopolitani,Ephesini,vel Chalcedonensis,quas gratissima antea audiuimus,& cõsensione nostra veras esse probauim*, de toto corde, & de tota anima, & de tota mente nostra subscripsimus,nihil ad cognitionem veritatis lucidius arbitrantes, quàm quæ supradictorum conciliorum cõuenit authoritates. De Trinitate autem, & vnitate Patris & Filij & Spiritussancti,nihil his verius,nihil lucidius vnquàm põt vel poterit demonstrari. De mysterio incarnationis vnigeniti filij Dei, pro salute humani generis,quo & vera probatur humanæ naturę,sinè peccati contagione susceptio,& permanentis incorruptæ in eo diuinitatis plenitudo,dum & natura vtraque non deperit, & vna sit ex vtraq; Domini nostri Iesu Christi persona,satis plenè in his Concilijs,ꝓbat patefieri veritate,& à nobis, credit omni remota dubitatione. Qui vnq̃ hãc fidem sanctã depranare, corrũpere, mutare tẽtauerit, aut ab eadẽ fide,cõione catholica (quam nupèr sumus,Deo miserãte, adepti) egredi, separari vel dissociari voluerit, sit Deo & vniuerso mundo crimini infidelitatis in æternũ obnoxius. Floreat aũt ecclesia sancta catholica per omnem mũdũ pacatissimè, & emineat doctrina,sanctitate,& potestate. Si qui ĩta eã fuerint,crediderint,cõmunicauerint, hi audiẽt,ad dexterã patris positi: Venite benedicti patris mei,percipite regnũ,quod vobis paratũ est ab origine mundi. Si qui autẽ ab ea recesserint, eiusq; detraxerint fidei, & communione respuerint,hi audiẽt ex ore diuino in die iudicij: Discedite à me maledicti.nescio vos.Ite in ignẽ ęternum,qui paratus est diabolo & angelis eius. Sint ergò dãnata in cœlo & in terra, quæcunq; per hanc catholicam fidem damnãtur: & sint accepta in cœlo & in terra, quæcunque per hanc fidem accipiuntur, regnante Domino nostro Iesu Christo, cui cum patre & spiritusancto est gloria in secula seculorum.

Mat. 25. c

Ibidem. d

¶ Symbolum CCCVIII. patrum Nicæni Concilij.

Habetur hæc fides supra Tomo I. in diuersis locis.

¶ Symbolum CL. patrum Constantinopolitani Concilij.

Hoc symbolũ in Cõcilij memorati loco adnotatur.

¶ Tractatus fidei Chalcedonensis Concilij.

SVFFECERAT quidem ad plenissimam pietatis agnitionem & confirmationem, cautissimum hoc diuinæ gratiæ symbolum &c. vt suprà.

Anastasius in Christi nomine episcopus B... hinonẽ, anathematizans hæresim Ariani dogmatis superiùs damnatam,fidẽ hãc sanctam catholicã, quam in Ecclesia catholica veniens credidi, manu mea de toto corde subscripsi.

Murila in Christi nomine Amalẽsis episcopus, anathematizans hæresim Arianę dogmatis, vt suprà.

Vuiligiscus in Christi nomine episcopus, anathemat.&c. vt suprà.

Sumnila in Christi nomine ciuitatis * Vesensis episcopus, anathemat.&c. vt suprà.

Cardingus in Christi nomine episcopus ciuitatis Tudertẽsis,anathemat.&c. vt suprà.

Beccila in Christi nomine episcopus ciuitatis Lucensis,anathemat.&c. vt suprà.

Arbitrus in Christi nomine episcopus ciuitatis Portugalensis, anathem.&c. vt suprà.

Eruiscius in Christi nomine ciuitatis Dertosanæ episcopus, anathemat.&c. vt suprà.

Similiter & reliqui presbyteri & diacones, ex hæresi Ariana conuersi, subscripserunt.* Signum Gussini viri illustris proceris. fort. * Sigñ

Fonsa vir illustrissimus, anathematizans, subscripsi.

Afrila vir illustriss. anathema. subscripsi.

Achila vir illustris, anathe. subs. * Flauius vir illust. subscripsi. Similiter & omnes seniores Gothorum subscripserunt. *(In quodam vetustissimo manuscripto exemplari presbyterorum & procerum ac virorum illustrium permultorum hic nomina expressa habentur.* * Ella

POST confessionem ergò & subscriptionem omnium episcoporum,& toti' gẽtis Gotthicæ seniorum, gloriosissimus Dominus noster Reccaredus rex, pro reparandis simul & confirmandis disciplinæ Ecclesiasticæ moribus, Dei sacerdotes taliter affatus est dicens: Regia cura vsque in eum modum protendi debet & dirigi, quem plenam constiterit ætatis & scientiæ capere rationẽ. Nam sicut in rebus humanis gloriosiùs eminet potestas regia, ità & prospiciendæ commoditati comprouincialiũ maior debet esse & prouidentia. At nunc, beatissimi sacerdotes, non in eis tantummodò rebus diffundimus solertiam nostram, quibus populi sub nostro regimine positi, pacatissimi gubernẽtur & viuant, sed etiàm in adiutorio Christi extendimus nos ad ea, quæ sunt cęlestia, cogitare,& quæ populos fideles efficiant, satagimus non nescire. Cæterùm si totis nitendum est viribus, humanis moribus modum ponere, & insolentiũ rabiem regia potestate refrenare, si quieti & paci propagãdę, opem debemus impendere: multo magis est adhibenda solicitudo, desiderare & cogitare diuina, inhiare ad sublimia, & ab errore retractis populis, veritatem eis serenæ lucis ostẽdere. Sic enim agit, q multiplici bono se à Deo remunerari confidit. Sic enim agit, qui sup id, quod ei cõmittitur, auget, dũ illi dicitur: Quicquid supererogaueris, ego, cũ rediero, Luce 10. f

diêro, reddam tibi. Ergò, quia iam fidei nostrę & cõfeßionis formam plena ſerie veſtra beatitudo recenſuit, ſimulq́; & ſacerdotum, noſtrorumq́; procerum fides atq; confeßio ſanctitati veſtræ perpatuit, hoc adhuc neceſſariò pro firmitate catholicæ fidei noſtra Deo ſupplex inſtituere decreuit authoritas, vt propter roborandam gẽtis noſtræ nouellã conuerſionem, omnes Hiſpaniarũ & Galliciæ eccleſiæ hanc regulam ſeruẽt, vt omni ſacrificij tempore ante communicationem corporis Chriſti & ſanguinis, iuxta Oriẽtalium partium morẽ, vnanimiter clara voce ſacratiſſimum fidei recenſeant ſymbolũ, vt primùm populi, quam crudelitatem teneãt fateãtur, & ſic corda fide purificata, ad Chriſti corpus & ſanguinem percipiẽdum exhibeant. Dum enim hæc cõſtitutio fuerit perenniter conſeruata in Dei Eccleſia, & fideliũ ex ſolido corroboratᷣ credulitas, & perfidia infidelium confutata, ad id, quod repetitum ſæpiùs recognoſcit, facilimè inclinatur: nec ſe quiſquam iam de ignorãtia fidei excuſabit à culpa, quandò vniuerſorum ore cognoſcit, quid catholica teneat & credat Eccleſia. Omnibus ergò capitulis, quæ adhuc per veſtram ſanctitatẽ regulis eccleſiaſticis adijcienda ſunt, hoc pro fidei ſanctæ reuerẽtia & firmitate pręponite, quod de proferẽdo ſymbolo noſtra, DEO docente, decreuit ſerenitas. Decæterò autem prohibendis inſolentium moribus, mea vobis conſentiente clementia, ſententijs terminate diſtrictioribus: & firmiore diſciplina, quæ facienda nõ ſunt, prohibete: & ea, quę fieri debẽt, immobili conſtitutione firmate.

CAPITVLA EIVSDEM Concilij.

DECRETA CONCILII.

Capitulum primum.

POſt damnationem hęreſis Arianę, & fidei ſanctæ catholicę expoſitionem, hoc ſanctum præcepit Conciliũ, vt quia in nonnullis vel hæreſis, vel gentilitatis neceßitate per Hiſpaniarum eccleſias canonicus prætermiſſus eſt ordo, dum & licẽtia abundaret tranſgrediendi, & diſciplinæ optio negaretur, dum omnis exceſſus hæreſis foueretᷣ patrocinio, & abundantia mali temporis, procùl eſſet diſtrictio diſciplinæ. At nunc pace eccleſiæ Chriſti miſericordia reparata, omne, quod priſcorum canonũ authoritas prohibet, ſit reſurgente diſciplina inhibitum, & agatur omne, quod præcepit fieri. Permaneant in ſuo vigore Cõciliorũ omniũ cõſtituta, ſimul & ſynodicę ſanctorum pręſulum Romanorum epiſtolæ. Nullus deincèps ad promerendos honores eccleſiaſticos contra canonum ſtatuta adſpiret indign⁹. Nihil ex hoc fiat, quod ſancti patres, ſpiritu Dei pleni, ſanxerunt, debere non fieri. Et qui præſumpſerint, ſeueritate priorum canonum diſtringantur.

Pontificũ Rom. Decretales, & Conciliorũ Decreta obſeruanda.

2 Pro reuerentia ſanctiſſimæ fidei, & propter corroborandas hominũ inualidas mẽtes, cõſultu pijſſimi & glorioſiſſimi Reccaredi regis cõſtituit ſynodus, vt per omnes eccleſias Hiſpaniæ & Galliciæ ſecundũ formam Oriẽtaliũ eccleſiarum, Concilij Conſtantinopolitani, hoc eſt, centũ quinquaginta epiſcoporum ſymbolũ fidei recitetur: & priuſquàm Dominica dicatᷣ oratio, voce clara populo prædicetur, quo & fides vera manifeſtum teſtimonium habeat, & ad Chriſti corpus & ſanguinem prælibãdum, pectora populorum fide purificata accedant.

3 Hęc ſancta ſynodus nulli epiſcoporũ licẽtiam tribuit, res alienare eccleſię, quoniam

Agathẽſis conc. cap. 49.

niam & antiquioribus canonibus hoc ꝓhibetur. Si quid verò quod vtilitatem non grauet ecclesiæ, pro suffragio monachorum, vel ecclesiarum ad suam parochiam pertinentium, dederint, firmum maneat. Peregrinorũ, vel clericorum, & egenorum necessitati, saluo iure ecclesiæ, præstare permittuntur pro tempore, quæ potuerint.

12. q. 2. Si episcopus. Liceat vnã de Parochianis ecclesijs monasteriũ facere.

4 Si episcopus vnam de parochianis ecclesijs suis monasteriũ dicare voluerit, vt in ea monachorum regulariter congregatio viuat, hoc de cõsensu Concilij sui habeat licẽtiam faciendi. Qui etiàm, si de rebus ecclesię pro eorum substantia aliquid, quod detrimentum ecclesiæ non exhibeat, eidem loco donauerit, sit stabile. Rei enim bonæ statuẽdæ, sanctum Concilium dat consensum.

Clerici coniugati ab uxoribus omnino abstineant.

5 Compertum est à sancto Cõcilio, episcopos, presbyteros, & diaconos venientes ex hæresi, carnali adhuc desiderio vxoribus copulari. Nè ergò decęterò hoc fiat, pręcipitur, quod & canonibus prioribus terminatur, vt non liceat eis viuere libidinosa societate, sed manente inter eos fide coniugali, communẽ vtilitatem habeant, & non sub vno conclaui maneant. Vel certè, si suffragatur virtus in alia domo suam vxorem faciat habitare, vt castitas apud Deũ & apud homines habeat testimonium bonum. Si quis verò post hanc cõuentionem obscœnè cum vxore elegerit viuere, vt lector habeatur. Qui verò semper sub canone ecclesiastico iacuerunt, si contra veterum imperatu in suis cellulis mulierũ, quæ infamiæ suspicionẽ possunt generare, consortium habuerint: illi canonicè quidẽ distringantur, mulieres verò ab episcopis venundentur, & precium ipsum pauperibus erogetur.

12. q. 2. De libertis aũt

6 De libertis autem id Dei præcipiunt sacerdotes, vt si qui ab episcopis facti sunt, secundùm modũ, quo canones antiqui dant licentiã, sint liberi: & tamen à patrocinio ecclesiæ, tam ipsi, quàm ab eis progeniti, non recedant. Ab alijs quoquè libertati traditi, & ecclesijs commendati, patrocinio episcopi colligantur: & nè cuiquam donẽtur, à principe hoc episcopus postulet.

Dis. 44. Pro reuerentia. Ad mensas sacerdotũ adhibeatur lectio scripturarum.

7 Pro reuerentia Dei & sacerdotum, id vniuersa sancta constituit synodus, vt quia solent crebrò mensis ociosæ fabulæ interponi, in omni sacerdotali conuiuio lectio scripturarum diuinarum misceatur. Per hoc enim & animæ ædificantur ad bonum, & fabulæ non necessariæ prohibentur.

8 Iubente autem atq; cõsentiente domino Reccaredo rege, id præcepit sacerdotale Cõcilium, vt clericos ex familia fisci nullus audeat à principe donatos expetere: sed tradito capitis sui tributo, ecclesię Dei, cui sunt alligati, vsque dum viuunt, regulariter administrent.

9 Decreto huius Cõcilij hoc statuitur, ecclesię, quę fuerunt in hęresi Ariana, nunc autem sunt catholicę: ad eos episcopos cum suis rebus pertineant, ad quos parochię ipsę, in quibus ipsę ecclesię fundatæ sunt, pertinere videntur.

32. q. 2. Hoc sanctũ cõsi.

10 Pro consultu castitatis, quod maximè hortamẽto Cõcilij proficere debeat, annuẽte glorioso domino nostro Reccaredo rege, hoc sanctum affirmat Cõcilium, vt de viduis, quibus placuerit tenere castitatem, nulla vidua ad nuptias iterãdas venire cogatur. Quòd si priusquàm profiteantur cõtinẽtiã, nubere elegerint, illis nubant, quos propria voluntate voluerint habere maritos. Similis conditio & de virginibus habeatur: nec citra voluntatem parentum vel suam, maritos cogantur accipere. Si quis verò propositum castitatis viduę vel virginis impedierit, à sancta communione, & à liminibus ecclesiæ habeatur extraneus.

Impedientes continẽtiã Virginalẽ, aut Vidualẽ excõmunicẽt.

11 Quoniam comperimus, per quasdã Hispaniarum ecclesias, nõ secundùm canonem, sed fœdissimè ꝓ suis peccatis homines agere pœnitẽtiam, vt quotiès peccare libuerit, totiès à presbyteris se recõciliari expostulent: & ideò pro coercenda tam execrabili præsumptione, id à sancto Concilio iubetur, vt secũdùm formam canonum antiquorum, detur pęnitẽtia, hoc est, vt priùs eum, quem sui pœnitet facti, à communione suspensum faciat inter reliquos pęnitẽtes ad manus impositionem crebrò recurrere. Expleto autẽ satisfactionis tẽpore, sicuti sacerdotalis contemplatio probauerit, eum communioni restituat. Hi verò qui ad propria vitia, vel infra pœnitentię tempus, vel post reconciliationẽ relabũtur, secundùm priorum canonum seueritatem damnentur.

Pœnitẽtię imponẽda secundum Canones.

12 Quicunque ab episcopo vel presbytero, sanus vel infirmus, pœnitẽtiã postulat, id ante omnia episcopus obseruet & presbyter, vt si vir est, siue sanus, siue infirm⁹, priùs eum tondeat, & sic pęnitentiam ei tradat. Si verò mulier fuerit, non accipiat pęnitentiã, nisi priùs mutauerit habitum. Sæpiùs enim laicis tribuendo, dum se pęnitentiam agere promittunt, ad lamentanda rursùs facinora post acceptam pęnitentiam relabuntur.

11. q. 2. Inolita psumptio. Clerici clericos ad secularia iudicia non prouocent.

13 Diuturna indisciplinatio & licentiæ inolita præsumptio vsqueadeò illicitis ausibus aditum patefecit, vt clerici conclericos suos, relicto põtifice suo, ad iudicia publica pertrahãt. Proindè statuimus hoc decętero non præsumi. Si quis hoc præsumpserit facere, & causam perdat, & à communione efficiatur extraneus.

Iud christianas vxores, concubinas, mancipia ne habeant.

14 Suggerente Cõcilio, id gloriosissim⁹ dominus noster canonibus inserendũ præcepit, vt Iudæis non liceat Christianas habere vxores, vel concubinas, neq; mancipium Christianum in vsus proprios cõparare: sed & filios, qui ex tali cõiugio nati sunt, assumẽdos esse ad baptismũ. Nulla officia publica eos opùs est agere, ꝑ q̃ eis occasio tribuatur,

Dis. 54. Nulla officia pu.

tur, Christianis pœnam inferre. Si qui verò Christiani ab eis Iudaismi ritu sunt maculati, vel etiàm circuncisi, non reddito precio, ad libertatem & religionem redeant Christianam.

15 Si q ex seruis fiscalibus fortassè ecclesias cõstruxerint, easq; de sua paupertate ditauerint, hoc procuret episcopus prece sua authoritate gloriosi principis confirmari.

16 Quoniam penè per omnẽ Hispaniã siue Galliciam, idololatriæ sacrilegium inoleuit, hoc, cum consensu gloriosissimi principis, sancta synodus ordinauit, vt omnis sacerdos in loco suo, vnà cum iudice territorij sacrilegium memoratũ studiosè perquirat, & exterminare inuentũ nõ differat. Omnes verò qui ad talem errorem concurrunt, saluo discrimine animæ, qua poterũt animaduersione, coerceant. Quod si neglexerint, sciant se vtriq; excõmunicationis periculũ esse subituros. Si qui verò domini extirpare hoc malum de possessione sua neglexerint, & familiæ prohibere noluerint, ab episcopo & ipsi à communione pellantur.

17 Cùm multæ querelæ ad aures sancti Concilij deferrentur, inter cætera tantæ crudelitatis opus est nunciatum, quantum cõsedentium aures sacerdotum ferre non possent, vt in quibusdam Hispaniæ partibus filios suos parentes interimant, fornicationis auidi, nescij pietatis, quibus si tædium est, filios numerosiùs augere, prius seipsos debẽt castigare à fornicatione. Nam dum causa ꝓpagandæ prolis sortiuntur coniugia, & parricidio & fornicationi tenentur obnoxij, q fœtus necando proprios, docent, se non pro filijs, sed pro libidine sociari. Proindè tantũ nefas ad cognitionem gloriosissimi domini nostri Reccaredi regis perlatũ est, cuius gloria dignata est iudicibus earundem partium imperare, vt hoc horrendũ facinus diligenter, cum sacerdote perquirant, & adhibita seueritate prohibeãt. Ergò & sacerdotes ipsorum locorum hæc sancta synodus dolentiùs conuenit, vt idem scelus cum iudice curiosiùs quærant, & sinè capitali vindicta, acriori disciplina prohibeant.

Vniuersalis syn. Hispaniæ

18 Præcepit hæc sancta & vniuersalis synodus, vt stante priorum authoritate canonum, quæ bis in anno præcepit congregari concilia, cõsulta itineris longitudine, & paupertate ecclesiarum Hispaniæ, semèl in anno in loco quem metropolitanus elegerit, episcopi congregentur: iudices verò locorum, aut actores fiscalium patrimoniorũ, ex decreto domini nostri Reccaredi regis simul cum sacerdotali Concilio, autũnali tpe die Kalendarum Nouembrium in vnum cõueniant, vt discant, quàm piè & iustè cum populis agere debeant, nec in angarijs, aut in operationibus superfluis, siue priuatũ onerent, siue fiscalem grauent. Sint etenim prospectores episcopi secundùm regiã admonitionẽ, qualiter iudices cum populis agãt, vt ipsos præmonitos corrigant, aut insolentias eorum, principum auribus innotescãt. Quòd si correptos emendare nequiuerint, & ab ecclesia, & à communione suspẽdant. A sacerdote verò & senioribus deliberetur, quid per prouincias in suo detrimento præstare debeant iudices, si ad Concilium non venerint. Conciliũ verò nõ soluatur, nisi priùs locum elegerint, quo succedẽte tempore iterùm ad Concilium veniatur, vt iam non necessè habeat metropolitanus episcopus ꝓ cõgregãdo Cõcilio literas destinare, si in priore Cõcilio tpsibus denũciet & locus.

Episcopi inspiciant vt iudices se gerant cum populis.

19 Multi contra canonum cõstituta ecclesias quas ædificauerint, postulant consecrari, vt dotem, quam eidem ecclesiæ cõtulerunt, censeant, ad episcopi ordinationem non pertinere. Quod factũ & in præteritũ displicet, & in futuro prohibet: sed omnia secundùm cõstitutionem antiquam, ad episcopi ordinationem & potestatẽ pertineãt.

10.q. 1. Sicquidã con. Et in decr. Leo. lib. 2.

Ecclesiastica bona ad ordinationẽ epi pertineant.

20 Multorum querela hanc cõstitutionem exegit, quia cognouim⁹, episcopos per parochias suas nõ sacerdotaliter, sed crudeliter desæuire: & dum scriptũ sit, Forma estote gregi, neq; vt dominãtes in clero: exactiones diœcesi suæ vel damna infligãt: ideoq; excepto, quòd veterum constitutiones à parochijs habere iubent episcopos, alia quæ hucusquè præsumpta sunt, denegẽtur, hoc est, neq; in angarijs presbyteri aut diacones, neque in aliquibus fatigẽtur indictionibus, nè videamur in Ecclesia Dei exactores potiùs, quàm Dei põtifices nominari. Hi verò clerici tam locales, quàm diœcesani, qui se ab episcopo grauari cognouerint, querelas suas ad metropolitanum deferre non differãt, & metropolitanus nõ moretur eiusmodi præsumptiones coercere.

10.q.3. quia cognouim⁹

1. Pet. 5. a

21 Quoniam cognouimus in multis ciuitatibus Ecclesiarum seruos, & episcoporũ vel omniũ clericorum, à iudicibus vel actoribus publicis in diuersis angarijs fatigari: omne Concilium à pietate gloriosissimi domini nostri poposcit, vt tales deincèps ausus inhibeat, sed serui suprascriptorum officiorum, in eorum vsibus vel ecclesiæ laborent. Si quis verò iudicum aut actorum, clericum aut seruum clerici vel ecclesiæ, in publicis ac priuatis negocijs occupare voluerit, à communione ecclesiastica (cui impedimentum facit) efficiatur extraneus.

11.q. 1. Ecclesiarũ seruos

Ad ecclesias ptinẽtes, angarijs, iudices ne grauẽt

22 Religiosorum omnium corpora, qui diuina vocatione ab hac vita recedunt, cum psalmis tãtummodò, & psallentium vocibus debere ad sepulcra deferri. Nam funebre carmen, quod vulgò defunctis cantari solet, vel in pectoribus se aut proximos aut familias cædere, omninò prohibemus. Sufficiat autem, quòd in spe resurrectionis, Christianorum corporibus famulatus diuinorũ impenditur canticorum. Prohibet.n. nos Apostolus

13.q.2. Qui diuina vocat.

1. Thes. 4. c

stolus

1. Thes. 4. c stolis nostros lugere defunctos, dicens: De dormientibus autem nolo vos contristari, sicut & cæteri, qui spem non habent. Et Do-

Ioan. 11. e minus nõ fleuit Lazarum mortuum, sed ad vitæ huius plorauit ærumnas resuscitandũ. Si enim potest hoc episcopus omnes Christianos prohibere, agere non moretur: à religiosis tamen omninò aliter fieri non debere, censemus. Sic enim Christianorum per omnem mundum humari oportet corpora defunctorum.

De cõs dist. 3. Irreligiosa consuetudo est. Concil. epi. & Magistratus, ne solemnitates sanctorũ, prophanis saltationibus, & canticis, agantur.

25 Exterminanda omninò est irreligiosa consuetudo, quam vulgus per sanctorum solennitates agere consueuit. Populi, qui debent officia diuina attendere, saltationibus & turpibus inuigilant canticis, non solùm sibi nocentes, sed & religiosorũ officijs. Hoc etenim vt ab omni Hispania depellatur, sacerdotum & iudicum à Concilio sancto curæ committitur.

EDICTVM REGIS DE Confirmatione Concilij.

GLoriosissimus dominus Reccaredus rex, vniuersis sub regimine nostræ potestatis consistentibus. Amatores nos sui diuina faciens veritas, nostris principaliter sensibus inspirauit, vt causa instaurãdæ fidei ac disciplinæ ecclesiasticæ, episcopos omnes Hispaniæ nostro præsentari culmini iuberemus. Præcedẽte autem diligenti & cauta deliberatione, siue quæ ad fidẽ côueniunt, seu quæ ad morum correctionem respiciunt, sensus maturitate & intelligentiæ grauitate constant esse digesta. Nostra proindè authoritas idomnibus, ad regnum nostrum pertinẽtibus iubet, vt si qua definita sunt in hoc sancto Cõcilio, habito in vrbe Toletana anno, regni nostri feliciter quarto; nulli contemnere liceat, nullus preterire præsumat. Capitula enim, quæ nostris sensibus placita, & disciplinæ congrua, à præsenti cõscripta sunt synodo, in omni authoritate, siue clericorum, siue quorumcunque omnium, obseruentur & maneant: id est, De obseruatione priorum canonum: De symbolo, proferendo à populis in ecclesia: De episcopis, vt eis non liceat rem alienare ecclesiæ: Vt episcopo liceat, vnam de parochianis ecclesijs monasteriũ facere: Vt episcopis & presbyteris & diaconibus, ex hæresi conuersis, iam nõ liceat misceri vxoribus: vel quod hi, qui semper catholici fuerint, in cellulis suis cũ mulieribus extraneis non morentur: Quòd liberti ab episcopis vel ab alijs facti, & ecclesijs commendati, permanere debeant liberi: Quòd lectio in omnibus sacerdotalibus mensis legi debeat: Quòd clericos ex familijs fisci nostri, nullus vnquàm à rege postulet: & qui acceperit, irrita talis donatio maneat: De ecclesijs ab hæresi trãslatis, vt ad episcopos, in quorũ sunt parochijs, pertineant: De viduis, quòd, quæ voluerint, continentiam teneant: & quæ nubere elegerint, quibus voluerint, nubant: æquè de virginibus: Quòd pœnitentes, secundùm modum canonum antiquorum, debeant agere pœnitentiam: Quòd qui voluerint agere pœnitẽtiam, prius tondeantur, aut habitum mutẽt: Quòd nõ liceat Iudæis, de Christianis ducere vxores vel concubinas, siue cõparare mãcipia Christiana: & iudaizare non liceat, vel publica officia peragere: Quòd manere debeat firmũ, si serui fisci nostri ecclesias fecerint, easq́; de peculio suo dotauerint: Quòd idololatriæ cultura, à sacerdotibus vel iudicibus exquirẽda sit atq; exterminãda. Quòd qui filios suos necauerint, à sacerdotib⁹ vel iudicibus distringantur: Quòd semel in anno ad Concilium sacerdotes, & iudices atq; actores patrimonij nostri debeant cõuenire: Quòd ecclesiarum omnium causa, ad episcopi ordinationẽ pertinere debeat: Quòd sacerdotes moderãnter agere debeãt per parochias: Quòd serui ecclesiæ siue clericorũ, non debeant à nostris actoribus in angaria aliqua fatigari: Quòd religiosorum corpora, cum hymnis & canticis tantùm deferenda sint ad sepulcra: Quòd * ballimathiæ & turpia cantica prohibẽda sunt à sanctorum solennijs. Has omnes constitutiones ecclesiasticas, quas summatim breuiterq́; perstrinximus, sicut pleniùs in canone continentur, manere perenni stabilitate sancimus. Si quis ergò clericus aut laicus, harum sanctionum obediens esse noluerit, si episcopus, presbyter, diaconus aut clericus fuerit, ab omni cõcilio excõmunicationi subiaceat: si verò laicus fuerit, & honestioris loci persona est, medietatem facultatum suarum amittat, fisci iuribus profuturam: si verò minoris loci persona est, amissione rerum suarũ mulctatus, in exiliũ deputetur. Flauius Reccaredus rex hanc deliberationem, quam cum sancta definiuimus synodo, confirmans, subscripsi.

Mausona in Christi nomine ecclesiæ catholicæ Emeritensis metropolitanus episcopus prouinciæ Lusitaniæ, his constitutionibus, quibus in vrbe Toletana interfui, manu mea subscripsi.

Euphemius in Christi nomine ecclesiæ catholicæ Toletanæ metropolitanæ episcopus, pro * capitaneis cõstitutionibus quibus in vrbe Toletana interfui, annuens subsc. for. * capitalis.

* Nigetius in Christi nomine Narbonen. metropoli. episcopus Galliæ prouinciæ, his cõstitutionibus, quibus in vrbe Toletana interfui, annuens subscripsi.

Pantardus in Christi nomine ecclesiæ catholicæ Bracarẽsis metropolitanæ Gallitiæ prouinciæ episcopus, his constitutionibus, quibus in vrbe Toletana interfui, annuens, tam pro me, quàm pro fratre meo Ningisio episcopo ciuitatis Lucensis, subscripsi.

Vngas in Christi nomine Barcinonẽ. ecclesiæ episcopus, his constitutionibus, quibus interfui, annuens subscripsi.

*Andonius in Christi nomine ecclesiæ Oretanæ episcopus, his constit. quibus interfui, annuens subscripsi.
Sedatus in Christi nomine Beterensis ecclesiæ episcopus subscripsi.
Palmatius in Christi nomine eccle. Paceñ. episcopus, subscripsi.
*Muttosæ Tabetanæ ecclesię episcopus, subscripsi. *for. * Mutosis
Stephanus Tarraconeñ. ecclesiæ episcopus subscripsi.
Paulus Olysippnueñ. ecclesię episcopus, subscripsi.
Ioannes * Agabreñ. ecclesiæ episcopus, subscripsi. *Agrageñ
Polybius Ilerdensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Proculus Segobrieñ. ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Simplicius Cæsaraugustanæ ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Agapius Cordubensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Petrus Ergauiceñ. Celtiberiæ ecclesiæ episcopus subscripsi.
Vulisgricus ecclesiæ Valentinæ episcopus, subscripsi.
Sinula Viteñ. ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Aquilinus Ausoneñ. ecclesię episcopus, subscripsi.
Sergius Carcassoneñ. ecclesię episcopus, subscripsi.
Eleutherius Salamaaticeñ. ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Iulianus Bracareñ. ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Fruistus Dertusanæ ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Teodorus Bastitanæ ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Becilla Lucensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Gardingus Tudensis ecclesię episcopus, subscripsi.
*Argiouitrus Portugalensis ecclesiæ episcopus, subscripsi. *Argouitus
Tonantius Palentinensis ecclesię episcopus, subscripsi.
Celsinus Valentinæ ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Protogenes Segontinæ ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Alitius Gerundensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Thalassius Arcabricensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Laquintus Cauriensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.

Seruandus diaconus ecclesiæ Astigitanæ, agens vicem domini mei Pegasij episcopi, subscripsi.
Ioannes in Christi nomine ecclesiæ Mentesanæ episcopus, subscripsi.
Petrus Ossonobensis ecclesię episcopus, subscripsi.
Gabinius Oscensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Neufilata * Adeñ. ecclesiæ episcopus, subs. *Abdianeñ
Sophronius Egarensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Benenatus Elnensis ecclesiæ episcopus, subs.
*Ioannes Dumiensis monasterij episcopus, subscripsi. *for. *ecclesiæ
Ernaricus * Labrionensis ecclesię episcopus subscripsi. *Liboreñ. vel. Lasteñ.
* Arterius Auzensis eccl. episc. subscripsi. *Litorlens
Stephanus Elliberitanæ ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Simplicius Vrgellensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Ioannes * Vellensis eccl. episcopus, subscripsi. *Veneñ.
Philippus Lamecensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Dominicus Iriensis ecclesiæ episcopus, subs.
Basilius Ilipensis ecclesiæ episcopus, subsc.
Eulalius Italiceñ. ecclesiæ episcopus, subscr.
Mutila in Christi nomine Valentinæ eccles. episcopus, his constitutionibus quibus interfui, annuens subscripsi.
Petrus * Illiberitanæ eccl. episcopus, subscri. *Abderitanæ
Petrus Segubiensis eccl. episc. subscripsi.
*Nibridius Agathensis ecclesiæ episc. subs. *Gildridius
Lilinius Pampilonensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Theodorus Castulonensis ecclesiæ episcopus subscripsi.
Mummius Calagurritanæ ecclesiæ episcopus subscripsi.
Possidonius Eminiensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Agrippinus Lotonensis ecclesiæ episcopus, subscripsi.
Gananus archipresbyter Emeritanæ ecclesiæ, agens vicem domini mei Fructuosi episcopi, subscripsi.
Ildimirus archipresbyter Auriensis ecclesię, agens vicem domini mei Pegasij episcopi, subscripsi.
Genesius in Christi nomine archidiaconus ecclesiæ Megaloneñ. vicem agens domini mei Poeti episcopi, subscripsi.
Valerianus archidiaconus ecclesiæ Mentesensis, agens vicem domini mei Pelagij episcopi subscripsi.
*Velatus Tuccitanæ ecclesiæ episcopus, subscripsi. *Celatus

HISPA-

HISPALENSE CONCILIVM PRIMVM,

Circa Tempora Pelagij Papæ Secundi.

Est Prouinciale.

Hispalis Bætica Hispaniæ vrbs clarissima, quæ quorundam sententia, vniuersæ Hispaniæ nomen dedit: Colonia Romanorum, hodieque insigne emporium, & sede Archiepiscopali illustris. Vide Plinium lib. 3. cap. 1. Strabonem lib. 3. Ptolem. lib. 2. cap. 4. Vulgò Siuiglia dicta.

HISPALENSIS CONCILII PRIMI Capitulorum Tituli.

De disponendis ecclesiæ rebus post episcopi excessum. 1

De mancipijs ecclesiæ, ab episcopo proximis suis collatis. 2

De clericis, cum quibus mulieres cohabitant. 3

A. D. 590.

Domino sancto & reuerenter à nobis honorando, charissimo fratri Pegasio episcopo, Leander, Ioannes, Agapius, Stephanus, Basilius, Velatos, * Fintitio & Petrus episcopi, qui vnà in vrbe Spalensi adsumus, sanctitatem tuam charitatis studio salutamus, precamur Dominum, qui nos de salute mutua vel visione lætificare dignetur, te lætum mul to conseruet in tempore.

*Sintitio

Capitulum primum.

Intereà considentibus nobis in ecclesia Spalensi sancta Hierusalem, Breuem mancipiorum Ecclesiæ, quæ liberasse visus fuerat decessor tuus sanctæ recordationis Gaudentius episcopus, vestri nobis diaconi obtulerunt: & non solùm, quæ liberauerat ibidem relegimus, sed etiàm, quæ proximis suis de familijs Ecclesiæ donauerat, in eadem Breui inuenimus annotata. Qua de re canonum instituta consuluimus, si talis libertas aut transactio potuisset esse stabilis. Comperimus autem in canone, vt episcopus qui res proprias, * excepto filiis & nepotibus, alteri, & non ecclesiæ suæ, dimiserit, quicquid de ecclesiæ rebus aut donauit, aut vendidit, aut quoquo modo ab ecclesia transtulit, irritum haberetur. Et ideò si res præcessoris tui Gaudentij episcopi ecclesia vestra non possidet, liberi, qui ab eo facti sunt, non sunt legitimè absoluti. Cæterum, si res illius in compensationem ecclesiæ vestræ deseruiunt, illi prorsùs maneant liberi. Nam (vt dictum est) si præstitum de rebus suis non fecit, * tale damnum vtique * ferre non debuit. Propterea ergò de vno consensu omnes significamus, magis humaniùs, quàm seueriùs cogitantes, vt hi, quos constat tali conditione fuisse liberatos, in iure ecclesiæ maneant, vt idonei: & peculium suum non alijs personis, sed tantùm filijs suis derelinquant. Ipsis quoquè filijs & nepotibus, cum peculijs ipsorum quasi idoneis, in iure ecclesiæ permanentibus, in extraneam eis non liceat personam quippiam trãsmittere. Si qui eorum sinè hærede decesserint, peculium eorum sanctæ proficiat ecclesiæ.

Agathen. Conc. c. 11.

Ep̃s nõ ſs alienare quomodocun. q; bona Ecclesiæ.

* ecclesiæ * inferre

2. Ea verò mancipia, quæ memoratus de iure Ecclesiæ sublata, suis proximis contulit, si similia de proprio suo Ecclesiæ ipsi non compensauit, Ecclesia vestrã absque aliqua oppositione recipiat. Hanc formam non solùm vestra, hoc est, Astigitana seruabit Ecclesia, sed & omnes, qui per omnem Beticam prouinciam tali conditione vel sorte de iure Ecclesiæ commearunt, pari sententiæ subiacebunt. Durum est enim atq; irreligiosum, vt episcopus, qui Ecclesiasticis stipendijs viuit, & proprietatem suam lucris ecclesiæ minimè confert, aliorum oblationes à iure Ecclesiastico priuet.

3 Inter cætera verò cognoscite, à nobis hoc definitum, pro abolendis maculis clericorum, quia quidam episcoporum, non obseruantes nupèr editum concilij Toletani decretum, minùs solliciti in subiectis existunt, placuit proindè, vt si presbyter, diaconi, vel clerici consortia extranearum fœminarum, * vel ancillarum familiaritatem per sacerdotis sui admonitionem à se minùs remouerint, seculi iudices easdem mulieres cum voluntate & permissu episcopi comprehensas, in suis lucris vsurpent, vt vitium hoc, dum sacerdos inhibere non præualet, potestas iudicialis coerceat, dato tamen ab eisdem iudicibus sacramento episcopo, vt eas clericis nulla arte restituant.

Ca. 5. Conc. 3. Toletani

Cleri. * ſ. fœtis & minatum vitent.

Quòd

Quòd si restituerint, ipsi iudices sententia excommunicationis feriantur. Mulieribus verò illis, iuxta priores canones à sacerdote distractis, precium earum indigentibus dispensetur. Quæ statuta manu nostra subscripsimus. Data ad sanctitatem vestram die secundo Nonas Nouembris, anno quinto gloriosi domini nostri Reccaredi regis, æra 628.

Leander ecclesiæ sanctæ Spaleñ. episcopus hanc constitutionem firmaui & subscripsi.

Ioannes episcopus * Agabrensis, hanc constitutionem firmaui & subscripsi. * Agagen.

Agapius ecclesiæ sanctæ Cordubensis episcopus, hanc constitutionem firmaui & subscripsi.

Stephanus episcopus Eliberitanus, hanc cõstitutionem firmaui & subscripsi.

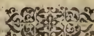
Basilius episcopus Ilipensis, hanc cõstitutionem firmaui & subscripsi.

Velatus episcopus Tuccitanus, hanc constitutionem firmaui & subscripsi.

Petrus episcopus * Illiberitanus, hanc constitutionem firmaui & subscripsi. * Abderitanus

* Sintitio episcopus Italiceñ. hanc constitutionem firmaui & subscripsi. * Fiatitio

FINIS TOMI SECVNDI Conciliorum Generalium.

REGISTRVM.

ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn
Oo Pp Qq Rr Sſ Tt Vu Xx Yy Zz.

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh Iii
Kkk Lll Mmm Nnn Ooo Ppp Qqq Rrr
Sſſ Ttt Vuu Xxx Yyy Zzz.

Aaaa Bbbb Cccc Dddd.

Omnes ſunt Terniones, præter D d d, quæ eſt Duernio.

VENETIIS.

Apud Dominicum Nicolinum.

M D LXXXV.

